

VÝROČNÁ SPRÁVA

O ČINNOSTI ÚRADOV VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA SR
PODĽA JEDNOTLIVÝCH ODBOROV VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA

ZA ROK 2019

SEPTEMBER 2020

© VYPRACOVAL ÚRAD VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Odbor organizačno - dokumentačný

OBSAH

Hygiena životného prostredia	3
Preventívne pracovné lekárstvo a toxikológia	159
Hygiena výživy, bezpečnosti potravín a kozmetických výrobkov	210
Hygiena detí a mládeže	296
Epidemiológia	334
Objektivizácia faktorov životných podmienok	592
Lekárska mikrobiológia	656
Podpora zdravia	773
Ochrana zdravia pred žiarením	941

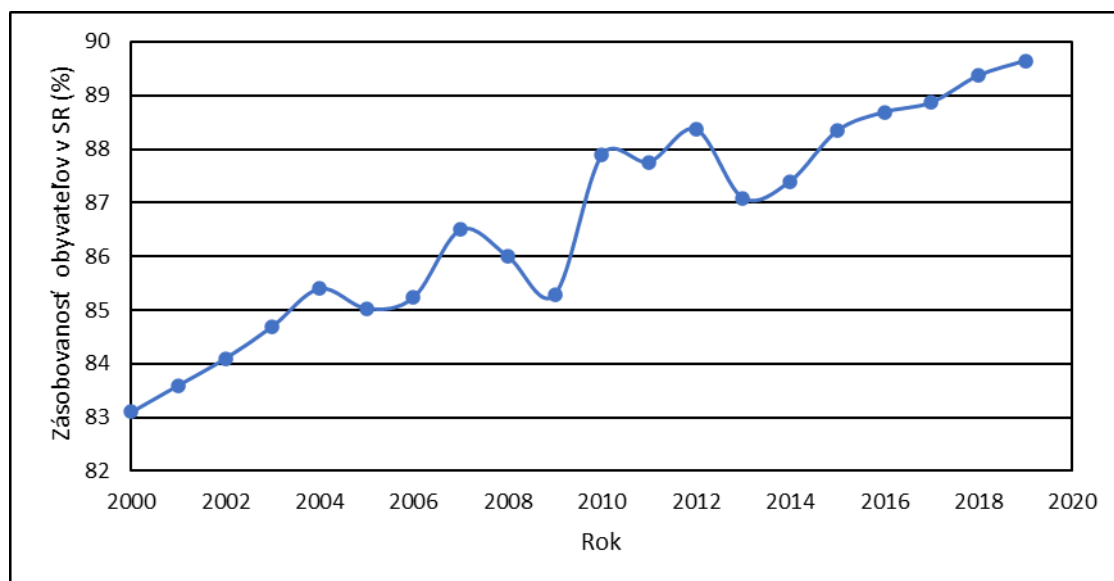
HYGIENA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

I. Analýza zložiek životného prostredia

1. Pitná voda

1.1 Zásobovanie pitnou vodou

Dlhodobo najvyšší počet zásobovaných obyvateľov z verejných vodovodov (ďalej len „VV“) (viď Tab. č. 1.1) má Bratislavský kraj (97,13 %). Na úrovni 92,09 % – 90,8 % zásobovanosti obyvateľov pitnou vodou (ďalej len „PV“) z VV sa pohybujú Nitriansky, Trenčiansky, Trnavský a Žilinský kraj. Ďalej nasleduje Banskobystrický kraj s 87,13 % zásobovanosťou. Dlhodobo najnižšia zásobovanosť PV z VV je na východe Slovenska v Košickom (85,38 %) a v Prešovskom kraji (81,89 %).

Graf 1: Vývoj zásobovanosti pitnou vodou z VV v SR počas rokov 1998 – 2019

V Bratislavskom, Trnavskom a Nitrianskom kraji sa na zásobovanie PV využívajú iba podzemné vodné zdroje. V ostatných častiach Slovenska ide o kombináciu povrchových zdrojov (napr. VN Turček v okrese Turčianske teplice, VN Málinec v okrese Poltár, VN Klenovec v okrese Rimavská Sobota, VN Hriňová v okrese Detva, VN Starina v okrese Snina, povrchové odbery z potokov, infiltračné studne pri riekach, zachytené pramene v lesných oblastiach a i.) a podzemných vôd. Ako zdroje vody pre VV sú v celej južnej časti okresu Rožňava využívané krasové vody, ktorých výdatnosť a kvalita je premenlivá, silne závislá na množstve zrážok. Najčastejšie sa zásobovanie z povrchových zdrojov využíva na východnom Slovensku. Povrchové zdroje pitnej vody nie sú natoľko kvalitné ako podzemné vody, sú častejšie vystavené rôznym vplyvom znečistenia (napr. poľnohospodárska činnosť) a sú náročnejšie na úpravu vody. V Nitrianskom kraji sa na zásobovanie využívajú aj artézske studne v okresoch Komárno, Nové Zámky, Nitra a Šaľa v počte 41.

Dezinfekčné zabezpečenie vody vo VV je väčšinou riešené *permanentnými chlorátormi*. Na dezinfekciu sa najčastejšie používa kvapalný *chlórnan sodný*, *chlórdioxid*, *plynný chlór* prípadne ide o ich kombináciu. V menšej miere sa používa ako doplnková *dezinfekcia UV žiarením* (napr. obce Turček, Rudno a časť obce Horná Štubňa v okrese Turčianske Teplice, Dunajská Lužná a Miloslavov v okrese Senec, VN Klenovec v okrese Rimavská Sobota, ÚV Malinec v okrese Poltár, obec Buková v okrese Trnava, VV v obci Dolný Harmanec a Pohronský Bukovec v okrese Banská Bystrica, VV Beňuš v okrese

Brezno, VV v obci Lom nad Rimavicou – Vrchlom v okrese Brezno, VV v obci Brehy v okrese Žarnovica, vodojem v obci Muráň v okrese Revúca, VV v obci Bzenica v okrese Žiar nad Hronom, SKV Čačín – Čerín – Sebedín – Bečov v okrese Banská Bystrica, Dolná Ždaňa v okrese Žiar nad Hronom, skúšobne v obci Raková – Korcháň v okrese Čadca, ÚV Poproč v okrese Košice – okolie / elektrolýza + UV). Technologické úpravy ako koagulácia, ozonizácia, filtrácie (napr. úprava vody z povrchového vodárenského zdroja v obci Čierny Balog v okrese Brezno) a prevzdušňovanie sa častejšie uskutočňujú najmä vo vode z povrchových zdrojov.

Na úpravniach PV sa zabezpečuje napr.: *znižovanie obsahu dusičnanov* (Majcichov v okrese Trnava a Pastuchov v okrese Hlohovec, 2 bytové domy v obci Dolná Ždaňa v okrese Žiar nad Hronom, obec Dvorianky v okrese Trebišov), *znižovanie obsahu železa* (VV Beňuš – časť Filipovo a Gašparovo v okrese Brezno, Bystrá – Podbrezová – Valaská – Brezno, VV v obci Rimavská Seč v okrese Rimavská Sobota, ÚV v obci Nenince v okrese Veľký Krtíš / znižovanie obsahu železa a amónnych iónov, SKV Lom nad Rimavicou – Drábsko v okrese Brezno / zníženie obsahu železa a radónu), *znižovanie obsahu železa a mangánu* (VV v obciach Vrbová nad Váhom, Kameničná, Veľké Kosihy a Kliška Nemá v okrese Komárno, obce Hontianska Vrbica a Pastovce v okrese Levice, Kúty v okrese Senica, obec Prochoť v okrese Žiar nad Hronom, obec Zemplínska Teplica v okrese Trebišov), *znižovanie mangánu* (obec Drahovce v okrese Piešťany, Siladice v okrese Hlohovec, VV Bodíky v okrese Dunajská Streda, VZ Jelka v okrese Galanta), *znižovanie obsahu radónu* (VV v obciach Šumiac, Lom nad Rimavicou, Sihla, Pohorelá a Telgárt v okrese Brezno, v obci Ponická Huta v okrese Banská Bystrica, VZ Stoky pre obec Kálnica v okrese Nové Mesto nad Váhom), *odstraňovanie resp. znižovanie obsahu arzénu* (VV v obciach Pohronský Bukovec v okrese Banská Bystrica, Podbrezová v okrese Brezno, SKV Jasenie – Predajná – Nemecká v okrese Brezno, obec Santovka v okrese Levice), *odstránenie nerozpustných látok, organických látok (CHSK_{Mn}) a zákalu* (VV v obci Pohronská Polhora v okrese Brezno), *odstránenie zákalu* (VZ Selec v okrese Trenčín), *úprava tvrdosti vody* (obec Slaská v okrese Žiar nad Hronom), *odstránenie vláknitých baktérií* (v obci Osuské v okrese Senica), *odstránenie pesticídu atrazín* (VV Blatná na Ostrove a Horný Bar v okrese Dunajská Streda), *úprava pH* (VV Sihla a VV Čierny Balog – Urbanov vrch – Závodie v okrese Brezno), *zniženie agresívnych vlastností vody* (VV v obci Budiná v okrese Lučenec).

Bez dezinfekcie je na základe predložených dlhodobých vyhovujúcich výsledkov kvality vody v mikrobiologických ukazovateľoch v prevádzke VV Košecké Podhradie – časť obce Kopec v okrese Ilava, z dôvodu výroby stolovej vody „Šivarina“, vodovod Lendak a Belanský SKV v Prešovskom kraji, VV Gabčíkovo v okrese Dunajská streda, a už siedmy rok aj VV Sološnica v okrese Malacky (časť Záhorského skupinového vodovodu).

1.2 Zhodnotenie zásobovania pitnou vodou verejnými vodovodmi

Dodávky pitnej vody z VV boli v roku 2019 väčšinou kontinuálne a neboli zaznamenané dlhodobé problémy súvisiace so zásobovaním obyvateľstva pitnou vodou z VV.

Orgánom verejného zdravotníctva boli nahlásené a riešené krátkodobé odstávky vodovodov z dôvodu *zistených porúch na vodovodnej sieti* (Stará Ľubovňa, Podolíneec, Nová Ľubovňa, Veľký Lipník, Malý Lipník, Vyšné Ružbachy, Hniezdne, Šarišské Jastrabie, Jarabina, Jakubany, Litmanová, Starina a Šambron v okrese Stará Ľubovňa, Ruská Voľa v okrese Vranov nad Topľou, Levoča, Rimavská Seč v okrese Rimavská Sobota, Rimavská Sobota). Na nedostatky v kvalite vody boli v priebehu roka upozornení starostovia obcí Čertižné a Oľka v okrese Medzilaborce, Jablň v okrese Humenné.

Náhradné zásobovanie bolo nevyhnutné zabezpečiť aj z dôvodu *poruchy čerpadla* (vodný zdroj Veľký Grob v okrese Galanta) a *nevyhovujúcej kvality* pitnej vody napr.

v dôsledku *vysokého zákalu* vodárenského zdroja vplyvom dlhotrvajúcich výdatných dažďov (obce Krásna Ves a Timoradza v okrese Bánovce nad Bebravou).

Následkom *dlhotrvajúcich zrážok* bola zhoršená voda aj vo VV Dobšiná v okrese Rožňava, Heľpa v okrese Brezno, Môlča v okrese Banská Bystrica, Jastrabá a Janova Lehota v okrese Žiar nad Hronom. *Pokles výdatnosti* vodárenských zdrojov mal za následok vznik *mimoriadnych situácií* a nutnosť regulácií zásobovania v obciach Môlča v okrese Banská Bystrica, Beňuš, Čierny Balog, Telgárt a Bacúch v okrese Brezno, Oravce v okrese Banská Bystrica, Látky v okrese Detva, Rudník a Hačava v okrese Košice – okolie. Nedostatok vody v *letných mesiacoch* sa vyskytol vo VV v obciach Kunešov, Dolná Trnávka a Dolná Ves v okrese Žiar nad Hronom, Močiar v okrese Banská Štiavnica a Hodruša Hámre časť Kopanice v okrese Žarnovica. Z dôvodu dlhodobého *neuhádzania faktúr* za dodávku pitnej vody zo strany neprispôsobivých občanov bolo nutné aj v priebehu roka 2019 naďalej regulovať vodu v meste Košice v 2 lokalitách, a to na sídlisku Luník IX a MČ Ťahanovce – lokalita „Demeter“ a v okrese Košice – okolie v obci Sady nad Torysou. *Nevyhovujúci technický stav* rozvodnej vodovodnej siete a následné straty vody v potrubí mali za následok nedostatok vody v obci Hýľov v okrese Košice – okolie. Na VV v obci Budiná v okrese Lučenec pretrvávali nedostatky v kvalite PV hlavne v ukazovateli železo. Obnova potrubí je prevádzkovateľom plánovaná v rokoch 2021 – 2022.

Zákaz používania vody z VV bol vydaný obci Oľšavica v okrese Levoča (až do vykonania nápravného opatrenia a zdravotného zabezpečenia pomocou inštalácie dávkovacieho zariadenia dezinfekčného prostriedku), VV v obci Rozložná v okrese Rožňava (prekročenie limitných hodnôt mikrobiologických ukazovateľov), 1 obecnému vodovodu v okrese Trebišov (opakovaná nevyhovujúca kvalita vody v mikrobiologických ukazovateľoch), viacero VV v okrese Zvolen (prekročenie limitných hodnôt mikrobiologických ukazovateľov).

Medzi najdôležitejšie problémy v zásobovaní obyvateľstva PV patrí nízke percento zásobovanosti z VV predovšetkým v Prešovskom a Košickom kraji, absencia kvalitatívne a kvantitatívne vyhovujúcich zdrojov vody, nedostatok finančných prostriedkov na vysoko nákladné stavby verejných vodovodov (nakolko sa jedná o malé obce), zlý technický stav jestvujúcich vodovodov a nedostatok prostriedkov na ich rekonštrukciu, nižší záujem občanov o napojenie sa na existujúce verejné vodovody a pokles spotreby PV (dôvodom je odpájanie od rozvodov VV pre nepriaznivé socioekonomické podmienky).

1.2. Výnimky udelené na používanie vody, ktorá nespĺňa hygienické limity ukazovateľov kvality pitnej vody

Čo sa týka výnimiek na použitie PV v malých zásobovaných oblastiach zásobujúcich menej ako 5 000 obyvateľov, V roku 2019 bola udelená 1 výnimka na používanie PV, ktorá dlhodobo nespĺňa hygienické limity v ukazovateli dusičnany pre verejný vodovod v obci Tachty (okres Rimavská Sobota). Výnimka bola vydaná na obdobie 3 rokov s najvyššou povolenou hodnotou pre dusičnany 80 mg/l.

Prehľad o ostatných platných výnimkách obsahuje tabuľka č. 1.4.

V súčasnosti na Slovensku nie je v platnosti žiadna výnimka pre PV, ktorá by nespĺňala hygienické limity a ktorá zásobuje viac ako 5 000 obyvateľov.

1.3 Zhodnotenie zásobovania pitnou vodou z hygienicky významných individuálnych vodovodov a verejných studní

Na Slovensku sa na zásobovanie PV využívajú aj hygienicky významné individuálne vodné zdroje (studne kopané, vrtané), verejné studne a vodovody, ktoré zásobujú bytové domy, ubytovacie, rekreačné, zdravotnícke, potravinárske, poľnohospodárske, priemyselné, školské a predškolské zariadenia, zariadenia starostlivosti o ľudské telo alebo slúžia ako verejné studne v obciach. Individuálne hygienicky významné vodovody a verejné studne sú lokalizované v obciach a na územiach, kde nie je vybudovaný verejný vodovod.

Kvalita vody vo verejných studniach je nestála a zdravotné zabezpečenie verejných studní – ochrana, technický stav, dezinfekcia a kvalita pitnej vody sú nie vždy vyhovujúce.

Na území Bratislavského a Žilinského kraja verejné studne nie sú evidované vôbec. Verejné studne v Košickom kraji sú situované prevažne v rómskych osadách, kde nie je možné vytvoriť ochranné pásmo. Najčastejšie nedostatky sú zisťované v udržiavaní ich funkčnosti, v znečisťovaní bezprostredného okolia studní a pod. Odstraňovanie týchto nedostatkov je veľmi zdĺhavé a v rómskych osadách často neefektívne. Nevyhovujúca kvalita vody je spôsobovaná predovšetkým odstraňovaním chlórovacích zariadení z vodných zdrojov, znečisťovaním okolia studne, poškodzovaním zariadenia studne.

Významné zmeny boli zaznamenané v zásobovaní PV v rómskych osídleniach v obciach Prešovského kraja rozšírením verejnej vodovodnej siete a dodávky pitnej vody cez výdajné stojany.

Špecifikom Nitrianskeho kraja je, že v okresoch Komárno, Nové Zámky, Nitra a Šaľa je evidovaných 41 artézskych studní (podzemné vody s napätou hladinou, ktorá vzniká vtedy, keď je priepustná vrstva, v ktorej sa vyskytuje podzemná voda, zhora uzavretá relatívne nepriepustnými vrstvami a nachádza sa pod vplyvom hydrostatického tlaku), ktorých kvalita nie vždy vyhovuje požiadavkám na bezpečnú pitnú vodu. Najčastejšie boli prekračované fyzikálno – chemické ukazovatele (dusičnany, železo).

RÚVZ so sídlom v Trenčíne a RÚVZ so sídlom v Považskej Bystrici vykonávajú v rámci štátneho zdravotného dozoru v rámci prevencie ochorení kojencov na methemoglobinémiu a na základe požiadaviek detských lekárov odber vzoriek podzemnej vody z individuálnych zdrojov zásobovania v oblastiach, kde nie je zásobovanie PV z VV. Vyšetrených bolo celkovo 71 studní – individuálne zásobovanie. Obsahom dusičnanov na prípravu stravy pre kojencov (do 10 mg/l) nevyhovovalo 35 studní.

V rámci Svetového dňa vody 2019 jednotlivé RÚVZ poskytovali bezplatne orientačné laboratórne vyšetrenie vzoriek vody z individuálnych zdrojov pre dva vybrané chemické ukazovatele kvality pitnej vody – dusičnany a dusitany, ktoré patria k najčastejším kontaminantom vlastných studní. Okrem toho poskytovali všetky úrady odborné poradenstvo a konzultácie ohľadom zdravotnej bezpečnosti pitnej vody z verejných vodovodov a individuálnych studní, umiestnenie a ochranu vlastných vodných zdrojov, možnosti úpravy používanej vody zo studní na pitné účely pomocou filtračných zariadení a ďalšie otázky súvisiace s vodou a jej významom pre zdravie ľudí. Podrobnejšie informácie a výsledky z analýz sú dostupné na:

http://www.uvzsr.sk/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=158&Itemid=65

1.4 Zhodnotenie monitoringu a štátneho zdravotného dozoru nad hromadným zásobovaním pitnou vodou

V roku 2019 bolo orgánmi verejného zdravotníctva v rámci monitorovania kvality PV u spotrebiteľa odobratých 5 539 vzoriek pitnej vody, z ktorých nevyhovelo 15,56 % požiadavkám vyhlášky *Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 247/2017 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o kvalite pitnej vody, kontrole kvality pitnej vody,*

programe monitorovania a manažmente rizík pri zásobovaní pitnou vodou v znení neskorších predpisov (viď Tab. č. 1.2).

Čo sa týka mikrobiologickej kvality, zo všetkých vzoriek odobratých v rámci monitoringu na Slovensku bolo 8,90 % nevyhovujúcich. Najčastejšie prekračovanými mikrobiologickými ukazovateľmi sú koliformné baktérie (4,75 % nevyhovujúcich vzoriek) a mikroorganizmy kultivovateľné pri 36°C (3,68 %), ktorých limity sú však dané medznou hodnotou. Prekročenie mikrobiologických ukazovateľov s najvyššou medznou hodnotou sa pohybuje na úrovni 0 – 2,97 % nevyhovujúcich vzoriek. Zhoršená kvalita vody v mikrobiologických a biologických ukazovateľoch bola zaznamenaná najmä v Prešovskom, Banskobystrickom, Košickom a Nitrianskom kraji.

Čo sa týka fyzikálno-chemických ukazovateľov, najčastejšie prekračovanými ukazovateľmi sú železo (2,72 %), voľný chlór (2,24 %), mangán (1,66 %), zákal (0,93 %) farba (0,84 %), reakcia vody (0,82 %). Zhoršená kvalita pitnej vody vo fyzikálno-chemických ukazovateľoch je najmä v Košickom, Nitrianskom a Banskobystrickom kraji.

Problémy s kvalitou vody v ukazovateli železo sú spôsobené dlhou dobou zdržania vody vo vodovodnom systéme a môžu byť ovplyvnené domovým rozvodom v mieste odberu vzoriek. Ďalším dôvodom zvýšeného obsahu železa je použité potrubie pri výstavbe vodovodov v šesťdesiatych a sedemdesiatych rokoch, z liatinového a nechráneného oceľového materiálu bez vnútornej izolácie, ktoré podliehajú korózii.

Z výsledkov pravidelného monitorovania jasne vyplýva, že v krajoch, kde sa na zásobovanie pitnou vodou využívajú povrchové zdroje, je kvalita pitnej vody horšia.

V prípade zistených nedostatkov pri monitoringu PV u spotrebiteľa v mnohých prípadoch priamo súviseli s technickým stavom vodovodných prípojok (staré potrubia, znečistené vodovodné prípojky, prepájanie VV s vlastnými vodnými zdrojmi s neoverenou kvalitou vody a to najmä v objektoch rodinných domov). Voda dodávaná VV vykazovala vo väčšine prípadov vyhovujúcu kvalitu. V prípade prekročenia limitných hodnôt na VV bola príčina najmä v nedostatočnom dezinfekčnom zabezpečení vody dodávanej do vodovodnej siete, nedostatočným čistením na vodojemoch (zberných nádržiach), poruchami chlórovacích zariadení, poruchami na zásobovacom potrubí, stagnáciou vody v potrubí. Následnými opatreniami boli zistené nedostatky odstránené.

Jednotlivé RÚVZ aj v priebehu roka 2019 riešili mnohé podnety verejnosti týkajúce sa zásobovania a kvality PV dodávanej VV (napr. obec Varín v okrese Žilina z dôvodu prekročenia limitnej hodnoty ukazovateľa dichlórbenzény, Levoča z dôvodu zhoršenia senzorických vlastností vody vo VV).

V rámci ŠZD bolo odobratých celkovo 305 vzoriek pitnej vody. Požiadavkám na kvalitu pitnej vody nevyhovelo 25,57 %, pričom najviac nedostatkov bolo zistených v Košickom, Banskobystrickom a Prešovskom kraji. Kým v Košickom kraji bol výraznejší podiel nevyhovujúcich fyzikálno-chemických ukazovateľov, v Prešovskom a Banskobystrickom kraji išlo najmä o nedostatky v mikrobiologickej a biologickej kvalite pitnej vody.

1.5 Zhodnotenie prevádzkovej kontroly kvality pitnej vody

Kvalitu vody priamo vo vodárenských zdrojoch a prevádzkovú kontrolu PV v rozvodnej sieti vykonávali prevádzkovatelia VV v rozsahu minimálneho a úplného rozboru podľa požadovanej frekvencie odberov a na základe „Programov prevádzkovej kontroly kvality vody“ za príslušný kalendárny rok. Výsledky laboratórných analýz boli predkladané na príslušné RÚVZ. Predkladané výsledky nie vždy korešpondovali s výsledkami monitoringu a ŠZD. Prípadné prekračovanie limitných hodnôt bolo prerokované s

jednotlivými prevádzkovateľmi verejných vodovodov, resp. overované následnými spoločnými odbermi vzoriek vôd.

K neplneniu povinností vyplývajúcich z legislatívnych predpisov na ochranu zdravia dochádza v prípade obcí, resp. miest a iných subjektov ktoré prevádzkujú VV.

V prípadoch zistenia nevyhovujúcej kvality pitnej vody boli prevádzkovateľom nariadené opatrenia na ich odstránenie, (prepláchnutie vodovodného potrubia s dodatočnou dezinfekciou, vyčistenie a dezinfekcia vodojemu, odstránenie porúch na zariadeniach zabezpečujúcich dezinfekciu pitnej vody...atď.). Následne odobraté vzorky po realizovaní nápravných opatrení v prevažnej väčšine kontrolných odberov vyhoveli legislatívnym požiadavkám na kvalitu pitnej vody.

Do konca roka 2019 boli dodávatelia PV povinní predložiť miestne príslušným RÚVZ v zmysle novely právnych predpisov z roku 2017 Program monitorovania. Dokument je komplexnou informáciou o celom systéme zásobovania pitnou vodou, ktorý zohľadňuje aj zdravotnícky pohľad. Jeho základnou úlohou je získať informácie o systéme dodávania pitnej vody a o kvalite pitnej vody, ktoré preukazujú jej zdravotnej bezpečnosť. Súčasťou materiálu je i návrh prevádzkovej kontroly vody v jej zdrojoch a v procese distribúcie.

1.6 Zhodnotenie dôsledkov nevyhovujúcej kvality pitnej vody na zdravie obyvateľstva

V roku 2019 nebol hlásený výskyt akútnych gastrointestinálnych ochorení a taktiež nebol hlásený ani šetrený žiadny prípad dusičnanovej alimentárnej methemoglobinémie.

2. Voda na kúpanie

Voda na kúpanie je významným environmentálnym faktorom, ktorý môže mať dopad na verejné zdravie. Štátny zdravotný dozor (ďalej len „ŠZD“) nad prírodnými kúpaliskami (ďalej len „PK“) a umelými kúpaliskami (ďalej len „UK“) a monitoring kvality vody určenej na kúpanie (ďalej len „VUK“) vykonávali regionálne úrady verejného zdravotníctva (ďalej len „RÚVZ“) počas roka 2019 v súlade so *zákonom č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vyhláškou Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 309/2012 Z. z. o požiadavkách na vodu určenú na kúpanie v znení vyhlášky Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 397/2014 Z. z. (ďalej len „vyhláškou č. 309/2012 Z. z.“) a vyhláškou Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 308/2012 Z. z. o požiadavkách na kvalitu vody, kontrolu kvality vody a o požiadavkách na prevádzku, vybavenie prevádzkových plôch, priestorov a zariadení na prírodnom kúpalisku a na umelom kúpalisku (ďalej len „vyhláškou č. 308/2012 Z. z.“).*

Prírodné vodné plochy a UK boli v centre pozornosti najmä počas kúpacej sezóny (ďalej len „KS“), ktorá spravidla trvá od 15. júna do 15. septembra. V prípade organizovanej rekreácie s prevádzkovateľom je KS aj skutočným obdobím prevádzky kúpaliska.

Uvedenie kúpaliska do prevádzky bolo podmienené vydaním súhlasného rozhodnutia RÚVZ na základe obhliadky zariadenia a preukázania pripravenosti kúpaliska (vybavenia kúpaliska, dokladovaná kvalita bazénovej a napájacej vody, vypracovaný prevádzkový poriadok, personálne zabezpečenie kúpaliska). Počas sezóny sa na kúpaliskách sledoval hygienický režim prevádzky ako aj kvalita vody na kúpanie za účelom zistenia súladu prevádzkovania kúpalísk s platnou legislatívou. RÚVZ vykonávali odbery vzoriek v rámci ŠZD i v rámci platených služieb prevádzkovateľom. Odber vzoriek a ŠZD bol na kúpaliskách vykonávaný v pravidelných intervaloch, ale aj náhodne a počas víkendov.

Počas celého roka poskytovali orgány verejného zdravotníctva aktuálne informácie o stave kúpalísk pre verejnosť a médiá. Pred začiatkom KS bola vypracovaná a zverejnená *Pripravenosť prírodných vodných plôch a umelých kúpalísk na kúpaciu sezónu 2019 (stav ku dňu 12. júnu 2019)*, ktorá hodnotila aktuálny stav a zmeny pri využívaní a prevádzkovaní prírodných a umelých plôch na kúpanie. Počas celej KS 2019 boli vždy v piatok na webovom sídle ÚVZ SR aktualizované a poskytované verejnosti informácie o stave kúpalísk v *Aktualizácii stavu prírodných a umelých kúpalísk počas kúpacej sezóny 2019* za uplynulý týždeň. Celkovo 12 týždenných aktualizácií bolo pripravovaných z podkladov RÚVZ a spracovaných prostredníctvom *Informačného systému o kvalite vody na kúpanie*. Po ukončení KS 2019 bola na základe podkladov RÚVZ vypracovaná a 16. decembra 2019 zverejnená národná hodnotiacia „*Správa o sledovaní hygienickej situácie na prírodných vodných plochách a umelých kúpaliskách počas kúpacej sezóny 2019*“. Údaje o monitoringu 30 prírodných vodných plôch označovaných ako „vody určené na kúpanie“ (ďalej len „VUK“) boli pre Európsku komisiu spracované osobitne v národnej *Správe Slovenskej republiky o kvalite vôd určených na kúpanie v roku 2019*.

2.1. Prírodné kúpace oblasti

Na Slovensku sa počas KS 2019 sledovala kvalita vody na kúpanie s rôznou frekvenciou na 85 lokalitách. Významnejšie prírodné kúpace oblasti využívané pre rekreačné účely verejnosťou sú najmä vodné nádrže (ďalej len „VN“) a štrkoviská (Tabuľka č. 2.1.). Na 15 lokalitách prebiehala organizovaná rekreácia s prevádzkovateľom a vodné plochy mali štatút PK. Najviac PK sa nachádza v Banskobystrickom kraji (5), 3 PK sa nachádzajú v Bratislavskom a Košickom kraji, 2 PK v Prešovskom kraji, 1 PK v Trnavskom a v Žilinskom kraji. V Nitrianskom a Trenčianskom kraji sa nenachádza ani jedno PK.

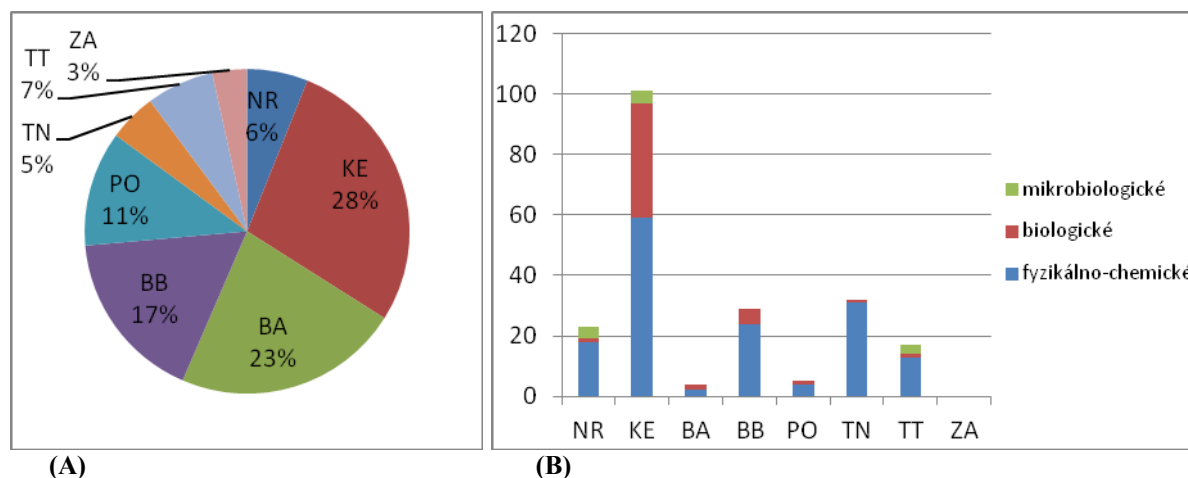
Z 32 lokalít zaradených do *Zoznamu vôd určených na kúpanie pre KS 2019* bolo do hodnotenia zahrnutých len 31 VUK. *Dolno Hodrušské jazero* (okres Žarnovica) bolo aj počas KS 2019 mimo prevádzky, nakoľko v jazere bola naďalej znížená hladina vody z dôvodu rekonštrukcie hrádze. Najviac VUK sa nachádza v Košickom (8), Banskobystrickom (8) a v Prešovskom (7) kraji, pričom v Nitrianskom kraji sa nenachádza ani jedna VUK.

Monitoring kvality vody na kúpanie zabezpečovali prevádzkovatelia PK a na plochách s neorganizovanou rekreáciou RÚVZ. Lokality s nižšou prevažne víkendovou návštevnosťou boli sledované len orientačne (1 až 3-krát za sezónu t. j. na začiatku, v strede a/alebo na konci sezóny), významnejšie cca v dvojtýždňových intervaloch. Monitoring na lokalitách zaradených do zoznamu VUK prebiehal v súlade so *Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2006/7/ES o riadení kvality vody určenej na kúpanie, ktorou sa zrušuje smernica 76/160/EHS* v pravidelných dvojtýždňových intervaloch.

Počas sezóny bolo na prírodných vodných plochách odobratých celkovo 462 vzoriek vôd (Tabuľka č. 2.2.). Percentuálny podiel vzoriek z prírodných vodných plôch, analyzovaných orgánmi verejného zdravotníctva počas KS 2019, je podľa krajov znázornený na **Obr. 1A**.

Počas KS 2019 sa celkovo vyšetrilo 3 876 fyzikálno-chemických, mikrobiologických a biologických ukazovateľov kvality vody. Medzná hodnota (ďalej len „MH“) ukazovateľov kvality vody bola prekročená v 132 vzorkách (minulý rok 137), čo je 30,698 % z celkového počtu vzoriek. Nevyhovujúce ukazovatele kvality vody (211) predstavovali len 5,44 % z celkového počtu ukazovateľov (v roku 2018 to bolo 6,12 %). Zastúpenie nevyhovujúcich

mikrobiologických, biologických a fyzikálno-chemických ukazovateľov kvality vody v prírodných kúpacích oblastiach v jednotlivých krajoch je uvedené na **Obr. 1B**.

Obr. 1 (A) Grafické znázornenie percentuálneho podielu vyšetrených vzoriek z prírodných kúpacích oblastí počas KS 2019. **(B)** Počet nevyhovujúcich ukazovateľov kvality vody v roku 2019.

Zistené výsledky naznačujú celkovo mierne zlepšenie kvality vody na PK a prírodných vodných plochách s neorganizovanou rekreáciou (bez prevádzkovateľa) v porovnaní s minulým rokom. Nevyhovujúca kvalita vody vo väčšine prípadov súvisela s výkyvmi počasia. 71,56 % z celkového počtu nevyhovujúcich ukazovateľov predstavovali fyzikálno-chemické ukazovatele, pričom jeden z najčastejšie sa vyskytujúcich nevyhovujúcich ukazovateľov bola priehľadnosť. Často boli prekračované MH ukazovateľov, ktoré sú vyšetované nad rámec platnej legislatívy ako napr. reakcia vody (ďalej len „pH“), farba, celkový fosfor, celkový dusík, celkový organický uhlík, nasýtenie vody kyslíkom (ďalej len „nasýtenie vody O₂“); tieto ukazovatele však poskytujú celkový obraz o vývoji lokality. Z nevyhovujúcich mikrobiologických ukazovateľov (5,21 %) sa najčastejšie vyskytovali *Escherichia coli* (ďalej len „*E. coli*“), črevné enterokoky a koliformné baktérie. Vo väčšine prípadov opakované odbery nepotvrdili pretrvávanie kontaminácie. Išlo teda o krátkodobé kontaminácie najmä v dôsledku zrážkovej činnosti a výkyvov počasia. Nevyhovujúce biologické ukazovatele predstavovali 23,22 % z celkového počtu nevyhovujúcich ukazovateľov. Na viacerých lokalitách bola počas KS 2019 zaznamenaná prekročená MH chlorofylu-*a* a problémy s výskytom cyanobaktérií. V niekoľkých prípadoch bolo v laboratóriách ÚVZ SR zisťované aj percentuálne zastúpenie a druhová diverzita taxónov cyanobaktérií a chemickými analýzami zisťovaná prítomnosť i množstvo cyanotoxínov.

2.1.1 Zhodnotenie prírodných kúpacích oblastí podľa krajov

V **Bratislavskom kraji** boli počas KS 2019 sledované 3 PK s organizovanou rekreáciou (*Zlaté piesky*, *Kuchajda*, *Slnčné jazerá v Senci*) a 8 prírodných vodných plôch s neorganizovanou rekreáciou (*Vajnorské jazerá*, *Rusovce-Candell*, *Čunovo*, *Veľký Draždiak*, *Ivanka pri Dunaji*, *Nové Košariská*, *Malé Leváre*, *Plavecký Štvrtok*). Počas KS 2019 boli vzorky vody na *Slnčných jazerách v Senci* odoberané na dvoch miestach (Sever a Juh), pričom všetky vzorky (celkovo 17 odobratých) vyhoveli vo vyšetrených ukazovateľoch platnej legislatívy. Jednorazové prekročenie biologického ukazovateľa - cyanobaktérie sa vyskytlo v závere letnej sezóny v jazere *Malé Leváre* (z odberných miest Pláž aj Nová pláž), nápravné opatrenia neboli preto uplatnené. V chemických ukazovateľoch došlo k jednorazovému prekročeniu MH ukazovateľa celkový fosfor v predsezónnom vzorkovaní v jazere *Zlaté Piesky* (z

odberných miest Senecká cesta a mólo). Z hľadiska celkového hodnotenia KS 2019 na sledovaných prírodných jazeroch s organizovanou rekreáciou možno konštatovať, že kvalita vody ako aj hygienická úroveň poskytovaných služieb obyvateľstvu zo strany prevádzkovateľov boli vyhovujúce, čo bolo preukázané i pri priebežných hygienických previerkach v celkovom počte 9. Počas KS 2019 bol riešený podnet týkajúci sa úhynu rýb v jazere *Kuchajda*; prevádzkovateľ areálu po upozornení na povinnosť zabezpečiť odstránenie mŕtvych rýb a vykonávať pravidelný dohľad nad čistotou areálu odstránil uhynuté oprávnenými osobami.

V **Trnavskom kraji** sa nachádzajú 2 lokality s vyhláseným štatútom VUK - *Šulianske jazero a Rekreačná oblasť* (ďalej len „RO“) *Kunovská priehrada Sobotište*, pričom druhá lokalita je súčasne aj PK; štatút VUK pre *RO Gazarka Šastín Stráže a Vojčianskeho jazera* je zrušený. Zároveň sú v rámci kraja sledované aj ďalšie lokality: *Štrkovisko Gbely Adamov*; *Štrkovisko Sekule*; *Vodné dielo* (ďalej len „VD“) *Kráľová, Kaskády*; *Horný Čepeň - mŕtve rameno Váhu*; *Horný Čepeň - štrkovisko*; *bagrovisko Tomášikovo*; *bagrovisko Čierna Voda*; *Šintavské bane*; *VD Kráľová, Šoporňa*. Začiatkom KS v mesiaci jún bolo na *RO Kunovská priehrada Sobotište* zaznamenané prekročenie MH ukazovateľov celkový fosfor, nasýtenie vody O₂ a farba; jednorazovo v mesiaci júl bolo zaznamenané prekročenie MH ukazovateľa chlorofyl-a (56,1 µg/l) a následne v druhej polovici mesiaca júl a v mesiaci august voda v sledovaných ukazovateľoch, už spĺňala požiadavky kvality vody na kúpanie. Kvalita vody na základe odobratých vzoriek vôd zo *Šulianskeho jazera* počas celej KS vyhovovala požiadavkám na kvalitu vody na kúpanie s výnimkou odberu vody na začiatku sezóny, v ktorom bolo zaznamenané prekročenie MH ukazovateľov celkový dusík, celkový fosfor a nasýtenie vody O₂. Prekročenie limitu pre ukazovateľ črevné enterokoky bolo zistené na odberovom mieste *bagrovisko Čierna Voda*. Vzhľadom na túto skutočnosť bol po týždni vykonaný opakovaný odber vzoriek vôd z bagroviska (z dvoch odberových miest), pričom analýza bola zameraná len na stanovenie mikrobiologických ukazovateľov; výsledky opakovane potvrdili závadnosť vody na kúpanie v rovnakom ukazovateli. Následná mikrobiologická analýza (črevné enterokoky a *E. coli*) vzoriek vody z odberov realizovaných v dvoch po sebe nasledujúcich týždňoch (z troch odberových miest) už spĺňala požiadavky kvality vody na kúpanie.

V **Trenčianskom kraji** nemá žiadna vodná plocha prevádzkovateľa a len jeden vodný útvar je vyhlásený za VUK - *Zelená voda* pri Novom Meste nad Váhom. Na tejto lokalite boli počas KS 2019 verejnosťou využívané 2 pláže (Bolt a Perla), pričom rekreácia bola na oboch plážach neorganizovaná (viac využívaná z dôvodov vybavenosti je pláž Bolt). Prevádzkovateľ ubytovacieho zariadenia pri pláži Bolt zabezpečoval pre návštevníkov zariadenia pre osobnú hygienu ako aj starostlivosť o plážovisko (úprava plážoviska pred a počas sezóny, odvoz odpadov, starostlivosť o čistotu pláže a zariadení pre osobnú hygienu). Celkovo je možné konštatovať úpadok lokality, pričom jednou z príčin zníženého záujmu rekreantov je aj premnoženie makrofytov (vodných rastlín) vo vode, ktoré boli vo vode prítomné aj napriek snahe správcu vodnej plochy o ich redukciu pred KS; makrofyty síce nepredstavujú priame zdravotné riziko, ale ich premnoženie je pre kúpajúcich sa neprijemné (obmedzenie pohybu vo vode, estetické hľadisko). RÚVZ v kraji sledovali kvalitu vody na kúpanie počas KS 2019 aj na ďalších vodných útvaroch (*VN Dubník I.*, *Štrkovisko Horná Streda*, *VN Stará Myjava*, *VN Prusy*, *VN Kanianka*), pričom voda v čase odberu vykazovala prevažne vyhovujúcu kvalitu. Počas horúcich dní v KS, resp. po nich bolo na niektorých sledovaných vodných útvaroch zaznamenané zníženie priehľadnosti (napr. *VN Dubník I.*), resp. prekročenie MH ukazovateľov farba a celkový fosfor. Počas sezóny neboli napustené dve *VN Brezová pod Bradlom* (v rekonštrukcii) a *Trenčín - Opatová - nádrž*. Na lokalite *VN Nitrianske Rudno* boli

počas sezóny vykonané celkom štyri odbery vzoriek vody, pričom v troch vzorkách bolo zistené prekročenie MH fyzikálno-chemických (2 x celkový fosfor, 2 x farba, 2 x priehľadnosť) i biologických (1 x chlorofyl-*a*) ukazovateľov.

V **Nitrianskom kraji** RÚVZ sledujú kvalitu vody len na 5 prírodných vodných plochách s neorganizovanou rekreáciou: na dvoch viacúčelových VN - *VN Duchonka* (okres Topoľčany) a *VN Lipovina - Bátovce* (okres Levice) a 3 štrkoviskách - *TONA Šurany* (okres Nové Zámky), *štrkoviskovom jazere Kava* a lokalite *APÁLI - mŕtve rameno Váhu Komárno* (okres Komárno). Prírodné vodné plochy sú bez príslušného vybavenia, nie sú pravidelne sledované a kúpanie je na vlastné riziko návštevníkov; k najviac využívaným patrí *VN Duchonka*. Až 57,14 % zo všetkých odobratých vzoriek vody nevyhovovalo požiadavkám na vodu na kúpanie v súlade s platnou legislatívou, pričom zo sledovaných ukazovateľov sa jednalo o prekročenie MH fyzikálno-chemických ukazovateľov (priehľadnosť, zvýšená farba, zvýšené pH a celkový fosfor) a mikrobiologických ukazovateľov (črevné enterokoky a *E. coli*). Prevádzkovatelia vodných plôch ale i obecné úrady boli zo strany RÚVZ upozornení o nevhodnosti lokalít na kúpanie.

V **Žilinskom kraji** je v prevádzke len jedno PK v regióne Liptov na *VN Liptovská Mara* v obci *Liptovský Trnovec*, pričom všetky vzorky vyhoveli vo vyšetrených ukazovateľoch platnej legislatíve. V kraji sa nachádzajú aj ďalšie vodné plochy, ktoré sú však menej využívané obyvateľmi. Jednou z nich *VD Žilina* v okrese Žilina, ktoré je v letných mesiacoch využívané obyvateľmi na vodné športy a každoročne sa tu koná plavecká časť súťaže Žilinský triatlon, pričom vzorka vody odobratá v polovici júla bola vyhovujúcej kvality. V letných mesiacoch sú ubytovacie a stravovacie služby poskytované aj v autokempingoch (ďalej len „ATC“) na brehoch *VD Orava*; v okrese Námestovo sa nachádzajú *ATC Slanica*, *ATC JAMI*, *Nábregie - Námestovo*, v okrese Tvrdošín *ATC Stará Hora* a *ATC Prístav*, pričom všetky odobraté vzorky vôd na kúpanie počas KS 2019 neprekročili stanovené MH. Jedna vzorka vody bola odobratá v auguste tiež z *Šútovského jazera - Kral'ovany*, *Rieka* v okrese Dolný Kubín; vzorka vyhovovala vo vyšetrených ukazovateľoch platnej legislatíve.

V **Banskobystrickom kraji** sa nachádza celkom 17 VN resp. jazier, pričom počas KS 2019 sa sledovala kvalita vody na 16 lokalitách (5 PK a 11 prírodných vodných plochách s neorganizovanou rekreáciou). Na kúpanie sa nevyužívalo *Dolno Hodrušské jazero* (okres Žarnovica), nakoľko jazero nebolo naplnené vodou na prevádzkovú hladinu, z dôvodu technickej poruchy hrádze. Pri *Veľkom Kolpašskom jazere* a *Počúvadlianskom jazere* boli k dispozícii priestory na prezliekanie (prezliekacie slimáky) a boli rozmiestnené odpadkové koše i umiestnené ekologické záchody. Plocha pri *VN Ružiná pri obci Ružiná* bola počas sezóny neudržiavaná a bez vybavenia, kúpanie bolo na vlastnú zodpovednosť. Na 16 lokalitách bolo odobratých celkovo 79 vzoriek, z ktorých nevyhovujúcich aspoň v jednom ukazovateli bolo 20, čo predstavuje 25,32 % nevhodnosť vzoriek. Z biologických ukazovateľov bola prekročená MH chlorofylu-*a* v 3 vzorkách odobratých z *VN Zelená voda - Kurinec*, pričom premnoženie cyanobaktérií so schopnosťou tvoriť vodný kvet a výskyt cyanobaktérií nad 100 000 buniek v ml vody bolo zaznamenané vo vzorke vody odobratej dňa 11. júla 2019. Prevádzkovateľovi plážovej časti pri *VN Zelená voda - Kurinec* bolo uložené opatrenie zákaz kúpania od 17. júla 2019 do 9. augusta 2019. Z fyzikálno-chemických ukazovateľov bola prekročená MH ukazovateľov celkový fosfor (1 vzorka), farba (7 vzoriek), pH nad 9,0 (1 vzorka); nízka priehľadnosť vody pod 1,0 m bola nameraná pri odberoch 15 vzoriek vody. RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote uložil prevádzkovateľovi plážovej časti *DRIEŇOK pri VN Teplý Vrch* pokutu vo výške 300 € za správny delikt, pretože nezabezpečil plavčíka na PK. Na RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote bol taktiež podaný

podnet na prehodnotenie kapacity PK *Zelená voda - Kurinec*, ktorý bol vyhodnotený ako neopodstatnený.

V **Prešovskom kraji** sa nachádzajú PK *Delňa* (okres Prešov) a prírodná vodná plocha *Rybník Chlmec* (okres Humenné). Najvýznamnejšou prírodnou vodnou plochou je VN *Veľká Domaša*, ktorá je situovaná v okresoch Vranov nad Topľou a Stropkov. V rámci *Veľkej Domaše* sú dve lokality na kúpanie v okrese Stropkov: *Valkov* a *Tišava*; v okrese Vranov nad Topľou sa nachádza päť stredísk: *Dobrá*, *Polany*, *Holčíkovce*, *Nová Kelča* a *Nová Kelča - poloostrov KRYM*. Počas KS 2019 bolo odobratých 14 vzoriek z lokalít *Veľká Domaša - Tišava* a *Veľká Domaša - Valkov*, pričom bolo vyšetrených 120 ukazovateľov; z vyšetrených vzoriek vody len jedna vzorka z *Tišavy* nevyhovovala požiadavkám na kvalitu vody kúpanie v ukazovateli črevné enterokoky. Na lokalitách *Veľká Domaša - Dobrá*, *Polany*, *Holčíkovce*, *Nová Kelča* a *poloostrov KRYM* bolo celkove odobratých 25 vzoriek vody na kúpanie, pričom všetky vzorky vyhoveli vo vyšetrených ukazovateľoch platnej legislatíve. Na lokalite *Rybníky Slovenská Volová* bol Slovenským vodohospodárskym orgánom vyznačený zákaz kúpania, pričom z lokality boli počas KS 2019 odobraté dve vzorky vody na kúpanie; vo vzorke odobratej dňa 31. júla 2019 bolo zaznamenané prekročenie MH ukazovateľov chlorofyl-*a* a celkový fosfor.

V **Košickom kraji** sú VUK vyhlásené v okrese Košice - okolie (*Pod Bukovcom* a *Ružín*) a v okrese Michalovce (lokality *Zemplínskej šíravy* a *Vinianske jazero*). Počas KS 2019 boli prevádzkované *Vinianske jazero* a rekreačné strediská *Zemplínskej šíravy - Hôrka* a *Medvedia hora*. Prekročenie MH ukazovateľa chlorofyl-*a* (pri dominancii rias) bolo zistené na *Zemplínskej šírave* – strediská *Hôrka*, *Kamenec* a *Pal'kov* laboratórnym vyšetrením vzoriek vôd odobratých dňa 27. augusta 2019. Zhoršenie kvality vody, premnoženie cyanobaktérií (58 540 bunky/ml) a zároveň prekročenie MH ukazovateľa chlorofyl-*a* (pri prevahe cyanobaktérií) bolo zistené na *Vinianskom jazere* laboratórnym rozborom vzoriek vôd pri odbere vykonanom dňa 13. augusta 2019. O uvedenej skutočnosti bol informovaný prevádzkovateľ a bolo zverejnené odporúčanie *nekúpať sa pre deti, alergikov a osoby s oslabeným imunitným systémom*. Premnoženie cyanobaktérií (33 000 bunky/ml) a prekročenie MH ukazovateľa chlorofyl-*a* (pri dominancii rias) bolo zistené na *Vinianskom jazere* aj pri poslednom odbere dňa 27. augusta 2019.

Biologické ukazovatele (cyanobaktérie, chlorofyl-*a*, tiež aj priehľadnosť) boli prekročené počas KS 2019 aj na VUK *Ružín* (východná časť nádrže nachádzajúca sa v okrese Košice - okolie). Z týchto dôvodov RÚVZ Košice dňa 26. júla 2019 zakázal na lokalite kúpanie vo vode, ktorá nespĺňa požiadavky na kvalitu vody. Najvyšší počet cyanobaktérií bol stanovený na 324 000 buniek/ml vody, najvyššie množstvo chlorofylu-*a* na 106,5 µg/l, najnižšia priehľadnosť vody na 40 cm. Z dôvodu zhoršenia kvality vody v biologických ukazovateľoch bolo z VUK *Ružín* v KS 2019 odobratých ďalších 13 vzoriek vôd z miest s najvyšším výskytom cyanobaktérií ako aj vzorka vodného kvetu. Na základe vyšetrení uskutočnených na ÚVZ SR bolo zistené nasledovné percentuálne zastúpenie a druhová diverzita taxónov: *Aphanizomenon flos-aquae* 60 %, *Woronichinia naegeliana* 30 %, *Aphanizomenon klebahnii* 5 %, *Microcystis ichthyoxoblahe* 3 %, *Microcystis novacekii* 1 % a *Microcystis aeruginosa* 1 %. Vo vode, odobratej z miesta najväčšieho premnoženia cyanobaktérií bola v laboratóriách na ÚVZ SR chemickými analýzami zistená prítomnosť cylindrospermopsínu v množstve 0,52 µg/l.

MČ Košice Nad Jazerom zabezpečovala údržbu areálu *Plážového kúpaliska JAZERO*, ale nevyberala vstupné a nezabezpečovala dozor nad kúpajúcimi sa návštevníkmi. Mesto Košice v spolupráci so Sdružením flosaque, Brno realizovalo ďalšie opatrenia na zlepšenie kvality vody v ukazovateli cyanobaktérie. V tejto KS nebol do vody aplikovaný chemický prípravok

PAX - LR, 2x bola uskutočnená aplikácia PROFI baktérií, ale len v nižšej dávke oproti minulému roku. K zhoršeniu kvality vody došlo začiatkom augusta, kedy vo vzorkách vôd odobratých dňa 13. augusta 2019 bol zistený počet cyanobaktérií tesne pod MH (odberné miesto pláž 98 000 buniek/ml vody, odberné miesto KVL TRIXEN 86 000 buniek/ml vody) a RÚVZ Košice vydal dňa 15. augusta 2019 pre citlivú časť populácie - pre deti, alergikov a osoby s oslabeným imunitným systémom *odporúčanie nekúpať sa vo vode*. K ďalšiemu zhoršeniu kvality vody došlo dňa 27. augusta 2019, kedy boli v odobratých vzorkách vôd zistené počty cyanobaktérií v rozmedzí od 1 153 000 buniek/ml do 1 410 000 buniek/ml vody a hodnoty chlorofylu a od 56,30 µg/l do 73,80 µg/l; vo všetkých analyzovaných vzorkách boli zistené tieto dominantné taxóny cyanobaktérií - *Cylindrospermopsis raciborskii*, *Microcystis sp.* a *Aphanizomenon flos-aquae*. Následne RÚVZ Košice dňa 28. augusta 2019 *zakázal kúpanie vo vode, ktorá nespĺňa požiadavky na kvalitu vody na kúpanie*. Dňa 10. septembra 2019 bola odobratá aj vzorka vody, ktorá bola zaslaná na vyšetrenie na ÚVZ SR, pričom vo vzorke vody bol zistený počet cyanobaktérií 781 600 buniek/ml vody (*Aphanizomenon gracile*, *Cylindrospermopsis raciborskii* a *Planktolyngby alimnetica*). Hodnota chlorofylu-a bola 62,7 µg/l. Pokles počtu buniek cyanobaktérií v ml vody pod MH bol zistený až pri analýzach vzoriek vôd odobratých dňa 24. septembra 2019 (62 000 a 72 000 buniek/ml). Taktiež namerané hodnoty chlorofylu a 35,5 a 37,4 µg/l boli pod MH 50 µg/l. V okrese Gelnica bola monitorovaná kvalita vody v západnej časti vodnej nádrže Ružín, pričom vo vzorkách vôd boli prekročené mikrobiologické ukazovatele *E. coli* a črevné enterokoky (v máji, na odberných miestach Ružín Hnilecké rameno a Ružín SKI), fyzikálny ukazovateľ priehľadnosť (v máji a júni, na odbernom mieste Ružín Hnilecké rameno; v auguste, na odbernom mieste Ružín SKI) a biologický ukazovateľ chlorofyl a (v júli, na odbernom mieste Ružín Hnilecké rameno a v auguste, na odbernom mieste Ružín SKI).

Prehľad prírodných vodných plôch na kúpanie a ich kvality uvádzajú tabuľky č. 2.1. a č. 2.2. Podrobne je KS 2019 na prírodných vodných plochách vyhodnotená v národnej [Správe o sledovaní hygienickej situácie na prírodných vodných plochách a umelých kúpaliskách počas kúpacej sezóny 2019](http://www.uvzs.sk/docs/info/kupaliska/Vyhodnotenie_KS_2019.pdf) (http://www.uvzs.sk/docs/info/kupaliska/Vyhodnotenie_KS_2019.pdf).

2.2. Umelé kúpaliská

Podľa obdobia prevádzky sú UK rozdeľované na kúpaliská s celoročnou prevádzkou a sezónnou prevádzkou.

K najčastejšie prekračovaným ukazovateľom kvality vody patrili fyzikálno-chemické ukazovatele, predovšetkým voľný chlór (ďalej len „Cl₂“), viazaný Cl₂, chemická spotreba kyseliny manganistanom (ďalej len „CHSK_{Mn}“), menej pH a teplota vody; s výnimkou viazaného Cl₂ išlo o ukazovatele, ktoré nemajú priamy zdravotný dopad na kúpajúcich. Tieto nedostatky sa vyskytujú najmä pri bazénoch hotelového typu, nakoľko tieto bazény nie sú korektne prevádzkované a zavedené technológie nespĺňajú potrebné hygienické štandardy; ku prekračovaniu MH sledovaných ukazovateľov dochádza predovšetkým v dôsledku predlžovania intervalu výmeny vody z ekonomických dôvodov, neskúsenosti personálu (o bazén sa často stará viacero pracovníkov) a pod. Prekročenie MH ukazovateľov voľný a viazaný Cl₂ bolo riešené operatívne uloženými opatreniami na mieste na zabezpečenie vyhovujúcej kvality vody na kúpanie (kalibrácia technologického zariadenia, odpúšťanie a nariadenie bazénovej vody, chemické prostriedky na úpravu chlóru a pod.).

Samostatnou kategóriou UK sú termálne kúpaliská (ďalej len „TK“), na ktorých často dochádza ku prekročeniu MH fyzikálno-chemických ukazovateľov (priehľadnosť a CHSK_{Mn})

v dôsledku prirodzených vlastností termálnej vody. V niektorých prípadoch vysoká mineralizácia vody často spôsobuje prevádzkové problémy (usadeniny, problematické čistenie bazénov, znižovanie účinnosti dezinfekcie vody).

Z mikrobiologických ukazovateľov bolo najčastejšie zistené prekročenie MH kultivovateľných mikroorganizmov pri $36 \pm 1^\circ\text{C}$ (ďalej len „KM pri $36 \pm 1^\circ\text{C}$ “). Zo zdravotne závažných ukazovateľov išlo o jednorazové potvrdenie prítomnosti *Staphylococcus aureus* (ďalej len „*S. aureus*“), *Pseudomonas aeruginosa* (ďalej len „*P. aeruginosa*“) a prekročenie MH črevných enterokokov a *E. coli*. Zistenie nedostatkov v mikrobiologickej kvalite vody na kúpanie boli najčastejším dôvodom nariadenia opatrení (zvýšená dezinfekcia, odpustenie a následné dopustenie časti objemu bazénu, resp. výmena bazénovej vody s čistením a dezinfekciou bazénov), ktorých účinnosť bola po ich vykonaní preverená laboratórnou analýzou opakovane odobratých vzoriek vody. Závažnejšie nedostatky boli riešené prerušením prevádzky bazénov, vypustením bazénovej vody, čistením a dezinfekciou bazénov. Až po následnom overení vyhovujúcej kvality bola prevádzka opätovne obnovená.

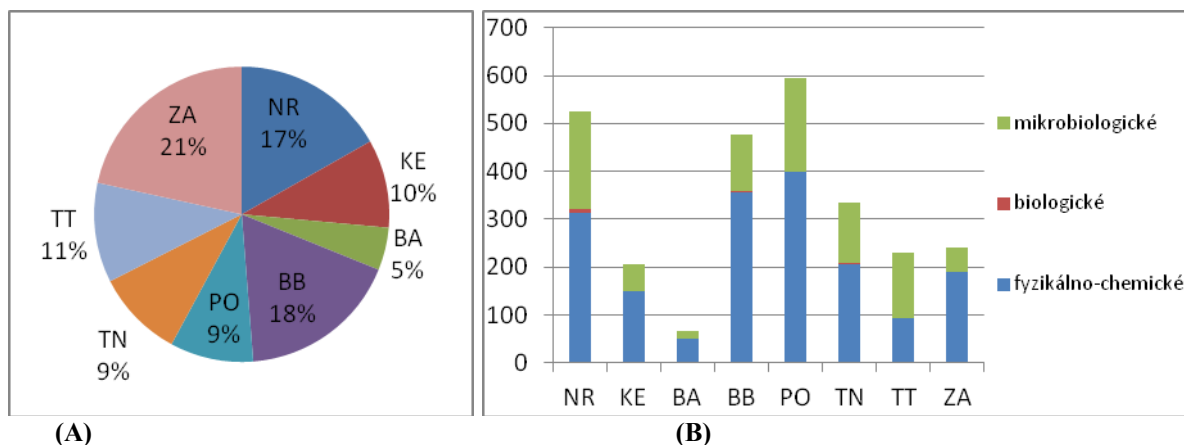
Počas KS 2019 pracovníci RÚVZ riešili taktiež aj drobné nedostatky v čistote šatní, sprch či plôch okolo bazénov. V takýchto prípadoch najčastejšie prevádzkovateľom na mieste uložili nápravné opatrenia a následne vykonali kontrolu splnenia týchto opatrení. V niektorých prípadoch, najmä pri opakovanom porušení povinností, boli prevádzkovateľom uložené v správnom konaní sankcie.

2.2.1. Kúpaliská s celoročnou prevádzkou

V roku 2019 bolo na Slovensku prevádzkovaných celkovo 352 celoročných kúpalísk. Verejnosti bolo sprístupnených 855 bazénov, z toho 166 termálnych a 689 netermálnych bazénov (Tabuľka č. 2.3.).

V posledných rokoch sa bazény v hoteloch a ubytovacích zariadeniach stávajú ich štandardnou výbavou, nakoľko sa prevádzkovatelia snažia pre svojich hostí zabezpečiť čo najväčší komfort a rozsah služieb. Najvyššiu návštevnosť počas roka dosahujú z celoročných zariadení aquaparky a TK, ktoré poskytujú návštevníkom rôznorodé doplnkové služby (napr. vodné atrakcie, saunové svety, vírivé kúpele, soláriá, masáže, príp. reštauračné služby). Často navštevované bývajú počas roka aj kryté plavárne, ktoré sú na rôznej úrovni. Kým niektoré disponujú nadštandardným vybavením, iné vzhľadom na nedostatok finančných prostriedkov na ich rozvoj stagnujú.

Počas roka bolo odobratých z celoročných kúpalísk 7 542 vzoriek vôd (Tabuľka č. 2.4.), čo je v porovnaní s minulým rokom nárast o 164 vzoriek vôd. Najviac vzoriek bolo odobratých v Žilinskom kraji (1 626, čo predstavuje 21,56 % z celkového počtu odobratých vzoriek). Percentuálny podiel vzoriek z UK s celoročnou prevádzkou počas KS 2018 je uvedený na **Obr. č. 2 A**. Požiadavkám platnej legislatívy nevyhovelo vo fyzikálno-chemických, mikrobiologických a biologických ukazovateľoch 1 838 vzoriek (24,37 %), čo je na rovnakej úrovni ako v minulom roku (24,32 %). V roku 2019 bolo vyšetrených 91 993 ukazovateľov, čo je vyšší počet v porovnaní s minulým rokom, kedy bolo vyšetrených 89 514 ukazovateľov. MH prekročilo v súlade s platnou legislatívou 2 672 ukazovateľov čo je 2,91 % (pre porovnanie, v roku 2018 prekročilo MH 2,68 % ukazovateľov). Zastúpenie nevyhovujúcich mikrobiologických, biologických a fyzikálno-chemických ukazovateľov kvality vody v kúpaliskách s celoročnou prevádzkou v jednotlivých krajoch počas roku 2019 znázorňuje **Obr. č. 2 B**.

Obr. 2 (A) Grafické znázornenie percentuálneho podielu vyšetrených vzoriek z kúpalísk s celoročnou prevádzkou počas KS 2019. **(B)** Počet nevyhovujúcich ukazovateľov kvality vody v roku 2019.

Z nevyhovujúcich ukazovateľov boli najčastejšie prekračované fyzikálno-chemické ukazovatele (1 759 ukazovateľov, čo predstavuje až 65,83 % ukazovateľov s prekročenou MH). Najčastejšie išlo o voľný a viazaný Cl_2 , pH, CHSK_{Mn} , príp. priehľadnosť a teplotu vody, na čo boli prevádzkovatelia upozornení a zistené nedostatky boli operatívne odstránené prijatím príslušných opatrení na zabezpečenie vyhovujúcej kvality vody. MH mikrobiologických ukazovateľov boli prekročené v 900 prípadoch, pričom mikrobiologickú závadnosť opakované odbery obyčajne nepotvrdili. Nevyhovujúca kvalita v biologických ukazovateľoch bola zisťovaná len sporadicky a MH boli prekročené len v 13 prípadoch.

V roku 2019 boli na viacerých kúpaliskách s celoročnou prevádzkou uskutočnené rekonštrukcie. Napr. v mesiacoch júl a august bola z dôvodu jej rekonštrukcie mimo prevádzky *Krytá plaváreň v Rimavskej Sobote* a od mája 2019 *Krytá plaváreň v Žiari nad Hronom*. Mimo prevádzky z dôvodu výmeny rozvodov vody, časti technológie, montáže nového ohrevu bazénových vôd bola 4 týždne aj *Krytá plaváreň vo Veľkom Krtíši*. V *Krytej plavárni pri Gymnáziu s vyučovacím jazykom maďarským Galanta* boli postupne zabezpečované rekonštrukčné práce v zariadení a zrealizovaná čiastočná rekonštrukciu technologického zariadenia na úpravu vody.

V meste Tvrdošín bola uvedená do prevádzky *Mestská plaváreň* s plaveckým bazénom a wellness časťou s vírivou vaňou a saunami.

V rámci laboratórnych analýz aj v roku 2019 vybrané RÚVZ pokračovali vo vyšetrovaní vzoriek vôd na prítomnosť špecifických mikroorganizmov a patogénov. RÚVZ so sídlom v Dunajskej Strede v spolupráci s Národným referenčným centrom pre *Vibrionaceae* pri RÚVZ so sídlom v Komárne pokračoval v cielenom vyšetrovaní na baktérie z rodu *Vibrio*, pričom zamestnanci odobrali stery zo stien bazénov a vzorky vody z bazénov s termálnou vodou na 3 TK okresu. Stery a vzorky vody boli odobraté v dvoch termínoch, spolu 40 vzoriek vôd z bazénov a 52 sterov; z celkového počtu vzoriek bol len v 3 prípadoch zistený pozitívny nález. Na cielenú kultiváciu na prítomnosť baktérií z rodu *Vibrio* boli počas KS 2019 vykonané zamestnancami RÚVZ so sídlom v Nových Zámkoch aj odbery vzoriek bazénových vôd z niektorých bazénov *Wellness centrum Aquamarín Podhájska* a *Penziónu Energy I Podhájska*; ani v jednom prípade pozitívneho nálezu nebola potvrdená toxinogenita. RÚVZ Banská Bystrica vo vzorkách vody zisťoval nález améb kultivovateľných pri teplote $36\text{ }^{\circ}\text{C}$ a $44\text{ }^{\circ}\text{C}$. Nález améb boli zistené vo vzorkách vody odobratých zo 4 bazénov (relaxačný bazén vo *Wellness centre pri hoteli BYSTRÁ* v obci *Bystrá*, relaxačný bazén v *Wellness centre pri hoteli HELPA* v obci *Hel'pa*, neplavecký veľký bazén v *Nature Wellness*

centre pri hoteli PARTIZÁN v Hornej Lehote - Táloch, vírivý bazén vo Wellness centre pri hoteli STUPKA v Hornej Lehote - Táloch); v rámci nápravných opatrení prevádzkovateľa vykonali opatrenia na zlepšenie kvality vody (zvýšená dezinfekcia, jednorazové prechlórovanie vody, výmena vody). Vo vodných atrakciách viacerých kúpalísk nebola zistená prítomnosť *Legionella species*.

Prekročenie mikrobiologických ukazovateľov kvality vody na kúpanie viedlo k vydaniu zákazu kúpania vo vode, ktorá nespĺňa požiadavky na kvalitu vody v UK. Napr. RÚVZ so sídlom vo Zvolene bolo v roku 2019 vydaných 12 zákazov na využívanie vody na kúpanie v bazénoch v týchto zariadeniach: Hotel FLÓRA v Dudinciach (sedací bazén), Hotel HVIEZDA v Dudinciach (vívový bazén), KÚPELE Dudince (minerálny bazén bez recirkulácie vody), LÚ DIAMANT v Dudinciach (minerálny bazén bez recirkulácie - 2x), Špecializovaný liečebný ústav (ďalej len „ŠLÚ“) MARÍNA v Kováčovej (sedací a liečebný bazén), NRC Kováčová (minerálny a chodecký bazén), KÚPELE Kováčová (liečivý minerálny bazén), KÚPELE Sliach (liečebný minerálny bazén bez recirkulácie vody) a THE GRAND vo Vigľaši (vívový bazén). Takéto zákazy boli vydané aj v iných zariadeniach, napr. Penzión Hradbová v Košiciach - Starom Meste, Relaxcentrum v Hoteli Slamený dom v Malej Ide, Vitálny svet v Penzióne Sivec v Košickej Belej. Bazény boli opätovne uvedené do prevádzky po vykonaní nápravných opatrení a preukázaní vyhovujúcej kvality vody.

Počas roka prešetrovali RÚVZ v súvislosti s využívaním celoročných kúpalísk viacero podnetov od verejnosti. Napr. dňa 16. septembra 2019 bol odstúpený z ÚVZ SR na RÚVZ Bratislava hl. mesto so sídlom v Bratislave podnet na prešetrovanie kvality vody a ovzdušia v prevádzke Golem Club Centrál na Metodovej 6 v Bratislave; na základe podnetu bola vykonaná hygienická kontrola zameraná na kvalitu bazénovej vody a vykonanie merania mikroklimatických podmienok a chlóru v ovzduší v predmetnom zariadení, pričom výsledky preukázali súlad s platnou legislatívou a nebolo potrebné pristúpiť k nápravným opatreniam. Zamestnancami RÚVZ so sídlom v Komárne bol riešený 1 podnet, v ktorom návštevníčka poukázala na znečistenie zariadení na osobnú hygienu pre návštevníkov a znečistenie okolia bazénov v prevádzkovej budove Wellness centra Patince. Pri výkone ŠZD bolo zistené, že prevádzka umelého kúpaliska je zabezpečovaná v súlade s prevádzkovým poriadkom schváleným RÚVZ. V dobe miestneho šetrenia boli zariadenia na osobnú hygienu vizuálne čisté, v okolí bazénov bolo evidované sfarbenie mriežok súvisiace s pôsobením mineralizovanej bazénovej vody bez makroskopicky evidovaného znečistenia (prevádzkovateľ zabezpečuje priebežnú výmenu mriežok okolo bazénov). Na základe zistených skutočností bol podnet hodnotený ako neopodstatnený.

Prehľad celoročných umelých kúpalísk a kvality ich vody uvádzajú tabuľky č. 2.3. a č. 2.4.

2.2.2. Kúpaliská so sezónnou prevádzkou

V roku 2019 bolo na Slovensku z celkovo viac ako 150 sezónnych kúpalísk prevádzkovaných celkovo 141. Verejnosti bolo sprístupnených 381 bazénov (z 427), z toho 100 termálnych a 281 netermálnych bazénov (Tabuľka č. 2.3.).

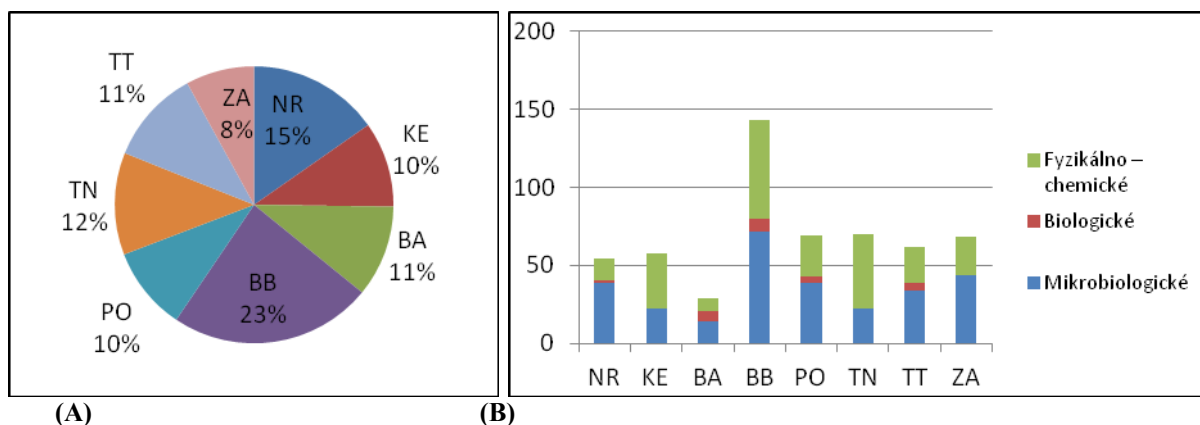
Medzi zariadenia so sezónnou prevádzkou sa zaraďujú jednak letné kúpaliská (ďalej len „LK“), aquaparky, sezónne areály a tiež aj vonkajšie bazény pri hoteloch a penziónoch, ktoré slúžia verejnosti na kúpanie počas KS.

Počas KS 2019 bolo odobratých 1 801 vzoriek vôd (minulý rok 1 841). Percentuálny podiel vzoriek z UK so sezónnou prevádzkou v jednotlivých krajoch je uvedený na **Obr. č. 3 A**. Vo vzorkách boli MH fyzikálno-chemických, mikrobiologických a biologických ukazovateľov prekročené v 369 prípadoch (20,72 %, Tabuľka č. 2.6.), čo je menej ako v minulom roku (23,95 %). Zastúpenie nevyhovujúcich mikrobiologických, biologických a fyzikálno-chemických ukazovateľov kvality vody v kúpaliskách so sezónnou prevádzkou v jednotlivých krajoch počas KS 2019 znázorňuje **Obr. č. 3 B**.

Vyššie percento nevyhovujúcich vzoriek (zväčša iba v mikrobiologických ukazovateľoch) bolo spôsobené vyšším počtom nevyhovujúcich vzoriek z detských bazénov bez recirkulácie a vo vírivých bazénoch (malý objem vody, vyššia teplota vody, vysoká návštevnosť počas extrémne horúceho počasia). Z 21 003 vyšetrených ukazovateľov kvality vody (minulý rok 20 995) nevyhovelo požiadavkám platných predpisov 2,63 % (553) ukazovateľov (minulý rok 3,07 % resp. 661 ukazovateľov).

Z fyzikálno-chemických bolo 43,76 % (242) nevyhovujúcich ukazovateľov. Podobne ako v prípade kúpalísk s celoročnou prevádzkou sa najčastejšie jednalo o voľný a viazaný Cl₂, pH, CHSK_{Mn}, príp. priehľadnosť a teplotu vody.

K prekročeniu mikrobiologických ukazovateľov došlo v 286 prípadoch (51,72 %). Prítomnosť zdravotne významného mikrobiologického ukazovateľa *P. aeruginosa* bola potvrdená napr. v detskom bazéne na *LK Modra* či v nekrytom bazéne na *Nekrytom LK Strážske*. Vo viacerých zariadeniach bola potvrdená prítomnosť *S. aureus* (napr. *UK Červená hviezda* či *Plážové kúpalisko RYBA - ANIČKA v Košiciach*). Vo väčšine všetkých prípadov išlo o jednorazové prekročenie kvality vody na kúpanie, kontrolné odbery nepotvrdili pretrvávajúce mikrobiologické znečistenie.

Obr. 3 (A) Grafické znázornenie percentuálneho podielu vyšetrených vzoriek z kúpalísk so sezónnou prevádzkou počas KS 2019. **(B)** Počet nevyhovujúcich ukazovateľov kvality vody v roku 2019.

V rámci laboratórnych analýz aj v roku 2019 vybrané RÚVZ pokračovali vo vyšetrowaní vzoriek vôd z vodných atrakcií na prítomnosť *Legionella species*, pričom v odobratých vzorkách nebola zistená ich prítomnosť. Rovnako ani v jednej odobratej vzorke vody z bazénov nebola zaznamenaná prítomnosť améb kultivovateľných pri 36 °C a 44 °C.

V roku 2019 prebiehali na viacerých kúpaliskách so sezónnou prevádzkou rekonštrukcie i výstavby, napr. v areáli *TK Podhájska* bol daný do prevádzky nový vstup do kúpaliska pre návštevníkov. V súčasnosti naďalej prebieha v areáli *TK Nové Zámky* výstavba nového objektu sociálnych zariadení pre návštevníkov a zázemia pre zamestnancov, v areáli *TK*

I Vadaš Štúrovo prebieha výstavba nového bazéna s atrakciami, v areáli *ThermalParku NITRAVA v Polnom Kesove* prebieha výstavba novej tobogánovej haly i ďalších vonkajších bazénov a hotela. Po trojročnej odstávke (2016 až 2018) z dôvodu rozsiahlej rekonštrukcie kúpaliská vrátane modernizácie technologickej úpravy bazénovej vody bol od júna 2019 uvedený do prevádzky plavecký bazén na *LK Modrá perla Velké Úľany* v okrese Galanta.

Mimo prevádzky zostali počas sezóny z rôznych dôvodov (nepožiadali o uvedenie do prevádzky, havarijný stav, zmena majiteľa) viaceré bazény: 1 bazén pri *Penzióne Fortuna Jelenec*, 3 bazény na *LK Zlaté Moravce*, 1 bazén na *LK Čalovec*, vonkajší krytý bazén pri *Penzióne Čachovo v obci Selce*, vonkajší bazén pri *hoteli POLIANKA v Hornej Lehote - Krpáčove*, 5 bazénov na *TK KATARÍNA v Kremnici*, 4 bazény na *Kúpalisku NERESNICA vo Zvolene*, detský bazén na *LK Revúca*, detský bazén v *rekreačno - športovom areáli Športcentrum EKOMA vo Zvolene*, oddychový bazéna na *Kúpalisku Krupina - Tepličky*, nekrytý letný bazén *SO 03a Paľkov pri Zemplínskej Štrave*. Kvalita vody nebola počas sezóny sledovaná v potápačskej komore vo *Vodnom raji Vyhne*. Mimo prevádzku boli počas KS 2019 aj *LK TRITON v Košiciach*, *LK Moldava nad Bodvou*, *Nekryté LK Malé Raškovce 59*, *UK Veronika Gemerská Hôrka* a *Kúpalisko Vlachovo*.

Zákazy kúpania z dôvodu nevyhovujúcej mikrobiologickej kvality vody boli uložené v bazénoch zariadení: *Wellness centrum Aquamarín Podhájska* (detský termálny bazén), *TK Sliac* (neplavecký a detský bazén), *ŠLÚ Marina v Kováčovej* (vonkajší bazén), *Kúpalisku Krupina - Tepličky* (neplavecký a detský bazén). Opakované prekročenie biologického znečistenia - producenty bolo zistené v bazéne *Iuventa v Bratislave - Starom Meste*.

Orgány verejného zdravotníctva riešili v súvislosti s kúpaliskami aj viacero podnetov týkajúcich sa kvality vody v bazénoch. Napr. dňa 16. júna 2019 bol na RÚVZ Bratislava hl. mesto so sídlom v Bratislave odstúpený z ÚVZ SR podnet na kúpanie sa dospelých v detskom bazéne na *Kúpalisku Krasňany v Bratislave - Rači*; na základe podnetu bola vykonaná hygienická kontrola, pri ktorej neboli zistené žiadne hygienické nedostatky a nebolo potrebné pristúpiť k nápravným opatreniam. Na základe podnetu RÚVZ so sídlom v Trnave vykonal ŠZD v prevádzke *UK vo vodnolyžiarskom areáli Ratnovská zátoka v k.ú. Ratnovce*. Pri ŠZD vykonanom dňa 2. júla 2019 bolo zistené, že zariadenie - športový areál „vodno-lyžiarsky vlek“ bolo schválené rozhodnutím RÚVZ so sídlom v Trnave z roku 2014 avšak do prevádzky bolo uvedené iba športovisko; zatiaľ čo v rámci areálu bol dobudovaný bazén (UK so sezónou prevádzkou) s časťou na odpočinok v jeho blízkosti. V čase ŠZD bola prevádzka bazéna v činnosti, t.j. prevádzkovateľ prevádzkoval bazén bez príslušného povolenia. Taktiež prevádzkovateľ UK nepreukázal výsledky kontroly kvality vody na kúpanie, ktorou je bazén napúšťaný. Z dôvodu zistených nedostatkov bolo na mieste vydané opatrenie na *zákaz kúpania*. Opakovaný výkon ŠZD bol zameraný na kontrolu opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov - *zákaz kúpania vo vode*, ktorá nespĺňa požiadavky na kvalitu vody na umelom kúpalisku. Výkonom ŠZD bolo zistené, že prevádzka UK bola otvorená, teda prevádzkovaná, prítomní boli kúpajúci sa a *zákaz kúpania* nebol v okolí bazéna vyznačený. Výsledok o kvalite vody prevádzkovateľ nepredložil. V roku 2019 bolo voči prevádzkovateľovi začaté správne konanie a uložená sankcia, pričom v riešení podnetu sa bude pokračovať aj v roku 2020.

Prehľad sezónnych umelých kúpalísk a kvality ich vody uvádzajú tabuľky č. 2.5. a č. 2.6. Podrobnejšie sú umelé sezónne kúpaliská vyhodnotené v národnej Správe o sledovaní hygienickej situácie na prírodných vodných plochách a umelých kúpaliskách počas kúpacej sezóny 2019 (http://www.uvzs.sk/docs/info/kupaliska/Vyhodnotenie_KS_2019.pdf).

3. Kvalita ovzdušia

3. Kvalita ovzdušia uzatvorených priestorov

3.1 Zhodnotenie stavu kvality ovzdušia uzatvorených priestorov budov nevýrobného charakteru

Sledovanie kvality ovzdušia v uzatvorených priestorov nevýrobného charakteru vykonávajú regionálne úrady verejného zdravotníctva na základe žiadostí občanov, resp. pri podaní podnetov a pri výkone štátneho zdravotného dozoru. Ide najmä o miestne šetrenia v priestoroch, zamerané na vizuálne posúdenie vlhkosti a výskyt plesní na vnútorných povrchoch stien ako aj ich objektivizáciu odberom sterov. Výskyt mikrobiologických a biologických znečisťujúcich látok sa objektivizoval v rámci úloh súvisiacich so zisťovaním kvality vnútorného ovzdušia budov. Kvalita vnútorného prostredia bola posudzovaná v zmysle vyhlášky MZ SR č. 259/2008 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na vnútorné prostredie budov a o minimálnych požiadavkách na byty nižšieho štandardu a na ubytovacie zariadenia. V tabuľke č. 3.1 je uvedený prehľad meraní koncentrácie znečisťujúcich látok v interiéroch objektov.

Vzhľadom na to, že kvalita vnútorného ovzdušia v našich podmienkach veľmi úzko súvisí s kvalitou vonkajšieho ovzdušia, v **Bratislavskom kraji** v roku 2019 boli riešené 3 hlavné problémy voľného ovzdušia. Išlo o dlhodobé občasné zvýšené znehodnocovanie ovzdušia v mestských častiach Podunajské Biskupice, Vrakuňa, ale aj Ružinov a Petržalka prevádzkou v areáli a.s. Sloznaft. Uvedený problém bol predmetom petície obyvateľov i individuálnych podnetov obyvateľov a bol riešený v spolupráci so Slovenskou inšpekciou životného prostredia. Ďalej to boli podnety na výskyt azbestu v najbližšej obytnej zástavbe v súvislosti s rozoberaním umelého kopce v Petržalke a transportom materiálu na výstavbu diaľnice D4. Výsledky merania nepreukázali zvýšený výskyt azbestu v blízkosti obytnej zástavby. Ďalším problémom bol návrh na zmenšenie ochranného pásma Ústrednej čistiarne odpadových vôd vo Vrakuňi prakticky až po oplotenie areálu ÚČOV so zabezpečením zrážania pachových látok trvalým rozstrekom aerosólu chemickej látky pre umožnenie obytnej výstavby. Nesúhlasné záväzné stanovisko tunajšieho úradu zmenil odvolací úrad na súhlasné. V roku 2019 bolo na OOFŽPP vykonaných celkom 76 meraní znečisťujúcich látok vo vnútornom prostredí, a to 65 v bytových priestoroch a 11 v nebytových priestoroch s dlhodobým pobytom osôb. V 63 prípadoch išlo o meranie výskytu azbestových vlákien, v 8 prípadoch išlo o zisťovanie koncentrácie formaldehydu, v 4 prípadoch sa kontrolovali koncentrácie amoniaku a v 1 prípade výskyt prchavých organických látok. V žiadnej vzorke nebol zistený pozitívny nález, nebolo potrebné pristupovať k sanačným opatreniam a kontrolnému vyšetrovaniu vzoriek.

V **Trnavskom kraji** sa sledovanie stavu kvality voľného ovzdušia nevykonávalo.

V **Trenčianskom kraji** boli riešené 2 prípady podnetov obyvateľov na kvalitu ovzdušia uzatvorených priestorov budov na vlhkosť, plesne a nedostatočné vetranie v prevádzkach. V oboch prípadoch sa jednalo o technické poruchy klimatizačných zariadení, ktoré boli následne odstránené.

V **Nitrianskom kraji** bolo vykonané meranie mikroklimatických podmienok v polyfunkčnej budove v Nitre na základe podnetu nájomcov priestorov. Meraním boli zistené nevyhovujúce mikroklimatické podmienky, z toho dôvodu bolo prevádzkovateľovi budovy uložené opatrenie na zabezpečenie vhodných mikroklimatických podmienok, ktoré bolo splnené v stanovenom termíne. V okrese Komárno išlo o 3 prípady vyšetrení v nebytových priestoroch, so zameraním na viditeľnú prítomnosť vlhkosti, vykonaných oddelením hygieny detí a mládeže v rámci štátneho zdravotného dozoru v priestoroch materských škôl. Vo

všetkých prípadoch sa jednalo o nedostatky vzniknuté v dôsledku havarijnej situácie v objektoch po poškodení strechy resp. prasknutí potrubia a následnom zatečení priestorov.

V roku 2019 v **Žilinskom kraji** nebolo vykonané meranie kvality ovzdušia v rámci kraja. RÚVZ so sídlom v Žiline vykonal odbery 26 sterov – 10 sterov zo silikónového tesnenia s viditeľným nárastom predpokladaných plesní ako platenú službu, 16 sterov ako ŠZD v štyroch zariadeniach s vnútornými bazénmi, v jednom zariadení potvrdený *Pseudomonas aeruginosa*.

V **Banskobystrickom kraji** RÚVZ V Banskej Bystrici v roku 2019 vykonal odber vzoriek bytového prachu na stanovenie prítomnosti alergénov roztočov z piatich ubytovacích zariadení (penzióny, turistická ubytovňa). Celkovo bolo odobratých 24 vzoriek. V troch vzorkách nebola zistená prítomnosť alergénov roztočov, v 18 vzorkách bola zistená nízka prítomnosť alergénov roztočov a v troch vzorkách bola zistená stredná prítomnosť alergénov roztočov. 21 vzoriek z celkového počtu tak presahovalo limitnú hodnotu 600 µg guanínu/1 g prachu, čím nevyhovovali požiadavkám vyhlášky MZ SR č. 259/2008 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na vnútorné prostredie budov a o minimálnych požiadavkách na byty nižšieho štandardu a na ubytovacie zariadenia v znení neskorších predpisov. V priebehu roka 2019 RÚVZ v Žiari nad Hronom v rámci výkonu ŠZD zistil v 8 ubytovacích zariadeniach nedostatky vo vnútornom ovzduší budov. V izbách a v zariadeniach na osobnú hygienu boli zistené stopy po kondenzácii vodnej pary a po zatečení, v okolí sprechových kútov bol zistený výskyt plesní na tesniacom silikóne. Vo všetkých prípadoch ide o staršie objekty alebo o historické budovy. Prevádzkovateľom boli uložené nápravné opatrenia na odstránenie nedostatkov a určené termíny na ich odstránenie. Ďalej bol riešený podnet, v ktorom sťažovateľ žiadal o vykonanie kontroly v bytovom dome v Žiari nad Hronom. V podaní sa uvádzalo, že je celá budova zamorená silným zápachom z pivníc. V čase výkonu ŠZD nebol v objekte zápach po splaškoch, priestory v suteréne boli čisté, obvodové steny boli vlhké minimálne do výšky 1 m od podlahy. Podnet bol odstúpený na Okresný úrad Žiar nad Hronom, odbor starostlivosti o životné prostredie, ktorý by mal posúdiť, či niektoré skutočnosti z podania, vzhľadom na poruchy v kanalizačných zvodoch, nespádajú do jeho kompetencií. Ďalej bol sťažovateľ usmernený, aby problém doriešil prostredníctvom správcu budovy, prípadne v občianskoprávnom konaní.

V **Prešovskom kraji** sa v roku 2019 neuskutočnilo meranie kvality uzatvorených priestorov budov nevýrobného charakteru.

V **Košickom kraji** vykonávali pracovníci v rámci ŠZD vizuálnu kontrolu vnútorného prostredia v jednotlivých prevádzkach, ktorá bola zameraná na viditeľnú prítomnosť plesní a vlhkosti. Z celkového počtu 976 kontrol vykonaných v rámci kraja, boli nedostatky zistené v jednom zariadení sociálnych služieb (poškodenie úpravy stropu a viditeľné stopy po zatečení) v okrese Michalovce. Nedostatky boli v štádiu odstraňovania a prevádzkovateľ plánuje rekonštrukciu budovy. V okrese Rožňava bol podaný jeden podnet vo veci nevyhovujúcich služieb ubytovacieho zariadenia Boutique Hotel Empress a hygienických nedostatkov v tomto zariadení, v ktorom hosť poukazoval aj na zatečenie stien a výskyt plesní. Kontrolou vykonanou v rámci štátneho zdravotného dozoru sa nepotvrdila opodstatnenosť tohto podnetu. V rámci štátneho zdravotného dozoru v prevádzke „Čínsky supermarket“ v meste Spišská Nová Ves, vykonaného na základe podnetu, bolo zistené, že na pracovisku nie sú vhodné mikroklimatické podmienky – najnižšia teplota v obchodných priestoroch bola 9,8 °C a najvyššia 10,6 °C. Podnet bol po prešetrení uzatvorený ako opodstatnený. Boli vydané dve odborné vyjadrenie k výskytu plesní v bytoch fyzických osôb v Košiciach, v ktorých boli majitelia bytu súčasne poučení o negatívnych účinkoch plesní na zdravie a možnostiach riešenia vzniknutého stavu.

4. Pôsobenie zdrojov hluku

4.1. Zdroje hluku v životnom prostredí

• *Stacionárne zdroje hluku*

Bratislavská aglomerácia je miesto sústredenia rôznorodých aktivít, ktoré sú významným zdrojom hluku s dopadom na chránené územia – najmä obytnú zástavbu.

Zo stacionárnych zdrojov ide najmä o rozsiahle priemyselné areály s veľkým počtom zdrojov hluku, z ktorých sa hluk prenáša do veľkých vzdialeností. V prvom rade je to areál a.s. Slovaft, kde v posledných dvoch rokoch dochádza k prevádzkovým problémom pri nábehoch nových technológií, resp. pri odstávkach a nábehoch technológií. Okrem veľkého počtu podnetov obyvateľov mesta Bratislavy (najmä MČ Podunajské Biskupice, Vrakuňa, Ružinov, Petržalka) bola na RÚVZ Bratislava doručená aj petícia. Vzhľadom na problematickú objektivizáciu hluku, ktorý sa šíri do vzdialenosti aj niekoľkých km, bolo vykonané meranie hluku za súčinnosti meracích skupín z RÚVZ Poprad a RÚVZ Trnava. Výsledky merania hluku sú t.č. spracovávané a budú podkladom pre správne konanie.

Z ďalších veľkoplošných zdrojov, ktoré spôsobujú nadmernú hlukovú záťaž obyvateľov v okolí, sú to prevádzkové plochy železničných staníc a železničného depa. Tieto podnety sú riešené v súčinnosti s rezortným hygienikom MDaV SR.

Veľké množstvo podnetov sa dostáva v súvislosti so stavebnou činnosťou, ktorá je relatívne krátkodobá, ale vysoko rušivá. Vzhľadom na to, že orgán verejného zdravotníctva nie je účastníkom stavebného konania, tieto podnety sa odstupujú príslušným stavebným úradom so žiadosťou o vykonanie štátneho stavebného dohľadu a kontroly dodržiavania opatrení daných v stavebnom povolení podľa stavebného zákona.

V súvislosti s umiestňovaním stravovacích prevádzok a spoločenských zariadení v bytových domoch, najmä v centre mesta, RÚVZ Bratislava prijal viacero podnetov na rušenie obytného prostredia hlukom, najmä v nočnú dobu.

Ďalším problémom je konanie hromadných podujatí, najmä v letnom období. Hromadné podujatia nepodliehajú posudkovej činnosti orgánu verejného zdravotníctva. Ide o krátkodobý hluk s vysokou rušivosťou, najmä vo večerných a nočných hodinách. Tento hluk spravidla prekračuje prípustné hodnoty, jeho meranie vzhľadom na početnosť podujatí nie je možné zabezpečiť a dodatočné správne konania voči prevádzkovateľom sú kontraproduktívne.

V **Trnavskom kraji** patria medzi zdravotne významné stacionárne zdroje hluku, ktoré boli aj predmetom výkonu štátneho zdravotného dozoru ako aj opakovaných meraní, prevádzka Kovošrotu v priemyselnej zóne v meste Trnava, prevádzka sladovne v meste Trnava, skládka stavebnej suty v obci Cífer v okrese Trnava a sušiareň obilnín v obci Bojničky v okrese Hlohovec.

V okrese Dunajská Streda sú považované za zdravotne významné stacionárne zdroje hluku: cesta I/63 Bratislava – Komárno, železničná trať Bratislava – Komárno, areál METRANS /Danubia/ Dunajská Streda, sušička a sklad obilia Gabčíkovo, Slovakiaring - výcvikové zariadenie pre vodičov v k.ú. Orechová Potôň a Areál skladov a sušičky obilia Čiližská Radvaň. V príprave je výstavba rýchlostnej komunikácie R7, ktorá vo významnej miere pomôže odľahčiť pozemnú dopravu v meste Šamorín, Dunajská Streda a Veľký Meder, ako aj v ďalších obciach, cez ktoré je t.č. vedená cesta I. triedy I/63 – medzinárodná cesta E575.

Medzi významné stacionárne zdroje hluku v **Trenčianskom kraji** patria kotolne v obytných domoch, výrobné prevádzky umiestnené v obytnom území, vzduchotechnické

zariadenia na objektoch. Negatívne ovplyvňujú hladiny hluku v obytnom prostredí výmenníkové stanice, umiestňovanie výrobných prevádzok a supermarketov v obytnej zóne.

Medzi najdôležitejšie stacionárne zdroje hluku v **Nitrianskom kraji** patria bioplynové stanice (Malý Cetín, Nová Ves nad Žitavou, Čab, Trnovec nad Váhom), kotolne tepelného hospodárstva (Nitra, Vráble, Šaľa) a povrchové ťažobné práce kameňa a štrkopieskov (Jelenec, Žirany, Pohranice, Nemčiňany, Žitavany, Branč).

Zdravotne významné stacionárne zdroje hluku v okrese Komárno nie sú evidované, nakoľko väčšie priemyselné objekty sú situované v lokalitách určených pre výrobu, mimo súvislú obytnú zástavbu, prípadne v extraviláne miest a obcí; v prípade menších prevádzok s možnou produkciou hluku (pohostinstvá s produkciou hudby, dielne a pod.) situovaných v lokalitách obytnej zástavby zmiešanej s občianskou vybavenosťou je súhlas orgánu verejného zdravotníctva k prevádzkovaniu týchto priestorov podmienený preukázaním dokladov o objektivizácii hluku v životnom prostredí resp. dodržiavaním limitov hluku podľa platnej legislatívy. Problematika týchto menších prevádzok je však stále aktuálna, nakoľko aj prevádzky s produkciou náhodného zvuku s premenlivou dĺžkou a intenzitou, ktorý nezakladá možnosť objektivizácie s výsledkami použiteľnými pri ďalšom rozhodovaní, môžu vzhľadom na svoj charakter pôsobiť na obyvateľov v lokalite rušivo.

Stacionárnym zdrojom hluku v okrese Nové Zámky je v niektorých prípadoch verejná produkcia hudby vo vonkajších posedeniach reštauračných zariadení v letnom období.

Zdrojmi nadmerných hladín hluku vo vonkajších chránených priestoroch a v chránených miestnostiach vnútorných priestorov budov v spádovom území RÚVZ **Banskobystrického kraja** sú stacionárne zdroje hluku v prípadoch ich nevyhovujúceho umiestnenia, resp. bez technického zabezpečenia opatrení na znižovanie hluku.

V **Žilinskom kraji** je v rámci stacionárnych zdrojov hluku samostatným problémom hluk z hudobnej produkcie živej alebo reprodukovanej hudby. Pri meraní reprodukovanej i živej hudby v Xtreme parku – Vodné dielo Žilina - otvorený priestor s tancom na ihriskách pre beach volleybal bola posudzovaná hladina A zvuku v referenčnom časovom intervale noc $L_{R,Aeq,8h} = 62,6 \text{ dB}_A$. Akcia býva od 20:00 do 4:30 a značne obťažuje okolie hlukom.

Každoročne sa konajú *Staromestské slávnosti*, kde sú hodnoty prekročené, ale majú za posledné roky klesajúcu tendenciu. Mierne prekročené posudzované hodnoty A zvuku, ktoré pôsobia krátkodobu, nepredstavujú zvýšené riziko ohrozenia zdravia alebo ohrozenia života.

Ďalším problémom sú VZT a klimatizačné zariadenia. V rámci revitalizácie mestských centier dochádza k nadstavbe, dostavbe jestvujúcich historických budov, ktoré majú voľný priestor vo vnútroblokoch, kam sú vyústené odsávacie zariadenia z prevádzok, ale i chladenie, klimatizácia a VZT a oproti sú okná z bytového domu. Posudzovaná hodnota v ref. časovom intervale večer i noc bola prekročená, prevádzkovateľ pristúpil k odhlučňovacím opatreniam. Rovnako prevádzkovateľ solária vyviedol odťah na fasádu svojho objektu, ale hluk obťažoval suseda cez cestu, preto zmenil miesto vyústenia a potrubie zabezpečil tlmivom, hodnoty hluku po úpravách boli v súlade s PL. Prevádzka Spago je situovaná v priestoroch pod bytovým domom a ľudia obťažuje hluk z klimatizačných jednotiek, hlučnosť ktorých bola prekročená, ale po úpravách na VZT zariadení bola v súlade s PL.

V roku 2019 sa riešili aktuálne podnety na zdroje z výrobných prevádzok: v súvislosti s podanou petíciou na RÚVZ L.Mikuláš na odstránenie hluku z priemyselných objektov v priemyselnej zóne Okoličné, ktorú podalo spolu 53 obyvateľov z 8 ulíc z tejto obytnej časti, boli vykonané štátne zdravotné dozory (ŠZD) zamerané na identifikáciu zdrojov hluku v spol. Craemer Slovakia s.r.o Liptovský Mikuláš, v spol. IKEA Industry Slovakia s.r.o., OZ Jasná Závažná Poruba vo vzťahu k najbližšej obytnej zástavbe miestnej časti Okoličné v uliciach označených v petícii. Po identifikácii stacionárnych zdrojov hluku boli nariadené protihlukové opatrenia, ktorých účinnosť preveril opakovaný ŠZD dňa 13.11.2019 v spoločnosti Craemer Slovakia s.r.o Liptovský Mikuláš, ktoré sa zaviazala spoločnosť riešiť do

31.10.2019. Navrhované opatrenia boli splnené premiestnením ventilátorov do interiéru výrobnjej haly a montážou tlmičov na ventilátoroch vo vonkajšom prostredí.

V riešení sú podnety pretrvávajúce z minulého roku - Samoobslužná autoumývareň Kysucké Nové Mesto, Potraviny Snežnica, hluk obehového čerpadla v technologickej miestnosti v suteréne bytového domu, ale bytové družstvo urobilo technické úpravy na potrubí a čerpadle a hluk je v súlade s PL, ďalej Výrobná prevádzka Staškov, hlučnosť výťahu obyvateľky bytového domu v Palúdzke, sťažnosť obyvateľa obce Liptovská Porúbka na vysokú hlučnosť, ktorá sa šíri z prevádzky Rettenmeier Tatra Timber Liptovský Hrádok. V uvedenej veci RÚVZ L.Mikuláš zvolal dve rokovania so zodpovednými zástupcami podniku s termínom vyhodnotenia prijatých opatrení na odstránenia nedostatkov a zabezpečenia merania v chránenom prostredí sťažovateľa v termíne do 31.1.2020. Ďalej podnet občana miestnej časti Okoličné na prevádzku podniku mliekárenskej výroby podniku Savencia&Dairy SK, a.s., so sídlom 1. Mája 124, Liptovský Mikuláš. Zaujímavým riešením bolo uvedenie do prevádzky Výchovno – vzdelávacieho zariadenia ZOOKONTAKT, v lokalite za obcou Jakobovany. Ide o zariadenie, ktoré je prístupné pre automobilových návštevníkov len jednosmerne cez obce Beňadiková, Lipt. Ondrej a Jakobovany. Prevádzkovateľ zariadenia umožnil po reklamnej akcii, ešte pred schválením posudzovaného zariadenia do prevádzky, prístup návštevníkov cez veľkonočné sviatky. Akcia vyvolala mimoriadny záujem návštevníkov, čo bolo spojené s nadmernou automobilovou prevádzkou a tým spojenou hlučnosťou vo vyššie uvedených obciach, čo viedlo k podaniu petície občanov dotknutých obcí. Účastník konania postupne prehodnotil svoj zámer a zariadenie od uvedeného obdobia slúži len ako chovná stanica a prevádzkovateľ pre svoj pôvodný zámer hľadá nové priestory v inej lokalite mimo obce Jakobovany.

V **Prešovskom kraji** najviac podnetov smerovalo na negatívne ovplyvňovanie obytného prostredia hlukom z prevádzok reštauračných zariadení a barov a na hluk z priemyselného areálu, výrobných prevádzok v bytovej zástavbe, potravinárskych prevádzok, ďalej to boli podnety na hluk z klimatizačnej jednotky.

Stacionárnymi zdrojmi hluku v **Košickom kraji**, ktoré pôsobia obťažujúco na blízku obytnú zástavbu, sú najmä výrobné prevádzky, obchodné prevádzky, kultúrno – spoločenské zariadenia, vzduchotechnické zariadenia, mimopracovná činnosť a stavebná činnosť.

Nadalej pretrváva problematika hluku z hudobnej produkcie v rôznych zariadeniach – najmä na vonkajších terasách, resp. pri prevádzke pravidelných diskoték vo vnútornom i vonkajšom prostredí. Pri produkcii dochádza k znehodnoteniu obytného prostredia v susedných nehnuteľnostiach. Problematika hluku pretrváva aj v obytných zónach v blízkosti väčších nákupných centier a priemyselných zón.

- **Mobilné zdroje hluku**

V **Bratislavskom kraji** v súčasnosti dominuje **dopravný hluk** – najmä z cestnej a železničnej dopravy. Cestná doprava v meste je v špičkových hodinách paralyzovaná nielen postupným nárastom dopravy, ale aj dopravnými obmedzeniami v súvislosti s opravami a novou výstavbou. Na hlavných bratislavských ťahoch mestom (Lamačská, Brnianska, Pražská, Šancová, Račianska, Trnavská, Vajnorská, Rožňavská) hluk prekračuje prípustné hladiny podľa vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z. Rovnako sú prekračované prípustné hladiny popri električkových trasách, a to nielen v dôsledku nedostatočnej údržby trás, ale aj nasadením veľkokapacitných ťažkých električiek.

Medzi zdravotne významné mobilné zdroje hluku v životnom prostredí v **Trnavskom kraji** patrí hlavne narastajúca automobilová a železničná doprava hlavne vo vzťahu k obytnému územiu. Trend vývoja má rastúci charakter, k čomu prispievajú aj zdroje

stacionárneho hluku v obytných a polyfunkčných objektoch. Výrazne k tomu prispieva narastajúci počet parkovacích miest v obytných zónach, zhoršujúci sa technický stav vozidiel hromadnej osobnej a nákladnej dopravy, limitujúcim faktorom je počet exponovaných ľudí.

V súvislosti s rozvojom podnikateľských aktivít v okrese Galanta a postupnou výstavbou skladových a výrobných hál v priemyselných parkoch v k. ú. Gáň, Galanta a Sered' bol zaznamenávaný postupný nárast dopravy na cestách I. a II. triedy. Pretrváva nepriaznivá situácia z hľadiska záťaže obyvateľstva hlukom v obciach, v katastri ktorých sa vykonáva ťažba štrku (obce Mostová, Čierny Brod, Čierna Voda, Pusté Úľany, Veľké Úľany), nakoľko preprava štrku je riešená po cestách prechádzajúcich týmito obcami. Náhradné trasy pre prepravu štrku mimo obytnú zónu nie sú vybudované.

V okrese Senica je najvýznamnejším pretrvávajúcim zdrojom hluku narastajúca cestná doprava na štátnej ceste I/51, ktorá prechádza stredom mesta Senica a obcou Jablonica.

V okrese Skalica je stále najvýznamnejším zdrojom hluku tranzitná cestná doprava po štátnych cestách smerujúcich na hraničné priechody do ČR v meste Holíč.

K významným mobilným zdrojom hluku v **Trenčianskom kraji** patrí automobilová doprava, železničná doprava a letecká doprava. Závažným zdrojom hluku je automobilová doprava. Osobitným problémom je statická doprava, garážovanie, odstavné plochy.

Nadalej prebieha realizácia rýchlostnej železničnej trate „ŽSR, Modernizácia trate Púchov – Žilina pre rýchlosť do 160 km/hod, čo v niektorých úsekoch spôsobuje výrazné zvýšenie hladín hluku v životnom prostredí, ako napr. Nimnica (okres Púchov) a Horný Milochov (okres Považská Bystrica).

Hlavnými zdrojmi hluku v životnom prostredí v **Nitrianskom kraji** je cestná doprava a s tým spojená realizácia nových rýchlostných komunikácií, rekonštrukcia regionálnych a miestnych komunikácií; v okrese Levice je to tiež intenzívna doprava prechádzajúca obytnými zónami miest a obcí, priestory najviac zaťažené hlukom sú lokalizované v okolí dopravných ťahov; v okrese Nové Zámky je to cestná doprava (Nitra-Nové Zámky-Komárno, Nové Zámky-Bratislava, Nové Zámky-Štúrovo, Nové Zámky-Levice, Nové Zámky-Šahy) a železničná doprava (Štúrovo-Nové Zámky-Bratislava, Nové Zámky-Šurany-Zvolen, Nové Zámky-Šurany-Prievidza), ktorá prechádza sídelnými útvarmi okresu. Taktiež v okrese Komárno možno ako zdravotne významný mobilný zdroj hluku hodnotiť automobilovú dopravu, nakoľko na základe monitoringu hluku v lokalitách mesta Komárno realizovaného v minulých rokoch sa predpokladá, že v obytných zónach mesta je stanovená najvyššia prípustná ekvivalentná hladina hluku nadalej prekračovaná.

Zdrojmi nadmerných hladín hluku vo vonkajších chránených priestoroch a v chránených miestnostiach vnútorných priestorov budov v spádovom území RÚVZ **Banskobystrického kraja** sú automobilová, železničná a letecká doprava (spádové územie RÚVZ Zvolen – letisko Sliač).

Automobilová doprava je zdrojom nadmerného hluku v spádových územiach všetkých RÚVZ Banskobystrického kraja, v prípadoch, kedy cesty I. a II. triedy prechádzajú v blízkosti obytnej zástavby.

Ako príklad RÚVZ Žiar nad Hronom uvádza cestu II/512 Žarnovica – Partizánske, kde napriek vybudovanému obchvatu dochádza k prekračovaniu prípustných hodnôt hluku v meste Banská Štiavnica.

Problémy s hlukom má aj mesto Žarnovica. Územie v súčasnosti využívané ako priemyselná zóna, ale v budúcnosti plánovaná ako obytná zóna s obchodnými jednotkami, nie je chránené voči hluku emitovanému zo železničnej dopravy a hluku, emitovanému z rýchlostnej komunikácie R1. Vzhľadom na vzdialenosť od zdrojov hluku (železničná trať 19-30 m, rýchlostná komunikácia R1 120-280 m a Sandrická ulica 80-110 m), sú prípustné hodnoty určujúcich veličín hluku pre referenčné časové intervaly deň, večer i noc prekročené.

Hluková situácia v **Žilinskom kraji** v súvislosti s cestami a automobilovou dopravou je v kompetencii rezortného hygienika (Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, Útvar vedúceho hygienika rezortu, Oddelenie oblastného hygienika Žilina, Hviezdoslavova 1, 010 01 Žilina). V prípade určitých nejasností, resp. ak projektová dokumentácia na predmetnú cestu bola schválená regionálnymi hygienikmi skôr, ako sa vyjadroval oblastný hygienik, jednotlivé RÚVZ sú nápomocné v riešení niektorých problémov napr. hlukové štúdie pôvodné a aktualizované. Problémom je nekonečné budovanie diaľničných úsekov, aktuálne diaľnice D1 v úseku Lietavská Lúčka –tunel Višňové, Hričovské Podhradie –tunel Ovčiarsko –Lietavská Lúčka a ich prepojenie, diaľnice D3 v úseku Svrčinovec – Skalité, tým sa zvyšuje nápor na pôvodné komunikácie s hraničnými úsekmi SR/ČR a SR/PL. Preťažené sú št. cesty I/11 Žilina – Čadca – Ostrava, II/487 Čadca – Turzovka a komunikácie v smere Makov, Skalité, Nová Bystrica a št. cesty v smere Horný a Dolný Vadičov, Nesluša. Rovnako št.cesty I/18, I/61, I/64 s prepojením s centrom Žiliny a prejazdom ulicami Mostná, Rajecká a Košická. Rovnako komunikácia „R3 – Dolný Kubín – obchvat“, je stále len vo výhľade a cesty: -I/59 Dolný Kubín – Trstená; - I/59 Podbiel – Trstená; -70 Dolný Kubín – Kraľovany sú preťažené. Čiastočne sa znížila premávka v Námestove vybudovaním obchvatu. Dopravné obmedzenia v obci Nižná skončili úspešnou rekonštrukciou mostu cez rieku Oravu a jeho dostavbou, čím je zabezpečený plynulý prejazd osobnej i nákladnej dopravy. V okrese Námestovo sa situácia čiastočne zmenila realizáciou stavby „I/78 Námestovo –prieťah“, aj vybudovaním 2 kruhových objazdov, čo vyriešilo dopravnú situáciu v centre mesta. Nedošlo ani k plánovanej výstavbe rýchlostnej komunikácie R3, jej časti Podbiel - Nižná, Nižná – Tvrdošín, Tvrdošín – obchvat. Predpokladom zníženia podielu hluku z automobilovej dopravy v Martine je vybudovanie rýchlostnej cesty R3 a uvedenie celého úseku diaľnice D1 Dubná Skala – Turany do trvalej prevádzky.

V roku 2019 sa situácia v **Prešovskom kraji** v expozícii obyvateľstva obťažujúcimi a škodlivými hladinami hluku výrazne nezmenila. Nadalej je výrazným zdrojom hluku doprava, ktorá je odklonená z obytných zón len v ojedinelých prípadoch. Osobitným problémom je zvyšujúci sa podiel kamiónovej dopravy na cestných komunikáciách. Problematický je predovšetkým frekventovaný cestný ťah S – V na trase štátna hranica s Poľskou republikou – Vyšný Komárnik – Svidník – Stropkov – Vyšné Nemecké – Ukrajina a cestný ťah S – J v trase štátna hranica s Poľskou republikou – Vyšný Komárnik – Prešov – Košice – štátna hranica s Maďarskou republikou.

Najzávažnejším mobilným zdrojom hluku v jednotlivých okresoch **Košického kraja** je hluk z cestnej a železničnej dopravy.

4.2 Opatrenia na zníženie hlučnosti

Na celom Slovensku orgány verejného zdravotníctva venujú pozornosť na ochranu zdravia pred hlukom v životnom prostredí pri posudzovaní možnosti umiestnenia nových stavieb/prevádzok, ako aj pri ich uvedení do užívania resp. do prevádzky. V opodstatnených prípadoch nebol daný súhlas na uvedenie stavieb do užívania alebo prevádzky bez dokladovania dodržania prípustných hodnôt hluku vo vonkajšom prostredí v zmysle vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z.

V rámci prevencie nadmernej hlukovej expozície obyvateľov boli vyžadované a posudzované hlukové štúdie pre všetky zdroje hluku v rámci posudzovaní vplyvov na životné prostredie (EIA) a pri územných konaniach stavieb. Pre overenie účinnosti realizovaných opatrení sa v závažných prípadoch vyžadovalo ku kolaudácii vykonanie merania hluku.

Regionálne úrady verejného zdravotníctva riešili v roku 2019 spolu 169 podnetov súvisiacich s hlukom, z toho 84 bolo vyhodnotených ako opodstatnených. Najviac podnetov bolo zaznamenaných v Prešovskom 30 (16 opodstatnených) a Bratislavskom kraji 27 (všetky opodstatnené), najmenej v trenčianskom kraji 9 (3 opodstatnené).

V roku 2019 bolo na regionálny úrad **Bratislavského kraja** doručených celkom 27 podnetov na hluk z celkového počtu 218 evidovaných podnetov, čo predstavuje pokles oproti minulému roku. Z podnetov na hluk bolo 9 na dopravný hluk, 7 na technické a klimatizačné zariadenia v objektoch, 5 na stavebnú činnosť a 10 na iné zdroje hluku.

Pri riešení oprávnených podnetov obyvateľov na občasné šírenie hluku z areálu a.s. Slovnaft RÚVZ Bratislava participoval na riešení problematiky so Slovenskou inšpekciou životného prostredia. Pôvodne vydané rozhodnutie o pokute v roku 2018 na základe odvolania ÚVZ SR v roku 2019 zrušil a vrátil na nové konanie. Preto RÚVZ Bratislava zabezpečil rozsiahle meranie hluku (viď vyššie) a na základe jeho výsledkov sa pripravuje nové správne konanie. So zástupcami a.s. Slovnaft bolo uskutočnené rokovanie na RÚVZ Bratislava, na základe ktorého a.s. Slovnaft priebežne informoval o situáciách v areáli, ktoré budú zdrojom nadmerného hluku. Rovnako predložil návrh opatrení na zníženie hlučnosti prevádzky.

Účinné opatrenia na ochranu obytných objektov pred dopravným hlukom v súvislej mestskej zástavbe t.č. nie sú reálne. Jediným riešením je dobudovanie obchvatu mesta po dokončení ciest R7/D4, ktoré sú už vo vysokom stupni rozpracovanosti. Pri novej výstavbe pri ťažiskových komunikáciách, ktorá sa stále presadzuje, sa požaduje ochrana interiérov zvýšenou nepriezvučnosťou fasád pri súčasnom zachovaní potrebnej výmeny vzduchu (vetracie mriežky, možnosť núteného vetrania).

RÚVZ Bratislava prijal aj niekoľko podnetov na nadmernú hlučnosť prejazdu električiek v obytnej zástavbe, ako aj na rušenie na koncových staniách trolejbusov. Opatrenia v hustej obytnej zástavbe sú problémové a riešenia ponúkané Dopravným podnikom Bratislava iba čiastkové. Problémom je aj hluk na už rekonštruovaných koľajových trasách v koridoroch viacpodlažnej obytnej zástavby, kde dodržanie prípustných hladín hluku nie je celkom reálne.

Problém nedostatočnej ochrany pred hlukom sa prejavuje často v súvislosti s nevhodným územným plánovaním, kedy dochádza k približovaniu obytnej zástavby k priemyselným areálom a praktickej nemožnosti dodržania vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z., kedy je treba na vzdialenosť niekoľkých metrov znížiť povolený nočný hluk v priemyselnom areáli (70 dB) na prípustnú hladinu pre obytné územie (45 dB). K tejto situácii dochádza často aj v okolí priemyselných areálov v obciach.

Rušenie nočného pokoja z prevádzok v obytnej zástavbe bolo riešené v súčinnosti s príslušnými mestskými časťami, ktoré môžu ovplyvniť prevádzkovú dobu hlučných zariadení.

V roku 2019 bola problematika nadmernej hlučnosti riešená vydaním 6 pokynov, z nich 5 bolo vymáhaných výkonmi rozhodnutia v čiastke 2466 €. Za správny delikt porušovania § 57 zák. č. 355/2007 Z. z. bola vydaná pokuta pre nadmerný hluk z činnosti technického zariadenia predajne potravín TERNO Krížna ul. v Bratislave v čiastke 1000 €.

RÚVZ Bratislava v roku 2019 zabezpečoval iba čiastkové merania hluku, nakoľko v roku 2020 sa pripravuje na akreditáciu meraní. V prípade podnetov a správnych konaní úrad preto vyžadoval od účastníkov konania predloženie výsledkov merania hluku vykonaných odborne spôsobilými a akreditovanými osobami/firmami.

V roku 2019 bolo v spádovom území **Trnavského kraja** podaných celkom 15 podnetov na hluk v životnom prostredí. Z celkového počtu bolo 8 opodstatnených a 7

neopodstatnených. Prevažujú podnety pre hluk z pohostinských zariadení a cestnej dopravy. Celkovo bolo podaných 3 podnety na cestnú dopravu, 1 podnet na priemysel a výrobné prevádzky, 6 podnetov na pohostinské zariadenie a obchodné prevádzky, 1 podnet na stavebnú činnosť, 2 podnety na technologické zariadenia a vzduchotechniku, 1 podnet na mimopracovné aktivity ľudí a 1 podnet na iné stacionárne zdroje.

V roku 2019 sa riešil podnet na hluk z kostolných zvonov Rímsko – katolíckeho kostola sv. Štefana v meste Piešťany vo vzťahu k obytnému domu. Na základe merania hluku vo vonkajšom priestore obytného domu od zvonenia Rímsko – katolíckeho kostola sv. Štefana v Piešťanoch, Štefánikova 136, Piešťany bolo zistené, že výsledky merania hluku prekračujú prípustné hodnoty určujúcich veličín vo vonkajšom prostredí podľa Vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších predpisov. V súlade s legislatívnymi požiadavkami na úseku verejného zdravia bol vlastník - správca kostola informovaný o tejto skutočnosti a zároveň vyzvaný k predloženiu vyjadrenia k predmetnému protokolu o meraní hluku s návrhom opatrení na zníženie hodnôt hluku. Zároveň bol správca upovedomený, že je potrebné zabezpečiť nové meranie hluku po vykonaných opatreniach a predložiť ich na RÚVZ Trnava. V riešení podnetu sa bude pokračovať začiatkom roka 2020.

Na základe podnetu od obyvateľov na ulici 9. mája v Trnave na nadmerný hluk a vibrácie vykonal RÚVZ Trnava meranie hluku vo vonkajšom priestore obytného domu na ulici 9. mája č. 38 v Trnave od hluku z dopravy pri prevádzkovaní pozemných komunikácií. Výsledky merania hluku prekračovali prípustné hodnoty určujúcich veličín vo vonkajšom prostredí podľa Vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z. pre referenčný časový interval deň a noc. Následne bolo zvolané pracovné stretnutie so správcom pozemnej komunikácie (Slovenská správa ciest). Správca pozemnej komunikácie vykonal výmenu povrchu vozovky a zabezpečí nové meranie hluku aj vibrácií. Výsledky opakovaného merania hluku budú predložené v roku 2020.

Na RÚVZ Trnava bol doručený podnet na čas konania futbalových zápasov a zabezpečenie minimalizácie hluku na štadióne A. Malatinského v Trnave s poukázaním na skutočnosť, že zápasy končia po 23.00 hod a pri predĺžení zápasu trvajú aj do 23.45 hod. a pribúda počet zápasov, ktoré začínajú o 20.25 hod. alebo 21.00 hod. Meranie hluku v životnom prostredí bolo vykonané počas futbalového zápasu Fortuna ligy vo vzťahu k vonkajšiemu priestoru obytného domu Športová 16/A v Trnave. Na základe výsledkov meraní vplyvom prevádzky futbalového štadióna prípustné hodnoty ekvivalentnej hladiny zvuku pre deň a večer sú prekročené o 8,2 dB pre referenčný interval deň a 14,9 dB pre referenčný interval večer. Z dôvodu, že na futbalovom štadióne sa hrajú aj zápasy slovenskej reprezentácie bolo zvolané pracovné stretnutie zo zástupcami CITY ARENA, a.s. ako vlastníka štadióna, FC Spartak Trnava ako nájomcu a mesta Trnava. Z dôvodu, že začiatky zápasov v rámci európskych pohárov ako aj kvalifikačné zápasy boli určené podľa požiadaviek UEFA, resp. FIFA nie je možné posunúť začiatok týchto zápasov. Ďalej v rámci pracovného stretnutia boli prijaté závery s cieľom zníženia celkovej hlukovej záťaže počas futbalových zápasov a to znížením úrovne hudobnej produkcie pred začiatkom futbalových zápasov ako aj po ich skončení, ktoré tiež výraznou mierou prispievajú k celkovej zvýšenej hlukovej záťaži. Mobilné agregáty slúžia len ako záložný zdroj elektrickej energie počas futbalových zápasov v prípade výpadku elektrického prúdu a nie sú v prevádzke počas zápasov, slúžia len ako bezpečnostný prvok /osvetlenie hracej plochy ako aj núdzové únikové osvetlenie štadióna/. Podľa vyjadrenia zástupcov CITY ARENA, a.s. budú mobilné agregáty v prevádzke len v prípadoch výpadku elektrického prúdu. V riešení podnetu sa bude pokračovať v roku 2020.

K znižovaniu hluku v životnom prostredí bola v okrese Dunajská Streda venovaná pozornosť pri posudzovaní možnosti umiestnenia nových stavieb a prevádzok ako aj pri ich uvedení do užívania resp. do prevádzky. V opodstatnených prípadoch nebol daný súhlas na uvedenie stavieb do užívania alebo prevádzky bez dokladovania dodržania prípustných hodnôt hluku vo vonkajšom prostredí v zmysle vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z.

V okrese Dunajská Streda sa pokračovalo v skúšobnej prevádzke stavby „Prestavba štadióna FC DAC 1904 – 1. fáza“. Prevádzkovateľ štadióna musí zabezpečiť objektivizáciu hluku vo vonkajšom prostredí vplyvom prevádzky futbalového štadióna FC DAC 1904. Bol podaný 1 podnet na obťažovanie ubytovaných v hoteli hlukom a prašnosťou v súvislosti s výkonom stavebných činností (rekonštrukčné práce) za plnej prevádzky ubytovacieho zariadenia. Podnet bol opodstatnený.

V priebehu roka sa pokračovalo v riešení 2 podnetov (podané ešte v roku 2018), na RÚVZ v Galante, ktoré poukazovali na obťažovanie hlukom vo vonkajšom prostredí objektov na bývanie. Podnet fyzickej osoby na obťažovanie hlukom vznikajúcim z prevádzky vzduchotechnického zariadenia v podnikateľskom objekte (prevádzka kuchyne v ubytovacom zariadení v Galante) bol doriešený – prevádzkovateľ vykonal technické opatrenia na zdroji hluku (vzduchotechnické zariadenie) a ich účinnosť preukázal objektívnymi meraniami hluku. Pokračovalo sa v riešení problematiky hluku z cestnej dopravy v obci Mostová z cesty II/507 v okrese Galanta. Správca komunikácie zrealizoval protihlukové opatrenia (zníženie povolenej rýchlosti v obci, oprava poškodeného povrchu cestnej komunikácie), ich účinnosť overoval objektivizáciou hluku vo vonkajšom prostredí, výsledky meraní hluku preukázali, že zrealizované opatrenia neboli dostatočne účinné, došlo k zníženiu hladiny hluku, ale hluk stále prekračuje prípustné hodnoty hluku vo vonkajšom prostredí. Správca komunikácie oznámil, že v roku 2020 vstúpi do kontaktu s projektovou organizáciou, ktorej úlohou bude navrhnúť také opatrenia, ktorými bude zabezpečené zníženie hluku. Vzhľadom na to, že správca komunikácie neriešil časové horizonty, bol vyzvaný na doplnenie svojho návrhu.

Nepriaznivá situácia v mestách Senica, Holíč a Jablonica je riešená projektovou prípravou - vybudovaním cestného obchvatu týchto sídiel.

V rámci vykonaných opatrení na zníženie hlučnosti v **Trenčianskom kraji** bolo investorovi stavby ŽSR v k. ú. obce Nimnica v súvislosti s výstavbou bytových domov a námietok obyvateľov - rušenie súkromia dopravnými prostriedkami vo večerných a ranných hodinách doporučené vykonať maxi HIA.

RÚVZ Považská Bystrica šetрил podnet občanov Dolných Kočkoviec na hluk vznikajúci pri práci v pálenici, ktorý vzniká pri dovoze kvasu po hrubom drvenom kamenive, pri manipulácii s nádobami, v ktorých sa kvas preváža. Vykonaná bola objektivizácia hluku (laboratórium RÚVZ so sídlom v Trenčíne). Prípustná hodnota ekvivalentnej hladiny A nebola prekročená.

V spádovom území RÚVZ Prievidza bolo riešených 5 podaní občanov na zvýšenú hlučnosť a to, na sídlisku Šípok v meste Partizánske na skatepark, ktoré bolo odstúpené na MsÚ Partizánske; na zvýšenú hlučnosť z dôvodu hudobnej produkcie pri prevádzke Jantár, 4play, bývalý Tatra nábytok v meste Prievidza, ktoré boli odstúpené na MsÚ Prievidza a na zvýšenú hlučnosť zo stavebnej činnosti v meste Prievidza, ktoré bolo vybavené odpoveďou sťažovateľovi.

V spádovom území RÚVZ v Trenčíne boli riešené podnety na hluk v životnom prostredí

- z umývacej linky umiestnenej na čerpacej stanici vzhľadom na rodinný dom,
- vo veci nadmerného hluku v obytnej zóne počas mestských kultúrnych akcií v meste Stará Turá. Orgán verejného zdravotníctva podnet prejednal so štatutárnym zástupcom Mesta Stará

Turá a upovedomil ho o využití kompetencií, ktoré vyplývajú mestám a obciam zo zákona pri usporadúvaní hromadných podujatí či už mestom alebo iným organizátorom a dodržiavaní zákona č. 355/2007 Z. z.

Na doriešenie podnetu na hluk bol vydaný 1 pokyn na zabezpečenie objektivizácie hluku v životnom prostredí a v prípade prekročenia prípustných limitov na vykonanie protihlukových opatrení.

Hladiny hluku v životnom prostredí by mohla významne ovplyvniť realizácia stavieb, ktorá je v súčasnosti v projekčnom riešení :

- rýchlostná cesta R8 Nitra – križovatka R2,
- modernizácia železničnej trate Nové Mesto nad Váhom – Púchov,
- rýchlostná cesta R2 Veľké Bierovce – Pravotice.

V hodnotenom roku sa v rámci **Nitrianskeho kraja** v okrese Topoľčany venovala zvýšená pozornosť dodržiavaniu prípustných hladín hluku podľa vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších predpisov pri investičných akciách a bolo vyžadované spracovanie štúdií s dôrazom na predikciu hluku z očakávaných zdrojov hluku v rámci územného konania alebo zmeny v užívaní stavieb alebo v rámci plánovanej realizácie (napr. návrh OC Topoľčany). Pri kolaudáciách stavieb bola požadovaná objektivizácia hlukových pomerov v území resp. overenie predikcie hluku pokiaľ bola spracovaná hluková štúdia. V procese územného plánovania sa vyžadovalo riešenie zaťaženia územia dopravným hlukom (Územný plán obce Solčany – zmeny a doplnky, Územný plán obce Horné Obdokovce, Územný plán obce Kovarce, Územný plán obce Chrabrany, Územný plán obce Nemčice).

V okrese Levice opatrenia na zníženie hlučnosti boli posudzované v rámci posudzovania územnoplánovacích dokumentácií, napr. Územného plánu regiónu Nitrianskeho kraja a jeho zmien a doplnkov č.1, Plánu udržateľnej mobility Nitrianskeho samosprávneho kraja, ako aj v spolupráci s ostatnými oddeleniami RÚVZ v Leviciach pri umiestňovaní niektorých stavieb, napr. pozberovej linky v obci Kalná nad Hronom.

Opatrenia smerujúce k zlepšeniu zdravotného stavu obyvateľstva z dôvodu zvýšenej hlučnosti v dotknutých okresoch Nitra, Zlaté Moravce, Šaľa hlavne v oblasti dopravy (nadmernú hlučnosť, ktorá vzniká nákladmi v areáli spoločnosti Incar), v oblasti hluku zo športových zariadení (nadmerný hluk z tréningovej hokejovej haly v Nitre) a z náhodných zdrojov hluku (nadmerná hlučnosť z hudobnej produkcie z amfiteátra, hluk zo spoločných priestorov domu) možno zhrnúť do niekoľkých bodov: preukázanie zníženia dopadu hluku objektívnym meraním, rokovania s jednotlivými prevádzkovateľmi zariadení produkujúcich hluk, uloženie sankčného postihu – pokuta za prekročenie prípustných hladín hluku, napr. nadmerná hlučnosť z hudobnej produkcie 250.- €, za hluk z tréningovej haly 500.- €, v dvoch prípadoch bolo uložené opatrenie na zabezpečenie technických opatrení za účelom zníženia hluku. V rámci prípravy stavieb a povoľovania prevádzok boli vyžadované hlukové štúdie, napr. u obchodných centier, obytných súborov, bytových domov a pod.

V záujme zníženia hlučnosti sa v okrese Komárno naďalej realizuje výsadba izolačnej zelene, prípadne stavebno-technické úpravy na konkrétnych objektoch, k zníženiu hlučnosti z dopravy prispievajú i kruhové objazdy na frekventovaných križovatkách v Komárne a v Kolárove. Pozitívny vplyv sa očakáva aj realizáciou plánovaného nového mosta cez Dunaj do Maďarska, s následným vybudovaním obchvatu a odľahčenia zastaveného územia mesta od tranzitnej medzinárodnej dopravy.

Opatrenia na zníženie hlučnosti zo zdrojov hluku v životnom prostredí boli prijaté aj v rámci riešení podnetov,

- napr. negatívny vplyvu hluku z klimatizačného zariadenia na streche prevádzkovej budovy kaviarne, situovanej v blízkosti obytného prostredia v centre mesta Komárno - vlastník objektu plánuje zabezpečiť výstavbu ďalšej protihlukovej bariéry na streche objektu do ďalšieho letného obdobia v r. 2020, účinnosť opatrení bude overená opakovanou objektivizáciou hluku z klimatizačného zariadenia;
- rušivý hluk z hudobnej produkcie počas hromadného podujatia organizovaného v areáli Pevnosti v Komárne - hromadné podujatie na základe nariadenia primátora v nočnom čase zrušené;
- rušivý hluk z prevádzky potravinárskej výroby situovanej v blízkosti bytovky - prevádzkovateľ následne zabezpečil nápravné opatrenia, opakovanou objektivizáciou bolo preukázané plnenie prípustných limitov hluku pre referenčný časový interval deň, večer a noc;
- rušivý hluk z prevádzky prístavby s hudobným automatom pri existujúcej prevádzke zariadenia spoločného stravovania - pri výkone ŠZD bolo zistené, že sa jednalo o priestory prístavby, ktoré neboli schválené orgánom verejného zdravotníctva, vzhľadom na ďalšie závažné nedostatky zistené v predmetnej prevádzke zariadenia spoločného stravovania bolo opatrením na mieste zariadenie uzatvorené;
- podnety fyzických osôb na poškodzovanie kvality obytného prostredia v dôsledku vplyvu hluku a splodín z činnosti prevádzky spoločnosti na skladovanie festivalovej techniky a poškodzovanie kvality obytného prostredia v dôsledku vplyvu hluku a splodín z činnosti prevádzky pneuservisu a obnovy diskov - ŠZD bolo zistené, že prevádzkovatelia nedisponujú kladným rozhodnutím orgánu verejného zdravotníctva k uvedeniu priestorov do prevádzky, za čo bolo voči nim začaté správne konanie;
- hluk z verejnej produkcie hudby počas kultúrno-spoločenských podujatí na TK Nové Zámky - prevádzkovateľovi TK Nové Zámky bolo odporúčané, aby priestory kúpaliska neprenajímali na podobné účely;
- v prípade podnetov na hluk z prevádzky letného kina v obci Podhájska a na hluk z kultúrno-spoločenských podujatí v OÁZA kamp Komoča – vykonané merania.

V **Banskobystrickom kraji** RÚVZ v Žiari nad Hronom pri vypracovávaní zmien a doplnkov č. 7 územného plánu Žarnovica požadoval, aby Mesto Žarnovica, ako spracovateľ ÚPD od národnej diaľničnej spoločnosti požadoval realizáciu protihlukových opatrení v línii cesty R1 Žarnovica, aby boli dodržané limity hluku pre jestvujúce aj pre plánované objekty v blízkosti rýchlostnej cesty R1 a železnice.

Na základe podnetu obyvateľa mesta Banská Bystrica bol pri uskutočňovaní verejného kultúrneho podujatia vykonaný cielený štátny zdravotný dozor spojený s meraním imisii hluku. Prevládajúcim zdrojom hluku bol prenos hokejového zápasu, moderovanie podujatia a skandovanie fanúšikov. Nakoľko bolo zistené vysoké prekračovanie limitných hodnôt hluku pre časový interval večer o 26,8 dB a pre časový interval noc o 20,4 dB, RÚVZ vydal opatrenie podľa § 12 zákona č. 355/2007 Z. z. na obmedzenie hromadného podujatia. Z dôvodu zisteného prekračovania limitných hodnôt hluku a z dôvodu nerešpektovania uvedeného opatrenia RÚVZ uložil prevádzkovateľovi hromadného podujatia pokutu za iné správne delikty v sume 1000,00 EUR. V odvolacom konaní bolo rozhodnutie RÚVZ o uložení pokuty zo strany ÚVZ SR potvrdené. RÚVZ bola následne doručená písomná žiadosť obyvateľov dotknutej bytovky, ktorou žiadajú RÚVZ o pomoc pri riešení ich dlhodobého problému, ktorý vyjadrili v petícii, ktorou sa obracajú na primátora mesta a poslancov Mestského zastupiteľstva. V petícii žiadajú o zrušenie organizovaných akcií dočasného charakteru ktoré sa konajú pod oknami ich bytovky na Námestí slobody, niekoľkokrát ročne už po dobu 30 rokov. Poukazujú na veľkú hlučnosť a svetelné efekty, ktoré takéto akcie sprevádzajú a trvajú aj po 22.00 h. RÚVZ osobitným listom zaslaným

primátorovi mesta Banská Bystrica podporil snahu obyvateľov o riešenie situácie, a povoľovanie hlučných hromadných akcií zo strany samosprávy v lokalitách ktoré nesusedia priamo s budovami na bývanie.

Pri miestnom šetrení podnetu odborní zamestnanci RÚVZ Banská Bystrica identifikovali subjektívne počuteľný hluk šíriaci sa z vetracieho zariadenia kolaudovanej stavby „Projekt 2020 Harmanec 2020 – výrobná hala so skladovými priestormi“ do blízkeho obytného prostredia. Na základe výzvy RÚVZ predložila spoločnosť Harmanec- Kuvert, spol. s r. o. RÚVZ písomnú informáciu, v ktorej navrhuje riešenie situácie namontovaním tlmíča hluku na odvetrávacie potrubie. Následne spoločnosť predložila protokol o meraní imisií hluku po realizácii technických protihlukových opatrení - premiestnení výduchu na strechu objektu haly a nainštalovaní akustického tlmíča hluku. Protokol preukazuje dodržanie najvyšších prípustných hodnôt určujúcich veličín hluku vo vonkajšom prostredí na hranici rodinného domu vo všetkých časových intervaloch.

Za účelom zistenia úrovne a časového charakteru hluku šíriaceho sa z prevádzky trafostanice, vykonal RÚVZ Banská Bystrica v priestoroch bytu zadávateľa podnetu na Wolkerovej ulici merania hluku v nočných hodinách. Hladiny hluku spôsobované chodom trafostanice a objektivizované akreditovanými meraniami vo vnútorných priestoroch bytu boli tesne pod povolenou prípustnou hodnotou (- 0,2 dB). Zo zdravotného hľadiska bola závažná prítomnosť tónovej zložky, ktorá bola subjektívne počuteľná, ale zároveň bola zistená aj meraním. Prevádzkovateľ zariadenia trafostanice na základe výzvy RÚVZ vykonal opatrenia (výmenu trafostanice) i napriek tomu, že vykonané merania nepreukázali prekročovanie prípustných limitov hluku.

V roku 2019 bol na RÚVZ Lučenec riešený podnet obyvateľa mesta Lučenec na obťažovanie hlukom v obytnom prostredí zo zvonenia zvonov rímskokatolíckeho kostola. Po posúdení a hodnotení predloženého protokolu o meraní imisií hluku zo zvonenia zvonov RK kostola bol podnet hodnotený ako opodstatnený. Posudzované hodnoty ekvivalentnej hladiny A akustického tlaku (zvuku) preukázali prekročovanie prípustných hladín hluku podľa platných predpisov. Prevádzkovateľ vykonal opatrenia podľa záverov protokolu.

V rámci preventívneho dozoru na území **Žilinského kraja** bolo riešených niekoľko hlukových štúdií z dôvodu výstavby obytných a polyfunkčných domov s prevládajúcou funkciou bývania pri rušných mestských komunikáciách, železničných tratiach a tiež z dôvodu vplyvu stavieb na okolie. Množia sa návrhy na výstavbu IBV i bytových domov v ochrannom pásme železníc a s tým je spojené hodnotenie hlukových štúdií a návrhov protihlukových opatrení zameraných na dodržanie limitov hluku vo vnútornom prostredí budov (protihlukové steny, protihlukové opatrenia na fasádach, oknách (s vyššou hodnotou zvukovej nepriezvučnosti) a dverách, prevetrávacie mriežky), za súčasného prevetrávania priestorov, ďalej sú to opatrenia na stenách susediacich s výťahmi, resp. podlahové izolácie v bytoch nad komerčnými priestormi v bytových domoch. Posudzované stavby boli „Polyfunkčný objekt Leopold Martin-Záturečie“, „Revitalizácia námestia Vajanského Martin“, zrekonštruovaný „Objekt obchodu a služieb vo Vrútkach“, „Peletovacia linka podniku Rettenmeier Tatra Timber, s.r.o., Liptovský Hrádok“ vo vzťahu k najbližšej obytnej zástavbe obce Liptovská Porúbka, IBV Liptovský Mikuláš – Benice, Mobilný drvič na recyklované kamenivo, v k.ú. Vlachy, Obalovačka asfaltových zmesí v Okoličnom, ÚPN Čierne, Rudinka, Snežnica. Ďalšia stavba „Ťažba štrkopieskov Liptovský Ján“, kde bolo vydané nesúhlasné stanovisko, pretože nebolo možné posúdiť jej vplyv vo vzťahu k najbližším obytným zástavbám obcí Uhorská Ves, Závažná Poruba, Liptovský Ján a miestnej časti Okoličné (išlo o mobilnú štrkovňu), bez návrhu presných dopravných trás cez jednotlivé obce. V riešení je i realizácia športovej strelnice v lokalite kameňolomu v Lietavskej Lúčke pri Žiline, kde v návrhu nebola zohľadnená vzdialenosť záhradkárskej osady. Boli riešené tiež stavby

občianskej vybavenosti (rozšírenie parkoviska pri nákupnom centre Kaufland v Žiline spoločne i pre Polikliniku ŽILPO, nové parkovisko pri administratívnej budove na Poštovej ulici č.1 v Žiline –rekonštrukcia objektu). Často sa menia účely polyfunkčných budov a objektov služieb na robotnícke a turistické ubytovne. V súvislosti s využívaním robotníckych ubytovní zahraničnými robotníkmi sa riešili podnety na zvýšený hluk vo vonkajších priestoroch ubytovní. Množia sa projekty nájomných bytov, ktoré stavajú obce, resp. investori, ktorí ich obciam predávajú (nájomné byty v Rajci, v Bytči, v Divine, v Terchovej, v Žiline) v blízkosti hlavných cestných komunikácií, niekde súbež viacerých hlukových faktorov (doprava, nákupné centrum s parkoviskom a čerpacia stanica PH). Na základe jednaní so Slovenskou správou ciest a dotknutými orgánmi štátnej správy, resp. správcami komunikácií bola dohodnutá za účelom zníženia hluku prilahlých mestských komunikácií s napojením na ulice Mostná, Rajecká, Košická v Žiline realizácia nového asfaltového koberca s útlmom 6 dB v častiach, kde protihluková stena nie je alebo nie je možné ju zrealizovať. V rámci posudzovania EIA bolo posúdených 41 návrhov: zámery, strategické dokumenty, hodnotiace správy a správy o činnosti. Prevládajú územno-plánovacie dokumentácie a zmeny a doplnky územných plánov obcí a miest (možnosť umiestnenia športovej strelnice v intraviláne obce). Mnohé zámery si vyžadujú opakované konzultácie a doplnenie prvotných hlukových štúdií, časté sú dispozičné zmeny navrhovaných objektov najmä kvôli blízkosti rušivých zdrojov hluku i vibrácií.

V Žilinskom kraji sa v roku 2019 riešili aktuálne podnety na zdroje z výrobných prevádzok: v súvislosti s podanou petíciou na RÚVZ L.Mikuláš na odstránenie hluku z priemyselných objektov v priemyselnej zóne Okoličné, ktorú podalo spolu 53 obyvateľov z 8 ulíc z tejto obytnej časti, boli vykonané štátne zdravotné dozory (ŠZD) zamerané na identifikáciu zdrojov hluku v spol. Craemer Slovakia s.r.o Liptovský Mikuláš, v spol. IKEA Industry Slovakia s.r.o., OZ Jasná Závažná Poruba vo vzťahu k najbližšej obytnej zástavbe miestnej časti Okoličné v uliciach označených v petícii. Po identifikácii stacionárnych zdrojov hluku boli nariadené protihlukové opatrenia, ktorých účinnosť preveril opakovaný ŠZD dňa 13.11.2019 v spoločnosti Craemer Slovakia s.r.o Liptovský Mikuláš, ktoré sa zaviazala spoločnosť riešiť do 31.10.2019. Navrhované opatrenia boli splnené premiestnením ventilátorov do interiéru výrobných hál a montážou tmičov na ventilátoroch vo vonkajšom prostredí. V riešení sú podnety pretrvávajúce z minulého roku - Samoobslužná autoumývačňa Kysucké Nové Mesto, Potravinárska snežnica, hluk obehového čerpadla v technologickej miestnosti v suteréne bytového domu, ale bytové družstvo urobilo technické úpravy na potrubí a čerpadle a hluk je v súlade s PL, ďalej Výrobná prevádzka Staškov, hlučnosť výtahu obyvateľky bytového domu v Palúdzke, sťažnosť obyvateľa obce Liptovská Porúbka na vysokú hlučnosť, ktorá sa šíri z prevádzky Rettenmeier Tatra Timber Liptovský Hrádok. V uvedenej veci RÚVZ L.Mikuláš zvolal dve rokovania so zodpovednými zástupcami podniku s termínom vyhodnotenia prijatých opatrení na odstránenie nedostatkov a zabezpečenia merania v chránenom prostredí sťažovateľa v termíne do 31.1.2020. Ďalej podnet občana miestnej časti Okoličné na prevádzku podniku mliekárenskej výroby podniku Savencia & Dairy SK, a.s., so sídlom 1. Mája 124, Liptovský Mikuláš. Zaujímavým riešením bolo uvedenie do prevádzky Výchovno – vzdelávacieho zariadenia ZOOKONTAKT, v lokalite za obcou Jakubovany. Ide o zariadenie, ktoré je prístupné pre automobilových návštevníkov len jednosmerne cez obce Beňadiková, Lipt. Ondrej a Jakubovany. Prevádzkovateľ zariadenia umožnil po reklamnej akcii, ešte pred schválením posudzovaného zariadenia do prevádzky, prístup návštevníkov cez veľkonočné sviatky. Akcia vyvolala mimoriadny záujem návštevníkov, čo bolo spojené s nadmernou automobilovou prevádzkou a tým spojenou hlučnosťou vo vyššie uvedených obciach, čo viedlo k podaniu petície občanov dotknutých obcí. Účastník konania postupne prehodnotil svoj zámer a zariadenie od uvedeného obdobia slúži len ako chovná stanica a prevádzkovateľ pre svoj pôvodný zámer

hľadá nové priestory v inej lokalite mimo obce Jakubovany.

V **Prešovskom kraji** u podnetov, pri ktorých bolo vykonané meranie hluku a bolo zistené prekročenie prípustnej hodnoty, uložil orgán verejného zdravotníctva prevádzkovateľom pokuty v celkovej výške 350,- € a opatrenia, ktorých účinnosť bude objektivizovaná následnými meraniami. Pri riešení podnetov na hluk v životnom prostredí sa úzko spolupracuje s miestnou samosprávou a konzultuje sa spôsob možného technického riešenia. V okresoch Bardejov, Levoča, Medzilaborce a Snina neboli podané žiadne podnety na šetrenie hluku v životnom prostredí.

Za účelom zníženia hlučnosti boli v roku 2019 v **Košickom kraji** väčšinou vykonané opatrenia pri výstavbách bytových domov, ako sú stavebné úpravy stien a okien bytových miestností. Technické riešenia pri výstavbe bytových domov v rámci opatrení na fasádach s nepriaznivými hladinami hluku vplyvom cestnej dopravy spočívajú v zabezpečení požiadaviek na vzduchovú nepriezvučnosť a vetranie pomocou protihlukových vetrákov – mriežok, alebo zabezpečenia vetrania s rekuperáciou tak, aby v interiéroch bola dosiahnutá požadovaná hladina hluku pri súčasnom zachovaní ostatných potrebných vlastností vnútorného prostredia.

V spolupráci s odborními hygieny výživy a preventívneho pracovného lekárstva bolo riešené eliminovanie vplyvu hluku z novovznikajúcich prevádzok na okolitú obytnú zástavbu, a to tak pri posudzovaní umiestnenia nových prevádzok v území ako aj pri uvedení priestorov do prevádzky.

V rámci riešenia podnetov bolo vykonané trikrát meranie hluku v Košiciach, a to: jedenkrát z dopravy zo škripania električiek, jedenkrát z kultúrno – spoločenskej akcie a jedenkrát kontrolné - z prevádzky chladiacich veží nemocnice. Na základe výsledkov merania bol jeden podnet ukončený ako neopodstatnený, dva boli opodstatnené. Riešenie ďalších podnetov bolo vykonané bez merania hluku s tým, že prevádzkovatelia pristúpili urýchlene k vykonaniu protihlukových opatrení.

II. Analýza hygienickej problematiky v objektoch, v ktorých je vykonávaný štátny zdravotný dozor

Zariadenia občianskej vybavenosti

- **Zariadenia cestovného ruchu**

Cestovný ruch je súbor činností zameraných na uspokojovanie potrieb súvisiacich s cestovaním a pobytom osôb mimo miesta trvalého bydliska zvyčajne vo voľnom čase. Ich cieľom je odpočinok, poznávanie, zdravie, rozptýlenie a zábava, kultúrne a športové vyžitie, služobné cesty, t. j. získanie komplexného zážitku. Na území Slovenskej republiky bolo v roku 2019 evidovaných 7265 zariadení pre cestovný ruch. Ide o ubytovacie zariadenia s rôznym stupňom kvality, vybavenia a rozsahom poskytovaných služieb. Väčšina schválených prevádzok (hotely, penzióny) poskytuje ubytovacie i stravovacie služby, resp. i ďalšie doplnkové služby (wellness).

Na území **Bratislavského kraja** bolo v roku 2019 evidovaných 375 ubytovacích zariadení pre cestovný ruch a 217 ubytovacích zariadení súvisiacich s výkonom práce. Ide o ubytovacie zariadenia s rôznym stupňom kvality, vybavenia a rozsahu poskytovaných služieb. V rámci posudkovej činnosti v r. 2019 boli riešené napr. projektové dokumentácie

ubytovacieho zariadenia nižšieho štandardu na Schengenskej ul. v Čunove, výstavba areálu ubytovne 3 DUBY realizovaného v intraviláne mesta Malacky a ubytovacie zariadenie na ul. J. Jonáša v Devínskej Novej Vsi. V správnom konaní bolo vydaných spolu 53 rozhodnutí k uvedeniu priestorov zariadení CR alebo ubytovní do prevádzky, z toho bolo 25 nových zariadení a v 28 prípadoch išlo o zmenu prevádzkovateľov alebo rozšírenie lôžkovej kapacity ubytovacieho zariadenia. V rámci vidieckych okresov boli uvedené do prevádzky tieto nové zariadenia: Palace Art Hotel Pezinok s wellnessom na Mladoboleslavskej 5 v zámku Pezinok, Penzión Krone na Prostrednej ul. vo Svätom Juri, hotel GALEONE na Hlavnej 82 v Stupave a robotnícka ubytovňa na Diaľničnej ceste v Senci pri logistických centrách. Štátny zdravotný dozor sa vykonával najmä počas letnej turistickej sezóny alebo pri príležitosti rôznych významných spoločenských, kultúrnych a politických podujatí. V roku 2019 boli vykonané ŠZD v súvislosti s konaním MS v hokeji v Bratislave, pričom boli skontrolované hotely určené pre hokejových reprezentantov. V hodnotenom období sa vykonalo 72 hygienických kontrol, pri ktorých sa zistila prevažne vyhovujúca hygienická úroveň poskytovaných služieb. Evidovaných bolo viacero podnetov, vo všetkých prípadoch išlo podobne ako v minulých rokoch o ubytovacie zariadenia s nižším hygienickým štandardom (napr. v Bratislave sa riešili podnety na nevyhovujúce podmienky ubytovania v ubytovacom zariadení LIPA na Moskovskej 13 v Bratislave, kde sa sťažovali na výskyt hmyzu, ktorý nebol potvrdený, ďalej to bol podnet na premnožené ploštice v ubytovacom zariadení na Starej Vajnorskej 17/E v Bratislave. Ploštice ani iný hmyz nebol v zariadení zistený, čo potvrdili aj ubytovaní. Na podnet na nedostatočnú hygienickú úroveň v ubytovacom zariadení GARDEN CITY na Starej Vajnorskej 17/B v Bratislave (plesnivé steny, presakujúca voda do stien, prítomnosť švábov a ploštíc) bol vykonaný štátny zdravotný dozor v predmetnom zariadení. Výskyt ploštíc a ani známky jeho výskytu v ubytovni zistené neboli. Prevádzkovateľovi ubytovne boli v zápisnici uložené nápravné opatrenia. Následne bol vykonaný štátny zdravotný dozor zameraný na kontrolu vyložených monitorovacích lepiek na prítomnosť švábov, umiestnených v danom ubytovacom zariadení, pričom sa zistila prítomnosť švábov v 4 izbách. Prevádzkovateľ bol poučený o potrebe vykonávania dezinfekcie v priestoroch ubytovne. Touto kontrolou bolo zároveň konštatované, že ostatné menej závažné hygienicko-prevádzkové nedostatky, ktoré boli zistené pri výkone štátneho zdravotného dozoru boli medzičasom odstránené. V 2 prípadoch, v ubytovacích zariadeniach na Kopčianskej 76 a Gessayovej 3 bola uložená pokuta za prevádzkovanie ubytovacích priestorov bez súhlasu. Ďalší výkon štátneho zdravotného dozoru bol zameraný na kontrolu ubytovacieho zariadenia Penzión Bar Intenzíva na Novej 66 v Stupave. Dôvodom bolo oznámenie SOI, že počas kontroly ubytovacích zariadení v regiónoch Slovenska v zimnej sezóne 2018 nebol predložený súhlas orgánu verejného zdravotníctva k uvedeniu priestorov do prevádzky. V čase kontroly bolo zistené, že prevádzkovateľ tohto ubytovacieho zariadenia disponuje súhlasným rozhodnutím RÚVZ Bratislava k uvedeniu priestorov do prevádzky a schváleniu prevádzkového poriadku. V hygienickom režime predmetného ubytovacieho zariadenia neboli zistené žiadne závažnejšie nedostatky. Vykonaná bola aj hygienická kontrola hotela Tilia na Kollárovej 20 v Pezinku, súčasťou ktorej bol aj odber vzoriek vody. Vykonaná bola na základe hlásenia legionárskej choroby do systému ECDC u muža, ktorý bol ubytovaný v tomto zariadení. Žiadne nedostatky sa nezistili a odbery vzoriek vody boli vyhovujúce. Riešila sa aj sťažnosť na výskyt neidentifikovateľného hmyzu v Hoteli Relax, prevádzkovateľ okamžite zabezpečil dezinfekciu predmetného ubytovacieho priestoru a príslušných priestorov. Obhliadkou sa nepotvrdil výskyt. Ďalej sa riešil podnet na výskyt ploštíc v Penzióne ŠKORPION na SNP 489/31 v Senci. V oboch prípadoch išlo o zariadenia na dobrej hygienickej úrovni. Uvedené nedostatky sa riešili operatívne uložením opatrení do záznamu. Z výsledkov štátneho zdravotného dozoru možno konštatovať, že zistené nedostatky sa týkali najmä ubytovacích zariadeniach s nižším hygienickým štandardom, z ktorých väčšina z nich

však poskytuje v rámci svojich možností (vzhľadom na charakter ubytovania) uspokojivé hygienické podmienky služieb. Na druhej strane stúpa počet zariadení, ktoré postupne zvyšujú svoj hygienický štandard modernizáciou a obnovou hygienického zázemia, maľovky, schodísk, podláh, interiérového zariadenia a i.

V **Trnavskom kraji** bol štátny zdravotný dozor v ubytovacích zariadeniach zameraný prevažne na zariadenia prevádzkované v rámci letnej kúpaciej sezóny a sledovalo sa dodržiavanie prevádzkového režimu, hygienického štandardu a dodržiavanie Vyhlášky MZ SR č. 259/2008 Z. z. Na území trnavského kraja je celkovo evidovaných 549 ubytovacích zariadení, z toho v okrese Trnava je prevádzkovaných 117 zariadení, v okrese Piešťany 84 zariadení a v okrese Hlohovec 24 zariadení. V okrese Senica sa nachádza 41 zariadení, v okrese Skalica je 23 zariadení, v okrese Dunajská Streda je evidovaných 216 zariadení a v okrese Galanta sa nachádza 44 zariadení. V rámci posudkovej činnosti bolo v roku 2019 celkovo vydaných 50 rozhodnutí na uvedenie priestorov ubytovacích zariadení do prevádzky. Z toho RÚVZ Trnava vydal 14 rozhodnutí, RÚVZ Senica vydal 9 rozhodnutí, RÚVZ Dunajská Streda vydal 21 rozhodnutí a RÚVZ Galanta 6 rozhodnutia. Rozhodnutia sa týkali uvedenia priestorov nových ubytovacích zariadení do prevádzky, alebo zmeny prevádzkovateľa existujúcich ubytovacích zariadení. V Trnavskom kraji bolo vykonaných 18 kontrol v rámci ŠZD, ktoré boli zamerané na kontrolu dodržiavania prevádzkového poriadku a platnej legislatívy. Pri výkone ŠZD neboli zistené závažné nedostatky, a preto boli riešené formou navrhnutím termínov na odstránenie zistených nedostatkov. Riešené boli 3 podnety, ktoré poukazovali na hlučnosť a prašnosť v hoteli, druhý prípad poukazoval na výskyt ploštíc a tretí prípad na výskyt mravcov a dodržiavanie prevádzkovej hygieny v zariadení. Podnety boli opodstatnené, okrem podnetu na výskyt ploštíc. RÚVZ Trnava vykonal ŠZD na území okresu Piešťany v Ratnovskej zátoke, kde bolo prevádzkované ubytovacie zariadenie v podobe ubytovania v stanoch bez vydaného rozhodnutia RÚVZ v Trnave. S prevádzkovateľom zariadenia bolo začaté správne konanie a bola mu uložená pokuta. V hodnotenom roku boli vykonané RÚVZ Dunajská Streda odbery vzoriek prachu z lôžok a lôžkovín starších ako 10 rokov na zisťovanie prítomnosti alergénov roztočov v 3 hoteloch, spolu 17 vzoriek. Odobraté vzorky boli odoslané na laboratórne vyšetrenie do laboratória RÚVZ Banská Bystrica. Výsledkami bola zistená nízka prítomnosť alergénov roztočov.

V **Nitrianskom kraji** je i naďalej pozorovaný mierny nárast zariadení v oblasti poskytovania ubytovacích služieb a rozvoja agroturistiky s doplnkovými službami – relaxačnými, regeneračnými zariadeniami a wellnes centrami - sauna, vírivé vane, masáže a pod. V roku 2019 bolo v kraji 631 ubytovacích zariadení, z toho bolo 31 ubytovacích zariadení súvisiacich s výkonom práce. Najviac ubytovacích zariadení v rámci kraja spadá do kategórie penzión a iné (rôzne priamo neklasifikované ubytovne situované v rekreačných areáloch kúpalísk i mimo nich). V roku 2019 boli vydané rozhodnutia orgánu verejného zdravotníctva na uvedenie nových priestorov ubytovacích zariadení do prevádzky, ako i v súvislosti so zmenou prevádzkovateľa jestvujúcich prevádzok, vrátane schválenia prevádzkových poriadkov. Na základe plánovaných investičných akcií boli vydávané tiež záväzné stanoviská a vyjadrenia k územnému, stavebnému a kolaudačnému konaniu stavieb ubytovacích zariadení rôznych typov. Zariadeniam cestovného ruchu bola venovaná zvýšená pozornosť nielen pred zahájením, ale i v období letnej turistickej sezóny. Počas štátneho zdravotného dozoru zameraného na dodržiavanie hygienického režimu v prevádzkach neboli zistené nedostatky vážnejšieho charakteru. Boli šetrené podnety v meste Nitra – týkajúce sa nehygienických podmienok v ubytovacom zariadení, výskyt ploštíc a pod., ďalej bol vykonaný štátny zdravotný dozor v 7 ubytovacích zariadeniach, v jednom prípade bolo začaté správne konanie a uložená pokuta v sume 300.-€. V okrese Levice v ubytovacích zariadeniach bolo vykonaných počas roka 2019 v rámci ŠZD 27 hygienických previerok, v priebehu roka boli prešetrené 2 podnety na hygienu prevádzok v penziónoch v obciach

Žembovice a Ipeľský Sokolec, ktoré boli vyhodnotené ako neopodstatnené. V okrese Komárno bolo vykonaných 23 hygienických previerok v ubytovacích zariadeniach, pri ktorých závažné nedostatky zistené neboli, šetrený bol 1 podnet, ktorý bol vyhodnotený ako neopodstatnený.

Prehľad ubytovacích zariadení v **Trenčianskom kraji** regionálne úrady vykonávajú štátny zdravotný dozor v 473 ubytovacích zariadeniach pre cestovný ruch a v 41 ubytovacích zariadeniach súvisiacich s výkonom práce. V roku 2019 bolo vykonaných 69 štátnych zdravotných dozorov v ubytovacích zariadeniach. Bolo vydaných 61 rozhodnutí k uvedeniu ubytovacích priestorov do prevádzky a schválený prevádzkový poriadok ubytovacieho zariadenia, 10 záväzných stanovísk v rámci projektovej prípravy (územné konanie, zmena čelu stavby), resp. ku kolaudácii stavieb. Riešené boli v 4 zariadeniach podnety na nevyhovujúce hygienické podmienky ubytovania, spoločného vybavenia priestorov, nedostatočnú veľkosť izieb, nevyhovujúce odkanalizovanie ubytovacieho zariadenia odtokom do trativodu a výskyt švábov, ploštíc. Na základe podnetu bol vykonaný štátny zdravotný dozor v ubytovacom zariadení v okrese Trenčín, kde bolo zistené, že sa jedná o robotnícku ubytovňu bez súhlasného rozhodnutia orgánu verejného zdravotníctva k uvedeniu priestorov do prevádzky a schváleniu prevádzkového poriadku. Voči prevádzkovateľovi zariadenia bolo zahájené správne konanie a uložená pokuta rozhodnutím. V ubytovacom zariadení v Beckove v časti prevádzky wellness – vírivá vaňa bol zistený výskyt plesní a nevyhovujúcej kvality vody vo vírivej vane. Prevádzkovateľovi bolo nariadené odstrániť zistené nedostatky. Voči prevádzkovateľovi zahájil orgán verejného zdravotníctva správne konanie vo veci uloženia pokuty. Rozhodnutím RÚVZ v Trenčíne boli dvom prevádzkovateľom ubytovacích zariadení uložené pokuty za iný správny delikt, a to za nepredloženie návrhu na uvedenie priestorov ubytovacieho zariadenia do prevádzky a schválenie prevádzkového poriadku v celkovej výške 750,00 Eur. Za nespĺnenie si povinnosti uloženej v zákone č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravotníctva a o zmene a doplnení niektorých zákonov, konkrétne, že v zariadení môžu pracovať len osoby s predpísanou zdravotnou a odbornou spôsobilosťou na výkon epidemiologicky závažnej činnosti, bola zamestnancovi ubytovacieho zariadenia, časť wellness v Trenčianskych Tepliciach uložená na mieste bloková pokuta v sume 50,00 Eur. Z dôvodu podozrenia na výskyt ochorenia legionelóza u návštevníka hotela boli odobraté vzorky teplej vody z rozvodného vodovodného systému a z vírivej vane v ubytovacom zariadení v Trenčianskych Tepliciach na vyšetrenie v ukazovateľoch Legionella spp. a améby. Odobraté vzorky boli pozitívne v oboch ukazovateľoch. Vo vzorkách z vírivej vane iného ubytovacieho zariadenia v Trenčianskych Tepliciach bola zistená prítomnosť mikrobiologických ukazovateľov Pseudomonas aeruginosa a kultivovateľné mikroorganizmy pri 36°C. Prevádzkovateľom ubytovacích zariadení boli vydané opatrenia, časti prevádzky boli do odstránenia zistených nedostatkov mimo prevádzky. Po vykonaných opatreniach boli vykonané opakované odbery bazénových vôd, pričom na základe vyhovujúcich výsledkov boli zariadenia opäť otvorené.

V roku 2019 je za **Žilinský kraj** celkovo evidovaných 2211 ubytovacích zariadení pre cestovný ruch /154 hotelov, 12 x motel/botel, 439 penzión, 238 turistická ubytovňa, 21 kempingov, 53 chatových osád, 1095 krátkodobých ubytovaní na súkromí a 203 iných druhov zariadení/. V hodnotenom roku bolo vydaných 75 záväzných stanovísk k územným konaniam, stavebným konaniam, zmenám v užívaní stavieb a kolaudáciám. K projektom stavieb RÚVZ vydali platené odborné stanoviská. K uvedeniu ubytovacích priestorov do prevádzky bolo vydaných 152 rozhodnutí, vrátane schválenia prevádzkových poriadkov, ich zmien a pri zmene prevádzkovateľa zariadenia bolo vydaných 23 rozhodnutí, 1 x bolo rozhodnutím konanie prerušené, 1 x zastavené. Aj napriek menším zisteným nedostatkom hodnotia jednotlivé RÚVZ úroveň v zariadeniach cestovného ruchu za rok 2019 ako hygienicky vyhovujúcu, nakoľko neboli zistené závažnejšie nedostatky z hľadiska ochrany zdravia.

Komplexný štátny zdravotný dozor bol vykonaný v 200 zariadeniach cestovného ruchu. Prevádzkované ubytovacie zariadenie súvisiace s výkonom práce sa nachádzajú v rámci Žilinského kraja v 19 zariadeniach „robotnícke ubytovne“. Medzi najnovšie zriadené prevádzky v okresoch Žilina a Bytča patria: ubytovanie na súkromí- Haluškáreň Terchová, Vila Kamila Terchová, Chalupa pri uličke Terchová, Villa Amélia Rajecké Teplice, robotnícke ubytovne: Ulica S.Sakalovej Bytča, v obci Maršová-Rašov, Tercia na Kamennej ulici Žilina, ubytovňa na Kragujevskej ulici Žilina, AGÁT Bratislavská ul.Žilina, Žilinská ubytovňa Bytčica, Hotel prístav na Oravskej Priehrade, Julianin dvor – Folklórny dom v obci Habovka, Villa Brest Makov Kopanice, Ubytovanie v súkromí u Adama Oščadnica, Ubytovacie chatky Trojačka Makov, Ubytovanie v súkromí Oščadnica, Chata Polom Raková Korcháň, Chatky Stará Bystrica, Chata Hájenka Oščadnica. V 6 prípadoch boli odobraté vzorky pitných vôd z vlastných zdrojov – kolaudácie, príp. verejných zdrojov určených na mimoriadnu analýzu (sezónne zariadenia), išlo prevažne o platené služby, 88 vzoriek z bazénov situovaných v týchto zariadeniach. Ďalej sa vykonalo 188 kontrol v zariadeniach cestovného ruchu. Počas roka bolo doručených 9 podnetov na nedostatočnú prevádzkovú hygienu najmä zariadení pre osobnú hygienu, výskyt ploštíc, tvorbu neporiadku klientmi v okolí zariadenia, prevádzkovanie bazéna bez povolenia a zvýšenú hlučnosť klientov.

V **Banskobystrickom kraji** je evidovaných približne 781 ubytovacích zariadení. V pôsobnosti RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici je 385 ubytovacích zariadení, z toho je 222 zariadení poskytujúcich ubytovanie v súkromí. Väčšinou sú tieto zariadenia s celoročnou prevádzkou, niektoré sú zamerané na zimnú turistickú sezónu, iné zasa na letnú turistickú sezónu (napr. splavovanie Hrona). V roku 2019 bolo vydaných 17 rozhodnutí na uvedenie priestorov do prevádzky. Jednalo sa o nové zariadenia, zmenu prevádzkovateľa, zmenu ubytovacej kapacity alebo schválenie zmeny v prevádzkovom poriadku. Vydaniu rozhodnutia predchádzala ohliadka priestorov. V zariadeniach cestovného ruchu sa v nemalej miere poskytujú doplnkové služby ako sú wellness, sauny, bazény, masáže. Bazény sú využívané v 18 zariadeniach, vírivky v 22 zariadeniach, prevádzkovatelia zabezpečujú pravidelne kontrolu kvality vody na kúpanie v zmysle Vyhlášky MZ SR č. 308/2012 Z. z.. Sauny sa nachádzajú v 34 zariadeniach, buď samostatne alebo ako súčasť wellness. Štátny zdravotný dozor (okrem ohliadky na základe žiadosti o uvedenie priestorov do prevádzky) bol vykonaný 5-krát, zameraný na kontrolu prevádzkovej hygieny, dodržiavanie prevádzkového poriadku, skladovanie a manipuláciu s bielizňou, zásobovanie pitnou vodou a kontrolu prevádzkovej dokumentácie. Okrem bežného ŠZD bol vykonaný mimoriadny cielený štátny zdravotný dozor pri príležitosti osláv 75. výročia SNP v meste Banská Bystrica, kedy sa vykonali kontroly v 19 zariadeniach v meste. Drobné nedostatky zistené pri kontrole, boli do začiatku osláv odstránené. RÚVZ v Banskej Bystrici zaevidoval 2 podnety na výkon ŠZD v ubytovacích zariadeniach, a to v Hotel Bystrá – bazén a sauna, podnet poukazujúci na nedostatočnú hygienu a bezpečnosť bazénov a saun. Pri výkone ŠZD nebolo zistené porušovanie požiadaviek na ochranu zdravia. V ÚVTOS Banská Bystrica, podnet odsúdeného poukazujúci na hrubé porušovanie práv nefajčiarov, zlú hygienu na WC, nedostatočnú kapacitu WC, zastaralé vybavenie zariadení na osobnú hygienu v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica – Kráľová. Pri výkone ŠZD bolo zistené, že zariadenie v ústave je užívané v súlade s kolaudačným rozhodnutím a nebolo zistené porušovanie platných zákonov. V okrese Lučenec bolo evidovaných celkom 49 zariadení, boli vydané 4 rozhodnutia, ktorým predchádzala ohliadka priestorov. V okrese Veľký Krtíš bolo v prevádzke 42 zariadení s kapacitou 1828 ubytovaných. Pre ubytovacie zariadenia bolo vydané 5 rozhodnutí, z toho 3 rozhodnutia pre sezónne ubytovanie počas letnej turistickej sezóny a 2 rozhodnutia pre nové ubytovacie zariadenia. V rámci výkonu ŠZD bolo vykonaných 12 kontrol v ubytovacích zariadeniach, pri ktorých neboli zistené závažné nedostatky, na odstránenie menších nedostatkov boli nariadené opatrenia, ktorých plnenie bolo následne

kontrolované. Stery boli odobraté v troch ubytovacích zariadeniach. V okrese Zvolen bolo pre ubytovacie zariadenia vydaných 9 kladných posudkov na uvedenie priestorov do prevádzky. V okrese Rimavská Sobota evidovali celkom 50 ubytovacích zariadení pre cestovný ruch a 1 ubytovacie zariadenie súvisiace s výkonom práce. Celkovo bolo v týchto zariadeniach počas roka 2019 vykonaných 16 kontrol. Opatrenia na odstránenie menších nedostatkov v jednotlivých zariadeniach boli prevádzkovateľom uložené v záznamoch z výkonu ŠZD. V rámci posudzovacej činnosti boli vydané 4 rozhodnutia, 14 záväzných stanovísk, z toho 5 záväzných stanovísk v rámci posúdenia návrhov na územné konanie, 4 záväzné stanoviská ku kolaudáciám stavieb a 5 záväzných stanovísk na zmenu v užívaní stavby (z toho 3 nesúhlasné). V roku 2019 boli na základe výkonu štátneho zdravotného dozoru uložené 3 pokuty v celkovej výške 2 850,- €.

V spádovej oblasti RÚVZ v Žiari nad Hronom bolo v priebehu roka 2019 prevádzkovaných 255 ubytovacích zariadení s kapacitou 5 192 lôžok. Medzi iné zariadenia boli zaradené podnikové zariadenia, ktoré sú využívané ako rekreačné zariadenia, prípadne príležitostné ubytovanie pre svojich zamestnancov a sociálna budova slúžiaca ako športovo-rekreačné a vzdelávacie zariadenie. ŠZD bol vykonaný v 20 ubytovacích zariadeniach, z toho v 14 prípadoch boli zistené nedostatky, ktoré neboli závažné – znečistené, prípadne poškodené steny, znečistené ventilátory v kúpeľniach, znečistený tesniaci silikón v okolí sprchových kútov a znečistené sprchové závesy, nesprávne skladovanie čistej bielizne. Prevádzkovateľom zariadení boli uložené nápravné opatrenia a nedostatky boli odstránené. V jednotlivých zariadeniach sa dodržiava hygienický režim podľa vypracovaných prevádzkových poriadkov. V 1 prípade bol na základe podnetu nespokojného klienta vykonaný ŠZD na výskyt ploštic v ubytovacích priestoroch zariadenia. Podnet bol vyhodnotený ako opodstatnený a prevádzkovateľovi bolo uložené opatrenie vykonať dezinfekciu zariadenia odborne spôsobilou osobou. Prevádzkovatelia ubytovacích zariadení s vlastným vodným zdrojom si zabezpečujú kontrolu kvality pitnej vody prostredníctvom komerčných akreditovaných laboratórií a protokoly o vyšetrení kvality pitnej vody predkladajú RÚVZ v Žiari nad Hronom. V prípade predloženia protokolov s nevyhovujúcou kvalitou pitnej vody, boli prevádzkovatelia a majitelia vlastných vodných zdrojov upozornení na zabezpečovanie dezinfekcie vody a na vykonanie opakovaného odberu vzorky vody v ukazovateľoch, ktoré nevyhovovali požiadavkám platnej legislatívy. Spolu bolo vydaných 27 rozhodnutí priestorov ubytovacích zariadení do prevádzky, zároveň boli schválené aj prevádzkové poriadky. Do prevádzky bolo uvedených 19 novovybudovaných ubytovacích zariadení a v 8 prípadoch došlo k zmene prevádzkovateľa alebo k zmene dispozičných priestorov v už existujúcich zariadeniach.

V **Prešovskom kraji** v roku 2019 oproti minulému roku nenastali podstatné zmeny. V rámci ŠZD bolo vykonaných 392 kontrol. V rekreačnej oblasti Domaša stále nie sú doriešené problémy ubytovacích zariadení súvisiace so zásobovaním pitnou vodou. Na základe vykonaných kontrol v rámci štátneho zdravotného dozoru možno konštatovať, že poskytovanie ubytovacích služieb bolo na dobrej úrovni.

V **Košickom kraji** boli poskytované ubytovacie služby v 516 zariadeniach. Zároveň bolo v prevádzke 31 ubytovacích zariadení súvisiacich s výkonom práce. Na základe rozhodnutí orgánu verejného zdravotníctva boli poskytované ubytovacie služby v 68 hoteloch, 3 motelloch, 137 penziónoch, 86 turistických ubytovniach, 10 kempingoch, 25 chatových osadách a 155 ubytovaniach na súkromí a 32 zariadeniach v kategórii „Iné“. V Košickom kraji bolo v roku 2019 v prevádzke 30 robotníckych ubytovní a 1 ubytovňa pre brigádnikov. V rámci výkonu ŠZD bolo vykonaných 65 obhliadok ubytovacích zariadení pred vydaním záväzného stanoviska alebo rozhodnutia orgánu verejného zdravotníctva v zmysle § 13 zák. 355/2007 Z. z. V roku došlo k viacerým zmenám prevádzkovateľov už existujúcich ubytovacích zariadení v Košiciach - Hotel DAVID, Hotel ROKOKO, Hotel CHRYSSO a

Hotel Bonaparte. Zároveň boli rozhodnutím orgánu verejného zdravotníctva uvedené do prevádzky nové ubytovacie zariadenia, napr. Hotel na Komenského ulici, Hotel Aréna na Nerudovej ulici, Turistická ubytovňa na Učňovskej 10. V okrese Spišská Nová Ves a Gelnica boli uvedené do prevádzky 5 ubytovacích zariadení. V rámci ŠZD vykonali zamestnanci odboru hygieny životného prostredia a zdravia v už posúdených ubytovacích zariadeniach 238 kontrol, pri ktorých bolo odobratých z lôžok aj 100 vzoriek prachu. V zariadeniach neboli zistené závažné hygienické nedostatky.

V roku 2019 bol na RÚVZ Košice prešetrenie podnet týkajúci sa zariadenia Reštaurácia a penzión Starý mlyn v obci Jasov. Podnet bol uzatvorený ako opodstatnený. V šetrení je podnet vo veci prevádzkovania ubytovacieho zariadenia na Kuzmányho ulici v Košiciach. Toto ubytovacie zariadenie nebolo uvedené do prevádzky rozhodnutím orgánu verejného zdravotníctva. RÚVZ v Rožňave riešil podnet vo veci nevyhovujúcich služieb ubytovacieho zariadenia Boutique Hotel Empress v Rožňave a hygienických nedostatkov v tomto zariadení. V rámci ŠZD bola vykonaná kontrola všetkých prevádzkových priestorov hotela, ktorou sa opodstatnenosť podnetu nepotvrdila.

• Zariadenia starostlivosti o ľudské telo

V hodnotenom období bolo v Slovenskej republike schválených do prevádzky 22 631 zariadení starostlivosti o ľudské telo (podrobne tab. 5.2). Hygienická situácia v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo nezaznamenala významnejšie zmeny oproti predchádzajúcemu obdobiu. Pokračovalo sa v trende schvaľovania nových prevádzok formou združených činností rôznych druhov služieb, a to hlavne v polyfunkčných objektoch a v nebytových priestoroch domovej vybavenosti bytových domov. Významnú časť posudkovej činnosti naďalej predstavovalo schvaľovanie nových – vlastných pracovných miest v jestvujúcich prevádzkach, kde situácia je značne dynamická a premenlivá, taktiež išlo o nové prevádzky, prípadne došlo k zmene prevádzkovateľa jestvujúcich zariadení. Vo väčšine prípadov posudkovej činnosti u nových prevádzok išlo o účelovo upravené a vybavené priestory, ktoré spĺňali požiadavky vyhlášky MZ SR č. 554/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov. Pri schvaľovaní prevádzok sa vyžadoval doklad príslušného stavebného úradu o užívaní stavby na posudzovaný účel, čo často predlžovalo dobu vybavovania žiadostí. Pri schvaľovaní prevádzok bez denného osvetlenia (obchodné centrá) sú naďalej uplatňované náhradné opatrenia na ochranu zdravia exponovaných pracovníkov podľa požiadaviek vyhl. MZ SR č. 541/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov, prílohy č. 4.

V sortimente osobných služieb sa okrem klasických služieb čoraz viac dostávajú do popredia nové originálne druhy služieb. V nich dominujú najmä tie, ktoré sú zamerané na starostlivosť o pleť a udržanie štíhlej línie pomocou moderných prístrojových procedúr a postupov (mezoterapia, aplikácia ultrazvukového vlnenia a elektroterapeutického impulzu, rádiová frekvencia, vákuová lymfodrenáž, ultrazvuk, infra-shape, mikrodermabrázia). V roku 2019 boli posúdené prevádzky s ďalšími novými druhmi služieb, napr. slimačia terapia - masáž tváre, zapracovanie slizu do pokožky (slimáky druhu *helix aspersa maxima*), v kozmetických prevádzkach dominovalo najmä kozmetické ošetrovanie pleti laserovými prístrojmi 3. a 4. triedy (trvalá epilácia) a ošetrovanie pleti IPL prístrojom, aplikovanie mihalnic (6D), microblading a permanentný make-up. Novinkou v službách bolo uvedenie salónu určeného pre deti na úpravu nechťov a masáž nôh „Pink Spa“ na Mierovej 179 v Bratislave. Tieto činnosti majú síce charakter služieb starostlivosti o ľudské telo, ale v mnohých prípadoch sú vysoko zdravotne rizikové a mali by ich vykonávať zdravotnícki pracovníci s príslušným kvalifikačným vzdelaním podľa osobitného predpisu. Vzhľadom k tomu, že legislatíva na ochranu verejného zdravia však poskytovanie takýchto služieb v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo nezakazuje, v rozhodnutí na schválenie prevádzky je dané

upozornenie, že sa nevzťahuje na akékoľvek liečebné účinky poskytovaných procedúr a vydané je výlučne z hľadiska záujmov legislatívy na ochranu verejného zdravia. Niektoré ďalšie opatrenia uplatňované pri schvaľovaní týchto prevádzok (napr. zabezpečenie odborného zdravotného dohľadu nad danou službou zdravotníckym pracovníkom s príslušným vzdelaním, požiadavky na zdravotnú a technickú bezpečnosť prístrojovej techniky a procedúr) majú len odporúčací odborný a zdravotno-výchovný charakter a nie je možné ich za súčasného stavu súvisiacej legislatívy právne vymáhať.

V každom novom zariadení bol pred začatím prevádzky vykonaný štátny zdravotný dozor zameraný na dispozičné usporiadanie zariadenia, podmienky dodržiavania prevádzkovej hygieny, dezinfekcie a sterilizácie pracovných nástrojov, zdravotnú a odbornú spôsobilosť zamestnancov, vypracovanie prevádzkového poriadku, kontrolu dokumentácie k prístrojovému vybaveniu používanému v jednotlivých zariadeniach a certifikátov na kozmetické výrobky. V rámci výkonov štátneho zdravotného dozoru boli prevádzkovatelia upozornení na dôsledné dodržiavanie požiadavky správneho pracovného postupu pri očistení resp. dezinfekcii pracovných nástrojov, ako i na používanie biocídnych prípravkov, ktoré sú registrované v Centre pre chemické látky a prípravky Slovenskej republiky, v zmysle platnej legislatívy. Dôsledne bolo na prevádzkach sledované aj plnenie povinnosti zdravotnej a odbornej spôsobilosti pracovníkov poskytujúcich uvedené služby. V rámci komisie pre epidemiologicky závažné činnosti bolo uskutočnené preskúšanie pracovníkov pre získanie osvedčenia odbornej spôsobilosti pracovníkov pre prácu v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo.

Na základe usmernenia Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky č. OHŽP-6995/21853/2018 pokračoval na jednotlivých RÚVZ v roku 2019 cielený štátny zdravotný dozor zameraný na dodržiavanie hygienických požiadaviek, spojený s meraním UV žiarenia v zariadeniach solárií.

V rámci kontroly prevádzok zariadení starostlivosti o ľudské telo bolo tiež sledované dodržiavanie zákona č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Osobitná pozornosť sa venovala kontrole používania zdravotne nebezpečných kozmetických výrobkov hlásených systémom rýchleho varovania (RAPEX v Európskej únii), a to s negatívnym výsledkom.

V hodnotenom období bolo v Bratislavskom kraji evidovaných 3531 zariadení starostlivosti o ľudské telo. V posudkovej činnosti bolo vydaných 512 rozhodnutí, 6 nesúhlasných rozhodnutí pre prevádzkovateľov tzv. „Nail barov – manikúra, nechťový dizajn“ v obchodných centrách v rámci Bratislavy z dôvodu, že priestory nevyhovujú požiadavkám podľa § 23 ods. 2 zákona č. 355/2007 Z. z. v spojení s § 2 ods. 1 vyhlášky MZ SR č. 554/2007 Z. z.. V rámci mimoriadneho cieleného ŠZD zameraného na dodržiavanie hygienických požiadaviek a vykonanie meraní UV žiarenia v soláriách bolo skontrolovaných 13 zariadení s opaľovacími prístrojmi; nedostatky boli zistené v 9 zariadeniach s opaľovacími zariadeniami. Išlo o nedostatky v prevádzkovej dokumentácii (chýbali rôzne doklady napr. o odbornej a zdravotnej spôsobilosti pracovníkov obsluhujúcich opaľovacie prístroje, o poslednej výmene UV žiaričov, o výsledkoch merania UV žiarenia po výmene UV žiaričov, záznam o prevádzkových hodinách UV žiaričov). V 4 prípadoch bolo voči prevádzkovateľom začaté správne konanie vo veci uloženia pokuty podľa § 57 ods. 50 písm. a) zák. č. 355/2007 Z. z. za správny delikt podľa § 57 ods. 10 zák. č. 355/2007 Z. z. Za zistené správne delikty bolo uložených 8 rozhodnutí o pokute v celkovej sume 1 650 €. V priebehu roka sa vykonal ŠZD v ďalších 10 vybraných prevádzkach s opaľovacími prístrojmi v rámci mesta Bratislavy, ktorý bol zameraný na dodržiavanie hygienicko-prevádzkových požiadaviek a najmä meranie celozmenovej koncentrácie ozónu. Z výsledkov vyplynulo, že celozmenová koncentrácia ozónu vo vybraných prevádzkach s opaľovacími prístrojmi je v súlade

s najvyššie prípustným expozičným limitom (NPEL). Na úseku kontrolnej činnosti sa v rámci ŠZD vykonalo celkom 123 kontrol, z toho väčšina v prevádzkach manikúr, pedikúr a v soláriách, pričom neboli zistené nedostatky v prevádzkovom režime ani v osobnej hygiene ich pracovníkov. Nevyhovujúca hygienická situácia však bola zisťovaná v prevádzkach preverovaných na základe podaných podnetov zákazníkov. Podnety v celkovej počte 9 sa týkali najmä zníženej hygienickej úrovne zariadení, resp. prevádzkovania priestorov bez súhlasného rozhodnutia orgánu na ochranu verejného zdravia. Na základe podnetu na prevádzky nechťových štúdií – tzv. „nail barov“ umiestnených na chodbe v bratislavských obchodných centrách Aupark, Eurovea, Polus City Center a Avion boli vykonané ciele kontroly v rámci ŠZD za účasti prevádzkovateľov z hľadiska stavebno – technických požiadaviek, priestorového usporiadania ako aj zákonom predpísanej prevádzkovej dokumentácie. Pri kontrolách bolo zistené, že prevádzkovatelia nedisponujú rozhodnutím orgánu verejného zdravotníctva na uvedenie predmetných priestorov do prevádzky podľa § 13 ods. 4 písm. a) zák. č. 355/2007 Z. z. a predmetné priestory v čase kontroly prevádzkovali. Za zistené správne delikty bolo uložených 9 rozhodnutí o pokute v celkovej sume 7900 €. V roku 2019 boli prevádzkovateľom zariadení starostlivosti o ľudské telo za zistené správne delikty uložené 4 rozhodnutia o pokute v celkovej sume 1200 € za zníženie hygienickú úroveň a za prevádzkovanie bez súhlasného rozhodnutia hygienika k uvedeniu priestorov do prevádzky. Celková suma za všetky správne delikty v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo je v celkovej hodnote 10 750 €. Napriek uloženým pokutám za správne delikty, ktoré boli zväčša za prevádzkovanie zariadení bez súhlasného rozhodnutia, môžeme konštatovať, že celková hygienická úroveň v zariadeniach OSO služieb je dlhodobo vyhovujúca.

Na základe zistení zo ŠZD možno konštatovať, že úroveň poskytovaných služieb v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo je v Trnavskom kraji na primeranej hygienickej úrovni. Za porušenie a nesplnenie povinností podľa § 57 zákona č. 355/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov boli udelené sankcie štyrom prevádzkovateľom v okrese Trnava v celkovej sume 1 100 €; jednému za prekročenie nameraných nadlimitných hodnôt UV žiarenia a trom za chýbajúce rozhodnutie na uvedenie priestorov do prevádzky. Mimoriadnou úlohou ÚVZ SR bolo zisťovanie používania prístrojov s intenzívnym pulzným svetlo (IPL) v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo. S prístrojmi IPL disponujú v 9 prevádzkach s poskytovaním kozmetických služieb. Pri výkone ŠZD boli za zistené závažné porušenie predpisov na ochranu verejného zdravia udelené sankcie v okrese Dunajská Streda v sume 5 250 € a v blokovaní v sume 131 €. V okrese Trnava bolo za zistené nedostatky z vykonaného ŠZD v prevádzkach s poskytovaním pedikúry začaté správne konanie s účastníkom konania, vo veci uloženia finančnej pokuty za porušenie povinností podľa § 23 ods. 3 písm. a) zákona č. 355/2007 Z. z. V rámci výkonu ŠZD so zameraním na dodržiavanie kontroly účinnosti sterilizačnej techniky a vedenie sterilizačného denníka boli uložené sankcie desiatim prevádzkovateľom spolu v hodnote 2 900 €.

V kraji Trenčín je v prevádzke celkovo 2 712 zariadení starostlivosti o ľudské telo. K uvedeniu priestorov do prevádzky a k schváleniu prevádzkových poriadkov bolo vydaných 294 rozhodnutí. V 61 zariadeniach bol vykonaný ŠZD a boli šetrené podnety na nedostatky v prevádzkach zariadení. Ako opodstatnené boli vyhodnotené podnety na nedostatky v prevádzkovaní fitness centra v Považskej Bystrici na vlhkosť a nedostatočné vetranie, nedostatky v prevádzkovaní baby balance v Považskej Bystrici, kde bolo prevádzka bez rozhodnutia na uvedenie priestorov do prevádzky a bez schváleného prevádzkového poriadku. Prevádzkovateľom boli uložené sankcie. V dvoch prípadoch za prevádzkovanie priestorov bez vydaného rozhodnutia orgánu verejného zdravotníctva bolo voči prevádzkovateľom zahájené správne konanie a za porušenie ustanovení zákona č. 355/2007 Z. z. uložené pokuty v celkovej výške 450 €. Za nedostatky zistené v rámci výkonu dozoru – iné správne delikty

boli prevádzkovateľom zariadení uložené pokuty v celkovej sume 650 €. Počas mimoriadnej cieľovej kontroly bolo v 20 prevádzkach solárií vykonané meranie UV žiarenia opaľovacích prístrojov.

V roku 2019 vykonali všetky RÚVZ v Nitrianskom kraji mimoriadny cieľový ŠZD spojený s meraním UV žiarenia. V okrese Komárno na základe meraní bolo zistené prekročenie limitov UV žiarenia v jednej prevádzke solárií (5 ks opaľovacích prístrojov). V 3 prevádzkach solárií, v ktorých bolo zistené prekročenie limitov UV žiarenia boli rozhodnutiami nariadené opatrenia na predchádzanie ochoreniam a uložený zákaz prevádzky. V okresoch Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce bolo vykonaných 6 kontrol solárií v rámci ktorých bolo v štyroch prípadoch začaté správne konanie a uložená pokuta. Ďalej bol šetrený jeden podnet v prevádzke kozmetiky, ktorý sa týkal prevádzkovania bez rozhodnutia na uvedenie priestorov do prevádzky. V okrese Topoľčany bola uložená pokuta pre prevádzku Manikúra – pedikúra v OC Tesco v Topoľčanoch, ktorá bola prevádzkovaná bez kladného rozhodnutia RÚVZ a bez schváleného prevádzkového poriadku; bola uložená pokuta vo výške 300 €. V jednej prevádzke bolo zistené prekročenie limitnej hodnoty UV žiarenia opaľovacieho prístroja Solar Cabin Revolution XL 58; prevádzkovateľka solária na základe vykonaného merania uzatvorila prevádzku solária, preto opatrenie podľa § 12 ods. 3 písm. e) zákona č. 355/2007 Z. z. nebolo uložené. Za nedodržanie § 23 ods. 5 písm. a) zákona č. 355/2007 Z. z. bola uložená pokuta za správny delikt podľa § 57 ods. 10 zákona č. 355/2007 Z. z. vo výške 200 €.

V roku 2019 bolo v Banskobystrickom kraji evidovaných 2263 zariadení starostlivosti o ľudské telo. Najčastejšie zistené nedostatky sa týkali najmä doplnenia, resp., zmeny prevádzkového poriadku podľa platnej legislatívy, doplnenia obsahu lekárnice, doplnenia čistiacich a dezinfekčných prostriedkov, vymaľovania priestorov, prekračovanie limitov UV žiarenia preukázaného meraním, nesprávnej manipulácie s čistou a použitou bielizňou. Za zistené nedostatky boli uložené blokové pokuty za opakovane zisťované nedostatky boli uplatnené v spádovom území RÚVZ Zvolen (595 €). Sankcie za iný správny delikt. Pokuta vo výške 200 € bol uložená v spádovom území RÚVZ Žiar nad Hronom, v spádovom území RÚVZ Rimavská Sobota vo výške 300 €, spádovom území RÚVZ Veľký Krtíš vo výške 250 €, v spádovom území RÚVZ Zvolen vo výške 150 €. Rozhodnutie o uložení pokuty v spádovom území RÚVZ Banská Bystrica vo výške 600 € bolo v odvolacom konaní postúpené ÚVZ SR. Kontrola mikrobiálnej kontaminácie povrchov a predmetov bola vykonávaná sterovou metódou v spádovom území RÚVZ Banská Bystrica (55 sterov), RÚVZ Veľký Krtíš (140 sterov), RÚVZ Lučenec (239 sterov), RÚVZ Žiar nad Hronom (190 sterov). Výskyt patogénnych a podmienene patogénnych mikroorganizmov bol zistený v 1 zariadení v spádovom území RÚVZ Žiar nad Hronom, v 3 zariadeniach v spádovom území RÚVZ Lučenec a v 3 zariadeniach v spádovom území RÚVZ Banská Bystrica. Po vykonaných opatreniach boli výsledky kontrolne odobratých sterov negatívne. V roku 2019 bola vykonaná kontrola účinnosti sterilizátora v 58 zariadeniach. V 249 prevádzkach zariadení bola vykonaná kontrola zistenia výskytu nebezpečných kozmetických výrobkov, ktoré boli nahlásené zo systému RAPEX v spádovom území RÚVZ Banská Bystrica, a v spádovom území RÚVZ Rimavská Sobota bolo vykonaných 516 výkonov (telefonické a osobné zisťovanie výskytu nebezpečných výrobkov). V zariadeniach nebolo zistené používanie nahlásených nebezpečných výrobkov. Celkovo hygienická úroveň zariadení starostlivosti o ľudské telo je vyhovujúca, prevádzky zodpovedajú hygienickým požiadavkám na ochranu verejného zdravia, zisťované, uvádzané nedostatky boli bezodkladne odstraňované.

V Žilinskom kraji bolo vydaných 264 rozhodnutí, vykonaných 395 hygienických kontrol, 166 kontrol v rámci systému RAPEX, kontrolu na základe podnetu, pričom podnet na stiahnutie výrobku z trhu nebolo potrebné uplatniť. V štyroch prípadoch bolo vydané rozhodnutie o zastavení konania o uvedení priestorov do prevádzky. Bol riešený podnet na

poskytovanie tetovania v byte. Podnet bol odstúpený na príslušný okresný úrad živnostenského podnikania a daňový úrad. Bol riešený podnet na hlučnosť z vetrania v prevádzke solária s objektivizáciou imisií hluku v životnom prostredí, podnet bol opodstatnený. Prevádzkovateľovi boli uložené opatrenia. V pôsobnosti RÚVZ Dolný Kubín pri výkone ŠZD bolo zistené prevádzkovanie tetovacieho štúdia bez vydaného rozhodnutia, za čo bola podľa § 57 uložená pokuta 150 €. RÚVZ so sídlom v Čadci v jednom zariadení solária v 2 prístrojoch bol zistený nesúlad s planou legislatívou. Voči prevádzkovateľovi bolo zahájené správne konanie s uložením pokuty vo výške 450 €, ktorá bola uhradená. Pri výkone ŠZD uplatnil RÚVZ so sídlom v Čadci blokové pokuty na mieste v šiestich prípadoch v sume 238 €, boli uložené pokyny na odstránenie zistených nedostatkov v dvoch zariadeniach. RÚVZ so sídlom Martin vykonal ŠZD v zostávajúcich dvoch zariadeniach s opaľovacími prístrojmi; v jednom prípade prevádzkovateľ nevykonal meranie UV žiarenia po výmene trubíc, za čo mu bola uložená sankcia. V rokoch 2018 a 2019 bol vykonaný ŠZD v piatich zariadeniach s opaľovacími prístrojmi, bolo premeraných osem opaľovacích prístrojov. Za nespĺnenie povinností a nedodržanie limitov žiarenia uložil celkovo štyri sankcie v celkovej sume 900 €.

Dňa 16.1.2019 bolo v Žiline vykonané opakované meranie v zariadení s opaľovacími prístrojmi, bol zistený nesúlad s platnou legislatívou. Na základe predchádzajúcej kontroly zariadenia v roku 2018 spojenom s meraním a marením výkonu RÚVZ so sídlom v Žiline uložil pokutu vo výške 750 €, voči ktorej sa odvolal. Pokuta bola počas roka 2019 v riešení.

V Košickom kraji bolo vydaných 274 rozhodnutí a 74 záväzných stanovísk v problematike zariadení starostlivosti o ľudské telo a vykonaných celkovo 417 kontrol v rámci výkonu ŠZD. Prevádzkovateľom zariadení bolo v rámci správneho konania uložených 6 pokút. Blokové pokuty v celkovej sume 240 € boli uložené 4 osobám bez odbornej spôsobilosti na vykonávanie epidemiologicky závažných činností. Na prešetrovanie bolo doručených 5 podnetov, pričom opodstatnený bol podnet na používanie nevyhovujúcich solárnych trubíc.

V Prešovskom kraji boli v rámci ŠZD uložené 3 blokové pokuty o celkovej sume 96 €; začaté tri správne konania vo veci uloženia pokuty v sume 3 350 € podľa zákona č. 355/2007 Z. z. voči účastníkom konania, ktorí sa dopustili správneho deliktu na úseku verejného zdravotníctva.

• Zariadenia sociálnych služieb

V Slovenskej republike sa prevádzkujú zariadenia sociálnych služieb (ďalej „ZSS“) všetkých druhov v zmysle zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách. Celkovo bolo v roku 2019 evidovaných 2073 zariadení, čo predstavuje zvýšenie o 245 zariadení. Štátny zdravotný dozor (ďalej „ŠZD“) v zariadeniach bol vykonávaný v súlade so štandardnými postupmi podľa zákona č. 355/2007 Z. z. a vyhlášky MZ SR č. 259/2008 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na vnútorné prostredie budov a o minimálnych požiadavkách na byty nižšieho štandardu a na ubytovacie zariadenia. Vo všeobecnosti je možné konštatovať, že v niektorých zariadeniach sociálnych služieb ich prevádzkovatelia nedokázali zabezpečiť splnenie všetkých nových legislatívnych požiadaviek. Taktiež nebolo možné radikálne znížiť ubytovaciu kapacitu zariadení tak, aby bola dodržaná v izbách plošná výmera 8 m² na jedného klienta, pretože klientov nebolo možné premiestniť do vyhovujúcich zariadení sociálnych služieb. Pri výkone sa ŠZD zameriaval aj na dodržiavanie ustanovení zákona NR SR č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Prevádzkovatelia zariadení sociálnych služieb s poskytovaním ubytovania osôb boli v rámci kontroly upozornení na plnenie povinností podľa zákona č. 131/2010 Z. z. o pohrebníctve ako i na plnenie povinnosti predložiť orgánu

verejného zdravotníctva na schválenie prevádzkových poriadkov o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou biologickým faktorom pri práci. Možno konštatovať, že štandard poskytovania služieb v zariadeniach sociálnych služieb sa postupne zlepšuje aj uplatňovaním nových požiadaviek vyplývajúcich z legislatívnych zmien.

Na úseku hygieny zariadení sociálnych služieb sa v roku 2019 v rámci preventívnej časti ŠZD na území Bratislavského kraja vydalo celkom 16 záväzných stanovísk ku kolaudáciám a projektovým dokumentáciám na umiestnenie alebo k príslušným zmenám v užívaní stavieb a ďalej 24 rozhodnutí (k začatiu/zmene prevádzky, k schváleniu prevádzkového poriadku, resp. jeho zmeny, zmene prevádzkovateľa alebo funkčnej reprofiliácii jednotlivých zariadení, vrátane prerušenie/zastavenie konania). V predmetnej oblasti sa zabezpečilo celkom 139 iných akcií (miestne a kolaudačné ohliadky, konzultácie, odborné vyjadrenia a pod.). V posudkovej činnosti prevažovalo posudzovanie zariadení neziskových organizácií a súkromných subjektov. Nový trend vo výstavbe zariadení sociálnych služieb predstavuje naďalej vybudovanie malokapacitných zariadení pre seniorov, resp. domovov sociálnych služieb a zariadení podporovaného bývania s celkovou výslednou ubytovacou kapacitou do cca 12 lôžok - s víziou ich perspektívnej deinštitucionalizácie (dispozične obvykle tvorených 2 funkčnými celkami obsahujúcimi väčšinou à 6 jednolôžkových ubytovacích jednotiek - zakaždým s vlastným hygienickým zázemím a spoločenskou miestnosťou funkčne kumulovanou s výdajom stravy pre klientov). V roku 2019 sa posudzovali projektové dokumentácie nových zariadení (územné konanie) alebo návrhov prístavieb, nadstavieb, rekonštrukcií a stavebných úprav jestvujúcich zariadení. V zariadeniach sociálnych služieb sa v rámci ŠZD vykonalo celkom 38 previerok zameraných na problematiku dodržiavania riadneho hygienicko-epidemiologického režimu (vrátane štandardu ubytovania klientov) - bez zistenia závažných hygienických nedostatkov, resp. so zistením iba niektorých menších hygienických nedostatkov, ktorých odstránenie prebehlo buď na mieste (v časovom rámci vykonávanej kontroly) alebo v termínoch určených zápisnične (s následnou kontrolou). V celku (s výnimkou nižšie uvedeného 1 zariadenia) kontrolované zariadenia sociálnych služieb vykazovali vyhovujúci hygienicko-epidemiologický štandard, pričom vo viacerých z nich priebežne dochádza k ich revitalizácii, resp. modernizácii (prístavby, nadstavby, prestavby, rekonštrukcie i redukovanie ubytovacej kapacity) - s cieľom skvalitniť poskytovanie sociálnych služieb. V priebehu roka 2019 sa prešetrili 2 zaslané podnety, pričom v 1 z kontrolovaných zariadení boli zistené aj závažnejšie hygienické nedostatky (resp. bola konštatovaná opodstatnenosť zaslaného podnetu) – konkrétne v pobytovom zariadení pre seniorov (prevádzkovanom neziskovou organizáciou SUN RISE Dom pre seniorov Bratislava) na Bzovíkovej ul. v Bratislave V – a to jednak v oblasti viditeľne zníženej úrovne štandardu čistoty a poriadku niektorých priestorov a ďalej nevyhovujúceho/opotrebovaného mobiliáru; ich odstránenie bolo prerokované a uložené zápisnične. Následnou námatkovou kontrolou pri výkone štátneho zdravotného dozoru bolo zistené výrazné zlepšenie štandardu prevádzkovej hygieny predmetného zariadenia, resp. došlo k splneniu všetkých uložených nápravných opatrení. Druhý podnet na hygienicko-prevádzkové nedostatky v zariadení daného typu bol vyhodnotený ako neopodstatnený.

Na území Trnavského kraja v spádovom území bolo vydaných 6 rozhodnutí na uvedenie do prevádzky a 3 rozhodnutia na zmenu prevádzkového poriadku zariadení s poskytovanými sociálnymi službami. V trnavskom okrese boli evidované dva podnety na zariadenie s poskytovanými sociálnymi službami. Jeden v Zariadení pre seniorov NOEMI vo Veľkých Kostolnoch vo veci nedodržiavanej hygieny a nekvalitnej stravy klientom. Vykonaným ŠZD v spolupráci s odborom Hygieny výživy neboli zistené nedostatky a nebolo potrebné uložiť návrh na začatie správneho konania na uloženie pokuty za správny delikt. V Zariadení pre seniorov Domov Klas vo Vrbovom bolo poukazované na nespĺňanie

požiadaviek na počet ubytovaných klientov v jednej izbe podľa platných predpisov a znečistené a popraskané steny v spoločných priestoroch predmetného zariadenia. Pri následnej kontrole na základe uložených opatrení bolo zistené, že opatrenia boli čiastočne splnené, kapacita lôžok bola znížená a práce realizácie opráv stavebno-technického stavu izieb a spoločných priestorov sa naďalej priebežne vykonávajú. Celkovo možno konštatovať, že kontrolované zariadenia sociálnych služieb vykazovali vyhovujúci hygienicko-prevádzkový štandard.

V kraji Trenčín bol ŠZD vykonaný v 17 zariadeniach a 3 zariadeniach v spolupráci s hygienou výživy v rámci mimoriadnej cieľenej kontroly zameranej na dodržiavanie hygienických požiadaviek. Zistené boli nedostatky spočívajúce v stavebno-technickom riešení objektov, ktoré je v rozpore s požiadavkami uvedenými vo vyhláske č. 259/2008 Z. z., nedostatky v zabezpečení bezbariérovosti, vybavenosti dekontaminačnou miestnosťou a v dispozičnom riešení prevádzky práčovne. Ďalej boli zistené nedostatky prevádzkového charakteru týkajúce sa hlavne manipulácie s prevádzkovou bielizňou a uložením civilného a pracovného odevu zamestnancov. Jednotlivé nedostatky boli so štatutárnymi zástupcami prevádzkovateľov prejednané priamo na mieste a následne boli dohodnuté spôsoby a termíny ich odstránenia. Počas roku bol riešený v zariadení v Púchove podnet týkajúci sa skladovania zdravotníckych pomôcok a bielizne v kúpeľniach. Podnet bol opodstatnený, na základe uložených opatrení prevádzkovateľ zistené nedostatky odstránil. Za účelom uvedenia priestorov do prevádzky bol v roku 2019 vykonaný ŠZD v 8 zariadeniach sociálnych služieb. Zároveň v 9 centrách sociálnych služieb boli rozhodnutím schválené zmeny v prevádzkovom poriadku zariadenia. Vydané bolo jedno záväzné stanovisko k zmene v užívaní časti stavby – domov sociálnych služieb ambulantnej formy a záväzné stanoviská k projektovej dokumentácii pre územné konanie stavby centra integrovanej zdravotnej starostlivosti, denného centra pre seniorov a klubu dôchodcov v Bánovciach nad Bebravou a stavby polyfunkčného objektu v areáli Fakultnej nemocnice Trenčín členeného na časť obchodnú, stravovaciú a zdravotnícku pozostávajúcu z očnej a spánkovej kliniky. V roku 2019 bolo v Nitrianskom kraji prevádzkovaných 210 zariadení sociálnej služby. V rámci mimoriadnej cieľenej kontroly bolo vykonaných celkovo 12 kontrol v dozorovaných zariadeniach. Za zistené nedostatky boli uložené 3 sankcie v celkovej sume 1050 €, v dvoch prípadoch budú sankcie riešené v roku 2020.

V rámci posudkovej činnosti bolo v Banskobystrického kraja vydaných 21 rozhodnutí týkajúcich sa uvedenia priestorov do prevádzky, schválenia prevádzkových poriadkov vrátane návrhov na zmenu v ich prevádzkovaní a zmenu prevádzkových poriadkov, 20 záväzných stanovísk. Z toho štyri nesúhlasné záväzné stanoviská vydal RÚVZ Rimavská Sobota na zmenu v užívaní stavby na domov pre seniorov v obci Muráň. Na základe záverov z výkonu ŠZD v roku 2019 boli v zariadeniach sociálnych služieb zisťované nedostatky prevažne technického charakteru (poškodené podlahy, znečistené steny, nefunkčné nútené vetranie a pod.) Prevádzkovateľom zariadení, v ktorých boli zistené nedostatky boli uložené nápravné opatrenia a termíny na odstránenie jednotlivých nedostatkov. RÚVZ Banská Bystrica v jednom zariadení vydal Rozhodnutie o uložení pokuty za správne delikty vo výške 500 €. RÚVZ Žiar nad Hronom v jednom prípade začal správne konanie. V priebehu roka 2019 RÚVZ Banská Bystrica prešetroval jeden anonymný telefonický podnet v súvislosti s výskytom svrabu v zariadení sociálnych služieb. V zariadení bol vykonaný štátny zdravotný dozor spojený s epidemiologickým šetrením. Podľa vyjadrenia prevádzkovateľa zariadenia boli po výskyte kožného ochorenia ihneď vykonané protiepidemické opatrenia. V rámci ŠZD bolo prekontrolované pranie posteľnej bielizne, pranie osobnej bielizne a odevov prijímateľov sociálnej služby, vykonávaná dezinfekcia v zariadení, nedostatky neboli zistené. Na RÚVZ Rimavská Sobota bol odstúpený podnet z Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny na nedostatočné poskytovanie sociálnych služieb v DD a DSS Rimavská Sobota. Podnet bol

vyhodnotený ako neopodstatnený, nakoľko kontrolou vykonanou v predmetnom zariadení neboli zistené porušenia predpisov na ochranu zdravia ani v jednej zo skutočností uvádzaných v podnete. Možno konštatovať, že štandard poskytovania služieb v zariadeniach sociálnych služieb sa postupne zlepšuje aj uplatňovaním nových požiadaviek vyplývajúcich z legislatívnych zmien.

V spádovej oblasti RÚVZ Žilinského kraja bolo v hodnotenom roku 2019 evidovaných 180 zariadení sociálnych služieb. Jednotlivé RÚVZ v roku 2019 vydali 20 rozhodnutí k uvedeniu priestorov do prevádzky nových zariadení, zmenám v ich prevádzkovaní, zmenám a doplnení prevádzkových poriadkov, rozšíreniu priestorov, zmenám lôžkovej kapacity, 7 záväzných stanovísk k zriadeniu k zámeru výstavby objektov sociálnych služieb, ku kolaudáciám, k zmene v užívaní stavieb. Počas roka 2019 boli riešené 2 podnety, ktoré sa týkali zanedbania hygieny v ubytovacích priestoroch zariadenia neverejného poskytovateľa sociálnej služby, nakladania s bielizňou, nespôsobilosti personálu (odbornej, zdravotnej), atď. Jeden podnet bol opodstatnený..

V Košickom kraji bolo v roku 2019 v prevádzke 246 zariadení sociálnych služieb, v ktorých bola poskytovaná ambulatná alebo pobytová (celoročná, týždenná) forma sociálnej služby. V rámci výkonu ŠZD bolo uskutočnených 53 obhliadok priestorov zariadení sociálnych služieb pred vydaním rozhodnutia podľa § 13 ods. 4 zák. č. 355/2007 Z. z., resp. záväzného stanoviska podľa § 13 ods. 3 cit. zákona. V rámci výkonu ŠZD bolo uskutočnených 67 kontrol v existujúcich zariadeniach sociálnych služieb, ktoré boli uvedené do prevádzky príslušným rozhodnutím. Orgány verejného zdravotníctva vydali 5 pokynov na odstránenie nedostatkov zistených pri výkone ŠZD (nezabezpečenie čistiacej miestnosti na dekontamináciu zdravotníckych pomôcok, nezabezpečenie prístupu do sprchy na používanie osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie, nezabezpečenie kuchynky pre klientov, nezabezpečenie pracovne podľa požiadaviek, aby čistá časť pracovne bola funkčne a stavebne oddelená od nečistej časti pracovne, nezabezpečenie izolačnej miestnosti na izoláciu chorých, počtu spŕch podľa kapacity ubytovaných klientov, nezabezpečenie požadovanej plochy viacposteľových izieb, nezabezpečenie maximálneho počtu ubytovaných v jednej izbe a iné). Na RÚVZ v Košickom kraji bolo doručených 6 podnetov na porušovanie právnych predpisov v zariadeniach sociálnych služieb. Podnet na porušovanie zákona na ochranu nefajčiarov v domove sociálnych služieb bol uzatvorený ako opodstatnený, pretože v zariadení nebola zriadená fajčiareň.

Oproti predchádzajúcemu roku v Prešovskom kraji nastal nárast zariadení o 61 prevádzok. V dvoch zariadeniach sociálnych služieb boli uložené pokuty o celkovej sume 550 € za porušenie zák. č. 355/2007 Z. z..

• **Zdravotnícke zariadenia**

Podľa priebežne aktualizovanej databázy Bratislavského samosprávneho kraja (so zohľadnením systému kódov a identifikátorov zdravotníckych zariadení podľa zák. NR SR č. 77/2015 Z.z.) sa v kraji ku koncu r. 2019 evidovalo celkom 4419 zdravotníckych zariadení (bez lekární). Z nich 24 je nemocníc (všeobecných a špecializovaných - vrátane zariadení iných rezortov), 2 sú liečebne, ďalej ide o 33 polikliník, 42 stacionárov, 460 zariadení spoločných vyšetrovacích a liečebných zložiek, 197 zariadení jednotňovej zdravotnej starostlivosti, 32 agentúr domácej ošetrovateľskej starostlivosti, 6 domov ošetrovateľskej starostlivosti, 3 hospice, 10 zariadení biomedicínskeho výskumu, 500 všeobecných a 3110 špecializovaných ambulancií. Ďalších cca 85 tvoria tkanivové zariadenia, biobanky, ambulancie pohotovostnej služby a pracoviská zdravotnej záchrannej služby. Po započítaní kliník, oddelení, polikliník a SVALZ-ov ústavných zariadení (ako samostatných prevádzkových jednotiek) v Bratislavskom kraji takto je evidovaných celkom 4807

zdravotníckych zariadení. V tejto súvislosti je ale potrebné poznamenať, že mnohé z uvedených zariadení (hlavne ambulantné) fungujú aj ako združené - čo znamená, že ide o vhodné priestory využívané, resp. zdieľané viacerými poskytovateľmi alebo pre viacero medicínskych špecializačných odborov toho istého poskytovateľa (v oddelených ordinačných hodinách).

Okrem najväčších nemocníc (Univerzitná nemocnica Bratislava - ďalej aj „UNB“, Národný ústav detských chorôb - ďalej aj „NÚDCH“, Národný onkologický ústav – ďalej aj „NOÚ“ – všetky v Bratislave a Psychiatrická nemocnica Philippa Pinela v Pezinku) sú ostatné ústavné zdravotnícke zariadenia neštátne. Zriaďovateľom Nemocnice s poliklinikou Malacky je Bratislavský samosprávny kraj (prevádzkuje ju ale súkromná právnická osoba); Národný ústav srdcových a cievnych chorôb (ďalej aj „NÚSCH“) na Ul. Pod Krásnou hôrkou a Nemocnica sv. Michala na Satinského ul. v Bratislave fungujú ako štátne akciové spoločnosti. Nemocnica Modra sa prevádzkuje ako nezisková organizácia; táto však t.č. poskytuje už iba ambulantnú zdravotnú starostlivosť, a preto sa ako nemocnica už štatisticky nevykazuje.

Z väčších neštátnych nemocníc fungujúcich na území kraja treba spomenúť Onkologický ústav Sv. Alžbety, s.r.o., Univerzitnú nemocnicu s poliklinikou Milosrdní bratia, s.r.o., Špecializovanú gynekologicko-pôrodnú nemocnicu KOCH-GPN, s.r.o., Špecializovanú nemocnicu clinica orthopedica, s.r.o., Nemocnicu s poliklinikou ProCare-Medissimo - SI Medical, s.r.o./CINRE, s.r.o., Nemocnicu NOVAPHARM, s.r.o., Špecializovanú nemocnicu pre ortopedickú protetiku, n.o. a taktiež špecializovanú nemocnicu AGEL, a.s. - všetky v katastri mesta Bratislavy. Polikliniky a zdravotné strediská sú prevádzkované neštátnymi právnymi subjektmi, niektoré sú vo vlastníctve/správe obcí, resp. Bratislavského samosprávneho kraja (Poliklinika Karlova Ves).

Na úseku hygieny zdravotníckych zariadení sa v r. 2019 v rámci preventívnej časti štátneho zdravotného dozoru na území Bratislavského kraja vydalo celkom 219 rozhodnutí (uviedenie priestorov do prevádzky/zmeny v prevádzkovaní priestorov, návrhy prevádzkových poriadkov a ich zmien, prerušenie, resp. zastavenie konania), 51 záväzných stanovísk (umiestnenie, zmeny v užívaní a kolaudácie stavieb) a zabezpečilo sa celkom 625 iných akcií (miestne ohliadky, konzultácie, odborné a iné stanoviská, resp. vyjadrenia, výzvy na doplnenie podkladov a pod.). Nesúhlasné rozhodnutia alebo negatívne záväzné, resp. odborné stanoviská v r. 2019 vydané neboli.

V posudkovej činnosti vysoko prevažovalo posudzovanie návrhov/akcií v neštátnom sektore (až 86,6 % vybavení), oproti roku 2018 však bol zaznamenaný mierny nárast podielu posudzovaných akcií v štátnom sektore (o 4,8 %). Z významnejších akcií posudzovaných v rámci štátneho sektora na území Bratislavského kraja treba uviesť:

- uvedenie do prevádzky priestorov novozriadeného diagnostického centra telovýchovného lekárstva, FBLR a funkčnej diagnostiky Fakulty telesnej výchovy a športu Univerzity Komenského v Bratislave – na Nábr. arm. gen. L. Svobodu v Bratislave I;
- realizačnú PD, kolaudáciu a uvedenie do prevádzky rekonštrukcie + rozšírenia priestorov pracoviska CT (o CT II.), PD pre stavebné konanie rekonštrukcie Kliniky úrazovej kliniky a ďalej kolaudáciu stavebných úprav vstupnej časti centrálného prijímacieho odd. – v NsP akad. L. Dédera UNB na Limbovej ul. v Bratislave III;
- realizačné PD: modernizácie lôžkovej časti Detskej kliniky anestéziológie a intenzívnej medicíny, modernizácie centrálnych úpravne postelí a modernizácie odd. centrálnych sterilizácie – v Národnom ústave detských chorôb na Limbovej ul. v Bratislave III;
- kolaudácie novostavieb Detského kardiocentra a prístavby Diagnostického centra, ich technickej infraštruktúry/inžinierskych sietí a k nim patriacich dvojpodlažných garáží -

v rámci areálu Národného ústavu srdcových a cievnych chorôb - na Ul. Pod Krásnou hôrkou v Bratislave III;

- PD pre územné konanie a stavebné povolenie stavby Prístavba odd. MR a operačnej sály a ďalej realizačnú PD II. etapy rekonštrukcie ARO – v Národnom onkologickom ústave na Klenovej ul. v Bratislave III;
- uvedenie do prevádzky priestorov staníc zdravotnej záchranej služby Bratislava - (RZP) Ružinov 1, 2, 3 a 4 na Gagarinovej ul. - v Bratislave II; Vajnory I a II na Ul. Čierny chodník a (RZP) Kramáre 2, 3 na Ďumbierskej ul. – v Bratislave III a (RZP) Petržalka 2, 3, 6 a 7 na Kolmej ul. a Petržalka 8 na Antolskej ul. – v Bratislave V.

Z významnejších posudzovaných akcií v rámci *neštátneho* sektora treba uviesť :

- PD pre vydanie stavebného povolenia na stavebné úpravy a zmeny v užívaní podkrovia bloku Z na administratívne účely a ďalej realizačnú PD rekonštrukcie bloku R - v rámci objektovej sústavy Onkologického ústavu sv. Alžbety s.r.o. na Heydukovej/Kolárskej ul. v Bratislave I;
- uvedenie do prevádzky (pri zmene prevádzkovateľa) priestorov privátneho zdravotného strediska (obsahujúceho ambulancie, SVaLZ a pracovisko jednotňovej zdrav. starostlivosti) CONCEPT CLINIC – v rámci OS Zuckermandel na Žižkovej ul. v Bratislave I;
- PD pre územné konanie rekonštrukcie a dostavby Kláštora menších bratov kapucínov (časť riešiaci vybudovanie zdravotného strediska) – na Kapucínskej ul. v Bratislave I;
- PD zmeny v užívaní administratívnych priestorov na 2.NP veže C komplexu SKY PARK na privátnu zubnú kliniku – na Továrnskej ul. v Bratislave I;
- PD zmeny stavby pred dokončením/realizáciu stavby privátnej Kliniky jednotňovej zdravotnej starostlivosti YES VISSAGE - na Bezručovej ul. v Bratislave I;
- realizačnú PD zmeny v užívaní, kolaudáciu a následne uvedenie do prevádzky priestorov domu ošetrovateľskej starostlivosti spine clinic - v časti 3.NP polyfunkčného centra RETRO na Nevädzovej ul. v Bratislave II;
- PD zmeny stavby pred dokončením, kolaudáciu a uvedenie do prevádzky priestorov privátnej kliniky reprodukčnej medicíny - na 3. a 4.NP novostavby administratívnej budovy na Trnavskej ul. v Bratislave II;
- PD pre stavebné povolenie, kolaudáciu a následne uvedenie do skúšobnej prevádzky priestorov pracoviska SVaLZ (magnetická rezonancia 1,5 T) Dr. Magnet - na 2.NP bloku C Polikliniky Ružinov - na Ružinovskej ul. v Bratislave II;
- kolaudáciu prestavby časti 1.PP a 1.NP Polikliniky Ružinov na lôžkové odd. chronickej resuscitačnej a intenzívnej starostlivosti (OCHRIS) – na Ružinovskej ul. v Bratislave II;
- uvedenie do prevádzky priestorov liečebne, hospica a domu ošetrovateľskej starostlivosti sv. Františka – na Ul. Vlčie hrdlo v Bratislave II;
- PD nadstavby a zmeny v užívaní jestvujúceho administratívneho dvojobjektu na neurorehabilitačnú kliniku – na Nobelovej ul. v Bratislave III;
- PD 2. zmeny stavby pred dokončením Nemocnice novej generácie SVET ZDRAVIA - v lokalite Bory v k.ú. Lamač v Bratislave IV;
- uvedenie do prevádzky priestorov pracoviska jednotňovej zdravotnej starostlivosti v odbore plastická chirurgia na 2. NP polyfunkčného objektu - na Antolskej ul. v Bratislave V;
- uvedenie do prevádzky priestorov kardiologického stacionára, kardiologického odd. a koronárnej JIS CINRE v objekte NsP ProCare-Medissimo - na Tematínskej ul. v Bratislave V;

- PD pre stavebné povolenie stavebných úprav časti 2.NP zdravotného strediska na trakt jednodňovej zdravotnej starostlivosti (pre viaceré odbory) - na Fedinovej ul. v Bratislave V;
- uvedenie do prevádzky rádiodiagnostického pracoviska SVaLZ v odbore rádiológia v objekte polikliniky Strečnianska - na Strečnianskej ul. v Bratislave V.

V neštátnej sfére sa v r. 2019 v rámci Bratislavského kraja odsúhlasilo uvedenie do prevádzky priestorov/zmena v prevádzkovaní priestorov u celkom 194 zariadení. Šlo hlavne o prípady zmien prevádzkovateľov, resp. právnej formy doterajších prevádzkovateľov a ďalej zmien v prevádzkovaní priestorov (rozšírenie činnosti alebo priestorov) existujúcich pracovísk. Pomerne významný podiel vo vybavovanej agende však predstavovala aj posudková činnosť týkajúca sa novovybudovaných pracovísk (novostavby, zmeny v užívaní priestorov s iným pôvodným účelom).

V štátnych zdravotníckych zariadeniach bola aj v r. 2019 hygienicko-prevádzková situácia negatívne ovplyvnená nedostatkom finančných prostriedkov vyčleňovaných rezortom na investície, resp. ich modernizáciu, prevádzku i údržbu – obdobne, ako v predchádzajúcich rokoch. V réžii rezortu v štátnych nemocniciach však aj v r. 2019 došlo k obmene/doplneniu finančne náročnejšieho prístrojového vybavenia (hlavne pre rádiodiagnostiku). Viaceré ústavné zdravotnícke zariadenia v Bratislavskom kraji sa naďalej prevádzkujú v priestoroch, ktoré sú priestorovo stiesnené, stavebno-dispozične nevyhovujúce, resp. vyžadujú rozsiahlu modernizáciu. Toto konštatovanie sa týka predovšetkým starších lôžkových zariadení prevádzkovaných Univerzitnou nemocnicou Bratislava, pričom ide o prevažnú časť pracovísk Nemocnice Staré Mesto na Mickiewiczovej ul. , Špecializovanej geriatrickej nemocnice (ďalej aj „ŠGN“) Podunajské Biskupice na Krajinskej ul. a sčasti aj Nemocnice akad. L. Déreera (Kramáre) na Limbovej ul.

Neuspokojivý je aj stav operačných traktov v značnej časti z nich, v ktorých príslušná vzduchotechnika s filtráciou vzduchu a klimatizáciou (určená na zabezpečenie čistých priestorov v zdravotníctve) buď naďalej chýba, alebo jestvujúca je zastaraná, resp. poruchová (najmä Nemocnica Staré Mesto a čiastočne aj Nemocnica akad. L. Déreera – obe UNB). Na niektorých pracoviskách (najmä však v Nemocnici Staré Mesto a ŠGN) miestami naďalej prevláda až archaické stavebno-dispozičné riešenie priestorov. V štátnom sektore v rámci štátneho zdravotného dozoru (hlavne však v zariadeniach UNB) je dlhodobo veľmi problematické presadzovať akékoľvek požiadavky na investíciami podmienené odstraňovanie hygienických nedostatkov - hlavne z ekonomických dôvodov. Rozhodnutia (pokyny) RÚVZ Bratislava vydané v tomto smere UNB plní len s veľkými ťažkosťami, pričom väčšinou iba opakovane žiada o predĺženie termínov realizácie už uložených nápravných opatrení. Situáciu v štátnom sektore zdravotníctva veľmi sťažuje jednak absurdná blokácia čerpania európskych finančných zdrojov na budovanie a obnovu zdravotníckych zariadení na území Bratislavského kraja a jednak aj stále nedoriešená stratégia/koncepcia poskytovania a ďalšieho rozvoja ústavnej zdravotnej starostlivosti na území kraja, vrátane úvah o reštrukturalizácii celej UNB.

V neštátnych ambulantných i ústavných zdravotníckych zariadeniach v rámci vstupných hygienických ohliadok i následných kontrol ich priestorov sú závažnejšie hygienické nedostatky zisťované iba ojedinele. Častým problémom je snaha niektorých neštátnych poskytovateľov kumulovať v priestoroch jedného pracoviska formou dodatočného prenájmu viac druhov z epidemiologického (i etického) pohľadu nekompatibilných špecializácií. Takisto sa z ich strany stretávame s nedostatočným pochopením problematiky potreby priestorovej alebo časovej separácie pacientov v čakárňach z hľadiska ich infekčnosti. Naopak, uvedomenosť a ochota žiadateľov voči plneniu požiadaviek na zabezpečovanie priestorov s riadenou čistotou ovzdušia v zdravotníctve (hlavne budovaním vzduchotechnických systémov zabezpečujúcich čistenie a úpravu privádzaného vzduchu v prevádzkach so zvýšenými nárokmi na asepsu) sa, napriek súvisiacim vysokým finančným

nákladom, postupne zvyšuje. V štátnych i neštátnych zdravotníckych zariadeniach sa na overovanie predpísaného priestorového a prevádzkovo-technického vybavenia, ako aj na dodržiavanie zásad správneho hygienicko-epidemiologického prevádzkového režimu z aspektu hygieny životného prostredia vykonalo celkom 63 kontrol, sčasti v spolupráci s oddelením prevencie nozokomiálnych nákaz odboru epidemiológie. V r. 2019 bol vydaný 1 pokyn, a to na odstránenie zistených hygienických nedostatkov v súvislosti so stavom zariadení pre osobnú hygienu pacientov poliklinickej časti NsP akad. L. Déreza UNB na Limbovej ul. v Bratislave III – s termínom realizácie nápravných opatrení do konca marca 2020. Na základe externých podaní bolo v r. 2019 z hľadiska problematiky hygieny životného prostredia a prevencie nozokomiálnych nákaz riešených celkom 14 podnetov týkajúcich sa zdravotníckych zariadení. Z nich 7 bolo neopodstatnených, 6 čiastočne opodstatnených a 1 podaný nepatrične. V prípade čiastočne opodstatnených podnetov výsledky štátneho zdravotného dozoru boli prerokované s prevádzkovateľmi jednotlivých zariadení. Odstránenie zistených nedostatkov bolo riešené buď operatívne na mieste alebo zápisnične uloženými opatreniami s následnou kontrolou ich plnenia. V oblasti dozoru nad kvalitou vody rehabilitačných bazénov prevádzkovaných (už len 4) štátnymi zdravotníckymi zariadeniami sa v r. 2019 odobralo celkom 18 vzoriek vody. Z nich iba v 1 prípade bol zistený nadlimitný počet mikroorganizmov kultivovateľných pri 36 °C (bazén odd. FBLR NOÚ), všetky ostatné vzorky (vrátane vzorky z opakovaného odberu z bazéna NOÚ) vyhovel hygienickým kritériám podľa platnej legislatívy pre vodu na kúpanie. U neštátnych zariadení za rok 2019 za významné v pozitívnom zmysle možno považovať pokračujúce zvyšovanie priestorového štandardu a vybavenia Onkologického ústavu Sv. Alžbety s.r.o. na Heydukovej ul.. Stavebné ukončenie prestavby časti I.PP a I.NP Polikliniky Ružinov na lôžkové odd. chronickej resuscitačnej a intenzívnej starostlivosti na Ružinovskej ul., uvedenie do prevádzky priestorov liečebne, hospica a domu ošetrovateľskej starostlivosti sv. Františka na Ul. Vlčie hrdlo a uvedenie do prevádzky priestorov domu ošetrovateľskej starostlivosti na Nevädzovej ul.. Uvedenie do prevádzky priestorov kardiologického stacionára, kardiologického odd. a koronárnej JIS CINRE v objekte NsP ProCare-Medissimo na Tematínskej ul. a najmä prebiehajúcu výstavbu Nemocnice novej generácie (Svet zdravia a.s.) v k.ú. Lamač – v lokalite Bory. V štátnom sektore najzreteľnejší pozitívny posun je zaznamenávaný v prípade NÚDCH Bratislava a Národného onkologického ústavu, v ktorých aj v priebehu r. 2019 dochádzalo k postupnej a pomerne systematickej modernizácii jednotlivých pracovísk + projektovej príprave ďalších (vyššie spomenutých) investičných akcií. Za významné pozitívum považujeme predovšetkým stavebné ukončenie a skolaudovanie objektov Detského kardiocentra a Prístavby diagnostického centra v areáli Národného ústavu srdcových a cievnych chorôb a ďalej aj prebiehajúcu realizáciu rekonštrukcie Kliniky úrazovej chirurgie NsP akad. L. Déreza UNB . V rámci kontroly dodržiavania zákona na ochranu nefajčiarov sa v zdravotníckych zariadeniach v r. 2019 vykonalo celkom 189 kontrol, nedostatky zo strany prevádzkovateľov boli zisťované iba ojedinele (chýbajúce označenie prevádzok ohľadne zákazu fajčenia), sankcie sa v tejto súvislosti neuplatnili. V rámci štátneho zdravotného dozoru nad zariadeniami veterinárnej starostlivosti sa vydalo 1 záväzné stanovisko (k 1 stavebnej akcii) a ďalej 2 rozhodnutia o súhlase k uvedeniu priestorov do prevádzky (v zložení 1 veterinárna klinika a 1 ambulancia). V rámci uvedenej problematiky sa zároveň realizovali celkom 3 iné výkony.

Zdravotnícke zariadenia na území **Trnavského kraja** dozoruje odbor epidemiológie okrem okresu Dunajská Streda, kde v plnom rozsahu je zabezpečený výkon preventívneho štátneho zdravotného dozoru v zdravotníckych zariadeniach vrátane povolenia prevádzky zdravotníckych zariadení. Bolo vydané kladné záväzné stanovisko k územnému konaniu stavby „Centrum integrovanej zdravotnej starostlivosti v obci Orechová Potôň“, a v 1 prípade k možnosti presťahovať prevádzkovanú ambulanciu do nových priestorov po dobu výkonu

rekonštrukčných prác pôvodných priestorov budovy v obci Dolný Štál. Bola posúdená stavba „Rekonštrukcia zdravotníckeho zariadenia na Ružovej ulici v Dunajskej Strede“ v rámci kolaudačného konania. V 6 prípadoch boli vydané kladné rozhodnutia k uvedeniu existujúceho zariadenia do prevádzky z dôvodu zmeny právnej formy prevádzkovateľa a v 2 prípadoch k zmene v prevádzkovaní zariadenia. Počet nových ambulancných zdravotníckych zariadení v okrese Dunajská Streda sa zvýšil o 10 (ambulancie angiológie, oftalmológie, pneumológie, dentálnej hygieny, zubného lekárstva) a 8 prípadoch došlo k presťahovaniu stávajúcich ambulancií do nových priestorov. V jednom prípade bolo vydané kladné rozhodnutie k uvedeniu stomatologickej ambulancie do trvalej prevádzky, a to až po ukončení skúšobnej prevádzky, v rámci ktorej bola vykonaná objektivizácia hluku z prevádzky, nakoľko ambulancia bola zriadená v prízemných priestoroch polyfunkčnej budovy s bytovými priestormi nad ambulanciou. Boli vydané 2 rozhodnutia k zmene prevádzkovateľa verejných lekární. V spolupráci s oddelením epidemiológie bol vykonaný štátny zdravotný dozor v Nemocnici s poliklinikou DS a.s. Dunajská Streda, ktorá bola zameraná na zistenie celkového technického stavu vnútorných priestorov budovy. Pri kontrole boli zistené 2 hygienické nedostatky (zvlhnutie steny a odpadnutá omietka v miestnosti), ktoré boli v určenom termíne prevádzkovateľom odstránené.

V **Nitrianskom kraji** boli aj v roku 2019 zdravotnícke zariadenia v dozore oddelenia preventívneho pracovného lekárstva RÚVZ, zamestnanci oddelenia HŽP sa podieľali na posudzovaní v rámci prípravy nových zariadení na úseku zásobovania vodou, odkanalizovania, režimu prania a pod. V okrese Komárno kontrolu týchto zariadení z hľadiska ochrany zdravia, správnych postupov hygienicko-epidemiologického režimu prevádzky v r. 2019 zabezpečovali zamestnanci oddelenia epidemiológie. V okrese Levice bolo v roku 2019 v prevádzke 266 zdravotníckych zariadení, z toho 4 lôžkové, 48 ambulancií všeobecného lekára pre dospelých, 28 ambulancií všeobecného lekára pre deti a dorast, 48 zubných ambulancií a 18 gynekologických ambulancií. Okrem toho sa v okrese Levice nachádzajú 2 súkromné kliniky jednotnovej zdravotnej starostlivosti v chirurgickom odbore a 2 stacionárne mimotelovej eliminačnej liečby – Dialyzačné strediská v Leviciach a v Šahách. V okrese Nové Zámky bol vykonaný štátny zdravotný dozor v jedenej ambulancii. V lôžkových zdravotníckych zariadeniach bol vykonaný ŠZD 18x, inšpekcie neboli vykonané. Nedostatky neboli zistené. Bolo vydaných 6 rozhodnutí na uvedenie ambulancných zdravotníckych zariadení do prevádzky, 3 rozhodnutia na uvedenie priestorov ambulancnej dopravnej zdravotnej služby do prevádzky, 1 rozhodnutie na uvedenie zariadenia spoločných vyšetrovacích a liečebných zložiek do prevádzky a 5 rozhodnutí na zmenu v prevádzke ambulancných zdravotníckych zariadení alebo rozsahu poskytovaných zdravotníckych služieb. V okrese Topoľčany bola od 1.3.2018 bola problematika zdravotníckych zariadení presunutá na oddelenie epidemiológie z dôvodu nedostatočného personálneho obsadenia odd. HŽPaZ.

V **Trenčianskom kraji** bol štátny zdravotný dozor vykonaný v 37 neštátnych zdravotníckych zariadeniach z dôvodu vydania rozhodnutia k uvedeniu priestorov do prevádzky, schválenia prevádzkového poriadku. Zároveň v rámci posudzovacej činnosti bolo vydané záväzné stanoviská k rekonštrukcii a nadstavbe zdravotného strediska v obci Pobeďím. V rámci kontroly výskytu legionell bolo v roku 2019 odobratých pracovníkmi RÚVZ Trenčín 8 vzoriek vody v Nemocnici Bánovce – 3. súkromná nemocnica. Z uvedených 8 vzoriek bol výskyt legionell potvrdený v 1 prípade. Výsledky laboratórných rozborov boli zaslané prevádzkovateľovi a na pracovnom jednaní zvolanom začiatkom roku 2020 prekonzultované možné opatrenia a pracovné postupy, ktorých účinnosť bude overená počas roku 2020.

V **Žilinskom kraji** problematiku zdravotníckych zariadení rieši oddelenie epidemiológie.

V **Banskobystrickom kraji** posudková činnosť a štátny zdravotný dozor v zdravotníckych

zariadeniach je zabezpečovaná oddeleniami hygieny životného prostredia a zdravia a oddeleniami epidemiológie. Na RÚVZ Banská Bystrica posudkovú činnosť a štátny zdravotný dozor v zdravotníckych zariadeniach zabezpečuje oddelenie epidemiológie. Na RÚVZ Lučenec, oddelením hygieny životného prostredia a zdravia sú posudzované len zariadenia pre zubnú techniku, očné optiku a verejné lekárne, ostatné zdravotnícke zariadenia posudzuje oddelenie epidemiológie. V roku 2019 bolo vydané záväzné stanovisko k zmene v užívaní časti stavby pošty na lekárňu a ku kolaudácii priestorov lekárne v časti stavby „Zdravotné stredisko“ v Lučenci. Ďalej boli vydané 2 rozhodnutia na uvedenie priestorov novej lekárne a výdajne zdravotníckych pomôcok do prevádzky. Pri vydávaní rozhodnutí na uvedenie priestorov do prevádzky a na schválenie prevádzkových poriadkov o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci oddelenie hygieny životného prostredia a zdravia spolupracuje s oddelením preventívneho pracovného lekárstva a toxikológie. RÚVZ Rimavská Sobota oddelenie hygieny životného prostredia a zdravia vykonáva štátny zdravotný dozor len v dvoch zariadeniach. Prírodné jódové kúpele Číž, v ktorých bola v roku 2019 vykonaná mimoriadna cielená kontrola na základe usmernenia ÚVZ SR so zameraním na hygienický stav priestorov a dodržiavanie hygienicko-epidemiologického režimu v zdravotníckych zariadeniach. Prevádzkovateľovi boli uložené opatrenia v prípade zistenia zavlhnutia stien v izbe v liečebnom dome Slaná (na základe podnetu ubytovanej). Sankčné opatrenia v sledovanom období neboli uložené. Mimoriadna cielená kontrola bola vykonaná aj v Odbornom liečebnom ústave psychiatrickom Predná Hora, v ktorom neboli zistené nedostatky. Na RÚVZ Žiar nad Hronom oddelenie hygieny životného prostredia a zdravia v roku 2019 vydalo 4 rozhodnutia na uvedenie priestorov ambulancií do prevádzky. Posudková činnosť sa vykonáva v spolupráci s oddelením epidemiológie, ktoré v zdravotníckych zariadeniach vykonáva štátny zdravotný dozor. V roku 2019 evidovalo 3 nemocnice, 246 neštátnych zdravotníckych zariadení, Liečebné termálne kúpele, Sklené Teplice a Kúpeľno-liečebný dom Relax Thermal, Sklené Teplice. V Liečebných termálnych kúpeľoch, Sklené Teplice, boli celý rok v prevádzke 4 liečebné bazény. V Kúpeľno – liečebnom dome Relax Thermal, Sklené Teplice, bol v prevádzke rehabilitačný Relax bazén a vírivá vaňa. V štátnom zdravotnom dozore boli zo všetkých uvedených bazénov odobraté vzorky vody. Kvalita vody nevyhovovala ani z jedného bazéna. Vo všetkých bazénoch boli mierne prekročené limity ukazovateľov kultivovateľné mikroorganizmy pri 36 °C a v dvoch bazénoch boli mierne prekročené ukazovatele enterokoky, E. coli a Pseudomonas aeruginosa. Po nahlásení predbežných nevyhovujúcich výsledkov kvality vody z bazénov RÚVZ Banská Bystrica, bol prevádzkovateľ telefonicky aj emailom oboznámený s výsledkami a vyzvaný na vykonanie opatrení na zabezpečenie vyhovujúcej kvality vody v bazénoch. Prevádzkovateľ vykonal opatrenia a predložil protokoly o skúške s vyhovujúcou kvalitou vody zo všetkých uvedených bazénov. V Liečebných termálnych kúpeľoch Sklené Teplice a. s., bol vykonaný ŠZD v soľnej jaskyni a v rodinnej saune, pri ktorom boli zistené nedostatky ako: nefunkčný prietokový ohrievač v čakárni soľnej jaskyne a nefunkčná fontánka na zvlhčovanie vzduchu v soľnej jaskyni. V rodinnej saune neboli zistené nedostatky. Nedostatky boli v termíne odstránené. RÚVZ v Žiari nad Hronom riešil v Liečebných termálnych kúpeľoch Sklené Teplice a. s. aj telefonický podnet na postup pracovníkov kúpeľov, ktorí umožňujú vstup pacienta s inkontinenciou do Banského kúpeľa a do kúpeľa Márie Terézie a pacient vstupuje do vody bez osprchovania. Zamestnanci RÚVZ vykonali neohlásený ŠZD vo všetkých priestoroch Banského kúpeľa a kúpeľa Márie Terézie. V prevádzkovej hygiene neboli zistené nedostatky. Bolo uložené opatrenie zabezpečiť kontrolu kvality vody v ukazovateli reakcia vody (pH) vo vedení evidencie niektorých záznamov v prevádzke jednotlivých bazénov v zmysle schváleného prevádzkového poriadku a platnej legislatívy. Oddelenie hygieny životného prostredia a zdravia RÚVZ Veľký Krtíš v roku 2019 vydalo 8 rozhodnutí, z toho 5 pre

ambulancie, jedno pre geriatrické oddelenie, ADOS a DZS. Pre všetky zariadenia boli súčasne schválené prevádzkové poriadky. RÚVZ Zvolen vydal 56 posudkov podľa § 13 ods. 3 a ods. 4 zák. č. 355/2007 Z. z. pre zdravotnícke zariadenia, z toho 39 kladných posudkov na uvedenie priestorov do prevádzky (súčasťou rozhodnutí bolo aj schválenie prevádzkového poriadku podľa vyhl. MZ SR č. 553/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na prevádzku zdravotníckych zariadení z hľadiska ochrany zdravia v znení noviel.). Na schválenie prevádzkového poriadku podľa NV SR č. 83/2013 Z.z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou biologickým faktorom pri práci bolo vydaných 14 kladných posudkov, v jednom prípade bolo konanie zastavené. Uvedeným posudkom pred ich vydaním vo 8 prípadoch predchádzalo vydanie rozhodnutia o prerušení konania resp. výzva na doplnenie podania. V spádovom území RÚVZ Zvolen sa nachádzajú dve nemocnice, vo Zvolene a v Krupine. Zriadené sú tri pracoviská na poskytovanie jednodňovej zdravotnej starostlivosti - dve vo Zvolene a jedno na Sliachi. V roku 2019 bola uložená jedna pokuta spoločnosti Novooptik, a.s. Lučenec, nakoľko spoločnosť prevádzkovala predaj okuliarových rámov a skiel bez predchádzajúceho rozhodnutia RÚVZ. V rámci kontrol a šetrení bolo podľa zákona č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení noviel vykonaných 39 kontrol. Porušovanie zákona nebolo v zdravotníckych zariadeniach zistené.

Štátny zdravotný dozor z pohľadu dodržiavania hygienicko-epidemiologického režimu v zdravotníckych zariadeniach je vykonávaný v Prešovskom kraji odborom epidemiológie. Odbory hygieny životného prostredia sa podieľajú na výkone štátneho zdravotného dozoru, ak sa jedná o zdravotnícke zariadenie s vlastným zdrojom pitnej vody a pri posudzovaní zdravotníckych zariadení z hľadiska územného konania, zmenou využitia priestorov a kolaudačného konania.

Štátny zdravotný dozor v zdravotníckych zariadeniach v **Košickom kraji** vykonáva odbor epidemiológie. Problematikou zdravotníckych zariadení sa na odbore hygieny životného prostredia a zdravia zaoberajú len zamestnanci RÚVZ v Košiciach a v Rožňave. Posudzujú zadania stavieb zdravotníckych zariadení, vyjadrujú sa k projektovým dokumentáciami a zaoberajú sa prípravou podkladov k vydávaniu rozhodnutí k uvedeniu do prevádzky jednotlivých zdravotníckych zariadení. V roku 2019 bolo vydaných 102 rozhodnutí k návrhu na uvedenie priestorov do prevádzky rôznych nemocničných zariadení, ambulancií, lekární a očných optík v meste Košice. Ďalej bolo vydaných 5 vyjadrení k projektovým dokumentáciami a 21 záväzných stanovísk k návrhu na územné konanie, zmenu v užívaní stavby a ku kolaudácii stavieb. V okrese Košice – okolie bolo vydané 1 záväzné stanovisko k návrhu na územné konanie a 8 rozhodnutí k uvedeniu priestorov do prevádzky nových ambulancií a lekární. V samostatnom správnom konaní bolo vydaných 19 rozhodnutí k návrhu na schválenie prevádzkových poriadkov zdravotníckych zariadení.

- **Telovýchovné zariadenia**

Medzi telovýchovno-športové zariadenia patria: zimné štadióny, športové areály, futbalové štadióny, futbalové ihriská, multifunkčné ihriská s umelou trávou, tenisové kurty, squashové ihriská, volejbalové a stolnotenisové ihriská, športové haly, telocvične, kolkárne, bowling, minigolf a golfové ihriská, paintballové ihrisko, posilňovne a fitnesscentrá, hokejový trenažer, lezecké steny, bedmintonové haly, strelnice, krytá jazdiareň.

V **Bratislavskom kraji** sme v roku 2019 evidovali 492 športovo-relaxačných zariadení (čo predstavuje nárast oproti r. 2018 o 52 zariadení). Z celkového počtu bolo v r. 2019 zrušených 11 prevádzok. Najväčší podiel v počte telovýchovných zariadení tvoria fitnesscentrá, ktoré sú stále v centre záujmu obyvateľov obľubujúcich tento typ športového vyžitia. Niektoré zariadenia so športovým zameraním (posilňovne, squashové a tenisové sály, pohybové

cvičenia) sú kombinované s osobnými službami vhodne dopĺňajúcimi charakter vykonávaných športových aktivít (napr. solária, masáže, wellness). Z významnejších nových zariadení uvedených do prevádzky v Bratislave: Národný futbalový štadión, Tegelhoffa 4; Futbalové ihrisko Bratislava – Trnávka; zábavno-relaxačné zariadenie LEON (tanec, voda, zábava, relax) v novovybudovanej lokalite Slnecnice; Boxerňa a fitnesscentrum Gobola Gym na Muškátovej 7; Fitness Cross na Uránovej ul.; Štúdio jogy na Ipeľskej 4; SQUASH CENTRUM na Legerského 3; Nobel Gym (fitness, joga, aerobic) na Nobelovej 12; Sound Healing Slovakia Centrum (terapia zvukom, india terapia, joga) na Račiansej 69/B; STARCLUB-joga centrum na Račianskej 24/E; Fitness Club na Lamačskej ceste v OC Galéria Tesco Lamač; Plaváreň Golem Club v existujúcom fitnesscentre v OC Bory Mall; Bodyhacker fitness club na Nám.J.Kostru v Devínskej Novej Vsi; SPACE YOGA na ul. Martina Benku 11; YOGA HOUSE na Panenskej 33; CONCEPT CLINIC Zuckermandel (joga, pilates, kozmetika, masáže) na Žižkovej 22; CrossFit a Xbody v Pezinku; Klub zdravého pohybu (pilates) a pohybové centrum FitKuj v Stupave. V rámci telovýchovných zariadení sa naďalej odsúhlasovali napr. fitnesscentrá, crossfitové centrá, EMS tréning s prístrojom X-Body a vo veľkej miere štúdia jogy. Hygienický štandard nových prevádzok je na vyhovujúcej úrovni. Všeobecne kvalitnejšie služby sú poskytované v prevádzkach podnikateľských subjektov, naopak, hygienická situácia u športových objektov a zariadení v správe obcí je nepriaznivejšia, pretože je priamo závislá od finančných možností samosprávy obcí. Športovo-relaxačné zariadenia boli umiestňované v nebytových alebo obchodných priestoroch polyfunkčných objektov resp. samostatne stojacich nebytových objektoch, ktoré boli rekolaudované formou zmeny účelu využitia na posudzovaný účel, napr.: administratívno-prevádzkový objekt na Miletičovej 17/B na nový účel Športovo-rehabilitačné centrum; Cvičisko na Prievozskej 6 na zariadenie na výkon športových aktivít, regeneráciu a rekondíciu; Autoservis na Dolnozemskej ceste 3 v Bratislave na nový účel fitnesscentrum; nebytové priestory na Kresánkovej č.1 a 3 na cvičenie Shape it up, skupinové cvičenia a tréningy taekwondo; obchodné priestory v obytnom súbore III.veže na Bajkalskej 9B na športovo-relaxačné služby. V účelových priestoroch, ktoré boli kolaudované už pre daný účel využitia bolo do prevádzky uvedené zábavno-relaxačné zariadenie LEON (tanec, voda, zábava, relax) v lokalite Slnecnice v MČ Bratislava - Petržalka. V rámci štátneho zdravotného dozoru bolo v predmetných zariadeniach vykonaných celkovo 57 kontrol, pri ktorých neboli zistené nedostatky v hygienickej úrovni poskytovaných služieb, neboli uložené žiadne nápravné opatrenia.

V sledovanom období boli evidované 3 podnety na prevádzku športových zariadení. Podnet na hygienickú úroveň v Bratislavskom bedmintonovom centre Vlčie hrdlo a podnet na hygienickú úroveň a kvalitu bazénovej vody v plavárni Golem Club v OC Bory Mall. Miestnym šetrením nebola potvrdená opodstatnenosť týchto podnetov. Tretí podnet sa týkal zhoršenia životných podmienok obyvateľov rodinných domov pri komunite Saleziánov v Bratislave hlukom a svetelným smogom z prevádzky nového futbalového štadióna Bratislava – Vrakuňa. Podnet bol prešetrený v rámci kolaudácie štadióna, ku ktorej bol predložený posudok hodnotiaci vplyv kolaudovanej stavby na verejné zdravie (HIA), t.j. zdravotné riziká z expozície dotknutého obyvateľstva hluku a optickému žiareniu v životnom prostredí z prevádzky uvedeného ihriska, ako aj z vplyvu uvoľňovaných chemických látok z granulátu použitého na povrchovú úpravu ihriska na zdravie ľudí. Výsledky preukázali súlad s legislatívou na ochranu verejného zdravia a tým aj neopodstatnenosť podnetu. Naďalej sa pokračuje v riešení nadmerného huku z prevádzky fitnesscentra FITINN (hluk a šíriace sa silné otrasy zo zóny silového tréningu) v obytnom komplexe Perla Ružinova na Mierovej 27 v Bratislave na súvisiace obytné prostredie, kde bol uložený pokyn na vykonanie protihlukových opatrení, vymáhaný 2 výkonmi rozhodnutia so sankciami vo výške 333 Euro a 650 Euro.

V **Trnavskom kraji** je celkovo evidovaných 152 telovýchovných zariadení, z toho 62 zariadení je v spádovom území Trnava, 31 v Galante a 59 v Dunajskej Strede. Vydaných bolo 18 rozhodnutí na nové prevádzky, v ktorých sa súčasne schvaľovali aj návrhy prevádzkových poriadkov zariadení. 7 rozhodnutí vydalo RÚVZ v Trnave, 5 rozhodnutí RÚVZ Senica, 5 rozhodnutí RÚVZ Galanta a 1 rozhodnutie RÚVZ Dunajská Streda. V uvedenom roku bolo vydaných 5 záväzných stanovísk k pripravovaným stavbám. RÚVZ Galanta vykonal 1 ŠZD, kde neboli zistené nedostatky. Najvýznamnejšie zariadenia v spádovom území Senica a Skalica sú zimný štadión v Senici a Skalici, mestská plaváreň v Senici, futbalový štadión v Senici a Skalici, športová hala v Senici a golfové ihriská v Senici a Skalici. V okrese Trnava je to futbalový štadión FC Spartak Trnava, Zimný štadión v Trnave a v okrese Piešťany Zimný štadión. V okrese Dunajská Streda futbalový štadión FC DAC a areál X-BIONIC® SPHERE. V okrese Galanta sa telovýchovné zariadenia nadregionálneho významu (hokejový štadión, futbalové ihriská) nenachádzajú, prítomné sú iba telovýchovné zariadenia miestneho (obecného) významu - futbalové ihriská s príslušenstvom.

V **Nitrianskom kraji** sa nachádzajú futbalové štadióny v každej obci – približne sa jedná o 115 zariadení. V meste Nitra sa nachádza aj zimný štadión. V okrese Komárno je dozorovaných celkovo 17 telovýchovných zariadení. Nedostatky v týchto zariadeniach evidované neboli. Celkovo možno konštatovať, že u väčšiny prevádzkovaných objektov telovýchovných zariadení v okrese Komárno pretrvávajú problémy opotrebovaného stavebno-technického stavu a investičné akcie v tejto oblasti sú naďalej zabezpečované len sporadicky. V okresoch Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce sa nachádzajú futbalové štadióny v každej obci – približne sa jedná o 115 zariadení. V meste Nitra sa nachádza aj zimný štadión. Okrem týchto aj v priebehu roku 2019 boli využívané jestvujúce zariadenia napr. fitness centrá a relaxačno – regeneračné zariadenia vo všetkých troch okresoch. V meste Topoľčany sa nachádzajú: zimný štadión, futbalový štadión, hádzanárska hala, stolnotenisová hala, tenisová hala, squashová hala a futbalové štadióny v každej obci (57 zariadení). Bol vykonaný štátny zdravotný dozor na Zimnom štadióne v Topoľčanoch, pri ktorom bolo zistené, že športovisko nemá vypracovaný ani schválený prevádzkový poriadok, za čo bola uložená pokuta vo výške 150 €. V okrese Levice boli skolaudované a zrekonštruované 4 stavby a boli posúdené projekty dvoch navrhovaných stavieb. V okrese Nové Zámky je 109 telovýchovných zariadení. Veľkú časť týchto zariadení tvoria futbalové štadióny v obciach. Štátny zdravotný dozor bol vykonaný v šiestich zariadeniach, inšpekcie v troch zariadeniach, obhliadka v jednom zariadení, neboli zistené nedostatky.

V **Trenčianskom kraji** sa nachádza 155 telovýchovných zariadení, ktoré tvoria futbalové areály v obciach, kryté zimné štadióny, prestrešený otvorený zimný štadión, nové viacúčelové ihriská vybudované za podpory EÚ, tenisové kurty, posilňovne. V rámci posudzovacej činnosti boli vydané záväzné stanoviská k územným konaniam pre viacúčelové ihrisko v obci Lubina, pre rozšírenie cyklotrasy v obci Hrachovište, cyklochodníka v meste Stará Turá, vybudovania tribúny futbalového štadióna Záblatie, stanovisko z konzultácie projektovej dokumentácie stavby futbalového štadiónu AS Trenčín, viacúčelovú športovú halu Považská Bystrica, športový areál - prístavba viacúčelovej haly Púchov, multifunkčné ihrisko Lúky, športový areál Beluša - Hloža a futbalový štadión - stavebné úpravy Považská Bystrica a skolaudovaný bol Športový areál Šebešťanová. Orgán verejného zdravotníctva vydal záväzné stanoviská ku kolaudácii stavby umelá lezecká stena športového areálu v Hornom Srní, prekrytiu terénnej haly XRAY Trenčín, cykloturistickej trasy Horná Súča – Šanov, športový areál Šebešťanová a k zmene v užívaní dvoch stavieb na priestory športových aktivít. Rozhodnutie na uvedenie priestorov do prevádzky bolo vydané pre zimný štadión Bánovce nad Bebravou 3 fitness center.

V **Žilinskom kraji** RÚVZ so sídlom v Čadci v roku 2019 posudzoval dve fitnesscentrá, jedno štúdio jogy, celkový počet zariadení je 43. ŠZD bol vykonaný v štyroch zariadeniach. RÚVZ

so sídlom v Dolnom Kubíne vydal rozhodnutie k uvedeniu stavby šatne pri futbalovom ihrisku, ŠZD vykonaný nebol. RÚVZ so sídlom v Martine vydal štyri rozhodnutia o uvedení priestorov fitnesscentier do prevádzky, rozhodnutie o uvedení zábavného a relaxačného Lanového centra do prevádzky. Pre vydanie kolaudačného rozhodnutia bolo vydané záväzné stanovisko na stavbu Športovo rekreačnej zóny mesta Martin „Šport park Pltníky“ s vonkajšou nekrytou tréningovou plochou z umelej trávy, záväzné stanovisko k stavbe „Stavebné úpravy zimného štadióna v Martine – I. etapa“ a záväzné stanovisko k zmene účelu skladových priestorov na Centrum a Klub športu a zdravia. Boli riešené tri podnety v súvislosti s prevádzkovaním fitnesscentier, z nich v dvoch prípadoch nebolo možné relevantne posúdiť opodstatnenosť podnetu, jeden bol opodstatnený. Úrad eviduje spolu 23 zariadení. V okrese Žilina je v prevádzke Zimný štadión s tréningovou halou, Mestský futbalový štadión a ďalších 5 telovýchovných zariadení, tenisový klub Kayman v areáli FNŠP Žilina, Ferroinvent roll na Obežnej ul. v Žiline, Skate park s workout-parkourovým ihriskom v Žiline, lezecká stena v Žiline, 22 fitnesscentier, v okrese Bytča jedno zariadenie. RÚVZ so sídlom v L. Mikuláši vydal 6 záväzných stanovísk k územným konaniam, 1 záväzné stanovisko k zámeru navrhovanej činnosti, 12 záväzných stanovísk ku kolaudácii telovýchovných zariadení, 6 vyjadrení a 14 rozhodnutí na uvedenie telovýchovno-športových zariadení do prevádzky. Úrad eviduje 40 telovýchovných zariadení.

V roku 2019 bolo v **Banskobystrickom kraji** na jednotlivých RÚVZ evidovaných 355 telovýchovno-športových zariadení s celoročnou a sezónnou prevádzkou. Z toho v spádovej oblasti RÚVZ Banská Bystrica 66, RÚVZ Rimavská Sobota 96, RÚVZ Lučenec 22, RÚVZ Žiar nad Hronom 44, RÚVZ Zvolen 81 a RÚVZ Veľký Krtíš 49. Jedná sa o tieto typy telovýchovno-športových zariadení: zimné štadióny, športové areály, futbalové štadióny, futbalové ihriská, multifunkčné ihriská s umelou trávou, tenisové kurty, squashové ihriská, volejbalové a stolnotenisové ihriská, športové haly, telocvične, kolkárne, bowling, minigolf a golfové ihriská, paintballové ihrisko, posilňovne a fitnesscentrá, hokejový trenažér, lezecké steny, bedmintonové haly, strelnice, motorkárska dráha. Bolo vydaných 15 rozhodnutí na uvedenie priestorov telovýchovno-športových zariadení do prevádzky a schválenie návrhov prevádzkových poriadkov a 8 súhlasných záväzných stanovísk. Na RÚVZ Banská Bystrica bol zaevidovaný podnet na výkon ŠZD v telovýchovno-športovom zariadení spoločnosti Tenisia s. r. o., ktorá je prevádzkovateľom tenisových dvorcov v meste BB. Nakoľko podávateľ podnetu poukazoval na porušovanie viacerých legislatívnych úprav, podnet bol odstúpený ďalším inštitúciám a orgánom podľa ich predpokladanej pôsobnosti (Inšpektorát práce, Okresný úrad, odbor ŽP, Mestský úrad BB).

V rámci **Prešovského kraja** evidujeme 213 prevádzok telovýchovno-športových zariadení, z ktorých väčšina je súčasťou ubytovacích zariadení alebo aj relaxačných zariadení. Rozhodnutia na uvedenie priestorov do prevádzky vydané orgánmi na ochranu zdravia v roku 2019 sa týkali najmä fitnesscentier, skupinových cvičení, bowlingu a tanečných štúdií. V prípade územného konania a kolaudačného konania boli vydávané záväzné stanoviská, k viacúčelovým športovým zariadeniam, multifunkčným ihriskám, štadiónom a novostavbám šatní. Výkonom štátneho zdravotného dozoru v telovýchovno-športových zariadeniach sa počas roku 2019 venovala len okrajová pozornosť. Zo strany jednotlivých regionálnych úradov verejného zdravotníctva v Prešovskom kraji neboli uvádzané závažnejšie nedostatky, ktoré by bolo potrebné v tejto časti uvádzať.

V **Košickom kraji** na základe rozhodnutia orgánov verejného zdravotníctva bolo v roku 2019 v prevádzke 376 telovýchovných zariadení. Okrem toho sú takmer v každej obci vybudované miestne športoviská, prevažne futbalové štadióny, s minimálnym vybavením pre športovcov, prípadne návštevníkov. V rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru uskutočnených 89 kontrol telovýchovných zariadení s tým, že nedostatky neboli zistené. V týchto zariadeniach v rámci kraja neboli riešené žiadne podnety. Do prevádzky bolo uvedených v rámci kraja 30

nových telovýchovných zariadení. K návrhu na územné konanie stavby sa pracovníci odborov hygieny životného prostredia a zdravia vyjadrovali v 6 prípadoch, v 3 prípadoch k zmene v užívaní stavby a v 2 prípadoch ku kolaudácii stavby. V piatich prípadoch sa zamestnanci vyjadrovali k projektovej dokumentácii. Pri ŠZD v predmetných zariadeniach bola zároveň vykonávaná kontrola dodržiavania zákona č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V roku 2019 neboli zistené závažné hygienické nedostatky v týchto zariadeniach.

- **Pohrebníctvo**

V Slovenskej republike **bolo v roku 2019 v prevádzke spolu 378 pohrebných služieb (rovnaký počet ako v roku 2018, mierne poklesy a vzrasty počtu v niektorých krajoch) a 7 krematórií**. Pohrebné služby majú k dispozícii spolu 705 chladiacich zariadení s kapacitou 1969 miest na uloženie ľudských pozostatkov a ostatkov. Pohrebné služby disponujú zväčša upravenými pohrebnými vozidlami (v 309 prípadoch), v 111 prípadoch majú k dispozícii originálne pohrebné vozidlo a 35 pohrebných vozidiel slúži pre miestnu prepravu počas pohrebného sprievodu. Oproti roku 2018 ubudli 2 pohrebné vozidlá. Na území Slovenska je k dispozícii aj 130 mraziacich zariadení s kapacitou 344 miest. V oblasti krematórií nedošlo v poslednom roku ku zmenám.

V Slovenskej republike sa vykonáva dozor zameraný na plnenie ustanovení zákona č. 131/2010 Z. z. o pohrebníctve v prevádzkach pohrebných služieb a v krematóriách. Prevádzkovateľmi pohrebísk sú mestské príspevkové organizácie, rímsko-katolícka cirkev, obce. Výkon pohrebných služieb zabezpečujú fyzické osoby oprávnené na podnikanie a právnické subjekty. Regionálne úrady v sídle kraja vydávali osvedčenia o odbornej spôsobilosti na prevádzkovanie pohrebiska a pohrebnej služby. Register odborne spôsobilých osôb na prevádzkovanie pohrebiska a pohrebnej služby je zverejnený na internetovej stránke RÚVZ. V roku 2019 bolo skúšobnou komisiou preskúšaných viac ako 100 žiadateľov na overenie odbornej spôsobilosti na prevádzkovanie pohrebnej služby a pohrebiska a zároveň bolo vydaných viac ako 100 osvedčení o odbornej spôsobilosti. V porovnaní s rokom 2018 predstavujú uvedené počty vyše trojnásobný nárast počtu žiadostí a vydaných osvedčení o odbornej spôsobilosti. Boli vydávané rozhodnutia na nové prevádzky. Na jednotlivých regionálnych úradoch boli vydávané vyjadrenia k vykonaniu exhumácie (10 prípadov). Prehľad zariadení pohrebných služieb a krematórií je uvedený v tabuľke č. 5.4. Záväzné stanoviská boli vydané k územným konaniam pri rozširovaní cintorínov, ku kolaudáciám domov smútku. V rámci posudzovania územnoplánovacích dokumentácií, územných plánov miest a obcí, ako aj projektových dokumentácií, na umiestnenie stavieb boli prejednávané možnosti dodržania ochranného pásma jednotlivých pohrebísk.

Na území okresov **Bratislavského kraja** bolo v roku 2019 v prevádzke 96 cintorínov, 1 krematórium v Bratislave a 25 pohrebných služieb (ďalej aj "PS") (okres Bratislava I – 4 PS, Bratislava II – 5 PS, Bratislava V – 2 PS, okres Malacky – 6 PS, okres Senci – 4 PS a v Pezinku 4 PS) . V minulom roku nepribudli žiadne nové prevádzky pohrebnej služby. V rámci Bratislavského kraja majú jednotlivé pohrebné služby k dispozícii spolu 57 chladiacich zariadení s kapacitou 250 miest a 3 mraziace zariadenia s kapacitou 15 miest a ďalej upravené pohrebné vozidlá (v 18 prípadoch), vyrobené pohrebné vozidlo (v 16 prípadoch) a 3 vozidlá slúžia len pre miestnu prepravu. V jedinom krematóriu v Bratislave sú k dispozícii 3 chladiace zariadenia s kapacitou 60 miest a 1 mraziace zariadenie s kapacitou 4 miesta. V Bratislave je prevádzkovateľom takmer všetkých pohrebísk, krematória a urnového hája mestská príspevková organizácia Marianum – Pohrebníctvo mesta Bratislavy. Cintoríny v Devíne, Devínskej Novej Vsi, Lamači a Záhorskej Bystrici spravuje Rímsko-katolícka cirkev, jej jednotlivé farnosti. V Jarovciach a v Čunove je správca príslušný Miestny úrad. Vo

vidieckych okresoch ich v prevažujúcej miere spravujú mestá a obce. Výkon pohrebných služieb zabezpečujú v celom kraji len fyzické osoby oprávnené na podnikanie alebo právnické subjekty (PS MEMORIA, PS MARIANUM, PS PIETA, PS BOSCO, PS ECKER Malacky ai). V roku 2019 neboli v rámci agendy pohrebníctva vydané žiadne rozhodnutia ani záväzné stanoviská. Vydané boli 3 stanoviská k exhumácii. Na úseku pohrebníctva sa v roku 2019 riešil 1 podnet týkajúci sa zníženého hygienického štandardu Domu smútku v obci Zohor. Nedostatky boli prerokované s prevádzkovateľom domu smútku a následne boli hygienické nedostatky odstránené. V rámci štátneho zdravotného dozoru bolo vykonaných 7 hygienických kontrol zameraných na dodržiavanie zákona o pohrebníctve, neboli zistené nedostatky. Sankcie neboli udelené. Boli vydané 2 osvedčenia o odbornej spôsobilosti pracovníkov PS.

V **Trnavskom kraji** bolo v roku 2019 vydané 1 rozhodnutie pre prevádzku pohrebných služieb, 1 záväzné stanovisko, 1 stanovisko a 12-krát bol vykonaný štátny zdravotný dozor. Celkovo je na území kraja evidovaných 48 prevádzkovaných pohrebných služieb, krematóriá sa na území kraja nenachádzajú. V spádovom území Trnava je evidovaných 14 prevádzkovateľov pohrebných služieb (3 v okrese Hlohovec, 5 v okrese Piešťany a 6 v okrese Trnava), v Galante 8, v Dunajskej Strede 14, v spádovom území RÚVZ Senica 12 (9 v okrese Senica a 3 v okrese Skalica). Oproti minulému roku došlo k zníženiu počtu prevádzkovateľov v okrese Galanta, kde jedna pohrebná služba ukončila svoju činnosť.

V rámci kraja je zriadená skúšobná komisia na preskúšanie odbornej spôsobilosti pre prevádzku pohrebných služieb, pohrebísk a krematórií. Vydaných bolo 20 nových osvedčení pre pohrebné služby a pohrebiská.

V roku 2019 bola podaná 1 žiadosť o exhumáciu (v okrese Dunajská Streda)

V rámci Trnavského kraja bolo vykonaných 12 kontrol na prevádzkach pohrebísk a u prevádzkovateľov pohrebných služieb (v okrese Galanta bolo vykonaných 9 kontrol a v okrese Dunajská Streda 3). Porušenie zákona zistené nebolo.

V okrese Dunajská Streda bol v dvoch prípadoch uplatňovaný sankčný postih za porušenie požiadaviek zákona č. 131/2010 Z. z. o pohrebníctve (z roku 2018) voči 2 podnikateľským subjektom spolu vo výške 600,- €.

Na území kraja bol doručený 1 podnet, konkrétne na RÚVZ Galanta, následne bola vykonaná kontrola na základe podnetu fyzickej osoby. Porušenie zákona sa nepreukázalo. Začiatkom roku 2019 bolo na RÚVZ Galanta ukončené prejednanie správneho deliktu pohrebnej služby vydaním rozhodnutia o pokute vo výške 500,- €, čo vyplynulo z podania podnetu ešte v roku 2018, kedy bolo zistené používanie vozidla na prepravu ľudských pozostatkov, ktoré nespĺňalo požiadavky platnej legislatívy ako aj nesúlad v evidencii o zaobchádzaní s ľudskými pozostatkami. Jednalo sa o prevádzkovateľa pohrebnej služby, ktorý následne ukončil svoju podnikateľskú činnosť.

V **Trenčianskom kraji** je celkový počet posúdených prevádzok pohrebných služieb v počte 48. V roku 2019 bola v rámci dozoru na úseku pohrebníctva vykonaná 1 kontrola. V roku 2019 boli vydané dve záväzné stanoviská na kolaudáciu rekonštrukcie, prístavby a prestavby dvoch domov smútku v okrese Myjava. Konzultovaných bolo viacero dotazov na výstavbu objektov s rôznym funkčným využitím v ochranných pásmach cintorína. Na základe žiadostí pozostalých boli vydané dve súhlasné stanoviská na exhumáciu telesných pozostatkov. V súvislosti s pohrebnými službami bol riešený 1 podnet na prítomnosť psa v prevádzke pohrebnej služby, ktorý mal obťažovať klientov pri zabezpečovaní pohrebných služieb. Na základe skúšok vykonaných na RÚVZ so sídlom v Trenčíne bolo vydaných 10 osvedčení o odbornej spôsobilosti pre prevádzkovanie pohrebiska a 5 na prevádzkovanie pohrebnej služby.

V **Nitrianskom kraji** bola v okrese Topoľčany vykonaná 1 kontrola dodržiavania zákona č. 131/2010 Z. z. v prevádzke zariadenia sociálnych služieb. Riešený bol jeden

podnet na prešetrenie zapísania parciel v katastri nehnuteľností ako cintorín bez hydrogeologického posudku parcely a bez stanoviska orgánu štátnej správy v oblasti verejného zdravotníctva a taktiež bez územného konania a posúdenia vplyvov na životné prostredie. Prípado riešila aj Okresná prokuratúra v Topoľčanoch, ktorej sme poskytli spisový materiál. V okrese Nové Zámky bol vykonaný ŠZD v prevádzkach pohrebníctva - v krematóriu 3-krát.

Na území okresu Komárno v roku 2019 bol riešený 1 podnet v súvislosti s možným neodborným nakladaním s ľudskými pozostatkami v prevádzke zdravotníckeho zariadenia. V rámci dozoru na úseku pohrebníctva porušenie zákona č. 131/2010 Z. z. o pohrebníctve nebolo zistené. Krematórium nie je prevádzkované.

V okrese Levice bolo v roku 2019 vydané jedno súhlasné vyjadrenie k exhumácii. Počas roka 2019 neboli posudzované medzinárodné prevozy ani vydané pasy pre mŕtvolu. Boli vydané dve záväzné stanoviská ku kolaudácii domov smútku. Počas roka boli prešetrené 2 podnety na krematórium v Leviciach, ktoré boli vyhodnotené ako neopodstatnené.

V rámci okresov Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce si v priebehu roka odbornú spôsobilosť cestou vzdelávacích centier zabezpečovali aj prevádzkovatelia pohrebísk. V roku 2019 osvedčenie o odbornej spôsobilosti pre prevádzkovanie pohrebných služieb a pohrebísk získalo 39 žiadateľov.

V Banskobystrickom kraji v územnej pôsobnosti RÚVZ Banská Bystrica je v okresoch Banská Bystrica a Brezno 8 prevádzok pohrebných služieb a 1 krematórium.

V pohrebných službách boli vykonané 3 kontroly. Štátny zdravotný dozor bol zameraný na kontrolu povinností prevádzkovateľov pohrebných služieb vyplývajúcich zo zákona č. 131/2010 Z. z. o pohrebníctve v platnom znení so zameraním najmä na zabezpečenie prepravy ľudských pozostatkov a ľudských ostatkov a spôsob vedenia evidencie o zaobchádzaní s ľudskými pozostatkami a ľudskými ostatkami. Nebolo zistené žiadne porušenie povinností prevádzkovateľov pohrebných služieb podľa platnej legislatívy. V roku 2019 nebol prešetrovaný podnet týkajúci sa prevádzkovania pohrebnej služby.

V krematóriu boli vykonané 4 kontroly. V Krematóriu v Banskej Bystrici sa v roku 2019 nevykonávalo spopolňovanie ľudských pozostatkov a ľudských ostatkov z dôvodu prebiehajúcej rekonštrukcie oboch kremačných pecí, ktorá bude pokračovať aj v roku 2020. Spopolňovanie bolo zabezpečené na základe uzavretej zmluvy na kremačné služby vrátane prepravy ľudských pozostatkov a ostatkov medzi prevádzkovateľom Krematória Banská Bystrica a spoločnosťami: ROVAL Group, s. r. o., Nové Zámky (Krematórium Nové Zámky) a Krematórium Nitra, s. r. o., (Krematórium Nitra). Opakovaný štátny zdravotný dozor bol zameraný na kontrolu povinností prevádzkovateľa krematória vyplývajúcich zo zákona č. 131/2010 Z. z. v platnom znení so zameraním na postup pri prijímaní ľudských pozostatkov a ľudských ostatkov na spopolnenie, spôsob vedenia evidencie o spopolnených ľudských pozostatkoch a ľudských ostatkoch a spôsob uloženia ľudských pozostatkov a ľudských ostatkov do spopolnenia, ktoré krematórium vykonávalo aj počas odstavenia kremačných pecí. Nebolo zistené žiadne porušenie povinností prevádzkovateľa krematória podľa platnej legislatívy.

Na RÚVZ Banská Bystrica je zriadená komisia na preskúšanie odbornej spôsobilosti na prevádzkovanie pohrebiska, prevádzkovanie pohrebnej služby a prevádzkovanie krematória. V roku 2019 bolo doručených 8 žiadostí o vykonanie skúšky a vydanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti. Všetci žiadatelia boli preskúšaní, jeden zo žiadateľov získal osvedčenie o odbornej spôsobilosti na prevádzkovanie príslušných zariadení po opakovanom preskúšaní. Odborne spôsobilé osoby boli zapísané do registra odborne spôsobilých osôb, ktorý je verejne prístupný na webovom sídle RÚVZ Banská Bystrica.

Celkový počet zariadení v spádovom území RÚVZ Lučenec je 9 (z toho v okrese Poltár sú 4 zariadenia). V roku 2019 nenastali žiadne zmeny, exhumácie neboli vykonané.

ŠZD bol vykonaný v jednom zariadení vo Filákovke, nedostatky neboli zistené. V roku 2019 bol šetrený 1 podnet na pohrebnú službu v okrese Poltár na ponúkanie, propagovanie a poskytovanie informácií o pohrebnej službe v zdravotníckom zariadení. Bola vykonaná miestna obhliadka u prevádzkovateľa pohrebnej služby za účelom prešetrenia uvedených skutočností. Na základe výsledkov šetrenia podnet bol hodnotený ako neopodstatnený.

V spádovom území RÚVZ Rimavská Sobota je v prevádzke 11 pohrebných služieb, v ktorých bola vykonaná 1 kontrola v rámci výkonu ŠZD. Pri kontrole boli zistené drobné nedostatky a termíny na ich odstránenie boli uložené v zápise z kontroly.

V spádovej oblasti RÚVZ v Žiari nad Hronom je spolu 74 pohrebísk a 7 prevádzok pohrebných služieb, ktoré prevádzkuje 6 prevádzkovateľov. Všetky pohrebné služby majú k dispozícii chladiace resp. mraziace zariadenia na ukladanie ľudských pozostatkov (tieto sa nenachádzajú v zdravotníckych zariadeniach), ako aj vyhradený priestor na úpravu ľudských pozostatkov. Pohrebné služby využívajú na prepravu ľudských pozostatkov vozidlá na to určené, ktoré sú vybavené chladiacim zariadením. V roku 2019 bola vykonaná kontrola v 1 prevádzke pohrebných služieb, ktorá bola zameraná na kontrolu evidencie o zaobchádzaní s ľudskými pozostatkami a ľudskými ostatkami a taktiež bol vykonaný ŠZD v priestoroch tejto pohrebnej služby podľa § 8 ods. 4 zákona č. 131/2010 Z. z. o pohrebniectve. V roku 2019 neboli prevádzkovateľom pohrebných služieb uložené sankcie, nebol zaznamenaný podnet na pohrebnú službu. V spádovom území RÚVZ nebolo vykonané pochovanie ľudských pozostatkov nakazených nebezpečnou chorobou, ani exhumácia ľudských ostatkov pred uplynutím tlecej doby. RÚVZ v Žiari nad Hronom nevydal v roku 2019 pas pre mŕtvolu, ktorá by bola nakazená nebezpečnou chorobou.

Výkon pohrebných služieb v okrese Veľký Krtíš zabezpečujú 2 fyzické a 2 právnické osoby oprávnené na podnikanie. V priebehu roka začala činnosť nová pohrebná služba ANGELUS - Veľká Ves nad Ipľom, pred zahájením jej činnosti RÚVZ Veľký Krtíš vydal záväzné stanovisko k zmene účelu užívania stavby a následné rozhodnutie na uvedenie priestorov do prevádzky. RÚVZ nevydal žiaden pas pre mŕtvolu, nevyjadroval sa k medzinárodným prevozom a vydal 1 stanovisko k exhumácii. V existujúcich pohrebných službách nebol vykonaný ŠZD.

V spádovom území RÚVZ Zvolen je evidovaných 79 pohrebísk, ktoré sú v správe príslušných mestských a obecných úradov. Súčasťou pohrebísk sú aj zariadenia na dočasné uloženie ľudských pozostatkov – domy smútku. Nachádza sa tu 9 prevádzok pohrebných služieb. V roku 2019 bol vydaný posudok na zmenu v prevádzkovaní už jestvujúcej prevádzky v okrese Zvolen. Pri vykonaní štátneho zdravotného dozoru nebolo zistené porušenie povinností vyplývajúcich z § 8 ods. 4) zákona č. 131/2010 Z. z. o pohrebniectve. V roku 2019 boli v okrese Detva vydané 2 posudky na uvedenie priestorov do prevádzky.

Počet prevádzkovaných pohrebných služieb v **Žilinskom kraji** je 46, z toho jeden prevádzkovateľ prevádzkuje aj krematórium. Krematórium v kraji sa nachádza len v meste Žilina. Počet zariadení v pohrebniectve sa nezmenil. Neboli vydané stanoviská k exhumácii ľudských ostatkov pred uplynutím tlecej doby, k medzinárodným prevozom, neboli uložené sankcie. K 01.11.2007 bola na úrade z odborných pracovníkov odd. HŽPZ RÚVZ so sídlom v Žiline zriadená komisia pre Žilinský kraj na preskúšanie odbornej spôsobilosti na prevádzkovanie pohrebiska, prevádzkovanie pohrebnej služby a prevádzkovanie krematória. V roku 2019 boli skúšobnou komisiou preskúšaní 13-ti žiadatelia o overenie odbornej spôsobilosti na prevádzkovanie pohrebnej služby a pohrebiska, jeden z nich aj na overenie odbornej spôsobilosti na prevádzkovanie krematória. Bolo vydaných 12 osvedčení o odbornej spôsobilosti. Oddelenie vedie na webovej stránke úradu register odborne spôsobilých osôb. Boli vydané záväzné stanoviská - tri k návrhu na zlúčené územné a stavebné konanie stavby „Urnový háj - Mojšová Lúčka“, „Urnový háj - Žilina-Bytčica“, „Novostavba Domu smútku, Žilina-Trnové“, záväzné stanovisko k návrhu zámeru „Rozšírenie cintorína v obci Svederník“,

záväzné stanovisko ku kolaudácii kostola v Budatíne.

V roku 2019 vydal RÚVZ so sídlom v Liptovskom Mikuláši jedno rozhodnutie o uvedení priestorov do prevádzky po zmene sídla existujúceho Pohrebništva v meste Liptovský Hrádok.

RÚVZ so sídlom v Dolnom Kubíne vydal tri záväzné stanoviská (rekonštrukcia domu smútku, rozšírenie cintorína, kolaudácia urnového hája v Dolnom Kubíne).

RÚVZ so sídlom v Čadci vydal rozhodnutie v rámci zmeny prevádzkovateľa PS Nesluša. Posudzovacím konaním prešla stavebná akcia – Rozšírenie cintorína Budatínska Lehota a bolo vydané stanovisko k Zámeru činnosti Rozšírenie cintorína Dlhá nad Kysucou. Podnet na zápach v bytovom dome po úmrtí a možnosti jeho čistenia/dezinfekcie riešil RÚVZ so sídlom v Martine vydaním stanoviska.

V **Prešovskom kraji** je naďalej evidovaných 49 prevádzok pohrebných služieb. Medzinárodné prevozy a pasy pre mŕtvolu v roku 2019 neboli vydané. K exhumácii ľudských ostatkov na základe žiadosti boli vydané 2 vyjadrenia. O vydanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti na prevádzkovanie pohrebísk a na prevádzkovanie pohrebnej služby podľa zákona č. 355/2007 Z. z. bolo v roku 2019 podaných a vybavených 22 žiadostí. K územnému a kolaudačnému konaniu boli vydané záväzné stanoviská týkajúce sa hlavne domov smútku a cintorínov. V rámci ŠZD zameraného na dodržiavanie povinností uvedených v zákone č. 131/2010 Z. z. o pohrebništve boli vykonané kontroly, avšak závažné porušenie povinností citovaných zákonom nebolo zistené. V roku 2019 boli taktiež poskytované odborné konzultácie v súvislosti s umiestňovaním stavieb v ochranných pásmach pohrebísk, s tlecou dobou pri uložení rakiev s ľudskými pozostatkami do hrobiek a pod.

V **Košickom kraji** bolo evidovaných v roku 2019 spolu 49 pohrebných služieb a jedno zariadenie krematória v meste Košice. V oblasti pohrebništva bolo vykonaných 99 výkonov štátneho zdravotného dozoru. Pri kontrolách neboli zistené žiadne závažnejšie hygienické nedostatky. Opatrenia na odstránenie nedostatkov prevádzkovo-technického charakteru zistené v dvoch prípadoch v prevádzkach pohrebných služieb boli nariadené v zápisnici spolu s termínom ich odstránenia. Z hľadiska ochrany zdravia ľudí boli vydané 4 rozhodnutia na uvedenie priestorov pohrebných služieb do prevádzky spolu so schválením prevádzkového poriadku. Boli vydané 3 rozhodnutia na uvedenie priestorov domov smútku do prevádzky a v dvoch prípadoch bola posúdená projektová dokumentácia rozšírenia existujúcich pohrebísk v okrese Spišská Nová Ves. Priebežne boli vydávané osvedčenia o odbornej spôsobilosti. V rámci ŠZD bola vykonávaná aj kontrola plnenia povinností prevádzkovateľov na zabezpečenie pracovnej zdravotnej služby, ako aj plnenie ustanovení zákona o ochrane nefajčiarov. K povoleniu vykonania exhumácie ľudských ostatkov v tlecej dobe pre obstarávateľa pohrebu sa zamestnanci úradov v roku 2019 nevyjadrovali. Na základe podaného podnetu bola vykonaná kontrola toaliet na pohrebisku v Rožňave, ktorou bolo zistené, že toalety nespĺňajú podmienky primeraného hygienického štandardu. Následne prevádzkovateľ zabezpečil osadenie 2 mobilných toaliet v areáli pohrebiska a uzatvorenie nevyhovujúcich záchodov. Zamestnanci odboru HŽPZ v Košiciach šetrili 1 anonymný podnet na neodborné zaobchádzanie s ľudskými ostatkami na Verejnom pohrebisku, s poukázaním na hrozbu nožnej infekcie. Vykonaným štátnym zdravotným dozorom sa nezistili žiadne skutočnosti, ktoré by preukázali, že došlo k porušeniu ustanovení platnej legislatívy na úseku pohrebništva v zmysle zákona č. 131/2010 Z. z. o pohrebništve v znení neskorších predpisov.

III. Poskytovanie informácií verejnosti

Pracovníkmi odborov hygieny životného prostredia na regionálnych úradoch verejného zdravotníctva boli poskytované informácie verejnosti rôznymi formami: telefonický, osobne,

písomne, webovou stránkou regionálnych úradov a cestou miestnej tlače a televízie. Na webových stránkach boli pravidelne aktualizované informácie o platnej legislatíve, o kvalite vody vo verejných vodovodoch, kvalite vôd na kúpanie, základné hygienické požiadavky na ochranu zdravia po záplavách, o zdravotných rizikách pri návšteve solárií, informácie o podkladoch pre rozhodovaciu činnosť orgánov verejného zdravotníctva, výzvy na vykonanie celoplošnej deratizácie, zoznam odborne spôsobilých osôb a skúšobný poriadok skúšobných komisií, stránka o vykonávaní preskúšania odbornej spôsobilosti a vydávaní osvedčení o odbornej spôsobilosti na výkon epidemiologicky závažných činností, ako aj iných aktuálnych závažných situáciách v životnom prostredí (povodne, výskyt komárov, výskyt pľuštíc, hlučnosť v životnom prostredí a pod.). V rámci poskytovania informácií verejnosti prevahu tvorili otázky hlavne v oblasti pohrebníctva, kvality vody vo vodovodoch, spôsoboch dezinfekcie individuálnych zdrojov vody, kvality bazénových a rekreačných vôd, informácie na zriadenie a prevádzkovanie pohrebísk a krematórií, k problematike riešenia stavieb podľa spracovaných projektových dokumentácií, k problematike bývania a zariadení starostlivosti o ľudské telo, o zdravotných rizikách spojených s používaním solárií, usmernenia pri zahájení podnikateľskej činnosti, prípustných limitov hluku v životnom prostredí, informácie ohľadom pravidelnej celoplošnej preventívnej deratizácie –jarná a jesenná. Pri príležitosti Svetového dňa vody všetky RÚVZ poskytli verejnosti informácie o možnosti vyšetovania vody z individuálnych zdrojov a možnosti konzultácií v problematike pitnej vody. RÚVZ následne zverejnili vyhodnotenie aktivít realizovaných k tomuto dňu a výsledky laboratórnych skúšok vzoriek pitných vôd prinesených občanmi na vyšetrenie. Záujem o vyšetovanie vzoriek vody počas Svetového dňa vody zo strany občanov pretrváva. Jednotlivé RÚVZ SR vykonávali aj konzultačné činnosti, ktoré využívajú najmä projektanti, dodávatelia technologických zariadení, investori stavieb, k problematike zariadení starostlivosti o ľudské telo, ubytovacích zariadení, zdravotníckych zariadení, ovzdušia, hluku, taktiež v rámci územných a kolaudačných konaní a pod. Pracovníci RÚVZ vystupovali v rôznych televíznych a rozhlasových reláciách, kde poskytovali rozhovory k rôznym aktuálnym témam z problematiky hygieny životného prostredia. Verejnosť je taktiež informovaná uverejňovaním článkov v miestnych a regionálnych médiách. Poradňa environmentálneho zdravia poskytuje konzultácie o zdravotných aspektoch jednotlivých faktorov životného prostredia a o aktuálnych environmentálno-zdravotných témach. Na jednotlivých RÚVZ v SR sa nachádzajú aj informačné panely, ktoré informujú o činnosti oddelenia pri príležitosti významných dní, ako bol Svetový deň vody, Svetový deň životného prostredia, Svetový deň bez tabaku a pod..

IV. Ďalšie činnosti odboru hygieny životného prostredia a zdravia v SR

▪ Uplatňovanie procesu HIA v praxi.

V mnohých prípadoch posudzované zámery, oznámenia o zmene, záverečné stanoviská obsahovali alebo boli na vyžiadanie príslušného regionálneho úradu doplnené o rozptylové, akustické štúdie, svetlotechnické posudky, a teda orgány VZ vedeli na základe nich posúdiť ich možný vplyv na zdravie a ich významnosť bez požiadavky na vypracovanie HIA. V niekoľkých prípadoch sa vykonal preskríning bez ďalšej potreby vykonania HIA.

V rámci posudzovacej činnosti orgánov verejného zdravotníctva podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov bola uplatnená požiadavka vykonať HIA v rámci procesu SEA pre 3 strategické dokumenty v územnom obvode RÚVZ Trenčín:

- Oznámenia o strategických dokumentoch vypracovaných v súvislosti so zmenami a doplnkami územného plánu pre obec Kočovce, Nová Bošáca a mesto Trenčín – Areál Merina (RÚVZ Trenčín),

V rámci posudzovacej činnosti orgánov verejného zdravotníctva podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov bola uplatnená požiadavka vykonať HIA **v rámci procesu EIA** pre nasledovné navrhované činnosti:

- Zámer „R1 Park I – Čierne Kláčany, priemyselný park“ (RÚVZ Nitra)
- Zámer „Rekonštrukcia farmy ošípaných“, k.ú. Kolárovo (RÚVZ Komárno)
- Zámer „Modernizácia zariadenia na zber a úpravu odpadov zo železných a neželezných kovov“, k.ú. Okoličná na Ostrove (zmena činnosti) (RÚVZ Komárno)
- Zámer „Zóna HBV / IBV a IS, Hliny 1 – juh, Nová Dubnica“ (RÚVZ Považská Bystrica)
- Zámer „Komplex bioplynových staníc Horovce - zmena množstva a druhov používaných surovín a zhodnocovaných odpadov“ (RÚVZ Považská Bystrica)
- Zámer „Skladová hala – Visolaje“ (RÚVZ Považská Bystrica)
- Zámer „Zariadenie na energetické zhodnocovanie komunálneho odpadu Drienov“ (RÚVZ Prešov)
- Zámer „Ťažba štrkopieskov Liptovský Ján“ (RÚVZ Liptovský Mikuláš)

Najviac žiadostí o vykonanie HIA bolo v Nitrianskom a Trenčianskom kraji. Pri predkladaní návrhov posudzovaných činností vo väčšine prípadoch jednotlivé RUVZ vykonávajú vlastné preskríningové posúdenie k HIA, na základe ktorého rozhodnú o možnosti potreby vykonať HIA.

V rámci posudkovej činnosti (mimo procesu HIA) podľa § 13 ods. 3 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bola vyžiadaná HIA pre nasledovné aktivity:

- Hodnotenie vplyvov na verejné zdravie činnosti „Neutralizácia zápachu v areáli ČOV Vrakuňa“ (RÚVZ BA)
- „Zmeny a doplnky č.1 Územného plánu obce Dedina Mládeže“ (RÚVZ Komárno)
- Posúdenie projektovej dokumentácie pre územné konanie stavby „IBV Lubina – lokalita Oholín, SO 07.2 ČOV, SO 07 Kanalizácia splašková a ČOV, SO 06 Rozšírenie vodovodu, SO 02.1 Odvodnenie komunikácie“ v k.ú. Lubina (RÚVZ Trenčín)
- ŽSR - Modernizácia trate Púchov - Žilina, náhradná bytová výstavba Nimnica - územné konanie (RÚVZ Považská Bystrica)
- Zmena účelu dokončenej stavby kotolne na rodinný dom s kotolňou - zmena v užívaní stavby (RÚVZ Považská Bystrica)
- Penzión Novostavba, k.ú. Liptovský Mikuláš (RÚVZ Liptovský Mikuláš)
- Obalovačka asfaltových zmesí, Okoličné (RÚVZ Liptovský Mikuláš)

Najviac žiadostí o vykonanie HIA v rámci posudkovej činnosti bolo v Trenčianskom a Žilinskom kraji.

▪ Ohrozenie verejného zdravia v dôsledku mimoriadnych situácií

Charakter počasia v roku 2019 si vyžiadalo uplatnenie opatrení na ochranu verejného zdravia pred povodňami len na území, ktoré dozorujú RÚVZ so sídlom v Bardejove, Prešove, Starej Ľubovni a Svidníku. V súvislosti s mimoriadnou situáciou v uvedenom období nebolo zaznamenané poškodenie verejného zdravia a nebola zhoršená epidemiologická situácia v postihnutých okresoch. Pracovníci dotknutých RÚVZ počas povodní priebežne komunikovali s orgánmi ochrany pred povodňami, mestským úradom a obecnými úradmi postihnutých obcí a monitorovali situáciu, v prípade potreby po opadnutí vôd vykonali kontrolu kvality pitnej vody (studní a verejných vodovodov).

Ohrozenie verejného zdravia obyvateľov z dôvodu **nevyhovujúcej kvality pitnej vody** bolo riešené v okrese Žilina v dvoch prípadoch: 1./ v dôsledku nevyhovujúceho stavu technického zariadenia po nátere základnou farbou SYNTADUR vo vodojeme Gbeľany, ktoré bolo eliminované uzáverou vodojemu a nariadením náhradného zásobovania pitnou vodou cisternami; 2./ pri pozitívnom výsledku v ukazovateli enterokoky -nameraná hodnota 8 KTJ/100ml (limit je 0 KTJ/100ml), kedy samotný prevádzkovateľ verejného vodovodu SEVAK a.s. zabezpečil náhradné zásobovanie dotknutých domácností pitnou vodou cisternou a tým eliminoval ohrozenie verejného zdravia bez zásahu orgánu na ochranu zdravia.

V trencianskom kraji došlo k zakaleniu zdroja pitnej vody v obci Krásna Ves a Timoradza, v dôsledku čoho bola dodávka pitnej vody z verejného vodovodu prerušená a bola zabezpečená prostredníctvom cisterien s pitnou vodou. Po preukázaní vyhovujúcej kvality vody v zmysle platnej legislatívy, bola dodávka pitnej vody obnovená.

V okresoch Banská Bystrica a Brezno zabezpečoval prevádzkovateľ verejných vodovodov náhradné zásobovanie dovozom vody v cisternách z dôvodu poklesu výdatnosti zdrojov vody a suchého počasia v obciach Môlča, Beňuš, Oravce, Čierny Balog – Telgárt a Bacúch a v dôsledku výdatných, privalových dažďov v obciach Heľpa a Môlča.

Znehodnocovanie vonkajšieho ovzdušia je dlhodobé evidované v bratislavskom kraji v mestských častiach Podunajské Biskupice, Vrakuňa, ale aj Ružinov a Petržalka v súvislosti s prevádzkou v areáli a.s. Slovnaft. Na základe petície obyvateľov i veľa individuálnych podnetov obyvateľov bola problematika riešená v spolupráci so SIŽP Bratislava.

RÚVZ so sídlom v Liptovskom Mikuláši evidoval v januári krátkodobý emisný únik z prevádzky Mondi SCP, a.s. Ružomberok, ktorý sa prejavil ako dlhodobejšie zapáchajúce a dráždivo pôsobiace znečistenie ovzdušia. Následne Mondi SCP, a.s. Ružomberok informoval, že v systéme likvidácie zapáchajúcich emisií došlo k výpadku zberného systému zapáchajúcich látok a bol presmerovaný do náhradného – záložného spaľovacieho zdroja. Následne RÚVZ komunikoval s OÚ – odborom starostlivosti o životné prostredie a s kompetentnými pracovníkmi Mondi SCP, a.s. Ružomberok. Podľa záverečnej správy SIŽP, Inšpektorátu životného prostredia Žilina, do ovzdušia unikli koncentrované neskondenzovateľné zapáchajúce plyny z výroby buničiny kvôli upchatiu odvodnenia trasy čiernym lúhom v systéme zberu neskondenzovateľných koncentrovaných zapáchajúcich plynov CNCG (TRS - metylmerkaptán, dimetylsulfid, dimetyldisulfid, terpentín, metanol, H₂S), pričom uniklo asi 18 kg TRS (zlúčenín redukovanej síry) vyjadrených ako H₂S. Imisný limit pre TRS pre zimné obdobie nebol dňa 21.01.2019 prekročený, vykonanou kontrolou SIŽP nebolo zistené porušenie prevádzkových predpisov, ani porušenie zákona o IPKZ. Na predchádzanie vzniku takýchto situácií bolo prevádzkovateľovi uložených 6 opatrení. Zo strany lekárov neboli hlásené žiadne prípady poškodenia zdravia obyvateľov mesta Ružomberok a príľahlých obcí, ktoré by si vyžiadali návštevu lekárov a poskytnutie zdravotnej starostlivosti.

Ohrozenie verejného zdravia v dôsledku mimoriadnych situácií sa v regióne Liptova vyskytlo v novembri pri úniku čpavku do priestorov šatne hokejovej JL arény zimného štadióna v Liptovskom Mikuláši. Unik čpavku bol zaznamenaný v priestoroch jednej šatne skoro ráno po príchode žiakov na tréning, ťažkosti sa u detí objavili až neskôr na vyučovaní v škole, 2 deti boli hospitalizované. V šatni bolo cca 10 detí. Pravdepodobnou príčinou úniku čpavku boli práce servisnej firmy na odvodušňovaní systému chladiaceho okruhu hlavnej plochy zimného štadióna a kompresora, pričom sa výpary pravdepodobne dostali do vonkajšieho systému vzduchotechniky a následne do šatne žiakov. Iné priestory zasiahnuté neboli. K akútnej intoxikácii obyvateľstva nedošlo.

RÚVZ so sídlom v Bratislave taktiež riešil podnety na **výskyt azbestu** v najbližšej obytnej zástavbe v súvislosti s rozoberaním umelého kopca v Petržalke a transportom materiálu na výstavbu diaľnice D4. Výsledky merania nepreukázali zvýšený výskyt azbestu v blízkosti obytnej zástavby.

▪ **Hromadné podujatia pre verejnosť**

Dozor nad hromadnými podujatiami pre verejnosť sa na regionálnych úradoch vykonáva v spolupráci s oddelením Hygieny výživy. V jednotlivých krajoch sa v priebehu roka organizovali hromadné podujatia ako folklórne slávnosti, jarmoky, vystúpenia hudobných skupín v amfiteátroch rôzne kultúrne a športové podujatia: Hudobný festival Cibula fest, Skalické dni, Martinský jarmok, Galantský jarmok, Trnavský jarmok, Dunajskostredský jarmok, Podroháčske folklórne slávnosti v Zuberici, Uprising 2019 atď. Organizátori, tak ako v predchádzajúcich obdobiach, nahlasovali na RÚVZ termín konania podujatia a zoznam predajcov. Medzi najvýznamnejšie športovo- kultúrne podujatie patrili Pressburg Thriatlon, ME 2019 vo volejbale, Medzinárodné karatové podujatie v NTC v Bratislave a Majstrovstvá sveta v ľadovom hokeji 2019.

V súvislosti s MSLH 2019, boli zriadené tzv. „Fanzóny slovenského hokeja“. Prevádzkovateľ bol v súvislosti s predmetným podujatím upozornený aj na povinnosť zabezpečiť ochranu obyvateľov (obytného prostredia) pred hlukom z reprodukovanej hudby a dodržiavanie nočného klľudu. V súvislosti s predmetným hromadným podujatím bolo vykonaných niekoľko kontrol a vykonané meranie imisíí hluku a bola uložená sankcia (RÚVZ BB) za nedodržanie požiadaviek platnej legislatívy na úseku verejného zdravotníctva.

Počas hromadných podujatí orgány VZ zabezpečovali zvýšený dozor zameraný na čistenie a dezinfekciu zariadení na osobnú hygienu pre verejnosť, ako aj na zabezpečenie zásobovania pitnou vodou, odkanalizovania, uskladnenia a likvidácie tuhého komunálneho odpadu. Taktiež sa priebežne odoberali vzorky vody na laboratórnu analýzu.

▪ **Zariadenia pre výkon trestu odňatia slobody**

V hodnotenom období regionálne úrady riešili podnety spojené so zariadeniami pre výkon trestu odňatia slobody. Osoby vo výkone trestu sa sťažovali najmä na podmienky ubytovania, hrubé porušovanie práv nefajčiarov, zlú hygienu a nedostatočnú kapacitu WC, zastaralé vybavenie zariadení na osobnú hygienu, nekvalitné matrace, na vlhké prostredie, absenciu telesnej kultúry, nesprávne poskytovanú zdravotnú starostlivosť, nedostatočnú výživu, ako i na ohrozovania a poškodzovania ich zdravia vplyvom koncentrovaných, nebezpečných, zdraviu škodlivých a zápachajúcich látok z podniku Mondi SCP, a.s., Ružomberok. Podnety boli väčšinou neopodstatnené.

V rámci posudkovej činnosti :

- schválenie prevádzkového poriadku ubytovacieho zariadenia Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody na Chorvátskej ul. v Bratislave.
 - kolaudácia stavby "Stavebné úpravy objektu č. 13 Strážnica - sauna" v areáli ÚVTOS Dubnica nad Váhom,
 - kolaudácia stavby "Stavebné úpravy objektu 18 - Kuchyňa odsúdených" v areáli ÚVTOS Dubnica nad Váhom,
 - zmena v užívaní stavby objekt č. 28 Hala pre výcvik príslušníkov s.č. 946 v areáli ÚVTOS a ÚVV Ilava na halu pre výcvik a regeneráciu,
 - rozhodnutie na uvedenie ubytovne odsúdených C, H do prevádzky v ÚVTOS Dubnica nad Váhom,
 - rozhodnutie na uvedenie priestorov ambulancie klinickej psychológie do prevádzky v objekte Zdravotného strediska ÚVTOS a ÚVV Ilava,
 - rozhodnutie na uvedenie priestorov všeobecnej ambulancie pre dospelých do prevádzky v objekte Zdravotného strediska ÚVTOS Dubnica nad Váhom.
 - kolaudácia stavby : „Výstavba hlavného vchodu do ústavu“, pre ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou.
 - rozhodnutie na uvedenie priestorov do prevádzky ubytovne pre odsúdené v ÚVTS Vašinova 124/59, Nitra – Chrenová
 - rozhodnutie na zmenu v prevádzkovaní časti zariadenia Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody na Floriánskej v Košiciach
- Z dôvodu posúdenia návrhu na zmenu využívania priestorov na výkon trestu, na zriadenie výstupného oddielu „Šanca na návrat“ bol v zariadeniach ministerstva spravodlivosti v Sabinove vykonaný ŠZD a posúdili sa navrhované priestory pre pozorovanie a vypočúvanie maloletých osôb.

▪ **Ďalšie činnosti a aktivity odborov HŽP na RÚVZ SR v roku 2019:**

- členstvo v skúšobných komisiách na preskúšanie odbornej spôsobilosti
- členstvo v pracovných komisiách
- členstvo v protipovodňových komisiách, krízových štábov a evakuačných komisiách
- členstvo v pracovných skupinách na prípravu legislatívy
- členstvo v poradnom zbore Hlavnej odborníčky HH SR v HŽP
- plnenie programov a projektov RÚVZ
- poskytovanie poradenstva a laboratórnych analýz vzoriek pitnej vody v rámci Svetového dňa vody
- pripomienkovanie legislatívy
- poskytovanie informácii podľa zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám
- spracovávanie údajov do Informačného systému o pitnej vody
- spracovávanie údajov do Informačného systému o kvalite vody na kúpanie
- komplexné vybavovanie platených služieb a expertíz
- výkon posudkovej a dozornej činnosti
- podieľajú sa na postgraduálnej i pregraduálnej výučbe, na predatestačnej praxi lekárov, letnej stáži študentov verejného zdravotníctva atď.
- účasť na pracovných poradách, seminároch a odborných podujatiach (pasívne)
- výchovno – vzdelávacia činnosť
- prednášková činnosť
- publikačná činnosť
- spracovanie pravidelných ročných správ:
 - Prípravenosť prírodných a umelých kúpalísk na KS

- Priebeh kúpacej sezóny na prírodných a umelých kúpaliskách počas KS
- Správa o priebehu a následkoch povodní v SR
- Kvalita vody v rekreačných jazerách a vodných nádržiach
- Správa o uplatňovaní akčného plánu na zabezpečenie kvality ovzdušia
- Priebeh a vyhodnotenie kúpacej sezóny na prírodných a umelých kúpaliskách
- Zhodnotenie Svetového dňa vody
- Výkazníctvo
- Výročná správa
- plnenie mimoriadnych úloh:
 - „Dotazníkový prieskum na zistenie informovanosti študentov stredných škôl o účinkoch ultrafialového žiarenia a návštevnosti solárií“
 - „Sledovanie kvality vody v prameňoch na území Národného parku slovenský raj“

V. Tabuľky

Tab. č. 1.1 Počet obyvateľov zásobovaných pitnou vodou z verejných vodovodov v SR v období od 1.1.2018 - 31.12.2018

Kraj	Počet obyvateľov	Počet zásobovaných obyvateľov	Percento zásobovanosti %
Banskobystrický	648 540	560 794	86,47
Bratislavský	699 260	678 451	97,02
Košický	794 625	679 145	85,47
Nitriansky	679 203	622 068	91,59
Prešovský	823 533	670 601	81,43
Trenčiansky	587 859	537 721	91,47
Trnavský	556 530	506 143	90,95
Žilinský	693 011	627 433	90,54
Spolu:	5 482 561	4 882 356	89,37

Tab. č. 1.2 Kvalita pitnej vody vo verejných vodovodoch v SR podľa výsledkov monitoringu za rok 2018

Kraj	Celkový počet vyšetrených vzoriek		Z toho nevyhovujúcich		Nevyhovujúce vzorky					
	Úplná analýza	Minimálna analýzy	počet	%	Fyzikálne a chemické		Mikrobiologické a biologické		Rádiologické	
					abs.	%	abs.	%	abs.	%
Banskobystrický	188	877	225	21,13	129	12,11	123	11,55	4	0,38
Bratislavský	20	332	32	9,09	22	6,25	11	3,13	0	0
Košický	136	711	149	17,59	96	11,33	62	7,32	0	0
Nitriansky	149	636	144	18,34	91	11,59	64	8,15	0	0
Prešovský	171	768	171	18,21	50	5,32	133	14,16	1	0,11
Trenčiansky	130	747	109	12,43	29	3,31	87	9,92	0	0
Trnavský	73	391	50	10,78	31	6,68	19	4,09	0	0
Žilinský	44	529	21	3,66	3	0,52	19	3,32	0	0
Spolu:	911	4 991	901	15,26	451	7,64	518	8,78	5	0,08

Tab. č. 1.3 Kvalita pitnej vody vo verejných vodovodoch v SR podľa výsledkov štátneho zdravotného dozoru za rok 2018

Kraj	Celkový počet vyšetrených vzoriek	Z toho nevyhovujúcich		Nevyhovujúce vzorky					
				Fyzikálne a chemické		Mikrobiologické a biologické		Rádiologické	
				počet	%	abs.	%	abs.	%
Banskobystrický	50	21	42	11	22	13	26	0	0
Bratislavský	12	1	8,33	1	8,33	1	8,33	0	0
Košický	170	34	20	16	9,41	20	11,76	0	0
Nitriansky	197	63	31,98	20	10,15	49	24,87	0	0
Prešovský	52	12	23,08	2	3,85	11	21,15	0	0
Trenčiansky	76	14	18,42	8	10,53	6	7,89	0	0
Trnavský	57	24	42,11	16	28,07	11	19,3	0	0
Žilinský	16	3	18,75	1	6,25	3	18,75	0	0
Spolu:	630	172	27,3	75	11,9	114	18,1	0	0

Tabuľka č. 1.4 Výnimky na používanie pitnej vody vo verejných vodovodoch udelené / pretrvávajúce v roku 2018

Výnimky (nad 5 000 obyvateľov):

Názov vodovodu	Prevádzkovateľ	Obec	Počet zásobovaných obyvateľov	Dodávaná voda v m ³	Nevyhovujúci ukazovateľ	Jednotka	Limit podľa platného predpisu	Limit podľa povolenej výnimky	Priemerná zistená hodnota v hodnotenom roku	Časové obdobie výnimky (od - do)	Poradie výnimky
V roku 2018 neboli udelené a nepretrvávajú žiadne výnimky na používanie vody z verejných vodovodov zásobujúcich viac ako 5 000 obyvateľov.											

Výnimky (**pod** 5 000 obyvateľov):

Názov vodovodu	Prevádzkovateľ	Obec	Počet zásobovaných obyvateľov	Dodávaná voda v m ³ /deň	Nevyhovujúci ukazovateľ	Jednotka	Limit podľa platného predpisu	Limit podľa povolenej výnimky	Časové obdobie výnimky (od - do)	Poradie výnimky
Miestny verejný vodovod Mudroňovo	KOMVaK a.s. Komárno	Mudroňovo	101	4420	dusičnany	mg/l	50	60	29.07.2016 - 28.07.2019	2.
Verejný vodovod Veľké Držkovce	Obec Veľké Držkovce	Veľké Držkovce – miestna časť Horné Držkovce a miestna časť Dolné Držkovce	240	20	dusičnany	mg/l	50	72	09.01.2017 – 09.01.2020	1.
Vodný zdroj v areáli Penziónu Zlatá ryba	Penzión Zlatá ryba	Zlatná na Ostrove	priem. 700 návštevníkov/ mesiac a 6 zamestnancov		arzén	mg/l	0,01	0,02	7.3.2017 - 6.3.2020	1.
Skupinový verejný vodovod Boliarov - Bačkovík - Kecerovce	W-Control, s.r.o. Poprad	Boliarov Bačkovík Kecerovce	2 254	59 332	arzén	mg/l	0,01	0,013	2.10.2017 - 8.9.2020	1.
Veľká Paka - Mierovo	OcÚ Veľká Paka	Veľká Paka	822	107	pesticidy - atrazín	µg/l	0,1	0,2	14.02.2018 - 31.12.2018	1.
Veľká Paka - Mierovo	ZVS, a.s.	Mierovo	149	8	pesticidy - atrazín	µg/l	0,1	0,2	13.02.2018 - 31.12.2018	1.

Skratky: VN – vodná nádrž, OPV – otvorená podzemná voda, VD – vodné dielo, RO – rekreačná oblasť

Tabuľka č. 2.1: Prehľad prírodných vodných plôch v SR za rok 2019

Kraj					
Okres					
Obec					
NÁZOV KÚPALISKA	Typ vody	Štatút	Rekreácia	Dátum začatia	Dátum ukončenia sezóny
BANSKOBYSTRICKÝ KRAJ					
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Banskej Bystrici					
okres Banská Bystrica					
Banská Bystrica, plážové kúpalisko - jazero	VN		Organizovaná	22.6.2019	08.9.2019
okres Brezno					
Krpáčovo - jazero	VN		Neorganizovaná		
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Lučenci					
okres Lučenec					
Ružiná - pri obci Divín	VN	VUK	Organizovaná	1.6.2019	1.9.2019
Ružiná - pri obci Ružiná	VN	VUK	Neorganizovaná		
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Rimavskej Sobote					
okres Rimavská Sobota					
Zelená voda - Kurinec	VN		Organizovaná	15.6.2019	31.8.2019
Teplý Vrch – pláž Drieňok	VN	VUK	Organizovaná	14.6.2019	8.9.2019
Teplý vrch - pláž ORMET	VN	VUK	Organizovaná	1.6.2019	10.9.2019
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Žiari nad Hronom					
okres Banská Štiavnica					
Belianske jazero	VN		Neorganizovaná		
Klinger	VN		Neorganizovaná		
Počúvadlianske jazero	VN	VUK	Neorganizovaná		
Veľké Kolpašské jazero	VN	VUK	Neorganizovaná		
Evičkino jazero	VN		Neorganizovaná		
Veľké Richňavské jazero	VN	VUK	Neorganizovaná		
Vindšachtské jazero	VN	VUK	Neorganizovaná		
okres Žarnovica					

Dolno Hodrušské jazero	VN	Zatvorené	Neorganizovaná		
Kopanice	VN		Neorganizovaná		
Tajch	VN		Neorganizovaná		
BRATISLAVSKÝ KRAJ					
Regionálny úrad verejného zdravotníctva Bratislava hlavné mesto so sídlom v Bratislave					
okres Bratislava II					
Zlaté piesky	OPV	VUK	Organizovaná	16.6.2019	8.9.2019
okres Bratislava III					
Kuchajda	OPV		Organizovaná	23.6.2019	3.9.2019
Vajnorské jazero	OPV	VUK	Neorganizovaná		
okres Bratislava V					
Veľký Draždiak	OPV		Neorganizovaná		
Rusovce-Candell	OPV		Neorganizovaná		
Čunovo	OPV		Neorganizovaná		
okres Malacky					
Malé Leváre	OPV		Neorganizovaná		
Plavecký Štvrtok	OPV		Neorganizovaná		
okres Senec					
Ivanka pri Dunaji	OPV	VUK	Neorganizovaná		
Nové Košariská	OPV		Neorganizovaná		
Slnečné jazerá	OPV	VUK	Organizovaná	1.6.2019	15.9.2019
KOŠICKÝ KRAJ					
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach					
okres Košice IV					
Plážové kúpalisko JAZERO	VN		Neorganizovaná		
okres Košice - okolie					
Pod Bukovcom	VN	VUK	Neorganizovaná		
GEČA	VN		Neorganizovaná		
Ružín	VN	VUK	Neorganizovaná		
IZRA	VN		Neorganizovaná		
Štrkovisko Čaňa	OPV		Neorganizovaná		
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Michalovciach					
okres Michalovce					

Zemplínska Šírava- Medvedia hora	VN	VUK	Organizovaná	1.7.2019	31.8.2019
Zemplínska Šírava - Kamenec	VN	VUK	Neorganizovaná		
Zemplínska Šírava - Paľkov	VN	VUK	Neorganizovaná		
Vinianske jazero	VN	VUK	Organizovaná	22.6.2019	31.8.2019
Zemplínska Šírava - Biela hora	VN	VUK	Neorganizovaná		
Zemplínska Šírava - Hôrka	VN	VUK	Organizovaná	1.7.2019	31.8.2019
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Rožňave					
okres Rožňava					
Palcmanská Maša	VN		Neorganizovaná		
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Spišskej Novej Vsi					
okres Gelnica					
Ružín	VN		Neorganizovaná		
Ružín - prítoky	VN		Neorganizovaná		
Turzovské jazero	VN		Neorganizovaná		
Jazero Úhorná	VN		Neorganizovaná		
NITRIANSKY KRAJ					
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Komárne					
okres Komárno					
štrkoviskové jazero Bohatá	VN		Neorganizovaná		
APÁLI - mŕtve rameno Váhu Komárno	VN		Neorganizovaná		
štrkoviskové jazero Kava	VN		Neorganizovaná		
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Leviciach					
okres Levice					
Lipovina - Bátovce	VN		Neorganizovaná		
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre					
okres Nitra					
VN Jelenec	VN		Neorganizovaná		
Štrkovisko Veľký Cetín	VN		Neorganizovaná		
VN Vráble	VN		Neorganizovaná		
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nových Zámkoch					
okres Nové Zámky					
TONA Šurany	OPV	Zrušený	Neorganizovaná		
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Topoľčanoch					

okres Topoľčany					
VN Duchonka	VN		Neorganizovaná		
PREŠOVSKÝ KRAJ					
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Humennom					
okres Humenné					
Rybník Chlmec	VN		Neorganizovaná		
Laborec Humenné	VN		Neorganizovaná		
Rybníky Slovenská Volová	VN		Neorganizovaná		
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Prešove					
okres Prešov					
Delňa	VN		Organizovaná	26.6.2019	4.9.2019
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Svidníku					
okres Stropkov					
Veľká Domaša - Tíšava	VN	VUK	Organizovaná	15.6.2019	2.9.2019
Veľká Domaša - Valkov	VN	VUK	Neorganizovaná		
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Vranove nad Topľou					
okres Vranov nad Topľou					
Veľká Domaša-Holčíkovce	VN	VUK	Neorganizovaná		
Veľká Domaša-Poľany	VN	VUK	Neorganizovaná		
Veľká Domaša-Dobrá	VN	VUK	Neorganizovaná		
Veľká Domaša-Nová Kelča	VN	VUK	Neorganizovaná		
Veľká Domaša-polostrov KRYM	VN	VUK	Neorganizovaná		
TRENČIANSKY KRAJ					
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Prievidzi					
okres Prievidza					
VN Kanianka	VN		Neorganizovaná		
VN Nitrianske Rudno	VN		Neorganizovaná		
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trenčíne					
okres Bánovce nad Bebravou					
VN Prusy	VN		Neorganizovaná		
okres Myjava					
VN Brezová pod Bradlom	VN		Neorganizovaná		
VN Stará Myjava	VN		Neorganizovaná		

okres Nové Mesto nad Váhom						
Štrkovisko Horná Streda	OPV		Neorganizovaná			
Zelená voda	OPV	VUK	Neorganizovaná			
VN Dubník I.	VN		Neorganizovaná			
okres Trenčín						
Trenčín - Opatová - nádrž	VN		Neorganizovaná			
TRNAVSKÝ KRAJ						
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Dunajskej Strede						
okres Dunajská Streda						
Vojčianske jazero	OPV		Neorganizovaná			
Šulianske jazero	OPV	VUK	Neorganizovaná			
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Galante						
okres Galanta						
VD Kráľová, Kaskády	VN		Neorganizovaná			
Horný Čepeň - mŕtve rameno Váhu	OPV		Neorganizovaná			
Horný Čepeň - štrkovisko	OPV		Neorganizovaná			
bagrovisko Tomášikovo	OPV		Neorganizovaná			
bagrovisko Čierna Voda	OPV		Neorganizovaná			
Šintavské bane	OPV		Neorganizovaná			
VD Kráľová, Šoporňa	VN		Neorganizovaná			
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Senici						
okres Senica						
Štrkovisko Sekule	OPV		Neorganizovaná			
RO Kunovská priehrada Sobotište	VN	VUK	Organizovaná	28.6.2019		9.9.2019
RO Gazarka Šaštín Stráže	OPV	zrušený	Neorganizovaná			
okres Skalica						
Štrkovisko Gbely Adamov	OPV		Neorganizovaná			
ŽILINSKÝ KRAJ						
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Dolnom Kubíne						
okres Dolný Kubín						
Šútovske jazero - Kraľovany, Rieka	OPV		Neorganizovaná			
okres Námestovo						
VD Orava - ATC JAMI	VN		Neorganizovaná			

VD Orava - ATC Slanica	VN		Neorganizovaná		
VD Orava - Nábřežie - Námestovo	VN		Neorganizovaná		
okres Tvrdošín					
VD Orava - ATC Prístav	VN		Neorganizovaná		
VD Orava - ATC Stará Hora	VN		Neorganizovaná		
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Liptovskom Mikuláši					
okres Liptovský Mikuláš					
Liptovská Mara - Liptovská Sielnica	VN		Neorganizovaná		
Liptovská Mara - Liptovský Trnovec	VN	VUK	Organizovaná	15.6.2019	1.9.2019

Tabuľka č. 2.2: Prehľad o kvalite prírodných vodných plôch v SR za rok 2019

Prírodné kúpaliská

Kraj								
Okres								
Obec	VZORKY			UKAZOVATELE				
NÁZOV KÚPALISKA	vyšetrené spolu	počet prekročených s MH	% nevyhovujúcich	spolu vyšetrených	s prekročenou MH spolu	mikrobiologické	biologické	fyzikálno-chemické
BANSKOBYSTRICKÝ KRAJ								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Banskej Bystrici								
okres Banská Bystrica								
Banská Bystrica, plážové	3	1	33,33	38	1			1
okres Brezno								
Krpáčovo - jazero	2	1	50	26	2			2
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Lučenci								
okres Lučenec								
Ružiná - pri obci Divín	11		0	98				
Ružiná - pri obci Ružiná	6	1	16,67	53	1			1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Rimavskej Sobote								
okres Rimavská Sobota								
Zelená voda - Kurinec	6	6	100	46	13		5	8
Drieňok	9	4	44,44	94	4			4

Pláž ORMET	9	4	44,44	92	5			5
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Žiari nad Hronom								
okres Banská Štiavnica								
Belianske jazero	1		0	13				
Klinger	1	1	100	13				
Počúvadlianske jazero	7	1	14,29	84	1			1
Veľké Kolpašské jazero	7		0	84				
Evičkinovo jazero	1	1	100	13	1			1
Veľké Richňavské jazero	7		0	84				
Vindšachtské jazero	7		0	85				
okres Žarnovica								
Dolno Hodrušské jazero	Kvalita vody sa počas KS 2019 nesledovala.							
Kopanice	1			13				
Tajch	1	1	100	13	1			1
Sumárne údaje za kraj	79	20	25,32	849	29	0	5	24
BRATISLAVSKÝ KRAJ								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva Bratislava hlavné mesto so sídlom v Bratislave								
okres Bratislava II								
Zlaté piesky	30	2	6,67	246	2			2
okres Bratislava III								
Kuchajda	14		0	119				
Vajnorské jazero	7		0	66				
okres Bratislava V								
Veľký Draždiak	7		0	56				
Rusovce-Candell	3		0	24				
Čunovo	6		0	48				
okres Malacky								
Malé Leváre	6	2	33,33	44	2		2	
Plavecký Štvrtok	3		0	23				
okres Senec								
Ivanka pri Dunaji	8		0	68				
Nové Košariská	3		0	23				
Slnčné jazerá	17		0	154				

Sumárne údaje za kraj	104	4	3,85	871	4	0	2	2
KOŠICKÝ KRAJ								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach								
okres Košice IV								
Plážové kúpalisko	47	32	68,09	284	52		19	33
okres Košice - okolie								
Pod Bukovcom	8	2	25,00	62	2			2
GEČA	1	1	100	7	1			1
Ružín	14	10	71,43	92	20		11	9
IZRA	1	1	100	7	1			1
Štrkovisko Čaňa	1	1	100	7	2		1	1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Michalovciach								
okres Michalovce								
Zemplínska Šírava - Medvedia hora	6		0	60				
Zemplínska Šírava - Kamenec	6	2	33,33	60	2		1	1
Zemplínska Šírava - Paľkov	7	1	14,29	68	1		1	
Vinianske jazero	6	5	83,33	60	9		2	7
Zemplínska Šírava - Biela hora	6		0	60				
Zemplínska Šírava - Hôrka	6	1	16,67	60	1		1	
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Rožňave								
okres Rožňava								
Palcemanská Maša	2		0,0	9				
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Spišskej Novej Vsi								
okres Gelnica								
Ružín	7	2	28,57	49	4	2	1	1
Ružín - prítoky	3	3	100	21	5	2	1	2
Turzovské jazero	4		0	28				
Jazero Úhorná	4	1	25	28	1			1
Sumárne údaje za kraj	129	62	48,06	962	101	4	38	59
NITRIANSKY KRAJ								

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Komárne								
okres Komárno								
štrkoviskové jazero Bohatá	Kvalita vody sa nesleduje.							
APÁLI - mŕtve rameno	3		0	21				
štrkoviskové jazero Kava	3		0	21				
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Leviciach								
okres Levice								
Lipovina - Bátovce	4	4	100	43	10		1	9
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre								
okres Nitra								
VN Jelenec	Kvalita vody sa nesleduje.							
Štrkovisko Veľký Cetín	Kvalita vody sa nesleduje.							
VN Vráble	Kvalita vody sa nesleduje.							
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nových Zámkoch								
okres Nové Zámky								
TONA Šurany	9	9	100	105	10	1		9
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Topoľčanoch								
okres Topoľčany								
VN Duchonka	9	3	33,33	54	3	3		
Sumárne údaje za kraj	28	16	57,14	244	23	4	1	18
PREŠOVSKÝ KRAJ								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Humennom								
okres Humenné								
Rybník Chlmec	2		0	18				
Laborec Humenné	2		0	18				
Rybníky Slovenská Volová	2	1	50	17	2		1	1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Prešove								
okres Prešov								
Delňa	8	2	25	42	2			2
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Svidníku								
okres Stropkov								
Veľká Domaša - Tíšava	7			66				
Veľká Domaša - Valkov	7			66				

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Vranove nad Topľou								
okres Vranov nad Topľou								
Veľká Domaša-Holčíkovce	5		0	30				
Veľká Domaša-Poľany	5		0	30				
Veľká Domaša-Dobrá	5		0	30				
Veľká Domaša-Nová	5		0	30				
Veľká Domaša-polostrov KRYM	5	1	20	30	1			1
Sumárne údaje za kraj	53	4	7,55	377	5	0	1	4
TRENČIANSKY KRAJ								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Prievidzi								
okres Prievidza								
VN Kanianka	4	2	50	33	6			6
VN Nitrianske Rudno	4	3	75	33	7		1	6
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trenčíne								
okres Bánovce nad Bebravou								
VN Prusy	2	1	50	20	4			4
okres Myjava								
VN Brezová pod Bradlom	Kvalita vody sa nesleduje.							
VN Stará Myjava	2	1	50	20	1			1
okres Nové Mesto nad Váhom								
Štrkovisko Horná Streda	2	2	100	20	4			4
Zelená voda	6	4	66,67	48	5			5
VN Dubník I.	2	2	100	20	5			5
okres Trenčín								
Trenčín - Opatová - nádrž	Kvalita vody sa nesleduje.							
Sumárne údaje za kraj	22	15	68,18	194	32	0	1	31
TRNAVSKÝ KRAJ								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Dunajskej Strede								
okres Dunajská Streda								
Vojčianske jazero	Kvalita vody sa nesleduje.							
Šulianske jazero	9	4	44,44	95	7			7
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Galante								
okres Galanta								

VD Kráľová, Kaskády	1		0	8				
Horný Čepeň - mŕtve rameno Váhu	Kvalita vody sa nesleduje.							
Horný Čepeň - štrkovisko	Kvalita vody sa nesleduje.							
bagrovisko Tomášikovo	1		0	8				
bagrovisko Čierna Voda	6	3	50	24	3	3		
Šintavské bane	1	1	100	8	1			1
VD Kráľová, Šoporňa	Kvalita vody sa nesleduje.							
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Senici								
okres Senica								
Štrkovisko Sekule	2		0	16				
RO Kunovská priehrada	7	3	42,86	72	6		1	5
RO Gazarka Šaštín Stráže	2		0	16				
okres Skalica								
Štrkovisko Gbely Adamov	2		0	16				
Sumárne údaje za kraj	31	11	35,48	263	17	3	1	13
ŽILINSKÝ KRAJ								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Dolnom Kubíne								
okres Dolný Kubín								
Šútovské jazero -	1		0	6				
okres Námestovo								
VD Orava - ATC JAMI	1		0	4				
VD Orava - ATC Slanica	1		0	4				
VD Orava - Nábřežie - Námestovo	1		0	4				
okres Tvrdošín								
VD Orava - ATC Prístav	1		0	4				
VD Orava - ATC Stará	1		0	4				
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Liptovskom Mikuláši								
okres Liptovský Mikuláš								
Liptovská Mara - Liptovská Sielnica	1		0	11				
Liptovská Mara - Liptovský Trnovec	8		0	75				

Okres Žilina								
Vodné dielo Žilina	1		0	4				
Sumárne údaje za kraj	16	0	0	116	0	0	0	0
Sumárne údaje za SR	462	132	28,57	3876	211	11	49	151

Skratky: TK – termálne kúpalisko

Tabuľka č. 2.3: Prehľad umelých kúpalísk s celoročnou prevádzkou v SR za rok 2019

Kraj					
Okres					
Obec				BAZÉNY	
NÁZOV KÚPALISKA	Dátum zahájenia prevádzky	Kapacita	termálnych	netermálnych	spolu
BANSKOBYSTRICKÝ KRAJ					
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Banskej Bystrici					
okres Banská Bystrica					
Banská Bystrica - Šachtičky, Horský hotel ŠACHTIČKA - bazén - relaxačné centrum	28.3.2002	21	0	2	2
Banská Bystrica, Hotel DIXON - bazén - Wellness centrum	7.12.2006	28	0	4	4
Banská Bystrica, Kremnička, ICE FIT, vírivý bazén	1.12.2014	4	0	1	1
Banská Bystrica, Krytá plaváreň Štiavničky	4.11.2010	400	0	3	3
Banská Bystrica, Plavecké jasličky BABY CLUB ŽABKA	9.5.2011	10	0	1	1
Banská Bystrica, Sládkovičova 98, Relaxačné štúdio pre deti a dospelých LuSyl	17.7.2019	10	0	1	1
Banská Bystrica, UMB - krytá plaváreň	2.11.2009	35	0	1	1
Banská Bystrica, plavecký bazén v budove Finančnej správy	1.3.2012	15	0	1	1
Banská Bystrica, Štiavničky sauna	14.2.2012	12	0	2	2
Donovaly, Apartmánový dom ŠAFRAN - bazén - Wellness centrum	10.4.2007	24	0	1	1

Donovaly, Hotel ENCIÁN, Wellness centrum	7.5.2012	10	0	1	1
Donovaly, Penzión LIMBA, Vodný svet	19.12.2007	10	0	1	1
Donovaly, Hotel GALILEO, Wellness - vírivý bazén	16.11.2011	6	0	1	1
Donovaly, ŠPORTHOTEL - Wellness - bazénová časť	1.4.2008	60	0	3	3
Donovaly, Školské a rehabilitačné stredisko Colnej správy	25.8.2008	10	0	1	1
Selce, Hotel Fuggerov dvor - Wellness	18.6.2009	21	0	2	2
Staré Hory, Hotel ALTENBERG - relaxačný bazén - relaxačné centrum	7.2.2005	12	0	1	1
Ľubietová - Ranč Čeljenec- Wellness centrum	8.6.2016	15	0	2	2
Staré Hory, Hotel ALTENBERG, Relaxačné centrum	7.2.2005	12	0	1	1
Banská Bystrica, INN Wellness	15.11.2019	4	0	1	1
Banská Bystrica, OCA, Floating	23.6.2014	2	0	1	1
Donovaly, Vila AMBIENTE	5.12.2019	4	0	1	1
okres Brezno					
Braväcovo, Penzión SCHWEINTAAL, vírivý bazén	1.1.2013	4	0	1	1
Brezno, Krytá plaváreň	9.2.2005	92	0	2	2
Bystrá, Hotel BYSTRÁ - Wellness	17.3.2011	74	0	4	4
Bystrá, Penzión DÚHOVÝ PSTRUH	4.4.2006	15	0	2	2
Heľpa, Hotel Heľpa - vitálny svet	4.12.2013	9	0	1	1
Heľpa, Penzión MAJK - krytý bazén	1.1.2002	20	0	1	1
Horná Lehota - Tále, Hotel PARTIZÁN - Wellness	28.11.2011	56	0	6	6
Horná Lehota - Tále, Hotel STUPKA - Wellness+bazén	1.6.1995	15	0	2	2
Mýto pod Ďumbierom, Hotel MÝTO - krytý bazén a Wellness centrum	27.9.2001	20	0	3	3
Mýto pod Ďumbierom, Penzión ADIKA -	3.2.2010	4	0	1	1

vírivý bazén					
Horná Lehota - Krpáčovo, Vzdelávacie a rehabilitačné centrum prokuratúry SR	2.3.2010	15	0	1	1
Pohronská Polhora - Zbojská - Doškoľovacie a rekreačné stredisko	14.10.2004	20	0	1	1
Telgárt, Hotel Telgárt, Relax centrum - bazén	29.7.2015	15	0	1	1
Telgárt, Wellness Relax Centrum - vírivý bazén	8.7.2015	5	0	1	1
Závadka nad Hronom, Krytá plaváreň	2.7.2007	60	0	1	1
Bystrá, Penzión BYSTRINKA	31.3.2017	6	0	1	1
Horná Lehota – Trangoška, Hotel SRDIEČKO, Wellness	10.10.2017	10	0	2	2
Osrbliie, Hotel ZERRENPAACH, Wellness	4.9.2017	20	0	1	1
Brezno–zimný štadión-sauna	22.7.2015	12	0	1	1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Lučenci					
okres Lučenec					
Halič, Zámocký hotel Galícia Nueva, Wellness	17.10.2016	15	0	2	2
Rapovce, TK, bazény vo Wellness	28.1.2016	25	1	2	3
NOVOLANDIA Lučenec - Rapovce	4.7.2012	600	4	0	4
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Rimavskej Sobote					
okres Revúca					
Vodný a vitálny svet Predná Hora	17.1.2008	60	0	6	6
Revúca, Rekreačné zariadenie Pstružné	4.7.2014	40	0	2	2
okres Rimavská Sobota					
Krytá plaváreň Rimavská Sobota	1.1.1987	174	0	2	2
Agroturistický areál wellnes Včelince	21.10.2014	21	0	2	2
Balneoterapia PJK Číž,a.s.	4.2.1988	11	0	1	1
Saunový svet Číž	23.10.2007	7	0	2	2
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Veľkom Krtíši					
okres Veľký Krtíš					
Dolná Strehová, AQUATERMAL,	5.8.2011	100	2	1	3

Wellness					
Krytá plaváreň Veľký Krtíš	1.1.2000	100	0	2	2
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Zvolene					
okres Detva					
Hriňová, Horský hotel POĽANA	30.6.2003	30	0	1	1
Látky, Hotel ZERRENPACH	9.3.2006	20	0	1	1
Penzión KERAMETAL Látky	17.2.2004	18	0	1	1
The Grand Vígl'as	16.9.2014	13	0	2	2
Wellness Masarykov dvor Vígl'as	14.10.2015	28	0	2	2
okres Krupina					
Dudince, Hotel FLÓRA	2.4.2004	43	0	2	2
Dudince, Hotel HVIEZDA	30.3.2005	100	0	2	2
Dudince, Hotel JANTÁR	21.9.2004	90	0	1	1
Dudince, Hotel PRAMEŇ Relax centrum	28.1.2010	48	0	2	2
Dudince, Kúpele Dudince	30.10.2006	50	1	2	3
Dudince, LÚ Diamant	2.12.2004	58	1	3	4
Dudince, Penzión MLYNÁRKA	18.3.2009	50	0	3	3
okres Zvolen					
HOLIDAYPARK Kováčová	15.8.2013	620	7	1	8
Kúpele Kováčová	26.3.2007	23	1	0	1
LRS ZVJS a OO Kováčová	17.2.2010	42	1	0	1
NRC Kováčová	26.2.2004	88	3	1	4
Špecializovaný liečebný ústav Marína, Kováčová	2.4.2003	35	2	2	4
Sliač, Gynpor relax	4.12.2014	17	0	1	1
Sliač, Hotel KASKÁDY	11.7.2007	480	4	3	7
Zvolen, Kúpele Sliač	9.4.1996	38	1	1	2
Zvolen, Hotel Kráľová	11.3.2016	10	0	1	1
Zvolen, Hotel TENIS	20.6.2011	58	0	4	4
Mestské kúpele Zvolen	10.1.2019	120	0	1	1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Žiari nad Hronom					
okres Banská Štiavnica					

Mestské kúpele - plaváreň Banská Štiavnica	30.1.2019	100	0	2	2
okres Žarnovica					
Hotel SALAMANDRA, Hodruša Hámre	23.1.2014	72	0	2	2
okres Žiar nad Hronom					
Hotel Golfer, Kremnica	8.11.2017	10	0	1	1
Športovo - rekreačné zariadenie, Kremnica	12.4.2013	56	0	3	3
Hotel SITNO, Vyhne	27.9.2013	68	6	0	6
Hotel TERMÁL, Vyhne	13.1.2012	36	2	0	2
Vodný raj Vyhne - výplavový bazén	12.5.2015	62	1	0	1
Krytá plaváreň Žiar nad Hronom	10.6.2002	174	0	4	4
Sumárne údaje za kraj		4995	37	136	173
BRATISLAVSKÝ KRAJ					
Regionálny úrad verejného zdravotníctva Bratislava hlavné mesto so sídlom v Bratislave					
okres Bratislava I					
Hotel Albrecht	22.2.2010	10	0	1	1
Hotel CROWNE PLAZA	1.12.2006	15	0	1	1
Hotel DANUBE	16.6.2008	15	0	2	2
Hotel DEVÍN	7.6.2004	20	0	2	2
Hotel Marrols	14.4.2003	6	0	1	1
okres Bratislava II					
Golem Club Central	22.11.2012	65	0	3	3
Hotel Holiday Inn	10.4.2006	45	0	2	2
Wellness centrum - NIVY	20.8.2008	180	0	8	8
okres Bratislava III					
Double tree by Hilton	27.4.2011		16	0	1
Plaváreň Pasienky	1.1.1974	600	0	4	4
Športová hala Mladosť	3.8.2016	13	0	2	2
okres Bratislava IV					
Plaváreň - Š. Kráľika 3/A	17.1.2013	36	0	1	1
W Hotel	5.8.2008	7	0	1	1
okres Bratislava V					
BODY Energy Club	18.3.2016	40	0	2	2

Petržalská plaváreň	10.8.2016	180	0	4	4
okres Malacky					
Krytá plaváreň-Malina	1.5.2004	50	0	2	2
Agro Partner	6.8.2007	8	0	3	3
Wilisport	28.5.2007	8	0	2	2
okres Pezinok					
Krytá plaváreň, Pezinok	17.9.2001	30	0	2	2
okres Senec					
Aquathermal Senec	15.9.2008	1200	0	10	10
Sumárne údaje za kraj		2544	0	54	54
KOŠICKÝ KRAJ					
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach					
okres Košice I					
Košice, RŠS Jahodná	7.1.2013	60	0	1	1
Košice, FORMA CLUB, Žriedlova 11	21.10.2010	13	0	2	2
Košice, Hotel Ambassador	20.10.2009	3	0	1	1
Košice, Hotel Bankov	17.12.2002	16	0	1	1
Košice, Hotel Bristol	24.4.2006	15	0	2	2
Košice, Hotel Doubletree by Hilton	19.2.2009	6	0	1	1
Košice, Hotel Golden Royal - Indické ajurvedske kúpele Rasajana SPA	10.8.2011	14	0	2	2
Košice, Hotel Yasmin	11.9.2009	4	0	1	1
Košice, Mestská krytá plaváreň	6.5.2013	296	0	2	2
Košice, Penzión Hradbová	10.5.2010	10	0	1	1
Košice, Rímsky dom SPQR	11.3.2008	14	0	2	2
Košice, Women´s World - Wellness-spa, Štefánikova 20	6.12.2013	4	0	1	1
okres Košice II					
Košice, Wellnesscentrum 3 PLE	16.5.2014	40	0	1	1
Klinika FBLLR, Trieda SNP 1	2.1.2010	20	0	1	1
FRO Nemocnica Šaca Lúčna 57	1.6.2019	30	0	2	2
Košice IV					

Košice, Pension Barca, Gavlovičova 1	14.2.2013	20	0	1	1
Košice, ARCUS-Specializované zariadenie a zariadenie pre seniorov, Skladná 4	1.7.2016	20	0	1	1
Košice, CITY WELLNESS, Krivá 25	5.11.2010	6	0	1	1
Košice, Spoločensko-relax.centrum, Milosrdenstva 4	14.7.1998	18	0	1	1
okres Košice - okolie					
Drienovecké kúpele - Rehabilitačný dom s ubytovaním	14.7.2014	40	0	2	2
Kechnec - Wellnes centrum v Športovom areáli	25.3.2013	14	0	2	2
Košická Belá - Relaxcentrum pri Penzióne LESANKA	5.12.2011	29	0	2	2
Košická Belá - Vitálny svet v Penzióne Sivec	29.6.2016	23	0	2	2
Malá Ida - Relaxcentrum v Hoteli Slamený dom	14.3.2016	15	0	2	2
Zlatá Idka - Vitálny svet v RZ Zlatá Idka	5.4.2007	16	0	2	2
Čaňa - TERRA VITAE wellness	18.4.2016	8	0	1	1
Štós kúpele - Vitálny vodný svet	15.5.2013	43	0	2	2
Haniska, Wellness ZICHY	17.6.2019		20	0	1
Ždaňa - Relaxcentrum ZEN beauty spa	17.12.2014	10	0	1	1
okres Košice I,II,III,IV					
Košice, ÚVV a ÚVTOS, Floriánska 18	10.7.2014	14	0	1	1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Michalovciach					
okres Michalovce					
Bazén v ORS Chemes na Zemplínskej Šírave	25.11.2016	23	0	2	2
Bazén v hoteli Poštár	9.7.2010	16	0	1	1
Thermalpark Šírava	12.6.2014	250	1	6	7
Bazén v hoteli Mousson	31.1.2011	10	0	1	1
Krytá plaváreň	24.5.1999	115	0	1	1
Bazén v Penzióne STEFANIE	7.8.2006	20	0	1	1

Bazén v hoteli Vinnay na Vinianskom jazere	10.7.2014	20	0	1	1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Rožňave					
okres Rožňava					
Wellness a Penzión " na Konskom dvore "	8.8.2014	16	0	2	2
Bazén hotel Hrádok SMZ Služby, a.s.Jeľšava	5.2.1997	50	0	1	1
Wellness Garni Hotel Šport Rožňava	15.7.2014	4	0	1	1
Zuzana Németh-Wellness zdravia a vitality	18.8.2010	4	0	1	1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Spišskej Novej Vsi					
okres Spišská Nová Ves					
Krytá plaváreň Krompachy	21.8.2007	128	0	2	2
Krytá plaváreň Spišská Nová Ves	8.11.2005	108	0	2	2
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trebišove					
okres Trebišov					
DPL, n.o. Hraň	13.11.2013	10	0	1	1
Relaxačné centrum	19.3.2019	8	0	2	2
Penzión PRECEDENS	13.11.2013	15	0	2	2
Penzión Aqua Maria - Wellness	28.11.2014	10	0	1	1
Sumárne údaje za kraj		1668	1	72	73
NITRIANSKY KRAJ					
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Komárne					
okres Komárno					
Krytá plaváreň Komárno	1.1.2008	120	0	2	2
TK Komárno	26.2.2008	1500	5	3	8
TK Nesvady	22.7.2019	1130	2	3	5
Wellness centrum Patince	1.7.2006	250	6	0	6
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Leviciach					
okres Levice					
Hotel PARK	22.5.2002	90	0	3	3
Relaxačno-športový areál Kalná nad Hronom	9.11.2009	55	0	1	1

Krytá plaváreň	24.11.1998	100	0	2	2
Relaxačné centrum	11.3.2004	24	0	1	1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre					
okres Nitra					
Kaštieľ Mojmírovce	31.5.2006	80	0	1	1
Krytá plaváreň Nitra	22.6.1994	137	0	2	2
Plavecký bazén Hotel Capital	16.7.2013	5	0	1	1
RELAX FANTASY NITRA	16.8.2005	10	0	1	1
Hotel Thermal Kesov	22.4.1996	40	1	0	1
ThermalPark NITRAVA	13.10.2015	400	3	2	5
okres Šaľa					
Krytá plaváreň Duslo Šaľa	10.10.2003	300	0	2	2
okres Zlaté Moravce					
Hotel Tartuf Beladice	28.12.2006	40	0	2	2
Hotel ViOn Zlaté Moravce	28.12.2006	16	0	1	1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nových Zámkoch					
okres Nové Zámky					
SOŠ Dvory nad Žitavou	31.5.1999	250	0	1	1
Plavecké jaskyňky Žabka,Nové Zámky	5.12.2011	10	0	1	1
Relax komplex-Krytá plaváreň, Nové Zámky	27.4.2007	100	0	2	2
Wellness centrum, Palárikovo	6.2.2014	28	0	1	1
Penzión ENERGY I Podhájska	6.6.2011	55	1	0	1
TK Podhájska	18.11.2002	5500	4	9	13
Wellness centrum Aquamarin,Podhájska	27.3.2012	300	2	7	9
Hotel Guest Centre Štúrovo	1.7.2011	30	1	0	1
TK I Štúrovo	2.3.1999	10300	11	0	11
Wellness v hoteli Thermal Štúrovo	6.2.2019	23	3	0	3
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Topolčanoch					
okres Topolčany					
Wellness centrum hotela Chateau Appony	1.10.2011	30	0	2	2
Krytá plaváreň Topolčany	13.9.1992	160	0	2	2

Sumárne údaje za kraj		21083	39	52	91
PREŠOVSKÝ KRAJ					
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Bardejove					
okres Bardejov					
Hotel pod Bránou - vírivá vaňa	17.7.2019	6	0	1	1
Krytá plaváreň a Wellness Bardejov	31.5.2019	66	0	3	3
Vírivé vane Whirpool, Bardejovské Kúpele	12.1.2006	8	0	2	2
Wellness Spa, Bardejovské Kúpele	20.1.2012	120	0	3	3
rehabilitačný bazén, Bardejovské Kúpele	9.3.1994	17	0	1	1
vírivá vaňa v Hoteli Alexander	8.1.2016	9	0	1	1
vírivá vaňa v Športcentre Bardejov	23.6.2016	4	0	1	1
školský bazén, Raslavice	21.6.2005	12	0	1	1
Bazén v penzióne Slniečny majer, Stebnícka Huta	3.4.2007	27	0	1	1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Humennom					
okres Humenné					
Kúpalisko Humenné	18.12.1981	150	0	2	2
okres Snina					
Hotel Kamei	1.4.2004	5	0	1	1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Poprade					
okres Kežmarok					
Aquabela Spišská Belá	28.9.2012	14	0	1	1
Hotel Eland Spišská Stará Ves	1.6.2016	30	0	1	1
Hotel Hills Stará Lesná	1.6.2017	26	0	2	2
Hotel Horizont Stará Lesná	19.4.2016	40	0	2	2
Hotel Kontakt Stará Lesná	16.6.2009	80	0	1	1
Hotel Lesná Stará Lesná	20.8.2015	24	0	1	1
Golf International Veľká Lomnica	31.8.2005	30	0	2	2
TK Vrbov	18.6.2010	5000	8	2	10
okres Levoča					
Relax centrum Levočská dolina	11.11.2015	20	0	1	1
okres Poprad					

Hotel Hubert Gerlachov	10.10.2014	30	0	2	2
Hotel Amalia Nová Lesná	22.3.2005	12	0	1	1
AquaCity Poprad	6.7.2004	2200	10	2	12
Krytá plaváreň Svit	11.2.2008	120	0	2	2
Hotel Montfort Tatranská Javorina	4.4.2016	35	0	1	1
Tatry Holiday Resort - Veľký Slavkov	13.11.2015	6	0	1	1
Grand Hotel Bellevue Horný Smokovec	6.3.2007	40	0	1	1
Grandhotel Praha, Tatranská Lomnica	24.3.2014	80	0	2	2
Grandhotel Starý Smokovec	2.9.2013	52	0	1	1
Hotel Atrium Nový Smokovec	10.11.2015	35	0	2	2
Hotel Hutník Tatranské Matliare	19.1.1993	25	0	1	1
Hotel Lomnica Tatranská Lomnica	12.12.2016	30	0	1	1
Hotel Patria Štrbské Pleso	11.2.2002	100	0	3	3
Hotel Slovan Tatranská Lomnica	22.12.2010	30	0	1	1
Hotel Smokovec Starý Smokovec	14.4.2014	12	0	1	1
Hotel Titris Tatranská Lomnica	1.10.2006	100	0	2	2
Hotel Trigán Štrbské Pleso	11.7.2012	39	0	2	2
Hotel Urán Tatranská Lomnica	8.12.2015	46	0	2	2
Národný ústav DTaRCH Dolný Smokovec	1.1.2006	15	0	1	1
Sanatórium Tatranská Kotlina	17.4.2017	20	0	1	1
Wellness hotel Borovica Štrbské Pleso	5.12.2008	25	0	1	1
Grand Hotel Kempinsky Štrbské Pleso	11.4.2011	50	0	2	2
Hotel Nezábudka Tatranská Štrba	2.5.2019	15	0	1	1
Hotel Sipox Štrba	2.1.2008	25	0	1	1
Hotel Toliar Štrbské Pleso	1.7.2013	20	0	3	3
Penzión Ždiaranka	5.5.2016	18	0	1	1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Prešove					
okres Prešov					
plavecký bazén v hotely CANYON	3.1.2001	10	0	1	1
Aquapark Delňa	6.7.2012	347	0	3	3
SPŠ Strojnícka	2.9.2015	100	0	1	1
ZŠ Nešpora 2	19.12.1985	200	0	1	1

krytý bazén pri MŠ Bajkalská 31	1.1.1998	10	0	1	1
krytý bazén pri Prešovskej univerzite, 17. novembra 1	8.11.1994	100	0	1	1
školský bazén Májové námestie 1	1.9.1986	100	0	1	1
ZŠ Nešporova 2	19.12.1985	200		1	1
Šariš Park relaxačný bazén	25.3.2008	12	0	1	1
okres Sabinov					
kryté kúpalisko Drienica	5.2.2007	600	0	1	1
Spojená škola Sabinov	3.10.2016	100	0	1	1
ZTS Golem Klub	21.9.2006	14	0	1	1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Starej Ľubovni					
okres Stará Ľubovňa					
Lesnica, Penzión *** Chata Pieniny	30.6.2016	35	0	1	1
Podolíneec, Wellnes Masvital	25.07.2016	9	0	1	1
Stará Ľubovňa, Krytá plaváreň	1.3.2000	120	0	2	2
Ľubovnianske kúpele, Hotel Sorea "Ľubovňa"	9.5.1994	42	0	1	1
Vyšné Ružbachy, Krytý bazén Izabela v areáli TK Vyšné Ružbachy	15.1.2007	144	1	0	1
Vyšné Ružbachy, Penzión San André I	10.3.2005	32	0	1	1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Svidníku					
okres Stropkov					
Stropkov, ZŠ Konštantínova	9.12.2002	74	0	2	2
okres Svidník					
AQUARUTHENIA	20.3.2015	200	0	1	1
AQUARUTHENIA	20.3.2015	200	0	1	1
Bazén pri ZŠ 8. mája	9.1.2003	71	0	1	1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Vranove nad Topľou					
okres Vranov nad Topľou					
Kryté rekreačné bazény - Hotel Zelená Lagúna	29.1.2016	71	0	2	2
Wellness - Hotel Zelená Lagúna	23.7.2015	21	0	2	2

Sumárne údaje za kraj		11540	19	99	118
TREŇCIANSKY KRAJ					
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Prievidzi					
okres Partizánske					
Penzión Kalinka Malé Bielice č.209	1.7.2014	20	1	0	1
Termály Malé Bielice	9.1.2009	300	6	0	6
okres Prievidza					
Hotel Kaskáda	27.11.2007	15	0	1	1
Hotel pod Zámkom, Bojnice	3.3.2014	10	0	1	1
Kúpalisko Remata	1.6.2017	310	0	1	1
Kúpele Bojnice	1.10.2014	550	8	0	8
bazén Hotel Remata	17.7.2006	30	0	1	1
Hutira Slovakia	02.01.2019	30	0	1	1
Plaváreň Prievidza	27.05.2005	75	0	1	1
Národné centrum vodného póla Nováky	22.5.2006	311	0	1	1
Aquavital Opatovce nad Nitrou	5.4.2012	15	0	1	1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Považskej Bystrici					
okres Ilava					
Dubnica n/Váhom,SALUS - relaxcentrum s.r.o.	17.10.2007	5	0	1	1
Krytá plaváreň Nová Dubnica	11.10.2012	150	0	1	1
okres Považská Bystrica					
Papradno, Hotel Podjavorník	10.5.2005	10	0	1	1
MŠK Považská Bystrica s.r.o.	19.10.2004	150	0	2	2
Relaxačné centrum	31.8.2019	15	0	2	2
SWIM CLUB wellness	12.12.2011	20	0	2	2
Wellness centrum, Gino Park Palace	15.11.2019	20	0	1	1
okres Púchov					
Belušské Slatiny, Stredisko rekondičných služieb	26.8.2009	8	0	1	1
Lazy pod Makytou, Hotel František	16.2.2012	15	0	1	1
Wellness & Spa Hotel Čertov	13.1.2014	25	0	3	3

Kúpele Nimnica, Rehabilitačný bazén	29.5.2009	15	0	2	2
AQUA Púchov	10.2.2017	100	0	4	4
MŠK Púchov s.r.o.	19.4.2004	200	0	1	1
Púchov, Hotel Alexandra	22.1.2010	4	0	1	1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trenčíne					
okres Bánovce nad Bebravou					
Mestské kryté kúpalisko Bánovce nad Bebravou	25.9.2004	80	2	0	2
okres Myjava					
Mestské kryté kúpalisko Myjava	1.10.1988	125	0	2	2
Krytý bazén - Agropenzión Adam, Podkylava	23.6.2005	16	0	1	1
okres Nové Mesto nad Váhom					
Krytý bazén - Hotel Inovec, Bezovec	1.1.2014	15	0	1	1
Krytý bazén - SOŠ Nové Mesto nad Váhom	1.9.2007	35	0	1	1
Krytý bazén - ŠKM Stará Turá	1.5.2006	60	0	1	1
okres Trenčín					
Krytý bazén - Justičná akadémia, Omšenie	31.3.2008	11	0	1	1
Krytý bazén - LRS ZVJS Omšenie	1.1.2009	40	0	1	1
Krytý bazén - Hotel Flóra, Trenčianske Teplice	7.8.2006	43	0	1	1
Krytý bazén - Hotel Most Slávy, Trenčianske Teplice	15.2.2010	10	0	1	1
Krytý bazén - Hotel Slovakia, Trenčianske Teplice	10.10.2005	24	0	1	1
Krytý bazén - Parkhotel Baračka, Trenčianske Teplice	10.9.2001	25	0	1	1
Krytý bazén - ZŠ Trenčianske Teplice	1.9.2009	30	0	1	1
Kúpalisko Zelená žaba Trenčianske Teplice – saunový svet	18.8.2017	6	0	1	1
Nekrytý bazén - Grand, Trenčianske Teplice	19.1.2009	68	0	2	2
Neplavecký bazén - Hotel PANORAMA, Trenčianske Teplice	18.6.2015	15	0	1	1

Trenčianske Teplice Účelové zariadenie AGRA	5.11.2015	15	0	1	1
Hotel Elizabeth, wellness - oddychový bazén, Trenčín	7.12.2012	8	0	1	1
Krytý bazén - DSS DEMY Trenčín	13.6.2006	10	0	1	1
Krytý bazén - IX. ZŠ Trenčín-Juh	1.9.2007	20	0	1	1
Krytý bazén ŠG v areálii SOŠ stavebná Trenčín	1.9.2007	60	0	1	1
Mestské kryté kúpalisko Trenčín	1.12.1999	200	0	2	2
Súkromná materská škola Slimáčik, Trenčín	14.1.2015	6	0	1	1
Wellness KRYOWELL - vírivý bazén, Trenčín	26.4.2013	8	0	1	1
Sumárne údaje za kraj		3333	17	57	74
TRNAVSKÝ KRAJ					
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Dunajskej Strede					
okres Dunajská Streda					
Hotel RING	14.12.2012	50	1	1	2
Hotel Therma	6.8.2007	50	0	5	5
THERMALPARK DS	15.1.2008	4000	2	11	13
Betty Pension	21.9.2007	54	0	1	1
Hotel Orchidea	9.7.2009	40	0	2	2
Termalpark Veľký Meder "Thermal Corvinus"	24.6.2005	5000	11	6	17
Hotel Amade Chateau	15.7.2010	100	0	5	5
AQUATIC SPHERE - Šamorín	12.6.2015	1880	0	8	8
Hotel Kormorán	7.3.2005	20	0	1	1
WELLNESS SPHERE - Šamorín	12.6.2015	50	0	3	3
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Galante					
okres Galanta					
Krytá plaváreň pri Gymnázium s vyučovacím jazykom maďarským Galanta	14.11.2005	70	0	1	1
Penzión a relaxačné centrum Viktória Galanta	25.3.2009	9	0	2	2

Termál centrum GALANDIA Galanta	30.7.2007	887	0	8	8
Agroturistický areál - Relaxačno-rehabilitačné centrum Horné Saliby	13.1.2005	168	3	1	4
Aquáčik Aqua Baby Club, Sereď	2.10.2017	7	0	1	1
Krytá plaváreň Základnej školy J. Fándlyho Sereď	2.2.2005	40	0	1	1
Kongresovo-informačné a poradenské centrum Sládkovičovo	18.3.2010	52	0	2	2
Rekondičné sanatórium Šoporňa-Majšín	24.8.2006	20	0	1	1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Senici					
okres Senica					
Mestská plaváreň Senica	30.9.2016	124	0	3	3
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trnave					
okres Piešťany					
Športovo - relaxačné centrum ADELI	17.6.2016	80	0	1	1
okres Trnava					
Plaváreň Prednádražie	1.1.1980	80	0	1	1
Plaváreň Zátvor	1.1.1995	50	0	1	1
RELAX AQUA SPA	17.12.2015	350	0	4	4
Sumárne údaje za kraj		13194	17	71	88
ŽILINSKÝ KRAJ					
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Dolnom Kubíne					
okres Dolný Kubín					
AQUA Kubín - saunový svet	29.12.2017	8	0	2	2
Aquarelax Dolný Kubín	28.1.2010	600	0	7	7
Hotel Park**** - neplavecký bazén	14.1.2016	20	0	2	2
Penzión Rosnička	27.8.2014	20	0	1	1
okres Námestovo					
Hotel Tyrapol - bazén	15.3.2010	15	0	1	1
okres Tvrdošín					
bazén - Wellness centrum LAVIDA Oravský háj	11.7.2013	21	0	1	1

Hotel Julianin dvor	18.10.2013	16	0	1	1
Meander Oravice II.	11.3.2013	600	3	0	3
Meander Oravice II.	11.3.2013	1200	7	0	7
TK Oravice	18.5.2001	1000	2	0	2
Hotel Gobor - vodný svet	30.7.2014	24	0	2	2
bazén pri penzióne JOSU Zuberec	27.11.2012	30	0	1	1
Bazény pri hoteli Altis	15.06.2008	120	0	3	3
Mestská plaváreň Tvrdošín	18.06.2019	136	0	2	2
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Liptovskom Mikuláši					
okres Liptovský Mikuláš					
Hotel Družba	15.2.2007	10	0	6	6
Hotel F.I.M	10.7.2002	10	0	2	2
Hotel Fis Jasná	23.12.2008	10	0	2	2
Hotel Grand Jasná	7.5.2007	20	0	3	3
Hotel Junior Jasná	26.1.2009	22	0	1	1
Hotel Repiská	3.7.2000	20	0	2	2
Hotel Tri studničky	1.1.2015	6	0	1	1
Wellness Hotel Chopok	7.12.2009	47	0	5	5
Hotel Grand Castle	8.10.2010	15	0	1	1
Hotel Alexandra	29.9.2011	61	0	2	2
Krytá plaváreň Liptovský Ján	18.5.2000	80	2	0	2
Liptovský dvor	13.9.2005	13	0	1	1
Penzión Una	8.11.2010	5	0	1	1
Relax hotel Avena	10.12.2004	20	0	1	1
Aquapark Tatralandia	31.5.2006	5000	2	12	14
Hotel Jánošík	14.10.2008	10	0	2	2
Krytá plaváreň Liptovský Mikuláš	6.8.1999	120	0	2	2
Penzión Alžbeta Demänová 480	6.5.2014	15	0	3	3
Penzión Mária Bodice	18.12.2015	8	0	1	1
Relax hotel Sojka, Malatíny	22.12.2009	48	0	2	2
Hotel Permon	13.11.2009	200	0	5	5
Hotel Pieris	21.1.2015	12	0	2	2

okres Ružomberok					
Vodný park Bešeňová	29.12.2003	6500	8	13	21
Turisticko - relaxačný komplex Liptovská Osada	8.12.2015	116	0	4	4
Kúpele Lúčky	22.8.2008	800	2	2	4
Hotel Áčko	23.12.2009	24	0	2	2
Krytá plaváreň Ružomberok	11.8.1971	100	0	1	1
Penzión Gejdák	29.4.2009	20	0	1	1
RZ Jazierce	20.3.2014	6	0	1	1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Martine					
okres Martin					
Krytá plaváreň SUNNY Martin	27.5.1998	30	0	1	1
Krytá plaváreň v Hoteli Victoria	11.2.2008	20	0	1	1
Plaváreň FIT KLUB s.r.o.	27.9.2004	30	0	2	2
okres Turčianske Teplice					
AQUAPARK - SLK	31.8.2007	426	2	3	5
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Čadci					
okres Čadca					
Krytá plaváreň	4.11.2003	150	0	1	1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Žiline					
okres Bytča					
Športcentrum , Malobyččianska ul 5	22.7.2015	4	0	1	1
okres Žilina					
Belá, Hotel Bránica	14.3.2005	5	0	3	3
Penzión Starý mlyn, Belá	22.3.2016	6	0	1	1
Village resort Hanuliak, Belá	4.5.2016	70	0	3	3
CHATEAU Gbeľany	15.2.2016	15	0	2	2
Penzión VILLA, Kónská	9.2.2009	8	0	2	2
Obytný súbor Krasňany	14.8.2017	10	0	1	1
Hotel Diplomat, Rajecké Teplice	6.8.2009	50	0	2	2
Hotel RELAX, Rajecké Teplice	15.3.2013	4	0	1	1
Hotel Skalka, Rajecké Teplice	9.3.2011	8	0	1	1

Hotel Skalka, Rajecké Teplice	9.3.2011	8	0	1	1
	3.07.2001- vnútorné bazény	74	7	0	7
	12.10.2012, 20.11.2015- vonkajšie bazény	250			
Rajecké Teplice, KD Afrodite					
Penzión Kunerád	31.8.2012	7	0	1	1
Hotel Diery, Biely Potok	3.6.2016	6	0	2	2
Hotel Rozsutec, Vrátna	31.1.2011	8	0	2	2
Relax. - informačné centrum Terchovec	11.7.2008	74	0	3	3
Terchová-Štefanová, Hotel Boboty	21.4.2006	17	0	1	1
MEDCENTRUM s.r.o. Žilina	1.1.2017	10	0	1	1
Mestská krytá plaváreň, Žilina	9.1.1997	333	0	1	1
Michal Janovec - OAZIS	27.6.2008	7	0	1	1
Penzión Central Park	25.6.2012	10	0	1	1
Penzión Central Park, vírivá vaňa	25.6.2012	4	0	1	1
Villa Nečas	1.2.2013	6	0	1	1
Wellness PARADISE, Žilina	1.1.2019	4	1	0	1
Žilina, Hotel Holiday Inn	4.5.2007	10	0	2	2
Sumárne údaje za kraj		18792	36	148	184
Sumárne údaje za SR		77149	166	689	855

Tabuľka č. 2.4: Prehľad kvality vody umelých kúpalísk s celoročnou prevádzkou v SR za rok 2019

Umelé kúpaliská

Kraj								
Okres								
Obec								
	Vzorky			Ukazovatele				
Názov kúpaliska	vyšetrené spolu	počet prekročených s MH	% nevyhovujúcich	spolu vyšetrených	s prekročenou MH spolu	mikrobiologické	biologické	fyzikálno-chemické

Banskobystrický kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Banskej Bystrici								
okres Banská Bystrica								
Banská Bystrica - Šachtičky, Horský hotel ŠACHTIČKA - bazén - relaxačné centrum	7	5	71,43	91	9	3		6
Banská Bystrica, Hotel DIXON - bazén - Wellness centrum	15	12	80	192	22	7		15
Banská Bystrica, Kremnička, ICE FIT, vírivý bazén	Bazén nebol v prevádzke.							
Banská Bystrica, Krytá plaváreň Štiavničky	15	3	20	197	4			4
Banská Bystrica, Plavecké jasličky BABY CLUB ŽABKA	6	5	83,33	66	5			5
Banská Bystrica, Sládkovičova 98, Relaxačné štúdio pre deti a dospelých LuSyl	4	4	100	52	6			6
Banská Bystrica, UMB - krytá plaváreň	4	1	25	52	1	1		
Banská Bystrica, plavecký bazén v budove Finančnej správy	4	1	25	52	1	1		
Banská Bystrica, Štiavničky sauna	5	5	100	66	7			7
Donovaly, Apartmánový dom ŠAFRAN - bazén - Wellness centrum	2	1	50	26	1			1
Donovaly, Hotel ENCIÁN, Wellness centrum	4	4	100	53	6			6
Donovaly, Hotel	4	3	75	52	6	1		5

GALILEO, Wellness - vírivý bazén								
Donovaly, Penzión LIMBA - bazén - vodný svet	4	1	25	52	1			1
Donovaly, ŠPORTHOTEL - Wellness - bazénová časť	12	8	66,67	158	14	2		12
Donovaly, Školské a rehabilitačné stredisko Colnej správy	Bazén nebol v prevádzke.							
Selce, Hotel Fuggerov dvor - Wellness	8	2	25	104	4	1		3
Staré Hory, Hotel ALTENBERG - relaxačný bazén - relaxačné centrum	4	2	50	50	4	4		
Ľubietová - Ranč Čeljenec-Wellness centrum	5	4	80	64	5	1		4
Banská Bystrica, INN WELLNESS – 1 bazén	1	1	100	12	1			1
Banská Bystrica, OCA, Floating – floating tank	4	4	100	45	6	2		4
Donovaly, Vila AMBIENTE	2	1	50	16	1	1		
okres Brezno								
Braväcovo, Penzión SCHWEINTAAL, vírivý bazén	3	3	100	39	5	1		4
Brezno, Krytá plaváreň	8	3	37,50	104	4	1		3
Bystrá, Hotel BYSTRÁ - Wellness	16	1	6,25	210	2			2
Bystrá, Penzión DÚHOVÝ PSTRUH	3	3	100	39	5	4		1
Heľpa, Hotel Heľpa - vitálny svet	3	3	100	38	6	4	1	1
Heľpa, Penzión MAJK - krytý bazén	3	3	100	37	4			4

Horná Lehota - Tále, Hotel PARTIZÁN - Wellness	20	10	50	262	19	7	2	10
Horná Lehota - Tále, Hotel STUPKA - Wellness+bazén	8	6	75	106	9	1		8
Mýto pod Ďumbierom, Hotel MÝTO - krytý bazén a Wellness centrum	7	4	57,14	93	5			5
Mýto pod Ďumbierom, Penzión ADIKA - vírivý bazén	4	1	25	52	2			2
Horná Lehota - Krpáčovo, Vzdelávacie a rehabilitačné centrum prokuratúry SR	4	2	50	52	4			4
Pohronská Polhora - Zbojská - Doškoľovacie a rekreačné stredisko	3	3	100	29	4		2	2
Telgárt, Hotel Telgárt, Relax centrum - bazén	3	2	66,67	29	3	1		2
Telgárt, Wellness Relax Centrum - vírivý bazén	4	4	100	50	12	3		9
Závadka nad Hronom, Krytá plaváreň	4	3	75	50	3	3		
Bystrá, Penzión BYSTRINKA, vonkajší Wellnes – 1 vírivý bazén	4	3	75	52	8	5		3
Horná Lehota – Trangoška, Hotel SRDIEČKO, Wellness – 2 vonkajšie vírivé bazény	4	3	75	52	5	3		2
Osrblie, Hotel ZERRENPAACH, Wellness – 1 vírivý bazén	4	4	100	52	10			10
Brezno–zimný štadión-sauna – 1 ochladzovací bazén	2	1	50	26	1	1		

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Lučenci								
okres Lučenec								
Zámocký hotel Galícia Nueva Wellness	14	2	14,29	181	2	1		1
Rapovce, termálne kúpalisko, 3 bazény vo Wellness	45	7	15,56	508	13	11		2
NOVOLANDIA Lučenec - Rapovce	64	12	18,75	762	18	1		17
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Rimavskej Sobote								
okres Revúca								
Vodný a vitálny svet Predná Hora	71	18	25,35	855	32	14		18
Rekreačné zariadenie Pstružné	Bazén nebol v prevádzke.							
okres Rimavská Sobota								
Krytá plaváreň Rimavská Sobota	24	4	16,67	312	4			4
Agroturistický areál wellnes Včelince	5	4	80	65	7	3		4
Balneoterapia PJK Číž,a.s.	12	2	16,67	156	2			2
Saunový svet Číž	14	3	21,43	182	5			5
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Veľkom Krtíši								
okres Veľký Krtíš								
Dolná Strehová, Wellness AQUATERMAL	70	10	14,29	890	10	1		9
Krytá plaváreň Veľký Krtíš	24	4	16,67	227	4	2		2
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Zvolene								
okres Detva								
Horský hotel Poľana	Vnútorný bazén nie je v prevádzke od 15.7.2012							
Látky, Hotel ZERRENPAČ	4	1	25	51	1			1
Penzión Kerametal Látky	Mimo prevádzky z dôvodu vyhorenia objektu v decembri 2015.							

Vígľaš, The Grand	21	9	42,86	265	11	1		10
Vígľaš, Masarykov dvor	20	10	50	260	14	1		13
okres Krupina								
Hotel Flóra	22	2	9,09	262	2	2		
Hotel Hviezda	25	4	16	310	5	3		2
Hotel Jantár	11		0	158				
Hotel Prameň Relax centrum	22		0	218				
Kúpele Dudince	35	9	25,71	343	10	2		8
LÚ Diamant	39	10	25,64	413	17	4		13
Penzión Mlynárka	21	20	95,24	251	47			47
okres Zvolen								
HOLIDAYPARK Kováčová	73	2	2,74	862	2			2
Kúpele Kováčová	19	1	5,26	216	2	1		1
LRS ZVJS a OO Kováčová	9		0	111				
NRC Kováčová	32	6	18,75	226	9	6		3
Špecializovaný liečebný ústav Marína	60	3	5	714	7	4		3
Gynpor relax	Vnútrotný plavecký bazén nebol v prevádzke.							
Hotel Kaskády	61	17	27,87	722	19			19
Kúpele Sliach	38	4	10,53	448	6	1		5
Hotel Kráľová	7		0	83				
Hotel Tennis	36	1	2,78	252	1	1		
Mestské kúpele Zvolen	10		0	120				
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Žiari nad Hronom								
okres Banská Štiavnica								
Mestské kúpele - plaváreň Banská Štiavnica	15		0	170				
okres Žarnovica								
Hotel Salamandra, Hodruša Hámre	21	2	9,52	253	2			2

okres Žiar nad Hronom								
Kremnica, Hotel GOLFER –	8	3	37,50	96	4			4
Kremnica, Športovo- rekreačné zariadenie	34	1	2,94	427	1			1
Vyhne, Hotel SITNO	80	3	3,75	956	3			3
Vyhne, Hotel TERMÁL	25		0	247				
Vyhne, Vodný raj	12		0	145				
Žiar nad Hronom, Krytá plaváreň	10	2	20	125	2			2
Sumárne údaje za kraj	1330	305	22,93	15614	477	117	5	355
Bratislavský kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva Bratislava hlavné mesto so sídlom v Bratislave								
okres Bratislava I								
Hotel Albrecht	3	1	33,33	39	1			1
Hotel CROWNE PLAZA	9		0	117				
Hotel DANUBE	Bazény neboli v prevádzke.							
Hotel DEVÍN	10	4	40	126	4			4
Hotel Marrols	7	2	28,57	90	2			2
okres Bratislava II								
Golem Club Central	27	3	11,11	348	4			4
Hotel Holiday Inn	18		0	230				
Wellness centrum - NIVY	62	10	16,13	776	10	3		7
okres Bratislava III								
Double tree by Hilton	9		0	116				
Plaváreň Pasienky	18	1	5,56	231	1			1
Športová hala Mladosť	12	11	91,67	156	14			14
okres Bratislava IV								
Plaváreň - Š. Králik 3/A	Plavecký bazén nebol v prevádzke.							
W Hotel	Bazén nebol v prevádzke.							
okres Bratislava V								
BODY Energy Club	16	2	12,50	207	2			2

Petržalská plaváreň	52	13	25	589	15	4		11
okres Malacky								
Krytá plaváreň-Malina	6	4	66,67	73	9	6		3
Agro Partner	Bazény neboli v prevádzke.							
Wilisport	Bazény neboli v prevádzke.							
okres Pezinok								
Krytá plaváreň, Pezinok	22	1	4,55	274	2	2		
okres Senec								
Aquathermal Senec	81	2	2,47	1017	2			2
Sumárne údaje za kraj	352	54	15,34	4389	66	15	0	51
Košický kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach								
okres Košice I								
Košice, RŠS Jahodná	Bazén nebol v prevádzke.							
Košice, FORMA CLUB, Žriedlova 11	13	2	15,38	146	2	2		
Košice, Hotel Ambassador	12	2	16,67	158	2			2
Košice, Hotel Bankov	12	3	25,00	156	4			4
Košice, Hotel Bristol	9	2	22,22	117	4	4		
Košice, Hotel Doubletree by Hilton	11	1	9,09	146	1			1
Košice, Hotel Golden Royal - Indické ajurvedske kúpele Rasajana SPA	31	19	61,29	365	27	7		20
Košice, Hotel Yasmin	11	2	18,18	140	2	1		1
Košice, Mestská krytá plaváreň	54	15	27,78	686	19			19
Košice, Penzión Hradbová	7	3	42,86	93	6	2		4
Košice, Rímsky dom SPQR	24	1	4,17	314	1			1
Košice, Women´s World - Wellness-spa, Štefánikova 20	11	2	18,18	122	3	2		1
okres Košice II								

Klinika FBLR, Trieda SNP 1	11			143				
Wellnesscentrum 3 PLE	14	6	42,86	174	9	5		4
FRO Nemocnica Šaca Lúčna 57	16	8	50	208	10	2		8
okres Košice IV								
Košice, Pension Barca, Gavlovičova 1	Bazén nebol v prevádzke.							
Klinika FBLR, Rastislavova 43	11	6	54,55	143	6			6
ARCUS – Zariadenie sociálnych služieb	9		0	117				
City Wellness	9	3	33,33	118	3			3
Spoločensko-relaxačné centrum	10	3	30	132	3			3
okres Košice - okolie								
Drienovecké kúpele, Rehabilitačný dom s ubytovaním	20	9	45	265	10	1		9
Haniska, Wellness ZICHY	4		0	52				
Kechnec, Wellness centrum v ŠA	24	1	4,17	312	2			2
Košická Belá, Relaxcentrum pri Penzióne Lesanka	25	9	36	318	11	1		10
Košická Belá, Vitálny svet v Penzióne Sivec	16	5	31,25	212	12	4		8
Malá Ida, Relaxcentrum v Hoteli Slamený dom	20	9	45	264	12	9		3
Zlatá Idka, RZ Zlatá Idka	25	3	12	305	4	3		1
Čaňa - TERRA VITAE wellness	Hydromasážny bazén nebol v prevádzke.							
Štós kúpele - Vitálny vodný svet	22	9	40,91	290	12	2		10
Ždaňa - Relaxcentrum ZEN	11	3	27,27	122	3	2		1

beauty spa								
okres Košice III								
Košice, ÚVV a ÚVTOS, Floriánska 18	11		0	143				
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Michalovciach								
okres Michalovce								
Bazén v ORS Chemes na Zemplínskej Šírave	17		0	204				
Bazén v hoteli Poštár	12	2	16,67	144	2	1		1
Thermalpark Šírava	80	4	5	1000	5	2		3
Bazén v hoteli Mousson	10		0	130				
Krytá plaváreň	7		0	91				
Bazén v Penzióne STEFANIE	9		0	108				
Bazén v hoteli Vinnay na Vinianskom jazere	4	1	25	52	1			1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Rožňave								
okres Rožňava								
Wellness a Penzión " na Konskom dvore "	35	4	11,43	448	5	1		4
Bazén hotel Hrádok SMZ Služby, a.s.Jeľšava	15	2	13,33	198	2			2
Wellness Garni Hotel Šport Rožňava	1	1	100	15	1			1
Zuzana Németh - Wellness zdravia a vitality	Vírivá vaňa nebola v prevádzke.							
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Spišskej Novej Vsi								
okres Spišská Nová Ves								
Krytá plaváreň Krompachy	5	1	20	65	1			1
Krytá plaváreň Spišská Nová Ves	24	1	4,17	311	1			1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trebišove								
okres Trebišov								

DPL, n.o. Hraň	5	1	20	60	1			1
Relaxačné centrum	29	3	10,34	340	3	2		1
Penzión PRECEDENS	23	12	52,17	276	16	4		12
Penzión Aqua Maria - Wellness	Wellness-oddychový bazén nebol v prevádzke.							
Sumárne údaje za kraj	729	158	21,67	9203	206	57	0	149
Nitriansky kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Komárne								
okres Komárno								
Krytá plaváreň Komárno	22		0	286				
TK Komárno	66	7	10,61	831	9	4	2	3
TK Nesvady	57	19	33,33	672	37	27		10
Wellness centrum Patince	78	13	16,67	962	21	17		4
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Leviciach								
okres Levice								
Hotel PARK	24		0	291				
Relaxačno-športový areál Kalná nad Hronom	19	3	15,79	225	6	4		2
Krytá plaváreň	24	6	25	210	7			7
Relaxačné centrum	11	1	9,09	89	1	1		
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre								
okres Nitra								
Kaštieľ Mojmirovce	30	8	26,67	306	13	13		
Krytá plaváreň Nitra	24		0	300				
Plavecký bazén Hotel Capital	Plavecký bazén nebol v prevádzke.							
RELAX FANTASY NITRA	Neplavecký bazén nebol v prevádzke.							
Hotel Thermal Kesov	51	10	19,61	582	16	14		2
ThermalPark NITRAVA	147	75	51,02	1508	126	68	2	56
okres Šaľa								
Krytá plaváreň Duslo Šaľa	12	1	8,33	144	1			1

okres Zlaté Moravce								
Hotel Tartuf Beladice	14		0	155				
Hotel ViOn Zlaté Moravce	30	6	20	303	11	8	1	2
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nových Zámkoch								
okres Nové Zámky								
SOŠ Dvory nad Žitavou	Bazén nebol v prevádzke.							
Plavecké jasličky Žabka,Nové Zámky	14	4	28,57	170	8	3	1	4
Relax komplex-Krytá plaváreň, Nové Zámky	21	1	4,76	273	1	1		
Wellness centrum, Palárikovo	12	1	8,33	159	1			1
Penzión ENERGY I Podhájska	24	1	4,17	306	1	1		
TK Podhájska	186	80	43,01	2377	103	30		73
Wellness centrum Aquamarin,Podhájska	157	57	36,31	2047	58	4		54
Hotel Guest Centre Štúrovo	Bazén nebol v prevádzke.							
TK I Štúrovo	124	5	4,03	1604	6	3		3
Wellness v hoteli Thermal Štúrovo	40	1	2,5	532	1			1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Topolčanoch								
okres Topolčany								
Wellness centrum hotela Chateau Appony	25	17	68	328	24	2		22
Krytá plaváreň Topolčany	54	41	75,93	700	73	4		69
Sumárne údaje za kraj	1266	357	28,2	15 360	524	204	6	314
Prešovský kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Bardejove								
okres Bardejov								
Hotel pod Bránou - vírivá vaňa	4		0	52				
Krytá plaváreň a Wellness	33	8	24,24	426	10	4		6

Bardejov								
rehabilitačný bazén, Bardejovské Kúpele	11	3	27,27	143	4	1		3
Vírivé vane Whirpool, Bardejovské Kúpele	26	5	19,23	328	6	2		4
Wellness Spa, Bardejovské Kúpele	44	14	31,82	533	18	11		7
rehabilitačný bazén, Bardejovské Kúpele	11	3	27,27	143	4	1		3
vírivá vaňa v Hoteli Alexander	6	4	66,67	78	4	3		1
vírivá vaňa v Športcentre Bardejov	Vírivá vaňa nebola v prevádzke.							
školský bazén, Raslavice	5	3	60	65	4	1		3
Bazén v penzióne Slniečny majer, Stebnícka Huta	4	1	25	52	3	3		
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Humennom								
okres Humenné								
Kúpalisko Humenné	20	10	50	218	10	1		9
okres Snina								
Hotel Kamei	6		0	65				
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Poprade								
okres Kežmarok								
Aquabela Spišská Belá	Bazén nebol v prevádzke.							
Hotel Eland Spišská Stará Ves	Bazén nebol v prevádzke.							
Hotel Hills Stará Lesná	Bazén nebol v prevádzke.							
Hotel Horizont Stará Lesná	7	5	71,43	85	5			5
Hotel Kontakt Stará Lesná	3	2	66,67	37	2			2
Hotel Lesná Stará Lesná	3	3	100	37	3			3
Golf International Veľká Lomnica	4	4	100	48	8	3		5
TK Vrbov	76	72	94,74	910	118	48	1	69

okres Levoča								
Relax centrum Levočská dolina	1	1	100	12	1			1
okres Poprad								
Hotel Hubert Gerlachov	1		0	12				
Hotel Amalia Nová Lesná	1	1	100	12	1			1
AquaCity Poprad	93	61	65,59	1097	102	57		45
Krytá plaváreň Svit	9	9	100	108	13			13
Hotel Montfort Tatranská Javorina	Bazén nebol v prevádzke.							
Tatry Holiday Resort - Veľký Slavkov	1	1	100	12	2			2
Grand Hotel Bellevue Horný Smokovec	4	4	100	48	4			4
Grandhotel Praha, Tatranská Lomnica	6	4	66,67	72	5			5
Grandhotel Starý Smokovec	4		0	48				
Hotel Atrium Nový Smokovec	37		0	446				
Hotel Hutník Tatranské Matliare	2	2	100	24	2			2
Hotel Lomnica Tatranská Lomnica	4	1	25	50	1			1
Hotel Patria Štrbské Pleso	9	9	100	108	16	4		12
Hotel Slovan Tatranská Lomnica	1	1	100	12	1			1
Hotel Smokovec Starý Smokovec	4	3	75	48	5	1		4
Hotel Titris Tatranská Lomnica	6	4	66,67	74	9	4		5
Hotel Trigan Štrbské Pleso	8	8	100	96	11	1		10
Hotel Urán Tatranská Lomnica	8	4	50	98	5	1		4

Národný ústav DTaRCH Dolný Smokovec	2	1	50	24	2			2
Sanatórium Tatranská Kotlina	2		0	24				
Wellness hotel Borovica Štrbské Pleso	2	2	100	24	5	1		4
Grand Hotel Kempinsky Štrbské Pleso	19	1	5,26	240	1			1
Hotel Sipox Štrba	2	2	100	24	6	2		4
Hotel Toliar Štrbské Pleso	6	5	83,33	72	10	2		8
Penzión Ždiaranka	2	2	100	24	5	1		4
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Prešove								
okres Prešov								
plavecký bazén v hotely CANYON	Bazén nebol v prevádzke.							
Aquapark Delňa	49	40	81,63	531	53	2		51
krytý bazén pri MŠ Bajkalská 31	4	4	100	44	5			5
SPŠ Strojnícka	9	9	100	99	23	8		15
krytý bazén pri Prešovskej univerzite , 17.novembra 1	7	5	71,43	77	6			6
školský bazén Májové námestie 1	8	8	100	88	20			20
ZŠ Nešpora 2	10	8	80	103	13	1		12
Šariš Park relaxačný bazén	5	3	60	55	3	1		2
okres Sabinov								
kryté kúpalisko Drienica	4		0	44				
Spojená škola Sabinov	Bazén nebol v prevádzke.							
ZTS Golem Klub	Bazén nebol v prevádzke.							
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Starej Ľubovni								
okres Stará Ľubovňa								
Lesnica, Penzión *** Chata Pieniny	3	2	66,67	29	3	3		

Podolíneec, Wellnes Masvital	13	6	46,15	168	12	6		6
Stará Ľubovňa, Krytá plaváreň	7	4	57,14	82	6			6
Ľubovnianske kúpele, Hotel Sorea "Ľubovňa"	6	3	50	69	3			3
Vyšné Ružbachy, Krytý bazén Izabela v areáli TK Vyšné Ružbachy	14	1	7,14	181	2	1		1
Vyšné Ružbachy, Penzión San André I	2	2	100	24	6	3		3
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Svidníku								
okres Stropkov								
Stropkov, ZŠ Konštantínova	20	2	10	242	2			2
okres Svidník								
AQUARUTHENIA	12	9	75	154	14	8		9
AQUARUTHENIA	18	9	50	234	12	9		3
Bazén pri ZŠ 8. mája	8	5	62,50	102	6	2		4
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Vranove nad Topľou								
okres Vranov nad Topľou								
Kryté rekreačné bazény - Hotel Zelená Lagúna	2		0	24				
Wellness -Hotel Zelená Lagúna	2		0	24				
Sumárne údaje za kraj	689	380	55,15	8260	594	195	1	398
Trenčiansky kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Prievidzi								
okres Partizánske								
Penzión Kalinka Malé Bielice č.209	12	10	83,33	144	11	3		8
Termály Malé Bielice	68	18	26,47	801	19	8		11
okres Prievidza								

Hotel Kaskáda	7	7	100	87	8	4		4
Hotel pod Zámkom, Bojnice	13	12	92,31	155	18	7		11
Kúpalisko Bojnice	105	39	37,14	1215	49	26		23
Hutira Slovakai	5	1	20	65	1			1
Kúpalisko Remata	6	4	66,67	68	8	3		5
bazén Hotel Remata	11	10	90,91	135	18	9		9
Národné centrum vodného póla Nováky	16	10	62,50	190	13	4		9
Aquavital Opatovce nad Nitrou	13	11	84,62	154	22	7		15
Plaváreň Prievidza	12	7	58,33	142	8	4		4
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Považskej Bystrici								
okres Ilava								
Dubnica n/Váhom,SALUS- relaxcentrum s.r.o.	2		0	26				
Krytá plaváreň Nová Dubnica	9	6	66,67	115	12	1		11
okres Považská Bystrica								
Papradno, Hotel Podjavorník	7	2	28,57	91	6	4		2
MŠK Považská Bystrica s.r.o.	33	7	21,21	429	7	1		6
Relaxačné centrum	13	1	7,69	168	1	1		
SWIM CLUB wellness	12	2	16,67	156	7	6		1
Wellness centrum, Gino Park Palace	17	6	35,29	221	8	1		7
okres Púchov								
Belušké Slatiny, Stredisko rekondičných služieb	17	1	5,88	222	1			1
Lazy pod Makytou, Hotel František	5	3	60	65	7	3		4
Wellness & Spa Hotel Čertov	16	4	25	208	4			4

Kúpele Nimnica, Rehabilitačný bazén	24	4	16,67	310	6	3		3
AQUA Púchov	32	10	31,25	416	14	3		11
MŠK Púchov s.r.o.	17	7	41,18	221	10	1		9
Púchov,Hotel Alexandra	6	3	50	67	9	2		7
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trenčíne								
okres Bánovce nad Bebravou								
Mestské kryté kúpalisko Bánovce nad Bebravou	19	4	21,05	226	5	3		2
okres Myjava								
Mestské kryté kúpalisko Myjava	14	1	7,14	182	1	1		0
Krytý bazén - Agropenzión Adam, Podkylava	6		0	78	0	0		0
okres Nové Mesto nad Váhom								
Krytý bazén - Hotel Inovec, Bezovec	1		0	13				
Krytý bazén - SOŠ Nové Mesto nad Váhom	8		0	104				
Krytý bazén - ŠKM Stará Turá	10	4	40	130	6	3		3
okres Trenčín								
Krytý bazén - Justičná akadémia, Omšenie	7	1	14,29	93	1			1
Krytý bazén - LRS ZVJS Omšenie	8	1	12,50	104	1		1	
Krytý bazén - Hotel Flóra, Trenčianske Teplice	9	4	44,44	107	5			5
Krytý bazén - Hotel Most Slávy, Trenčianske Teplice	7	3	42,86	84	6	4		2
Krytý bazén - Hotel Slovakia, Trenčianske Teplice	5		0	65				
Krytý bazén - Parkhotel	8	1	12,50	104	1			1

Baračka, Trenčianske Teplice								
Krytý bazén - ZŠ Trenčianske Teplice	6	1	16,67	78	1			1
Kúpalisko Zelená žaba Trenčianske Teplice – saunový svet	35	6	17,14	439	6	2		4
Nekrytý bazén - Grand, Trenčianske Teplice	26		0	211				
Neplavecký bazén - Hotel PANORAMA, Trenčianske Teplice	9	7	77,78	103	15	1		14
Trenčianske Teplice Účelové zariadenie AGRA	4		0	52				
Hotel Elizabeth, wellness - oddychový bazén, Trenčín	8		0	103				
Krytý bazén - DSS DEMY Trenčín	8	3	37,5	96	3	1		2
Krytý bazén - IX. ZŠ Trenčín-Juh	8	3	37,50	89	3	3		
Krytý bazén ŠG v areáli SOŠ stavebná Trenčín	8	3	37,50	94	3	1		2
Kryté kúpalisko Trenčín	16	1	6,25	208	1	1		0
Súkromná materská škola Slimáčik, Trenčín	7	4	57,14	82	4			4
Wellness KRYOWELL - vírivý bazén, Trenčín	11	4	36,36	119	5	5		
Sumárne údaje za kraj	726	236	32,51	8835	334	126	1	207
Trnavský kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Dunajskej Strede								
okres Dunajská Streda								
Hotel RING	Bazén nebol v prevádzke.							
Hotel Therma	51	1	1,96	648	1			1
THERMALPARK DS	151	34	22,52	1787	52	44		8

Betty Pension	5	3	60	55	6	4		2
Hotel Orchidea	4	2	50	51	2	2		
Termalpark Veľký Meder "Thermal Corvinus"	187	39	20,86	2284	53	46		7
Hotel Amade Chateau	55	4	7,27	640	4	2		2
AQUATIC SPHERE - Šamorín	72	8	11,11	900	10	9		1
Hotel Kormorán	Bazén nebol v prevádzke.							
WELLNESS SPHERE - Šamorín	30	1	3,33	389	1			1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Galante								
okres Galanta								
Krytá plaváreň pri Gymnáziu s vyučovacím jazykom maďarským Galanta	10	2	20	130	3			3
Penzión a relaxačné centrum Viktória Galanta	32	12	37,50	359	17	6		11
Termál centrum GALANDIA Galanta	Kvalita vody v bazénoch sa nesledovala.							
Agroturistický areál - Relaxačno-rehabilitačné centrum Horné Saliby	62	5	8,06	758	8	4		4
Aquáčik Aqua Baby Club, Sereď	13	2	15,38	169	2			2
Krytá plaváreň ZŠ J. Fándlyho Sereď	14	3	21,43	188	3	3		
Kongresovo-informačné a poradenské centrum Sládkovičovo	14	2	14,29	184	2	2		
Rekondičné sanatórium Šoporňa-Majšín	15	4	26,67	158	7	5		2
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Senici								
okres Senica								

Mestská plaváreň Senica	9	3	33,33	116	3			3
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trnave								
okres Piešťany								
Športovo-relaxačné centrum ADELI	14	6	42,86	171	6			6
okres Trnava								
Plaváreň Prednádražie	14		0	169				
Plaváreň Zátvor	14		0	167				
RELAX AQUA SPA	58	40	68,97	715	49	8		41
Sumárne údaje za kraj	824	171	20,75	10038	229	135	0	94
Žilinský kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Dolnom Kubíne								
okres Dolný Kubín								
AQUA Kubín - saunový svet	10		0	130				
Aquarelax Dolný Kubín	41	1	2,44	492	1			1
Hotel Park**** - neplavecký bazén	8	2	25	104	2	1		1
Penzión Rosnička	Bazén nebol v prevádzke.							
okres Námestovo								
Hotel Tyrapol - bazén	2		0	26				
okres Tvrdošín								
bazén - Wellness centrum LAVIDA Oravský háj	1		0	13				
Mestská plaváreň Tvrdošín	10		0	130				
Hotel Julianin dvor	13	1	7,69	157	1			1
Meander Oravice	10		0	131				
Meander Oravice	96		0	1253				
TK Oravice	44	8	18,18	571	8	6		2
Hotel Gobor - vodný svet	Zariadenie nebolo v prevádzke.							
Bazény pri hoteli Altis	Bazény neboli v prevádzke.							
Bazén, penzión JOSU	9		0	117				

Zuberec								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Liptovskom Mikuláši								
okres Liptovský Mikuláš								
Hotel Družba	58	3	5,17	751	6			6
Hotel F.I.M	14	2	14,29	182	2			2
Hotel Fis Jasná	4	2	50	50	2	2		
Hotel Grand Jasná	36	1	2,78	465	1	1		
Hotel Junior Jasná	Bazén nebol v prevádzke.							
Hotel Repiská	20	1	5	260	2			2
Hotel Tri studničky	14	1	7,14	182	1			1
Wellness Hotel Chopok	67	6	8,96	871	7	1		6
Hotel Grand Castle	12	4	33,33	129	6	2		4
Hotel Alexandra	26	1	3,85	334	1			1
Krytá plaváreň Liptovský Ján	23	6	26,09	297	6			6
Liptovský dvor	10	1	10	130	1	1		
Penzión Una	Bazén nebol v prevádzke.							
Relax hotel Avena	14	4	28,57	180	7	6		1
Aquapark Tatralandia	176	18	10,23	2153	22	2		20
Hotel Jánošík	22	1	4,55	286	1			1
Krytá plaváreň Liptovský Mikuláš	22	1	4,55	292	1			1
Penzión Alžbeta Demänová 480	12			156				
Penzión Mária Bodice	10		0	130				
Relax hotel Sojka, Malatíny	18		0	234				
Hotel Permon	64		0	775				
Hotel Pieris	26		0	339				
okres Ružomberok								
Vodný park Bešeňová	280	3	1,07	3246	4	1		3
Turisticko - relaxačný	49		0	640				

komplex Liptovská Osada								
Kúpele Lúčky	51	11	21,57	642	11			11
Hotel Áčko	24	2	8,33	312	4	2		2
Krytá plaváreň Ružomberok	12		0	138				
Penzión Gejdák	7		0	91				
RZ Jazierce	18		0	234				
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Martine								
okres Martin								
Krytá plaváreň SUNNY Martin	10	1	10	130	1			1
Krytá plaváreň v Hoteli Victoria	12	11	91,67	156	16			16
Plaváreň FIT KLUB s.r.o.	23	3	13,04	299	3			3
okres Turčianske Teplice								
AQUAPARK - SLK	57	8	14,04	764	11	4		7
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Čadci								
okres Čadca								
Krytá plaváreň	15		0	195				
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Žiline								
okres Bytča								
Športcentrum, Malobytčianska ul 5	3	1	33,33	36	3	1		2
Okres Žilina								
Belá, Hotel Bránica	17	14	82,35	198	22	3		19
Penzión Starý mlyn, Belá	Bazén nebol v prevádzke.							
Village resort Hanuliak, Belá	18	4	22,22	219	4			4
CHATEAU Gbeľany	21		0	272				
Penzión VILLA, Kinská	7	6	85,71	85	7			7
Obytný súbor Krasňany	8		0	103				
Hotel Diplomat, Rajecké	11	9	81,82	133	14	6		8

Teplice								
Hotel RELAX, Rajecké Teplice	10		0	128				
Hotel Skalka, Rajecké Teplice	9	4	44,44	99	8			8
Hotel Skalka, Rajecké Teplice	9	6	66,67	100	10	1		9
Rajecké Teplice, KD Afrodite	Bazény neboli v prevádzke.							
Penzión Kunerád	4		0	52				
Hotel Diery, Biely Potok	Bazén nebol v prevádzke.							
Hotel Rozsutec, Vrátna	14	4	28,57	182	4			4
Relax. - informačné centrum Terchovec	17	13	76,47	204	25	15		10
Terchová-Štefanová, Hotel Boboty	Bazén nebol v prevádzke.							
Relax. – inform. centrum Terchovec	Bazén nebol v prevádzke.							
MEDCENTRUM s.r.o. Žilina	6	1	16,67	72	1			1
Mestská krytá plaváreň, Žilina	10		0	120				
Michal Janovec - OAZIS	15	13	86,67	170	19	8		11
Penzión Central Park	8	4	50	97	8	4		4
Penzión Central Park, vírivá vaňa	6	5	83,33	73	8	1		7
Villa Nečas	Bazén nebol v prevádzke.							
Wellness PARADISE, Žilina	Zariadenie nebolo v prevádzke.							
Žilina, Hotel Holiday Inn	14	7	50	170	12			12
Sumárne údaje za kraj	1626	177	10,89	20 294	242	51	0	191
Sumárne údaje za SR	7542	1838	24,37	91 993	2672	900	13	1759

Skratky: LK – letné kúpalisko, PK – plážové kúpalisko

Tabuľka č. 2.5: Prehľad umelých kúpalísk so sezónnou prevádzkou v SR za rok 2019

Kraj								
Okres								
Obec	Dátum					BAZÉNY		
NÁZOV KÚPALISKA	začatia sezóny	ukončenia sezóny	Prerušenia	Mimo prevádzky	Kapacita	termálnych	netermálnych	spolu
Banskobystrický kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Banskej Bystrici								
okres Banská Bystrica								
Banská Bystrica, Plážové kúpalisko	1.6.2019	2.9.2019	áno	nie	6000	0	8	8
Selce, Penzión Čachovo - vonkajší krytý bazén				áno	15	0	1	1
Strelníky, Obecné kúpalisko	28.6.2019	31.8.2019	áno	nie	100	0	2	2
okres Brezno								
Braväcovo, Penzión SCHWEINTAAL - vonkajšie bazény	13.7.2019	1.9.2019	áno	nie	25	0	2	2
Brezno - Zadné Hálly - LK AQUA - RELAX Lívia	22.6.2019	1.9.2019	áno	nie	60	0	1	1
Bystrá, Chata LIMBA, vonkajší nadzemný bazén	29.6.2019	31.8.2019	áno	nie	15	0	1	1
Bystrá, Hotel Biela Medvedica, neplavecký nadzemný vonkajší bazén	29.6.2019	25.8.2019	áno	nie	15	0	1	1
Horná Lehota - Krpáčovo, Hotel Polianka, vonkajší bazén				áno	30	0	1	1
Jasenie, verejné kúpalisko	28.6.2019	1.9.2019	áno	nie	75	0	1	1
LK Podbrezová	28.6.2019	31.8.2019	áno	nie	700	0	2	2
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Lučenci								
okres Lučenec								
LK Lučenec	15.6.2019	1.9.2019	nie	nie	600	0	2	2

okres Poltár								
verejné kúpalisko Poltár	15.6.2019	1.9.2019	nie	nie	600	0	2	2
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Rimavskej Sobote								
okres Revúca								
LK Revúca	23.7.2019	1.9.2019	nie	nie	500	0	2	2
RO Pstružné vonkajší bazén	3.7.2019	26.8.2019	nie	nie	220	0	1	1
okres Rimavská Sobota								
LK Hnúšťa	14.6.2019	3.9.2019	nie	nie	375	0	2	2
Bazény Kurinec	15.6.2019	2.9.2019	nie	nie	2000	2	2	4
LK Tisovec	1.6.2019	15.9.2019	nie	nie	67	0	1	1
Vodný svet Číž	1.6.2019	23.9.2019	nie	nie	850	0	4	4
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Veľkom Krtíši								
okres Veľký Krtíš								
Kúpalisko TERMÁL s.r.o, Dolná Strehová	1.6.2019	8.9.2019	nie	nie	2505	6	0	6
Biokúpalisko "KRTKO"	12.6.2019	15.9.2019	nie	nie	1000	0	2	2
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Zvolene								
okres Detva								
Kúpalisko Detva	27.6.2019	30.8.2019	nie	nie	420	0	3	3
okres Krupina								
Kúpalisko Dudinka	27.5.2019	15.9.2019	nie	nie	1085	1	3	4
Vonkajší rehabilitačný bazén KD Rubín	10.4.2019	15.10.2019	nie	nie	590	0	1	1
Vonkajší rehabilitačný bazén pri LÚ Diamant	20.5.2019	30.9.2019	nie	nie	300	0	1	1
Kúpalisko Krupina-Tepličky	25.6.2019	1.9.2019	nie	nie	230	0	4	4
okres Zvolen								
HOLIDAYPARK Kováčová	16.5.2019	1.9.2019	nie	nie	620	4	0	4
Letný bazén v LSR ZVJS a OO Kováčová	21.6.2019	31.8.2019	nie	nie	260	2	0	2
Vonkajší rehabilitačný bazén pri ŠLÚ Marína	6.5.2019	15.10.2019	nie	nie	60	0	1	1

TK Sliach	6.6.2019	15.9.2019	nie	nie	478	2	0	2
Aqua beach Orlik	5.6.2019	1.9.2019	nie	nie	250	0	5	5
Kúpalisko Neresnica				áno	2155	0	4	4
Športcentrum EKOMA rekreačno športový areál	27.6.2019	1.9.2019	nie	nie	40	0	2	2
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Žiari nad Hronom								
okres Žiar nad Hronom								
TK Katarína, Kremnica				áno	2000	5	0	5
UK Sklené Teplice	22.6.2019	15.9.2019	nie	nie	300	3	0	3
Hotel Sitno Vyhne - dva vonkajšie letné bazény	28.6.2019	23.9.2019	nie	nie	68	2	0	2
Vodný raj Vyhne	8.6.2019	3.9.2019	nie	nie	910	7	0	7
PK Žiar nad Hronom	22.6.2019	1.9.2019	nie	nie	2000	0	3	3
Sumárne údaje za kraj					27518	34	65	99
Bratislavský kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva Bratislava hlavné mesto so sídlom v Bratislave								
okres Bratislava I								
IUVENTA	4.7.2019	15.9.2019	nie	nie	100	0	1	1
okres Bratislava II								
Kúpalisko Delfín	7.6.2019	15.9.2019	nie	nie	2000	0	3	3
okres Bratislava III								
Tehelné pole	7.6.2019	15.9.2019	nie	nie	3600	0	3	3
Krasňany	21.6.2019	1.9.2019	nie	nie	1300	0	2	2
Zbojnička Rača	28.6.2019	1.9.2019	nie	nie	2000	0	2	2
okres Bratislava IV								
Rosnička	11.6.2019	15.9.2019	nie	nie	2900	0	4	4
Kúpalisko Lamač	7.6.2019	1.9.2019	nie	nie	500	0	3	3
Fajn club	4.7.2019	31.8.2019	nie	nie	50	0	1	1
okres Bratislava V								
Kúpalisko MŠK ISKRA Petržalka	15.6.2019	15.9.2019	nie	nie	4000	0	4	4
Summer Club-INCHEBA				áno	600	0	1	1
okres Malacky								

Biokúpalisko BOROVIČKA	8.6.2019	30.9.2019	nie	nie	650	0	2	2
LK Malacky	21.6.2019	15.9.2019	nie	nie	1200	0	2	2
okres Pezinok								
LK Modra	14.6.2019	31.8.2019	nie	nie	300	0	2	2
LK Pezinok-Sever	28.6.2019	1.9.2019	nie	nie	600	0	4	4
okres Senec								
Biokúpalisko Tri vody				áno	300	0	1	1
Aquathermal Senec	8.6.2019	15.9.2019	nie	nie	1800	0	16	16
Sumárne údaje za kraj					21900	0	51	51
Košický kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach								
okres Košice I								
Košice, PK RYBA - ANIČKA	21.6.2019	1.9.2019	nie	nie	1100	0	3	3
Košice, LK ul. Rumanova	13.6.2019	1.9.2019	nie	nie	1700	0	3	3
Košice, UK Červená hviezda	26.6.2019	1.9.2019	nie	nie	1200	0	4	4
Košice, Vonkajší letný areál MKP	14.6.2019	1.9.2019	nie	nie	936	0	1	1
okres Košice IV								
Košice, LK TRITON				áno	1565	0	4	4
okres Košice - okolie								
Košická Belá, Hotel GARDEN	15.8.2019	31.8.2019	nie	nie	400	0	2	2
LK Medzev	28.6.2019	31.8.2019	nie	nie	445	0	3	3
LK Moldava n/Bodvou				áno	300	0	2	2
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Michalovciach								
okres Michalovce								
Nekrytý letný bazén SO 02 Kaluža, Zemplínska Šírava	28.6.2019	1.9.2019	nie	nie	500	0	1	1
Relaxačné bazény pri Penzióne Juliana	1.7.2019	31.8.2019	nie	nie	60	0	3	3
INekrytý bazén pri hoteli Eurobus, Zemplínska Šírava	1.7.2019	31.8.2019	nie	nie	9	0	1	1
Nekrytý letný bazén SO 03 Klokočov, Zemplínska Šírava	14.6.2019	2.9.2019	nie	nie	250	0	1	1

Nekrytý letný bazén SO 03a Paľkov, Zemplínska Šírava	1.7.2019	31.8.2019	nie	nie	155	0	1	1
Nekryté LK Malé Raškovce 59				áno	40	0	1	1
Nekryté LK Strážske	14.6.2019	2.9.2019	nie	nie	595	0	2	2
okres Sobrance								
Nekryté LK Sobrance	22.6.2019	5.9.2019	nie	nie	550	0	2	2
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Rožňave								
okres Rožňava								
Kúpalisko Bretka	29.6.2019	31.8.2019	nie	nie	300	0	4	4
Veronika Gemerská Hôrka				áno	300	0	2	2
Kúpalisko Rožňava	22.6.2019	1.9.2019	nie	nie	1500	0	4	4
Kúpalisko Vlachovo				áno	400	0	2	2
Kúpalisko Vyšná Slaná	5.7.2019	31.8.2019	nie	nie	120	0	1	1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Spišskej Novej Vsi								
okres Spišská Nová Ves								
LK Spišská Nová Ves	28.6.2019	2.9.2019	nie	nie	1850	0	4	4
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trebišove								
okres Trebišov								
AVŠ Trebišov	22.6.2019	2.9.2019	nie	nie	1350	0	3	3
AQUA MARIA	4.7.2019	2.9.2019	nie	nie	500	0	2	2
Sumárne údaje za kraj					15925	0	56	56
Nitriansky kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Komárne								
okres Komárno								
TK Patince	7.6.2019	1.9.2019	nie	nie	2450	6	0	6
LK Čalovec				áno	300	0	1	1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Leviciach								
okres Levice								
Rekreačné zariadenie Margita-Ilona	6.6.2019	2.9.2019	nie	nie	3500	4	0	4
Wellness Santovka	6.6.2019	15.9.2019	nie	nie	3000	4	0	4
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre								

okres Nitra								
LK Nitra	14.6.2019	8.9.2019	nie	nie	3000	0	6	6
okres Šaľa								
TK Retro Thermal Diakovce	26.6.2019	2.9.2019	nie	nie	1600	4	0	4
okres Zlaté Moravce								
LK Zlaté Moravce				áno	720	0	3	3
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nových Zámkoch								
okres Nové Zámky								
TK Štrand Emila Tatáríka Nové Zámky	2.6.2019	3.9.2019	nie	nie	3500	1	6	7
Penzión Lagáň	25.6.2019	8.9.2019	nie	nie	100	0	1	1
TK Tvrdošovce	1.6.2019	15.9.2019	nie	nie	200	2	0	2
TK II Štúrovo	29.6.2019	1.9.2019	nie	nie	250	1	0	1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Topolčanoch								
okres Topolčany								
LK Topolčany	1.6.2019	1.9.2019	nie	nie	2500	0	4	4
Sumárne údaje za kraj					21120	22	21	43
Prešovský kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Bardejove								
okres Bardejov								
kúpalisko Bardejovské Kúpele, a. s.	6.6.2019	15.9.2019	nie	nie	850	0	2	2
LK na Družstevnej ul., Bardejov	28.6.2019	1.9.2019	áno	nie	750	0	3	3
LK Makovica, Nižná Polianka	28.6.2019	2.9.2019	áno	nie	1000	0	1	1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Humennom								
okres Humenné								
LK Humenné	14.6.2019	8.9.2019	nie	nie	1500	0	2	2
okres Snina								
Biokúpalisko	19.6.2019	8.9.2019	nie	nie	1050	0	1	1
DRZ Sninské rybníky	19.6.2019	8.9.2019	nie	nie	58	0	1	1
Barnova Rika	21.6.2019	6.9.2019	nie	nie	520	0	2	2
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Poprade								

okres Kežmarok								
Kúpalisko Kežmarok	29.6.2019	31.8.2019	nie	nie	300	0	2	2
AquaFun PARK Veľká Lomnica	1.7.2019	31.8.2019	nie	nie	270	0	3	3
okres Levoča								
Biokúpalisko Resort - Levočská Dolina	15.6.2019	31.8.2019	nie	nie	285	0	1	1
Kúpalisko Spišský Hrhov	22.6.2019	1.9.2019	nie	nie	170	0	1	1
okres Poprad								
Kúpalisko Aquaspa Gánovce	29.6.2019	1.9.2019	nie	nie	300	1	2	3
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Prešove								
okres Prešov								
LK Sigord	14.6.2019	1.9.2019	nie	nie	800	0	2	2
LK Plaza Beach	7.6.2019	2.9.2019	nie	nie	800	0	3	3
LK sídl. III v Prešove	25.6.2019	1.9.2019	nie	nie	1700	0	2	2
okres Sabinov								
LK Lipany	3.7.2019	1.9.2019	nie	nie	1000	0	1	1
LK Sabinov	3.6.2019	2.9.2019	nie	nie	1200	0	2	2
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Starej Ľubovni								
okres Stará Ľubovňa								
Letné TK "Izabela", Vyšné Ružbachy	28.6.2019	2.9.2019	áno	nie	1500	4	0	4
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Svidníku								
okres Stropkov								
LK Stropkov	29.6.2019	2.9.2019	nie	nie	1250	0	3	3
okres Svidník								
Letný areál AQUARUTHENIA Svidník	21.6.2019	2.9.2019	nie	nie	3250	0	7	7
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Vranove nad Topľou								
okres Vranov nad Topľou								
LK Hermanovce				áno	250	0	1	1
LK Mesta Vranov nad Topľou	1.7.2019	31.8.2019	áno	nie	800	0	3	3
Sumárne údaje za kraj					19603	5	45	50

Trenčiansky kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Prievidzi								
okres Partizánske								
DÚHA	3.6.2019	4.9.2019	nie	nie	1500	0	5	5
okres Prievidza								
Plážové kúpalisko	14.6.2019	2.9.2019	nie	nie	3600	0	4	4
Čajka	29.5.2019	2.9.2019	nie	nie	4215	4	0	4
kúpalisko Chalmová	17.6.2019	2.9.2019	nie	nie	800	4	0	4
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Považskej Bystrici								
okres Ilava								
LK Dubnica nad Váhom				áno	228	0	1	1
LK Košeca				áno	150	0	1	1
LK LETKA, Nová Dubnica	3.6.2019	1.9.2019	áno	nie	596	0	3	3
okres Považská Bystrica								
LK MŠK Pov.Bystrica	7.6.2019	31.8.2019	nie	nie	1800	0	2	2
okres Púchov								
LK LEDROV spol.s.r.o.	20.6.2019	23.8.2019	nie	nie	600	0	1	1
LK Podskalie	6.8.2019	31.8.2019	áno	nie	200	0	1	1
LK MŠK Púchov s.r.o.	14.6.2019	1.9.2019	nie	nie	1200	0	2	2
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trenčíne								
okres Bánovce nad Bebravou								
LK Pažiť Bánovce nad Bebravou	10.6.2019	1.9.2019	nie	nie	1700	4	0	4
okres Myjava								
LK - Brezová pod Bradlom	29.6.2019	31.8.2019	nie	nie	300	0	2	2
LK SAMŠPORT Myjava	28.6.2019	1.9.2019	nie	nie	750	0	2	2
okres Trenčín								
LK Nemšová	3.6.2019	1.9.2019	nie	nie	600	0	2	2
LK na Ostrove Trenčín	15.6.2019	1.9.2019	nie	nie	1500	0	4	4
Sumárne údaje za kraj					19739	10	30	40
Trnavský kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Dunajskej Strede								

okres Dunajská Streda								
TK Topoľníky	18.6.2019	30.9.2019	nie	nie	900	5	0	5
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Galante								
okres Galanta								
TK Horné Saliby	31.5.2019	15.9.2019	nie	nie	1024	4	0	4
TK Vincov les Sládkovičovo	20.6.2019	2.9.2019	nie	nie	3500	2	4	6
Kúpalisko Modrá perla Veľké Úľany	29.6.2019	1.9.2019	nie	nie	410	0	2	2
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Senici								
okres Senica								
Mestské kúpalisko Senica	21.6.2019	9.9.2019	nie	nie	1500	0	2	2
okres Skalica								
Kúpalisko Zlatnícka dolina Skalica	19.6.2019	9.9.2019	nie	nie	3000	0	3	3
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trnave								
okres Hlohovec								
Zámocká záhrada	25.6.2019	1.9.2019	nie	nie	1100	0	2	2
okres Piešťany								
Bazén LINEA				áno	100	0	2	2
Funny Park				áno	850	0	2	2
Kúpalisko EVA	20.5.2019	30.9.2019	nie	nie	2000	3	0	3
okres Trnava								
Pác - Kopánka	10.6.2019	31.8.2019	nie	nie	300	0	2	2
Dobrá Voda	8.7.2019	1.9.2019	nie	nie	300	0	1	1
Castiglione	29.5.2019	1.9.2019	nie	nie	1500	0	4	4
Kamenný mlyn	10.6.2019	1.9.2019	nie	nie	2500	0	1	1
LK Relax Aqua	15.5.2019	30.9.2019	nie	nie	500	0	2	2
Sumárne údaje za kraj					19484	14	27	41
Žilinský kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Dolnom Kubíne								
okres Námestovo								
Bazény pri Penzióne Slanický dvor	10.7.2019	30.9.2019	nie	nie	40	0	2	2

bazény pri hoteli Studnička				áno	120	0	3	3
okres Tvrdošín								
Biobazén Oravský Háj	19.7.2019	30.9.2019	nie	nie	54	0	1	1
Penzión KOTVA	10.7.2019	30.9.2019	nie	nie	50	0	2	2
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Liptovskom Mikuláši								
okres Liptovský Mikuláš								
TK Liptovský Ján	22.6.2019	3.9.2019	nie	nie	1900	4	0	4
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Martine								
okres Martin								
LK SUNNY	19.6.2019	1.9.2019	nie	nie	3000	0	2	2
LK Vrútky	19.6.2019	1.9.2019	nie	nie	750	0	3	3
okres Turčianske Teplice								
Kúpalisko v ŠRZ Drienok	1.7.2019	1.9.2019	nie	nie	1430	0	4	4
TK Vieska	19.6.2019	1.9.2019	nie	nie	2430	2	0	2
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Čadci								
okres Čadca								
Hotel Severka				áno	60	0	1	1
LK v Čadci	1.6.2019	1.9.2019	nie	nie	160	0	1	1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Žiline								
okres Bytča								
Mestské kúpalisko Bytča	18.6.2019	2.9.2019	nie	nie	380	0	1	1
okres Žilina								
TK Veronika Rajec	14.6.2019	2.9.2019	nie	nie	4000	8	0	8
TK Laura,Rajecké Teplice	23.5.2019	2.9.2019	nie	nie	3500	2	0	2
TK Stráňavy	29.6.2019	2.9.2019	nie	nie	2500	2	0	2
LÁŽO - PLÁŽO, Žilina	12.7.2019	2.9.2019	nie	nie	11	0	3	3
Mestská krytá plaváreň Žilina	14.6.2019	24.9.2019	nie	nie	3000	0	3	3
Sumárne údaje za kraj					23505	18	29	47
Sumárne údaje za SR					168794	103	324	427

Tabuľka č. 2.6: Prehľad o kvalite umelých kúpalísk so sezónnu prevádzkou v SR za rok 2019

Umelé kúpaliská

Kraj								
Okres								
Obec	VZORKY			UKAZOVATELE				
NÁZOV KÚPALISKA	vyšetrené spolu	počet prekročených s MH	% nevyhovujúcich	spolu vyšetrených	s prekročenou MH spolu	mikrobiologické	biologické	fyzikálno-chemické

Banskobystrický kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Banskej Bystrici								
okres Banská Bystrica								
Banská Bystrica, PK	43	20	46,51	461	34	26	4	4
Selce, Penzión Čachovo - vonkajší krytý bazén	Vonkajší bazén nebol počas KS 2019 v prevádzke.							
Strelníky, Obecné kúpalisko	6	5	83,33	78	6	1		5
okres Brezno								
Braväcovo, Penzión SCHWEINTAAL - vonkajšie bazény	4	4	100	51	4			4
Brezno - Zadné Hálly - LK AQUA - RELAX Livia	3	3	100	39	6			6
Bystrá, Chata LIMBA, vonkajší nadzemný bazén	3		0	39				
Bystrá, Hotel Biela Medvedica, neplavecký nadzemný vonkajší bazén	3	3	100	38	3			3
Horná Lehota - Krpáčovo, Hotel Polianka, vonkajší bazén	1		0	13				
Jasenie, verejné kúpalisko	5		0	63				
LK Podbrezová	9	6	66,67	117	8	4		4

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Lučenci								
okres Lučenec								
LK Lučenec	19	4	21,05	225	5	4		1
okres Poltár								
verejné kúpalisko Poltár	12		0	157				
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Rimavskej Soboti								
okres Revúca								
LK Revúca	3		0	39				
Rekreačné zariadenie Pstružné vonkajší bazén	3	2	66,67	39	5	4		1
okres Rimavská Sobota								
LK Hnúšťa	10	4	40	130	5			5
Bazény Kurinec	34	11	32,35	382	23	15	4	4
LK Tisovec	5		0	65				
Vodný svet Číž	27	5	18,52	339	8	5		3
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Veľkom Krtíši								
okres Veľký Krtíš								
Kúpalisko TERMÁL s.r.o, Dolná Strehová	42	2	4,76	550	5	3		2
Biokúpalisko "KRTKO"	15	5	33,33	119	9	2		7
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Zvolene								
okres Detva								
Kúpalisko Detva	9		0	111				
okres Krupina								
Kúpalisko Dudinka	24	3	12,50	287	3			3
Vonkajší rehabilitačný bazén KD Rubín	8		0	99				
Vonkajší rehabilitačný bazén pri LÚ Diamant	6		0	76				
Kúpalisko Krupina- Tepličky	10	2	20	119	6	5		1
okres Zvolen								

HOLIDAYPARK Kováčová	26		0	290				
Letný bazén v LSR ZVJS a OO Kováčová	6		0	77				
Vonkajší rehabilitačný bazén pri ŠLÚ Marína	7	3	42,86	82	5	1		4
TK Sliač	10	3	30	116	3	2		1
Aqua beach Orlík	9	1	11,11	108	1			1
Kúpalisko Neresnica	Kúpalisko nebolo v prevádzke.							
Športcentrum EKOMA rekreačno športový areál	2		0	24				
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Žiari nad Hronom								
okres Žiar nad Hronom								
TK Katarína, Kremnica	Kúpalisko nebolo v prevádzke.							
UK Sklené Teplice	19		0	227				
Hotel Sitno Vyhne - dva vonkajšie letné bazény	12	2	16,67	132	3			3
Vodný raj Vyhne	21		0	218				
PK Žiar nad Hronom	9	1	11,11	116	1			1
Sumárne údaje za kraj	425	89	20,94	5026	143	72	8	63
Bratislavský kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva Bratislava hlavné mesto so sídlom v Bratislave								
okres Bratislava I								
IUVENTA	8	5	62,50	40	8	1	5	2
okres Bratislava II								
Kúpalisko Delfín	13	1	7,69	151	1			1
okres Bratislava III								
Tehelné pole	13		0	151				
Krasňany	10	1	10	124	1			1
Zbojnička Rača	14	3	21,43	132	6	6		
okres Bratislava IV								
Rosnička	19	2	10,53	195	2	2		

Kúpalisko Lamač	13		0	146				
Fajn club	2		0	26				
okres Bratislava V								
Kúpalisko MŠK ISKRA Petržalka	10		0	118				
Summer Club-INCHEBA	Kúpalisko nebolo v prevádzke.							
okres Malacky								
Biokúpalisko BOROVIČKA	13	1	7,69	52	1		1	
LK Malacky	7	3	42,86	77	4	2	1	1
okres Pezinok								
LK Modra	7	1	14,29	81	2	2		
LK Pezinok-Sever	13	3	23,08	153	3	1		2
okres Senec								
Biokúpalisko Tri vody	Kúpalisko nebolo v prevádzke.							
Aquathermal Senec	50	1	2	489	1			1
Sumárne údaje za kraj	192	21	10,94	1935	29	14	7	8
Košický kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach								
okres Košice I								
Košice, PK RYBA - ANIČKA	10	4	40	128	6	2		4
Košice, LK, ul. Rumanova	12		0	158				
Košice, UK Červená hviezda	21	4	19,05	271	5	1		4
Košice, Vonkajší letný areál MKP	6	3	50	48	4	1		3
okres Košice IV								
Košice, LK TRITON	Kúpalisko nebolo v prevádzke.							
okres Košice - okolie								
UK pri Hoteli GARDEN, Košická Belá	4	2	50	28	2	2		
LK Medzev	9	5	55,56	119	7	4		3

LK Moldava n/Bodvou	Kúpalisko nebolo v prevádzke.							
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Michalovciach								
okres Michalovce								
Nekrytý letný bazén SO 02 Kaluža, Zemplínska Šírava	6		0	78				
Relaxačné bazény pri Penzióne Juliana	9	4	44,44	120	5			5
INekrytý bazén pri hoteli Eurobus, Zemplínska Šírava	3	2	66,67	38	3	1		2
Nekrytý letný bazén SO 03 Klokočov, Zemplínska Šírava	6	2	33,33	78	2			2
Nekrytý letný bazén SO 03a Paľkov, Zemplínska Šírava	2		0	26				
Nekryté LK Malé Raškovce 59	Kúpalisko nebolo v prevádzke.							
Nekryté LK Strážske	10	1	10	130	2	2		
okres Sobrance								
Nekryté LK Sobrance	6	2	33,33	78	2			2
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Rožňave								
okres Rožňava								
Kúpalisko Bretka	14	2	14,29	186	5	3		2
Veronika Gemerská Hôrka	Kúpalisko nebolo v prevádzke.							
Kúpalisko Rožňava	26		0	338				
Kúpalisko Vlachovo	Kúpalisko nebolo v prevádzke.							
Kúpalisko Vyšná Slaná	3	1	33,33	39	1			1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Spišskej Novej Vsi								
okres Spišská Nová Ves								
Spišská Nová Ves, LK	9	4	44,44	116	9	5		4
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trebišove								

okres Trebišov								
AVŠ Trebišov	15	3	20	180	4	1		3
AQUA MARIA	8	1	12,50	96	1			1
Sumárne údaje za kraj	179	40	22,35	2255	58	22	0	36
Nitriansky kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Komárne								
okres Komárno								
TK Patince	47	9	19,15	564	20	17		3
LK Čalovec	Kúpalisko nebolo v prevádzke.							
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Leviciach								
okres Levice								
RZ Margita-Ilona	34	1	2,94	294	1	1		
Wellness Santovka	27		0	223				
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre								
okres Nitra								
LK Nitra	29	4	13,79	306	4	1		3
okres Šaľa								
TK Retro Thermal Diakovce	42	8	19,05	444	10	10		
okres Zlaté Moravce								
LK Zlaté Moravce	Kúpalisko nebolo v prevádzke.							
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nových Zámkoch								
okres Nové Zámky								
TK Štrand Emila Tatárika Nové Zámky	34	5	14,71	412	7	6		1
Penzión Lagáň	5	2	40	51	4	2	1	1
TK Tvrdošovce	16	4	25	209	4			4
TK II Štúrovo	6	2	33,33	78	2	1		1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Topolčanoch								
okres Topolčany								
LK Topolčany	35	2	5,71	453	2	1		1
Sumárne údaje za kraj	275	37	13,45	3034	54	39	1	14

Prešovský kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Bardejove								
okres Bardejov								
kúpalisko Bardejovské Kúpele, a. s.	10		0	130				
LK na Družstevnej ul., Bardejov	9		0	117				
LK Makovica, Nižná Polianka	6	2	33,33	78	2		2	
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Humennom								
okres Humenné								
LK Humenné	6		0	66				
okres Snina								
Biokúpalisko	6	1	16,67	21	1	1		
DRZ Sninské rybníky	2		0	20				
Barnova Rika	3		0	32				
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Poprade								
okres Kežmarok								
Kúpalisko Kežmarok	6	2	33,33	72	3			3
AquaFun PARK Veľká Lomnica	9	5	55,56	108	5	2		3
okres Levoča								
Biokúpalisko Resort - Levočská Dolina	11	4	36,36	33	7	7		
Kúpalisko Spišský Hrhov	3		0	36				
okres Poprad								
Kúpalisko Aquaspa Gánovce	8	8	100	90	17	10		7
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Prešove								
okres Prešov								
LK Sigord	6		0	66				
LK Plaza Beach	9	3	33,33	99	4			4
LK sídl. III v Prešove	6	2	33,33	66	2			2

okres Sabinov								
LK Lipany	2	1	50	23	1			1
LK Sabinov	6		0	66				
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Starej Ľubovni								
okres Stará Ľubovňa								
Vyšné Ružbachy, Letné TK "Izabela", Vyšné Ružbachy	27	4	14,81	346	7	7		
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Svidníku								
okres Stropkov								
LK Stropkov	10	4	40	131	7	5	1	1
okres Svidník								
Letný areál AQUARUTHENIA Svidník	26	9	34,62	343	12	7	1	4
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Vranove nad Topľou								
okres Vranov nad Topľou								
LK Hermanovce	1		0	11				
LK Mesta Vranov nad Topľou	3	1	33,33	33	1			1
Sumárne údaje za kraj	175	46	26,29	1987	69	39	4	26
Trenčiansky kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Prievidzi								
okres Partizánske								
DÚHA	29	7	24,14	324	9			9
okres Prievidza								
PK	12	3	25	140	3			3
Čajka	28	13	46,43	327	13	1		12
kúpalisko Chalmová	34	14	41,18	401	19	12		7
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Považskej Bystrici								
okres Ilava								
LK LETKA, Nová	15	3	20	196	5	2		3

Dubnica								
okres Považská Bystrica								
LK, MŠK Považská Bystrica	12		0	156				
okres Púchov								
LK, LEDROV spol.s.r.o.	5	2	40	65	3	1		2
LK Podskalie	1		0	13				
LK, MŠK Púchov s.r.o.	11	3	27,27	144	3			3
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trenčíne								
okres Bánovce nad Bebravou								
LK Pažiť Bánovce nad Bebravou	18	2	11,11	225	2	1		1
okres Myjava								
LK Brezová pod Bradlom	9	3	33,33	117	5			5
LK SAMŠPORT Myjava	8		0	105				
okres Trenčín								
LK Nemšová	10	1	10	132	1	1		
LK na Ostrove Trenčín	22	5	22,73	270	7	4		3
Sumárne údaje za kraj	214	56	23,33	2615	70	22	0	48
Trnavský kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Dunajskej Strede								
okres Dunajská Streda								
TK Topoľníky	24	16	66,67	274	25	10	1	14
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Galante								
okres Galanta								
TK Horné Saliby	42	6	14,29	494	9	6		3
TK Vincov les Sládkovičovo	38	5	13,16	487	7	3		4
Kúpalisko Modrá perla Veľké Úľany	10	1	10	102	1	1		
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Senici								
okres Senica								

Mestské kúpalisko Senica	5		0	60				
okres Skalica								
Kúpalisko Zlatnícka dolina Skalica	9	1	11,11	108	1	1		
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trnave								
okres Hlohovec								
Zámocká záhrada	10	2	20	130	2	1		1
okres Piešťany								
Bazén LINEA	Kúpalisko nebolo v prevádzke.							
Funny Park	Kúpalisko nebolo v prevádzke.							
Kúpalisko EVA	10	3	30	123	8	7	1	
okres Trnava								
Pác - Kopánka	12	2	16,67	148	4	1	3	
Dobrá Voda	4		0	49				
Castiglione	17	2	11,76	205	5	4		1
Kamenný mlyn	4		0	48				
LK Relax Aqua	12		0	152				
Sumárne údaje za kraj	197	38	19,29	2380	62	34	5	23
Žilinský kraj								
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Dolnom Kubíne								
okres Námestovo								
Bazény pri Penzióne Slanický dvor	2		0	26				
bazény pri hoteli Studnička	Bazény neboli v prevádzke.							
okres Tvrdošín								
Biobazén Oravský Háj	2	1	50	20	1			1
Penzión KOTVA	3	2	66,67	27	4	1		3
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Liptovskom Mikuláši								
okres Liptovský Mikuláš								
TK Liptovský Ján	20	3	15	260	3			3
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Martine								

okres Martin								
LK SUNNY	10	3	30	126	4	2		2
LK Vrútky	15	7	46,67	189	11	9		2
okres Turčianske Teplice								
Kúpalisko v ŠRZ Drienok	6	3	50	77	3	1		2
TK Vieska	8	2	25	102	3			3
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Čadci								
okres Čadca								
Hotel Severka, Zákopčie	Bazén nebol v prevádzke.							
LK v Čadci	4		0	52				
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Žiline								
okres Bytča								
Mestské kúpalisko Bytča	2		0	24				
okres Žilina								
TK Veronika Rajec	33	13	39,39	399	31	25		6
TK Laura, Rajecké Teplice	8		0	98				
TK Strážavy	9	1	11,11	108	1	1		
LÁŽO - PLÁŽO, Žilina	11	5	45,45	130	5	4		1
Mestská krytá plaváreň Žilina	11	2	18,18	133	2	1		1
Sumárne údaje za kraj	144	42	29,16	1771	68	44	0	24
Sumárne údaje za SR	1801	369	20,49	21003	553	286	25	242

Tab. č. 3.1. Prehľad kvality uzatvorených priestorov budov nevýrobného charakteru

Kraj	Priestor – účel využitia	Celk. počet vyšetrení	Ukazovatele kvality vnútorného prostredia												
			Viditeľná prítomn. plesní		Viditeľná prítomn. vlhkosti		Mikrobiologické faktory		Z toho nevyhovujúce		Chemické faktory		Z toho nevyhovujúce		
			počet	%	počet	%	škodlivina	počet meraní	počet	%	škodlivina	počet meraní	počet	%	
Košický	Nebytový	976	1	0,89	1	0,33									
Nitriansky	Nebytový	4			3	100	teplota + rýchlosť prúdenia vzduchu	1	1	100					
Bratislavský	Bytový	65										PA s azbestom	63	0	0
												formaldehyd	2	0	0
	Nebytový	11										formaldehyd	6	0	0
												amoniak	4	0	0
												OPL	1	0	0
Žilinský	Nebytový	26	10	100			Pseudomonas aer.	9	1	11,1					
Prešovský															
Banskobystrický															
Trnavský															
Trenčiansky															

Tab. č. 4.1: Podnety obyvateľov k problematike hluku v životnom prostredí riešené v rámci výkonu ŠZD

Kraj		Zdroj hluku									SPOLU
		Doprava			Stacionárne zdroje						
		cestná	železničná	letecká	priemysel, výrobné prevádzky	pohostinské zariadenia, obchodné prevádzky a pod.	stavebná činnosť	technologické zariadenia, vzduchotechnika a pod.	Mimopra- covné aktivity ľudí	Iné stacionárne zdroje	
BA	Počet podnetov spolu:*	4	1				5	7		10	27
	<i>z toho opodstatnených</i>	4	1				5	7		10	27
	<i>neopodstatnených</i>										0
	<i>nevyhodnotených</i>										0
NR	Počet podnetov spolu:*	2			6	5		5	1	6	25
	<i>z toho opodstatnených</i>				2	2		3	1	1	9
	<i>neopodstatnených</i>	2			3	3		2		5	15
	<i>nevyhodnotených</i>				1						1
TN	Počet podnetov spolu:*	3				1		1	3	1	9
	<i>z toho opodstatnených</i>	1							1	1	3
	<i>neopodstatnených</i>	2				1		1	2		6
	<i>nevyhodnotených</i>										0
TT	Počet podnetov spolu:*	3			1	6	1	2	1	1	15
	<i>z toho opodstatnených</i>	2				2	1	1	1	1	8
	<i>neopodstatnených</i>	1			1	4		1			7
	<i>nevyhodnotených</i>										0

BB	Počet podnetov spolu:*	1			3			3	3	1	11
	<i>z toho opodstatnených</i>				1				1	1	3
	<i>neopodstatnených</i>				2			3	2		7
	<i>nevyhodnotených</i>	1									1
ZA	Počet podnetov spolu:*	6			4	2	1	9	3		25
	<i>z toho opodstatnených</i>	3			2		1	4	2		12
	<i>neopodstatnených</i>	1			1	2		5	1		10
	<i>nevyhodnotených</i>	2			1						3
KE	Počet podnetov spolu:*	3			2	3	3	4	4		19
	<i>z toho opodstatnených</i>					2		2	2		6
	<i>neopodstatnených</i>	3			2	1	3	1	1		11
	<i>nevyhodnotených</i>							1	1		2
PO	Počet podnetov spolu:*	3	1		6	13	1	5	1	8	38
	<i>z toho opodstatnených</i>	2	1		4	3		1		5	16
	<i>neopodstatnených</i>	1			2	8	1	4	1	3	20
	<i>nevyhodnotených</i>					2					2
RÚVZ v SR	Počet podnetov spolu:*	25	2	0	22	30	11	36	16	27	169
	<i>z toho opodstatnených</i>	12	2	0	9	9	7	18	8	19	84
	<i>neopodstatnených</i>	10	0	0	11	19	4	17	7	8	76
	<i>nevyhodnotených</i>	3	0	0	2	2	0	1	1	0	9

Tab. č. 5.1 Prehľad ubytovacích zariadení v SR v roku 2019

Kraje	DRUH UBYTOVACIEHO ZARIADENIA								
	Hotel	Motel	Penzión	Turistická ubytovňa	Kemping	Chatová osada	Krátkodobé ubytovanie v súkromí	Iné	Spolu
	Počet	Počet	Počet	Počet	Počet	Počet	Počet	Počet	Počet
Bratislavský	135	8	102	54	4	21	44	7	375
Trnavský	89	6	135	64	10	10	206	29	549
Trenčianský	86	8	158	50	8	14	97	52	473
Nitrianský	72	5	164	47	18	14	45	235	600
Žilinský	154	12	439	238	21	53	1095	203	2211
Bansko-bystrický	92	5	193	154	10	19	421	73	967
Prešovský	138	7	322	98	12	20	1323	127	2047
Košický	68	3	137	86	10	25	155	32	516
SPOLU :	834	54	1650	791	93	176	3386	758	7738

Tab. č. 5.1.2 Ubytovacie zariadenia súvisiace s výkonom práce

Kraje	Ubytovacie zariadenia súvisiace s výkonom práce (§ 1 ods. 2 písm. n) vyhl. MZ SR č. 259/2008 Z. z.)		
	Robotnícka ubytovňa	Ubytovňa pre brigádnikov	Spolu
	Počet	Počet	Počet
Bratislavský	214	3	217
Trnavský	50	1	51
Trenčianský	41	0	41
Nitrianský	29	2	31
Žilinský	19	0	19
Banskobystrický	14	0	14
Prešovský	6	0	6
Košický	30	1	31
SPOLU :	403	7	410

Tab. č. 5.2 Prehľad zariadení starostlivosti o ľudské telo v SR v roku 2019

Kraje	Druh zariadenia														Spolu
	Kaderníctva	Holičstvá	Kozmetiky	Pedikúry	Nechtový dizajn, manikúry	Solária	Tetovacie salóny	Klasické masáže	Erotické Masážne salóny	Sauny	Piercing	Myostimulácie	Nastreľovanie naušnic	Iné	
Bratislavský	1042	51	760	303	417	86	55	550	18	47	1	26	10	165	3531
Trnavský	926	44	507	215	294	86	56	272	3	66	8	16	5	182	2680
Trenčiansky	933	51	559	220	264	103	64	303	10	55	4	15	0	131	2712
Nitriansky	1006	29	573	259	359	91	38	390	9	45	4	2	4	212	3021
Žilinský	1013	44	605	204	287	92	45	405	5	169	3	6	6	228	3112
Banskobystrický	723	74	377	151	257	66	32	219	3	91	5	1	4	260	2263
Prešovský	1016	120	662	229	326	97	29	282	13	120	6	4	5	110	3019
Košický	768	43	440	171	316	67	31	248	5	71	4	8	1	120	2293
SPOLU:	7427	456	4483	1752	2520	688	350	2669	66	664	35	78	35	1408	22631

Tab. č. 5.3 Prehľad zariadení sociálnej služby v SR v roku 2019

Kraje	DRUH ZARIADENIA								
	Zariadenia podporovaného bývania, zariadenia pre seniorov, domovy sociálnych služieb, špecializované zariadenia, zariadenia opatrovateľskej služby, rehabilitačné strediská	Zariadenie núdzového bývania Domovy na polceste	Resocializačné strediská, krízové strediská	Denné stacionáre	Nízkoprahové denné centrá, integračné centrá, komunitné centrá	Denné centrá, jedálne, pracovne, strediská osobnej hygieny	Nočľahárne, útulky	Iné	Spolu
	Počet	Počet	Počet	Počet	Počet	Počet	Počet	Počet	Počet
Bratislavský	125	7	0	9	7	89	11	160	408
Trnavský	109	5	10	33	11	14	16	12	210
Trenčiansky	97	8	1	23	4	0	12	0	145
Nitriansky	109	5	10	33	11	14	16	12	210
Žilinský	89	10	7	21	14	14	18	7	180
Bansko-bystrický	99	2	6	18	38	31	17	20	231
Prešovský	133	18	27	97	62	58	16	32	443
Košický	106	10	6	30	45	16	17	16	246
SPOLU :	867	65	67	264	192	236	123	259	2073

Prehľad zariadení pohrebných služieb a krematórií v SR v roku 2019

kraj	Počet prevádzkovaných		Počet		Počet pohrebných vozidiel		
	pohrebných služieb	krematórií	chladiace zariadenia*/kapacita	mraziace zariadenia*/kapacita	Vyrobené pohrebné vozidlo	Upravené pohrebné vozidlo	Vozidlo len pre miestnu prepravu
Bratislavský	25	1	57/250	3/15	16	18	3
Trnavský	48	0	77/180	5/11	6	46	1
Trenčiansky	48	0	61/134	29/50	22	30	2
Nitriansky	65	3	157/359	7/53	8	55	11
Žilinský	46	1	59/169	20/50	12	40	11
Banskobystrický	48	1	146/298	29/61	8	48	0
Prešovský	49	0	52/183	24/75	14	38	4
Košický	49	1	96/396	13/29	25	34	3
Spolu v SR	378	7	705/1969	130/344	111	309	35

Tab. č. 6 Prehľad uplatňovania procesu HIA v Slovenskej republike

6.1 Vyžiadanie HIA v rámci procesu SEA

Kraj	Názov strategického dokumentu pre ktorý sa HIA vyžiadala	Mini HIA/ Maxi HIA	Meno hodnotiteľa
Žilinský			
Bratislavský			
Banskobystrický			
Košický			
Prešovský			
Trnavský			
Trenčiansky	Oznámenia o strategických dokumentoch vypracovaných v súvislosti so zmenami a doplnkami územného plánu pre obce Kočovce, Nová Bošáca a Trenčín	neuvedené	
Nitriansky			

6.2 Vyžiadanie HIA v rámci procesu EIA

Kraj	Názov zámeru navrhovanej činnosti pre ktorý sa HIA vyžiadala	Mini HIA/ Maxi HIA	Meno hodnotiteľa
Prešovský	Zariadenie na energetické zhodnocovanie komunálneho odpadu Drienov	Mini HIA	Ešte nebola spracovaná a predložená k posúdeniu
Nitriansky	R1 Park I – Čierne Kľačany, priemyselný park	Mini HIA	RNDr. Iveta Drastichová
	„Rekonštrukcia farmy ošípaných“, k.ú. Kolárovo	Maxi HIA	-
	„Modernizácia zariadenia na zber a úpravu odpadov zo železných a neželezných kovov“, k.ú. Okoličná na Ostrove (zmena činnosti)	Maxi HIA	
Žilinský	Ťažba štrkopieskov Liptovský Ján		Konanie bolo zastavené
Trenčiansky	Komplex bioplynových staníc Horovce - zmena množstva a druhov používaných surovín a zhodnocovaných odpadov	Maxi HIA	-
	Skladová hala - Visolaje	Maxi HIA	-
	Zóna HBV / IBV a IS, Hliny 1 – juh, Nová Dubnica	Maxi HIA	MUDr. Jindra Holíková
Banskobystrický			
Trnavský			
Košický			
Bratislavský			

6.3 Vyžiadanie HIA v rámci posudkovej činnosti mimo procesu EIA/SEA

Kraj	Názov HIA	Na aký účel sa HIA vyžiadala (viď. § 13 odsek 3 zákona 355/2007)	Mini HIA/ Maxi HIA	Meno hodnotiteľa
Bratislavský	Hodnotenie vplyvov na verejné zdravie činnosti „ Neutralizácia zápachu v areáli ČOV Vrakuňa“.	Územné konanie	Mini HIA	Ing. Tomáš Eperješi, MPH
Trenčiansky	„IBV Lubina – lokalita Oholín, SO 07.2 ČOV, SO 07 Kanalizácia splašková a ČOV, SO 06 Rozšírenie vodovodu, SO 02.1 Odvodnenie komunikácie“ v k.ú. Lubina	§ 13 odsek 3 písm. c) zákona č. 355/2007 Z. z.	Maxi HIA	-
	Zmena účelu dokončenej stavby kotolne na rodinný dom s kotolňou	§ 13 odsek 3 písm. c) zákona č. 355/2007 Z. z.	Maxi HIA	-
	ŽSR, Modernizácia trate Púchov - Žilina, náhradná bytová výstavba obec Nimnica	§ 13 odsek 3 písm. b) zákona č. 355/2007 Z. z.	Maxi HIA	-
Žilinský	Penzión Novostavba, k.ú. Liptovský Mikuláš	Územné konanie	Maxi HIA	Ing. Juraj Hamza
	Obaľovačka asfaltových zmesí, Okoličné	Územné konanie	Maxi HIA	Ing. Juraj Hamza
Nitriansky	„Zmeny a doplnky č.1 Územného plánu obce Dedina Mládeže“	§ 13 ods. 3 písm. a) zák. č. 355/2007 Z. z.	Maxi HIA	
Trnavský				
Banskobystrický				
Košický				
Prešovský				

PREVENTÍVNE PRACOVNÉ LEKÁRSTVO A TOXIKOLÓGIA

1. Analýza stavu pracovného prostredia

V roku 2019, rovnako ako v predchádzajúcich rokoch, naďalej dominovala priemyselná výroba. Platilo aj konštatovanie, že úroveň ochrany zdravia zamestnancov závisí od ekonomickej situácie podnikov.

Medzi výrobné odvetvia, ktoré každoročne rozširujú svoju činnosť, ekologizujú prevádzky a zlepšujú prístup k problematike ochrany zdravia zamestnancov patrí automobilový priemysel. Na druhej strane sa však v tomto odvetví zároveň vyskytovalo najviac prác s fyzickou záťažou, nepriaznivými pracovnými polohami, vnúteným tempom práce a ručnou manipuláciou s bremenami.

Problematike ochrany zdravia zamestnancov sa v dostatočnej miere venovali predovšetkým v podnikoch so zahraničnými investormi, pre ktorých je starostlivosť o zdravé pracovné podmienky zvyčajne súčasťou firemnej kultúry. Vyhovujúce pracovné podmienky obvykle so sebou prinášali novovznikajúce prevádzky, najmä ak ich majitelia boli ochotní konzultovať požiadavky tejto problematiky s orgánmi verejného zdravotníctva už počas výstavby prevádzky. Pozitívne zmeny boli zaznamenané aj v existujúcich a prosperujúcich prevádzkach, kde zamestnávateľia podľa svojich možností vykonávali rekonštrukciu pracovných priestorov a nahrádzali staré technologické linky novšími. K zlepšeniu pracovného prostredia prispievala aj postupná automatizácia výrobných procesov, vďaka ktorej sa odstraňovala priama expozícia zamestnancov faktorom pracovného prostredia.

Naďalej pretrváva nepriaznivá situácia v oblasti ochrany zdravia pri práci najmä u malých podnikateľov, resp. samozamestnávateľov. Mnohí z nich nevedia o povinnostiach, ktoré im vyplývajú z platnej legislatívy, alebo ich ignorujú, resp. sú pre nich finančným problémom (vypracovanie posudkov o riziku s kategorizáciou prác z hľadiska zdravotného rizika, prevádzkových poriadkov, objektivizácia faktorov práce a pracovného prostredia meraním a pod.). Nedostatok financií sa premieta aj do neochoty zlepšiť vlastné pracovné prostredie alebo pracovné podmienky.

Problémom zostávajú aj fyzické osoby-podnikatelia, ktoré nezamestnávajú iné fyzické osoby a svoju prácu vykonávajú na pracoviskách iných prevádzkovateľov, prípadne robia činnosť, ktorá nie je viazaná na trvalé pracovné miesto, alebo právnické osoby, ktorých zamestnanci vykonávajú práce v celej SR. Podmienky ich práce sú ťažko kontrolovateľné a i keď spĺňajú kritériá na zaradenie do kategórie 3 alebo 4, často nemajú posúdené riziko s kategorizáciou prác z hľadiska zdravotných rizík. Pracovné podmienky a nedostatky v ochrane zdravia pri práci boli zväčša riešené až pri prešetrovaní podnetu na nevyhovujúce pracovné podmienky, alebo pri prešetrovaní podozrenia na chorobu z povolania.

Pretrvávajúcim problémom sú aj zmeny územných plánov obcí v súvislosti s narastajúcou individuálnou výstavbou rodinných domov na pôvodne poľnohospodárskej pôde, čím sa výrobné i poľnohospodárske podniky a dielne ocitli v intraviláne obcí a boli zdrojom sťažností obyvateľov novopostavených rodinných domov. Rušenie prevádzok bolo oznamované RÚVZ iba sporadicky, povinnosť odovzdať orgánu verejného zdravotníctva dokumentáciu po zániku živnostenského oprávnenia alebo zániku obchodnej spoločnosti podľa § 30 ods. 1 písm. o) zákona č. 355/2007 Z. z. ignorovali aj spoločnosti s vyhlásenými rizikovými prácami, ktoré taktiež ignorovali povinnosť predkladať návrh na vyradenie prác z kategórie 3 alebo 4.

Oproti predchádzajúcim rokom sa v r. 2019 začínal prejavovať nedostatok kvalifikovaných zamestnancov. Zvýšený dopyt sa odrazil aj v správaní najmä väčších zamestnávateľov, ktorí sa snažili zlepšovať pracovné prostredie aj nad rámec nevyhnutných požiadaviek legislatívy, prípadne poskytovali zamestnancom rôzne benefity (mimoriadne prestávky, vyšší príspevok na stravu, poskytovanie služieb pri regenerácii a pod.). Na rozdiel

od predchádzajúcich rokov postupne dochádza aj k opätovnému navyšovaniu počtu kmeňových zamestnancov na úkor pracovnej sily zabezpečovanej dodávateľským spôsobom, najmä personálnymi agentúrami alebo samostatne zárobkovo činnými osobami.

Celkovo možno konštatovať, že v r. 2019 sa zamestnávateľia stále viac zaoberali problematikou pracovného prostredia a pracovných podmienok; za pozitívum možno považovať aj zlepšujúcu sa spoluprácu s pracovnými zdravotnými službami (PZS).

Poľnohospodárstvo pokračovalo v trende posledných rokov. Poľnohospodárska výroba stagnovala, objekty areálov bývalých družstiev boli prenajímané drobným podnikateľom a v dôsledku ich činnosti a aktivít (autoservisy, pneuservisy, malé výrobné dielne a pod.) sa postupne mení charakter týchto areálov z agrárneho na výrobný, resp. na poskytovanie služieb.

Nadalej pokračuje klesajúci trend používania nebezpečných chemických prípravkov. Väčšie poľnohospodárske podniky si práce spojené s likvidáciou živočíšnych škodcov a chemickou ochranou rastlín zabezpečujú vlastnými zamestnancami pomocou výkonných zariadení, menšie organizácie si na túto činnosť objednávajú externých dodávateľov. Odstránila sa tak nutnosť skladovať väčšie zásoby chemických prípravkov a problémy s likvidáciou nespotrebovaných chemikálií.

2. Rizikové práce

V r. 2019 došlo k miernemu zvýšeniu celkového počtu zamestnancov, vykonávajúcich rizikové práce. Oproti r. 2018 sa navýšil ich počet o 1 127 zamestnancov, z toho o 326 žien – tab. č. 1.

Najviac zamestnancov bolo v r. 2019 exponovaných hluku, chemickým látkam a zmesiam, fyzickej záťaži, vibráciám, chemickým karcinogénom, mutagénom a reprodukčne toxickým látkam. Mierny vzostup počtu exponovaných zamestnancov oproti r. 2018 bol evidovaný najmä v expozícii vibráciám (o 770 zamestnancov), fyzickej záťaži (o 590 zamestnancov) a chemickým karcinogénom, mutagénom a reprodukčne toxickým látkam (o 476 zamestnancov).

Počet zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce s nadmernou psychickou pracovnou záťažou oproti r. 2018 nepatrne poklesol (o 31 zamestnancov) – tab. č. 2. Vysoké zastúpenie žien, ktoré vykonávajú rizikové práce s týmto faktorom vyplýva z toho, že najviac rizikových prác s faktorom psychická pracovná záťaž je v zdravotníctve, v oblasti sociálnej pomoci a v školstve, kde je zároveň zamestnaný aj najväčší podiel žien.

Sledovanie rizikových prác podľa prevažujúcej ekonomickej činnosti neprinieslo oproti r. 2018 výraznejšie zmeny. Rovnako ako v predchádzajúcich rokoch, aj v r. 2019 najviac zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce pracovalo v priemyselnej výrobe (75 787 zamestnancov) a v odvetví zdravotníctva a sociálnych služieb (9 377 zamestnancov). Najväčší podiel žien (79,0 %) medzi zamestnancami vykonávajúcimi rizikové práce je v odvetví zdravotníctva a sociálnych služieb (tab. č. 3).

**Počet zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce v Slovenskej republike
v r. 1995 až 2019 podľa kategórie rizikovej práce**

Rok	Počet exponovaných zamestnancov					
	3. kategória		4. kategória		spolu	
	celkom	žien	celkom	žien	Celkom	žien
1995	121 644	37 118	33 253	5 255	154 897	42 373
1996	122 586	36 376	33 133	5 370	155 719	41 746
1997	117 825	33 568	31 493	4 972	149 318	38 540
1998	114 134	31 022	29 669	4 659	143 803	35 681
1999	109 684	29 039	26 935	4 053	136 619	33 092
2000	104 610	27 548	23 488	3 198	128 098	30 746
2001	109 147	29 424	26 072	4 386	135 219	33 810
2002	107 143	28 310	25 198	4 363	132 341	32 673
2003	103 344	26 974	23 007	3 873	126 351	30 847
2004	101 448	25 439	21 249	3 594	122 697	29 033
2005	99 374	24 538	18 762	3 159	118 136	27 697
2006	98 863	24 568	17 480	2 403	116 343	26 971
2007	100 216	24 474	16 081	2 247	116 297	26 721
2008	99 739	24 706	16 086	1 835	115 825	26 541
2009	92 854	23 087	13 716	1 531	106 570	24 618
2010	90 930	22 112	12 121	1 291	103 051	23 403
2011	83 532	20 273	9 710	784	93 242	21 057
2012	85 081	20 403	9 019	747	94 100	21 150
2013	90 196	20 904	8 866	705	99 062	21 609
2014	89 017	20 487	10 097	869	99 114	21 356
2015	91 554	22 062	9 920	745	101 474	22 807
2016	89 880	21 443	9 627	661	99 507	22 104
2017	94 110	22 197	9 592	702	103 702	22 899
2018	96 509	22 688	10 027	674	106 536	23 362
2019	97 343	23 009	10 320	679	107 663	23 688

Poznámka:

Skutočný počet zamestnancov (fyzických osôb). Jeden zamestnanec môže byť exponovaný niekoľkým rizikovým faktorom.

Zdroj: Centrálny register rizikových prác ÚVZ SR

**Počet zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce v Slovenskej republike v r. 2014 až 2019
podľa druhu a kategórie rizikového faktora**

Faktor	Počet exponovaných zamestnancov v 3. kategórii, 4. kategórii a spolu																	
	2014			2015			2016			2017			2018			2019		
	3.	4.	spolu	3.	4.	spolu	3.	4.	Spolu	3.	4.	spolu	3.	4.	spolu	3.	4.	spolu
Biologické faktory	5 344	0	5 344	5 616	0	5 616	5 336	0	5 336	4 991	0	4 991	3 052	0	3 052	3 036	0	3 036
Elektromagnetické polia	276	0	276	284	0	284	323	0	323	266	0	266	208	0	208	201	0	201
Fyzická záťaž	5 838	20	5 858	5 872	42	5 914	6 784	39	6 823	8 173	48	8 221	7 981	48	8 029	8 546	73	8 619
Hluk	67 901	6 915	74 816	70 243	6 673	76 916	70 065	6 519	76 584	72 749	6 458	79 207	73 882	6 595	80 477	73 929	6 505	80 434
Chemické látky a zmesi	22 820	3 702	26 522	22 964	3 890	26 854	22 012	3 946	25 958	23 527	4 065	27 592	16 385	3 548	19 933	16 634	3 527	20 161
Chemické karcinogény, mutag., reproduk.tox.látky	5 139	418	5 557	5 004	415	5 419	4 835	399	5 234	5 108	349	5 457	5 254	446	5 700	5 374	476	5 850
Ionizujúce žiarenie	5 635	0	5 635	4 828	0	4 828	3 876	0	3 876	3 287	4	3 291	3 781	4	3 785	3 995	0	3 995
Umelé optické žiarenie	702	0	702	944	0	944	912	0	912	954	0	954	1 207	0	1 207	1 092	0	1 092
Psychická pracovná záťaž	3 474	0	3 474	3 668	0	3 668	3 995	0	3 995	4 083	0	4 083	3 811	0	3 811	3 780	0	3 780
Zvýšený tlak vzduchu	28	0	28	28	0	28	45	0	45	49	0	49	46	0	46	56	0	56
Vibrácie	4 398	1 211	5 609	4 655	1 176	5 831	5 300	926	6 226	5 822	1 046	6 868	6 223	1 165	7 388	6 760	1 398	8 158
Záťaž teplom a chladom	3 715	0	3 715	3 846	0	3 846	4 024	20	4 044	4 298	0	4 298	4 424	0	4 424	4 682	0	4 682

Poznámka: Počet zamestnancov exponovaných chemickým látkam a zmesiam vyjadruje počet zamestnancov exponovaných všetkým chemickým látkam vrátane karcinogénnych, mutagénnych, alergénnych a dermatotropných látok.

Chemické karcinogény, mutagény a reprodukčne-toxické látky sú v tabuľke zároveň osobitne uvedené aj ako samostatná položka.

Zdroj: Centrálny register rizikových prác ÚVZ SR

**Počet zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce v Slovenskej republike v r. 2019
podľa prevažujúcej činnosti a podľa kategórií**

Prevládajúca činnosť		Počet exponovaných zamestnancov					
		3. kategória		4. kategória		Spolu	
Kód	názov	celkom	žien	celkom	žien	celkom	Žien
A	Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	1 573	201	243	6	1 816	207
B	Ťažba a dobývanie	2 160	37	307	0	2 467	37
C	Priemyselná výroba	67 496	13 537	8 291	584	75 787	14 121
D	Dodávka elektr., plynu, pary, studeného vzduchu	2 910	110	455	21	3 365	131
E	Dodávka vody; čistenie a odvod odpadových vôd	1 270	27	204	0	1 474	27
F	Stavebníctvo	1 923	33	93	0	2 016	33
G	VO a MO, motorové vozidlá	778	177	36	0	814	177
H	Doprava a skladovanie	3 770	254	168	1	3 938	255
I	Ubytovacie a stravovacie služby	13	10	0	0	13	10
J	Informácie a komunikácia	42	0	0	0	42	0
L	Činnosti v oblasti nehnuteľností	7	0	0	0	7	0
M	Odborné, vedecké a technické činnosti	964	352	23	2	987	354
N	Administratívne a podporné služby	966	98	268	11	1 234	109
O	Verejná správa a obrana, povinné soc. zabezpečenie	3 039	336	136	2	3 175	338
P	Vzdelávanie	264	178	6	0	270	178
Q	Zdravotníctvo a sociálna pomoc	9 342	7 379	35	32	9 377	7 411
R	Umenie, zábava a rekreácia	724	236	0	0	724	236
S	Ostatné činnosti	102	44	55	20	157	64
Spolu:		97 343	23 009	10 320	679	107 663	23 688

VO – veľkoobchod, MO – maloobchod

Zdroj: Centrálny register rizikových prác ÚVZ SR

3. Pracovné zdravotné služby v SR

PZS je odbornou a poradenskou službou v oblasti ochrany a podpory zdravia pri práci, ktorá pomáha zamestnávateľovi zabezpečiť jeho povinnosti týkajúce sa ochrany zdravia zamestnancov vrátane vypracovania potrebných dokumentov. PZS vykonáva zdravotný dohľad, ktorý zahŕňa najmä dohľad nad pracovnými podmienkami, posudzovanie zdravotnej spôsobilosti na prácu a poradenstvo zamerané na ochranu zdravia pri práci a predchádzanie vzniku chorôb z povolania a ochorení súvisiacich s prácou.

Povinnosťou zamestnávateľa je zabezpečiť primeraný zdravotný dohľad pre zamestnancov (§ 52 ods. 1 písm. g) zákona č. 355/2007 Z. z.) s ohľadom na mieru ich zdravotného rizika pri práci vyjadrenú kategóriami práce 1, 2, 3 alebo 4, a to spoluprácou s PZS pri plnení konkrétnych povinností vyplývajúcich zamestnávateľovi z § 30 zákona č. 355/2007 Z. z.

Od 1. decembra 2017 vykonávajú PZS výhradne odborne spôsobilí zdravotnícki pracovníci, a to tímy PZS pod vedením pracovného lekára, samostatne lekári s určenou špecializáciou (v odbore pracovné lekárstvo a všeobecné lekárstvo) alebo verejní zdravotníci.

ÚVZ SR vedie evidenciu fyzických osôb – podnikateľov a právnických osôb, ktorým vydal alebo odobral oprávnenie na výkon PZS dodávateľským spôsobom prostredníctvom tímu PZS (zdravotný dohľad pre zamestnancov, ktorí vykonávajú prácu zaradenú do kategórie 1, 2, 3 a 4) a evidenciu fyzických osôb – podnikateľov a právnických osôb, ktoré vykonávajú činnosť PZS dodávateľským spôsobom prostredníctvom lekára alebo verejného zdravotníka na základe ohlásenia ÚVZ SR (zdravotný dohľad pre zamestnancov, ktorí vykonávajú prácu zaradenú do kategórie 1 a 2).

Zdravotný dohľad v tímoch PZS na základe oprávnenia vydaného ÚVZ SR vykonávalo k 31.12.2019 dodávateľským spôsobom 79 fyzických osôb – podnikateľov a právnických osôb. Tímy PZS pokryli k 31.12.2019 dodávateľským spôsobom cca 869,2 tis. zamestnancov (z tohto počtu cca 89 tis. zamestnancov vykonáva rizikové práce). Uvedený počet zamestnancov znamená pokrytie tímovou PZS v SR pre cca 37,8 % zamestnancov (z cca 2,3 milióna ekonomicky činných osôb v SR). Pokrytie zamestnancov PZS poskytovanou dodávateľským spôsobom tímami PZS v SR sa k 31.12.2019 oproti predchádzajúcemu roku zvýšilo o cca 3 % zamestnancov (cca 68,6 tis. zamestnancov).

Činnosť PZS dodávateľským spôsobom na základe ohlásenia ÚVZ SR (pre zamestnancov vykonávajúcich prácu v kategórii 1 a 2) k 31.12.2019 vykonávalo samostatne 338 lekárov a verejných zdravotníkov; z uvedeného počtu tvorili

- 0,6 % lekári so špecializáciou v odbore pracovné lekárstvo (2),
- 56,5 % lekári so špecializáciou v odbore všeobecné lekárstvo (191),
- 42,9 % verejní zdravotníci (145).

Počet zamestnancov zamestnávateľov, u ktorých tímy PZS s vydaným oprávnením vykonávali zdravotný dohľad dodávateľským spôsobom v r. 2009 až 2019

	Počet tímov PZS v SR	Počet zamestnancov	z toho v kategórii	
		Spolu	3. kat.	4. kat.
k 31.12.2009	84	691 254	59 354	5 556
k 31.12.2010	84	756 030	65 328	6 499
k 31.12.2011	86	715 255	67 118	6 659
k 31.12.2012	86	553 332	63 355	5 684
k 31.12.2013	85	534 409	64 567	5 335
k 31.12.2014	83	534 952	61 890	5 560
k 31.12.2015	84	701 554	71 321	4 876
k 31.12.2016	83	723 704	73 380	4 831
k 31.12.2017	83	763 352	73 792	5 466
k 31.12.2018	80	800 595	87 729	9 508
k 31.12.2019	79	869 242	80 117	8 878

Zdroj: PZS v SR, vykonávajúce činnosť na základe oprávnenia vydaného ÚVZ SR

RÚVZ v SR v r. 2019 v rámci ŠZD na pracoviskách kontrolovali zabezpečenie primeraného zdravotného dohľadu zamestnávateľmi pre svojich zamestnancov, najmä plnenie povinností zamestnávateľov a dokumenty, ktoré sú povinní zamestnávatelia zabezpečiť v spolupráci s PZS (napr. posudky o riziku s kategorizáciu prác z hľadiska zdravotného rizika, záznamy o posúdení rizika, atď.).

RÚVZ v SR pri výkone ŠZD zistili zabezpečenie zdravotného dohľadu vrátane vypracovania dokumentov pracovnou zdravotnou službou u cca 13,2 tis. zamestnávateľov, ktorí zamestnávali cca 397,4 tis. zamestnancov; z toho bolo cca 86,8 tis. zamestnancov, ktorí vykonávali rizikové práce.

U uvedených zamestnancov (s počtom cca 397,4 tis.) bol zabezpečený zdravotný dohľad s využitím vlastných zamestnancov zamestnávateľa (vlastným tímom PZS, samostatne lekárom alebo verejným zdravotníkom) u cca 65,9 tis. zamestnancov; zdravotný dohľad dodávateľským spôsobom bol zabezpečený u cca 331,5 tis. zamestnancov. Výkonom ŠZD bolo zistené, že primeraný zdravotný dohľad nebol zabezpečený u cca 1,2 tis. zamestnávateľov, ktorí zamestnávali cca 7,2 tis. zamestnancov.

Prehľad zabezpečenia zdravotného dohľadu zamestnávateľmi v SR zisťovaný v rámci ŠZD vrátane vypracovania dokumentov pracovnou zdravotnou službou v r. 2019

Počet zamestnávateľov, ktorí	Počet zamestnancov	% zamestnancov
zabezpečili PZS vlastnými zamestnancami 213	65 869 (z toho v kat. 3 a 4 – 15 857)	16,3 %
zabezpečili PZS dodávateľským spôsobom 12 969	331 511 (z toho v kat. 3 a 4 – 70 906)	81,9 %
zabezpečili PZS spolu: 13 182	397 380 (z toho v kat. 3 a 4 – 86 763)	98,2 %
nezabezpečili PZS 1 227	7 235 (z toho v kat. 3 a 4 – 552)	1,8 %
Spolu: 14 409 zamestnávateľov	404 615 zamestnancov (z toho 87 315 zamestnancov vykonávalo rizikové práce)	-

Zdroj: RÚVZ v SR

Prehľad zisťovania zabezpečenia zdravotného dohľadu u zamestnávateľov (vlastnými zamestnancami, dodávateľským spôsobom) vrátane vypracovania dokumentov pracovnou zdravotnou službou v rozdelení podľa jednotlivých RÚVZ uvádzajú tabuľky č. 6a – 6c.

P o z n á m k a: Tabuľky č. 6a – 6c dokumentujú počet subjektov (zamestnávateľov), kde bol v r. 2019 zisťovaný aktuálny stav zabezpečenia zdravotného dohľadu vrátane vypracovania dokumentov pracovnou zdravotnou službou; nevyjadrujú absolútny počet zamestnávateľov v SR vo vzťahu k zabezpečeniu zdravotného dohľadu.

Tabuľka č. 6a

PZS vlastnými zamestnancami - vypracovala pre zamestnávateľa dokumenty*							
RÚVZ	Tímom PZS			Lekárom		Verejným zdravotníkom	
	Počet subjektov**	Počet zamestnancov	z toho v kategórii 3 a 4	Počet subjektov**	Počet zamestnancov	Počet subjektov**	Počet zamestnancov
B. Bystrica	3	6 103	1 727	7	13	-	-
Bardejov	-	-	-	3	50	-	-

Bratislava	7	27 402	3 228	8	36	5	28
Čadca	-	-	-	-	-	1	2
Dol. Kubín	-	-	-	15	37	-	-
D. Streda	-	-	-	-	-	-	-
Galanta	2	618	21	17	38	-	-
Humenné	-	-	-	1	2	1	34
Komárno	-	-	-	25	55	-	-
Košice	3	13 413	7 894	2	82	-	-
Levice	1	570	8	1	3	-	-
L. Mikuláš	4	28	-	16	35	-	-
Lučenec	1	795	14	1	23	-	-
Martin	20	3 832	963	-	-	-	-
Michalovce	3	7	-	3	1 081	-	-
Nitra	2	1 819	621	-	-	2	584
N. Zámky	-	-	-	-	-	-	-
Poprad	1	1 253	102	-	-	-	-
P. Bystrica	-	-	-	2	10	-	-
Prešov	1	2 500	1 250	7	18	-	-
Prievidza	1	180	-	12	38	4	20
R. Sobota	-	-	-	2	80	1	31
Rožňava	1	24	-	-	-	-	-
Senica	1	611	29	-	-	1	120
Sp. N. Ves	-	-	-	-	-	-	-
S. Ľubovňa	-	-	-	13	29	2	485
Svidník	-	-	-	-	-	-	-
Topoľčany	-	-	-	-	-	1	2 344
Trebišov	-	-	-	-	-	-	-
Trenčín	-	-	-	-	-	-	-
Trnava	1	74	-	-	-	1	1 276
V. Krtíš	-	-	-	3	7	1	8
Vranov n/T	-	-	-	-	-	-	-
Zvolen	-	-	-	-	-	1	32
Žiar n/H	-	-	-	1	6	-	-
Žilina	4	31	-	1	2	-	-
S p o l u	52	59 260	15 857	140	1 645	21	4 964

*) Napríklad posudok o riziku s kategorizáciou prác z hľadiska zdravotného rizika, záznam o posúdení rizika, návrh na zaradenie prác do kategórie 3 alebo 4, návrh na zmenu alebo vyradenie prác z kategórie 3 alebo 4,

**) Údaje získané výkonom ŠZD v r. 2019

Zdroj: RÚVZ v SR

PZS dodávateľským spôsobom - vypracovala pre zamestnávateľa dokumenty*							
RÚVZ	Tímom PZS			Lekárom		Verejným zdravotníkom	
	Počet kontrolovaných subjektov**	Počet zamestnancov	z toho v kategórii 3 a 4	Počet kontrolovaných subjektov**	Počet zamestnancov	Počet kontrolovaných subjektov**	Počet zamestnancov
B. Bystrica	129	4 360	1 955	5	18	35	315
Bardejov	82	2 999	181	1	32	400	3 174
Bratislava	473	20 303	2 387	17	234	33	183
Čadca	647	6 890	4 355	3	99	104	1 391
Dol. Kubín	82	9 805	235	-	-	699	9 305
D. Streda	55	2 520	287	-	-	22	394
Galanta	74	4 052	1 830	-	-	4	12
Humenné	58	5 027	1 861	1	9	-	-
Komárno	55	2 231	557	-	-	94	569
Košice	892	24 957	3 648	250	902	20	49
Levice	82	13 896	2 878	5	25	327	826
L. Mikuláš	300	6 247	593	-	-	5	58
Lučenec	56	4 159	313	-	-	-	-
Martin	1 186	27 697	20 418	32	160	377	2 089
Michalovce	142	9 563	964	4	50	6	58
Nitra	1 144	26 347	2 168	93	580	191	1 639
N. Zámky	361	2 697	151	22	22	73	331
Poprad	247	14 635	3 522	9	147	3	56
P. Bystrica	331	15 409	2 831	-	-	13	221
Prešov	78	3 200	2 106	7	16	4	46
Prievidza	174	13 482	2 159	-	-	52	372
R. Sobota	125	5 329	1 297	8	50	16	99
Rožňava	114	4 487	1 045	-	-	-	-
Senica	52	9 549	2 359	-	-	2	60
Sp. N. Ves	271	8 948	1 614	5	43	80	453
S. Ľubovňa	138	851	363	99	740	-	-
Svidník	201	5 022	139	6	42	249	6 354
Topoľčany	31	1 234	123	-	-	12	125
Trebišov	71	1 085	350	2	31	-	-
Trenčín	68	7 718	1 388	6	167	23	766
Trnava	61	7 605	1 200	3	201	8	93
V. Krtíš	23	935	304	-	-	-	-
Vranov	100	1 445	587	-	-	1	4

n/T							
Zvolen	330	9 688	1 709	-	-	380	3 690
Žiar n/H	514	4 053	2 201	4	8	72	257
Žilina	274	6 107	828	-	-	58	414
S p o l u	9 021	294 532	70 906	585	3 576	3 363	33 403

*) Napríklad posudok o riziku s kategorizáciou prác z hľadiska zdravotného rizika, záznam o posúdení rizika, návrh na zaradenie prác do kategórie 3 alebo 4, návrh na zmenu alebo vyradenie prác z kategórie 3 alebo 4

***) Údaje získané výkonom ŠZD v r. 2019

Zdroj: RÚVZ v SR

Tabuľka č. 6c

Zamestnávateľ nezabezpečil vypracovanie dokumentov* v spolupráci s PZS					
RÚVZ	v subjektoch, kde nie sú vyhlásené rizikové práce		v subjektoch s vyhlásenými rizikovými prácami		
	Počet kontrolovaných subjektov**	Počet zamestnancov	Počet kontrolovaných subjektov**	Počet zamestnancov	z toho v kategórii 3 a 4
B. Bystrica	95	210	-	-	-
Bardejov	-	-	-	-	-
Bratislava	231	829	-	-	-
Čadca	5	18	-	-	-
Dol. Kubín	2	24	-	-	-
D. Streda	-	-	-	-	-
Galanta	-	-	-	-	-
Humenné	-	-	-	-	-
Komárno	6	28	-	-	-
Košice	1	26	-	-	-
Levice	15	40	-	-	-
L. Mikuláš	3	97	3	1 370	513
Lučenec	2	23	1	4	4
Martin	339	1 120	-	-	-
Michalovce	-	-	1	15	10
Nitra	33	697	-	-	-
N. Zámky	-	-	-	-	-
Poprad	9	39	-	-	-
P. Bystrica	12	274	-	-	-
Prešov	33	198	1	6	4
Prievidza	159	410	-	-	-
R. Sobota	30,	275	-	-	-
Rožňava	9	10	-	-	-
Senica	-	-	-	-	-
Sp. N. Ves	-	-	-	-	-

S. Ľubovňa	-	-	-	-	-
Svidník	1	50	-	-	-
Topoľčany	1	10	-	-	-
Trebišov	-	-	-	-	-
Trenčín	15	373	-	-	-
Trnava	7	153	-	-	-
V. Krtíš	-	-	-	-	-
Vranov n/T	-	-	-	-	-
Zvolen	-	-	-	-	-
Žiar n/H	14	28	-	-	-
Žilina	198	465	1	443	21
S p o l u	1 220	5 397	7	1 838	552

*) Napríklad posudok o riziku s kategorizáciou prác z hľadiska zdravotného rizika, záznam o posúdení rizika, návrh na zaradenie prác do kategórie 3 alebo 4, návrh na zmenu alebo vyradenie prác z kategórie 3 alebo 4

**) Údaje získané výkonom ŠZD v r. 2019

Zdroj: RÚVZ v SR

Prehľad sankcií k 30.11.2019 za správne delikty v zmysle § 57 ods. 22 písm. b), c), d), j) a k) a ods. 33 písm. f) zákona č. 355/2007 Z. z. súvisiace s neplnením povinností zamestnávateľov zabezpečiť pre svojich zamestnancov primeraný zdravotný dohľad vrátane vypracovania dokumentov v spolupráci s PZS v rozdelení podľa krajov uvádza tabuľka č. 6d.; k 31.12.2019 uložilo 12 RÚVZ sankcie 36 fyzickým osobám - podnikateľom a právnickým osobám (zamestnávateľom) v celkovej sume 25 750,- €.

Tabuľka č. 6d

Sankcie pre zamestnávateľov za správne delikty
na úseku verejného zdravotníctva v oblasti ochrany zdravia pri práci týkajúce sa spolupráce s PZS (§ 57 ods. 22 písm. b), c), j) a k) zákona č. 355/2007 Z. z.*)

Kraj RÚVZ	Počet zamestnávateľov	V sume €
Bratislavský kraj		
RÚVZ Bratislava	3	4 000
Trnavský kraj		
Banskobystrický kraj		
RÚVZ Rimavská Sobota	1	500
Nitriansky kraj		
RÚVZ Komárno	9	3 450
RÚVZ Topoľčany	1	600
Trenčiansky kraj		
RÚVZ Považská Bystrica	8	6 000
Žilinský kraj		
RÚVZ Dolný Kubín	2	3 000
RÚVZ Liptovský Mikuláš	6	4 850
RÚVZ Žilina	2	950
Prešovský kraj		

RÚVZ Prešov	1	1 500
RÚVZ Svidník	1	150
Košický kraj		
RÚVZ Košice	1	250
RÚVZ Michalovce	1	500
Spolu:	36	25 750

*Poznámka: Jednotlivé sankcie boli zamestnávateľom uložené sumárne za správne delikty týkajúce sa ich nesplnených povinností bez spolupráce s PZS a za iné správne delikty v zmysle § 57 ods. 22 a 33 zákona č. 355/2007 Z. z.

Zdroj: RÚVZ v SR

Orgány verejného zdravotníctva v zmysle svojich kompetencií kontrolujú poskytovateľov PZS, ktorí vykonávajú činnosť dodávateľským spôsobom; v r. 2019 kontrolovali 74 poskytovateľov PZS (tabuľka č. 6e).

ÚVZ SR kontroloval držiteľov oprávnenia na výkon PZS, a to plnenie podmienok, na základe ktorých bolo vydané oprávnenie ÚVZ SR a plnenie povinností určených zákonom č. 355/2007 Z. z.; od r. 2007 do r. 2019 ÚVZ SR vykonal 146 kontrol (v r. 2012 – 2014 boli kontroly hlavným hygienikom SR pozastavené); z toho v r. 2019 bolo vykonaných 5 kontrol držiteľov oprávnenia na výkon PZS.

RÚVZ v SR v rámci ŠZD na pracoviskách kontrolovali rozsah činnosti poskytovateľov PZS u zamestnávateľov, ako aj plnenie ich povinností určených zákonom č. 355/2007 Z. z.. RÚVZ v SR v r. 2019 vykonal 69 kontrol poskytovateľov PZS.

Tabuľka č. 6e

Kraj	Počet kontrolovaných poskytovateľov PZS vykonávajúcich činnosť dodávateľským spôsobom			Spolu
	ÚVZ SR	Lekárov	Verejných zdravotníkov	
Bratislavský	-	1	6	7
Trnavský	-	1	8	9
Trenčiansky	-	3	2	5
Nitriansky	-	5	3	10
Žilinský	-	2	5	8
Banskobystrický	1	8	13	22
Prešovský	-	4	2	6
Košický	-	1	4	5
ÚVZ SR	-	-	5	5
Spolu:	1	25	48	74

Zdroj: RÚVZ v SR

ÚVZ SR a RÚVZ v SR v rámci kontrol vykonaných v r. 2019 upozorňovali poskytovateľov PZS na nedostatky pri ich činnosti a požadovali ich odstránenie.

ÚVZ SR pri kontrole tímov PZS v r. 2019 nezistil porušenie povinností držiteľov oprávnenia na výkon PZS, t. j. u poskytovateľov PZS neboli zistené správne delikty na úseku verejného zdravotníctva v oblasti ochrany zdravia pri práci v zmysle zákona č. 355/2007 Z. z.

RÚVZ Komárno uložil jednému poskytovateľovi PZS sankciu za neplnenie povinností určených zákonom č. 355/2007 Z. z. vo výške 200 € (v zmysle § 57 ods. 36 písm. b) a e) zákona č. 355/2007 Z. z.).

4. Prešetrovanie podozrení na chorobu z povolania

Dôležitou špecializovanou úlohou orgánov verejného zdravotníctva je prešetrovanie podozrení na choroby z povolania alebo ohrozenie chorobou z povolania u zamestnancov na požiadanie špecializovaných pracovísk klinického pracovného lekárstva a klinickej toxikológie alebo dermatovenerológie. Orgány verejného zdravotníctva vypracovávajú odborné stanovisko z prešetrenia pracovných podmienok a spôsobu práce posudzovanej osoby pri podozrení na chorobu z povolania, ktoré je povinným podkladom k uznaniu alebo neuznaniu choroby z povolania špecializovaným pracoviskom.

V r. 2019 prešetrili odborní pracovníci odborov a oddelení PPL RÚVZ v SR 602 podozrení na chorobu z povolania. Oproti predchádzajúcemu roku počet prešetrovaní podozrení na choroby z povolania v r. 2019 mierne klesol (v r. 2018 bolo prešetrovaných 687 podozrení na chorobu z povolania).

Najvyšší počet prešetrovaných podozrení na chorobu z povolania v r. 2019 bol v Košickom kraji (152) a Trenčianskom kraji (124). Najnižší počet prešetrovaných podozrení na chorobu z povolania bol v Nitrianskom kraji (22) a Prešovskom kraji (40).

Najčastejšie boli prešetrované podozrenia na choroby z dlhodobého nadmerného a jednostranného zaťaženia končatín (najmä syndróm karpálneho tunela, epikondylitídy, impingement syndróm, entezopatie), podozrenia na chorobu z vibrácií, poruchu sluchu z hluku, kožné choroby a prenosné kožné choroby, bronchiálnu astmu, infekčné choroby a parazitárne choroby (napr. morbilli, scabies, TBC), choroby prenosné zo zvierat na ľudí (napr. lymfská borelióza), na chorobu zaprášenia pľúc prachom obsahujúcim oxid kremičitý (silikóza) a iné poškodenie zdravia z práce.

Pri prešetrovaní podozrení na choroby z povolania u zamestnancov pracovníkmi odborov a oddelení PPL RÚVZ v SR pretrvávajú najmä tieto problémy:

- neúplnosť vyžiadaných podkladov od zamestnávateľa,
- predkladanie podkladov zo strany zamestnávateľa po určenom termíne,
- nedostupnosť potrebnej dokumentácie od zamestnávateľa z dôvodu skartovania dokumentov,
- nedostupnosť dokumentácie z dôvodu zániku organizácie,
- chýbajúce posúdenie zdravotného rizika na pracovisku a posudky o riziku vypracované pracovnou zdravotnou službou,
- posúdenie zdravotného rizika a posudky o riziku vypracované bezpečnostným technikom,
- nedostatočná spolupráca so zmluvnou PZS zamestnávateľa,
- rozpory v tvrdeniach zamestnanca a zamestnávateľa o vykonávaných pracovných činnostiach a expozícii zdraviu škodlivým faktorom práce a pracovného prostredia,
- práca posudzovanej osoby u rôznych zamestnávateľov v krátkom čase,
- práca posudzovanej osoby na pracoviskách v zahraničí,
- nespokojnosť posudzovanej osoby s výsledkom prešetrenia a pod.

Pracovníci odborov a oddelení PPL RÚVZ v SR uviedli, že vyššie uvedené problémy boli v niektorých prípadoch dôvodom, že nebolo možné vypracovať jednoznačný záver odborného stanoviska pri podozrení na chorobu z povolania a nebolo možné dodržať určenú lehotu na jeho vypracovanie podľa zákona č. 355/2007 Z. z. Lehota na vypracovanie odborného stanoviska bola predĺžená napr. z týchto dôvodov:

- nutnosť doplnenia aktuálnych objektívnych meraní v pracovnom prostredí (napr. objektívne posúdenie fyzickej záťaže pri práci),
- zabezpečenie videodokumentácie na pracovisku,

- doplnenie časových snímok práce posudzovanej osoby,
- subjektívne údaje od posudzovanej osoby o náplni práce, pracovných podmienkach, spôsobe práce, používaných nástrojoch pri práci, používaných osobných ochranných pracovných prostriedkoch vrátane časových údajov boli v rozpore s údajmi zamestnávateľa,
- dodatočne bola doplnená diagnóza posudzovanej osoby zo strany špecializovaného pracoviska,
- sezónny výkon práce posudzovanej osoby a pod.

Tabuľka č. 7

Prešetrovania podozrení na chorobu z povolania pracovníkmi odborov a oddelení PPL RÚVZ v SR v r. 2019

Kraj	Počet podľa položiek zoznamu CHzP	Záver prešetrenia				
		S	N	?	K	X
Košický	152	97	39	2	14	-
Banskobystrický	98	50	33	1	12	2
Trenčiansky	124	53	41	-	1	29
Prešovský	40	14	12	3	2	9
Žilinský	71	45	19	7	-	-
Bratislavský	42	10	28	1	-	3
Trnavský	53	19	27	5	-	2
Nitriansky	22	12	7	-	-	3
Spolu:	602	300	206	19	29	48

* regionálne komisie na posudzovanie ChzP, Celoslovenská komisia na posudzovanie ChzP

Poznámka: Počet prešetrených podozrení na chorobu z povolania podľa položiek zoznamu CHzP = u jednej fyzickej osoby mohlo prešetrovanie podozrenia na chorobu z povolania zahŕňať viac položiek zoznamu chorôb z povolania – najčastejšia kombinácia položiek 28/29.

Zdroj: RÚVZ v SR

5. Choroby z povolania

Na základe analýzy údajov, poskytnutých Národným centrom zdravotníckych informácií (NCZI), bolo v r. 2019 v Slovenskej republike novohlásených 347 prípadov chorôb z povolania a profesionálnych otráv, pričom z celkového počtu novozistených prípadov sa ženy podieľali 45,8 % (t. j. 159 prípadmi).

K najčastejšie hláseným chorobám z povolania v r. 2019 patrili:

- ochorenie horných končatín z dlhodobého nadmerného a jednostranného zaťaženia (položka č. 29 zoznamu chorôb z povolania) bolo hlásené u 181 zamestnancov, t. j. u 52,2 % zo všetkých hlásených chorôb z povolania v SR,

- ochorenie horných končatín z vibrácií (položka č. 28 zoznamu chorôb z povolania) bolo hlásené u 62 zamestnancov, t. j. u 17,9 % zo všetkých hlásených chorôb z povolania v SR,
- prenosné a parazitárne ochorenia (položky č. 24 – 26 zoznamu chorôb z povolania) boli hlásené u 42 zamestnancov, t. j. u 12,1 % zo všetkých hlásených chorôb z povolania v SR,
- porucha sluchu z hluku (položka č. 38 zoznamu chorôb z povolania) bola hlásená u 17 zamestnancov, t. j. u 4,9 % zo všetkých hlásených chorôb z povolania v SR,
- profesionálne dermatózy (položka č. 22 zoznamu chorôb z povolania) boli hlásené u 12 zamestnancov, t. j. u 3,5 % zo všetkých hlásených chorôb z povolania v SR,
- choroba zaprášenia pľúc prachom obsahujúcim oxid kremičitý - silikóza (položka č. 33 zoznamu chorôb z povolania) bola hlásená u 9 zamestnancov, t. j. u 2,6 % zo všetkých hlásených chorôb z povolania v SR,
- profesionálna bronchiálna astma (položka č. 37 zoznamu chorôb z povolania) boli hlásené u 8 zamestnancov, t. j. u 2,3 % zo všetkých hlásených chorôb z povolania v SR.

Podobne ako v minulých rokoch sa na celkovom počte chorôb z povolania najväčšou mierou podieľali profesionálne ochorenia postihujúce podporno-pohybový systém, cievny a nervový systém zamestnancov vystavených pri práci dlhodobému nadmernému a jednostrannému zaťaženiu horných končatín. V porovnaní s predchádzajúcimi rokmi má toto profesionálne ochorenie dlhodobý stúpajúci trend v zastúpení najčastejšie hlásených chorôb z povolania. Druhou najčastejšou chorobou z povolania v r. 2019 bolo ochorenie kostí, kĺbov, svalov, ciev a nervov končatín spôsobené prácou s vibrujúcimi nástrojmi. Profesionálne ochorenia podporno-pohybového cievneho a nervového systému zamestnancov vystavených pri práci dlhodobému, nadmernému jednostrannému zaťaženiu horných končatín a škodlivému vplyvu vibrácií tvorili v r. 2019 spolu 70 % z celkového počtu chorôb z povolania.

Profesionálne infekčné a parazitárne choroby vrátane chorôb prenosných zo zvierat na ľudí (antropozoonózy), porucha sluchu z hluku, profesionálne dermatózy, silikóza pľúc a profesionálna bronchiálna astma boli v r. 2019 zastúpené vo výrazne nižšom počte.

Podľa odvetvovej klasifikácie ekonomických činností bol najvyšší výskyt chorôb z povolania v odvetví priemyselná výroba – 180 hlásených chorôb z povolania (51,9% priznaných chorôb z povolania), v odvetví ťažba a dobývanie bolo hlásených 57 chorôb z povolania (16,4 % priznaných chorôb z povolania), v odvetví zdravotníctvo a sociálna pomoc bolo hlásených 42 chorôb z povolania (12,1 % priznaných chorôb z povolania), v odvetví poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov bolo hlásených 38 chorôb z povolania (11 % priznaných chorôb z povolania), v odvetví stavebníctvo bolo hlásených 13 chorôb z povolania (3,7 % priznaných chorôb z povolania).

Podľa profesií bol v r. 2019 najvyšší výskyt chorôb z povolania a ohrozenie chorobou z povolania v celkovom počte 110 hlásený u kvalifikovaných zamestnancov a remeselníkov.

V r. 2019 boli najčastejšie chorobou z povolania postihnutí pracujúci medzi 50. – 59. rokom života, čo predstavuje 51,9 % zo všetkých hlásených chorôb z povolania (v r. 2018 to bolo v rovnakej vekovej skupine 46,9 % zo všetkých hlásených chorôb z povolania).

Podľa sídla organizácie, kde choroba z povolania vznikla, bol najvyšší počet chorôb z povolania v r. 2019 hlásený v Košickom kraji – 109 hlásení chorôb z povolania (31,4 % zo všetkých priznaných chorôb z povolania). V Trenčianskom kraji bolo hlásených 61 chorôb z povolania (17,6 % zo všetkých priznaných chorôb z povolania). Za rovnaké obdobie bolo

v Žilinskom kraji hlásených 59 chorôb z povolania (17,0 % zo všetkých hlásených chorôb z povolania) a v Banskobystrickom kraji 53 chorôb z povolania (15,3 % zo všetkých hlásených chorôb z povolania). V Trnavskom kraji bolo hlásených 18 chorôb z povolania (5,2 % zo všetkých hlásených chorôb z povolania) a v Bratislavskom kraji 18 chorôb z povolania (5,2 % zo všetkých hlásených chorôb z povolania), Prešovskom kraji bolo hlásených 17 chorôb z povolania (4,9 % zo všetkých hlásených chorôb z povolania). Najnižší počet chorôb povolania v r. 2019 bol hlásený v Nitrianskom kraji a to 12 chorôb z povolania (3,5 % zo všetkých hlásených chorôb z povolania).

Podľa zdravotníckej organizácie, ktorá choroby z povolania hlásila, bol výskyt chorôb z povolania najvyšší v Košickom (44,4 %), Žilinskom (31,1 %) a Banskobystrickom kraji (10,9 %), choroby z povolania neboli hlásené v Trnavskom a Trenčianskom kraji.

V r. 2019 bolo hlásených 8 ohrození chorobou z povolania v Žilinskom a Trnavskom kraji.

Vývoj chorôb z povolania, profesionálnych otráv a iných poškodení zdravia z práce v r. 1995 – 2019

	Choroba z povolania	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
1.	Choroba z olova alebo z jeho zlúčenín	2	6	3	4	4	4	3	3	7	2	1	2	1	1	1	2	-	-	-	-	-	1	-	2	1
2.	Choroba z fosforu alebo z jeho zlúčenín	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
3.	Choroba z fluóru alebo z jeho zlúčenín	-	-	-	-	-	1	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-
4.	Choroba z ortuti alebo z jej zlúčenín	2	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.	Choroba z arzénu alebo z jeho zlúčenín	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.	Choroba z mangánu alebo z jeho zlúčenín	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7.	Choroba z kadmia alebo z jeho zlúčenín	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8.	Choroba z vanádia alebo z jeho zlúčenín	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9.	Choroba z chrómu alebo z jeho zlúčenín	-	-	1	-	1	2	-	-	3	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10.	Choroba zo sírouhlíka	3	5	4	3	3	17	12	15	1	1	-	-	-	-	-	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-
11.	Choroba zo sírovodíka	1	2	2	1	-	-	-	1	-	1	-	-	3	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
12.	Choroba z oxidu uhoľnatého	6	54	23	6	-	1	1	3	2	2	2	4	3	1	6	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
13.	Choroba z kyanovodíka alebo z kyanidov	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14.	Choroba z benzénu alebo z jeho homológov	3	1	1	-	1	5	2	2	-	2	1	-	4	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	2

	Choroba z povolania	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
15.	Choroba z nitrozlúčenín a z aminozlúčenín benzénu alebo jeho homológov	1	-	1	1	2	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16.	Choroba z halogenizovaných uhľovodíkov	2	6	5	20	5	4	6	7	8	1	4	15	3	6	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	-
17.	Choroba z esterov kyseliny dusičnej	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18.	Choroba z bojových látok alebo z chemických látok s rovnakým účinkom aký majú bojové látky	6	2	3	-	4	32	4	1	5	2	3	3	2	2	2	1	3	1	-	-	-	2	1	-	1
19.	Choroba z ionizujúceho žiarenia a zo žiarenia s obdobným účinkom	2	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
20.	Choroba z elektromagnetického žiarenia vrátane laseru	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
21.	Rakovina kože	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
22.	Kožné choroby okrem rakoviny kože a prenosné kožné choroby	104	124	92	60	82	79	43	65	49	46	54	40	27	35	28	21	21	23	10	16	9	12	26	9	12
23.	Rakovina pľúc z rádioaktívnych látok	11	9	6	9	4	6	9	6	3	3	3	4	3	4	1	3	-	2	3	1	3	1	1	-	1
24.	Infekčné choroby a parazitárne choroby okrem tropických infekčných chorôb a parazitárnych chorôb a chorôb prenosných zo zvierat na ľudí	82	76	58	66	48	55	50	31	39	36	27	29	20	24	37	26	38	12	9	23	25	23	27	21	37
25.	Tropické prenosné a parazitárne choroby	2	5	2	1	-	-	1	2	4	3	-	-	-	-	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
26.	Choroby prenosné zo zvierat na ľudí buď priamo, alebo prostredníctvom prenášačov	81	116	79	97	77	57	55	43	51	64	42	14	19	15	14	14	12	16	6	12	5	5	3	6	5
27.	Choroba vyvolaná prácou v hyperbarických alebo hypobarických podmienkach	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
28.	Choroba z vibrácií – ochorenie kostí, kĺbov, svalov, ciev a nervov končatín spôsobené vibráciami	64	62	80	118	114	115	122	141	120	124	71	91	156	79	84	75	40	49	58	56	63	46	59	55	62
29.	Choroba z dlhodobého nadmerného a jednostranného zaťaženia končatín – ochorenie kostí, kĺbov, šliach a nervov	95	107	164	191	174	158	145	188	154	215	122	230	261	195	209	193	162	168	141	180	154	173	178	147	181

	Choroba z povolania	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	končatín																									
30.	Choroba lakt'ového nervu z mechanických vplyvov	5	8	11	17	10	16	7	3	7	8	6	4	9	7	18	17	13	2	-	5	6	-	1	1	-
31.	Choroba dolných dýchacích ciest a pľúc spôsobená hliníkovým prachom z hliníkových zliatin (zaprášenie pľúc hliníkom – fibróza pľúc)	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
32.	Choroba z berýlia a z jeho zlúčenín	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
33.	Choroba zaprášenia pľúc prachom obsahujúcim oxid kremičitý (silikóza, silikotuberkulóza), vrátane (uhl'okopskej) pneumokoniózy a) s typickými rtg. znakmi s prihliadnutím na dynamiku choroby	34	25	35	44	30	22	33	37	28	24	11	9	16	16	13	12	6	10	9	9	5	6	12	10	6
	b) v spojení s aktívnou tuberkulózou	5	1	2	-	-	2	4	2	-	1	2	3	-	-	-	3	-	1	-	3	-	1	1	-	3
34.	Choroba zaprášenia pľúc azbestovým prachom (azbestóza) a) s typickými rtg. znakmi	1	3	1	8	7	-	-	1	1	1	3	2	-	-	-	-	-	1	1	1	3	-	1	-	-
	b) v spojení s pľúcnou rakovinou	-	-	-	-	-	1	-	2	2	2	3	-	-	-	3	4	-	2	3	1	-	2	2	-	-
35.	Choroba pri výrobe tvrdokovov	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
36.	Choroba dolných dýchacích ciest a pľúc z Thomasovej múčky	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
37.	Bronchiálna astma (záduch)	26	33	23	20	33	22	15	13	15	22	18	10	11	11	13	7	12	7	8	15	7	11	8	6	8
38.	Porucha sluchu z hluku	49	67	80	56	64	47	47	26	39	31	26	26	27	17	36	36	45	37	33	40	30	19	26	28	17
39.	Sivý zákal	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
40.	Nystagmus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

	Choroba z povolania	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
41.	Rozdutie pľúc fúkačov skla a hudobníkov na dychové nástroje	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
42.	Ťažká hyperkinetická dysfónia a ťažká fonasténia	4	4	5	4	3	3	-	3	3	2	-	2	-	1	4	2	-	-	2	-	2	-	-	2	-
43.	Bronchopulmonálne choroby spôsobené prachom z bavlny (byssinóza), ľanu, konope alebo sisalu	-	-	1	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
44.	Vonkajšie alergické alveolitídy a ich následky spôsobené vdychovaním organických prachov typu farmárske pľúca	1	-	5	3	3	4	6	3	4	1	2	1	1	1	1	2	2	-	1	1	-	2	-	5	5
45.	Alergické choroby horných dýchacích ciest s dokázanou precitlivosťou na alergény z pracovného prostredia poškodeného**										9	3	2	1	7	2	3	8	4	3	6	4	4	4	5	4
46.	Nádorové choroby vznikajúce následkom práce s dokázanými chemickými karcinogénmi v pracovnom prostredí poškodeného a prejavujúce sa u neho v príslušných cieľových orgánoch, ktoré nie sú uvedené v tomto zozname**										3	2	6	3	2	1	2	1	-	4	1	3	3	2	4	-
47.	Iné poškodenie z práce. Ide o poškodenie zdravia z práce, ktoré nie je ani pracovným úrazom, ani chorobou z povolania uvedenou v tomto zozname	9	9	9	9	2	6	5	4	4	5	7	3	4	4	7	2	5	3	5	2	3	4	2	4	1
	S p o l u:	601	726	697	740	673	660	577	609	551	613	413	504	575	429	483	425	373	344	301	373	323	316	354	307	347

* Číslo zoznamu chorôb z povolania (príloha č. 1 k zákonu č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov)

** Položky zaradené do zoznamu chorôb z povolania od 1.1.2004

Zdroj: Národné centrum zdravotníckych informácií

6. Toxické a veľmi toxické látky a zmesi

V r. 2019 boli kontroly v rámci ŠZD zamerané na dodržiavanie povinností zamestnávateľov vyplývajúcich zo zákona č. 355/2007 Z. z., z nariadenia vlády SR č. 355/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci v znení neskorších predpisov a zákona č. 67/2010 Z. z. o podmienkach uvedenia chemických látok a chemických zmesí na trh a o zmene a doplnení niektorých zákonov (chemický zákon).

Pri výkone ŠZD RÚVZ v SR kontrolovali aj uplatňovanie legislatívy EÚ, a to nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemických látok (REACH) a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 o klasifikácii, označovaní a balení látok a zmesí, ako aj ďalšie predpisy súvisiace s chemickou legislatívou.

ŠZD bol zameraný na dodržiavanie povinností zamestnávateľov pri ochrane zdravia zamestnancov pri výrobe, predaji, skladovaní a inom zaobchádzaní s toxickými a veľmi toxickými látkami a zmesami a na kontrolu osvedčení o odbornej spôsobilosti zamestnancov, ktorí sú na pracovisku zodpovední za odborné vykonávanie týchto činností. RÚVZ v SR sa pri výkone ŠZD zameriavali aj na spôsob oboznamovania zamestnancov s kartami bezpečnostných údajov, prevádzkové poriadky, evidenciu, odbornú spôsobilosť zamestnancov, poskytovanie OOPP zamestnancom a ich používanie, ako aj na likvidáciu prázdnych obalov a nespotrebovaných zvyškov. Miera uvedomenia si zdravotných rizík vyplývajúcich z expozície toxickým a veľmi toxickým látkam a zmesiam bola overovaná formou kontrolných listov informovanosti zamestnancov.

ŠZD bol vykonávaný najmä v chemických laboratóriách, v zdravotníckych zariadeniach, v lekárňach, v obchodných spoločnostiach, vo výrobných prevádzkach, vo vedecko-výskumných a vzdelávacích pracoviskách. Predmetom výkonu ŠZD boli aj subjekty pôsobiace v oblasti chemickej ochrany rastlín. Naďalej pokračuje trend znižovania používania agrochemikálií s charakterom toxických a veľmi toxických látok a zmesí v poľnohospodárstve. Aplikácia prípravkov na ochranu rastlín je vo väčšine prípadov riešená dodávateľským spôsobom.

Pri výkone ŠZD bolo zistené, že zamestnávatelia používajú v menšej miere veľmi toxické látky a zmesi, niektoré z nich sa však nedajú nahradiť a používajú sa aj naďalej (napr. na analýzy v laboratóriách alebo pri výrobe priemyselných hnojív).

Najčastejšie zistené nedostatky pri výkone ŠZD sa týkali nutnosti aktualizácie a doplnenia prevádzkových poriadkov podľa platnej legislatívy so zohľadnením zmenených podmienok na pracovisku. Počas ŠZD RÚVZ v SR upozorňovali na povinnosť odborne spôsobilých osôb absolvovať aktualizáciu odbornú prípravu na prácu s veľmi toxickými a toxickými látkami a zmesami a predložiť príslušnému RÚVZ doklad o jej absolvovaní.

RÚVZ v SR v problematike veľmi toxických a toxických látok a zmesí poskytovali konzultácie týkajúce sa napr. vypracovania prevádzkových poriadkov a posudkov o riziku, odbornej spôsobilosti, klasifikácie látok a zmesí, opatrení na ochranu zdravia zamestnancov.

V r. 2019 RÚVZ v sídle kraja vydali spolu 272 osvedčení o odbornej spôsobilosti na prácu s toxickými a veľmi toxickými látkami a zmesami. Z celkového počtu osvedčení (272)

vydali na základe skúšky pred komisiou 67 osvedčení a na základe preukázania odbornej praxe (bez skúšky) 205 osvedčení. Najviac osvedčení vydal RÚVZ v sídle Nitrianskeho kraja (58), Košického kraja (52) a Banskobystrického kraja (37).

Registre odborne spôsobilých osôb na prácu s toxickými a veľmi toxickými látkami a zmesami sú uvedené na webových sídlach RÚVZ v sídle kraja.

Tabuľka č. 9

Počet vydaných osvedčení o odbornej spôsobilosti na prácu s toxickými a veľmi toxickými látkami a zmesami v r. 2019

RÚVZ v sídle kraja	Počet vydaných osvedčení o odbornej spôsobilosti na prácu s toxickými a veľmi toxickými látkami a zmesami			Počet odobraných osvedčení
	Na základe skúšky pred komisiou	Na základe preukázania odbornej praxe (bez skúšky)	Spolu	Spolu
Bratislava	9	26	35	-
Trnava	8	18	26	-
Trenčín	7	16	23	-
Nitra	9	49	58	-
Žilina	15	17	32	-
Banská Bystrica	13	24	37	-
Prešov	1	8	9	-
Košice	5	47	52	-
Spolu:	67	205	272	-

Zdroj: RÚVZ v sídle kraja

7. Karcinogénne a mutagénne faktory

V priebehu r. 2019 bol výkon ŠZD zameraný na plnenie povinností zamestnávateľov vyplývajúcich zo zákona č. 355/2007 Z. z., nariadenia vlády SR č. 356/2006 Z. z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénnym a mutagénnym faktorom pri práci v znení neskorších predpisov a nariadenia vlády SR č. 253/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou azbestu pri práci.

V rámci ŠZD sa kontroly vykonávali najmä v zdravotníckych zariadeniach, vo výrobných podnikoch, v chemických laboratóriách, farmaceutických prevádzkach, obchodných spoločnostiach, lekárňach, drevospracujúcich prevádzkach a na výskumných pracoviskách. Cielene sa ŠZD vykonával aj pri búracích a rekonštrukčných prácach na stavbách pri odstraňovaní materiálov s obsahom azbestu.

ŠZD bol zameraný na dodržiavanie povinností zamestnávateľov pri ochrane zdravia zamestnancov, najmä na posúdenie zdravotných rizík pri práci s karcinogénmi a mutagénmi, na dodržiavanie, vymedzenie a označenie kontrolovaného pásma, vedenie zoznamov exponovaných zamestnancov so záznamami o expozícii (uchovávanie 40 rokov od skončenia práce), používanie OOPP a na dodržiavanie zákazu fajčenia na pracovisku.

Tabuľka č. 10

Počet zamestnancov exponovaných karcinogénnym a mutagénnym faktorom v SR
– najčastejší výskyt v r. 2019 podľa počtu exponovaných podľa krajov

Chemický karcinogén, chemický mutagén, proces s rizikom chemickej karcinogenity (vrátane azbestu)		Klasifikácia*	Počet exponovaných zamestnancov celkom/ženy		Počet podnikov/organizácií
Bratislavský kraj					
1.	cytostatiká	proces	644	555	12
2.	benzén	K 1A, M 1B	619	307	16
3.	dichróman draselný	K 1B, M 1B	615	421	25
4.	azbest	K 1A	142	-	46
Trnavský kraj					
1.	azbest	K 1A	211	2	56
2.	dichróman draselný	K 1B, M 1B	182	100	27
3.	cytostatiká	proces	73	63	10
4.	prach z tvrdého dreva (dub, buk)	K 1A	12	-	2
Trenčiansky kraj					
1.	gumárenské kaučukové zmesi obsahujúce karcinogénnu zložku 4-[(morpholinothio) thioxomethyl] morpholine	K 1B	268	72	1
2.	vinylchlorid	K 1A	207	18	2
3.	etylénoxid/propylénoxid	K 1B, M 1B	157	17	5
4.	PAU	proces	91	5	2
Nitriansky kraj					
1.	azbest	K 1A	334	-	73
2.	cytostatiká	proces	173	149	11
3.	prach z tvrdého dreva (dub, buk)	K 1A	165	2	24
4.	formaldehyd (roztoky s obsahom formaldehydu 3-37 %)	K 1B	131	105	9
Žilinský kraj					
1.	cytostatiká	proces	384	333	7
2.	azbest	K 1A	212	-	55
3.	formaldehyd	K 1B	156	133	6

4.	benzo(a)pyrén	K 1B, M 1B	107	27	8
Banskobystrický kraj					
1.	cytostatiká	proces	453	412	10
2.	formaldehyd	K 1B	417	332	14
3.	prach z tvrdého dreva (dub, buk)	K 1A	324	48	28
4.	dichróman draselný	K 1B, M 1B	220	12	6
Prešovský kraj					
1.	azbest	K 1A	352	-	83
2.	prach z tvrdého dreva (dub, buk)	K 1A	204	26	39
3.	cytostatiká	proces	143	129	8
4.	dvojchróman draselný	K 1B	13	10	5
Košický kraj					
1.	PAU	proces	548	47	4
2.	formaldehyd	K 1B	231	182	13
3.	dichróman draselný	K 1B, M 1B	150	106	9
4.	benzén	K 1A, M 1B	116	65	6

* K 1A - dokázaný karcinogén pre ľudí, K 1B - pravdepodobný karcinogén,
M 1A - mutagén ľudských zárodočných buniek, M 1B - mutagén cicavčích zárodočných buniek,
proces - proces s rizikom chemickej karcinogenity
Zdroj: RÚVZ v SR

V r. 2019 ÚVZ SR v zmysle zákona č. 355/2007 Z. z. a v súvislosti s nariadením vlády SR č. 253/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou azbestu pri práci vydal 17 právnickým osobám a fyzickým osobám - podnikateľom oprávnenia na odstraňovanie azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb.

V r. 2019 RÚVZ v SR posúdili 1 958 návrhov na začatie činnosti odstraňovania azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb oprávnenými právnickými osobami a fyzickými osobami - podnikateľmi a vykonali 177 kontrol (ŠZD) na mieste výkonu odstraňovania. Počas ŠZD preverovali u zamestnávateľov dodržanie opatrení na ochranu zdravia (vymedzenie a označenie kontrolovaného pásma, používanie schválených technológií odstraňovania, používanie OOPP, manipuláciu s odpadmi s obsahom azbestu, odbornú prípravu a aktualizáciu odbornú prípravu zamestnancov, zdravotnú spôsobilosť zamestnancov na prácu).

Zoznam právnických osôb a fyzických osôb - podnikateľov oprávnených na odstraňovanie azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb je zverejnený na webovom sídle ÚVZ SR; k 31.12.2019 vykonávalo túto činnosť na základe oprávnenia 382 právnických osôb a fyzických osôb – podnikateľov.

Počet vydaných rozhodnutí právnickým osobám a fyzickým osobám – podnikateľom na odstraňovanie azbestu alebo materiálov s obsahujúcich azbest zo stavieb v r. 2019

Vydané rozhodnutia na odstraňovanie azbestu alebo materiálov s obsahujúcich azbest*	Počet
INT	1
EXT, BJ	3
EXT	13
Spolu:	17

*Vysvetlivky:

- INT - oprávnenie bez obmedzenia - oprávnenie na odstraňovanie azbestu alebo materiálov s obsahujúcich azbest zo stavieb zahŕňajúci odstraňovanie azbestových materiálov v interiéroch budov s vytvorením kontrolovaného pásma s použitím podtlakového systému + EXT a BJ
- EXT - oprávnenie len na odstraňovanie azbestu alebo materiálov s obsahujúcich azbest zo stavieb v exteriéroch bez súvisu s vnútornými priestormi budov, v ktorých nie je možné z technického hľadiska vytvoriť kontrolované pásmo s podtlakovým systémom (napr. odstraňovanie zo striech)
- BJ - oprávnenie len na odstraňovanie azbestu alebo materiálov s obsahujúcich azbest zo stavieb v interiéroch budov v uzatvorených priestoroch do objemu 10 m³, s vytvorením kontrolovaného pásma s použitím priemyselného vysávača (napr. odstraňovanie a opravy odpadových a kanalizačných rúr v bytových jadrách v budovách na bývanie).

Zdroj: ÚVZ SR

Oznámenia o výkone odstraňovania azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest a výkon štátneho zdravotného dozoru v r. 2019

(vykonávaný orgánmi verejného zdravotníctva v rezorte zdravotníctva)

Oznámenia o výkone odstraňovania azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest a výkon štátneho zdravotného dozoru podľa § 41 ods. 16 zákona č. 355/2007 Z. z. a NV SR č. 253/2006 Z. z.	Počet
Oznámenia o začatí výkonu odstraňovania azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest	1 958
Výkon ŠZD po oznámení o začatí výkonu odstraňovania azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest	177

Zdroj: RÚVZ v SR

8. Výkony v štátnom zdravotnom dozore

V r. 2019 orgány verejného zdravotníctva v rámci ŠZD vykonali u 18 984 podnikateľských subjektov 15 358 kontrol, vypracovali 3 130 odborných stanovísk, vydali 235 pokynov a 10 opatrení na odstránenie zistených nedostatkov.

Orgány verejného zdravotníctva v rámci rozhodovacej činnosti podľa § 13 ods. 4 zákona č. 355/2007 Z. z. vydali 10 786 rozhodnutí (z toho 3 nesúhlasné). Najviac rozhodnutí bolo vydaných k návrhom na uvedenie priestorov do prevádzky vrátane návrhov na zmenu v ich prevádzkovaní a k návrhom na uvedenie priestorov do skúšobnej prevádzky s počtom 5 092, k návrhom na schválenie prevádzkových poriadkov a k návrhom na ich zmenu s počtom 1 682.

Orgány verejného zdravotníctva v zmysle § 13 ods. 3 zákona č. 355/2007 Z. z. vydali 2 182 záväzných stanovísk (z toho 1 nesúhlasné), z toho 762 k územným plánom a k návrhom na územné konanie, 1 416 k návrhom na kolaudáciu stavieb a k návrhom na zmenu v užívaní stavieb a 4 k návrhu na využívanie vodných zdrojov na zásobovanie pitnou vodou.

V zmysle § 13 ods. 2 zákona č. 355/2007 Z. z., zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákona č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov orgány verejného zdravotníctva vydali 172 záväzných stanovísk.

Orgány verejného zdravotníctva vykonali 42 šetrení sťažností, riešili 1 petíciu a vykonali 353 šetrení podnetov na výkon ŠZD, ktorý sa týkal najmä nepriaznivých pracovných podmienok na pracoviskách (napr. hluk, nepriaznivé mikroklimatické podmienky, neodborná likvidácia azbestu zo stavieb, zabezpečenie pitnej vody a pitného režimu).

V r. 2019 orgány verejného zdravotníctva (ÚVZ SR a RÚVZ v sídle kraja) v rámci výkonu ŠZD, posudkovej činnosti a na základe požiadaviek fyzických osôb – podnikateľov a právnických osôb vykonávali objektivizáciu fyzikálnych, chemických a biologických faktorov v pracovnom prostredí. Celkovo bolo v r. 2019 vykonaných 9 015 meraní s počtom ukazovateľov 25 460 a 63 756 analýz. Najviac objektivizácií sa týkalo nepriaznivých mikroklimatických podmienok (1 728), ionizujúceho žiarenia (1 622), optického žiarenia (1 602), chemických faktorov v pracovnom ovzduší (1 592) a hluku (1 508).

RÚVZ v SR na zistenie miery informovanosti zamestnancov o zdravotných rizikách pri práci používali pri výkone ŠZD kontrolné listy. Najviac vyplnených kontrolných listov sa týkalo hluku (1 469), chemických faktorov (748), zobrazovacích jednotiek (431) a psychickej pracovnej záťaže (200). Kontrolné listy a ich hodnotenie preukázali primeranú informovanosť zamestnancov o rizikových faktoroch na pracoviskách a ochrane zdravia pri práci, ktorá je zabezpečená aj prostredníctvom poradenstva pracovníkmi RÚVZ v SR.

V r. 2019 RÚVZ v SR na základe zistených nedostatkov pri výkone ŠZD uložili sankčné opatrenia - 190 pokút (v sume 130 880 €) za správne delikty na úseku verejného zdravotníctva v oblasti ochrany zdravia pri práci podľa § 57 ods. 41 zákona č. 355/2007 Z. z. (napr. za nezabezpečenie vypracovania písomného posudku o riziku alebo písomného záznamu o posúdení rizika; nezabezpečenie posúdenia zdravotného rizika z expozície faktorom práce a pracovného prostredia na pracovisku, na ktorom zamestnanci vykonávajú prácu zaradenú do druhej kategórie najmenej raz za 18 mesiacov; za neoprávnené odstraňovanie materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb; za porušenie povinností v oblasti ochrany zdravia pri fyzickej záťaži pri práci).

Prehľad o počte podnikateľských subjektov kontrolovaných v r. 2019

Prehľad o počte podnikateľských subjektov						
Právna forma subjektu	Počet kontrolovaných subjektov					
	rozdelenie podľa počtu zamestnancov v kontrolovanom subjekte					
	0	1 - 9	10 - 49	50 - 249	250 a viac	SPOLU
Podnikateľ- FO- nezapísaný v OR	551	2850	735	19	-	4 155
Podnikateľ- FO- zapísaný v OR	640	2 184	238	25	-	3 087
FO - slobodné povolanie	-	63	5	-	-	68
FO – poľnohospodárska výroba	8	37	1	-	-	46
Fyzické osoby spolu	1 199	5 134	979	44	-	7 356
Verejná obchodná spoločnosť	1	10	8	3	2	24
Spoločnosť s ručením obmedzeným	123	5 194	2 894	799	234	9 244
Komanditná spoločnosť	-	2	10	6	2	20
Nadácia	-	4	-	-	-	4
Nezisková organizácia	-	37	18	9	5	69
Akciová spoločnosť	17	296	364	310	178	1 165
Družstvo	-	61	143	54	2	260
Spoločenstvá vlastníkov pozemkov, bytov a pod.	-	10	6	1	2	19
Štátny podnik	1	9	30	34	8	82
Národná banka Slovenska	-	-	1	-	-	1
Banka – štátny peňažný ústav	-	10	16	1	-	27
Rozpočtová organizácia	-	20	48	40	9	117
Príspevková organizácia	-	23	33	17	13	86
Obecný podnik	-	23	3	2	-	28
Fondy	-	1	-	-	-	1
Verejnoprávna inštitúcia – školy	-	2	3	4	2	11
Zahraničná osoba	-	-	-	-	-	-
Sociálna a zdravotné poisťovne	-	6	6	4	1	17
Odštepny závod	-	7	29	11	2	49
Združenie (zväz, spolok)	-	42	19	1	-	62
Politická strana, hnutie	-	-	-	-	-	-
Cirkevná organizácia	-	3	6	2	-	11
Organizačná jednotka združenia	-	6	3	4	-	13
Komora (s výnimkou profes. komôr)	-	2	-	-	-	2
Záujmové združ. právnických osôb	-	2	-	-	-	2
Obec(obecný), mesto (mestský)úrad	1	172	104	16	1	294
Krajský a obvodný úrad	-	-	1	4	-	5
Samosprávny kraj (úrad)	-	2	6	5	2	15
Právnické osoby spolu	143	5 944	3 751	1 327	463	11 628
SPOLU	1 342	11 078	4 730	1 371	463	18 984

Zdroj: RÚVZ v SR

Výkony v štátnom zdravotnom dozore nad ochranou zdravia pri práci v r. 2019

Štátny zdravotný dozor (preventívne aktivity)	Počet		
	RÚVZ	ÚVZ SR	Spolu
A. Rozhodnutia súhlasné/nesúhlasné § 13 ods. 4 zákona č. 355/2007 Z. z.			
- o návrhoch na uvedenie priestorov do prevádzky vrátane návrhov na zmenu v ich prevádzkovaní a ak si to vyžaduje objektivizáciu faktorov životného prostredia alebo pracovného prostredia, o návrhoch na uvedenie priestorov do skúšobnej prevádzky	5 092/3	-	5 092/3
- o návrhoch na schválenie prevádzkových poriadkov a návrhoch na ich zmenu	1 682/0	-	1 682/0
- o návrhoch na používanie biologických faktorov, na zmenu ich použitia	-	-	-
- o návrhoch na skladovanie a manipuláciu s veľmi toxickými látkami zmesami na pracovisku vrátane ich použitia pri dezinfekcii, regulácii živočíšnych škodcov a na ochranu rastlín	26	-	26
- o návrhoch na činnosti spojené s výrobou, spracovaním, manipuláciou, skladovaním, prepravou a zneškodňovaním chemických karcinogénov a mutagénov na pracovisku	52	-	52
- o návrhoch na odstraňovanie azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb	2 133	-	2 133
- o návrhoch na zaradenie prác do tretej alebo štvrtej kategórie, návrhoch na ich zmenu alebo vyradenie	798/0	-	798/0
- o návrhoch na zriaďovanie a prevádzku pohrebiska, pohrebnej služby, krematória a na činnosti súvisiace s prevozom mŕtvych podľa osobitných predpisov	16	-	16
- ostatné	987/0	-	987/0
S p o l u:	10 786/3	-	10 786/3
B. Rozhodnutia - pokyny - opatrenia	235 10	-	235 10
C. Vydané / odobraté oprávnenia na výkon pracovnej zdravotnej služby	-	1/1	1/1
D. Vydané / odobraté oprávnenia na odstraňovanie azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb	-	17/0	17/0
E. Záväzná stanoviská: § 13 ods. 2 zákona č. 355/2007 Z. z. s prihliadnutím na zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov a zákon č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečistenia životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov	172	-	172
§ 13 ods. 3 zákona č. 355/2007 Z. z.			2 182/1
- k územným plánom a k návrhom na územné konanie	762/1	-	762/1
- k návrhom na kolaudáciu stavieb a k návrhom na zmenu v užívaní stavieb	1 416/0	-	1 416/0
- k návrhom na využívanie vodných zdrojov na zásobovanie pitnou vodou	4	-	4

Zdroj: RÚVZ v SR a ÚVZ SR

Výkony v štátnom zdravotnom dozore nad ochranou zdravia pri práci v r. 2019

Štátny zdravotný dozor	P o č e t
Výkon ŠZD (ukončený záznamom)	15 358
Šetrenie sťažností (vykazuje odbor, ktorý je nositeľom úlohy)	42
Šetrenie petícií	1
Šetrenie podnetov na výkon ŠZD	353
Odborné stanoviská (expertízy)	3 130
Konzultácie	32 289
Poradenstvo - individuálne	7 459
- skupinové	1 072
Iné činnosti*	2 026

*) napr. šetrenie fyzickej záťaže, psychickej pracovnej záťaže, odbery vzoriek vôd a pod.
Zdroj: RÚVZ v sídle kraja a ÚVZ SR

Objektívizácia faktorov v pracovnom prostredí vykonaná ÚVZ SR a RÚVZ v sídle kraja v r. 2019

Objektívizácia faktorov v pracovnom prostredí			
Druh vzorky	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz
Ovzdušie ¹⁾ - pracovné	1 592	4 309	8 279
Biologický materiál	534	904	1 989
Genetická toxikológia	150	150	15 200
Hluk	1 508	6 602	9 561
Vibrácie	22	94	222
Umelé optické žiarenie ²⁾	1 602	6 829	14 823
Elektromagnetické pole	257	1 837	4 506
Mikroklimatické podmienky	1 728	3 156	5 664
Ionizujúce žiarenie	1 622	1 579	3 512
Spolu:	9 015	25 460	63 756

¹⁾ chemické faktory, prach

²⁾ lasery, UV, IR, viditeľné svetlo

Poznámka: Objektívizácia faktorov v pracovnom prostredí vykonávaná laboratórnymi pracoviskami, vrátane pracovísk na objektívizáciu fyzikálnych faktorov ÚVZ SR a RÚVZ v sídle kraja v spolupráci s odborními preventívneho pracovného lekárstva a toxikológie.

Zdroj: ÚVZ SR a RÚVZ v sídle kraja

Výkony v štátnom zdravotnom dozore nad ochranou zdravia pri práci v r. 2019

Sankčné opatrenia	Počet	V sume €
Pokuty za priestupky – blokové konanie	1	10
Pokuty za priestupky – pokuty do 1 659 € okrem blokových konaní (§ 56 ods. 2 zákona č. 355/2007 Z. z.)	-	-
Pokuty za iné správne delikty (§ 57 ods. 41 zákona č. 355/2007 Z. z.)	190	130 880
Iné sankcie / opatrenia – zákaz výroby, používania zariadení a prevádzky (§ 55 ods. 2 písm. a), f), g) zákona č. 355/2007 Z. z.)	-	-
Trestné oznámenie	-	-
Náhrada nákladov (§ 58 zákona č. 355/2007 Z. z.)	-	-
Zvýšenie poistného (podľa zákona č. 461/2003 Z. z.)	-	-
Výkon rozhodnutia (§ 79 zákona č. 71/1967 Zb.)	1	350

Zdroj: RÚVZ v SR

Použitie kontrolných listov pri výkone ŠZD v r. 2019

Použitie kontrolných listov informovanosti zamestnancov o zdravotných rizikách pri práci pri výkone ŠZD										
RÚVZ	Počet kontrolných listov									
	A	B	C	H	K	N	P	R	V	Z
Banská Bystrica	-	-	25	31	-	-	-	21	-	98
Bardejov	4	-	6	4	-	-	-	-	-	-
Bratislava	8	-	19	8	-	-	-	-	-	5
Čadca	3	2	33	85	1	-	12	-	1	4
Dolný Kubín	-	-	28	15	-	-	-	32	-	-
Dunajská Streda	-	-	29	16	-	-	-	-	10	3
Galanta	9	-	28	62	-	-	-	-	12	19
Humenné	9	-	39	125	-	-	-	20	3	22
Komárno	4	-	11	5	-	-	-	-	-	-
Košice	-	-	30	95	3	-	-	-	29	1
Levice	2	1	15	20	10	-	-	-	15	5
Liptovský Mikuláš	-	-	21	54	-	-	-	-	-	-
Lučenec	-	-	23	50	-	-	-	-	3	-
Martin	-	-	24	26	-	-	18	40	-	28
Michalovce	-	-	24	20	-	-	4	-	-	13
Nitra	-	-	34	45	12	-	-	-	17	-
Nové Zámky	-	-	116	268	-	-	-	20	50	50
Poprad	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12
Považská Bystrica	5	-	30	113	-	-	-	-	5	-
Prešov	8	-	6	16	-	-	-	-	-	8
Prievidza	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rimavská Sobota	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rožňava	-	-	-	-	-	-	88	-	-	-
Senica	7	-	-	46	-	-	-	-	-	-
Spišská Nová Ves	13	7	10	51	-	-	-	-	3	-
Stará Ľubovňa	-	-	17	49	-	-	-	-	-	5
Svidník	6	-	21	27	2	-	8	-	-	5
Topoľčany	-	-	58	108	-	80	-	-	-	-
Trebišov	-	-	3	-	-	-	-	-	-	2
Trenčín	3	-	21	-	-	-	-	-	-	-
Trnava	6	-	8	7	-	-	-	-	-	-
Veľký Krtíš	-	-	7	10	-	-	-	3	-	12
Vranov n/Topľou	-	-	11	57	-	-	-	-	5	25
Zvolen	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-
Žiar n/Hronom	-	2	37	37	-	-	42	-	5	100
Žilina	-	-	14	14	14	-	28	-	-	14
Spolu:	98	12	748	1 469	42	80	200	136	158	431

A – azbest

B – biologické faktory

C – chemické faktory

R – bremená

Zdroj: RÚVZ v SR

K – karcinogénne a mutagénne faktory

N – neionizujúce žiarenie

P – psychická pracovná záťaž

V – vibrácie

Z – zobrazovacie jednotky

H – hluk

8.1 Chránené pracoviská

V rámci ŠZD RÚVZ v SR vykonávajú každoročne kontrolu pracovných podmienok, pracovného prostredia a spôsobu práce zamestnancov chránených dielní a chránených pracovísk (ďalej „chránené pracoviská“) s použitím kontrolných listov informovanosti zamestnancov, doplnenú o údaje o zamestnancoch na chránených pracoviskách z hľadiska ich zdravotných obmedzení. ŠZD sa zameriava na zabezpečenie ochrany zdravia zamestnancov so zdravotným postihnutím na pracoviskách v súvislosti s osobitným režimom práce (skrátene pracovný čas, nočná práca, práca na zmeny) a na zabezpečovanie zdravotného dohľadu na chránených pracoviskách vrátane lekárskeho preventívneho prehliadok vo vzťahu k práci.

V r. 2019 bolo vykonaných 933 kontrol na 852 kontrolovaných chránených pracoviskách u zamestnávateľov a boli preverené pracovné podmienky u 1706 zamestnancov.

Pri výkone ŠZD bolo zistené, že zamestnávatelia na väčšine chránených pracovísk prispôbovali pracovné podmienky charakteru zdravotného postihnutia zamestnancov, vytvorili im vhodné pracovné podmienky zodpovedajúce ich zdravotnému stavu a dodržiavali osobitný režim práce. Pred zaradením na výkon pracovnej činnosti bola u zamestnancov v rámci lekárskej preventívnej prehliadky vo vzťahu k práci posúdená zdravotná spôsobilosť na výkon ich konkrétnej činnosti. Na overenie úrovne informovanosti o faktoroch pracovného prostredia boli použité kontrolné listy predložené zamestnancom.

Zamestnanci chránených pracovísk vykonávali najmä činnosti bez nadmernej fyzickej záťaže a priamej expozície rizikovým faktorom pracovného prostredia, najčastejšie práce výrobného charakteru (napr. výroba sviečok, drobných reklamných, darčkových a dekoratívnych predmetov, keramiky, pomocné práce v cukrárskej a pekárskej výrobe), práce v oblasti služieb a obchodu (napr. masárske služby, kadernícke a kozmetické služby, pranie, šitie pracovných odevov, maloobchodný predaj, strážna služba, renovácia kaziet do tlačiarň, call-centrum, verejnoprospešné práce, pomocné práce v areáli zberného dvora), administratívne práce (ekonomické a účtovnícke služby, práca v školskej knižnici) a IT služby (výroba web stránok, ochrana objektov prostredníctvom monitorovacieho systému).

Pri výkone ŠZD RÚVZ zistili nedostatky u niekoľkých zamestnávateľov (v Trenčianskom a Žilinskom kraji). Na základe zistených nedostatkov uložili zamestnávateľom opatrenia (napr. zabezpečiť zdravotný dohľad, zabezpečiť dostatočný hygienický štandard prevádzky, zabezpečiť odvetranie v pracovných priestoroch, zabezpečiť dostatočné osvetlenie, zabezpečiť oddychové miestnosti pre zamestnancov a zariadenia na osobnú hygienu v súlade s nariadením vlády SR č. 391/2006 Z. z.).

RÚVZ v SR budú ŠZD aj v nasledujúcom období zameriavať na úroveň ochrany zdravia na chránených pracoviskách.

Úroveň ochrany zdravia pri práci na chránených pracoviskách v r. 2019

Kraj	Počet							
	rozhodnutí	stanovísk	kontrolovaných CHP	kontrol na CHP ¹	zamestnancov so ZP na kontrolovaných CHP	kontrolných listov	zistených nedostatkov	uložených opatrení
Bratislavský	12	6	12	12	29	-	-	-
Trnavský	45	43	73	84	193	6 (Z)	-	-
Trenčiansky	48	20	84	85	246	-	7	7
Nitriansky	48	73	148	165	271	10 (Z)	-	-
Žilinský	86	69	154	173	227	1 (C), 36 (P), 3 (R), 9 (Z), 3 (B)	8	-
Banskobystrický	58	39	117	123	190	6 (Z)	-	-
Prešovský	105	50	142	166	258	8 (P), 5 (Z)	-	-
Košický	79	61	122	125	292	3 (Z)	-	-
Spolu:	481	361	852	933	1 706	1 (C), 44 (P), 3 (R), 39 (Z), 3 (B)	15	7

Vysvetlivky:

CHP – chránené pracoviská

ZP – zdravotne postihnutie

Kontrolné listy: C – chemické faktory, P – psychická pracovná záťaž, R – bremená, Z – zobrazovacie jednotky, B- biologické faktory

¹ Ak bolo na jednom kontrolovanom CHP v danom roku viac kontrol, uvádza sa celkový počet kontrol spolu.

Zdroj: RÚVZ v SR

9. Výkony v ŠZD v súvislosti s chemickou legislatívou

RÚVZ v SR vykonali kontrolu uplatňovania zákona č. 67/2010 Z. z. o podmienkach uvedenia chemických látok a chemických zmesí na trh a o zmene a doplnení niektorých zákonov (chemický zákon) v rozsahu pôsobnosti zákona č. 355/2007 Z. z. Kontroly boli vykonávané vo vzájomnej súčinnosti s ostatnými kontrolnými orgánmi príslušnými v zmysle chemického zákona. RUVZ v SR kontrolovali u zamestnávateľov plnenie povinností vyplývajúcich z nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemických látok, nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 o klasifikácii, označovaní a balení látok a zmesí a zo zákona č. 67/2010 Z. z.

V rámci ŠZD vykonali previerky v prevádzkach s výskytom chemických látok a chemických zmesí zamerané na kontrolu ich skladovania, označovania balení a na karty bezpečnostných údajov. Zamestnávateľom boli poskytované konzultácie a odborné poradenstvo k chemickej legislatíve, k evidencii a označovaniu chemických látok a zmesí, ku ich klasifikácii a ku kartám bezpečnostných údajov.

V r. 2019 vydali RÚVZ v SR celkom 884 rozhodnutí na uvedenie priestorov do prevádzky v súvislosti s chemickými faktormi pri práci vrátane návrhov na zmenu v ich prevádzkovaní a návrhov na uvedenie priestorov do skúšobnej prevádzky. Najviac rozhodnutí bolo vydaných v Banskobystrickom kraji (262), v Nitrianskom kraji (119) a v Trenčianskom kraji (112).

Na činnosti spojené s manipuláciou a skladovaním veľmi toxických látok a zmesí na pracovisku vrátane ich použitia pri dezinfekcii, regulácii živočíšnych škodcov a na ochranu rastlín bolo vydaných spolu 28 rozhodnutí.

K návrhom na činnosti spojené s výrobou, spracovaním, manipuláciou, skladovaním, prepravou a zneškodňovaním chemickým karcinogénov a mutagénov na pracovisku bolo vydaných 57 rozhodnutí.

Počet oznámení začiatku vykonávania dezinfekcie a regulácie živočíšnych škodcov fyzickými osobami – podnikateľmi a právnickými osobami orgánom verejného zdravotníctva bol 5 100. Najviac oznámení bolo v Košickom kraji (1 730), v Žilinskom kraji (1 218), v Prešovskom kraji (539) a v Trenčianskom kraji (500).

RÚVZ v SR za správne delikty v oblasti chemických faktorov uložili spolu 27 pokút vo výške 26 050 €.

K bezpečnostnej správe v zmysle zákona č. 128/2015 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov vydali RÚVZ celkom 8 vyjadrení.

Tabuľka č. 20a

Rozhodnutia orgánov verejného zdravotníctva v oblasti chemických faktorov, karcinogénov, mutagénov a látok reprodukčne toxických	P o č e t rozhodnutí	
	súhlas.	nesúhlas.
Rozhodnutia o návrhoch na uviedenie priestorov do prevádzky* vrátane návrhov na zmenu v ich prevádzkovaní a ak si to vyžaduje objektivizáciu chemických faktorov (vrátane karcinogénov, mutagénov a látok reprodukčne toxických) pracovného prostredia, o návrhoch na uvedenie priestorov do skúšobnej prevádzky. (§13 ods.4 písm. a) zákona č.355/2007 Z. z.)	884	-
Rozhodnutia o návrhoch na skladovanie a manipuláciu s veľmi toxickými látkami a zmesami na pracovisku vrátane ich použitia pri dezinfekcii, regulácii živočíšnych škodcov a na ochranu rastlín (§ 13 ods. 4 písm. h) zákona č. 355/2007 Z. z.)	28	-
Rozhodnutia o návrhoch na činnosti spojené s výrobou, spracovaním, manipuláciou, skladovaním, prepravou a zneškodňovaním chemických karcinogénov a mutagénov na pracovisku. (§ 13 ods. 4 písm. i) zákona č. 355/2007 Z. z.)	57	-
Rozhodnutia o návrhoch na odstraňovanie azbestu a materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb. (§13 ods. 4 písm. j) zák. č. 355/2007 Z. z.)	2 231	-

* Týka sa prevádzok, u ktorých orgán verejného zdravotníctva schválil prevádzkový poriadok, ktorého súčasťou je posudok o riziku pri práci s chemickými faktormi.

Zdroj: RÚVZ v SR

Tabuľka č. 20b

Nápravné a predbežné opatrenia, oznámenia týkajúce sa chemických faktorov	Počet
Zákaz alebo obmedzenie uvádzania do obehu a použitia nebezpečných chemických látok a chemických prípravkov a iných výrobkov ohrozujúcich verejné zdravie. (§ 12 ods. 3 písm. c) zákona č. 355/2007 Z. z.)	-
Zákaz alebo obmedzenie výroby, spracovania a používania chemických látok a prípravkov, ktoré zhoršujú pracovné prostredie, podmienky práce a ohrozujú zdravie zamestnancov. (§ 12 ods. 4 písm. e) zákona č. 355/2007 Z. z.)	-
Oznámenie začiatku vykonávania dezinfekcie a regulácie živočíšnych škodcov ako profesionálnu činnosť fyzickými osobami - podnikateľmi a právnickými osobami písomne najneskôr do 48 hodín pred jej začiatkom. (§ 52 ods. 4 písm. c) zákona č. 355/2007 Z. z.)	5 100
Zákaz výroby, manipulácie alebo uvádzania do obehu výrobkov, ktoré odporujú požiadavkám ustanoveným týmto zákonom a inými všeobecne záväznými právnymi predpismi upravujúcimi ochranu verejného zdravia. (§ 55 ods. 2 písm. a) zákona č. 355/2007 Z. z.)	-
Opatrenie nariadené v prípade, ak hrozí poškodenie zdravia alebo života alebo ak k nemu už došlo vplyvom expozície karcinogénnym látkam, mutagénnym látkam a látkam reprodukčne toxickým vrátane nariadenia zneškodnenia nebezpečnej látky, nebezpečnej zmesi alebo nebezpečného výrobku. (§ 26 ods. 2 písm. b) zákona č. 67/2010 Z. z.)	-
Opatrenia prijaté na obmedzenie látky, látky v zmesi alebo látky vo výrobku, ak sa zistí, že na ochranu zdravia je nevyhnutný zásah. (§ 26 ods. 2 písm. c) zákona č. 67/2010 Z. z.)	-
Opatrenia prijaté v prípade, ak látka alebo zmes predstavuje vážne riziko pre zdravie ľudí z dôvodov klasifikácie, označovania alebo balenia*. (§ 26 ods. 3 písm. c) zákona č. 67/2010 Z. z.)	-

* Údaje od RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici.

Zdroj: RÚVZ v SR

Tabuľka č. 20c

Sankčné opatrenia uložené orgánmi verejného zdravotníctva za správne delikty v oblasti chemických faktorov podľa zákona č. 355/2007 Z. z. a zákona č. 67/2010 Z. z.	Počet	V sume €
Pokuty za iné správne delikty podľa § 57 ods. 22 písm. a) zákona č. 355/2007 Z. z.	1	500
Pokuty za iné správne delikty podľa § 57 ods. 22 písm. b), c), d), h) zákona č. 355/2007 Z. z.	1	1 000
Pokuty za iné správne delikty podľa § 57 ods. 22 písm. b), c), d), h), k) zákona č. 355/2007 Z. z.	1	1 000
Pokuty za iné správne delikty podľa § 57 ods. 22 písm. a) a ods. 29 písm. i), j), e) zákona č. 355/2007 Z. z.	1	5 500
Pokuty za iné správne delikty podľa § 57 ods. 22 písm. d) a ods. 33 písm. m) zákona č. 355/2007 Z. z.	1	1 000
Pokuty za iné správne delikty podľa § 57 ods. 22 písm. c), h) a ods. 33 písm. d) zákona č. 355/2007 Z. z.	1	600
Pokuty za iné správne delikty podľa § 57 ods. 22 písm. b) a ods. 33 písm. d)	1	300
Pokuty za iné správne delikty podľa § 57 ods. 22 písm. b, g) a ods. 33 písm. b), d) zákona č. 355/2007 Z. z.	1	500
Pokuty za iné správne delikty podľa § 57 ods. 22 písm. b), g) a ods. 33 písm. c) zákona č. 355/2007 Z. z.	4	3 200
Pokuty za iné správne delikty podľa § 57 ods. 22 písm. b) a ods. 33 písm. d) zákona č. 355/2007 Z. z.	2	2 100
Pokuty za iné správne delikty podľa § 57 ods. 29 písm. g) a j) zákona č. 355/2007 Z. z.	1	2 000
Pokuty za iné správne delikty podľa § 57 ods. 29 písm. g), h), i) zákona č. 355/2007 Z. z.	1	2 000
Pokuty za iné správne delikty podľa § 57 ods. 33 písm. b) a d) zákona č. 355/2007 Z. z.	1	300
Pokuty za iné správne delikty podľa § 57 ods. 33 písm. d) zákona č. 355/2007 Z. z.	6	2 250
Pokuty za iné správne delikty podľa § 57 ods. 33 písm. e) zákona č. 355/2007 Z. z.	2	1300 €
Pokuty za iné správne delikty podľa § 57 ods. 37 zákona č. 355/2007 Z. z.	1	500
Pokuty za iné správne delikty podľa § 57 ods. 41 písm. a) zákona č. 355/2007 Z. z.	1	2 000
Pokuty uložené za správne delikty podľa § 33 písm. ods. 1 písm. c), d), e) zákona č. 67/2010 Z. z.	-	-
Poriadkové pokuty uložené podľa § 36 písm. c) zákona č. 67/2010 Z. z.	-	-
Spolu:	27	26 050

Zdroj: RÚVZ v SR

Stanoviská, informácie, vyjadrenia a expertízy vypracované v oblasti chemických faktorov	Počet
Odborné stanoviská, informácie, expertízy a vyjadrenia pre Centrum pre chemické látky a prípravky Ministerstva hospodárstva SR (§ 26 ods. 3 písm. b) zákona č. 67/2010 Z. z.)	-
Vyjadrenie k bezpečnostnej správe (§ 23 ods. 7 písm. a) zákona č. 128/2015 Z. z.)	8

Zdroj: RÚVZ v SR

10. Spoločné dozorné aktivity s inými orgánmi dozoru

Spoločné dozorné aktivity orgánov verejného zdravotníctva a orgánov inšpekcie práce

V r. 2019 v rámci spoločných dozorných aktivít orgány verejného zdravotníctva vykonali s orgánmi inšpekcie práce celkom 34 spoločných dozorných aktivít.

Na základe vzájomnej dohody ÚVZ SR a Národného inšpektorátu práce sa v r. 2019 uskutočnili spoločné previerky orgánov verejného zdravotníctva a orgánov inšpekcie práce, ktoré boli zamerané najmä na expozíciu chemickým faktorom pri práci. Ďalšie zameranie si dohodol príslušný regionálny úrad verejného zdravotníctva (RÚVZ) a inšpektorát práce (IP) podľa aktuálnej potreby, pričom voľba subjektov bola ponechaná na vzájomnú dohodu príslušných RÚVZ a IP.

V priebehu r. 2019 sa za účelom vzájomnej výmeny informácií a skúseností na regionálnej úrovni RÚVZ v sídle kraja uskutočňovali s príslušnými IP spoločné štvrťročné pracovné stretnutia, pričom formu komunikácie (osobné stretnutia alebo písomnú komunikáciu) si vzájomne dohodli orgány dozoru podľa aktuálnej situácie.

Spoločné pracovné stretnutia boli zamerané najmä na prerokovanie spoločného postupu a zamerania spoločných kontrol, informovanie o problémoch spojených s dozornými aktivitami, zhodnotenie vykonávania spoločných previerok za r. 2019, prerokovanie spoločného postupu vo veci riešenia podnetov, výmenu skúseností z praxe (napr. pri riešení podnetov v dôsledku nepriaznivých mikroklimatických podmienok na pracovisku) a na informácie o pripravovaných legislatívnych zmenách.

Spoločné preverky orgánov verejného zdravotníctva a orgánov inšpekcie práce vo vybraných organizáciách*		
Kraj	Počet	Organizácia (firma)
Bratislavský	4	CWS-boco Slovensko, s.r.o., Bratislava (24.05.2019, RÚVZ Bratislava)
		Kovodružstvo Bratislava a.s., Bratislava (14.06.2019, RÚVZ Bratislava)
		KOPAX, spol. s r.o., Budmerice (20.09.2019 a 24.10.2019, RÚVZ Bratislava)
		INDEX Slovakia s.r.o., Malacky (20.11.2019, RÚVZ Bratislava)
Trnavský	4	LAPLANT s.r.o., Trnava (01.08.2019 a 03.09.2019, RÚVZ Trnava)
		VAKUUMTECHNIK, s.r.o., Šulekovo (02.08.2019 a 16.09.2019, RÚVZ Trnava)
		AUTOCOMODEX TRNAVA, spol. s r.o., Trnava (15.10.2019, RÚVZ Trnava)
		JUEL, s.r.o., Suchá nad Parnou (23.10.2019 a 06.11.2019, RÚVZ Trnava)
Nitriansky	5	Poľnohospodárske družstvo Levice, Levice (29.05.2019, RÚVZ Levice)
		Kovo Rybanský, s.r.o., Veľké Ripňany (09.09.2019, RÚVZ Topoľčany)
		Alba Tooling & Engineering, s.r.o., Šurany (08.10.2019, RÚVZ Nové Zámky)
		ELDUR Slovakia k.s., Nesvady (09.10.2019, RÚVZ Komárno)
		Sika Automotive Slovakia s.r.o., Zlaté Moravce (10.10.2019, RÚVZ Nitra)
Žilinský	4	Hanes Global Supply Chain Slovakia a.s., Čadca (04.06.2019 a 27.06.2019, RÚVZ Čadca)
		FAREN SLOVAKIA, s.r.o., Martin (11.06.2019, RÚVZ Martin)
		Fakultná nemocnica s poliklinikou Žilina (18.06.2019, RÚVZ Žilina)
		SEZ DK a.s., Dolný Kubín (24.06.2019 a 09.07.2019, RÚVZ Dolný Kubín)
Banskobystrický	4	RIALTO s.r.o., Partizánske (30.10.2019 a 07.11.2019, RÚVZ Rimavská Sobota)
		eustream, a.s., Veľké Zlievce (05.11.2019, RÚVZ Veľký Krtíš)
		ERNSTPROFIL spol. s r.o., Lučenec (06.11.2019, RÚVZ Lučenec)
		Jaroslav Beneš - ŽERIAVY s.r.o., Banská Bystrica (08.11.2019, RÚVZ Banská Bystrica)
Trenčiansky	4	POTTINGER STROJE, s.r.o., Bánovce nad Bebravou (04.07.2019 a 06.08.2019, RÚVZ Trenčín)
		SLOVLAK Košeca, a.s., Košeca (13.08.2019, RÚVZ Považská Bystrica)
		Partizánske Building Components-SK s.r.o., Partizánske (28.08.2019, RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach)
		DIEMER, s.r.o., Trenčín (11.11.2019 a 20.11.2019 RÚVZ Trenčín)
Prešovský	4	Fragokov export – výrobné družstvo, Prešov (20.11.2019, RÚVZ Prešov)
		Printon s.r.o. Vranov nad Topľou

		(21.11.2019, RÚVZ Vranov nad Topľou)
		Ing. Jozef Petro – stolárstvo, Radatice (22.11.2019, RÚVZ Prešov)
		ASPEL Slovakia s.r.o., Kežmarok (26.11.2019, RÚVZ Poprad)
Košický	5	A.G.E.S. s.r.o., Olcava (18.07.2019, RÚVZ Spišská Nová Ves)
		HANKE CRIMP – TECHNIK s.r.o., Michalovce (17.09.2019, RÚVZ Michalovce)
		Zoltán Jánosdeák – Jánosdeák, Plešivec (01.10.2019, RÚVZ Rožňava)
		ELEKTROCONNECT, s.r.o., Trebišov (04.10.2019 a 22.10.2019, RÚVZ Trebišov)
		Univerzitná nemocnica L. Pasteura, Košice (26.03.2019, RÚVZ Košice)
Spolu:	34	

* Vykazujú vybrané RÚVZ so sídlom v Bratislave, Trnave, Trenčíne, Nitre, Žiline, Banskej Bystrici, Prešove
Zdroj: RÚVZ v SR

Spoločné koordinované dozorné aktivity orgánov verejného zdravotníctva s inými orgánmi dozoru na prevenciu závažných priemyselných havárií vo vybraných organizáciách podľa zákona č. 128/2015 Z. z.

Orgány verejného zdravotníctva v spolupráci so Slovenskou inšpekciou životného prostredia vykonali v rámci ŠZD spoločné dozorné aktivity podľa zákona č. 128/2015 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Vybrané RÚVZ uskutočnili v r. 2019 koordinované kontroly celkom v 59 spoločnostiach, z ktorých 17 bolo zaradených do kategórie A a 42 do kategórie B. Najviac koordinovaných kontrol bolo vykonaných v Banskobystrickom kraji (11), Košickom kraji (11) Bratislavskom kraji (9) a v Trnavskom kraji (9).

Pri spoločných koordinovaných kontrolách orgány verejného zdravotníctva v r. 2019 uložili celkom 7 opatrení, z toho najviac v Trnavskom kraji (3) a Žilinskom kraji (2).

Orgány verejného zdravotníctva uložili opatrenia na základe zistených nedostatkov: napr. nebol preložený na schválenie návrh na zmenu v prevádzkovaní, nebol preložený na schválenie návrh na zmenu prevádzkového poriadku, u zamestnancov s vydaným osvedčením na prácu s veľmi toxickými látkami a zmesami a toxickými látkami a zmesami neboli predložené doklady o absolvovaní aktualizáčnej odbornej prípravy, nebola aktualizovaná smernica na poskytovanie osobných ochranných pracovných prostriedkov.

Spoločné koordinované dozorné aktivity orgánov verejného zdravotníctva s inými orgánmi dozoru vo vybraných organizáciách na prevenciu závažných priemyselných havárií (podľa zákona č. 128/2015 Z. z.)

Kraj	Previerka vykonaná RÚVZ	Kontrolované subjekty	Kategória subjektu	Počet uložených opatrení
Bratislavský	Bratislava	Agility Logistics, s.r.o., Diaľničná cesta 18A, Senec	B	-
		SLOVNAFT, a.s., Vlčie hrdlo 1, Bratislava, P6 Etylénová jednotka	B	-
		Duslo, a.s., Šaľa, OZ ISTROCHEM Nobelova 34, Bratislava, VJ Urýchľovače, odd. výroby Sulfenaxov, stáčanie a skladovanie sírouhlika	B	-
		TRANSPETROL, a.s., Bratislava, L5 odovzdávacie stredisko ropy č. 1	A	-
		BRENTAG SLOVAKIA, s.r.o., Bratislava, Obchodné stredisko Pezinok	B	-
		DSV Solutions Slovakia, s.r.o., Diaľničná cesta 6, Senec, prevádzka D6	B	-
		DSV Solutions Slovakia, s.r.o., Diaľničná cesta 6, Senec, prevádzka D24	B	-
		NAFTA, a.s., Votrubova 1, Bratislava, Gbely, prevádzka Centrálny areál Gajary a Centrálny areál podzemného zásobníka plynu Plavecký Štvrtok	B	-
		POZAGAS, a.s., Malé námestie 1, Malacky, prevádzka ZS6 Malacky	B	-
Trnavský	Trnava	SLOVNAFT, a.s., Terminál Kľačany	B	-
		TRANSPETROL, a.s., PS 5, Bučany	B	-
		Zväz pre skladovanie zásob, a.s., Terminál Kľačany	B	1
		Spoločnosť pre skladovanie, a.s., PS 5, Bučany	B	-
		ENVIRAL, a.s., Leopoldov	B	-
		SANECA Pharmaceuticals, a.s., Hlohovec	B	-
		MSM Martin, s.r.o., Prevádzka Brestovany	A	1
		CHEMOLAK, a.s., Smolenice	A	1
Senica	Agropodnik, a.s., Trnava, Stredisko Senica - Čáčov	A	-	
Trenčiansky	Považská Bystrica	ZVS holding, a.s., Dubnica nad Váhom	B	1
	Prievidza	FORTISCHEM, a.s., Nováky	B	-
		SLOVECA, Sasol Slovakia, s.r.o., Bratislava, závod Nováky	B	-
		Slovenské elektrárne, a.s., Bratislava, Elektrárne Nováky, závod Zemianske Kostolany	A	-
TOMEGAS SK, s.r.o., Čadca, Distribučné centrum LPG, Partizánske	A	-		
Nitriansky	Levice	Slovenské elektrárne, a.s., závod Atómové elektrárne Mochovce	A	-
		TRANSPETROL, a.s., Bratislava, PS 4,	B	-

		Tupá			
		Spoločnosť pre skladovanie, a.s., Trakovice, PS 4 Šahy - Tupá	B	1	
	Nitra	Duslo, a.s., Šaľa, prevádzka Čpavok 4	B	-	
		Messer Tatragas, s.r.o., Šaľa, prevádzka výrobnobchodné stredisko	A	-	
	Komárno	Morsevo group, s.r.o., Bratislava	A	-	
Žilinský	Žilina	Zväz pre skladovanie zásob, a.s., Bratislava- terminál Horný Hričov	B	1	
		Messer Tatragas, s.r.o., Bratislava, odbytový sklad Žilina – Mojšová Lúčka	A	1	
	L. Mikuláš	Mondi SCP, a.s., Ružomberok	B	-	
	Martin	ISTROCHEM EXPLOSIVES, a.s., Bratislava, prevádzka Sklady priemyselných trhavín a roznecovadiel, Sklenené	B	-	
		PROBUGAS, a.s., Bratislava, prevádzka Martin	B	-	
Banskobystrický	Zvolen	SLOVNAFT, a.s., Bratislava- Terminál a produktovod PS 25, Stožok	B	-	
		Zväz pre skladovanie zásob, a.s., Hronský Beňadik	B	-	
	Banská Bystrica	Evonik Fermas, s.r.o., Slovenská Ľupča	B	-	
		PTCHEM Sulfurex, s.r.o., Nemecká	A	-	
		BRENTAG SLOVAKIA, s.r.o., Pezinok, Obchodné stredisko Slovenská Ľupča	A	-	
	Žiar nad Hronom	Zväz pre skladovanie zásob, a.s., Hronský Beňadik	B	-	
		CMK, s.r.o., Žarnovica	B	-	
		Slovalco, a.s., Žiar nad Hronom	B	-	
	Rimavská Sobota	TRANSPETROL, a.s., Bratislava, PS Rimavská Sobota	B	-	
		DETOX, s.r.o., Banská Bystrica, Centrum fyzikálno-chemických úprav odpadov, Rimavská Sobota	A	-	
	Lučenec	Adient Slovakia, s.r.o., Bratislava, odštepňový závod Lučenec	B	-	
	Prešovský	Prešov	Slovnaft, a.s., Bratislava- terminál Kapušany	B	-
		Humenné	SSE Slovakia, s.r.o., Humenné	B	-
Poprad		Progress Trading, a.s., Kežmarok	A	-	
Košický	Michalovce	Spoločnosť pre skladovanie, a.s., Trakovice, PS 1, Budkovce	B	-	
		SWS, s.r.o. Vojany 332	B	-	
		TRANSPETROL, a.s., PS 1, Budkovce	B	-	
		FLAGA, s.r.o., Pezinok, prevádzka Bánovce nad Ondavou	B	-	
		Duslo, a.s., Šaľa, prevádzka Strážske	B	-	
		Chemko, a.s. Slovakia, pracovisko Strážske	B	-	
		DIAKOL Strážske, s.r.o., pracovisko Strážske	B	-	
	Košice	U.S.Steel Košice, s.r.o., DZ Energetika,	B	-	

		prevádzka Technické plyny		
		PROBUGAS, a.s., Haniska pri Košiciach	A	-
		Messer Tatragas, s.r.o., plniareň kyslíka, Haniska pri Košiciach	A	-
	Trebišov	Progres Trading, a.s. Trebišov	A	-
Spolu		59	A – 17 B – 42	7

Zdroj: vybrané RÚVZ so sídlom v Bratislave, Trnave, Trenčíne, Nitre, Žiline, Banskej Bystrici, Prešove, Košiciach

11. Podpora zdravia pri práci

Pracovníci odborov a oddelení PPL ÚVZ SR a RÚVZ v SR priebežne poskytovali odborné poradenstvo, konzultácie a informácie pre zamestnancov, fyzické osoby - podnikateľov, zamestnávateľov, PZS, pre verejnosť aj pre médiá. V rámci hromadného zdravotno-výchovného pôsobenia boli informácie určené širokej verejnosti zverejňované najmä prostredníctvom internetových stránok ÚVZ SR a RÚVZ v SR a regionálnych médií.

Aj v r. 2019 v poradenstve pre zamestnávateľov a zamestnancov prevládali najmä témy súvisiace s aktuálnymi legislatívnymi úpravami v ochrane zdravia pri práci (najmä povinnosť zamestnávateľa elektronicky oznamovať údaje o prácach v kategórii 2) a témy súvisiace so vznikom nových pracovísk a priemyselných prevádzok v regiónoch.

Pri výkone ŠZD bolo súbežne vedené poradenstvo najmä u zamestnávateľov s malým počtom zamestnancov, ktorí o problematike legislatívnych požiadaviek na ochranu zdravia pri práci nie sú dostatočne informovaní. Dlhoročnou osvedčenou metódou na posilnenie povedomia zamestnancov o ochrane vlastného zdravia pri práci je používanie dotazníkov informovanosti zamestnancov o zdravotných rizikách pri práci počas ŠZD.

Konzultácie sa týkali najmä zabezpečenia dohľadu nad pracovnými podmienkami zamestnancov vykonávajúcich práce v kategórii 1 a 2 pracovnou zdravotnou službou, zabezpečenia posúdenia zdravotného rizika, vedenia evidencie zamestnancov podľa kategórií prác z hľadiska zdravotných rizík, vykonávania lekárskeho preventívneho prehliadok vo vzťahu k práci. V oblasti expozície faktorom práce a pracovného prostredia prevládalo poradenstvo k ustanoveniam jednotlivých právnych úprav v oblasti ochrany zdravia pri práci, najmä z hľadiska expozície fyzikálnym, chemickým a biologickým faktorom pri práci, práce so zobrazovacími jednotkami a fyzickej záťaže pri práci. Zamestnávateľom bolo priebežne poskytované aj poradenstvo týkajúce sa najmä rozsahu podkladov na uvedenie pracoviska do prevádzky, práce s toxickými a veľmi toxickými látkami a zmesami, vypracovania posudku o riziku, problematiky rizikových prác, rozsahu podkladov pre vytvorenie chránených pracovísk, problematiky búracích prác s výskytom materiálov s obsahom azbestu, chorôb z povolania, používania účinných OOPP, bezpečnej manipulácie s bremenami, zabezpečenia vhodných mikroklimatických podmienok a pitného režimu na pracovisku, fyzickej záťaže pri práci.

V rámci intervencií na podporu zdravia pri práci vybrané RÚVZ riešili úlohu Zdravé pracoviská, v rámci ktorej v spolupráci so zamestnávateľmi a PZS realizovali objektivizáciu faktorov práce a pracovného prostredia, resp. navrhovali optimálne a efektívne opatrenia na ochranu zdravia zamestnancov pri práci.

Vybrané RÚVZ v rámci spoločných výjazdov odborov a oddelení PPL s poradňami zdravia vykonávali priamo na pracoviskách podnikov intervenčné aktivity zamerané na

sledovanie a hodnotenie zdravotného stavu zamestnancov pomocou objektívnych vyšetrení rizikových faktorov životného štýlu pre vznik chronických neinfekčných ochorení, najmä srdcovo - cievnych ochorení, nádorových ochorení a cukrovky (antropometrické ukazovatele, fyziologické ukazovatele - meranie krvného tlaku, vyšetrenie základných biochemických parametrov krvi – cholesterol, triglyceridy, glukóza) a pomocou dotazníkov (behaviorálne ukazovatele životného štýlu, fajčenie). V niektorých prípadoch bol vplyv faktorov životného štýlu kombinovaný s vplyvom faktorov práce a pracovného prostredia a zamestnancom bolo poskytnuté cielené poradenstvo.

Od r. 2008 prebiehajú súbežne s úlohou európske informačné kampane Európskej agentúry pre BOZP zamerané na zdravé pracoviská, ktorých informačný potenciál sa využíva pri realizácii úlohy Zdravé pracoviská a pri zameraní ŠZD. V r. 2019 prebiehala kampaň s názvom „Zdravé pracoviská kontrolujú nebezpečné chemické látky“ s cieľom zvýšiť informovanosť o rizikách vyplývajúcich z nebezpečných chemických látok na pracovisku a podporiť kultúru prevencie rizika. RÚVZ v SR propagovali kampaň na svojich internetových stránkach a poskytovali konzultácie a poradenstvo záujemcom zo strany zamestnávateľov, zamestnancov a širokej verejnosti v otázkach ochrany zdravia pri práci v rozsahu ustanovenom právnymi predpismi.

ÚVZ SR a RÚVZ v SR sa každoročne zapájajú do Európskeho týždňa BOZP a organizujú dni otvorených dverí. Vybrané RÚVZ sa každoročne aktívne zapájajú do dní zdravia, organizovaných podnikmi alebo komunitami (mestami) na podporu zdravia medzi verejnosťou.

12. Špecializované úlohy a iná odborná činnosť

K špecializovaným úlohám verejného zdravotníctva podľa § 11 zákona č. 355/2007 Z. z. patrí objektivizácia, kvalitatívne a kvantitatívne zisťovanie faktorov pracovného prostredia, zabezpečovanie činnosti národných referenčných centier, monitorovanie vzťahov determinantov zdravia a verejného zdravia, prešetrovanie podozrení na ChzP, monitorovanie zdravotného stavu obyvateľstva vo vzťahu k pracovným podmienkam a spôsobu života a práce.

V rámci odbornej činnosti sa vypracovávali odborné stanoviská, analýzy, konzultačné vyjadrenia a pokračovalo sa v priamej odbornej spolupráci ÚVZ SR s RÚVZ v SR, MZ SR, s Centrom pre chemické látky a prípravky na MH SR, s orgánmi a inštitúciami Európskej Komisie a Rady EÚ, s orgánmi členských štátov EÚ v problematike ochrany zdravia pri práci. Naďalej pokračuje spolupráca so stálym zastúpením SR pri EÚ v Bruseli, kde sa poskytujú priebežne odborné stanoviská, odborné analýzy k návrhom zmien a noviel smerníc EÚ týkajúcich sa ochrany zdravia pri práci.

a) Objektivizáciu faktorov pracovného prostredia zabezpečujú vybrané RÚVZ, ktoré majú osvedčenie o akreditácii na objektivizáciu príslušných faktorov. S odborními a oddeleniami PPLaT spolupracujú odbory a oddelenia objektivizácie faktorov životného a pracovného prostredia, resp. oddelenia analýz chemických a fyzikálnych faktorov príslušných RÚVZ. *Analýza činnosti je uvedená v kapitole Výkony v štátnom zdravotnom dozore.*

b) Odbory a oddelenia PPLaT vybraných RÚVZ sa podieľali v r. 2019 aj na činnosti národných referenčných centier (NRC) s problematikou ochrany zdravia pri práci zriadených Ministerstvom zdravotníctva SR na ÚVZ SR a na vybraných RÚVZ: NRC pre neionizujúce žiarenie (ÚVZ SR), NRC pre tepelno - vlhkostnú mikroklimu (ÚVZ SR), NRC pre expozičné

testy xenobiotík (ÚVZ SR), NRC pre hodnotenie neskorých účinkov chemických látok metódami genetickej toxikológie (ÚVZ SR), NRC pre hluk a vibrácie (RÚVZ so sídlom v Poprade), NRC pre hodnotenie expozície a zdravotného rizika (RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici), NRC pre zdravotnú problematiku vlákňitých prachov (RÚVZ so sídlom v Nitre), NRC pre problematiku uhoľných baní (RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach), NRC pre fyziológiu práce a ergonómiu (RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach), NRC pre odbery chemických faktorov a ich stanovenie v pracovnom prostredí (RÚVZ so sídlom v Trenčíne).

c) Prešetrovanie podozrení na ChzP

Analýza činnosti je uvedená v kapitole Prešetrovanie podozrení na ChzP.

d) Úroveň ochrany zdravia na chránených pracoviskách

Analýza činnosti je uvedená v kapitole Chránené pracoviská.

Odbor PPL ÚVZ SR každoročne publikuje súhrnnú informáciu za SR na internetovej stránke ÚVZ SR a pripravuje odpočet úlohy pre MPSVR SR v zmysle uznesenia vlády SR č. 25/2014 raz za dva roky.

e) Zahraničná odborná spolupráca

Podstatná časť spolupráce so stálym zastúpením SR pri Komisii EÚ v Bruseli zahŕňala vypracovávanie stanovísk a odporúčaní k 2., 3. a 4. balíku návrhov novelizácie smernice EÚ 2004/37/ES o ochrane pracovníkov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénnym a mutagénnym faktorom pri práci, k smernici Komisie (EÚ) 2019/1831, ktorou sa stanovuje piaty zoznam smerných najvyšších prípustných hodnôt vystavenia chemickým faktorom pri práci a k smernici 2000/54/EU o ochrane pracovníkov pred rizikami súvisiacimi s vystavením biologickým faktorom pri práci.

V r. 2019 boli publikované dve novelizácie smernice Európskeho parlamentu a Rady (EPaR) 2004/37/ES o ochrane pracovníkov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénom a mutagénom pri práci a to smernica EPaR 2019/130/EÚ a smernica EPaR 2019/983/EÚ. Prvá novelizácia bola v r. 2017 a tak sa podarilo na úrovni EÚ zatiaľ trikrát aktualizovať opatrenia na ochranu zdravia pri práci s karcinogénmi a mutagénmi, novelizovať prílohy smernice a prijať v EÚ záväzné limity pre expozíciu 25 karcinogénom aj s niekoľkými prechodnými obdobiami a rozšíril sa zoznam pracovných procesov, pri ktorých sa uvoľňujú karcinogény, na osem procesov. Európska Komisia sa zaviazala pracovať na zaradení problematiky karcinogénnych a cytotoxických liekov a reprotoxických látok do ďalšej novelizácie tejto smernice EÚ.

V r. 2019 bola publikovaná aj smernica Komisie (EÚ) 2019/1831, ktorou sa stanovuje piaty zoznam smerných najvyšších prípustných hodnôt vystavenia pri práci podľa smernice Rady 98/24/ES a ktorou sa mení smernice Komisie 2000/39/ES. Smernica zavádza limitné hodnoty expozície pri práci pre 10 chemických faktorov, ktoré boli revidované a odvodené z najnovších dostupných vedeckých údajov s ohľadom na ochranu zdravia pri práci a odporúčaných kritérií a metód Vedeckého výboru pre najvyššie prípustné hodnoty vystavenia chemickým faktorom pri práci (SCOEL) zriadeného rozhodnutím Európskej Komisie, pričom berú do úvahy dostupnosť meracích techník. Stanovujú sa ako najvyššie prípustné expozičné limity chemických faktorov v pracovnom ovzduší, pod úrovňou ktorých sa nepredpokladá škodlivý účinok jednotlivých chemických faktorov na zdravie zamestnancov pri krátkodobej alebo dlhodobej expozícii počas celého trvania pracovného života.

Finalizovala sa aj novelizácia smernice EPaR 2000/54/ES o ochrane pracovníkov pred rizikami súvisiacimi s vystavením biologickým faktorom pri práci prijatím smernice Komisie (EÚ) 2019/1833, ktorou sa menia prílohy I, III, V a VI k tejto smernici, čo predstavuje novú

klasifikáciu mikroorganizmov/biologických faktorov na úrovni EÚ a novú formuláciu opatrení na ochranu zdravia pri práci s biologickými faktormi.

Odborní pracovníci ÚVZ SR a vybraných RÚVZ spolupracovali počas r. 2019 s viacerými medzinárodnými organizáciami (napr. SLIC, WHO, EU – OSHA). Pre SLIC (Senior Labour Inspectors Committee – Výbor hlavných inšpektorov práce) v rámci siete KSS (Knowledge Sharing Site) pripravili odpovede na otázky týkajúce sa ochrany zdravia pri práci pre:

- Estónsko: Úhrada nákladov na okuliare pri práci so zrakovou námahou
- Estónsko: Psychosociálne riziká na pracovisku
- Holandsko: Zákazy a obmedzenia pri práci v expozícii chemickým látkam v legislatíve SR
- Holandsko: Fyzická záťaž pri ručnom zbere húb
- Rakúsko: Limitné hodnoty pre chemické látky

f) iná odborná činnosť

V rámci inej odbornej činnosti boli aktivity odborov a oddelení PPL RÚVZ v SR a ÚVZ SR zamerané najmä na prednáškovú činnosť, pregraduálne vzdelávanie študentov, postgraduálne vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov, publikačnú činnosť, príspevky pre médiá a na internete, tlačové správy, besedy so žiakmi a so študentami. Tieto aktivity sú podrobne uvedené v jednotlivých výročných správach RÚVZ v SR.

Tabuľka č. 23

**Špecializované úlohy a iná odborná činnosť odborov a oddelení PPL
RÚVZ v SR (podľa krajov) a ÚVZ SR v r. 2019**

Špecializované úlohy a iná odborná činnosť						
Kraj	Prednášky		Publikácie v odborných časopisoch a zborníkoch (počet)	Zahraničné pracovné a študijné cesty (počet)	Špeciali- zované úlohy (počet)	Iné činnosti (počet)
	na odborných podujatiach (počet prednášok)	pre- a postgrad. vzdelávanie (počet hodín)				
Bratislavský	5	1 392*	-	-	-	1 002**
Trnavský	4	101	-	-	16	2
Trenčiansky	4	550,5	-	-	10	-
Nitriansky	6	-	-	-	-	1
Žilinský	22	378	3	1	1	8
Banskobystrický	6	80	7	3	46	32
Košický	11	135,5	-	-	-	7
Prešovský	3	-	-	-	-	9
ÚVZ SR	5	-	5	-	10	10
Spolu:	66	2 637	15	4	83	1 071

Poznámka: Iné činnosti napr.: príspevky pre médiá a na internete, tlačové správy, besedy so žiakmi ZŠ a so študentmi SŠ a SOU atď.

*21 lekárov (všeobecní - rezidenti, špecializácia)

**konzultácie

Zdroj: RÚVZ v SR, ÚVZ SR

13. Nové legislatívne úpravy v oblasti ochrany zdravia pri práci

Legislatívne úpravy účinné v r. 2019

1. mája 2019 nadobudlo účinnosť nariadenie vlády SR č. 110/2019 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády SR č. 356/2006 Z. z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénnym a mutagénnym faktorom pri práci v znení neskorších predpisov (ďalej „novela NV SR č. 356/2006 Z. z.“); do legislatívy SR sa prebrala smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/2398 z 12. decembra 2017, ktorou sa mení smernica 2004/37/ES o ochrane pracovníkov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénom alebo mutagénom pri práci (ďalej „smernica“). Cieľom tejto smernice je zlepšiť ochranu zdravia zamestnancov pri práci, resp. znížiť zdravotné riziko zamestnancov z expozície karcinogénom a mutagénom tým, že sa sprísnilo maximálne hodnoty expozície karcinogénnym a mutagénnym faktorom (ďalej „karcinogény a mutagény“) pri práci a rozšíril sa zoznam karcinogénov a mutagénov, u ktorých sú tieto hodnoty stanovené.

Najvýznamnejšie zmeny v novele NV SR č. 356/2006 Z. z. sú nasledovné:

- doplnili sa nové technické smerné hodnoty pre 2 karcinogény a mutagény v pracovnom ovzduší, ktoré neboli súčasťou legislatívy SR (brómetylén; ohňovzdorné keramické vlákna), čo pomáha zamestnávateľom pri určovaní a posudzovaní zdravotného rizika pri práci s expozíciou konkrétnym karcinogénom a mutagénom v súvislosti s vykonávaním preventívnych a ochranných opatrení na ochranu zdravia zamestnancov,
- doplnil sa nový pracovný proces s rizikom chemickej karcinogenity, ktorý nebol súčasťou legislatívy SR (práca, pri ktorej dochádza k expozícii respirabilnému prachu kryštalického oxidu kremičitého, ktorý vznikol pracovným procesom),
- sprísnil sa technické smerné hodnoty pre 7 karcinogénov a mutagénov, ktoré sú už zavedené v legislatíve SR (1,3-butadién; 1,2-epoxypropán; etylénoxid; hydrazín; šesťmocný chróm a jeho zlúčeniny; prach z tvrdého dreva - dub, buk; monomér vinylchloridu),
- v prílohe č. 2 novely nariadenia vlády SR sa doplnilo označenie karcinogénov a mutagénov prenikajúcich cez kožu, čo pomáha zamestnávateľom pri zabezpečovaní účinnej ochrany pri práci s karcinogénmi a mutagénmi prenikajúcimi cez kožu,
- zmäkčila sa (je menej prísna) technická smerná hodnota pre karcinogén a mutagén, ktorý je už zavedený v legislatíve SR (akrylamid),
- na základe smernice sa zaviedlo prechodné obdobie do 17. januára 2023, počas ktorého sa budú uplatňovať pre šesťmocný chróm a jeho zlúčeniny a pre prach z tvrdého dreva vyššie technické smerné hodnoty (menej prísne), ako sú smernicou navrhnuté nové prísnejšie technické smerné hodnoty (je to pomoc zamestnávateľom),
- zamestnávateľ zabezpečuje primeraný zdravotný dohľad pre zamestnancov, ktorí sú pri práci exponovaní karcinogénom alebo mutagénom, a to zabezpečením následných lekárskech preventívnych prehliadok vo vzťahu k práci po ukončení ich expozície karcinogénom alebo mutagénom z dôvodov neskorých následkov na zdravie, t. j. u bývalých zamestnancov exponovaných karcinogénom a mutagénom, ak to zamestnávateľovi nariadi orgán verejného zdravotníctva alebo navrhne lekár PZS.

1. augusta 2019 nadobudla účinnosť vyhláška MZ SR č. 227/2019 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MZ SR č. 99/2016 Z. z. o podrobnostiach o ochrane zdravia pred záťažou teplom a chladom pri práci (ďalej „novela vyhlášky MZ SR č. 99/2016 Z. z.“).

Najvýznamnejšie zmeny v novele vyhlášky MZ SR č. 99/2016 Z. z. sú nasledovné:

- zamestnávateľ vykonáva na vnútornom pracovisku ochranné a preventívne opatrenia na zníženie nepriaznivého vplyvu záťaže teplom alebo záťaže chladom na zdravie zamestnancov nie len z dôvodu používanej technológie na pracovisku, ale aj z dôvodu nevyhovujúceho stavebného riešenia budovy alebo technického zariadenia budovy,
- zamestnávateľ aplikuje v primeranom rozsahu ochranné a preventívne opatrenia aj na práce vykonávané na vnútornom a vonkajšom pracovisku počas mimoriadne teplých dní,
- ochranné a preventívne opatrenia na zníženie nepriaznivého vplyvu záťaže teplom alebo záťaže chladom na zdravie zamestnancov, ktoré sú súčasťou prevádzkového poriadku majú zohľadniť aj interindividuálne rozdiely medzi zamestnancami, najmä vek, zdravotný stav a fyzické schopnosti a zručnosti zamestnanca,
- prevádzkový poriadok z hľadiska ochrany zdravia zamestnancov pred nepriaznivým vplyvom záťaže teplom a záťaže chladom pri práci obsahuje pokyny a vybavenie na poskytnutie predlekárskej prvej pomoci,
- zamestnávateľ zabezpečuje na vnútornom pracovisku pri záťaži teplom dodržiavanie dlhodobu únosného času práce a krátkodobu únosného času práce, ak je pravidelne prekračovaná maximálna prípustná hodnota operatívnej teploty viac ako 50 % dní v roku,
- podiel minerálnych nápojov, ktoré zamestnávateľ poskytuje zamestnancom v rámci pitného režimu pri záťaži teplom má tvoriť najviac polovicu množstva nahrádzaných tekutín,
- minimálne prípustné hodnoty operatívnej teploty na pracoviskách v chladnom období roka boli navýšené v rozsahu o 2 – 3 °C pri triedach práce 1a, 1b, 1c, 2a a 2b,
- v tabuľke tried práce podľa celkového energetického výdaja sú v príkladoch pracovných činností uvedené všeobecné charakteristiky jednotlivých pracovných činností, najmä pracovné polohy, zapojenie končatín a činnosť jednotlivých svalových skupín (zosúladenie s *STN EN ISO 8996 Ergonómia tepelného prostredia. Stanovenie metabolizmu*).

1. augusta 2019 nadobudla účinnosť vyhláška MZ SR č. 220 /2019 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MZ SR č. 448/2007 Z. z. o podrobnostiach o faktoroch práce a pracovného prostredia vo vzťahu ku kategorizácii prác z hľadiska zdravotných rizík a o náležitostiach návrhu na zaradenie prác do kategórií v znení neskorších predpisov (ďalej „novela vyhlášky MZ SR č. 448/2007 Z. z.“).

Najvýznamnejšie zmeny v novele vyhlášky MZ SR č. 448/2007 Z. z. sú nasledovné:

- upravili sa kritériá kategorizácie práce vo faktore fyzická záťaž v kategórii 3 pre práce spojené s ručným premiestňovaním bremien a pre práce, pri ktorých sa vyskytujú podmienene prijateľné pracovné polohy a neprijateľné pracovné polohy, čím sa odstránili problémy v aplikačnej praxi pri určovaní rizikových prác spojených s ručným premiestňovaním bremien a pri výskyte podmienene prijateľných pracovných polôh a neprijateľných pracovných polôh pri práci,
- z hľadiska zdravotného rizika sa kategorizujú práce s laserovými zariadeniami (nie práce s lasermi) do kategórií 1 až 3 (kategória 4 sa neurčuje), pričom je zohľadnené najmä technické zabezpečenie laserového zariadenia, ktoré za štandardných pracovných podmienok buď vylučuje alebo nevylučuje zásah zamestnanca priamym alebo odrazeným lúčom,

- triedy laserových zariadení sa doplnili o triedu 1C podľa *STN EN 60825-1 Bezpečnosť laserových zariadení. Časť 1: Klasifikácia zariadení a požiadavky*,
- zavedenie kritérií na zaraďovanie prác do kategórií 2 a 3 (kategórie 1 a 4 sa neurčujú), pri ktorých sú zamestnanci vystavení faktoru intenzívne pulzné svetlo, ktoré je súčasťou umelého optického žiarenia; na prácu so zariadením s intenzívnym pulzným svetlom sa aplikujú požiadavky nariadenia vlády SR č. 410/2007 Z. z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou umelému optickému žiareniu (zdravotné riziko pri vystavení zamestnancov faktoru intenzívne pulzné svetlo je najmä pri práci v zariadeniach v oblasti starostlivosti o ľudské telo, napr. v kozmetických salónoch a v zdravotníckych zariadeniach pri práci v oblasti estetickej medicíny, lekárskej kozmetiky a korektívnej dermatológie).

Legislatívne úpravy pripravované v r. 2019

V r. 2019 boli do legislatívneho procesu schvaľovania pripravované nasledovné legislatívne úpravy:

- návrh nariadenia vlády SR, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády SR č. 356/2006 Z. z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénnym a mutagénnym faktorom pri práci v znení neskorších predpisov (do legislatívy SR preberie dve smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) a to smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/130 zo 16. januára 2019, ktorou sa mení smernica 2004/37/ES o ochrane pracovníkov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénom alebo mutagénom pri práci a smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/983 z 5. júna 2019, ktorou sa mení smernica 2004/37/ES o ochrane pracovníkov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénom alebo mutagénom pri práci),
- návrh nariadenia vlády SR, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády SR č. 355/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci v znení neskorších predpisov (do legislatívy SR preberie smernicu Komisie (EÚ) 2019/1831 z 24. októbra 2019, ktorou sa stanovuje piaty zoznam smerných najvyšších prípustných hodnôt vystavenia pri práci podľa smernice Rady 98/24/ES a ktorou sa mení smernica Komisie 2000/39/ES).

14. Personálne obsadenie odborov a oddelení preventívneho pracovného lekárstva RÚVZ v SR a ÚVZ SR

V r. 2019 na odboroch a oddeleniach preventívneho pracovného lekárstva RÚVZ v SR a ÚVZ SR pracovalo 191 zamestnancov.

Tabuľka č. 24

Personálne obsadenie odborov a oddelení PPL RÚVZ v SR a ÚVZ SR v r. 2019

Kraj	Lekári	VŠ		DAHE	AHE	SŠ		Spolu
		zdrav.	iní			zdrav.	ostatní	
Bratislavský	1	8	1	2	1	-	-	13
Trnavský	-	10	4	3	2	-	-	19
Trenčiansky	2	14	2	5	-	-	-	23
Nitriansky	-	11	10	-	2	1	-	24
Žilinský	2	16	1	2	1	-	1	23
Banskobystrický	3	13	8	4	3	-	1	32
Košický	1	13	3	2	9	-	-	28
Prešovský	1	7	7	2	4	2	1	24
ÚVZ SR	2	2	1	-	-	-	-	5
Spolu:	12	94	37	20	22	3	3	191

Vysvetlivky:

VŠ zdrav. - zdravotnícki pracovníci s vysokoškolským vzdelaním v odbore verejné zdravotníctvo (Bc., Mgr.)

VŠ iní - odborní pracovníci v zdravotníctve s vysokoškolským vzdelaním iného ako zdravotníckeho smeru (podľa NV SR č. 296/2010 Z. z. v znení neskorších predpisov)

DAHE - diplomovaní asistenti hygieny a epidemiológie

AHS - asistenti hygienickej služby

SŠ zdrav. - zdravotnícki laboranti, sestry

SŠ ostatní - chemickí laboranti, odborní pracovníci v zdravotníctve so stredoškolským vzdelaním iného ako zdravotníckeho smeru

Zdroj: ÚVZ SR a RÚVZ v SR

HYGIENA VÝŽIVY

I HYGIENA VÝŽIVY

1. Personálne obsadenie pracovísk hygieny výživy

Tabuľka č. 1

Kraj	Celkový počet zamestnancov	VŠ II. stupňa	VŠ I. stupňa	Úplné stredné vzdelanie	Vyššie odborné vzdelanie
		VŠ	AHE/DAHE		
Bratislavský	22	17		1	4
Banskobystrický	30	21	2	4	3
Košický	35	19	3	6	7
Nitriansky	28	18	0	6	4
Prešovský	37	22	0	9	6
Trenčiansky	20	17	3	0	0
Trnavský	26	19	2	3	2
Žilinský	27	18	1	1	7
Spolu	225	151	11	30	33

V roku 2019 na pracoviskách hygieny výživy regionálnych úradov verejného zdravotníctva Slovenskej republiky pracovalo spolu **225 zamestnancov**.

2. Odborná činnosť a vzdelávanie zamestnancov

Odborní zamestnanci oddelení hygieny výživy a bezpečnosti potravín sa zúčastňujú vzdelávacích aktivít v zmysle „Plánu vzdelávania zamestnancov orgánov verejného zdravotníctva“. Počas roku 2019 sa na vzdelávacích aktivitách zúčastnilo 862 odborných zamestnancov.

Na celoslovenských odborných pracovných poradách sa zúčastnilo 130 zamestnancov. Obsah bol zameraný najmä na zmeny súvisiace v oblasti právnych predpisov a aktuálnu problematiku. V roku 2019 to bol napr. bezobalový predaj potravín, výživové doplnky, rozhodnutia vo veci ambulantného predaja potravín, pokrmov a nápojov.

Odborné semináre, ktorých sa zúčastnilo 509 odborných pracovníkov boli venované výživovým a zdravotným tvrdeniam, obalovým materiálom v potravinárstve, kvalite stravy z hľadiska jednotlivých živín ale a jkvalite a bezpečnosti potravín všeobecne.

Vedeckých konferencií týkajúcich sa životných podmienok a zdravia ako aj cudzorodých látok v potravinách a dysbalancie vo výžive sa zúčastnilo 71 odborných pracovníkov. Rovnaký počet 71 odborných zamestnancov sa zúčastnilo na interných školeniach napr. školenie zamestnancov vykonávajúcich štátny zdravotný dozor kozmetických výrobkov, školenie týkajúce sa správneho konania. Krajské porady, ktorých sa zúčastnilo 67 vedúcich z oddelení hygieny výživy sú určené na zdieľanie praktických skúseností z výkonu úradnej kontroly a štátneho zdravotného dozoru.

Kurzov sa zúčastnilo 13 odborných zamestnancov. Boli venované aj na zlepšenie zručností ako napr. vedenie hodnotiaceho rozhovoru alebo novým trendom v hygiene výživy.

Školení v rámci programu „Better Training for Safer Food“ sa zúčastnil 1 zamestnanec, školenie sa týkalo systému HACCP.

Tabuľka č. 2

Druh vzdelávacej aktivity	Počet účastníkov
Celoslovenské pracovné porady	130
Odborné semináre	509
Vedecko - odborné konferencie	71
Školenia	71
odborné kurzy	13
Krajská porada vedúcich oddelení	67
Better Training Safer Food	1
Celkový počet	862

3. Rozbor činnosti

3.1. Štátny zdravotný dozor

Štátny zdravotný dozor bol vykonávaný podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej len „zákon č. 355/2007 Z. z.“).

RÚVZ Bratislava hlavné mesto so sídlom v Bratislave – odbor hygieny výživy zabezpečuje štátny zdravotný dozor a úradnú kontrolu potravín v 8 okresoch: Bratislava I., Bratislava II., Bratislava III., Bratislava IV., Bratislava V., Pezinok, Senec a Malacky.

Odbor/oddelenia hygieny výživy šiestich RÚVZ v Banskobystrickom kraji zabezpečujú štátny zdravotný dozor (ďalej len „SZD“) a úradnú kontrolu potravín (ďalej len „ÚKP“) v 13 okresoch: Banská Bystrica, Brezno, Lučenec, Poltár, Rimavská Sobota, Revúca, Veľký Krtíš, Zvolen, Detva, Krupina, Žiar nad Hronom, Banská Štiavnica, Žarnovica.

RÚVZ v Košickom kraji zabezpečujú výkon štátneho zdravotného a úradnej kontroly potravín s následnou územnou pôsobnosťou: RÚVZ so sídlom v Košiciach v rámci okresov Košice mesto a Košice okolie, RÚVZ so sídlom v Michalovciach v okrese Michalovce a Sobrance, RÚVZ so sídlom v Rožňave v okrese Rožňava, RÚVZ so sídlom v Spišskej Novej Vsi v okrese Spišská Nová Ves a Gelnica a RÚVZ so sídlom v Trebišove v okrese Trebišov.

V Nitrianskom kraji zabezpečuje výkon štátneho zdravotného dozoru a úradnej kontroly potravín 5 RÚVZ v Nitrianskom kraji v 7 okresoch kraja (okrem okresov Nitra, Nové Zámky, Levice, Komárno a Topoľčany aj v okrese Šaľa a Zlaté Moravce).

V Prešovskom kraji RÚVZ – oddelenia hygieny výživy, bezpečnosti potravín a kozmetických výrobkov zabezpečujú štátny zdravotný dozor a úradnú kontrolu potravín v okresoch Prešov, Sabinov, Vranov Nad Topľou, Bardejov, Humenné, Medzilaborce, Snina, Poprad, Kežmarok, Levoča, Stará Ľubovňa, Svidník a Stropkov.

V Trenčianskom kraji jednotlivé RÚVZ v Trenčianskom kraji – odbor hygieny výživy zabezpečuje štátny zdravotný dozor a úradnú kontrolu potravín v okresoch Trenčín, Bánovce nad Bebravou, Myjava, Nové Mesto nad Váhom, Ilava, Považská Bystrica, Púchov, Partizánske a Prievidza.

V Trnavskom kraji jednotlivé RÚVZ zabezpečujú štátny zdravotný dozor a úradnú kontrolu v okresoch Trnava, Hlohovec, Piešťany, Dunajská Streda, Galanta, Senica a Skalica.

V Žilinskom kraji jednotlivé RÚVZ zabezpečujú štátny zdravotný dozor a úradnú kontrolu potravín v okresoch Čadca, Kysucké Nové Mesto, Dolný Kubín, Námestovo, Tvrdošín, Liptovský Mikuláš, Ružomberok, Martin, Turčianske Teplice, Bytča a Žilina.

3.1.1. Posudková činnosť

V rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru a plnenia úloh vyplývajúcich zo zákona č. 355/2007 Z. z. sa posudzovali a pripomienkovali predkladané projektové dokumentácie v rámci územného konania, poskytovali sa konzultácie o problematike zriaďovania potravinárskych prevádzok pre jednotlivých žiadateľov. V rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru a plnenia úloh vyplývajúcich z § 13 ods. 4 zákona č. 355/2007 Z. z. sa vydalo celkom **166 záväzných stanovísk k územnému konaniu, 637 záväzných stanovísk ku kolaudácii priestorov a k zmene využitia schválených priestorov**. Schválených bolo 672 prevádzkových poriadkov. Vydaných bolo **6 778 rozhodnutí o uvedení priestorov do prevádzky** a 9 nesúhlasných rozhodnutí. V roku 2019 bolo vydaných 833 rozhodnutí o prerušení konania, v 439 prípadoch bolo zastavené konanie. Spolu bolo poskytnutých viac ako 20 512 odborných konzultácií k uvedenej problematike. Konzultácie boli zamerané najmä na problematiku zriaďovania jednotlivých prevádzok, na dodržiavanie hygienických požiadaviek a zásad správnej výrobnjej praxe.

Najčastejšie boli vydávané rozhodnutia pri zmene prevádzkovateľov zariadení spoločného stravovania (vrátane zariadení poskytujúcich zároveň aj ubytovacie služby) a rozhodnutia k stánkovému a inému ambulantnému predaju potravín a rýchleho občerstvenia počas konania hromadných akcií. Posudzované boli aj priestory novovzniknutých prevádzkarní, či prevádzkarní umiestnených v priestoroch, ktoré pôvodne slúžili na iný účel.

V posudzovanej činnosti je dlhodobou pretrvávajúcou nedostatkom aj naďalej neúplnosť jednotlivých podaní, neodborne vypracovaný prevádzkový poriadok, neukončenie stavebných prác v prevádzke, nevybavenie prevádzok potrebným a hygienicky vyhovujúcim technickým a technologickým zariadením, nesúlad medzi sortimentnými požiadavkami a prevádzkovými možnosťami prevádzky, v neposlednom rade dispozičné členenie priestorov nezodpovedajúce požiadavkám legislatívy, čím sa predlžuje a komplikuje administratívny proces (žiadosti a doplnenie podania, prerušenie konania, predĺženie termínu na vybavenie, opakované kontroly priestorov a projektov a pod.), ako aj nedostatočné legislatívne vedomosti prevádzkovateľov.

Bratislavský kraj

V rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru a plnenia úloh vyplývajúcich zo zákona č. 355/2007 Z. z. sa posúdilo a vydalo 15 záväzných stanovísk k územnému konaniu, 187 záväzných stanovísk ku kolaudáciám a zmenám účelu využitia priestorov, 629 odborných stanovísk k projektovým dokumentáciám a čiastkových posudkov pre iné odbory a iných odborných výkonov. Uskutočnilo sa 2 273 odborných konzultácií pre žiadateľov. K uvedeniu zariadení do prevádzky a k prevádzkovým poriadkom sa vydalo 1 114 rozhodnutí.

Z vyššie uvedených posudkov bolo vydané 1 nesúhlasné rozhodnutie k uvedeniu priestorov do prevádzky, z dôvodu nesplnenia požiadaviek na potravinárske priestory podľa Prílohy II., Kapitoly I. bod 2 písm. a), b), c) a Prílohy II, Kapitoly VI. bod 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004 o hygiene potravín, ako aj s požiadavkami § 10 bod 3 písm. c) Výnosu Ministerstva pôdohospodárstva SR a Ministerstva zdravotníctva SR č. 28167/2007-OL.

Z vyššie uvedeného počtu vydaných rozhodnutí boli podané celkovo 2 odvolania účastníkov konania voči rozhodnutiam. V jednom prípade bolo podané odvolanie známeho účastníka konania voči súhlasnému rozhodnutiu k schváleniu prevádzkového poriadku.

Odvolanie bolo postúpené za účelom preskúmania na odvolací orgán. Odvolací orgán vylúčil známeho účastníka z konania. Konanie t. č. ešte nie je ukončené. V jednom prípade bolo podané odvolanie účastníka konania voči nesúhlasnému rozhodnutiu k uvedeniu priestorov do prevádzky. Odvolanie bolo postúpené za účelom preskúmania na odvolací orgán. Konanie t. č. ešte nie je ukončené.

V dvoch prípadoch boli vydané nesúhlasné záväzné stanoviská k zmene účelu užívania nebytových priestorov na zariadenia spoločného stravovania z dôvodu nevyhovujúceho dispozičného riešenia v rozpore z platnou legislatívou. Vydaných bolo aj 218 rozhodnutí o prerušení konania, v 121 prípadoch bolo konanie zastavené.

K viacerým zariadeniam boli riešené námietky dotknutých účastníkov konania na základe oznámenia o začatí správneho konania vo veci uvedenia priestorov do prevádzky doručeného dotknutým účastníkom konania verejnou vyhláškou. Námietky sa najčastejšie týkali obavy zo zhoršenia podmienok bývania v dôsledku činnosti zariadení spoločného stravovania (hluk, pachy z prípravy pokrmov, resp. cigaretového dymu). Na základe nedostatočných podaní k posúdeniu projektových dokumentácií sa podávali návrhy na doplnenie podania, resp. prepracovanie projektovej dokumentácie.

K významnejším prevádzkarniam, ktorým boli vydané súhlasné rozhodnutia k uvedeniu priestorov do prevádzky patria tieto nové zariadenia: predajne potravín a zariadenia spoločného stravovania v nových objektoch: TWIN CITY, PANORAMA CITY, ZUCKERMANDEL, BLUMENTÁL (bezobalová predajňa potravín), reštaurácia Chez Balzac, predajňa francúzskeho pečiva v Bratislave, reštaurácia Pozsonyi Csarda, kaviareň s cukrárnou na Kollárovom námestí v Bratislave, cukrárenská výrobná na Karpatskej ulici, výrobná lahôdkarských výrobkov YEME, prevádzka na spracovanie medu, výroba a rozvoz cestovín, cukrárskych a pekárske výrobné, FŠ s gastroprevádzkami, centrálny sklad vody zn. Dolphin v Ivanke pri Dunaji, výroba ochucovadiel v Pezinku a mnohé iné.

Niektoré prevádzky boli zrekonštruované napr.: v OC AVION – pôvodná gastrozóna bola zrušená v roku 2018, presunutá bola do novozriadených priestorov, v roku 2019 pribudlo 9 nových gastroprevádzok. V OC CENTRAL bola zrekonštruovaná centrálna umývaňa stolového riadu a podnosov, došlo k výmene technologického zariadenia, výmene obkladov, dlažby a vetrania. Rekonštrukcia OC POLUS CITY CENTER (premenovaný na OC VIVO!) boli zrekonštruované viaceré obchodné priestory. Na Dúbravskej ceste prebehla dostavba areálu WESTEND s 6 gastroprevádzkami. V roku 2019 prebehla kompletná rekonštrukcia závodnej kuchyne v administratívnom objekte Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky a stánkov s reštauračnými službami pod hradom Devín. V OC BORY MALL pribudli 3 prevádzky typu fast food. Zabezpečená bola výmena 5 stánkov v areáli závodiska Š.P v Petržalke, 2-podlažný objekt na Budatínskej ulici v Bratislave (McDonald). V Stupave bola zrekonštruovaná zlovná s chovom, spracovaním a predajom rýb, zmodernizovaná bola COOP Jednota, Jablonové, novovybudovaná hala – spracovanie a sklad zemiakov a zeleniny vo Vysokej pri Morave, veľkokapacitný sklad nealkoholických nápojov v Malackách. Zároveň prebehla rekonštrukcia závodnej kuchyne DSS Kaštieľ v Stupave a mnohé iné.

V zariadeniach spoločného stravovania a predajniach potravín dochádzalo k častým zmenám prevádzkovateľov, niektoré prevádzky spoločného stravovania boli zrušené, napriek tomu sa počet potravinárskych prevádzok v Bratislavskom kraji sústavne zvyšuje.

Banskobystrický kraj

Oddelenia hygieny výživy v roku 2019 pripravili podklady pre vydanie 165 záväzných stanovísk (k návrhom na územné konanie, kolaudáciu a zmenu v užívaní stavby), 939 rozhodnutí (k návrhom na uvedenie priestorov do prevádzky, zmenu v prevádzkovaní

priestorov a na schválenie prevádzkového poriadku), v 74 prípadoch bolo konanie prerušené a v 34 zastavené. Všetky vydané záväzné stanoviská aj rozhodnutia boli súhlasné.

K prevádzkarniam osobitného významu vo vzťahu k regiónu, v ktorom boli uvedené do prevádzky, je možné zaradiť viaceré predajne potravín po ich rekonštrukcii, výrobu cukrárskych výrobkov a výrobu raňajkových cereálií v Banskej Bystrici, novostavbu zimného štadióna, penzión v obci Lesenice s ponukou reštauračných služieb a mäsovýrobu v obci Pôtor.

Košický kraj

Počas uplynulého roka boli priebežne vybavované žiadosti fyzických osôb oprávnených na podnikanie a právnických osôb na posúdenie a vydanie záväzného stanoviska alebo rozhodnutia na uvedenie priestorov potravinárskych prevádzok, zariadení spoločného stravovania a predajní kozmetických výrobkov do prevádzky a na schválenie prevádzkových poriadkov zariadení spoločného stravovania a zmenu v prevádzkovaní priestorov. Priebežne boli vybavované aj žiadosti o vydanie záväzných stanovísk na územné konanie stavby, kolaudáciu stavby, zmenu v užívaní stavby.

Medzi najčastejšie posudzované prevádzky, čo sa týka vydávania posudkov, odborných vyjadrení a záväzných stanovísk v roku 2019 patrili zariadenia spoločného stravovania. Vydaných bolo 900 súhlasných rozhodnutí, 2 nesúhlasné rozhodnutia a 78 zastavených konaní. Odvolania voči vydaným nesúhlasným rozhodnutiam neboli podané. Rozhodnutí na schválenie, resp. zmenu prevádzkových poriadkov bolo vydaných 22, prerušených konaní 166, počet záväzných stanovísk 165, z toho 43 k územnému konaniu a 122 ku kolaudačnému konaniu, k zmene v užívaní stavieb. Iné výkony (napr. vyjadrenia a stanoviská k projektovým dokumentáciám, resp. podnikateľským zámerom, výzvym, oznámenia): 3 783.

K najčastejším problémom pri uvádzaní potravinárskych zariadení do prevádzky patrilo:

- nepredloženie príslušných dokladov ako napr. doklady o oprávnení na podnikanie (živnostenský list, výpis z obchodného registra), nájomnej zmluvy, resp. listu vlastníctva, stavebného úradu o užívaní stavby na posudzovaný účel a v zariadeniach spoločného stravovania prevádzkové poriadky,
- predčasné podávanie žiadostí, keď pracovné priestory zariadení neboli pripravené k ich uvedeniu do prevádzky (pred ukončením stavebných úprav, resp. vybavenia prevádzok účelovým zariadením),
- nezabezpečenie dokladov o kvalite pitnej vody potravinárskych prevádzok zásobovaných z vlastného vodného zdroja a atestov o vodotesnosti žump, čo bolo dôvodom prerušenia konania, resp. predĺženie lehoty z dôvodu časovej a dôkazovej náročnosti nad 30 dní od začatia konania,
- nezabezpečenie členenia priestorov zariadení spoločného stravovania v zmysle platných právnych predpisov (napr. nebola riešená hrubá prípravovňa zemiakov a zeleniny, nebola zabezpečená predsieň vo WC ako pre zamestnancov, tak aj pre konzumentov, neboli riešené šatne pre zamestnancov zvlášť pre mužov a ženy), nezabezpečenie jednosmernosti výrobného procesu, pri zásobovaní tovarom (napr. nezabezpečenie samostatného vstupu pre zásobovanie potravinami), pri výdaji pokrmov a príjme použitého stolového riadu.

Na území okresu Košice - mesto a Košice – okolie vznikli prevádzky širšieho významu, a to: obchodné centrum SHOPBOX na Herlianskej ul. v Košiciach, v rámci ktorého okrem prevádzok nepotravinárskeho charakteru vznikli aj potravinárske, napr. kaviareň, herňa-bar, predajňa nápojov 1.day; objekt DUETT BUSINE RESIDENCE na Námestí osloboditeľov v Košiciach, kde bol o. i. zriadený Supermarket KLAS; Obchodné centrum PRIMA, v Moldave nad Bodvou, kde bola o. i. zriadená kaviareň, výrobňa cukrárenských výrobkov a predajňa nápojov; k hotelu ARENA v Košiciach bola v prístavbe zriadená

reštaurácia, kaviareň a cukrárenská výrobná; v prístavbe k OC Kaufland na Popradskej ulici v Košiciach bolo zriadené zariadenie spoločného stravovania McDonal's, v ďalších zrekonštruovaných priestoroch obchodného centra bolo zriadené Vietnamské Bistro, predajňa cukrárenských výrobkov a nápojov s možnosťou konzumu, predajňa tlače, časopisov a tabakových výrobkov. Zrekonštruovaných bolo 6 ČSPH SLOVNAFT (FRESCH CORNER) z dôvodu rozšírenia potravinárskej činnosti o prípravu a podávanie pokrmov rýchleho občerstvenia a dispozičných zmien priestorov zariadenia. K významnejším objektom na území okresu Spišská Nová Ves, ktoré boli uvedené do prevádzky patrili: predajňa potravín Lidl Krompachy, predajňa potravín CBA Spišská Nová Ves, výrobná mrazených múčnych polotovarov Spišská Nová Ves. V ostatných okresoch prevádzky širšieho významu nevznikli.

Nitriansky kraj

V roku 2019 bolo na základe kladného posúdenia vydaných 1 006 rozhodnutí na uvedenie priestorov do prevádzky, posúdených a schválených bolo 569 návrhov na schválenie prevádzkového poriadku, z ktorých 9 bolo posúdených osobitným rozhodnutím. Z celkového počtu vydaných rozhodnutí na uvedenie priestorov do prevádzky bolo najviac rozhodnutí vydaných pre zariadenia spoločného stravovania, nakoľko u týchto prevádzok dochádza najčastejšie k zmene prevádzkovateľa (560 zariadení spoločného stravovania, 232 predajní potravín, 79 prevádzok výroby potravín (predovšetkým výroba zmrzliny, pekárskech výrobkoch), 30 skladov potravín, 17 predajní kozmetických výrobkov a PBÚ, 2 výrobné kozmetických výrobkov a 86 iných prevádzok).

Bolo vydaných 133 záväzných stanovísk, z toho 39 k umiestneniu stavby v rámci územného konania, 94 ku kolaudácii resp. k zmene účelu užívania stavby. Z celkového počtu záväzných stanovísk k umiestneniu stavby sa najviac stanovísk týkalo stavieb s využitím ako zariadenia spoločného stravovania (12) a stavieb na výrobu potravín (10). Ku kolaudácii, resp. k zmene účelu užívania boli vydané záväzné stanoviská taktiež predovšetkým k zariadeniam spoločného stravovania (37) a k výrobniam potravín (30). V rámci posudkovej činnosti boli poskytnuté odborné konzultácie osobne alebo telefonicky v počte 9 632. Konzultácie sa týkali dispozičného riešenia, ako aj ostatných požiadaviek predpisov upravujúcich ochranu verejného zdravia v súvislosti so stavbou potravinárskych zariadení, ale aj drobných dispozičných úprav, či už jestvujúcich zariadení alebo novozriadených prevádzok, ktoré boli zriadené rekonštrukciou starších prevádzok.

Každoročne pretrvávajúcim nedostatkom pri posudzovaní prevádzok je neúplnosť jednotlivých podaní, neodborne vypracovaný prevádzkový poriadok, neukončenie stavebných prác v prevádzke, nevybavenie prevádzok potrebným a hygienicky vyhovujúcim technickým a technologickým zariadením, nesúlad medzi sortimentnými požiadavkami a prevádzkovými možnosťami prevádzky. Ďalej dispozičné členenie priestorov nezodpovedajúce požiadavkám legislatívy. S týmito nedostatkami súvisia administratívne preťahy (prerušené konania, predĺženie termínov, opakované obhliadky). V roku 2019 bolo predložených 95 podaní, ktoré neobsahovali doklady potrebné na vydanie rozhodnutia, a preto bolo konanie prerušené. Jednalo sa hlavne o nedoloženie dokladu príslušného stavebného úradu o užívaní stavby na posudzovaný účel. V 17 prípadoch bolo konanie v súvislosti s uvedením priestorov do prevádzky zastavené.

Okrem výkonov v rámci správneho konania boli zrealizované oddelením hygieny výživy aj iné výkony. Boli vydané vyjadrenia k predloženým návrhom projektových dokumentácií stavieb, k návrhom na rozšírenie predmetu činnosti či sortimentu, k zisteniam v rámci predbežných obhliadok priestorov, v ktorých sa uvažovalo so zriadením potravinárskej prevádzky. V priebehu kalendárneho roka neboli zo strany RÚVZ Nitrianskeho kraja vydané nesúhlasné rozhodnutia.

Z významnejších zariadení v roku 2019 bola v okrese Nitra skolaudovaná a daná do prevádzky stavba Závodnej kuchyne v administratívnej budove Jaguar Land Rover s prípravou jedál do 2500 porcií, tri veľkokapacitné výdajne stravy s prípravou rýchleho občerstvenia (Montážna hala, Lakovňa, Karosáreň), taktiež v areáli Jaguar Land Rover, Hala na spracovanie ovocia v Dolných Krškanoch, v okrese Šaľa Závodná kuchyňa Duslo Šaľa s prípravou hlavných jedál nad 1000 porcií denne, v okrese Nové Zámky pálenica v Bešeňove a predajňa potravín typu Supermarket v Andovciach.

Trenčiansky kraj

V roku 2019 bolo prešetrovaných a pripravených pre rôzne subjekty na základe ich podania 98 záväzných stanovísk, z toho k návrhom na územné konanie stavieb 22 záväzných stanovísk a na kolaudáciu stavieb a k návrhom na zmenu v užívaní stavieb 76 záväzných stanovísk. V správnom konaní v rámci posudkovej činnosti bolo vydaných 885 rozhodnutí. Z celkového počtu týchto rozhodnutí bolo k uvedeniu priestorov zariadení do prevádzky a k zmene v prevádzkovaní vydaných 754 súhlasných rozhodnutí a 2 nesúhlasné rozhodnutia (pre zariadenie spoločného stravovania bolo vydaných 464 súhlasných rozhodnutí a 1 nesúhlasné, 69 pre výrobu potravín, 2 pre výrobu kozmetických výrobkov, 164 pre predaj potravín a 1 nesúhlasné, 26 pre predaj kozmetických, tabakových výrobkov, PBÚ, 25 súhlasných rozhodnutí pre sklady a 4 rozhodnutia pre iné prevádzky (zázemie pre e-shop, umyváreň vratného plastového riadu, skladanie obalov). Pri vydávaní rozhodnutí podľa zákona č. 355/2007 Z. z. k uvedeniu priestorov do prevádzky sa prevažne jednalo o zmenu prevádzkovateľa, prípadne o zmenu charakteru prevádzky. Medzi iné výkony (1 424) patria oznámenia k rozšíreniu sortimentu/činnosti, oznámenia o výsledkoch laboratórnych analýz vzoriek, rozhodnutia o vrátení správneho poplatku.

RUVZ v Trenčianskom kraji vydali 87 rozhodnutí o prerušenom konaní a správne konanie ukončili rozhodnutím o zastavení konania v 41 prípadoch. Voči rozhodnutiu v rámci posudkovej činnosti nebolo podané odvolanie.

K významnejším novootvoreným zariadeniam v roku 2019 patrili: výroba cukrárskych a pekárskych výrobkov, Nové Mesto nad Váhom; mlyn bezgluténových surovín, Svinná; výroba mäsa a mäsových výrobkov, Beckov; OC Idea, Ilava, v ktorom sa okrem iného nachádza predajňa potravín Billa, dm drogeria a rýchle občerstvenie.

Trnavský kraj

V Trnavskom kraji bolo vydaných 935 rozhodnutí k návrhom na uvedenie priestorov potravinárskych podnikov, vrátane uvedenia zariadení spoločného stravovania do prevádzky, k prevádzkovým poriadkom boli vydané 3 rozhodnutia. Nesúhlasné rozhodnutie na uvedenie priestorov do prevádzky bolo vydané RUVZ Trnava v 2 prípadoch. V prvom prípade bolo dôvodom nevytvorenie podmienok na skladovanie odpadu a v druhom prípade bolo dôvodom nepreukázanie kvality vody, ktorou bola prevádzka zásobovaná z vlastného vodného zdroja protokolom o úplnom rozbore vody. Odvolania voči rozhodnutiam neboli podané. Záväzných stanovísk bolo vydaných 99, z toho k územnému konaniu bolo vydaných 26, ku kolaudácii alebo k zmene v užívaní stavby 73. Nesúhlasné záväzné stanovisko nebolo vydané. Podľa zákona o správnom konaní bolo vydaných 193 rozhodnutí (133 prerušení a 60 zastavení konania) vo veci uvedenia priestorov do prevádzky.

Najčastejšie problémy pri posudzovaní predložených návrhov spočívali v tom, že podania neobsahovali všetky potrebné doklady (kolaudačné rozhodnutie príslušného stavebného úradu, návrhy prevádzkových poriadkov ZSS), v iných prípadoch priestory neboli stavebne dokončené resp. pripravené k uvedeniu do prevádzky. Kladné rozhodnutia boli vydávané až po doplnení podaní resp. po odstránení zistených nedostatkov. Ak návrhy neboli

doplnené účastník konania v stanovenom termíne nepožiadala o pokračovanie v konaní, bolo konanie zastavené.

Medzi najvýznamnejšie prevádzkarne, ktoré boli uvedené do prevádzky v Trnavskom kraji v roku 2019 patrili: liehovar pre drobných pestovateľov ovocia v Šúrovciach, malá pražiareň kávy v Maduniciach, výrobná lisovaného konopného oleja v Cíferi, malý pivovar v Majcichove, výrobná mrazených pekárenských polotovarov v Dunajskej Strede, SUSHI BAR v Dunajskej Strede, remeselný pivovar v Galante, výroba zemiakových lokší v Mostovej, pekáreň pri spoločnosti Pierre Baguette v Sládkovičove. Z väčších obchodných prevádzok boli do prevádzky uvedené nové prevádzky v rámci priestorov pre koncesionárov v OC Kaufland v Trnave, kde boli zriadené 2 zariadenia spoločného stravovania a dve predajne potravín. V Hlohovci bola rekonštrukciou pôvodnej predajne vybudovaná prevádzka Billy. Do prevádzky boli ďalej uvedené významné objekty ako Eco shopping Park Senica a Shopping centrum Skalica. Súčasťou Eco Shopping Park Senica je novozriadená predajňa BILLA, k dispozícii sú ešte ďalšie 4 prenajímateľné obchodné priestory, využívané ako Ázijská reštaurácia, 101 drogérie, záhradná technika. V rámci Shopping centra Skalica je zriadená rozsiahla predajňa Kaufland a v časti pasáže sa nachádzajú mäsiarstvo, Trafika a Ekolekáreň. V obci Dolná Krupá bola rekonštrukciou objektu vytvorená prevádzka slúžiaca na predaj potravín – vlastných výrobkov medu a medoviny, zariadenie spoločného stravovania a školiace stredisko.

Žilinský kraj

V roku 2019 bolo v Žilinskom kraji vydaných 21 záväzných stanovísk k návrhom na územné konanie, 85 záväzných stanovísk k návrhom na kolaudáciu stavieb a k návrhom na zmenu v užívaní stavieb, 78 rozhodnutí k návrhom prevádzkových poriadkov a 999 rozhodnutí k uvedeniu do prevádzky, z toho 2 nesúhlasné rozhodnutia (prevádzka nespĺňala hygienické požiadavky na stavebno – technické riešenie, nepredložený doklad o napojení stánku na zdroj pitnej vody, nepredložený prevádzkový poriadok v požadovanom rozsahu) a voči 1 bolo podané odvolanie, ktoré ÚVZ SR zamietol a potvrdil vydané nesúhlasné rozhodnutie.

Počet prerušení konania bol 60, a to z dôvodu nepredloženia dokladu o zdravotnej bezchybnosti vody, posudzovaná hodnota hluku z prevádzky potravín nevyhovuje legislatíve, nevykonanie stavebno-dispozičných požiadaviek v potravinárskych zariadeniach v stanovených lehotách, nedostatky podania – nepredložené požadované doklady (prevádzkový poriadok, kolaudačné rozhodnutie, rozhodnutie o zmene využitia stavby), prevádzka bez tečúcej teplej vody. Zastavení konania bolo 88, a to z dôvodu: nepredložený doklad o napojení prevádzky na inžinierske siete, nepredloženie dokladu o používaní WC pre zamestnancov, neúčast' žiadateľov na preskúšanie z odbornej spôsobilosti na výkon epidemiologicky závažných činností, posudzovaná hodnota hluku z prevádzky potravín nevyhovuje legislatíve, nevykonania stavebno-dispozičných požiadaviek v potravinárskych zariadeniach v stanovených lehotách, nedoplnené požadované doklady (doklady o kolaudácii objektu, rozhodnutie o zmene využitia stavby, nájomná zmluva), neprístupnenie prevádzky, nevyhovujúce priestory pre danú prevádzku, vzatie žiadosti späť.

3.1.2 Kontrolná činnosť

a) kontroly podľa zákona č. 355/2007 Z. z.:

Bratislavský kraj

V zmysle zákona č. 355/2007 Z. z. bolo v roku 2019 pracovníkmi odboru hygieny výživy vykonaných 1 603 kontrol. Kontroly boli vykonávané v súvislosti s vydaním

rozhodnutí k uvedeniu priestorov do prevádzky (vrátane zariadení, ktorých výkon kontrol patrí do kompetencie orgánov veterinárnej a potravinovej správy) a v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru v zariadeniach spoločného stravovania. Štátny zdravotný dozor v zariadeniach spoločného stravovania bol vykonávaný podľa plánu kontrol vyplývajúceho z kategorizácie jednotlivých zariadení (potravinárske prevádzky vrátane zariadení spoločného stravovania sú rozčlenené podľa druhu a stupňa rizikovosti do 5 kategórií).

V roku 2019 bolo evidovaných 6 937 zariadení spoločného stravovania, ktorých kontrola spadá do kompetencie odboru hygieny výživy. Z uvedeného počtu sa vykonalo v 1 215 zariadeniach spoločného stravovania 1 984 kontrol, z toho 1 209 kontrol podľa zákona č. 355/2007 Z. z. a 775 kontrol podľa zákona č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov (ďalej len "zákon č. 152/1995 Z. z.").

Kontroly boli zamerané na dodržiavanie požiadaviek platných právnych predpisov týkajúcich sa zariadení spoločného stravovania (odborná spôsobilosť pracovníkov, prevádzková hygiena, dodržiavanie správnej výrobnéj praxe, zavedenie systému HACCP, monitorovanie CCP, vysledovateľnosť surovín, dodacie listy, skladovanie potravín a manipuláciu s nimi, spôsob skladovania a likvidácie odpadov, označovanie).

Najčastejšie nezhody zistené pri výkone štátneho zdravotného dozoru v zariadeniach spoločného stravovania v roku 2019 boli najmä: v skladovaní potravín (spoločné skladovanie nezlučiteľných druhov potravín, zmrazovanie potravín dodaných v nezmrazenom stave a svojvoľné schladzovanie a zmrazovanie hotových pokrmov, nevhodné mikroklimatické podmienky pri skladovaní potravín, skladovanie v nevhodných obaloch), v manipulácii s potravinami (nevhodná manipulácia s pokrmami a surovinami, kríženie čistej a nečistej časti prevádzky, neoznačené pracovné plochy, zamieňanie pracovných plôch, rozmrazovanie surovín nevhodným spôsobom), v hygiene prevádzky (znečistené steny, stropy, podlahy, pracovné plochy, nefunkčné, prípadne znečistené technologické zariadenia, prašnosť), potraviny po DS a DMT (suroviny a hotové pokrmy po DS a DMT, zamrazované suroviny po DS a DMT), v overovaní pôvodu potravín (nepredloženie nadobúdacích dokladov k surovinám a polotovarom, nezdokladovaný systém vysledovateľnosti potravín), v dodržiavaní zásad SVP, HACCP (nedodržiavanie stanovených technologických postupov, nevykonávanie monitoringu CCP, nevedenie evidencie, dokumenty SVP nedostatočne zavedené do praxe, nedodržiavanie podmienok uchovávaní polotovarov, rozpracovaných pokrmov a hotových pokrmov (teploty a čas ich uchovávaní)), v osobnej hygiene (nevhodný pracovný odev, šperky na rukách), v odbornej spôsobilosti (nedokladovanie odbornej spôsobilosti zamestnancov), v zdravotnej spôsobilosti (nedokladovanie zdravotnej spôsobilosti zamestnancov), v označovaní potravín (neoznačené alergény v jedálnych lístkoch resp. výveskách, neoznačené farbivá a doplnujúce informácie k azofarbivám, neoznačené suroviny a polotovary skladované v zariadeniach spoločného stravovania).

Banskobystrický kraj

V zariadeniach spoločného stravovania bolo v roku 2019 vykonaných v rámci štátneho zdravotného dozoru 1 853 kontrol, vrátane kontrol pri uvádzaní priestorov do prevádzky. V ZSS uzavretého typu bolo vykonaných spolu 216 kontrol, a to v zdravotníckych zariadeniach (kuchyne, výdajne stravy, bufety) (15 kontrol), v domovoch sociálnej starostlivosti a domovoch dôchodcov (105 kontrol), v zariadeniach kúpeľnej a liečebnej starostlivosti (10 kontrol) a v zariadeniach poskytujúcich závodné stravovanie (86 kontrol).

V stravovacích prevádzkach zdravotníckych zariadení v priebehu roka 2019 neboli pri kontrolách zistené závažné nedostatky.

Pri kontrolách v ZSS boli najčastejšie zisťované nedostatky v hygiene prevádzky (znečistené a poškodené steny, obklady, podlahy, okná, strop, pracovné plochy, chladiace a mraziace zariadenia, skorodované mriežky v chladničkách), v dokumentácii, zavedení

a dodržiavanií systému HACCP, najčastejšie v monitoringu kritických kontrolných bodov (chýbajúce, resp. formálne vedené evidencie o monitoringu teplôt a o vykonávanej sanitácii, chýbajúce teplomery na meranie teplôt hotových pokrmov aj mikroklimatických podmienok, nekalibrované teplomery), občasne v dodržiavanií postupov pri výrobe pokrmov a nápojov podľa zásad správnej výrobnéj praxe, nedostatky pri skladovaní potravín (porušenie chladiaceho a teplotného reťazca pri skladovaní potravín a pokrmov, zmrazovanie potravín, rozmrazovanie mäsa uskutočňované pri kuchynskej teplote, skladovanie nezlučiteľných druhov potravín, skladovanie potravín v neúčelových nádobách, otvorené veľkospotrebitel'ské obaly bez vyznačenia dátumu a hodiny ich otvorenia a rozpracované pokrmy, neoznačené dátumom a hodinou ich prípravy), pri manipulácii s potravinami (neoznačené pracovné plochy, kríženie čistej a nečistej prevádzky). Menej frekventované boli nedostatky v osobnej hygiene personálu, v odoberaní a uchovávaní vzoriek hotových pokrmov, v preukázaní dokladov o odbornej spôsobilosti, v nepredložení návrhu uvedeného v § 13 zákona č. 355/2007 Z. z. na posúdenie príslušnému orgánu verejného zdravotníctva a iné nezhody (nevyhovujúci technický stav, poškodené pracovné náradie, poškodená vodovodná batéria, nezabezpečená tečúca voda, resp. teplá voda v drezoch a umývadlách).

Pri kontrolách zameraných na dodržiavanie hygienických požiadaviek v domovoch sociálnych služieb, domovoch dôchodcov, zariadeniach pre seniorov bola venovaná zvýšená pozornosť tvorbe jedálnych lístkov podľa odporúčaných výživových dávok a naďalej sledovaniu dodržiavania požadovanej limitovanej teploty pri prevoze stravy do výdajní. V 1 prípade boli zistené nedostatky v tvorbe jedálnych lístkov podľa odporúčaných výživových dávok, za čo bola udelená sankcia.

V zariadeniach poskytujúcich závodné stravovanie (kuchyne, výdajne a bufety) bolo pri kontrolách zisťovaných menej nedostatkov ako pri kontrolách v otvorenom systéme stravovania. Monitoring a evidencia vyplývajúca z požiadaviek HACCP systému bola vo väčšine prípadov vedená v plnom rozsahu. Ojedinele boli zistené nedostatky technického charakteru ako: znečistené steny, stropy, poškodené podlahy, opotrebované technologické zariadenie.

Košický kraj

Počet vykonaných kontrol v uplynulom roku podľa zákona č. 355/2007 Z. z. v Košickom kraji bol 2 990.

Nitriansky kraj

Z celkového počtu 9 243 registrovaných potravinárskych zariadení bola v roku 2019 vykonaná kontrola v 2 659 zariadeniach. Vykonaných bolo celkom 5 913 kontrol, z ktorých 3 803 bolo vykonaných podľa zákona č. 355/2007 Z. z. a 2 110 kontrol podľa zákona č. 152/1995 Z. z..

Frekvencia objektívneho výkonu dozoru bola stanovená na základe kategorizácie prevádzok, podľa ich epidemiologickej závažnosti so zohľadnením prevádzkovej a osobnej hygieny a dodržiavania zdravotnej bezpečnosti potravín. Súčasťou štátneho zdravotného dozoru bola kontrola a overovanie kvality pitnej vody dodávanej do potravinárskych prevádzok. V rámci ŠZD bolo odobratých 39 vzoriek pitných vôd, z ktorých 7 nevyhovelo požiadavkám legislatívy. Vody boli odoberané hlavne v prevádzkach zásobovaných pitnou vodou z vlastného vodného zdroja alebo zo zdroja iného ako verejný vodovod. V rámci kontroly hygieny prevádzky boli súčasťou výkonu ŠZD aj odbery sterov z pracovných plôch, pomôcok používaných v prevádzke v počte 218 sterov, z ktorých 5,6 % nevyhovovalo požiadavkám predpisov. Ďalej odbery sterov v súvislosti s kontrolou zabezpečenia požiadaviek osobnej hygieny pracovníkov potravinárskych prevádzok v počte 37 sterov, z ktorých 8,1 % nevyhovovalo požiadavkám predpisov.

Prešovský kraj

Kontrol vykonaných podľa č. 355/2007 Z. z. bolo 2 344 v rámci ŠZD aj v súvislosti s vydaním rozhodnutí a záväzných posudkov.

Trenčiansky kraj

V Trenčianskom kraji bolo v roku 2019 evidovaných 8 416 prevádzkarní, v ktorých sa manipuluje s potravinami, materiálmi a predmetmi určenými na styk s potravinami. V predmetných zariadeniach bolo vykonaných 1 530 kontrol podľa zákona č. 355/2007 Z. z., ďalej 937 kontrol podľa zákona č. 152/1995 Z. z., 424 bolo kontrol zameraných na kontrolu dodržiavania povinností zamestnávateľa zabezpečenia zdravotného dohľadu pre zamestnancov.

Trnavský kraj

V rámci štátneho zdravotného dozoru bolo v kraji vykonaných spolu 1 567 kontrol, v potravinárskych zariadeniach. Z celkového počtu 3 933 zariadení spoločného stravovania bolo preverených 1 034 zariadení a vykonaných bolo 1 138 kontrol v rámci ŠZD. V iných potravinárskych zariadeniach podliehajúcich kontrole orgánom verejného zdravotníctva t. j. v 649 zariadeniach podliehajúcich kontrole orgánom verejného zdravotníctva bolo vykonaných 90 kontrol v rámci ŠZD. V ostatných zariadeniach podliehajúcich úradnej kontrole orgánom veterinárnej a potravinovej správy bolo vykonaných 339 kontrol v rámci ŠZD.

Medzi najčastejšie zisťované nedostatky patrili najmä nedostatky za prevádzkovanie zariadenia bez schválenia návrhu na uvedenie priestorov do prevádzky, nedostatočná prevádzková hygiena, výskyt známkov hlodavcov a nezhody podľa § 26 zákona č. 355/2007 Z. z.

Žilinský kraj

Celkom bolo v rámci štátneho zdravotného dozoru vykonaných 2 438 kontrol, z toho bolo vykonaných v zariadeniach spoločného stravovania, vrátane hromadných akcií 2 038 kontrol, vo výrobníach a skladoch potravín 99 kontrol, v distribučnej sieti 301 kontrol. V rámci posudzovania jednotlivých prevádzok pred ich uvedením do prevádzky a posudzovania stavieb, objektov a priestorov bolo vykonaných 1 084 kontrol.

Najčastejšie zisťované nedostatky v ZSS boli: kríženie čistej a nečistej časti, zamrazovanie potravín dodaných v chladenom stave, chýbajúce doklady, nedostatočná prevádzková a osobná hygiena, svojvoľné rozšírenie sortimentu, nedostatky v skladovaní potravín, polotovarov a hotovej stravy, nevyhovujúca manipulácia s potravinami a s odpadom, chýbajúce doklady o odbornej a zdravotnej spôsobilosti zamestnancov, nedodržanie zásad SVP, potraviny a pokrmu po dobe spotreby, chýbajúce doklady o pôvode tovaru, nedostatky v označovaní, prevádzka bez rozhodnutia orgánu na ochranu verejného zdravia, nevypracovaný prevádzkový poriadok, hlučnosť prevádzky, obťažovanie zápachom, nevykonávanie kontroly dennej dávky výživových a energetických hodnôt s porovnaním na OVD.

b) kontroly podľa zákona o ochrane nefajčiarov:

Bratislavský kraj

V roku 2019 pracovníci odboru hygieny výživy vykonali 239 kontrol podľa zákona č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 377/2004 Z. z.“). Z uvedeného počtu bolo 17 kontrol vykonaných na základe podnetov, z toho

1 podnet bol opodstatnený, 9 neopodstatnených, v 7 prípadoch nebolo možné zistiť opodstatnenosť alebo neopodstatnenosť podnetu. V roku 2019 neboli uložené pokuty podľa § 10 ods. 7 zákona č. 377/2004 Z. z. za porušenie § 7 ods. 1 písm. g) zákona č. 377/2004 Z. z.

Banskobystrický kraj

V priebehu roka 2019 na dodržiavanie zákona č. 377/2004 Z. z. v zariadeniach spoločného stravovania bolo celkom vykonaných 1 383 kontrol. V jednej z prevádzok bola zamestnancovi, ktorý fajčil v prevádzkových priestoroch zariadenia spoločného stravovania, udelená za priestupok bloková pokuta vo výške 30 eur. Prevádzkovateľovi, ktorý nezabezpečil dodržiavanie zákazu fajčenia v prevádzke, v ktorej sa predávali a konzumovali cukrárske výrobky, bola za správny delikt uložená v rámci správneho konania rozhodnutím sankcia vo výške 500 eur. V 1 prípade bola vykonaná kontrola na základe podnetu na nedodržiavanie ustanovení zákona č. 377/2004 Z. z., podnet bol vyhodnotený ako opodstatnený a v správnom konaní bola uložená pokuta 800 eur.

Košický kraj

Počet kontrol vykonaných v zmysle zákona č. 377/2004 Z. z. bol 926. Predmetom podnetov podľa zákona č. 377/2004 Z. z. bolo nerešpektovanie zákazu fajčenia v zariadeniach spoločného stravovania, kde sa pripravovali a podávali hotové pokrmy, obťažovanie zápachom z cigaretového dymu.

Nitriansky kraj

V rámci kontrolnej činnosti bola vykonávaná aj kontrola dodržiavania zákona č. 377/2004 Z. z.. Za rok 2019 bolo v tejto súvislosti vykonaných 1 622 kontrol. Porušovanie ustanovení uvedeného zákona v roku 2019 nebolo zistené.

Prešovský kraj

Počet kontrol podľa zákona č. 377/2004 Z. z. bol 1 947. Pri kontrolách nebolo zistené porušenie zákona.

Trenčiansky kraj

Podľa zákona č. 377/2004 Z. z. bolo vykonaných 227 kontrol. Zároveň pri každom výkone štátneho zdravotného dozoru v zariadeniach spoločného stravovania je realizovaná kontrola podľa zákona č. 377/2007 Z. z..

Trnavský kraj

V Trnavskom kraji počas roka 2019 sa naďalej priebežne v rámci štátneho zdravotného dozoru v zariadeniach spoločného stravovania, ale aj cielene, kontrolovalo dodržiavanie zákona č. 377/2004 Z. z.. Celkovo bolo vykonaných 354 kontrol v zariadeniach spoločného stravovania a v kaviarňach s predajom a podávaním cukrárskych výrobkov, pri ktorých nebolo zistené porušenie zákona o ochrane nefajčiarov. Pri výkone štátneho zdravotného dozoru v zariadeniach spoločného stravovania, kde je zákaz fajčenia resp. sú stanovené podmienky pre fajčenie sa priebežne kontroluje dodržiavanie zákona o ochrane nefajčiarov. Na RÚVZ Trnava boli podané 4 podnety na porušovanie zákona o ochrane nefajčiarov, tieto boli vyhodnotené ako neopodstatnené, resp. boli odstúpené prevádzkovateľovi obchodného centra.

Žilinský kraj

V rámci kontroly dodržiavania zákona č. 377/2004 Z. z. bolo vykonaných 1 920 kontrol, pričom kontroly boli vykonávané v rámci štátneho zdravotného dozoru. Pri 1 kontrole zistil RÚVZ Žilina porušenie zákona č. 377/2004 Z. z., za čo bola uložená 1 pokuta v celkovej sume 900 eur. Kontroly boli zamerané na dodržiavanie zákazu fajčenia v zariadeniach spoločného stravovania s prípravou a podávaním pokrmov, okrem tých, ktoré majú oddelenú časť pre fajčiarov, dodržiavanie zákazu fajčenia v prevádzkach rýchleho občerstvenia, dodržiavanie zákazu fajčenia v predajniach, na pracoviskách (výrobne a pod.), šetrenie podnetov v obchodných centrách.

c) kontroly na základe podnetov / sťažností:

Bratislavský kraj

V roku 2019 bolo riešených celkovo 251 podnetov, 72 z nich bolo opodstatnených, 77 neopodstatnených a v 102 prípadoch nebolo možné dokázať opodstatnenosť resp. podnety boli postúpené na iný úrad.

Z uvedeného počtu bolo 177 podnetov poukazujúcich na nedostatky v zariadeniach spoločného stravovania a to najmä: nedostatočnú prevádzkovú a osobnú hygienu, výskyt tráviacich ťažkostí po konzumácii hotových jedál a pokrmov, nedostatky pri skladovaní potravín, surovín a polotovarov, porušovanie zákona č. 377/2004 Z. z.. Z uvedeného počtu bolo 58 podnetov opodstatnených, 62 neopodstatnených, v 57 prípadoch nebolo možné dokázať opodstatnenosť podnetu, resp. bol podnet odstúpený na príslušný úrad. Ďalších 74 podnetov sa týkalo nedostatkov v iných potravinárskych prevádzkach (výrobcovia, distribútori, hypermarkety a supermarkety, malé a stredné predajne, internetový predaj potravín). Z uvedeného počtu bolo 14 podnetov opodstatnených, 15 neopodstatnených a v 45 prípadoch nebolo možné dokázať ich opodstatnenosť resp. boli podnety odstúpené na vecne a miestne príslušný úrad.

V opodstatnených prípadoch boli prevádzkovateľom, resp. zodpovedným pracovníkom uložené sankčné postihy, prípadne uložené nápravné opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov.

Banskobystrický kraj

Orgány verejného zdravotníctva v kraji v roku 2019 prijali celkom 71 písomných podnetov, z ktorých 28 bolo vyhodnotených ako opodstatnených, 25 ako neopodstatnených a u 18 podnetov nebolo možné dokázať opodstatnenosť, resp. boli postúpené na doriešenie inému orgánu alebo miestne príslušnému RÚVZ.

Podnety boli riešené na základe uvádzania zdravotných problémov spočívajúcich v žalúdočných ťažkostiach, ďalej boli uvádzané nedostatky v prevádzkovej hygiene (znečistené, zatečené steny, opadávajúca maľovka, poškodené pracovné plochy), v skladovaní surovín, v nesprávnej manipulácii so surovinami a hotovými pokrmami, v dodržaní dátumu spotreby u používaných potravín a potravinových surovín, v zdravotnej spôsobilosti zamestnancov, ďalšie podnety sa týkali hluku šíriaceho sa z prevádzky, výskytu hlodavcov. Jeden podnet sa týkal nesprávnej skladby jedálneho lístka a nezabezpečenia výživovej hodnoty podávaných pokrmov v zariadení pre seniorov. Podnety poukazovali aj na prevádzkovanie zariadení bez kladného rozhodnutia príslušného orgánu verejného zdravotníctva a bez schváleného prevádzkového poriadku.

V prípade opodstatnených podnetov boli uložené opatrenia na mieste, udelené blokové pokuty a tiež aj pokuty za správne delikty uložené rozhodnutím podľa zákona č. 355/2007 Z. z. a zákona č. 152/1995 Z. z.

Košický kraj

Celkový počet podnetov v roku 2019 bol 159, z toho opodstatnených bolo 48 a neopodstatnených 71. V 37 prípadoch nebolo možné dokázať, či ide o opodstatnené resp. neopodstatnené podanie, 3 sú v štádiu riešenia.

Predmetom podnetov prešetrených podľa zákona č. 355/2007 Z. z. bolo: nedostatky v prevádzkovej hygiene v zariadeniach spoločného stravovania (neudržiavané ťažšie dostupné miesta, účelové, chladiace a mraziace zariadenia, znečistené pracovné plochy a podlahy, znečistené záchody pre konzumentov a zamestnancov, nedostatočne čistý riad, stoly, nedostatočné čistenie pívneho potrubia, poškodenie technologického a účelového zariadenia kuchyne), prevádzkovanie potravinárskych zariadení bez súhlasného rozhodnutia a bez vytvorenia podmienok, rušenie pohody bývania zápachom a nadmerným hlukom z produkcie hudby, ventilačných zariadení, resp. zápachom, nedodržanie hygienických požiadaviek pri výrobe pokrmov a podávaní pokrmov, podávanie pokazených, nedostatočne teplých pokrmov, resp. podávanie nekvalitných pokrmov, sensoricky zmenených s nedostatočnou gramážou, po uplynutí času výdaja, vlas v pokrmoch, podozrenie na výskyt plesní v pokrme, tráviace ťažkosti po konzumácii pokrmov, jednotvárnosť jedálneho lístka, výskyt hmyzu v zariadeniach s prípravou rýchleho občerstvenia situovaných v obchodnom centre a v pokrme v bufete situovanom v nemocnici ale aj v prevádzkach verejného stravovania, nelegálny rozvoz pokrmov vo verejnom zariadení spoločného stravovania, nevhodné odkanalizovanie záchodov pre konzumentov (zápach po splaškoch v okolí), nevyhovujúce mikroklimatické podmienky na pracoviskách, nedostatočné odvetranie prevádzkových priestorov zariadení, zamestnávajúce zamestnancov bez odbornej a zdravotnej spôsobilosti, obťažovanie obyvateľov susediaceho obytného domu svetelným smogom (reflektor) z letnej terasy zariadenia spoločného stravovania. Predmetom podnetov prešetrených podľa zákona č. 152/1995 Z. z. bolo nedostatky v osobnej hygiene zamestnancov (bez pokrývky hlavy, resp. bez rukavíc, špinavé ruky) v zariadeniach spoločného stravovania, nehygienický predaj zmrzliny a tráviace ťažkosti po jej konzumácii, predaj cukrárenských výrobkov bez vytvorenia hygienických podmienok, predaj výživových doplnkov a potravín na osobitné výživové účely po uplynutí dátumu minimálnej trvanlivosti a zamestnávajúce zamestnancov bez zdravotnej spôsobilosti v súvislosti s vykonávaním epidemiologicky závažných činností v potravinárstve, porušovanie hygienických predpisov v súvislosti so skladovaním potravín v bufete pre odsúdených a v prevádzkach verejného stravovania, nesprávne označovanie, reklama a prezentácia výživových doplnkov s ohľadom na pripisovanie liečivých a preventívnych účinkov, prípadne iných zdravotných tvrdení, nedostatky v označovaní potravín, zavádzajúce informácie na webovej stránke e-shopu lekárne k predávaným výrobkom počiatocnej výživy dojčiat (dodanie iného výrobku ako bol v objednávke a navyše po uplynutí dátumu spotreby), odstraňovanie a prelepovanie dátumu spotreby, resp. dátumu minimálnej trvanlivosti u výživových doplnkov

Nitriansky kraj

V priebehu roka 2019 bolo podaných celkovo 71 podnetov na prešetrenie, z toho 28 bolo opodstatnených, 25 neopodstatnených. V 18 prípadoch nebolo možné posúdiť, či ide o opodstatnené resp. neopodstatnené podanie.

Prešovský kraj

Celkový počet prijatých podnetov v roku 2019 bol 114, z toho opodstatnených bolo 45 podnetov, neopodstatnených bolo 56 podnetov, 13 podnetov bolo odstúpených RVPS.

Predmetom šetrenia boli nedostatky v prevádzkovej a osobnej hygiene, v skladovaní nesúrodých potravín, zdravotné problémy po konzumácii jedál, obťažovanie cigaretovým dymom, potraviny po dátume minimálnej trvanlivosti, nevyhovujúce skladovanie

kuchynského odpadu, predaj potravín bez označenia v slovenskom jazyku, nedodržiavanie chladiaceho reťazca, nevyhovujúce deklarovanie zdravotných tvrdení v označovaní bylinných čajov, prevádzkovanie bez súhlasného rozhodnutia RÚVZ.

Trenčiansky kraj

Celkovo bolo prešetrovaných 117 podnetov, z nich boli 3 presunuté na doriešenie do roku 2020. Výkonom kontroly bolo zistené, že 36 podnetov bolo opodstatnených, 59 neopodstatnených a v 22 prípadoch nebola vyjadrená ich oprávnenosť alebo podnety boli odstúpené miestne a vecne príslušnému správnomu orgánu na doriešenie. Podľa zákona č. 355/2007 Z. z. bolo riešených 77 podnetov, podľa zákona č. 152/1995 Z. z. bolo riešených 24 podnetov.

Predmetom šetrenia bolo najčastejšie oznámenie o nedostatkoch v prevádzkovej hygiene a osobnej hygiene zamestnancov pracujúcich v zariadeniach spoločného stravovania, oznámenie o hluku šíriaceho sa z prevádzky, nevyhovujúce podmienky skladovania a zdravotné ťažkosti po konzumácii pokrmov v zariadeniach spoločného stravovania, oznámenie o nevyhovujúcich podmienkach pri príprave pokrmov a nevyhovujúcej kvalite podávaných pokrmov v zariadeniach spoločného stravovania, kvalite a bezpečnosti potravín (dojčenská výživa), prevádzkovanie bez rozhodnutia, ako i rozšírenie činnosti a poriadenie akcií s prípravou pokrmov, oznámenia o nedostatkoch v označovaní potravín, príprava tatárskeho bifteku bez splnenia oznamovacej povinnosti, zber, skladovanie a následná manipulácia s biologicky rozložiteľným kuchynským odpadom oprávnenou spoločnosťou za nevyhovujúcich podmienok, výskyt hlodavcov. Pri zistení nedostatkov v rámci kontrolnej činnosti boli uložené sankčné opatrenia na mieste alebo v správnom konaní.

Trnavský kraj

Na RÚVZ v kraji bolo doručených 109 podnetov týkajúcich sa činnosti v potravinárskych zariadeniach. Z celkového počtu bolo opodstatnených 46 podnetov, neopodstatnených 24 podnetov, 38 podnetov bolo odstúpených na príslušný správny orgán.

Podnety v ZSS sa týkali najmä nedostatočnej prevádzkovej hygieny, podávania starých a nekvalitných pokrmov a používanie potravín po dobe spotreby, výskyt hmyzu (švábov) v jedle, nedostačujúca kvalita podávaných pokrmov, nesúlad v zdravotných tvrdeniach, klamlivé označenie potravinárskeho výrobku a nevyznačenie alergénov na jedálnom lístku. Časť podnetov sa týkala hluku šíriaceho sa do životného prostredia zo zariadení spoločného stravovania. 2 opodstatnené podnety sa týkali výživových doplnkov.

Žilinský kraj

V roku 2019 bolo prijatých celkom 165 písomných podnetov, z ktorých 72 bolo vyhodnotených ako opodstatnených, 52 ako neopodstatnených, 38 podnetov bolo z hľadiska vecnej a miestnej príslušnosti z časti odstúpených na doriešenie a 3 podnety sú ešte v riešení.

Podnety sa týkali nevyhovujúcej kvality surovín, podávanej stravy a nápojov, zdravotné problémy po konzumácii hotovej stravy, dodržiavania hygienických požiadaviek - nedostatočná prevádzková a osobná hygiena, nevyhovujúce skladovanie potravín, nevyhovujúca manipulácia s potravinami a pokrmami, potraviny po dobe spotreby, neoznačenie alergénov v jedálnom lístku, nedostatky v označovaní potravín, nevyhovujúce nakladanie s organickým odpadom, bezpečnostné palacinky, malé porcie jedla v DSS, nepovolená výroba mäsových špecialít v hostinci, nákup mäsa v kafilérke, hluk a zápach zo zariadení spoločného stravovania, fajčenie v obchodných centrách a prevádzkach, prevádzkovanie zariadení bez rozhodnutia RÚVZ, neoprávnené podnikanie, pracovníci bez dokladov o zdravotnej a odbornej spôsobilosti, nedodržiavanie OVD, výskyt hnačkových ochorení ubytovaných a stravujúcich sa klientov v ZSS, pohyb psov v ZSS, výskyt hlodavcov,

výskyt hmyzu v prevádzke, jedle a nápoji, broky v hotovom pokrme, nevyhovujúce WC, nedodržiavanie hygienických predpisov v pohostinskom zariadení, výroba a predaj syrových výrobkov bez schválenia, nelegálny predaj alkoholu, vandalizmus a rušenie nočného pokoja.

3.2 Úradná kontrola

Úradné kontroly vykonávali pracovníci odborov a oddelení hygieny výživy RÚVZ v SR podľa aktualizovaného plánu kontrolnej činnosti vypracovaného podľa Plánu úradnej kontroly orgánov verejného zdravotníctva v roku 2019 v súlade s nariadením (ES) č. 882/2004 Európskeho parlamentu a Rady o úradných kontrolách uskutočňovaných za účelom zabezpečenia overenia dodržiavania potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá a podľa kompetencií uvedených v § 23 ods. 2 zákona č. 152/1995 Z. z. o potravinách v platnom znení. Kontrolované bolo splnenie hygienických požiadaviek ustanovených v nariadení ES č. 852/2004 o hygiene potravín, v zákone č. 152/1995 Z. z., v Potravinovom kódexe SR.

Úradné kontroly potravín boli vykonávané v potravinárskych prevádzkach spadajúcich do pôsobnosti orgánov verejného zdravotníctva podľa § 23 ods. 1) zákona č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších:

- hotových pokrmov a jedál s obsahom potravín živočíšneho pôvodu a s obsahom potravín rastlinného pôvodu vyrábaných a/alebo podávaných v prevádzkarniach spoločného stravovania a na predajných miestach (napr. hypermarkety, stánky s rýchlym občerstvením, hromadné podujatia: jarmoky, trhy a pod.),
- vo vzťahu k epidemiologicky rizikovým činnostiam osôb vo výrobe, manipulácii a umiestňovaní na trh,
- výživových doplnkov, materiálov prichádzajúcich do styku s potravinami, potravín určených na osobitné výživové účely, ako aj detskej výživy a dojčenskej výživy,
- nových potravín,
- z hľadiska používania zdrojov ionizujúceho žiarenia na ožarovanie potravín a kontroly dodržiavania zákazu pridávania rádioaktívnych látok do potravín,
- v súvislosti s prídavnými látkami do potravín,
- potraviny na báze GMO,
- ostatné potraviny z hľadiska zdravotnej bezpečnosti.

Pri výkone kontrol bola sústredená pozornosť najmä na:

1. na stavebno-technický stav prevádzkarne, na pracovné prostredie, strojno-technologické vybavenie, skladovanie, expedíciu, dopravu, manipuláciu s polotovarmi, hotovými výrobkami, analýzu postupov pri príprave a spracovaní potravín, označovanie potravín
2. vyhodnotenie postupov SVP, analýzu rizík a kritických kontrolných bodov v súlade s požiadavkami platnej legislatívy,
3. preverenie všetkých systémov kontroly, ktoré sú spracované prevádzkovateľmi,
4. preverenie písomných materiálov a ostatnej evidencie,
5. samotný výkon kontrol vlastnými meracími prístrojmi, porovnanie meraní uskutočnených prístrojmi, ktoré používajú prevádzkovatelia,
6. osobitná pozornosť bola venovaná materiálom a predmetom, ktoré prichádzajú do styku s potravinami táto časť bola realizovaná podľa samostatnej osnovy, zaslanej z RÚVZ Poprad.

Okrem činností realizovaných podľa plánov kontrol a plánov odberu vzoriek boli plnené i mimoriadne úlohy MZ SR a ÚVZ SR.

V roku 2019 bolo vykonaných spolu **29 620 kontrol** v **16 516 kontrolovaných potravinárskych prevádzkach**, vrátane zariadení spoločného stravovania z celkového počtu 46 598 prevádzok registrovaných orgánmi verejného zdravotníctva. Okrem uvedených kontrol bolo vykonaných ešte 4 125 kontrol v ostatných prevádzkach, ako sú napr. lekárne, drogérie, novinové stánky a pod. Okrem plánovaných kontrol boli v roku 2019 vyhlásené hlavným hygienikom Slovenskej republiky **4 mimoriadne cielené kontroly** (mimoriadna cielená kontrola zameraná na výživové doplnky obsahujúce dinitrofenol (DNP); mimoriadna cielená kontrola zameraná na dodržiavanie hygienických požiadaviek v zariadeniach sociálnych služieb, a to buď v zariadeniach pre seniorov, domovoch sociálnych služieb alebo v špecializovaných zariadeniach; kontroly v prevádzkach s výrobou a predajom nebalenej zmrzliny počas letnej sezóny 2019 v Slovenskej republike; mimoriadna kontrola zariadení stánkového a ambulantného predaja potravín, pokrmov a nápojov počas konania hromadných podujatí – vianočných (Mikulášskych) trhov v Slovenskej republike).

Pri kontrolách bolo zistených spolu **5 490 nezhôd** so súčasne platnými právnymi predpismi. Uvedené nezhody boli zistené v **2 475 prevádzkach**. Najčastejšou príčinou nezhôd vo všeobecnosti boli nedostatky v prevádzkovej hygiene (1 137 prevádzok), v skladovaní potravín (747 prevádzok), v systéme HACCP/SVP (633 prevádzok), v manipulácii s potravinami (529 prevádzok) a v zistení potravín po dátume minimálnej trvanlivosti resp. dátume spotreby (412 prevádzok).

3.2.1 Úradná kontrola v potravinárskych podnikoch vyrábajúcich a manipulujúcich s lahôdkarskými výrobkami, cukrárskymi výrobkami, zmrzlinou, minerálnymi a pramenitými vodami pre dojčatá, potravinami na osobitné výživové účely, výživovými doplnkami, prídavnými látkami, arómami

Najviac nezhôd bolo zistených pri výrobe a manipulácii so zmrzlinou (257 nezhôd). Najväčší počet nezhôd sa týkal dodržiavania zásad SPV a HACCP, označovania potravín a hygieny prevádzok:

- v dodržiavaní zásad SPV, HACCP – 56
- v priebežnom vzdelávaní zamestnancov – 6
- v hygiene prevádzky – 22
- v osobnej hygiene – 19
- v odbornej spôsobilosti – 6
- v zdravotnej spôsobilosti – 9
- v označovaní – 35
- vo výživových a zdravotných tvrdeniach – 0
- potravinách po dátume spotreby/dátume min. trvanlivosti – 14
- v overovaní pôvodu potravín, výsledovateľnosti – 11
- v skladovaní potravín – 15
- v manipulácii s potravinami – 23
- v manipulácii s odpadom a jeho kategorizačným zariadením – 0
- iné – 41

Výskyt nezhôd pri výrobe a manipulácii s lahôdkarskými výrobkami, cukrárskymi výrobkami, zmrzlinou, minerálnymi a pramenitými vodami, výživovými doplnkami, prídavnými látkami, obalmi a materiálmi prichádzajúcimi do styku s potravinami:

- v **hygiene prevádzky** - steny s popraskanou omietkou; opotrebovaný náter chladiaceho zariadenia; znečistené chladiace a mraziace zariadenia; opotrebované regály v skladoch; plesň na stenách;

- **v osobnej hygiene** - práca so šperkmi na rukách; umelé a nalakované nechty; znečistené, neúčelové, prípadne civilné oblečenie; nepoužívanie jednorazových rukavíc a pokrývok hlavy;
- **odbornej spôsobilosti** – chýbajúce doklady o odbornej spôsobilosti na výkon epidemiologicky závažných činností;
- **v zdravotnej spôsobilosti** – chýbajúce doklady o zdravotnej spôsobilosti;
- **v overovaní pôvodu potravín** – nezabezpečená výsledovateľnosť výrobkov; neohlásený internetový predaj výživových doplnkov; suroviny s označením iba v cudzom jazyku; suroviny bez nadobúdacích dokladov;
- **v označovaní potravín** – neoznačené alergény; nezabezpečenie doplnkového označovania azofarbív pri predaji nebalenej zmrzliny; neoznačené suroviny a polotovary v štátnom jazyku; používanie zdravotných tvrdení pri označovaní a prezentácii výživových doplnkov, ktoré nie sú v súlade s platnou legislatívou;
- **v skladovaní potravín** – spoločné skladovanie nezlučiteľných druhov potravín; potraviny nechránené pred kontamináciou; uchovávanie potravín pri nevyhovujúcej teplote; nevybavenie skladov meracími zariadeniami; predaj potravín po dobe spotreby resp. minimálnej trvanlivosti;
- **v manipulácii s potravinami** – nevhodná manipulácia s potravinami; nepoužívanie pracovných pomôcok; manipulácia s výrobkami bez použitia ochranných osobných prostriedkov; kríženie čistej a nečistej časti prevádzky; neoznačené pracovné plochy; zamieňanie pracovných plôch; predaj zmrzliny po dátume spotreby;
- **v manipulácii s odpadom** – nevhodné odstraňovanie odpadov; nesprávna kategorizácia odpadu; zhromažďovanie odpadu do nevhodných nádob;
- **v priebežnom vzdelávaní zamestnancov potravinárskych prevádzok** - nerealizované vzdelávanie;
- **v dodržiavaní zásad SVP, HACCP** – nedodržiavanie stanovených technologických postupov; nevykonávanie monitoringu CCP; nevedenie evidencie o monitoringu CCP; nevedenie evidencie o dennej produkcii výrobkov; dokumenty SVP nedostatočne zavedené do praxe; nedostatočne vypracovaná dokumentácia; nevedenie záznamov o technologickom postupe výroby zmrzliny; nevedené záznamy o vykonávanej sanitácii výrobných priestorov; neoverovanie zdravotnej neškodnosti vlastných výrobkov.

Úradná kontrola materiálov a predmetov určených na styk s potravinami v roku 2019

Národné referenčné laboratórium (NRL) pre materiály prichádzajúce do kontaktu s potravinami vykonávalo v roku 2019 laboratórne vyšetrenia materiálov a predmetov určených na styk s potravinami v súlade s plnením viacročného plánu úradných kontrol podľa nariadenia Európskeho Parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004. Rozsah úradných kontrol je cielene zameraný na možné rizikové ukazovatele v závislosti od materiálového zloženia materiálov a predmetov určených na styk s potravinami v súlade s odporúčaním Komisie (EÚ) č. 2019/794 o koordinovanom pláne kontrol s cieľom stanoviť prevalenciu určitých látok migrujúcich z materiálov a predmetov prichádzajúcich do styku s potravinami. Pri definovaní špecifických kritérií bezpečnosti výrobkov sa vychádzalo z legislatívnych požiadaviek, z frekvencie a rozsahu hlásených nebezpečných výrobkov v systéme RASFF, podaní a sťažností spotrebiteľov, nových obalových trendov, minulosti prevádzkovateľov a výsledkov úradných kontrol z predchádzajúcich rokov vykonaných na území SR.

Rozsah úradných kontrol je okrem laboratórneho overenia zhody materiálov a predmetov určených na styk s potravinami s čl. 3 nariadenia (ES) zameraný aj na dokumentárnu kontrolu (vyhlásenie o zhode, podporná dokumentácia – čl. 16), kontrolu

označovania (čl. 15), kontrolu správnych výrobných postupov (čl. 3) a kontrolu výsledovateľnosti (čl. 17) v súlade s nariadením EP a Rady (ES) č. 1935/2004 a jeho vykonávacích predpisov.

Odbery vzoriek boli organizované jednotlivými RÚVZ podľa stanoveného časového harmonogramu. Vzorky odobraté jednotlivými RÚVZ so sídlom v SR boli cielene laboratórne vyšetrené v možných rizikových ukazovateľoch v závislosti od materiálového zloženia materiálov a predmetov určených na styk s potravinami.

Tabuľka č. 3 Druhy odoberaných vzoriek a sledované rizikové ukazovatele v roku 2019

Materiály a predmety určené na styk s potravinami	Sledované rizikové ukazovatele
melamínové tanierne /poháre /kojenecké sety	formaldehyd
nylonové kuchynské pomôcky	primárne aromatické amíny
keramické výrobky – rôzne (poháre, šálky, tanierne, zapekacie misky atď.)	Cd, Pb
sklenené poháre s dekoráciou zasahujúcou do ústneho okraja	Cd, Pb
výrobky z kovov a zliatin	Cd, Pb, Cr, Ni
biodegradovateľné plasty (poháre, príbory, obalové materiály)	celková migrácia látok
výrobky z bambusu alebo z bambusových vlákien (misky, poháre, detské sety atď.) Materiál: zmes monomérov a živíc	formaldehyd
polykarbonátové fľaše určené na opakované použitie – označené symbolom „PC“ alebo číselným kódom 7 alebo označené ako „other“	bisfenol A

Úradné kontroly boli realizované podľa samostatného metodického pokynu, ktorý obdržali všetky RÚVZ.

Miesta odberov boli nasledujúce: veľkoobchod, maloobchod, dovozcovia, distribútori, výrobcovia, potravinársky priemysel/prevádzky. Ako prioritné miesta odberov boli určené dovozcovia a veľkoobchod. Ku každej odobratej vzorke bol vyplnený záznam o úradnej kontrole. Zároveň sa s odbermi vzoriek vykonávali aj inšpekcie zamerané na: skladovanie, zavedenie správnej výrobných praxe (v priemysle potravinárskych obalov a keramických výrobkov) a dostupnosť dokumentácie v súlade s platnou legislatívou (vyhlásenie o zhode, podporná dokumentácia k vyhláseniu o zhode).

Úradné kontroly v roku 2019 prebiehali v týchto fázach:

1. Úradné kontroly s odberom vzoriek (časový harmonogram)
2. Úradné kontroly bez odberu vzoriek – kontrola požiadaviek na uvádzanie plastových výrobkov na trh
3. Monitoring a odber materiálov a predmetov určených na styk s potravinami, ktoré sú použité ako reklamné predmety na podporu predaja potravinárskych výrobkov, časopisov atď.
4. Výkon auditov SVP u výrobcov materiálov a predmetov určených na styk s potravinami
5. Aktualizácia databázy výrobcov, veľkoskladov a distribútorov

Výskyt a analýzy nezhôd

1. Vyhodnotenie úradných kontrol s odberom vzoriek

Úradné kontroly s odberom vzoriek boli realizované v súlade s časovým harmonogram. Celkovo bolo **chemicky vyšetrených 137 výrobkov**, čo predstavuje 370 vzoriek, ktoré boli vyšetrené v 511 ukazovateľoch a bolo vykonaných 1 570 analýz.

a) Chemické vyšetrenie

Z celkového počtu 137 testovaných výrobkov **1 výrobok** laboratórnym vyšetrením nespĺnil požiadavky piatej hlavy druhej časti Potravinového kódexu Slovenskej republiky – Materiály a predmety určené na styk s potravinami.

Požiadavky bezpečnosti nespĺnil nasledujúci výrobok:

- **Hrnček bambus/silikón** - počet nezhôd: 1, dôvod nezhody: migrácia formaldehydu.
Príslušnými RÚVZ boli prijaté opatrenia na trhu na ochranu zdravia spotrebiteľa a výrobok bol hlásený v RASFF.

b) Pôvod výrobkov

Z vyplnených záznamov o úradnej kontrole odobraných výrobkov vyplýva, že zo 137 výrobkov malo 42 výrobkov deklarovaný pôvod v krajinách EÚ, 73 výrobkov pochádzalo z tretích krajín a 22 výrobkov nemalo uvedený pôvod.

c) Miesto odberov

Z vyplnených záznamov o úradnej kontrole odobraných výrobkov vyplýva, že najviac vzoriek bolo odobraných v maloobchode a následne v skladoch a veľkoskladoch.

d) Skladovanie

V 137 sledovaných výrobkoch neboli zistené nedostatky v skladovaní.

e) Kontrola dokumentácie

Vyhlásenie o zhode bolo predložené na RÚVZ so sídlom v Poprade ku 67 výrobkom. Zároveň aj podporná dokumentácia bola predložená na RÚVZ so sídlom v Poprade ku 43 výrobkom.

2. Úradné kontroly bez odberu vzoriek – kontrola požiadaviek na uvádzanie plastových výrobkov na trh

Úradné kontroly bez odberu vzoriek boli vykonávané v priebehu celého roka 2019 v súlade s usmernením pre výkon úradných kontrol a kontrolnými listami pre rôzne typy materiálov a predmetov určených na styk s potravinami.

Celkovo bolo vykonaných 184 kontrol v 108 prevádzkach. Je možné konštatovať, že vyhlásenia o zhode a podporná dokumentácia boli predložené v súlade s metodickým pokynom avšak obsahová stránka vyhlásení o zhode bola v mnohých prípadoch nepostačujúca vzhľadom na legislatívne požiadavky (neoznačenie výrobkov v úradnom jazyku, vyhlásenia o zhode obsahovo nespĺňali požiadavky nariadenia Komisie (EÚ) č. 10/2011), čo bolo predmetom nápravných opatrení.

3. Monitoring a odber materiálov a predmetov určených na styk s potravinami, ktoré sú použité ako reklamné predmety na podporu predaja potravinárskych výrobkov, časopisov atď.

V priebehu roka 2019 bol odobratý 1 bambusový hrnček, 1 sklenený pohár a 1 sklenený hrnček, ktoré boli predávané ako darčkové predmety na podporu predaja potravín. Výrobky

vyhoveli v sledovaných ukazovateľoch (formaldehyd – bambusový hrnček, Cd, Pb – sklenený pohár a hrnček) platnej legislatíve.

4. Výkon auditov SVP u výrobcov materiálov a predmetov určených na styk s potravinami

V priebehu roka 2019 boli vykonané 4 audity u výrobcov materiálov a predmetov určených na styk s potravinami. Vyhodnotenie auditov: 2 prevádzky boli posúdené ako bezpečné; v 1 prevádzke bolo nájdených 5 nezhôd, pri neskoršej kontrole boli nezhody odstránené a prevádzka bola posúdená ako bezpečná; v 1 prevádzke bolo nájdených 9 nezhôd pri neskoršej kontrole boli nezhody odstránené a prevádzka bola posúdená ako bezpečná.

5. Prehľad udelených sankcií

V priebehu roka 2019 boli udelené sankcie vo výške 6 300 eur za nevykonanie uložených nápravných opatrení a nepovolenie uvedenia výrobne do prevádzky. V roku 2020 bude udelená sankcia vo výške 1000 eur za nevykonanie nápravných opatrení zistených v roku 2019.

Rýchly výstražný systém pre potraviny a krmivá (RASFF)

V roku 2019 zamestnanci RÚVZ v SR vykonávali tiež kontroly v súvislosti so šetrením výskytu zdravotne škodlivých potravín alebo nevyhovujúcich potravín a materiálov a predmetov prichádzajúcich do kontaktu s potravinami, ktoré boli hlásené prostredníctvom Rýchleho výstražného systému pre potraviny a krmivá - Rapid Alert System for Food and Feed (RASFF). V roku 2019 riešili zamestnanci RÚVZ v SR spolu **51 oznámení RASFF** (najčastejšie sa jednalo o predmety a materiály prichádzajúce do kontaktu s potravinami (13 oznámení RASFF) a o výživové doplnky (8 oznámení RASFF). Na základe zistení RÚVZ v SR v rámci úradnej kontroly bolo v systéme RASFF hlásené 1 oznámenie týkajúce sa predmetu prichádzajúceho do kontaktu s potravinami (výstražné oznámenie RASFF č. 2019.2683 – migrácia formaldehydu z bambusového pohára z Číny, cez Českú republiku).

Zároveň sme riešili 3 oznámenia „**Food Fraud**“. Jedno zaslalo Rakúsko a týkalo sa podozrenia na podvod v 2 výrobkoch, v ktorých bol v zložení deklarovaný úhor americký pričom v skutočnosti bola laboratórnou analýzou potvrdená prítomnosť úhora európskeho (*Anguilla Anguilla*). Ďalšie 2 oznámenia sa týkali podozrenia na falšovanie výživových doplnkov.

Systém AAC - systém administratívnej pomoci a spolupráce (Administrative Assistance and Cooperation System) bol zriadený v zmysle vykonávacieho rozhodnutia Komisie (EÚ) č. 2015/1918 z 22. októbra 2015. V roku 2019 bolo na ÚVZ SR zaslaných 10 žiadostí, zároveň 4 žiadosti zaslal ÚVZ SR prostredníctvom uvedeného systému na doriešenie kontrolným orgánom Českej republiky. Tieto žiadosti sa týkali najmä označovania a reklamy výživových doplnkov, ktoré sú v rozpore s nariadením (EÚ) č. 1169/2011 (najmä článok 7 uvedeného nariadenia), smernicou (ES) č. 2002/46 a nariadením (ES) č. 1924/2006.

3.2.2 Kontrola v ZSS vrátane výroby lahôdkarských výrobkov, cukrárskych výrobkov a prípravy hotových pokrmov a jedál na predajných miestach

V sektore služieb (t. j. v zariadeniach spoločného stravovania, ďalej „ZSS“) bolo spolu vykonaných 22 519 kontrol v 11 699 zariadeniach (z celkového počtu 40 294 registrovaných prevádzok), pričom nezhody sa zistili v 2 257 kontrolovaných prevádzkach.

Frekvencia a typy nezhôd v ZSS:

- v dodržiavaní zásad SPV, HACCP – 575
- v priebežnom vzdelávaní zamestnancov – 108
- v hygiene prevádzky – 1 111
- v osobnej hygiene – 151
- v odbornej spôsobilosti – 249
- v zdravotnej spôsobilosti – 114
- v označovaní – 252
- vo výživových a zdravotných tvrdeniach – 4
- potravinách po dátume spotreby/dátume min. trvanlivosti – 388
- v overovaní pôvodu potravín, výsledovateľnosti – 216
- v skladovaní potravín – 730
- v manipulácii s potravinami – 502
- v manipulácii s odpadom a jeho kategorizačným zariadením – 99
- iné – 607

V porovnaní s predchádzajúcimi rokmi (2017 a 2018) sa v roku 2019 pri výkone kontrol zistilo mierne zlepšenie v osobnej hygiene zamestnancov. Viac nedostatkov v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi bolo zistených v prípade hygieny prevádzky, v skladovaní potravín, v manipulácii s potravinami a v dodržiavaní zásad správnej výrobnéj praxe (SPV) a HACCP.

Najčastejšie sa vyskytujúce nezhody v ZSS:

- **v hygiene prevádzky** – nevyhovujúca prevádzková hygiena; nevyhovujúci stavebno-technický stav prevádzky; porušenie povrchov podláh, stien, stropov; znečistené steny, stropy, podlahy, pracovné plochy; plesne a pavučiny na stenách; zatekanie do prevádzky/skladov; opotrebovanosť príp. znečistenie technologického zariadenia; nefunkčné technologické zariadenia; nezabezpečenie prívodu tečúcej teplej vody do umývadiel v priestoroch, kde sa manipuluje s potravinami; nefunkčné splachovanie vo WC pre personál; nedostatočne vykonávaná sanitácia prevádzkových priestorov; prašnosť v prevádzke; prítomnosť čistiacich prostriedkov a pomôcok v priestoroch kuchyne;
- **v osobnej hygiene** – znečistené, neúčelové, prípadne civilné oblečenie; nepoužívanie pokrývok hlavy; nosenie ozdôb na rukách; umelé a nalakované nechty; nepoužívanie jednorazových rukavíc pri konečnej manipulácii s hotovými výrobkami; nezabezpečenie základných hygienických potrieb; nezabezpečenie teplej vody k umývadlám na ruky; nezabezpečenie základných hygienických potrieb (tekuté mydlo, jednorazové utierky) pri umývadlách;
- **v odbornej spôsobilosti** – chýbajúce doklady o odbornej spôsobilosti na výkon epidemiologicky závažných činností, resp. uplynutie platnosti osvedčení; nezdokladovanie odbornej spôsobilosti zamestnancov;
- **v zdravotnej spôsobilosti** - nezdokladovanie zdravotnej spôsobilosti zamestnancov;
- **v overovaní pôvodu potravín** – nedostatočne vedená evidencia príjmu surovín, resp. doklady o pôvode na nenachádzajú priamo v prevádzke; nepredloženie nadobúdacích dokladov k surovinám a polotovarom;
- **v označovaní potravín** – neoznačené alergény v jedálnych lístkoch resp. výveskách, neoznačené suroviny a polotovary skladované v zariadeniach spoločného stravovania; neoznačenie otvorených obalov surovín dátumom a hodinou otvorenia obalu; suroviny neoznačené v štátnom jazyku;
- **v skladovaní potravín** – spoločné skladovanie nezlučiteľných druhov potravín; nezabezpečená čistota skladových priestorov; zmrazovanie potravín dodaných do

zariadenia spoločného stravovania v nezmrazenom stave; samovoľné zmrazovanie hotových pokrmov; nevhodné mikroklimatické podmienky pri skladovaní potravín; skladovanie potravín v nevhodných obaloch; skladovanie potravín po dátume spotreby v chladiacom zariadení; nefunkčné chladiace zariadenie; ukladanie pokrmov v nádobách priamo na podlahu; výrobky vyžadujúce chladiarenské skladovanie uložené mimo chladiaceho zariadenia; chladiace zariadenia bez teplomerov; chýbajúce zariadenia na udržiavanie požadovanej teploty pokrmov;

- **v manipulácii s potravinami** – nevhodná manipulácia s pokrmami a surovinami; kríženie čistej a nečistej časti prevádzky; neoznačené pracovné plochy; zamieňanie pracovných plôch; rozmrazovanie surovín nevhodným spôsobom; nedodržanie teplotného reťazca hotových pokrmov; nevedenie evidencie rozpracovaných pokrmov; ukladanie pokrmov v nádobách priamo na podlahu;
- **v manipulácii s odpadom a jeho kategorizačným zaradením** – nevhodné odstraňovanie odpadov; zhromažďovanie odpadu v nevyhovujúcich, neuzatvárateľných nádobách; chýbajúce doklady o nakladaní s organickým odpadom; nedokladovanie zmlúv o odbere prepáleného oleja; nesprávna kategorizácia odpadu;
- **v priebežnom vzdelávaní zamestnancov potravinárskych prevádzok** - nezabezpečené školenie zamestnancov vo veciach hygieny potravín a v uplatňovaní zásad HACCP; nevedená evidencia o zabezpečovaní školenia zamestnancov vo veciach hygieny potravín;
- **v dodržiavaní zásad SVP, HACCP** – neúplne vypracovaný systém HACCP; nedodržiavanie stanovených technologických postupov; nevykonávanie monitoringu CCP; nevedenie evidencie; dokumenty SVP nedostatočne zavedené do praxe; chýbajúce, resp. formálne vedené evidencie; používané iné formuláre, aké sú v dokumente SVP; nedodržiavanie podmienok uchovávania polotovarov, rozpracovaných pokrmov a hotových pokrmov (teplota a čas ich uchovávania); prevádzkovatelia neurčili, nezaviedli a nezachovávali trvalý postup alebo postupy založené na zásadách HACCP a správnej výrobnéj praxe v kontrolovanej prevádzke; nedodržiavanie zásad SVP; nedodržiavanie stanovených pracovných postupov; nezabezpečenie odkladania vzoriek hotových pokrmov v školských stravovacích zariadeniach.

3.2.3 Audity podľa čl. 5 nariadenia (ES) č. 882/2004

V roku 2019 vykonali regionálne úrady verejného zdravotníctva v SR (odborní/oddelenia HV) spolu **84 auditov** potravinárskych prevádzok (podľa čl. 5 (3) nariadenia (ES) č. 882/2004), a to najmä v zariadeniach spoločného stravovania. 41 auditov bolo s nezhodami, počet zistených nezhôd bol 133. Podrobný prehľad vykonaných auditov potravinárskych prevádzok je uvedený v tabuľke č. 8 v prílohe.

Pri auditoch v ZSS sa zistili napr. nasledovné nezhody: nebol správne zložený HACCP tím; neboli plne vedené evidencie na všetkých CCP (príjem tovaru, teplota výdaja dezertov z chladiacich zariadení); nedostatky v monitorovaní CCP; v prúdových diagramoch neboli označené všetky pripravované pokrmy; zistené nedostatky týkajúce sa chýbajúcich písomných záznamov o vykonaných nápravných opatreniach; verifikácia systému HACCP nebola vykonávaná v súlade s predloženou dokumentáciou; nevykonávali sa všetky overovacie činnosti a verifikačné postupy podľa dokumentácie; neboli aktualizované údaje v dokumentácii (charakteristika prevádzky, revízia dokumentácie - zapracovanie zmien); dokumentácia nezahŕňa spôsob naloženia s chybnými výrobkami; na jedálnom lístku neboli označené alergény a ani nebol uvedený ich zoznam; auditovaný subjekt nedisponoval kalibrovaným meradlom; neboli vykonané školenia vedúcich zariadení pri zmenách

legislatívy; nebola vedená evidencia o dezinfekcii a deratizácii. O zistených nezhodách boli vypracované protokoly, v ktorých boli zo strany prevádzkovateľov prijaté opatrenia na nápravu s termínmi realizácie. Niektoré nezhody boli uvedené v správe z auditu ako pripomienky na zlepšenie. Na základe výsledkov auditov boli z hľadiska uplatňovania systému bezpečnosti výrobného procesu pokrmov hodnotené ako bezpečné alebo bezpečné s pripomienkami.

3.3 Zdravotná neškodnosť potravín

3.3.1 Mikrobiologické hodnotenie potravín

Mikrobiologicky nevyhovujúcich bolo **893 vzoriek potravín (6,9 %)** z celkovo vyšetrených 12 933 vzoriek potravín, a to najmä z dôvodu porušenia kritérií procesu výroby.

Vo vyšetrovaných vzorkách potravín boli mikrobiologicky izolované nasledovné mikroorganizmy:

- koliformné baktérie (542 vzoriek: hotové pokrmy, zmrzlina a dezerty, pokrmy rýchleho občerstvenia, lahôdkárske výrobky, cukrárske výrobky, nealkoholické nápoje, 2 vzorky vody – watercoolery a 2 vzorky pramenitých vôd dojčenských),
- *Enterobacteriaceae* (183 vzoriek: zmrzlina a dezerty),
- kvasinky (229 vzoriek: zmrzlina a dezerty, lahôdkárske výrobky, pokrmy rýchleho občerstvenia, nealkoholické nápoje, cukrárske výrobky, hotové pokrmy),
- plesne (34 vzoriek: zmrzlina a dezerty, cukrárske výrobky, lahôdkárske výrobky, pokrmy rýchleho občerstvenia),
- *Staphylococcus* spp. (29 vzoriek: hotové pokrmy, zmrzlina a dezerty, lahôdkárske výrobky, pokrmy rýchleho občerstvenia),
- *Bacillus cereus* (27 vzoriek: hotové pokrmy, pokrmy rýchleho občerstvenia),
- *Escherichia Coli* (38 vzoriek: pokrmy rýchleho občerstvenia, hotové pokrmy, lahôdkárske výrobky),
- *Salmonella* spp. (8 vzoriek: hotové pokrmy, 1 pokrm rýchleho občerstvenia, 1 vzorka mäsa, 1 vzorka vajec, 1 cukrársky výrobok, 1 vzorka bylinného čaju),
- *Pseudomonas aeruginosa* (4 vzorky: pokrmy rýchleho občerstvenia, voda – watercoolery).

Z celkového počtu vyšetrených vzoriek potravín bolo najviac mikrobiologicky nevyhovujúcich vzoriek v porovnaní s ostatnými vzorkami potravín zaznamenané v prípade nealkoholických nápojov (64,1 %), lahôdkárskych výrobkov (14,5 %), zmrzliny a dezertov (14,4 %) a pokrmov rýchleho občerstvenia (12,5 %).

Lahôdkárske výrobky: celkovo bolo vyšetrených 582 vzoriek. Z uvedeného počtu nevyhovelo 98 vzoriek (16,84 %), pričom až 97 vzoriek (98,98 %) nevyhovelo z dôvodu mikrobiologickej kontaminácie. Vzorky lahôdkárskych výrobkov nevyhoveli najmä pre zvýšený počet koliformných baktérií (62 nevyhovujúcich vzoriek z 560 vyšetrených vzoriek), kvasiniek (44 nevyhovujúcich vzoriek), *E. Coli* (10 nevyhovujúcich vzoriek), *Staphylococcus* sp. (6 nevyhovujúcich vzoriek) a plesne (4 nevyhovujúce vzorky). 1 vzorka lahôdkárskeho výrobku nevyhovela z dôvodu nadlimitného množstva pridaného povoleného sladidla.

Cukrárske výrobky: celkovo bolo vyšetrených 961 vzoriek. Z uvedeného počtu nevyhovelo 57 vzoriek (5,93 %), z toho až 50 vzoriek (87,72 %) z dôvodu mikrobiologickej kontaminácie. Vzorky cukrárskych výrobkov nevyhoveli najčastejšie pre zvýšený počet koliformných baktérií (34 nevyhovujúcich vzoriek z 890 vyšetrených vzoriek), kvasiniek (18 nevyhovujúcich vzoriek), plesní (7 nevyhovujúcich vzoriek), 1 vzorka nevyhovela pre prítomnosť *Staphylococcus* sp.. 4 vzorky cukrárskych výrobkov nevyhoveli z dôvodu

nadlimitných množstiev pridaných povolených farbív a 1 vzorka cukrárskeho výrobku nevyhovela z dôvodu nadlimitného množstva pridaného povoleného sladidla. 2 vzorky cukrárskych výrobkov nevyhoveli požiadavkám označovania podľa platnej legislatívy (syntetické farbív Azorubín (E 122), Chinolínová žltá (E 104), Allura červená (E 129), ktoré neboli uvedené v označení výrobkov).

Zmrzlina: celkovo bolo vyšetrených 2 448 vzoriek. Z uvedeného počtu nevyhovelo 318 vzoriek (12,99 %), pričom 292 vzoriek (91,82 %) nevyhovelo z dôvodu mikrobiologickej kontaminácie. Vzorky zmrzliny nevyhoveli najčastejšie pre prekročený limit pre *Enterobacteriaceae* (183 nevyhovujúcich vzoriek z 2 210 vyšetrených vzoriek), koliformných baktérií (121 nevyhovujúcich vzoriek), kvasiniek (81 nevyhovujúcich vzoriek), plesní (20 nevyhovujúcich vzoriek). V 6 vzorkách bolo prekročené prípustné množstvo *Staphylococcus sp.* 26 vzoriek zmrzliny nevyhovelo z dôvodu použitia nepovolených farbív – E 104, E 110 a E 124 a v 4 vzorkách zmrzliny bolo prekročené najvyššie prípustné množstvo farbív podľa platnej legislatívy, jednalo sa o nasledovné povolené farbivo: Azorubín (E 122). V prípade nevyhovujúcich vzoriek zmrzliny sa jednalo len o výrobu a konzumáciu v mieste určitého regiónu, pričom priamo na mieste boli prijaté potrebné opatrenia. Zodpovední prevádzkovatelia boli upozornení na dodržiavanie požiadaviek nariadenia Komisie (EÚ) č. 232/2012, súčasne boli voči nim uplatnené sankcie. 4 vzorky zmrzliny nevyhoveli požiadavkám na ich označovanie podľa platnej legislatívy (chýbajúca informácia pre spotrebiteľa o obsahu azofarbív, prípadne alergénov v predávanej zmrzline).

Hotové pokrmy zo ZSS: bolo vyšetrených 5 519 vzoriek hotových pokrmov. Z uvedeného počtu nevyhovelo 247 vzoriek hotových pokrmov (4,48 %), z toho 242 vzoriek (97,98 %) z dôvodu mikrobiologickej kontaminácie. Vzorky hotových pokrmov nevyhoveli najčastejšie pre zvýšený počet koliformných baktérií (193 nevyhovujúcich vzoriek zo 5 012 vyšetrených vzoriek), 22 vzoriek nevyhovelo z dôvodu *Bacillus cereus*, 15 vzoriek nevyhovelo z dôvodu *E. Coli*, 11 vzoriek nevyhovelo z dôvodu prekročenia prípustného množstva *Staphylococcus sp.*, 5 vzoriek nevyhovelo z dôvodu prekročenia prípustného množstva kvasiniek, 2 vzorky pre *Enterobacteriaceae*, 1 vzorka nevyhovela pre prítomnosť plesní a 1 vzorka pre prítomnosť *Salmonella sp.* Prítomnosť *Salmonella sp.* v 1 vzorke hotového pokrmu (polievka šošovicová s mäsom a zemiakmi - jednalo sa o odložené vzorky v zariadení školského stravovania) súvisela s epidemiologickým výskytom alimentárneho ochorenia - salmonelózy u stravníkov. Na mieste zariadenia spoločného stravovania boli prijaté protiepidemické opatrenia. Na základe výsledku laboratórnej analýzy boli v zariadení odobraté stery z pracovného prostredia a náradia (v steroch prítomnosť *Salmonella enteritidis* nebola zistená). 5 vzoriek hotových pokrmov (zo 698 vyšetrených vzoriek) nevyhovovalo z hľadiska obsahu kuchynskej soli požiadavkám platného národného predpisu.

Pokrmy rýchleho občerstvenia: celkovo bolo vyšetrených 1 298 vzoriek pokrmov rýchleho občerstvenia. Z uvedeného počtu nevyhovelo 164 vzoriek (12,63 %), pričom všetky vzorky nevyhoveli z dôvodu mikrobiologickej kontaminácie. Vzorky pokrmov rýchleho občerstvenia nevyhoveli najčastejšie pre zvýšený počet koliformných baktérií (115 nevyhovujúcich vzoriek z 1 286 vyšetrených vzoriek), kvasiniek (44 nevyhovujúcich vzoriek), *E. Coli* (14 nevyhovujúcich vzoriek). 5 vzoriek nevyhovelo z dôvodu *Bacillus cereus*, 4 vzorky nevyhoveli z dôvodu *Staphylococcus sp.*, 4 vzorky nevyhoveli pre prítomnosť *Salmonella sp.*, 3 vzorky nevyhoveli pre prítomnosť plesní. Prítomnosť *Salmonella Thompson* v 4 vzorkách pokrmu rýchleho občerstvenia (bageta tuniaková, bageta šunková, bageta šunka-syr, bageta encián) - na základe pozitívneho nálezu bolo prevádzkovateľovi uložené opatrenie na uzatvorenie prevádzky, vykonanie sanitácie priestorov zariadenia a vybavenia vrátane dezinfekcie. Prevádzkovateľ a zamestnanci zariadenia spoločného stravovania boli poučení o dodržiavaní zásad osobnej hygieny

a technologického postupu prípravy pokrmov. Pozitívny nález salmonely nekoreloval s alimentárnymi ochoreniami.

Potraviny pre dojčatá a malé deti: celkovo bolo vyšetrených 1 081 vzoriek, posudzovaných kritériám nevyhovela 1 vzorka (0,09 %), z dôvodu mikrobiologickej kontaminácie.

Výživové doplnky: celkovo bolo vyšetrených celkovo vyšetrených 308 vzoriek. Z uvedeného počtu nevyhovelo 43 vzoriek (13,96 %). 5 vzoriek výživových doplnkov (zo 165 vyšetrených vzoriek) nevyhovelo z dôvodu mikrobiálnej kontaminácie. Z toho 2 vzorky nevyhoveli pre prítomnosť *Salmonella sp.* jednalo sa 2 druhy bylenných sypaných zmesí od toho istého slovenského výrobcu. V jednom výrobku bola zistená *Salmonella Ohio* a v druhom výrobku bola zistená *Salmonella Mkamba*. V čase konania úradnej kontroly sa výrobky už nenachádzali v skladových priestoroch, boli rozdistribuované. Spoločnosti boli uložené opatrenia na mieste podľa § 20 ods. 9 zák. 152/1995 Z. z. v spojitosti s čl. 54 ods. 1 a ods. 2 písm. b),c), h) nariadenia (ES) č. 882/2004 - zákaz umiestňovania na trh a príkaz na stiahnutie z trhu predmetných výrobkov a uložené povinnosti podľa čl. 54 ods. 2 písm. h) nariadenia (ES) č. 882/2004 - oboznámiť o uloženom opatrení všetkých odberateľov, zabezpečiť informáciu pre konečných spotrebiteľov, zaslať informáciu o množstve stiahnutých výrobkov a následnom naložení s nimi, zabezpečiť v rámci technologického postupu adekvátnu asanáciu bylín. 1 vzorka výživového doplnku nevyhovela pre zistenú prítomnosť konzervačnej látky – kyselina sorbová/sorban draselný v množstve 782,6 mg/kg. Distribútorovi predmetného výživového doplnku v SR bolo uložené opatrenie podľa zákona č. 152/1995 Z. z. - okamžite stiahnuť potravinu z trhu SR. 34 vzoriek výživových doplnkov nevyhovovalo požiadavkám na označenie. Jednalo sa najmä o uvádzanie nepovolených zdravotných tvrdení na označení výživových doplnkov. V prípade výrobkov označených v rozpore s platnou legislatívou boli ich distribútorom uložené opatrenia na mieste – zákaz uvádzania výrobkov na trh do doby správneho označenia.

Prírodná minerálna voda, pramenitá voda a balená pitná voda (vrátane minerálnej a pramenitej vody pre dojčatá): vyšetrených bolo spolu 104 vzoriek minerálnych a pramenitých vôd pre dojčatá a balenej pitnej vody pre dojčatá, pričom 2 vzorky pramenitých vôd pre dojčatá nevyhoveli posudzovaným kritériám – pre zvýšený počet koliformných baktérií. V kategórii minerálnych vôd boli celkovo vyšetrené 4 vzorky a v kategórii pramenitých vôd a balených pitných vôd bolo celkovo vyšetrených 8 vzoriek. Všetky vzorky vyhoveli posudzovaným kritériám. V kategórii voda - watercoolery bolo celkovo vyšetrených 93 vzoriek. Z uvedeného počtu nevyhovelo 14 vzoriek (15,05 %), pričom 11 vzoriek nevyhovelo z dôvodu mikrobiologickej kontaminácie. Zistené boli najmä zvýšené počty koliformných baktérií a *Pseudomonas aeruginosa*. 1 vzorka vody vo watercoolery nevyhovela z hľadiska obsahu dusičnanov a 2 vzorky vody vo watercoolery nevyhoveli z hľadiska obsahu dusitanov.

3.3.2 Chemické hodnotenie potravín

Z dôvodu **chemickej kontaminácie** nevyhovelo spolu **45 vzoriek** potravín z celkovo vyšetrených 12 933 vzoriek, t.j. 0,35 %, najmä z dôvodu prekročenia stanovených limitov pre prídavné látky.

Vzorky potravín, vrátane hotových pokrmov a pokrmov rýchleho občerstvenia boli vyšetrené aj na prítomnosť **prídavných látok**. Pozornosť bola venovaná najmä farbivám, sladidlám, konzervačným látkam a obsahu kuchynskej soli. Celkovo bolo na kontrolu **farbív** vyšetrených **1 561 vzoriek** (najmä zmrzlina, cukrárske výrobky a výživové doplnky), pričom z uvedeného celkového množstva **nevyhovelo 31 vzoriek** (1,99 %). V 26 prípadoch sa jednalo o nevyhovujúce vzorky zmrzliny, z ktorých 22 vzoriek zmrzliny nevyhovelo z dôvodu

použitia nepovolených farbív – E 104, E 110 a E 124 a v 4 vzorkách zmrzliny bolo prekročené najvyššie prípustné množstvo farbív podľa platnej legislatívy, jednalo sa o nasledovné povolené farbivo: Azorubín (E 122). Používanie farbív: Chinolínová žltá (E 104), Žltá SY FCF/pomarančovožltá S (E 110), Ponceau 4R, košenilová červená A (E 124) nie je v zmrzlinách povolené podľa Nariadenia komisie (EÚ) č. 232/2012, ktorým sa mení a dopĺňa Príloha II k Nariadeniu (ES) č. 1333/2008. V prípade nevyhovujúcich vzoriek zmrzliny sa jednalo len o výrobu a konzumáciu v mieste určitého regiónu, pričom priamo na mieste boli prijaté potrebné opatrenia. Zodpovední prevádzkovatelia boli upozornení na dodržiavanie požiadaviek nariadenia Komisie (EÚ) č. 232/2012, súčasne boli voči nim uplatnené sankcie.

Prítomnosť a množstvo **sladidiel** boli kontrolované najmä vo vzorkách cukrárskych výrobkov, výživových doplnkov, ostatných potravín na osobitné výživové účely a lahôdkarských výrobkov. Celkovo bolo vyšetrených **278 vzoriek**, pričom z uvedeného celkového počtu **nevyhoveli 2 vzorky** výživových doplnkov. Jeden nevyhoveli pre prekročenie najvyššie prípustného množstva sladidla acesulfám K a druhý výživový doplnok pre prekročenie najvyššie prípustného množstva sladidla sacharín. S výsledkami analýz boli oboznámení prevádzkovatelia zodpovední za umiestnenie predmetných výživových doplnkov na trh v SR, ktorí boli zároveň požiadaní, aby vykonali v danej veci potrebné opatrenia.

Celkový počet vyšetrovaných vzoriek na prítomnosť a množstvo **konzervačných látok** bol **456** (jednalo sa najmä o lahôdkarské výrobky, cukrárske výrobky, výživové doplnky a ostatné potraviny na osobitné výživové účely), z toho **1 vzorka** výživového doplnku nevyhovela požiadavkám uvedeným v nariadení Komisie (ES) č. 1333/2008 o prídavných látkach v potravinách v platnom znení.

Na kontrolu **špecifikácie prídavných látok** bolo vyšetrených **5 vzoriek** prídavných látok – farbív, ktoré vyhoveli požiadavkám príslušnej legislatívy.

873 vzoriek potravín a hotových pokrmov bolo vyšetrených z hľadiska **obsahu kuchynskej soli** v nich, z toho 653 vzoriek predstavovali hotové pokrmy a 118 vzoriek boli pokrmy rýchleho občerstvenia. **5 vzoriek** hotových pokrmov nevyhovelo z hľadiska obsahu chloridu sodného požiadavkám platnej legislatívy - výnosu Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky z 20. marca 2015 č. S08975-OL-2014, ktorým sa ustanovujú požiadavky na jedlú soľ v potravinách. Prevádzkovatelia zariadení spoločného stravovania, z ktorých boli odobrané vzorky nevyhovujúcich hotových pokrmov boli upozornení na povinnosť dodržiavania najvyššie prípustného množstva pridanej jedlej soli.

Z **kontaminantov** vo vyšetrovaných vzorkách boli sledované najmä ťažké kovy (olovo, kadmium, ortuť), dusitany a dusičnany, polychlórované bifenyly (PCB), rezíduá pesticídov a antibiotík, benzo(a)pyrén, melamín, mykotoxíny a akrylamid.

Na kontrolu obsahu ťažkých kovov sa vyšetrovali najmä vzorky hotových pokrmov, detskej a dojčenskej výživy, výživových doplnkov, pramenitých vôd dojčenských a vody vo watercooleroch. Na kontrolu obsahu **olova** bolo vyšetrených **1 170 vzoriek** potravín, pričom v žiadnej z vyšetrených vzoriek nebolo zistené prekročenie legislatívou stanoveného limitu pre olovo. Na kontrolu obsahu **kadmia** bolo vyšetrených **1 122 vzoriek** potravín, pričom v žiadnej z vyšetrených vzoriek nebolo zistené prekročenie legislatívou stanoveného limitu pre kadmium. Na obsah **ortuti** bolo vyšetrených **1 013 vzoriek** potravín, pričom v žiadnej z vyšetrených vzoriek nebolo zistené prekročenie legislatívou stanoveného limitu pre ortuť.

226 vzoriek potravín (najmä pramenité vody dojčenské, voda – watercoolery, výživové doplnky) bolo vyšetrených na kontrolu obsahu **arzénu**.

193 vzoriek potravín (najmä pramenité vody dojčenské, voda – watercoolery, detská výživa) bolo vyšetrených na kontrolu obsahu **niklu**.

177 vzoriek potravín (najmä pramenité vody dojčenské, voda – watercoolery) bolo vyšetrených na kontrolu obsahu **mangánu**.

176 vzoriek potravín (najmä pramenité vody dojčenské, voda – watercoolery) bolo vyšetrených na kontrolu obsahu **fluoridov**.

104 vzoriek potravín (najmä pramenité vody dojčenské, voda – watercoolery) bolo vyšetrených na kontrolu obsahu **kyanidov**.

101 vzoriek potravín (najmä voda – watercoolery, pramenité vody dojčenské) bolo vyšetrených na kontrolu obsahu **antimónu**.

81 vzoriek potravín (najmä voda – watercoolery a pramenité vody dojčenské) bolo vyšetrených na kontrolu obsahu **bóru**.

59 vzoriek potravín (najmä pramenité vody dojčenské, voda – watercoolery) bolo vyšetrených na kontrolu obsahu **chrómu**.

58 vzoriek potravín (najmä pramenité vody dojčenské, voda – watercoolery) bolo vyšetrených na kontrolu obsahu **medi**.

31 vzoriek potravín (najmä pramenité vody dojčenské, voda – watercoolery) bolo vyšetrených na kontrolu obsahu **hliníka**.

Na prítomnosť **dusičnanov** a **dusitanov** bolo vyšetrených celkovo **801 vzoriek** potravín. Z toho **403 vzoriek** potravín na obsah dusičnanov (z toho 208 vzoriek detskej a dojčenskej výživy, 86 vzoriek vody – watercoolery a 75 vzoriek pramenitej vody dojčenskej a) a **398 vzoriek** potravín na obsah dusitanov (z toho 206 vzoriek detskej a dojčenskej výživy, 85 vzoriek vody – watercoolery a 73 vzoriek pramenitej vody dojčenskej). **1 vzorka** vody – watercoolery **nevyhovela** z hľadiska obsahu dusičnanov a **2 vzorky** vody – watercoolery **nevyhoveli** z hľadiska obsahu dusitanov.

Na vyšetrenie **prítomnosti polychlóvaných bifenylov** bolo spolu odobratých a laboratórne vyšetrených **15 vzoriek** potravín na výživu dojčiat a malých detí na báze mlieka. Ani v jednej z vyšetrených vzoriek nebol zistený uvedený kontaminant.

Rezíduá pesticídov boli vyšetrované v **40 vzorkách** potravín na počiatočnú výživu dojčiat, potravín na následnú výživu dojčiat, ako aj výživových prípravkov pre dojčatá a malé deti na mliečnom, cereálnom alebo zeleninovom a ovocnom základe. Z celkového počtu 40 vzoriek bolo 10 vzoriek príkrmov zeleninových a ovocných zaradených do monitorovacieho programu. Vo vyšetrených vzorkách nebola zistená prítomnosť rezíduí pesticídov.

Rezíduá antibiotík boli vyšetrované v **30 vzorkách** surového mäsa a surových rýb. Vo vyšetrených vzorkách nebola zistená prítomnosť rezíduí antibiotík.

Na prítomnosť **polyaromatických uhl'ovodíkov (PAU) (benzo(a)pyrénu, sumy vybraných PAU)** a **kyseliny erukovej** bolo vyšetrených **8 vzoriek** potravín určených pre dojčatá a malé deti (6 vzoriek počiatočnej a následnej sušenej mliečnej výživy dojčiat 2 vzorky ostatných potravín na výživu dojčiat a malých detí na báze mäsa a zeleniny).

Zároveň sa laboratórne analyzovalo **7 vzoriek** výživových doplnkov (z toho 3 vzorky s obsahom propolisu) na prítomnosť polyaromatických uhl'ovodíkov (PAU: suma benzo(a)pyrénu, benzo(b)fluoranténu, benzo(a)antracénu a chryzénu). Výsledky laboratórneho vyšetrenia vyhovovali požiadavkám na zdravotnú bezpečnosť podľa nariadenia Komisie (ES) č. 1881/2006 z 19. decembra 2006, ktorým sa ustanovujú maximálne hodnoty obsahu niektorých kontaminantov v potravinách v znení neskorších predpisov.

PCB (polychlórované bifenyly) boli stanovované v **15 vzorkách** potravín pre dojčatá a malé deti (počiatočná a následná výživa dojčiat). Výsledky laboratórneho vyšetrenia boli v súlade s platnou legislatívou pre oblasť kontaminantov v potravinách.

V roku 2019 bolo analyzovaných **38 vzoriek** olejov a tukov (z toho 19 olejov, 12 margarínov, 5 rastlinných tukových nátierok a 2 stužené pokrmové tuky) na zistenie množstiev **transmastných kyselín (tmk)**. Výsledky sa stanovovali ako % transizomérov kyseliny olejovej v tuku, % transizomérov kyseliny linolovej v tuku a suma % transizomérov v tuku (t.j. tmk v g/ 100 g tuku). 37 vzoriek bolo v súlade s nariadením Komisie (EÚ) 2019/649 z 24. apríla 2019, ktorým sa mení príloha III k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1925/2006, pokiaľ ide o transmastné kyseliny iné ako transmastné kyseliny, ktoré sa prirodzene vyskytujú v tuku živočíšneho pôvodu. **1 vzorka** (pokrmový tuk 100 %) **nebola v súlade** s nariadením Komisie (EÚ) 2019/649 z 24. apríla 2019, naďalej sa však môže umiestňovať na trh do 1. apríla 2021.

Okrem olejov a tukov bolo analyzovaných na obsah transmastných kyselín aj **10 vzoriek** výživových doplnkov s obsahom omega 3, omega 6, omega 9 mastných kyselín. Vyšetrené vzorky výživových doplnkov boli v súlade s nariadením Komisie (EÚ) 2019/649.

V roku 2019 bolo v NRC pre mykológiu životného prostredia pri Regionálnom úrade verejného zdravotníctva so sídlom v Poprade na prítomnosť rôznych **mykotoxínov** vyšetrených **219 vzoriek** potravín pre dojčatá a malé deti. Patulín bol stanovený v 56 vzorkách, aflatoxín B₁ v 56 vzorkách, aflatoxín M₁ v 16 vzorkách, ochratoxín A v 24 vzorkách, deoxynivalenol v 24 vzorkách, zearalenon v 16 vzorkách a fumonizíny v 27 vzorkách. Z celkového počtu analyzovaných vzoriek odobraných v rámci úradných kontrol bolo 188 vzoriek zo zahraničnej produkcie a 31 vzoriek z domácej produkcie:

- z 56 vzoriek, v ktorých bol stanovovaný patulín, bolo 32 vzoriek zahraničnej a 24 vzoriek domácej produkcie,
- z 56 vzoriek vyšetrených na prítomnosť aflatoxínu B₁ boli všetky vyšetrené vzorky zo zahraničnej produkcie.
- vzorky vyšetrené na obsah aflatoxínu M₁ (16) pochádzali zo zahraničnej produkcie európskych výrobcov,
- z 24 vzoriek vyšetrených vzoriek na obsah ochratoxínu A 23 vzoriek pochádzalo zo zahraničnej produkcie, 1 vzorka z domácej produkcie,
- obsah deoxynivalenolu bol zisťovaný v 24 vzorkách, z nich 21 zo zahraničnej produkcie a 3 vzorky z domácej produkcie,
- zo 16 vzoriek vyšetrených na obsah zearalenonu 1 pochádzala z domácej a 15 vzoriek zo zahraničnej produkcie,
- z 27 vzoriek, v ktorých bol stanovovaný obsah fumonizínov, bolo 25 vzoriek zo zahraničnej produkcie a 2 vzorky z domácej produkcie.

Všetky vzorky potravín určených pre dojčatá a malé deti, vyšetrené na prítomnosť mykotoxínov, spĺňali požiadavky nariadenia Komisie č. 1881/2006, ktorým sa ustanovujú maximálne hodnoty obsahu niektorých kontaminantov v potravinách.

Okrem vzoriek určených pre dojčatá a malé deti boli vyšetrené **3 vzorky** výživových doplnkov na báze ryže fermentovanej červenými kvasinkami *Monascus purpureus* na prítomnosť **citrinínu**. V zmysle prílohy k nariadeniu (ES) č. 1881/2006 maximálna hodnota obsahu citrinínu vo výživových doplnkoch je ustanovená na 2000 µg/kg. Všetky vyšetrené vzorky vyhovovali požiadavkám platnej legislatívy.

V roku 2019 bolo vyšetrených **8 vzoriek** zemiakových hranoliek a krokiet zo zemiakového cesta na **akrylamid**. Vzorky boli odoberané zo zariadení spoločného stravovania. Namerané množstvá akrylamidu v 7 vzorkách boli pod referenčnými hodnotami stanovenými príslušnou legislatívou - nariadenie Komisie (EÚ) 2017/2158 z 20. novembra 2017, ktorým sa stanovujú opatrenia na minimalizáciu množstiev akrylamidu a jeho referenčné hodnoty v potravinách. V 1 vzorke zemiakových hranolčiekov z čerstvých zemiakov bola stanovená hodnota 504,9 µg/kg (referenčná hodnota je 500 µg/kg). Vzorka bola vyhodnotená ako vyhovujúca, nakoľko neistota merania bola stanovená na 86,8 µg/kg.

V prípade kontroly **alergénov** v potravinách bola pozornosť venovaná kontrole obsahu **gluténu** v potravinách vhodných pre osoby trpiace neznášanlivosťou gluténu. Celkovo bolo laboratórne vyšetrených **60 vzoriek** potravín (bezgluténové cestoviny, bezgluténová múka pohánková, sušené bezvaječné cestoviny, kukuričné plátky s hrachovou vlákninou, bezgluténová strúhanka, bezgluténové piškóty, zmes na pečenie múčnikov, chlieb a žemle, rôznych obchodných značiek). Z uvedeného počtu vzoriek boli v 58 vyšetovaných vzorkách namerané hodnoty gluténu menej ako 5 mg/kg. V 2 vzorkách boli namerané hodnoty gluténu 8,9 mg/kg a 25,8 mg/kg. Tieto vyšetrené vzorky potravín spĺňali požiadavky vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. 828/2014 z 30. júla 2014 o požiadavkách na poskytovanie informácií spotrebiteľom o neprítomnosti alebo zníženom obsahu gluténu v potravinách. 4 vzorky mali nesprávne označenie: „Bezlepkové pohánkovo – malinové bio sušienky; bezlepkové fusilli..., bezlepková múka...“.

Potraviny ošetrené ionizujúcim žiarením - celkovo bolo laboratórne vyšetrených **24 vzoriek**, najmä orechy, ako napríklad lieskové orechy, jadrá kešu orechov, arašidy, jadrá vlašských orechov, jadrá sladkých mandlí, jadrá brazílskych orechov a syr Hermelín. Spolu 20 vzoriek potravín s obsahom tuku. Z nameraných hodnôt, a po zohľadnení neistôt merania vo vzorkách nebola dokázaná prítomnosť dvojíc ožiarením vytvorených uhl'ovodíkov alkánov a alkénov, pri ktorých by boli podiely hmotnostných zlomkov detegované v očakávaných pomeroch (podľa STN EN 1784). Na základe týchto výsledkov vzorky nevykazovali vlastnosti potravín ošetrených ionizujúcim žiarením.

Taktiež boli vyšetrené 4 vzorky potravín bez obsahu tuku: paprika sladká (2 vzorky), tymian sušený drvený a majorán sušený drvený. Dôkaz ožiarenia predmetných vzoriek potravín rastlinného pôvodu bol negatívny (metóda STN EN 1788).

Na kontrolu potravín za účelom zisťovania **prítomnosti GMO** sa odobrli rôzne druhy potravín: 5 vzoriek ryže (guľatozrná, dlhozrná), 1 vzorka sóje (v slanom náleve, sterilizovaná) a výrobku zo sóje (sójové kúsky, extrudovaný výrobok) a 2 vzorky výrobkov z kukurice (polenta, krupica). Vzorky boli odobrané v distribučnej sieti a v zariadeniach spoločného stravovania. Spolu bolo odobraných a vyšetrených **9 vzoriek** potravín (domáceho pôvodu, dovozové v rámci Spoločenstva). V analyzovaných vzorkách nebola zistená prítomnosť geneticky modifikovaných organizmov, nálezy boli v súlade s požiadavkami nariadenia (ES) č. 1829/2003 Európskeho parlamentu a Rady z 22. septembra 2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivách. Pri výkone štátneho zdravotného dozoru a úradnej kontroly potravín bola priebežne venovaná pozornosť aj označovaniu potravín z hľadiska obsahu GMO, nedostatky pri kontrolách neboli zistené.

Kontrola jodidácie kuchynskej soli - laboratórne bolo vyšetrených celkom **433 vzoriek** jedlej soli na stanovenie obsahu jodičnanu draselného. Z výsledkov stanovenia obsahu KI a KIO₃ vo vzorkách jedlej soli vyplýva, že požiadavke stanovenej Potravinovým kódexom SR na minimálny obsah KI (15 mg/kg soli) **nevyhovelo 5 vzoriek** (1,15 %) (v roku

2018 nevyhoveli 4 vzorky, t.j. 0,94 %). Vyšší obsah KI ako stanovuje Potravinový kódex SR (35 mg/kg) bol zistený v 9 vzorkách. Požiadavke PK SR (15-35 mg/kg) vyhovelo celkom 419 vzoriek (96,77 %).

Z celkového počtu **424** vyšetrených **vzoriek** jedlej soli na obsah **ferokyanidu draselného** požiadavke podľa prílohy II časť E nariadenia Komisie (EÚ) č. 1129/2011, ktorým sa mení a dopĺňa príloha II k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1333/2008 vytvorením zoznamu Únie obsahujúceho prídavné látky v potravinách (najvyššie množstvo ako bezvodý ferokyanid draselný 20 mg/kg), **nevyhovela 1 vzorka** (1,22 %).

V rámci vzoriek potravín sa sledovala aj **kontrola označovania potravín**, pričom **58 vzoriek** potravín (z toho 33 výživových doplnkov a 14 bylinných čajov) nespĺňalo požiadavky na označovanie predmetných potravín. V prípade 28 výživových doplnkov sa zistili v ich označení zdravotné tvrdenia, ktoré nie sú v súlade s § 9 ods. 1 zákona č. 152/1995 Z. z., nariadením (EÚ) č. 1169/2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom, nariadením (ES) č. 1924/2006 o výživových a zdravotných tvrdeniach o potravinách v znení Korigenda a nariadením Komisie (EÚ) č. 432/2012 zo 16. mája 2012 o povolení určitých zdravotných tvrdení o iných potravinách, ako sú tie, ktoré odkazujú na zníženie rizika ochorenia a na vývoj a zdravie detí. Distribútorom predmetných výživových doplnkov boli uložené opatrenia na zabezpečenie ich označenia v súlade s požiadavkami platnej legislatívy. 28 výživových doplnkov nebolo na balení alebo na pripojenej etikete označených povinnými informáciami v kodifikovanej podobe štátneho jazyka, čo je v rozpore s § 4 ods. 1, § 9 ods. 1 zákona č. 152/1995 Z. z., kapitolou III článkom 7 ods. 2, článkom 15 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1169/2011. Za zistené nedostatky bola uložená sankcia podľa § 28 ods. 2 písm. f) zákona č. 152/1995 Z. z. Označenie a prezentácia 7 druhov bylinných čajov naznačuje alebo vyvoláva dojem, že predmetný čaj má osobitné vlastnosti, je vhodný k riešeniu nefyziologického stavu, a teda slúži na prevenciu, liečbu alebo hojenie, čo je v rozpore s § 4 ods. 1, § 9 ods. 1 zákona č. 152/1995 Z. z., § 17 ods. 2 výnosu č. 16826/2007-OL, kapitolou III článkom 7 ods. 1 písm. a) a ods. 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1169/2011. Uložené bolo opatrenie podľa § 19 ods. 1 zákona č. 152/1995 Z. z. a článku 54 ods. 2 písm. b) a písm. h) nariadenia (ES) č. 882/2004, ako i sankcia podľa § 28 ods. 2 písm. f) zákona č. 152/1995 Z. z.

Ďalšie dôvody nevyhovenia boli napr.: 1 vzorka multivitamínového výživového doplnku, ktorá bola odobraná za účelom laboratórneho stanovenia obsahu vitamínov a minerálnych látok nevyhovela z dôvodu, že laboratórne stanovený obsah chrómu nebol v súlade s označením na obale výrobku. 1 výživový doplnok nevyhoveli, nakoľko laboratórnou analýzou bolo zistené menšie množstvo vitamínu E ako bolo deklarované v zložení výrobku. 1 výživový doplnok nevyhoveli z dôvodu deklarovaných hladín baktérií mliečneho kvasenia, nakoľko výrobca deklaroval na obale vyššie množstvo baktérií mliečneho kvasenia ako bolo zistené laboratórnou analýzou. Distribútori predmetných výživových doplnkov boli na nedostatok upozornení a vyzvaní na ich odstránenie. 2 vzorky cukrárskych výrobkov nevyhoveli, nakoľko v odobraných vzorkách bola chemickou laboratórnou analýzou zistená prítomnosť syntetických farbív Azorubín (E 122), Chinolínová žltá (E 104), Allura červená (E 129), ktoré neboli uvedené v označení výrobkov. 1 vzorka bylinného čaju „DIAtea“ – obchodný názov potraviny naznačuje alebo vyvoláva dojem, že čaj je vhodný pre diabetikov. Vzhľadom, nato, že bylinný čaj nie je potravina na osobitné lekárske účely, ale je určená pre bežnú populáciu, nie je možné v ich prípade deklarovať použitie pre diabetikov v súlade s článkom 7 ods. 2 a článkom 17 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1169/2011. Uložené bolo opatrenie podľa § 19 ods. 1 zákona č. 152/1995 Z. z. a článku 54 ods. 2 písm. b) a písm. h) nariadenia (ES) č. 882/2004, ako i sankcia podľa § 28 ods. 2 písm. f) zákona č. 152/1995 Z. z. „Bezlepkové pohánkovo–malinové bio sušienky“ – nesprávne

uvedený názov, čo je v rozpore s bodom 9 vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. 828/2014 o požiadavkách na poskytovanie informácií spotrebiteľom o neprítomnosti alebo zníženom obsahu gluténu v potravinách. Prevádzkovateľovi bola v zápisnici uložená povinnosť zabezpečiť správne označenie v súlade s vykonávacím nariadením.

3.4. Turistická sezóna

3.4.1. Letná turistická sezóna

Bratislavský kraj

V Bratislavskom kraji sú nasledovné rekreačné strediská: Aquapark Senec, Slnčné jazera v Senci, Rudava v Malých Levároch, Bio bazén Borovica, Zlaté piesky, Kuchajda, Veľký Draždiak, Nové Košariská pri Dunajskej Lužnej, kúpaliská: Matador, Tehelné pole, Rosnička, Delfín, Lamač, Mičurin, Malacky a Modra. Okrem lokalít určených na kúpanie sú ďalšie centrá letnej turistickej sezóny: Bratislava Staré Mesto, Bratislavský hrad, ZOO Bratislava, Botanická záhrada v Bratislave, Hrad Devín, Hrad Červený kameň, Kaštieľ v Budmericiach a v Bernolákove, GreenResort Golfový klub v Hrubej Borši, Ekoiuventa – národná kultúrna pamiatka, Amfiteáter „Knižkova dolina“, hrádza pri Dunaji, Areál zdravia Rozálka v Pezinku a mnohé iné.

V uvedených strediskách boli kontrolované zariadenia spoločného stravovania sezónneho typu (ambulantné stánky a bufety, prevádzky rýchleho občerstvenia, prevádzky výroby a predaja zmrzliny), reštaurácie, stravovacie prevádzky v hoteloch a penziónoch. Kontroly boli vykonané v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru a výkonu úradnej kontroly potravín podľa plánu kontrol na rok 2019, ako aj na základe podnetov a žiadostí prevádzkovateľov sezónnych zariadení o uvedenie priestorov do prevádzky.

V rámci letnej turistickej sezóny bolo vykonaných 151 kontrol. Najčastejšími nedostatkami boli: nedodržiavanie prevádzkovej hygieny, nedostatky v skladovaní a manipulácii s potravinami, potraviny a suroviny po dátume spotreby, nedostatočná výsledovateľnosť surovín a polotovarov (zmrazovanie mäsa v prevádzke). V prípade zmrzlín boli zistené nedostatky týkajúce sa nesprávneho uchovávanía naberačky na zmrzlinu v nádobe so stojatou vodou alebo voľne na mraziacej vitríne bez zabezpečeného oplachu tečúcou vodou, prevádzkovanie bez rozhodnutia orgánu verejného zdravotníctva k uvedeniu priestorov do prevádzky, neoznačenie originálneho balenia dátumom otvorenia predávanej zmrzliny a neoznačenie doby spotreby predávanej zmrzliny.

Banskobystrický kraj

Kontroly pripravenosti stravovacích zariadení na letnú turistickú sezónu 2019 ako aj kontroly počas sezóny boli vykonávané na: Plážovom kúpalisku v Banskej Bystrici na Ružinej, pri vodných plochách VN Ľadovo pri Lučenci, pri VN Ľuboreč, na termálnom kúpalisku Novolandia v Rapovciach, na kúpalisku Poltár – časť Zelené, na VN Uhorské, v areáli prírodného kúpaliska Kurinec – Zelená Voda, Revúcej a v Hnúšti, ako aj v rekreačnom zariadení „Vodný svet“ v Číži, „Drieňok“ a „Ormet“ na Teplom Vrchu, v okrese Veľký Krtíš na termálnom kúpalisku Aquatermál „KUPKO“ a na bio kúpalisku „KRTKO“ v areáli Aréna mesta Veľký Krtíš. V regióne Zvolen boli v prevádzke kúpaliská na Sliači, v Detve, Dudinka v Dudinciach, v športovom areáli Orlík pri Zvolenskej priehrade, Tepličky v Krupine a Termálne kúpalisko Aquapark Kováčová, ktoré má celoročnú prevádzku. Ďalej boli kontroly vykonávané v okolí Banskoštiavnických jazier (Počúvadlianske, Dolnohodrušské, Kolpašské, Belianske, Richňava), v areáli stanového tábora v RevištskomPodzámčí, v Kempingu v Banskom Studenci, na kúpaliskách v Žiari nad Hronom, vo Vyhniach a v Sklených Tepliciach, a pri vodnej nádrži Tajch v Novej Bani.

V stravovacích zariadeniach poskytujúcich prípravu a predaj pokrmov rýchleho občerstvenia pred zahájením sezóny a počas letnej sezóny bolo v rámci ŠZD a ÚKP vykonaných 153 kontrol. Za nedostatky zistené v prevádzkovej a osobnej hygiene, skladovaní, manipulácii s potravinami bolo uložených 5 sankcií.

Košický kraj

V košickom kraji sa nachádza niekoľko stredísk cestovného ruchu, napr. mestské kúpaliská, a to na Rumanovej ulici a Staničnom námestí - Červená hviezda, Alpinka, areál Anička, ZOO Kavečany a oblasť prírodného plážového kúpaliska pri Sídlišku nad Jazerom. Ďalej sem patria: vodná nádrž Zemplínska Širava, Vinianske jazero, Morské oko, Medvedia Hora, Na strediskách Kamenec, Kamenec časť Klokočov, ATC Mária Veľaty a areál vodných športov v Trebišove, Betliar, Vyšná Slaná, Stratená, Stratená - časť Dobšinská Ľadová Jaskyňa, Dobšinská Maša, Národný park Slovenský raj - lokalita Čingov, Obec Spišské Tomášovce, Obec Hrabušice, ATC Podlesok Hrabušice, Hrabušice - Kláštorisko, Hrabušice - rekreačné zariadenie Veľká Biela Voda, rekreačná lokalita - Mlynky - Biele Vody, Mlynky - Prostredný Hámor a Národná kultúrna pamiatka Spišský hrad, vodná nádrž Ružín, obce Jaklovce a Margecany, Jazero Úhorná.

V letných turistických centrách boli kontroly vykonávané v trvalých a sezónnych zariadeniach pred začatím letnej turistickej sezóny a počas jej trvania. Zamerané boli na pripravenosť týchto zariadení a na plnenie povinností a dodržiavanie ustanovení vyplývajúcich z platných právnych predpisov a to napr. na zavedenie dokumentácie správnej výrobných praxe, evidenciu vstupných surovín, vysledovateľnosť a podmienky manipulácie s potravinami, dodržiavanie požiadaviek pri výrobe, predaji a uchovávaní pokrmov a nápojov, označovanie, prevádzkovú hygienu, osobnú hygienu zamestnancov, doklady o odbornej a zdravotnej spôsobilosti zamestnancov.

Z hygienických nedostatkov boli zistené napr. nedostatky v prevádzkovej hygiene, zlý technický stav zariadení, nesprávne skladovanie a uchovávanie potravín a pokrmov, nepreukazovanie dokladov o odbornej a zdravotnej spôsobilosti zamestnancov, nesprávne skladovanie potravín, porušenie povinností a požiadaviek na výrobu, prípravu a podávanie pokrmov.

Nitriansky kraj

Medzi najznámejšie letné turistické strediská v okresoch Nitrianskeho kraja patria: termálne kúpalisko Vadaš v Štúrove, termálne kúpalisko Podhájska, termálne kúpalisko Štrand v Nových Zámkoch, letné táborisko Komoča na rieke Váh, termálne kúpalisko v Komárne, v Patinciach a hotel Wellness s rekreačným areálom v Patinciach, kúpaliská Nitra, Diakovce a Polný Kesov, kúpalisko Margita – Ilona v Kalinčiakove, Bátovciach arekreačná oblasť Duchonka.

Pred zahájením prevádzkovania potravinárskych prevádzok (predovšetkým stánkov s rýchlym občerstvením, ako aj stánkov vyrábajúcich alebo predávajúcich zmrzlinu) v letných turistických strediskách boli vykonané kontroly technického stavu prevádzok, zabezpečenia sanitácie priestorov, zabezpečenia prívodu tečúcej teplej a studenej pitnej vody ako i ostatných požiadaviek nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004 o hygiene potravín. Počas letnej turistickej sezóny bola venovaná zvýšená pozornosť aj kontrolám najviac navštevovaných zariadení spoločného stravovania, kvalite zmrzliny v centrách miest a obcí s turistickými zaujímavosťami, hygienickým podmienkam na čerpacích staniciach a ostatným zariadeniam, ktoré sú na trasách cestovného ruchu.

V rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru a úradnej kontroly počas letnej turistickej sezóny v zariadeniach spoločného stravovania, v stánkoch s rýchlym občerstvením ako aj v prevádzkach s výrobou a predajom zmrzliny boli zistené nasledovné nedostatky:

nemeranie teplôt v rámci HACCP, nevedenie evidencie teplôt pri výdaji pokrmov, pokrmy po dátume spotreby, pokrmy a zmrzliny nevyhovujúce mikrobiologicky, tovar po dobe spotreby, chýbajúce doklady zdravotnej a odbornej spôsobilosti. Za zistené nedostatky boli uložené blokované pokuty. Počas kontrol boli vykonávané aj odbery vzoriek prevažne pokrmov rýchleho občerstvenia a zmrzlín.

Prešovský kraj

V rámci letnej turistickej sezóny boli vykonané kontroly v rekreačných strediskách - Poprad - mesto, Štrbské Pleso, Smokovce, Tatranská Lomnica, Ždiar, Lopušná dolina, Liptovská Teplička, Kežmarok, Vrbov, Spišská Belá, Červený Kláštor, Levoča, Levočská dolina, Vyšné Ružbachy, Lubovnianske kúpele, Haligovce, Lesnica, Bardejovské Kúpele, Bardejov – mesto, Nižná Polianka, rekreačná oblasť Rybníky - Snina, RO Domaša, prírodné kúpalisko Tíšava, kúpaliská v meste Prešov, Sabinov, Stropkov, Humenné a v obci Zemplínske Hámre.

Kontroly boli zamerané prevažne na dodržiavanie osobnej a prevádzkovej hygieny, na overovanie pôvodu potravín - výsledovateľnosť, na kontrolu označovania a dodržiavania dátumov minimálnej trvanlivosti a dátumov spotreby, na dodržiavanie zásad správnej výrobnjej praxe - kontrola dodržiavania chladiaceho reťazca a monitorovania teplôt, na dodržiavanie hygienických požiadaviek pri uchovávaní, skladovaní a manipulácii s potravinami, pri príprave a podávaní pokrmov rýchleho občerstvenia a pri predaji nebalenej zmrzliny, na zásobovanie pitnou vodou, na odber vzoriek potravín a vôd na laboratórne vyšetrenie, na odbornú a zdravotnú spôsobilosť pracovníkov, na manipuláciu s odpadom, na funkčnosť a technický stav zariadení pre osobnú hygienu stravníkov a zamestnancov.

Pri kontrolách boli zistené najmä nasledovné nedostatky: nedodržiavanie hygienických požiadaviek pri skladovaní a manipulácii s potravinami. Za zistené nedostatky boli uložené blokované pokuty.

Trenčiansky kraj

V Trenčianskom kraji je v letnom období zvýšená návštevnosť turistov. Z uvedeného dôvodu je v letnom období venovaná pozornosť reštauračným zariadeniam v daných lokalitách napr. kúpalisko Zelená žaba, Zelená voda v Novom Meste nad Váhom, vodná nádrž Štrkovisko Dlhé kusy pri Hornej Strede, letné termálne kúpalisko Pažiť, kúpalisko SAMŠPORT Myjava, vodná nádrž Stará Myjava, letné kúpalisko v Brezovej pod Bradlom, stredisko cestovného ruchu v Bojniciach, Plážové kúpalisko v Prievidzi, priehradav Nitrianskom Rudne, Kúpele Chalmová, Kúpalisko Delfín v Novákoch, Kúpalisko DÚHA v Partizánskom a Kúpalisko Malé Bielice, letné kúpaliskov Považskej Bystrici, letné kúpalisko v Púchove, letné kúpalisko v Novej Dubnici, letné kúpalisko v Lednických Rovniach. Predmetom kontroly taktiež boli prevádzky situované na vybraných turistických trasách úseku D1, Koliba Papradno, Salaš Nimnica, Salaš Pružina, Hotel EVA - MÁRIA Horná Mariková, Hotel Podjavorník Papradno, Poľovnícka chata Veľké Košecké Podhradie, Hunty-fish Lednické Rovne, Chata Gilianka Bolešov.

Pred zahájením letnej turistickej sezóny a počas letnej turistickej sezóny boli kontroly vykonané v stánkoch s predajom rýchleho občerstvenia na kúpaliskách a pri prírodných vodných plochách i v zariadeniach spoločného stravovania s prípravou a podávaním pokrmov v rekreačných oblastiach, resp. v zariadeniach v oblastiach s predpokladanou zvýšenou návštevnosťou turistov. Počas letnej turistickej sezóny v Trenčianskom kraji bolo vykonaných 164 kontrol. Výkon štátneho zdravotného dozoru a úradnej kontroly potravín bol zameraný na technologické postupy prípravy pokrmov, kontrolu podmienok skladovania potravín, používanie potravín po dátume spotreby, resp. dátume minimálnej trvanlivosti a dodržiavanie

zásad prevádzkovej a osobnej hygieny. Súčasťou kontrol počas letnej sezóny je i kontrola zariadení s výrobou a predajom nebalenej zmrzliny.

Najčastejšími zisťovanými nezhodami bolo: nevyhovujúca osobná a prevádzková hygiena, nedodržiavanie teplotného, chladiaceho a mraziaceho reťazca, nevyhovujúca manipulácia s potravinami - nedodržiavanie pracovných plôch a kríženie čistých a nečistých činností, nedostatky v skladovaní potravín, zamrazovanie surovín, polotovarov, rozpracovaných a hotových pokrmov, spoločné skladovanie nezlučiteľných druhov potravín, nezabezpečenie dostatočnej ochrany pokrmov pred ich znehodnotením.

Trnavský kraj

V Trnavskom kraji sa nachádza niekoľko významných prevádzok z hľadiska cestovného ruchu napr. v oblasti Smoleníc –Jahodníka, vodnej nádrže Buková Hrudky, termálne kúpaliská v Dunajskej Strede, Veľkom Mederi a v Topoľníkoch, multifunkčný športovo-rekreačný komplex X-BIONIC SPHERE v Šamoríne –Čilistove, Vincov les a Horné Saliby, letné kúpalisko Modrá Perla vo Veľkých Úľanoch, prírodné kúpalisko AQUAREA, Čierny Brod, Termálne kúpalisko Vincov les, TK Horné Saliby, Modrá Perla, Aquarea, Kunovská priehrada, Gazárka v Šaštíne-Stražoch, Zlatnícka dolina v Skalici, Tomky – Borský Svätý Jur, Adamovské jazerá v Gbeloch.

Pred začiatkom sezóny boli v stravovacích zariadeniach kúpalísk vykonané kontroly väčšinou na základe žiadostí podnikateľských subjektov o vydanie rozhodnutí k prevádzkovaniu novozriadených prevádzok resp. prevádzok, v ktorých došlo k zmene prevádzkovateľa. Kontroly počas sezóny sa vykonávali priebežne a boli zamerané na: kontrolu požadovaných dokumentov, vysledovateľnosť a pôvod surovín/potravín, sklady a skladovanie surovín/potravín, dodržiavanie chladiaceho a mraziaceho reťazca, uchovávanie polovýrokov, rozpracovaných a hotových pokrmov, vedenie evidencie, manipulácie so surovinami, polotovarmi a hotovými výrobkami, dodržiavanie požiadaviek na tepelnú úpravu pokrmov, dodržiavanie teplotného reťazca a času podávania pokrmov, prevádzkovú čistotu, osobnú hygienu a odstraňovanie biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu. Kontroly na kúpaliskách boli zamerané aj na kontrolu kvality zmrzliny.

Počas sezóny bolo vykonaných 83 kontrol, nedostatky boli zistené v 7 prípadoch, za čo boli uložené pokuty vo výške 1 420 eur.

Žilinský kraj

Zamestnanci oddelení HV vykonali počas letnej turistickej sezóny štátny zdravotný dozor a úradnú kontrolu v ZSS v strediskách cestovného ruchu s najviac využívanou lokalitou Kysuckých Beskýd, časť Makov, Skalité, Oščadnica – Veľká Rača, Stará Bystrica, Vychylovka – Múzeum kysuckej dediny, Krásna nad Kysucou, Oščadnice až do Poľskej republiky – Milówka, časť Ostré – Kysucké Nové Mesto, Oravská priehrada, Oravice, Roháče, Zuberec, Habovka, Brezovica, Oravský Podzámok, Dolný Kubín, Námestovo a Zázrivá, Aquapark Tatralandia Ráztoky, Demänovská Dolina, GinoPradise Bešeňová, ATC Liptovský Trnovec, TK Liptovský Ján, Ružomberok, Sunny Martin, Vrútky, Vieska Turčianske Teplice, SPA Aquapark Turčianske Teplice, Drienok Mošovce, Terchová – Vrátna – Štefanová – Biely Potok, Čičmany, Rajecká Lesná, kúpaliská – Veronika Rajec, Laura Rajecké Teplice, Straňavy, kúpalisko Bytča a MKP Žilina.

Za zistené nedostatky pri kontrolách boli uložené sankcie: 10 opatrení, 1 zákaz expedovania jedál, 3 opatrenia o uzavretí prevádzky, 38 blokových pokút v celkovej sume 2 809 eur, 7 pokút v celkovej sume 4 900 eur, 14 blokových pokút v celkovej sume 2 124 eur.

3.4.2 Zimná turistická sezóna

Bratislavský kraj

V Bratislavskom kraji sú 3 strediská zimnej turistickej sezóny – Pezinská Baba, Zochova chata a Koliba.

V rámci zimnej turistickej sezóny boli vykonávané kontroly počas konania hromadných podujatí – vianočných trhov. Celkovo bolo v zimnom období vykonaných 69 kontrol. Medzi najčastejšie sa vyskytujúce nedostatky patrila príprava občerstvenia zo surovín po dátume spotreby, predaj potravín neznámeho pôvodu, chýbajúce označenie na potravinách, nevyhovujúca manipulácia so surovinami, nevyhovujúca osobná hygiena a prevádzkovanie bez súhlasu orgánu verejného zdravotníctva k uvedeniu priestorov do prevádzky.

Banskobystrický kraj

V zimnej sezóne boli vykonané kontroly rekreačných a stravovacích zariadení v najviac navštevovaných turistických strediskách: Donovaly, Králiky, Tále, Šachtičky, Chopok JUH, Bystrá, Mýto pod Dumbierom, Selce – Čachovo, Osrblie, Čierny Balog, Kokava Lína, Biele Vody, Hriňová, Látky – Royal, Košútka Hriňová, Krahule, Skalka pri Kremnici, Ostrý Grúň, Hodruša – Hámre, Drozdovo v Novej Bani.

Vykonaných bolo spolu 48 kontrol. Uložené boli 4 sankcie v hodnote 280 eur, a to za nesprávne skladovanie potravín, za skladovanie potravín po uplynutí dátumu spotreby, resp. minimálnej trvanlivosti, za nesprávnu manipuláciu s hotovými pokrmami.

Košický kraj

Na území Košického kraja sú nasledovné významnejšie lokality a strediská, ktoré poskytujú možnosť realizácie zimných športov a rekreačného pobytu, v ktorých sa nachádzajú aj zariadenia poskytujúce stravovacie služby: rekreačné stredisko Jahodná s celoročnou prevádzkou, Stratená, Stratená - časť Dobšinská Ľadová Jaskyňa, Dedinky, Dedinky - časť Dobšinská Maša, Vyšná Slaná, Plejsy Krompachy a ďalej v oblasti Spišská Nová Ves - Rittenberg, Poráč – Brodok, Mlynky.

V roku 2019 boli v zariadeniach spoločného stravovania zimnej turistiky vykonané kontroly v rámci pripravenosti a prípadne aj počas sezóny. Počas sezóny boli kontroly zamerané najmä na podmienky manipulácie so surovinami, pôvod potravín a surovín, uplynutie dátumu spotreby a dátumu minimálnej trvanlivosti, uplatňovanie zásad systému HACCP alebo správnej hygienickej praxe, uchovávanie potravín a pokrmov, osobnú a prevádzkovú hygienu. Zistené bolo, že niektoré zariadenia neboli prevádzkované a v ostatných otvorených pri kontrolách neboli zistené závažné nedostatky.

Nitriansky kraj

Počas zimnej turistickej sezóny boli kontroly zamerané na kontroly zariadení spoločného stravovania s celoročnou prevádzkou, vyznačujúcich sa vysokou návštevnosťou, prevádzky s rýchlym občerstvením na trasách cestovného ruchu a na kúpaliskách s celoročnou prevádzkou. V rámci termálnych kúpalísk je v čiastočnej zimnej prevádzke časť Termálneho kúpaliska Podhájska a wellness a krytý bazén na termálnom kúpalisku Vadaš a wellness v Štúrove, kde boli vykonané kontroly.

Prešovský kraj

V strediskách zimnej turistickej sezóny: Štrbské Pleso, Smokovce, Tatranská Lomnica, Ždiar, Lopusná dolina, Liptovská Teplička, Levočská dolina, Litmanová, Vyšné Ružbachy, Ľubovnianske kúpele, Nižná Polianka, Prešov - Sigord, Drienica, Dubovica, Lipovce - Buče, Medvedie boli vykonané kontroly väčšinou v sezónnych prevádzkach

zameraných na kontrolu vstupných surovín, kontrolu chladiaceho reťazca, dátum spotreby resp. minimálnej trvanlivosti, na kontrolu prevádzkovej a osobnej hygieny, odbornú a zdravotnú spôsobilosť zamestnancov. Nedostatky neboli zistené.

Trenčiansky kraj

Zimná turistická sezóna je organizovaná len v strediskách: Bezovec Nová Lehota (Penzión Bezovec, Hotel Inovec, Šport chata, Koliba), Veľká Javorina, (Holubyho chata), Ski centrum Kálnica (bufet a zariadenie verejného stravovania Salaš Kálnica), Stará Myjava (Bufet Skiland), Považský Inovec (chata Inovec) a stredisko Závada pod Čiernym Vrchom, lyžiarske stredisko vo Fačkovskom sedle pod Kľakom a lyžiarsky vlek v obci Cigel' pri Prievidzi, Belušké Slatiny, Mojtín, Lazy pod Makytou - Čertov, Horná Mariková a Papradno.

Počas zimnej turistickej sezóny boli vykonané kontroly v deviatich sezónnych zariadeniach v Trenčianskom kraji. Štátny zdravotný dozor a úradná kontrola potravín bola zameraná na dodržiavanie požiadaviek v zmysle platnej legislatívy. Najčastejšími zisťovanými nezhodami boli: manipulácia s potravinami, nevyhovujúce skladovanie potravín, surovín, polotovarov a hotových pokrmov, nakladanie s odpadmi, nezabezpečenie dostatočnej osobnej hygieny pracovníkov, nedostatočná prevádzková hygiena, nezavedenie systému HACCP v plnej miere do praxe.

Trnavský kraj

Typické strediská zimnej turistiky, kde je možnosť realizácie zimných športov sa v regióne Trnavského kraja nenachádzajú. Pozornosť je venovaná ubytovacím zariadeniam s reštauračnou prevádzkou, najmä v kúpeľnom meste Piešťany v oblastiach prímestskej rekreácie.

Žilinský kraj

Zamestnanci oddelení HV vykonali počas zimnej turistickej sezóny štátny zdravotný dozor a úradnú kontrolu v ZSS v strediskách cestovného ruchu: Oščadnica – Veľká Rača, alebo oblasť Makov –Javorníky a Skalité – Serafinov, Roháče – Spálená dolina, Zuberec, Habovka, Vitanová, Oravice, Kubínska hoľa, Nižná, Racibor, Malá Lučivná, Zázrivá, Hruštín, Vasil'ovská hoľa, Zákamenné, Oravská Lesná, Oravská Polhora, Sihelné – Grúniky, Brezovica, Liptovský Mikuláš, Demänovská dolina, Žiarska dolina, Čertovica, Podbanské, Ružomberok, Hrabovo, Malinô Brdo, Valčianska dolina, Jasenská dolina a Martinské hole, Terchová – Vrátna – Štefanová - Biely Potok, Čičmany, Rajecká Lesná, Súľov.

Spolu bolo udelených 11 opatrení, z toho 2 opatrenia o uzavretí prevádzky, 39 blokovaných pokút v celkovej sume 3 365 eur, 1 pokuta v celkovej sume 700 eur a 14 blokovaných pokút v celkovej sume 1 694 eur (podľa zákona č. 152/95 Z. z.).

3.5 Hromadné akcie

Bratislavský kraj

V roku 2019 boli RÚVZ v Bratislave v súvislosti s predajom potravín a poskytovaním občerstvenia podľa § 52 zákona č. 355/2007 Z. z. ohlásené nasledovné hromadné akcie, ku ktorým bolo vydaných 43 stanovísk pre usporiadateľov: 9 vinobraní a hodov, 8 vianočných trhov, 1 veľkonočný jarmok, 3 zabíjačkové slávnosti, 7 gastronomických festivalov a 15 iných hromadných podujatí (napr. dožinky, veľtrh Flóra, Majstrovstvá sveta v ľadovom hokeji). Okrem uvedených povolení pre usporiadateľov sa vydávali aj rozhodnutia pre jednotlivých žiadateľov poskytujúcich občerstvenie počas konania týchto hromadných podujatí.

„Vianočné trhy“ sú každoročne organizované v mesiacoch november a december v Bratislave na Hlavnom a Františkánskom námestí, Hviezdoslavovom námestí, na Hradnom námestí, pred polyfunkčným centrom EUROVEA a v OC Aupark, pred Nemeckým kultúrnym domom v Bratislave, pred domom kultúry v mestskej časti Bratislava - Dúbravka, v areáli Incheby a na Námestí Republiky. Krátkodobé akcie zorganizovali aj mestá a obce: Malacky, Senec, Modra, Pezinok, Svätý Jur či Šenkvice.

V súvislosti s konaním hromadných podujatí v roku 2019 bolo uskutočnených 67 kontrol, z ktorých v 12 prípadoch boli zistené nedostatky. Najčastejšie zisťované nedostatky boli: nezabezpečená výsledovateľnosť potravín, príprava pokrmov zo surovín po dátume spotreby, porušenie teplotného resp. chladiaceho reťazca, chýbajúce označenie na obaloch, prevádzkovanie stánku bez rozhodnutia orgánu verejného zdravotníctva. V štyroch prípadoch boli uložené opatrenia na mieste podľa zákona č. 152/1995 Z. z. – zničenie a následná likvidácia potravín neznámeho pôvodu a potravín po dátume spotreby. Za zistené nedostatky bolo uložených 9 blokových pokút v celkovej sume 1 650 eur. Pri kontrolách bolo odobratých 12 vzoriek pokrmov na laboratórnu mikrobiologickú analýzu. Všetky vzorky vyhoveli mikrobiologickým kritériám platnej legislatívy.

Banskobystrický kraj

Pri organizovaní hromadných akcií v Banskobystrickom kraji bolo podľa § 52 ods. 1, písm. n) zákona č. 355/2007 Z. z. ohlásených 122 akcií. Išlo o krátkodobé hromadné akcie ako kultúrno-spoločenské podujatia, tradičné jarmoky, veľkonočné a vianočné trhy, ďalej podujatia charakteru hudobných a folklórnych festivalov a pretekov s prípravou a podávaním rýchleho občerstvenia.

V okresoch Banská Bystrica a Brezno z významnejších akcií boli Majstrovstvá Slovenska a Európy vo varení a jedení bryndzových halušiek v obci Turecká, Outbreak Europe x The Legits Blast 2019 v Banskej Bystrici, Festival inej gastronómie FIGA, oslavy 75. výročia SNP v Banskej Bystrici, Bomburove slávnosti v Brezne, Radvanský, Ondrejský, Lopejský jarmok. V okrese Zvolen sa tradične konali Detvianske folklórne slávnosti pod Poľanou v Detve, Gazdovanie na Hriňovských lazoch - Muziky Podpoľania, Očovská folklórna hruda v obci Očová ako aj ďalšie rôzne jarmoky. V spádovom území RÚVZ Veľký Krtíš bolo organizované najväčšie kultúrno-spoločenské podujatie v obci Hrušov Hontianska paráda 2019, Gaštanové slávnosti, Poľovnícke dni, Vinobranie, Oslavy SNP, organizované podujatia v meste a na Hrade Modrý Kameň. V okrese Lučenec sa konali folklórne festivaly, zabíjačkové, májové, hudobné a mestské trhy a v okrese Žiar nad Hronom jarmoky, trhy a ostatné kultúrno-športové jednorazové podujatia. Vo viacerých mestách Banskobystrického kraja sa konali veľkonočné a vianočné trhy.

V rámci ŠZD boli kontrolované stánky poskytujúce stravovacie služby. Počas hromadných akcií bolo vykonaných 269 kontrol. Významnejšie nezhody boli zistené v skladovaní potravín, v nedostatku chladiacich a mraziacich zariadení čo spôsobuje obrovské problémy najmä v letnom období, v nesprávnom skladovaní potravín, skladovanie potravín po uplynutom dátume spotreby, resp. minimálnej trvanlivosti, v nedodržaní osobnej a prevádzkovej hygieny. Za zistené nedostatky bolo uložených 8 sankcií v sume 378 eur.

Košický kraj

V roku 2019 bolo ohlásených a uskutočnených celkom 135 hromadných podujatí, z toho trhy a jarmoky: 23, kultúrne podujatia: 43, športové podujatia: 17, vianočné podujatia: 14, veľkonočné podujatia: 2, iné: 36.

V rámci konania hromadných podujatí bolo vykonaných spolu 815 kontrol, pri ktorých boli najčastejšie zisťované nedostatky v prevádzkovej hygiene, osobnej hygiene zamestnancov, manipulácii s potravinami, resp. hotovými pokrmami, skladovaní potravín,

nezabezpečenie tečúcej teplej vody pri príprave pokrmov, vykonávanie potravinárskej činnosti bez dokladu o odbornej spôsobilosti zamestnancov, prevádzkovanie bez súhlasného rozhodnutia ale aj nesplnenie uloženého opatrenia o uzatvorení prevádzky.

Nitriansky kraj

V priebehu roka 2019 sa konali v Nitrianskom kraji nasledovné významnejšie hromadné podujatia: podujatia uskutočnené v areáli Agrokomplex Nitra: Nábytok a bývanie, Gardenia, Poľnohospodárska výstava Agrokomplex 2019, Autosalón, Gastra & Kulinária, významnejšie jarmoky: Klokočinský jarmok, Dni mesta Levice 2019 v rámci ktorých sa konali príležitostné trhy, Tradičný levický jarmok 2019, Jarmok v rámci cirkevného sviatku Porciunkula v Nových Zámkoch, Jarmok v Šuranoch, Jarmok Šimona a Júdu v Štúrove, Topoľčianske hody, Veľký topoľčiansky jarmok, Petro - Pavlovský jarmok a festivaly: Nitránsky street food fest, Nitriansky októberfest, Strekovský festival vína, Oberačkové slávnosti v Nových Zámkoch, Klobfest v Nových Zámkoch, v priestoroch Oáza Camp Komoča – Oáza international Gastrofestival, hudobný festival Trident open air 2019. Okrem týchto podujatí sa vykonávali kontroly aj na iných jarmokoch, resp. menších podujatiach.

V rámci ŠZD a ÚK sa kontrolovalo dodržiavanie zabezpečenia podmienok prípravy a podávania pokrmov v ambulatných zariadeniach (v prípade areálu Agrokomplexu aj v reštauráciách v rámci areálu), zároveň bolo skontrolované aj zabezpečenie požiadaviek legislatívy zo strany organizátorov podujatí. Kontroly sa vykonávali predovšetkým na podujatiach, kde bol ohlásený väčší počet prevádzkovateľov potravinárskych zariadení, ktorých kontrola spadá do kompetencií orgánov verejného zdravotníctva. Kontroly boli vykonávané v tak pracovných dňoch, ako aj počas víkendov. Počas kontrol prevádzok sa zistili najčastejšie nedostatky v: prevádzkovej hygiene, správnej hygienickej praxi, skladovaní, nezabezpečení vysledovateľnosti surovín a nedostatky v osobnej hygiene. Za zistené nedostatky počas konania hromadných podujatí boli uložené blokové pokuty.

Prešovský kraj

V roku 2019 bol celkový počet ohlásených hromadných akcií podľa zákona č. 355/2007 Z. z.110, z uvedeného počtu bolo: 11 jarmokov (Dni mesta Prešov a Prešovský trojičný jarmok, 47. Sabinovský jarmok, Bardejovský jarmok, Vianočný jarmok remesiel – Bardejov, jarmok v Starej Ľubovni, XXX. Humenský jarmok, 29. Sninský jarmok, XXIII. Letný jarmok vo Vranove nad Topľou, XXVIII. Vranovský jarmok, XXIV. Zimný jarmok – Vranov nad Topľou, 28. Hanušovský jarmok), 12 vianočných akcií (Vianočné trhy vo viacerých mestách kraja) a 87 iných akcií, napr.: Fašiangy v Sabinove; Fašiangovanie 2019 Prešov; Letný bažant Kinematograf - Záhrada umenia, Prešov; Hudba v meste – Záhrada umenia Prešov; Tattoo Show Prešov 2019; Vegánske hody Prešov; Dobrý festival – Delňa; „Volebná kampaň pre voľby do Európskeho parlamentu 2019“ - hromadné podujatie I.; Olympijský deň detí v Kapušianoch; Kapušianske folklórne dni; „770. výročie prvej zmienky o obci Ličartovce“; Hudobno – zábavný festival Sigord; Deň otvorených dverí v Pivovare Šariš; Prešovské trhy - návrat k tradíciám; Farmárske trhy ; Folklórny festival spod Oblíka – Vranov nad Topľou, 47. ročník Partizánske chodníčky pod Lysou, Festival Rusínov a Ukrajincov, Humenské Švejkové dni 2019, Rock pod Sninským Kameňom, Dni mesta Medzilaborce, majáles v Starej Ľubovni, Dni Majstra Pavla v Levoči, Mengusovské ródeo, Zamagurské folklórne slávnosti v Červenom Kláštore atď.

Počet vykonaných kontrol bol celkom 326. Najčastejšie zistené hygienické nedostatky boli nezabezpečenie tečúcej pitnej vody, nevyhovujúca prevádzková a osobná hygiena, nedostatočná teplota hotových pokrmov, chýbajúca odborná a zdravotná spôsobilosť, nevyhovujúce skladovanie potravín, nezabezpečená vysledovateľnosť vstupných surovín. Za zistené nedostatky boli uložené blokové pokuty v celkovej sume 200 eur.

Trenčiansky kraj

V roku 2019 bolo v kraji ohlásených 110 hromadných akcií podľa § 52 zákona č. 355/2007 Z. z. V rámci spádového územia bolo evidovaných 556 prevádzok pre ambulantly predaj pokrmov rýchleho občerstvenia a 112 pre ambulantly predaj potravín.

V zariadeniach spoločného stravovania – prevádzkach ambulantlyho charakteru s prípravou a podávaním pokrmov rýchleho občerstvenia a nápojov, počas konania krátkodobých kultúrno-spoločenských akcií bolo vykonaných 206 kontrol (79 x úradná kontrola potravín, 127 x štátny zdravotný dozor) a odobratých 28 vzoriek pokrmov rýchleho občerstvenia, pričom 2 boli vyhodnotené ako nevyhovujúce.

V stánkoch s predajom potravín bolo vykonaných ešte 6 x štátny zdravotný dozor z dôvodu preverenia vydania rozhodnutia pre konkrétnu podnikateľskú osobu a 1 x úradná kontrola potravín. Najväčšia pozornosť bola venovaná stánkom s predajom rýchleho občerstvenia počas konania festivalov, ako i vianočných trhov (48 kontrol).

Najčastejšie boli zistené nedostatky v: nedodržiavaní schváleného sortimentu, nedostatočnej úrovni prevádzkovej a osobnej hygieny pracovníkov, nedodržiavaní chladiaceho reťazca a podmienok skladovania a nezabezpečenie stáleho prívodu vody, ako i odbornej spôsobilosti pracovníkov manipulujúcich s potravinami.

Trnavský kraj

V priebehu roka 2019 bolo pod patronátom miest a obcí organizovaných niekoľko hromadných podujatí. Pravidelné hromadné akcie boli organizátorom riadne písomne ohlásené podľa § 52 zákona č. 355/2007 Z. z.. Z akcií s hromadnou účasťou pre obyvateľov trnavského regiónu majú význam najmä: Tradičný trnavský jarmok, hudobný festival GRAPE 2019 - letisko v Piešťany, Michalský jarmok v meste Hlohovec, vianočné trhy organizované vo viacerých mestách kraja; LODENICA 2019, Červeník; Žitnoostrovský jarmok; Zraz motokárov v Gabčíkove, 13. Rockfest 2019 vo Veľkých Dvorníkoch, XXIX. Veľkomederské Svätoštefanské dni vo Veľkom Mederi, Farmárske trhy; Prvomájové oslavy, TRDLOFEST 2019 Skalica; TEREZIÁNSKE DNI 2019, CIBULA FEST 2019 Senobranie 2019; Deň mesta s remeselným jarmokom, Šaštín – Stráže.

Kontroly na hromadných podujatiach boli zamerané na kontrolu výsledovateľnosti surovín, dodržiavania chladiaceho a teplotného reťazca, dátumu spotreby resp. dátumu minimálnej trvanlivosti surovín a potravín, označovania pokrmov a potravín (vrátane označenia alergénov a prídavných látok - azofarbivá), prevádzkovej hygieny, osobnej hygieny, manipulácie s odpadom a dokladov o zdravotnej a odbornej spôsobilosti zamestnancov.

Hromadné akcie boli konzultované s organizátorom a zároveň boli k týmto akciám vydané odborné vyjadrenia. Organizátori úzko spolupracujú s orgánom verejného zdravotníctva a stanovujú si vlastné podmienky, ktoré sú podnikatelia povinní splniť, aby sa predišlo ohrozeniu zdravia. Na uvedených hromadných podujatiach bolo realizované podnikateľskými subjektami poskytovanie pokrmov a nápojov a predaj balených potravín. Sortiment na podujatiach je v súlade so zásadami epidemiologickej bezpečnosti prípravy jedál na akciách s hromadnou účasťou. Prevádzkovatelia potravinárskych zariadení mali zabezpečenú možnosť odberu pitnej vody, určený spôsob likvidácie tekutého odpadu, zber a odvoz TKO, možnosť použitia WC, údržbu vonkajších priestorov.

Žilinský kraj

RÚVZ Čadca – v priebehu roka bolo celkovo ohlásených 41 hromadných podujatí, napr. veľkonočné trhy, jarmoky, hody, slávnosti, trhy. Ďalej ďalšie podujatia ako festivaly, koncerty, folklórne slávnosti, súťaže, futbalové turnaje, dni kultúry, dni otvorených dverí, adventné trhy, vianočné (Mikulášske) trhy, oslavy Silvestra. Opakovane prebiehal Goralský

gastrodeň v stredisku zimného cestovného ruchu v obci Oščadnica s propagáciou tradičnej kysuckej kuchyne. Obdobné podujatie - gastronomický Festival chutí v meste Turzovka. V 2 prípadoch bolo ohlásené charitatívne podujatie v rámci vianočných trhov, ale aj propagácia politickej strany s podávaním vianočnej kapustnice a punču bez predaja so zabezpečením legislatívou stanovených požiadaviek. Počas konania hromadných podujatí bolo celkom vykonaných 193 kontrol. Najčastejšie boli zisťované nasledovné nezhody: nepredloženie rozhodnutia k prevádzkovaniu stánku, chýbajúce doklady o zdravotnej spôsobilosti, nezabezpečený prívod tečúcej pitnej vody, predaj balených výrobkov bez označenia alergénov.

RÚVZ Dolný Kubín - v roku 2019 bolo ohlásených 5 hromadných podujatí (Veľkonočné trhy konané v Dolnom Kubíne, XXXXIV. ročník Podroháčskych folklórnych slávností v Roháčoch, Kubínsky jarmok v Dolnom Kubíne, Katarínske trhy v Dolnom Kubíne, Vianočné trhy v Dolnom Kubíne), počas ktorých pracovníci RÚVZ vykonali 15 kontrol. Najčastejšími nedostatkami bolo nepredloženie rozhodnutia k prevádzkovaniu stánku a dodacích listov, vrátane chýbajúcich dokladov o odbornej spôsobilosti na vykonávanie epidemiologicky závažných činností.

RÚVZ Liptovský Mikuláš – podľa § 52 zákona č.355/2007 Z. z. bolo písomne ohlásených 46 hromadných akcií.

RÚVZ Martin - v roku 2019 sa konalo 27 hromadných podujatí, v rámci ktorých bolo vykonaných 49 kontrol, napr.: príležitostný trh „FANZONA“ MS LH 2019, Stavanie mája 2019 jarmok ľudových remesiel, Deň detí v Turci, 14.ročník pretekov vo varení gulášu, Deň turčianskeho vidieka 2019“, Jasenská dolina, SLOVNAFT CUP, 25. ročník Mošovského jarmoku“, Dni mesta Vrútky 2019 – Vrútocký jarmok“, Jarmok v Kláštore pod Znievom, Turčiansky festival remeselného piva, Medzinárodný festival klobás, Svätomartinská zabíjačka, 26. ročník Sučiansky jarmok ľudových remesiel“, Veľkonočné trhy, Vianočné trhy. Medzi najčastejšie nezhody patrilo: nedodržanie podmienok skladovania potravín a surovín, nedodržanie chladiaceho reťazca.

RÚVZ Žilina - v roku 2019 bolo organizovaných 46 hromadných akcií, kde najväčšou organizovanou hromadnou akciou boli „Jánošíkove dni 2019“ v Terchovej“, medzi ďalšie významné hromadné akcie patrili Vianočné trhy 2019 v Žiline. Na hromadných akciách vykonali pracovníci štátny zdravotný dozor v počte 74 kontrol.

4. Sankčné opatrenia

Sankčné opatrenia podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov:

- podľa § 12 ods. 2 písm. i), m), n) bolo vydaných **14 opatrení** na predchádzanie vzniku a šírenia prenosných ochorení pri poskytovaní stravovania a občerstvenia pri konaní hromadných podujatí. V Prešovskom kraji boli vydané 2 zákazy prevádzky pre nevyhovujúce výsledky týkajúce sa bezpečnosti vody zo studne.
- podľa § 55 ods. 2 bolo vydaných **163 opatrení na mieste**, z toho **38 zákazov**, týkajúcich sa najmä uzavretia prevádzky z dôvodu prevádzkovej hygieny alebo výskytu hlodavcov a príkazu na stiahnutie výrobkov po dobe spotreby; zákaz výroby a uvádzania zdraviu nebezpečných pokrmov a potravín do obehu;
- podľa § 56 boli uložené **sankcie** v priestupkovom konaní v **81** prípadoch v sume **3 549 €**;
- podľa § 56 ods. 2 v súčinnosti so zákonom č. 372/1990 Zb. bolo uložených **574 blokových pokút** v sume **40 586 €**;
- podľa § 57 bolo uložených **215 pokút** v sume **107 450 €**;

- podľa § 58 bolo uplatnených **48 náhrad nákladov** v hodnote **3 983,19 €**.

Sankčné opatrenia podľa zákona č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov:

- podľa § 19 ods. 1, ods. 2 v spojení s čl. 54 nariadenia EP a Rady (ES) č. 882/2004 bolo vydaných **297 opatrení** (zákaz umiestnenia na trh a stiahnutie z trhu zdravotne škodlivých výrobkov; zákaz uvádzať na trh výživové doplnky (nepovolená prítomnosť konzervačných látok v sirupe; prítomnosť Salmonella Mkamba); stiahnutie potravín z obehu po uplynutí dátumu spotreby a dátumu minimálnej trvanlivosti; stiahnutie a zákaz umiestňovania potravín na trh z dôvodu nesprávneho označovania, z dôvodu neoznačenia v štátnom jazyku; zákaz výroby praženej kávy z dôvodu nevyhovujúcich prevádzkových podmienok; zákaz uvádzania potravín do obehu neznámeho pôvodu (mäso, zmrazené potraviny); vyradenie potravín, u ktorých neboli dodržané skladovacie podmienky určené výrobcom);
- podľa § 20 ods. 9 bolo uložených **110 opatrení na mieste**;
- podľa § 28 bolo uložených **120 pokút** v sume **91 170 €**;
- podľa § 29 v priestupkovom konaní boli v **52 prípadoch** uložené **sankcie** v sume **3 535 €**;
- v blokovom konaní podľa § 29 zákona č. 152/1995 Z. z. v súčinnosti so zákonom č. 372/1990 Zb. bolo udelených **770 blokových pokút** v sume **105 911 €**;
- **náhrady nákladov** podľa § 20 ods. 4 boli uložené v **217 prípadoch** v celkovej sume **15 813,50 €**.

Ďalšie sankčné opatrenia:

- podľa § 10 zákona č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov v blokovom konaní bolo uložených **6 pokút** v celkovej hodnote **4 200 €**;
- podľa § 11 zákona č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov boli uložené **2 pokuty** v sume **330 €**;
- podľa § 45 zákona č. 71/67 Zb. **nebola uložená poriadková pokuta**;
- podľa § 84 zákona č. 372/1990 Zb. boli v blokovom konaní uložené **3 pokuty** fyzickým osobám v sume **180 €**.

V zákonom stanovenej lehote bolo podaných 24 odvolaní voči vydaným rozhodnutiam o pokutách a úhrade nákladov. 3 odvolania boli riešené v rámci autoremedúry (v dvoch prípadoch po odstránení nedostatkov bolo rozhodnuté v rámci autoremedúry a pokuty uložené podľa zákona č. 355/2007 Z. z. boli znížené; jedno odvolanie riešené v rámci autoremedúry sa týkalo úhrady nákladov).

Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky ako odvolací orgán 11 odvolaní zamietol. V 4 prípadoch rozhodnutia zrušil a vrátil na nové pojednávania. 6 odvolaní je ešte v riešení.

5. Epidemický výskyt alimentárnych ochorení

Bratislavský kraj

V roku 2019 **nebol** v Bratislavskom kraji hlásený epidemický výskyt alimentárnych ochorení.

Banskobystrický kraj

V roku 2019 bol zaznamenaný výskyt **6 prípadov salmonelózy** v Banskej Bystrici, u štyroch chorých bola vykultivovaná *Salmonella enteritidis*, 2 prípady boli vykázané z epidemiologickej súvislosti. Ochorenia sa vyskytli po konzumácii ovčieho hrudkového syra zakúpeného v predajni s legálnym predajom takéhoto syra. Všetky zistenia boli postúpené RVPS v Banskej Bystrici, ktorej zamestnanci nariadili potrebné opatrenia a vykonali odber vzoriek v predajni, ako aj u výrobcu ovčieho syra. Syr, ktorý mal spôsobiť zdravotné ťažkosti sa už v predajni nenachádzal (v čase kontroly bol po dátume spotreby), bola odobratá vzorka syra z ďalšej dodávky, u ktorej bola potvrdená prítomnosť *Salmonelly spp.* Na základe vyššie uvedeného RVPS Banská Bystrica začala správne konanie vo veci uloženia pokuty.

V ostatných regiónoch Banskobystrického kraja sa vyskytli len sporadické lokálne epidémie v rámci rodín.

Košický kraj

V roku 2019 v Košickom kraji **nebol** zaznamenaný epidemický výskyt alimentárnych ochorení, ktoré by boli spôsobené zdravotne škodlivými potravinami z činnosti fyzických a právnických osôb oprávnených na podnikanie.

Nitriansky kraj

V priebehu roka 2019 sa zamestnankyne RÚVZ so sídlom v Nitre v spolupráci s oddelením epidemiológie zúčastnili na šetrení **ochorení** v súvislosti s konzumáciou potravín v zariadení sociálnych služieb Viničky v Nitre, kde v čase od 21. do 27.1.2019 bol zistený epidemický výskyt hnačkových ochorení u 31 osôb. Zariadenie pozostáva z dvoch pavilónov (A, B) s celkovým počtom 180 klientov a 126 osôb personálu. Ochorenia sa vyskytli v pavilóne B, kde z počtu 115 exponovaných (77 klientov a 38 osôb personál) ochorelo 25 klientov a 6 osôb personálu. V klinickom obraze - vracanie, hnačka, v 2 prípadoch zvýšená teplota do 38°C s trvaním 1-2 dni. Ochorenia si vyžiadali lekárske ošetrovanie, bez nutnosti hospitalizácie. V rámci ŠZD boli odobraté vzorky sterov z kuchyne, TR od kuchynského personálu, stery z prostredia ZSS. Od 9-tich akútne chorých klientov bol odobratý TR s negatívnym výsledkom a od 3-och z nich aj stolica - v jednom prípade boli zo stolice potvrdené **norovírusy**. V zariadení boli nariadené protiepidemické opatrenia formou rozhodnutia.

V mesiaci január 2019 na základe hlásenia z oddelenia epidemiológie RÚVZ v Leviciach o výskyte alimentárnych ochorení u 34 pacientov a 4 pracovníkov v Psychiatrickej nemocnici v Hronovciach bola vykonaná kontrola v stravovacej prevádzke nemocnice. Nariadené boli opatrenia na vykonanie sanitácie a zvýšenie prevádzkovej hygieny. Súčasne boli odobraté vzorky surovín, pokrmov a stery z prostredia, náradia a náčinia. Šetrením bolo preukázané, že vzniknuté **ochorenie** bolo **virového pôvodu**.

V mesiaci jún 2019 bolo hlásené oddelením epidemiológie RÚVZ Levice alimentárne ochorenie u 33 pacientov a 1 zamestnanca Psychiatrickej nemocnice v Hronovciach. Vykonaná bola kontrola stravovacieho zariadenia a kuchyniek na jednotlivých oddeleniach. Odobraté boli vzorky pokrmov a stery z pracovného prostredia, náradia a rúk zamestnanca. Nariadené bolo vykonať dôkladnú sanitáciu všetkých priestorov stravovacej prevádzky.

Šetrením bolo preukázané, že išlo o **vírusové ochorenie**.

Tretí výskyt alimentárnych ochorení bol v zariadení pre seniorov Bonavita v Pohronskom Ruskove v mesiaci marec 2019. Celkom ochorelo 9 klientov a 2 zamestnanci. Vykonaná bola kontrola zariadenia, pričom bolo nariadené vykonať sanitáciu všetkých priestorov prevádzky. Ďalším šetrením sa preukázalo, že sa jednalo o **vírusové ochorenie**.

Prešovský kraj

V roku 2019 boli zaznamenané **4 epidemické výskyty alimentárnych ochorení**.

V mesiaci apríl bol zaznamenaný epidemický výskyt **gastroenteritíd** u klientov domova sociálnych služieb v okrese Prešov. Z celkového počtu exponovaných 153 (88 klientov a 65 osôb personálu) ochorelo 14 klientov v čase od 25.4.-29.4.2019, ochorenie u personálu nebolo zaznamenané. V klinickom obraze dominovali časté hnačky, zvracanie, bolesti brucha, ktoré po 1 až 2 dňoch ustúpili. Priebeh ochorení si nevyžiadali hospitalizáciu. Vo všetkých 14 prípadoch bol odobratý TR na kultivačné vyšetrenie s negatívnym výsledkom. Vzhľadom na klinický priebeh ochorenia na etiológiu ochorenia u týchto klientov sa pravdepodobne jednalo o vírusovú črevnú infekciu. V danom zariadení bolo zo strany RÚVZ so sídlom v Prešove vydané rozhodnutie o nariadení predbežného opatrenia na predchádzanie vzniku a šíreniu prenosných ochorení. V rámci štátneho zdravotného dozoru boli odobraté 3 vzorky odložených hotových pokrmov a 10 sterov za účelom zistenia účinnosti sanitácie. Laboratórnym vyšetrením odložených hotových pokrmov a sterov nebola zistená prítomnosť patogénnych ani podmienene patogénnych mikroorganizmov.

V mesiaci júl bolo na RÚVZ so sídlom v Prešove hlásených 28 **ochorení na salmonelózu**. Zo šetrenia vyplynulo, že pravdepodobnou príčinou vzniku ochorení bola konzumácia cukrárskych výrobkov (veterníky, venčeky) zakúpených v obchodnej sieti, vyrobených v cukrárskej výrobe v okrese Sabinov. U 12 osôb bola laboratórne potvrdená prítomnosť *Salmonella enteritidis*, u 16 osôb bola diagnóza stanovená na základe klinických príznakov. Prvé prípady ochorenia boli zaznamenané v čase od 27.6.-30.6.2019 s príznakmi hnačky, zvracanie, bolesti brucha, zimnica, zvýšená TT. Prevádzkovateľovi cukrárskej výroby bolo rozhodnutím nariadené predbežné opatrenie na predchádzanie vzniku a šíreniu prenosných ochorení - zákaz prevádzky, zákaz expedície cukrárskych výrobkov, stiahnutie hotových cukrárskych výrobkov z trhu, vykonanie účinnej dezinfekcie všetkých priestorov v prevádzke cukrárskej výroby, zabezpečiť odber biologického materiálu od zamestnancov za účelom laboratórneho určenia pôvodcov prenosných ochorení. Zároveň pracovníkom bolo nariadené opatrenie podrobiť sa u svojho praktického lekára odberu biologického materiálu a zákaz manipulovať s potravinami a nápojmi, podieľať sa na ich príprave, distribúcii a podávaní do doby predloženia negatívnych výsledkov bakteriologického vyšetrenia stolice. U vedúceho prevádzky bola laboratórnym vyšetrením potvrdená prítomnosť *Salmonella enteritidis*. Uvedené šetrenie a štátny zdravotný dozor bol realizovaný v spolupráci s RVPS Prešov.

V mesiacoch jún - júl bol zaznamenaný protrahovaný epidemický výskyt 160 prípadov (84 u hostí a 76 u zamestnancov hotelov) v ubytovacích zariadeniach vo Vysokých Tatrách z celkového počtu 1 748 exponovaných osôb (1 263 hostí a 485 zamestnancov hotelov), 30 pacientov bolo ošetrovaných ambulantne, k 40 pacientom privolaná RZP s ošetrovaním na mieste a v 1 prípade hospitalizácia s potvrdeným **norovírusom** zo vzorky stolice.

V mesiaci október epidémia **salmonelovej enteritídy** u konzumentov stravy z Belianskej vinárne v Spišskej Belej. Exponovaných bolo cca 300 osôb. Obedové menu je dovážané 178 osobám a približne 122 konzumentov sa stravuje v predmetnej prevádzke. Ochorelo 21 osôb (u 16 potvrdená *Salmonella enteritidis*), 8 prípadov si vyžiadalo hospitalizáciu. Prevádzkovateľom boli v rámci šetrení uložené predbežné opatrenia súvisiace

s vykonaním sanitácie prostredia stravovacej prevádzky, spojenej s účinnou dezinfekciou. Zamestnancom stravovacích prevádzok bolo nariadené ošetrovanie u ošetrojúceho lekára.

Trenčiansky kraj

V roku 2019 sa zamestnanci odboru hygieny výživy a bezpečnosti potravín podieľali na šetrení epidemického výskytu alimentárnych ochorení v jednom prípade.

Vo februári 2019 bol na odbor epidemiológie RÚVZ Trenčín hlásený výskyt **akútnych gastroenteritíd** u klientov kúpeľného domu v okrese Trenčín. Na základe hlásenia bol vykonaný štátny zdravotný dozor, pri ktorom bolo zistené nedodržiavanie teplotného reťazca pri úschove pokrmov, ako i nedostatky v skladovaní potravín. V rámci šetrenia epidémie boli odobraté vzorky odložených hotových pokrmov, ktoré boli uchovávané v chladiacom zariadení na 48 hodín. Vzorky nebolo možné odobrať v plnom rozsahu z dôvodu nedodržania času uchovávania a neodloženia niektorých súčastí pokrmov predchádzajúceho dňa. Na základe laboratórnej analýzy bol v pokrme „Kuskus“ zistený zvýšený počet koagulázopozitívnych stafylokokov. Zároveň boli odobraté sanitárno-mikrobiálne stery z prostredia a z rúk pracovníkov, pričom neboli izolované patogénne a podmienené patogénne mikroorganizmy. V predmetnom zariadení boli nariadené protiepidemické opatrenia. Celkovo ochorelo 70 osôb (z toho 7 pracovníkov kuchyne) z celkového počtu 325 exponovaných osôb. Pôvodca nákazy bol u 4 chorých izolovaný. Jednalo o gastroenteritídu vírusového pôvodu, pôvodca nákazy **Norovírus** izolovaný z biologického materiálu chorých. Za nedostatky zistené pri výkone štátneho zdravotného dozoru v predmetnom zariadení bola uložená sankcia.

Trnavský kraj

V roku 2019 sa vyskytli v Trnavskom kraji **3 epidémie alimentárneho ochorenia**, spôsobené konzumáciou kontaminovaných potravín alebo pokrmov v dozorovaných prevádzkach v okrese Piešťany v pôsobnosti RÚVZ Trnava a Senica.

RÚVZ Trnava – v roku 2019 bol zaznamenaný jeden epidemický výskyt **salmonelových gastroenteritíd** v okrese Piešťany, v zariadení pre seniorov, kde ochorelo 8 klientov z celkového počtu 91 (61 klientov a 32 osôb personálu) v období 29.6.- 8.7.2019. U 4 klientov bola z TR potvrdená S. enteritidis, s klinickými príznakmi: hnačka, zvracanie, TT 38,5 °C. Ako pravdepodobný faktor prenosu bola zmiešaná strava. Z personálu zariadenia nikto neudával príznaky ochorenia a TR negatívny. V zariadení bol vykonaný ŠZD cestou oddelenia HV a na mikrobiologické vyšetrenie boli odobraté 2 vzorky surovín (vajcia) a 21 sterov z prostredia. Výsledky vyšetrení vajec boli negatívne. Zo sterov v 10 vzorkách boli potvrdené koliformné baktérie Enterobacter species. Boli nariadené protiepidemické opatrenia, zamerané na dôkladnú plošnú a povrchovú dezinfekciu všetkých priestorov zariadenia chlórými dezinfekčnými prípravkami, dezinfekciu riadu, pripravovanie pokrmov podľa zásad správnej výrobných praxe, vykonávanie hygieny rúk za použitia mydiel s antibakteriálnym účinkom a jednorazových uterákov.

RÚVZ Senica - v priebehu roka 2019 bola zaznamenaná epidémia v Zariadení pre seniorov v Skalici, pričom výskyt tráviacich ťažkostí bol evidovaný u 87 osôb (z toho 70 klientov, 17 zamestnancov) z celkového počtu 329 osôb (239 klientov, 90 zamestnancov). Pri šetrení uskutočnenom v spolupráci s oddelením epidemiológie bolo v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru odobraných 15 vzoriek hotových pokrmov, odložených na 48 hodín v rámci dodržiavania zásad správnej výrobných praxe. Laboratórna analýza nepreukázala mikrobiologickú kontamináciu stravy pripravenej v predmetnom zariadení a teda vylúčila ju ako dôvod zvýšeného výskytu tráviacich ťažkostí v Zariadení pre seniorov. Na základe viacerých zisťovaní bol ako príčina epidémie označený **Norovírus**.

V roku 2019 bol hlásený aj výskyt **1 prípadu hepatitídy typu A** v prevádzkarni rýchleho občerstvenia v Skalici bez ďalších hlásených prípadov ochorenia. Z tohto dôvodu nebol považovaný za epidemický, ale iba sporadický výskyt. Na základe tejto skutočnosti RÚVZ Senica vykonal v predmetnom zariadení štátny zdravotný dozor s nariadením sanitácie a dezinfekcie, 4 osobám (ktoré boli v kontakte s chorým) bol nariadený lekársky dohľad po dobu 50 dní a poskytnutá postexpozičná profylaxia, v rámci protiepidemických opatrení boli 3 osoby vylúčené z potravinárskej činnosti.

Žilinský kraj

Oddelenie hygieny výživy RÚVZ Žilina sa podieľalo na šetrení **1 alimentárneho ochorenia** prebiehajúceho v epidémii.

Dňa 10.10.2019 bol hlásený výskyt alimentárnych ochorení u zamestnancov KIA Motors Slovakia, s.r.o. v Tepličke nad Váhom. Z počtu 536 exponovaných osôb ochorelo 36 zamestnancov a 1 pracovníčka bufetu. PP v trvaní 1 – 3 dni sa objavili 8.10. popoludní - zvracanie, bolesť brucha, subfebrílie. Ochorenia si nevyžiadali hospitalizáciu. Strava sa pripravuje v stravovacom zariadení SODEXO s.r.o., prevádzka KIA Motors Slovakia, s.r.o. v Tepličke nad Váhom a vydáva sa vo výdajni Engine II. V spolupráci s oddelením epidemiológie bola vykonaná kontrola v stravovacom zariadení, vyšetrené vzorky hotových pokrmov boli kultivačne negatívne. Odobratých bolo 12 sterov z výpustov nápojových automatov, z nich štyri boli pozitívne s nálezmi *Enterobacter species*, *Bacillus cereus*, *Bacillus species* a *Enterococcus faecalis*. Vzorka pitnej vody z nápojového automatu vo výdajni stravy a originálne balenie pramenitej vody - zistený zvýšený počet kultivovateľných mikroorganizmov pri 22°C. Uvedené výsledky poukazujú na znížený hygienický štandard v prevádzke. Kultivačné vyšetrenia TR u všetkých pracovníkov kuchyne aj chorých, ktorí navštívili všeobecného lekára boli negatívne. Na základe klinických príznakov, inkubačného času jednotlivých prípadov, dĺžky trvania ochorenia a výsledkov vyšetrení TR sa predpokladá **vírusová etiológia** ochorení.

6. Poradne správnej výživy

V roku 2019 poradenskú činnosť v oblasti zdravej výživy zabezpečovali Poradne správnej výživy, ktoré sú začlenené k odborom zdravotnej výchovy, odborom verejného zdravotníctva, Poradenským centrom správnej výživy a úpravy hmotnosti a Poradniam zdravia zriadenými na RÚVZ v SR. Bol poskytované individuálne, skupinové a hromadné poradenstvo.

Bratislavský kraj

V rámci plnenia Národného programu podpory zdravia pracovníci realizovali skrining rizikových faktorov voľnoradikálových ochorení a cieľnú komplexnú edukáciu - posilnenie osobnej zodpovednosti klientov za svoje zdravie a motiváciu k pozitívnej zmene životného štýlu a výživy. Súčasne participovali na riešení medzinárodných projektov „Viem čo zjem“ a na projekte „NAPPPA“ zameraných na výživu a pohybovú aktivitu mladej generácie. V problematike optimálneho životného štýlu a zdravej výživy, bolo vykonaných formou odborne-populárnych prednášok a besied celkovo 91 prednášok, individuálnym poradenstvom 31 výjazdových preventívne- edukačných akcií. V Poradni zdravia zabezpečovali priebežne informovanosť o problematike zdravia, zdravého životného štýlu a výživy. Vyšetrených a edukovaných bolo 3 314 osôb. Prostredníctvom mailovej a telefonickkej komunikácie bolo z problematiky výživy usmernených 19 klientov. Pomocou masmédií bolo poskytnutých 72 edukačných vedecky overených informácií z problematiky výživy a životného štýlu.

Banskobystrický kraj

Poradňa správnej výživy je nadstavbovou poradňou Poradne zdravia RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici. Poskytuje klientom odborné poradenstvo na základe retrospektívnej nutričnej anamnézy a dotazov klientov. Konzultácie z oblasti výživy boli poskytované ústne, telefonicky a elektronickou poštou. Išlo, tak ako aj v predchádzajúcich rokoch, najmä o informácie o spôsoboch znižovania nadváhy, o zásadách správnej výživy, o nízkocholesterolovej diéte, o redukčných diétach, alternatívnych spôsoboch stravovania a informácie o obsahu vitamínov, minerálov a stopových prvkov v konkrétnych potravinách. 7 x boli jedálne lístky klientov spracované aj počítačovým programom, z výsledkov sa potom vychádzalo pri individuálnom poradenstve pri znižovaní nadváhy.

V RÚVZ v Lučenci nie je zriadená samostatná poradňa správnej výživy, ale len poradňa zdravia, ktorá vykonáva v prípade záujmu aj poradenstvo v oblasti zdravej výživy. Oddelenie hygieny výživy RÚVZ Rimavská Sobota sa na činnosti Poradni správnej výživy podieľalo naplnením počtu klientov. Zamestnanci oddelenia hygieny výživy RÚVZ v Žiari nad Hronom sa nepodieľajú na činnosti poradne správnej výživy.

Problematika správnej výživy bola i tento rok náplňou spolupráce odd. hygieny výživy RÚVZ vo Veľkom Krtíši s Poradenským centrom podpory zdravia a zdravotnej výchovy a Výchovy k zdraviu. Celkovo bolo v poradni zdravej výživy zaznamenaných 5 klientov, ktorí boli poučení o zásadách správnej výživy a tiež o individualitách stravovania vzhľadom na výsledky ich rozboru krvi a tiež namerané hodnoty tlaku, % tuku v tele. Klienti majú poväčšine záujem o ďalšie návštevy a spoluprácu s poradňou správnej výživy, majú záujem upraviť si jedálny lístok a tiež správnymi stravovacími zvyklosťami upraviť hodnoty krvných parametrov stanoveným normám.

Poradňa správnej výživy pri oddelení hygieny výživy RÚVZ Zvolen nie je zriadená z personálnych dôvodov. Odborné poradenstvo v otázkach správnej a zdravej výživy sa vykonáva u klientov v základnej poradni zdravia predovšetkým u tých, ktorí majú zvýšené hodnoty tukových látok v krvi a preukázané rizikové faktory.

Košický kraj

Vzhľadom na to, že každý RÚVZ v kraji má zriadené poradenské centrá alebo samostatné oddelenia podpory zdravia a nadstavbové útvary, zamestnanci oddelení, resp. odborov hygieny výživy dlhodobo spolupracujú s týmito útvarmi pri vykonávaní poradenskej činnosti v rôznom rozsahu.

RÚVZ Košice - zriadená je nadstavbová Poradňa zdravej výživy. V roku 2019 neboli evidovaní noví klienti nadstavbovej poradne správnej výživy. Poradenská činnosť so zameraním na správnu výživu bola vykonávaná bez somatometrických meraní a vyšetrení parametrov z kapilárnej krvi, a to pri výkone štátneho zdravotného dozoru, resp. úradnej kontroly potravín v prevádzkach, kde bol o to záujem, resp. kde to bolo žiaduce v súvislosti so zostavovaním a úpravou jedálnych lístkov, a to najmä v zariadeniach zabezpečujúcich stravovacie služby pre rizikové skupiny konzumentov. V rámci školení na Slovenskom červenom kríži na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti na vykonávanie epidemiologicky závažných činností boli zároveň účastníci školení v celkovom počte 300 oboznámení zamestnancami odboru aj zo zásadami správnej výživy. V rámci predchádzania otráv z húb bola vykonávaná naďalej ako po iné roky v hubárskej sezóne poradenská služba v mykologickej poradni RÚVZ Košice. Poradenské služby boli realizované v týždenných intervaloch (31 x). Počas sezóny od 6. 5. do 25. 11. 2019 poradňu navštívilo 170 klientov, pre ktorých bolo identifikovaných 421 húb.

RÚVZ Rožňava - v rámci poradne boli vyšetrené 2 klientky. V spolupráci so všeobecným poradenským centrom ochrany a podpory zdravia boli u klientov z kapilárnej krvi stanovené parametre lipoproteínového metabolizmu (celkový cholesterol,

triacylglyceroly, HDL cholesterol, LDL cholesterol a glukóza). Vyšetrovalo sa prístrojom Reflotron. Klientky vyplnili dotazník o životospráve, ktorý poskytol informácie o stravovacích zvyklostiach, spotrebe pokrmov, pohybovej aktivite a vplyve stresu na organizmus. Klinicko-somatický dotazník poskytol informácie o hmotnosti, výške, BMI, WHR, TKs, TKd. Klientky vyplnili jednodňové jedálne lístky, do ktorých zaznamenávali skonzumované druhy a množstvá potravín a pokrmov. Jedálne lístky boli počítačovo spracované v programe Alimenta. Poskytli údaje o energetickom príjme, príjme základných živín, tukov, sacharidov, bielkovín, vitamínov a minerálií, hrubej vlákniny, cholesterolu, NaCl a príjme tekutín. Výsledky boli porovnané a vyhodnotené s odporúčanými výživovými dávkami. Monitoroval sa obsah nasýtených mastných kyselín, nenasýtených mastných kyselín s 1 =, nenasýtených mastných kyselín s viac =, trans-mastných kyselín v strave formou programu Alimenta. Klientkam, ktoré o to požiadali bolo poskytnuté individuálne poradenstvo v otázkach zásad správnej výživy a životosprávy, hlavne so zameraním na prevenciu kardiovaskulárnych ochorení, osteoporózy a obezity.

RÚVZ Spišská Nová Ves - Poradňa zdravej výživy bola v roku 2019 nadstavbovou poradňou a nadväzuje na činnosť základnej poradne, z ktorej sú do poradne zdravej výživy po absolvovaní antropometrických a biochemických vyšetrení odporúčaní klienti po dohode s konzultujúcim lekárom. Časť konzultácií k zmene stravovacích návykov ako aj zloženia stravy a pitného režimu bola realizovaná pre záujemcov v rámci terénnych výjazdov základnej a nadstavbovej poradne.

RÚVZ Michalovce - poradenskú činnosť poskytuje 1 lekár, 1 informatik a 1 odborná asistentka - zdravotná sestra. V poradni zdravej výživy je poskytovaná individuálna poradenská činnosť pre klientov, ktorí náhodne navštívili túto poradňu alebo vopred objednaných, prípadne aktívne oslovených zamestnancami nášho úradu. V sledovanom roku navštívilo základnú poradňu 387 klientov. Všetkým klientom bola poskytnutá poradenská činnosť o zdravých stravovacích návykoch a individuálne poradenstvo. Počas návštevy poradne okrem stanovenia biochemických parametrov bol klientom meraný telesný tuk elektronickým tukomerom. Poradenstvo vrátane odovzdania edukačných a informačných materiálov bolo vedené cielene ku každému klientovi.

RÚVZ Trebišov - v rámci oddelenia podpory zdravia a výchovy ku zdraviu je zriadená poradňa zdravej výživy, kde sa vykonáva všeobecné poradenstvo.

Nitriansky kraj

Klientmi poradne zdravej výživy RÚVZ Nitra v roku 2019 boli obyvatelia spádového územia, ktorí prejavili záujem o zlepšenie svojho zdravia zmenou stravovacích zvyklostí, ako i respondenti ktorých sme sa opýtali ohľadom ich stravovacích návykov formou dotazníkov v rámci projektu „Monitoring príjmu kuchynskej soli“. Činnosť poradne zdravej výživy v roku 2019 bola vykonávaná aj súbežne s cieľnou úlohou zameranou na plnenie príjmu výživovej hodnoty celodennej stravy k platným odporúčeným výživovým dávkam v zariadeniach, ktoré poskytujú celodennú stravu (domovy sociálnej starostlivosti). V roku 2019 navštívilo poradňu 28 klientov, u ktorých sme zrealizovali 196 vyšetrení a meraní. Všetci klienti boli prvovýšetrení, boli u nich zisťované anamnestické údaje, antropometrické merania, merania TK, výpočet BMI a WHR indexov. Všetky namerané hodnoty boli optimálne, len u 1 klienta bol mierne zvýšený TK, nebola potrebná intervencia odborného lekára, nakoľko klient prejavil záujem si upraviť tieto parametre životosprávou. Výchova a edukácia bola zameraná na problematiku prevencie neprenosných chorôb súvisiacich s výživou - najmä srdcovocievnych, metabolických (diabetes, obezita, osteoporóza), zlepšením stravovacích návykov propagáciou významu konzumácie predovšetkým pestrej stravy, z dôrazom na zastúpenie všetkých zložiek podľa odporúčaní WHO v spojení so zdravým životným štýlom. Klientom boli odporúčané propagačné letáky, vydané Úradom

verejného zdravotníctva SR - „Desatoro zdravého taniera“, „Päť zásad pre bezpečnejšie potraviny“, „Výživovo – pohybové koleso“. Vyhodnotených bolo 20 dotazníkov v rámci projektu „Monitoring príjmu kuchynskej soli“ na základe 24 hodinového príjmu potravy. Jednalo sa o dospelú populáciu mužov a žien v rovnakom počte v produktívnom veku 19 - 62 rokov. V rámci úlohy zameranej na plnenie príjmu výživovej hodnoty celodennej stravy k platným odporučeným výživovým dávkam, predovšetkým v zariadeniach sociálnej starostlivosti boli spracované sedemdňové a mesačné jedálne lístky v programe Alimenta, pričom vybrané výživové faktory (energetická hodnota, bielkoviny, tuky, sacharidy, vrátane príjmu soli) boli porovnané s odporúčanými výživovými dávkami pre danú skupinu obyvateľstva. Na základe analýz zistených údajov boli odporúčané optimálne zmeny.

Poradňa správnej výživy na RÚVZ Levice pracovala pri Poradni zdravia, vždy 5 dní v týždni. Poradňu zabezpečujú kvalifikovaní pracovníci. Poradňu správnej výživy v roku 2019 navštívilo 8 klientov, ktorým bolo poskytnuté vyšetrenie, individuálne poradenstvo a zdravotnovýchovný materiál s cieľnou problematikou správnej výživy podľa potreby. Odborné poradenstvo bolo poskytnuté spolu 64 krát.

V okrese Komárno oddelenie hygieny výživy neposkytuje poradenstvo v oblasti správnej výživy.

V okrese Nové Zámky je činnosť poradne správnej výživy zabezpečovaná oddelením výchovy k zdraviu a oddelenie hygieny výživy na požiadanie prispieva k činnosti poradne. V roku 2019 neboli riešené spoločné projekty ohľadom správnej výživy. Zamestnanci oddelenia hygieny výživy neboli požiadaní o vykonanie prednášok pre verejnosť týkajúcich sa správnej výživy.

Na RÚVZ Topoľčany má oddelenie hygieny výživy v rámci poradenskej činnosti vyčlenený jeden pracovný deň v rámci poradne zdravia, kedy môžu klienti poradne využiť odbornú konzultáciu v oblasti výživy. V roku 2019 v rámci poradenskej činnosti riešili 16 klientov, a to v rámci monitorovania spotreby kuchynskej soli.

Prešovský kraj

Poradne správnej výživy vykonávajú svoju činnosť na jednotlivých RÚVZ v rámci poradne zdravia ako nadstavbová poradňa zdravej výživy. Klienti do poradne sú odporúčaní na základe výsledkov biochemického vyšetrenia krvi zo základnej poradne zdravia. Poradenstvo sa poskytuje individuálne hodnotením stravovacích zvyklostí, najčastejšie analýzou jednodňového jedálneho lístka, ktorý je spracovaný v počítačovom programe Alimenta. Výsledky sú hodnotené individuálne a klientom sa navrhne zmena v stravovacích zvyklostiach a zmena životného štýlu s odporúčením kontrolného vyšetrenia. V roku 2019 bolo vyšetrených 218 klientov.

Trenčiansky kraj

Poradenskú činnosť v oblasti správnej výživy RÚVZ v Trenčianskom kraji zabezpečuje v rámci iných poradenských aktivít oddelenie zdravotnej výchovy.

Trnavský kraj

Poradňa správnej výživy je súčasťou poradne zdravia, ktorá je pri odbore podpory zdravia a výchovy k zdraviu RÚVZ Trnava. Táto činnosť je zabezpečovaná bez účasti pracovníkov hygieny výživy.

Poradenská činnosť v oblasti správnej výživy v RÚVZ v Dunajskej Strede sa realizuje oddelením podpory zdravia a poradenského centra. Zamestnanci oddelenia hygieny výživy sa nepodieľajú na jej činnosti. Odborní zamestnanci oddelenia hygieny výživy výchovné a poradenské činnosti vykonávali pri výkone ŠZD v ZSS s cieľom zvyšovania vedomostí personálu o správnej výžive a o vplyve výživy na zdravie, o správnej príprave

pokrmov pri zachovaní ich výživovej hodnoty. V ZSS uzavretého typu vykonávali intervenciu pravidelne pri každej kontrole, prekontrolovali jedálne lístky, či so svojim zložením vyhovujú zásadám správnej výživy a vedú k vypestovaniu zdravých stravovacích zvyklostí a v prípade potreby upozornili personál stravovacích prevádzok na dodržiavanie odporúčaných výživových dávok.

Činnosť poradne správnej výživy na RÚVZ Galanta cestou oddelenia hygieny výživy a PBP činnosť poradne správnej výživy nie je realizovaná. Pracovníci oddelenia hygieny výživy zabezpečujú intervenciu počas výkonu štátneho zdravotného dozoru a úradnej kontroly v zariadeniach spoločného stravovania, najmä uzavretého typu. Vedúce stravovacích častí kontrolovaných zariadení sú upozorňované na dôsledky nevhodných stravovacích zvyklostí - nevhodné zloženie a nadmerný príjem stravy (neinfekčné ochorenia, ako sú nadváha až obezita, hypertenzia, ateroskleróza, diabetes, osteoporóza, onkologické ochorenia), dôraz je kladený na dôsledné dodržiavanie odporúčaných výživových dávok, prispôsobenie množstva energie a živín fyziologickým potrebám obyvateľov domovov, zabezpečenie dostatočného príjmu tekutín a hrubej vlákniny.

Poradňa správnej výživy na RÚVZ Senica samostatne nefunguje, je však súčasťou Centra podpory zdravia, ktoré patrí do kompetencie oddelenia hygieny detí a mládeže a podpory zdravia. Diagnostická činnosť v poradni zdravej výživy je založená na základných vyšetreniach. Stravovacie zvyklosti sú hodnotené individuálnym pohovorom. Poradenské služby boli poskytované klientom s nadváhou, vysokým krvným tlakom a vysokým cholesterolom. V roku 2019 však poradňu zdravej výživy nenavštívil žiaden klient, nakoľko z personálnych dôvodov poradňa nefungovala.

Žilinský kraj

Poradenská činnosť v oblasti správnej výživy v RÚVZ Čadca, RÚVZ Dolný Kubín, RÚVZ Martin a RÚVZ Žilina je realizovaná prostredníctvom poradní zdravia. Boli podávané konzultácie súvisiace s kontrolou zostavy jedálnych lístkov za účelom dodržiavania OVD pre obyvateľstvo, pre diétne sestry a vedúcich pracovníkov uzavretého typu. Poskytujú sa informácie o správnej výžive, o výživovej skladbe potravín, nových druhov potravín, o alergénoch i o alternatívnych spôsoboch výživy. Počet klientov v roku 2019 bol 261.

Pracovníci oddelenia hygieny výživy RÚVZ Liptovský Mikuláš sa nezúčastňujú na práci poradne správnej výživy.

7. Projekty, mimoriadne úlohy

Projekty

Odbory / oddelenia hygieny výživy sa v priebehu roka 2019 v rámci Programov a projektov pre RÚVZ v SR podieľali na plnení nasledovných úloh:

- 1) Bezpečnosť PC fliaš vo vzťahu k migrácii bisfenolu A
- 2) Monitoring príjmu kuchynskej soli
- 3) Bezpečnosť obalových materiálov na kozmetické výrobky.

Vyhodnotenie Programov a projektov je súčasťou osobitnej správy.

Mimoriadne úlohy

Okrem plánovaných kontrol boli v roku 2018 vyhlásené hlavným hygienikom Slovenskej republiky **4 mimoriadne ciele kontroly**:

- **Mimoriadna cielená kontrola zameraná na výživové doplnky obsahujúce dinitrofenol (DNP)**

Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky požiadal všetky RÚVZ v Slovenskej republike o vykonanie mimoriadnej cielenej kontroly zameranej na predaj výživových doplnkov obsahujúcich dinitrofenol (DNP) v Slovenskej republike. DNP je priemyselne vyrábaný „spaľovač tukov“, ktorý nie je bezpečný pre ľudskú konzumáciu a vo Veľkej Británii zapríčinil najmenej 13 úmrtí od roku 2015. Miestom výkonu mimoriadnej cielenej kontroly boli: špeciálne predajne výživových doplnkov a potravín na osobitné výživové účely (s určením pre športovcov), najmä nachádzajúce sa pri fitness centrách a v obchodných centrách, v ktorých sa kontrolovalo zloženie deklarované na obale námatkovo vybraných výživových doplnkov, ktoré sú určené pre športovcov alebo na chudnutie.

RÚVZ skontrolovali v termíne konania kontroly: od 11. 3. do 15. 3. spolu 170 prevádzok, v ktorých sa ponúkajú na predaj aj výživové doplnky, z toho v 92 prípadoch sa jednalo o predajne výživových doplnkov (s určením pre športovcov), ktoré sa nachádzajú pri fitness centrách. Pri kontrolách skontrolovali zloženie 642 výživových doplnkov rôzneho pôvodu. V zložení žiadneho výživového doplnku nebol deklarovaný dinitrofenol (DNP).

- **Kontroly v prevádzkach s výrobou a predajom nebalenej zmrzliny počas letnej sezóny 2019 v Slovenskej republike**

Kontroly boli zamerané na dodržiavanie hygienických požiadaviek pri výrobe, manipulácii a predaji nebalenej zmrzliny a požiadaviek na jej označovanie.

RÚVZ v SR vykonali počas letnej sezóny 2019 spolu 1 376 kontrol v prevádzkach s výrobou a predajom nebalenej zmrzliny v Slovenskej republike a spolu skontrolovali 987 prevádzok s výrobou a predajom nebalenej zmrzliny. Z celkovo skontrolovaných prevádzok s výrobou a predajom nebalenej zmrzliny sa zistili nedostatky v 254 prevádzkach, čo predstavuje 25,7 % (v roku 2018 to bolo 26 % prevádzok). Porovnaním krajov sa najviac prevádzok so zistenými nedostatkami nachádzalo v Prešovskom kraji (46 prevádzok), v Nitrianskom kraji (39 prevádzok) a v Trenčianskom kraji (36 prevádzok). Najčastejšie nedostatky zistené pri kontrolách boli: nedostatky v prevádzkovej hygiene (napr. nezabezpečený prívod tečúcej teplej vody, znečistené chladiace a mraziace zariadenia, znečistené pracovné plochy, znečistená podlaha) (zistené v 60 prevádzkach); nepredložená / nevedená evidencia o výrobe zmrzliny (dátum a hodina ich výroby), tým nemožnosť preukázať dobu predaja zmrzliny najdlhšie 24 hodín po jej zmrazení (zistené v 50 prevádzkach); neodobraté a neodložené vzorky vyrobených zmrzlín na dobu 48 hodín (zistené v 38 prevádzkach); chýbajúca informácia pre zákazníka o prítomnosti azofarbív a/alebo alergénov v predávanej zmrzline (zistené v 27 prevádzkach); nedodržaná osobná hygiena pracovníkov (nevhodný pracovný odev, zamestnanec v civilnom oblečení, chýbajúca pokrývka hlavy, nalakované nechty na rukách) (zistené v 24 prevádzkach).

Pri kontrolách bolo spolu odobraných a mikrobiologicky vyšetrených 2 220 vzoriek zmrzliny. Z uvedeného počtu nevyhovelo požiadavkám platnej legislatívy 299 vzoriek (13,5 %) zmrzliny. Zároveň bolo odobraných 1 064 vzoriek zmrzliny na chemickú analýzu, z ktorých nevyhovelo 19 vzoriek (1,8 %) zmrzliny (v roku 2018 nevyhovelo 3,7 % vzoriek zmrzliny). Tieto vzorky zmrzliny nevyhoveli z dôvodu použitia nepovolených farbív – E 104, E 110 a E 124. Za zistené nedostatky bolo pri kontrolách uložených spolu 158 blokových pokút v celkovej sume 13 339 eur a začatých bolo 46 správnych konaní vo veci uloženia pokuty.

- **Mimoriadna cielená kontrola zameraná na dodržiavanie hygienických požiadaviek v domovoch sociálnej starostlivosti, vrátane domovov dôchodcov, domovov špeciálnej starostlivosti, ktoré nepatria medzi zdravotnícke zariadenia v Slovenskej republike**

Mimoriadna kontrola bola zameraná na dodržiavanie hygienických požiadaviek na výrobu, manipuláciu, skladovanie, podávanie a kvalitu pokrmov podľa zákona č. 355/2007 Z. z. a vyhlášky MZ SR č. 533/2007, vrátane kontroly epidemiologicky rizikových činností osôb pri výrobe a manipulácii s pokrmami podľa zákona č. 152/1995 Z. z.

Počas konania uvedenej kontroly (od 2. 10. do 16. 10. 2019) RÚVZ vykonali celkovo 143 kontrol, počas ktorých skontrolovali 108 zariadení domovov sociálnych služieb. Najčastejšie zistené nedostatky v rámci mimoriadnej kontroly v domovoch sociálnych služieb boli: nepovolené zmrazovanie surovín; zmrazené mäso neznámeho pôvodu, mäsové výrobky a rôzne iné potraviny; zmrazovanie mäsa zakúpeného v chladenom stave; nevyhovujúci spôsob evidencie teplôt v skladoch potravín, chladničkách a mrazničkách; potraviny po dátume spotreby; neoznačené pracovné úseky podľa spôsobu a druhu využitia; nevedené záznamy o dátume a hodine prípravy uskladňovaných surovín, polovýrobov, polotovarov; kuchynský riad a ostatné kuchynské zariadenie s nesúvislým a poškodeným povrchom; vybavenie neudržiavané v čistote a dobrom technickom stave; sklady a zariadenia na skladovanie neboli vybavené meracím zariadením a nebola vedená ich evidencia.

V rámci mimoriadnej cielenej kontroly DSS bolo uložených 10 blokových pokút v celkovej sume 1 003 eur a začatých bolo 7 správnych konaní vo veci uloženia pokuty. Najvyšší počet zariadení so zistenými nedostatkami bol v Nitrianskom kraji (22 prevádzok).

- **Mimoriadna kontrola zariadení stánkového a ambulatného predaja potravín, pokrmov a nápojov počas konania hromadných podujatí – vianočných (Mikulášskych) trhov v Slovenskej republike**

Spolu bolo vykonaných 731 kontrol a skontrolovaných 440 zariadení stánkového a ambulatného predaja potravín, pokrmov a nápojov. Z celkovo skontrolovaných zariadení stánkového a ambulatného predaja potravín, pokrmov a nápojov sa zistili nedostatky v 35 zariadeniach (čo predstavuje 7,9 %). Zistené nedostatky sa týkali najmä nezabezpečenej vysledovateľnosti rôznych potravín a používaných surovín, nedodržanie podmienok skladovania potravín a pokrmov, prevádzkovej hygieny, nepreukázanie sa dokladom o odbornej spôsobilosti na výkon epidemiologicky závažnej činnosti a zdravotnej spôsobilosti zamestnancov. Počas výkonu kontrol bolo spolu odobraných a laboratórne - na mikrobiológiu vyšetrených 83 vzoriek hotových pokrmov. Z uvedeného počtu nevyhoveli 4 vzorky pokrmov, čo predstavuje 4,8 %. Za zistené nedostatky bolo pri kontrolách uložených na mieste spolu 32 blokových pokút v celkovej sume 3 191 eur.

Podrobné vyhodnotenie mimoriadnych cielených úloh je súčasťou samostatných správ.

Vyhodnotenie analýz odobratých vzoriek - RÚVZ v SR - rok 2019

Tabuľka č. 1

P. č.	Komodita	Mikrobio- logická kontami- nácia	Iná kontami- nácia	Zloženie výrobku	Označenie výrobku	Iné	Počet nevyho- vujúcich vzoriek	Celkový počet vzoriek	% nevyho- vujúcich vzoriek
1	Syry a bryndza zo Slovenska	0	0	0	0	0	0	6	0,00
2	Ostatné mliečne výrobky	0	0	0	0	0	0	0	0,00
3	Vajcia a výrobky z vajec	1	0	0	0	0	1	71	1,41
4	Mäso a výrobky z mäsa, zverina a hydina	0	0	0	0	0	0	20	0,00
5	Ryby a morské živočíchy	0	0	0	0	0	0	40	0,00
6	Tuky a oleje	0	0	0	0	0	0	41	0,00
7	Polievky, bujóny a omáčky	0	0	0	0	0	0	2	0,00
8	Cereálie a pekár. výrobky	0	0	0	0	0	0	69	0,00
9	Ovocie a zelenina	0	0	0	0	0	0	11	0,00
10	Byliny a koreniny	0	0	0	0	0	0	12	0,00
11	Nealkoholické nápoje	43	0	0	0	0	43	76	56,58
12	Víno	0	0	0	0	0	0	0	0,00
13	Alkoholické nápoje (iné ako víno)	2	0	0	0	0	2	11	18,18
14	Zmrzlina a dezerty	292	26	0	4	0	318	2448	12,99
15	Kakao, kakaové prípravky, káva, čaj (okrem 16)	0	0	0	0	0	0	1	0,00
16	Ovocné a bylinné čaje	1	0	0	14	0	15	53	28,30
17	Cukrovinky	0	0	0	0	0	0	7	0,00
18	Orechy a výrobky z orechov	0	0	0	0	0	0	21	0,00
19	Lahôdkarské výrobky	94	1	1	1	0	95	533	17,82
20	Cukrárske výrobky	50	5	0	2	0	57	919	6,20
21	Minerálne vody	0	0	0	0	0	0	4	0,00
22	Minerálne vody dojčenské	0	0	0	0	0	0	13	0,00
23	Pramenité vody a balené pitné vody	0	0	0	0	0	0	8	0,00
24	Pramenité vody dojčenské	2	0	0	0	0	2	83	2,41
25	Voda - watercoolery	11	3	0	0	0	14	93	15,05
26	Hotové pokrmy	229	5	0	0	0	234	5002	4,68
27	Pokrmy rýchleho občerstvenia	163	0	0	0	0	163	1287	12,67
28	Detská a dojčenská výživa	1	0	0	0	0	1	1079	0,09
29	Výživové doplnky	4	3	1	33	4	45	309	14,56
30	Ostatné potraviny na osobitné výživové účely	0	0	0	4	0	4	103	3,88
31	Prídavné látky - farbivá	0	1	0	0	0	1	12	8,33
32	Prídavné látky - sladidlá	0	0	0	0	0	0	0	0,00
33	Prídavné látky - konzervačné látky	0	0	0	0	0	0	0	0,00
34	Iné prídavné látky	0	0	0	0	0	0	0	0,00
35	Arómy	0	0	0	0	0	0	1	0,00
36	Enzýmy	0	0	0	0	0	0	0	0,00
37	Kuchynská soľ	0	0	0	0	0	0	433	0,00
38	Obalové materiály	0	0	0	0	0	0	7	0,00
39	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami	0	1	0	0	0	1	124	0,81
40	Ostatné	0	0	0	0	0	0	34	0,00
	Spolu	893	45	2	58	4	996	12933	7,70

Vyhodnotenie inšpekcií na mieste - RÚVZ v SR - rok 2019

Tabuľka č. 2

	Výrobcovia a baliarne	Distribútori a dopravcovia	Maloobchod	Sektor služieb	Výrobcovia zmrzliny (stánky)	Spolu prevádzkarne registrované RÚVZ	Ostatné prevádzkarne – registrované RVPS	Spolu
Počet podnikateľských subjektov	293	537	4222	40294	1252	46598	27582	74180
Počet kontrolovaných subjektov	120	109	935	11699	815	13678	2838	16516
Počet kontrol	192	184	1401	22519	1459	25755	3865	29620
Počet subjektov s nevyhovujúcimi výsledkami	7	13	30	2257	130	2437	38	2475
SVP/ HACCP	2	0	0	575	56	633	0	633
Vzdelávanie zamestnancov	0	0	0	108	6	114	0	114
Hygiena prevádzky	0	0	1	1111	22	1134	3	1137
Osobná hygiena	0	0	0	151	19	170	3	173
Odborná spôsobilosť	1	0	1	249	6	257	7	264
Zdravotná spôsobilosť	0	0	1	114	9	124	3	127
Označovanie	3	3	15	252	35	308	7	315
Výživové a zdravotné tvrdenia	1	1	0	4	0	6	0	6
Potraviny po DS/DMT	0	0	5	388	14	407	5	412
Pôvod, vysledovateľnosť	2	0	1	216	11	230	1	231
Skladovanie	1	0	0	730	15	746	1	747
Manipulácia s potravinami	0	0	0	502	23	525	4	529
Manipulácia s odpadom a jeho kat. zaradenie	0	0	0	99	0	99	0	99
Iné	5	17	13	607	41	683	20	703

Prehľad výkonov posudkovej činnosti - RÚVZ v SR - rok 2019

Tabuľka č. 3

P.č.	DRUH PODKLADOV PRE ROZHODOVACIU ČINNOSŤ	počet	ZSS	Výroba potravín	Výroba kozmet., tab., PBU a iné	Predaj potravín	Predaj kozmet., tab., PBU a iné	Sklady	Iné prevádzky	SPOLU
1.	Územné konanie	návrhy								
		odvol.								
2.	Kolaudačné konanie, zmena v užívaní stavieb	návrhy								
		odvol.								
3.	Schvaľovanie prev. poriadkov	návrhy								
		odvol.								
4.	Uvedenie do prevádzky, resp.do užívania	návrhy								
		odvol.								
5.	Umiestnenie nových potr. a výž. doplnkov na trh	návrhy								
		odvol.								
6.	Prerušenia konania									
7.	Zastavenia konania									
8.	Odborné konzultácie									

Počet vzoriek, v ktorých boli izolované patogénne a toxínogénne mikroorganizmy - RÚVZ v SR - rok 2019

Tabuľka č. 4

P. č.	Komodita	Počet vyšetř. vzoriek	POČET VZORIEK S IZOLOVANÝMI KMEŇMI																			Počet nevyh. vzoriek		
			Sal	Shi	Cam	Yer	Pse	Clo Per	Lis	Sta	Ple	Kva	Clo Bot	B hem	Vib	Kol	Ecol	Ent	Ent bac	Bac Cer	Cro-no B		Iné	
1	Syry a bryndza zo Slovenska	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Ostatné mliečne výrobky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Vajcia a výrobky z vajec	70	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
4	Mäso a výrobky z mäsa, zverina a hydina	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Ryby a morské živočíchy	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Tuky a oleje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Polievky, bujóny a omáčky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Cereálie a pekárske výrobky	15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Ovocie a zelenina	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Byliny a koreniny	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Nealkoholické nápoje	68	0	0	0	0	0	0	0	0	0	41	0	0	0	17	0	0	0	0	0	0	0	43
12	Víno	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Alkoholické nápoje (iné ako víno)	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	2
14	Zmrzlina a dezerty	2210	0	0	0	0	0	0	0	6	20	81	0	0	0	121	0	0	183	0	0	12	292	
15	Kakao, kakaové prípravky, káva, čaje (okrem 16)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16	Ovocné a bylinné čaje	33	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
17	Cukrovinky	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	Orechy a výrobky z orechov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19	Lahôdkarské výrobky	511	0	0	0	0	0	0	0	6	4	43	0	0	0	60	9	0	0	0	0	6	94	
20	Cukrárske výrobky	848	0	0	0	0	0	0	0	1	7	18	0	0	0	34	0	0	0	0	0	0	50	

Počet vzoriek, v ktorých boli izolované patogénne a toxínogénne mikroorganizmy - RÚVZ v SR - rok 2019

Tabuľka č. 4 - pokračovanie

P. č.	Komodita	Počet vyšetř. vzoriek	POČET VZORIEK S IZOLOVANÝMI KMEŇMI																			Počet nevyh. vzoriek		
			Sal	Shi	Cam	Yer	Pse	Clo Per	Lis	Sta	Ple	Kva	Clo Bot	B hem	Vib	Kol	Ecol	Ent	Ent bac	Bac Cer	Cro-no B		Iné	
21	Minerálne vody	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22	Minerálne vody dojčenské	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
23	Pramenité vody a balené pitné vody	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
24	Pramenité vody dojčenské	77	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	0	0	0	0	0	0	2
25	Voda - watercoolery	90	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	7	11
26	Hotové pokrmy	4515	0	0	0	0	0	0	11	0	3	0	0	0	188	14	0	0	22	0	11		229	
27	Pokrmy rýchleho občerstvenia	1275	4	0	0	0	3	0	4	3	43	0	0	0	115	14	0	0	5	0	3		163	
28	Detská a dojčenská výživa	426	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1		1	
29	Výživové doplnky	164	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2		4	
30	Ostatné potraviny na osobitné výživové účely	47	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
31	Prídavné látky - farbivá	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32	Prídavné látky - sladidlá	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
33	Prídavné látky - konzervačné látky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
34	Iné prídavné látky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
35	Arómy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
36	Enzýmy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
37	Kuchynská soľ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
38	Obalové materiály	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
39	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
40	Ostatné	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Spolu	10413	8	0	0	0	4	0	0	29	34	229	0	0	0	542	38	0	183	27	0	42	893	

Vysvetlivky: **Sal** - Salmonella spp., **Shi** - Shigella spp., **Cam** - Campylobacter jejuni, **Yer** - Yersinia enterocolitica, **Pse** - Pseudomonas aeruginosa, **Clo Per** - Clostridium perfringens, **Lis** - Listeria monocytogenes, **Sta** - Stafylokoky, **Ple** - plesne, **Kva** - kvasinky, **CloBot** - Clostridium botulinum, **B hem** – B-hemolytické streptokoky, **Vib** - Vibrio parahaemolyticus, **Kol** - koliformné baktérie, **Ecol** – E. coli, **Ent** - enterokoky, **Entbac** – Enterobacteriaceae, **BacCer** - Bacillus cereus, **Crono B** - Cronobacter spp.

Kontaminanty vo vyšetrených vzorkách - RÚVZ v SR - rok 2019

Tabuľka č. 5

P. č.	Komodita	Celk. poč. vz.			Pb			Cd			Hg			As			Cr			Al			Cu			Ni			Sn		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
1	Syry a bryndza zo Slovenska	1	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
2	Ostatné mliečne výrobky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
3	Vajcia a výrobky z vajec	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
4	Mäso a výrobky z mäsa, zverina a hydina	19	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
5	Ryby a morské živočíchy	31	0	0,0	6	0	0,0	6	0	0,0	6	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
6	Tuky a oleje	34	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
7	Polievky, bujóny a omáčky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
8	Cereálie a pekárske výrobky	7	0	0,0	2	0	0,0	2	0	0,0	2	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
9	Ovocie a zelenina	6	0	0,0	2	0	0,0	2	0	0,0	1	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
10	Byliny a koreniny	4	0	0,0	2	0	0,0	2	0	0,0	2	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
11	Nealkoholické nápoje	6	0	0,0	1	0	0,0	1	0	0,0	1	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
12	Víno	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
13	Alkoholické nápoje (iné ako víno)	5	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
14	Zmrzlina a dezerty	1	0	0,0	1	0	0,0	1	0	0,0	1	0	0,0	1	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
15	Kakao, kakaové prípravky, káva, čaj (okrem 16)	1	0	0,0	1	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
16	Ovocné a bylinné čaje	34	0	0,0	34	0	0,0	34	0	0,0	34	0	0,0	13	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
17	Cukrovinky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
18	Orechy a výrobky z orechov	19	0	0,0	1	0	0,0	1	0	0,0	1	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
19	Lahôdkárske výrobky	1	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
20	Cukrárske výrobky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0

Kontaminanty vo vyšetrených vzorkách - RÚVZ v SR - rok 2019

Tabuľka č. 5 - pokračovanie

P. č.	Komodita	Celk. poč. vz.			Pb			Cd			Hg			As			Cr			Al			Cu			Ni			Sn		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
21	Minerálne vody	3	0	0,0	3	0	0,0	2	0	0,0	3	0	0,0	3	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	3	0	0,0	0	0	0,0
22	Minerálne vody dojčenské	12	0	0,0	12	0	0,0	12	0	0,0	12	0	0,0	10	0	0,0	3	0	0,0	2	0	0,0	3	0	0,0	11	0	0,0	0	0	0,0
23	Praménité vody a balené pitné vody	7	0	0,0	7	0	0,0	7	0	0,0	7	0	0,0	7	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	7	0	0,0	0	0	0,0
24	Praménité vody dojčenské	78	0	0,0	74	0	0,0	73	0	0,0	74	0	0,0	69	0	0,0	23	0	0,0	15	0	0,0	23	0	0,0	74	0	0,0	0	0	0,0
25	Voda - watercoolery	87	3	3,4	83	0	0,0	83	0	0,0	82	0	0,0	72	0	0,0	18	0	0,0	14	0	0,0	27	0	0,0	83	0	0,0	0	0	0,0
26	Hotové pokrmy	391	0	0,0	362	0	0,0	362	0	0,0	309	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
27	Pokrmy rýchleho občerstvenia	26	0	0,0	23	0	0,0	24	0	0,0	16	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
28	Detická a dojčenská výživa	711	0	0,0	248	0	0,0	247	0	0,0	247	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
29	Výživové doplnky	226	1	0,4	201	0	0,0	188	0	0,0	187	0	0,0	51	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	2	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
30	Ostatné potraviny na osobitné výživové účely	85	0	0,0	50	0	0,0	19	0	0,0	19	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	2	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
31	Prídavné látky - farbivá	1	0	0,0	1	0	0,0	1	0	0,0	1	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
32	Prídavné látky - sladidlá	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
33	Prídavné látky - konzervačné látky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
34	Iné prídavné látky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
35	Arómy	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
36	Enzýmy	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
37	Kuchynská soľ	12	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
38	Obalové materiály	7	0	0,0	2	0	0,0	2	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
39	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami	124	1	0,8	47	0	0,0	46	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	15	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	15	0	0,0	0	0	0,0
40	Ostatné	20	0	0,0	7	0	0,0	7	0	0,0	8	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
	Spolu	1959	5	0,3	1170	0	0,0	1122	0	0,0	1013	0	0,0	226	0	0,0	59	0	0,0	31	0	0,0	58	0	0,0	193	0	0,0	0	0	0,0

Vysvetlivky: Pb – olovo, Cd - kadmium, Hg - ortuť, As - arzén, Cr - chróm, Al - hliník, Cu - meď, Ni - nikel, Sn - cín

Kontaminanty vo vyšetrených vzorkách - RÚVZ v SR - rok 2019

Tabuľka č. 5 - pokračovanie

P. č.	Komodita	NO3			_RP			_MT			NEL			PCB			_NZ			EKF			_HIS			_INE		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
1	Syry a bryndza zo Slovenska	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	0	0,0
2	Ostatné mliečne výrobky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
3	Vajcia a výrobky z vajec	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
4	Mäso a výrobky z mäsa, zverina a hydina	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	19	0	0,0
5	Ryby a morské živočíchy	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	23	0	0,0	2	0	0,0
6	Tuky a oleje	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	34	0	0,0
7	Polievky, bujóny a omáčky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
8	Cereálie a pekárske výrobky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	5	0	0,0
9	Ovocie a zelenina	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	4	0	0,0
10	Byliny a koreniny	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	0	0,0
11	Nealkoholické nápoje	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	5	0	0,0
12	Víno	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
13	Alkoholické nápoje (iné ako víno)	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	0	0,0	0	0	0,0	5	0	0,0
14	Zmrzlina a dezerty	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
15	Kakao, kakaové prípravky, káva, čaje (okrem 16)	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
16	Ovocné a bylinné čaje	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	2	0	0,0
17	Cukrovinky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
18	Orechy a výrobky z orechov	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	16	0	0,0
19	Lahôdkárske výrobky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	0	0,0
20	Cukrárske výrobky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0

Kontaminanty vo vyšetrených vzorkách - RÚVZ v SR - rok 2019

Tabuľka č. 5 - pokračovanie

P. č.	Komodita	NO3			_RP			_MT			NEL			PCB			_NZ			EKF			_HIS			_INE		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
21	Minerálne vody	3	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
22	Minerálne vody dojčenské	12	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	5	0	0,0
23	Praménité vody a balené pitné vody	7	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	2	0	0,0
24	Praménité vody dojčenské	75	0	0,0	6	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	23	0	0,0
25	Voda - watercoolery	86	1	1,2	4	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	39	0	0,0
26	Hotové pokrmy	10	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	18	0	0,0
27	Pokrmy rýchleho občerstvenia	2	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
28	Detická a dojčenská výživa	208	0	0,0	39	0	0,0	205	0	0,0	6	0	0,0	15	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	8	0	0,0
29	Výživové doplnky	0	0	0,0	0	0	0,0	2	0	0,0	8	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	19	1	5,3
30	Ostatné potraviny na osobitné výživové účely	0	0	0,0	0	0	0,0	3	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	36	0	0,0
31	Pridavné látky - farbivá	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
32	Pridavné látky - sladidlá	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
33	Pridavné látky - konzervačné látky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
34	Iné pridavné látky	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
35	Arómy	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
36	Enzýmy	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
37	Kuchynská soľ	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
38	Obalové materiály	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
39	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	0	0,0
40	Ostatné	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	12	0	0,0
	Spolu	403	1	0,3	49	0	0,0	210	0	0,0	14	0	0,0	16	0	0,0	0	0	0,0	1	0	0,0	23	0	0,0	258	1	0,4

Vysvetlivky: NO3 - dusičnany, _RP – rezíduá pesticídov, _MT – mykotoxíny, NEL – polyaromatické uhl'ovodíky, PCB – polychlórované bifenily, _NZ – nitrozamíny, EKF – estery kyseliny ftalovej, _HIS – histamín

Kontaminanty vo vyšetrených vzorkách - RÚVZ v SR - rok 2019

Tabuľka č. 5 - pokračovanie

P. č.	Komodita	Sb			Ba			B			NO2			Fx			CN			Mn			Se		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
1	Syry a bryndza zo Slovenska	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
2	Ostatné mliečne výrobky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
3	Vajcia a výrobky z vajec	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
4	Mäso a výrobky z mäsa, zverina a hydina	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
5	Ryby a morské živočíchy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
6	Tuky a oleje	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
7	Polievky, bujóny a omáčky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
8	Cereálie a pekárske výrobky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
9	Ovocie a zelenina	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
10	Byliny a koreniny	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
11	Nealkoholické nápoje	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
12	Víno	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
13	Alkoholické nápoje (iné ako víno)	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
14	Zmrzlina a dezerty	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
15	Kakao, kakaové prípravky, káva, čaje (okrem 16)	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
16	Ovocné a bylinné čaje	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
17	Cukrovinky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
18	Orechy a výrobky z orechov	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
19	Lahôdkarské výrobky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
20	Cukrárske výrobky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00

Kontaminanty vo vyšetrených vzorkách - RÚVZ v SR - rok 2019

Tabuľka č. 5 – pokračovanie

P. č.	Komodita	Sb			Ba			B			NO2			Fx			CN			Mn			Se		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
21	Minerálne vody	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	3	0	0,00	3	0	0,00	0	0	0,00	3	0	0,00	0	0	0,00
22	Minerálne vody dojčenské	6	0	0,00	0	0	0,00	5	0	0,00	12	0	0,00	12	0	0,00	6	0	0,00	10	0	0,00	2	0	0,00
23	Pramenité vody a balené pitné vody	3	0	0,00	0	0	0,00	3	0	0,00	7	0	0,00	6	0	0,00	3	0	0,00	7	0	0,00	0	0	0,00
24	Pramenité vody dojčenské	42	0	0,00	2	0	0,00	34	0	0,00	73	0	0,00	73	0	0,00	46	0	0,00	74	0	0,00	17	0	0,00
25	Voda - watercoolery	50	0	0,00	0	0	0,00	39	0	0,00	85	2	2,35	82	0	0,00	49	0	0,00	83	0	0,00	15	0	0,00
26	Hotové pokrmy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	10	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
27	Pokrmy rýchleho občerstvenia	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	2	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
28	Detská a dojčenská výživa	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	206	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
29	Výživové doplnky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	3	0	0,00
30	Ostatné potraviny na osobitné výživové účely	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
31	Prídavné látky - farbivá	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
32	Prídavné látky - sladidlá	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
33	Prídavné látky - konzervačné látky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
34	Iné prídavné látky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
35	Arómy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
36	Enzýmy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
37	Kuchynská soľ	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
38	Obalové materiály	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
39	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
40	Ostatné	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
	Spolu	101	0	0,00	2	0	0,00	81	0	0,00	398	2	0,50	176	0	0,00	104	0	0,00	177	0	0,00	37	0	0,00

Vysvetlivky: Sb - antimón, Ba - bárium, B - bór, NO2 - dusitany, Fx - fluoridy, CN - kyanidy, Mn - mangán, Se - selén

Kontaminanty vo vyšetrených vzorkách - RÚVZ v SR - rok 2019

Tabuľka č. 5 – pokračovanie

Uvádzajú sa len komodity, v ktorých boli parametre uvedené v tabuľke vyšetrené

P. č.	Komodita	Ag			Cr6+			CML			form			mel			PAA			diizok			1-okt		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
1	Pramenité vody dojčenské	12	0	0,0	2	0	0,0	2	0	0,0															
2	Výživové doplnky				2	0	0,0																		
3	Obalové materiály							2	0	0,0	2	0	0,0				1	0	0,0						
4	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami							12	0	0,0	39	0	0,0	4	0	0,0	14	0	0,0						

P. č.	Komodita	rozp			styr			mono_EG			di_EG			ac_ald			Bisf_A			vin_ac			odol_farb		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
1	Alkoholické nápoje													3	0	0,0	12	0	0,0				1	0	0,0

P. č.	Komodita	UV_stab			fen			red_l			iony			odpar			prch_l			senz				
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%		
1	Alkoholické nápoje (iné ako víno)															5	0	0,0	5	0	0,0			
2	Pramenité vody dojčenské															2	0	0,0	5	0	0,0			
3	Voda - watercoolery																		2	0	0,0			
4	Kuchynská soľ																		12	0	0,0			
5	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami																		5	0	0,0			

Vysvetlivky: Ag – striebro, Cr6+ - šesťmocný chróm, CML - celková migrácia látok, form – formaldehyd, mel - melamín, PAA - primárne aromatické amíny, diizok – diizokyanáty, 1-okt - 1-oktén, rozp - zvyškové rozpúšťadlá, styr – styren, mono_EG – monoetylenglykol, di_EG – dietylenglykol, ac_ald – acetaldehyd, akr_nit – akrylonitril, vin_ac – vinylacetát, kapr – kaprolaktám, adip - bis-(2-etylhexyl)adipát, Bisf_A -Bisfenol A, Bisf_F - Bisfenol F, Bisf_S - Bisfenol S, odol_farb - odolnosť pigmentov a farbív, UV_stab - prítomnosť UV stabilizátora, fen – fenoly, red_l - redukujúce látky, iony - dôkaz iónov, odpar – odparok, prch_l - prchavé látky, senz - senzorické hodnotenie

Prídavné látky, osobitné prísady v potravinách a vybrané fyzikálno-chemické parametre vo vyšetrených vzorkách- RÚVZ v SR - rok 2019

Tabuľka č. 6

P. č.	Komodita	Celkový počet vzoriek			Farbivá			Sladidlá			Chemické konzervačné látky			Iné prídavné látky			Kuchynská soľ			Kofein			Chinin		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
1	Syry a bryndza zo Slovenska	1	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	1	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
2	Ostatné mliečne výrobky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
3	Vajcia a výrobky z vajec	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
4	Mäso a výrobky z mäsa, zverina a hydina	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
5	Ryby a morské živočíchy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
6	Tuky a oleje	4	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
7	Polievky, bujóny a omáčky	2	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	2	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
8	Cereálie a pekárske výrobky	40	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	40	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
9	Ovocie a zelenina	2	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	2	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
10	Byliny a koreniny	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
11	Nealkoholické nápoje	43	0	0,00	10	0	0,00	19	0	0,00	37	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	2	0	0,00	0	0	0,00
12	Víno	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
13	Alkoholické nápoje (iné ako víno)	1	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	1	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
14	Zmrzlina a dezerty	1083	26	2,40	1082	26	2,40	2	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
15	Kakao, kakaové prípravky, káva, čaje (okrem 16)	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
16	Ovocné a bylinné čaje	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
17	Cukrovinky	7	0	0,00	7	0	0,00	1	0	0,00	1	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
18	Orechy a výrobky z orechov	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
19	Lahôdkárske výrobky	136	1	0,74	0	0	0,00	24	1	4,17	127	0	0,00	0	0	0,00	55	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
20	Cukrárske výrobky	334	5	1,50	322	4	1,24	124	1	0,81	156	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00

**Prídavné látky, osobitné prísady v potravinách a vybrané fyzikálno-chemické parametre
vo vyšetrených vzorkách- RÚVZ v SR - rok 2019**

Tabuľka č. 6 - pokračovanie

P. č.	Komodita	Celkový počet vzoriek			Farbivá			Sladidlá			Chemické konzervačné látky			Iné prídavné látky			Kuchynská soľ			Kofein			Chinín		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
21	Minerálne vody	1	0	0,00	1	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
22	Minerálne vody dojčenské	4	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
23	Pramenité vody a balené pitné vody	1	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	1	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
24	Pramenité vody dojčenské	29	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
25	Voda – watercoolery	34	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
26	Hotové pokrmy	654	5	0,76	0	0	0,00	1	0	0,00	0	0	0,00	1	0	0,00	653	5	0,77	0	0	0,00	0	0	0,00
27	Pokrmy rýchleho občerstvenia	127	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	9	0	0,00	0	0	0,00	118	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
28	Detská a dojčenská výživa	56	0	0,00	17	0	0,00	4	0	0,00	36	0	0,00	0	0	0,00	2	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
29	Výživové doplnky	119	2	1,68	72	0	0,00	63	0	0,00	51	1	1,96	18	1	5,56	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
30	Ostatné potraviny na osobitné výživové účely	54	0	0,00	36	0	0,00	40	0	0,00	32	0	0,00	8	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
31	Prídavné látky - farbivá	11	1	9,09	11	1	9,09	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
32	Prídavné látky - sladidlá	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
33	Prídavné látky - konzervačné látky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
34	Iné prídavné látky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
35	Arómy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
36	Enzýmy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
37	Kuchynská soľ	433	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	25	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
38	Obalové materiály	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
39	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
40	Ostatné	6	0	0,00	3	0	0,00	0	0	0,00	3	0	0,00	1	0	0,00	2	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
	Spolu	3182	40	1,26	1561	31	1,99	278	2	0,72	456	1	0,22	53	1	1,89	873	5	0,57	2	0	0,00	0	0	0,00

**Prídavné látky, osobitné prísady v potravinách a vybrané fyzikálno-chemické parametre
vo vyšetrených vzorkách- RÚVZ v SR - rok 2019**

Tabuľka č. 6 - pokračovanie

P. č.	Komodita	Ferokyanidy			Jodidy			Dusitany			Dusičnany			pH			CHS kyselina manganistanom			Celkový organický uhlík		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
1	Syry a bryndza zo Slovenska	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
2	Ostatné mliečne výrobky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
3	Vajcia a výrobky z vajec	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
4	Mäso a výrobky z mäsa, zverina a hydina	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
5	Ryby a morské živočíchy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
6	Tuky a oleje	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	4	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
7	Polievky, bujóny a omáčky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
8	Cereálie a pekárske výrobky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
9	Ovocie a zelenina	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
10	Byliny a koreniny	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
11	Nealkoholické nápoje	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
12	Víno	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
13	Alkoholické nápoje (iné ako víno)	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
14	Zmrzlina a dezerty	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
15	Kakao, kakaové prípravky, káva, čaje (okrem 16)	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
16	Ovocné a bylinné čaje	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
17	Cukrovinky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
18	Orechy a výrobky z orechov	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
19	Lahôdkárske výrobky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	35	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
20	Cukrárske výrobky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00

**Prídavné látky, osobitné prísady v potravinách a vybrané fyzikálno-chemické parametre
vo vyšetrených vzorkách- RÚVZ v SR - rok 2019**

Tabuľka č. 6 - pokračovanie

P. č.	Komodita	Ferokyanidy			Jodidy			Dusitany			Dusičnany			pH			CHS kyselika manganistanom			Celkový organický uhlík		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
21	Minerálne vody	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
22	Minerálne vody dojčenské	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	4	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
23	Pramenité vody a balené pitné vody	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
24	Pramenité vody dojčenské	0	0	0,00	0	0	0,00	3	0	0,00	3	0	0,00	29	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
25	Voda - watercoolery	0	0	0,00	0	0	0,00	1	0	0,00	1	0	0,00	32	0	0,00	3	0	0,00	1	0	0,00
26	Hotové pokrmy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
27	Pokrmy rýchleho občerstvenia	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
28	Detská a dojčenská výživa	0	0	0,00	0	0	0,00	14	0	0,00	14	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
29	Výživové doplnky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
30	Ostatné potraviny na osobitné výživové účely	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
31	Prídavné látky - farbivá	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
32	Prídavné látky - sladidlá	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
33	Prídavné látky - konzervačné látky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
34	Iné prídavné látky	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
35	Arómy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
36	Enzýmy	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
37	Kuchynská soľ	420	0	0,00	433	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
38	Obalové materiály	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
39	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
40	Ostatné	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	2	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00
	Spolu	420	0	0,00	433	0	0,00	18	0	0,00	18	0	0,00	106	0	0,00	3	0	0,00	1	0	0,00

Hygienická situácia v potravinárskych zariadeniach - RÚVZ v SR - rok 2019

Tabuľka č. 7

Druh zariadenia	Počet zariadení	Počet kontrol		Počet vzoriek potravín			Počet vzoriek sterov - prostredie			Počet vzoriek sterov - osobná hygiena			Počet vzoriek vody		
		ÚK	ŠZD	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%
2.01 lahôdkárska výroba	8	1	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.02 cukrárska výroba	72	21	35	53	5	9	16	3	19	4	1	25	0	0	0
2.03 výroba zmrzliny	7	3	2	12	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0
2.04 výroba nových druhov potravín	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.05 výroba potravín na výživu dojčiat a malých detí	1	11	0	21	1	5	3	0	0	0	0	0	6	1	17
2.06 výroba potravín pre osobitné výživné účely	13	4	2	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.07 výroba výživových doplnkov	52	16	20	22	1	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.08 výroba prírodných minerálnych vôd	2	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.09 výroba vôd - pramenitých a balených pitných vôd	7	6	2	5	0	0	0	0	0	0	0	0	6	0	0
2.10 výroba bylinných čajov	7	5	1	8	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
2.11 výroba hotových mrazených a chladených pokrmov	10	3	6	27	1	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.12 výroba aditívnych látok	6	5	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.14 baliareň lahôdkárskych výrobkov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.15 baliareň cukrárskych výrobkov	2	1	1	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.16 baliareň zmrzliny	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.17 baliareň nových druhov potravín	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.18 baliareň potravín na výživu dojčiat a malých detí	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.19 baliareň potravín pre osobitné výživné účely	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.20 baliareň výživových doplnkov	11	2	2	7	4	57	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.23 baliareň bylinných čajov	8	8	3	18	15	83	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.24 baliareň hotových mrazených a chladených pokrmov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.25 baliareň aditívnych látok	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.27.1 výroba plastových/kombinovaných obalov	35	10	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.27.2 výroba papierových/kartónových obalov	19	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.27.3 výroba keramiky	6	2	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.27.4 výroba skla	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.27.5 výroba PET fliaš	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.27.6 výroba predliskov	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.27.7 výroba iných obalov	14	4	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Hygienická situácia v potravinárskych zariadeniach - RÚVZ v SR - rok 2019

Tabuľka č. 7

Druh zariadenia	Počet zariadení	Počet kontrol		Počet vzoriek potravín			Počet vzoriek sterov - prostredie			Počet vzoriek sterov - osobná hygiena			Počet vzoriek vody		
		ÚK	ŠZD	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%
3.1 špecializované sklady a distribúcia potravín	445	79	69	40	3	8	0	0	0	0	0	0	1	0	0
3.3 sklady a distribúcia obalov a predmetov	92	25	8	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.1 špecializované predajne potravín	1055	213	168	105	24	23	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.3 lekárne, drogerie	2745	597	236	615	14	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0
4.5 predajne obalov a predmetov	389	166	18	46	2	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.1.1 nemocnice - kuchyne	100	100	87	186	8	4	70	1	1	8	1	13	0	0	0
5.1.2 nemocnice - výdajne stravy, čajové kuchynky	701	18	181	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.1.3 nemocnice - bufety	67	21	31	23	5	22	4	0	0	0	0	0	0	0	0
5.2.1 závodné stravovanie - kuchyne	623	341	361	609	25	4	90	13	14	23	6	26	3	0	0
5.2.2 závodné stravovanie - výdajne stravy	1278	88	333	34	1	3	19	4	21	0	0	0	3	1	33
5.2.3 závodné stravovanie - bufety	246	61	70	29	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.3.1 domovy sociálnej starostlivosti - kuchyne	560	437	467	431	13	3	147	10	7	59	5	8	6	2	33
5.3.2 domovy sociálnej starostlivosti - výdajne stravy	561	78	235	9	1	11	10	0	0	0	0	0	0	0	0
5.3.3 domovy sociálnej starostlivosti - bufety pre uzavretú skupinu	19	1	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.4.1 rehabilitačné zariadenia - kuchyne	66	32	34	61	4	7	42	14	33	6	1	17	1	0	0
5.4.2 rehabilitačné zariadenia - výdajne stravy	18	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.4.3 rehabilitačné zariadenia - bufety	14	4	5	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.6 zariadenia s prípravou jedál (reštaurácie, pizzérie...)	9722	4012	4899	4553	316	7	590	136	23	197	50	25	42	11	26
5.7 zariadenia bez prípravy jedál (hostince, bary, kaviarne)	15579	1114	3486	851	73	9	151	20	13	45	15	33	25	12	48
5.8 predaj občerstvenia (rýchle obč., bufety, sezónne zariadenia)	5702	1233	2282	1698	200	12	68	7	10	24	11	46	9	1	11
5.9 krátkodobý stánkový predaj - občerstvenie (hromadné akcie)	5122	665	1813	138	6	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6 Výroba a predaj zmrzliny (stánky)	1253	1056	403	1876	251	13	416	64	15	109	16	15	22	1	5
1 Primárna výroba	4	3	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.13 výroba ostatných výrobkov	3200	48	392	142	6	4	13	0	0	3	0	0	24	4	17
2.26 baliareň ostatných výrobkov	189	1	32	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2 ostatné prevádzkárne (ostatné sklady)	1949	25	195	17	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
4.2 ostatné potravinárske predajne	19966	853	2080	1262	15	1	18	5	28	2	1	50	13	8	62
4.4 novinové stánky	1455	1	88	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.6 krátkodobý stánkový predaj - potraviny (hromadné akcie)	807	6	131	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Súčet	74218	11385	18195	12932	994	304	1661	277	184	480	107	258	163	41	252

Hygienická situácia v potravinárskych zariadeniach - SR podľa krajov - rok 2019

Tabuľka č. 7a

P.č.	Kraje	Počet zariadení	Počet kontrol		Počet vzoriek potravín			Počet vzoriek sterov - prostredie			Počet vzoriek sterov - osobná hygiena			Počet vzoriek vody		
			ÚK	ŠZD	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%
1.	Banskobystrický	8 819	1 741	2 258	1 563	103	7,0	68	15	22,0	17	3	18,0	0	0	0,0
2.	Bratislavský	9 347	978	1 402	1 014	84	8,0	4	0	0,0	1	0	0,0	1	0	0,0
3.	Košický	8 322	1 514	2 990	1 804	136	7,5	138	14	10,1	31	3	9,7	27	14	51,9
4.	Nitriansky	9 243	2 110	3 803	1 916	136	7,1	218	12	0,0	37	3	8,1	39	7	17,9
5.	Prešovský	10 732	1 549	2 344	1 876	156	8,0	849	167	20,0	350	92	26,0	41	7	17,0
6.	Trenčiansky	8 416	937	1 530	1 648	140	8,0	364	46	13,0	37	1	3,0	36	9	25,0
7.	Trnavský	7 558	1 073	1 567	1 628	148	9,09	13	0	0,0	10	0	0,0	2	1	50,0
8.	Žilinský	10 899	1 546	2 438	1 409	104	7,0	39	26	67,0	4	4	100,0	17	3	18,0
9.	S p o l u	73 336	11 448	18 332	12 858	1 007	7,83	1 693	280	16,54	487	106	21,77	163	41	25,15

Prehľad vykonaných auditov v potravinárskych prevádzkach - RÚVZ v SR - rok 2019

Tabuľka č. 8

Druh zariadenia	Počet vykonaných auditov	Počet auditov s nezhodami	Počet zistených nezhôd
Výroba zmrzliny	1	1	4
Výroba potravín na výživu dojčiat a malých detí	1	0	0
Výroba potravín pre osobitné výživové účely	1	0	0
Výroba výživových doplnkov	3	1	9
Výroba papierových/kartónových obalov	1	0	0
Nemocnice - výdajne stravy, čajové kuchynky	1	0	0
Závodné stravovanie - kuchyne	5	4	13
Domovy sociálnej starostlivosti - kuchyne	13	3	12
Zariadenia s prípravou jedál (reštaurácie, pizzérie...)	51	30	89
Zariadenia bez prípravy jedál (hostince, bary, kaviarne)	1	0	0
Predaj občerstvenia (rýchle občerstvenie, bufety, sezónne zariadenia)	1	1	5
Výroba a predaj zmrzliny (stánky)	5	1	1
Spolu	84	41	133

**SPRÁVA Z VÝKONU ŠTÁTNEHO ZDRAVOTNÉHO DOZORU
A DOHLADU NA OCHRANU SPOTREBITEĽA
NAD KOZMETICKÝMI VÝROBKAMI**

Výkon štátneho zdravotného dozoru nad kozmetickými výrobkami (ŠZD) bol v roku 2019 vykonávaný v zmysle ustanovení zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (zákon 355/2007), nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 1223/2009 o kozmetických výrobkoch (nariadenie (ES) č. 1223/2009), nariadenia Komisie č. 655/2013, ktorým sa stanovujú spoločné kritériá na odôvodnenie tvrdení používaných v súvislosti s kozmetickými výrobkami (nariadenie (EÚ) č. 655/2013), nariadenia vlády SR č. 404/2007 Z. z. o všeobecnej bezpečnosti výrobkov, nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 765/2008, ktorým sa stanovujú požiadavky akreditácie a dohľadu nad trhom v súvislosti s uvádzaním výrobkov na trh a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 339/93 (nariadenie (ES) č. 765/2008). Okrem toho bol vykonávaný aj dohľad na ochranu spotrebiteľa (dohľad) podľa zákona 250/2007 Z.z o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov a zákona č. 102/2014 Z. z. o ochrane spotrebiteľa pri predaji tovaru alebo poskytovaní služieb na základe zmluvy uzavretej na diaľku alebo zmluvy uzavretej mimo prevádzkových priestorov predávajúceho (zákon 102/2014 Z. z.). Dozor a dohľad bol zabezpečovaný 2 zamestnancami Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky (ÚVZ SR) a zamestnancami regionálnych úradov verejného zdravotníctva v Slovenskej republike (RÚVZ), ktorí vykonávali dozor a dohľad kumulovane s inými činnosťami v závislosti od ich náplne práce, čo bolo v prepočte na FTE (ekvivalent jedného zamestnanca na plný úväzok) 11,3 zamestnancov a v rámci laboratórií 7, 27 zamestnancov, čo je spolu 20,57 zamestnancov. Pri výkone dozoru sa všetky RÚVZ riadili usmerneniami hlavného hygienika Slovenskej republiky, a to:

- OHVBPKV/2/2/2019/Ko,
- OHVBPKV/2/96260/2019/Ko,
- OHVBPKV/2/96323/2019/Ko,
- OHVBPKV/2/134474/2019/Ko.

Výkon ŠZD bol v roku 2019 vypracovaný v súlade s pracovným plánom, ktorý bol prijatý členskými štátmi na pracovnej skupine PEMSAC pri Európskej komisii na roky 2018-2019 a bol zameraný na proaktívne inšpekcie

- kontrolu zloženia a povinného označenia kozmetických výrobkov,
- kontrolu tvrdení uvedených na obale a v reklame kozmetických výrobkov,
- kontrolu dodržiavania povinností fyzických a právnických osôb,
- kontrolu dodržiavania zákazu testovania kozmetických výrobkov na zvieratách a dovozu kozmetických výrobkov testovaných na zvieratách pri dovoze výrobkov z tretích krajín,
- kontrolu plnenia opatrení,

reaktívne inšpekcie

- kontrolu výskytu nebezpečných kozmetických výrobkov na trhu Slovenskej republiky, hlásených v rýchlom výstražnom systéme pre spotrebiteľské výrobky RAPEX,
- podnety
- žiadosti o spoluprácu kontrolných orgánov členských štátov Európskej únie,
- kontrolu dodržiavania povinností fyzických a právnických osôb pri predaji kozmetických výrobkov na diaľku,

posudkovú činnosť a iné súvisiace činnosti.

KONTROLA OZNAČENIA A ZLOŽENIA KOZMETICKÝCH VÝROBKOV

Kontrola kozmetických výrobkov pozostávala z cieľných sledovaní, v rámci ktorých sa odoberali vzorky výrobkov a následne analyzovali v špecializovaných laboratóriách RÚVZ Bratislava hl. mesto so sídlom v Bratislave, RÚVZ Žilina so sídlom v Žiline, RÚVZ Poprad so sídlom v Poprade. Kontrolovali sa výrobky pre deti a dospelých, vyrábané v Slovenskej republike, distribuované z ostatných štátov Európskej únie (EÚ) a výrobky dovezené z krajín mimo územia EÚ (tretie krajiny). Vzorky na analýzu do laboratórií boli odoberané v skladoch výrobcov, dovozcov, distribútorov, v predajnej sieti, vrátane lekární a v sektore služieb. Celkovo bolo v rámci SZD kontrolovaných 812 výrobkov, z nich 761 bolo označených a 409 bolo testovaných v laboratóriách. Vzorky výrobkov boli v závislosti od cieľného sledovania analyzované na obsah vybraných látok (zakázaných, regulovaných a neregulovaných), 288 vzoriek na mikrobiologickú čistotu a 131 výrobkov aj na úroveň konzervácie. Z celkového počtu 812 výrobkov, 25 výrobkov nevyhovelo požiadavkám nariadenia (ES) č. 1223/2009, z toho 6 v označení, 17 v tvrdeniach, 2 v zložení.

Výsledky kontroly vzoriek sú uvedené v nasledovnej tabuľke.

kozmetické výrobky	počet vzoriek výrobkov					napodobneniny potravín
	kontrolovaný znak					
	spolu	označenie	zloženie	mikrobiologická čistota/úroveň konzervácie	pravdivosť tvrdení	
skontrolované	812	761	409	288/131	194	0
nevyhovelo	25	6	2	0	17	0

Okrem toho boli v rámci reakcie na hlásenie zo systému RAPEX nájdené na trhu v Slovenskej republike 2 druhy výrobkov (maskary a gély na vlasy - 39 výrobkov), ktoré obsahovali nepovolené farbivá. Výrobky boli stiahnuté z trhu.

Porovnanie výsledkov kontroly podľa rokov

rok	označenie		zloženie		mikrobiologická čistota		pravdivosť tvrdení	
	počet kontrolovaných vzoriek	zistený nesúlad	počet kontrolovaných vzoriek	zistený nesúlad	počet kontrolovaných vzoriek	zistený nesúlad	počet kontrolovaných vzoriek	zistený nesúlad
2014	1 101	28	435	6	195	3	63	16
2015	995	20	494	2	253	0	154	19
2016	837	55	383	3	215	1	202	5
2017	872	48	400	6	261	3	176	19
2018	1 014	11	391	8	246	0	205	30
2019	761	6	409	2	288	0	194	17

OZNAČOVANIE

Na vnútornom a vonkajšom obale kozmetických výrobkov musia byť nezmazateľným, ľahko čitateľným a viditeľným písmom uvedené povinné údaje, a to: meno a obchodné meno zodpovednej osoby, v prípade výrobkov dovezených z tretích krajín krajina pôvodu, nominálny obsah, dátum minimálnej trvanlivosti, bezpečnostné upozornenia, šarža, funkcia výrobku, zoznam zložiek. Zároveň platí, že minimálne nominálny obsah, dátum minimálnej trvanlivosti, funkcia a bezpečnostné upozornenia, v prípade potreby aj návodna použitímusia byť v slovenskom jazyku. V rámci kontroly povinného označenia sa skontrolovalo 812 výrobkov. Z uvedeného množstva 6 výrobkov nespĺňalo požiadavky čl. 19 nariadenia (ES) č. 1223/2009 – v jednom prípade obale nebolo uvedené meno a adresa zodpovednej osoby, v 1 prípade nebola na výrobku uvedená funkcia a v jednom prípade 1 prípade bol zoznam zložiek označený nečitateľným spôsobom. Zistili sa nedostatky v označovaní výrobkov povinnými údajmi v slovenskom jazyku – v troch prípadoch nebola uvedená funkcia. Okrem toho sa zistil predaj výrobkov po dátume minimálnej trvanlivosti.

ZAKÁZANÉ LÁTKY

Tieto látky sa do kozmetických výrobkov nesmú pridávať a v nariadení (ES) č. 1223/2009 sú uvedené v prílohe II. Dôvodom ich zákazu sú ich nepriaznivé účinky na organizmus, najmä ich karcinogénne, mutagénne účinky alebo účinky negatívne ovplyvňujúce reprodukciu. Nariadenie (ES) č. 1223/2009 však povoľuje prítomnosť ich stopového množstva s podmienkou, že sa jeho prítomnosti v procese výroby nie je možné technologicky vyhnúť a konečný kozmetický výrobok je bezpečný za bežných alebo racionálne predvídateľných podmienok použitia. V rámci zakázaných látok sa sledovali:

- **hormóny** (*estrodol; estriol; progesteron; glucocorticoides*) a **hydrochinón** (*Hydroquinone*) vo výrobkoch, ktoré deklarujú protizápalové účinky (na psoriázu, akné, dermatitídu), na bielenie kože a proti starnutiu,
- **ťažké kovy** (*Ni; Pb; Cd; Cr^{VI+}*) vo výrobkoch dekoratívnej kozmetiky pre deti,
- **farbivá** (*o-aminopfenol, o-,m-fenyléndiamín*) vo výrobkoch na farbenie vlasov a mihalnic,
- **ftaláty** (*1,2-benzenedicarboxylic acid; dipentylester, branched and linear [1]; n-pentyl-isopentylphthalate [2]; di-n-pentyl phthalate [3]; diisopentylphthalate [4]; benzyl butyl phthalate; diethylhexyl 2,6-phthalate; bis(2-methoxyethyl) phthalate; dibutyl phthalate; diisobutyl phthalate*) v lakoch na nechty,
- **konzervačné látky** (*isopropylparaben, isobutylparaben, phenylparaben, benzylparaben, pentylparaben*) v čistiacich výrobkoch pre deti a dospelých, krémoch a balzamoch pre dospelých,
- **formaldehyd** (*formaldehyde*) v lakoch na nechty,
- **akrylamid** (*acrylamid*) v riasenkách, rúžoch a balzamoch na pery,
- **dietylenglykol** (*DEG*) v zubných pastách,
- **UV filtre – PABA** v krémoch na pleť.

Vyhodnotenie cieľného sledovania – zakázané látky

Na zakázané látky bolo skontrolovaných 330 vzoriek výrobkov. Všetky výrobky vyhovelí požiadavkám právneho predpisu. Výsledky jednotlivých cieľných sledovaní sú uvedené v nasledovnej tabuľke.

cieľné sledovanie	počet vzoriek			
	analyzované spolu	nevyhovujúce		
		spolu	mikrobiológia	zloženie
Hormóny + hydrochinón	20			
ťažké kovy	80	1		1

farbivána vlasy a mihalnice	13			
ftaláty	10	1		1
konzervačné látky - parabény	119			
UV filter PABA	13			
akrylamid	30			
dietylenglykol	33			
formaldehyd	12			
zakázané látky spolu	330	2		2

Hormóny a hydrochinón

sa sledovali vo výrobkoch pre ženy, určené proti starnutiu pokožky a označené tiež ako anti-age, deklarujúcich protizápalové účinky a na bielenie pokožky. Na stanovenie hormónov a hydrochinónu bolo celkovo odobratých 20 vzoriek. Žiadna analyzovaná vzorka neobsahovala zakázané látky.

Ťažké kovy

sa najčastejšie vyskytujú v dekoratívnej kozmetike z dôvodu ich prirodzeného znečistenia surovín. Výrobca pri výrobe takýchto výrobkov musí toto znečistenie brať do úvahy, pretože sa mu pri výrobe nedá vyhnúť a pri hodnotení bezpečnosti zároveň predvídať správanie sa spotrebiteľa. V cieľnom sledovaní bolo na analýzu spolu odobratých 80 vzoriek výrobkov, z toho 20 výrobkov pre deti a 60 pre dospelých. Boli to rôzne súpravy, ktoré obsahovali rúže a lesky a balzamy na pery, očné tiene, púdre, podklady, krycie krémy a fixatéry. Jeden výrobok nevyhovoval právnym predpisom pre vysoký obsah olova a následne bol hlásený do rýchleho výstražného systému RAPEX. Výsledky analýz sú uvedené v tabuľke.

druh výrobkov	počet analyzovaných vzoriek	počet nevyhovujúcich vzoriek				
		Cr ⁶⁺	Ni	Cd	Pb	spolu
výrobky pre deti	20					
výrobky pre dospelých	60				1	1
spolu	80				1	1

Farbivá na vlasy a mihalnice

sa pridávajú do oxidačných a neoxidačných farieb na vlasy a mihalnice. Výrobcovia môžu do týchto výrobkov používať len tie farbivá a za takých podmienok, ako je uvedené v právnom predpise. Od roku 2003 pristúpila EK k ich regulácii. Spolu s členskými štátmi prijala stratégiu, podľa ktorej sa tie farbivá, ktoré nesplnia kritéria na bezpečnosť, alebo na ktoré výrobcovia do určeného dátumu nepredložia požadované bezpečnostné údaje, zaradia do prílohy II - medzi zakázané látky a tie farbivá, ktoré možno používať za určitých podmienok, budú zaradené po prílohy III nariadenia (ES) č. 1223/2009 o kozmetických výrobkoch. Prehodnocovanie bezpečnosti zatiaľ ešte nie je úplne dokončené, a očakáva sa v blízkej budúcnosti. Prítomnosť zakázaných látok sa sledovala v 13 vzorkách farieb na vlasy a farieb na mihalnice. Žiadna vzorka neobsahovala zakázané farbivo. Okrem toho boli v rámci reakcie na hlásenie zo systému RAPEX nájdené na trhu v Slovenskej republike 2 druhy výrobkov (maskary a gély na vlasy - 39 výrobkov), ktoré obsahovali nepovolené farbivá. Výrobky boli stiahnuté z trhu.

Ftaláty

sú estery kyseliny 1,2-benzéndikarboxylovej (ftalovej). Majú široké využitie a najčastejšie sa používajú ako plastifikátory a sú súčasťou mnohých obalov. Vzhľadom na to, že ftaláty nie sú v týchto výrobkoch chemicky viazané, dochádza k ich neustálemu uvoľňovaniu do vzduchu, difúziou do tekutín a potravín, kozmetiky, hračiek a iných, čo vedie k expozícii prostredníctvom jedenia a pitia, prenosu kožou alebo vdýchnutím. Existuje podozrenie, že

niektoré druhy ftalátov, majú karcinogénny a estrogénny účinok, preto je ich použitie najmä do hračiek a kozmetických výrobkov obmedzené. V cielenom sledovaní sa okrem zakázaných druhov ftalátov sledoval aj obsah dietylftalátu, ktorý v kozmetickej legislatíve nie je regulovaný. Používa sa ako denaturačná látka, filmotvorná látka, rozpúšťadlo, zmäkčovadlo alebo látka na zlepšenie kondície vlasov. Na analýzu bolo odobratých 10 vzoriek výrobkov pre dospelých – laky na nechty. Jedna vzorka nevyhovela požiadavkám právneho predpisu – prekročila povolené stopové množstvo diethylhexyl ftalátu. Predpokladá sa, že daný ftalát sa do výrobku dostal prenosom zo štetca, ktorý je súčasťou vrchnáku.

Konzervačné látky

slúžia na konzerváciu kozmetického výrobku a sú regulované v prílohe V nariadenia (ES) č. 1223/2009. Parabény sú regulované v položke 12 pod označením soli a estery kyseliny 4-hydroxybenzoovej, s maximálnou koncentráciou 0,4 % v prípade jednotlivých esterov a 0,8 % v prípade zmesí esterov. Európska komisia na podnet Dánska prehodnotila ich bezpečnosť so záverom, že izopropylparaben, izobutylparaben, fenylparaben, benzylparaben a pentylparaben nie sú v kozmetických výrobkoch bezpečné pre ich možný vplyv na endokrinný systém. Z uvedených dôvodov bolo od 29. 5. 2015 zakázané sprístupňovať na trhu EÚ kozmetické výrobky s obsahom daných konzervačných látok. V rámci kontroly regulovaných látok sa zisťovalo dodržiavanie zákazu uvedených druhov parabénov. Skontrolovalo sa 119 vzoriek výrobkov. Žiaden výrobok neobsahoval zakázané parabény.

Akrylamid

Je zakázaný používať do kozmetických výrobkov z dôvodu, že je karcinogén kategórie 1B. Do kozmetických výrobkov sa môže dostať z polyakrylamidov – polymérov, ktoré sú vytvorené na základe polymerizácie z monoméru akrylamidu, obsahujú však malé množstvá nezreagovaného akrylamidu. Polyakrylamidy sa v kozmetických výrobkoch používajú ako stabilizátory, penotvorné činidlá, spojivá, filmotvorné látky, antistatické činidlá a vlasové fixátory. Celoživotné používanie kozmetických výrobkov obsahujúcich polyakrylamid môže predstavovať neprijateľné vysoké riziko rakoviny v dôsledku reziduálneho akrylamidu. Aby používanie kozmetiky obsahujúcej polyakrylamid nepredstavovalo významné riziko vzniku rakoviny, teoretický obsah reziduálneho akrylamidu (vypočítaný z množstva polyakrylamidu pridaného do výrobku a obsahu akrylamidu v použitom polyakrylamide) by mal byť <0,1 ppm v prípade výrobkov na starostlivosť o telo a <0,5 ppm v iných kozmetických výrobkoch. V rámci cieleného sledovania bolo skontrolovaných 30 výrobkov, z toho 10 pre detia 20 dospelých, a to vodeodolné riasenky, rúže a balzamy na pery. V žiadnom výrobku nebol zistený obsah akrylamidu nad stanovený limit.

PABA

je zakázaná do kozmetických výrobkov ako UV filter. V rámci cieleného sledovania sa v 13 vzorkách skontroloval aj dodržiavanie tohto zákazu. V žiadnej vzorke sa jeho prítomnosť nezistila.

Dietylénglykol (DEG)

Je zakázaný používať do kozmetických výrobkov, ale stopové množstvo 0,1% podľa Vedeckého výboru pre bezpečnosť spotrebiteľov nepredstavuje pre spotrebiteľov žiadne riziko. V rámci kontroly zubných pást sa v 33 vzorkách kontrolovala aj prítomnosť DEG. V žiadnej vzorke nebol zistený jej nadlimitný obsah.

REGULOVANÉ LÁTKY

Tieto látky môžu byť použité v kozmetických výrobkoch iba vtedy, ak spĺňajú požiadavky uvedené v prílohách č. III, IV, V a VI nariadenia (ES) č. 1223/2009, a to oblasť aplikácie alebo použitia, najvyššie prípustnú koncentráciu a iné podmienky použitia. Na účely cieleného sledovania boli vybrané látky, ktoré predstavujú riziko pre zdravie ľudí, a to

z dôvodu legislatívnej zmeny podmienok ich použitia a na základe zistení nedostatkov v rámci výkonu ŠZD v predchádzajúcom období. V rámci regulovaných látok sa sledovali:

- **konzervačné látky** (*p-chloro-m-cresol; chlorxylenol; benzalkonium chloride, bromide, saccharinate+, benzetonium chloride; triclosan; chlorbutanol; salicylic acid a jej soli+ (Ca, Mg, Mea, K, Na, Teasalicylate); methylparaben, ethylparaben, propylparaben, butylparaben a ich soli a estery; benzoic acid and sodium benzoate; phenoxyethanol; 1-phenoxypropan-2-ol; propionic acid, methylchloroisothiazolinone (a) methylisothiazolinone*) v čistiacich výrobkoch pre deti a dospelých,
- **ultrafialové filtre** (*PABA; benzophenone-3; butyl methoxydibenzoylmethane; octyl methoxycinnamate; octyl salicylate; octyl dimethyl paba; benzophenone-5; octocrylene; 4-methylbenzylidene camphor; phenylbenzimidazole sulfonic acid*) vo výrobkoch predospelých,
- **fluór** (*fluorine*) a **peroxid vodíka** (*hydroxid peroxide*) vo výrobkoch na hygienu ústnej dutiny pre deti a dospelých,
- **vonné látky** (*eugenol; isoeugenol; coumarin; benzyl alcohol; benzyl benzoate; cinnamyl alcohol; cinnamal; benzyl salicylate; benzyl cinnamate; amyl cinnamal; hexyl cinnamal; geraniol; linalool; citronellol; citral; methyl 2-octynoate; amylcinnamyl alcohol; cinnamyl alcohol; anise alcohol; d-Limonene*) vo výrobkoch vonnej kozmetiky,
- **farbivá** (*p-phenylenediamine; o-, m-, p-aminophenol; 2-methylresorcinol; hydroquinone; resorcinol; 4-amino-3-nitrofenol; 4-amino-2-methylfenol; 4-amino-3-methylfenol; toluene-2,5-diamine sulphate*) vo výrobkoch na farbenie vlasov a mihalníc,
- **formaldehyd** (*formaldehyde*) vo výrobkoch nanechty.

Vyhodnotenie cielených sledovaní – regulované látky

Na regulované látky bolo v laboratóriách celkovo analyzovaných 280 vzoriek rôznych výrobkov a požiadavkám legislatívy vyhoveľ všetky vzorky

Výsledky jednotlivých cielených sledovaní sú uvedené v nasledovnej tabuľke.

cielené sledovanie	počet vzoriek	
	analyzované	nevyhovujúce
	spolu	zloženie
konzervačné látky	152	0
UV filtre	13	0
vonné látky	36	0
fluór a peroxid vodíka	46	0
farbivá vo farbách na vlasy a mihalnice	18	0
Farbivá na pokožku	15	0
spolu	280	0

Konzervačné látky

sa pridávajú do kozmetických výrobkov výlučne alebo najmä na účely inhibície vývoja mikroorganizmov vo výrobku. Na konzerváciu možno použiť iba tie látky, ktoré sú uvedené v prílohe V nariadenia (ES) č. 1223/2009.

Na cielené sledovanie bolo spolu skontrolovaných 152 výrobkov, z toho 126 výrobkov pre dospelých – výrobky s obsahom Q10, výrobky na hydratáciu a masáž pokožky s obsahom UV, výrobky s obsahom vitamínov A,C,E, výrobky na čistenie a odlíčenie pokožky. Z výrobkov pre deti sa na prítomnosť konzervačných látok analyzovalo 26 vzoriek – boli to rôzne šampóny, výrobky do kúpeľa, tekuté mydlá a krémy, mlieka a balzamy. Všetky výrobky spĺňali požiadavky nariadenia (ES) č. 1223/2009.

Ultrafialové filtre (UV)

sa do kozmetických výrobkov pridávajú za účelom ochrany pokožky pred škodlivými účinkami slnečného žiarenia, ale i na ochranu samotného výrobku pred UV žiarením. Do kozmetických výrobkov možno použiť len tie ultrafialové filtre a za podmienok, ktoré sú uvedené v prílohe V nariadenia (ES) č. 1223/2009. Na účely cieľného sledovania bolo analyzovaných 13 vzoriek výrobkov pre dospelých – rôzne krémy na pleť. Všetky výrobky spĺňali požiadavky nariadenia (ES) č. 1223/2009.

Vonné látky

sa do kozmetických výrobkov pridávajú za účelom obohatenia výrobku, pokožky alebo odstránenia nevhodných pachov. V zozname zložiek sa vonné látky nevymenovávajú jednotlivo, ale sa uvádzajú iba skupinovým názvom „parfum“ alebo „aroma“. Výnimku tvoria potenciálne alergény, uvedené v prílohe III nariadenia (ES) č. 1223/2009 pod referenčnými číslami 67 až 92. Tieto látky okrem toho, že sú na obale výrobku označené skupinovým názvom, musia sa uviesť aj v zozname zložiek v prípade, že presahujú koncentráciu 0,01% vo výrobkoch, ktoré sa po aplikácii oplachujú a 0,001% vo výrobkoch, ktoré ostávajú na pokožke dlhší čas. Uvedením týchto látok v zozname zložiek má veľký význam pre skupinu spotrebiteľov, ktorí sú precitlivení na dané látky. Celkovo bolo analyzovaných 36 vzoriek pre dospelých. Všetky analyzované výrobky spĺňali požiadavky nariadenia (ES) č. 1223/2009.

Farbivá

sa pridávajú do oxidačných a neoxidačných farieb na vlasy a mihalnice. Dňa 11. 7. 2013 nadobudlo účinnosť nariadenie ES 1223/2009, ktoré zaviedlo definíciu výrobkov na vlasy. Podľa predpisu sú vlasy ochlpenie hlavy okrem mihalnic a následne platí, že ak je farbivo v právnom predpise určené do výrobkov na vlasy, nesmie sa bez povolenia používať do výrobkov, ktoré sú určené na mihalnice. Na účely kontroly používania regulovaných farbív a označenia sa odobralo 18 vzoriek - oxidačné farby na vlasy a mihalnice. V žiadnej testovanej vzorke sa nezistilo nedodržanie najvyššie prístupných limitov.

Fluóra peroxid vodíka

sú vo výrobkoch na starostlivosť o zuby limitované v prílohe III nariadenia (ES) č. 1223/2009. Limit pre fluór sa týka jeho najvyššie prípustnej koncentrácie a u zubných pást i uvedenie povinných bezpečnostných údajov na obale výrobku. Na zabezpečenie vyššieho stupňa ochrany spotrebiteľov a to z dôvodu prevencie vzniku fluorózy zubov u detí sa vyžaduje v označení zubných pást s obsahom fluóru od 0,1 – 0,15% uvádzať upozornenie, že deti si pri použití danej zubnej pasty musia čistiť zuby pod dohľadom dospelšej osoby a na čistenie zubov použiť množstvo pasty vo veľkosti zrna hrachu. Uvedená informácia nemusí byť uvedená len na zubných pastách, ktoré sú určené len pre dospelých. Peroxid vodíka alebo látky z ktorých sa peroxid vodíka uvoľňuje sa môžu použiť do zubných pást v najvyššie prípustnej koncentrácii 0,1 %. Na účely chemického bielenia zubov môže byť použitý vo vyššej koncentrácii 0,1 – 6,0 %, tieto výrobky však nesmú byť prístupné spotrebiteľovi. Prvú aplikáciu pri bielení zubov môžu vykonať len zubní lekári po zhodnotení zdravotného stavu zubov a ústnej dutiny a zvyšnú časť bieliaceho výrobku dajú danej osobe na dokončenie cyklu bielenia v domácom prostredí. Na kontrolu sledovaných látok odobrali RÚVZ spolu 46 výrobkov, z toho 30 vzoriek výrobkov pre deti a 26 vzoriek zubných pást pre dospelých. Všetky výrobky vyhoveli požiadavkám nariadenia (ES) č. 1223/2009.

KONTROLA TVRDENÍ

V zmysle nariadenia (ES) č. 1223/2009 a vykonávacieho nariadenia (EÚ) č. 655/2013 musí výrobca v označení výrobku a jeho prezentácii uviesť len také tvrdenia o vlastnostiach zložiek alebo výrobku, ktoré sú pravdivé a ktoré neuvedú spotrebiteľa do omylu.

Vyhodnotenie cieľných sledovaní – pravdivosť tvrdení

V rámci cieľeného sledovania bolo skontrolovaných 194 kozmetických výrobkov. U všetkých výrobkoch sa kontrolovalo, či:

- neuvádzajú tvrdenia, že boli schválené alebo povolené príslušným orgánom v EÚ, neuvádzajú značku zhody CE alebo neobsahujú tvrdenia, ktoré im pripisujú osobitný prínos, pričom tento prínos predstavuje iba súlad s minimálnymi legislatívnymi požiadavkami,
- tvrdenia o zložkách a výrobkoch sú pravdivé a podložené primeranými dôkazmi,
- tvrdenia sú objektívne a neočierňujú konkurenciu,
- sú pre priemerného spotrebiteľa jasné a zrozumiteľné a či mu umožňujú kvalifikovane sa rozhodnúť.

Na pravdivosť tvrdení bolo z celkového množstva výrobkov posúdených

- 21 výrobkov na obsah deklarovaného koenzýmu Q10 (*ubiquinone*),
- 20 výrobkov na obsah deklarovaných vitamínov A, C a E,
- 13 výrobkov na deklarovanú hodnotu pH,
- 27 výrobkov na tvrdenie „bez“ obsahu parabénov,
- 18 výrobkov na tvrdenie „bez“ konzervačných látok,
- 2 výrobky na tvrdenie „bez“ alergénov,
- 1 výrobok na tvrdenie o obsahu fluóru v zubej paste
- 9 výrobkov na iné tvrdenia
- 27 výrobkov na zdravotné tvrdenia uvedené v prezentácii výrobkov v tlačенých médiách,
- 56 výrobkov na zdravotné tvrdenia uvedené v prezentácii výrobkov na internete.

Nezhody sa zistili 17 prípadoch s predstavovali nasledovné porušenia:

- deklaráciu nepovolených zdravotných tvrdení - 15 výrobkov,
- deklaráciu nepravdivých tvrdení o zložke - 1 výrobok
- deklaráciu nepravdivých tvrdení o pH výrobku - 2 výrobky
- deklaráciu nepravdivých tvrdení o obsahu zložky - 1 výrobok.

MIKROBIOLOGICKÁ ČISTOTA

V rámci kontroly mikrobiologickej čistoty bolo skontrolovaných 288 vzoriek a 131 vzoriek aj na úroveň konzervácie. Všetky vzorky vyhoveli štandardu na mikrobiologickú čistotu a úroveň konzervácie.

PODNETY

V roku 2019 zaznamenali orgány na ochranu zdravia 57 podnetov, z toho 30 na nedodržanie ustanovení zákona č. 355/2007 Z. z. 6 podnetov na nedodržanie ustanovení zákona č. 250/2007 Z. z. a 21 podnetov na nedodržanie ustanovení zákona č. 102/2014 Z. z. Podnety sa týkali najmä podozrenia na:

- na nežiaduce účinky z používania kozmetických výrobkov - 4
- nanevyhovujúce povinné označenie výrobkov - 13
- zavádzajúce označenie tvrdení na obale a prezentácii výrobkov - 5 podnetov,
- na podozrenie, že ide o falzifikáty - 9 podnetov,
- na nekalé obchodné praktiky pri predaji cez internet - 1 podnet,
- na nedodržanie ustanovení zákona č. 102/2014 Z. z. pri predaji tovaru cez internet - 12 podnetov.

Podnety boli odstúpené na vybavenie na miestne príslušné regionálne úrady verejného zdravotníctva a podozrenia na predaj falzifikátov na Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky.

KONTROLA DODRŽIAVANIA POVINNOSTÍ FYZICKÝCH A PRÁVNICKÝCH OSÔB

V roku 2019 vykonali orgány verejného zdravotníctva kontrolu 2 587 fyzických osôb - podnikateľov a právnických osôb za účelom zistenia dodržiavania ustanovení zákona č. 355/2007 Z. z. v oblasti posudkovej činnosti, odbornej spôsobilosti pri výkone epidemiologicky závažnej činnosti, ustanovení nariadenia 1223/2009 pri výrobe a uvedení kozmetických výrobkov na trh (správna výrobná prax, informačná zložka výrobku, podmienky predaja a skladovania výrobkov), dodržiavanie ustanovení zákona 250/2007 Z. z. a zákona 102/2014 Z. z. Prehľad výkonov je uvedený v nasledovných tabuľkách.

výkon ŠZD a dohľadu	výrobcovia a baliarne	dovozcovia	distribútori a predajcovia	sektor služieb	spolu
Počet fyzických osôb- podnikateľov a právnických osôb podliehajúcich ŠZD a dohľadu	135	81	10 928	15 217	26 361
počet fyzických osôb-podnikateľov a právnických osôb, u ktorých bol vykonaný ŠZD a dohľad	44	6	1 188	1 349	2 587
počet vykonaných inšpekcií spolu	41	36	10 780	3 139	13 966
počet inšpekcií vykonaných ako reakcia na RAPEX	0	29	10248	2 892	13 169
počet ostatných inšpekcií	41	7	532	247	827
počet inšpekcií na dodržiavanie zásad správnej výrobnéj praxe	21				21
počet inšpekcií informačnej zložky o výrobku	34	6			40

sankcie	počet
pokuty uložené RÚVZ podľa zákona č. 355/2007 Z.z.	5/1750 Eur
pokuty uložené RÚVZ podľa zákona č.250/2007 Z.z.	1/150 eur
pokuty uložené RÚVZ podľa zákona č. 102/2014 Z.z.	2/600Eur
opatrenia vydané RÚVZ podľa zákona č. 355/2007 Z.z.	13
opatrenia vydané RÚVZ podľa zákona č.250/2007 Z.z.	1
opatrenia vydané RÚVZ podľa zákona č. 102/2014 Z. z.	0
opatrenia prijaté dobrovoľne hospodárskymi subjektmi	10
počet druhov/ks KV dobrovoľne stiahnutých z trhu	22/1212

KONTROLA INFORMAČNEJ ZLOŽKY O VÝROBKU

V rámci dokumentárnej kontroly sa zisťovalo, či výrobcovia a dovozcovia majú o výrobku povinnú dokumentáciu v rozsahu ako im to ukladá nariadenie (ES) č. 1223/2009 a to kvalitatívne a kvantitatívne zloženie výrobkov, hodnotenie bezpečnosti, dôkazové prostriedky k tvrdeniam o výrobku, dokumentáciu o nežiaducich účinkoch a či konečný výrobok alebo jeho zložky boli testované na zvieratách. Celkovo bolo skontrolovaných 40 hospodárskych subjektov, z toho bolo 35 výrobcov a 5 dovozcov. Skontrolovalo sa 62 informačných zložiek, z nich 9 malo neúplnú dokumentáciu. Ďalej sa z dokumentácie zisťovalo, či výrobok nebol testovaný na zvieratách a či na jeho výrobu neboli použité zložky, ktoré boli na účely posúdenia bezpečnosti podľa nariadenia (ES) č. 1223/2009 testované na zvieratách. Zistilo sa, že v 14 prípadoch táto informácia chýbala. Súčasťou kontroly informačnej zložky bola

i kontrola výrobkov pri dovoze z tretích krajín v spolupráci s Finančnýmriadiel'stvom Slovenskej republiky. Na základe vypracovaného rizikového profilu kontrolovali príslušníci colných úradov na hranici dodržiavanie zákazu testovania kozmetických zložiek a výrobkov na zvieratách a zákazu uvedenia do obehu kozmetických výrobkov, ktorých zložky alebo finálne zloženie bolo testované na zvieratách. Kontrolovala sa dokumentácia k výrobkom uvedených v jednotnom colnom sadzobníku pod kódom 3304 kozmetické prípravky alebo líčidlá a prípravky na starostlivosť o pokožku (iné ako lieky) vrátane opaľovacích ochranných prípravkov alebo prípravkov na opaľovanie; prípravky na manikúru alebo pedikúru, a to:

- 3304100000 dekoratívna kozmetika na pery
- 3304200000 dekoratívna kozmetika na oči
- 3304300000 výrobky na manikúru a pedikúru
- 3304910000 púdre
- 3304990000 kozmetika na starostlivosť o pokožku (krémy na tvár, telo, masáže, balzamy na telo, lotiony, gély na tvár a telo, masky na tvár).

Podľa ustanovení nariadenia (ES) č. 1223/2009 musí mať každý dovozca pre potreby kontrolných orgánov informačnú zložku, ktorej súčasťou je prehlásenie výrobcu, že výrobok je vyrobený podľa ISO 22716 zásady správnej výrobnéj praxe, že zložky ani výrobok nebol testovaný na zvieratách alebo prehlásenie výrobcu, že kozmetický výrobok je v súlade s požiadavkami nariadenia (ES) č.1223/2009. Ak uvedená dokumentácia pri dovoze chýbala, výrobky bolidočasne pozastavené. V prípade potreby sa zamestnanci CS SR mohli obrátiť na ÚVZ SR a lebo NRC pre kozmetické výrobky pri RÚVZ so sídlom v Žiline a pri rozhodovaní o vhodnosti predložených dokladov žiadať o stanovisko. V sledovanom období bolo doručených 87 hlásení, následne vydaných87záväzných stanovísk. Všetky zásielky boli prepustenédo colného režimu voľný obeh.

KONTROLA SPRÁVNEJ VÝROBNEJ PRAXE

U 21výrobcov bola skontrolovaná správna výrobná prax podľa STN EN ISO 22716. Nedostatky v hygiene boli zistené u 4 výrobcov.

KONTROLA VÝSKYTU NEBEZPEČNÝCH KOZMETICKÝCH VÝROBKOV NA TRHU V SLOVENSKEJ REPUBLIKE – CEZ SYSTÉM RAPEX

Slovenská republika sa po vstupe do EÚ zapojila do systému rýchlej výmeny informácií o nebezpečných nepotravinárskych výrobkoch RAPEX. Počas roku 2019zaslali členské štáty EÚhlásenia o výskyte 146kozmetických výrobkov s vysokým rizikom pre zdravie. Následne, všetky RÚVZ kontrolovali dovozcov, distribútorov a predajcov kozmetických výrobkov a zisťovali výskyt uvedených výrobkov v Slovenskej republike. Vykonali spolu13 169inšpekcií a na trhu Slovenskej republiky zistili3 druhyrespektíve924 ks nebezpečných výrobkov, ktoré boli následne stiahnuté z trhu. Okrem toho v rámci výkonu ŠZD našli iné 2 druhykozmetických výrobkov – 39 ks, ktoré predstavovali vysoké riziko pre spotrebiteľov. Výrobky boli stiahnuté z trhu a nahlásené do systému RAPEX.

INÉ ČINNOSTI

LABORATÓRNA ČINNOSŤ

Laboratórnou diagnostikou sa zaoberajú akreditované laboratória RÚVZ Bratislava hl. mesto, RÚVZ Žilina a RÚVZ Poprad. Ich činnosť je metodicky usmerňovaná NRC pri RÚVZ so sídlom v Žiline. Zoznam všetkých zavedených analytických metód zavedených v jednotlivých laboratóriách je uvedený v nasledovnej tabuľke:

Analytická metóda na kontrolu zloženia kozmetických výrobkov	RÚVZ hl. m. SR Bratislava	RÚVZ Žilina	RÚVZ Poprad
laboratórna príprava vzoriek na analýzu (bez aerosólov)	x	x	x
dôkaz a stanovenie voľného hydroxidu sodného a draselného	x	x	x
dôkaz a stanovenie kyseliny šťaveľovej a jej alkalických solí vo výrobkoch na starostlivosť o vlasy	-	x	x
stanovenie chloroformu v zubných pastách	-	-	x
stanovenie zinku	-	x	x
dôkaz a stanovenie kyseliny 4-hydroxybenzénsulfónovej	x	x	x
dôkaz oxidačných činidiel a stanovenie peroxidu vodíka vo vlasovej kozmetike	x	x	x
dôkaz a semikvantitatívne stanovenie určitých oxidujúcich sa farbív vo farbách na vlasy	x	-	-
dôkaz a stanovenie dusitanov	x	x	x
dôkaz a stanovenie voľného formaldehydu	-	-	x
stanovenie rezorcínolu v šampónoch a vlasových lotionoch	x	x	-
stanovenie metanolu v pomere k etanolu alebo propán-2-olu	-	x	x
stanovenie dichlórmétánu a 1,1,1-trichlóretánu	-	x	x
dôkaz a stanovenie chinolín-8-olu a bis(8-hydroxychinolínium	x	x	-
stanovenie amoniaku	x	x	x
dôkaz a stanovenie kys.merkaptooctovej na onduláciu vlasov, na narovnávanie vlasov a na depiláciu	x	x	x
dôkaz a stanovenie hexachlorofénu (INN)	-	x	-
stanovenie celkového obsahu fluóru v zubných pastách	x	x	x
stanovenie organoortuťnatých zlúčenín	x	x	x
dôkaz a stanovenie (2,3-dihydroxypropyl)-4-aminobenzoátu	x	-	-
stanovenie chlórbutanolu (INN)	x	x	x
dôkaz a stanovenie chinínu	x	x	-
dôkaz a stanovenie anorganických siričitanov a hydrogensiričitanov	-	x	-
dôkaz a stanovenie chlorečnanov alkalických kovov	-	x	-
dôkaz a stanovenie jodičnanu sodného	-	x	-
dôkaz a stanovenie dusičnanu strieborného	-	-	x
dôkaz a stanovenie sulfidu seleničitého v šampónoch proti lupinám	-	-	x
stanovenie rozpustného bária a stroncia v pigmentoch vo forme solí alebo komplexov	-	-	x
dôkaz a stanovenie benzylalkoholu	x	-	x
dôkaz zirkónia a stanovenie zirkónia, hliníka a chlóru v neaerosólových antiperspirantov,	x	x	-
dôkaz a stanovenie hexamidínu, dibrómhexamidínu, dibrómpropamidínu a chlórhexidínu	x	-	-
dôkaz a stanovenie kyseliny benzoovej a benzoanu sodného	x	x	x
dôkaz a stanovenie ostatných solí a esterov kyseliny benzoovej	-	-	x
dôkaz a stanovenie hydrochinónu, monometyléru hydrochinónu, monoetyléru hydrochinónu a monobenzyléru hydrochinónu,	x	-	-
dôkaz a stanovenie 2-fenoxyetanolu, 1-fenoxypropán-2-olu, metyl-, etyl-, propyl-, butyl- a benzyl- 4-hydroxybenzoátu	x	-	x
dôkaz a stanovenie hormónov (estradiol, estriol, progesteron, kortikosteroidy)	x	-	-
dôkaz a stanovenie acrylamidu	-	x	-

dôkaz a stanovenie ftalátovftaláty	-	-	x
dôkaz a stanovenie vitamínov (A – ascorbic acid, ascorbyl palmitate,C, E)	C	A, E, C	
dôkaz a stanovenie DEG	-	x	x
dôkaz a stanovenie UV filtrov (PABA, benzophenone-3, butyl methoxydibenzoylmethane, octyl methoxycinnamate, octyl salicylate, octyl dimethyl paba, benzophenone-5, octocrylene, 4-methylbenzylidene camphor, phenylbenzimidazole sulfonic acid, homosalat, diethylhexyl butamidotriazon, metylén bis-benzotriazolyl tetrametylbutylfenol)	x	-	-
dôkaz a stanovenie oxidačných farbív (p-phenylenediamine, o-, m-, p-aminophenol, 2-methylresorcinol, hydroquinone, resorcinol, 4-amino-3-nitrofenol, 4-amino-2-metylfenol, 4-amino-3-metylfenol, 2,5-diaminotoluén sulfát)	x	-	-
stanovenie vonných látok (eugenol, isoeugenol, coumarin, benzyl alcohol, benzyl benzoate, cinnamyl alcohol, cinnamal, benzyl salicylate, benzyl cinnamate, amyl cinnamal, hexyl cinnamal, geraniol, linalool, citronellol, citral, methyl 2-octynoate, amylcinnamyl alcohol, cinnamyl alcohol, anisyl alkohol, - d-Limonen,	x	-	-
stanovenie kyseliny 4-hydroxybenzoovej jej s solí a esterov	x	-	-
dôkaz a stanovenie kyseliny propiónovej	-	x	-
dôkaz a stanovenie kyseliny sorbovej	x	x	x
dôkaz a stanovenie kyseliny salicylovej	x	x	x
dôkaz a stanovenie 2-phenoxyethanolu	x	-	x
dôkaz a stanovenie 1-phenoxpropan-2-olu	-	-	x
dôkaz a stanovenie bronopolu	x	-	-
dôkaz a stanovenie benzalkónium bromidu a chloridu	x	-	-
dôkaz a stanovenie benzetónium chloridu	x	-	-
dôkaz a stanovenie 5-bromo-5-nitro-1,3-dioxane	x	-	-
dôkaz a stanovenie 4-chlor-m-krezolu	x	-	-
dôkaz a stanovenie triklosanu a triklokarbanu	x	-	-
dôkaz a stanovenie metyldibromoglutaronitrilu	x	-	-
dôkaz a stanovenie 4-chlor-3,5-xylenolu	x	-	-
dôkaz a stanovenie koenzýmu Q10	x	-	-
Mikrobiológia	x	x	x
úroveň konzervácie	-	x	x
dôkaz a stanovenie AHA kyselín (glykolová, mliečna, vínna, citrónová)	x	-	-
dôkaz a stanovenie Cr ⁶⁺	-	x	-
dôkaz PPD rýchlostest	-	-	x
dôkaz a stanovenie metylizotiazolinonu a merylchlorozotiazolinou	x	x	x

Vypracovali:

Ing. Helena Kohútová

Ing. Janka Kišacová, PhD.

Mgr. Alexandra Cimermanová

ODBOR HYGIENY DETÍ A MLÁDEŽE

VŠEOBECNÁ ČASŤ:

1. Celkové zhodnotenie činnosti odboru HDM.

V sledovanom období roka 2019 bol štátny zdravotný dozor vykonávaný v 28652 zariadeniach pre deti a mládež cielene, a to v rámci mimoriadnych 11539 kontrol, stanovených ÚVZ SR, ale aj v rámci riešenia nedostatkov v konkrétnych školských zariadeniach ako pravidelný štátny zdravotný dozor podľa vopred stanoveného harmonogramu.

Zároveň sa činnosť zameriavala na riešenie programov a projektov, stanovených ÚVZ SR, ako aj na edukáciu zamestnancov školských zariadení najmä v oblasti školského stravovania a pedagogického procesu.

Spoločnými menovateľmi činnosti odborov HDM boli rozvoj a zlepšovanie zdravia mladej generácie a zahŕňali systémové opatrenia na vylúčenie, resp. zníženie rizika výskytu ochorení a iných porúch zdravia prostredníctvom komplexnej starostlivosti o zdravé životné a pracovné podmienky a podpory správneho životného štýlu detí a mládeže.

Pokiaľ ide o výchovno-vzdelávací proces, jeho podmienky sa v porovnaní s predchádzajúcim rokom zásadne nezmenili s tým, že bol zaznamenaný vzostup počtu detí zapísaných do materských škôl.

Hodnotený rok pri využívaní eurofondov a legislatívy, prijatej v rámci energetických úspor, priniesol staro-novú problematiku vetrania rekuperáciou v zariadeniach pre deti mládež, čomu bude potrebné venovať aj v budúcnosti zvýšenú pozornosť.

Pretrvávajú problémy s súvislosťou s výskytom zariadení, postavených na báze netradičných materiálov, hoci v minimálnej miere.

Problémom naďalej zostáva proces schvaľovania PP najmä v časti „Sanitácia“, ktorá nie je legislatívne upravená, ďalej v časti navrhovaných opatrení pre prenosné parazitárne ochorenia typu pedikulózy, ako aj v časti dotýkajúcej sa najvyššieho počtu detí a žiakov vo vzťahu k veľkosti vnútorných priestorov.

Odborní pracovníci poskytovali počas roka 2019 taktiež poradenskú a konzultačnú činnosť prevádzkovateľom a záujemcom o prevádzkovanie predškolských a školských zariadení, detských opatrovateľských centier najmä v súkromnej sfére, organizátorom zotavovacích podujatí, prevádzkovateľom ZSS s dôrazom na deti, ktoré vyžadujú osobitné stravovanie vzhľadom na zdravotnú indikáciu, projektantom zariadení pre deti a mládež a pod.

Prioritnou je snaha o zmenu spôsobu života mladých ľudí, docielenie vyššieho záujmu o aktívny spôsob života – predovšetkým s akcentáciou pohybovej aktivity, záujmovú činnosť a zmysluplné trávenie voľného času s obmedzením dopytu po návykových látkach akými sú tabak, alkohol a drogy, ktoré majú na mladý organizmus nežiaduce, až devastčné účinky.

Pokiaľ ide o podmienky ubytovania stredoškolskej študujúcej mládeže, tieto sú vo väčšine ubytovacích zariadení pri stredných a špeciálnych školách vyhovujúce. Pokračujúci nezáujem o ubytovanie v ubytovacích zariadeniach vysokoškolákov má za následok reprofilizáciu týchto zariadení na výučbové priestory pre žiakov základných a stredných škôl. V existujúcich VŠ ubytovacích zariadeniach sa hygienická situácia postupne zlepšuje; uvedením do platnosti novely vyhlášky na ubytovacie zariadenia, ktorá upravila hygienické požiadavky týkajúce sa plošných parametrov a vybavenia ubytovacích priestorov, sa situácia vo VŠ ubytovacích zariadeniach zosúladiť s v súčasnosti platnou legislatívou. Zo strany vedenia študentských domovov a vlády SR sú priebežne vynakladané finančné prostriedky s cieľom zlepšiť aktuálnu situáciu.

Vo všeobecnosti možno konštatovať, že väčšina stravovacích zariadení pri zariadeniach pre deti a mládež je na dobrej hygienickej úrovni.

Pokrmý sú pripravované podľa MSN pre školské stravovanie, vo väčšine zariadení zodpovedajú zásadám racionálneho stravovania a sú v nich dodržiavané zásady HACCP.

V oblasti školského stravovania boli počas roka 2019 priebežne poskytované konzultácie prevádzkovateľom a vedúcim školských stravovacích zariadení v súvislosti s navýšením počtu stravovaných detí vzhľadom k realizácii štátnej dotácie na obedy.

Konzultácie sa týkali dispozičného členenia, vybavenia priestorov, zachovania jednosmernosti výrobného procesu a zabezpečenia hygienickej bezpečnosti pripravovaných pokrmov.

V súvislosti s tzv. obedmi zadarmo bolo opakovane konštatované, že v školských stravovacích zariadeniach naďalej pretrváva nedostatok pracovných síl, čo má často za následok zabezpečovanie stravovania pre žiakov dodávateľským spôsobom.

Zlepšila sa situácia v likvidácii BRKO zo zariadení školského stravovania a tiež situácia v oblasti požiadaviek na odbornú spôsobilosť pomocných zamestnancov v kuchyni a zastupujúcich zamestnancov v zariadeniach školského stravovania, ktorí sa podieľajú na realizovaní podporných projektov – desiata v hmotnej núdzi, mliečna liga a pod.

V zariadeniach školského stravovania boli štátny zdravotný dozor a úradná kontrola potravín zamerané najmä na usmerňovanie a kontrolu spoločného stravovania detí a mládeže, správnu technológiu prípravy jedál, zavedenie systému správnej výrobnéj praxe, pestrosť jedálnych lístkov, dodržiavanie OVD, dodržiavanie pitného režimu a receptúr schválených pre zariadenia školského stravovania, s cieľom ozdravenia výživy detí.

Problematickou zostáva kontrola zabezpečovania stravovania pre deti jaslového veku (0 - 3 r.), nakoľko pre danú vekovú kategóriu detí nie sú vypracované a schválené MSN a receptúry. Z uvedeného dôvodu je bežnou praxou využívanie OVD pre dané vekové skupiny pri príprave stravy.

Odborní pracovníci naďalej pokračovali v prehodnocovaní sortimentu tovaru v školských bufetoch, nápojových a predajných automatoch a iných formách ambulantného predaja, zriadených v rámci škôl a školských zariadení.

Vo väčšine kontrolovaných školských bufetov ponuka v zásade zodpovedala sortimentu, schválenému orgánom verejného zdravotníctva, avšak s preferenciou sladkých pekárenských výrobkov a trvanlivého pečiva.

Napriek uvedenému, pozitívne možno hodnotiť trend niektorých prevádzkovateľov zariadení pre deti a mládež nepreferovať zriaďovanie prevádzok rýchleho občerstvenia v tých zariadeniach, ktoré disponujú vlastným stravovacím zariadením.

Aktuálna problematika v oblasti školského stravovania bola v priebehu roka opakovane konzultovaná s pracovníkmi školských jedální, vykonávajúcimi epidemiologicky závažné činnosti v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru. Taktiež sa uskutočnilo viacero školení na tému správnej výrobnéj praxe (HACCP) a výkladu novej legislatívy, platnej pre školské stravovanie. Pracovníci odborov HDM priebežne metodicky viedli vedúce a kuchárky zariadení školského stravovania a oboznamovali ich s novinkami aktuálnymi pre zariadenia spoločného stravovania.

Odborná a metodická činnosť sa zameriavala taktiež na usmerňovanie a kontrolu spoločného stravovania detí a mládeže so zvláštnym dôrazom na deti, vyžadujúce osobitné stravovanie z dôvodu metabolického ochorenia.

Všeobecne možno konštatovať, že s naplňaním PVV v oblasti hygieny výživy bol počas celého sledovaného roka v súlade s novou legislatívou podľa platných nariadení EPaR, ako aj platného vnútroštátneho práva, zabezpečovaný nezávislý a objektívny výkon ŠZD a ÚKP v zariadeniach spoločného stravovania pri školách a v školských bufetoch, so snahou o dosiahnutie vysokého štandardu bezpečnosti potravín, pokrmov a vysokej úrovne ochrany zdravia detí a mládeže.

V rámci posudkovej činnosti sa pozornosť zameriavala pri preventívnom dozore na plánovanie, prípravu výstavby, umiestnenie stavieb výchovných školských a predškolských, stravovacích, príp. rekreačných zariadení, ktoré majú slúžiť na pobyt, vzdelávanie a stravovanie detí a mládeže.

V spolupráci s odborom objektivizácie faktorov životných podmienok, resp. s odborom ochrany zdravia pri práci sa vykonávali laboratórne rozborové vzorky vôd, potravín a objektivizácia faktorov životného a pracovného prostredia detí a mládeže.

V rámci výkonu ŠZD bola mimoriadna pozornosť venovaná okrem iného riešeniu zabezpečenia zásobovania zdravotne bezpečnou pitnou vodou z IVZ, kvalite bazénových vôd a podmienkam zabezpečovania zdravotného dohľadu.

Odbornými pracovníkmi jednotlivých odborov a oddelení boli v súvislosti s výskytom chrípky a chrípke podobných respiračných ochorení vykonávané konzultácie a podávané odborné usmernenia pre riaditeľov škôl, vykonávaný monitoring - preberané hlásenia zriaďovateľov, resp. prevádzkovateľov sledovaných školských zariadení, pričom získané informácie boli postúpené na ďalšie štatistické spracovanie odboru epidemiológie.

V r.2019 sa v nadväznosti na plnenie programov a projektov ÚVZ SR realizovalo viacero medzinárodných a celoslovenských prieskumov a projektov so zameraním na sledovanie situácií v oblasti úrazovosti detí a mládeže, v oblasti obezity u detí ako i v súvislosti s ochoreniami preventabilnými očkovaním.

2. Činnosť presahujúca rámec štátneho zdravotného dozoru, osobitná činnosť a agenda.

Na základe požiadaviek MZ SR bol zo strany ÚVZ SR pripomienkovaný materiál k projektu „Optimalizácia procesov verejného zdravotníctva v rámci operačného programu Efektívna verejná správa“.

V priebehu roka 2019 boli vykonávané ciele hygienické kontroly a výsledky z mimoriadnych úloh boli spracované do záverečných správ.

V r. 2019 boli na odboroch HDM riešené nasledovné Programy a projekty úradov verejného zdravotníctva na rok 2019 a nasledujúce roky:

- 4.1. Aktivity prevencie detskej obezity v kontexte plnenia národného akčného plánu prevencie obezity na roky 2015-2025 (NAAPPO)
- 4.2. Zneužívanie návykových látok u detí a mládeže v SR
- 4.3. Hygienická úroveň detských pieskovísk v areáloch MŠ a v rámci občianskej vybavenosti
- 4.4. Hodnotenie JL v MŠ a ZŠ
- 4.5. Úrazy detí v SR (dotazníkovou metódou v spolupráci s NCZI a vybranými zdravotníkmi zariadeniami)

Zároveň boli v sledovanom roku riešené nasledovné mimoriadne úlohy a kontroly stanovené ÚVZ SR:

1. RASFF NEWS – tami bryndza plnotučná, v ktorej bola zistená prítomnosť L. monocytogenes
2. Spolupráca s ÚPSVaR pri zabezpečovaní tzv. „Obedov zadarmo“
3. Realizácia analýz vzoriek piesku v dvoch etapách
4. Monitoring údajov zaočkovanosti detí v MŠ v rámci pôsobnosti jednotlivých RÚVZ v SR
5. Vykonanie kontrol na základe „RASFF NEWS“ oznámenie 2019.0311 - Veterinárne kontroly hovädzieho mäsa z Poľska pravdepodobne nevhodného na ľudskú spotrebu

Na základe uznesenia vlády SR č.488//2015 k Národnému akčnému plánu v prevencii obezity na roky 2015 – 2025 sa v roku 2019 vykonávala štatistická analýza a spracovanie výsledkov projekt COSI, (Childhood Obesity Surveillance Initiative), v rámci ktorého boli zisťované antropometrické ukazovatele u 7 a 8 ročných žiakov na 5 vybraných základných školách jednotlivých regiónov v rámci Slovenska (mestských a vidieckych) - (telesná hmotnosť, výška, obvod pása a hrudníka). Taktiež boli vyplňané dotazníky určené deťom, rodičom a tzv. školský dotazník, zamerané na podmienky stravovania, výživy a športové aktivity. Rozsah zisťovaných a spracúvaných údajov bol predmetom širokej diskusie v súvislosti s GDPR.

Projekt sa realizuje MZ SR prostredníctvom metodiky WHO a je schválený etickou komisiou. Cieľom je podpora zdravia a správneho vývoja detí na Slovensku založená na výsledkoch rutinných meraní obvodových mier a vybraných telesných parametrov respondentov.

V rámci plnenia úlohy č.4.1. sú v súvislosti s jednotlivými prioritami realizované nasledovné aktivity:

V rámci priority „Podpora zdravšieho prostredia v školách“ bol v roku 2019 priebežne zabezpečovaný efektívny a účinný výkon ŠZD v školských stravovacích zariadeniach.

V rámci priority „Poskytovať nutričné vzdelávanie odborným zamestnancom školského stravovania“ sa odborní pracovníci pravidelne zúčastňujú pracovných porád pracovníkov školského stravovania, organizovaných príslušnými okresnými úradmi a odborními školstva školských úradov.

V súvislosti s prioritou „ Podpora pohybových aktivít“ odborní pracovníci monitorovali hygienický stav priestorov, určených na výučbu TV na ZŠ a SŠ, vrátane vonkajších telovýchovných plôch. Súčasťou kontroly bolo sledovanie využívania priestorov na mimoškolské aktivity.

V mesiaci máj 2019 odbory HDM v nadväznosti na predchádzajúce prieskumy realizovali ďalšiu etapu prieskumu u študentov stredných škôl, 8 – ročných gymnázií, žiakov 5.-9. ročníkov ZŠ a ich učiteľov. Prieskum sa tak ako po iné roky uskutočnil anonymnou dotazníkovou metódou a vyplnené dotazníky boli zaslané na ďalšie štatistické spracovanie (úloha č.4.2.)

Cieľom projektu č.4.3. bolo zabezpečiť príbežnú starostlivosť o hygienickú úroveň pieskovišiek ako účinnej prevencie vzniku viacerých prenosných bakteriálnych, vírusových a parazitárnych ochorení.

Pokiaľ ide o vyhodnotenie JL v MŠ a ZŠ, v mesačnom JL sa podľa metodiky bodového systému pre hodnotenie frekvencie vybraných druhov potravín/pokrmov samostatne posudzoval každý pokrm – t.j. desiate a olovranty, a zvlášť obedy.

Pestrosť JL bola hodnotená ako vyhovujúca, ak koeficient pestrosti bol vyšší ako 0,5.

Vo všeobecnosti možno konštatovať, že vo väčšine zariadení bola pestrosť podávanej stravy vyhovujúca s tým, že najnižší koeficient pestrosti vykazovali nápoje – striedali sa stolové vody so sladenými nápojmi – ovocné šťavy, citrónády a pod.

Na základe výsledkov hodnotenia JL boli jednotlivé školské stravovacie zariadenia inštruované v záujme dosiahnutia nutrične vyvážených JL. (úloha č.4.4.)

Počas roka 2019 odborní pracovníci vykonávali priebežne kontroly dodržiavania zákona č.377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov a doplnení niektorých zákonov v školách a školských zariadeniach. Kontroly boli vykonávané v rámci ŠZD pričom neboli zistené žiadne závažné nedostatky v tejto oblasti. V sledovanom roku bolo riešených viacero regionálnych a taktiež celoslovenských projektov, zameraných na ochranu a podporu zdravia detí a mládeže.

Do realizácie projektu „Starostlivosť o chrup pre deti predškolského veku“ sa zapojili jednotlivé oddelenia HDM a uskutočnil sa v materských školách v pôsobnosti uvedených RÚVZ. Na plnení tohto projektu sa oddelenia HDM podieľali ako spoluriešitelia v spolupráci s oddeleniami podpory zdravia.

Ďalšou zaujímavou činnosťou bol aj regionálny projekt „Životné podmienky a zdravie obyvateľov rómskych osád v okrese Stará Ľubovňa“, zameranú na dodržiavanie základných hygienických návykov.

V rámci plnenia programov a projektov ochrany a podpory zdravia mladej generácie jednotlivé oddelenia HDM organizovali prednášky, besedy a konzultácie.

Projekt „Školy podporujúce zdravie“ sa dlhodobo realizuje na vybraných školách, pričom v týchto zariadeniach sa vykonáva ŠZD, v rámci ktorého sa sledujú podmienky výchovno-vzdelávacieho procesu, ako aj úroveň a kvalita školského stravovania vrátane jeho odborného usmerňovania. V jednotlivých zariadeniach odborní pracovníci vykonávajú prednáškovú činnosť, zabezpečujú zdravotno - výchovné aktivity na školách a odborné konzultácie ohľadne plnenia projektu spolu s jeho koordinátormi podľa aktuálnych požiadaviek konkrétnych zariadení.

Projekt „Zdravé materské školy“ je orientovaný na realizáciu zdravotno - výchovných aktivít v rámci predškolských zariadení a je zameraný na podporu zdravia detí predškolského veku, najmä formou prednášok, besied, rozširovaním edukačných materiálov a pod., určených predovšetkým rodičom maloletých detí. Odborne sa taktiež usmerňuje vedenie jednotlivých zapojených MŠ napr. pri navrhovaní podmienok pohybových aktivít.

Zdravá výživa je propagovaná formou výstaviek zdravých jedál a nápojov, spojených s ochutnávkou.

Spojený program „Školské mlieko, ovocie a zelenina“ sa plní na školách od r. 2017, a v jeho rámci sú vedúce školských stravovacích zariadení systematicky metodicky usmerňované na dodržiavanie všeobecných zásad pri zostavovaní JL, pričom sa vychádza z potrieb danej vekovej skupiny detí tak, aby sa uplatnil pozitívny vplyv zvýšenej konzumácie ovocia a zeleniny, ako aj mlieka a mliečnych výrobkov na ich zdravie.

V zariadeniach pre deti a mládež bola počas celého roka vykonávaná výchova a vzdelávanie v oblasti podpory zdravého životného štýlu, fyzickej aktivity, prevencie úrazov a prevencie výskytu parazitóz. Pri uvádzaní zotavovacích podujatí do prevádzky boli organizátori poučení o dôležitosti vykonávania zdravotného filtra pri nástupe detí na ZP, a o postupoch pri výskyte parazitárnych ochorení, napr. kliešťov.

V súvislosti so sezónnym výskytom chrípky a chrípke podobných respiračných ochorení boli odbornými pracovníkmi vykonávané tematicky zamerané konzultácie a vydávané odborné usmernenia určené riaditeľom škôl, zároveň bol vykonávaný monitoring chorobnosti, preberané hlásenia od zriaďovateľov resp. prevádzkovateľov sledovaných školských zariadení, a následne odstúpené na ďalšie spracovanie odborom epidemiológie.

Konzultačná činnosť sa týkala najmä projektovej dokumentácie na rekonštrukciu predškolských a školských objektov, posudzovania prevádzkových poriadkov, zavádzania správnej výrobnéj praxe v spoločnom stravovaní, posudzovania podmienok zlučovania základných a materských škôl, organizovania zotavovacích akcií pre deti a mládež, podmienok spoločného stravovania, podmienok výrobnéj praxe žiakov SOŠ, ktoré prevádzkujú fyzické a právnické osoby oprávnené na podnikanie.

Informovanie obyvateľstva o činnosti RÚVZ sa realizuje aj vydávaním zdravotno - náučných bulletinov a publikácií. Pracovníci odborov HDM sa v sledovanom roku tiež aktívne zúčastňovali prednášok, diskusií, konzultácií a odborných podujatí, zameraných na ochranu a podporu zdravia mladej generácie.

V súvislosti s výkonom ŠZD na pracoviskách, zameraným na plnenie si povinností zamestnávateľmi ohľadom PZS, bolo zo strany ÚVZ SR nariadené zabezpečiť, aby v každom zázname z previerky bolo uvedené, či a akým spôsobom má zamestnávateľ zabezpečenú PZS.

Pracovníci odboru sa podieľajú tiež na pedagogickej činnosti. Ide najmä o zabezpečovanie odbornej praxe stážistov – lekárov LPS a hygienikov pred atestáciami, študentov bakalárskych a magisterských odborov FVZ SZU v Bratislave, o konzultačnú a oponentskú činnosť pri spracovávaní seminárnych a diplomových prác, externé vyučovanie na SZŠ a pod. Mnohí z pracovníkov odborov hygieny detí a mládeže sú členmi skúšobnej komisie na získanie odbornej spôsobilosti na epidemiologicky závažné činnosti pri výrobe, manipulácii a uvádzaní do obehu potravín a pokrmov.

V rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru sa kontroloval aj sortiment tovaru v bufetoch a nápojových automatoch, ktorý nesmie obsahovať alkoholické nápoje, nápoje s obsahom kofeínu a chinínu a tabakové výrobky. Zároveň by tento sortiment mal byť v súlade s odporúčaniami racionálnej výživy s cieľom znižovať riziká výskytu chronických neprenosných ochorení, vrátane obezity.

Svojou účasťou taktiež prispievali k príprave pracovníkov, ktorí vykonávajú epidemiologicky závažnú činnosť v potravinárstve a v službách.

2.1. Zhodnotenie stavu vyšetrených pieskovísk v roku 2019

Výkon štátneho zdravotného dozoru sa realizoval ako každoročne na vybratých detských ihriskách a pieskoviskách, predmetom bola kontrola dodržiavania povinností, súvisiacich s prevádzkou pieskovísk zriadených v rámci detských ihrísk, resp. zariadení pre deti a mládež, ktoré sú povinní plniť prevádzkovatelia pieskovísk.

Vzorky boli odoberané priebežne počas celej sezóny 2019 a boli odosielané na laboratórne vyšetrenie.

Celkovo bolo odobratých 1311 vzoriek piesku, z ktorých požiadavkám vyhláške MZ SR č. 521/2007 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na pieskoviskách nevyhovelo 217 vzoriek.

Z dôvodu prítomnosti termotolerantných koliformných baktérií a fekálnych streptokokov nevyhovelo 134 vzoriek.

Prítomnosť *Salmonelly* sp. a geohelmintov (vajička, larvy) bola zistená v 83 prípadoch.

V Bratislavskom kraji, bolo z detských ihrísk a pieskovísk odobratých 80 vzoriek piesku, z ktorých nevyhovela požiadavkám zdravotnej bezpečnosti iba 1 vzorka (1,25 %) a to po stránke mikrobiologickej pre prekročené najvyššie prípustné množstvo fekálnych baktérií. Za nevyhovujúce výsledky laboratórneho rozboru vzorky piesku prevádzkovateľovi bola uložená náhrada nákladov v sume 41,- €.

Počas sezóny bolo v Trnavskom kraji odobratých 140 vzoriek piesku z pieskovísk. 29 vzoriek piesku nevyhovovalo v sledovaných ukazovateľoch požiadavkám § 3 Vyhlášky MZ SR č. 521/2007 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na pieskoviská pre prekročenie najvyššieho prípustného množstva termotolerantných koliformných baktérií, 2 vzorky z dôvodu prekročenia najvyššieho prípustného množstva fekálnych streptokokov a v 14 vzorkách bola zistená prítomnosť geohelminthu *Ascaris* sp. Prevádzkovatelia pieskovísk, ktorých vzorky piesku nevyhovovali v sledovaných ukazovateľoch požiadavkám Vyhlášky MZ SR č. 521/2007 Z. z. zrealizovali nápravné opatrenia (zabezpečili výmenu piesku v pieskovisku, alebo pieskovisko zazimovali a výmenu zabezpečia na začiatku sezóny 2020).

V Prešovskom kraji bolo celkovo vyšetrených 271 vzoriek piesku. Z celkového počtu vyšetrených vzoriek bolo 96 vzoriek nevyhovujúcich v sledovaných ukazovateľoch (Fekálne streptokoky a Termotolerantné koliformné baktérie, *Salmonella* species Geohelmintry (vajička, larvy)).

Z celkového počtu 162 odobratých vzoriek v Košickom kraji bolo zistené, že hodnoty v 31 vyšetrených vzorkách piesku sú nevyhovujúce v sledovaných ukazovateľoch (Fekálne streptokoky a Termotolerantné koliformné baktérie) a nie sú v súlade s vyhláškou MZ SR č. 521/2007 Z. z. o podrobnostiach a požiadavkách na pieskoviská. Prevádzkovateľom predmetných pieskovísk bolo zaslané oznámenie – vyhodnotenie laboratórneho rozboru piesku a zároveň sa upozornili, že musia bezodkladne vykonať nápravné opatrenia. V jednom prípade bolo začaté správne konanie vo veci vydania rozhodnutia o náhrade nákladov, nakoľko aj pri opakovanom odbere boli zistené prekročené hodnoty najvyššieho prípustného množstva vybraných indikátorov mikrobiálneho a parazitárneho znečistenia piesku a zároveň bolo zistené, že prevádzkovateľ nevykonával nariadené opatrenia.

V Nitrianskom kraji boli vykonané odbery spolu 29 vzoriek piesku z pieskovísk pri materských školách (1 vzorka bola odobratá z pieskoviska v rámci občianskej vybavenosti) na laboratórnu analýzu. Z vyšetrených vzoriek nevyhovovala 1 vzorka (3,45 %) v sledovaných ukazovateľoch požiadavkám platnej legislatívy a prekračovala najvyššie prípustné množstvo v ukazovateli termotolerantné koliformné baktérie. Prevádzkovatelia vykonali nápravné opatrenia na zabezpečenie vyhovujúcej kvality piesku.

V roku 2019 bolo v okresoch Banskobystrického kraja odobratých na hodnotenie prítomnosti vybraných indikátorov mikrobiálneho a parazitárneho znečistenia piesku v mestských pieskoviskách a v predškolských zariadeniach v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru 304 vzoriek piesku. Z celkového množstva odobratých vzoriek bolo 6 vzoriek pozitívnych na prítomnosť termotolerantných koliform. baktérií a 3 nevyhovujúce vzorky z dôvodu prítomnosti nadlimitného množstva fekálnych streptokokov, 13 vzoriek bolo pozitívnych na prítomnosť geohelminčov. Na základe zistených nedostatkov boli rozhodnutím RÚVZ v predmetných MŠ a mestských pieskoviskách vydané opatrenia podľa §12 zákona č.355/2007 Z. z., ktorými sa zakázalo používať piesok v pieskovisku MŠ a mestských pieskoviskách na hry detí do doby preukázania jeho vyhovujúcej kvality podľa vyhlášky MZ SR č.521/2007 Z. z..

V roku 2019 bolo odobratých 195 vzoriek piesku v predškolských zariadeniach a z pieskovísk zriadených v rámci občianskej vybavenosti miest v Žilinskom kraji. Z celkového počtu vyšetrených vzoriek boli 4 nevyhovujúce (3 vzorky pre prítomnosť Termotolerantných a koliformných baktérií a 1 vzorka pre prítomnosť Fekálnych streptokokov). Na základe nevyhovujúcich vzoriek piesku bolo prevádzkovateľom pieskovísk uložené podľa § 55 ods. 1 písm. f) zák. č. 355/2007 Z.z. opatrenie - zákaz používania pieskoviska na hranie detí a zároveň boli prevádzkovatelia vyzvaní na vykonanie príslušných nápravných opatrení. Zamestnanci RÚVZ so sídlom v Martine riešili 1 anonymný podnet na výskyt úlomkov skla a hliny vo verejnom pieskovisku na sídlisku, ktoré prevádzkuje Mesto Martin. Podnet bol opodstatnený a prevádzkovateľ zabezpečil okamžitú výmenu znečisteného piesku.

Z celkového počtu 130 odobratých vzoriek v Trenčianskom kraji, bolo 16 vzoriek nevyhovujúcich. Výsledky laboratórneho vyšetrenia pieskovísk a zistenia počas výkonu kontroly pieskovísk boli prejednané so zodpovednými osobami. Zariadeniam s nevyhovujúcimi vzorkami boli udelené sankcie – zákaz prevádzky.

Počet nevyhovujúcich vzoriek piesku v r. 2019

Kraj	Celkový počet vyšetrených vzoriek	Počet nevyhovujúcich vzoriek z celkového počtu vyšetrených vzoriek vzhľadom na prítomnosť:		
		Termotolerantné a koliformné baktérie	Fekálne streptokoky	Salmonella sp. Geohelminty (vajíčka, larvy)
Košice	162	5	9	17
Žilina	195	3	1	0
Prešov	271	31	25	35
Nitra	29	11	7	1
Trenčín	130	0	1	3
Banská Bystrica	304	6	3	13
Trnava	140	29	2	14
Bratislava	80	0	1	0
Spolu	1311	85	49	83

2.2. Zhodnotenie školského mliečného programu v roku 2019

Mliečny program aj v tomto školskom roku bol zabezpečovaný štyrmi spôsobmi, a to: podávaním mliečnych výrobkov v rámci desiat, podávaním mlieka a mliečnych výrobkov, ktoré boli súčasťou pokrmov v rámci obeda a desiat, školský mliečny program s názvom „Školská mliečna liga“ a „Rajo brejky“. Realizácia školského mliečného programu bola na jednotlivých školách realizovaná podľa NV SR č. 339/2008 Z. z. o poskytovaní pomoci na podporu spotreby mlieka a mliečnych výrobkov pre deti v materských školách, pre žiakov na základných školách a pre žiakov na stredných školách a od septembra 2009 v súlade s NV SR č. 342/2009 Z. z., ktoré doplnilo predchádzajúce nariadenie (ďalej len „NV SR č. 339/2008 Z. z.“), ako aj v súlade s metodickým usmernením Ministerstva školstva SR č. 12/2008 a č.16/2009 vydaným k týmto nariadeniam vlády SR.

V prevažnej väčšine škôl školský mliečny program zabezpečovali pracovníci zariadení školského stravovania. Celkove sa do ŠMP v roku 2019 zapojilo 1392 škôl v 8 krajoch. V Bratislavskom kraji kontroly mliečného programu boli vykonávané ako súčasť štátneho zdravotného dozoru stravovacích zariadení, pri ktorých neboli zistené nedostatky. V porovnaní s rokom 2018 sa zvýšil počet materských škôl, zapojených do mliečného programu, počet zapojených základných škôl sa nezmenil.

V Banskobystrickom kraji sa školský mliečny program realizoval v prevažnej miere v spolupráci s dodávateľom Tatranskou mliekarňou TAMI a.s., Kežmarok a Mliekarňou Bánovce nad Bebravou a Selčianska mliekareň, Selce. Školy sa riadili metodickým usmernením, ktoré rieši okrem organizácie mliečného programu aj hygienické požiadavky pre manipuláciu s mliečnymi výrobkami. Naďalej ostáva výraznejší záujem o realizáciu ŠMP formou automatov. V rámci ŠZD v súvislosti so školským mliečnym programom neboli zistené žiadne významnejšie nedostatky. Dátum minimálnej trvanlivosti mlieka a mliečnych

výrobkov sa dodržiava, pracovníci manipulujúci s mliekom (pracovníci ZŠS) majú zdravotnú aj odbornú spôsobilosť, na skladovanie sú v prevažnej väčšine vyčlenené chladničky. Mlieko a mliečne výrobky sú podávané v školských jedálňach. Najčastejší zaužívaný spôsob je podávanie mlieka ako nápoj k obedu.

V Košickom kraji bolo skontrolovaných 301 zariadení, v ktorých sa realizuje ŠMP. Realizáciu programu zabezpečujú pracovníci zariadení školského stravovania, ktorí pri dodávke kontrolujú nadobúdacie doklady, označovanie, celistvosť obalov a dátum minimálnej trvanlivosti. Skladovanie týchto výrobkov je zabezpečené chladiacimi zariadeniami vyčlenenými len na tento účel, ktorých súčasťou je aj monitoring skladovacích podmienok. Program sa v školách realizuje podávaním mliečnych výrobkov vo forme mliečnej desiaty u MŠ, prípadne prídavkom za obedom a predajom z automatov u ZŠ. Dodávateľmi mliečnych výrobkov sú: Tatranská mliekareň a. s. Kežmarok, Koliba Trade s. r. o. Hriňová a v jednom prípade aj organizácia Organica s. r. o., Slnčná 8, Piešťany, ktorá dodávku mlieka do zariadení zabezpečuje prostredníctvom firmy Milk–Agro spol. s. r. o. Prešov. Školský mliečny program sa na 4 ZŠ realizuje aj formou chladiacich mliečnych automatov. V jednom prípade v ZŠ boli ŠZD zistené nedostatky pri skladovaní a manipulácii s mliečnymi výrobkami.

V Žilinskom kraji v porovnaní s predchádzajúcimi školskými rokmi opäť stúpol záujem o školský mliečny program. K zvýšeniu spotreby mlieka a mliečnych výrobkov prispieva aj konzumácia ochutených mliek, ktoré sú ponúkané v mliečnych automatoch RAJO. Kontrola bola zameraná na pôvod tovaru - predloženie dodacích listov k mliečnym výrobkom, správne označenie mliečnych výrobkov, dodržiavanie dátumu minimálnej trvanlivosti, plynulosť dodávky mliečnych výrobkov, skladovanie mliečnych výrobkov, celistvosť obalu a pod. V rámci výkonu ŠZD neboli zistené nedostatky v manipulácii s mliekom resp. mliečnymi výrobkami pri realizácii tohto programu. K uvedenému prispieva aj skutočnosť, že program je zabezpečený prostredníctvom školských jedální, kde sú vytvorené vyhovujúce podmienky na skladovanie (dostatok chladiacich zariadení, dodržanie chladiaceho reťazca, kontrola doby spotreby a pod.) a manipuláciu vykonávajú pracovníci, ktorí sú zdravotne a odborne spôsobilí. V niektorých školských zariadeniach je realizovaná aj tzv. mliečna liga DANONE.

V Trenčianskom kraji je vyšší záujem u detí mladšieho školského veku, u žiakov vyšších ročníkov záujem o mliečnu desiatu klesá. Školský mliečny program funguje hlavne v materských školách. Na základných školách sa podáva mlieko hlavne k obedu. V súvislosti s výkonom ŠZD bolo zistené, že mliečne výrobky sú skladované v zmysle platnej legislatívy a je zabezpečené dodržiavanie dátumu minimálnej trvanlivosti. Pracovníci, ktorí manipulujú s predmetnými výrobkami disponujú dokladmi o zdravotnej a odbornej spôsobilosti. Pri prijímaní tohto tovaru neboli zo strany vedúcich ŠJ hlásené problémy s plynulosťou dodávky či poškodením obalu. Pri podávaní mlieka a mliečnych výrobkov v ZŠS je kontrolované dodržiavanie dátumu minimálnej trvanlivosti, mlieko je skladované vo vyhradených chladiarenských zariadeniach, osoby zodpovedné za dodávky mlieka sledujú neporušenosť obalov a plynulosť dodávky mlieka.

V roku 2019 bolo v Trnavskom kraji v porovnaní s rokom 2018 sa celkový počet zariadení zapojených do programu zvýšil o 7 (počet materských škôl sa znížil o 9, počet základných škôl sa zvýšil o 17 a počet stredných škôl sa znížil o 1). Formy ŠMP sú zabezpečované prostredníctvom mliečnych automatov (firma RAJO a.s.) so sortimentom mliečnych výrobkov „Rajo brejky“ (ochutené mlieka) - využívajú ho len základné školy, cestou ŠJ, v rámci ktorých sa deťom MŠ a žiakom - stravníkom distribuuje mlieko a jogurty vydávané v školských jedálňach a iné nápojové automaty so sortimentom: káva bez kofeínu, čaj s rôznymi príchuťami a čokoláda – využívajú ho žiaci ZŠ aj SŠ.

Nápojové automaty sú umiestnené prevažne na chodbách, s napojením na pitnú vodu. Za prevádzku automatu zodpovedá prevádzkovateľ, ktorý priebežne vykonáva údržbu, sanitáciu, dopĺňanie sortimentu a kontrolu doby spotreby vystavených výrobkov. Školy cez poverených pracovníkov vedú evidenciu každého prístupu (zásahu) prevádzkovateľa do automatu.

Nápojové automaty ponúkajú rôzny sortiment studených a teplých nápojov, okrem nápojov, ktoré sú legislatívou zakázané v školských zariadeniach.

Dodržiavanie podmienok skladovania, vysledovateľnosť a manipulácia s podávaným mliekom a mliečnymi výrobkami je v rámci ŠZD a ÚKP v školských jedálňach priebežne kontrolovaná. Pracovníci, ktorí manipulujú s mliekom majú zdravotnú a odbornú spôsobilosť.

V Prešovskom kraji je dodávateľom mlieka a mliečnych výrobkov firma DANONE, RAJO, MILK AGRO, Mliekareň Kežmarok a Humenné. V rámci výkonu ŠZD v súvislosti so školským mliečnym programom v roku 2019 neboli zistené nedostatky z hľadiska nedodržania dátumu minimálnej trvanlivosti. Všetci pracovníci, ktorí manipulujú s mliekom v súvislosti so školským mliečnym programom majú odbornú spôsobilosť a na skladovanie mlieka majú vyhradené chladiarenské zariadenia. V priebehu roka 2019 neboli zaznamenané ani problémy s likvidáciou odpadu, neporušenosti obalov alebo plynulosti dodávky mlieka.

V Nitrianskom kraji zabezpečuje dodávanie mliečnych výrobkov a mlieka prevažne Tatranská mliekareň, a.s. Kežmarok. Spoločnosť Rajo realizuje mliečny program určený pre základné a stredné školy prostredníctvom chladiacich mliečnych automatov. V súvislosti so zabezpečením školského mliečneho programu z hygienického hľadiska bolo pri výkone ŠZD zistené, že podávanie mliečnych výrobkov zabezpečujú v školách zamestnanci zariadení školského stravovania. Ak súčasťou školy nie je ZŠS, zabezpečuje ŠMP zamestnanec školy, ktorý je zdravotne a odborne spôsobilý na vykonávanie epidemiologickej závažnej činnosti. Pri skladovaní a podávaní mliečnych výrobkov v školách sa dodržiavajú hygienické požiadavky v súlade s Výnosom MP SR z 20.mája 1996 č.981/1996-100, ktorým sa vydáva prvá časť a prvá, druhá a tretia hlava druhej časti PK SR. Mlieko a mliečne výrobky sú skladované tak, aby bola zachovaná ich zdravotná neškodnosť, kvalita a biologická hodnota pri zachovaní kontinuity chladiaceho reťazca a pravidelnom monitorovaní podmienok uskladnenia podľa požiadaviek správnej výrobných praxe. Pri uskladnení mlieka a mliečnych výrobkov s dátumom najneskoršej spotreby 3-5 dní sa dodržiava tento dátum. Mliečne výrobky, ktoré majú predĺženú dobu spotreby 3 až 5 dní sa skladujú pri teplote 0 – 7 °C vo vyhradených chladiarenských zariadeniach a mliečne výrobky s dobou spotreby predĺženou na 90 dní, sa skladujú v suchých a chladných skladoch pri teplote do 24 °C. Pri výkone ŠZD bol sledovaný aj spôsob podávania mlieka, ktorý sa uskutočňuje hygienicky vyhovujúcim spôsobom v osobitne vyčlenených častiach prevádzky, resp. aspoň na vyčlenenej pracovnej ploche.

Zhodnotenie školského mliečneho programu v r. 2019

Kraj	Počet MŠ	Počet ZŠ	Počet SŠ	Iné	Podmienky	
					Vyhov.	Nevyh.
Košice	180	111	7	3	300	1
Trnava	136	135	9	0	280	0
Prešov	236	131	20	25	412	0
Nitra	89	48	1	1	139	0
Žilina	208	172	7	8	395	0
Banská Bystrica	186	134	10	5	335	0
Trenčín	183	118	17	2	320	0
Bratislava	174	85	0	0	259	0
S p o l u :	1392	934	71	44	2440	1

2.3. Zhodnotenie sortimentu v školských bufetoch

V roku 2019 prebiehali pravidelné kontroly v zariadeniach rýchleho občerstvenia pri základných a stredných školách, zamerané predovšetkým na sortiment v týchto zariadeniach. Pri výkone ŠZD neboli zisťované výraznejšie nedostatky, ani významnejšie porušenie hygienických zásad.

Odborní pracovníci sa pri rokovaní s prevádzkovateľmi bufetov zameriavali na upozornenie na tie druhy potravín a výrobkov, ktoré sú nevhodné z hľadiska prebytočnej energie a vysokého podielu cukrov, farbív, resp. soli.

Na základe výsledkov vykonaných kontrol možno konštatovať nasledovné : okrem obvyklých potravinových komodít sa sortiment v poslednom období rozširuje o mrazené pekárenské výrobky typu Fornetti, ktoré sa pred podávaním tepelne upravujú.

Skladbu sortimentu v bufetoch pri školách všetkých typov je možné ovplyvniť iba v rámci konania k uvedeniu priestorov do prevádzky. Neskôr sa sortiment aj napriek snahám o edukáciu prispôsobuje dopytu zákazníkov, pričom situácia v pomere tzv. zdravých a nezdravých potravín sa takmer nemení -t.j. cca 65 – 70 % nezdravých a zvyšok tvoria zdravé pokrmy.

Najčastejšie zisťovanými nedostatkami pri výkone kontroly boli nasledovné skutočnosti: absencia monitoringu a evidencie podmienok skladovania potravín, absencia evidencie o kontrole dodržiavania osobnej hygieny zamestnancov a čistoty zariadenia, nediferencované skladovanie potravín v chladničke, chýbanie dokladov o odbornej spôsobilosti na vykonávanie epidemiologickej závažnej činnosti a pod.

V školách sú umiestňované aj nápojové a potravinové automaty, napojené na zdroj pitnej vody, sortiment vyhovuje požiadavkám platnej legislatívy. Pracovníci zabezpečujúci sanitáciu a obsluhu automatov sú zdravotne a odborne spôsobilí na výkon epidemiologicke závažných činností pri výrobe, manipulácii uvádzaní do obehu potravín a pokrmov.

Vysokoškolské bufety majú sortiment rozšírený tiež o predaj hotových jedál, ktoré sa pripravujú priamo v zariadeniach, resp. sú dovážané. Ide prevažne o nevhodný typ jedál, akými sú vysmázané jedlá, minútky a pod.

Je potrebné brať do úvahy skutočnosť, že najmä v posledných rokoch, ako vyplýva zo skúseností odb. pracovníkov pri výkone ŠZD, resp. z monitoringu stravovacích zvyklostí - so stúpajúcim vekom pribúda počet detí, ktoré si takmer denne kupujú jedlo v školských bufetoch a naopak, klesá počet detí, ktoré sa pravidelne stravujú v zariadeniach školského stravovania. Počas výkonu ŠZD odborní pracovníci opakovane apelovali na riaditeľov škôl s požiadavkou zrušiť prenájom priestorov pre bufety a v rámci svojich školských stravovacích zariadení poskytovať žiakom desiate, čo sa však dlhodobo nestretáva s pochopením zo strany vedenia škôl.

Optimálnym riešením do budúca by bol legislatívne podporený striktný zákaz zriaďovania školských bufetov, automatov a iných foriem doplnkového stravovania aspoň v tých zariadeniach pre deti a mládež, ktoré disponujú vlastným zariadením školského stravovania.

3. Štátny zdravotný dozor.

Činnosť odborov hygieny detí a mládeže bola vykonávaná v roku 2019 v zmysle zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Výkon ŠZD sa zameriaval najmä na :

- kontrolu účinnosti opatrení a rozhodnutí vydaných orgánom verejného zdravotníctva vyšetrovaním príslušných parametrov prostredia a hodnotením ich efektu na zdravie a zdravý vývoj detí a mládeže
- kontrolu hygienického stavu a úrovne prevádzok zariadení pre deti a mládež, sledovanie výchovno – vzdelávacej činnosti, režimu práce a odpočinku, pobytu vonku, sledovanie psychickej a telesnej záťaže a ich optimálneho pomeru,
- sledovanie úrovne zabezpečenia školského stravovania z nutričného hľadiska a taktiež z hľadiska bezpečnosti podávaných pokrmov
- kontrolu IVZ, najmä tých, ktoré vykazujú kolísavú kvalitu vody
- kontrolu kvality bazénových vôd
- kontrolu zariadení na podnet.

Najčastejšie zisťovanými nedostatkami pri výkone ŠZD bolo prekračovanie kapacity v MŠ, nedodržiavanie osobnej a prevádzkovej hygieny, ako aj nekompletná HACCP dokumentácia stravovacích prevádzok a školských bufetov.

Vo všeobecnosti je možné hodnotiť spoluprácu so zriaďovateľmi a vedením škôl ako dobrú a ústretovú.

Kontroly boli zamerané na kategorizáciu zariadení spoločného stravovania - školských kuchýň, výdajní jedál a školských bufetov s dôrazom na stupeň epidemiologickej rizikovosti, ÚKP, ďalej boli kontroly zamerané na sledovanie a hodnotenie pozitívnych a negatívnych vplyvov životného prostredia na vývoj a zdravotný stav detí a mládeže, na hygienické podmienky pre integrované vzdelávanie detí a mládeže so zdravotným znevýhodnením

v rámci ZŠ a SŠ. Sledovalo sa taktiež dodržiavanie zákona na ochranu nefajčiarov a cielene sa vykonávali kontroly výskytu zdravotne nevyhovujúcich výrobkov na slovenskom trhu prostredníctvom rýchleho výstražného systému RAPEX.

Z hľadiska prevádzky zariadení pre deti a mládež pozitívne možno hodnotiť realizáciu novostavieb, priebežné rozširovanie, adaptácie a modernizáciu škôl a rekonštrukcie škôl a školských zariadení, najmä výmenu strešných krytín, tepelnú izoláciu objektov, výmenu okien a dverí a pod. – všetko v závislosti od finančných možností jednotlivých zariadení.

Osobitná pozornosť v rámci výkonu ŠZD bola venovaná najmä úrovni sanitácie v jednotlivých zariadeniach, vykonávaniu tzv. ranného filtra v materských školách a dodržiavaniu zákazu fajčenia v týchto zariadeniach.

Jednou zo sledovaných oblastí je tiež problematika zabezpečenia pracovnej zdravotnej služby v zariadeniach pre deti a mládež.

Nad'alej bola prehodnocovaná kvalita bazénových vôd z bazénov s recirkuláciou vody.

Osobitnou kapitolou v rámci výkonu ŠZD je dozor vykonávaný v školských zariadeniach, v ktorých sú umiestnení žiaci zo znevýhodnených sociálnych skupín, najmä pochádzajúci z rodín nachádzajúcich sa v hmotnej núdzi. V týchto zariadeniach sa výkonu ŠZD venuje mimoriadna pozornosť, a v spolupráci s rómskymi koordinátormi sú žiaci usmerňovaní k príprave na zodpovedné rodičovstvo, resp. k budovaniu správnych hygienických návykov.

Celková hygienická situácia sa v zariadeniach pre deti a mládež v priebehu posledného roka výrazne nezmenila. Prevádzkovatelia daných zariadení z dostupných značne limitovaných finančných prostriedkov investovali najmä do rekonštrukcií objektov (opravy fasád, zatepl'ovanie, čiastočná výmena dverí a okien) a opravu vnútorných priestorov.

Sankcie, uložené pri výkone ŠZD, sa týkali predovšetkým nevyhovujúcej prevádzkovej hygieny, osobnej hygieny kuchynského personálu, kríženia čistej a nečistej prevádzky, nepoužívania OOPP, prekročenia 3 hodinového limitu pri výdaji pokrmov, nerealizovania monitoringu HACCP, nesprávnej manipulácie s odpadom, zamestnávania pracovníkov bez odbornej spôsobilosti, nevyhovujúcej prevádzkovej hygieny školských bufetov, nerealizovania preventívnych opatrení proti chrípke v ZŠ, výskytu plesní v zariadeniach re deti a mládež, prevádzky zariadení bez súhlasu orgánu verejného zdravotníctva a pod.

Osobitný zreteľ sa priebežne kladie na kontrolu dodržiavania zákazu fajčenia v zmysle zákona č.377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov v znení neskorších predpisov, v zariadeniach pre deti a mládež.

ODBORNÁ ČASŤ:

1. Analýza hygienickej situácie v zariadeniach pre deti a mládež.

Prevádzkarne starostlivosti o deti do 6 rokov veku, prevádzkarne výchovy a mimoškolského vzdelávania, materské školy (MŠ).

Dlhodobo pretrváva nepriaznivá situácia v súvislosti s kapacitnou preplnenosťou predškolských zariadení.

V mesiacoch september-november 2019 bol v materských školách vykonaný monitoring, zameraný na stav zaočkovanosti detí v predškolských zariadeniach. V porovnaní s minulým rokom z celkového počtu detí stúpol počet zaočkovaných detí, počet nezaočkovaných detí klesol a klesol taktiež údaj o počte detí, u ktorých chýbal záznam o zaočkovaní dieťaťa.

V súvislosti s realizáciou tzv. „obedov zadarmo“ nebolo stravovanie v MŠ s vlastným stravovacím zariadením zásadne zasiahnuté, nakoľko uvedené MŠ už pred realizáciou projektu dosahovali takmer 100% - nú stravovanosť.

Problémom s čoraz väčším dosahom je nárast počtu detí s rôznymi potravinovými alergiami a intoleranciami, resp. s výskytom chronických neprenosných ochorení typu DM, obezita a s ňou súvisiaca juvenilná hypertenzia, a pod.

V posledných rokoch dochádza k nárastu počtu detských opatrovateľských centier, ktoré poskytujú celodennú, poldennú, hodinovú resp. večernú či víkendovú starostlivosť. Stravovanie detí v týchto zariadeniach sa realizuje dovozom.

V neštátnych prevádzkarňach pre deti do 6 rokov veku pretrváva problém vlastných vonkajších plôch tak, ako to definuje vyhláška, niektoré zariadenia využívajú vonkajšie ihriská, zriadené v rámci občianskej vybavenosti.

Štandard materských škôl z hľadiska stavebno – technického stavu sa v období posledných rokov výrazne zlepšuje. Podmienky v škôlkach sa vylepšujú vďaka realizácii viacerých projektov, zameraných na znižovanie energetickej náročnosti budov, v rámci ktorých sa v objektoch škôlok vymieňajú okná, realizuje sa zateplenie a rekonštruje kúrenie.

Pretrváva nepriaznivá situácia pokiaľ ide o čoraz častejšiu inštaláciu rekuperačných vzduchotechnických jednotiek v zariadeniach, zdôvodňovaná energetickou úsporou, s -alebo bez - možnosti priameho vetrania miestností. Pri výkone štátneho zdravotného dozoru v niektorých z takýchto zariadení bolo objektívnymi meraniami a vyšetreniami zistené, že kvalita vnútorného ovzdušia výrazne klesá v dôsledku zanedbávania pravidelného čistenia, resp. výmeny filtrov a absencie priameho vetrania.

Viaceré predškolské zariadenia v záujme zvyšovania svojej atraktivity v trhovom prostredí ponúkajú netradičné služby, resp. aktivity, ako napr. systematické otužovanie detí na zvyšovanie odolnosti organizmu – sezónne plavecké výcviky, korčuľovanie, saunovanie s možnosťou inhalácie morskej soli, školy v prírode, taktiež zabezpečujú rôzne doplnkové formy vzdelávania detí predškolského veku - v oblasti environmentálnej výchovy, zdravej výživy, dramatickej výchovy, vyučovania cudzích jazykov lektorom, estetickej a ekologickej výchovy, resp. v odôvodnených prípadoch individuálnu spoluprácu s logopédom.

Opakovane sa vyskytli prípady nevykonávania ranného filtra v predškolských zariadeniach.

Ako negatívum možno hodnotiť stagnáciu pokiaľ ide o výstavbu nových objektov pre MŠ, kde sú dlhodobo prekračované kapacity. Doposiaľ bola situácia v tomto smere nepriaznivejšia v mestách, v posledných rokoch sa výrazne zhoršuje aj v obciach. Absentujú taktiež prevádzkarne starostlivosti o deti do troch rokov veku (jasle), a telocvične pri malotriednych ZŠ na vidieku.

Aj počas roka 2019 pokračoval trend zlučovania MŠ s blízkymi ZŠ do jedného právneho subjektu. Počet zariadení 19 488 (85,88%), zodpovedajúcich všetkým stanoveným požiadavkám a 47 zariadení s drobnými nedostatkami, ktoré pravdepodobne neovplyvňujú zdravie detí a mládeže

Základné školy (ZŠ).

Prehľad o hygienickej úrovni objektov ZŠ vykazuje tab. č. 3.

Napriek všeobecne nepriaznivej finančnej situácii sa väčšina základných škôl snaží zabezpečovať primeraný hygienický štandard a priebežné vylepšovanie technického stavu budov a ich vybavenia v závislosti od finančných možností. V poslednom období pribúdajú rekonštrukcie zariadení - maľovky, opravy striech, výmena okien, oprava fasád.

Pri výkone ŠZD v školách vo všeobecnosti neboli zisťované závažnejšie nedostatky, pokiaľ ide o úroveň prevádzkovej hygieny, sanitáciu priestorov, režim prevádzky

a stravovania, nakoľko tieto sa vo väčšine prípadov zabezpečujú v súlade so schválenými prevádzkovými poriadkami.

Riešené podnety sa týkali najčastejšie nedostatočného zabezpečenia škôl teplou úžitkovou vodou, nedostatočného vykurovania v zimných mesiacoch, resp. výskytu pedikulózy, príp. ploštíc, ako aj nevyhovujúceho spôsobu odkladania vrchného odevu žiakov.

Situáciu na úseku základných škôl možno hodnotiť z hľadiska dlhodobého trendu ako postupne sa zlepšujúcu. Vo všeobecnosti školy disponujú dostatkom prevádzkových priestorov, hoci napr. v starších typoch zariadení pretrvávajú problémy s priestorom na šatne detí, dostatočne kapacitne vyhovujúce zariadenia na osobnú hygienu detí a zamestnancov škôl, sú problémy s prístupom k teplej vode, v niektorých prípadoch chýba vybavenie tried umývadlami, chýbajú miestnosti pre upratovačky, problematické sú priestory dielní.

Nadalej pretrvávajú závažné nedostatky aj vo vnútorných TV zariadeniach pri školách, ktorú sú opotrebované a údržba sa vykonáva v podstate len v havarijných situáciách. Umyvárne pri TV zariadeniach často nespĺňajú svoj účel buď z dôvodu nefunkčnosti, alebo z časových dôvodov.

Medzi najčastejšie sa vyskytujúce nedostatky ďalej patrili netesniace a časom opotrebované okná, ako aj nedostatočná tepelno – vlhkostná izolácia objektov s následným vytváraním kondenzačnej pary a viditeľným rastom plesní na povrchoch stien a stropov.

V zimných mesiacoch opakovane dochádza k problémom s vykurovaním výučbových priestorov najčastejšie v dôsledku porúch starších kotolní. Pri opodstatnených podnetoch boli prevádzkovateľom škôl uložené opatrenia, ktoré zabezpečili dosiahnutie nápravy tak, aby bola dodržaná v súčasnosti platná legislatíva.

Gymnázia, stredné odborné školy a konzervatóriá

Prehľad o hygienickej úrovni objektov je uvedený v tab. č. 3.

Hygienická úroveň objektov a podmienky vzdelávacieho procesu spĺňajú požiadavky hygienického štandardu. Pribežne sa realizuje modernizácia a vybavenie odborných učební, telocviční, revitalizujú sa športové plochy a ihriská.

Pozitívne zmeny sa týkajú najmä výmeny podláh vo vnútorných priestoroch starších budov, zateplovanie obvodových plášťov, budovanie bezbariérových vstupov do objektov, inštalácia zariadení osobnej hygieny pre imobilných študentov, maľovky a pod., v závislosti od finančných možností toho - ktorého zariadenia. Zistené nedostatky sa pribežne odstraňujú. Väčšina dozorovaných stredných škôl zodpovedá všetkým stanoveným hygienickým požiadavkám. Zlepšuje sa vybavenie škôl, zefektívňuje sa odborná výučba zriaďovaním a vybavovaním počítačových a iných odborných učební.

Jazykové školy

Zariadenia majú vyhovujúce hygienické podmienky pri poskytovaní jazykového vzdelávania vrátane prevádzkových poriadkov a zodpovedajú platnej legislatíve; občasné drobné nedostatky neovplyvňujú negatívne zdravie detí.

V prevažnej väčšine ide o zariadenia, ktoré zabezpečujú výučbu cudzích jazykov pre dospelých.

Praktické vyučovanie (Pracoviská praktického vyučovania a strediská praktického vyučovania)

Nedostatočne doriešeným problémom zostáva nahlasovanie zmien pracovísk praktického vyučovania, nakoľko školy sa bránia každoročnému, niekedy viacnásobnému vypracovaniu PP a jeho predkladaniu na schválenie RÚVZ, keďže dochádza k častým zmenám pracovísk.

Strediská a pracoviská praktického vyučovania pri stredných odborných školách sú vo všeobecnosti na dobrej úrovni aj z hľadiska udržiavania a obnovy vybavenia; stroje v dielňach sú pravidelne servisované oprávnenými organizáciami.

Pracovné a prevádzkové podmienky na SPV a PPV sú podrobne rozpracované v jednotlivých prevádzkových poriadkoch a v rámci ŠZD sa priebežne kontrolujú.

Pri výkone ŠZD bolo vo väčšine prípadov konštatované, že podmienky práce študentov, ako aj hygienická úroveň zariadení pre osobnú hygienu boli vyhovujúce. Študenti pracujú pod vedením erudovaného personálu zariadení, je dodržiavaná dĺžka pracovnej doby s poskytnutím prestávky na oddych a konzumáciu obeda. Práce a pracovné tempo sú primerané, bez nadmernej fyzickej záťaže. Pred prvým nástupom na pracovisko prevádzkovateľ vykonáva pre študentov prednášku o bezpečnosti práce a informuje ich o možných rizikách. OOPP typu jednorazových rukavíc, rúšok resp. ochranných okuliarov zabezpečuje škola alebo príslušná prevádzka. Žiaci zdravotníckych odborov pred prvým nástupom na povinnú prax absolvujú povinné očkovanie proti hepatitíde typu B. Absolvovanie prednášok s poučením je zaznamenané v dokumentácii, ktorá je založená v spise študenta.

Počas výkonu ŠZD neboli konštatované žiadne zásadné porušenia v súčasnosti platnej legislatívy na úseku praktického vyučovania, na drobné nedostatky boli zodpovední pracovníci upozornení, následne boli prijaté opatrenia na nápravu v stanovených termínoch. Išlo najčastejšie o hygienické nedostatky prevažne prevádzkového charakteru - nedostatočné denné a umelé osvetlenie, nevhodné vetranie, nevyhovujúca tepelná pohoda v dielňach v zimných mesiacoch a pod.

Špeciálne školy

V špeciálnych školách sa zabezpečuje vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami, ktorým ich zdravotné znevýhodnenie znemožňuje vzdelávanie v bežných školách. Ich vzdelávanie sa uskutočňuje špeciálnymi formami s využitím rôznych kompenzačných pomôcok a zariadení s cieľom začleniť tieto deti a mladistvých do štandardného pracovného a spoločenského života.

Medzi tieto zariadenia sa začleňujú taktiež školy, ktoré sú súčasťou domovov sociálnych služieb, špeciálnych výchovných zariadení, nemocníc, ale aj školy pre mimoriadne nadané deti.

V školách pre deti alebo žiakov so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami v posledných rokoch pribúda počet detí a mladistvých a úmerne tejto skutočnosti pribúda tiež počet neúčelových, hygienickým požiadavkám nevyhovujúcich priestorov na vyučovanie. Uvedenému bude potrebné v ďalšom období venovať zvýšenú pozornosť v zmysle spolupráce prevádzkovateľov škôl s ich zriaďovateľmi – okresnými úradmi, odbormi školstva resp. VÚC.

Napriek uvedenému je hygienický štandard zariadení vyhovujúci a v priebehu sledovaného roka nedošlo k zásadným zmenám.

Fakulty VŠ

K 1.9.2019 je na Slovensku evidovaných 135. Na úseku vysokého školstva možno hodnotiť situáciu v zariadeniach jednotlivých fakúlt ako priaznivú, v súčasnosti ani jedno zariadenie nie je zaradené do kategórie „C“, kde by sa dal predpokladať nepriaznivý vplyv na zdravie študentov.

Podmienky na vzdelávanie a prípravu vysokoškolských študentov sa v posledných rokoch výrazne zlepšujú.

Pribúdajú nové priestory na výučbu študentov a postupne sa zvyšuje kapacita ubytovacích priestorov.

V prípadoch, kedy si to zameranie štúdia vyžaduje, je súčasťou PP posudok o riziku na prácu s nebezpečnými chemickými a biologickými faktormi (prírodovedecké fakulty).

Zariadenia a prevádzky mimoškolskej výchovy a vzdelávania, Základné umelecké školy

Všetky kontrolované zariadenia majú vytvorené vhodné podmienky na rozvíjanie a zdokonaľovanie praktických zručností detí a mládeže a podieľajú sa na formovaní návykov aktívneho a zmysluplného využívania voľného času. Väčšina učební ZUŠ sa nachádza v adaptovaných neúčelových priestoroch a v priestoroch MŠ a ZŠ, vyučovanie sa uskutočňuje v popoludňajších hodinách.

Nenastala zásadná zmena vo vybavení školských klubov; vo väčšine škôl svoju činnosť vykonávajú v klasických učebniach, ktoré sú rámci priestorových možností prispôsobené činnostiam, ktoré sa v nich vykonávajú. Vylepšenie týchto priestorov sa vykonáva súčasne s vylepšovaním vnútorných priestorov škôl.

Centrá voľného času majú celoročnú činnosť s bohatou krúžkovou aktivitou. Okrem iného usporadúvajú prímestské rekreácie počas jarných a letných prázdnin, ktoré majú veľmi dobrý hygienický štandard.

V tejto skupine zariadení boli negatívne hodnotené zariadenia so závažnými nedostatkami, ktoré ohrozujú zdravie detí a to až v dvoch prípadoch čo predstavuje 0,6%.

Ubytovacie zariadenia

Na úseku ubytovacích zariadení sa pokračuje v postupnej obnove vnútorného vybavenia ubytovacích zariadení (nábytok, podlahy, obklady) v rámci aktuálnych finančných možností toho – ktorého zariadenia.

Hygienické nedostatky zisťované pri výkone ŠZD sa týkali hlavne vybavenia izieb poschodovými posteľami a nezabezpečenia miestností na pranie a sušenie bielizne.

Pracovníci odborov HDM opakovane riešili v rámci výkonu ŠZD podnety na výskyt hmyzu- ploštíc, resp. švábov v ubytovacích zariadeniach.

Zariadenia sociálnych služieb a zariadenia na vykonávanie opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately

Prevádzka v DeD RT a v domovoch sociálnych služieb v posledných rokoch nie je problémová; nie sú zisťované nedostatky, ktoré by ohrozovali zdravie detí. Novelou vyhlášky MZ SR č. 259/ 2008 Z. z. sa ustanovili požiadavky na plochy a vybavenie aj týchto zariadení, čím sa odstránilo legislatívne vákuum v danej oblasti a jej ustanovenia je možné využiť pri výkone ŠZD v týchto zariadeniach.

V súvislosti s novelou zákona č. 305/2005 Z. z. o soc. právnej ochrane a soc. kuratele sa v hodnotenom roku riešila aktualizácia PP zariadení, ktoré ich prevádzkovatelia predkladali na schválenie podľa jednotného vzoru.

Aktualizácia sa týkala aj úpravy počtu detí v samostatných skupinách, ktorá bola riešená zmenou využívania priestorov ako aj zmenou dispozičného členenia prevádzkových priestorov zariadení.

Väčšina DD využíva pre svoju činnosť samostatné rodinné domy, resp. byty v bytových domoch. V rámci niektorých DD sú vytvorené samostatné špecializované skupiny, ktoré patria pod jedného prevádzkovateľa, ale sú umiestnené v samostatných domoch resp. bytoch buď v mieste pôsobnosti prevádzkovateľa, alebo v inej lokalite.

Súhrnne možno konštatovať, že pri výkone ŠZD v týchto zariadeniach neboli zisťované zásadné nedostatky v hygienickej úrovni. Všetky zariadenia vykazujú primeraný hygienický štandard z hľadiska stavebno – technických podmienok i úrovne prevádzky v sledovaných ukazovateľoch.

Špeciálne výchovné zariadenia

V školách pre deti alebo žiakov so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami sa za posledné roky zvyšuje počet umiestnených detí a pribúdajú neúčelové, provizórne a hygienickým požiadavkám nevyhovujúce priestory na vyučovanie.

Uvedenej skutočnosti bude potrebné v ďalšom období venovať zvýšenú pozornosť v spolupráci s prevádzkovateľmi škôl a s ich zriaďovateľmi – okresné úrady, odbory školstva, resp. VÚC.

Telocvične pri školách

Nadalej evidujeme viacero škôl, v ktorých napriek snahám získať prostriedky z eurofondov chýbajú kryté TV zariadenia a hodiny TV sú vyučované provizórne na chodbách škôl, resp. na školskom dvore alebo ihrisku.

V mnohých zariadeniach pretrvávajú závažné nedostatky vo vnútorných TV zariadeniach, ktoré sú ošarpané, údržba sa vykonáva len v havarijných prípadoch a v nevyhnutnom rozsahu.

Nedostatky boli zisťované najmä pokiaľ ide o intenzitu umelého osvetlenia, opotrebované podlahy športovísk a nedostatky v šatniach a zariadeniach osobnej hygieny, plesnivenie stien a stropov následkom výmeny okien za plastové, resp. nevyhovujúce priestorové usporiadanie a funkčné členenie priestorov na výučbu TV.

Vo viacerých zariadeniach bolo konštatované zlepšenie hygienickej situácie v dôsledku kompletnej rekonštrukcie TV traktov (revitalizácia šport. areálov, rekonštrukcia šatní, zariadení pre osobnú hygienu, príp. stabilizácia statických porúch na objektoch); ako aj obnovou maľoviek stien, protišmykových podláh a výmenou osvetľovacích telies.

Úplne absentuje liečebná TV a vo všeobecnosti sa pedagogickí pracovníci sťažujú na nechť žiakov zúčastňovať sa hodín TV. Priaznivejšia je situácia v prípade vonkajších TV plôch, kde časť škôl má k dispozícii multifunkčné ihriská.

Školy, ktoré sa aktívne zapájajú do aktivít, uvádzajú nasledovné dosiahnuté výsledky: zlepšenie dochádzky a zníženie chorobnosti u detí, hlavne predškolského veku, zvýšenie telesnej zdatnosti, zvýšený záujem o pohybové aktivity aj vyššia úspešnosť v športových aktivitách, zlepšenie stravovacích návykov, slušnosť a ohľaduplnosť v správaní detí voči sebe navzájom i voči dospelým, negatívny postoj a odmietavý postoj k drogám, zlepšenie vzťahu detí k prírode a záujem o jej ochranu, pocit zodpovednosti za vlastné zdravie a snaha viesť zdravší spôsob života.

Ostatné

Do tejto skupiny zaraďujeme napr. centrá pedagogicko- psychologického poradenstva a prevencie, centrá špeciálno - pedagogického poradenstva, detské integračné centrá, detské kútiky v OC, chránené dielne, baby centrá, materské centrá, detské ihriská, bazény, zdravotnícke zariadenia na rekonvalescenciu chronicky chorých detí, laktária, zariadenia pestúnskej starostlivosti a pod.

Vzhľadom na vysokú rôznorodosť sa každý typ v rámci uvedených zariadení posudzuje individuálne s ohľadom na jeho predmet záujmu tak, aby prevádzka korešpondovala s platnou legislatívou na úseku verejného zdravotníctva.

Vo všetkých typoch zariadení pre deti a mládež je nadalej potrebné v rámci aktuálnych finančných možností investovať do ich opráv, údržby a rekonštrukcií z dôvodu prirodzeného opotrebovania, nadalej intervenovať v preventívnych opatreniach na zlepšenie ergonomickej situácie na ZŠ a SŠ; venovať sa zachovaniu školského stravovania tak, aby pokračoval trend vzostupu stravujúcich sa detí a tiež jeho skvalitňovaniu s ohľadom na zdravú výživu

a prevenciu obezity u detí a mládeže; intenzívne propagovať mliečny program a pitný režim, orientovaný predovšetkým na pitie čistej pitnej vody.

Z tabuľky č.3 možno poukázať na počet zariadení zodpovedajúcich všetkým stanoveným požiadavkám čo predstavuje 19488 zariadení t.j. 68,02%.

Počet zariadení s drobnými nedostatkami, ktoré pravdepodobne neovplyvňujú zdravie detí a mládeže 8840 t.j. 30,85%.

Dôležitým zistením je celkový počet zariadení so závažnými nedostatkami, ktoré ohrozujú zdravie detí a mládeže až v 6 prípadoch z celkového počtu zariadení (2x Základné školy, 2x zar. a prevádzky mimoškolskej výchovy a vzdelávania a ZUŠ, 2x Zariadenia školského stravovania).

2. Zhodnotenie zmienosti žiakov na základných školách.

Prehľad o zmienosti na ZŠ vykazuje tab. č. 5.

V roku 2018 zmenovali iba žiaci v Košickom (3,1%) a Prešovskom kraji (3,3%). V ostatných krajoch žiaci nezmenovali. V porovnaní s rokom 2019 chodí do druhej zmeny 5216 žiakov, zmenovali iba žiaci v Košickom (3,5%) a Prešovskom kraji (3,25%) čo spolu predstavuje 1,22%. V ostatných krajoch žiaci nezmenujú.

3. Zásobovanie vodou v zariadeniach pre deti a mládež.

Sledovaniu a kontrole zásobovania zariadení pre deti a mládež vodou určenou na ľudskú spotrebu bola aj počas roka 2019 venovaná mimoriadna pozornosť.

Prevádzky, v ktorých boli v minulosti nainštalované úpravne vody typu „Life Energy“ sítě majú výrazne lepšiu kvalitu vody, avšak zároveň zápasia s problémami pri ich prevádzkovaní a so zabezpečením ich plnej funkčnosti.

Pri zásobovaní zariadení vodou z IVZ sú prevádzkovatelia povinní zabezpečovať kontrolu ukazovateľov kvality pitnej vody a o týchto kontrolách uchovávať záznamy. V prípade, že kvalita vody nemá požadované parametre, sú prevádzkovatelia, ktorí využívajú nasledovné vodárenské zdroje povinní zabezpečiť, aby dodávaná pitná voda spĺňala limity ukazovateľov kvality pitnej vody, prípadne aby bolo nariadené náhradné zásobovanie balenou pitnou vodou.

Prehľad o zásobovaní pitnou vodou a jej hygienickej kvalite uvádza tab. č. 6. V roku 2018 predstavoval počet zariadení napojených na verejný vodovod 95,72 %.

V roku 2019 predstavoval počet zariadení napojených na verejný vodovod 95,67 %. Čo sa týka kvality vody, v zariadeniach zásobovaných vodou z verejného vodovodu, je situácia oproti r. 2018 o 0,05% lepšia. Čo sa týka zariadení, zásobovaných vodou z individuálneho vodného zdroja, počet takýchto zariadení s nevyhovujúcou kvalitou vody predstavuje 9,51%. V porovnaní s rokom 2018, kde počet takýchto zariadení s nevyhovujúcou kvalitou vody predstavoval 10,32%, možno hodnotiť zlepšenie situácie.

Prevádzkovatelia zariadení napojených na IVZ zabezpečujú kontrolu ukazovateľov kvality pitnej vody prostredníctvom akreditovaných laboratórií najmenej 1x ročne, ako aj pravidelnú dezinfekciu vodných zdrojov. Kvalita vody z týchto zdrojov je všeobecne nestála, čo môže byť ovplyvnené zložením pôdy, podzemnou vodou, resp. nedôslednou údržbou zdroja. Kvalita vôd z IVZ sa taktiež často prechodne zhoršovala v období nadmerných atmosférických zrážok, pričom situácia bola aktuálne riešená prostredníctvom obecných úradov. Zásobovanie pitnou vodou u zariadení s nevyhovujúcou kvalitou vody z vlastných zdrojov je zabezpečované donáškou vody z verejného vodovodu, resp. podávaním balenej pitnej vody.

Pri zásobovaní zariadení z IVZ najčastejšie nevyhovovali odobraté vzorky pitnej vody z vlastných kopaných studní pre prekročenie limitov mikrobiologických ukazovateľov – prítomnosť koliformných baktérií, enterokokov a baktérií kultivovateľných pri 22°C.

Na základe výsledkov kontroly kvality pitnej vody odborní pracovníci systematicky upozorňujú poverených zodpovedných pracovníkov (ktorí sa starajú o IVZ) na dôležitosť pravidelnej údržby a dezinfekcie vodného zdroja a na možné zdravotné riziká, vyplývajúce z používania chemicky alebo bakteriologicky nevyhovujúcej pitnej vody.

Problematika v zásobovaní predškolských, školských a stravovacích zariadení pitnou vodou sa rieši v spolupráci s prevádzkovateľmi predmetných zariadení pri výkone štátneho zdravotného dozoru, v rámci poradenskej a konzultačnej činnosti za účelom zlepšenia kvality vody – zabezpečenie odbornej starostlivosti, technického stavu vodných zdrojov, vrátane dezinfekcie vody, pravidelnej kontroly obsahu voľného chlóru a overovania kvality pitnej vody v zmysle platnej legislatívy.

V prípade nevyhovujúceho zásobovania, zriaďovateľ predškolských a školských zariadení do doby zabezpečenia vyhovujúcej kvality pitnej vody, rieši pitný režim formou minerálok v originálnom balení alebo prostredníctvom dávkovačov veľkoobjemovo balených vôd tzv. watercoolerov.

4. Výskyt dusičnanovej methemoglobinémie.

V priebehu roka 2019 neboli hlásené prípady ochorenia dojčat'a na dusičnanovú methemoglobinémiu.

5. Stravovanie detí a mládeže.

Z celkového počtu 11126 zariadení (ktoré okrem svojej hlavnej činnosti zabezpečujú aj stravovanie) zabezpečuje stravovanie z vlastného stravovacieho zariadenia 3994 (35,90%) zariadení. Zariadenia, ktoré nemajú kuchyňu, stravu dovážajú (15,13%), alebo zabezpečujú stravovanie v inom zariadení (26,26 %), resp. nemajú zabezpečené stravovanie (21,56 %) - tab. č. 8a.

V zmysle Národného programu úradnej kontroly potravín sú vlastné stravovacie zariadenia zaradené do kategórií I. až V (tab. č. 8b). Stravovacie zariadenie a frekvencia previerok sa prehodnocuje nasledovne:

Počet získaných bodov	Kategória	frekvencia previerok
menej ako 101	I.	raz dvojročne až trojročne
101 – 300	II.	raz ročne
301 – 400	III.	polročne až ročne
401 – 450	IV.	štvrtročne až polročne
viac ako 451	V.	mesačne

Do kategórie I. je zaradených 44,15 % zariadení, do kategórie II. 53,05%, do kategórie III. 2,78%, do kategórie IV. 0,03% a do kategórie V. neboli zaradené žiadne zariadenia.

Najviac zariadení (53,05%) je zaradených do II. kategórie, to znamená, že vykazujú drobné nedostatky v prevádzke.

Rovnakým spôsobom sú kategorizované aj výdajne stravy (tab. č. 8c), kde najvyššie percento (58,45%) predstavujú výdajne zaradené do I. kategórie.

Prehľad o percentuálnom zastúpení stravovaných detí a mládeže vyказuje tab. č. 8d.

Z celkového počtu 812943 nami registrovaných detí v SR sa stravuje 73,74 % (t. j. o 4,8 % viac ako vlani (68,94%). Najmenej stravujúcich sa žiakov, resp. študentov sme zaznamenali na úseku fakúlt VŠ (26,63 %) a Špeciálnych výchovných zariadení (18,01%).

Zhoršenie hygienického štandardu v ŠJ sa najčastejšie prejavuje okrem iného nefunkčnosťou vzduchotechnických zariadení, nedostatkom chladiacich zariadení, poškodenou a znečistenou maľovkou stien, zhoršením mikroklimatických podmienok s tvorbou plesní vo výrobných priestoroch a nevyhovujúcou hygienou personálu ŠJ.

V súvislosti s cieľovými kontrolami v rámci tzv. obedov zadarmo bolo opakovane zisťované, že zariadeniach pre deti a mládež dlhodobo pretrvávajú nesúlad v organizácii vyučovacieho procesu a výdaja stravy (napr. pri nedostatočnej kapacite školského stravovacieho zariadenia dochádza k dlhému čakaniu na obed s tým, že viacerí žiaci odchádzajú bez toho, aby obed skonzumovali). Vo vybraných školských stravovacích zariadeniach pristúpili k zrušeniu podávania mliečnych desiatych.

Poddimenzované plošné parametre varní sú častou prekážkou výraznejšej inovácie ich technologického vybavenia, nevyhnutného pre zabezpečenie prípravy stravy pre vyšší počet stravníkov v súvislosti s obedom zadarmo. Zároveň však v tejto súvislosti boli dovybavené viaceré vývarovne novým strojným – technologickým zariadením.

Najzávažnejším nedostatkom je však naďalej nedostatok pracovných síl v školských stravovacích zariadeniach, kvôli ktorému sú ŠSZ nútené zabezpečovať stravu dodávateľským spôsobom.

V rámci hlavnej úlohy boli v MŠ v mesiacoch október a november hodnotené JL. Opakovane bolo konštatované, že na desiatu a olovrant sa podáva čerstvé ovocie a zelenina minimálne, takisto absentuje podávanie celozrnných výrobkov. Často opakovaným nedostatkom bolo nedostatočné zaradovanie rýb ako hlavného jedla.

Ako mimoriadna úloha boli realizované kontroly, zamerané na dovoz zdravotne nevyhovujúceho hovädzieho mäsa z Poľskej republiky, ktorej súčasťou bola o.i. jeho výsledovateľnosť.

Vysokoškolské stravovacie zariadenia sa aktuálne prispôbujú požiadavkám stravníkov a okrem bohatého sortimentu pripravovaných pokrmov (5-11 druhov) ponúkajú aj bezlepkové a bezlaktóзовé jedlá. Napriek uvedenému v týchto ZSS pretrvávajú pokles záujmu o kompletne teplé jedlo, ktoré sa často nahrádza studeným pokrmom fastfoodového typu, resp. minútkovým jedlom bez polievky. Vo vysokoškolských bufetoch v poslednom čase dochádza často k zmene prevádzkovateľov a rozšírenie ich sortimentu sa týka predovšetkým alkoholických nápojov, nakoľko nie je k dispozícii legislatíva, ktorá by ich obmedzovala.

Ďalším problémom bude v tejto súvislosti nedostatok ako kvalifikovaného, tak aj pomocného personálu v ZSS, čím môže reálne dochádzať k nedodržiavaniu zásad HACCP; ďalej bude potrebné riešiť prípravu diétného stravovania a podávanie doplnkového stravovania – desiatych, ako aj nedostatočnú kapacitu chladiacich a mraziacich zariadení na uskladnenie väčšieho množstva surovín, nedostatok drobného inventáru a potrebnej varnej technológie. Taktiež sa dajú predpokladať zvýšené náklady na likvidáciu BRKO.

Situáciu v oblasti školského stravovania stále možno hodnotiť ako relatívne stabilizovanú. Napriek pretrvávajúcej pre školy nepriaznivej finančnej situácii si školské stravovanie zachováva dlhodobo svoj relatívne dobrý štandard. Čistota a hygienická úroveň zariadení školského stravovania je adekvátna, avšak pretrvávajú nedostatky spojené s nedostatočnou údržbou budov a s tým súvisiacimi stavebno-technickými problémami, s opotrebovaním kuchynského a jedálneho riadu, so zastaraným technickým vybavením a pod.

Na základe výkonu ŠZD je však možné konštatovať, že sa postupne zlepšujú stavebno-technické podmienky a vybavenie technologickými zariadeniami takmer vo všetkých prevádzkach zariadení školského stravovania.

Ako príklady dobre praxe možno uviesť, že vo viacerých školských jedálňach bol zmenený spôsob podávania šalátov, zakúpili sa chladiace šalátové pulty, ktoré sa umiestňujú do priestorov jedálne. Žiaci si sami porciujú šaláty pod dozorom pedagógov.

Mnohé jedálne kvôli zatraktívneniu školského stravovania a na podporu konzumácie ovocia a zeleniny zaviedli aj prípravu a podávanie dvoch druhov šalátov.

Postupnou rekonštrukciou a obnovovaním technologických zariadení pomaly dochádza k zvyšovaniu úrovne zariadení, i keď naďalej pretrvávajú nedostatky spôsobené finančnými problémami. Všetky nedostatky, zisťované v zariadeniach spoločného stravovania, sú s prevádzkovateľmi riešené priebežne. Ich odstraňovanie priamo súvisí s finančnou situáciou v školstve a samosprávach.

Celkový hygienický štandard zariadení, až na niektoré prípady, je primeraný. V priebehu roka 2019 sa eviduje postupne vylepšenie hygienického štandardu školských a stravovacích objektov, rekonštrukciou objektov a zakúpením nového materiálo-technického vybavenia.

Aj napriek uvedenej skutočnosti, je naďalej nutné investovať do opráv, údržby a rekonštrukcií týchto zariadení z dôvodu ich prirodzeného opotrebovania, naďalej intervenovať v preventívnych opatreniach na zlepšenie ergonomickú situáciu žiakov ZŠ a SŠ, venovať sa zachovaniu školského stravovania (došlo k vzostupu stavujúcich sa detí a mládeže), jeho skvalitňovaniu s ohľadom na zdravú výživu a prevenciu obezity u detí a mládeže, intenzívne propagovať mliečny program, pitný režim orientovaný na pitie čistej pitnej vody.

Naďalej je potrebné vo zvýšenej miere venovať pozornosť zmennosti prvých ročníkov. Starostlivosť o predškolské a školské zariadenia je značne rozdielna a záleží nielen od finančných prostriedkov ale aj od postoja zriaďovateľov, resp. prevádzkovateľov k týmto zariadeniam.

6. Zotavovacie podujatia pre deti a mládež.

Výkon kontrol zariadení sa realizuje pred samotným konaním zotavovacieho podujatia, kde sa hodnotí jeho celková spôsobilosť na daný účel a počas zotavovacieho podujatia, kde sa hodnotí kvalita ubytovania, dostupnosť a zabezpečovanie celodenného stravovania a pitného režimu. Dodržiavanie zásad optimálneho pitného režimu je zvlášť dôležitou súčasťou prevádzky zotavovacích podujatí vzhľadom na vysoké denné teploty v letných mesiacoch.

Dôraz sa kladie taktiež na program, ktorý majú deti počas svojho pobytu zabezpečený, s prihliadnutím na striedanie statických a pohybových aktivít.

V r. 2019 evidovali pracovníci RÚVZ v SR 2969 zotavovacích podujatí pre deti a mládež (tab. č. 9a a 9b). Zotavovacie podujatia prebiehali štandardne počas letných resp. zimných prázdnin, školy v prírode boli realizované počas celého roka.

Výkonom ŠZD v rekreačných zariadeniach sa kompletne preverila úroveň zabezpečenia stravovania, ubytovania, zásobovania pitnou vodou, vrátane odberov vzoriek pitných vôd a kontroly vonkajších umelých bazénov, spojenej s odberom vzoriek vody.

V mesiaci august sa na pokyn HH SR uskutočnili mimoriadne ciele kontroly, zamerané na dodržiavanie hygienických požiadaviek počas konania letných zotavovacích podujatí pre deti a mládež.

Vyskytli sa viaceré prípady, kedy odborní zamestnanci zistili organizovanie neschváleného zotavovacieho podujatia v rámci výkonu bežného ŠZD; často sa šetrenie konalo na podnet, doručený od rodičov v súvislosti s nevyhovujúcimi hygienickými podmienkami, resp. v súvislosti s rizikom vzniku a šírenia prenosného ochorenia.

Schválené detské zotavovacie podujatia prebiehali v rekreačných zariadeniach, ktoré vyhovujú legislatívnym požiadavkám na zotavovacie podujatia. Väčšina podujatí bola organizovaná v účelových rekreačných zariadeniach, resp. v stanových táboroch. Pred zahájením zotavovacích podujatí boli vykonané kontroly objektov, spojené s odberom vôd na laboratórne vyšetrenie. Pri zistených nedostatkoch boli vydávané nápravné opatrenia.

Vo všeobecnosti v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru počas prevádzky neboli zistené závažné nedostatky, pestrosť jedálneho lístka bola vyhovujúca s dostatočným zaradovaním ovocia a zeleniny, pitný režim bol dodržiavaný. Program rekreácií bol prevažne zameraný na pobyt v prírode, jazdenie na koňoch, hry, súťaže a pod.

Až na ojedinelé prípady bola na zot. podujatiach zabezpečená zdravotná starostlivosť odborne spôsobilými osobami. Organizátori disponovali kompletnou dokumentáciou o zdravotnej spôsobilosti detí na účasť na ZP od ošetrojúcich lekárov, resp. od zákonných zástupcov detí. Na začiatku ZP bol vykonávaný vstupný zdravotný filter. K dispozícii boli primerane vybavené lekárničky, v každom rekreačnom zariadení sa nachádzali samostatne vyčlenené priestory izolačných miestností s príslušenstvom. Počas ZP deti, nastavené na pravidelnú farmakologickú liečbu, túto pravidelne užívali. V priebehu letných ZP sa u detí sporadicky vyskytovali prevažne drobné úrazy a poranenia, krátkodobé bolesti hlavy, únavové sy, prechodné dyspepsie, uštipnutia hmyzom.

Je potrebné uviesť, že v posledných rokoch zaznamenávame stúpajúci trend organizovania letných podujatí, ktoré nemajú charakter zotavovacích podujatí, alebo im ho nemožno jednoznačne dokázať.

7. Celkové zhodnotenie hygienickej situácie zariadení pre deti a mládež a životných a pracovných podmienok detí a mládeže.

Hygienická úroveň objektov a prevádzka zariadení pre deti a mládež

Celkový hygienický štandard zariadení pre deti a mládež, ako aj stravovacích zariadení, je primeraný, v závislosti od finančných možností konkrétneho zariadenia.

Aplikáciou novely zákona č. 448/ 2008 Z. z. o sociálnych službách v nadväznosti na § 24 zák. č. 355/2007 Z. z. pokračovala transformácia niektorých predškolských zariadení typu detských centier a prevádzkarní starostlivosti o deti do 6 rokov veku na zariadenia starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa. Uvedené malo za následok vydávanie nových rozhodnutí k uvedeniu predmetných zariadení do prevádzky, príp. k zmene v prevádzkovaní zariadenia.

Vo väčšine MŠ naďalej pretrváva nedostatok miest na umiestnenie detí predškolského veku.

V mnohých ŠSZ došlo k ich doplneniu strojnotechnologickými a vzduchotechnickými zariadeniami, pravdepodobne v súvislosti s realizáciou projektu tzv. „obedy zadarmo.“ Napriek tomu je nevyhnutné naďalej investovať do ich opráv, údržby a rekonštrukcií z dôvodu ich prirodzeného opotrebovania, naďalej intervenovať v preventívnych opatreniach na zlepšenie ergonomickej situácie žiakov ZŠ a SŠ, venovať sa zachovaniu školského stravovania, jeho skvalitňovaniu s ohľadom na zdravú výživu a prevenciu obezity u detí a mládeže, intenzívne propagovať „Spojený program Školské mlieko, ovocie a zelenina“, a podporu pitného režimu v zmysle preferencie čistej pitnej vody.

Pozitívne hodnotíme stále častejšiu snahu prevádzkovateľov zariadení o budovanie bezbariérových vstupov do zariadení.

Nedostatočná pozornosť sa dlhodobo venuje vybaveniu vonkajších plôch, ihrísk a športovísk; najmä menším zariadeniam pre deti a mládež sa doteraz nepodarilo vybudovať priestory na výučbu TV a tá prebieha v náhradných neúčelových priestoroch.

Novým nežiaducim javom je postupná redukcia vonkajších plôch pri zariadeniach pre deti a mládež a ich využívanie v rámci obcí a samospráv často na komerčné účely v závislosti od toho, kto je vlastníkom pozemku, príslušného k zariadeniu.

Výchovno-vzdelávacia činnosť

- Pozitívne zmeny boli zaznamenané počas výkonu ŠZD na úseku materiálo-technického vybavenia škôl v súvislosti so vzdelávacím procesom – modernizácia pozostávala z dodávky zariadení informačno – komunikačných technológií, ako napr. vybavenie novými ekologickými a interaktívnymi tabuľami
- V súvislosti s hodnotením režimu práce a odpočinku sa konštatuje postupné zlepšovaniw, pravdepodobne aj vďaka striktným požiadavkám na spracovanie PP. Závažnejšie nedostatky pretrvávajú pri stredných a učňovských školách, najmä pokiaľ ide o dĺžku vyučovania, krátke prestávky, absencia obedových prestávok a nezáujem žiakov o pohybové aktivity.
- Pretrvávajú nedostatky v dodržiavaní vzdelávacích programov pri vykonávaní odborného vyučovania žiakov v súkromnom sektore a to z dôvodu, že praktické vyučovanie sa uskutočňuje priamo v výrobnom procese, ktorý je prispôsobený aktuálnym požiadavkám trhu.

Práca mladistvých

- Pokiaľ ide o podmienky práce mladistvých v rámci prípravy na výkon povolania, viaceré školy si vytvárajú vlastné strediská praktického vyučovania a žiadajú orgán verejného zdravotníctva o vyjadrenie.

Ubytovacie zariadenia pre deti a mládež.

- Dlhodobo je zaznamenaný znížený záujem o ubytovanie stredoškolskými študentmi. Kapacity stredoškolských ubytovacích zariadení sú preto čoraz častejšie využívané vysokoškolskými, ktorých nároky na ubytovanie vysokoškolské internáty kapacitne nedokážu pokryť.

Zásobovanie vodou v zariadeniach pre deti a mládež

Pri výkone ŠZD v takýchto zariadeniach boli zistené nedostatky zo strany prevádzkovateľov v zabezpečení kontroly ukazovateľov kvality vody, ako aj nedostatky v prevádzkyschopnosti chlorátorov a denitrifikátorov .

Stravovanie detí a mládeže

V zariadeniach školského stravovania dochádza postupne k zlepšovaniu ich materiálo-technického zabezpečenia a vybavenia.

Pozitívne možno hodnotiť zlepšujúcu sa celkovú úroveň školského stravovania, uplatňovanie nových receptúr, snahu naučiť deti správnym stravovacím návykom – konzumovať zdravé jedlá, tendenciu prinášať do školského stravovania nové netradičné chute.

Dlhodobo problémovými sa javia zariadenia školského stravovania – kuchyne a školské výdajné kuchyne pri malých zariadeniach pre deti a mládež, ktorých zlá finančná situácia sa odráža na prevádzkových podmienkach a vybavení prevádzok.

Vo všeobecnosti možno konštatovať, že aj napriek skutočnosti, že celkový hygienický štandard zariadení je až na niektoré výnimky primeraný, je naďalej nevyhnutné investovať do ich opráv, údržby a rekonštrukcie z dôvodu ich prirodzeného opotrebovania, venovať sa zachovaniu školského stravovania, jeho skvalitňovaniu s ohľadom na zdravú výživu a prevenciu obezity detí a mládeže, intenzívne propagovať mliečny program.

Veľký dôraz sa kladie na dodržiavanie pravidelného pitného režimu v predškolských a školských zariadeniach. Okrem podávania rôznych druhov nápojov k jedlám sa podporuje presadzovanie podávania pitnej vody z verejného vodovodu (resp. ochutená len šťavou z pomarančov alebo citrónov) počas celého dňa. V ZŠ je vo väčšine prípadov pitný režim

zabezpečený v rámci stravovania v zariadení školského stravovania, donáškou nápojov z domu a z automatov.

Zotavovacie podujatia pre deti a mládež

Prevádzkovatelia zotavovacích podujatí si dôsledne neplnia zákonnú povinnosť tým, že nepožiadajú písomne najmenej 30 dní pred začiatkom konania zotavovacieho podujatia regionálny úrad verejného zdravotníctva príslušný podľa miesta zotavovacieho podujatia, o jeho posúdenie.

8. Mimoriadne protiepidemické opatrenia v kolektívnych zariadeniach pre deti a mládež.

Epidemiologickú situáciu v roku 2019 možno charakterizovať ako dlhodobu stabilizovanú. Jednotlivé RÚVZ hlásili v rámci svojich pôsobností výskyt bežných gastrointestinálnych alebo respiračných infekcií, parazitóz typu svrab a blchy, ojedinele sa vyskytli prípady hepatitídy A.

Vzhľadom na stúpajúci výskyt svrabu zástupcom škôl boli poskytnuté informačné a edukačné materiály o tomto ochorení, o prevencii jeho výskytu, ako aj o opatreniach na zamedzenie jeho šírenia v detských kolektívoch a kolektívoch mladistvých.

Celoslovensky pretrváva najmä sezónne sa vyskytujúca pedikulóza (zavšivavenie) v predškolských a školských kolektívoch. V kolektívnych zariadeniach pre deti a mládež zaznamenávame sporadický výskyt bežných prenosných ochorení.

Výkon protiepidemických opatrení vo výchovno-vzdelávacích zariadeniach pre deti a mládež bol v roku 2019 ovplyvnený aj aktivitami v súvislosti so zvýšeným, alebo epidemickým výskytom chrípky a chrípke podobných ochorení v celkovej populácii, ktoré boli zamerané na vydávanie opatrení regionálnych hygienikov na predchádzanie vzniku a šírenia prenosných ochorení a na poskytovanie informácie o chrípke nového typu a hlavne na možnosti prevencie v podmienkach školských zariadení. Izolácia vírusov z biologického materiálu (výtery) sa realizovala v praxi aj v spolupráci so sentinelovými lekármi. Komplikácie tohto ochorenia prebiehali najčastejšie pod klinickým obrazom sínusitídy, otitídy, resp. pneumónie.

Pri výkone ŠZD bolo priebežne sledované plnenie preventívnych protiepidemických opatrení v príslušných zariadeniach ; na ich vykonávanie boli prevádzkovatelia zariadení usmerňovaní aj v rámci poradenskej a konzultačnej činnosti, vrátane poskytovania informačných letákov o možnostiach prevencie jednotlivých prenosných ochorení a v rámci imunizačného programu.

Hlavným cieľom tohto projektu je zvýšenie povedomia budúcich rodičov o závažnosti ochorení, ktorým je možné predchádzať očkovaním a o význame povinného očkovania detí v SR. Realizácia tejto úlohy je dôležitá z hľadiska ochrany a podpory verejného zdravia a má aj celospoločenský význam, najmä v období stále pretrvávajúcich antivakcinačných kampaní.

Cieľovou skupinou na vzdelávanie boli vybraní študenti 3.- 4. ročníkov stredných škôl. Ide o vzdelávanie študentov interaktívnou formou. Efekt intervencie bol overovaný dotazníkovou metódou, realizovanou pred a po intervencii. V rámci projektu študenti pracovali v 4 skupinách a postupne sa vystriedali na 4 rôznych stanovištiach o povinnom očkovaní, o zdrojoch informácií o očkovaní, o vakcínach, o individuálnej a kolektívnej imunity.

Tab. 1. Špecializované úlohy úradov verejného zdravotníctva (§§ 10,11 zák. č. 355/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov.)

úsek činnosti	úlohy vyplývajúce z požiadaviek MZ SR, ÚVZ SR	Odborné stanoviská, expertízy	konceptná činnosť	počet riešených úloh, programov a projektov	počet vyšetrovaných detí v rámci úloh a programov	Odborná a metodická činnosť			účasť na odborných podujatiach	činnosť krajských odborníkov	publikačná činnosť	spolupráca s masovo-komunikačnými prostriedkami	výchova ku zdraviu	iné
						5	6	7						
	1	2	3	4.1	4.2	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Spolu	231	3095	14	122	16961	19280	1013	151	265	31	4	73	3005	5320

Legenda k tab. č. 1:

1. počet úloh vyplývajúcich z požiadaviek MZ SR, ÚVZ SR
2. počet odborných stanovísk, expertíz
3. počet konceptných materiálov
4. počet riešených úloh, programov a projektov
5. odborná a metodická činnosť – počet konzultácií
6. odborná a metodická činnosť – počet odborných usmernení
7. odborná a metodická činnosť – počet porád
8. počet účasť na odborných podujatiach
9. počet výkonov v nadväznosti na požiadavky HO HHSR
10. počet publikovaných materiálov
11. počet výkonov vykonaných v rámci spolupráce s masovokomunikačnými prostriedkami
12. počet výkonov v rámci výchovy k zdraviu
13. iné

Tab. 2 Štátny zdravotný dozor – kontrolná činnosť

Por. č.	Zariadenie	Počet zariadení		Celkový počet výkonov				
		1	2	3	4	5	6	7
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	340	307	248	0	0	31	214
2.	Materské školy	2926	277	2212	0	243	1052	1906
3.	Základné školy	1947	163	938	0	20	161	4958
4.	Gymnázia	216	78	106	0	0	15	1030
5.	SOŠ ^{b)}	491	122	212	0	11	36	1847
6.	Jazykové školy	238	212	51	0	0	44	55
7.	Miesta výkonu praktického vyučovania	3717	2775	129	0	0	114	126
8.	Špeciálne školy ^{c)}	482	58	148	0	0	6	92
9.	Fakulty vysokých škôl	135	22	17	0	0	13	87
10.	Zar. a prev. mimoškol. vych. a vzdel. + ZUŠ	3202	748	477	0	0	1	231
11.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	345	45	104	0	0	0	115
12.	ZSS + zar. soc. kurately	417	141	120	0	47	39	195
13.	Špeciálne vých. zariadenia	174	62	49	0	0	0	81
14.	Zot. poduj. + ŠvP	1675	833	848	0	104	17	1665
15.	Zar. školského stravov. ^{e)}	4893	752	4248	0	533	1729	1877
16.	Zar. rýchleho občerstv.	863	718	356	0	10	98	140
17.	Telocvične pri školách	3348	174	364	0	1	3	151
18.	Ostatné	3243	1677	912	0	364	845	1839
SPOLU		28652	9164	11539	0	1333	4204	16609

Legenda k tabuľke č. 2:

1. celkový počet zariadení, z toho:
2. počet neštátnych zariadení
3. počet kontrol
4. počet hodnotených výsledkov analýz biologického materiálu, vrátane výkonov, ktoré nevykonali pracovníci odb. HDM (museli ich však vyhodnotiť)
5. počet hodnotených výsledkov analýz objektívizácie prostredia, vrátane výkonov, ktoré nevykonali pracovníci odb. HDM (museli ich však vyhodnotiť)
6. počet odobratých vzoriek (voda, strava, atď.)
7. počet iných výkonov

- a) zaraďujeme sem všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jasí
- b) zaraďujeme sem SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy
- c) zaraďujeme sem špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU
- d) zaraďujeme sem všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špec. školách a ostatných špecializovaných zariadeniach pre deti a mládež
- e) zaraďujeme sem vývarovne a vŕďajne stravy

Tab.3. Prehľad o základných stavebných podmienkach a o úrovni prevádzky zariadení pre deti a mládež

Por. č.	Zariadenie	Počet zariadení		Hodnotenie zariadení									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	340	307	292	85,88	47	13,82	1	0,29	0	0,00		
2.	Materské školy	2926	277	2076	70,95	797	27,24	53	1,81	0	0,00		
3.	Základné školy	1947	163	1350	69,34	556	28,56	39	2,00	2	0,10		
4.	Gymnázia	216	78	147	68,06	69	31,94	0	0,00	0	0,00		
5.	SOŠ ^{b)}	491	122	313	63,75	175	35,64	3	0,61	0	0,00		
6.	Jazykové školy	238	212	188	78,99	50	21,01	0	0,00	0	0,00		
7.	Miesta výkonu praktického vyučovania	3717	2775	2555	68,74	1140	30,67	22	0,59	0	0,00		
8.	Špeciálne školy ^{c)}	482	58	282	58,51	191	39,63	9	1,87	0	0,00		
9.	Fakulty vysokých škôl	135	22	95	70,37	40	29,63	0	0,00	0	0,00		
10.	Zar. a prev. mimošk. vých. a vzdel. a ZUŠ	3202	748	2127	66,43	1044	32,60	29	0,91	2	0,06		
11.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	345	45	182	52,75	148	42,90	15	4,35	0	0,00		
12.	ZSS + zar. soc. kurately	417	141	309	74,10	107	25,66	1	0,24	0	0,00		
13.	Špeciálne vých. zariadenia	174	62	127	72,99	45	25,86	2	1,15	0	0,00		
14.	Zot. poduj. + ŠvP	1675	833	1429	85,31	240	14,33	6	0,36	0	0,00		
15.	Zar. školského stravov. ^{e)}	4893	752	2940	60,09	1864	38,10	87	1,78	2	0,04		
16.	Zar. rýchleho občerstv.	863	718	675	78,22	185	21,44	3	0,35	0	0,00		
17.	Telocvične pri školách	3348	174	2209	65,98	1106	33,03	33	0,99	0	0,00		
18.	Ostatné	3243	1677	2192	67,59	1036	31,95	15	0,46	0	0,00		
SPOLU		28652	9164	19488	68,02	8840	30,85	318	1,11	6	0,02		

Legenda k tab. č.3:

1. celkový počet zariadení
 2. počet súkromných zariadení (z celkového počtu)
 3. počet zariadení zodpovedajúcich všetkým stanoveným požiadavkám
 4. počet zariadení zodpovedajúcich všetkým stanoveným požiadavkám v %
 5. počet zariadení s drobnými nedostatkami, ktoré pravdepodobne neovplyvňujú zdravie detí a mládeže
 6. počet zariadení s drobnými nedostatkami, ktoré pravdepodobne neovplyvňujú zdravie detí a mládeže v %
 7. počet zariadení s nedostatkami, u ktorých možno predpokladať nepriaznivý vplyv na zdravie detí a mládeže
 8. počet zariadení s nedostatkami, u ktorých možno predpokladať nepriaznivý vplyv na zdravie detí a mládeže v %
 9. počet zariadení so závažnými nedostatkami, ktoré ohrozujú zdravie detí a mládeže
 10. počet zariadení so závažnými nedostatkami, ktoré ohrozujú zdravie detí a mládeže v %
- a) zaradujeme sem všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jasí
 - b) zaradujeme sem SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy
 - c) zaradujeme sem špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU
 - d) zaradujeme sem všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špec. školách a ostatných špecializovaných zariadeniach pre deti a mládež
 - e) zaradujeme sem vývarovne a výdajne stravy

Tab. 4. Vybrané ubytovacie zariadenia pre deti a mládež

Por. č.	Druh zariadenia		Celkový počet ubytovacích zariadení	Celková kapacita ubytovacích zariadení	Počet ubytovaných	Percento vyťaženia	Počet ubytovacích zariadení s prekročenou kapacitou	
			1	2	3	4	5	6
1.	Ubytovacie zariadenia	gymnázia	10	465	463	99,57	2	0
2.		SOŠ	132	22288	18188	81,60	4	0
3.		konzervatóriá	3	154	156	101,30	1	0
4.		VŠ	92	43580	40706	93,41	3	0
5.	Ubytovacie zariadenia pri špeciálnych školách	MŠ	1	15	14	93,33	0	0
6.		ZŠ	33	1396	1046	74,93	1	0
7.		SŠ	16	582	350	60,14	1	0
8.		praktické OU	13	559	400	71,56	0	0
9.	Ubytovacie zariadenia pri ostatných špecializovaných zariadeniach pre deti a mládež		45	1886	1594	84,52	2	0
SPOLU			345	70925	62917	88,71	14	0

Legenda k tab. č. 4:

1. celkový počet ubytovacích zariadení
2. uviesť celkovú kapacitu ubytovacích zariadení
3. uviesť počet ubytovaných detí a mládeže (bez iných ubytovaných)
4. uviesť percento, ktoré tvorí počet ubytovaných detí a mládeže (bez iných ubytovaných) vo vzťahu k celkovej kapacite ubytovacích zariadení
5. uviesť počet ubytovacích zariadení, ktoré majú prekročenú kapacitu z dôvodu vysokého záujmu o ubytovanie zo strany detí a mládeže
6. uviesť počet ubytovacích zariadení, ktoré majú prekročenú kapacitu z dôvodu vysokého záujmu o ubytovanie zo strany iných záujemcov

Tab. 5. Prehľad o zmennosti na základných školách

Okres	Počet základných škôl		Počet žiakov v základných		Počet žiakov v ZŠ			Percento zmennosti
	1	2	3	4	5	6	7	8
Bratislava	169	0	54598	7733	0	0	0	0
B.Bystrica	271	0	51666	6231	0	0	0	0
Nitra	110	0	19609	2471	0	0	0	0
Trnava	215	0	44658	5608	0	0	0	0
Trenčín	195	0	43724	5285	0	0	0	0
Žilina	260	0	59668	7045	0	0	0	0
Košice	309	28	73020	9700	7764	2584	88	3,5
Prešov	418	20	80949	10171	7535	2632	836	3,25
Spolu šk.r. 2018/2019	1947	48	427892	54244	15299	5216	924	1,22

Legenda k tab. č. 5:

1. celkový počet ZŠ
2. počet ZŠ s dvojjmenným vyučovaním z celkového počtu
3. celkový počet žiakov v ZŠ
4. celkový počet žiakov v prvých ročníkoch v ZŠ
5. počet žiakov v ZŠ, kde je dvojjmenné vyučovanie
6. počet žiakov ZŠ, ktorí sa dvojjmenného vyučovania fyzicky zúčastňujú
7. počet žiakov prvých ročníkov ZŠ, ktorí sa dvojjmenného vyučovania fyzicky zúčastňujú
8. percento zmennosti žiakov (vrátane žiakov prvých ročníkov), ktorí sa dvojjmenného vyučovania fyzicky zúčastňujú

Tab.6. Prehľad o zásobovaní vodou v zariadeniach pre deti a mládež

Por. č.	Zariadenie	Počet zariadení				Kvalita vody				Množstvo vody	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	340	340	100,00	0	0	0,00	0	0,00	0	0
2.	Materské školy	2926	2741	93,68	185	1	0,04	34	18,38	0	1
3.	Základné školy	1947	1829	93,94	128	0	0,00	24	18,75	0	0
4.	Gymnázia	216	216	100,00	0	0	0,00	0	0,00	0	0
5.	SOS ^{b)}	491	487	99,19	4	0	0,00	0	0,00	0	0
6.	Jazykové školy	238	238	100,00	0	0	0,00	0	0,00	0	0
7.	Miesta výkonu praktického vyučovania	3717	3657	98,39	58	0	0,00	0	0,00	0	0
8.	Špeciálne školy ^{c)}	482	473	98,13	9	0	0,00	0	0,00	0	0
9.	Fakulty vysokých škôl	135	135	100,00	0	0	0,00	0	0,00	0	0
10.	Zar. a prev. mimošk. vých. a vzdel. + ZUŠ	3202	3102	96,88	179	0	0,00	16	8,94	0	0
11.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	345	342	99,13	4	0	0,00	0	0,00	0	0
12.	ZSS + zar. soc. kurately	417	410	98,32	9	0	0,00	1	11,11	0	0
13.	Špeciálne vých. zariadenia	174	173	99,43	1	0	0,00	0	0,00	0	0
14.	Zot. poduj. + ŠvP	1675	1473	87,94	278	0	0,00	3	1,08	0	0
15.	Zar. školského stravov. ^{e)}	4893	4780	97,69	250	3	0,06	28	11,20	0	1
16.	Zar. rýchleho občerstv.	863	860	99,65	4	0	0,00	0	0,00	0	0
17.	Telocvične pri školách	3348	3312	98,92	91	0	0,00	10	10,99	0	0
18.	Ostatné	3243	2843	87,67	41	0	0,00	2	4,88	0	0
SPOLU		28652	27411	95,67	1241	4	0,01	118	9,51	0	2

Legenda k tab. č. 6:

1. celkový počet zariadení
2. počet zariadení (z celkového počtu) napojených na verejný vodovod
3. počet zariadení (z celkového počtu) napojených na verejný vodovod v percentách
4. počet zariadení (z celkového počtu) napojených na individuálny vodný zdroj (rozvod vody)
5. počet zariadení napojených na verejný vodovod s nevyhovujúcou kvalitou vody
6. počet zariadení napojených na verejný vodovod s nevyhovujúcou kvalitou vody v percentách
7. počet zariadení napojených na individuálny vodný zdroj s nevyhovujúcou kvalitou vody
8. počet zariadení napojených na individuálny vodný zdroj s nevyhovujúcou kvalitou vody v percentách
9. počet zariadení napojených na verejný vodovod s nedostatočným množstvom vody
10. počet zariadení napojených na individ. vodný zdroj s nedostatočným množstvom vody

- a) zaraďujeme sem všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jasí
- b) zaraďujeme sem SOS, konzervatória a jazykové školy
- c) zaraďujeme sem špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU
- d) zaraďujeme sem všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špec. školách a ostatných špecializovaných zariadeniach pre deti a mládež
- e) zaraďujeme sem vývarovne a výdajne stravy

Tab.7. Prehľad o výskyte ochorení na dusičnanovú methemoglobinémiu

Kraj	Okres	Obec – miesto ochorenia:	Počet ochorení				Úmrtia
			1	2	3	4	5
Bratislava			0	0	0	0	0
B.Bystrica			0	0	0	0	0
Nitra			0	0	0	0	0
Trnava			0	0	0	0	0
Trenčín			0	0	0	0	0
Žilina			0	0	0	0	0
Košice			0	0	0	0	0
Prešov			0	0	0	0	0
S p o l u kraj:			0	0	0	0	0

Legenda k tab. č. 7:

1. celkový počet ochorení
2. počet ochorení (z celkového počtu) z pitnej vody
3. počet ochorení (z celkového počtu) zo stravy
4. počet ochorení (z celkového počtu) nezisteného pôvodu
5. počet úmrtí
6. Pozn.: V prípade, že bol zvýšený obsah dusičnanov zistený aj vo vode aj v strave, označte údaj hviezdíčkou.

Tab. 8a. Spôsob zabezpečenia stravovania detí a mládeže

Por. č.	Druh zariadenia	Počet zar.	Spôsob zabezpečenia stravovania									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	356	46	12,92	285	80,06	18	5,06	0	0,00	8	2,25
2.	Materské školy	2926	1784	60,97	828	28,30	319	10,90	5	0,17	19	0,65
3.	Základné školy	1947	1191	61,17	290	14,89	453	23,27	8	0,41	39	2,00
4.	Gymnázia	216	91	42,13	25	11,57	101	46,76	0	0,00	0	0,00
5.	SOŠ ^{b)}	578	190	32,87	76	13,15	174	30,10	3	0,52	133	23,01
6.	Špeciálne školy ^{c)}	482	75	15,56	74	15,35	289	59,96	16	3,32	27	5,60
7.	Fakulty vysokých škôl	135	30	22,22	32	23,70	61	45,19	4	2,96	8	5,93
8.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	370	58	15,68	15	4,05	257	69,46	21	5,68	2	0,54
9.	Špeciálne vých. zariadenia	169	24	14,20	2	1,18	40	23,67	0	0,00	103	60,95
10.	Zot. poduj. + ŠvP	1517	400	26,37	6	0,40	1094	72,12	1	0,07	10	0,66
11.	Ostatné	2430	105	4,32	50	2,06	116	4,77	6	0,25	2050	84,36
SPOLU		11126	3994	35,90	1683	15,13	2922	26,26	64	0,58	2399	21,56

Legenda k tab. č. 8/a:

1. celkový počet zariadení	a) všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jasí
2. celkový počet vlastných stravovacích zariadení	b) SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy
3. počet vlastných stravovacích zariadení v percentách	c) špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU
4. počet zariadení s dovozom stravy	d) všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špec. školách
5. počet zariadení s dovozom stravy v percentách	a ostatných špecializ. zariadeniach pre deti a mládež
6. počet zar., ktoré majú zabezpečené strav. v inom účelovom zariadení	
7. počet zar., ktoré majú zabezpečené strav. v inom účelovom zar. v %	
8. počet zar., ktoré majú zabezpečené stravovanie v inom neúčelovom zariadení	
9. počet zar., ktoré majú zabezpečené stravovanie v inom neúčelovom zariadení v %	
10. počet zariadení, ktoré nemajú zabezpečené stravovanie	
11. počet zariadení, ktoré nemajú zabezpečené stravovanie v %	

Tab. 8b. Kategorizácia školských jedální pre deti a mládež

Por. č.	Druh zariadenia	Počet zariadení		Stravovacie zariadenia - vývarovne, zaradené do kategórií v zmysle Národného programu ÚKP									
		Celkom	Z toho vývarovní	Kategória I (< ako 100 bodov)		Kategória II (101 - 250 bodov)		Kategória III (251 - 350 bodov)		Kategória IV (351 - 450 bodov)		Kategória V (> ako 451 bodov)	
				abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
1.	Prevádzkame do 6 r. ^{a)}	356	40	27	67,50	13	32,50	0	0,00	0	0,00	0	0,00
2.	Materské školy	2926	1821	784	43,05	1009	55,41	27	1,48	1	0,05	0	0,00
3.	Základné školy	1947	1190	513	43,11	625	52,52	25	2,10	0	0,00	0	0,00
4.	Gymnázia	216	91	29	31,87	62	68,13	0	0,00	0	0,00	0	0,00
5.	SOŠ ^{b)}	578	190	77	40,53	110	57,89	3	1,58	0	0,00	0	0,00
6.	Špeciálne školy ^{c)}	482	73	26	35,62	46	63,01	1	1,37	0	0,00	0	0,00
7.	Fakulty vysokých škôl	135	27	6	22,22	19	70,37	2	7,41	0	0,00	0	0,00
8.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	369	58	22	37,93	36	62,07	0	0,00	0	0,00	0	0,00
9.	Špeciálne vých. zariadenia	169	24	4	16,67	19	79,17	1	4,17	0	0,00	0	0,00
10.	Zot. poduj. + ŠvP	1518	397	225	56,68	124	31,23	48	12,09	0	0,00	0	0,00
11.	Ostatné	2430	87	52	59,77	58	66,67	4	4,60	0	0,00	0	0,00
SPOLU		11126	3998	1765	44,15	2121	53,05	111	2,78	1	0,03	0	0,00

Legenda:

- a) všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jasí
- b) SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy
- c) špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU
- d) všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špec. školách a ostatných špecializ. zariadeniach pre deti a mládež

Tab.8c Kategorizácia výdajných školských jedální pre deti a mládež

Por. č.	Druh zariadenia	Počet zariadení		Stravovacie zariadenia - výdajne stravy, zaradené do kategórií v zmysle Národného programu ÚKP									
		Celkom	Z toho výdajní	Kategória I (< ako 100bodov)		Kategória II (101 - 250 bodov)		Kategória III (251 - 350 bodov)		Kategória IV (351 - 450 bodov)		Kategória V (> ako 451 bodov)	
				abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
1.	Prevádzkane do 6 r. ^{a)}	356	262	129	49,24	125	47,71	8	3,05	0	0,00	0	0,00
2.	Materské školy	2926	848	499	58,84	331	39,03	16	1,89	2	0,24	0	0,00
3.	Základné školy	1947	312	187	59,94	120	38,46	5	1,60	0	0,00	0	0,00
4.	Gymnázia	216	24	18	75,00	6	25,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
5.	SOŠ ^{b)}	578	83	51	61,45	31	37,35	1	1,20	0	0,00	0	0,00
6.	Špeciálne školy ^{c)}	482	76	47	61,84	27	35,53	2	2,63	0	0,00	0	0,00
7.	Fakulty vysokých škôl	135	29	14	48,28	14	48,28	1	3,45	0	0,00	0	0,00
8.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	369	22	15	68,18	6	27,27	1	4,55	0	0,00	0	0,00
9.	Špeciálne vých. zariadenia	169	1	0	0,00	1	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
10.	Zot. poduj. + ŠvP	1518	53	51	96,23	2	3,77	0	0,00	0	0,00	0	0,00
11.	Ostatné	2430	42	13	30,95	23	54,76	6	14,29	0	0,00	0	0,00
SPOLU		11126	1752	1024	58,45	686	39,16	40	2,28	2	0,11	0	0,00

Legenda:

- a) všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jasí
- b) SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy
- c) špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU
- d) všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špec. školách a ostatných špecializ. zariadeniach pre deti a mládež

Tab. 8d. Vyťaženosť zariadení spoločného stravovania pre deti a mládež a percentuálne zastúpenie stravujúcich sa detí a mládeže

Por. č.	Druh zariadenia	Počet detí a mládeže v zariadeniach	Počet stravujúcich sa detí a mládeže	Percento stravujúcich sa detí a mládeže
		1	2	3
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	5956	5928	99,53
2.	Materské školy	154009	151443	98,33
3.	Základné školy	426546	339063	79,49
4.	Gymnázia	65925	45019	68,29
5.	SOŠ ^{b)}	118863	51566	43,38
6.	Špeciálne školy ^{c)}	21550	13378	62,08
7.	Fakulty vysokých škôl	105797	28177	26,63
8.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	58927	40713	69,09
9.	Špeciálne vých. zariadenia	7196	1296	18,01
10.	Zot. poduj. + ŠvP	131699	131229	99,64
11.	Ostatné	5939	5131	86,40
SPOLU		1102407	812943	73,74

Legenda:

- a) všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jasí
- b) SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy
- c) špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU
- d) všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špec. školách a ostatných špecializ. zariadeniach pre deti a mládež

Tab. 9a Prehľad o letných zotavovacích podujatiach pre deti a mládež

Por. číslo	Druh zotavovacieho podujatia	počet			
		1	2	3	4
1	zotavovacie podujatie	347	348	6	33987
2	školy v prírode	1202	1199	2	60047
3	Iné	142	49	17	9142
S p o l u:		1691	1596	25	103176

Legenda k tab. č. 9/a:

1. celkový počet letných podujatí (nie turnusov)
2. počet letných podujatí schválených orgánom verejného zdravotníctva (§ 13 ods. 4 písm. d/ zák. č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov)
3. počet letných podujatí neschválených orgánom verejného zdravotníctva
4. počet rekreovaných detí

Tab. 9b Prehľad o zimných zotavovacích podujatiach pre deti a mládež

Por. číslo	Druh zotavovacieho podujatia	počet			
		1	2	3	4
1	zotavovacie podujatie	1111	1099	13	50937
2	školy v prírode	141	141	0	5377
3	Iné	26	21	2	894
S p o l u:		1278	1261	15	57208

Legenda k tab. č. 9/b:

1. celkový počet zimných podujatí (nie turnusov)
2. počet zimných podujatí schválených orgánom verejného zdravotníctva (§ 13 ods. 4 písm. d/ zák. č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov)
3. počet zimných podujatí neschválených orgánom verejného zdravotníctva
4. počet rekreovaných detí

EPIDEMIOLOGIA

Z poverenia hlavného hygienika SR vypracovali pracovníci RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici

- z výstupov programu EPIS a podkladov všetkých RÚVZ v SR,
- z analýzy ÚVZ SR boli prevzaté celé kapitoly týkajúce sa chrípky, polyradikuloneuritídy ako aj niektoré výsledky kontroly očkovania k 31.8.2019
 - z analýzy RÚVZ hl. mesta Bratislava – kapitola infekcie vyvolané vírusom HIV a pohlavne prenosné choroby,
- z analýzy NRC pre TBC Vyšné Hágy - kapitola o výskyte tuberkulózy.

ÚVOD

V Slovenskej republike bolo v roku 2019 nahlásených a spracovaných 73694 jednotlivých prípadov prenosných ochorení, čo je o 3410 prípadov viac ako v roku 2018, t.j. o 4,9%. Celková chorobnosť na prenosné ochorenia bez ohľadu na diagnózu činila 1352/100000 obyvateľov. Okrem toho bola osobitne hodnotená chorobnosť na akútne respiračné ochorenia a chrípku podobné ochorenia z agregovaných údajov hlásených v systéme ARO a ChPO, ktorá v roku 2019 dosiahla hodnotu 74547,8/100000, z toho u chrípke podobných choreníach 7007,3/100000. Najviac individuálnych prípadov prenosných chorôb bolo hlásených z kraja Prešovského 11975 (16,5%), Žilinského 10938, Nitrianskeho – 10547 a Košického 10446. Najmenej z kraja Banskobystrického 6839 a Trenčianskeho - 7546.

V roku 2019 bolo vyšetrovaných a do informačného systému popísaných 1283 malých aj väčších *epidémií*. Najviac epidémií bolo spôsobených salmonelami a to 373, ďalej kamylobactermi 223, rotavírusmi 196, norovírusmi 102 a epidémií hnačkových ochorení neurčeným etiologickým agens bolo 42. Okrem toho bolo hlásených 6 epidémií VHA a 92 epidémií svrabu. Do systému rýchleho varovania bolo v priebehu roka hlásených 512 *SRV informácií*.

V rámci *plnenia NIP* bolo v roku 2019 vykonaných 1513 metodických návštev očkujúcich lekárov a 1188 kontrol skladovania očkovacích látok. V rámci administratívnej kontroly bolo skontrolovaných 375275 záznamov detí ročníkov narodenia podliehajúcich kontrole. 854x bolo s rodičmi prejednávaná neúčast' na očkovaní a 557x bolo vykonané priestupkové konanie. Veľká časť aktivít epidemiológov bola sústredená na *edukáciu a informovanosť tak laickej ako aj zdravotníckej verejnosti o efektívnosti a význame očkovania pre zdravie detí ako aj preventívnych a represívnych opatreniach v ohniskách nákaz*. Ďalej boli podávané informácie pre verejnosť mimo súvislosti s výskytom prenosných ochorení ale v rámci podpory prevencie prenosných chorôb v médiách ako aj inou formou. Okrem toho pripravili epidemiológovia 320 prednášok pre verejnosť a 274 prednášok pre zdravotníckych pracovníkov. Pracovníci odborov epidemiológie publikovali odborné práce v 94 prípadoch.

V roku 2019 bolo zo zdravotníckych zariadení v Slovenskej republike nahlásených spolu 13 955 nozokomiálnych nákaz (ďalej NN), čo je nárast oproti r.2018 o 17,7 %.

Pri počte 1 634 645 hospitalizovaných pacientov predstavuje incidencia NN 0,08 % z počtu hospitalizovaných. Je to ale len zlomok predpokladaného výskytu NN v zdravotníckych zariadeniach v SR, ide o pasívny zber údajov. V rámci *prevencie nemocničných nákaz* bolo vykonaných 6 732 kontrol zdravotníckych zariadení. Z celkového počtu prípadov prenosných chorôb zaevidovaných v systéme EPIS NN predstavujú 13 955 prípadov, t.j. 18,9%. Chorobnosť na NN prevyšuje chorobnosť na väčšinu sledovaných chorôb a má hodnotu 256,8/100000 obyvateľov.

Pracovníci odborov epidemiológie v r. 2019 plnili okrem práce pri zabezpečovaní surveillance nákaz a v ohniskách nákaz aj „Programy a projekty“ a ostatné úlohy podľa plánu práce na rok 2019, ktoré sú popísané jednak v osobitnej správe o *Plnení programov a projektov* a sú čiastkovo uvedené pri jednotlivých kapitolách podľa diagnóz a skupín diagnóz ako aj v kapitole „Ostatné činnosti“.

I. Demografická situácia v Slovenskej republike k 1. 1. 2019

K 31.12.2018 – teda na začiatku roku 2019 mala Slovenská republika 5 450 421 5 435 343 obyvateľov. Oproti roku 2016 je to vzostup o 7301 osôb, t.j. o 0,134%, t.j. 1,34 na 1000 obyvateľov. Z toho prirodzený prírastok činil 3 346 osôb t.j. 0,61/1000 ob.. Z uvedeného počtu žijúcich osôb bolo 2 789 344 žien (51,2 %) čo predstavuje mierny pokles o 0,01% a 2 661 077 mužov (48,8%), čo predstavuje vzostup o 0,01%.

V roku 2018 bol zaznamenaný prirodzený prírastok obyvateľstva o 3 346 osôb (0,61/1000 ob.) a tiež prírastok sťahovaním obyvateľstva o 3722 osôb. Znamená to, že celkový prírastok obyvateľstva predstavoval 7301 osôb (tzn. 1,4/1000 obyv.). Prirodzený aj celkový prírastok klesol oproti roku 2017.

Štruktúra obyvateľstva podľa základných vekových skupín bola k 1.1.2019 nasledovná:

- predproduktívny vek (0-14 roční) – 858 042 obyvateľov, t.j. 15,74%
- produktívny vek (15-59 muži/54 ženy) – 3 718 060 obyvateľov, t.j. 68,22%
- poproduktívny vek (60⁺ muži/55⁺ ženy) – 874 319 obyvateľov, t.j. 16,04%.

Podiel počtu obyvateľov v predproduktívnom veku oproti predchádzajúcemu roku stúpil o 0,2%, počet obyvateľov v produktívnom veku klesol o 0,65%. Naopak stúpil podiel počtu obyvateľov v poproduktívnom veku a to o 0,4%.

V roku 2018 mala stredná dĺžka života obyvateľov pri narodení hodnotu u mužov 73,71 rokq – pokles o 0,04 roka a 80,35 u žien – vzostup o 0,01 roka.

Index starnutia dosiahol v roku 2018 hodnotu 101,9, stúpil oproti predchádzajúcemu roku o 1,5, v predchádzajúcom roku mal hodnotu 99,4. U žien dosiahol index starnutia hodnotu 123,44 a u mužov 78,60. Index starnutia na Slovensku systematicky stúpa v priemere o hodnotu 1,5-3.

Priemerný vek Slovákov dosiahol hodnotu 40,82 roka, u mužov 39,21 a u žien 42,36.

Počet živonarodených detí v roku 2018 mal hodnotu 57639, tzn., že v porovnaní s rokom 2017 klesol o 489. Hrubá miera pôrodnosti predstavovala 10,62 /1000 obyv., zatiaľ čo v predchádzajúcom roku bola 10,69 /1000 obyv.

Mŕtvonarodenosť v roku 2018 mala hodnotu 2,92/1000 narodených detí (živo aj mŕtvo). Pre porovnanie, v roku 2017 bolo 2,74 mŕtvonarodených/1 000 narodených detí (živo aj mŕtvo), teda mierne klesla o 0,03.

V roku 2018 dojčenská úmrtnosť dosiahla hodnotu 5,00, čo je mierny vzostup oproti roku 2017 o 0,46. V dojčenskej úmrtnosti sa pozorujú veľké regionálne rozdiely na úrovni okresov. Novorodenecká úmrtnosť mala v roku 2018 hodnotu 3 na 1000 narodených detí.

V roku 2018 zomrelo v Slovenskej republike 54293 osôb, o 379 viac ako v roku 2017. Z toho bolo 26516 žien (49,0%) a 27111 mužov (51,0%). Hrubá miera úmrtnosti dosiahla hodnotu 10,81/1000 obyv., zatiaľ čo v predchádzajúcom roku bola 9,91/1000 obyv.

Štruktúra zomretých podľa základných vekových skupín bola k 31.12.2018 takáto:

- predproduktívny vek (0-14 roční) – 425 obyvateľov (234m , 191 ž.), t.j. 0,78%
- produktívny vek (15-65 muži/57 ženy) – 13195 obyvateľov (9225 m.,39703 ž.), t.j. 24,3
- poproduktívny vek (65⁺ muži/57⁺ ženy) – 40233 obyvateľov (18 355 m.,22 355 ž.), t.j. 74,1%.

Úmrtnosť mierne klesá a presúva sa z produktívneho veku do poproduktívneho.

Najčastejšou príčinou smrti boli kardiovaskulárne ochorenia, nasledujú nádory, ostatné ochorenia, respiračné ochorenia, ďalej externé príčiny (úrazy, otravy) a napokon gastrointestinálne ochorenia. Kardiovaskulárne ochorenia sa na celkovom počte zomretých podieľali 46,1%, nádory 25,56%. Zomretí na ostatné ochorenia predstavovali 9,21% Externé príčiny (úrazy, otravy) spôsobili 5,15% úmrtí. Zomretí na gastrointestinálne ochorenia tvorili 5,68% . Respiračné ochorenia sa na celkovom počte zomretých podieľali 7,69%.

V texte boli použité: Údaje z podkladov ŠÚ SR a zo Zdravotníckej ročenky okresov Banská Bystrica a Brezno a BBSK za rok 2018 – spracovanej Regionálnym úradom verejného zdravotníctva so sídlom v Banskej Bystrici, 2019 v súlade s údajmi zo ŠÚ SR.

II. Stručná epidemiologická charakteristika výskytu prenosných chorôb v SR

II.1 Skupina alimentárnych nákaz

Brušný týfus a paratýfus (A 01) – v roku 2019 nebolo ochorenie zaznamenané.

Salmonelózy (A 02) patria opäť k ochoreniam s najvyššou chorobnosťou v SR. V roku 2019 bolo na Slovensku hlásených 5236 ochorení na salmonelózu, čo je chorobnosť 96,07/100 000 obyvateľov. Výskyt je o 27% menší ako v roku 2018 a o 8% menší ako 5-ročný priemer. Nosičstiev bolo hlásených 144 prípadov.

Epidémie boli zaznamenané 378x (1117 chorých). Z toho 31 epidémií s počtom chorých 5 a viac osôb v jednom ohnisku (5 – 62 prípadov).

Bacilová dyzentéria (A 03) – v priebehu roka 2019 bolo hlásených spolu 151 ochorení (chor. 2,77/100 000), čo je oproti roku 2018 pokles o 27% a oproti 5-ročnému priemeru pokles o 29%. Okrem toho sa vyskytlo 5 prípadov nosičstva.

Iných bakteriálnych črevných infekcií (A 04) sa v priebehu roka 2019 vyskytlo spolu 12 738 ochorení (chor. 233,71/100 000), čo je porovnateľný počet s minulým rokom a oproti 5-ročnému priemeru je to vzostup o 23%.

V skupine kampylobakteriôz sme v priebehu roka 2019 zaznamenali 7829 ochorení (chor. 143,64/100 000), čo je oproti roku 2018 pokles o 7% a oproti 5-ročnému priemeru je počet ochorení porovnateľný.

V priebehu roka 2019 bolo hlásených 259 ochorení yersiniôz (chor. 4,75/100 000), čo je o 4% ochorení menej ako minulý rok a o 23% viac ako 5-ročný priemer.

V priebehu roka 2019 boli hlásené 3 ochorenia minočrebných yersiniôz (chor. 0,06/100 000), pričom v minulom roku bolo hlásené 1 ochorenie.

V priebehu roka 2019 bolo hlásených spolu 4201 ochorení (chor. 77,08/100 000), čo je oproti roku 2018 (kedy bolo hlásených 3383 prípadov) o 24% viac a v porovnaní s 5-ročným priemerom ide o dvojnásobok.

Iné bakteriálne otravy potravinami (A 05) – v priebehu roka 2019 bolo hlásených spolu 35 ochorení (chor. 0,64/100 000), čo je oproti roku 2018 o 49% menej a oproti 5-ročnému priemeru je to pokles o 71 %. Evidovaná bola 1 epidémia s počtom chorých 34 (mikroorganizmy iné nešpecifikované).

Amébová červienka – Amebóza (A 06) - v priebehu roka 2019 boli hlásené 3 ochorenia (0,06/100 000).

Iné protozoárne črevné infekcie (A 07) – priebehu roka 2019 bolo hlásených spolu 172 ochorení (chor. 3,16/100 000), čo je pokles o 8% oproti roku 2018 a o 26% menej oproti 5-ročnému priemeru.

Vírusové a iné nešpecifikované črevné infekcie (A 08) – V priebehu roka 2019 bolo hlásených spolu 8998 ochorení (chor. 165,09/100 000), čo je oproti roku 2018 vzostup o 9% a o 19% viac oproti 5-ročnému priemeru. Najviac bolo hlásených rotavírusových enteritíd (4496x) a norovírusových infekcií (2727x). Zaznamenaných bolo 306 epidémií, pričom väčších epidémií bolo 63x (počet chorých 5 – 256).

Hnačka a gastroenteritída pravdepodobne infekčného pôvodu (A 09) – V priebehu roka 2019 bolo hlásených spolu 20190 ochorení (chor. 40,18/100 000), čo je oproti roku 2018

vzrast o 8% a oproti 5-ročnému priemeru pokles o 15 % Zaznamenaných bolo 41 epidémií, z toho 27 väčších s počtom chorých 5 – 87.

II.2. Skupina vírusových hepatítid

V roku 2019 bolo na Slovensku zaznamenaných 608 ochorení na všetky druhy vírusových hepatítid, čo je ďalší pokles o 3,3% oproti roku 2018. Na celkovom počte ochorení sa v najvyššej proporcii podieľala opäť chronická forma VHC, ktorej proporcia sa rovná 35%. V priebehu roka došlo k ďalšiemu významnému poklesu výskytu u diagnózy VHA a to o 42,8%.

Z analyzovaného počtu VH bolo 302 prípadov v akútnej forme (49,7%) a 306 (50,3%) vo forme chronickej, ktorej výskyt mierne stúpol. Medzi chronickými formami dominovala VH-C – 213 prípadov, t.j. 69,6% chronických foriem VH. (Tabuľka III.2 - 1.). Ďalší vzostup výskytu bol zaznamenaný u diagnózy popisovanej v tejto skupine nákaz a to u VHE o 37,8% a akútnej VHC o 32%. U akútnej VHB je výskyt stabilizovaný, u ostatných diagnóz došlo k poklesu (VHA, ChVHB). V roku 2019 bolo zaznamenaných 5 úmrtí na VH a to na dg. VHB chr. 3x a na VHE 2x+2, v roku 2018 boli evidované 2 pr. úmrtia, jedno na VHA a jedno na VHB. 33 prípadov ochorení – o 3 menej ako v roku 2018 - malo charakter importovanej nákazy, a to 10x VHA, 5x VHB, 10x VHE a 8x VHC.

Tabuľka III.2 - 1 Prehľad o výskyte VH v roku 2019 a ich porovnanie s rokom 2018.

Diag.	Freq.	Chor.	Porovnanie s r.2018	% z celkového počtu VH
B15	99	1,82	-42,8	16,3
B16	49	0,9	+2%	8,05
B19.9	2		-	0,33
B171	28	0,51	+47%	4,6
B172	124		+37,8%	20,4
B181	93	1,6	+6%	15,3
B182	213	3,9	+1%	35,0

Okrem toho bolo v tejto skupine nákaz evidovaných 425 novozistených nosičov HBsAg, čo je o 18,4% viac ako v roku 2018.

II.3. Respiračné nákazy

V priebehu roku 2019 sa v SR vyskytli tieto ochorenia:

- A 37.0 – Pertussis – 702 ochorení
- A 38 - Šarlach – 319 ochorení
- A 46 – Erysipel – 471 ochorení
- J 13 - Streptokokové Pneumónie -27 ochorení
- A 40 – Sepsy 262 ochorení
- A 48.1 – Legionárska choroba 85 ochorení
- B 00 - *Herpes simplex* – 67 ochorení
- B 01 – Varicella – 18 305 ochorení
- B 02 - *Herpes zoster* - 2 655 ochorení
- B 05 - Osýpky – 318 ochorení
- B 25 – Cytomegalovírusové ochorenia – 3 ochorenia
- B 26 – Parotitída – 16 ochorení
- B 27 – Mononukleóza - 533 ochorení
- A 48.1 – Legionárska choroba – 85 ochorení

A 15 – A 19 Tuberkulóza

. V roku 2019 bolo do Národného registra TB nahlásených **214** prípadov tuberkulózy, čo je **3,93/100000** obyvateľov, kým v roku 2018 to bolo 289 prípadov, čo bolo 5,45/100000 obyvateľov. V roku 2019 išlo o pľúcne formy v 177 prípadoch, mimopľúcne formy v 37 prípadoch. V 184 prípadoch o novozistené prípady a v 30 prípadoch išlo o recidívy ochorenia. V detskej populácii do 14 rokov sa tuberkulóza vyskytla v 34 prípadoch. Oproti roku 2018 zaznamenávame pokles o 6 prípadov. V roku 2019 zomrelo 6 pacientov na tuberkulózu.

J 10 - J11 – chrípka a ARO

V roku 2019 bolo v Slovenskej republike hlásených 1 891 698 prípadov akútnych respiračných ochorení ARO , čo predstavuje chorobnosť 74 547,8/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov (Tab. 1). V porovnaní s rokom 2018, keď bolo hlásených 2 021 202 ochorení, došlo k poklesu počtu hlásených ochorení o 6,4%.

V roku 2019 bolo hlásených 177 815 prípadov chrípky a chrípke podobných ochorení (CHPO) s chorobnosťou 7 007,31/100 000 obyvateľov v starostlivosti hlásiacich lekárov. Uvedený počet prípadov CHPO predstavuje 9,4% z celkového počtu ARO, kým rok predtým to bolo 10,7%.

II.4. Neuroinfekcie

V priebehu roku 2019 boli v SR v skupine ochorení na neuroinfekcie hlásené tieto ochorenia :

- A 39 – meningokoková meningitída – 35 ochorení / 6x exit
 - A 85, A86 – nešpecifikované encefalitídy – 17 ochorení
 - A 81 – Creutzfeldt-Jakobova choroba – 17 ochorení /17exit
 - A 87 – vírusová meningitída – 65 ochorení
 - G 00 – bakteriálne meningitídy – 152 ochorení / 3x exit
 - G 04 – zápal mozgu, miechy, mozgu aj miechy – 4 ochorenia
 - G 51 – paréza nervi facialis – 20 ochorení
 - G 61 – akútna chabá obrna – 10 ochorení
- Exitom skončilo 26 ochorení.

II.5. Zoonózy a nákazy s prírodnou ohniskovosťou

V roku 2019 nebol hlásený žiadny prípad ochorenia na antrax, pasteurelózu, ornitózu, schistosomózu, teniózu, filariózu, trichinelózu a besnotu.

Hlásené boli:

- 20x tularémia
- 1x brucelóza
- 5x leptospiróza
- 18x listerióza
- 764x lymeská borelióza
- 3x škrvnitá horúčka [rickettsiózy prenášané kliešťami]
- 2x horúčka Q

- 2x iné rickettsiózy
- 161x kliešťová encefalitída
- 6x horúčka dengue
- 1x západonílska horúčka
- 91x hemoragická horúčka s renálnym syndrómom (hantavírus)
- 6x malária
- 95x toxoplazmóza
- 11x echinokokóza
- 1x iné infekcie plochými červami (cestódami)
- 1x strongyloidóza
- 49 trichurióza
- 6x iné helmintózy
- 32x toxokaróza
- 1x babezióza
- 1x nešpecifikované protozoárne choroby

Ochorenie na besnotu u ľudí nebolo na Slovensku zaznamenané od roku 1990. V roku 2019 bolo hlásených 803 ohrození besnotou po kontakte osôb so zvierat'om besným alebo podozrivým z besnoty. V súvislosti s ohrozením besnotou bolo očkovaných 745 osôb, z toho bolo úplne očkovaných 637 a neúplne očkovaných 108 osôb.

Hlásené boli 4 epidémie kliešťovej encefalitídy.

Importovaných boli 5 zoonóz a 25 ohrození besnotou. Zo zoonóz išlo o lymeskú boreliózu (2x), horúčku Q (1x), horúčku dengue (6x), maláriu (5x) a toxoplazmózu (1x).

Hlásených bolo 5 úmrtí – 3x listerióza, 2x hantavírus.

II.6. Nákazy kože a slizníc.

Z kožných ochorení boli hlásené tieto diagnózy:

A 48.0 - Plynová flegmóna - 2x

A 48.2- Pontiacka horúčka - 15x

A 46 - Erysipel – 471x

B 86 – Svrab – 1814x

Exity neboli hlásené

II.7. Septikémie

II.7.1. Septikémie streptokokové A40

V roku 2019 bolo spolu hlásených 262 ochorení (chor. 4,81/100 000), čo je nárast o 14,4 % oproti roku predchádzajúcemu. Ochorenia boli hlásené zo všetkých krajov, najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v Bratislavskom kraji (13,34/100 000).

Rozdelenie podľa veku: 0 roč.= 6, 1-4= 7, 5-9= 3, 10-14= 2, 15-19= 6, 20-24= 2, 25-34= 13, 35-44= 18, 45-54= 23, 55-64= 53, 65+= 129.

Ochorelo 145 mužov a 117 žien.

Vekovo špecifická chorobnosť je najvyššia vo vekovej skupine 65+ ročných (14,75/100 000).

Rozdelenie podľa etiológie:

A 40.0 Septikémia vyvolaná <i>streptokokmi sk. A</i>	11x
A 40.1 Septikémia vyvolaná <i>streptokokmi sk. B</i>	20x
A 40.2 Septikémia vyvolaná <i>streptokokmi sk. D</i>	112x
A 40.3 Septikémia vyvolaná <i>Streptococcus pneumoniae</i>	71x
A 40.8 Iná streptokoková septikémia	48x

III.7.2 Iné septikémie – A 41

V roku 2019 bolo spolu hlásených 2586 ochorení (chor. 47,45 /100 000), čo je o 13,2 % viac ako v roku 2018 (2268 prípadov ochorenia). Ochorenia boli hlásené z každého kraja, najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v Bratislavskom kraji (56,5/100 000).

II.8. Nákazy prenášané prevažne pohlavným stykom vrátane AIDS

II.8.1. Nákazy prenášané pohlavným stykom

V roku 2019 bolo vykázaných 276 prípadov syfilisu (chorobnosť 5,06/100 000). V porovnaní s rokom 2018 (447 prípadov syfilisu, chorobnosť 8,21/100 000) došlo k poklesu vo výskyte prípadov s indexom 0,62, teda o 38%. V porovnaní s päťročným priemerom (395,1 ochorení) došlo k poklesu s indexom 0,7, teda o 30%.

V roku 2019 bolo vykázaných 375 prípadov (chorobnosť 6,88/100 000), čo oproti roku 2018 (290 prípadov, incidencia 5,33/100 000) predstavuje nárast vo výskyte s indexom 1,3, t.j. o 29,3%. V porovnaní s 5 ročným priemerom (326,9 ochorení) došlo k nárastu s indexom 1,15, t.j. o 15%.

V roku 2019 bolo vykázaných 788 chlamýdiových pohlavne prenosných infekcií (chorobnosť 14,45/100 000). V porovnaní s rokom 2018 (530 prípadov, incidencia 9,74/100 000) došlo k nárastu vo výskyte prípadov s indexom 1,5, t.j. o 48,7%. V porovnaní s 5 ročným priemerom (741,4 ochorení) došlo k nárastu s indexom 1,06. Nevyskytol sa žiadny prípad lymphogranuloma venereum.

V roku 2019 bolo vykázaných 16 prípadov pohlavne prenosných infekcií vyvolaných herpetickým vírusom (chorobnosť 0,29/100 000), čo predstavuje oproti roku 2008 (8 prípadov, chorobnosť 0,15/100 000) nárast s indexom 2, t.j. o 100%.

II.8.2. Choroby vyvolané vírusom HIV

V roku 2019 bolo v Slovenskej republike diagnostikovaných celkovo (u občanov SR i cudzincov) 102 nových prípadov HIV infekcie, čo predstavuje incidenciu 1,87 prípadov na 100 000 obyvateľov SR. V porovnaní s rokom 2018 (102 prípadov, incidencia 1,87/100 000 obyvateľov) nedošlo k vzostupu ani poklesu vo výskyte prípadov. V porovnaní s päťročným priemerom (82,8 prípadov) došlo k vzostupu s indexom 1,2.

Stodva novo diagnostikovaných prípadov HIV infekcie v roku 2019 predstavuje najvyšší výskyt v jednom kalendárnom roku, rovnaký ako v roku 2018. Od začiatku sledovania výskytu prípadov infekcie vírusom ľudskej imunitnej nedostatočnosti v roku 1985 bol druhý najvyšší výskyt prípadov evidovaný v roku 2016 (87 prípadov), v rokoch 2014 a 2015 sa vyskytlo po 86 prípadov a v roku 2013 bolo zaznamenaných 83 prípadov.

U občanov Slovenskej republiky bolo v roku 2019 vykázaných 74 nových prípadov HIV infekcie, čo predstavuje incidenciu 1,35 prípadov na 100 000 obyvateľov SR.

V porovnaní s rokom 2018 (82 prípadov, incidencia 1,51/100 000 obyvateľov SR) došlo k poklesu vo výskyte prípadov s indexom 0,89 teda o 11%. Oproti priemeru rokov 2014-2018 (76,0 prípadov) bol zaznamenaný pokles výskytu o 2,7% s indexom 0,97.

II.9. Nozokomiálne infekcie

V roku 2019 bolo zo zdravotníckych zariadení v Slovenskej republike nahlásených spolu 13 955 nozokomiálnych nákaz (ďalej NN), čo je nárast oproti r.2018 o 17,7 %.

Pri počte 1 634 645 hospitalizovaných pacientov to predstavuje incidencia NN 0,8 % z počtu hospitalizovaných. Je to ale len zlomok predpokladaného výskytu NN v zdravotníckych zariadeniach v SR, ide o pasívny zber údajov. Výraznejší posun počtu nozokomiálnych nákaz na oddeleniach alebo klinikách oproti minulému roku nebol zaznamenaný.

V tomto roku boli z biologického materiálu najčastejšie vykultivované :

Clostridium difficile	25,3 %
Staphylococcus aureus a iné stafylokoky	13,7 %
Klebsiela pneumoniae a iné klebsielly	12,7 %
E. coli	8,3 %
Pseudomonas aerug. a iné pseudomonády	7,1 %
Proteus mirabilis	3,0 %
Rotavírus	2,8 %

z celkového počtu vykultivovaných mikroorganizmov.

V rezorte Ministerstva zdravotníctva je evidovaných 16 360 zdravotníckych zariadení, z toho je 269 lôžkových oddelení KAIM, OAIM, JIS, 337 lôžkových oddelení chirurgického smeru, 688 lôžkových oddelení nechirurgického smeru, 3498 všeobecných ambulancií, 3017 stomatologických ambulancií, 7092 odborných ambulancií, 1459 ďalších zdravotníckych zariadení.

Štátny zdravotný dozor sa vykonáva vo všetkých zdravotníckych zariadeniach a lekárňach, pôsobiacich na území republiky. Prijaté opatrenia na predchádzanie vzniku a šírenia nemocničných nákaz sa týkali predovšetkým dekontaminácie prostredia, prístrojov a predmetov, manipulácie zdravotníckeho personálu s vysterilizovaným materiálom, dodržiavania bariérovej ošetrovateľskej techniky, dodržiavania koncentrácie a expozičného času dezinfekčných prostriedkov, hygienickej a chirurgickej očisty rúk zdravotníckeho personálu.

V roku 2019 boli okrem uvádzaných činností vykonávané previerky hygienicko-epidemiologického režimu neštátnych zdravotníckych zariadení, priebežne boli kontrolované ambulantly zariadenia pri schvaľovaní konaní pri uvedení do prevádzky.

V zdravotníckych zariadeniach bolo počas roku 2019 vykonaných celkom 6732 previerok hygienicko-epidemiologického režimu, čo je o 2,4 % viac ako v roku predchádzajúcom. Počas previerok boli priebežne odoberané vzorky ovzdušia, prostredia, vysterilizovaného materiálu a predmetov, priebežne bola kontrolovaná sterilizačná technika.

Úmrtia

V roku 2019 bolo do EPIS-u hlásených 139 prípadov úmrtí spôsobených prenosnými ochoreniami, ktoré možno zaradiť do 15 skupín nákaz. Najvyšší počet úmrtí sa vyskytol u septických stavov – 40 prípadov. V 8-ich prípadoch bolo v etiológii úmrtí zistené

Clostridium difficile. Ďalej bolo zaznamenaných 17 prípadov úmrtí na Creutzfeld Jacobovu chorobu, na chrípku laboratórne overenú zomrelo celkom 39 osôb, na následky HIV infekcie 2 osoby. Z hľadiska veku najzávažnejšie prípady úmrtí boli zaznamenané u invazívnych meningokokových nákaz, na ktoré umrelo 6 osôb, z toho 4 deti 0 až 1 ročných. Listériovej infekcii podľahli 4 dospelé osôby. Na TBC exitovalo 6 osôb. Úmrtia sú popísané pri jednotlivých diagnózach.

Importované nákazy

V priebehu roka 2019 bolo hlásených celkom 344 importovaných nákaz na ktorých sa podieľalo 47 rôznych diagnóz. Najčastejšie boli hlásené prípady hnačkových ochorení a to kamylobakteriálnej enteritídy 70x, salmonelózy 60x, rotavírusové infekcie 22x, norovírusové 10x. Z nákaz prenášaných alimentárnou cestou bolo importovaných aj prípadov vírusového zápalu pečene typu A. Zo zoonóz dominovala najčastejšie diagnóza kontakt alebo ohrozenie besnotou 25x. Z ostatných nákaz medzi týmito nákazami dominovalo HIV 17x. Krajiny, odkiaľ boli tieto nákazy zavlečené kopírujú najčastejšie destinácie, ktoré vyhľadávajú väčšinou naši turisti. Najviac nákaz bolo importovaných z Egypta – 9, Maďarsko – 15, Chorvátsko -8, Poľsko – 4, Veľkej Británie – 2, Thajsko – 4, Ukrajina -11.

VÝSKYT VYBRANÝCH PRENOSNÝCH OCHORENÍ A POROVNÁVACIE INDEXY

DIAGNÓZA	2019 Abs.Hod	2018 Abs.Hod	INDEX 2019/2018	PRIEMER 2014-2018	Index 2019/P	CHOROBNOŠŤ 2019	PRIEMER ch.2014-2018
A02	5236	7222	0,73	5702,6	0,92	96,07	104,92
A02N	144	152	0,95	147	0,98	2,64	2,70
A03	151	206	0,73	212,2	0,71	2,77	3,90
A03N	5	2	2,50	9,8	0,51	0,09	0,18
A04	12738	12600	1,01	10390	1,23	233,71	191,16
A040	362	429	0,84	534,6	0,68	6,64	9,84
A043	3	12	0,25	4	0,75	0,06	0,07
A044	6	2	3,00	11,2	0,54	0,11	0,21
A045	7829	8429	0,93	7424,6	1,05	143,64	136,60
A046	259	269	0,96	210,4	1,23	4,75	3,87
A047	4201	3383	1,24	2095,4	2,00	77,08	38,55
A048	77	74	1,04	108,8	0,71	1,41	2,00
A049	1	2	0,50	1	1,00	0,02	0,02
A05	35	69	0,51	119	0,29	0,64	2,19
A07	172	186	0,92	231,2	0,74	3,16	4,25
A08	8998	8290	1,09	7555,6	1,19	165,09	139,01
A080	4496	4012	1,12	4110	1,09	82,49	75,62
A081	2727	2798	0,97	2336,4	1,17	50,03	42,99
A082	1115	1111	1,00	791,4	1,41	20,46	14,56
A083	168	21	8,00	7,6	22,11	3,08	0,14
A084	490	348	1,41	308,6	1,59	8,99	5,68
A085	2	0	0,00	1,6	1,25	0,04	0,03
A09	2192	2027	1,08	2582,6	0,85	40,22	47,52
A21	20	6	3,33	9,8	2,04	0,37	0,18
A27	5	3	1,67	7,8	0,64	0,09	0,14
A32	18	18	1,00	17	1,06	0,33	0,31
A370	702	376	1,87	462,6	1,52	12,88	8,51
A38	319	309	1,03	250,2	1,27	5,85	4,60
A39	35	37	0,95	32,8	1,07	0,64	0,60

A40	262	229	1,14	190,2	1,38	4,81	3,50
A400	11	10	1,10	8,8	1,25	0,20	0,16
A401	20	9	2,22	9	2,22	0,37	0,17
A402	112	123	0,91	98,4	1,14	2,05	1,81
A403	71	54	1,31	41,2	1,72	1,30	0,76
A408	47	33	1,42	32,8	1,43	0,86	0,60
A41	2586	2269	1,14	1981,4	1,31	47,45	36,45
A410	405	355	1,14	317,8	1,27	7,43	5,85
A411	576	542	1,06	472	1,22	10,57	8,68
A412	68	32	2,13	13,4	5,07	1,25	0,25
A413	1	1	1,00	1,2	0,83	0,02	0,02
A414	8	6	1,33	3,8	2,11	0,15	0,07
A415	1362	1163	1,17	1019,2	1,34	24,99	18,75
A418	99	88	1,13	65	1,52	1,82	1,20
A419	67	82	0,82	89	0,75	1,23	1,64

DIAGNÓZA	2019	2018	INDEX	PRIEMER	Index	CHOROBNOSŤ	PRIEMER
	Abs.Hod	Abs.Hod	2019/2018	2014-2018	2019/P	2019	ch.2014-2018
A51	147	276	0,53	199,8	0,74	2,70	3,68
A52	3	7	0,43	17,6	0,17	0,06	0,32
A53	122	159	0,77	152,4	0,80	2,24	2,80
A69	582	822	0,71	727	0,80	10,68	13,38
A841	161	156	1,03	120,8	1,33	2,95	2,22
A87	65	93	0,70	95,2	0,68	1,19	1,75
B01	18305	14305	1,28	17996,8	1,02	335,85	331,11
B02	2655	2768	0,96	2954,8	0,90	48,71	54,36
B15	99	173	0,57	765,2	0,13	1,82	14,08
B16	49	48	1,02	59,4	0,82	0,90	1,09
B171	28	19	1,47	25,4	1,10	0,51	0,47
B181	93	88	1,06	106	0,88	1,71	1,95
B182	213	211	1,01	254,4	0,84	3,91	4,68
B19	2	0	0,00	0,4	5,00	0,04	0,01
B26	16	13	1,23	702,2	0,02	0,29	12,92
B27	533	466	1,14	563	0,95	9,78	10,36
B377	58	39	1,49	38,6	1,50	1,06	0,71
B50	6	3	2,00	2	3,00	0,11	0,04
B58	95	85	1,12	146,2	0,65	1,74	2,69
B86	1814	2045	0,89	2149,4	0,84	33,28	39,55
G00	63	82	0,77	92,2	0,68	1,16	1,70
G000	2	3	0,67	2	1,00	0,04	0,04
G001	22	27	0,81	24,2	0,91	0,40	0,45
G61	10	26	0,38	27	0,37	0,18	0,50
G630	47	44	1,07	36	1,31	0,86	0,66
M012	132	115	1,15	142,6	0,93	2,42	2,62
Z203	803	819	0,98	927,4	0,87	14,73	17,06
Z21	81	100	0,81	86	0,94	1,49	1,58

Tab.6.III.2 Vývoj vybraných prenosných ochorení v Slovenskej republike za posledných 20 rokov																						
Ochorenie dg	Názov	hod- nota	Rok																			
			1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Skupina vybraných alimentárnych nákaz																						
A01	Brušný týfus Paratyfus	abs.	0	1	0	1	1	1	1	3	1	2	2	8	3	1	0	2	0	1	0	0
		rel.	0	0,02	0	0,02	0,02	0,02	0,02	0,06	0,02	0,04	0,04	0,15	0,06	0,02	0,00	0,04	0,00	0,02	0,00	0,0
A02	Salmonelóza	abs.	18915	18143	19517	15854	14153	12667	12050	8790	9241	7335	4519	5175	4132	4973	4033	4379	5103	5724	6093	7222
		rel.	351,1	336,3	361,3	293,45	263,12	235,44	223,78	163,1	171,33	135,81	83,50	95,39	76,02	92,02	74,54	80,85	94,13	105,49	112,11	132,68
A03	Shigellóza	abs.	1150	2900	994	894	858	797	512	470	568	538	404	394	603	480	293	230	199	150	276	206
		rel.	21,3	53,8	18,4	16,55	15,95	14,81	9,51	8,72	10,53	9,96	7,46	7,26	11,09	8,88	5,42	4,25	3,67	2,76	5,08	3,78
A04	Iné bakt.črevné Infekcie	abs.	2165	2399	2223	2120	1905	2816	3518	4377	4741	4314	5172	5759	5910	7091	7718	8819	9335	10664	10548	12600
		rel.	40,2	44,5	41,1	39,24	35,42	52,34	65,34	81,21	87,9	79,71	95,56	106,16	108,73	131,21	142,64	162,83	172,19	196,53	194,08	231,48
A05	Iná bakt. otravy potravínami	abs.	186	454	159	404	126	444	281	733	269	165	62	70	17	7	265	173	128	174	51	69
		rel.	3,5	8,4	2,9	7,48	2,34	8,25	5,22	13,6	4,99	3,05	1,15	1,29	0,31	0,13	4,9	3,19	2,36	3,21	0,94	1,27
A09	Hnačky a gastroenter.	abs.	2728	2918	2624	3825	4185	3627	4439	4248	4036	4314	3487	4069	4026	3551	2701	2408	2610	3543	2332	2027
		rel.	50,6	54,1	48,6	70,8	77,8	67,42	82,44	78,82	74,83	79,87	64,43	75,01	74,07	65,71	49,92	44,46	48,14	65,29	42,91	37,24
Skupina vírusových hepatitíd																						
B15	Hepatitis A	abs.	921	1080	742	443	753	606	528	462	384	730	1449	1453	403	125	204	735	883	1362	673	173
		rel.	17,1	20	13,7	8,2	14	11,26	9,81	8,57	7,12	13,52	26,77	26,78	7,41	2,31	3,77	13,57	16,29	25,10	12,38	3,18
B16	Hepatitis B	abs.	208	165	148	142	140	111	124	123	103	112	140	112	93	73	74	85	65	50	52	48
		rel.	3,9	3,1	2,7	2,63	2,6	2,06	2,3	2,28	1,91	2,07	2,59	2,06	1,71	1,35	1,37	1,82	1,20	0,92	0,96	0,88
	Hepatitis C B 17,1	abs.	35	48	72	46	38	20	25	31	38	27	14	32	21	21	14	36	24	32	16	19
		rel.	0,6	0,9	1,3	0,85	0,71	0,37	0,46	0,58	0,70	0,50	0,26	0,59	0,39	0,39	0,26	0,66	0,44	0,59	0,29	0,35
B19	VH nešpecif.	abs.	91	81	47	28	58	41	31	37	17	9	3	6	0	1	0	1	0	0	1	0
		rel.	1,7	1,5	0,9	0,52	1,08	0,76	0,57	0,68	0,32	0,17	0,06	0,11	0,0	0,02	0,00	0,04	0,00	0,00	0,02	0,00
Skupina respiračných nákaz																						
A36	Diftéria	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
		rel.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
A37.0	Pertussis	abs.	108	43	3	36	47	21	17	21	21	105	288	1379	936	950	907	1123	334	288	191	376
		rel.	2	0,8	0,1	0,7	0,9	0,39	0,32	0,39	0,39	1,94	5,32	25,42	17,22	17,58	16,76	20,73	6,16	5,31	3,51	6,91
A38	treptokokové Infekcie	abs.	634	613	661	502	374	414	419	260	263	259	231	223	202	219	272	221	209	306	208	309
		rel.	11,8	11,4	12,2	9,29	6,95	7,7	7,78	4,83	4,88	4,80	4,27	4,11	3,72	4,05	5,3	4,23	3,86	5,64	3,83	5,68
B01	Varicella	abs.	18190	16743	18757	19003	16065	21058	18967	14391	16906	15591	17736	19884	18691	18286	18386	16910	17745	22962	18102	14305
		rel.	337,6	310,3	347,2	351,74	298,66	391,41	352,23	267,04	313,44	288,67	327,70	366,53	343,88	338,36	339,80	312,21	327,32	423,17	333,06	262,81
B05	Morbilli	abs.	0	0	0	0	19	2	0	0	0	0	0	0	2	1	0	0	0	0	6	565
		rel.	0	0	0	0	0,35	0,04	0	0	0	0,0	0,0	0,00	0,04	0,02	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	10,38
B06	Rubeola	abs.	61	11	2	7	1	3	1	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		rel.	1,1	0,2	0,04	0,13	0,02	0,06	0,02	0,04	0,04	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
B26	Parotitis Epidemica	abs.	44	32	20	11	24	14	10	17	5	5	5	2	2	5	218	1559	1707	202	29	13
		rel.	0,8	0,6	0,4	0,2	0,45	0,26	0,19	0,32	0,09	0,09	0,09	0,04	0,04	0,09	4,03	28,78	31,49	3,72	0,53	0,24
J10	Chríпка	abs.	235617	211291	211622	158562	196224	133532	134199	144628	205955	186211	239148	192645	192645	187467	219986	190379	211934	191163	193024	202120
J11	a akútne respir. ochor.	rel.	2	9	7	6	8	3	5	4	3	9	1	3	3	6	3	3	1	8	4	2
		rel.	43894,6	39362,9	39424,6	29539,6	36320,8	24716,5	24932	26869,7	85238,5	74506,0	81011,9	66892,3	66892,3	65895,5	75328,9	68358,9	79535,1	75301,2	77363,0	81898,8

Tab.6.III.2 Vývoj vybraných prenosných ochorení v Slovenskej republike za posledných 20 rokov - pokračovanie																							
Ochorenie		hod	Rok																				
dg	Názov	nota	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Neuroinfekcie																							
A39	Meningokok. Infekcia	abs.	74	68	69	42	49	31	45	36	37	55	45	40	26	41	25	29	30	26	42	37	35
		rel.	1,4	1,3	1,2	0,78	0,91	0,58	0,84	0,67	0,69	1,02	0,83	0,74	0,48	0,76	0,46	0,54	0,55	0,48	0,77	0,68	0,64
A87	Vírusová meningit.	abs.	109	225	152	112	106	188	127	153	108	491	123	110	128	174	183	123	88	99	73	93	65
		rel.	2	4,2	2,8	2,1	2	3,49	2,36	2,84	2,00	9,09	2,27	2,03	2,35	3,22	3,38	1,26	1,62	1,82	1,34	1,71	1,19
A85	Iné a nešpec.encef.	abs.	30	57	31	22	27	34	38	24	25	39	28	22	20	15	36	42	20	11	12	42	17
A86		rel.	0,6	1,1	0,6	0,41	0,5	0,63	0,71	0,45	0,46	0,72	0,52	0,41	0,37	0,28	0,66	0,78	0,37	0,20	0,22	0,78	0,31
G00	Bakt. zápal mozg.plien	abs.	161	196	134	109	120	120	116	115	116	104	80	72	83	81	94	97	90	103	88	82	63
		rel.	3	3,6	2,5	2	2,23	2,23	2,17	2,14	2,15	1,93	1,48	1,33	1,53	1,50	1,74	1,79	1,66	1,90	1,72	1,51	1,16
G61	Zápal polyneuropat.	abs.	16	28	41	21	38	25	28	19	16	24	24	18	27	14	20	22	34	25	28	26	10
		rel.	0,3	0,5	0,7	0,43	0,71	0,46	0,52	0,35	0,30	0,44	0,44	0,33	0,5	0,26	0,37	0,41	0,63	0,46	0,52	0,48	0,18
Zoonózy a nákazy s prírodnou ohniskovosťou																							
A27	Leptospirózy	abs.	26	45	45	38	17	24	35	22	18	23	16	27	7	8	5	12	7	10	7	3	5
		rel.	0,5	0,8	0,5	0,7	0,32	0,45	0,65	0,41	0,33	0,43	0,30	0,50	0,13	0,15	0,09	0,22	0,13	0,18	0,13	0,06	0,09
A32	Listerióza	abs.	3	6	6	7	6	8	5	12	8	8	10	5	31	11	15	27	18	10	12	18	18
		rel.	0,1	0,1	0,11	0,13	0,11	0,15	0,09	0,22	0,15	0,15	0,18	0,09	0,57	0,20	0,28	0,50	0,33	0,18	0,22	0,33	0,33
A69.2	Lymeská choroba	abs.	600	636	675	567	726	677	843	732	708	1040	921	1054	852	754	998	680	913	1104	806	981	582
		rel.	11,1	11,8	12,5	10,5	13,5	12,57	15,65	13,58	13,13	19,24	17,02	19,43	15,86	13,95	18,44	12,55	16,84	20,35	16,43	18,02	10,68
A78	Q horúčka	abs.	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2	1
		rel.	0	0	0,02	0	0	0	0	0	0,02	0,0	0,0	0,00	0,0	0,00	0,00	0,02	0,00	0,00	0,00	0,04	0,02
A84.1	Stredoeurop. kliešť.encef.	abs.	63	92	75	62	74	70	50	91	57	79	76	91	108	102	162	116	84	174	75	157	161
		rel.	1,2	1,7	1,4	1,15	1,38	1,3	0,93	1,69	1,06	1,46	1,40	1,68	1,99	1,89	2,99	2,14	1,55	3,21	1,38	2,88	2,95
B58	Toxoplazmóza	abs.	452	352	257	319	234	154	261	303	255	175	182	138	77	103	158	187	219	131	110	85	95
		rel.	8,4	6,5	4,8	5,9	4,35	2,86	4,85	5,62	4,73	3,24	3,36	2,54	1,42	1,91	2,92	3,45	4,04	2,41	2,02	1,56	1,74
B68	Tenióza	abs.	13	13	6	8	4	6	2	6	1	3	2	4	3	3	6	0	0	0	1	2	0
		rel.	0,2	0,2	0,1	0,15	0,07	0,11	0,04	0,11	0,02	0,06	0,04	0,08	0,06	0,06	0,12	0,00	0,00	0,00	0,02	0,04	0,00
A21	Tularémia	abs.	37	56	22	133	26	15	23	49	11	25	22	17	5	8	9	7	28	6	2	6	20
		rel.	0,7	1	0,4	2,46	0,48	0,28	0,43	0,9	0,20	0,46	0,41	0,31	0,09	0,15	0,17	0,13	0,52	0,11	0,04	0,11	0,37
Z20.3	Kontakt s besnotou	abs.	2160	1614	1249	1331	1369	1047	1118	865	867	1047	883	879	948	962	888	1010	937	975	898	819	803
		rel.	40,1	29,9	23,1	24,64	25,45	19,46	20,76	16,05	16,07	19,39	16,31	16,20	17,44	17,80	16,41	18,65	17,28	17,97	16,52	15,05	14,73
Nákazy kože a slizníc																							
A35	Tetanus	abs.	0	0	0	2	0	0	0	0	1	0	0	1	1	1	0	0	0	0	1	1	0
		rel.	0	0	0	0,04	0	0	0	0	0,02	0,0	0,0	0,02	0,02	0,02	0,0	0,00	0,00	0,00	0,02	0,02	0,00
A48.0	Plyn.gangréna	abs.	8	3	8	2	7	8	7	3	4	0	6	2	3	3	2	3	2	3	1	0	2
		rel.	0,2	0,1	0,2	0,04	0,13	0,15	0,13	0,06	0,07	0,0	0,11	0,04	0,06	0,06	0,04	0,06	0,04	0,06	0,02	0,00	0,04
B86	Svrab	abs.	3395	2685	2586	1759	1381	1446	1233	1192	1145	933	962	1022	1210	1437	1704	2106	2099	2283	2211	2045	1814
		rel.	63	49,8	47,9	32,6	25,67	26,88	22,9	22,14	21,23	17,27	17,77	18,84	22,26	26,59	31,49	38,88	38,72	42,07	40,68	38,34	33,28

III. Podrobná analýza výskytu prenosných chorôb

III.1 Alimentárne nákazy

III.1.1 Brušný týfus a paratýfus – A 01

V roku 2019 nebolo zaznamenané ochorenie.

III.1.2 Salmonelózy – A 02

Salmonelózy patria k ochoreniam s najvyššou chorobnosťou v SR. V roku 2019 bolo na Slovensku hlásených 5236 ochorení na salmonelózu, čo je chorobnosť 96,07/100 000 obyvateľov. Výskyt je o 27% menší ako v roku 2018 a o 8% menší ako 5-ročný priemer.

Nosičstiev bolo hlásených 144 prípadov. **Graf III.1.1.**

Od chorých a nosičov sa izolovalo 55 *sérotypov* rodu *Salmonella*. V etiológii ochorení sa najčastejšie uplatnila *S. enteritidis* a to v 4255 prípadoch, t.j. 81,47%. V etiológii nosičstiev sa tiež najčastejšie uplatnila *S. enteritidis* a to v 107 prípadoch t.j. 74,31%. Ďalším najčastejšie sa vyskytujúcim sérotypom pri ochoreniach bola *Salmonella typhimurium*, ktorá tvorila 3,52%, *Salmonella* bližšie neurčená 2,37% a *Salmonella infantis* 2,01%. Ostatné sa vyskytovali ojedinele a predstavovali obvykle len zlomok percenta z celkového počtu.

Diagnóza:

A02.0 Salmonelová enteritída – 5142x

A02.1 Salmonelová sepsa – 29x

A02.2 Lokalizovaná salmonelová infekcia – 32x

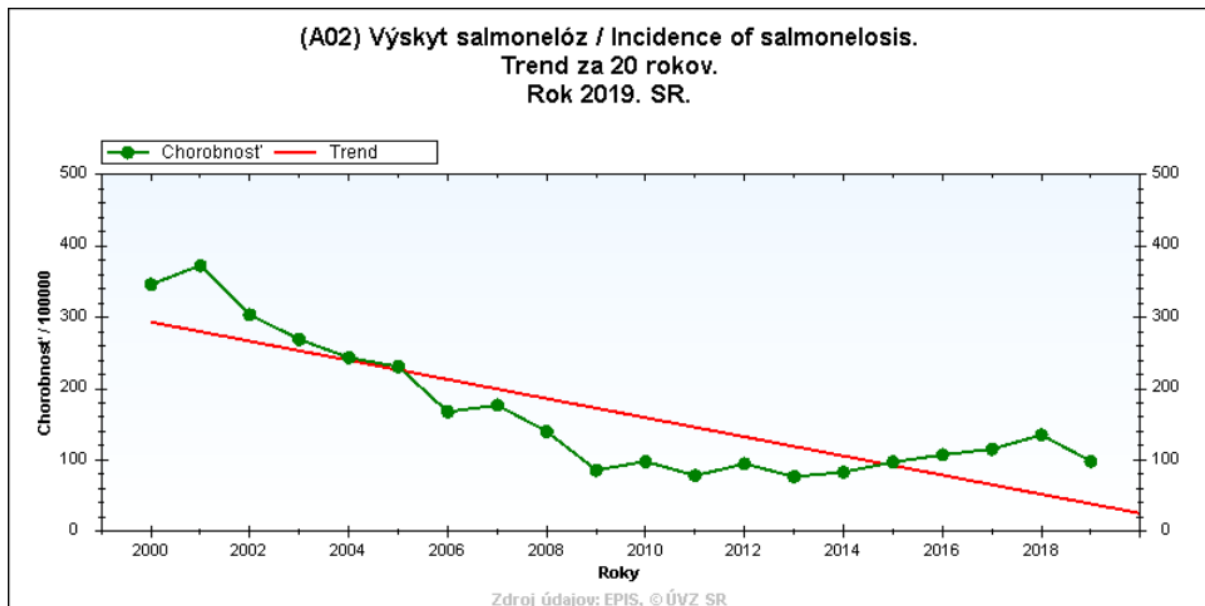
A02.8 Iná salmonelová infekcia, bližšie určená – 22x

A02.9 Salmonelová infekcia, bližšie neurčená – 11x

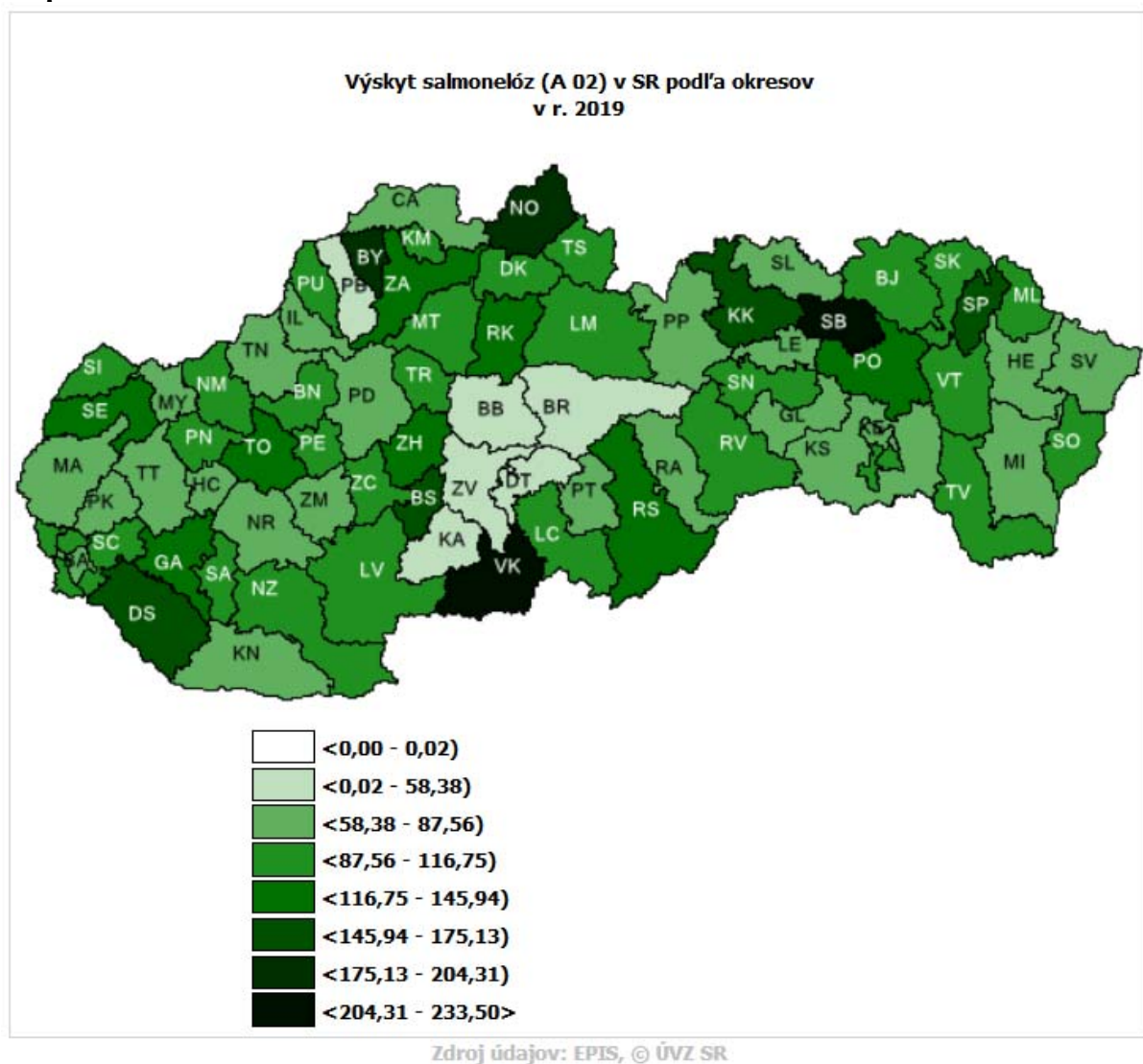
	Typ	OCHORENIE		VYLUČOVANIE		SPOLU	
		Freq.	Perc.	Freq.	Perc.	Freq.	Perc.
1	S.Abony	3	0,06	0	2,08	3	0,06
2	S.Adjame	1	0,02	0	2,08	1	0,02
3	S.Agona	4	0,08	0	2,08	4	0,07
4	S.Albany	2	0,04	0	2,08	2	0,04
5	S.Anatum	1	0,02	0	2,08	1	0,02
6	S.Apeyeme	1	0,02	0	2,08	1	0,02
7	S.Arizona	1	0,02	0	2,08	1	0,02
8	S.Bareilly	59	1,13	3	2,08	62	1,16
9	S.Bližšie neurčená	124	2,37	8	5,56	132	2,46
10	S.Bovismorbificans	13	0,25	0	2,08	13	0,24
11	S.Braenderup	3	0,06	0	2,08	3	0,06
12	S.Brandenburg	7	0,13	0	2,08	7	0,13
13	S.Bredeney	1	0,02	0	2,08	1	0,02
14	S.Coeln	4	0,08	0	2,08	4	0,07
15	S.Derby	11	0,21	1	0,69	12	0,22
16	S.Diarizonae (subsp. 3b)	7	0,13	1	0,69	8	0,15
17	S.Emek	1	0,02	0	2,08	1	0,02
18	S.Enterica	95	1,82	2	1,39	97	1,81

19	S.Enteritidis	4255	81,47	107	74,31	4362	81,27
20	S.Escanaba	1	0,02	0	2,08	1	0,02
21	S.Hadar	2	0,04	0	2,08	2	0,04
22	S.Haifa	1	0,02	0	2,08	1	0,02
23	S.Hato	1	0,02	0	2,08	1	0,02
24	S.Indiana	1	0,02	0	2,08	1	0,02
25	S.Infantis	105	2,01	13	9,03	118	2,20
26	S.Kapemba	1	0,02	0	2,08	1	0,02
27	S.Kentucky	9	0,17	0	2,08	9	0,17
28	S.Kottbus	1	0,02	0	2,08	1	0,02
29	S.Lindenburg	0	0,06	1	0,69	1	0,02
30	S.Litchfield	2	0,04	0	2,08	2	0,04
31	S.London	4	0,08	0	2,08	4	0,07
32	S.Manchester	1	0,02	0	2,08	1	0,02
33	S.Mbandaka	13	0,25	2	1,39	15	0,28
34	S.Miami	1	0,02	0	2,08	1	0,02
35	S.Montevideo	1	0,02	0	2,08	1	0,02
36	S.Muenchen	5	0,10	1	0,69	6	0,11
37	S.Newport	3	0,06	0	2,08	3	0,06
38	S.Ohio	1	0,02	0	2,08	1	0,02
39	S.Oranienburg	4	0,08	2	1,39	6	0,11
40	S.Paratyphi B var. L(+) tartrate+ (variant Java)	3	0,06	0	2,08	3	0,06
41	S.Poona	2	0,04	0	2,08	2	0,04
42	S.Potsdam	2	0,04	0	2,08	2	0,04
43	S.Richmond	3	0,06	0	2,08	3	0,06
44	S.Rissen	1	0,02	0	2,08	1	0,02
45	S.Saintpaul	1	0,02	0	2,08	1	0,02
46	S.Skupiny B	18	0,34	0	2,08	18	0,34
47	S.Skupiny C	6	0,11	1	0,69	7	0,13
48	S.Skupiny D	1	0,02	0	2,08	1	0,02
49	S.Stanley	5	0,10	0	2,08	5	0,09
50	S.Szentes	1	0,02	0	2,08	1	0,02
51	S.Tennessee	1	0,02	0	2,08	1	0,02
52	S.Thompson	2	0,04	1	0,69	3	0,06
53	S.Typhimurium	184	3,52	1	0,69	185	3,45
54	S.Urbana	1	0,02	0	2,08	1	0,02
55	S.Virchow	5	0,10	0	2,08	5	0,09
56	ZES-kult.negativny	35	0,67	0	2,08	35	0,65
57	ZES-kult.nevyšetrený	202	3,87	0	2,08	202	3,76

Graf III.1.1

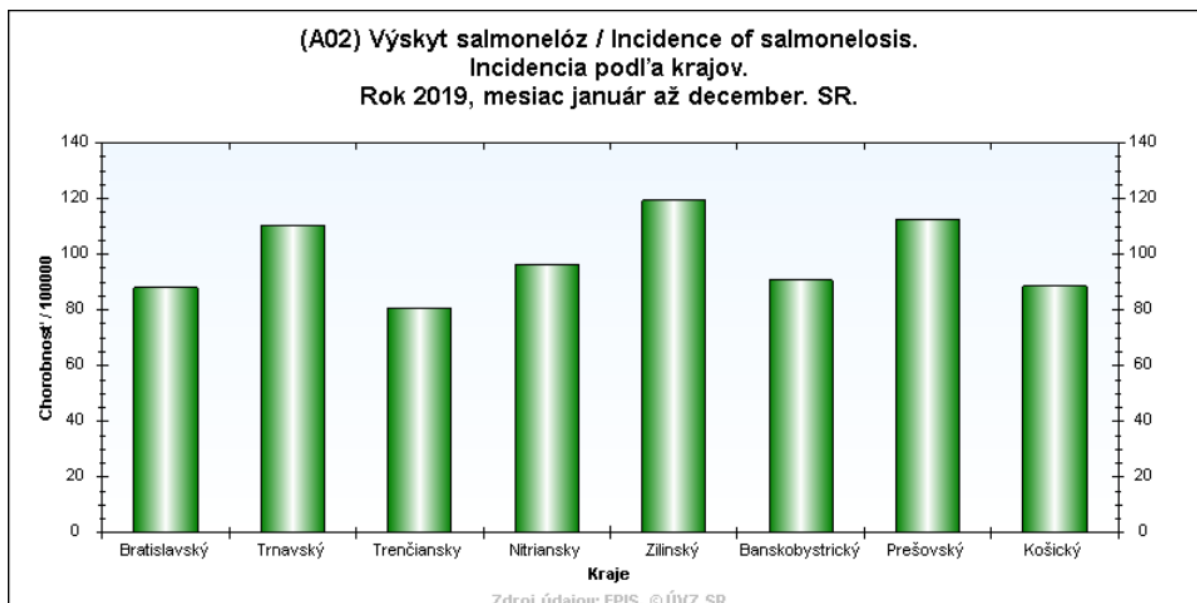

Mapa III.1.1

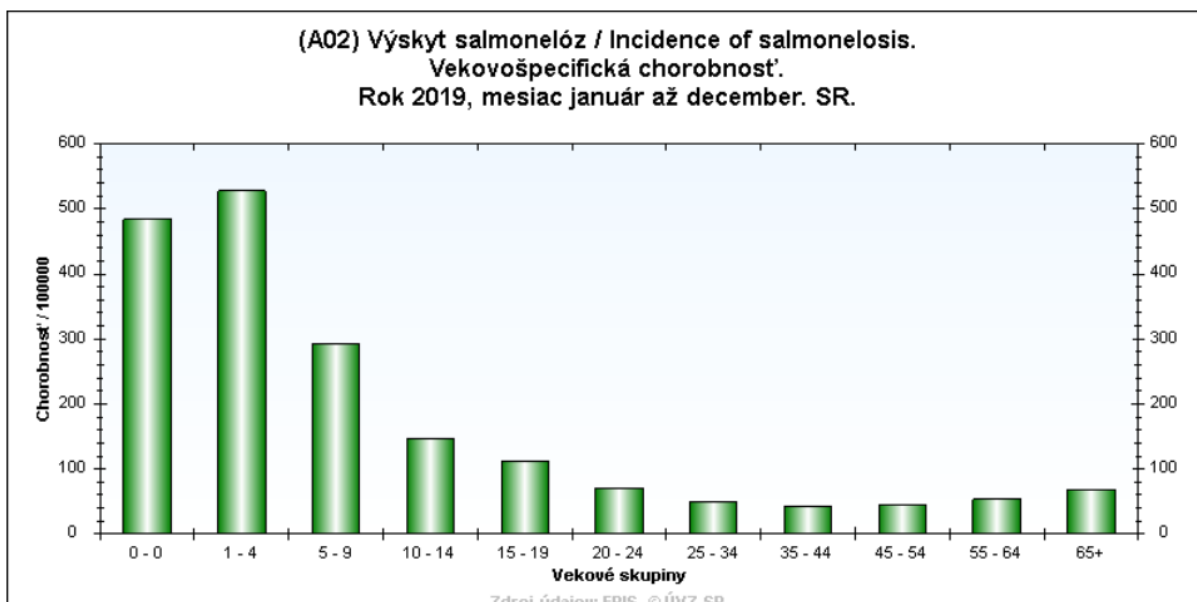
Ochorenia boli hlásené z každého kraja SR, pričom najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v kraji Banskobystrickom – 114,84 a Trnavskom – 110,54. Najnižšia chorobnosť bola zaznamenaná tak ako minulý rok v Trenčianskom kraji – 79,88.

Graf III. 1.2

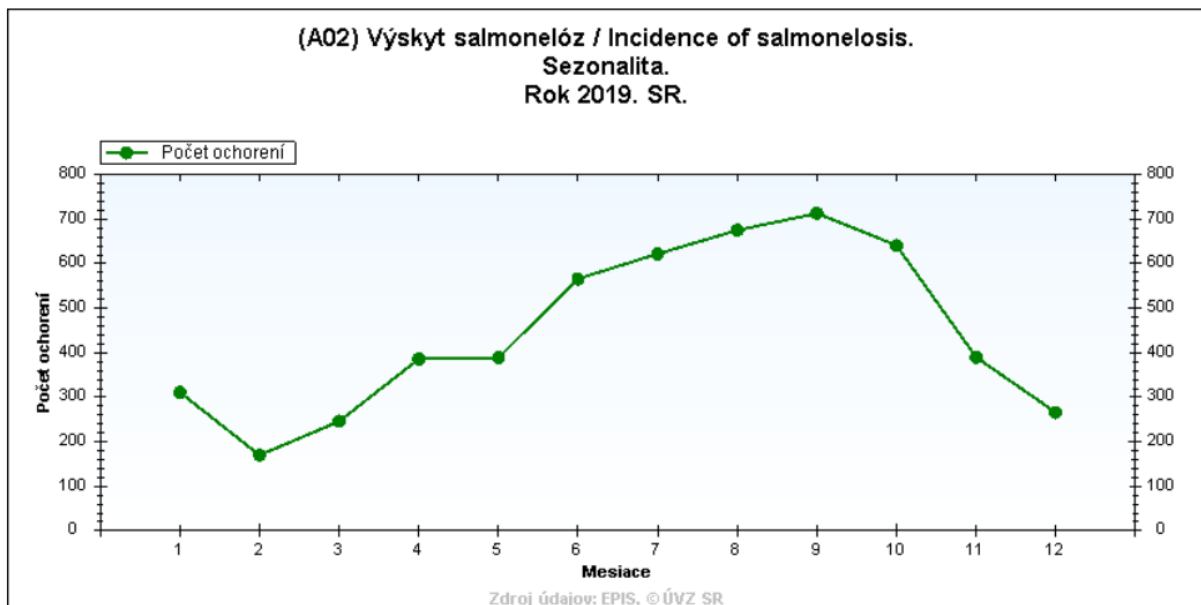
Ochorenia boli zaznamenané v každej vekovej skupine, pričom vekovo špecifická chorobnosť bola najvyššia u 1-4 ročných detí – 519,98. Najnižšia chorobnosť bola zaznamenaná tak ako minulý rok u 35-44 ročných – 40,88.

Graf III.1.3

Najviac ochorení sa vyskytlo v septembri – 694x.

Graf III.1.4

Importované nákazy boli zaznamenané v 4 prípadoch ako nosičstvo (Ukrajina, Afganistan 2x, Egypt) a ako ochorenie v 60 prípadoch z 22 krajín (najviac Egypt 9x, Turecko 8x, Maďarsko 7x).

Diagnóza	Krajina	Počet
A02		4
	Ukrajina	1
	Afganistan	2
	Egypt	1
A020		60
	Cyprus	4
	Tunisko	3
	Egypt	9
	Turecko	8
	Maďarsko	7
	Rakúsko	1
	Ukrajina	2
	Česko	4
	Maroko	1
	India	1
	Taliansko	1
	Chorvátsko	4
	Poľsko	1
	Bulharsko	3
	Grécko	3
	Thajsko	2
	Slovinsko	1
	Indonézia	1
	Spojené kráľovstvo	2
	Macedónsko	1
	Francúzsko	1

Úmrtie nebolo zaznamenané.

Charakter výskytu bol sporadický, rodinný, ale aj epidemický.

Epidémie boli zaznamenané 378x (1117 chorých). Z toho 31 epidémií s počtom chorých 5 a viac osôb v jednom ohnisku (5 – 62 prípadov), v ktorých sa zistilo spolu 330 infikovaných osôb, čo je 6,3% z celkového počtu 5236 hlásených salmonelových infekcií na Slovensku v roku 2019. V 347 epidémiách sa jednalo o rodinné výskytu 2-4 prípadov v jednej rodine. V týchto ochorelo celkom osôb, t.j. 15% celkového výskytu (787 prípadov). V nasledujúcej tabuľke uvádzame počet chorých v epidémiách od 5 a viac osôb, ktorých bolo celkovo 731.

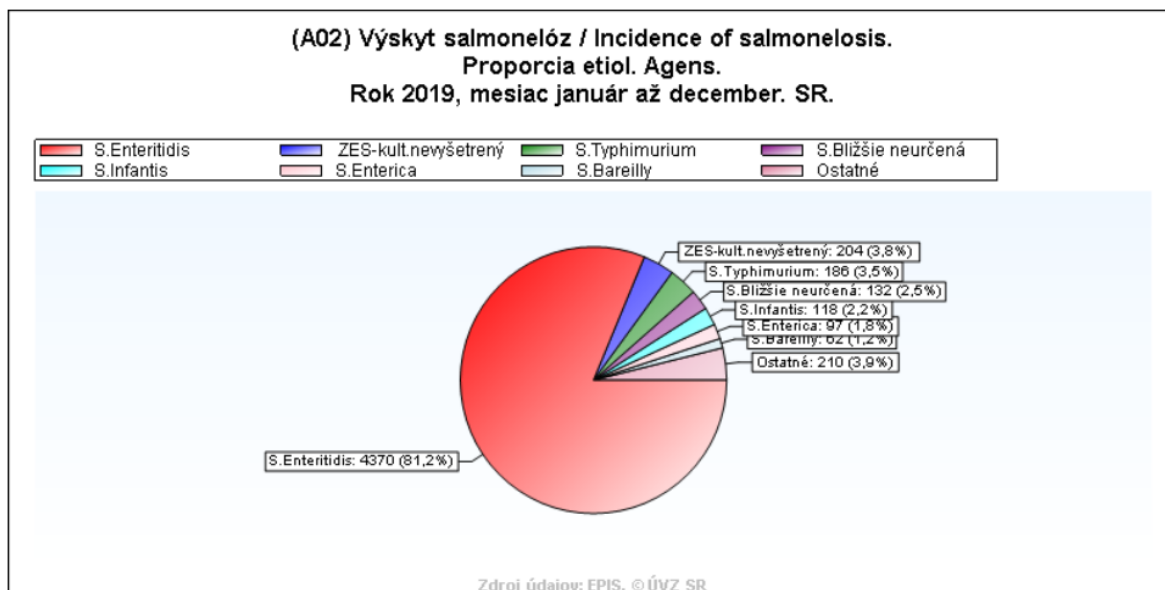
Tab.III.1.2 Epidémie salmonelóz (A 02) za rok 2019 na Slovensku

	Okres	Dát. vzniku	Dát. ukon.	Agens	Poč. ch.	Poč. exp.	Faktor	Dôkaz
1	TN	24.11.2019	26.11.2019	S.Enteritidis	6	7	vajcia-domáce	epidemiologicky
2	PP	16.10.2019	25.10.2019	S.Enteritidis	15	294	neznámy	epidemiologicky
3	KK	13.10.2019	18.10.2019	S.Enteritidis	24	130	neznámy	epidemiologicky
4	KK	29.04.2019	30.04.2019	S.Enteritidis	9	9	vajcia-obchodná sieť	epidemiologicky
5	PD	12.09.2019	20.09.2019	S.Enteritidis	24	267	zmiešaná strava	epidemiologicky
6	PB	27.12.2019	28.12.2019	S.Enteritidis	5	5	vajcia-domáce	epidemiologicky
7	LV	17.10.2019	17.10.2019	S.Enteritidis	6	6	cukrárenské výrobky, sladkosti	epidemiologicky
8	PN	29.06.2019	08.07.2019	S.Enteritidis	8	93	vajcia-obchodná sieť	epidemiologicky
9	PE	22.05.2019	24.05.2019	S.Enteritidis	5	5	mäso-hydina (kuracie mäso)	epidemiologicky
10	VK	27.10.2019	27.10.2019	S.Enteritidis	8	10	vajcia-domáce	epidemiologicky
11	NZ	23.12.2019	24.12.2019	S.Enteritidis	5	9	vajcia-obchodná sieť	epidemiologicky
12	RK	08.12.2019	10.12.2019	S.Enteritidis	14	28	vajcia-domáce	epidemiologicky
13	BS	24.12.2019	25.12.2019	S.Enteritidis	5	5	vajcia-domáce	epidemiologicky
14	GA	12.08.2019	13.08.2019	S.Enteritidis	6	7	vajcia-obchodná sieť	epidemiologicky
15	NO	23.09.2019	25.09.2019	S.Enteritidis	5	5	vajcia-obchodná sieť	epidemiologicky
16	SB	14.09.2019	14.09.2019	S.Enteritidis	6	6	vajcia-domáce	epidemiologicky
17	BJ	16.09.2019	17.09.2019	S.Enteritidis	6	13	vajcia-domáce	epidemiologicky

18	KE4	12.10.2019	16.10.2019	S.Enteritidis	22	861	neznámy	epidemiologicky
19	BB	27.09.2019	01.10.2019	S.Enteritidis	6		kontaminované potraviny	epidemiologicky
20	MT	01.10.2019	03.10.2019	S.Enteritidis	5	5	mäso-hydina (kuracie mäso)	epidemiologicky
21	KK	13.10.2019		S.Enteritidis	21	300	mäso-hydina (kuracie mäso)	epidemiologicky
22	BB	27.09.2019	01.10.2019	S.Enteritidis	6	47	kontaminované potraviny	epidemiologicky
23	PK	13.10.2019	15.10.2019	S.Enteritidis	6	11	vajcia-obchodná sieť	epidemiologicky
24	VT	14.08.2019	20.08.2019	S.Enteritidis	5	6	mäso-hydina (kuracie mäso)	epidemiologicky
25	TT	28.07.2019	01.08.2019	S.Enteritidis	8	10	vajcia-domáce	epidemiologicky
26	PO	28.07.2019	30.07.2019	S.Enteritidis	6	6	vajcia-domáce	epidemiologicky
27	SB	27.06.2019	02.07.2019	S.Enteritidis	62	62	cukrárenské výrobky, sladkosti	epidemiologicky
28	ZA	22.07.2019	30.07.2019	S.Enteritidis	5	9	vajcia-domáce	epidemiologicky
29	VK	27.03.2019	27.03.2019	S.Enteritidis	5	7	vajcia-domáce	epidemiologicky
30	SA	03.05.2019	05.05.2019	S.Enteritidis	5	5	cukrárenské výrobky, sladkosti	epidemiologicky
31	BN	03.02.2019	04.02.2019	S.Enteritidis	11	16	vajcia-domáce	laboratórne a epidemiologicky

Typ	OCHORENIE		VYLUČOVANIE		SPOLU	
	Freq.	Perc.	Freq.	Perc.	Freq.	Perc.
S.Abony	3	0,06	0	2,08	3	0,06
S.Adjame	1	0,02	0	2,08	1	0,02
S.Agona	4	0,08	0	2,08	4	0,07
S.Albany	2	0,04	0	2,08	2	0,04
S.Anatum	1	0,02	0	2,08	1	0,02
S.Apeyeme	1	0,02	0	2,08	1	0,02
S.Arizona	1	0,02	0	2,08	1	0,02
S.Bareilly	59	1,13	3	2,08	62	1,15
S.Bližšie neurčená	124	2,37	8	5,56	132	2,45
S.Bovismorbificans	13	0,25	0	2,08	13	0,24
S.Braenderup	3	0,06	0	2,08	3	0,06
S.Brandenburg	7	0,13	0	2,08	7	0,13
S.Bredeney	1	0,02	0	2,08	1	0,02
S.Coeln	4	0,08	0	2,08	4	0,07
S.Derby	11	0,21	1	0,69	12	0,22
S.Diarizonae (subsp. 3b)	7	0,13	1	0,69	8	0,15
S.Emek	1	0,02	0	2,08	1	0,02
S.Enterica	95	1,81	2	1,39	97	1,80
S.Enteritidis	4263	81,43	107	74,31	4370	81,24
S.Escanaba	2	0,04	0	2,08	2	0,04
S.Hadar	2	0,04	0	2,08	2	0,04
S.Haifa	1	0,02	0	2,08	1	0,02
S.Hato	1	0,02	0	2,08	1	0,02
S.Indiana	1	0,02	0	2,08	1	0,02
S.Infantis	105	2,01	13	9,03	118	2,19
S.Kapemba	1	0,02	0	2,08	1	0,02
S.Kentucky	9	0,17	0	2,08	9	0,17
S.Kottbus	1	0,02	0	2,08	1	0,02
S.Lindenburg	0	0,06	1	0,69	1	0,02
S.Litchfield	2	0,04	0	2,08	2	0,04
S.London	4	0,08	0	2,08	4	0,07
S.Manchester	1	0,02	0	2,08	1	0,02
S.Mbandaka	13	0,25	2	1,39	15	0,28
S.Miami	1	0,02	0	2,08	1	0,02
S.Montevideo	1	0,02	0	2,08	1	0,02
S.Muenchen	5	0,10	1	0,69	6	0,11
S.Newport	3	0,06	0	2,08	3	0,06
S.Ohio	1	0,02	0	2,08	1	0,02
S.Oranienburg	4	0,08	2	1,39	6	0,11
S.Paratyphi B var. L(+) tartrate+ (variant Java)	3	0,06	0	2,08	3	0,06
S.Poona	2	0,04	0	2,08	2	0,04
S.Potsdam	2	0,04	0	2,08	2	0,04
S.Richmond	3	0,06	0	2,08	3	0,06
S.Rissen	1	0,02	0	2,08	1	0,02
S.Saintpaul	1	0,02	0	2,08	1	0,02
S.Skupiny B	18	0,34	0	2,08	18	0,33
S.Skupiny C	5	0,10	1	0,69	6	0,11
S.Skupiny D	1	0,02	0	2,08	1	0,02
S.Stanley	5	0,10	0	2,08	5	0,09
S.Szentes	1	0,02	0	2,08	1	0,02
S.Tennessee	1	0,02	0	2,08	1	0,02
S.Thompson	2	0,04	1	0,69	3	0,06
S.Typhimurium	185	3,53	1	0,69	186	3,46
S.Urbana	1	0,02	0	2,08	1	0,02
S.Virchow	5	0,10	0	2,08	5	0,09
ZES-kult.negatívny	36	0,69	0	2,08	36	0,67
ZES-kult.nevyšetrený	204	3,90	0	2,08	204	3,79

Tab.III.1.3 Prehľad sérotypov salmonelóz na Slovensku za rok 2019

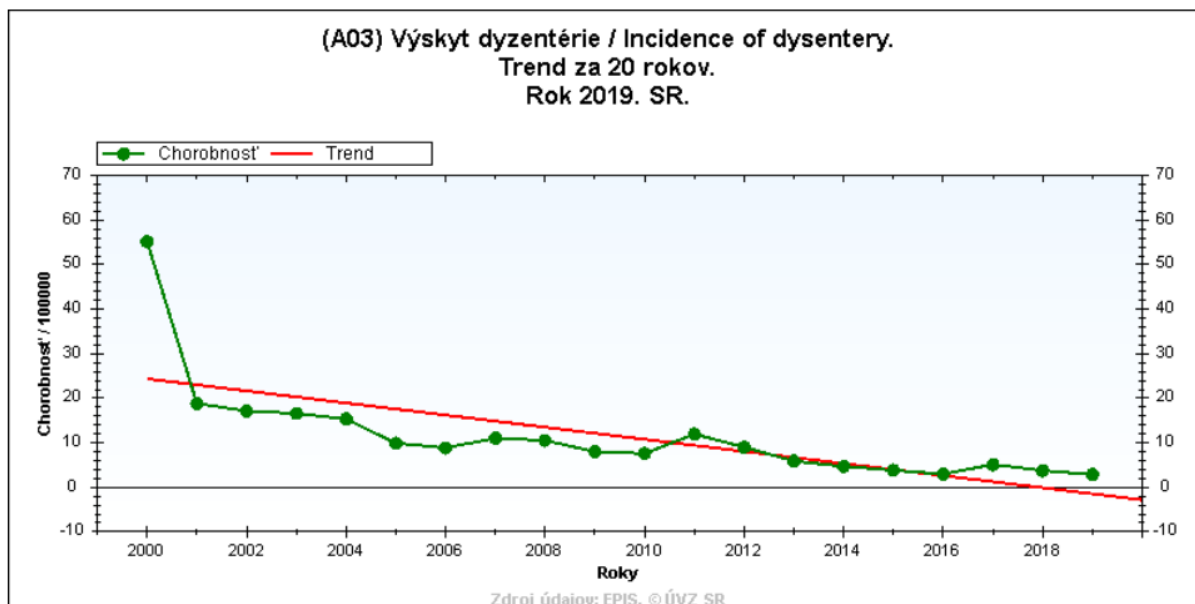
Ako nozokomiálna nákaza boli hlásené ochorenia pod týmito diagnózami:

A020	27
A021	1
A028	1

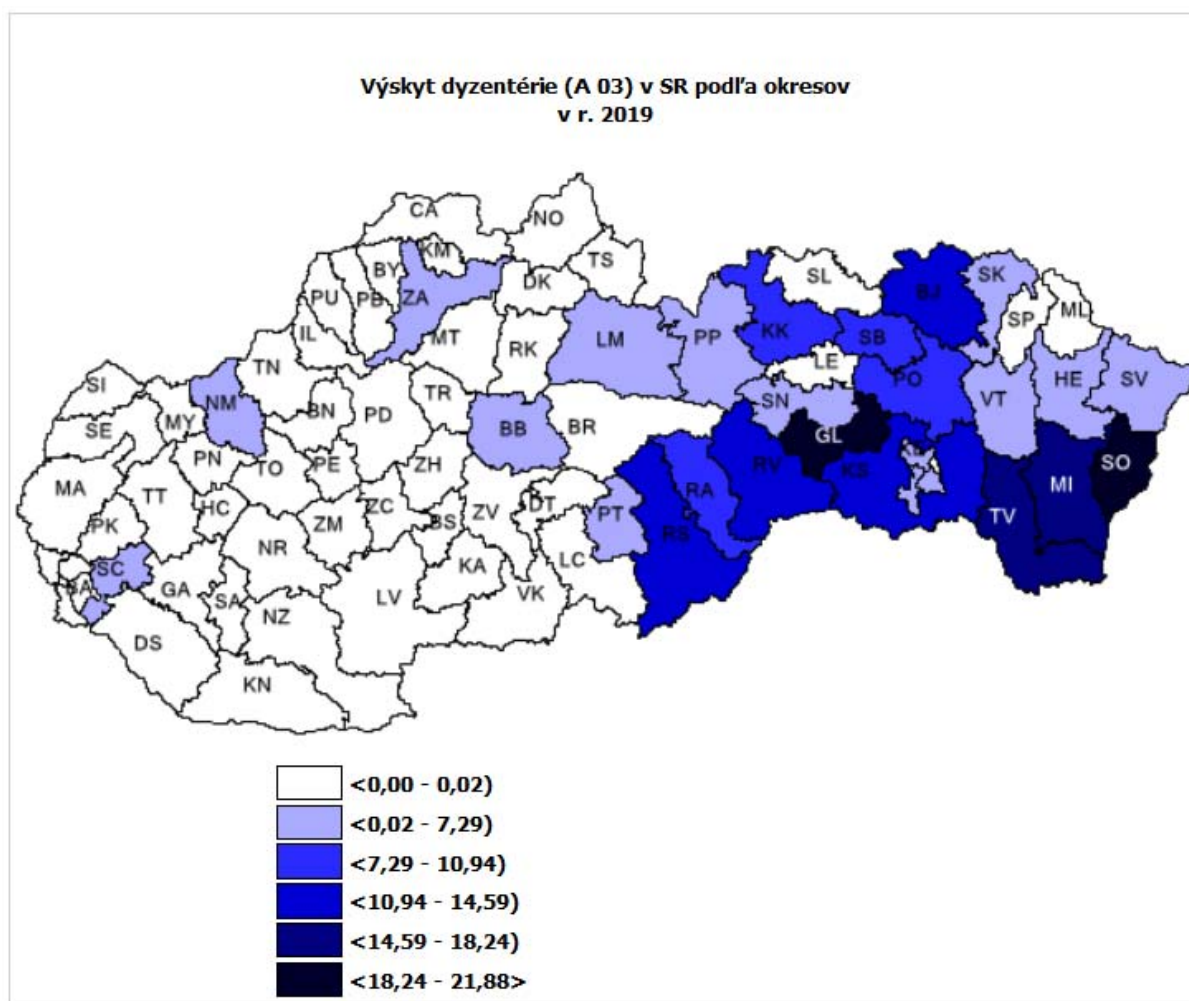
III.1.3 Bacilová dyzentéria – A 03

V priebehu roka 2019 bolo hlásených spolu 151 ochorení (chor. 2,77/100 000), čo je oproti roku 2018 pokles o 27% a oproti 5-ročnému priemeru pokles o 29%. Okrem toho sa vyskytlo 5 prípadov nosičstva. Najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v kraji Košickom – 9,74. Ochorenia boli hlásené v každej vekovej skupine, pričom najvyššia vekovo špecifická chorobnosť bola u 0 ročných detí – 27,38 a 1-4 ročných detí – 18,45.

Obrázok III.1.3 – 1 Graf výskytu dyzentérie. Trend za 20 rokov

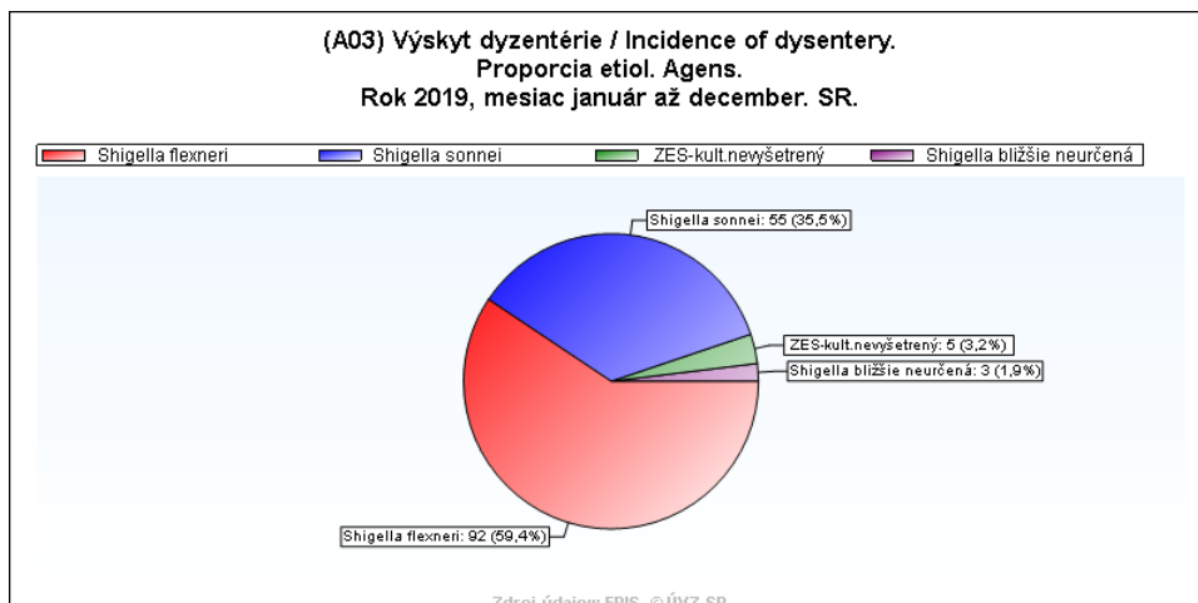

Obrázok III.1.3 – 2 Mapa výskytu dyzentérie podľa okresov

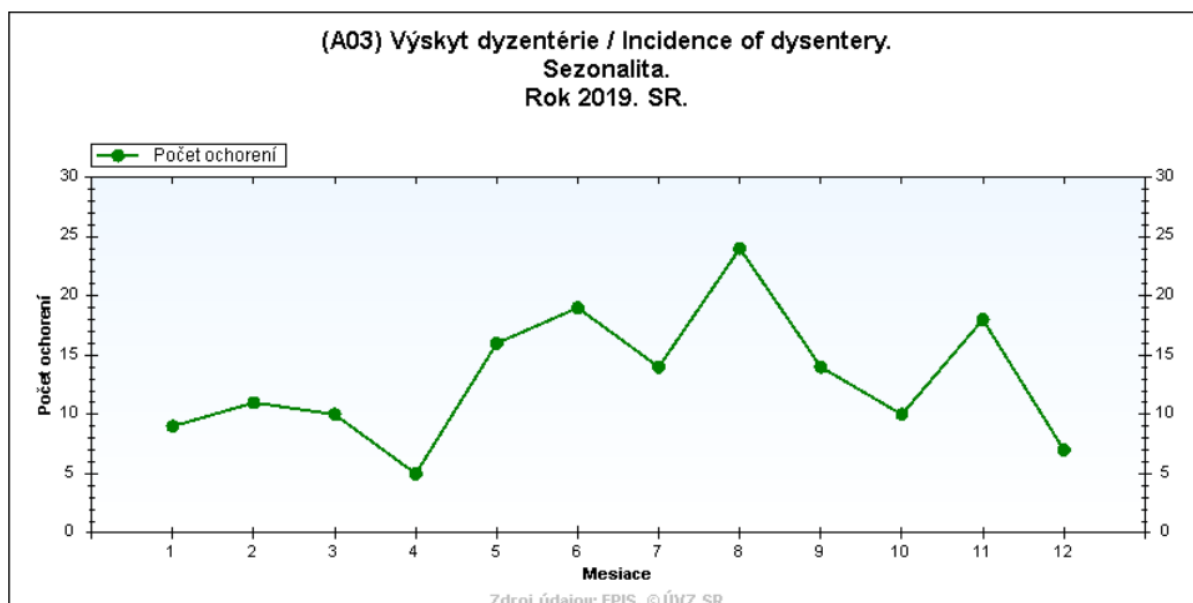
Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

Obrázok III.1.3 – 3 Graf výskytu sérotypov šigel v roku 2019 (ochorenia a nosičstvá).

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

Obrázok III.1.3 – 4 Graf výskytu dyzentérie. Sezonality

Ochorenia sa vyskytovali v priebehu celého roka s maximom výskytu v mesiacoch – august (15,9%).

Etiológia:

A03.1 Šigelóza zapríčinená *Shigella flexneri* – 88x

A03.3 Šigelóza zapríčinená *Shigella sonnei* – 54x

A03.9 Nešpecifikovaná šigelóza – 3x

Tabuľka III.1.3 – 1 Proporcie výskytu etiologického agens

Typ	OCHORENIE		SPOLU	
	Freq.	Perc.	Freq.	Perc.
Shigella bližšie neurčená	3	2,00	3	2,00
Shigella flexneri	88	58,67	88	58,67
Shigella sonnei	54	36,00	54	36,00
ZES-kult.nevyšetrený	5	3,33	5	3,33

Importované nákazy boli zaznamenané v 2 prípadoch:

A03.3 – 2x (Francúzsko 1x, Spojené arabské emiráty 1x)

Charakter výskytu bol sporadický, rodinný, ale aj epidemický. Zaznamenané boli 3 menšie epidémie (počet chorých 2, 3x *S. flexneri*).

Ako nozokomiálna nákaza bol o hlásené 1 ochorenie pod dg. A031.

III.1.4 Iné bakteriálne črevné infekcie – A 04

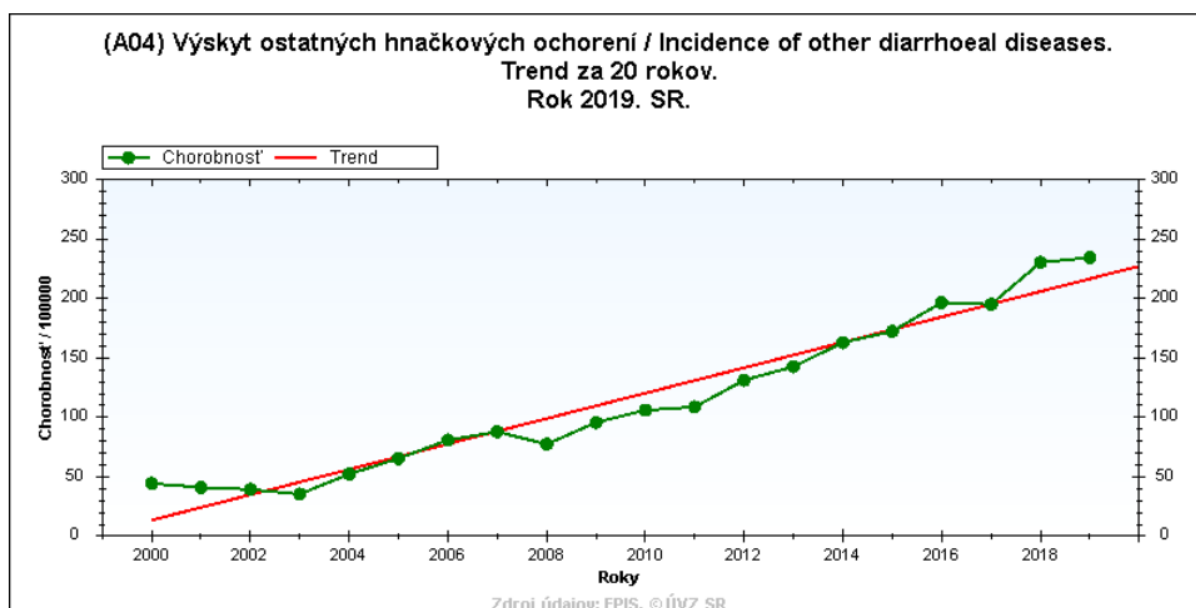
V priebehu roka 2019 bolo hlásených spolu 12 738 ochorení (chor. 233,71/100 000), čo je porovnateľný počet s minulým rokom a oproti 5-ročnému priemeru je to vzostup o 23%.

Ochorenia boli hlásené z každého kraja SR, pričom najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v Bratislavskom kraji (309,13) a najnižšia chorobnosť bola zaznamenaná v Banskobystrickom kraji (169,32).

Ochorenia boli hlásené v každej vekovej skupine, pričom najvyššia vekovo špecifická chorobnosť bola u 0 ročných detí – 1897,51 a 1-4 ročných detí – 1039,53.

Ochorenia sa vyskytovali v priebehu celého roka s maximom výskytu v mesiacoch máj až júl, počas ktorých sa vyskytlo 11% prípadov.

Obrázok III.1.4 – 1 Graf výskytu hnačkových ochorení. Trend za 20 rokov

V etiológii sa uplatnili:

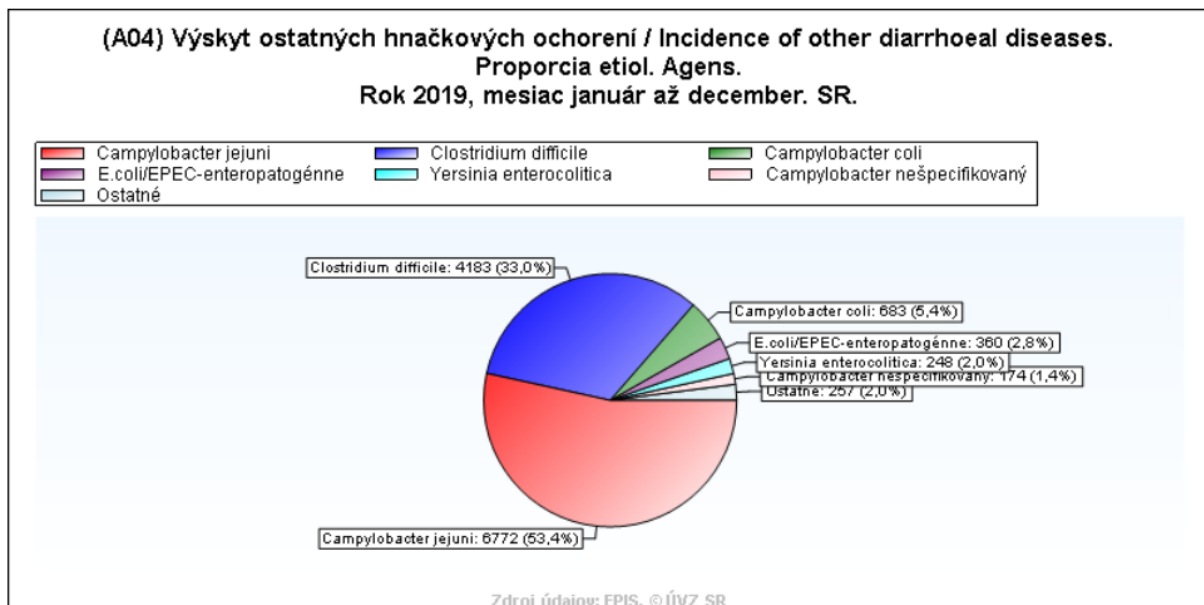
- A04.0 Infekcia enteropatogénnymi *Escherichia coli* – 360x
- A04.3 Infekcia enterohemoragickými *Escherichia coli* – 3x
- A04.4 Iné črevné infekcie *Escherichia coli* – 6x
- A04.5 Kamylobakteriálna enteritída – 7829x
- A04.6 Enteritída zapríčinená *Yersinia enterocolitica* – 250x
- A04.7 Enterokolitída zapríčinená *Clostridium difficile* – 4204x
- A04.8 Iné špecifikované bakteriálne infekcie – 77x
- A04.9 Nešpecifikované bakteriálne črevné infekcie - 9x

TYP		Freq.	Perc.
<i>Campylobacter coli</i>	nešpecifikované	683	5,39
<i>Campylobacter concisus</i>	nešpecifikované	5	0,04
<i>Campylobacter curvus</i>	nešpecifikované	2	0,02
<i>Campylobacter gracilis</i>	nešpecifikované	3	0,02
<i>Campylobacter</i> iný	nešpecifikované	4	0,03
<i>Campylobacter jejuni</i>	nešpecifikované	6772	53,42
<i>Campylobacter lari</i>	nešpecifikované	4	0,03
<i>Campylobacter</i> nešpecifikovaný	nešpecifikované	174	1,37
<i>Campylobacter rectus</i>	nešpecifikované	4	0,03
<i>Campylobacter showae</i>	nešpecifikované	2	0,02
<i>Campylobacter ureolyticus</i>	nešpecifikované	26	0,21
<i>Citrobacter</i>	nešpecifikované	21	0,17
<i>Clostridium difficile</i>	nešpecifikované	419	3,31
<i>Clostridium difficile</i>	produkuje toxín A	320	2,52
<i>Clostridium difficile</i>	produkuje toxín B	121	0,95
<i>Clostridium difficile</i>	produkuje toxín A aj toxín B	3323	26,21

E.coli iné	nešpecifikované	6	0,05
E.coli/EHEC/VTEC	nešpecifikované	2	0,02
E.coli/EHEC/VTEC	O157	1	0,01
E.coli/EPEC- enteropatogénne	nešpecifikované	57	0,45
E.coli/EPEC- enteropatogénne	O26	25	0,20
E.coli/EPEC- enteropatogénne	O55	25	0,20
E.coli/EPEC- enteropatogénne	O86	30	0,24
E.coli/EPEC- enteropatogénne	O111	15	0,12
E.coli/EPEC- enteropatogénne	O114	5	0,04
E.coli/EPEC- enteropatogénne	O119	18	0,14
E.coli/EPEC- enteropatogénne	O125	17	0,13
E.coli/EPEC- enteropatogénne	O126	24	0,19
E.coli/EPEC- enteropatogénne	O127	25	0,20
E.coli/EPEC- enteropatogénne	O128	17	0,13
E.coli/EPEC- enteropatogénne	O142	10	0,08
E.coli/EPEC- enteropatogénne	O124	7	0,06
E.coli/EPEC- enteropatogénne	OA polyvalentná	5	0,04
E.coli/EPEC- enteropatogénne	OB polyvalentna	4	0,03
E.coli/EPEC- enteropatogénne	O44	35	0,28
E.coli/EPEC- enteropatogénne	O103	17	0,13
E.coli/EPEC- enteropatogénne	O145	7	0,06
E.coli/EPEC- enteropatogénne	O164	2	0,02
E.coli/EPEC- enteropatogénne	O25	10	0,08
E.coli/EPEC- enteropatogénne	O78	5	0,04
Enterobacter	nešpecifikované	2	0,02
Klebsiella iná	nešpecifikované	1	0,01
Klebsiella pneumoniae	nešpecifikované	20	0,16
mikroorganizmy grampozitívne	nešpecifikované	2	0,02
mikroorganizmy iné bakteriálne	nešpecifikované	2	0,02
mikroorganizmy iné nešpecifikované	nešpecifikované	2	0,02
mikroorganizmy iné špecifikované	nešpecifikované	4	0,03
Proteus mirabilis	nešpecifikované	21	0,17
Proteus nešpecifikovaný	nešpecifikované	2	0,02

<i>Proteus vulgaris</i>	nešpecifikované	1	0,01
<i>Pseudomonas</i>	nešpecifikované	1	0,01
<i>Staphylococcus aureus</i>	nešpecifikované	2	0,02
<i>Yersinia enterocolitica</i>	nešpecifikované	127	1,00
<i>Yersinia enterocolitica</i>	serovar 3	107	0,84
<i>Yersinia enterocolitica</i>	serovar 8	2	0,02
<i>Yersinia enterocolitica</i>	serovar 9	9	0,07
<i>Yersinia enterocolitica</i>	serovar iný	3	0,02
<i>Yersinia pseudotuberculosis</i>	nešpecifikované	2	0,02
ZES-kult.negatívny	nešpecifikované	24	0,19
ZES-kult.negatívny	nešpecifikované	1	0,01
ZES-kult.negatívny	nešpecifikované	1	0,01
ZES-kult.nevyšetrený	nešpecifikované	1	0,01
ZES-kult.nevyšetrený	nešpecifikované	86	0,68
ZES-kult.nevyšetrený	nešpecifikované	5	0,04

Obrázok III.1.4 – 2 Graf výskytu hnačkových ochorení. Proporcia etiologického agens

Importovaných bolo 60 ochorení z 23 krajín ako dg:

- A040 (1x)
- A045 (55x – najviac Chorvátsko 9x, Maďarsko 15x, Turecko 7x, ČR 6x)
- A046 (2x)
- A047 (2x).

Charakter výskytu bol sporadický, rodinný a epidemický. Hlásené boli 4 väčšie epidémie s počtom 5-14 chorých), popísané v nasledujúcej tabuľke. Z menších epidémií s počtom 2-4 bolo hlásených 228 epidémií (12x C. coli, 199x C. jejuni, 8x C. nešpecifický, 1x EPEC a 8x Yersinia enterocolitica).

Tabuľka III.1.4 – 1 Prehľad väčších epidémií

Okres	Dát. vzniku	Dát. ukon.	Agens	Špecif.	Poč. ch.	Poč. exp.	Faktor	Dôkaz
TN	03.12.2019	09.12.2019	Campylobacter jejuni	nešpecifikované	5	6	neznámy	epidemiologicky
ZA	20.05.2019	29.05.2019	Campylobacter jejuni	nešpecifikované	5	8	mäso-hydina (kuracie mäso)	epidemiologicky
TV	27.05.2019	28.05.2019	Campylobacter jejuni	nešpecifikované	14	46	mäso-hydina (kuracie mäso)	epidemiologicky
SN	28.07.2019	29.07.2019	Campylobacter jejuni	nešpecifikované	14	40	zmiešaná strava	epidemiologicky

Ako nozokomiálne nákazy boli hlásené:

A040	14
A044	3
A045	16
A047	3343
A048	21

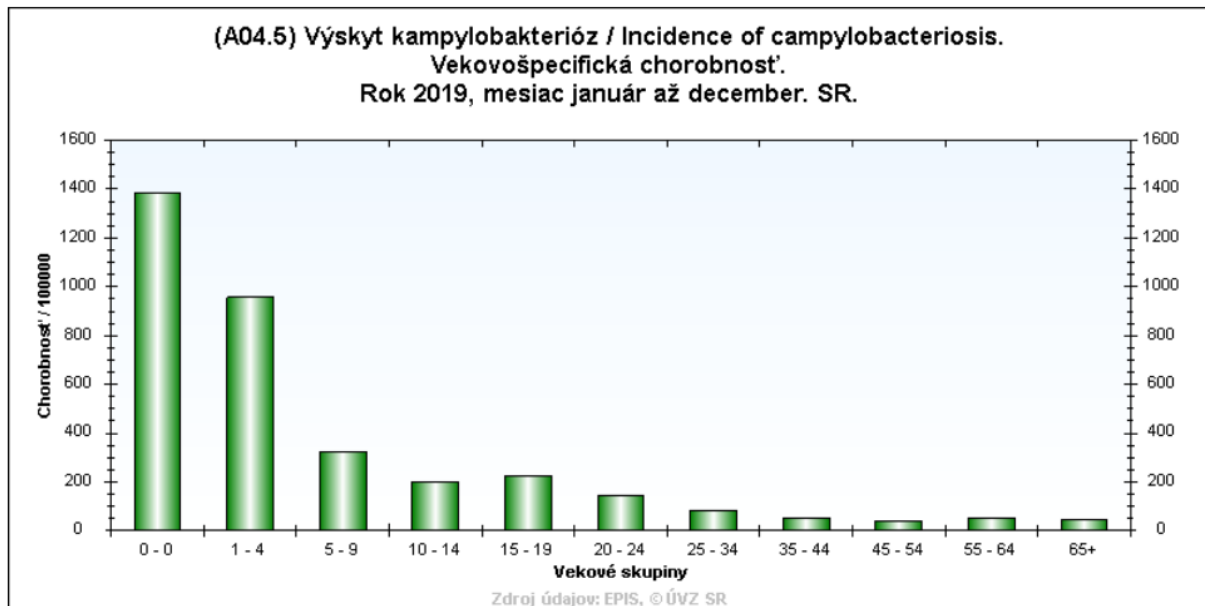
Clostridium difficile je podrobnejšie popísané v kapitole Nozomiálne nákazy.

Kampylobakteriálna enteritída – A 04.5

V priebehu roka 2019 bolo hlásených 7829 ochorení (chor. 143,64/100 000), čo je oproti roku 2018 pokles o 7% a oproti 5-ročnému priemeru je počet ochorení porovnateľný.

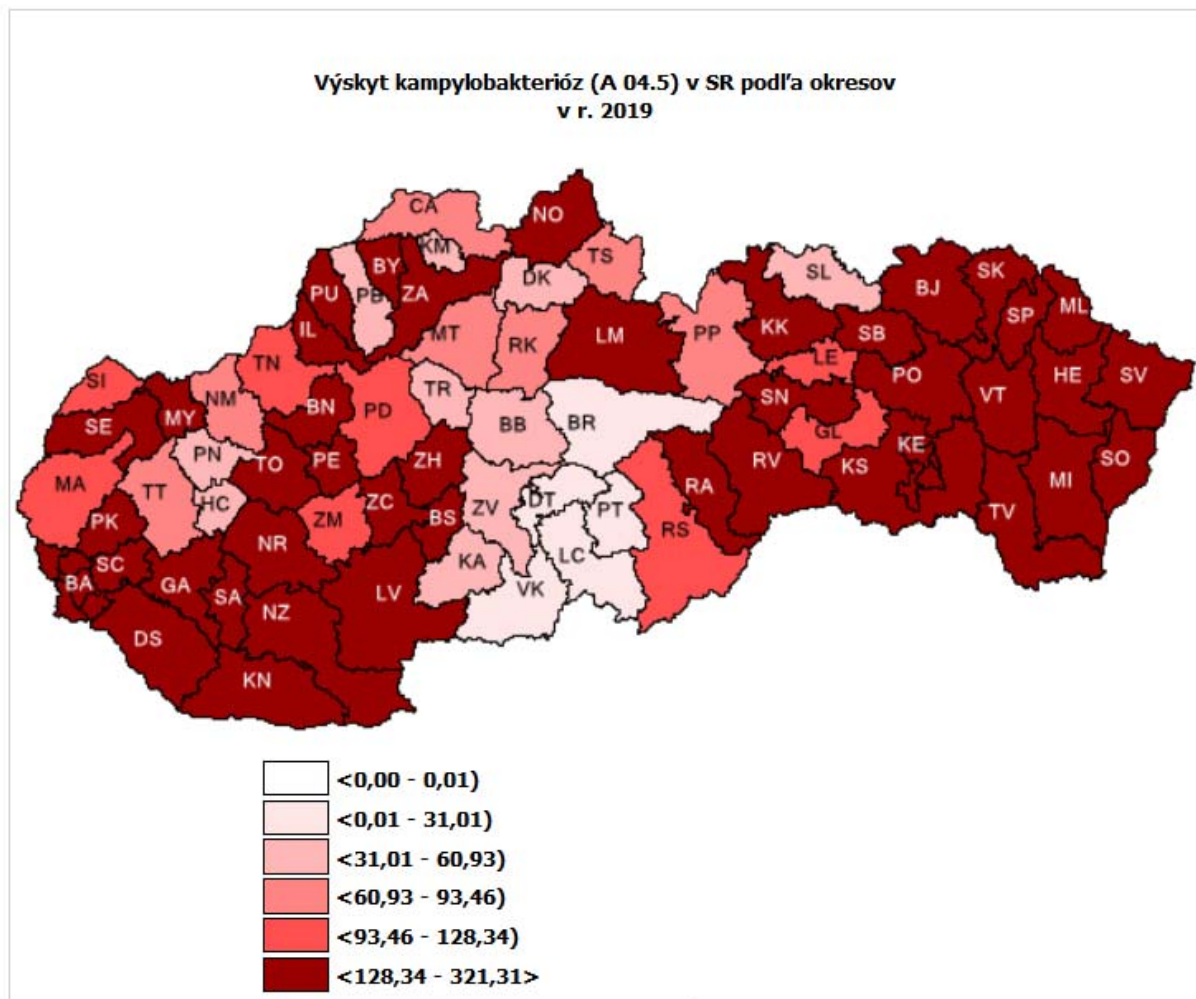
Ochorenia boli hlásené z každého kraja SR, pričom najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v Prešovskom kraji – 174,18 a Bratislavskom kraji – 171,77. Najnižšia chorobnosť bola zaznamenaná v Banskobystrickom kraji – 69,46. Ochorenia boli hlásené v každej vekovej skupine pričom najvyššia vekovo špecifická chorobnosť bola v skupine 0 ročných detí (1385,92) a najnižšia v skupine 45-54 ročných (42,39).

Obrázok III.1.4 – 3 Graf výskytu kamylobakteriôz. Vekovošpecifická chorobnosť

Charakter výskytu bol sporadický, rodinný a epidemický. Hlásených bolo 223 epidémií (199x *C. jejuni*, 12x *C. coli*, 8x *C. nešp.*), z toho 4 väčšie (Tabuľka III.1.4).

Obrázok III.1.4 – 4 Mapa výskytu kamylobakteriálnej enteritídy podľa okresov

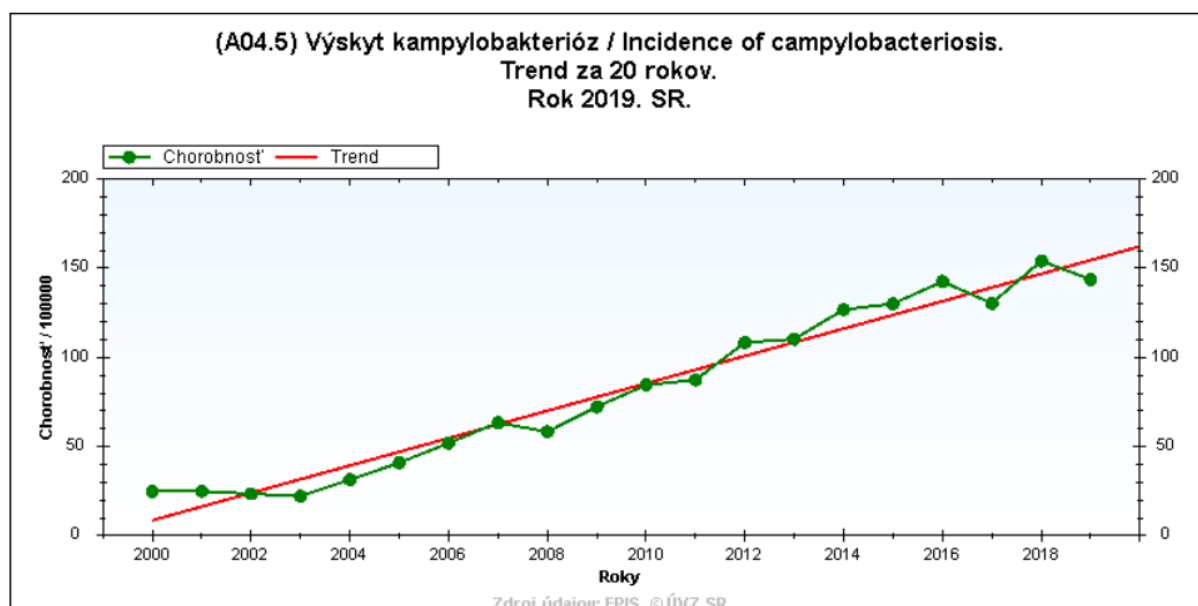

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

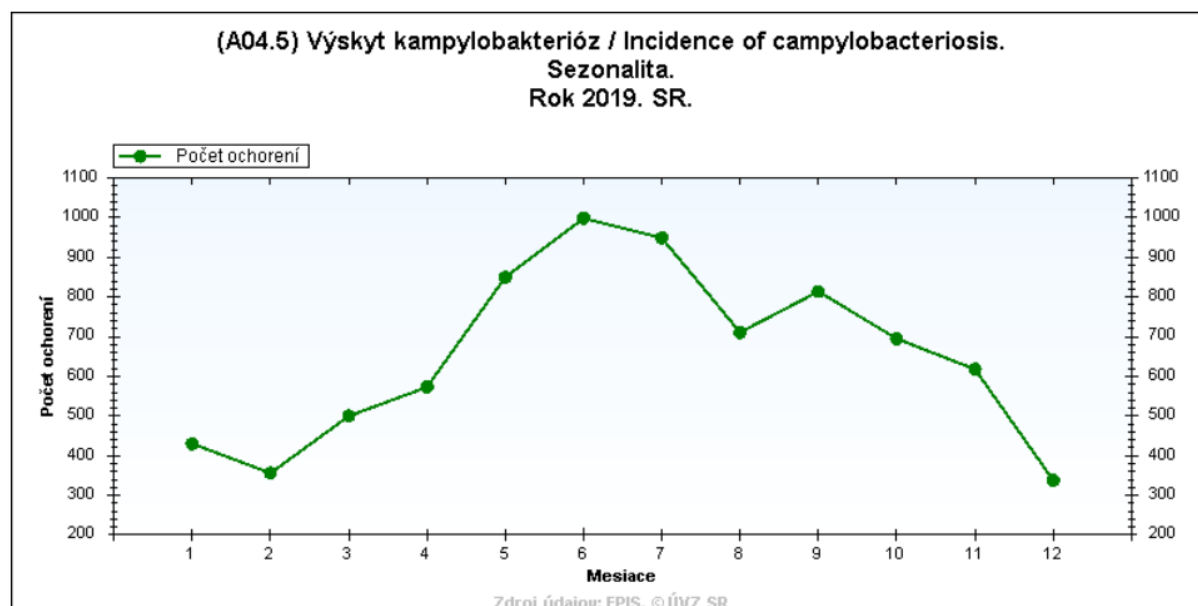
Ochorenia sa vyskytovali v priebehu celého roka s maximom v mesiaci jún (999) a júl (949). Importovaných bolo 55 ochorení (Kapitola III.1.4).

A045		70
1	Chorvátsko	9
2	Maďarsko	15
3	Srbsko	1
4	Turecko	7
5	Grécko	4
6	Cyprus	2
7	Poľsko	2
8	Ukrajina	2
9	Francúzsko	1
10	Južná Afrika	1
11	Nemecko	1
12	Tunisko	1
13	Slovinsko	4
14	Bulharsko	4
15	Maroko	1

Obrázok III.1.4 – 5 Graf výskytu kampylobakteriôz. Trend za 20 rokov

Obrázok III.1.4 – 6 Graf výskytu kampylobakteriôz. Sezonalita

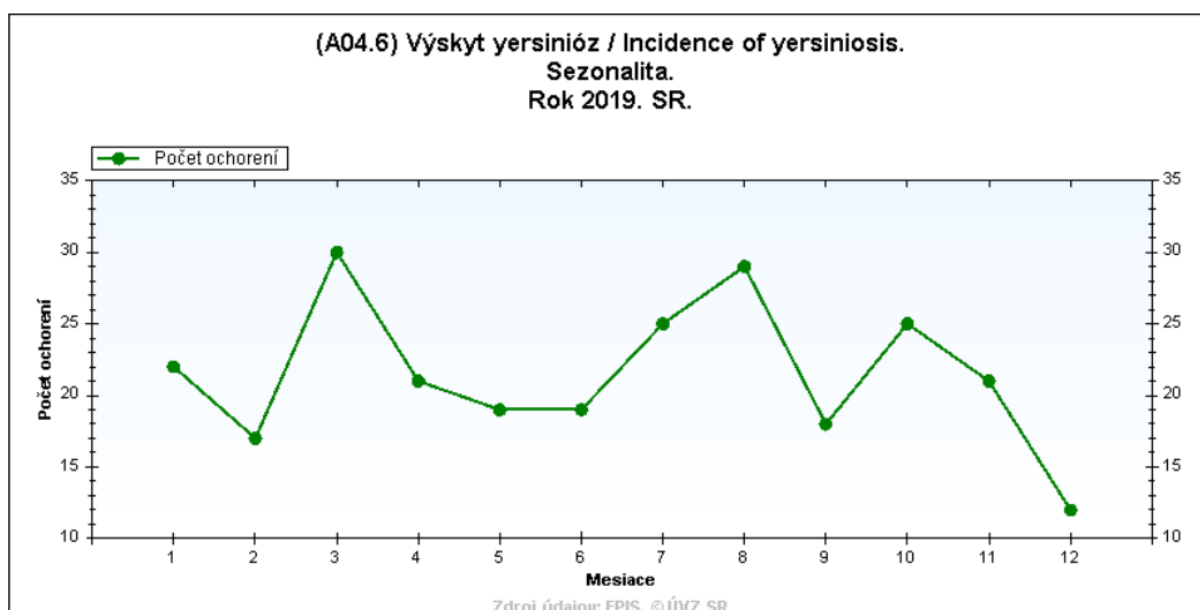
Enterocolitída zapríčinená Yersinia enterocolitica – A 04.6

V priebehu roka 2019 bolo hlásených 259 ochorení (chor. 4,75/100 000), čo je o 4% ochorení menej ako minulý rok a o 23% viac ako 5-ročný priemer.

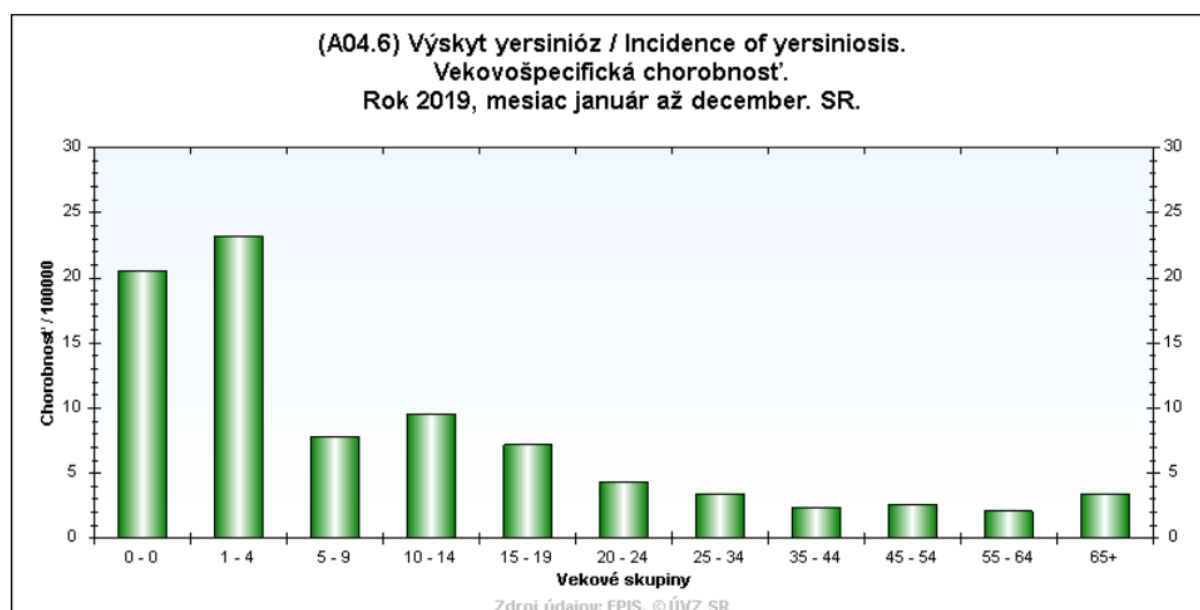
Ochorenia boli hlásené z každého kraja SR, pričom najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v Banskobystrickom kraji – 11,42 a najnižšia chorobnosť bola v Žilinskom kraji – 2,46. Najviac ochorení bolo hlásených v marci (30) a v auguste (29). (Obrázok III.1.4 - 7). Najvyššia chorobnosť bola vo vekovej skupine 1-4 ročných detí – 23,17 a 0-ročných (20,53) (Obrázok III.1.4 - 8). Ochorenie nebolo importované.

Charakter výskytu bol sporadický a rodinný, ale zaznamenané boli aj prípady v epidemiologickej súvislosti. Hlásené boli 8 rodinných epidémií s počtom chorých 2-4.

Obrázok III.1.4 – 7 Graf výskytu yersiniózy. Sezonalita

Obrázok III.1.4 – 8 Graf výskytu yersiniózy. Vekovošpecifická chorobnosť

Yersiniózy mimočrevné – extraintestinálne – A 28.2

V priebehu roka 2019 boli hlásené 3 ochorenia (chor. 0,06/100 000), pričom v minulom roku bolo hlásené 1 ochorenie. Ochorenie bolo hlásené z Trenčianskeho, Nitrianskeho a Žilinského kraja. Prípady boli vo veku 20-24 rokov a 35-44 rokov.

Infekcie zapríčinené Clostridium difficile – A 04.7

V priebehu roka 2019 bolo hlásených spolu 4201 ochorení (chor. 77,08/100 000), čo je oproti roku 2018 (kedy bolo hlásených 3383 prípadov) o 24% viac a v porovnaní s 5-ročným priemerom ide o dvojnásobok.

Ochorenia boli hlásené zo všetkých krajov s najvyššou chorobnosťou v Bratislavskom kraji (130,99) a najnižšou chorobnosťou v Košickom kraji (48,47). Najviac ochorení bolo hlásených vo vekovej skupine 65+ ročných (361,08) a 55-64 ročných (75,10). V 8 prípadoch sa jednalo o úmrtie. Väčšina ochorení (3343 – 79,6%) mala nozokomiálny charakter.

III.1.5 Iné bakteriálne otravy potravinami – A 05, A 05.1

V priebehu roka 2019 bolo hlásených spolu 35 ochorení (chor. 0,64/100 000), čo je oproti roku 2018 o 49% menej a oproti 5-ročnému priemeru je to pokles o 71 %.

Etiológia:

A05.3 – Alimentárna intoxikácia *Vibrio parahaemolyticus* – 1x (import z Turecka - častá konzumácia morských plodov na dovolenke)

A05.9 – Nešpecifikované bakteriálne alimentárne intoxikácie – 34 (epidémia, pravdepodobný faktor prenosu je strava podávaná v MŠ - syrová penová nátierka)

Ochorenia boli hlásené z 2 krajov: Nitriansky – 1x a Žilinský – 34x. Najvyššia vekovo špecifická chorobnosť bola zaznamenaná u 1-4 ročných (8,58). Evidovaná bola 1 epidémia (mikroorganizmy iné nešpecifikované).

Okres	Dát. vzniku	Dát. ukon.	Agens	Poč. ch.	Poč. exp.	Faktor	Dôkaz
MT	05.09.2019	06.09.2019	mikroorganizmy iné nešpecifikované	34	65	lahôdkárske výrobky	epidemiologicky

A 05.1 – Botulizmus

V priebehu roka 2019 nebolo hlásené žiadne ochorenie.

III.1.6 Amébová červienka – Amebóza – A06

V priebehu roka 2019 boli hlásené 3 ochorenia (0,06/100 000).

Etiológia:

A06.0 Akútna amébová dyzentéria – 1x (okres Žilina, vek 10-14, stolica – mikrosk. *Entamoeba coli*)

A06.9 Nešpecifikovaná amebóza – 2x (okres Rožňava, vek 5-9 rokov, stolica – mikrosk. *Entamoeba histolytica*)

III.1.7 Iné protozoárne črevné infekcie – A 07

V priebehu roka 2019 bolo hlásených spolu 172 ochorení (chor. 3,16/100 000), čo je pokles o 8% oproti roku 2018 a o 26% menej oproti 5-ročnému priemeru. Ochorenia boli hlásené zo všetkých krajov SR. Najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v Košickom (6,12) a Prešovskom kraji (7,03). Najnižší výskyt sa zaznamenal v Banskobystrickom kraji (0,31).

Ochorenia boli zaznamenané v každej vekovej skupine, pričom najvyššia vekovo špecifická chorobnosť bola zaznamenaná u 1-4 ročných detí (23,60) a 0-ročných (11,98). Ochorenia sa vyskytovali v priebehu celého roka s maximom výskytu v marci (32 prípadov).

Etiológia:

A07.1 Giardióza [lambliáza] – 1546x

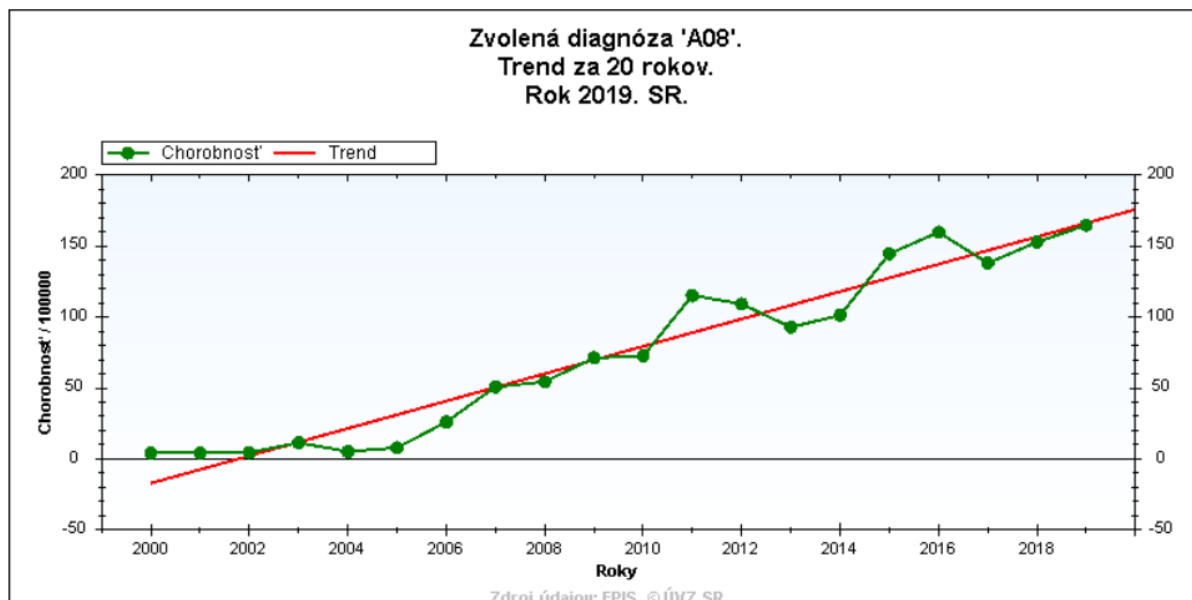
A07.2 Kryptosporidióza – 1x

A07.8 Iné špecifikované protozoárne črevné choroby – 25x

III.1.8 Virusové a iné nešpecifikované črevné infekcie – A 08

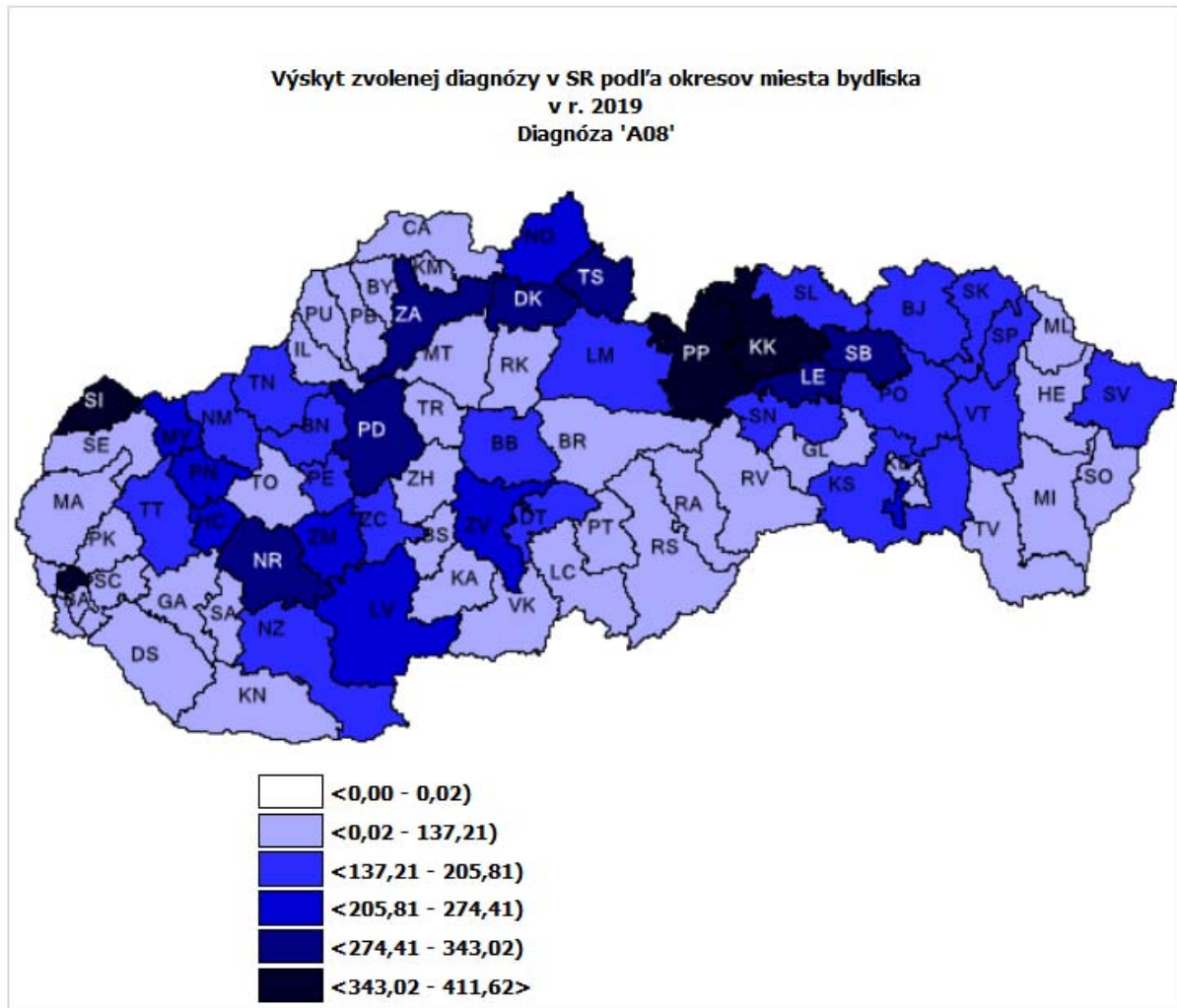
V priebehu roka 2019 bolo hlásených spolu 8998 ochorení (chor. 165,09/100 000), čo je oproti roku 2018 vzostup o 9% a o 19% viac oproti 5-ročnému priemeru.

Obrázok III.1.8 – 1 Graf trendu výskytu za 20 rokov pre A08

Ochorenia boli hlásené z každého kraja SR, pričom najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v Prešovskom kraji – 222,05 a najnižšia chorobnosť bola zaznamenaná v Banskobystrickom kraji – 109,43.

Obrázok III.1.8 – 2 Mapa výskytu vírusových a iných nešpecifikovaných črevných infekcií

Ochorenia boli zaznamenané v každej vekovej skupine, pričom najvyššia vekovo špecifická chorobnosť bola zaznamenaná u 0 ročných detí – 3368,98 a 1-4 ročných detí – 1403,77.

Ochorenia sa vyskytovali v priebehu celého roka s maximom ochorení v mesiacoch február až máj s maximom 1120 prípadov v apríli.

Etiológia:

A08.0 Rotavírusová enteritída – 4496x

A08.1 Akútna gastroenteropatia zapríčinená vírusom Norwalk – 27278x

A08.2 Adenovírusová enteritída – 1115x

A08.3 Iné vírusové enteritídy – 168x

A08.4 Nešpecifikovaná vírusová črevná infekcia – 490x

A08.5 Iné špecifikované črevné infekcie – 2x

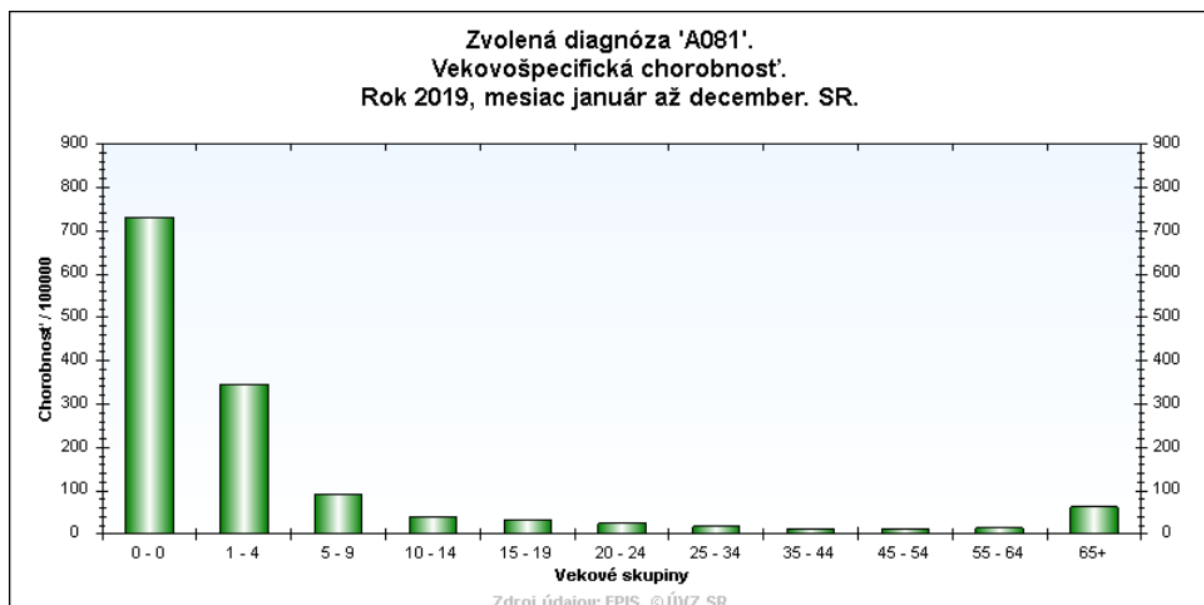
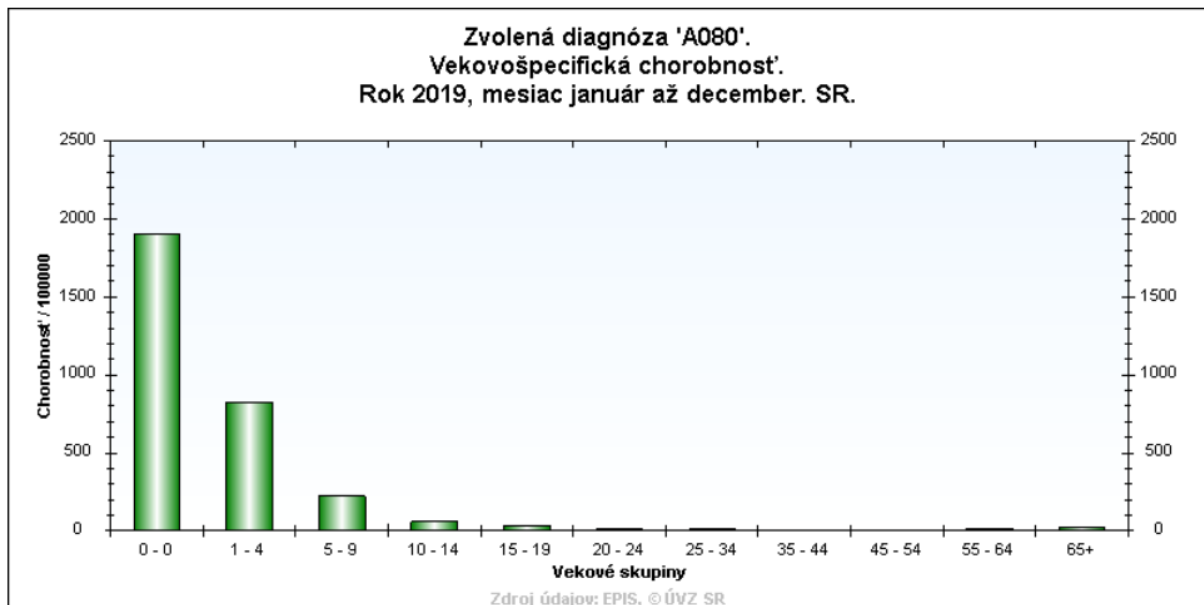
Charakter výskytu bol sporadický, rodinný, ale aj epidemický.

Zaznamenaných bolo 306 epidémií (196x rotavírus, 101 norovírus, 8x vírus iný nešpecifikovaný, 1x vírus iný špecifikovaný). Väčších epidémií bolo 63x (počet chorých 5 –

256, z toho 124x rotavírus, 30x norovírus, 8x vírus iný nešpecifikovaný, 1x vírus iný špecifikovaný). Tabuľka III.1.8 – 1

Hlásené boli 1 úmrtie na adenovírusovú infekciu (A08.2) u novorodenca z okresu Liptovský Mikuláš. Išlo sa o rómske dieťa zo slabých hygienicko-sociálnych pomerov. Jedná sa o sporadické ochorenie v rodine. Príznaky: riedke vodnaté stolice, vracanie, febrility do 38,5 st.C, slabý príjem per os, serózna sekrécia z nosa. Zhoršenie stavu: náhla distenzia bruška, bruško nepriehmatné, vymiznutá peristaltika, suponovaný ileózny stav, preklad na JIS, kde exitus. Z pitevného protokolu úmrtie pre akútny zápal tenkého čreva. Stolica – imunochromatograficky potvrdený adenovírus.

Obrázok III.1.8 – 3 Graf výskytu rotavírusových (A08.0) a norovírusových infekcií (A08.1) Vekovošpecifická chorobnosť

Tabuľka III.1.8 – 1 Prehľad epidémií

	Okres	Dát. vzniku	Dát. ukon.	Agens	Poč. ch.	Poč. exp.	Faktor	Dôkaz
1	PN	14.05.2019	20.05.2019	norovírus	15	48	kontakt s chorým	epidemiologicky
2	LV	13.06.2019	19.06.2019	norovírus	34	295	neznámy	epidemiologicky
3	NR	21.01.2019	27.01.2019	norovírus	31	306	neznámy	epidemiologicky
4	NR	22.01.2019	06.02.2019	norovírus	22	271	neznámy	epidemiologicky
5	NR	15.01.2019	24.01.2019	norovírus	19	79	neznámy	epidemiologicky
6	LV	18.01.2019	30.01.2019	norovírus	38	320	neznámy	epidemiologicky
7	PD	01.01.2019	10.01.2019	norovírus	14	55	kontaminované prostredie	epidemiologicky
8	TN	04.04.2019	06.04.2019	norovírus	5	12	neznámy	epidemiologicky
9	NR	11.04.2019	24.04.2019	norovírus	46	112	neznámy	epidemiologicky
10	NR	18.03.2019	19.03.2019	norovírus	5	5	neznámy	epidemiologicky
11	LV	04.03.2019	08.03.2019	norovírus	11	54	neznámy	epidemiologicky
12	LM	26.10.2019	04.11.2019	norovírus	23	70	neznámy	epidemiologicky
13	PP	21.06.2019	21.07.2019	norovírus	160	1748	neznámy	epidemiologicky
14	TV	02.08.2019	05.08.2019	norovírus	5	5	neznámy	epidemiologicky
15	NR	31.05.2019	08.06.2019	norovírus	7	95	kontakt s chorým	epidemiologicky
16	PN	17.01.2019	25.01.2019	norovírus	29	229	kontakt s chorým	epidemiologicky
17	HC	04.01.2019	17.01.2019	norovírus	58	156	kvapôčková infekcia	epidemiologicky
18	TN	13.02.2019	25.02.2019	norovírus	70	325	kontakt s chorým	epidemiologicky
19	BA3	09.04.2019	11.04.2019	norovírus	15	77	kontaminované prostredie	epidemiologicky
20	TN	05.01.2019	15.01.2019	norovírus	5	53	neznámy	epidemiologicky
21	PD	12.11.2019	14.11.2019	norovírus	103	458	kontaminovaný vzduch/aerosol	epidemiologicky
22	TN	13.11.2019	18.11.2019	norovírus	7	17	kontakt s chorým	epidemiologicky
23	ZM	22.03.2019	02.04.2019	norovírus	24	88	kontakt s chorým	epidemiologicky
24	TN	18.04.2019	25.04.2019	norovírus	10	28	kontakt s chorým	epidemiologicky
25	PD	11.01.2019	16.01.2019	norovírus	19	42	neznámy	epidemiologicky
26	NR	08.04.2019	23.04.2019	norovírus	88	242	kontaminované predmety	epidemiologicky
27	SI	28.01.2019	10.02.2019	norovírus	87	329	kontakt s chorým	epidemiologicky
28	TT	14.01.2019	20.01.2019	norovírus	12	41	kontakt s chorým	epidemiologicky
29	TT	03.05.2019	07.05.2019	norovírus	13	58	kontakt s chorým	epidemiologicky
30	NR	14.01.2019	22.01.2019	norovírus	10	98	kontakt s chorým	epidemiologicky
31	SN	31.10.2019	17.11.2019	rotavírus	5	35	neznámy	epidemiologicky
32	NM	15.10.2019	29.10.2019	rotavírus	6	7	neznámy	epidemiologicky
33	BA3	22.03.2019	25.03.2019	rotavírus	6	28	neznámy	epidemiologicky
34	NR	15.03.2019	17.03.2019	rotavírus	5	156	neznámy	epidemiologicky

35	LM	06.04.2019	10.04.2019	rotavírus	5	18	neznámy	epidemiologicky
36	LV	07.02.2019	09.02.2019	rotavírus	6	35	neznámy	epidemiologicky
37	KK	10.05.2019	15.05.2019	rotavírus	7	50	neznámy	epidemiologicky
38	MY	20.05.2019	27.05.2019	rotavírus	10	194	neznámy	epidemiologicky
39	ZM	13.05.2019	18.05.2019	rotavírus	7	267	neznámy	epidemiologicky
40	PD	12.09.2019	23.09.2019	rotavírus	16	41	kontaminovaný vzduch/aerosol	epidemiologicky
41	TV	20.07.2019	03.08.2019	rotavírus	33	148	kontaminované predmety	epidemiologicky
42	RS	16.08.2019	23.08.2019	rotavírus	6	26	kontakt s chorým	epidemiologicky
43	MT	04.02.2019	12.02.2019	rotavírus	10	41	kontaminované prostredie	epidemiologicky
44	NR	29.05.2019	10.06.2019	rotavírus	11	65	kontakt s chorým	epidemiologicky
45	SN	26.02.2019		rotavírus	5	28		epidemiologicky
46	TN	26.01.2019	09.02.2019	rotavírus	9	53	kontaminované prostredie	epidemiologicky
47	VT	19.03.2019	27.03.2019	rotavírus	6	11	kontaminované prostredie	epidemiologicky
48	VT	01.04.2019	08.04.2019	rotavírus	5	10	kontaminované prostredie	epidemiologicky
49	TT	25.04.2019	29.04.2019	rotavírus	28	80	kontakt s chorým	epidemiologicky
50	BA2	04.05.2019	16.05.2019	rotavírus	9	117	kontakt s chorým	epidemiologicky
51	TS	30.04.2019	13.05.2019	rotavírus	5	9	kontakt s chorým	epidemiologicky
52	NR	13.04.2019	23.04.2019	rotavírus	12	85	kontaminované ruky	epidemiologicky
53	PN	15.05.2019	23.05.2019	rotavírus	41	193	kontakt s chorým	epidemiologicky
54	NR	22.05.2019	27.05.2019	rotavírus	6	6	kontakt s chorým	epidemiologicky
55	SB	25.04.2019	29.04.2019	vírus iný nešpecifikovaný	14	153	neznámy	epidemiologicky
56	ZA	14.05.2019	16.05.2019	vírus iný nešpecifikovaný	256	649	neznámy	epidemiologicky
57	ZA	10.04.2019	12.04.2019	vírus iný nešpecifikovaný	62	348	neznámy	epidemiologicky
58	MT	01.08.2019	12.08.2019	vírus iný nešpecifikovaný	15	81	neznámy	epidemiologicky
59	ZA	08.10.2019	09.10.2019	vírus iný nešpecifikovaný	37	563	neznámy	epidemiologicky
60	SI	13.03.2019	14.03.2019	vírus iný nešpecifikovaný	13	27	kontakt s chorým	epidemiologicky
61	TT	26.03.2019	04.04.2019	vírus iný nešpecifikovaný	68	691	kontakt s chorým	epidemiologicky
62	MT	10.07.2019	18.07.2019	vírus iný nešpecifikovaný	17	140	kontaminované prostredie	epidemiologicky
63	SN	20.09.2019	24.09.2019	vírus iný špecifikovaný	6	41	kontaminované predmety	epidemiologicky

Ako NN boli hlásené diagnózy:

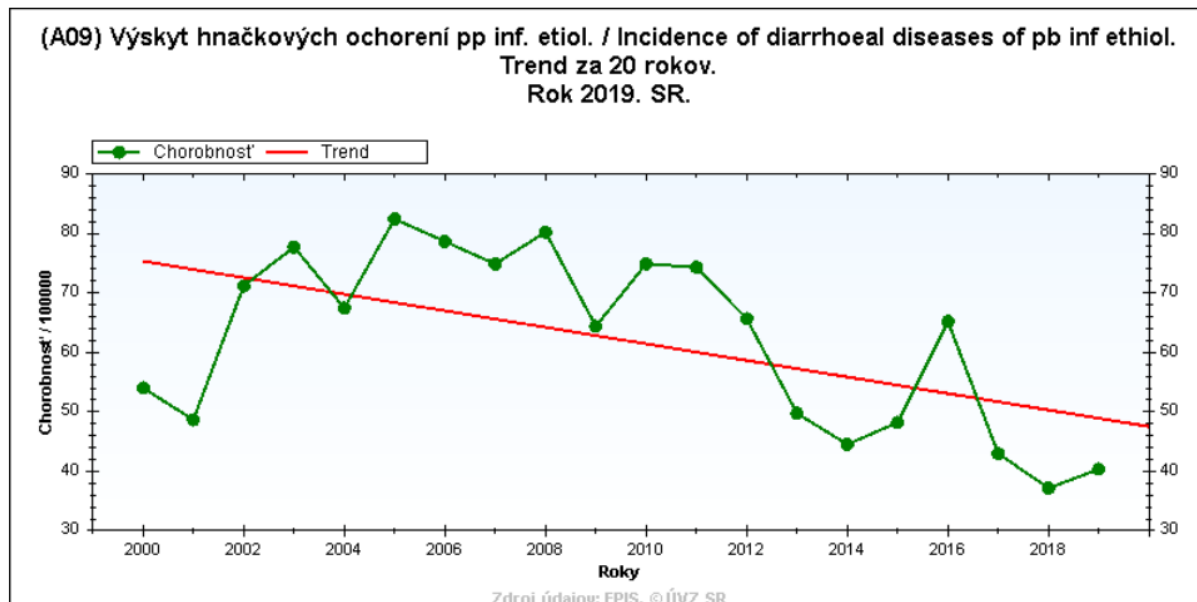
A080	376
A081	516
A082	71
A083	17
A084	3

III.1.9 Hnačka a gastroenteritída pravdepodobne infekčného pôvodu – A 09

V priebehu roka 2019 bolo hlásených spolu 2192 ochorení (chor. 40,2/100 000), čo je oproti roku 2018 vzrast o 8% a oproti 5-ročnému priemeru pokles o 15 % (Obrázok III.1.9 - 1).

Ochorenia boli hlásené v každom kraji s maximom v Košickom kraji (65,47).

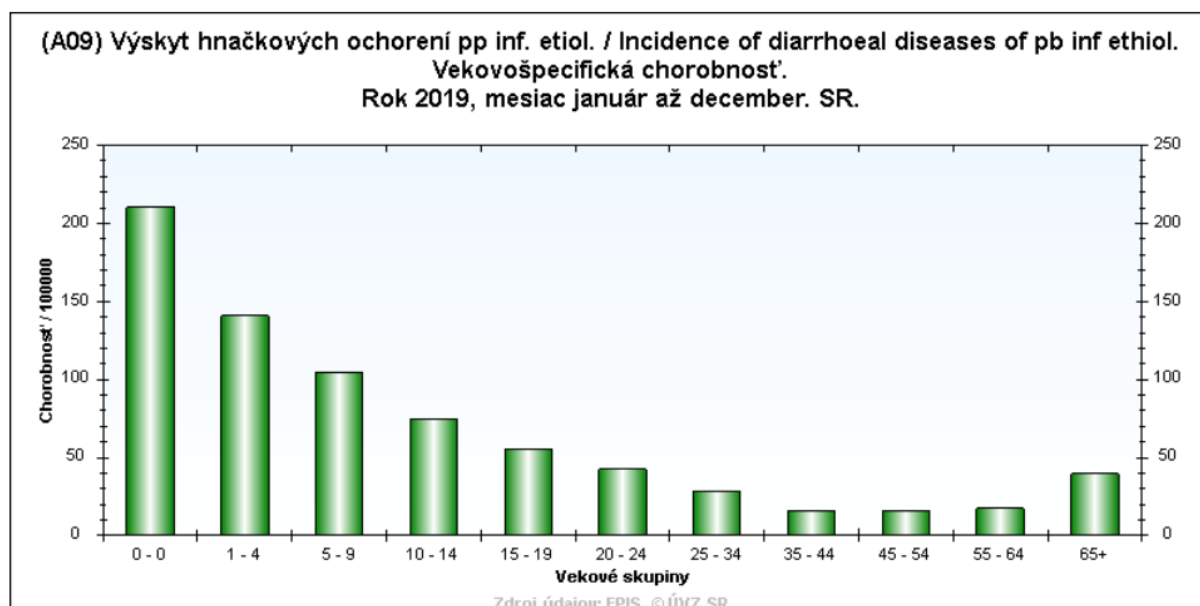
Obrázok III.1.9 – 1 Graf výskytu hnačkových ochorení. Trend za 20 rokov

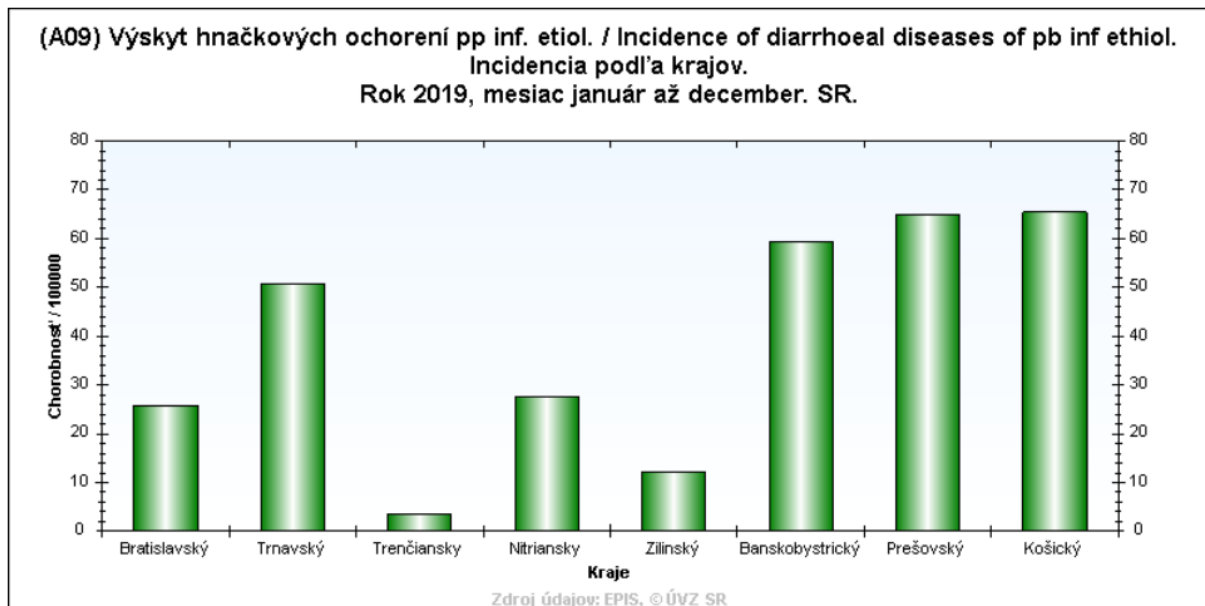
Ochorenia boli zaznamenané v každej vekovej skupine, pričom najvyššia vekovo špecifická chorobnosť bola zaznamenaná u 0 ročných detí – 208,74 a 1-4 ročných detí – 140,72. (Obrázok III.1.9 - 2)

Ochorenia sa vyskytovali v priebehu celého roka s maximom ochorení v septembri (295 prípadov).

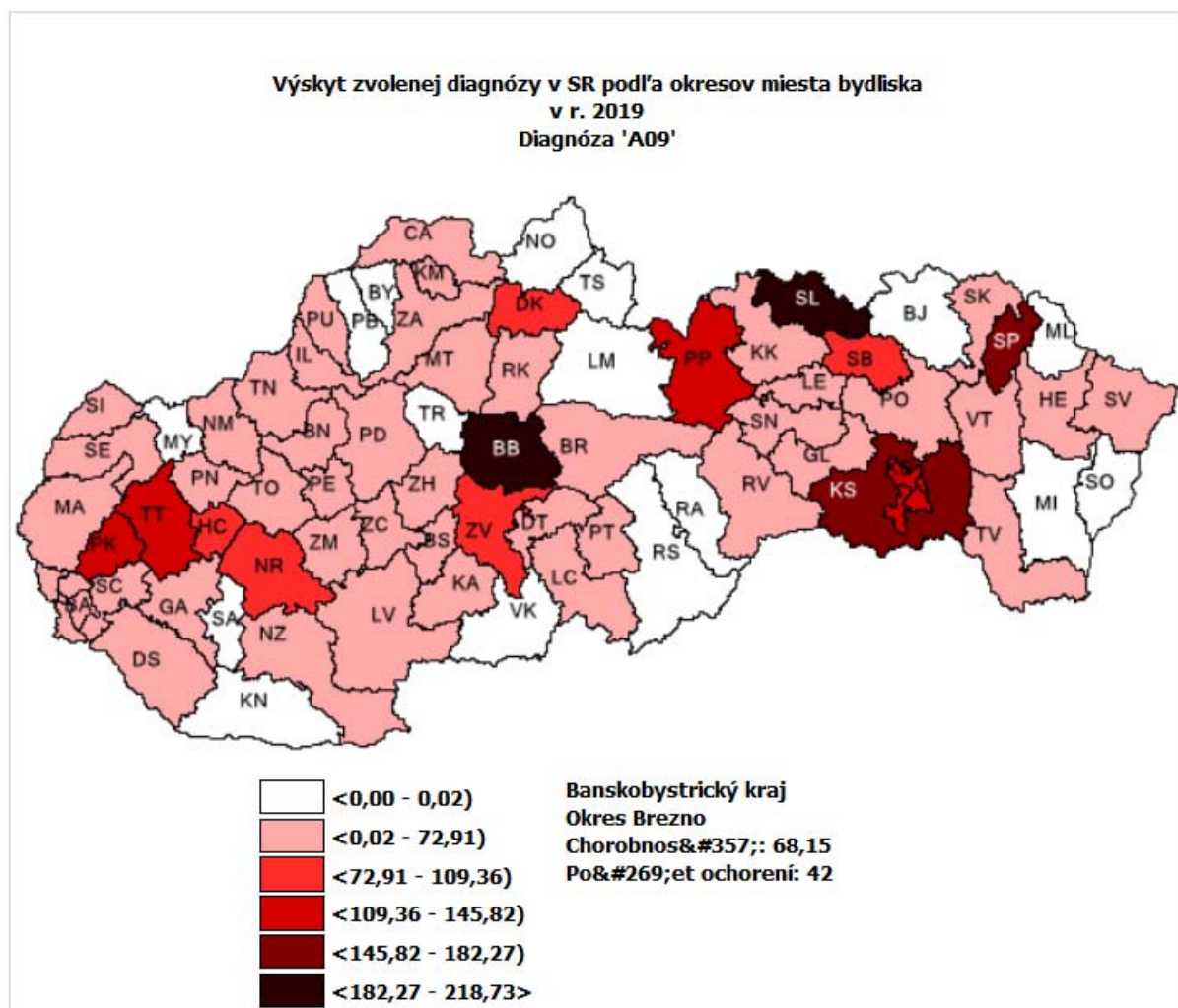
Obrázok III.1.9 – 2 Graf výskytu hnačkových ochorení. Vekovošpecifická chorobnosť

Obrázok III.1.9 – 3 Graf výskytu hnačkových ochorení. Incidencia podľa krajov

Obrázok III.1.9 – 4 Mapa výskytu hnačkových ochorení pravdepodobne infekčnej etiológie

Ako nozokomiálna nákaza bolo hlásených 195 prípadov.

Charakter výskytu bol sporadický, rodinný a epidemický. Zaznamenaných bolo 41 epidémií, z toho 27 väčších (počet chorých 5 – 87, 19x kultivačne negatívny, 8x kultivačne nevyšetrený).

Tabuľka III.1.9 – 1 Epidémie alimentárnych ochorení pravdepodobne infekčnej etiológie (A 09) za rok 2019 v SR

	Okres	Dát. vzniku	Dát. ukon.	Agens	Poč. ch.	Poč. exp.	Faktor	Dôkaz
1	DS	01.08.2019	08.08.2019	kultivačne negatívny	16	104	neznámy	epidemiologicky
2	KS	12.09.2019	12.09.2019	kultivačne negatívny	7	21	neznámy	epidemiologicky
3	NR	11.09.2019	13.09.2019	kultivačne negatívny	87	776	neznámy	epidemiologicky
4	NR	02.10.2019	03.10.2019	kultivačne negatívny	11	20	neznámy	epidemiologicky
5	NR	01.10.2019	04.10.2019	kultivačne negatívny	16	135	neznámy	epidemiologicky
6	PP	03.09.2019	04.09.2019	kultivačne negatívny	18	90	neznámy	epidemiologicky
7	SL	27.06.2019	10.07.2019	kultivačne negatívny	22	602	neznámy	epidemiologicky
8	PK	24.02.2019	02.03.2019	kultivačne negatívny	22	89	neznámy	epidemiologicky
9	NR	07.03.2019	07.03.2019	kultivačne negatívny	5	33	neznámy	epidemiologicky
10	NR	04.04.2019	11.04.2019	kultivačne negatívny	16	38	neznámy	epidemiologicky
11	DK	10.04.2019	12.04.2019	kultivačne negatívny	31	52	neznámy	epidemiologicky
12	BA3	03.04.2019	13.04.2019	kultivačne negatívny	11	28	neznámy	epidemiologicky
13	PP	04.06.2019	04.06.2019	kultivačne negatívny	42	79	neznámy	epidemiologicky
14	PO	11.12.2019	12.12.2019	kultivačne negatívny	29	56	neznámy	epidemiologicky
15	ZM	15.01.2019	23.01.2019	kultivačne negatívny	10	21	neznámy	epidemiologicky
16	TV	15.05.2019	17.05.2019	kultivačne negatívny	6	41	neznámy	epidemiologicky
17	CA	03.02.2019	05.02.2019	kultivačne negatívny	34	38	kontaminované prostredie	epidemiologicky
18	SP	21.03.2019	27.03.2019	kultivačne negatívny	35	142	neznámy	epidemiologicky
19	HE	14.08.2019	18.08.2019	kultivačne negatívny	6	50	neznámy	epidemiologicky
20	PP	29.05.2019	29.05.2019	kultivačne nevyšetrený	11	45	neznámy	epidemiologicky
21	PP	29.05.2019	30.05.2019	kultivačne nevyšetrený	15	51	neznámy	epidemiologicky
22	PP	16.01.2019	24.01.2019	kultivačne nevyšetrený	41	71	neznámy	epidemiologicky
23	HC	14.10.2019	16.10.2019	kultivačne nevyšetrený	8	73	neznámy	epidemiologicky
24	PP	19.09.2019	24.09.2019	kultivačne nevyšetrený	21	147	neznámy	epidemiologicky
25	PK	13.10.2019	21.10.2019	kultivačne nevyšetrený	15	139	neznámy	epidemiologicky
26	TT	06.03.2019	07.03.2019	kultivačne nevyšetrený	10	115	kontakt s chorým	epidemiologicky

27	HE	18.04.2019	22.04.2019	kultivačne nevyšetrený	23	50	zmiešaná strava	epidemiologicky
----	----	------------	------------	---------------------------	----	----	--------------------	-----------------

III.2. Skupina vírusových hepatítid

V roku 2019 bolo na Slovensku zaznamenaných 608 ochorení na všetky druhy vírusových hepatítid, čo je ďalší pokles o 3,3% oproti roku 2018. Na celkovom počte ochorení sa v najvyššej proporcii podieľala opäť chronická forma VHC, ktorej proporcia sa rovná 35%. V priebehu roka došlo k ďalšiemu významnému poklesu výskytu u diagnózy VHA a to o 42,8%.

Z analyzovaného počtu VH bolo 302 prípadov v akútnej forme (49,7%) a 306 (50,3%) vo forme chronickej, ktorej výskyt mierne stúpol. Medzi chronickými formami dominovala VH-C – 213 prípadov, t.j. 69,6% chronických foriem VH. (Tabuľka III.2 - 1.). Ďalší vzostup výskytu bol zaznamenaný u diagnózy popisovanej v tejto skupine nákaz a to u VHE o 37,8% a akútnej VHC o 32%. U akútnej VHB je výskyt stabilizovaný, u ostatných diagnóz došlo k poklesu (VHA, ChVHB). V roku 2019 bolo zaznamenaných 5 úmrtí na VH a to na dg. VHB chr. 3x a na VHE 2x+2, v roku 2018 boli evidované 2 pr. úmrtia, jedno na VHA a jedno na VHB. 33 prípadov ochorení – o 3 menej ako v roku 2018 - malo charakter importovanej nákazy, a to 10x VHA, 5x VHB, 10x VHE a 8x VHC.

Tabuľka III.2 - 1 Prehľad o výskyte VH v roku 2019 a ich porovnanie s rokom 2018.

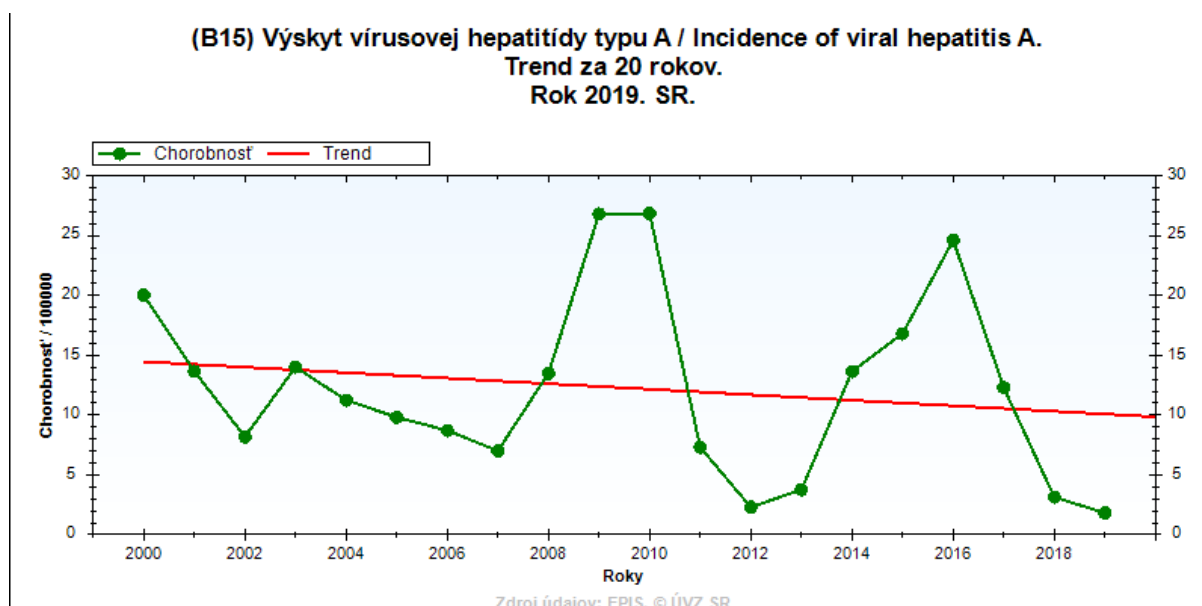
Diag.	Freq.	Chor.	Porovnanie s r.2018	% z celkového počtu VH
B15	99	1,82	-42,8	16,3
B16	49	0,9	+2%	8,05
B19.9	2		-	0,33
B171	28	0,51	+47%	4,6
B172	124		+37,8%	20,4
B181	93	1,6	+6%	15,3
B182	213	3,9	+1%	35,0

Okrem toho bolo v tejto skupine nákaz evidovaných 425 novozistených nosičov HBsAg, čo je o 18,4% viac ako v roku 2018.

III.2.1 Akútna vírusová hepatitída typu A – B 15

V roku 2019 bolo v SR hlásených 99 prípadov ochorení na VH-A (chor. 1,82/100.000), čo je pokles oproti roku 2018 o 42,8%, oproti 5 ročnému priemeru je to o 87% menej. Dlhodobý trend je stabilný a má typický charakter nákazy neovplyvnenej celoplošným očkovaním, ktorá sa vyskytuje v cykloch 4-5 rokov. (Obrázok III.2.1 – 1)

Graf III.2.1 – 1 Výskyt vírusovej hepatitídy typu A. Trend za 20 rokov

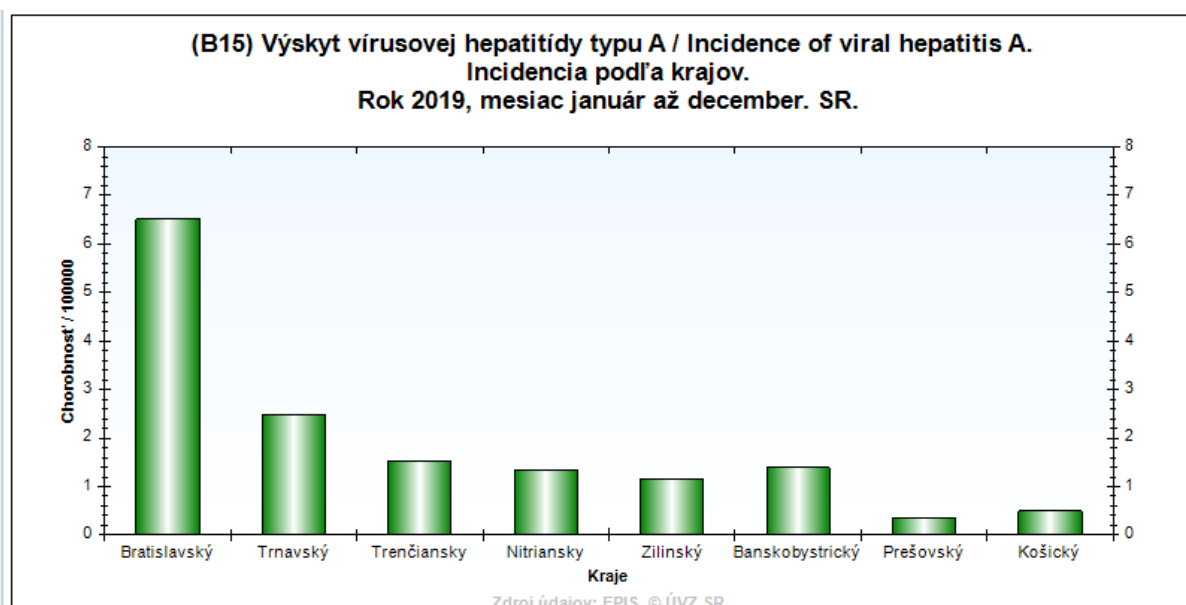

Výskyt ochorení bol zaznamenaný vo všetkých krajoch SR s významnými topologickými rozdielmi.

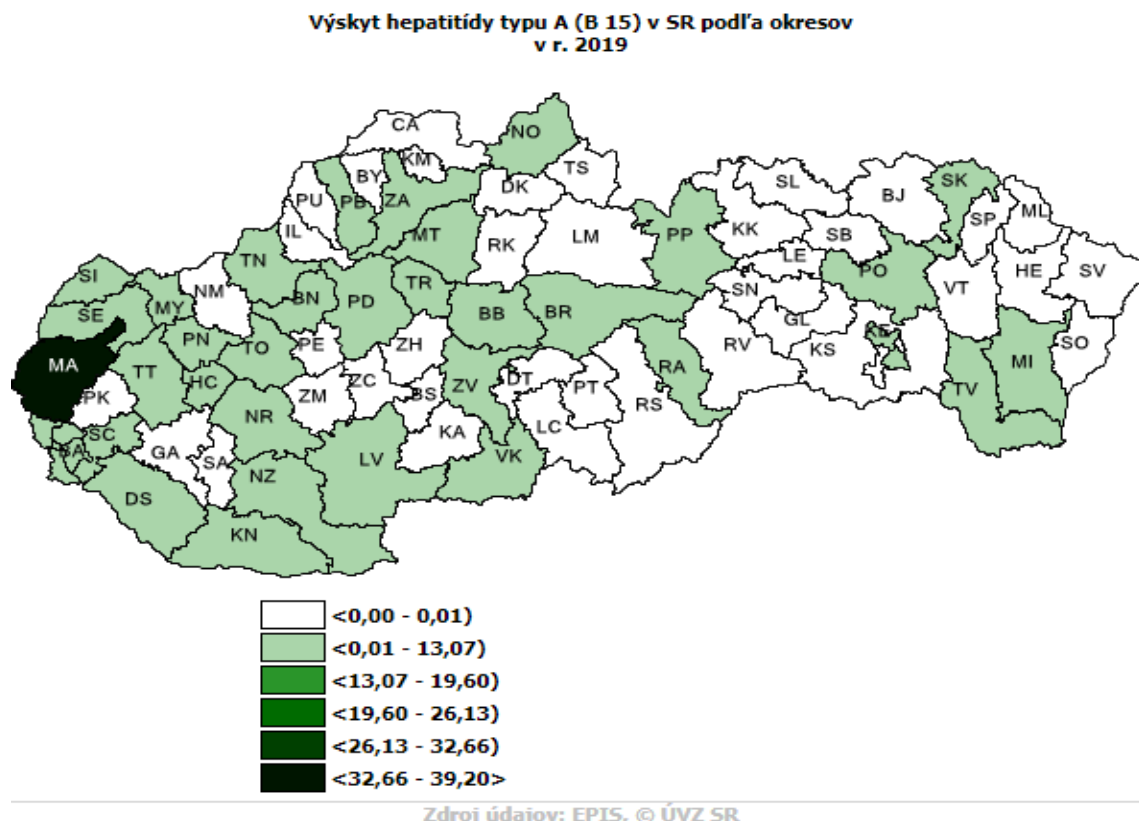
Diagnóza/Kraj	BL	TA	TC	NI	ZI	BC	PV	KI	SR
B15 a	43	14	9	9	8	9	3	4	99
r	6,52	2,48	1,54	1,33	1,16	1,39	0,36	0,50	1,82

Najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v kraji Bratislavskom (43 pr., chor. 6,5) a v kraji Trnavskom (14 pr., chor. 2,5.8 pr. – chor.2,25.), v ostatných krajoch bolo zaznamenaných od 9 po 3 prípady, najmenej v kraji Prešovskom. V roku 2019 nedošlo k zvýšeniu chorobnosti v žiadnom kraji.

Obrazok III.2.1 – 2 Graf výskytu vírusovej hepatitídy typu A. Incidencia podľa krajov

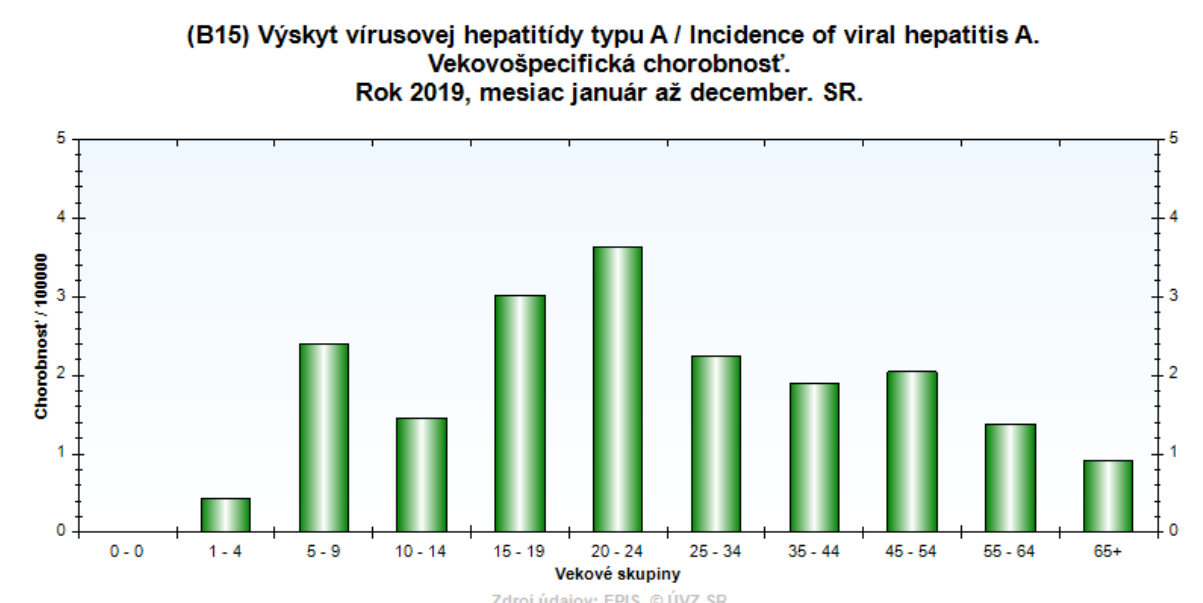

Obrázok III.2.1 – 3 Mapa výskytu hepatitídy typu A podľa okresov SR, 2019

Ochorelo 55 osôb mužského (55,5%) a 44 ženského pohlavia (44,5%). Ochorenia sa vyskytli vo všetkých vekových skupinách s výnimkou 0-ročných detí. Najvyššia vekovo špecifická chorobnosť sa zaznamenala vo vekovej skupine 20-24 ročných (3,6), 15-19 ročných detí – 7 pr., (chor.3,02) a 5-9 ročných 7 pr. (chor. 2,4). (Obrázok III.2.1 - 4).

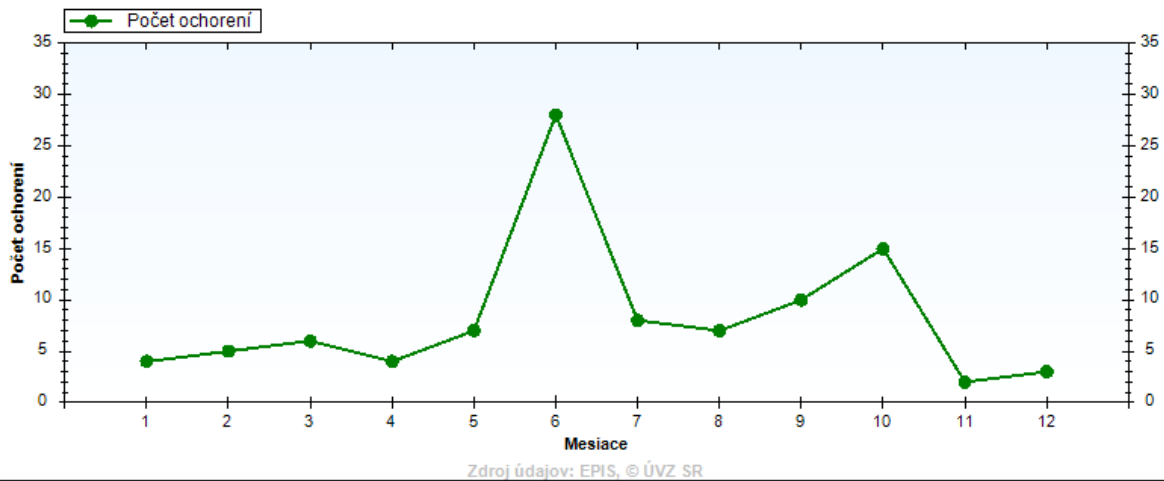
Obrázok III.2.1 – 4 Graf výskytu vírusovej hepatitídy typu A. Vekovošpecifická chorobnosť

Sezónny výskyt si nezachoval typickú krivku s maximom výskytu v jesennom období ale vrchol sa zaznamenal v júni a neskôr v októbri. (Obrázok III.2.1 - 5).

Obrázok III.2.1 – 5 Graf výskytu vírusovej hepatitídy typu A. Sezonalita

(B15) Výskyt vírusovej hepatitídy typu A / Incidence of viral hepatitis A. Sezonalita. Rok 2019. SR.

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

Zaznamenal sa aj výskyt importovaných nákaz a to v 10 prípadoch, čo je o polovicu menej ako v roku 2018. Ochorenia boli importované z nasledovných krajín: Maroko, Mexiko, India, Kapverdy, Egypt a Spojené kráľovstvo.

Prehľad importovaných VHA podľa krajín, veku a pohlavia chorých

B15				10
Maroko				1
	muž	16	Bratislava II	
Egypt				2
	muž	51	Malacky	
	muž	45	Skalica	
Spojené kráľovstvo				2
	muž	4	Námestovo	
	žena	15	Námestovo	
Mexiko				1
	muž	48	Banská Bystrica	
India				2
	muž	24	Košice I	
	žena	22	Trebišov	
Kapverdy				2
	žena	35	Bratislava III	
	žena	24	Brezno	

Tabuľka III.2.1 – 1 Rozdelenie chorých podľa povolania

POVOLANIE	B15
iné povolanie	41
lesnícky prac.	0
materská dovolenka	2
nepracujúci/dieťa	13

nepracujúci/dôchodca	10
nepracujúci/invalid.dôchodca	2
nepracujúci/nezamestnaný	7
nepracujúci/študent	11
pedagogický prac.	2
poľnohosp.prac./rastlin.výr.	0
potravínár.prac./iný	1
potravínár.prac./masopriemysel	0
potravínár.prac.-cukrár. výr.,kuchár,čaišník	1
pracovník zar. sociálnych služieb	0
robotník/iný	7
väzenie-výkon trestu	0
väzenie-zamestnanec	0
zdrav.prac/lekár	1
zdrav.prac/PZP	0
železničiar-sprievodca	1
SPOLU	99

Tabuľka III.2.1 – 2 Rozdelenie chorých podľa kolektívov

KOLEKTÍV	B15
armádne zariadenie	1
azylové domy	0
domov dôchodcov	1
iné	3
kúpel./rehab.zar.	0
liečebňa pre dospelých	0
mimo kolektív	72
nápravné zariadenie	0
OU a SŠ	5
OU a SŠ s int.	0
predškolské zar.	3
ÚSS pre dospelých	1
vysoká škola	4
základná škola	9
zdrav.zariadenie	0

Okrem toho vzniklo množstvo malých rodinných výskytov.

Popis epidémií VHA:

V EPIS-e je popísaných 6 lokálnych epidémií prevažne rodinného charakteru okrem jednej v okrese Malacky.

Okres	Dát. vzniku	Dát. ukon.	Agens	Poč. ch.	Poč.nos.	Poč. exp.	Miesto	Faktor	Dôkaz
PD	15.01.2019	18.01.2019	vírus hepatitídy A	2	0	5	Prievidza	neznámy	
MA	24.08.2019	25.09.2019	vírus hepatitídy A	2		2			
NZ	11.06.2019	11.07.2019	vírus hepatitídy A	3	0	5		neznámy	
NO	05.09.2019	20.09.2019	vírus hepatitídy	3	0	30	Oravská Lesná	kontaminované ruky	epidemiologicky

			A						
NO	17.03.2019	27.03.2019	vírus hepatitídy A	2	0	45	Oravská lesná	kontaminované ruky	epidemiologicky
MA	16.09.2019	19.10.2019	vírus hepatitídy A	10		105		kontakt s chorým	laboratórne a epidemiologicky

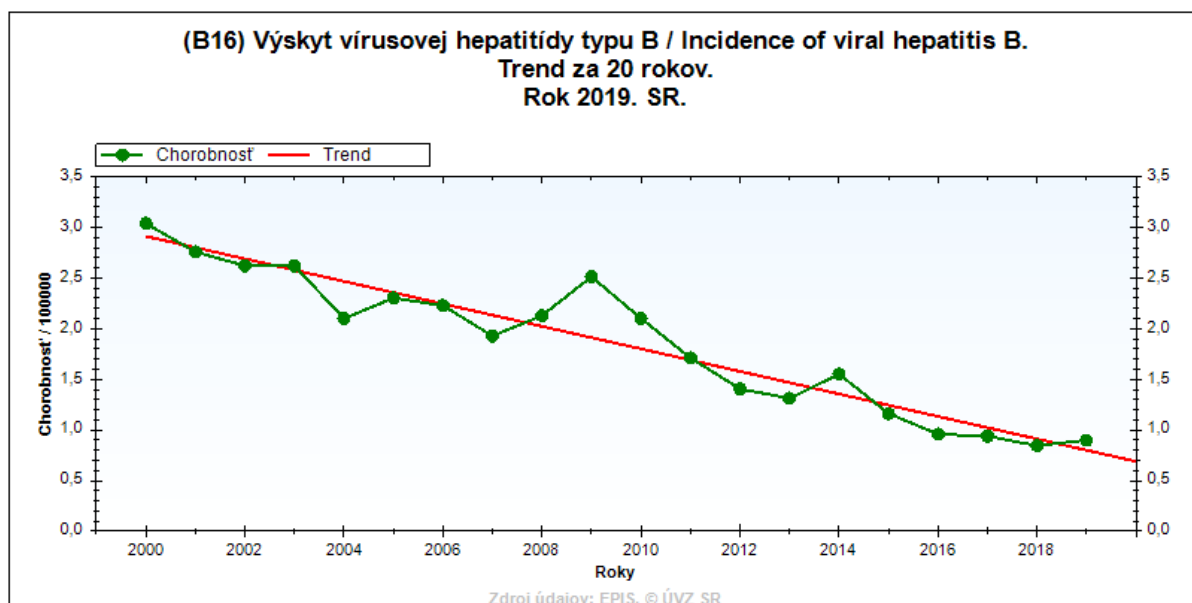
Prehľad počtu chránených osôb v ohniskách nákaz VHA.

Tab.II.2.9	Počet chránených			Z toho počet ochorení	
	HAVRIX	VAQTA	AVAXIM	HAVRIX	VAQTA
Bratislavský	393				
Trnavský	130	34	7		
Trenčiansky	118			1	
Nitriansky	28	22			
Žilinský		1			
Banbystrický					
Prešovský	120				
Košický	41				
Spolu	830	57	7	1	
S P O L U		894		2	

III.2.2 Akútna vírusová hepatitída typu B – B 16

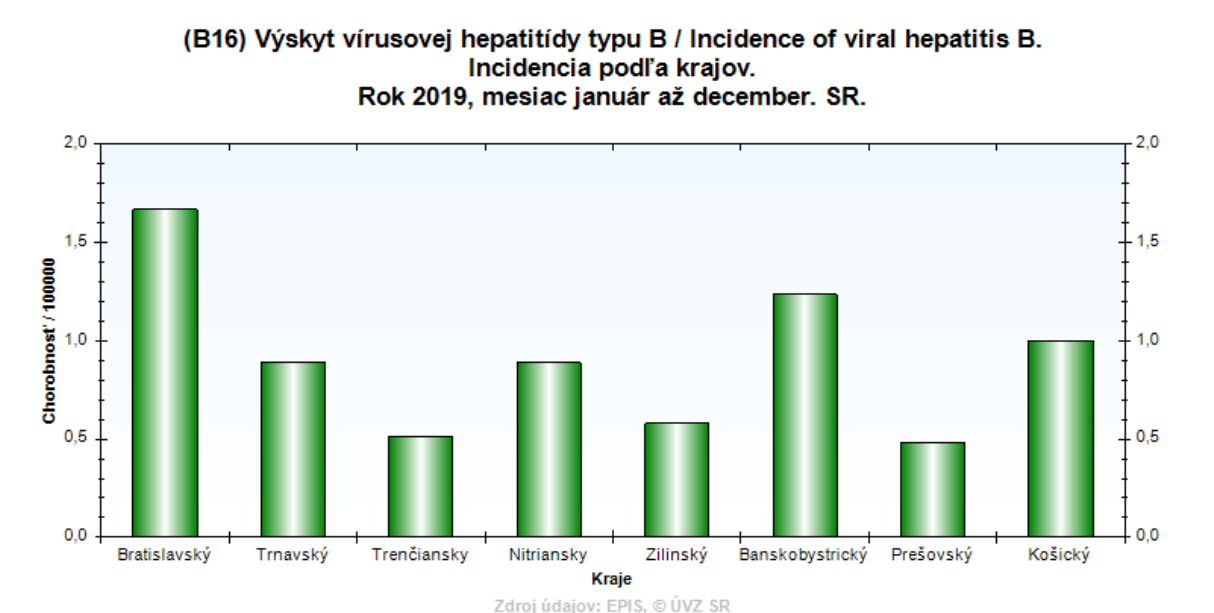
V roku 2019 bolo zaznamenaných 49 prípadov ochorenia akútnou formou VH-B (chor.0,9/100 000), čo je o 1 prípad viac ako v roku 2018, oproti 5 ročnému priemeru je to pokles o 18%. (Obrázok III.2.2 - 1).

Obrázok III.2.2 – 1 Graf výskytu vírusovej hepatitídy typu B. Trend za 20 rokov

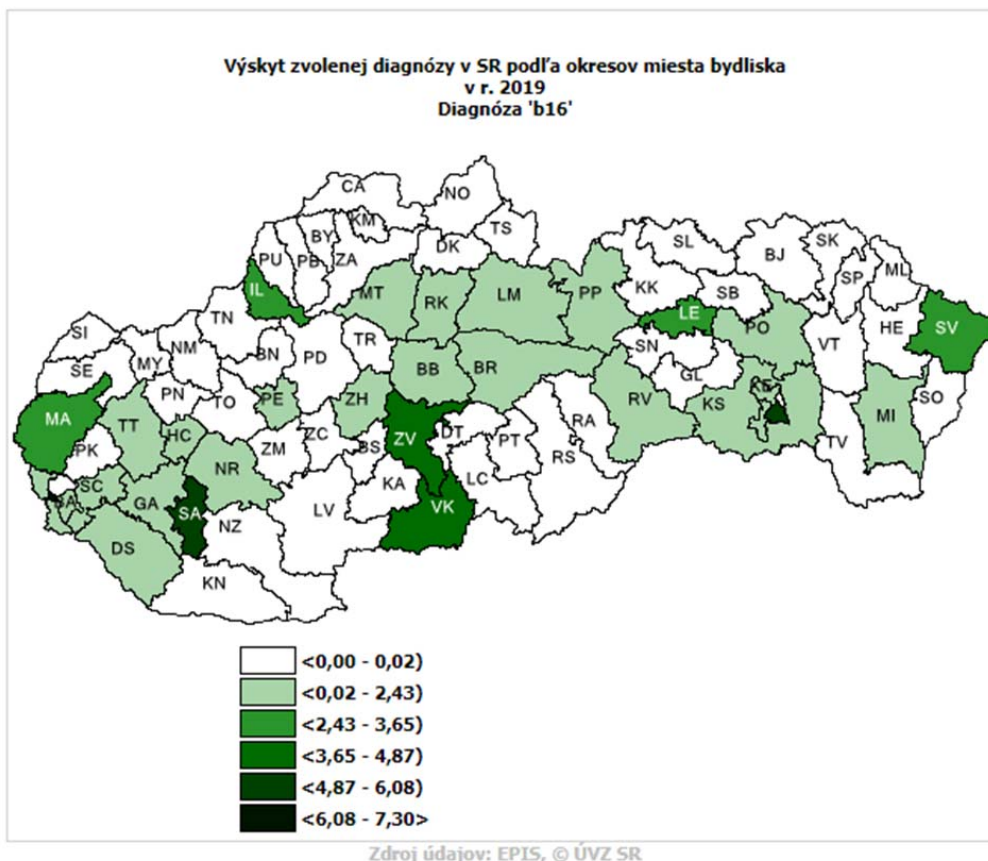

Ochorenia boli zaznamenané vo všetkých krajoch SR s maximom v kraji Bratislavskom - 11 prípadov (chor.1,7/100 000), v kraji Banskobystrickom 8 (chor.1,23) a Košickom 8 (chor. 1,0/100 000). Najnižšia chorobnosť bola zaznamenaná v kraji Prešovskom – 4 prípady (chor. 0,48) v kraji Trenčianskom 3 prípady (chor. 0,51).

Obrázok III.2.2 – 2 Graf výskytu vírusovej hepatitídy typu B. Incidencia podľa krajov.

Obrázok III.2.2 – 3 Mapa výskytu vírusovej hepatitídy typu B podľa okresov

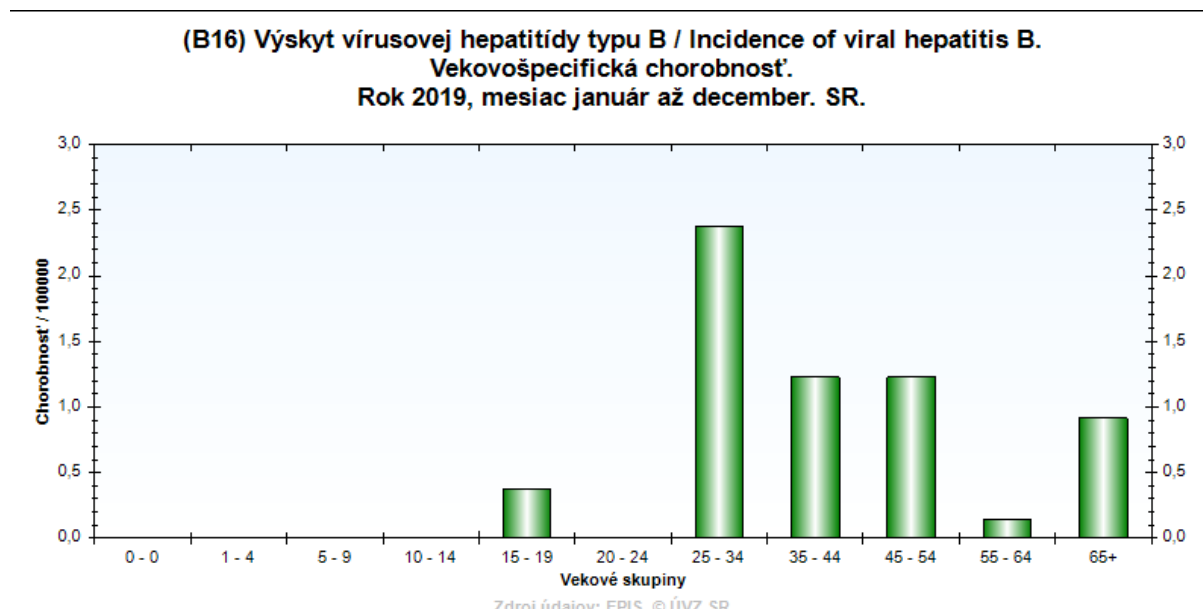

Ochorenia sa nevyskytli vo vekovej skupine 0 – 24 ročných s výnimkou 1 prípadu zaznamenaného vo vek. skupine 15-19 ročných, (Obrázok III.2.2 - 4), čo dokumentuje pozitívny dopad celoplošného očkovania proti VH-B od r. 1998 ako aj doočkovania adolescentov. Najvyššia chorobnosť sa vyskytla vo vekovej skupine 25-34 ročných - 19

prípadov s chorobnosťou 2,4 a 35-44 ročných – 11 prípadov – chor. 1,2, a vo vekovej skupine 45 – 54 ročných – 9 pr., chor. 1,2 a skupine 65+ 8 prípadov, chor. 0,9.

Vysoká vekovo špecifická chorobnosť v produktívnej skupine 25-54 ročných osôb – 79,6% prípadov napovedá, že na prenose nákazy bude mať významný podiel nechránený pohlavný styk.

Obrázok III.2.2 – 4 Graf výskytu vírusovej hepatitídy typu B. Vekovošpecifická chorobnosť

Zaznamenali sme 1 prípad ochorenia po čiastočnom očkovaní:

Ochorel 51 roč. muž, očkovaný 2 dávkami Twinrixu 1 rok pred ochorením. Pacient má v anamnéze transplantáciu pečene a podanie transfúzií.

V anamnéze parenterálnych výkonov bolo zistené nasledovné:

i.v. drogy – 5x

transfúzia – 1x

výkony v ZZ – 4x, (operácie 3x, podanie injekcie 1x,)

tetovanie – 2x, piercing 1x

nezistený – 36x.

Z prehľadu je zrejmé, že 6x sa ochorenie vyskytlo u i.v. narkomanov (12,3% chorých), 5 chorí majú v anamnéze rôzne parenterálne zákroky v zdravotníckych zariadeniach vrátane jednej transfúzie, 2x parenterálny výkon pri tetovaní, 1x pri piercingu a 36x zostala epidemiologická anamnéza neobjasnená.

Tabuľka III.2.2 – 1 Rozdelenie chorých podľa povolania

POVOLANIE	B16
iné povolanie	24
Pedag. prac.	2
nepracujúci/dôchodca	8

Lesnícky prac.	1
nepracujúci/nezamestnaný	7
MD	1
Zdravotnícky prac..	0
Potravinár	4
Väznica –zamestnanec	1
väzenie-výkon trestu	1

Tabuľka III.2.2 – 2 Rozdelenie chorých podľa kolektívov

KOLEKTÍV	B16
domov dôchodcov	1
Iné	3
mimo kolektív	43
nápravné zariadenie	2
ZŠ	0

Ochorenia sa vyskytovali sporadicky alebo ojedinele formou rodinných výskytov.

Tabuľka III.2.2 – 3 Analýza akútnych VH-B vzhľadom na druh anamnézy

Veková skupina	VH-B	Pozit. anam.						
		I.v. drogy	Operácie	Aplikácia inj. V zdrav.	Tetovanie	Transfúzia krvi	pearcing	Negat. anam.
Spolu	Spolu							
0								
1-4								
5-9								
10-14								
15-19	1							1
20-24								
25-34	19	3					1	15
35-44	11	1			2			8
45-54	9	1	2					6
55-64	1							1
65+	8		1	1		1		5
Spolu	49	5	3	1	2	1	1	36

V roku 2019 boli zaznamenané 3 **úmrčia** na VHB u to 61 roč. a 66 roč. muža a 81 roč. ženy.

1.pr. úmrčia bol zaznamenaný v okrese Košice u 81 roč. ženy, u ktorej došlo náhle k zvýšeniu HT. Pitva potvrdila akútnu hepatitídu B.

2.pr. bol zaznamenaný v okrese Poprad u 63 roč. muža, u ktorého došlo k fulminantnému priebehu ochorenia na akútnu VHB. Pitva nerobená.

3.pr. u 66 roč. muža z okresu Košice. Pitva nerobená. Klinik potvrdil dg. smrti základné infekčné ochoreni B16.

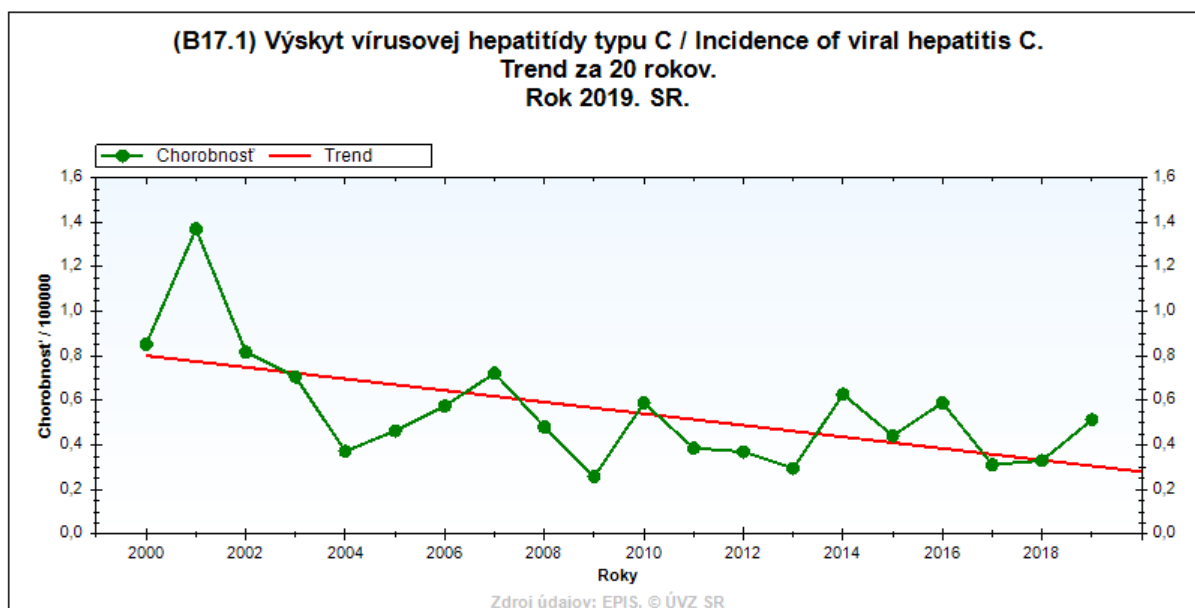
2 prípady ochorenia mali charakter *importovanej nákazy* a to 1x z Rakúska a 1x z Číny u dospelých osôb.

III.2.3 Akútna vírusová hepatitída typu C – B 17.1

V roku 2019 bolo zaznamenaných celkom 28 prípadov ochorenia (chor.0,51) čo je vzostup o 47% oproti roku 2018 a oproti 5 ročnému priemeru o 10% viac.

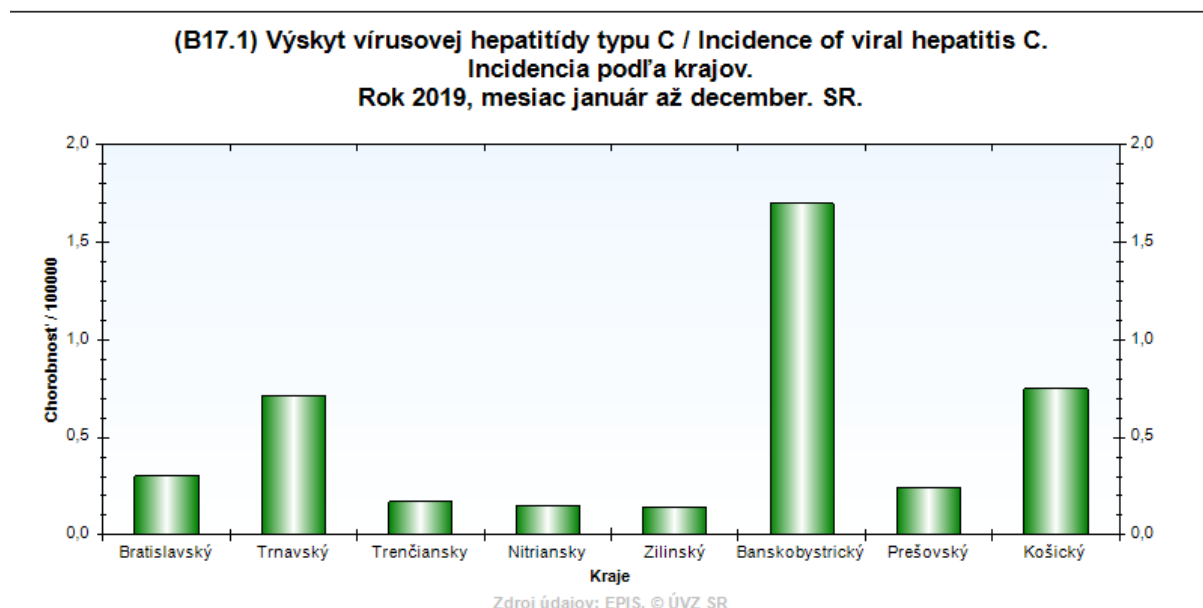
Ochorelo 20 mužov a žien.

Obrázok III.2.3 – 1 Graf výskytu vírusovej hepatitídy typu C. Trend za 20 rokov

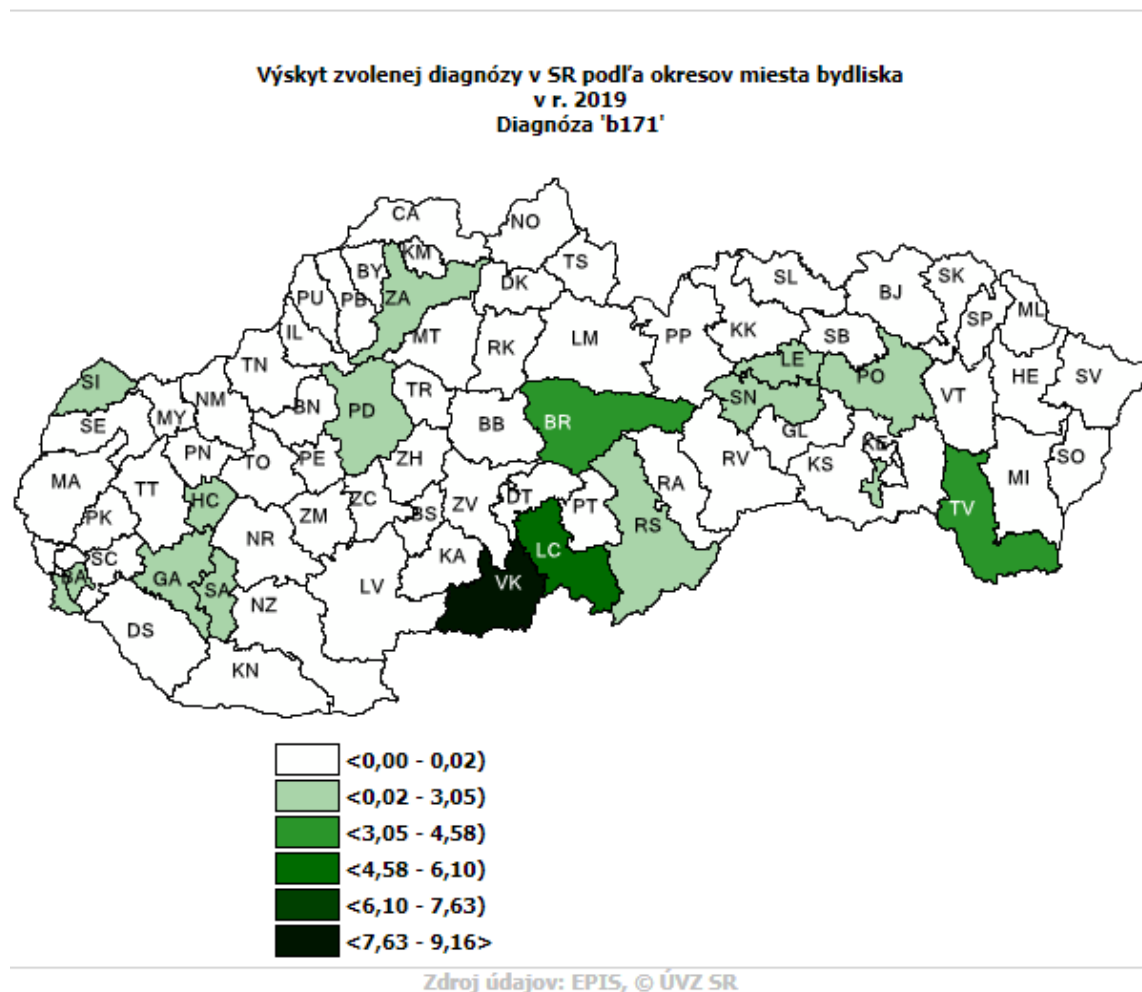

Ochorenia sa vyskytli vo všetkých krajoch SR, maximum výskytu sa zaznamenal v kraji Banskobystrickom 11 pr.(chor. 1,7), Prešovskom – 6 prípadov (chor. 0,75) a v Trnavskom 4 prípady (chor. 0,71). V ostatných krajoch sa vyskytlo po jednom až dvoch prípadoch. (Obrázok III.2.3 - 2, Obrázok III.2.3 - 3).

Obrázok III.2.3 – 2 Graf výskytu vírusovej hepatitídy typu C. Incidencia podľa krajov

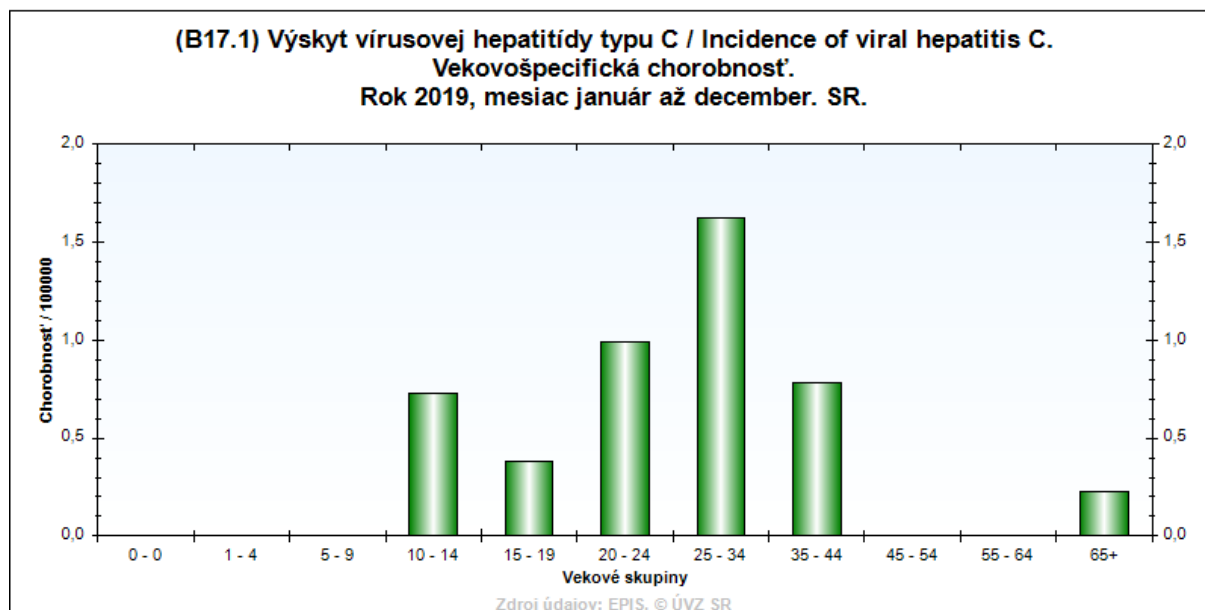

Obrázok III.2.3 – 3 Mapa výskytu vírusovej hepatitídy typu C podľa okresov

Z hľadiska veku sa ochorenia zaznamenali u osôb 10 ročných a starších s maximom vo vekovej skupine 25-35 ročných – 13 prípadov – chor. 1,6, 20-24 ročných 3 pr.,chor.1 a 35- 44 ročných (7 prípadov – chor. 0,78), a vo vekovej skupine 20-24 ročných (4 prípady – chor. 0.61/100 000). V ostatných vekových skupinách sa vyskytol jeden až 2 prípady, vo vekovej skupine 45-6 sa tiež ochorenia a nevyskytli. (Obrázok III.2.3 - 4).

Obrázok III.2.3 – 4 Graf výskytu vírusovej hepatitídy typu C. Vekovošpecifická chorobnosť

Epidemiologická anamnéza zameraná na parenterálne zákroky bola nasledovná:

- i.v. drogy – 12x
- pôrod - 1
- tetovanie – 2
- nezistená - 13

Z prehľadu je zrejmé, že u pacientov sa zaznamenala i.v. aplikácia drog (42,9%), v 1 prípade sa zistili parenterálne výkony v zdravotníckom zariadení, pôrod, 2x sa v prenose pravdepodobne uplatnilo tetovania, 13x sa anamnézu nepodarilo objasniť.

Tabuľka III.2.3 – 1 Rozdelenie chorých podľa povolania

POVOLANIE	B171
iné povolanie	7
nepracujúci/dieťa	2
nepracujúci/dôchodca	2
Robotník	1
nepracujúci/nezamestnaný	13 (46,4%)
nepracujúci/študent	1
MD	2

Z prehľadu je zrejmé, že 13 chorých (46.4%) patrilo do kategórie nezamestnaných.

Tabuľka III.2.3 – 1 Rozdelenie chorých podľa kolektívov

KOLEKTÍV	B171
Liečebňa pre dospelých	1
mimo kolektív	23
OU a SŠ	1
Azylový dom	1
ZŠ	2

Tabuľka III.2.3 – 3 Analýza akútnych vírusových hepatítid typu C vzhľadom na druh anamnézy vymeniť

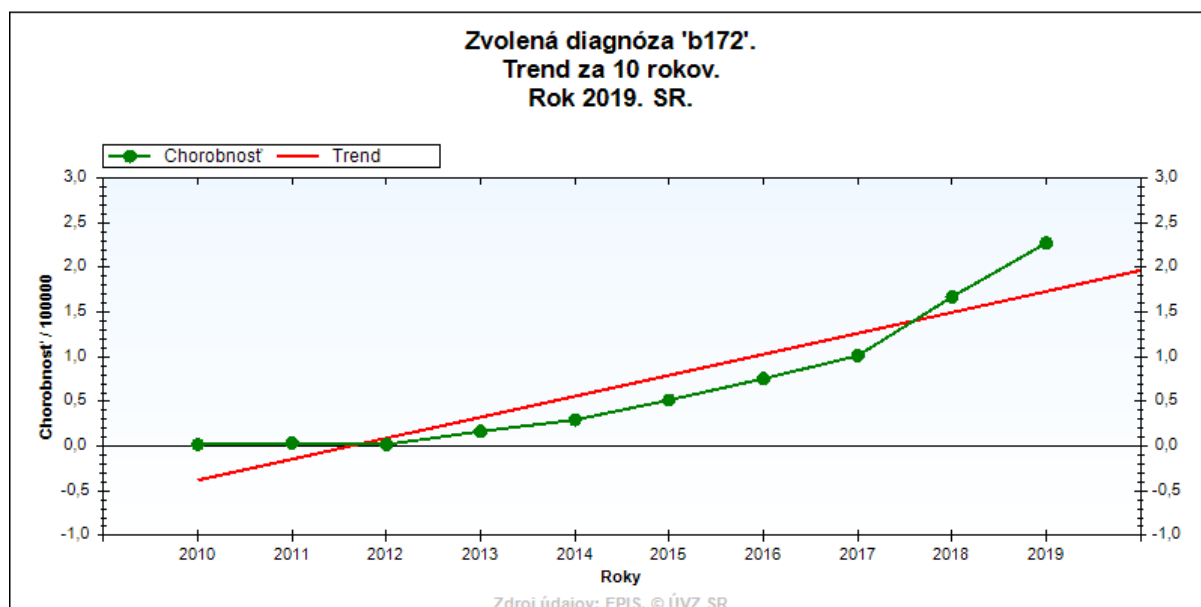
Veková skupina	VHC spolu					
		Operácia	Tetovanie		I.v. drogy	Negat. Anamnéza
0						
1-4						
5-9						
10-14	2					2
15-19	1				1	0
20-24	3		1		2	
25-34	13		1	1	8	3
35-44	7				1	6
45-54	0					0
55-64	0					0
65+	2					2
Spolu	28		2	1	12	13

Epidemický výskyt VH-C nebol zaznamenaný.

III.2.4 Akútna vírusová hepatitída typu E – B 17.2

Bolo zaznamenaných 124 ochorení (chor. 2,28/100 000), čo reprezentuje vzostup o 37,8% oproti roku 2018. Obr. 4.2.1.

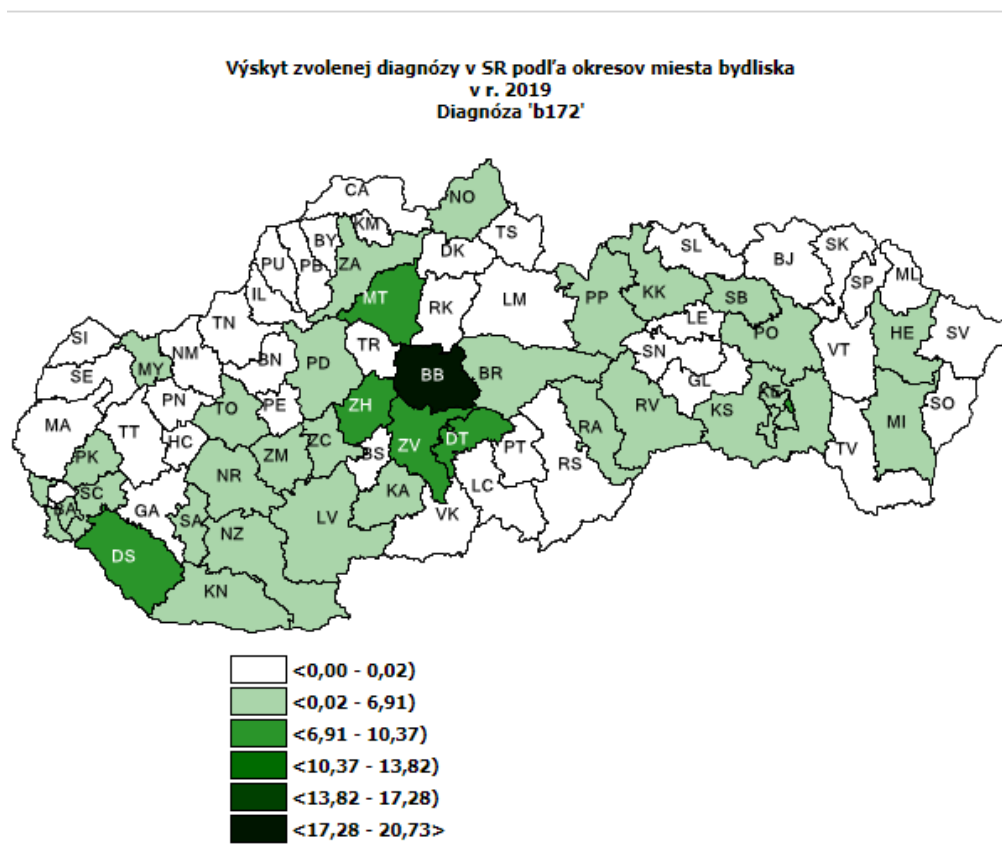
Obr. 4.2.1. Trend vývoja chorobnosti na VHE 2010-2019,SR.

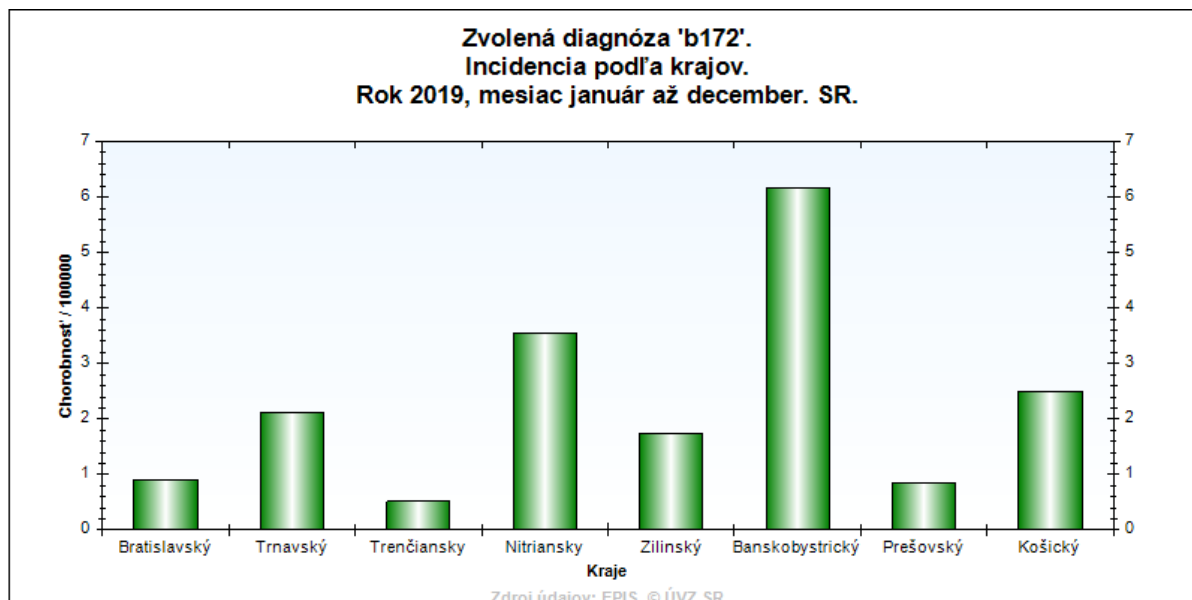
. Ochorelo 67 mužov a 57 žien. Ochorenia hlásilo všetkých 8 krajov, najviac – 40 prípadov (chor. 6,2) signalizoval Banskobystrický kraj, Nitriansky 24 prípadov, Košický 20

pr., Trnavský a Žilinský po 12 prípadov (chor. 2,1 vs. 1,8). V ostatných 3 krajoch bolo hlásené od 3 do 7 prípadov.

Mapa 1. Výskyt VHE podľa okresov výskytu, 2019,SR.

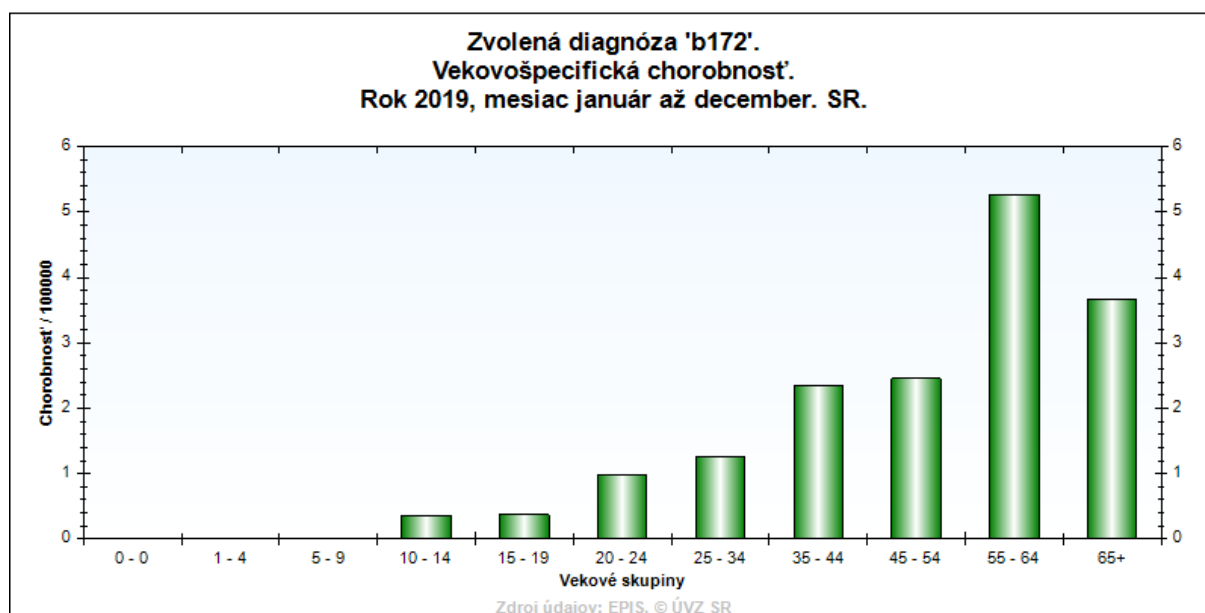

Obrázok 2.4.2.

Ochorenia sa vyskytli vo vekových skupinách nad 9 rokov veku s maximom vo vekovej skupine 55-64 ročných – 38 prípadov – chor. 5,3/100000 a 65+ - 32 pr., chor. 3,7 a u 35 -44 ročných 21 pr., chor. 2,4, 18 pr., u 45-54 ročných, chor. 2,4.

Obrázok 2.4.3..

Väčšina ochorení zostala epidemiologicky neobjasnená - 90 prípadov, 12x udávali pacienti konzum bravčového mäsa, 1x hovädzinu, 2x iné mäso, 7x zveriny, 9x mäsové výrobky, 1x zmiešaná strava a 1x voda z nezabezpečeného zdroja, jedna pacientka udávala profesionálnu 10 prípadov ochorenia malo charakter importovaných nákaz zo 7 krajín, kde pacienti konzumovali rôzne mäsové jedlá.

B172				10
Egypt				1
	Muž	32	Komárno	
Čierna Hora				1
	muž	69	Nové Zámky	
Turecko				1
	muž	71	Martin	
Bulharsko				3
	muž	29	Kežmarok	
	žena	49	Kežmarok	
	žena	35	Poprad	
Dominikánska republika				1
	žena	58	Nitra	
Spojené kráľovstvo				2
	žena	43	Nitra	
	žena	14	Nitra	
Španielsko				1
	žena	19	Nitra	

2 prípady ochorenia skončili úmrtím.

1.prípád v Košickom kaji u 57 ročného muža, druhý prípad u 79 ročného muža z Nitrianskeho kraja.

III.2.5 Iná špecifikovaná akútna hepatitída – B 17.8

Ochorenie nebolo v roku 2019 hlásené podobne ako v predchádzajúcich 5 rokoch.

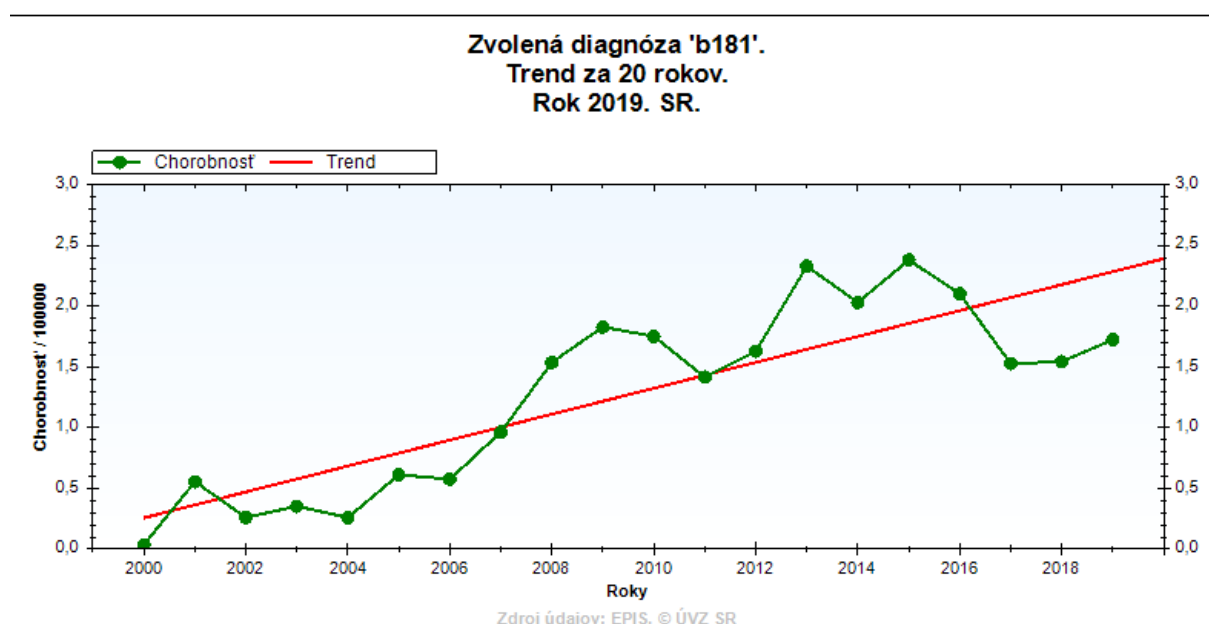
III.2.6 Nešpecifikovaná vírusová hepatitída – B 19.9

Ochorenie na VH, ktoré sa nepodarilo etiologicky objasniť bolo zaznamenané 2x v Trenčianskom kraji, kde v mesiaci september ochoreli 2 ženy z vekovej kategórie 25-34 rokov a 45-54 rokov.

III.2.7 Chronická vírusová hepatitída typu B – B 18.1

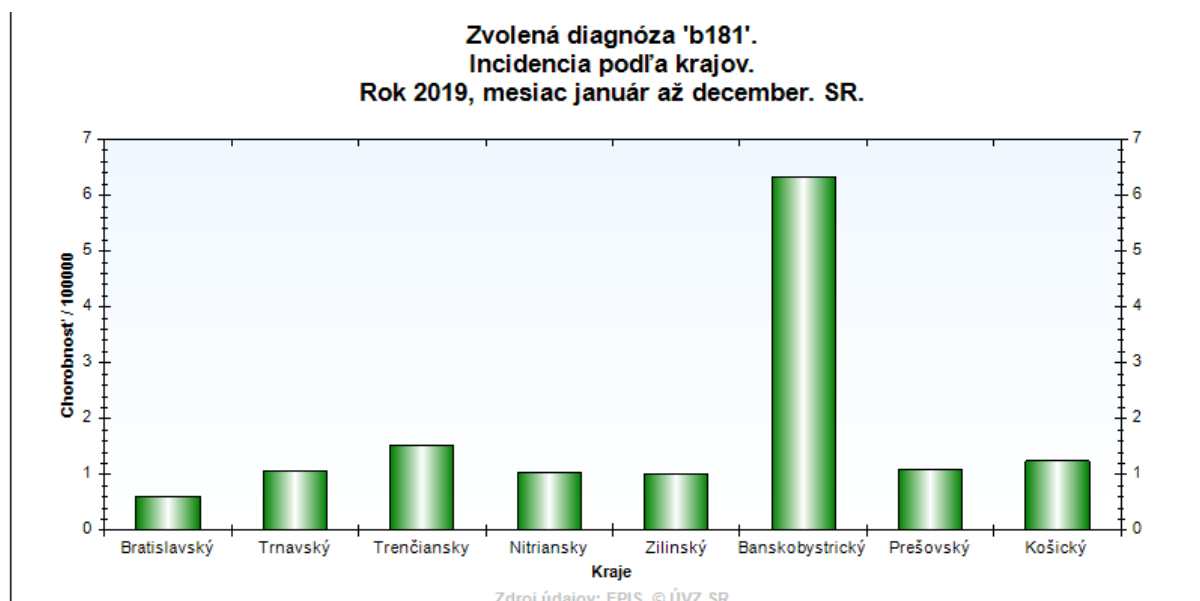
V sledovanom roku 2019 bolo v tejto skupine zaznamenaných 93 prípadov ochorení (chor.1,7/100.000), čo je o 5 viac ako v roku 2018.

Obrázok III.2.7 – 1 Graf výskytu chronickej vírusovej hepatitídy. Trend za 20 rokov

Ochorenia sa vyskytli vo všetkých krajoch SR s maximom v kraji Banskobystrickom – 41 pr., chor.6,3, v kraji Trenčianskom 9 prípadov – chor. 1,5 a v kraji Košickom 1 prípadov, chor. 1,7. V ostatných krajoch zaznamenali výskyt 4-9 prípadov. (Obrázok III.2.7 - 2).

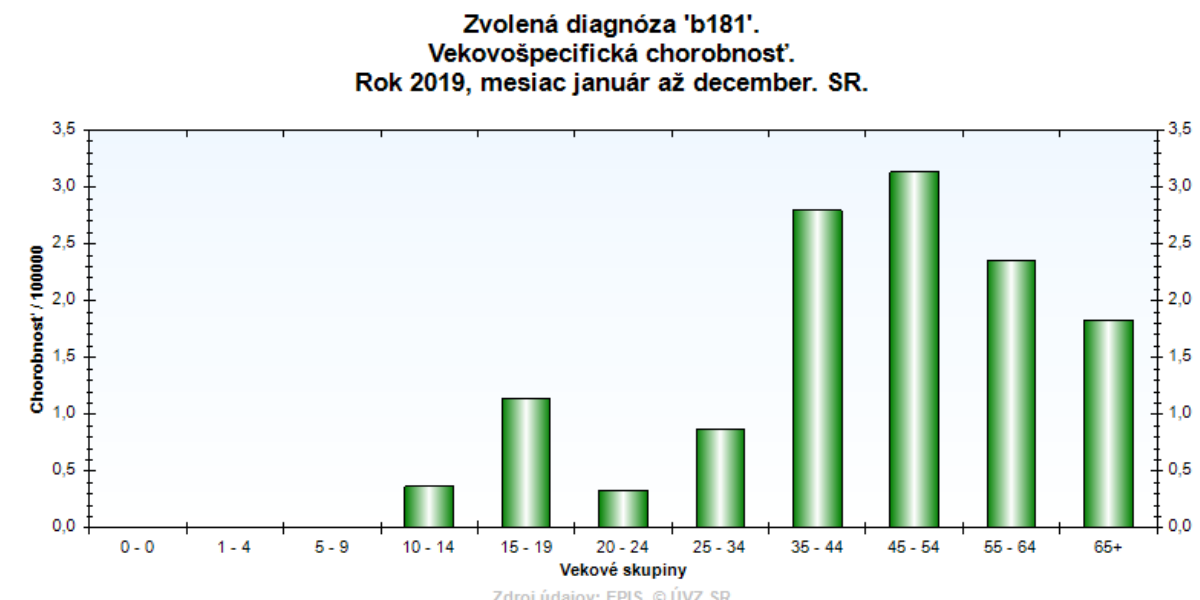
Obrázok III.2.7 – 2 Graf výskytu chronickej vírusovej hepatitídy. Incidencia podľa krajov

Ochorelo 51 mužov a 42 žien.

Z hľadiska veku sa ochorenia vyskytli vo vekových skupinách nad 10 rokov veku s maximom vo vekovej skupine 35-44 ročných – 25 pr. (2,8) a 45-54 ročných – 23 pr., chor. 3,1. Jeden prípad z vekovej skupiny 10-14 ročných a 3 prípady zo skupiny 15-19 ročných a 1 prípad z vekovky 20-24 ročných, ktorý sme podrobili osobitnej analýze vzhľadom na možné očkovanie v anamnéze. (Obrázok III.2.7 - 3).

Obrázok III.2.7 – 3 Graf výskytu chronickej vírusovej hepatitídy. Vekovošpecifická chorobnosť

Výskyt ochorení s pozitívnou očkovacou anamnézou:

V priebehu roka boli zaznamenané 4 prípady ochorenia u osôb s pozitívnou očkovacou anamnézou, 2 v Nitrianskom kraji a 2 v Prešovskom kraji.

V anamnéze **parenterálnych zákrokov u chorých** bolo zistené nasledovné:

i.v.drogy – 1
výkony v ZZ - 31 (drobný chir. výkon, 2,oprácie 20, pôrod 1, ošetrenie rany 1,zubné ošetrenie 5,odber biol. mat. 2,.)
transfúzia krvi – 4,
tetovanie – 4
nezistené –48

Tabuľka III.2.7 – 1 Rozdelenie chorých podľa povolania

POVOLANIE	B181
iné povolanie	44
materská dovolenka	0
nepracujúci/dieťa	0
nepracujúci/dôchodca	22
nepracujúci/invalid.dôchodca	0
nepracujúci/nezamestnaný	8
nepracujúci/študent	3
pedagogický prac.	1
potravinar.prac.-cukrár. výr.,kuchár,časník	1
robotník/iný	9
väzenie-výkon trestu	3
Prac. V poľnohosp-	1
zdrav.prac/PZP	1

Tabuľka III.2.7 – 2 Rozdelenie chorých podľa kolektívov

KOLEKTÍV	B181
domov dôchodcov	0
Iné	9
mimo kolektív	77
nápravné zariadenie	3
OU + SŠ	1
Vysoká škola	0
predškolské zar. Zamestn.	1
ÚSS pre deti	0
základná škola	2
zdrav. Zariadenie	0

Importované boli 3 prípady ochorenia, 2x z Ukrajiny a 1x z Gruzínska.

B181					
					3
	Ukrajina				2
		muž	54	Komárno	
		muž	44	Žilina	
	Gruzínsko				1
		žena	37	Žilina	

V anamnéze parenterálnych výkonov bolo zistené 34 x výkon v ZZ vrátane 2 transfúzií, 23 operačných výkonov, 6 zubných ošetrení a 3 iný zákrokov, v nezdavotníckych zariadeniach 7x tetovanie. 56x zostala anamnéza neobjasnená.

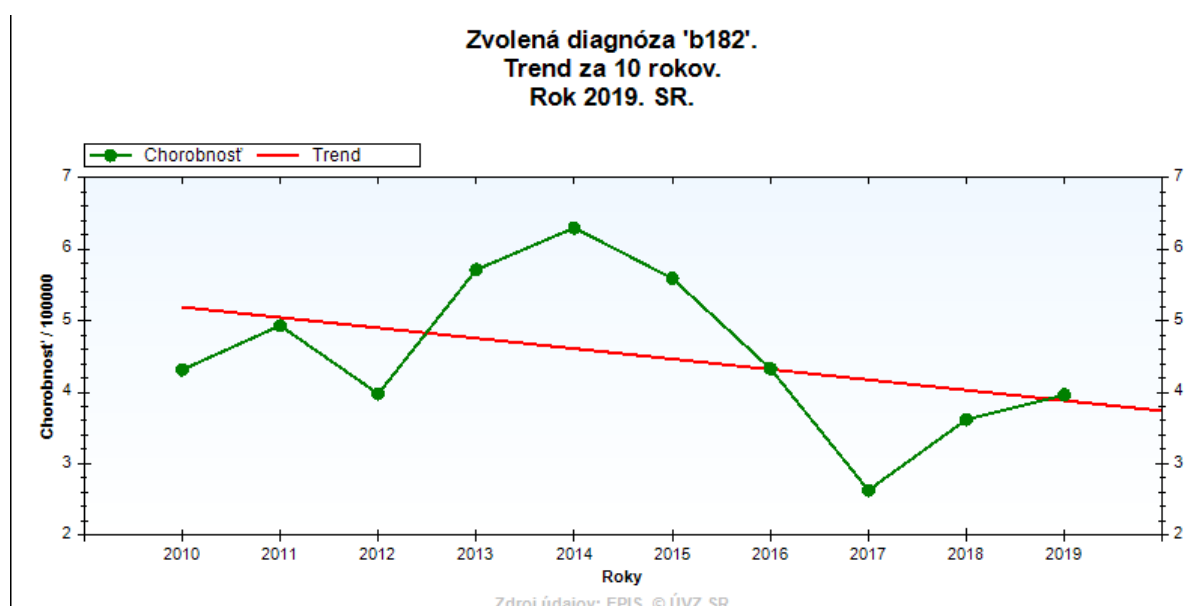
Úmrtie na dg. B18.1 nebolo zaznamenané.

III.2.8 Chronická vírusová hepatitída typu C – B 18.2

V roku 2019 bolo novozistených 213 prípadov ochorenia na chronickú VH-C (chor. 39/100.000), čo predstavuje vzostup oproti roku 2018 o tri prípady. Za ostatných 10 rokov dochádza k poklesu počtu aktívne vyhládaných chronicky chorých na VHC. Obrázok III.2.8.

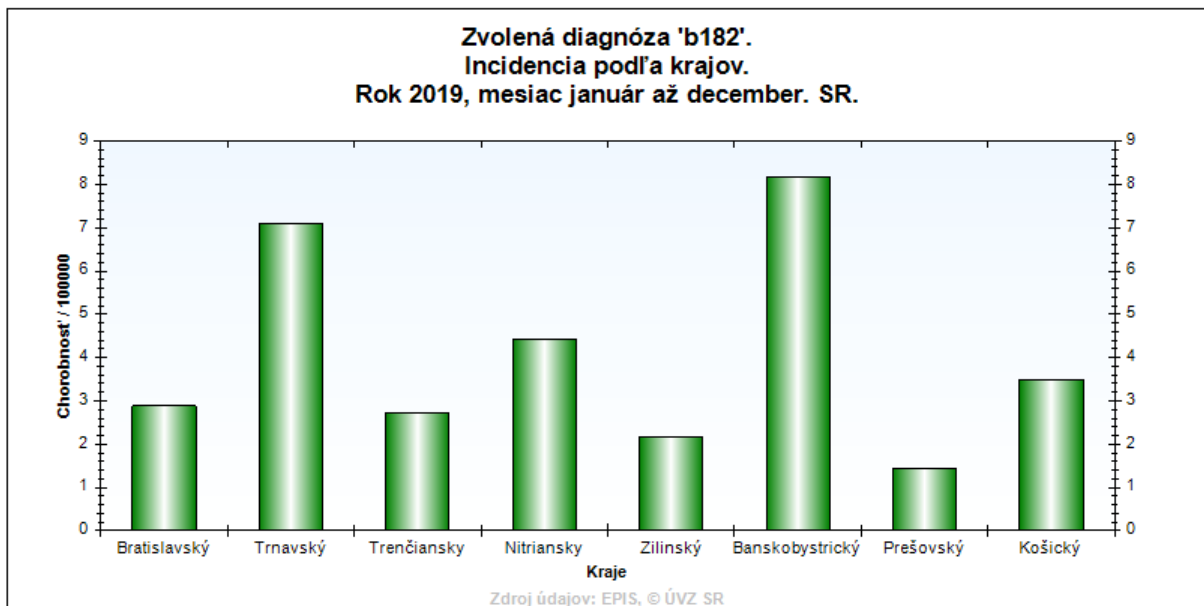
Ochorelo 149 (70%) mužov a 64 žien (30%). Výskyt u mužov je dlhodobo vyšší ako u žien.

III.2.8 – 1 Graf výskytu chronickej vírusovej hepatitídy typu C. Trend za 10 rokov

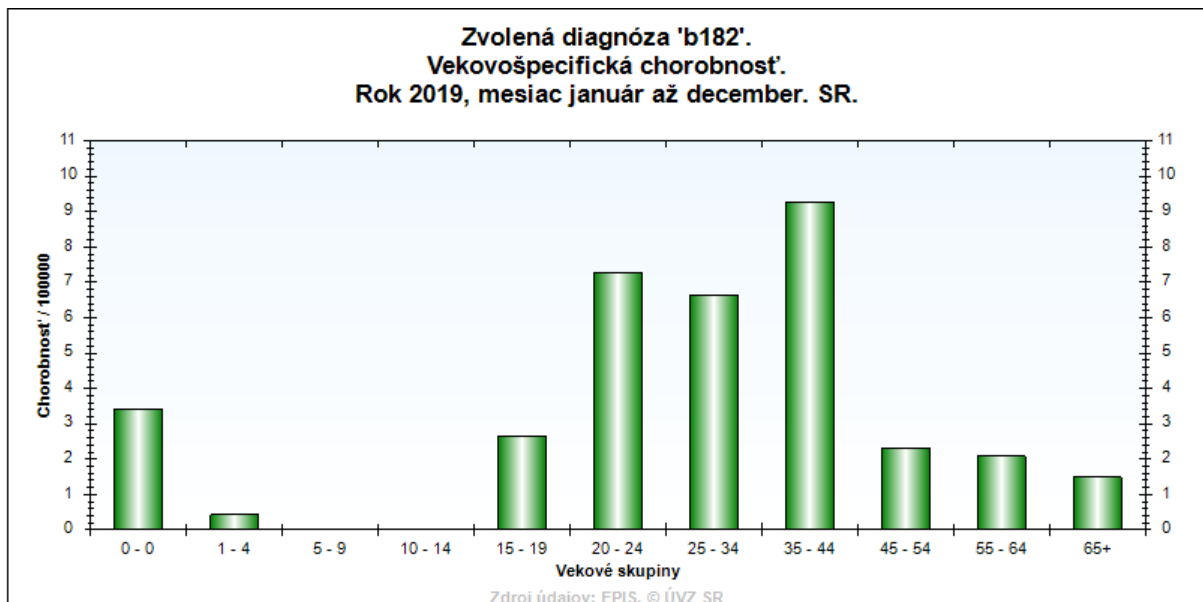
Ochorenia sa vyskytli vo všetkých krajoch SR s maximom v kraji Banskobystrickom 53 pr.,(8,2), Trnavskom 40 pr. (7,1) a Nitrianskom 30 pr., (4,4). Najnižšia chorobnosť sa zaznamenala v kraji Prešovskom(1,45), Žilinskom (2,2) a Bratislavskom 19 pr.(2,9). (Obrázok III.2.8 - 2).

Obrázok III.2.8 – 2 Graf výskytu vírusovej hepatitídy typu C. Incidencia podľa krajov

Ochorenia sa zaznamenali najmä vo vekových skupinách nad 15 rokov veku. 2 prípady sa vyskytli vo vekovej skupine 0-ročných detí a 1 prípad v skupine 1-4 ročných. Najvyššia chorobnosť sa vyskytla vo vekovej skupine 35-44 ročných, v ktorej ochorelo 83 osôb (chor. 9,3/100000), 20-24 ročných 22 pr., chor. 7,3 a 25-34 ročných 53 pr., chor. 6,6. (Obrázok III.2.8 – 3).

Obrázok III.2.8 – 3 Graf výskytu vírusovej hepatitídy typu C. Vekovošpecifická chorobnosť

Tabuľka III.2.8 – 1 Rozdelenie chorých na chronickú VH-C podľa povolania

POVOLANIE	B182
iné povolanie	78
Nepracujúci/dieťa	3
nepracujúci/študent	3

nepracujúci/dôchodca	20
Prac. Soc. služieb	1
nepracujúci/nezamestnaný	50
potravínár.prac./iný	2
robotník/iný	5
väzenie-výkon trestu	51
väzenie-zamestnanec	0
Zdra. prac.	3

Tabuľka III.2.8 – 2 Rozdelenie chorých podľa kolektívov

KOLEKTÍV	B182
OU SŠ	4
Iné	2
mimo kolektív	153
nápravné zariadenie	51
Liečebňa pre dospelých	1
Detský domov	1
ÚSS pre dospelých	1
základná škola	0

Z prehľadu je zrejmé, že až v 50 prípadoch ochoreli nezamestnané osoby t.j. 23,5% a osoby vo výkone trestu 51x, t.j. 24% všetkých novozistených chorých. Osoby vo výkone trestu sa infikovali mimo zariadenia a sú aktívne vyhľadané v rámci vstupnej prehliadky pri nástupe na výkon trestu.

Importovaná nákaza bola zaznamenaná 8x a to 7x z Ukrajiny a 1x z Poľska.po jednom prípade z Česka, Francúzska a Ukrajiny.

B182			8
Ukrajina			7
	muž	15 Trnava	
	muž	42 Komárno	
	muž	43 Šaľa	
	muž	51 Žilina	
	žena	27 Komárno	
	žena	39 Šaľa	
	žena	42 Žilina	
Poľsko			1
	muž	37 Košice IV	

V epidemiologickej anamnéze chorých bolo zistená i.v. aplikácia drog 81x, výkony v ZZ 27x, z toho transfúzia v minulosti 7x a pôrod 3x, v nezdravotníckych zariadeniach tetovanie 12x, piercing 1x, pedikúra 1x., 91x zostala anamnéza neobjasnená.

III.2.9 Cytomegalovírusová hepatitída – B 25.1

V roku 2019 boli hlásené 2 prípady ochorenia:

1.pr. – ochorel 31 r. muž z PV kraja CMV infekcia zistená pri pozitívite na VHE. Potvrdené sérologicky –ELISA IgM pozit.

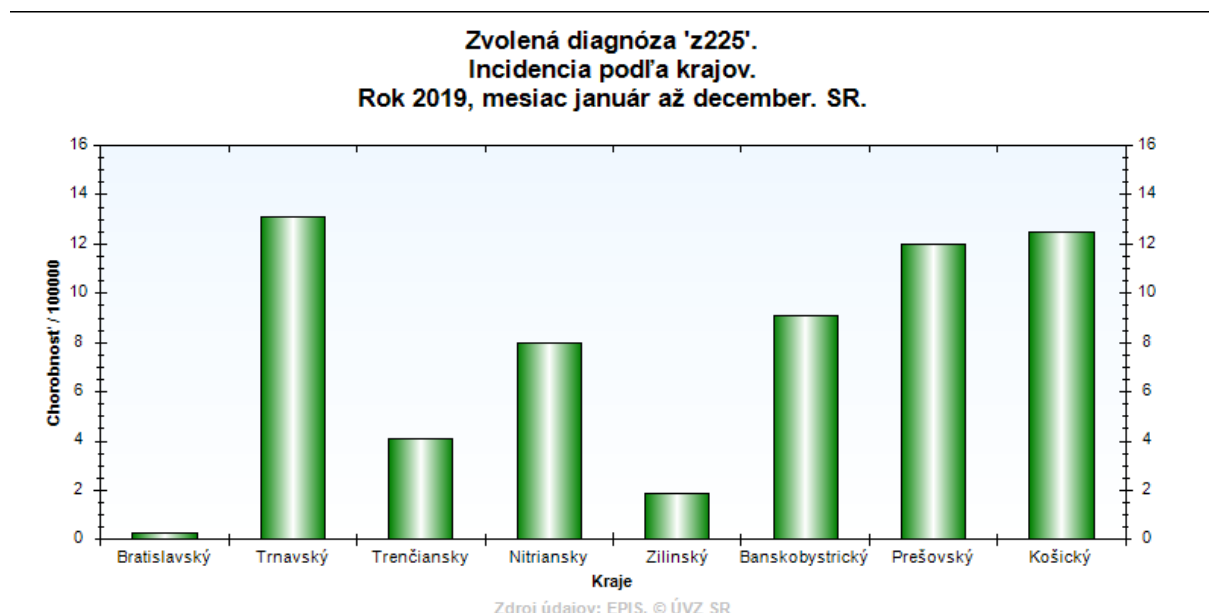
2.pr. – ochorela 12 ročná žiačka ZŠ z Košického kraja, klinická forma črevná. Potvrdená sérologicky.

III.2.10 Novozistené nosičstvo HBsAg – Z 22.5

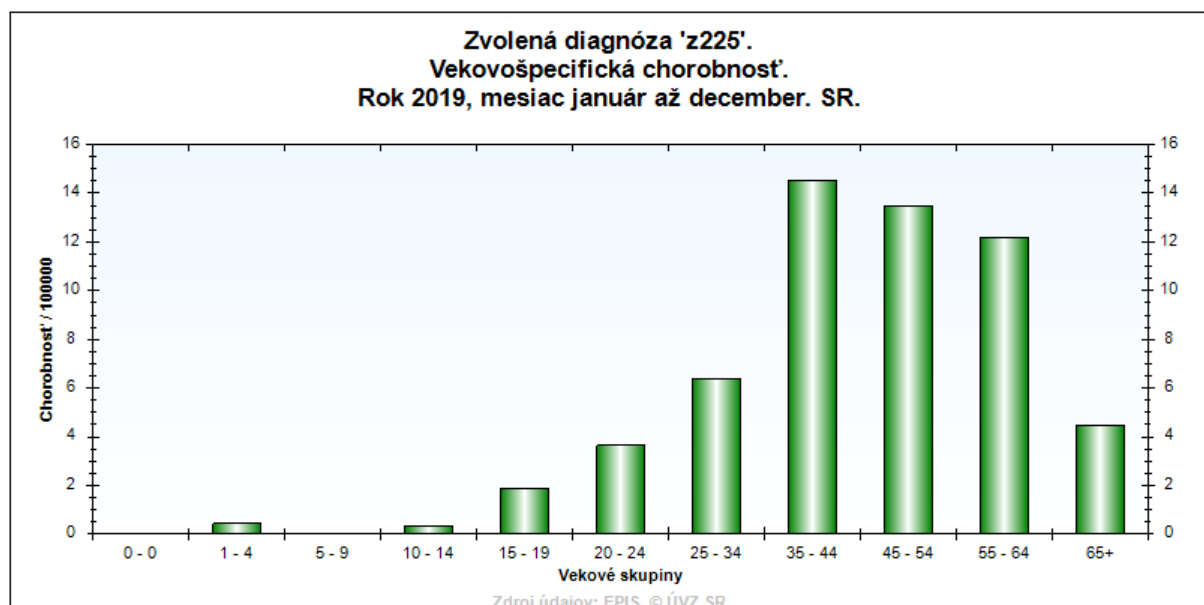
V priebehu roka 2019 bolo hlásených 425 novozistených nosičov HBsAg (chor. 7,8/100 000). Oproti roku 2018 je to vzostup o 18%.

Nosičstvo bolo hlásené zo všetkých krajov SR ho s maximom v kraji Košickom – 100 pr. (12,5), v kraji Prešovskom – 99 pr. (12), Trnavskom 74 pr., chor. 13,1, Banskobystrickom – 59 prípadov, (chor.9,1).

Obrázok III.2.11 – 1 Graf výskytu nosičstva HBsAg. Incidencia podľa krajov

Nosičstvo sa zistilo vo vekových skupinách nad 15 rokov veku s maximom vo vekovej skupine 45-54 ročných – 99 prípadov (13,6/100000). Obrázok III.2.11 – 2 Graf výskytu nosičstva HBsAg. Vekovošpecifickú chorobnosť zobrazuje nasledovný graf III.2.11.2.

Analýzu epidemiologickej anamnézy u nosičov zameranú na parenterálne zákroky v minulosti bolo možné vykonať len čiastočne.

U tých prípadov, ktoré sa podarilo analyzovať bolo zistené nasledovné:

ZZ – operácie 45x, zubné ošetrovanie 11x, transfúzia 10x, prof.expozícia 1x, i.v. drogy 9x, tetovanie 34x, odber biolog. materiálu 1x, pozit. sexuálny partner 2x, vertikálny prenos (promiskuita) 3x, používanie spoločných pomôcok 2x piercing 2x. Väčšina nosičstiev bola vyhladaná pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti 151x, počas hospitalizácie 52x, pri preventívnych prehliadkach 84x a pri vyhľadávaní kontaktov v ohnisku nákazy 10x, u ostatných údaj neuvedený.

Nosičstvo HBsAg bolo v 8 prípadoch zaznamenané ako importovaná nákaza a to jeden prípad z Turecka, 2x z Vietnamu a 5 prípadov z Ukrajiny.

Z225			8
Ukrajina			5
	muž	36 Senica	
	muž	47 Nitra	
	muž	41 Žilina	
	muž	57 Krupina	
	žena	33 Nitra	
Turecko			1
	muž	38 Nitra	
Vietnam			2
	muž	34 Brezno	
	žena	54 Banská Bystrica	

III.3 Skupina respiračných nákaz

III.3.1 *Diftéria – záškrt – A 36*

Ochorenie sme nezaznamenali.

Očkovanie detskej populácie sa vykonáva spolu s očkovaním proti pertussis, tetanu, hemofilovým infekciám, poliomyelitíde, vírusovému zápalu pečene typu B a simultánne pneumokokovým infekciám. **Zaočkovanosť je nasledovná:** V roč. nar. 2017 je 96,7%, zaočkovanosť sa pohybovala od 95,7% v Trenčianskom kraji, do 97,9% v Trnavskom kraji. V ročníku narodenia 2012, preočkovanie v 6 - tom roku života bolo vykonané na 95,9% a pohybovalo sa od 94,5% v Trenčianskom kraji do 97,5% v Trnavskom kraji. V ročníku narodenia 2005, preočkovanie v 13- tom roku života v bolo vykonané na 97,6% a pohybovalo sa od 95,8% v Košickom kraji po 99,2% v Trnavskom kraji.

III.3.2 *Pertussis, parapertussis, ochorenie vyvolané iným typom bordetelly– A 37*

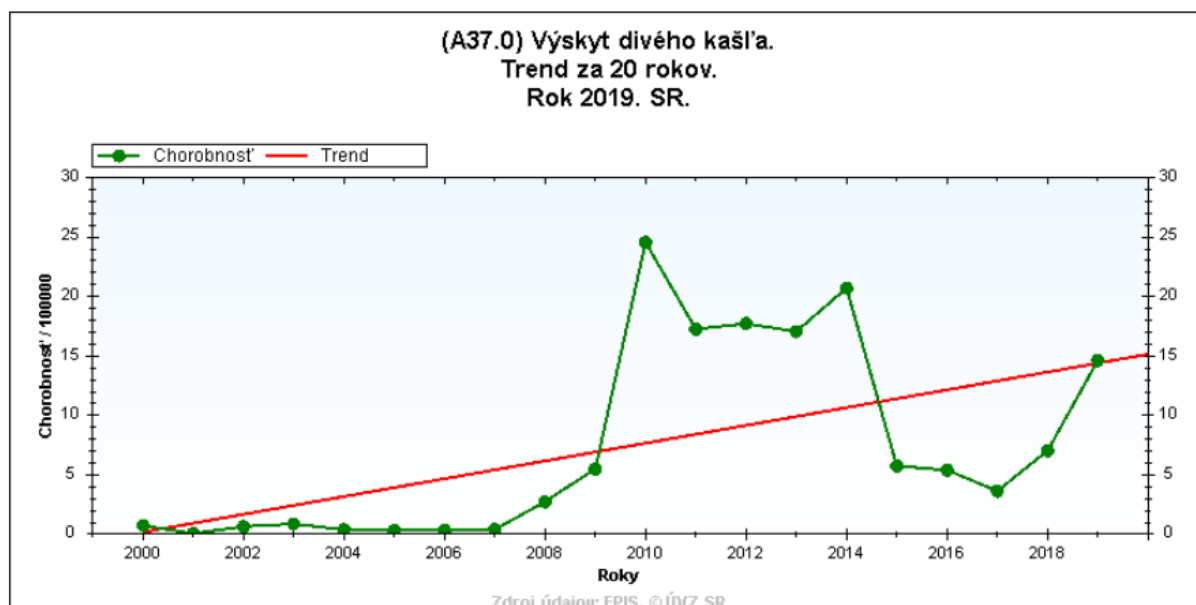
V celej skupine nákaz bolo v priebehu roka 2019 hlásených spolu 702 ochorení, na Pertussis, 3 ochorenia na parapertussis, 8 ochorení spôsobených inou bordetellou.

Pertussis - A 37.0

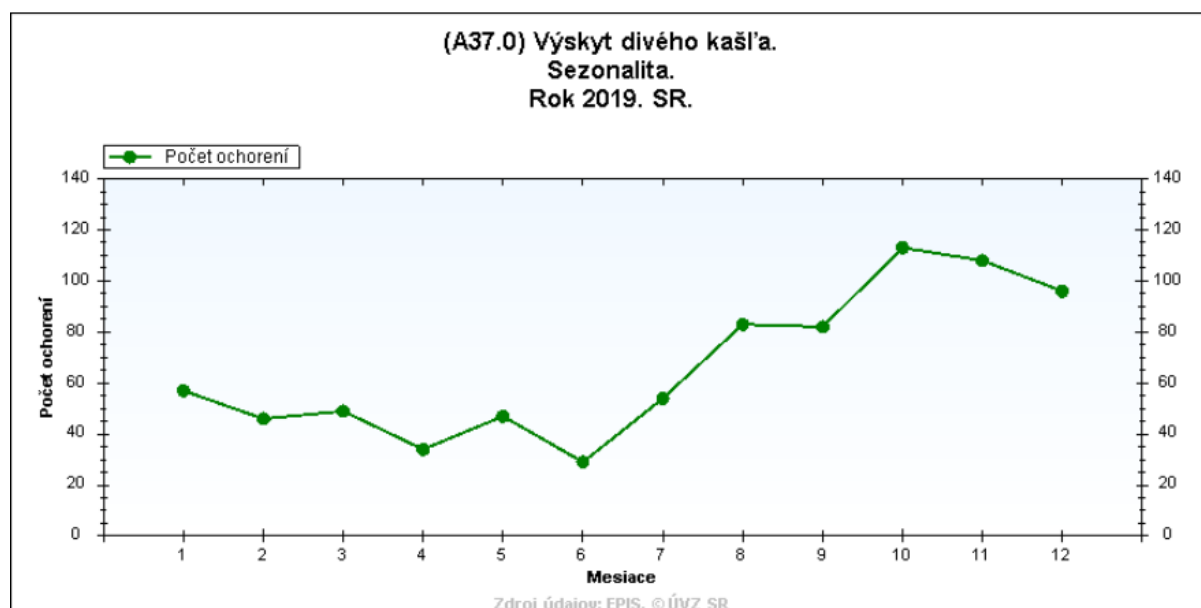
Na pertussis bolo hlásených v priebehu roka 2019 702 ochorení, chor. 12,88/100 000. Oproti r. 2018 je to vzostup o 87%. Oproti päťročnému priemeru je to pokles o 52%. Ochorenia boli hlásené z každého kraja, s najvyššou chorobnosťou v Prešovskom kraji (16,18), ktorá prekračovala celoslovenskú chorobnosť viac ako dvojnásobne. Výskyt pertussis bol zaznamenaný u pacientov v každej vekovej skupine. Najvyššia vekovo špecifická chorobnosť bola zaznamenaná u 0 ročných detí (106,08). U dospelých osôb vo vekových skupinách nad 20 rokov bolo zaznamenaných 559 ochorení. Ochorenia boli zaznamenané 290 x u mužov a 412 x u žien. Ochorenia sa vyskytovali počas celého roka s maximom v mesiacoch október – 112 a november 107 prípadov.

Exitus: Hlásené bolo 1 úmrtie a to u 3 mesačného dieťaťa z okresu Sabinov, žijúceho v prostredí s veľmi nízkym hygienickým štandardom. Dieťa bolo hospitalizované pre týždeň trvajúci suchý, dráždivý kašeľ, TT 38st C a zvracanie. Dieťa pre opakujúce sa respiračné infekty nebolo proti pertussis očkované, Z výteru z nosohltanu metódou PCR dokázaná *Bordetella pertussis* a *Klebsiella pneumónie*.

Graf III.3.2. Výskyt divého kašľa. Trend za 20 rokov.

Graf III.3.3. Výskyt divého kašľa. Sezonalita.

Očkovanie bolo vykonané: riadne u 231 pacientov, nedostatočne 6x, čiastočne 12x, neočkovaní pre vek 61x, neočkovaní pre odmietnutie 7x, neočkovaní pre kontraindikáciu 4, neočkovaní 82x, nezistené očkovanie 299x.

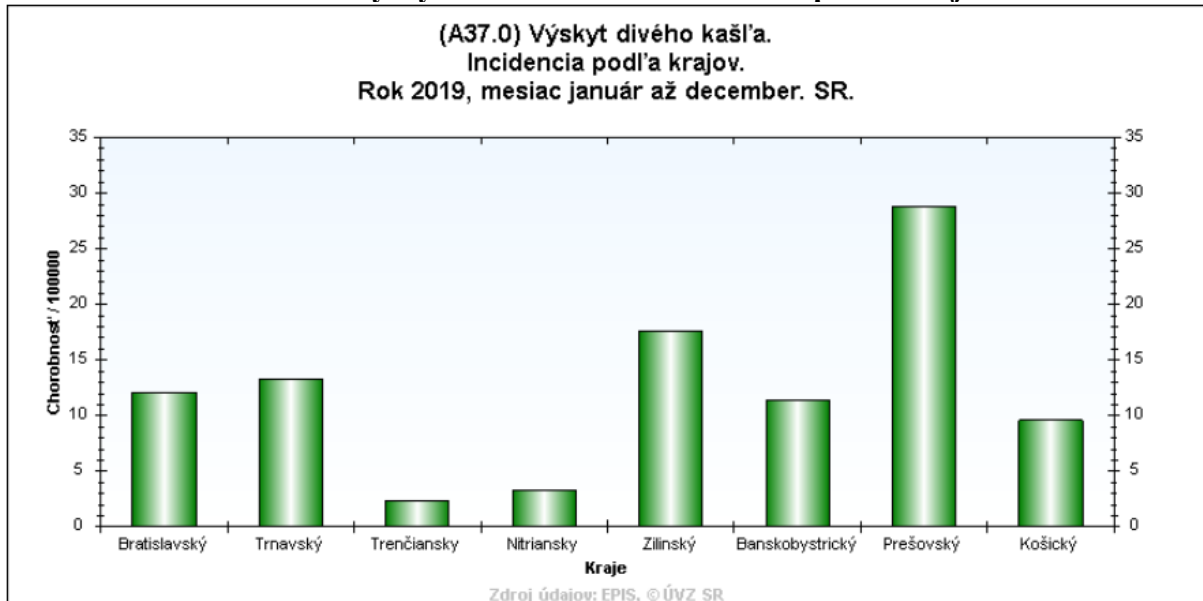
Ochorenia sa vyskytli väčšinou sporadicky, zaznamenali sme aj 57 epidemických výskytov s počtom chorých od 2 do 26 prípadov.

Ochorenia boli potvrdené na základe laboratórneho vyšetrenia séra 631x, alebo výteru z nosa a hrdla 51x a 1x z výplachu z nosohltanu.

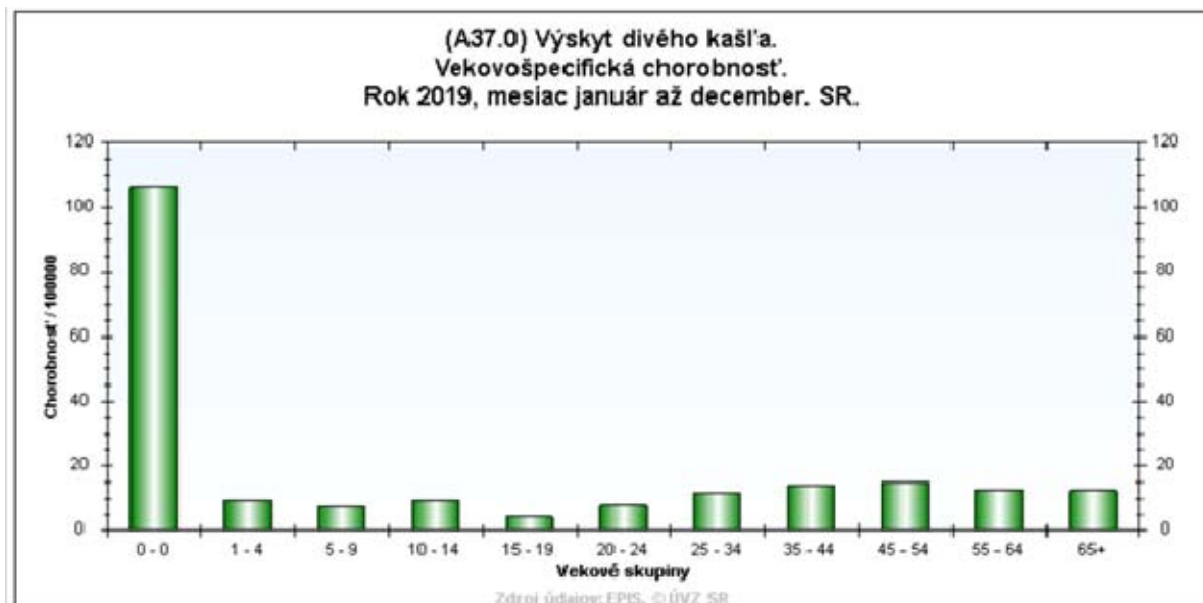
Laboratórna diagnostika: dôkaz toxínu 4x, ELISA IgA pozit. 426, ELISA IgM pozit. 29x, ELISA IgG pozit. 122x, Westernblot 29x, PCR 56x, imunochromatograficky 1x, 4 násobný titer protilátok 2x,

Importované boli 4 ochorenia z krajín Veľká Británia, Španielsko, Taliansko a Rakúsko po jednom prípade.

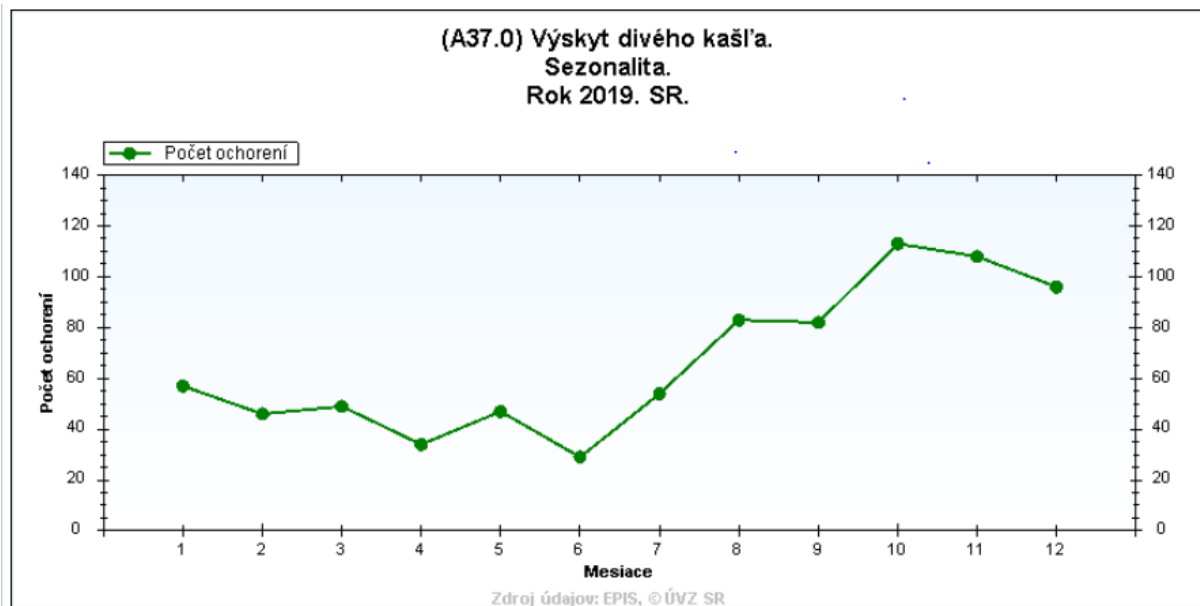
Obrázok III.3.2 – 2 Graf výskytu divého kašľa. Incidencia podľa krajov

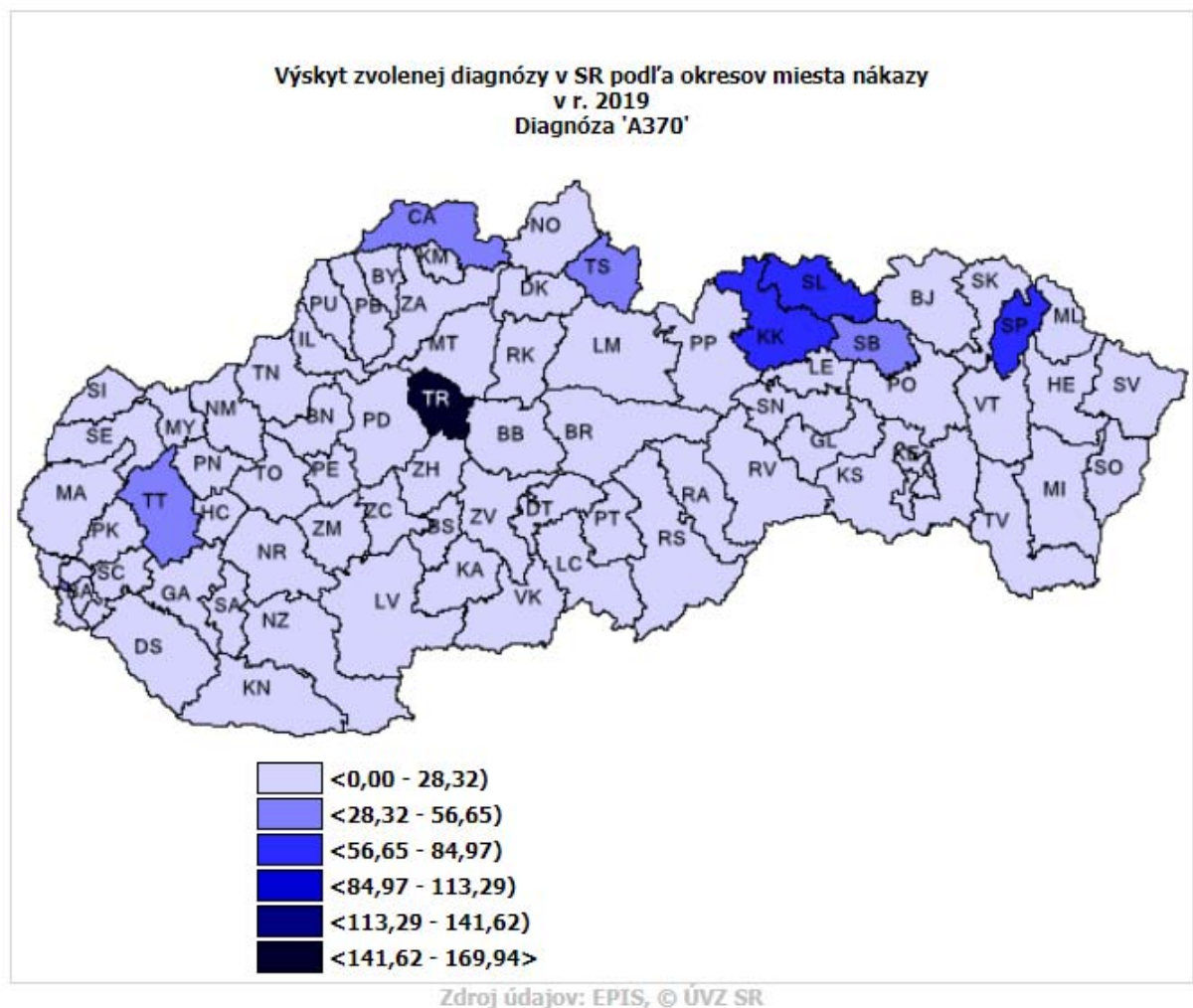
Obrázok III.3.2 – 3 Graf výskytu divého kašľa. Vekovo-špecifická chorobnosť

Obrázok III.3.2 – 4 Graf výskytu divého kašľa. Sezonalita

Obrázok III.3.2 – 5 Mapa výskytu divého kašľa podľa okresov

Parapertussis – A 37.1

V r. 2019 boli hlásené 3 ochorenia na paraptussis (chor.0,06 /100 000). Oproti roku 2018 je to o 1 prípad menej.

Ochorenia boli hlásené po 1 prípade z Bratislavského, Trenčianskeho a Žilinského kraja, s najvyššou chorobnosťou v Trenčianskom kraji (0,17). Ochorenia sa vyskytli vo vekových skupinách 1-4r.=2x a 55-64r.=1x s najvyššou vekovo-špecifickou chorobnosťou vo vekovej skupine 0,86/100 000. Ochorel 1 muž a 2 ženy, v mesiacoch marec, apríl, október.

Ochorenia boli potvrdené na základe laboratórneho vyšetrenia – sérologicky alebo metódou PCR.

Divý kašeľ vyvolaný iným druhom Bordetelly – A 37.8

Hlásených bolo 8 prípadov ochorenia chor. 0,15/100 000, je to o 2 ochorenia menej ako predchádzajúci rok. Rovnako ako vlni sa vo všetkých prípadoch jednalo o pacientov z Banskobystrického kraja. Ochorenia sa vyskytli u pacientov vo vekových skupinách 1-4r.=6x, 5-9r.=1x, 65+r.=1x s najvyššou vekovo-špecifickou chorobnosťou vo vekovej skupine 1-4 r. (2,57).

Ochoreli 3 muži a 3 ženy.

III.3.3 Streptokokové nákazy

V skupine ochorení spôsobených streptokokmi sledujeme scarlatinu, erysipelas, sepsy a streptokokové pneumónie.

Scarlatina – šarlach – A 38

Spolu bolo hlásených 319 ochorení, chor. 5,85 /100 000. Oproti roku 2018 je to o 10 ochorení viac (3%). Oproti 5 ročnému priemeru je to o 27 % viac. Ochorenia boli hlásené z každého kraja s výnimkou s najvyššou chorobnosťou v Žilinskom kraji (15,33). Ochorenia sa vyskytli u pacientov do 54 rokov s najvyššou chorobnosťou vo vekovej skupine 5-9 rokov (66, 93). Ochorelo 176 mužov a 143 žien.

Erysipelas – ruža- A 46

Hlásených bolo 471 ochorení chor. 8,64/100 000. Ochorenia bolo hlásené z každého kraja s najvyššou chorobnosťou v Nitrianskom kraji (16,55). Ochoreli pacienti vo vekových skupinách 1-4r.= 2x, 5-9r.= 1x, 15-19r.=2x, 20-24r.= 3x, 25-34r.= 31x, 45-54r.= 62x, 55-64r.= 114x, 65+r.= 242x s najvyššou vekovo-špecifickou chorobnosťou vo vekovej skupine (27,68). Ochorelo 238 mužov a 233 žien.

Pneumónia spôsobená Streptococcus pneumoniae (pneumokoková pneumonia) – J 13

V priebehu roka bolo hlásených 27 ochorení, chor. 0,50/100 000. Je to o viac ako dvojnásobný vzostup oproti predchádzajúcemu roku, s výnimkou Bratislavského kraja sa ochorenia vyskytli v každom kraji, najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v Trnavskom kraji (0,89).

Ochorenia postihli pacientov vo vekových skupinách: 0 r.= 1x, 1-4r.= 5x, 5-9r.= 1x, 10-14r.=2x, 35-44r.=3x, 45-54r.=1x, 65+=14x, s najvyššou vekovo špecifickou chorobnosťou vo vekovej skupine 1-4 ročných detí (2,15). Ochorelo 17 mužov a 10 žien.

Z celkového počtu chorých boli očkované 4 deti, ktoré podliehajú povinnému očkovaniu, 3x očkované boli Synflorixom a v jednom prípade nie je vakcína uvedená.

Dokázaný bol sérotyp: 1...3x, 11A...1x, 15A...1x, 19A...2x, 22A...1x, 23B...1x, 23F...2x, 3...6x, nešpecifikovaný 10x.

Ako NN boli hlásené 2 prípady z Košického kraja

Exit: Jedno ochorenie skončilo exitom a to u 69 ročného muža z okr. Komárno, proti pneumokokom neočkovaný, sérotyp nešpecifikovaný.

Sepsy spôsobené streptokokmi – A 40

Hlásených bolo 262 ochorení, chor. 4,8/100 000

Ochorenia na sepsy sú popísané v osobitnej kapitole.

III.3.4 Vírusové infekcie spôsobené vírusom Herpes simplex B 00

V priebehu roku 2019 bolo hlásených 67 ochorení, chor. 1,23/100 000. Ochorenia sa vyskytli v každom kraji s výnimkou Trnavského, a to v Bratislavskom 4, Trenčianskom 4, Nitrianskom 33, Žilinskom 10, Banskobystrickom 2, Prešovskom 10, Košickom 4, s najvyššou chorobnosťou v Nitrianskom kraji (4,88). Ochoreli pacienti v každej vekovej skupine. Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola vo vekovej skupine 0 ročných detí (5,13). Ochorenia sa vyskytovali počas celého roka s maximom v januári (10), auguste (9) a marci (8) prípadov. Ochorelo 25 mužov a 42 žien.

Rozdelenie podľa diagnóz:

B 00.0 - 3x – herpetický exantém

B 00.1 - 21x – herpetickovírusová vezikulárna dermatitída

B 00.2 - 2x - herpetickovírusová gingivostomatitída

B 00.3 - 4x – herpetickovírusová meningitída

B 00.4 - 10x – herpetickovírusová encefalitída

B 00.5 - 3x – herpetickovírusová choroba oka

B 00.8 – 6x – iná forma ochorenia herpetickým vírusom - kožná

B 00.9 – 18x nešpecifická infekcia

Neurologické komplikácie sú popísané v kapitole neuroinfekcií.

Jedno ochorenie bolo klasifikované ako NN a to očná forma infekcie herpetickým vírusom (B 00.5) z Prešovského kraja.

III.3.5 Varicella – ovčie kiahne – B 01

V priebehu roku 2019 bolo hlásených 18 305 ochorení, chor. 335,13/100 000, čo je vzostup oproti roku 2018 o 28 %. Oproti päťročnému priemeru je to o 2% viac. Ochorenia boli hlásené z každého kraja SR s najvyššou chorobnosťou v Žilinskom kraji (580,3). Ochorenia boli hlásené u pacientov v každej vekovej skupine s najvyššou vekovo-špecifickou chorobnosťou v skupine 1-4 ročných detí (3 121,15) a vo vekovej skupine 5-9 ročných detí (2 656,56). Ochorenia sa vyskytli sporadicky alebo v rodinách a tiež ako kontaktné ochorenia v epidemickej súvislosti v predškolských a školských kolektívoch.

Epidémie zaznamenané 27x s počtom chorých od 2 do 184 prípadov

Ochorelo 9 525 mužov a 8 780 žien. Ochorenia sa vyskytovali počas celého roka s maximom v máji 2528.

Ako NN boli hlásené 2 ochorenia z Prešovského kraja.

Boli zaznamenané komplikácie:

B 01.0 - 1x meningitída

B 01.1 - 1x encefalitída

Neuroinfekcie spôsobené vírusom varicelly sú popísané v kapitole neuroinfekcie.

Importované boli 2 ochorenia a to obe zo Slovinska.

III.3.6 Herpes zoster – plazivec pásový – B 02

Spolu bolo hlásených 2 655 prípadov chor. 48,7/100 000, oproti minulému roku je to o 4,1% menej. Oproti päťročnému priemeru je to o 10% menej. Ochorenia boli hlásené z každého kraja, s najvyššou chorobnosťou v Žilinskom kraji (84,47). Ochorenia boli hlásené u pacientov z každej vekovej skupiny s najvyššou vekovo-špecifickou chorobnosťou vo vekovej skupine 65+ ročných (112,65). Ochorelo 1 141 mužov a 1 514 žien. Ochorenia sa vyskytovali počas celého roka s maximom výskytu v marci – 222 prípadov.

Ochorenia sa vyskytli bez komplikácií ale aj s komplikáciami a to :

B 02.0 – 11x zosterová encefalitída

B 02.1 – 5x zosterová meningitída

B 02.2 – 2x postihnutie iných častí nervov

B 02.3 – 34x zosterová choroba oka

B 02.7 – 4x diseminovaný zoster

B 02.8 – 203x zoster s inými komplikáciami – neboli špecifikované

B 02.9 – 2 396x zoster bez komplikácií

Tri ochorenia sa vyskytli ako NN (B 02.9) a to 2 z Bratislavského a 1x z Prešovského kraja.

Neurologické komplikácie spôsobené vírusom Herpes zoster sú uvedené v kapitole neuroinfekcií.

Importované bolo 1 ochorenie z Ukrajiny.

III.3.7 Osýpky B 05

Zaočkovanosť proti osýpkam, mumpsu a ružienke MMR,

- **základné očkovanie proti MMR v 15. až 18. mesiaci života prvou dávkou vakcíny ročník 2017:SR - 95,7 %;** Zaočkovanosť sa pohybovala od - od 93,8 % v Trenčianskom kraji po 97,4 % v Trnavskom kraji. Na krajskej úrovni bola zistená zaočkovanosť pod 95 % v Trenčianskom kraji - 93,8 %. Na okresnej úrovni 95 % hranicu zaočkovanosti nedosiahlo 23 okresov.

Očkovanie očkovacou látkou PRIORIX bolo očkovaných 76,4 % detí, očkovacou látkou M-M-RVAXPRO 19,3%.

V kontrolovanom ročníku narodenia bolo zistených 1 444 odmietnutí očkovania, čo predstavuje 2,5 % z celkového počtu detí v ročníku. Najvyššia miera odmietania očkovania bola zaznamenaná v Trenčianskom kraji (4,0 %) a v Bratislavskom kraji (3,4 %).

ročník 2016:SR - 96,2 %; Zaočkovanosť sa pohybovala od 94,2 % v Trenčianskom kraji po 97,5 v Prešovskom kraji .

Zaočkovanosť pod 95 % v rámci krajov bola zistená v dvoch krajoch a to Bratislavskom a v Trenčianskom kraji (94,5 %). Na okresnej úrovni 95 % hranicu zaočkovanosti nedosiahlo 17 okresov.

Očkovanie očkovacou látkou PRIORIX bolo očkovaných 81,4 % detí, očkovacou látkou M-M-RVAXPRO 14,8%.

V kontrolovanom ročníku narodenia bolo zistených 1 554 odmietnutých očkovaní, čo predstavuje 2,7 % z celkového počtu detí v ročníku. Najvyššia miera odmietania očkovania bola zaznamenaná v Trenčianskom kraji (4,8 %) a v Bratislavskom kraji (4,2 %).

• **preočkovanie proti MMR v 11. roku života druhou dávkou vakcíny**

ročník 2007: SR - 97,2 %; Zaočkovanosť sa pohybovala od 95,7% v Košickom kraji po 98,7 % v Trnavskom kraji. V rámci krajov neklesla úroveň zaočkovanosti pod 95%. Na okresnej úrovni poklesla hranica pod 95% v 5 okresoch.

Očkovanie očkovacou látkou PRIORIX bolo očkovaných 83,6 % detí, očkovacou látkou M-M-RVAXPRO 13,6%.

V kontrolovanom ročníku narodenia bolo zistených 627 odmietnutí očkovania, čo predstavuje 1,2 % z celkového počtu detí v ročníku. Najvyššia miera odmietania očkovania bola zaznamenaná v Bratislavskom kraji (2,3 %) a v Trenčianskom kraji (2 %).

ročník 2006: SR - 97,8 %; Zaočkovanosť sa pohybovala od 96,5 %v Košickom kraji po 98,9% v Trnavskom kraji.

Zaočkovanosť pod 95% v rámci krajov nepoklesla ani v jednom kraji, v rámci okresov poklesla pod 95% v 3 okresoch.

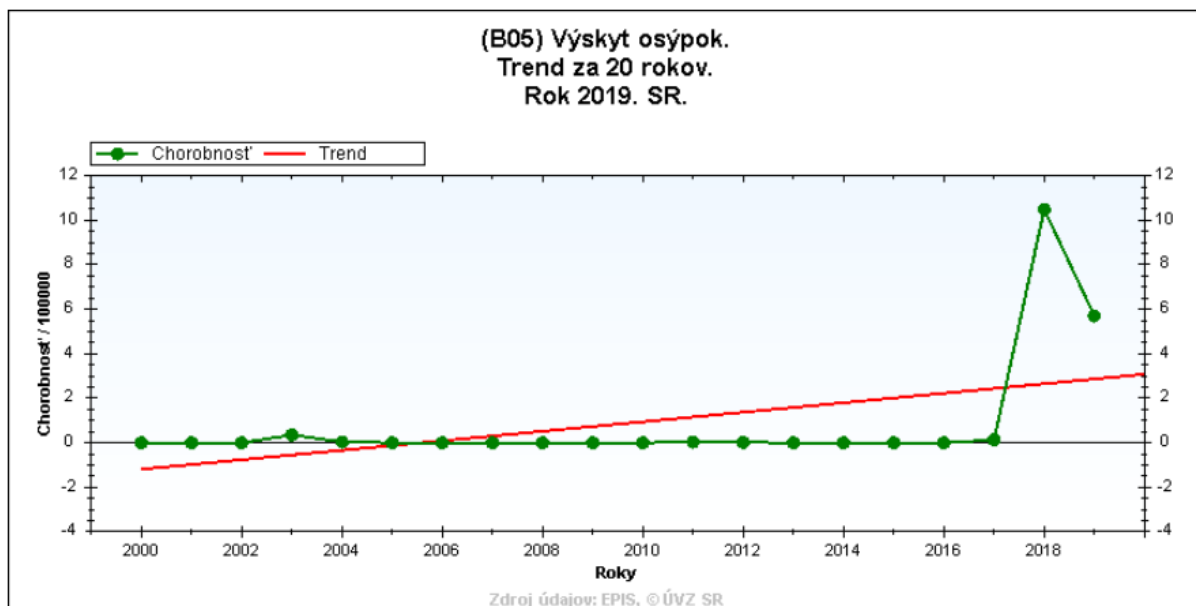
Očkovanie očkovacou látkou PRIORIX bolo očkovaných 85,8 % detí, očkovacou látkou M-M-RVAXPRO 12 %.

V kontrolovanom ročníku narodenia bolo zistených 474 odmietnutí očkovaní, čo predstavuje 1 % z celkového počtu detí v ročníku. Najvyššia miera odmietania očkovania bola zaznamenaná v Trenčianskom kraji (1,8 %), Bratislavskom kraji (1,6 %).

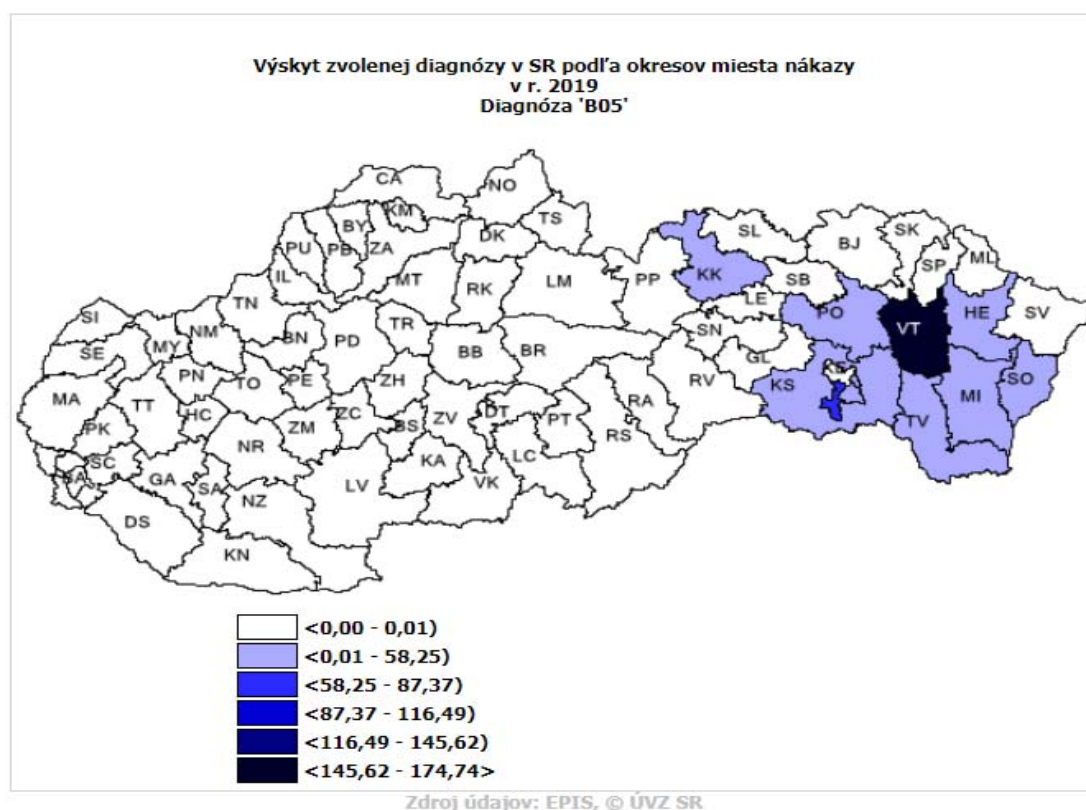
V roku 2019 bolo v Slovenskej republike hlásených 318 prípadov osýpok, chor. 5,84/100 000. Oproti r. 2018 je to pokles o 43,7%. ochorenia sa vyskytli v 4 krajoch a to v Bratislavskom 2x, Nitrianskom 1x, Prešovskom 155x a Košickom kraji 160x. Najvyššia chorobnosť bola v Košickom kraji (8,87). Ochorenia sa vyskytli u pacientov vo všetkých vekových skupinách s výnimkou osôb nad 65 rokov, 0r.=84x, 1-4r.= 77x, 5-9r.= 53x, 10-14r.= 17x, 15-19r.=18x, 20-24r.= 11x, 25-34r.=15x, 35-44r.= 28x, 45-54r.= 13x, 55-64r.= 1x. Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola vo vekovej skupine 0 ročných detí (143,72).

Ochorenia prebiehali bez komplikácií (B 05.9) 85x, ale aj s komplikáciami a to so zápalom pľúc (B 05.2) 31x, zápalom ucha (B 05.3) 3x, s inými komplikáciami (B 05.9) 199x – najčastejšie konjunktivitída.

Epidémie: Ochorenia prebiehali sporadicky ale aj v 18-tich epidémiách s počtom chorých od 18 do 49 osôb.

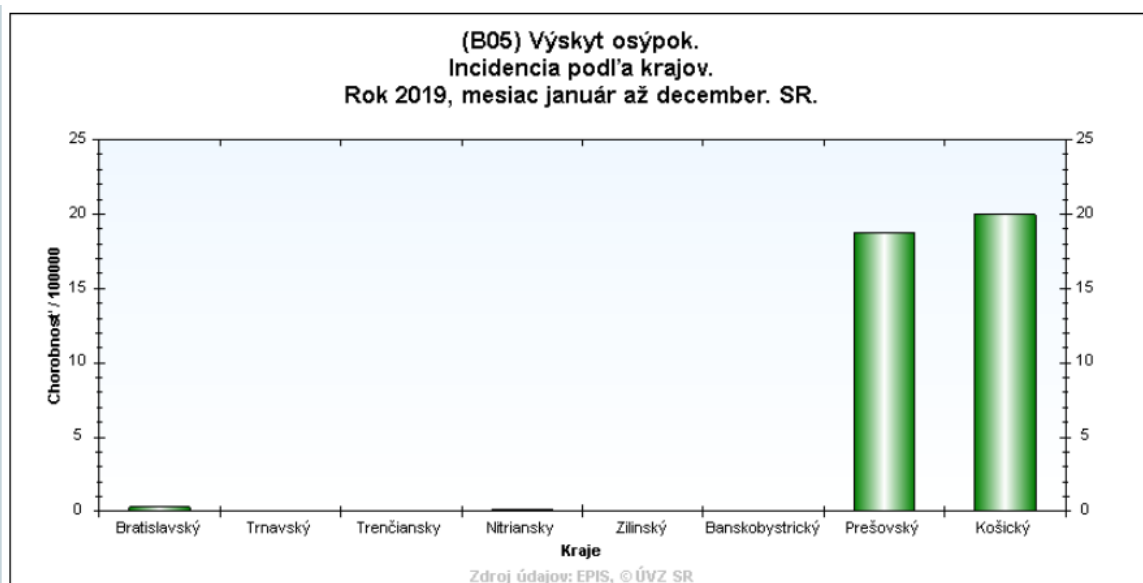
Mapa.1 Výskyt osýpok v SR podľa okresov, 2019

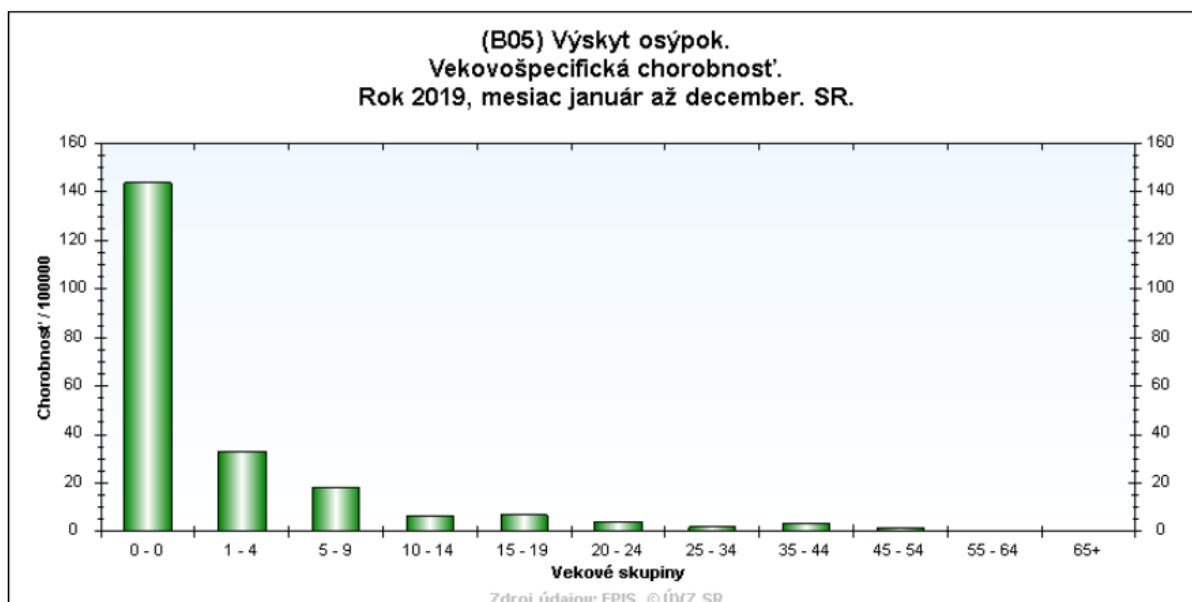
Všetky ochorenia skončili uzdravením.

Importovaných bolo 7 ochorení n – 5x z Ukrajiny a 2x z Veľkej Británie.

Vyskytlo sa aj 35 ochorení ako NN najmä v ZZ Košického kraja a to 33x.

Graf III.3.7.3.

III.3.8 Parotitis epidemica – mumps - B 26

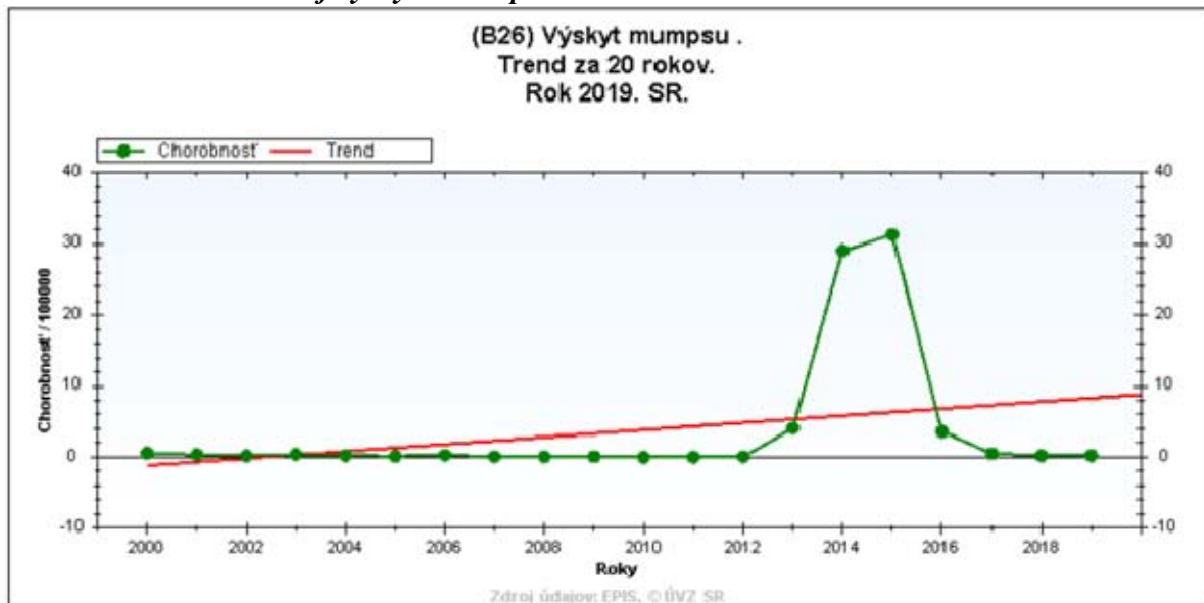
Očkovanie je uvedené pri dg. Morbilli

V roku 2019 bolo hlásených 16 prípadov ochorení, chor. 0,29/100 000. Oproti r. 2018 je to o 3 ochorenia viac t.j. o 23%. Oproti päťročnému priemeru je to o 2% menej. Ochorenia boli hlásené z Trnavského kraja 1, Trenčianskeho 1, Žilinského 2, Prešovského 8, Košického kraja 4, s najvyššou chorobnosťou v Prešovskom kraji (0,97). Ochoreli pacienti vo vekových skupinách: 0r. = 1x, 1-4r. = 2x, 5-9r.= 2x, 10-14r.=3x, 20-24r.=4x, 45-54r.=3x, 55-64r.=1x.Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola vo vekovej skupine 5-9 ročných detí (0,68) a vo vekovej skupine 0 ročných detí (1,71). Ochorenia sa vyskytovali takmer počas celého roka s počtom chorých od 1 do 4 prípadov v jednotlivých mesiacoch. Ochorelo 10 mužov a 6 žien. Ochorenia sa vyskytli bez komplikácií.

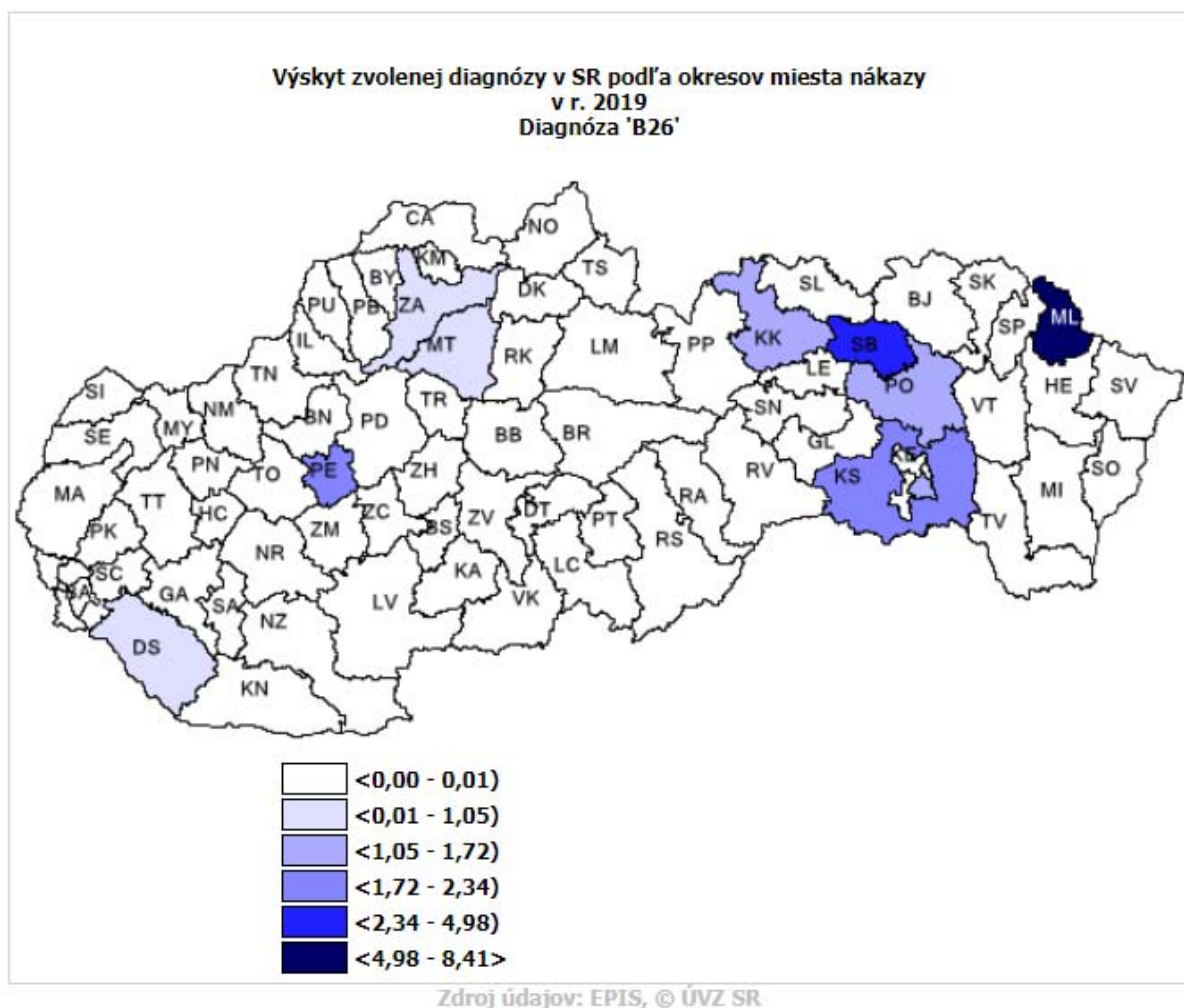
Očkovanie: očkovaní riadne 4, očkovaní čiastočne 1, neočkovaní 5, nezistené 6.

Ochorenia boli potvrdené sérologicky nálezom protilátok v sére.

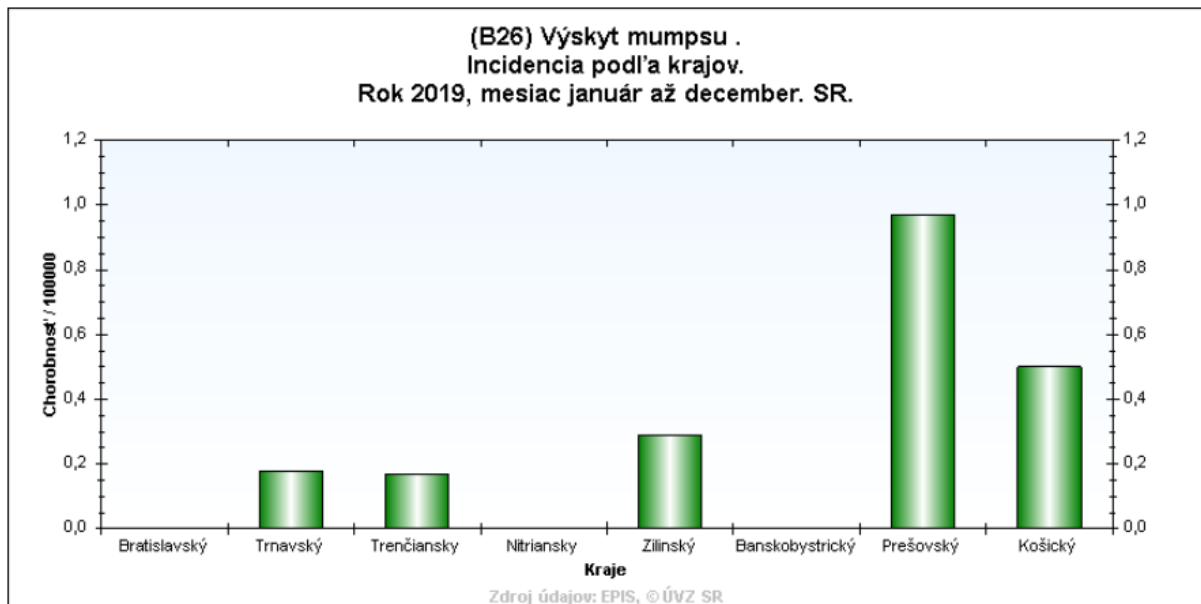
Obrázok III.3.8 – 1 Graf výskytu mumpsu. Trend za 20 rokov

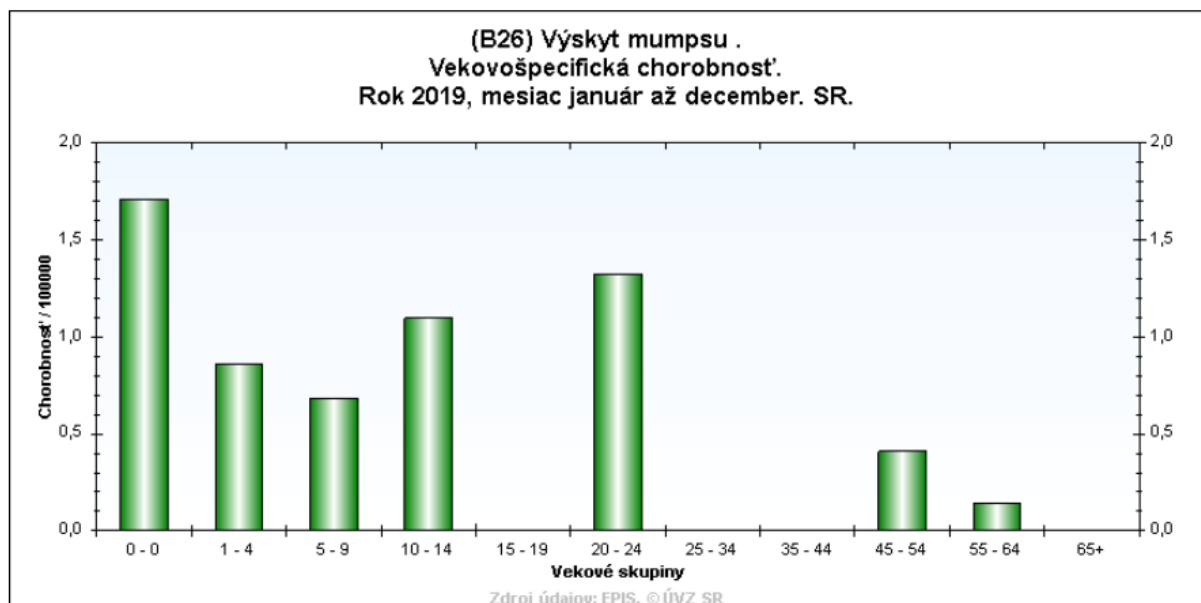
Obrázok III.3.8 – 2 Mapa výskytu mumpsu podľa okresov

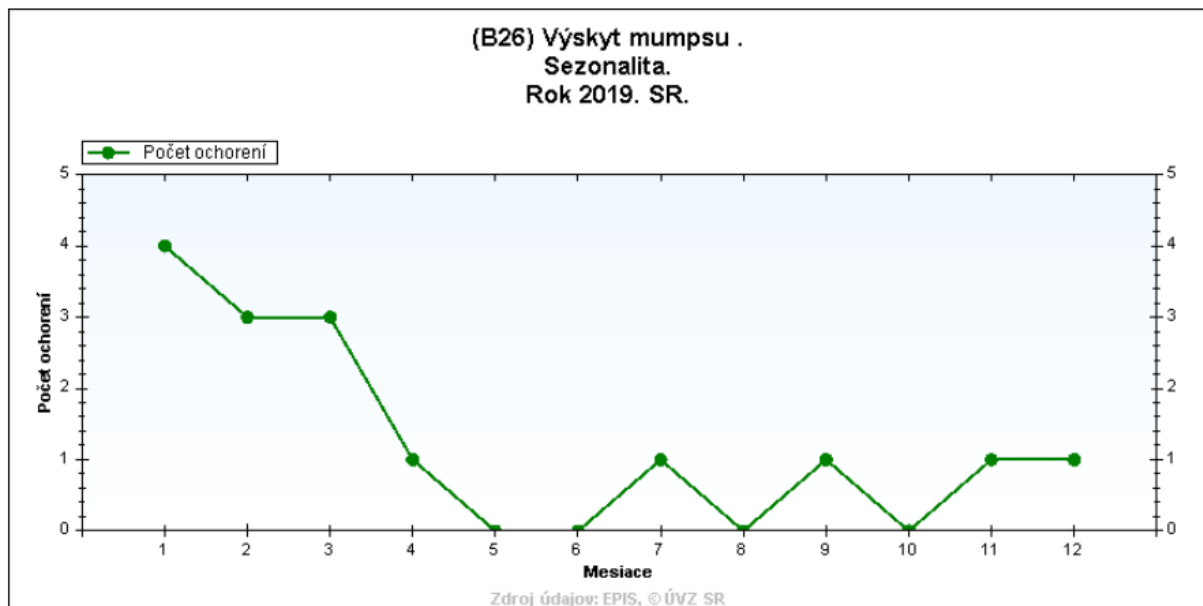
Obrázok III.3.8 – 3 Graf výskytu mumpsu. Incidencia podľa krajov

Obrázok III.3.8 – 4 Graf výskytu mumpsu. Vekovo-špecifická chorobnosť

**Obrázok III.3.8 – 5 Graf výskytu mumpsu.
Sezonalita**

III.3.9 Infekčná mononukleóza – B 27

V priebehu roka 2019 bolo hlásených 533 ochorení, chor. 9,78/100 000, oproti roku 2018 je to vzostup o 14%, oproti 5 ročnému priemeru pokles o 5 %. Ochorenia boli hlásené zo všetkých krajov SR, s najvyššou chorobnosťou v Trnavskom kraji (21,29) a Nitrianskom kraji (chor.14,19). Ochoreli pacienti vo vekových všetkých vekových skupinách s výnimkou 0ročných a 65+ ročných. Najvyššia chorobnosť bola vo vekovej skupine 15-19 ročných adolescentov (64, 20). Ochorelo 263 mužov a 270 žien.

B 27.0 – 207 prípadov (Gamaherpesvírusová mononukleóza)

B 27.1 - 62 prípadov (spôsobených cytomegalovírusom)

B 27.8 – 34 prípadov bolo klasifikovaných ako iná infekčná mononukleóza

B 27.9 – 230 prípadov bolo vykázaných ako nešpecifikovaná mononukleóza

Ochorenia sa vyskytovali počas celého roka.

III.3.10 Cytomegalovírusová choroba – B 25

Hlásené boli 3 ochorenia, chor. 0,06/100 000, oproti predchádzajúcemu roku je to o 3 ochorenia menej. Ochorenia boli hlásené zo Žilinského 1x a Prešovského 2 kraja. Najvyššia chorobnosťou bola v Prešovskom kraji (0,24). Ochorenia sa vyskytli u pacientov vo vekových skupinách 1-4r., 20-24r. 25-34r. po jednom prípade. Najvyššia vekovo-spezifická chorobnosť bola vo vekovej skupine 1-4 ročných detí (0,43). Ochoreli 2 muži a 1 žena v mesiacoch marec, máj a august.

Klinicky sa ochorenie prejavilo ako:

B 25.8 = 1x iné CMV choroby (pneumónia, febrility, postihnutie oka)

B 25.9 = 2x nešpecifikovaná

III.3.11 Legionárska choroba – A 48.1

V priebehu roka 2019 bolo hlásených 85 ochorení, chor. 1,56/100 000, čo je presne rovnaký počet ako v r. 2018. Ochorenia boli hlásené z každého kraja s výnimkou Banskobystrického kraja, s najvyššou chorobnosťou v Bratislavskom kraji (6,37). Ochoreli

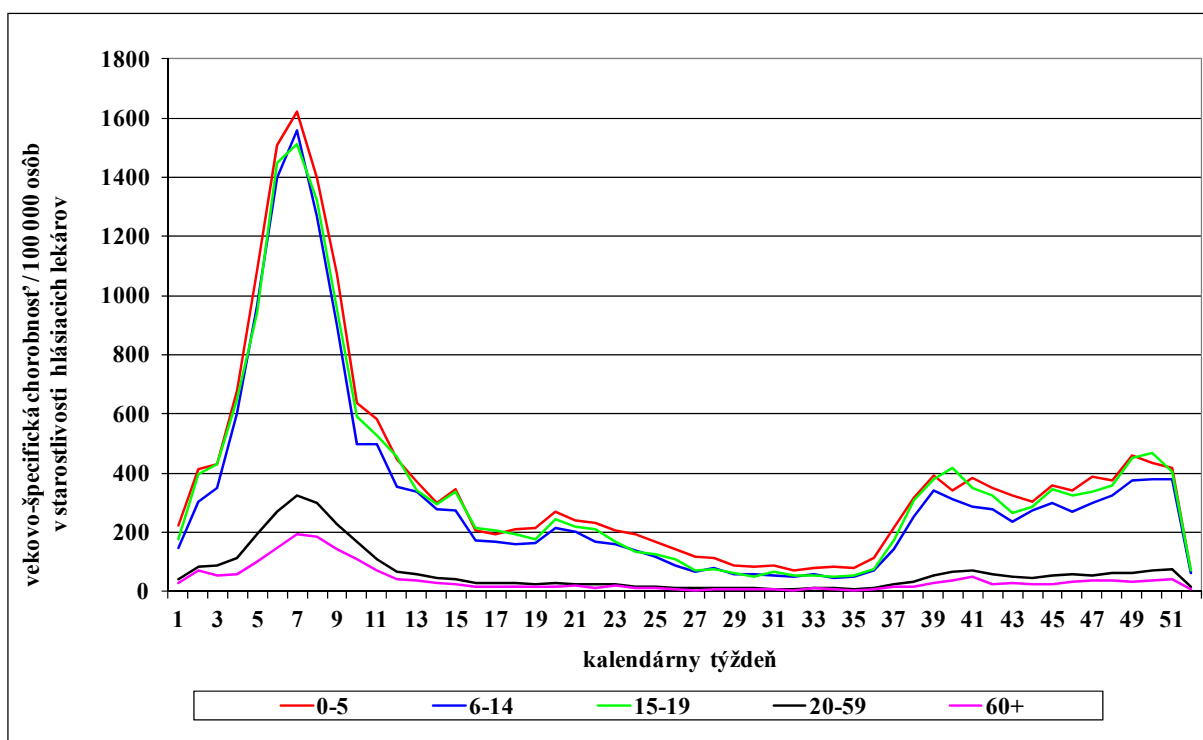
pacienti od vekovej skupiny 5-9 ročných, s najvyššou vekovo-špecifickou chorobnosťou vo vekovej skupine 65+ ročných (3,66)

Ochorenia sa vyskytli v každom mesiaci, najviac v júli 16 prípadov a apríli 13 prípadov. Importovaných bolo 6 prípadov a to: z Chorvátska, Nemecka, Spojených arabských emirátov, Španielska, Kanady, Egypta z každého štátu po jednom prípade ochorenia.

V dvoch prípadoch bolo ochorenie vykázané ako NN a to z Bratislavského a Trenčianskeho kraja. Ochorelo 61 mužov a 24 žien. Úmrtie sme nezaznamenali.

III.3.12 Surveillance chrípky

Analýza výskytu chrípky a chrípke podobných akútnych respiračných ochorení (ARO) na Slovensku v roku 2019

Akútne respiračné ochorenia

V roku 2019 bolo v Slovenskej republike hlásených 1 891 698 prípadov akútnych respiračných ochorení ARO , čo predstavuje chorobnosť 74 547,8/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov (Tab. 1). V porovnaní s rokom 2018, keď bolo hlásených 2 021 202 ochorení, došlo k poklesu počtu hlásených ochorení o 6,4%.

Územná jednotka	Počet ochorení vo vekovej skupine					Spolu	Chorobnosť na 100 000
	0-5 r.	6-14 r.	15-19 r.	20-59 r.	60 + r.		
Bratislavský kraj	1 130	1 071	470	2 085	321	5 077	5 275,68
Trnavský kraj	7 499	8 187	5 084	10 077	1 713	32 560	9 720,22
Trenčiansky kraj	3 947	5 392	3 165	5 017	1 384	18 905	6 790,51
Nitriansky kraj	7 882	10 403	5 768	12 069	3 164	39 286	10 155
Žilinský kraj	6 289	7 423	4 723	5 468	1 241	25 144	6 803,69
Banskobystrický kraj	3 525	4 723	3 047	5 765	1 478	18 538	6 125,04
Prešovský kraj	5 903	6 852	3 672	4 977	1 111	22 515	5 803,32
Košický kraj	3 328	4 754	2 693	3 961	1 054	15 790	3 953,08
SR	39 503	48 805	28 622	49 419	11 466	177 815	7 007,31

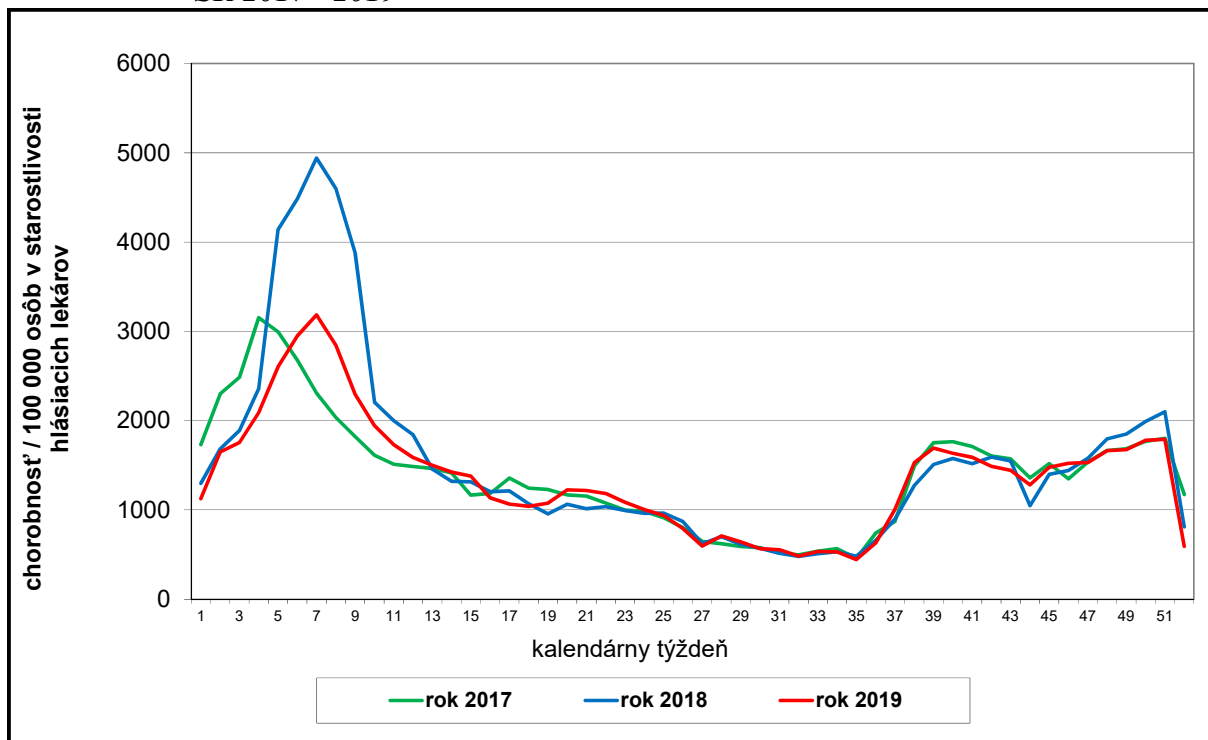
Tabuľka 1: Počty ochorení a chorobnosť na ARO podľa krajov a vekových skupín, SR 2019

Územná jednotka	Počet ochorení vo vekovej skupine					Spolu	Chorobnosť na 100 000
	0 - 5 r.	6 - 14 r.	15 - 19 r.	20 - 59 r.	60 + r.		
Bratislavský kraj	18 462	14 384	6 500	40 010	6 702	86 058	89 425,7
Trnavský kraj	51 079	49 785	27 024	92 479	22 640	243 007	72 545,5
Trenčiansky kraj	45 562	48 838	27 813	62 212	19 664	204 089	73 307,0
Nitriansky kraj	57 328	67 478	39 096	106 892	28 234	299 028	77 299,0
Žilinský kraj	69 872	66 710	37 585	71 536	22 244	267 947	72 503,5
Banskobystrický kraj	45 952	53 005	29 321	69 614	23 275	221 167	73 074,5
Prešovský kraj	69 679	67 036	35 379	83 230	24 130	279 454	72 030,3
Košický kraj	73 699	75 351	35 400	83 666	22 832	290 948	72 839,8
SR	431 633	442 587	238 118	609 639	169 721	1 891 698	74 547,8

Najvyšší výskyt akútnych respiračných ochorení (ARO) bol hlásený v mesiaci február 2019. Maximum ochorení bolo evidovaných v 7. kalendárnom týždni, kedy ochorelo 99 635 osôb, čo predstavuje chorobnosť 3 185,4/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov. Chorobnosť na ARO v čase ich vrcholiaceho výskytu bola výrazne nižšia ako v roku 2018 a zhruba na rovnakej úrovni ako v roku 2017. Počnúc 9. kalendárnym týždňom došlo k poklesu výskytu ochorení a postupne sa krivky chorobnosti vo všetkých troch porovnávaných rokoch priblížili. Od 23. týždňa a počas letných školských prázdnin ako i dva týždne po nich bola chorobnosť v porovnávaných kalendárnych rokoch 2017 a 2018 v podstate na rovnakej úrovni, pričom od 36. týždňa mala už stúpajúcu tendenciu. V 44. kalendárnom týždni došlo k jej krátkemu poklesu, citel'nému najmä v roku 2018. Išlo o vplyv jesenných prázdnin na šírenie nákazy. V nasledujúcich týždňoch počty ochorení na ARO stúpali až do 51. týždňa, no už v poslednom kalendárnom týždni, v súvislosti s vianočnými prázdninami, sa zaznamenal pokles chorobnosti, výrazný najmä v roku 2018. **(Graf 1)**.

Z dôvodu zvýšenej absencie žiakov v školách v období od 2. do 13. kalendárneho týždňa 2019 postupne narastal počet prerušení výchovno-vzdelávacieho procesu v jednotlivých predškolských a školských zariadeniach. Maximum zatvorených škôl bolo hlásených v 7. kalendárnom (410) s následným poklesom až do 13. kalendárneho týždňa (15). V čase od 16. do 18. kalendárneho týždňa bolo prerušenie výchovno-vzdelávacieho procesu hlásené už len sporadicky.

Graf 1: CHOROBNOSŤ NA ARO PODĽA KALENDÁRNYCH TÝŽDŇOV, SR 2017 - 2019

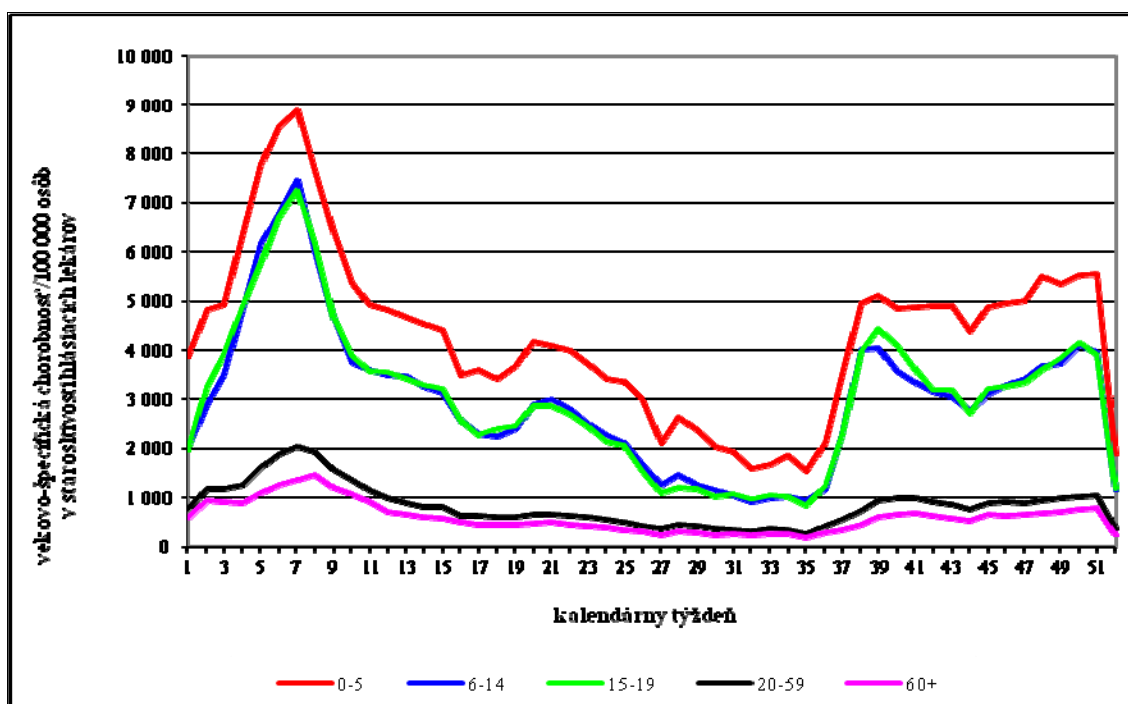
Najvyššia incidencia akútnych respiračných ochorení bola zaznamenaná v Bratislavskom kraji (89 425,7/100 000). Nad úroveň celoslovenskej chorobnosti bola chorobnosť v Nitrianskom kraji (77 299,0/100 000). Najnižšia chorobnosť (72 030,3/100 000) bola hlásená v Prešovskom kraji (**Tab. 1**).

Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť na ARO (**Tab. 2, Graf 2**) sa zaznamenala vo vekovej skupine 0 až 5 ročných detí (229 778,0/100 000). Najnižšia vekovo-špecifická chorobnosť bola hlásená u 60 ročných a starších (32 040,03/100 000).

Tabuľka 2: Počty ochorení a chorobnosť na ARO podľa vekových skupín, SR 2019

Veková skupina (v rokoch)	Ochorenia na ARO	
	abs. počet	chorobnosť/ 100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov
0 - 5	431 633	229 778
6 - 14	442 587	160 671,56
15 - 19	238 118	166 552,14
20 - 59	609 639	46 204,64
60 +	169 721	32 040,03
Spolu	1 891 698	74 547,75

Graf 2: CHOROBNOSŤ NA ARO podľa kalendárnych týždňov a Vekových skupín, SR 2019

Z celkového počtu ARO hlásených v roku 2019 bol klinický priebeh komplikovaný u 44 694 (2,4%) chorých (Tab. 3), čo je približne na rovnakej úrovni, ako v predchádzajúcom roku. Najvyšší podiel komplikácií ARO tvorili sínusitídy, ktoré predstavovali 52,1% zo všetkých komplikácií, otitídy sa na komplikáciách podieľali 29,8% a bronchopneumónie a pneumónie tvorili 18,1% komplikácií. Ide o proporcie, ktoré skoro úplne korešponujú s hodnotami z prechádzajúceho roka.

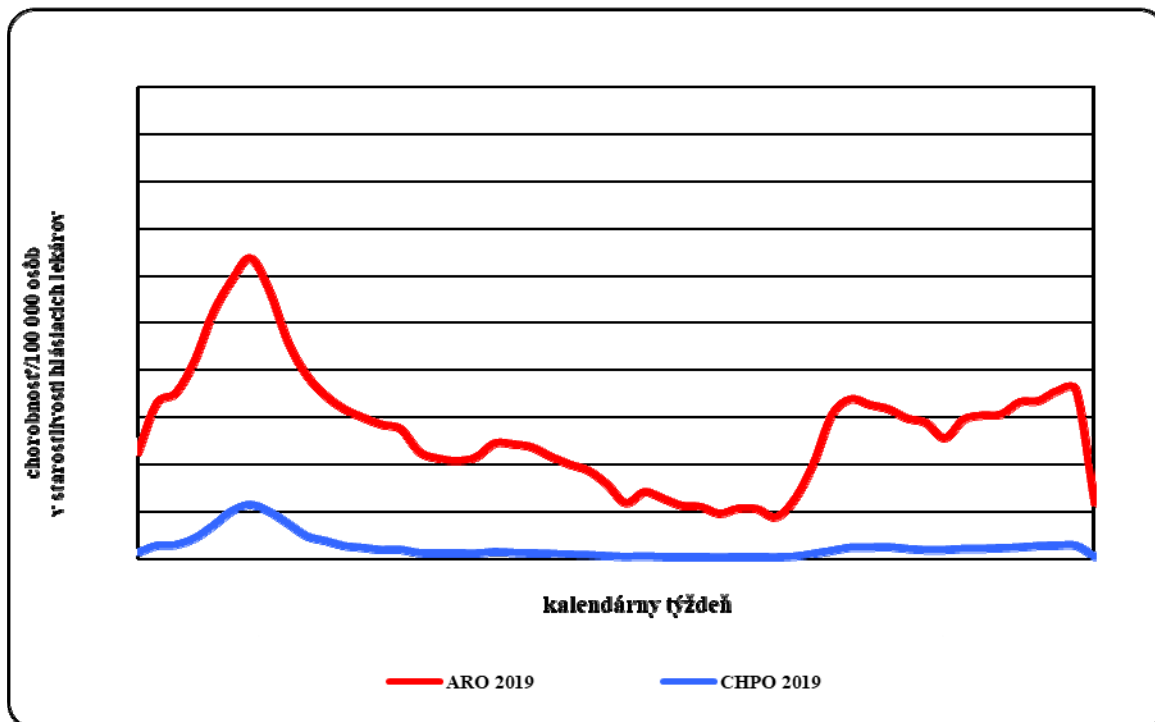
Tabuľka 3: výskyt komplikácií z celkového počtu ARO*, SR 2019

Druh komplikácie	Komplikácie ARO		
	abs. počet	% z celkového počtu komplikácií	% z počtu ochorení na ARO
bronchopneumónie a pneumónie	8 076	18,1	0,4
otitída	13 313	29,79	0,7
sínusitída	23 305	52,14	1,2
SR	44 694	100.00	2,4
* Celkový počet ochorení na ARO	1 891 698		

Chrípka a chrípke podobné ochorenia

V roku 2019 bolo hlásených 177 815 prípadov chrípky a chrípke podobných ochorení (CHPO) s chorobnosťou 7 007,31/100 000 obyvateľov v starostlivosti hlásiacich lekárov (Tab. 4, Tab. 5, Graf 3). Uvedený počet prípadov CHPO predstavuje 9,4% z celkového počtu ARO, kým rok predtým to bolo 10,7%.

Graf 3: CHOROBNOSŤ NA ARO A CHPO podľa kalendárnych týždňov, SR 2019

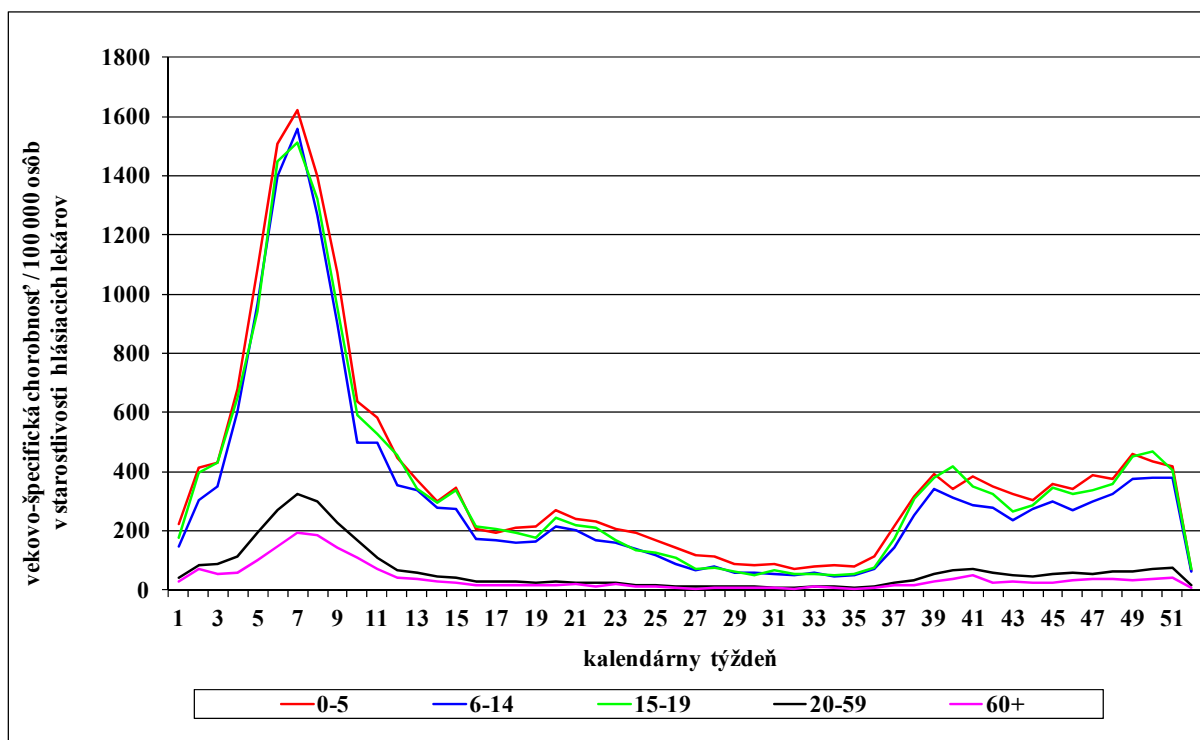

Najvyššia incidencia CHPO bola hlásená v Nitrianskom kraji (10 155,0/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov). Nad celoslovenskou úrovňou chorobnosti bola chorobnosť hlásená aj v Trnavskom kraji (9 720,2/100 000) (**Tab. 4**).

Vekovo-špecifická chorobnosť na CHPO (**Tab. 5**) bola najvyššia vo vekovej skupine 15 - 19 (20 019,72/100 000). Krivky chorobností troch najmladších vekových skupín sú v podstate rovnaké s výnimkou času vrcholiacej epidémie keď chorobnosť vo vekovej skupine 0 - 5 ročných prevýšila chorobnosť vekových skupín 6 -14 a 15 – 19 ročných.

Najnižšia chorobnosť bola u osôb starších ako 60 rokov (2 164/100 000) (**Graf 4, Tab. 5**).

Graf 4: VEKOVO-ŠPECIFICKÁ CHOROBNOŠŤ NA chPO podľa kalendárnych týždňov a vekových skupín, SR 2019

Tabuľka 4: POČET ochorení A CHOROBNOŠŤ NA chPO PODĽA KRAJOV a vekových skupín, SR 2019

Územná jednotka	Počet ochorení vo vekovej skupine					Spolu	Chorobnosť na 100 000
	0-5 r.	6-14 r.	15-19 r.	20-59 r.	60 + r.		
Bratislavský kraj	1 130	1 071	470	2 085	321	5 077	5 275,68
Trnavský kraj	7 499	8 187	5 084	10 077	1 713	32 560	9 720,22
Trenčiansky kraj	3 947	5 392	3 165	5 017	1 384	18 905	6 790,51
Nitriansky kraj	7 882	10 403	5 768	12 069	3 164	39 286	10 155
Žilinský kraj	6 289	7 423	4 723	5 468	1 241	25 144	6 803,69
Banskobystrický kraj	3 525	4 723	3 047	5 765	1 478	18 538	6 125,04
Prešovský kraj	5 903	6 852	3 672	4 977	1 111	22 515	5 803,32
Košický kraj	3 328	4 754	2 693	3 961	1 054	15 790	3 953,08
SR	39 503	48 805	28 622	49 419	11 466	177 815	7 007,31

Veková skupina (v rokoch)	Ochorenia na CHPO	
	abs. počet	chorobnosť/ 100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov
0 - 5	39 503	21 029,26
6 - 14	48 805	17 717,59
15 - 19	28 622	20 019,72
20 - 59 r.	49 419	3 745,47
60 +	11 466	2 164,56
Spolu	177 815	7 007,31

Tabuľka 5: POČTY OCHORENÍ A CHOROBNOŠŤ NA CHPO PODĽA VEKOVÝCH SKUPÍN, SR 2019

Veková skupina (v rokoch)	Ochorenia na CHPO	
	abs. počet	chorobnosť/ 100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov
0 - 5	39 503	21 029,26
6 - 14	48 805	17 717,59
15 - 19	28 622	20 019,72
20 - 59 r.	49 419	3 745,47
60 +	11 466	2 164,56
Spolu	177 815	7 007,31

Ťažké akútne respiračné ochorenia (SARI)

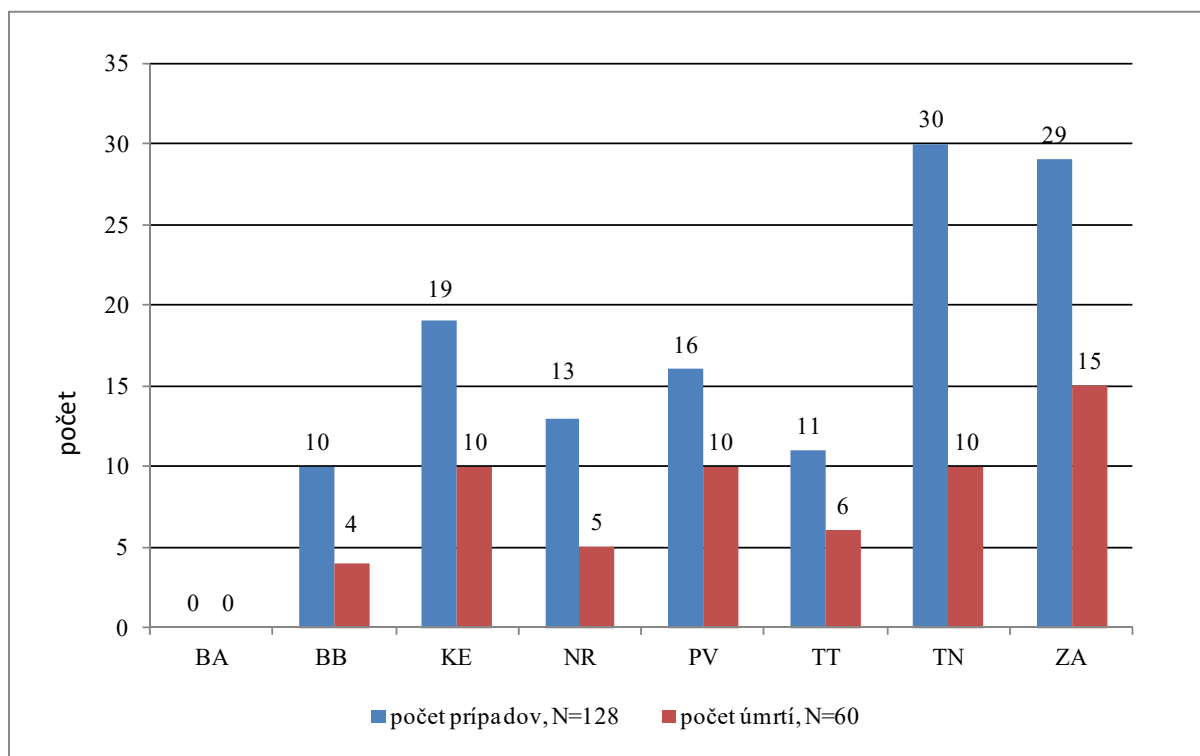
Na základe pokračujúceho monitorovania a okamžitého hlásenia SARI (Severe Acute Respiratory Infection) mal Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky v roku 2019 k dispozícii aktuálne informácie o počte SARI, o hospitalizovaných pacientoch a o počte úmrtí osôb na SARI.

Od 1. 1. 2019 do 31. 12. 2019 bolo hlásených 128 prípadov SARI (chorobnosť 2,33/100 000) z toho ochorelo 62 mužov (48,4 %) a 66 žien (51,6 %).

Z celkového počtu 128 prípadov SARI trpelo 87 pacientov (68,0 %) aj iným závažným ochorením, najčastejšie išlo o ochorenie kardiovaskulárneho systému, diabetes mellitus, ochorenia pľúc, onkologické a neurologické ochorenia.

Najvyšší počet ochorení na SARI bol zaznamenaný v Trenčianskom kraji, a to u 30 chorých, v zostupnom poradí početnosti nasledovali: Žilinský kraj – 29 chorých, Košický kraj – 19, Prešovský kraj – 16, Nitriansky kraj – 13, Trnavský kraj – 11 a Banskobystrický kraj – 10 pacientov. V Bratislavskom kraji sa neevidoval žiadny prípad ochorenia (**Graf 5**).

Graf 5: POČET OCHORENÍ A ÚMRTÍ NA SARI V KRAJÍCH, SR 2019

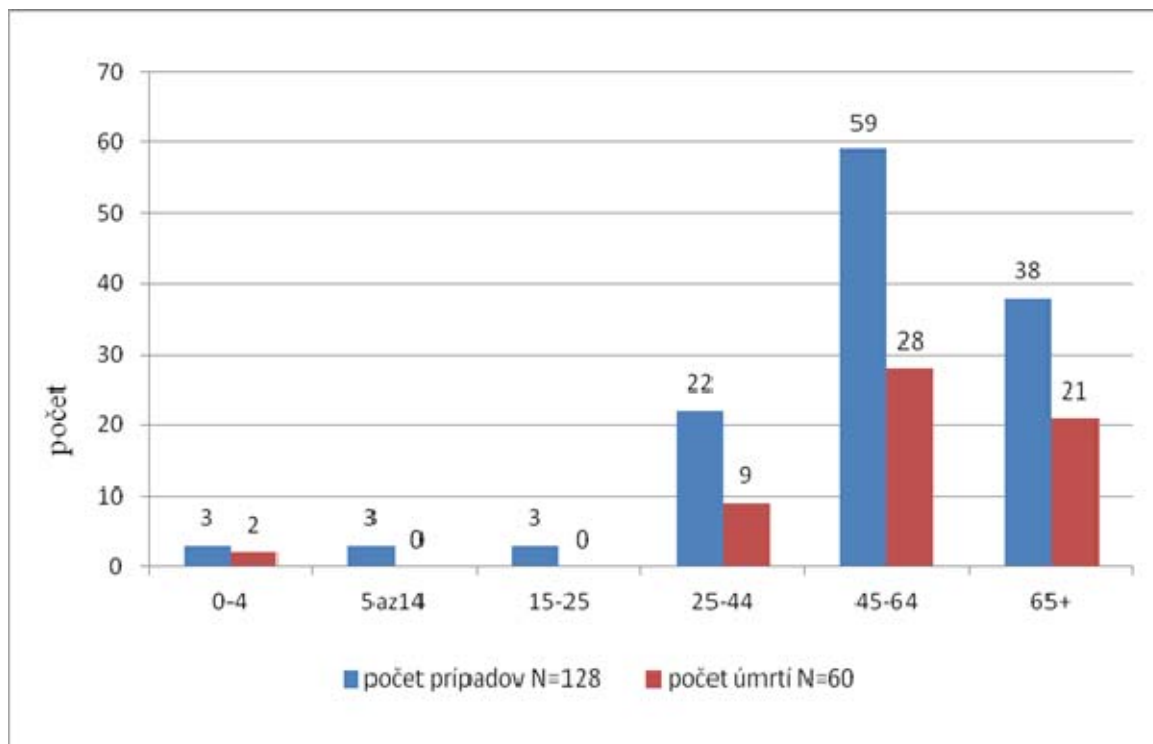
Zo 128 ochorení na SARI skončilo 60 úmrtím, z nich desať zomrelo na inú než infekčnú príčinu a 50 osôb zomrelo na infekčnú príčinu. Z 50 zomrelých na infekčnú príčinu sa u 42 laboratórne potvrdila prítomnosť vírusu chrípky, u zvyšných sa zistili iné infekčné agensy.

U 42 zomrelých na SARI išlo v 34 prípadoch išlo o vírus chrípky A/H1 pdm09, v jednom prípade o vírus chrípky A/H3, v štyroch prípadoch o vírus chrípky B bez bližšej špecifikácie a v troch prípadoch o vírus chrípky A bez bližšej špecifikácie. Z celkového počtu 42 zomrelých na SARI (u ktorých bol potvrdený vírus chrípky) boli proti chrípke očkované len tri osoby.

Najvyšší počet pacientov so SARI bol zaznamenaný vo vekových skupinách 45 – 64 ročných (59) a 65 ročných a starších (38). V skupine 25 - 44 ročných sa registrovalo 22 chorých, vo vekových skupinách 0 – 4, 5 – 14 a 15 – 25 ročných sa zistili vždy tri ochorenia.

Najviac úmrtí (28) bolo hlásených vo vekovej skupine 45 – 64 ročných, u 65 ročných a starších sme zaznamenali 21 úmrtí a deväť úmrtí vo vekovej skupine 25 – 44 ročných. Dve úmrtia boli evidované v skupine 0 - 4 ročných (**Graf 6**).

Graf 6: POČET OCHORENÍ A ÚMRTÍ NA SARI PODĽA VEKOVÝCH SKUPÍN, SR 2019

Výsledky laboratórnej diagnostiky ARO a CHPO

Analýza vychádza z údajov Národného referenčného centra pre chrípku (NRC pre chrípku) Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky, z Oddelenia lekárskej virológie a Oddelenia molekulárnej biológie Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Banskej Bystrici a z Oddelenia virológie a antiinfekčnej imunológie Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach.

V rámci celoslovenskej surveillancie chrípky bolo v roku 2019 vyšetrených 2725 vzoriek biologického materiálu, z toho 798 vzoriek bolo pozitívnych (29,3%). V 638 prípadoch boli izolované kmene vírusu chrípky, čo predstavuje 79,9 % z celkového počtu pozitívnych vzoriek.

Vo vzorkách pozitívnych na chrípku výrazne prevládal v roku 2019 vírus chrípky A s počtom 568, čo predstavuje 89 % z chrípkových vírusov, nad vírusom chrípky B s počtom 70 pozitívnych vzoriek (11%).

Z izolovaných vírusov chrípky A sa potvrdil:

- v 172 prípadoch vírus chrípky A/Michigan/45/2015(H1N1)pdm09-like,
- v 158 prípadoch vírus chrípky A/H1pdm09,
- v 156 prípadoch vírus chrípky A bez bližšej špecifikácie,
- v 65 prípadoch vírus chrípky A/Singapore/INFIMH-16-0019/2016(H3N2) - like virus.
- v 17 prípadoch vírus chrípky A/H3,
- v jednom prípade A/Brisbane/02/2018(H1N1)pdm09-like virus

Z izolovaných vírusov chrípky B sa potvrdil:

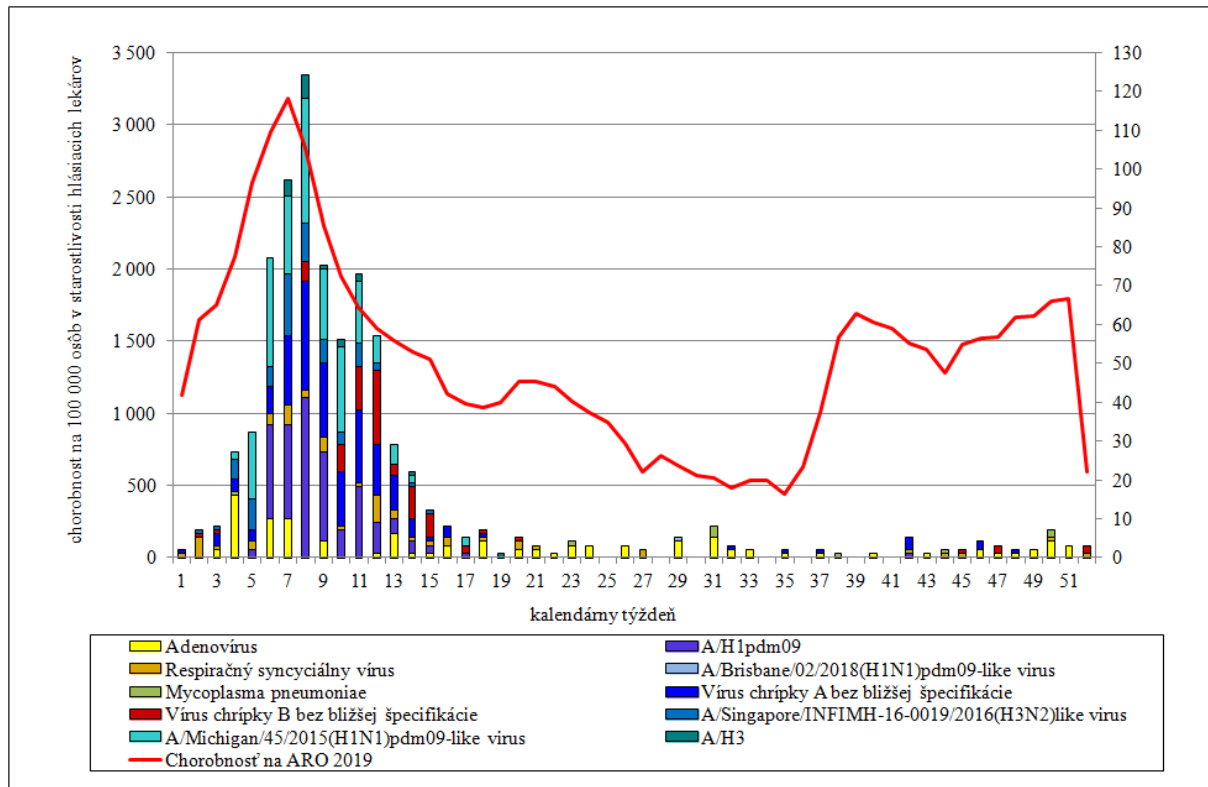
- v 70 prípadoch vírus chrípky B bez bližšej špecifikácie.

V etiológii chrípkových ochorení v čase najvyššej chorobnosti dominoval vírus chrípky A/H1pdm09, nasledoval vírus chrípky A/Michigan/45/2015(H1N1)pdm09-like (**Graf 7**).

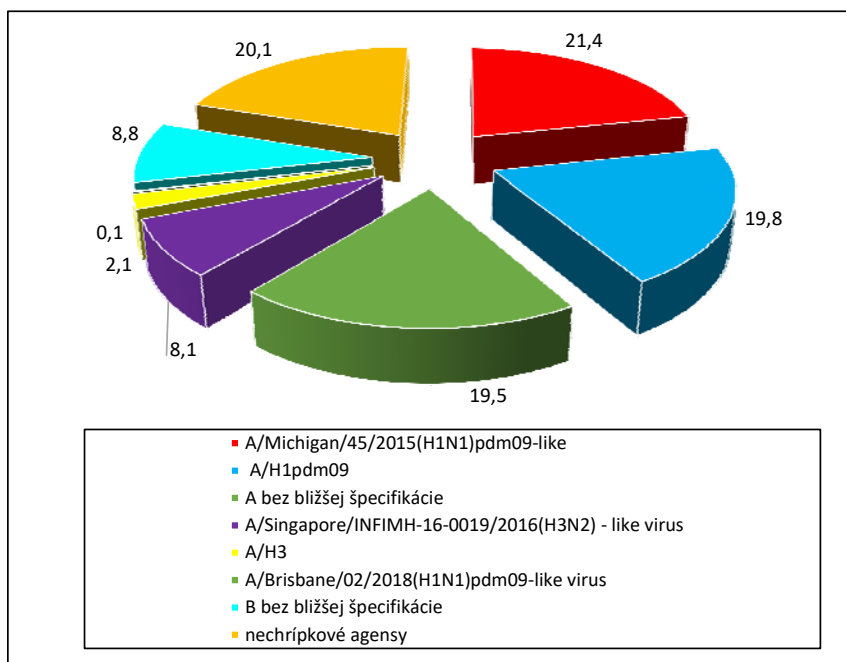
Vo vzorkách biologického materiálu vyšetrených v roku 2019 sa okrem vírusov

chrípky v 160 prípadoch potvrdili aj nechripkové etiologické agensy, čo predstavuje 20,1 % zo všetkých pozitívnych vzoriek. Najčastejšie išlo o adenovírus (102 vzoriek), respiračný syncyciálny vírus (49 vzoriek), potvrdila sa aj *Mycoplasma pneumoniae* (9 vzoriek) a v siedmich prípadoch vírus parachrípky (**Graf 7, Graf 8**).

Graf 7: Chorobnosť na ARO a etiologické agensy identifikované podľa kalendárnych týždňov, SR 2019

Graf 8: PERCENTUÁLNE Rozdelenie laboratórne potvrdených prípadov ARO a CHPO podľa etiologických agensov, SR 2019, N = 798

III.3.13 Tuberkulóza

Aktuálna situácia v tuberkulóze na Slovensku

V dnešnej dobe je situácia na Slovensku stabilizovaná. V roku 2019 bolo do Národného registra TB nahlásených **214** prípadov tuberkulózy, čo je **3,93/100000** obyvateľov, kým v roku 2018 to bolo 289 prípadov, čo bolo 5,45/100000 obyvateľov.

V roku 2019 išlo o pľúcne formy v 177 prípadoch, mimopľúcne formy v 37 prípadoch. V 184 prípadoch o novozistené prípady a v 30 prípadoch išlo o recidívy ochorenia. V detskej populácii do 14 rokov sa tuberkulóza vyskytla v 34 prípadoch. Oproti roku 2018 zaznamenávame pokles o 6 prípadov. V roku 2019 zomrelo 6 pacientov na tuberkulózu.

Z 214 prípadov bolo pre ťažkosti zistených 149 prípadov (69,6 %), pri kontrole evidovaných 7 prípadov, v rámci vyšetrenia kontaktov 26 prípadov (12,1 %) a pri preventívnej prehliadke 15 prípadov. V roku 2019 boli zhlásené 4 prípady TB a HIV infekcie.

Podľa geografického rozloženia v Slovenskej republike najhoršími oblasťami s najvyšším výskytom tohto ochorenia je oblasť východného Slovenska (Prešovský kraj 8,61/100 000 obyv. a Košický kraj – 6,37/100 000 obyv.). Najnižší výskyt zaznamenávame v Bratislavskom kraji – 1,52/100 000 obyvateľov.

V roku 2019 sme mali na Slovensku celkovo 7 pacientov infikovaných multirezistentnými kmeňmi tuberkulózných mykobaktérií. Analýza výsledkov liečby za rok 2018 nám dokumentuje, že liečba, ktorú dostávajú naši pacienti je plne indikovaná a správna, nakoľko máme až 86 % úspešnosť liečby u novozistených mikroskopicky pozitívnych prípadov. V roku 2019 predstavovala z celkového počtu 214 hlásených prípadov u dospelých Rómov tuberkulóza 76 prípadoch (35,7%), z toho u detí až v 28 prípadoch, čo predstavuje 82,4 % z celkového počtu všetkých prípadov

/5/. V roku 2019 pôsobilo na Slovensku 288 terénnych pracovníkov a pokrývajú 314 lokalít v najchudobnejších a najohrozenejších častiach Slovenska.

Záver

Epidemiologická situácia tuberkulózy vo väčšine krajín s nízkym výskytom TB sa vyznačuje nízkou mierou prenosu v celkovej populácii a príležitostnými ohniskami. Väčšina prípadov aktívnej TB je spôsobená reaktiváciou latentnej tuberkulózy. Vysoká koncentrácia choroby je zaznamenávaná v určitých rizikových skupinách (chudobní ľudia, bezdomovci, migranti, väzni, etnické menšiny a osoby žijúce s HIV infekciou alebo s inými chorobami, osoby s nadmerným užívaním alkoholu, drogovo závislí a iné marginalizované skupiny). V neposlednom rade veľkú hrozbu predstavuje cezhraničná migrácia. V čase zvyšujúcej sa migrácie obyvateľstva, nebude TB natrvalo odstránená v akejkoľvek krajine, pokiaľ nebude eliminovaná v celosvetovom meradle.

Počet prípadov TBC nahlásených do NRT v r. 2019 podľa veku a pohlavia

	muži		ženy		spolu	
	počet	na 100 000 obyvateľov	počet	na 100 000 obyvateľov	počet	na 100 000 obyvateľov
0-4	12	8,02	4	2,82	16	5,49
5-9	9	6,00	3	2,10	12	4,10
10-14	6	4,27	1	0,75	7	2,56
15-19	2	1,47	2	1,55	4	1,51
20-24	2	1,29	2	1,36	4	1,32
25-29	5	2,57	5	2,69	10	2,63
30-34	7	3,26	4	1,95	11	2,62
35-39	7	3,07	3	1,40	10	2,26
40-44	12	5,16	8	3,64	20	4,42
45-49	9	4,65	6	3,19	15	3,93
50-54	13	7,42	1	0,57	14	3,98
55-59	17	9,76	5	2,75	22	6,18
60-64	11	6,39	7	3,62	18	4,93
65-69	7	4,89	7	3,96	14	4,38
70-74	7	7,71	7	5,41	14	6,36
75-79	2	3,50	9	9,22	11	7,11
80-84	2	6,28	7	10,54	9	9,16
>84	1	4,37	2	3,43	3	3,69
Slovensko	131	4,92	83	2,98	214	3,93
Deti 0 – 14 r.	27	6,13	8	1,91	35	4,08
Deti 0 – 19 r.	29	5,04	10	1,83	39	3,47

Počet prípadov TBC nahlásených do NRT v r. 2019 podľa krajov

	muži		ženy		spolu	
	počet	na 100 000 obyvateľov	počet	na 100 000 obyvateľov	počet	na 100 000 obyvateľov
bratislavský	9	2,87	1	0,29	10	1,52
Trnavský	8	2,90	5	1,74	13	2,31
trenčiansky	9	3,13	5	1,68	14	2,39
Nitriansky	16	4,86	12	3,46	28	4,14
Žilinský	6	1,77	5	1,42	11	1,59
banskobystrický	9	2,86	7	2,10	16	2,47
prešovský	44	10,78	27	6,47	71	8,61

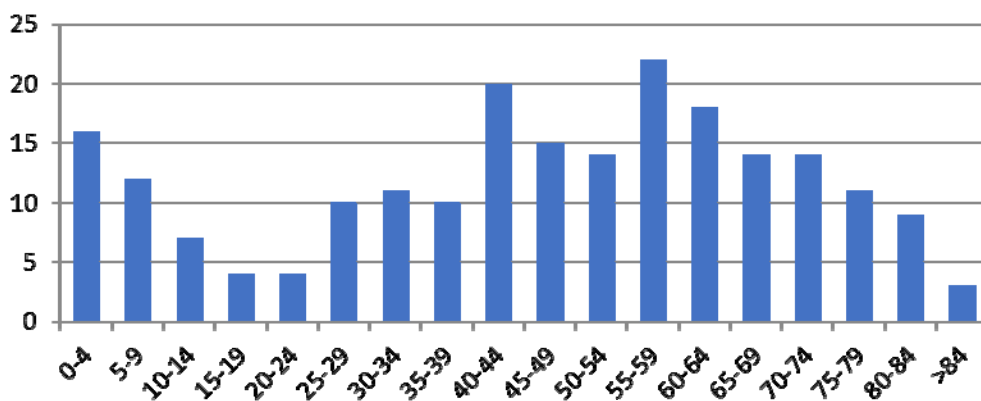
Košický	30	7,67	21	5,13	51	6,37
Slovensko	131	4,92	83	2,98	214	3,93

Počet úmrtí pacientov na TBC hlásených do NRT v r. 2019

	úmrtia na TBC	úmrtia pri TBC
0-4	0	0
5-9	0	0
10-14	0	0
15-19	0	0
20-24	0	0
25-29	0	0
30-34	0	0
35-39	1	0
40-44	1	0
45-49	0	0
50-54	2	0
55-59	0	0
60-64	0	1
65-69	0	0
70-74	0	0
75-79	0	1
80-84	0	0
>84	1	1
Slovensko	5	3

	úmrtia na TBC	úmrtia pri TBC
bratislavský	0	0
trnavský	0	1
trenčiansky	2	0
nitriansky	0	0
žilinský	0	0
banskobystrický	1	1
prešovský	0	0
košický	2	1
Slovensko	5	3

Počet prípadov TBC na Slovensku v roku 2019 podľa vekových skupín

III.4 Neuroinfekcie

III.4.1. Meningokoková meningitída – A 39

V roku 2019 pracovníci odboru epidemiológie pokračovali v koordinovaní celoslovenskej surveillancie invazívnych meningokokových ochorení. Zabezpečoval sa týždenný zber a vyhodnocovanie údajov o týchto ochoreniach zo všetkých okresov Slovenskej republiky.

Analýza výskytu meningokokových invazívnych ochorení A 39

V roku 2019 bolo v Slovenskej republike hlásených 35 invazívnych meningokokových ochorení čo je chorobnosť 0,65/100 000 obyvateľov. V porovnaním s rokom 2018 chorobnosť zostala prakticky na rovnakej úrovni. Z celkového počtu hlásených ochorení bolo 29 laboratórne potvrdených. Klinicky išlo 23x o meningitídu, 5x meningokokémiu a 1 x Waterhouseov-Friderichsenov syndróm. Výskyt ochorení bol prevažne sporadický. Vývoj chorobnosti na meningokokové invazívne ochorenia od roku 1987 je zobrazený v **Grafe 1**. Ochorenia boli hlásené zo všetkých krajov Slovenska, okrem Trnavského kraja. Najvyššia chorobnosť bola v Prešovskom kraji (1,33/100 000). Ochorenia sa vyskytli v 20 (25,31 %) zo 79 okresov Slovenska. Najvyššia chorobnosť na 100 000 obyvateľov bola zaznamenaná v okresoch Sabinov (6,62) a Gelnica (6,28), (**Tab. 1, Mapa**).

Hlásených bolo šesť úmrtí (smrtnosť 17,1 %). Úmrtia boli vyvolané 3 x *N. meningitidis* séroskupiny B (u päťmesačného a dvoch jednoročných detí), 1 x *N. meningitidis* séroskupiny W135 (u deväťmesačného dieťa), 1x *N. meningitidis* séroskupiny C ((u 45-ročného muža) a 1x išlo o vzácny prípad úmrtia v dôsledku duálnej infekcie *N. meningitidis* Y a *S. pneumoniae* (56-ročná žena).

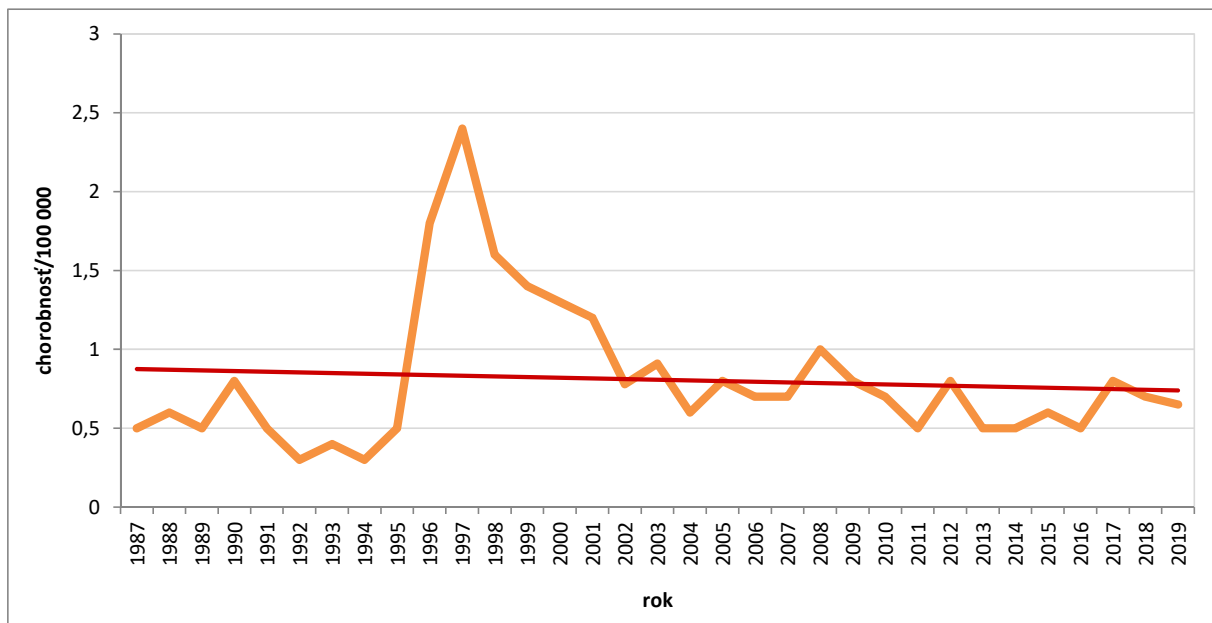
Ochorenia sa vyskytli vo vekových skupinách okrem 5 – 9 ročných a 35 – 44 ročných. Najvyššia vekovošpecifická chorobnosť bola rovnako ako v predchádzajúcich rokoch evidovaná u detí 0 ročných (17,11/100 000) a u 1 - 4 ročných (4,72/100 000), (**Tab. 2**).

Tabuľka 1: Invazívne meningokokové ochorenia, SR, 2019 Výskyt podľa okresov a krajov

Kraj	Počet ochorení		Okres	Počet ochorení	
	abs.	chorobnosť na 100 000		abs.	chorobnosť na 100 000
Bratislavský	8	1,21	Bratislava II	3	2,58
			Bratislava III	1	1,47
			Pezinok	3	4,64
			Senec	1	1,14
Trenčiansky	1	0,17	Prievidza	1	0,74
Nitriansky	1	0,15	Komárno	1	0,98
Žilinský	2	0,29	Dolný Kubín	1	2,53
			Martin	1	1,04
Banskobystrický	4	0,62	Brezno	1	1,62
			Lučenec	3	4,08
Prešovský	11	1,33	Sabinov	4	6,62
			Humenné	2	3,22
			Stropkov	1	2,75
			Kežmarok	2	2,66
			Bardejov	1	1,29
			Poprad	1	0,95
Košícký	8	1,00	Gelnica	2	6,28
			Spišská Nová Ves	3	3,01
			Trebišov	2	1,90
			Košice okolie	1	0,78
Slovenská republika	35	0,65		35	0,65

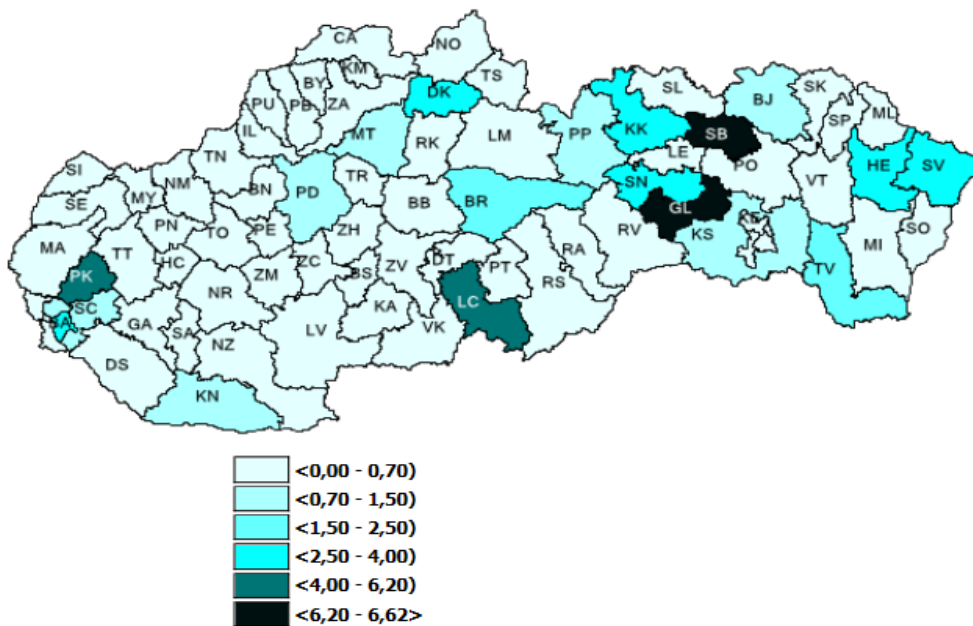
Zdroj: EPIS

Graf 1: Meningokokkové invazívne ochorenia v SR, 1987–2019

Zdroj: EPIS

Mapa : Invazívne meningokokkové ochorenia, SR, 2019, Výskyt podľa okresov

Zdroj: EPIS

Tabuľka 2: Invazívne meningokokové ochorenia, SR, 2019, Vekovošpecifická chorobnosť

Veková skupina	Počet ochorení	
	abs.	chor.
0	10	17,11
1 – 4	11	4,72
5 – 9	2	0,68
10 – 14	0	0,00
15 – 19	1	0,38
20 – 24	2	0,66
25 – 34	1	0,12
35 – 44	0	0,00
45 – 54	4	0,,55
55 – 64	2	0,28
65 +	2	0,22
Spolu	35	0,65

Zdroj: EPIS

Analýza výskytu podľa kalendárnych mesiacov ukázala, že rovnako ako v predchádzajúcom roku najviac ochorení vzniklo v mesiaci február (7 ochorení), t. j. 20,0 % (Tab. 3).

Tabuľka 3: Invazívne meningokokové ochorenia, SR, Sezónny výskyt ochorení v roku 2019

Mesiac	Počet ochorení	
	abs.	%
Január	5	14,28
Február	7	20,00
Marec	4	11,42
Apríl	1	2,85
Máj	2	5,71
Jún	3	8,57
Júl	2	5,71
August	2	5,71
September	1	2,85
Október	4	11,42
November	0	0
December	4	11,42
Spolu	35	100,0

Zdroj: EPIS

Z 28 laboratórne potvrdených ochorení išlo 9 x o séro skupinu B, 10 x o séro skupinu C, 5x N. meningitidis W135, 3x N. meningitidis Y a 1x N. meningitidis nešpecifikovaná.

Medzinárodná spolupráca

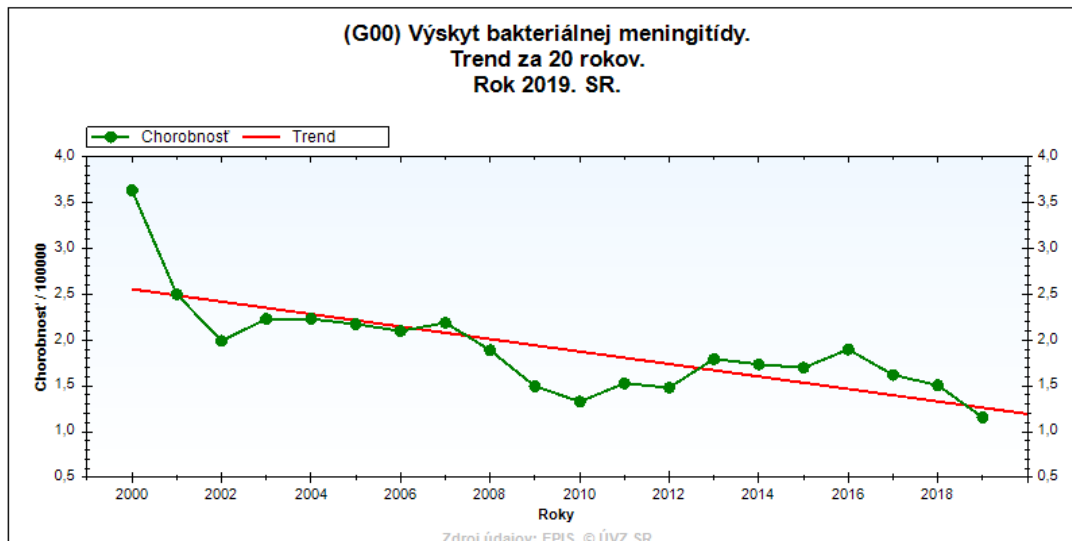
Pravidelné hlásenia všetkých požadovaných údajov boli zasielané do európskej databázy ECDC (TESSy).

III.4.2 Bakteriálna meningitída – G 00

V SR bolo v roku 2019 hlásených 152 ochorení, chor. 3,16/100 000. Oproti minulému roku je to vzostup takmer o 36%. Oproti 5 ročnému priemeru je to vzostup o 1,44% %.

Ochorenia boli hlásené z každého kraja v SR. Z Bratislavského 9, Trnavského 2, Trenčianskeho 5, Nitrianskeho 13, Žilinského 5, Banskobystrického 5, Prešovského 4, Košického 20, s najvyššou chorobnosťou v Košickom kraji 2,50/100 000. Ochorelo 41 mužov a 22 žien. Ochorenia sa vyskytli u pacientov v každej vekovej skupine. Najvyššia vekovošpecifická chorobnosť bola vo vekovej skupine 0 ročných detí 17,11/100 000. Rozdelenie podľa veku: 0r.= 10x, 1-4r.= 4x, 5-9r.= 1x, 10- 14r.=1x, 5-19r.=1x, 20-24r.=1x, 25-34r.=4, 35-44r.=7x, 45-54r.= 4x, 55-64r.= 10, 65+ =20x. Ako NN bolo hlásených 20 ochorení a to: 7x (G 00.3) 7x z Košického kraja, 11x (G 00.8) - 1x z Bratislavského kraja, 1x z Trenčianskeho kraja, 5x z Nitrianskeho kraja, 1x zo Žilinského kraja, 3x z Košického kraja, 2x (G 00.9) – 1x z Bratislavského kraja, 1x z Trenčianskeho kraja. Jedno ochorenie bolo vykázané ako importovaná nákaza z Cypru.

Obrázok III.4.2 – 1 Graf výskytu bakteriálnej meningitídy. trend za 20 rokov

Klinické príznaky: poškodenie CNS a periférnych nervov rôzneho stupňa, malátnosť, únava, teplota.

V etiológii sa uplatnili:

G 00.0 – 2x *Hemophilus influenzae* (z Trenčianskeho a Nitrianskeho kraja, 1 muž, 1 žena, nad 65 rokov, neočkovaní)

G 00.1 – 22x *Pneumococcus* (4x z Bratislavského, 1x z Trnavského, 3x z Nitrianskeho, 3x zo Žilinského, 3x z Banskobystrického 1x Prešovského a 7x Košického kraja).

Sérotypy: 10A -1x, 15A – 1x, 15B – 1x, 15C – 1x, 19A 1x, 22F – 1x, 23A – 2x, 23B- 1x, 3 – 1x, 38 – 1x, 6A - 1x, nešpecifikovaný 10x.

Očkovanie: 1x riadne Synflorix (3dávky), 6x neočkovaní, 2x nezistené, 13x

očkovací status v EPISe nezadaný

Úmrtia: ochorenie skončilo exitom v 2 prípadoch a to u 48 ročného muža z okresu Brezno, *Pneumokok* bližšie nešpecifikovaný, kmeň uhynul. Pacient nebol proti pneumokokom očkovaný. Ochorenie vzniklo pravdepodobne na podklade zápalu ucha. V druhom prípade exitovala 55 ročná žena z okresu Michalovce dokázaný bol *Pneumokok*, sérotyp 19A .

Okres Brezno

Jedno ochorenie skončilo úmrtím pacienta z okresu Brezno na ochorenie spôsobené *Streptococcus pneumoniae* (G00.1) u 48 ročného muža. Ochorenie vzniklo pravdepodobne na podklade mesiac trvajúceho zápalu ucha.

Okres Michalovce

55- ročná pacientka z okr. Michalovce, hospitalizovaná pre bolesti hlavy, ucha, nechutenstvo, opakovaný vomitus, spavá, prestala komunikovať, porucha vedomia, výstup TK, V anamnéze akt. infekt DC liečený Ciphinom. Z likvoru kultivačne potvrdený *Streptococcus pneumoniae* sérotyp 19A. Pacientka proti pneumokokom neočkovaná. Pitva nerobená. Priama príčina smrti: Pneumokoková meningitída;

G 00.2 – 2x *Streptococcus agalactiae* z Bratislavského a Prešovského kraja, 1 muž a 1 žena, v oboch prípadoch 0 ročné deti

G 00.3 - 8x *Staphylokok* - z toho 6x *St. epidermidis*, 1x *St. aureus*, 1x *St. haemolyticus*, Ochoreli pacienti z Nitrianskeho 1x a Košického kraja 7x, 6 mužov a 2 ženy.

G 00.8 - 16x iná baktéria a to: 1x *Escherichia coli*, 1x *Enterobacter faecalis*, 1x *Enterobacter faecium*, 2x *Klebsiella pneumónie*, 4x *Pseudomonas aeruginosa*, 1x *Serratia marcescens*, 2x *Enterobacter cloacae*, 1x *Moraxella osloensis*, 1x *Enterobacter galinarium* 2x negat.

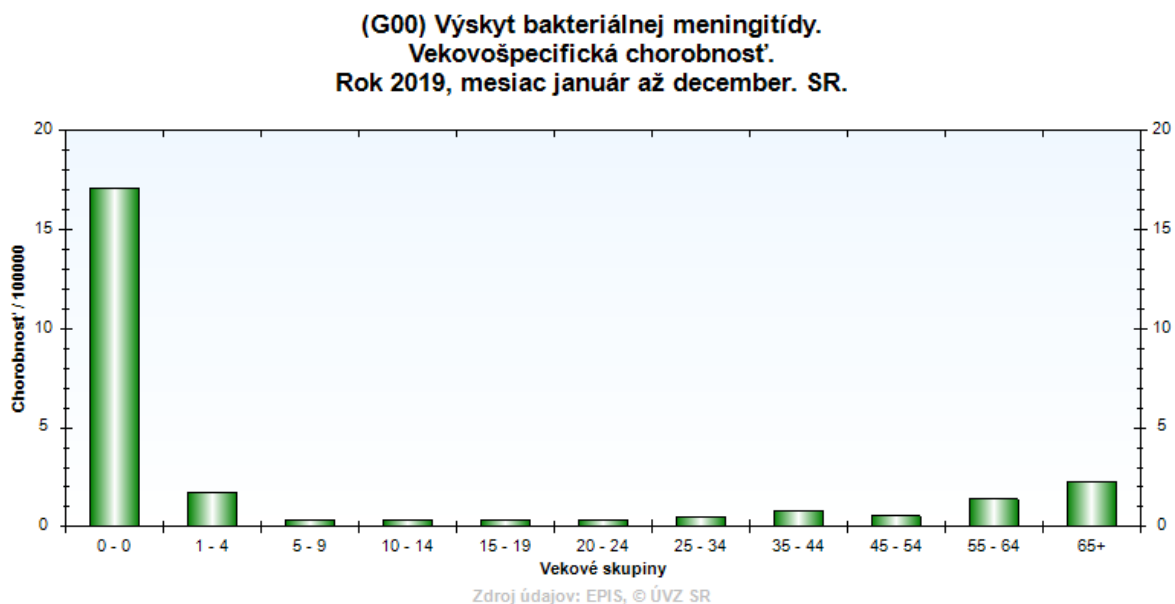
G 00.9 - Nešpecifikovaný zápal hlásený zo všetkých krajov z výnimkou Trnavského a Žilinského kraja, ochorelo 10 mužov a 3 ženy, v rôznych vekových skupinách. Kultivačne sa etiologiu nepodarilo dokázať ani v jednom prípade.

Úmrtie: exitom skončilo 1 ochorenie u pacienta z okresu Kežmarok.

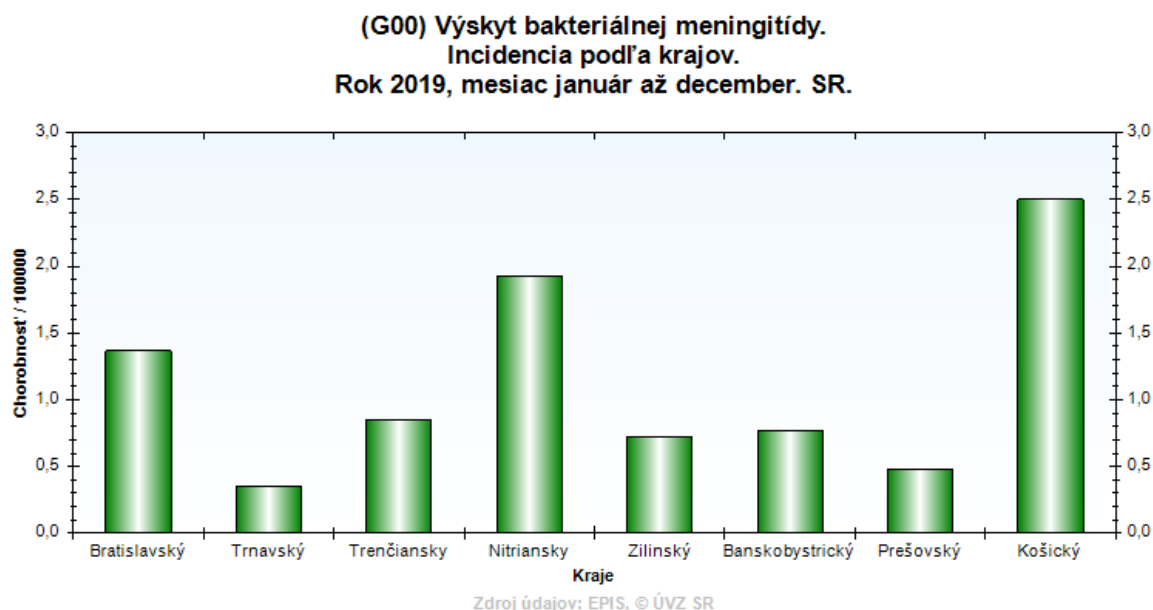
Okres Kežmarok

Úmrtie 8 ročného dieťaťa na septický šok pri neliečenej mikrobiologicky nešpecifikovanej hnisavej meningitíde diagnostikovanej na základe histologického vyšetrenia patologického materiálu. Rizikový faktor - patologický nález koarktácie aorty. Exitus doma po neúspešnej resuscitácii privolanou RLP.

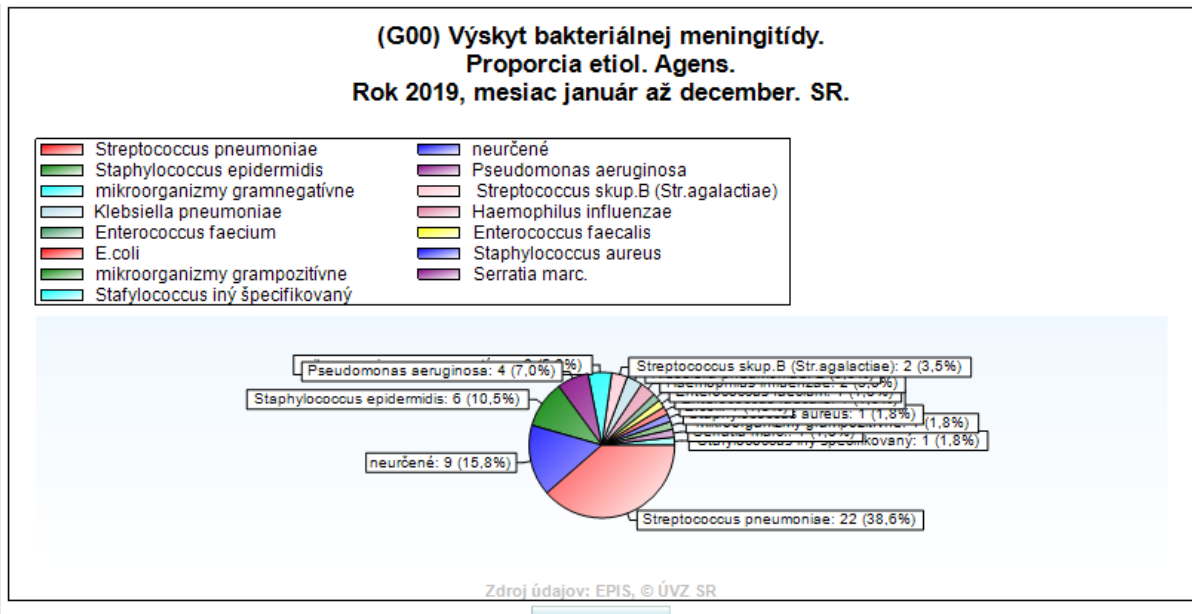
Obrázok III.4.2 – 2 Graf výskytu bakteriálnej meningitídy. Vekovošpecifická chorobnosť

Obrázok III.4.2 – 3 Graf výskytu bakteriálnej meningitídy. Incidencia podľa krajov

Obrázok III.4.2 – 4 Graf výskytu bakteriálnej meningitídy. Proporcia etiol. agens

III.4.3 Zápal mozgu, miechy, mozgu aj miechy – G 04

V roku 2019 boli zaznamenané 4 prípady ochorenia (chor. 0,07/ 100 000), je to o 5 ochorení menej ako v r. 2018, čiže 2,3 násobný pokles. Ochorenia boli hlásené z kraja Bratislavského 1, Nitrianskeho 1, Žilinského 2. Najvyššia chorobnosť bola v Žilinskom kraji (0,28). Ochorenia boli hlásené u pacientov vo vekových skupinách 5-9r.=2x, 15-19r.=1x, 55-64r.=2x. Ochorel 1 muž a 3 ženy. Ochorenia sa vyskytli po 1 prípade v apríli a októbri a v auguste 2 prípady. Etiológia nebola dokázaná s výnimkou jedného prípadu. A to z likvoru *Klebsiella pneumónie*. V jednom prípade išlo o NN, práve u nej bola z likvoru dokázaná *Klebsiella pneumónie*.

III.4.4 Zápal mozgu, miechy, mozgu aj miechy pri chorobách zatriedených inde – G 05

V roku 2019 nebolo ochorenie zaznamenané.

III.4.5 Nešpecifikovaná encefalitída – A 85, A 86

V priebehu roka 2019 bolo v SR hlásených 17 ochorení, je to o 2 ochorenia viac ako predchádzajúci rok.

A 85 - 6 ochorení, chor. 011/100 000. Ochorenia boli hlásené z kraja Bratislavského 1, Nitrianskeho 4, Košického 1. Vyskytli sa u pacientov vo vekových skupinách 1-4r.=2x, 20-24r.=1x, 25-34r.=2x, 35-44r.=2x. najviac ochorení bolo zaznamenaných v mesiaci júli. Ochoreli 2 muži a 4 ženy. Etiológia zostala neobjasnená.

A 86 – 11 ochorení, chor 0,20/100 000. Ochoreli pacienti z kraja – 1x Trenčianskeho, 4x Nitrianskeho, 4x Žilinského, 2x Banskobystrického. Ochoreli dospelí pacienti aj deti v rôznych vekových skupinách s naj vyššou chorobnosťou vo vekovej skupine 1-4 ročných 0,43/100 000. Najviac ochorení sa vyskytlo v máji. Ochorelo 7 mužov a 4 ženy. Etiológia zostala neobjasnená.

Jedno ochorenie bolo vykázané ako importovaná nákaza z Egypta.

III.4.6 Virusová meningitída – A 87

V SR bolo v r. 2019 hlásených 65 ochorení, chor. 1,2/100 000. Je to o 30% menej ako v r. 2018. Oproti päťročnému priemeru je to o 32% menej. Ochorenia boli hlásené z každého kraja. Najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v Banskobystrickom kraji 3,55/100 000. Ochorenia boli hlásené u pacientov v každej vekovej skupine s najvyššou vekovo-špecifickou chorobnosťou vo vekovej skupine 20-24 rokov (2,65). Ochorenia sa vyskytovali počas celého roka s maximom v júli 13 x. Ochorelo 35 mužov a 30 žien. Jedno ochorenie bolo vykázané ako importovaná nákaza z Turecka.

Rozdelenie podľa etiológie:

A 87.0 – enterovírusové meningitídy -14x

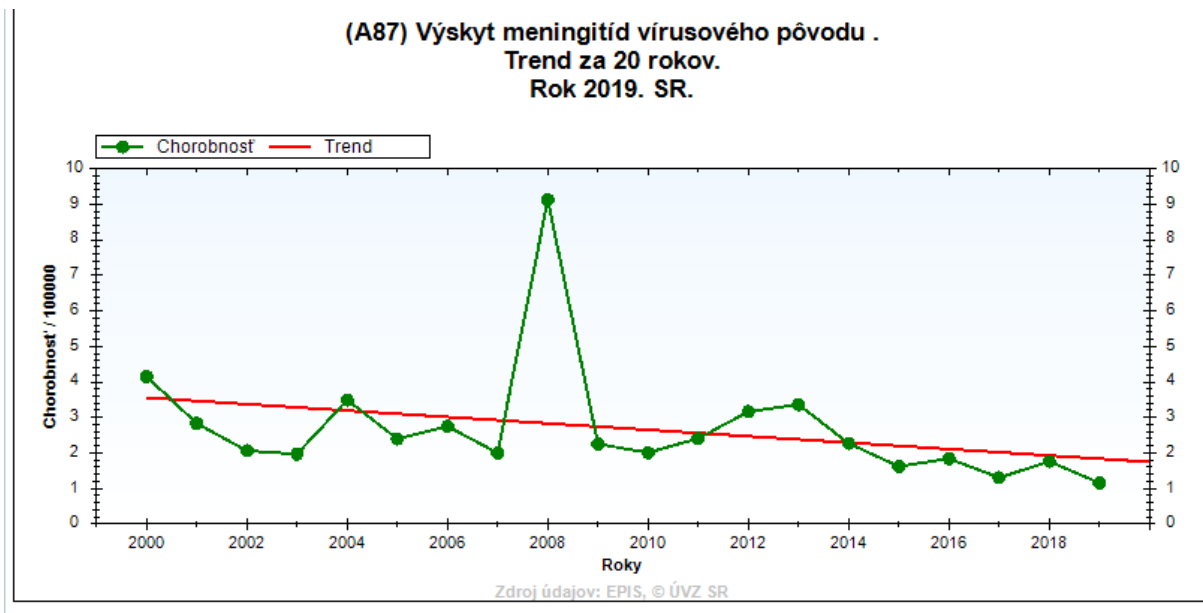
A 87.8 – iná vírusová meningitída -2x, v jednom prípade je uvedený enterovírus a v druhom nie je uvedený

A 87.9 - nešpecifikovaná meningitída - 49x.

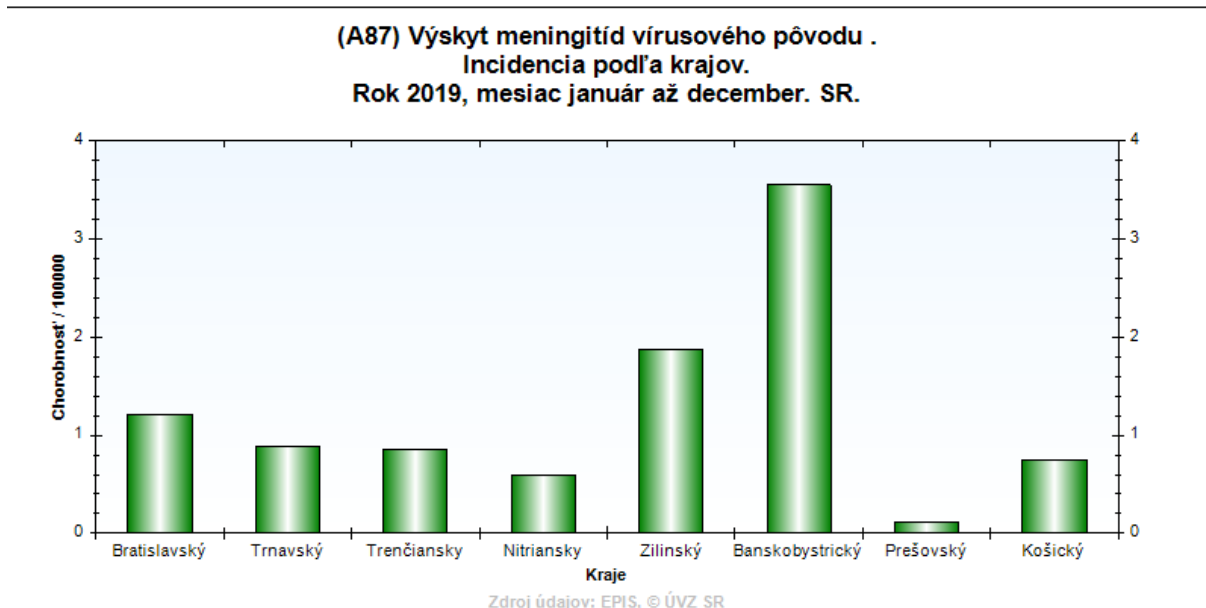
K exitu nedošlo.

Importované bolo jedno ochorenie z Turecka.

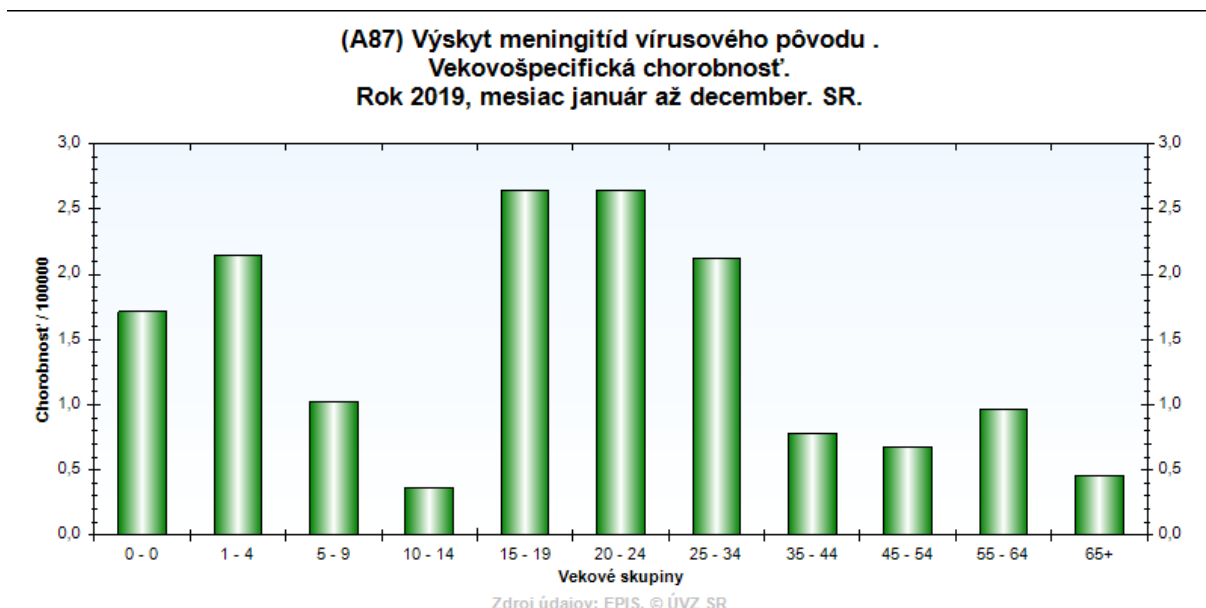
Obrázok III.4.7 – 1 Graf výskytu meningitíd vírusového pôvodu. Trend za 20 rokov

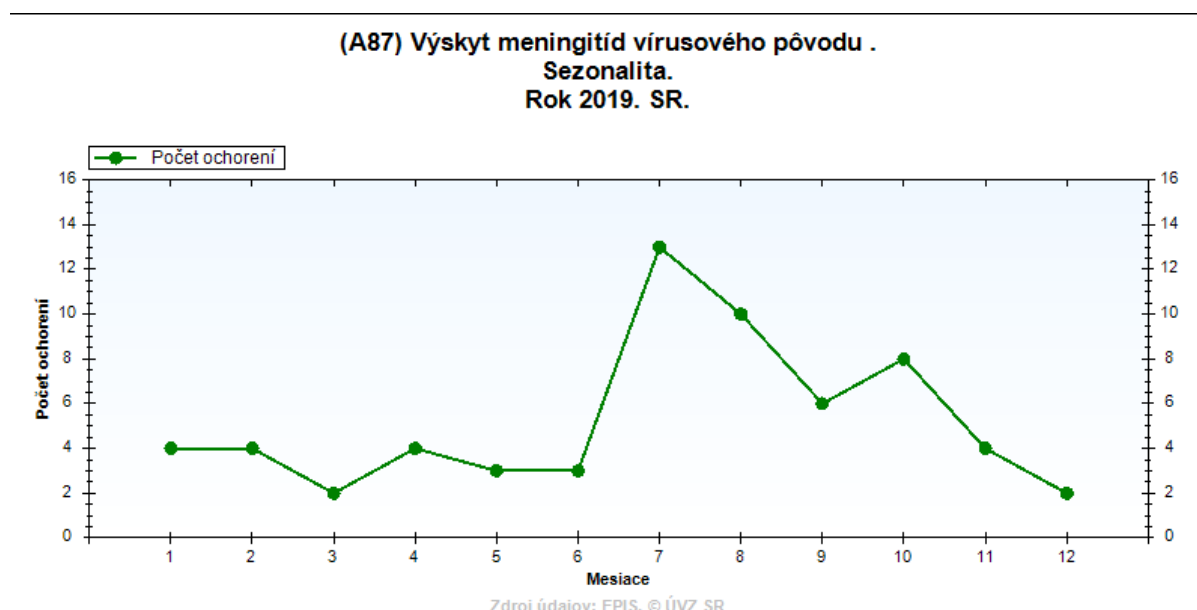
Obrázok III.4.7 – 2 Graf výskytu meningitíd vírusového pôvodu. Incidencia podľa krajov

Obrázok III.4.7 – 3 Graf výskytu meningitíd vírusového pôvodu. Vekovošpecifická chorobnosť

Obrázok III.4.7 – 4 Graf výskytu meningitíd vírusového pôvodu. Sezonalita

III.4.7 Paréza *n. facialis* - G 51

V roku 2019 bolo spolu v celej SR hlásených 20 ochorení, chor. 0,37/100 000. Oproti roku 2018 je to o 6 ochorení viac. Ochorenia boli hlásené z Trenčianskeho (2), Banskobystrického (6), Prešovského (4) a Košického (8) kraja. Najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v košickom kraji. Ochorenie sa vyskytli najmä u detí a adolescentov od 1 do 19, spolu 15 prípadov a u osôb nad 55 rokov, spolu 5 prípadov. Ochorelo 11 mužov a 9 žien. Ochorenia sa vyskytovali počas celého roka s výnimkou apríla a augusta, najviac v mesiaci september. Etiológia nebola objasnená ani v jednom prípade.

III.4.8 Akútne chabé obrny

Činnosť epidemiologickej časti NRC pre poliomyelitídu vykonávaná pracovníkmi odboru epidemiológie bola v roku 2019 rovnako ako v predchádzajúcich rokoch zameraná predovšetkým na koordináciu celoslovenskej surveillancie poliomyelitídy s osobitným dôrazom na zabezpečovanie plnenia úloh na udržanie stavu bez poliomyelitídy v Slovenskej republike. Išlo najmä o nasledovné úlohy:

Monitorovanie výskytu akútnych chabých obrn (ACHO)

V roku 2019 bolo v SR hlásených 9 akútnych chabých obrn (chorobnosť 0,44/100 000 obyvateľov) (Tab. č. 1).

Všetky ochorenia sa vyskytli u dospelých osôb vo veku 27 až 64 rokov bolo z okresov: Lučenec – 2 a po jednom, Brezno, Dolný Kubín, Dunajská Streda, Ilava, Komárno, Michalovce, Sobrance a Žilina (Tab. č. 1).

Pacienti boli epidemiológmi vyšetrení do 48 hodín od hlásenia, resp. zistenia ochorenia. Výsledky všetkých vyšetrených vzoriek odobratých od chorých na pokus o izoláciu poliovírusov boli negatívne.

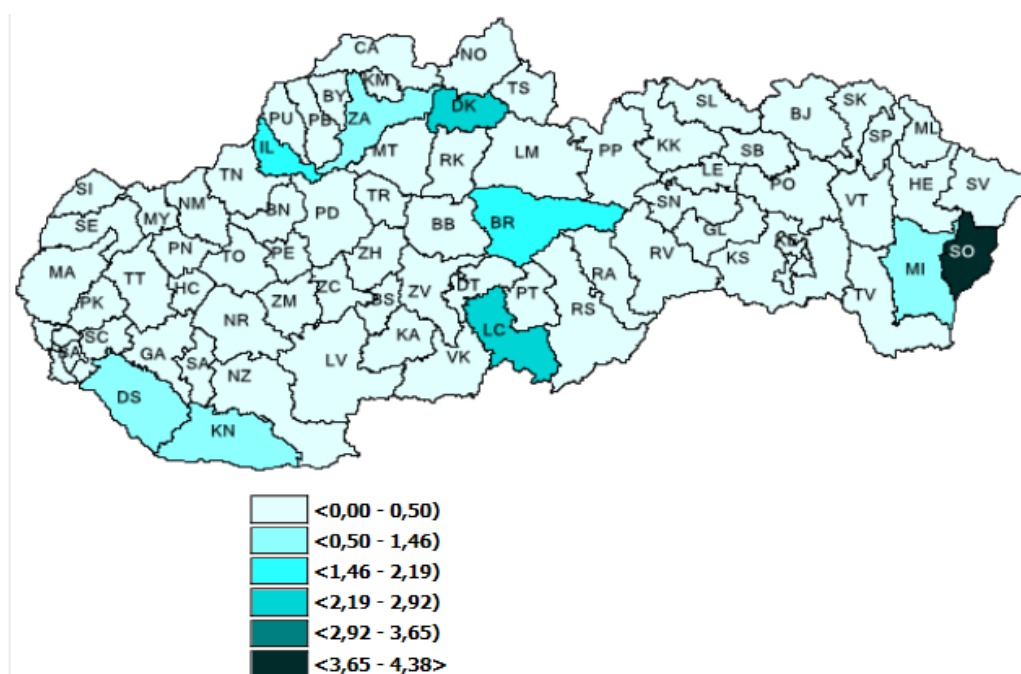
Tab. č. 1 Akútne chabé obrny, SR 2019, ýskyt podľa okresov

Kraj	Počet ochorení		Okres	Počet ochorení	
	abs.	chorobnosť na 100 000		abs.	chorobnosť na 100 000
Trnavský	1	0,18	Dunajská Streda	1	0,82

Trenčiansky	1	0,17	Ilava	1	1,69
Nitriansky	1	0,15	Komárno	1	0,98
Žilinský	2	0,29	Žilina	1	0,63
			Dolný Kubín	1	2,53
Banskobystrický	3	0,46	Lučenec	2	2,72
			Brezno	1	1,62
Košický	2	0,38	Sobrance	1	4,38
			Michalovce	1	0,90
Slovenská republika	10	0,44			0,44

Zdroj: EPIS

Mapa Akútne chabé obrny, SR 2019, výskyt podľa okresov

Očkovanie detskej populácie proti poliomyelitíde

Kontrola zaočkovanosti detskej populácie proti poliomyelitíde v Slovenskej republike bola vykonaná k 31. 8. 2019. Zaočkovanosť dojíciat proti poliomyelitíde sa zisťovala v rámci základného očkovania kombinovanou vakcínou proti záškrtu, tetanu, čiernemu kašľu, infekciám vyvolaným H. influenzae typu b, vírusovej hepatitíde typu B a detskej obrne:

- **základné očkovanie dojíciat tromi dávkami hexavalentnej vakcíny proti DI-TE-PER-VHB-HIB-POLIO :**

ročník 2017: SR - 96,7 %; kraje - od 95,7 % (Trenčiansky kraj) do 97,9 % (Trnavský kraj).

Na celoslovenskej aj krajskej úrovni zaočkovanosť neklesla pod 95 %. Celoslovenský priemer zaočkovanosti nedosiahli tri kraje a to Trenčiansky kraj (95,7 %), Prešovský kraj (96,0 %) a Košický kraj (96,3 %). Na okresnej úrovni hranicu 95 % zaočkovanosti nedosiahlo 8 okresov.

Z celkového počtu 58 022 detí v ročníku narodenia bolo vakcínou INFANRIX HEXA očkovaných 78,8 % detí, vakcínou HEXACIMA bolo očkovaných 17,9 % detí.

V kontrolovanom ročníku narodenia bolo bez ohľadu na počet podaných dávok zistených 1 161 odmietnutých povinných očkovaní, čo predstavuje 2 % z celkového počtu detí v kontrolovanom ročníku narodenia. Najvyššia miera odmietania očkovania bola zaznamenaná v Trenčianskom kraji (3,3 %).

- **preočkovanie proti DI-TE-PER-POLIO v 6. roku života:**

ročník 2012: SR - 95,9 %; kraje - od 94,5 % (Trenčiansky kraj) do 97,5 % (Trnavský kraj). Na úrovni krajov klesla zaočkovanosť pod 95 % v dvoch krajoch a to v Trenčianskom kraji (94,5 %) a v Bratislavskom kraji (94,7 %). Celoslovenský priemer zaočkovanosti nedosiahli štyri kraje a to Bratislavský kraj (94,7 %), Trenčiansky kraj (94,5 %), Žilinský kraj (95,8 %), a Košický kraj (95,6 %). Na okresnej úrovni 95 % hranicu zaočkovanosti nedosiahlo 23 okresov. Na očkovanie bola použitá tetravalentná vakcína INFANRIX POLIO.

V kontrolovanom ročníku narodenia bolo z celkového počtu 54 851 detí zistených 1 390 odmietnutých povinných očkovaní, čo predstavuje 2,5 % z celkového počtu detí v ročníku. Najvyššia miera odmietania očkovania bola zaznamenaná v Bratislavskom kraji (4,3 %) a v Trenčianskom kraji (4,1 %).

- **preočkovanie proti DI-TE-PER-POLIO v 13. roku života:**

ročník 2005: SR - 97,6 %; kraje - od 95,8 % (Košický kraj) do 99,2 % (Trnavský kraj). Na celoslovenskej aj krajskej úrovni zaočkovanosť neklesla pod 95 %. Celoslovenský priemer zaočkovanosti nedosiahli tri kraje a to Trenčiansky kraj (97,2 %), Prešovský kraj (97,1 %) a Košický kraj (95,8 %). Na okresnej úrovni 95 % hranicu zaočkovanosti nedosiahli štyri okresy. Na očkovanie bola použitá tetravalentná vakcína BOOSTRIX POLIO.

V kontrolovanom ročníku narodenia bolo z celkového počtu 50 385 detí zistených 413 odmietnutých povinných očkovaní, čo predstavuje 0,8 % z celkového počtu detí v ročníku. Najvyššia miera odmietania očkovania bola zaznamenaná rovnako v Trenčianskom kraji (1,7 %) a v Bratislavskom kraji (1,3 %).

Sledovanie cirkulácie poliovírusov a iných enterálnych vírusov vo vonkajšom prostredí

Enviromentálna surveillanc sa v Slovenskej republike vykonáva už od roku 1970, a to sledovaním cirkulácie poliovírusov a iných enterovírusov vyšetrovaním odpadových vôd. NRC pre poliomyelitídu pravidelne monitoruje odpadové vody na prítomnosť poliovírusov a iných enterovírusov podľa ním vypracovaného harmonogramu odberov.

V rámci západoslovenského regiónu boli roku 2019 v NRC pre poliomyelitídu vyšetrené odpadové vody zo 16-tich odberových lokalít - čističiek odpadových vôd (ČOV) a troch utečeneckých táborov (ZT Rohovce, ÚPZC Medveďov a UT Gabčíkovo). Vzorky boli vyšetrené podľa štandardných metódik WHO, v pokuse o izoláciu vírusu na bunkových substrátoch RD(A) a L20B. Počet odobratých vzoriek odpadových vôd bol 133, čo po opracovaní metódou dvojfázovej separácie – spodná fáza (SF), interfáza (IF), predstavuje celkovo 266 vzoriek. Zo 73 pozitívnych vzoriek z 33 -ch odberov, boli izolované 2x CVB2 (1 odber), 1x CVB4 (1 odber), 59x CVB5 (33 odberov), 1x ECHO7(1 odber), 2x ECHO13(1 odber), 2x ECHO27(1 odber) a 6x NPEV(4 odbery) bližšie neidentifikovaný.

V rámci stredoslovenského regiónu boli v roku 2019 vo virologickom laboratóriu OLM RÚVZ v Banskej Bystrici vyšetrené odpadové vody z 13-tich odberových lokalít – čističiek odpadových vôd (ČOV) v 13-tich okresoch Banskobystrického a Žilinského kraja

a jedného záchytného utečeneckého tábora vo Veľkom Krtíši - Opatovej. Vzorky boli vyšetrené podľa štandardných metodík WHO v pokuse o izoláciu vírusu na bunkových substrátoch RD-A, Hep2 a L20B. Počet odobratých vzoriek odpadových vôd bol 84, čo po opracovaní metódou dvojfázovej separácie – spodná fáza (SF), interfáza (IF), predstavuje celkovo 168 vzoriek. 84 odpadových vôd má ukončené vyšetrenie. Za uvedené obdobie nebol izolovaný žiadny poliovírus, V desiatich vzorkách sa potvrdil Coxsacke B5 a v dvoch non polio enterálny vírus.

V rámci východoslovenského regiónu bolo v roku 2019 vo virologickom laboratóriu OLM RÚVZ v Košiciach vyšetrených 83 vzoriek odpadových vôd. Tri odpadové vody mali pozitívny výsledok kultivácie na bunkových kultúrach: 1x Coxsackievirus B5 a 2x non-polio enterálny vírus.

V roku 2019 sa vyšetřilo na prítomnosť enterovírusov 273 klinických materiálov od 216 pacientov, všetky s negatívnym výsledkom. Z toho s diagnózou suspektná akútna chabá obrna (ACHO) od pacientov do 15 rokov, nebol žiaden materiál a nad 15 rokov boli vyšetřené od jedného pacienta 3 materiály.

Medzinárodná spolupráca pri zabezpečovaní surveillance poliomyelitídy

Okrem zasielania týždenných hlásení do WHO, bol pre európsku regionálnu certifikačnú komisiu WHO v roku 2019 spracovaný aktualizovaný materiál o všetkých aktivitách realizovaných v roku 2019 na udržanie stavu eradikácie poliomyelitídy v Slovenskej republike. Materiál obsahuje predpísané kapitoly o činnosti členov Národnej certifikačnej komisie, imunizačných aktivitách, výsledkoch epidemiologickej a laboratórnej surveillance, vrátane laboratórneho uchovávanía divých poliovírusov v laboratóriách v rezorte zdravotníctva, aj mimo rezortu zdravotníctva.

III.4.9 Pomalé vírusové infekcie CNS - A 81

Z tejto skupiny diagnóz bolo zaznamenané ochorenie na **Creuzfeldt - Jacobovu** chorobu Dg **A 81.0**.

Hlásených bolo v priebehu roku 2019 spolu 17 ochorení, chor. 0,31/100 000, čo je rovnaký počet ako v r. 2018. Oproti 5 ročnému priemeru je to o 2 % vyšší výskyt. Ochorenia boli hlásené zo všetkých krajov s výnimkou Nitrianskeho a Prešovského kraja. Najvyššia chorobnosť bola tradične v Žilinskom kraji (1,01), kde bolo zaznamenaných 7 ochorení. Ochorenia postihli jedincov nad 35 rokov života, najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola vo vekovej skupine 55-64 rokov (1,11). Ochorenia sa vyskytovali takmer počas celého roka s maximom výskytu v apríli. Ochorelo 7 mužov a 10 žien. Zatiaľ skončilo **exitom** všetkých 17 ochorení.

Bratislavský kraj

Okres Malacky

72 ročný pacient prijatý v januári 2019 na neurologickú kliniku za účelom dif. dg. doriešenia myoklonu pravostraných končatín a hlavy s postupne progredujúcou dysartriou, ktoré postupne nastúpili asi 2 týždne po páde pacienta s bezvedomím (2.10.2018). Pri pracovnej dg. v.s. generalizovaná myoklonická epilepsia úvaha aj o možnosti priónového ochorenia. Z likvoru a krvi v centre priónových chorôb potvrdený nález mutácie priónového génu E200K na kodóne 200, polymorfizmus priónového génu na kodóne 129 je metionín/valín a tiež 14-3-3 v likvore. Úmrtie 30.1.2019 na neurologickej klinike, z histopatologického a

imunohistochemického vyšetrenia mozgu pozitívny výsledok: Creutzfeldtova-Jakobova choroba, genetická forma. Rodinní príslušníci (brat a dcéra) vyšetrovaní v centre priónových nákaz.

Košický kraj

Okres Michalovce

Ochorela 63 ročná žena - sporadická formu. Prvé príznaky sa objavili v októbri 2018 lokomočná instabilita, slabosť ľavej HK a DK. Dňa 29.11.2018 návšteva lekára prvého kontaktu, pre nezlepšenie zdravotného stavu, progredujúce vertigo a progresiu lokomočnej a posturálnej instability odoslaná na neurologickú ambulanciu, kde bolo realizované MRI mozgu s nálezom - difúzne SI zmeny BG, kortexu supratentoriálne bilat. s reštrikciou difúzie, v 2. vyšetrení MRI mozgu výraznejšie pozorované postihnutie pravého frontálneho laloka (predovšetkým v oblasti gyrus frontalis superior). Okrem toho sa naďalej zobrazujú zmeny signálu v nucleus caudatus vľavo a niečo menej výraznejšie zmeny v nucleus caudatus vpravo, nucleus lentiformis bilat. a v oboch thalamoch. Nález encefalopatie s rozsiahlym kortikálnam postihnutím supratentoriálne bihemisfericky, ako aj postihnutím bazálnych ganglií je veľmi susp. pre ochorenia CJCH. Následne zhoršovanie mobility, slabosť končatín, inkontinencia moča, diskoordinácia pohybov končiacich až tremorom, občasné bolesti hlavy. Rodinná a epidemiologická anamnéza negatívna. Dňa 29.5.2019 exitus, pitva potvrdila infekčnú diagnózu. Ochorenie potvrdené histopatologicky a imunohistochemicky.

Prvotná príčina smrti: Creutzfeldtova-Jakobova choroba

Banskobystrický kraj

Okres Brezno

Hlásené boli 2 ochorenia, pričom vlni nebol hlásené žiadne ochorenie. Chorobnosť je 3,25/100 000. Ochorel muž a žena. Obe ochorenia skončili exitom.

1. prípad: Ochorela 66 ročná žena z obce Dolná Lehota, ochorela vo februári, v júni bola hospitalizovaná na neurologickom oddelení NsP Brezno n.o. Preložená bola na LDCH, kde exitovala 4. 9. 2019. Ochorenie bolo potvrdené v NRC pre prióny pri SZU Bratislava.

2. prípad:

Ochorenie so začiatkom ochorenia v novembri 2018. Objavili sa príznaky trpnutia pravostranných končatín, porucha reči, neostré videnie, závrate, okoohybné poruchy. Postupné zhoršovanie - prestal reagovať na oslovenie, reagoval len na silné algické podnety, tremor rúk, nastupujúca agresia. Laboratórne bola diagnóza potvrdená mutáciou prionového génu E200 na kodóne 200 a polymorfizmom prionového génu na kodóne 129 metionín/metionín. Zo sekčného materiálu z mozgu bola genetická forma CJCH potvrdená histopatologickým a imunohistochemickým vyšetrením.

Okres Krupina

Pacientka s anamnézou progred. poruchy reči, zápalu sedacieho svalu a zhoršenia mobility, hospitalizovaná na neurologickom oddelení vo Zvolene, neskôr na neurologickom oddelení v Banskej Bystrici odkiaľ preložená na interné oddelenie v Krupine a na ODCH Krupina.

Laborat. vyšetrenie:

- mozog - histopatologicé a imunohistochemické vyšetrenie so záverom - Creutzfeldtova-Jakobova choroba, genetická forma.

Okres Veľký Krtíš

Ochorela 72 ročná žena hospitalizovaná dňa 17.6.2019 vo Fakultnej nemocnici s poliklinikou v Banskej Bystrici na neurologickom oddelení pre tri týždne trvajúce poruchy spánku, clivosť, strácanie pamäti, neschopnosti odpovedať na bežné otázky a zhoršenie artikulácie reči. Manžel zosnulej neudáva konzumáciu hovädzieho mäsa z domáceho chovu,

nikdy nechovali zvieratá a ani nepracovala v živočíšnej výrobe. Okrem pôrodu a zubného ošetrovania, žiadne operácie nepodstúpila, manžel taktiež neudával neurologické ochorenie u príbuzných, udával len náhle úmrtia 86 ročnej starej mamy a jej 70 ročného brata na intracerebrálne krvácanie. Histopatologické a imunohistochemické vyšetrenie mozgu potvrdilo Creutzfeldtovu-Jakobovu chorobu. Dátum úmrtia na potvrdenú diagnózu 6.8.2019.

Okres B. Bystrica

Zaznamenali sme 1 ochorenia u 61 ročnej ženy. Prvé prejavy ochorenia sa objavili v apríli 2019 – ležala na psychiatrii, postupne došlo k rozvoju ďalších klinických príznakov- triaška, spomalenie psychomotorického vývoja s nástupom jednostraných klonických prejavov končatín, zhoršenie pamäte. Z likvoru prítomná mutácia prionového génu E 200, polymorfizmus na kodóne 129 je metionín/metionín. Pacientka exitovala. Pitevná správa ešte nie je k dispozícii.

Okres Lučenec

Ochorel 45 ročný muž - krčovitá bolesť brucha, zvracanie, hnačky, výrazné tachypnoe, akrálna cyanóza, rozvoj plošných petechií na celom tele, alterácia vedomia, dýchanie insuficientné, tachykardia, ťažký septický stav.

Sérum PCR pozit. – *Neisseria meningitidis*.

Trenčiansky kraj

V roku 2019 evidujeme 1 prípad (chorobnosť 0,17/100 000 obyvateľov) v okrese Ilava u 82 ročného muža. Pacientovi bola v roku 2015 diagnostikovaná Alzheimerova choroba (klinicky somatická únava a zábudlivosť). V 04/2018 bol pacient hospitalizovaný na neurologickom oddelení pre únavu, zábudlivosť, bolesť a slabosť DK, poruchy chôdze a dezorientáciu. V 08/2018 bol umiestnený v zariadení pre seniorov, kde stav pacienta postupne progreduje. 9/2018 nastal exitus letalis, nariadená patologicko-anatomická pitva.

Vyš.: mozog – bioptický materiál - histopatologicky potvrdená sporadická forma CJCH

EA: podľa uvedenia príbuzných menovaný do 8 rokov žil na domácom hospodárstve - choval kravy, kone, psa a hydinu. Pracoval ako zásobovač a v strojárskom priemysle. Konzumácia surového mäsa a mäsových výrobkov nie je vylúčená (pri príprave domácich mäsových výrobkov). Iné negat.

Trnavský kraj

Okres Trnava

Ochorel 58 ročný muž, biopt. materiál – mozog histopat. pozit. prióny

Žilinský kraj

1. ochorela 60 ročná žena, ktorej bola potvrdená Creutzfeldt-Jacobova choroba, prvé príznaky ochorenia sa u ženy objavili v októbri 2018, po vytrhnutí zubu, pocit nestability pri chôdzi a závrate, bolesti v záhlaví, hučanie v uchu, zhoršenie zraku (periférna porucha). 12.10.2018 bola na ambulantnom vyšetrení EEG a MR, kde bol normálny nález, 24.10.2018 bola prvý krát hospitalizovaná na neurologickom oddelení, kde jej bolo opakovane robené EEG, s odstupom 13 dní už bol patologický záznam s intermitentne generalizovanou pomalou aktivitou theta. Zároveň bol počas hospitalizácie odobratý a odoslaný do NRC, likvor a krv na DNA analýzu (pozitívny výsledok- mutácia prionového génu E200K na kodóne 200 a polymorfizmus prionového génu na kodóne 129 metionín/metionín). Pacientka bola opakovane hospitalizovaná na neurologickom oddelení. Od decembra 2018 bola pacientka už imobilná a 12.9.2019 exitovala. Realizovaná pitva a následne bol odobraný aj materiál, ktorý bol odoslaný do NRC. Výsledok vyšetrenia v NRC -histopatologické lézie v CNS (spongioza, astrocytóza a úbytok neurónov), imunohistochemická detekcia priónu prítomná, rodinná anamnéza- negatívna, epidemiologická anamnéza- pacientka bola asi 15 rokov vystavená stresu v dôsledku zlých susedských vzťahov. Pracovala na

poľnohospodárskom družstve ako ošetrovatelka hovädzieho dobytku, rodičia mali veľké gazdovstvo, chovali dobytok, aj ovce a pomáhala aj pri zabíjačkách.

2. ochorela 48 ročnej ženy, ktorá v septembri 2018 začala pociťovať bolesti hlavy, parestázie a problémy s motorikou. Asi po mesiaci zmeny písma a pociťovala pálenie na hrudníku a následne aj kolaps. Koncom novembra bola privezená na neurologické oddelenie s bolesťami hlavy, parestázami horných a dolných končatín, anxiétou a depresívnym syndrómom. CT bolo v bez ložiskových zmien. Na MR realizovanej začiatkom decembra boli viditeľné ložiskové nešpecifikované gliozy v oblasti BG bilat., postihnutie kortexu parasagitálne f. a c obl. Sylviovej fisury vľavo - susp. CJCh. Likvor a sérum bolo odoslané do NRC (stanovenie proteinu 14-3-3 v likvore pozitívne, mutácia na kodóne 200 PRNP génu a polymorfizmus na kodóne 129 PRNP génu pozitívne.) Pacientka nebola dlhodobo hospitalizovaná, starali sa o ňu rodinní príslušníci a opatrovatelka až do exitu. Z mozgového tkaniva bola imunohistochemicky potvrdená prítomnosť priónu a histopatologické lézie v CNS (genetická forma CJCh). Pacientka bola vystavená dlhodobému stresu v práci aj doma (manžel zomrel pred 4 rokmi, otec pred 2 rokmi), nebola v kontakte so zvieratami, pracovala ako úradníčka. Na CJCh zomrela teta a sesternica.

3. Úmrtie na Creutzfeldt – Jakobovu chorobu u 61 ročného muža z Liptovských Revúc. Pacient začal zabúdať, stal sa apatický, prestal rozprávať, zhoršená chôdza aj reč. V epidemiologickej anamnéze zistená pozitivita CJCH u matky, podobné ochorenie sa vyskytlo u sesternice aj u starej mamy. V NRC pre pomalé vírusy z krvi potvrdená molekulárno – genetická analýza CJCH – genetická forma.

4. Úmrtie na Creutzfeldt – Jakobovu chorobu u 62- ročnej ženy z Ludrovej. U menovanej slabosť hornej aj dolnej končatiny na ľavej strane, nemotornosť, neistota pri chôdzi, neskôr ťažká kvadruparéza, imobilita. V epidemiologickej anamnéze zistené podobné príznaky u bratranca – úmrtie. V detstve doma chovali aj konzumovali ovce. V NRC pre pomalé vírusy z krvi potvrdená molekulárno – genetická analýza CJCH – genetická forma.

5. Ochorela 60 ročná žena, ktorá v januári 2019 začala pociťovať tras rúk, slabosť končatín, neistotu pri chôdzi, hmlenie pred očami. Obvodným lekárom bola odoslaná na neurologickú ambulanciu a následne hospitalizovaná na neurologickom oddelení. Pokračovali ďalšie hospitalizácie na neurológii a paliatívnom oddelení s krátkym pobytom v domácom prostredí. Počas prvej hospitalizácie absolvovala MR, kde boli viditeľné postischemické ložiská gliozy -vpravo, dominovala cerebrálna symptomatológia, spomalené tempo. Záver: suspektné neurodegeneratívne ochorenie. Následne jej bol odobraný likvor a krv, z ktorých bola v NRC potvrdená mutácia prionového génu E200K na kodóne 200, prítomný polymorfizmus prionového génu na kodóne 129 - methionín/methionín. Z likvoru bol potvrdený proteín 14-3-3. Posledný mesiac bola pacientka hospitalizovaná na paliatívnom oddelení kde rýchla progresiu stavu. Pacientka exitovala 21.4.2019. Bola vykonaná pitva a materiál bol odoslaný do NRC, kde bola histopatologicky a imunohistochemicky potvrdená genetická forma CJCh. Žena pochádzala z Trstenej, mala hypertenziu, hepatopatiu, strumu, bola obézna a v septembri 2018 mala operáciu varixov.

6. Ochorel aj 45 ročný muž, ktorý od mája 2019 pociťoval suchosť pri koreni jazyka, trpnutie jazyka, po 2 týždňoch sa pridružila porucha reči, trpnutie rúk, nohy, rozmazané videnie, problémy s prehĺtaním. V júni bol prijatý na neurologickú kliniku UN v Martine pre intenzívny tremor LHK, ataxiu, dysartriou, prítomné pozitívne axiálne reflexy. Po mesiaci bol prepustený ako suspektná CJCh. V júni 2019 na EEG a CT nálezy v norme, no na MMR boli popisované drobné nešpecifikované ložiská gliózy v bielej hmote vpravo. Počas hospitalizácie bol do NRC odoslaný likvor a sérum. Bola potvrdená mutácia prionového génu E200K na kodóne 200, polymorfizmus prionového génu na kodóne 129 je metionín/valín, neprítomný proteín 14-3-3. Dva dni bol hospitalizovaný v septembri pre zhoršenie stavu

(teploty a neprijímal per os., myoklonie). Týždeň po prepustení exitus. Bola vykonaná pitva a materiál bol odoslaný do NRC, kde bola histochemicky potvrdená genetická forma CJCh.

7. Úmrtie na danú diagnózu bolo hlásené u **68 ročnej ženy** zo Žiliny. Počas dovolenky v 3/2019 zmena povahy. PP od 8.4.2019 - krátko po návrate zo zahraničia: poruchy pamäte, dezorientácie v teréne, slabosť, závrate. 10.4.2019 bola prijatá na neurologické oddelenie FNsP v Žiline, kde realizovaná LP s nálezom ľahkej hyperproteínoráchie. Klinický priebeh ochorenia s rýchlou progresiou, 20.5.2019 pacientka preložená na LDCH, kde po 5. dňoch hospitalizácie dochádza k exitu. Pacientka bola pitvaná, histopatologické vyšetrenie mozgu potvrdilo Creutzfeldtovu-Jakobovu chorobu, sporadická forma. EA: pracovala ako ekonómka, popri tom pracovala ako sprievodkyňa, naposledy bola v 3/2019 v Mjanmarsku. Pacientka bola slobodná. EA: s rodičmi žila vo Vrútkach, mali rodinný dom, rodičia chovali hydinu, kravu, kozu a včely. Konzumovala ovčie syr. Pravidelne sledovaná na internej a alergologickej ambulancii. Pacientka bola najstaršia zo 6 súrodencov. Brat Ivan, ročník narodenia 1952, invalidný dôchodca (psychiatrická dg.). Žije v okrese Martin, s rodinou nekomunikuje.

III.4.10 Iné vírusové meningitídy a encefalitídy – B 00.3, B 00.4, B 01.0, B 01.1, B 02.0, B 02.1

Herpetickovírusová meningitída – B 00.3

V priebehu roku 2019 sa vyskytli 4 ochorenia chor. 0,07/100 000 a to v Bratislavskom a Banskobystrickom kraji po jednom prípade a v Nitrianskom kraji 2 prípady. Ochorenia postihli pacientov nad 25 rokov, najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola najvyššia vo vekovej skupine 55-64 ročných (0,23). Ochorel 1 muž a 3 ženy, v mesiacoch január, február, máj a september.

Herpetickovírusová encefalitída –B 00.4

V roku 2019 bolo v SR hlásených 10 prípadov ochorení, chor. 0,18/100 000. Ochorenia boli hlásené z Bratislavského kraja (2), Trenčianskeho (1), Nitrianskeho (3), Žilinského (2), Banskobystrického a Prešovského kraja po 1 prípade. Najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v Nitrianskom kraji (0,44). Ochorenia sa vyskytli u pacientov vo vekových skupinách 0r.=3x, 1-4r.=1x a vo vekových skupinách 45-54r.= 2x, 55-64r.=1x, 65+ =3x. Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola vo vekovej skupine 0 ročných detí (5,13). Ochorenia sa vyskytovali takmer počas celého roka, najviac v auguste 3. Ochorelo 5 mužov a 5 žien.

Varicellová meningitída – B 01.0

Hlásené boli 2 ochorenia, chor. 0,04/100 000. Ochorenia boli hlásené zo Žilinského a Prešovského kraja po jednom prípade. Vyššia chorobnosť bola v Žilinskom kraji (0,14). Ochorenia bolo hlásené u pacientov vo vekových skupinách 5-9r.= 1x a 28-34r.=1x. Vyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola hlásená vo vekovej skupine 5-9r. (0,34). Obe ochorenia sa vyskytli v januári, 1x u muža a 1x u ženy.

Varicellová encefalitída - B 01.1

V priebehu roku 2019 bolo hlásené 1 ochorenie, chor. 0,02/100 000. Ochorenie bolo hlásené z Prešovského kraja chor. v kraji bola 0,12/100 000. Ochorel pacient vo vekovej skupine 25-34r. chor.0,12/100 000. Ochorel muž v mesiaci máj.

Zosterová encefalitída - B 02.0

Spolu bolo v r. 2019 hlásených 11 ochorení, chor. 0,20/100 000. Ochorenia boli hlásené z krajov: Trnavského 1, Trenčianskeho 1, Nitrianskeho 4, Žilinského 3 a Košického

21x s najvyššou chorobnosťou v Nitrianskom kraji (0,59). Ochorenia sa vyskytli u pacientov nad 45 rokov, vo vekových skupinách: 45-54r.=1x, 55-64r.=4x, 65+r. = 6x, najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola vo vekovej skupine nad 65 rokov (0,69). Ochorenia sa vyskytovali v priebehu roku, bez výraznejších rozdielov, najviac v mesiaci apríl 3 prípady. Ochorelo 7 mužov a 4 ženy.

Zosterová meningitída – B 02.1

V r. 2019 bolo hlásených 5 ochorení, chor. 0,09/100 000.

Ochorenia boli hlásené z krajov: Bratislavského 1, Trnavského 1, Žilinského 2 a Košického 1. Najvyššia chorobnosť bola v Žilinskom kraji (0,29). Ochorenia boli hlásené u pacientov nad 20 rokov veku, vo vekových skupinách 20-24r.=1x, 35-44r.=1x, 45-54r.=1x, 55-64r.= 1x, 65+r.=1x, s najvyššou vekovo-špecifickou chorobnosťou vo vekových skupinách 45-54r. a 55-64r. (0,14). Ochoreli 2 muži a 3 ženy.

III.5 Zoonózy a nákazy s prírodnou ohniskovosťou

III.5.1 Tularémia – A 21

V priebehu roka 2019 bolo na Slovensku hlásených 20 ochorení (chor. 0,37/100 000), čo je oproti roku 2018 3,33x viac a o 2,04x viac oproti 5-ročnému priemeru.

Ochorenia boli hlásené z krajov: Bratislavský -1x, Trnavský -2x, Nitriansky – 15x, Banskobystrický – 1x, Prešovský – 1x.

Rozdelenie chorých podľa vekových skupín: 5-9=1, 15-19=2, 35-44=3, 45-54=7, 55-64=5, 65+=2.

Diagnóza:

A21.0 Ulceroglandulárna tularémia – 8x

A21.2 Pľúcna tularémia – 4x

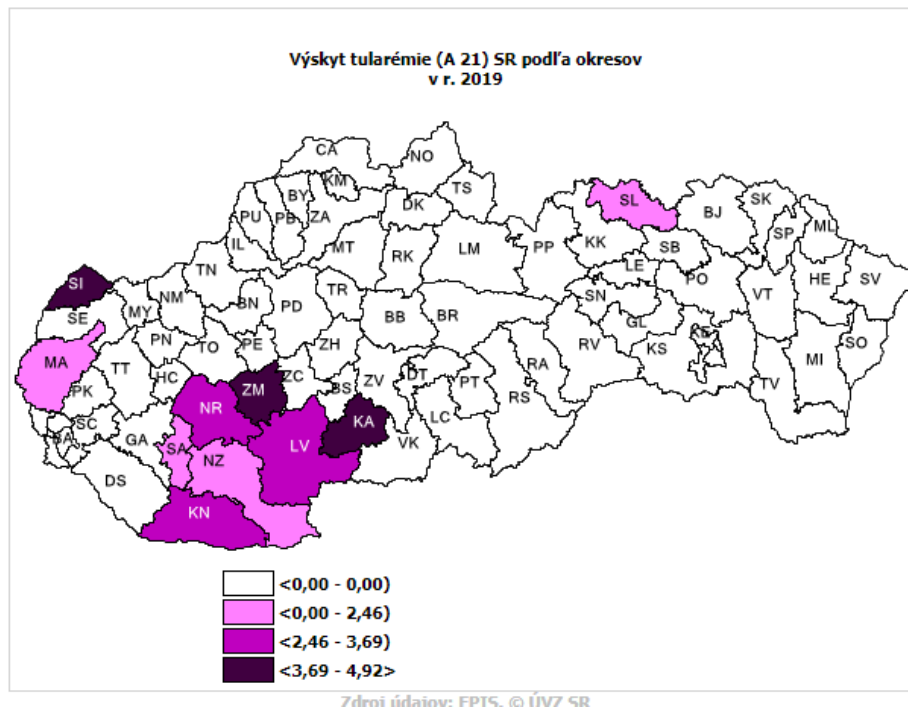
A 21.8 Iné formy tularémie – 5x

A21.9 Tularémia, bližšie neurčená – 3x

Mechanizmus prenosu: iný 5x, kontakt s divokožijúcim zvierateľom 5x, Kontakt so zvierateľom v chove 2x, neznámy 2x, poranenie divokožijúcim zvierateľom 1x, poranenie domácim zvierateľom 1x, poštipanie hmyzom 2x, prisatie kliešťá 2x.

Klinická forma: faryngeálna 1x, febrilná 1x, pľúcna 4x, septická 1x, uzlinová 13x, Najviac ochorení sa vyskytovalo počas júna 6x.

Mapa III.5.1 Výskyt tularémie v SR podľa okresov miesta nákazy, rok 2019

III.5.2 Brucelóza – A 23

V priebehu roka 2019 bolo hlásené 1 ochorenie (0,02/100 000). Išlo o ženu vo veku 20-24 rokov z okresu Detva s dg. Brucelóza zapríčinená *Brucella abortus* A23.1. Klinická forma – febrilná. EA - chová sokola. Sérologicky pozit. IgM *Brucella abortus*.

III.5.3 Leptospiróza – A 27

V priebehu roka 2019 boli hlásené 5 ochorenia (chor. 0,09/100 000), čo je o 2 ochorenia viac ako v roku 2018 a v porovnaní s 5-ročným priemerom je výskyt nižší o 36%.

Ochorenia boli hlásené z krajov: TA 2x, TC 1x, KI 2x. Rozdelenie chorých podľa vekových skupín: 35-44=2, 45-54=1, 55-64=1, 65+=1.

Klinické formy ochorení: febrilná 3x, ikterická 1x, hepatálna 1x.

Ochorenie bolo hlásené ako:

A 27.0 *Leptospirosis icterohaemorrhagica* - Weilova choroba – 3x

A 27.8 Iná forma leptospirózy – 2x

V epidemiologickej anamnéze bol udaný mechanizmus prenosu: 1x iný, 2x neznámy, 2x ingescia. Prípady boli hlásené v júni 2x, júli 1x, októbri 1x, novembri 1x.

III.5.4 Iné bakteriálne zoonózy nezatriedené inde – A 28

A 28.0 Pasteurelóza – v roku 2019 ochorenie nebolo zaznamenané.

A 28.2 Extraintestinálna yersinióza – ochorenie popísané v kapitole Črevné nákazy.

III.5.5 Listeriόza – A 32, P 37.2

V roku 2019 bolo na Slovensku hlásených spolu 18 ochorení na listeriόzu (chor. 0,33/100 000), čo je o 1 ochorenie menej oproti roku 2018 a viac o 6% v porovnaní s 5-ročným priemerom.

Rozdelenie chorých podľa vekových skupín: 25-34=1, 35-44=1, 45-54=3, 55-64=3, 65+=9.

Ochorenia boli hlásené zo všetkých krajov okrem Košického s najvyššou chorobnosťou v NI kraji (5 prípadov – 0,74/100 000).

Klinické formy ochorení: bezpríznaková 2x, febrilná 1x, kožná 1x, meningeálna 7x, meningeálna a septická 1x, septická 6x.

V epidemiologickej anamnéze bol udaný mechanizmus prenosu: 4x ingescia, 13x neznámy, 1x kontakt s divokožijúcim zvierat'om.

Prvé príznaky ochorení boli hlásené najviac v októbri (4 prípady).

Diagnóza:

A32.1 Listériová meningitída a meningoencefalitída – 6x

A32.7 Listériová septikémia – 8x

A32.8 Iné formy listeriózy - 2x

A32.9 Iné formy listeriózy – 2x

P 37.2 Novorodenecká (diseminovaná) listerióza – 0x

Hlásené boli 3 úmrtia:

A32.7 Listériová septikémia

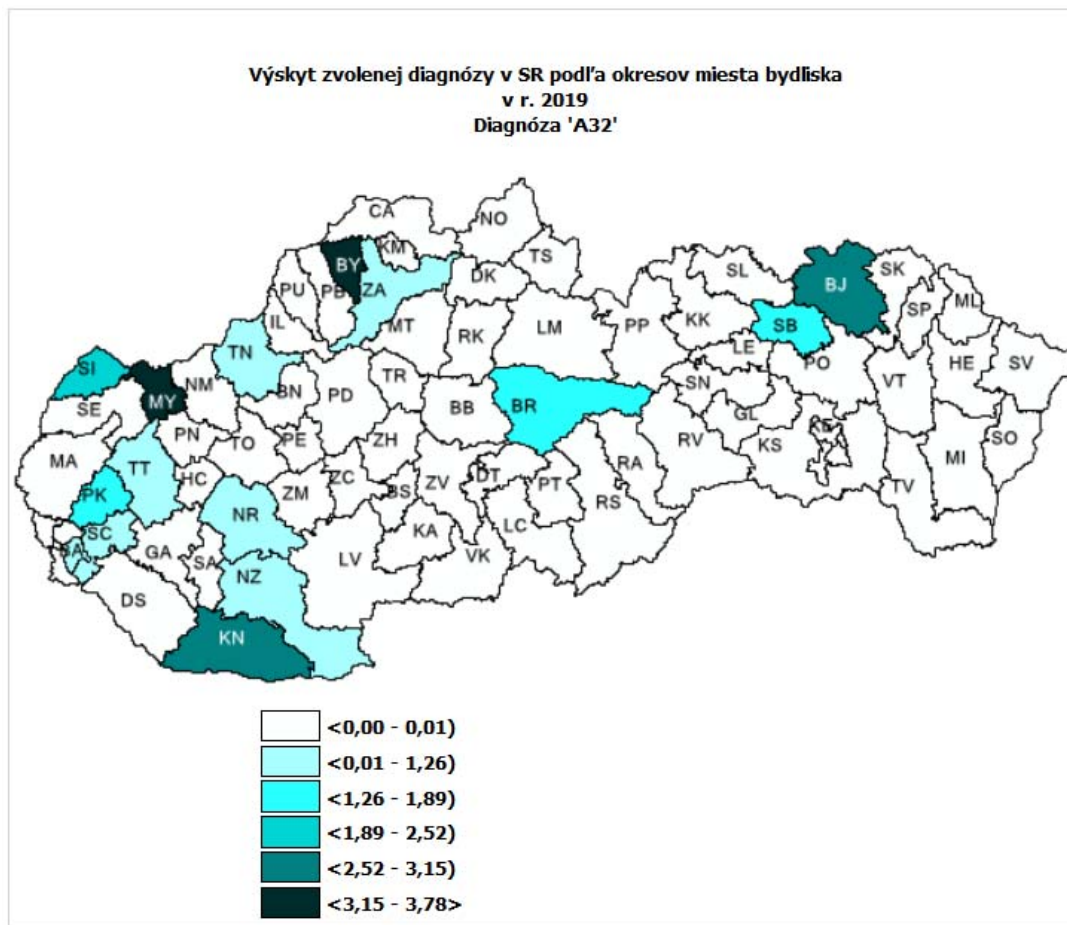
1) V máji 2019 u 65+ ročnej polymorbídnej pacientky z okresu Trenčín boli spočiatku zazananemné febrility 40 st.C. Pacientka je po NCMP s afázou a pravostrannou hemiparézou, ťažkou hemolytickou anémiou a tachyfibriláciou predsiení. V laboratórnych výsledkoch prítomné vysoké zápalové parametre svedčiace pre sepsu (CRP: 112, mg/6, IL-8: 11568 pg/ml). Z hemokultúry potvrdená *Listeria monocytogenes*. Dochádza k zhoršeniu stavu, tachydyspnoe, tachykardia, hypotenzia, somnolencia až sopor. Pacientka napriek komplexnej liečbe exitovala dňa (ATB - ceftriaxon, meronem, gentamycín). EA: negatívna, podľa udania dcéry nekonzumovala nepasterizované mlieko, mliečne výrobky, nedostatočne tepelne spracované mäso. Pred ochorením bola sústavne hospitalizovaná na 3 oddeleniach), v rodinne bez podobných ťažkostí.

2) V marci 2019 u 65+ ročného muža t okresu Pezinok 2 týždne suchý kašeľ hlavne v noci, TT okolo 38°C, zvracanie, bronchopneumónia, dyspnoe, celková slabosť. Po zahájenej liečbe dochádza k zhoršeniu stavu s poruchou vedomia, pacient preložený na JIS. Napriek liečbe sa stav pacienta nedarí pozitívne ovplyvniť, pretrváva porucha vedomia, dyspnoe a dochádza k exitu. EA negatívna.

A32.8 Iné formy listeriózy

Vo februári 2019 pacientka vo veku 65+ rokov z okresu Brezno dlhodobo dispenzarizovaná pre cirhózu pečene na HEGO mala doma náhle zhoršenie stavu, bolesti brucha, zvracanie. Prijatá na hospitalizáciu. Pre dehydratáciu na internú JIS. Pri vyšetrení zistený nystagmus, pacientka odoslaná na CT, diagnostikovaný absces mozgu, z punktátu vykultivovaná *L. monocytogenes*. Pacientka upadla do kómy a exitovala. Z hemokultúry potvrdená *Listeria monocytogenes*. EA negatívna.

Mapa III.5.2 Výskyt listeriózy v SR podľa okresov, rok 2019

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

III.5.6 Lymeská borrelióza – A 69.2, M 01.2, G 63.0

V priebehu roka 2019 bolo na Slovensku hlásených 764 ochorení (chor. 14,02/100 000), čo je o 22% menej oproti roku 2018 a o 16% menej ako 5-ročný priemer.

Ako dg.:

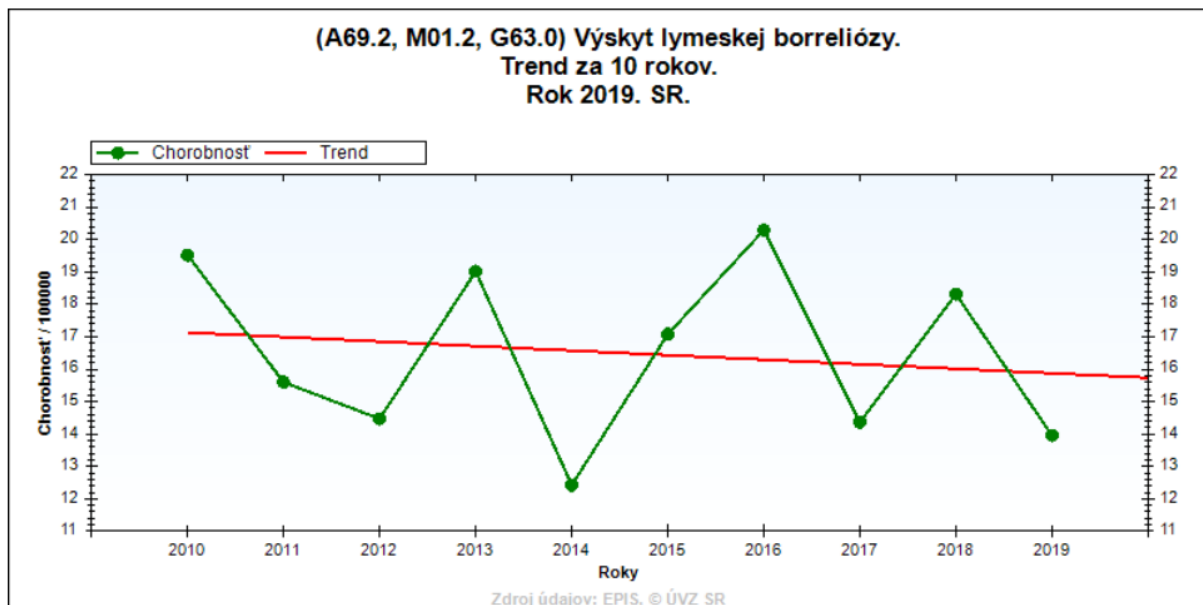
A 69.2 bolo vykázaných 582 ochorení (chor. 10,68)

G 63.0 bolo vykázaných 50 ochorení (chor. 0,92)

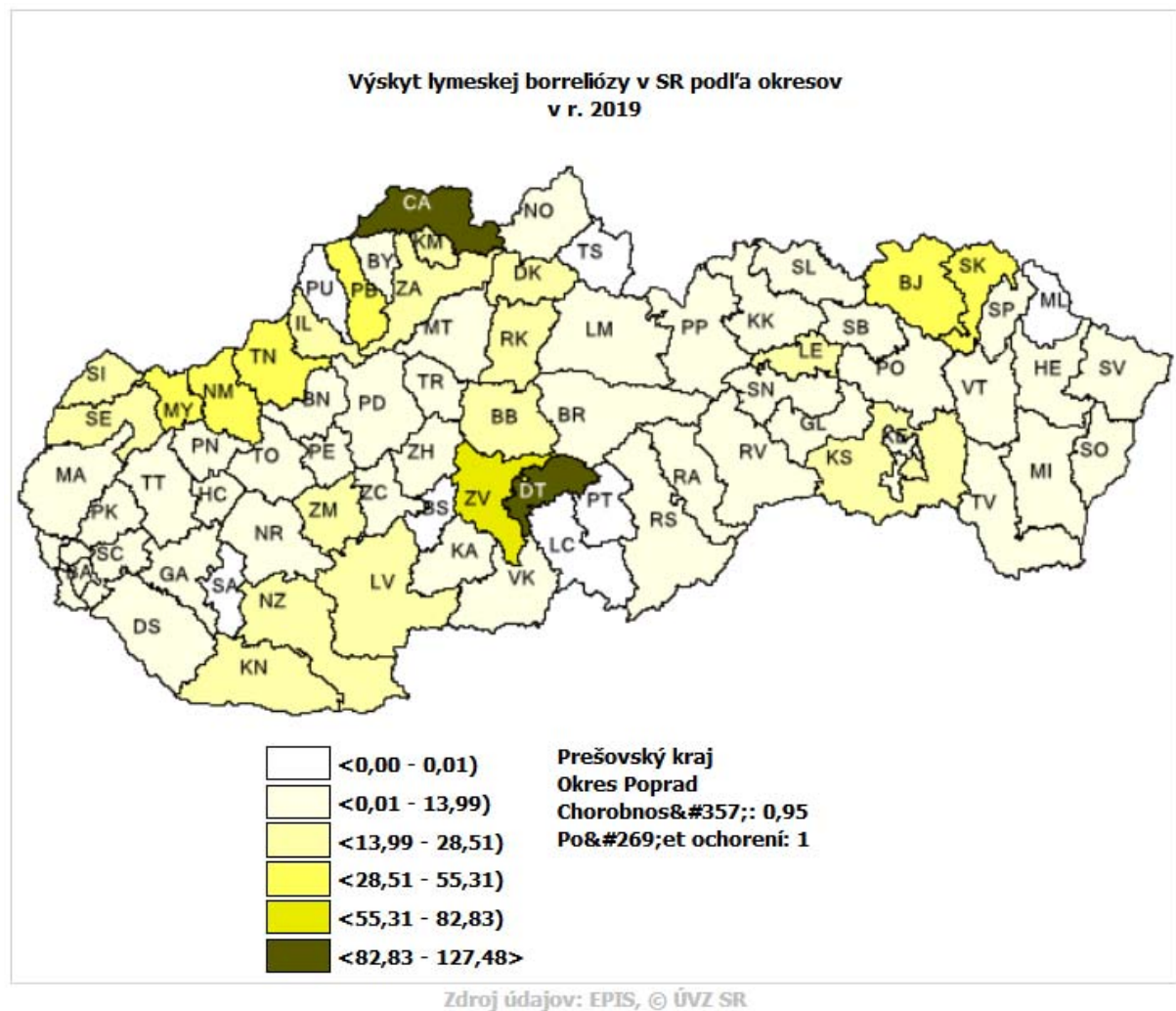
M 01.2 bolo vykázaných 132 ochorení (chor. 2,42)

Ochorenia boli hlásené zo všetkých krajov SR, pričom najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v ZI kraji – 27,77, TC kraji – 24,07 a BC kraji – 15,90.

Graf III.5.1

Mapa III.5.3 Výskyt lymeskej boreliózy v SR podľa okresov, rok 2019

Ochorenia boli zaznamenané v každej vekovej skupine, pričom najvyššia vekovo špecifická chorobnosť bola vo vekovej skupine starších ako 45-54 rokov (19,08).

Ochorenie bolo vykázané u 0 ročného dievčatka z okresu Žilina:

V júli 2019 TT do 38,3 st.C, zvracanie, kašeľ, prijaté na detské oddelenie. Na 2. deň hospitalizácie zhoršenie klinického stavu s progresiou poruchy vedomia, dieťa apatické, spavé. Realizované vyšetrenie likvoru s biochemickým potvrdením infekcie CNS. V likvore western blotom potvrdená borreliová etiológia (*Borrelia burgdorferi*). EA negat.

V epidemiologickej anamnéze bolo udané: neznámy – 180x, prisatie kliešťá – 421x, poštipanie hmyzom – 159x.

Ochorenia sa vyskytovali počas celého roka s maximom v júli 166 prípadov.

Importované boli 2 prípady A69.2 (Česko 1x, Maďarsko 1x).

III.5.7 Ornitóza – A 70

V roku 2019 ochorenie nebolo zaznamenané.

III.5.8 Škrvnité horúčky [rickettsiózy prenášané kliešťami] – A 77

V priebehu roka 2019 boli na Slovensku hlásené 3 prípady (chor. 0,06/100 000), minulý rok boli hlásené 2 prípady. Ochorenia boli hlásené ako dg:

A77.9 Nešpecifikovaná škrvnitá horúčka – 3x.

1) Okres Košice II, muž vo veku 65+ rokov, júl 2019:

Polymorbidný pacient s hemoperikardom v dif. dg. a hypostatickou pneumóniou, napojený na dialýzu. U pacienta prítomná fibrilácia predsiení, anémia, malý perikardiálny výpotok. Pre pretrvávajúce zápalové zmeny pľúcneho parenchýmu pri RTG upravená ATB terapia. Dochádza k zhoršeniu klinického stavu a konštatovaný exitus letalis na dg. I50. EA negat. Sérologicky podľa NRC pre Rickettsiózy ELISA pozit. IgM a IgG Rickettsia iná nešpecifikovaná.

2) Okres Hlohovec, dievča vo veku 5-9 rokov, júl 2019:

Kožná forma. EA – poštipanie hmyzom. Sérum – podľa NRC pre Rickettsiózy ELISA pozit. Rickettsia iná nešpecifikovaná.

3) Okres Piešťany, žena 15-19 rokov, december 2019

Kožná forma. EA negat. Sérum – podľa NRC pre Rickettsiózy ELISA pozit. Rickettsia iná nešpecifikovaná.

III.5.9 Horúčka Q – A 78

V priebehu roka 2019 boli na Slovensku hlásené 2 ochorenia (chor. 0,04/100.000), minulý rok rovnako 2 ochorenia.

1) Okres Košice IV, dievča 10-14 rokov, január 2018:

Pacientka hospitalizovaná pre recidivujúce febrility od januára 2018, kedy bola vyšetrená u viacerých odborníkov. Od júna 2018 teploty ustúpili. Následne od septembra 2018 výstup febrilit do 38,4 st.C. Odoslaná na rôzne vyšetrenia, ktoré pôvod febrilit nezistili. Počas febrilit udané bolesti hlavy. Prechodne máva bolesti brucha vpravo a tlak na hrudníku. EA – poranenie psom (škrabance). Sérum – podľa NRC pre Rickettsiózy ELISA Igm, IgG pozit. *Coxiella burnetti*.

2) Okres Martin, muž vo veku 65+ rokov, august 2019:

Počas dovolenky v Chorvátsku v Zadare bol pacient hospitalizovaný s febrilnym stavom, malátnosťou, slabosťou v rukách. Po návrate na Slovensko dlhodobo pretrvávajúca slabosť. EA - počas pobytu v Chorvátsku konzumoval u svojho kamaráta, ktorý tam chová ovce domáci ovčí syr. Pacient bol aj opakovane poštipávaný komármi a muchami, prisatého kliešťa nemal. Sérum – podľa NRC pre Rickettsiázy ELISA igM pozit. *Coxiella burnetti*.

III.5.10 Iné rickettsiázy – A 79

V priebehu roka 2019 boli na Slovensku hlásené 2 ochorenia (chor. 0,04/100.000), minulý rok 9 ochorení.. Ochorenia boli hlásené ako dg:

A79.8 Iné špecifikované riketsiázy (Riketsiáza zapríčinená *Ehrlichia sennetsu*) – 2x

Ochorenia boli hlásené zo ZI kraja. Vekové skupiny: 25-34=1, 45-54=1. Klinická forma: bezpríznaková 1x, kožná 1x. Mechanizmus prenosu: poštipanie hmyzom – 2x. Sezonalita: marec 1x, júl 1x.

III.5.11 Vírusová encefalitída prenášaná kliešťami – A 84

V priebehu roka 2019 bolo hlásených spolu ako A84.1 Stredoeurópska kliešťová encefalitída 161 ochorení (chor. 2,95/100 000), čo je porovnateľné s rokom 2018 a oproti 5-ročnému priemeru vzrast o 33%.

A84.1 Stredoeurópska kliešťová encefalitída

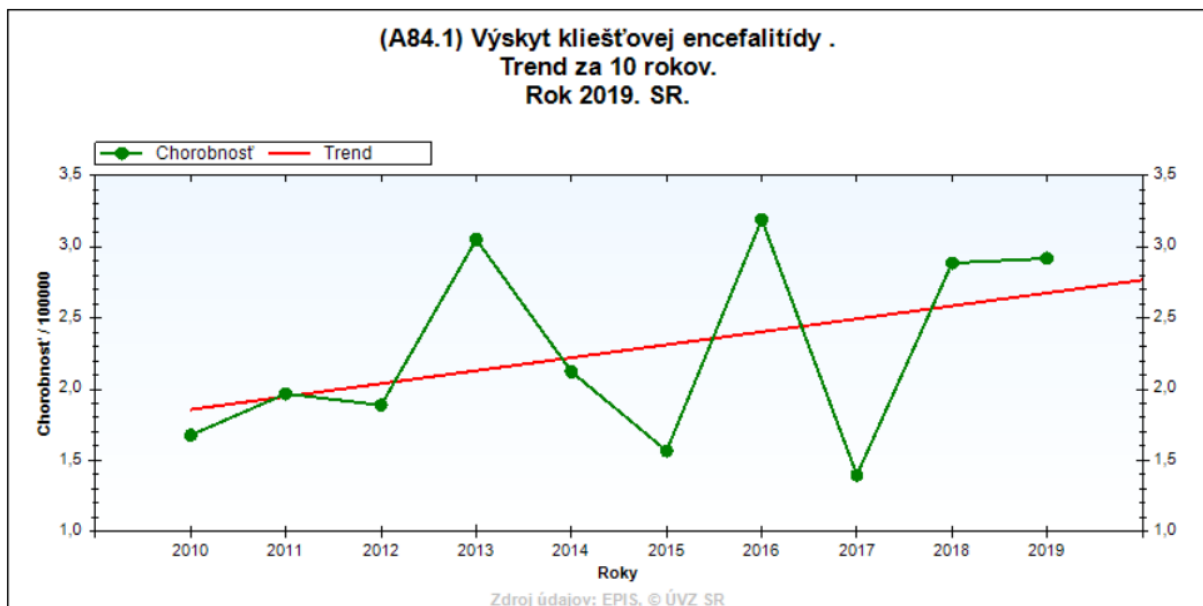
Chorobnosť bola hlásená z každého kraja s maximom v ZI kraji – 6,80, ZI kraji – 5,64 a BC kraji – 6,48. Ochorenia boli zaznamenané v každej vekovej skupine okrem 0-ročných, pričom najvyššia vekovo špecifická chorobnosť bola vo vekovej skupine 45-54 ročných. Klinické formy ochorení: bezpríznaková – 3x, febrilná – 34x, meningeálna – 92x, neurologická – 31x. V epidemiologickej anamnéze bolo udané: prisatie kliešťa – 90x, neznámy mechanizmus prenosu – 50x, ingescia – 17x a poštipanie hmyzom – 4x.

Ochorenia boli hlásené po celý rok okrem februára, pričom najviac ochorení sa vyskytlo v mesiacoch: jún – 48. Ochorenie po očkovaní sme nezaznamenali.

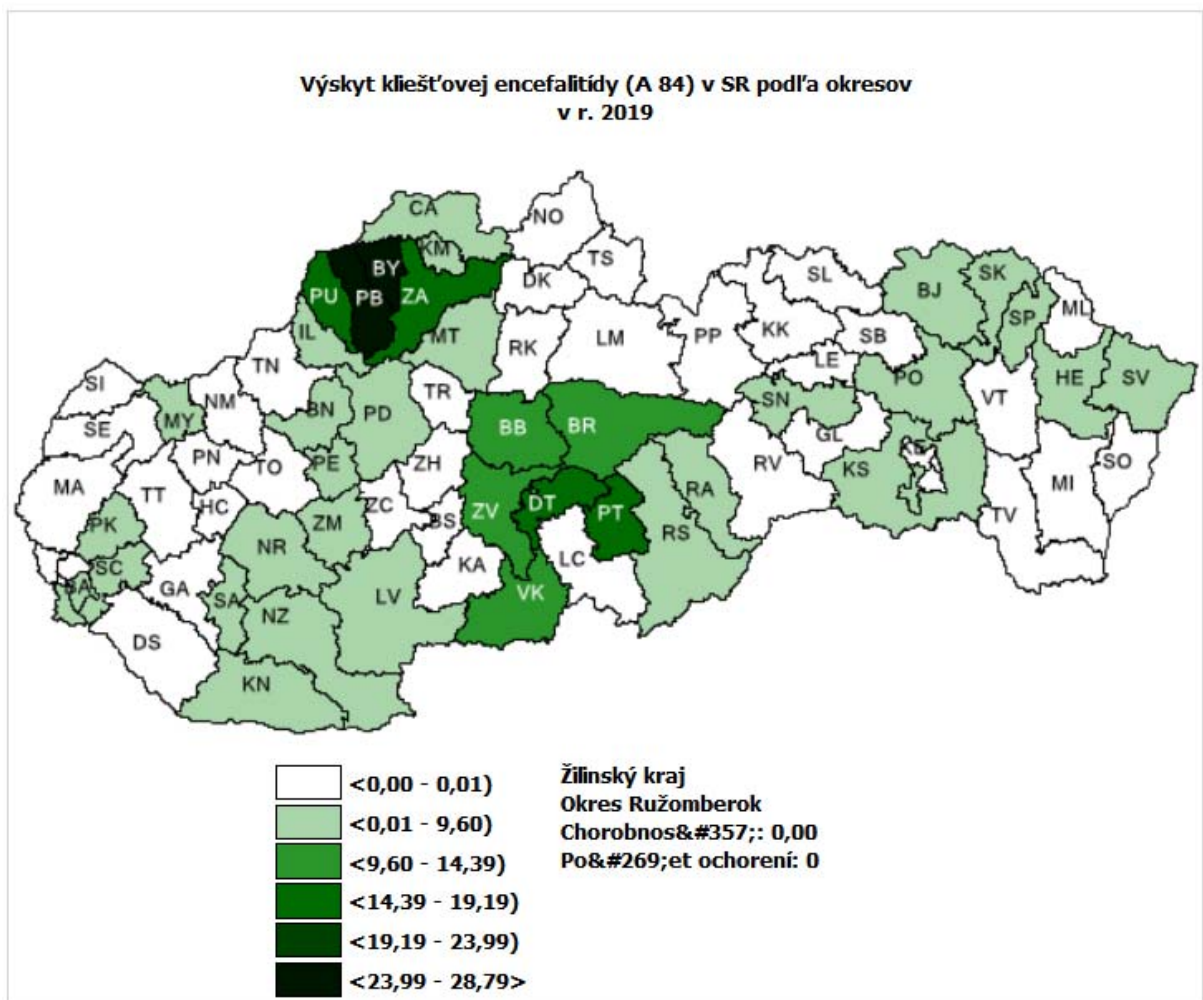
Boli hlásené 4 epidémie.

Okres	Dát. vzniku	Dát. ukon.	Agens	Poč. ch.	Poč. exp.	Miesto	Faktor	Dôkaz
PT	19.04.2019		vírus Stredoeurópskej kliešťovej encefalitídy	7	20	Poltár	kozie mlieko (syr)	epidemiologicky
VK	03.05.2019	14.06.2019	vírus Stredoeurópskej kliešťovej encefalitídy	3	3	Pravica	kozie mlieko (syr)	epidemiologicky
ZA	20.06.2019	02.07.2019	vírus Stredoeurópskej kliešťovej encefalitídy	2	7	Varín	kozie mlieko (syr)	epidemiologicky
HE	06.10.2019	09.10.2019	vírus Stredoeurópskej kliešťovej encefalitídy	2	2	Kochanovce	kozie mlieko (syr)	epidemiologicky

Graf III.5.2

Mapa III.5.4 Výskyt kliešťovej encefalitidy v SR podľa okresov, rok 2019

III.5.12 Horúčka Dengue – A 90

V roku 2019 bolo zaznamenaných 6 ochorení (0,11/100 000), minulý rok bolo hlásených 7 ochorení.

Išlo o importované ochorenia (Thajsko 4x, Vietnam 1x, Indonézia 1x).

Vekové skupiny: 25-34=3, 45-54=3. Kraje: BL 5x, TC 1x. Klinická forma. Febrilná 6x. Mechanizmus prenosu: poštípanie hmyzom 4x, neznámy 2x.

Rýchly chromatograf. test – pozit. vírus horúčky dengue 6x (subtyp 1 3x).

III.5.13 Iné vírusové horúčky prenášané komármi – A 92

V roku 2019 bolo hlásené 1 ochorenie (chor. 0,02/100 000) ako dg. A 92.3 Horúčka Západného Nílu, minulý rok bolo rovnako 1 ochorenie importované z Maďarska. V roku 2019 neboli hlásené ochorenia na dg. Iné špecifikované komármi prenášané vírusové horúčky (ZIKA) A 92.8.

U 35-44 ročného muža z okresu Čadca nastal koncom augusta 2019 vo večerných hodinách výstup TT do 40 st. C, myalgie, artralgie, celková slabosť, cefalea, bolesti celého tela, pobolievanie hrdla, výrazné nechutenstvo. Neskôr nastal výskyt nesvrbivých početných červených drobných vyrážok na trupe, pozvoľna sa rozširujúcich na končatiny. V zlepšenom klinickom stave prepustený do ambulantnej starostlivosti. EA - uvádza koncom augusta 2019 uštipnutia komármi po tvári a rukách pri pobyte v Slovenskom Grobe. CA - za posledných 6 mesiacov udáva pobyt v Ázii, Rusku, Dubaji, Thajsku, Nemecku. Transfúzia krvi a darcovstvo orgánov a krvi – negat. Prvá vz. séra odobratá 03.09.2019 anti-West Nile vírus IgM – pozit., anti-West Nile vírus IgG – negat. Druhá vz. séra odobratá 10.09.2019 anti-West Nile vírus IgM – pozit., anti-West Nile vírus IgG – pozit. Obidve vzorky séra, plná krv a moč sa vyšetrili metódou real-time RT-PCR s výsledkom: RNA West Nile vírus: pozit. z plnej krvi.

III.5.14 Iné vírusové horúčky nezatriedené inde – A 98

V roku 2019 bolo hlásených 91 ochorení (chor. 1,67/100 000), čo je oproti roku 2018 o 3 ochorenia menej.

Ochorenia boli hlásené pod diagnózou:

A 98.5 Hemoragická horúčka s renálnym syndrómom – 91x

Okrem 0-ročných boli prípady v každej vekovej skupine s maximom u 20-24 ročných (11 prípadov, 3,64/100 000)

Ochorenia boli hlásené z krajov: TC 5x, NI 13x, BC 6x, PV 22x, KI 45x.

Klinické formy ochorení: 1x bezpríznaková, 37x febrilná, 4x hemoragická, 12x hepatálna, 3x ikterická, 1x klbna, 2x neurologická, 2x pľúcna, 23x renálna, 2x respiračná, 4x urologická. V epidemiologickej anamnéze bol udaný mechanizmus prenosu: 4x ingescia, 21x iný, 15x kontakt s divoko žijúcim zvierat'om, 2x kontakt s domácim zvierat'om, 49x neznámy.

Prvé príznaky ochorení boli hlásené počas celého roka s maximom v mesiacoch máj 11x a jún 13x.

Hlásené boli 4 prípady (Srí Lanka, Taliansko, Čína, Papua-Nová Guinea).

Hlásené boli 2 úmrtia.

1) Muž vo veku 55-64 rokov, okres Nitra, jún 2019:

Pacient v práci zvracal, mal hnačky a teplotu, upadol do bezvedomia, hospitalizovaný v kóme, teplota 41stC, zvýšené zápalové parametre, hepatorenálny syndróm. Realizované rôzne konziliárne vyšetrenia s negatívnym výsledkom. Na doporučenie infektológa vykonané sérologické vyšetrenia s pozitívnym výsledkom protilátok proti Hantavírusom v triede IgM. Počas hospitalizácie sa stav nelepšil, pretrvávala kóma, striedavo pokles a vzostup CRP, dochádza k septickému stavu s príznakmi MODS, stav komplikovaný pneumóniou. V stave bdelej kómy exitoval. Pitvaný nebol.

EA: zamestnanec komunálnych služieb, pracoval ako smetiar pri zbere komunálneho odpadu. Býval na dedine v rodinnom dome. Pravdepodobný kontakt s výlučkami hlodavcov v práci aj doma.

Sérologicky IgM, IgG pozit. hantavírus nešp.

2) Muž vo veku 35-44 rokov, okres Košice III, november 2019:

Pacient hospitalizovaný pre hypertenziu, únik stolice, resp. pre zlyhávanie pečene. Pacient udáva, že pred 5 dňami mal teplotu, užil Paralen. Pozorovaný ikterus kože, pociťoval bolesti na hrudníku, blúznenie a vidiny. Napriek liečbe dochádza k zhoršeniu stavu a pacient exitoval. EA - negat. Pitvaný nebol.

Sérologicky IgM, IgG pozit. hantavírus nešp.

III.5.15 Malária – B 50-54

V roku 2019 bolo zaznamenaných 6 ochorení (0,11/100 000), čo je o 3 ochorenia viac ako minulý rok.

Hlásené ako dg:

B 50.9 Nešpecif. malária zav. Plasmodium falciparum – 6x

B509					6
	Ghana				2
		muž	55-64	Bratislava I	
		muž	55-64	Stará Ľubovňa	
	Keňa				1
		muž	15-19	Bratislava IV	
	Egypt				1
		muž	25-34	Galanta	
	Kamerun				1
		žena	55-64	Spišská Nová Ves	
		muž	25-34	Banská Bystrica	1

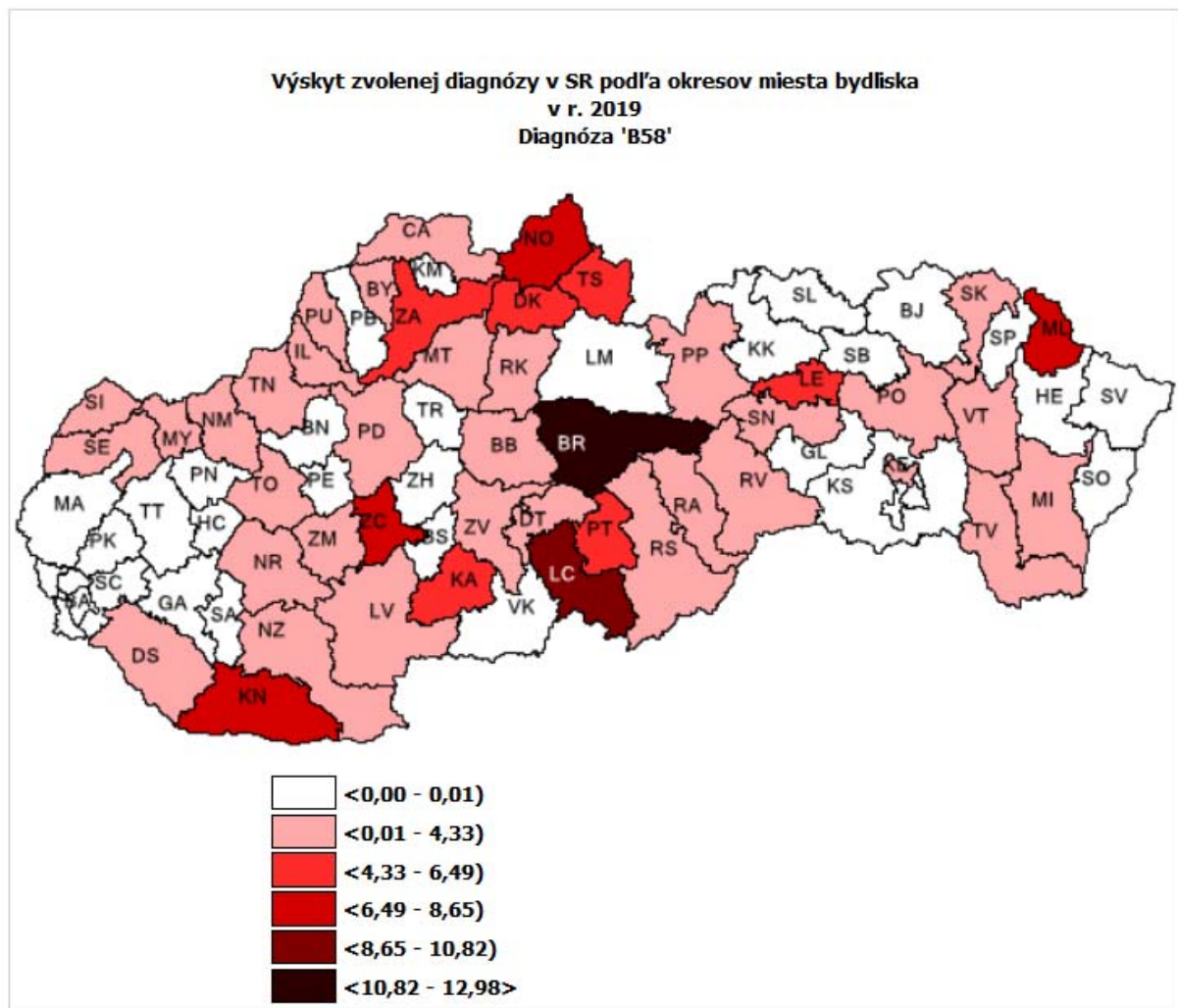
Vo všetkých vzorkách krvi - mikroskopicky pozit. Plasmodium falciparum.

III.5.16 Toxoplazmóza – B 58, P 37.1

V roku 2019 bolo hlásených 95 ochorení (chor. 1,74/100 000), čo je oproti roku 2018 pokles o 12% viac a oproti 5-ročnému priemeru pokles o 35%.

Ochorenia boli hlásené zo všetkých krajov SR okrem BL kraja, pričom najvyššia chorobnosť bola v kraji BC kraji – 4,32 a ZI – 3,18.

Mapa III.5.5 Výskyt toxoplazmózy v SR podľa okresov miesta bydliska v r. 2019

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

Ochorenia boli hlásené vo všetkých vekových skupinách okrem 0 ročných, pričom najvyššia vekovo špecifická chorobnosť bola u 15-19 ročných – 3,40.

Klinické formy ochorení: 68x uzlinová, 13x bezpríznaková, 2x febrilná, 2x gynekologická, 2x neurologická, 4x nezistená, 1x neznáma, 3x očná.

V epidemiologickej anamnéze bolo udané: 12x ingescia, 1x iný, 25x kontakt s domácim zvierat'om, 3x kontakt so zvierat'om v chove, 9x nepriamy kontakt, 36x neznámy mechanizmus prenosu, 2x poranenie domácim zvierat'om, 2x poštipanie hmyzom, 4x priamy kontakt.

Ochorenia sa vyskytovali v priebehu celého roka s maximom v januári – 16 ochorení a v októbri – 18 prípadov.

Hlásený bol 1 import z Francúzska (B58.9).

Vrodená forma toxoplazmózy (P37.1) nebola v roku 2019 hlásená.

III.5.17 Schistosomóza – Bilharzióza – B 65

V priebehu roka 2019 neboli hlásené ochorenia.

III.5.18 Echinokokóza – B 67

V roku 2019 bolo hlásených 11 ochorení (chor. 0,208/100 000), čo je o 1 ochorenia viac ako v roku 2018.

Hlásené ako dg.

B67.0 Infekcia pečene Echinococcus granulosus – 3x

B67.5 Infekcia pečene Echinococcus multilocularis - 8x

Kraje – počet prípadov: NI 3x, ZI 3x, BC 1x, PV 4x. Vekové skupiny: 25-34=2, 35-44=1, 55-64=5, 65+=3. Mechanizmus prenosu: ingescia 3x, kontakt s divokožijúcim zvierat'om 1x, neznámy 7x.

Klinická forma: febrilná 1x, hepatálna 10x. Sezonalita: január 4x, marec 2x, apríl 1x, august 2x, október 2x.

III.5.19 Tenióza – B 68

V priebehu roka 2019 neboli hlásené ochorenia.

III.5.20 Iné infekcie plochými červami (cestódami) – B 71

V priebehu roka 2019 bolo hlásené 1 ochorenie (0,02/100 000). Išlo o 5-9 ročné dievča z okresu SNV z prostredia s nízkym hygienickým štandardom. V apríli 2019 príznaky: bolesti brucha, chudnutie, slabosť. V stolici mikroskopicky pozit. Hymenolepsis nana.

III.5.21 Filarióza – B 74

V priebehu roka 2019 neboli hlásené ochorenia.

III.5.22 Trichinelóza – B 75

V priebehu roka 2019 neboli hlásené ochorenia.

III.5.23 Strongyloidóza – B 78

V priebehu roka 2019 bolo hlásené 1 ochorenie (0,02/100 000) s dg. Črevná strongyloidóza B78.0. Išlo o 45-54 ročného muža z okresu Žilina z prostredia s nízkym hygienickým štandardom. V máji 2019 príznaky: dlhodobé bolesti brucha. V stolici mikroskopicky pozit. Strongyloides stercoralis.

III.5.24 Trichurióza – B 79

V roku 2019 bolo zaznamenaných 49 ochorení (chor. 0,89/100 000), minulý rok 52 ochorení.

Ochorenia boli hlásené z krajov TA 1x, PV 19x, KI 29x. Rozdelenie podľa vekových skupín: 1-4=21, 5-9=16, 10-14=5, 15-19=2, 20-24=2, 35-44=2, 65+=1.

III.5.25 Iné helmintózy – B 83

V roku 2019 bolo hlásených 6 ochorení (chor. 0,11/100 000), čo je o 5,3x menej prípadov ako minulý rok.

Diagnóza:

B 83.0 Viscerálna larva migrans – Toxokaróza 5x

B 83.9 Nešpecifikované helmintózy 1x

Rozdelenie podľa krajov: TC 1x, NI 4x, ZI 1x.

Vekové rozdelenie: 35-44=1, 55-64=1, 65+=3.

Ochorenia sa vyskytli s maximom v januári 1x, februári 1x, júni 1x, júli 1x, októbri 2x. Klinická forma: bezpríznaková 1x, črevná 3x, hepatálna 1x, očná 1x. Mechanizmus prenosu: ingescia 1x, kontakt so zvierat'om domácim 4x, neznámy 1x.

III.5.26 Besnota – Rabies, Lyssa – A 82

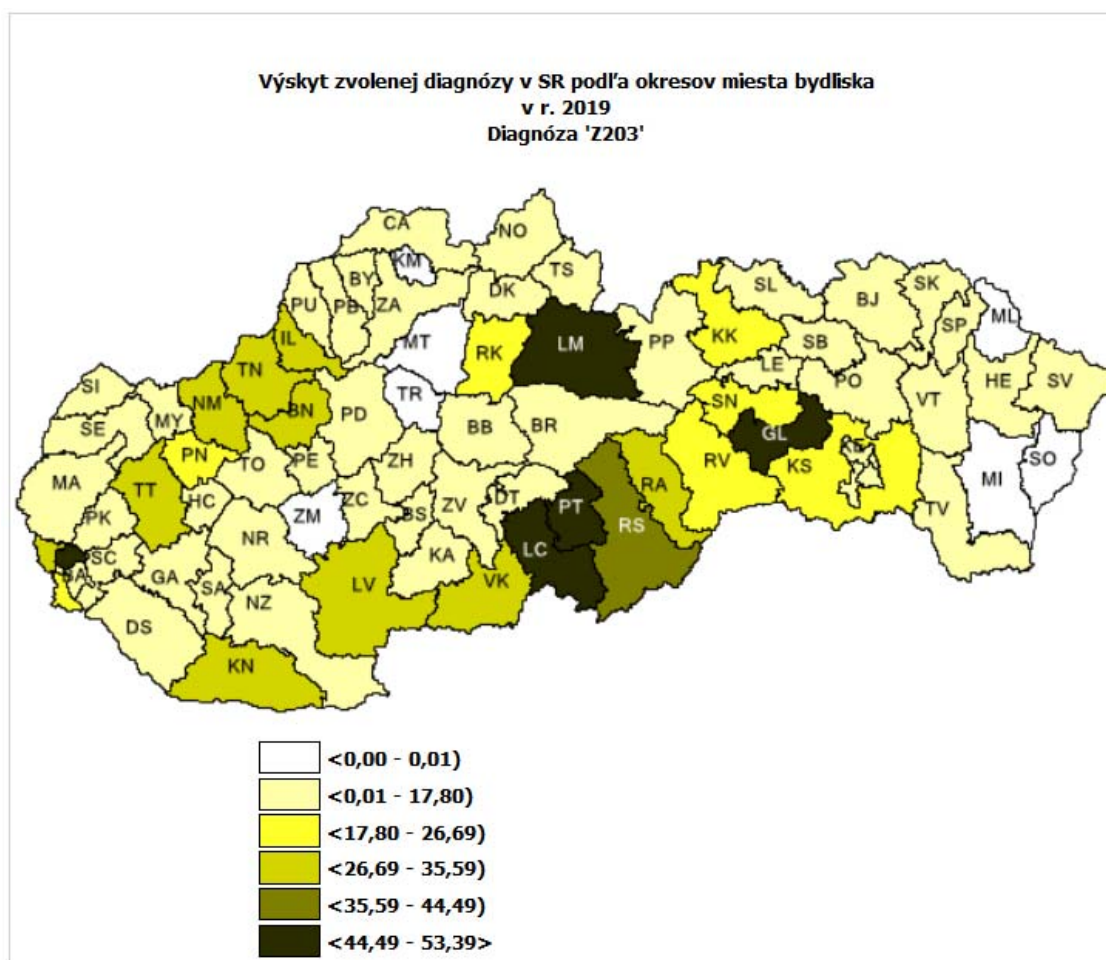
Ochorenie na besnotu u ľudí sme v roku 2019 nezaznamenali. Posledné ochorenie na besnotu u ľudí bolo zaznamenané v roku 1990.

III.5.27 Kontakt alebo ohrozenie besnotou – Z 20.3

V roku 2019 bolo hlásených 803 ohrození besnotou po kontakte osôb so zvierat'om besným alebo podozrivým z besnoty (chor. 14,73/100 000), čo je porovnateľné s minulým rokom a oproti 5-ročnému priemeru pokles o 13%.

Ohrozenia besnotou boli hlásené zo všetkých krajov SR s maximom v Banskobystrickom kraji – 134 prípadov (chor. 20,68) a v Bratislavskom kraji – 128 prípadov (chor. 19,41).

Mapa III.5.6 Výskyt kontaktu alebo ohrozenia besnotou v SR podľa okresov miesta bydliska v r. 2019

Zdroj údajov: EPIS, © ÚVZ SR

Prípady ohrozenia besnotou sa vyskytli u osôb vo všetkých vekových skupinách s maximom výskytu u 5-9 ročných detí – 84 prípadov (chor. 28,69) a 10-14 ročných detí – 75 prípadov (chor. 27,40).

Profylaxia proti besnote bola vykonaná kompletne u 637 osôb, t.j. 79,3% ohrozených a čiastočne u 108 osôb, t.j. 13,4% ohrozených osôb. Rozdelenie podľa druhu zvierat'a, ktoré spôsobilo poranenie, rozdelenie podľa lokalizácie poranenia a rozdelenie podľa spôsobu vakcinácie uvádzajú nasledujúce tabuľky.

V epidemiologickej anamnéze bolo udané: 5x kontakt, 758x pohryzenie, 1x poslintanie, 39x poškríbanie.

K poraneniam došlo v priebehu celého roka s maximom v august 104x.

Hlásených bolo 25 importovaných ohrození nákazou z 15 krajín:

Z203		25
	Rakúsko	1
	Turecko	3
	Kolumbia	1
	Spojené kráľovstvo	1
	Thajsko	4
	Maroko	2
	Indonézia	1
	Dominikánska republika	1
	Česko	2
	Omán	1
	Taliansko	1
	Grécko	3
	Gibraltár	1
	Egypt	1
	Chorvátsko	2

Tab. III.5.1 Prehľad o druhoch a počte zvierat, počte besných zvierat a počte vakcinovaných osôb

P.č.	Druh zvierat'a	Zvieratá	kompletná vakcinácia	nekompletná vakcinácia	neočkovaní
1.	Pes	497	366	77	54
2.	Mačka	187	166	18	3
3.	Potkan	42	38	3	1
4.	Líška	12	11	1	0
5.	Iné divoko žijúce zvieratá	21	17	4	0
6.	Netopier	7	5	2	0
7.	Myš	16	16	0	0
8.	Kuna	9	7	2	0
9.	Iné domáce zvieratá	1	1	0	0
10.	Medveď	2	2	0	0
11.	Jazvec	1	1	0	0
12.	Krt	1	1	0	0
13.	Veverica	6	5	1	0

14.	Neznámy	1	1	0	0
SPOLU		803	637	108	58

Tab. III.5.2 Lokalizácia poranení zvierat'om

P.č.	Lokalizácia	SPOLU	
		abs.	%
1.	Ruka	348	43
2.	Noha	116	14
3.	Predkolenie	132	16
4.	Stehno	53	7
5.	Predlaktie	75	9
6.	Hlava – tvár	22	3
7.	Rameno	14	2
8.	Viacnásob. Poranenie	7	1
9.	Trup	13	2
10.	Brucho	2	0
11.	Hlava - vlasatá časť	3	0
12.	Krk	3	0
13.	Neznámy	15	2
S P O L U		803	100

Tab. III.5.3 Podanie antirabického séra a druh vakcíny

Antirabické sérum	
nepodané	545
nezistené	219
Podané – bez komplikácií	39
SPOLU	803

P.č.	Druh vakcíny	SPOLU	
		abs.	%
1.	Verorab	717	89
2.	Imovax-Rab	33	4
3.	Rabipur	1	0
4.	Nezistené	52	6
S P O L U		803	100

III.5.28 Babezióza – B600

Hlásené bolo 1 ochorenie (0,02/100 000) u 15-19 ročného muža z okresu Malacky. V máji 2019 príznaky - TT do 39°C, bolesti brucha, bolesti kolien a hrdla, moč bledej farby, bolesť v epigastriu. EA - akviroval 3 kliešťov počas rybačky. Laboratórne v krvi potvrdená Babesia microtium.

III.5.29 Nešpecifikované protozoárne choroby – B64

Hlásené bolo 1 ochorenie (0,02/100 000) u 1-5 ročného chlapca z okresu SNV. V novembri 2019 príznaky - hlienovitá stolica, bolesti bruška, nechutenstvo. EA - negat. Laboratórne v stolici mikroskopicky potvrdená Protozoa iná.

III.6 Nákazy kože a slizníc

III.6.1 Tetanus – A 35

V priebehu roka 2019 nebolo hlásené ani jedno ochorenie na tetanus, vlni bolo hlásené 1 ochorenie.

Zaočkovanosť detskej populácie sa vykonáva spolu s očkovaním proti diftérii, pertussis, poliomyelitíde, VHB a hemofilovým infekciám a je uvedené pri diagnóze diftéria.

III.6.2 Iné bakteriálne choroby – A 48

Plynová flegmóna

V roku 2019 boli zaznamenané 2 ochorenia chor. 0,04/100 000.

Ochorenie boli hlásené z Trnavského a Trenčianskeho kraja, s vyššou chorobnosťou v Trnavskom kraji (0,18). Ochoreli pacienti vo vekových skupinách 45-54r.=1x a vekovej skupine 55-64r.=1x, v oboch skupinách s rovnakou chorobnosťou 0,14/100 000. Ochorel 1 muž a 1 žena. Ochorenia sa vyskytli v mesiacoch február a august.

1.případ: 56 ročná pacientka z Trenčianskeho kraja prijatá na hospitalizáciu s teplotu 40 st. C vracaním, bolesťami brucha a hnačkou. Na pravom predkolení bol popisovaný kožný defekt, opuch predkolenia a erytém. V oblasti priehlavku a okolí členka má popisované buly. Z HK bol dokázaný *Clostridium perfringens*. Pacientka bola zaliečená Atb a bola stabilizovaná.

2. prípad: 46 ročný muž o Trnavského kraja hospitalizovaný pre subileózný stav so zvracaním, následne operovaný. Vzniká septický šok, bol reoperovaný, s následným rozvojom phlegmóny šasti brucha, penisu a scróta. Peroperačne bol odobratý materiál dokázané bolo *Clostridium perfringens*. Pacient **exitoval** ale do EPIS **vykázaný ako úmrtie nebol**.

Legionárska choroba A48.1

Ochorenia sú popísané v kapitole vzdušných nákaz

Pontiacka horúčka A48.2

Hlásených bolo 15 prípadov ochorení chor. 0,28/100 000, oproti r. 2018 je to vzostup o 9 ochorení, čo je viac ako 150 %. Išlo o pacientov zo štyroch krajov a to z Bratislavského 6x, Trenčianskeho 3x, Nitrianskeho 1 a Košického 5x, s najvyššou chorobnosťou v Košickom kraji 0,62/100 000. Ochoreli pacienti nad 25 rokov života, vo vekových skupinách 25-

34r.=6x, 35-44r.=3x, 45-54r.=2x, 55-64r.=3x a 65+ r.= 1x, s najvyššou vekovo-špecifickou chorobnosťou vo vekovej skupine 25-34 ročných (0,75). Ochoreli 7 muži a 8 žien.

Erysipelas – ruža- A 46

Hlásených bolo 471 ochorení chor. 8,64/100 000. Ochorenia bolo hlásené z každého kraja s najvyššou chorobnosťou v Nitrianskom kraji (16,55). Ochoreli pacienti vo vekových skupinách 1-4r.= 2x, 5-9r.= 1x, 15-19r.=2x, 20-24r.= 3x, 25-34r.= 31x, 45-54r.= 62x, 55-64r.= 114x, 65+r.= 242x s najvyššou vekovo-špecifickou chorobnosťou vo vekovej skupine (27,68). Ochorelo 238 mužov a 233 žien.

III.6.3. Svrab – B 86

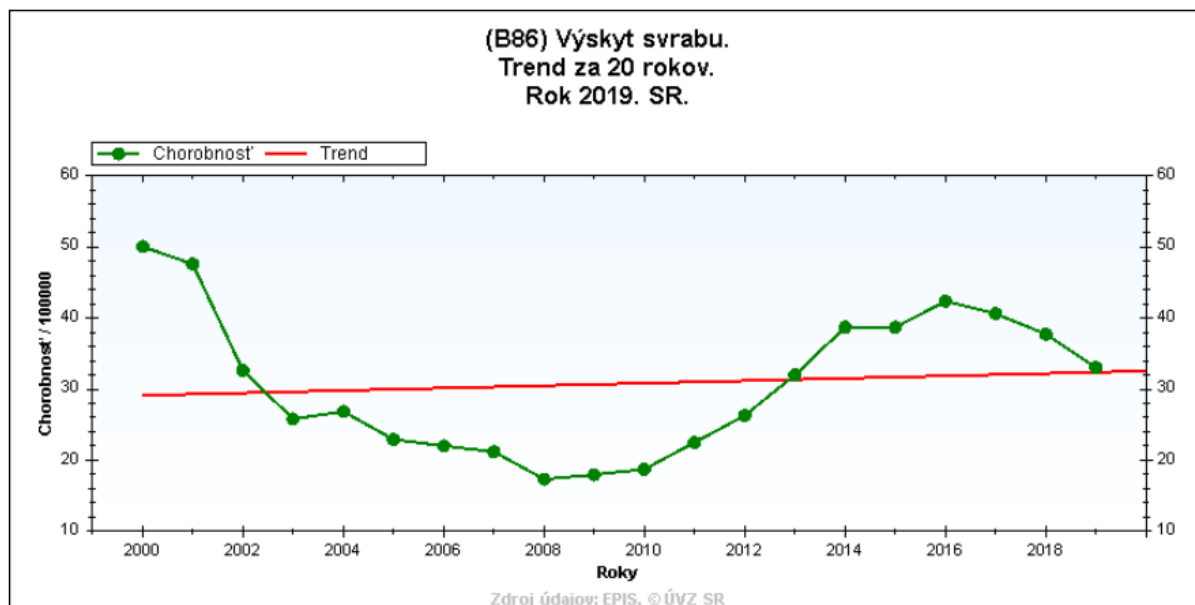
V roku 2019 bolo hlásených celkom 1 814 prípadov ochorení, chor. 33,28/100 000, čo je pokles o 11,2% oproti predchádzajúcemu roku. Oproti 5 ročnému priemeru je to o 16% nižší výskyt. Ochorenia boli hlásené zo všetkých krajov SR s najvyššou chorobnosťou v Nitrianskom kraji (67,24). Ochorenia boli hlásené u pacientov v každej vekovej skupine s najvyššou chorobnosťou vo vekovej skupine u o ročných detí (112,22).

Ochorelo 874 mužov a 940 žien. Ochorenia sa vyskytovali počas celého roka, najviac v mesiaci január (258) a mesiaci september (229) prípadov. Ochorenia sa vyskytli sporadicky, v rodinách ale aj v epidémiách. Celkovo bolo zaznamenaných 115 epidémií s počtom chorých od 2 do 25 pacientov. Najväčšia epidémia s počtom chorých 25 osôb bola zaznamenaná v jednom domove SS vo Veľkom Krtíši.

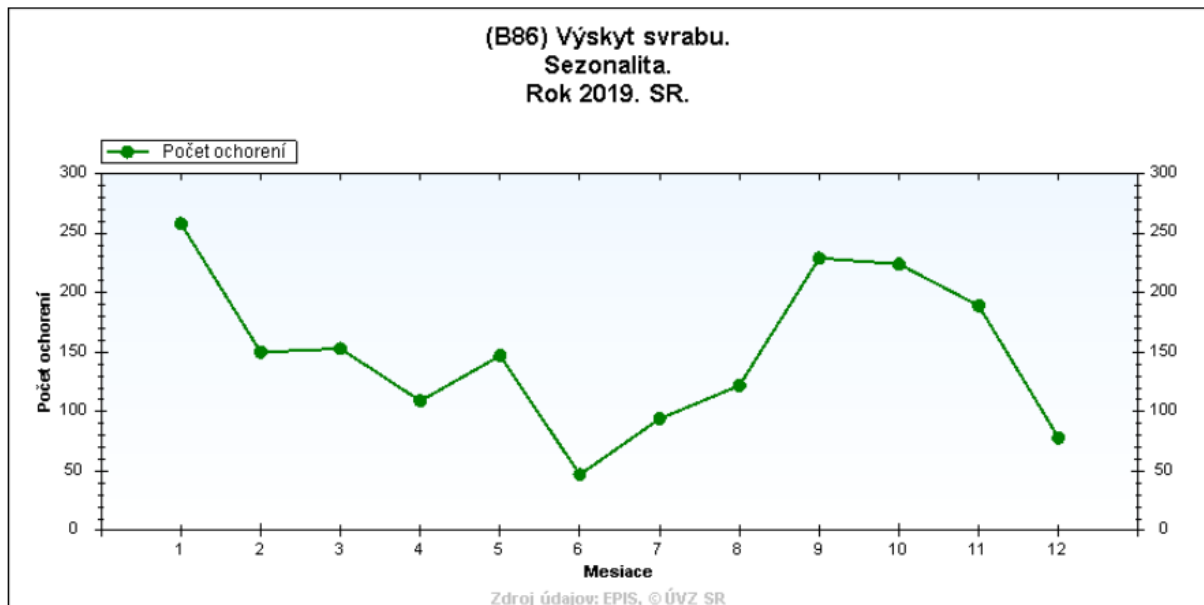
Ako NN bolo hlásených 32 ochorení.

Ako profesionálna nákaza bolo hlásených 34 ochorení.

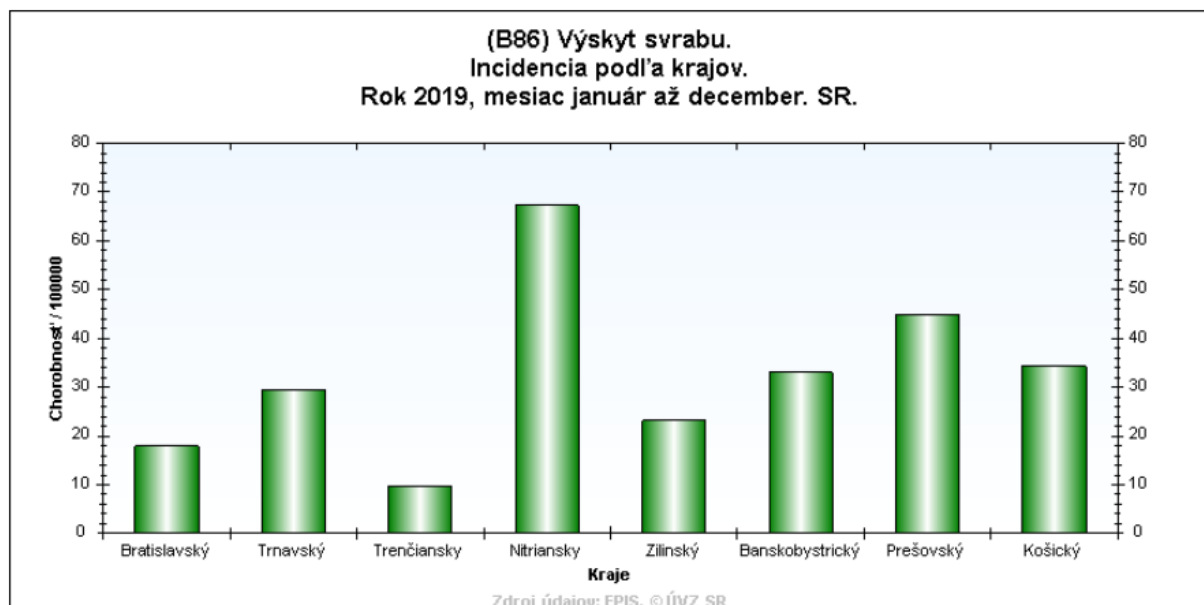
Graf. III.6.3.1.

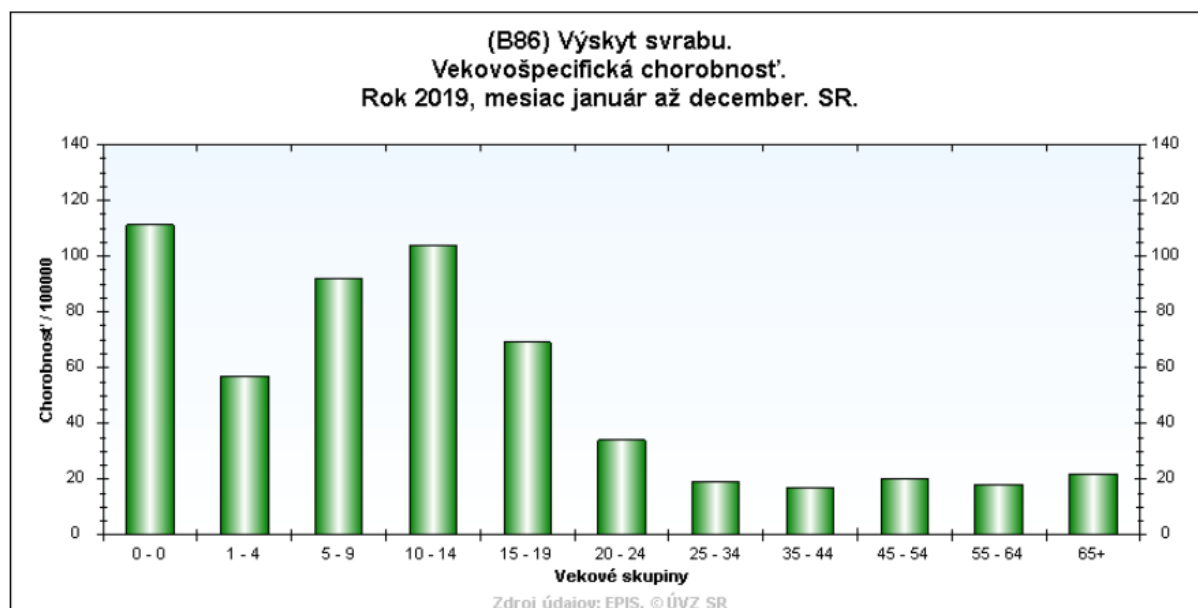
Graf III.6.3.2.

Graf III.6.3.3.

Graf. III.6.3.4.

III.7. Iné infekcie inde nezaradené

III.7.1. Septikémie streptokokové – A40

V roku 2019 bolo spolu hlásených 262 ochorení (chor. 4,81/100 000), čo je nárast o 14,4 % oproti roku predchádzajúcemu. Ochorenia boli hlásené zo všetkých krajov, najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v Bratislavskom kraji (13,34/100 000).

Rozdelenie podľa veku: 0 roč.= 6, 1-4= 7, 5-9= 3, 10-14= 2, 15-19= 6, 20-24= 2, 25-34= 13, 35-44= 18, 45-54= 23, 55-64= 53, 65+= 129.

Ochorelo 145 mužov a 117 žien.

Vekovo špecifická chorobnosť je najvyššia vo vekovej skupine 65+ ročných (14,75/100 000).

Rozdelenie podľa etiológie:

A 40.0 Septikémia vyvolaná <i>streptokokmi sk. A</i>	11x
A 40.1 Septikémia vyvolaná <i>streptokokmi sk. B</i>	20x
A 40.2 Septikémia vyvolaná <i>streptokokmi sk. D</i>	112x
A 40.3 Septikémia vyvolaná <i>Streptococcus pneumoniae</i>	71x
A 40.8 Iná streptokoková septikémia	48x

Dg. A 40 sa vyskytla ako nozokomiálna nákaza celkom 123x (v r.2018 to bolo 130x) na klinikách a oddeleniach:

KAIM, OAIM	29x
Interna	23x
Chirurgia	14x
Hematológia	14x
Onkológia	8x
Dialýza	7x
Pediatrica	7x
Neurológia	3x
Geriatrica	3x

Neurochirurgia	3x
Neonatólogia	2x
LDCH	2x
Gynpor	2x
Gastroenterológia	2x
JIS	1x
Kardiochirurgia	1x
Doliečovacie	1x
Kardiológia	1x

Na etiológii sa podieľali:

A 40.0 Septikémia vyvolaná <i>streptokokmi sk. A</i>	3x
A 40.1 Septikémia vyvolaná <i>streptokokmi sk. B</i>	4x
A 40.2 Septikémia vyvolaná <i>streptokokmi sk. D</i>	90x
A 40.3 Septikémia vyvolaná <i>Streptococcus pneumoniae</i>	11x
A 40.8 Iná streptokoková septikémia	15x

Zaznamenané boli 7 úmrtí na streptokokové septikémie. jedno úmrtie na septikémiu nozokomiálneho pôvodu popisované v stati úmrtia.

III.7.2 Iné septikémie – A 41

V roku 2019 bolo spolu hlásených 2586 ochorení (chor. 47,45 /100 000), čo je o 13,2 % viac ako v roku 2018 (2268 prípadov ochorenia). Ochorenia boli hlásené z každého kraja, najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v Bratislavskom kraji (56,5/100 000).

Rozdelenie podľa veku: 0 roč.= 65, 1-4 = 37, 5-9 = 16, 10-14 = 20, 15-19= 17, 20-24 = 25, 25-34 = 67, 35-44 = 109, 45-54 = 213, 55-64 = 474, 65+ = 1543.

Najvyššia vekovo špecifická chorobnosť bola hlásená u 65+ ročných detí (176,48,03/100 000).

Ochorelo 1421 mužov a 1165 žien.

Na etiológii ochorení sa podieľali:

A 41.0 Septikémia vyvolaná <i>Staphylococcus aureus</i>	405x
A 41.1 Septikémia vyvolaná inými špecif. stafylokokmi	576x
A.41.2 Septikémia vyvolaná nešpecif. stafylokokmi	68x
A 41.4 Septikémia vyvolaná anaeróbnymi	8x
A 41.5 Septikémia vyvolaná Gram negat. mikroorganizmami	1362x
A 41.8 Iné špecifikované septikémie	99x
A 41.9 Septikémia vyvolaná nešpecif. mikroorganizmami	67x

Ako nozokomiálna nákaza bolo vykázaných 1565 ochorení na septikémiu, čo je nárast o 8,0 % oproti roku 2017 (1449 ochorení). Ochorenia sa vyskytli na klinikách a oddeleniach:

OAIM, KAIM	336x
Interné	365x
Chirurgia	115x
Hematológia	105x
Onkológia	86x
Neurológia	105x
Dialýza	36x

LDCH	131x
Geriatría	65x
Urológia	38x
JIS	23x
Pediatría	37x
Pneumológia a ftizeológia	8x
Infektológia	13x
Traumatológia	20x
Rádioterapeutické	12x
Ortopédia	13x
Neurochirurgia	8x
Kardiológia	9x
Gastroenterológia	11x
Neonatólogia	6x
Gynekológia	9x
Popáleninové	8x
ORL	3x
Psychiatria	6x
Paliatívne	2x
Rehabilitácia	5x
Algeziologické	1x

Najčastejšími príčinami nozokomiálnych sepsí boli rizikové faktory: vysoký vek, imobilita pacienta, ťažké chronické ochorenie – diabetes mellitus, urologické ochorenia, imunodeficientné stavy, nádorové ochorenia, ICHS, invazívne zákroky ako zavedenie permanentného močového katétra, venózneho katétra, kanýl, umelá pľúcna ventilácia.

Úmrtím skončilo 30 septikémií, čo je o 16,7 % menej ako v roku 2018. Úmrtí na septikémiu ako nozokomiálnu nákazu bolo 18, čo je o 21,7 % menej ako v roku 2018, sú popísané v stati úmrtia.

III.7.3 Bakteriálna septikémia novorodenca – P 36

Hlásených bolo spolu 106 ochorení (chor. 1,94/100000), oproti predchádzajúcemu roku je to nárast o 20,4 %. Ochorenia boli hlásené zo všetkých krajov okrem Nitrianskeho. Najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v Bratislavskom kraji (4,76/100 000). Ochorelo 43 chlapcov a 45 dievčat.

Ako etiologické agens sa uplatnili:

Staphylococcus aureus – 27x, *Klebsiella pneumoniae* – 21x, *Staphylococcus epidermidis* – 18x, *E. coli* – 9x, *Staphylococcus haemolyticus* – 6x, *Serratia marcescans* – 6x, *Enterococcus faecalis* – 5x, *Staphylococcus iný spec.* – 3x, *Staphylococcus hominis* – 2x, *Enterococcus faecium* – 1x, *Klebsiella oxytoca* – 1x, *Streptococcus agalactiae* – 1x, *Streptococcus iný spec.* – 1x, *Pseudomonas aeruginosa* – 1x, negat. – 4x.

III.7.4 Kandidová septikémia – B 37.7

Hlásených bolo spolu 58 ochorení (chor. 1,06/100 000), čo je o 48,7 % viac ochorení ako v predchádzajúcom roku. Ochorenia boli hlásené zo všetkých krajov.

Najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v Bratislavskom kraji (4,09/100 000). Ochorelo 32 mužov a 26 žien.

Rozdelenie podľa veku: 0 roč.= 5, 1-4 = 2, 10 - 14 = 2, 15-19= 1, 25-34 = 1, 35-44 = 5, 45 - 54 = 4, 55-64 = 6, 65+ = 32.

54 ochorení boli nozokomiálneho pôvodu, vyskytli sa na klinikách a oddeleniach:

OAIM, KAIM	24x
Interna	12x
Detské	8x
Chirurgia	5x
Hematológia	2x
Infektológia	1x
JIS	1x
LDCH	1x

Ako etiologické agens bola zistená najčastejšie *Candida albicans* – 39x, *Candida tropicalis* – 4x, iné kandidy – 15x.

III.7.5 Puerperálna septikémia – O 85

V roku 2019 boli nahlásené 4 ochorenia (chor. 0,07/100 000), ochorenia boli hlásené zo Žilinského, Banskobystrického a Prešovského kraja.

Rozdelenie podľa veku: 15-19= 1, 25-34 = 2, 35-44 = 1.

III.7.6. Hemofilová septikémia – A 41.3

V roku 2019 bolo nahlásené 1 ochorenie (chor. 0,02/100 000) v Trenčianskom kraji, vo vekovej skupine 55 – 64.

Sepsy spôsobené *Streptococcus pneumoniae* - A 40.3

Sepsa vyvolaná *Streptococcus pneumoniae* bola zaznamenaná 71x, čo je nárast oproti predchádzajúcemu roku o 31,5 %. Ochorenia sa vyskytli vo všetkých krajoch SR, najvyššia chorobnosť v kraji Bratislavsko (2,88).

Rozdelenie podľa veku: 0r = 2, 1-4 = 3, 10 – 14= 1, 15 – 19= 1, 20 – 24= 1, 25 – 34 = 4, 35 – 44= 6, 45-54 = 7, 55-64 = 17, 65+ = 29.

11 prípadov ochorenia mali nozokomiálny charakter.

III.8 Sexuálne prenosné ochorenia

III.8.1 Choroby vyvolané vírusom HIV – B20 – B24

V roku 2019 bolo v Slovenskej republike diagnostikovaných celkovo (u občanov SR i cudzincov) 102 nových prípadov HIV infekcie, čo predstavuje incidenciu 1,87 prípadov na 100 000 obyvateľov SR. V porovnaní s rokom 2018 (102 prípadov, incidencia 1,87/100 000 obyvateľov) nedošlo k vzostupu ani poklesu vo výskyte prípadov. V porovnaní s päťročným priemerom (82,8 prípadov) došlo k vzostupu s indexom 1,2.

Stodva novo diagnostikovaných prípadov HIV infekcie v roku 2019 predstavuje najvyšší výskyt v jednom kalendárnom roku, rovnaký ako v roku 2018. Od začiatku sledovania výskytu prípadov infekcie vírusom ľudskej imunitnej nedostatočnosti v roku 1985 bol druhý najvyšší výskyt prípadov evidovaný v roku 2016 (87 prípadov), v rokoch 2014 a 2015 sa vyskytlo po 86 prípadov a v roku 2013 bolo zaznamenaných 83 prípadov.

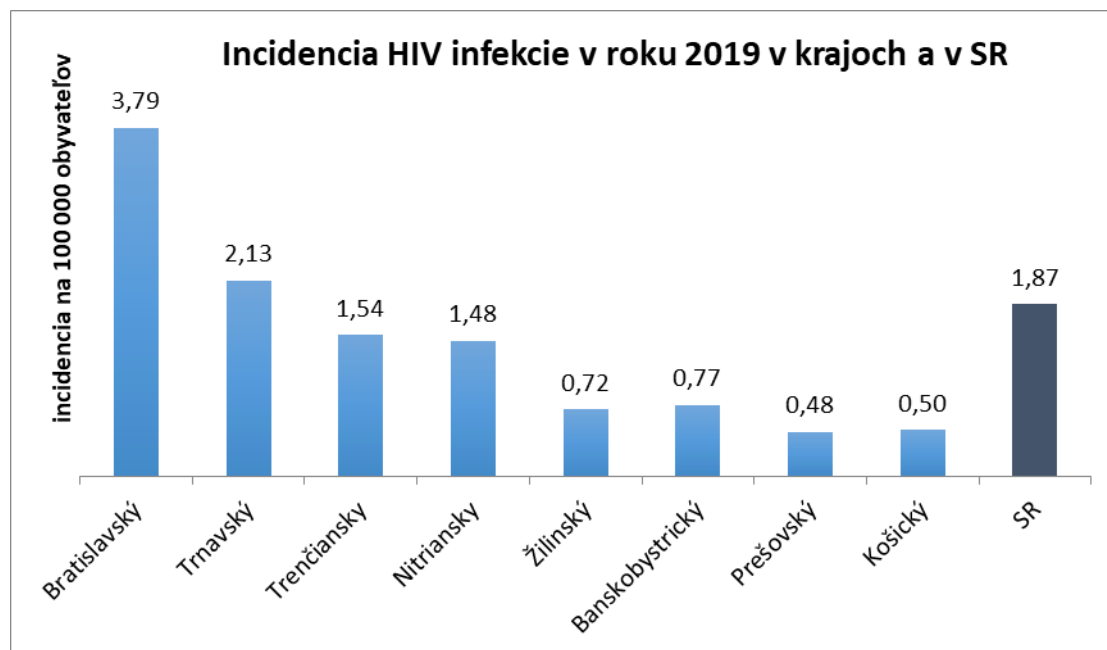
U občanov Slovenskej republiky bolo v roku 2019 vykázaných 74 nových prípadov HIV infekcie, čo predstavuje incidenciu 1,35 prípadov na 100 000 obyvateľov SR.

V porovnaní s rokom 2018 (82 prípadov, incidencia 1,51/100 000 obyvateľov SR) došlo k poklesu vo výskyte prípadov s indexom 0,89 teda o 11%. Oproti priemeru rokov 2014-2018 (76,0 prípadov) bol zaznamenaný pokles výskytu o 2,7% s indexom 0,97. Najvyšší výskyt bol zistený v roku 2014 (83 prípadov), druhý najvyšší výskyt bol zaznamenaný v roku 2016 a 2018 (82 prípadov), a tretí najvyšší v roku 2013 (80 prípadov).

Prípady HIV infekcie u občanov SR, rozdelené podľa miesta trvalého bydliska, sa vyskytli vo všetkých krajoch. Zo 74 prípadov bolo 25 zistených u obyvateľov Bratislavského kraja (incidencia 3,79 prípadov na 100 000 obyvateľov kraja), 12 prípadov u obyvateľov Trnavského kraja (incidencia 2,13/100 000 obyvateľov kraja), 10 prípadov u obyvateľov Nitrianskeho kraja (incidencia 1,47/100 000 obyvateľov kraja), 9 prípadov u obyvateľov Trenčianskeho kraja (incidencia 1,53/100 000 obyvateľov kraja), po 5 prípadov u obyvateľov Žilinského a Banskobystrického kraja (incidencia v Žilinskom kraji 0,73/100 000 obyvateľov kraja, v Banskobystrickom kraji 0,77/100 000 obyvateľov kraja), 5 prípady u obyvateľov Košického kraja (incidenia 0,5/100 000 obyvateľov kraja), 4 prípady u obyvateľov Prešovského kraja (incidenia 0,49/100 000 obyvateľov kraja)

Prípady HIV infekcie boli zaznamenané u obyvateľov 35 okresov Slovenskej republiky, v šiestich prípadoch nebol okres bydliska zistený. V okrese Bratislava II bolo registrovaných 6 prípadov, v okrese Galanta 5 prípadov, v okresoch Bratislava III a Bratislava V po 4 prípady, po 3 prípady v okresoch Bánovce nad Bebravou, Bratislava I, Bratislava IV, Nitra, Nové Mesto nad Váhom, Senica, Topoľčany, po 2 prípady v okresoch Komárno, lučenec, Martin Senec a po jednom prípade v okresoch Banská Štiavnica, Brezno, Bytča, Dunajská Streda, Hlohovec, Humenné, Košice I, Levice, Levoča, Liptovský Mikuláš, Malacky, Nové Zámky. Najvyššia incidencia bola zistená v okresoch Bánovce nad Bebravou (8,25 prípadov HIV infekcie na 100 000 obyvateľov okresu), Bratislava I (7,3/100 000), Bratislava III (5,89/100 000), Galanta (5,32/100 000) a Bratislava II (5,19/100 000).

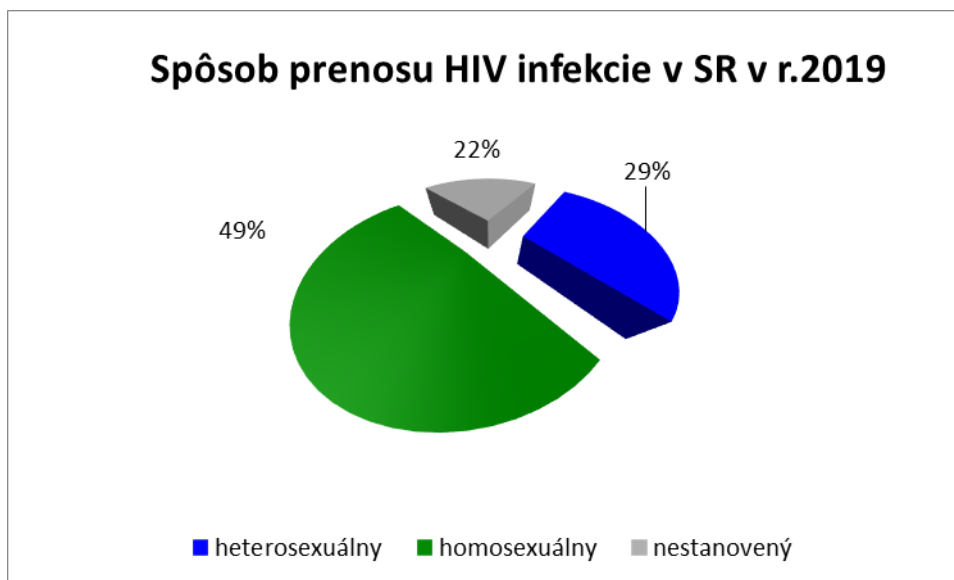
Graf III.8.1.1

HIV infekcia bola zistená u 73 mužov vo veku 19 (1x), 20 (3x), 21 (4x), 23 (3x), 24 (2x), 26 (5x), 27 (6x), 28 (2x), 29 (2x), 30 (5x), 31 (1x), 32 (2x), 33 (2x), 34 (3x), 35 (3x), 36 (3x), 37 (1x), 38 (1x), 39 (2x), 40 (2x), 41 (2x), 42 (2x), 42 (4x), 45 (3x), 46 (1x), 48 (1x), 49 (2x), 50 (1x), 51 (1x), 52 (1x), 53 (1x), 60 (1x) a jednej ženy vo veku 58 rokov.

Väčšina infekcií HIV bola v Slovenskej republike zaznamenaná v skupine mužov majúcich sex s mužmi a získanie nákazy homosexuálnym stykom bolo stanovené v 49 % prípadov. Heterosexuálnym stykom bolo prenesených 29 % infekcií, a v 22 % prípadov nebol spôsob prenosu stanovený.

Graf III.8.1.2

V čase laboratórneho potvrdenia boli infekcie klinicky klasifikované 34x ako prechod do chronicity, 61x ako asymptomatické nosičstvo, 4x ako symptomatický stav nie AIDS a 3x ako AIDS.

V roku 2019 bolo diagnostikovaných 7 nových prípadov AIDS, čo predstavuje incidenciu 0,27 prípadov na 100 000 obyvateľov Slovenskej republiky. Prechod infekcie do štádia syndrómu imunitnej nedostatočnosti bol hlásený len u mužov a s výnimkou jedného prípadu bol syndróm získanej imunitnej nedostatočnosti zaznamenaný súčasne s diagnostikovaním infekcie HIV. Prvý prípad bol hlásený u 21 ročného muža zo Žilinského kraja, u ktorého bola v SR diagnostikovaná HIV infekcia v štádiu AIDS, ktorý indikovali viaceré nešpecifikované oportúnne infekcie. HIV infekcia bola uňho diagnostikovaná v roku 2002 v zahraničí. Druhý prípad sa vyskytol u 49 ročného muža z Bratislavského kraja, u ktorého bola diagnostikovaná HIV infekcia v štádiu AIDS. Tretí prípad sa vyskytol u 57 ročného muža z Trnavského kraja u ktorého bola diagnostikovaná HIV infekcia v roku 2018, indikatívnym ochorením AIDS bol syndróm chradnutia pri HIV infekcii. V štvrtom prípade išlo o 60 ročného muža, u ktorého bola diagnostikovaná HIV infekcia v štádiu AIDS. Indikatívnou chorobou bola ataxia s MRI potvrdeným multifokálnym postihnutím mozgu, serologicky potvrdené IgG protilátky proti toxoplazma gondii. V piatom prípade išlo o 50 ročného muža z Nitrianskeho kraja, u ktorého indikatívnymi chorobami boli pneumocystová pneumónia a syndróm chradnutia pri HIV infekcii. HIV infekcia bola uňho diagnostikovaná v štádiu AIDS. Šiesty prípad bol hlásený u 34 ročného muža z Trnavského kraja, u ktorého bola diagnostikovaná HIV infekcia v štádiu AIDS. Siedme ochorenie sa vyskytlo u 45 ročného muža z Prešovského kraja, syndróm získanej imunitnej nedostatočnosti potvrdila pneumocystová pneumónia.

V roku 2019 boli hlásené tri úmrtia HIV infikovaných pacientov. U 57 ročného muža z Trnavského kraja bola diagnostikovaná HIV infekcia v roku 2018, v roku 2019 bol zistený syndróm získanej imunitnej nedostatočnosti s indikatívnym ochorením syndróm chradnutia pri HIV infekcii. Zomrel na následky viacerých infekcií. Druhé úmrtie bolo hlásené 60

ročného muža, u ktorého bola diagnostikovaná HIV infekcia v štádiu AIDS. Indikatívnou chorobou bola ataxia s MRI potvrdeným multifokálnym postihnutím mozgu. K úmrtiu došlo v dôsledku infekcie, v likvore bola potvrdená prítomnosť toxoplazma gondii. V treťom prípade došlo k úmrtiu u 50 ročného muža z Nitrianskeho kraja, ktorý zomrel na následky pneumocystovej pneumónie.

Od začiatku monitorovania prípadov HIV/AIDS v Slovenskej republike v roku 1985 do 31. 12. 2019 bolo registrovaných u občanov Slovenskej republiky a cudzincov spolu 1 174 prípadov infekcie vírusom ľudskej imunitnej nedostatočnosti. Z 978 prípadov u občanov Slovenskej republiky sa 875 vyskytlo u mužov a 103 u žien.

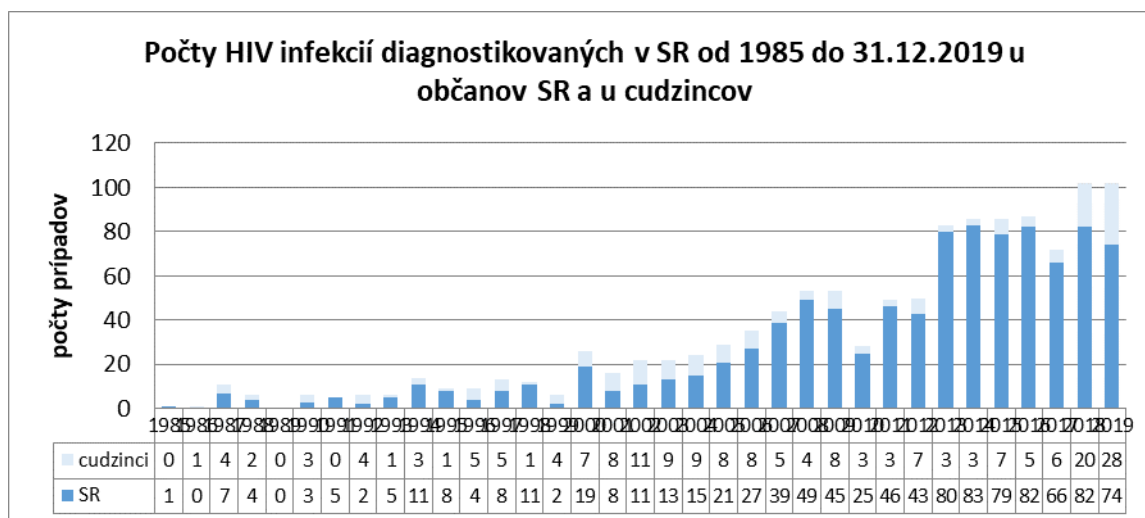
Graf III.8.1.3

U 126 osôb (113 mužov, 13 žien) prešla HIV infekcia do štádia AIDS a zaznamenaných bolo 74 úmrtí ľudí s HIV (z toho 55 v štádiu AIDS).

V roku 2019 bola HIV infekcia zistená u 28 cudzincov pri ich pobyte v Slovenskej republike a to u 19 mužov vo veku 21, 26, 29, 30 (2x), 33, 38 (2x), 39 (2x), 40, 43, 45, 46, 47, 48, 50 rokov a 10 žien vo veku 25, 30, 35, 36, 37 (2x), 38, 39, 41, 50 rokov. Títo cudzinci pochádzali s Ukrajiny (18x), Poľska (2x), Srbska, Ruska, Francúzska.

Celkovo, u občanov SR i cudzincov, bolo v Slovenskej republike od roku 1985 do 31.12.2019 laboratórne potvrdených a vykázaných 1174 prípadov infekcie vírusom ľudskej imunitnej nedostatočnosti.

Graf III.8.1.4

III.8.2 Sexuálne prenosné ochorenia

III.8.2.1 Syfilis – A 50 – A 53

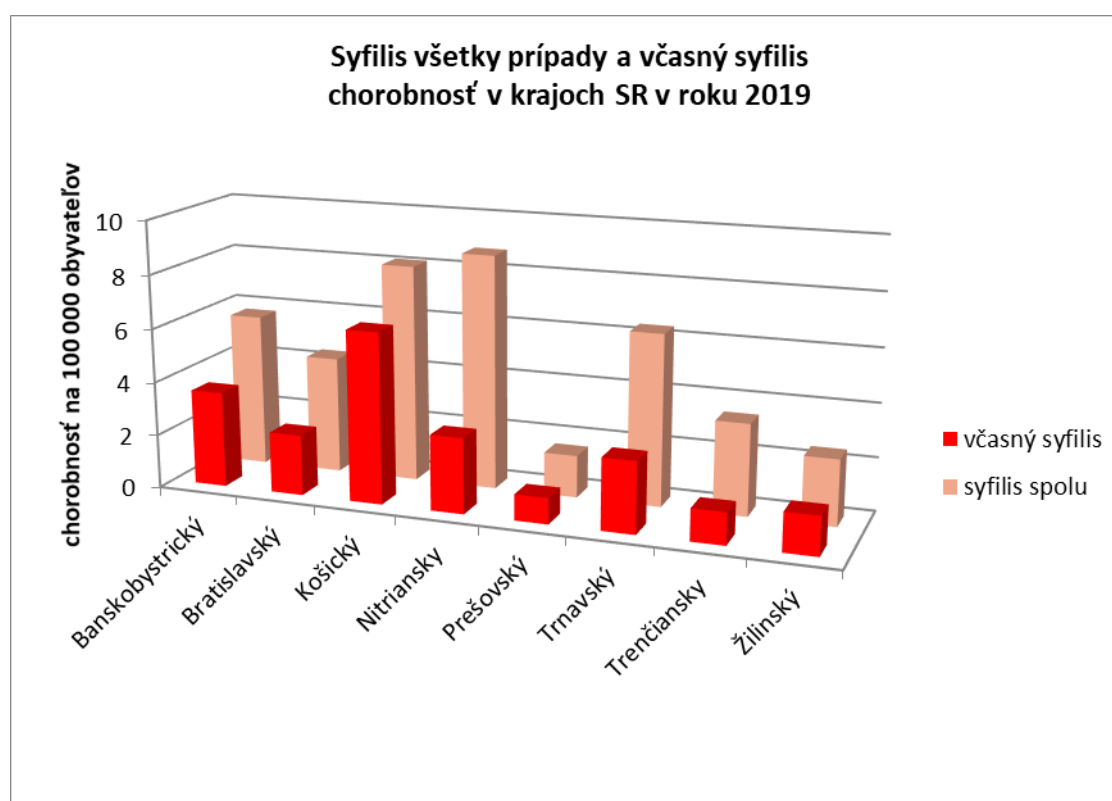
V roku 2019 bolo vykázaných 276 prípadov syfilisu (chorobnosť 5,06/100 000). V porovnaní s rokom 2018 (447 prípadov syfilisu, chorobnosť 8,21/100 000) došlo k poklesu vo výskyte prípadov s indexom 0,62, teda o 38%. V porovnaní s päťročným priemerom (395,1 ochorení) došlo k poklesu s indexom 0,7, teda o 30%.

Z celkového počtu prípadov sa 196 ochorení vyskytlo u mužov (špecifická chorobnosť 7,35/100 000) a 80 u žien (špecifická chorobnosť 2,86/100 000).

Z 276 ochorení bolo 148 zachytených v štádiu včasného syfilisu (diagnóza A51, chorobnosť 2,71/100000), 53,6% z celkového počtu ochorení na syfilis). 3 ochorenia boli diagnostikované ako neskorý syfilis (diagnóza A52, chorobnosť 0,05/100 000, 1,09% z celkového počtu. 123 prípadov bolo vykázaných s diagnózou A53 iný a nešpecifikovaný syfilis (chorobnosť 2,25/100 000, 44,6% zo všetkých prípadov). V roku 2019 boli hlásené 2 prípady vrodeného syfilisu (diagnóza A50, chorobnosť 0,04/100 000, 0,7% z celkového počtu).

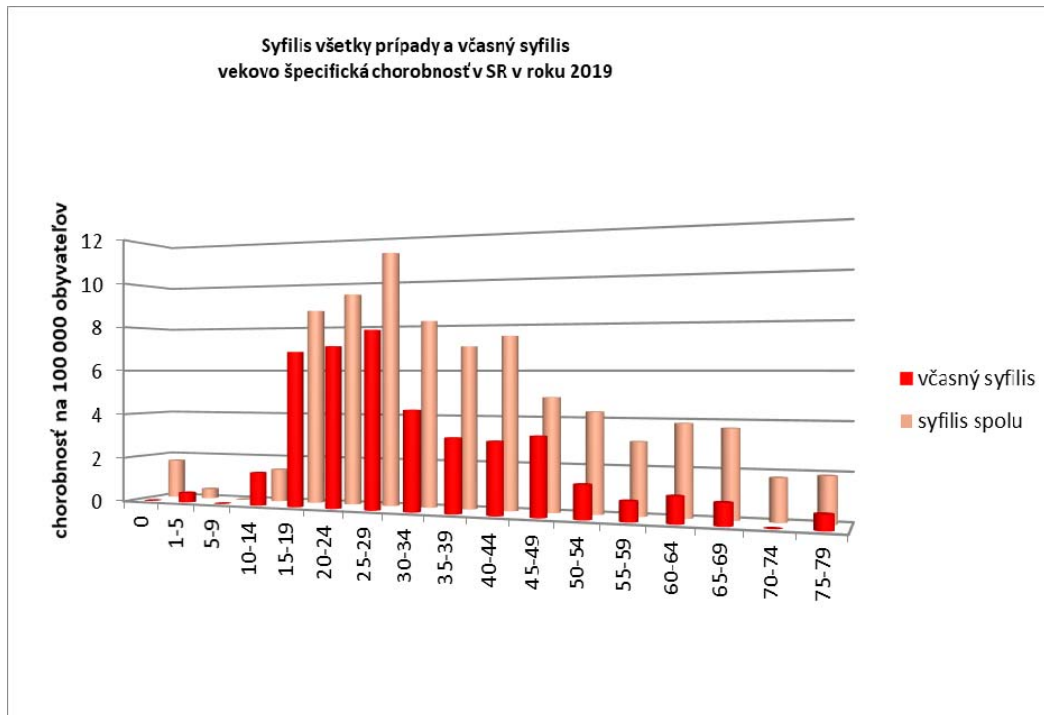
Prípady syfilisu boli hlásené zo všetkých krajov SR a najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v Nitrianskom, Košickom a Banskobystrickom kraji (8,74, 8,12 a 5,73 prípadov /100 000 obyvateľov kraja). Incidencia v ostatných krajoch bola pod celoslovenskou chorobnosťou a najnižšia chorobnosť (1,57 prípadov/100 000) bola zistená v Prešovskom kraji.

Graf III.8.2.1

U detí do 15 rokov bolo zaznamenaných 8 ochorení, z nich 7 u dievčat vo veku 0, 2, 11 (2x), 13 a 15 (2x) rokov a 1 u chlapca vo veku 13 rokov. U 0 ročného dieťaťa bol hlásený prenos infekcie z matky na dieťa. Všetky ostatné prípady syfilisu sa vyskytli u adolescentov a dospelých osôb. Najvyššia vekovo špecifická chorobnosť bola zistená vo vekovej skupine 25-29 ročných (11,23/100 000), 20-24 ročných (9,42/100 000) a 15-19 ročných (8,72/100 000).

Graf III.8.2.2

V roku 2019 bolo v epidemiologicky najzávažnejšom štádiu (A51, včasný syfilis) vykázaných 148 prípadov infekcie (chorobnosť 2,71/100000) a v porovnaní s rokom 2018 (277 prípadov, chorobnosť 5,09/100 000) došlo k poklesu vo výskyte prípadov s indexom 0,53, teda o 46,6%. V porovnaní s 5 ročným priemerom (224,6 ochorení) došlo k poklesu s indexom 0,66. Zo 148 prípadov včasného syfilisu sa 107 vyskytlo u mužov (špecifická chorobnosť 4,02/100 000) a 41 u žien (špecifická chorobnosť 1,47/100 000). Najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v Košickom (6,37 prípadov/100 000) a Banskobystrickom kraji (3,56 prípadov/100 000) a najnižšia chorobnosť (0,96 prípadov/100 000) bola zistená v Prešovskom kraji. Najvyššia vekovo špecifická chorobnosť bola zistená vo vekovej skupine 25-29 ročných osôb (7,75/100 000).

III.8.3 Gonokoková infekcia – A 54

V roku 2019 bolo vykázaných 375 prípadov (chorobnosť 6,88/100 000), čo oproti roku 2018 (290 prípadov, incidencia 5,33/100 000) predstavuje nárast vo výskyte s indexom 1,3, t.j. o 29,3%. V porovnaní s 5 ročným priemerom (326,9 ochorení) došlo k nárastu s indexom 1,15, t.j. o 15%.

Z celkového počtu 375 prípadov sa 296 ochorení vyskytlo u mužov (špecifická chorobnosť 11,12/100 000) a 79 u žien (špecifická chorobnosť 2,83/100 000).

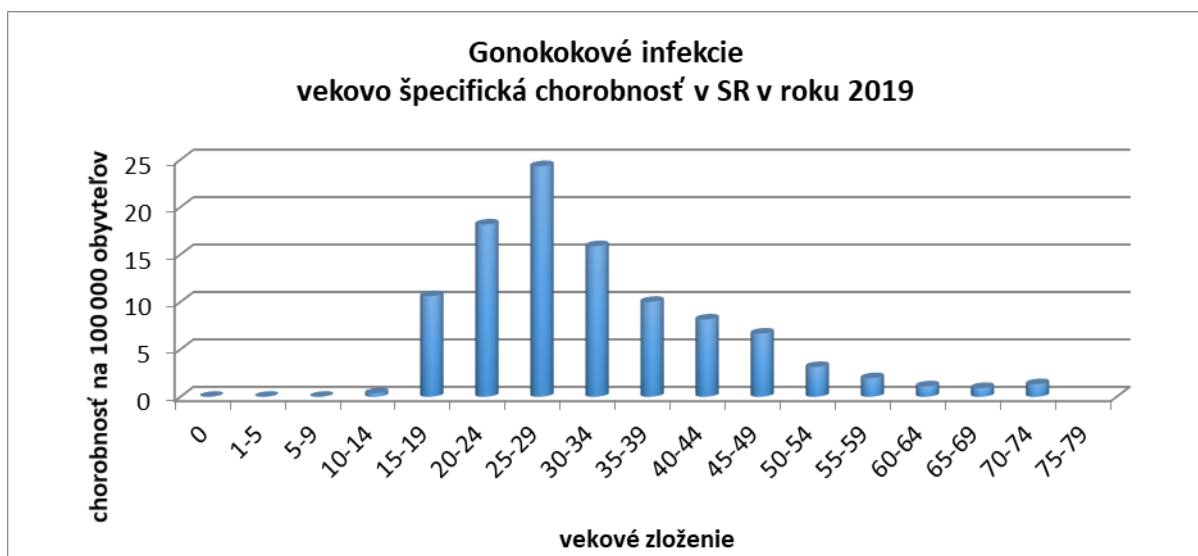
Prípady gonokokových infekcií boli hlásené zo všetkých krajov SR a najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v Bratislavskom, Trnavskom a Nitrianskom (13,85, 11,16 a 7,7 prípadov/100 000 obyvateľov kraja). V ostatných krajoch incidencia nedosiahla celoslovenskú úroveň.

Graf III.8.3.1

Jeden prípad bol hlásený u 15 ročného dieťaťa v Košickom kraji, 28 prípadov vo vekovej skupine 15-19, všetky ostatné gonokokové infekcie boli hlásené u dospelých osôb. Najvyššia vekovo špecifická chorobnosť bola zistená vo vekovej skupine 25-29 (24,32/100 000), 20-24 (18,17/100 000) a 30-34 ročných osôb (15,88/100 000).

Graf III.8.3.2

III.8.4 Iné sexuálne prenášané chlamýdiové choroby – A 56

V roku 2019 bolo vykázaných 788 chlamýdiových pohlavne prenosných infekcií (chorobnosť 14,45/100 000). V porovnaní s rokom 2018 (530 prípadov, incidencia 9,74/100 000 došlo k nárastu vo výskyte prípadov s indexom 1,5, t.j. o 48,7%. V porovnaní s 5 ročným priemerom (741,4 ochorení) došlo k nárastu s indexom 1,06. Nevyskytol sa žiadny prípad lymphogranuloma venereum.

Z celkového počtu prípadov sa 199 ochorení vyskytlo u mužov (špecifická chorobnosť 7,47/100 000) a 589 u žien (špecifická chorobnosť 21,11/100 000).

Prípady chlamýdiových infekcií boli hlásené zo všetkých krajov SR avšak zistené boli veľké rozdiely vo výskyte prípadov. Najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná v Bratislavskom a Nitrianskom kraji (incidencia 44,11 a 18,22/100 000 obyvateľov kraja). Najnižšia incidencia bola v Košickom a Prešovskom kraji (4,12 a 2,3/100 000).

S výnimkou 1 prípadu u 0 ročného dieťaťa, 3 prípadov u 10-14 ročných detí a 73 prípadov u 15-19 ročných boli všetky chlamýdiové infekcie hlásené u dospelých osôb. Najvyššia chorobnosť bola zistená vo vekovej skupine 20-24 ročných (67,62/100 000) a 25-29 ročných (49,18/100 000) osôb.

III.8.5 Anogenitálne infekcie spôsobené herpetickým vírusom –A 60.0

V roku 2019 bolo vykázaných 16 prípadov pohlavne prenosných infekcií vyvolaných herpetickým vírusom (chorobnosť 0,29/100 000), čo predstavuje oproti roku 2008 (8 prípadov, chorobnosť 0,15/100 000) nárast s indexom 2, t.j. o 100%. U mužov sa vyskytli 4 ochorenia (chorobnosť 0,15/100 000), u žien 12 ochorení (0,43/100 000). Najvyššia chorobnosť bola zaznamenaná vo vekovej skupine 20-24 ročných (2,02/100 000).

III.9. Nozokomiálne nákazy

V roku 2019 bolo zo zdravotníckych zariadení v Slovenskej republike nahlásených spolu 13 955 nozokomiálnych nákaz (ďalej NN), čo je nárast oproti r.2018 o 17,7 %.

Pri počte 1 634645 hospitalizovaných pacientov to predstavuje incidenciu NN 0,8 % z počtu hospitalizovaných. Je to ale len zlomok predpokladaného výskytu NN v zdravotníckych zariadeniach v SR, ide o pasívny zber údajov. Výraznejší posun počtu nozokomiálnych nákaz na oddeleniach alebo klinikách oproti minulému roku nebol zaznamenaný. Absolútne počty nahlásených NN sú prezentované v tab. III.9.1. Absolútne počty NN podľa jednotlivých krajov sú prezentované v grafe III.9.1, pričom úroveň hlásenej služby v zdravotníckych zariadeniach v jednotlivých krajoch je evidentne rozdielna. Absolútne počty hlásených NN si môžeme porovnať s incidenciou, prezentovanou v grafe III.9.2.

Tab.III.9.1 Porovnanie výskytu NN podľa lôžkových zariadení v Slovenskej republike v r. 2019

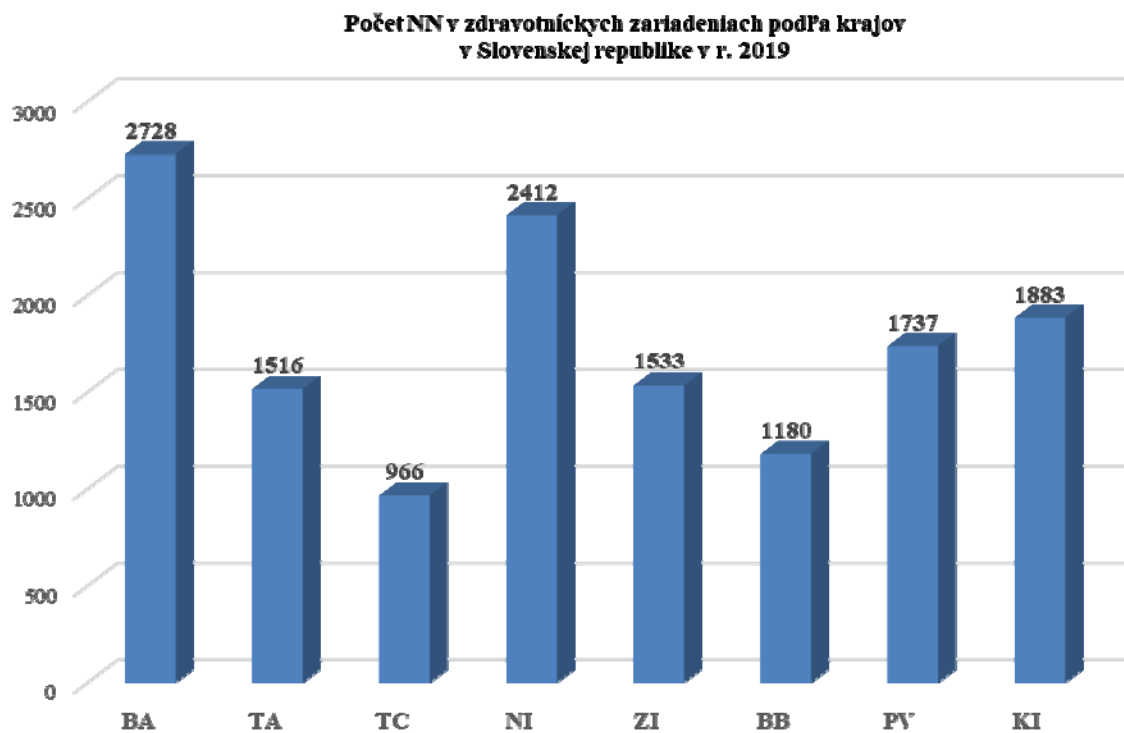
Názov zdravotníckeho zariadenia	Mesto	Pocet NN
CINRE s.r.o.	Bratislava - Petržalka	2
Detská fakultná nemocnica Košice	Košice	212
Detská fakultná nemocnica s poliklinikou Banská Bystrica	Banská Bystrica	39
Dolnooravská nemocnica s poliklinikou MUDr. L. Nádaši Jégého Dolný Kubín	Dolný Kubín	212
Fakultná nemocnica Nitra	Nitra	412
Fakultná nemocnica s poliklinikou F.D. Roosevelta Banská Bystrica	Banská Bystrica	479
Fakultná nemocnica s poliklinikou J. A. Reimana Prešov	Prešov	509
Fakultná nemocnica s poliklinikou Nové Zámky	Nové Zámky	526
Fakultná nemocnica s poliklinikou Skalica, a.s.	Skalica	217

Fakultná nemocnica s poliklinikou Žilina	Žilina	552
Fakultná nemocnica Trenčín	Trenčín	407
Fakultná nemocnica Trnava	Trnava	678
GEMERCLINIC, n.o.	Hnúšťa	4
Geria, s.r.o.	Trebišov	2
Hornooravská nemocnica s poliklinikou Trstená	Trstená	99
Hospitale, s.r.o.	Šahy	11
KARDIOCENTRUM NITRA s.r.o	Nitra	3
Kysucká nemocnica s poliklinikou Čadca	Čadca	161
Liečebňa sv. Františka, a.s.	Bratislava - Ružinov	13
Liptovská nemocnica s poliklinikou MUDr. Ivana Stodolu Liptovský Mikuláš	Liptovský Mikuláš	54
Eubovnianska nemocnica, n.o.	Stará Ľubovňa	65
Mammacentrum sv. Agáty Banská Bystrica, a.s.	Banská Bystrica	10
Mestská poliklinika Hlohovec, s.r.o.	Hlohovec	16
Národné rehabilitačné centrum	Kováčová (ZV)	3
Národný onkologický ústav	Bratislava - Nové Mesto	212
Národný ústav detskej tuberkulózy a respiračných chorôb, n.o.	Vysoké Tatry	11
Národný ústav detských chorôb	Bratislava - Nové Mesto	194
Národný ústav detských chorôb	Bratislava - Podunajské Biskupice	1
Národný ústav reumatických chorôb	Piešťany	3
Národný ústav srdcových a cievnych chorôb, a.s.	Bratislava - Nové Mesto	84
Národný ústav tuberkulózy, pľúcnych chorôb a hrudníkovej chirurgie Vyšné Hágy	Vysoké Tatry	37
Nemocnica A. Leňa Humenné, a.s.	Humenné	139
Nemocnica Alexandra Wintera n.o.	Piešťany	34
Nemocnica arm. generála L. Svobodu Svidník, a.s.	Svidník	180
NEMOCNICA Bánovce - 3. súkromná nemocnica, s.r.o.	Bánovce nad Bebravou	63
Nemocnica Dr. Vojtecha Alexandra v Kežmarku n.o.	Kežmarok	61
NEMOCNICA Handlová - 2. súkromná nemocnica, s.r.o.	Handlová	36
Nemocnica Komárno s. r. o.	Komárno	73
Nemocnica Košice-Šaca a.s. 1. súkromná nemocnica	Košice	72
Nemocnica Krompachy spol. s r.o.	Krompachy	63
Nemocnica Levice s. r. o.	Levice	571
Nemocnica na okraji mesta, n.o.	Partizánske	96
Nemocnica Poprad, a.s.	Poprad	212
Nemocnica pre obvinených a odsúdených a Ústav na výkon trestu odňatia slobody Trenčín	Trenčín	2
Nemocnica s poliklinikou Brezno, n.o.	Brezno	86
Nemocnica s poliklinikou Dunajská Streda, a.s.	Dunajská Streda	315
Nemocnica s poliklinikou Ilava, n. o.	Ilava	2
Nemocnica s poliklinikou Myjava	Myjava	116
Nemocnica s poliklinikou n.o. Kráľovský Chlmec	Kráľovský Chlmec	18
Nemocnica s poliklinikou Nové Mesto nad Váhom, n.o.	Nové Mesto nad Váhom	23
Nemocnica s poliklinikou Považská Bystrica	Považská Bystrica	76
Nemocnica s poliklinikou Prievidza	Bojnice	140

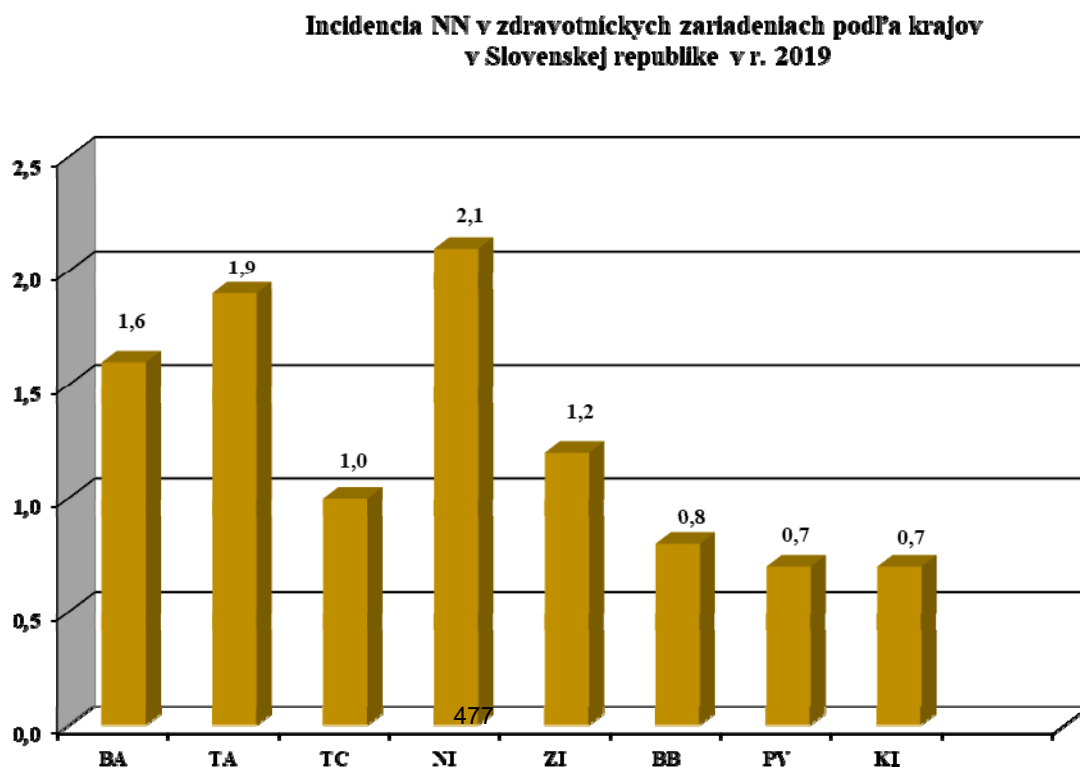
Nemocnica s poliklinikou Spišská Nová Ves, a.s.	Spišská Nová Ves	276
Nemocnica s poliklinikou sv. Barbory Rožňava, a.s.	Rožňava	186
Nemocnica s poliklinikou Sv. Lukáša Galanta, a.s.	Galanta	241
Nemocnica s poliklinikou Štefana Kukuru Michalovce, a.s.	Michalovce	278
Nemocnica s poliklinikou Trebišov, a.s.	Trebišov	227
Nemocnica s poliklinikou, n.o. Revúca	Revúca	11
Nemocnica Snina s.r.o.	Snina	23
Nemocnica Zlaté Moravce a.s.	Zlaté Moravce	89
Nemocnica Zvolen a.s.	Krupina	36
Nemocnica Zvolen a.s.	Zvolen	79
Nemocničná a.s.	Malacky	78
NsP Sv. Jakuba, n.o. Bardejov	Bardejov	179
Odborný liečebný ústav psychiatrický n.o., Predná Hora	Muránska Huta	1
Onkologický ústav sv.Alžbety, s.r.o.	Bratislava - Staré Mesto	90
PNPP klinika drogových závislostí	Pezinok	150
PNPP klinika gerontopsychiatrická	Pezinok	49
PNPP klinika neuropsychiatrická	Pezinok	22
POLIKLINIKA - LDCH, s.r.o.	Detva	10
Psychiatrická nemocnica Hronovce	Hronovce	113
Psychiatrická nemocnica profesora Matulaya Kremnica	Kremnica	10
Psychiatrická nemocnica Veľké Zálužie	Veľké Zálužie	38
Sanatórium Tatranská Kotlina, n.o.	Vysoké Tatry	21
SI Medical, s.r.o.	Bratislava - Petržalka	1
Spišská katolícka charita	Ľubica	1
Stredoslovenský ústav srdcových a cievnych chorôb, a.s.	Banská Bystrica	29
Svet zdravia Nemocnica Topoľčany, a.s.	Topoľčany	243
Svet zdravia, a.s.	Banská Štiavnica	38
Svet zdravia, a.s.	Rimavská Sobota	142
Svet zdravia, a.s.	Žiar nad Hronom	145
Špecializovaná nemocnica pre ortopedickú protetiku Bratislava, n.o.	Bratislava - Ružinov	1
Špecializovaná nemocnica sv. Svorada Zobor, n.o.	Nitra	99
Univerzitná nemocnica Bratislava	Bratislava - Nové Mesto	571
Univerzitná nemocnica Bratislava	Bratislava - Petržalka	284
Univerzitná nemocnica Bratislava	Bratislava - Podunajské Biskupice	98
Univerzitná nemocnica Bratislava	Bratislava - Ružinov	518
Univerzitná nemocnica Bratislava	Bratislava - Staré Mesto	172
Univerzitná nemocnica L. Pasteura Košice, štátna príspevková organizácia	Košice - Juh	129
Univerzitná nemocnica L. Pasteura Košice, štátna príspevková organizácia	Košice - Západ	192
Univerzitná nemocnica Martin	Martin	455
Univerzitná nemocnica s poliklinikou Milosrdní bratia, spol. s r.o.	Bratislava	75
VITALITA n.o. LEHNICE	Lehnice	10
Vranovská nemocnica, a.s.	Stropkov	24

Vranovská nemocnica, a.s.	Vranov nad Topľou	155
Všeobecná nemocnica s poliklinikou Levoča, a.s.	Levoča	82
Všeobecná nemocnica s poliklinikou Lučenec n.o.	Lučenec	32
Všeobecná nemocnica s poliklinikou, n.o.	Veľký Krtíš	8
Východoslovenský onkologický ústav, a.s.	Košice	28
Východoslovenský ústav srdcových a cievnych chorôb, a.s.	Košice	129
Vysokošpecializovaný odborný ústav geriatrický sv. Lukáša v Košiciach n.o.	Košice	23
ZELENÝ SEN, s. r. o.	Banská Bystrica	18
Železničné zdravotníctvo Košice, s.r.o.	Košice	32
B. Braun Avitum s.r.o.	Bánovce nad Bebravou	2
B. Braun Avitum s.r.o.	Kežmarok	1
B. Braun Avitum s.r.o.	Šaľa	1
FÉNIX, spol. s r.o. Vranov nad Topľou	Vranov nad Topľou	4
FMC - dialyzačné služby, s.r.o.	Bratislava - Petržalka	4
FMC - dialyzačné služby, s.r.o.	Bratislava - Ružinov	1
FMC - dialyzačné služby, s.r.o.	Humenné	2
FMC - dialyzačné služby, s.r.o.	Košice - Západ	1
FMC - dialyzačné služby, s.r.o.	Nitra	3
FMC - dialyzačné služby, s.r.o.	Poprad	2
FMC - dialyzačné služby, s.r.o.	Rožňava	1
FMC - dialyzačné služby, s.r.o.	Spišská Nová Ves	13
IMPAX Trading, spol. s r.o.	Bratislava - Dúbravka	1
IMPAX Trading, spol. s r.o.	Dunajská Streda	2
Logman West a.s.	Bojnice	1
Logman West a.s.	Bratislava - Nové Mesto	1
Logman West a.s.	Trenčín	2
Nemocničná a.s.	Malacky	4
Balmed s.r.o.	Košice - Západ	1
BORINKA, zariadenie sociálnych služieb Nitra	Nitra	8
GP, s.r.o.	Zlaté Moravce	32
Kúpele Horný Smokovec, s.r.o.,	Vysoké Tatry	1
KÚPELE LUČIVNÁ, a.s.	Lučivná	19
LUGERIN s.r.o.	Nitra	1
MATTA MD s.r.o.	Nitra	129
MEDVAL, s.r.o.	Zlaté Moravce	6
MUDr. Jozef Kolenčík	Horné Lefantovce	21
Onkologický ústav sv.Alžbety, s.r.o.	Bratislava - Staré Mesto	1
PNPP klinika psychiatrická - mužské oddelenie	Pezinok	66
PNPP klinika psychiatrická - ženské oddelenie	Pezinok	27
PNPP klinika psychosomatická	Pezinok	8
Prakt-Derm s.r.o.	Mojmírovce	5
Praxismed s.r.o.	Nitra	28
Zariadenie sociálnych služieb Slniečny dom, n.o.	Humenné	9
Spolu		13955

Graf III.9.1

Graf III.9.2

(Tab.III.9.1) prezentuje počty nahlásených nozokomiálnych nákaz každým z uvedených 118 lôžkových zdravotníckych zariadení bez dialyzačných stredísk a zariadení sociálnych služieb. Stále sa veľkej časti zdravotníckych zariadení nedarí dosiahnuť základný cieľ, dostať hlásnu službu nozokomiálnych nákaz na reálnu úroveň, bez neprofesionálneho zapierania existencie týchto nákaz.

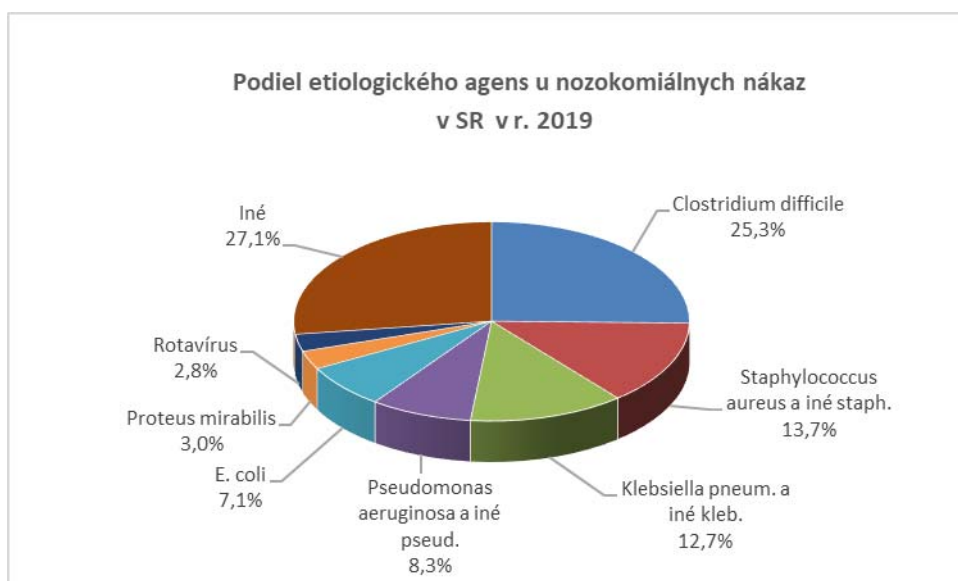
Činnosť komisií pre NN v zdravotníckych zariadeniach je taktiež na rozličnej úrovni, je neustále nutný úzky kontakt s klinickými pracovníkmi, je potrebné stále upozorňovať na chyby v hygienicko-epidemiologickom režime, v dekontaminácii a v celkovej bariérovej ošetrovacej technike.

Podiel etiologických agens u nozokomiálnych nákaz v roku 2019 prezentuje graf III.9.3 V tomto roku boli z biologického materiálu najčastejšie vykultivované :

Clostridium difficile	25,3 %
Staphylococcus aureus a iné stafylokoky	13,7 %
Klebsiela pneumoniae a iné klebsielly	12,7 %
E. coli	8,3 %
Pseudomonas aerug. a iné pseudomonády	7,1 %
Proteus mirabilis	3,0 %
Rotavírus	2,8 %

z celkového počtu vykultivovaných mikroorganizmov.

Graf III.9.3

Tab. III.9.2. prezentuje hlásené NN podľa diagnóz. Z tabuľky vyplýva, že najčastejšie sa v r.2019 vyskytli infekcie GIT spôsobené CDI a infekcie močových ciest.

Tab.III.9.2.Hlásené NN podľa diagnózy v Slovenskej republike v roku 2019

Kód diagnózy	Diagnóza	Počet	%
A020	Salmonelová enteritída	27	0,2
A021	Salmonelová septikémia	1	0,0
A028	Iné špecifikované salmonelové infekcie	1	0,0
A031	Šigelóza zapríčinená Shigella flexneri	1	0,0

A040	Infekcia enteropatogénnymi Escherichia coli	14	0,1
A044	Iné črevné infekcie Escherichia coli	3	0,0
A045	Kampylobakteriálna enteritída	16	0,1
A047	Enterokolitída zapríčinená Clostridium difficile	3343	24,0
A048	Iné špecifikované bakteriálne infekcie	21	0,2
A080	Rotavírusová enteritída	376	2,7
A081	Akútna gastroenteropatia zapríčinená vírusom Norwalk	516	3,7
A082	Adenovírusová enteritída	71	0,5
A083	Iné vírusové enteritídy	17	0,1
A084	Nešpecifikovaná vírusová črevná infekcia	3	0,0
A09	Hnačka a gastroenteritída pravdepodobne infekčného pôvodu	195	1,4
A400	Septikémia vyvolaná streptokokom zo skupiny A	3	0,0
A401	Septikémia vyvolaná streptokokom zo skupiny B	4	0,0
A402	Septikémia vyvolaná streptokokom zo skupiny D	94	0,7
A403	Septikémia vyvolaná streptokokom pneumónie	11	0,1
A408	Iná streptokoková septikémia	15	0,1
A409	Nešpecifikovaná streptokoková pneumónia	1	0,0
A410	Septikémia vyvolaná Staphylococcus aureus	292	2,1
A411	Septikémia vyvolaná inými špecifikovanými stafylokokmi	352	2,5
A412	Septikémia vyvolaná nešpecif.stafylokokmi	57	0,4
A414	Septikémia vyvolaná anaeróbmami	1	0,0
A415	Septikémia vyvolaná inými gramnegatívnymi organizmami	904	6,5
A418	Iná špecifikovaná septikémia	71	0,5
A419	Nešpecifikovaná septikémia, septický šok	35	0,3
A46	Ruža - erysipelas	3	0,0
A481	Legionárska choroba	2	0,0
A490	Nešpecifikovaná stafylokoková infekcia	5	0,0
A498	Iné bakteriálne infekcie na nešpecifikovanom mieste	2	0,0
B005	Očná infekcia herpesovým vírusom	1	0,0
B019	Varicella bez komplikácie	2	0,0
B029	Zoster bez komplikácie Zoster, NS	3	0,0
B052	Osýpky komplikované zápalom pľúc (J17.1*)	8	0,1
B053	Osýpky komplikované zápalom stredného ucha (H67.1*)	1	0,0
B058	Osýpky s inými komplikáciami	8	0,1
B059	Osýpky bez komplikácií	18	0,1
B15	Akútna hepatitída A	1	0,0
B338	Iné špecifikované vírusové infekcie	1	0,0
B370	Kandidová stomatitída	17	0,1
B371	Pľúcna kandidóza	8	0,1
B372	Kandidóza kože a nechtov	1	0,0
B374	Kandidóza iných urogenitálnych miest	4	0,0
B377	Kandidová septikémia	58	0,4
B378	Kandidóza iných miest	3	0,0
B441	Iná pľúcna aspergilóza	1	0,0
B850	Pedikulóza zavinená Pediculus humanus capitis	2	0,0
B86	Svrab - scabies	32	0,2
G003	Stafylokoková meningitída	7	0,1
G008	Iný bakteriálny zápal mozgových plien	11	0,1
G009	Nešpecifikovaný bakteriálny zápal mozgových plien	2	0,0
G042	Bakteriálna meningoencefalitída a meningomyelitída nezatriedená inde	1	0,0
H05	Choroby očné	1	0,0
H10	Zápal spojovky	16	0,1
H100	Mukopurulentná konjunktivitída	5	0,0
H60	Zápal vonkajšieho ucha	2	0,0
H600	Absces vonkajšieho ucha	1	0,0
H65	Nehnisavý zápal stredného ucha	3	0,0
H66	Hnisavý a nešpec.zápal stredného ucha	4	0,0
I80	Zápal žil - phlebitis et thrombophlebitis	52	0,4

I800	Flebitída a tromboflebitída povrchových ciev dolných končatín	6	0,0
J00	Akútny zápal nosohltana - nasopharyngitis acuta - nádcha	24	0,2
J01	Akútny zápal prínosových dutín - sinusitis acuta	12	0,1
J02	Akútny zápal hltana - pharyngitis acuta	83	0,6
J020	Streptokokový zápal hltana	1	0,0
J03	Akútny zápal mandlí - tonsillitis acuta	63	0,5
J039	Nešpecifikovaný akútny zápal mandlí	3	0,0
J04	Akútny zápal hrtana a priedušnice	9	0,1
J040	Akútny zápal hrtana	8	0,1
J041	Akútny zápal priedušnice	12	0,1
J042	Akútny zápal hrtana a priedušnice	10	0,1
J06	Akútne infekcie horných dýchacích ciest	345	2,5
J060	Akútna laryngofaryngitída	8	0,1
J069	Nešpecifikovaná akútna infekcia horných dýchacích ciest	61	0,4
J10	Chríпка vyvolaná identifikovaným vírusom chrípky	89	0,6
J107	SARI	7	0,1
J109	Chríпка H1N1 Novel	4	0,0
J11	Chríпка vyvolaná neidentifikovaným vírusom	8	0,1
J111	Chríпка s inými prejavmi na dýchacích orgánoch, vírus neidentifikovaný	1	0,0
J121	Pneumónia vyvolaná respiračným syncyciálnym vírusom	4	0,0
J13	Zápal pľúc vyvolaný Streptococcus pneumoniae	2	0,0
J14	Zápal pľúc vyvolaný Haemophilus influenzae	4	0,0
J15	Bakteriálny zápal pľúc nezatriedený inde	6	0,0
J150	Pneumónia vyvolaná Klebsiella pneumoniae	161	1,2
J151	Pneumónia vyvolaná Pseudomonas	119	0,9
J152	Pneumónia vyvolaná Staphylococcus	130	0,9
J154	Pneumónia vyvolaná inými streptokokmi	12	0,1
J155	Pneumónia vyvolaná Escherichia coli	31	0,2
J156	Pneumónia vyvolaná inými aeróbnymi gram-negatívnymi baktériami	78	0,6
J157	Pneumónia vyvolaná Mycoplasma pneumoniae	1	0,0
J158	Iná bakteriálna pneumónia	67	0,5
J159	Nešpecifikovaná bakteriálna pneumónia	25	0,2
J16	Zápal pľúc vyvolaný inými mikroorganizmami	5	0,0
J160	Chlamýdiová pneumónia	2	0,0
J168	Pneumónia vyvolaná inými bližšie určenými infekčnými organizmami	29	0,2
J170	Pneumónia pri bakteriálnych chorobách zatriedených inde	2	0,0
J172	Pneumónia pri mykózach zatriedených inde	1	0,0
J18	Zápal pľúc vyvolaný nešpecifikovaným mikroorganizmom	73	0,5
J180	Bližšie neurčená pneumónia	259	1,9
J188	Iná pneumónia, zárodok neurčený	21	0,2
J20	Akútny zápal priedušiek - bronchitis acuta	62	0,4
J201	Akútna bronchitída vyvolaná Haemophilus influenzae	1	0,0
J205	Akútna bronchitída vyvolaná respiračným syncyciálnym vírusom	6	0,0
J208	Akútna bronchitída vyvolaná inými špecifikovanými organizmami	125	0,9
J209	Bližšie neurčená akútna bronchitída	115	0,8
J21	Akútny zápal priedušničiek - bronchiolitis acuta	3	0,0
J22	Nešpecifikovaná akútna infekcia dolných dýchacích ciest	43	0,3
J399	Nešpecifikovaná choroba horných dýchacích ciest	3	0,0
J40	Bronchitída neurčená ako akút. al. chron.	17	0,1
J85	Absces pľúc a medzipľúcia	1	0,0
J86	Pyotorax	4	0,0
J90	Pohrudnicový výpotok nezatriedený inde - pleuritis	1	0,0
K12	Zápal ústnej sliznice - stomatitis	7	0,1
K65	Zápal pobrušnice - peritonitis	28	0,2
K85	Akútny zápal podžalúdkovej žľazy - pancreatitis acuta	1	0,0

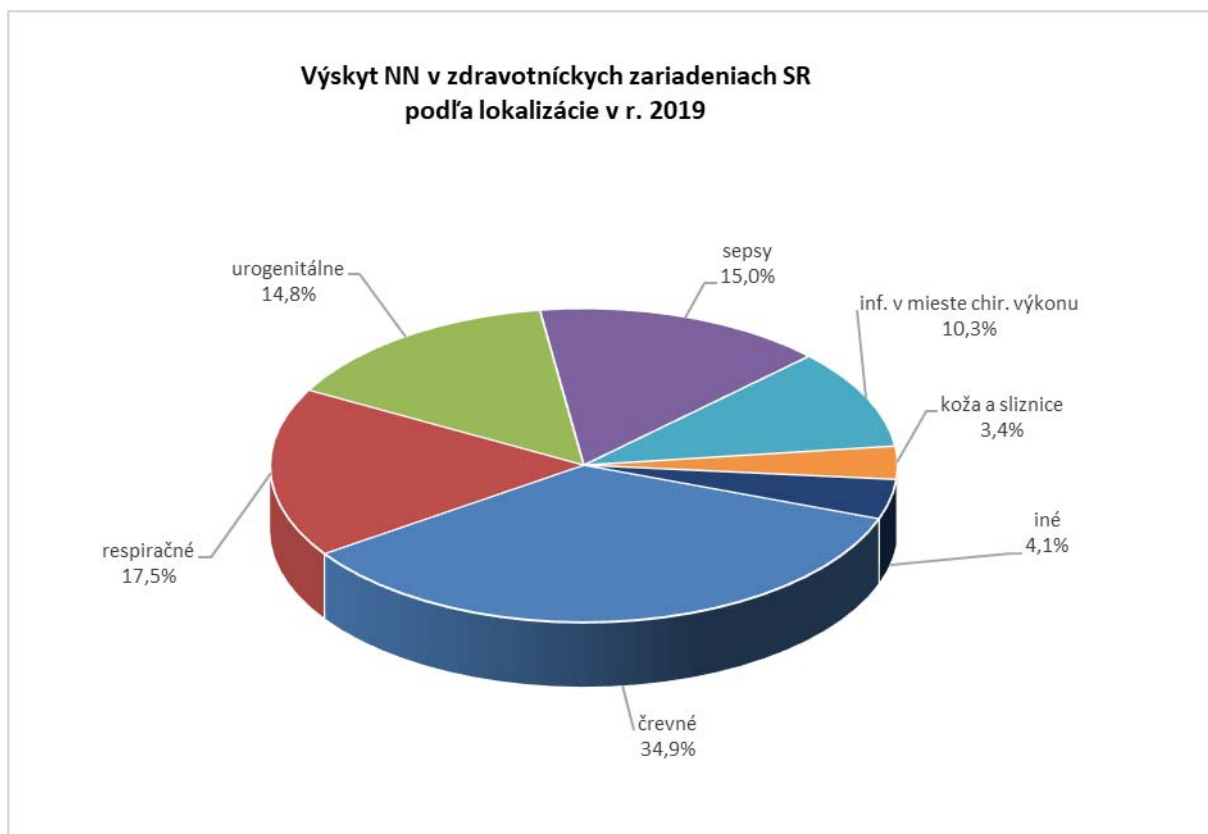
L00	Syndróm obarenej kože vyvolaný stafylokokmi	1	0,0
L01	Impetigo	2	0,0
L02	Kožný absces, furunkul a karbunkul	37	0,3
L022	Kožný absces, furunkul a karbunkul trupu	3	0,0
L03	Celulitída - flegmóna	30	0,2
L08	Iné lokálne infekcie kože a podkožného tkaniva	39	0,3
L30	Iné dermatitídy	7	0,1
L89	Dekubitálny vred - preležanina	148	1,1
L97	Vred dolnej končatiny nezatriedený inde	1	0,0
L98	Iné choroby kože a podkožného tkaniva nezatriedené inde	1	0,0
M00	Pyogénna artritída	27	0,2
N10	Akútna tubulointersticiálna nefritída	18	0,1
N30	Cystitída	231	1,7
N300	Akútna cystitída	367	2,6
N309	Nešpecifikovaná cystitída	83	0,6
N34	Uretritída a uretrálny syndróm	4	0,0
N390	Infekcia močovej sústavy bez určenia miesta	338	2,4
N45	Orchitída a epidimitída	2	0,0
N73	Iné zápalové choroby ženských panvových orgánov	2	0,0
N76	Iné zápaly pošvy a vulvy	13	0,1
O23	Infekcie močovopohlavných orgánov v ťarchavosti	5	0,0
O85	Puerperálna sepsa - popôrodná sepsa	4	0,0
O86	Iné puerperálne infekcie	11	0,1
O860	Infekcia rany po pôrodnickej operácii	16	0,1
O864	Horúčka neznámeho pôvodu po pôrode	1	0,0
O90	Komplikácie popôrodia nezatriedené inde	8	0,1
O91	Infekcie prsníka spojené s pôrodom	6	0,0
O911	Absces prsníka spojený s pôrodom	1	0,0
P238	Kongenitálna pneumónia vyvolaná inými organizmami	1	0,0
P360	Sepsa novorodenca vyvolaná streptokokom zo skupiny B	2	0,0
P361	Sepsa novorodenca vyvolaná inými a nešpecifikovanými streptokokmi	6	0,0
P362	Sepsa novorodenca vyvolaná Staphylococcus aureus	25	0,2
P363	Sepsa novorodenca vyvolaná inými a nešpecifikovanými stafylokokmi	26	0,2
P364	Sepsa novorodenca vyvolaná Escherichia coli	8	0,1
P368	Iná bakteriálna sepsa novorodenca	29	0,2
P369	Nešpecifikovaná bakteriálna sepsa novorodenca	3	0,0
P38	Omfalitída novorodenca s miernym krvácaním alebo bez neho	11	0,1
P391	Novorodenecká konjunktivitída a dakryocystitída	30	0,2
P393	Novorodenecká infekcia močového systému	5	0,0
P394	Novorodenecká kožná infekcia	11	0,1
P398	Iné špecifikované infekcie typické pre perinatálnu periódu	17	0,1
P399	Nešpecifikované infekcie typické pre perinatálnu periódu	26	0,2
R50	Horúčka neznámeho pôvodu	1	0,0
R500	Horúčka so zimnicou	1	0,0
R509	Bližšie neurčená horúčka	1	0,0
T80	Komplikácie po infúzii, transfúzii a liečebnej injekcii	2	0,0
T801	Cievne komplikácie po infúzii, transfúzii, liečeb. injekcii	131	0,9
T802	Infekcie po infúzii, transfúzii, liečeb. injekcii	177	1,3
T81	Komplikácie po výkonoch nezatriedené inde	9	0,1
T813	Rozpad operačnej rany nezatriedený inde	540	3,9
T814	Infekcia po výkone nezatriedená inde	676	4,8
T827	Inf. a zápal.reakcia zavinená inými srdcovými pomôckami	9	0,1
T83	Komplikácie močovopohlavných protetických pomôcok, implantátov a štepov	1	0,0
T835	Inf. a zápal.reakcia zav.protet.pomôckou moč.orgánov	904	6,5
T84	Komplikácie vnútorných ortopedických protetických pomôcok, implantátov a štepov	2	0,0
T845	Inf. a zápal.reakcia zav.vnútornou kĺbovou protézou	45	0,3

T846	Inf. a zápal.reakcia zav.vnútorou fixačnou pomôckou	12	0,1
T847	Inf. a zápal.reakcia zav.inými vnútor.ortop.pomôckami	8	0,1
T857	Inf. a zápal.reakcia zav.inými vnútor.protet.pomôckami	516	3,7
T874	Infekcia amputačného kýt'fa	26	0,2
Z223	Nosič inej bližšie určenej bakteriálnej infekcie	75	0,5
Z228	Nosič inej infekčnej choroby	279	2,0
SPOLU		13955	100,0

Tab.III.9.3 Výskyt NN podľa oddelenia a lokalizácie infekcie v Slovenskej republike v r. 2019

Oddelenie	Spolu	črevné	iné	inf_ v mieste chir_ výkonu	kože a sliznice	respiračné	sepsy	urogenitálne
anestéziológia a intenzívna medicína	1748	108	55	125	37	767	390	266
arytmia a koronárna jednotka	3	2	0	1	0	0	0	0
cievna chirurgia	52	19	1	20	0	4	4	4
dermatovenerológia	22	2	0	0	1	17	0	2
detská chirurgia	23	17		2	0	1	3	0
dialyzačné	42		1	0	0	0	41	0
dlhodobá intenzívna starostlivosť	19	1		1		9	2	6
dlhodobo chorých	1366	703	39	31	48	184	135	226
doliečovacie	82	19		4	2	7	26	24
fyziotria, balneológia a liečebná rehabilitácia	147	57		4	5	21	5	55
gastroenterológia	65	44	6	1	0	0	13	1
geriatria	632	383	16	6	5	74	68	80
gerontopsychiatria	89	37			1	33		18
gynekológia a pôrodnictvo	163	4	6	73	8	1	14	57
hematológia a transfuziológia	246	43	19	2	2	43	122	15
hrudníková chirurgia	60	7	5	30		16	1	1
chirurgia	1211	270	77	514	45	85	128	92
chirurgia ruky	1	0	0	0	0	0	1	0
infektológia	155	92	14	3	5	8	16	17
jednotka intenzívnej starostlivosti o novorodencov	33	25	1	0	0	2	4	1
jednotka resuscitačnej starostlivosti o novorodencov	65	9	10	0	10	5	29	2
JIS centrálna	4	1	0	1	0	0	1	1
JIS chirurgická	91	8	3	35	2	28	8	7
JIS interná	98	27	3	3	5	14	33	13
JIS kardiologická	8	2	0	0	1	2	1	2
JIS metabolická	10	1	0	0	0	3	3	3
JIS neurologická	123	5	1	0	9	49	28	31
JIS pediatriká	6	5	0	0	0	1	0	0
JIS pneumologická a ftizeologická	4	1	1	0	0	0	2	
JIS úrazová	13	3		1	0	6	1	2
kardiouchirurgia	47	8	7	21		2	8	1
kardiológia	63	18	13	2	2	13	10	5

klinická onkológia	278	67	4	25	15	53	68	46
maxilofaciálna chirurgia	11	1	1	7	1	0	1	0
medicína drogových závislostí	180	50	0	0	1	125	0	4
nefrológia	13	3	0	0	0	1	5	4
neonatólógia	250	33	18	14	47	53	77	8
neurochirurgia	147	25	15	41	3	27	12	24
neuroológia	682	93	41	1	29	213	109	196
neuropsychiatria	22	0	0	0	0	17	0	5
nukleárna medicína	5	0	0	0	1	1	2	1
oftalmológia	3		1	0	0	2	0	0
onkológia v gynekológii	31	1	1	25	0	0	3	1
onkológia v chirurgii	93	7	4	48	1	5	23	5
ortopédia	205	27	27	104	6	6	13	22
ortopedická protetika	1	0	0	1	0	0	0	0
ošetrovateľská starostlivosť v zar. soc. služieb	17	5	0	0	4	3	3	2
otorinolaryngológia	43	0	5	25	5	5	3	0
paliatívna medicína	16	7	1	1	0	3	2	2
pediatria	548	452	6	3	24	34	26	3
pediatrická anesteziológia	104	11	10	7	0	46	27	3
pediatrická dermatovenerológia	1	1	0	0	0	0	0	0
pediatrická hematológia a onkológia	75	41	2	1	0	3	28	0
pediatrická infektológia	30	20	1	0	8	1	0	0
pediatrická neurológia	31	24	4	0	1	0	2	0
pediatrická ortopédia	8	1	0	3	0	4	0	0
pediatrická otorinolaryngológia	4	0	0	0	3	1	0	0
pediatrická pneumológia a ftizeológia	12	10	0	0	1	1	0	0
plastická chirurgia	2	1	0	1	0	0	0	0
pneumológia a ftizeológia	286	141	12	2	10	73	12	36
popáleninové	30	10	0	8	0	2	8	2
psychiatria	399	113	3	1	20	184	6	72
radiačná onkológia	61	9	3	3	11	10	12	13
reumatológia	3	0	0	0	0	2	0	1
transplantačné	12	4	0	0	0	1	4	3
úrazová chirurgia	297	34	11	105	28	31	20	68
urológia	208	39	9	37	0	6	40	77
ústavná hospicová starostlivosť	3	3	0	0	0	0	0	0
ústavná ošetrovateľská starostlivosť	8	2	0	2	2	0	0	2
vnútorné (interné) lekárstvo	2922	1300	165	36	107	439	400	475
všeobecná zdravotná starostlivosť o deti a dospelých	1	0	0	0	1	0	0	0
všeobecné lekárstvo	222	186	1	0	29	2	0	4
Spolu	13955	4642	623	1381	546	2749	2003	2011

Tab.III.9.3. a graf III.9.4 prezentuje výskyt NN podľa oddelení a lokalizácie infekcie v SR v r.2019.

V najpočetnejšej skupine **črevných nákaz** je výskyt NN výrazne vyšší ako v roku 2018, nahlásených bolo 4642 nákaz (3711 v r.2018), čo predstavuje nárast o 25.2 %. Percentuálne tvoria tieto nákazy 34,9 % z celkového hláseného výskytu NN. Ochorenia sa vyskytovali najčastejšie vo forme hnačiek, hlásené boli najmä na klinikách alebo oddeleniach interny, pediatrie, dlhodobo chorých, geriatrickej a chirurgie.

Ako etiologické agens figurovali najčastejšie *Clostridium difficile*, rotavírusy a norovírusy.

Epidémie NN sa vyskytli v nasledujúcich krajoch a okresoch:

Bratislavský kraj

V mesiaci marec bol hlásený výskyt epidemických gastroenteritíd z Neurochirurgickej kliniky UNB, Nemocnica akad. L. Déreza. Z celkového počtu exponovaných 28 osôb (18 pacientov a 10 personál) ochorelo 6 pacientov v dňoch od 22.3.-25.3.2019. U personálu nebol zaznamenaný žiaden chorý. U všetkých chorých dominovala v klinickom obraze hnačka, v jednom prípade aj zvracanie s ústupom ťažkostí po symptomatickej liečbe do 24 hodín. Zo 4 odberov stolice na enterálne vírusy bol v 3 prípadoch potvrdený rotavírus, bakteriologické vyšetrenie TR a odber stolice na prítomnosť toxínu *Clostridium difficile* boli negatívne. Protiepidemické opatrenia boli zabezpečené.

V mesiaci marec bol hlásený výskyt akútnych gastroenteritíd z Psychiatrickej nemocnice P. Pinela v Pezinku, Kliniky drogových závislostí. Z celkového počtu exponovaných 89 osôb (60 pacientov a 29 personál) ochorelo 22 pacientov v čase od 24.2.-2.3.2019. V popredí klinických príznakov dominovalo zvracanie a hnačky s ústupom potiaží vo väčšine prípadov

do 24 hodín. V 8 prípadoch bol odobratý TR na bakteriologické vyšetrenie s negatívnym výsledkom. Stolica na virologické vyšetrenie odobratá nebola. Protiepidemické opatrenia boli zabezpečené.

V mesiaci apríl bol hlásený výskyt epidemických gastroenteritíd na Detskej klinike v NÚDCH. Z celkového počtu exponovaných 77 osôb (32 hospitalizovaných detí, 15 sprievodných rodičov, 30 personál) ochorelo 15 osôb (8 pacientov, 5 lekárov, 1 praktická sestra a 1 pedagóg) v dňoch od 9.4.-11.4.2019. V popredí klinických príznakov dominovali riedke stolice s ústupom ťažkostí do 48 hodín. U 4 hospitalizovaných detí bol zo vzorky stolice izolovaný *norovírus*. Personál s klinickými príznakmi bol vylúčený z pracovného procesu a izolovaný. Predpokladaným prameňom nákazy bolo dieťa hospitalizované od 7.4.2019 s dyspepsiou, následne zo stolice izolovaný norovírus. Protiepidemické opatrenia boli zabezpečené.

V mesiaci apríl bol hlásený výskyt akútnych gastroenteritíd na II. neurologickej klinike UNB, Nemocnice akad. L. Déryera. Z celkového počtu exponovaných 28 osôb (18 pacientov, 10 personál) ochorelo 11 osôb (5 pacientov, 6 zamestnancov) v čase od 3.4.-13.4.2019. V popredí klinických príznakov dominovali hnačky a vracanie s ústupom ťažkostí do 48 hodín. V 2 prípadoch bol odobratý TR na kultivačné vyšetrenie a stolica na prítomnosť klostrídií s negatívnymi výsledkami. Odber stolice na enterálne vírusy nebol realizovaný. Zdravotnícky personál s klinickými príznakmi ochorenia bol vylúčený z pracovného procesu. Protiepidemické opatrenia boli zabezpečené, poučenie o odberoch stolice na prítomnosť vírusov.

V mesiaci máj bol hlásený výskyt epidemických gastroenteritíd u pacientov Liečebne sv. Františka, a.s.. Z celkového počtu exponovaných 117 osôb (107 pacientov, 10 personál) ochorelo 9 osôb v dňoch od 4.5.-18.5.2019. V popredí klinických príznakov dominovala hnačka a vracanie, s ústupom ťažkostí do 48 hodín. U všetkých chorých bola odobratá stolica na vyšetrenie, pričom vo všetkých prípadoch bola potvrdená prítomnosť *rotavírusov*. V zariadení pre dlhodobu chorých bol zabezpečený zvýšený hygienicko-epidemiologický režim, ako aj zákaz návštev na izbách pacientov do vymiznutia prípadov ochorení.

V mesiaci október bol hlásený výskyt epidemických gastroenteritíd z Psychiatrickej nemocnice P. Pinela v Pezinku, Klinika psychiatrie-mužské oddelenie. Z celkového počtu exponovaných 139 osôb (110 pacientov a 29 personál) ochorelo 15 pacientov v čase od 13.10.-21.10.2019. V popredí klinických príznakov dominovali hnačky, s ústupom ťažkostí vo väčšine prípadov do 24 hodín. Stolica na virologické, ani kultivačné vyšetrenie odobratá nebola ani v jednom prípade. Protiepidemické opatrenia boli zabezpečené.

Trnavský kraj

V dňoch 14.1.-20.1.2019 bol zaznamenaný výskyt akútnych gastroenteritíd u pacientov hospitalizovaných na Internej klinike FN Trnava. Z celkového počtu 19 hospitalizovaných pacientov ochorelo 8 a z personálu 4 zamestnanci (z celkového počtu 22 zamestnancov). Z klinických príznakov prevládali hnačky, teplota do 38°C, bez zvracania. Stolica na virologické vyšetrenie bola odobratá štyrom pacientom, z toho u dvoch pacientov bol potvrdený *norovírus*. Na oddelení boli nariadené protiepidemické opatrenia na zamedzenie šírenia nákazy a zákaz návštev na 4 dni odo dňa výskytu posledného ochorenia.

V mesiaci marec evidujeme epidémiu klostrídiových infekcií nozokomiálneho pôvodu na Geriatrickom oddelení FN Trnava, kde v období od 15.2.-28.2.2019 ochorelo 8 pacientov z

celkového počtu 22 exponovaných. V jednom prípade bolo zaevidované úmrtie, kde klostrídiová infekcia prispela ku úmrtiu – bližšie popísané v časti úmrtia. Ostatné ochorenia prebiehali pod klinickým obrazom hnačiek. Vykonané bolo cielené šetrenie - ŠZD so zameraním na prenos, doplnený odberom 16 vzoriek z prostredia a na mieste boli nariadené protiepidemické opatrenia, ktoré boli následne nariadené aj rozhodnutím. U všetkých chorých pacientov bolo zo stolice potvrdené *Clostridium difficile*

V priebehu januára a februára 2019 bol zaevidovaný epidemický výskyt klostrídiových infekcií v LDCH Hlohovec. Z celkového počtu 21 exponovaných pacientov ochoreli štyria, ktorí mali zo stolice imunochromatograficky potvrdené *Clostridium difficile* produkujúci toxín AB. Prvý prípad sa vyskytol 23.1.2019, posledný prípad 19.2.2019. V klinickom priebehu ochorenia boli prítomné hnačky. Na LDCH boli nariadené príslušné protiepidemické opatrenia a následne vykonaný mikrobiologický monitoring prostredia. Odobratých bolo 20 vzoriek z prostredia, 9 bolo s pozitívnym kultivačným nálezom (8x *Enterococcus species* a 1x *PSA*), na základe čoho sa predpokladal epidemický priebeh ochorenia nepriamym kontaktom.

Nitriansky kraj

Na Klinike detí a dorastu (KDaD) vo FN v Nitre bola zaevidovaná epidémia norovírusových enteritíd. Epidemiologickým šetrením bolo zistené, že v čase od 14. do 26.1.2019 z celkového počtu 138 exponovaných (64 pacientov, 51 osôb hospitalizovaných ako sprievod a 23 osôb ošetrojúceho personálu) ochorelo 7 pacientov a 3 rodičia hospitalizovaní ako sprievod. Z ošetrojúceho personálu neochorel nikto. U 5-ich detí boli *norovirusy* potvrdené zo stolice. Predpokladaným prameňom nákazy bolo dieťa hospitalizované s norovírusovou enteritídou. Prenos ochorenia sa uskutočnil priamym a nepriamym kontaktom. Dňa 21.1. 2019 bol vykonaný štátny zdravotný dozor spojený s odberom vzoriek z prostredia (8x), sterov z rúk personálu (2x) a 2 dezinfekčné prostriedky na zistenie účinnosti. Na oddelení boli nariadené protiepidemické opatrenia.

V PN Veľké Zálužie bol zaevidovaný epidemický výskyt gastroenteritíd u pacientov a personálu I., II. a IV. oddelenia. Epidemiologickým šetrením bolo zistené, že v čase od 22.1. do 6.2. 2019 z celkového počtu 271 exponovaných (183 pacientov a 88 osôb ošetrojúceho personálu) ochorelo 22 pacientov a 1 osoba ošetrojúceho personálu. V klinickom obraze dominovalo zvracanie, hnačky, bolesti brucha a teploty do 37,4°C. Výter z rekta bol odobratý od 4-och pacientov a od 4-och pacientov stolica. U jedného pacienta boli zo stolice potvrdené *norovirusy*. Na oddeleniach bol dňa 25.1.2019 vykonaný štátny zdravotný dozor a boli nariadené protiepidemické opatrenia.

V Zariadení sociálnych služieb Viničky v Nitre bol zaevidovaný od 21. do 27.1.2019 epidemický výskyt hnačkových ochorení u 31 osôb. Zariadenie pozostáva z dvoch pavilónov (A, B) s celkovým počtom 180 klientov a 126 osôb personálu. Ochorenia sa vyskytli v pavilóne B kde z počtu 115 exponovaných (77 klientov a 38 personálu) ochorelo 25 klientov a 6 osôb personálu. V klinickom obraze - zvracanie, hnačka, v 2 prípadoch teplota od 37,3 do 38°C s trvaním 1-2 dni. Ochorenia si vyžiadali lekárske ošetrovanie, bez nutnosti hospitalizácie. V rámci ŠZD boli odobraté vzorky sterov z kuchyne, TR od kuchynského personálu, stery z prostredia ZSS. Od 9-tich akútne chorých klientov bol odobratý TR s negatívnym výsledkom a od 3-och z nich aj stolica - v jednom prípade boli zo stolice potvrdené *norovirusy*. V zariadení boli nariadené protiepidemické opatrenia.

Epidémiu norovírusových enteritíd evidujeme na oddelení malých detí na KDaD vo FN v Nitre. Epidemiologickým šetrením bolo zistené, že v čase od 7. do 18.2.2019 ochoreli

v protrahovanej epidémii 3 deti a 1 matka hospitalizovaná ako doprovod z celkového počtu 205 exponovaných (100 pacientov, 43 osôb hospitalizovaných ako doprovod a 62 osôb ošetrojúceho personálu). Z ošetrojúceho personálu neochorel nikto. U 3-och detí boli norovírusy potvrdené zo stolice. Predpokladaným prameňom nákazy bolo dieťa hospitalizované s norovírusovou enteritídou. Prenos ochorenia sa uskutočnil priamym a nepriamym kontaktom. Dňa 18.2.2019 bol vykonaný štátny zdravotný dozor spojený s odberom vzoriek z prostredia (15x), sterov z rúk personálu (2x) a 1 dezinfekčný prostriedok na zistenie účinnosti. Na oddelení boli nariadené protiepidemické opatrenia.

V ZSS Cedron senior Mojmírovce, n.o. evidujeme epidémiu hnačkových ochorení u 5-tich klientov z celkového počtu 33 exponovaných (22 klientov a 11 osôb personálu). Z klinických príznakov dominovali opakované riedke stolice (3-8x), v jednom prípade s teplotou 37,3°C trvajúce 1 deň - 7.3.2019. Hospitalizácia bola nutná v dvoch prípadoch - výsledky laboratórnych vyšetrení (2x VR a 1x stolica) boli negatívne. U ostatných troch klientov materiál na vyšetrenie nebol odobratý. V zariadení boli nariadené protiepidemické opatrenia.

Vo FN Nitra na Klinike fyziatrie, balneológie a liečebnej rehabilitácie (KFBLR) bol evidovaný epidemický výskyt gastroenteritíd. V čase od 4. do 11.4.2019 z celkového počtu 38 exponovaných (17 pacientov a 21 osôb personálu) ochorelo 10 pacientov a 6 osôb personálu. Klinicky sa ochorenia prejavili nauzeou, zvracaním, vodnatými hnačkami a u 5-tich osôb aj teplotami do 38°C. Ochorenia trvali 1 až 2 dni. Od 5-tich akútne chorých pacientov bol odobratý výter z rekta na kultivačné vyšetrenie a v 2 prípadoch stolica na dôkaz vírusov. Výsledky všetkých vyšetrení boli negatívne. V rámci výkonu ŠZD vykonaného dňa 10.4.2019 boli odobraté stery z prostredia a nariadené protiepidemické opatrenia.

V Zariadení pre seniorov v Nitre bola zaevidovaná od 8. do 23.4.2019 epidémia norovírusových gastroenteritíd. Epidemiologickým šetrením dňa 12.4.2019 bolo zistené, že z celkového počtu 242 exponovaných (160 klientov a 82 osôb personálu) ochorelo 87 klientov a 1 osoba personálu. V klinickom obraze dominovali zvracania, bolesti brucha a hnačky bez teploty trvajúce v priemere 2 dni. Chorý personál bol vylúčený z práce. Od jedného akútne chorého klienta bol odobratý biologický materiál –výter z rekta na kultivačné vyšetrenie a od 6-ich klientov stolica na dôkaz vírusovej etiológie. U troch klientov bola potvrdená norovírusová infekcia. V rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru boli v zariadení odobraté stery z prostredia a dezinfekčný prostriedok na zistenie účinnosti. V zariadení boli nariadené protiepidemické opatrenia.

V ZSS NITRAVA Železničarska 52 v Nitre bola zaevidovaná od 11. do 24.4.2019 epidémia norovírusových gastroenteritíd. Zariadenie pozostáva z dvoch častí - A a B s celkovým počtom klientov 220 a 135 osôb personálu, ochorenia sa vyskytli len v časti „B“ ZSS, kde z celkového počtu 84 klientov ochorelo 39 klientov a 7 osôb personálu z celkového počtu 28 zamestnancov. V klinickom obraze dominovalo zvracanie, bolesti brucha a hnačky bez teploty trvajúce v priemere 2 dni. Chorý personál bol vylúčený z práce. V štyroch prípadoch si ochorenie vyžiadalo hospitalizáciu, z toho 1 x bola potvrdená norovírusová infekcia. V rámci výkonu ŠZD boli v zariadení odobraté stery z prostredia a dezinfekčný prostriedok na zistenie účinnosti a boli nariadené protiepidemické opatrenia.

V čase od 31.5.2019 do 8.6.2019 bola zaevidovaná epidémia gastroenteritíd na Klinike detí a dorastu vo FN v Nitre zapríčinených vírusom *Norwalk*. Z celkového počtu 95 exponovaných (19 pacientov, 17 osôb hospitalizovaných ako doprovod a 59 osôb

ošetrojúceho personálu) ochorelo 7 osôb (3 pacienti a 4 rodičia hospitalizovaní ako doprovod). Z ošetrojúceho personálu neochorel nikto. U 3 chorých pacientov bol zo stolice potvrdený norovírus. Ďalšie 4 osoby neboli vyšetrené a boli vykázané na základe klinických príznakov a v epidemiologickej súvislosti. Predpokladaným prameňom nákazy bolo dieťa hospitalizované s norovírusovou enteritídou. Prenos ochorenia sa uskutočnil priamym a nepriamym kontaktom.

V mesiaci január z oddelenia akútne muži v Nemocnici Hronovce bol hlásený zvýšený výskyt hnačkových ochorení – 7 prípadov. V rámci šetrenia hlásených prípadov bol zistený výskyt ďalších 5 prípadov ochorení. V priebehu ďalších dní bolo z ostatných oddelení Nemocnice Hronovce – akútne ženy, gerontopsychiatria a oddelenie pre liečbu drogových závislostí dohlásených ďalších 22 prípadov ochorení. V epidémii z 320 exponovaných (205 pacientov a 115 zamestnancov) bol zaznamenaný celkový počet 38 chorých, z toho 34 pacientov a 4 zamestnanci. V klinickom obraze dominovali početné hnačky, zvracanie, ojedinele bolesti brucha, bez teploty. Klinické príznaky trvali 1 - 2 dni. Liečba bola symptomatická. Od pacientov bol zabezpečený odber tampónov rekta i vzorky stolice na virológiu. Laboratórne výsledky odobratých vzoriek stolíc na virológiu potvrdili prítomnosť antigénu vírusu *Norwalk* u 9-ich chorých.

V mesiaci jún bol hlásený zvýšený výskyt hnačkových ochorení – 9 prípadov. V rámci šetrenia prípadov v spolupráci s oddelením hygieny výživy bolo v Nemocnici Hronovce zistených ďalších 24 pacientov z ďalších dvoch oddelení. V epidémii z počtu 295 exponovaných (189 pacientov a 106 zamestnancov) ochorelo 34 osôb, z toho 33 pacientov a 1 zamestnankyňa, ktorá lekára nevyhľadala. V klinickom obraze dominovali početné hnačky, zvracanie, sporadicky bolesti brucha a 2x zvýšená teplota. Klinické príznaky trvali 1 - 2 dni. Liečba bola symptomatická. Od pacientov bol zabezpečený odber tampónov rekta i vzorky stolice na virológiu. Laboratórne výsledky odobratých vzoriek stolíc na virológiu potvrdili prítomnosť antigénu vírusu *Norwalk* u 5-ich chorých.

V mesiaci február bol na oddelenie epidemiológie z neurologického oddelenia v Nemocnici Levice hlásený zvýšený výskyt hnačkových ochorení. V rámci šetrenia prípadov na oddelení bolo zistené, že ochoreli 4 pacienti a 2 zamestnankyne, z celkového počtu 21 pacientov a 14 zamestnancov. V čase šetrenia neboli zistené žiadne ďalšie ochorenia. V klinickom obraze dominovali početné hnačky, nauzea, sporadicky bolesti brucha, bez teploty. Klinické príznaky trvali 1 - 2 dni. U všetkých pacientov bola nasadená symptomatická liečba. Laboratórny výsledok odobratej vzorky stolice na virológiu u jednej z pacientiek potvrdil prítomnosť antigénu *rotavírusu*.

V ZSS „Svetlo“ Olichov bola zaevidovaná od 22.3. do 2.4.2019 epidémia gastroenteritíd zapríčinených vírusom *Norwalk*. Epidemiologickým šetrením bolo zistené, že z celkového počtu 88 exponovaných (70 klientov a 18 osôb ošetrojúceho personálu) ochorelo 23 klientov a 1 osoba personálu (opatrovatelka). Traja klienti boli hospitalizovaní na infekčnej klinike vo Fakultnej nemocnici v Nitre a 1 osoba na internom oddelení v Zlatých Moravciach. V klinickom obraze dominovali zvracania, hnačky a teploty do 38°C trvajúce v priemere 2 dni. Od 11-ich akútne chorých klientov bol odobratý biologický materiál –výter z rekta na kultivačné vyšetrenie a stolica na dôkaz vírusovej etiológie. U 5-ich klientov bol zo stolice potvrdený norovírus a v 6-ich prípadoch bol výsledok vyšetrenia negatívny. V zariadení boli nariadené protiepidemické opatrenia.

V ZSS „Svetlo“ Olichov bola zaevidovaná od 13. do 18.5.2019 epidémia rotavírusových enteritíd. Epidemiologickým šetrením dňa 21.5.2019 bolo zistené, že z celkového počtu 267 exponovaných osôb (198 klientov a 69 osôb personálu zariadenia) ochorelo 7 klientov. Klinicky sa ochorenia prejavili hnačkami a v dvoch prípadoch zvýšenou teplotou do 37,2°C, trvajúce max. 24 hodín. Od všetkých akútne chorých klientov bol odobratý biologický materiál – stolica na dôkaz vírusovej etiológie. U 5-ich chorých bola potvrdená rotavírusová infekcia a u dvoch klientov bol výsledok vyšetrenia negatívny. V zariadení boli nariadené príslušné protiepidemické opatrenia.

Trenčiansky kraj

V čase od 05.01.2019 do 15.01.2019 bola zaevidovaná epidémia gastroenteritíd zapríčinených vírusom *Norwalk*. Z 53 exponovaných (33 pacientov/20 zdravotníckych pracovníkov) ochoreli 5 pacienti. V klinickom obraze dominovali vodnaté hnačky, vracanie, bez TT, odznievajúce v priebehu 48 hodín. U všetkých 5 bol zo stolice potvrdený norovírus. V zariadení boli nariadené protiepidemické opatrenia.

V čase od 26.01.2019 do 09.02.2019 bola zaevidovaná epidémia gastroenteritíd na infekčnom oddelení FN TN zapríčinených *rotavírusmi*. Z 53 exponovaných (25 pacientov/28 zdravotníckych pracovníkov) ochorelo 9 osôb (8 pacientov/1 zdravotnícky pracovník). V klinickom obraze dominovali vodnaté hnačky, vracanie, bolesti brucha a teplota. U 6 pacientov bol zo stolice potvrdený *rotavírus*. V zariadení boli nariadené protiepidemické opatrenia.

V čase od 14.02.2019 do 20.02.2019 bol zaevidovaný na infekčnom oddelení FN Trenčín nozokomiálny výskyt gastroenteritíd vyvolaných vírusom *Norwalk*. Z CP 26 exponovaných (13 pacientov / 13 zdravotníckych pracovníkov) ochoreli 3 pacienti. U všetkých troch zo stolice potvrdený vírus *Norwalk*. Na oddelení boli nariadené protiepidemické opatrenia.

V čase od 13.02.2019 do 19.02.2019 bol zaevidovaný na psychiatrickom oddelení FN Trenčín nozokomiálny výskyt akútnej gastroenteritídy. Zo 40 exponovaných (16 zdravotníckych pracovníkov/24 pacientov) ochoreli 4 pacienti. U pacientov vykonaný výter rekta s negatívnym výsledkom, stolica odobraná nebola.

V čase od 18.04.2019 do 25.04.2019 bola zaevidovaná epidémia gastroenteritíd na neurologickom oddelení FN TN zapríčinených vírusom *Norwalk*. Z 28 exponovaných (12 pacientov / 16 zdravotníckych pracovníkov) ochorelo 10 osôb (5 pacienti / 5 zdravotnícki pracovníci). V klinickom obraze dominovali početné hnačky a bolesti brucha. U dvoch pacientov bol zo stolice potvrdený *norovírus*. V zariadení boli nariadené protiepidemické opatrenia.

V čase od 13.11.2019 do 18.11.2019 bol zaevidovaný epidemický výskyt akútnej gastroenteritídy zapríčinenej vírusom *Norwalk* u detí a matiek hospitalizovaných na detskom oddelení. KO opakované vracanie, hnačky. Z 36 exponovaných (10 detí a 7 matiek / 19 zdravotníckych pracovníkov) ochorelo 5 detí a 2 matky. Jedna z matiek bola preložená na infekčné oddelenie. U 4 detí zo stolice potvrdený *norovírus*. Na oddelení vykonané protiepidemické opatrenia.

V dňoch 14.02.-15.02.2019 vznikli na detskom oddelení NsP Myjava 3 ochorenia na gastroenteritídu spôsobenú vírusom *Norwalk*. Z celkového počtu 30 exponovaných (12 detí, 9 matiek / 9 zdravotníckych pracovníkov) ochoreli 3 deti. U všetkých chorých bol zo stolice potvrdený norovírus. Ochorenia mali nozokomiálny charakter. Na oddelení boli nariadené protiepidemické opatrenia.

V dňoch od 02.04.2019 do 09.04.2019 vznikol epidemický výskyt klostrídiových infekcií na ODCH NsP Myjava. Z celkového počtu 29 exponovaných (13 pacientov / 16

personál) ochoreli 4 pacienti. Z personálu sme ochorenie nezaznamenali. V klinickom obraze dominovali kašovité až riedka stolica 2-3 krát denne a bolesti brucha. Zo stolice bol u troch pacientov potvrdený *Clostridium difficile* produkujúci toxín A, v jednom prípade *Clostridium difficile* produkujúci toxín B. Na oddelení bol vykonaný ŠZD a boli nariadené protiepidemické opatrenia.

V dňoch od 22.07.2019 do 30.07.2019 bol zaevidovaný na Internom oddelení NsP Myjava epidemický výskyt ochorenia na klostrídióvu enteritídu. Z celkového počtu 45 exponovaných osôb (28 pacientov / 17 zdravotníckych pracovníkov) ochorelo 5 pacientov. V epidemiologickom vyšetrení bolo zistené u všetkých chorých dlhodobá terapia ATB. Na oddelení boli nariadené protiepidemické opatrenia.

V čase od 01.01.2019 - 10.01.2019 bol zaevidovaný epidemický výskyt akútnej gastroenteritídy na Geriatrickom oddelení v NsP Prievidza so sídlom v Bojniciach. Z celkového počtu 55 exponovaných (29 pacientov/26 zdravotníckych pracovníkov) ochorelo 13 pacientov. V klinických príznakoch dominovali prevažne hnačky. Z odobratých stolíc bol potvrdený 2x norovírus. V zariadení boli nariadené protiepidemické opatrenia.

V čase od 11.01.2019 - 16.01.2019 bol zaevidovaný epidemický výskyt akútnej gastroenteritídy na Internom oddelení NsP Prievidza. Z celkového počtu 42 exponovaných (18 pacientov / 24 zdravotníckych pracovníkov) ochorelo 10 pacientov a 9 zdravotníckych pracovníkov. V klinických príznakoch dominovali prevažne hnačky a vracanie. Z odobratých stolíc bol potvrdený 5x norovírus. V zariadení boli nariadené protiepidemické opatrenia.

Žilinský kraj

Zaevidovaný bol epidemický výskyt rotavírusovej enteritídy v UN Martin. Nahlásených 5 pozitívnych výsledkov na *rotavírusy*. Celkový počet chorých na odd.- 10, z toho 9 detí a 1 lekár. Celkový počet exponovaných 41 (18 detí, 11 rodinný sprievod, 11 zamestnancov/. V klinickom obraze opakované zvracanie, vodnaté hnačky, nauzea, febrílie, dehydratácia. Laboratórne potvrdené 7 prípadov, u lekára nebol odobratý biologický materiál na virológiu. Na oddelení boli nariadené protiepidemické opatrenia.

Prešovský kraj

Zaevidovaná bola epidémia vyvolaná *S. enteritidis* z Tatranských Kúpeľov Lučivná. V čase od 16.10.2019 do 25.10.2019 ochorelo 15 osôb (5 potvrdených prípadov a 10 pravdepodobných), počet exponovaných 294. Faktor prenosu nezistený.

Zaevidovaná bola epidémia rotavírusovej gastroenteritídy v Tatranských kúpeľoch v Lučivnej, kde v čase od 28.9.2019 do 4.10.2019 boli hlásené 4 ochorenia u detí z 267 exponovaných na liečebnom pobyte. Vo všetkých 4 prípadoch hospitalizácia na DO Nemocnice Poprad, vo všetkých 4 prípadoch zo stolice laboratórne potvrdený *rotavírus*.

Zaevidovaná bola epidémia gastroenteritídy pravdepodobne inf. pôvodu u pacientov, ktorí boli na kúpeľnom pobyte v Sanatóriu T. Kotlina n.o. Zaznamenaných bolo 21 prípadov zo 147 exponovaných. Klinické príznaky - hnačky, zvracanie. Materiál na mikrobiologické vyšetrenie neodobraný.

Zaevidovaný bol výskyt enterokolitíd zapríčinených *Clostridium difficile* na odd. vnútorného lekárstva, kde v čase od 4.6.2019 do 11.6.2019 z počtu 30 exponovaných ochoreli štyria pacienti počas hospitalizácie - hnačky. Príjmové dg. väčšinou choroby srdca a mozgová príhoda. Dôkazom toxínu potvrdené *Clostridium difficile* toxín A aj B. Protiepidemické opatrenia na odd. vykonané.

Zaevidovaný bol výskyt rotavírusovej enteritídy na detskom oddelení Vranovskej nemocnice. V čase od 7.12.2019 do 13.12.2019 boli hlásené 4 ochorenia na rotavírusovú enteritídu (z celkového počtu 16 exponovaných). Na oddelení boli hospitalizované deti ktoré prišli choré už z domu z rodín z nízkym hygienickým štandardom aj s matkami ktoré mohli spôsobiť kontamináciu prostredia na oddelení. Choré deti boli izolované na samostatných izbách so zvýšeným hygienicko-epidemiologickým režimom. Protiepidemické opatrenia boli vykonané.

Košický kraj

Epidémia bola zaznamenaná na IV. Internej klinike Univerzitnej nemocnice L. Pasteura Košice. V čase od 25. 10. 2019 do 3. 11. 2019 z celkového počtu 30 exponovaných bola u 6 pacientiek hlásená nozokomiálna nákaza - Enterokolitída zapríčinená *Clostridium difficile* (produkujúce toxín A a B). Pacientky boli dlhodobo liečené ATB. Na oddelení boli nariadené protiepidemické opatrenia.

V čase od 21.10.2019 do 18.11. 2019 hlásený epidemický výskyt klostrídiovej enteritídy u 3 hospitalizovaných pacientov na Internom oddelení Nemocnice Krompachy. Z celkového počtu 37 exponovaných ochoreli 3 pacienti. Protiepidemické opatrenia v zdravotníckom zariadení vykonané.

NsP Spišská Nová Ves hlásila 2 prípady rotavírusovej enteritídy na oddelení dlhodobo chorých, z klinických príznakov dominovali početné riedke stolice. Zo stolice izolovaný 2x rotavírus. Protiepidemické opatrenia vykonané.

NsP Spišská Nová Ves hlásila 5 prípadov rotavírusovej enteritídy na jednotke intenzívnej starostlivosti o novorodencov, z klinických príznakov dominovali početné riedke stolice, febrility. Z 28 exponovaných osôb (13 detí a 15 personál) bol izolovaný 3x *Rotavírus* u pacientov. Protiepidemické opatrenia vykonané.

V čase od 4.11.2019 do 25.11.2019 bolo hlásených 5 prípadov ochorenia rotavírusovej enteritídy (z celkového počtu 35 exponovaných) u novorodencov s NPH na JIS o novorodencov NsP v Spišskej Novej Vsi. Matky dvoch detí (s nízkym štandardom hygieny a bývania) boli v čase hospitalizácie v kontakte so svojimi deťmi so zamlčanými klinickými gastrointestinálnymi ťažkosťami. Dve deti prepustené do domácej starostlivosti bez klinických príznakov. Tri deti izolované v izolačnom boxe so zvýšeným hygienicko-epidemiologickým režimom. Protiepidemické opatrenia vykonané.

NsP Spišská Nová Ves hlásila 2 prípady rotavírusovej enteritídy na detsko - dojčeneckom oddelení, z klinických príznakov dominovali početné riedke stolice, febrility. Zo stolice izolovaný rotavírus. Protiepidemické opatrenia vykonané.

NsP Spišská Nová Ves hlásila 4 prípady gastritíd na fyziatricko – rehabilitačnom oddelení, z klinických príznakov dominovali početné riedke stolice. 2x odobratá stolica, výsledky negatívne. Protiepidemické opatrenia vykonané.

V skupine **nákaz dýchacích ciest**, ktorá je druhá najpočetnejšia, bolo nahlásených 2749 nákaz čo je pokles výskytu týchto nákaz o 5,2 % oproti r.2018 (2896 NN). Tieto nákazy

tvoria 17,5 % všetkých NN. Väčšinou sa vyskytovali na OAIM a KAIM, interne, psychiatrii a neurológii. Išlo najmä o bakteriálne bronchitídy a bronchopneumónie, často s multirezistentnou etiológiou, ktoré majú ďaleko väčší význam čo do vážnosti prognózy i možnosti prevencie.

Kultivačne z bakteriálnych agens prevládali *Klebsiella pneumoniae*, *Pseudomonas aeruginosa* a *Staphylococcus aureus* a iné stafylokoky.

Z OAIM a KAIM sú hlásené najmä purulentné bronchopneumónie u pacientov na riadenej ventilácii, pričom ich výskyt úzko súvisí s frekvenciou a kvalitou dekontaminácie servoventilátorov a ostatného príslušenstva, možnosťou vstupu na oddelenie a jednotlivé boxy v jednorazovom oblečení, maske, čiapke, s použitím rukavíc, pákových vodovodných batérií, dávkovačov mydla a dezinfekčných roztokov a papierových osušiek, čo má nenahraditeľný význam pre prevenciu vzniku a šírenia nozokomiálnych agens.

Epidémie NN sa vyskytli v nasledujúcich krajoch a okresoch:

Trnavský kraj

Hlásený epidemický výskyt akútnych chrípkových ochorení na Geriatrickom oddelení FN Trnava, kde od 11.1.2019 do 15.1.2019 ochoreli 4 pacienti a 1 zamestnanec z celkového počtu 22 exponovaných osôb, z toho 3 prípady boli nozokomiálneho pôvodu. Klinický priebeh ochorení: ochorenia prebiehali pod obrazom spastickej bronchitídy. Dňa 16.1.2019 bol u chorých osôb odobratý nasofaryngeálny výter a odoslaný na virologické vyšetrenie chrípky. U pacientov bol 23.1.2019 potvrdený vírus chrípky AH3N2 Singapore. Jeden pacient bol očkovaný proti chrípke v novembri 2018. Z celkového počtu 19 zamestnancov 3 udávali respiračné príznaky. Na oddelení boli nariadené príslušné protiepidemické opatrenia.

Nitriansky kraj

Dňa 17.1.2019 bol nahlásený zvýšený výskyt respiračných infekcií u pacientov Kliniky vnútorného lekárstva I. FN sP Nové Zámky. V čase od 13. do 18.1.2019 z 93 exponovaných osôb (z toho 46 pacientov a 47 osôb personálu) sme zaznamenali 13 ochorení u pacientov. V klinickom obraze dominovali - kašeľ, horúčka do 39°C a bolesť hrdla. U personálu sa ochorenia nevyskytli. Na oddelení boli nariadené protiepidemické opatrenia na zamedzenie ďalšieho šírenia ochorení. Zároveň boli nariadené odbery biologického materiálu(nos, hrdlo) na mikrobiologické a virologické vyšetrenie u všetkých chorých. Od 10 pacientov boli odobraté výtery z hrdla a nosa na bakteriologické vyšetrenie. Výsledky boli negatívne. Od 6 pacientov boli odobraté výtery z nosa na virologické vyšetrenie (rýchlotest na chrípku). U 2 pacientov bol výsledok pozitívny (z toho 1 x – chrípka A antigén pozitívny a 1x –chrípka A,B antigén – pozitívny). U týchto pacientov bol vykonaný odber na chrípku, ktorý bol odoslaný do NRC pre chrípku v ÚVZ SR Bratislava. U 4 pacientov bol výsledok rýchlotestu na chrípku negatívny.

Na klinike vnútorného lekárstva boli zaznamenané ochorenia u pacientov. V klinickom obraze dominovali: kašeľ, horúčka do 39°C a bolesť hrdla. Dňa 1.2.2019 ochorel 1 pacient a dňa 4.2. ochoreli 2 pacienti. U personálu sa ochorenia nevyskytli. Na oddelení boli nariadené protiepidemické opatrenia na zamedzenie ďalšieho šírenia ochorení. Zároveň boli nariadené odbery biologického materiálu (nos, hrdlo) na mikrobiologické a virologické vyšetrenie u všetkých chorých. Odobraté výtery z hrdla a nosa na bakteriologické vyšetrenie boli negatívne a výtery z nosa na virologické vyšetrenie (rýchlotest na chrípku) boli pozitívne – chrípka A antigén pozitívny. Od jedného pacienta bol vykonaný aj odber na chrípku, ktorý bol odoslaný do NRC pre chrípku v ÚVZ SR Bratislava. Výsledkom bol potvrdený *vírus chrípky typ A/ Michigan/45/2015(H1N1)pdm09-like*.

Bola zaznamenaná epidémia chrípky na klinike vnútorného lekárstva. Z celkového počtu 134 exponovaných osôb (z toho 63 pacientov a 71 osôb personálu) sme zaznamenali 5 ochorení u pacientov. V klinickom obraze dominovali - kašeľ, horúčka do 39°C a bolesť hrdla. U personálu sa ochorenia nevyskytli. Na oddelení boli nariadené protiepidemické opatrenia na zamedzenie ďalšieho šírenia ochorení. Zároveň boli nariadené odbery biologického materiálu na virologické vyšetrenie (rýchlotest na chrípku) , ktorý bol u všetkých pozitívny – *chrípka A antigén pozitívny*.

Bol zaznamenaný epidemický výskyt chrípky na neurologickej klinike V čase od 10. do 21.2.2019 z celkového počtu 104 exponovaných osôb (z toho 50 pacientov a 54 osôb personálu) sme zaznamenali 10 ochorení u pacientov. V klinickom obraze dominovali príznaky - kašeľ, horúčka do 39°C a bolesť hrdla. U personálu sa ochorenia nevyskytli. Na oddelení boli nariadené protiepidemické opatrenia na zamedzenie ďalšieho šírenia ochorení. Zároveň boli nariadené odbery biologického materiálu na virologické vyšetrenie u všetkých chorých. Od 10-ich pacientov boli odobraté výtery z nosa na virologické vyšetrenie (rýchlotest na chrípku) - u 2 pacientov bol výsledok pozitívny – *chrípka A antigén pozitívny*.

Bola zaznamenaná epidémia chrípky na klinike vnútorného lekárstva v čase od 23.2. do 9.3.2019 z celkového počtu 134 exponovaných osôb (z toho 63 pacientov a 71 osôb personálu) sme zaznamenali 5 ochorení u pacientov. V klinickom obraze dominovali kašeľ, horúčka do 39°C a bolesť hrdla. U personálu sa ochorenia nevyskytli. Na oddelení boli nariadené protiepidemické opatrenia na zamedzenie ďalšieho šírenia ochorení, zároveň boli nariadené odbery biologického materiálu na virologické vyšetrenie u všetkých chorých. Odbery biologického materiálu: Od 5 pacientov boli odobraté výtery z nosa na virologické vyšetrenie (rýchlotest na chrípku). U všetkých 5 pacientov bol výsledok pozitívny - *chrípka A antigén pozitívny*.

Trenčiansky kraj

Dňa 04.02.2019 bola zaevidovaná epidémia akútnych bronchitíd zapríčinených RS vírusom na novorodeneckom oddelení FN TN. Z CP 25 exponovaných (4 pacienti / 21 zdravotníckych pracovníkov) ochoreli 3 pacienti. V klinickom obraze dominovali rinitída, bronchiolitída. U všetkých 3 bol zo steru z nasopharyngu potvrdený RS vírus. V zariadení boli nariadené protiepidemické opatrenia.

Žilinský kraj

Zaevidované bolo 3 pozitívne výsledky chrípky AH12009. V UN Martin Na základe uvedeného začalo epidemiologické vyšetrenie v UN Martin. Išlo o troch onkologických pacientov po chemoterapii.. Dvaja pacienti izolovaní spoločne na izolačnej izbe, tretia pacientka izolovaná na druhej izolačnej izbe všetci v predtransplantačnej príprave. U pacientov TT nad 38 st.C, respiračná insuficiencia, schvátanosť, kašeľ. Dvaja pacienti preložení na KAIM. Nariadené boli protiepidemické opatrenia.

Zaznamenaný bol epidemický výskyt bližšie neurčených pneumónii u 4 hospitalizovaných onkologických pacientov v UN Martin. Počet exponovaných 43 (24 pacientov, 17 personál). KO: suchý dráždivý kašeľ, TT 37,5 st.C, celková slabosť. Rizikový faktor: imunodeficit, onkologické ochorenie, chemoterapia.

Prešovský kraj

Zaznamenaná bola epidémia chrípky vyvolanej identifikovaným vírusom chrípky v ústave Vyšné Hágy, kde v čase od 20.1.2020 do 30.1.2020 bolo z celkového počtu 324 exponovaných osôb hlásených 28 prípadov chrípky J 10, 1 prípad skončil exitom z očného

odd. a odd. pneumológie a ftizeológie. V 6-tich prípadoch potvrdený *vírus chrípky A*, z toho 1 prípad *A/H1/pdm09*.

Košický kraj

Epidémia osýpok bola zaznamenaná v Detskej fakultnej nemocnici Košice. V čase od 8. 2. 2019 do 29. 4. 2019 bolo spolu hlásených 46 ochorení, z toho 31 nozokomiálnych nákaz a 6 ochorení v epidemiologickej súvislosti s prípadmi nozokomiálnych nákaz. V 9 prípadoch sa jednalo o profesionálne ochorenia u zdravotníckych pracovníkov (2x lekár, 4x sestra, 3x sanitárka).

Z celkového počtu ochorelo 35 detí a 11 dospelých osôb. Najviac ochorení sa vyskytlo vo vekovej skupine 0 – 14 mesiacov (22 prípadov). Ďalšie ochorenia sa vyskytli vo vekovej skupine 15 mes. – 4 r. (11 prípadov), 5 r. – 9 r. (2 prípady), 35 r. – 44 r. (6 prípadov), 45 r. – 54 r. (4 prípady) a 55 – 64 r. (1 prípad). Zaznamenaných bolo 13 komplikácií (7x zápal pľúc, 1x zápal stredného ucha, 5x iné komplikácie). Očkovací status: neočkovaní vzhľadom na vek 25x, neočkovaní pre kontraindikáciu 6x, neočkovaní pre odmietnutie 1x, neočkovaní 1x, 2 dávky a viac 9x, 1 dávka 2x a 2x sa údaj o očkovaní nepodarilo zistiť. V čase prebiehajúcej epidémie bolo zabezpečené každodenné hlásenie pacientov prijatých do DFN Košice s dg. susp. osýpky. V rámci centrálného príjmu bol zabezpečený samostatný vstup na príjem pacientov s exantémom. Ďalej bol zabezpečený odber biologického materiálu od chorých a podozrivých z ochorenia na vykonanie laboratorneho potvrdenia diagnózy. V spolupráci s laboratóriami, ktoré boli informované o epidémii osýpok u detí, bola zabezpečená včasná a rýchla diagnostika susp. ochorení na osýpky.

Septikémie tvoria 15,0 % všetkých nemocničných nákaz (14,3 % v r.2018), najviac sme ich zaznamenali na OAIM a KAIM, interne, hematológii a doliečovacích oddeleniach. U septikémií dominovali etiologicky *Staphylococcus aureus* a iné stafylokoky, *Klebsiella pneumoniae*, *E.coli*, *Pseudomonas aeruginosa*.

Bližšie rozdelenie septikémií je v stati septikémie. Dôležitú úlohu pri vzniku septikémií hrajú invazívne zákroky, pri ktorých sa zavádzajú centrálné venózne katétre, periférne kanyly, dialyzačné katétre, permanentné katétre, drény a pod.

Epidémia NN sa vyskytli v nasledujúcich krajoch a okresoch:

Trenčiansky kraj

Od 31.01.2019 do 21.02.2019 z CP 99 exponovaných pacientov boli hlásené 3 pozitívne HK - *Serratia marcescens* u pacientiek hospitalizovaných na ODCH Nemocnica Bánovce. Ochorenia mali nozokomiálny charakter. V zariadení boli nariadené protiepidemické opatrenia a vykonané stery z prostredia a sterilného materiálu. *Serratia marcescens* nebola zo vzoriek izolovaná.

V čase od 29.05.2019 do 03.06.2019 bol zaevidovaný epidemický výskyt septikémií u pacientov ODCH Nemocnica Bánovce. Z CP 39 exponovaných pacientov známky sepsy evidujeme u 7. KO: zimnica, triaška, teplota. Laboratórne elevácia zápalových parametrov. U 7 pacientov z HK izolovaná *Serratia marcescens*. V 2 prípadoch sa ochorenie skončilo úmrtím. V zariadení boli nariadené protiepidemické opatrenia a vykonané stery z prostredia a sterilného materiálu. *Serratia marcescens* nebola zo vzoriek izolovaná.

U **močopohlavných nákaz** je výskyt nákaz prakticky rovnaký ako v roku 2018, nahlásených bolo 2011 nákaz (v r.2017 2014 NN) a tieto nákazy tvoria 14,8 % zo všetkých NN. Najväčší počet ochorení bol na interne, OAIM a KAIM, neurológii a oddeleniach dlhodobo chorých.

Klinicky išlo najčastejšie o cystitídy po cievkovaní a pri dlhodobom zavedení permanentného katétra. V etiológii najčastejšie figurovali *E.coli*, *Klebsiella pneumoniae.*, *Proteus mirabilis*, *Pseudomonas aeruginosa*.

Infekcie v mieste chirurgického výkonu a popáleniny tvoria 10,3 % zo všetkých NN, (v r.2018 10,6 %). Najviac sa ich vyskytlo na klinikách a oddeleniach chirurgie, ortopédie, traumatológie a OAIM a KAIM, najčastejšie vo forme abscesov operačných rán. Na etiológii sa najviac podieľali *Staphylococcus aureus a iné stafylokoky.*, *E.coli*, *Klebsiella pneumoniae* a *Pseudomonas aeruginosa*.

V skupine **náraz kože a slizníc** došlo k miernemu zníženiu výskytu oproti r. 2018 a tieto nákazy tvoria 3,4 % zo všetkých NN (3,9 % v roku 2018). Najčastejšie sa vyskytli na interne, neonatológii a oddeleniach dlhodobo chorých. Klinicky sa jednalo o konjunktivitídy, inflamované dekubity, bulózne dermatitídy, scabies, omfalitídy. Etiologicky figurovali najmä *Staphylococcus aureus a iné stafylokoky*, *Pseudomonas aeruginosa* a *Klebsiella pneumoniae*.

V roku 2019 boli zaznamenané epidémie:

Nitriansky kraj

V Zariadení sociálnych služieb Benefit Ľudovítová evidujeme epidemický výskyt ochorenia na svrab. V čase od 7. do 14.1.2019 ochorelo 21 klientov z celkového počtu 70 exponovaných osôb (43 klientov a 27 osôb personálu). Svrab bol kožnou lekárkou mikroskopicky potvrdený iba u dvoch klientiek. Ostatné ochorenia boli diagnostikované ako pravdepodobné. Preventívne boli preliečení aj ostatní klienti bez klinických príznakov ochorenia. V zariadení boli nariadené protiepidemické opatrenia.

V skupine **ostatné nákazy** bol výskyt mierne vyšší ako v roku 2018 a tieto infekty tvoria 4,1 % zo všetkých NN (4,0 % v r.2018). Do tejto skupiny boli nahlásené najmä meningitídy, flebitídy, peritonitídy, mastitídy a endokarditídy. Najviac náraz sa vyskytlo na interne, chirurgii, neurológii, OAIM a KAIM. Kultivačne dominovali *Klebsiella pneumoniae* a *Staphylococcus aureus a iné stafylokoky*.

V roku 2019 boli zaznamenané epidémie:

Trenčiansky kraj

V čase od 28.02.2019 do 01.04.2019 evidujeme na OAIM a TaPCH FN TN epidemické šírenie kmeňa *Klebsiella pneumoniae* produkujúca karbapenemázu (typ NDM). Z CP 99 exponovaných (29 na OAIM, 41 na TaPCH a 29 na JIS KÚCH) evidujeme 9 prípadov (7 na OAIM, 2 na TaPCH). U 7 pacientov išlo o bezpríznakové nosičstvo, u 2 o infekciu močového traktu. Bol vykonaný ŠZD so zameraním na epidemiologické vyšetrenie a nariadenie protiepidemických opatrení.

V čase od 19.07.2019 do 12.09.2019 evidujeme na OAIM FN TN epidemické šírenie kmeňa *Klebsiella pneumoniae* produkujúca karbapenemázu (typ NDM). Z CP 33 exponovaných (29 na OAIM a 4 na psychiatrickej klinike) evidujeme 3 prípady na OAIM. U 2 pacientov išlo o bezpríznakové nosičstvo, u 1 o septikémiu. Na oddeleniach bol vykonaný ŠZD so zameraním na epidemiologické vyšetrenie a nariadenie protiepidemických opatrení.

V čase od 28.11.2019 do 06.12.2019 bolo zaevidované vo FN TN epidemické šírenie kmeňa *Klebsiella pneumoniae* produkujúca karbapenemázu (typ NDM). Z CP 130 exponovaných (116 pacientov na KÚCH a 14 pacientov na infekčnom oddelení) evidujeme 4 prípady bezpríznakového nosičstva (3 prípady na KÚCH a 1 prípad na Infekčnom oddelení). Epidemiologickým vyšetrením bolo zistené, že v čase 19.11.2019 - 26.11. 2019 bola na

KÚCH hospitalizovaná pacientka, ktorá je CPE+ od roku 2018. Na oddeleniach bol vykonaný ŠZD so zameraním na epidemiologické vyšetrenie a nariadenie protiepidemických opatrení.

V čase od 24.05.2019 do 30.09.2019 bolo zaevidované epidemické šírenie kmeňa *Klebsiella pneumoniae* produkujúca karbapenemázu (typ NDM) na OAIM, chirurgickom oddelení a ODCH NsP Myjava. Z CP 97 exponovaných (12 na OAIM, 13 na chirurgickom oddelení, 66 na ODCH, 6 internom oddelení) bola KPC NDM+ izolovaná u 15 pacientov (12x TR - jedná sa o kolonizáciu, u 1 pacienta z TR, moču aj BAL, u 1 pacienta z moču aj spúta, u 1 pacienta z dekubitu). Za mesiac september bolo evidovaných 8 ďalších prípadov kolonizácie z celkového počtu 15 pacientov (8x TR – *Klebsiella pneumoniae* – KPC NDM). Zároveň sa priebežne vykonával ŠZD so zameraním na epidemiologické vyšetrenie a nariadenie protiepidemických opatrení.

V čase od 16.12.2019 - 10.1.2020 bol zaevidovaný epidemický výskyt *Klebsiella pneumoniae* produkujúca karbapenemázu (typ KPC) u pacientov hospitalizovaných na OAIM a internom oddelení NsP Myjava. Z počtu 9 exponovaných bola *Klebsiella pneumoniae* KPC+ izolovaná u 2 pacientov (u 1 pacienta pozitívny nález z TR aj hrdla). V zariadení boli nariadené protiepidemické opatrenia.

V čase od 19.12.2019 - 03.01.2020 bol zaevidovaný epidemický výskyt *Klebsiella pneumoniae* produkujúca karbapenemázu (typ NDM) u pacientov hospitalizovaných na OAIM a Internom oddelení NsP Myjava. Z počtu 8 exponovaných bola *Klebsiella pneumoniae* NDM+ izolovaná u 2 pacientov z moču. U oboch zavedený permanentný močový katéter. V zariadení boli nariadené protiepidemické opatrenia.

Košický kraj

Epidémia bola zaznamenaná na Klinike hematológie a onkohematológie Univerzitnej nemocnice L. Pasteura Košice, kde bolo v čase od 30. 8. 2019 do 24. 11. 2019 zaznamenané epidemické šírenie kmeňa *Klebsiella pneumoniae* produkujúceho karbapenemázu (genotyp NDM). Z celkového počtu 117 exponovaných pacientov bolo evidovaných 11 prípadov na otvorenom lôžkovom oddelení a 5 prípadov na JIS. U 11 pacientov išlo o bezpríznakové nosičstvo, u 2 o septikémiu, u 2 o infekciu močovej sústavy bez určenia miesta a u 1 o Pharyngitis acuta. Na oddelení bol vykonaný ŠZD so zameraním na epidemiologické vyšetrenie a nariadenie protiepidemických opatrení.

Ú m r t i a na nozokomiálne nákazy 2019

Trnavský kraj

V mesiaci február bolo hlásené úmrtie z geriatrického oddelenia, ku ktorému prispela klostrídiová infekcia. Išlo o 83-ročnú polymorbídnu pacientku s opakovanými uroinfektami, renálnou insuficienciou, hepatopatiou., ICHS, DM. Počas hospitalizácie pre hnačky do liečby pridaný metronidazol a intenzívna hydratácia. Stav komplikovaný výstupom zápalových parametrov s výraznou leukocytózou s progresiou a reťazením komplikácií. Stav uzavretý ako klostrídiová kolitída so septickým priebehom. Zo stolice potvrdený *klostrídiový toxín A*.

V mesiaci august bolo hlásené 1 úmrtie na NN u 70 ročnej onkologickej polymorbídnej pacientky hospitalizovanej v mesiaci jún na Urologickom oddelení, diabetičky na inzulíne s komplikáciami - nefropatia, s kardiorespiračným zlyhaním v rámci ireverzibilného septického a hypovolemického šoku s rozvojom renálneho zlyhania pri ťažkej *klostrídiovej pankolitíde*. Po 8-dňovej hospitalizácii a komplikovanom klinickom priebehu pacientka exitovala, zo stolice bol potvrdený klostrídiový toxín A.

Nitriansky kraj

74-ročný polymorbídny imobilný pacient prijatý s dg. zlomenina proximálnej časti humeru a zlomenina horného ramienka pubickej kosti. Nasadená infúzna, analgetická terapia, podávané ATB. Na 8. deň sa stav pacienta zhoršil – nekľud, tachykardia, tachypnoe, oligúria, pri dýchaní vlhké fenomény, výrazne zahlienený, dehydratovaný. Pre respiračné zlyhanie na podklade BPN bilat. a rozvoj septického šokového stavu preložený na OAIM. Tu od prijatia napojený na umelú ventiláciu pľúc, realizovaná orotracheálna intubácia, zaistený centrálny venózný katéter. Odobraté spútum a hemokultúra s nálezom *Proteus mirabilis*. I napriek terapii a výmene ATB podľa citlivosti stav pacienta progreduje a na 6. deň po prijatí na OAIM konštatovaný exitus letalis. Priamou príčinou smrti bola bronchopneumónia. Nepitvaný

50-ročná pacientka prijatá na neurochirurgickú kliniku na plánovaný operačný výkon, operovaná bez komplikácií. V ďalšom priebehu hospitalizácie je operačná rana opakovane revidovaná, kultivačne zistený *Staphylococcus aureus*. Na 10. deň hospitalizácie dochádza k vzostupu teploty a zápalových parametrov, rozvoj enterokolitídy - zo stolice kultivačne potvrdená GDH a CDI toxín A. Pacientka preliečená antibiotikami a na 7. deň preložená na kliniku vnútorného lekárstva. Dochádza k ústupu hnačiek a zlepšeniu klinického stavu s negatívnym vyšetrením stolice na toxíny, preložená na kliniku FBLR, následne sa objavujú febrility, elevácia zápalových parametrov a hnačkovitá stolica. Zo stolice a CDI toxín A a B pozitív, pacientka septická v rozvinutom septickom šoku so zlyhanými vitálnymi funkciami. Napriek zahájenej komplexnej intenzívnej terapii stav pacientky progreduje, prehĺbuje sa hypotenzia nereagujúca na podávanú liečbu a dochádza k definitívnemu zlyhaniu obehu s asystóliou a pacientka exituje na septický šok.

Trenčiansky kraj

75-ročný pacient hospitalizovaný na OAIM FN TN pre difúznu klostrídiovú enterokolitídu so septickým stavom. Odber stolice – *Clostridium difficile* produkujúci toxín A+B. Pacient bol pôvodne hospitalizovaný na neurologickom oddelení pre progresiu paraparézy DKK a monoparézu LHK a následne preložený na geriatrické oddelenie pre embóliu do pľúc pri flebotrombóze končatín. Dochádza k rozvoju difúznej kolitídy so šokovou cirkuláciou, napriek ATB liečbe pacient exitoval na infekčnú diagnózu.

96-ročná pacientka hospitalizovaná na infekčnom oddelení FN TN z DSS pre pretrvávajúce hnačky, obmedzený per os príjem. Pri prijatí odber stolice - *Clostridium difficile* produkujúci toxín A, preliečená ATB, ťažká hypokalémia, výrazná hypenatrémia, hyperchlorémia - začatá rehydratačná terapia s postupným zlepšením parametrov vnútorného prostredia. Napriek liečbe stav pacientky bol závažný, pridružené sa intermitentného zvracania, napriek liečbe rozvoj oligúrie až anúrie, konštatovaný exitus letalis.

77-ročný pacient prijatý prekladom z neurologického oddelenia po ischemickej CMP k rehabilitácii. Počas hospitalizácie stav komplikovaný bronchopneumóniou (odobratá HK a kultivácia negatívna). Po ATB terapii (na 5. deň hospitalizácie) nástup enteritídy, ktorá potvrdená aj sonograficky. Vyšetrenie: stolica - *Clostridium difficile* produkujúci toxín A+ B. Napriek vyťaženej liečbe stav progreduje, prehĺbuje sa porucha vedomia a pacient za známok KP zlyhávania a klostrídiovej enteritídy exituje.

58-ročný obézny pacient, fajčiar, hypertonik s chronickým srdcovým zlyhávaním, po opakovaných edémoch pľúc prijatý na interné oddelenie. Na 6. deň hospitalizácie náhly výstup febrility na 39 st.C., Vyšetrenie: HK – kultivačne: *Staphylococcus aureus*. Na 7. deň pacient zhoršený, imobilný, na 9. deň náhle stav zhoršený, dýchavica, zlyhanie vitálnych funkcií, konštatovaný exitus letalis.

93-ročná pacientka odoslaná na hospitalizáciu na interné oddelenie z internej ambulancie FN TN pre dýchavicu. Na 3. deň hospitalizácie rozvoj febrilit, napriek liečbe konštatovaný exitus letalis. Vyšetrenie: HK– kultivačne: *Staphylococcus aureus* meticilín rezistentný (MRSA)

71-ročný pacient hospitalizovaný na chirurgickej JIS FN TN pre bolesti brucha. Realizovaná laparotómia pre ileózný stav, s nálezom paralytického ilea, difúznej seróznej peritonitídy a akútnej enteritídy. Realizovaná manuálna dekompresia GITu. Pooperačne pretrvávajú klinické aj laboratórne známky sepsy, napriek ATB liečbe postupne rozvoj kómy, dochádza k zastaveniu obehu. Napriek komplexnej liečbe pretrváva porucha vedomia, pretrváva septický šok, ktorý vyúsťuje do exitu. HK: kultivačne - *Enterobacter cloacae*

68-ročný pacient preložený na ODCH z interného oddelenia FN TN s čiastočnou regresiou ťažkého srdcového zlyhania v oboch obehoch, s infektom DDC so záchytom pozitívnej hemokultúry *Enterococcus faecalis* k prolongácii liečby a RHB. Napriek ATB liečbe na 15. deň hospitalizácie výstup febrilit do 38,5 st. C. Vyšetrenie: HK – kultivačne: *Klebsiella pneumoniae* (citlivá), stav prolongoval, dochádza k exitu letalis.

64 ročný polymorbídny, onkologický pacient bol prijatý na interné oddelenie ako stav po akútnej respiračnej insuficiencii vzniknutej po úspešnej KPR pre asystóliu. Na začiatku hospitalizácie mierna elevácia zápalových parametrov. U pacienta prítomný uroinfekt *Klebsiella pneumoniae*, v spúte prítomná *Klebsiella pneumoniae*, *Acinetobacter baumannii* a *Staphylococcus aureus*. V odobratej HK – kultivačne: *Klebsiella pneumoniae* (polyrezistentná). Na 6. deň hospitalizácie náhle zhoršenie zdravotného stavu, konštatovaný exitus letalis.

72-ročný pacient kardiak prijatý na ODCH so znakmi kardiálnej subkongesie. Na 9. deň hospitalizácie stav komplikovaný zimnicou, triaškou s výstupom TT na 38, 5 st.C. HK: *Serratia marcescens*, 11. deň stav komplikovaný dušnosťou, celkovým zhoršením stavu, tachypnoe, na EKG záchyt tachyfibrilácie, 12. deň hospitalizácie porucha vedomia, dyspnoe, tachyfibrilácia. KPR neúspešná u pacienta konštatovaný exitus letalis.

71-ročný polymorbídny pacient so závažnou stenózou, po implantácii chlopne, hypertonik, diabetik, preložený na ODCH z chirurgickej kliniky po vysokej amputácii PDK s dekubitmi v sakrálnej oblasti aj päty. Počas predchádzajúcej hospitalizácie stav komplikovaný septikémiou bližšie neuvedenou. Na ODCH na 5. deň hospitalizácie stav komplikovaný opakovanými febrilitami, zimnicou a triaškou, somnolenciou: HK: *Serratia marcescens*. Napriek liečbe stav progreduje a u pacienta konštatujeme exitus letalis.

64-ročná žena pre celkovú slabosť, výrazné bolesti krížov a bolesti celej ĽDK, najviac v inguinálnej oblasti bola prijatá na interné oddelenie. Pri prijímaní - punktát z coxy - *Streptococcus pneumoniae* (citlivý), na 3. deň hospitalizácie TT 38,8 st.C., hypertenzná reakcia, asystolia, prechod do bradykardie, cyanotická, zahájená KPCR. Pacientka preložená na OAIM zahájená analgosedácia a antiedematózna liečba, avšak progreduje šoková cirkulácia a napriek kombinovanej podpore obehu stav vyúsťuje na 3. deň hospitalizácie do zástavy obehu – exitus letalis. Vyš.: HK: *Streptococcus pneumoniae*.

79-ročná polymorbídna pacientka, diabetička, prijatá na interné oddelenie pre hypertenziu a zhoršenie stavu. Na 10. deň hospitalizácie výstup teploty, porucha vedomia, prítomná vysoká zápalová aktivita. RTG vyšetrením potvrdená bronchopneumónia. Z hemokultúry – kultivačne – *Staphylococcus aureus*. Napriek intenzívnej liečbe dochádza u pacientky k progresii septického stavu a na 12. deň hospitalizácie konštatovaný exitus letalis.

71-ročná polymorbídna pacientka, prijatá na neurologické oddelenie pre dlhodobu pretrvávajúcu slabosť dolných končatín a bolesti chrbtice. Na 9. deň hospitalizácie výstup teploty, dýchavičnosť, prítomná vysoká zápalová aktivita. RTG vyšetrením potvrdená

bronchopneumónia vpravo. Z hemokultúry – kultivačne – *Staphylococcus aureus*. Stav pacientky progreduje – preklad na JIS interného oddelenia, kde aj napriek intenzívnej liečbe na 11. deň hospitalizácie konštatovaný exitus letalis.

82-ročná polymorbídna dôchodkyňa prijatá na chirurgické oddelenie pre zhubný nádor rektosigmy, indikovaná operácia. V pooperačnom priebehu došlo napriek liečbe ku komplikáciám, popisovaný zápalový presak v okolí anastomózy, nutná reoperácia. Laboratórne prítomná vysoká zápalová aktivita. Hemokultúra nebola odobratá, v steroch z dutiny brušnej bol izolovaný multirezistentný kmeň *Escherichia coli*. Napriek intenzívnej liečbe na 13. deň hospitalizácie dochádza k rozvoju MODS, konštatovaný exitus letalis.

Žilinský kraj

U 65-ročnej ženy u ktorej bola potvrdená (PCR metódou) enteroagregatívna *Escherichia coli* (produkujúca toxický shiga like toxín) bola hospitalizácia komplikovaná enterokolitídou zapríčinenou *Clostridium difficile* bola príčinou úmrtia infekčná diagnóza.

Ochorela 70-ročná žena, prijatá na OAIM s multiorgánovým zlyhaním, zástavou srdca a úspešnou resuscitáciou. U pacientky po remisii v priebehu hospitalizácie zaznamenaný vzostup zápalových parametrov s rozvojom hemodynamickej instability. V dôsledku septického šoku u pacientky exitus. Kultivačne potvrdená špička z kaválneho katétra *Acinetobacter species*, v spúte a v moči nález masívneho množstva *Klebsiella pneumoniae* s produkciou karbapenemáz. Pacientka hlásená ako úmrtie pravdepodobne na infekčnú diagnózu.

Ochorenie 55 ročnej ženy z OAIM, ktorá bola hospitalizovaná s akútnym ťažkým respiračným ochorením (SARI), z výteru z nosohltanu potvrdený vírus chrípky B (RT-PCR). Hospitalizácia bola komplikovaná sepsou z hemokultúry potvrdená *Klebsiella pneumoniae* CPE. Pacientka 20. deň hospitalizácie exitovala na infekčnú diagnózu.

Prešovský kraj

Úmrtie na septikémiu vyvolanú inými gramnegatívnymi organizmami u 65-ročného muža. Pacient s obojstrannou bronchopneumóniou a pozit. hemokultúrou *Streptococcus pneumoniae*, preložený z interného oddelenia, vzostup zápalových parametrov, febrility, od prijatia na UPV, v hemokultúre *Acinetobacter baumannii*. Počas hospitalizácie dochádza k zhoršovaniu zdravotného stavu a pacient na 39. deň exitoval.

Úmrtie na septikémiu vyvolanú inými gramnegatívnymi organizmami (dg A41.5) u 58-ročného muža, ktorý bol hospitalizovaný na internom oddelení pre IMC, po stabilizácii stavu preložený na doliečovacie oddelenie. Na 7. deň hospitalizácie opakovaný vzostup febrilit, vzostup zápalových parametrov, v odobratej hemokultúre potvrdená *Pseudomonas aeruginosa*. I napriek nasadenej liečbe dochádza k zhoršovaniu zdravotného stavu a pacient na 10. deň exitoval.

Úmrtie na kandidovú septikémiu 65-ročného muža. Pacient hospitalizovaný na OAIM pre poruchu vedomia so zlyhaním obličiek, akútne dialyzovaný - pokles renálnych parametrov. Počas hospitalizácie na CT pľúc progresia zápalových zmien, napojený na UPV. I napriek liečbe rezervnými ATB vzostup zápalových parametrov, progresia zápalu pľúc, v odobratej hemokultúre potvrdená *Candida glabrata*. Na 16. deň progresia stavu, došlo k bradykardii a zástave obehu. Konštatovaný exitus letalis.

Úmrtie na chrípku vyvolaná identifikovaným vírusom chrípky zaznamenané u 67-ročnej ženy v januári – súčasť epidémie chrípky na 2 oddeleniach vo Vyšných Hágoch, potvrdený *vírus chrípky A*.

Úmrtie na nozokomiálnu septikémiu vyvolanú *Staphylococcus aureus* pri abscese ľavého stehna po operácii zlomeniny krčka stehrovej kosti u polymorbídnej pacientky interného a traumatologického oddelenia HK: *MRSA*.

Úmrtie na septikémiu vyvolanú inými gramnegatívnymi organizmami pri perforovanom ulcuse pyloru s difúznou purulentnou peritonidídou u pacientky hospitalizovanej na chirurgickej JIS a na OAIM. HK: *Proteus mirabilis*, *Enterococcus faecalis*.

Košický kraj

66-ročný polymorbídny pacient, dlhodobo a opakovane hospitalizovaný na viacerých oddeleniach pre mechanický ileus tenkého čreva, v dôsledku vrodenej hernie tenkého čreva. V priebehu hospitalizácie realizovaný operačný výkon. Pooperačne dochádza k dehiscencii laparotómie a eventracii kľúčiek. Nález indikáciou k operačnej revízii. V hemokultúre, výteroch z kože a endotracheálnej kanyly laboratórne potvrdený kmeň *Klebsiella pneumoniae* rezistentná na karbapenémy. Napriek komplexnej intenzívnej terapii sa stav pacienta nezlepšuje a konštatovaný exitus letalis.

77-ročný pacient iníciaľne hospitalizovaný na neurologickej klinike pre náhlu cievnu mozgovú príhodu v ľavom karotickom povodí. Pre rozvoj sepsy a respiračnej insuficiencie pri aspiračnej bronchopneumónii s nutnosťou UPV bol pacient preložený na KAIM, kde v úvode pre asystóliu vykonaná úspešná KPCR. Extubácia pacienta bola problémová, preto realizovaná tracheostómia. Po stabilizácii vitálnych funkcií bol preložený za účelom ďalšej liečby na internú kliniku. Aj napriek liečbe zostáva celkový prognostický stav pacienta nepriaznivý, klinicky pretrvávajú známky bronchopneumónie, laboratórnym obraze napriek rehydratácii hypernatriémia, konštatovaný exitus letalis.

56-ročná pacientka prijatá na kliniku úrazovej chirurgie po autohavárii. Na mieste konzervatívna liečba poranenia pľúc a chirurgická terapia s opakovanými revíziami dutiny brušnej pre poranenie tenkého čreva. Počas hospitalizácie vykonaná operačná revízia, rekonštrukcia GIT. V priebehu hospitalizácie zhoršovanie klinického stavu, pokles saturácie, pacientka preložená na OAIM. V ďalšom priebehu dochádza k dehiscencii operačnej rany po laparotómii a relaparotómii, aj napriek intenzívnej starostlivosti opakované ataky sepsy so zhoršovaním klinického stavu s vývojom multiorgánového zlyhania s prevahou hepatorenálneho zlyhávania a konštatovaný exitus letalis.

Ochorenie u 70-ročnej polymorbídnej ženy na enterokolitídu zapríčinenú *Clostridium difficile*. Hospitalizovaná na internom oddelení pre srdcové zlyhanie, mala má redšie stolice, preto odobratá stolica na *C. difficile* s prijatím na vyšetrenie. Napriek intenzívnej liečbe u pacientky dochádza k exitu. Faktor prenosu: neznámy. Rizikový faktor: dlhodobá ATB terapia.

IV. Výkon ŠZD v ZZ

V rezorte Ministerstva zdravotníctva je evidovaných 16 360 zdravotníckych zariadení, z toho je 269 lôžkových oddelení KAIM, OAIM, JIS, 337 lôžkových oddelení chirurgického smeru, 688 lôžkových oddelení nechirurgického smeru, 3498 všeobecných ambulancií, 3017 stomatologických ambulancií, 7092 odborných ambulancií, 1459 ďalších zdravotníckych zariadení (Tab.IV.1).

Štátny zdravotný dozor sa vykonáva vo všetkých zdravotníckych zariadeniach a lekárnach, pôsobiacich na území republiky. Prijaté opatrenia na predchádzanie vzniku a šírenia nemocničných nákaz sa týkali predovšetkým dekontaminácie prostredia, prístrojov a predmetov, manipulácie zdravotníckeho personálu s vysterilizovaným materiálom, dodržiavania bariérovej ošetrovateľskej techniky, dodržiavania koncentrácie a expozičného času dezinfekčných prostriedkov, hygienickej a chirurgickej očisty rúk zdravotníckeho personálu.

V roku 2019 boli okrem uvádzaných činností vykonávané previerky hygienicko-epidemiologického režimu neštátnych zdravotníckych zariadení, priebežne boli kontrolované ambulantné zariadenia pri schvaľovanom konaní pri uvedení do prevádzky.

V zdravotníckych zariadeniach bolo počas roku 2019 vykonaných celkom 6732 previerok hygienicko-epidemiologického režimu, čo je o 2,4 % viac ako v roku predchádzajúcom. Počas previerok boli priebežne odoberané vzorky ovzdušia, prostredia, vysterilizovaného materiálu a predmetov, priebežne bola kontrolovaná sterilizačná technika.

Tab.IV.1 Prehľad o výkone ŠZD v Slovenskej republike v r. 2019

Zdravotnícke zariadenie	Celkový počet ZZ	Vykonaný ŠZD				SPOLU
		kompl. pr.	v suv. NN	kontr. nap. op.	iba mikr. m.	
Lôž. odd. OIKM/JIS	269	181	246	40	105	572
Lôž. odd. chirur. smer	337	544	298	47	284	1173
Lôž. odd. nechir. smer	688	544	698	108	355	1705
Amb. všeobecní lekári	3498	497	0	9	53	559
Amb. odborní lekári	7092	453	0	42	233	728
Stomatológovia	3017	833	0	29	188	1050
Iné	1459	779	17	7	142	945
SPOLU	16360	3831	1259	282	1360	6732

Vzorky vysterilizovaného materiálu a vzorky z prostredia boli na jednotlivých klinikách a nemocničných oddeleniach v zdravotníckych zariadeniach odoberané podľa harmonogramu a aktuálnej epidemiologickej situácie (Tab.IV.2).

Tab.IV.2 Výsledky biologického testovania sterov zo sterilného materiálu a z prostredia v Slovenskej republike v r. 2019

Oddelenie	Sterilný materiál			Prostredie		
	testov	z toho pozit		sterov	z toho nevyhovujúce	
	abs.	abs.	%	Abs.	abs.	%
Detské	68	2	2,9	1147	130	8,8
Dialyzačné	45	0	0	903	104	11,5
ODCH	61	4	6,5	911	182	20,0
Geriatrické	2	1	50,0	167	30	18,0
Gyn.-pôrodnice	248	6	2,4	1527	148	9,7
Gastroenterologické	10	1	10,0	31	7	22,6
Hematologické	0	0	0	140	5	3,6
Chirurgické	234	3	1,3	1450	183	12,6
Infektológia	3	1	33,3	154	10	6,5
Interné	181	23	12,7	1541	224	14,5
Kožné	12	0	0	136	9	6,6
Neurochirurgické	0	0	0	66	13	19,7
Neurologické	32	0	0	709	89	12,5
Novorodenecké	89	0	0	921	146	15,8
OAIM, KAIM	115	3	2,6	1265	182	14,4
Očné odd.	47	3	6,4	211	5	24
Onkologické	0	0	0	207	14	6,7
ORL	43	1	2,3	376	21	5,6
Ortopedické	38	2	5,2	461	57	12,3
Plastická chirurgia	0	0	0	18	10	55,6
Psychiatrické	6	0	0	370	42	11,3
Stomatologické	77	1	1,3	250	22	8,8
Pneumológia ftizeológia ^a	21	0	0	150	26	17,3
Traumatologické	13	2	15,4	207	23	11,1
Urologické	43	2	4,6	397	35	8,8
OCS	668	6	0,8	808	43	5,3
JIS	5	1	20,0	183	39	21,3
OCOS	624	20	3,2	1455	92	6,3
Ambulancie	497	9	1,8	1337	207	15,5
Jednodňová zdravotná starostlivosť	98	12	12,2	304	29	9,5
Kardiológia	0	0	0	203	2	1,0
Lekárne	2	0	0	217	3	1,4
CPLZD	0	0	0	20	4	20,0
RTG	13	0	0	263	52	19,7
Mikrobiologické laboratória	31	0	0	0	0	0
Iné	156	5	3,2	997	118	11,8
SPOLU	3482	108	3,1	19502	2297	11,8

V zdravotníckych zariadeniach bolo celkom odobratých spolu 3482 vzoriek zo sterilných materiálov, čo je pokles o 0,8 % oproti roku 2018 (3509 vzoriek). Proporcía pozitívnych vzoriek u vysterilizovaného materiálu bola 3,1 % , oproti roku predchádzajúcemu sme si mierne pohoršili tento údaj (2,2 % v r.2018).

Z prostredia uvedených zariadení bolo odobratých 19 502 21 282 vzoriek materiálu, čo je pokles o 8,4 % oproti roku 2018 (21 282 vzoriek). Proporcija nevyhovujúcich vzoriek u odberov z prostredia zdravotníckych zariadení 11,8 % je vyššia ako v roku predchádzajúcom (9,7 %).

Výsledky kontroly funkčného stavu vysterilizovanej techniky uvádza (Tab.IV.3)

Sterilizačné prístroje boli kontrolované priebežne počas celého roka, problematickými zostáva fakt, že technický park najmä horúcovzduchových prístrojov je prestarnutý. Proporcija kontrolovaných horúcovzduchových sterilizačných prístrojov sa oproti roku 2018 mierne zvýšila a predstavuje 56,9 % z kontrolovaných prístrojov (56,6 % v r.2018), u autoklávov došlo k zníženiu proporcie kontrolovaných prístrojov, je 91,1 % (100,6 % v roku 2018). U etylénoxidových sterilizátorov je situácia ťažko komentovateľná, boli uvedené len štyri existujúce prístroje, proporcija ich kontrol bola 325,0 %. U formaldehydových sterilizačných prístrojov došlo k zvýšeniu proporcie kontrol na 137,7 % oproti 105,3 % kontrol v roku 2018. U sterilizátorov plazmových s médiom peroxidu vodíka bol počet kontrol nižší – 121,1 % oproti roku predchádzajúceho (230,0 % v roku 2018). Zvýšila sa – na 88,9 % aj proporcija kontrol ostatných sterilizátorov (87,5 % v r.2018).

Tab.IV.3 Inventarizácia sterilizačných prístrojov a kontrola ich funkčnosti v Slovenskej republike v r. 2019

Druh prístroja	Výsledky testovania							
	Evid. počet	Počet kontrol	Proporcija kontrol	Počet pozit.	Proporcija z počtu	Opakované kontroly	Počet opakov. pozit.	Vyradené prístroje
	abs.	abs.	%	abs.	%	abs.	abs.	abs.
HVS	4953	2820	56,9	36	1,3	266	0	25
AUT	3313	3018	91,1	33	0	494	0	5
ETY	4	13	325,0	0	0	0	0	0
FS	53	73	137,7	1	0	42	0	0
Plazm.	19	23	121,1	0	0	12	0	0
Iný	54	48	0	1	0	0	0	0*-+++
Spolu	8396	5995	71,4	71	1,2	815	0	3ečť0

V. Ostatné úlohy a činnosti odboru epidemiológie

V.I. Banskobystrický kraj

Rúvz Banská Bystrica

Ostatné úlohy a činnosti odboru epidemiologie

NÁRODNÝ IMUNIZAČNÝ PROGRAM SR (NIP SR)

Surveilllance nákaz preventabilných očkovaním prebiehala kontinuálne po celý rok. V spádovom území RÚVZ Banská Bystrica bolo zaznamenaných 60 ochorení na nákazy, proti ktorým je zavedené povinné očkovanie a to 43x pertussis, 2 prípady akútnej vírusovej hepatitídy typu B a 12x chronickú VHB u dospelých neočkovaných osôb, 1 prpad hemofilovej meningitdy u dospelaj neočkovanej osoby a 2 prípady pneumokokovej invazívnej nákazy u dospelých neočkovaných osôb. Okrem toho sme evidovali 388 prípadov ochorení tiež preventabilných očkovaním, proti ktorým je možné očkovať na odporúčanie lekára. Jednalo sa o 167 prípadov ochorení na varicelu, 128 prípadov ochorení na rotavírusovú infekciu, 1 prípad na meningokokovú meningitídu, 18 prípadov ochorení na kliešťovú encefalitídu a 74 prípadov ochorení na laboratórne overenú chrípku. Ani jeden prípad ochorenia s odporúčaným očkovaním nebol očkovaný. Protiepidemické opatrenia vo všetkých ohniskách spomínaných nákaz boli zabezpečené.

V roku 2019 sa pracovníci úradu veľmi aktívne podieľali na spracovaní analýzy výsledkov **imunologických prehľadov** a na vypracovaní záverečnej správy o IP 2018 ako aj na prezentácii výsledkov na viacerých odborných podujatiach epidemiológov, pediatrov a všeobecných lekárov pre dospelých. Výsledky IP boli prezentované aj v zahraničí.

Kontrola priebehu imunizácie a plnenia NIP sa vykonávala priebežne ako súčasť metodických návštev pracovísk vykonávajúcich očkovanie, najmä u pediatrov, ale aj u praktických lekárov pre dospelých. Pracovníci odboru epidemiológie vykonávali individuálne konzultácie pre očkujúcich lekárov zamerané na usmernenie postupov pri očkovaní, pri kombinácii vakcín a u detí, ktoré boli čiastočne očkované v zahraničí, alebo u tých, u ktorých sa začalo s očkovaním oneskorene. 22x bolo riešené odmietnutie očkovanie návštevou v rodine, 5x na pôde RÚVZ. Najčastejšie sa jedná o odmietanie čiastočné a to preočkovanie Infanrix Polio, Boostrix Polio a MMR, ojedinele úplné odmietanie.

Administratívna kontrola očkovania

V septembri vykonávali pracovníci odboru administratívnu kontrolu očkovania na jednotlivých pediatrických obvodoch okresov Banská Bystrica a Brezno. Bol skontrolovaný výkon očkovania u celého ročníka narodenia 2017, 2016 2012, 2005, 2006 a 2007. Celkom bolo skontrolovaných 12299 záznamov detí podliehajúcich v danom veku základnému očkovaniu alebo preočkovaniu proti 10-tim chorobám. Výsledky sú popísané v osobitnej správe. Zaočkovanosť detí v jednotlivých kontrolovaných ročníkoch sa stabilizovali a pokles sa zastavil, zaznamenali sme aj naznačujúci veľmi mierny vzostup proporcie očkovaných. V novembri boli spracované výsledky kontroly očkovania za BBSK, t.j. za jeho 13 okresov. Správa o tejto kontrole bola podaná na ÚVZ SR 29.11.2019.

Činnosť poradne pre očkovanie

V roku 2019 pokračovala činnosť **poradne pre očkovanie**. Činnosť bola spropagovaná na portáli RÚVZ, ako aj opakovanou tlačovou správou. Individuálne sme usmerňovali rodičov detí podliehajúcich očkovaniu v otázkach povinnosti očkovania a to 79 x osobne a 226x telefonicky.

Samostatnú kapitolu tvorili konzultácie o nutnosti očkovania pred cestami do zahraničia, ktorých bolo podaných celkom 405, z toho 92x osobne v poradni pre očkovanie, ostatné telefonicky. Zároveň bolo vydaných 106 medzinárodných očkovacích preukazov.

V dňoch 25.4. až 30. 4. 2019 sa pracovníci RÚVZ zapojili do EIW (Európsky imunizačný týždeň) aktivitami vzdelávacieho charakteru pre verejnosť cez médiá a tiež vzdelávacími aktivitami pre odbornú verejnosť v rámci Vakcinologického kongresu.

Projekt súvisiaci s problematikou NIP:

3 pracovníčky odboru sa zapojili do medzinárodného projektu JAV – Joint Action Vaccination, ktorý je podporovaný EK DG SANCO. Je zameraný na podporu zaočkovanosti a monitoringu zaočkovanosti detí proti vybraným prenosným chorobám. V rámci projektu sme spolupracovali na 2 pracovných balíkoch. V rámci WP 5 sme sa podieľali na vytvorení schémy dotazníkovej akcie, ktorá mapovala rôzne aspekty antivakcinačných aktivít, v rámci WP8 sme sa venovali možnostiam priebežnej kontroly zaočkovanosti v rámci cezhraničnej spolupráce v mesačných intervaloch.

SURVEILLANCE INFEKČNÝCH OCHORENÍ

V priebehu roku 2019 v spádovom území RÚVZ Banská Bystrica bolo **hlásených 2030 individuálnych prípadov prenosných chorôb**, v ktorých sa zabezpečoval výkon protiepidemických opatrení, edukácia v ohnisku nákazy a monitorovanie dopadu na zdravie jednotlivých prípadov. Osobitná pozornosť bola venovaná alimentárnym nákazám najmä vírusového pôvodu, nákazám preventabilným očkovaním, zoonózam, nozokomiálnym nákazám a vysoko nebezpečným nákazám.

Aktivity smerované k odbornej verejnosti: Hlásenie prenosných ochorení ,ARO, chrípky a ChPO bolo riešené opakovanými upozoreniami PZS, ktorí sú povinní zo zákona hlásiť a tiež počas odborných seminárov určených pre všeobecných lekárov a tiež pri zasielaní informácií o výskyte prenosných ochorení v okresoch Banská Bystrica a Brezno. PZS boli vyzvaní, aby všetci začali používať internet a tým zrýchlili výmenu informácií medzi RÚVZ a nimi. Zatiaľ sa nepodarilo dosiahnuť ideálny stav, riešenie problematiky je v naďalej v procese. Rovnako sme propagovali on line hlásenie jednotlivých prípadov prenosných ochorení. Zlepšila sa výrazne internetová komunikácia medzi spolupracujúcimi zdravotníckymi zariadeniami. Pre celkové zlepšenie hlásenia prenosných ochorení sme o tejto problematike vystúpili na kongrese všeobecných lekárov pre dospelých v Starom Smokovci.

Aktivity smerované k laickej verejnosti: Edukácia obyvateľstva v prevencii prenosných ochorení sa vykonáva priebežne najmä cestou médií. Pracovníci odboru v spolupráci s tlačovou hovorkyňou úradu pravidelne vystúpili s dôležitými informáciami v TV Hronka, STV 1, STV 2, TA 3 ako aj v Regionálnom denníku STV 2, v Slovenskom rozhlase, v rádiu

Regína a rádiu Lumen a publikovali články v regionálnych novinách – MY SME, Horehronie, Podbrezovan, Echo a to na nasledovné témy:

Prevenia hnačkových ochorení v letnom období, Riziká z grilovania, Pravidelné očkovanie detí, Nebezpečné kliešte, Choroby prenášané kliešťami, Očkovanie proti kliešťovej encefalitíde, Ochorenia prenášané kliešťami a možnosti ich prevencie, Prevencia chrípky, Význam očkovania proti chrípke., riziká bakteriálnych meningitíd a ich prevencia, riziká vzniku osýpok, očkovanie proti pneumokokovým nákazám u seniorov,....

Významnou súčasťou edukácie obyvateľstva je práca v ohniskách nákaz pri výskyte jednotlivých ochorení, kde neoddeliteľnou súčasťou je preberanie podrobných informácií o prevencii daného ochorenia.

V celom roku boli edukačné materiály zverejňované na sociálnej sieti (Face book), pod názvom www.facebook.com/Epidemiologickéinformácie, ktoré sú pomerne hojne navštevované laickou verejnosťou.

Pracovníci odboru spolupracujú s oddelením lekárskej mikrobiológie na realizácii projektu Výskyt nosičských kmeňov *Streptococcus pneumoniae* u detskej populácie.

INFORMAČNÝ SYSTÉM PRENOSNÝCH OCHORENÍ - EPIS

Úloha sa plní priebežne, vykonávajú sa pravidelné kontroly kvality údajov vložených do systému, ktoré sa exportujú do ECDC – TESSy. Počas celého roka 2019 sa ďalej hlásili rutine aj ochorenia SARI – akútne ťažké respiračné infekcie do systému EPIS a ich následný transfer do systému TESSy, ochorenia spôsobené vírusom ZIKA. Úloha sa plní priebežne.

V priebehu celého roka 2019 sa pokračovalo v *mesačnom hlásení osýpok, rubeoly, ZIKA infekcií*, hlásia sa aj podozrenia na tieto ochorenia a tiež nepotvrdené prípady. Štvrťročne sa hlásia do TESSy zoonózy, s čím súvisela aj priebežná kontrola kvality týchto údajov. Ostatné ochorenia sa hlásia jeden krát ročne podľa harmonogramu ECDC. Kontrolovali sa údaje za 53 hlásených diagnóz za rok 2019 a dopĺňali sa premenné podľa metadatasetu 36 a 37, požiadavkám ktorého museli byť uspôsobené všetky hlásené údaje. Mimoriadne náročné bolo dohlasovanie údajov o meningokokových meningitídach, legionelózach, salmonelózach a STI. Spolupráca s jednotlivými RÚVZ bola dobrá a stále sa zlepšuje.

Naďalej bežala činnosť pracovnej skupiny pre dopracovanie **on-line hlásenia laboratórnych výsledkov do systému EPIS** z vybraných laboratórnych pracovísk. Členmi pracovnej skupiny sú pracovníci ÚVZ SR, RÚVZ hl.mesta Bratislava, RÚVZ Banská Bystrica, RÚVZ Trenčín a RUVZ Komárno, zástupcovia laboratórií MEDIREX, Alfa Medical, postupne sa pripájajú ďalší. V roku 2017 sa problémy riešili individuálne. Jednalo sa o rozširovanie spektra hlásenia vybraných pozitívnych výsledkov, rokovalo sa aj individuálne s predstaviteľmi laboratória MEDIREX a NRC. V roku sa podarilo skvalitniť on line hlásenie z ďalších 3 laboratórií. Osobitná pozornosť bola naďalej venovaná hláseniu pohlavne prenosných chorôb, ktoré sa podarilo zjednotiť a získané údaje sa poskytujú NCZI. Bolo riešené hlásenie sérotypov a fagotypov salmonel z NRC pre salmonelózy.

RÚVZ Banská Bystrica pokračuje v činnosti ako **spravodajská jednotka** pre hlásenie pohlavne prenosných chorôb do NCZI.

V celom roku 2019 prebiehala intenzívna spolupráca s fy.Softec, ktorá kontrolovala **prenos databázy údajov EPIS** zo servera v Banskej Bystrici **na vládne úložisko dát tzv. vládny cloud**. Tento proces sa podarilo úspešne ukončiť v novembri roku 2017 a v roku 2018 sa dopracovávali detaily prenosu dát z laboratórií do systému. V druhej polovici roka sa riešil problém nedostatku pamäte vo vládnom cloude, ktorý spôsoboval výpadky programu.

V systéme EPIS bolo v roku 2019 nahlásených celkom za SR **73694 individuálnych prípadov** ochorení, ktorých kvalitu pracovníci odboru priebežne kontrolovali a vybrané aj exportovali do TESSy. Z tohto počtu sa v 13951 **prípadoch jednalo o NN**. V systéme bolo spracovaných 1262 **epidémií** a 723 **hlásení do systému rýchleho varovania**.

Výzvy: EPIS ako systém pre monitoring a zber údajov o prenosných ochoreniach si vyžaduje neustále prispôsobovanie sa novým poznatkom v oblasti epidemiológie prenosných chorôb, ako aj požiadavkám európskych sietí. Ostatná verzia sa využíva 13 rokov. Ku koncu roku 2017 boli preto zosumarizované požiadavky na zmeny v tomto systéme, predložené na posúdenie ÚVZ SR ako aj ďalšie postúpenie na dopracovanie fy Softec. Jedná sa najmä o aktualizáciu číselníkov poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, ich triedenie na hlásiacich ARO a CHPO a hlásiacich prenosné choroby ako aj hlásiacich nozokomiálne nákazy, ďalej požiadavka na dopracovanie hlásenia konfirmovaných výsledkov z jednotlivých NRC a prepracovanie hlásenia ARO a ChPO najmä z pohľadu výpočtu chorobnosti.

Projekt: Pracovníčky odboru aktívne spolupracujú na projekte: Informatizácia verejného zdravotníctva a zefektívnenie verejnej správy, do ktorého je zaradený aj program EPIS a Národný register očkovaných. V rámci príprav na up date programu EPIS sa revidovali všetky číselníky používané v systéme, tlačové zostavy, grafy a mapy. Zároveň boli pripravené návrhy na zlepšenie komfortu pri užívaní systému. Bol dopracovaný manažérsky informačný systém.

NOZOKOMIÁLNE NÁKAZY

Surveillance NN:

V rámci tejto úlohy sú dôležité požiadavky na posilnenie surveillance a kontroly závažných nozokomiálnych nákaz na rizikových lôžkových oddeleniach zdravotníckych zariadení najmä chirurgických smerov, intenzívnej starostlivosti, OAIM.

Odborom epidemiológie boli v roku 2019 vykonané v tejto úlohe nasledovné aktivity:

- V roku 2019 bolo zo zdravotníckych zariadení v okresoch B.Bystrica a Brezno nahlásených a následne analyzovaných spolu 661 prípadov nozokomiálnych nákaz (573 v ZZ okrese Banská Bystrica a 88 v ZZ okrese Brezno). Podľa lokalizácie infekcie prevládajú nákazy močových ciest po zavedení katétra a bronchopneumónie po umelej pľúcnej ventilácii, clostrídiové infekcie.

Kontrola výskytu NN sa vykonávala výkonom štátneho zdravotného dozoru plánovaného a následného po výskyte závažných NN. V najväčších zdravotníckych zariadeniach zasadala štvrt'ročne komisia pre sledovanie a analýzu NN za účasti epidemiológov RÚVZ.

Na jednotlivých klinikách a oddeleniach zdravotníckych zariadení boli sledované výkony bariérovej ošetrovacej techniky, kontrola výkonu dekontaminácie a funkčnosti sterilizačných prístrojov ako aj dodržiavanie zákona o ochrane nefajčiarov.

Počas roka boli námatkovo vykonávané odťahy rúk zdravotníckeho personálu do kultivačnej pôdy a kontrolovaný postup zdravotníckych pracovníkov pri vykonávaní dekontaminácie rúk. Súčasne bolo vedenie kliník a oddelení upozorňované na zistený neuspokojivý technický stav umývadiel a dezinfektorov podložných mís na lôžkových pracoviskách.

Celkovo bolo v roku 2019 vykonaných 666 kontrol HER v ambulantných a lôžkových ZZ okresov Banská Bystrica a Brezno a to tak v rámci ŠZD ako aj v rámci posudkovej činnosti. Celkom bolo odobratých 2541 vzoriek a to sterov z prostredia, rúk personálu, ovzdušia, vody, sterilných predmetov a kontrol účinnosti sterilizačných prístrojov.

Štúdie:

Sledovanie infekcií spôsobených Clostridium difficile:

V roku 2019 sa systematicky pokračovalo v aktívnom sledovaní rovnakou metodikou, aká bola použitá v rámci predchádzajúcej štúdie a toto sledovanie bolo zahrnuté do rutínnej surveillance týchto nákaz k čomu bolo prispôbené aj hlásenie do EPIS-u.

Intervencie

V roku 2019 prebiehala kampaň – **9.ročník „Umy ruky, zachráň život a Čistá starostlivosť, bezpečná starostlivosť“ (Clean care, save care). Vypracované na plnenie Národného plánu kontroly infekčných ochorení. Táto kampaň bola zahrnutá do Akčného plánu**

V rámci tejto kampane prebiehali v ZZ oboch okresov vzdelávacie aktivity zamerané na zvýšenie vedomostí zdravotníckych pracovníkov v problematike dekontaminácie prostredia ZZ umývania a dezinfekcie rúk a ich významu pre prevenciu NN. Okrem prednášok boli pripravené aj nástenky zamerané na túto tematiku a tiež boli poskytnuté informácie cez médiá. V II.polroku sa realizovali rovnaké aktivity u zdravotníckych pracovníkov sociálnych zariadeniach..

Vzdelávanie:

1. Pracovníci odboru sa zúčastnili domácich aj zahraničných konferencií venovaných problematike NN (Ústí nad Labem, Nové mesto na Morave, Trenčín).
2. V apríli bola pod gesciou RÚVZ Banská Bystrica zorganizovaná 2 dňová odborná konferencia na tému “Surveillance nozkomialnych nákaz.

MIMORIADNE EPIDEMIOLOGICKÉ SITUÁCIE

V rámci tejto úlohy sa kládol dôraz na rýchlu a koordinovanú reakciu na mimoriadne epidemiologické situácie, hrozby a naliehavé situácie pri ohrození biologickými látkami alebo v súvislosti s epidemickým až pandemickým výskytom chrípky a vysoko nebezpečných nákaz.

Zabezpečovali sme

- represívne opatrenia pri výskyte sporadických prípadov ochorení u občanov SR a kontrolovali sme dodržiavanie nariadených opatrení .

Preškolení boli všetci lekári prvého kontaktu, zdravotnícke zariadenia v okresoch, Banskobystrický samosprávny kraj, lekárne, všetky ZŠ, SŠ, VŠ a predškolské zariadenia o všetkých opatreniach pri epidemickom výskyte chrípky a CHPO. Bola vykonávaná zostrená aktívna surveillance „SARI“ t.j. závažných akútnych respiračných infekcií, ich diagnostike,

sledovanie dopadu výskytu SARI na zdravie obyvateľstva a ich priebežné hlásenie do IS EPIS a ich transfer do TESSy.

- v roku 2019 sa pracovník odboru a vedúci krízového manažmentu opakovane zúčastňoval školení CO na Okresnom úrade v Banskej Bystrici, zasadnutí Evakuačnej komisie pri Okresnom úrade v Banskej Bystrici. V marci sa zúčastnil porady krízového štábu pri OÚ v Brezne. V apríli vykonal školenie o problematike a opatreniach pri výskyte vysoko nebezpečných nákaz (VNN) pre záchranárov KOS ZZS v Banskej Bystrici. V apríli sa výjazdová skupina RÚVZ zúčastnila precvičenia opatrení pri výskyte osoby s podozrením na VNN na centrálnom príjmovom oddelení FNŠP F. D. Roosevelta v Banskej Bystrici s vykonaním transportu a izolácie tejto osoby v izolačnom boxe na odd. infektológie FNŠP F. D. Roosevelta v Banskej Bystrici. V máji skolil všeobecných lekárov pre dospelých a všeobecných lekárov pre deti a dorast vo výkone opatrení pri výskyte osoby podozrivej z ochorenia na VNN v ambulancii týchto lekárov. V septembri sa opakovane zúčastnil konferencie v Zlíne o aktuálnej pripravenosti zdravotníctva na výskyt VNN zameranej na riešenie mimoriadnych situácií. V novembri bolo pripomienkované nové usmernenie hlavného hygienika SR o postupoch pri zistení osoby podozrivej z ochorenia na VNN. Odbor epidemiológie opakovane precvičoval správne obliekanie a vyzliekanie ochranných oblekov, ktorými bol vybavený na prácu v ohnisku VNN. V novembri 2019 prebehlo cvičenie VNN na DFNSP BB.

ENVIRONMENTÁLNA SURVEILLANCE POLIOMYELITÍDY A SLEDOVANIE VDPV

Monitorovanie cirkulácie divých a vakcinálnych kmeňov poliovírusov vyšetrením odpadových vôd s osobitným zreteľom na sledovanie tzv. VDPV (Vaccine Derived Polio Viruses) prebiehalo kontinuálne.

V roku 2019 bolo odobratých 6 vzoriek odpadových vôd, všetky vyšetrenia sú ukončené a mali negatívny výsledok. Výsledky z odpadových vôd potvrdzujú, že v populácii nášho regiónu sa ani divoké kmene vírusov POLIO ani vakcínou derivované kmene POLIO nevyskytujú.

PREVENCIA HIV/AIDS

V r.2019 bolo poskytované poradenstvo pre záujemcov cez telefón. Sedenia so žiakmi boli realizované podľa požiadaviek ZŠ a SŠ. V II.polroku 9 škôl prejavilo záujem o edukáciu a preto bolo uskutočnené sedenie s 9 skupinami detí zo základných a stredných škôl – celkom 321 žiakov.

Poradňu pre prevenciu AIDS navštívilo 213 osôb a bolo u nich vykonané 78 odberov na HIV, z toho 43 anonymných, reaktívne prípady neboli zistené. Telefonicky bolo poradenstvo poskytnuté ďalším 277 osobám. Poradňa vydala 10 medzinárodných certifikátov o HIV negativite a 28 potvrdení o negativite pre partnera.

PORADNE OČKOVANIA

Náplňou poradne je poskytovanie informácií o priebehu ochorení preventabilných očkovaním, očkovaní – povinnom, odporúčanom, indikáciách a kontraindikáciách očkovania, zložení vakcín či nežiaducich reakciách. Vykonáva sa priebežne.

Poradňa pre očkovanie vyvíja svoju činnosť od roku 2012.

Činnosť bola spropagovaná na portáli RÚVZ, ako aj opakovanou tlačovou správou, ktorú prevzalo 15 médií.

V rámci EIW boli doručené do čakární pediatriov informačné materiály o dôležitosti očkovania, boli vykonané prednášky pre zdravotníkov v rámci aktívnej účasti X.Vakcinologického kongresu a XXIII. ČDPM. O význame očkovania sme viedli jednu besedu s matkami.

Individuálne sme usmerňovali rodičov detí podliehajúcich očkovaniu v otázkach povinnosti očkovania a to 79 x osobne a 226x telefonicky.

Samostatnú kapitolu tvorili konzultácie o nutnosti očkovania pred cestami do zahraničia, ktorých bolo podaných celkom 395, z toho 78x osobne v poradni pre očkovanie, ostatné telefonicky. Zároveň bolo vydaných 106 medzinárodných očkovacích preukazov.

ZVÝŠENIE POVEDOMIA BUDÚCICH RODIČOV O OCHORENIACH PREVENTABILNÝCH OČKOVANÍM A VÝZNAME OČKOVANIA

V roku 2019 bola na intervenciu vybraná 1 stredná škola na území mesta Banská Bystrica. Podujatia sa zúčastnili celkom 3 triedy, bolo odovzdaných 71 dotazníkov vyplnených aj pred aj po edukácii (spolu 136). Forma edukácie sa stretla s pozitívnym ohlasom. Dotazníky sa v súčasnosti zadávajú a budú vyhodnotené. Ďalšie intervencie boli vykonané na vysokej škole Fakulte zdravotníctva SZU, ktorej sa zúčastnilo 70 študentov I.ročníka urgentnej zdravotnej starostlivosti a fyzioterapie..

INÉ ÚLOHY

Výkon štátneho zdravotného dozoru v ZZ

- zdravotnícke zariadenie okresu Banská Bystrica a Brezno a to ambulantné i lôžkové zariadenia, lekárne, kúpele Brusno

Celkove bolo vykonaných za rok 2019 666 priebežných kontrol hygienicko-epidemiologického režimu v lôžkových a ambulantných zdravotníckych zariadeniach a lekárnach v okresoch B. Bystrica a Brezno ako aj ŠZD pri výkone deratizácie. Pri výkone ŠZD bolo odobratých celkom 2541 vzoriek sterov z prostredia, ovzdušia, sterilných predmetov a vzoriek na kontrolu účinnosti sterilizačných prístrojov.

Výkon štátneho zdravotného dozoru v ohniskách nákaz v okresoch Banská Bystrica a Brezno.

Úloha sa bezproblémovo plnila podľa aktuálnej epidemiologickej situácie. Bolo spracovaných 2040 ohnísk, z toho v okrese Banská Bystrica (1616) a Brezno (423), v ktorých bolo potrebné vykonávať monitoring a/alebo opatrenia, bolo riešených 9 epidémií a vzniklo 16 situácií, ktoré si vyžiadali informáciu do SRV.

Posudková činnosť

zameraná na zdravotnícke zariadenia novo-vznikajúce, so zmenou pôsobnosti alebo po rekonštrukcii.

Na odbor epidemiológie bolo doručených v roku 2019 462 podaní, na riešenie ktorých bolo vydaných 53 rozhodnutí a 9 záväzných stanovísk a 2712 iných stanovísk. Zároveň bolo poskytnutých 8840 konzultácií.

Zdravotná výchova obyvateľstva v prevencii prenosných ochorení

- Preventívna- cestou médií – TV, rozhlas, printové média, web stránka RÚVZ - www.vzbb.sk, systému EPIS – www.epis.sk o osobnými alebo telefonickými informáciami
- V ohniskách nákaz – osobnými konzultáciami a pohovormi s osobami, ktoré boli v kontakte s osobami, chorými na prenosné ochorenie, tiež prostredníctvom tlačených informácií – skladačky, brožúry,...

Metodické vedenie odborov epidemiológie BBSK

- Poskytovanie konzultácií
- Usmerňovanie plnenia HÚ a programov odboru epidemiológie
- Organizácia lokálnych porád pracovníkov odboru epidemiológie RÚVZ Lučenec, Rimavská Sobota, Veľký Krtíš, Zvolen a Žiar nad Hronom

Plnenie:

Počas roka bolo poskytnutých 81 konzultácií ohľadne plnenia úloh. Porada sa uskutočnila v júli 2019. Na porade boli prerokované aktuálne úlohy, analýza IP 2018, príprava VS za rok 2019, plnenie Akčného plánu plnenia NPKPO intervencie v oblasti podpory očkovania, príprava na prípadné zavlečenie morbil. Kontrola prípadov evidovaných v EPIS-e a ďalšie aktuálne úlohy.

Práca v odborných pracovných skupinách a zboroch podľa nominácie ÚVZ SR, MZ SR, OÚ Banská Bystrica a RÚVZ Banská Bystrica

- Vedenie PS pre EPIS – *konzultácie prebiehali pomocou internetu* – podrobne popísané v časti EPIS.
- Členstvo v Poradnom zbore pri ECDC, poradný zbor zasadá 3x, február, máj, september a 1x prebehol formou telekonferencie – december, podrobné správy zo ZPC zaslané na UVZ SR a MZ SR..
- Členstvo v pracovnej skupine pre hlásenie prenosných ochorení do ECDC – TESSY (ÚVZ SR) – *úloha sa plní kontinuálne*.
- Vykonávanie úloh vyplývajúcich z postu Národného kontaktného bodu pre surveillance - sledovanie požiadaviek ECDC, zavádzanie nových metód, rozsah premenných o jednotlivých prípadoch.
- Členstvo v pracovnej skupine pre hlásenie prenosných ochorení z oddelení klinickej mikrobiológie – úloha sa plní priebežne, percento hlásiacich laboratórií pokrýva viac ako 70% hlásení.

- Členstvo v Poradnom zbore HH pre epidemiológiu (ÚVZ SR) *účasť na zasadnutiach poradného zboru podľa plánu hlavnej odborníčky pre epidemiológiu, v roku 2018 1x 2 dňové v Trenčíne v septembri.*
- Členstvo v PS pre realizáciu NPPZ.
- Členstvo PS pre kontrolu drog pri Úrade vlády SR, vykonaná pravidelná ročná analýza výskytu VHB a VHC vo vzťahu k užívaniu drog.
- Členstvo v pracovnej skupine pre vypracovanie štandardov pre kontrolu HER zdravotníckych zariadení, *účasť podľa harmonogramu.*
- Národný kontaktný bod pre monitoring prenosných chorôb v EÚ – TESSY/ECDC, kontinuálne sledovanie požiadaviek na spektrum hlásenia do ECDC – TESSy, kontrola kompletnosti, logičnosti a odborných parametrov hlásených premenných.
- Národný kontaktný bod pre surveillance vírusových hepatítid – ECDC, pravidelné ročné reporty.
- Národný kontaktný bod pre ECDC v problematike nákaz prenášaných vektormi a zoonózach
- Členstvo v expertnej skupine EFSA za SR – výskyt zoonóz a alimentárnych nákaz u ľudí tvorba pravidelného ročného reportu za SR a tiež za členské krajiny EÚ, *účasť na medzinárodnom mítingu v Parme.*

Koordinácia likvidácie živočíšnych škodcov v spádovom území RÚVZ Banská Bystrica

Úlohy:

- Organizácia jarnej a jesennej akcie
- Prieskumy premnoženia hlodavcov
- Odporúčania na vykonanie deratizácie
- Kontrola účinnosti deratizácie
- Kontrola likvidácie uhynutých hlodavcov

Plnenie:

V jarných mesiacoch apríl, máj a jún 2018 bol vykonávaný prieskum výskytu premnoženia hlodavcov v meste Banská Bystrica a Brezno, zasadali komisie pre ochrannú DDD činnosť a po vykonaní deratizácie bola vykonávaná kontrola výkonu ako aj účinnosti .

Celkovo bolo realizovaných 55 výkonov v teréne, z toho 4 prieskumy, 15 kontrol a 36 zásahov na mieste hláseného výskytu alebo pochybenia DD pracovníkov.

Komisia pre skúšky spôsobilosti na výkon DD

Úlohy:

- Prednášky v príprave uchádzačov o skúšku
- Účasť na skúškach
- Hodnotenie
- Príprava podkladov pre vydanie potvrdenia o spôsobilosti

Plnenie:

V roku 2019 prebehli 2 kurzy so záverečnými skúškami a vydaním osvedčenia o odbornej spôsobilosti pre 47 účastníkov, celkom bolo vydaných po preskúšaní 49 osvedčení.

RÚVZ LUČENEC

a, Preventívne programy a projekty

Odpočet plnenia programov a projektov za rok 2019 a na ďalšie roky za RÚVZ Lučenec nie súčasťou VS a je samostatne vypracovaný a zaslaný ÚVZ SR.

V r. 2019 sme sa zapojili do boli realizované nasledujúce úlohy:

- Národný imunizačný program SR:

Hlásenie výkonov očkovania v rámci okresu v mesačných intervaloch sa zabezpečuje.

V septembri 2019 bola vykonaná administratívna kontrola očkovania na všetkých ambulanciách VLDD (13 obvodov) za sledované obdobie. Odmietnutie očkovania 10 x .

V okrese Lučenec sa zaočkovanosť detí pohybovala v rozmedzí od 93,7% - 98,4 %. Nižšia zaočkovanosť v rámci povinného pravidelného očkovania pod 95 % bola zistená proti MMR v ročníkoch narodenia 2017 (93,7 %).

- Surveillance infekčných chorôb:

Za rok 2019 sme nahlásili do EPIS– celkom 346 prípadov a pokračovali v priebežnom monitorovaní výskytu prenosných ochorení a v realizácii potrebných preventívnych a represívnych opatrení, ktoré boli taktiež vložené do systému.

Opatrenia vykonané na predchádzanie ochoreniam: (viď kap. IV.2 ŠZD v ohniskách nákaz)

- Informačný systém prenosných ochorení:

V roku 2019 bola vykonaná (12x) mesačná analýza prenosných ochorení a týždenné spracovanie ARO a ChPO: 52 x .

- Nozokomiálne nákazy: (viď kap. III.9 Nozokomiálne nákazy)

- Mimoriadne epidemiologické situácie:

V r. 2019 nebolo potrebné riešiť. Za obdobie od 1.1.2018 – 31.12.2018 oddelenie epidemiológie vložilo do systému rýchlej výstrahy 4 hlásenia –(2x A390, 2x G610).

Environmentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDPV:

Monitorovanie cirkulácie enterovírusov v odpadových vodách v okrese Lučenec – 1 odberové miesto ČOV v meste Lučenec - 6 odberov. Výsledky odberov odpadových vôd na virologické

vyšetrenia boli 5x negatívne a 1 x pozitívny (enterovírusy – pozit.). Ochorenia na Guillainov-Barrého syndróm v sledovanom období bol zaznamenaný 0 krát.

- Prevencia HIV/AIDS:

V roku 2019 sa projekt primárnej prevencie HIV/AIDS „Hrou proti AIDS“ nerealizoval.

- Poradne očkovania: (viď kap. c. Poradenstvo v prevencii prenosných ochorení)

- Zvyšovanie povedomia budúcich rodičov o ochoreniach preventabilných očkovaním a význame očkovania – v r. 2019 nerealizované.

b. Špecializované činnosti

Práca na osobitných štúdiách a programoch: 0. Štúdie a projekty, ktoré sú súčasťou PaP HH SR: 7, počet výkonov: 3075 (spoločne s okr. Poltár).

c. Poradenstvo v prevencii prenosných ochorení

Poradenstvo sa vykonáva priebežne počas roka, zodpovedná MUDr. Nadežda Andóová.

V r.2019 bolo vykonaných 11 osobných pohovorov (Poučenie o prospešnosti a povinnosti NIP SR). Blokové pokuty podľa § 56 zák. č. 355/2007 Z.z. za rok 2019: 0.

Odmietnutie povinného pravidelného očkovania – kompletne odmietnutia: 10, čiastočné odmietnutia: 2, nežiadúce účinky: 0. Telef. konzultácie laickej verejnosti ohľadom povinného očkovania – 43.

Poradňa očkovania pred cestou do zahraničia: 3 x osobne a 4 x telefonické konzultácie

Vydávanie medzinárodných očkovacích preukazov:0. Medzinárodných certifikátov o negativite HIV protilátok pred pobytom v zahraničí: 0.

Ambulancia pre prevenciu tzv. cestovateľských nákaz nie je zriadená.

Poradenstvo spolu (657): metodické vedenie lekárov - imunizácia (85), zdravotníckych prac. (102), konzultácie v rámci posudkovej činnosti (67), v ohniskách rodinných (346), v kolektívnych ohniskách (4), pre verejnosť (51), iné (2).

d. Zdravotno – výchovné aktivity v prevencii prenosných ochorení

Komunikácia s médiami: TV: 1, Tlač: 0 – regionálny týždenník, Internet: 59.

Európsky imunizačný týždeň (EIW) r. 2019: bolo vykonaných 88 aktivít (32 laická verejnosť a 56 zdravot. pracovníci) + 1 x web + 2x infopanel.

Kampaň venovaná hygiene a dezinfekcii rúk „Clean care is safer care“ : 21 aktivít (len zdrav.pracovníci – stery + info.materiály). Propagácia dodržiavania správnej hygieny a dezinfekcie rúk ako prevencie šírenia nozokomiálnych infekcií a šírenia rezistencie mikroorganizmov na antibiotiká.

V mesiaci máj sme v rámci národnej kampane „Save Lives: Clean Your Hands“ (Umývaj si ruky – zachrániš život“) a plnenia Akčného plánu č.9 - Prevencia NN v Slovenskej republike realizovali prednášku na tému hygiena rúk pre zdravotníckych pracovníkov v spolupráci s regionálnou Komorou sestier a pôrodných asistentiek (60 účastníkov školenia). Kontrolu dodržiavania hygieny rúk vykonávame v priebehu celého roka pri výkone ŠZD, odbermi sterov rúk zdravotníckych pracovníkov, ako aj kontrolou sortimentu používanej alkoholovej dezinfekcii rúk, pomôcok na dezinfekciu rúk, dostatku jednorazových utierok na osušenie rúk a pod. V II. etape sme uvedený projekt nerealizovali, z dôvodu, že účasť na seminári mali v prevažnej väčšine sestry z DSS (Domov sociálnych služieb) a o ďalšiu realizáciu prednášok nebol zo strany DSS záujem..

Pracovníci oddelenia sa zúčastnili na vzdelávacích aktivitách:

1. XVI. vedecko – odborná konferencia NRC pre surveillance infekčných chorôb v SR – Bratislava (20.3.2019)
2. XIX. Odborná konferencia – Surveillance nemocničných nákaz – Tále (29.-30.4.2019)
3. Seminár – Hygiena rúk + varia – Lučenec (4.5.2019) – aktívna účasť
4. Seminár – ATB, vývoj bakteriálnej rezistencie a šírenie rezistentných kmeňov RÚVZ Banská Bystrica (19.9.2019)
5. Seminár – Aplikácia zákona o správnom konaní – Banská Bystrica (11.10.2019)

e. Mimoriadne úlohy

Stratégie súvisiace s pripravenosťou a kontrolou prenosných ochorení predstavujúcich závažnú hrozbu pre obyvateľstvo (pandémia, bioteroristické útoky) v roku 2018 v spádovom území RÚVZ nebolo potrebné riešiť žiadnu mimoriadnu situáciu. V prípade výskytu mimoriadnej epidemiologickej udalosti alebo situácie sa využíva hlásenie v systéme rýchleho varovania - uskutočnené **SRV zoznam**: 4 x

Zoznam epidémií: 5 x

OKRES POLTÁR

a. Preventívne programy a projekty

Odpočet plnenia programov a projektov za rok 2019 a na ďalšie roky za RÚVZ Lučenec nie je súčasťou VS je samostatne vypracovaný a zaslaný ÚVZ SR.

V r. 2019 sme sa zapojili do boli realizované nasledujúce úlohy:

- Národný imunizačný program SR:

Hlásenie výkonov očkovania v rámci okresu v mesačných intervaloch sa zabezpečuje.

V septembri 2019 bola vykonaná administratívna kontrola očkovania na všetkých ambulanciách VLDD (6 obvodov) za sledované obdobie. Odmietnutie očkovania 1x .

V okrese Poltár sa zaočkovanosť detí pohybovala v rozmedzí od 94,8% - 100 %. Nižšia zaočkovanosť v rámci povinného pravidelného očkovania pod 95 % bola zistená proti MMR v ročníku narodenia 2016 na úrovni 94,8 %.

- Surveillance infekčných chorôb:

Za rok 2019 sme nahlásili do EPIS– celkom 119 a pokračovali v priebežnom monitorovaní výskytu prenosných ochorení a v realizácii potrebných preventívnych a represívnych opatrení, ktoré boli taktiež vložené do systému.

Opatrenia vykonané na predchádzanie ochoreniam:

- rozhodnutím – 6

- lekársnym dohľadom – 2

z toho aktívna imunizácia –5 : 1 očkovačou dávkou – 2x
2 resp. 3 očkovačými dávkami- 2x
nezaočkovaných – 1x

- podanie profylaktickej antibiotickej liečby – 0

V okrese Poltár bolo spracovaných 119 ohnisk : počet opatrení - 119

- Informačný systém prenosných ochorení:

V roku 2019 bola vykonaná (12x) mesačná analýza prenosných ochorení a týždenné spracovanie ARO a ChPO: 52 x .

- Nozokomiálne nákazy:

Výkony sú zaznamenané v okr. Lučenec.

- Mimoriadne epidemiologické situácie:

V r. 2019 nebolo potrebné riešiť. Za obdobie od 1.1.2019 – 31.12.2019 oddelenie epidemiológie vložilo do systému rýchlej výstrahy - 0 hlásení.

- Environmentálna surveillanca poliomyelitídy a sledovanie VDPV:
Monitorovanie cirkulácie enterovírusov v odpadových vodách v okrese Poltár sa nevykonáva.

Ochorenia na Guillainov-Barrého syndróm v sledovanom období nebol zaznamenaný.

- Prevencia HIV/AIDS:
V roku 2019 sa projekt primárnej prevencie HIV/AIDS nerealizoval.

- Poradne očkovania:
Konzultačná činnosť v oblasti ochorení preventabilných očkovaním, poskytovanie informácií o povinnom a odporúčanom očkovaní, o indikáciách a kontraindikáciách očkovania, o zložení vakcín a nežiaducich účinkoch po očkovaní sa vykonáva priebežne. Za r.2019 sa riešili 2 prípady odmietnutia povinného pravidelného očkovania, ktoré dosiahli určený vek zo strany rodičov.

- Zvyšovanie povedomia budúcich rodičov o ochoreniach preventabilných očkovaním a význame očkovania – v r. 2019 nerealizované.

b. Špecializované činnosti

Práca na osobitných štúdiách a programoch: 0. Štúdie a projekty, ktoré sú súčasťou PaP HH SR: 7, počet výkonov: 3075 (spoločne s okr. Lučenec).

c. Poradenstvo v prevencii prenosných ochorení

Poradňa očkovania: každú stredu v danom kalendárnom týždni od 13⁰⁰ – do 14⁰⁰ zodpovedná MUDr. Nadežda Andóová. Osobný pohovor : 2 x..

Poučenie o prospešnosti a povinnosti NIP SR).

Blokové pokuty podľa § 56 zák. č. 355/2007 Z.z. za rok 2019: 0

Odmietnutie povinného pravidelného očkovania – kompletne odmietnutia: 1, čiastočné odmietnutia: 1 - osobné konzultácie.

Poradňa očkovania pred cestou do zahraničia: 1 x osobne a 2 x telefonické konzultácie

Vydávanie medzinárodných očkovacích preukazov: 0. Medzinárodných certifikátov o negativite HIV protilátok pred pobytom v zahraničí: 0.

Ambulancia pre prevenciu tzv. cestovateľských nákaz nie je zriadená.

Poradenstvo spolu (272): metodické vedenie lekárov - imunizácia (115), zdravotníckych prac. (19), konzultácie v rámci posudkovej činnosti (2), v ohniskách rodinných (119), v kolektívnych ohniskách (0), pre verejnosť (4), iné (13)

d. Zdravotno – výchovné aktivity v prevencii prenosných ochorení

Komunikácia s médiami: TV: 0. Tlač: 0(regionálna tlač), Internet: 16.

Európsky imunizačný týždeň (EIW) - 2019: 26 aktivít.

Kampaň hygiena a dezinf. rúk „Clean care is safer care“ : 16 aktivít (leták – Umývaj si ruky – zachrániš život“).

e. Mimoriadne úlohy

Za rok 2019 v spádovom území RÚVZ nebolo potrebné riešiť mimoriadnu situáciu hrozby úmyselného vypustenia biologických a chemických látok.

V prípade výskytu mimoriadnej epidemiologickej udalosti alebo situácie sa využíva hlásenie v systéme rýchleho varovania SRV - 0 prípadov. **Zoznam epidémií:** 3 x

RÚVZ RIMAVSKÁ SOBOTA

Preventívne programy a projekty SR:

Prevenencia HIV/AIDS

V okresoch Rimavská Sobota a Revúca odborní zamestnanci oddelenia epidemiológie vykonali nasledovné aktivity v rámci Národného programu prevencie HIV/AIDS v SR na roky 2017 – 2020 a k Svetovému dňu AIDS za rok 2019:

Projekt úradov verejného zdravotníctva v SR „Hrou proti AIDS“ organizovaný pre študentov základných a stredných škôl bol vyňatý z pravidelne vykonávaných celoslovenských aktivít. Vzhľadom k uvedenému nebudeme v tomto projekte pokračovať. V roku 2019 sa však vykonali ďalšie podporné aktivity, ktoré sú súčasťou Národného programu prevencie HIV/AIDS v SR na roky 2017 - 2020 a k svetovému dňu AIDS za rok 2019. Dňa 2.12.2019 sa uskutočnila akcia s rozdávaním letákov na tému: „HIV/AIDS“ pre obyvateľov mesta Rimavská Sobota (65 ks letákov). Aktuálne informácie k „Svetovému dňu AIDS“ boli zverejnené na nástenke, webovej stránke RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote a 3 regionálnych webových serveroch v okrese Rimavská Sobota a Revúca.

Zvýšenie povedomia budúcich rodičov o ochoreniach preventabilných očkovaním a význame očkovania

V rámci projektu úradov verejného zdravotníctva v SR „Očkovanie hrou“ organizovaného pre študentov stredných škôl sa v dňoch 20.6. a 21.6.2019 uskutočnili 2 podujatia pre žiakov tretích ročníkov SŠ v okrese Rimavská Sobota v meste Hnúšťa. Akcií sa zúčastnilo spolu 31 žiakov z 3 tried 2 stredných škôl. Projekt prebiehal podľa manuálu formou 2 stanovišť, kde inštruktáž zabezpečovali 2 odborní zamestnanci z oddelenia epidemiológie RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote. Úroveň vedomostí sa vyhodnocovala „pred“ a aj „po akcii“ dotazníkovou metódou. Vyhodnotenie vo forme excelovej tabuľky bolo zaslané emailom dňa 27.6.2019 ako podklad gestorovi projektu na RÚVZ so sídlom v Komárne.

Programy a projekty EÚ:

HELICS SSI

Do programu EÚ HELICS - SSI bola za náš RÚVZ zaradená Všeobecná nemocnica v Rimavskej Sobote, chirurgické oddelenie, kde sa podľa predloženého manuálu a dotazníka vyhodnotili zo zdravotnej dokumentácie cholecystektómie vykonané v uvedenom zdravotníckom zariadení za obdobie január až jún roku 2018 podobne ako predchádzajúcich 5 rokov so zameraním sa na sledovanie vzniku nozokomiálnych nákaz v mieste chirurgického výkonu po cholecystektómii. Za uvedené obdobie bolo na chirurgickom oddelení Všeobecnej Nemocnice v Rimavskej Sobote vykonaných 50 takýchto operačných zákrokov, kde nebola zistená ani jedna nozokomiálna nákaza po cholecystektómii. Údaje boli spracované prostredníctvom programu HELICS SSI. V programe budeme pokračovať aj v budúcom roku.

Kampaň „Save Lives: Clean Your Hands“

Odborné informácie s uvedenom problematikou sú súčasťou aj každoročnej kampane „Save Lives: Clean Your Hands“ („Umývaj si ruky – zachrániš život“), ktorá je na Slovensku vyhlasovaná v súlade s programom WHO „First Global Patient Safety Challenge - Clean Care Is Safer Care“. RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote sa na uvedenej kampani podieľa viac ako 10 rokov uverejňovaním článkov na regionálne webové stránky a ďalšími podpornými aktivitami zameranými na šírenie informácií v tejto oblasti do všetkých zdravotníckych zariadení v okresoch Rimavská Sobota a Revúca.

Európsky imunizačný týždeň

Na základe listu ÚVZ SR č. OE/3299/96396/2019 zo dňa 16.4.2019 sa uskutočnili aktivity Európskeho imunizačného týždňa za Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Rimavskej Sobote. V dňoch 24.4. – 30.4.2019 odborní zamestnanci oddelenia epidemiológie nášho RÚVZ vykonali nasledovné aktivity:

1. Článok o efektívnosti očkovania pre zdravotníckych pracovníkov a laickú verejnosť uverejnený na webových stránkach RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote a 3 regionálnych informačných serveroch.
2. Poskytnutie informácií o povinnom očkovaní v SR formou letákov pre zdravotníckych pracovníkov, laickú verejnosť a rómske komunity.
3. Prednáška pre zdravotníckych pracovníkov o povinnom očkovaní dospelaj populácie (seminár, RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote) a 2 besedy pre SŠ v Hnúšti s aktuálnou tematikou zameranou na význam očkovania.
4. Nástenka s témami: povinné očkovanie v SR, očkovanie proti chrípke, vírusovej hepatitíde typu A, B a kliešťovej encefalitíde umiestnená na RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote.
5. V rámci vakcinačnej poradne poskytnutie informácie zdravotníckym pracovníkom (osobne - 5x, telefonicky – 30x, písomne – 3x), laickej verejnosti (osobne - 10x telefonicky – 20x, písomne – 3x) a pre rómske komunity (telefonicky – 25x) v súvislosti s povinným očkovaním v SR a o možnostiach vakcinácie pred cestou do zahraničia.

Špecializované činnosti, Poradenstvo a zdravotno-výchovné aktivity:

Poradenská činnosť bola poskytovaná pri prenosných ochoreniach v rámci poradne zdravia, kde sa zameriavame hlavne na hepatálne poradenstvo (v roku 2019 navštívilo poradňu 12 klientov) a pri imunizácii obyvateľstva vo vakcinačnej poradni/poradni očkovania (zriadená v roku 2011 s ordinačnými hodinami – každý štvrtok od 10,00 do 14,30 hod.). Odborné konzultácie v zdravotníckej oblasti boli zabezpečované telefonicky, elektronicky a osobne pri metodických návštevách lekárov, pri vyšetrovaní ohniska prenosných ochorení u pacientov a osôb podozrivých z nákazy a v prípade záujmu aj u ostatných klientov.

V rámci Poradne očkovania sa poskytovali informácie zdravotníckym pracovníkom aj laickej verejnosti. Zdravotnícki pracovníci konzultovali predovšetkým problémy súvisiace so zabezpečením dodržiavania termínu povinného očkovania detskej a dospelaj populácie v okresoch Rimavská Sobota a Revúca, kontraindikácie vakcinácie, nežiaduce reakcie po očkovaní a výpadky vakcín na povinné očkovaní detí z distribučnej siete v SR. Laická verejnosť sa zaujímala predovšetkým o očkovanie pred cestou do zahraničia.

V roku 2019 sme zaznamenali aj odmietnutia povinného očkovania: 27 v okrese Rimavská Sobota a 6 v okrese Revúca. Zákonným zástupcom boli poštou doručené pozvánky na ústny pohovor do Poradne očkovania. Prípady sú v štádiu riešenia.

Prednášková činnosť zabezpečená zo strany zamestnancov oddelenia epidemiológie:

- 2x odborný seminár pre zdravotníckych pracovníkov okresu Rimavská Sobota na témy:
„Ľudské zdroje na oddeleniach epidemiológie v SR“,
„Kontrola povinnej vakcinácie dospelaj populácie v okresoch Rim.Sobota a Revúca“,
RÚVZ Rimavská Sobota,
- 2x prednáška s besedou „Očkovanie hrou“ pre 2 stredné školy v Hnúšti,
- 3x prednáška pre zdravotníckych pracovníkov „Hygiena rúk“,

- (vo Všeobecnej nemocnici Rimavská Sobota, NsP, n.o. Revúca, DD a DSS v R. Sobote),
- 1x prednáška „Alzheimerova choroba“ pre klub dôchodcov v Rimavskej Sobote,
 - 1x prednáška „Protiepidemické opatrenia v ohniskách VHA v oblastiach s nízkym hygienickým štandardom“ pre pracovníkov odd. epidemiológie v SR, SZU v Bratislave,
 - 1x prednáška „Opakovaná kontrola povinnej vakcinácie dospeléj populácie vo vybraných okresoch“ , XXIV. Červenkové dni preventívnej medicíny, Tále.

Publikačná činnosť

- 1x článok o efektívnosti očkovania v rámci aktivít Európskeho imunizačného týždňa – uverejnený na webovej stránke RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote a na 3 regionálnych serveroch,
- 1x článok zameraný na hygienu rúk v zdravotníckych zariadeniach uverejnený na webovej stránke nášho RÚVZ v rámci kampane zameranej na hygienu a dezinfekciu rúk – projekt „CLEAN CARE IS SAFER CARE“,
- 1x článok k „Svetovému dňu AIDS“ uverejnený na webovej stránke RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote a 3 regionálnych webových serveroch v okrese R. Sobota a Revúca.

Účasť na odborných školeniach a seminároch

Okrem odborných seminárov na RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote sme sa zúčastnili odborných podujatí:

- „Tematický kurz o nových poznatkoch v epidemiológii infekčných chorôb“, Bratislava 30.1.– 31.1. 2019
- „Vertebrogénne ochorenia, možnosti terapie v súčasnosti“ Všeobecná nemocnica R. Sobota, 21.2.2019
- „Celoslovenská porada epidemiológov–APNPKIO,Imunologické prehľady“ Bratislava 27.2. 2019
- „X. Slovenský vakcinologický kongres“, Tatranská Lomnica 11.4. – 13.4 2019
- „Surveillance nemocničných nákaz“, Tále 29.4. – 30.4. 2019
- „Diskusné sústreďenie lekárov pracujúcich vo VZ“ Bratislava 27.5. – 28.5.2019
- „LIII. Gemersko Novohradský lekársky a zdravotnícky deň“ Rimavská Sobota 31.5.2019
- „Antibiotiká, vývoj bakteriálnej rezistencie a šírenie rezistentných kmeňov“ B. Bystrica 19.9.2019
- „XII. Červenkové dni preventívnej medicíny“, Tále 21.10. – 23.10.2019
- „Celoslovenská porada epidemiológov“, Beladice 18.11. - 19.11. 2019
- „Atestačné práce mladých lekárov“, Všeobecná nemocnica R. Sobota, 5.12.2019

Mimoriadne úlohy:

Imunologický prehľad SR v roku 2018 (séroprevalenčná štúdia)) – doočkovanie v roku 2019
V zmysle usmernenia HH SR, ÚVZ SR so sídlom v Bratislave pod. č. OE/824/10073/19, zo dňa 23.5.2019 k odporúčanému očkovaniu proti osýpkam u účastníkov Imunologického prehľadu realizovaného v SR v roku 2018 (ďalej len IP 2018), boli informovaní všetci zúčastnení všeobecní lekári pre deti, dorast a dospelých v okresoch Rimavská Sobota a Revúca o odporúčaní očkovať proti osýpkam osoby, u ktorých boli v rámci IP 2018 zistené negatívne alebo hraničné výsledky proti osýpkam, a to jednou dávkou trivalentnej očkovacej látky proti osýpkam, mumpsu a ružienke s výnimkou osôb s kontraindikáciou očkovania (uvedené odporúčané očkovanie na základe žiadosti ministerky zdravotníctva SR sa uhrádzalo príslušnou zdravotnou poisťovňou).

Mimoriadne ciele kontrol zamerané na hygienický stav priestorov a dodržiavanie hygienicko-epidemiologického režimu v lôžkových zdravotníckych zariadeniach v okresoch

Na základe listu ÚVZ SR č. OE/3907/98545/2019 zo dňa 7.5.2019 bolo vykonaných v 5 lôžkových zdravotníckych zariadeniach v okresoch Rimavská Sobota a Revúca 5 mimoriadnych cieľných kontrol zameraných na hygienický stav priestorov a dodržiavanie hygienicko-epidemiologického režimu. V dňoch 21.5. – 24.5.2019 odborní zamestnanci oddelenia epidemiológie a hygieny životného prostredia a zdravia nášho RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote vykonali mimoriadne kontroly vo Všeobecnej nemocnici v Rimavskej Sobote, v Nemocnici v Hnúšti, v NsP, n.o. Revúca, na OLÚP, n.o. Predná Hora a v Prírodných jódových kúpeľoch Číž, a.s.. V súvislosti s mimoriadnymi kontrolami bolo nariadených celkovo 23 opatrení na odstránenie zistených nedostatkov v stavebno-technickom stave budov a dodržiavaní hygienicko-epidemiologického režimu.

V roku 2019 bola vykonaná aktualizácia Havarijného plánu a Pandemického plánu RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote, vrátane aktualizácie zoznamu členov regionálnej protiepidemickej komisie.

RÚVZ ZVOLEN

V rámci poradne na podporu očkovania, poskytujeme poradenstvo a konzultácie ohľadom povinného pravidelného očkovania, odporúčaného očkovania, očkovania osôb profesionálne vystavených zvýšenému nebezpečenstvu vybraných nákaz a pred cestou do zahraničia.

Pracovníčky oddelenia epidemiológie vykonali kontrolu zaočkovanosti podľa vypracovaného odborného usmernenia na kontrolu očkovania:

- v okrese Zvolen bolo v 15 ambulanciách skontrolovaných VLDD 3488 detí, celková zaočkovanosť v okrese v rámci povinného očkovania je 93,98 %
- v okrese Detva bolo v 4 ambulanciách VLDD skontrolovaných 1445 detí, celková zaočkovanosť v okrese v rámci povinného očkovania je 96,72 %
- v okrese Krupina bolo v 3 ambulanciách VLDD skontrolovaných 1114 detí, celková zaočkovanosť v okrese v rámci povinného očkovania je 97,23 %.

Vzhľadom na vzrastajúci počet odmietania resp. nezabezpečenia povinného očkovania u detí ich zákonnými zástupcami boli všeobecní lekári pre deti a dorast písomne upozornení na povinnosť hlásiť Regionálnemu úradu verejného zdravotníctva vo Zvolene každé odmietnutie povinného očkovania resp. nedostavenia sa na povinné očkovanie. Následne, pokiaľ zákonný zástupca nezabezpečil pre svoje dieťa povinné očkovanie podľa platnej legislatívy, je pozvaný na ústne pojednávanie kvôli prejednaniu priestupku, ktorého sa dopustil.

Oddelenie epidemiológie RÚVZ so sídlom vo Zvolene v roku 2019 ukončilo realizáciu IP 2018 podľa Metodického usmernenia hlavného hygienika Slovenskej republiky. Na pokyn z ÚVZ SR zabezpečili doručenie výsledkov sérologických vyšetrení účastníkov Imunologických prehľadov z roku 2018 spolupracujúcim lekárom s ich interpretáciou. Na základe záverov z IP 2018 sa podľa Usmernenia hlavného hygienika Slovenskej republiky odporučilo očkovanie proti osýpkam osobám, u ktorých boli zistené negatívne alebo hraničné výsledky protilátok proti osýpkam, a to jednou dávkou trivalentnej očkovacej látky proti osýpkam, mumpsu a ružienke, s výnimkou osôb s kontraindikáciou očkovania.

V roku 2019 boli na základe medializovaných informácií týkajúcich sa nevhodných priestorov v lôžkových zdravotníckych zariadeniach v Slovenskej republike vykonané mimoriadne kontroly zamerané na hygienický stav a dodržiavanie hygienicko-epidemiologického režimu. Pracovníčky oddelenia epidemiológie vykonali spolu 18 mimoriadnych kontrol v 3 zdravotníckych zariadeniach zameraných na kontrolu stavebno-

technického stavu budov, dodržiavania hygienicko- epidemiologického režimu a dodržiavania zásad požadovaných pre prácu s infekčným materiálom.

Medzi najčastejšie nedostatky, ktoré boli zistené, patrí maľovanie pred viac ako 2 rokmi, opotrebovaná, poškodená podlahová krytina a skladovanie špinavej bielizne na toaletách pre pacientov. V uvedenej veci boli prevádzkovateľovi uložené nápravné opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov v počte 24. Ani v jednom prípade nebolo voči prevádzkovateľom zdravotníckych zariadení začaté správne konanie.

RÚVZ Veľký Krtíš

Oddelenie epidemiológie sa v priebehu roka 2019 venovalo v prevažnej miere epidemiologickým opatreniam pri výskyte prenosných ochorení a plneniu hlavných úloh. Oddelenie sa nevenovalo činnostiam v oblasti neinfekčnej epidemiológie a epidemiológie chronických ochorení, ktorú zabezpečuje oddelenie podpory zdravia. V rámci zdravotno-výchovných aktivít sa každoročne zapájame do kampane „Umývaj si ruky-zachrániš život“, ako aj Európskeho imunizačného týždňa. Počas roka 2019 sme uskutočnili 2 edukačné prednášky prevencie nozokomiálnych nákaz zameraných na hygienu rúk pre zdravotníckych pracovníkov v DSS Čeláre – Kírt' a vo VŠNsP n.o., Veľkom Krtíši. V rámci „Svetového dňa boja proti AIDS“ bola na SOŠ vo Veľkom Krtíši odprednášaná powerpoint prezentácia pre 2 triedy v trvaní 2 vyučovacích hodín – celkový počet edukovaných študentov o prevencii AIDS bol 48. Prednáška bola sprevádzaná premietnutím DVD – „AIDS“, spoločnou besedou a distribúciou edukačných materiálov pre študentov predmetnej SOŠ.

Na uverejnenom telefónnom čísle na webovej stránke RÚVZ sa môže verejnosť informovať o problematike očkovania. So všetkými rodičmi detí, ktoré z akéhokolvek dôvodu odmietajú povinné očkovanie pozývame v rámci pohovoru o poučení o očkovaní, jeho dôležitosti a následkoch v prípade nezačkovania dieťaťa. Pracovníci oddelenia vykonali kompletnú kontrolu očkovania vo všetkých nešťátnych ambulantných zdravotníckych zariadeniach pre deti a dorast.

Kontrolou bolo zistené, že v rámci pravidelného povinného očkovania celookresná zaočkovanosť dosiahla hodnotu 98,7%.

RÚVZ ŽIAR NAD HRONOM

Zdravotnícka starostlivosť mimo zdravotnícky systém je poskytovaná:

V okrese Žiari nad Hronom : 2 Domovy dôchodcov s DSS, v 3 DSS, v 1 detskom domove a 1 opatrovateľskej službe.

V okrese Žarnovica v 6 zariadeniach DSS a v 1 detskom domove.

V okrese Banská Štiavnica v 3 DSS.

Bolo vydaných 18 stanovísk k epidemiologickej situácii vo výskyte akútnych respiračných ochorení, ďalej boli vydané 2 stanoviská k pracovným úrazom a pracovným podmienkam, boli poskytnuté údaje o očkovaní a vyjadrenie k mimoriadnej kontrole zameranej na hygienický stav priestorov v lôžkových zdravotníckych zariadeniach.

Oddelením epidemiológie bolo vypracovaných 45 podkladov k vydaniu rozhodnutí, z toho 12 karanténnych opatrení pri črevných nákazách, 1x lekársky dohľad pri kontakte s osobou pozitívnou na VHA, 17x pre kontakt s Klebsiella pneumoniae – carbapenemasa, 12x boli schválené prevádzkové poriadky a 3x bolo pripravené záväzné stanovisko k zmene užívania stavby pre zdravotnícke zariadenia.

Zamestnancami oddelenia epidemiológie bola vykonaná fyzicky kontrola očkovania proti chrípke a pneumokokovým nákazám v 6 DD a DSS okresu Žarnovica, v 3 DD a DSS okresu Banská Štiavnica a v 5 okresu Žiar nad Hronom.

Pracovníci oddelenia epidemiológie plnili 9 programov a projektov ÚVZ v SR, v rámci ktorých sa zapojili do štúdií, gestorom ktorých bol RÚVZ Trenčín:

1. „Európska surveillancie infekcií CDI podľa protokolu ECDC“ – zo 101 hlásených pozitívnych vzoriek stolice testovaných na CDI bolo spracovaných a hlásených 79 nozokomiálnych nákaz, 11 prípadov rekurentných ochorení a 11 komunitných prípadov CDI a CDI prípadov neznámeho pôvodu.
2. „HELICS“, v rámci ktorej bolo podľa metodiky preštudovaných 53 chorobopisov.
3. „Akčný plán Národného programu kontroly infekčných ochorení v Slovenskej republike“

Plnili preventívne opatrenia zamerané na znižovanie výskytu infekčných ochorení v rámci Národného imunizačného programu (NIP) SR, realizovali aktivity Európskeho imunizačného týždňa“ (EIT) 2019. Na NIP SR sa podieľajú všetci všeobecní lekári. Administratívna kontrola očkovania ročníkov podliehajúcich kontrole, bola vykonaná fyzicky v každej ambulancii všeobecných lekárov pre deti a dorast ku dňu 31. 8. 2019 (viď úvodné časti podľa okresov). Lekári ambulancií pre deti a dorast priebežne konzultujú očkovanie týkajúce sa detí (typ vakcíny, kombinácie vakcín a časové odstupy medzi nimi). Vzájomná spolupráca je na veľmi dobrej úrovni.

Pracovníci oddelenia epidemiológie zabezpečili po metodickej a organizačnej stránke plnenie Séroprevalenčnej štúdie - Imunologické prehľady SR 2018, v rámci ktorých bolo všeobecnými lekármi odobratých 70 vzoriek venóznej krvi. V roku 2019 boli spracované výsledky vyšetrení a poskytnuté jednotlivým všeobecným lekárom.

V rámci úloh „Surveillance infekčných chorôb“ a „Informačného systému prenosných ochorení - EPIS“ zabezpečovali zber, sledovanie, opatrenia, sumarizáciu a hlásenia prenosných ochorení, vrátane nozokomiálnych nákaz. V roku 2019 bolo spolu vložených do systému 1189 prípadov ochorení.

V rámci prevencie proti nozokomiálnym nákazám, pracovníci vykonávali ŠZD sterilizačnej techniky a zdravotníckych zariadení. V uvedených dozorovaných zdravotníckych zariadeniach bolo vykonaných 225 kontrol (136x kontrola sterilizačnej techniky, 33x ŠZD v ambulatných aj v ústavných zdravotníckych zariadeniach, 56 kontrol dodržania zákazu fajčenia ustanoveného v zákone č. 377/2004 Z. z.).

Zabezpečovali plnenie úlohy Mimoriadne epidemiologické situácie, vrátane bioterorizmu. Na zabezpečenie rýchlej a koordinovanej reakcie na zdravotné hrozby, boli pravidelne mesačne e-mailom doručované na RÚVZ rozpisy služobnej pohotovosti zamestnancov odboru krízového riadenia jednotlivých okresných úradov a boli aktualizované kontakty Štábov krízového riadenia v spádových okresoch. Krízovým štábom bola poskytovaná regionálnou hygieničkou osobne alebo písomnou formou aktuálna analýza epidemiologickej situácie v spádových regiónoch RÚVZ ZH.

V rámci enviromentálnej surveillancie poliomyelitídy a sledovania VDPV v SR bol podľa harmonogramu vykonaný 6x odber odpadovej vody.

V oblasti Prevencie HIV/AIDS pracovníci oddelenia epidemiológie zabezpečovali individuálne poradenstvo prevencie HIV/AIDS, ktoré využilo 30 klientov. Poradenstvo bolo poskytnuté prostredníctvom e- mailu, telefonicky a 14x osobne (s anonymným odberom krvi na vyšetrenie protilátok). Bol vydaný jeden medzinárodný certifikát.

V roku 2019 prebiehali edukačné aktivity projektu Hrou proti AIDS, zamerané na žiakov a študentov, venované problematike HIV/AIDS. Edukačné aktivity boli realizované v 4 stredných školách a v spolupráci s Pohronským osvetovým strediskom v Žiari nad Hronom boli organizované edukačné workshopy pre stredné školy. Spolu sa projektu Hrou proti AIDS zúčastnilo 160 študentov.

Pracovníci oddelenia zabezpečujú prevádzku Poradne očkovania. Osobne poradňu navštívili dvaja klienti s problematikou riešenia oneskoreného očkovania. O poradenstvo v problematike očkovania pred cestou do zahraničia bolo evidovaných 5 záujemcov. V roku 2019 boli všeobecnými lekármi pre deti a dorast hlásené odmietnutia očkovania zákonnými zástupcami detí písomnou formou v 49 prípadoch.

Plnili úlohu „Zvýšenie povedomia budúcich matiek o ochoreniach preventabilných očkovaním a význame očkovania“, kde na 3 stretnutiach na 2 stredných školách v Žiari nad Hronom bolo hravou formou edukovaných 123 študentov, ktorí zároveň vyplnili vstupné a výstupné dotazníky, zisťujúce úroveň ich vedomostí o očkovaní.

Hlásenie akútnych respiračných ochorení lekármi I. kontaktu je na celkom slušnej úrovni, ostatné prenosné ochorenia sú zväčša hlásené oddeleniami klinickej mikrobiológie, nie lekármi, ktorí vykonali odber biologického materiálu.

Nemocnica v Žiari nad Hronom aj v tomto roku hlásila nozokomiálne nákazy elektronickou formou, k zlepšeniu došlo vo včasnosti hlásenia od vzniku prvých príznakov ochorenia.

Zdravotnícke zariadenia ambulantného aj lôžkového typu sú ústretové pri riešení hygienicko - epidemiologickej problematiky. Od roku 2012 spolupracujú s našim oddelením na projekte HELICS - infekcie v mieste chirurgického výkonu po cholecystektómii, ako aj kampani „Umývaj si ruky, zachrániš život“, v roku 2019 bolo v rámci kampane pracovníkmi epidemiológie odobratých 40 sterov z rúk zdravotníckym pracovníkom. Spoločne boli riešené mnohé opatrenia na predchádzanie prenosných ochorení a nozokomiálnych nákaz.

Zdravotno – výchovné aktivity v prevencii prenosných ochorení pre laickú a odbornú verejnosť:

- v rámci Európskeho imunizačného týždňa vyvinuté aktivity, zamerané na zvýšenie povedomia laickej verejnosti o význame očkovania, ako aj o jeho efektívite a odpoveď na rozvíjajúce sa antivakcinačné aktivity – formou článku v regionálnej tlači, na tabuli, letáku o EIT, informačných vývesných tabúl v priestoroch RÚVZ, v čakárňach všeobecných lekárov, webovej stránke,
- leták „Ruky umývaj dezinfikuj“ a na vývesnej tabuli ku kampani „Umývaj si ruky - zachrániš život“,
- príprava a zverejňovanie informačných materiálov na internetovej stránke úradu. Analýza výskytu ARO, chrípky a chrípke podobných ochorení bola uverejňovaná každý piatok v priebehu roka a mesačne analýza výskytu prenosných ochorení.

Pre zdravotníckych pracovníkov regiónu Žiar nad Hronom:

- seminárne školenia pre zdravotníckych pracovníkov Svet zdravia, a. s., Všeobecná nemocnica Žiar nad Hronom a zariadení sociálnych služieb v regióne RÚVZ Žiar nad Hronom, ktoré poskytujú zdravotnícku starostlivosť v rámci „Akčného plánu Národného programu kontroly infekčných ochorení v Slovenskej republike“ venované hygiene rúk. Boli organizované 3 školenia, ktorých sa spolu zúčastnilo 119 zdravotníckych pracovníkov.

V.II Bratislavský kraj

V rámci Národného imunizačného programu vykonali v roku 2019 pracovníci odboru epidemiológie kontrolu povinného pravidelného očkovania u 122 praktických lekárov pre deti a dorast v 129 ambulanciách Bratislavského kraja. V porovnaní s kontrolou očkovania realizovanou v minulom roku sme zaznamenali mierny vzostup celokrajšej zaočkovanosti vo viacerých druhoch povinného očkovania. Najvýraznejší vzostup zaočkovanosti o 1,4% bol evidovaný pri očkovaní proti MMR v najmladšom kontrolovanom ročníku narodenia 2017 (z 94,0% na 95,4%). Na území Bratislavského kraja sme v kontrolovaných ročníkoch narodenia evidovali celkom 1777 odmietnutí očkovania bez kontraindikácií v 8 kontrolovaných druhoch povinného pravidelného očkovania.

V roku 2018 zabezpečili pracovníci odboru epidemiológie realizáciu Imunologického prehľadu 2018 Slovenskej republiky na území ôsmich okresov Bratislavského kraja a v roku 2019 následne odovzdali výsledky príslušných serologických vyšetrení 16 všeobecným lekárom pre deti a dorast a 8 všeobecným lekárom pre dospelých v Bratislavskom kraji a so svojimi výsledkami boli oboznámení aj účastníci Imunologického prehľadu.

V rámci surveillancie poliomyelitídy sa vykonáva pravidelné virologické vyšetrenie odpadových vôd na zistenie prítomnosti poliovírusov vo vonkajšom prostredí. V roku 2019 bolo v Bratislavskom kraji vykonaných a virologicky vyšetrených celkom 14 odberov odpadových vôd z dvoch lokalít (ČOV Vrakuňa a ČOV Malacky). Virologické vyšetrenie na poliovírusy bolo vo všetkých prípadoch negatívne.

Na odbore epidemiológie RÚVZ Bratislava hlavné mesto boli v zmysle plnenie aktivity č. 5.1.2 NPP HIV/AIDS realizované odborné činnosti v Poradni prevencie HIV/AIDS. V roku 2019 boli poskytnuté konzultácie klientom telefonicky, elektronickou poštou alebo pri návšteve poradne. Odbery krvi na zisťovanie HIV statusu s možnosťou zachovania anonymity boli v roku 2019 dostupné v Bratislavskom kraji v troch odberových strediskách: v Národnom referenčnom centre pre prevenciu HIV/AIDS v Slovenskej zdravotníckej univerzite v Bratislave, v odberových centrách spoločnosti Medirex a v HIV check pointe občianskeho združenia Dom svetla Slovensko.

Odbor epidemiológie RÚVZ Bratislava bol v roku 2019 špecializovaným pracoviskom pre surveillanciu HIV/AIDS v Slovenskej republike. Vedúci odboru epidemiológie zodpovedal najmä za správnu prax epidemiologického vyšetřovania prípadov HIV infekcie v SR, ich registrovanie v národnom epidemiologickom informačnom systéme (EPIS-SK) a reportovanie dát zo surveillancie do informačných systémov Európskeho centra pre prevenciu a kontrolu chorôb a Regionálneho úradu Svetovej zdravotníckej organizácie pre Európu.

V roku 2019 vedúci odboru epidemiológie metodicky usmerňoval epidemiologické vyšetřovanie nových prípadov HIV infekcie, prípadov AIDS, prípadov pôrodov u HIV pozitívnych žien, doplňovanie údajov o prípadoch HIV infekcie diagnostikovaných v minulosti a hlásenie prípadov HIV, AIDS a úmrtí z piatich centier (od 12 lekárov) pre dispenzarizáciu a liečbu HIV infikovaných pacientov. Priebežne a pri príprave analýzy výskytu HIV/AIDS pre výročné správy vykonával kontroly správnosti a úplnosti dát pri individuálnom vykazovaní prípadov HIV infekcie a prípadov AIDS v Epidemiologickom informačnom systéme (EPIS).

V roku 2019 po analýze a hodnotení publikoval správu o situácii vo výskyte HIV/AIDS v SR v roku 2018 v celoslovenskej výročnej správe o činnosti RÚVZ v SR za rok 2017.

V roku 2019 boli reportované slovenské prípady HIV, AIDS, úmrtí v súvislosti s HIV/AIDS za rok 2018 do TESSy ECDC v máji 2019. Hlásené boli aj počty testovaní HIV statusu do samostatného vstupu ECDC. Následne vedúci odboru epidemiológie v októbri

a novembri 2019 oponoval, opravil a doplnil európsku správu „HIV/AIDS surveillance in Europe 2018“, ktorú ECDC zverejnilo v novembri 2019.

V súlade s plnením aktivity č. 5.2.3 NPP HIV/AIDS a lokalizáciou národného kontaktného miesta Európskeho centra pre prevenciu a kontrolu chorôb (ECDC - European Centre for Disease Prevention and Control) pre epidemiologickú surveillance STI (pohlavne prenosných infekcií) v Európskej únii na odbore epidemiológie RÚVZ Bratislava hlavné mesto, boli v roku 2019 realizované nasledujúce úlohy. Vedúci odboru epidemiológie vykonával činnosti na zlepšenie hlásenia, vyšetrovania a vykazovania STI národnom epidemiologickom informačnom systéme (EPIS-SK). V roku 2019 plne platila legislatívna úprava, ktorou bolo v roku 2014 zrušené primárne hlásenie prípadov sexuálne prenosných chorôb do Národného centra zdravotníckych informácií.

V roku 2019 vedúci odboru epidemiológie metodicky usmerňoval epidemiologické vyšetrovanie nových prípadov syfilisu, kongenitálneho syfilisu, kvapavky, chlamýdiových infekcií a podozrení na lymfogranuloma venereum. Priebežne a pri príprave analýzy výskytu STI pre výročnú správu vykonával kontroly správnosti a úplnosti dát pri individuálnom vykazovaní prípadov sexuálne prenosných infekcií v Epidemiologickom informačnom systéme (EPIS).

V septembri 2019 boli zaslané súbory individuálne vykazovaných prípadov STI, ktoré sa vyskytli v roku 2018 do TESSy ECDC.

V roku 2019 po analýze a hodnotení vedúci odboru epidemiológie publikoval správu o situácii vo výskyte pohlavne prenosných chorôb v SR v roku 2018 v celoslovenskej výročnej správe o činnosti RÚVZ v SR za rok 2018.

V 2019 sa pokračovalo v plnení programu EÚ HELICS (Hospital in Europe Link for Infection Control through Surveillance), ktorý je založený na sledovaní vybraných nozokomiálnych nákaz v anonymne a dobrovoľne zapojených zdravotníckych zariadeniach jednotlivých krajín EÚ. Program umožňuje zistiť a porovnať ich výskyt, zosúladiť údaje, určiť mieru rizika vzniku nozokomiálnych nákaz v jednotlivých štátoch Európy a v konečnom dôsledku aj navrhnúť opatrenia, ktoré by efektívnym ovplyvňovaním rizikových faktorov redukovali množstvo nozokomiálnych infekcií a nárast rezistencie na antibiotiká.

V 2019 bola realizovaná časť programu HELICS zameraná na sledovanie infekcií v mieste chirurgického výkonu. Sledovanými chirurgickými výkonmi v rámci SR sú cholecystektómie a minimálne časové obdobie pre sledovanie infekcií v mieste chirurgického výkonu je 3 mesiace. Proces výberu minimálneho setu údajov bol zameraný na najvýznamnejšie premenné pre analýzu rizika infekcie v mieste chirurgického výkonu. Používa sa rizikový index NNIS v súvislosti so zaradením pacienta podľa hlavných rizikových faktorov: riziko kontaminácie rany (čistá rana, čistá-kontaminovaná rana, kontaminovaná rana, znečistená alebo infikovaná rana), kondícia pacienta podľa ASA skóre (zdravý pacient, pacient s miernym systémovým ochorením až moribundný pacient), trvanie operácie, urgentnosť intervencie, endoskopické procedúry. Dotazníkovou formou a následne aj elektronicky bolo spracovaných celkovo za rok 2019 223 chorobopisov pacientov, u ktorých bola na Chirurgickej klinike Univerzitnej nemocnice Bratislava, Nemocnica akad. L. Déreza v období január- december 2019 vykonaná cholecystektómia. Elektronické výstupy budú zaslané celoslovenskému koordinátorovi tohto programu.

Európske centrum pre prevenciu a kontrolu infekcií (ECDC) vyzvalo Slovenskú republiku k začatiu Surveillance infekcií spôsobených *Clostridium difficile* (CDI). Táto surveillance bola realizovaná v období január-december 2019 prostredníctvom epidemiologického informačného systému (EPIS). Dotazníkovou formou a následne aj elektronicky bolo spracovaných 270 chorobopisov pacientov z Univerzitnej nemocnice Bratislava, z Nemocnice akad. L. Déreza.

V roku 2019 prebehla publikácia a distribúcia výsledkov druhej etapy B bodového prevalenčného sledovania nozokomiálnych nákaz a spotreby antibiotík pre zapojené zdravotnícke zariadenia.

Pracovníci odboru zabezpečovali predatestačnú prípravu a prax lekárov, vysokoškolákov a iných zdravotníckych pracovníkov epidemiologickej problematike pre Lekársku fakultu UK, Fakultu verejného zdravotníctva SZU a pre Fakultu verejného zdravotníctva a sociálnej práce TU.

Pracovníčka odboru epidemiológie je členom Komisie na preskúšanie odbornej spôsobilosti na vykonávanie epidemiologicky závažných činností v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo.

Stav pracovníkov odboru epidemiológie k 31.12.2019

Na konci roku 2019 bol odbor epidemiológie obsadený 2 lekármi, z toho 1 s atestáciou II. stupňa z epidemiológie a 1 bez atestácie vo verejnom lekárstve, 7 VŠ nelekárkami (7 magistier odboru verejného zdravotníctva) a 4 diplomovanými asistentkami hygieny a epidemiológie.

V.III Košický kraj

A. Preventívne programy a projekty

- a) Oddelenia epidemiológie Košického kraja sa podieľali na plnení Programov a projektov ÚVZ SR. Plnenia úloh za rok 2019 boli vyhodnotené v osobitných správach, ktoré boli v termíne zaslané na ÚVZ SR v požadovanom termíne.
- b) V roku 2019 bolo zabezpečené plnenie 9 úloh:
- c) 6.1 Národný imunizačný program SR
- d) 6.2 Surveillance infekčných chorôb
- e) 6.3 Informačný systém prenosných ochorení
- f) 6.4 Nozokomiálne nákazy
- g) 6.5 Mimoriadne epidemiologické situácie
- h) 6.6 Enviromentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDPV
- i) 6.7 Prevencia HIV/AIDS
- j) 6.8 Poradne očkovania
- k) 6.9 Zvýšenie povedomia budúcich matiek o ochoreniach preventabilných očkovaním a význame očkovania.

B. Špecializované činnosti

RÚVZ Spišská N. Ves: V programe Excel máme vytvorenú databázu nosičov HBsAg, ktorú neustále aktualizujeme a dopĺňame, čím sme získali prehľadný register s možnosťou jednoduchého vyhľadávania na základe rôznych výberových kritérií. V roku 2019 pribudlo 22 nových nosičov HBsAg v okrese Spišská Nová Ves a Gelnica.

Ostatné RÚVZ v rámci kraja špecializované činnosti nevykonávali.

C. Poradenstvo v prevencii prenosných ochorení

RÚVZ Košice - Súčasťou poradenského centra na RÚVZ je Poradňa očkovania. Poradenstvo a konzultácie vykonáva 1x mesačne vo vyhradených hodinách po predchádzajúcej telefonickej objednávke resp. na základe dohody.

Poradňu očkovania v priebehu roka 2019 navštívilo 50 osôb. Za sledované obdobie sa riešilo 140 prípadov odmietnutia povinného pravidelného očkovania detí ktoré dosiahli určený vek zo strany rodičov.

RÚVZ Michalovce - V súvislosti s plnením hlavných úloh a projektov ÚVZ v SR bola v Poradni očkovania, zriadenej pri RÚVZ Michalovce, priebežne poskytovaná poradenská,

prednášková a konzultačná činnosť o priebehu ochorení preventabilných očkovaním, očkovaní – povinnom, odporúčanom, indikáciách a kontraindikáciách očkovania, zložení vakcín, či nežiaducich reakciách. Informácie boli poskytované priebežne lekárom neštátnych a štátnych zdravotníckych zariadení na základe písomnej alebo telefonической žiadosti, laickej verejnosti v rámci projektu RÚVZ Michalovce „Čakáme na bociana“ a v rámci EIT. Spolu bola poskytnutá poradenská, prednášková a konzultačná činnosť v problematike imunizácie a výskytu prenosných ochorení 37x. V ohniskách nákaz bolo vykonané poradenstvo v prevencii prenosných ochorení v 405 prípadoch (zdravotná výchova).

RÚVZ Rožňava – Epidemiologické vyšetrovanie v ohniskách 16, 2x opakované návštevy, karanténne opatrenia 5x, odbery vzoriek neboli realizované, kontrola očkovanie (počet očkovaných) 4138, metodické návštevy lekárov 45.

RÚVZ Spišská N. Ves - Lekári prvého kontaktu, odborní lekári, detské oddelenia a ostatné zdravotnícke zariadenia ako aj laická verejnosť sú pravidelne informovaní na webovej stránke RÚVZ o aktuálnej epidemiologickej situácii vo výskyte prenosných ochorení na regionálnej úrovni, ale aj na Slovensku, Európe a celom svete. Poradenstvo v prevencii prenosných ochorení, v oblasti očkovania poskytujeme každý pracovný deň telefonicky a osobne na Regionálnom úrade verejného zdravotníctva so sídlom Spišská Nová Ves.

Poradňa očkovania

V rámci poradne očkovania poskytujeme lekárom a aj širokej laickej verejnosti informácie a konzultácie týkajúce sa problematiky povinného pravidelného očkovania detí a dospelých, odporúčaného očkovania, očkovania pred cestou do zahraničia, o očkovaní osôb, ktoré sú profesionálne vystavené zvýšenému nebezpečenstvu vybraných nákaz, očkovaní detí s kontraindikáciami a poradenstvo vo všetkých ďalších problémoch spojených s očkovaním.

V zdr. zariadeniach a v ohniskách priebežne vykonávame poradenstvo ako súčasť ŠZD.

RÚVZ Trebišov - Úloha je vykonávaná priebežne. V rámci vakcinačnej poradne bola priebežne počas roku 2019 poskytovaná poradenská a bezplatná konzultačná činnosť v problematike imunizácie:

- pre laickú verejnosť boli poskytnuté: 3x konzultácie o očkovaní do zahraničia (cesta do Japonska, Indie a Thajska), 3x konzultácie v súvislosti so základným očkovaním proti MMR a DPaT-VHB-HIB-IPV;
- pre poskytovateľov zdravotnej starostlivosti bolo poskytnutých 10 konzultácií o očkovaní proti osýpkam v odbore všeobecné lekárstvo (povinné očkovanie podľa očkovacieho kalendára, postexpozícia profylaxia podľa príslušného odborného usmernenia HH SR), 3x konzultácia o očkovaní proti záškrtu vzhľadom na epidemický výskyt na Ukrajine.
- pre poskytovateľov zdravotnej starostlivosti bolo poskytnutých 15 konzultácií o očkovaní proti osýpkam v odbore všeobecné lekárstvo (povinné očkovanie podľa očkovacieho kalendára, postexpozícia profylaxia podľa príslušného odborného usmernenia HH SR), konzultácia o očkovaní proti tetanu.

V roku 2019 bola v rámci činnosti poradne HIV/AIDS pre laickú verejnosť k dispozícii linka pomoci AIDS (0918680305, 056/6681274), ktorú využili 5 klienti (2 muži, 3 ženy). Klienti na linke pomoci AIDS položili cca 10 druhov otázok, ktoré boli zamerané na príznaky ochorenia, faktory prenosu, mechanizmus prenosu, riziko infikovania sa, možnosti laboratórnych vyšetrení, možnosti liečby ochorenia, možnosti prevencie a na epidemiologickú situáciu v SR a na východnom Slovensku.

V rámci poradne pre HBsAg pozitívne rodiny bolo poskytnuté odborné poradenstvo pre 45 novoobjavených klientov a ich 172 kontaktov.

D. Zdravotno-výchovné aktivity v prevencii prenosných ochorení

– pre zdravotníkov

RÚVZ Košice

1. Aktivity realizované v rámci Európskeho imunizačného týždňa 2019 realizované od 24. 4.2019 do 30.4.2019.
2. Aktivity v rámci Národného programu prevencie HIV/AIDS a Svetového dňa boja proti AIDS boli vyhodnotené v rámci osobitnej správy.
3. Priebežné metodické usmerňovanie všeobecných lekárov pre deti a dorast a všeobecných lekárov pre dospelých v oblasti očkovania a prevencie prenosných ochorení.
4. V zmysle prílohy č. 6 Usmernenia HH SR „Koordinácia postupov pri zistení vysoko nebezpečnej nákazy v Slovenskej republike“ zo dňa 18.6.2015 pod č. OE/2312/2015 boli vykonané školenia všeobecných lekárov pre deti a dorast, všeobecných lekárov pre dospelých, operátorov krajského operačného strediska ZZS Košice a primárov CPO lôžkových zdravotníckych zariadení v Košickom kraji. Predmetom školenia boli postupy a používanie OOPP pri zistení osoby podozrivej z ochorenia na VNN.

5. V roku 2019 prebiehal 11. ročník kampane „Save Lives: Clean Your Hands“ („Umývaj si ruky - zachrániš život“), ktorá je súčasťou programu WHO „First Global Patient Safety Challenge - Clean Care Is Safer Care“. V rámci tohtoročnej kampane „Clean care is safer care“ boli vykonané kontroly dodržiavania pracovných postupov pri hygiene rúk zdravotníckych pracovníkov a vybavenia pracovísk prípravkami a pomôckami k hygiene rúk na 54 pracoviskách v šiestich ústavných zdravotníckych zariadeniach. Zároveň boli realizované prednášky s tematikou hygieny rúk zdravotníckych pracovníkov, pri ktorej bolo edukovaných spolu 349 zdravotníckych pracovníkov, zamestnancov v zariadeniach poskytujúcich sociálne služby, študentov strednej zdravotníckej školy a poslucháčov lekárskej fakulty UPJŠ v Košiciach. Všetkým ústavným zdravotníckym zariadeniam bola poskytnutá informácia o tejto kampani a o možnosti zaregistrovať sa do siete nemocníc WHO.
6. V súlade s Odporúčaním Rady 2009/C 151/01 z 9. júna 2009 o bezpečnosti pacientov vrátane prevencie a kontroly infekcií spojených so zdravotnou starostlivosťou bola v priebehu roka 2019 realizovaná **Surveillance infekcií spôsobených Clostridium difficile**. Prípady infekcií spôsobených Clostridium difficile zaznamenané za uvedené obdobie (165x) boli štandardne zadané do EPIS a následne exportované do TESSy.
7. Odborné semináre pre zdravotníckych pracovníkov sú vykázané v tabuľke.

RÚVZ Michalovce - Preventívne aktivity – NPP HIV/AIDS

V roku 2019 boli v rámci projektu prevencia HIV/AIDS organizované zamestnancami v školských zariadeniach v okr. Michalovce stretnutia so študentami, kde im boli poskytnuté potrebné informácie v danej problematike. Prednášky sa uskutočnili v 3 SŠ (120 študentov). Informácie o danej problematike boli uverejnené aj na informačných paneloch v priestoroch RÚVZ so sídlom v Michalovciach a na web stránke úradu. Na web stránke RÚVZ so sídlom v Michalovciach sú pravidelne uverejňované aktuálne informácie o HIV/AIDS, vrátane aktuálnych počtov ochorení v SR. Obyvatelia sú informovaní aj prostredníctvom letákov, ktoré boli vyhotovené RÚVZ Michalovce a prostredníctvom informačných panelov v priestoroch RÚVZ so sídlom v Michalovciach.

- **Prednášková činnosť na tému „Ochorenia preventabilné očkovaním“:**

V mesiaci apríl oddelenie 2 prednášky v rámci HÚ „Zvýšenie povedomia budúcich rodičov o ochoreniach preventabilných očkovaním a význame očkovania“ v 2 SŠ.

Prednášky na tému „ochorenia preventabilné očkovaním“ v spolupráci s riaditeľmi škôl boli určené študentkám 3. ročníka, kde zamestnanci oddelenia epidemiológie priamo v školách odpovedali na otázky študentiek, ale aj pedagogických pracovníkov pôsobiach na školách.

- **Európsky imunizačný týždeň** V súvislosti s realizáciou kampane euroregiónu SZO, s názvom Európsky imunizačný týždeň, ktorá prebiehala v dňoch 24.4.-30.4.2019, odborní zamestnanci vykonali tieto aktivity v rámci predmetnej kampane:

A. Spolupráca so samosprávou

1. Elektronickou poštou zaslaný odborný materiál o Európskom imunizačnom týždni 2019 a prezentácia o význame povinného pravidelného očkovania v SR starostom obcí v okrese Michalovce a Sobrance a MsÚ v obci Michalovce, Sobrance, Veľké Kapušany, Strážske. Informácia o konaní EIT bola uverejnená na informačných tabuliach v obciach a mestách. **Spolu bolo distribuovaných 125 prezentácií.**

B. Média

Informácia o konaní Európskeho imunizačného týždňa uverejnená na webe 10 obcí.

C. Školy

1. zdravotno-výchovné aktivity, vyhotovenie nástenných panelov o aktivitách v rámci EIT, distribúcia informačných letákov s tematikou prevencie pred infekčnými ochoreniami, vrátane imunizácie – ZŠ v obciach s početným rómskym obyvateľstvom.

2. Elektronickou poštou zaslaný odborný materiál o Európskom imunizačnom týždni 2019 (prezentácie a publikácie v oblasti povinného očkovania) riaditeľom všetkých školských a predškolských zariadení v okrese Michalovce a Sobrance. Spolu bolo oslovených 17 MŠ, 54 ZŠ a 13 SŠ. Prezentácie boli uverejnené na informačných paneloch školských zariadení. Spolu bolo distribuovaných 85 odborných prezentácií.

D. Široká verejnosť

1. propagácia vlastných edukačných materiálov -polikliniky, NsP Š. Kuku Michalovce, a. s., čakárne NZZ pre deti a dorast v okrese Michalovce a Sobrance: fyzicky distribuovaných 1820 ks letákov (52 druhov)

2. propagácia vlastných edukačných materiálov, aktivity zamerané na zvýšenie povedomia a dôležitosti očkovania, vyzdvihnutie dôležitosti očkovania v rámci povinného pravidelného očkovania, možnosti očkovania proti VHA, chrípke, rotavírusovým infekciám – edukácia sociálne neprispôsobivých skupín populácie pracovníkmi epidemiológie v spolupráci so zamestnancami Obecných úradov v obciach s početným rómskym obyvateľstvom a prostredníctvom koordinátorov asistentov zdravia a asistentov osvetu zdravia fyzicky distribuovaných 2340 ks letákov (52 druhov)

3. poradenstvo v oblasti očkovania (povinné pravidelné očkovanie, očkovanie do zahraničia, odporúčané očkovanie – VHA): 4x

E. Zdravotnícke zariadenia, vrátane škôl so zdravotníckym zameraním

a. poradenstvo v oblasti očkovania – zdravotnícki pracovníci (očkovanie vykonávané v inom veku a inom intervale ako v rámci schémy pravidelného povinného očkovania osôb v SR, očkovanie vnímavých osôb proti osýpkam): 6x

b. distribúcia zdravotno-výchovného materiálu s tematikou prevencie pred infekčnými ochoreniami v štátnych zdravotníckych zariadeniach v okr. Michalovce a Sobrance určených pre zdravotnícky personál - fyzicky distribuovaných 80 letákov

• **Kampaň hygiena rúk**

Dňa 10.4.2019 odborný seminár, ktorého súčasťou bol aj praktický nácvik správneho postupu hygieny rúk s kontrolou (UV light box) a dotazníkový prieskum získaných vedomostí pred edukáciou a po edukácii. Počet zúčastnených: 20 ambulantných zdravotných sestier, 32 zamestnancov RÚVZ.

Dňa 5.mája 2018 sa uskutočnil na RÚVZ Michalovce 14. ročník kampane „*Umývaj si ruky – zachrániš život*“, ktorý je súčasťou programu WHO. Aktivity regionálnej kampane boli vykonávané v 3 lôžkových zdravotníckych zariadeniach, v 22 ambulantných NZZ v okr. Michalovce a Sobrance a 1 školskom zariadení (SZŠ Michalovce). V rámci „Akčných plánov Národného plánu kontroly infekčných ochorení v SR“ bol v mesiaci október 2019 zorganizovaný zamestnancami oddelenia 2 odborné semináre pre zamestnancov domovov sociálnych služieb v oblasti hygieny rúk. Počet zúčastnených: 32.

Pravidelne sa dopĺňa Web stránka RÚVZ o informácie súvisiace s výskytom prenosných infekčných ochorení vo svete, v okrese, kraji, vrátane iných mimoriadnych a pozoruhodných informácií.

RÚVZ Rožňava – 3 prednášky pre zdr. pracovníkov.

RÚVZ Spišská N. Ves - v rámci Európskeho imunizačného týždňa boli realizované pracovníkmi nasledujúce aktivity:

1) Aktivity boli zamerané na laickú verejnosť, vybrané lokality rómskych komunít a zdravotníckych pracovníkov, spolupracovali sme s praktickými lekármi pre deti a dorast a s praktickými lekármi pre dospelých.

2) V priestoroch RÚVZ bol informačný panel a nástenka o prebiehajúcom Európskom imunizačnom týždni, informácie o význame očkovania pre ľudské zdravie počas celého života, informácie o dôležitosti edukačných aktivít v oblasti očkovania, význam a benefit očkovania v prevencii ochorení pri cestovaní do zahraničia, v prevencii onkologických ochorení (HPV vírusy), v eliminácii výskytu osýpok, v podpore kolektívnej imunity.

3) V priestoroch Polikliniky pri Hornáde v Spišskej Novej Vsi a v Zdravotnom stredisku pre deti v Krompachoch boli pripravené informácie na vývesnej tabuli o prebiehajúcom Európskom imunizačnom týždni, informácie o význame očkovania pre ľudské zdravie počas celého života, očkovací kalendár platný na rok 2019.

4) Na webovej stránke RÚVZ boli zverejnené informácie o prebiehajúcom Európskom imunizačnom týždni.

- V rámci odborných seminárov na lokálnej úrovni RÚVZ bola realizovaná odborná prednáška pre zamestnancov RÚVZ: „Chráňme sa navzájom“.
- Miesto a čas konania: RÚVZ v Spišskej Novej Vsi – 25.4.2019, 14.00 hod.
- Cieľová skupina: zamestnanci RÚVZ v Spišskej Novej Vsi
- Spolupracujúca inštitúcia: RÚVZ v Spišskej Novej Vsi - odd. epidemiológie

5) V dvoch rómskych osadách: v Rudňanoch a v Bystranoch bol prostredníctvom komunitných asistentov distribuovaný edukačný materiál - leták (v počte 45 ks) pre laickú verejnosť zameraný na význam očkovania v každom veku.

- Názov aktivity: „Chráňme sa navzájom“ – distribúcia informačných letákov
- Miesto konania: obce Rudňany a Bystrany
- Cieľová skupina: rómske komunity v osadách
- Spolupracujúca inštitúcia: komunitní asistenti v osadách

- 6) Počas Európskeho imunizačného týždňa sme poskytovali edukačné informácie a poradenstvo v oblasti očkovania či už telefonicky alebo osobne, ako aj konzultácie pre praktických lekárov pre deti a dorast v problematike očkovania detí mimo očkovacieho kalendára.

Opakovane sme upozornili poskytovateľov zdravotnej starostlivosti na dodržiavanie povinnosti hlásiť akútne prenosné ochorenia dýchacích ciest vrátane chrípky raz týždenne a to vždy vo štvrtok do 12,00 hod. na oddelenie epidemiológie RÚVZ Spišská Nová Ves.

Ambulantným zdravotníckym zariadeniam pre deti a dorast boli distribuované informačno- edukačné materiály v súvislosti s povinným pravidelným očkovaním určené pre laickú verejnosť.

Na webovej stránke RÚVZ v Spišskej Novej Vsi bol zverejnený nový očkovací kalendár na rok 2019 pre povinné pravidelné očkovanie detí a dospelých.

RÚVZ Trebišov - Zdravotnícko-výchovné aktivity v prevencii prenosných ochorení

V roku 2019 zabezpečovalo oddelenie epidemiológie realizáciu úloh týkajúcich sa Imunologického prehľadu 2019. Zabezpečovaná bola koordinácia, administrácia, informovanie poskytovateľov zdravotnej starostlivosti o výsledkoch imunologických prehľadov.

V roku 2019 boli zabezpečené zdravotnícko-výchovné aktivity v prevencii prenosných ochorení **pre poskytovateľov zdravotnej starostlivosti.**

- Zverejnenie očkovacieho kalendára na rok 2019 pre povinné pravidelné očkovanie detí a dospelých na webovej stránke RÚVZ so sídlom v Trebišove a zaslanie aktuálneho očkovacieho kalendára na neštátne zdravotnícke zariadenia v odbore všeobecné lekárstvo pre deti a dorast a pre dospelých.
- Poskytovateľom zdravotnej starostlivosti bolo v roku 2019 zaslané oddelením epidemiológie RÚVZ so sídlom v Trebišove spracované odborné usmernenie týkajúce sa: výkonu povinného preventívneho očkovania u vnímavej populácie so zameraním na očkovanie proti osýpkam, postexpozičnej profylaxie pri expozícii osýpkam v zmysle príslušného odborného usmernenia hlavného hygienika SR, ako aj zabezpečenia očkovania vzťahujúceho sa na zamestnancov zdravotníckych zariadení: „*Epidémia osýpok v Košickom kraji - odborné usmernenie s upozornením pre poskytovateľov zdravotnej starostlivosti*“.
- Ďalej v priebehu roka 2019 RÚVZ so sídlom v Trebišove pri ukladaní opatrení verejnou vyhláškou na zamedzenie vzniku a šíreniu ochorení na osýpky 13x elektronicky a písomne informoval poskytovateľom zdravotnej starostlivosti o príslušnom Odbornom usmernení vydanom hlavným hygienikom SR a postupoch pri postexpozičnej profylaxii osýpkam exponovaných osôb.
- V roku 2019 bol realizovaný štátny zdravotný dozor v ambulanciách všeobecného lekára pre deti a dorast (3x PZS – 14 hlásení o odmietaní očkovania) za účelom komunikácie o dôvodoch odmietania povinného očkovania a poskytnutia relevantných informácií.
- Na webovej stránke RÚVZ so sídlom v Trebišove v roku 2019 je zabezpečená informovanosť obyvateľstva o výskyte prenosných ochorení v okrese Trebišov (s mesačnou frekvenciou) a o výskyte ARO a chrípke podobných ochorení a ACHO v okrese (s týždennou frekvenciou).

Na internetovej stránke RÚVZ so sídlom v Trebišove boli ďalej uverejnené nasledovné informácie:

„*Očkovací kalendár na rok 2019 pre povinné pravidelné očkovanie detí a dospelých (platnosť od 1.1.2019)*“; „*Epidémia osýpok v okrese Trebišov – aktuálne informácie a odporúčania k 11.01.2019*“; „*Epidémia osýpok v okrese Trebišov – aktuálne informácie a odporúčania k 24.01.2019*“; „*Chrípka aktuálne*“; „*Osýpky aktuálne*“; „*KLIEŠTE – prevencia ochorení zapríčinených prenosom infikovanými kliešťami*“; „*Osýpky aktuálne*“ (22.3.2019), (10.4.2019), (26.4.2019); „*Európsky imunizačný týždeň (EIW) 24.4.2019 – 30.4.2019*“; „*Predchádzať Chrániť Očkovat*“; „*5. máj 2019 – Svetový deň čistých rúk WHO*“; „*Bezpečná zdravotná starostlivosť – je to vo vašich rukách*“; „*Imunologický prehľad Slovenskej republiky 2018 – ZÁVERY*“; „*Nadmerný výskyt komárov – vplyv na zdravie a odporúčania na ochranu pred komármi*“; „*Chrípková sezóna sa začala: Nepodceňujte chrípku a chráňte sa aj ostatných*“; „*Informácia k výskytu ochorení na záškrt na Ukrajine*“.

- Priebežne počas roka boli poskytované edukačné materiály o prevencii syfilisu pre profesionálov pracujúcich v prostredí nízkeho hygienického štandardu v marginalizovaných skupinách obyvateľstva - pedagogickým pracovníkom, asistentom učiteľa, sociálnym – komunitným pracovníkom, príslušníkom mestskej polície Mesta Trebišov, príslušníkom Okresného riaditeľstva policajného zboru v Trebišove, zamestnancom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Trebišove, rómskej poriadkovej službe v meste Trebišov, asistentom osvetly zdravia Trebišov (príspevková organizácia MZ SR Zdravé regióny).

- Pri každom vyšetrení v ohnisku nákazy sa vykonáva edukácia zameraná na primárnu a sekundárnu prevenciu výskytu konkrétneho prenosného ochorenia.
- Vykonávali sa zdravotno-výchovné intervencie na školách pre žiakov: 4x intervencie „Zvýšenie povedomia budúcich matiek o ochoreniach preventabilných očkovaním a význame očkovania“; 07.03.2019 – „Chripka a prevencia“ – ZŠ Michalany, 16.05.2019 – Chripka a osýpky – Špeciálna škola Sečovce, 16.06.2019 – Syfilis, VHA, Hygiena rúk – Špeciálna škola Sečovce, 25.10.2019 – Intervenčný program „Prenosné choroby z potravín“ – pre pracovníkov osvetu zdravia, 31.10.2019 – Intervenčný program „Očkovanie, osobná hygiena“ – pre pracovníkov osvetu zdravia, 12.11.2019, 19.11.2019 – „Očkovanie“ – pre pedagogických pracovníkov.
- Vzdelávacia aktivita pre profesionálov pôsobiacich v rómskych komunitách – koordinátorov, asistentov osvetu zdravia príspevkovej organizácie MZ SR Zdravé regióny pôsobiacich v okrese Trebišov ako aj mimo okres Trebišov, dňa 25.10.2019, zameraná na 4 témy: „Význam očkovania - Očkovanie chráni v každom období života“, „Legislatívne rámce povinného pravidelného očkovania detí v Slovenskej republike“, „Záškrt, tetanus, čierny kašeľ - príznaky, očkovanie“, „Osýpky, ružienka, parotitída - príznaky, očkovanie“;
- Vzdelávacia aktivita pre profesionálov pôsobiacich v marginalizovaných rómskych komunitách - sociálni pracovníci miest Trebišov a Sečovce, sociálni pracovníci Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Trebišove, dňa 25.10.2019, zameraná na 4 témy: „Význam očkovania - Očkovanie chráni v každom období života“, „Legislatívne rámce povinného pravidelného očkovania detí v Slovenskej republike“, „Záškrt, tetanus, čierny kašeľ - príznaky, očkovanie“, „Osýpky, ružienka, parotitída - príznaky, očkovanie“;
- V roku 2019 bol spracovaný edukačný materiál „Očkovanie a jeho význam“, „Epidémia osýpok v okrese Trebišov - informácie a odporúčania pre verejnosť“, ktoré boli následne zverejnené na webovej RÚVZ so sídlom v Trebišove.
- Pre médiá za účelom informovania verejnosti boli počas roka ďalej poskytnuté informácie na témy:
 - Informácie o epidémii osýpok boli poskytované opakovane v priebehu okresnej epidémie;
 - Informácie ohľadom postrekovania komárov v Medzibodroží, 12.6.2019.
- Bola realizovaná 1 zdravotno-výchovná edukačná aktivita v školskom prostredí, cielene zameraná na prevenciu HIV/AIDS (Špeciálna škola Sečovce, ktorej sa zúčastnilo 30 študentov).

RÚVZ so sídlom v Trebišove sa sústreďuje na zvyšovanie zdravotného uvedomenia u rizikových skupín obyvateľstva za účelom zvýšenia vnímania rizika a na šírenie poznatkov o tom, ktoré choroby sú sexuálne prenosné a ako je možné chrániť sa pred nakazením. V rámci svojich intervencií sa tunajší úrad zameriava na preškolenie profesionálov, ktorí priamo denne pôsobia v rizikových komunitách obyvateľstva. Dôverne poznajú prostredie a majú špeciálne vedomosti, ktoré im umožňujú každodenne vykonávať efektívnu zdravotnú výchovu v danom prostredí. RÚVZ so sídlom v Trebišove preškolil:

- pedagogických pracovníkov
- asistentov učiteľov, ktorí pracujú na školách
- sociálnych – komunitných pracovníkov pôsobiacich v meste Trebišov
- asistentov osvetu zdravia.

RÚVZ so sídlom v Trebišove v súvislosti s epidémiou sexuálne prenosnej choroby vykonal edukáciu:

- zamestnancov (asistentov) Osvety zdravia v Trebišove – príznaky, proces šírenia nákazy (mechanizmy prenosu), preventívne opatrenia, ochrana zdravia zamestnancov;
Obsah edukácie bol zameraný aj na informácie zamerané na prevenciu HIV/AIDS.
- Spracovaný bol informačný materiál (leták) popisujúci možnosti prevencie sexuálne prenosných ochorení.
- RÚVZ so sídlom v Trebišove bol spoluorganizátorom (s Územným spolkom SČK v Trebišove) Sviečkového pochodu dňa 03.12.2019. Odborným pracovníkom z Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Trebišove bol prednesený príhovor všetkým zúčastneným na Sviečkovom pochode. Vyššie uvádzané skupinové zdravotno-výchovné aktivity boli realizované v súvislosti so Svetovým dňom boja proti AIDS. Informácie k tejto téme boli uverejnené na informačnom paneli RÚVZ so sídlom v Trebišove, na internetovej stránke Územného spolku SČK v Trebišove.

– **pre laickú verejnosť**

RÚVZ Košice

1. Školiace akcie v rámci kurzov pre získanie odbornej spôsobilosti v epidemiologicky závažných činnostiach, organizovaných Slovenským červeným krížom – územný spolok Košice mesto (MUDr. Seligová, PhD.).
 2. Aktivity realizované v rámci Európskeho imunizačného týždňa 2019 realizované v období od 24. 4.2019 do 30.4.2019.
 3. Aktivity v rámci Národného programu prevencie HIV/AIDS a Svetového dňa boja proti AIDS.
 4. Prezentácia prednášky o povinnom očkovaní detí v centre pre rodičov s deťmi (MUDr. Tarkovská).
- Laická verejnosť bola edukovaná aj prostredníctvom médií (24x) a webovej stránky RÚVZ Košice, kde boli zverejňované informácie o výskyte prenosných ochorení a možnosti prevencie, o novinkách v oblasti očkovania a o aktuálnej situácii vo výskyte akútnych respiračných ochorení a chrípke podobných ochorení.
- RÚVZ Rožňava** – 1 prednáška pre verejnosť.

Účasť zamestnancov odboru epidemiológie na školiacich akciách a odborných podujatiach v roku 2019

1. 30.-31.1.2019 Bratislava - Tématický kurz o nových poznatkoch v epidemiológii infekčných chorôb (Mgr. Magdová, Bocsiková, Šujanová)
2. 5.2.2019 Banská Bystrica – celodenný kurz: Vedenie hodnotiaceho rozhovoru (MUDr. Tarkovská)
3. 18.2.2019 Bratislava – pracovné stretnutie: Regulácia živočíšnych škodcov (MUDr. Seligová, PhD.)
4. 12.-13.3.2019 Martin – XI. Martinské dni VZ (Mgr. Macíková, Mgr. Hadžuriková, Bc. Záviská, Luptáková, Šujanová)
5. 20.3.2019 Bratislava - XVI. Vedecko-odborná konferencia NRC pre surveillance infekčných chorôb v SR (MUDr. Seligová, PhD., Križanová, Mgr. Macíková, Mgr. Hadžuriková, Bc. Záviská, Mgr. Adamová, Mgr. Truhlárová)
6. 27.3.2019 Košice – prednáškový blok: Klinická prax – pediater (MUDr. Seligová, PhD)
7. 11.-13.4.2019 Tatranská Lomnica - X. Slovenský vakcinologický kongres (MUDr. Seligová, PhD., MUDr. Tarkovská, MUDr. Stašková, MPH, Hudáková, Bocsiková, Šujanová, Mgr. Adamová, Mgr. Truhlárová)
8. 15.4.2019 Banská Bystrica – XVIII. Celoštátna odborná konferencia SK MTP (aktívne RNDr. Mgr. Demešová, Mgr. Adamová, Mgr. Truhlárová)
9. 24.4.2019 Rožňava – Deň ošetrovateľstva (Bc. Hajdúk)
10. 25.4.2019 Trebišov – Odborný seminár spolku lekárov „Hygiena rúk“ (aktívne RNDr. Mgr. Demešová, Mgr. Adamová, Mgr. Truhlárová)
11. 26.4.2019 Košice - prednáška o povinnom očkovaní detí v centre pre rodičov s deťmi (aktívne MUDr. Tarkovská)
12. 29.4.2019 Tále – XIX. ročník odb. konferencie „Surveillance NN“ (MUDr. Stašková, MPH, Mgr. Macíková, Mgr. Hadžuriková, Osvaldová, Gromadová)
13. 15.5.2019 Rožňava – XVIII. Odborný zdravotnícky seminár – Hygiena rúk v prevencii NN (aktívne Bc. Hajdúk)
14. 16.5.2019 Košice - školenie všeobecných lekárov pre deti a dorast a všeobecných lekárov pre dospelých (aktívne MUDr. Tarkovská)
15. 17.5.2019 Košice – školenie pre zdravotné sestry o hygiene rúk v prevencii nozokomiálnych nákaz (aktívne Mgr. Magdová)
16. 22.5.2019 Košice – školenie primárov CPO Košického kraja a pracovníkov KOS ZZS Košice o postupoch pri zistení osoby podozrivej z ochorenia na VNN (aktívne MUDr. Tarkovská, aktívne Mgr. Magdová)

17. 27.-28.5.2019 Bratislava – diskusné sústreďenie lekárov pracujúcich vo verejnom zdravotníctve (MUDr. Seligová, PhD.)
18. 31.5.2019 Košice – prednáška pre študentov o ochoreniach preventabilných očkovaním
19. 5.-6.6.2019 Spišská Nová Ves - Metodická pracovná porada vedúcich zamestnancov OÚ Košického kraja (aktívne MUDr. Seligová, PhD.)
20. 12.6.2019 Košice – prednáška a praktický nácvik o hygiene rúk pre študentov (aktívne Mgr. Magdová)
21. 19.-21.6.2019 Štrbské pleso – XIX. Ročník odbornej konferencie - Problémy súvisiace s chovom zvierat (aktívne MUDr. Molčányi)
22. 20.6.2019 Košice - XXII. Východoslovenský vakcinačný deň L. Pasteura (MUDr. Seligová, PhD., MUDr. Tarkovská, Mgr. Magdová, MUDr. Stašková, MPH, Hudáková, Bocsiková, Šujanová, Gromadová)
23. 19.9.2019 Banská Bystrica – Antibiotiká, vývoj bakteriálnej rezistencie a šírenie rezistentných kmeňov (MUDr. Seligová, PhD., Mgr. Magdová, Lacková, Hudáková, Bocsiková, Šujanová)
24. 21.-23.10.2019 Banská Bystrica – XXIV. Červenkové dni preventívnej medicíny (MUDr. Seligová, PhD., MUDr. Tarkovská, Mgr. Magdová, MUDr. Stašková, MPH, Osvaldová, Gromadová)
25. 5.-6.11.2019 Bratislava – tematický kurz: Škola prevencie nozokomiálnych nákay (Mgr. Magdová, Bocsiková, Šujanová)
26. 6.11.2019 Bratislava – Konzultačný deň Národných referenčných centier (MUDr. Seligová, PhD.)
27. 27.11.2019 Košice – odborný seminár o očkovaní (MUDr. Seligová, PhD.)
28. Účasť zamestnancov odborov epidemiológií na seminároch RÚVZ pre VŠ a MTP pracovníkov.

Publikačná činnosť za odbory epidemiológie RÚVZ Košického kraja v roku 2019:

AFC - Publikované príspevky na zahraničných vedeckých konferenciách

* MOLČÁNYI, T., TARKOVSKÁ, V.: Alimentary TBE outbreaks in Slovakia from 2006-2018. In: 21st. International scientific working group on TBE: Viedeň, Rakúsko, 16. - 17. máj 2019

AFH - Abstrakty príspevkov z domácich vedeckých konferencií

* TARKOVSKÁ, V., MOLČÁNYI, T., KERLIK, J.: Kliešťová encefalitída s alimentárnym mechanizmom prenosu. In: Zborník abstraktov: Odborná konferencia s medzinárodnou účasťou. Problémy súvisiace s chovom zvierat vo svetle všeobecne záväzných predpisov. Štrbské pleso, 19.- 21. jún 2019. Košice: ELSEWA, spol. s.r.o., 2019, s. 118, ISBN 978-80-89385-47-8

E. Mimoriadne úlohy

RÚVZ Košice - V zmysle prílohy č. 6 Usmernenia HH SR „Koordinácia postupov pri zistení vysoko nebezpečnej nákazy v Slovenskej republike“ zo dňa 18.6.2015 pod č. OE/2312/2015 boli vykonané školenia všeobecných lekárov pre deti a dorast, všeobecných lekárov pre dospelých, operátorov krajského operačného strediska ZZS Košice a primárov CPO lôžkových zdravotníckych zariadení v Košickom kraji. Predmetom školenia boli postupy a používanie OOPP pri zistení osoby podozrivej z ochorenia na VNN.

V súlade s plánom hlavných úloh v oblasti prípravy na obranu, krízové situácie a na plnenie opatrení hospodárskej mobilizácie v rezorte zdravotníctva sa zamestnanci odboru epidemiológie zúčastnili praktických nácvikov zameraných na precvičenie postupov centrálného prijímacieho oddelenia pri zistení podozrenia na výskyt VNN v 2 lôžkových zdravotníckych zariadeniach (v Univerzitnej nemocnici L. Pasteura Košice a v Detskej fakultnej nemocnici Košice).

V súlade s Plánom hlavných úloh v oblasti prípravy na obranu, krízové situácie a na plnenie opatrení hospodárskej mobilizácie v rezorte zdravotníctva pre rok 2019 sa dvaja zamestnanci odboru dňa 26.6.2019 zúčastnili štábného nácviku činnosti zdravotníctva kraja po vyhlásení núdzového stavu na území Slovenskej republiky v príčinnej súvislosti s pandémiou chrípky.

RÚVZ Michalovce – nerealizujeme

RÚVZ Spišská N. Ves -

1. Projekt „HELICS“

Uvedenú úlohu sme začali plniť zapojením Nemocnice s poliklinikou v Spišskej Novej Vsi do tohto projektu, konkrétne na Chirurgickom oddelení. Surveillance je zameraný na chirurgické rany po cholecystektómiách. Je určený kontaktný lekár oddelenia, s ktorým oddelenie epidemiológie spolupracuje pri vyplňovaní dotazníkov a pri zadávaní údajov do programu.

V sledovanom období január - december 2018 na Chirurgickom oddelení NsP Spišská Nová Ves a.s. bolo realizovaných 119 cholecystektómií, pričom nebola zistená infekcia v mieste chirurgického výkonu.

2. Realizácia CDI Aj v roku 2019 sme pokračovali v surveillance CDI. V našom spádovom území je zapojená NsP Spišská Nová Ves, a.s., Jánskeho 1.

3. Aktívne zapojili do plnenia úlohy 6.9 Zvýšenie povedomia budúcich matiek o ochoreniach preventabilných očkovaním a význame očkovania.

RÚVZ Trebišov - V súvislosti s epidemickým výskytom osýpok bola v roku 2019 vykonávaná priebežná aktívna surveillance nových prípadov ochorení na spádovom infekčnom oddelení ústavného zdravotníckeho zariadenia v NsP Michalovce a.s..

- V mesiaci máj 2019 prebiehala **mimoriadna cieleňá kontrola zameraná na hygienický stav priestorov a dodržiavanie hygienicko-epidemiologického režimu v lôžkových zdravotníckych zariadeniach v SR na základe listu Úradu verejného zdravotníctva SR zo dňa 07.05.2019, č. OE/3907/98545/2019**. V rámci mimoriadnej kontroly bolo vykonaných 12 cieleňých kontrol zo strany RÚVZ so sídlom v Trebišove – NsP Trebišov, a.s. 6x (Gynekologicko-pôrodnické oddelenie 1x, Oddelenie dlhodobo chorých 1x, Psychiatrické oddelenie 1x – 2 poschodia, Pediatrické oddelenie 1x – 2 poschodia, Oddelenie anesteziológie a intenzívnej medicíny 1x, Onkologické oddelenie 1x), NsP n. o. Kráľovský Chlmec 4x (Pediatrické oddelenie 1x, Gynekologicko-pôrodnické oddelenie 1x, Oddelenie anesteziológie a intenzívnej medicíny 1x, Interné oddelenie 1x), DPL Hraň 1x (Oddelenie B, Oddelenie C), LDCH – Geria s.r.o. 1x
- V súvislosti s výskytom prípadov ochorení na **záškrt** v prihraničnom území Ukrajiny RÚVZ so sídlom v Trebišove, oddelenie epidemiológie realizovalo nasledovné preventívne opatrenia:
 - na webovej stránke úradu bola dňa 30.10.2019 uverejnená Informácia k výskytu ochorení na záškrt na Ukrajine, ktorú sme obdržali z ÚVZ SR emailom dňa 30.10.2019
 - v priebehu toho týždňa (44.kal.týždeň) odborní zamestnanci oddelenia epidemiológie tunajšieho úradu osobne aj telefonicky komunikovali s pediatriami o nutnosti realizácie kontroly očkovacieho statusu a doočkovania chýbajúceho očkovania podľa veku dieťaťa. Prednostne išlo o 7 pediatrických ambulancií, kde bola zistená nižšia než 90 percentná zaočkovanosť pri tohtoročnej kontrole očkovania realizovanej v septembri 2019. Pri kontrole očkovania, ktoré RÚVZ so sídlom v Trebišove vykonáva každoročne v mesiaci september v ambulanciách pre deti a dorast, bolo konštatované, že **na úrovni okresu Trebišov nebola zistená v roku 2019 zaočkovanosť pod 95% ani v jednom z kontrolovaných ročníkov**.
 - spracovaný bol list (odporúčanie) pre všetky ambulancie všeobecného lekárstva pre deti a dorast v okrese Trebišov, ambulancie všeobecného lekárstva pre dospelých v okrese Trebišov, Ústavné zdravotnícke zariadenia v okrese Trebišov, Lekárske služby prvej pomoci v okrese Trebišov, ktoré boli dňa 31.10.2019 zaslané e-mailovou poštou, riadnou poštou aj osobne doručované.
 - dňa 31.10.2019 - sa v zasadačke RÚVZ Trebišov realizovalo preškolenie – beseda s asistentmi osvetly zdravia, ktorí pôsobia v rómskych osadách v meste Trebišov a v meste Sečovce a spolupracujú s pediatriami pri očkovaní detí z marginalizovanej rómskej komunity. Témou bola problematika očkovania – a prednostne ochorenie záškrt. Pripravili sme pre nich aj zdravotno-výchovný materiál k tomuto ochoreniu.

F. Členstvo v pracovných skupinách na všetkých úrovniach, lokálnej, regionálnej, národnej i medzinárodnej: v roku 2019 neboli zamestnanci členmi v pracovných skupinách.

G. Členstvo a účasť na práci ECDC: pracovníci odborov epidemiológie Košického kraja nie sú členmi a nezúčastňovali sa na práci ECDC.

V.IV Nitriansky kraj

Publikácie pre verejnosť:

MUDr. Czigányiová, MPH - „Ochoreli žiaci aj učitelia, Školy mali chrípkové prázdniny“ MY Týždeň na Pohroní, 18.2. - 24.2.2019

MUDr. Czigányiová, MPH - „Predchádzať. Chrániť. Imunizovať.“ Hontianske listy, 4.2019

MUDr. Czigányiová, MPH - „Očkovanie a vynájdenie antibiotík priniesli zmenu“, MY Týždeň na Pohroní, 21.4.2019

MUDr. Czigányiová, MPH - „Spoločenstvá prinášajú zmeny“ MY Týždeň na Pohroní, Hontianske listy december 2019

MUDr. Benko - „Aktuálna epidemiologická situácia vo výskyte ARO a CHPO v okrese“, MY- Naše Novosti, odborný príspevok do tlače 28.01.2019

MUDr. Benko - „Európsky imunizačný týždeň 2019“, MY Naše novosti, príspevok do tlače 23.4.2019
Webový portál RÚVZ Nové Zámky .

Levická televízna spoločnosť:

MUDr. Czigányiová, MPH „Osýpky – príznaky a prevencia“ 16.1.2019

MUDr. Czigányiová, MPH „Pozor na chrípkovú epidémiu“ 15.2.2019

MUDr. Czigányiová, MPH „Letné hnačky v našom okrese“ 20.8.2019

MUDr. Czigányiová, MPH „Besnota – keď jedno uhryznutie zabíja“ 20.8.2019

Účast' na konferenciách: 22 krát

Aktívna účasť: 8 krát

Meno	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára, atď.	Miesto konania	Dátum
MUDr. A. Kološová PhD.	Presentation of immunization system, data collection methods by country with QendA	WP5 Technical meeting	Chorvátsko-Zagreb	21.1.- 22.1.2019
MUDr. A. Kološová	Bezpečnosť vakcín	Škola očkovania VLD	Bratislava	23.1.2019
MUDr. Czigányiová, MPH	Praktické skúsenosti pri výskyte osýpok	Tematický kurz o nových poznatkoch v epid. infekčných chorôb	SZU, Bratislava	30.1.2019
Mgr. T. Birkusová	Protiepidemické opatrenia v ohniskách svrabu	TK o nových poznatkoch v epid. inf. chorôb	Bratislava	30.1.- 31.1.2019
MUDr. A. Kološová, PhD.	Spoločne za očkovanie	X. Slovenský vakcinologický kongres	Tatranská Lomnica	11.4.- 13.4.2019
MUDr. A. Kološová, PhD.	Riešenie medicínskych problémov v prevencii infekčných chorôb	Diskusné sústreďenie lekárov pracujúcich vo VZ	Bratislava	27.5.- 28.5.2019
MUDr. A. Kološová,	Trendy vo vývoji očkovacích látok proti	XXII. Východoslovenský	Košice	19.6.2019

PhD.	osýpkam	vakcinačný deň		
Mgr. T. Birkusová	Opatrenia v ohnisku nákazy syfilisu- Kompetencie orgánu VZ	X.celoslovenská konf.sestier pracujúcich v dermatovenertológii	Nové Zámky	18.10.2019

Pasívna: 14 krát

Názov	Miesto konania	Dátum	Počet osôb
Metrologická legislatíva v praxi	Trenčín	29.1.2019	1
TK o nových poznatkoch v epidemiológii inf. chorôb	Bratislava	30.-31.1.2019	1
XVI. vedecko-odborná konferencia NRC pre surveillance infekčných chorôb v SR	Bratislava	20.3.2019	2
XXXVI.Zoborský deň a XVII bitterov osteologický deň	Nitra	11.4.2019	1
X. Slovenský vakcinologický kongres	Tatranská Lomnica	11.4.-13.4.2019	1
XIX. ročník odbornej konferencie -Surveillance nemocničných nákaz	Tále	29.4.-30.4.2019	3
Správa registratúry-komplexne a efektívne	Komárno	25.4.2019	1
Antibiotiká, vývoj bakteriálnej rezistencie a šírenie rezistentných kmeňov	Banská Bystrica	19.9.2019	1
Antibiotiká, vývoj bakteriálnej rezistencie a šírenie rezistentných kmeňov	Trenčín	3.10.2019	2
XXIV. Červenkové dni preventívnej medicíny	Tále	21.-23.10.2019	3
Celoslovenská konferencia s medzinárodnou účasťou	Topoľčany	10.-11.10.2019	1
Konzultačný deň NRC pre meningokoky	ÚVZ SR Bratislava	6.11.2019	2
Metrológia v praxi	Stará Turá	20.-21.11.2019	1

Prednášková činnosť: 37 krát

Mgr. Stehlová	Prevenia ochorenia AIDS, žltacka typu A	Študenti SZŠ Nové Zámky	Nové Zámky	17.1.2019, 12.12.2019
MUDr. Czigányiová, MPH	Osoby vystavené zvýšenému nebezpečenstvu nákaz	Seminár SZP	NsP Levice	27.2.2019
MUDr. Czigányiová, MPH	Osoby vystavené zvýšenému nebezpečenstvu nákaz	Seminár SZP	PN Hronovce	7.3.2019
MUDr., Mgr. Katarína Tináková, MPH, MHA	Prednáška EPIS	Študenti katedry agrobiológie a potravinových zdrojov na SPU v Nitre	SPU Nitra	12.3.2019
DAHE E. Krajčíková	Čisté ruky- prevencia NN	Seminár pre zamestnancov ZSS	Môj domov, ZSS Topoľčany	26.3.2019
MUDr., Mgr. Katarína Tináková, MPH, MHA	Koordinácia postupov pri výskyte vysokonákazlivých ochorení v SR	Prednáška pre zdravotníckych pracovníkov	PN Veľké Zálužie	28.3.2019
MUDr., Mgr. Katarína Tináková, MPH, MHA	Kombinované ošetrovanie rúk a protiepid. opatrenia pri infekcii Cl. difficile, Akčné a národné plány kontroly inf. ochorení	Prednáška pre zdravotníckych pracovníkov	ŠN Zobor, Nitra	2.4.2019

MUDr. Czigányiová, MPH	Koordinácia postupov pri výskyte VNN	Seminár pre lekárov 1.kontaktu	RÚVZ Levice	3.4.2019
Mgr. Stehlová	Hygiena rúk v prevencii NN	Prednáška pre zdravotníckych pracovníkov	FNsP Nové Zámky	9.4.2019
MUDr. Czigányiová, MPH	Koordinácia postupov pri výskyte VNN	Seminár pre ZP	Nemocnica Topoľčany	18.4.2019
MUDr. A. Kološová	Hygiena rúk	Projekt vzdelávania zdravotníckych pracovníkov	Komárno	7.5.2019
DAHE L. Krajčíková	Čisté ruky- prevencia NN	Prednáška pre zdravotníckych pracovníkov	Svet zdravia nemocnica Topoľčany	26.5.2019
MUDr., Mgr. K. Tináková, MPH, MHA, Mgr. Červená, Mgr. Polačiková	Hygiena rúk	Prednáška pre zdravotníckych pracovníkov	PN Veľké Zálužie, FN v Nitre, NsP Zlaté Moravce	7.5.2019 9.9.2019 17.9.2019
MUDr. Czigányiová, MPH	XI. ročník Národnej kampane	Seminár pre SZP	PN Hronovce	21.5.2019
MUDr., Mgr. Katarína Tináková, MPH, MHA	Opatrenia pri výskyte vysokonákazlivých ochorení v SR	Prednáška pre zdravotníckych pracovníkov FN v Nitre	FN v Nitre	29.5.2019
Mgr. Stehlová	Koordinácia postupov pri výskyte VNN	Prednáška pre zdravotníckych pracovníkov	FNsP Nové Zámky	29.5.2019
MUDr. Czigányiová, MPH	Hygiena a dezinfekcia rúk v zdravotníctve s praktickým nácvikom	Seminár pre ZP	Nemocnica Šahy	30.5.2019
MUDr. Czigányiová, MPH	Hygiena a dezinfekcia rúk v zdravotníctve s praktickým nácvikom	Seminár pre SZP	Nemocnica Levice	5.6.2019
Mgr. Červená, Mgr. Polačiková	„ Očkovanie hrou“ Zvýšenie povedomia budúcich rodičov o očkovaní	Prednáška pre študentov stredných škôl	RÚVZ Nitra	5.6.2019
MUDr. Czigányiová, MPH	Koordinácia postupov pri výskyte VNN	Seminár pre ZP	Nemocnica Levice	6.6.2019
MUDr. Czigányiová, MPH	Hygiena a dezinfekcia rúk v zdravotníctve s praktickým nácvikom	Seminár pre SZP	PN Hronovce	11.6.2019
MUDr. Czigányiová, MPH	XI. ročník Národnej kampane	Seminár pre SZP	Nemocnica Šahy	12.6.2019
Mgr. H. Uričková	Hygiena rúk	Projekt vzdelávania zdravotníckych pracovníkov	Hurbanovo	16.9.2019
Korytárová, RNDr. Matušková, Mgr. Stehlová PhDr. Baloghová	Zvýšenie povedomia budúcich rodičov o očkovaní	Prednáška pre študentov SOŠ hotelových služieb a obchodu	Nové Zámky	18.6.2019
MUDr. Czigányiová, MPH	XI. ročník Národnej kampane	Seminár pre SZP	PN Hronovce	25.9.2019
MUDr.	Osoby vystavené	Seminár pre SZP	Nemocnica	9.10.2019

Czigányiová, MPH	zvýšenému nebezpečenstvu nákaz		Šahy	
DAHE L. Krajčíková	Hygiena rúk	Prednáška pre pracovníkov ZSS	Môj domov, ZSS Topoľčany	17.10.2019
MUDr. Czigányiová, MPH	Dôležitosť očkovania zdravotníckych pracovníkov	Seminár pre SZP	PN Hronovce	24.10.2019
MUDr., Mgr. K. Tináková, MPH, MHA, Mgr. Červená, Mgr. Polačiková	Hygiena rúk	Prednáška pre pracovníkov DSS	DSS Borinka, Nitra	24.10.2019 31.10.2019
MUDr. Czigányiová, MPH, Mgr. Gunárová	Hygiena a dezinfekcia rúk v zdravotníctve s praktickým nácvikom	Seminár pre zamestnancov ZSS	ZSS Platan, Lontov	8.10.2019
MUDr. Czigányiová, MPH, Mgr. Gunárová	Hygiena a dezinfekcia rúk v zdravotníctve s praktickým nácvikom	Seminár pre zamestnancov ZSS	ZSS Fénix, Levice	14.10.2019
MUDr. Czigányiová, MPH, Mgr. Gunárová	Hygiena a dezinfekcia rúk v zdravotníctve s praktickým nácvikom	Seminár pre zamestnancov ZSS	ZSS Jeseň života, Levice	16.10.2019
MUDr. Czigányiová, MPH, Mgr. Gunárová	Hygiena a dezinfekcia rúk v zdravotníctve s praktickým nácvikom	Seminár pre zamestnancov ZSS	ZSS Perla, Želiezovce	17.10.2019
MUDr. Czigányiová, MPH, Mgr. Gunárová	Hygiena a dezinfekcia rúk v zdravotníctve s praktickým nácvikom	Seminár pre zamestnancov ZSS	ZSS DOMUM Krškany	4.11.2019
Mgr. Stehlová MUDr. Benko	Hygiena rúk v prevencii NN	Prednáška pre pracovníkov DSS	RÚVZ Nové Zámky	20.11.2019 27.11.2019
RNDr. Matušková	Mikrobiológia a epidemiológia	Odborná prednáška VŠ sv. Alžbety	FNsP Nové Zámky	3.12.2019
Mgr. H. Uričková	Poznatky v oblasti prenosu infekčných ochorení	Školenia pre uchádzačov odbornej spôsobilosti na EZČ	RÚVZ v Komárne	11 prednášok v priebehu roka 2019

Iné školenia

Okres Komárno:

Systém manažérstva, požiadavky na kompetentnosť vykonávať skúšky a/alebo kalibrácie a audit v skúšobných laboratóriách v súlade s STN EN ISO/IEC 17025 – RÚVZ Nitra 15.1.2020, Celoslovenská porada epidemiológov – ÚVZ SR Bratislava 27.2.2019, RÚVZ Nitra 18.11. - 19.11.2019 – MUDr. A. Kološová, PhD, Mgr. H. Uričková.

Okres Nové Zámky:

Dňa 6.2.2019 bolo realizované školenie v súvislosti s usmernením HH SR Koordinácia postupov pri zistení VNN v SR na tému “Epidemiologická situácia v SR v roku 2018“ - Mgr. Stehlová, dňa 14.03.2019 na tému „Akčné plány Národného plánu kontroly infekčných

ochorení v SR“,- konkrétne úlohy v I. polroku 2019 – MUDr.Benko, dňa 21.5.2019 na tému „Vyhodnotenie zaočkovanosti proti chrípke v SR v sezóne 2018/2019“ – RNDr. Matušková a dňa 18.12.2019 na tému vybrané kapitoly zo „Správy o zoonózach, alimentárnych nákazách a nákazách z vody“ - PhDr. Baloghová.

Okres Nitra:

Školenie prvej pomoci RÚVZ Nitra dňa 3.6.2019, porada k NN Nemocnica Zvolen 18.9.2019, školenie o kybernetickej bezpečnosti RÚVZ Nitra 15.16.10.2019.

Vedecko – výskumná činnosť.

V priebehu roka 2019 nebola realizovaná.

Práca na osobitných štúdiách a programoch:

- 1.Hospital in Europe Link for Infection Control through Surveillance (HELICS)
- 2.Európska surveillance infekcií spôsobených Clostridium difficile
- 3.Save Lives: Clean Your Hands
- 4.Zvýšenie povedomia budúcich matiek o ochoreniach preventabilných očkovaním
- 5.Európsky imunizačný týždeň

V.V. Prešovský kraj

Surveillance prenosných ochorení, hlásenie, opatrenia v ohniskách nákazy sa vykonávajú v súlade s platnou legislatívou a odbornými usmerneniami. Zber údajov je zabezpečený z hlásení prenosných ochorení, pri epidemiologickom vyšetrení v ohniskách nákaz, zo zdravotnej dokumentácie a z laboratórnych protokolov. Vykonávanie laboratórnej diagnostiky prenosných ochorení sa v jednotlivých okresoch líši. Lekári nie sú naklonení využívať pri svojej práci informačné technológie, zostávajú pri klasických formách hlásení prenosných ochorení (hlásenky, prípadne telefonicky). Program EPIS je zo strany lekárov liečebno-preventívnej zložky využívaný minimálne.

Charakteristika primárnej a nemocničnej zdravotníckej starostlivosti v Prešovskom kraji je podrobnejšie rozpracovaná v kapitole „Výkon štátneho zdravotného dozoru a posudková činnosť“.

a) *Preventívne programy a projekty*

Oddelenia epidemiológie jednotlivých RÚVZ Prešovského kraja preventívne programy a projekty plnili v rámci Programov a projektov úradov verejného zdravotníctva v Slovenskej republike. Správa o plnení bola vypracovaná za každý RÚVZ Prešovského kraja a k 31.12.2019 a vyhodnotenie odoslané v termíne na ÚVZ SR.

Oddeleniami epidemiológie RÚVZ Prešovského kraja bolo plnených 9 úloh:

Národný imunizačný program SR (NIP SR)

Surveillance infekčných chorôb

Informačný systém prenosných ochorení

Nozokomiálne nákazy

Mimoriadne epidemiologické situácie

Enviromentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDPV

Prevenia HIV/AIDS

Poradňa očkovania

Identifikácia najčastejších faktorov ovplyvňujúcich postoj rodičov a budúcich rodičov k očkovaniu

b) *Špecializované činnosti*

Oddelenia epidemiológie vykonávajú všetky úlohy vyplývajúce z koncepcie odboru epidemiológie, ktorú vypracoval ÚVZ SR.

RÚVZ so sídlom v Poprade:

- z oddelenia epidemiológie sa 1 lekárka podieľala na činnosti Poradne zdravia na RÚVZ Poprad, zároveň je vedúcou tímu Pracovnej zdravotnej služby pre zamestnancov RÚVZ Poprad. Oddelenie úzko spolupracuje na šetrení chorôb z povolania infekčnej etiológie s oddelením preventívneho pracovného lekárstva. Oddelenie pokračuje v projekte Sledovanie vybraných ukazovateľov zdravotného stavu rómskej populácie na základe analýzy listov o prehliadke mŕtveho. V roku 2019 bolo analyzovaných 841 listov o prehliadke mŕtveho.

c) *Poradenstvo v prevencii prenosných ochorení*

Preventívna činnosť RÚVZ Prešovského kraja je zameraná na riadenie a kontrolu imunizácie a odbornú poradenskú činnosť (metodické usmernenia zasielané poskytovateľom zdravotníckej starostlivosti, osvetová činnosť pre širokú verejnosť prostredníctvom masovokomunikačných prostriedkov, web RÚVZ, na školách formou besied, resp. prednášok a pod.).

Na RÚVZ Prešovského kraja sú zriadené poradne očkovania, v rámci ktorých je pre verejnosť poskytované poradenstvo a konzultácie v oblasti ochorení preventabilných očkovaním a to buď osobne, telefonicky alebo mailom. Poradenstvo je zamerané na:

- problematiku povinného pravidelného očkovania osôb, ktoré dosiahli určený vek
- očkovania pred cestou do zahraničia
- problematiku odporúčaného očkovania
- očkovania detí s kontraindikáciami
- poradenstvo týkajúce sa očkovacieho kalendára, odstupov medzi jednotlivými očkovaniami

RÚVZ so sídlom vo Svidníku:

- má zriadenú **poradňu pre HBsAg pozitívne rodiny**. V rámci tejto poradne bolo poskytnuté odborné poradenstvo pre 11 kontaktov.

Na oddeleniach epidemiológie sú zriadené aj poradne prevencie HIV/AIDS. Súčasne s činnosťou Poradní prevencie HIV/AIDS sú v prevádzke telefonické linky prevencie HIV/AIDS, kde najčastejšími dotazmi boli možnosti vyšetrenia HIV protilátok, prenosu infekcie HIV a možnosti prevencie. Na Regionálnom úrade verejného zdravotníctva so sídlom v Prešove je zriadená Poradňa prevencie HIV/AIDS, kde sa okrem poradenstva vykonávajú aj anonymné odbery biologického materiálu na vyšetrenie HIV protilátok. Odbery vykonáva RÚVZ so sídlom v Prešove ako jediný v rámci RÚVZ Prešovského kraja. V roku 2019 bolo v rámci Poradne prevencie HIV/AIDS realizovaných 33 odberov biologického materiálu na virologické vyšetrenie. Odbery boli realizované u 25 mužov a 8 žien vo vekovom rozmedzí od 25 do 34 rokov. Najčastejším dôvodom vyšetrenia bola u klientov prítomnosť rizikovej situácie - nechránený pohlavný styk.

Okres Svidník

Pri príležitosti svetového dňa boja proti HIV/AIDS sa oddelenie epidemiológie a výchovy k zdraviu v spolupráci s oddelením hygieny detí a mládeže RÚVZ so sídlom vo Svidníku v roku 2019 sa zapojilo do projektu „Hrou proti AIDS“. Realizovaný bol na 1 strednej škole v meste Stropkov, na 2 základných školách v meste Svidník. Odborné poradenstvo bolo vykonané v 4 prípadoch.

Okres Humenné

Prostredníctvom besied v rámci Svetového dňa boja proti AIDS bola priblížená téma HIV/AIDS žiakom základných škôl. Spolu bolo realizovaných **6 besied pre 109 žiakov a študentov**. Základné školy ZŠ Duchnovičova v Medzilaborciach a ZŠ Komenského v Snine, na ktorých sa konali besedy, sú zapojené do školskej preventívnej kampane „Červené stužky“. Pri tejto príležitosti bol realizovaný aj **5x projekt „Hrou proti AIDS“ pre 190 žiakov a študentov**. V priestoroch úradu bol umiestnený odborný panel.

d) Zdravotno-výchovné aktivity v prevencii prenosných ochorení

Zlepšenie informovanosti a zvýšenie edukácie obyvateľstva v problematike prenosných ochorení je zabezpečené prostredníctvom:

- programu EPIS (vstupný portál pre verejnosť),
- webovej stránky jednotlivých RÚVZ Prešovského kraja
- zdravotno-výchovných aktivít zameraných na prevenciu prenosných ochorení.

Pracovníci oddelení epidemiológie Prešovského kraja sa v rámci svojej činnosti podieľali na rôznych zdravotno-výchovných aktivitách v oblasti prenosných ochorení, besied na základných a stredných školách, odbornými príspevkami prispievali do médií, najmä miestnej tlače. Zvýšená pozornosť bola venovaná najmä problematike výskytu akútnych respiračných ochorení a chrípke podobných ochorení s dôrazom na charakteristiku ochorenia, cesty prenosu a možnosti prevencie. Taktiež bolo priebežne poskytované poradenstvo pre odbornú a laickú verejnosť v oblasti povinného očkovania, odporúčaného očkovania a očkovania do zahraničia.

Oddelenia epidemiológie RÚVZ Prešovského kraja pravidelne informujú o aktuálnej epidemiologickej situácii na svojich webových stránkach. Na stránkach sú uverejnené aj informácie o nových právnych predpisoch, odborné usmernenia, odporúčania v prípade výskytu určitých prenosných ochorení, očkovací kalendár a iné.

- pre zdravotníkov –

Aj v tomto roku boli realizované školenia v problematike VNN – koordinácii postupov v prípade výskytu VNN a to pre primárov centrálnych príjmacích oddelení Prešovského kraja, operátorov krajského operačného strediska ZZS a všeobecných lekárov pre deti a dorast a pre dospelých Prešovského kraja.

Podobne ako po iné roky aj v roku 2019 sa jednotlivé RÚVZ Prešovského kraja zapojili do kampane „**Save Lives: Clean Your Hands**“, ktorá prebiehala dňa 5.5.2019. Hlavným cieľom kampane bola „správna hygiena rúk je najúčinnější spôsob prevencie nozokomiálnych nákaz.“

RÚVZ pravidelne informujú o epidemiologickej situácii v jednotlivých okresoch Prešovského kraja, v SR a vo svete. Informácie sú pravidelne uverejňované aj na webových stránkach jednotlivých RÚVZ.

Oddelenia epidemiológie RÚVZ Prešovského kraja sa tento rok zapojili do projektu (školenia) Hygiena rúk vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov. Toto školenie bolo realizované u zdravotníckych pracovníkov nemocníc a zdravotníckych pracovníkov v DSS. V rámci toho odzneli prednášky, ukážky správnej techniky umývania a dezinfekcie rúk, kontrola správnosti vykonanej dezinfekcie pomocou UV lampy).

- pre laickú verejnosť –

V rámci kampane WHO **Európsky imunizačný týždeň (EIW)** boli realizované zdravotno-výchovné aktivity so zameraním na zlepšenie informovanosti širokej verejnosti o význame očkovania proti ochoreniam preventabilných očkovaním, ako aj na zvýšenie zaočkovanosti ťažko dosiahnuteľných skupín populácie.

V roku 2019 boli realizované edukačné aktivity pre žiakov základných a študentov stredných škôl v problematike prevencie HIV/AIDS.

Počas chrípkovej sezóny boli v regionálnych médiach uverejnené informácie o aktuálnej situácii vo výskyte ARO a CHPO. Uverejňované boli aj informácie o prenosných ochoreniach.

Na zamedzenie ďalšieho šírenia prenosných ochorení bola vykonávaná aj cielená zdravotná výchova v ohniskách nákaz, prípadne v kolektívnych zariadeniach

e) Mimoriadne úlohy

V roku 2019 boli obdržané výsledky viacúčelového imunologického prehľadu, ktorý sa realizoval od polovice júna do konca septembra 2018 v Slovenskej republike s cieľom zistiť informácie o aktuálnom stave imunity obyvateľstva voči vybraným prenosným ochoreniam. Dodané výsledky boli distribuované všetkým všeobecným lekárom pre deti a dorast a všeobecným lekárom pre dospelých ktorí vykonávali odbery.

V mesiaci máj 2019 oddelenia epidemiológie Prešovského kraja vykonali mimoriadnú cieleňú kontrolu zameranú na hygienický stav priestorov a dodržiavanie hygienicko-epidemiologického režimu v lôžkových zdravotníckych zariadeniach v SR.

Kontrola bola zameraná na:

- kontrolu nedostatkov v stavebno-technickom stave budov,
- dodržiavanie hygienicko-epidemiologického režimu na pracoviskách,
- dodržiavanie zásad požadovaných pre prácu s infekčným materiálom.

V rámci tejto kontroly sa celkovo vykonalo 129 kontrol, z toho 6 kontrol bolo realizovaných v zdravotníckych zariadeniach, ktoré poskytujú jednodňovú zdravotnú starostlivosť. Opatrenia boli nariadené v 101 v prípadoch.

f) Členstvo v pracovných skupinách

Vedúca oddelenia epidemiológie RÚVZ so sídlom vo Svidníku je členkou Poradného zboru HH pre epidemiológiu. Počas roka sa zúčastňovala zasadaní Poradného zboru.

Lekárka oddelenia epidemiológie RÚVZ so sídlom v Poprade je členkou nozokomiálnej komisie Nemocnice Poprad a.s., VNŠP Levoča a členkou Odbornej pracovnej skupiny MZ SR pre epidemiológiu pre „tvorbu nových a inovovaných štandardných klinických postupov a ich zavedenie do medicínskej praxe“.

g) Členstvo a účasť na práci ECDC

Oddelenia epidemiológie v Prešovskom kraji sa nezučastnili na práci ECDC v sledovanom období.

V.VI Trenčiansky kraj

Preventívne programy a projekty

RÚVZ Trenčín

- Zabezpečenie Národného imunizačného programu s cieľom udržania pravidelného povinného očkovania je jednou z priorít pre rok 2019. RÚVZ so sídlom v Trenčíne poskytuje telefonicky, písomne a v rámci „Poradne očkovania“ usmernenia v oblasti povinného, odporúčaného očkovania a očkovania do zahraničia. V rámci Európskeho imunizačného týždňa boli realizované prednášky o očkovaní určené pre zdravotníckych pracovníkov a študentov.
- Od júla 2019 sa vyhodnocoval Imunologický prehľad v SR, v ktorom sa sledovali protilátky proti vybraným šiestim prenosným ochoreniam - osýpkam, mumpsu, ružienke a vírusovým hepatitidám A, B, C. Na základe výsledkov sa prehodnotila stratégia očkovania proti osýpkam (presun druhého očkovania do vekovej skupiny detí v piatom roku života a bolo vypracované analytické zhodnotenie výsledkov).
- Aktuálne informácie týkajúce sa výskytu infekčných ochorení, ako aj informácií o prevencii voči nim sú pravidelne uverejňované na web stránke a nástenkách úradu.
- K 31.12.2019 bolo nahlásených 82 odmietnutí povinného očkovania, 61 bolo prejednaných formou osobného pohovoru a bolo vypracovaných 16 individuálnych očkovacích plánov.
- Administratívna kontrola očkovania bola vykonaná na jednotlivých pediatrických obvodoch okresov Trenčín, Nové Mesto nad Váhom, Bánovce nad Bebravou a Myjava. Bol skontrolovaný výkon očkovania u celého ročníka narodenia 2017, 2016, 2012, 2007, 2006, 2005. Celkom bolo skontrolovaných 16 979 záznamov detí podliehajúcich v danom veku základnému očkovaniu alebo preočkovaniu proti 10-tim chorobám. Výsledky sú popísané v osobitnej správe Správa o tejto kontrole bola podaná na ÚVZ SR.

2. Surveillance infekčných chorôb

Surveillance infekčných ochorení, ďalšia z priorít pre rok 2019, je vykonávaná sústavne. V období od 01.01.2019 do 31.12.2019 bolo z ochorení preventabilných očkovaním zaznamenaných:

Choroba	Abs. Počet	Očkovani	Neočkovani	Nezistené
TBC	2	1	0	1
VHB	12 nosičov	0	12	0
VHA	3	0	3	0
Pertussis	4	2	2	0
ACHO (POLIO očk.)	0	0	0	0
Invaz. pneumok. inf.	2	0	2	0
Hemof. invaz. inf.	0	0	0	0
Kliešťová encefalitída	2	0	2	0
Ovčie kiahne	1327	7 (3 riadne, 4 čiast.)	504	816
Rotavirusová enteritída	167	7 (6 riadne, 1 čiast.)	152	8

Edukácia obyvateľstva v prevencii prenosných ochorení je vykonávaná najmä prostredníctvom:

- prednášok na iných odborných podujatiach pre zdravotníkov
- prednášok na Trenčianskej univerzite A. Dubčeka v Trenčíne
- poradne očkovania
- prostredníctvom uverejňovania článkov na web stránke úradu.

Pozn.: Okrem ochorení evidovaných v tabuľke sme vykonali epidemiologické vyšetrenie u 1 pacientov s VHA, 2 chorých na VHB, 18 chorých na VHC a 31 pacientov s meningitídou.

3. Informačný systém prenosných ochorení

- K 31.12.2019 bolo do programu EPIS zadaných 3481 prenosných ochorení z toho u 1956 bolo v rámci ŠZD vykonané epidemiologické vyšetrenie. Program EPIS sa využíva aj pre hlásenie vybraných ochorení do SRV. Pracovníci RÚVZ so sídlom v Trenčíne sú pod vedením hlavnej odborníčky pre epidemiológiu zodpovední za činnosť pracovnej skupiny pre nozokomiálne nákazy.

4. Nozokomiálne nákazy

Sledovanie vybraných nozokomiálnych nákaz na jednotkách intenzívnej starostlivosti

V SR sa pod gestorstvom RÚVZ so sídlom v Trenčíne (doc. MUDr. Mária Štefkovičová, PhD., MPH je kontaktnou osobou pre nozokomiálne nákazy pre ECDC) vykonáva surveillance nozokomiálnych nákaz na JIS.

V roku 2019 boli zbierané údaje za rok 2018 na 8 JIS v SR od 375 pacientov, u ktorých sa vyskytlo 76 nozokomiálnych nákaz.

Za roky 2005 - 2018 bolo do sledovaného súboru zapojených 4 193 pacientov, u ktorých bolo zaznamenaných 928 nozokomiálnych nákaz.

Sledovanie infekcií v mieste chirurgického zákroku (SSI)

V roku 2019 boli na 5 pracoviskách v SR zbierané údaje za rok 2018, kde prebieha príprava výstupov – za SR sú analyzované údaje od 509 pacientov po cholecystektómiách. Od začiatku sledovanie (r. 2011) bolo do sledovania zapojených 4 355 pacientov, ktorí podstúpili cholecystektómiu.

Výsledky incidenčného aj prevalenčného sledovania boli prezentované na odborných podujatiach.

Prevalenčné bodové sledovanie

V roku 2019 sa spracovávali do publikačnej podoby výsledky bodového prevalenčného sledovania nozokomiálnych nákaz a užívania ATB II (BPS II) (Litvová S., Štefkovičová M.: Nozokomiálne nákazy v slovenských nemocniciach Druhé prevalenčné sledovanie nozokomiálnych nákaz a užívania antibiotík, vydalo A-medi, ISBN 978-80-89797-53-0, ktorá sa distribuuje na jednotlivé RÚVZ v SR, do zapojených nemocníc, epidemiológom pracujúcim v nemocniciach a ostatnej odbornej verejnosti ako spätná väzba pre intervenciu na základe zistených výsledkov). Výsledky boli prezentované na viacerých celoslovenských fórach ako Červenkové dni preventívnej medicíny, UN A. Dérera Kramáre, Bratislava, XVI. Vedecko-odborná konferencia Národných referenčných centier pre surveillance infekčných ochorení v SR, SZU Bratislava, Ošetrovateľstvo a zdravie v Trenčíne, Bezpečnosť pacienta, bezpečnosť zdravotníckeho pracovníka, Topoľčany, na tematických kurzoch pre odborníkov pracujúcich v oblasti nemocničných nákaz. Výsledky BPS II. sa stali podkladmi pri tvorbe niektorých akčných plánov k Národnému plánu kontroly infekčných ochorení.

Európska surveillance infekcií *Clostridium difficile*

Európske centrum pre prevenciu a kontrolu infekcií (ECDC) vyzvalo Slovenskú republiku k zahájeniu Surveillance infekcií spôsobených *Clostridium difficile* (CDI). Táto surveillance sa týkala hospitalizovaných pacientov s potvrdenou CDI. Surveillance CDI je v súlade s

Odporúčaním Rady 2009 / C 151/01 z 9. júna 2009 o bezpečnosti pacientov vrátane prevencie a kontroly infekcií spojených so zdravotnou starostlivosťou.

Prebehol export dát do TESSY (ECDC) a analýza údajov CDI za rok 2018. Údaje za rok 2019 sa zbierajú.

Implementácia moderných foriem vzdelávania epidemiológov a cieľových skupín zdravotníckych pracovníkov v oblasti prevencie NN

V rámci 9. cieľa Národného programu kontroly infekčných ochorení v Slovenskej republike bol realizovaný projekt „Škola hygieny rúk“ - projekt vzdelávania zdravotníckych pracovníkov v hygiene rúk. Projekt bol zameraný na zlepšenie vedomostnej úrovne zdravotníckych pracovníkov v danej oblasti prostredníctvom prednášok s presne definovaným obsahom a praktickým nácvikom. V 1. polovici roka 2019 bola realizovaná 1. etapa školenia zdravotníckych pracovníkov pracujúcich v zdravotníckych zariadeniach, ktorej sa zúčastnilo celkovo 6518 zdravotníckych pracovníkov. V 2. polovici roka bola realizovaná 2. etapa školenia zamestnancov zariadení sociálnych služieb poskytujúcich ošetrovateľskú činnosť, ktorej sa zúčastnilo celkovo 2032 zamestnancov. Školenia realizované v rámci projektu vzdelávania mali u zdravotníckych pracovníkov pozitívne ohlasy.

6. Environmentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDPV

- V spádovom území RÚVZ Trenčín boli odoberané vzorky odpadovej vody podľa plánu odberov ÚVZ SR z čističky odpadových vôd v Trenčíne. Bolo odobratých 7 vzoriek na prítomnosť enterálnych vírusov. V 3 prípadoch bola vzorka odpadovej vody pozitívna.
- Plnili sa aj ďalšie úlohy pre udržanie certifikácie eradikácie poliomyelitídy v SR. K 31.12.2019 sme nezaznamenali ochorenie na ACHO.

Odbor epidemiológie okrem činnosti na programoch a projektoch vyhlásených Úradom verejného zdravotníctva SR pracoval aj na nasledovných programoch a projektoch:

Kampaň „Save Lives: Clean Your Hands“ súčasť programu WHO pod názvom „First Global Patient Safety Challenge: Clean care is safer care“

Dňa 5. mája 2019 sa uskutočnil 14. ročník kampane, na Slovensku prebiehala kampaň jedenásty raz. Hlavným cieľom tohtoročnej kampane bolo zameranie sa na informovanie zdravotníckych pracovníkov o význame hygieny rúk ako ochrany pacienta a poukázanie na dôležitosť dodržiavania 5 momentov hygieny rúk. Tohtoročná kampaň mala názov „Clean care for all - it's in your hands“ („Bezpečná zdravotná starostlivosť pre všetkých – je to vo vašich rukách“). WHO vyzývala nemocnice k zapojeniu sa do globálneho prieskumu prevencie a kontroly nozokomiálnych nákaz a hygieny rúk, ktorý je založený na vyplnení 2 dotazníkov, ktoré pomôžu identifikovať slabé a silné stránky nemocníc v prevencii a kontrole nozokomiálnych nákaz. Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trenčíne poskytol základné informácie o kampani, edukačnú prednášku o kampani a materiály s obrázkami o hygiene a dezinfekcií rúk (dostupné na webovej stránke www.ruvztn.sk). Po realizácii kampane na základe dotazníkov vyhodnotil vykonané aktivity jednotlivých regionálnych úradov verejného zdravotníctva v Slovenskej republike. Hodnotiaci dotazník zaslalo 35 regionálnych úradov z 36.

HO HH SR pre epidemiológiu sa 29.4.2019 zúčastnila tlačovej konferencie na MZ SR ku kampani „Clean care is safer care“, RÚVZ Trenčín spolupracoval s FN Trenčín na kampani pre pacientov a návštevníkov nemocnice.

Aktivity počas kampane boli orientované predovšetkým na zdravotníckych pracovníkov vo forme prednášok respektíve seminárov, nácvikov techniky umývania a dezinfekcie rúk, jej následná kontrola a zisťovanie úrovne vedomostí v oblasti hygieny rúk.

Surveillance rotavírusových infekcií v detskej populácii spádového územia FN Trenčín

V roku 2019 pokračovala lokálna surveillance rotavírusových ochorení v trenčianskom regióne v spolupráci s Detskou klinikou FN Trenčín. V zaočkovanosti 0 ročných detí bola dosiahnutá vyššia hladina ako v SR, avšak od roku 2010 neprogredovala. Podobný jav bol zaznamenaný v rámci celej SR.

Pokračovalo sa v typizácii kmeňov izolovaných zo stolice. V r. 2009 bolo typizovaných 68 vzoriek s prevahou sérotypu G1P8, v roku 2010 bolo typizovaných 36 vzoriek s prevahou sérotypu G1P8, v roku 2011 bolo typizovaných 82 vzoriek s prevahou sérotypu G2P4 a v roku 2012 bolo typizovaných 102 vzoriek s prevahou sérotypu G1P8, v roku 2013 bolo typizovaných 57 vzoriek s prevahou sérotypu G1P8, v roku 2014 bolo typizovaných 59 vzoriek stolíc (v stolicích prevažoval sérotyp G1P8 a G2P4), v roku 2015 bolo na typizáciu zaslaných 79 vzoriek s prevahou sérotypu G1P8. V roku 2016 bolo odobraných 51 stolíc s prevahou sérotypu G1P8. V roku 2017 bolo odobraných 37 s prevahou sérotypu G1P8. V roku 2018 bolo odobratých 36 stolíc s prevahou sérotypu G1P8. V roku 2019 bolo odobraných 28 stolíc s prevahou sérotypu G9P8.

RÚVZ Považská Bystrica

Oddelenie epidemiológie sa zúčastňuje na programoch a projektoch vyhlásených Úradom verejného zdravotníctva SR:

Národný imunizačný program SR

Zabezpečenie Národného imunizačného programu bolo jednou z priorít v roku 2019. V rámci jeho plnenia boli realizované tieto aktivity:

- pravidelné usmerňovanie a informovanie všeobecných lekárov pre deti a dospelých a všeobecných lekárov pre dospelých - telefonicky, písomne a osobne o problémoch súvisiacich s očkovaním a o všetkých zmenách týkajúcich sa imunizačného programu,
- činnosť „Poradne očkovania“, v rámci ktorej je poskytované aj odborného poradenstvo pri očkovaní osôb cestujúcich do zahraničia,
- v rámci "Európskeho imunizačného týždňa" - vytvorenie informačných materiálov pre zdravotníckych pracovníkov a laickú verejnosť, článku na web stránku úradu a informačného panelu na RÚVZ,
- kontrola očkovania v SR - vyhodnotenie administratívnej kontroly očkovania k 31.8.2019
- vyhodnotenie „Národného imunologického prehľadu 2018“.

2. Surveillance infekčných chorôb

V roku 2019 bolo evidovaných 1 745 prenosných ochorení.

3. Informačný systém prenosných ochorení

V roku 2019 bolo spracovaných a vložených do epidemiologického informačného systému 1 745 prípadov prenosných ochorení (967 možných, 6 pravdepodobných, 772 potvrdených), 11 epidémií, do SRV boli vložené 8 hlásení.

Ciele programu „Nozokomiálne nákazy“ boli plnené prostredníctvom týchto činností:

- bol vykonávaný mikrobiálny monitoring v lôžkovej časti zdravotníckych zariadení, kontrola účinnosti sterilizačnej techniky, pravidelné kontroly dodržiavania hygienicko - epidemiologického režimu ako v lôžkových zdravotníckych zariadeniach tak

v ambulantných (v rámci výkonu ŠZD bolo v roku 2019 odobraných 540 vzoriek na mikrobiologické vyšetrenie nemocničného prostredia).

- v roku 2019 bolo zaznamenaných a analyzovaných 78 prípadov nozokomiálnych nákaz,
- kampaň „Clean care is safer care“ príprava a distribúcia letákov do NsP Považská Bystrica, informácie o kampani na web stránke RÚVZ
- realizácia projektu Hygiena rúk - projekt vzdelávania zdravotníckych pracovníkov - v dvoch etapách projektu sa preškoloilo 157 zdravotníckych pracovníkov a zamestnancov zariadení sociálnych služieb.
- odbery sterov z rúk pri výkone ŠZD v zdravotníckych zariadeniach,
- realizácia surveillancie NN na jednotkách intenzívnej starostlivosti – zaradená 1 JIS, 34 pacientov,

5. Mimoriadne epidemiologické situácie

- účasť na školení o VNN pre ZZS a príjmové oddelenia zabezpečené RÚVZ so sídlom v Trenčíne

6. Environmentálna surveillancie poliomyelitídy a sledovanie VDPV

Na základe stanoveného harmonogramu odberov sa v roku 2019 vykonával odber vzoriek odpadovej vody v čističke odpadových vôd Považská Bystrica. Výsledky za rok 2019: 29.1.2019 negat., 12.03.2019 negat., 21.05.2019 negat., 16.07.2019 negat., 17.09.2019 Coxackie vírus B5, 12.11.2019 negat.

7. Prevencia HIV/AIDS

V roku 2019 sa realizovali na RÚVZ so sídlom v Považskej Bystrici v zastúpení Úseku podpory zdravia aktivity zamerané na prevenciu HIV/AIDS formou prednášok na ZŠ a SŠ. Zrealizovala sa 1 prednáška na tému Výchova k partnerstvu a rodičovstvu a Prevencia pohlavne prenosných ochorení, ktorých súčasťou bola aj prevencia HIV/AIDS. Prednáška bola pre 8. ročník s celkovým počtom žiakov 23.

Ku Svetovému dňu boja proti AIDS – 1.december bola vytvorená aj nástenná propagácia vo vestibule RÚVZ a v areáli NsP Považská Bystrica a uverejnený článok na webovej stránke úradu.

RÚVZ Prievidza

Oddelenie epidemiológie sa zúčastňuje na programoch a projektoch vyhlásených Úradom verejného zdravotníctva SR:

1. Národný imunizačný program

V roku 2019 sme metodicky viedli a informovali lekárov prvého kontaktu o všetkých pripravovaných a už realizovaných zmenách v povinnom pravidelnom očkovaní a odporúčanom očkovaní.

Verejnosť bola o problematike očkovania a nových poznatkoch v očkovaní informovaná v miestnej tlači

Prostredníctvom mesačných výkazov boli všetci lekári v regióne informovaní:

- vydaní praktickej formy očkovacieho kalendára na rok 2019
- o uverejnení informačného materiálu k Európskemu imunizačnému týždňu na webovej stránke
- o povinnosti hlásiť nežiadúce účinky v súvislosti s očkovaním
- o plnej úhrade vakcíny Prevenar zdravotnými poisťovňami od 1.7.2019
- o plnej úhrade vakcín proti chrípke zdravotnými poisťovňami
- o vydaní očkovacieho kalendára na rok 2019 a 2020

Informácia o očkovačom kalendári na r. 2019 a 2020 bola odoslaná všetkým lekárom prvého kontaktu, lekárom infektologických a pľúcnych ambulancií, do nemocníc a uverejnená na webovej stránke RÚVZ Prievidza.

Všetkým lekárom prvého kontaktu boli distribuované informačné materiály: „Praktická forma očkovačieho kalendára“ a do nemocníc a polikliník „Očkujeme sa proti chrípke“, „Chrípka – dajte sa zaočkovať proti chrípke“ a iné materiály týkajúce sa chrípky a očkovania proti chrípke

Priebežne boli poskytované konzultácie v oblasti očkovania pred cestou do zahraničia lekárom a laickej verejnosti.

V rámci Európskeho imunizačného týždňa v dňoch 24.4.2019 - 30.4.2019 sme:

- zverejnili informačný materiál o očkovaní na webovej stránke RÚVZ Prievidza,
- zverejnili materiál o očkovaní na informačných a vývesných tabuliach v zdravotníckych zariadeniach
- elektronicky a poštou sme o prebiehajúcom EIW informovali zdravotníckych pracovníkov a pracovníkov v zariadeniach sociálnych služieb
- distribuovali informačné letáky do zdravotníckych zariadení a domovov dôchodcov.

Problematike očkovania sme venovali aj materiál zverejnený na webovej stránke RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach:

- očkovačie kalendár na rok 2019 a 2020 pre povinné pravidelné očkovanie detí a dospelých
- očkovanie zdravotníckych pracovníkov proti chrípke
- zmeny v očkovačom kalendári od roku 2020

Bola zabezpečená laboratórna diagnostika a vyšetrenie všetkých pravdepodobných diagnóz ochorení imunizačného programu.

V súvislosti s realizovanými viacúčelovými imunologickými prehľadmi:

- po doručení výsledkov vyšetrení zúčastnených osôb boli výsledky doplnené do odberových listov a distribuované lekárom zapojeným do IP
- Na základe usmernenia hlavného hygienika SR boli lekári informovaní o postupe pri doočkovaní osôb so zistenou nedostatočnou hladinou protilátok proti osýpkam.
- K 31.8.2019 bola vykonaná administratívna kontrola očkovania vo všetkých pediatrických ambulanciách okresu Prievidza a spracované a vyhodnotené výsledky boli do 15.10.2019 zaslané na kraj.

2. Surveillance infekčných chorôb

- V termíne do 10.02.2019 bola vykonaná analýza prenosných ochorení za okres Prievidza a Partizánske, v rámci ktorej bola podrobne zanalyzovaná epidemiologická situácia za rok 2019.
- Surveillance infekčných chorôb sme vykonávali sústavne, v prípade výskytu ochorení imunizačného programu sme zabezpečili laboratórnu verifikáciu diagnózy.
- O ARO a chrípke sme informovali všetkých lekárov prvého kontaktu prostredníctvom mesačného hlásenia a verejnosť týždenne prostredníctvom webovej stránky RÚVZ.
- Na webovej stránke RÚVZ Prievidza sú uverejnené informácie o vybraných prenosných ochoreniach.
- Všetkým lekárom prvého kontaktu boli distribuované informačné letáky „Ako predísť chrípke“
- Na webe bol zverejnený článok „Právo či povinnosť: prečo by zdravotnícky pracovníci mali chrániť seba aj druhých pred chrípkou“, článok o osýpkach „Aktuálna situácia o výskyte osýpok v SR a v susedných štátoch“, informácia k výskytu ochorení na záškrt na Ukrajine, článok o chrípke „Chrípková sezóna sa začala, nepodceňujte chrípku

a chráňte seba aj ostatných“ a článok o kliešťoch „Kliešte sa už začali prebúdzat’, myslite na prevenciu“.

- Lekári boli pravidelne prostredníctvom mesačného výkazu prenosných ochorení oboznamovaní s epidemiologickou situáciou v regióne, ako aj o aktuálnych informáciách napr.:
 - o začínajúcej chrípkovej sezóne a povinnosti hlásenia ARO a CHPO
 - o nadobudnutí účinnosti § 30 ods. 1 písm. k) zákona č. 355/2007 Z. z., ktorý ustanovuje povinnosť zamestnávateľa oznámiť každoročne do 15. januára v elektronickej podobe príslušnému orgánu verejného zdravotníctva údaje týkajúce sa zamestnancov vykonávajúcich prácu zaradenú do druhej kategórie k 31. decembru predchádzajúceho kalendárneho roka.
 - o prebiehajúcom 11. ročníku kampane dezinfekcie rúk.

3. Informačný systém prenosných ochorení

Do elektronickeho hlásenia prenosných ochorení EPIS bolo zaregistrovaných od začiatku jeho existencie do konca roku 2019 28 lekárov za okres Prievidza: 13 obvodných lekárov pre dospelých (22 %), 13 pediatrov (44,8 %) a 2 odborní lekári. V roku 2019 aktívne hlásilo chrípku 6 obvodných lekárov (2 pre dospelých a 4 pediatri) a prenosné ochorenia 7 lekárov (5 pediatrov, 1 všeobecný lekár pre dospelých a 1 infektológ). Za okres Partizánske v 2019 spolu piati obvodní lekári - 3 (15 %) pre dospelých a 2 (25 %) pediatri. Aktívne hlásili chrípku 1 lekár pre dospelých a prenosné ochorenia aktívne hlásila jedna všeobecná lekárka pre dospelých.

4. Surveillance nozokomiálnych nákaz

Z laboratórií klinickej mikrobiológie nám bolo hlásené 431 multirezistentných kmeňov a 160 pozitívnych hemokultúr z biologických materiálov z rôznych oddelení a ambulancií z ktorých sme prešetrili v roku 2019:

- Oddelenie NN, sterilizácie a dezinfekcie v roku 2019 prešetrilo v nemocnici Bojnice 89 pozitívnych hemokultúr, z toho 21 hemokultúr bolo hlásených ako MRK. Ako NN sme vykázali 4 hemokultúry - sepsy. Najvyšší výskyt sme zaznamenali na internom oddelení (2 NN – t.j. 5,41 % z NN zistených na tomto odd.) a po jednej sepe na neurologickom oddelení (1 NN – t.j. 7,69% z NN zistených na tomto odd.) a OAIM (1 NN – t.j. 16,67%).
- Oddelenie NN, sterilizácie a dezinfekcie v roku 2019 prešetrilo z Nemocnice Partizánske: 4 multirezistentné kmene (MRK) - 2x MRSA, 1x VRE a 1 MRK z biologických materiálov z oddelení nemocnice a 31 pozitívnych hemokultúr, z toho 16 bolo vykázanych ako sepsa. 5 ochorení malo nozokomiálny charakter.
- V nemocnici Handlová sme prešetrili 3 pozitívne hemokultúry, ani jedna nebola vykázaná ako sepsa.
- V nefrodialyzačnom zariadení Logman a.s. sme prešetrili 3 hlásené pozitívne hemokultúry, z toho jedna je vykázaná ako nozokomiálna sepsa.
- Ďalej sme prešetrili 413 prípadov MRK (vrátane MRSA) z biologických materiálov z rôznych oddelení a ambulancií, z ktorých malo 27 ochorení nozokomiálny charakter (6,54 % z prešetrovaných prípadov). Zo všetkých NN vykázanych v roku 2019 aktívne vyhladané NN tvorili 90,40 %.
 - prešetrili sme 89, z toho 21 hemokultúr bolo hlásených ako MRK. Ako NN sme vykázali 5 hemokultúr. Najvyšší výskyt sme zaznamenali na internom

oddelení (3 NN – t.j. 8,11% z NN zistených na tomto odd.) a na neurologickom oddelení (2 NN – t.j. 15,38%).

- V roku 2019 boli na webovej stránke RÚVZ Prievidza uverejnené v tejto problematike nasledovné informácie:
 - Kampaň „Hygiena a dezinfekcia rúk“ 2019

5. Mimoriadne epidemiologické situácie

- Lekári boli prostredníctvom mesačného výkazu prenosných ochorení oboznámení s vykonávaním surveillance chrípky a ARO
- Aj v roku 2019 zostali v platnosti opatrenia pri výskyte SARI, pri odbere materiálu, došetovania prípadu a vykonania opatrení u takejto diagnózy, o čom sme informovali všetky nemocnice a zabezpečovali sme odber biologického materiálu a jeho zasielanie do NRC.
- Priebežne sa vykonáva aktualizácia členov v protiepidemických komisiách.
- Denne využívame hlásenie v systéme rýchleho varovania.

6. Environmentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDPV

- V roku 2019 sme vykonali v rámci administratívnej kontroly očkovania aj kontrolu zaočkovanosti detskej populácie proti poliomyelitíde, ktorá bola súčasťou správy o očkovaní zaslanej na kraj 15.10.2019.
- V roku 2019 sme v okrese Prievidza nevykázali žiadne ochorenie na chabú obrnu (Guillainov-Barrého sy).
- V roku 2019 sme v okrese Partizánske nevykázali žiadne ochorenie na chabú obrnu (Guillainov-Barrého sy).

Podľa časového plánu ÚVZ SR sme odoberali odpadové vody v čističke odpadových vôd v Prievidzi a doručovali sme ich podľa rozpisu na vyšetrenie cirkulácie poliovírusov do laboratória RÚVZ v Banskej Bystrici. Všetky vzorky boli negatívne.

7. Prevencia HIV/AIDS

- V roku 2019 sme spracovali epidemiologické údaje od dvoch pacientov s bezpríznakovým stavom infekcie HIV z okresu Prievidza, urobili sme 9 konzultácií s touto tematikou a vydali sme jeden medzinárodný certifikát o výsledku vyšetrenia anti-HIV občanom SR pred cestou do štátov vyžadujúcich si toto vyšetrenie.
- V roku 2019 sme spracovali epidemiologické údaje od jedného pacienta s bezpríznakovým stavom infekcie HIV z okresu Partizánske, urobili sme 7 konzultácií s touto tematikou a nevydali sme žiadny medzinárodný certifikát o výsledku vyšetrenia anti-HIV občanom SR pred cestou do štátov vyžadujúcich si toto vyšetrenie.
- Údaje o pohlavných ochoreniach zbierame priebežne počas celého roka a ich vyhodnotenie je súčasťou výročnej správy za rok 2019.
- Na webovej stránke RÚVZ Prievidza bol v rámci Svetového dňa AIDS uverejnený článok venovaný tejto problematike

B Špecializované činnosti

Pracovníci odborov a oddelení epidemiológie RÚVZ v Trenčianskom kraji vykonávajú špecializované činnosti podľa § 11 zákona č. 355/2007 Z. z. a to najmä v oblasti monitoringu

výskytu prenosných ochorení a vykonávania epidemiologického dohľadu, spracovávania a analýz o výskyte prenosných ochorení v spádovom území.

RÚVZ Trenčín

RÚVZ v Trenčíne vykonáva špecializačné činnosti najmä v problematike nozokomiálnych nákaz, dezinfekcie a sterilizácie.

V rámci týchto činností boli vypracovávané:

- analýza databáz zozbieraných údajov zo zapojených pracovísk JIS (koordináčnej programu v SR)
- kontrola zadaných údajov prípadov nozokomiálnych nákaz v programe EPIS za SR

C Poradenstvo v prevencii prenosných ochorení

RÚVZ Trenčín

Poradenstvo v prevencii prenosných ochorení

- Činnosť liniek pomoci AIDS: na RÚVZ so sídlom v Trenčíne v rámci odboru epidemiológie je k dispozícii telefonická linka a e-mailová adresa, v rámci ktorých sú poskytované informácie ohľadom možnosti vykonania testovania na protilátky anti HIV a informácie o spôsobe prenosu tejto infekcie a prevencie. V rámci odboru epidemiológie je k dispozícii poradňa prevencie infekcie HIV/AIDS, kde je poskytované pred a po testové poradenstvo vrátane odberu krvi na detekciu protilátok anti HIV u osôb, ktoré o to požiadajú. V roku 2019 bolo v poradni vyšetrených 107 osôb (v 1. polroku – 60 osôb, v 2. polroku – 47 osôb). V rámci poradne prevencie infekcie HIV/AIDS je možnosť odberu vzorky krvi na stanovenie protilátok anti HIV u osôb z dôvodu vystavenia certifikátu o HIV negativite pri vycestovaní do zahraničia. Daný certifikát vydáva Oddelenie mikrobiológie Fakultnej nemocnice Trenčín.
- Poradňa očkovania: na RÚVZ so sídlom v Trenčíne v rámci odboru epidemiológie je k dispozícii poradňa k očkovaniu, kde sú poskytnuté informácie v oblasti ochorení preventabilných očkovaním. Konzultácie sú určené verejnosti. Rozsah prejednávania v poradni: poradňa očkovania dieťaťa pre rodičov, poradňa pred cestou do zahraničia, problematika povinného pravidelného a odporúčaného očkovania a poradenstvo v oblasti problematiky očkovacieho kalendára, očkovacích techník a príslušnej legislatívy.

RÚVZ Považská Bystrica

- Na RÚVZ so sídlom v Považskej Bystrici je zriadená vakcinačná poradňa, v rámci ktorej je poskytované poradenstvo v problematike povinného a odporúčaného očkovania detí a dospelých, poradenstvo v očkovaní pred cestou do zahraničia a komplexné poradenstvo v problematike očkovacieho kalendára a očkovacích techník. Zriadená je aj poradňa HIV/AIDS bez možnosti vyšetrenia.

RÚVZ Prievidza

- V roku 2012 bola na odbore epidemiológie zriadená poradňa pre očkovanie, ktorá poskytuje v prípade záujmu konzultačnú činnosť jedenkrát mesačne o čom je verejnosť informovaná prostredníctvom miestnych médií a webovej stránky úradu.
- Poradenstvo v prevencii prenosných ochorení vykonávame priebežne, podľa potreby lekárov alebo laickej verejnosti – telefonicky alebo internetom.
- V roku 2019 bola formou konzultácie a písomného vyjadrenia poskytnutá informácia o povinnom alebo odporúčanom očkovaní v 63 prípadoch za okres Prievidza a za okres

Partizánske v 21 prípadoch. Nebol vykonaný žiaden pohovor s rodičmi odmietajúcimi očkovanie u detí.

- Poradenstvo o očkovaní pre osoby odchádzajúce do zahraničia

D Zdravotno-výchovné aktivity v prevencii prenosných ochorení

RÚVZ Trenčín

Edukácia obyvateľstva v prevencii prenosných ochorení sa vykonáva najmä prostredníctvom uverejňovania článkov na webovej stránke nášho úradu a v lokálnych médiách.

- Európsky imunizačný týždeň (EIW) - od 24. - 30. apríla 2019 sa v Európskych krajinách uskutočnil Európsky imunizačný týždeň (European Immunization Week – EIW). Tohtoročnou témou kampane bola „Hrdinovia vakcinácie“ (Vaccine heroes). Hrdinovia vakcinácie sú zdravotnícki pracovníci, ktorí vykonávajú očkovanie, rodičia, ktorí sa rozhodnú očkovať svoje deti a tí, ktorí vyhľadajú informácie založené na dôkazoch a šíria ich ďalej. RÚVZ so sídlom v Trenčíne v rámci Európskeho imunizačného týždňa 2019 pripravil prednášky pre študentov zdravotníckych smerov TnUAD – „Význam očkovania“. Edukácia laickej verejnosti pomocou vytvorenie nástieniek s tematikou EIW 2019, vytvorenie článku o EIW 2019 na web stránke úradu.
- Aktivity k Svetovému dňu boja proti AIDS: 1. decembra 2019 sa uskutočnil 31. ročník Svetového dňa boja proti AIDS, ktorého témou tohto ročníka bola téma „Komunity pomáhajú“. Informačné materiály o Svetovom dni boja proti AIDS, o infekcii HIV/AIDS, jej výskyte, možnostiach prenosu a prevencie, spolu s kontaktnými údajmi na poradňu prevencie HIV/AIDS sú prístupné verejnosti na nástenkách a webovej stránke RÚVZ so sídlom v Trenčíne.
- Zvýšenie povedomia budúcich rodičov o ochoreniach preventabilných očkovaním a význame očkovania: vzdelávanie bolo realizované oddelením epidemiológie na 1 strednej škole dňa 30.09.2019. Celkovo sa vzdelávania zúčastnilo 34 študentov z 3. ročníka Gymnázia svätého Jozefa v Novom Meste nad Váhom. Študenti pred intervenciou vyplnili dotazník č. I a následne pracovali v štyroch skupinách. Po absolvovaní školenia vyplnili dotazník č. II.

RÚVZ Považská Bystrica

Zdravotno-výchovné aktivity boli v roku 2019 realizované najmä formou prednášok, uverejňovaním informácií na web stránke úradu a vytváraním informačných panelov na RÚVZ.

1. „Európsky imunizačný týždeň“ - vytvorenie informačných materiálov pre zdravotníckych pracovníkov a laickú verejnosť, článku na web stránku úradu a informačného panelu.
2. „Clean care is safer care“ – príprava a distribúcia letákov a umiestnenie informácie o kampani na web stránku RÚVZ.
3. „Hygiena rúk“ - projekt vzdelávania zdravotníckych pracovníkov - v dvoch etapách projektu sa preškolilo 157 zdravotníckych pracovníkov a zamestnancov zariadení sociálnych služieb.
4. „Zvýšenie povedomia budúcich matiek ...“v roku 2019 sa projekt realizoval pre 2. ročník SZŠ Považská Bystrica s celkovým počtom 34 študentov.

5. „1. december – Svetový deň boja proti HIV/AIDS“ – umiestnenie informačného materiálu na web a informačného panelu na RÚVZ. Prednášky realizované oddelením Podpory zdravia.

RÚVZ Prievidza

Informačné materiály:

1. Distribúcia propagačného materiálu – praktická forma očkovacieho kalendára 2019 do všetkých pediatrických ambulancií
2. Distribúcia letákov „Ako predísť chrípke“ všetkým lekárom prvého kontaktu, nemocniciam a poliklinikám
3. Distribúcia Očkovacieho preukazu dieťaťa vydaného v spolupráci ÚVZ SR a spoločnosti Eduinfo do všetkých pediatrických ambulancií
4. Distribúcia letákov a plagátov do nemocníc a polikliník „Očkujeme sa proti chrípke“
5. Distribúcia letákov a plagátov do nemocníc a polikliník „Ako sa chrániť pred kliešťom“
6. Distribúcia letákov a plagátov do nemocníc a polikliník „Ako ježko Pichliacik zvíťazil nad prechladnutím“

Webová stránka:

Edukačný materiál o hepatitídach k Svetovému dňu hepatitídy

Informácie o prenosných ochoreniach

Aktuálna situácia vo výskyte osýpok v SR a v susedných štátoch

Informácia k výskytu ochorenia na záškrt na Ukrajine

EIW

Celosvetová kampaň venovaná hygiene rúk

Očkovací kalendár 2019 a 2020

Praktická forma očkovacieho kalendára

Zmeny v očkovacím kalendári pre povinné pravidelné očkovanie od roku 2020

Nadobudnutie účinnosti § 30 ods. 1 písm. k) zákona č. 355/2007 Z. z., ktorý ustanovuje povinnosť zamestnávateľa oznámiť každoročne do 15. januára v elektronickej podobe príslušnému orgánu verejného zdravotníctva údaje týkajúce sa zamestnancov vykonávajúcich prácu zaradenú do druhej kategórie k 31. decembru predchádzajúceho kalendárneho roka.

Aktuálne informácie o prebiehajúcej chrípkovej sezóne

Kliešte sa už začali prebúdzat', myslíte na prevenciu

Článok „Právo či povinnosť: prečo by zdravotnícky pracovníci mali chrániť seba aj druhých pred chrípkou“ a článok „Chrípková sezóna sa začala, nepodceňujte chrípku a chráňte seba aj ostatných“.

Články v médiách:

Aktuálna informácia o chrípkovej situácii – otázky a odpovede, RTVS regionálne správy.

E Mimoriadne úlohy

RÚVZ Trenčín

O aktuálnej epidemiologickej situácii vo výskyte chrípky počas chrípkovej sezóny boli informovaní všetci členovia protiepidemickej komisie zriadenej pri RÚVZ ako aj členovia KŠ ObÚ Trenčín. Pracovníci odboru epidemiológie boli pravidelne informovaní o aktuálnej epidemiologickej situácii prostredníctvom interných seminárov. Údaje o aktuálnej epidemiologickej situácii a prípadných opatreniach pri výskyte ochorenia boli zasielané lekárom primárneho kontaktu a riaditeľom nemocníc v spádovom území alebo uverejnené na

web stránke RÚVZ so sídlom v Trenčíne. Vykonávame opatrenia pri výskyte epidemiologicky významných nemocničných patogénov (MRSA, VRE, výskyte karbapeném rezistentých enterobaktérií a nefermentujúcich paličiek, *C. difficile*). Vykonávali sa nácviky ako postupovať pri zavlečení VNN.

RÚVZ Považská Bystrica

- Nevykonávali sa.

RÚVZ Prievidza

- Spolupracovali sme s oddelením komunálnej hygieny pri testovaní sterilizačných aparátov kozmetík a pedikúr.
- Poskytli sme konzultácie pri vzniku súkromných zdravotníckych zariadení, lekární, ale aj nezdravotníckych zariadení s epidemiologicky závažnou problematikou.
- Poskytovanie konzultácií a informácií o zriadení PZS v zdravotníckych zariadeniach regiónu
- Zúčastnili sme sa aktivít regionálnej kampane zameranej na hygienu a dezinfekciu rúk v rámci projektu „CLEAN CARE IS SAFER CARE“ s témou pre rok 2019: Hlavným cieľom kampane bolo poukázať, že správna hygiena rúk je najúčinnější spôsob prevencie nozokomiálnych nákaz a šírenia rezistencie mikroorganizmov na antibiotiká. Tohtoročná kampaň bola zameraná na prevenciu s heslom „Bezpečná zdravotná starostlivosť pre všetkých – je to vo vašich rukách“. Edukačný materiál sme uverejnili na našej webovej stránke. Všetkým ambulantom a ústavným zariadeniam bol zaslaný e-mailom alebo poštou informačný materiál. Zdravotníckym pracovníkom boli poskytnuté edukačné letáky.
- V I. polroku 2019 sme sa zapojili do akčného plánu 9: Prevencia nozokomiálnych nákaz v SR – 1. etapa školenie zdravotníckych pracovníkov v hygiene rúk. Projekt bol realizovaný v dvoch nemocniciach regiónu v spolupráci s Regionálnou komorou SaPa. Súčasťou prednášok bola edukácia formou prezentácií, vzdelanostné dotazníky pred a po edukácii a praktický nácvik správnosti dezinfekcie rúk pomocou fluoreskujúceho svetla UV prístroja. Celkovo bolo vyzbieraných 182 dotazníkov. V II. polroku bola 2. etapa zameraná na vzdelávanie zamestnancov zariadení sociálnych služieb, ktorí poskytujú ošetrovateľskú starostlivosť. Vzdelávanie zabezpečil RÚVZ Trenčín v rámci celého kraja.
- Súčasťou prednášok bola edukácia formou prezentácií, vzdelanostné dotazníky pred a po edukácii a praktický nácvik správnosti dezinfekcie rúk pomocou fluoreskujúceho svetla UV prístroja. Celkovo bolo vyzbieraných 182 dotazníkov. V II. polroku bola 2. etapa zameraná na vzdelávanie zamestnancov zariadení sociálnych služieb, ktorí poskytujú ošetrovateľskú starostlivosť. Vzdelávanie zabezpečil RÚVZ Trenčín v rámci celého kraja.
- V mesiaci október sa pracovníci oddelenia epidemiológie zúčastnili na projekte: „Zvýšenie povedomia budúcich rodičov o ochoreniach preventabilných očkovaním a význame očkovania“. Vzdelávanie sa uskutočnilo na dvoch stredných školách v Prievidzi. Po skončení vzdelávania bolo 124 dotazníkov spracovaných v programe Excel a v tabuľkovej forme boli mailom zaslané na RÚVZ so sídlom v Komárne. Vzdelávanie sa uskutočnilo na jednej strednej škole v Partizánskom. Po skončení vzdelávania bolo 70 dotazníkov spracovaných v programe Excel a v tabuľkovej forme boli mailom zaslané na RÚVZ so sídlom v Komárne.
- V rámci SR sme sa zúčastnili viacúčelového imunologického prehľadu podľa pokynov ÚVZ SR. Cieľom bolo zistiť reálny stav hladiny protilátok proti 6 ochoreniam: VHA, VHB, VHC, osýpky, mumps a rubeola. Do IP bolo zapojených 6 všeobecných lekárov

pre deti a dorast a 3 všeobecní lekári pre dospelých. V roku 2019 sme po doručení výsledkov vyšetrení zúčastnených osôb výsledky dopĺňali do odberových listov a distribuovali lekárom zapojeným do IP a na základe Usmernenia hlavného hygienika SR sme lekárov informovali o postupe pri doočkovaní osôb so zistenou nedostatočnou hladinou protilátok proti osýpkam.

V.VII Trnavský kraj

A. Preventívne programy a projekty

V roku 2019 bola práca odborov epidemiológie na jednotlivých RÚVZ v Trnavskom kraji zameraná na plnenie úloh Imunizačného programu, kontrolu očkovania a preočkovania vybraných skupín obyvateľstva, úlohy potrebné k udržaniu stavu bez výskytu poliomyelitídy, úlohy Akčného plánu na udržanie stavu eliminácie osýpok a rubeoly, predchádzanie vzniku a šírenia nozokomiálnych nákaz, štátny zdravotný dozor zameraný na dodržiavanie hygienicko – epidemiologického režimu vo vybraných zdravotníckych zariadeniach, sledovanie a analýzu výskytu chrípky a surveillance pneumokokových invazívnych ochorení a invazívnych hemofilových nákaz, evidenciu a analýzu prípadov ochorení v rámci informačného systému EPIS, riešenie mimoriadnych epidemiologických situácií.

V januári 2020 boli jednotlivé programy a projekty odborov epidemiológie vyhodnotené za rok 2019 a hodnotiaca správa bola zaslaná na ÚVZ SR.

Na **RÚVZ v Trnave** v roku 2019 bolo cestou oddelenia podpory zdravia poskytnuté poradenstvo 73 klientom, ktorým bola poskytnutá základná informácia o infekcii HIV a jej predchádzaní, o spôsobe vyšetrenia na anti - HIV protilátky (47 mužov a 26 žien). Poradenstvo poskytnuté telefonickou linkou pomoci AIDS bolo z tohto počtu 48 klientom. Osobne navštívilo poradňu 25 klientov.

Aktuálne zistené nové poznatky na poradni sú aplikované do ďalšej práce v poradni HIV/AIDS a tiež sú prezentované zdravotno-výchovnými materiálmi (letáky, plagáty, postery, panely), prednáškami a príspevkami do tlače a masmédií. Poradňu navštevovali resp. telefonické informácie boli podávané prevažne mladým ľuďom, najviac zastúpená je veková kategória od 25-34 rokov a 35 – 44 rokov. Celá činnosť poradenstva bola spropagovaná v tlači a webových stránkach RÚVZ.

V rámci svojich poradenských služieb poskytujeme klientom dvojmesačník vydávaný Českou spoločnosťou AIDS POMOC, z.s., ktorý nám bezplatne dodáva Dům světla Praha.

V roku 2019 bolo vykonaných 5 prednášok s besedami na tému HIV/AIDS :

- ZŠ 3x – 70 žiakov
- Špeciálna ZŠ 2 x - 22 žiakov

V roku 2019 boli vykonané 2 prednášky na tému plánované partnerstvo a rodičovstvo a hygiena tela, ktorých súčasťou je i téma pohlavne prenosných ochorení:

- ŠZŠ 2x – 22 žiakov

Na prednáškach spojenými s besedami zvyšujeme informovanosť a zmeny postojov mladých ľudí v problematike HIV/AIDS a iných pohlavne prenosných ochorení.

1. december - Svetový deň AIDS

Uskutočnili sme prednášky, besedy na základných a stredných školách. Spropagovali sme činnosť poradne prevencie HIV/AIDS v tlači na teletexte, internete, posterami, panelom a distribúciou zdravotno-výchovného materiálu. Poradňa a telefonická linka HIV/AIDS bola k dispozícii nad rámec časového vymedzenia.

Na **RÚVZ Galanta** v roku 2019 sa nerealizoval projekt primárnej prevencie HIV/AIDS „Hrou proti AIDS“. V spolupráci s oddelením podpory zdravia sme realizovala 1 prednáška pre žiakov ZŠ a 2 pre študentov SŠ o problematike HIV/AIDS. Zároveň sme spolupracovali pri informovaní obyvateľov o danej problematike formou informačného panelu vo vestibule RÚVZ a článkom na internetovej stránke RÚVZ.

V rámci surveillance chronických ochorení sme pokračovali v realizácii programu Cindi formou individuálneho poradenstva v centre podpory zdravia pri RÚVZ Galanta ako aj formou skupinového poradenstva výjazdmi pracovníkov na pracoviská a viaceré spoločenské a hromadné akcie pre obyvateľstvo.

Na **RÚVZ Senica** v roku 2019 nerealizovalo aktivitu „Prevencia HIV/AIDS“ formou interaktívneho projektu „Hrou proti AIDS“.

Pre študentov stredných škôl bolo realizovaných 5 prednášok o problematike HIV/AIDS. Ku Svetovému dňu boja proti AIDS bola zabezpečená informovanosť o problematike HIV/AIDS formou nástenky a plagátov na RÚVZ Senica, edukačné materiály na webovej stránke RÚVZ Senica.

V rámci projektu HIV/AIDS **RÚVZ so sídlom v Dunajskej Strede** vykonával prednášky s prezentáciou pre žiakov ZŠ M. Korvína D. Štál, pre žiakov gymnázia L. Dúbravu v D. Strede. Cieľom prednášok bolo zvýšiť informovanosť mladých ľudí v problematike HIV/AIDS, nakoľko sú najohrozenejšou skupinou.

Pri príležitosti Svetového dňa AIDS bola vo vestibule úradu RÚVZ panelová výstava s tematikou boja proti AIDS.

B. Špecializované činnosti na OE

Na **OE RÚVZ Trnava** sa od r. 2007 realizuje **projekt HELICS – EU**, ktorý je zameraný na aktívnu surveillance nozokomiálnych nákaz na odd. KAIM.

Elektronicky bolo spracovaných 61 dotazníkov na základe dekurzov pacientov hospitalizovaných v roku 2018 na KAIM vo FN Trnava.

RÚVZ Trnava je od r. 2016 zapojený do **Európskej surveillance infekcií Clostridium difficile**, ktorá prebieha v spolupráci s nemocničným epidemiológom FN Trnava a spádovým mikrobiologickým laboratóriom.

Na **OE RÚVZ Galanta** pokračovali v sledovaní infekcií akvirovaných na jednotkách intenzívnej starostlivosti realizáciou programu HELICS zberom údajov na OAIM NsP Sv. Lukáša Galanta za rok 2018 na základe protokolu ECDC.

RÚVZ Senica - na oddelení epidemiológie sa od r. 2011 realizuje **projekt HELICS – EU**, ktorý je zameraný na aktívnu surveillancu nozokomiálnych nákaz na odd. OAIM a na chirurgickom oddelení infekcie v mieste chirurgického zákroku . Elektronicky bolo spracovaných 46 dotazníkov ICU a 68 dotazníkov SSI na základe dekurzov pacientov hospitalizovaných v roku 2018 na OAIM a Chirurgickom oddelení vo FNsP Skalica.

RÚVZ Senica je od r. 2016 zapojený do **Európskej surveillancu infekcií Clostridium difficile**, ktorá prebieha v spolupráci s nemocničným epidemiológom a mikrobiologickým laboratóriom FNsP Skalica.

RÚVZ Dunajská Streda je od r. 2016 zapojený do **Európskej surveillancu infekcií Clostridium difficile**, ktorá prebieha v spolupráci s nemocničným epidemiológom NsP Dunajská Streda a mikrobiologickými laboratóriami Alpha medical a Medirex.

C. Poradenstvo v prevencii prenosných ochorení

Na **RÚVZ Trnava** v roku 2019 bolo zrealizovaných 38 poradenstiev očkovania, z toho 21 x v súvislosti s povinným očkovaním, 8 x poradne pred cestou do zahraničia a 9 x v súvislosti s odporúčaným očkovaním.

Na OE boli priebežne vykonávané telefonické konzultácie pre všeobecných lekárov ohľadom povinného i odporúčaného očkovania detskej a dospelaj populácie a zároveň i konzultácie o možnostiach očkovania pred cestou do zahraničia.

V RÚVZ sme vykonávali pohovory s rodičmi odmietajúcimi očkovanie svojho dieťaťa, V roku 2019 bolo zaevidovaných 106 nových odmietnutí povinného očkovania zákonnými zástupcami detí, počet odmietnutí bol o 26,5 % nižší ako v roku 2018 (160). V súvislosti s odmietaním povinného očkovania bolo prerokovaných 18 priestupkových konaní a formou rozhodnutí boli uložené pokuty vo výške 2 145 €.

V decembri 2019 bola cestou RÚVZ Trnava v rámci projektu: **Zvýšenie povedomia budúcich matiek o ochoreniach preventabilných očkovaním a význame očkovania** realizovaná vzdelávacia akcia- očkovanie hrou na dvoch stredných školách v Trnave.

Do projektu boli vybrané nasledujúce školy: Gymnázium A. Merici, Obchodná akadémia. Projektu sa zúčastnilo celkovo 46 žiakov III. ročníkov, ktorí zároveň vyplnili dotazníky pred a po realizácii edukácie. Žiaci sa aktívne zaujímali nielen o problematiku povinného očkovania ale aj odporúčaného očkovania.

V rámci iniciatívy SEVS HODNOTA OČKOVANIA sa podieľame na vzdelávaní študentov SZŠ v oblasti vakcinológie. V školskom roku 2019/2020 bola v rámci 6 vyučovacích hodín odprednášaná problematika očkovania pre 2. a 4. ročník odboru zdravotnícky asistent, 3. ročník diplomovaná všeobecná sestra na SZŠ v Trnave. Celkovo bolo vyškolených 65 študentov.

Na **RÚVZ Galanta** sa realizoval projekt „Očkovanie hrou“, ktorého sa zúčastnilo 90 študentov 3. ročníkov z troch SŠ. Efekt intervencie bol overený formou dotazníka pred a po intervencii. Zabezpečili sme pravidelné informovanie odbornej a laickej verejnosti o všetkých pripravovaných a už realizovaných zmenách týkajúcich sa očkovacieho kalendára a samotných vakcín formou telefonického poradenstva, príloh k mesačným hláseniam pre očkujúcich lekárov elektronickou poštou.

Od 1.1. 2012 je na RÚVZ zriadená poradňa pre očkovanie, zameraná na konzultačnú činnosť v oblasti prevencie chorôb, ktorým sa dá predísť očkovaním. Konzultácie sa poskytujú telefonickou formou alebo formou osobnej konzultácie pre rodičov detí aj pre zdravotníckych pracovníkov. V roku 2019 bolo hlásených 36 prípadov odmietnutia očkovania, bolo realizovaných 4 osobných a 35 telefonických konzultácií. Rodičom, ktorí odmietajú očkovať svoje dieťa je ponúkaná možnosť osobnej konzultácie o očkovaní a možných vedľajších účinkoch očkovania v poradni očkovania.

Na **RÚVZ Senica** v roku 2019 **poradňa očkovania** vykonala 34 poradenstiev očkovania, z toho 25 x v súvislosti s povinným očkovaním, 5 x poradne pred cestou do zahraničia a 4 x v súvislosti s odporúčaným očkovaním.

Na oddelení epidemiológie boli priebežne vykonávané telefonické konzultácie pre všeobecných lekárov ohľadom povinného i odporúčaného očkovania detskej a dospeljej populácie a zároveň i konzultácie o možnostiach očkovania pred cestou do zahraničia.

V RÚVZ v roku 2019 bolo zaevidovaných 11 nových odmietnutí povinného očkovania zákonnými zástupcami detí

V mesiaci jún 2019 bola cestou RÚVZ Senica v rámci projektu: Zvýšenie povedomia budúcich matiek o ochoreniach preventabilných očkovaním a význame očkovania realizovaná vzdelávacia akcia- očkovanie hrou na dvoch stredných školách v Senici. Projektu sa zúčastnilo celkovo 58 žiakov II. a III. ročníkov. Žiaci sa aktívne zaujímali nielen o problematiku povinného očkovania ale aj odporúčaného očkovania.

Na **RÚVZ Dunajská Streda** v roku 2019 bolo zrealizovaných 70 poradenstiev očkovania, z toho 43 x v súvislosti s povinným očkovaním, 9 x poradni pred cestou do zahraničia a 18 x s odporúčaným očkovaním. Na oddelení epidemiologie boli priebežne vykonávané telefonické konzultácie pre všeobecných lekárov ohľadom povinného i odporúčaného očkovania detskej a dospeljej populácie a zároveň i konzultácie o možnostiach očkovania pred cestou do zahraničia. V roku 2019 bolo zaevidovaných 36 nových odmietnutí povinného očkovania zákonnými zástupcami detí, počet odmietnutí bol o 42 prípadov menej ako v roku 2018 (78). V súvislosti s odmietaním povinného očkovania bolo rodičom zaslané „Poučenie zákonných zástupcov detí o možných následkoch týkajúcich sa ohrozenia zdravia dieťaťa ako aj verejného zdravia v prípade nezabezpečenia očkovania u svojho dieťaťa“, aby boli dostatočne informovaní o rizikách nezaočkovania.

V júni 2019 bola cestou RÚVZ Dunajská Streda v rámci projektu: Zvýšenie povedomia budúcich matiek o ochoreniach preventabilných očkovaním a význame očkovania realizovaná vzdelávacia akcia - očkovanie hrou na Strednej odbornej škole technickej v Dunajskej Strede a na Obchodnej akadémii s VJM vo Veľkom Mederi. Projektu sa zúčastnilo celkovo 55 žiakov III. ročníka stredných škôl, ktorí zároveň vyplnili dotazníky pred a po realizácii edukácie. Žiaci sa aktívne zaujímali nielen o problematiku povinného očkovania ale aj odporúčaného očkovania.

D. Zdravotno-výchovné aktivity v prevencii prenosných ochorení

V **Trnavskom kraji** sa nachádza 5 nemocničných ústavných zdravotníckych zariadení s celkovým počtom 2331 postelí 5 polikliník, 3 liečebne a 2 prírodné liečebné kúpele (údaje z VS jednotlivých okresov).

V Trnavskom kraji sa nachádza 13 neštátnych zariadení jednodňovej chirurgie: 4x v okrese Trnava, 3x v okrese Piešťany, v okrese Hlohovci 1x v okrese Senica 1x, v okrese Skalica 1x, v okrese Galanta 1x a 1x v okrese Dunajská Streda.

V Trnavskom kraji evidujeme celkom **1248 ambulantných zdravotníckych zariadení**.

Z celkového počtu ambulancií je: 333 ambulancií všeobecných lekárov
267 stomatologických ambulancií
648 odborných ambulancií

V roku 2019 sa očkovanie detí v Trnavskom kraji vykonávalo podľa nižšie uvedeného očkovacieho kalendára:

V rámci **Európskeho imunizačného týždňa** v mesiaci apríl 2019 odborní pracovníci odborov a oddelení epidemiológie v Trnavskom kraji zabezpečili publikovanie článkov s tematikou významu očkovania v regionálnych médiách, na internetových stránkach RÚVZ. Na RÚVZ boli vytvorené nástenné panely prezentujúce význam plnenia imunizačného programu. Pri zdravotno-výchovných akciách pre obyvateľov boli distribuované informačné letáky o rôznych druhoch očkovania, o spôsobe fungovania vakcín. V priebehu roka 2018 boli kartičky s informáciami o očkovaní distribuované na pediatrických ambulanciách, na detské a gynekologické oddelenia.

Na RÚVZ v Galante bola problematika očkovania zaradená do náplne školenia pre pracovníkov vykonávajúcich epidemiologicky závažné činnosti.

V lokálnych médiách ako aj prostredníctvom internetovej stránky RÚVZ boli pravidelne poskytované informácie odbornej a laickej verejnosti o aktuálnej epidemiologickej situácii vo výskyte ARO, CHPO a o potrebe vykonávania preventívnych opatrení vrátane očkovania proti chrípke.

Na **RÚVZ Trnava** MUDr. D. Kollárová je aktívne zapojená ako koordinátorka v rámci SR do iniciatívneho projektu *SEVS* - **Hodnota očkovania**.

Na odbore epidemiológie sa podieľame na realizácii Projektu **vzdelávania budúcich sestier SZŠ** v oblasti vakcinológie.

RÚVZ Trnava sa podieľa na aktivitách realizovaných v rámci projektu **Chránime pacientov- očkujeme sa proti chrípke** vo FN Trnava. ZP bola odprednášaná problematika významu očkovania zdravotníkov proti chrípke nielen z dôvodu ich vlastnej ochrany ale aj z dôvodu ochrany pacientov.

V súlade s prílohou č. 6 k Usmerneniu hlavného hygienika SR – **Koordinácia postupov pri zistení VNN** v SR boli zorganizované vo FN Trnava, v NAW Piešťany semináre pre všeobecných lekárov, lekárov ZZS a CPO FN Trnava a NAW Piešťany, kde bola táto problematika odprezentovaná formou prednášok so zameraním na výskyt a prevenciu osýpok a pertussis ako reemergentných ochorení v dňoch 3.4.2019 a 25.4.2019. Dňa 14.5.2019 sa MUDr. Dagmar Kollárová zúčastnila prípravy na štábny nácvik v súvislosti s pandemiou chrípky vo FN Trnava a dňa 16.10. 2019 sa zúčastnila metodického nácviku pri riešení výskytu VNN organizovaného cestou SOKRZ v NAW Piešťany.

V rámci **Kampane za čisté ruky 2019** bolo vyšetrených 20 sterov z rúk zdravotníckeho personálu v spádových nemocniciach RÚVZ Trnava. Cestou RÚVZ Trnava a odd. nemocničnej hygieny a epidemiológie FN Trnava bolo v marci až máji 2019 v spolupráci s regionálnymi komorami sestier realizovaných 8 prednášok zameraných na hygienu rúk pre zdravotné sestry a sanitárov v ústavných ZZ – FN Trnava, NAW n.o. Piešťany a v ambulantných ZZ. V rámci edukačných aktivít boli v nemocničných zariadeniach distribuované letáky: **Zdravie vo Vašich rukách**.

RÚVZ Trnava v spolupráci s Trnavským samosprávnym krajom zorganizoval odborný seminár zameraný na problematiku hygieny rúk v prevencii infekčných ochorení v ZSS. Seminár sa uskutočnil v dňoch 3.10.2019 a 8. 10. 2019 v kongresovej miestnosti Úradu Trnavského samosprávneho kraja. Zúčastnilo sa ho 64 osôb z 33 ZSS v Trnavskom kraji. Budúcim zdravotným sestram na SZŠ bola odprednášaná problematika prevencie NN so zameraním na hygienu rúk, v rámci 2 vyučovacích hodín bolo vyškolených 65 študentov. Na FVZ TU Trnava bola odprednášaná hygiena rúk v rámci predmetu ŠZD v zdravotníckych zariadeniach študentom 1.ročníka.

RÚVZ Galanta v mesiaci máj v rámci 11. ročníka národnej kampane Save Lives: Clean Your Hands“ (Umývaj si ruky – zachrániš život“) s témou „Bezpečná zdravotná starostlivosť – je to vo vašich rukách“ zabezpečil:

1. odber sterov z rúk u 16 zdravotníckych pracovníkov na detskom, internom, geriatrickom oddelení a oddelení anesteziológie a intenzívnej medicíny
2. zhotovenie informačného panela vo vestibule RÚVZ Galanta
3. informáciu laickej verejnosti na webovej stránke RÚVZ Galanta
4. poskytnutie edukačných materiálov (letákov, odznakov) pre zdravotníckych pracovníkov.

Do kampane WHO sa zapojila aj galantská nemocnica v spolupráci s RÚVZ. Tento rok sa osвета konala na detskom oddelení. Nemocničná epidemiologička formou bábkového divadla porozprávala deťom a ich rodičom krátku rozprávku o dôležitosti umývania rúk. Okrem detí boli poučení aj rodičia a zdravotnícky personál.

V júni a októbri 2019 sa pracovníci RÚVZ Galanta zúčastnili na oddelení urgentného príjmu NsP Sv. Lukáša Galanta, a.s. praktického nácviku príjmu osoby podozrivej z VNN zameraného na príjem pacienta s podozrením na Ebolu. K účasti na praktické cvičenie v októbri boli prizvaní i riaditeľ Odboru krízového manažmentu Ministerstva zdravotníctva, zástupcovia Samostatného odboru krízového riadenia zdravotníctva Trnavského kraja, zástupcovia Krajského operačného strediska záchranej zdravotnej služby. Doposiaľ vykonané praktické nácviky sa zaoberali postupmi príjmu osoby s podozrením na vysoko nebezpečnú nákazu, obliekaním a správnym vyzliekaním osobných ochranných pracovných pomôcok, správnou dekontamináciou oblečenia, pomôcok. V tomto cvičení boli zamestnancom tohto pracoviska scenárom určené i ďalšie povinnosti, konkrétne pre ošetrojúceho lekára. Jeho úlohou bolo reálne kontaktovať prislúchajúce inštitúcie, a to Infektologickú kliniku v Bratislave a regionálnu hygieničku z RÚVZ v Galante. Komunikácia sa reálne vykonávala prvýkrát počas tohto nácviku. Do komunikácie sa prakticky zapojila i regionálna hygienička, ktorej úlohou zo scenára bolo zabezpečiť bezpečný izolovaný transport z nemocnice na prislúchajúcu infektologickú kliniku.

Tematike prevencie drogových závislostí, výchove k zodpovednému partnerstvu rodičovstvu, rizika promiskuitného správania a prenosu pohlavných ochorení bola venovaná pozornosť realizáciou prednáškovej činnosti, besied a prezentácii so zameraním na žiakov základných a stredných škôl v spolupráci s vedením škôl, osvetovými zariadeniami, centrami voľného času, Osvetovým strediskom v Galante a z príležitosti významných svetových dní WHO (Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog, Svetový deň AIDS).

Na **RÚVZ Senica** v súvislosti s vydaným Usmernením hlavného hygienika SR – **Koordinácia postupov pri zistení vysoko nebezpečnej nákazy v SR** bolo zabezpečené informovanie všeobecných lekárov pre dospelých, všeobecných lekárov pre deti a dorast, primárov a lekárov urgentných príjmov a záchranej zdravotnej služby, ktoré poskytujú

zdravotnícku starostlivosť pacientom s VNN. Cieľom je zvýšiť pripravenosť na ochranu verejného zdravia pred hrozbou zavlečenia a šírenia sa vysoko nebezpečnej nákazy (VNN) na území okresov Senica a Skalica, prehĺbiť vedomosti účastníkov školenia a pripraviť ich na zvládnutie opatrení v rezorte zdravotníctva a činností pri riešení situácie po zistení osoby podozrivej z ochorenia na VNN.

V súlade s prílohou č. 6 k Usmerneniu hlavného hygienika SR – Koordinácia postupov pri zistení VNN v SR boli zorganizované vo FNsp Skalica semináre pre všeobecných lekárov, lekárov ZZS a CPO FNspP Skalica, kde bola táto problematika odprezentovaná formou prednášky.

Oddelenie epidemiológie v roku 2019 sa podieľalo na **projekte vzdelávania zdravotníckych pracovníkov v hygiene rúk**. V spolupráci s vedením FNsp Skalica sa uskutočnili odborné semináre pre zdravotníckych pracovníkov nemocnice s vyplnením dotazníkov. Celkovo sa preškolilo 170 zdravotníckych pracovníkov. Projekt v II. polroku 2019 pokračoval s tematikou Hygieny rúk pre domovy sociálnych služieb a zariadenia pre seniorov. Boli realizované v dvoch zariadeniach okresu Senica a Skalica s počtom zúčastnených 40 zdravotníckych pracovníkov. Hodnotiace správy s databázami boli odoslané gestorovi projektu RÚVZ Trenčín.

Na **RÚVZ Dunajská Streda** v súlade s prílohou č. 6 k Usmerneniu hlavného hygienika SR – Koordinácia postupov pri zistení VNN v SR boli zorganizované na RÚVZ semináre pre všeobecných lekárov a lekárov ZZS a CPO. Problematika VNN bola odprezentovaná formou prednášok v dňoch 21.5.2019 a 23.5.2019.

V roku 2019 v rámci aktivity WHO Kampaň za čisté ruky boli uskutočnené kontroly na vybraných oddeleniach so zameraním na dodržiavanie správnej hygieny rúk v ošetrovateľskom režime spojené s mikrobiologickou kontrolou efektu dezinfekcie rúk. V roku 2019 bolo vyšetrených 87 sterov z rúk zdravotníckeho personálu NsP Dunajská Streda.

E. Mimoriadne úlohy

V roku 2019 bola cestou RÚVZ v Trnave vykonaná mimoriadna kontrola očkovania **proti chrípke**:

Pri kontrole povinného pravidelného očkovania bola v II. polroku 2019 vykonaná kontrola očkovania zdravotníckych pracovníkov proti chrípke v sezóne 2018/2019 na ambulanciách VLDD a VLD v okresoch Trnava, Piešťany a Hlohovec. Na pediatrických ambulanciách v spádových okresoch bola zistená nasledujúca zaočkovanosť ZP proti chrípke:

okres Trnava – 31,5 %; okres Piešťany – 40,6 %; okres Hlohovec – 43,8 %.

Na ambulanciách VLD bola zistená nasledujúca zaočkovanosť ZP proti chrípke: okres Trnava:

okres Trnava – 40,2 %; okres Piešťany – 55,8 %; okres Hlohovec – 28,6 %.

V roku 2019 bola vykonaná kontrola očkovania proti diftérii a tetanu na 91 ambulanciách (celkový počet ambulancií 95) všeobecných lekárov pre dospelých v okresoch Trnava (51 ambulancií), Piešťany (26 ambulancií) a Hlohovec (14 ambulancií) v ročníkoch narodenia 1986, 1987, 1988.

V **okrese Trnave** bolo v ročníku narodenia 1986 z celkového počtu 1799 osôb zaočkovaných 951, čo predstavuje zaočkovanosť 52,9 %, v ročníku narodenia 1987 z celkového počtu 1875 osôb bolo zaočkovaných 927, t.j. 49,4 %, v ročníku narodenia 1988 z celkového počtu 1749 osôb bolo zaočkovaných 774, t.j. 44,3 %. Zaočkovanosť proti čiernemu kašľu sa pohybovala v ročníkoch narodenia 1986 – 1988 od 2,6% do 3,7%.

V **okrese Piešťany** bolo v ročníku narodenia 1986 z celkového počtu 609 osôb zaočkovaných 385, čo predstavuje zaočkovanosť 63,2 %, v ročníku narodenia 1987 z celkového počtu 615 osôb bolo zaočkovaných 390, t.j. 63,4 %, v ročníku narodenia 1988 z celkového počtu 553 osôb bolo zaočkovaných 339, t.j. 61,3 %. Zaočkovanosť proti čiernemu kašľu sa pohybovala v ročníkoch narodenia 1986 – 1988 od 0,3 do 1,0 %.

V **okrese Hlohovec** bolo v ročníku narodenia 1986 z celkového počtu 458 osôb zaočkovaných 245, čo predstavuje zaočkovanosť 53,5 %, v ročníku narodenia 1987 z celkového počtu 477 osôb bolo zaočkovaných 204, t.j. 42,8 %, v ročníku narodenia 1988 z celkového počtu 480 osôb bolo zaočkovaných 223, t.j. 46,5 %. Zaočkovanosť proti čiernemu kašľu sa pohybovala v ročníkoch narodenia 1986 – 1988 od 0 do 1,6 %.

Z výstupov programu EPIS a telefonických hlásení sme v roku 2018 vykonali analýzu **plnenia si hlásnej povinnosti akútnych respiračných ochorení všeobecnými lekármi** vyplývajúcej zo zákona NR SR č. 355/2007 Z. z., vyhodnotenie chrípkovej sezóny spolu s analýzou plnenia si hlásnej povinnosti bolo zaslané elektronickou formou všetkým všeobecným lekárom. Na základe nášho sledovania je možné konštatovať, že plnenie hlásnej povinnosti ochorení s hromadným výskytom je na RÚVZ Trnava na veľmi dobrej úrovni.

Na **RÚVZ Galanta** v roku 2019 bola vykonaná mimoriadna kontrola očkovania:

- proti tetanu:
 - mužov ročník narodenia 1988, zaočkovanosť 76,8 %
 - žien ročník narodenia 1988, zaočkovanosť 76,9 %
- dospelých osôb proti chrípke (jedná sa o očkovanie v sezóne 20018/2019), zaočkovalo sa 3193 osôb, t.j. 4,6 % z celkového počtu 69325 registrovaných dospelých pacientov
- dospelých osôb proti pneumokokovým invazívnym nákazám, zaočkovalo sa 66 osôb, t.j. 0,09% z celkového počtu 69325 registrovaných dospelých pacientov
- zdravotníckych pracovníkov prvého kontaktu proti vírusovej hepatitíde typu B:
 - ambulancie praktických lekárov pre dospelých, zaočkovanosť 93,8 %
 - ambulancie praktických lekárov pre deti a dorast, zaočkovanosť 97,4 %
- zdravotníckych pracovníkov prvého kontaktu proti vírusovej hepatitíde typu A:
 - ambulancie praktických lekárov pre dospelých, zaočkovanosť 20,0 %,
 - ambulancie praktických lekárov pre deti a dorast, zaočkovanosť 31,6 %
- zdravotníckych pracovníkov prvého kontaktu proti chrípke:
 - ambulancie praktických lekárov pre dospelých, zaočkovanosť 36,9 %
 - ambulancie praktických lekárov pre deti a dorast, zaočkovanosť 31,6 %
- zdravotníckych pracovníkov prvého kontaktu proti tetanu:
 - ambulancie praktických lekárov pre dospelých, zaočkovanosť 100,0 %
 - ambulancie praktických lekárov pre deti a dorast, zaočkovanosť 100,0 %
- zdravotníckych pracovníkov NsP Sv.Lukáša Galanta, a.s. proti vírusovej hepatitíde typu B z celkového počtu 524 pracovníkov podliehajúcich očkovaniu (k31.8.2019), sa zaočkovalo 472, t.j. 90,1%.

Na **RÚVZ Senica** bola z výstupov programu EPIS a telefonických hlásení v roku 2019 vykonaná analýza **plnenia si hlásnej povinnosti akútnych respiračných ochorení všeobecnými lekármi** vyplývajúcej zo zákona NR SR č. 355/2007 Z. z.. Na základe nášho sledovania je možné konštatovať, že plnenie hlásnej povinnosti ochorení s hromadným výskytom je na RÚVZ Senica na dobrej úrovni.

F. Členstvo v pracovných skupinách

MUDr. Dagmar Kollárová bola dňa 8.11.2017 vymenovaná za člena Poradného zboru hlavného hygienika SR pre odbor epidemiológia a zároveň do funkcie krajského odborníka pre odbor epidemiológia za Trnavský kraj.

V rámci poradného zboru sa podieľa na príprave novely zákona NR SR č. 355/2007 Z.z. o ochrane podpore a rozvoji verejného zdravia a vyhlášky MZ SR č.585/2008 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prevencii a kontrole prenosných ochorení.

PhDr. Mária Marková, PhD je členkou pracovnej skupiny na tvorbu štandardizácie procesov ŠZD.

Vzdelávanie na oddeleniach epidemiológie v Trnavskom kraji

Na RÚVZ Trnava v rámci spolupráce s FVZ TU v r. 2019 vykonalo na odbore epidemiológie odbornú prax spolu 21 poslucháčov III. ročníka – denné štúdium. V spolupráci s FVZ TU prebieha výuka predmetu Štátny zdravotný dozor pre študentov odboru VZ.

V roku 2019 v zmysle ustanovení § 15 a § 16 zákona č. 355/2007 Z. z. bolo na odbore epidemiológie vydaných na základe predloženia príslušnej dokumentácie 32 osvedčení o odbornej spôsobilosti na prácu s dezinfekčnými prípravkami na profesionálne použitie a na prácu s prípravkami na reguláciu živočíšnych škodcov na profesionálne použitie pre zamestnancov firiem vykonávajúcich epidemiologicky závažnú činnosť.

Na RÚVZ Galanta bola *lektorskú činnosť* zabezpečená pre 2 lekárov v rámci predatestačnej praxe a 2 študentom Trnavskej univerzity.

V roku 2019 sa pracovníci oddelenia epidemiológie RÚVZ Galanta na realizácii skúšok odbornej spôsobilosti u 956 osôb vykonávajúcich epidemiologicky závažnú činnosť.

Na RÚVZ Senica v roku 2019 v zmysle ustanovení § 15 a § 16 zákona č. 355/2007 Z. z. bolo na odbore epidemiológie vydaných 6 osvedčení o odbornej spôsobilosti pre zamestnancov vykonávajúcich epidemiologicky závažnú činnosť – práca v zariadeniach, v ktorých dochádza ku kontaktu s ľudským telom.

Prednášková a publikačná činnosť, informácie do médií, účasť na seminároch a pracovných poradách

OE RÚVZ Trnava:

1. Publikačná činnosť – odborné publikácie

V r. 2019 bol publikovaný článok v odborných publikáciách:

Helena C. Maltezou [a](#), Elisabeth Botelho-Nevers [b](#), Arne B. Brantsæter [c](#), Rose-Marie Carlsson [d](#), Ulrich Heininger [e](#), Judith M. Hübschen [f](#), Kamilla S. Josefsdottir [g](#), George Kassianos [h](#), Jan Kyncl [i,j](#), Caterina Ledda [k](#), Snežana Medic' [l,m](#), Aneta Nitsch-Osuch [n](#), Raul Ortiz de Lejarazu [o](#), Maria Theodoridou [p](#), Pierre Van Dammeq, Gerrit A. van Essen [r](#), Sabine Wicker [s](#), Ursula Wiedermann [t](#), Gregory A. Poland [u](#), Vaccination Policies for HCP in Europe Study Group 1 (Dagmar Kollárová [af](#) (Slovak Medical University, Bratislava, Slovakia).): Vaccination of healthcare personnel in

2. Prednášková činnosť

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Dagmar Kollárová, MUDr.	Hygiena rúk pre zdravotné sestry	vedecko-odborná konferencia FZaSP	FZaSP Trnava	16.03.2019
Dagmar Kollárová, MUDr.	Koordinácia postupov pri zistení VNN	Seminár pre lekárov, ZZS a CPO NAW Piešťany	NAW Piešťany	03.04.2019
Dagmar Kollárová, MUDr.	Koordinácia postupov pri zistení VNN	Seminár pre lekárov, ZZS a CPO FN Trnava	FN Trnava	25.04.2019
Mária Marková PhDr.	Hygiena rúk pre zdravotné sestry	Seminár v NAW Piešťany	NAW Piešťany	16.05.2019
Dagmar Kollárová, MUDr.	Očkovanie ZP proti chrípke v nemocniciach	Okrúhly stôl SEVS SLS	SZU Bratislava	18.6.2019
Dagmar Kollárová, MUDr.	Hygiena rúk v prevencii infekčných ochorení v ZSS	Odborný seminár	Trnavský samosprávny kraj	03.10.2019
Mária Marková PhDr.	Hygiena rúk v prevencii infekčných ochorení v ZSS	Odborný seminár	Trnavský samosprávny kraj	08.10.2019
Dagmar Kollárová, MUDr.	Prevenia chrípky ZP v nemocniciach v Trnavskom kraji	Vedecká konferencia Červenkove dni preventívnej medicíny	Tále	21.-22.10.2019
Dagmar Kollárová, MUDr.	Chrípka a seniori	Prednáška, Jednota dôchodcov	kino Hviezda Trnava	23.10.2019
Dagmar Kollárová, MUDr.	Význam očkovania ZP proti chrípke	prednáška	FN Trnava	11.11.2019
Dagmar Kollárová, MUDr.	Prevenia chrípky očkovaním- širšie možnosti ochrany	jesenný seminár	RÚVZ Trnava	21.11.2019

- V rámci projektu vzdelávania žiakov SZŠ v oblasti vakcinológie a prevencie NN bolo v rámci 6 vyučovacích hodín vyškolených v priebehu novembra a decembra 2019 65 študentov.

INFORMÁCIE DO MÉDIÍ (21 x)

Január 2019, TASR, SITA: Epidemiologická situácia vo výskyte chrípky v TT kraji v 2. KT, 3. KT a v 4. KT – 3 x MUDr. D. Kollárová, Mgr. Žofčíková

Február 2019, TASR, SITA, MY Trnavské noviny: Epidemiologická situácia vo výskyte chrípky v TT kraji v 5. KT, 6. KT, 7. KT a v 8. KT – 4 x MUDr. D. Kollárová, Mgr.

Žofčíková, 1.2.2019 1x živý vstup Trnavské rádio - výskyt chrípky v TT kraji, MUDr. D. Kollárová

Marec 2019, TASR, SITA, MY Trnavské noviny: Epidemiologická situácia vo výskyte chrípky v TT kraji v 9. KT, 10. KT a v 11. KT – 3 x MUDr. D. Kollárová, Mgr. Žofčíková
29.3.2019 2x – živý vstup MT Trnava výskyt chrípky v Trnavskom kraji, TV Markíza – informácia ohľadom epidemického výskytu gastroenteritíd na SPŠ Komenského v Trnave- MUDr. D. Kollárová

Október 2019, TASR, SITA: Epidemiologická situácia vo výskyte chrípky v TT kraji v 43. KT, 44. KT – 2 x MUDr. D. Kollárová

November 2019, TASR, SITA: Epidemiologická situácia vo výskyte chrípky v TT kraji v 45. KT, 46. KT a v 47. KT – 3 x MUDr. D. Kollárová

December 2019, TASR, SITA: Epidemiologická situácia vo výskyte chrípky v TT kraji v 49. KT, v 50. KT a 51. KT – 3 x MUDr. D. Kollárová

Účasť na seminároch a na pracovných poradiach

1. 20.3.2019, XVI. odborná konferencia NRC pre surveillance infekčných chorôb v SR, MZ SR Bratislava - MUDr. D. Kollárová (aktívna účasť, 2. autor), Mgr. Žofčíková
2. 30.1.-31.1.2019, Tematický kurz, Nové poznatky v epidemiológii, SZÚ Bratislava – DAHE Hučková, Mgr. Balogová
3. 11.-13.4.2019, X. Slovenský vakcinologický kongres Štrbské Pleso– MUDr. D. Kollárová
4. 27.-28.5.2019, Diskusné sústreďenie lekárov vo VZ, SZU Bratislava – MUDr. D. Kollárová
5. 18.6.2019, Okrúhly stôl SEVS SLS, SZU Bratislava- MUDr. D. Kollárová (aktívna účasť)
6. 19.9.2019, seminár o ATB rezistencii, RÚVZ Trenčín – MUDr. Dagmar Kollárová, PhDr. Mária Marková, PhD, DAHE Miháliková, DAHE Lehotová.
7. 21. – 22.10. 2019 XXIV. Červenkové dni preventívnej medicíny, Tále - MUDr. D. Kollárová (aktívna účasť)
8. 5.11.-6.11.2019, Škola prevencie nozokomiálnych nákaz, SZU Bratislava – DAHE Miháliková, DAHE Lehotová
9. 18.11-19.11.2019, Celoslovenská porada epidemiológov, Beladice - MUDr. D. Kollárová
10. MUDr. D. Kollárová pôsobí od 6.11.2017 vo funkcii krajskej odborníčky pre epidemiológiu a v Poradnom zbore hlavného hygienika SR pre epidemiológiu , zasadnutie 29. – 30.1. 2019 Rimavská Sobota, 18.11.2019 Beladice

OE RÚVZ Galanta :

- Prednášková činnosť:** V apríli 2019 sme pre pracovníkov NsP Sv. Lukáša Galanta, a.s. v rámci projektu vzdelávania zdravotníckych pracovníkov prezentovali prednášky na tému hygiena rúk.
2. V septembri 2019 sme pre pracovníkov domovov dôchodcov a domovov sociálnych služieb v rámci projektu vzdelávania zdravotníckych pracovníkov prezentovali prednášky na tému hygiena rúk.

3. Pre zdravotníckych pracovníkov okresu Galanta sme v júni 2019 prezentovali prednášku o postupoch pri zistení osoby podozrivej z ochorenia na vysokonebezpečnú nákazu.
4. Pre pracovníkov NsP Sv. Lukáša Galanta, a.s. sme v novembri 2019 prezentovali prednášku „Prevencia chrípky zdravotníckych pracovníkov v nemocniciach“.
5. Pre pracovníkov RÚVZ Galanta sme v máji 2019 prezentovali výsledky Imunologického prehľadu v SR 2018.
6. V rámci projektu MPSVaR sme vykonali školenie pre zamestnancov stravovacích prevádzok v predškolských a školských zariadeniach okresu.

Účasť na konferenciách a školeniach:

1. Odborná konferencia NRC pre surveillance infekčných chorôb v SR, 20.3.2019, Bratislava
2. Odborný seminár – očkovanie proti pneumokokom, HPV, 25.4.2019, Galanta
3. Odborná konferencia surveillance NN, 29.-30.4.2019, Tále
4. Diskusné sústreďenie lekárov pracujúcich vo verejnom zdravotníctve, 27.-28.5.2019, Bratislava
5. XXIV. Červenkové dni preventívnej medicíny, 21.-23.10.2019, Tále

OE RÚVZ SENICA

Publikačná činnosť – odborné publikácie:

V r. 2019 neboli publikované články v odborných publikáciách.

Informácie do médií (11x):

Január 2019, Týždenník Záhorie: Epidemiologická situácia vo výskyte chrípky v okresoch Senica a Skalica v 2. KT, 3. KT a v 4. KT – 3 x Mgr. Tencerová, Jediná

Február 2019, Týždenník Záhorie: Epidemiologická situácia vo výskyte chrípky v okresoch Senica a Skalici v 5. KT, 6. KT, 7. KT a v 8. KT – 4 x Mgr. Tencerová, Jediná

November 2019, Týždenník Záhorie: Epidemiologická situácia vo výskyte chrípky v okresoch Senica a Skalica v 47. KT, 48 KT, – 2 x Mgr. Tencerová, Jediná

December 2019, Týždenník Záhorie: Epidemiologická situácia vo výskyte chrípky v okresoch Senica a Skalici v 49 KT, 50 KT – 2 x Mgr. Tencerová, Jediná

Prednášková činnosť:

„Koordinácia postupov pri zistení VNN“ Seminár pre lekárov, ZZS a CPO FNŠP
Skalica – Mgr. Marta Tencerová

2.4.2019 - odborný seminár nemocničného epidemiológa FNŠP Skalica projekt „Hygiena rúk – najúčinnějšía prevencia nozokomiálnych nákaz“ Mgr. Tencerová Marta,

24.4.2019 - odborný seminár nemocničného epidemiológa FNŠP Skalica projekt „Hygiena rúk – najúčinnějšía prevencia nozokomiálnych nákaz“
Mgr. Tencerová Marta,

25.4.2019- odborný seminár nemocničného epidemiológa FNŠP Skalica projekt „Hygiena rúk – najúčinnějšía prevencia nozokomiálnych nákaz“ Mgr. Tencerová Marta,

7.5. a 22.5.2019 - odborný seminár nemocničného epidemiológa FNŠP Skalica projekt „Hygiena rúk – najúčinnějšía prevencia nozokomiálnych nákaz“ Mgr. Tencerová Marta,

23.5.2019 – odborný seminár projekt „ Hygiena rúk – najúčinnějšía prevencia nozokomiálnych

nákaz“ Komora sestier , Skalica – Mgr. Tencerová Marta, Mgr. Petrášová Ida

25.10. 2019 - Seminár v Domove dôchodcov a DSS Holíč „ Projekt hygiena dezinfekcia rúk -

Mgr. Tencerová Marta, Mgr. Petrášová Ida

12.11. 2019 - Seminár v Zariadení pre seniorov a domov sociálnych služieb Harmónia n.o. OCEAN Senica „ Projekt hygiena dezinfekcia rúk - Mgr. Tencerová Marta,

ÚČASŤ NA SEMINÁROCH A KONFERENCIÁCH :

1. 30.1.2019-31.1.2019, Tématický kurz o nových poznatkoch v epidemiách infekčných chorôb , SZÚ Bratislava – Mgr. Petrášová, Jediná

2. 27. 2.2019 - Celoslovenská porada epidemiológov, ÚVZ SR Bratislava, Mgr. Tencerová Marta

3. 29.4.-30.4.2019,XIX ročník odborenej konferencie Surveillance nozokomiálnych nákaz, Tále - Mgr. Tencerová Marta

4. 16.5.-17.5.2019 – Odborné stretnutie hygienikov „Riešenia pre elimináciu nozokomiálnych nákaz, HARTMANN – RICO spol. s r.o., Hotel Kaskády, Sliač - Sielnica – Mgr. Marta Tencerová,

5. 3.10.2019 – Seminár „Antibiotiká, vývoj bakteriálnej rezistencie a šírenie rezistentných kmeňov „ RÚVZ Trenčín – Mgr. Marta Tencerová,

6. 21.10.-23.10. 2019 XXIV. Červenkov dni preventívnej medicíny Tále - Mgr. Tencerová Marta

7. 18.11.-19.11.2019 – Celoslovenská porada epidemiológov, Beladice – Mgr. Marta Tencerová

OE RÚVZ Dunajská Streda

Informácie do médií:

január 2019 – nepovinné, odporúčané očkovanie v SR – Pátria rádio, RNDr. Vörösová

február 2019 - aktuálna situácia vo výskyte chrípky v okrese Dunajská Streda – DS televízia, RNDr. Vörösová

marec 2019 – SARI – Pátria rádio, RNDr. Vörösová

jún 2019 – komáre a kliešte okolo nás, ochorenia prenášané kliešťami – Pátria rádio, RNDr. Vörösová,

august 2019 – salmonelózy – Pátria rádio, RNDr. Vörösová

október 2019 – 15. október, Svetový deň umývania rúk – Pátria rádio, RNDr. Vörösová

október 2019 – osýpky, zaočkovanosť proti osýpkam – Pátria rádio, RNDr. Vörösová

Prednášková činnosť:

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov seminára	Miesto konania	Dátum
Vörösová Terézia, RNDr	Koordinácia postupov pri zistení VNN	Seminár pre lekárov, ZZS a CPO FN TT	RÚVZ so sídlom v Dunajskej Strede	21.5.2019 23.5.2019
Vörösová Terézia RNDr., Zsemlyeová Roberta Mgr.	Hygiena rúk	Okresný odborný seminár RK SKaPA	SZŠ Dunajská Streda	24.6.2019
Vörösová Terézia RNDr., Zsemlyeová Roberta Mgr	Hygiena rúk	Odborná vzdelávacia akcia na miestnej úrovni	Domov sociálnych služieb Lehnice	15.10.2019
Vörösová Terézia RNDr., Zsemlyeová Roberta Mgr.	Hygiena rúk	Okresný odborný seminár RK SKaPA	SZŠ Dunajská Streda	27.11.2019

Účasť na seminároch a na pracovných poradiach

30.1.2019 – 31.1.2019, Tematický kurz - TK o nových poznatkoch v epidemiológii infekčných chorôb, SZU Bratislava, Mgr. Zsemlyeová

20.3.2019, XV. Vedecko – odborná konferencia NRC, MZ Bratislava, RNDr. Vörösová, Csanaky

11.4.2019 – 13.4.2019, X. Slovenský vakcinologický kongres, Tatranská Lomnica, Mgr. Zsemlyeová

29.4.2019 – 30.4.2019, XIX. ročník odbornej konferencie surveillance nemocničných nákaz, Tále, RNDr. Vörösová

3.10.2019, Antibiotiká, Trenčín, RNDr. Vörösová

6.11.2019, Konzultačný deň NRC, ÚVZ SR Bratislava, Mgr. Zsemlyeová

18.11.2019 – 19.11.2019, Celoslovenská porada epidemiológov Beladice, RNDr. Vörösová

Personálne obsadenie na OE

V Trnavskom kraji pracovalo na epidemiologickom úseku k 31.12.2019 celkom 18 zamestnancov RÚVZ:

2 lekárky, 1x doktorka prírodných vied, 9 VŠ v odbore VZ a 6 asistentiek.

Odbor epidemiológie RÚVZ Trnava – 8 zamestnancov: 1 lekárka, 3 VŠ – absolventi FVZ a SP a 4 diplomované asistentky: 2 DAHE na úseku infekčnej epidemiológie a 2 DAHE na úseku nozokomiálnych nákaz.

Oddelenie epidemiológie RÚVZ Galanta - 4 pracovníci, z toho 1 lekár, 3 verejní zdravotníci.

Oddelenie epidemiológie RÚVZ Dunajská Streda - 3 zamestnanci: 1 RNDr., 1 VŠ v odbore VZ a 1 asistentka hygieny a epidemiológie

Oddelenie epidemiológie RÚVZ Senica – 3 zamestnanci: 2 VŠ – absolventi FVZ a SP a 1 asistentka so špecializáciou.

roku 2019 neboli zamestnanci členmi v pracovných skupinách.

V.VIII Žilinský kraj

RÚVZ so sídlom v Čadci:

a. Preventívne programy a projekty

6.1 Národný imunizačný program SR

Gestor úlohy: ÚVZ SR

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ so sídlom v Čadci, OE

Realizácia vlastného očkovania – vykonáva sa priebežne. Vlastné očkovanie vykonávajú PZS podľa schválenej očkovacej schémy.

Zabezpečenie prioritných úloh pre rok 2019

V roku 2019 sme obdržali výsledky viacúčelových imunologických prehľadov v SR, ktoré sme realizovali na základe metodického usmernenia ÚVZ SR. Výsledky odberov krvi (90 vzoriek) boli zaznamenané do individuálnych sprievodných listov a doručené zúčastneným a zapojeným lekárom – 3 všeobecní lekári pre dospelých (VLD) a 4 všeobecní lekári pre deti a dorast (VLDD). S výsledkami boli zaslané i závery IP 2018 s odporúčaniami formulovanými pracovnou skupinou pre imunizáciu. Na základe odporúčaní bolo preočkovaných proti osýpkam kombinovanou vakcínou proti MMR 12 osôb z počtu 12 neimúnnych.

Vypracovaný očkovací kalendár na rok 2019 sme zaslali všetkým VLDD a VLD okresov Čadca a KNM a taktiež zverejnili na webovom sídle RÚVZ.

V roku 2019 neboli realizované žiadne zmeny v očkovacom kalendári.

V rámci prípravy Národného registra očkovania sme z poverenia ÚVZ SR zmapovali situáciu týkajúcu sa používania ambulantných softvérov a ich dodávateľov v pediatrických ambulanciách s následným zaslaním administrátorovi EPIS.

Viacúčelové imunologické prehľady v SR

Ich realizácia bude prebiehať v termínoch a podľa pokynov gestora úlohy.

Surveillance a kontrola ochorení preventabilných očkovaním v súlade s odporúčaniami ECDC a WHO (eliminácia osýpok, rubeoly, poliomyelitídy)

Vykonáva sa priebežne. V roku 2019 sme zaznamenali 45 ochorení preventabilných očkovaním na pertussis. Ochorenia prebehli 6x ako rodinné epidémie a ostatné ochorenia mali sporadický charakter. V 20 prípadoch boli chorí riadne očkovaní vzhľadom na vek, u 21 prípadov chýbal v zdravotnej dokumentácii záznam o očkovaní, v 3 prípadoch sa jednalo o neočkované osoby vzhľadom na vek a v 1 prípade sa ochorenie vyskytlo u dieťaťa, ktorého rodičia odmietli očkovanie. U všetkých chorých i kontaktov sme zisťovali očkovací status a nariaďovali protiepidemické opatrenia. Niektoré ochorenia vzhľadom na rozdielnu laboratórnu diagnostiku boli hlásené neskoro, keď už pacienti neboli infekční.

Ochorenia na parotitídu, osýpky, rubeolu a poliomyelitídu nám neboli hlásené.

Pracovníci oddelenia epidemiológie zabezpečovali protiepidemické opatrenia u 2 prípadov hlásených kontaktov s osýpkami. V jednom prípade sa jednalo o zabezpečenie kontaktov potvrdeného ochorenia u neočkovaného dieťaťa žijúceho v ČR, hlásené KHS Zlín, ktoré počas IČ bolo na návšteve u starých rodičov v našom okrese. 1 kontaktu bol RH nariadený lekársky dohľad. V druhom prípade bol hlásený kontakt z RÚVZ Bratislava s potvrdeným ochorením pasažiera na leteckej linke Londýn – Praha. Pri zabezpečovaní protiepidemických opatrení sme postupovali v súlade s Usmernením HH SR k Akčnému plánu na udržanie stavu eliminácie osýpok a kongenitálneho rubeolového syndrómu a na elimináciu rubeoly v SR zo dňa 22. 06. 2017, značky OE/5612/2017.

Na oddelenie epidemiológie bolo nahlásené z infektologickej ambulancie podozrenie na osýpky u riadne očkovaného 16 ročného muža z okresu Čadca. Vykonali sme príslušné protiepidemické opatrenia. Výsledky odobratých vzoriek krvi uvedené ochorenie nepotvrdili.

Manažment očkovania

Lekárom prvého kontaktu z okresov Čadca a Kysucké Nové Mesto sme zaslali aktuálny očkovací kalendár a praktický očkovací kalendár na rok 2019. Očkovací kalendár aj praktický očkovací kalendár na rok 2019 bol zverejnený i na webovej stránke tunajšieho RÚVZ. V apríli uskutočnili pracovníci oddelenia epidemiológie „Vzdelávanie budúcich sestier na SZŠ“. Edukačnej aktivity sa zúčastnili študenti odboru zdravotnícky asistent zo SZŠ sv. Františka z Asissi v Čadci. Spolu bolo edukovaných 32 študentov v 5 prednáškových cykloch. Zároveň obdržali edukačné materiály k danej problematike. Na ambulancie VLDD, VLD boli preposlané informácie: EIW i s odbornými materiálmi pre informovanie verejnosti, leták osýpky, Vestník MZ SR na zabezpečenie surveillance pertussis v SR, TS MZ SR/ÚVZ SR: Očkovací kalendár sa bude upravovať, IP 2018 Záverečná správa, Vestník MZ SR Akčný plán na udržanie stavu eliminácie osýpok a kongenitálneho rubeolového syndrómu a na alimináciu rubeoly v SR. Štvrťročne zasielame štatistické údaje o odmietaní povinného očkovania na ÚVZ SR. Lekárom prvého kontaktu boli priebežne zasielané informácie z ÚVZ SR, týkajúce sa aktuálnej epidemiologickej situácie vo výskyte osýpok. Na web sídle úradu bola zverejnená informácia o EIW, leták osýpky, TS [MZ SR/ÚVZ SR: Očkovací kalendár sa od budúceho roka upraví](#), TS ÚVZ SR: Aktuálna situácia vo výskyte osýpok v SR a susedných štátoch, TS ÚVZ SR: Informácia k výskytu ochorení na záškrt na Ukrajine, Usmernenie HH SR k odporúčanému očkovaniu proti osýpkam v rámci IP 2018 realizovaného v SR v roku 2018, Stanovisko ÚVZ SR k otázke ochrany osobných údajov pri hlásení odmietnutia povinného očkovania.

Kontrola očkovania

Vykonáva sa podľa odborného usmernenia na kontrolu očkovania v mesačných intervaloch zo všetkých pediatrických obvodov okresov Čadca a Kysucké Nové Mesto. Podľa očkovacieho kalendára bolo v roku 2019 zaznamenaných 9795 očkovacích výkonov.

Vlastná administratívna kontrola očkovania

Bola vykonaná k 31. 8. 2019 v zmysle platného usmernenia ÚVZ SR - HH SR zo dňa 09. 07. 2019, č. OE/5499/2019, RZ-120622/2019 na jednotlivých zdravotníckych obvodoch v ambulanciách všeobecných lekárov pre deti a dorast. Zaočkovanosť v jednotlivých kontrolovaných ročníkoch narodenia u jednotlivých druhov očkovania sa v okrese Čadca pohybovala od 97,31% do 99,39%. V okrese Kysucké Nové Mesto sa zaočkovanosť pohybovala od 93,56% do 99,35%. Nižšiu zaočkovanosť ako 95% sme v rámci povinného očkovania nezaznamenali. V jednom obvode v okrese Kysucké Nové Mesto bola zaznamenaná v ročníku narodenia 2017 zaočkovanosť 93,56% z dôvodu 13-tich odmietnutí očkovania, 2 kontraindikácií a v 2 prípadoch sa rodičia nedostavili na očkovanie napriek opakovaným telefonickým i osobným urgenciám. V tomto ročníku narodenia evidujeme tiež nízky počet detí. Neboli zaznamenané nedostatky v evidencii, dokumentácii, vo výkone očkovania, skladovaní vakcín a dodržiavaní chladového reťazca. Preplnenosť chladničiek nebola zistená v žiadnom obvode. Očkovacie látky boli uskladnené podľa dĺžky expirácie. Správa z vyhodnotenia kontroly očkovania k 31. 08. 2019 za okresy Čadca a Kysucké Nové Mesto bola v stanovenom termíne zaslaná RÚVZ so sídlom v Žiline. Výsledky dosiahnutej zaočkovanosti sú zverejnené na webovom sídle RÚVZ pre oboznámenie odbornej i laickej verejnosti.

6.2 Surveillance infekčných chorôb

Gestor úlohy: ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ so sídlom v Čadci, OE

Zlepšenie laboratórnej spolupráce

Do informačného systému EPIS sú hlásené laboratórne výsledky len z OKM FNsP Žilina a Alpha Medical Ružomberok. Ostatné laboratóriá k hláseniu laboratórných výsledkov do IS nepristúpili. Do IS EPIS nie sú hlásené všetky pozitívne laboratórne výsledky prenosných ochorení, ktoré podliehajú hláseniu.

Zlepšenie hlásenia prenosných ochorení

Aj napriek propagovaniu využívania on-line hlásenia prenosných ochorení do existujúceho informačného systému EPIS, hlásna služba PZS sa uskutočňuje len poštovou formou, výnimočne e-mailovou poštou. Pre zlepšenie hlásnej služby prenosných ochorení sme na web sídle uverejnili zoznam povinne hlásených prenosných ochorení i vzor individuálneho hlásenia prenosnej choroby. Elektronickou poštou sme tieto informácie poskytli lekárom prvého kontaktu z okresov Čadca a Kysucké Nové Mesto.

Analýza rizika hrozby nových alebo „staronových“ infekčných ochorení

Systém rýchleho varovania sa využíva priebežne na hlásenie zákonom stanovených prenosných ochorení – hlásili sme 15 sporadických prípadov. V systéme EPIS vykazujeme 15 epidémií.

Epidemiologický dohľad, monitorovanie, kontrola a riadenie importovaných prenosných ochorení prostredníctvom príst'ahovalcov

V okrese Čadca a Kysucké Nové Mesto sa nenachádzajú utečenecké tábory a strediská.

Zlepšenie informovanosti a zvýšenie edukácie obyvateľ'stva v problematike prenosných ochorení

Uskutočňuje sa priebežne prostredníctvom web stránky RÚVZ a zasielaním informácií lekárom prvého kontaktu e-mailovou poštou – Európsky imunizačný týždeň, Kampaň – hygiena a dezinfekcia rúk, informácia 1.december – svetový deň AIDS. Praktická edukácia v rámci kampane – hygiena a dezinfekcia rúk sa vykonávala na oddeleniach KNsP Čadca. V poradni očkovania poskytujeme poradenské služby, a taktiež edukačný materiál s danou tematikou. Na web sídle úradu sme zverejnili informáciu o aktuálnej epidemiologickej situácii vo výskyte osýpok, EIW, leták osýpky, 5.máj - Kampaň hygiena a dezinfekcia rúk, 1. december svetový deň AIDS. V prípade záujmu sme poskytovali poradenstvo verejnosti, PZS a pod..

6.3 Informačný systém prenosných ochorení

Gestor úlohy: ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ so sídlom v Čadci, OE

Skvalitňovanie hlásenia zo strany poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, ktorí sú povinní zo zákona hlásiť.

Aj napriek propagovaniu využívania on-line hlásenia prenosných ochorení do existujúceho informačného systému EPIS, hlásna služba sa uskutočňuje len poštovou formou, výnimočne e-mailovou poštou.

Kontrola kvality údajov v EPISe - vykonáva sa priebežne.

Vyhľadanie všetkých relevantných údajov podľa požiadaviek legislatívy EÚ

Priebežne reagujeme na nové požiadavky položiek povinne hlásených do sietí, ktoré boli zohľadnené pri tvorbe programu EPIS. Tieto priebežne vyhľadávame a aktívne sledujeme. V roku 2019 sme evidovali 1 423 prenosných ochorení.

Manažment epidémií

Vykonávame priebežne. V systéme EPIS vykazujeme 15 epidémií. Každá epidémia má pridelené jedno heslo, ku ktorému sa priradujú príslušné prípady. U všetkých epidémií sme pátrali po prameni a faktoroch prenosu so zabezpečením príslušných protiepidemických opatrení. Detailný rozbor uvádzame vo VS za rok 2019.

Manažment kontaktov a ohnisk

Vykonávame priebežne. V roku 2019 sme evidovali 924 ohnisk s protiepidemickým zabezpečením kontaktov. V ohniskách boli nariadené nasledovné protiepidemické opatrenia: dezinfekcia – 617x, informovanie zainteresovaných – 16x, sprísnenie hyg. epid. režimu – 173x, vyhľadanie podozrivých z nákazy – 122x, zdravotná výchova – 984x, lekársky dohľad – 33x, likvidácia odpadu – 2x, zákaz výkonu epid. závaž. činností – 1x, ZZD – 1x, vyhľadanie podozrivých z ochorenia – 44x. Počet chránených osôb v ohniskách bol 371.

Pravidelné hlásenie prenosných ochorení do systému ECDC, TESSY, úprava existujúceho systému EPIS podľa nových definovaných požiadaviek ECDC

Priebežne podľa definovaných požiadaviek ECDC – TESSY denne doplníme centrálnu databázu individuálne hlásených prípadov infekčných ochorení. Pravidelne v týždenných intervaloch evidujeme prípady ARO a CHPO od lekárov prvého kontaktu, v mimoriadnych situáciách využívame systém rýchleho varovania (SRV). Doplníme výsledky vyšetrení z NRC. V praxi uplatňujeme výstupy analýz z dôvodu prevencie a kontroly prenosných ochorení.

6.4 Nozokomiálne nákazy

Gestor úlohy: RÚVZ so sídlom v Trenčíne a v Banskej Bystrici

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ so sídlom v Čadci, OE

Surveillance vybraných nemocničných nákaz na jednotkách intenzívnej starostlivosti a infekcií v mieste chirurgického výkonu podľa protokolu ECDC

Na uvedenej úlohe neparticipujeme. Opakovane sme so žiadosťou o zapojenie sa do projektu oslovovali KNsP Čadca, avšak neúspešne.

Európska surveillance infekcií Clostridium difficile podľa protokolu ECDC

Oddelenie epidemiológie vykonáva trvale kontinuálne surveillance incidencie CDI prostredníctvom EPIS so zabezpečením protiepidemických opatrení. Zaevidovali sme spolu 176 ochorení, z toho komunitných potvrdených s produkciou toxínu bolo 73 a možných GDH pozit. 2. 101 ochorení malo nozokomiálny charakter, z toho 54 ochorení s produkciou toxínu a 47 možných GDH pozit..

Bodové prevalenčné sledovanie nozokomiálnych nákaz a spotreby antibiotík v európskych nemocniciach (BPS II)

V roku 2019 boli odovzdané a prezentované výsledky BSP II. zúčastnenej nemocnici v Čadci. Zároveň vedeniu bola odovzdaná publikácia s výsledkami sledovania pre ďalšie využitie a navrhnutie opatrení za účelom zníženia nozokomiálnych nákaz a spotreby antibiotík, z dôvodu zvýšenia rezistencie bakteriálnych pôvodcov.

Realizácia kampane Clean care is save care

V rámci kampane WHO – 5. máj - deň hygieny rúk sme na všetkých lôžkových oddeleniach, JIS a operačných sálach KNsP Čadca vykonali názorné ukážky umývania a dezinfekcie rúk zdravotníckych pracovníkov. Vedúcim zamestnancom oddelení boli poskytnuté edukačné materiály o správnej hygiene a dezinfekcie rúk, následná edukácia s využitím UV lampy u 79 zdravotníckych pracovníkov. V rámci kampane sme odobrali stery z rúk zdravotníckemu personálu v počte 79, z toho v 3 prípadoch bol výsledok pozitívny. V roku 2019 sme opätovne oslovili nemocničné zariadenie v Čadci s možnosťou registrácie do siete nemocníc WHO. Informácia o kampani bola zverejnená na webovom sídle úradu spolu s edukačnými materiálmi k danej problematike. V rámci Akčného plánu 9 – Prevencia nozokomiálnych nákaz sme v 1. polroku 2019 realizovali projekt vzdelávania zdravotníckych pracovníkov v nemocničnom zariadení Čadca o hygiene rúk prostredníctvom prednášok s presne definovaným obsahom a praktickým nácvikom. Zdravotnícky pracovníci (ďalej ZP) mali taktiež možnosť kontroly správnej techniky dezinfekcie rúk pomocou UV lampy. Súčasťou projektu vzdelávania ZP boli aj vedomostné dotazníky, ktoré vyplnili pred začatím a ukončením prednášok. Uvedených prednášok sa zúčastnilo 151 ZP. Obdobne v 2. polroku 2019 sme zorganizovali uvedený seminár pre ZP zo zariadení sociálnych služieb okresov Čadca a KNM, ktorého sa zúčastnilo 21 ZP. Následne dotazníky boli evidované v programe Excel a zaslané RÚVZ Trenčín. Iniciatívne sme uskutočnili tento seminár aj pre študentov SZŠ sv. Františka z Assisi Čadca, ktorí vykonávajú odbornú prax na nemocničných lôžkových oddeleniach.

Implementácia moderných foriem vzdelávania epidemiológov a cieľových skupín zdravotníckych pracovníkov v oblasti prevencie NN

Výkonáva sa priebežne. Jedna pracovníčka oddelenia epidemiológie sa zúčastnila odbornej konferencie „Surveillance NN“ na Tálloch a dve pracovníčky sa zúčastnili seminára „Antibiotiká vývoj bakteriálnej rezistencie a šírenie rezistentných kmeňov“ v Trenčíne.

Skvalitnenie surveillance a kontroly nozokomiálnych nákaz.

Priebežne vykonávame kontrolu NN v KNsP Čadca a v ambulatných zdravotníckych zariadeniach. Hlásených nám bolo 161 NN z KNsP Čadca. V súvislosti s odberom vzoriek sterov bol 56x vykonaný ŠZD, zaslaných bolo 55 vyhodnotení kontrolných sterov z prostredia a zo sterilných materiálov. Celkovo bolo odobratých 696 sterov z prostredia (bez sterov z rúk). Z tohto počtu bolo 73 vzoriek pozitívnych. Zo sterilného materiálu bolo odobratých 114 vzoriek, z toho 5 s pozitívnym nálezom, predpokladá sa sekundárna kontaminácia. Rozhodnutím RH bolo nariadených 38 lekárskeho dohľadov a 33 požiadaní o spoluprácu pre VLD pri zabezpečení protiepidemických opatrení pri výskyte bakteriálnych pôvodcov infekčných ochorení s klinicky a epidemiologicky významnými mechanizmami rezistencie. V roku 2019 sa vykonala mimoriadna cieľová kontrola v lôžkových zdravotníckych zariadeniach, ktorá bola zameraná na dodržiavanie hygienicko – epidemiologického režimu a zistenie hygienického stavu priestorov zariadenia. Kontrola bola vykonaná na 11 lôžkových nemocničných oddeleniach a oddelení liečebnej výživy a stravovania. Nakoľko boli zistené nedostatky technického charakteru, rozhodnutím RH boli nariadené opatrenia formou pokynov.

V rámci ŠZD sme vykonali kontrolu výsledkov predložených protokolov funkčnosti sterilizačnej techniky v 41 zdravotníckych zariadeniach. Celkovo bolo skontrolovaných 36 HVS, 36 AUT, 1 FOR. Výsledky preukázali funkčnosť kontrolovanej sterilizačnej techniky.

Analýzu výskytu nozokomiálnych nákaz vykonávame mesačne. Pri výskyte nozokomiálnych nákaz v rámci ŠZD boli vykonané kontrolné stery z prostredia a sterilných materiálov, kontrola HER a 55x ŠZD pri výskyte KPC. Celkovo evidujeme 161 nozokomiálnych nákaz v

KNsP Čadca. Na detskom oddelení 6 NN, na internom oddelení 68 NN, na oddelení dlhodobých chorých 63 NN, na odd. OAIM 6 NN, na chirurgickom oddelení 6 NN, na paliatívnom oddelení 2 NN, na neurologickom oddelení 9 NN, na oddelení OÚCH 1 NN.

6.5 Mimoriadne epidemiologické situácie

Gestor úlohy: ÚVZ SR

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ so sídlom Čadci, OE

Stratégie súvisiace s pripravenosťou a kontrolou prenosných ochorení predstavujúcich závažnú hrozbu pre obyvateľstvo

Monitorovanie, zabezpečenie včasného varovania pred závažnými ohrozeniami zdravia a využívanie spoľahlivých informácií sa vykonáva priebežne podľa epidemiologickej situácie. V roku 2019 sa regionálna hygienička v nadväznosti na Usmernenie HH SR č. OE/2312/2015 na Koordináciu postupov pri zistení VNN v SR zúčastnila seminára v súčinnosti s krízovými zložkami Žilinského kraja na RÚVZ v Žiline. Taktiež návštevu činnosti urgentného príjmu KNsP Čadca a zainteresovaných zložiek pri podozrení na výskyt VNN.

Posilniť globálnu zdravotnú bezpečnosť (varovanie a reakciu na epidémiu, ohrozenie biologickými zbraňami)

Do SRV sme hlásili 1 prípad ochorenia na západonílsku horúčku akvirovanú v SR. Priebežne sú prostredníctvom ÚVZ SR aktualizované postupy HH SR pre realizáciu opatrení pri výskyte VNN.

6.6 Enviromentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDPV

Gestor úlohy: ÚVZ SR, NRC pre poliomyelitídu

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ so sídlom v Čadci, OE

Na základe prípisu MZ SR, HH SR podľa §5 ods. 4, písm. k) zákona č. 355/2007 Z. z. a príslušného harmonogramu sme vykonali 6 odberov vzoriek odpadových vôd na prítomnosť divých a vakcinálnych kmeňov polio vírusov z mestskej ČOV Čadca a následne doručili do virologického laboratória v Banskej Bystrici.

6.7 Prevencia HIV/AIDS

Gestor úlohy: ÚVZ SR, RÚVZ so sídlom v Košiciach

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ so sídlom v Čadci, OE

Pre verejnosť poskytujeme záujemcom o prevenciu HIV/AIDS individuálne poradenstvo. Na web sídle úradu sme zverejnili informáciu k 1. decembru Svetový deň AIDS, vytvorený bol 1 nástenný panel k danej problematike. V rámci edukačných programov sme projekt primárnej prevencie HIV/AIDS – Hrou proti AIDS nezrealizovali pre nezáujem zo strany škôl. Realizované boli prednášky na uvedenú problematiku, a to na 23 základných školách, ktorých sa zúčastnilo 469 žiakov a 8 stredných školách, ktorých sa zúčastnilo 179 študentov.

6.8 Poradne očkovania

Gestor úlohy: ÚVZ SR, RÚVZ Bratislava hlavné mesto, RÚVZ so sídlom v Trnave

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ so sídlom v Čadci, OE

V poradni poskytujeme pre verejnosť konzultačnú a poradenskú činnosť v oblasti vakcinológie. Poradňu navštívilo 35 osôb. V roku 2019 sme poskytovali hlavne poradenstvo v očkovaní pred cestou do zahraničia a poradenstvo v problematike odporúčaného očkovania – 185 telefonických konzultácií. Pre narastajúci počet hlásených odmietnutí očkovania detí sme 34 zákonným zástupcom detí odmietajúcich povinné pravidelné očkovanie detí zaslali poučenie pri odmietnutí očkovania s výzvou možnosti poradenstva v problematike vakcinácie v poradni očkovania.

V marci uskutočnili pracovníci oddelenia epidemiológie „Vzdelávanie budúcich sestier na SZŠ“. Edukačnej aktivity sa zúčastnili študenti odboru zdravotnícky asistent zo SZŠ sv. Františka z Asissi v Čadci. Spolu bolo edukovaných 32 študentov.

6.9 Zvýšenie povedomia budúcich matiek o ochoreniach preventabilných očkovaním a význame očkovania

Gestor úlohy: RÚVZ so sídlom v Komárne

Riešiteľské pracovisko: RÚVZ so sídlom v Čadci, OE

V rámci zvýšenia povedomia o ochoreniach preventabilných očkovaním zrealizovali pracovníci oddelenia epidemiológie v spolupráci s oddelením hygieny detí a mládeže, oddelením podpory zdravia a výchovy k zdraviu edukačné aktivity pre študentov 3. a 4. ročníka na 4 stredných školách okresov Čadca a Kysucké Nové Mesto, kde v 6 cykloch bolo edukovaných celkovo 195 študentov. Jednoduchým a interaktívnym spôsobom edukácie boli študenti oboznámení o rizikách súvisiacich s priebehom, možnými komplikáciami a následkami, o možnostiach a význame účinnej prevencie očkovaním, o samotných ochoreniach preventabilných očkovaním, platným očkovacím kalendárom, kolektívnej imunity. Počas edukácie bol kladený dôraz na dôležitosť očkovania a na význam individuálnej a kolektívnej imunity, najmä v súčasnej dobe. Uvedená aktivita bola pozitívne hodnotená zo strany pedagogických pracovníkov i študentov. Dotazníky po edukácii preukázali základné znalosti študentov o ochoreniach preventabilných očkovaním a význame očkovania.

RÚVZ so sídlom v Dolnom Kubíne:

a. Preventívne programy a projekty:

NÁRODNÝ IMUNIZAČNÝ PROGRAM

V roku 2019 boli realizované nasledovné úlohy:

-zabezpečenie očkovacieho kalendára na rok 2019, plán očkovacích výkonov pre spádovú oblasť RÚVZ so sídlom v Dolnom Kubíne na podklade očkovacieho kalendára platného od 1.1. 2019 vypracovaného ÚVZ SR v súlade so zákonom 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a s kategorizáciou očkovacích látok, určených na povinné očkovanie detí, zabezpečenie realizácie aktuálnych zmien v povinnom a odporúčanom očkovaní detskej populácie

Surveillance a kontrola ochorení preventabilných očkovaním:

Lekári prvého kontaktu sú opakovane informovaní o nevyhnutnosti zabezpečiť laboratórnu diagnostiku u pacientov, u ktorých bolo podozrenie na ochorenie, ktoré podlieha povinnému očkovaniu, ďalej boli opakovane oboznámení s OU k Akčnému plánu na udržanie stavu eliminácie osýpok a kongenitálneho rubeolového syndrómu a na elimináciu osýpok v SR, v súvislosti s epidemickým výskytom osýpok v SR. Upovedomené boli aj zdravotnícke zariadenia v regióne na dodržiavanie usmernenia hlavného hygienika SR.

Lekárom prvého kontaktu v súvislosti s možným zavlečením osýpok na územie SR, boli zaslané pokyny pre odber biologického materiálu pri podozrení na osýpky, ako aj informácie o aktuálnej epidemiologickej situácii vo výskyte osýpok a rubeoly v Európe.

Manažment očkovania:

V rámci plnenia hlavných cieľov bola realizovaná metodická a konzultačná pomoc očkujúcim lekárom. V tejto súvislosti bolo poskytnuté 211 konzultácií. Pre manažment očkovania je potrebné urýchliť prijatie odborného usmernenia na vykonávanie a kontrolu očkovania, ktoré chýba už niekoľko rokov.

Manažment očkovania si vyžaduje priebežné vzdelávanie a doškoľovanie pracovníkov oddelenia epidemiológie, zdravotníckeho personálu, ako aj vzdelávanie rodičov v prevencii antivakcinačných aktivít.

Ďalej bolo vykonávané:

- usmernenie lekárov ku kategorizácii a k indikačným obmedzeniam vakcín
- informácia o realizácii Európskeho imunizačného týždňa 2019 - informácia v lokálnych periodikách, tiež na stránke RÚVZ so sídlom v Dolnom Kubíne, distribúcia letákov s problematikou NIP na ambulancie lekárov prvého kontaktu
- distribúovanie výsledkov lekárom, ktorí spolupracovali na realizácii IP 2018 (vyplnené individuálne odberové listy). V rámci IP 2018 bolo vyšetrených 100 vzoriek krvi (48 detí a 52 dospelých). Na realizácii spolupracovalo 8 ambulancií (4 pediatrické a 4 pre dospelých)
- v rámci EIT boli realizované prednášky pre študentov SZŠ v Dolnom Kubíne, SOU v Dolnom Kubíne a SOŠ v Námestove.
- lekári v spádovej oblasti RÚVZ so sídlom v Dolnom Kubíne boli informovaní o epidémiách osýpok, mupsu, poliomyelitídy a rubeoly v niektorých krajinách
- informácia lekárom prvého kontaktu o hlásení nežiaducich účinkov v súvislosti s očkovaním
V súvislosti s opakovanými hláseniami lekárov pre deti a dorast, bolo rodičom odmietajúcim povinné očkovanie u detí doporučene zasielané písomné poučenie s cieľom informovať ich o význame a výhodách očkovania spolu s pozvánkou na konzultáciu do poradne očkovania. Záujem je malý a väčšina pozvaných na naše pozvánky nereagovala. Rodičia sú pod silným vplyvom antivakcinačných skupín a ich postoj je odbornými argumentmi nezmeniteľný. Problematika si nevyhnutne vyžaduje legislatívne zmeny.

Kontrola očkovania:

Vlastná administratívna kontrola očkovania k 31.8.2019 v regióne bola vykonaná v mesiacoch september a október 2019 na 33-och ambulanciách pre deti a dorast a 3-och nefrologických ambulanciách. Kontrola zaočkovania proti chrípke a pneumokokovým infekciám u klientov zariadení sociálnych služieb bola vykonaná z agendy DSS, DD a na ambulanciách pre dospelých. Pri kontrole očkovania bola v okresoch Dolný Kubín a Tvrdošín zistená preočkovanosť menej ako 95%. V okrese Námestovo nebola v kontrolovaných ročníkoch preočkovanosť pod 95%. Preočkovanosť nižšia ako 90% v kontrolovaných ročníkoch detí bola zistená na 9-ich z kontrolovaných ambulanciách t.j. 27,3% (vlani to bolo 7 ambulancií). V posledných 7-ich rokoch klesá počet detí očkovaných proti chrípke, aj keď v chrípkovej sezóne 2018/2019 bolo vo všetkých 3-och okresoch proti chrípke zaočkovaných len 89 (vlani 89) detí. Najhoršia situácia je v okrese Tvrdošín, kde bolo proti chrípke zaočkované len 1 dieťa.

Pri kontrole neboli zistené závažné nedostatky vo výkonoch očkovania. Správa z kontroly očkovania bola zaslaná na RÚVZ so sídlom v Žiline.

V súvislosti s opakovanými hláseniami lekárov pre deti a dorast, bolo rodičom odmietajúcim povinné očkovanie u detí doporučene zasielané písomné poučenie s cieľom informovať ich o význame a výhodách očkovania spolu s pozvánkou na konzultáciu do poradne očkovania. Rodičia sú však pod silným vplyvom antivakcinačných skupín a ich postoj je odbornými argumentmi nezmeniteľný. Problematika si nevyhnutne vyžaduje legislatívne zmeny. Záujem rodičov o poradenstvo je malý.

V mesiaci apríl sme na novorodeneckom oddelení zorganizovali besedu s matkami o význame očkovania. Pre študentov 2 tried SZŠ v Dolnom Kubíne sme realizovali 9 prednášok v rámci projektu „Vzdelávania študentov SZŠ v oblasti vakcinológie“.

Počas roka vedúca oddelenia absolvovala vzdelávanie v problematike vakcinológie - Slovenský vakcinologický kongres.

Očkujúci lekári zasielajú na oddelenie epidemiológie mesačne hlásenia o očkovacích výkonoch v ich spádovej oblasti. Na základe týchto hlásení sa mesačne vykonáva register výkonov na jednotlivých ambulanciách a v okresoch. V zmysle usmernení z ÚVZ SR budeme postupovať pri príprave registra očkovaných, ako aj evidencie o očkovaní, chladovom reťazci a hospodárení s vakcínami.

Každý štvrtrok je na ÚVZ SR zasielaný aktualizovaný počet rodičov odmietajúcich povinné očkovanie, ale nič nie je centrálne riešené. V roku 2013 bolo hlásených 88 detí, ktorých rodičia si túto povinnosť nespĺnili a v roku 2014 bolo hlásených 106 nových prípadov odmietnutia povinného očkovania. V roku 2015 bolo hlásených 138 prípadov, v roku 2016-147 prípadov, v roku 2017- 131 odmietnutí a v roku 2018 to bolo 125 nových prípadov odmietnutí povinného očkovania. V roku 2019 to bolo 126 nových prípadov odmietnutí povinného očkovania. Tieto skutočnosti môžu v budúcnosti spôsobiť negatívny vývoj vo výskyte ochorení preventabilných očkovaním.

SURVEILLANCE INFEKČNÝCH OCHORENÍ

V roku 2019 bola vykonávaná mesačná analýza prenosných ochorení za región a zasielaná elektronicky príp. písomne všetkým štátnym a hlásiacim neštátnym zdravotníckym zariadeniam. Dôraz je kladený na surveillance v prípade výskytu ochorení imunizačného programu. V týchto prípadoch je zabezpečená laboratórna verifikácia diagnózy.

V oblasti výskytu chrípky a ARO aktuálne celé chrípkové obdobie elektronicky informujeme dotknuté organizácie o aktuálnej situácii. Každý rok sa vykonáva kampaň na podporu očkovania proti chrípke a pneumokokovým infekciám na seminároch pre verejnosť a lekárov prvého kontaktu. Na seminári pre všeobecných lekárov bola prezentovaná prednáška „Výsledky kontroly očkovania proti chrípke a pneumokokom“. Problematika prevencie chrípky bola prezentovaná formou prednášky v DD a DSS v Dolnom Kubíne a členom organizácie Červeného kríža v obci Istebné. Od pacientov s príznakmi virózy bolo vykonaných 16 odberov na laboratórne vyšetrenie. Vírus chrípky bol potvrdený v 6-ich prípadoch (4x vírus chrípky A a 2x vírus chrípky B).

V súvislosti so skvalitnením individuálnej prevencie obyvateľstva v oblasti prenosných ochorení zverejňujeme mesačné analýzy hlásených infekčných ochorení na webovej stránke RÚVZ a na stránke zverejňujeme aj informácie o aktuálne sa vyskytujúcich ochoreniach.

INFORMAČNÝ SYSTÉM PRENOSNÝCH OCHORENÍ

Program EPIS je plne v prevádzke a využíva sa aj pre manažment epidémií. Lekári prvého kontaktu majú možnosť priamo z ambulancie vstupovať do užívateľského portálu, zatiaľ túto možnosť nevyužívajú aj napriek opakovanej propagácii programu v teréne. V programe EPIS sa zaviedol je plne využívaný systém rýchleho varovania. Na spracovanie analýz je využívaný aj export dát. Každý štvrtrok sa realizujú opravy a doplnenie databáz. Mesačne sú realizované analýzy hlásených ochorení a výstupy z portálu sú zverejňované na webovej stránke RUVZ so sídlom v Dolnom Kubíne. V roku 2019 bolo v informačnom systéme prenosných ochorení spracovaných 2897 prípadov, čo je v priemere 241 hlásení prenosných ochorení mesačne. Epidemiologické šetrenie spojené s protiepidemickými opatreniami a edukáciou obyvateľstva bolo realizované v 827 ohniskách. Nedostatky v laboratórnej spolupráci a v hlásení ochorení boli riešené priebežne.

NOZOKOMIÁLNE NÁKAZY

V roku 2019 sme realizovali tieto opatrenia na prevenciu nozokomiálnych nákaz:

- v zmysle zvyšovania bezpečnosti pacientov v nemocničných zariadeniach bolo realizovaných 52 kontrol hygienicko-epidemiologického režimu na oddeleniach NsP a v súkromných zdravotníckych zariadeniach
- odobratých bolo 120 sterov zo sterilného materiálu a 707 sterov z prostredia.
- overená bola funkčnosť 80-ich sterilizačných zariadení.
- na základe výsledkov kontrol a analýzy hlásených NN boli realizované hodnotenia a navrhnuté opatrenia pre jednotlivé oddelenia NsP 69.
- v mesiaci január sú realizované ročné analýzy hlásenia nozokomiálnych nákaz a na ich

základe sú doporučené postupy pre manažment jednotlivých NsP.

- k 31.12.2019 bolo hlásených 311 ochorení nozokomiálneho charakteru (211 z DO NsP v Dolnom Kubíne a 100 z HO NsP v Trstenej), čo je o 21 viac ako vlani. Problematika nozokomiálnych nákaz bola riešená v spolupráci s lekármi, ktorí na jednotlivých oddeleniach zodpovedajú za túto problematiku a v poslednom štvrtroku 2019 aj s nemocničnými hygieničkami.

Na základe spolupráce s oddelením klinickej mikrobiológie DO NsP v Dolnom Kubíne je zabezpečené pravidelné monitorovanie mikrobiálnej rezistencie na ATB, výskyt multirezistentných kmeňov na jednotlivých oddeleniach nemocníc v regióne, kontrola endemického osídľovania nemocníc nemocničnými polyrezistentnými, multirezistentnými kmeňmi a následná aplikácia správnych režimových opatrení. Pri výskyte *Klebsiella pneumoniae* CPE u hospitalizovaných pacientov, boli realizované opatrenia a usmernenia zdravotníckych pracovníkov v súlade s OU MZ SR pre diagnostiku a protiepidemické opatrenia pri výskyte kmeňov pôvodcov infekčných ochorení s klinicky a epidemiologicky významným mechanizmom rezistencie.

Zaslaním brožúry s kompletnými výsledkami prevalenčnej štúdie (PPS), ktorú sme realizovali v roku 2017, sme informovali vedenie DO NsP v Dolnom Kubíne.

Na realizáciu všetkých úloh v oblasti prevencie nozokomiálnych nákaz je potrebné zabezpečiť sústavnú edukáciu pracovníkov oddelenia epidemiológov tejto zložitej a rozsiahlej problematike, čo si vyžaduje aj dostatočné finančné Zavádzanie surveillance vybraných nozokomiálnych nákaz:

V rámci prevencie šírenia nozokomiálnych nákaz sme v máji 2019 realizovali regionálnu kampaň „Zvýšenie hygieny a dezinfekcie rúk v zdravotníckych zariadeniach“. V rámci tejto kampane boli realizované prednášky o hygiene rúk pre pracovníkov HONsP v Trstenej, DSS v Dolnom Kubíne a prednášky pre študentov SZŠ v Dolnom Kubíne (vrátane praktického nácviku a kontroly pomocou Derma LiteCheck). K edukácii zdravotníckych pracovníkov bola zabezpečená distribúcia edukačných materiálov o prevencii šírenia nozokomiálnych nákaz rukami personálu

MIMORIADNE EPIDEMIOLOGICKÉ SITUÁCIE

K 31.3.2019 bol aktualizovaný krízový plán.

V roku 2019 bola riešená 1 alimentárna epidémia väčšieho rozsahu. V tomto roku sme riešili hlavne rodinné alimentárne epidémie a rodinné epidémie pertussis. Bola monitorovaná situácia vo výskyte chrípky vo svete, SR, v regióne a výskyt ochorení na osýpky, rubeolu, mumps, a pertussis v Európe a výskyt ochorení prenášaných vírusom Zika.

V tomto roku pokračovalo monitorovanie a hlásenie ťažkých akútnych respiračných infekcií (SARI) na lôžkových oddeleniach zdravotníckych zariadení. Primári interných detských oddelení a oddelenia anestézie a intenzívnej medicíny obidvoch NsP v spáde boli listom opakovane upozornení na povinnosť hlásiť a vyšetřovať pacientov so SARI.

V nadväznosti na Usmernenie HH SR č. OE/2312/2015 na koordináciu postupov pri zistení VNN sa pracovníci oddelenia epidemiológie podieľali sa na vykonaní praktického nácviku postupov v lôžkových zdravotníckych zariadeniach regiónu pri zistení podozrenia VNN u osoby na príjmovej ambulancii.

ENVIRONMENTÁLNA A SLEDOVANIE VDPV

SURVEILLANCE

POLIOMYELITÍDY

V roku 2019 sa priebežne plnili úlohy surveillance poliomyelitídy-monitorovanie cirkulácie divých a vakcinálnych kmeňov poliovírusov vyšetřovaním odpadových vôd s osobitným zreteľom na sledovanie tzv. VDPV (Vaccine Derived Polio Viruses).

Epidemiologické vyšetřenie každej aseptickéj meningitídy a suspektnej ACHP. V roku 2019

podozrenie, alebo ochorenie na akútnu chabú parézu bolo hlásené v jedno prípade u dospelého muža. Pravdepodobne išlo o neočakávanú reakciu po preočkovaní proti diftérii, tetanu a pertussis.

Pokračovali sme v monitorovaní cirkulácie divokých a vakcinálnych kmeňov poliovírusov vyšetrením odpadových vôd s osobitným zreteľom na sledovanie tzv. VDPV (Vaccine Derived Polio Viruses).

K 31.12.2019 bolo vykonaných 6 odberov odpadových vôd na virologické vyšetrenie-zistenie prítomnosti poliovírusov resp. iných enterálnych vírusov vo vonkajšom prostredí na ČOV Gäcel' v Dolnom Kubíne. Výsledky virologických vyšetrení boli negatívne v 5-ich vzorkách, len vo vzorke odobratej v júli 2019 bola potvrdená prítomnosť vírusu Coxackie B5

b. Špecializované činnosti: v roku 2019 neboli realizované

c. Poradenstvo v prevencii prenosných ochorení:

Poradňu prevencie HIV/AIDS navštívilo 34 osôb a anonymne bolo vyšetrených 16 osôb.

Poradňa poskytuje služby osobnou konzultáciou aj telefonicky, bez časového obmedzenia na konzultačné hodiny. Otázky sa týkali prevencie ochorenia, prenosu nákazy, diagnostiky a klinických príznakov ochorenia.

V poradni pre pacientov s vírusovými hepatitídami a nosičov HBsAg bolo poradenstvo poskytnuté 13 osobám (kontaktom HBsAg pozitívnych osôb). Edukácia obyvateľstva v prevencii prenosných ochorení bola realizovaná v 827-ich ohniskách.

Rodičom odmietajúcim povinné očkovanie bolo zaslaných 80 poučení spolu s ponukou konzultácie v poradni očkovania.

d. Zdravotno-výchovné aktivity v prevencii prenosných ochorení

Zdravotno-výchovné aktivity boli aj súčasťou EIT. Boli realizované individuálne konzultácie a zabezpečili sme zdravotno-výchovné letáky do čakárni ambulancii. Tieto aktivity sa vykonávajú aj počas ŠZD na jednotlivých lôžkových oddeleniach a ambulanciách štátnych aj neštátnych zdravotníckych zariadení.

Pri príležitosti Svetového dňa AIDS bol distribuovaný vlastný edukačný leták a informácia o aktuálnej epidemiologickej situácii vo svete aj v SR. Leták je k dispozícii pre výchovno-vzdelávacie aktivity a spolu s informáciou aj na internetovej stránke RÚVZ so sídlom v Dolnom Kubíne. V roku 2019 sme realizovali projekt „Hrou proti AIDS“, na dvoch stredných školách, ktorého sa zúčastnilo 194 študentov. Informácia o tejto aktivite bola opakovane zaslaná na školy v regióne, ale záujem je slabý. O projekte sme prednáškou oboznámili počas praxe aj študentov odboru verejného zdravotníctva KU v Ružomberku. Niektorí študenti sa na projekte aj aktívne zúčastnili.

V školskom roku 2018/2019 sme SZŠ v Dolnom Kubíne vyzvali k spolupráci na projekte „Vzdelávanie študentov SZŠ v oblasti vakcinológie“, do ktorého sa zapojili 2 triedy a realizovaných bolo 9 prednášok (50 študentiek). Zároveň prejavili záujem aj o prednášku zameranú na hygienu rúk.

Aktivity boli zamerané aj na zvýšenie vedomostí budúcich rodičov o ochoreniach preventabilných očkovaním. Interaktívna edukácia sa zameriavala na 4 základné tematické okruhy: povinné očkovanie, zdroje informácií o očkovaní, kvalita života očkovanej a neočkovanej osoby a význam individuálnej a kolektívnej ochrany. Tiež pozostávala s vyplnenia dotazníka o kvalite informácii o očkovaní pred a po aktivite. Aktivity sme realizovali na 2-och stredných školách a zúčastnilo sa ich 93 študentov. Informácia o tejto aktivite bola opakovane ponúknutá všetkým stredným školám v regióne.

Edukačné materiály sú aktuálne zverejňované na webovej stránke nášho úradu. V zariadeniach DSS a DD boli realizované prednášky pre personál k problematike hygieny rúk a

dekontaminácii prostredia a pre klientov DD k problematike výskytu a prevencie chrípky.

e. Mimoriadne úlohy

V roku 2019 neboli realizované mimoriadne úlohy

RÚVZ so sídlom v Liptovskom Mikuláši:

a) Preventívne programy a projekty

V priebehu roka sme venovali pozornosť programom a projektom ako je Národný imunizačný program, Surveillance prenosných ochorení, EPIS, Nozokomiálne nákazy, Mimoriadne epidemiologické situácie, Enviromentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDPV, Prevencia HIV, Poradni očkovania, Zvýšenie povedomia budúcich rodičov o ochoreniach preventabilných očkovaním a význame očkovania.

V rámci poradenstva fungovala:

- poradňa HIV pre jednotlivcov vo vyhradenom čase s anonymnými odbermi krvi na vyšetrenie HIV a poradenstvo cez telefón.
- poradenstvo v očkovaní cez telefón aj osobne s rodičmi, ktorí odmietajú očkovania svojich detí.

Zdravotnícke služby v okrese sú zabezpečované na porovnateľnej úrovni v rámci Slovenskej republiky. Zabezpečené sú cestou štátneho a súkromného sektora. Spolupráca pri vykonávaní surveillance prenosných ochorení so štátnym aj súkromným sektorom je dobrá.

- hlásenie nozokomiálnych nákaz zo zariadení je tak, ako v celej republike podhodnotené.
- očkovanie je každoročne kontrolované v rámci celoslovenskej úlohy v pevne stanovenom termíne. Zaočkovanosť v okrese je dobrá. V 5-tich obvodoch bola zistená nižšia zaočkovanosť ako 90%, na čom sa podpísalo odmietanie povinného očkovania u rodičov.

V rámci Európskeho imunizačného týždňa 2019 bola realizovaná prednáška pre študentov Strednej zdravotníckej školy v Liptovskom Mikuláši, kde boli prezentované základné informácie o ochoreniach zaradených do povinného očkovania a bezpečnosť v očkovaní. Aktuálne informácie sú zverejňované na nástenke a tiež na webovej stránke úradu.

b) Špecializované činnosti nevykonávali sme žiadne špecializované činnosti.

c) Poradenstvo v prevencii prenosných ochorení

Poradenstvo v prevencii prenosných ochorení je pri každom prípade, ktoré je nahlásené. Prípady šetríme telefonicky, alebo priamo s chorými, či rodičmi chorých. Vykonávame šetrenie epidemiologickej anamnézy a nariaďujeme protiepidemické opatrenia.

Poradenstvo tiež vykonávam v rámci poradne očkovania, ktorej činnosť sme spropagovali na webovej stránke úradu.

Skúsenosť je taká, že poradňu navštevujú zatiaľ iba rodičia detí odmietajúcich očkovanie, ktorých RÚVZ aktívne pozýva. Pracovníci odd. epidemiológie vedú s týmito rodičmi rozhovor o prospešnosti očkovania a odovzdané sú im aj edukačné materiály pojednávajúce o význame očkovania. Diskusia s týmito rodičmi je veľmi náročná a ich presvedčenie o neúčinnosti a škodlivosti očkovania je také silné, že odmietajú odborné argumenty. V priebehu roka 2019 sme v okrese Liptovský Mikuláš a Ružomberok zaznamenali 54 odmietnutí povinného očkovania, ktoré sme riešili predvolaním rodičov do poradne očkovania a následne dohovorom rodičom. Poradňu očkovania navštívilo 7 rodičov. V pravidelných štvrtročných intervaloch zasielame tabuľky odmietania očkovania na ÚVZ SR.

d) Zdravotno - výchovné aktivity v prevencii prenosných ochorení

V rámci Európskeho imunizačného týždňa 2019 bola realizovaná prednáška pre študentov Strednej zdravotníckej školy v Liptovskom Mikuláši, na tému „Základné informácie o ochoreniach zaradených do povinného očkovania“ a „Bezpečnosť v očkovaní“. Na prednáške sa zúčastnilo 125 študentov a pedagogickí pracovníci.

Mimoriadne úlohy:

Oddelenie epidemiológie v období od 14.5 – 28.5.2019 vykonalo mimoriadnu cieľnú kontrolu v zdravotníckom zariadení **Liptovskej nemocnice s poliklinikou (LNsP) MUDr. I. Stodolu, Palúčanská 25, Liptovský Mikuláš** na základe listu ÚVZ SR č. OE/3907/98545/2019 zo dňa 7.5.2019. V rámci LNsP MUDr. I. Stodolu v Liptovskom Mikuláši bolo vykonaných celkovo 16 kontrol na lôžkových oddeleniach, spoločných vyšetrovacích a liečebných zložkách a pracoviskách jednotnovej zdravotnej starostlivosti. Najčastejším problémom bol celkový zlý stav – technický stav budov nemocnice a z toho vyplývajúce nedostatky - zatečené steny, opadané omietky, plesnenie stien. Uvedené nedostatky boli zisťované najviac v priestoroch určených pre personál ako sú šatne, lekárske izby a v miestnostiach prislúchajúcich k oddeleniu ako sklady, čiastiacie miestnosti, kuchynky, zariadenia na osobnú hygienu a pod. Zistené boli nedostatky týkajúce sa umiestnenia niektorých šatní pre personál v suterénoch, pričom šatne nespĺňali primeraný hygienický štandard, súčasťou šatní neboli zariadenia na osobnú hygienu a niektoré šatne kapacitne nezodpovedali počtu zamestnancov pre ktorých boli určené. Na oddeleniach bol najčastejší problém – poškodené podlahy a neodvetrané priestory, prípadne nefunkčná klimatizácia, ktorá nebola udržiavaná v prevádzkyschopnom stave bez výmeny filtrov okrem operačných traktov. Taktiež nebol dodržiavaný interval maľovania priestorov ústavného zariadenia. Najviac nedostatkov bolo zistených na Rádiodiagnostickom oddelení, Oddelení anesteziológie a intenzívnej medicíny, Internom oddelení, Centrálnych operačných sálach a oddelení centrálnej sterilizácie a Oddelení pre dlhodobu chorobu. Celkový počet uložených opatrení týkajúcich sa stavu – technickej obnovy priestorov ústavného zariadenia – 22, priestorov pre personál – 7, nedostatkov týkajúcich sa dodržiavania hygienicko – epidemiologického režimu - 4 , vymaľovania priestorov – 4, predloženia návrhu na zmenu prevádzkového poriadku – 2, zabezpečenia prívodu teplej úžitkovej vody – 3 a iných nedostatkov – 16. Uložené opatrenia boli prerokované s vedením nemocnice a dohodnuté sú termíny plnenia jednotlivých opatrení.

RÚVZ so sídlom v Martine

VYHODNOTENIE PROGRAMOV A PROJEKTOV ÚRADOV VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA V SR

Oddelenie epidemiológie má stanovené nasledovné priority:

1. priorita – Národný imunizačný program SR

Základnou úlohou v tomto období bolo udržať pravidelné povinné očkovanie na úrovni, ktorá zabezpečí kolektívnu ochranu populácie.

2. priorita – Surveillance prenosných ochorení

V.1. NÁRODNÝ IMUNIZAČNÝ PROGRAM SR (NIP SR)

Zabezpečenie Národného imunizačného programu s cieľom udržania pravidelného povinného očkovania je jednou z priorít pre rok 2019. Oddelenie epidemiológie poskytuje telefonicky, písomne a v rámci „Poradne očkovania“ usmernenia v oblasti povinného, odporúčaného očkovania a očkovania pri ceste do zahraničia. V rámci Európskeho

imunizačného týždňa boli realizované prednášky o očkovaní určené pre zdravotníckych pracovníkov a študentov.

Aktuálne informácie týkajúce sa výskytu infekčných ochorení, ako aj informácií o prevencii voči nim sú pravidelne uverejňované na web stránke a nástenkách úradu.

V roku 2019 bolo nahlásených 101 odmietnutí povinného očkovania. Z celkového počtu bolo 43 celkových odmietnutí a 58 čiastočných odmietnutí.

V rámci plnenia toho programu sa vychádzalo z jeho anotácie a postupovali sme v súlade s navrhnutými etapami riešenia.

Ad Realizácia vlastného očkovania: v rámci tejto etapy odborní pracovníci odd. epidemiológie:

- usmerňovali lekárov prvého kontaktu pre deti i dospelých v problematike pravidelného povinného i odporúčaného očkovanie v rámci NIP,
- informovali o očkovacím kalendári na rok 2019 a vysvetľovali jeho význam, odborne zdôvodňovali a rozširovali informácie medzi zdravotníckymi pracovníkmi i laickou verejnosťou,
- aktuálne informovali o novej kategorizácii vakcín pre očkujúcich lekárov prvého kontaktu,
- poskytovali konzultácie v rámci okresu týkajúce sa špecifických problémov v súvislosti s očkovaním, očkovaním pred cestou do zahraničia - počet konzultácií 527 (42 osobne, 485 telefonicky),
- poskytovali konzultácie na regionálnej a národnej úrovni – problematika očkovacích látok, kategorizácie vakcín, indikačných a preskripčných obmedzení, odborné stanoviská k alternatívne použitiu vakcín pre dočasný nedostatok niektorých vakcín (proti VHA, VHB; hexa-penta-vakcíny, a pod.)
- aktívne sa zúčastnili na úprave a zmenách Národného imunizačného programu SR (Pracovná skupina pre imunizáciu), kategorizáciu vakcín (v Kategorizačnej komisii MZ SR a Pracovnej skupine J07 pre kategorizáciu vakcín),
- pripravovali podklady a stanoviská pre MZ SR a Štátny ústav pre kontrolu liečiv (ŠÚKL): pri nedostupnosti vakcín, podklady pre možnosť použitia iných nekategorizovaných vakcín (v prípade nedostatku kategorizovanej vakcíny), podklady pre mimoriadny dovoz vakcín pri nedostupnosti kategorizovaných vakcín, zabezpečovanie vakcín a príslušná legislatíva, zmeny charakteristík referenčných skupín vakcín,
- realizovali kontroly očkovania proti chrípke a pneumokokom v zariadeniach sociálnej starostlivosti, KI a reakcie po očkovaní danými vakcínami.

Ad Zabezpečenie prioritných úloh pre rok 2019:

- metodická a konzultačná pomoc pri návrhu a príprave zmien v očkovacím kalendári SR platnom od 01.01.2019,
- - metodická a konzultačná pomoc očkujúcim lekárom pri odporúčaných očkovaniach proti: rotavírusovým infekciám u dojčiat, varicelle, sezónnej chrípke a pneumokokom, meningokokom, kliešťovej encefalitíde, herpes zoster, VHA a VHB
- metodická a konzultačná pomoc pri: doplnení chýbajúcich očkovaní detí v rámci povinného očkovania, zmena očkovacieho kalendára detí pre posun očkovania z dôvodu relatívnej kontraindikácie, posunu alebo odmietnutia očkovania rodičmi, nedostupnosti alebo

nedostatku vakcín pre zabezpečenie včasnosti očkovanie v rámci povinného očkovania detí.

Ad Surveillance a kontrola ochorení preventabilných očkovaním:

- V rámci tejto surveillance odborní pracovníci odd. epidemiológie zabezpečili:
 - o - epidemiologické vyšetovanie všetkých pravdepodobných ochorení preventabilných očkovaním,
 - o - odbery vzoriek a zabezpečenie laboratórnych vyšetrení v rámci diferenciálnej diagnostiky. Počet odobratých vzoriek a laboratórnych vyšetrení u ochorení na sezónnu chrípku 20 z toho 14x izolácia vírusu (2x vírus chrípky typ B, 3x vírus chrípky A, 9x pandemický vírus chrípky AH12009),
 - o - informovanosť lekárov prvého kontaktu o výskyte týchto ochorení a príslušných opatreniach v ohniskách nákazy,
 - o - priebežné konzultácie lekárov a laickej verejnosti v problematike ochorení preventabilných očkovaním,
 - o - odborné prednášky a postery v problematike očkovania proti ochoreniam preventabilným očkovaním, proti sezónnej a pandemickej chrípke na: medzinárodnej úrovni 1x
 - celoslovenskej úrovni 11x
 - regionálnej a lokálnej úrovni 8x

Ad Manažment očkovania:

- Odborní pracovníci odd. epidemiológie zabezpečili v okresoch Martin a Turčianske Teplice:
 - o - včasnú a dostatočnú informovanosť zdravotníckych pracovníkov, ktorí vykonávajú očkovanie, o zmenách a novinkách v oblasti vakcinológie,
 - o - kontrolu chladového reťazca vakcín na pediatrických ambulanciách okresov Martin, Turčianske Teplice v počte 23,
 - o - kontrolu dodržovania štandardných postupov pri manipulácii, skladovaní a aplikácii vakcín v počte 69.
- - podklady a podnety pre zasadania Pracovnej skupiny pre imunizáciu ÚVZ SR (prof. Hudečková – predseda PSPI),
- - podklady pre zasadanie Pracovnej skupiny J07 pre kategorizáciu vakcín (predseda prof. Hudečková),
- - podklady pre kategorizáciu vakcín, zmeny indikačných a preskripčných obmedzení vakcín,
- - podklady pre zvýšenie úhrady zdravotnými poisťovňami,
- - podklady pre ŠÚKL, MZ SR –SFLP (prof. Hudečková),
- - účasť na zasadaní PSPI ÚVZ SR - (prof.Hudečková),
- - účasť na zasadaní Kategorizačnej komisie - (prof.Hudečková).

Ad Kontrola očkovania:

- Odborní pracovníci odd. epidemiológie zabezpečili v okresoch Martin a Turčianske Teplice:
 - o - priebežnú kontrolu zaočkovanosti (počet očkovaných 8913) v okresoch Martin a Turčianske Teplice,

- - kontrola evidencie o očkovaní sa uskutočnila v mesiaci september 2019,
- - realizáciu výsledkov imunologického prehľadu v SR vykonaného koncom roka 2018 za okres Martin a Turčianske Teplice.

V.2. SURVEILLANCE INFEKČNÝCH CHORÔB

V rámci tohto programu odborní pracovníci odd. epidemiológie vykonali:

- - pravidelné mesačné analýzy v regióne Turiec (okresy Martin a Turčianske Teplice),
- - analýzy epidemických výskytov v rámci mesačných analýz,
- - analýzy chrípky a chrípke podobných ochorení.

Pri realizácii surveillance infekčných ochorení pracovníci oddelenia epidemiológie spolupracovali s:

- lekármi primárneho kontaktu pre deti a pre dospelých (spolupráca s pediatriami je už tradične na vyššej úrovni),
- Klinikou infektológie a cestovnej medicíny UNM – u hospitalizovaných pacientov s infekčnými ochoreniami, pacientov ambulantne vyšetrených a ošetrovaných,
- Klinikou biochémieu s.r.o, mikrobiológiu Martin,
- Oddelením mikrobiológie a NRC - RÚVZ Banská Bystrica,
- vedením ZŠ a SŠ v čase zvýšeného výskytu chrípky a chrípke podobných ochorení (denné hlásenie z jednotlivých škôl v okrese Martin a Turčianske Teplice),
- Neurologickou klinikou, Klinikou detí a dorastu, Klinikou anesteziológie a intenzívnej medicíny UNM a Klinikou infektológie a cestovnej medicíny – pri surveillance akútnych chabých paréz,
- jednotlivými lôžkovými oddeleniami v rámci epidemiologického vyšetovania pri vzniku a hlásení nozokomiálnych nákaz (počet hlásených NN 455).

V rámci edukácie obyvateľstva regiónu Turiec v problematike prenosných nákaz sme spolupracovali s televíziou TURIEC a televíziou Martin TV, regionálnym týždenníkom „My - turčianske noviny“.

Iné aktivity:

- konzultácie k povinnému, odporúčanému a individuálnemu očkovaníu (celkový počet 637),
- informácie o aktuálnej epidemiologickej situácii chrípky a chrípke podobných ochorení v regióne Turiec (celkový počet 4x),
- informácie o epidemiologickej situácii osýpok vo svete a na Slovensku – 3x (TA3, Hospodárske Noviny, Denník PRAVDA),
- odborné prednášky o očkovaní pre odbornú verejnosť – 8x,
- Európsky týždeň imunizácie 2019 (prieskum znalosti laickej verejnosti o očkovaní).

V.3 INFORMAČNÝ SYSTÉM PRENOSNÝCH OCHORENÍ

V rámci tohto programu odborní pracovníci odd. epidemiológie zabezpečili:

- plynulú prevádzku programu EPIS, jeho využívanie pre sporadické prípady prenosných ochorení, ako aj pre epidemické výskyty, v programe EPIS sa plne využíval systém rýchleho varovania, najmä v súvislosti s vyšším výskytom akútnych respiračných ochorení a chrípky, kontrola údajov zadaných do databázy EPIS na celoslovenskej úrovni - časť ochorenia preventabilné očkovaním (zabezpečuje prof. Hudečková). Od 01.01.2019 do 31.12.2019 – bolo hlásených a zaznamenaných do EPISu celkovo 1 459 prípadov prenosných

ochorení, z toho za okres Martin 1 384 a za okres Turčianske Teplice 75 prípadov.

V.4 NOZOKOMIÁLNE NÁKAZY

V rámci tohto programu odborní pracovníci odd. epidemiológie zabezpečili:

- manažment a koordinovaný postup pri sledovaní a riešení závažných nozokomiálnych nákaz v UN Martin v spolupráci s pracovníkmi príslušných oddelení, kvalitnú surveillance nozokomiálnych nákaz, pravidelné kontroly HER a BOT v rámci zdravotníckych zariadení (UN Martin, neštátne zdravotnícke zariadenia). Za obdobie od 01.01.2019 do 31.12.2019 bolo v EPISe evidovaných celkom 455 prípadov NN hlásených z UN Martin.
- - prednášky pre odbornú verejnosť – 4x (problematika rúk v zdravotníctve),
- - praktické ukážky kvality dekontaminácie rúk zdravotníkov –4x.

V.5 SURVEILLANCE CHRONICKÝCH OCHORENÍ

- V zmysle anotácie jednotlivé etapy tohto projektu sú realizované okresoch Martin a Turčianske Teplice poradňou zdravie RÚVZ Martin.

V.6 MIMORIADNE EPIDEMIOLOGICKÉ SITUÁCIE

O aktuálnej epidemiologickej situácii vo výskyte chrípky počas chrípkovej sezóny boli informovaní všetci členovia protiepidemickej komisie zriadenej pri RÚVZ. Pracovníci oddelenia epidemiológie boli pravidelne informovaní o aktuálnej epidemiologickej situácii prostredníctvom hlásení z ECDC a ÚVZ SR. Údaje o aktuálnej epidemiologickej situácii a prípadných opatreniach pri výskyte ochorení boli zasielané lekárom primárneho kontaktu a UN Martin.

Pracovníci oddelenia epidemiológie pravidelne informovali o priebehu epidémie chrípky zdravotníckych pracovníkov a členov Protiepidemickej komisie RÚVZ Martin, ako aj ďalších zainteresovaných (školsťvo, veterinári, atď.).

V rámci tohto programu odborní pracovníci odd. epidemiológie zabezpečili:

- - sledovanie a hlásenie SARI do systému rýchleho varovania EPIS,
- - sledovanie ARO a chrípky,
- - zabezpečenie epidemických výskytov alimentárnych nákaz,
- - edukácia o výskyte, šírení a protiepidemických opatreniach pri vysokovirulentných nákazách a vírusoch vtácej chrípky (H5N8, H5N1, H7N7, H7N2, H9N2 a pod.) a cholere.

Údaje o aktuálnej epidemiologickej situácii boli pravidelne zasielané lekárom primárneho kontaktu, riaditeľovi UN Martin, riaditeľom ústavov sociálnej starostlivosti v spádovom území.

V.7 ENVIRONMENTÁLNA SURVEILLANCE POLIOMYELITÍDY A SLEDOVANIE VDPV

V rámci tohto programu odborní pracovníci odd. epidemiológie zabezpečili odber vzoriek odpadových vôd na sledovanie cirkulácie divých a vakcinálnych kmeňov poliomyelitídy podľa pokynov hlavného hygienika. Výsledky v roku 2019: negatívne na záchyt divých a vakcinálnych kmeňov poliomyelitídy - počet odobratých vzoriek odpadových vôd – 6x,

SURVEILLANCE AKÚTNÝCH CHABÝCH PARÉZ: 250 x negatívnych hlásení z UNM ,

- o Aktívne na surveillance spolupracujú tieto pracoviská UN Martin: Klinika detí a

dorastu, Neurologická klinika, Klinika infektológie a cestovnej medicíny, Klinika anestéziológie a intenzívnej medicíny, Klinika detskej anestéziológie a intenzívnej medicíny. Od októbra 2013 vzhľadom na záchyt divokých kmeňov poliovírusov v Izraeli, Sýrii a na Ukrajine bola posilnená surveillance ACHO. Súčasne sa zvýšená pozornosť venuje z hľadiska poliomyelitídy migrantom a azyllantom.

V.8 PREVENCIA HIV/AIDS

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Martine, oddelenie epidemiológie v súvislosti s plnením úloh vyplývajúcich z Národného programu prevencie HIV/AIDS vykonalo v okrese Martin a Turčianske Teplice nasledovné činnosti zameraná na zníženie rizika vzniku a šírenia HIV infekcie prostredníctvom:

Prevencie sexuálneho prenosu HIV:

- zabezpečilo dostupné, dobrovoľné, bezplatné a anonymné poradenstvo a testovanie HIV,
 - v rámci poradenstva bolo zrealizovaných 27 konzultácií z toho 4 osobné a 23 telefonických.
- Podpory akcií a aktivít smerujúcich k zníženiu sociálnych a ekonomických dopadov infekcie HIV/AIDS na spoločnosť:
- zvyšovanie informovanosti odbornej verejnosti, najmä zdravotníckych pracovníkov s cieľom zníženia a zamedzenia diskriminácie ľudí žijúcich s HIV prostredníctvom zdravotnej výchovy študentov Jesseniovej lekárskej fakulty v Martine – odbor verejné zdravotníctvo a všeobecné lekárstvo,
 - v rámci oddelenia epidemiológie poskytovanie individuálneho poradenstva klientom zaujímavých sa otázkami a problematikou HIV/AIDS,
 - odborná garancia nad celoslovenskou kampaňou „Červené stužky“; - 27.11.2019 – stretnutie škôl a školských zariadení na MÚ v Žiline – prof. MUDr. Henrieta Hudečková PhD., MPH – odborný garant.

V.9 PORADŇA OČKOVANIA

Na RÚVZ Martin je zriadená Poradňa očkovania, v ktorej sú poskytované informácie o priebehu ochorení preventabilných očkovaním, očkovaní, indikáciách a kontraindikáciách očkovania, zložení vakcín či nežiaducich reakciách. Poradenstvo sa poskytuje osobne alebo telefonicky.

Pracovníci oddelenia epidemiológie poskytujú :

- poradenstvo pre rodičov, dospelých a cestujúcich do zahraničia,
- konzultácie v oblasti pravidelného povinného očkovania detí a dospelých, v oblasti odporúčaného očkovania detí a dospelých, o možnostiach očkovania z hľadiska osobného alebo profesionálneho rizika.

V.10 IDENTIFIKÁCIA NAJČASTEJŠÍCH FAKTOROV OVPLYVNŮJÚCICH POSTOJ RODIČOV A BUDÚCICH RODIČOV K OČKOVANIU

Projekt realizovaný na RÚVZ Komárno Bystrica.

RÚVZ so sídlom v Žiline:

- **Preventívne programy a projekty:**
- **1. Projekt „Zvýšenie povedomia budúcich rodičov o ochoreniach preventabilných očkovaním a význame očkovania“ - stredné školy, koordinátor RÚVZ Komárno.**

- 2. Projekt „ Vzdelávanie študentov SZŠ v oblasti vakcinológie, koordinátor RÚVZ Trnava.
- 3. Projekt Hrou proti AIDS: spolupracujúci pracovníci z poradne zdravia. Interaktívna forma vzdelávania a prevencie, spôsob získavania vedomostí dotknutých študentov v oblasti prevencie HIV. (správa vo vyhodnotení PP 2019).
-
- o **Špecializované činnosti:** prejednávania odmietnutí očkovania rodičom dieťaťa
- o Poradenstvo v prevencii prenosných ochorení – poradne pri odbore epidemiológie:
- o - AIDS/HIV,
- o - žltá linka – hepatitídy.
- o Poskytujú služby cez telefón, resp. osobný kontakt s klientom / kontaktom - pre jednotlivcov, skupinovo – školské kolektívy formou prednášok.
- o Zdravotno-výchovné aktivity v prevencii prenosných ochorení:
 - - pre zdravotníkov – ku dňu 5.5.2019 – hygiena rúk – prístroj na kontrolu výkonu dezinfekcie
 - - pre laickú verejnosť – cez médiá / články, web. stránka úradu
- o
- o **Mimoriadne úlohy:**
- o 1. Školenie VNN - dňa 9.4.2019: VNN ako hrozba ohrozenia verejného zdravia, koordinácia postupov pri zistení osoby susp. z ochorenia. (RÚVZ Žilina)
- o Praktický výcvik dňa 17.6. 2019 - susp. pacient s VNN. (FNsP Žilina, RÚVZ Žilina).
- o 2. Členstvo a účasť na práci ECDC – štúdia Clostridium difficile / koordinátor RÚVZ Trenčín – kontinuálne pokračovanie aj v roku 2019.
- o
- **Vyhodnotenie programov a projektov ÚVZ SR za odbor epidemiológie - obdobie 1.1.2019 – 31.12.2019, správa za okresy Bytča a Žilina.**
-
-
- **6.1. Národný imunizačný program SR - riešiteľské pracoviská: RÚVZ v SR**
- Osveta s cieľom zvýšiť zaočkovanosť sa vykonáva priebežne formou telefonickej konzultácie, osobným kontaktom s klientom (vykonané 220x), resp. vzdelávaním zainteresovaných, pre verejnosť cez internetovú stránku úradu, články v médiách, semináre pre lekárov a výkonom štátneho zdravotného dozoru v ambulantných zariadeniach (v zmysle platnej legislatívy v súlade s návrhom záznamu o výkone ŠZD z ÚVZ SR Bratislava).
- Problémom pri zabezpečovaní úrovne zaočkovanosti je pre epidemiológa snaha rodičov odmietat' očkovanie dieťaťa. Prevažujúci argument zo strany rodičov dieťaťa je tendencia odmietat' „ živé vakcíny“ - obava z vedľajších účinkov.
- V priebehu sledovaného obdobia sme zaevidovali ďalšie hlásenia zo strany lekárov, v roku 2019 bolo hlásených 26 nových odmietnutí očkovania rodičom dieťaťa, prejednaných bolo 35 odmietnutí, z toho 34x uložená bloková pokuta a 1x prípad odložený po prejednaní. Blokovou pokutou riešených 34 podaní, ktorých suma činí 440,0 Eur. Do roku 2020 neboli presunuté žiadne prípady, ale prejednaných bolo 9 prípadov v roku 2019 – presun z roku 2018.
- Celkový počet prípadov odmietaní očkovania činí 447 prípadov ku dňu 31.12.2019 (agenda od r. 2008). Pre priaznivú epidemiologickú situáciu sme nemuseli prikrčiť k mimoriadnemu očkovaniu.
- *Kontrola očkovania v SR za posledné sledované obdobie: t. j. obdobie 2018/2019 – vyhodnotenie k 31.08.2019:* počet pediatrických obvodov spolu 39, okres Bytča: 6 obvodov, okres Žilina: 33 obvodov. V okrese Žilina zaznamenaná zaočkovanosť pod 95% pri preočkovaní proti DTaP-IPV v 6. roku života - r. nar. 2012 (94,8%) - pri očkovaní proti

MMR v ročníkoch nar.2017 (93,08%). V ostatných ročníkoch sa zaočkovanosť pohybuje v rozmedzí od 95,34 % očkovaní proti MMR v roč. nar. 2016 do 97,64% pri preočkovaní MMR v 11. roku života, ročník nar. 2006. V okrese Bytča zaočkovanosť pod 95% nebola zaznamenaná. Zaočkovanosť sa pohybuje v rozmedzí od 98,10% pri očkovaní proti MMR v ročníku nar. 2011 do 99,14 % pri preočkovaní proti MMR v 11.roku života, roč. nar.2007.

6.2. Surveillance infekčných chorôb - riešiteľské pracoviská: RÚVZ v SR

Riešene formou preventívnych programov a aktivít, ktoré zahŕňajú poradenskú činnosť v problematike, napr. AIDS, vírusových hepatítid, v problematike vakcinácie, dezinfekcie, očkovania cestovateľov – vykonané telefonicky resp. osobným kontaktom s klientom alebo lekárom. Počet konzultácií osobne s klientom v problematike HIV/AIDS: 98, telefonicky : 132 x podaná informácia, počet vydaných certifikátov: 6, odber krvi 98 (71x muž, 27x žena) aj anonymný odber.

Problematika vírusových hepatítid a iných druhov očkovania riešená 25x (osobný resp. telefonický kontakt s klientom alebo lekárom) - Poradňa očkovania RÚVZ Žilina.

Konzultácie v oblasti NN a dezinfekcie, problematika – obhliadky - priestorové danosti pre zdravotnícke zariadenia riešené spolu 85 x.

6.3. Informačný systém prenosných ochorení - riešiteľské pracoviská: RÚVZ v SR:

Vykonáva sa plnením projektu PHARE: Posilnenie surveillance a kontroly infekčných ochorení v SR, programom EPIS pri zabezpečení komunikácie so sieťami EÚ a SZO -

(prenosné ochorenia). Spolu vykonaných krajských správ: 52x týždenné hlásenia, spracovanie ARO - chorobnosť / týždeň + aktuálne hlásenia pre SRV.

6.4. Nozokomiálne nákazy - riešiteľské pracoviská: RÚVZ v SR:

Surveillance nozokomiálnych nákaz vykonávaná v zmysle Vyhlášky MZ SR č.553/2007, a v súlade s návrhom záznamu o výkone ŠZD/ÚVZ SR. Problematika NN je riešená podľa aktuálnej situácie, ako aj podľa výsledkov ŠZD - kontroly sterovou metódou práce pre jednotlivé kontrolované pracoviská telefonicky, následne písomným zhodnotením dodržiavania HER a výkon BOT. Podľa výsledkov je situácia riešená príslušnými opatreniami.

Počet kontrol HER/ŠZD: 28x (FNsP Žilina, polikliniky), z toho 2x vzorkový systém kontroly na OCS FNsP Žilina.

FNsP Žilina. Kontrola fajčenia v ZZ: 41 kontrol – bez pokuty. Počet kontrolovaných sterilizačných prístrojov pre jednotlivé pracoviská spolu: 248 x biologická kontrola, z toho vo FNsP Žilina: 34 prístrojov.

Priebežne vykonávame prevalenčné sledovanie nozokomiálnych nákaz – štúdia Clostridium difficile vo FNsP Žilina aj v roku 2019 – spolu riešených 222 ochorení.

6.5 Mimoriadne epidemiologické situácie - riešiteľské pracoviská: RÚVZ v SR

K problematike sú vypracované havarijné - pandemické plány na úrovni regiónov i kraja aktualizované 1x/rok, resp. v zmysle pokynov WHO alebo ÚVZ SR Bratislava.

V mesiaci apríl dňa 9.4.2019 zabezpečené RÚVZ vykonané zaškolenie pracovníkov v zmysle Prílohy č.6 – Usmernenie HH SR „Koordinácia postupov pri zistení VNN v SR. Zaškolení boli pracovníci KOS ZZS, primári CPO, odd. urgentného príjmu, lekári príjmových ambulancií, zástupcovia útvarov krízového riadenia a hospodárskej mobilizácie. Štábny záznam subjektov zdravotníctva sa konal dňa 17.06.2019 v spolupráci RÚVZ Žilina a SOKRZ Žilinského kraja na LDCH oddelení FNsP Žilina. - zabezpečenie výkonov ZP FNsP Žilina-

príklad pre susp. ochorenie VNN v zmysle usmernenia ÚVZ SR / VNN. RÚVZ Žilina pre zaškolenie všeobecných lekárov pre deti a dorast aj všeobecných lekárov pre dospelých v spáde má vypracovanú osnovu riešenia situácie VNN s aktuálnym upozornením na morbilli.

-
- **6.6. Enviromentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDPV - prac. RÚVZ v SR**

- Sledovanie cirkulácie divých a vakcinálnych kmeňov poliovírusov v odpadových vodách podľa harmonogramu Virologického pracoviska RÚVZ Banská Bystrica sme vykonali 6x odberom vody v ČOV Dolný Hričov s výsledkom: Pokus o izoláciu enterálnych vírusov z odpadovej vody: 6x negatívny (vyšetril RÚVZ B. Bystrica).

- **6.7. Prevencia HIV / AIDS - projekt: spolupracujúci pracovníci - poradňa zdravia RÚVZ Žilina.** Interaktívna forma vzdelávania a prevencie, spôsob získavania vedomostí dotknutých študentov v oblasti prevencie HIV. V roku 2019 zabezpečená jedna aktivita ku dňu 1.12.2019 pre žiakov strednej odbornej školy Žilina - Bytčica, zaškolených 16 dievčat III.C triedy, termín vykonania: 02.12.2019. Pri pracovnom výkone je spísaný aj záznam s vyjadrením prítomných pedagógov za dané školské zariadenie k prezentácií projektu. Informovaný súhlas zákonného zástupcu, to zabezpečuje príslušné školské zariadenie.(prípis ÚVZ SR Bratislava, 2015)

-
- **6.8. Poradne očkovania – riešiteľské pracoviská: RÚVZ v SR:**

- Realizačný výstup zahŕňa zvýšenie informovanosti o očkovaní a očkovaním preventabilných ochoreniach, zníženie odmietaní očkovania a zabezpečenie informovanosti.

- Na úrade pracuje Poradňa očkovania: informovanosť zabezpečená 35x pri odmietaní očkovania. Konzultácie vykonávame telefonicky alebo osobným kontaktom s klientom - klasické otázky pre očkovanie a cestovnú medicínu 42x pre lekárov a 35x pre klientov. Informácie ohľadne ostatných foriem očkovania, riešenie poranenia zdravotníckeho pracovníka vykonané 25x.

- Informovanosť verejnosti o vakcinologickom poradenstve je zabezpečená písomnou informáciou vypracovanou odborom epidemiológie pre ambulancie všeobecných lekárov, špecializované ambulantné pracoviská, ako aj zverejnenie informácie na panely vo vstupnej hale budovy RÚVZ a na webovej stránke úradu.

-
- **6.9.Zvýšenie povedomia budúcich rodičov o ochoreniach preventabilných očkovaním a význame očkovania:**

- 1.Projekt „Zvýšenie povedomia budúcich rodičov o ochoreniach preventabilných očkovaním a význame očkovania“ - stredné školy, koordinátor RÚVZ Komárno.

- V rámci RÚVZ Žilina spolupracujúce pracoviská odbor epidemiológie, poradňa zdravia, oddelenie HDM informatívnou formou (školské zariadenia). Realizácia v roku 2019: 0.

- 2.Projekt „Vzdelávanie študentov SZŠ v oblasti vakcinológie“, koordinátor RÚVZ Trnava. Vzdelávanie bolo v školskom roku 2018/2019 zamerané pre žiakov 3. ročníka SZŠ Žilina, odbor zdravotnícky asistent, masér - spolu vyškolených 49 žiakov v termíne 10.10.2019 a 27.11.2019 – prednášky realizované v rámci praktického vyučovania.

- Európsky imunizačný týždeň 2019: 24.4.2019 – 28.4.2019: v rámci týždňa sme vykonali 133 aktivít – heslo tohto týždňa: Hold podporovateľom očkovania

OBJEKTIVIZÁCIA FAKTOROV ŽIVOTNÝCH PODMIENOK

Pracoviská objektivizácie faktorov životných podmienok (ďalej „OFŽP“) v úradoch verejného zdravotníctva v Slovenskej republike vykonávali chemické, mikrobiologické a biologické analýzy vzoriek vôd, ovzdušia, potravín, kozmetiky, prostredia, predmetov bežného používania a biologického materiálu, ekotoxikologické, genotoxikologické testy, kontrolovali účinok dezinfekčných a sterilizačných procesov a merali chemické a fyzikálne faktory v pracovnom prostredí. Vykonávali odbery vzoriek, vyjadrovali názory a interpretácie výsledkov analýz .

V rámci pracovísk objektivizácie faktorov životných podmienok sú v úradoch verejného zdravotníctva v Slovenskej republike zriadené Národné referenčné centrá (ďalej „NRC“), ktoré zabezpečujú nadstavbovú diagnostiku a špeciálne analýzy podľa rozsahu špecializačných činností, pričom niektoré zastupujú Slovenskú republiku v sieťach národných laboratórií Európskej únie. NRC zabezpečujú metodickú činnosť pre potreby ostatných regionálnych úradov verejného zdravotníctva v Slovenskej republike pri odbornom usmerňovaní pracovníkov, vykonávajú posudkovú a expertíznu činnosť pri riešení problémov v oblasti životného a pracovného prostredia a spolupracujú pri tvorbe legislatívy, najmä v hľadiska jej vecného obsahu. Podieľajú sa na výchove a vzdelávaní zdravotníckych pracovníkov. Správy o činnosti jednotlivých NRC vo verejnom zdravotníctve sú predmetom samostatného materiálu.

Pracoviská, NRC a laboratóriá objektivizácie faktorov životných podmienok sú akreditované Slovenskou národnou akreditačnou službou v zmysle požiadaviek EN ISO/IEC 17025:2017.

Pracoviská objektivizácie faktorov životných podmienok plnia úlohy vyplývajúce z koncepcií vedných odborov:

Chemické analýzy

Biológia životného prostredia

Mikrobiológia životného prostredia

Fyzikálne faktory

Podľa týchto vedných odborov je spracovaná činnosť jednotlivých pracovísk vo výročnej správe.

CHEMICKÉ ANALÝZY

Činnosť, úlohy a pôsobnosť odborov/oddelení chemických analýz definuje zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení noviel. V zmysle § 6 a § 11 uvedeného zákona, regionálne úrady verejného zdravotníctva a úrad verejného zdravotníctva SR prostredníctvom chemických laboratórií vykonávajú okrem iného objektivizáciu, referenčné a špecializované testovanie a kvalitatívne a kvantitatívne zisťovanie faktorov životného prostredia a pracovného prostredia a biologického materiálu na účely posudzovania ich možného vplyvu na verejné zdravie, zabezpečujú vývoj nových metód merania, terénnych činností, objektivizácie a poradenstva vo verejnom zdravotníctve, zabezpečujú činnosti národných referenčných centier, vykonávajú odber vzoriek biologického materiálu od ľudí a vzoriek vôd, ovzdušia, pôdy, odpadov, potravín a kozmetických výrobkov na zisťovanie ich zdravotnej bezpečnosti, monitorujú kvalitu pitnej vody u spotrebiteľa a kvalitu vody určenej na kúpanie počas kúpacej sezóny, spolu s inými odbormi plnia špecializované úlohy v odbore chemických analýz a fyzikálnych faktorov životných podmienok a pracovných podmienok.

Cieľom týchto činností je poskytovať terénnym odborom požadované informácie o objektoch skúmania pre potreby výkonu štátneho zdravotného dozoru, úradnej kontroly potravín a pri sledovaní zdravotného stavu obyvateľstva.

Laboratória odborov/oddelení chemických analýz (ďalej „CHA“) v Úrade verejného zdravotníctva SR (ďalej „ÚVZ SR“) a v Regionálnych úradoch verejného zdravotníctva v Slovenskej republike (ďalej „RÚVZ v SR“) vykonávajú chemické, fyzikálnochemické, zmyslové a fyzikálne skúšky v oblasti skúšania vôd, potravín, predmetov bežného používania, kozmetických prostriedkov, ovzdušia, biologického materiálu; odber vzoriek pre chemické a fyzikálne skúšky pracovného a životného prostredia.

Laboratória sú zriadené na ÚVZ SR a RÚVZ v SR:

- Úrad verejného zdravotníctva s pôsobnosťou pre územie SR so sídlom v Bratislave
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva Bratislava hlavné mesto so sídlom v Bratislave,
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Banskej Bystrici
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Poprade
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Prešove
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva Prievidza so sídlom v Bojniciach
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trenčíne
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trnave
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Žiline

Laboratória sú akreditované Slovenskou národnou akreditačnou službou a majú zavedený systém manažérstva kvality v súlade s normou STN EN ISO/IEC 17025. Ako akreditované skúšobné laboratória sa v rámci externej kontroly kvality pravidelne zúčastňujú medzilaboratórných porovnávacích skúšok organizovaných na národnej a medzinárodnej úrovni.

Na riešenie úloh verejného zdravotníctva sú na účely zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení noviel. zriadené národné referenčné centrá ako špecializované pracoviská úradu verejného zdravotníctva alebo regionálneho úradu verejného zdravotníctva. V ÚVZ SR, resp. RÚVZ v SR je zriadených 9 NRC, ktoré zabezpečujú nastavbovú diagnostiku a špeciálne analýzy podľa rozsahu špecializačných činností a niektoré zastupujú SR v sieťach národných

laboratórií Európskej únie. NRC zabezpečujú metodickú činnosť pre potreby ostatných pracovísk ÚVZ v SR pri odbornom usmerňovaní pracovníkov, vykonávajú posudkovú a expertíznu činnosť pri riešení problémov v oblasti životného a pracovného prostredia a spolupracujú pri tvorbe legislatívy, najmä z hľadiska jej vecného obsahu. Podieľajú sa aj na výchove a vzdelávaní zdravotníckych pracovníkov.

Na ÚVZ SR a regionálnych úradoch verejného zdravotníctva v SR sú zriadené nasledovné národné referenčné centrá:

- NRC pre expozičné testy xenobiotík, na ÚVZ SR
- NRC pre rezídua pesticídov, na ÚVZ SR
- NRC pre laboratórnu diagnostiku v oblasti ľudského biomonitring, na RÚVZ Banská Bystrica
- NRC pre zdravotnú problematiku vlákňitých prachov, na RÚVZ Nitra
- NRC pre problematiku uhoľných baní, na RÚVZ Prievidza
- NRC pre odbery chemických faktorov a ich stanovenie v pracovnom ovzduší, na RÚVZ Trenčín
- NRC pre mykológiu životného prostredia, RÚVZ Poprad
- NRC pre organizovanie MPS v oblasti potravín, RÚVZ Prešov
- NRC pre kozmetické výrobky, RÚVZ Žilina.

V RÚVZ so sídlom v Poprade je zriadené Národné referenčné laboratórium pre materiály prichádzajúce do kontaktu s potravinami podľa Nariadenia (ES) č. 882/2004 Európskeho parlamentu a Rady o úradných kontrolách uskutočňovaných za účelom zabezpečovania overenia dodržiavania potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá. Na základe požiadaviek fyzických a právnických osôb vykonáva hodnotenie zdravotnej bezchybnosti materiálov a predmetov určených na styk s potravinami, vykonáva hodnotenie zdravotnej bezchybnosti materiálov a predmetov určených na styk s pitnou vodou, na základe požiadaviek MZ SR – Hlavného hygienika SR pripravuje odborné podklady v danej problematike, zabezpečuje odborné konzultácie v danej problematike pre fyzické a právnické osoby a odborných pracovníkov RÚVZ v Slovenskej republike, v rámci cieľenej úlohy „Predmety určené na styk s potravinami – potravinárske obaly“ je koordinátorom hygienického dozoru nad predmetmi bežného používania so zameraním na potravinárske obaly, pripomienkuje a pripravuje legislatívne návrhy v danej problematike. Národné referenčné laboratórium pre materiály prichádzajúce do kontaktu s potravinami bolo je členom siete Európskych národných referenčných laboratórií za účelom harmonizovaného presadzovania potravinárskej legislatívy vrátane materiálov a predmetov určených na styk s potravinami.

Personálne obsadenie pracovísk a stav akreditácie v roku 2019 k 31.12.2019

- pracovníci NRC sú zahrnutí v celkovom počte pracovníkov jednotlivých RÚVZ

Názov úradu	Pracovníci				Akreditácia					platnosť do
	VŠ	SZP	NZP	Spolu		počet skúšok / ukazovateľov		počet odberov / ukazovateľov		
						A	N	A	N	
ÚVZ SR, z toho: - NRC pre expozičné testy xenobiotík - NRC pre rezíduá pesticídov	15+	6	-	21+	S	70	73	4	4	30.05.2023
	2MD			2MD	U	319	281	5	7	
	1	1	-		S	5	4	0	0	
					U	5	7	0	0	
	3	1	-		S	6	7	0	0	
					U	125	145	0	0	
RÚVZ BA, hl. mesto	9,95	10	1	20,95	S	19	105	4	24	28.10.2020
					U	68	305	14	55	
RÚVZ BB z toho: - NRC pre labor. diagnostiku v oblasti ľudského biomonitor.	11	9	2	22	S	52	40	5	9	20.5.2020
					U	210	63	78	9	
					S	5	6	0	0	
					U	13	10	0	0	
RÚVZ Košice	7	12	2	21	S	34	85	4	22	20.08.2023
					U	84	158	18	38	
RÚVZ Nitra z toho: - NRC pre zdrav. problemat. vláknitých prachov	5	12	1	18	S	37	43	2	2	1.10.2024
					U	70	57	49	39	
					S	1	-	-	-	
					U	1	-	-	-	
RÚVZ Poprad z toho: - NRL pre mykotoxíny - NRL pre mat.prichádzajúce do kontaktu s potravinami	8	6	1	15	S	35	134	1	1	28.11.2023
					U	72	276	2	3	28.11.2023
					S	2	6	0	0	
					U	2	9	0	0	28.11.2023
					S	6	61	0	0	
					U	10	138	0	0	
RÚVZ Prešov z toho: - NRC pre organizovanie MPS v oblasti potravín	4	9	1	14	S	38	90	2	1	20.12.2024
					U	102	152	22	19	
					S					
					U					
RÚVZ PD so sídlom v Bojniciach, z toho: - NRC pre problematiku uhľových baní	1	-	-	1	S	5		2		18.1.2023
					U	5		2		18.1.2023
					S	5		2		
					U	5		2		
RÚVZ v Trenčíne z toho: - NRC pre odbery chem. fakt. a stanovenie v prac. ovzduší	7	4	1	12	S	40	65	5	9	23.4.2020
					U	60	96	44	24	
					S	2	1	2	3	
					U	8	7	8	8	
RÚVZ Trnava	3	6	-	9	S	28	28			14.8.2020
					U	66	55			
RÚVZ Žilina z toho: - NRC pre kozmetické výrobky	7	9	2	18	S	30	49	3	26	12.03.2023
					U	59	134	4	63	
					S	13	2	-	-	
					U	38	3	-	-	

- vysokoškolsky vzdelaní pracovníci (VŠ)
- strední zdravotníckí pracovníci (SZP)
- pomocný personál (NZP)

A – akreditované (skúšky, odbery, ukazovatele)
N – neakreditované (skúšky, odbery, ukazovatele)
S – skúška
U – ukazovateľ

Analytická činnosť pracovísk CHA v roku 2019

a) podľa typu komodít

Názov úradu	Druh výkonu	Typ vzorky										Spolu
		Voda pitná	Voda na kúpanie	Minerálne vody	Potraviny	Materské mlieko	PBP	Kozmetika	Ovzdušie	Biologický materiál	Iné	
ÚVZ SR	vzorky	624	69	-	284	86	1	-	60	723	32	1 890
	ukazovatele	3257	105	-	4052	378	2	-	54	861	110	8 829
	analýzy	7519	210	-	5680	879	4	-	169	2502	292	17 295
RÚVZ BA, hl. mesto	vzorky	820	380	8	165	-	-	257	218	21	-	1 869
	ukazovatele	10266	1825	80	433	-	-	585	438	114	-	13 741
	analýzy	19704	3010	200	801	-	-	1333	764	313	-	26 125
RÚVZ Banská Bystrica	vzorky	2259	258	22	606	-	-	-	358	117	-	3 620
	ukazovatele	27206	199	407	2496	-	-	-	1594	251	-	32 153
	analýzy	39362	1024	617	5498	-	-	-	5324	407	-	52 232
RÚVZ Košice	vzorky	1615	689	1	317	-	-	-	352	40	2	3 016
	ukazovatele	15372	1823	18	1008	-	-	-	1391	104	27	19 743
	analýzy	27643	3071	26	1823	-	-	-	2942	326	102	35 933
RÚVZ Nitra	vzorky	1069	658	-	460	-	-	-	96	-	446	2 729
	ukazovatele	15521	1389	-	1268	-	-	-	124	-	808	19 110
	analýzy	25201	1491	-	3040	-	-	-	502	-	1194	31 428
RÚVZ Poprad	vzorky	535	368	9	423	-	1696	119	-	-	45	3 195
	ukazovatele	7433	1057	117	1441	-	4097	1745	-	-	393	16 283
	analýzy	8480	2236	176	1823	-	14826	2274	-	-	450	30 265
RÚVZ Prešov	vzorky	1536	474	20	917	21	-	-	494	-	145	3 607
	ukazovatele	21176	1503	386	1976	147	-	-	642	-	1388	27 218
	analýzy	31719	2104	623	4127	252	-	-	830	-	1388	41 043
RÚVZ Prievidza	vzorky	-	-	-	-	-	-	-	200	2	-	202
	ukazovatele	-	-	-	-	-	-	-	200	2	-	202
	analýzy	-	-	-	-	-	-	-	200	8	-	208
RÚVZ Trenčín	vzorky	2307	788	-	590	-	-	-	468	22	39	4 214
	ukazovatele	21386	2391	-	1786	-	-	-	1458	44	69	27 134
	analýzy	22038	2445	-	2806	-	-	-	597	141	69	28 096
RÚVZ Trnava	vzorky	1487	228	38	788	-	-	-	15	-	34	2 590
	ukazovatele	11664	461	338	1462	-	-	-	15	-	34	13 974
	analýzy	22744	988	640	2738	-	-	-	30	-	136	27 276
RÚVZ Žilina	vzorky	1080	449	29	334	-	-	141	549	13	-	2 595
	ukazovatele	13177	2245	696	1371	-	-	1201	1054	38	-	19 782
	analýzy	13764	2425	743	2007	-	-	1967	2897	210	-	24 013

pokračovanie tab. a) podľa typu komodít

Názov úradu	Druh výkonu	Typ vzorky										Spolu
		Voda pitná	Voda na kúpanie	Minerálne vody	Potraviny	Materské mlieko	PBP	Kozmetika	Ovzdušie	Biologický materiál	Iné	
Spolu	vzorky	13 332	4 361	127	4 884	107	1 697	517	2 810	938	743	29 527
	ukazovatele	146 458	12 998	2 042	17 293	525	4 099	3 531	6 970	1 414	2 829	198 169
	analýzy	218 174	19 004	3 025	30 343	1 131	14 830	5 574	14 255	3 907	3 631	313 914

b) zabezpečenie kvality skúšok

Názov úradu		Typ vzorky								Spolu
		Vody	Potraviny	Materské mlieko	PBP	Kozmetika	Ovzdušie	Biologický materiál	Iné	
ÚVZ SR	ukazovatele	3076	5332	728	160	0	259	2341	250	12 146
	analýzy	10849	13434	1175	496	0	513	4837	430	31 734
RÚVZ BA hl. mesto	ukazovatele	9234	782	-	-	2925	74	223	2326	15 564
	analýzy	10922	1018	-	-	3591	2303	929	2524	21 287
RÚVZ BB	ukazovatele	5911	1169	-	-	-	605	123	-	7 808
	analýzy	7473	1455	-	-	-	788	141	-	9 857
RÚVZ Košice	ukazovatele	1375	191	-	-	-	71	62	-	1 699
	analýzy	2697	657	-	-	-	225	135	-	3 714
RÚVZ Nitra	ukazovatele	1537	177	-	-	-	34	-	-	1 748
	analýzy	2593	287	-	-	-	66	-	-	2 946
RÚVZ Poprad	ukazovatele	1352	226	-	466	75	-	-	-	2 119
	analýzy	2110	739	-	1355	181	-	-	-	4 385
RÚVZ Prešov	ukazovatele	3148	1372	63	-	-	223	-	5	4 811
	analýzy	5200	2793	63	-	-	448	-	109	8 613
RÚVZ Prievidza	ukazovatele	-	-	-	-	-	59	4	-	63
	analýzy	-	-	-	-	-	59	10	-	69
RÚVZ Trenčín	ukazovatele	2568	680	-	-	-	151	116	-	3 515
	analýzy	5010	1963	-	-	-	352	448	-	7 773
RÚVZ Trnava	ukazovatele	1115	778	-	-	-	6	-	19	1 918
	analýzy	1907	802	-	-	-	6	-	19	2 734
RÚVZ Žilina	ukazovatele	2277	1379	-	-	885	339	3	-	4 883
	analýzy	6705	1703	-	-	1208	964	9	-	10 589
Spolu	ukazovatele	31 593	12 086	791	626	3 885	1 821	2 872	2 600	56 274
	analýzy	55 466	24 851	1 238	1 851	4 980	5 724	6 509	3 082	103 701

c) meranie mikroklimatických faktorov pri odbere ovzdušia

Názov úradu	Počet ukazovateľov	Počet analýz
ÚVZ SR	6	8
RÚVZ BA, hl. mesto	168	168
RÚVZ Banská Bystrica	350	356
RÚVZ Košice	908	1023
RÚVZ Nitra	188	376
RÚVZ Poprad	0	0
RÚVZ Prešov	450	450
RÚVZ Prievidza	528	528
RÚVZ Trenčín	822	822
RÚVZ Trnava	24	24
RÚVZ Žilina	402	920
Spolu	3846	4675

Účasť CHA na medzilaboratórnych porovnávacích testoch a porovnaniach pracovnísk v roku 2019

Názov úradu	Počet		Typ vzorky					Spolu
			Vody	Potraviny	Ovzdušie	Biologický materiál	Iné	
ÚVZ SR	testov	prihlásené	6	8	-	4	-	18
		ukončené	6	8	-	4	-	18
	ukazovateľov	prihlásené	16	112	-	11	-	139
		ukončené	16	112	-	11	-	139
RÚVZ BA, hl. mesto	testov	prihlásené	25	14	-	2	-	41
		ukončené	25	14	-	2	-	41
	ukazovateľov	prihlásené	49	47	-	4	-	100
		ukončené	49	47	-	4	-	100
RÚVZ Banská Bystrica	testov	prihlásené	5	2	1	3	-	11
		ukončené	5	2	1	3	-	11
	ukazovateľov	prihlásené	9	12	8	9	-	38
		ukončené	9	12	8	9	-	38
RÚVZ Košice	testov	prihlásené	4	2	-	2	-	8
		ukončené	4	2	-	2	-	8
	ukazovateľov	prihlásené	16	9	-	3	-	28
		ukončené	16	9	-	3	-	28
RÚVZ Nitra	testov	prihlásené	3	10	-	-	9	22
		ukončené	3	10	-	-	9	22
	ukazovateľov	prihlásené	6	20	-	-	9	35
		ukončené	6	20	-	-	9	35
RÚVZ Poprad	testov	prihlásené	4	2	-	-	3	9
		ukončené	4	2	-	-	2	8
	ukazovateľov	prihlásené	8	22	-	-	10	40
		ukončené	8	22	-	-	8	38
RÚVZ Prešov	testov	prihlásené	2	7	-	-	-	9
		ukončené	2	7	-	-	-	9
	ukazovateľov	prihlásené	12	23	-	-	-	35
		ukončené	12	23	-	-	-	35
RÚVZ Prievidza	testov	prihlásené	-	-	-	1	-	1
		ukončené	-	-	-	0	-	0
	ukazovateľov	prihlásené	-	-	-	1	-	1
		ukončené	-	-	-	0	-	0
RÚVZ Trenčín	testov	prihlásené	1	2	-	1	2	6
		ukončené	1	2	-	1	2	6
	ukazovateľov	prihlásené	1	10	-	1	8	20
		ukončené	1	10	-	1	8	20
RÚVZ Trnava	testov	prihlásené	5	8	-	-	-	13
		ukončené	5	8	-	-	-	13
	ukazovateľov	prihlásené	8	8	-	-	-	16
		ukončené	8	8	-	-	-	16
RÚVZ Žilina	testov	prihlásené	-	2	2	-	-	4
		ukončené	-	2	2	-	-	4
	ukazovateľov	prihlásené	-	12	4	-	-	16
		ukončené	-	12	4	-	-	16

pokračovanie tab. **Účast' CHA na medzilaboratórnych porovnávacích testoch a porovnaníach pracovísk v roku 2019**

Názov úradu	Počet		Typ vzorky					Spolu
			Vody	Potraviny	Ovzdušie	Biologický materiál	Iné	
Spolu	testov	prihlásené	55	57	3	13	14	142
		ukončené	55	57	3	12	13	140
	ukazovateľov	prihlásené	125	275	12	29	27	468
		ukončené	150	289	12	30	25	506

Organizovanie medzilaboratórnych porovnávacích testov v roku 2019

Organizátor	Názov testu	Typ testu	Počet ukazovateľov	Počet účastníkov testu
ÚVZ SR – NRC pre ETX	MPS-BET-1/19 Stanovenie kreatinínu v moči	PT	1	4
RÚVZ Bratislava	-	-	-	-
RÚVZ Banská Bystrica	BÓR - 1/2019	MPS	1	5
RÚVZ Košice	-	-	-	-
RÚVZ Nitra	-	-	-	-
RÚVZ Poprad	BP-01/2019 (Okt-1-én v FCM)	BP	2	2
RÚVZ Prešov	PT-PO-33/2019 Kvalitatívne stanovenie syntetických farbív v cukrárskom výrobku	PT	3	10
	PT-PO-34/2019 Kvantitatívne stanovenie histamínu v rybacej konzerve	PT	1	3
	PT-PO-34/2019 Stanovenie energetickej hodnoty a stanovenie dusitanov a dusičnanov v strave	PT	8	14
RÚVZ Prievidza	-	-	-	-
RÚVZ Trenčín	-	-	-	-
RÚVZ Trnava	-	-	-	-
RÚVZ Žilina	-	-	-	-

Typ testu:

PT – skúška spôsobilosti, porovnávacie meranie
BP – bilaterálne porovnanie

Nové analytické metódy a postupy meraní (a odberov) zavedené v pracoviskách CHA v roku 2019

Názov úradu	Typ vzorky (komodita)	Ukazovateľ	Druh metódy	Pôvod metódy (STN, ISO, EN, vlastná metóda)
ÚVZ SR	-	-	-	-
RÚVZ BA, hl. mesto	pitná voda	ClO ₂ ⁻ , ClO ₃ ⁻	IC	STN EN ISO 10304-4 modifikované
	pitná voda	odber vzoriek pitných vôd na fyzikálno-chemickú analýzu	odber vzoriek	STN EN ISO 5667-1, STN EN ISO 5667-2
	pitná voda	odber vzoriek pitných vôd na mikrobiologickú a biologickú analýzu	odber vzoriek	STN EN ISO 19458
	voda na kúpanie	odber vzoriek na fyzikálno-chemickú analýzu a mikrobiologickú a biologickú analýzu	odber vzoriek	STN EN ISO 5667-1, STN EN ISO 5667-2 a STN EN ISO 19458
RÚVZ B. Bystrica	Ovzdušie, voda	PAU	HPLC	Vlastná metóda, HPLC-DAD-FLD on-line SPE – Agilent Technologies 1260 Infinity II
	moč	1-OH pyrén	HPLC	Vlastná metóda, HPLC-DAD-FLD on-line SPE – Agilent Technologies 1260 Infinity II
	potraviny	bielkoviny	odmerná analýza	Vlastná metóda
RÚVZ Košice	voda	chróm	AAS – HRCS - GTA	z ponuky metod Analytiky Jena
	voda	meď	AAS – HRCS - FA	z ponuky metod Analytiky Jena
	potraviny	zinok, vápnik, horčík, chróm, selén	AAS – HRCS - FA, GTA	z ponuky metod Analytiky Jena
RÚVZ Nitra	Voda	Železo	FA - AAS	Manuál AAS Varian
RÚVZ Poprad	Kozmetické výrobky	Bronopol (2-Bromo-2-nitropropane-1,3diol)	HPLC/DAD	Journal of Chromatographic Science, Vol.52, p.88-94
	PBP a OM Simulátor (A,B,C,D1,voda)	Kyselina o-ftalová [CAS No: 88-99-3] Kyselina tereftalová [CAS No: 100-21-0] Kyselina izoftalová [CAS No: 121-91-5]	HPLC/UV	STN EN 13130-2
	PBP a OM Simulátor (A,B,C,D1,voda)	PBT cyklický tetramér [CAS No: 29278-72-6] PBT cyklický pentamér [CAS No: 82298-33-7]	HPLC/UV	EURL-FCM analytical method for the determination of selected oligomers in food simulant D1, Technical Note Ref. Ares (2018) 1957065-12/04/2018
RÚVZ Prešov	-	-	-	-
RÚVZ Prievidza	-	-	-	-

pokračovanie tab. **Nové analytické metódy a postupy meraní (a odberov)**
zavedené

v pracoviskách CHA v roku 2019

Názov úradu	Typ vzorky (komodita)	Ukazovateľ	Druh metódy	Pôvod metódy (STN, ISO, EN, vlastná metóda)
RÚVZ Trenčín	-	-	-	-
RÚVZ Trnava	Pitná voda	Voľný chlór Teplota	Kolorimetria Meranie teploty	STN EN ISO 7393-2 STN 75 7375
RÚVZ Žilina	-	-	-	-

Odborná činnosť pracovísk CHA v roku 2019

a) programy, projekty, ťažiskové úlohy verejného zdravotníctva

Číslo úlohy: 1.3	NÁZOV ÚLOHY: ĽUDSKÝ BIOMONITORING – SLEDOVANIE ZÁŤAŽE SKUPÍN OBYVATEĽSTVA VYBRANÝM CHEMICKÝM FAKTOROM V ŽIVOTNOM PROSTREDÍ A PRACOVNOM PROSTREDÍ	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ BB	113	251
RÚVZ Trenčín	24	46

Číslo úlohy: 2.1	NÁZOV ÚLOHY: ZNIŽOVANIE MIERY ZDRAVOTNÝCH RIZÍK ZAMESTNANCOV Z PRACOVNÉHO PROSTREDIA, PRACOVNÝCH PODMIENOK A SPÔSOBU PRÁCE	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Košice	344	1294
RÚVZ Prešov	44	112

Číslo úlohy: 2.1.1	NÁZOV ÚLOHY: <i>Znižovanie miery zdravotných rizík (rizikové práce)</i>	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Košice	311	1094

Číslo úlohy: 2.1.2	NÁZOV ÚLOHY: <i>Znižovanie zdravotných rizík z látok a zmesí klasifikovaných ako toxické</i>	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ BB	290	914

Číslo úlohy: 2.1.3	NÁZOV ÚLOHY: <i>Znižovanie zdravotných rizík z karcinogénnych a mutagénnych faktorov vrátane azbestu a z látok poškodzujúcich reprodukciu a narúšajúcich endokrinný systém</i>	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ BB	38	564
RÚVZ Košice	33	200
RÚVZ Prešov	8	8

Číslo úlohy: 3.1	NÁZOV ÚLOHY: BEZPEČNOSŤ PC FLIAŠ VO VZŤAHU K MIGRÁCII BISFENOLU A <i>Úloha nadväzuje na spoločnú EU legislatívu v danej oblasti a ochranu zdravia obyvateľov SR.</i>	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Poprad	6	6

Číslo úlohy: 3.2	NÁZOV ÚLOHY: MONITORING PRÍJMU KUCHYNSKEJ SOLI	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ BA, hl. mesto	43	43
RÚVZ BB	37	37
RÚVZ Košice	41	41
RÚVZ Nitra	73	169
RÚVZ Poprad	41	41
RÚVZ Prešov	41	41
RÚVZ Trenčín	52	52
RÚVZ Trnava	138	138
RÚVZ Žilina	58	174

Číslo úlohy: 7.1	NÁZOV ÚLOHY: MONITORING VYBRANÝCH PRÍRODNÝCH VODNÝCH PLÔCH A BOKÚPALÍSK	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
ÚVZ SR	47	215
RÚVZ NR	14	28
RÚVZ Trenčín	19	93
RÚVZ Trnava	10	44

Číslo úlohy: 7.2	NÁZOV ÚLOHY: KVALITA VODY A PROSTREDIA UMELÝCH KÚPALÍSK A ZDRAVOTNÍCKYCH ZARIADENÍ	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Prešov	448	1376
RÚVZ Trenčín	769	1349
RÚVZ Trnava	218	417
RÚVZ Žilina	37	37

Číslo úlohy: 7.3	NÁZOV ÚLOHY: MATERSKÉ MLIEKO	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
ÚVZ SR	86	378
RÚVZ Prešov	21	147

Číslo úlohy: 7.4	NÁZOV ÚLOHY: REZIDUÁ PESTICÍDOV V POTRAVINÁCH NA VÝŽIVU A VÝŽIVOVÉ PRÍPRAVKY PRE DOJČATÁ A MALÉ DETI	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
ÚVZ SR	40	3290

Číslo úlohy: 7.6	NÁZOV ÚLOHY: BIOMONITORING ŤAŽKÝCH KOVOV V PRACOVNOM A ŽIVOTNOM PROSTREDÍ	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
ÚVZ SR	56	96
RÚVZ BB	18	24

Číslo úlohy: 7.7	NÁZOV ÚLOHY: KVALITA VNÚTORNÉHO OVZDUŠIA V ZDRAVOTNÍCKYCH ZARIADENIACH ZARIADENIACH	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
ÚVZ SR	56	112

Číslo úlohy: 7.9	NÁZOV ÚLOHY: VEDĽAJŠIE PRODUKTY DEZINFEKCIE A KVALITA PITNEJ VODY	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ BA	97	280

Číslo úlohy: 7.11	NÁZOV ÚLOHY: STANOVENIE SYNTETICKÝCH POTRAVINÁRSKYCH FARBÍV V POTRAVINÁCH	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ BB	256	1492
RÚVZ Žilina	97	564

Číslo úlohy: 7.12	NÁZOV ÚLOHY: MONITORING EXPOZÍCIE ZAMESTNANCOV OPERAČNÝCH SÁL NARKOTIZAČNÝMI PLYNMI	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Trenčín	24	24
RÚVZ Žilina	24	24

Číslo úlohy: 7.13	NÁZOV ÚLOHY: MONITORING CELKOVÉHO ORGANICKÉHO UHLÍKA V PRÍRODNÝCH A UMEĽÝCH KÚPALISKÁCH	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
ÚVZ SR	24	24
RÚVZ Košice	26	26
RÚVZ Poprad	368	368
RÚVZ Žilina	21	21

Číslo úlohy: 7.15	NÁZOV ÚLOHY: ANALÝZA CELKOVÉHO ARZÉNU V POTRAVINÁCH	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ BB	22	137
RÚVZ Nitra	13	13
RÚVZ Prešov	16	16

Číslo úlohy: 7.16	NÁZOV ÚLOHY: MONITORING OBSAHU DUSITANOV A DUSIČNANOV V SUROVINÁCH A POKRMOCH Z DOMÁCEJ PRODUKCIE POUŽITÝCH V STRAVOVANÍ DOJČIAT A MALÝCH DETÍ	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Prešov	22	44
RÚVZ Trenčín	20	40

Číslo úlohy: 7.17	NÁZOV ÚLOHY: OPTIMALIZÁCIA ODBERU A STANOVENIA MINERÁLNYCH OLEJOV VO VZORKÁCH PRACOVNÉHO PROSTREDIA	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ BB	23	82
RÚVZ Košice	10	43
RÚVZ Nitra	2	2
RÚVZ Prievidza	48	48
RÚVZ Žilina	20	20

b) Plnenie ďalších úloh a projektov v rámci SR

Názov úradu	Organizátor úlohy, projektu	Názov úlohy	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz	
ÚVZ SR	PZS, SALUSÉ spol. s.r.o.	Stanovenie olova v krvi zamestnancov exponovaných olovu	616	616	1848	
	ÚVZ SR	Svetový deň vody	287	574	574	
	ÚVZ SR - HV		Stanovenie pesticídov a chlórovaných fenolov v pitnej vode	11	198	1908
			Prídavné látky – syntetické farbivá, umelé sladidlá	14	74	148
			Kontrola polycyklických aromatických uhlíkovodíkov v potravinách na počiatočnú výživu dojčiat a potravinách na následnú výživu dojčiat	23	115	230
			Výživové doplnky – vitamíny	9	55	110
			Prírodné minerálne vody, pramenité vody a balené pitné vody určené pre dojčatá - dusičnany, dusičnany	2	4	8
			Kongenéry PCB v potravinách na osobitné výživové účely - potraviny pre dojčiat a malé deti	15	105	210
			Kyselina eruková v potravinách na osobitné výživové účely - potraviny pre dojčiat a malé deti	5	5	10
			Trans – mastné kyseliny v tukoch a olejoch	48	96	192
			Hmotnostné zlomky uhlíkovodíkov v potravinách s obsahom tuku ošetrovaných ionizujúcim žiarením	20	220	440
			Glutén v diétnych potravinách	1. 60	60	150
			Radiačne ošetrované potraviny	2. 5	5	10
			Skríning rezíduí antibiotík	30	30	60
Skríning rezíduí antibiotík	30	30	60			
RÚVZ BA, hl. mesto	ÚVZ SR	Svetový deň vody	250	500	1100	
RÚVZ B. Bystrica	ÚVZ SR	Svetový deň vody	474	948	1296	
RÚVZ Košice	ÚVZ SR	Svetový deň vody	383	766	766	
RÚVZ Nitra	ÚVZ SR	Svetový deň vody	133	266	266	
RÚVZ Poprad	-	-	-	-	-	
RÚVZ Prešov	-	-	-	-	-	
RÚVZ Trenčín	ÚVZ SR	Svetový deň vody	449	449	449	
RÚVZ Trnava	ÚVZ SR	Svetový deň vody	278	556	556	
	Mesto Trnava	Dni zdravia 2019	334	1002	1002	
RÚVZ Žilina	-	-	-	-	-	

c) Iná odborná činnosť

Okrem výkonu laboratórnych skúšok a meraní pracovníci oddelení/odborov chemických analýz a NRC vykonávali nasledovné odborné činnosti:

Názov úradu	Pracovisko	Forma činnosti
ÚVZ SR	všetky pracoviská NRC pre RP, NRC pre ETX, AAS, GC, CHP, CHV, CHO, HPLC	<p><u>Členstvo v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ing. Kurejová - Tajomník Poradného zboru HO HH SR pre OCHA • Členovia pracovných skupín (PS) poradného zboru HH SR: <ul style="list-style-type: none"> RNDr. Kaniková - PS pre chémiu ovzdušia Ing. Lošonská – PS pre spektrálnu analýzu Ing. Dömötörová, PhD., Ing. Lukačovičová, PhD. – PS pre chromatografickú analýzu Ing. Jašková, PhD. – PS pre chemometriu. • Komisia pre certifikované referenčné materiály, Slovenský metrologický ústav - Ing. Dömötörová, PhD. • Komisia na preskúšanie odbornej spôsobilosti na kvalitatívne a kvantitatívne zisťovanie faktorov životného a pracovného prostredia na účely posudzovania ich možného vplyvu na zdravie - RNDr. Kaniková, Ing. Kurejová. • Komisia na preskúšanie odbornej spôsobilosti potrebnej na vydanie osvedčenia na odber vzoriek zo životného prostredia a pracovného prostredia na účely kvalitatívneho a kvantitatívneho zisťovania faktorov životného prostredia a pracovného prostredia - RNDr. Kaniková, Ing. Kurejová. • Komisia na preskúšanie odbornej spôsobilosti na hodnotenie dopadov na zdravie a na hodnotenie zdravotných rizík zo životného prostredia na účely posudzovania ich možného vplyvu na zdravie – RNDr. Drastichová, predseda skúšobnej komisie. • Pracovná skupina na hodnotenie vplyvov na verejné zdravie – RNDr. Drastichová. • TK 28 Kvalita a ochrana ovzdušia - RNDr. Kaniková. • Slovenská komora iných zdravotníckych pracovníkov – registrovaní - RNDr. Drastichová, Ing. Lukačovičová, PhD., Ing. Dömötörová, PhD., Mgr. Puškárová, Ing. Lošonská, Ing. Piš, Ing. Dynková, Ing. Tésiová, Ing. Žemberyová, Ing. Kurejová. • Slovenská komora medicínsko-technických pracovníkov – registrované – K. Ráczová, D. Lopušánová, I. Tilingerová. • Interný audítor ÚVZ SR - RNDr. Drastichová • Interný audítor OOFŽP - RNDr. Drastichová, RNDr. Kaniková, Ing. Drobová, Ing. Tésiová, Ing. Lošonská, Ing. Kurejová. <p><u>Výuková činnosť</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Konzultačná, poradenská a školiaca činnosť pre študentov STU FCHPT a SZÚ. • Prednášky o odbornej činnosti špecializovaných laboratórií študentom stredných odborných škôl (chemické, zdravotnícke) a študentom SZU v rámci stáží a exkurzií. <p><u>Iná odborná a legislatívna činnosť</u></p>

		<ul style="list-style-type: none"> • RNDr. Kaniková vypracovala posudok k norme STN EN 689. • RNDr. Kaniková vypracovala odpovede na otázky Rakúska v rámci medzinárodného výmenného informačného systému SLIC. • Ing. Jašková, PhD. pripomenovala normu STN EN ISO 5667-3: 2018 - Kvalita vody. Odber vzoriek. Časť 3: Konzervácia vzoriek vody a manipulácia s nimi. • Riadenie evidencie a distribúcie toxických a veľmi toxických látok a ich zmesí na OOFŽP a OLM – Ing. Žemberyová, I. Tilingerová. <p><u>Konzultačná činnosť</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Problematika expozície chemickým faktorom (z pracovného aj životného prostredia) a ich biologické monitorovanie – konzultácie pre pracoviská s expozíciou chemickým faktorom, pracovné zdravotné služby, zdravotnícke zariadenia a súkromné osoby. • Osobné, telefonické a mailové konzultácie so zákazníkmi.
RÚVZ BA, hl. mesto	OOFŽP OCHA OL hygieny práce	<ul style="list-style-type: none"> - <u>Členstvo v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách:</u> - <u>členstvo v odborných a expertných skupinách:</u> - krajský odborník a člen Poradného zboru HH SR pre odbor chemické analýzy - pracovná skupina pre chromatografické metódy - pracovná skupina pre spektrálne metódy - pracovná skupina pre chémiu ovzdušia - pracovná skupina pre chemometriu - predseda komisie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci - <u>skúšobné komisie:</u> - podpredseda skúšobnej komisie na overenie odbornej spôsobilosti na prácu s veľmi jedovatými látkami a prípravkami a s jedovatými látkami a prípravkami - Technická komisia č. 801, Konzultačná skupina - Kozmetické výrobky (ÚNMS SR) - člen - <u>Výuková činnosť:</u> - odborná prax pre študentov Strednej odbornej školy chemickej v Bratislave, predatestačná príprava lekárov, - <u>Iná odborná a legislatívna činnosť:</u> - príspevky do masmédií (RTVS) - <u>Konzultačná činnosť:</u> - konzultácie formou telefonických rozhovorov a e-mailovej komunikácie
RÚVZ BB	OCHA	<ul style="list-style-type: none"> - <u>Členstvo v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách:</u> • Ing. Daniela Borošová, PhD.: <ul style="list-style-type: none"> - hlavná odborníčka Hlavného hygienika SR pre OCHA, - členka Slovenskej spektroskopickkej spoločnosti, • Ing. Dagmar Šaligová: <ul style="list-style-type: none"> - členka Národnej technickej komisie pre oblasť ochrany ovzdušia pri Úrade pre normalizáciu a skúšobníctvo Slovenskej republiky, - členka pracovnej skupiny pre chémiu ovzdušia, - členka pracovnej skupiny pre odber vzoriek ovzdušia, • Mgr. Eva Krčmová: <ul style="list-style-type: none"> - vedúca pracovnej skupiny pre chromatografické metódy,

		<ul style="list-style-type: none"> • Mgr. Katarína Janíková: <ul style="list-style-type: none"> - krajská odborníčka a členka poradného zboru HO HH SR pre odbor chemických analýz, - členka pracovnej skupiny pre chromatografické metódy, - spôsobilá na prácu s veľmi toxickými látkami a zmesami a toxickými látkami a zmesami, • Ing. Lýdia Chovancová <ul style="list-style-type: none"> - manažér kvality pre OCHA. - člen odborovej organizácie, hospodárka • Ing. Iveta Nagyová, PhD. <ul style="list-style-type: none"> - metrológ - člen pracovnej skupiny pre chemometriu, - <u>Členstvo v NRC:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Ing. Daniela Borošová, PhD. <ul style="list-style-type: none"> - vedúca NRC pre laboratórnu diagnostiku v oblasti ľudského monitoringu, • Ing. Dagmar Šaligová <ul style="list-style-type: none"> - členka NRC pre hodnotenie vplyvu voľného ovzdušia a ovzdušia vnútorných priestorov nevýrobného charakteru na zdravie populácie, - členka NRC pre laboratórnu diagnostiku v oblasti ľudského monitoringu. • Mgr. Eva Krčmová <ul style="list-style-type: none"> - členka NRC pre laboratórnu diagnostiku v oblasti ľudského monitoringu. • Mgr. Katarína Janíková <ul style="list-style-type: none"> - členka NRC pre laboratórnu diagnostiku v oblasti ľudského monitoringu. - <u>Výuková činnosť:</u> <ul style="list-style-type: none"> - Výuka laboratórných činností študentov 3. ročníka Katedry Laboratórne vyšetrovacie metódy, Fakulty zdravotníctva so sídlom v Banskej Bystrici, 6 termínov, 9 cvičení - Výuka laboratórných činností študentov 1. ročníka Odboru LVMZ, Fakulty ošetrovateľstva SZU v Banskej Bystrici, 3 termíny, 3 cvičenia - Výuka laboratórných činností študentov 3. ročníka odboru Forezná kriminalistická chémia FPV UMB BB. (12 študentov:2 termíny, 4 témy - Výuka laboratórných činností študentov Fakulty verejného zdravotníctva, SZÚ v Bratislave, (16 študentov:2 termíny, 2 témy - <u>Iná odborná a legislatívna činnosť:</u> <ul style="list-style-type: none"> - Poskytnutie odbornej stáže - Jana Bérešová, absolventka Slovenskej technickej univerzity, Fakulty chemickej a potravinárskej technológie, Odbor potravy, hygiena, kozmetika a absolventka Fakulty verejného zdravotníctva absolvovala odbornú stáž v 4 témach u 4 odborných pracovníkov - Andrea Pinkeová študentka 3. UMB BB, Katedry chémie absolvovala odbornú prax - Jakub Matuška študent 2. ročníka Strednej priemyselnej školy Samuela Mikovíniho V Banskej Štiavnici, Odbor Biotechnológia a farmakológia absolvoval odbornú prax v dňoch 20.05.2019 – 31.05.2019. Prax viedli odborní pracovníci OCHA: Ing. Briedoňová, Ing. Šaligová, Mgr. Krčmová, Mgr. Janíková, Ing. Nagyová, PhD., Ing. Šmideková, Kováčová, Močková, Chrienová, Urbíliková - <u>Konzultačná činnosť:</u>
--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> - Ing. D. Borošová, PhD.- odborné konzultácie „NRC v oblasti laboratórnej diagnostiky ľudského biomonitoringu“ pri stanovení ortuti a iných prvkov v biologickom materiáli. - odborné konzultácie o interpretácii výsledkov laboratórnych analýz vo vzorkách životného a pracovného prostredia. - Ing. D. Šaligová – poskytnuté odborné konzultácie v oblasti odberov vzoriek chemických a fyzikálnych faktorov v ovzduší životného a pracovného prostredia pre záujemcov pracovných zdravotných služieb. - Mgr. E. Krčmová, Mgr. K. Janíková - poskytnuté odborné konzultácie v oblasti analýz chemických ukazovateľov spracovávaných separačnými technikami plynovej chromatografie a kvapalinovej chromatografie, hlavne v oblasti analýzy biologických materiálov. - Mgr. K. Janíková – konzultácie pri organizácii práce s chemikáliami s akútnou toxicitou 1 až 3 s oddelením OPPL, pri tvorbe Prevádzkového poriadku oddelenia chemických analýz.
RÚVZ Košice	OCHA	<ul style="list-style-type: none"> - <u>Členstvo v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách:</u> - RNDr. Majoroš sa podieľal na činnosti orgánov Hlavného hygienika SR ako krajský odborník a člen Poradného zboru HH SR pre odbor chemické analýzy - výkon funkcie členov pracovných skupín Poradného zboru HH SR pre spektrofotometrickú, chromatografickú, chemometrickú skupinu a pre chemiu ovzdušia - <u>Výuková činnosť:</u> - odborný výklad o činnosti odboru študentom Strednej odbornej školy DSA Trebišov počas ich odbornej praxe a lekárom v rámci špecializačného štúdia
RÚVZ Nitra	OCHFA	<ul style="list-style-type: none"> - <u>Členstvo v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách:</u> • Ing. Vladimír Pavlík PhD. <ul style="list-style-type: none"> - krajský odborník HH SR pre odbor chemických analýz a člen poradného zboru HO HH SR pre oblasť chemických analýz, - vymenovaný za člena skúšobnej Komisie na preskúšanie odbornej spôsobilosti na prácu s veľmi toxickými látkami a zmesami a člena skúšobnej Komisie na preskúšanie odbornej spôsobilosti na prácu s dezinfekčnými prípravkami na profesionálne použitie, - člen pracovnej skupiny poradného zboru HH SR pre spektrálne metódy a chemometriu, • Ing. Iveta Čepelová <ul style="list-style-type: none"> - členka pracovnej skupiny poradného zboru HH SR pre chromatografiu, • Ing. Iveta Kadlecová <ul style="list-style-type: none"> - členka pracovnej skupiny poradného zboru HH SR pre chemiu ovzdušia, - <u>Výuková činnosť:</u>, obhliadky pracoviska oddelenia CHFA študentmi UKF Nitra a SPÚ Nitra, - <u>Iná odborná a legislatívna činnosť:</u> - vypracovávanie odborných podkladov pre rozhodovaciu činnosť orgánov na ochranu zdravia, - pracovníci sa zúčastňovali na odborných mítingoch, konferenciách a seminároch v SR

		<ul style="list-style-type: none"> - spracovanie výročnej správy a výkazníctva za chemické analýzy OOFŽP ÚVZ - vypracovanie podkladov pre zúčtovanie platených služieb, - <u>Konzultačná činnosť:</u> <ul style="list-style-type: none"> - konzultačná a poradenská činnosť pre verejnosť v rámci Svetového dňa vody v Nitre, - vykonávanie konzultačnej, poradenskej činnosti pre verejnosť
RÚVZ Poprad	ŠLIČHA ŠLIČHA/NRL(FCM) ŠLIČHA	<ul style="list-style-type: none"> - <u>Členstvo v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách:</u> <ul style="list-style-type: none"> - členstvo v pracovných skupinách hlavného odborníka pre chemické analýzy - členstvo v sieti laboratórií EURL-NRL pre materiály prichádzajúce do kontaktu s potravinami (FCM) - členstvo v sieti OCCL-EDQM OCCL-Official Cosmetics Control Laboratories
RÚVZ Prešov	OLČ	<ul style="list-style-type: none"> - <u>Členstvo v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách:</u> <ul style="list-style-type: none"> - krajský odborník pre chemické analýzy - členstvo v pracovných skupinách hlavného odborníka pre chemické analýzy, - <u>Iná odborná a legislatívna činnosť:</u> <ul style="list-style-type: none"> - vykonávanie kontroly čistenej vody ako pomocnej látky pre lekárne, - vyhodnotenie medzilaboratórnych porovnaní
RÚVZ Prievidza	NRC pre PUB	<ul style="list-style-type: none"> - <u>Členstvo v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách:</u> <ul style="list-style-type: none"> - členstvo v pracovnej skupine pre chémiu ovzdušia HO HH SR pre OCHA - členstvo v pracovnej skupine pre chemometriu HO HH SR pre OCHA - <u>Členstvo v NRC:</u> <ul style="list-style-type: none"> - členstvo v NRC pre problematiku uhoľných baní - <u>Konzultačná činnosť:</u> <ul style="list-style-type: none"> - konzultácie, odborné analýzy, posudky, návrhy riešení konkrétnych problematických prípadov zamestnancom PZS pre HBP, a.s. Prievidza, banské podniky a iné pracovné prevádzky
RÚVZ Trenčín	OCHFAŽ a PP	<ul style="list-style-type: none"> - <u>Členstvo v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách:</u> <ul style="list-style-type: none"> - pracovná skupina pre chemometriu, - pracovná skupina pre chromatografické metódy, - pracovná skupina pre spektrálne metódy, - pracovná skupina pre chemické analýzy pracovného ovzdušia - <u>Výuková činnosť:</u> <ul style="list-style-type: none"> výuka a konzultácie k bakalárskym prácam pre Trenčiansku univerzitu A. Dubčeka v Trenčíne, Fakulta zdravotníctva – odbor Laborat. vyšetrovacie metódy v zdravotníctve - <u>Konzultačná činnosť:</u> <ul style="list-style-type: none"> k problematike odberov a stanovení chemických faktorov v pracovnom prostredí
RÚVZ Trnava	OCHFA	<ul style="list-style-type: none"> - <u>Členstvo v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Ing. Janošek <ul style="list-style-type: none"> - člen poradného zboru hlavného odborníka HH SR

		<p>pre oblasť chemických analýz,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ing. Pecháčková <ul style="list-style-type: none"> - členka pracovnej skupiny pre spektrálne metódy, • Mgr. Bugárová <ul style="list-style-type: none"> - členka pracovnej skupiny pre chromatografiu. <p>- <u>Výuková činnosť</u>: výuka študentov Trnavskej univerzity v Trnave, študijný odbor verejné zdravotníctvo</p> <p>- <u>Iná odborná a legislatívna činnosť</u>: vypracovávali podklady pre rozhodovacia činnosť orgánov na ochranu zdravia v Trnavskom kraji, pre potreby štatistických hodnotení a výkazníctva,</p> <p>- <u>Konzultačná činnosť</u>: poradenská činnosť pre verejnosť v rámci Svetového dňa vody a Dní zdravia 2019 v Trnave,</p>
RÚVZ Žilina	OLA	<p>- <u>Členstvo v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách</u>:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ing. Hložková Ľudmila <ul style="list-style-type: none"> - Skúšobná komisia pre odbornú spôsobilosť na prácu s veľmi jedovatými látkami a prípravkami a s jedovatými látkami a prípravkami • Ing. Karnetová Miriam <ul style="list-style-type: none"> - PS pre chromatografiu • Ing. Petráš Pavel <ul style="list-style-type: none"> - PS pre AAS - PS pre chemometriu • RNDr. Šošková Ľudmila <ul style="list-style-type: none"> - Skúšobná komisia pre odbornú spôsobilosť na prácu s veľmi jedovatými látkami a prípravkami a s jedovatými látkami a prípravkami - krajský odborník HH SR pre odbor chemické analýzy
	LPPL	<p>- <u>Členstvo v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách</u>:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mgr. Ing. Tomášková Drahomíra, PhD <ul style="list-style-type: none"> - PS pre odber vzoriek ovzdušia - Skúšobná komisia pre odbornú spôsobilosť na prácu s veľmi jedovatými látkami a prípravkami a s jedovatými látkami a prípravkami; <p>- <u>Iná odborná a legislatívna činnosť</u>: - Redakčná rada Fyzikálne faktory prostredí</p>

Medzinárodná činnosť pracovnísk v roku 2019

Názov úradu	Pracovisko	Forma činnosti
ÚVZ SR	NRC-RP	<ul style="list-style-type: none"> • Vypracovanie ročnej súbernej databázy o analýzach rezíduí pesticídov v potravinách pre dojčatá a malé deti pre EFSA - medzinárodný monitoring. • Laboratórium analyzuje rezíduá pesticídov vo vzorkách počiatočnej a následnej dojčenskej výživy, potravín spracovaných na báze obilnín určených pre dojčatá a detských potravín podľa Nariadenia Komisie (EÚ) č. 2018/555 z 9.4.2018, týkajúceho sa viacročného kontrolného programu Spoločenstva s cieľom zabezpečiť dodržiavanie maximálnych hladín rezíduí pesticídov a posúdiť vystavenie spotrebiteľov rezíduám pesticídov v potravinách rastlinného a živočíšneho pôvodu. • Komunikuje s laboratóriami EURL National Food Institute Department of Food Chemistry Technical University of Denmark a UNIVERSITY OF ALMERIACITE I, Dpto. Hidrogeología y Química Analítica v Španielsku na vykonanie medzilaboratórných testov.
	GC	<ul style="list-style-type: none"> • Spolupráca s Národným referenčným centrom pre dioxíny a príbuzné zlúčeniny so sídlom na SZU v Bratislave - Limbova 12, ktorého činnosť je koordinovaná Referenčným laboratóriom EÚ pre halogenované perzistentné organické znečisťujúce látky v potravinách a krmivách (EU-RL for Halogenated POPs in Feed and Food)) v nemeckom Freiburgu. Naše laboratórium spolupracuje s uvedenou inštitúciou v rámci preverenia spôsobilosti úradných laboratórií vykonávať stanovenia indikátorových kongenéro PCB v potravinách. • Laboratórium participuje na monitoringu krajín EÚ v nadväznosti na prijaté opatrenia v oblasti potravinového dozoru nad potravinami ošetrovanými ionizujúcim žiarením v spotrebiteľskej sieti dovážané z tretích krajín a výrobky vyrobené v SR z dovezených surovín. V rámci tejto úlohy laboratórium vyšetruje, či vzorky tukových potravín z obchodnej siete rastlinného aj živočíšneho pôvodu vykazujú vlastnosti potravín ošetrovaných ionizujúcim žiarením – podľa STN EN 1784. Cieľom projektu je ochrana zdravia obyvateľstva pred nepriaznivými účinkami potravín ošetrovaných ionizujúcim žiarením dovážaných z tretích krajín a ochrana obyvateľstva pred nepriaznivými účinkami potravín ošetrovaných ionizujúcim žiarením vyrábaných v SR zo surovín dovážaných z tretích krajín.
	CHP	<ul style="list-style-type: none"> • Členstvo v pracovnej skupine európskych laboratórií zameraných na detekciu alergénov v potravinách. • <u>Účasť na zahraničných pracovných cestách, stážach a odborných podujatiach:</u> Účasť na mítingu laboratórií v Európe zameraných na detekciu alergénov v potravinách v Joint Research Centre (JRC), Geel, Belgicko, 26.-.5.2018 (Ing. Žemberyová)
RÚVZ BA, hl. mesto	OOFŽP	<p><u>pracovné skupiny Rady Európy</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - poverený zástupca MZ SR v Pracovnej skupine EDQM P-SC-COS Rady Európy pre ochranu zdravia spotrebiteľov, Štrasburg <p>poverený zástupca MZ SR v Sieti oficiálnych laboratórií na kontrolu kozmetiky - OCCL pri Rade Európy, Štrasburg</p>

		<u>pracovné skupiny Európskej komisie</u> poverený zástupca MZ SR v Pracovnej skupine PEMSAC - analytické metódy pri Európskej komisii, Brusel
RÚVZ B. Bystrica	OCHA/NRC	NRC pre laboratórnu diagnostiku v oblasti ľudského monitoringu je členom medzinárodnej siete – Network of Human Biomonitoring Laboratories in Civil Protection, University Medical Center Göttingen
RÚVZ Poprad	ŠLCHA NRL pre FCM	Plenárne zasadnutie siete laboratórií EURL- NRL pre FCM, 14.-16.10.2019, Ispra, Taliansko
RÚVZ Žilina	OLA	Medzinárodná spolupráca v oblasti NRL

Vysvetlivky:

AAS -	Špecializované laboratórium atómovej absorpčnej spektrometrie
CHP -	Špecializované laboratórium chémie potravín a predmetov bežného používania
CHV -	Špecializované laboratórium chémie vôd
CHO -	Špecializované laboratórium chémie ovzdušia
FCM -	materiál prichádzajúci do styku s potravinami -(Food contact material)
GC -	Špecializované laboratórium plynovej chromatografie
HPLC -	Špecializované laboratórium kvapalinovej chromatografie
LPPL-	laboratórium preventívneho pracovného lekárstva
NRC pre ETX	Národné referenčné centrum pre expozičné testy xenobiotík
NRC PUB -	Národné referenčné centrum pre problematiku uhoľných baní
NRC pre RP -	Národné referenčné centrum pre rezíduá pesticídov
OCHA –	Oddelenie chemických analýz
OCHFA -	Oddelenie chemických a fyzikálnych analýz
OCHFAŽ a	Oddelenie chemických a fyzikálnych analýz životného a pracovného prostredia
PP -	
OLA -	Odbor laboratórnych analýz
OLČ -	Odbor laboratórnych činností
ŠLCHA -	Špecializované laboratórium chemických analýz

BIOLÓGIA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Pracoviská biológie životného prostredia (ďalej „BŽP“) v Úrade verejného zdravotníctva Slovenskej republiky v Bratislave (ďalej "ÚVZ SR") a v 10 regionálnych úradoch verejného zdravotníctva (ďalej "RÚVZ") v roku 2019 vykonávali biologické analýzy vzoriek pitných, povrchových, minerálnych, bazénových a ďalších typov vôd, vodných kvetov, ovzdušia, pieskov, makrofytov, peľov, bytového prachu, kontaktných šošoviek a predmetov bežného užívania, ekotoxikologické vyšetrenia vôd, vodných kvetov, chemických látok a výluhov, genotoxikologické analýzy biologického materiálu (krvi, moča) profesionálne exponovaných pracovníkov a vyjadrovali názory a interpretácie výsledkov analýz.

V oblasti biológie životného prostredia sú zriadené 4 národné referenčné centrá (ďalej "NRC"). V ÚVZ SR v Bratislave sú:

- NRC pre hydrobiológiu
- NRC pre ekotoxikológiu
- NRC pre hodnotenie neskorých účinkov chemických látok metódami genetickej toxikológie (ďalej „NRC pre geneticкую toxikológiu“).

V RÚVZ v Prievidzi so sídlom v Bojniciach je zriadené NRC pre termotolerantné améby (ďalej „NRC pre TTA“).

Národné referenčné centrá počas roka vykonávali metodickú, koordinačnú činnosť a zabezpečovali špeciálne analýzy a činnosti pre ostatné RÚVZ v SR. Podieľali sa na vzdelávaní a usmerňovaní odborných zdravotníckych pracovníkov a spolupracovali s vedeckými a odbornými inštitúciami v SR a v zahraničí.

V RÚVZ v Košiciach je samostatné oddelenie genetickej toxikológie (ďalej „OGT“) s poradňou genetickej toxikológie pre prevenciu rakoviny.

V roku 2019 pracoviská BŽP v SR vykonávali biologické, ekotoxikologické a genotoxikologické vyšetrenia zložiek životného prostredia v súlade s koncepciou odboru BŽP. Celkovo bolo vyšetrených 20 407 vzoriek životného a pracovného prostredia, čo predstavuje 90 888 ukazovateľov a 227 053 analýz. V roku 2018 sa zúčastnili 16 medzilaboratórnych porovnávacích testov a porovnaní, pričom bolo overených 31 ukazovateľov. Všetky pracoviská BŽP sú akreditované Slovenskou akreditačnou službou a majú osvedčenia o akreditácii podľa STN EN ISO/IEC 17 025 pre vybrané biologické ukazovatele a matrice uvedené v rozsahoch akreditácie.

Personálne obsadenie pracovísk BŽP v SR a stav akreditácie v roku 2019

ÚVZ a RÚVZ v SR	Pracovníci				Akreditácia			Platnosť do
	VŠ	SZP	NZP	Spolu		Počet skúšok/počet ukazovateľov		
						A	N	
ÚVZ SR NRC pre hydrobiológiu	2	0	0	2	S	5	6	30.5.2023
					U	17	7	
NRC pre ekotoxikológiu	2	1	0	3	S	4	3	30.5.2023
					U	4	4	
NRC pre genetickú toxikológiu	1	1	0	2	S	1	4	30.5.2023
					U	1	4	
RÚVZ Banská Bystrica	3	2	0	5	S	9	1	20.05.2020
					U	17	1	
RÚVZ hl. mesto SR Bratislava	1,5	0	0	1,5	S	2	6	28.10.2020
					U	7	8	
RÚVZ Košice	1	2	0	3	S	3	9	20.08.2023
					U	11	16	
RÚVZ Košice, OGT	2	2	0	4	S	1	6	20.08.2023
					U	1	6	
RÚVZ Nitra	0,5	0,5	0	1	S	2	5	1.10.2024
					U	7	5	
RÚVZ Poprad	0,3	0,5	0	0,8	S	5	4	28.11.2023
					U	9	4	
RÚVZ Prešov	0,5	0,5	0	1	S	3	5	20.12.2024
					U	8	9	
RÚVZ Prievidza NRC pre termotolerantné améby	1	0,5	0	1,5	S	3	6	18.1. 2023
					U	14	6	
RÚVZ Trenčín	1	1	0,5	2,5	S	2	6	23.4.2020
					U	12	9	
RÚVZ Trnava	1,5	0	0	1,5	S	4	3	14.08.2020
					U	12	5	
RÚVZ Žilina	1	0	0	1	S	1	8	12.03.23
					U	7	10	
SPOLU	18,3	11	0,5	29,8	S	45	72	-
					U	127	94	

Vysvetlivky: VŠ – vysokoškolsky vzdelaní pracovníci, A – akreditované (skúšky, odbery, ukazovatele), SZP – strední zdravotníckí pracovníci, N – neakreditované (skúšky, odbery, ukazovatele), NZP – pomocný personál, S – skúšky, MD – materská dovolenka, U – ukazovatele

Analytická činnosť pracovísk BŽP v roku 2019

a) podľa typu komodít

Názov úradu		Vody pitné a užitkové	Vody minerálne, pramenité, bal. pitné	Vody bazénové	Vody z prírodných kúpalísk	Vodné kvety	Makrofyty	Stery	Piesok	Ovzdušie a bytový prach	Pele	Biol. materiál	Zabezpečenie kvality	Iné	SPOLU
ÚVZ SR Bratislava	vzorky	292	6	93	55	17	0	0	0	0	298	59	56	76	952
	ukazovatele	1 655	31	227	540	58	0	0	0	0	882	59	3 168	157	6777
	analýzy	5 206	45	322	4 236	356	0	0	0	0	5 766	5 900	30 645	708	53184
RÚVZ Banská Bystrica	vzorky	1 500	6	474	97	7	0	0	0	143	294	0	-	0	2521
	ukazovatele	8 751	24	950	291	7	0	0	0	143	882	0	1 110	0	12158
	analýzy	11 725	36	2 141	1 405	28	0	0	0	715	6 720	0	2 040	0	24810
RÚVZ hl. m. SR Bratislava	vzorky	583	0	366	105	0	0	0	86	0	0	0	4	0	1144
	ukazovatele	3419	0	728	308	0	0	0	86	0	0	0	24	0	4565
	analýzy	3419	0	728	1062	0	0	0	86	0	0	0	24	0	5319
RÚVZ Košice	vzorky	1057	11	688	210	0	1	0	131	0	245	122	194	0	2659
	ukazovatele	6342	44	1376	571	0	1	0	131	0	735	122	1126	0	10448
	analýzy	7399	65	2064	2520	0	11	0	1834	0	2870	15500	2526	0	34789
RÚVZ Nitra	vzorky	1 328	19	831	35	0	0	0	106	0	252	0	-	0	2571
	ukazovatele	9 296	76	1 662	70	0	0	0	106	0	756	0	52	0	12018
	analýzy	11 952	114	3 324	140	0	0	0	1272	0	4160	0	107	0	21069
RÚVZ Poprad	vzorky	606	17	313	18	0	0	0	130	0	0	0	23	8	1115
	ukazovatele	3636	65	626	18	0	0	0	130	0	0	0	56	8	4539
	analýzy	4242	82	946	100	0	0	0	743	0	0	0	451	23	6587
RÚVZ Prešov	vzorky	1527	30	456	51	0	0	0	144	0	0	0	33	0	2241
	ukazovatele	9162	120	912	153	0	0	0	144	0	0	0	225	0	10716
	analýzy	10837	150	1373	459	0	0	0	2160	0	0	0	332	0	15311
RÚVZ Prievidza	vzorky	347	1	434	10	0	0	0	42	0	0	1	20	25	880
	ukazovatele	2202	5	919	10	0	0	0	42	0	0	1	70	25	3274
	analýzy	2214	5	1131	95	0	0	0	177	0	0	4	80	49	3755
RÚVZ Trenčín	vzorky	1630	5	438	22	0	0	0	103	0	0	0	-	0	2198
	ukazovatele	11345	20	876	72	0	0	0	103	0	0	0	158	0	12574
	analýzy	12988	25	1321	164	0	0	0	1442	0	0	0	158	0	16098
RÚVZ Trnava	vzorky	1158	38	247	34	0	0	0	141	0	250	0	-	0	1868
	ukazovatele	6883	162	494	102	0	0	0	141	0	750	0	1069	0	9601
	analýzy	7308	162	510	223	0	0	0	1710	0	4500	0	1116	0	15529
RÚVZ	vzorky	877	76	474	9	0	2	0	195	0	273	0	-	0	1906

Žilina	ukazovatele	5262	643	948	27	0	24	0	194	0	819	0	398	0	8315
	analýzy	10356	1348	1896	270	0	120	0	388	0	4809	0	674	0	19861

b) prehľad výkonov analytických skúšok BŽP

Názov úradu		Abiosesón a biosesón pitných vôd	Biosesón prírodných kúpalísk	Vodné kvety kvalita - kvantita	Biosesón umelých kúpalísk	Améby	Chlorofyl a	Makrofyty	Testy ekotoxicity	Vajčka helmintov	Cytogenetika	Pele	Biologický materiál	Roztoče	Iné	SPOLU
ÚVZ SR Bratislava	vzorky	288	53	9	95	96	25	5	70	0	59	298	0	0	29	1027
	ukazovatele	1 493	337	18	229	191	50	5	3 586	0	59	882	0	0	90	6940
	analýzy	2 150	805	60	350	311	75	24	34 533	0	5 900	5 766	0	0	526	50500
RÚVZ Banská Bystrica	vzorky	1 500	97	7	438	36	97	0	0	0	0	294	0	143	0	2612
	ukazovatele	8 751	291	7	878	72	97	0	0	0	0	882	0	143	0	11121
	analýzy	11 725	1 405	28	1 745	396	97	0	0	0	0	6 720	0	715	0	22831
RÚVZ hl. m. SR Bratislava	vzorky	583	105	0	366	0	105	0	0	86	0	0	0	0	0	1245
	ukazovatele	3419	203	0	728	0	105	0	0	86	0	0	0	0	0	4541
	analýzy	3419	957	0	728	0	105	0	0	86	0	0	0	0	0	5295
RÚVZ Košice	vzorky	1057	210	0	688	0	210	1	0	131	128	245	0	0	0	2670
	ukazovatele	6342	210	0	1376	0	361	1	0	131	128	735	0	0	0	9284
	analýzy	7399	1260	0	2064	0	1260	11	0	1834	16700	2870	0	0	0	33398
RÚVZ Nitra	vzorky	1328	35	0	831	0	29	0	0	106	0	252	0	0	0	2581
	ukazovatele	9296	70	0	1662	0	58	0	0	106	0	756	0	0	0	11948
	analýzy	11952	140	0	3324	0	58	0	0	1272	0	4160	0	0	0	20906
RÚVZ Poprad	vzorky	623	18	0	313	0	0	0	0	130	0	0	0	0	8	1092
	ukazovatele	3701	18	0	626	0	0	0	0	130	0	0	0	0	8	4483
	analýzy	4324	100	0	946	0	0	0	0	743	0	0	0	0	23	6136
RÚVZ Prešov	vzorky	1557	51	0	456	0	51	0	0	144	0	0	0	0	0	2259
	ukazovatele	9282	51	0	912	0	102	0	0	144	0	0	0	0	0	10491
	analýzy	10987	306	0	1373	0	153	0	0	2160	0	0	0	0	0	14979
RÚVZ Prievidza	vzorky	368	10	0	434	51	0	0	0	42	0	0	1	0	25	931
	ukazovatele	2207	10	0	919	51	0	0	0	42	0	0	1	0	25	3255
	analýzy	22019	95	0	919	212	0	0	0	177	0	0	4	0	49	23475
RÚVZ Trenčín	vzorky	1622	14	0	431	20	22	0	0	103	0	0	0	0	0	2212
	ukazovatele	11339	14	0	862	40	44	0	0	103	0	0	0	0	0	12402
	analýzy	12961	98	0	1293	80	66	0	0	1442	0	0	0	0	0	15940
RÚVZ	vzorky	1158	34	0	247	0	34	0	0	141	0	250	0	0	0	1864

Trnava	ukazovatele	6883	204	0	494	0	34	0	0	141	0	750	0	0	0	8506
	analýzy	7308	223	0	510	0	155	0	0	1710	0	4500	0	0	0	14406
RÚVZ Žilina	vzorky	953	9	0	474	0	9	2	0	194	0	273	0	0	0	1914
	ukazovatele	5905	9	0	948	0	18	24	0	194	0	819	0	0	0	7917
	analýzy	11704	135	0	1896	0	135	120	0	388	0	4809	0	0	0	19187

c) sumárny prehľad výkonov pracovísk BŽP v SR podľa typu komodít v roku 2019

Typy komodít	Vzorky	Ukazovatele	Analýzy
Vody pitné a úžitkové	10905	67953	87646
Vody minerálne, pramenité, bal. pitné	209	1190	2032
Vody bazénové	4814	9718	15756
Vody z prírodných kúpalísk	646	2162	10674
Vodné kvety	24	65	384
Makrofyty	3	25	131
Stery	0	0	0
Piesok	1078	1077	9812
Ovzdušie a bytový prach	143	143	715
Pele	1612	4824	28825
Biologický materiál	182	182	21404
Zabezpečenie kvality	330	7456	38153
Iné	109	190	780
SPOLU	20 055	94 985	216 312

d) sumárny prehľad výkonov analytických skúšok BŽP v SR v roku 2019

Analytické skúšky	Vzorky	Ukazovatele	Analýzy
Abiosestón a biosestón pitných vôd	11 037	68 618	105 948
Biosestón prírodných kúpalísk	636	1 417	5 524
Vodné kvety kvalita-quantita	16	25	88
Biosestón umelých kúpalísk	4 773	9 634	15 148
Améby	203	354	999
Chlorofyl a	582	869	2 104
Makrofyty	8	30	155
Testy ekotoxicity	70	3 586	34 533
Vajíčka helmintov	1 077	1 077	9 812
Cytogenetika	187	187	22 600
Pele	1 612	4 824	28 825
Biologický materiál	1	1	4
Roztoče	143	143	715
Iné	62	123	598
SPOLU	20 407	90 888	227 053

Účasť na medzilaboratórnych porovnávacích testoch a porovnaniach pracovnísk BŽP v SR v roku 2019

Názov úradu	Počet		Typ vzorky					Spolu
			Vody	Potraviny	Ovzdušie	Biologický materiál	Iné	
ÚVZ SR Bratislava	testov	prihlásené	4	0	0	0	0	4
		ukončené	4	0	0	0	0	4
	ukazovateľov	prihlásené	7	0	0	0	0	7
		ukončené	7	0	0	0	0	7
RÚVZ Banská Bystrica	testov	prihlásené	1	0	0	0	0	1
		ukončené	1	0	0	0	0	1
	ukazovateľov	prihlásené	2	0	0	0	0	2
		ukončené	2	0	0	0	0	2
RÚVZ Bratislava hl.m.	testov	prihlásené	2	0	0	0	0	2
		ukončené	2	0	0	0	0	2
	ukazovateľov	prihlásené	7	0	0	0	0	7
		ukončené	7	0	0	0	0	7
RÚVZ Košice	testov	prihlásené	1	0	0	0	0	1
		ukončené	1	0	0	0	0	1
	ukazovateľov	prihlásené	1	0	0	0	0	1
		ukončené	1	0	0	0	0	1
RÚVZ Nitra	testov	prihlásené	1	0	0	0	0	1
		ukončené	1	0	0	0	0	1
	ukazovateľov	prihlásené	3	0	0	0	0	3
		ukončené	3	0	0	0	0	3
RÚVZ Poprad	testov	prihlásené	3	0	0	0	0	3
		ukončené	3	0	0	0	0	3
	ukazovateľov	prihlásené	5	0	0	0	0	5
		ukončené	5	0	0	0	0	5
RÚVZ Prešov	testov	prihlásené	1	0	0	0	0	1
		ukončené	1	0	0	0	0	1
	ukazovateľov	prihlásené	1	0	0	0	0	1
		ukončené	1	0	0	0	0	1
RÚVZ Prievidza	počet testov	prihlásené	0	0	0	0	0	0
		ukončené	0	0	0	0	0	0
	ukazovateľov	prihlásené	0	0	0	0	0	0
		ukončené	0	0	0	0	0	0
RÚVZ Trenčín	testov	prihlásené	2	0	0	0	0	2
		ukončené	2	0	0	0	0	2
	ukazovateľov	prihlásené	2	0	0	0	0	2
		ukončené	2	0	0	0	0	2
RÚVZ Trnava	testov	prihlásené	1	0	0	0	0	1
		ukončené	1	0	0	0	0	1
	ukazovateľov	prihlásené	3	0	0	0	0	3
		ukončené	3	0	0	0	0	3
RÚVZ Žilina	testov	prihlásené	0	0	0	0	0	0
		ukončené	0	0	0	0	0	0
	ukazovateľov	prihlásené	0	0	0	0	0	0
		ukončené	0	0	0	0	0	0
SPOLU	testov	prihlásené	16	0	0	0	0	16
		ukončené	16	0	0	0	0	16
	ukazovateľov	prihlásené	31	0	0	0	0	31
		ukončené	31	0	0	0	0	31

Organizovanie medzilaboratórných porovnávacích testov NRC pre ekotoxikológiu v roku 2019

Organizátor	Názov testu	Typ testu	Počet ukazovateľov	Počet účastníkov testu
OOFŽP ÚVZ SR NRC pre ekotoxikológiu a Laboratórium Slovenského vodohospodárskeho podniku, š. p. OZ Bratislava	MPV-EKO-1/2019 Stanovenie akútnej toxicity povrchovej vody. Skúšky na <i>Desmodesmus subspicatus</i> a <i>Sinapis alba</i>	BP	2	2
RÚVZ Nitra	MPS-HB-NR1/19 Hydrobiologický rozbor vody	PT	3	7
RÚVZ Prievidza	Stanovenie améb vo vodách	BT	1	3

Typ testu:

PT – skúška spôsobilosti, porovnávacie meranie

BP – bilaterálne porovnanie

EP – experimenty presnosti, validácia metód

Odborná činnosť pracovník BŽP v SR v roku 2019

a) Programy, projekty, ťažiskové úlohy verejného zdravotníctva

Číslo úlohy: 2.1.3	NÁZOV ÚLOHY: Znižovanie zdravotných rizík z karcinogénnych a mutagénnych faktorov vrátane azbestu a z látok poškodzujúcich reprodukciu a narúšajúcich endokrinný systém	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Košice	122	122
SPOLU	122	122

Číslo úlohy: 7.1	NÁZOV ÚLOHY: Monitoring vybraných prírodných vodných plôch a biokúpalsk	
Názov pracoviska	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
ÚVZ SR NRC pre hydrobiológiu	34	111
ÚVZ SR NRC pre ekotoxikológiu	37	446
RÚVZ B. Bystrica	97	291
RÚVZ Bratislava hl.m.	105	308
RÚVZ Košice	210	571
RÚVZ Nitra	35	128
RÚVZ Poprad	18	18
RÚVZ Prešov	51	153
RÚVZ Prievidza	10	10

RÚVZ Trenčín	14	98
RÚVZ Trnava	15	30
RÚVZ Žilina	8	24
SPOLU	634	2 188

Číslo úlohy: 7.2	NÁZOV ÚLOHY: Kvalita vody a prostredia umelých kúpalísk a zdravotníckych zariadení	
Názov pracoviska	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
ÚVZ SR NRC pre hydrobiológiu	24	56
ÚVZ SR NRC pre ekotoxikológiu	46	62
RÚVZ Banská Bystrica	438	878
RÚVZ Košice	688	1376
RÚVZ Nitra	831	1 662
RÚVZ Poprad	313	626
RÚVZ Prešov	460	936
RÚVZ Prievidza	51	51
RÚVZ Trenčín	13	26
SPOLU	2 864	5 673

Číslo úlohy: 7.8	NÁZOV ÚLOHY: Monitoring výskytu enterovírusov vo vodách určených na kúpanie	
Názov pracoviska	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
NRC EKO	Spracovanie záverečnej správy	

Číslo úlohy: 7.9	NÁZOV ÚLOHY: Vedľajšie produkty dezinfekcie a kvalita pitnej vody	
Názov pracoviska	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
NRC EKO	Spracovanie záverečnej správy	

Číslo úlohy: 7.10	NÁZOV ÚLOHY: Monitoring biologických alergénov v ovzduší (Peľová informačná služba – PIS) a alergénov roztočov vo vnútornom prostredí	
Názov pracoviska	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
ÚVZ SR NRC pre gen. toxikológiu	298	882
RÚVZ Banská Bystrica	437	1025
RÚVZ Košice	245	735
RÚVZ Nitra	252	756
RÚVZ Trnava	250	750
RÚVZ Žilina	273	819
SPOLU	1 755	4 967

Číslo úlohy: 7.14	NÁZOV ÚLOHY: Epidemiologická prevencia rizika karcinogenity v populácií	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Košice	58	58
SPOLU	58	58

b) Plnenie ďalších úloh a projektov v rámci SR

Názov úradu	Organizátor úlohy, projektu	Názov úlohy	Počet vzoriek*	Počet ukazovateľov
ÚVZ SR Bratislava NRC pre hydrobiológiu	ÚVZ SR OOFŽP	Akreditovaný odber vzoriek pitných a povrchových vôd (platené služby, zabezpečenie kvality skúšok, programy a projekty a pod.)	47	260

c) Iná odborná činnosť

Názov úradu	Pracovisko	Forma činnosti
ÚVZ SR Bratislava	NRC pre hydrobiológiu	<p><u>Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách</u></p> <p>Mgr. Chomová, PhD.:</p> <ul style="list-style-type: none"> Krajská odborníčka hlavného hygienika SR za Bratislavský kraj pre odbor biológia životného prostredia, Tajomníčka poradného zboru hlavnej odborníčky HH SR pre BŽP HO Člen komisie na preskúšanie odbornej spôsobilosti na kvalitatívne a kvantitatívne zisťovanie faktorov životného a pracovného prostredia na účely posudzovania ich možného vplyvu na zdravie, ÚVZ SR <p>Mgr. Chomová, PhD., Ing. Némová:</p> <ul style="list-style-type: none"> Komisia TK 27 Kvalita a ochrana vody Slovenská komora iných zdravotníckych pracovníkov <p><u>Iná odborná činnosť</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Interné audítorstvo (Ing. Némová) Pracovisko sa zaoberá možnosťami využitia molekulárnych metód v oblasti cyanobaktérií a améb, pre tieto účely aj možnosťami získavania, pestovania, identifikovania a udržiavania kultúr vybraných rodov améb a druhov cyanobaktérií schopných tvoriť vodné kvety. V rámci výskumnej činnosti testuje PCR metódy identifikácie améb a cyanobaktérií vo vzorkách zo životného prostredia Spolupráca s firmou Baktoma v priebehu aplikácií prípravku na čistenie vody: odbery a analýzy zamerané na kontrolu kvality vody pred, počas a po kúpacjej sezóne 2019 na lokalite Senecké jazera Vypracovanie 3 názorov a interpretácií k biologickým analýzám vykonaným na pracovisku pre zákazníkov Vypracovanie odborných materiálov týkajúcich sa metód na stanovenie vybraných biologických ukazovateľov pre vzdelávanie odbornej verejnosti v rámci projektu Nové služby a postupy: Optimalizácia procesov verejného zdravotníctva Vypracovanie a spolupráca 3 názorov a interpretácií k biologickým analýzám vykonaným na pracovisku pre zákazníkov Pracovisko vykonáva akreditované odbery pitných a najmä povrchových vôd. Počas kúpacjej sezóny sa zúčastnilo 11 odberov povrchových vôd v rámci úlohy 7.1 a v rámci platených služieb z biokúpalísk, prírodných kúpalísk a vôd určených na kúpanie. Ďalšie odbery pitných, bazénových a povrchových

		<p>vôd boli pravidelne vykonávané v rámci zabezpečenia kvality odberov (výpočty neistôt)</p> <p><u>Metodická, konzultačná a výuková činnosť</u></p> <p>Metodická činnosť</p> <ul style="list-style-type: none"> • V spolupráci s NRC pre ekotoxikológiu vypracovanie Pokynov na odbery vzoriek z vôd určených na kúpanie, z prírodných kúpalísk a biokúpalísk a na stanovenie biologických a ekotoxikologických ukazovateľov pre kúpaciu sezónu 2019 pre pracoviská biológie životného prostredia RÚVZ. Materiál bol rozposlaný na všetky pracoviská • Príprava odborného materiálu týkajúceho sa cyanobaktérie rodu <i>Aphanizomenon</i>, vrátane obrazovej časti pre pracoviská BŽP v RÚVZ <p>Konzultačná činnosť</p> <ul style="list-style-type: none"> • Konzultačný deň NRC pre hydrobiológiu, ÚVZ SR, 13.5.2019: NRC pripravilo prezentáciu o determinácii jedného z bežných rodov cyanobaktérií v povrchových vodách a tiež prezentáciu o informáciách týkajúcich sa sledovania cercárií v prírodných kúpaliskách. • Porada hlavnej odborníčky HH SR pre BŽP, ÚVZ SR, 19.11.2019: v prezentácii bola vyhodnotená kúpacia sezóna 2019 podľa lokalít a výskyt cyanobaktérií na vodárenských nádržiach a v kúpacích vodách. <p>Výuková činnosť</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prednáška pre študentov Fakulty chemickej a potravinárskej technológie STU v Bratislave, ÚVZ SR, 13.3.2019 • Prednáška pre študentov II. ročníka Slovenskej zdravotníckej univerzity Bratislava, 4.4.2019 • Odborná stáž 2 pracovníčok z RÚVZ Trnava v NRC z oblasti stanovenia biologických ukazovateľov v povrchových vodách, máj 2019. <p><u>Zvyšovanie odbornosti</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mgr. Chomová, PhD., Ing. Némová: Konferencia Vodárenská biologie 2019, Praha, 5. - 7. 2. 2019 • Ing. Némová: Seminár firmy HERMES Labsystems z oblasti Life Sciences, Bratislava, 20. 3. 2019 • Mgr. Chomová, PhD.: Jarný algologický seminár. Bratislava, Botanický ústav SAV, 28. 3. 2019 • Mgr. Chomová, PhD., Ing. Némová: Hydrobiologický determinačný kurz, Bítov, Česká republika, 20. - 23. 5. 2019 • Mgr. Chomová, PhD.: Zasadnutie komisie TK 27, ÚNMS Bratislava, 11. 6. 2019 • Mgr. Chomová, PhD.: Jesenný algologický seminár. Bratislava, Botanický ústav SAV, 4. 12. 2019 • Mgr. Chomová, PhD., Ing. Némová: Účasť na seminároch ÚVZ SR – priebežne počas roka
<p>ÚVZ SR Bratislava</p>	<p>NRC pre ekotoxikológiu</p>	<p><u>Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • RNDr. V. Nagyová, PhD. - hlavná odborníčka HH SR pre biológiu životného prostredia a predseda poradného zboru HH SR pre BŽP • RNDr. V. Nagyová, PhD. – člen Horizontálneho akreditačného výboru SNAS za oblasť verejného zdravotníctva • Limnologická spoločnosť - RNDr. V. Nagyová, PhD. • Skúšobná komisia na účely overenia odbornej spôsobilosti potrebnej na vydanie osvedčenia na kvalitatívne a kvantitatívne zisťovanie faktorov životného prostredia a pracovného prostredia na účely posudzovania ich možného vplyvu na zdravie - RNDr. V. Nagyová, PhD. • Skúšobná komisia na účely overenia odbornej spôsobilosti potrebnej na vydanie osvedčenia na odber vzoriek zo životného prostredia a pracovného prostredia na účely kvalitatívneho a kvantitatívneho zisťovania faktorov životného prostredia a pracovného prostredia – RNDr. V. Nagyová, PhD. • Slovenská komora iných zdravotníckych pracovníkov – RNDr. V. Nagyová, PhD. • Slovenská komora iných zdravotníckych pracovníkov – PharmDr. Emília

		<p>Košťálová</p> <ul style="list-style-type: none"> Slovenská komora medicínsko-technických pracovníkov – H. Kilbergerová <p><u>Metodická, konzultačná a výuková činnosť</u></p> <p>Pracovníci vykonávali metodickú činnosť, zorganizovali konzultačný deň a poradu HO HH SR pre BŽP, prednášali na exkurziách študentov, a pod.</p> <p>Metodická činnosť</p> <ul style="list-style-type: none"> Vypracovanie Pokynov na odbery vzoriek z vôd určených na kúpanie, z prírodných kúpalísk a biokúpalísk a na stanovenie biologických a ekotoxikologických ukazovateľov pre kúpaciu sezónu 2019 v spolupráci s NRC pre hydrobiológiu. Pokyny boli odoslané všetkým RÚVZ. <p>Konzultačná činnosť</p> <ul style="list-style-type: none"> Konzultačný deň NRC pre ekotoxikológiu, ktorý sa konal 13.5.2019 na ÚVZ SR v Bratislave. Účastníci boli informovaní o projekte verejného zdravotníctva Nové služby a postupy: Optimalizácia procesov verejného zdravotníctva a o plnení úloh z konzultačného dňa v roku 2018. Ďalej boli prezentované 4 odborné prednášky a poskytnuté informácie o kompletizácii výročnej správy za pracoviská BŽP v SR, o problematike neistôt odberov vzoriek vôd na biologické analýzy a výpočtoch neistôt skúšok. Konzultačného dňa sa zúčastnilo 28 pracovníkov. Porada hlavnej odborníčky a poradného zboru HH SR pre odbor BŽP a vedúcich pracovníkov NRC sa konala 19.11.2019. Porady sa zúčastnilo 23 pracovníkov z laboratórií RÚVZ v SR. Prítomní boli informovaní o vyhodnotení kúpacjej sezóny 2019, v ktorej oboznámili účastníkov s výsledkami monitorovania biokúpalísk, vôd určených na kúpanie, prírodných kúpalísk a vodárenských nádrží, ďalej o stave akreditácie biologických ukazovateľov a odberov vôd v RÚVZ v SR, skúsenostiach z dohľadov a reakreditácií, programoch a projektoch úradov verejného zdravotníctva v SR, návrhoch na rok 2020 a ďalšie roky, ďalej boli poskytnuté informácie o osnove výročnej správy, výkazníctve, geohelminthoch v pieskoviskách a o účasti pracovísk BŽP v SR v medzilaboratórnych porovnávacích skúškach. Odborní pracovníci z RÚVZ v SR informovali o činnosti jednotlivých pracovísk BŽP a NRC v SR. <p>Výuková činnosť</p> <ul style="list-style-type: none"> Exkurzia študentov Fakulty chemickej a potravinárskej technológie STU v Bratislave, 13.3.2019, OOFŽP ÚVZ SR, Bratislava Exkurzia študentov Fakulty zdravotníctva a sociálnej práce Trnavskej univerzity, 2.4.2019, OOFŽP ÚVZ SR, Bratislava <p><u>Legislatívna a normotvorná činnosť</u></p> <p>Pripomienkovanie slovenského prekladu zmien noriem STN EN ISO 11348 Kvalita vody. Stanovenie inhibičného vplyvu vzoriek vody na svetelnú emisiu <i>Vibrio fischeri</i> (Skúška luminiscenčných baktérií). Časť 1: Metóda používajúca čerstvo pripravené baktérie, časť 2: Metóda používajúca dehydratované baktérie a časť 3: Metóda používajúca baktérie sušené vymrazovaním.</p> <p><u>Zvyšovanie odbornosti</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Konferencia „Vodárenská biológia“, 6.-7.2.2019, Praha (RNDr. V. Nagyová, PhD.) IV. vedecká a odborná konferencia pracovníkov laboratórnych vyšetrovacích metód v zdravotníctve „Zdravlab 2019“, 7.2.2019, Trenčín (RNDr. V. Nagyová, PhD.) XXVI. vedecká konferencia „Cudzorodé látky v potravinách a dysbalancie vo výžive“, 14.-15.3.2019, Bratislava (PharmDr. E. Košťálová, RNDr. V. Nagyová, PhD., H. Kilbergerová) Jarný algologický a limnologický seminár, 28.3.2019, SAV Bratislava (RNDr. V. Nagyová, PhD.) Seminár f. Hermes Labsystems, Analytická sekcia, 28.5.2019, Bratislava (PharmDr. E. Košťálová, H. Kilbergerová) Konzultačný deň NRC pre mikrobiológiu životného prostredia, 6.6.2019, ÚVZ SR Bratislava (RNDr. V. Nagyová, PhD., PharmDr. E. Košťálová, H. Kilbergerová) Zdokonaľovacie školenie vedúcich posudzovateľov, posudzovateľov
--	--	---

		<p>a expertov SNAS pre kalibračné a skúšobné laboratória, 7.6.2019, SNAS Bratislava (RNDr. V. Nagyová, PhD.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • XXVII. vedecko-odborná konferencia „Životné podmienky a zdravie“, 23.-25.9.2019, Nový Smokovec (PharmDr. E. Košťálová, RNDr. V. Nagyová, PhD., H. Kilbergerová) • XVIII. konferencia „Pitná voda 2019“, 8.-10.10.2019, Trenčianske Teplice (RNDr. V. Nagyová, PhD.) • Seminár f. Hermes Labsystems, Analytická sekcia, 10.10.2019, Bratislava (H. Kilbergerová) • 1. výročná multidisciplinárna konferencia o tvorbe nových a inovatívnych postupov pre výkon prevencie a ich zavedenie do praxe – PpVP, 16.10.2019, Bratislava (RNDr. V. Nagyová, PhD.) • Konzultačný deň NRC pre meningokoky, NRC pre salmonelózy, NRC pre sledovanie rezistencie mikroorganizmov na antibiotiká a Laboratória molekulárnej diagnostiky OLM, 6.11.2019, ÚVZ SR, Bratislava (RNDr. V. Nagyová, PhD.) • Porada hlavnej odborníčky a poradného zboru HH SR pre odbor BŽP a vedúcich pracovníkov NRC, 19.11.2019, ÚVZ SR Bratislava (RNDr. V. Nagyová, PhD., PharmDr. E. Košťálová, H. Kilbergerová) • Seminár „Vyhodnotenie neistôt pri vzorkovaní“, 21.11.2019, EURACHEM Bratislava (RNDr. V. Nagyová, PhD.) • XII. konferencia “Mladí vedci – bezpečnosť potravinového reťazca“, 21.-22.11.2019, Bratislava (PharmDr. E. Košťálová, RNDr. V. Nagyová, PhD., H. Kilbergerová) • Konzultačný deň NRC pre pitnú vodu, 4.12.2019, ÚVZ SR, Bratislava (RNDr. V. Nagyová, PhD.) • Účasti na ústavných seminároch, ktoré sa konali v roku 2019 v ÚVZ SR v Bratislave, (RNDr. V. Nagyová, PhD., PharmDr. E. Košťálová, H. Kilbergerová)
<p>ÚVZ SR Bratislava</p>	<p>NRC pre genetickú toxikológiu</p>	<p><u>Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Slovenská komora iných zdravotníckych pracovníkov • Slovenská komora medicínsko-technických pracovníkov • Česká a slovenská spoločnosť pre mutagenézu vonkajšieho prostredia pri Československej biologickej spoločnosti • RNDr. M. Zámečníková vykonáva funkciu interného audítora OOFŽP ÚVZ SR Bratislava <p><u>Iná odborná činnosť</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Pravidelne boli poskytované podklady ohľadom „Informácie o peľovej situácii v Bratislave“ pre týždenné uverejňovanie na webovej stránke ÚVZ SR www.uvzsr.sk a pre tlačové agentúry (SITA, TASR). Spolupráca s portálom www.alergia.sk a www.zdravie.sk prostredníctvom priameho vkladania údajov do systému • Pracovníci vypracovali 6 odborných stanovísk ohľadom aerobiologického monitorovania ovzdušia pre mediálny odbor ÚVZ SR, masmédiá a verejnosť <p><u>Metodická, konzultačná a výuková činnosť</u></p> <p><u>Konzultačná činnosť</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Konzultačný deň NRC pre genetickú toxikológiu s aktívnou účasťou, 13.5.2019 <p><u>Výuková činnosť</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Na pracovisku boli poskytnuté prednášky o odbornej činnosti NRC s praktickými ukázkami hodnotenia mikroskopických preparátov počas exkurzií pre študentov SZU, FCHPT STU v Bratislave, FZaSP Trnavskej univerzity (13.3.2019, 2.4.2019) <p><u>Zvyšovanie odbornosti</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • RNDr. Zámečníková, M.: Preventívna medicína VIII. SKIZP a SLK, MZ SR, Bratislava, 27.3.2019 • RNDr. Zámečníková, M., Gregušová, K.: Konzultačný deň NRC pre ekotoxikológiu a NRC pre hydrobiológiu, ÚVZ SR, Bratislava, 13.5.2019

		<ul style="list-style-type: none"> • RNDr. Zámečnicková, M., Gregušová, K.: Konzultačný deň NRC pre hodnotenie neskorých účinkov chemických látok metódami genetickej toxikológie, ÚVZ SR, Bratislava, 13.5.2019 • RNDr. Zámečnicková, M., Gregušová, K.: Konzultačný deň NRC pre mikrobiológiu životného prostredia a NRC pre legionely v životnom prostredí, ÚVZ SR, Bratislava, 6.6.2019 • RNDr. Zámečnicková, M., Gregušová, K.: Odborný seminár Sekcia LifeSciences, HERMES Labsystems, s .r. o., City Hotel Bratislava, 10.10.2019 • RNDr. Zámečnicková, M., Gregušová, K.: Porada hlavnej odborníčky HH SR pre biológiu životného prostredia, ÚVZ SR, Bratislava, 19.11.2019 • RNDr. Zámečnicková, M., Gregušová, K.: Porada hlavnej odborníčky HH SR pre mikrobiológiu životného prostredia, ÚVZ SR, Bratislava, 26.11.2019 • RNDr. Zámečnicková, M., Gregušová, K.: Účasť na odborných seminároch ÚVZ SR, Bratislava, r. 2019
RÚVZ Banská Bystrica	OLM – BŽP	<p><u>Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ členka Poradného zboru HH SR pre biológiu životného prostredia ▪ krajská odborníčka HH SR v odbore biológia životného prostredia ▪ odborná pracovníčka NRC pre hodnotenie vplyvu voľného ovzdušia uzatvorených priestorov nevýrobného charakteru na zdravie populácie – RNDr. J. Lafféřsová, O. Kútiková ▪ Slovenská komora iných zdravotníckych pracovníkov – RNDr. J. Lafféřsová ▪ Koordinácia činnosti Peľovej informačnej služby na Slovensku, odborná garancia peľového spravodajstva <p><u>Metodická, konzultačná a výuková činnosť</u></p> <p>Metodická a konzultačná činnosť</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ poskytnutie odborných stanovísk ohľadom monitorovania biologických alergénov v vzduší pre odbornú i laickú verejnú (9 konzultácií) <p><u>Výuková činnosť</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ odbornú stáž so zameraním na odber a diagnostiku peľových zrn na účely PIS absolvoval 1 VŠ pracovník z RÚVZ Prievidza ▪ Prázdninová odborná prax študentky 4. ročníka fakulty biotechnológie a potravinárstva SPU Nitra, odbor: aplikovaná biológia ▪ Súvislá odborná prax 16 študentov 2. ročníka Fakulty verejného zdravotníctva SZU Bratislava, odbor: verejné zdravotníctvo <p><u>Iná odborná činnosť</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 39 týždenných tlačových správ s prognózou o peľovej situácii v SR za rok 2018 poskytované pre tlačové agentúry (SITA, TASR) a regionálne denníky, týždenné peľové spravodajstvo pre www.alergia.sk, www.zdravie.sk, priebežne ▪ spolupráca s NCZI – preberá aktuálne hlásenia v peľovej situácii pre Národný portál zdravia ▪ poskytnutie odborného stanoviska médiám - televízne vysielanie rozhovory – 5x RTVS, 2x Markíza, rozhlasové vysielanie: Regina západ 1x, rádio Vlna 2x, Rádiožurnál 6x ▪ týždenné spracovávanie podkladov z databázy pre mobilnú aplikáciu peľového spravodajstva počas peľovej sezóny, priebežne ▪ Vypracovanie odborného stanoviska k sťažnosti na neudržiavané plochy s porastom paliny a inváznej ambrózie z hľadiska negatívneho vplyvu na životné prostredie a zdravie (alergie). ▪ Vypracovanie hodnotiacej správy „Výskyt vybraných peľových alergénov v ovzduší za roky 2014-2018“ pre kúpele Lučivná. ▪ Vypracovanie odbornej správy „Vyhodnotenie výskytu vybraných alergénov v ovzduší Bratislavy za roky 2009-2018“ pre OHŽPaZ ÚVZ SR. <p><u>Ďalšie odborné činnosti</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ spolupráca s HŽPaZ ÚVZ SR na aktualizácii projektového zámeru „Rozšírenie siete monitorovacích staníc na sledovanie koncentrácie biologických alergizujúcich častíc vo vonkajšom ovzduší“ v rámci OP Kvalita životného prostredia

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ spracovanie odpočtu plnenia úloh „Programov a projektov úradov verejného zdravotníctva v Slovenskej republike“ za rok 2019 a hodnotiacej správy úlohy 7.10 – naše pracovisko bolo gestorm tejto úlohy <p><u>Zvyšovanie odbornosti</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ XVII. Martinské dni imunológie, JLF UK Martin, 10.-12.04.2019 – RNDr. Lafféřsová, aktívna účasť ▪ poradný zbor hlavnej odborníčky HH pre BŽP, ÚVZ SR Bratislava, 19.11.2019 – RNDr. Lafféřsová, Mgr. Gretschová, Ing. Mgr. Mjartanová ▪ Konzultačný deň NRC pre ekotoxikológiu a NRC pre hydrobiológiu, ÚVZ SR Bratislava, 13.05.2019 – RNDr. Lafféřsová, Mgr. Gretschová ▪ Kurz – Príprava na výkon práce v zdravotníctve, LF SZU Bratislava, 25. – 29.11.2019 – Ing. Mgr. Mjartanová, Mgr. Gretschová ▪ Spoločný konzultačný deň národných referenčných centier, RÚVZ BB, 06.11.2019 – Ing. Mgr. Mjartanová ▪ Peľová informačná služba, monitorovanie, využitie výsledkov PIS, prax. Odborný seminár, RÚVZ Banská Bystrica, 28.03.2019 – RNDr. Lafféřsová, Mgr. Gretschová, Kútiková, Veverková ▪ Povinnosti zamestnávateľa a ochrana zdravia (záťaž teplo a chlad). Odborný seminár, RÚVZ Banská Bystrica, 25.04.2019 – RNDr. Lafféřsová, Mgr. Gretschová, Kútiková, Veverková ▪ Meranie UV žiarenia v prevádzkach solárií v Banskobystrickom kraji. Odborný seminár, RÚVZ Banská Bystrica, 30.05.2019 – RNDr. Lafféřsová, Mgr. Gretschová, Kútiková, Veverková ▪ Imunologické prehľady v SR 2018, školenie dezinfekcia rúk. Odborný seminár, RÚVZ Banská Bystrica, 13.06.2019 – RNDr. Lafféřsová, Mgr. Gretschová, Kútiková, Veverková ▪ Základy prvej pomoci v zamestnaní - 1.časť. Odborný seminár, RÚVZ Banská Bystrica, 04.07.2019 – RNDr. Lafféřsová, Mgr. Gretschová, Kútiková, Veverková ▪ Problematika nadváhy a obezity u detí a mládeže. Odborný seminár, RÚVZ Banská Bystrica, 05.09.2019 – RNDr. Lafféřsová, Mgr. Gretschová, Kútiková, Veverková ▪ Vysledovateľnosť mäsa v zariadeniach spoločného stravovania. Odborný seminár, RÚVZ Banská Bystrica, 07.11.2019 – RNDr. Lafféřsová, Ing. Mgr. Mjartanová, Mgr. Gretschová, Kútiková, Veverková ▪ Analýza arzénu v potravinách. Stanovenie minerálnych olejov v pracovnom ovzduší. Odborný seminár, RÚVZ Banská Bystrica, 21.11.2019 – RNDr. Lafféřsová, Mgr. Gretschová, Kútiková, Veverková ▪ Zdravie je ukryté vo vlastných rozhodnutiach. Odborný seminár, RÚVZ Banská Bystrica, 19.12.2019 – RNDr. Lafféřsová ▪ NV SR č. 355/2006 Z.z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci, NV vlády SR č. 356/2006 Z.z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénnym a mutagénnym faktorom pri práci, NV SR č. 83/2013 Z.z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou biologickým faktorom pri práci, OLM RÚVZ Banská Bystrica, 18.11.2019.
RÚVZ Košice	OGT	<ul style="list-style-type: none"> • Poradňa genetickej toxikológie pre prevenciu rakoviny; poradenská činnosť v roku 2019 pre 186 klientov • Odborný výklad o činnosti oddelenia študentom Strednej odbornej školy DSA Trebišov počas ich odbornej praxe a lekárom v rámci špecializačného štúdia
RÚVZ Nitra	BŽP	<p><u>Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Krajská odborníčka HH SR pre odbor biológia životného prostredia - PhDr. G. Švecová, MPH. <p><u>Metodická, konzultačná a výuková činnosť</u></p> <p><u>Výuková činnosť</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Školiteľské pracovisko pre študentov UKF a SPU v Nitre
RÚVZ Prešov	OMŽP	<p><u>Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách</u></p>

		<ul style="list-style-type: none"> • Krajská odborníčka HH SR pre odbor biológie životného prostredia - Mgr. Ulehlová • Členka Poradného zboru HH SR pre biológiu životného prostredia - Ing. Janečková
RÚVZ Trenčín	OMaBŽP	<p><u>Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických skúšobných komisiách</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Členka Poradného zboru HH SR SR pre odbor biológie životného prostredia - Ing. K. Bujnová • Krajská odborníčka hlavného hygienika SR pre odbor biológie životného prostredia - Ing. K. Bujnová <p><u>Výuková činnosť</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Výučba laboratórnych cvičení a odborná prax študentov odboru Laboratórne vyšetrovacie metódy v zdravotníctve na Fakulte zdravotníctva Trenčianskej univerzity A. Dubčeka v Trenčíne
RÚVZ Trnava	BŽP	<p><u>Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Krajská odborníčka HH SR pre odbor biológie životného prostredia - RNDr. Jaroslava Kurpelová <p><u>Iná odborná činnosť</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Spracovanie podkladov pre rozhodovacie činnosť orgánov na ochranu zdravia v kraji • Vypracovanie podkladov pre tvorbu legislatívy v oblasti verejného zdravotníctva

Medzinárodná činnosť pracovísk BŽP v SR v roku 2019

Názov úradu	Pracovisko	Forma činnosti
RÚVZ Banská Bystrica	OLM - BŽP	<p><u>Účasť v medzinárodných projektoch</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • spolupráca s Katedrou botaniky Prírodovedeckej fakulty UK v Bratislave na projekte COST Action CA18226 „New approaches in detection of pathogens and aeroallergens“ (Adopt.).

MIKROBIOLÓGIA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Pracoviská mikrobiológie životného prostredia (ďalej „MŽP“) boli v roku 2019 zriadené v jedenástich regionálnych úradoch verejného zdravotníctva (ďalej „RÚVZ“) a v Úrade verejného zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej len „ÚVZ SR“).

V rámci organizačného členenia MŽP v SR pôsobí šesť národných referenčných centier (ďalej len „NRC“):

NRC pre mikrobiológiu životného prostredia - NRC MŽP (ÚVZ SR),

NRC pre legionely v životnom prostredí – NRC LEG (ÚVZ SR),

NRC pre *Vibrionaceae* (RÚVZ Komárno),

NRC pre mykológiu životného prostredia – NRC MYKO (RÚVZ Poprad),

NRC pre koagulázapozitívne stafylokoky a ich toxíny – NRC CPS (RÚVZ Košice),

NRC pre listeriózy (RÚVZ Košice).

Všetky NRC a pracoviská MŽP v SR majú osvedčenie o akreditácii podľa STN EN ISO/IEC 17025 a vykonávali mikrobiologické a mykologické vyšetrenia zložiek životného prostredia v súlade s koncepciou odboru MŽP.

V roku 2019 bolo v pracoviskách MŽP v RÚVZ v SR mikrobiologicky vyšetrených 117 992 vzoriek životného prostredia, čo predstavuje 316 390 mikrobiologických ukazovateľov a vykonaných 840 613 mikrobiologických analýz.

V zmysle európskej legislatívy bola venovaná zvýšená pozornosť rizikovým skupinám potravín, ktoré sa môžu uplatniť ako faktor prenosu epidemicky závažných ochorení človeka. Laboratóriá MŽP a NRC sa podieľali na plnení úloh v rámci výkonu úradnej kontroly potravín orgánmi verejného zdravotníctva so zameraním na mikrobiologické riziko, zabezpečovali mikrobiologické analýzy vzoriek pitných vôd, vôd na kúpanie, technologických vôd, vnútorného ovzdušia budov a detských pieskovísk. Významnou súčasťou činnosti pracovísk MŽP bola spolupráca s oddeleniami epidemiológie, kde bola v rámci primárnej prevencie nozokomiálnych nákaz v zdravotníckych zariadeniach sledovaná účinnosť sanitácie a dekontaminácie povrchov plôch, predmetov, ovzdušia a kontroly sterility predmetov, ako aj účinnosť sterilizačnej techniky a dezinfekčných prostriedkov. V spolupráci s odborníkmi a oddeleniami epidemiológie a hygieny výživy sa vykonávali mikrobiologické vyšetrenia hotových jedál a pokrmov v rámci surveillance alimentárnych ochorení.

Pracoviská zabezpečovali taktiež činnosť v rámci medzinárodných programov sietí európskych referenčných laboratórií (ďalej „EU-RL“) a kontaktných bodov pre ECDC a podieľali sa na riešení úloh programov a projektov úradov verejného zdravotníctva.

Personálne obsadenie pracovísk MŽP v SR a stav akreditácie v roku 2019

ÚVZ a RÚVZ v SR	Pracovníci				Akreditácia				platnosť do	
	VŠ	SZP	NZP	Spolu	počet skúšok / počet ukazovateľov		počet odberov / počet ukazovateľov			
					A	N	A	N		
					S	U	S	U		
NRC pre MŽP	5	2	0	7	S	21	13	0	0	30.5.2023
					U	34	18	0	0	
NRC pre legionely v ŽP	5	2	0	7	S	2	0	0	0	30.5.2023
					U	2	0	0	0	
RÚVZ Banská Bystrica	1,5	6	1	8,5	S	23	8	0	0	20.5.2020
					U	24	8	0	0	
RÚVZ hl. mesto SR Bratislava	3,5	6	2	11,5	S	19	20	0	0	28.10.2020
					U	24	21	0	0	
RÚVZ Košice	2,5	10,5	2	15	S	16	32	0	0	20.8.2023
					U	18	37	0	0	
NRC pre koagulázopozitívne stafylokoky a ich toxíny	0,3	0,25	0	0,5	S	2	0	0	0	20.8.2023
					U	2	0	0	0	
NRC pre listeriózu	0,3	0,25	0	0,5	S	1	1	0	0	20.8.2023
					U	1	1	0	0	
RÚVZ Nitra	1,5	4,5	1	7	S	21	10	0	0	1.10.2024
					U	24	10	0	0	
RÚVZ Poprad	3	5	1	9	S	52	17	1	1	28.11.2023
					U	59	17	3	3	
NRC pre mykológiu ŽP	1	0	0	1	S	0	0	0	0	28.11.2023
					U	0	0	0	0	
RÚVZ Prešov	2,5	4,5	2	9	S	19	22	1	0	20.12.2024
					U	23	33	8	0	
RÚVZ Prievidza	2	1,5	0	3,5	S	21	25	1	2	18.1.2023
					U	25	43	1	4	
RÚVZ Trenčín	1	5	0,5	6,5	S	21	24	0	0	23.4.2020
					U	25	39	0	0	
RÚVZ Trnava	4,5	3	1	8,5	S	19	14	0	0	14.8.2020
					U	22	22	0	0	
RÚVZ Žilina	4	0	1	5	S	16	15	0	1	12.3.2023
					U	22	20	0	3	
RÚVZ Komárno	1	1	1	3	S	9	1	3	1	21.5.2023
					U	11	1	3	1	

- vysokoškolsky vzdelaní pracovníci (VŠ)
 - strední zdravotníckí pracovníci (SZP)
 - pomocný personál (PP)

A – akreditované (skúšky, ukazovatele)
 N – neakreditované (skúšky, ukazovatele)
 S – skúška, U – ukazovateľ

Prehľad o sumárnom počte a druhu vzoriek vyšetrených v pracoviskách MŽP v SR v roku 2019

Komodita	Počet		
	vzoriek	ukazovateľov	analýz
voda	18 424	92 221	161 289
ovzdušie	1 141	2 639	5 423
potraviny	17 396	72 466	249 109
kozmetika a predmety bežného používania	596	5 556	26 407
piesky	1 306	3 733	13 865
dekontaminácia prostredia (stery z prostredia)	30 350	68 476	205 251
skúšky sterility pomôcok	1 116	3 978	20 723
skúšky sterilizačných procesov	12 386	15 428	16 962
vzorky zabezpečenia kvality meraní	32 492	42 864	116 040
iné	2 785	9 029	25 544
SPOLU	117 992	316 390	840 613

Analytická činnosť pracovísk MŽP v SR v roku 2019

Prehľad o druhoch a počte vôd vyšetrených v pracoviskách MŽP v SR v roku 2019

Názov úradu		Druh analyzovanej vody										spolu
		vodovody	studne	pramene	vrty	technologické vody	nádrže	štrkoviská	bazény		iné	
									termálne	netermálne		
RÚVZ Banská Bystrica	vzorky	1317	80	19	15	-	30	40	39	442	22	2004
	ukazovatele	6736	379	96	76	-	63	80	196	2213	176	10015
	analýzy	11096	1009	203	142	-	490	637	352	3052	335	17316
RÚVZ Bratislava hl.m. SR	vzorky	511	66	-	-	-	-	101	-	401	-	1079
	ukazovatele	2510	328	-	-	-	-	202	-	1895	-	4935
	analýzy	2803	704	-	-	-	-	202	-	2477	-	6186
RÚVZ Komárno	vzorky	-	-	-	-	-	-	140	242	-	349	731
	ukazovatele	-	-	-	-	-	-	420	726	-	1047	2193
	analýzy	-	-	-	-	-	-	630	1089	-	1571	3290
RÚVZ Košice	vzorky	1074	144	4	1	-	57	18	99	596	4	1997
	ukazovatele	5701	808	20	5	-	114	36	509	3029	20	10242
	analýzy	9011	1179	30	7	-	320	91	730	4088	28	15484
RÚVZ Nitra	vzorky	1106	166	15	6	-	13	22	323	508	-	2159
	ukazovatele	5530	830	75	30	-	65	110	1615	2540	-	10795
	analýzy	7687	1112	105	42	-	130	220	3230	5080	-	17606
RÚVZ Poprad	vzorky	424	137	29	-	20	18	-	80	263	24	995
	ukazovatele	426	667	146	-	28	54	-	480	1602	119	3522
	analýzy	2224	2074	697	-	356	841	-	955	4021	730	11898
RÚVZ Prešov	vzorky	966	521	40	-	-	56	-	-	456	156	2195
	ukazovatele	4830	2605	200	-	-	118	-	-	2280	468	10501
	analýzy	7248	4101	344	-	-	245	-	-	3435	979	16352
RÚVZ Trenčín	vzorky	1932	343	43	-	780	5	8	36	363	27	3537
	ukazovatele	11592	2058	258	-	4680	30	48	216	2178	162	21222
	analýzy	17387	3087	387	-	7020	45	73	324	3267	243	31833
RÚVZ Prievidza	vzorky	266	70	-	5	-	9	-	269	151	1	771
	ukazovatele	1857	490	-	33	-	18	-	1345	755	7	4505
	analýzy	2141	659	-	40	-	26	-	1996	1105	11	5978
RÚVZ Trnava	vzorky	978	208	5	2	184	23	15	0	278	-	1693
	ukazovatele	4745	1012	25	10	291	48	28	0	1315	-	7474
	analýzy	7037	1643	40	16	2010	89	64	0	1805	-	12704
RÚVZ Žilina	vzorky	769	103	21	90	10	9	-	165	309	1	1477
	ukazovatele	3996	525	105	526	10	27	-	660	1236	5	7090
	analýzy	6372	1660	220	2550	80	108	-	1280	3120	10	15400

Prehľad o druhoch a počte vyšetrených vzoriek potravín, kozmetiky a predmetov bežného používania v pracoviskách MŽP v SR v roku 2019

č.	Druh potraviny	Počet		
		vzoriek	ukazovateľov	analýz
1	Syry a bryndza	4	18	68
2	Ostatné mliečne výrobky	17	106	532
3	Vajcia a výrobky z vajec	177	339	2 159
4	Mäso a výrobky z mäsa	18	44	176
5	Ryby a morské živočíchy	34	69	645
6	Tuky a oleje	1	1	8
7	Polievky, bujóny, omáčky	472	1 335	4 767
8	Cereálie a pekárenské výrobky	248	983	2 646
9	Ovocie a zelenina	495	1 713	5 479
10	Byliny a koreniny	43	116	379
11	Nealkoholické nápoje	77	277	1 033
12	Víno a alkoholické nápoje	19	62	255
13	Zmrzlina a mrazené dezerty	3 626	14 725	54 890
14	Kakao, kakaové prípravky, káva, čaje (okrem bylenných)	26	142	277
15	Ovocné a bylenné čaje	129	293	1 750
16	Pokrmy pre spoločné stravovanie	5 926	25 787	89 517
17	Polotovary	21	70	214
18	Detská a dojčenská výživa	815	3 801	14 416
19	Výživové doplnky	441	1 116	5 373
20	Prídavné látky (aditíva)	7	56	98
21	Lahôdkarske výrobky	1 815	7 573	27 536
22	Cukrárske výrobky	1 487	5 951	20 228
23	Cukrovinky	5	21	56
24	Minerálne, pramenité a balené vody	318	2 157	3 364
25	Materské mlieko	284	961	5 083
	SPOLU	16 505	67 716	240 949
26	PBP	84	706	1454
27	Kozmetika	446	3 959	21 489
28	Ostatné	1 158	5 826	14 472
	SPOLU	1 826	8 288	23 456

PBP-predmety bežného používania

Prehľad o vyšetreniach účinnosti sterilizácie a dezinfekcie pomôcok a prostredia vyšetrených v pracoviskách MŽP v SR v roku 2019

Názov úradu		Sanitárne mikrobiologické testy	Kontrola sterilizačných prístrojov	Zisťovanie účinnosti dezinfekčných roztokov	Kontrola sterility predmetov	Ovzdušie	Iný materiál	Spolu
RÚVZ Banská Bystrica	vzorky	4053	2693	-	625	400	-	7771
	ukazovatele	8106	2693	-	1875	400	-	13074
	analýzy	20234	2693	-	6875	400	-	30202
RÚVZ Bratislava hl.m. SR	vzorky	929	44	-	174	21	-	1168
	ukazovatele	929	44	-	174	63	-	1210
	analýzy	4680	56	-	348	147	-	5231
RÚVZ Komárno	vzorky	3431	592	-	165	6	242	4436
	ukazovatele	10293	592	-	165	12	242	11304
	analýzy	25733	592	-	495	18	484	27322
RÚVZ Košice	vzorky	3470	398	28	278	12	368	4554
	ukazovatele	3470	398	112	675	24	368	5047
	analýzy	19305	1670	224	1390	36	1840	24465
RÚVZ Nitra	vzorky	1870	2055	40	379	409	61	4814
	ukazovatele	2057	2261	44	417	450	67	5296
	analýzy	2805	3083	66	569	614	92	7229
RÚVZ Poprad	vzorky	3159	1174	66	409	47	449	5304
	ukazovatele	3180	2910	201	829	59	677	7856
	analýzy	33460	1696	1975	2841	103	3757	43832
RÚVZ Prešov	vzorky	4245	1196	42	379	8	-	5870
	ukazovatele	8490	2296	126	758	8	-	11678
	analýzy	12531	2399	878	834	27	-	16669
RÚVZ Trenčín	vzorky	319	1347	2	209	2	-	1879
	ukazovatele	943	1347	2	418	6	-	2716
	analýzy	2409	1362	2	419	6	-	4198
RÚVZ Prievidza	vzorky	1001	454	-	130	-	-	1585
	ukazovatele	1765	454	-	130	-	-	2349
	analýzy	5859	470	-	147	-	-	6476
RÚVZ Trnava	vzorky	1891	692	-	114	10	31	2738
	ukazovatele	5527	692	-	427	10	62	6718
	analýzy	10160	723	-	500	10	157	11550
RÚVZ Žilina	vzorky	4683	1459	49	1116	50	-	7357
	ukazovatele	21616	1459	147	1335	200	-	24757
	analýzy	58897	1650	441	6305	500	-	67793

Prehľad identifikácie salmonel vo vzorkách potravín a životného prostredia v pracoviskách MŽP v SR v roku 2019

č.	Názov vzorky	Izoloval	Epidemiologická súvislosť / ÚK/ ŠZD	Výsledok identifikácie sérotyp
1	voda z korytnačieho terária	RÚVZ Žilina	epidemiologická súvislosť	<i>S. Urbana</i> O:30 H:b:e,n,x
2	ster z akvária	RÚVZ Žilina	epidemiologická súvislosť	<i>S. Urbana</i> O:30 H:b:e,n,x
3	ster z korytnačky – pancier	RÚVZ Žilina	epidemiologická súvislosť	<i>S. Urbana</i> O:30 H:b:e,n,x
4	ster z korytnačky – okolie chvostíka	RÚVZ Žilina	epidemiologická súvislosť	<i>S. Urbana</i> O:30 H:b:e,n,x
5	mäso tepelne neošetrené	RÚVZ Martin	epidemiologická súvislosť	<i>S. Newport</i> O:6,8 H:e,h:1,2
6	bylinný čaj	RÚVZ Banská Bystrica	ÚK	<i>S. Mkamba</i>
7	piesok <i>Agama Bradata</i>	RÚVZ Nitra	epidemiologická súvislosť	<i>S. enterica</i> subsp. <i>salamae</i>
8	voda od korytnačky	RÚVZ Nitra	epidemiologická súvislosť	<i>S. Poona</i>
9	trus gekona	RÚVZ Nitra	epidemiologická súvislosť	<i>S. Muenchen</i>
10	škrupiny vajec	RÚVZ Poprad	epidemiologická súvislosť	<i>S. Enteritidis</i>
11	vajcia	RÚVZ Poprad	epidemiologická súvislosť	<i>S. Enteritidis</i>
12	voda z biokúpaliska	RÚVZ Poprad	ŠZD	<i>S. enterica</i> subsp. <i>diarizonae</i>
13	voda z biokúpaliska	RÚVZ Poprad	ŠZD	<i>S. enterica</i> subsp. <i>diarizonae</i>
14	piesok	RÚVZ Poprad	ŠZD	<i>S. Telhashomer</i>
15	piesok	RÚVZ Poprad	ŠZD	<i>S. Infantis</i>
16	piesok	RÚVZ Poprad	ŠZD	<i>S. enterica</i> subsp. <i>enterica</i>
17	piesok	RÚVZ Poprad	ŠZD	<i>S. Enteritidis</i>
18	bylinný čaj urologický	RÚVZ Prešov	ŠZD	<i>S. Richmond</i>
19	bylinný čaj urologický	RÚVZ Prešov	ŠZD	<i>S. Richmond</i>
20	výživový doplnok, Nechtík lekársky	RÚVZ Prešov	ŠZD	<i>S. Ohio</i>
21	hotová strava-polievka	RÚVZ Prievidza	epidemiologická súvislosť	<i>S. Enteritidis</i>
22	domáce vajcia	RÚVZ Trenčín	epidemiologická súvislosť	<i>S. Enteritidis</i>
23	trus jašterice	RÚVZ Trenčín	epidemiologická súvislosť	<i>S. Oranienburg</i>
24	trus jašterice	RÚVZ Trenčín	epidemiologická súvislosť	<i>S. enterica</i> subsp. <i>diarizonae IIIb</i>
25	piesok	RÚVZ Trenčín	ŠZD	<i>S. Enteritidis</i>
26	domáce vajcia	RÚVZ Trenčín	epidemiologická súvislosť	<i>S. Enteritidis</i>
27	piesok	RÚVZ Trenčín	ŠZD	<i>S. Typhimurium</i>
28	obložená bageta	RÚVZ Trenčín	ŠZD	<i>S. Thompson</i>
29	obložená bageta	RÚVZ Trenčín	ŠZD	<i>S. Thompson</i>
30	obložená bageta	RÚVZ Trenčín	ŠZD	<i>S. Thompson</i>

epidemiologická súvislosť (šetrenie ochorenia)

ÚK – úradná kontrola potravín

ŠZD – štátny zdravotný dozor

Prehľad izolácií *Cronobacter* spp. v sušenej mliečnej detskej výžive v pracoviskách MŽP v SR v roku 2019

Ukazovateľ	počet vzoriek detskej mliečnej výživy počiatočnej		počet vzoriek detskej mliečnej výživy následnej	počet vzoriek detskej mliečnej výživy následnej	
	vyšetrených			vyšetrených	
	pätica	kus		pätica	kus
<i>Cronobacter</i> spp.	94	203	0	21	114

Nadstavbová molekulárna diagnostika v NRC pre mikrobiológiu životného prostredia (ÚVZ SR) v roku 2019

Bakteriálny kmeň	Počet vyšetrených vzoriek	Počet pozitívnych vzoriek
Verocytotoxín-produkujúce <i>E.coli</i> (VTEC)	45	13
Enteroagregatívne <i>E.coli</i> (EAggEC)	18	2
Enterotoxinogénne <i>E.coli</i> (ETEC)	18	1
Enteroinvazívne <i>E.coli</i> (EIEC)	18	0
Enteropatogénne <i>E.coli</i> (EPEC)	45	8
<i>Escherichia coli</i> O157	27	0
<i>Escherichia coli</i> O146	25	0
<i>Escherichia coli</i> O145	25	1
<i>Escherichia coli</i> O128	25	1
<i>Escherichia coli</i> O121	25	5
<i>Escherichia coli</i> O113	22	0
<i>Escherichia coli</i> O111	25	1
<i>Escherichia coli</i> O104	25	1
<i>Escherichia coli</i> O103	25	1
<i>Escherichia coli</i> O91	25	2
<i>Escherichia coli</i> O55	25	1
<i>Escherichia coli</i> O45	19	0
<i>Escherichia coli</i> O26	25	0
<i>Listeria monocytogenes</i>	12	10
<i>Listeria</i> spp.	12	10
<i>Legionella</i> spp.	55	43
<i>Legionella pneumophila</i>	47	29
typizácia <i>Escherichia coli</i> - PFGE profil	6	6
subtypizácia verocytotoxín-produkujúcich <i>E.coli</i> (VTEC)	11	11
Sekvenčná typizácia kmeňov <i>Legionella pneumophila</i> (SBT)	5	2

Nadstavbová diagnostika v NRC pre legionely v životnom prostredí (ÚVZ SR) v roku 2019

Druh vzorky	Počet		
	vzoriek	ukazovateľov	analýz
Pitné vody	27	27	913
Teplé úžitkové vody	61	61	2 427
Bazénové vody	11	11	208
Stery z vodného prostredia	5	5	54
Technologické a chladiace vody	26	26	909
Ovzdušie a stery z klimatizačných zariadení	39	39	221
Identifikácia izolátov pre RÚVZ v SR	39	39	1 262
Zabezpečenie kvality	20	20	1 374
Epidemiologické šetrenie	32	32	1 253
Spolu	260	260	8 621

Prehľad izolovaných legionel zo životného prostredia v roku 2019

Izolované kmene	Vody				Bakt. kmeň	Ovzdušie Stery	Spolu
	pitné	bazénové	technologické chladiace prevádzkové	TÚV			
<i>Legionella pneumophila. ser.1</i>	8	1	9	18	7	1	44
<i>Legionella pneumophila ser.2</i>	7	-	-	15	6	-	28
<i>Legionella pneumophila ser.3</i>	4	-	3	19	7	-	33
<i>Legionella pneumophila ser.6</i>	4	1	1	5	13	-	24
<i>Legionella pneumophila ser.8</i>	-	-	-	2	-	-	2
<i>Legionella pneumophila ser.9</i>	-	-	-	3	-	-	3
<i>Legionella pneumophila ser. 2-15</i>	4	-	4	7	13	-	28
<i>Legionella pneumophila*</i>	-	-	7	8	-	-	15
<i>Legionella bozemanii</i>	4	-	1	4	-	-	9
<i>Legionella gormanii</i>	1	-	-	1	-	-	2
<i>Legionella micdadei</i>	1	-	-	1	5	-	7
<i>Legionella spp.</i>	9	-	-	4	6	-	19

TÚV – teplá úžitková voda

Nadstavbová diagnostika v NRC pre *Vibrionaceae* (RÚVZ Komárno) v roku 2019

Izolované druhy vibrií	Bazénové vody	Jazerá a štrkoviská	Stery z bazénov	Iné *	Spolu
<i>Vibrio sp.</i>	16	15	13	-	44
<i>Vibrio sp.</i> (CDC 510)	-	1	-	-	1
<i>Vibrio sp.</i> (CDC 512)	-	-	1	-	1
<i>Vibrio cholerae</i> non O1 non O139	17	56	8	4	85
<i>Vibrio metschnikovii</i>		2			2
<i>Vibrio furnissii</i>	4	3	1	1	9
<i>Vibrio mimicus</i>	1	1	-	-	2
<i>Vibrio fluvialis</i>	14	23	8	1	46
<i>Vibrio vulnificus</i>	5	3		1	9
<i>Vibrio alginolyticus</i>	8	1	3	3	15
<i>Vibrio logei</i>	1	-	-	-	1
<i>Vibrio parahaemolyticus</i>	-	-	-	1	1
<i>Vibrio anguillarum</i>	4	3	1	-	8
<i>Vibrio gazogenes</i>	1	-	-	-	1
<i>Vibrio splendidus</i>	-	1	-	-	1
S P O L U:	71	109	35	11	226

* biologický materiál zaslaný na izoláciu a identifikáciu vibrií alebo kmene zaslané na reidentifikáciu

Nadstavbová diagnostika v NRC pre koagulázopozitívne stafylokoky (RÚVZ Košice) v roku 2019

Druh vzorky	Počet potvrdených KPS	Počet KPS produkujúcich toxín	Typy toxínov								
			A	B	C	D	TSST	C+ TSST	A+ TSST	C+D	Exfoliatívny A
potraviny	40	14	2	0	3	8	0	1	0	0	0
materské mlieko	28	10	0	5	2	2	0	1	0	0	0
stery	164	53	3	4	20	20	2	2	1	1	0
výtery	78	23	0	0	2	15	3	2	0	0	1
bazény	54	17	0	4	4	3	4	1	1	0	0
ovzdušie	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
spolu	368	117	5	13	31	48	9	7	2	1	1

KPS – koagulázopozitívne stafylokoky

**Nadstavbová diagnostika v NRC pre listeriózu (RÚVZ Košice)
v roku 2019**

Druh vzorky	LMO		<i>Listeria sp.</i>	Spolu
	Sérotyp O1	Sérotyp O4		
potraviny	0	0	7	7
klinický materiál	1	3	0	4
spolu	1	3	7	11

LMO – *Listeria monocytogenes*

**Nadstavbová diagnostika v NRC pre mykológiu životného prostredia (RÚVZ Poprad)
v roku 2019**

Prehľad o výskyte niektorých mikroskopických vláknitých húb a kvasiniek			
Vláknitá huba	počet vzoriek		
	potraviny	prostredie	iné (klinický materiál)
<i>Aspergillus sp.</i>	2	67	93
<i>Penicillium sp.</i>	5	82	103
<i>Rhizopus sp.</i>	0	7	14
<i>Mucor sp.</i>	8	9	7
<i>Alternaria sp.</i>	0	15	36
<i>Cladosporium sp.</i>	1	83	118
<i>Paecilomyces sp.</i>	0	4	6
<i>Mycelia sterilia</i>	2	102	106
<i>Chaetomium sp.</i>	0	0	4
<i>Fusarium sp.</i>	2	15	28
<i>Trichoderma viride</i>	0	1	11
<i>Botrytis sp.</i>	0	0	2
<i>Stachybotrys chartarum</i>	0	0	2
<i>Geotrichum candidum</i>	2	1	1
<i>Gilmaniella humicola</i>	0	0	5
<i>Acremonium sp.</i>	0	0	4
<i>Crysosporium sp.</i>	0	0	3
<i>Baudoinia compniacensis</i>	0	0	2
<i>Paecilomyces variotti</i>	0	4	6

Účasť v medzilaboratórnych porovnávacích testoch a porovnaniach pracovísk MŽP v SR v roku 2019

Názov úradu	Počet		Typ vzorky					Spolu
			Vody	Potraviny	Ovzdušie	Bakteriálny kmeň	iné	
RÚVZ Banská Bystrica	testov	prihlásené	1	2	-	3	4	10
		ukončené	-	2	-	-	-	2
	ukazovateľov	prihlásené	1	3	-	3	8	15
		ukončené	-	3	-	-	-	3
RÚVZ Bratislava hl. m. SR	testov	prihlásené	1	-	-	-	1	2
		ukončené	1	-	-	-	1	2
	ukazovateľov	prihlásené	1	-	-	-	2	3
		ukončené	1	-	-	-	2	3
RÚVZ Komárno	testov	prihlásené	-	-	-	3	4	7
		ukončené	-	-	-	-	-	-
	ukazovateľov	prihlásené	-	-	-	6	4	10
		ukončené	-	-	-	-	-	-
RÚVZ Košice	testov	prihlásené	1	-	-	3	2	6
		ukončené	1	-	-	3	2	6
	ukazovateľov	prihlásené	1	-	-	3	2	6
		ukončené	1	-	-	3	2	6
RÚVZ Nitra	testov	prihlásené	1	1	-	-	-	2
		ukončené	1	1	-	-	-	2
	ukazovateľov	prihlásené	6	1	-	-	-	7
		ukončené	6	1	-	-	-	7
RÚVZ Poprad	testov	prihlásené	2	-	1	1	-	4
		ukončené	1	-	-	-	-	1
	ukazovateľov	prihlásené	11	-	3	3	-	17
		ukončené	10	-	-	-	-	10
RÚVZ Prešov	testov	prihlásené	1	-	-	1	1	3
		ukončené	1	-	-	1	1	3
	ukazovateľov	prihlásené	1	-	-	3	2	6
		ukončené	1	-	-	1	1	6
RÚVZ Trenčín	testov	prihlásené	1	1	-	-	4	6
		ukončené	1	1	-	-	4	6
	ukazovateľov	prihlásené	4	4	-	-	6	14
		ukončené	4	4	-	-	6	14
RÚVZ Prievidza	počet testov	prihlásené	1	1	-	1	1	4
		ukončené	1	1	-	1	1	4
	ukazovateľov	prihlásené	1	4	-	3	2	10
		ukončené	1	4	-	3	2	10
RÚVZ Trnava	testov	prihlásené	2	1	-	1	1	5
		ukončené	1	1	-	-	-	2
	ukazovateľov	prihlásené	3	1	-	3	2	9
		ukončené	2	1	-	-	-	3
RÚVZ Žilina	testov	prihlásené	1	-	-	1	1	3
		ukončené	-	-	-	-	-	-
	ukazovateľov	prihlásené	1	-	-	3	2	6
		ukončené	-	-	-	-	-	-
ÚVZ SR	testov	prihlásené	3	4	-	4	3	14
		ukončené	2	4	-	4	1	11
	ukazovateľov	prihlásené	15	17	-	54	4	90
		ukončené	14	17	-	54	1	86

Organizovanie medzilaboratórnych porovnávacích testov pracoviskami MŽP v SR v roku 2019

Organizátor	Názov testu	Typ testu	Počet ukazovateľov	Počet účastníkov testu
ÚVZ SR, NRC pre MŽP	MŽP-MV-36/2019: Stanovenie počtu <i>Staphylococcus aureus</i> v bazénovej vode	PT	1	11
	MŽP-37/2019: Mikrobiologická skúška na stanovenie účinnosti biologických indikátorov	PT	2	12
	MŽP-38/2019: Identifikácia mikroorganizmov zo sterov z prostredia.	PT	6	10

PT – skúška spôsobilosti, porovnávacie meranie

Nové analytické metódy zavedené v pracoviskách MŽP v SR v roku 2019

Názov úradu	Typ vzorky (komodita)	Ukazovateľ	Druh metódy	Pôvod metódy (STN, ISO, EN, vlastná metóda)
RÚVZ Komárno	ster z prostredia	prítomnosť spór <i>C. difficile</i>	anaeróbna kultivácia s pomnožením	publikácia Cadnum <i>et al</i> , <i>J.Clin. Microbiol.</i> 52(9):3259-63 (2014)
RÚVZ Poprad	omietky	biocídna aktivita	kultivačná	Germ tube reduction test
RÚVZ Trenčín	potraviny	<i>Listeria monocytogenes</i> a <i>Listeria spp.</i>	kvalitatívna	STN EN ISO 11290-1
		<i>Listeria monocytogenes</i> a <i>Listeria spp.</i>	kvantitatívna	STN EN ISO 11290-2
		<i>Campylobacter sp.</i>	kvalitatívna	STN EN ISO 10272-1
		<i>Enterobacteriaceae</i>	kvantitatívna	STN EN ISO 21528-1
RÚVZ Prievidza	potraviny	<i>Enterobacteriaceae</i>	kultivačná	STN EN ISO 21528-2
		<i>Listeria monocytogenes</i>	kultivačná	STN EN ISO 11290-1,2
		<i>Salmonella sp.</i>	kultivačná	STN EN ISO 6579-1
ÚVZ SR	bakteriálny kmeň	metóda na typizáciu kmeňov druhu <i>Legionella pneumophila</i>	PCR sekvenčne viazaná metóda (SBT)	Protokol Európskej siete pre surveillance legionárskej choroby (ELDSNet)
	voda	verifikácia hodnotenia použiteľnosti membránových filtrov	membránová filtrácia/kultivačná metóda	ISO 7704
	voda/potraviny	verifikácie šiestich mikrobiologických metód	kultivačná	revidované a upravené EN ISO štandardy a ich aplikácia v podmienkach NRC

Odborná činnosť pracovísk MŽP v SR v roku 2019

Programy, projekty a úlohy verejného zdravotníctva

Číslo úlohy: 4.3	NÁZOV ÚLOHY:	
	Hygienická úroveň detských pieskovísk v areáloch MŠ v rámci občianskej vybavenosti	
	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Bratislava hl. mesto	86	352
RÚVZ Trnava	141	423
Číslo úlohy: 6.4	NÁZOV ÚLOHY:	
	Nozokomiálne nákazy	
	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Trnava	1293	3339
RÚVZ Košice	3943	4421
Číslo úlohy: 6.5	NÁZOV ÚLOHY:	
	Mimoriadne epidemiologické situácie	
	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Trnava	60	159
RÚVZ Nitra	57	171
Číslo úlohy: 7.1	NÁZOV ÚLOHY:	
	Monitoring vybraných prírodných vodných plôch a biokúpalísk	
	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
ÚVZ SR	21	98
RÚVZ Žilina	8	16
RÚVZ Banská Bystrica	70	140
RÚVZ Košice	75	150
RÚVZ Nitra	38	114
RÚVZ Poprad	30	102
RÚVZ Prešov	56	118
RÚVZ Trnava	15	30
Číslo úlohy: 7.2	NÁZOV ÚLOHY:	
	Kvalita vody a prostredia umelých kúpalísk a zdravotníckych zariadení	
	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
ÚVZ SR	49	49
RÚVZ Žilina	37	37
RÚVZ Banská Bystrica	481	2425
RÚVZ Bratislava hl. mesto	23	23
RÚVZ Košice	695	3538
RÚVZ Nitra	25	50
RÚVZ Poprad	343	2082
	54	54
RÚVZ Prešov	469	2306
RÚVZ Trenčín	75	75
RÚVZ Trnava	278	1315
Číslo úlohy: 7.3	NÁZOV ÚLOHY:	
	Materské mlieko	

	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
ÚVZ SR	156	640
RÚVZ Prešov	61	244
Číslo úlohy: 7.5	NÁZOV ÚLOHY:	
	Nadstavbová diagnostika významných mikroorganizmov v životnom prostredí	
	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
ÚVZ SR	113	857
RÚVZ Komárno	242	242
RÚVZ Poprad	67	67
Číslo úlohy: 7.7	NÁZOV ÚLOHY:	
	Kvalita vnútorného ovzdušia v zdravotníckych zariadeniach	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
ÚVZ SR	56	177
Číslo úlohy: 7.18	NÁZOV ÚLOHY:	
	Monitoring výskytu Vibrií s cieľom ochrany verejného zdravia	
	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Komárno	731	2193
RÚVZ Poprad	12	12

Iná odborná činnosť

Podrobný popis odbornej činnosti pracovísk MŽP v SR je uvedený v jednotlivých správach ÚVZ SR a príslušných RÚVZ v SR, v správach o činnosti NRC a v správe o plnení úloh programov a projektov verejného zdravotníctva v roku 2019.

Spoločnou aktivitou pracovísk MŽP v SR bolo:

- zabezpečenie zberu údajov o pôvodcoch zoonóz zo vzoriek z úradnej kontroly potravín analyzovaných v mikrobiologických laboratóriách RÚVZ v SR a finalizácia tabuľkových výstupov za verejné zdravotníctvo do EFSA (január - apríl 2019)
- zber údajov z mikrobiologických analýz z pracovísk MŽP v RÚVZ v SR a príprava podkladov a vypracovanie jednotlivých kapitol pre spoločnú Správu o zoonózach a pôvodcoch zoonóz v potravinách, krmivách a u zvierat v Slovenskej republike za rok 2018 v spolupráci s MPaRV SR (máj - júl 2019)
- kontrola prevádzok s výrobou a predajom zmrzliny počas letnej sezóny 2019 (mikrobiologické analýzy)
- mimoriadna kontrola zariadení stánkového a ambulatného predaja potravín počas konania hromadných podujatí-vianočných trhov (mikrobiologické analýzy)
- pokračovanie štúdie Hospital-Enviro-Rez: „Sledovanie rezistencie na antibiotiká u environmentálnych izolátov baktérií z prostredia lôžkových zdravotníckych zariadení na Slovensku“. Projekt riešili VŠ Zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v Bratislave, Fakulta zdravotníctva a sociálnej práce Trnavskej univerzity, SZU v Bratislave v spolupráci s ÚVZ SR a RÚVZ v SR. Cieľom projektu bolo zmapovať a zhodnotiť situáciu vo výskyte rezistencie a jej transferability u environmentálnych izolátov baktérií získaných z prostredia lôžkových zdravotníckych zariadení na Slovensku. Po ukončení projektu regionálne úrady verejného zdravotníctva v SR naďalej poskytovali riešiteľom bakteriálne kmene izolované z nemocničného prostredia: G- baktérie (*E.coli*, *Klebsiella*, *Proteus*, *Enterobacter*, *Psseudomonas*, *Acinetobacter*) a G+ koky (*SPA*, *Enterococcus*) izolované pri výkone štátneho

zdravotného dozoru nemocničných zariadení v ich spádovej oblasti. Spolu bolo riešiteľskému pracovisku v roku 2019 poskytnutých 647 bakteriálnych kmeňov (celoročne).

Prehľad odobratých sterov z nemocničného prostredia pre projekt Hospital-Enviro-Rez

RÚVZ	Počet odobratých sterov z nemocničného prostredia	Počet sterov poskytnutých pre účely projektu
RÚVZ Banská Bystrica	3 285	16
RÚVZ Bratislava hl.m.	1 124	37
RÚVZ Košice	2 070	20
RÚVZ Nitra	2 249	42
RÚVZ Poprad	6 965	91
RÚVZ Prešov	2 682	36
RÚVZ Trenčín	1 410	83
RÚVZ Prievidza	806	74
RÚVZ Trnava	1 086	178
RÚVZ Žilina	3 846	70
SPOLU	25 523	647

Medzinárodná činnosť pracovísk MŽP v SR v roku 2019

Úrad/Pracovisko	Forma činnosti
ÚVZ SR NRC MŽP NRC LEG	<ul style="list-style-type: none"> • NRC MŽP je zapojené do činnosti sietí Národných referenčných laboratórií členských štátov EÚ v úradnej kontrole potravín podľa čl. 33 ods. 1 nariadenia Európskeho Parlamentu a Rady č. 882/2004 o úradných kontrolách pre oblasť : <ul style="list-style-type: none"> - <i>Listeria monocytogenes</i> (sídlo EU-RL Agence Francaise De Sécurité Sanitaire des Aliments, Maisons-Alfort, FR), - Koagulázapozitívne stafylokoky a ich toxíny (sídlo EU-RL Agence Francaise De Sécurité Sanitaire des Aliments, Maisons-Alfort, FR), - <i>Escherichia coli</i>/ VTEC (sídlo EU-RL Istituto Superiore di Sanita, Roma, IT). • NRC LEG kontaktný bod v ECDC v oblasti problematiky legionel v životnom prostredí
RÚVZ Trenčín	• kontaktný bod ECDC pre <i>Campylobacter</i>
RÚVZ Komárno NRC <i>Vibrionaceae</i>	<ul style="list-style-type: none"> • kontaktný bod ECDC Štokholm - mikrobiologická diagnostika cholery • člen siete národných laboratórií VibrioNetEurope
RÚVZ Poprad	<ul style="list-style-type: none"> • mikrobiologické vyšetřovanie obalových materiálov a PBP pre NRL pre materiály prichádzajúce do kontaktu s potravinami • vyšetřovanie mykologických vzoriek pre NRL pre mykotoxíny

FYZIKÁLNE FAKTORY V ŽIVOTNOM A PRACOVNOM PROSTREDÍ

Personálne obsadenie pracovísk FF v SR a stav akreditácie v roku 2019

ÚVZ a RÚVZ v SR	Pracovníci					Akreditácia				platnosť do
	VŠ	SZP	NZP	Spolu		počet skúšok / počet ukazovateľov		počet odberov / počet ukazovateľov		
						A	N	A	N	
ÚVZ SR	2,5	2		4,5	S	5	4			30.5.2023
					U	21	9			
RÚVZ Banská Bystrica	6	2		8	S	6				20.5.2020
					U	17				
RÚVZ hl. mesto SR Bratislava	3,50	4,58		8,08	S	2	2	2	0	28.10.2020
					U	4	6	4	0	
RÚVZ Košice	3 + 1 MD	0	0	3 + 1 MD	S	2	11			20.08.2023
					U	8	60			
RÚVZ Nitra	1	2		3	S	2	6			1.10.2024
					U	6	17			
RÚVZ Poprad	2	0	0	2	S	1	1	0	0	28.11.2023
					U	6	1	0	0	
RÚVZ Prešov	1	2	0	3	S	4	4	0	0	20.12.2024
					U	10	18	0	0	
RÚVZ Prievidza	1	0		1	S	2	3			18.1.2023
					U	7	13			
RÚVZ Trenčín	3	0		3	S	2				
					U	5				23.04.2020
RÚVZ Trnava	2	2		4	S	3	2			20.8.2020
					U	7	5			
RÚVZ Žilina	3	3	0	6	S	4	1			12.03.2023
					U	20	3			
SPOLU	28	17,58	0	45,58	S					-
					U					-

vysokoškolsky vzdelaní pracovníci (VŠ)
strední zdravotníckí pracovníci (SZP)
pomocný personál (NZP)
MD – materská dovolenka

A – akreditované (skúšky, odbery, ukazovatele)
N - neakreditované (skúšky, odbery, ukazovatele)

Prehľad meraní veličín fyzikálnych faktorov v životnom a pracovnom prostredí v SR v roku 2019

Názov úradu	HLUK			VIBRÁCIE			OPTICKÉ ŽIARENIE (osvetlenie, lasery, UV, IR)			TEPELNO-VLHKOSTNÁ MIKROKLÍMA			ELEKTROMAGN. POLE		
	POČET			POČET			POČET			POČET			POČET		
	vzoriek	ukaz.	analýz	vzoriek	ukaz.	analýz	vzoriek	ukaz.	analýz	vzoriek	ukaz.	analýz	vzoriek	ukaz.	analýz
ÚVZ SR	12	70	116	0	0	0	768 ¹⁾	813 ¹⁾	813 ¹⁾	8	16	80	176	528	2640
RÚVZ Bratislava hl.m. SR	588	1214	2472	0	0	0	1116	5580	11160	225	617	2009	0	0	0
RÚVZ Banská Bystrica	75	156	256	0	0	0	241 ⁴⁾	450 ⁴⁾	1436 ⁴⁾	309	350	356	0	0	0
RÚVZ Košice	60	139	3332	4	8	28	192 ²⁾	192 ²⁾	192 ²⁾	255	855	1719	517	8272	11891
RÚVZ Nitra	633	2074	2074	0	0	0	0	0	0	7	28	88	0	0	0
RÚVZ Poprad	93	166	363	0	0	0	0	0	0	25	25	25	0	0	0
RÚVZ Prešov	224	689	1910	14	74	182	367 ³⁾	459 ³⁾	476 ³⁾	11	144	652	0	0	0
RÚVZ Prievidza	199	402	402	4	4	12	0	0	0	155	584	584	0	0	0
RÚVZ Trenčín	209	1034	1034	0	0	0	123 ⁵⁾	123 ⁵⁾	123 ⁵⁾	0	0	0	0	0	0
RÚVZ Trnava	169	432	1080	0	0	0	41	164	1125	0	0	0	0	0	0
RÚVZ Žilina	387	1548	3644	0	0	0	270	1284	3240	671	4403	6376	0	0	0
Spolu	2649	7924	16683	22	86	222	3118	4255	11982	1666	7022	11889	693	8800	14531

Poznámky k tabuľke:

počet vzoriek = počet meraných miest, napr. vysielateľ, miestnosť, pracovné miesto, stroj, stanovište apod. (označených kódovým číslom centrálného príjmu)

počet ukazovateľov = počet fyz. veličín (faktorov) zmeraných na meraných miestach

počet analýz = počet meraní

¹⁾ z toho (vzorky/ukazovatele/analýzy) osvetlenie 0/0/0, UV 715/760/760, lasery 53/53/53

²⁾ z toho (vzorky/ukazovatele/analýzy) osvetlenie 0/0/0, UV 192/192/192

³⁾ z toho (vzorky/ukazovatele/analýzy) osvetlenie 289/381/398, UV 78/78/78

⁴⁾ z toho (vzorky/ukazovatele/analýzy) osvetlenie 16/225/1211, UV 225/225/225

⁵⁾ z toho (vzorky/ukazovatele/analýzy) osvetlenie 0/0/0, UV 123/123/123

Účasť na medzilaboratórnych porovnávacích testoch a porovnaniach pracovnísk FF v SR v roku 2019

Názov úradu	Počet		Typ vzorky						Spolu
			Hluk	Vibrácie	Umelé osvetlenie	Elektromagn. éfické pole	TVM	iné	
ÚVZ SR	testov	prihlásené	1				-		1
		ukončené	3				1		4
	ukazovateľov	prihlásené	2				-		2
		ukončené	7				4		11
RÚVZ Bratislava hl.m. SR	testov	prihlásené	1						1
		ukončené	1						1
	ukazovateľov	prihlásené	2						2
		ukončené	2						2
RÚVZ Banská Bystrica	testov	prihlásené	1		1				2
		ukončené	1		1				2
	ukazovateľov	prihlásené	2		2				4
		ukončené	2		2				4
RÚVZ Košice	testov	prihlásené	1						1
		ukončené	1						1
	ukazovateľov	prihlásené	2						2
		ukončené	2						2
RÚVZ Nitra	testov	prihlásené	1						1
		ukončené	3						3
	ukazovateľov	prihlásené	2						2
		ukončené	7						7
RÚVZ Poprad	testov	prihlásené	1						1
		ukončené	1						1
	ukazovateľov	prihlásené	2						2
		ukončené	2						2
RÚVZ Prešov	testov	prihlásené	1		2				3
		ukončené	1		2				3
	ukazovateľov	prihlásené	2		5				7
		ukončené	2		5				7
RÚVZ Prievidza	počet testov	prihlásené	1						1
		ukončené	1						1
	ukazovateľov	prihlásené	2						2
		ukončené	2						2
RÚVZ Trenčín	testov	prihlásené							0
		ukončené							0
	ukazovateľov	prihlásené							0
		ukončené							0
RÚVZ Trnava	testov	prihlásené	1						1
		ukončené	1						1
	ukazovateľov	prihlásené	2						2
		ukončené	2						2
RÚVZ Žilina	testov	prihlásené	1		1				2
		ukončené	1		1				2
	ukazovateľov	prihlásené	2		5				7
		ukončené	2		5				7

Organizovanie medzilaboratórných porovnávacích testov pracoviskami FF v SR v roku 2019

Organizátor	Názov testu	Typ testu	Počet ukazovateľov	Počet účastníkov testu
RÚVZ Poprad, NRC HaV	NRC-H-ŽP-19	PT	2	10
SZU Ostrava	PT UO -16	PT/A	5	30

Typ testu:

PT – skúška spôsobilosti, porovnávacie meranie

BP – bilaterálne porovnanie

EP – experimenty presnosti, validácia metód

Odborná činnosť pracovísk FF v SR v roku 2019

a) Programy, projekty, ťažiskové úlohy verejného zdravotníctva

Číslo úlohy:	NÁZOV ÚLOHY:	
1.1	Plnenie Akčného plánu pre prostredie a zdravie obyvateľov Slovenskej republiky	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Žilina - hluk	41	121
RÚVZ Žilina - osvetlenie	8	10
Číslo úlohy:	NÁZOV ÚLOHY:	
1.7	Zhodnotenie dodržiavania hygienických požiadaviek v prevádzkach solárií	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Košice	64	64

b) Plnenie ďalších úloh a projektov v rámci SR

Názov úradu	Organizátor úlohy, projektu	Názov úlohy	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz
ÚVZ SR - TVM	Úloha v spolupráci s OHŽP	Sídliská ako živé miesta odolné voči zmene klímy	5	20	20
ÚVZ SR	ÚVZ SR	Mimoriadny cieľový ŠZD v prevádzkach solárií	231	231	231
RÚVZ Prešov	ÚVZ SR	Mimoriadny cieľový ŠZD v prevádzkach solárií	36	36	36
RÚVZ B.Bystrica	ÚVZ SR	Mimoriadny cieľový ŠZD v prevádzkach solárií	106	106	106
RÚVZ Košice	ÚVZ SR	Mimoriadny cieľový ŠZD v prevádzkach solárií	64	64	64
RÚVZ Trnava	RÚVZ Trnava	Odber vzoriek pitných vôd	159	472	472
	RÚVZ Trnava	Meranie pevných aerosólov v pracovnom prostredí	15	15	30

c) Iná odborná činnosť

Názov úradu	Pracovisko	Forma činnosti
<p>ÚVZ SR</p>		<p>- účasť v skúšobných komisiách na vydávanie osvedčenia o spôsobilosti na kvalitatívne a kvantitatívne skúšanie zložiek životného a pracovného prostredia pre potreby verejného zdravotníctva (Ing. Juchová, Ing. Roščák, RNDr. Kániková),</p> <p>- pracovná skupina na vypracovanie metodík FF,</p> <p>- pracovná skupina na vypracovanie odborného usmernenia, ktorým sa upravuje postup pri zaraďovaní činností s laserovým zariadením do kategórií prác,</p> <p>- pracovná skupina návrhu novely vyhlášky MZ SR č. 549/2007,</p> <p>- členstvo SKAS, vedúca odbornej sekcie: Hygienické aspekty hluku a vibrácií</p> <p>- konzultačný deň a poskytovanie osobných, telefonických a mailových konzultácií,</p> <p>- vypracovanie čiastkových stanovísk k odvolacím konaniam ÚVZ SR v oblasti hluku a vibrácií ,UV žiarenia a laserového žiarenia,</p> <p>- konzultácie z problematiky jednotlivých fyzikálnych faktorov,</p> <p>- expert pre SNAS (Ing. Juchová, RNDr. Kániková.),</p> <p>- interný audítor OOFŽP (RNDr. Kániková),</p> <p>- Komisia TK 21 Akustika a mechanické kmitanie (Ing. Juchová),</p> <p>- pracovná skupina pre oblasť fyzikálnych faktorov pre SNAS,</p> <p>- v spolupráci s OHŽP boli vykonané merania na Dlhých dieloch, a to v materskej škole na Kolískovej ulici a na základnej škole Alexandra Dubčeka. Tieto školy sa zrekonštruujú na budovy s takmer nulovou spotrebou energie v rámci projektu „Sídlišká ako živé miesta odolné voči zmene klímy“,</p> <p>- spracovanie údajov do dotazníkov „Výkazníctvo“ za rok 2019, správa o činnosti za NRC a výročnú správu SR za fyzikálne faktory. Pre OPPL – Informácia o stave ochrany zdravia pri práci, vývoji chorôb z povolania a iných poškodení zdravia z práce za rok 2019 – tabuľka č. 12.</p> <p><u>Výuková činnosť</u></p> <p>- prednášky študentom v rámci stáží a exkurzií o činnosti NRC a špecializovaného laboratória</p> <p>- krátke prednášky o odbornej činnosti NRC pre skupiny študentov strednej chemickej školy a SZU v rámci exkurzií</p> <p>- Školenie o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci (BOZP) na OOFŽP - fyzikálne faktory, 20.6.2019, ÚVZ SR Bratislava (Ing. Juchová)</p> <p>- Zaškolenie novej pracovníčky v meraní hluku, UV žiarenia opaľovacích prístrojov, UV žiarenia v pracovnom prostredí a laserov.</p> <p><u>Legislatívna činnosť:</u></p> <p>- Pravidelné sledovanie normotvornej činnosti v rámci členstva v komisii TK 21 Akustika a mechanické kmitanie</p> <p>- Príprava a publikovanie „Metodiky vyhodnocovania expozície obyvateľstva elektromagnetickému poľu“</p>
<p>RÚVZ Bratislava hl.m. SR</p>		<p>- pracovníci v roku 2019 poskytovali odborné konzultácie (osobne, telefonicky aj e-mailom) v problematike hluku, vibrácií a osvetlenia.</p> <p>- pracovníci oddelenia LHP v roku 2019 poskytovali odborné konzultácie (telefonicky aj e-mailom) v problematike fyzikálnych faktorov pracovného a voľného ovzdušia.</p> <p><u>Výuková činnosť:</u></p>

		- zabezpečili sme odbornú prax pre študentov 3. ročníka SOŠ chemickej v Bratislave
RÚVZ B.Bystrica		- poskytovanie osobných, telefonických a mailových konzultácií podľa požiadaviek zákazníkov. - poskytovanie odborných cvičení, stáží a konzultácií k diplomovým a bakalárskym prácam študentom univerzít SZU Banská Bystrica a UMB Banská Bystrica
RÚVZ Košice		- odborné stanoviská, konzultácie a poradenstvo v oblasti fyzikálnych faktorov pre iné oddelenia RÚVZ Košice, RÚVZ Košického kraja ako aj iné právnické a fyzické osoby - odborný výklad o činnosti oddelenia v rámci objektivizácie fyzikálnych faktorov v pracovnom a životnom prostredí študentom Strednej odbornej školy DSA Trebišov počas ich odbornej praxe a lekárom v rámci špecializačného štúdia
RÚVZ Poprad		- členstvo v Slovenskej akustickej spoločnosti - členstvo v pracovnej skupine HO HH SR pre chemometriu - pracovná skupina na vypracovanie štandardných metodík na objektivizáciu fyzikálnych faktorov - pracovná skupina návrhu novely vyhlášky MZ SR č. 549/2007 - organizovanie konzultačného dňa a porovnávacích meraní pre pracovníkov RÚVZ vykonávajúcich merania hluku - vypracovávanie odborných stanovísk k protokolom o meraní hluku a akustickým štúdiám - poskytovanie osobných, telefonických a mailových konzultácií v oblasti hluku a vibrácií pre pracovníkov RÚVZ, fyzické a právnické osoby - prednášky študentom v rámci odbornej praxe o činnosti NRC a merania hluku v životnom a pracovnom prostredí - na web stránke NRC vedie a pravidelne aktualizuje zoznam platnej legislatívy v oblasti hluku a vibrácií a zoznam platných STN v oblasti hluku a vibrácií, o aktualizácii elektronicky informuje osoby vedené v zozname záujemcov o informácie (pracovníci RÚVZ, fyzické a právnické osoby)
RÚVZ Prešov		- odborné stanoviská, konzultácie a poradenstvo pre oddelenia PPL, HV a HŽP RÚVZ Prešovského kraja, PZS a iných organizácií z problematiky fyzikálnych faktorov - konzultácie k vypracovaniu posudkov na akustické štúdie
RÚVZ Prievidza		- členstvo v Slovenskej akustickej spoločnosti - odborné stanoviská a konzultácie pre PPL, HŽP, HV, PZS k problematike fyzikálnych faktorov - odborné analýzy, posudky, návrhy riešení konkrétnych problematických prípadov zamestnancom PZS pre HBP, a.s. Prievidza a iné pracovné prevádzky - konzultácie pre banské podniky
RÚVZ Trnava		V roku 2019 sme objektivizáciu fyzikálnych a chemických faktorov životného a pracovného prostredia vykonali v 29 prevádzkach a vykonali sme odber 159 vzoriek pitných vôd. Rozdelenie podľa predmetu objektivizácie je nasledovné: Fyzikálne faktory: Hluk v pracovnom prostredí – 108 vzoriek, 324 ukazovateľov, 972 analýz Hluk v životnom prostredí - 61 vzoriek, 108 ukazovateľov, 108 analýz. Meranie hluku v životnom prostredí sme vykonali v 14 prevádzkach. Z celkového počtu 61 vzoriek bolo 32 vzoriek nameraných na základe objednávky, 29 vzoriek bolo nameraných na základe požiadaviek pracovníkov RÚVZ: hygieny životného prostredia Trnava, hygieny výživy, Preventívne pracovné lekárstvo Trnava na výkon ŠZD. 1 podnet na výrobné prevádzky (opodstatnené), 1 podnet na výrobné prevádzky (neopodstatnené), 3 podnety na pohostinské zariadenia (opodstatnené), 4 podnet na

		<p>pohostinské zariadenia (neopodstatnený), 1 podnety na technologické a vzduchotechnické zariadenia (neopodstatnené), 1 podnet na dopravu (neopodstatnený), 1 podnet na dopravu (opodstatnený), 1 podnet na mimopracovné aktivity (opodstatnený), 1 podnet na iné zdroje (opodstatnený). Umelé osvetlenie v pracovnom prostredí – 41 vzoriek, 164 ukazovateľov, 1125 analýz. Celkový počet vzoriek bol 210, celkový počet ukazovateľov bol 596, celkový počet analýz bol 1695. Chemické faktory: Prašnosť v pracovnom prostredí - 15 vzoriek, 15 ukazovateľov, 30 analýz. Odber pitných vôd: Odber vzoriek pitných vôd sa vykonával v okrese Trnava, Hlohovec, Piešťany v rámci poskytovania odborných expertíz pre potreby právnických a fyzických osôb. Ďalšia odborná činnosť: -1 pracovníčka PFCHF vykonáva činnosť preberania vzoriek prinesených do laboratórií OOHFP pracovníkmi RÚVZ so sídlom v Trnavskom kraji a právnickými a fyzickými osobami, - konzultačná a poradenská činnosť pre verejnosť v rámci riešenia problematiky hluku v regióne mesta Trnava, - pracovníci vypracovávali podklady pre rozhodovaciu činnosť orgánov na ochranu zdravia v Trnavskom kraji, - pracovníci vypracovávali podklady pre potreby štatistických hodnotení a výkazníctva, - členstvo v pracovných skupinách : Ing. Eva Vasilečková - členka Slovenskej akustickej spoločnosti a členka pracovnej skupiny pre chémiu ovzdušia.</p>
RÚVZ Žilina		<p>člen rady Odborného časopisu Fyzikálne faktory prostredia - člen Slovenskej akustickej spoločnosti - posudzovateľ pre merania fyzikálnych faktorov pre SNAS - pracovná skupina na vypracovanie štandardných metodík na objektivizáciu fyzikálnych faktorov - poskytovanie osobných, telefonických a mailových konzultácií v rámci Žilinského kraja - spolupráca s PZS v oblasti merania fyzikálnych faktorov v pracovnom prostredí</p>

Vypracovali:

Za chemické analýzy: Ing. Daniela Borošová, PhD.

Za biológiu životného prostredia: RNDr. V. Nagyová, PhD.

Za mikrobiológiu životného prostredia: Mgr., Ing. Z.Širotná

Za fyzikálne faktory: Ing. Ľ. Juchová

LEKÁRSKA MIKROBIOLÓGIA

Tabuľka č. 1 a) Činnosť NRC a špecializovaných laboratórií OLM v ÚVZ SR v roku 2019

Názov pracoviska	Oblasť pôsobnosti	Spektrum vyšetrení	
ÚVZ SR	SR	NRC pre poliomyelitídu	<p>Izolácia enterovírusov v pokuse o izoláciu vírusov na BK zo vzoriek biologického materiálu a vzoriek z vonkajšieho prostredia; identifikácia: poliovírusov (PV) – VNT a non-polioenterovírusov (NPEV) – VNT; dôkaz sekrečných a včasných protilátok proti EV infekciám (ELISA), stanovenie citlivosti BK na poliovirusy, konfirmácia enterovírusov metódou NIFT, testovanie BK na kontamináciu mykoplazmami, detekcia vírusov rodu Enterovirus metódou real-time RT-PCR, detekcia poliovírusu 1 sabin a poliovírusu 3 sabin metódou RT-PCR, detekcia enterovírusu 71 metódou RT-PCR s následnou touchdown PCR – v laboratóriu molekulárnej diagnostiky.</p> <p>Detekcia rotavírusov, adenovírusov, norovírusov (Norwalk-like), astrovírusov metódami ELISA, imunochromatografia, doplnenie diagnostiky norovírusov v prípade hraničných hodnôt sérologického vyšetrenia - určenie skupiny norovírusov metódou real-time RT-PCR, určenie vybraných sérotypov rotavírusov metódou RT-PCR v laboratóriu molekulárnej diagnostiky.</p>
		NRC pre chrípku	<p>Izolácia vírusu chrípky typu A a typu B na BK; identifikácia izolátov vírusu chrípky - určenie jednotlivých antigénnych variantov hemaglutinačno-inhibičným testom; detekcia nukleovej kyseliny vírusu chrípky typu A a typu B molekulárno-biologickými metódami (real-time RT-PCR, RT-PCR); subtypizácia vírusu chrípky: A/H1 pdm09, A/H3 molekulárno-biologickými metódami (real-time RT-PCR); detekcia nukleovej kyseliny vírusu parachrípkysérotypov 1 a 3, respiračného syncytiálneho vírusu a adenovírusu molekulárno-biologickými metódami (RT-PCR, PCR).</p> <p>Dôkaz protilátok proti vírusu chrípky typu A a B, adenovírusu, respiračnému syncytiálnemu vírusu, vírusu parachrípkysérotypov 1,2,3; vírusu lymfocytárnejchoriomeningitídy, <i>Chlamydiapsittaci</i>, <i>Coxiellaburnetii</i>, <i>Mycoplasmapneumoniae</i>- metódou komplementfixačnej reakcie. Dôkaz protilátok IgA, IgM a IgG proti adenovírusu, respiračnému syncytiálnemu vírusu, vírusu parachrípkysérotypov 1,2,3; vírusu chrípky typu A a typu B - metódou ELISA.</p>
		NRC pre arbovírusy a hemoragické horúčky	<p>Dôkaz protilátok IgM a IgG proti vírusu kliešťovej encefalitídy a proti hantavírusom (sérotypy: Hantaan/Dobrava a Puumala) – metódou ELISA. Dôkaz protilátok IgM a IgG proti WestNile vírusu metódou ELISA. Stanovenie avidity protilátok IgG proti WestNile vírusu. Dôkaz nukleovej kyseliny WestNile vírusu metódou real-time RT-PCR.</p>
		NRC pre morbilli, rubeolu a parotitídu	<p>Dôkaz protilátok: Anti-Morbilli vírus IgM, IgG; Anti-Rubeola vírus IgM, IgG; Avidita: Anti-Rubeola vírus IgG; Anti-Parotitis vírus IgM, IgG a Anti-Parvovírus B19 IgM, IgG – metódou ELISA. Dôkaz nukleovej kyseliny vírusu osýpok, rubeoly, parotitídy – molekulárno-biologickými metódami (RT-PCR). Izolácia vírusu osýpok, rubeoly a parotitídy na BK.</p>

Názov pracoviska	Oblasť pôsobnosti	Spektrum vyšetrení	
ÚVZ SR	SR	NRC pre meningokoky	Druhá fenotypizačná a genotypizačná identifikácia a verifikácia kultivačných izolátov <i>N. meningitidis</i> – mikroskopická identifikácia, kultivačný dôkaz na pôdach MuellerHinton agar + 5% krv, KA, biochemická identifikácia (oxidáza, ONPG, metabolizmus cukrov); určenie séroskupiny špecifickými antisérámi skúškovou aglutináciou (monovalentné antiséra – ABCDYW135X29EZ, polyvalentné antiséra – POLY a POLY2); určenie séroskupiny latexovou aglutináciou (ABCW/Y); stanovenie kvantitatívnej antibiotickej citlivosti MIC mg/L agarovou difúznou metódou <i>N. meningitidis</i> voči vybraným ATB (PNC, CTX, CTR CIP, RIF) – E-testmi podľa EUCAST 2018, Nitrocefinový test pre rezistentné kmene <i>N. meningitidis</i> , identifikácia kmeňov a stanovenie skupiny genotypizačnými metódami PCR, molekulárna typizácia sekvenčnými metódami (MLST – multilocussequencetyping), typizácia a subtypizácia proteínov vonkajšej membrány PorA – VR1, VR2, FetA) v laboratóriu molekulárnej diagnostiky, absolvovanie medzilaboratórných medzinárodných porovnávacích skúšok NEQAS UK a internej kontroly kvality skúšok IQC, archivácia a zbierka všetkých kmeňov <i>N. meningitidis</i> spolu s referenčnými kmeňmi v kryobankách. Vedenie PC databázy všetkých informácií týkajúcich sa invazívnych meningokokových ochorení (pacientov aj vzoriek) na celom Slovensku. Poskytovanie údajov všetkých invazívnych kmeňov <i>N. meningitidis</i> do medzinárodných sietí – TESSY, EMGM- EMERT. Aktívna prednášková a publikačná činnosť doma i v zahraničí.
		NRC pre salmonelózy	Biochemická identifikácia <i>Salmonellaspp.</i> ; sérotypizácia izolátov <i>Salmonellaspp.</i> metódou aglutinácie na sklíčku; stanovenie citlivosti na ATB diskovou difúznou metódou; selekcia a adjustácia izolátov <i>Salmonellaspp.</i> na analýzy, vykonávané metódami génovej typizácie, (ID PCR, PFGE) tvorba zbierky kultúr <i>Salmonellaspp.</i> , absolvovanie medzilaboratórných medzinárodných porovnaní (externej kontroly kvality), vykonávania typizácie neznámych izolátov <i>Salmonellaspp.</i> z referenčných pracovísk v medzinárodných sieťach pre surveillance salmonelóz (WHO- GFN, ECDC-FWD), spolupráca v systéme rýchleho varovania (EWRS) a UI pri riešení epidémií z potravín v rámci EÚ, vykonanie externej kontroly kvality typizácie <i>Salmonellaspp.</i> v diagnostických laboratóriách klinickej mikrobiológie v SR.
		Laboratórium bunkových kultúr	Centrálna príprava štandardných bunkových línií pre potreby virologických laboratórií OLM a v rámci SR pre spolupracujúce virologické laboratória zriadené na báze RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici a v Košiciach; priebežné dopĺňovanie a udržiavanie zbierky bunkových kultúr (<i>RD(A)</i> ; <i>L20B</i> ; <i>Hep-2c</i> ; <i>VERO</i> ; <i>VERO/hSLAM</i> ; <i>MDCK</i> ; <i>MDCK-SIAT1</i> ; <i>RK-13</i> ; <i>NCI-H292</i> ; <i>A 549</i>).

Názov pracoviska	Oblasť pôsobnosti	Spektrum vyšetrení	
	pre potreby NRC a špecializovaných laboratórií OLM ÚVZ SR, SR	Laboratórium molekulárnej diagnostiky	Stanovenie možnej kontaminácie bunkových kultúr <i>Mycoplasma</i> metódou PCR, identifikácia izolátov <i>Salmonellaspp.</i> metódou PCR, odlišenie izolátov <i>Salmonellaspp.</i> schopných metabolizovať D-tartarát metódou PCR, určenie vybraných flagelárnych antigénov prvej a druhej fázy u izolátov <i>Salmonellaspp.</i> metódou PCR, PCR na určenie vybraných sérovarov salmonel, PCR na určenie vybraných O skupín salmonel, PCR na určenie skupín II, IIIa a IIIb, PCR na potvrdenie komplexného antigénu z4, charakterizácia vybraných kmeňov <i>Salmonellaspp.</i> metódou pulznej elektroforézy, identifikácia izolátov <i>Neisseriameningitidis</i> metódou PCR, určenie séroskupiny izolátov <i>N. meningitidis</i> metódou PCR, identifikácia izolátov <i>Neisseriameningitidis</i> metódou real-time PCR, charakterizácia vybraných izolátov <i>N. meningitidis</i> metódou MLST (MultiLocusSequenceTyping), určenie typu PorA (oblastí VR1, VR2) <i>N. meningitidis</i> metódou amplifikácie a sekvenácie génu porA, určenie typu FetA proteínu <i>N. meningitidis</i> metódou amplifikácie a sekvenácie génu fetA, určenie typu génu penA <i>N. meningitidis</i> metódou amplifikácie a sekvenácie génu penA, detekcia vírusov rodu <i>Enterovirus</i> metódou real-time RT-PCR, detekcia poliovírusu 1 sabin a poliovírusu 3 sabin metódou RT-PCR, detekcia enterovírusu 71 metódou RT-PCR s následnou touchdown PCR, doplnenie diagnostiky norovírusov v prípade hraničných hodnôt sérologického vyšetrenia - určenie skupiny norovírusov metódou real-time RT-PCR, určenie vybraných sérotypov rotavírusov metódou RT-PCR, detekcia prítomnosti nukleovej kyseliny vírusu chrípky a subtypizácia a typizácia vírusov chrípky A/H1N1pdm09, A/H3, B metódou real-time RT-PCR a RT-PCR; detekcia prítomnosti vírusovej nukleovej kyseliny vírusov parachrípky 1, 3 a respiračného syncytiálneho vírusu metódou RT-PCR a adenovírusov metódou PCR, detekcia MERS Co-V a vírusu Zika metódami real-time RT-PCR, detekcia prítomnosti karbapenemázových génov NDM, KPC, VIM, OXA-48 metódou PCR, detekcia prítomnosti génu MCR1 metódou PCR.
	Západoslovenský región	Laboratórium so stupňom biologickej bezpečnosti pre biofaktory 3	Dôkaz prítomnosti spór <i>B. anthracis</i> (kultivačne, RT-PCR); screening – DEFENDER <i>B. anthracis</i> (imunochromatografia).

Tab. 1 b) ČINNOSŤ NRC A ŠPECIALIZOVANÝCH LABORATÓRIÍ OLM RÚVZ BANSKÁ BYSTRICA V ROKU 2019

Názov pracoviska	Oblasť pôsobnosti	Spektrum vyšetrení	
RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici Oddelenie lekárskej mikrobiológie	SR	NRC pre toxoplazmózu	Základná a nadstavbová diagnostika toxoplazmózy - KFR, ELISA IgG, IgM, IgA, IgE, avidita IgG, Western-Blot IgG/IgM - dôkaz DNA parazita metódou PCR a RT-PCR z biologického materiálu - všetky diagnostické metódy sú akreditované - odborná a metodická činnosť, konzultácie, zavádzanie nových diagnostických metód do laboratórnej praxe
		NRC pre pertussis a parapertussis	Základná a nadstavbová diagnostika <i>B. pertussis</i> a <i>B. parapertussis</i> - aglutinácia <i>B. pertussis</i> , aglutinácia <i>B. parapertussis</i> , ELISA <i>B. pertussis</i> IgG, IgA - kultivácia a izolácia <i>B. pertussis</i> a <i>B. parapertussis</i> - dôkaz DNA <i>B. pertussis</i> a <i>B. parapertussis</i> metódou real-time PCR z biologického materiálu, dôkaz génu zodpovedného za tvorbu pertussického toxínu <i>ptxP</i> u <i>B. pertussis</i> - všetky diagnostické metódy sú akreditované - odborná a metodická činnosť, konzultácie, zavádzanie nových diagnostických metód do laboratórnej praxe
		NRC pre pneumokokové a hemofilové nákazy	Základná a nadstavbová diagnostika <i>Streptococcus pneumoniae</i> a <i>Haemophilus spp.</i> - confirmácia jednotlivých izolátov z mikrobiologických laboratórií - molekulárno-biologická diagnostika <i>S. pneumoniae</i> a <i>Haemophilus influenzae</i> . - sérotypizácia kmeňov <i>S. pneumoniae</i> a <i>Haemophilus spp.</i> izolovaných z invazívnych ochorení - zisťovanie genetickej príbuznosti resp. odlišnosti jednotlivých izolovaných kmeňov (pulzná elektroforéza - PFGE) - odborná a metodická činnosť, konzultácie, zavádzanie nových diagnostických metód do laboratórnej praxe
		Špecializované pracovisko pre vírusové hepatitídy	Základná a nadstavbová diagnostika hepatitíd - ELISA metódy: anti-HAV total, IgM HAV, HBeAg, anti-HBe, HBsAg, HBsAg, konfirm., anti-HBs, anti-HBc total, IgM HBc, anti-HCV, HDV Ag, anti-HDV, IgM HDV - Western blot: IgG HCV, IgG/IgM HEV - všetky diagnostické metódy sú akreditované - odborná a metodická činnosť, konzultácie
		Špecializované pracovisko pre diagnostiku <i>Clostridium botulinum</i> v potravinách a klinickom materiáli	Nadstavbová diagnostika <i>Clostridium botulinum</i> - detekcia prítomnosti génov zodpovedných za produkciu botulotoxínov metódou multiplex PCR v súlade s STN P CEN ISO/TS 17919:2013. Mikrobiológia v potravinárskom reťazci. Polymerázová reťazová reakcia na dôkaz patogénov z potravín. Dôkaz klostridií produkujúcich botulínový neurotoxín typu A, B, E a F.

Tabuľka č.1 c) Činnosť NRC a špecializovaných laboratórií OLM RÚVZ so sídlom v Košiciach v roku 2019

Názov pracoviska	Oblasť pôsobnosti	Spektrum vyšetrení	
RÚVZ so sídlom v Košiciach	SR	NRC pre diftériu	<ul style="list-style-type: none"> - overovanie a potvrdzovanie kmeňov <i>Corynebacterium diphtheriae</i> - stanovovanie typu a toxicity u potvrdených kmeňov <i>Corynebacterium diphtheriae</i> - identifikácia koryneformných baktérií - stanovovanie hladiny difterického antitoxínu v ľudských sérach - odborná, metodická a expertízna činnosť - prehľady imunity populácie na diftériu
	SR	NRC pre črevné parazitózy	<ul style="list-style-type: none"> - dôkaz prítomnosti cýst prvokov a vajícok helmintov - dôkaz antigénu a protilátok proti <i>E.histolytica</i> - kultivácia prvokov, ktoré netvorí cesty
	SR	NRC pre syfilis	<ul style="list-style-type: none"> - nešpecifická a špecifická diagnostika syfilisu - konfirmačné testy na potvrdenie diagnózy syfilisu - konfirmačné testy pri falošne pozitívnych alebo negatívnych skriningových vyšetreniach v teréne pre OLM - hodnotenie testov v súčinnosti s anamnézou pacienta a diagnostické závery (deti, dospelí a gravidné ženy) - konzultácie s odborníkmi v teréne o štádiách ochorenia, liečbe a algoritmoch vyšetrenia, odporúčanie ďalších postupov

Pokračovanie tab. č.1 c)

Názov pracoviska	Oblasť pôsobnosti	Spektrum vyšetrení	
RÚVZ so sídlom v Košiciach	Košický a Prešovský kraj	Oddelenie virológie a antiinfekčnej imunológie	<ul style="list-style-type: none"> - virologické kultivačné vyšetrenie odpadových vôd, stolíc a iných biologických materiálov na prítomnosť poliovírusov a iných enterálnych vírusov - sérologické vyšetrenie na prítomnosť protilátok proti vybraným typom enterálnych vírusov - laboratórna diagnostika chrípky: izolačné pokusy na bunkových kultúrach, rýchlotesty, laboratórna diagnostika metódou RT-PCR - diferenciálna diagnostika hnačkových ochorení metódou latexovej aglutinácie - komplement - fixačná metóda na stanovenie protilátok proti respiračným a neurotropným vírusom - dôkaz protilátok proti osýpkam triedy IgM a IgG
RÚVZ so sídlom v Košiciach	Košický a Prešovský kraj SR	Oddelenie laboratórnej diagnostiky epidemiologicky významných sexuálne prenosných chorôb - pracovisko HIV/AIDS - NRC pre syfilis	<ul style="list-style-type: none"> - dôkaz protilátok HIV/AIDS metódou ELISA - dôkaz antigénu HIV metódou ELISA <p>pozri tabuľku č.1 vyššie</p>
	Košický a Prešovský kraj, mesto Košice	Oddelenie bakteriológie, bioterorizmu a molekulárnej biológie	<ul style="list-style-type: none"> - laboratórna diagnostika B. anthracis metódou polymerázovej reťazovej reakcie pre Košický a Prešovský kraj - bakteriologická diagnostika respiračných a hnačkových ochorení pre potreby odboru epidemiológie RÚVZ so sídlom v Košiciach

Tab. 2 Personálne obsadenie OLM v SR v roku 2019

	ÚVZ SR	RÚVZ B. Bystrica	RÚVZ Košice	CELKOM
Lekári bez špecializácie	1	0	0	1
Lekári so špecializáciou	2	0	2	4
Laborant s VŠ	1	0	4	5
Laborant s VOV	1	2	0	3
Lab. bez špecializácie	2	1	1	4
Lab. so špecializáciou	10	10	4	24
AHS	0	0	0	0
Zdravot. prac. spolu	17	13	11	41
VŠ - nelekári so špecializáciou	2	6	0	8
VŠ - nelekári bez špecializácie	6	2,5	2	10,5
Iní zdrav. zam. ÚSV – chem.lab. so špec.	4	0	0	4
Iní zdrav. zam. ÚSV - chem. lab. bez špec.	0	1	0	1
Iní zdravot. prac. spolu:	12	9,5	2	23,5
Odb. zamestnanci ÚSV	0	0	0	0
Pomocní zamestnanci	3	3	2	8
Upratovačky	0	2	0	2
Iní (odb. zamestnanci VŠ)	1	0	0	1
PRACOVNÍCI SPOLU	33	27,5	15	75,5

Tab. 3 Akreditácia pracovísk OLM v SR a účasť na externej kontrole kvality skúšok v roku 2019

	ÚVZ SR	RÚVZ BB	RÚVZ KE
Akreditácia od/do	13.6. 2007/13.9. 2010 18.8.2010/18.8.2014 19.8.2014/19.8.2019 20.8.2019/20.8.2024	20.5.2015/20.5.2020 20.1.2020/20.1.2025	11.11.2019- 11.11.2024
Počet akreditovaných skúšok	23	73	7
Počet akreditovaných ukazovateľov	84	118	10
Počet absolvovaných medzilaboratórných porovnávacích testov	8	12	7

Tabuľka č.4. Prehľad druhov vyšetrení a inej laboratórnej činnosti, počtu vyšetrených vzoriek a analýz v laboratóriách OLM v SR v roku 2019

Druh vyšetrenia	Počet	2019		
		ÚVZ	BB	KE
Rizikové zásielky	vzoriek	8	4	6
	analýz	142	24	104
Bakteriológia	vzoriek	3193	-	64
	analýz	60299	-	703
Viroológia	vzoriek	5619	578	1029
	analýz	25140	42 127	44638
Antiinfekčná imunológia	vzoriek	-	1 043	4572
	analýz	-	11 720	138228
Parazitológia	vzoriek	-	-	10
	analýz	-	-	165
MŽP	vzoriek	-	11 775	-
	analýz	-	88 464	-
Mykológia	vzoriek	-	-	-
	analýz	-	-	-
BŽP	vzoriek	-	2 521	-
	analýz	-	24 810	-
Laboratórium molekulárnej diagnostiky	vzoriek	3790	2 499	207
	analýz	15681	14 520	1418
SPOLU	vzoriek	12410	18 420	5888
	analýz	101262	181 665	185256
Laboratórium bunkových kultúr	počet bunkových línií			
	množstvo pripravenej bunkovej susp. x 10 ⁶	7 9733	-	-
Prípravňa pôd a tekutých médií	Pevné pôdy, l	1520	1228,3	-
	Tekuté pôdy, l	660,5	2120,7	-
	Roztoky, l	896,5	1322,5	-
SPOLU		3077	4671,5	-

Úrad verejného zdravotníctva SR

Organizačné členenie OLM

a) Národné referenčné centrá (NRC)

- NRC pre chrípku
- NRC pre poliomyelitídu
- NRC pre meningokoky
- NRC pre morbilli, rubeolu a parotitídu
- NRC pre sledovanie rezistencie mikroorganizmov na antibiotiká
- NRC pre salmonelózy
- NRC pre arbovírusy a hemoragické horúčky

b) Špecializované laboratóriá

1. Laboratórium molekulárnej diagnostiky
2. Laboratórium bunkových kultúr
3. Laboratórium so stupňom biologickej bezpečnosti pre biofaktory 3

c) Úsek zabezpečenia laboratórnych a sanitárnych činností

1. centrálny príjem materiálu
2. prípravovňa kultivačných pôd a roztokov
3. deštrukcia infekčného materiálu a príprava laboratórneho skla a pomocného zdravotníckeho materiálu pre bakteriológiu
4. deštrukcia infekčného materiálu a príprava laboratórneho skla a pomocného zdravotníckeho materiálu pre virológiu
5. sanitárne práce v laboratóriách a ostatných priestoroch OLM.

Ťažiskové úlohy OLM

Akreditácia

Laboratóriá OLM pracujú v súlade s STN EN ISO 15189:2013

- akreditácia od roku 2005 ,
- posledná akreditácia v roku 2019 s platnosťou do roku 2024,
- dohľad v roku 2020,
- vydané osvedčenie o akreditácii na 23 skúšok a 84 ukazovateľov mikrobiologického a virologického vyšetřovania biologického materiálu a prípravy bunkových kultúr

Počet prijatého materiálu a vyšetřených vzoriek

- Do centrálného príjmu (CP) OLM bolo doručených 8.433 vzoriek biologického materiálu, izolátov a vzoriek odpadových vôd. Súčasťou evidencie prijatého materiálu do CP bolo aj vkladanie dát do programu EPIS.
- príslušné NRC a špecializované laboratóriá celkovo spracovali 12.410 vzoriek, vyšetřili 57.460 ukazovateľov a realizovali 101.262 analýz,
- testovanie na zabezpečenie kvality výkonu skúšok a internú kontrolu kvality pracovného prostredia, účinnosti dezinfekčných a sterilizačných procesov OLM 569 ukazovateľov a 5.094 analýz,
- NRC a špecializované laboratóriá v roku 2019 absolvovali 8 medzinárodných porovnávacích testov, kde spolu v 207 skúškach dokazovali spôsobilosť v testovaní

834 ukazovateľov. V dosiaľ vyhodnotených medzinárodných porovnávacích testoch dosahovali úroveň 100%.

Prehľad programov NRC OLM ÚVZ SR v EU a WHO sieťach pre surveillance prenosných ochorení v roku 2019

- **NRC pre chrípku** (Mgr. Edita Staroňová, PhD.)
názov siete: European Influenza Surveillance Network, EISN
hlásenie do informačného systému:
The European Surveillance System - TESSY (ECDC),
WHO/Europe influenza surveillance - EUROFLU (WHO)
nadnárodné laboratórium: The Crick Worldwide Influenza Centre, The Francis Crick Institute, WHO Collaborating Centre for Reference and Research on Influenza, London, United Kingdom
- **NRC pre poliomyelitídu** (Mgr. et Mgr. Katarína Pastuchová)
názov siete: Polio Laboratory Network WHO European Region
hlásenie do informačného systému: Laboratory Data Management System - LDMS
nadnárodné laboratórium: Regional Reference Laboratory Helsinki, Finland
- **NRC pre meningokoky** (RNDr. Anna Kružlíková názov siete:
European Invasive Bacterial Diseases labnet - EU-IBD labnet
European Meningococcal Disease Society - EMGM
hlásenie do informačného systému:
Tessy
EPIS
European Meningococcal Epidemiology in Real Time - EMERT
Hlavné Konzultačné laboratórium: Unité Infections Bactérienne Invasives, CNR des Méningocoques et Haemophilus Influenzae, Institut Pasteur, Paris, France
- **NRC pre MMR** (RNDr. Alexandra Polčíčová)
názov siete:
European Regional Measles/Rubella Laboratory - WHO/EURO –EMRLN
hlásenie do informačného systému: The Centralized Information System for Infectious Diseases - CISID
nadnárodné laboratórium: NRC MMR Robert Koch Institut, Berlín
- **NRC pre sledovanie rezistencie mikroorganizmov ATB**(Doc.MUDr. Milan Nikš,CSc.)
hlásenie do informačného systému: ECDC: EARS-Net - European Network of National Surveillance Systems on Antimicrobial Resistance for Public Health Purposes
zber dát do národného informačného systému SNARS
- **NRC pre salmonelózy** (MUDr. Dagmar Gavačová)
názov siete: 1. Európska sieť pre surveillance chorôb z potravín a vody (FWD)ECDC
nadnárodné laboratória:
CRL for Salmonella, RIVM, Bilthoven, NL,
HPA Collindale Ave, London, UK
hlásenie do informačného systému: EPIS, TESSY
názov siete 2. Svetová sieť pre surveillance chorôb z potravín WHO-Global Foodborne Network- (WHO GFN)

nadnárodné laboratóriá:

National Food Institute, Technical University of Denmark, Kodaň, Denmark,
WHO Collaborating Centre for Reference and Research on *Salmonella*, Institute Pasteur,
Paríž, Francúzsko,
WHO Center, Geneve, Suisse
Centers for Diseases Control and Prevention, Atlanta, USA.

hlásenie do informačného systému: GFN

- **NRC pre arbovírusy a hemoragické horúčky** (RNDr. Elena Tichá, PhD.)
názov siete: Emerging Viral Diseases Expert Laboratory Network – EVD-LabNet
- zastúpenie a hlásenie do siete prostredníctvom Virologického ústavu SAV (RNDr. Boris Klempa, DrSc., zástupca za SR)

Iné

Odbor lekárskej mikrobiológie (OLM) Úradu verejného zdravotníctva SR zabezpečuje najmä tieto činnosti:

- vykonáva nastavbovú mikrobiologickú diagnostiku vybraných nákaz, zavádza a aplikuje nové progresívne molekulárno-biologické metódy do laboratórnej praxe v zmysle nových diagnostických štandardov odporúčaných WHO, čím prispieva ku zvyšovaniu kvality preventívnych programov,
- zabezpečuje v spolupráci s odborom epidemiológie realizáciu Imunizačného programu v Slovenskej republike a prostredníctvom Národných referenčných centier vykonáva celoslovenskú laboratórnu surveillance chrípky a chrípke podobných ochorení, poliomyelitídy, ACHO, enterovírusov, meningokokových invazívnych infekcií, morbill, rubeoly, parotitídy, salmonelózy, hemoragických horúčok a kliešťovej encefalitídy a vedie celoslovenskú databázu rezistencie mikroorganizmov na antibiotiká,
- zabezpečuje medzinárodnú spoluprácu vrátane požadovaných analýz a hlásení do regionálnych pracovísk špecifických sietí EÚ a WHO,
- realizuje úlohy a odporúčania WHO a EK pri eliminácii a eradikácii a kontrole závažných infekčných ochorení,
- priebežne udržiava spoluprácu so zahraničnými laboratóriami a zabezpečuje logistiku prepravy vzoriek biologického materiálu v prípade potreby zabezpečenia mikrobiologických analýz na detekciu pôvodcov ochorení, ktoré sa v SR nevykonávajú (*Flaviviridae* a *Togaviridae*, MERS....),
- podieľa sa na riešení významných celospoločenských programov a prioritných úloh MZ SR,
- podieľa sa na plnení programov a projektov úradov verejného zdravotníctva,
- spracováva a diagnostikuje podozrivé zásielky na prítomnosť spór *B. anthracis*,
- metodicky a odborne usmerňuje a koordinuje spolupracujúce regionálne úrady verejného zdravotníctva v SR pri plnení celoštátnych aj medzinárodných programov v ochrane a podpore zdravia,
- zabezpečuje prípravu a udržiavanie zbierky bunkových kultúr pre laboratórnu diagnostiku virologických NRC laboratórií ÚVZ SR a v rámci SR aj pre spolupracujúce pracoviská na RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici a v Košiciach,
- poskytuje odborné informácie, konzultácie a školiace akcie v diagnostických metódach.

Zamestnanci OLM:

- sa zúčastnili na 5 zahraničných služobných cestách,

- zabezpečili odborné prezentácie na domácich a zahraničných podujatiach a zúčastnili sa odborných podujatí s prezentáciou činnosti NRC,
- zabezpečili prednášky a prezentácie svojej činnosti na odbornej konferencii národných referenčných centier pre surveillance infekčných ochorení v SR ,
- usporiadali konzultačný deň virologických NRC a laboratória molekulárnej diagnostiky ÚVZ SR (21.05.2019) a konzultačný deň bakteriologických NRC a laboratória molekulárnej diagnostiky ÚVZ SR (6.11.2019), spolupracovali s odbornými spoločnosťami, a výskumnými inštitúciami v otázkach diagnostiky a prevencie ochorení mikrobiálnej etiológie,
- spolupracovali s odbornými spoločnosťami, a výskumnými inštitúciami v otázkach diagnostiky a prevencie ochorení mikrobiálnej etiológie,
- aktívne sa podieľali na legislatívnej činnosti v rámci vnútrorezortného pripomienkového konania,
- v NRC pre sledovanie rezistencie mikroorganizmov na ATB vykonali pravidelnú ročnú aktualizáciu metodických postupov na in „vitro“ stanovovanie a interpretáciu laboratórnych testov citlivosti NRC podľa európskej komisie pre štandardizáciu testovania citlivosti (slovenská mutácia normatívu EUCAST),
- v NRC pre sledovanie rezistencie mikroorganizmov na ATB vykonávali expertíznu činnosť v hodnotení stavu a vývoja bakteriálnej rezistencie na antibiotiká v SR,
- NRC spolupracuje s Biomedicínskym centrom SAV (Virologickým ústavom SAV, RNDr. Borisom Klempom, DrSc., Oddelenie ekológie vírusov) v oblasti molekulárnej epidemiológie hantavírusov. Hoci je Slovensko všeobecne vnímané ako krajina s typickým výskytom hantavírusových infekcií a v prirodzených hostiteľoch boli na Slovensku molekulárne dokázané takmer všetky doteraz známe európske hantavírusy, v oblasti molekulárnej epidemiológie máme zatiaľ len minimálne poznatky. NRC pre arbovírusy a hemoragické horúčky poskytuje, v rámci Slovenska fakticky exkluzívne, základnú sérologickú diagnostiku hantavírusových infekcií. Vďaka tomu dochádza k vzácnemu zhromažďovaniu všetkých pozitívnych vzoriek v NRC. NRC poskytuje časť týchto zvyškových, IgM-pozitívnych vzoriek pre molekulárno-biologickú diagnostiku hantavírusov pomocou RT-PCR a následnú genetickú charakterizáciu pracovisku Virologického ústavu SAV. Cieľom spolupráce je zmapovať ohniská výskytu hantavírusov, ako aj prispieť k rozšíreniu poznatkov v oblasti ekológie hantavírusov a ich prenosu.
- v NRC pre arbovírusy a hemoragické horúčky spolupracujú s Univerzitou veterinárneho lekárstva a farmácie v Košiciach, Oddelením mikrobiológie a imunológie (MVDr. Tomáš Csank, PhD.) na projekte VEGA (1/0729/16: Vírus západonílskej horúčky (WNV) na Slovensku, charakteristika, epizootológia, fylogenéza a diagnostika), ktorý je zameraný na výskyt WNV v populácii zvierat a ľudí.
- v NRC pre arbovírusy a hemoragické horúčky bola v roku 2019 zavedená laboratórna diagnostika západonílskej horúčky. Dňa 10.9.2019 bol v NRC laboratórne potvrdený prvý autochtónny prípad ochorenia na západonílsku horúčku u človeka v SR.
- NRC pre salmonelózy iniciovalo a vďaka spolupráci s vedením OLM a NRC pre sledovanie rezistencie mikroorganizmov na ATB a RÚVZ Bratislava sa SR zaradila do medzinárodného projektu International Sewage Project DTUDenmark - výskumnej skupiny genomickej epidemiológie (RGGE). Predmetom projektu je stanovenie prítomnosti génov rezistencie na ATB v odpadových vodách veľkých miest a mestských aglomerácií v jednotlivých krajinách EÚ.

Národné referenčné centrum pre chrípku

1. NRC zriadené rozhodnutím MZ SR č. 1814/1990 - A/III - 3 zo dňa 18. decembra 1990 – doplnok z 22. októbra

2. Personálne obsadenie

počet iných odborných pracovníkov v VŠ vzdelaní III. stupňa: 2
počet pracovníkov s ÚSOV (laborantov): 2

3. Akreditácia

- podľa ISO 15189:2012
- od roku 2019 s platnosťou do roku 2024
- počet skúšok 2
- počet ukazovateľov 5

4. Činnosť NRC

4.1. Odborná činnosť

4.1.1 Ťažiskové úlohy

- vykonávanie laboratórnej diagnostiky vírusu chrípky zo vzoriek biologického materiálu metódou izolácie vírusu na bunkových kultúrach a molekulárno-biologickými metódami,
- vykonávanie nadstavbovej diagnostiky - identifikácia izolovaných kmeňov vírusu chrípky na bunkových kultúrach metódou hemaglutinačno-inhibičného testu,
- zabezpečovanie laboratórnej diagnostiky protilátok proti vírusu chrípky typu A, vírusu chrípky typu B, respiračnému syncytiálnemu vírusu, vírusu parachrípky sérotypov 1, 2 a 3, adenovírusu a vírusu lymfocytárnej choriomeningitídy,
- vykonávanie sérologickej diagnostiky nevírusových agensov: *Chlamydia psittaci*, *Coxiella burnetii* a *Mycoplasma pneumoniae*,
- spolupráca s WHO a ECDC - týždenné hlásenie virologických výsledkov,
- spolupráca s EISN (European Influenza Surveillance Network),
- vedenie databázy laboratórnych údajov,
- metodické vedenie a odborné usmerňovanie spolupracujúcich virologických laboratórií na RÚVZ v Banskej Bystrici a RÚVZ v Košiciach a kontrola kvality ich laboratórnej práce,
- účasť na medzinárodných kontrolách kvality laboratórnej práce.

Plnenie, vyhodnotenie a závery:

V NRC sa laboratórne vyšetrovali vzorky biologického materiálu z regiónu mesta Bratislavy, zo západoslovenského regiónu a vykonávali konfirmačné analýzy pre celú SR. V NRC sa vykonávala bližšia identifikácia izolátov vírusov na bunkových kultúrach z RÚVZ Košice a RÚVZ Banská Bystrica. V roku 2019 bolo v NRC pre chrípku laboratórne vyšetrených 1155 vzoriek biologického materiálu: 557 výterov z nosa, výterov z hrdla, izolátov vírusov na bunkových kultúrach, z ktorých sa vykonalo 2216 analýz (izolácia vírusu na bunkových kultúrach, identifikácia vírusových izolátov hemaglutinačno-inhibičným testom, molekulárno-biologické metódy) a 598 vzoriek sér, z ktorých sa vykonalo 3312 analýz (ELISA a komplementfixačná reakcia).

Metódou izolácie vírusu na bunkových kultúrach a identifikáciou vírusových izolátov hemaglutinačno-inhibičným testom bolo dokázaných 186 prípadov vírusu chrípky A/Michigan/45/2015(H1N1)pdm09-like (z toho bolo 25 z RÚVZ Košice a 38 z RÚVZ

Banská Bystrica), 67 vzoriek bolo pozitívnych na vírus chrípky A/Singapore/ INFIMH-16-0019/2016 (H3N2)-like (z toho bola jedna z RÚVZ Košice a tri z RÚVZ Banská Bystrica). Jedna vzorka bola pozitívna na vírus chrípky A/Brisbane/02/2018(H1N1)pdm09-like. Molekulárno-biologickými metódami bol v desiatich vzorkách dokázaný vírus chrípky A/H3, v 32 vzorkách A/H1pdm09, v 3 vzorkách vírus chrípky typu B.

Metódou komplementfixačnej reakcie sa vyšetrovali séra na prítomnosť protilátok proti adenovírusu, respiračnému syncytiálnemu vírusu, vírusu chrípky typu A, vírusu chrípky typu B, vírusu parachrípky sérotypov 1,2,3, *Mycoplasma pneumoniae*, *Coxiella burnetii*, *Chlamydia psittaci*, vírusu lymfocytárnej choriomeningitídy. Metódou ELISA sa vyšetrovali protilátky proti adenovírusu, respiračnému syncytiálnemu vírusu, vírusu chrípky typu A, vírusu chrípky typu B, vírusu parachrípky sérotypov 1,2,3. Pozitívne IgA protilátky proti adenovírusu boli dokázané v 45 vzorkách. U 16 pacientov boli stanovené pozitívne protilátky IgM proti vírusu chrípky typu A. U dvoch pacientov sa zaznamenal signifikantný vzostup titra protilátok proti vírusu chrípky typu A v druhej vzorke séra, poukazujúci na akútne ochorenie v čase prvého odberu krvi. U jedného pacienta sa zaznamenal signifikantný vzostup titra protilátok proti vírusu chrípky typu B v druhej vzorke séra. Pozitívne IgA protilátky proti respiračnému syncytiálnemu vírusu boli dokázané v štyroch vzorkách.

NRC spolupracovalo na projekte úradov verejného zdravotníctva č. 8.1. Diferenciálna diagnostika respiračných ochorení. Gestorom je ÚVZ SR. Cieľom projektu je diagnostika respiračných ochorení vírusového aj bakteriálneho pôvodu pomocou kultivačných, sérologických a molekulárno-biologických metód.

4.1.2 Novozavedené metódy

V NRC pre chrípku neboli v roku 2019 zavedené žiadne nové laboratórne metódy.

4.1.3 Medzilaboratórne porovnania

Účasť na medzilaboratórnych testoch

NRC sa úspešne zúčastnilo na medzinárodnej kontrole kvality laboratórnej práce organizovanej WHO (WHO Influenza EQAP Team Virology Division, Centre for Health Protection, Public Health Laboratory, Hong Kong), úlohou ktorej bolo identifikovať 10 neznámych vzoriek vírusu chrípky metódou RT-PCR (počet účastníkov: 2, percento úspešnosti: 100%).

Organizovanie medzilaboratórnych porovnávacích testov

NRC pre chrípku organizovalo externú kontrolu kvality laboratórnej práce na jeseň roku 2018 pre spolupracujúce virologické laboratóriá na RÚVZ. Predmetom kontroly bola diagnostika vírusu chrípky pomocou molekulárno-biologických metód a metódy izolácie vírusu na bunkových kultúrach. Sledovaná bola schopnosť detekcie vírusu chrípky subtypu A/H1pdm09, A/H3 a typu B v šiestich neznámych vzorkách. Vzorky boli distribuované v dohodnutých termínoch. Termín na spracovanie a odoslanie výsledkov bol 1 mesiac. Laboratóriá absolvovali externú kontrolu kvality laboratórnej práce so 100% úspešnosťou.

4.1.4 Iná odborná činnosť

- NRC priebežne usmerňovalo odborných lekárov pri odbere a transporte vzoriek biologického materiálu a poskytovalo odborné konzultácie pre pacientov a odbornú verejnosť.
- NRC zasielalo pravidelné týždenné hlásenia výsledkov virologickej diagnostiky Odboru epidemiológie ÚVZ SR

- NRC spolupracovalo na projekte úradov verejného zdravotníctva č. 8.1.: Diferenciálna diagnostika respiračných ochorení. Gestorom je ÚVZ SR. Cieľom projektu je diagnostika respiračných ochorení vírusového aj bakteriálneho pôvodu pomocou kultivačných, sérologických a molekulárno-biologických metód.
- NRC priebežne doplňalo, aktualizovalo dokumentáciu a udržiavalo v praxi procesy v súvislosti s procesným auditom systému manažérstva kvality podľa ISO 9001:200 na ÚVZ SR.
- V procese certifikácie systému manažérstva kvality na ÚVZ SR zamestnanci NRC priebežne pripomienkovali IRD – Smernice.

Medzinárodná činnosť: NRC pre chrípku aj v roku 2019 úzko spolupracovalo s WHO-kolaboračným centrom pre výskum chrípky v Londýne (The Crick Worldwide Influenza Centre, The Francis Crick Institute, WHO Collaborating Centre for Reference and Research on Influenza), kam boli zaslané vybrané izoláty vírusu chrípky na bunkových kultúrach na podrobnejšiu analýzu (antigénová, genetická charakterizácia vírusu chrípky, štúdium rezistencie na antivirotiká). NRC tak prispieva ku každoročnému určovaniu zloženia chrípkovej vakcíny na ďalšiu chrípkovú sezónu. NRC spolupracovalo v sieti WHO pre surveillance chrípky European Influenza Surveillance Network (EISN) a zasielalo výsledky virologickej diagnostiky vo forme pravidelných týždenných hlásení do informačného systému The European Surveillance System – TESSy (ECDC).

5. Legislatívna činnosť

6. Metodická, konzultačná a výuková činnosť

Konzultačná činnosť

Konzultačná činnosť

- NRC pre chrípku, v spolupráci s NRC pre poliomyelitídu, NRC pre arbovírusy a hemoragické horúčky, NRC pre morbilli, rubeolu a parotitídu a Laboratóriom molekulárnej diagnostiky, pripravilo Konzultačný deň pre spolupracujúce virologické laboratória RÚVZ v Košiciach a RÚVZ v Banskej Bystrici, ktorý sa konal 21.5.2019 na Odbore lekárskej mikrobiológie ÚVZ SR. Zamestnanci si vymenili skúsenosti z predchádzajúcej chrípkovej sezóny a dohodli sa na vzájomnej spolupráci v nasledujúcej chrípkovej sezóne. NRC pre chrípku prisľúbilo pomoc v odbornej problematike týkajúcej sa chrípky a iných respiračných vírusov.
- NRC pravidelne uskutočňovalo konzultácie pre spolupracujúce virologické laboratória na Odboroch lekárskej mikrobiológie RÚVZ Banská Bystrica a RÚVZ Košice.

Výuková činnosť

NRC pravidelne uskutočňuje školenia pre stredoškolských študentov farmácie a chémie-biotechnológie a pre vysokoškolských študentov Slovenskej zdravotníckej univerzity a Trnavskej univerzity v laboratóriách na pôde ÚVZ SR.

7. Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách

Mgr. Edita Staroňová, PhD.
RNDr. Elena Tichá, PhD.
Martina Michalíková
Jana Drimalová

Slovenská komora iných zdravotníckych pracovníkov
Slovenská komora iných zdravotníckych pracovníkov
Slovenská komora medicínsko-technických pracovníkov
Slovenská komora medicínsko-technických pracovníkov

8. Účasť na zahraničných pracovných cestách a odborných podujatiach

Mgr. Edita Staroňová, PhD.: „WHO Influenza Meeting“, Štokholm (12.6.2019-14.6.2019)

Mgr. Edita Staroňová, PhD.: „European Medical Corps“, Brusel (12.11.2019-13.11.2019)

NRC pre poliomyelitídu

1. NRC pre poliomyelitídu zriadené Ministerstvom zdravotníctva SR rozhodnutím č.:1814/1990 – A/III-3 zo dňa 18. Decembra 1990 – doplnok z 22.októbra 1993

2. Personálne obsadenie

Počet iných odborných pracovníkov s VŠ II. stupňa: 1

Počet pracovníkov s ÚSOV: 4

3. Akreditácia

I. Akreditácia SNAS

- podľa STN EN ISO/IEC 17 025:2005
- od roku 2007 s platnosťou do roku 2019
- počet skúšok 4
- počet ukazovateľov 15
- od 20.8.2019 podľa ISO 15 189:2012

II. Akreditácia WHO – „WHO Euro PolioLaboratory“

- od roku 1998, platnosť sa každoročne obnovuje

4. Činnosť NRC

4.1 Odborná činnosť

4.1.1 Ťažiskové úlohy

V rámci WHO programu – „Globálna eradikácia poliomyelitídy“ vykonáva:

- surveillance poliomyelitídy a poliomyelitídu napodobňujúcich ochorení (ACHO),
- enterovírusovú surveillance,
- environmentálnu surveillance - sledovanie cirkulácie poliovírusov a non-polio enterovírusov vo vonkajšom prostredí,
- konzultačnú a metodickú činnosť,
- spolupracuje na domácich a zahraničných projektoch,
- kontrolu citlivosti bunkových substrátov na referenčné poliovírusové kmene používané v pokuse o izoláciu vírusov
- externú kontrolu kvality laboratórnej práce pre spolupracujúce virologické pracoviská na báze RÚVZ SR so sídlom v Banskej Bystrici a v Košiciach

Plnenie:

- V roku 2019 bolo v NRC spolu vyšetrených 13 686 ukazovateľov načo bolo potrebných realizovať 16 137 analýz.
- V rámci surveillance poliomyelitídy a polio napodobňujúcich ochorení v SR bolo v NRC pre poliomyelitídu v pokuse o izoláciu vírusu vyšetrených 634 vzoriek stolíc, 86 vzoriek mozgomiešneho moku, 7 vzoriek výterov (nosohltan), 4 eluáty zo stolíc, 1 vzorka perikardiálneho výpotku, 2 suspektne pozitívne vzorky stolíc na BK a 44 suspektne pozitívnych vzoriek odpadových vôd z virologických pracovísk na RÚVZ so

sídlom v Banskej Bystrici a v Košiciach. V rámci environmentálnej surveillancie sa v západoslovenskom regióne realizovalo 133 odberov z čističiek odpadových vôd, čo predstavuje 266 vzoriek.

- V roku 2019 nebol v SR hlásený ani jeden prípad pacienta s dg. ACHO mladší ako 15 rokov.
- Z biologického materiálu od pacientov s inými diagnózami bolo kultiváciou inokulovaných vzoriek klinického materiálu na bunkových kultúrach izolovaných a identifikovaných 45 enterovírusov od 32 pacientov. 44 NPEV : 2x CAV16 (1pacient), 24xCBV5 (17 pacientov), 2x ECHO6 (1 pacient), 1x ECHO14 (1 pacient), 2x ECHO30 (1pacient), 1x EV71 (1 pacient) a 12 x NPEV bližšie neidentifikovaný od 9 pacientov. Z toho zo suspektne pozitívnych vzoriek klinického materiálu doručených od spolupracujúcich pracovísk z RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici a v Košiciach bol izolovaný 1x CBV5 z klinického materiálu od pacienta zaslaného z laboratória sídliaceho na RÚVZ Banská Bystrica. (Tab.č.1),
- Poliovírus bol v roku 2019 izolovaný z jedného klinického materiálu od jedného pacienta. RRL v Helsinkách na základe ITD potvrdilo PV1 SL. Zo vzoriek odpadových vôd poliovírus izolovaný nebol.
- Z 30 suspektne pozitívnych vzoriek odpadových vôd (22 odberov), doručených od spolupracujúceho pracoviska z RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici boli potvrdené z deviatich pozitívnych odberov z deviatich lokalít 10x CBV5 a 2x NPEV. Zo 14 suspektne pozitívnych vzoriek odpadových vôd z virologického pracoviska na RÚVZ so sídlom v Košiciach boli v roku 2019 potvrdené 1x CVB5 a 2x NPEV.(Tab.č.1)
- V zmysle nariadenia Hlavného hygienika SR, NRC pravidelne monitoruje odpadové vody na prítomnosť poliovírusov a iných enterovírusov podľa ním vypracovaného harmonogramu odberov. Za obdobie roku 2019, boli v NRC pre poliomyelitídu vyšetrené v Západoslovenskom regióne odpadové vody z 19-tich odberových lokalít : 16 čističiek odpadových vôd (ČOV) a 3 utečeneckých táborov (Rohovce, Medveďov, Gabčíkovo).Vzorky boli vyšetrené podľa štandardných metodík WHO v pokuse o izoláciu vírusu na bunkových substrátoch RdA a L20B. Počet odobratých vzoriek odpadových vôd bol 133, čo po opracovaní metódou dvojfázovej separácie – spodná fáza (SF), interfáza (IF), predstavuje celkovo 266 vzoriek
- V pokuse o izoláciu vírusov na bunkových kultúrach bolo zo 73 pozitívnych vzoriek zo 42 -och odberov, izolované 2x CVB2 (1 odber), 1x CVB4 (1 odber), 59x CVB5 (33 odberov), 1x ECHO7(1 odber), 2x ECHO13(1 odber), 2x ECHO27(1 odber) a 6x NPEV(4 odbery) bližšie neidentifikovaný
- Všetky vzorky prichádzajúce do laboratória sú zapisované do on line programu LDMS (Laboratory Data Managment System). Prostredníctvom tohoto programu je možné účinne kontrolovať dodržiavanie termínov laboratórneho vyšetrenia vzoriek v súčasnej fáze Globálnej eradikácie poliomyelitídy.
- V priebehu celého roka boli zasielané hlásenia o priebehu laboratórneho vyšetrenia pacientov s dg. ACHO v programe WHO on-line LDMS.
- V on line programe GPLNMS/Laboratory Managment bol spracovaný „*Global Polio Laboratory Network Virus Isolation Checklist for WHO Annual Accreditation*“ NRC pre poliomyelitídu.
- Na základe vyhodnotenia testu profesionality v roku 2019 v ktorom NRC pre poliomyelitídu dosiahlo 100% a vyhodnotenia činnosti („*Check List for Annual Accreditation*“), NRC pre poliomyelitídu naďalej zostáva plne akreditované ako „WHO EURO Polio laboratórium“ zaradené do siete WHO Euro polio laboratórií a GPLN – *Global Polio Laboratory Network*.

- V spolupráci s odborom epidemiológie bola vypracovaná „*Annual Update On Polio Eradication Activities*“, pre RCC European Region of the WHO, - aktualizované informácie pre európsku regionálnu certifikačnú komisiu ako podklad pre ich 33. zasadnutie, ktoré sa konalo 28-29. 5. 2019, v Kodani
- NRC spolupracuje s Odborom epidemiológie ÚVZ SR na úlohe 6.6 Programov a projektov úradov verejného zdravotníctva v SR: Environmentálna surveillancepoliomyelitídy a sledovanie VDPV s cieľom monitorovania cirkulácie divokých a vakcinálnych kmeňov poliovírusov vyšetovaním odpadových vôd s osobitným zreteľom na sledovanie tzv. VDPV (*Vaccine Derived Polio Viruses.*)

V rámci diagnostiky neuroinfekcií a ochorení kardiovaskulárneho systému, zažívacieho traktu bolo realizovaných:

- 2 794 vyšetrení metódiu EIA na dôkaz IgM, IgA a IgG protilátok proti Enterovírusom z patientských sér. (Tab. č.2)

IgA protilátky v 92 vzorkách vykazovali pozitívny výsledok a v 36 vzorkách hraničnú hodnotu.

IgM protilátky v 79 vzorkách vykazovali pozitívny výsledok a v 23 vzorkách hraničnú hodnotu.

IgG protilátky boli pozitívne v 135 vzorkách a v 21 vzorkách vykazovali hraničnú hodnotu.

- 2 507 vyšetrení bolo vykonaných z 815 vzoriek biologického materiálu od pacientov s dg. vírusová gastroenteritída metódami imunochromatografie, EIA zo vzoriek stolíc. (Tab. č.3)

Metódou imunochromatografie sa prítomnosť Rotavírusov dokázala v 212 vzorkách v 1 vzorke vykazovali hraničnú hodnotu. Adenovírusy metódou imunochromatografie vykazovali pozitívny výsledok v 31 vzorkách. Vzorky, ktoré vykazovali hraničnú hodnotu boli dovyšetrované metódou EIA, ktorá potvrdila pozitivitu. Norovírusy boli metódou EIA pozitívne identifikované v 87 vzorkách a v 2 vzorke vykazovali hraničnú hodnotu. U 9 vzoriek z miest epidémií sa potvrdil v 3 vzorkách metódou PCR Norovírus Genotyp II a 1 vzorka sa nedala vyhodnotiť.

Tab.č.1 Výsledky izolačných pokusov na bunkových kultúrach

Vyšetrovaný materiál	Počet			vírusové sérotypy
	pacientov/ odberových miest	vzoriek	vyšetrení	
Stolica	440	634	6208	CAV16 2x CBV5 23x ECHO 2x ECHO 1x ECHO 2x NPEV bližšie neidentifikovaný 12x
				6 14 30

				EV71 1x PV1 1x	SL
Mozgomiešny mok	85	86	688	-	
Výter (nosohltan)	7	7	56	-	
Perikardiálny výpotok	1	1	8	-	
Eluáty + pasáže (klinický materiál)	3	6	56	-	
Eluáty - odpadové vody	17	44	846	CBV5 11x NPEV bližšie neidentifikovaný 4x	
Odpadové vody	133	266	3604	CBV2 2x CBV4 1x CBV5 59x ECHO7 1x ECHO13 2x ECHO27 2x NPEV bližšie neidentifikovaný 6x	

Tab.č.2 Dôkaz protilátok, EIA

EIA testy	Celkový počet vzoriek	Počet dvojíc	Celkový počet vyšetrení	Hraničná hodnota (vzorky)	Pozitívne (vzorky)
Entero IgA	614	306 + 2 SV*	816	36	92
Entero IgM	614	306 + 2 SV*	1632	23	79
Entero IgG	233	116 + 1 SV*	346	21	135

*SV = Samostatná vzorka, ktorá bola vyžiadaná ako opakovaný odber vzorky pri spornom výsledku vyšetrenia.

Tab.č.3 Vyšetrovanie vírusových gastroenteritíd

	Celkový počet vzoriek	Celkový počet vyšetrení	Hraničná hodnota (vzorky)	Pozitívne (vzorky)
Rotavírusy Imunochromatografiou	815	835	1	212
Rotavírusy EIA	4	16	0	2
Adenovírusy Imunochromatografiou	815	835	0	31
Norovírusy EIA	572	821	2	87
Norovírusy PCR	9	Vid'. LMD	1 nehodnotiteľná	3 G II

Laboratórne metódy

- Pokus o izoláciu vírusov na bunkových kultúrach
- EIA test na dôkaz špecifických protilátok v sére
- EIA test na dôkaz špecifických antigénov v stolici
- Imunochromatografia na dôkaz špecifických antigénov v stolici
- Molekulárno-biologické metódy PCR

4.1.2 Novozavedené metódy

V roku 2019 nebola zavedená žiadna nová metóda

4.1.3 Medzilaboratórne porovnanie

NRC sa v roku 2019 zúčastnilo testu profesionality „*WHO Global Polio Laboratory Network Virus Isolation proficiency test*“ - VIPT 2019-1. Organizátorom bolo *Specialized Reference Laboratory for Polio, RIVM, the Netherlands, for the GPLN, National Institute for Public Health and the Environment, Bilthoven*, Holandsko a úradovňou WHO v Kodani. NRC pre poliomyelitídu dosiahlo 100% úspešnosť.

4.1.4 Iná odborná činnosť

- NRC priebežne dopĺňa a aktualizuje dokumentáciu a udržiava v praxi procesy v súvislosti s procesným auditom systému manažérstva kvality podľa ISO 9001:2000 na ÚVZ SR.
- V procese certifikácie systému manažérstva kvality na ÚVZ SR pracovníci NRC priebežne pripomienkovali IRD – Smernice.
- V súvislosti so SNAS akreditáciou odboru LM podľa novej normy boli za NRC vypracované zmeny v dokumentácii – príslušných ŠPP a metodických pokynoch.
- NRC vypracovalo podklady k nariadeniu HH SR „*Sledovanie cirkulácie poliovírusov a iných enterovírusov vo vonkajšom prostredí*“, NRC vypracovalo a rozposlalo RÚVZ v Západoslovenskom regióne harmonogram odberov pre vykonanie celoplošného vyšetrovania odpadových vôd v SR na prítomnosť poliovírusov a iných enterovírusov

Spolupráca s mimorezortnými a medzinárodnými pracoviskami:

- Činnosť NRC je koordinovaná a kontrolovaná SZO prostredníctvom Regionálneho referenčného laboratória v Helsinkách a úradovňou SZO v Kodani zastúpenou „Coordinator European Polio Laboratory Network“ – Dr. Eugen V. Saxentoff.
- NRC spolu s virologickým pracoviskom RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici (RNDr. Renáta Kissová, PhD.) a virologickým pracoviskom SZÚ (prof. RNDr. Shubhada Bopegamage, CSc.) participovalo na „Study on circulation of enterovirus and parechovirustypes in the EU/EEA 2005-2017“, ktorú organizovalo Európske centrum pre prevenciu a kontrolu chorôb (ECDC).

5. Legislatívna činnosť

-

6. Metodická, konzultačná a výuková činnosť

Metodická a konzultačná činnosť

- NRC pripravilo na ÚVZ SR pre pracovníkov spolupracujúcich virologických laboratórií z RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici a v Košiciach konzultačný deň s programom zameraným okrem iného na aktuálne problémy „Surveillance poliomyelitidy a polio napodobňujúcich ochorení“ v laboratórnej diagnostike. (21.5.2019)
- V priebehu roka NRC pravidelne uskutočňovalo konzultácie pre spolupracujúce laboratóriá na pracoviskách lekárskej mikrobiológie v RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici a Košiciach.
- NRC poskytuje konzultácie v rámci laboratórnej diagnostiky enterovírusov, adenovírusov a rotavírusov u neuroinfekcií a ochorení kardiovaskulárneho systému, zažívacieho traktu klinickým pracoviskám.

Výuková činnosť

- V rámci praxe študentov na ÚVZ SR poskytuje NRC prednášky o svojej činnosti

7. Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách

Mgr. Katarína Pastuchová	Slovenská komora iných zdravotníckych pracovníkov Poradný zbor Hlavného hygienika SR pre Odbor lekárska mikrobiológia
Kovalovská Helena	Slovenská komora medicínsko-technických pracovníkov
Petergáčová Miroslava	Slovenská komora medicínsko-technických pracovníkov
Červená Martina	Slovenská komora medicínsko-technických pracovníkov
Matlahová Denisa	Slovenská komora medicínsko-technických pracovníkov

8. Účasť na zahraničných pracovných cestách a odborných podujatiach

--

NRC pre salmonelózy

1. Národné referenčné centrum/d'alej NRC/ pre salmonelózy bolo zriadené na Štátnom zdravotnom ústave SR / ŠZÚ /1.5.2002 rozhodnutím Ministerstva zdravotníctva (zmenou zriaďovacej listiny z 29.4.2002, č.M/1985/2002).

2. Personálne obsadenie

Počet lekárov :1

Počet pracovníkov s ÚSOV: 1

3. Akreditácia

- podľa STN EN ISO/IEC 15189:2012
- od roku 2019 s platnosťou do roku 20.8.2024
- počet skúšok 3
- počet ukazovateľov 36

4. Činnosť NRC

4.1 Odborná činnosť

4.1.1 Ťažiskové úlohy

Identifikácia, typizácia a verifikácia izolátov *Salmonella* spp., kolujúcich na teritóriu SR.

Do NRC bolo doručených **762 materiálov/ izolátov susp.*Salmonella* spp.** na identifikáciu, typizáciu a verifikáciu. Do komplexného počtu vzoriek, spracovaných na analýzy sa pripočítajú aj izoláty, dodané v rámci kontrol kvality vykonávania skúšok:8 neznámych kmeňov, ktoré sú externou kontrolou kvality vykonávania skúšok sérotypizácie a stanovenia citlivosti *Salmonella* spp. na ATB, ktorú zadáva WHO Global Food Net (Svetová sieť pre choroby z potravín), 8 izolátov *Salmonella* spp. externej kontroly EQA 5-AST SAL 2019 z SSI Copenhagen a 12 izolátov externej kontroly EQA-10 *Salmonella* PFGE z ECDC, Európskej siete pre choroby z potravín a vody, zameranú na kvalitu vykonávania molekulárnych analýz s použitím restriktívnych enzýmov a zobrazením v pulznom poli (PGFE).

V 3 vzorkách z teritória SR sa prítomnosť *Salmonella* spp. nepotvrdila. Zo vzoriek z biologického materiálu od pacientov bolo 76 z mimočrevnej lokalizácie: 33 izolátov z moča (12x *S. Enteritidis*, 9x *S. Infantis*, 3x *S. Typhimurium*, po jednom izoláte: *S. enterica* subsp. *enterica* monofázická varianta 6,7:-:1,5, *S. Anatum*, *S. Bareilly*, *S. Bovismorbificans*, *S. Kentucky*, *S. Tennessee*. Z hemokultúr bolo typizovaných 11 izolátov, z toho 6x *S. Enteritidis*, 4x *S. enterica* subsp. *enterica* monofázická varianta 6,7:-:1,5, 1x *S. enterica* subsp. *enterica* monofázická 4,[5],12:b:-. V uplynulom období sme zaznamenali výskyt ranových infekcií vyvolaných *S. Enteritidis*, *S. Typhimurium*, *S. Bareilly*, *S. Tennessee*, *S. Bovismorbificans*, *SEE* 6,7:-:1,5, *S. Derby*. *S. Infantis*, *S. Typhimurium* a izolát raritného sérovaru *S. enterica* subsp. *diarizonae* 61:-:1,5,7 boli zachytené z gynekologických výterov. Z punktátov a kožných sterov bola izolovaná *S. Enteritidis* (4). Z výterov z horných dýchacích ciest bola 1x izolovaná *S. Enteritidis* a *S. Uganda*, z dolných dýchacích ciest zo spúta *S. enterica* subsp. *diarizonae* 61:-:1,5,7, *S. Derby* z brušnej dutiny. Z nekroptického materiálu (mozog) bola izolovaná *S. Enteritidis*. Zo zriedkavých sérovarov sme identifikovali napr. *S. Albany*, *S. Glostrup*, *S. Mkamba*.

Z rektálnych výterov a zo stolice bolo **644 izolátov**. Najčastejšie sérovary zachytené z týchto materiálov boli *S. Infantis* (123) *S. Typhimurium* (89), *S. Bareilly* (83), *S. Enteritidis* (75), *S. enterica* subsp. *enterica* monofázická 4,[5],12:i:- (54). V porovnaní s predchádzajúcimi rokmi sme zaznamenali mierne zvýšený výskyt sérovarov *S. Mbandaka*, *S. Bovismorbificans*, *S. Kentucky*. V roku 2019 pokračoval zvýšený výskyt *S. Bareilly* (83), u niektorých prípadov sa predpokladá možný súvis s nálezom kontaminovanej vajcovej melanže, vyrobenej v ČR.

Tvorba podkladov pre surveillance salmonelóz v SR - Spolupráca pri detekcii zdrojov a faktorov prenosu salmonelóz- základy pre integrovanú surveillance

- Zo vzoriek potravín(24) boli typizované zo vzoriek slepačích vajec *S.Enteritidis*,(13x),tento sérovar bol identifikovaný aj vo vzorke šošovicovej polievky,ktorá bola faktor prenosu z epidémie v školskom zariadení.Z bagiet s rôznym obložením(tuniaková, šunková, šunkovo-syrová a enciánová) bola zachytená *S.Thompson*. Zo vzorky kuracieho mäsa pôvodom z Poľska bola zachytená *S.Newport*.Z 5 vzoriek bylenných čajov boli identifikované *S.Mkamba*(repík lekársky-pôvod z Bulharska),*S.Ohio*(nechtík lekársky),*S.Richmond*(2x urologický čaj), *S.Corvallis*(lipový čaj)
- Konfirmovali sa a typizovali nálezy *Salmonella* spp. zo 17 vzoriek prostredia, zaslaných z pracovísk mikrobiológie životného prostredia RÚVZ.
- V roku 2019 bolo zachytených v rámci bežného dozoru 6 kmeňov *Salmonella* spp. z pieskovísk na detských ihriskách: *S.Enteritidis* v okrese Púchov, *S.Infantis* a *S.enterica* subsp.*enterica*, 4,5,12:b:-v okrese Poprad, *S.Typhimurium* v okrese Trenčín,*S.Senftenberg* v okrese Levice, *S.Telhashomer* v okrese St.Ľubovňa.
- Zo vzoriek povrchovej vody biokúpaliska bola identifikovaná *S.enterica* subsp.*diarizonae* 43:lv:-:
- Konfirmovali sa a typizovali nálezy *Salmonella* spp. zo vzoriek biologického materiálu pacientov, sterov z korytnáčiek ako aj vzoriek prostredia(voda z akvária, stery z akvária, podstielky z terárií) v súvislosti s humánnymi ochoreniami na salmonelózu,vyvolanými salmonelami raritných sérovarov

Spolu sa analyzovalo 6 izolátov zo vzoriek z prostredia malých exotických zvierat(3x voda z akvárií,2x ster z akvária, podstielka-piesok z terária agamy, a 5 izolátov zo vzoriek od zvierat(2 stery z korytnáčiek a 3 z trusov gekonov) ktoré boli cielene vyšetované na záchyt salmonel v súvislosti s humánnymi ochoreniami na salmonelózu-. Identifikovali sme sérovar *S.Urbana*,*S.Poona*, *S. Paratyphi B*, var.*Java*,ktoré vyvolali ochorenia u detí(1 ročný,10 ročný, 6ročný).Zo zvieracích zdrojov nákazy na salmonelózy bol v roku 2019 nárast v prospech príslušníkov rodu *Geckonidae*. Boli dokázané ako pramene ***S.Muenchen***,(ochorenie 3 mesačného dieťaťa),***S.enterica* subsp. *diarizonae*** a ***S.Oranienburg***(ochorenie 2 ročného dieťaťa) a v spoločenstve s jaštericami neznámeho druhu a chameleónom boli zdrojom salmonely ***S.enterica* subsp.*diarizonae* 50:z52:z35**, ktorou sa infikoval 1,5 ročný chlapec na návšteve u rodiny, chovajúcej tieto plazy. *Agama bradată* bola zdrojom ***S.enterica* subsp. *salamae* 30:lz28:z6** v rodine 1,5 ročného dieťaťa

- Pozorujeme aj módne trendy vo výbere domácich miláčikov, znepokojivý je fakt, že infekcie akvirujú deti najčastejšie vo vekovej skupine 0 a1-4 ročných.Takýmto prípadom bola aj infekcia ***S.Oranienburg*** u 4 ročného chlapca z rodiny, chovajúcej hady-škrtiče
- Významným faktorom v akvirovaní salmonelóz sú cestovateľské aktivity. V roku 2019 boli v NRC po návrate z dovolenkových destinácií u pacientov typizované izoláty ***S.Muenchen*** , ***S.Emek***, ***S.Haifa***, akvirované cestovateľmi počas pobytov v Egypte v rozličných rezortoch v mestách Hurghada a Marsa Alam , v rôznych obdobiach dovolenkovej sezóny. Sérovar ***S.Leeuwarden*** bol identifikovaný u pacienta po návrate z Bulharska,u profesionálneho vojaka bola identifikovaná *S.Saintpaul* po návrate z misie na Cypre.

- U cudzích štátnych príslušníkov boli detekované sérovary **S.Albany**(8,20:z4z24), **S.Bovismorbificans**, **S.Bareilly**(2), odbery na depistáž boli vykonané v zmluvných infektologických ambulanciách na vyžiadanie. Dáta o krajine pôvodu , ani o ďalšom pobyte týchto osôb, alebo ich pôsobení, nie sú známe.
- Prvýkrát boli identifikované sérovary **S.Adjame**(13,23:r:1,6), **S. Kapemba**(9,12:l,v:1,7)- **bez cestovateľskej a chovateľskej anamnézy**. Identifikácia ojedinelého sérovaru **S.Adjame** upozornila aj na možnosť akvizície salmonely exotického sérovaru v mieste bydliska- konzumáciou potravy zo stánku s rýchlym občerstvením. Tieto prevádzky sú zásobované surovinami(mäsové polotovary, koreniny), ako aj prílohami(žemle, placky) zo zahraničia, ktorých dosledovateľnosť je sťažená pre nedostatky v dokumentácii
- Všetky materiály boli vyšetřované akreditovanými metódami bolo vyšetřených 14 478 ukazovateľov a bolo vykonaných spolu 27 040 analýz.
- V spolupráci so špecializovaným laboratóriom molekulárnej diagnostiky (LMD) OLM ÚVZ SR NRC pre salmonelózy selektuje relevantné izoláty *Salmonella* spp. na detekciu pulzotypov pre potvrdenie resp.vylúčenie susp. epidemickej súvislosti izolátov z ľudských materiálov potravín, prostredia a veterinárnych izolátov metódou restriktivej PCR analýzy a elektroforézou v pulznom poli(PFGE) -aktuálne *S.Bareilly*(65).
- Prehľad analytickej činnosti NRC pre salmonelózy za obdobie od 1.1.2019-31.12.2019 vrátane vzoriek zabezpečenia kvality je uvedený v tabuľke č.1.

Tabuľka č. 1: Prehľad analytickej činnosti NRC pre salmonelózy za obdobie od 1.1.2019-31.12.2019

Vzorky	Počet		
	vzoriek	ukazovateľov	analýz
Pacientske izoláty	720	13 682	25 400
Potraviny (MŽP, VET)	24	458	930
Prostredie	11	209	425
Veterinárne izoláty	7	129	285
Vzorky zabezpečenia kvality vykonávaných skúšok	28	220	292
SPOLU	762+28	14 478+220	27 040+292

Výsledky sérotypizačných analýz dávajú obraz širokého spektra sérovarov salmonel, vyskytujúcich sa na teritóriu SR. V prevažnej miere sa vyskytovali na teritóriu SR sérovary z biochemickej podskupiny *Salmonella enterica subsp. enterica*. Výskyt *S.Enteritidis* a *S.Typhimurium* ešte stále prevláda, mení sa zastúpenie sérovarov iných séroskupín ako sú O9(D) a O4(B). Na prvej priečke vo výskyte izolátov , zasielaných na typizačné analýzy pozorujeme **S. Infantis** (123), **S. Typhimurium** (89) nasledujú **S.Bareilly**(83), **S.Enteritidis**(75) , na piatej priečke **monofázická varianta S.Typhimurium(4,5,12:i:-)** (54) nasledovaná monofázickou **S.Typhimurium(4,12:i)**(37) a *S.Typhimurium*4,12,var.Copenhagen(34) . Zaznamenávame pretrvávajúci nárast výskytu **S.Bareilly**(83), zvýšila sa incidencia *S.Mbanaka*(18), *S.Derby*(18), *S.Bovismorbificans*(17), *S.Oranienburg*(9), pozorujeme mierny pokles *S.Brandenburg*(10), na druhej strane zvýšený výskyt **monofázických sérovarov** *S.enterica subsp. enterica* 6,7:-:1,5(10), 4,5,12:b:-(2), 6,8:e,h:-:, podobne

ako v minulom roku poklesol výskyt sérovaru **S. Paratyphi B, var.Java**.Pozorujeme zvýšený výskyt sérovarov z biochemickej podskupiny *Salmonella enterica* subsp.*diarizonae* z biologických materiálov (61:-:1,5,7(8x), 61:k:1,5,7, 61:z52:1,5,7; 38:z10:z53;6,14:z10:z)aj z prostredia (z biokúpalska 43:l,v:z53)

- Prehľad sérovarov izolátov *Salmonella* spp. v SR, typizovaných v NRC pre salmonelózy ÚVZ SR roku 2018, je uvedený v tabuľke č.2.

Tab.č.2: Prehľad sérovarov izolátov *Salmonella* spp. v SR typizovaných v NRC pre salmonelózy ÚVZ SR v období od 1.1.-31.12.2019

S.Infantis (123)1****	S.Newport(6)1***	S.Apeyeme(1)	<i>S.enterica</i> ssp. <i>enterica</i>
S.Typhimurium (89)2****	S.Coeln(5)	S.Emek(1)	6,8:eh:-;(1)
S.Bareilly(83)2*	S.Agona(5)	S.Epalinges(1)	<i>S.enterica</i> ssp. <i>enterica</i>
S.Enteritidis (75) 14***,2****	S.Ohio(5)1***	S.Glostrup(1)	4,5,12:b:-;(7)
<i>S.enterica</i> ssp. <i>enterica</i> 4,5,12: i:- (54)	S.Urbana(4)2****	S.Give(1)	<i>S. enterica</i> subsp. <i>diarizonae</i>
<i>S.enterica</i> ssp. <i>enterica</i> 4,12: i:- (37)	1**	S.Haifa(1)	61:-: 1,5,7(8)
S.Typhimurium,4,12 (34)	S.Braenderup(4)	S.Hato(1)	61:z52:1,5,7(1)
S.Derby(18)	S.Potsdam(4)	S.Indiana(1)	61:k: 1,5,7(1)
S.Mbandaka(18)	S.Abony(4)	S.Javiana(1)	50:k: z; (1) **
S.Bovismorbificans(17) 1*	S.Paratyphi b,v.Java(4)	S.Kapemba(1)	38:z10:z53(1) *
S.Kentucky(17)	S.Bredeney(3)	S.Kottbus(1)	43:l,v:z53(2) ****
<i>S.enterica</i> ssp. <i>enterica</i> 6,7:-:1,5(10)	S.Hadar(3)	S.Leeuwarden(1) *	6,14:z10:z(1)
S.Brandenburg(10)	S.London(3)	S.Livingstone(1)	61:z52:-)(1)
S.Oranienburg(9)1**	S.Poona(3)1****	S.Javiana(1)	48:-:e,n,x;(1)
S.Thompson(9)4****	1**	S.Mkamba(1) ***	<i>S.enterica</i> subsp. <i>salamae</i>
S.Muenchen(7)1*1**	S.Richmond(3)2***	S.Montevideo(1)	30:l,z28:z6
S.Stanley(7)	S.Saintpaul(3)1*	S.Napoli(1)	Legenda:
	S.Schleissheim(3)	S.Oslo(1)	*
	S.Tennessee(3)	S.Rissen(1)	cestov.anamnéza/cudzinec
	S.Virchow(3)	S.Szentes(1)	** exotické zviera
	S.Albany(2)1*	S.Senftenberg(1)	*** potravina
	S.Adjame(2)	S.Telhashomer(1) ****	****prostredie
	S.Anatum(2)	S.Vejle(1)	
	S.Litchfield(2)		
	S.Uganda(2)		

- NRC uchováva zbierku izolátov *Salmonella* spp.na možné vykonanie retrográdnych porovnávacích laboratórnych analýz
- Nadstavbová diagnostika v spolupráci so špecializovaným laboratóriom molekulárnej diagnostiky (LMD) OLM ÚVZ SR- LMD. Pokračovalo sa v príprave na izoláciu vzoriek DNA z vyselektovaných kmeňov salmonel na stanovenie pulzotypov izolátov *Salmonella* spp. metódou PFGE, reštrikčnou analýzou a elektroforézou v pulznom poli na porovnávacie analýzy pre zabezpečenie požiadaviek aktuálnej národnej

laboratórnej surveillance a reakcie v medzinárodnom systéme rýchleho varovania (EWRS) a odpovede v systéme UI v medzinárodných sieťach pre surveillance. V roku 2019 sme pokračovali v analýzach kmeňov *S.Bareilly*, ktorých zvýšenú incidenciu nevyriešili ani ochranné opatrenia- deklarované stiahnutie inkriminovaných potravinových komodít z medzinárodného trhu. V krajinách EÚ sú v súčasnosti do spektra laboratórných vyšetrovacích metód medzinárodných sietí pre európsku surveillance salmonelóz ECDC a svetovej siete pre choroby z potravín WHO GFN (Global Foodborne Infection Net) zaraďované MLVA (Multi Locus Variable Analyses) pre *S.Enteritidis* a *S.Typhimurium*, vyžadujúce širokú paletu primerov a WGS (celogenómové sekvenačné analýzy), ktorých výsledky hrajú významnú úlohu pri riešení cezhraničných epidémií. Tieto perspektívne génotypizačné metódy, vyžadujú náročné prístrojové, softvérové vybavenie, ako aj personálne obsadenie a ich zavedenie bude závisieť od značnej finančnej podpory. LMD naďalej vykonáva metódy identifikačnej typizácie ID PCR a detekcie flagelárnych antigénov u defektných a konvenčnými metódami netytizovateľných izolátov *Salmonella* spp. ako aj konfirmačné analýzy. Na základe výsledkov analýz sa postupne pristupuje k probatórnemu rozšírenia spektra vyšetrovacích metód na potvrdenie napr. zložených flagelárnych komplexov, typizáciu subspecies (*mdcA*), a neexprimovaných skupinových somatických antigénov neakreditovanými metódami.

4.1.2 Novozavedené metódy

V NRC pre salmonelózy neboli v roku 2019 zavedené žiadne nové laboratórne metódy, v LMD prebehli skúšobné testovania nových primerov na rozšírenie palety identifikačných analýz neakreditovanými metódami. V spolupráci s kolegami z ČR sme privítali pomoc ECDC pri analýzach medzihraničnej epidémie, vyvolanej *S.Coeln*. ECDC umožnilo testovanie suspektných epidemických kmeňov metódou WGS (celogenómovej sekvenácie). Predbežné dielčie výsledky nasvedčujú o možnej príbuznosti klastrov z ČR a SR. V analýzach a kreovaní genetických stromov sa pokračuje.

4.1.3 Medzilaboratórne porovnanie

Účasť na medzilaboratórných testoch:

- NRC sa spolu so špecializovaným Laboratóriom molekulárnej diagnostiky OLM zúčastnilo externej kontroly WHO Salm EQA 10, zameranej na metodiku vykonávania restričných analýz u izolátov *Salmonella* spp. a detekciu pulzotypov pomocou elektroforézy v pulznom poli (PFGE) u 10 neznámych kmeňov *Salmonella* spp. (jún 2019).
- NRC pre salmonelózy iniciovalo účasť NRC pre monitorovanie rezistencie na ATB v externej kontrole, organizovanej ECDC, zameranej na stanovenie rezistencie, mechanizmov rezistencie, detekcie prítomnosti ESBL (širokospektrálnych beta-laktamáz), získaných AmpC a produkcie karbapenemáz ako aj stanovenia génov rezistencie u zostavy 10 izolátov salmonel-EQA5 AST 2019 (jún-júl 2019)
- NRC v súčasnom období zahajuje vykonávanie skúšok externej kontroly WHO GFN *SalmEQA* 2019 na sérotypizáciu 8 neznámych kmeňov *Salmonella* spp.- spolupracujúce NRC pre monitorovanie rezistencie baktérií na ATB vykoná u typizovaných izolátov stanovenie citlivosti na ATB vrátane stanovenia mechanizmov rezistencie.

Organizovanie medzilaboratórných porovnávacích testov

NRC pre salmonelózy OLM ÚVZ SR v roku 2019 neorganizovalo medzilaboratórne porovnávacie testy, plánuje v druhom polroku 2020 zrealizovať kontrolu kvality vykonávania sérotypizácie dvoch kmeňov *Salmonella* spp. a stanovenia citlivosti každého z nich na tri

ATB látky EK1-SAL-2020, ktorú pripraví pre diagnostické laboratóriá klinickej mikrobiológie na teritóriu Slovenskej republiky .

4.1.4 Iná odborná činnosť

- Výstupy činnosti NRC pre salmonelózy sú nosnou témou prezentácií o aktuálnej situácii výskytu a etiologie salmonelóz :
- V rámci medziodborovej spolupráce v rezorte MZ SR (XVI.Odborná konferencia NRC pre surveillance infekčných chorôb, 20.3.2019).
- V rámci medziodborovej spolupráce vo verejnom zdravotníctve (Ústavný seminár ÚVZ SR 25.4.2019)
- V rámci medziodborovej spolupráce vo verejnom zdravotníctve, v rezorte MZ SR a intersektorálnej spolupráce so Štátnym veterinárnym a potravinárskym ústavom odprezentované výsledky na :
- Konzultačnom dni Národných referenčných centier Odboru lekárskej mikrobiológie UVZSR dňa 6. 11.2019
- Autorské spracovanie výsledkovej laboratórnej časti kapitoly *Salmonelóza* v spoločnej publikácii“ Správa o zoonózach,alimentárnych nákazách a nákazách z vody“
- NRC pokračuje v spolupráci na medzinárodnom projekte GSS,DTU v Kodani, ktorý od roku 2016 každoročne v dvoch termínoch (jún a november) monitoruje výskyt génov rezistencie na ATB v odpadových vodách európskych a svetových miest a mestských aglomerácií.Vzorky odpadových vôd sú vyšetované metódou WGS(celogenómová sekvenácia) v zmluvných akreditovaných pracoviskách WHO.
- **Spolupráca a činnosť NRC v EÚ a WHO sieťach a programoch (vrátane spolupráce pre pravidelných hlásenia)**
 1. Európska sieť pre surveillance chorôbz potravín a vody (FWD)ECDC s nadnárodnými laboratóriami :
 - CRL for Salmonella, RIVM, Bilthoven, NL a
 - HPA,Collindale Ave, London, UK.
 - 2.Svetová sieť pre surveillance chorôb z potravínWHO-Global Foodborne Network-(WHO GFN) : s nadnárodnými laboratóriami:
 - National Food Institute, Technical University of Denmark,Kodaň, Denmark,
 - WHO Collaborating Centre for Reference and Research on *Salmonella*, Institute Pasteur, Paríž, France,
 - WHO Center,Geneve, Swisse,
 - Centers for Diseases Control and Prevention, Atlanta, USA.

5. Legislatívna činnosť

V roku 2019 nedostalo NRC pre salmonelózy žiadne legislatívne materiály na vnútrorezortné pripomienkovanie

6. Metodická, konzultačná a výuková činnosť

- Poskytovanie odborných konzultácií lekárom z praxe, laboratórnym pracovníkom, laickej verejnosti (odber a zasielanie materiálov na bakteriologické vyšetrenia, interpretácia výsledkov, spolupráca pri epidemiologickom vyšetovaní).
- NRC pre salmonelózy pripravilo a prezentovalo prednášky o aktuálnej situácii výskytu a etiologie salmonelóz v SR.
- V rámci medziodborovej spolupráce v rezorte MZ SR medzi diagnostickými klinickými laboratóriami a NRC ÚVZ SR sa NRC zúčastnilo na XVI. Odbornej konferencii NRC pre surveillance infekčných chorôb,
- NRC pre salmonelózy zorganizovalo Konzultačný deň Národných referenčných centier pre meningokoky ,NRC pre salmonelózy, NRC pre sledovanie ATB rezistencie

a Laboratória molekulárnej diagnostiky OLM ÚVZSR 6.11.2019. Odprezentovalo prednášku „Salmonelózy môžu ešte prekvapiť- integrovaná surveillance v Slovenskej republike- aktualita a skúsenosti v roku 2019.“ Prax dokazuje, že reálna a rovnocenná spolupráca, ako aj aktívne vyhľadávania a zaisťovania relevantných biologických a environmentálnych vzoriek z predpokladaných zdrojov vzniku a faktorov prenosu, vedie k vyššej objasnenosti a kvalitnejšej prevencii salmonelóz, vyvolaných exotickými sérovarmi salmonel..

- Treba zdôrazniť nevyhnutnosť pokračujúcej ústretovej medziodborovej intrasektorálnej v rezorte zdravotníctva aj intersektorálnej spolupráce so súčasťami MP a RV v realizovaných postupoch pre ochranu zdravia ľudí a zvierat.

Kurzy, stáže, exkurzie:

Odborná prax študentov denného štúdia, Fakulta verejného zdravotníctva SZU, Limbová 8, Bratislava

Téma školenia: Činnosti NRC pre salmonelózy v problematike vyšetrovacích metód v lekárskej mikrobiológii a surveillance salmonelóz, nosné úlohy, spolupráca intrasektorálna, intersektorálna s ŠVPÚ a medzinárodná spolupráca s ECDC a poverenými pracoviskami WHO.

7. Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách.

- MUDr. Dagmar Gavačová - Pracovná skupina pre biologickú bezpečnosť potravín
Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR
- Sekcia klinickej mikrobiológie SLS
 - Sekcia klinickej mikrobiológie SLK
 - Spoločnosť infektológov SLS
 - Chemoterapeutická spoločnosť SLS
- Alica Juranová - Slovenská komora medicínsko-technických pracovníkov

8. Účasť na zahraničných pracovných cestách a odborných podujatiach

- Účasť na Odbornej konferencii „Molekulárně- biologické metody v surveillance a šetření epidemií“, ktoré usporiadal Státní zdravotní ústav, Praha.(28.3.2019). V rámci medzinárodnej spolupráce boli odprezentované aj výsledky analýz izolátov *S.Bareilly*, ktoré boli identifikované v SR a metódami molekulárnej subtypizácie bola dokázaná klonálna totožnosť s kmeňmi, zachytenými v ČR.

NRC pre morbilli, rubeolu a parotitídu

1. NRC zriadené Ministerstvom zdravotníctva SR rozhodnutím č.568/1997-A.s účinnosťou od 1. februára 1997

2. Personálne obsadenie:

Počet iných odborných pracovníkov s VŠ II. stupňa: 1

Počet laborantov s ÚSOV: 2

3. Akreditácia:

- podľa SNT EN ISO/15189:2012 od roku 2019 s platnosťou do roku 2024.

- počet skúšok 7
- počet ukazovateľov 7

4. Činnosť NRC

4.1. Odborná činnosť

4.1.1 Ťažiskové úlohy

- zabezpečovať laboratórnú diagnostiku suspektných osýpok a rubeoly dôkazom špecifických protilátok IgM a IgG testom ELISA,
- vykonávať testy avidity IgG protilátok proti vírusu rubeoly, ktoré umožňujú odlišiť akútnu infekciu od infekcie prekonanej v minulosti,
- zabezpečovať sérologickú diagnostiku vírusu parotitídy a parvovírusu B19 dôkazom špecifických protilátok IgM a IgG testom ELISA,
- v rámci SR zabezpečovať nadstavbovú, špecializovanú diagnostiku vírusu osýpok, rubeoly a parotitídy, ktorá sa opiera o vyšetrovacie metódy na báze molekulevej biológie - priamy dôkaz vírusovej nukleovej kyseliny metódou polymerázovej reťazovej reakcie (RT-PCR),
- vykonávať izoláciu uvedených vírusov na bunkových kultúrach a v spolupráci s Regionálnym referenčným laboratóriom WHO pre osýpky a rubeolu (RKI-Berlín) sa podieľať na bližšej identifikácii izolovaných kmeňov z hľadiska genotypovej príslušnosti,
- konfirmovať výsledky vyšetrení z iných laboratórií,
- vykonávať surveillance osýpok, rubeoly a parotitídy v SR,
- aktívne sa zúčastňovať na procese eliminácie osýpok vo WHO euroregióne a monitorovať kongenitálny rubeolový syndróm,
- odborne a metodicky usmerňovať spolupracujúce virologické laboratóriá na RÚVZ,
- zabezpečovať externú kontrolu laboratórnej práce pre spolupracujúce virologické laboratóriá na RÚVZ,
- plniť úlohy vyplývajúce z členstva v sieti národných referenčných laboratórií pre surveillance osýpok a rubeoly WHO pre Európu.

NRC zabezpečovalo laboratórnú diagnostiku osýpok, rubeoly, parotitídy a parvovírusu B19, dôkazom špecifických protilátok triedy IgM a IgG testom ELISA, molekulárno-biologickými metódami (RT-PCR) a izoláciou vírusu na bunkových kultúrach.

- NRC sa spolupodieľalo na opakovanom vyšetrení vzoriek sér s hraničnou hodnotou Anti IgG morbilli v rámci Imunologického prehľadu SR 2018, vyšetřilo sa 426 vzoriek na prítomnosť IgG protilátok proti osýpkam.
- V roku 2019 bolo do NRC doručených 691 klinických materiálov. Z daného materiálu sa celkovo vykonalo 1825 analýz, ktoré zahŕňali metódu ELISA na stanovenie hladín špecifických IgM a IgG protilátok proti vírusu osýpok, rubeoly, parotitídy a parvovírusu B19, na stanovenie avidity IgG protilátok proti vírusu rubeoly, metódu RT-PCR a izoláciu vírusu na bunkových kultúrach.
- Na prítomnosť IgM protilátok proti vírusu osýpok bolo vykonaných 167 vyšetrení. IgM protilátky boli dokázané v 81 prípadoch. 185 vyšetrení sa vykonalo na stanovenie IgG protilátok, s pozitívnym výsledkom v 97 prípadoch.
- Na prítomnosť NK vírusu osýpok sa metódou RT PCR vyšetřilo 34 klinických materiálov: 15x nasopharyngeálny výter, 1x likvor, 4x plodová voda a 14x moč. RNA vírusu osýpok bola dokázaná v 9 vzorkách (6x nasopharyngeálny výter, 3x moč).
- NRC zaslalo do spolupracujúceho RRL laboratória v Berlíne 9x klinický materiál na FTA karte na genotypizáciu, následne sa 5 x podarilo určiť genotyp (3x D8 a 2x B3).
- 184 vyšetrení sa vykonalo na dôkaz IgM protilátok proti vírusu rubeoly, pozitívne boli v 67 prípadoch. 193 vyšetrení sa vykonalo na stanovenie IgG protilátok, s pozitívnym

výsledkom v 192 prípadoch. Boli vyšetované aj párové vzorky sér. V žiadnom prípade sa nezaznamenal vzostup IgG protilátok v druhej vzorke séra.

- 144 vyšetrení sa vykonalo na aviditu IgG protilátok proti vírusu rubeoly. V 124 vzorkách mala avidita vysokú hodnotu.
- Na prítomnosť NK vírusu rubeoly sa metódou RT PCR vyšetřilo 21 klinických materiálov: 11x plodová voda, 3x moč, 6x nasofaryngeálny výter, 1x pleurálny exsudát. V ani jednom materiáli nebola dokázaná RNA vírusu rubeoly. Pri vyšetřeniach na rubeolu sa väčšinou jednalo o skriningové vyšetřenia tehotných žien, pričom infekcia nebola dokázaná ani v jednom prípade.
- Na prítomnosť IgM protilátok proti vírusu parotitídy bolo vykonaných 129 vyšetření. Pozitívne IgM sa dokázali v 7 prípadoch. 138 vyšetření sa vykonalo na stanovenie IgG protilátok, s pozitívnym výsledkom v 95 prípadoch.
- Na prítomnosť NK vírusu parotitídy sa metódou RT PCR vyšetřilo 5 klinických materiálov (2x sliny, 2x moč a likvor) s negatívnym výsledkom.
- IgM protilátky voči parvovírusu B19 sa zisťovali pri 144 vyšetřeniach, pozitívne boli dokázané v 8 prípadoch. Zo 144 vyšetření IgG protilátok proti parvovírusu B19, bolo pozitívnych 76.
- NRC pokračovalo v úzkej spolupráci s Regionálnym Referenčným Laboratóriom WHO (RRL, Robert Koch Institute, Berlín), kam boli zaslané vzorky sér na retestovanie v rámci externej kontroly kvality skúšok (100% úspešnosť).
- NRC v rámci účasti SR na projekte Európskej séro-epidemiologickej siete ESEN bol úspešne vyšetřený referenčný panel (20 vzoriek sér) na prítomnosť špecifických IgM protilátok proti vírusu osýpok a rubeoly (40 vyšetření) so 100 % úspešnosťou.
- NRC sa zúčastnilo externej kontroly na detekciu RNA osýpok a rubeoly- molekulárny panel WHO/CDC (8 vzoriek), 100% úspešnosť.
- NRC naďalej ostáva WHO plne akreditovaným M/R (Measles/Rubella) laboratóriom aj na rok 2020, na základe úspešnej externej kontroly kvality skúšok a úspešnému vyšetřeniu panelových sér.
- NRC zasielalo pravidelné mesačné hlásenia výsledkov vyšetření na osýpky a rubeolu do siete CISID (*Centralized information system for infectious diseases*).
- Úspešne sa pretestovala citlivosť VERO/hSlam buniek na vírus rubeoly, osýpok a VERO buniek na vírus parotitídy.
- Nadstavbová diagnostika NRC sa opierala o vyšetřovacie metódy na báze molekulárnej biológie a izolácie na bunkových kultúrach.
- NRC oboznámilo s vyhodnotením diagnostiky v NRC pre MMR kolegov z virologických oddelení RÚVZ v Banskej Bystrici a Košiciach na Konzultačnom dni NRC, ktorý sa konal na Odbore lekárskej mikrobiológie dňa 21.5.2019.
- NRC spolupracovalo na projekte č. 8.4. Exantémové ochorenia. Gestorom ÚVZ SR. Cieľom projektu je diagnostika exantémových ochorení spôsobených vírusmi osýpok, rubeoly a parotitídy v rámci surveillance týchto ochorení v SR.
- Stanovený cieľ WHO eliminovať osýpky v európskom regióne je aj naďalej aktuálny. V súlade s tým je potrebné pokračovať vo vykonávaní dôslednej surveillance osýpok a rubeoly. Dôležitá je spolupráca medzi lekármi, epidemiológmi a laboratórnymi pracovníkmi.

Tab.1 Prehľad výsledkov sérologických vyšetrení v NRC pre MMR za rok 2019

<i>Infekčné agens</i>	<i>Materiál</i>	<i>Metóda dôkazu</i>	<i>Počet vyšetrení</i>	<i>Výsledok POZIT</i>	<i>Výsledok NEGAT</i>	<i>Výsledok HRAN. HODNOTA</i>
Morbilli	sérum	IgG EIA	185	97	76	12
		IgM EIA	167	81	80	6
Parotitída	sérum	IgG EIA	138	95	26	17
		IgM EIA	129	7	115	7
Rubeola	sérum	IgG EIA	193	192	0	1
		avidita IgG EIA	144	3	124	17
		IgM EIA	184	67	72	45
Parvovírus B19	sérum	IgG EIA	144	76	54	13
		IgM EIA	144	8	133	3

Tab.2 Prehľad výsledkov PCR vyšetrení v NRC pre MMR za rok 2019

<i>RNA</i>	<i>Materiál</i>	<i>Metóda dôkazu</i>	<i>Počet vzoriek</i>	<i>Výsledok POZIT</i>	<i>Výsledok NEGAT</i>
Morbilli	Moč	RT PCR	34	9	25
	Nasopharyngeálny výter Plodová voda likvor				
Rubeola	Plodová voda	RT PCR	21	0	21
	Moč				
	Pleurálny exsudát plodu				
	Nasopharyngeálny výter				
Parotitída	Sliny	RT PCR	5	0	5
	Moč likvor				

Laboratórne metódy

NRC má akreditovaných 7 skúšok

- Dôkaz Anti- Morbilli vírus IgM- ELISA
- Dôkaz Anti- Morbilli vírus IgG- ELISA
- Dôkaz Anti- Rubeola vírus IgM- ELISA
- Dôkaz Anti- Rubeola vírus IgG- ELISA
- Dôkaz avidity Anti- Rubeola vírus IgG
- Dôkaz Anti- Parotitis vírus IgM- ELISA
- Dôkaz Anti- Parotitis vírus IgG- ELISA

+ PCR diagnostika

4.1.2 Novozavedené metódy

4.1.3 Medzilaboratórne porovnania

NRC naďalej pokračovalo v úzkej spolupráci s Regionálnym Referenčným Laboratóriom WHO (RRL, Robert Koch Institute, Berlín), kam boli zaslané vzorky sér na retestovanie v rámci externej kontroly kvality skúšok (53 vzoriek, 100% úspešnosť).

NRC zaslalo do spolupracujúceho RRL laboratória v Berlíne 9x klinický materiál na FTA karte na genotypizáciu, následne bol 5x určený genotyp: 3x D8 a 2x B3.

V rámci účasti SR na projekte Európskej séro - epidemiologickej siete ESEN bol úspešne vyšetrený referenčný panel (20 vzoriek sér) na prítomnosť špecifických IgM protilátok proti vírusu osýpok a rubeoly (40 vyšetrení) so 100 % úspešnosťou.

NRC sa zúčastnilo externej kontroly na detekciu RNA osýpok a rubeoly- molekulárny panel WHO/CDC (8 vzoriek), 100% úspešnosť.

4.1.4 Iná odborná činnosť

- NRC priebežne dopĺňa a aktualizuje dokumentáciu a udržiava v praxi procesy v súvislosti s procesným auditom systému manažérstva kvality podľa ISO 9001:200 na ÚVZ SR
- V procese certifikácie systému manažérstva kvality na ÚVZ SR pracovníci NRC priebežne pripomienkujú IRD – Smernice
- NRC pravidelne usmerňuje lekárov pri odoberaní a zasielaní materiálov určených na vyšetrenie, poskytuje odborné poradenstvo v oblasti diagnostiky
- NRC zasiela pravidelné mesačné hlásenia o počtoch a výsledkoch laboratórných vyšetrení s podozrením na suspektné osýpky a rubeolu do CISID-u (*The Centralized Information System for Infectious Diseases*)
- NRC participuje na projekte: 8.4 Diagnostika exantémových ochorení. Gestorom je ÚVZ SR. Cieľom projektu je diagnostika exantémových ochorení spôsobených vírusmi osýpok, rubeoly a parotitídy v rámci surveillance týchto ochorení v SR.

5. Legislatívna činnosť

6. Metodická, konzultačná a výuková činnosť

Konzultačná činnosť

NRC pre morbilli, rubeolu a parotitídu, v spolupráci s NRC pre poliomyelitídu, NRC pre chrípku, NRC pre arbovírusy a hemoragické horúčky a Laboratóriom molekulárnej diagnostiky pripravilo Konzultačný deň (21.5.2019) pre spolupracujúce virologické laboratória z RÚVZ Košice a RÚVZ Banská Bystrica. NRC oboznámilo kolegov s

vyhodnotením diagnostiky v NRC pre MMR za rok 2018 a k 21.5. v roku 2019. RÚVZ Košice včas a správne hlási prípady osýpok do NRC, ktoré sa ďalej zohľadňuje do hlásenia CISID. Preto je potrebné naďalej pokračovať v mesačnom hlásení.

Výuková činnosť

NRC uskutočňuje školenia pre stredoškolských študentov farmácie a chémie, biotechnológie, pre vysokoškolských študentov Slovenskej zdravotníckej univerzity a Trnavskej univerzity na pôde ÚVZ SR.

7. Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách

RNDr. Alexandra Polčíčová	Slovenská komora iných zdravotníckych pracovníkov Národná komisia na verifikáciu eliminácie osýpok a rubeoly na Slovensku
Štefánia Ďurdíková	Slovenská komora medicínsko-technických pracovníkov
Jana Gašparovičová	Slovenská komora medicínsko-technických pracovníkov

8. Účasť na zahraničných pracovných cestách a odborných podujatiach

Národné referenčné centrum pre meningokoky

1. NRC pre meningokoky zriadené Ministerstvom zdravotníctva SR rozhodnutím č.1814 /1990 –A / III-3 zo dňa 22.10.1993

2. Personálne obsadenie:

počet VŠ II.st : mikrobiológ nelekár s EU atestáciou : 1
Počet pracovníkov s ÚSOV: 1

3. Akreditácia

- podľa STN EN ISO/IEC 15 128:2013
- od aug. roku 2019 s platnosťou do roku 2025
- počet skúšok 5
- počet ukazovateľov 27

4. Činnosť NRC

4.1. Odborná činnosť

4.1.1 Ťažiskové úlohy

- NRC vykonáva a zodpovedá za komplexnú fenotypizačnú, genotypizačnú nálezovú diagnostiku a konfirmáciu kmeňov *N.meningitidis* izolovaných z invazívnych meningokokových ochorení, lokálnych infektov ako aj identifikáciu cirkulujúcich nosičských kmeňov na území SR. Úlohou NRC pre meningokoky je čo možno najkomplexnejšie zmapovať situáciu a monitorovať jej vývoj na území štátu a porovnať ju so situáciou v Európe a vo svete. Prispievaním ECDC požadovaných molekulárnych charakteristík invazívnych kmeňov do medzinárodných európskych sietí a svojím členstvom v európskych meningokokových spoločnostiach sa NRC plnohodnotne radí k 13 najvýznamnejším laboratóriám pre konfirmáciu *N.meningitidis* v Európe. Rovnako ako ostatné európske členské NRC monitoruje citlivosť, rezistenciu a jej mechanizmus u meningokokov voči vybraným ATB. Taktiež sa venuje záchytu atypických fenotypov *N.meningitidis*.

- Genotypizačná identifikácia kmeňov je založená na PCR a real time PCR potvrdení druhu *N.meningitidis* a PCR určení genoskupiny. Genotypizačná diagnostika môže dokázať patogéna aj z kultivačne a mikroskopicky negatívnych biologických materiálov a nie je limitovaná začatou antibiotickou terapiou. K nevyhnutnému celosvetového dohľadu podľa WHO nad meningokokovými ochoreniami, patrí aj sledovanie cirkulácie, distribúcie a vývoja špecifických meningokokových klonov (sekvenčné typy, klonálne komplexy, povrchové hlavné imunogénne antigény).
- Invazívne kmene sú molekulárne analyzované multilokusovou sekvenčnou typizáciou **MLST** podľa európskej schémy pre invazívne kmene:
séroskupina: PorA(vr1):PorA(vr2):FetA(vr1):klonálny komplex, sekvenčný typ
- Z fenotypizačných metód NRC praktizuje svetelnú mikroskopiu Gramom farbených preparátov biologického materiálu z invazívnych ochorení vrátane vzoriek *post mortem*, pre stanovenie Gram negatívnych diplokokov a zmnožených polymorfonukleárných leukocytov. Kultivačný dôkaz na pôdach *Müller-Hintonov* agar s 5% krvou a pomnoženie v živnom bujóne u invazívnych a neinvazívnych kmeňov. Testy biochemickej identifikácie (oxidáza, ONP, metabolizmus cukrov, dôkaz enzýmov) sa vykonávajú u všetkých kultivačných invazívnych izolátov, izolátov z dolných dýchacích ciest a z urogenitálneho systému. Séroskupiny sa stanovujú na základe polysacharidového antigénu bakteriálneho púzdra - určovanie séroskupín skličkovou aglutináciou s polyvalentnými (Poly, Poly2) a monovalentnými (A, B, C, D, Y, W135, X, 29E, Z) špecifickými antisérmi u invazívnych kmeňov, kmeňov z dolných dýchacích ciest a urogenitálneho systému. Z fenotypizačných metód NRC ešte praktizuje latexovú aglutináciu, určovanie séroskupín A, B, C, W135/Y v primárne sterilných tekutinách a u invazívnych kultivačných izolátov *N.meningitidis*. **V roku 2019 začalo NRC v súčinnosti s LMD vyšetrovať navyše aj séroskupiny Z a H s cieľom zredukovať počet neurčitelných séroskupín a zistiť pokrytie nosičov týmito séroskupinami na Slovensku. Plánuje sa ešte doplnenie diagnostiky séroskupiny D.**
- Od 1.1. 2019 do 31.12. 2019 bolo v NRC pre meningokoky vyšetrených **917** patientskych vzoriek čo spolu predstavuje **9982** ukazovateľov a **10213** analýz (tab.č.1).

tab.č.1

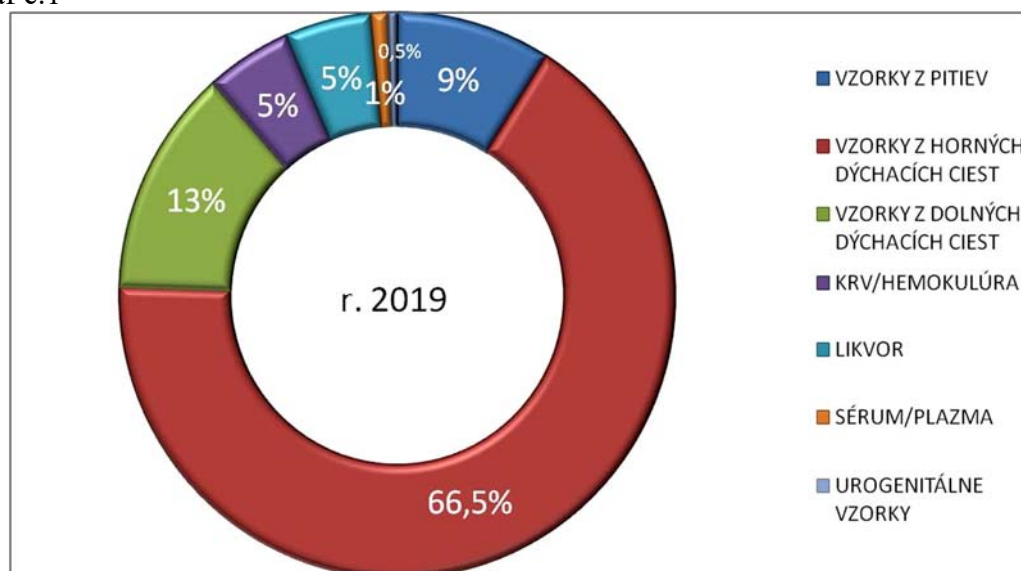
Fenotypizácia :	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz
Krvný agar (MHA s 5% krvou)	917	917	917
Mikroskopický dôkaz (1000x)	80	80	80
Biochemická identifikácia	389	389	620
Pomnoženie - bujón	87	87	87
Oxidáza	910	910	910
ONPG	389	389	389
Určenie séroskupiny skličkovou aglutináciou (Poly, Poly2, A, C, D, Y, W135, B, X, 29E, Z)	331	3641	3641

Určenie séroskupiny latexovou aglutináciou (A,B/ESCOK1,C,W/Y,STPN, HAIN, STAG)	250	1514	1514
Nitrocefin test pri R kmeňoch	49	49	49
Citlivosť na ATB /E test MIC mg/L	255	1020	1020
Kontroly testov citl.	6	24	24
Archivácia kmeňa	910	910	910
Interná kontrola kvality skúšok + Referenčné kmene	7	52	52
Spolu:	4580	9982	10213

Genotypizáciu *N.meningitidis* - PCR, real time PCR a hodnotenie MLST vykonáva LMD v súčinnosti s NRC pre meningokoky.

- 176 vzoriek pochádzalo z primárne sterilných anatomických lokalít : 5% likvor, 5% hemokultúra/krv, 1% plazma/sérum, 9% *post mortem* vzorky z pitiev, spolu od 39 pacientov so suspektným meningokokovým invazívnym ochorením vrátane úmrtí. 13% vzoriek pochádzalo z dolných dýchacích ciest (spúta, bronchoalveolárne laváže, aspiráty) u pacientov s pneumóniami, bronchopneumóniami a nosičov. 66,5% vzoriek pochádzalo z horných dýchacích ciest pacientov s lokálnym katarom alebo len s diskomfortom v nazofaryngu/laryngu, no prevažne sa jednalo o bezpríznakových nosičov. 0,5% vzoriek z urogenitálneho systému s diagnózou non-gonokokovej uretritídy a vaginitídy, graf č. 1.

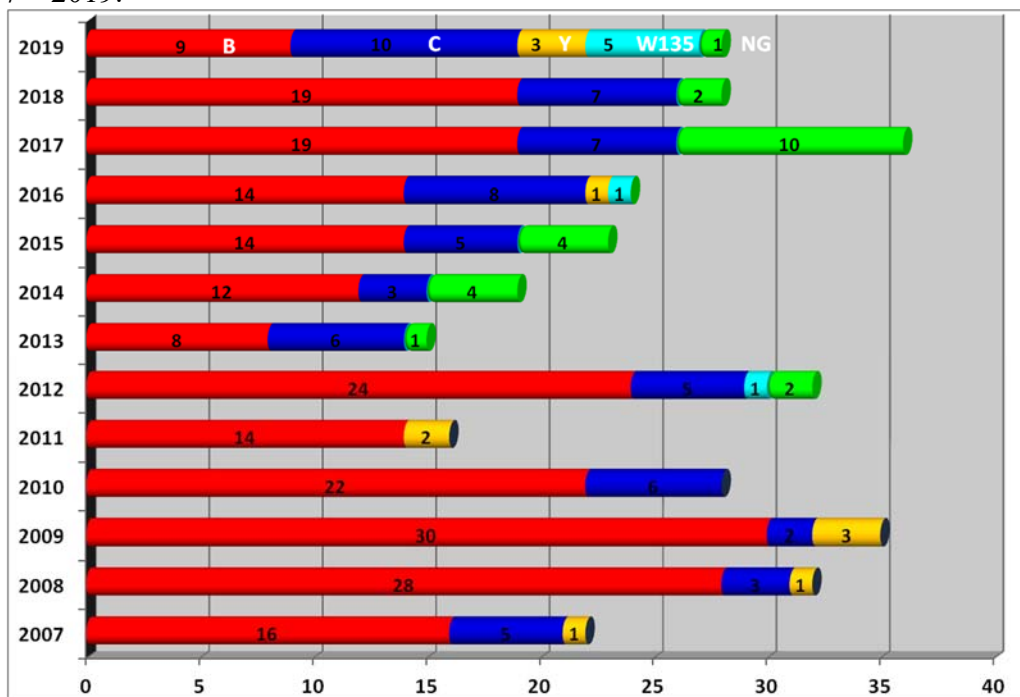
Graf č.1

- V 96 % všetkých invazívnych a neinvazívnych vzoriek bola identifikovaná *N. meningitidis*, v 4 % sa nepotvrdila. V negatívnych neinvazívnych vzorkách boli zistené v prevahe viridujúce streptokoky s komensálnymi druhmi neisserií napr. *Neisseria sicca/mucosa*, *Neisseria polysaccharea*, *Neisseria cinerea/elongata* alebo *Neisseria lactamica*.

- V roku 2019 sme potvrdili meningokokové ochorenie u 28 zo 43 vyšetrených pacientov so suspektným meningokokovým invazívnym ochorením. U 7 pacientov materiál nebol zaslaný do NRC. Tieto prípady boli hlásené len v EPIS. (NRC + EPIS – celkovo 35 prípadov vedených ako meningokokové invazívne ochorenie. V 8 prípadoch bola zistená iná etiológia).
- Najvyššia chorobnosť aj úmrtnosť sa drží u dojčiat a za nimi u 1-4 ročných detí s dlhodobou prevažujúcou séro skupinou B, po ktorej nasledovala C. **Rozdiel v zastúpení séro skupín z invazívnych ochorení nastal v r. 2019 v porovnaní s predchádzajúcimi 12 rokmi.** Séro skupina B (9x) sa prvý krát dostáva do menšinového postavenia voči ostatným séro skupinám : C 10x, Y 3x, W 5x, NG 1x. Tiež sa v tomto roku stretáva kombinácia všetkých typov séro skupín naraz (B,C,Y,W135, NG), graf č.2. Hlavný nárast séro skupín W135 (5x) a Y (3x) registrujeme práve v roku 2019 čo koreluje s celoeurópskym výskytom a situáciou opisovanou v poslednom ECDC reporte. U 1 pacienta sa skupinu nepodarilo určiť dostupnými PCR primermi či aglutinačnými reakciami.
- Ochorenia na Slovensku prevažovali u mužského pohlavia nad ženským (F 46% < 54% M). Z klinického hľadiska, u 0-2 ročných prevažuje sepsa, u 3 – 26 ročných meningitída, u 45 – 75+ ročných sú klinické formy boli vyrovnané 1:1. **Najviac ochorení vzniklo vo februári. Najvyššia incidencia bola evidovaná v Prešovskom (okres Sabinov, Gelnica) a Bratislavskom kraji (okres Pezinok).**

Graf.č.2 Zastúpenie séro skupín z meningokokové invazívne ochorenie v každom roku 2007 – 2019.

- NRC pre meningokoky aj tento rok identifikovalo klasickými bakteriologickými metódami v invazívnych vzorkách, ktoré boli negatívne na meningokoky, iných rôznych pôvodcov meningitíd, sepsy alebo úmrtí. Jednalo sa o *Haemophilus influenzae* a *Streptococcus pneumoniae* a *Cryptococcus sp.*.

- V roku 2019 NRC pre meningokoky vyšetrilo biologický materiál z 9 súdnoznaleckých a patologicko-anatomických pitiev zaslaných z UDZS v rámci celej SR. V 2 prípadoch sa infekcia nepotvrdila ako príčina smrti. 3 úmrtia boli spôsobené *N.meningitidis* B u 5 mesačného a dvoch ročných detí z východného Slovenska. Jedno úmrtie bolo spôsobené *N.meningitidis* W135 u 9 mesačného dieťaťa z Kežmarku. Vzácný prípad úmrtia sa týkal 56 ročnej ženy, ktorá zomrela v dôsledku duálnej invazívnej infekcie spôsobenej *N.meningitidis* Y cc23 a *S.pneumoniae* 12F. Stav bol hodnotený ako sepsa s multiorgánovým zlyhaním a DIC. Na tomto prípade spolupracovali 3 úrady: NRC pre meningokoky ÚVZ SR, NRC pre pneumokoky a hemofily RUVZBB a UDZS Bratislava-Petržalka. U 59 ročnej ženy z Gelnice, (s podozrením na meningokokové ochorenie), fatálnu meningeálnu infekciu spôsobil *Cryptococcus spp.* zistený z likvoru a mozgu precíznym mikroskopickým vyšetrením, Gramom farbených preparátov. V decembri 2019 sme 1. krát na Slovensku skonfirmovali atypické meningokokové ochorenie s fatálnym priebehom u 45 ročného muža z okresu Lučenec. Pôvodcom bola *N.meningitidis* séroskupiny C s pozitívnou príslušnosťou do hypervirulentného klonálneho komplexu CC11 zistená z krvi *post mortem*. Tento kmeň plánujeme podrobiť WGS, tab.č.2.
- Transeurópsky alarm: Od roku 2013 sa do Európy dostala a odvtedy sa transeurópsky šíri *N.meningitidis* W135, C - cc11, pôvodca meningokokové invazívne ochorenie, u ktorého je čoraz viac opisovaná atypická úvodná abdominálna klinická prezentácia. Najčastejším príznakom počas 24 hodín je krutá bolesť brucha (64%), gastroenteritída s hnačkou a vracaním (25%), samotná hnačka (11%). V roku 2019 MZSR na podnet ÚVZ SR informovalo všetkých poskytovateľov zdravotnej starostlivosti a UDZS o tomto šíriacom sa nebezpečenstve ako nutnosť zohľadnenia tohto faktu v diferenciálnej diagnostike bolestí brucha.

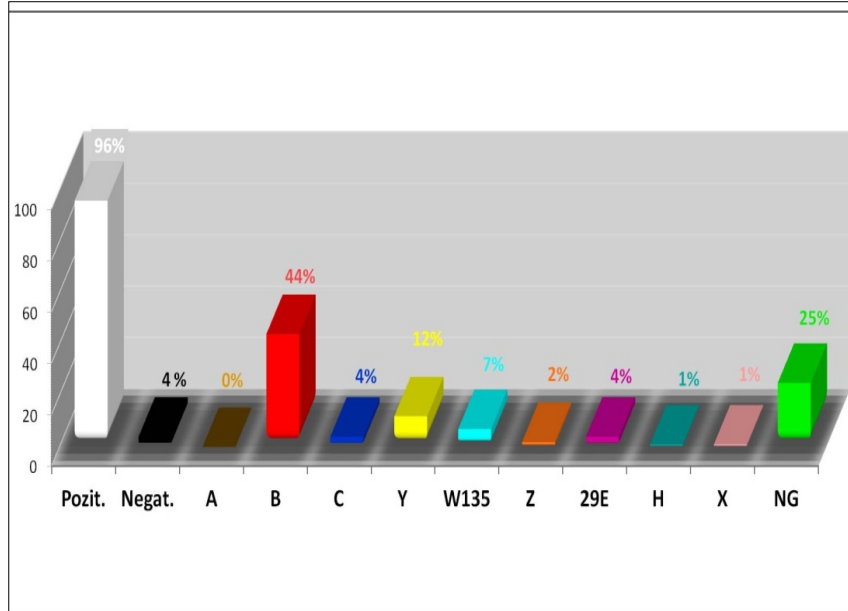
Tab.č.2 Stručný prehľad výsledkov vyšetrení všetkých invazívnych vzoriek, ktoré prišli do NRC s podozrením na meningokokové invazívne ochorenia.

Spolu 43 suspektných meningokokových invazívnych ochorení, 36 vyšetrených v NRC, 7 nekonfirmovaných - hlásené len v EPIS
28 invazívnych ochorení s potvrdenou meningokokovou etiológiou : séroskupiny - 10xC, 9xB, 5xW135, 3xY, 1xNG
6 invazívnych infekcií spôsobených iným patogénom : 4x <i>Streptococcus.pneumoniae</i> 1x <i>Haemophilus influenzae</i> 1x <i>Cryptococcus sp.</i>
Vzorky vyšetrené z 9 pitiev UDZS v NRC pre meningokoky
6 úmrtí spôsobených <i>N.meningitidis</i> : 3xB, 1xC, 1xW135 1xY+ <i>S.pneumoniae</i> (duálna.infekcia)
3 úmrtia inej príčiny : 1x <i>Cryptococcus sp.</i> , 2x bez infekčnej etiológie

- Pri analýze výskytu nosičstva na Slovensku sa dokázalo najvyššie zastúpenie séroskupiny B (44%). 25% tvorili kmene, ktoré sú skupinovo (aglutinačne) neurčiteľné (polyaglutinovatelné, spontánne aglutinovatelné, neaglutinovatelné). Ostatné séroskupiny boli zastúpené: C 4%, Y 12%, W135 7%, 29E 4%, X 1%, H 1%, Z 2%. V porovnaní s rokom 2018 došlo k signifikantnému zvýšeniu séroskupiny Y u nosičov.

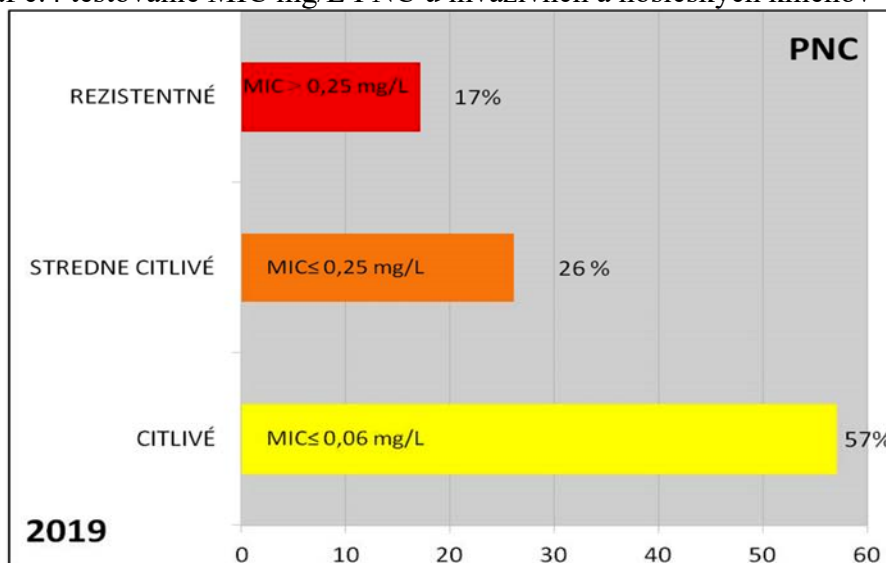
- U jedného kmeňa *N.meningitidis* z Košíc z likvoru bol zistený fenomén „**Capsule switching**“ – zmena jednej séro skupiny C na B u toho istého meningokoka . Jedná sa o jeden z mechanizmov virulencie – únik pred imunitou hostiteľa.

Graf č.3 - % pozitívnej a negatívnej confirmácie *N.meningitidis* zo všetkých vzoriek.. Zastúpenie séro skupín *N.meningitidis* z invazívnych ochorení a od nosičov v r. 2019.

- V roku 2019 NRC pre meningokoky začalo retrospektívnu molekulárnu analýzu evolučných zmien penicilín viažúcich proteínov (PBP2) u nosičských a invazívnych kmeňov so zníženou citlivosťou voči penicilínu (PNC). K tejto štúdii nás viedli výsledky zvýšenej PNC MIC mg/L viacročného testovania pričom boli zohľadnené aj výsledky spolupracujúcich laboratórií z celého Slovenska. Znížená citlivosť k penicilínom súvisí dominantne s bodovými mutáciami v PBP2 kódovanými penA génom. Prvé výsledky tejto štúdie dokázali, že všetky proteíny v PBP2 vykazovali mutácie v zmysle zámény 5 aminokyselín (A510V, F504L, H541N, I515V, I566V), ktoré sú typické pre meningokoky rezistentné voči penicilínom.
- Celoročným testovaním kvantitatívnej antibiotickej citlivosti voči PNC, CTX, CIP a RIF E-testami (MIC mg/L, interpretácia podľa EUCAST 2019) sme zaznamenali 17% rezistentných, 26% stredne citlivých a 54% kmeňov citlivých voči PNC - graf.č.4. Rezistentné kmene, ktoré prevyšovali MIC PNC 1,5 mg/L boli otestované nitrocefínovou metódou, ktorá slúži na odlišenie kmeňov produkujúcich betalaktamázy od kmeňov s alterovanými PBP. Všetky rezistentné kmene boli betalaktamázo-negatívne. Celoslovenský prehľad testovania ATB citlivosti dokazuje, že viac ako tretina všetkých meningokokov na Slovensku vykazuje zníženú citlivosť voči PNC. Všetky testované kmene boli citlivé voči CTX, CIP a RIF.

Graf č.4 testovanie MIC mg/L PNC u invazívnych a nosičských kmeňov v r. 2019

4.1.2 Novozavedené metódy

- NRC pre meningokoky v spolupráci s laboratóriom molekulárnej diagnostiky **zaviedlo novú metódu** pre molekulárnu diagnostiku invazívnych kmeňov *N.meningitidis* – **Real time PCR**, ktorá sa vyznačuje vyššou citlivosťou teda úspešnejším záchyтом patogénu a určenia séro skupiny v porovnaní s konvenčnou klasickou PCR.
- **Rozšírenie** diagnostiky spektra **séro skupín** *N.meningitidis* – **H, Z**.
- **Štúdia penA génu** v rámci celoeurópskeho monitoringu citlivosti a rezistencie *N.meningitidis* voči PNC. Metóda sekvenovania PenA génu s detekciou bodových mutácií.
- Zakreditovanie latexovej aglutinácie a svetelnej mikroskopie.

4.1.3 Medzilaboratórne porovnania

- (United Kingdom National External Quality Assessment Schemes NEQAS) externá kontrola kvality - medzilaboratórne porovnanie kvality vykonávaných skúšok bolo vykonané v roku 2018. 100 % úspešnosť a certifikát o absolvovaní boli zaslané z UK v roku 2019.

4.1.4 Iná odborná činnosť

- Na úrovni NRC najpresnejším štandardom v identifikácii a charakterizácii kmeňov, spôsobujúcich hlavne invazívne smrteľné ochorenia, sú genotypizačné predovšetkým sekvenačné metódy. Pre kvalitnú molekulárnu surveillance meningokokových ochorení sú nevyhnuté a WHO, ECDC žiadané. ECDC sa snaží a podporuje (molecular trainings) , aby vo všetkých európskych NRC pre meningokokové ochorenia sa dosiahol rovnaký level molekulárnej diagnostiky meningokokov na báze sekvenovania celého genómu (**WGS**).
- Izoláty meningokokov sú zaradované do sekvenačných typov ST a skupiny sekvenačných typov tvoria klonálne komplexy CC. Väčšina meningokokových ochorení je spôsobená len limitovaným počtom hypervirulentných klonálnych komplexov, ktoré vyjadrujú najvyššiu mieru virulencie pre hositeľskú populáciu. Určovanie sekvenačných typov a ich príslušnosť do klonálnych komplexov spolu s dátumom ochorenia dáva možnosť stanoviť epi súvislosti medzi ochorením v jednotlivých lokalitách.

- NRC pre meningokoky, ako člen európskych národných referenčných centier, pravidelne zasiela a aktualizuje komplexné molekulárne identifikačné charakteristiky invazívnych kmeňov *N.meningitidis* do európskej databázy prostredníctvom systému **EMERT** (European Meningococcal Epidemiology in Real Time) v rámci **EMGM (The European Meningococcal and Haemophilus Disease Society)**. Tieto údaje poskytuje aj pre **EPIS, TESSy** (The European Surveillance System), kde okrem toho poskytuje aj výsledky fenotypizačných metód (mikroskopia, aglutinačné určenie séro skupiny a MIC mg/L PNC, CTX, CIP a RIF). Spolupracuje v **EU-IBD Labnet** (European Invasive Bacterial Diseases Labnet) a **EMGM**, zameranej na molekulárne metódy identifikácie a monitoringu meningokokov v Európe.
- NRC vedie databázu údajov o všetkých zasielaných izolátoch *N.meningitidis* a pôvodnom biologickom materiáli, ako aj informácie o všetkých prípadoch invazívnych ochorení vrátane úmrtí na Slovensku. V spolupráci s UDZS, s epidemiológmi, s nemocničnými odd. intenzívnej medicíny, s infekčnými klinikami, s pediatriami a s laboratóriami klinických mikrobiológií, dosahuje vyše 90% konfirmáciu všetkých meningokokových ochorení v SR. Archivuje a udržiava zbierku invazívnych a nosičských meningokokov v kryobankách spolu s referenčnými kmeňmi (-70°C).
- NRC priebežne dopĺňa a aktualizuje dokumentáciu a udržiava v praxi procesy v súvislosti s procesným auditom systému manažérstva kvality podľa ISO 9001:200 na ÚVZ SR.
- V procese certifikácie systému manažérstva kvality na ÚVZ SR, NRC priebežne pripomienkovalo IRD – Smernice.
- RNDr. Anna Kružlíková, sa dva krát ročne podľa plánu interných auditov manažéra kvality, zúčastňuje ako interný audítor pri kontrole plnenia požiadaviek NRC/lab. v rámci OLM podľa normy (ISO/IEC 17025 : 2005 do aug.2019, ISO/IEC 15128 : 2013 od aug.2019).
- Vstup NRC do európskej spoločnosti pre meningokokové a hemofilové ochorenia (EMGM) od r. 2020.

5. Legislatívna činnosť

Participovanie na novelizácii 585/2008 – definovanie rizikových skupín osôb z pohľadu veku a zdravotnej indikácie pre invazívne meningokokové ochorenia. Zrušenie PNC z profylaxie na základe dlhoročného testovania MIC mg/L PNC a európskych usmernení.

6. Metodická, konzultačná a výuková činnosť

- NRC podáva odborné konzultácie spolupracujúcim laboratóriám klinickej mikrobiológie, nemocničným lekárom, súdnolekárskym a patologickoanatomickým pracoviskám UDZS (interpretácie nálezov pri úmrtiach), pre metodické usmernenie manažmentu zasielania a výberu biologického materiálu na vyšetrenie v NRC, požadovaných analýz, výsledkov, laboratórnej diagnostiky a antibiotickej citlivosti.
- Usporiadanie Konzultačného dňa NRC pre meningokoky, NRC pre salmonelózy, NRC pre antibiotickú rezistenciu a LMD, ktorý sa konal 6. novembra 2019. Za aktívnu účasť bolo priznaných 10 kreditov, za pasívnu 5. Tak ako minulý rok aj v tomto roku boli pozvaní lekári z UDZS z Bratislavy FNŠP sv. Cyrila a Metoda v Petržalke pod vedením primára MUDr. Petra Martanoviča, PhD. Prednášal MUDr. Richard Hokša.

- NRC sa pravidelne podieľa na výukovej činnosti študentov stredných a vysokých škôl v oblasti laboratórnej diagnostiky meningokokov, ktorí v rámci vzdelávacích stáží a exkurzií navštevujú pracoviská ÚVZ SR.

7. Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách

- RNDr. Anna Kružlíková
 - Sekcia klinickej mikrobiológie, SLS
 - Slovenská spoločnosť infektológov, SLS
 - Sekcia laboratórnej diagnostiky SKIZP
 - Advisory Board for MenB
 - The European Meningococcal and Haemophilus Disease Society - EMGM
- Jarmila Blažíčková - Slovenská komora medicínsko-technických pracovníkov

8. Zahraničné pracovné cesty a odborné podujatia :

- 15th EMGM Congress –26.5. – 30.5. 2019 Lisabon Portugalsko, aktívna účasť

NRC pre sledovanie rezistencie mikroorganizmov na antibiotiká

1.NRC zriadené Ministerstvom zdravotníctva SR rozhodnutím MZ SR č. M/4401/2001 zo dňa 29.10.2001

2. Personálne obsadenie

počet lekárov so špecializáciou : 1 (0,2 úväzok)

počet lekárov bez špecializácie : 1

počet iných odborných pracovníkov s VŠ II. stupňa so špecializáciou: 1

počet pracovníkov s ÚSOV: 1

3. Akreditácia

- podľa STN EN ISO 15189:2012
- od roku 2019 s platnosťou do roku 2024
- počet skúšok 2
- počet ukazovateľov 25

4. Činnosť NRC

4.1 Odborná činnosť

4.1.1 Ťažiskové úlohy

- NRC posudzuje, overuje, odporúča a následne pomáha pri aktualizácii metód a postupov na stanovovanie citlivosti mikroorganizmov na antibiotiká do laboratórnej praxe. V spolupráci s Národnou breakpointovou komisiou MZ SR (NAC) sa podieľa na definovaní národne platných interpretačných kritérií pre testovanie antibiotickej citlivosti.
- Na základe zdrojových údajov o laboratórnych testoch citlivosti vykonaných v laboratóriách klinickej mikrobiológie pravidelne aktualizuje celoštátnu databázu údajov o rezistencii mikroorganizmov na antibiotiká v SR. Regionálne aj

celoslovenské údaje o citlivosti na ATB sú prístupné rôznym užívateľom podľa hierarchie prístupových práv na internetovej stránke www.snars.sk.

- Zabezpečuje poskytovanie národných údajov pre potreby európskej siete monitorovania antibiotickej rezistencie ECDC EARS-Net: European network of national surveillance systems on antimicrobial resistance for public health purposes.
- Zabezpečuje národné zastúpenie v projektoch ECDC zameraných na monitorovanie nových mechanizmov rezistencie u klinicky významných baktérií.
- Organizuje a vykonáva pravidelný systém národnej externej kontroly kvality laboratórneho stanovovania citlivosti (kruhovú vzorku) pre laboratóriá klinickej mikrobiológie zaradené do siete zdravotníckych zariadení SR.
- Poskytuje konzultácie v odborných, metodických a organizačných otázkach testovania citlivosti.
- Vykonáva expertízu činnosť v hodnotení stavu a vývoja bakteriálnej rezistencie na antibiotiká v SR.
- Prostredníctvom Ústrednej komisie pre antiinfekčnú liečbu a antibiotickú politiku MZ SR zabezpečuje národné zastúpenie, komunikáciu s medzinárodnými organizáciami, poskytovanie údajov a spoluprácu s medzinárodnými sieťami a orgánmi Európskej komisie, zaoberajúcimi sa problematikou antibiotickej rezistencie (pracovné skupiny Európskej komisie, ECDC, EARS-Net a pod.).

Tabuľka 1. Prehľad laboratórnych vyšetrení

Typ materiálu	Spôsob vyšetrenia	Počet vzoriek	Počet vyšetrení / stanovení	Počet ukazovateľov
Charakteristika kmeňov pre externú kontrolu v SR UK NEQAS organizovanú NRC ÚVZ SR	stanovenie antibiogramu	6	69	1325
Medzinárodné kontroly EQA-3 AST DK <i>Salmonella spp.</i>	stanovenie antibiogramu, charakteristika mechanizmov rezistencie	8	72	88
Príprava vzoriek pre 42 laboratórií EKK ÚVZ SR	inkorporácia do nosiča, adjustácia, kontrola čistoty, denzity, distribúcia	8	464	464
Analýza klinických izolátov karbapeném rezistentných enterobaktérií (CRE)	izolácia, identifikácia, charakterizácia antibiogramu, stanovenie mechanizmov rezistencie	1316	6580	15792
Klinické izoláty baktérií z OKM,	izolácia, identifikácia,	1024	9216	22528

zazbierkovanie do zbierky UVZ SR	charakterizácia antibiogramu, stanovenie mechanizmov rezistencie			
Klinické izoláty baktérií z OKM na kotrolu MDR, nezazbierkované	Konfirmácia identifikácie, antibiogramu	532	1596	5320
Udržiavanie zbierkových kmeňov NRC ATB UVZ SR	Kontrola životnosti, čistoty, pravidelné preočkovanie na stabilizačné médiá	165	660	495
Činnosť na zabezpečenie kvality výsledku : int. refer. materiály, kultivačné médiá	Referenčné kmene	6	12	288

Tabuľka 2. Spracovanie dát o antibiotickej rezistencii v SR v r. 2019 (www.snars.sk)

Typ údajov	Počet antibiotikogramov archivovaných v databáze SNARS za 1-12 / 2019	Celkový počet antibiotikogramov archivovaných v databáze SNARS k 12/2019	Počet zdrojových laboratórií
Kvalitatívne testy	204 942	4 560 838	33
Kvantitatívne testy	247 655	9 989 335	29
Spolu	452 597	14 550 213	

4.1.2 Novozavedené metódy

- ❖ **Podľa novej normy EUCAST ver. 9.0 2019 sme zaviedli konfirmáciu rezistencie voči kolistínu novou komerčne vyrábanou mikrodilučnou metódou, vzhľadom k zvyšujúcej sa rezistencii a požiadavkám z laboratórií OKM zaradených do siete zdravotníckych zariadení SR. Túto vyšetrovaciu skúšku sme v tomto roku pridali do akreditovaných metód podľa normy STN EN ISO 15189:2012 na základe udeleného osvedčenia zo dňa 10.7.2019**

4.1.2. Medzilaboratórne porovnania

Účasť na medzilaboratórnych testoch :

- V rámci medzinárodnej kontroly kvality EQA-2-AST 2018 sa vyšetřila antibiotická citlivosť u 8 kmeňov *Salmonella spp.* na 12 antibiotík a detegovala sa produkcia ESBL, AmpC a karbapenemáz.

Organizovanie medzilaboratórných porovnávacích testov:

NRC organizovalo, odborne zabezpečovalo a vyhodnocovalo pravidelnú externú kontrolu stanovovania kvalitatívnej a kvantitatívnej citlivosti pre 42 laboratórií klinickej mikrobiológie, zaradených do siete zdravotníckych zariadení v SR. Počas roku 2019 sa do zúčastnených laboratórií zaslali 4 kruhové vzorky. Každá vzorka obsahovala 2 mikroorganizmy. Sumárne výsledky kontrolného testovania spolu s anonymným vyhodnotením sa zaslali účastníkom okruhu a pravidelne sa zverejňovali aj na internetovej stránke UVZ SR (projekty/mikrobiológia)

4.1.3. Iná odborná činnosť

➤ Zber a spracovanie údajov pre európsku databázu ATB rezistencie EARS-Net

NRC od roku 2012 zabezpečuje zber a spracovanie údajov pre európsku databázu antibiologickej rezistencie EARS-Net. V roku 2019 sa prostredníctvom 13 laboratórií klinickej mikrobiológie v rámci EARS-Net 2018 analyzovali údaje z 25 vybraných sentinelových zdravotníckych zariadení. Údaje o výskyte a ATB rezistencii *E. coli*, *K. pneumoniae*, *P. aeruginosa*, *Acinetobacter spp.*, *S. pneumoniae*, *S. aureus*, *E. faecalis* a *E. faecium* v hemokultúrach a likvoroch sa získavali v nadväznosti na zber údajov pre národnú databázu SNARS.sk. Vyhodnotilo sa viac ako 50 000 záznamov o vyšetrení hemokultúr a likvorov vykonaných v zapojených diagnostických laboratóriách zariadeniach. Do databázy EARS-Net sa prostredníctvom systému Tessy (Ing. J. Námešná, RUVZ Banská Bystrica) po analýze zaslalo 3051 spracovaných záznamov o ATB citlivosti požadovaných mikroorganizmov.

Súčasťou poskytovania údajov za SR pre databázu EARS-Net bola aj účasť sentinelových laboratórií na medzinárodnej externej kontrole kvality stanovovania antibiologickej citlivosti UK NEQAS (Birmingham,UK), ktorú finančne zabezpečuje ECDC. Organizačne túto externú kontrolu pre slovenské laboratóriá zabezpečovalo NRC ATB UVZ SR. Bolo testovaných 6 bakteriálnych izolátov na kompletne spektrum relevantných antibiologických látok.

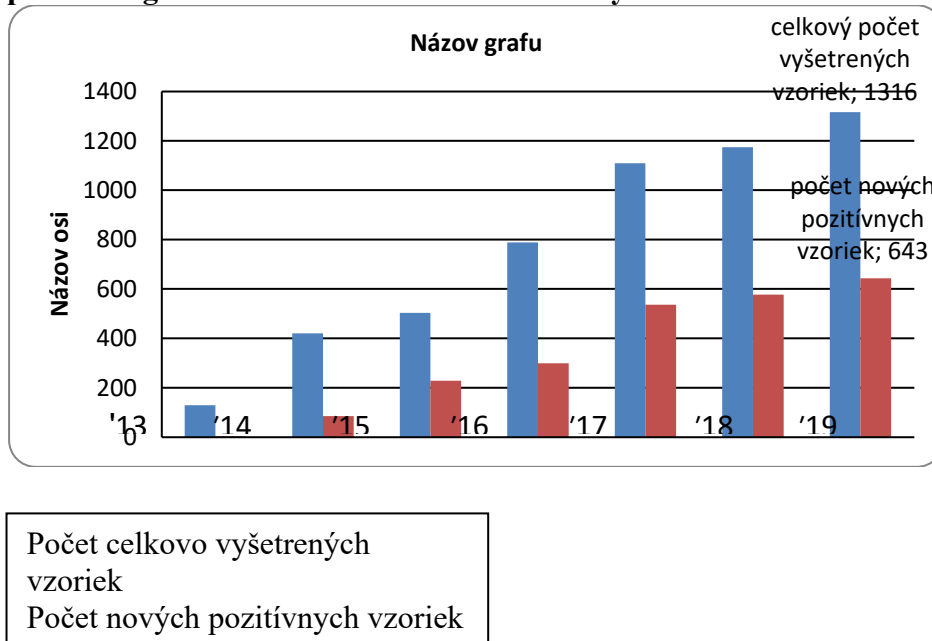
Uvedené údaje poskytnuté zo Slovenska sú trvale dostupné na www stránke ECDC <https://ecdc.europa.eu/en/antimicrobial-resistance/surveillance-and-disease-data/report>.

➤ Monitoring karbapenemázu produkujúcich enterobaktérií (CPE)

- Na Slovensku sa monitoroval výskyt CPE od roku 2013. Do konca roku 2017 bolo v NRC testovaných 2494 suspektných CPE izolátov z terénnych laboratórií. Testovanie sa vykonáva fenotypovým kolorimetrickým skriningovým testom a molekulárnymi metódami (PCR *bla_{VIM}*, *bla_{NDM}*, *bla_{KPC}*, *bla_{OXA-48}*; v prípade potreby real-time PCR) v súlade s OU MZ z roku 2014. Spomedzi 2494 suspektných izolátov CPE zaslaných do NRC od roku 2013 až do roku 2017 bola u 1277 (43,3%) preukázaná tvorba karbapenemáz. Počet zasielaných/pozitívne testovaných izolátov rástol zo 129/3 (2,3 %) v roku 2013 až na 1109/654 (59,0 %) v roku 2017. V roku 2018 bolo k 14.12.2018 do
- NRC na confirmáciu zaslaných 1172 vzoriek, z toho 728 bolo pozitívne testovaných izolátov, čo tvorilo 68%. V roku 2019 sme vyšetřili 1316 klinických vzoriek zaslaných na confirmáciu produkcie karbapenemáz. Z toho 784 vzoriek bolo pozitívnych a 141 vzoriek

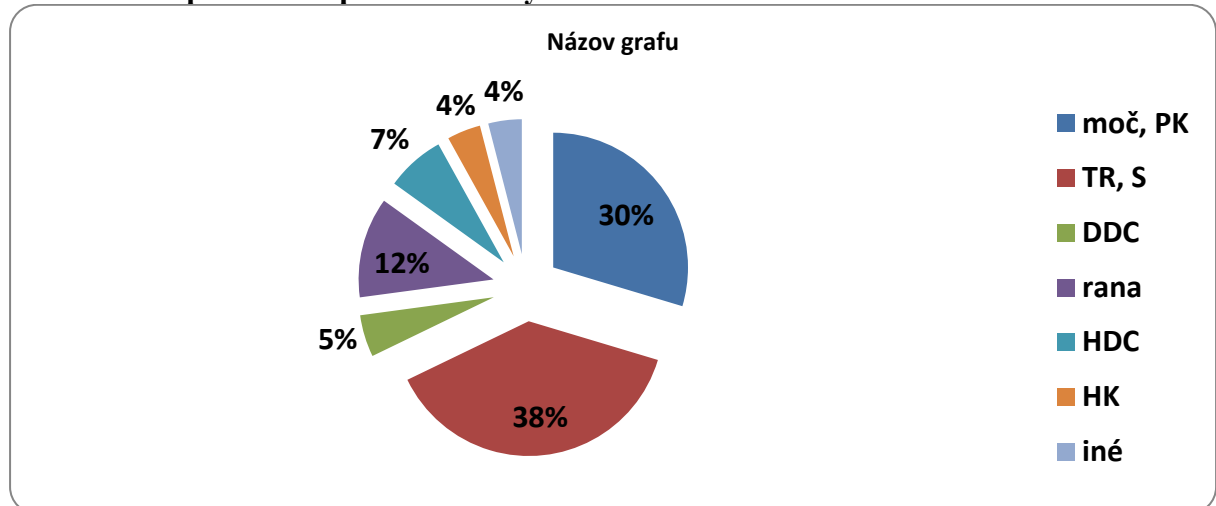
bolo zaslaných na overenie opakovane. Nové pozitívne vzorky tvorili súbor 643 izolátov CPE (48,9%) (Graf1.)

Graf1 Epidemiologická situácia na Slovensku za roky 2013-2019

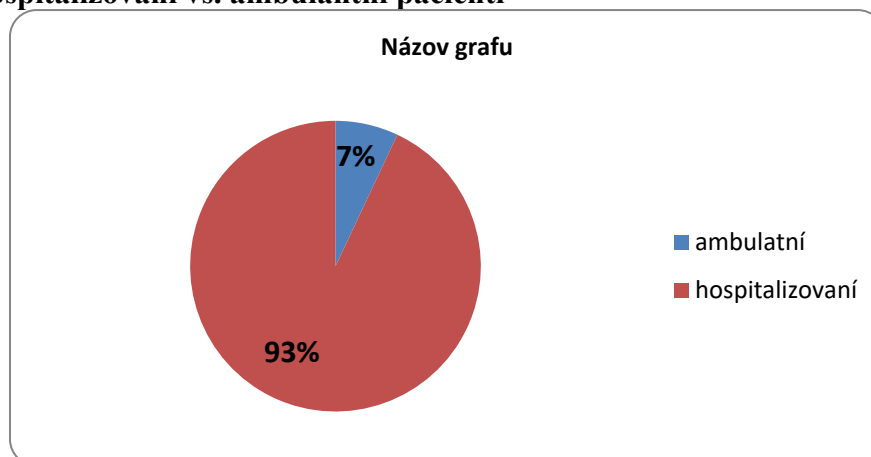
- Dominujúcim druhom CPE je v období sledovania v NRC od roku 2013 do roku 2019 *Klebsiella pneumoniae* subsp. *pneumoniae* (94,2 % v r. 2014, 92,7 % v r. 2017, v roku 89,6% v r. 2019). *Enterobacter cloacae* predstavoval 6,9% a *E. coli* 3,5 % pozitívnych izolátov. Ostatné enterobaktérie sa vyskytovali v menšom množstve. V roku 2019 sa situácia nezmenila a opäť dominoval druh *Klebsiella pneumoniae*. Za ostatné obdobie naďalej pokračuje diverzifikácia spektra druhového zastúpenia CPE. Vyskytli sa nové pozitívne druhy CPE potvrdené v NRC ako *Klebsiella oxytoca*, *Klebsiella terrigena*, *Klebsiella variicola*, *Enterobacter aerogenes*, *Citrobacter freundii* či *Morganella morganii*.
- V roku 2019 38% pozitívnych izolátov CPE pochádzalo zo skríningu črevnej kolonizácie (výter z rekta, stolica). Z klinických materiálov boli CPE najčastejšie izolované z moču (29,5%); z rán (12,3%), z materiálov z HDC resp. DDC (7% resp. 4,8 %), kde sme oproti minulému roku zaznamenali mierny pokles. V roku 2014 bol prvýkrát zachytený izolát CPE z hemokultúry, v nasledujúcich rokoch opakovane (v roku 2015 štyri, 2016 päť, 2017 pätnať) a do 14.12. v roku 2018 deväť pozitívnych izolátov. V roku 2019 sme potvrdili produkciu karbapenemáz z hemokultúr u 29 pacientov. Z toho 26 izolátov (89,6%) bolo identifikovaných ako *Klebsiella pneumoniae*; 2 ako *Enterobacter cloacae* a jeden ako *Escherichia coli*. (Graf2.)

Graf 2 Zastúpenie CPE podľa klinických materiálov v roku 2019

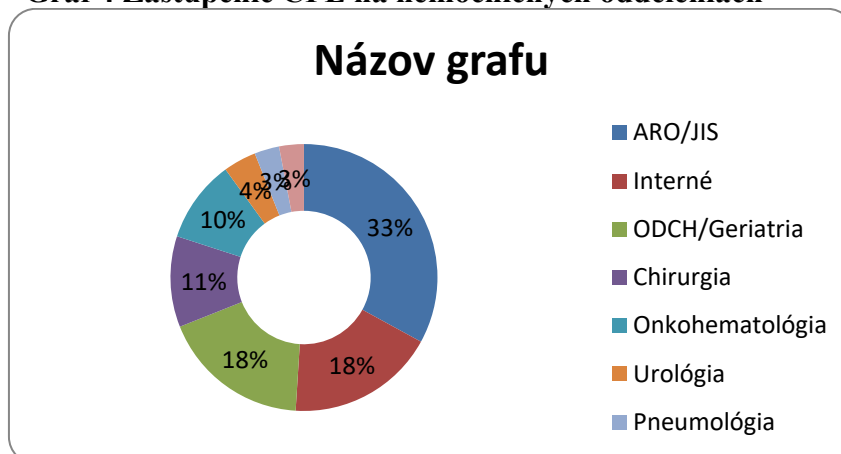
- V roku 2019 opäť dominovali hospitalizovaní pacienti s CPE (N=596; 93%), Pacientov z ambulancií sme vyšetrili 47, čo tvorilo 7%. (**Graf3**)

Graf 3 Hospitalizovaní vs. ambulantní pacienti

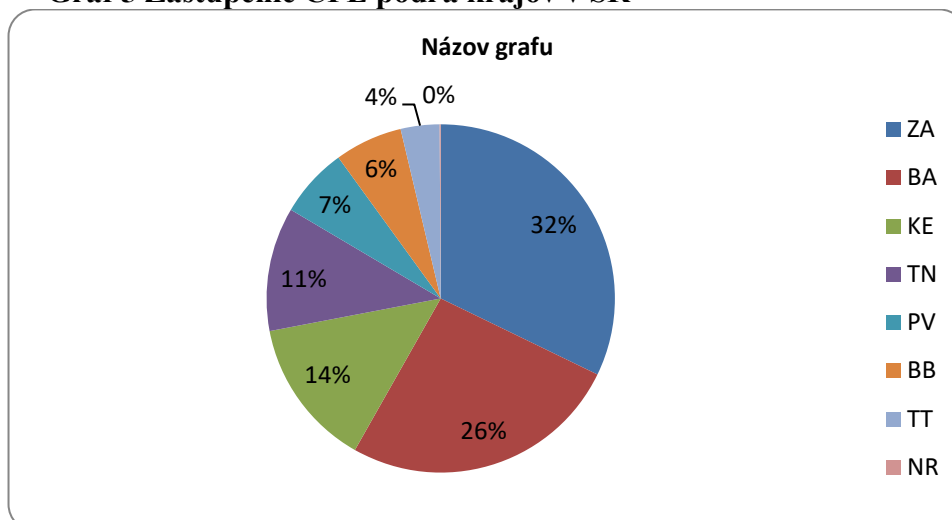
- Až 32% (N=192) pacientov pochádzalo z oddelení ARO/JIS; z interných oddelení to bolo 18% (N=103); z chirurgie/kardiológie to bolo 11% (N=64); nasledovalo oddelenie dlhodobo chorých a pacientov z geriatrických oddelení, čo predstavovalo 18% (N=107). V menšom zastúpení boli pacienti z onkohematológie (10%), pneumológie (3%) a iných oddelení (3%). (**Graf4**)

Graf 4 Zastúpenie CPE na nemocničných oddeleniach

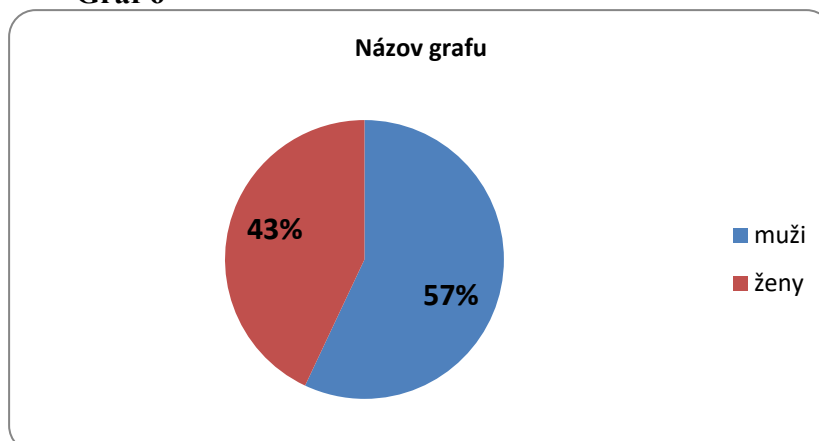
- Najväčšie zastúpenie pozitívnych izolátov bolo v roku 2019 v Žilinskom kraji (N=206; 32,2%) v Bratislavskom kraji (N=167; 26%) a v Košickom kraji (N=88; 13,8%).(Graf5)

Graf 5 Zastúpenie CPE podľa krajov v SR

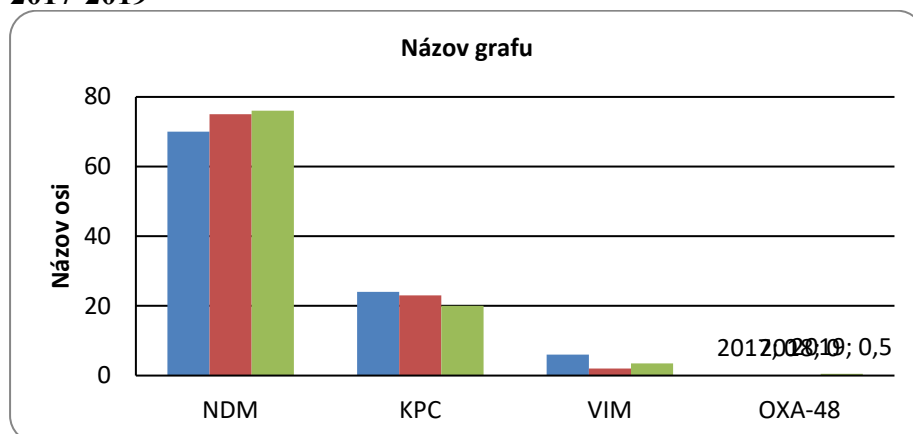
- Aj v roku 2019 bola produkcia karbapenemáz confirmovaná častejšie u mužov ako žien (N=369; 57% vs. N=274;43%). (Graf6)

Graf 6

- Výskyt génov zodpovedných za produkciu karbapeném rezistentných enterobaktérií sa hodnotil aj molekulárnou metódou (PCR). V SR sa v roku 2019 potvrdila produkcia génov typu *bla*_{NDM}, *bla*_{KPC}, *bla*_{VIM} a *bla*_{OXA-48}. V prípade výskytu prvých CPE sa jednalo o import zo zahraničia. Kým do roku 2015 sa vyskytovali prevažne regionálne „outbreaky“ (KPC aj NDM), v nasledujúcich rokoch dochádza k výraznejšiemu šíreniu sa CPE na Slovensku. Od polovice roku 2017 všetky pozitívne izoláty CPE potvrdené v NRC podrobujeme genotypizácii metódou PCR. Prispieva to k presnejšiemu monitorovaniu šírenia sa jednotlivých typov karbapenemáz na Slovensku, aj pri ďalších epidemiologických šetreniach. V roku 2017 dominovala metalobetalaktamáza typu NDM, ktorá tvorila 70 % izolátov, KPC tvorila 24 %, VIM 6%. V roku 2018 bol počet pozitívnych karbapenemáz typu NDM u 71% izolátov, KPC 27% a VIM 2%. V roku 2019 stále narastá počet izolátov s produkciou karbapenemázy typu NDM (24; 76,3%), na úkor iných typov karbapenemáz. KPC tvorilo 119 (20,2%) izolátov, VIM 24 (3%) a objavujú sa izoláty, ktoré sa v rokoch 2017-2018 v našom NRC nepotvrdili, ako v prípade enzýmu OXA-48, aj keď sme ho zachytili len štyrikrát (0,5%). (Graf7)

Graf 7. Percentuálne zastúpenie potvrdených karbapenemáz za obdobie rokov 2017-2019

- Situácia sa za obdobie rokov 2014-2019 zhoršuje aj u invazívnych infekcií. Zatiaľ, čo v roku 2014 sme mali prvý záchyt CPE z hemokultúry (HK), v každom nasledovnom roku ich počet postupne narastal. V roku 2019 sme potvrdili 29 izolátov CPE z hemokultúr. Aj v hemokultúrach dominuje druh *Klebsiella pneumoniae* a karbapenemáza typu NDM (18 HK), nasleduje KPC (8HK) a VIM (1). U ostatných druhov enterobaktérií sme mali jednu pozitívnu HK u *Enterobacter cloacae* typu VIM a jednu pozitívnu HK u *Escherichia coli* typu KPC. (Tab1)

Tab.1 Zastúpenie jednotlivých typov karbapenemáz v hemokultúrach za obdobie rokov 2014-2019

Typ karbapenemázy	2014	2015	2016	2017	2018	2019
KPC	1	2	2	4	4	8
NDM			2	8	6	18
VIM				1		2
OXA-48		1				

➤ Monitoring rezistencie voči kolistínu u klinických izolátov z OKM

- V NRC sa v roku 2019 zaviedli metódy na sledovanie rezistencie klinických izolátov z čeľade Enterobacteriales, u ktorých sa za posledné obdobie zvýšila rezistencia aj voči kolistínu, ktoré patrilo k antibiotikám poslednej línie v terapii infekcií zapríčinených multirezistentnými kmeňmi. V rámci akreditovanej metódy z roku 2019 používame na confirmáciu suspektných izolátov z OKM komerčnú mikrodilučnú metódu stanovenia citlivosti na kolistín. (**Obr1**)

Obr.1 Mikrodilučná metóda stanovenia citlivosti na kolistín

- EÚ sleduje negatívny trend vo vývoji rezistencie na Slovensku a tento vývoj zo strany ECDC sme ako ÚVZ SR viazaní cestou NRC ATB pri ÚVZ SR vykonávať podrobné sledovanie takýchto kmeňov vrátane ich zasielania na ďalšie genetické analýzy do laboratórií ECDC. Cieľom týchto epidemiologických analýz je objasnenie mechanizmov šírenia sa takýchto kmeňov v rámci jednotlivých krajín a kontrola aj cezhraničného šírenia multirezistentných bakteriálnych kmeňov v EU.
 - V roku 2019 sme confirmovali celkovo 369 klinických izolátov z OKM. Z toho 129 izolátov (35%) bolo citlivých a 240 izolátov (65%) bolo rezistentných voči kolistínu.
 - Okrem chromozomálne viazaných génov, zodpovedných za rezistenciu sa objavili kmene, ktoré majú gény rezistencie lokalizované na R-plazmide. Výskyt génov *mcr-1*, *mcr-2* monitorujeme metódou PCR. Každý izolát v NRC confirmujeme a stanovujeme u neho citlivosť na kolistín. V prípade rezistencie, pokračujeme v ďalšej analýze metódou PCR. Hoci sa takéto kmene vyskytli už v roku 2011 v Číne, a šíria sa už do okolitých krajín, ani v roku 2019 sme molekulárnou metódou v NRC nezachytili na Slovensku žiadny kmeň, ktorý by vykazoval prítomnosť génov *mcr-1*, *mcr-2*.
- Vypracovanie národných stanovísk a podkladov pre Európsku komisiu pre štandardizáciu testovania antibiotickej citlivosti (EUCAST).
- Národný informačný systém pre sledovanie rezistencie na antibiotiká SNARS SK. V roku 2019 sa pokračovalo v zbere údajov o stave a vývoji rezistencie na antimikrobiálne liečivá v SR a inovoval sa databázový systém tak, aby priamo odrážal regionálnu príslušnosť údajov podľa kódu poskytovateľa vyšetrenia. Databázový systém snars.sk registroval ku koncu roka 2019 údaje o 14 550 213 vyšetreniach. Počas roku 2019 sa zaevidovalo a spracovalo 452 597 vyšetrení antibiotickej citlivosti zo slovenských laboratórií klinickej mikrobiológie. Údaje boli začleňované do databázy priebežne a všetky údaje sú trvale dostupné na internetovej stránke <http://www.snars.sk>

5. Legislatívna činnosť

- NRC sa podieľalo na príprave registračných listov Zoznamu zdravotných výkonov MZ SR a príprave systému DRG MZ SR

6. Metodická, konzultačná a výuková činnosť

- Pravidelná ročná aktualizácia metodických postupov na in „vitro“ stanovovanie a interpretáciu laboratórnych testov citlivosti NRC podľa Európskej komisie pre štandardizáciu testovania citlivosti (Slovenská mutácia normatívu EUCAST V 9.0, 1.1.2019).
- NRC priebežne poskytovalo konzultačnú činnosť pre zdravotnícke zariadenia v rámci SR. Konzultácie sa dotýkali predovšetkým interpretácie výsledkov vyšetrenia citlivosti rezistentných izolátov baktérií a návrhov na antibiotickú terapiu v konkrétnych klinických situáciách.
- Činnosť NRC ATB pri ÚVZ SR, výsledky sledovania stavu a vývoja antibiotickej rezistencie a nové poznatky v oblasti stratégií antibiotickej terapie boli prezentované formou prednášok na kurzoch v rámci pregraduálneho štúdia (študijný odbor Všeobecné lekárstvo) a postgraduálnej prípravy atestantov (odbor Klinická mikrobiológia) na SZU. Formou praktickej výuky sa NRC podieľalo na predatestačnej príprave vysokoškolských pracovníkov v odbore Laboratórne vyšetrovacie metódy v klinickej mikrobiológii a v odbore Klinická mikrobiológia. Vedúci NRC pôsobil ako predseda skúšobnej komisie pri atestačných skúškach v špecializácii Klinická mikrobiológia a člen atestačnej komisie v odbore Laboratórne vyšetrovacie metódy v klinickej mikrobiológii na SZU.

7. Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách

Doc. MUDr. Milan Nikš, CSc.

- člen a predseda výboru Sekcie klinickej mikrobiológie Slovenskej lekárskej komory
- hlavný odborník MZ SR pre odbor klinická mikrobiológia
- revízor Slovenskej spoločnosti klinickej mikrobiológie SLS
- Člen katalogizačnej komisie MZ SR pre odbor klinická mikrobiológia
- Člen pracovnej skupiny pre prípravu štandardných diagnostických a terapeutických postupov MZ SR

RNDr. Andrea Žáková

- Slovenská komora iných zdravotníckych pracovníkov
- Člen Sekcie klinickej mikrobiológie Slovenskej lekárskej spoločnosti

MUDr. Michaela Slezáková

- Člen Slovenskej lekárskej komory

Zuzana Bucherová

- Slovenská komora medicínsko-technických pracovníkov

8. Účast' na zahraničných pracovných cestách a odborných podujatiach

M. Nikš, Konferencia EU „Next steps towards making the EU a best practice region in combatting Antimicrobial Resistance through a One Health approach“. Bukurešť, Rumunsko, 28.02.2019.-1.03.2019

Horniačková M., Žáková A., Nikš M., Góczeová J., Bucherová Z: Carbapenemase producing Enterobacteriaceae in Slovakia. Poster na konferencii: 29th ECCMID, Amsterdam Netherlands, 13.04.2019-16.04.2019

Národné referenčné centrum pre arbovírusy a hemoragické horúčky

1. NRC zriadené rozhodnutím MZ SR v zmysle § 8 zákona č. 126/2006 Z. z. o verejnom zdravotníctve s účinnosťou od 1. mája 2007

2. Personálne obsadenie

počet iných odborných pracovníkov v VŠ vzdelaní III. stupňa: 1
počet pracovníkov s ÚSOV (laboranti): 1

3. Akreditácia (áno)

- podľa ISO 15189:2012
- od roku 2019 s platnosťou do roku 2024
- počet skúšok 2
- počet ukazovateľov 2

4. Činnosť NRC

4.1. Odborná činnosť

4.1.1. Ťažiskové úlohy

- vykonávanie laboratórnej diagnostiky protilátok proti vírusu kliešťovej encefalítidy,
- vykonávanie laboratórnej diagnostiky protilátok proti hantavírusom (Hantaan/Dobrava, Puumala),
- vykonávanie laboratórnej diagnostiky západonílskej horúčky
- pravidelné aktualizovanie celoštátnej databázy údajov o prípadoch kliešťovej encefalítidy a prípadoch ochorení na hemoragické horúčky s renálnym syndrómom na Slovensku,
- poskytovanie konzultácií v odborných a v organizačných otázkach diagnostiky,
- sumarizovanie laboratórnych výsledkov a epidemiologických údajov pre EVD-LabNet (Emerging Viral Diseases Expert Laboratory Network),
- účasť na externých kontrolách kvality laboratórnej práce.

Plnenie a vyhodnotenie:

- V NRC sa vykonávala laboratórna diagnostika protilátok IgM a IgG proti vírusu kliešťovej encefalítidy a protilátok IgM a IgG proti hantavírusom sérotypov Hantaan/Dobrava a Puumala metódou ELISA.
- V roku 2019 bolo do NRC doručených 424 vzoriek biologického materiálu na stanovenie protilátok proti vírusu kliešťovej encefalítidy a na stanovenie protilátok proti hantavírusom.
- V NRC sa celkovo vykonalo 1460 analýz na zistenie prítomnosti protilátok IgM a IgG proti hantavírusom (Hantaan/Dobrava a Puumala) metódou ELISA. Pozitívne IgM

- protilátky proti Hantaan/Dobrava boli dokázané v 75 vzorkách. Pozitívne IgG protilátky proti sérotypu Hantaan/Dobrava boli dokázané v 63 vzorkách. V 100 vzorkách boli stanovené pozitívne IgM protilátky proti sérotypu Puumala. Pozitívne IgG protilátky proti sérotypu Puumala boli stanovené v 29 vzorkách.
- Na zistenie prítomnosti protilátok IgM a IgG proti vírusu kliešťovej encefalitídy sérologickou metódou ELISA sa celkovo vykonalo 116 analýz. Pozitívne protilátky IgG boli dokázané v 5 vzorkách.
 - V roku 2019 bolo do NRC doručených 41 vzoriek biologického materiálu od 15 pacientov s podozrením na západonílsku horúčku.
 - Na stanovenie prítomnosti protilátok IgM a IgG proti West Nile vírusu metódou ELISA a na stanovenie avidity protilátok IgG proti West Nile vírusu sa celkovo vykonalo 43 analýz. 31 vzoriek biologického materiálu (EDTA krv, sérum, moč, likvor) od 10 pacientov bolo vyšetrených na prítomnosť nukleovej kyseliny West Nile vírusu molekulárno-biologickou metódou real-time RT-PCR.
 - Dňa 10.9.2019 bol v NRC laboratórne potvrdený prvý autochtónny prípad ochorenia na západonílsku horúčku u človeka v SR. Išlo o 37 ročného pacienta hospitalizovaného dňa 31.8.2019 v NsP Čadca. V anamnéze pacient uvádzal viacnásobne poštípanie komármi počas pobytu v Slovenskom Grobe dňa 25.8.2019. O 4 dni po poštípaní sa u neho prejavili nasledujúce klinické príznaky: vysoká horúčka (40°C), bolesť hlavy, bolesti kĺbov a svalov, nesústredenosť, malátnosť, výsev nesvrbivého papulózného exantému na trupe, neuroklinický nález bol podľa neurológa fyziologický. K zlepšeniu zdravotného stavu pacienta prišlo po pár dňoch, pacient bol prepustený z nemocnice dňa 5.9.2019. Po konzultácii s infektológom bolo v rámci diferenciálnej diagnostiky odporučené laboratórne vyšetrenie na západonílsku horúčku. Prvá vzorka krvi bola od pacienta odobratá dňa 3.9.2019 a doručená do NRC pre AHH dňa 5.9.2019 v popoludňajších hodinách. Dňa 6.9.2019 bola vzorka séra vyšetrená sérologickými metódami s výsledkom: anti-West Nile vírus IgM – pozit., anti-West Nile vírus IgG – negat. Po telefonickom dohovore s ošetrojúcou lekárkou boli dňa 10.9.19 do NRC doručené ďalšie vzorky biologického materiálu od pacienta: druhá vzorka séra, nezrážanlivá EDTA krv, vzorka moču. Dňa 10.9.2019 boli vzorky vyšetrené metódou real-time RT-PCR a sérologickými metódami s výsledkami: dôkaz RNA West Nile vírusu – pozit., anti-West Nile vírus IgM – pozit., anti-West Nile vírus IgG – pozit., nízka avidita IgG protilátok. Vzorky boli zaslané na konfirmáciu a sekvenáciu do spolupracujúceho laboratória WHO v Hamburgu – WHO Collaborating Centre for Arbovirus and Haemorrhagic Fever Reference and Research, Bernhard Nocht Institute for Tropical Medicine. Západonílska horúčka bola potvrdená molekulárno-biologickými aj sérologickými metódami. Bolo zistené, že ide o kmeň: WNV lineage 2 Central European subclade II. strain. O laboratórne potvrdenom prípade WNV boli okamžite informovaní: hlavný hygienik SR, odbor epidemiológie ÚVZ SR, NsP Čadca, RÚVZ Čadca a Národná transfúzna služba (NTS). Dňa 11.9.2019 sa na ÚVZ SR konalo pracovné stretnutie so zástupcom Národnej transfúznej služby k určeniu ďalšieho postupu a prijatiu potrebných opatrení. Laboratórne potvrdený prípad ochorenia na západonílsku horúčku bol hlásený do Epidemiologického informačného systému, do európskeho hlásiaceho surveillance systému TESSy (The European Surveillance System) a do európskeho systému včasného varovania EWRS (The Early Warning and Response System). Prostredníctvom NTS bol prípad hlásený do systému RAB (Rapid Alert Blood). Zdravotnícke zariadenia boli informované o postupe v prípade podozrenia na západonílsku horúčku u pacienta prostredníctvom regionálnych úradov verejného zdravotníctva formou usmernenia: *Usmernenie hlavného hygienika Slovenskej republiky týkajúce sa ochorenia na*

západonílsku horúčku vyvolanú West Nile vírusom. Predmetné usmernenie bolo zaslané dňa 16.9.2019 všetkým RÚVZ v SR pre zabezpečenie informovania lekárov.

- Okrem vyššie spomínaného prípadu ochorenia na západonílsku horúčku sa v NRC v roku 2019 nepotvrdila žiadna iná akútna infekcia West Nile vírusom.
- Výsledky laboratórnej diagnostiky boli v roku 2019 prezentované dňa 20.3.2019 na XVI. Vedecko-odbornej konferencii Národných referenčných centier pre surveillance infekčných chorôb (MZ SR, Bratislava) vo forme príspevku: Tichá, E., Rybárová, Z., Drimalová, J., Honzová, E.: *Výsledky laboratórnej diagnostiky hantavírusov v NRC za roky 2016, 2017 a 2018*. NRC sa podieľalo na príprave prezentácie s názvom: „*Tick-Borne Encephalitis (TBE) Epidemiology in Slovakia, 2018*“ pre výročné stretnutie medzinárodnej vedeckej skupiny zaoberajúcej sa kliešťovou encefalitídou - 21th ISW-TBE 2019), 16-17.máj 2019 - autori: Kerlik J., Avdičová M., Tichá E., Šulejová L.). Výsledky laboratórnej diagnostiky boli v roku 2019 prezentované na vedeckej konferencii XXIV. Červenkové dni preventívnej medicíny (Horná Lehota, Tále, 21.10.-23.10.2019) vo forme príspevku: Tichá, E., Rybárová, Z., Mečochová A.: *Laboratórna diagnostika západonílskej horúčky v NRC*.
- NRC spolupracuje s Biomedicínskym centrom SAV (Virologickým ústavom SAV, (RNDr. Borisom Klempom, DrSc., Oddelenie ekológie vírusov) v oblasti molekulárnej epidemiológie hantavírusov. Hoci je Slovensko všeobecne vnímané ako krajina s typickým výskytom hantavírusových infekcií a v prirodzených hostiteľoch boli na Slovensku molekulárne dokázané takmer všetky doteraz známe európske hantavírusy, v oblasti molekulárnej epidemiológie máme zatiaľ len minimálne poznatky. NRC pre arbovírusy a hemoragické horúčky poskytuje, v rámci Slovenska fakticky exkluzívne, základnú sérologickú diagnostiku hantavírusových infekcií. Vďaka tomu dochádza k vzácnemu zhromažďovaniu všetkých pozitívnych vzoriek v NRC. NRC poskytuje časť týchto zvyškových, IgM-pozitívnych vzoriek pre molekulárno-biologickú diagnostiku hantavírusov pomocou RT-PCR a následnú genetickú charakterizáciu pracovisku Virologického ústavu SAV. Cieľom spolupráce je zmapovať ohniská výskytu hantavírusov, ako aj prispieť k rozšíreniu poznatkov v oblasti ekológie hantavírusov a ich prenosu.
- NRC spolupracuje s Univerzitou veterinárneho lekárstva a farmácie v Košiciach, Oddelením mikrobiológie a imunológie (MVDr. Tomáš Csank, PhD.) na projekte VEGA (1/0729/16: *Vírus západonílskej horúčky (WNV) na Slovensku, charakteristika, epizootológia, fylogéniza a diagnostika*), ktorý je zameraný na výskyt WNV v populácii zvierat a ľudí.

Záver:

- Výskyt kliešťovej encefalitídy a hantavírusových infekcií sa v NRC monitoroval metódou ELISA. Laboratórna diagnostika zahŕňala dôkaz protilátok IgM a IgG proti vírusu kliešťovej encefalitídy a proti hantavírusom sérotypov Hantaan/Dobrava, Puumala. Vzorky biologického materiálu na laboratórnu diagnostiku boli dodávané zo zdravotníckych zariadení z rôznych oblastí Slovenska.
- Laboratórna diagnostika kliešťovej encefalitídy a hemoragických horúčok s renálnym syndrómom v NRC je veľmi dôležitá pre monitorovanie výskytu týchto zoonóz na Slovensku.
- V NRC pre AHH bol laboratórne potvrdený prvý autochtónny prípad ochorenia na západonílsku horúčku u človeka v SR, s ľahším priebehom, bez závažnej neuroinvasívnej formy ochorenia. Aj vďaka fungujúcej spolupráci medzi lekármi, laboratórnymi

pracovníkmi, epidemiológmi a Národnou transfúznou službou sa prípad podarilo v krátkom čase identifikovať a prijať potrebné opatrenia.

4.1.2 Novozavedené metódy

V roku 2019 bola v NRC zavedená laboratórna diagnostika západonílskej horúčky.

4.1.3 Medzilaboratórne porovnania

V júni 2019 sa NRC zúčastnilo externej kontroly kvality laboratórnej práce zameranej na laboratórnu diagnostiku protilátok IgM a IgG proti vírusu kliešťovej encefalitídy (počet účastníkov: 2, vyhodnotenie: 100%). Organizátorom medzinárodného porovnávacieho testu bol: INSTAND e.V, Dusseldorf, Nemecko.

4.1.4. Iná odborná činnosť

- NRC pravidelne usmerňuje lekárov pri odoberaní a zasielaní vzoriek biologického materiálu
- NRC poskytuje konzultácie v odborných, v organizačných otázkach diagnostiky a vykonáva expertíznu činnosť v hodnotení diagnostiky
- NRC pravidelne aktualizuje celoštátnu databázu údajov o prípadoch kliešťovej encefalitídy a hemoragických horúčok s renálnym syndrómom na Slovensku
- NRC priebežne dopĺňa a aktualizuje dokumentáciu a udržiava v praxi procesy v súvislosti s procesným auditom systému manažérstva kvality podľa ISO 9001:200 na ÚVZ SR
- V procese certifikácie systému manažérstva kvality na ÚVZ SR zamestnanci NRC priebežne pripomienkovali IRD – Smernice

Medzinárodná činnosť:

NRC sumarizovalo laboratórne výsledky a epidemiologické údaje pre európsku pracovnú skupinu EVD-LabNet a zúčastnilo sa medzinárodnej kontroly kvality laboratórnej práce (INSTAND e.V, Dusseldorf, Nemecko).

5. Legislatívna činnosť

6. Metodická, konzultačná a výuková činnosť

Konzultačná činnosť

NRC pre arbovírusy a hemoragické horúčky, v spolupráci s NRC pre poliomyelitídu, NRC pre chrípku, NRC pre morbilli, rubeolu a parotitídu a Laboratóriom molekulárnej diagnostiky, pripravilo pre spolupracujúce virologické laboratória RÚVZ v Košiciach a RÚVZ v Banskej Bystrici Konzultačný deň, ktorý sa konal dňa 21.5.2019 na Odbore lekárskej mikrobiológie ÚVZ SR. V rámci Konzultačného dňa boli kolegovia oboznámení s aktuálnou situáciou v diagnostike kliešťovej encefalitídy a hantavírusov. Bola zdôraznená sezonalita vo vyšetrovaní, to znamená, že počas sezóny (apríl-október) sa uprednostňuje vyšetrenie IgM protilátok, v indikovaných prípadoch sa uskutoční aj vyšetrenie IgG protilátok. V období mimo sezóny sa uprednostňuje vyšetrenie IgG protilátok. Kolegovia boli v rámci Konzultačného dňa oboznámení aj so systémom hlásenia výsledkov vyšetrení kliešťovej encefalitídy a hantavírusov do Epidemiologického informačného systému (EPIS) a následne do databázy TESSy.

Výuková činnosť

NRC pravidelne uskutočňuje školenia pre študentov stredných a vysokých škôl, ktorí v rámci vzdelávacích stáží a exkurzií navštevujú pracoviská ÚVZ SR

7. Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách

RNDr. Elena Tichá, PhD.
Zuzana Rybárová

Slovenská komora iných zdravotníckych pracovníkov
Slovenská komora medicínsko-technických pracovníkov

8. Účasť na zahraničných pracovných cestách a odborných podujatiach

Laboratórium molekulárnej diagnostiky

Personálne obsadenie

počet iných odborných pracovníkov s VŠ vzdelaním II. a III stupňa: 3
počet laborantov: 0

Akreditácia

- podľa normy ISO 15 189 Medicínske laboratória
- od 20.8.2019 do roku 2024
- počet skúšok 1
- počet akreditovaných ukazovateľov 25 (neakreditovaných 24)

Odborná činnosť

Ťažiskové úlohy

Cieľom Laboratória molekulárnej diagnostiky (LMD) je vykonávať aj zavádzať do praxe metódy molekulárnej biológie na detekciu pôvodcov rôznych infekčných ochorení, úzko spolupracovať s Národnými referenčnými centrami a špecializovanými laboratóriami OLM a novými metodikami prispieť k rýchlejšej a citlivejšej diagnostike závažných infekčných ochorení. LMD taktiež zavádza metódy, ktoré pomáhajú určiť klonálnu príbuznosť vyšetovaných izolátov, ako aj iné metódy, ktorých výsledky sú potrebné pre epidemiologické analýzy.

LMD zabezpečuje diagnostické metódy PCR, multiplex PCR, nested PCR, real-time PCR, RT-PCR, real-time RT-PCR, touchdown PCR, MLST, sekvenčné charakterizácie proteínov PorA , PorB a FetA u *Neisseria meningitidis*, PFGE, izolačné a vizualizačné metódy pre nadstavbovú diagnostiku pre NRC pre salmonelózy, NRC pre chrípku, NRC pre meningokoky, NRC pre poliomyelitídu, NRC pre MMR, Laboratórium bunkových kultúr a NRC pre sledovanie rezistencie mikroorganizmov na antibiotiká.

Laboratórium molekulárnej diagnostiky taktiež zabezpečuje nadstavbovú diagnostiku pre RÚVZ SR i ďalších poskytovateľov zdravotnej starostlivosti vrátane nemocníc a súkromných laboratórií poskytujúcich diagnostické služby v zdravotníctve.

Do Laboratória molekulárnej diagnostiky bolo za obdobie 2.1.2019 až 31.12.2019 prijatých spolu **3 790** vzoriek. S týmito vzorkami sa realizovalo **15 681** špeciálnych analýz.

Prehľad vyšetrení v Laboratóriu molekulárnej diagnostiky v období 2.1.2019 – 31.12.2019

Žiadateľ	Druh vyšetrenia, metóda	počet vzoriek	počet vyšetrení
Laboratórium bunkových kultúr	PCR na určenie prítomnosti nukleovej kyseliny <i>Mycoplasma</i> sp.	30	88
NRC pre salmonelózy	PCR na potvrdenie prítomnosti nukleovej kyseliny <i>Salmonella</i> spp.	709	1420
	PCR na potvrdenie produkcie D-tartarátu		1420
	PCR na určenie vybraných bičkových antigénov 1. fázy salmonel		1420

	PCR na určenie vybraných bičkových antigénov 2. fázy salmonel		1420
	PCR na potvrdenie komplexného antigénu z4	4	8
	PCR na určenie vybraných sérovarov salmonel	25	100
	PCR na určenie vybraných O skupín salmonel	57	122
	PCR na určenie subspecies II, IIIa a IIIb	34	68
	Pulzná elektroforéza	101 *	96
NRC pre meningokoky	PCR na potvrdenie prítomnosti nukleovej kyseliny <i>Neisseria meningitidis</i>	920	1006
	PCR na určenie séroskupiny <i>Neisseria meningitidis</i>		2854
	PCR na určenie séroskupín H a Z <i>Neisseria meningitidis</i>	304	608
	MLST	23	207
	sekvenčné určenie PorA, FetA proteínov	22	44
	sekvenčné určenie <i>penA</i> génu	34	34
	real-time PCR na potvrdenie prítomnosti nukleovej kyseliny <i>Neisseria meningitidis</i>	50	50
RÚVZ Trenčín	PCR na typizáciu rotavírusov	29	232
NRC pre poliomyelitídu	PCR na typizáciu rotavírusov	0	0
	PCR na určenie génoskupiny <i>Norovirus</i>	10	20
	PCR na potvrdenie prítomnosti nukleovej kyseliny <i>Enterovirus</i>	63	63
	PCR na potvrdenie prítomnosti nukleovej kyseliny <i>Enterovirus71</i>	56	112
	PCR na potvrdenie prítomnosti nukleovej kyseliny poliovírus 1 sabin a poliovírus 3 sabin	11	44
NRC pre chrípku	PCR na potvrdenie prítomnosti nukleovej kyseliny vírusu chrípky (H1N1)pdm09	145	145
	PCR na potvrdenie prítomnosti nukleovej kyseliny vírusu chrípky A/H3		145
	PCR na potvrdenie prítomnosti nukleovej kyseliny vírusu chrípky B		145
	PCR na potvrdenie prítomnosti nukleovej kyseliny vírusu parachrípky 1	2	4
	PCR na potvrdenie prítomnosti nukleovej kyseliny vírusu parachrípky 3	2	4
	PCR na potvrdenie prítomnosti nukleovej kyseliny adenovírusov	0	0
	PCR na potvrdenie prítomnosti nukleovej kyseliny respiračného syncytiálneho vírusu	5	10
NRC pre sledovanie rezistencie mikroorganizmov na antibiotiká	PCR detekcia karbapenemázového génu NDM	872	1736
	PCR detekcia karbapenemázového génu VIM		490

	PCR detekcia karbapenemázového génu OXA-48		490
	PCR detekcia karbapenemázového génu KPC		500
	PCR detekcia génu MCR-1	282	576

*u 5 vzoriek bude vyšetrenie (pulzná elektroforéza) dokončené v roku 2020

Novozavedené metódy

LMD zaviedlo v roku 2019 tri nové metódy. V spolupráci s NRC pre meningokoky sa jednalo o rozšírenie diagnostiky séro skupín *Neisseria meningitidis* o dve séro skupiny H a Z. Touto metódou boli vyšetrené vybrané izoláty z obdobia rokov 2018 a 2019. Druhou metódou bolo sekvenčné určenie génu penA u izolátov *N. meningitidis* rezistentných na penicilín. Treťou novozavedenou metódou bolo rozšírenie diagnostiky - typizácie rotavírusov o primery na určenie sérotypu G12.

Medzilaboratórne porovnania

➤ Influenza 2019 (WHO)

Detekcia vírusu chrípky metódou PCR. Zasiela WHO Influenza EQAP Team, Virology Division, Public Health Laboratory Centre, Kowloon Hong Kong SAR. Test bol realizovaný v júni 2019.

➤ *Salmonella* spp. PFGE 2019

Pulzná elektroforéza salmonel. STATENS SERUM INSTITUT, Copenhagen, Denmark. Test bol realizovaný v júli až októbri 2019.

➤ Vírusy parainfluenzy 2019

RT-PCR detekcia vírusov parainfluenzy a určenie sérotypov 1 a 3. Zasiela INSTAND, Düsseldorf, Nemecko. Test bol realizovaný v septembri 2019.

Iná odborná činnosť

- Testovanie nových diagnostických súprav s cieľom aktualizovať metódy molekulárnej biológie v laboratóriu.
- Činnosť v EÚ (WHO) sieťach a programoch

Laboratórium molekulárnej diagnostiky priamo nie je zahrnuté v niektorej z európskych laboratórnych sietí. V tejto súvislosti však treba spomenúť, že výsledky vyšetrení MLST a typizácie PorA, FetA a penA, realizované v spolupráci s NRC pre meningokoky, sú následne posielané prostredníctvom NRC pre meningokoky a epidemiológov do sietí EU-IBD labnet, EMERT a TESSy. Tiež profily izolátov salmonel, získané metódou pulznej elektroforézy, sú archivované a priebežne porovnávané s profilmí izolátov v rámci urgentnej výzvy „urgent inquiry“ v spolupráci s NRC pre salmonelózy ako súčasť integrovanej surveillance salmonelóz.

Konzultačná činnosť:

Laboratórium molekulárnej diagnostiky sa aktívne podieľalo na konzultačných dňoch:

➤ Konzultačný deň NRC pre chrípku, NRC pre poliomyelitídu, NRC pre morbili, rubeolu a parotitídu, NRC pre arbovírusy a hemoragické horúčky a Laboratória molekulárnej diagnostiky, 21.5.2019, Bratislava.

➤ Konzultačný deň pre NRC pre meningokoky, NRC pre salmonelózy, NRC pre sledovanie rezistencie mikroorganizmov na antibiotiká a Laboratória molekulárnej diagnostiky, 6.11.2019, Bratislava.

Zavedenie real-time PCR na potvrdenie prítomnosti nukleovej kyseliny *Neisseria meningitidis* a aktuálne výsledky boli prezentované formou posteru „Naše skúsenosti s real-time PCR v diagnostike *Neisseria meningitidis*“ na X. Slovenskom vakcinologickom kongrese (11. - 13. apríl 2019, Tatranská Lomnica) a abstrakt bol uverejnený v zborníku abstraktov.

Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách

Mgr. Jana Gőczeová, PhD.

Pracovná skupina PCR ÚVZ SR
Slovenská komora iných zdravotníckych pracovníkov

RNDr. Alena Jakušová Reháková, PhD.

Pracovná skupina PCR ÚVZ SR
Slovenská komora iných zdravotníckych pracovníkov

Laboratórium so stupňom biologickej bezpečnosti pre biofaktory 3

Aktuálne zabezpečuje spracovávanie a laboratórne vyšetrenie podozrivých zásielok zo západoslovenského regiónu.

Personálne obsadenie

pracovná skupina :

Mgr. et Mgr. Katarína Pastuchová, RNDr. Elena Tichá, PhD., Martina Červená, Helena Kovalovská, Mgr. Ing. Zuzana Sirotná, RNDr. Anna Gičová, PhD.

Odborná činnosť

Ťažiskové úlohy

Laboratórium zabezpečuje spracovávanie a diagnostiku podozrivých zásielok a materiálov z vonkajšieho prostredia zo západoslovenského regiónu, na prítomnosť spór *B. anthracis* týchto vzorkách. Pracovníci OLM, ktorí sú členmi pracovnej skupiny spracovávajúcej rizikové zásielky, sú zaradení do vykonávania pracovnej pohotovosti mimo pracoviska (striedanie v týždňových intervaloch), čím je zabezpečená nepretržitá prevádzka laboratória.

Prehľad laboratórnej činnosti

V roku 2019 bolo v laboratóriu LBB3 prijatých 8 zásielok definovaných ako rizikové zásielky. Zásielky boli vyšetované na prítomnosť *B. anthracis*. Všetkých 8 zásielok bolo negatívnych na prítomnosť *B. anthracis*.

Na potvrdenie výsledku bolo vykonaných spolu 142 analýz - z toho 8 analýz metódou imunochromatografie na prístroji Defender a 134 kultivačných.

Laboratórne metódy

- kultivačné vyšetrenie na základných, selektívnych a diagnostických médiách
- biochemická typizácia vykultivovaných izolovaných kmeňov
- RT – PCR vyšetrenie

Laboratórium bunkových kultúr

1. Personálne obsadenie

Počet lekárov: 0

Počet iných odborných pracovníkov s VŠ II. stupňa: 1

Počet pracovníkov s ÚSOV: 2

Počet pomocného pracovného personálu: 0

3. Odborná činnosť

3.1 Ťažiskové úlohy

- Laboratórium bunkových kultúr centrálnne zabezpečovalo prípravu bunkových substrátov pre virologické laboratória ÚVZ v rámci SR, čím významnou mierou prispievalo nielen k skvalitneniu a štandardizácii podmienok izolácie a identifikácie patogénnych mikroorganizmov z biologických materiálov, porovnateľnosti získaných výsledkov v medzinárodnom meradle, ale aj k efektívnemu vynakladaniu finančných prostriedkov,
- laboratórium v priebehu roka 2019 priebežne pracovalo so 7-mi bunkovými líniami, pričom každá bunková línia sa sériovo pasážovala v rámci týždňa v 2-3 paralelných sledoch po dobu maximálne 15 pasáží,
- v roku 2019 pripravilo laboratórium pre potreby virologických laboratórií na ÚVZ SR a pre spolupracujúce laboratória zriadené na báze RÚVZ v Banskej Bystrici a v Košiciach celkovo 9 733 miliónov bunkových suspenzií, čo z toho predstavuje pre laboratóriá RÚVZ v BB 2 752 miliónov bunkových suspenzií a pre RÚVZ v KE 1 920 miliónov bunkových suspenzií (Tab. č.1),
- počas pasážovacieho cyklu sa bunkové línie priebežne testovali v LMD metódou PCR na vylúčenie kontaminácie mykoplazmami, čo predstavovalo celkovo 29 vzoriek.

Tab. č.1 Bunkové línie pripravené v LBK v roku 2019

Bunková línia	NRC / Laboratórium				
	množstvo x10 ⁶				
	ÚVZ SR			RÚVZ	
	NRC -POL	NRC -CH	NRC -MMR	BB	KE
RD (A)	846,4	-	-	580	530
L 20B	554,6	-	-	580	530
Hep – 2c	-	-	-	580	-
VERO	-	-	-	562	270
VERO /hSLAM	-	-	15	-	-
MDCK	-	3465	-	450	590
NCI-H292	-	180	-	-	-
RK 13	-	-	-	-	-
MDCK-SIAT 1	-	-	-	-	-
A 549	-	-	-	-	-
Spolu:	1401	3645	15	2752	1920
Celkovo:	9 733 x 10⁶				

3.2 Plnenie:

Laboratórium bunkových kultúr v priebehu celého roka 2019 bez prerušenia zabezpečovalo prípravu bunkových substrátov aj pre virologické laboratória ÚVZ v rámci SR RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici a v Košiciach, čo významnou mierou prispelo k skvalitneniu a štandardizácii podmienok izolácie a identifikácie vírusov z biologických materiálov, porovnateľnosti získaných výsledkov v medzinárodnom meradle a taktiež k efektívnemu vynakladaniu finančných prostriedkov.

4. Novozavedené metódy

V roku 2019 nebola v Laboratóriu bunkových kultúr zavedená nová metóda.

3.4 Iná odborná činnosť

5. Legislatívna činnosť

7. Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách

RNDr. Polčíčová Alexandra:

- Slovenská komora iných zdravotníckych pracovníkov,
- Národná komisia na verifikáciu eliminácie osýpok a rubeoly na Slovensku

Saturiová Beata:

- Slovenská komora medicínsko-technických pracovníkov

Tahotná Miroslava:

- Slovenská komora medicínsko-technických pracovníkov

Úsek zabezpečenia laboratórnych a sanitárnych činností

1. Personálne obsadenie

Počet lekárov: 0

Počet iných odborných pracovníkov s VŠ III. stupňa: 1

Počet pracovníkov s ÚSOV: 2

Počet pomocného pracovného personálu: 3

2. Akreditácia

- podľa STN EN ISO 15 189:2012
- od 13.6.2007 do roku 2024
- počet skúšok 0
- počet akreditovaných ukazovateľov 0

3. Odborná činnosť

3.1 Ťažiskové úlohy

Centrálny príjem materiálu (CP)

Počet vzoriek prijatých v roku 2019 cez CP bol 8 433. Pracovníčky zabezpečili príjem a distribúciu všetkého infekčného materiálu do jednotlivých NRC a laboratórií OLM a taktiež zabezpečili príjem baranej defibrinovanej krvi pre potreby OLM a OOFŽP. Súčasťou evidencie došlého materiálu na CP bolo aj vkladanie dát do programu EPIS.

Laboratorium prípravy kultivačných pôd a roztokov

Podľa štandardných metodických postupov pracovníčky vykonávali prípravu a sterilizáciu kultivačných pôd a roztokov podľa požiadaviek jednotlivých NRC a laboratórií OLM a OOFŽP. Zabezpečili internú kontrolu kvality prostredia - účinok dezinfekcie a sanitácie priestorov laboratórií OLM, kontrolu germicídnych žiaričov a sterilizácie laboratórneho skla a pomôcok. V príručnom sklade viedli kontrolu a evidenciu médií, živých pôd, chemikálií a Petriho misiek.

Množstvo pripravených kultivačných pôd a roztokov sumarizuje Tab. č.1:

- celkový objem pripravených médií pre OLM a OOFŽP bol 3 077 litrov,
- z toho bolo 660,5 litrov tekutých pôd, 1 520 litrov tuhých pôd a 896,5 litrov roztokov,
- tuhých pôd pripravených do PM bolo 61 136 kusov (plast/sklo),
- tuhých a tekutých špeciálnych pôd do skúmaviek bolo pripravených celkovo 157 782 kusov (plast/sklo),
- z uvedeného objemu bolo pre potreby OLM pripravených 1 460 litrov (47,5 %) a pre potreby OOFŽP 1 677 litrov (52,2 %) kultivačných pôd a roztokov.

Deštrukcia infekčného materiálu a príprava laboratórneho skla a pomocného zdravotníckeho materiálu pre bakteriológiu

Pracovníčky podľa štandardných metodických postupov:

- dekontaminovali bakteriálne kontaminovaný infekčný materiál na OLM fyzikálnou dekontamináciou vlhkým teplom v autoklávoch,
- pripravili laboratórne sklo a pomocný zdravotnícky materiál na sterilizáciu,
- sterilizovali laboratórne sklo a pomocný zdravotnícky materiál v sterilizátoroch,
- podieľali sa na príprave destilovanej a redestilovanej vody.

Deštrukcia infekčného materiálu a príprava laboratórneho skla a zdravotníckeho materiálu pre virológiu

Pracovníčky podľa doporučených metodických postupov:

- dekontaminovali virologicky kontaminovaný infekčný materiál na OLM fyzikálnou dekontamináciou vlhkým teplom v autoklávoch,
- pripravili laboratórne sklo a pomocný zdravotnícky materiál na sterilizáciu,
- sterilizovali laboratórne sklo a pomocný zdravotnícky materiál v sterilizátoroch,
- podieľali sa na príprave destilovanej a redestilovanej vody.

Sanitárne práce v laboratóriách a ostatných priestoroch OLM

- čistenie priestorov laboratórií (mechanická očista, preventívna dezinfekcia, v prípade potreby represívna dezinfekcia) a spoločných priestorov OLM,
- čistenie vybavenia laboratórií a likvidácia odpadu na OLM.

Tabuľka č.1: Objem a druhy pripravených médií za rok 2019

Druh	Celkový objem I.polrok (l / ks)	Celkový objem II.polrok (l / ks)	Celkový objem za rok 20 (l / ks)
Tioglykolátová pôda	4,5	4	8,5
Sabourodov agar	7	7	14
Slanetz- Bartley agar	5,5	5	10,5
Tuhé základy	332	308	640

Krvný agar	113	110,5	223,5
VČŽL agar, VČŽG agar	9	9	18
Tekuté základy	125,5	142	267,5
Endova pôda	26,5	28	54,5
Dezoxycholát-citrátový agar	43	39,5	82,5
Mueller Hinton agar	31	35	66
Mueller Hinton agar + krv	20	34	54
Baird-Parker agar	8,5	10	18,5
Hajnov agar	3	3,5	6,5
SIM médium	1,5	1,5	3
Trypsínový bujón	2,5	2	4,5
Týfové cukry	10	12	22
Selenitová pôda	4	4,5	8,5
Živný bujón č.2	37,5	32	69,5
Tekuté špeciálne pôdy	154	126	280
Tuhé špeciálne pôdy	125	148	273
GTK agar	13,5	12,5	26
GKCH agar	16	14	30
Indikátory	8	10	18
Fyziologický roztok	127	109	236
Rôzne roztoky	296,5	346	642,5
CELKOVÝ OBJEM:	1524L	1553L	3077L
-tekuté pôdy	338L	322,5L	660,5L
-tuhé pôdy	754,5L	765,5L	1520L
-roztoky	431,5L	465L	896,5L
Tuhé pôdy na PM (plast/sklo)	30112ks	31024ks	61136ks
Tuhé a tekuté špeciálne pôdy do skúmaviek (plast/sklo)	77319ks	80463ks	157782ks
Výdaj sterilných plastových PM	900ks	800ks	1700ks
Celková spotreba sterilných plastových PM	9500ks	9000ks	18500ks

4. Legislatívna činnosť

5. Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách

Miháliková Tatiana:

- Slovenská komora iných zdravotníckych pracovníkov, asistentov, laborantov a technikov,

Droppová Ružena:

- Slovenská komora iných zdravotníckych pracovníkov, asistentov, laborantov a technikov,

Sládeková Emília:

- Slovenská komora iných zdravotníckych pracovníkov, asistentov, laborantov a technikov.

RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici

1. ORGANIZAČNÉ ČLENENIE

Oddelenie lekárskej mikrobiológie (OLM) je organizačne členené na 2 úseky a 7 laboratórií. Integrálnou súčasťou OLM sú 4 Národné referenčné centrá (NRC).

1. Úsek špeciálnej mikrobiológie
 - laboratórium sérológie
 - laboratórium virológie
 - laboratórium molekulárnej biológie
2. Úsek mikrobiológie a biológie životného prostredia
 - laboratórium mikrobiológie potravín a predmetov bežného užívania
 - laboratórium mikrobiológie vôd
 - laboratórium na kontrolu sterility, dezinfekcie a prevencie nákaz
 - laboratórium biológie
3. Národné referenčné centrá (NRC)
 - NRC pre pertussis a parapertussis
 - NRC pre toxoplazmózu
 - NRC pre pneumokokové a hemofilové nákazy
 - Informačné centrum pre bakteriologické, (biologické) a toxínové zbrane
 - Špecializované pracovisko pre vírusové hepatitídy
 - Špecializované pracovisko pre diagnostiku *Clostridium botulinum* v potravinách a klinickom materiáli

2. PERSONÁLNE OBSADENIE

V roku 2019 pracovalo na oddelení **27,5 zamestnancov**, z toho 6 VŠ so špecializáciou; 2,5 VŠ bez špecializácie; 13 laborantiek, 1 iný zdravotnícky pracovník bez špecializácie; 3 sanitárky a 2 upratovačky (Tab. 2).

Vedúci oddelenia: Mgr. RNDr. Jozef Strhársky, PhD., MPH

Zástupca vedúceho oddelenia: RNDr. Renáta Kissová, PhD.

Úsek špeciálnej mikrobiológie: RNDr. Renáta Kissová, PhD.

Úsek mikrobiológie a biológie životného prostredia: RNDr. Janka Lafféřsová

3. AKREDITÁCIA

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Banskej Bystrici (ďalej RÚVZ BB) je orgánom verejného zdravotníctva, ktorý vykonáva potravinový dozor v zmysle zákona NR SR č.152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov. V zmysle §25 ods.1 skúšanie vzoriek výrobkov odobratých podľa §19 ods. 4 písm. b) vykonávajú laboratóriá poverené ministerstvom pôdohospodárstva a ministerstvom zdravotníctva. Ich spôsobilosť na vykonávanie skúšania sa preukazuje osvedčením o akreditácii, čo znamená zabezpečiť vykonávanie skúšania v súlade s požiadavkami STN EN ISO/IEC 17 025:2005 - Všeobecné požiadavky na kompetentnosť skúšobných a kalibračných laboratórií.

Osvedčenie o akreditácii má RÚVZ BB od 17.5.2004, kedy mu bolo udelené prvé osvedčenie o akreditácii Slovenskou národnou akreditačnou službou (SNAS) platné do

17.5.2007 (Slovenská národná akreditačná služba je v zmysle Zákona NR SR č. 505/2009 o akreditácii orgánov posudzovania zhody akreditačným orgánom podľa čl. 4 nariadenia (ES) č. 765/2008, ktorým sa stanovujú požiadavky akreditácie a dohľadu nad trhom v súvislosti s uvádzaním výrobkov na trh).

V roku 2007 prebehla na RÚVZ BB reakreditácia SNAS. RÚVZ BB získalo osvedčenie o akreditácii č. S-156 vydané SNAS dňa 21.5.2007 a platné do 21.5.2011. V roku 2011 prebehla na RÚVZ BB druhá reakreditácia SNAS. RÚVZ BB získalo osvedčenie o akreditácii č. S-156 vydané SNAS 20.5.2011 a platné do 20.5.2015 ako pracovisko s fixným rozsahom akreditácie. V roku 2015 prebehla na RÚVZ BB tretia reakreditácia SNAS. RÚVZ BB získalo osvedčenie o akreditácii č. S-156 vydané SNAS 20.5.2015 a platné do 20.5.2020 ako pracovisko s fixným rozsahom akreditácie (Tab. 3). V novembri požiadal RÚVZ BB SNAS o reakreditáciu v zmysle STN EN ISO/IEC 17025:2018 Všeobecné požiadavky na kompetentnosť skúšobných a kalibračných laboratórií.

V roku 2019 v dňoch 27.-29.11. bolo vykonané posúdenie na Úseku špeciálnej mikrobiológie OLM RÚVZ BB pre medicínske laboratóriá v zmysle STN EN ISO 15189:2013 Medicínske laboratóriá. Požiadavky na kvalitu a kompetentnosť. Pri posúdení neboli zistené nezhody ani závažné nezhody. Platnosť osvedčenia o akreditácii č. M-073 je do 20.1.2025.

V roku 2019 v zmysle „Karty dohľadov SNAS“ nebol plánovaný a ani vykonaný dohľad SNAS nad akreditovanými činnosťami RÚVZ BB v zmysle STN EN ISO/IEC 17025:2018.

Obsah Osvedčenia o akreditácii:

Chemické, mikrobiologické, biologické a fyzikálno-chemické skúšky vôd a požívatín, predmetov bežného používania, kozmetických výrobkov, ovzdušia a biologického materiálu; odbery vzoriek ovzdušia; odbery vzoriek vôd a požívatín; odbery sterov, sterilných materiálov a odber na kontrolu sterilizátorov; rádiochemické skúšky vôd; sérologické, virologické, parazitologické a molekulárno-biologické skúšky vzoriek biologického materiálu; vyjadrovať názory a interpretácie k výsledkom skúšok; meranie fyzikálnych veličín hluku v životnom a pracovnom prostredí a osvetlenia v pracovnom prostredí podľa rozsahu akreditácie uvedeného v prílohe k osvedčeniu.

Laboratórium	Počet skúšok	Počet ukazovateľov
virológie	3	15
sérológie	30	35
molekulárnej biológie	7	27
Spolu špeciálna mikrobiológia	40	77
mikrobiológia potravín a predmetov bežného užívania	11	11
mikrobiológia vôd	9	10
sterility a dezinfekcie	3	3
biológie	9	17
Odber vzoriek	1	-

Spolu mikrobiológia a biológia životného prostredia	33	41
Spolu OLM	73	118

V zmysle zákona NR SR č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia § 8 ods. 4 MZ SR schválil zriadenie národného referenčného centra, ak má žiadateľ osvedčenie o akreditácii (Tab. 1).

MZ SR zriadilo na RÚVZ BB Oddelení lekárskej mikrobiológie rozhodnutím č. 3363/94-A z dňa 8.9.1994 „Národné referenčné centrum pre pertussis a parapertussis“, rozhodnutím č. 354/1997-A z dňa 19.2.1997 „Národné referenčné centrum pre toxoplazmózu“ a rozhodnutím č. Z61839/2010-OZS z dňa 6.12.2010 „Národné referenčné centrum pre pneumokokové nákazy“. Rozhodnutím č. Z17112-2015-OOš z dňa 20.4.2015 bol pozmenený názov ako aj náplň činnosti na „Národné referenčné centrum pre pneumokokové a hemofilové nákazy“.

Všetky NRC sú špecializované pracoviská RÚVZ BB na riešenie úloh verejného zdravotníctva. Špecializovaná nadstavbová a konečná laboratórna diagnostika národných referenčných centier je súčasťou rozsahu spôsobilosti skúšobných laboratórií OLM vykonávať akreditovanú činnosť.

Rozsah spôsobilosti NRC pre toxoplazmózu

Položka	Objekt skúšky		Zavedená metóda		Ostatné špecifikácie
	Predmet Matrica Prostredie	Vlastnosť Parameter Ukazovateľ Analyt	Princíp Druh Typ	Označenie	
4	Biologický materiál sérum, plazma	Koncentrácia protilátok triedy IgG proti <i>Toxoplasma gondii</i>	ELISA - enzýmová imunoanalýza (kvantitatívna)	ŠPP_OLM_26/01 LP (5)	N/I
5		Protilátky triedy IgA proti <i>Toxoplasma gondii</i>		ŠPP_OLM_27/02 LP (6)	N/I
6		Protilátky triedy IgE proti <i>Toxoplasma gondii</i>	ELISA - enzýmová imunoanalýza (kvalitatívna)	ŠPP_OLM_28/03 LP (7)	N/I
7		Protilátky triedy IgM proti <i>Toxoplasma gondii</i>		ŠPP_OLM_29/04 LP (8)	N/I
8		Avidita protilátok triedy IgG proti <i>Toxoplasma gondii</i>		ŠPP_OLM_30/05 LP (9)	N/I

Položka	Objekt skúšky		Zavedená metóda		Ostatné špecifikácie
	Predmet / Matrica / Prostredie	Vlastnosť / Parameter / Ukazovateľ / Analyt	Princíp / Druh / Typ	Označenie	
9		Celkové protilátky proti <i>Toxoplasma gondii</i>	KVR - reakcia väzby komplementu (kvalitatívna)	ŠPP_OLM_31/06 LP (10)	N/I
10		Protilátky triedy IgG, IgA, IgM proti <i>Toxoplasma gondii</i>	WB - proteínová analýza western blot (kvalitatívna)	SPP_OLM_38/07 LP (11)	N/I
37	Biologický materiál krv, sérum, moč, likvor, výter z hrdla, výter z nosohltanu, výplach nosohltanu, plodová voda, ster z uretry resp. krčka maternice, spútum, bronchoalveolárna laváž, pitevný materiál, bakteriálna kultúra	DNA vírusov a baktérií <i>Chlamydia trachomatis</i> <i>Mycoplasma pneumoniae</i> <i>Toxoplasma gondii</i> <i>Pneumocystis carinii</i> <i>Brucella melitensis</i> <i>Francisella tularensis</i> <i>Epstein-Barr virus</i> <i>Adenovirus Parvo B 19</i> <i>Campylobacter jejuni subsp. jejuni</i> <i>Chlamydia pneumoniae</i> <i>Vibrio cholerae</i>	- molekulárno biologická (kvalitatívna)	ŠPP_OLM_34/03 MB (19)	N/I
35	Biologický materiál krv, likvor, plodová voda, pitevný materiál	DNA <i>Toxoplasma gondii</i>		ŠPP_OLM_36/05 MB (45)	N/I

Rozsah spôsobilosti NRC pre pertussis a parapertussis

Položka	Objekt skúšky		Zavedená metóda		Ostatné špecifikácie
	Predmet Matrica Prostredie	Vlastnosť Parameter Ukazovateľ Analyt	Princíp Druh Typ	Označenie	
11	<u>Biologický materiál</u> sérum, plazma	Protilátky triedy IgG proti <i>Bordetella pertussis</i>	ELISA - enzýmová imunoanalýza	ŠPP_OLM_19/02 AI (12)	N/I
12		Protilátky triedy IgA proti <i>Bordetella pertussis</i>	a (kvalitatívna)	ŠPP_OLM_20/03 AI (13)	N/I
13		Protilátky proti <i>Bordetella pertussis</i>	- aglutinácia (kvalitatívna)	ŠPP_OLM_22/05 AI (14)	N/I
15		Protilátky proti <i>Bordetella parapertussis</i>		ŠPP_OLM_25/08 AI (17)	N/I
36	<u>Biologický materiál</u> výter z hrdla, výter z nosohltanu, výplach nosohltanu, pitevný materiál, bronchoalveolárna laváž, bakteriálna kultúra	DNA <i>Bordetella pertussis</i> a <i>Bordetella parapertussis</i>	- molekulárno biologická (kvalitatívna)	ŠPP_OLM_42/07 MB (18)	N/I
34	<u>Biologický materiál</u> výter z hrdla, výter z nosohltanu, výplach nosohltanu, pitevný materiál, bronchoalveolárna laváž	<i>Bordetella pertussis</i> a <i>Bordetella parapertussis</i>	- kultivačná (kvalitatívna)	ŠPP_OLM_62/26 AI (35)	N/I

Rozsah spôsobilosti NRC pre pneumokokové a hemofilové nákazy

Položka	Objekt skúšky		Zavedená metóda		Ostatné špecifikácie
	Predmet / Matrica / Prostredie	Vlastnosť / Parameter / Ukazovateľ / Analyt	Princíp / Druh / Typ	Označenie	
37	Biologický materiál krv, sérum, moč, likvor, výter z hrdla, výter z nosohltanu, výplach nosohltanu, plodová voda, ster z uretry resp. krčka maternice, spútum, bronchoalveolárna laváž, pitevný materiál, bakteriálna kultúra	DNA vírusov a baktérií <i>Chlamydia trachomatis</i> <i>Mycoplasma pneumoniae</i> <i>Toxoplasma gondii</i> <i>Pneumocystis carinii</i> <i>Brucella melitensis</i> <i>Francisella tularensis</i> <i>Epstein-Barr virus</i> <i>Adenovirus Parvo B 19</i> <i>Campylobacter jejuni subsp. jejuni</i> <i>Chlamydia pneumoniae</i> <i>Vibrio cholerae</i> <i>Streptococcus pneumoniae</i>	- molekulárno biologická (kvalitatívna)	ŠPP_OLM_34/03 MB (19)	N/I
38	Biologický materiál bakteriologické kmene, likvor, hemokultúra, výter, spútum, výpotok, stery, bronchoalveolárna laváž, punktát, pitevný materiál	sérotyp <i>Streptococcus pneumoniae</i>	- sérotypizácia (kvalitatívna)	ŠPP_OLM_81/12 MB (51)	N/I

V zmysle zákona NR SR č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia §11 Špecializované úlohy verejného zdravotníctva je platný dokument ÚVZ SR Bratislava „Špecializácia odborných činností na rok 2011 a ďalšie roky“, v ktorom je zadefinovaná povinnosť špecializovaných pracovísk v odbore svojej špecializácie, ak odborná špecializácia vyžaduje aj laboratórne činnosti, zabezpečiť ich vykonávanie v súlade s požiadavkami STN EN ISO/IEC 17025:2005 - Všeobecné požiadavky na kompetentnosť skúšobných a kalibračných laboratórií.

Špecializované pracovisko pre vírusové hepatitídy má akreditované štandardné ELISA metódy skúšania a Western blot analýzu.

Položka	Objekt skúšky		Zavedená metóda		Ostatné špecifikácie	
	Predmet / Matrica / Prostredie	Vlastnosť / Parameter / Ukazovateľ / Analyt	Princíp / Druh / Typ	Označenie		
16	Biologický materiál sérum, plazma	HBeAg vírusu <i>VHB</i> ³	ELISA - enzýmová imunoanalýza (kvalitatívna)	ŠPP_OLM_45/09 AI (20)	N/I	
17		Protilátky anti-HBe proti <i>VHB</i>		ŠPP_OLM_46/10 AI (21)	N/I	
18		Protilátky anti-HBs proti <i>VHB</i>		ŠPP_OLM_47/11 AI (22)	N/I	
19		HBsAg <i>VHB</i>		ŠPP_OLM_48/12 AI (23)	N/I	
20		Konfirmačné stanovenie HBsAg <i>VHB</i>		ŠPP_OLM_49/13 AI (24)	N/I	
21		Celkové protilátky HBc proti <i>VHB</i>		ŠPP_OLM_50/14 AI (25)	N/I	
22		HBc IgM protilátky proti <i>VHB</i>		ŠPP_OLM_51/15 AI (26)	N/I	
23		Celkové protilátky proti <i>VHD</i>		ŠPP_OLM_52/16 AI (27)	N/I	
24		Antigén proti <i>VHD</i>		ŠPP_OLM_53/17 AI (28)	N/I	
25		IgM protilátky proti <i>VHD</i>		ŠPP_OLM_54/18 AI (29)	N/I	
26		IgG protilátky proti <i>VHC</i> ⁵		SPP_OLM_55/19 AI (30)	N/I	
27		Protilátky konfirmačne proti <i>VHC</i>		WB - proteínová analýza western blot (kvalitatívna)	ŠPP_OLM_56/20 AI (31)	N/I
28		Celkové protilátky proti <i>HAV</i> ⁶		ELISA - enzýmová imunoanalýza	ŠPP_OLM_57/21 AI (32)	N/I

Položka	Objekt skúšky		Zavedená metóda		Ostatné špecifikácie
	Predmet / Matrica / Prostredie	Vlastnosť / Parameter / Ukazovateľ / Analyt	Princíp / Druh / Typ	Označenie	
29		Protilátky IgM proti <i>HAV</i>	<i>a</i> (kvalitatívna)	ŠPP_OLM_58/22 AI (33)	N/I
30		Protilátky IgG/IgM proti <i>HEV</i> ⁷	WB - <i>proteínová analýza western blot</i> (kvalitatívna)	ŠPP_OLM_61 /25 AI (34)	N/I

Špecializované pracovisko pre diagnostiku *Clostridium botulinum* v potravinách a klinickom materiáli má akreditovanú kvalitatívnu molekulárno-biologickú metódu skúšania.

Položka	Objekt skúšky		Zavedená metóda		Ostatné špecifikácie
	Predmet / Matrica / Prostredie	Vlastnosť / Parameter / Ukazovateľ / Analyt	Princíp / Druh / Typ	Označenie	

Položka	Objekt skúšky		Zavedená metóda		Ostatné špecifikácie
	Predmet / Matrica / Prostredie	Vlastnosť / Parameter / Ukazovateľ / Analyt	Princíp / Druh / Typ	Označenie	
40	<p><u>Biologický materiál</u> stolica zvratky žalúdočný obsah výpotok a tkanivo z rany bakteriálna kultúra</p> <p><u>Potraviny</u> strukoviny a výrobky z nich, spracované ovocie a zelenina, huby, výrobky z húb, polotovary, hotové pokrmy, potraviny na výživu dojčiat a malých detí, potraviny na osobitné výživové účely, pochutiny, ochucovadlá, včelí med</p>	DNA <i>Clostridium botulinum</i> typ A,B,E,F	- molekulárno biologická (kvalitatívna)	ŠPP_OLM_83/13 MB (STN P CEN ISO/TS 17919)	N/I

Špecializované pracovisko pre nozokomiálne nákazy má akreditované štandardné kultivačné metódy skúšania.

Položka	Objekt skúšky		Zavedená metóda		Ostatné špecifikácie
	Predmet / Matrica / Prostredie	Vlastnosť / Parameter / Ukazovateľ / Analyt	Princíp / Druh / Typ	Označenie	
26.	Horúcovzduchové, parné, formaldehydové a etylénoxidové sterilizátory	Dôkaz rastu <i>Bacillus atrophaeus</i> a <i>Geobacillus stearothermophilus</i>	- kultivačná (kvalitatívna)	ŠPP_OLM_39/08 MŽP (AHEM č. 2/1994)	

Položka	Objekt skúšky		Zavedená metóda		Ostatné špecifikácie
	Predmet / Matrica / Prostredie	Vlastnosť / Parameter / Ukazovateľ / Analyt	Princíp / Druh / Typ	Označenie	
27.	Stery zo špecifických predmetov a plôch	Kontrola sterility predmetov a sterov		ŠPP_OLM_40/09 MŽP (AHEM č. 19/79)	
28.		Prítomnosť mikroorganizmov		ŠPP_OLM_41/10 MŽP (AHEM č. 7/1992)	

Špecializované pracovisko na stanovenie rodu *Campylobacter* má akreditovanú štandardnú metódu skúšania kultivačnú podľa STN ISO 10272 a štandardnú metódu molekulárno biologickú PCR polymerázovú reťazovú reakciu.

Položka	Objekt skúšky		Zavedená metóda		Ostatné špecifikácie
	Predmet / Matrica / Prostredie	Vlastnosť / Parameter / Ukazovateľ / Analyt	Princíp / Druh / Typ	Označenie	
67.	Biologický materiál krv, sérum, moč, likvor, výter z hrdla, výter z nosohltanu, výplach nosohltanu, plodová voda, ster z uretry resp. krčka maternice, spútum, bronchoalveolárna laváž, pitevný materiál, bakteriálna kultúra	DNA vírusov a baktérií <i>Chlamydia trachomatis</i> <i>Mycoplasma pneumoniae</i> <i>Toxoplasma gondii</i> <i>Pneumocystis carinii</i> <i>Brucella melitensis</i> <i>Francisella tularensis</i> <i>Epstein-Barr virus</i> <i>Adenovirus Parvo B 19</i> <i>Campylobacter jejuni subsp. jejuni</i> <i>Chlamydia pneumoniae</i> <i>Vibrio cholerae</i> <i>Streptococcus pneumoniae</i>	- molekulárno biologická (kvalitatívna)	ŠPP_OLM_34/03 MB (19)	N/I
9.	Potraviny	Termotolerantné baktérie rodu <i>Campylobacter</i>	- kultivačná (kvalitatívna)	ŠPP_OLM_66/11 MŽP (STN ISO 10272-1)	

Špecializované pracoviská v oblasti objektivizácie faktorov prostredia a v oblasti hodnotenia zdravotného rizika a legislatívy na RÚVZ BB, ktoré zabezpečuje OLM:

Špecializované pracovisko pre stanovenie peľových alergénov a spór húb v ovzduší má akreditovanú štandardnú mikroskopickú metódu skúšania.

Položka	Objekt skúšky		Zavedená metóda		Ostatné špecifikácie
	Predmet Matrica Prostredie	Vlastnosť Parameter Ukazovateľ Analyt	Princíp Druh Typ	Označenie	
25.	Vonkajšie ovzdušie	Počet biologických alergénov v ovzduší	- mikroskopická	ŠPP_OLM_64/07 BIO (38)	N/I

Špecializované pracovisko pre problematiku roztočov má akreditovanú štandardnú vizuálnu metódu skúšania.

Položka	Objekt skúšky		Zavedená metóda		Ostatné špecifikácie
	Predmet Matrica Prostredie	Vlastnosť Parameter Ukazovateľ Analyt	Princíp Druh Typ	Označenie	
24.	Bytový prach	Roztoče bytového prachu	- vizuálna (kvalitatívna)	ŠPP_OLM_76/08 BIO (44)	

4. ANALÝZA ČINNOSTI

OLM RÚVZ BB zabezpečovalo laboratórne diagnostické činnosti vyplývajúce zo zákona NR SR č. 355/2007 Z.z., zákona NR SR č. 152/1995 Z.z. a zo zákona NR SR č. 218/2007 Z.z., rozpracované podľa jednotlivých laboratórií nižšie v texte.

OLM zabezpečovalo diagnostiku pôvodcov vybraných prenosných ochorení bakteriálnej, vírusovej a parazitárnej etiológie v klinických vzorkách, ako aj analýzu zložiek životného prostredia (vody, potraviny, predmety bežného užívania, vnútorné a vonkajšie ovzdušie).

Klinické laboratóriá vykonávali kvalitatívne a kvantitatívne referenčné a špecializované analýzy biologických materiálov. Laboratóriá mikrobiológie a biológie životného prostredia vykonávali objektivizáciu faktorov životného a pracovného prostredia pre účely posudzovania ich možného vplyvu na zdravotný stav populácie a verejné zdravie. V rámci špecializovanej činnosti monitorovali výskyt biologických alergénov v ovzduší a zabezpečovali koordináciu činnosti monitorovacích staníc peľovej informačnej služby pri RÚVZ v SR a celoslovenského peľového spravodajstva.

Národné referenčné centrá zabezpečovali špecializovanú nadstavbovú a konečnú laboratórnu diagnostiku a overovanie výsledkov, metodickú a konzultačnú činnosť. Spolupracovali s odbornými vedeckými spoločnosťami, vysokými školami a výskumnými inštitúciami v otázkach diagnostiky a prevencie ochorení mikrobiálnej etiológie.

Okrem činnosti vyplývajúcej zo zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia, sa OLM podieľalo aj na plnení úloh vyplývajúcich z Programov a projektov úradov verejného zdravotníctva v Slovenskej republike na rok 2018 a na ďalšie roky. Laboratóriá poskytovali pre zákazníkov aj analýzy formou platených služieb.

Okrem diagnostických činností OLM zabezpečuje aj činnosť orgánu štátnej správy v oblasti dodržiavania zákazu biologických zbraní, podľa zákona NR SR č. 218/2007 Z.z. § 7

písm. c). Rozsah úloh pri príprave podkladov pre rozhodnutia a opatrenia ÚVZ SR, vykonávaní dohľadu nad dodržiavaním zákazu biologických zbraní, vykonávaní dohľadu nad zaobchádzaním s vysoko rizikovými biologickými agensmi a toxínmi a vedením evidencie určuje § 10 tohto zákona. Ďalej vykonáva dohľad na pracoviskách v SR nad dodržiavaním tohto zákona podľa § 20.

OLM sa zúčastňuje na riešení národných a medzinárodných programov významných pre verejné zdravie a vykonáva výskum v tejto oblasti v zmysle zákona NR SR č. 355/2007 Z.z. § 6 ods. 3 písm. a).

OLM sa podieľa na epidemiologickej bdelosti nad prenosnými chorobami a na imunizačnom programe v zmysle zákona NR SR č. 355/2007 Z.z. § 6 ods. 3 písm. b).

OLM vedie peľovú informačnú službu v zmysle zákona NR SR č. 355/2007 Z.z. § 6 ods. 7.

OLM v rámci pracovnej náplne jednotlivých NRC zabezpečuje aj metodickú a publikačnú činnosť, uchováva vzorky biologického materiálu, ktorý obsahuje pôvodcu ochorenia, ktorý bol získaný z potvrdeného prípadu ochorenia, zabezpečuje zaškoľovanie v nových laboratórnych metodikách v zmysle zákona NR SR č. 355/2007 Z.z. § 8 ods. 3.

V kalendárnom roku 2019 sme na OLM:

vyšetřili celkom **18 420 vzoriek**, čo predstavuje **181 665 analýz**.

vykonali **37 326 analýz** v rámci činnosti na **zabezpečenie kvality**.

zúčastnili sa **12 medzilaboratórnych porovnaní** a porovnali **81 ukazovateľov**.

Na úseku mikrobiológie a biológie životného prostredia sme sa zúčastnili 3 medzilaboratórnych porovnaní a porovnali sme 5 ukazovateľov. Na úseku špeciálnej mikrobiológie sme sa zúčastnili 9 medzilaboratórnych porovnaní a porovnali sme 76 ukazovateľov.

Prehľad o počte vyšetrených vzoriek za rok 2019, počte analýz a trendy v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi v jednotlivých laboratóriách OLM sú uvedené v tabuľkách č. 4 a 5. Podrobné informácie o množstve a druhoch pripravených médií sú uvedené v tabuľke č. 6.

Činnosť na úseku OBP a PO prebiehala podľa plánu úradu. Pracovníci OLM splnili úlohy vyplývajúce z plánu práce na rok 2019.

4.1. NRC PRE PERTUSSIS A PARAPERTUSSIS

NRC pre pertussis a parapertussis bolo zriadené Ministerstvom zdravotníctva SR rozhodnutím č. 3363/94-A z dňa 8.9.1994 s účinnosťou od 15. októbra 1994.

Personálne obsadenie

- vedúca NRC: **RNDr. Lucia Mad'arová, PhD.** - iný odborný pracovník VŠ III. stupňa
- prof. MUDr. Cyril Klement, CSc. - lekár so špecializáciou
- MUDr. Viera Morihladková - lekár so špecializáciou
- RNDr. Michaela Mancoš - iný odborný pracovník VŠ II. stupňa
- Valéria Oravcová - diplomovaná zdravotná laborantka s PŠŠ
- Daniela Hašková - zdravotná laborantka s PŠŠ
- Renáta Hricová - zdravotná laborantka s PŠŠ

Akreditácia

- V súlade s požiadavkami STN EN ISO/IEC 17 025:2005.
- Od roku 2005 s platnosťou osvedčenia do 20.5.2020.
- V novembri 2019 prebehla úspešná akreditácia NRC podľa normy pre medicínske laboratóriá STN EN ISO 151889:2013. Platnosť osvedčenia je do 20.1.2025.

Analýza činnosti NRC

Činnosť NRC vyplýva zo zákona č. 355/2007 Zb. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia.

NRC zabezpečuje základnú a špecializovanú nadstavbovú laboratórnu diagnostiku pertussis a parapertussis a overovanie laboratórnych výsledkov, vykonáva expertízu, metodickú a publikačnú činnosť, zabezpečuje zaškolenie v nových laboratórnych metodikách a spolupracuje s príslušnými orgánmi a organizáciami Európskej únie a so Svetovou zdravotníckou organizáciou.

Odborná činnosť

- laboratórna diagnostika *Bordetella sp.*, *Bordetella pertussis* a *Bordetella parapertussis* z biologického materiálu kultivačnými metódami, metódami priameho dôkazu nukleovej kyseliny (real-time PCR), dôkaz protilátok sérologickými metódami (aglutinácia, ELISA) a molekulárna typizácia pomocou pulznej elektroforézy (PFGE)
- vykonávanie nadstavbovej diagnostiky pre ostatné laboratória.
- v spolupráci s epidemiológiou monitoruje epidemiologickú situáciu pertussis a parapertussis v SR
- vedenie databázy epidemiologických a laboratórnych údajov
- spracováva, analyzuje a archivuje štatistické údaje a prezentuje ich formou výročných správ, grafov a tabuliek
- odborná a metodická činnosť
- konzultácie
- zavádzanie nových diagnostických metód slúžiacich na typizáciu *B. pertussis* a *Bordetella sp.*
- spolupráca s ECDC (Európske centrum na kontrolu a prevenciu nakažlivých ochorení) na projekte slúžiacom na zosúladenie diagnostiky pertussis na všetkých úrovniach (kultivačnej, sérologickej, molekulárno-biologickej, genotypizačnej)
- implementácia odporúčaní ECDC (EUVAC.NET, PertstrainGroup) do laboratórnej diagnostickej praxe

Počet vyšetrených materiálov pomocou jednotlivých metód skúšania je uvedený v tabuľke č. 7. Pomocou kultivácie bolo vyšetrených v roku 2019 spolu 250 nasofaryngeálnych výterov, prítomnosť *B. pertussis* ani *B. parapertussis* nebola potvrdená ani v jednom prípade.

Do systému EPIS boli nahlásené všetky prípady resp. pacienti, ktorí na základe klinickej diagnózy a kombinácie laboratórnych vyšetrení na prítomnosť *B. pertussis* resp. *B. parapertussis* spadali pod definíciu potvrdených resp. pravdepodobných prípadov pertussis a parapertussis.

V roku 2019 došlo opäť k nárastu incidencie pertussis na Slovensku. Súdiac podľa okolitých krajín EU je možné stúpajúci trend očakávať aj v nadchádzajúcom roku 2020. Podľa epidemiologických štatistík (EPIS, www.epis.sk) bolo v roku 2019 hlásených spolu 702 ochorení na pertussis, čo predstavuje incidenciu 12,88 na 100 000 obyvateľov. Posledný výrazný vzostup ochorenia bol zaznamenaný v roku 2014 to bolo spolu 1 123 ochorení na pertussis, čo predstavovalo incidenciu 20,73 na 100 000 obyvateľov. Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť je v skupine 0 ročných (106,08/100 000obyvateľov). V tejto najnižšej vekovej kategórii zároveň došlo aj k najväčšiemu vzostupu incidencie. K najväčšiemu vzostupu počtu ochorení došlo v Žilinskom a Prešovskom kraji. Prehľad incidencie podľa krajov, vekovo-špecifická chorobnosť ako aj mapa výskytu za rok 2019 a trend za posledných 20 rokov čo sa týka výskytu pertussis sú zdokumentované v tab. 8, 9 a na Obr. 1-4. (Dáta z EPIS sú aktuálne k dátumu 27.01.2020).

Novozavedené metódy

V roku 2019 sa do diagnostiky zaviedla metóda kultivácie v spolupráci s RÚVZ Poprad, oddelenie epidemiológie, najmä vzhľadom na stúpajúci počet PCR pozitívnych materiálov z oblasti Prešovského kraja.

Medzilaboratórne porovnania

V roku 2019 bolo NRC pre pertussis a parapertussis zapojené do troch medzinárodných medzilaboratórných testov. Jeden test bol zameraný na kultiváciu, druhý na sérologický dôkaz protilátok a tretí test bol zameraný na dôkaz prítomnosti DNA *Bordetella* spp. Spolu bolo v rámci testov vyšetrených 8 vzoriek a 10 ukazovateľov. Všetky medzilaboratórne testy boli vykonané so 100% úspešnosťou.

Iná odborná činnosť

NRC sa zapojilo do Programov a projektov Hlavného hygienika SR, Úloha 8.3 Surveillance *Bordetella pertussis*. Cieľom projektu je diagnostika *Bordetella pertussis* s dôrazom na zavedenie kultivácie a následnej molekulárnej typizácie pomocou PFGE a následným porovnaním kmeňov vakcinálnych a kmeňov izolovaných z jednotlivých ochorení. Zároveň je cieľom projektu sledovanie aktuálnej epidemiologickej situácie týkajúcej sa pertussis na Slovensku.

V roku 2019 sa pokračovalo v projekte organizovanom ECDC pod názvom “Pertussis Laboratory Surveillance Network (EUpert-labnet)“, projekt bol zároveň rokom 2019 ukončený. Hlavným cieľom vytvorenej siete a projektu je zabezpečiť integrovaný dohľad nad pertussis v Európe. Projekt prebiehal v rokoch 2015-2019, koordinujúcim pracoviskom bol inštitút THL vo Fínsku, Turku, s ktorým má NRC dlhodobu dobrú spoluprácu.

Legislatívna činnosť

NRC sa podieľalo na implementácii Odborného usmernenia na zabezpečenie surveillance pertussis v Slovenskej republike (vestník MZ SR, február 2013) do diagnostickej praxe a to najmä systematickým usmerňovaním spolupracujúcich laboratórií pri zavádzaní diagnostických metód, ktoré sú v súlade s odborným usmernením a zároveň s odporúčaniami ECDC.

Metodická, konzultačná a výuková činnosť

- NRC priebežne spolupracovalo s lekármi, usmerňovalo ich pri odbere a transporte materiálu, určeného najmä na kultiváciu *B. pertussis* a dôkaz pomocou real-time PCR a poskytovalo odborné konzultácie pre pacientov a odbornú verejnosť.
- výsledky a nové poznatky ako aj odporúčania týkajúce sa diagnostiky tohto agens boli prezentované na domácich odborných podujatiach (viď prednášková a publikačná činnosť).
- NRC pravidelne uskutočňovalo konzultácie a usmernenia pre spolupracujúce pracoviská najmä pre ambulancie, kliniky a nemocnice ako aj pre jednotlivé RÚVZ a laboratóriá klinickej mikrobiológie.
- NRC pravidelne zverejňuje a publikuje jednotlivé informácie ako aj prezentácie z tejto oblasti na webovej stránke RÚVZ BB (www.vzbb.sk)
- v roku 2019 sa pokračovalo v spolupráci s lekármi prvého kontaktu pre deti a dorast z Banskej Bystrice, spolu 11 ambulancií, ktoré vytvorili sentinelový systém zasielania materiálov v Banskej Bystrici, sentinelový spôsob zasielania materiálov prispieva ku zvýšenej pravdepodobnosti pozitívneho záchytu *B. pertussis* na Slovensku. Do diagnostiky bola zavedená taktiež kultivácia materiálov z oblasti Prešovského kraja za spolupráce s RÚVZ Poprad, oddelenie epidemiológie.

- NRC zabezpečuje odborné stáže študentov a laboratórnych pracovníkov ako aj stáže v rámci postgraduálneho vzdelávania a predatestačnej prípravy zdravotníckych pracovníkov.

Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách

RNDr. Lucia Maďarová, PhD.

- kontaktný bod pre projekt ECDC zameraný na zosúladenie diagnostiky pertussis
- zástupca National Microbiology Focal Point, ECDC

prof. MUDr. Cyril Klement, CSc.

- National Microbiology Focal Point, ECDC
- kontaktný bod pre pertussis, laboratórna časť
- kontaktný bod pre projekt ECDC zameraný na zosúladenie diagnostiky pertussis

Účasť na zahraničných pracovných cestách a odborných podujatiach

Vid' kapitola 9.

4.2. NRC PRE TOXOPLAZMÓZU

NRC pre toxoplazmózu bolo zriadené Ministerstvom zdravotníctva SR rozhodnutím č. 354/1997-A z dňa 19.2.1997, s účinnosťou od 1. marca 1997.

Personálne obsadenie

- **Mgr. RNDr. Jozef Strhársky, PhD., MPH** – iný odborný pracovník VŠ III. stupňa, vedúci NRC
- RNDr. Lucia Maďarová, PhD. – iný odborný pracovník VŠ III. stupňa
- RNDr. Michaela Mancoš – iný odborný pracovník VŠ II. stupňa, bez. spec.
- Míriam Laštiaková – zdravotná laborantka s PŠŠ
- Renáta Hricová – zdravotná laborantka s PŠŠ

Akreditácia

- V súlade s požiadavkami STN EN ISO/IEC 17 025:2005.
- Od roku 2005 s platnosťou osvedčenia do 20.5.2020.
- V novembri 2019 prebehla úspešná akreditácia NRC podľa normy pre medicínske laboratória STN EN ISO 151889:2013. Platnosť osvedčenia je do 20.1.2025.
- Sérológia: 7 skúšok a 9 ukazovateľov (celkové protilátky a jednotlivé imunoglobulínové triedy).
- Priamy dôkaz DNA: 2 skúšky a 2 ukazovatele (PCR a real-time PCR).

Analýza činnosti NRC

Činnosť NRC vyplýva zo zákona č. 355/2007 Zb. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia.

NRC zabezpečuje základnú a špecializovanú nastavbovú laboratórnu diagnostiku toxoplazmózy a overovanie laboratórnych výsledkov, vykonáva expertízu, metodickú a publikačnú činnosť, zabezpečuje zaškoľovanie v nových laboratórnych metodikách a spolupracuje s príslušnými orgánmi a organizáciami Európskej únie a so Svetovou zdravotníckou organizáciou.

Odborná činnosť

NRC pri diagnostike toxoplazmózy vychádza z odborného usmernenia MZ SR o diagnostike toxoplazmózy (Vestník MZ SR, čiastka 52-53, roč. 54, z dňa 10. októbra 2006).

Diagnostiku toxoplazmózy vykonávame podľa štandardnej schémy. Na dôkaz celkových protilátok používame komplement fixačnú reakciu (KFR). Všetky vzorky vyšetrujeme metódou ELISA na dôkaz špecifických protilátok triedy IgM, IgA a následne vyšetrujeme protilátky triedy IgE. V prípade pozitívnych výsledkov zisťujeme aviditu IgG protilátok.

V roku 2019 sme vyšetřili metódou KFR na dôkaz celkových toxoplazmových protilátok 186 vzoriek sér. Na dôkaz špecifických IgM protilátok metódou ELISA sme vyšetřili 186 vzoriek, na dôkaz IgA protilátok metódou ELISA sme vyšetřili 186 vzoriek a na dôkaz IgE protilátok metódou ELISA sme vyšetřili 186 vzoriek sér. IgG protilátky sme vyšetřili u 187 vzoriek a aviditu IgG protilátok sme vyšetřili u 138 vzoriek. Celkový počet vyšetřených vzoriek sér v rámci NRC bol v porovnaní s rokom 2018 na rovnakej úrovni (r. 2018 - 1 091 vzoriek, r. 2019 - 1 075 vzoriek). Podrobný prehľad o počte vyšetřených vzoriek je uvedený v tabuľke č. 10.

Aj v roku 2019 sme pokračovali so surveillance toxoplazmózy gravidných žien, čo umožňuje vyhľadať prípady aktívnej a kongenitálnej toxoplazmózy a začať včasnú a cieleňú liečbu. Za obdobie roka 2019 sme vyšetřili 90 vzoriek sér od 75 gravidných žien. Na vylúčenie kongenitálnej toxoplazmózy sme vyšetřili 7 sér od 7 novorodencov.

Laboratórium molekulárnej biológie vyšetřilo pre potreby NRC 19 vzoriek biologického materiálu (9x plodová voda, 6x krv, 3x likvor, 1x sklovec) metódou priameho dôkazu pôvodcu pomocou polymerázovej reťazovej reakcie (PCR).

Epidemiologická situácia výskytu toxoplazmózy v Slovenskej republike za rok 2019 (aktuálny stav k dátumu 15.1.2019) je uvedená v priložených tabuľkách (Tab. 11, 12, 13, 14) a obrázkoch (Obr. 5, 6).

Podľa epidemiologických štatistík (EPIS, www.epis.sk) bolo v roku 2019 hlásených 93 ochorení na toxoplazmózu, čo predstavuje incidenciu 1,71 na 100 000 obyvateľov. V roku 2019 nebol hlásený žiadny prípad kongenitálnej toxoplazmózy.

Novozavedené metódy

V hodnotenom období nebola zavedená žiadna nová metóda skúšania.

Medzilaboratórne porovnania

V roku 2019 sa NRC zúčastnilo plánovaného medzilaboratórneho porovnávacieho testu na stanovenie toxoplazmových protilátok (Toxoplasma antibodies, Labquality 2019, Fínsko). Vyšetřili sme 3 vzorky a 16 ukazovateľov so 100% úspešnosťou.

Laboratórium molekulárnej biológie sa 4.12.2019 zúčastnilo medzilaboratórneho porovnávacieho testu na detekciu DNA *Toxoplasma gondii* metódou PCR a real-time PCR (Medirex, Bratislava s.r.o.). Porovnali sme 3 vzorky, 3 ukazovatele so 100% úspešnosťou.

Iná odborná činnosť

V roku 2019 sme pokračovali v udržiavaní a zlepšovaní systému kvality práce. Pribežne sme aktualizovali štandardné pracovné postupy a príslušnú riadenú dokumentáciu, na čom sa podieľali všetci pracovníci NRC.

V dňoch 27.-29.11.2019 bolo na Úseku špeciálnej mikrobiológie OLM RÚVZ BB vykonané posúdenie SNAS (akreditácia) v zmysle STN EN ISO 151889:2013 Medicínske laboratóriá. Požiadavky na kvalitu a kompetentnosť. Pri posúdení neboli zistené nezhody ani závažné nezhody. NRC získalo osvedčenie o akreditácii s platnosťou do 20.1.2025.

V rámci zabezpečenia internej kontroly kvality sme v roku 2019 vykonali 7 opakovaných meraní, čo predstavuje 722 analýz.

NRC priebežne usmerňovalo odborných lekárov pri odbere a transporte materiálu na sérologické a PCR vyšetrenie.

Legislatívna činnosť

NRC nebolo v hodnotenom období požiadané o účasť na legislatívnej činnosti.

Metodická, konzultačná a výuková činnosť

NRC poskytuje konzultačnú a metodickú činnosť priebežne na základe požiadaviek. Konzultačná činnosť spočíva v poskytovaní odborných informácií pre lekárov prvého kontaktu o možnostiach diagnostiky a odporúčaní liečby na špecializovanom infekčnom oddelení FNŠP FDR v Banskej Bystrici. NRC poskytuje konzultácie klinickým pracovníkom týkajúce sa štádia ochorenia, interpretácie výsledkov sérologických vyšetrení, a podľa potreby odporúča doplňujúce konfirmačné vyšetrenia pre jednotlivé rizikové skupiny. NRC spolupracuje s oddeleniami klinickej mikrobiológie, infekčnými, gynekologickými a novorodeneckými oddeleniami pri NsP v SR, ako aj s odborom epidemiológie RÚVZ Banská Bystrica. NRC zabezpečuje odborné stáže študentov a laboratórnych pracovníkov ako aj stáže v rámci postgraduálneho vzdelávania a predatestačnej prípravy zdravotníckych pracovníkov.

Vedúci NRC v roku 2019 úspešne ukončil štúdium špecializačného programu Odborník na riadenie vo verejnom zdravotníctve (Master of Public Health - MPH) na Vysokej škole zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v Bratislave a obhájil špecializačnú prácu „Diagnostika toxoplazmózy v podmienkach verejného zdravotníctva“.

Na webovej stránke RÚVZ Banská Bystrica (www.vzbbb.sk) je zriadená stránka NRC, kde je zverejnená správa o jeho činnosti, epidemiologický prehľad o výskyte toxoplazmózy, odborné články, metodiky a odborné usmernenia, ako aj odkazy na iné stránky s rovnakou problematikou.

Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách

Pracovníci NRC nie sú členmi pracovných skupín, výborov a skúšobných komisií.

- Mgr. RNDr. Strhársky, PhD., MPH (vedúci NRC) je členom poradného zboru HH SR pre odbor lekárska mikrobiológia
- RNDr. Lucia Maďarová, PhD. je zástupcom National Focal Point for Microbiology, ECDC.

Účasť na zahraničných pracovných cestách a odborných podujatiach

Pracovníci sa nezúčastnili na zahraničnej pracovnej ceste v súvislosti s činnosťou NRC.

4.3. NRC PRE PNEUMOKOKOVÉ A HEMOFILOVÉ NÁKAZY

NRC pre pneumokokové nákazy bolo zriadené Ministerstvom zdravotníctva SR rozhodnutím č. Z61839/2010-OZS z dňa 6.12.2010 s účinnosťou od 1. januára 2011. Rozhodnutím č. Z17112-2015-OOš bol s účinnosťou od 1.5.2015 pozmenený názov ako aj náplň činnosti na „Národné referenčné centrum pre pneumokokové a hemofilové nákazy“.

Personálne obsadenie

- vedúci NRC: **prof. MUDr. Cyril Klement, CSc.** - lekár so špecializáciou
- doc. MUDr. Mária Avdičová, PhD. - lekár so špecializáciou
- RNDr. Lucia Maďarová, PhD. - iný odborný pracovník VŠ III. stupňa
- RNDr. Michaela Mancoš - iný odborný pracovník VŠ III. stupňa
- Renáta Hricová - zdravotná laborantka s PŠŠ

Akreditácia

- V súlade s požiadavkami STN EN ISO/IEC 17 025:2005.
- Od roku 2005 s platnosťou osvedčenia do 20.5.2020.
- V novembri 2019 prebehla úspešná akreditácia NRC podľa normy pre medicínske laboratória STN EN ISO 151889:2013. Platnosť osvedčenia je do 20.1.2025.

Analýza činnosti NRC

Činnosť NRC vyplýva zo zákona č. 355/2007 Zb. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia.

NRC zabezpečuje základnú a špecializovanú nadstavbovú laboratórnu diagnostiku invazívnych pneumokokových nákaz a overovanie laboratórnych výsledkov, vykonáva expertízu, metodickú a publikačnú činnosť, zabezpečuje zaškolenie v nových laboratórnych metodikách a spolupracuje s príslušnými orgánmi a organizáciami Európskej únie a so Svetovou zdravotníckou organizáciou.

Odborná činnosť

- laboratórna diagnostika *Streptococcus pneumoniae* a *Haemophilus influenzae* z biologického materiálu kultivačnými metódami, metódami priameho dôkazu nukleovej kyseliny (PCR), sérotypizácia kmeňov izolovaných najmä z invazívnych ochorení
- vykonávanie nadstavbovej diagnostiky pre ostatné laboratória
- spolupráca s ECDC (Európske stredisko na prevenciu a boj s nakažlivými ochoreniami)
- vedenie databázy epidemiologických a laboratórnych údajov
- v spolupráci s NRC pre sledovanie antibiotickej rezistencie (ÚVZ SR) sledovanie ATB rezistencií u kmeňov izolovaných z invazívnych ochorení
- uchovávanie kmeňov *Streptococcus pneumoniae* a *Haemophilus influenzae* izolovaných z invazívnych ochorení, zbierka kmeňov
- odborná a metodická činnosť
- konzultácie
- zavádzanie nových diagnostických metód
- implementácia odporúčaní ECDC do laboratórnej diagnostickej praxe

V roku 2019 bolo do NRC pre pneumokokové a hemofilové nákazy doručených spolu 112 kmeňov resp. pôvodných biologických materiálov *S. pneumoniae* od 106 pacientov. U pacientov s viacerými zaslanými kmeňmi bol potvrdený vždy ten istý sérotyp preto sú v tabuľke č. 15 uvádzané len raz. Všetky viabilné kmene *S. pneumoniae* boli zaradené do zbierky NRC. Zastúpenie sérotypov ako aj pôvodných biologických materiálov sumarizujú tabuľky č. 15 a 16. Všetky informácie týkajúce sa kmeňov izolovaných z pôvodne sterilných tekutín, zaslané do NRC na sérotypizáciu a ďalšiu analýzu sú zároveň prístupné po kontaktovaní pracovníkov NRC (www.vzbb.sk).

Na bližšiu identifikáciu *Haemophilus influenzae* bol v roku 2019 zaslaný 1 kmeň izolovaný z invazívnych ochorení. Išlo o netypovateľný kmeň *Haemophilus influenzae*. Zároveň bola dokázaná prítomnosť *Haemophilus influenzae* u jedného pacienta z pitevného materiálu, v tomto prípade išlo taktiež o netypovateľný kmeň *H. influenzae*.

Všeobecný výskyt pneumokokových invazívnych ochorení podľa veku špecifickej chorobnosti a trend výskytu pneumokokových ochorení za posledných 20 rokov je zdokumentovaný na obrázkoch č. 7 a 8. Podrobný rozpis invazívnych pneumokokových ochorení, spadajúcich pod diagnózy A40.3 - septikémia a G00.1 - meningitída a J13 pneumónia spôsobená *S. pneumoniae* a A48.5 iné invazívne pneumokokové infekcie je

uvedený v tabuľkách č. 17 a 18 a na obrázkoch č. 9, 11, 13 a 15. Mapy výskytu podľa jednotlivých diagnóz (A40.3, G00.1 a J13 a A48.5) sú znázornené na obrázkoch č. 10, 12, 14 a 16. Do systému EPIS bolo za rok 2019 hlásených 5 prípadov spadajúcich pod novovytvorenú diagnózu A48.5 iné invazívne pneumokokové ochorenia. Všetky epidemiologické výstupy z EPIS-u sú aktuálne ku dátumu 27.1.2020.

Novozavedené metódy

V NRC sa vykonáva sérotypizácia pneumokokov pomocou quellung reakcie a pomocou latexovej aglutinácie. Tieto dve metódy boli rozšírené o ďalšiu sérotypizačnú metódu založenú na princípoch molekulárnej biológie, konkrétne multiplex PCR. Nespornou výhodou multiplex PCR je možnosť stanovenia sérotypu aj z kultivačne negatívnych pôvodných biologických materiálov ako aj z neviabilných kmeňov *S. pneumoniae*.

Vzhľadom na stúpajúci počet atypických materiálov bola zavedená nová diagnóza pod číslom A 48.5 iné invazívne pneumokokové ochorenia.

Do diagnostiky IPO bola zavedená metóda automatickej izolácie nukleových kyselín a metóda merania koncentrácie DNA, RNA a proteínov.

Medzilaboratórne porovnania

V roku 2019 boli do NRC doručené 4 vzorky určené na medzilaboratórne porovnanie (Národný referenčný laboratór pro streptokokové infekcie, SZÚ Praha) pomocou klasických sérologických a molekulárno-biologických metód slúžiacich na sérotypizáciu. Test bol vykonaný so 100% úspešnosťou.

V roku 2019 sa NRC zapojilo taktiež do medzilaboratórneho porovnania pomocou PCR. Boli testované 4 vzorky ((Národný referenčný laboratór pro streptokokové infekcie, SZÚ Praha). Test bol vykonaný so 100% úspešnosťou.

Iná odborná činnosť

NRC sa zapojilo do Programov a projektov, ktorých vyhlasovateľom je Hlavný hygienik Slovenskej republiky. Projekt 8.2 *Surveillance invazívnych pneumokokových ochorení*. Cieľom projektu je monitorovanie zastúpenia sérotypov kmeňov *S. pneumoniae*, ktoré sú pôvodcami invazívnych pneumokokových ochorení (IPO) ako aj skvalitnenie surveillance IPO na Slovensku.

V rámci zabezpečenia skvalitnenia surveillance IPO na Slovensku NRC spolupracovalo s lekármi, mikrobiologickými laboratóriami a epidemiológiami, usmerňovalo ich pri transporte živých kmeňov *S. pneumoniae* a poskytovalo odborné konzultácie a prednášky pre lekárov, mikrobiológov a odbornú verejnosť.

NRC pracuje na projekte „Nosičstvo *Streptococcus pneumoniae* v detskej populácii“ – NSPDP – schválený na MZ SR pod číslom 2016/2 – RUVZBB- 2. Cieľom projektu je zistenie miery nosičstva *Streptococcus pneumoniae* v detskej populácii do 5 rokov veku. V rámci projektu sú odoberané vzorky výterov z nosohltana u detí do 5 rokov veku na reprezentatívnych územiach Slovenska.

Legislatívna činnosť

NRC sa podieľalo na plnení Odborného usmernenia na zabezpečenie surveillance pneumokokových invazívnych ochorení v Slovenskej republike, ktoré vyšlo vo vestníku MZ SR z dňa 1. septembra 2011.

Metodická, konzultačná a výuková činnosť

- NRC aktívne spolupracovalo a metodicky usmerňovalo lekárov a pracoviská klinických mikrobiológií.

- NRC usmerňovalo epidemiológov a klinických mikrobiológov pri odbere a transporte materiálu, určeného na bližšiu identifikáciu pomocou molekulárno-biologických metód a sérotypizácie.
- NRC opätovne zaslalo metodický pokyn na oddelenia epidemiológií príslušných RÚVZ a na oddelenia klinických mikrobiológií, týkajúci sa zasielania pôvodných klinických materiálov a kmeňov *S. pneumoniae* izolovaných z primárne sterilných tekutín iných ako likvor a hemokultúra (napr. punkáty).
- NRC poskytovalo priebežne konzultácie najmä lekárom a pracovníkom klinickej mikrobiológie a epidemiológie.
- výsledky a nové poznatky ako aj odporúčania týkajúce sa diagnostiky a surveillance IPO boli prezentované na odborných podujatiach (viď publikačná a prednášková činnosť) ako aj na webovej stránke RÚVZ BB
- NRC zabezpečuje odborné stáže študentov a laboratórnych pracovníkov ako aj stáže v rámci postgraduálneho vzdelávania a predatestačnej prípravy zdravotníckych pracovníkov.

Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách

- prof. MUDr. Cyril Klement, CSc. – National Microbiology Focal Point, ECDC
- RNDr. Lucia Maďarová, PhD. – zástupca National Microbiology Focal Point, ECDC
- doc. MUDr. Mária Avdičová, PhD. – National Epidemiology Focal Point, ECDC

Účasť na zahraničných pracovných cestách a odborných podujatiach

Vid' kapitola 9.

4.4. IC PRE BAKTERIOLOGICKÉ, (BIOLOGICKÉ) A TOXÍNOVÉ ZBRANE

Informačné centrum pre bakteriologické (biologické) a toxínové zbrane bolo zriadené Ministerstvom zdravotníctva SR rozhodnutím č. M/4214/2001 z dňa 15.10.2001 s účinnosťou od 15. októbra 2001.

Personálne obsadenie

- vedúci IC: **prof. MUDr. Cyril Klement, CSc.** - lekár so špecializáciou
- doc. MUDr. Mária Avdičová, PhD. - lekár so špecializáciou
- RNDr. Lucia Maďarová, PhD. - iný odborný pracovník VŠ III. stupňa
- RNDr. Michaela Mancoš - iný odborný pracovník VŠ II. stupňa
- Ing. Zuzana Majláthová - iný odborný pracovník VŠ II. stupňa
- Renáta Hricová - zdravotná laborantka s PŠŠ

Analýza činnosti IC

- IC pre bakteriologické, (biologické) a toxínové zbrane spolu s Oddelením lekárskej mikrobiológie vykonáva činnosť, ktorú vo svojom rozsahu nevykonáva nikto na území Slovenskej republiky.
- Pracovisko je materiálne, organizačne a technicky dostatočne vybavené na takúto činnosť.
- Pracovisko disponuje dostatočným množstvom odborného a pomocného personálu.
- IC pre bakteriologické, (biologické) a toxínové zbrane počas svojej dvanásťročnej praxe existencie nadobudlo dostatočné množstvo skúseností, informácií, kontaktov a odbornosti.

Odborná činnosť

- príprava informácií a podkladov pre orgány MZ SR, týkajúce sa problematiky bakteriologických (biologických) a toxínových zbraní v nadväznosti na situáciu v SR a zahraničí,
- zabezpečenie základných diagnostických postupov pri diagnostike vybraných infekčných ochorení prichádzajúcich do úvahy ako biologické a toxínové zbrane,
- spolupráca s orgánmi štátnej správy, samosprávy a príslušnými inštitúciami v zahraničí pri riešení danej problematiky,
- pravidelné informovanie odbornej verejnosti prostredníctvom internetovej stránky (<http://www.vzbb.sk/biozbrane/sk/index.php>),
- spolupráca s médiami.

V roku 2019 boli v IC pre bakteriologické (biologické) a toxínové zbrane doručené celkovo štyri zásielky podozrivé na prítomnosť nebezpečných pôvodcov bakteriologických zbraní a bioterorizmu. Po otvorení sa dve z nich nevyšetrovali na prítomnosť *Bacillus anthracis*, nakoľko nemali podozrivý obsah. Štatistický rozbor vyšetovaných materiálov za posledné roky je uvedený v tabuľke č. 19. Analýzu ďalších podozrivých zásielok vykonávajú rovnako aj laboratória na Úrade verejného zdravotníctva Slovenskej republiky a na Regionálnom úrade verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach.

IC vypracovalo ďalšie pracovné postupy pre izoláciu a diagnostiku zvlášť nebezpečných pôvodcov biologických zbraní a bioterorizmu. Tieto pracovné postupy budú slúžiť ako podklady, resp. pracovné postupy pre laboratórny dôkaz výskytu týchto pôvodcov ochorení.

Na RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici bolo v roku 2017 zriadené špecializované pracovisko pre diagnostiku *Clostridium botulinum* v potravinách a klinickom materiáli rozhodnutím hlavného hygienika Slovenskej republiky č. OOFŽP/645/27359/2017 zo dňa 10.11.2017 s účinnosťou od 15.11.2017.

V roku 2017 sa IC zapojilo do medzinárodného projektu “European programme for the establishment of validated procedures for the detection and identification of biological toxins” (Európsky program na stanovenie validovaných postupov na detekciu a identifikáciu biologických toxínov), skrátene „EuroBioTox“. Tento projekt koordinuje Robert Koch Inštitút v Berlíne a jeho cieľom je zvýšiť schopnosť diagnostikovať vybrané toxíny, vytvoriť sieť laboratórií schopných ich diagnostikovať a tým pomôcť bojovať proti bioterorizmu. RÚVZ BB je od 1. júna 2017 členom vonkajšieho kruhu laboratórií zapojených do tohto projektu.

V roku 2019 sa v súvislosti s prebiehajúcim projektom EuroBioTox uskutočnil jeden zahraničný pracovný pobyt na workshope zameranom na diagnostiku botulotoxínu (viď zahraničné pracovné podujatia a workshopy).

Metodická, konzultačná a výuková činnosť

IC pre bakteriologické, (biologické) a toxínové zbrane sa zaoberá nielen diagnostickou ale aj publikačnou činnosťou čo vyplýva z názvu a poslania tohto útvaru. Za obdobie existencie centra pracovníci publikovali množstvo odborných a vedeckých článkov, monografie a skriptá, s bohatou publikačnou odozvou.

Vedúci IC sa pravidelne zúčastňuje na medzinárodných zasadnutiach týkajúcich sa problematiky biologických zbraní (účasť na meetingu expertov pri dohode BWC, účasť na stretnutí členských štátov BWC).

IC pre bakteriologické, (biologické) a toxínové zbrane nie je napojené na ESPO.

Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách

Vedúci IC je národný kontaktný v oblasti mikrobiológie ako aj národný kontaktný bod v oblasti biologických zbraní:

prof. MUDr. Cyril Klement, CSc.

- Národný kontaktný bod pre mikrobiológiu (National Microbiology Focal Point, ECDC)
- Národný kontaktný bod pre biologické zbrane (National Focal Point for BWC, ISU/BWC)

RNDr. Lucia Maďarová, PhD.

- zástupca Národného kontaktného bodu pre mikrobiológiu (Alternate of National Microbiology Focal Point, ECDC)

doc. MUDr. M. Avdičová, PhD.

- National Epidemiology Focal Point, ECDC

Účasť na zahraničných pracovných cestách a odborných podujatiach

- Klement, C.: Meeting of Experts, Švajčiarsko, Ženeva, august 2019.
- Klement, C.: Meeting of States Parties, Švajčiarsko, Ženeva, december 2019.
- Mancoš, M.: vid' kapitola 9.

4.5. LABORATÓRIUM SÉROLOGIE

Personálne obsadenie

- **Mgr. RNDr. Jozef Strhársky, PhD., MPH** - iný odborný pracovník VŠ III. stupňa
- Valéria Oravcová - diplomovaná zdravotná laborantka s PŠŠ
- Daniela Hašková - zdravotná laborantka s PŠŠ
- Miriam Laštiaková - zdravotná laborantka s PŠŠ

Akreditácia

- V súlade s požiadavkami STN EN ISO/IEC 17 025:2005.
- Od roku 2005 s platnosťou osvedčenia do 20.5.2020.
- V novembri 2019 akreditácia podľa normy pre medicínske laboratória STN EN ISO 15189:2013. Platnosť osvedčenia je do 20.1.2025.
- Počet akreditovaných skúšok: 30, počet ukazovateľov: 35.

Odborná činnosť

Laboratórium zabezpečovalo počas roka sérologickú diagnostiku vybraných vírusových, bakteriálnych a parazitárnych ochorení pre okres Banská Bystrica a Brezno. Sérologickú diagnostiku chrípky a HIV sme zabezpečovali pre Banskobystrický kraj. Nadstavbovú sérologickú diagnostiku toxoplazmózy a pertussis sme na požiadanie vykonávali aj pre iné pracoviská mimo spádovej oblasti.

V roku 2019 bolo v laboratóriu sérologie v rámci bežnej diagnostiky vyšetrených 1 043 vzoriek biologického materiálu, čo predstavuje 11 720 analýz. V porovnaní s rokom 2018 sme vyšetřili viac o 211 vzoriek (+25,4 %); so zvýšeným počtom vzoriek súvisel aj k tomu úmerne zvýšený počet analýz. Podrobný prehľad o činnosti laboratória je uvedený v tabuľkách č. 20 a 21. Vo výročnej správe uvádzame aj počty analýz vykonaných v laboratóriu, podľa bodovníka zdravotníckych výkonov.

Aj v roku 2019 sme pokračovali v parazitologickom vyšetřovaní verejných pieskovišiek a pieskovišiek materských škôl pre potreby oddelení HDM RÚVZ Banskobystrického

samosprávneho kraja. V tomto roku sme zaznamenali enormný nárast vyšetrení, kedy sme vyšetřili až 194 vzoriek piesku (r.2018 - 82 vzoriek).

Na webovej stránke RÚVZ Banská Bystrica (www.vzbb.sk) je zverejnený zoznam ponúkaných vyšetření vykonávaných v laboratóriu sérológie.

Laboratórium plnilo aj úlohy špecializovaného pracoviska pre vírusové hepatitídy na zabezpečenie nadstavbovej, vysoko špecializovanej diagnostiky vírusových hepatitíd a zabezpečovalo anonymné vyšetřovanie infekcie HIV. Zároveň sa podieľalo na plnení úloh NRC pre pertussis a parapertussis a NRC pre toxoplazmózu.

Laboratórium sa podieľalo na plnení dvoch úloh „Programov a projektov úradov verejného zdravotníctva v Slovenskej republike na rok 2019 a na ďalšie roky“: 8.1 Diferenciálna diagnostika respiračných ochorení a 8.3 Surveillance *Bordetella pertussis*.

Novozavedené metódy

V roku 2019 sme v laboratóriu sérológie nezaviedli žiadne nové diagnostické metódy.

Laboratórium doplnilo prístrojové vybavenie o novú trepačku mikrotitračných doštičiek Mini Shaker PSU-2T a vodný kúpeľ Memmert WNB7-45.

Medzilaboratórne porovnania

V rámci zabezpečenia externej kontroly kvality práce sme sa zúčastnili 2 plánovaných medzilaboratórnych porovnávacích testov.

- Stanovenie toxoplazmových protilátok (Toxoplasma antibodies, Labquality 2019, Fínsko). Vyšetřili sme 3 vzorky a 16 ukazovateľov so 100% úspešnosťou.
- Stanovenie protilátok proti *B. pertussis* (Bordetella pertussis antibodies, Labquality 2019, Fínsko). Vyšetřili sme 2 vzorky a 6 ukazovateľov so 100% úspešnosťou.

Iná odborná činnosť

V roku 2019 sme pokračovali v udržiavaní a zlepšovaní systému kvality práce. Priebežne sme aktualizovali štandardné pracovné postupy a príslušnú riadenú dokumentáciu, na čom sa podieľali všetci pracovníci laboratória.

V dňoch 27.-29.11.2019 bolo na Úseku špeciálnej mikrobiológie OLM RÚVZ BB vykonané posúdenie SNAS (akreditácia) v zmysle STN EN ISO 151889:2013 Medicínske laboratória. Požiadavky na kvalitu a kompetentnosť. Pri posúdení neboli zistené nezhody ani závažné nezhody.

V rámci zabezpečenia internej kontroly kvality sme v roku 2019 vykonali 38 opakovaných meraní, čo spolu s činnosťou na zabezpečenie kvality predstavuje 1 650 analýz.

Metodická, konzultačná a výuková činnosť

Laboratórium usmerňovalo odborných lekárov pri odbere a transporte materiálu na sérologické vyšetřenie. Priebežne sme poskytovali konzultácie klinickým pracovníkom a iným mikrobiologickým pracoviskám, predovšetkým v oblasti sérologickej diagnostiky vírusových, bakteriálnych a parazitárnych ochorení.

V roku 2019 sme zabezpečovali odbornú prax pre 16 študentov 2. ročníka odboru verejné zdravotníctvo, Fakulta verejného zdravotníctva, SZU Bratislava a súvislú odbornú prax pre 2 študentky 2. ročníka odboru laboratórne vyšetřovacie metódy v zdravotníctve, Fakulta zdravotníctva SZU Banská Bystrica.

4.6. LABORATÓRIUM VIROLÓGIE

Personálne obsadenie

- **RNDr. Renáta Kissová, PhD.** - iný odborný pracovník VŠ III. stupňa

- Iveta Abrahámová - diplomovaná zdravotná laborantka s PŠŠ
- Želmíra Gondová - zdravotná laborantka s PŠŠ

Akreditácia

- V súlade s požiadavkami STN EN ISO/IEC 17 025:2005.
- Od roku 2005 s platnosťou osvedčenia do 20.5.2020.
- V novembri 2019 akreditácia podľa normy pre medicínske laboratória STN EN ISO 15189:2013. Platnosť osvedčenia je do 20.1.2025.
- Počet akreditovaných skúšok: 3, počet ukazovateľov: 15.

Odborná činnosť

Laboratórium zabezpečovalo počas roka virologickú diagnostiku pre všetky okresy Banskobystrického a Žilinského kraja (13 spádových RÚVZ). Niektoré vyšetrenia sme na požiadanie vykonávali aj pre iné pracoviská mimo spádovej oblasti.

V roku 2019 bolo v laboratóriu virológie vyšetrených 578 (+49,35% oproti roku 2018) vzoriek biologického materiálu, čo predstavuje 42 127 analýz. V rámci zabezpečenia kvality sme vyšetřili 16 vzoriek (opakované merania, validácie, medzilaboratorne testy) čo spolu s použitím kontrol a IRM predstavuje celkom 15 834 analýz.

V našom laboratóriu bolo pripravených 6 544 bunkových kultúr (+28,21% oproti roku 2018), používaných pri izolácii vírusov kultivačnými metódami. Podrobný prehľad o činnosti laboratória je uvedený v tabuľkách č. 22 a 23. Vo výročnej správe uvádzame aj počty analýz vykonaných v laboratóriu, podľa bodovníka zdravotníckych výkonov.

V rámci surveillance chrípky a chrípke podobných akútnych respiračných infekcií bolo v roku 2019 v laboratóriu virologickej kultivácie OLM RÚVZ v Banskej Bystrici, vyšetrených 283 (+105,07% oproti roku 2018) materiálov na chrípku, z toho 54 bolo s diagnózou SARI, 40 materiálov bolo od sentinelových lekárov. Pokusom o izoláciu vírusov na bunkových kultúrach bolo vyšetrených 272 materiálov, dokázaných bolo 42 pozitívnych vzoriek, z toho 39x chrípka A/Michigan/45/2015 (H1N1)pdm09-like a 3x chrípka A/Singapore/INFIMH-16-0019/2016 (H3N2)-like. Rýchlotestom bolo vyšetrených 124 výterov, 7 z nich bolo pozitívnych na chrípku A.

V rámci akčného plánu pre eradikáciu poliomyelitídy v SR sme plnili dve úlohy:

1. Cirkulácia vírusov poliomyelitídy a iných enterovírusov vo vonkajšom prostredí.

Vzorky boli vyšetrené podľa štandardných metodík WHO v pokuse o izoláciu vírusu na bunkových kultúrach RD-A, Hep2 a L20B. Počet odobratých vzoriek odpadových vôd bol 84 + 4 odpadové vody boli dokončované z roku 2018, čo po opracovaní metódou dvojfázovej separácie – spodná fáza (SF), interfáza (IF), predstavuje celkovo 176 vzoriek. Z celkového počtu 88 ukončených vyšetrení odpadových vôd v roku 2019 nebol izolovaný žiadny poliovírus, 9 odpadových vôd bolo pozitívnych na prítomnosť enterálnych vírusov, z toho v siedmych odpadových vodách bol izolovaný vírus Coxsackie B5 (spolu 9 izolátov Coxsackie B5) z Dolného Kubína, Čadce a Martina (odobraté v júli 2019), z Považskej Bystrice, Žiaru nad Hronom a Martina (odobraté v septembri 2019) a z Čadce (odobraté v novembri 2019), v dvoch odpadových vodách bol izolovaný bližšie nešpecifikovaný non-polio enterálny vírus – NPEV a to z Banskej Bystrice a z Lučenca (obe odobraté v septembri 2019).

Pre obdobie rokov 2019/20 bol pre 13 RÚVZ Banskobystrického a Žilinského kraja vypracovaný a zaslaný časový harmonogram odberu odpadových vôd na obdobie marec 2019 - február 2020.

2. Surveillance akútnych chabých obrn (ACHO).

Každú stolicu a jej suspenziu, likvory a výtery od chorých s ACHO, prípadne aj iných ochorení nervového systému rozdeľujeme a polovicu materiálu posielame do NRC pre

poliomyelitídu v Bratislave, rovnako ako materiály od pacientov so suspektným cytopatogénnym efektom na bunkových kultúrach. V roku 2019 sme vyšetrili spolu 34 materiálov (-0,53% oproti roku 2018 - 33 z Banskobystrického kraja a 1 zo Žilinského kraja), z toho 30 materiálov s diagnózami ACHO, z ktorých bolo 20 stolíc, 3 likvory a 7 výterov (všetky z Banskobystrického kraja). S inou neurologickou diagnózou (okrem ACHO) boli vyšetrené 1 stolica a 1 likvor (likvor bol zo Žilinského kraja, stolica z Banskobystrického kraja). S inou ako neurologickou diagnózou boli vyšetrené 2 vzorky stolice z Banskobystrického kraja. V stolici od 4-ročného dieťaťa z NsP Brezno bolo izolovaný vírus Coxsackie B5.

V rámci vyšetovania protilátok proti vírusom Coxsackie B 1-6, A7 a A9 pomocou vírus neutralizačného testu bolo vyšetrených 30 pacientov (-33,33% oproti roku 2018). U 8 z nich boli vyšetované dvojice materiálov sérum - likvor a u 22 pacientov boli vyšetované dvojice sér. Spolu bolo vyšetrených 60 materiálov. U 4 pacientov bolo zistené signifikantné zvýšenie hladiny protilátok voči týmto antigénom: 1x Coxsackie B2 (S-S), 3x Coxsackie B4 (S-S).

V rámci vyšetovania protilátok proti vírusom Polio 1 a 3 pomocou vírus neutralizačného testu nebol vyšetrený žiadny materiál.

Monitoring výskytu enterovírusov vo vodách určených na kúpanie sa v roku 2019 nevykonával.

Novozavedené metódy

V roku 2019 nedostalo laboratórium virológie žiadnu požiadavku na zavedenie novej diagnostickej metódy.

Laboratórium doplnilo prístrojové vybavenie o novú trepačku mikrotitračných doštičiek Mini Shaker PSU-2T.

Medzilaboratórne porovnania

V roku 2019 sme sa zúčastnili jedného medzilaboratórneho porovnania, ktorým bolo porovnanie VNT testu dvojíc sér pre antigény Coxsackie B1-6, A7, A9 s Laboratóriom pre enterovírusy na SZU v Bratislave. Test bol vykonaný so 100% úspešnosťou.

Iná odborná činnosť

Laboratórium LV sa v roku 2019 podieľalo na plnení 2 úloh „Programov a projektov úradov verejného zdravotníctva v Slovenskej republike na rok 2019 a na ďalšie roky“:

- 6.6 Environmentálna surveillanca poliomyelitídy a sledovanie VDPV
- 8.1 Diferenciálna diagnostika respiračných ochorení

V roku 2019 sme pokračovali v udržiavaní a zlepšovaní systému kvality práce. Priebežne boli aktualizované štandardné pracovné postupy a príslušná riadená dokumentácia, na čom sa podieľali všetci pracovníci laboratória.

V dňoch 27.-29.11.2019 bolo na Úseku špeciálnej mikrobiológie OLM RÚVZ BB vykonané posúdenie SNAS (akreditácia) v zmysle STN EN ISO 151889:2013 Medicínske laboratória. Požiadavky na kvalitu a kompetentnosť. Pri posúdení neboli zistené nezhody ani závažné nezhody.

V rámci zabezpečenia internej kontroly kvality sme v roku 2019 vykonali 12 opakovaných meraní pre 60 ukazovateľov, čo spolu s činnosťou na zabezpečenie kvality predstavuje 15 250 analýz. Laboratórium virológie počas roka usmerňovalo odborných lekárov a epidemiológov pri odbere a transporte materiálu na virologické kultivačné vyšetrenie.

Laboratórium bolo zapojené v EU a WHO surveillance chrípky a chrípke podobných ochorení cez NRC pre chrípku na ÚVZ SR v Bratislave a v surveillance poliomyelitídy cez NRC pre poliomyelitídu na ÚVZ SR v Bratislave.

V roku 2017 sme prešli na priame zadávanie údajov o vyšetovaných vzorkách na enterálne vírusy do WHO LDMS databázy, v čom sme pokračovali aj v rokoch 2018 a 2019.

V roku 2017 bol MZ SR schválený projekt Enterovírusy cirkulujúce v Slovenskej republike, genotypové a fenotypové charakteristiky vybraných vírusov (EVGAF), ktorý sa realizoval v rokoch 2017-2019.

Na webovej stránke RÚVZ Banská Bystrica (www.vzbb.sk) je zverejnený zoznam ponúkaných vyšetrení vykonávaných v laboratóriu virológie.

Metodická, konzultačná a výuková činnosť

Priebežne počas celého roka sme poskytovali konzultácie klinickým pracovníkom a iným mikrobiologickým pracoviskám.

Laboratórium pravidelne zasiela metodické pokyny na epidemiologické oddelenia príslušných RÚVZ a na klinické pracoviská, týkajúce sa správneho odberu a zasielania biologického materiálu na virologické kultivačné vyšetrenia, ako aj informuje o výsledkoch a interpretácii virologických vyšetrení.

Pracovníci laboratória sa pravidelne počas celého roka zúčastňovali školení a seminárov pre VŠ a SŠ organizovaných RÚVZ Banská Bystrica, ako aj interných školení.

Laboratórium virológie zabezpečuje odborné stáže VŠ študentov a laboratórnych pracovníkov, ako aj stáže zdravotníckych pracovníkov v rámci predatestačnej prípravy a postgraduálneho vzdelávania. V roku 2019 sa v laboratóriu virológie v rámci stáže školila 1 doktorka zo SZU Praha. Celkovo absolvovala 3 dni stáže. V rámci praxe bolo oboznámených s prácou virologického laboratória 16 študentov odboru Verejné zdravotníctvo, SZU Bratislava.

4.7. LABORATÓRIUM MOLEKULÁRNEJ BIOLÓGIE

Personálne obsadenie

- RNDr. Lucia Maďarová, PhD. - iný odborný pracovník VŠ III. stupňa
- RNDr. Michaela Mancoš - iný odborný pracovník VŠ II. Stupňa
- Mgr. Veronika Sluková - iný odborný pracovník VŠ II. Stupňa
- Renáta Hricová - zdravotná laborantka s PŠŠ

Akreditácia

- V súlade s požiadavkami STN EN ISO/IEC 17 025:2005.
- Od roku 2005 s platnosťou osvedčenia do 20.5.2020.
- V novembri 2019 akreditácia podľa normy pre medicínske laboratória STN EN ISO 15189:2013. Platnosť osvedčenia je do 20.1.2025.
- Počet akreditovaných skúšok: 7, počet ukazovateľov: 27.

Odborná činnosť

Laboratórium MB v roku 2019 vykonávalo samostatné vyšetrenia a zabezpečovalo nadstavbovú diagnostiku pre laboratória virológie, sérológie, NRC pre toxoplazmózu, NRC pre pertussis a parapertussis, NRC pre pneumokokové a hemofilové nákazy a IC pre bakteriologické (biologické) a toxínové zbrane (diagnostika: *Bacillus anthracis*, *Brucella melitensis*, *Francisella tularensis*, *Vibrio cholerae*, *Clostridium botulinum*) ako aj pre špecializované pracovisko pre diagnostiku *Clostridium botulinum* v potravinách a v klinickom materiáli pomocou molekulárno-biologických metód dôkazu.

V roku 2019 sa v laboratóriu molekulárnej biológie vyšetřilo pomocou PCR metód celkovo 2 503 vzoriek, bolo stanovených 6 568 ukazovateľov, čo predstavuje 14 544 analýz. Počet vyšetřených vzoriek pomocou jednotlivých metód skúšania sumarizuje tabuľka č. 24.

V spolupráci s laboratóriom virológie sa laboratórium MB podieľalo na surveillance chrípky v SR. V rámci surveillance chrípky a diferenciálnej diagnostiky chrípky bola vykonávaná diagnostika nasledovných agens: chrípka A, chrípka B, pandemická chrípka typu A/H1N1, subtypizácia chrípky typu A na A/H1 a A/H3, RSV a adenovírus. Diagnostiku týchto agens sme vykonávali v súlade s plnením Programov a projektov, časť Lekárska mikrobiológia, číslo úlohy 8.1 *Diferenciálna diagnostika respiračných ochorení*.

Pre potreby NRC pre pertussis a parapertussis bolo pomocou real-time PCR v roku 2019 vyšetřených spolu 656 materiálov na dôkaz prítomnosti *Bordetella sp.* a 562 materiálov na dôkaz prítomnosti *B. parapertussis/B. bronchiseptica*. Dôkaz prítomnosti génu zodpovedného za tvorbu pertussického toxínu (ptxA-Pr) bol vykonaný pomocou real-time PCR v 435 prípadoch. Prítomnosť *Bordetella sp.* bola potvrdená v 101 prípadoch, prítomnosť *B. pertussis* bola potvrdená v 47 vyšetřovaných materiáloch a prítomnosť *B. parapertussis/B. bronchiseptica* bola potvrdená v 1 prípade.

Pre potreby NRC pre toxoplazmózu bolo spolu vyšetřených 19 vzoriek biologického materiálu metódou priameho dôkazu pôvodcu pomocou PCR, resp. real-time PCR.

V spolupráci s NRC pre pneumokokové a hemofilové nákazy bolo vyšetřených metódou PCR resp. multiplex PCR 26 kmeňov resp. pôvodných biologických materiálov *S. pneumoniae* izolovaných z invazívnych ochorení, čo predstavuje 50 stanovených ukazovateľov. Vyšetřenie prítomnosti *Haemophilus influenzae* sa vykonalo v prípade 41 materiálov.

Novozavedené metódy

V roku 2019 bola v širšom rozsahu do diagnostiky v rámci laboratória molekulárnej biológie zavedená metóda automatickej izolácie nukleových kyselín.

Medzilaboratórne porovnanie

V roku 2019 laboratórium molekulárnej biológie participovalo medzilaboratórnym porovnaním NRC pre pertussis a parapertussis. Medzilaboratórny test bol vykonaný so 100% úspešnosťou.

V roku 2019 laboratórium molekulárnej biológie participovalo na medzilaboratórnym porovnaní NRC pre pneumokokové a hemofilové nákazy. Doručené boli 4 vzorky určené na medzilaboratórne porovnanie (Národní referenční laboratoř pro streptokokové infekce, SZÚ Praha) pomocou klasických sérologických a molekulárno-biologických metód slúžiacich na sérotypizáciu. Test bol vykonaný so 100% úspešnosťou. V roku 2019 sa NRC zapojilo taktiež do medzilaboratórneho porovnanie pomocou PCR. Boli testované 4 vzorky (Národní referenční laboratoř pro streptokokové infekce, SZÚ Praha). Test bol vykonaný so 100% úspešnosťou.

Laboratórium vykonalo aj medzilaboratórne porovnanie v rámci diagnostiky *Toxoplasma gondii* pomocou PCR aj real-time PCR. Test bol vykonaný so 100% úspešnosťou.

Iná odborná činnosť

Laboratórium MB sa v roku 2019 podieľalo na plnení 3 úloh „Programov a projektov úradov verejného zdravotníctva v Slovenskej republike na rok 2017 a na ďalšie roky“:

- 8.1 *Diferenciálna diagnostika respiračných ochorení*
- 8.2 *Surveillance invazívnych pneumokokových ochorení*
- 8.3 *Surveillance Bordetella pertussis*

Laboratórium MB sa taktiež podieľalo na medzinárodnom projekte spolu s NRC pre pertussis a parapertussis, ktorého hlavným riešiteľom je THL inštitút vo Fínsku. Projekt bol

financovaný ECDC a prebiehal v období 2015-2019. Cieľom projektu bolo vytvorenie európskej siete mikrobiologických laboratórií zaoberajúcich sa diagnostikou pertussis na všetkých úrovniach.

Laboratórium MB v spolupráci s IC pre bakteriologické (biologické) a toxínové zbrane pokračovalo na medzinárodnom projekte "European programme for the establishment of validated procedures for the detection and identification of biological toxins" (Európsky program na stanovenie validovaných postupov na detekciu a identifikáciu biologických toxínov), skrátene „EuroBioTox“. Tento projekt koordinuje Robert Koch Inštitút v Berlíne v Nemecku a jeho cieľom je zvýšiť schopnosť diagnostikovať vybrané toxíny, vytvoriť sieť laboratórií schopných ich diagnostikovať a tým pomôcť bojovať proti bioterorizmu. RÚVZ BB je od 1. júna 2017 členom vonkajšieho kruhu laboratórií zapojených do tohto projektu.

Laboratórium MB participuje taktiež na projekte „Nosičstvo *Streptococcus pneumoniae* v detskej populácii“ – NSPDP – schválený na MZ SR pod číslom 2016/2 – RUVZBB-2, ako aj na projekte „Enterovírusy cirkulujúce v Slovenskej republike, genotypové a fenotypové charakteristiky vybraných vírusov“ - EVGAF - schválený na MZ SR pod, číslom 2016/3 - RUVZBB-3.

Laboratórium pokračovalo v udržiavaní a zlepšovaní systému kvality práce, boli aktualizované štandardné pracovné postupy a príslušná riadená dokumentácia, na čom sa podieľali všetci pracovníci laboratória MB.

Legislatívna činnosť

Laboratórium MB sa spolu s NRC pre pertussis a parapertussis podieľalo na napĺňaní Odborného usmernenia na zabezpečenie surveillance pertussis v SR (február 2013, vestník MZ SR) ako aj na dodržiavaní Odborného usmernenia na zabezpečenie surveillance pneumokokových invazívnych ochorení v Slovenskej republike (1.9.2011, Vestník MZ SR).

Metodická, konzultačná a výuková činnosť

Laboratórium MB spolupracovalo s lekármi, usmerňovalo ich pri odbere a transporte materiálu, určeného na diagnostiku jednotlivých agens pomocou molekulárno-biologických metód, najmä PCR a real-time PCR.

Výsledky a nové poznatky ako aj odporúčania týkajúce sa molekulárno-biologickej diagnostiky jednotlivých agens boli prezentované na domácich aj zahraničných odborných podujatiach (viď publikačná a prednášková činnosť) ako aj na webovej stránke RÚVZ BB.

Laboratórium priebežne poskytovalo konzultácie a usmernenia pre spolupracujúce pracoviská, najmä pre ambulancie, kliniky a nemocnice ako aj pre jednotlivé pracoviská epidemiológie RÚVZ.

4.8. LABORATÓRIUM MIKROBIOLÓGIE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Personálne obsadenie

- **RNDr. Milota Fatkulínová** - iný odborný pracovník VŠ II. stupňa
- **Mgr. RNDr. Jozef Strhársky, PhD., MPH** - iný odborný pracovník VŠ III. stupňa
- **Anna Koreňová** - zdravotná laborantka s PŠŠ
- **Božena Jelínková** - zdravotná laborantka s PŠŠ
- **Ľubica Slivková** - zdravotná laborantka s PŠŠ
- **Hana Hübös Ivaničová** - zdravotná laborantka s PŠŠ
- **Veronika Kriššáková** – zdravotná laborantka bez špecializácie
- **Alena Šreinerová** - chemická laborantka bez špecializácie

Akreditácia

- V súlade s požiadavkami STN EN ISO/IEC 17 025:2005.
- Od roku 2005 s platnosťou osvedčenia do 20.5.2020.
- Počet akreditovaných skúšok: 23, počet ukazovateľov: 24.

Odborná činnosť

Laboratórium MŽP vykonáva objektivizáciu zložiek životného prostredia (potraviny, vody, predmety bežného užívania, vnútorné a vonkajšie ovzdušie). V roku 2019 zabezpečovalo v rámci kontrolnej činnosti (ŠZD, ÚKP) analýzy pre jednotlivé odbory v 6 spádových RÚVZ v súlade s ich ročným plánom, v plánovanom počte vzoriek a v požadovanom rozsahu stanovených ukazovateľov.

Laboratórium MŽP v roku 2019 vyšetrilo spolu 11 775 vzoriek s počtom ukazovateľov 33 317, čo predstavuje 88 476 laboratórnych analýz, tieto výkony boli porovnateľné s rokom 2018, pričom došlo k miernemu navýšeniu všetkých zložiek. Podrobná činnosť laboratória je rozpracovaná v tabuľkách č. 25-30.

Pracovisko sa podieľalo na prevencii nozokomiálnych nákaz v zdravotníckych zariadeniach skúškami zameranými na kontrolu sterility predmetov v počte 625 vzoriek, účinnosti sterilizačných procesov v počte vzoriek 2 693, s klesajúcou tendenciou oproti roku 2018 temer 20 %, kontrolou nemocničného a pracovného prostredia ako aj ovzdušia počtom vzoriek 4 453.

Laboratórium MŽP zabezpečovalo preverovací a kontrolný monitoring pitnej vody, analýzy vody na kúpanie. V sledovanom roku bolo vyšetrených 2 004 vzoriek vôd. V súlade s vyhláškou MZ SR č. 308/2012 Z.z. sme vyšetrili 39 vzoriek termálnych bazénov a 442 vzoriek bazénov netermálnych. Rod *Legionella* sa nám v tomto roku nepodarilo izolovať.

Pri plnení úloh v rámci výkonu úradnej kontroly potravín a predmetov dennej potreby v stanovovaní mikrobiologického rizika pri hodnotení kritérií bezpečnosti potravín a hygieny procesu výroby v súlade s viacročným plánom sme vyšetrili 1 812 vzoriek a zamerali sa aj na detekciu vybraných ukazovateľov pre potreby komunitných referenčných centier. Rod *Listeria* a *Cronobacter* sa nám v sledovanom období nepodarilo izolovať, z bylinného čaju Repík lekársky, výrobca Herbex s.r.o sme v apríli izolovali u nás veľmi vzácny druh *Salmonella mkamba*. Tento kmeň bol identifikovaný v NRC pre salmonelózy ÚVZ SR Bratislava.

V roku 2019 sme zo vzoriek potravín, vôd a sanitárnych testov zachytili celkovo 16 kmeňov koagulázapozitívnych stafylokokov, z ktorých 3 kmene zo vzoriek sanitárnych mikrobiologických testov a 1 vzorka bazénovej vody bolo producentmi stafylokokového enterotoxínu, stanoveného v spolupráci s NRC pre KPS a ich toxíny, RÚVZ Košice.

V tabuľke č. 29 uvádzame podrobnú identifikáciu 2 502 kmeňov, ktoré sme determinovali biochemickými, aglutinačnými, alebo sérologickými metódami vo všetkých laboratóriách MŽP za rok 2019.

Podľa Vyhlášky MZ SR č. 521/2007 sme v spolupráci s pracovníčkami OHDM aj v roku 2019 monitorovali detské pieskoviská v počte 189 vzoriek, čo bol v porovnaní s minulým rokom nárast o 47 % vzoriek.

Laboratórium MŽP vykonávalo analýzy pre iných zákazníkov formou platených služieb v počte 3 426 vzoriek, tu sme zaznamenali pokles o 11 % oproti roku 2018. Ďalej zabezpečovalo vyšetrenia podľa aktuálnych požiadaviek na laboratórne analýzy v súvislosti s mimoriadnymi kontrolami a plnením úloh „Programov a projektov úradov verejného zdravotníctva v Slovenskej republike na rok 2019 a na ďalšie roky“ v jednotlivých kapitolách. Podieľali sme sa na plnení 2 úloh:

- 7.1 Monitoring vybraných prírodných vodných plôch a biokúpalísk (70 vzoriek)

- 7.2 Kvalita vody a prostredia umelých kúpalísk a zdravotníckych zariadení (481 vzoriek)

Novozavedené metódy

V hodnotenom období nebola zavedená žiadna nová metodika.

Medzilaboratórne porovnania

- LGC – StandardsProficiencyTesting - UK (analýza potravín, február 2019, 1 vzorka, 1 ukazovateľ), 100% úspešnosť
- LGC – StandardsProficiencyTesting - UK (analýza potravín, november 2019, 1 vzorka, 2 ukazovatele), 100% úspešnosť
- ÚVZ SR Bratislava MPS: MŽP-MP-36/2019 (analýza vody, november 2019, 1 vzorka, 1 ukazovateľ), zatiaľ nevyhodnotené
- ÚVZ SR Bratislava MPS: MŽP-MP-37/2019 (kontrola bioindikátorov, november 2019, 4 vzorky, 8 ukazovateľov), zatiaľ nevyhodnotené
- ÚVZ SR Bratislava MPS: MŽP-MP-38/2019 (identifikácia bakteriálnych kmeňov, november 2019, 3 vzorky, 3 ukazovatele), zatiaľ nevyhodnotené

Iná odborná činnosť

V roku 2019 sme naďalej pokračovali v udržiavaní a zlepšovaní systému kvality práce, priebežne aktualizovali štandardné pracovné postupy a príslušnú riadenú dokumentáciu, na čom sa podieľali všetci pracovníci laboratória.

V rámci činnosti na zabezpečenie internej kontroly kvality sme v roku 2019 vyšetřili 5 938 vzoriek, s počtom ukazovateľov 6 515, čo predstavuje 12 206 analýz.

Metodická, konzultačná a výuková činnosť

Laboratórium priebežne poskytovalo konzultácie a usmerňovalo pracovníkov terénnych oddelení pri odbere a transporte vzoriek na vyšetřenie, ako aj pri interpretácii dosiahnutých výsledkov.

Pracovníci laboratória sa pravidelne počas celého roka zúčastňovali školení a seminárov pre VŠ a SŠ organizovaných RÚVZ Banská Bystrica.

4.9. LABORATÓRIUM BIOLÓGIE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Personálne obsadenie

- **RNDr. Janka Lafféřsová** - iný odborný pracovník VŠ II. stupňa
- Mgr. Anna Gřetschová - iný odborný pracovník VŠ II. stupňa
- Ing. Mgr. Ivana Mjartanová - iný odborný pracovník VŠ II. stupňa (15.9.2019 návrat z MD)
- Oľga Kútiková - zdravotná laborantka s PŠŠ
- Janette Veverková - zdravotná laborantka s PŠŠ

Akreditácia

- V súlade s požiadavkami STN EN ISO/IEC 17 025:2005.
- Od roku 2005 s platnosťou osvedčenia do 20.5.2020.
- Počet akreditovaných skúšok: 9, počet ukazovateľov: 17.

Odborná činnosť

Laboratórium BŽP vykonávalo v roku 2019 vyšetřenia vybraných zložiek životného prostredia v súlade s koncepciou BŽP a svojou laboratórnou činnosťou a spoluprácou pri

odberoch sa podieľalo aj na plnení úloh a projektov terénnych oddelení RÚVZ. Laboratórium BŽP v roku 2019 vyšetřilo spolu 2 521 vzoriek s počtom ukazovateľov 12 158, čo predstavuje 24 810 laboratórných analýz. Analytická činnosť laboratória BŽP podľa typu komodít a podľa výkonov analytických skúšok je rozpracovaná v tabuľkách č. 31 a 32.

Laboratórium BŽP sa v roku 2019 podieľalo na plnení 3 úloh „Programov a projektov úradov verejného zdravotníctva v Slovenskej republike na rok 2018 a na ďalšie roky“.

- 7.1 Monitoring vybraných prírodných vodných plôch a biokúpalísk
- 7.2 Kvalita vody a prostredia umelých kúpalísk
- 7.10 Monitoring biologických alergénov v ovzduší (Peľová informačná služba) a alergénov roztočov vo vnútornom prostredí

Podrobné správy boli podané v rámci odpočtu Programov a projektov za rok 2019, pričom laboratórium BŽP RÚVZ BB je gestorom úlohy 7.10.

Na základe požiadaviek oddelenia HŽPaZ RÚVZ BB sme spolupracovali pri riešení niekoľkých sťažností na prítomnosť cudzopasného hmyzu v bytových jednotkách a ubytovacím zariadení. Diagnostika prinesených vzoriek v troch prípadoch potvrdila prítomnosť ploštice postelnej (*Cimex lectularius*). Nakoľko vzorky neboli evidované s číslom CEV, nie sú uvedené v tabuľkách pri odpočte výkonov.

Podieľali sme sa na vypracovaní odborných stanovísk ohľadne monitorovania peľových alergénov v ovzduší, likvidácie porastov invázných rastlín a k výrubu drevín vzhľadom na ich alergenicitu.

V spolupráci s HŽPaZ ÚVZ SR sme sa podieľali na spracovaní projektového zámeru a príprave realizácie „Rozšírenie siete monitorovacích staníc na sledovanie koncentrácie biologických alergizujúcich častíc vo vonkajšom ovzduší“ v rámci OP Kvalita životného prostredia. V spolupráci s katedrou botaniky Prírodovedeckej fakulty UK v Bratislave sme sa zapojili do spolupráce na projekte COST Action CA18226 „New approaches in detection of pathogens and aeroallergens“ (Adopt.).

Pracovníci laboratória BŽP sa aktívne podieľali na činnosti NRC pre hodnotenie vplyvu voľného ovzdušia a ovzdušia uzatvorených priestorov nevýrobného charakteru na zdravie populácie.

Laboratórium BŽP sa ďalej podieľalo aj na špecializovanej činnosti v oblasti objektivizácie faktorov prostredia a v oblasti hodnotenia zdravotného rizika a legislatívy na RÚVZ BB.

V rámci špecializovanej činnosti bolo v laboratóriu BŽP vyšetrené:

- aerobiologický monitoring ovzdušia: 294 vzoriek, 882 ukazovateľov a 6 720 analýz
- stanovenie alergénov roztočov v bytovom prachu: 143 vzoriek, 143 ukazovateľov a 715 analýz.

Peľový monitoring roku 2019 začali monitorovacie stanice v Banskej Bystrici a na ÚVZ SR v Bratislave skôr - od 7. kalendárneho týždňa, oficiálny začiatok monitorovania bol 9. kalendárny týždeň 2019. Monitorovali sme do konca októbra, monitorovacia stanica pri ÚVZ SR v Bratislave a koordinačné pracovisko PIS v Banskej Bystrici ukončili monitorovanie začiatkom decembra, keď už poveternostné podmienky neumožňovali bezpečnú prevádzku lapača.

Zabezpečovali sme koordináciu činnosti PIS na Slovensku. Monitorovacie stanice poskytovali týždenné peľové spravodajstvo na portáli www.alergia.sk, www.zdravie.sk a na webových stránkach úradov. Od roku 2018 spolupracujeme s NCZI, ktorý pre Národný portál zdravia preberá aktuálne hlásenia o peľovej situácii na Slovensku. Koordináčne pracovisko na základe podkladov z monitorovacích staníc pripravovalo týždenne tlačové správy o aktuálnej peľovej situácii v SR s prognózou na nasledujúci týždeň, ktoré boli poskytované pre tlačové agentúry (SITA, TASR) a regionálne denníky. Novinkou roka 2019 bolo zverejňovanie týždenného peľového spravodajstva formou podcastov, ktoré sme po krátkom skúšobnom období

oficiálne spustili od augusta. Zrealizovaných bolo 7 rozhovorov pre televízne vysielanie (RTVS a Markíza), 8 rozhovorov pre rozhlasové vysielanie RTVS - rádio Regina a rádio Vlna a 1 podcast pre rádio Regina západ. Boli poskytnuté podklady k článkom o PIS pri RÚVZ v SR pre BBonline.

V roku 2019 boli odobraté vzorky a spracované hodnotiace správy z kontrol výskytu alergénov roztočov v ubytovacích zariadeniach a internátoch v Košiciach, Banskej Bystrici a Dunajskej Strede. Vzorky odobrali pracoviská OHŽPaZ. v rámci monitorovania úrovne ubytovacích zariadení pred MS v hokeji 2019 (RÚVZ Košice – 95 vzoriek), ubytovacie zariadenia cestovného ruchu v spádovej oblasti RÚVZ Dunajská Streda (17 vzoriek), ubytovacie zariadenia v regióne Banskobystrického kraja (RÚVZ BB 31 vzoriek). Výsledky získané spracovaním 143 vzoriek boli vyhodnotené v zmysle platnej legislatívy.

Laboratórium BŽP vykonávalo aj analýzy pre iných zákazníkov formou platených služieb.

Medzilaboratórne porovnania

Roku 2019 sme sa zúčastnili medzilaboratórneho porovnania PS-BIO-1/2019, ktoré organizovalo NRC pre termotolerantné améby v Prievidzi. V rámci neho sme vyšetrili 2 vzorky na stanovenie prítomnosti améb vo vodách so 100% úspešnosťou.

Novozavedené metódy

Na zavedenie nových metód neboli požiadavky zo strany terénnych oddelení.

Iná odborná činnosť

V roku 2019 sme pokračovali v udržiavaní a zlepšovaní systému kvality práce. Priebežne sme aktualizovali štandardné pracovné postupy a príslušnú riadenú dokumentáciu, na čom sa podieľali všetci pracovníci laboratória. V zmysle nových požiadaviek sme prehodnotili neistotu meraní so zahrnutím neistoty odberu pri všetkých akreditovaných skúškach.

V rámci činnosti na zabezpečenie internej kontroly kvality sme v roku 2019 vyšetrili vzorky na 1 110 ukazovateľov, čo predstavuje 2 040 analýz. V rámci zabezpečenia kvality boli vykonané aj čiastočné validácie metód skúšania na BŽP novou pracovníčkou po jej zaškolení a s pracovníčkou po návrate z MD. Taktiež boli podľa plánu na pracovisku vykonané kontroly vyplývajúce z požiadaviek zabezpečenia kvality.

Legislatívna činnosť

V roku 2019 sme sa nepodieľali na legislatívnej činnosti.

Metodická, konzultačná a výuková činnosť

Laboratórium BŽP priebežne poskytovalo konzultácie a usmerňovalo pracovníkov terénnych oddelení pri odbere a transporte vzoriek na vyšetrenie.

V rámci metodickej činnosti boli poskytnuté konzultácie k problematike alergénov vo vnútornom prostredí (roztoče, spóry plesní) a konzultácie v rámci peľového monitoringu pre pracovníkov RÚVZ, laickú i odbornú verejnosť. Konzultovaných bolo viacero telefonických i mailových otázok k problematike PIS, výskytu cudzopasného či ináč obťažujúceho hmyzu vo vnútornom prostredí. V spolupráci s oddelením HŽPaZ BB, KE a DS sme riešili problematiku výskytu alergénov roztočov v ubytovacích zariadeniach cestovného ruchu.

Odbornú stáž na pracovisku so zameraním na peľový monitoring a diagnostiku peľových zŕn absolvovali 1 VŠ pracovník z RÚVZ Prievidza. Odbornú stáž so zameraním na problematiku BŽP absolvovali študenti SZÚ Bratislava, UMB Banská Bystrica, a študentka SPU v Nitre.

Pracovníci laboratória sa pravidelne počas celého roka zúčastňovali školení a seminárov pre VŠ a SŠ organizovaných RÚVZ Banská Bystrica.

5. LEGISLATÍVNA ČINNOSŤ

V hodnotenom období nebolo oddelenie lekárskej mikrobiológie ani národné referenčné centrá pôsobiace na OLM požiadané o účasť na legislatívnej činnosti.

6. METODICKÁ, KONZULTAČNÁ A VÝUKOVÁ ČINNOSŤ

Pracovníci OLM vykonávajú metodickú, konzultačnú a výukovú činnosť priebežne počas celého roka na základe požiadaviek. Podrobne je rozpísaná v správach za jednotlivé NRC a laboratória. Výuková činnosť je obsiahnutá v kapitole 8.2.

7. ČLENSTVO A ZASTUPOVANIE V PRACOVNÝCH SKUPINÁCH A VÝBOROCH, V ODBORNÝCH SPOLOČNOSTIACH, TECHNICKÝCH A SKÚŠOBNÝCH KOMISIÁCH

Mgr. RNDr. Jozef Strhársky, PhD., MPH:

- člen poradného zboru HH SR pre odbor lekárska mikrobiológia

RNDr. Renáta Kissová, PhD.:

- členka poradného zboru HH SR pre odbor lekárska mikrobiológia

RNDr. Milota Fatkulínová:

- členka poradného zboru HH SR a krajská odborníčka pre mikrobiológiu životného prostredia za Banskobystrický kraj

RNDr. Janka Lafférsová:

- členka poradného zboru HH SR a krajská odborníčka pre biológiu životného prostredia za Banskobystrický kraj

8. PREDNÁŠKOVÁ A PUBLIKAČNÁ ČINNOSŤ

8.1. PUBLIKAČNÁ ČINNOSŤ

PASTUCHOVÁ, K., KISSOVÁ, R., LENGYELOVÁ, V.: Full-area examination of sewage waters for the presence of polioviruses and other enteroviruses in the external environment in the Slovak republic. In: Príspevok v zborníku: Medzinárodná konferencia - Conference of the polio laboratory network, national poliovirus containment coordinators, national authorities for containment, Kodaň, Dánsko, s.51.

PASTUCHOVÁ, K., KISSOVÁ, R., LENGYELOVÁ, V.: National inventory of polioviruses and poliovirus potentially infectious materials in the Slovak republic in 2001-2019. In: Príspevok v zborníku: Medzinárodná konferencia - Conference of the polio laboratory network, national poliovirus containment coordinators, national authorities for containment. Kodaň, Dánsko, s.79.

BOPEGAMAGE, S., BORSANYIOVA, M., SARMIROVA, S., BENKOOVA, B., POSPISILOVA, M., **KISSOVA, R.**, KLEMENT, C.: Cocksackie B virus oral infection of mice: assembling the puzzle of the pancreas. In: ScanVir2019: book of abstracts, Medzinárodná konferencia ScanVir2019, Turku, Fínsko, Prednáška a príspevok v zborníku, s. 24.

BOPEGAMAGE, S., BORSANYIOVA, M., SARMIROVA, S., BENKOOVA, B., POSPISILOVA, M., BERAKOVA, K., **KISSOVA, R.**, KLEMENT, C.: Experimental oral infection of mice with Cocksackie viruses: Mystery of the pancreas. In: 28. Kongres ČSSM: Zborník abstraktov, Tatranské Matliare, Prednáška a príspevok v zborníku, s. 35, ISBN 978-80-973411-0-7.

LAFFÉRSOVÁ, J.: Peľová sezóna a alergie. In: *Lekárnické listy* 4/2019, s. 20-21, ISSN 1335-5821.

MAĐAROVÁ, L., AVDIČOVÁ, M., **MANCOŠ, M.**, FEIKOVÁ, S., KLEMENT, C.: Hodnota očkovacích programov proti pneumokokovým infekciám. Projekt: Nosičstvo *Streptococcus pneumoniae* v detskej populácii na Slovensku. In: Zborník abstraktov: XVI. Vedecko-odborná konferencia Národných referenčných centier pre surveillance infekčných chorôb v SR, s. 17, ISBN 978-80-89797-42-4.

BRAŽINOVÁ, A., **MAĐAROVÁ, L.**, ŠPALEKOVÁ, M., KLEMENT, C., AVDIČOVÁ, M.: Hodnotenie systému surveillance invazívnych pneumokokových infekcií na Slovensku. In: Zborník abstraktov: X. Slovenský vakcinologický kongres, ISBN 978-80-89797-43-1.

MAĐAROVÁ, L., **MANCOŠ, M.**, AVDIČOVÁ, M., KLEMENT, C.: Projekt: Nosičstvo *Streptococcus pneumoniae* v detskej populácii na Slovensku. In: Zborník abstraktov: X. Slovenský vakcinologický kongres, ISBN 978-80-89797-43-1.

BRAŽINOVÁ, A., **MAĐAROVÁ, L.**, KLEMENT, C., AVDIČOVÁ, M.: Význam hodnotenia systému surveillance invazívnych pneumokokových infekcií pre klinickú prax a zdravie verejnosti na Slovensku za obdobie 2004-2017. In: Zborník abstraktov: XXIV. Červenkové dni preventívnej medicíny, ISBN 978-80-89797-52-3.

AVDIČOVÁ, M., **MAĐAROVÁ, L.**, KERLIK, J.: Prevencia pneumokokových nákaz, kde sme a kde by sme mali byť. In: Zborník abstraktov: XXIV. Červenkové dni preventívnej medicíny, ISBN 978-80-89797-52-3.

MAĐAROVÁ, L., **MANCOŠ, M.**, AVDIČOVÁ, M., KLEMENT, C.: Projekt: Nosičstvo *Streptococcus pneumoniae* v detskej populácii na Slovensku. In: Zborník abstraktov: XXIV. Červenkové dni preventívnej medicíny, ISBN 978-80-89797-52-3.

MAĐAROVÁ, L., AVDIČOVÁ, M., KLEMENT, C.: Surveillance invazívnych pneumokokových ochorení na Slovensku. In: *Revue medicíny v praxi*, 2019, s. 17-20, 17(2), ISSN 1336-202X.

MAĐAROVÁ, L., AVDIČOVÁ, M., FEIKOVÁ, S., KLEMENT, C.: Aktuálna epidemiologická situácia a diagnostika pertussis. Výstupy projektu EU PertLabNET. In: Zborník abstraktov: X. Slovenský vakcinologický kongres, s. 34, ISBN 978-80-89797-43-1.

ŠIMURKA, P., MAĐAROVÁ, L., DLUHOLUCKÝ, S., KLEMENT, C.: Očkovanie proti pneumokokom na Slovensku. Kde sme? In: Zborník abstraktov: 19. ročník odbornej konferencie Surveillance nemocničných nákaz, 2019, ISBN 978-80-89797-45-5.

MANCOŠ, M., ŠRAMKOVÁ, Z., PETERKOVÁ, D., GODÁNY, A.: Structural and enzymatic characterization of LytAmfi-GFP, a chimeric lysin with broad anti-gram-negative bacterial activity. In: Zborník abstraktov: 7th International Scientific Conference Applied Natural Sciences, 2019, ISBN 978-80-572-0011-6.

ŠRAMKOVÁ, Z., MANCOŠ, M., PETERKOVÁ, D., ŠŤASTNÁ, L.: Peptidoglycan-degrading enzymes of Pseudomonas phages: Novel pool of antibacterial agents. In: Zborník abstraktov: 7th International Scientific Conference Applied Natural Sciences, 2019, ISBN 978-80-572-0011-6.

PETERKOVÁ, D., MANCOŠ, M., ŠRAMKOVÁ, Z., GODÁNY, A.: LytHydra endolysin as a potential enzybiotic. In: Zborník abstraktov: 7th International Scientific Conference Applied Natural Sciences, 2019, ISBN 978-80-572-0011-6.

KRÁLIKOVÁ, L., ORAVKINOVÁ, M., GODÁNY, A.: Analysis of the function of the surface proteins encoded in the genome of *Streptococcus pneumoniae* for identifying suitable candidates for vaccine development. In: Applied Natural Sciences: A Young Scientists Journal, ISBN 978-80-86576-87-9.

KRÁLIKOVÁ, L., ORAVKINOVÁ, M., GODÁNY, A.: Bioinformatická analýza povrchových proteínov *Streptococcus pneumoniae* sérotyp 15A pre identifikáciu vhodných kandidátov pre vývoj vakcín. In: Zborník abstraktov: Celoslovenská študentská vedecká konferencia APV 2019, ISBN 978-80-8105-994-0.

ORAVKINOVÁ, M., ŠRAMKOVÁ, Z., GODÁNY, A., VIDOVÁ, B.: Syntetická biológia bakteriofágových peptidoglykan-hydroláz, Monografia, ISBN 978-80-8105-992-6.

STRHÁRSKY, J.: Diagnostika toxoplazmózy v podmienkach verejného zdravotníctva. [špecializačná práca]. Špecializačný program: Odborník na riadenie vo verejnom zdravotníctve (MPH), Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety Bratislava, 2018, 59 s.

8.2. PREDNÁŠKOVÁ ČINNOSŤ

MENO A PRIEZVISKO	NÁZOV PREDNÁŠKY	NÁZOV KONGRESU, SEMINÁRA	MIESTO KONANIA	DÁTUM
Lafférová, J.	Biologické alergény v ovzduší a vnútornom prostredí. Peľové alergény a alergény roztočov vo vnútornom prostredí.	Prednáška pre študentov UMB.	RÚVZ Banská Bystrica	14.3.2019
Mad'arová, L., Avdičová, M., Mancoš, M., Feiková, S., Klement, C.	Hodnota očkovacích programov proti pneumokokovým infekciám.	XVI. Vedecko-odborná konferencia Národných referenčných centier pre surveillance infekčných chorôb v SR.	Bratislava	20.3.2019
Lafférová, J.	Peľová informačná služba, monitorovanie, využitie výsledkov PIS v praxi.	Odborný seminár.	RÚVZ Banská Bystrica	28.3.2019
Lafférová, J.	Biologické alergény v ovzduší a vnútornom prostredí. Peľová informačná služba, alergény roztočov v prachu.	Diskusné sústreďenie v epidemiológii, prevencii a poradenstve chronických chorôb. SZU, školiaca akcia 33015.	RÚVZ Banská Bystrica	3.4.2019
Lafférová, J., Hochmuth, L., Snopková, Z.	Peľová sezóna 2018 [poster].	XVII. Martinské dni imunológie.	Martin	10.-12.4.2019
Hochmuth, L., Lafférová, J.	Peľový monitoring v ére mobilných komunikácií.	XVII. Martinské dni imunológie.	Martin	10.-12.4.2019
Bražinová, A., Mad'arová, L., Špaleková, M., Klement, C., Avdičová, M.	Hodnotenie systému surveillance invazívnych pneumokokových infekcií na Slovensku.	X. Slovenský vakcinologický kongres.	Tatranská Lomnica	11.-13.4.2019
Mad'arová, L., Mancoš, M., Avdičová, M., Klement, C.	Projekt: Nosičstvo <i>Streptococcus pneumoniae</i> v detskej populácii na	X. Slovenský vakcinologický kongres.	Tatranská Lomnica	11.-13.4.2019

	Slovensku.			
Mad'arová, L., Avdičová, M., Feiková, S., Klement, C.	Aktuálna epidemiologická situácia a diagnostika pertussis. Výstupy projektu EU PertLabNET.	X. Slovenský vakcinologický kongres.	Tatranská Lomnica	11.-13.4.2019
Gretschová, A., Lafférová, J.	Stanovenie prítomnosti alergénov roztočov bytového prachu vo vnútornom prostredí.	Konzultačný deň NRC.	ÚVZ SR, Bratislava	13.5.2019
Mad'arová, L.	10 rokov pneumokokového očkovania v NIP.	Mediforum	Piešťany	20.-21.9.2019
Šramková, Z., Mancoš, M., Peterková, D., Šťastná, L.	Peptidoglycan-degrading enzymes of Pseudomonas phages: Novel pool of antibacterial agents.	7th International Scientific Conference Applied Natural Sciences	Tále	25.-27.9.2019
Lafférová, J., Hochmuth, L., Snopková, Z.	Peľová sezóna 2019 [poster].	XXXVI. zjazd slovenských a českých alergológov a klinických imunológov.	Nový Smokovec	2.-5.10.2019
Bražinová, A., Mad'arová, L., Klement, C., Avdičová, M.	Význam hodnotenia systému surveillance invazívnych pneumokokových infekcií pre klinickú prax a zdravie verejnosti na Slovensku za obdobie 2004-2017.	XXIV. Červenkové dni preventívnej medicíny.	Tále	21.-23.10.2019
Avdičová, M., Mad'arová, L., Kerlik, J.	Prevenia pneumokokových nákaz, kde sme a kde by sme mali byť.	XXIV. Červenkové dni preventívnej medicíny.	Tále	21.-23.10.2019
Mad'arová, L., Mancoš, M., Avdičová, M., Klement, C.	Projekt: Nosičstvo <i>Streptococcus pneumoniae</i> v detskej populácii na Slovensku.	XXIV. Červenkové dni preventívnej medicíny.	Tále	21.-23.10.2019
Kissová, R., Bopegamage, S.	Projekt EVGAF - vyhodnotenie	Seminár k projektu EVGAF	Bratislava, SZU	10.12.2019

8.3. ÚČASŤ NA ŠKOLENIACH A KURZOCH

Majláthová: Metrologický zákon v praxi. RÚVZ Trenčín, 29.1.2019.

Maďarová: XV. Vedecko-odborná konferencia NRC pre surveillance infekčných chorôb v SR. Bratislava, 20.3.2019.

Majláthová, Strhársky: Seminár Biomonitoring Merck 2019, hotel Sorea Regia Bratislava, 25.4.2019.

Maďarová: X. Slovenský vakcinologický kongres s medzinárodnou účasťou, Tatranská Lomnica, 11.-13.4.2019.

Kissová, Maďarová, Strhársky: Konzultačný deň NRC pre chrípku, NRC pre poliomyelitídu, NRC pre MMR, NRC pre arbovírusy a hemoragické horúčky a laboratóriá molekulárnej biológie. ÚVZ SR Bratislava, 21.5.2019.

Kissová: Medzinárodná konferencia ScanVir2019, Turku, Fínsko, [3.-5.6.2019](#).

Fatkulinová, Strhársky: Konzultačný deň NRC pre mikrobiológiu životného prostredia a NRC pre legionely v životnom prostredí, ÚVZ SR Bratislava, 6.6.2019.

Maďarová, Majláthová, Mancoš, Strhársky: Antibiotiká, vývoj bakteriálnej rezistencie a šírenie rezistentných kmeňov. Odborný seminár, RÚVZ Trenčín a RÚVZ Banská Bystrica, NRC pre prevenciu a kontrolu nozokomiálnych nákaz, 19.09.2019.

Kissová: Medzinárodná konferencia 28. kongres ČSSM, Tatranské Matliare, 18.-21.9.2019.

Maďarová: Mediforum. Piešťany, 20.-21.9.2019.

Majláthová: Činnosť interných audítorov v medicínskych laboratóriách. SMÚ Bratislava, 24.-25.9.2019.

Kissová: Medzinárodná konferencia – Conference of the polio laboratory network, national poliovirus containment coordinators, national authorities for containment. Kodaň, Dánsko, 24.-26.9.2019.

Mancoš: 7th International Scientific Conference Applied Natural Sciences 2019. Tále, 25.-27.09.2019.

Kissová, Strhársky: Poradný zbor hlavnej odborníčky HH pre odbor lekárskaja mikrobiológia, RÚVZ Banská Bystrica, 15.10.2019.

Maďarová: XXIV Červenkové dni preventívnej medicíny. Hotel Stupka, Tále, 21.-23.10.2019.

Kissová, Maďarová, Majláthová: Spoločný konzultačný deň Národných referenčných centier. RÚVZ Banská Bystrica, 06.11.2019.

Kissová: Seminár k projektu EVGAF 2016/3-RUVZBB-3, SZU Bratislava, 11.12.2019.

Majláthová: Vyhodnotenie neistôt pri vzorkovaní. EURACHEM Slovakia, 21.11.2019.

Pracovníci OLM: Peľová informačná služba, monitorovanie, využitie výsledkov PIS, prax. Odborný seminár, RÚVZ Banská Bystrica, 28.3.2019.

Pracovníci OLM: Povinnosti zamestnávateľa a ochrana zdravia (záťaž teplo a chlad). Odborný seminár, RÚVZ Banská Bystrica, 25.4.2019.

Pracovníci OLM: Meranie UV žiarenia v prevádzkach solárií v Banskobystrickom kraji. Odborný seminár, RÚVZ Banská Bystrica, 30.5.2019.

Pracovníci OLM: Imunologické prehľady v SR 2018, školenie dezinfekcia rúk. Odborný seminár, RÚVZ Banská Bystrica, 13.6.2019.

Pracovníci OLM: Základy prvej pomoci v zamestnaní - 1.časť. Odborný seminár, RÚVZ Banská Bystrica, 4.7.2019.

Pracovníci OLM: Problematika nadváhy a obezity u detí a mládeže. Odborný seminár, RÚVZ Banská Bystrica, 5.9.2019.

Pracovníci OLM: Vysledovateľnosť mäsa v zariadeniach spoločného stravovania. Odborný seminár, RÚVZ Banská Bystrica, 7.11.2019.

Pracovníci OLM: Analýza arzénu v potravinách. Stanovenie minerálnych olejov v pracovnom ovzduší. Odborný seminár, RÚVZ Banská Bystrica, 21.11.2019.

Pracovníci OLM: Zdravie je ukryté vo vlastných rozhodnutiach. Odborný seminár, RÚVZ Banská Bystrica, 19.12.2019.

všetci pracovníci OLM: NV SR č. 355/2006 Z.z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci, NV vlády SR č. 356/2006 Z.z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénnym a mutagénnym faktorom pri práci, NV SR č. 83/2013 Z.z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou biologickým faktorom pri práci, OLM RÚVZ Banská Bystrica, 18.11.2019.

8.4. INÉ

Fatkulinová, Kissová, Lafférová, Mad'arová, Strhársky: Výkazníctvo OLM za rok 2018 a 2019 pre potreby ÚVZ SR Bratislava.

Fatkulinová, Kissová, Lafférová, Mad'arová, Strhársky: Vypracovanie výročnej správy za oddelenie lekárskej mikrobiológie 2018.

Fatkulinová, Strhársky: Odborná prax študentky 2. ročníka fakulty chemickej a potravinárskej technológie STU Bratislava, odbor: potraviny, hygiena, kozmetika, 11.6.2019.

Fatkulinová, Lafférová, Strhársky: Prázdninová odborná prax študentky 4. ročníka fakulty biotechnológie a potravinárstva SPU Nitra, odbor: aplikovaná biológia, 22.7.-2.8.2019.

Kissová, Lafférová, Maďarová, Strhársky: Odpočet plnenia úloh „Programov a projektov úradov verejného zdravotníctva v Slovenskej republike“ za rok 2018.

Kissová, Lafférová, Maďarová, Majláthová, Strhársky: Súvislá odborná prax 16 študentov 2. ročníka Fakulty verejného zdravotníctva SZU Bratislava, odbor: verejné zdravotníctvo, 27.3.2019.

Kissová: Odborná stáž študentky postgraduálneho štúdia (PhD.) lekárskej fakulty Karlovej univerzity v Prahe a SZU Praha, 20.-22.11.2019.

Kissová: Spracovanie podkladov a týždenné hlásenia o surveillance chrípky pre NRC pre chrípku na ÚVZ SR a na OE na RÚVZ BB za rok 2019.

Kissová: Spracovanie podkladov a hlásenia o surveillance ACHO pre NRC pre poliomyelitídu za rok 2019.

Kissová: Vypracovanie harmonogramu na odber odpadových vôd z ČOV v 13 okresoch BB a ZA kraja, v rámci sledovania cirkulácie poliovírusov a iných enterovírusov vo vonkajšom prostredí na obdobie marec 2019 - február 2020 pre okresy Banskobystrického a Žilinského kraja.

Kissová: Hodnotiaca správa vyšetrení na chrípku za rok 2018 pre potreby NRC pre chrípku a pre potreby OE RÚVZ v B. Bystrici.

Kissová: Hodnotiaca správa vyšetrení odpadových vôd pre potreby NRC pre poliomyelitídu za obdobie marec 2018 - február 2019.

Kissová: Hodnotiaca správa vyšetrení klinických materiálov na enterálne vírusy za rok 2018 za Banskobystrický a Žilinský kraj pre potreby NRC pre poliomyelitídu.

Kissová: Evidencia vyšetovaných vzoriek do WHO LDMS databázy.

Kissová: Prednášky z predmetu Lekárska biológia pre študentov 1. ročníka odboru laboratórne vyšetrovacie metódy v zdravotníctve, FZ SZÚ Banská Bystrica v roku 2019.

Lafférová: Rozhovory televízne vysielanie: 5x RTVS, 2x Markíza, rozhlasové vysielanie: Rádiožurnál 6x, rádio Vlna 2x, Regina západ 1x podcast, 39 týždenných tlačových správ o peľovej situácii v SR - informácie pre tlačové agentúry (SITA, TASR).

Lafférová: Vypracovanie hodnotiacej správy „Výskyt vybraných peľových alergénov v ovzduší za roky 2014-2018“ pre kúpele Lučivná.

Lafférová: Týždenné spracovávanie podkladov z databázy pre mobilnú aplikáciu peľového spravodajstva počas peľovej sezóny.

Lafférová: Spolupráca s HŽPaZ ÚVZ SR na aktualizácii projektového zámeru „Rozšírenie siete monitorovacích staníc na sledovanie koncentrácie biologických alergizujúcich častíc vo vonkajšom ovzduší“ v rámci OP Kvalita životného prostredia.

Lafférová: Vypracovanie odborného stanoviska k sťažnosti na neudržiavané plochy s porastom paliny a inváznej ambrózie z hľadiska negatívneho vplyvu na životné prostredie a zdravie (alergie).

Lafférová: Konzultácie k problematike PIS - 9x, 1x stáž so zameraním na odber a diagnostiku peľových zŕn na účely PIS.

Lafférová: Vypracovanie odbornej správy „Vyhodnotenie výskytu vybraných alergénov v ovzduší Bratislavy za roky 2009-2018“ pre OHZPaZ ÚVZ SR.

Maďarová: Príprava podkladov týkajúcich sa diagnostiky RSV pre Detskú fakultnú nemocnicu s poliklinikou Banská Bystrica, pneumologická ambulancia.

Maďarová: Prednášky z predmetu Klinická mikrobiológia I pre študentov 2. ročníka odboru laboratórne vyšetровacie metódy v zdravotníctve, FZ SZÚ Banská Bystrica v roku 2019.

Maďarová, Strhársky: Súvislá odborná prax 2 študentov 2. ročníka Fakulty zdravotníctva SZU Banská Bystrica, odbor: laboratórne vyšetровacie metódy v zdravotníctve, 2.-20.12.2019.

Strhársky: Prednášky z predmetu Imunológia I, II pre študentov 1 a 2. ročníka odboru laboratórne vyšetровacie metódy v zdravotníctve, FZ SZÚ Banská Bystrica v roku 2019.

9. ÚČASŤ NA ZAHRANIČNÝCH PRACOVNÝCH CESTÁCH

Kissová, R.: Medzinárodná konferencia WHO - Conference of the polio laboratory network, national poliovirus containment coordinators, national authorities for containment, Kodaň, Dánsko, 24.-26.9.2019.

Kissová, R.: Medzinárodná konferencia ScanVir2019, Turku, Fínsko, [3.6.-5.6.2019](#).

Maďarová, L.: Medzinárodné stretnutie odborníkov v problematike vakcínami preventabilných ochorení. ECDC, Stockholm, Švédsko, 3-5.6.2019.

Maďarová, L.: EUPert Rome, EUPertgenomics, medzinárodná konferencia a stretnutie odborníkov na pertussis v rámci krajín EU/ EEA, Rím, Taliansko, 7.- 8.10.2019.

Mancoš, M.: Basic Training Course 14. Botulinum toxin Detection/Quantification using Immunological Methods, Paríž, Saclay, Francúzsko, 14.-15.3.2019.

Mancoš, M.: Workshop on Antimicrobial Susceptibility Testing of *Bordetella pertussis*. Turku, Fínsko, 27.-29.05.2019.

RÚVZ so sídlom v Košiciach

Organizačné členenie OLM:

Vedúca OLM – MUDr. Viera Lengyelová

Národné referenčné centrá (NRC):

NRC pre diftériu - MUDr. Viera Lengyelová

NRC pre črevné parazitózy – MUDr. Beáta Nadzonová

NRC pre syfilis - MUDr. Beáta Nadzonová - je súčasťou Oddelenia laboratórnej diagnostiky epidemiologicky významných sexuálne prenosných chorôb

Oddelenia:

Oddelenie virológie a antiinfekčnej imunológie - MUDr. Viera Lengyelová

Oddelenie laboratórnej diagnostiky epidemiologicky významných sexuálne prenosných chorôb - MUDr. Beáta Nadzonová

Oddelenie bakteriológie, bioterorizmu a molekulárnej biológie – t.č. neobsadené

Ťažiskové úlohy OLM

V rámci laboratórnej diagnostiky súvisiacej s kontrolou prenosných ochorení odbor lekárskej mikrobiológie vykonáva nadstavbovú mikrobiologickú diagnostiku vybraných nákaz, venuje sa štandardizácii a overovaniu laboratórných postupov akreditovaných vyšetrení, čím prispieva ku zvyšovaniu kvality preventívnych programov.

Laboratóriá odboru lekárskej mikrobiológie pracujú podľa požiadaviek normy ISO 15189:2012. Majú vydané osvedčenie o akreditácii na 7 skúšok a 10 ukazovateľov mikrobiologického vyšetrenia biologických materiálov ľudského tela a odpadových vôd na dôkaz prítomnosti patogénnych mikroorganizmov a vírusov, ich identifikáciu a stanovenie hladiny ochranných a diagnostických protilátok vo vzorkách sér. Osvedčenie o akreditácii bolo udelené Slovenskou národnou akreditačnou službou 11.11.2019 a platí do 11.11.2024. Laboratóriá všetkých NRC a oddelení prijali a vyšetřili 5888 vzoriek, vykonali 17894 vyšetření - ukazovateľov a 185256 analýz. Laboratóriá ďalej vykonávali testovania na zabezpečenie kvality výkonu vyšetření v počte 2041 ukazovateľov a 15107 analýz. Odbor lekárskej mikrobiológie sa podieľa na riešení významných celospoločenských programov a projektov MZ SR.

Plní nasledovné úlohy:

a) Prostredníctvom svojich Národných referenčných centier (NRC), ktoré pracujú v celoslovenskej pôsobnosti vykonáva:

- národnú laboratórnu surveillancu difterie – NRC pre diftériu

- národnú laboratórnu surveillancu syfilisu – NRC pre syfilis

- národnú laboratórnu surveillancu črevných parazitóz – NRC pre črevné parazitózy

Zabezpečuje medzinárodnú spoluprácu, vrátane požadovaných analýz a hlásení do regionálnych pracovísk ECDC a WHO.

Metodicky a odborne usmerňuje a koordinuje ostatné regionálne úrady verejného zdravotníctva v SR pri plnení celoštátnych aj medzinárodných programov ochrany a podpory zdravia.

b) V spolupráci s NRC pre poliomyelitídu ÚVZ SR sa podieľa na surveillancu ľudských enterovírusov plnením úlohy č. 6.6. PP ÚVZ v SR: Environmentálna surveillancu poliomyelitídy a sledovanie VDPV - aktívna účasť v programe na udržanie stavu bez poliomyelitídy v Slovenskej republike a úloh SZO v rámci celosvetového programu eradikácie poliomyelitídy.

- c) V spolupráci s NRC pre chrípku ÚVZ SR sa podieľa na surveillance respiračných vírusov plnením úlohy č. 8.1. PP ÚVZ v SR: Diferenciálna diagnostika respiračných ochorení - aktívna účasť pri plnení úloh vyplývajúcich z členstva v EISN - European Influenza Surveillance Network.
- d) V spolupráci s NRC pre morbili, rubeolu a parotitídu na ÚVZ SR sa podieľa na surveillance morbíl aktívnou účasťou pri plnení úlohy č. 8.4. PP ÚVZ v SR. Diagnostika exantémových ochorení – aktívna účasť pri plnení úloh vyplývajúcich z procesu eliminácie osýpok v Slovenskej republike a vo svete.
- e) V spolupráci s odborními epidemiológie a odborními podpory zdravia RÚVZ Košického a Prešovského kraja sa podieľa na komplexnom riešení prevencie HIV/AIDS účasťou na plnení úlohy: Národný program podpory zdravia - úloha č. 9.1. z PP ÚVZ v SR.

Analýza činnosti jednotlivých pracovísk OLM

NRC pre diftériu

1. Národné referenčné centrum (NRC) pre diftériu bolo rozhodnutím Ministerstva zdravotníctva SR v zmysle zákona č. 518/1990 zriadené 15. februára 1996.

Organizačne je začlenené na Odbore lekárskej mikrobiológie.

2. Personálne obsadenie

MUDr. Viera Lengyelová – vedúca NRC

Mgr. Anna Belyová – zdravotnícky laborant s VŠ vzdelaním II. stupňa

Jozefína Hricová - zdravotnícky laborant so špecializáciou

3. Akreditácia

- podľa normy ISO 15189:2012
- od roku 2006 s platnosťou do roku 2024
- počet skúšok: 1
- počet ukazovateľov: 1

4. Činnosť NRC

4.1. Odborná činnosť

4.1.1 Ťažiskové úlohy

V rámci nastavbovej diagnostiky diftérie v celoslovenskej pôsobnosti zabezpečuje:

- overovanie a potvrdzovanie kmeňov *Corynebacterium diphtheriae*
- stanovovanie toxicity u potvrdených kmeňov *Corynebacterium diphtheriae*
- identifikáciu koryneformných baktérií
- stanovovanie hladiny difterického antitoxínu v ľudských sérach
- uchovávanie referenčných materiálov pre diagnostiku diftérie
- uchovávanie vzácných izolácií
- odbornú, metodickú a expertíznu činnosť
- informácie z oblasti laboratórnej diagnostiky diftérie
- informácie o epidemiologickej situácii v oblasti diftérie

Výsledky

V roku 2019 bolo v laboratóriu NRC pre diftériu vyšetrených 32 vzoriek, u ktorých bolo vykonaných 100. vyšetrení. 6 x bol identifikovaný kmeň *Corynebacterium diphtheriae* typ *gravis* – netoxický, 2 x bol identifikovaný kmeň *Corynebacterium diphtheriae* typ *gravis* – toxický, 3 x kmeň *Corynebacterium diphtheriae* typ *mitis* – netoxický, 1 x kmeň *Corynebacterium diphtheriae* typ *intermedius* – netoxický, 1 x kmeň *Corynebacterium propinquum*.

Na zistenie hladiny difterického antitoxínu bolo vyšetrených 5 sér.

Vyhodnotenie

Posledný prehľad imunity populácie na diftériu bol vykonaný v roku 2002. Je potrebné zvážiť vykonanie ďalšieho, za účelom kontroly stavu imunity populácie.

4.1.2 Novozavedené metódy

V roku 2019 neboli zavedené nové metódy.

4.1.3 Medzilaboratórne porovnania – v roku 2019 sme sa zúčastnili medzinárodného medzilaboratórneho porovnávania so 100% úspešnosťou.

4.1.4 Iná odborná činnosť

V dôsledku priaznivej epidemiologickej situácie v Európe došlo v rokoch 2013 - 2019 k útlmu aktivít medzi jednotlivými národnými referenčnými centrami v rámci EÚ a koordinujúcim laboratóriom v Londýne – WHO Global Collaborating Centre for Diphtheria and Streptococcal Infections, ktoré je finančne naviazané na ECDC. Súvisí to s tým, že do popredia vystúpili iné závažné zdravotnícke problémy a tým aj finančné priority.

NRC spolupracuje s odborom epidemiológie ÚVZ SR, s epidemiologickými pracoviskami RÚVZ v SR a oddeleniami klinickej mikrobiológie v SR.

5. Legislatívna činnosť – nevykonáva.

6. Metodická, konzultačná a výuková činnosť

- telefonické konzultácie

- dotazníky v rámci spätnej väzby so zákazníkmi využívajúcimi služby NRC

7. Členstvá

Pracovníci NRC pre diftériu neboli vyzvaní k účasti v pracovných skupinách či výboroch.

8. Účasť na zahraničných pracovných cestách a odborných podujatiach

V roku 2019 sme sa nezúčastnili na žiadnej zahraničnej pracovnej ceste.

NRC pre črevné parazitózy

1. NRC zriadené Ministerstvom zdravotníctva SR rozhodnutím v zmysle zákona č.518/1990.

Dátum zriadenia – 1. 3. 1997.

Organizačne je začlenené na Odbore lekárskej mikrobiológie.

2. **Personálne obsadenie**

MUDr. Beáta Nadzonová – vedúci NRC

Eva Andrásyová – zdravotnícky laborant so špecializáciou

Jozefína Hricová - zdravotnícky laborant so špecializáciou

3. **Akreditácia**

- NRC pre črevné parazitózy bolo akreditované podľa normy STN EN ISO/17025:2005 od roku 2006 do 10.11.2019

- podľa normy ISO 15189:2012 od 11.11.2019 s platnosťou do 11.11.2024

- počet skúšok – 1

- počet ukazovateľov – 1

4. **Činnosť NRC**

4.1. Odborná činnosť

4.1.1 Ťažiskové úlohy

Národné referenčné centrum pre črevné parazitózy v rámci celoslovenskej pôsobnosti vykonáva:

- nastavbovú diagnostiku črevných parazitóz,

- expertízu a metodickú činnosť

- poskytuje konzultačnú a diagnostickú činnosť pre epidemiologicky závažné situácie,

- konfirmačné vyšetrenia pre laboratóriá oddelení lekárskej mikrobiológie (OLM) v SR v danej problematike,

- zabezpečuje laboratórnu časť surveillancie črevných parazitóz,

- zavádza a optimalizuje nové diagnostické postupy,

- zabezpečuje zácvik v metódach danej problematiky,

- zabezpečuje odborné stáže, semináre a predatestačné školenia,

- zúčastňuje sa na medzinárodnej externej kontrole kvality.

4.2. Novozavedené metódy

NRC pre črevné parazitózy v roku 2019 nezaviedlo žiadne nové metódy.

4.3. Medzilaboratórne porovnania

NRC pre črevné parazitózy sa v roku 2019 nezúčastnilo medzinárodného laboratórneho porovnávacieho vyšetrenia.

4.4. Iná odborná činnosť

V roku 2019 NRC pre črevné parazitózy vyšetrilo 8 vzoriek stolice, u ktorých bolo vykonaných 20 vyšetrení. Stolice boli koprologicky vyšetrené, v nich boli diagnostikované: 1 x Entamoeba coli, 1 x Ascaris lumbricoides, 1 x Trichuris trichuria (všetky v jednej vzorke). Dve vzorky séra boli vyšetrené na prítomnosť protilátok anti - Entamoeba histolytica s negatívnym výsledkom.

5. **Legislatívna činnosť**

NRC pre črevné parazitózy v roku 2019 nebolo požiadané o účasť na legislatívnej činnosti.

6. **Metodická, konzultačná a výuková činnosť**

NRC pre črevné parazitózy zabezpečoval zácvik a výučbu v metódach danej problematiky, poskytoval konzultačnú a diagnostickú činnosť.

7. Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách

- registrácia v Slovenskej lekárskej komore
- pracovníci NRC neboli členmi pracovných skupín odborných spoločností

8. Účasť na zahraničných pracovných cestách a odborných podujatiach

Pracovníci NRC sa nezúčastnili žiadnej zahraničnej pracovnej cesty ani na odborných podujatiach.

NRC pre syfilis

1. NRC bolo zriadené Ministerstvom zdravotníctva SR rozhodnutím zo dňa 3. 9. 2001, SOČ – 4554/2001/N.

Je súčasťou Oddelenia laboratórnej diagnostiky epidemiologicky významných sexuálne prenosných chorôb.

2. Personálne obsadenie

MUDr. Beáta Nadzonová – vedúca NRC

Mgr. Jana Uhliariková – zdravotnícky laborant s VŠ vzdelaním II. stupňa

Nadežda Semančíková – zdravotnícky laborant bez špecializácie

3. Akreditácia

- NRC pre syfilis bolo akreditované podľa normy STN EN ISO/17025:2005 od roku 2007 do 10.11.2019
- podľa normy ISO 15189:2012 od 11.11.2019 s platnosťou do 11.11.2024
- počet skúšok: 4
- počet ukazovateľov: 7

4. Činnosť NRC

4.1. Odborná činnosť

4.1.1 Ťažiskové úlohy:

- vykonáva nadstavbovú sérologickú diagnostiku syfilisu na potvrdenie ochorenia,
- konfirmuje falošne pozitívne a negatívne výsledky sérologických vyšetrení,
- konfirmuje sérologické vyšetrenia pri pozitívnom skríningu pre oddelenia lekárskej mikrobiológie - OLM, hematologické a transfúzne oddelenia - HTO a Národnú transfúznú službu – NTS,
- zabezpečuje laboratórnu surveillance syfilisu v rámci SR,
- overuje nové diagnostické súpravy určené na skríningové vyšetrenie v oblasti diagnostiky syfilisu,
- vyhodnocuje testy v súčinnosti s anamnézou pacienta a diagnostickými závermi (deti, dospelí, gravidné ženy, darcovia krvi).

Vyhodnotenie

V roku 2019 sme vyšetřili celkom 3182 vzoriek sér a likvorov, z toho prvýkrát konfirmovaných bolo 1678, z nich 865 (51,55%) bolo pozitívnych. Pri porovnaní s rokom 2018, kedy bolo celkove vyšetřených 2975 vzoriek, z toho prvýkrát konfirmovaných bolo 1601, z nich 739 (46,16%) bolo pozitívnych, sme zaznamenali vzostup konfirmovaných pacientov o 77 a počet pozitívnych vzrástol o 126 oproti hodnotenému obdobiu v roku 2018 (tab.1,2).

Skonfirmovali sme 119 detí, z ktorých 89 (74,79 %) malo prenesené materské protilátky IgG,

U žiadneho dieťaťa sme nepotvrdili prítomnosť IgM protilátok.

Z NTS a HTO bolo zaslaných na confirmáciu 319 darcov krvi, z tohto počtu bolo 22 (6,90%) pozitívnych.

V NRC pre syfilis bolo v roku 2019 vykonaných 9913 vyšetrení (v roku 2018 bolo 9617 vyšetrení), čo predstavuje nárast o 296 vyšetrení oproti hodnotenému obdobiu minulého roku. V rámci dispenzárnej starostlivosti sme vyšetřili 1504 vzoriek, z toho 1018 (67,69%) bolo pozitívnych. V porovnaní s rokom 2018, kedy sme vyšetřili 1374 vzoriek, sme zaznamenali vzostup o 130 vzoriek.

Najvyšší počet pozitívnych vzoriek, čo sa týka krajov, bol zaznamenaný v Bratislavskom kraji, na druhom mieste bol Košický kraj, na treťom mieste Žilinský kraj (tab.3).

Záver

S ohľadom na aktuálnu slovenskú i celosvetovú epidemiologickú situáciu je potrebné naďalej vykonávať dôslednú laboratórnu surveillancu syfilisu s dôrazom na vylúčenie falošne pozitívnych skriningových vyšetrení u niektorých diagnóz (malignity, autoimúnne ochorenia, vakcinácia, transplantácie, darcovia, tehotné, narkomani, HIV pozitívni).

Tab. č. 1 Počet vzoriek a vyšetrení za rok 2019 a 2018

Rok	2019	2018
Počet vzoriek	3182	2975
Počet vyšetrení	9913	9617

Tab. č. 2 Počet vyšetrených vzoriek u confirmovaných pacientov za rok 2019

Confirmovaní pacienti	vzorky		
	pozitívne	negatívne	spolu
dospelí	721	411	1132
gravidné	33	75	108
deti-prenesené IgG	89	30	119
deti s IgM	0	0	0
NTS/HTO	22	297	319
spolu	865	813	1678

Tab. č. 3 Celkový počet vzoriek a počet pozitívnych vzoriek v jednotlivých krajoch SR za rok 2019

	BA	BB	KE	NR	PO	TR	TT	ZA	spolu
Počet vzoriek	1110	232	613	264	271	190	197	305	3182
Z toho počet pozitívnych vzoriek	593	89	401	192	158	122	137	191	1883
Počet vyšetrení	3454	725	1906	825	842	595	616	950	9913

4.1.2 Novozavedené metódy

V roku 2019 nebola zavedená žiadna nová metóda.

4.1.3 Medzilaboratórne testy

V roku 2019 sme sa zúčastnili na externej kontrole kvality so 100% úspešnosťou.

4.1.4 Iná odborná činnosť

Pracovisko udržiava odborný kontakt a spolupracuje s odbornými inštitúciami a pracoviskami.

5. **Legislatívna činnosť**
NRC pre syfilis nebolo požiadané o účasť na legislatívnej činnosti.
6. **Metodická, konzultačná a výuková činnosť**
NRC pre syfilis vykonávalo odbornú, metodickú a expertíznu činnosť: vykonávalo konzultácie s ošetrojúcimi lekármi, týkajúce sa štádia ochorenia, interpretácie výsledkov sérologických vyšetrení, interpretácie falošne pozitívnych a negatívnych výsledkov, liečebného a dispenzárneho postupu u dospelých, novorodencov, chorých pri koinfekcii s HIV, narkomanov a iných rizikových pacientov, odporúčalo časové intervaly ďalších potrebných odberov
7. **Členstvo a zastúpenie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách**
- registrácia v Slovenskej lekárskej komore.
8. **Účasť na zahraničných pracovných cestách a odborných podujatiach**
Vedúca NRC pre syfilis sa nezúčastnila na zahraničnej pracovnej ceste.

Oddelenie virológie a antiinfekčnej imunológie

1. Oddelenie virológie a antiinfekčnej imunológie patrí k najstarším pracoviskám odboru lekárskej mikrobiológie. Antiinfekčná imunológia bola zriadená v päťdesiatych rokoch a kultivačná virológia v sedemdesiatych rokoch 20.storočia.

2. Personálne obsadenie

MUDr. Viera Lengyelová - vedúca oddelenia

Mgr. Anna Belyová - zdravotnícky laborant s VŠ vzdelaním II. stupňa

Mgr. Daniela Slimáková - zdravotnícky laborant s VŠ vzdelaním II. stupňa

Bc. Štefánik Slavomír – zdravotnícky laborant

Jozefína Hricová - zdravotnícky laborant so špecializáciou

Helena Maščáková - sanitárka

3. Akreditácia: áno

podľa normy ISO 15189:2012 s platnosťou do 11.11.2024.

počet skúšok: 1

počet ukazovateľov: 1

4. Činnosť oddelenia

4.1. Odborná činnosť

Oddelenie virológie pri RÚVZ so sídlom v Košiciach je subnárodným virologickým laboratóriom pre celý Východoslovenský región, ktorého činnosť metodicky riadi NRC pre poliomyelitídu a NRC pre chrípku pri ÚVZ SR v Bratislave.

Laboratórium antiinfekčnej imunológie je nadstavbovým sérologickým laboratóriom pre mesto Košice a Košický kraj.

4.1.1 Ťažiskové úlohy:

- aktívna účasť v programe na udržanie stavu bez poliomyelitídy v Slovenskej republike a úloh SZO v rámci celosvetového programu eradikácie poliomyelitídy – plnenie úlohy 6.6. PP ÚVZ SR – Environmentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDPV. Z tejto úlohy vyplývajú nasledujúce činnosti:

- environmentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDPV (Vaccine Derived Polio Viruses) – vyšetovanie odpadových vôd vo VS regióne na prítomnosť poliovírusov a iných enterálnych vírusov

- surveillance akútnych chabých obrn – vyšetovanie stolíc a iného biologického materiálu na prítomnosť poliovírusov a iných enterálnych vírusov od pacientov s výskytom ochorenia napodobňujúcich poliomyelitídu, predovšetkým akútne chabé obrny (ACHO)

- sérologické vyšetovanie protilátok proti vybraným enterálnym vírusom

Výsledky

V roku 2019 bolo vyšetrených 83 vzoriek odpadových vôd. Tri odpadové vody mali pozitívny výsledok kultivácie na bunkových kultúrach: 1 x Coxsackievirus B5 a 2 x non-polio enterálny vírus.

V hodnotenom období sme vyšetřili na prítomnosť enterovírusov 273 klinických materiálov od 216 pacientov, všetky s negatívnym výsledkom. S diagnózou suspektná akútna chabá obrna (ACHO) od pacientov do 15 rokov sme nemali žiaden materiál a nad 15 rokov sme vyšetřili od jedného pacienta 3 materiály.

- Diferenciálna diagnostika respiračných ochorení – úloha č.8.1. PP ÚVZ SR – aktívna účasť pri plnení úloh vyplývajúcich z členstva v EISN - European Influenza Surveillance Network:

- surveillance chrípky a chrípke podobných akútnych respiračných ochorení –

laboratórna diagnostika chrípky – izolačné pokusy na bunkových kultúrach,

- laboratórna diagnostika chrípky metódami molekulárnej biológie (RT-PCR),

- dôkaz protilátok proti vybraným respiračným vírusom.

Výsledky

-Priamy dôkaz: pokus o izoláciu vírusov na bunkových kultúrach a dôkaz vírusov chrípky metódou PCR.

V roku 2019 bolo vyšetrených 590 materiálov od 521 pacientov s ochorením horných ciest dýchacích, z toho bolo 70 odberov od sentinelových lekárov, 74 pitevných materiálov od 20 pacientov, 18 materiálov od pacientov s diagnózou SARI.

Spolu bolo 146 materiálov pozitívnych na vírusy chrípky. Chrípka A bola identifikovaná 142-krát, z toho 41krát od sentinelových lekárov, 4 krát od pacienta s diagnózou SARI a 8 krát z pitevného materiálu od 6 pacientov. Chrípka B bola identifikovaná 4-krát.

Za účelom bližšej identifikácie izolovaných kmeňov bolo 25 materiálov zaslaných do NRC pre chrípku na ÚVZ SR v Bratislave, kde boli identifikované nasledovne:

- 24 krát A/Michigan/45/2015(H1N1)pdm09-like (z toho 5 materiálov od sentinelových lekárov, 1 materiál s diagnózou SARI a 1 pitevný materiál),

- 1 krát A/Singapore/INFIMH-16-0019/2016(H3N2)-like

Metódou RT-PCR boli dokázané vírusy chrípky nasledovne:

- 69 krát A(H1) pdm09 (z toho 20-krát od sentinelových lekárov, 3 krát od pacientov s diagnózou SARI a v 7 pitevných materiáloch od 5 pacientov),

- 3 krát B (z toho 1 materiál od pacienta s diagnózou SARI a 5 materiálov od sentinelových lekárov).

Rýchlotestom bolo vyšetrených 102 materiálov na chrípku A a B, z nich bolo 48 pozitívnych na chrípku A (z toho 16-krát od sentinelových lekárov) a 1 krát na chrípku B.

-Nepriamy dôkaz, dôkaz protilátok:

V roku 2019 bolo na dôkaz protilátok proti respiračným vírusom vykonaných 2776 sérologických vyšetření (506 vzoriek) metódou KFR. Štandardná sada vyšetření obsahuje 6 antigénov (vírus chrípky A a B, adenovírus, RS-vírus, Mycoplasma pneumoniae, vírus

parachrípky). Pozitívne vyšetrenia: 64 krát chrípka A, 13 krát RS-vírus, 6 krát mykoplasma, 3 krát adenovírus.

Metódou ELISA na dôkaz špecifických protilátok triedy IgM a IgG proti chrípke typu A a B bolo vyšetrených 94 sér od 75 pacientov. Z toho 4 vzorky mali zvýšenú hladinu protilátok triedy IgM proti chrípke A.

68 vzoriek malo zvýšenú hladinu protilátok triedy IgG proti chrípke A a v 38 vzorkách bola zvýšená hladina protilátok triedy IgG proti chrípke B (37krát súčasne).

Na vyžiadanie vyšetrujeme metódou KFR aj protilátky proti ornitóze, Q-horúčke, chlamýdióvemu skupinovému antigénu a legionelám. V tomto roku sme vyšetřili 41 vzoriek, všetky s negatívnym výsledkom.

Plnenie úlohy a jej dopad na zdravie:

Materiál na vyšetrenie od pacientov s akútnym respiračným ochorením odoberajú ošetrojúci lekári v spolupráci s pracovníkmi odborov epidemiológie jednotlivých RÚVZ Košického a Prešovského kraja. Hlásenie o výsledkoch sa posiela v týždenných intervaloch do NRC pre chrípku.

-Aktívna účasť pri plnení úloh vyplývajúcich z procesu eliminácie osýpok v Slovenskej republike a vo svete – plnenie úlohy č.8.4. – Diagnostika exantémových ochorení.

Vyhodnotenie

Laboratórium vykonáva vyšetrenie protilátok triedy IgM a IgG u vzoriek sér dodaných od ošetrojúcich lekárov Košického a Prešovského kraja. V mesačných intervaloch k 20.dňu bežného mesiaca spracováva hlásenie v tabuľkovej forme o počte vyšetrených materiálov v stanovených vekových skupinách a zasiela elektronickou formou do NRC pre MRP ÚVZ SR.

Výsledky

V roku 2019 bolo vyšetrených 5 vzoriek sér od 5 pacientov na prítomnosť protilátok triedy IgM a IgG u osýpok, celkovo 10 vyšetrení. Žiadna vzorka nebola pozitívna na prítomnosť IgM protilátok.

Záver

Osýpky (morbili) je infekčné ochorenie, ktoré spôsobuje epidémie najmä v detskom veku. Očkovaním sa výskyt tohto ochorenia znížil na minimum, ale v porovnaní s ostatnými vakcinovanými nákazami sa osýpky sporadicky stále vyskytujú. Je potrebné sledovať výskyt tohto ochorenia vyšetřovaním protilátok triedy IgM a tým zabrániť vzniku lokálnych epidémií v detskej populácii.

4.1.2 Novozavedené metódy

V roku 2019 nebola zavedená žiadna nová metóda.

4.1.3 Medzilaboratórne porovnania

V roku 2019 sa oddelenie virológie a antiinfekčnej imunológie nezúčastnilo na žiadnom medzilaboratórnom porovnávacom teste.

4.1.4 Iná odborná činnosť

Účasť na riešení projektov.

Oddelenie virológie a antiinfekčnej imunológie plní tri úlohy vyplývajúce z PP RÚVZ v SR

Úloha č. 8.1. Diferenciálna diagnostika respiračných ochorení (Aktívna účasť pri plnení úloh vyplývajúcich z členstva v EISN - European Influenza Surveillance Network).

Úloha č. 8.4. Diagnostika exantémových ochorení. (Aktívna účasť pri plnení úloh vyplývajúcich z procesu eliminácie osýpok v Slovenskej republike a vo svete).

Úloha č.6.6. Environmentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDPV.(Aktívna účasť v programe na udržanie stavu bez poliomyelitídy v Slovenskej republike a úloh SZO v rámci celosvetového programu eradikácie poliomyelitídy).

Laboratórium ďalej vyšetrovalo prítomnosť protilátok proti vybraným druhom neurotrovných vírusov komplement - fixačnou metódou (KFR).

Vyhodnotenie

V KFR reakcii proti vybraným druhom neurotrovných vírusov bolo vyšetrených 143 vzoriek. Na herpesvírus 2 vzorky, na varicelu 79 vzoriek, na parotitídu 62 vzoriek, všetky vyšetrenia boli s negatívnym výsledkom. Na prítomnosť protilátok triedy IgM proti parotitíde v teste ELISA bolo vyšetrených 53 vzoriek, z toho bolo 6 pozitívnych. Na prítomnosť protilátok triedy IgM proti varicelle bolo vyšetrených 65 vzoriek, z nich bolo 9 pozitívnych.

5. Legislatívna činnosť

Neboli sme požiadaní o účasť na legislatívnej činnosti.

6. Metodická, konzultačná a výuková činnosť

Oddelenie virológie a antiinfekčnej imunológie zabezpečuje pre lekárov Východoslovenského regiónu predatestačnú prípravu vo virológii a antiinfekčnej imunológii. Spokojnosť s úrovňou práce predmetného laboratória bola zisťovaná dotazníkmi v rámci spätnej väzby so zákazníkmi využívajúcimi služby oddelenia.

7. Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách

Vedúca oddelenia **MUDr. Viera Lengyelová je Hlavnou odborníčkou HH SR pre lekársku mikrobiológiu.**

Oddelenie spolupracuje s pracoviskami v rezorte Ministerstva zdravotníctva SR, s medzinárodnými inštitúciami spolupracuje prostredníctvom NRC pre poliomyelitídu, NRC pre chrípku a NRC pre MRP ÚVZ SR v Bratislave.

8. Účasť na zahraničných pracovných cestách a odborných podujatiach

Pracovníci oddelenia sa v roku 2019 nezúčastnili žiadnej zahraničnej pracovnej cesty.

Oddelenie bakteriológie, bioterorizmu a molekulárnej biológie

1. Oddelenie bakteriológie odboru lekárskej mikrobiológie bolo v roku 2006 rozšírené o časť „bakteriologické zbrane a bioterorizmus“ a 1. 5. 2011 o laboratórium molekulárnej biológie. Od svojho zriadenia plní úlohy vyplývajúce z epidemiologickej situácie v meste Košice a úlohy, ktoré vyplývajú z oznámení zásielok a materiálov podozrivých z obsahu B.anthraxis v Košickom a Prešovskom kraji.

2. Personálne obsadenie

Vedúci oddelenia – t. č. neobsadené

Mária Nitkulincová - zdravotnícky laborant so špecializáciou

Eva Sýkorová - zdravotnícky laborant so špecializáciou

3. Akreditácia: nie

4. Činnosť oddelenia

4.1. Odborná činnosť

Oddelenie bakteriológie, bioterorizmu a molekulárnej biológie v pôsobnosti Košického a Prešovského kraja vykonáva:

-laboratórnú diagnostiku B.anthraxis metódou polymerázovej reťazovej reakcie (PCR)

V pôsobnosti mesta Košice vykonáva:

-bakteriologickú diagnostiku respiračných a hnačkových ochorení pre potreby odboru epidemiológie RÚVZ so sídlom v Košiciach

-laboratórnú diagnostiku chrípky metódou PCR

4.1.1 Ťažiskové úlohy

Z poverenia hlavného hygienika zo dňa 28. 12. 2004 s účinnosťou od 15. 01. 2005 pracovisko vykonáva laboratórnú diagnostiku antraxu pre Košický a Prešovský kraj.

Priebežne podľa potreby vykonáva pre odbor epidemiológie RÚVZ so sídlom v Košiciach laboratórnú diagnostiku respiračných a hnačkových ochorení.

Výsledky

V roku 2019 bolo do laboratória doručených 6 podozrivých zásielok, 3 z nich boli vyhodnotené ako neadekvátne vzorky a 3 vzorky boli negatívne.

V rámci bakteriologickej diagnostiky bolo vyšetrených 32 vzoriek, z toho 2 výtery z rekta bez prítomnosti patogénov a 30 vzoriek výterov z hrdla, nosa a iného klinického materiálu, v ktorých bol izolovaný 8 krát Staphylococcus aureus.

4.1.2 Novozavedené metódy

V roku 2019 nebola zavedená žiadna nová metóda.

4.1.3 Medzilaboratórne porovnania

V roku 2019 sa oddelenie nezúčastnilo na medzilaboratórnych porovnávacích testoch.

4.1.4 Iná odborná činnosť

Predmetné pracovisko sa venuje iba hore uvedenej odbornej činnosti.

5. Legislatívna činnosť

Neboli sme požiadaní o účasť na legislatívnej činnosti.

6. Metodická, konzultačná a výuková činnosť

Na oddelení sa zabezpečoval zácvičenie a výučba v metódach danej problematiky.

7. Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách

Spolupráca s mimorezortnými pracoviskami:

- Krajské riaditeľstvo HaZZ

- Krajské riaditeľstvo PZ

Informáciu o výsledku vyšetrení, okrem hore uvedených inštitúcií, ďalej dostávajú:

- Hlavný hygienik Slovenskej republiky

- Regionálny hygienik RÚVZ so sídlom v Košiciach

- Regionálny hygienik príslušného RÚVZ, z lokality ktorého pochádza podozrivá zásielka

- 8. Účasť na zahraničných pracovných cestách a odborných podujatiach**
Pracovníci oddelenia v roku 2019 neabsolvovali zahraničné služobné cesty.

Oddelenie laboratórnej diagnostiky epidemiologickej významných sexuálne prenosných chorôb

1. Oddelenie laboratórnej diagnostiky epidemiologickej významných sexuálne prenosných chorôb vzniklo v dôsledku zmeny organizačnej štruktúry odboru lekárskej mikrobiológie 1. 5. 2011. Do tohto oddelenia je začlenené NRC pre syfilis a pracovisko HIV/AIDS. Hodnotenie činnosti NRC pre syfilis je samostatnou kapitolou tejto výročnej správy.

Pracovisko HIV/AIDS bolo zriadené Ministerstvom zdravotníctva – Hlavným hygienikom SR v roku 1988.

2. Personálne obsadenie

MUDr. Beáta Nadzonová – vedúca oddelenia

Eva Andrásyová, - zdravotnícky laborant so špecializáciou

Eva Drabiková – sanitárka

3. Akreditácia: nie

4. Činnosť pracoviska

4.1. Odborná činnosť

Účasť na plnení úlohy č. 9.1. PP ÚVZ SR – Národný program podpory zdravia (NPPZ).

Pracovisko HIV/AIDS pre potreby Košického a Prešovského kraja vykonáva:

- vyšetrenia na anti - HIV protilátky a antigén metódou ELISA
- vydáva certifikáty o HIV negativite
- vykonáva poradenskú činnosť v rámci Poradne pre HIV/AIDS
- zabezpečuje zácvik a výučbu v metódach danej problematiky
- vykonáva konzultačnú činnosť v oblasti HIV/AIDS pre zdravotnícke pracoviská

4.1.1 Ťažiskové úlohy

Vyšetrovanie cestujúcich do zahraničia a vydávanie certifikátov o HIV negativite.

Vykonávanie vyšetrení na vlastnú žiadosť.

Vyšetrovanie anonymných žiadateľov.

Zdravotno - výchovna činnosť v oblasti prevencie HIV/AIDS.

Vyhodnotenie

V roku 2019 bolo vyšetrených 215 vzoriek, všetky s negatívnym výsledkom. Z uvedeného počtu bolo 13 vzoriek pre cestujúcich do zahraničia, ktorým bol vydaný certifikát o HIV – negativite.

V rámci fungovania Poradne pre HIV/AIDS bolo vykonaných 192 odberov krvi, z toho 177 od anonymných žiadateľov o vyšetrenie a 3 odbery na vlastnú žiadosť. U všetkých bolo zároveň vykonané poradenstvo (predtestové a potestové).

4.1.2 Novozavedené metódy

V roku 2019 nebola zavedená žiadna nová metóda.

4.1.3 Medzilaboratórne porovnania

V roku 2019 sa pracovisko nezúčastnilo na medzilaboratórnych porovnávacích testoch.

4.1.4 Iná odborná činnosť

Účasť na plnení úlohy č.9.1. z PP ÚVZ SR - Národný program podpory zdravia (NPPZ).

5. Legislatívna činnosť

V roku 2019 sme neboli požiadaní o účasť na legislatívnej činnosti.

6. Metodická, konzultačná a výuková činnosť

Na oddelení sa zabezpečoval zácvič a výučba v metódach danej problematiky.

7. Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách

- RÚVZ v SR (pracoviská odborov epidemiológie, hygieny detí a mládeže, podpory zdravia)

- klinické a laboratórne pracoviská zdravotníckych zariadení Východoslovenského regiónu

- NRC pre HIV/AIDS

8. Účasť na zahraničných pracovných cestách a odborných podujatiach

Pracovníci oddelenia v roku 2019 neabsolvovali zahraničné služobné cesty.

ODBOR PODPORY ZDRAVIA

1 Organizácia a podmienky činnosti odboru podpory zdravia vrátane Poradenského centra ochrany a podpory zdravia

1.1 Organizačná štruktúra

Na väčšine regionálnych úradov verejného zdravotníctva v Slovenskej republike (ďalej len „RÚVZ v SR“) sú zriadené samostatné odbory podpory zdravia (ďalej len „OPZ“), podliehajúce pod priame vedenie regionálnych hygienikov, ktoré zastrešujú činnosť podpory zdravia v rámci zdravotnej výchovy, činnosti základnej poradne zdravia, ako aj činnosti nadstavbových poradní zdravia. Ich organizačné zaradenie a personálne vybavenie je v jednotlivých RÚVZ rozdielne.

- RÚVZ Bratislava hlavné mesto so sídlom v Bratislave – Odbor podpory zdravia/ výchovy k zdraviu realizuje preventívnu a edukačnú činnosť zameranú na neinfekčné ochorenia s hromadným výskytom. Poradenskú a preventívnu činnosť pre Bratislavský kraj zabezpečuje OPZ/VkZ v PZ na Ružinovskej č. 8.
- RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici – oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu je (ďalej len OPZaVkZ) patrí pod odbor epidemiológie, pôsobí v oblasti dvoch okresov – Banská Bystrica a Brezno. Okrem základnej poradne zdravia (ďalej len zPZ) boli PCOPZ poskytované služby 8 nadstavbových poradní: poradňa pre odvykanie od fajčenia, pre zdravú výživu, pre očkovanie, pre deti a mládež, pre optimalizáciu pohybovej aktivity, environmentálneho zdravia, poradňa prevencie HIV/AIDS a poradňa ochrany a podpory zdravia pri práci.
- RÚVZ so sídlom v Lučenci – OPZaVkZ je samostatné oddelenie začlenené na úseku výkonu práce vo verejnom záujme, jeho súčasťou je poradenské centrum ochrany a podpory zdravia a aktivity poskytuje pre okresy: Lučenec a Poltár. Okrem základnej poradne zdravia boli v roku 2019 poskytované služby poradne pre HIV/AIDS a pre HbSAg pozitívne rodiny (zabezpečuje oddelenie epidemiológie), poradňa odvykania od fajčenia, poradňa ochrany a podpory zdravia pri práci a poradňa zdravej výživy.
- RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote – OPZaVkZ patrí pod priame vedenie zástupcu regionálneho hygienika a vedúceho služobného úradu. Aktivity sú realizované v spádovej oblasti okresom Rimavská Sobota a Revúca. OPZaVkZ zastrešuje činnosť zPZ a z personálnych dôvodov v roku 2019 fungovali len 3 nadstavbové poradne (poradňa zdravej výživy, poradňa na odvykanie fajčenia a poradňa pre HBsAg pozitívne rodiny.)
- RÚVZ so sídlom vo Veľkom Krtíši – OPZaVkZ existuje ako samostatný organizačný útvar RÚVZ s 3 nadstavbovými poradňami – poradňa pohybovej aktivity, výživy a poradňa pre odvykanie od fajčenia.
- RÚVZ so sídlom vo Zvolene – Úsek podpory zdravia je súčasťou oddelenia HDM. Úsek poskytoval služby základnej poradne zdravia a 5 nadstavbovým poradní:

poradňa zdravej výživy, poradňa úpravy telesnej hmotnosti, poradňa optimalizácie pohybovej aktivity, poradňa pre odvykanie od fajčenia a poradňa podpory psychického zdravia. Na oddelení epidemiológie poskytujú poradenstvo pri očkovaní.

- RÚVZ so sídlom v Žiari nad Hronom – oddelenie výchovy k zdraviu je samostatné oddelenie, ktoré zabezpečovalo v roku 2019 zdravotno-výchovné aktivity pre 3 okresy: Žiar nad Hronom, Žarnovica, Banská Štiavnica. Prioritnou skupinou pre intenzívnu formu šírenia intervencií je skupina detí a mládeže. Na úseku podpory zdravia poskytujú služby 4 nadstavbové poradne: poradňa pre pohybovú aktivitu, poradňa zdravej výživy, poradňa nefarmakologického ovplyvňovania tlaku krvi a poradňa HIV/AIDS.
- RÚVZ so sídlom v Košiciach– v zmysle organizačnej štruktúry je tu konštituovaný Odbor podpory zdravia a výchovy k zdraviu, ktorý sa člení na dve oddelenia, a to na Oddelenie epidemiológie chronických ochorení a Oddelenie výchovy k zdraviu. Obdobne, odbor v sebe integruje Poradenské centrum ochrany a podpory zdravia, ktoré zastrešuje a koordinuje činnosť všetkých poradní daného úradu.
- RÚVZ so sídlom v Rožňave – zriadené oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu. Do činnosti oddelenia patria aj aktivity realizované v rámci Poradenského centra ochrany a podpory zdravia.
- RÚVZ so sídlom v Spišskej Novej Vsi– zriadené oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu. Oddelenie zahŕňa aj činnosť úseku zdravotníckej informatiky a bioštatistiky. V správe oddelenia je aj knižnica úradu. Do činnosti oddelenia patria aj aktivity realizované v rámci Poradenského centra ochrany a podpory zdravia.
- RÚVZ so sídlom v Michalovciach –je tu Oddelenie podpory zdravia, výchovy k zdraviu a zdravotníckej štatistiky. Oddelenie zahŕňa aj činnosť úseku zdravotníckej informatiky a bioštatistiky. Do činnosti oddelenia patria aj aktivity realizované v rámci Poradenského centra ochrany a podpory zdravia.
- RÚVZ so sídlom v Trebišove– zriadené oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu. Do činnosti oddelenia patria aj aktivity realizované v rámci Poradenského centra ochrany a podpory zdravia.
- RÚVZ so sídlom v Nitre– zriadené samostatné oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu. Podlieha pod vedenie regionálnej hygieničky – vedúcej služobného úradu, ktorá zastrešuje a koordinuje činnosť oddelenia. Zdravotne-výchovné a poradenské aktivity OPZaVkJ realizuje na území okresov: Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce. Okrem základnej poradne zdravia sú zriadené aj nadstavbové poradne zdravia: poradňa HIV/AIDS, poradňa na odvykanie od fajčenia, poradňa správnej výživy, poradňa pre deti a mládež, poradňa pre ochranu a podporu zdravia pri práci (problematika zdravia

podporujúcich pracovných podmienok, problematika ionizujúceho a laserového žiarenia).

- RÚVZ so sídlom v Komárne – od 1.1.2019 došlo k zmene názvu z „Referát podpory zdravia v rámci oddelenia hygieny detí a mládeže a oddelenia výchovy k zdraviu“ na „Oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu“. Vedúca OPZaVkZ zastrešuje vedúcu funkciu spolu s oddelením hygieny detí a mládeže. Okrem základnej poradne zdravia sú zriadené aj nadstavbové poradne zdravia: poradňa na odvykanie od fajčenia, poradňa pre zdravý životný štýl a optimalizáciu telesnej hmotnosti.
- RÚVZ so sídlom v Nových Zámkoch – pôsobí samostatné OPZaVkZ, ktoré podlieha pod vedenie vedúcej oddelenia. Na RÚVZ je zriadená základná poradňa zdravia.
- RÚVZ so sídlom v Leviciach – pôsobí samostatné OPZaVkZ, ktoré podlieha pod vedenie vedúcej oddelenia. Okrem základnej poradne zdravia sú zriadené aj nadstavbové poradne zdravia: poradňa správnej výživy, poradňa pre zvládanie stresu, poradňa na odvykanie od fajčenia, poradňa na optimalizáciu pohybovej aktivity.
- RÚVZ so sídlom v Topoľčanoch – OPZaVkZ pôsobí samostatne a podlieha pod vedenie regionálnej hygieničky – vedúcej služobného úradu. Okrem základnej poradne zdravia sú zriadené aj nadstavbové poradne zdravia: poradňa na odvykanie od fajčenia, poradňa pre deti a rodiny, poradňa na znižovanie nadváhy.
- RÚVZ so sídlom v Prešove – OPZaVkZ vykonáva svoju činnosť ako samostatné oddelenie v podpore zdravia, v základnej poradni zdravia.
- RÚVZ so sídlom v Bardejove – zriadené OPZaVkZ, ktoré v rámci organizačnej štruktúry patrí pod priame vedenie regionálnej hygieničky a generálnej tajomníčky.
- RÚVZ so sídlom v Humennom – OPZaVkZ je spojené s oddelením epidemiológie a referát Poradenské centrum ochrany a podpory zdravia je do oddelenia začlenený, sú priamo podradení regionálnemu hygienikovi.
- RÚVZ so sídlom v Poprade – Oddelenie hygieny detí a mládeže a výchovy k zdraviu zabezpečovalo činnosti a úlohy oddelenia Podpory zdravia a Poradenského centra v základnej poradni zdravia a poradni pre optimalizáciu pohybovej aktivity. Na činnosti základnej poradne zdravia sa podieľajú aj zamestnanci iných terénnych oddelení (odd. epidemiológie a odd. PPL). Nadstavbovú poradňu zdravej výživy zabezpečovali zamestnanci odd. HVBPaKV a poradňu pre prevenciu HIV/AIDS vedúca odd. epidemiológie.
- RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni – OPZaVkZ a Poradenské centrum ochrany a podpory zdravia sa zmenou organizačnej štruktúry zlúčilo do oddelenia

epidemiológii, podpory zdravia a výchovy k zdraviu, a to je podriadené regionálnemu hygienikovi – generálneho tajomníka úradu.

- RÚVZ so sídlom vo Svidníku – OPZaVkZ a Poradenské centrum ochrany a podpory zdravia sa zmenou organizačnej štruktúry zlúčilo do oddelenia epidemiológie, podpory zdravia a výchovy k zdraviu, a to je podriadené regionálnemu hygienikovi – generálneho tajomníka úradu.
- RÚVZ so sídlom vo Vranove nad Topľou – OPZaVkZ vykonáva svoju činnosť ako samostatné oddelenie v podpore zdravia a v základnej poradni zdravia.
- RÚVZ so sídlom v Trenčíne – Oddelenie Výchova k zdraviu a poradňa zdravia sídli v budove RUVZ Trenčín, delí sa na základnú poradňu, poradňu zdravej výživy a poradňu na odvykanie od fajčenia. Spádovou oblasťou sú okresy: Trenčín, Bánovce nad Bebravou, Nové mesto nad Váhom a Myjava.
- RÚVZ so sídlom v Považskej Bystrici– Úsek podpory zdravia a Poradňa zdravia sídli v budove RÚVZ, delí sa na základnú poradňu a poradňu na odvykanie od fajčenia. Spádovou oblasťou sú okresy: Považská Bystrica, Púchov, Ilava a Dubnica nad Váhom.
- RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach – Od 1.1.2019 v rámci organizačných zmien bolo vytvorené OPZaVkZ, v rámci ktorého vykonáva svoju činnosť aj poradenské centrum ochrany a podpory zdravia. Poradenské centrum má vysunuté pracovisko v Partizánskom, kde sídli v budove Komunitného centra mesta Partizánske.
- RÚVZ so sídlom v Trnave – zriadené OPZaVkZ, ku ktorému je organizačne pričlenené aj PCPZ.
- RÚVZ so sídlom v Dunajskej Strede - zriadené OPZaVkZ, ku ktorému je organizačne pričlenené aj PCPZ.
- RÚVZ so sídlom v Senici - zriadené OPZaVkZ, ku ktorému je organizačne pričlenené aj PCPZ.
- RÚVZ so sídlom v Galante - zriadené OPZaVkZ, ku ktorému je organizačne pričlenené aj PCPZ.
- RÚVZ so sídlom v Žiline, RÚVZ so sídlom V Čadci, RÚVZ so sídlom v Liptovskom Mikuláši– vytvorené Oddelenia podpory zdravia (OPZ) vrátane Poradenského centra ochrany a podpory zdravia, ktoré sú organizačne začlenené pod regionálnych hygienikov.

- RÚVZ so sídlom v Martine – je Referát Výchovy ku zdraviu organizačne začlenený pod oddelením Preventívno – pracovného lekárstva a toxikológie.
- RÚVZ so sídlom v Dolnom Kubíne – od 1.5.2019 došlo k organizačnej zmene, po ktorej výchova ku zdraviu prešla pod úsek regionálnej hygieničky a generálnej tajomníčky služobného úradu ako Odbor výchovy ku zdraviu vrátane Poradenského centra ochrany a podpory zdravia.

1.2 Personálne obsadenie odboru

Personálne obsadenie odborov podpory zdravia a poradenských centier ochrany a podpory zdravia RÚVZ v SR je podrobne uvedené v tabuľke č.1. Celkovo v roku 2019 na OPZ RÚVZ v SR pracovalo 99 pracovníkov na úväzok 84,47. Vedúcich odborov pracovalo na jednotlivých RÚVZ v roku 2019 celkovo 19 na úväzok 16,4. Vysokoškolské vzdelanie I. stupňa mali 2 pracovníci na úväzok 2. Vysokoškolské vzdelanie II. stupňa malo 23 pracovníkov a pracovalo na úväzok 16,77. S ukončeným vyšším odborným vzdelaním DAHE bolo 8 pracovníkov na úväzok 7,1 a AHE 6 pracovníkov na úväzok 4,9. Na odboroch podpory zdravia pracovalo 14 zdravotných sestier na pracovný úväzok 13,6. Iných zdravotníckych pracovníkov pracovalo na odbore podpory zdravia 10 na úväzok 10 a iných nezdravotníckych pracovníkov bolo 8 na úväzok 7,49.

Na činnosti Poradenského centra zdravia a nastavbových poradní sa väčšinou podieľali nielen zamestnanci Odboru podpory zdravia, ale aj pracovníci z iných odborov RÚVZ v SR, alebo odborní pracovníci zamestnaní na dohodu.

Tabuľka 1: **Personálne obsadenie Odboru podpory zdravia a Poradenského centra ochrany a podpory zdravia podľa krajov za rok 2019**

Kraj	BA		TT		TN		NR		ZA		BB		PO		KE		Sp	
	Prac. Miest	Počet Osôb	Prac. Miest	Počet Osôb	Prac. miest	Počet osôb	Prac. miest	Počet Osôb	Prac. miest	Počet Osôb	Prac. miest	Počet osôb	Prac. miest	Počet osôb	Prac. miest	Počet osôb	Prac. miest	Počet Osôb
Ved. odboru/oddelenia	1	1	2	2	1	1	1	1	2,2	3	3,2	5	1	1	5	5	16,4	19
Lekár – metodológ	2	2	-	-	-	-	0,1	1	-	-	2	3	2	2	0,11	1	6,21	9
Iný vysokoškolač I. stupňa	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	1	1	2	2
Iný vysokoškolač II. stupňa	1,87	2	1	1	1	4	2,1	3	2	3	3,3	4	3,5	4	2	2	16,77	23
DAHE	-	-	1	1	0,6	1	1	1	1	1	1	1	0,5	1	2	2	7,1	8
AHE	-	-	1	1	-	-	1	1	-	-	0,4	1	1,5	2	1	1	4,9	6
Zdravotná sestra	-	-	2	2	1	1	1,6	2	2	2	3	3	2	2	2	2	13,6	14
Iný zdravotnícky pracovník	-	-	1	1	-	-	1	1	2	2	0	0	2	2	4	4	10	10
Iný nezdravotnícky pracovník	-	-	1,99	2	1	1	-	-	-	-	1	1	2,5	3	1	1	7,49	8
SPOLU	4,87	5	9,99	10	4,6	8	8,8	11	9,2	11	13,9	18	15	17	18,11	19	84,47	99

2 Vzdelávanie pracovníkov

Vzdelávanie pracovníkov Odboru podpory/Výchovy k zdraviu je priamo závislé od finančnej situácie konkrétneho RÚVZ. Aj napriek obmedzeným finančným možnostiam RÚVZ sa pracovníci zapájajú do vzdelávacích programov v oblasti výchovy ku zdraviu, zúčastňujú sa odborných seminárov a konferencií podľa ponúk a možností. V roku 2019 absolvovali školenia, kurzy či odborné podujatia, a vzdelávacie aktivity podľa problematiky, na ktorú sa jednotliví pracovníci špecializujú, zúčastňovali sa pracovných skupín, diskusných sústrezení v problematike podpory zdravia/výchovy k zdraviu, sociálnych determinantov zdravia, rovnosti v zdraví, sociálnej patológie, epidemiológie chronických ochorení a pod; seminárov, celoštátnych konferencií na základe ponúk a možností Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky. Celoslovenské odborné akcie boli zároveň spojené s prácou poradenských centier zdravia. Svoje odborné vedomosti si pracovníci OPZ zvyšovali účasťou na odborných prednáškach, regionálnych, krajských, národných i medzinárodných seminároch organizovaných priamo RÚVZ v SR, ÚVZ SR, MZ SR, SZU Bratislava, SLS, SLK, SKSaPA, ako aj prostredníctvom externých vzdelávacích inštitúcií a taktiež sa vzdelávali aj aktívnym samostatným štúdiom. Na individuálne štúdium pracovníci OPZ využívali materiály uverejnené na internetových stránkach, odborné publikácie, časopisy a rôzne periodiká umiestnené v knižniciach RÚVZ na Slovensku a ÚVZ SR. Vzdelávali sa priebežne, v zmysle plánovaných i neplánovaných aktivít a daných úloh.

3 Rozbor činnosti

3.1 Prioritné celospoločenské intervenčné aktivity podpory zdravia

Prioritné celospoločenské intervenčné aktivity podpory vychádzali z Národného programu podpory zdravia, programu CINDI, Národného akčného plánu v prevencii obezity na roky 2015 - 2025, Národného programu aktívneho starnutia, Národného akčného plánu pre problémy s alkoholom, Akčný plán realizácie Národnej protidrogovej stratégie SR na obdobie rokov 2017 - 2020 a Podpory zdravia znevýhodnených komunít. V rámci celej SR sa zrealizovali aktivity, ktorých úlohy boli zamerané na oblasť prevencie nadváhy a obezity, kardiovaskulárnych ochorení, metabolického syndrómu, diabetu, drogových závislostí, AIDS, podporu nefajčenia, ozdravenia výživy u detskej aj dospeljej populácie, výchovy k rodičovstvu a partnerstvu, zvýšenia pohybovej aktivity a na redukcii negatívnych aspektov životného štýlu. Realizácia mala za cieľ zvýšiť informovanosť o aktívnej podpore zdravia, zlepšiť zdravotný stav obyvateľstva pozitívnym ovplyvňovaním vedomostí, postojov a správania. V zmysle plnenia úloh vyplývajúcich zo stanovených cieľov Národného programu podpory zdravia, prioritné celospoločenské intervenčné aktivity boli zabezpečované formou individuálnych a hromadných metód zdravotno – výchovného pôsobenia s využitím všetkých dostupných foriem a prostriedkov (prednášky, besedy, konzultácie, panely, nástenky, pravidelné prispievania aktuálnych informácií do regionálnych týždenníkov a na webové stránky.

Narastajúcim problémom verejného zdravotníctva je fyzická inaktivita, resp. sedavý spôsob života, ktorý vedie k viacerým zdravotným poruchám vrátane KVCH, artériovej hypertenzie, diabetu, osteoporózy a chronických porúch pohybového aparátu. Hlavným cieľom podpory **zvyšovania pohybovej aktivity** bolo poukázať na benefity akejkoľvek pohybovej aktivity na fyzické i psychické zdravie, najmä ak je súčasťou bežného spôsobu života. Pracovníci odborov podpory zdravia/výchovy k zdraviu zrealizovali zdravotno-výchovné intervenčné aktivity, ktoré boli zamerané na zvýšenie pohybovej aktivity. Zdravotno-výchovné aktivity **pre ozdravenie výživy** okrem iných programov úzko súviseli aj s Akčným plánom pre potraviny a výživu na roky 2017 – 2025. **V prevencii závislostí** sa zvýšená pozornosť venovala vybraným skupinám obyvateľstva, ktoré sú vystavené riziku poškodenia zdravia v dôsledku užívania návykových látok, prioritne deťom a mládeži. **V prevencii drogových závislostí** sa činnosť odboru podpory zdravia sa opierala o Národnú protidrogovú stratégiu na obdobie 2017 – 2020 a Národný akčný plán pre problémy s alkoholom v SR. V rámci plnenia prioritnej celospoločenskej aktivity **zdravá rodina** pracovníci odboru podpory zdravia boli zameraní na výchovu k partnerstvu, rodičovstvu, manželstvu a prevenciu AIDS, ako aj stomatohygiene a prevencii zubného kazu. Podmienkou pre dobré fungovanie fyzického zdravia je dobré **duševné zdravie**. Všetkých predchádzajúcich spomenutých aktivít za rok 2019 bolo **spolu 178838**, realizovaných pracovníkmi odboru podpory zdravia všetkých RÚVZ v SR (Tab. č.2).

Tabuľka 2: Intervenčné a zdravotno-výchovné aktivity odboru podpory zdravia v roku 2019

Poradové číslo	NÁZOV AKTIVITY	Počty aktivít/poslucháčov vzhľadom k jednotlivým cieľovým skupinám								
		deti a mládež		produktívny vek		poproduktívny vek		SPOLU		
		počet aktivít	počet poslucháčov	počet aktivít	počet poslucháčov	počet aktivít	počet poslucháčov	počet aktivít	počet poslucháčov	
1.	Realizácia besied, prednášok a iných zdravotno-výchovných metód (panelová diskusia, tvorivé dielne, bábka, interaktívne hry súťaže, kampane...) pre vybrané cieľové skupiny obyvateľstva so zameraním na zdravotnú osvetu a zvyšovanie zdravotného uvedomenia	Zvýšenie pohybovej aktivity	540	7341	159	2412	386	2550	1085	12303
		Ozdravenie výživy a zlepšenie pitného režimu	1500	24133	171	5306	59	1454	1730	30893
		Prevenca sociálne patologických javov								
		- Fajčenie	559	10376	177	5291	1	52	737	15719
		- Alkohol	526	11421	74	4051	1	8	601	15480
		- Drogy – látkové závislosti	500	10811	51	4049	1	8	552	14868
		- nelátkové závislosti	161	2605	9	104	0	0	170	2709
		Podpora zdravia obyvateľov rómskych osád	84	1722	27	208	0	0	111	1930
		Výchova k partnerstvu a rodičovstvu	194	3808	5	19	0	0	199	3827
		Zdravé starnutie	15	383	40	3569	350	5227	405	9179
		Duševné zdravie	186	3524	39	2310	85	1273	310	7107
		Prevenca úrazov a prvá pomoc	106	2652	9	284	15	399	130	3335
		Prevenca sexuálne prenosných chorôb (vrátane HIV/AIDS)	255	5503	24	2402	0	0	279	7905
		Stomatohygiena	424	9394	3	39	0	0	427	9433
		Prevenca civilizačných ochorení								
		- srdco-cievne	90	1562	708	9378	39	907	837	11 847
		- diabetes mellitus	29	476	18	313	17	420	64	1209
		- osteoporóza	8	158	22	2355	157	2047	187	4560
		- onkologické ochorenia	154	3769	20	1950	15	283	189	6002
		- alergické ochorenia	3	62	0	0	0	0	3	62
- iné	216	3671	114	1065	79	702	409	5438		
Iné témy (napr. chrípka, salmonelóza,...a pod.)	605	12237	90	1319	46	1476	741	15032		
SPOLU	6155	115608	1 760	46424	1251	16806	9166	178838		

			Počet aktivít	
2.	Realizácia jednorazových aktivít pri príležitosti významných dní podľa kalendára WHO (počet všetkých aktivít realizovaných pri príležitosti Svetových dní podľa WHO)		2997	
3.	Iné intervenčné a informačné zdravotno-výchovné aktivity (napr. konzultácie, distribúcia zdravotno-výchovného materiálu, premietanie videokaziet a pod.)		12702	
4.	Medializácia výchovy k zdraviu (komunikácia s médiami)	TV vysielanie	32	
		Rozhlas	14	
		Printové médiá	257	
		Webová stránka RÚVZ	514	
		Iné formy	164	
5.	Vytvorenie vlastných propagačných materiálov (<i>neuvádza sa počet výtláčkov, ale len konkrétna zdravotnícka téma</i>)	Plagáty, letáky, skladačky...	167	
		Brožúry, manuály...	68	
		Informačné panely	570	
		Iné	95	
6.	Odborné publikácie (časopisy, zborníky, monografie, ktoré majú ISBN, ISSN)	Počet publikácií	7	
7	Zapožičanie DVD a CD nosičov, USB, videokaziet	Počet zapožičaní	267	
			Počet absolvovaných školení	
			Aktívna účasť	Pasívna účasť
8.	Školenia, odborné semináre, porady, konferencie, pracovné stretnutia, kurzy...	regionálne	36	84
		celoštátne	60	232
		medzinárodné	2	31
		v rámci RÚVZ	58	315
		SPOLU	156	662

9.	Školenie lektorov a laikov (počet organizovaných školení pre lektorov a laikov)		Počet školení
			58
10.	Realizované projekty, prieskumné a výskumné úlohy		Počet
		Medzinárodné projekty, štúdie...	66
		Iné národné programy, projekty, štúdie...	272
		Regionálne a lokálne (mestské, miestne) projekty	78
		Iné (viazané na jeden subjekt , alebo cieľovú skupinu - napr. znevýhodnené skupiny)	58
11.	Členstvo v pracovných skupinách Poradného zboru hlavného hygienika SR a iných pracovných skupín, komisií (uviesť len číslo v kolíkych pracovných skupinách ste)		Početčlenstiev
			99
12.	Spolupráca so štátnym, verejným, súkromným a tretím sektorom		Počet subjektov
			1876
13.	Odborné materiály predkladané vláde SR, MZ SR, ÚVZ SR a iným subjektom		Početmateriálo v
		Vlastné vytvorené	67
		Pripomienkované v rámci gremiálnej porady ministra zdravotníctva, vnútrorezortného, medzirezortného a predbežného pripomienkového konania	9
		Stanoviská k materiálom z MZ SR a ÚVZ SR	56
		Iné (napr. stanoviská, pripomienky a k materiálom WHO, EU, OECD a pod.)	6
14.	Iné písomnosti (správy, vyjadrenia, rozbor)		Počet písomností
		Analytické správy (napr. rozbor, výročné správy)	196
		Informatívne správy (napr. odpočet plnenia úloh)	532
		Iné (napr. stanovisko, vyjadrenia)	200
15.	Poskytovanie odbornej praxe pre študentov VŠ a postgraduálneho vzdelávania (počet študentov = počet fyzických osôb; počet dní je počet dní na odbornej praxi každého študenta – napr. 3 študenti za sledované obdobie po 5 dní je 3x5= 15 dní)	Počet študentov	Počet dní
		184	579

3.1.1 Zvýšenie pohybovej aktivity

Pohybová inaktivita je rizikovým faktorom spôsobujúcim zvyšovanie hodnôt celkového cholesterolu, LDL cholesterolu, triacylglycerolu, krvného tlaku, hmotnosti s následným zvýšením rizika diabetu II. typu a ďalších faktorov priamo ovplyvňujúcich výskyt srdcovocievnych ochorení. Značný podiel na vzniku chronických neinfekčných ochorení má sedavý spôsob života, zvýšené používanie osobných dopravných prostriedkov, sledovanie televízie a komunikácia na sociálnych sieťach vo voľnom čase. Súčasťou všetkých zdravotno-výchovných a vzdelávacích aktivít zameraných na ozdravenie životného štýlu bolo zabezpečovanie zvyšovania zdravotnej uvedomelosti a nutričnej gramotnosti populácie.

Na podporu a propagáciu odporúčanej a primeranej pohybovej aktivity vo vzťahu k obyvateľstvu sa využívala najmä edukácia, poradenstvo a výstupy cez médiá. Hlavným zámerom aktivít bolo poukázať na význam pohybovej aktivity, jej priaznivý vplyv na zdravie a na fakt, že aj minimálny objem a intenzita pohybovej aktivity môže byť efektívne a priaznivo ovplyvniť zdravie jedinca. V rámci činnosti poradní zdravia a nadstavbových poradní optimalizovania pohybovej aktivity sa vykonávali odborné poradenstvá pre klientov s nadváhou, ktorým boli poskytnuté individuálne konzultácie s dôrazom na zdravú výživu, dodržiavanie správneho pitného režimu a vhodnú pohybovú aktivitu s cieľom predísť nadváhe a obezite, prípadne nadmernú hmotnosť redukovať a znížiť tak zdravotné riziká.

Útvary podpory zdravia a výchovy k zdraviu pri RÚVZ sa problematike zvýšenia pohybovej aktivity venovali najmä v rámci plnenia *Aktualizovaného Národného programu podpory zdravia v SR* (ďalej len *NPPZ*), *Národného akčného plánu v prevencii obezity na roky 2015 – 2025* (ďalej len *NAPPO*), *CINDI programu SR* a *Národného akčného plánu pre podporu pohybovej aktivity na roky 2017 – 2020* (ďalej len *NAPPPA*). Uvedená priorita úzko súvisí aj s úlohou pod názvom „*Vyzvi srdce k pohybu*“ – *Celonárodná medzinárodne koordinovaná kampaň na zvýšenie pohybovej aktivity dospelaj populácie*, ktorá sa plní bez časového obmedzenia, každé dva roky zväčša v jarnom období (8. ročník v roku 2019). Kampaň je intervenčným projektom. Realizuje sa v rámci *SZO – CINDI programu SR* a jej gestorom na národnej úrovni je RÚVZ v Banskej Bystrici.

V súvislosti s propagáciou *Svetového dňa „Pohybom ku zdraviu“ – 10. máj* (zaradeného do kalendára významných dní SZO od roku 2003) sa realizovala informačno-propagačná a intervenčná činnosť (edukačná, poradenská). Aktivity zamerané na zvýšenie pohybovej aktivity pre dospelú populáciu sa realizovali aj pri príležitosti *Svetového dňa zdravia*.

Pri príležitosti *Slovenského dňa obezity*, ktorý bol realizovaný ako súčasť aktivít celoeurópskej kampane *Európsky deň obezity* pod heslom „*Zvládnime obezitu spoločne*“ boli realizované aktivity v sieti lekární BENU zamerané na poradenstvo v oblasti výživy a obezity – analýzy ľudského tela s následným poradenstvom.

V mesiacoch marec – jún 2019 realizovali pracovníci OPZaVkZ **celonárodný projekt „NAPPPA“**, ktorý bol prijatý vládou SR. Cieľom projektu bola objektivizácia antropometrických, vybraných biochemických ukazovateľov zdravia, hodnotenie telesnej zdatnosti a držania tela u žiakov 8.ročníkov základných škôl.

V rámci regionálnych projektov sa niektoré odbory podpory zdravia/výchovy k zdraviu sa zapojili do nasledovných kampaní a projektov: „**Do práci na bicykli**“ - kampaň, ktorá sa uskutočnila v mesiaci máj 2019, „**Schody ako výzva**“ – lokálna kampaň, pri ktorej zamestnanci nepoužívajú v práci výtah, chodia pešo po schodoch.

Boli vytvorené rôzne kampane v dobrovoľnej forme zvýšenia pohybovej aktivity súvisiacej s prevenciou ochorení pohybového aparátu, ako aj lokálne akcie, „**Beh za zdravie**“, „**PoZdraVy – pohyb, zdravie, výživa**“, „**Mladí ľudia a život**“, „**Zdravý životný štýl**“, „**Beh dojčiacich matiek**“, „**Prechádzka na podporu zdravia**“, „**Aj seniori sa môžu hýbať**“...

Seniorom boli ponúknuté aj aktivity v rámci „**Medzinárodného dňa starších**“, a „**Týždňa mozgu**“, počas ktorých im bola vysvetľovaná potreba pravidelnej chôdze a vhodného cvičenia pre zachovanie zdravia a mobility vo vyššom veku.

Pri RÚVZ v SR sú zriadené nadstavbové poradne na optimalizáciu pohybovej aktivity. V nich pracovníci systematicky pracujú s klientmi, ktorí pravidelne navštevujú skupinové cvičenia a absolvujú individuálne poradenstvo na základe jednotlivých vyšetrení a testov. RÚVZ v SR informovali rôzne vekové a sociálne skupiny populácie o akútnej potrebe pohybovej aktivity, oslovili viacero inštitúcií, firiem, základné a stredné školy, materské centrá, komunitné centrá i kluby dôchodcov. V rámci spolupráce realizovali prednášky, besedy o správnej výžive, negatívnych vplyvov na zdravie, spôsobené zvýšeným príjmom kalórií pri nedostatku aktívneho pohybu. V rámci diskusie sa kládol dôraz na zdravotné pozitíva pri formovaní životného štýlu s dostatkom pravidelnej, intenzívnej a dostatočne dlho vykonávanej pohybovej aktivity, poskytoval sa zdravotne - výchovný materiál, letáky, plagáty, základným stredným školám zapožičiavali videokazety s tematikou zdravej životosprávy a pohybu, na verejných priestranstvách pre laikov zhotovovali panely, publikovali články v regionálnej tlači, vkladali informácie na webové stránky, poskytovali poradenstvo na telefonických linkách.

3.1.2 Ozdravenie výživy

Podpora ozdravenia výživy bola smerovaná na propagáciu a uplatňovanie hlavných zásad zdravej výživy, predovšetkým na pestrosť a vyváženosť stravy a na pozitívne ovplyvňovanie stravovacích návykov (na zníženie konzumácie živočíšnych tukov a cukrov, a tým prispievať k zníženiu energetickej hodnoty stravy, na zvýšenie konzumácie ovocia a zeleniny, strukovín, celozrnných obilnín, morských produktov, nízkoenergetických mliečnych produktov a podobne). Obyvateľstvu bol priebežne poskytovaný zdravotne – výchovný materiál o zdravých stravovacích návykoch a diétach na zníženie hladiny celkového cholesterolu. Spolu s pohybovou aktivitou je výživa rozhodujúcim činiteľom ovplyvňujúcim chorobnosť a úmrtnosť na srdcovo-cievne ochorenia. Preto hlavným cieľom RÚVZ v SR je upozorniť verejnosť na riziká nesprávneho životného štýlu, zvýšiť zdravotné uvedomenie a to predovšetkým v oblasti prevencie kardiovaskulárnych ochorení.

Daná priorita taktiež úzko súvisí s plnením viacerých národných programov a projektov, ako Národného programu podpory zdravia, Národného programu prevencie obezity, CINDI programu SR a iné. Téma ozdravenia výživy je v súlade s celoeurópskymi

princípmi zahrnutými v dokumentoch, ako napr. *Zdravie 2020: Európsky politický rámec na podporu vládnych a spoločenských aktivít pre zdravie a prosperitu*, na národnej úrovni, napr. v *Strategickom rámci starostlivosti o zdravie pre roky 2014 – 2030*; *Akčnom pláne pre potraviny a výživu na roky 2017 – 2025*, resp. v úlohách spojených s ochranou a podporou zdravia obyvateľov SR.

Zdravotno-výchovný charakter má podpora Stratégie SR pre realizáciu „*Školského programu*“ na školské roky 2017/2018 – 2022/2023, v zmysle ktorej sa do jedného právneho rámca spojili dva programy – *Školský program pre ovocie a zeleninu* a *Školský program pre mlieko*.

V roku 2019 sa oddelenia výchovy k zdraviu podieľali svojimi aktivitami na realizácii osvetového projektu „*Viem, čo zjem*“. Projekt je súčasťou celosvetového programu na podporu zdravej výživy „*Nestlé Healthy Kids Global Programme*“ a zameraný je na podporu zdravého stravovania u detí školského veku 9-12 rokov.

Výchovno - vzdelávaci charakter mala i podpora Národnej stratégie SR pre program „*Školské ovocie*“, ktorej ciele majú napomôcť zvýšiť konzumáciu ovocia a zeleniny u detí, vplývať na zmenu ich stravovacích návykov a predchádzať chorobám z nad hmotnosti a obezity. Pri tejto príležitosti boli realizované rôzne edukačné aktivity vo forme besied, osvetových prednášok, kvízov na tému zdravia a správnej výživy. Cieľovou skupinou intervencií boli deti školských zariadení. Všetky tieto podujatia mali za cieľ podporiť efektivitu projektu a mali viesť k zmenám stravovacích návykov detí.

Zvyšovanie zdravotného povedomia v zmysle zásad správnej výživy bolo realizované formou distribúcie zdravotno-výchovných materiálov, prostredníctvom informačných panelov, diskusií, besied, formou premietania DVD a prednáškovej činnosti. Uskutočnil sa rad prednášok zameraných na ozdravenie výživy pre rôzne vekové kategórie a cieľové skupiny obyvateľstva: „*Výživa a Správny životný štýl*“ pre Úniu nevidiacich, „*Mentálna bulímia a anorexia*“ pre základné a stredné školy, „*Výživa pre zdravé zúbky*“ pre materské a základné školy, „*Oplatí sa zdravo žiť*“ pre účastníkov z DSS a detí zo ZŠ, „*Nezabudni na zdravú výživu*“ pre žiakov základnej školy, „*Hravo zdravo*“ pre špeciálnu základnú školu v rámci týždňa zdravia, „*Strava ako súčasť zdravotnej gramotnosti*“, „*Zdravá výživa*“, „*Význam pitného režimu*“, „*Zdravá životospráva a poruchy príjmu potravy*“...

Medzi ďalšie aktivity pracovníci zaradili distribúciu diét, receptúr, vzorových jedálnych lístkov a individuálne poradenstvo. V roku 2019 sa tiež realizovali besedy pre deti materských škôl so zameraním na ústnu hygienu s praktickým nácvikom čistenia zubov.

V roku 2019 sa pre seniorov realizovali prednášky a besedy na témy: *Aktívne starnutie, Zdravé starnutie, Stres a životný štýl, Výživa a pitný režim a naše zdravie, Životný štýl a ochorenia u seniorov, Duševné zdravie v staršom veku, Starostlivosť o mozog, Mozog a čo o ňom vieme*,...

V rámci regionálnych projektov sa niektoré odbory podpory zdravia/výchovy k zdraviu sa zapojili do nasledovných kampaní a projektov: „*Správna výživa*“, „*Ovocie*,

zelenina a vitamíny“, „*Zdravý životný štýl“* „*Deň za zdravý životný štýl“*„*Mladí ľudia a život“*

V rámci činnosti Poradne zdravia bolo pre klientov poskytnuté individuálne výživové poradenstvo a intervencia. Vykonávala sa odborné poradenstvo aj pre klientov s nadváhou, ktorým boli poskytnuté individuálne konzultácie s dôrazom na zdravú výživu, dodržiavanie správneho pitného režimu a vhodnú pohybovú aktivitu s cieľom predísť nadváhe a obezite, prípadne nadmernú hmotnosť redukovať a znížiť zdravotné riziká.

3.1.3 Zdravá rodina

Odbory podpory zdravia/výchovy k zdraviu pôsobenie na rodinu zabezpečovali najmä aktivitami, smerujúcimi k informovanosti širokej verejnosti o zdravom spôsobe života, a to primerane vzdelanostnej úrovni a veku oslovenenej skupiny populácie. Medzi vybrané skupiny adresného pôsobenia, so zámerom vytvárania odborného potenciálu pre ďalšie rozširovanie informácií patrili pedagógovia, taktiež dobrovoľníci z radov matiek, seniorov, i poslucháči vysokoškolského štúdia odboru Verejné zdravotníctvo, rómski aktivisti a ďalší. Výchovno-vzdelávacia činnosť bola orientovaná prioritne na školskú mládež, v rámci ktorej najviac preferovanými boli témy zdravý životný štýl a prevencia závislostí, podpora fyzického i psychického zdravia. Intervencie sa realizovali aj pre tehotné ženy, taktiež seniorov. So všeobecne kladnou odozvou sa stretávajú intervencie aj pre rôzne pracovné kolektívy, u zamestnancov z verejného i neverejného sektora.

Pôsobenie na rodinu sa realizovalo aj prostredníctvom poradní pre tehotné a dojčiace matky. Intervencie sa dotýkali aj prevencie detskej úrazovosti, predchádzaniu zdravotným problémom súvisiacim s letnými horúčavami, výchovy k zdravým vzťahom a pod.

V rámci aktivít určených pre školskú mládež v roku 2019 boli realizované aj tradičné skupinové intervenčné metódy - prednášková činnosť doplnená o aktivizačné metódy k témam *prevencia drogových závislostí, prevencia fajčenia, zdravý životný štýl a zdravá výživa, prvá pomoc a prevencia úrazov, výchova k zodpovednému partnerstvu, manželstvu a rodičovstvu, prevencia pohlavných ochorení a infekcie HIV/AIDS, dopravná výchova a stomatohygienu*. Aktivity boli realizované aj v spojitosti s výročnými svetovými dňami vyhlásenými Svetovou zdravotníckou organizáciou (*Svetový deň ústneho zdravia, Svetový deň zdravia*).

Súčasťou edukačných aktivít bolo vytvorenie a distribuovanie rôznych zdravotno – výchovných materiálov vo forme záložiek, skladačiek, omaľovaniek a podobne.

V rámci regionálnych a lokálnych projektov sa niektoré odbory podpory zdravia/výchovy k zdraviu sa zapojili do nasledovných kampaní a projektov: „*Čakáme na bociana – kurz pre budúce mamičky*“, zameraný na starostlivosť o zdravie matky a novorodenca. Kurz prebieha formou prednášok, na ktoré sú pozvaní lektori z odborov klinickej medicíny aj verejného zdravotníctva, organizuje sa podľa záujmu, celoročne; „*Saunováčik*“ zameraný na účinky saunovania; „*Tichá ischémia myokardu*“.

Okrem realizovania rôznych besied, prednášok, poradenstva v oblasti prevencie drogových závislostí, alkoholu, tabaku, prebiehala i odborná pomoci pri odvykaní od fajčenia,

či už poskytovanej individuálnou formou priamo v poradni, alebo tiež formou telefonického poradenstva, distribúciou informačných letákov i do čakární praktických lekárov.

U osôb v staršom veku sa zamerali na zdravé starnutie, precvičovanie mozgových funkcií a význam pohybu, zdravotných problémov v staršom veku, psychologických aspektov starnutia, životosprávu a zdravotné problémy v staršom veku a sociálne zabezpečenie. Uskutočnili sa prednášky na témy ako: „**Zdravá výživa vo vyššom veku a pitný režim**“, **Aktívne starnutie – pohybová aktivita**, **Životospráva v staršom veku**, **Aktívne využívanie voľného času**“, „**Prevencia úrazov a pádov**“...

Skupinové aktivity OPZ tematicky pokrývajú obvykle viac aspektov zdravého životného štýlu a bývajú venované prevažne starostlivosti o zdravie všetkých členov rodín, vrátane detí a seniorov, medzigeneračnej spolupráci v podpore zdravia, prevencii chorôb, tréningom schopností a zručností pri poskytovaní predlekárskej prvej pomoci a pri ošetrovaní chorých, ale aj reprodukčnému zdraviu, prevencii sexuálne prenosných chorôb a výchove k zodpovednému rodičovstvu.

3.1.4 Znevýhodnené skupiny

Program podpory zdravia znevýhodnených komunít sa realizoval prostredníctvom úloh súvisiacich s Revidovaným akčným plánom Dekády začleňovania rómskej populácie na roky 2015-2020 (s prioritou zdravie), so Stratégiou Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020 (s oblasťou zabezpečenia výchovy k zdraviu u obyvateľov segregovaných a separovaných rómskych osád, zameranej na prevenciu ochorení, zvýšenie zdravotného povedomia a podporu zdravého životného štýlu) a so spoluprácou na projekte „Zdravé komunity“, ktorý koordinuje MZ SR a Zdravé komunity, n. o.

Väčšina **výchovno-vzdelávacích aktivít** u sociálne znevýhodnených skupín detí a mládeže bola širšie tematicky ladená. Žiaci boli jednorazovo či opakovane intervenovaní ohľadom tém, ako zdravý spôsob života a hygiena životného prostredia, stomatohygiena, výchova k zodpovednému partnerstvu, manželstvu, rodičovstvu, prevencia závislostí a i. Spolupráca sa rozvíja s detskými domovmi v územnej pôsobnosti, v zdravotno- edukačných aktivitách pre klientov/deti a mládež, zamestnancov zariadení ak aj profesionálnych rodičov.

V súvislosti s **Európskym imunizačným týždňom** (24.4.-30.4.2019) angl. skr. EIW – so sloganom „*Predchádzať – chrániť – očkovať*“ sa organizoval **14. ročník kampane** SZO pre zvýšenie povedomia o dôležitosti očkovania ako najjednoduchšej, bezpečnej a efektívnej forme prevencie prenosných ochorení. Tento ročník bol pod heslom „*Vaccine heroes*“/„*Hold podporovateľom očkovania*“, ideovo nadväzoval na predošlé ročníky so zameraním na opatrenia, ktoré je potrebné prijať, aby bola zabezpečená primeraná ochrana pred výskytom a šírením závažných infekčných nákaz v európskom regióne.

11. ročník kampane „*Umývajte si ruky – zachrániš život*“ v rámci programu SZO „*Čistá starostlivosť je bezpečná starostlivosť*“, s tohtoročným heslom „*Bezpečná zdravotná starostlivosť pre všetkých – je to vo vašich rukách*“, ktorý sa uskutočnil pri príležitosti **Svetového dňa hygieny rúk – 5. mája (2019)**, so zámerom poukázať na význam správnej

hygieny a dezinfekcie rúk v rámci prevencie šírenia infekcií nielen v zdravotníckych zariadeniach, bol podporený propagačnou formou popri edukačných aktivitách na školách a činnosti Poradne zdravia v mesiaci máj 2019.

V roku 2019 sa na požiadane pedagógov základných a špeciálnych škôl pre rómskych žiakov rôznych vekových kategórií realizovali besedy a prednášky na témy o zdraví a zdravom životnom štýle – zdravá výživa a pohybová aktivita, starostlivosť o ľudské telo, stomatohygienu, dospievanie a zmeny v telesnej a duševnej oblasti, nikotín, alkohol, ostatné drogy a prevencia, prevencia sexuálne prenosných ochorení vrátane infekcie HIV/AIDS, láska a sexualita, partnerstvo, manželstvo a plánované rodičovstvo.

S komunitnými pracovníčkami z niekdajšieho Programu podpory zdravia znevýhodnených komunit v SR, ktoré sú t. č. organizované pod MZ SR v rámci nového programu „Zdravé komunity“, sa udržuje spolupráca. Asistentky sú nápomocné predovšetkým s doručovaním pošty do rómskych osád (napr. v prípade epidémií) ako aj v komunikácii s rómskym etnikom v súvislosti so zvýšeným zdravotným dozorom, potrebnou izoláciou chorého jedinca, klinickými vyšetreniami a očkovaním. Regionálne úrady verejného zdravotníctva distribuovali informačné letáky napr. venované prevencii infekčných ochorení (chrípke a ochoreniam prenášaných kliešťom) a iné zdravotno-výchovné materiály v rámci zdravotnej výchovy rómskej komunity pre podporu zdravotného uvedomenia.

3.1.5 Prevencia drogových závislostí (tabak, alkohol, drogy)

Zvýšená pozornosť v rámci primárnej prevencie drogových závislostí sa venuje vybraným skupinám obyvateľstva, ktoré sú vystavené riziku poškodenia zdravia v dôsledku užívania návykových látok, prioritne deťom a mládeži, ženám v reprodukčnom veku a sociálne znevýhodneným skupinám obyvateľstva. Činnosť sa opiera najmä o *Národnú protidrogovú stratégiu na obdobie 2013 – 2020* (spolu s *Akčným plánom realizácie NPS SR na obdobie rokov 2017 – 2020* v rezorte zdravotníctva), *Národný program kontroly tabaku (2007)*, *Národný akčný plán pre problémy s alkoholom na roky 2013 – 2020*, *Národný program duševného zdravia (2004)*.

Často využívanými formami sú:

- výchovno-vzdelávacia a poradenská činnosť (napr. edukácia pre rôzne vekové skupiny, výkon Poradne na odvykanie od fajčenia);
- propagačná a edičná činnosť – tvorba a distribúcia informačných materiálov pre školskú mládež, kontaktné dospelé osoby (učitelia, rodičia atď.) a iné cieľové skupiny;
- účasť na informačných kampaniach (napr. pri príležitosti významných termínov s protidrogovou tematikou);
- participácia na preventívnych programoch, projektoch, úlohách zameraných na škodlivosť návykových látok a na zmysluplné využívanie voľného času (vrátane prípravy, koordinácie, realizácie, vyhodnocovania) v spolupráci s inými subjektmi;
- pôsobenie cez mienkotvorné médiá v oblasti propagácie aktivít a spôsobu života bez drog.

Zdôrazňovanie rizika vyplývajúceho z konzumácie alkoholu, tabakových výrobkov a nelegálnych drog bolo súčasťou všetkých zdravotno-výchovných a vzdelávacích aktivít

zameraných na prevenciu drogových závislostí a zníženie škôd spôsobených užívaním alkoholu, tabaku a drog. V rámci personálnych a technických možností sa pracovníci OPZ jednotlivých RÚVZ v SR zapájali do viacerých programov, projektov, prednášok a špecializovaných činností vyhlásených ÚVZ SR. Ide napríklad o aktivity v rámci svetových dní ako je „Medzinárodný deň povedomia o fetálnom alkoholovom syndróme“, „Svetový deň bez tabaku“, „Medzinárodný týždeň boja proti drogám“, „Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s nimi“.

V rámci programov, projektov, prednášok a špecializovaných činností sa realizovali aktivity:

- prednášky a intervenčno-edukačné aktivity na témy ako napr. V zdravom tele zdravý duch; Až do dna; Kým stúpa dym; Alkohol a riziká jeho užívania; Fajčenie ako rizikový faktor, ...
- premietanie DVD filmov ako napr. Kým stúpa dym; Playthru- Ži pravdivo; Čo sme si to sme si , vypime si dievčatá; Až do dna; Vplyv pitia alkoholu počas tehotenstva na vývin plodu; Kde bolo, tam bolo, fajčenie škodilo; Luky- príbeh narkomana, príbeh bojovníka, ...
- iné: Detská konferencia- Križovatky šťastia; Drogy to teda nie- súťažno-vedomostný kvíz, Test fajčiara – Fagerstromov test nikotínovej závislosti, ...

V poradenských centrách a na výjazdových aktivitách bolo záujemcom poskytnuté individuálne odborné poradenstvo v oblasti odvykania od fajčenia. Poradne na odvykanie od fajčenia poskytovali telefonické poradenstvo prostredníctvom **Telefonickej Linky pomoci na odvykanie od fajčenia**. Telefonické poradenstvo na odvykanie od fajčenia poskytujú od 10.10.2016 všetky RÚVZ v SR a ÚVZ SR v dvojtýždňových intervaloch v čase od 8:00 do 15:00 hod. Povinnosťou zodpovedného pracovníka, ktorý má aktuálne telefonickú linku pomoci na starosti, je aj zaznamenávanie hovorov v evidenčnej knihe, ktorá bola na tento účel UVZ SR zriadená, pričom spôsob zaznamenávania sa realizuje pomocou Metodického pokynu, ktorý vydal ÚVZ SR.

3.2 Verejné kampane a zdravotno-výchovné aktivity pri príležitosti významných dní

Zámerom aktivít iniciovaných a organizovaných v rámci kalendára významných termínov je informovať verejnosť (laickú či odbornú) o prioritných problémoch týkajúcich sa zdravia. Ich realizácia spočívala vo využití rôznych edukačno-intervenčných prístupov, masmediálneho priestoru a edičnej činnosti

Aktivity v roku 2019 boli orientované hlavne na prevenciu kardio-vaskulárnych ochorení, prevenciu fajčenia, zdravú výživu, zdravotné riziká potravín, podporu vlastného zdravia, zmeny v životnom štýle, prevenciu onkologických ochorení, na oblasť problematiky AIDS a prevencii infekčných ochorení. Aktivity boli cielene venované predovšetkým detskej populácii, mládeži a obyvateľom v produktívnom veku, seniorom s konkrétnym zameraním na témy aktuálnych významných dní venovaných zdraviu vyhlásených WHO.

Odbor podpory zdravia a výchovy k zdraviu v RÚVZ Bratislava sa aktívne zapojil do edukačných a preventívnych aktivít pri príležitosti Svetových dní vyhlásených WHO -

Svetový deň zdravia, Svetový deň mlieka, Svetový deň bez tabaku, Svetový deň bezpečnosti a zdravia pri práci, Svetový deň srdca, Svetový deň diabetu, Svetový deň osteoporózy, Európsky týždeň boja proti drogám, Svetový deň Alzheimerovej choroby.

Pri týchto aktivitách realizovali skrining rizikových faktorov, individuálnu a skupinovú edukáciu, u rizikových jedincov aj následnú opakovanú a pravidelnú starostlivosť v PZ.

VEREJNÉ KAMPANE REALIZOVANÉ V BANSKOBYSSTRICKOM KRAJI:

Kampaň „Týždeň mozgu“

RÚVZ Banská Bystrica

- v spolupráci so Slovenskou Alzheimerovou spoločnosťou, Centrum MEMORY, n. o. a (58 účastníkov)
- vedomostné a kognitívne aktivity pre seniorov (7)
- testovanie pamäťových schopností na SZŠ a jednej ZŠ (testovaných 139)
- priamy vstup v regionálnom rozhlase Hronka.
- propagácia na 2 paneloch vo vstupných priestoroch úradu

RÚVZ Lučenec

- 2 prednášky pre 2 ZŠ (141 edukovaných)
- Spoločnosť psoriatickov v Lučenci (21) a pre zamestnancov RÚVZ Lučenec (20)
- Deň otvorených dverí na OPZaVkJ (10 klientov)

RÚVZ Rimavská Sobota

- prednáška a rôzne aktivity na precvičenie mozgu (54 poslucháčov)
- článok s danou tematikou uverejnený na webovej stránke RÚVZ a v regionálnych novinách www.rimava, www.gemerlad

RÚVZ Veľký Krtíš

- propagácia na webovej stránke RÚVZ, informačnom paneli a nástenke v priestoroch úradu („Žijeme život prospievajúci mozgu?“)
- Deň otvorených dverí
- vypracovanie pracovných listov zameraných na tréning mozgu pre pracovníkov úradu

RÚVZ Zvolen

- Deň otvorených dverí na RÚVZ (22 študentov SZŠ)
- verejnosť informovali na webových stránkach RÚVZ Zvolen, edukačným panelom v priestoroch RÚVZ Zvolen.
- spolupráca s Mestom Zvolen, mestskou a štátnou políciou a Krajskou knižnicou Ľ. Štúra na príprave a realizácii vedomostného kvízu pre seniorov z klubov dôchodcov vo Zvolene „Podvodníci nespia (cca 50 záujemcov)

RÚVZ Žiar nad Hronom

- článok, banner, nástenka a vedomostné aktivity (modelovanie mozgu pre) pre ŠKD
- práca s pracovnými listami pre návštevníkov Mestskej knižnice J. Kollára Kremnica, Mestskej knižnice Banskej Štiavnice, Klubu dôchodcov Horná Ves, Klubu dôchodcov Kremnica

Kampaň „Od srdca k srdcu“

RÚVZ Banská Bystrica

- 625 meraní tlakomerom Microlife AFib (149 mužov, 476 žien)- nepravidelná činnosť srdca bola zachytená v 16 prípadoch (8 mužov, 8 žien)

Kampaň „Vyzvi srdce k pohybu“

RÚVZ Banská Bystrica

- zapojených celkom 465 dospelých osôb 350 žien a 115 mužov)
- z detských podporovateľov 21 splnilo podmienky účasti (12 chlapcov a 9 dievčat), ktoré do súťaže získali a pri pohybových aktivitách podporovali 29 dospelých účastníkov.
- najpreferovanejšími pohybovými aktivitami boli v tomto ročníku chôdza, fitness, posilňovňa, práca v záhrade, bicyklovanie, beh, plávanie
- do analýzy zmien BMI bolo zahrnutých 444 účastníckych listov (331 žien, 113 mužov)
- výsledky kampane boli prezentované na vedeckej konferencii XXIV. Červenkové dni preventívnej medicíny 23. októbra 2019

RÚVZ Veľký Krtíš

- distribúcia účastníckych listov a plagátov v spádovej oblasti do lekární, poliklinickej časti VŠNsP, na webstránku úradu, do plavárne a fitness centra

RÚVZ Žiar nad Hronom

- zozbieraných 30 účastníckych listov (distribuovali – 227 účastníckych listov)
- 23.7.2019 regionálne kolo, všetci postúpili do celoslovenského kola (41 účastníkov)
- RÚVZ ZH sa umiestnil na 3. mieste z počtu RÚVZ v SR, ktoré boli zapojené do kampane
- výsledky 8. ročníka kampane boli prezentované na odbornom fóre (ČDPM), pracovníčka OPZaVkJ bola spoluautorkou prezentácie

Zdravotno-výchovné aktivity pri príležitosti významných dní:

Pri príležitosti významných dní a svetových dní vyhlásených WHO sa realizovalo celkom 391 aktivít s celkovým počtom 6175 edukovaných osôb všetkých vekových skupín, 15 tlačových správ a 2 rozhovory do médií.

Svetový deň proti rakovine (4. február):

- RÚVZ BB: 47 aktivít (1024 edukovaných) a 1 tlačová správa
- RÚVZ LC: 2 aktivity
- RÚVZ VK: 2 aktivity
- RÚVZ ZV: 4 aktivity (92 edukovaných)
- RÚVZ ZH: 3 aktivity

Týždeň mozgu (11. - 17. marec):

- RÚVZ BB: 7 aktivít (119 edukovaných) a 1 tlačová správa
- RÚVZ LC: 5 aktivít (162 edukovaných)
- RÚVZ RS: 4 aktivity (54 edukovaných)
- RÚVZ ZV: 5 aktivít (72 edukovaných)
- RÚVZ ZH: 8 aktivít

Svetový deň vody (22. marec):

- RÚVZ RS: 4 aktivity (31 edukovaných)
- RÚVZ VK: 3 aktivity a odobratých 116 vzoriek vody
- RÚVZ ZV: 1 aktivita

Svetový deň ústneho zdravia(20. marec):

- RÚVZ LC: 4 aktivity (120 edukovaných)
- RÚVZ VK:1 aktivitu
- RÚVZ ZV: 2 aktivity

Svetový deň zdravia (7. apríl):

- RÚVZ BB: 6 aktivít (48 edukovaných)
- RÚVZ LC: 12 aktivít (308 klientov)
- RÚVZ RS: 2 aktivity (21 edukovaných)
- RÚVZ VK: 2 aktivity (15 edukovaných)
- RÚVZ ZV: 1 aktivita (51 edukovaných)
- RÚVZ ZH: 4 aktivity (65 edukovaných)

Európsky imunizačný týždeň (24.-30.apríl):

- RÚVZ RS: 2 aktivity
- RÚVZ ZV: 1 aktivita

Svetový deň pohybom ku zdraviu (10. máj):

- RÚVZ BB: 11 aktivít (250 edukovaných) a 1 tlačová správa
- RÚVZ LC: 6 aktivít (63 edukovaných)
- RÚVZ VK: 2 aktivity
- RÚVZ ZV: 5 aktivít

Svetový deň hypertenzie (17. máj) a Európsky deň obezity (18. máj):

- RÚVZ BB: 7 aktivít (edukovaných 149), 1 rozhovor v rádiu Regina a 1 tlačová správa,
- RÚVZ ZV: 5 aktivít

Svetový deň bez tabaku (31. máj):

- RÚVZ BB: 4 aktivity(167 edukovaných), 1 rozhovor v Stredoslovenskej TV a 1 tlačová správa
- RÚVZ LC: 2 aktivity (26 edukovaných)
- RÚVZ RS: 7 aktivít (edukovaných 17)
- RÚVZ VK: 3 aktivity (69 edukovaných)
- RÚVZ ZV: 2 aktivity
- RÚVZ ZH: 11 aktivít (111edukovaných)

Medzinárodný deň povedomia o fetálnom alkoholovom syndróme (9. september):RÚVZ RS:

4 aktivít (100 edukovaných),

- RÚVZ ZV: 2 aktivity,
- RÚVZ ZH: 8 aktivít (141 edukovaných)

Svetový deň Alzheimerovej choroby (21. september):

- RÚVZ BB: 5 aktivít (76 edukovaných) a 1 tlačová správa
- RÚVZ LC: 2 aktivity
- RÚVZ RS: 2 aktivity (31 edukovaných)
- RÚVZ VK: 8 aktivít (16 edukovaných)
- RÚVZ ZV: 3 aktivity

- RÚVZ ZH: 10 aktivít (254 edukovaných)

Svetový deň srdca (29. september):

- RÚVZ BB: 8 aktivít (113 edukovaných) a 1 tlačová správa
- RÚVZ RS: 2 aktivity (33 edukovaných)
- RÚVZ ZV: 2 aktivity (32 edukovaných)
- RÚVZ ZH: 4 aktivity (53 edukovaných)

Mesiac úcty k starším (1. október):

- RÚVZ BB: 5 aktivít (134 edukovaných) a 1 tlačová správa
- RÚVZ RS: 1 aktivita (19 edukovaných)
- RÚVZ ZV: 5 aktivít (90 edukovaných)

Svetový deň obezity (11. október):

- RÚVZ BB: 8 aktivít (198 edukovaných) a 1 tlačová správa
- RÚVZ RS: 6 aktivít (19 edukovaných)
- RÚVZ ZV: 1 aktivita (10 edukovaných)
- RÚVZ ZH: 2 aktivity (48 edukovaných)

Svetový deň výživy (16. október):

- RÚVZ BB: 6 aktivít (116 edukovaných) a 1 tlačová správa
- RÚVZ LC: 1 aktivita (62 edukovaných)
- RÚVZ VK: 3 aktivity
- RÚVZ ZV: 1 aktivita

Týždeň očkovania proti chrípke (október):

- RÚVZ ZV: 2 aktivity

Svetový deň duševného zdravia (16. október):

- RÚVZ BB: 5 aktivít (76 edukovaných) a 1 tlačová správa
- RÚVZ LC: 1 aktivita
- RÚVZ VK: 2 aktivity
- RÚVZ ZV: 5 aktivít (24 edukovaných)

Svetový deň osteoporózy (20. október):

- RÚVZ BB: 1 aktivita (11 edukovaných) a 1 tlačová správa
- RÚVZ LC: 1 aktivita
- RÚVZ VK: 3 aktivity
- RÚVZ ZV: 2 aktivity
- RÚVZ ZH: 6 aktivít (147 edukovaných)

Svetový deň chronickej obštrukčnej choroby (20. november):

- RÚVZ BB: 3 aktivity (72 edukovaných) a 1 tlačová správa

Svetový deň diabetu (14. november):

- RÚVZ BB: 3 aktivity (23 edukovaných) a 1 tlačová správa
- RÚVZ LC: 4 aktivity (54 edukovaných)
- RÚVZ VK: 1 aktivita
- RÚVZ ZV: 2 aktivity

Medzinárodný deň bez fajčenia (20. november):

- RÚVZ BB: 10 aktivít (218 edukovaných) a 1 tlačová správa

Európsky týždeň boja proti drogám (19. - 23 november):

- RÚVZ BB: 5 aktivít (156 edukovaných)

- RÚVZ LC: 6 aktivít (227 edukovaných)
- RÚVZ VK: 3 aktivity (69 edukovaných)
- RÚVZ ZV: 4 aktivity
- RÚVZ ZH: 10 aktivít (332 edukovaných)

1. Svetový deň HIV/AIDS (1. december):

- RÚVZ LC: 1 aktivita,
- RÚVZ VK: 3 aktivity (48 edukovaných)
- RÚVZ RS: 4 aktivity,
- RÚVZ ZV: 2 aktivity,
- RÚVZ ZH: 6 aktivít (139 edukovaných)

VEREJNÉ KAMPANE V KOŠICKOM KRAJI:

RÚVZ so sídlom v Košiciach podporil propagačnou a intervenčnou formou nasledovné informačné kampane a významné termíny:

Svetový deň rakoviny – 4. Február v roku 2019 sa niesol v duchu hesla „Ja som a ja budem“. Realizované aktivity boli:

Informačno-propagačná činnosť:

- zostavenie tematických informačných panelov (t. j. nástenné vystavenie informačných materiálov), za účelom propagácie svetového dňa a poskytnutia informácií o prevencii rakoviny, vo vstupných priestoroch všetkých troch budov RÚVZ Košice (v ústrednom pracovisku na Ipeľskej 1 a v dvoch detašovaných pracoviskách: Rooseveltova 8 a Senný trh 4 v Košiciach), s určením pre zamestnancov úradu a verejnosť;
- prostredníctvom informačných materiálov k svetovému dňu a primárnej prevencii rakoviny na webovom sídle RÚVZ Košice (v priečinku Hlavné menu – Odborné útvary – Podpora zdravia);
- distribúcia informačno-propagačných materiálov spojená s konzultáciami, resp. odborným poradenstvom so zameraním na primárnu prevenciu onkologických ochorení, s určením pre všetkých klientov základnej Poradne zdravia, ktorí poradňu navštívili v mesiaci február 2019.

Skupinová edukačná činnosť – prostredníctvom interaktívnych prednášok s besedou, najmä pre cieľovú skupinu žiakov základných a stredných škôl a študentov LF UPJŠ v Košiciach, z čoho sa dá spomenúť napríklad:

- výklad s besedou na tému „Prevencia rakoviny“ v ZŠ s VJM – Alapiskola, Československej armády 15, Moldava nad Bodvou, okres Košice-okolie, pre žiakov VII. – IX. roč. (v počte 45) dňa 28.1.2019, v spojení s DVD „Kým stúpa dym...“ (2 vyuč. h);
- výklad s besedou na tému „Prevencia rakoviny“ v Školskom internáte pri SOŠ Ostrovského 1, Košice, pre vekovo zmiešanú skupinu študentov (v počte 21) dňa 5.2.2019, v spojení s DVD „Kým stúpa dym...“;
- prednáškové vstupy na tému „Prevencia onkologických ochorení“ (v rámci seminárov február – marec 2019) pre študentov I. roč. bakalárskeho štúdia odboru Verejné zdravotníctvo na Lekárskej fakulte Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach (v počte 10);

- prednáška s diskusiou na tému „Prevencia rakoviny“ v Strednej zdravotníckej škole, Moyzesova 17, Košice, pre vekovo zmiešanú skupinu študentov (v počte 95) dňa 4.6.2019, v spojení s DVD „Kým stúpa dym...“ (2 vyuč. h).

Kampaň „Týždeň mozgu – Brain Awareness Week“ (11. – 17. marec 2019 - v rámci účasti RÚVZ Košice, akcia bola daná do povedomia verejnosti rôzneho veku viacerými druhmi aktivít:

- edukačné aktivity (výklad s besedou/prednáška s diskusiou) s prezentáciami, vedomostné a kognitívne aktivity pre verejnosť (t. j. pre žiakov ZŠ, študentov SŠ a VŠ, osoby produktívneho veku, seniorov) na nasledovné témy:
- Prevencia tabakizmu. Propagácia kampane Týždeň mozgu 2019 – Súkromná SOŠ Postupimská 37, Košice (4.3.2019) – pre 55 študentov I. a II. roč.;
- Týždeň mozgu 2019: Vedomostné a kognitívne aktivity – Obecná knižnica, Vyšná Myšľa, okres Košice-okolie (4.3.2019) – pre 55 dospelých osôb z radov verejnosti (účastníci edukácie) a 33 osôb intervenovaných v Poradni zdravia;
- Týždeň mozgu 2019: Vedomostné a kognitívne aktivity – ZŠ Požiarnická 3, Košice (8.3.2019) – pre 7 žiakov VIII. roč.; tamtiež (18.3.2019) – pre 8 žiakov VIII. roč.;
- Propagácia kampane Týždeň mozgu 2019 – RÚVZ so sídlom v Košiciach, Rooseveltova 8 (detašované pracovisko), Košice (11.3.2019) – pre 8 študentov III. roč. odb. VZ na LF UPJŠ Košice; tamtiež téma Žijeme život prospievajúci mozgu? Mozog náš každodenný (12.3.2019) – pre 73 študentov I. roč. a 2 pedagogičky SZŠ Moyzesova 17, Košice; tamtiež téma Charakteristika celonárodnej kampane Týždeň mozgu (14.3.2019) – pre 8 študentov I. roč. odb. VZ na LF UPJŠ Košice;
- Týždeň mozgu 2019: Vedomostné a kognitívne aktivity – DC MČ Košice-KVP, Cottbuská 36, Košice (11.3.2019) – 5 seniorov/účastníkov pohybovej aktivity; tamtiež (20.3.2019) – pre 14 záujemcov o Poradňu zdravia a 11 účastníkov pohybovej aktivity (seniori); tamtiež (13.3.2019) – pre 6 účastníkov pohybovej aktivity a 8 účastníkov edukácie (seniori);
- Týždeň mozgu 2019: Vedomostné a kognitívne aktivity – DC MC Košice-Sever, Obrancov mieru 2, Košice (11.3.2019) – pre 11 seniorov/účastníkov pohybovej aktivity; tamtiež (14.3.2019) – pre 6 účastníkov pohybovej aktivity; 14 účastníkov edukácie (seniori);
- Fetálny alkoholový syndróm. Informácia ku kampani Týždeň mozgu 2019 – Gymnázium, Poštová 9, Košice (12.3.2019) – pre 75 študentov II. roč.;
- Zdravý spôsob života: Mozog náš každodenný – ZŠ Belehradská 21, Košice (12.3.2019) – pre 90 žiakov IV. roč.;
- Prevencia tabakizmu. Propagácia kampane Týždeň mozgu 2019 – Konzervatórium J. Adamoviča, Exnárova 8, Košice (14.3.2019) – pre 65 študentov I. a II. roč.;
- Propagácia kampane Týždeň mozgu 2019 – SZŠ Moyzesova 17, Košice (14.3.2019) – pre 23 študentov III. a IV. roč.;
- Dospievanie, puberta: Mozog náš každodenný – ŠZŠ Rovníkova 11, Košice (14.3.2019) – pre 35 žiakov VII. roč.;
- Vplyv nezdravého životného štýlu na činnosť mozgu – Spojená škola internátna, Abovská 244, Ždaňa, Košice-okolie (18.3.2019) – pre 40 žiakov 2. stupňa ZŠ;

- Týždeň mozgu 2019: Vedomostné a kognitívne aktivity – DC MČ Košice-Dargovských hrdinov, Jegorovovo nám. 5, Košice (18.3.2019) – pre 30 účastníkov edukácie; 7 účastníkov pohybovej aktivity (seniori);
- Týždeň mozgu 2019: Vedomostné a kognitívne aktivity – ZŠ Staničná 13, Košice (19.3.2019) – pre 9 žiakov VIII. roč.; tamtiež (22.3.2019) – pre 8 žiakov VIII. roč.; tamtiež (26.3.2019) – pre 8 žiakov VIII. roč.; tamtiež (2.4.2019) – pre 8 žiakov VIII. roč.;
- Primárna prevencia drogových závislostí. Vplyv návykových látok na činnosť mozgu a centrálného nervového systému – Škola úžitkového výtvarníctva, Jakobyho 15, Košice (20.3.2019) – pre 55 študentov II. roč.;
- Zdravý životný štýl, prevencia porúch výživy. Propagácia kampane Týždeň mozgu 2019 – SOŠ technická, Kukučínova 23, Košice (21.3.2019) – pre 62 študentov I. – III. roč.;
- Vplyv nezdravého životného štýlu na činnosť mozgu – Spojená škola internátna Ždaňa, elokované pracovisko Čaňa, Osloboditeľov 26, Čaňa, okres Košice-okolie (22.3.2019) – pre 74 žiakov I. – IX. roč.;

Pohybovo-tanečné aktivity – tréning pamäti pohybom (kalanetika a cvičenie proti osteoporóze pre seniorov so vstupným výkladom):

- DC MČ Košice-KVP, Cottbuská 36, Košice (11.3., 20.3., 13.3.2019) – celkovo pre 22 seniorov;
- DC MC Košice-Sever, Obrancov mieru 2, Košice (11.3., 14.3.2019) – celkovo pre 17 seniorov;
- DC MČ Košice-Dargovských hrdinov, Jegorovovo nám. 5, Košice (18.3.2019) – pre 7 seniorov;

Ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia a Poradne na odvykanie od fajčenia (pre verejnosť, resp. seniorov z denných centier):

- Obecná knižnica, Vyšná Myšľa, okres Košice-okolie (4.3.2019) – 33 dospelých osôb z radov verejnosti;
- DC MČ Košice-KVP, Cottbuská 36, Košice (20.3.2019) – pre 14 seniorov;
- propagácia kampane umiestnením titulu „Medzinárodná kampaň Týždeň mozgu 11. – 17. marca 2019“ na webovom sídle RÚVZ Košice (v priechodku Aktuality), s presmerovaním na stránku Slovenskej Alzheimerovej spoločnosti, s určením pre verejnosť (počnúc marcom 2019 doteraz);
- propagácia kampane formou nástenných informačných panelov s titulom „Týždeň mozgu 2019“ v priestoroch vestibulu ústredného pracoviska a dvoch detašovaných pracovísk RÚVZ Košice, s určením pre zamestnancov a stránky úradu (marec – apríl 2019);
- zaslanie informácie s ponukou aktivít vo veci „Kampaň Týždeň mozgu 2019“ e-mailovou cestou pre 5 detských domovov/centier pre deti a rodiny v košickom regióne (dňa 11.3.2019).

Na akciách RÚVZ Košice pri príležitosti „Týždňa mozgu 2019“ sa zúčastnilo 913 intervenovaných osôb (287 žiakov ZŠ, 408 študentov SŠ, 16 študentov VŠ, 112 seniorov (z denných centier), 90 osôb z radov verejnosti (rôzneho veku) a ďalší, t. j. zamestnanci RÚVZ, verejnosť a i. (nezahrnutí do počtu).

V súvislosti s významným termínom SZO „Svetový deň zdravia – 7. apríl“ a požiadavkou ÚVZ SR, bol zaslaný návrh/plán zdravotno-výchovných aktivít za RÚVZ Košice (Odbor podpory zdravia a výchovy k zdraviu), e-mailom dňa 27.3.2019.

Činnosť k tomuto termínu pozostávala z edukačno-poradenských a informačno-propagačných aktivít (formou všeobecného poradenstva v rámci mobilnej Poradne zdravia; špecializovaného poradenstva v rámci mobilnej Poradne na odvykanie od fajčenia; formou edukačných akcií na podporu zdravého spôsobu života, zdravej výživy, pohybovej aktivity, s využitím informačno-propagačných materiálov od rôznych editorov vrátane ÚVZ SR, RÚVZ Košice).

Ťažiskovou aktivitou bola zdravotno-výchovná akcia „Poskytnutie poradenských služieb pre zamestnancov Okresného úradu Košice a verejnosť z radov klientov úradu“ (v priestoroch OÚ Košice, 8.4.2019). K prípravným krokom patrilo:

- spracovanie oznamu/obežníka pre spoluorganizátora (Okresný úrad Košice) a účastníkov akcie;
- zabezpečenie e-mailovej distribúcie a nástennej propagácie obežníka pre účastníkov v mieste konania akcie (v spolupráci s OÚ Košice)
- aktívna účasť na zasadnutí Krajskej komisie pre prevenciu kriminality a inej protispoločenskej činnosti, v rámci členstva (Okresný úrad Košice, 3.4.2019).

Na zmienenom zasadnutí komisie formou príspevku bolo prezentované zameranie plánovanej zdravotno-výchovnej akcie, ktorá bola zahrnutá do plánu úloh komisie na rok 2019, ako spolupráca subjektov RÚVZ Košice a OÚ Košice v oblastiach zvyšovania zdravotného povedomia, ozdravenia spôsobu života a prevencie tabakizmu.

Miestom konania akcie bolo Klientske centrum na OÚ Košice (1. posch.), Komenského 52, Košice. Ponuka vybraných služieb mobilnej Poradne zdravia a Poradne na odvykanie od fajčenia bola záujemcom k dispozícii 8.4.2019 v čase od 9:00 do 14:30 h.

Ponúkané služby a sledované parametre: biochemické vyšetrenie koncentrácie celkového cholesterolu z kapilárnej krvi prostredníctvom analyzátora Accutrend Plus; meranie pulzu, tlaku krvi s možnosťou detekcie atriálnej fibrilácie; vyplnenie dotazníka k projektu prevencie cievnej mozgovej príhody/primárneho skríningu rizikových faktorov kardiovaskulárnych ochorení „Od srdca k srdcu“; meranie percenta telesného tuku; výpočet indexu telesnej hmotnosti (BMI), indexu centrálnej obezity (WHR); u fajčiarov stanovenie hladiny oxidu uhoľnatého (CO) a karboxyhemoglobínu (COHb) vo výdychu prístrojom Smokerlyzer, u silných fajčiarov vyšetrenie funkcie pľúc Spirometrom; zistenie stupňa závislosti prostredníctvom dotazníkových metód; individuálne poradenstvo k jednotlivým zložkám spôsobu života, distribúcia tlačených zdravotno-výchovných materiálov a i.

Poradensky intervenovaných bolo 68 osôb (14 mužov, 54 žien), v priemernom veku 49,5 rokov.

Ďalšie edukačno-poradenské aktivity (formou výkladu s besedou, s učebnými pomôckami: prezentácia, tlakomer, tukomer, resp. ponuky služieb mobilnej Poradne zdravia a mobilnej Poradne na odvykanie od fajčenia) sa konali na nasledovných miestach:

- ZŠ Podjavorinská 9, Košice, dňa 2.4.2019, na tému Zdravý životný štýl (2x výklad s besedou) – celkovo pre 40 žiakov V. – VII. ročníka;

- Školský internát, Medická 2, Košice, dňa 10.4.2019, na tému Zdravý životný štýl (2x výklad s besedou, spojené s meraním tlaku krvi a pulzu, stanovením BMI) – pre vekovo zmiešanú skupinu 155 študentov;
- ZŠ Belehradská 21, Košice, dňa 9.4.2019, na tému Psychohygiena a zdravý životný štýl (6x výklad s besedou) – celkovo pre 130 žiakov VII. a IX. ročníka;
- ZŠ s MŠ M. R. Štefánika, Budimír 11, okres Košice-okolie, dňa 15.4.2019, na tému Zdravý životný štýl (2x výklad s besedou) – celkovo pre 52 žiakov VII. a VIII. ročníka;
- Univerzita veterinárneho lekárstva a farmácie v Košiciach, Komenského 73, Košice, dňa 8.4.2019 – ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia a mobilnej Poradne na odvykanie od fajčenia (vybrané vyšetrenia a poradenstvo) – akcia v spolupráci so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, a. s. krajskou pobočkou Košice – pre zamestnancov a študentov (v počte 75 záujemcov).

Aktivity smerom k podpore Svetového dňa „Pohybom ku zdraviu“ - činnosť mala informačný, edukačný i poradenský charakter, bola venovaná rôznym vekovým kategóriám vrátane seniorov. Činnosť bola organizovaná v troch denných centrách a v jednom kultúrnom dome – cyklická edukácia s poradenstvom k pohybovej aktivite na tému: „Prevencia osteopénié a osteoporózy pohybom“ a „Vybrané prvky z kalanetiky“ (teoretický výklad, názorná ukážka cvikov – rozcvička a precvičovanie zostavy cvikov), s určením pre seniorov. Aktivity sa konali od 2.5.2019 do 30.5.2019. Cvičenie v skupine „Pohybom proti osteoporóze“ (s konaním v Dennom centre MČ Košice-Sídliisko KVP, Cottbuská 36, Košice; Dennom centre seniorov MČ Košice-Sever, Obrancov mieru 2, Košice; Dennom centre MČ Košice-Dargovských hrdinov, Jegorovovo nám. 5, Košice a v Kultúrnom dome Vyšná Myšľa, okres Košice-okolie) sa uskutočnilo spolu 13-krát, s celkovým počtom 138 účasti (s priemernou účasťou cca 11 osôb/1 akcia). Cvičenie kalanetiky (v Dennom centre MČ Košice-Sídliisko KVP, Cottbuská 36, Košice; Dennom centre seniorov MČ Košice-Sever, Obrancov mieru 2, Košice; Dennom centre MČ Košice-Dargovských hrdinov, Jegorovovo nám. 5, Košice) bolo realizované celkom 8-krát, so súhrnným počtom 53 účasti (s priemernou návštevnosťou cca 7 osôb/1 akcia).

Pri príležitosti Európskeho/Slovenského dňa obezity – 18. máj, s tohtoročným heslom „Zvládnime obezitu spoločne!“ boli zo strany ÚVZ SR a RÚVZ na krajskej úrovni, v spolupráci s českou spoločnosťou STOB (Stop obezite) a Centrom výživy a zdravia Hygeia – Zdravotným strediskom Bratislava, realizované aktivity v sieti lekární BENU. Štvrtý ročník kampane bol zameraný na zvýšenie povedomia verejnosti o obezite, jej rizikách a prevencii zdravým spôsobom života. Miestom konania akcie v Košiciach bola Lekáreň BENU na Letnej 40, v dňoch 16.5. a 17.5.2019. Mobilnou Poradňou zdravia bolo vyšetrených 11 záujemcov (9 žien, 2 muži) vo veku 35 – 67 rokov. Náplňou poskytnutých služieb bolo meranie krvného tlaku, pulzu; analýza „zloženia tela“ bioimpedančným prístrojom/analytickou váhou InBody (s výstupmi o telesnej hmotnosti, BMI, WHR, telesnom tuku, svalovej hmote, kostnej hmote, telesnej vode, bazálnom metabolizme a i.), s následnou interpretáciou výsledkov; odborné poradenstvo v oblasti výživy, vhodného spôsobu stravovania, pohybovej aktivity a spôsobu života klienta a distribúcia informačno-propagačných materiálov z predmetnej oblasti (napr. „Zdravý tanier – Viete, čo si dnes dáte?“ z edície ÚVZ SR a Kancelárie SZO v SR, rôzne tituly z edície spoločnosti STOB).

Aktivity pri príležitosti významných termínov: Svetový deň Alzheimerovej choroby (21. september)/Mesiac Alzheimerovej choroby (september); Medzinárodný deň starších (1. október)/Mesiac úcty k starším (október); Svetový deň osteoporózy (20. október), boli primárne určené dospelaj populácii a realizované v územnom obvode okresov Košice-mesto a Košice-okolie. Činnosť spočívala v edukačno-poradenských a informačno-propagačných aktivitách (vykonávaná bola formou všeobecného poradenstva v rámci mobilnej Poradne zdravia; špecializovaného poradenstva v rámci mobilnej Poradne na odvykanie od fajčenia a Poradne na optimalizáciu pohybovej aktivity; ako aj formou výchovno-vzdelávacích akcií, ako výklad s besedou na témy korešpondujúce s významnými termínmi, s využitím informačno-propagačných materiálov od rôznych editorov vrátane ÚVZ SR, RÚVZ Košice). Akcie boli uskutočnené v časovom období od 5.9.2019 do 5.11.2019. Vykonaných bolo spolu 111 aktivít, na 20 miestach (t. j. v 3 ZŠ, 3 SŠ, 1 VŠ, 1 ŠI, 1 SČK, 1 zdravotná poisťovňa, 2 kultúrne centrá, 4 DC, 1 KC, 1 rekreačné stredisko, 1 RTVS, RÚVZ KE). Edukovaných bolo spolu 683 osôb (z toho 195 žiakov ZŠ, 176 študentov SŠ, 12 študentov VŠ, 300 seniorov). Poradensky intervenovaných v Poradni zdravia vrátane Poradne na odvykanie od fajčenia bolo 243 osôb a v Poradni na optimalizáciu pohybovej aktivity bolo 312 osôb (z radov študentov, zamestnancov, seniorov, záujmových skupín, verejnosti).

Ponuka služieb mobilnej Poradne optimalizácie pohybovej aktivity (skupinová intervencia v oblasti pohybových aktivít na prevenciu nesprávneho držania tela, redukciu telesného tuku, zlepšenie telesnej zdatnosti, flexibility tela):

- v Dennom centre MČ Košice-Sever, Obrancov mieru 2, Košice, v dňoch 16.9.; 23.9.; 7.10.; 14.10.; 21.10.; 28.10.; 4.11.2019 (po 2 aktivity v každom termíne), na tému Pohybom proti osteoporóze (teoretický výklad s poradenstvom k pohybovej aktivite pre seniorov, názorná ukážka cvikov – rozcvička a precvičovanie zostavy cvikov) – celkovo pre 71 seniorov/klientov denného centra (DC); tamtiež v dňoch 12.9.; 19.9.; 26.9.; 3.10.; 10.10.; 17.10.; 24.10.2019 (po 2 aktivity v každom termíne), na tému Pohybová aktivita s uplatnením prvkov z kalanetiky (teoretický výklad, názorná ukážka cvikov – rozcvička a precvičovanie zostavy cvikov) – celkovo pre 45 seniorov/klientov DC;
- v DC MČ Košice-Dargovských hrdinov, Jegorovovo nám. 5, Košice, v dňoch 23.9.; 7.10.; 21.10.; 28.10.; 4.11.2019 (po 2 aktivity v každom termíne), na tému Pohybom proti osteoporóze (teoretický výklad s poradenstvom k pohybovej aktivite pre seniorov, názorná ukážka cvikov – rozcvička a precvičovanie zostavy cvikov) – celkovo pre 23 seniorov/klientov DC; tamtiež dňa 7.10.2019 (2 aktivity), na tému Pohybová aktivita s uplatnením prvkov z kalanetiky (teoretický výklad, názorná ukážka cvikov – rozcvička a precvičovanie zostavy cvikov) – celkovo pre 5 seniorov/klientov DC;
- Kultúrne centrum Vyšná Myšľa, okres Košice-okolie, v dňoch 24.9.; 1.10.; 8.10.; 15.10.; 22.10.; 29.10.; 5.11.2019 (po 2 aktivity v každom termíne), na tému Pohybom proti osteoporóze (teoretický výklad s poradenstvom k pohybovej aktivite pre seniorov, názorná ukážka cvikov – rozcvička a precvičovanie zostavy cvikov) – celkovo pre 74 osôb (z toho 73 seniorov a 1 osoba/žena v produktívnom veku); tamtiež v dňoch 8.10.2019 a 23.10.2019 (po 2 aktivity v každom termíne), na tému Pohybová aktivita s uplatnením prvkov z kalanetiky (teoretický výklad, názorná

ukážka cvikov – rozcvička a precvičovanie zostavy cvikov) – celkovo pre 11 osôb (z toho 10 seniorov a 1 osoba/žena v produktívnom veku);

- DC MČ Košice--Sídliisko KVP, Cottbuská 36, Košice, v dňoch 16.9.; 23.9.; 7.10.; 14.10.; 21.10.; 28.10.; 4.11.2019 (po 2 aktivity v každom termíne), na tému; Pohybom proti osteoporóze (teoretický výklad s poradenstvom k pohybovej aktivite pre seniorov, názorná ukážka cvikov – rozcvička a precvičovanie zostavy cvikov) – celkovo pre 55 seniorov/klientov DC; tamtiež v dňoch 25.9.; 9.10.; 23.10.2019 (po 2 aktivity v každom termíne), na tému Pohybová aktivita s uplatnením prvkov z kalanetiky (teoretický výklad, názorná ukážka cvikov – rozcvička a precvičovanie zostavy cvikov) – celkovo pre 16 seniorov/klientov DC;
- Školský internát, Medická 2, Košice, dňa 16.10.2019 (2 aktivity), na tému Pohybová aktivita s uplatnením prvkov z kalanetiky (teoretický výklad, názorná ukážka cvikov – rozcvička a precvičovanie zostavy cvikov) – celkovo pre 12 stredoškolských študentov/záujemcov (zmiešaná skupina).

Ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia a Poradne na odvykanie od fajčenia (individuálna intervencia s poskytnutím vybraných, resp. štandardných vyšetrení) – v rámci všetkých vyššie uvedených významných termínov:

- RTVS Košice – Slovenský rozhlas, Moyzesova 7, Košice (Deň otvorených dverí), dňa 5.9.2019 (1 aktivita) – Ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia a Poradne na odvykanie od fajčenia (vybrané vyšetrenia a poradenstvo)1 – celkovo pre 23 návštevníkov z radov verejnosti (osoby vo veku nad 18 rokov) a zamestnancov;
- Slovenský Červený kríž územný spolok Košice-mesto, Komenského 19, Košice, dňa 6.10.2019 (1 aktivita) – Ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia a Poradne na odvykanie od fajčenia (vybrané vyšetrenia a poradenstvo)1 – celkovo pre 20 návštevníkov z radov verejnosti (osoby vo veku nad 18 rokov) a zamestnancov;
- Denné centrum MČ Košice-Sever, Obrancov Mieru 2, Košice, dňa 18.10.2019 (1 aktivita) – Ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia a Poradne na odvykanie od fajčenia (vyšetrenia na riziko metabolického syndrómu a poradenstvo)2 – celkovo pre 11 seniorov/klientov DC;
- Rekreačné stredisko Alpinka, Košice, dňa 20.10.2019 (1 aktivita) – Ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia a Poradne na odvykanie od fajčenia v rámci akcie Onkokardioturistika 32. ročník – jesenná časť (vybrané vyšetrenia a poradenstvo)1 – v spolupráci s Klubom turistov „Medicína“ Košice, Klubom turistov mesta Košice a Ligou proti rakovine SR, pobočkou Košice. Spolupracujúcimi inštitúciami boli zabezpečené poradenské služby v oblasti prevencie rakoviny a organizovaná pešia túra z Čermel'a na Alpinku. Počet intervenovaných bolo 35 osôb nad 18 rokov/onkologických pacientov, ich rodinných príslušníkov;
- Denné centrum MČ Košice-Západ, Laborecká 2, Košice, dňa 21.10.2019 (1 aktivita) – Ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia (vyšetrenia na riziko metabolického syndrómu a poradenstvo)2 – celkovo pre 8 seniorov/klientov DC;
- Všeobecná zdravotná poisťovňa, a. s., pobočka Košice, Senný trh 1, Košice, dňa 22.10.2019 (1 aktivita) – Ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia (vyšetrenia na riziko metabolického syndrómu a poradenstvo)2 – celkovo pre 50 zamestnancov;

- Komunitné centrum (Jednota dôchodcov Slovenska), Brezová 20, Poproč, okres Košice-okolie, dňa 25.10.2019 (1 aktivita) – Ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia a Poradne na odvykanie od fajčenia (vyšetrenia na riziko metabolického syndrómu a poradenstvo), spojená s tréningom pamäti – celkovo pre 21 členov miestnej organizácie JDS/seniorov;
- Kulturpark, Kukučínova 2, Košice (Preventívna akcia „Pre zdravie ženy“, dňa 26.10.2019 (1 aktivita) – Ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia a Poradne na odvykanie od fajčenia (vybrané vyšetrenia a poradenstvo)1 – v spolupráci so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, a. s., pobočkou Košice. Počet intervenovaných bolo 75 osôb nad 18 rokov (zamestnankyne a ženy z radov verejnosti).

Edukačné aktivity na školách rôzneho stupňa pri príležitosti Svetového dňa Alzheimerovej choroby (21. september), Svetového dňa duševného zdravia (10. október), Svetového dňa osteoporózy (20. október):

- Základná škola Belehradská 21, Košice, v dňoch 7.10. (1 aktivita); 14.10. (3 aktivity); 21.10. (1 aktivita), na tému Duševné zdravie, Alzheimerova choroba a tréning pamäti (výklad s besedou; letáky k Alzheimerovej chorobe; dotazník porúch pamäti od Slovenskej Alzheimerovej spoločnosti; hlavolamy; testy percepcie) – celkovo pre 50 žiakov VIII. ročníka a 56 žiakov IX. ročníka;
- Stredná odborná škola Košice-Šaca, Učňovská 5, Košice, dňa 11.10.2019 (2 aktivity), na tému Duševné zdravie (výklad s besedou) – celkovo pre 51 študentov II. a III. ročníka;
- ZŠ Krosnianska 2, Košice, dňa 15.10.2019 (2 aktivity), na tému Zdravý životný štýl a Svetový deň Alzheimerovej choroby (výklad s besedou a s ukázkami tréningov pamäti) – celkovo pre 44 žiakov VIII. ročníka;
- Základná škola s materskou školou Masarykova 19, Košice, dňa 16.10.2019 (2 aktivity), na tému Duševné zdravie a Alzheimerova choroba (výklad s besedou, letáky k Alzheimerovej chorobe; dotazník porúch pamäti od Slovenskej Alzheimerovej spoločnosti; hlavolamy; testy percepcie) – celkovo pre 45 žiakov VIII. ročníka;
- Gymnázium M. R. Štefánika (8-ročné), Nám. L. Novomeského 4, Košice, dňa 17.10.2019 (2 aktivity), na tému Prevencia chronických ochorení (výklad s besedou) – celkovo pre 55 študentov sexty a septimy; tamtiež (4-ročné), dňa 23.10.2019 (2 aktivity), na tému Prevencia osteoporózy (výklad s besedou) – celkovo pre 40 študentov II. ročníka;
- Stredná zdravotnícka škola, Moyzesova 17, Košice, dňa 22.10.2019 (1 aktivita), na tému Prevencia chronických ochorení (výklad s besedou) – celkovo pre 7 študentov IV. ročníka študijného odboru Asistent výživy; tamtiež dňa 25.10.2019 (1 aktivita) – celkovo pre 11 študentov III. ročníka študijného odboru Asistent výživy.
- Lekárska fakulta Univerzity P. J. Šafárika Košice, Trieda SNP 1, Košice, dňa 23.10.2019 (1 aktivita), na tému Prevencia chronických ochorení (prednáška s diskusiou) – celkovo pre 12 študentov I. roč. Mgr. stupňa, študijného odboru Verejné zdravotníctvo.

Informačno-propagačná činnosť:

- propagácia termínov „Svetový deň Alzheimerovej choroby (21. september), Medzinárodný deň starších (1. október), Svetový deň osteoporózy (20. október),

prostredníctvom nástenného vystavenia informačných materiálov v priestoroch vestibulu ústredného pracoviska RÚVZ Košice (Ipeľská 1) a oboch detašovaných pracovísk (Rooseveltova 8 a Senný trh 4), s určením pre zamestnancov úradu a verejnosť (17.9.2019 – 3 aktivity);

- umiestnenie titulu „Svetový deň Alzheimerovej choroby – 21. september“ na webovom sídle RÚVZ so sídlom v Košiciach, v priečinku Aktuality (t. j. odkaz s presmerovaním na stránku Slovenskej Alzheimerovej spoločnosti), od 16.9.2019;
- písomné oslovenie vybraných inštitúcií v územnom obvode okresov Košice-mesto a Košice-okolie, t. j. zostavenie tematického informačno-propagačného listu vo veci „Informácia o vybraných významných termínoch venovaných problematike zdravia – ponuka tematicky súvisiacich zdravotno-výchovných aktivít“ (zahrňujúc predmetné termíny), s určením pre adresátov, ako materské školy, základné školy, stredné školy, stredoškolské internáty, centrá voľného času, detské domovy, miestna samospráva a denné centrá, Jednota dôchodcov Slovenska, materské/rodičovské/rodinné centrá, komunitné centrá a i.

Primárna prevencia KVO sa realizuje najmä cestou základnej Poradne zdravia, edukačnými aktivitami na podporu zdravého spôsobu života a každoročnou propagáciou významného termínu SZO a Svetovej federácie srdca Svetového dňa srdca – 29. september, vyhláseného v roku 2000 (pred rokom 2012 pripomínaného v poslednú septembrovú nedeľu). V roku 2019 bol uvedený termín pripomenutý verejnosti, resp. vybraným profesijným skupinám prostredníctvom akcií mobilnej Poradne zdravia (s ponukou vybraných vyšetrení), realizovaných v spolupráci so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, a. s., pobočkou v Košiciach a uskutočnili sa na nasledovných miestach:

- Slovenský plynárenský priemysel – distribúcia, a. s., Zákaznícke centrum, Moldavská cesta 12, Košice – „Deň zdravia“ (10.9.2019) – pre zamestnancov v počte 37 (z biochemických parametrov bol klientom vyšetrený celkový cholesterol a glukóza). Pri akcii vypomáhali študenti zo SZŠ Kukučínova 40, Košice;
- Úrad Košického samosprávneho kraja, Námestie Maratónu mieru 1, Košice – „Deň pre vaše zdravie“ (11.9.2019) – pre zamestnancov a návštevníkov/verejnosť, v celkovom počte 94 osôb (z biochemických parametrov bol záujemcom vyšetrený celkový cholesterol a glukóza). Pri akcii vypomáhali študenti zo SZŠ Kukučínova 40, Košice;
- Mestský jarmok v Moldave nad Bodvou, okres Košice-okolie (13.9.2019) – pre verejnosť, v poradni bolo intervenovaných 54 osôb (z biochemických parametrov bol záujemcom vyšetrený len celkový cholesterol).

ÚVZ SR a osem krajských RÚVZ v SR (vrátane RÚVZ Košice) sa prostredníctvom poradní zdravia zapojilo do celoslovenského projektu/kampane „Od srdca k srdcu“ (od 1.7.2018). Projekt je zameraný na skrining rizikových faktorov srdcovocievnych ochorení vrátane cievej mozgovej príhody, t. j. najmä dvoch hlavných rizikových faktorov, ako vysoký krvný tlak a najčastejší typ srdcovej arytmie – predsieňová (atriálna) fibrilácia. Generálnym partnerom projektu je spoločnosť Interpharm Slovakia v spolupráci so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, a.s. Odbornými partnermi sú Farmaceutická fakulta UK v Bratislave a Univerzita veterinárneho lekárstva a farmácie v Košiciach.

V rámci poradenskej i edukačnej činnosti v roku 2019 boli v súvislosti s projektom uskutočnené merania krvného tlaku (tlakomerom s funkciou detekcie atriálnej fibrilácie) na vzorke 624 osôb (t. j. klienti Poradne zdravia, resp. edukované osoby).

Z informačno-propagačných aktivít k danému projektu môžeme menovať nasledovné:

- uverejnenie informačných materiálov na webovom sídle RÚVZ Košice, v položke Aktuality, pod titulmi „Od srdca k srdcu – projekt prevencie cievnej mozgovej príhody“ (sprievodné slovo s prezentáciou a presmerovaním na stránku adc.sk); „Svetový deň srdca – Projekt „Od srdca k srdcu“ (tlačová správa ÚVZ SR);
- realizácia sprievodných edukačných aktivít (napr. na Gymnáziu M. R. Štefánika, Nám. L. Novomeského 4, Košice, dňa 9.10.2019 – formou výkladu s besedou na tému Zdravý životný štýl a prevencia srdcovo-cievnych ochorení, s učebnými pomôckami, ako tlakomer, tukomer, s určením pre 45 študentov prímy).

Zdravotno-výchovné aktivity pri príležitosti Svetového dňa obezity – 11. október (2019), primárne určené dospelaj populácii, boli realizované v územnom obvode okresov Košice-mesto a Košice-okolie.

Činnosť spočívala v edukačno-poradenských a informačno-propagačných aktivitách (vykonávaná bola formou všeobecného poradenstva v rámci mobilnej Poradne zdravia; špecializovaného poradenstva v rámci mobilnej Poradne na odvykanie od fajčenia a Poradne na optimalizáciu pohybovej aktivity; ako aj formou výchovno-vzdelávacích akcií, ako výklad s besedou na tému podpora zdravého spôsobu života a prevencia obezity, s využitím informačno-propagačných materiálov od rôznych editorov vrátane ÚVZ SR, RÚVZ Košice).

Vykonaných bolo spolu 37 aktivít, na 14 miestach (t. j. v 1 ZŠ, 2 SŠ, 1 ŠI, 1 VŠ, 1 SČK, 1 zdravotná poisťovňa, 1 kultúrne centrum, 4 DC, 1 KC, 1 rekreačné stredisko). Edukovaných bolo spolu 245 osôb (z toho 44 žiakov ZŠ, 130 študentov SŠ, 12 študentov VŠ, 59 seniorov). Poradensky intervenovaných v Poradni zdravia vrátane Poradne na odvykanie od fajčenia bolo 145 osôb a v Poradni na optimalizáciu pohybovej aktivity bolo 71 osôb (z radov študentov, zamestnancov, seniorov, záujmových skupín, verejnosti).

Prehľad edukačno-poradenských a informačno-propagačných aktivít:

- Denné centrum MČ Košice-Sever, Obrancov mieru 2, Košice, v dňoch 3.10.; 10.10.; 17.10.; 24.10.2019 (po 2 aktivity v každom termíne) – Pohybová aktivita s uplatnením prvkov z kalanetiky (teoretický výklad, názorná ukážka cvikov – rozcvička a precvičovanie zostavy cvikov) – ponuka služieb Poradne optimalizácie pohybovej aktivity (skupinová intervencia v oblasti pohybových aktivít na prevenciu nesprávneho držania tela, redukciu telesného tuku, zlepšenie telesnej zdatnosti, flexibility tela) – pre seniorov/klientov DC (v počte 25 cvičencov); tamtiež dňa 18.10.2019 (1 aktivita) – Ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia (vyšetrenia na riziko metabolického syndrómu a poradenstvo) – pre seniorov/klientov DC (v počte 11);
- Slovenský Červený kríž územný spolok Košice-mesto, Komenského 19, Košice, dňa 6.10.2019 (1 aktivita) – Ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia a mobilnej Poradne na odvykanie od fajčenia (vybrané vyšetrenia a poradenstvo) – pre verejnosť (osoby vo veku nad 18 rokov) a zamestnancov SČK (v celkovom počte 20 osôb).
- Denné centrum MČ Košice-Dargovských hrdinov, Jegorovovo nám. 5, Košice, dňa 7.10.2019 (2 aktivity) – Pohybová aktivita s uplatnením prvkov z kalanetiky (teoretický výklad, názorná ukážka cvikov – rozcvička a precvičovanie zostavy

- cvikov) – ponuka služieb Poradne optimalizácie pohybovej aktivity (skupinová intervencia v oblasti pohybových aktivít na prevenciu nesprávneho držania tela, redukcii telesného tuku, zlepšenie telesnej zdatnosti, flexibility tela) – pre seniorov/klientov DC (v počte 5 cvičencov);
- Kultúrne centrum Vyšná Myšľa, okres Košice-okolie, v dňoch 8.10.2019 a 23.10.2019 (po 2 aktivity v každom termíne) – Pohybová aktivita s uplatnením prvkov z kalanetiky (teoretický výklad, názorná ukážka cvikov – rozcvička a precvičovanie zostavy cvikov) – ponuka služieb Poradne optimalizácie pohybovej aktivity (skupinová intervencia v oblasti pohybových aktivít na prevenciu nesprávneho držania tela, redukcii telesného tuku, zlepšenie telesnej zdatnosti, flexibility tela) – pre seniorov/záujemcov (v počte 11 cvičencov);
 - Denné centrum MČ Košice-Sídlisko KVP, Cottbuská 36, Košice, v dňoch 9.10. a 23.10.2019 (po 2 aktivity v každom termíne) – Pohybová aktivita s uplatnením prvkov z kalanetiky (teoretický výklad, názorná ukážka cvikov – rozcvička a precvičovanie zostavy cvikov) – ponuka služieb Poradne optimalizácie pohybovej aktivity (skupinová intervencia v oblasti pohybových aktivít na prevenciu nesprávneho držania tela, redukcii telesného tuku, zlepšenie telesnej zdatnosti, flexibility tela) – pre seniorov/klientov DC (v počte 12 cvičencov); rovnako v tomto centre dňa 23.10.2019 (2 aktivity) – Poradenstvo vo výžive a pohybovej aktivite – prevencia obezity (teoretický výklad, názorná ukážka cvikov – rozcvička a precvičovanie cielenej zostavy cvikov) – ponuka služieb Poradne optimalizácie pohybovej aktivity (skupinová intervencia v oblasti pohybových aktivít na prevenciu nesprávneho držania tela, redukcii telesného tuku, zlepšenie telesnej zdatnosti, flexibility tela) – pre seniorov/klientov DC (v počte 6 cvičencov);
 - Gymnázium M. R. Štefánika, Nám. L. Novomeského 4, Košice, dňa 9.10.2019 (2 aktivity) – téma Zdravý životný štýl a prevencia obezity (výklad s besedou; meranie tlaku krvi, pulzu; vybraných antropometrických parametrov – telesná výška, hmotnosť, obvod pása; výpočet indexu telesnej hmotnosti – BMI) – celkovo pre 45 študentov prímý; rovnako v tomto centre dňa 17.10.2019 (2 aktivity) – Prevencia chronických ochorení vrátane obezity (výklad s besedou) – celkovo pre 55 študentov sexty a septimy;
 - Základná škola Krosnianska 2, Košice, dňa 15.10.2019 (2 aktivity) – téma Zdravý životný štýl a prevencia obezity (výklad s besedou; meranie tlaku krvi, pulzu; ukážka merania vybraných antropometrických parametrov, ako telesná výška, hmotnosť, obvod pása, bokov, výpočet indexu telesnej hmotnosti/BMI, na prítomnom pedagógovi) – celkovo pre 44 žiakov VIII. ročníka;
 - Stredná zdravotnícka škola, Moyzesova 17, Košice, dňa 15.10.2019 (1 aktivita) – téma Prevencia chronických ochorení vrátane obezity (výklad s besedou) – celkovo pre 7 študentov IV. ročníka študijného odboru Asistent výživy; rovnako v tejto škole dňa 18.10.2019 (1 aktivita) – celkovo pre 11 študentov III. ročníka študijného odboru Asistent výživy;
 - Lekárska fakulta Univerzity P.J. Šafárika Košice, Trieda SNP 1, Košice, dňa 16.10.2019 (1 aktivita) – téma Prevencia chronických ochorení a prevencia obezity

(prednáška s diskusiou) – celkovo pre 12 študentov I. roč. Mgr. stupňa, študijného odboru Verejné zdravotníctvo;

- Školský internát, Medická 2, Košice, dňa 16.10.2019 (2 aktivity) – Pohybová aktivita s uplatnením prvkov z kalanetiky (teoretický výklad, názorná ukážka cvikov – rozcvička a precvičovanie zostavy cvikov) – ponuka služieb Poradne optimalizácie pohybovej aktivity (skupinová intervencia v oblasti pohybových aktivít na prevenciu nesprávneho držania tela, redukciu telesného tuku, zlepšenie telesnej zdatnosti, flexibility tela) – celkovo pre 12 stredoškolských študentov/záujemcov (zmiešaná skupina);
- Rekreačné stredisko Alpinka, Košice, dňa 20.10.2019 (1 aktivita) – Ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia v rámci akcie Onkokardioturistika 32. ročník – jesenná časť (vybrané vyšetrenia a poradenstvo) – v spolupráci s Klubom turistov „Medicína“ Košice, Klubom turistov mesta Košice a Ligou proti rakovine SR, pobočkou Košice – pre onkologických pacientov a ich rodinných príslušníkov (v celkovom počte 35 osôb).
- Denné centrum MČ Košice-Západ, Laborecká 2, Košice, dňa 21.10.2019 (1 aktivita) – Ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia (vyšetrenia na riziko metabolického syndrómu a poradenstvo) – pre seniorov/klientov DC (v počte 8);
- Všeobecná zdravotná poisťovňa, a. s., pobočka Košice, Senný trh 1, Košice, dňa 22.10.2019 (1 aktivita) – Ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia (vyšetrenia na riziko metabolického syndrómu a poradenstvo) – pre zamestnancov (v celkovom počte 50);
- Komunitné centrum (Jednota dôchodcov Slovenska), Brezová 20, Poproč, okres Košice-okolie, dňa 25.10.2019 (1 aktivita) – Ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia (vyšetrenia na riziko metabolického syndrómu a poradenstvo) – pre členov miestnej organizácie JDS/seniori (v počte 21).

Z ďalších významných termínov, ku ktorým RÚVZ Košice vykázal činnosť, môžeme spomenúť Svetový deň mlieka v školách – posledná streda v septembri a Svetový deň potravy – 16. október, pri príležitosti ktorých boli edukačné aktivity, spojené s distribúciou informačných materiálov, uskutočnili sa v:

- ZŠ L. Fullu, Maurerova 21, Košice, na tému „Zdravý životný štýl s akcentom na zdravú výživu“, pre 55 žiakov VII. až IX. ročníka a pre 34 žiakov I. ročníka (4 aktivity v dňoch 26.9. a 27.9.2019);
- ZŠ Belehradská 21, Košice, na tému „Zdravá výživa, zdravý životný štýl“, pre 28 žiakov V. roč. (1 aktivita dňa 2.10.2019) a pre 22 žiakov V. roč. (1 aktivita dňa 16.10.2019);
- MŠ Oštepová 1, Košice, na tému „Zdravá výživa (význam mlieka) a životný štýl“, pre 45 detí predškolského veku (2.10.2019);
- Súkromnej MŠ Kmeťova 23, Košice, na tému „Zdravá výživa a životný štýl“, pre 10 detí predškolského veku (2.10.2019);
- ZŠ s vyučovacím jazykom maďarským – Alapiskola, Československej armády 15, Moldava nad Bodvou, okres Košice-okolie, na tému „Zdravá výživa, zdravý životný štýl“, pre 100 žiakov VI. roč. (6 aktivít dňa 7.10.2019);

- Súkromnej MŠ Vilôčka, Vencová 4, Košice, na tému „Zdravá výživa a životný štýl“, pre 22 detí predškolského veku (8.10.2019);
- Gymnázium M. R. Štefánika, Nám. L. Novomeského 4, Košice, na tému „Zdravý životný štýl“ (s meraním tlaku krvi, pulzu, výpočtom indexu BMI), pre 45 študentov prímý (2 aktivity dňa 9.10. 2019);
- MŠ Boliarov, okres Košice-okolie, na tému „Zdravá výživa (význam mlieka) a životný štýl“, pre 15 detí predškolského veku (11.10.2019);
- ZŠ Krosnianska 2, Košice, na tému „Zdravý životný štýl s akcentom na zdravú výživu“ pre 44 žiakov VIII. ročníka (2 aktivity dňa 15.10.2019);
- ZŠ Staničná 13, Košice, na tému „Zdravý životný štýl s akcentom na zdravú výživu“ pre 40 žiakov VII. ročníka (1 aktivita dňa 16.10.2019);
- MŠ Repíková 58, Košice-Šebastovce, na tému „Zdravá výživa (význam mlieka) a životný štýl“, pre 15 detí predškolského veku (17.10.2019);
- MŠ Jasov 62, okres Košice-okolie, na tému „Zdravá výživa a životný štýl“, pre 22 detí predškolského veku (21.10.2019);
- Spojená škola internátna Ždaňa, elokované pracovisko Čaňa, Osloboditeľov 26, Košice-okolie, na tému „Zdravý životný štýl s akcentom na prevenciu fajčenia“, pre 25 žiakov 1. stupňa (2 aktivity dňa 28.10.2019);
- MŠ Zuzkin park 2, Košice, na tému „Zdravá výživa a životný štýl“, pre 15 detí predškolského veku (29.10.2019).

Významný termín Medzinárodnej diabetickej federácie (skr. IDF), podporovaný SZO, Svetový deň diabetu – 14. november, bol v rokoch 2018 a 2019 venovaný téme „Rodina“, s cieľom podporiť úlohu rodiny v manažmente, starostlivosti, prevencii a vzdelávaní o diabete. Pri danej príležitosti, informačno-propagačná činnosť zahŕňala:

- písomne oslovenie vybraných inštitúcií v územnom obvode okresov Košice-mesto a Košice-okolie, formou listu vo veci: „Informácia o vybraných významných termínoch venovaných problematike zdravia – ponuka tematicky súvisiacich zdravotno-výchovných aktivít“ (zahrňujúc Svetový deň diabetu – 14. november), rozposlaného e-mailom dňa 6.9.2019;
- inštalovanie monotematického informačného panela k svetovému dňu vo vstupných priestoroch budov RÚVZ Košice;
- prezentáciu materiálu pod názvom „Svetový deň diabetu – 14. november“, z edície RÚVZ Košice, na webovom sídle RÚVZ Košice (v položke Aktuality/Archív), s určením pre verejnosť;
- edukačné aktivity (v mesiacoch október až december 2019), zamerané viac tematicky, na Zdravý spôsob života, Zdravú výživu, Prevenciu chronických ochorení a pod. Realizované boli súbežne s obsahovo príbuznými aktivitami a termínmi (napr. ako Svetový deň obezity – 11. október; Svetový deň potravy – 16. október).

Svetový deň AIDS – 1. december (vyhlásený SZO v roku 1988) bol v roku 2019 zameraný na tému „Komunity - v rámci informačno-propagačnej činnosti boli písomne oslovené vybrané inštitúcie v územnom obvode okresov Košice-mesto a Košice-okolie, formou listu vo veci: „Informácia o vybraných významných termínoch venovaných problematike zdravia – ponuka tematicky súvisiacich zdravotno-výchovných aktivít“

(zahrňujúc Svetový deň boja proti AIDS – 1. december), rozposlaného e-mailom dňa 6.9.2019.

Školskej populácii bol uvedený termín daný do pozornosti prostredníctvom edukačných aktivít na témy „Prevencia infekcie HIV/AIDS“; „Výchova k zodpovednému partnerstvu, manželstvu, rodičovstvu“ a „Prevencia pohlavne prenosných infekcií“ (na 14 ZŠ, 5 SŠ, 2 ŠI a 1 VŠ). Uskutočnených bolo celkovo 47 aktivít v období od 4.10. do 17.12.2019. Intervenovaných bolo spolu 1297 osôb, z toho 690 na ZŠ, 570 na SŠ a ŠI, 32 na VŠ a 5 vychovávateľov na jednom ŠI.

Výchovno-vzdelávacou činnosťou vo vzťahu k školám (vrátane informačno-propagačnej činnosti) participovali na 13. ročníku celoslovenskej kampane Červené stužky (s trvaním od 2. septembra do 1. decembra 2019, t. j. Svetového dňa boja proti AIDS). Kampaň sa realizovala pod záštitou Kancelárie SZO na Slovensku, s podporou MŠVVaŠ SR (v rámci rozvojového projektu „Zdravie a bezpečnosť v školách 2019“), pod odbornou garanciou MZ SR a v spolupráci s ďalšími inštitúciami.

Informovanie širokej verejnosti bolo zabezpečené prostredníctvom umiestnenia informácie pod titulom „Svetový deň boja proti AIDS“ na webovom sídle RÚVZ Košice (v časti Hlavné menu – Aktuality), z edície ÚVZ SR (zo dňa 27.11.2019).

RÚVZ so sídlom v Michalovciach zabezpečil pri príležitosti významných termínov akcie rôzneho druhu. Súčasne sa podieľal na osвете v rámci kampaní na celoslovenskej i lokálnej úrovni.

Svetový deň proti rakovine – 4. február - počas celého mesiaca február 2019 konali aktivity, ako:

- prezentácia informačných materiálov na odbornom paneli vo vstupných priestoroch RÚVZ Michalovce a na webovom sídle úradu,
- propagácia informačného materiálu o prevencii onkologických ochorení vo vestibule miestnej polikliniky a v ambulanciách mesta,

V dňoch od 11. do 17.3.2019 prebiehala medzinárodná kampaň „Týždeň mozgu“, ktorej cieľom bolo upozorniť verejnosť na ľudský mozog a jeho činnosť, tiež hovoriť o mozgových ochoreniach a spôsoboch ich prevencie. Tému sa RÚVZ Michalovce venuje celoročne. Edukačné stretnutia pozostávali z výkladu s prezentáciou na tému Alzheimerova choroba, z diskusie so zúčastnenými a z distribúcie informačných letákov od Slovenskej Alzheimerovej spoločnosti, o. z.

Dňa 11.3.2019 bol zorganizovaný Deň otvorených dverí pre širokú verejnosť s kognitívnymi prednáškami s diskusiou v zasadačke RÚVZ. Zúčastnili sa ho dospelí v produktívnom veku, seniori i študenti, spolu v počte 40 osôb. So seniormi sa vyplnil dotazník porúch pamäti, Mini-mental state examination test (MMSE), OCA test – montreal cognitiv assessment test (MoCA).

7. apríl – Svetový deň zdravia, vyhlásený WHO, s témou pre rok 2019 „Univerzálne zdravotné pokrytie (UHC)“.

Po predložení návrhu spolupráce a prerokovaní s prednostkou Okresného úradu v Michalovciach, ohľadom organizovania akcie k Svetovému dňu zdravia, Okresný úrad umožnil svojim zamestnancom navštíviť v tento deň RÚVZ. Podľa vyjadrenia prednostky OÚ, zamestnanci prejavili záujem o vyšetrovania priamo na pracovisku RÚVZ, nie v

priestoroch úradu. Pre účely akcie boli počas celého dňa 8.4.2019 k dispozícii poradkyne z Poradne zdravia pri Oddelení podpory zdravia a výchovy k zdraviu RÚVZ Michalovce. Služby poradne boli v ponuke pre záujemcov počas celého týždňa ako aj v ďalšom období.

Vyzvi srdce k pohybu – VIII. ročník kampane pod záštitou UVZ SR a RÚVZ Banská Bystrica sa konal v termíne od 25. marca do 16. júna 2019. Kampaň bola podporená širokou propagáciou pohybu pre zdravie v regióne. RÚVZ Michalovce zverejnil zoznam cien pre vyžrebovaných účastníkov súťaže, ktoré boli poskytnuté gestorom kampane na národnej úrovni – RÚVZ Banská Bystrica. V súvislosti s GDPR bola podpísaná zmluva o poverení sprostredkovateľa. Zmluvnými stranami boli RÚVZ Banská Bystrica a RÚVZ Michalovce (k 21.3. 2019).

1. december – Svetový deň AIDS – k danému termínu boli usporiadané 3 prednášky pre 120 študentov.

Zámerom aktivít Oddelenia podpory zdravia a výchovy k zdraviu RÚVZ Rožňava, iniciovaných a organizovaných v rámci kalendára významných termínov bolo informovať verejnosť (laickú či odbornú) o prioritných problémoch, týkajúcich sa zdravia. Ich realizácia spočívala vo využití rôznych edukačno-intervenčných prístupov, masmediálneho priestoru a edičnej činnosti. V hodnotenom období bolo propagačnou formou podporených 21 informačných kampaní a významných termínov (Svetový deň boja proti rakovine, Týždeň mozgu, Svetový deň vody, Svetový deň zdravia, Svetový/európsky imunizačný týždeň, Svetový deň bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, Svetový deň „Pohybom ku zdraviu“, Svetový deň bez tabaku, Svetový deň životného prostredia, Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a obchodovaniu s drogami, Svetový týždeň dojčenia, Medzinárodný deň povedomia o fetálnom alkoholovom syndróme, Svetový deň Alzheimerovej choroby, Svetový deň srdca, Medzinárodný deň starších, Svetový deň duševného zdravia, Svetový deň potravy, Svetový deň osteoporózy, Svetový deň diabetu, Európsky týždeň boja proti drogám, Svetový deň boja proti AIDS).

Pri príležitosti Týždňa mozgu 2019 sa v marci v priestoroch RÚVZ Rožňava konalo 6 zdravotno-výchovných aktivít celkovo pre 97 študentov a pedagógov (z toho 40 účastníkov zo Strednej zdravotníckej školy v Rožňave a 57 účastníkov z Gymnázia Pavla Jozefa Šafárika v Rožňave). V rámci aktivít boli prezentované ukážky tréningu pamäti a distribuované zdravotno-výchovné materiály na tému prevencie mozgových ochorení.

V súvislosti so Svetovým dňom zdravia sa v ZŠ na Ul. pionierov v Rožňave uskutočnil Týždeň zdravia. Počas projektového Dňa zdravia bolo pre 72 žiakov z 2. stupňa ZŠ zrealizovaných 9 zdravotno-výchovných aktivít na tému prevencie civilizačných ochorení, zdravej výživy, pitného režimu a významu dostatočnej pohybovej aktivity. V súvislosti s týmto svetovým dňom sa uskutočnili aj 2 výjazdy PCOPZ do tejto školy, kde bolo vyšetrených celkom 12 zamestnancov. Počas Týždňa zdravia pre zamestnancov školy boli usporiadané 4 zdravotno-výchovné aktivity na tému zdravého životného štýlu, vrátane vyváženej a pestrej stravy a dostatočnej pohybovej aktivity. Pre 34 študentov a 5 pedagógov z SOU obchodu a služieb v Rožňave, na vyššie uvedené témy, boli realizované 2 zdravotno-výchovné aktivity, podobne pre 50 žiakov a 2 pedagógov zo ZŠ v Gemerskej Polome bolo usporiadaných 5 zdravotno-výchovných aktivít. Počas Týždňa otvorených dverí v PCOPZ na RÚVZ Rožňava (8. 4. – 12.4.2019) navštívili Poradňu zdravia 3 klienti.

Svetový deň bez tabaku bol propagovaný v spolupráci s Gemerskou knižnicou Pavla Dobšinského v Rožňave a s Mestskou políciou v Rožňave. Pri danej príležitosti boli zorganizované 3 aktivity pre 59 študentov zo SOU obchodu a služieb v Rožňave. V rámci aktivít bolo poradensky intervenovaných 24 fajčiarov, ktorým bol meraný krvný tlak a pulz, zisťovaný stupeň závislosti od nikotínu pomocou Fagerströmovho dotazníka, merané hodnoty CO a % COHb vo vydychovanom vzduchu. Všetkým fajčiarom bolo poskytnuté poradenstvo na zanechanie fajčenia, rozdane zdravotno-výchovné materiály a kontakty do Poradne na odvykanie od fajčenia. Pri edukácii bol premietnutý DVD film „Kým stúpa dym...“.

Pri príležitosti Medzinárodného dňa proti zneužívaniu drog a obchodovaniu s drogami bolo edukovaných 22 žiakov 2. stupňa zo ZŠ v okrese Rožňava, na témy prevencie látkových a nelátkových závislostí.

V súvislosti s Medzinárodným dňom povedomia o fetálnom alkoholovom syndróme boli do každej základnej školy (pre I. – IX. ročník) a strednej školy v okrese Rožňava zaslané zdravotno-výchovné informácie na danú tému spolu s ponukou zdravotno-výchovných aktivít. V piatich školách (4 ZŠ a 1 SŠ) sa konalo 14 zdravotno-výchovných aktivít (interaktívne, s modelovými situáciami, s diskusiou), s celkovou účasťou 219 mladých ľudí. V rámci každej aktivity bola zisťovaná spätná väzba, týkajúca sa postojov a názorov na užívanie alkoholu u žiakov. Edukácia bola zameraná na negatívny vplyv alkoholu na mladý organizmus a počas tehotenstva. Učebnými pomôckami boli DVD film „Vplyv pitia alkoholu počas tehotenstva na vývin plodu“ a distribuované zdravotno-výchovné materiály na tému prevencie užívania alkoholu, neplánovaného tehotenstva a fetálneho alkoholového syndrómu.

V septembri v súvislosti so Svetovým dňom srdca bol realizovaný výjazd PCOPZ do priestorov OR PZ v Rožňave, počas ktorého bola u klientov zisťovaná miera rizika srdcovo-cievnych ochorení. Intervenovaných bolo 15 klientov z radov verejnosti a zamestnancov.

V rámci spolupráce s organizáciou Domka v Rožňave sa začal realizovať dlhodobý regionálny projekt Memory. Prvé stretnutie so seniormi bolo v súvislosti so Svetovým dňom Alzheimerovej choroby. Na akcii mobilnej Poradne zdravia bolo vyšetrených 14 seniorov. Súčasťou akcie bola aj prednáška s diskusiou na problematiku demencie a významu aktívneho životného štýlu.

Pri príležitosti Svetového dňa výživy boli realizované zdravotno-výchovné aktivity pre 52 detí v 3 MŠ v okrese Rožňava.

Mesiac úcty k starším – október bol daný do povedomia prostredníctvom 4. ročníka Rožňavského veľtrhu pre seniorov. Podujatie sa uskutočnilo v priestoroch historickej Radnice mesta Rožňava. Cieľovou skupinou boli seniori a osoby s ťažkým zdravotným postihnutím. Hlavnými organizátormi boli RÚVZ so sídlom v Rožňave, Mesto Rožňava a Okresná organizácia Jednoty dôchodcov Slovenska v Rožňave. Na podujatí bolo prítomných 150 účastníkov (seniori, študenti a odborníci z jednotlivých oblastí).

Pri príležitosti Svetového dňa diabetu sa uskutočnila zdravotno-výchovná aktivita pre 21 žiakov zo ZŠ Ul. pionierov v Rožňave. Počas aktivity boli dané žiakom zdravotno-výchovné materiály zamerané na prevenciu diabetu 2. typu.

Počas Európskeho týždňa boja proti drogám pracovníci Oddelenia PZaVKZ uskutočnili celkom 5 aktivít, ktoré boli určené pre 46 žiakov a 10 pedagógov zo Spojenej školy –

Špeciálnej ZŠ v Dobšinej a pre 25 študentov a 2 pedagógov zo Strednej odbornej školy v Dobšinej.

V súvislosti so Svetovým dňom boja proti HIV/AIDS sa uskutočnilo 5 zdravotno-výchovných aktivít zameraných na prevenciu infekcie HIV/AIDS a iných sexuálne prenosných nákaz a na výchovu k zodpovednému manželstvu a rodičovstvu. Aktivity sa konali v 1 základnej škole (na Ulici pionierov v Rožňave) pre 20 žiakov a v 3 stredných školách (Gymnázium P. J. Šafárika v Rožňave, Stredná zdravotnícka škola v Rožňave, Stredná odborná škola v Dobšinej), s účasťou 94 študentov a 8 pedagógov.

K ďalším aktivitám patrili, napr. aj články v regionálnych novinách, informácie v Infotexte Mestskej káblovej televízie, na webových sídlach vybraných inštitúcií (RÚVZ Rožňava, mestá a obce, ZŠ a SŠ v okrese), práca so zdravotno-výchovným materiálom (DVD, tlačoviny), inštalácia informačných panelov vo vstupnej hale RÚVZ Rožňava.

Pre informačno-propagačnú činnosť bolo vytvorených 26 druhov zdravotno-výchovných materiálov, z toho 4 letáky/plagáty, 16 informačných panelov a 6 ďalších materiálov. Distribuovaných podľa zamerania bolo 32 druhov materiálu z edície z ÚVZ SR. Tieto materiály boli distribuované do 112 zariadení v okrese Rožňava (zdravotnícke zariadenia, školy a školské zariadenia, verejné inštitúcie a pod.). V roku 2019 bolo okrem uvedených aktivít zrealizovaných 91 jednorazových zdravotno-výchovných aktivít k témam a termínom odporúčaných SZO.

Zamestnanci RÚVZ so sídlom v Spišskej Novej Vsi v roku 2019 v rámci Týždňa mozgu a Svetového dňa Alzheimerovej choroby edukovali skupiny seniorov z Jednoty dôchodcov a klubu dôchodcov v oblasti duševného zdravia, jeho posilňovaní, funkciách mozgu a škodlivých vplyvov na jeho činnosť, tréningu pamäti vo vyššom veku. Seniorom boli poskytnuté prednášky a besedy pod názvom „Žijeme život prosperujúci mozgu?“, „Chrípka a jej prevencia“, „Pohyb, osteoporóza a prevencia pádov“ a „Ako zvládať stres“. Taktiež so seniormi realizovali rôzne cvičenia a techniky na podporu pamäte a kognitívneho myslenia. Obom skupinám vykonali aj antropometrické merania, merania TK a P ako aj celkového cholesterolu vrátane individuálnych konzultácií k výsledkom meraní, zdravotnému stavu a jeho zlepšeniu.

V prezentácii sa zamerali na činnosť mozgu, druhy pamäte ako aj riziká vzniku degeneratívnych, cievnych a nádorových chorôb mozgu a nervovej sústavy vrátane účinnej prevencie. O jednotlivých druhoch pamäte a význame starostlivosti o mozog sa rozprávalo aj seniorom v Dome dôchodcov. Pri všetkých týchto aktivitách poskytli poslucháčom aj letáky a informačné materiály k predmetnej téme. Na RÚVZ bol pre verejnosť k dispozícii panel k téme „Týždeň mozgu“ a „Alzheimerova choroba a prevencia“.

V aktivitách určených pre postproduktívny vek sa pokračovalo aj počas Mesiaca úcty k starším a Medzinárodného dňa starších, kedy zhotovili panely a propagačné materiály, týkajúce sa problematiky seniorov zo zdravotného a sociálneho hľadiska.

V rámci Svetového dňa zdravia vyšetrili v priestoroch obchodných centier TESCO v Spišskej Novej Vsi, Smižanoch, Krompachoch a Gelnici 50 zamestnancov, ktorým merali základné antropometrické ukazovatele, krvný tlak a zisťovali koncentráciu celkového cholesterolu z kapilárnej krvi. Účastníkom na základe zistených údajov o zdravotnom stave dávali rady k ozdraveniu a zníženiu rizík srdcovocievnych a metabolických chorôb.

Pre verejnosť boli k Svetovému dňu obezity a Svetovému dňu pohybu zhotovené informačné panely v priestoroch RÚVZ Spišská Nová Ves a uverejnené informácie na webovom sídle RÚVZ.

V spolupráci s CVČ Adam a Mestským úradom v Spišskej Novej Vsi sa zamestnanci RÚVZ zúčastnili na športových akciách „Športové hry mládeže“ a „Večerný beh mestom“, kde poskytovali účastníkom antropometrické merania a jednoduché testy telesnej zdatnosti vrátane odborných konzultácií k optimalizácii pohybovej aktivity. K Svetovému dňu bez tabaku bol v spolupráci s Mestom Spišská Nová Ves a Klubom mladých pri Centre voľného času Adam Spišská Nová Ves pre stredoškóľakov usporiadaný seminár k prevencii fajčenia a odvykania od fajčenia. Pre širokú verejnosť spoločne so študentmi-dobrovoľníkmi z Gymnázia na Javorovej ul. v Spišskej Novej Vsi bola zorganizovaná akcia „Prestaň fajčiť, daj si jablko“. Súčasťou akcie bola aj anketa u fajčiarov, ktorí boli ochotní zhasiť cigaretu a vymeniť ju za ponúknuté jablko. Celkom bolo oslovených viac než 60 fajčiarov v uliciach mesta, ktorým boli poskytnuté letáky s výhodami nefajčenia ako aj radami ako sa stať nefajčiarom. Záujemcom bol meraný oxid uhoľnatý vo výdychu prístrojom smokerlyzer a merané boli aj dychové parametre prístrojom spirometer. Pre tých, ktorí sa rozhodli prestať fajčiť, bolo poskytnuté odborné poradenstvo k odvykaniu od fajčenia a prevencii recidív. Interview k akcii bolo poskytnuté pre TV Redutu a informácie boli zverejnené aj v regionálnej tlači. Na RÚVZ bol pre verejnosť k dispozícii informačný panel o Svetovom dni bez tabaku.

K Medzinárodnému dňu proti zneužívaniu drog a obchodovaniu s nimi realizovali peer aktivisti v 5-tich stredných školách, kluboch a internátoch v rovesníckom prostredí v rámci regionálneho projektu „Mladí ľudia a život“ 10 besied na tému „Nikotín, alkohol a iné drogové závislosti“, s využitím rôznych zážitkových metód. Pre študentov zorganizovali pri tejto príležitosti aj koncert, divadelné predstavenie a športové podujatie.

K tomuto dňu zamestnanci RÚVZ zorganizovali 6 seminárov pre žiakov z VIII. a IX. ročníka dvoch základných škôl, na témy „Látkové závislosti a prevencia“ a „Nie, ja drogy neberiem“, s riešením modelových situácií rôznych životných príbehov mladých ľudí.

Počas Svetového dňa srdca, v priestoroch obchodného centra COOP bolo v ponuke skrínigové vyšetrenie hladiny celkového cholesterolu a glykémie ako aj meranie krvného tlaku, pulzu a obsahu tuku, celkom pre 33 klientov. Antropometrické merania, merania krvného tlaku a základných biochemických ukazovateľov vrátane konzultácii k ozdraveniu životného štýlu boli poskytnuté pri príležitosti tohto dňa aj pedagógom ZŠ Ing. Kožucha v Spišskej Novej Vsi (v počte 16 osôb). Tieto služby využilo aj 14 zamestnancov RÚVZ v Spišskej Novej Vsi. Všetci boli informovaní o výsledkoch meraní ako aj potrebných zmenách k zlepšeniu životosprávy a zníženia rizika neinfekčných ochorení.

Pri príležitosti Svetového dňa výživy RÚVZ v spolupráci s peer aktivistami realizovali aktivity formou prednášok a besied pod názvom „Zdravá výživa a pitný režim“, ktoré boli určené pre deti a mládež základných a stredných škôl.

V spolupráci s O. Z. Mladí ľudia a život a Slovenským Červeným krížom územným spolkom Spišská Nová Ves sa RÚVZ podieľal pri príležitosti Svetového dňa AIDS na organizácii sviečkového pochodu a sprievodných športových a kultúrnych podujatí, ktoré boli určené mladým ľuďom z mesta Spišská Nová Ves. Všetky aktivity boli súčasťou v poradí už 17. ročníka workshopu „Mladí ľudia a život“, ktorého hlavnými organizátormi a realizátormi

sú peer aktivisti z O. Z. Mladí ľudia a život. Na workshope boli diskutované viaceré témy, týkajúce sa života mladých ľudí (fajčenie, alkohol, drogy, láska, sexualita, duševné zdravie, prvá pomoc, gynekológia, urológia a antikoncepcia). Jednou z tém workshopu bola aj téma „HIV/AIDS, sexuálne prenosné ochorenia a ich prevencia“. Okrem uvedeného, k problematike HIV/AIDS bol na RÚVZ zostavený tematický panel, vytvorený leták a médiám poskytnuté dva rozhovory, s určením pre verejnosť.

Oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu pri RÚVZ v Trebišove realizovalo:

Svetový deň proti rakovine (4.2.2019): bol propagovaný na internetovej stránke RÚVZ Trebišov a na informačnom paneli RÚVZ, umiestnením informácie o svetovom dni ako aj tematickým edukačným materiálom.

Týždeň mozgu 2019 (11.3. – 17.3.2019): bol daný do pozornosti verejnosti prostredníctvom internetovej stránky RÚVZ i a tematickým edukačným materiálom. V súvislosti s kampanou „Týždeň mozgu 2019“ boli organizované prednášky pre širokú verejnosť a poslucháčov univerzity tretieho veku, vedomostné a kognitívne aktivity pre klientov zariadení sociálnych služieb. Konkrétne, 4 vedomostné a kognitívne aktivity sa konali v 3 zariadeniach, ako: Zariadenie opatrovateľskej služby PRAMENŇ NÁDEJE Trebišov; Zariadenie opatrovateľskej služby Dom Humanity SČK Kráľovský Chlmec; Špecializované zariadenie Prameň Nádeje Trebišov, Maják Trebišov (spolu 64 edukovaných). Prednáška „Chyťme sa za mozog“ bola určená pre širokú verejnosť, s konaním v Zemplínskej knižnici v Trebišove, na ktorej sa zúčastnilo 9 poslucháčov. Napokon prednáška „Choroby mozgu a ich prevencia“ pre poslucháčov univerzity tretieho veku bola v Múzeu a kultúrnom centre južného Zemplína, Trebišov, a sa zúčastnilo sa je 12 záujemcov.

V súvislosti s propagáciou Svetového dňa zdravia (7.4.2019), so zameraním pre rok 2019 na „Poskytnutie poradenských služieb pre zamestnancov okresných a krajských úradov“, Oddelenie PZaVkJ zorganizovalo zdravotno-výchovnú akciu výjazdom Poradne zdravia na Okresný úrad v Trebišove. Vyšetrenie biochemických parametrov, antropometria, zhodnotenie stavu telesnej hmotnosti, zloženia tela (podiel svalovej hmoty, tuku v organizme) a poradenstvo bolo poskytnuté 17 klientom. Poskytnuté bolo aj poradenstvo v oblasti odvykania od fajčenia pre 4 klientov.

Svetový deň pohybu ku zdraviu (10.5.2019): bol daný do povedomia verejnosti uverejnením tematickej informácie a edukačného materiálu na webovom sídle RÚVZ Trebišov a na informačnom paneli v priestoroch RÚVZ. Edukácia o význame pohybu pre zdravie bola určená žiakom základných škôl zapojených do projektovej úlohy NAPPPA. Komplex meraní pre zúčastnených žiakov zahŕňal antropometriu, meranie krvného tlaku a pulzu, hodnotenie držanie tela testom podľa Kleina a Thomasa modifikovaný Mayerom, spirometriu, Ruffierov test, ktorý je kombinovaným a ľahko reprodukovateľným testom telesnej zdatnosti so zameraním na funkčnosť obehovej sústavy. Vyšetrených bolo 71 žiakov 8. ročníkov z dvoch základných škôl, z toho 35 chlapcov a 36 dievčat.

Svetový deň bez tabaku (31.5.2019) bol propagovaný cez niekoľko podujatí. RÚVZ Trebišov ako partner O. Z. STOPA, podporilo športovo-spoločenské podujatie s názvom „Nočný beh Trebišov 2019“, ktoré sa uskutočnilo dňa 8.6.2019 v nočných hodinách pri amfiteátri v priestoroch mestského parku v Trebišove. Nočný beh bolo možné absolvovať na dvoch tratiach s dĺžkou: 5 km (kratší beh) a 10 km (dlhší beh). Pred a počas tohto podujatia

mali záujemcovia možnosť navštíviť mobilnú Poradňu zdravia a absolvovať zhodnotenie stavu telesnej hmotnosti, zloženia tela (podiel svalovej hmoty, tuku v organizme) vyšetrenie krvného tlaku, vydychovaného vzduchu na hladinu oxidu uhoľnatého (CO) v pľúcach a vyšetrenie hladiny celkového cholesterolu v krvi. Vyšetrenia ako aj poradenstvo boli realizované bezplatne poradcami z RÚVZ Trebišov. Poradensky intervenovaných bolo 25 klientov. Oddelenie PZaVkJ zorganizovalo tiež Deň otvorených dverí, kde bolo poskytnuté poradenstvo pre 10 klientov. Konali sa aj edukačné aktivity vo forme prednášok a besied. (pozri nižšie uvedenú tabuľku).

Názov aktivity	Počet edukovaných	Miesto konania aktivít
Informačný panel RÚVZ TV	Verejnosť	RÚVZ Trebišov
Webové sídlo RÚVZ TV	Verejnosť	RÚVZ Trebišov
Webové sídlo Mesta Trebišov	Verejnosť	Mesto Trebišov
Prednášky, besedy	32	Gymnázium, Komenského 32, Trebišov
Prednášky, besedy	33	Základná škola Sever, Pribinova 76, Trebišov
Prednášky, besedy	85	Základná škola s MŠ, Hlavná 75, Hrčel'
Spolu	150	

Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s nimi (26.6.2019) bol pripomenutý aktivitami v nasledovnej tabuľke.

Názov aktivity	Počet edukovaných	Počet aktivít	Miesto konania aktivít
Informačný panel RÚVZ TV	Verejnosť	1	RÚVZ Trebišov
Webové sídlo RÚVZ TV	Verejnosť	1	RÚVZ Trebišov
Prednášky, besedy	32	2	Gymnázium, Komenského 32, Trebišov
Prednášky, besedy	33	2	Základná škola Sever, Pribinova 76, Trebišov
Prednášky, besedy	85	2	Základná škola s MŠ, Hlavná 75, Hrčel'
Prednášky	38	2	Základná škola M.R. Štefánika 51, Trebišov
Prednáška (odborná príprava), s určením pre asistentov osvedy zdravia – Mesto Trebišov, Zdravé regióny	6	2	RÚVZ Trebišov
Spolu	194	12	

Medzinárodný deň povedomia o fetálnom alkoholovom syndróme (9.9.2019), pri danej príležitosti Poradňa zdravia pri RÚVZ Trebišov zorganizovala 2 besedy pre klientky v produktívnom veku na tému „Tehotenstvo s pohárikom“. Edukovaných bolo 20 klientok. Aktivita pozostávala z 2 častí, najprv boli klientky PZ vyšetrené na základné biochemické a antropometrické parametre aj s meraním na biometrickej váhe. Následne, na základe výstupov z meraní, boli poradensky intervenované v oblasti zdravej výživy, prevencie užívania alkoholických nápojov a vplyvu alkoholu na vývin plodu. Edukačnými pomôckami bol informačný materiál, názorné charakteristiky detí postihnutých FAS. Zároveň sa konali edukačné aktivity na školách a pre širokú verejnosť (podrobné informácie sú v tabuľke, pozri nižšie).

Názov aktivity	Počet edukovaných	Počet aktivít	Miesto konania aktivít
Informačný panel RÚVZ TV	Verejnosť	1	RÚVZ Trebišov
Webové sídlo RÚVZ TV	Verejnosť	1	RÚVZ Trebišov
Prednášky, besedy	128	4	stredné odborné školy I. roč.
Prednášky, besedy	50	1	základné školy – II. st.
Prednášky, besedy	6	2	asistenti osvetu zdravia
Poradňa zdravia RÚVZ TV	20	3	RÚVZ Trebišov
Spolu	204 + verejnosť	12	

Svetový deň srdca (29.9.2019): bol propagovaný na internetovej stránke RÚVZ Trebišov a na informačnom paneli v priestoroch RÚVZ, umiestnením informácie o svetovom dni spolu so sprievodným edukačným materiálom.

Miesto konania akcie	Počet klientov
Poradňa zdravia pri RÚVZ TV; Deň otvorených dverí	10
Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Trebišove, M . R. Štefánika 2319/180	9
Centrum voľného času , T. G. Masaryka 2229, Trebišov	5
Deň polície Trebišov	27
Správa ciest KSK	7
Celkový počet vyšetrených klientov	58

Svetový deň Alzheimerovej choroby (21.9.) – Mesiac úcty k starším (október) – Medzinárodný deň starších (1.10) – Svetový deň osteoporózy (20.10.), k daným termínom Oddelenie PZaVkJ v spolupráci s Oddelením hygieny detí a mládeže, Slovenským Červeným krížom, Klubmi dôchodcov a príslušnou miestnou samosprávou organizovali pre rôzne vekové kategórie edukačné podujatia (semináre, prednášky, besedy s tréningom mozgu) na témy Zdravé starnutie a šport; Osteoporóza; Alzheimer; Obezita, s konaním v rámci Dňa úcty

k starším. Aktivity tohto druhu (rozšírené o ďalšie témy) sa realizujú počas celého roka. Ich zámerom je zvýšiť povedomie seniorov v oblasti prevencie ochorení súvisiacich s vyšším vekom, zvýšiť kvalitu života starších, predstaviť im opatrenia/možné riešenia najčastejších zdravotných problémov. Informácie k termínom boli uverejnené na webovom sídle RÚVZ Trebišov a umiestnené na informačnom paneli v priestoroch úradu. Prehľad realizovaných aktivít uvádza tabuľka (pozri nižšie).

Edukačná aktivita	Názov prednášky	Miesto realizácie	Počet edukovaných
Prednáška s diskusiou	Mozog a jeho fungovanie	ZŠ Pribinova 76, Trebišov ZŠ Komenského 8, Trebišov Obchodná akadémia, Komenského 18, Trebišov (žiaci/študenti)	167
Seminár	Prevencia Alzheimerovej choroby a tréning mozgu	RÚVZ Trebišov (zamestnanci)	15
Prednáška s diskusiou	Zdravé starnutie	Klub dôchodcov Zbehňov Deň úcty k starším v KD Hrčeľ	115
Seminár	Prevencia osteoporózy	RÚVZ Trebišov (zamestnanci)	15
Prednáška s diskusiou	Prevencia osteoporózy	Zemplínska knižnica v Trebišove (verejnosť)	10
Prednáška s diskusiou	Prevencia Alzheimerovej choroby a tréning mozgu	Klub dôchodcov Zbehňov	22
Prednáška s diskusiou + informačný panel	Osteoporóza	Klub dôchodcov Zbehňov Deň úcty k starším v KD Hrčeľ	115
Prednáška s diskusiou + informačný panel	Alzheimerova choroba	Deň úcty k starším v KD Hrčeľ	93

Svetový deň obezity (11.10.2019): bol daný do povedomia dospelaj populácii cez edukačné aktivity (prednášky s diskusiou), ktorých sa zúčastnilo 54 záujemcov. Klientom v počte 10, ktorí mali záujem poznať svoj zdravotný stav, bolo poskytnuté vyšetrenie pomocou prístroja na meranie telesnej stavby ľudského tela v kombinácii s lekárskou váhou s meraním viscerálneho (medziorgánového) tuku, množstva tuku v tele, podielu kostrového svalstva, meraním pokojového metabolizmu (v kcal) a výpočtu BMI (body mass index),

bioimpedančnou metódou (pre vek 6 – 80 rokov). Následné poradenstvo bolo zamerané na zdravé stravovanie, dostatočný pohyb, ozdravenie spôsobu života.

Európsky týždeň boja proti drogám (tretí novembrový týždeň) – preventívne aktivity uvádza tabuľka (pozri nižšie).

Forma aktivity	Počet aktivít	Počet edukovaných	Cieľová skupina
Tematický informačný panel na RÚVZ TV	1	verejnosť	verejnosť
Informácia na webovom sídle RÚVZ TV	1	verejnosť	verejnosť
Prednáška Cirkevná stredná odborná škola sv. Jozafáta, Komenského 10, Trebišov	3	69	15 – 18 r.
Prednáška s besedou Špeciálna ZŠ M. R. Štefánika 83, Trebišov	4	61	ročník I. – IV. ZŠ
Intervenčný program v meste Trebišov Prednáška/ Odborná príprava – asistenti osvetu zdravia (Mesto Trebišov – Zdravé regióny)	7	7	dospelá populácia
Počet aktivít	16		
Počet edukovaných	137 + verejnosť		
Počet škôl	2		

Výjazdom Poradne zdravia RÚVZ Trebišov do výrobného závodu spoločnosti Cemix, s. r. o., Ruskovská cesta 6, Trebišov, poradcovia zabezpečili klientom z radov zamestnancov bezplatné vyšetrenia a individuálne poradenstvo na prevenciu nikotinizmu a odvykanie od fajčenia, spojeného s meraním úrovne oxidu uhoľnatého (CO) vo výdychu prístrojom Smokerlyzer, antropometrické merania a biochemické stanovenie parametrov (celkový cholesterol, HDL, triglyceridy, glukóza). Na základe vyšetrení bolo poskytnuté poradenstvo v oblasti zásad zdravého životného štýlu, životosprávy a primeranej pohybovej aktivity. Počet vyšetrených klientov bolo 10, vyšetrenie smokerlyzerom absolvovali 2 osoby.

VEREJNÉ KAMPANE V NITRIANSKOM KRAJI:

Osobitná pozornosť bola venovaná významným dňom vyhlásených Svetovou zdravotníckou organizáciou, ktoré mali za cieľ informovať verejnosť o prioritných problémoch týkajúcich sa zdravia. Ich realizácia spočívala v organizovaní „Dní otvorených dverí“ v poradniach zdravia alebo účasťou poradní zdravia na rôznych kampaniach, vo využití rôznych edukačných a intervenčných prístupov. Prezentácie aktuálnych tém a informácií sa aj prostredníctvom printových regionálnych médií, prípravou informačných panelov, názornou agitáciou, poskytovaním aktuálnych príspevkov na web stránky RÚVZ a živých vstupov do televíznych a rozhlasových vysielaní. Názorná propagácia vo vstupných priestoroch RÚVZ, informačné tabule, semináre, prednášky, informatívne články, ktoré boli uverejnené na

webových stránkach, v regionálnej tlači, propagácia akcie mestským rozhlasom, elektronickou poštou, v televízii, výjazdy do terénu, výstavy, distribuovanie informačných letákov a zdravotne – výchovného materiálu (letáky, brožúry) podľa cieľových skupín do zdravotníckych zariadení, škôl, klubov, propagácia akcií a poskytovanie odbornej konzultácie.

Počet zapojených RÚVZ v Nitrianskom kraji v rámci významných dní vyhlásených Svetovou zdravotníckou organizáciou v Nitrianskom kraji:

Dátum	Významné dni	Zapojené RÚVZ v Nitrianskom kraji				
		NR	LV	NZ	TO	KN
4. 2.2019	Svetový deň proti rakoviny	NR	LV	NZ		KN
11.3.- 17.3.2019	Týždeň mozgu	NR	LV	NZ	TO	KN
20.3.2019	Svetový deň ústneho zdravia	NR		NZ	TO	
22.3.2019	Svetový deň vody		LV	NZ		KN
7.4.2019	Svetový deň zdravia	NR	LV	NZ	TO	KN
24.4.-30.4.2019	Európsky imunizačný týždeň	NR		NZ		
10.5.2019	Svetový deň pohybom ku zdraviu	NR	LV	NZ	TO	KN
31.5.2019	Svetový deň bez tabaku	NR	LV	NZ	TO	KN
14.6.2019	Svetový deň darcov krvi	NR		NZ		
26.6.2019	Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog	NR	LV	NZ	TO	KN
1.8.2019	Svetový deň na podporu dojčenia			NZ		
12.9.2019	Európsky deň ústneho zdravia	NR				KN
9.9.2019	Medzinárodný deň povedomia o fetálnom alkoholom syndróme	NR	LV	NZ	TO	KN
21.9.2019	Svetový deň Alzheimerovej choroby	NR	LV	NZ	TO	KN
25.9.2019	Svetový deň srdca	NR	LV	NZ	TO	
1.10.2019	Medzinárodný deň starších	NR	LV	NZ	TO	KN
10.10.2019	Svetový deň duševného zdravia	NR	LV	NZ		
11.10.2019	Svetový deň obezity	NR	LV	NZ		
15.10.2019	Svetový deň umývania rúk			NZ		
16.10.2019	Svetový deň potravy	NR	LV	NZ	TO	KN
20.10.2019	Svetový deň osteoporózy	NR	LV	NZ	TO	KN
14.11.2019	Svetový deň diabetu	NR	LV	NZ	TO	KN
14. – 21.11.2019	Európsky týždeň boja proti drogám	NR	LV	NZ	TO	KN
1.12.2019	Svetový deň boja proti AIDS		LV	NZ	TO	KN

VEREJNÉ KAMPANE V PREŠOVSKOM KRAJI:

RÚVZ Prešov:

- **február Svetový deň proti rakovine** – beseda so seniormi v Dennom stacionári Zemplínska v Prešove na tému Rakovina hrubého čreva, distribuovaný osvetový materiál, pripravený odborný panel v priestoroch úradu s touto tematikou.
- **11.-17. marec Týždeň mozgu – celosvetová kampaň** - pamäťové cvičenia so seniormi v Dennom stacionári vo Finticiach s využitím pracovných zošitov Slovenskej Alzheimerovej spoločnosti a centra Memory. V ZŠ Podhorany, ZŠ Važeckej v Prešove a v ZŠ M. Slovenskej v Prešove boli zrealizované edukačné aktivity spojené so zábavnými kvízmi a logickými úlohami, ktorých sa zúčastnilo 112 žiakov. V Strednej odbornej škole dopravnej uskutočnené besedy so študentmi spojené s tréňovaním kognitívnych schopností s účasťou 50-tich študentov.

Svetový deň bol spropagovaný v Prešovskom Večerníku, na webovej stránke úradu a na nástenke vo vstupných priestoroch úradu.

- **20. marec Svetový deň ústneho zdravia** – intervenčno-výchovná aktivita zameraná na prevenciu vzniku zubného kazu u detí spojená s názornou ukážkou na module chrupu a praktickým nácvikom správnej ústnej hygieny a edukáciou o správnej výžive v súvislosti so vznikom zubného kazu, v Základnej škole Radatice s počtom edukovaných - 25 žiakov. Odborný panel v priestoroch úradu zameraný na danú tému a uverejnený článok na webovej stránke úradu.
- **7. apríl Svetový deň zdravia** – zdravotno-výchovná aktivita zameraná na poskytnutie poradenských služieb pre zamestnancov okresných a krajských úradov v rámci výjazdovej poradne zdravia, a to na Okresnom úrade odbore školstva v Prešove, s komplexným vyšetrením biochemických parametrov, meraním antropometrických ukazovateľov s následným zadaním do programu Test zdravé srdce. Vyšetrení sa zúčastnilo 26 zamestnancov, ktorým bolo poskytnuté následne aj odborné poradenstvo a distribuovaný odborný materiál. Súčasťou meraní bolo aj meranie krvného tlaku prístrojom na zistenie atriálnej fibrilácie.
- **18. máj Európsky deň obezity** – v rámci spolupráce so spoločnosťou STOB a ich sprostredkovateľom Hygea za súčinnosti sietí lekárne BENU, zrealizovaná 16. a 17. mája 2019 v lekární BENU na ulici Masarykovej v Prešove zdravotno-výchovná aktivita pre verejnosť spojená s odborným poradenstvom v oblasti výživy a obezity. Aktivita zahŕňala analýzu ľudského tela váhou OMRON so zistením BMI, percenta viscerálneho tuku, kostrového svalstva, telesného tuku a určenia bazálneho metabolizmu. Súčasťou meraní bolo aj meranie prístrojom na zistenie hodnôt krvného tlaku a atriálnej fibrilácie s následnou osobnou konzultáciou o nameraných parametroch. Meraní sa zúčastnilo 13 klientov lekárne BENU.
- **31. máj Svetový deň bez tabaku** – odborný panel v priestoroch úradu venovaný tejto téme. Uverejnený článok v Prešovskom večerníku, distribuované zdravotno-výchovné materiály do školských zariadení. Zrealizované edukačné aktivity pre študentov na Gymnáziu J. A. Raymana v Prešove. Edukovaných bolo 45 študentov, vykonaných 15 meraní hladiny oxidu uhoľnatého prístrojom Smokerlyzer, s následným poradenstvom

na tému škodlivosti fajčenia aj s využitím DVD filmu „Kým stúpa dym“. Uverejnený článok v Prešovskom večerníku a nástenka v priestoroch úradu venovaná tejto problematike.

- **26. jún Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a ilegálnemu obchodovaniu s nimi** – preventívno-intervenčné aktivity v oblasti drogovej problematiky a užívania legálnych i nelegálnych návykových látok, formou besied a prednášok v Strednej odbornej škole dopravnej v Prešove, Gymnáziu J. A. Raymana v Prešove, v ZŠ Sibírska v Prešove, ZŠ Šrobárova v Prešove, ZŠ Ľubotice a v ZŠ Široké. Spolu bolo edukovaných 515 žiakov a študentov. Medzinárodný deň bol spropagovaný na webovej stránke úradu a na nástenke vo vstupných priestoroch úradu.
- **9. september Medzinárodný deň povedomia o fetálnom alkohole syndróme** – besedy s 212 študentmi, v Pedagogickej a sociálnej akadémii v Prešove, v Strednej zdravotníckej škole v Prešove a v Evanjelickom kolegiálnom gymnáziu v Prešove, s použitím DVD filmu „Až do dna“, a DVD filmu „Fetálny alkoholový syndróm“. Téma bola venovaná aj nástenka v priestoroch úradu.
- **26. september Svetový deň srdca** – výjazdové poradne v Prešove na Krajskom súde, 38 zamestnancom merané hodnoty celkového cholesterolu a krvného tlaku prístrojom Microlife s detekciou atriálnej fibrilácie. Aktivita bola spojená s distribúciou zdravotno-výchovných materiálov a osobnou konzultáciou s každým klientom.
- **21. september Svetový deň Alzheimerovej choroby** – beseda so seniormi v Dennom centre Družba v Prešove, spojená s pamäťovými cvičeniami a distribúciou osvetového materiálu Centra Memory. Pripravený odborný panel zaoberajúci sa touto témou v priestoroch úradu.
- **Október Mesiac úcty k starším** – v denných centrách pre seniorov Zemplínska, Sabinovská a Jiráskova v Prešove a v Dennom centre pre seniorov v Kapušanoch, uskutočnené besedy so seniormi na tému Pády v seniorskom veku, Prevencia civilizačných ochorení, Vysoký krvný tlak, Užívanie liekov v seniorskom veku. Svetový deň spropagovaný na nástenke v priestoroch úradu, na webovej stránke úradu a článkom v Prešovskom večerníku.
- **10. október Svetový deň duševného zdravia** – odborný panel zaoberajúci sa touto problematikou v priestoroch úradu.
- **11. október Svetový deň obezity** – intervenčná aktivita pre zamestnancov Denného stacionára pre seniorov, Sabinovská v Prešove a pre zamestnancov Regionálneho úradu verejného zdravotníctva v Prešove. U 24 záujemcov zrealizované merania na váhe OMRON s určením percenta tuku v tele, viscerálneho tuku, kostrového svalstva, hodnoty BMI a bazálneho metabolizmu. V Prešovskom večerníku uverejnený článok a nástenka v priestoroch úradu venovaná tejto téme.
- **20. október Svetový deň osteoporózy** – beseda so seniormi v Dennom centre Družba, distribúcia zdravotno-osvetového materiálu, odborný panel v priestoroch úradu s touto problematikou.
- **14. november Svetový deň diabetu** – nástenka v priestoroch úradu na tému Cukrovka a jej výskyt, distribúcia zdravotno-osvetového materiálu v školách v rámci intervenčných aktivít.

- **46. Týždeň Európsky týždeň boja proti drogám** – intervenčné aktivity zamerané tému Alkohol, keďže aj takmer po 8 rokoch od prijatia akčného plánu je spotreba na obyvateľa a s tým súvisiace poškodenia v Európskom regióne WHO stále najvyššia na svete. Edukácie zrealizované na Strednej dopravnej škole v Prešove a na Evanjelickom gymnáziu v Prešove s počtom edukovaných 175 študentov. Európsky týždeň spropagovaný prostredníctvom informačného panelu v priestoroch úradu a edukačných materiálov distribuovaných do škôl. V rámci interného seminára na Regionálnom úrade verejného zdravotníctva odprezentovaná prednáška „Drogové závislosti a následná sociálna rehabilitácia“. Seminára sa zúčastnilo 45 zamestnancov úradu.
- **1. december Svetový deň AIDS** - pri príležitosti tohto svetového dňa boli zrealizované 4 intervenčné aktivity v Strednej odbornej škole dopravnej v Prešove, v Evanjelickom gymnáziu v Prešove a v Základnej škole v Širokom. Prednášok a besied sa zúčastnilo 100 študentov. V mesiaci december téme HIV/AIDS venovaný odborný panel vo vstupných priestoroch úradu.

RÚVZ Bardejov:

V rámci Svetového dňa rakoviny odborný panel vo vstupných priestoroch RÚVZ Bardejov. Zúčastnili sa odborného seminára „Prevenia onkologických ochorení“ zameraného na prevenciu kolorektálneho karcinómu a karcinómu prsníka.

Týždeň mozgu pripravili viacero aktivít - prednášky, vedomostné a kognitívne aktivity pre seniorov, beseda u žiakov stredných škôl, odborný panel. Vedomostné, kognitívne aktivity a tréning pamäti seniorov sa uskutočnili v priestoroch RÚVZ v Bardejove. Súčasťou prednášok bola aj informovanosť o dôležitosť pestrosti v strave, ktorá je nevyhnutná pre správny vývoj a fungovanie mozgu. Týždeň mozgu spropagovali na odbornom panely umiestnenom pri vstupe RÚVZ Bardejov.

Počas **Svetového dňa ústneho zdravia** vykonali 4 besedy pre žiakov ZŠ. Na modeli zuba bol deťom ukázaný správny postup v starostlivosti o zúbky. Besedy boli spojené s premietaním zdravotno – výchovného DVD Zúbky.

V rámci **Svetového dňa zdravia** pripravili odborný panel vo vstupnom priestore RÚVZ Bardejov. Uskutočnili výjazd poradne zdravia na Okresnom úrade v Bardejove, kde vyšetrili 15 záujemcov. Na webovej stránke uverejnili článok k danej téme, doplnený o informácie o fungovaní jednotlivých poradní, ktoré sú pre klientov bezplatné.

V rámci **Svetového dňa bez tabaku** vykonali 4 besedy pre žiakov ZŠ Pod Vinbargom v Bardejove. Pre žiakov SPŠ pripravili v tento deň vyšetrenie smokerlýzerom a spirometrom. V tento deň bol v poradni zdravia pre verejnosť „Deň otvorených dverí“. Zároveň uverejnili článok na web stránke a pripravili odborný panel vo vstupných priestoroch RÚVZ Bardejov.

Svetový deň pohybu propagovali v regionálnej tlači Bardejovské novosti a na web stránke RÚVZ.

Pri príležitosti **Medzinárodného dňa proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s nimi** uskutočnili 5 prednášok pre žiakov ZŠ a SŠ.

V rámci **Svetového dňa Alzheimerovej choroby** propagovali na odbornom panely vo vstupných priestoroch RÚVZ Bardejov.

Fetálny alkoholový syndróm (FAS) je najzávažnejšia porucha spomedzi tzv. porúch fetálneho alkoholového spektra. Preto počas **Medzinárodného dňa povedomia o fetálnom alkoholovom syndróme** sa preventívne aktivity zamerali na osvetu týkajúcu sa tohto narastajúceho a zničujúceho javu, ako aj na jeho prevenciu. O rizikách spojených s konzumáciou alkoholu počas tehotenstva a diagnóze FAS informovali verejnosť na odbornom panely vo vstupných priestoroch RÚVZ Bardejov. Vykonali prednášky spolu s premietaním DVD o hrozbách pitia alkoholu počas tehotenstva pre dievčatá 3. a 4. ročníka na Hotelovej akadémii. O následkoch užívania alkoholu počas tehotenstva informovali aj tehotné ženy v rámci Klubu matiek. Z uskutočnených aktivít bola zaslaná správa na ÚVZ SR. V rámci **Svetového dňa srdca** uskutočnili výjazd poradne zdravia na SPŠ v Bardejove. Zúčastnilo sa ho 27 študentov. Okrem vyšetrenia tlaku krvi, antropometrických meraní im bol z krvi vyšetrený aj cholesterol. Pripravili odborný panel vo vstupných priestoroch RÚVZ Bardejov.

K **Svetovému dňu diabetu** pripravili pre verejnosť aj zamestnancov RÚVZ Bardejov odborný panel vo vstupných priestoroch RÚVZ Bardejov.

Medzinárodný deň „Úcty k starším“ bol spojený s výjazdom poradne zdravia, kde seniorom vyšetřili krvný tlak, antropometrické parametre, z krvi vyšetřili celkový cholesterol a HDL. Bolo im taktiež poskytnuté individuálne poradenstvo ohľadom zdravej výživy.

Počas **Svetového dňa obezity** vyšetřovali záujemcov v rámci dňa otvorených dverí na RÚVZ v Bardejove. Cieľovou skupinou vyšetřovaných a edukovaných bola dospelá populácia. Vyšetřovali cholesterol v krvi, TK, antropometrické údaje, BMI a zloženie stavby tela. Spolu bolo vyšetřených 22 ľudí.

V rámci **Svetového dňa osteoporózy** uskutočnili besedu v Senior centre v Bardejove. Po besede bolo poskytnuté individuálne poradenstvo ohľadom zdravej výživy. Zároveň bol seniorom poskytnutý zdravotno – výchovný materiál.

Na **Svetový deň nefajčenia** pripravili odborný panel vo vstupných priestoroch RÚVZ Bardejov.

Európsky týždeň boja proti drogám- zamerali sa na študentov stredných škôl, kde zrealizovali prednášky spojené s distribúciou existujúcich materiálov so zameraním najmä na ľahko dostupné drogy ako je alkohol a cigarety. Prednášky prebiehali na SPŠ v dvoch skupinách a zúčastnilo sa ich 41 žiakov. Vo vstupných priestoroch RÚVZ pripravili informačný panel na danú tému. Uverejnený bol článok na web stránke RÚVZ.

V rámci **Svetového dňa AIDS** v spolupráci s oddelením epidemiológie vykonali 3 prednášky a 3 workshopy na tému AIDS na stredných školách, na ktorých sa zúčastnilo spolu 68 študentov.

RÚVZ Svidník:

Pri príležitosti **Týždňa mozgu** pre deti MŠ gen. Svobodu vo Svidníku, v Cernine a pre žiakov základných škôl Spojenej školy vo Svidníku, Karpatskej vo Svidníku, Cerniny a Giraltovec pripravili besedy s využitím pracovných listov na precvičovanie pamäti. Pre klientov Senior klubu zrealizovali besedy – „Nedovoľ svojmu mozgu zostarnúť“, „Pamäť slabne, pokiaľ ju necvičíš“, obohatené o Dotazník porúch pamäti a praktické cvičenia

z pracovných listov. Pre zamestnancov MŠ gen. Svobodu vo Svidníku zrealizovali vyšetrenia RF SCCH a praktické cvičenia z pracovných listov.

V rámci **Svetového dňa proti rakovine** pre žiakov ZŠ Komenského, 8. mája a cirkevnej vo Svidníku pripravili aktivity zamerané na zdravý životný štýl ako prevenciu onkologických ochorení.

V rámci Európskeho dňa ústneho zdravia zrealizovali aktivity pre žiakov 1. stupňa základných škôl v Giraltovciach vo Svidníku a v Stropkove, obohatené o DVD, ukážku správneho čistenia zubov a omalovánky.

Pri príležitosti **Svetového dňa zdravia** zrealizovali pre zamestnancov Okresného úradu v Stropkove vyšetrenie RF SCCH, meranie krvného tlaku a poradenstvo v oblasti zdravého životného štýlu. Pre žiakov Spojenej školy vo Svidníku a ZŠ v Kračúnovciach pripravili besedy zamerané na zdravú výživu a benefity pohybovej aktivity.

Pri príležitosti **Medzinárodného dňa Zeme** pre žiakov ZŠ v Krajnej Poľane pripravili dopoludnie plné aktivít. Žiaci sa zapojili do výtvarnej súťaže, besedy a spoločne si vyčistili okolie školy a obce.

Pri príležitosti **Európskeho dňa čistých rúk** zrealizovali interaktívne besedy s využitím UV lampy na kontrolu správneho umývania rúk.

Pri príležitosti Svetového dňa pohybu učiteľom MŠ v Giraltoviach v rámci výjazdovej poradne zdravia poskytli vyšetrenia RF SCCH, meranie krvného tlaku a odborné poradenstvo v oblasti zdravého životného štýlu.

V rámci **Svetového dňa bez tabaku** v priestoroch vstupnej haly NsP vo Svidníku poskytovali vyšetrenia a poradenstvo ohľadne škodlivosti fajčenia a zdravého životného štýlu. Vyšetrovali celkový a HDL cholesterol, BMI, meranie TK, vitálnu kapacitu pľúc spirometrom a CO smokerlyzerom. Pre žiakov ZŠ V. Mirošov a Hrnčiarskej v Stropkove pripravili besedy, prednášky, súčasťou ktorých bolo premietanie DVD, meranie množstva CO vo vydychovanom vzduchu pomocou smokerlyzera a distribúcia zdravotno-výchovného materiálu.

V mesiaci október pri príležitosti **Medzinárodného dňa starších** pre klientov denného stacionára Atrium a Senior klubu vo Svidníku uskutočnili besedy ohľadom prevencie osteoporózy a Alzheimerovej choroby.

V rámci Svetového dňa obezity zrealizovali aktivity pre zamestnancov RÚVZ a učiteľov Spojenej školy vo Svidníku. Poskytli im meranie a analýzu telesnej skladby pomocou váhy Omron.

V mesiaci november pri príležitosti **Medzinárodného dňa bez fajčenia a Európskeho týždňa boja proti drogám** zrealizovali besedy pre žiakov ZŠ Komenského Svidník, v Cernine, v N. Mirošove, v Okružlom, v Havaji a v Bukovciach. Premietli im DVD – „Kým stúpa dym“ a merali množstvo CO v pľúcach fajčiara pomocou prístroja smokerlyzer.

Pre dievčatá SPŠ a Spojenej školy vo Svidníku pripravili besedu o FAS – Fetálny alkoholový syndróm.

V rámci Svetového dňa boja proti AIDS uskutočnili aktivity s názvom Hrou proti AIDS pre žiakov 9. ročníka ZŠ 8. mája vo Svidníku a študentov druhých ročníkov Gymnázia v Stropkove a Spojenej školy vo Svidníku.

RÚVZ Poprad:

Pri príležitosti **Svetového dňa zdravia** boli dňa 4. 4. 2019 vyšetrení zamestnanci Okresného úradu v Poprade. Vyšetrených bolo 29 klientov, ktorým bol stanovený celkový cholesterol, meraný krvný tlak a pulz, zisťované antropometrické údaje (telesná výška a hmotnosť, obvod pásu a bokov) a bolo tiež vykonané meranie kostrového svalstva, telesného a viscerálneho tuku a bazálneho metabolizmu na prístroji Omron. Všetkým bolo poskytnuté aj individuálne poradenstvo.

V spolupráci so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou boli dňa 31. 7. 2019 vyšetrení zamestnanci spoločnosti Tatravagónka a. s., Poprad. Merania sa zúčastnilo 72 ľudí, ktorým bol stanovený celkový cholesterol, hladina glukózy a meraný krvný tlak a pulz. Všetkým klientom bolo poskytnuté aj individuálne poradenstvo.

Podobné vyšetrenie sa uskutočnilo aj u zamestnancov spoločnosti Tesco v mestách Poprad, Kežmarok a Spišská Belá. Vyšetrenia sa uskutočnili v dňoch 9. 7. – 12. 7. 2019, vyšetrených bolo 70 zamestnancov. Všetkým klientom bol vyšetrený celkový cholesterol a poskytnuté odborné poradenstvo.

Pri príležitosti **Svetového dňa obezity** boli dňa 24. 9. 2019 vyšetrení zamestnanci spoločnosti Whirlpool Slovakia spol. s r. o, Poprad – Matejovce. Vyšetrených bolo 27 klientov, ktorým bol stanovený celkový cholesterol, meraný krvný tlak a pulz, zisťované antropometrické údaje (telesná výška a hmotnosť, obvod pásu a bokov), a bolo tiež vykonané meranie kostrového svalstva, telesného a viscerálneho tuku na prístroji Omron. Bolo poskytnuté aj odborné poradenstvo.

Následne, dňa 29. 10. 2019, boli v rámci výjazdovej akcie Poradne zdravia vyšetrení ďalší zamestnanci spoločnosti Whirlpool Slovakia spol. s r. o, Poprad – Matejovce. Vyšetrených bolo 23 klientov, ktorým bol stanovený celkový cholesterol, meraný krvný tlak a pulz, zisťované antropometrické údaje (telesná výška a hmotnosť, obvod pásu a bokov) a vykonané meranie kostrového svalstva, telesného a viscerálneho tuku na prístroji Omron. Bolo poskytnuté odborné poradenstvo.

Dňa 21. 11. 2019 boli v rámci výjazdovej akcie Poradne zdravia vyšetrení zamestnanci spoločnosti Sintra spol. s r. o, Bratislava, odštepny závod Zdroj, Hraničná 665/14 Poprad. Vyšetrených bolo spolu 30 klientov, ktorým bol stanovený celkový cholesterol, meraný krvný tlak a pulz, zisťované antropometrické údaje (telesná výška a hmotnosť, obvod pásu a bokov) a bolo vykonané meranie kostrového svalstva, telesného a viscerálneho tuku na prístroji Omron. Všetkým bolo taktiež poskytnuté odborné poradenstvo.

V rámci intervenčných aktivít v prevencii rizikových faktorov (nesprávne stravovanie, nedostatočný pitný režim, fajčenie, riziko drogových závislostí, civilizačné ochorenia, prevencia HIV/AIDS) zabezpečovali prednášky a besedy; počet prednášok 22, počet edukovaných 428 žiakov a študentov. K týmto témam boli predškolským a školským zariadeniam v regióne zasielané mailovou poštou informačné letáky (cca 233 zariadení), ktoré boli spracované pracovníčkami oddelenia.

V priebehu roka boli do regionálnych médií (6 regionálnych novín, regionálna TV, TV Markíza, TV JOJ) odoslané príspevky s rôznou tematikou - činnosť Poradne zdravia, monitoring kvality pieskov, zdravá strava, úcta k starším, nástrahy leta, riziko vzniku

alimentárnych ochorení po požití rizikových potravín, zdravotné riziká pri používaní solárií, o význame vody a prevencii drogových závislostí.

Pri príležitosti kampane „**Týždeň mozgu 2019**“ pracovníčky oddelenia vypracovali propagačný materiál na danú tému, ktorý bol zaslaný do základných a stredných škôl v regióne (cca 100 zariadení). Propagačný materiál zaslaný z ÚVZ SR, určený pre dospelých, zaslaný do niektorých domov dôchodcov, domovov sociálnych služieb a podobných zariadení v regióne (cca 23 zariadení) a propagačný materiál určený pre deti bol zaslaný do predškolských a vybraných školských zariadení (121 – MŠ a 82 - ZŠ) v regióne. Kampaň bola spropagovaná v regionálnych novinách (6), a na nástenke a webovej stránke úradu boli umiestnené informácie a edukačné materiály určené pre verejnosť k danej téme.

O medzinárodnej kampani „**Do práce na bicykli**“, do ktorej sa zapojilo Mesto Poprad informovali verejnosť prostredníctvom nástenky v budove RÚVZ a tiež rozposlali informatívne letáky a podmienky súťaže stredným školám v meste.

RÚVZ Stará Ľubovňa:

Svetový deň chorých - /11.2.2019 Tento svetový deň propagovali na webovej stránke RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni, ako aj v priestoroch čakárne Poradne zdravia.

Európsky deň perioperačnej ošetrovateľskej starostlivosti sestier- /15.2.2019/ Na webovej stránke RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni propagovali Európsky deň perioperačnej ošetrovateľskej starostlivosti sestier, ako aj v priestoroch úradu.

Týždeň mozgu - /11.-17.3.2019/ Spropagovali v priestoroch RÚVZ. V rámci edukačnej činnosti uskutočnili prednášky pre žiakov Spojenej školy internátnej v Starej Ľubovni, ZŠ s MŠ v Čirči, ZŠ s MŠ v Kamienke, deti v komunitnom centre Šarišské Jastrabie a v Ľubovnianskej knižnici (celkom 5 prednášok) s problematikou fungovania mozgu a potrebe jeho tréningu. Súčasťou edukačných aktivít bola aj distribúcia zdravotno-výchovných materiálov s uvedenou problematikou, ako aj výskumno-prieskumné činnosti. Kognitívnych úloh sa zúčastnilo celkom 114 detí a žiakov.

Svetový deň ústneho zdravia - /20.3.2019 na webovej stránke spropagovali Svetový deň ústneho zdravia a v priestoroch RÚVZ. V rámci edukačných aktivít uskutočnili besedu pod názvom „Stomatohygiena“ v MŠ, ul. Za vodou 14, Stará Ľubovňa. V rámci edukačných aktivít bola poskytnutá aj distribúcia zdravotno-výchovného materiálu.

Svetový deň vody - /22.3.2019/ Spropagovali na webovej stránke RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni, ako aj v priestoroch RÚVZ a pred budovou úradu. V rámci edukačných aktivít uskutočnili prednášku na ZŠ, ul. Za vodou 14 v Starej Ľubovni, pre žiakov 7. ročníka pod názvom „Voda“. Edukačné aktivity doplnili distribúciou zdravotno-výchovného materiálu. Pri príležitosti Svetového dňa vody pre Ľubovnianske noviny poskytli informácie k článku pod názvom „Otestujte si kvalitu vody“.

Svetový deň tuberkulózy - /24.3.2019/ Na webovej stránke RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni propagovali Svetový deň tuberkulózy, ako aj v priestoroch RÚVZ.

Svetový deň povedomia o autizme- /2.4.2019/ Na webovej stránke RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni propagovali Svetový deň povedomia o autizme, ako aj v priestoroch RÚVZ.

V súvislosti so **Svetovým dňom zdravia - /7.4.2019/** O plánovaných a ponúkaných aktivitách v súvislosti so Svetovým dňom zdravia širokú verejnosť informovali na webovej

stránke RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni. Svetový deň zdravia bol propagovaný aj nástenkou v priestoroch RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni. Pri príležitosti Svetového dňa zdravia boli zároveň uskutočnené 2 prednášky pod názvom „Zdravý životný štýl“ na Spojenej škole internátnej a v Špeciálnej základnej škole v Starej Ľubovni, súčasťou ktorých bola aj distribúcia zdravotno-výchovného materiálu s uvedenou problematikou.

Svetový deň zdravia bol dňa 5.4.2019 propagovaný individuálnym poradenstvom pracovníkmi Poradne zdravia na stanovišti zdravia v priestoroch Okresného úradu v Starej Ľubovni, kde účastníkom akcie poskytli biochemické vyšetrenie rizikových faktorov KVCH (cholesterol, HDL cholesterol, triglyceridy a glukóza) z kapilárnej krvi, antropometrické merania (výška, váha, pás, boky s následným stanovením BMI a WHR, percento telesného tuku), štandardné meranie tlaku krvi, meranie hladiny CO v pľúcach a v krvi CO monitorom. Na základe rozhovoru bola u klienta odobratá anamnéza, zhodnotili sa stravovacie zvyklosti, aktuálne biochemické vyšetrenie, meranie TK a antropometrické merania. Zistené výsledky spracovali v programe Test zdravé srdce a klienta oboznámili o význame rizikových faktorov vo vzťahu k zdraviu vo všeobecnosti, ale aj o tých, ktoré boli u klienta prítomné. V prípade zvýšenej alebo rizikovej hladiny jednotlivých meraní sa klientovi odporučila nielen úprava životného štýlu, ale v ďalšom postupe bol pozvaný na opakované vyšetrenie do základnej poradne alebo do nadstavbovej poradne, prípadne sa odporučil do starostlivosti ošetrojúceho lekára. Vyšetřili 11 klientov. Súčasťou vyšetřenia u každého klienta bolo aj poskytnutie zdravotno-výchovných materiálov.

Svetový deň boja proti malárii - /25.4.2019/ Na webovej stránke RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni propagovali Svetový deň boja proti malárii, ako aj v priestoroch úradu.

Európsky imunizačný týždeň (EIW) - /24.-30.4.2019/ - Spropagovaný na webovej stránke RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni, formou nástenky v priestoroch RÚVZ a pred budovou.

Svetový deň bezpečnosti a zdravia pri práci -/28.4.2019/ propagovaný formou nástenky a webovej stránky RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni. Zároveň uskutočnili edukačnú aktivitu pre študentov Spojenej školy internátnej v Starej Ľubovni pod názvom „Duševné zdravie“ spojenú s distribúciou zdravotno-výchovných materiálov s uvedenou problematikou.

Svetový deň astmy - /7.5.2019/ Na webovej stránke RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni propagovali Svetový deň astmy, ako aj v priestoroch úradu.

V rámci **Svetového dňa čistých rúk - /5.5.2019/** Na webovej stránke RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni propagovali tento svetový deň, ako aj v priestoroch RÚVZ a pred budovou úradu.

Svetový deň – pohybom ku zdraviu - /10.5.2019/ Svetový deň bol propagovaný formou nástenky a webovej stránky RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni.

Svetový deň hypertenzie - /17.5.2019 Na webovej stránke RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni propagovali tento svetový deň, ako aj v priestoroch RÚVZ.

Svetový deň obezity - /18.5.2019/ Na webovej stránke RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni propagovali tento svetový deň, ako aj v priestoroch RÚVZ.

Svetový deň sclerosis multiplex - /30.5.2019/ Svetový deň bol propagovaný formou nástenky a webovej stránky RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni.

Svetový deň bez tabaku -/31.5.2019/ Tento svetový deň bol propagovaný nástenkou v priestoroch RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni, pred budovou RÚVZ so sídlom v Starej

Ľubovni a na [webovej stránke](#) úradu. V rámci edukačných aktivít pre žiakov Spojenej školy internátnej v Starej Ľubovni uskutočnili besedu pod názvom „Škodlivé účinky fajčenia“ spojenú s distribúciou zdravotno-výchovného materiálu.

V rámci stanovišťa zdravia na Mestskom úrade v Starej Ľubovni uskutočnili meranie vitálnej kapacity pľúc spirometrom a meranie hladiny CO v pľúcach a v krvi CO monitorom. Súčasťou vyšetrenia u každého klienta bolo aj poskytnutie zdravotno-výchovných materiálov a poskytnutie odborného poradenstva na tému škodlivosti fajčenia tabaku, odvykanie od fajčenia a pasívnej inhalácie tabakového dymu. Možnosť vyšetrenia v rámci stanovišťa zdravia využilo 32 klientov.

Svetový deň životného prostredia - /5.6.2019/ Na [webovej stránke](#) RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni propagovali Svetový deň životného prostredia, ako aj v priestoroch RÚVZ a pred budovou úradu.

Svetový deň darcov krvi - /14.6.2019/ Spropagovaný nástenkou v priestoroch RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni, pred budovou RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni a na [webovej stránke](#) úradu.

Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu - /26.6.2019/ Spropagovaný nástenkou v priestoroch RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni, pred budovou RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni a na webovej stránke úradu. Pre žiakov ZŠ, ul. Komenského a ZŠ, ul. Levočská v Starej Ľubovni uskutočnili prednášky (celkom 4) pod názvom „Prevencia drogovej závislosti“ spojené s distribúciou zdravotno-výchovného materiálu.

Svetový deň hepatitídy - /28.7.2019/ Spropagovaný nástenkou v priestoroch RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni a na webovej stránke úradu.

Svetový týždeň dojčenia - /1.-7.8.2019/ Spropagovaný nástenkou v priestoroch RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni a na webovej stránke úradu.

Svetový deň prevencie samovrážd - /10.9.2019 Spropagovali na [webovej stránke](#) RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni, ako aj v priestoroch úradu.

Medzinárodný deň povedomia o fetálnom alkoholovom syndróme - /9.9.2019/ propagovaný nástenkou v priestoroch RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni, pred budovou RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni a na webovej stránke úradu. V rámci edukačných aktivít uskutočnili besedy pod názvom „Fetálny alkoholový syndróm“ pre študentov Gymnázia Terézie Vansovej v Starej Ľubovni, Spojenej školy internátnej v Starej Ľubovni, Súkromnej strednej odbornej školy Biela voda, elokované pracovisko Podsadek a pre klientky Komunitného centra v Starej Ľubovni (celkom 5 prednášok) spojené s premietnutím DVD pod názvom „Vplyv pitia alkoholu počas tehotenstva“ a distribúciou zdravotno-výchovného materiálu.

Svetový deň ústneho zdravia - /12.9.2019/ Spropagovaný nástenkou v priestoroch RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni a na [webovej stránke](#) úradu.

Svetový deň Alzheimerovej choroby - /21.9.2019 Spropagovaný nástenkou v priestoroch RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni a na [webovej stránke](#) úradu. V rámci edukačných aktivít uskutočnili prednášku pod názvom „Vplyv starnutia na pamäť“ pre návštevníkov Ľubovnianskej knižnice v seniorskom veku, súčasťou ktorej bol tréning pamäti pod vedením lektorky a distribúcia zdravotno-výchovného materiálu. Pre zamestnancov RÚVZ so sídlom

v Starej Ľubovni bol zorganizovaný seminár na tému: „Prevencia Alzheimerovej choroby“ spojený s riešením kognitívnych a vedomostných úloh.

Pri príležitosti Svetového dňa Alzheimerovej choroby za účelom edukácie širokej verejnosti bol zorganizovaný „Deň otvorených dverí“ na oddelení podpory zdravia a výchovy k zdraviu. Návštevníkom poskytli biochemické vyšetrenie rizikových faktorov KVCH (cholesterol, HDL cholesterol, triglyceridy a glukóza) z kapilárnej krvi, antropometrické merania (výška, váha, pás, boky s následným stanovením BMI a WHR, percento telesného tuku), štandardné meranie tlaku krvi, meranie hladiny CO v pľúcach a v krvi CO monitorom. Vyšetrených a edukovaných bolo 8 klientov.

Svetový deň srdca - /29.9.2019/ Spropagovaný nástenkou v priestoroch RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni a na webovej stránke úradu. Zamestnanci OPZ a VkJ sa zapojili do aktivity pod heslom „Poznáte svoje riziko?“ v priestoroch Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Starej Ľubovni prostredníctvom vyšetovania biochemických rizikových faktorov KVCH (cholesterol, HDL cholesterol, triglyceridy a glukóza) z kapilárnej krvi, antropometrického merania (výška, váha, pás, boky s následným stanovením BMI a WHR, percento telesného tuku), štandardného meranie tlaku krvi, merania hladiny CO v pľúcach a v krvi CO monitorom. Vyšetrených a edukovaných bolo 30 klientov.

Medzinárodný deň starších - /1. október 2019/ Spropagovaný nástenkou v priestoroch RÚVZ a na webovej stránke RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni.

Svetový deň duševného zdravia – /10.10.2019/ Spropagovali na webovej stránke RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni a formou nástenky vo vstupných priestoroch RÚVZ. Pre študentov Spojenej školy internátnej v Starej Ľubovni uskutočnili prednášku pod názvom „Duševné zdravie“, ktorú doplnili distribúciou zdravotno-výchovných materiálov.

V súvislosti so **Svetovým dňom obezity - /11.10.2019/** bolo vo vstupných priestoroch RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni zriadené Stanovište zdravia, kde v priebehu dňa oslovovali návštevníkov RÚVZ aj okoloidúcich, u ktorých merali: hmotnosť, výšku, BMI index, obvod pásu, obvod bokov, WHR index, percento a množstvo telesného tuku. Každému vyšetrenému klientovi bolo poskytnuté poradenstvo v oblasti prevencie nadváhy a obezity a následne im bol odovzdaný zdravotno - výchovný materiál k uvedenej problematike. Možnosť vyšetrenia v rámci stanovišťa zdravia využilo 32 klientov. Pri príležitosti Svetového dňa obezity bola pre pracovníkov ÚPSVaR so sídlom v Starej Ľubovni zorganizovaná prednáška na tému „Prevencia nadváhy a obezity“, ktorá bola spojená s distribúciou zdravotno-výchovného materiálu k danej problematike.

Svetový deň potravy – /16.10.2019/ Spropagovali na webovej stránke RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni a formou nástenky vo vstupných priestoroch RÚVZ a pred budovou úradu. Pre žiakov ZŠ, ul. Komenského v Starej Ľubovni uskutočnili prednášku pod názvom „Pestrá strava“, ktorú doplnili o realizáciu výskumno-prieskumnej činnosti a distribúciu zdravotno-výchovných materiálov.

Svetový deň osteoporózy - /20.10.2019/ Spropagovali na webovej stránke RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni a formou nástenky vo vstupných priestoroch RÚVZ. Pre študentov Spojenej školy internátnej v Starej Ľubovni uskutočnili prednášku zameranú na tému „Zdravý životný štýl“ ktorú doplnili distribúciou zdravotno-výchovných materiálov. Pre obyvateľov Domova pre seniorov v Starej Ľubovni zorganizovali diskusné stretnutie zamerané na tému „Osteoporóza“ a „Obezita - rizikový faktor pre vznik diabetu“ spojené

s premietnutím DVD s názvom „Tichý zabijak - Diabetes mellitus 2. typu“. Súčasťou stretnutia bolo meranie tlaku krvi klientom a distribúcia zdravotno - výchovného materiálu k uvedenej problematike.

Svetový deň psoriázy – /29.10.2019/ Spropagovali na webovej stránke RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni a formou nástenky vo vstupných priestoroch RÚVZ.

Európsky týždeň boja proti drogám - /18.-24.11.2019/. Spropagovali na webovej stránke RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni a formou nástenky vo vstupných priestoroch RÚVZ a pred budovou RÚVZ. V súvislosti s Európskym týždňom boja proti drogám boli zorganizované 2 prednášky zamerané na tému „Prevencia drogových závislostí“ pre študentov Spojenej školy internátnej v Starej Ľubovni a žiakov 1. stupňa ZŠ v Orlove. Besedy (celkom 3) zamerané na „Prevencia drogových závislostí“, spojené s premietnutím DVD s názvom „Deti a drogy“ boli zorganizované pre žiakov 2. stupňa ZŠ v Orlove a žiakov ZŠ v Kamienke. Edukačné aktivity boli spojené s distribúciou zdravotno - výchovného materiálu k uvedenej problematike.

Svetový deň diabetu - /14.11.2019 Spropagovali na webovej stránke RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni a formou nástenky vo vstupných priestoroch RÚVZ.

Svetový deň boja proti AIDS – /1.12.2019/ Spropagovaný nástenkou v priestoroch RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni, pred budovou RÚVZ so sídlom v Starej Ľubovni a na webovej stránke úradu.

V súvislosti so Svetovým dňom boja proti AIDS boli zorganizované 3 prednášky na tému „AIDS/HIV“ a to pre študentov Spojenej školy internátnej, Gymnázia Terézie Vansovej a žiakov ZŠ, ul. Levočská v Starej Ľubovni. Edukačné aktivity boli spojené s distribúciou zdravotno - výchovného materiálu k uvedenej problematike.

RÚVZ Humenné:

V rámci plnenia úloh NPPZ realizujú aktivity pri príležitosti významných dní s osobitným zameraním na témy a termíny odporúčané Svetovou zdravotníckou organizáciou:

Svetový deň boja proti rakovine – 4. február – realizované boli tri besedy zamerané na prevenciu rakoviny. Jednu besedu realizovali pre 21 študentov gymnázia, jednu besedu pre 26 ľudí v produktívnom veku a jednu besedu pre 13 seniorov, ktorým zároveň distribuovali letáky týkajúce sa danej témy. U 14 ľudí v produktívnom veku vykonali komplexné vyšetrenie Testu zdravé srdce. V priestoroch úradu bol pripravený odborný panel.

Týždeň mozgu – 12. – 18. marec – aktivity k Týždňu mozgu vykonávali pre deti materských škôl, žiakov základných škôl, dospelých a pre seniorov, ktorí si vypočuli základné informácie o mozgu a jeho fungovaní a následne riešili pracovné listy, logické úlohy, hry a vedomostné kvízy, ktoré pre nich pripravili. Celkovo bolo edukovaných 391 detí a žiakov počas 26 realizovaných aktivít, 13 dospelých počas 1 realizovanej aktivity a 42 seniorov počas 3 realizovaných aktivít. Na internetovej stránke úradu bol uverejnený článok k Týždňu mozgu a v priestoroch úradu bol umiestnený odborný panel.

Svetový deň ústneho zdravia – 20. marec – v rámci edukačnej činnosti realizovali 1 aktivitu pre 16 žiakov materskej školy a 5 aktivít pre 53 žiakov základných škôl. Edukačné aktivity boli zamerané na správnu starostlivosť o ústnu dutinu. Súčasťou edukácie bol aj praktický nácvik správnej stomatohygieny, premietanie rozprávok s danou tematikou na DVD, riešenie tajničiek, vymaľovanie omalovánok a skladanie skladačiek. V priestoroch

úradu bol umiestnený odborný panel.

Svetový deň vody - 22. marec – prednášky o význame vody pre ľudský organizmus realizovali v jednej materskej škole a v troch základných školách pre 137 detí a žiakov, kde zároveň distribuovali letáky týkajúce sa danej témy.

Svetový deň zdravia - 7. apríl – pri príležitosti Svetového dňa zdravia pripravili pre ženy z OZ Ženy a tradície preventívnu akciu zameranú na dôležitosť pitného režimu, ktorý je súčasťou prevencie obezity, spojenú s meraním krvného tlaku a množstva telesného tuku. Zúčastnených bolo 29 žien. Na základných školách realizovali 14 besied pre 365 žiakov. U štrnástich osôb v produktívnom veku vykonali komplexné vyšetrenie Testu zdravé srdce. Článok k Svetovému dňu zdravia bol uverejnený na internetovej stránke úradu. Panel s odbornými informáciami bol umiestnený v priestoroch úradu.

Svetový deň – Pohybom ku zdraviu – 10. máj – pri príležitosti tohto svetového dňa bol na internetovej stránke uverejnený článok o pozitívnom vplyve pohybovej aktivity a v priestoroch úradu bol pripravený odborný panel. Počas edukačnej činnosti odznelo štrnásť besied pre 273 žiakov a jedna beseda pre 48 študentov. Z celkového počtu zúčastnených 42 zmerali množstvo telesného tuku.

Svetový deň bez tabaku – 31. máj – v rámci edukačnej činnosti pripravili 5 prednášok pre 92 žiakov základných škôl a štyri prednášky pre 161 študentov strednej školy a gymnázia o negatívnych dôsledkoch fajčenia, na ktorých sme využili aj DVD – Kým stúpa dym. Článok k Svetovému dňu bez tabaku bol zverejnený na internetovej stránke úradu a v priestoroch úradu bol umiestnený odborný panel s danou tematikou.

Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a obchodovaniu s nimi – 26. jún – k tomuto svetovému dňu zrealizovali štyri besedy pre 65 žiakov a dve besedy pre 121 študentov, ktoré boli zamerané na riziká a nepriaznivé účinky užívania alkoholu počas ktorých využili DVD – Až do dna a nelegálnych drog, ktorým zároveň distribuovali výchovno-vzdelávacie letáky. V priestoroch úradu bol umiestnený panel s danou tematikou.

Medzinárodný deň povedomia o Fetálnom alkoholovom syndróme – 9. september – k tomuto dňu realizovali 5 prednášok pre 158 študentiek stredných škôl o negatívnych dôsledkoch užívania alkoholu počas tehotenstva. Súčasťou prednášok bolo aj premietanie DVD – Až do dna. Odborný panel k danej tematike bol umiestnený v priestoroch úradu.

Európsky deň ústneho zdravia– 12. september - v dňoch 12. – 19. septembra 2019 realizovali edukačné a intervenčné aktivity pre deti v materských školách a žiakov v základných školách. Cieľové skupiny edukovali o správnej starostlivosti o ústnu dutinu a súčasťou edukácie bol aj praktický nácvik správnej stomatohygiény a premietanie rozprávok s danou tematikou na DVD. Žiakov základných škôl edukovali aj o správnej výžive ako dôležitej prevencii vzniku zubného kazu. Spolu realizovali 7 aktivít pre 129 detí a žiakov. V priestoroch úradu bol umiestnený panel s odbornými informáciami.

Svetový deň Alzheimerovej choroby – 21. september - pri príležitosti Svetového dňa Alzheimerovej choroby usporiadali „Deň otvorených dverí“. Tejto akcie sa zúčastnilo 15 občanov, ktorým zmerali množstvo telesného tuku a tlak krvi. Zároveň interaktívnou formou vykonávali edukačné aktivity pre študentov stredných škôl, pre ľudí v produktívnom veku a seniorov. Štyri besedy realizovali pre 186 študentov, šesť besied pre 128 ľudí v produktívnom veku a dve besedy pre 58 seniorov, ktorým zároveň distribuovali výchovno-

vzdelávacie letáky. Odborný panel s danou tematikou bol umiestnený v priestoroch úradu a na internetovej stránke úradu bol uverejnený článok k Svetovému dňu Alzheimerovej choroby.

Deň srdca – 29. september – v rámci edukačnej činnosti realizovali jednu besedu pre 25 ľudí v produktívnom veku, u ktorých merali množstvo telesného tuku, tlak krvi, BMI, WHR, WHtR a jednu besedu o prevencii KVS chorôb realizovali pre 45 seniorov. V priestoroch úradu bol umiestnený odborný panel s danou tematikou.

Október – Mesiac úcty k starším – v tomto mesiaci realizovali edukačné aktivity s cieľom podporovať aktívne starnutie, zdravý životný štýl a zlepšiť zdravotné uvedomenie seniorov. Počet aktivít u edukovaných je podrobne rozpísaný v bobe 9.5 Národné a regionálne aktivity v oblasti plnenia úloh Národného programu aktívneho starnutia na roky 2014 – 2020.

Svetový deň obezity – 11. október – pri tejto príležitosti u 13 zamestnankýň COOP Jednota Humenné a u 6 zamestnancov Gymnázia Jána Zlatoústeho v Humennom merali množstvo telesného tuku, BMI, WHR, WHtR. Zároveň im distribuovali výchovno-vzdelávacie letáky.

Svetový deň potravy – 16. október – k tomuto svetovému dňu realizovali 21 edukačných aktivít pre 482 žiakov a študentov (17 aktivít pre 414 žiakov ZŠ, 4 aktivity pre 68 študentov SŠ a gymnázií). Odborný panel s danou tematikou bol umiestnený v priestoroch úradu.

Svetový deň osteoporózy – 20. október – v rámci edukačnej činnosti realizovali 2 besedy pre 30 ľudí v produktívnom veku (Vihorlatská knižnica Humenné, Miestny územný spolok ČK Lackovce) a 4 besedy pre 53 seniorov (DC sídl. I a DC sídl. II Humenné, DSS Udavské, JD Stakčinska Roztoka). Zároveň distribuovali výchovno-vzdelávacie materiál k danej téme. **Svetový deň diabetu – 14. november** – v dňoch 14.11. – 29.11.2019 realizovali dve prednášky pre 43 študentov SZŠ v Humennom, jednu prednášku pre 19 študentov gymnázia v Medzilaborciach a jednu besedu pre 18 ľudí v produktívnom veku, ktorým distribuovali aj odbornovo-vzdelávacie materiál s danou témou. U 23 členov Slovenského zväzu diabetikov realizovali meranie krvného tlaku, u 15 členov množstvo telesného tuku a 6 členom bola vyšetrená hladina cholesterolu v krvi.

Európsky týždeň boja proti drogám – 18. – 22. november – počas tohto týždňa realizovali spolu 14 prednášok pre štyri základné školy, dve stredné školy (292 edukovaných) z oblasti drogovej problematiky a užívania legálnych i ilegálnych návykových látok (alkohol, tabak, ilegálne drogy), využili aj DVD – Kým stúpa dym a DVD – Až do dna a zároveň distribuovali odbornovo-vzdelávacie materiál.

Svetový deň boja proti AIDS – 1. december - prostredníctvom besied priblížili tému HIV/AIDS žiakom na troch základných školách, jednej strednej škole a v Centre sociálnej starostlivosti Garden. Spolu realizovali 6 besied pre 109 žiakov a študentov. Jedna základná škola a centrum sociálnej starostlivosti Garden sú zapojené do preventívnej kampane „Červené stužky“. Pri príležitosti daného dňa realizovali aj projekt „Hrou proti AIDS“. Projektu sa zúčastnili 2 základné školy a 3 stredné školy z Humenného. Celkovo sa projektu zúčastnilo 98 žiakov a 100 študentov. Dve stredné školy sú zapojené do preventívnej kampane „Červené stužky“. Článok venovaný problematike AIDS bol uverejnený na internetovej stránke úradu a v priestoroch RÚVZ boli umiestnené informačné materiály o HIV/AIDS.

RÚVZ Vranov nad Topľou:

Svetový deň proti rakovine - distribuovaný osvetový materiál, pripravený odborný panel v priestoroch úradu s touto tematikou, uverejnený článok na webovej stránke úradu.

Týždeň mozgu – celosvetová kampaň - uskutočnené intervenčné aktivity pre seniorov v denných stacionároch v Banskom a Zariadení pre seniorov GERION senior centrum n.o. Zámutov spojené s meraním krvného tlaku. Svetový deň bol spropagovaný na webovej stránke a na náučnom paneli vo vstupných priestoroch úradu.

Svetový deň ústneho zdravia – V mesiaci marec venovaná pozornosť tejto téme na odbornom paneli umiestnenom v priestoroch úradu.

Svetový deň zdravia – v rámci výjazdovej poradne zdravia bolo vyšetrených 25 zamestnancov Tesco Vranov nad Topľou, uskutočnené antropometrické merania a biochemické vyšetrenia s následnou osobnou konzultáciou. Zistené údaje boli zadané do Testu zdravého srdca.

Svetový deň bez tabaku – Zrealizovaná prednáška o škodlivosti fajčenia v Strednej odbornej škole drevárskej vo Vranove nad Topľou, edukovaných 35 študentov. Odborný panel v priestoroch úradu venovaný tejto téme. Na webovej stránke RÚVZ uverejnený článok s touto témou.

Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a ilegálnemu obchodovaniu s nimi – pri príležitosti tohto svetového dňa a v súvislosti s Akčným plánom realizácie Národnej protidrogovej stratégie boli uskutočnené preventívno-intervenčné aktivity v oblasti drogovej problematiky formou besied a prednášok na Základnej škole Kukučínova, Vranov nad Topľou, Základnej škole Slovenská Kajňa, Gymnázium C. Daxnera Vranov nad Topľou, Základná škola Bernolákova, Vranov nad Topľou, Základná škola Soľ. Spolu bolo edukovaných 234 žiakov a študentov. Medzinárodný deň bol spropagovaný na webovej stránke úradu a na náučnom paneli vo vstupných priestoroch úradu.

Medzinárodný deň povedomia o fetálnom alkohole syndróme – uskutočnené prednášky spojené s besedou so študentmi stredných škôl na tému Alkohol a škodlivé účinky alkoholu počas tehotenstva s počtom edukovaných – **38** študentov. V Obchodnej akadémii Vranov nad Topľou a v Strednej škole A. Dubčeka vo Vranove nad Topľou, spojené s premietaním DVD s názvom *Čo sme si. To sme si. Vypime si? dievčatá...*

Svetový deň Alzheimerovej choroby – zrealizované prednášky a besedy v Komunitnom centre Bystré n.T. a Dennom stacionári Sačurov, náučno-propagačný panel venovaný Svetovému dňu Alzheimerovej choroby v budove RÚVZ Vranov nad Topľou. Uverejnený článok na webovej stránke úradu.

Október Mesiac úcty k starším – zrealizovaný Deň otvorených dverí v Poradni zdravia. Pre verejnosť bolo poskytnuté bezplatné meranie BMI a WHR Indexu, meranie tlaku krvi, vyšetrenie rizikových faktorov z kapilárnej krvi. Vyšetrenie bolo sprevádzané kompletným odborným a nutričným poradenstvom. Prednáška a edukačno – preventívne vyšetrenia v Dennom stacionári – Sačurov a Komunitné centrum Bystré nad Topľou (meranie tlaku krvi, vyšetrenie rizikových faktorov z kapilárnej krvi – celkový cholesterol, glykémia). Vyšetrenie bolo sprevádzané kompletným odborným a nutričným poradenstvom. Realizácia náučného panelu vo vstupných priestoroch RÚVZ so sídlom vo Vranove nad Topľou. Uverejnenie článku v regionálnych novinách.

Svetový deň duševného zdravia –Problematika duševného zdravia priblížená informáciami na náučnom paneli v priestoroch úradu.

Svetový deň diabetu - na tému „Prevencia diabetu“ bola zrealizovaná prednáška pre študentov Strednej odbornej školy Drevárskej, Vranov nad Topľou, intervenčná aktivity pre 50 študentov školy. Prednáška spojená s meraním glykémie v krvi v Dennom stacionári Sačurov. Výchovno – náučný panel venovaný diabetu v budove RÚVZ Vranov nad Topľou

Európsky týždeň boja proti drogám – drogovej závislosti bol venovaný odborný panel v priestoroch úradu, prednáška a beseda s názvom Fajčenie a drogy – 8. – 9. ročník, ZŠ Sol’,- 1. – 3. ročník, SOŠ Drevárska, 2. ročník, SOŠ A. Dubčeka. Edukovaných **175** študentov a žiakov.

Svetový deň AIDS - pri príležitosti tohto svetového dňa boli zrealizované 2 prednášky - v Strednej odbornej škole A. Dubčeka vo Vranove nad Topľou, v Strednej odbornej škole drevárskej vo Vranove nad Topľou. Prednášok a besied sa zúčastnilo **93** študentov. V mesiaci december téme HIV/AIDS venovaný výchovno-náučný panel vo vstupných priestoroch úradu.

VEREJNÉ KAMPANE V TRENČIANSKOM KRAJI:

4. február - Svetový deň rakoviny

RÚVZ Trenčín

Pri príležitosti tohto dňa bol uverejnený článok „Svetový deň boja proti rakovine“ na našej webovej stránke úradu a realizovala sa nástenná propagácia vo vestibule RÚVZ Trenčín.

RÚVZ Považská Bystrica

Vo vestibule úradu a areáli Nemocnice s poliklinikou v Považskej Bystrici sa uskutočnila názorná propagácia k tomuto dňu.

RÚVZ Prievidza

Zrealizované 2 prednášky na jednej strednej a jednej strednej odbornej škole, celkovo edukovaných 68 študentiek.

13.marec – Svetový deň obličiek

RÚVZ Trenčín

Pri príležitosti tohto dňa bola realizovaná nástenná propagácia vo vestibule RÚVZ Trenčín.

11. - 17. marca Týždeň uvedomenia si mozgu

RÚVZ Trenčín

Na tému „**Alzheimerova choroba, rizikové faktory a jej prevencia**“ sa uskutočnila prednáška na základnej škole v Novej Bošáci pre žiakov 8. a 9. ročníka. Súčasťou prednášky bolo i testovanie pamäte a rôznymi inšpiratívnymi úlohami.

15.3.2019 sa v Centre sociálnych služieb Juh Trenčín uskutočnila prednáška na tému **Mozog a jeho choroby**, ktorej sa zúčastnilo 50 klientov.

Dňa 14.3.2019 sa realizovala v **Sociálnych službách mesta Trenčín** prednáška pre seniorov Mozog a jeho ochorenia. Prednášky sa zúčastnilo 20 klientov sociálnych služieb.

Dňa 15.3.2019 sa v **Zariadení pre seniorov Hubertus n.o. Trenčianske Teplice** realizovala prednáška na tému Mozog a jeho choroby, ktorej sa zúčastnilo 20 klientov.

Na web stránke RÚVZ Trenčín bol uverejnený článok: „Týždeň mozgu 11.- 17. marec 2019“ a vo vestibule RÚVZ Trenčín bola realizovaná nástenná propagácia k danej téme.

RÚVZ Považská Bystrica

Uskutočnili sa prednášky pre seniorov v Zariadení seniorov HUBERTUS v Púchove a Centre seniorov v Považskej Bystrici. Bol distribuovaný zdravotno-výchovný materiál.

Na web stránke RÚVZ v Považskej Bystrici boli uverejnené "Tipy pre lepšiu pamäť, najčastejšie mýty o mozgu a aktivity vhodné pre dospelých a deti".

Vo vestibule RÚVZ v Považskej Bystrici a areáli Nemocnice s poliklinikou v Považskej Bystrici sa uskutočnila názorná propagácia tohto týždňa, ktorá obsahovala informácie "Akofunguje ľudský mozog, aktivity vhodné pre deti a dospelých a najčastejšie mýty o mozgu".

RÚVZ Prievidza

Zrealizovaných 6 prednášok v troch materských školách a v jednom dennom centre seniorov, v rámci ktorých bolo edukovaných 102 detí predškolského veku a 60 seniorov.

20. marec - Svetový deň ústneho zdravia

RÚVZ Považská Bystrica

Svetová organizácia zubných lekárov - FDI vyhlásila 20. marec za Svetový deň ústneho zdravia. Heslo pre rok 2019 - "Say Ahh: Act on mouth health" /"**Povedz Ááá! Staraj sa o zdravé ústa**" /.

Vo vestibule RÚVZ v Považskej Bystrici a areáli Nemocnice s poliklinikou v Považskej Bystrici sa uskutočnila názorná propagácia ku tomuto dňu.

24.marec – Svetový deň TBC

RÚVZ Trenčín

Pri príležitosti tohto dňa bola realizovaná nástenná propagácia vo vestibule RÚVZ Trenčín.

7.apríl – Svetový deň zdravia

RÚVZ Trenčín

V dňoch 3.a 10.4. 2019 sa pri príležitosti Svetového dňa zdravia sa realizovali preventívne vyšetrenia pre zamestnancov Okresného úradu v Trenčíne. Celkovo bolo vyšetrených 91 klientov. Zároveň bol na našej web stránke úradu uverejnený článok k tomuto dňu a vo vestibule úradu sa realizovala i nástenná propagácia.

RÚVZ Považská Bystrica

Pri príležitosti "Svetového dňa zdravia" sa uskutočnili preventívne vyšetrenia, ktoré sa konali v Považskom osvetovom stredisku. Verejnosť bola informovaná o plánovanej akcii

pomocou letáku, ktorý bol zverejnený na web stránke RÚVZ v Považskej Bystrici a Považského osvetového strediska, v areáli Nemocnice s poliklinikou v Považskej Bystrici, na informačnom paneli v meste Považská Bystrica vďaka spolupráci s PX centrom a bol zverejnený aj v regionálnej tlači. Vykonali sa nasledovné preventívne vyšetrenia: meranie výšky, váhy, % telesného tuku, % kostrového svalstva, viscerálny tuk, BMI, krvný tlak a pulz, spirometria, telesná kondícia a u fajčiarov množstvo CO vo vydýchnutom vzduchu a % COHb v krvi Smokerlyzerom. Celkovo bolo vyšetrených 20 záujemcov.

Vykonávali sa preventívne vyšetrenia zamestnancov **Okresného a Katastrálneho úradu v Považskej Bystrici**. Uskutočnili sa merania tlaku krvi a pulzu, antropometrických ukazovateľov, % telesného tuku, % kostrového svalstva, bazálneho metabolizmu, viscerálneho tuku, spirometrie a merania celkového cholesterolu, glukózy, triglyceridov a HDL cholesterolu v krvi. Fajčiarom bolo poskytnuté aj meranímnožstva CO vo vydýchnutom vzduchu a % COHb v krvi. Celkovo bolo vyšetrených 60 zamestnancov.

RÚVZ Prievidza

Zdravotno-výchovná akcia pre zamestnancov Mestského úradu Bojnice

V rámci zdravotno-výchovnej akcie pre zamestnancov úradu bolo zrealizovaných 10 kompletných vyšetrení v rámci TZS spojených s individuálnym zdravotno-výchovným poradenstvom a distribúciou zdravotno-výchovných materiálov.

11. apríl - Svetový deň Parkinsonovej choroby

RÚVZ Považská Bystrica

Bola uskutočnená názorná propagácia vo vestibule RÚVZ v Považskej Bystrici.

5. máj – Svetový deň čistých rúk

RÚVZ Považská Bystrica

V areáli Nemocnice s poliklinikou v Považskej Bystrici sa uskutočnila názorná propagácia ku tomuto dňu.

10. máj - Svetový deň pohybu

RÚVZ Trenčín

Propagácia kampane „Vyzvi srdce k pohybu“ na web stránke úradu.

RÚVZ Považská Bystrica

Vo vestibule RÚVZ v Považskej Bystrici a areáli Nemocnice s poliklinikou v Považskej Bystrici sa urobila názorná propagácia.

RÚVZ Prievidza

Zrealizovaná prednáška v základnej škole, celkovo edukovaných 18 žiakov.

Športový deň pracovníkov regionálnych úradov verejného zdravotníctva organizovaný RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach v spolupráci s ÚVZ SR Bratislava (24.5.2019), Hlboké.

31.máj – Svetový deň bez tabaku

RÚVZ Trenčín

Pri príležitosti tohto dňa sa v priestoroch **úradu Trenčianskeho samosprávneho kraja** uskutočnili merania oxidu uhľnatého vo výdychu prostredníctvom prístroju Smokerlyzer a meranie spirometrie u 18 klientov.

Zároveň bol uverejnený plagát na web stránke úradu a nástenná propagácia k uvedenému dňu.

RÚVZ Považská Bystrica

Bol uverejnený článok na web stránke RÚVZ v Považskej Bystrici a v regionálnej tlači - Považskobystrické novinky. Bola realizovaná názorná propagácia vo vestibule RÚVZ so sídlom v Považskej Bystrici a v areáli Nemocnice s poliklinikou v Považskej Bystrici.

Pri príležitosti Svetového dňa bez tabaku sa konala akcia v Kine Mier v Považskej Bystrici. Verejnosť bola informovaná o plánovanej akcii prostredníctvom plagátu, ktorý bol zverejnený na web stránke Považského osvetového strediska, v areáli Nemocnice s poliklinikou v Považskej Bystrici a na informačných tabuliach v meste Považská Bystrica vďaka spolupráci s PX centrom. Akcie sa zúčastnilo 25 záujemcov, ktorým bolo poskytnuté meranie krvného tlaku a pulzu, meranie CO vo vydýchnutom vzduchu a % COHb v krvi Smokerlyzerom, meranie vitálnej kapacity pľúc spirometrom, poradenstvo a materiály s názvom "Prestať fajčiť sa dá".

RÚVZ Prievidza

Zrealizovaná prednáška v základnej škole, v rámci ktorej bolo edukovaných 24 žiakov.

Deň zdravia Spojenej odbornej školy Prievidza

V rámci akcie organizovanej SOŠ Prievidza zrealizovaných 30 vyšetrení spirometrom spojených s odborným poradenstvom v problematike odvykania od fajčenia ako aj propagácie Linky pomoci na odvykanie od fajčenia.

14. jún - Svetový deň darcov krvi

RÚVZ Trenčín

Pri príležitosti tohto dňa bola realizovaná nástenná propagácia vo vestibule RÚVZ Trenčín

26. jún - Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s drogami

RÚVZ Trenčín

Na webovej stránke úradu bol pri príležitosti tohto dňa uverejnený článok.

RÚVZ Prievidza

Zrealizované 4 prednášky na dvoch základných školách, celkovo edukovaných 121 žiakov.

9. september - Medzinárodný deň povedomia o fetálnom alkoholovom syndróme

RÚVZ Trenčín

Pri príležitosti tohto dňa bol na našej webovej stránke úradu uverejnený článok a urobená nástenná propagácia. Zároveň bola táto téma prednesená 8 krát v 3 stredných školách pre 287 študentov.

RÚVZ Považská Bystrica

V súvislosti s týmto dňom sa uskutočnila prednáška na Strednej zdravotníckej škole v Považskej Bystrici pre 4. ročník. Bolo edukovaných 19 študentov.

RÚVZ Prievidza

Zrealizovaných 5 prednášok na 5 základných školách, celkovo edukovaných 116 žiakov.

10. september – Svetový deň ústneho zdravia

RÚVZ Prievidza

Zrealizovaná beseda v špeciálnej základnej škole.

21. september – Svetový deň Alzheimerovej choroby

RÚVZ Trenčín

Pri príležitosti tohto dňa boli realizované 4 prednášky v 2 základných školách a v špeciálnej škole pre 135 žiakov. Pri príležitosti tohto dňa bol na našej webovej stránke úradu uverejnený článok a urobená nástenná propagácia.

RÚVZ Považská Bystrica

V rámci tohto dňa sa uskutočnila prednáška na RÚVZ so sídlom v Považskej Bystrici. Edukovaných bolo 15 zamestnancov.

RÚVZ Prievidza

Zrealizované 4 prednášky v jednej materskej škole, jednej základnej škole a v klube dôchodcov, edukovaných 16 detí predškolského veku, 47 žiakov základnej školy a 47 seniorov.

- **Deň otvorených dverí v poradni zdravia** – počas uvedeného dňa navštívilo poradenské centrum 17 ľudí z radov širokej verejnosti, prevažne seniorov. U týchto bolo zrealizované vyšetrenie celkového cholesterolu, meranie krvného tlaku spojené s edukáciou ohľadom zdravého životného štýlu so zameraním na prevenciu Alzheimerovej choroby vrátane distribúcie zdravotno-výchovných materiálov (MIND diéta – diéta na spomalenie neurodegeneratívnych procesov v mozgu).
- **„Kompas pre mozog“** – aktívnaúčasť lekára Oddelenia podpory zdravia a výchovy k zdraviu na diskusnom sústrezení pre širokú verejnosť organizovanom Regionálnym kultúrnym centrom v Prievidzi, ktoré sa konalo dňa 23.9.2019 v polyfunkčnej sále RKC.
- **„Mozog a jeho fungovanie, prevencia Alzheimerovej choroby“** – distribúcia zdravotno-výchovných materiálov pre členov klubu dôchodcov (MIND diéta – diéta na spomalenie neurodegeneratívnych procesov v mozgu).

29. september – MOST - Deň srdca

RÚVZ Trenčín

K danej téme bol uverejnený článok na web stránke úradu a nástenná propagácia k uvedenému dňu. Propagácia kampane Od srdca k srdcu.

RÚVZ Považská Bystrica

Vykonávali sa preventívne vyšetrenia v Strednej priemyselnej škole v Považskej Bystrici. Bol meraný tlak krvi a pulz a bolo poskytnuté meranie množstva CO vo vydýchnutom vzduchu a % COHb v krvi Smokerlyzerom u študentov 1. ročníka. Bolo poskytnuté odborné poradenstvo v prevencii kardiovaskulárnych ochorení. Vyšetrenie tlaku krvi a pulzu absolvovalo 67 študentov a množstvo CO sa meralo 34 študentom.

V spolupráci s oddelením HDM, s oddelením PPL a so **spoločnosťou Continental MATADOR TRUCK TIRES s.r.o. v Púchove** sa vykonávali preventívne vyšetrenia zamestnancov. Uskutočnili sa merania tlaku krvi a pulzu, % telesného tuku, spirometrie a meranie celkového cholesterolu v krvi. Fajčiarom bolo poskytnuté aj meranie množstva CO vo vydýchnutom vzduchu a % COHb v krvi Smokerlyzerom. Celkovo bolo vyšetrených 62 zamestnancov.

Na web stránke RÚVZ v Považskej Bystrici bol uverejnený článok "13. ročník kampane MOST - Mesiac o Srdcových Témach 2019".

RÚVZ Prievidza

Zdravotno-výchovná akcia pre zamestnancov Xella Slovakia spol. s r.o., Zemianske Kostolany – (26.9.2019)

V rámci akcie bolo zrealizovaných u 22 zamestnancov firmy vyšetrenie krvného tlaku, hladiny celkového cholesterolu, BMI a WHR indexu spojené s odborným individuálnym poradenstvom a distribúciou zdravotno-výchovných materiálov v závislosti od výsledkov vyšetrení

Október 2018 – Mesiac úcty k starším

RÚVZ Trenčín

V dňoch 11.- 12. 10. 2019 sa realizovala výstava Senior Expo 2019, na ktorej bolo vyšetrených 207 klientov. Nástenná propagácia vo vestibule úradu.

RÚVZ Považská Bystrica

V rámci "Týždňa celoživotného učenia" sa uskutočnila prednáška na tému Alzheimerova choroba pre verejnosť v Považskom osvetovom stredisku v Považskej Bystrici. Prednášky sa zúčastnilo 11 záujemcov. Informácie o plánovanej akcii boli uverejnené na web stránke Považského osvetového strediska. Bol vyhotovený plagát "Alzheimerova choroba" a pozvánka na túto prednášku.

10. október - Svetový deň duševného zdravia

RÚVZ Považská Bystrica

Uskutočnila sa prednáška na tému "Duševné zdravie" na Spojenej škole internátnej v Považskej Bystrici. Edukovaných bolo 75 žiakov.

11. október - Svetový deň obezity

RÚVZ Považská Bystrica

V spolupráci s oddelením HDM, s oddelením PPL a s VŠZP sa vykonali preventívne vyšetrenia zamestnancov firmy LEONI v Ilave. Vykonávali sa merania tlaku krvi a pulzu, % telesného tuku a merania celkového cholesterolu v krvi. Celkovo bolo vyšetrených 59 zamestnancov firmy.

16. október – Svetový deň potravy

RÚVZ Prievidza

Zrealizovaná 1 prednáška v základnej škole, celkovo edukovaných 17 žiakov.

Aktivity v rámci programu „Školský program“

Zrealizovaných 8 prednášok na 3 základných a 2 materských školách, celkovo edukovaných 142 žiakov a 62 detí predškolského veku.

20. október – Svetový deň osteoporózy

RÚVZ Trenčín

K danej téme bol uverejnený článok na web stránke úradu a nástenná propagácia k uvedenému dňu.

RÚVZ Považská Bystrica

Uskutočnila sa prednáška na RÚVZ so sídlom v Považskej Bystrici. Edukovaných bolo 15 zamestnancov. Vo vestibule RÚVZ v Považskej Bystrici sa uskutočnila názorná propagácia ku tomuto dňu.

RÚVZ Prievidza

Zrealizované 2 prednášky pre dve zariadenia pre seniorov, edukovaných celkovo 94 seniorov.

29. október - Svetový deň psoriázy

RÚVZ Považská Bystrica

Vo vestibule RÚVZ v Považskej Bystrici sa uskutočnila názorná propagácia ku tomuto dňu.

14. november – Svetový deň diabetu

RÚVZ Považská Bystrica

Vo vestibule RÚVZ v Považskej Bystrici a areáli Nemocnice s poliklinikou v Považskej Bystrici sa uskutočnila názorná propagácia ku tomuto dňu.

RÚVZ Prievidza

Zrealizované 2 prednášky pre žiakov jednej strednej školy a členov klubu dôchodcov (projekcia zdravotno-výchovného videofilmu „Tichý zabijak - Diabetes mellitus 2. typu“), celkovo edukovaných 28 študentov a 40 seniorov.

3. novembrový týždeň - Európsky týždeň boja proti drogám

RÚVZ Trenčín

Pri príležitosti tohto týždňa sa realizovalo 12 prednášok v 4 základných školách a v 2 stredných školách. Celkovo bolo edukovaných 390 žiakov. K danej téme bol uverejnený článok na web stránke úradu a nástenná propagácia k uvedenému dňu.

RÚVZ Považská Bystrica

Uskutočnili sa prednášky "Prevenia fajčenia" a "Drogy a prevencia závislostí" na Základnej škole Slovenských partizánov v Považskej Bystrici a Spojenej škole internátnej v Považskej Bystrici a Základnej škole Komenského v Púchove. V Základnej škole Dominika Tatarku v Plevníku-Drienovom sa uskutočnila akcia s názvom "Kolotoč" pre 5. - 9. ročník. Súčasťou akcií boli prednášky s témou Drogová závislosť, alkoholizmus a fajčenie. Prebiehala spolupráca s Centrom pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie. Zúčastnenci mohli absolvovať preventívne vyšetrenie množstva CO vo vydýchnutom vzduchu a % COHb v krvi. Edukovaných bolo 280 žiakov.

RÚVZ Prievidza

Zrealizované 4 prednášky v dvoch základných školách a v špeciálnej základnej škole, celkovo edukovaných 96 žiakov.

1. december – Svetový deň boja proti AIDS

RÚVZ Trenčín

Pri príležitosti tohto dňa sa realizovalo 9 prednášok v 3 základných školách a v 1 strednej škole, ktoré boli zamerané na diagnostiku, liečbu a najmä prevenciu HIV/AIDS. Edukovaných bolo 234 žiakov.

RÚVZ Považská Bystrica

Zrealizovala sa názorná propagácia vo vestibule RÚVZ v Považskej Bystrici a v areáli Nemocnice s poliklinikou v Považskej Bystrici.

RÚVZ Prievidza

Zrealizovaných 6 prednášok v piatich základných školách, edukovaných 125 žiakov.

VEREJNÉ KAMPANE V TRNAVSKOM KRAJI:

4.2.2019 - Svetový deň boja proti rakovine

RÚVZ Galanta – v priestoroch MsKS bola v Seredi realizovaná prednáška na tému: „Prevencia rakoviny hrubého čreva“, na ktorej sa zúčastnilo 19 seniorov. V priestoroch RÚVZ Galanta bol realizovaný k tejto tematike propagačný panel.

RÚVZ Senica – Svetový deň proti rakovine – v priestoroch úradu bol inštalovaný edukačný panel, na webových stránkach RÚVZ so sídlom v Senici bol spropagovaný svetový deň a boli rozdistribuované zdravotno - výchovné materiály.

11.3.-15.3.2019 - Týždeň mozgu

RÚVZ Trnava - v rámci vyhláseného týždňa boli zrealizované prednášky k uvedenej problematike a precvičenie pamäti u seniorov pomocou pracovných listov pre Denné centrum Beethovenova Trnava, Klub dôchodcov Hrnčiarovce nad parnou, Kultúrno – spoločenské centrum Bučany, ZOMOT Trnava.

RÚVZ Galanta – v rámci Týždňa mozguboli v DD Patria v Galante a Klube dôchodcov v Seredi zrealizované prednášky pre seniorov na témy „Potreba tréningu pamäti“ a „Prevencia pred ochoreniami mozgu“. Prednášok sa zúčastnilo 121 seniorov. Počas prednášky boli účastníkom poskytnuté letáky: Trápi vás pamäť? a použité materiály so zameraním na tréning pamäti: Pracovné listy pre seniorov..

RÚVZ D. Streda – Aktivity v rámci celosvetovej akcie „Týždeň mozgu 2019“ sa realizovali v spolupráci s Alzheimerovou spoločnosťou, ktoré boli zamerané na širokú verejnosť a na seniorov v zariadeniach pre dôchodcov.

Dňa 12. 03.2019 sa uskutočnil pre širokú verejnosť „Deň otvorených dverí“, počas ktorého sa pre 14 osôb uskutočnila prednáška na tému „Trénuj pamäť“, po ktorej nasledovala diskusia a vyplňovanie pracovných listov na tréning pamäti. Skupinové cvičenie zamerané na prevenciu obezity a precvičenie chrbtového svalstva, ktoré využilo 16 osôb. Po cvičení nasledovala krátka beseda na danú tému a vyplňanie kognitívnych úloh.

Dňa 13.03.2019 sa v Domove sociálnych služieb pre seniorov v Dunajskej Strede uskutočnila pre 28 osôb prednáška spojená s besedou na tému „Tréning pamäti a upevnenie dobrého zdravia“, po ktorej nasledoval aktívny tréning pamäti vyplňaním sudoku, krížoviek a vedomostných úloh.

RÚVZ Senica – bola zrealizovaná 1 prednáška pre študentov Súkromnej strednej odbornej školy podnikania v Senici „Prevencia ochorení mozgu“, počet edukovaných: 22 študentov, v priestoroch úradu bol inštalovaný edukačný panel s danou tematikou, propagácia Týždňa mozgu 2019 na webových stránkach RÚVZ so sídlom v Senici, distribúcia výchovno-vzdelávacích materiálov – školy, zdravotníckeho zariadenia, kluby dôchodcov, knižnice, zariadenia sociálnych služieb, domovy dôchodcov.

22. marec 2019 - Svetový deň vody

V rámci Svetového dňa vody boli realizované na RÚVZ v Galante propagačné panely s tematickým zameraním na dôležitosť pitného režimu pre zdravie.

24. marec 2019 - Svetový deň TBC

RÚVZ Trnava - na svetový deň sme upozornili verejnosť distribúciou zdravotno-výchovného materiálu.

4. apríl 2019- Svetový deň zdravia

RÚVZ Trnava – v súvislosti s vyhláseným Svetovým dňom zdravia OPZaVZ uskutočnilo v priestoroch Okresného úradu v Trnave „Deň zdravia“. Zamestnancom bolo zabezpečené biochemické vyšetrenie z kapilárnej krvi – cholesterol, glukóza, triglyceridy a HDL cholesterol, zmeraná TK a P, hodnota % množstva telesného tuku s následným poradenstvom k daným výsledkom. Celkovo bolo vyšetrených 25 zamestnancov.

RÚVZ Galanta – propagácia Svetového dňa zdravia prostredníctvom tlače, prostredníctvom propagačných panelov v priestoroch RÚVZ Galanta a Mestského kultúrneho strediska v Galante. Každoročne sa realizuje týždeň zdravotno-výchovných aktivít k svetovému Dňu zdravia – v spolupráci s MsKS, Galantským osvetovým strediskom a MÚ Galanta boli realizované preventívne vyšetrenia mobilnou poradňou s dôrazom na rastúci trend nadváhy a obezity, ktorých jednou z príčin je aj nedostatočná pohybová aktivita a nesprávna výživa. V rámci zv. akcie bol klientom meraný cholesterol, glykémia, krvný tlak, BMI a WHR. Vyšetrení sa zúčastnilo 42 klientov.

Pre klientov Senior Care Kaskády boli realizované prednášky na témy: „Zdravý životný štýl a význam pohybovej aktivity pre seniorov“, „Diabetes mellitus“ a „Prevencia úrazov“. Klienti si mali možnosť odmerať krvný tlak a hodnotu glukózy v krvi. Prednášok, besedy a vyšetrení sa zúčastnilo 45 seniorov.

RÚVZ D. Streda – „Svetový deň zdravia 2019“ sa niesol pod heslom „Poskytnutie poradenských služieb pre zamestnancov okresných a krajských úradov“.

Dňa 04.04.2019 bolo vykonané pre 36 zamestnancov Okresného úradu v Dunajskej Strede biochemické vyšetrenie, meranie tlaku krvi a pulzovej frekvencie spojené s meraním brušného svalstva, bazálneho metabolizmu, BMI a kostrového svalstva. Rozdaný bol zdravotnovýchovný materiál a poskytnuté poradenstvo v týkajúcej sa poradni zdravia.

RÚVZ so sídlom v Senici – zrealizované v spolupráci so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou a Arcelor Mittal, Tailored Blanks Senica, s.r.o Dni zdravia. Počas akcie boli zrealizované preventívne vyšetrenia zamestnancov (celkový cholesterol, TK), na ktoré nadväzovalo komplexné poradenstvo. Celkovo bolo vyšetrených 19 ľudí. V priestoroch úradu bol inštalovaný edukačný panel, na webových stránkach RÚVZ so sídlom v Senici bol spropagovaný Svetový deň zdravia a boli rozdistribuované zdravotno - výchovné materiály.

11. apríl 2019 - Deň narcisov

RÚVZ Trnava – Oddelenie podpory zdravia výchovy k zdraviu sa v spolupráci s Ligou proti rakovine a TOS Trnava zapojilo do celoslovenskej akcie „Deň narcisov“. Akcia bola zabezpečená v centre mesta Trnava – pešia zóna. Poskytli sme informácie o činnosti oddelenia podpory zdravia a výchovy k zdraviu, o správnom životnom štýle a poskytli sme vhodný zdravotno – výchovný materiál pre verejnosť.

RÚVZ Galanta - v rámci Svetového dňa bol realizovaný propagačný panel s informáciou o možnosti prispieť na konto Ligy proti rakovine, v priestoroch RÚVZ Galanta.

28.4.2019 - Svetový deň bezpečnosti a zdravia pri práci

RÚVZ Galanta – v spolupráci so zdravotnými poisťovňami Union, Všeobecnou zdravotnou poisťovňou a firmou Samsung boli zorganizované Dni zdravia pre zamestnancov, počas ktorých bolo vyšetrených 65 zamestnancov. Klientom bol vyšetrený celkový cholesterol, glykémia, meraný krvný tlak, BMI a percento podkožného tuku.

7.5.2019 - Svetový deň astmy - v rámci Svetového dňa astmy boli realizované propagačné panely s tematickým zameraním na prevenciu astmy a chronickej obštrukčnej choroby pľúc.

10.máj 2019 - Svetový deň pohybom ku zdraviu

RÚVZ Trnava – v rámci Svetového dňa Pohybom ku zdraviu boli v mesiaci máj vykonané 2 prednášky pre žiakov ZŠ K. Mahra Trnava, 2 prednášky pre žiakov ZŠ Podzámska Hlohovec a 1 prednáška pre žiakov ZŠ s MŠ Dolné Dubové na tému Dôležitosť pohybovej aktivity.

RÚVZ Galanta – v spolupráci s OÚ Gáň bola realizovaná zdravotno-výchovná aktivita „Beh obcou“. Podujatie bolo zamerané na zvýšenie pohybovej aktivity. V rámci akcie bola občanom ponúknutá možnosť vyšetrení celkového cholesterolu, meranie TK, meranie podkožného tuku a výpočet BMI. Vyšetrení sa zúčastnilo 48 klientov.

Pri príležitosti Dňa matiek bola v spolupráci s RC Bambuľkovo a MÚ v Galante realizovaná zdravotno-výchovná akcia „Míľa pre mamu“. Akcia bola zameraná na dôležitosť pohybovej aktivity a zdravých stravovacích návykov. Najmenším účastníkom sa prihovorila mimická bábka Adamko. Edukovaných bolo 80 osôb.

V rámci zdravotno-výchovných podujatí boli využité vhodné edukačné materiály a v priestoroch RÚVZ Galanta bol realizovaný k tejto problematike propagačný panel.

RÚVZ Senica – v priestoroch úradu bol inštalovaný edukačný panel, na webových stránkach RÚVZ so sídlom v Senici bol spropagovaný Svetový deň „Pohybom ku zdraviu“ a boli rozdistribuované zdravotno - výchovné materiály do škôl, zdravotníckych zariadení, klubov dôchodcov a osvetových organizácií.

26. jún 2019 - Medzinárodný deň boja proti drogám a obchodovaniu s nimi

RÚVZ Trnava - v rámci tohto dňa resp. týždňa sme sa zamerali na prevenciu drogových závislostí formou prezentácií a prednášok s besedami na školách.

RÚVZ Galanta - v spolupráci s Osvetovým strediskom v Galante, Hasičským záchranným zborom v Galante, Mestskou políciou v Galante a Policajným zborom SR v Galante bola zorganizovaná zdravotno-výchovná akcia „Drogám povedz nie“ pre deti MŠ Clementisove Sady Galanta. Akcie sa zúčastnilo 40 detí.

RÚVZ D.Streda - Oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu dňa 26.06.2019 realizovalo výchovno - vzdelávacie aktivity k projektu: „Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s nimi“, ktorý bol určený pre detí vo veku medzi 14 – 17 rokov.

Propagácia „Medzinárodného dňa proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s nimi“ sa uskutočnilo na mieste aktivít rozdávaním letákov proti drogám, alkoholu a fajčeniu, ďalej na webovej stránke a na paneli vo vestibule úradu.

RÚVZ v Senici - Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a nezákonného obchodu s nimi – boli zrealizované 2 prednášky na tému „Drogové závislosti u detí a mládeže“, edukovaných bolo 48 študentov Gymnázia Ladislava Novomeského Senica. Na webových stránkach RÚVZ so sídlom v Senici bol tento deň spropagovaný a boli distribuované výchovno- vzdelávacích materiály.

31.máj 2019 - Svetový deň bez tabaku

RÚVZ Galanta – v spolupráci s vedením MŠ SNP v Galante bola zrealizovaná zdravotno – výchovná aktivita „Čo škodí nášmu zdraviu“ . Deti z MŠ SNP v Galante tvorili súťažné skupiny a absolvovali 6 stanovišť. Tieto stanovištia boli zamerané na prevenciu závislostí (alkohol, fajčenie, drogy). Zdravotno – výchovnej aktivity sa zúčastnilo 30 detí.

V rámci zdravotno-výchovných podujatí bol distribuovaný propagačný materiál.

RÚVZ Senica- uskutočnila sa interaktívna beseda pre žiakov 3. ročníka Strednej odbornej školy v Senici na tému „Fajčenie a choroby dýchacej sústavy“ spojená s kvízom (52 študentov). Vo vestibule SOŠ v Senici bol zriadený stánok, kde boli poskytnuté informácie a individuálne poradenstvo na tému škodlivosti fajčenia, odvykania od fajčenia a pasívnej inhalácie tabakového dymu (13 ľudí). Ďalej boli uskutočnené vyšetrenia – meranie CO smokerlyzéróm (13 ľudí) a vitálnej kapacity pľúc spirometrom (13 ľudí). Na webových stránkach RÚVZ so sídlom v Senici bol svetový deň spropagovaný a boli distribuované edukačné materiály.

9.9.2018 Medzinárodného dňa povedomia o fetálnom alkoholovom syndróme

RÚVZ Galanta - v rámci zdravotno – výchovnej aktivity boli na SOŠOaS Galanta, odprezentované prednášky na tému „Fetálny alkoholový syndróm.“ Po prednáške nasledovala beseda na danú tému. Účastníčky si mali možnosť odmerať cholesterol, glukózu a krvný tlak. Akcie sa zúčastnilo 24 žien.

RÚVZ D. Streda - Dňa 18.11.2019 sme uskutočnili premietanie zdravotnovýchovného filmu „Alkohol - tichý nepriateľ“ pre 33 žiakov ŠZŠ v Dunajskej Strede, 20.11.2019 pre 84 žiakov 6.,7.,8. a 9. ročníka základnej školy na Jilemnického ulici v Dunajskej Strede a 21.11.2019 pre 24 žiakov osemročného gymnázia L.Dúbravu v Dunajskej Strede. Následne im bol rozdán aj zdravotnovýchovný materiál s danou tematikou.

RÚVZ Senica – Medzinárodný deň povedomia o fetálnom alkoholovom syndróme – v spolupráci s Materským centrom v Senici sme uskutočnili 1 prednášku na tému „Alkohol v tehotenstve poškodí bábätko“ (43 edukovaných žien). V TESCO Senica boli uskutočnené 2 edukačné aktivity – Kvíz o alkohole a prednáška na tému „Alkohol zabíja“, edukovaných bolo 30 žien. Na webových stránkach RÚVZ so sídlom v Senici bol medzinárodný deň spropagovaný a boli rozdistribuované zdravotno - výchovné materiály.

12.9.2019 Európsky deň ústneho zdravia

Zdravotno-výchovné aktivity k Európskemu dňu ústneho zdravia boli zamerané na cieľovú skupinu 3 – 6 ročných detí MŠ (predškolská výchova) a ich rodičov, na zlepšenie vedomostí a stomatohygienických návykov. Propagácia Európskeho dňa ústneho zdravia bola zabezpečená v priestoroch RÚVZ Galanta formou propagačného panelu.

23 -30.9.2019 Európsky týždeň športu – v spolupráci s RC Bambuľkovo v Galante bola realizovaná zdravotno-výchovná aktivita „Beh dojčiacich matiek“. Podujatie bolo zamerané na zvýšenie pohybovej aktivity. V rámci akcie bola účastníkom ponúknutá možnosť merania TK, meranie podkožného tuku a výpočet BMI, ktoré absolvovalo 53 osôb.

Mesiac september – mesiac Alzheimerovej choroby

RÚVZ Trnava - prednášky k uvedenej problematike a precvičenie pamäti u seniorov pomocou pracovných listov, ktoré nám poskytlo centrum Memory a Slovenská Alzheimerova spoločnosť. Pre verejnosť sme zabezpečili na úrade Deň otvorených dverí.

RÚVZ D. Streda – Dňa 03.10.2019 sa uskutočnila prednáška spojená s besedou k „Svetovému dňu Alzheimerovej choroby“ na tému „Predchádzanie Alzheimerovej choroby“ pre 25 seniorov v Klube dôchodcov v Dunajskej Strede, pri ktorej boli použité aktuálne letáky z ÚVZ SR, ktoré následne boli klientom aj rozdane. Svetový deň bol spropagovaný na webovej stránke úradu.

RÚVZ Senica – Svetový deň Alzheimerovej choroby - v priestoroch úradu bol inštalovaný edukačný panel, na webových stránkach RÚVZ bol spropagovaný svetový deň a boli rozdistribuované zdravotno - výchovné materiály.

26.september 2018 - Deň srdca

RÚVZ Trnava - v súvislosti so Svetovým dňom srdca v spolupráci s Kanceláriou Zdravé mesto zorganizovalo akciu v priestoroch Mestského úradu v Trnave. Zamestnancom sme vykonali vyšetrenie cholesterolu, cukru, triglyceridov a HDL cholesterolu z kapilárnej krvi, meranie TK, P a % množstvo telesného tuku s následným poradenstvom. Poskytli sme vhodný zdravotno – výchovný materiál. Vyšetřili sme 22 zamestnancov.

RÚVZ Galanta – zdravotno-výchovné aktivity boli venované edukácii občanov o závažnosti hlavných rizikových faktorov kardiovaskulárnych ochorení s cieľom zvýšiť zdravotné uvedomenie verejnosti o rizikách prispievajúcich k týmto ochoreniam.

V spolupráci s vedením firmy Bekaert Slovakia, s.r.o., Sládkovičovo bola pre zamestnancov realizovaná zdravotno-výchovná akcia spojená s možnosťou preventívneho vyšetřenia prístrojom Reflotrón, meranie celkového cholesterolu, glukózy, merania TK, meranie podkožného tuku a meranie CO vo vydychovanom vzduchu prístrojom Smokerlyzér, ktoré absolvovalo 50 zamestnancov.

V priestoroch RÚVZ Galanta boli vyhotovené propagačné panely k Svetovému dňu srdca.

RÚVZ D. Streda – V súvislosti s realizáciou kampane MOST 2019 a „Svetového dňa srdca“, ktorá bola zameraná na závažnosť hlavných kardiovaskulárnych rizikových faktorov pod heslom „Poznáte svoje riziko?“, bolo dňa 26.09.2019 pre 24 zamestnancov firmy Tesco v Dunajskej Strede vykonané mobilnou poradňou zdravia bezplatné meranie tlaku krvi,

hladiny cholesterolu a glukózy v krvi a antropometrické merania. Informácia k „Svetovému dňu srdca 2019“ bola pre obyvateľov mesta a okresu uverejnená aj na webovej stránke úradu.

RÚVZ Senica- v spolupráci s TESCO v Senici bol uskutočnený Deň zdravia, na ktorom boli zamestnancom urobené vyšetrenia zahrňujúce anamnézu, antropometrické vyšetrenie, vyšetrenie TK, P, biochemické vyšetrenie krvi a určenie KV rizika, na ktoré nadväzovalo komplexné poradenstvo. Bola uskutočnená prednáška na tému „Zdravý životný štýl“. Edukovaných a vyšetrených bolo 13 ľudí. Medzinárodný deň starších - klientom Domova dôchodcov v Borskom Mikuláši bola odprednášaná téma „Pohyb ako prevencia osteoporózy“, edukovaných bolo 15 seniorov. Na webových stránkach RÚVZ so sídlom v Senici bol spropagovaný Október – Mesiac úcty k starším.

1. október 2019 - Medzinárodný deň starších (seniorov)

RÚVZ Trnava – v rámci Medzinárodného dňa starších sme v spolupráci s SČK Trstín, Dolné Dubové a Madunice zabezpečili pre obyvateľov obcí Dni zdravia. V rámci týchto dní sme vyšetrovali cholesterol a glukózu z kapilárnej krvi, merali TK, P a % množstva telesného tuku. Pre KJDS bola zabezpečená prednáška o dôležitosti cvičenia pamäti a mozgu u seniorov v kine Hviezda pre 200 účastníkov reumatologického dňa.

V dňoch 23.10.2019-24.10.2019 sme sa výjazdom Poradne zdravia zúčastnili 11. ročníka Veľtrhu pre seniorov, ktorý organizovalo mesto Trnava v spolupráci so Strediskom sociálnej starostlivosti v Trnave a bol venovaný „Mesiacu úcty k starším“. Prezentovali sme činnosť oddelenia podpory zdravia a výchovy k zdraviu, zabezpečili sme účastníkom vyšetrenie cholesterolu z kapilárnej krvi, merali hodnoty TK, % množstva telesného tuku prístrojom OMRON, kostrového svalstva, viscereálneho tuku, hmotnosti, bazálneho metabolizmu a BMI. Poskytli sme individuálne poradenstvo k otázkam zdravého životného štýlu a vhodný zdravotno-výchovný materiál k danej problematike. Cholesterol sme vyšetřili 50 účastníkom a meranie TK, P, % množstva telesného tuku 124 účastníkom Veľtrhu s poradenstvom k daným výsledkom

RÚVZ Galanta –výchovno-vzdelávacie aktivity OPZaVkZ boli zamerané na zlepšovanie úrovne zdravotného uvedomenia seniorov a motivovanie obyvateľstva a seniorov k väčšiemu záujmu o problematiku zdravého a aktívneho starnutia a propagovať aktívny prístup k životu v každom veku.

V rámci Mesiacu úcty k starším, zameraného na pohybovú aktivitu ako prevenciu vzniku osteoporózy, podporu aktívneho starnutia, zdravého životného štýlu a celkového zdravia seniorov, boli realizované zdravotno – výchovné aktivity v rámci ktorých bol seniorom odmeraný krvný tlak, vyšetřený celkový cholesterol a glykémia. Klientom bolo poskytnuté poradenstvo zamerané na zdravý životný štýl v prevencii rizikových faktorov civilizačných ochorení. Seniori sa zúčastnili prednášok na témy: „Prevencia osteoporózy“, „Alzheimerova choroba“ a „Hygiena rúk“. Aktivita bola realizovaná v spolupráci s vedením Senior Care Kaskády. Prednášky a besedy sa zúčastnilo 50 seniorov.

RÚVZ D.Streda – „Medzinárodný deň starších“ a „Svetový deň Alzheimerovej choroby 2019“ bol spropagovaný informáciami na webovej stránke a na paneli vo vestibule úradu. Dňa 21.09.2019 bola pripravená prednáška pre 25 seniorov v Klube dôchodcov Dunajskej

Strede, na tému „Aktivity v starobe“. Aktivity počas „Októbra - Mesiaca úcty k starším 2019“, boli realizované prostredníctvom poradní zdravia a zamerané na seniorov v okrese.

Dňa 03.10.2019 sa v Klube dôchodcov v Dunajskej Strede uskutočnila prednáška spojená s besedou na tému „Aktivity v starobe“, po ktorej nasledovalo preventívne vyšetrenie hladiny celkového cholesterolu a glukózy v krvi, meranie tlaku krvi a pulzovej frekvencie. Počet účastníkov bol 25. Pre všetkých účastníkov bol pripravený zdravotnovýchovný materiál a každému seniorovi bolo poskytnuté odborné poradenstvo.

Počas celého mesiaca október, ale aj počas celého roka, majú možnosť seniori mesta a okresu navštíviť poradne zdravia. Na individuálnom cvičení sa na kondičných strojoch za mesiac október zúčastnilo 9 seniorov, ktorí uskutočnili 47 návštev a na skupinovom cvičení zameranom na precvičenie pohybového aparátu a v prevencii vzniku osteoporózy, ktoré navštevujú seniori raz týždenne, sa zúčastnilo 15 osôb, ktorí uskutočnili 69 návštev.

Propagácia „Mesiaca – úcty k starším 2019“ sa uskutočnila informáciami umiestnenými na paneli vo vestibule úradu a v Klube dôchodcov v Dunajskej Strede.

RÚVZ Senica – klientom Domova dôchodcov v Borskom Mikuláši bola odprednášaná téma „Pohyb ako prevencia osteoporózy“, edukovaných bolo 15 seniorov. Na webových stránkach RÚVZ so sídlom v Senici bol spropagovaný Medzinárodný deň starších a Svetový deň osteoporózy, a boli distribuované zdravotno – výchovného materiály do klubov dôchodcov, zariadení sociálnej starostlivosti a zdravotníckych zariadení.

10. október 2019 - Svetový deň duševného zdravia

RÚVZ Trnava – V rámci vyhláseného svetového dňa sme pripravili pre verejnosť deň otvorených dverí a prednášky na tému Stres a duševné zdravie v zariadeniach pre seniorov. Klienti mali možnosť využiť poradňu podpory psychického zdravia s následným poskytnutím informácií o činnosti oddelenia podpory zdravia a výchovy k zdraviu. Poskytli sme vhodný zdravotno – výchovný materiál.

RÚVZ Galanta - na RÚVZ Galante bol pre zamestnancov zorganizovaný seminár na tému : „Primárna prevencia duševných porúch.“ Seminár bol realizovaný v spolupráci s Pedagogicko – psychologickou poradňou v Galante. Prednášky a besedy sa zúčastnilo 20 zamestnancov.

RÚVZ Senica – v priestoroch úradu bol inštalovaný edukačný panel, na webových stránkach RÚVZ so sídlom v Senici bol spropagovaný svetový deň a boli rozdistribuované zdravotno - výchovné materiály.

16.10 2019 Svetový deň výživy

RÚVZ Trnava – ozdravenie výživy sme realizovali formou prednášok, besied, posterov u žiakov základných škôl a študentov stredných škôl, dospeléj populácie ako aj seniorov.

RÚVZ Galanta – zdravotno - výchovné aktivity boli zamerané na propagáciu zásad správnej výživy. V rámci Svetového dňa výživy bola na SOŠOaS Galanta zrealizovaná prednáška a beseda o význame správneho zloženia stravy, o dôležitosti pitného režimu a správneho výberu nápojov, zvýšenia pohybovej aktivity. Prednášky a besedy sa zúčastnilo 24 študentov.

RÚVZ Senica - v priestoroch úradu bol inštalovaný edukačný panel, na webových stránkach RÚVZ so sídlom v Senici bol spropagovaný Svetový deň potravy a boli rozdistribúované zdravotno - výchovné materiály.

20. október 2018–Svetový deň osteoporózy

RÚVZ Trnava – Svetový deň sme spropagovali na www. stránke úradu a na dňoch zdravia Trstín, Dolné Dubové a Madunice, kde bol rozdán vhodný zdravotno – výchovný materiál s danou tematikou. Pre verejnosť sme zabezpečili na úrade Deň otvorených dverí.

RÚVZ Galanta – v spolupráci s vedením Domova dôchodcov Patria v Galante bola pre seniorov a zamestnancov realizovaná prednáška a beseda na tému „Prevencia osteoporózy“ spojená s možnosťou merania krvného tlaku. Aktivity sa zúčastnilo 38 klientov. V priestoroch RÚVZ Galanta boli zhotovené propagačné panely na danú tému.

RÚVZ Senica – Medzinárodný deň starších a Svetový deň osteoporózy - klientom Domova dôchodcov v Borskom Mikuláši bola odprednášaná téma „Pohyb ako prevencia osteoporózy“, edukovaných bolo 15 seniorov. Na webových stránkach RÚVZ so sídlom v Senici bol spropagovaný Medzinárodný deň starších a Svetový deň osteoporózy, v priestoroch úradu bol inštalovaný edukačný panel a boli distribuované zdravotno – výchovné materiály do klubov dôchodcov, zariadení sociálnej starostlivosti a zdravotníckych zariadení.

RÚVZ D. Streda - pre seniorov sa uskutočnila prednáška spojená s besedou na tému: „Význam pohybu v predchádzaní osteoporózy“. Pripravili sme dotazník na tému : „Čo vieš o osteoporóze“ .

14. november 2019 – Svetový deň diabetu

RÚVZ Trnava – Svetový deň diabetu sme okrem odborného panelu umiestneného vo vstupných priestoroch RÚVZ a oznamu na www. stránke spropagovali v rámci prednáškových aktivít venovaných prevencii diabetu a civilizačných chorôb na ZŠ, SŠ, ŠZŠ, pre JDS a zariadenia pre seniorov. Distribuovaný bol leták do ambulancií lekárov 1. kontaktu.

RÚVZ Galanta – v rámci Svetového dňa diabetu boli v spolupráci s vedením ZŠ SNP Galanta realizované prednášky a besedy na tému „Zdravá životospráva a prevencia diabetes mellitus“. Zdravotno-výchovnej aktivity sa zúčastnilo 39 žiakov. V priestoroch RÚVZ Galanta bol realizovaný k tejto tematike propagačný panel.

15. november 2019 - Medzinárodný deň bez fajčenia

RÚVZ Trnava – v poradni odvykania od fajčenia sme pri príležitosti Medzinárodného dňa bez fajčenia pripravili pre občanov aktivity zamerané na odvykanie od fajčenia a individuálne poradenstvo, klientom sme stanovili stupeň závislosti na nikotíne podľa Fagerstromovho dotazníka. V priestoroch OPZ a VZ sme umiestnili panelovú výstavu o škodlivosti fajčenia, poskytli sme telefonické poradenstvo, pre žiakov ZŠ a SŠ boli uskutočnené prednášky v oblasti prevencie odvykania od fajčenia.

25.- 29. november 2019 – Európsky týždeň boja proti drogám

RÚVZ Trnava - v rámci týždňa Európskeho boja proti drogám sme s TOS Trnava zrealizovali prednášky, besedy a premietali DVD k danej problematike študentom základných a stredných škôl v regióne.

RÚVZ Galanta – v spolupráci s vedením ZŠ SNP Galanta a SOŠOaS Galanta boli realizované zdravotno-výchovné akcie „Prevencia závislostí“, ktorej sa zúčastnilo 56 žiakov a študentov. Zdravotno-výchovné akcie boli zamerané na prevenciu látkových a nelátkových závislostí.

RÚVZ D. Streda – oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu uskutočnilo k „Európskemu týždňu boja proti drogám“ zdravotnovýchovné aktivity, ktoré boli zamerané na alkohol, ako na najpoužívanejšiu legálnu drogu, ktorá je najväčším rizikovým faktorom úmrtia a poškodenia zdravia u mladých ľudí.

RÚVZ Senica – počas Európskeho týždňa boja proti drogám bol v spolupráci s Komisiou pre prevenciu kriminality a inej protispoločenskej činnosti pri mestskom zastupiteľstve Senica uskutočnený 23. ročník projektu „Chránme sa pred drogovým nebezpečenstvom“. Projekt je zameraný na prevenciu drogových závislostí, určený pre koordinátorov prevencie drogových závislostí, pedagógov, študentov, kultúrnych a osvetových zamestnancov, pre odbornú a laickú verejnosť. Ďalej boli uskutočnené 2 interaktívne besedy „Drogové závislosti u detí a mládeže“, počet edukovaných: 184 študentov, 1 škola - gymnázium. Na webových stránkach RÚVZ so sídlom v Senici bol spropagovaný Európsky týždeň boja proti drogám a bol distribuovaný edukačný materiál.

1.december 2019 - Svetový deň AIDS

RÚVZ Trnava – zabezpečili sme prednáškové aktivity na základných a stredných školách v Trnave, spropagovali sme činnosť poradne prevencie HIV/AIDS distribúciou zdravotno-výchovného materiálu. V roku 2019 bolo vykonaných 5 prednášok s besedami zameraných na zvýšenie informovanosti, zmeny postojov mladých ľudí v problematike HIV/AIDS a iných pohlavne prenosných ochorení.

RÚVZ Galanta – v spolupráci s vedením SOŠOaS Galanta bola realizovaná prednáška a beseda na tému: „Zdravý životný štýl, Prevencia HIV/AIDS“, ktorej sa zúčastnilo 36 študentov. Pre žiakov ZŠ SNP v Galante bola realizovaná prednáška a beseda na tému „Prevencia HIV/AIDS“, ktorej sa zúčastnilo 20 žiakov.

RÚVZ D. Streda – v spolupráci s oddelením epidemiológie sme z príležitosti „Svetového dňa AIDS 2019“ zabezpečili prednášky s prezentáciou pre 47 žiakov 7.,8.a 9. ročníka Základnej školy Dolný Štál s vyučovacím jazykom maďarským a pre 43 žiakov 1.a 2. ročníka osemročného gymnázia L. Dúbravu v Dunajskej Strede s vyučovacím jazykom slovenským. „Svetový deň AIDS“ bol spropagovaný aj prostredníctvom webovej stránky úradu.

RÚVZ Senica – bola zabezpečená informovanosť o problematike HIV/AIDS formou edukačného panelu v RÚVZ so sídlom v Senici a spropagovaním svetového dňa na webových stránkach úradu.

O všetkých aktivitách a vyhlásených dňoch boli informovaní obyvatelia cez [www. Stranky](http://www.Stranky).

VEREJNÉ KAMPANE V ŽILINSKOM KRAJI

RÚVZ Čadca:

Svetový deň boja proti rakovine

Pripravili článok a zaslali ho na uverejnenie do regionálnych printových týždenníkov MY Kysucké noviny, Kysucký večerník, ďalej do regionálnych elektronických médií: internetové portály e-kysuce a zdravie a štýl.sk, na internetové stránky miest Čadca, Turzovka, Kysucké Nové Mesto a Krásno nad Kysucou. Článok zverejnili aj na internetovej stránke RÚVZ so sídlom v Čadci a pri vstupe do budovy RÚVZ. Taktiež sme pri príležitosti spomínaného dňa vykonali prednášku zameranú na nádorové ochorenia pre 34 študentov (Gymnázium v Turzovke).

Celoslovenská kampaň „Týždeň mozgu“

Pri príležitosti „Týždňa mozgu“ bol vytvorený článok na danú tému a zaslaný na uverejnenie do regionálnych printových a elektronických médií (týždenníky MY Kysucké noviny, Kysucký večerník, internetový portál e-kysuce a zdravie a štýl.sk, webová stránka RÚVZ so sídlom v Čadci, webové stránky miest Čadca, Kysucké Nové Mesto, Turzovka a Krásno nad Kysucou. Rovnako prebehli edukačné aktivity formou besied pre žiakov základných škôl na lokálnej úrovni a to konkrétne 14 besied na tému „Načo nám je mozog?“ pre 278 žiakov 2. až 4. ročníka základných škôl (ZŠ M. R. Štefánika Čadca - Žarec, ZŠ Rázusova v Čadci a ZŠ Raková), besedy boli obohatené o logické hry (sudoku, nájdí rozdiely, a pod.).

Svetový deň zdravia

Pri príležitosti Svetového dňa zdravia organizovali Deň zdravia pre zamestnancov Strednej odbornej školy obchodu a služieb v Čadci. V rámci spomínaného dňa vykonali zamestnanci RÚVZ edukačno-preventívne aktivity zamerané na populáciu produktívneho veku. Respondentom bolo poskytnuté poradenstvo v oblasti prevencie nadváhy a obezity, zisťovaný BMI a WHR index, meraný krvný tlak, stanovená hladina cholesterolu, glykémie, triacylglycerolov, HDL a LDL cholesterolu, meraný podiel telesného tuku a svalovej hmoty a zisťovaná hladina CO vo vydychovanom vzduchu pomocou prístroja MicroSmokerlyzér. Celkovo sa zapojilo 31 klientov. Respondentom boli distribuované edukačné materiály týkajúce sa zdravej životosprávy a propagovaná Poradňa zdravia. Pri príležitosti tohto Svetového dňa bola zrealizovaná prednáška k propagácii Základnej poradne zdravia pre 25 pracovníkov Okresného úradu v Čadci.

Svetový deň pohybom ku zdraviu

Článok uverejnený v regionálnych printových týždenníkoch MY Kysucké noviny, Kysucký večerník, na internetové portály e-kysuce a zdravie a štýl.sk, na webové stránky miest Čadca, Kysucké Nové Mesto, Turzovka, Krásno nad Kysucou a na webovú stránku RÚVZ so sídlom v Čadci.

Svetový deň bez tabaku

Článok uverejnený v regionálnych printových týždenníkoch MY Kysucké noviny, Kysucký večerník, na internetové portály e-kysuce a zdravie a štýl.sk, na webové stránky miest Čadca,

Kysucké Nové Mesto, Turzovka, Krásno nad Kysucou a na webovú stránku RÚVZ so sídlom v Čadci. Pri príležitosti tohto Svetového dňa boli vykonané edukačné aktivity formou 4 prednášok pre 94 žiakov a študentov (Gymnázium L. Štúra Turzovka, ZŠ Raková a ZŠ Oščadnica), v rámci ktorých bol študentom premietaný film „Kým stúpa dym“, meraný oxid uhoľnatý vo vydychovanom vzduchu pomocou prístroja MicroSmokerlyzér. Taktiež bol v rámci edukačnej činnosti študentom poskytnutý dotazník „Test fajčiara – Fagerstromov test nikotínovej závislosti“. V rámci tohto Svetového dňa boli počas mesiaca máj klientom Poradne zdravia poskytnuté informácie o rizikách, ktoré prináša aktívne fajčenie, ale i pasívna inhalácia tabakového dymu. U aktívnych fajčiarov bolo poskytnuté poradenstvo odvykania od fajčenia a distribuované edukačné materiály, týkajúce sa danej problematiky. Celkovo bolo v máji edukovaných 10 klientov.

Svetový deň Červeného kríža

V rámci Svetového dňa Červeného kríža sme sa v júni 2019 zúčastnili na regionálnej súťaži Hliadok mladých zdravotníkov I. a II. stupňa ZŠ, ktorú organizoval Slovenský Červený kríž - Územný spolok Čadca. Išlo o testovanie zdravotných vedomostí z oblasti prvej pomoci u žiakov základných škôl z okresu Čadca a Kysucké Nové Mesto.

Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s nimi

Boli vykonané edukačné aktivity formou 14 prednášok pre 315 žiakov základných a študentov stredných škôl (ZŠ M. Mravca Raková, ZŠ Korňa, ZŠ Oščadnica – Nižný koniec, Gymnázium Turzovka, Spojená priemyselná škola informačných technológií Kysucké Nové Mesto, Gymnázium J. M. Hurbana Čadca) . V rámci prednášok bol študentom premietaný film „Až do dna...“, distribuované edukačné materiály týkajúce sa spomínanej problematiky, taktiež mali k dispozícii „opilecké okuliare“, ktoré navodzujú stav opitosti a poukazujú na riziko pitia alkoholu na seba a okolie a mali možnosť využiť meranie oxidu uhoľnatého vo vydychovanom vzduchu prístrojom MicroSmokerlyzér.

Svetový deň vody

Pri príležitosti tohto svetového dňa bol uverejnený článok do regionálneho printového týždenníka MY Kysucké noviny, Kysucký večerník, na internetové portály e-kysuce a zdravie a štýl.sk, na webové stránky miest Čadca, Kysucké Nové Mesto, Turzovka, Krásno nad Kysucou a na webovú stránku RÚVZ so sídlom v Čadci. Bola realizovaná prednáška na tému Voda pre 21 študentov Strednej odbornej školy drevárskej a stavebnej v Krásne nad Kysucou.

Svetový deň srdca

Bola zrealizovaná akcia „Poznáte svoje riziko?“ pre zamestnancov HM Tesco v Čadci, kde boli 12 zamestnancom stanovené hodnoty biochemických ukazovateľov (celkový cholesterol, glukóza, triacylglyceroly, HDL a LDL cholesterol v krvi), 27 zamestnancom boli stanovené hodnoty BMI, WHR indexu a krvného tlaku a 15 zamestnancom hodnota celkového cholesterolu v krvi. Zamestnancom bolo poskytnuté poradenstvo v rámci zdravého životného štýlu a tým aj nefarmakologického ovplyvňovania zvýšených ukazovateľov.

Medzinárodný deň povedomia o Fetálnom alkoholovom syndróme

Bolo zrealizovaných 9 prednášok na tému Účinok alkoholu na organizmus a fetálny alkoholový syndróm a Život so závislosťou pre 284 žiakov základných a študentov stredných

škôl (Stredná zdravotnícka škola sv. Františka z Assisi, Stredná odborná škola obchodu a služieb v Čadci, Stredná odborná škola drevárska a stavebná v Krásne nad Kysucou, Základná škola E. A. Cernana vo Vysokej nad Kysucou). V rámci prednášok bol žiakom a študentom premietaný dokument „Vplyv pitia alkoholu počas tehotenstva na vývin plodu“ (autor J. Malchárek).

Svetový deň Alzheimerovej choroby

Boli vykonané edukačné aktivity formou prednášok, konkrétne 6 prednášok pre 179 študentov stredných škôl (Stredná zdravotnícka škola sv. Františka z Assisi v Čadci, Stredná odborná škola obchodu a služieb v Čadci a Stredná odborná škola drevárska a stavebná Krásno nad Kysucou) a 1 prednáška pre 20 poslucháčov vo vekovej kategórii 60+ (Viacúčelové zariadenie pre seniorov Čadca). Prednášky boli zamerané na Alzheimerovu chorobu, jej príznaky a prevenciu tohto ochorenia. Počas prednášok boli distribuované edukačné materiály, týkajúce sa danej problematiky. Počas mesiaca september klientom Poradne zdravia na RÚVZ so sídlom v Čadci poskytnuté poradenstvo týkajúce sa prevencie vzniku Alzheimerovej choroby, s poukázaním na aktívny životný štýl, ktorý má v prevencii tohto ochorenia významný vplyv. Klientom PZ boli distribuované edukačné materiály. V mesiaci september bolo vyšetrených a edukovaných 24 klientov.

Október - Mesiac úcty k starším a Medzinárodný deň seniorov

Boli vykonané edukačné aktivity formou prednášok pre poslucháčov vo vekovej kategórii 60+ a to konkrétne 2 prednášky pre 79 poslucháčov na tému Prevencia kardiovaskulárnych ochorení (Domov sociálnych služieb Čadca Horelica a Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska v Čadci), ktoré boli doplnené meraním krvného tlaku a vyšetrením hladiny celkového cholesterolu, 1 prednáška na tému Alzheimerova choroba pre 20 poslucháčov (Viacúčelové zariadenie pre seniorov Čadca), prednáška na tému Zdravý životný štýl u seniorov pre 20 poslucháčov (Viacúčelové zariadenie pre seniorov Čadca), 3 prednášky na tému Diabetes mellitus pre 94 poslucháčov (Domov sociálnych služieb Čadca Horelica, Viacúčelové zariadenie pre seniorov Čadca, Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska v Čadci), 2 prednášky na tému Osteoporóza pre 44 poslucháčov (Viacúčelové zariadenie pre seniorov Čadca, Domov sociálnych služieb Čadca - Horelica).

Svetový deň obezity

Boli realizované edukačné aktivity formou prednášok na tému Zdravý životný štýl, konkrétne 13 prednášok pre 268 žiakov základných a študentov stredných škôl (ZŠ E. A. Cernana Vysoká nad Kysucou, ZŠ M. Mravca Raková, ZŠ Rázusova Čadca, ZŠ Oščadnica – Nižný koniec, SZŠ sv. Františka z Assisi v Čadci, SOŠ obchodu a služieb v Čadci) a 1 prednáška pre 20 poslucháčov vo vekovej kategórii 60+ (Viacúčelové zariadenie pre seniorov Čadca). Počas prednášok boli poslucháči oboznámení o zásadách zdravého životného štýlu, rizikách nadváhy a obezity a ich výskyte. Rovnako mali poslucháči možnosť využiť meranie množstva telesného tuku a svalovej hmoty pomocou prístroja Omron CardaScan a boli im distribuované edukačné materiály týkajúce sa danej problematiky.

Svetový deň duševného zdravia

Pri príležitosti tohto svetového dňa bolo zrealizovaných 5 prednášok pre 125 študentov stredných škôl (Gymnázium v Turzovke, Stredná zdravotnícka škola sv. Františka z Assisi

v Čadci a Stredná odborná škola technická v Čadci). Prednášky boli zamerané na zvýšenie povedomia o otázkach duševného zdravia, mobilizovania úsilia na podporu duševného zdravia a tým prevenciu duševných ochorení.

Svetový deň osteoporózy

Pri príležitosti Svetového dňa osteoporózy boli zrealizované prednášky k uvedenej téme vo Viacúčelovom zariadení pre seniorov v Čadci (19 poslucháčov), v Domove sociálnych služieb a zariadení pre seniorov v Čadci – Horelici (25 poslucháčov) a v Strednej odbornej škole obchodu a služieb v Čadci (23 poslucháčov). V rámci Poradne zdravia bolo v mesiaci október 2019 poskytnuté poradenstvo v prevencii vzniku osteoporózy pre 23 klientov, ktorým boli distribuované aj propagačné materiály.

Svetový deň Diabetes Mellitus

Boli vykonané edukačné aktivity formou prednášok, a to konkrétne 2 prednášky pre 48 poslucháčov vo vekovej kategórii 60 a viac ročných (Domov sociálnych služieb Čadca Horelica, Viacúčelové zariadenie pre seniorov Čadca), 1 prednáška pre 50 členov Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska v Čadci a 1 prednáška pre 16 študentov SOŠ obchodu a služieb v Čadci. Počas prednášky boli poslucháčom distribuované edukačné materiály týkajúce sa danej témy, poskytnuté individuálne poradenstvo v súvislosti s Diabetom a propagovaná Poradňa zdravia. V rámci tohto Svetového dňa bolo počas mesiaca november 20 klientom Poradne zdravia na RÚVZ so sídlom v Čadci poskytnuté poradenstvo týkajúce sa prevencie vzniku Diabetu s poukázaním na zdravý životný štýl a distribuovaný dotazník slúžiaci na výpočet rizika DM 2. typu podľa Európskej kardiologickej spoločnosti

Európsky týždeň boja proti drogám

Pri príležitosti Európskeho týždňa boja proti drogám bolo zrealizovaných 24 prednášok na tému „Život so závislosťou“ pre 479 žiakov základných a študentov stredných škôl (ZŠ Oščadnica – Nižný koniec, ZŠ Rázusova v Čadci, ZŠ M. Mravca Raková, Stredná odborná škola obchodu a služieb v Čadci, Hotelová akadémia v Čadci, Stredná odborná škola technická v Čadci a Stredná zdravotnícka škola sv. Františka z Assisi v Čadci). Besedy boli doplnené premietaním dokumentu „Luky – príbeh narkomana, príbeh bojovníka“. V rámci besied mali žiaci a študenti možnosť využiť meranie oxidu uhoľnatého vo vydychovanom vzduchu prístrojom MicroSmokerlyzér a „opilecké okuliare“, ktoré navodzujú stav opilosti a poukazujú na riziko pitia alkoholu na seba a okolie.

Medzinárodný deň bez fajčenia

Na tému „Fajčenie ako rizikový faktor“ bolo zorganizovaných 6 prednášok pre 93 žiakov ZŠ a študentov SŠ v ZŠ Čierne - Ústredie, ZŠ Oščadnici – Nižný koniec, Strednej odbornej škole obchodu a služieb v Čadci a Hotelovej akadémii v Čadci. V rámci besied mali žiaci a študenti možnosť využiť meranie oxidu uhoľnatého vo vydychovanom vzduchu prístrojom MicroSmokerlyzér a študenti tiež mali možnosť vypracovať si pre vlastnú informáciu „Test fajčiara – Fagerstromov test nikotínovej závislosti“.

Svetový deň boja proti AIDS

V rámci edukačnej činnosti bolo zrealizovaných 7 prednášok pre 155 žiakov ZŠ a študentov SŠ (Gymnázium v Turzovke, Stredná odborná škola obchodu a služieb v Čadci, ZŠ Oščadnica – Nižný koniec, ZŠ Rázusova Čadca).

Tlačové správy a články ÚVZ SR

Tlačové správy z ÚVZ SR na témy Jarná únava, 4 typy ako zvládnuť maturitný deň, Ako zvládnuť horúčavy bez zdravotných rizík, Viem čo zjem, Dovolenkový manuál, Svetový deň boja proti AIDS a Začnite na Vianoce zdravšie žiť boli zverejnené na internetovej stránke tunajšieho RÚVZ.

RÚVZ Dolný Kubín:

Vykonávali sa aktivity zamerané na poskytovanie informácií o aktivitách na precvičenie mozgu a distribúciu materiálov o mozgu u dospeljej populácie. V rámci akcie „Týždeň mozgu“ boli realizované dve prednášky v domovoch dôchodcov zamerané na mozog, jeho činnosť a život prospievajúci k zdravej funkcii mozgu. Zároveň boli so seniormi vypracovávané cvičenia na precvičenie mozgu a krátkodobej aj dlhodobej pamäte. Aktivít sa zúčastnilo 60 seniorov. Prednášky na danú tému boli realizované aj na dvoch stredných školách, počet zúčastnených 117. V rámci kampane boli uverejnené informácie o prebiehajúcom týždni na internetovej stránke úradu.

Pri príležitosti ***Svetového dňa ústneho zdravia*** - prebiehali prednášky na tému stomatohygiena na základných školách a materských školách.

K ***Svetovému dňu zdravia*** - organizovali na Okresnom úrade v Dolnom Kubíne. Respondentom boli stanovené biochemické parametre, antropometrické parametre a následne poskytnuté poradenstvo v oblasti prevencie životného štýlu. Celkovo sa zapojilo 21 respondentov.

Na ***Svetový deň pohybu*** sme vytvorili nástenku o význame pohybovej aktivity a informácie uverejnili aj na internetovej stránke.

Svetový deň srdca 2019 - bol organizovaný vo firme Miba Sinister Slovakia, s.r.o. v Dolnom Kubíne. Respondentom boli stanovené biochemické parametre a antropometrické parametre a následne poskytnuté poradenstvo v oblasti prevencie životného štýlu. Celkovo sa zapojilo 81 respondentov.

Október - mesiac úcty k starším - pre seniorov boli realizované prednášky, ktorej sa zúčastnilo 294 seniorov.

Pri príležitosti ***Svetového dňa diabetu*** bola vytvorená nástenka vo vstupných priestoroch RÚVZ, svetový deň bol propagovaný na webovej stránke úradu.

Na ***Svetový deň obezity*** - zorganizované vyšetrenia (antropometrické vyšetrenie, stanovenie celkového cholesterolu) a následne bolo poskytnuté poradenstvo v oblasti prevencie životného štýlu.

V rámci aktivít spojených s ***Európskym týždňom boja proti drogám*** bolo realizovaných 12 edukačných aktivít na základných školách so zameraním na alkohol, fajčenie a jeho účinky na mladých ľudí. Aktivít sa zúčastnilo 385 študentov. Na školy bol distribuovaný edukačný materiál.

Pri príležitosti „*Medzinárodného dňa proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s nimi*“ bolo k danej problematike realizovaných 20 prednášok na základných školách a desať prednášok na stredných školách, počet zúčastnených 906 detí.

Pri príležitosti „*Medzinárodného dňa povedomia o fetálnom alkoholovom syndróme*“ sme realizovali 10 prednášok na stredných školách a gymnáziu na danú tému, ktorých sa zúčastnilo 310 študentiek.

RÚVZ Liptovský Mikuláš:

„Svetový deň proti rakovine“

Intervenčné zdravotno-výchovné aktivity vo forme prednáškovej činnosti boli realizované nasledovne: v cieľovej skupine deti a mládež v ZŠ s MŠ Lipt. Osada, Školská 57 bola vykonaná beseda na tému Zdravotné následky nevyváženej stravy (nedostatočná konzumácie, vlákniny, ovocia a zeleniny). Počet edukovaných žiakov 43.

V Centre sociálnych služieb ANIMA, Jefremovská 634, Lipt. Mikuláš sa uskutočnila beseda na tému Rakovina hrubého čreva a konečníka (príznaky ochorenia, rizikové skupiny obyvateľstva, možnosti otestovania sa na okultné krvácanie). Počet edukovaných 13 seniorov, ktorým bol poskytnutý leták s predmetnou problematikou.

„Európsky týždeň mozgu“

V rámci „Týždňa mozgu“ boli vykonané besedy pre študentov SOŠ lesníckej a drevárskej, J. D. Matejovie, Lipt. Hrádok. Počet edukovaných študentov 52. Študentom Katolíckej univerzity bola odprednášaná téma poškodenia mozgu pri Alzheimerovej chorobe.

„Svetový deň zdravia“

Intervenčné zdravotno-výchovné aktivity v rámci Svetového dňa zdravia v skupine deti a mládež boli vykonané v ZŠ s MŠ, Okoličianska 404/8C, Lipt. Mikuláš a ZŠ s MŠ Demänovská ul. 408/4A, Lipt. Mikuláš. Edukovaných bolo 93 žiakov. Počet aktivít: (5 besied). V súvislosti so svetovým dňom zdravia v rámci výjazdu poradne zdravia, bolo vykonané vyšetrenie (monitoring RF KVS och.) zamestnancov Mestského úradu, Štúrova 1989/41 v Lipt. Mikuláš. Vyšetrených bolo 27 osôb v produktívnom veku (23 žien a 4 muži).

„Svetový deň bez tabaku“

Do zdravotno-výchovných aktivít boli zapojené dve ZŠ s MŠ. Na školách sa uskutočnilo 7 besied, s počtom edukovaných 121 žiakov. Ďalšie aktivity: Vyšetrenie smokerlyzerom: vydýchnutého vzduchu na zistenie hladiny oxidu uhoľnatého a percento karboxyhemoglobínu u 9-tich osôb. Záujemcom boli poskytnuté letáčky o možnosti otestovania sa na závislosť od nikotínu, o linke na odvykanie od fajčenia a pod.

„Medzinárodný deň povedomia o fetálnom alkoholovom syndróme“

V rámci zvýšenia zdravotného povedomia u mládeže v oblasti nebezpečenstva konzumácie alkoholu počas tehotenstva boli vykonávané zdravotno-výchovné aktivity v školských zariadeniach okresu Liptovský Mikuláš a Ružomberok. Edukovaní boli študenti stredných škôl a žiaci II. stupňa základných škôl. Aktivity boli vykonávané aj v štyroch školách, ktoré navštevujú žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a rómsky žiaci so sociálne znevýhodneného prostredia. Besied sa zúčastnili žiaci 11-tich školských

zariadení. Celkový počet edukovaných: 350 (328 dievčat a 22 chlapcov). Iné aktivity: použitie bábkovej imitujúcej fetálny alkoholový syndróm, použitie DVD „Vplyv pitia alkoholu počas tehotenstva na vývin plodu“.

„Svetový deň srdca“

Svetový deň bol zameraný na tému „Poznáte svoje riziko?“. V súvislosti s plnením aktivít v rámci tohto svetového dňa boli vykonané individuálne zdravotno-výchovné aktivity - vyšetrenie zamestnancov vo firme CD PROFIL s.r.o s následným poradenstvom. Cieľovou skupinou bol manažment firmy.

Druhy vyšetrení: Antropometrické meranie (výška, váha, obvod pása, obvod bokov, WHR a WHtR); Somatické vyšetrenie: (krvný tlak a pulz); Analýza stavby tela: (BMI, bazálny metabolizmus, viscerálny tuk, % celkového tuku a kostrové svalstvo); Biochemické vyšetrenie krvi (CHOL, TG, GLU, HDL, LDL).

Počet vyšetrených klientov s následným poradenstvom v oblasti výživy: 7 osôb vo veku od 31 do 56 rokov. Bolo im vypočítané aj celkové rizikové skóre (pravdepodobnosť ochorenia Diabetes mellitus II. v najbližších 10-tich rokoch) podľa Európskej kardiologickej spoločnosti 2013. Poskytnutý bol propagačný materiál a ďalšie poradenstvo v oblasti zdravého spôsobu života (úprava hmotnosti stravovacích návykov, pohybu a pod.).

„Svetový deň obezity“

V rámci edukačného rehabilitačného mítingu (organizovaného Občianskym združením „Dar života“, združujúceho pacientov po transplantácii srdca z celého Slovenska), bola pre účastníkov vykonaná edukačná aktivita, ktorej sa zúčastnilo 58 osôb. Súčasťou akcie bola analýza stavby tela prístrojom Omron, ktorej sa zúčastnilo 12 osôb.

„Svetový deň osteoporózy“

Zdravotno-výchovné aktivity boli realizované v dvoch školských zariadeniach: ZŠ, Stredná odborná škola stavebná. Počet edukovaných: 41.

„Svetový deň Alzheimerovej choroby“

Téma „ Alzheimerova choroba - príznaky, vývoj, prevencia, mozog, pamäť “ bola odprednášaná pre študentov stredných škôl : SOŠ Stavebná.

3. novembrový týždeň „Európsky týždeň boja proti drogám“

V rámci zvýšenia zdravotného povedomia detí a mládeže bolo vykonaných v 5 v školských zariadeniach okresu Liptovský Mikuláš a Ružomberok 12 zdravotno-výchovných aktivít (besied). Edukovaných bolo 184 osôb. Zdravotno-výchovných aktivít sa zúčastnili: žiaci druhého stupňa základných škôl, žiaci školského zariadenia so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a študenti stredných škôl. Edukačné aktivity boli zamerané na oblasť legálnych drog, ako je: alkohol a nikotín. Aktivity prebiehali formou besied s využitím DVD, ktoré vyrobilo občianske združenie „Športom proti drogám“.

„Svetový deň boja proti AIDS“

Intervenčné zdravotno-výchovné aktivity v rámci uvedeného Svetového dňa boli vykonané v skupine detí a mládež v školských zariadeniach : ZŠ s MŠ, Okoličianska 404/8C, Lipt. Mikuláš a ZŠ s MŠ Demänovská ul. 408/4A, Lipt. Mikuláš a v Hotelovej akadémii, Ul.

čs. bigády 1804, Lipt. Mikuláš. Edukovaných bolo 154 žiakov. Počet aktivít: (11 besied). Iné aktivity: použitie DVD nahrávky „Príbehy anjelov“; poskytnutie letáčikov pre žiakov a pedagogických pracovníkov „Fakty o HIV“ a brožúrky „Ako sa ženy chránia pred AIDS“.

RÚVZ Martin:

„**Svetový deň zdravia**“ - Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Martine realizoval aktivity k Svetovému dňu zdravia v OC Galéria 8. apríla 2019. Kampaň sme realizovali v spolupráci s Centrom pomoci Ligy proti rakovine. V rámci kampane sme poskytovali klientom meranie celkového cholesterolu z kapilárnej krvi, meranie krvného tlaku, BMI a percenta podkožného tuku. Každému klientovi bolo poskytnuté odborné poradenstvo o zdravom životnom štýle zamerané na znižovanie nadváhy a obezity. Svetového dňa zdravia sa zúčastnilo 24 klientov, z toho 8 mužov a 16 žien.

V dňoch 1. a 24. júla 2019 sme realizovali v rámci „Dňa zdravia“ zdravotno – preventívne aktivity v Slovenskej národnej knižnici a spoločnosti TESCO Martin. Klientom bol vyšetrený krvný tlak, celkový cholesterol v kapilárnej krvi, BMI, percento podkožného tuku, percento kostrového svalstva a hodnota viscerálneho tuku. Preventívnej aktivity sa zúčastnilo 82 zamestnancov.

Kampaň „Vyzvi srdce k pohybu“ realizoval Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Martine v I. polroku 2019. Cieľom kampane je povzbudiť formou súťaže čo najviac ľudí. Aby zaradili do svojho voľného času aspoň 30 minút denne pohybových aktivít. Nedostatok pohybovej aktivity sa podieľa významnou mierou na zvyšovaní chorobnosti a úmrtnosti na chronické ochorenia. Do súťaže sa mohol zapojiť účastník nad 18 rokov a tzv. detský podporovateľ. Súťaž sa realizovala od 25. marca do 16. júna 2019. Úlohou účastníka bolo zapojiť sa do pohybovej aktivity po dobu 4 týždňov a dôsledne vyplniť účastnícky list. Vyplnený účastnícky list sa odovzdal príslušnému regionálnemu úradu, resp. zaslal na Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Banskej Bystrici.

V rámci „**Týždňa mozgu 2019**“ bola realizovaná zdravotno – výchovnú intervenciu v spolupráci s Turčianskou knižnicou a Centrom pomoci Ligy proti rakovine v Martine. Kampaň bola venovaná seniorom, ktorí sa zúčastnili tréningu pamäti. Každý klient zúčastňujúci sa tréningu pamäti vypracovával jednotlivé pracovné listy zamerané na rozvoj zmyslového vnímania, rozvoja jemnej motoriky, koncentrácie, kapacity pamäti, mentálnej rotácie a priestorovej orientácie. Tréningu pamäti sa počas Týždňa mozgu zúčastnilo 5 klientov, ktorí v priebehu roka 2019 absolvovali 10 tréningov.

V rámci „Týždňa mozgu“ sme sa venovali aj detskej populácii. Besedy boli venované rozvíjaniu pamäti, pozornosti a koncentrácie u detí. V rámci besied boli s deťmi realizované hry na rozvíjanie pamäti. Kampane sa zúčastnilo 58 detí materských škôl.

V rámci „**Úcty mesiaca k starším**“ boli v roku 2019 realizované dva „Tréningy pamäti“ pre seniorov v spolupráci s Centrom pomoci Ligy proti rakovine. Tréningu sa zúčastnilo 10 seniorov, ktorí budú v tejto aktivite pokračovať aj v roku 2019. S mestom Turany bola zrealizovaná prednáška „Zdravé starnutie“ spojenú s meraním krvného tlaku a celkového cholesterolu z kapilárnej krvi. Intervencie sa zúčastnilo 13 seniorov.

V spolupráci s Turčianskou knižnicou sme sa podieľali na prednáške „Zdravé starnutie“, ktorá bola určená pre širokú verejnosť. Prednášky sa zúčastnilo 14 poslucháčov. Ďalšou aktivitou bola realizácia prednášky „Zdravé starnutie“ pre zamestnancov RÚVZ so sídlom v Martine. Ústavného seminára sa zúčastnilo 17 zamestnancov.

RÚVZ Žilina:

„Svetový deň obezity“

- 2x prednášky pre študentov SZŠ Žilina na tému „*Určovanie stavu výživy a riziká nadváhy a obezity*“. Prednášky boli spojené s meraním antropometrických ukazovateľov, meraním množstva telesného tuku (spolu 28 študentov)
- poradenstvo v oblasti výživy a obezity – 15 klientov (spolupráca so spoločnosťou STOB, lekáre Benu)

„Svetový deň potravín“

- beseda pre žiakov ŠZŠ (25 žiakov)
- 2x informácia na web stránke RÚVZ

„Týždeň mozgu“ (v spolupráci s Krajskou knižnicou Žilina)

- 2 x „*Tréning pamäte hrou*“ pre deti MŠ - 36 detí, 3 učiteľky
- „*Tréning pamäte hrou*“ pre deti ZŠ - 32 detí, 2 učiteľky
- individuálna ukážka tréningu pamäte – 5 osôb
- 2 panely vo vstupných priestoroch RÚVZ so sídlom v Žiline a v Krajskej knižnici Žilina
- informácia na web stránke RÚVZ so sídlom v Žiline, Krajskej knižnici

Svetový deň zdravia

- monitoring rizikových faktorov KVS och – zamestnanci Mestského úradu ZA- monitoring celkového cholesterolu, glykémie, TG, HDL a LDL cholesterol, TK, %telesného tuku, poskytnutie individuálneho poradenstva v oblasti zmeny životného štýlu (vyšetrených spolu 38 ľudí- 12 ľudí komplet, 13 ľudí hladina celkového cholesterolu)

Európsky imunizačný týždeň (v spolupráci s odd. epidemiológie)

- informácia na web stránke RÚVZ so sídlom v Žiline- „*Informácia o konaní EIW 2019 a Hold podporovateľom očkovania.*“
- vakcinačná poradňa – 8 telefonické poradenstvo, 13 osobný kontakt, 39 mailov Všeobecným lekárom pre deti a dorast, 71 mailov Všeobecným lekárom pre dospelých.

„Deň pre bezpečný internet“

- 4x beseda pre žiakov ZŠ (74 žiakov)

„Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a nezákonného obchodovania s nimi“:

- propagácia článku „*Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s nimi*“ na web stránke RÚVZ so sídlom v Žiline,
- 4x interaktívna beseda pre študentov SOŠ zameraná na prevenciu legálnych a nelegálnych drog – 99 študentov, besedy v spolupráci s preventistami krajského Policajného zboru SR.

Október - Mesiac úcty k starším, „Svetový deň osteoporózy“, „Svetový deň Alzheimerovej choroby“

- Jednota dôchodcov Rajecké Teplice – beseda „Ochrana seniorov pred násilím“, „KVS ochorenia- hypertenzia“ (spolupráca s preventistami Prezídia policajného zboru ZA kraja),
- Denný stacionár Vlčince ZA – beseda „KVS ochorenia- hypertenzia, NCMP“, „Alzheimerova choroba – jej prevencia“ (cca 11 seniorov),
- Individuálny tréning pamäte pre zamestnancov RÚVZ ZA (6 zamestnancov),
- Klub Venuša – beseda na tému „Prevencia osteoporózy u žien“ (cca 40 žien),
- monitoring RF KVS ochorení u seniorov – Jednota dôchodcov Rajecké Teplice – monitoring celkového cholesterolu, TK a individuálne poradenstvo (30 seniorov),
- 2x beseda pre študentov SZŠ „Zdravý životný štýl ako prevencia osteoporózy“ (spolu 28 študentov),
- počas celého mesiaca október - poskytnutie informačných letákov do zariadení DSS ZA kraja so stručnou edukáciou - spolupráca s Odd. epidemiológie (informácie o očkovaní seniorov, onkologickej problematike, KVS problematike, prevencii pádov seniorov, Alzheimerovej chorobe, cukrovke a pod. - ZPS a DSS Terchová, ZPS a DSS Varín, ZPS a DSS Teplička nad Váhom, DS Hrabové, DSS Harmónia, ul. Republiky Žilina, DSS Turie, DSS Stránik),
- počas celého mesiaca október v rámci Metodickéj návštevy v ambulatných zariadeniach pri výkone ŠZD poskytnuté informácie k očkovaniu a príprave na chrípkovú sezónu 2019/2020 (48 ambulancií všeobecného lekára) a vo Fakultnej nemocnici s Poliklinikou Žilina (22 oddelení) – spolupráca s Odd. epidemiológie,
- na web stránke RÚVZ so sídlom v Žiline uverejnené články – 7 x o daných témach

Svetový deň bez tabaku

- individuálne poradenstvo počas výjazdov firma ATOS IT Žilina Krajská knižnica Žilina – spolu 35 klientov – zamestnancov
- počas tohto dňa sme držali telefonickú linku pomoci odvykania od fajčenia, počas Sv. dňa bez tabaku (31.5.2019) sme mali 3 hovory.

Svetový deň srdca + kampaň MOST (mesiac o srdcových témach)

- monitoring RF KVS och. (celkový cholesterol, TK, % telesného tuku – individuálne poradenstvo) – fi. Kross ZA – 99 účastníkov
- distribúcia zdr.-výchovných materiálov počas mesiaca september

„Medzinárodný deň povedomia o fetálnom alkoholovom syndróme“

- 2x beseda pre študentov SŠ: „Špecifická alkoholizmu u žien a fetálny alkoholový syndróm s možnosťou odskúšania okuliarov simulujúcich požitie alkoholu (137 študentov z toho žien 90)

Európskeho týždňa boja proti drogám

- 8x interaktívna beseda s použitím názorných panelov – „Tvoja správna voľba“ – 4 roč. základných škôl ZA kraja (155 detí). Spolupráca s Krajskou knižnicou Žilina, s Prezidiom policajného zboru ZA okresu.

- 2x interaktívna prednáška pre 9. roč. ZŠ – „*Nelátkové závislosti - kyberšikana*“ (35 žiakov),
- individuálne poradenstvo v problematike závislosti na nikotíne pre študentov SOŠ Poľnohospodárska, ZA – 16 konzultácií (konzultácie spojené s meraním CO vo vydychovanom vzduchu),

Svetový deň AIDS

- 2x interaktívna beseda Hrou proti AIDS (39 študentov, 5 pedagógov)
- informácia na web stránke RÚVZ so sídlom v Žiline,
- 1x panel vo vstupných priestoroch RÚVZ so sídlom v Žiline

3.3 Výskumná a prieskumná činnosť

S cieľom podieľať sa na znižovaní výskytu rizikových faktorov, ktoré súvisia so životným štýlom jednotlivca či skupín obyvateľstva, sa participuje súčasne na plnení viacerých programov, t. j. aktualizovaného Národného programu podpory zdravia v SR z roku 2014; Národného programu prevencie obezity (2008) vrátane Národného akčného plánu v prevencii obezity na roky 2015 – 2025; Národného akčného plánu pre podporu pohybovej aktivity na roky 2017 – 2020; CINDI programu SR; Národného programu aktívneho starnutia na roky 2014 – 2020 a i. Jedným zo základných východiskových dokumentov, ktorý aktuálne určuje smerovanie nielen preventívnych programov podpory zdravia a prioritných oblastí pôsobenia je Strategický rámec starostlivosti o zdravie pre roky 2014 – 2030.

V praxi, prevenciu vybraných chronických ochorení realizujú ovplyvňovaním informovanosti a zdravotného uvedomenia obyvateľov v zmysle zásad zdravého spôsobu života, najmä formou zdravotno-výchovnej edukácie a činnosti Poradne zdravia (stabilnej a mobilnej zložky). V poradni sú klienti, resp. záujemcovia vyšetrení v zmysle štandardnej metodiky za účelom identifikovania rizikových faktorov srdcovocievnych ochorení (metabolického syndrómu). Na základe zistených údajov, nadväzujúce odborné poradenstvo je zamerané na zlepšenie nameraných hodnôt a optimalizáciu zložiek životného štýlu nefarmakologickou cestou.

RÚVZ Bratislava

** Národný program podpory zdravia a Národný program prevencie nadváhy a obezity*

OPZ sa aktívne zapája do plnenia programov a projektov UVZ. Prostredníctvom svojich základných a špecializovaných poradní realizuje skrining rizikových faktorov voľnoradikálových ochorení a cielenú komplexnú edukáciu, posilnenie osobnej zodpovednosti klientov za svoje zdravie a motiváciu k pozitívnej zmene životného štýlu.

Plnia NPPZ formou monitorovania a hodnotenia zdravotného stavu a zdravotného uvedomenia obyvateľstva Slovenskej republiky ako aj NPPO

Z problematiky výživy sme realizovali pre dospelú populáciu 12 aktivít, 20 pre seniorov a 44 edukačných aktivít pre deti a mladistvých. V rámci prevencie sme uskutočnili 31 výjazdových aktivít - skrining rizikových faktorov a následne sme klientov odborne edukovali. Rizikovní klienti boli odporučení na kontrolné a pravidelné vyšetrenie do PZ resp.

do starostlivosti k odbornému lekárovi. V PZ bolo v roku 2019 komplexne vyšetrených **1295 klientov**.

Národný program prevencie nadváhy a obezity

Produktívny a seniorský vek - Cieľom je vytvoriť efektívny systém, ktorý povedie k zníženiu incidencie, prevalencie nadhmotnosti a obezity. Intenzívne pokračujeme v edukačných a skriningových aktivitách prostredníctvom PZ a tiež v spolupráci so VŠZP a ďalšími občianskymi a neziskovými organizáciami. Individuálne sme edukovali **1498** klientov na **31** výjazdových akciách a v PZ, realizovali sme **21** prednášok z problematiky racionálnej výživy a životosprávy - počet účastníkov **678**.

Deti a mladiství - V rámci riešenia projektov Viem čo zjem a NAPPPA, ako aj ďalších edukačných aktivít Školské mlieko a ovocie bolo edukovaných **1394** detí a mladistvých.

*Národné a regionálne aktivity v oblasti plnenia úloh Národného programu aktívneho starnutia.

Cieľom aktivít je zlepšenie životného štýlu a zdravotného uvedomenia seniorov a eliminácia sociálnej izolácie. V spolupráci s Magistrátom hl.m. Bratislava, MÚ-I – IV s odborními sociálnych vecí sme realizovali seniorfesty, **10** edukačných prednášok v kluboch dôchodcov z problematiky výživy, životného štýlu.

Na tému: zdravé starnutie a prevencia civilizačných ochorení bolo edukovaných **229** klientov.

* CINDY program SR

OPZ prostredníctvom PZ pokračuje v plnení projektu CINDI s cieľom znížiť chorobnosť a úmrtnosť na srdcovo-cievne a nádorové ochorenia. Formou **31** výjazdových skriningových aktivít sme zvyšovali nutričnú a zdravotnú gramotnosť ako aj zodpovednosť za vlastné zdravie. V PZ bolo vyšetrených a individuálne usmernených **1295** klientov – **998** bolo prvovyšetrených a **297** opakované.

RÚVZ Banská Bystrica:

- gestor CINDI programu v SR, vrátane kampane Vyzvi srdce k pohybu
- Zdravotné uvedomenie obyvateľov SR 2019 (104 respondentov)

RÚVZ Lučenec:

- Zdravotné uvedomenie obyvateľov SR 2019 (104 respondentov)
- projekt Sledovanie výživového stavu vybraných skupín dospelaj populácie SR v spolupráci s odd. HV (40 respondentov)
- projekt Viem čo zjem (333 žiakov)
- projekt NAPPPA (60 respondentov)

RÚVZ Rimavská Sobota:

- projekty Viem čo zjem, NAPPPA, COSI, ESPAD
- odborný garant pre hodnotenie – analýzu monitoringu príjmu jódu u vybranej skupiny detskej a dospelaj populácie v SR

RÚVZ Veľký Krtíš:

- Školský program (1 MŠ - 16 predškolákov a 1 ZŠ - 84 žiakov)
- projekt Viem, čo zjem (136 žiakov)

RÚVZ Zvolen:

- projekt Viem čo zjem (cca 479 žiakov)
- Zdravotné uvedenie obyvateľov SR 2019 (102 respondentov)
- projekt NAPPPA (75 žiakov)

RÚVZ Žiar nad Hronom:

- projekt NAPPPA (70 žiakov)
- Zdravotné uvedenie obyvateľov SR 2019 (104 dotazníkov)

S cieľom podieľať sa na znižovaní výskytu rizikových faktorov, ktoré súvisia so životným štýlom jednotlivca či skupín obyvateľstva, odbory podpory zdravia a výchovy k zdraviu Košického kraja participujú súčasne na plnení viacerých programov, t. j. aktualizovaného Národného programu podpory zdravia v SR z roku 2014; Národného programu prevencie obezity (2008) vrátane Národného akčného plánu v prevencii obezity na roky 2015 – 2025; Národného akčného plánu pre podporu pohybovej aktivity na roky 2017 – 2020; CINDI programu SR; Národného programu aktívneho starnutia na roky 2014 – 2020 a i.

V rámci prevencie chronických ochorení a realizácie individuálneho poradenstva bolo v roku 2019 v Poradni zdravia pri RÚVZ Košice vyšetrených spolu 1641 osôb, z toho 497 mužov a 1144 žien. Práca bola zameraná najmä na monitoring zdravotného stavu klientov, ktorí poradňu navštívili. U klientov v počte 117 (13 mužov a 104 žien) bola odobratá kapilárna krv na vyšetrenie parametrov sledovaných pri metabolickom syndróme (glukóza, celkový cholesterol, HDL, triacylglyceroly), prístrojom Reflotron, a boli im uskutočnené aj antropometrické merania s určením percenta tuku v tele a meranie krvného tlaku. Klienti zároveň vyplnili dotazník, týkajúci sa životného štýlu. Na základe nameraných hodnôt sa individuálne hodnotili výsledky a hľadali možnosti pozitívneho ovplyvnenia zníženia rizika metabolického syndrómu (ďalej len MS). U ostatných klientov bola z kapilárnej krvi vyšetrená len hladina celkového cholesterolu, resp. aj hladina glukózy, a uskutočnené antropometrické merania s určením percenta tuku v tele a meranie krvného tlaku. Všetkým klientom bolo poskytnuté individuálne poradenstvo.

V rámci spolupráce RÚVZ Košice (Odboru podpory zdravia a výchovy k zdraviu; Odboru hygieny výživy – Poradne správnej výživy) a O. Z. Slovenská sieť proti chudobe (angl. skr. SAPN) bol vypracovaný projekt výskumu pod názvom „Dostupnosť zdravého životného štýlu u obyvateľov Slovenskej republiky ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením (Spotreba potravín, ich kvalita a stravovacie návyky v kontexte príjmu, statusu, sociálneho environmentu)“.

V oblasti prevencie chronických ochorení dlhodobo participovali na pozitívnom ovplyvňovaní zdravotného uvedomenia a zvyšovaní informovanosti obyvateľstva o rizikových faktoroch kardiovaskulárnych ochorení. Reflektujú na prioritu aktualizovaného

NPPZ v SR – Kardiovaskulárne ochorenia, bol (v roku 2015) vypracovaný návrh projektu s názvom „Zisťovanie rizika výskytu kardiovaskulárnych ochorení u vybraných cieľových skupín skríningovým vyšetrením rizikových faktorov ako aj príjmu soli zo stravy“. Projekt je pilotný a vychádza z cieľov aktualizovaného NPPZ a plnenia uznesenia č. 1 z 3. zasadnutia Ústrednej koordinačnej rady na ochranu a podporu zdravia. Na jeho riešení participujú viaceré odbory RÚVZ Košice, ako hygiena výživy, hygiena detí a mládeže, preventívne pracovné lekárstvo, hygiena životného prostredia a zdravia, chemické analýzy (alternatívne odbor mikrobiológie životného prostredia). Cieľovou skupinou projektu sú zamestnanci z troch rôznych typov pracovísk (priemyselné odvetvie, materské školy a zariadenie sociálnych služieb). Obsahovo je zameraný na výživovú hodnotu a pestrosť stravy (vo vzťahu k odporúčaným výživovým dávkam) vo vybraných zariadeniach a prevenciu rizikových faktorov kardiovaskulárnych ochorení na individuálnej/skupinovej úrovni.

roku 2019 podieľali na danej úlohe v rámci aktivít zameraných na prevenciu detskej obezity v kontexte plnenia Národného akčného plánu prevencie obezity na roky 2015 – 2025 – Podporou zdravšieho prostredia v školách, a to prostredníctvom:

monitoringu obsahu kuchynskej soli v pokrmoch v zariadeniach školského stravovania;

posudzovania energetickej a biologickej hodnoty stravy, kontroly dodržiavania zásad pri zostavovaní jedálnych lístkov s ohľadom na OVD, kontroly pestrosti stravy a pod.

Pracovníci pokrývajú okrem edukačnej aj informačno-propagačnú oblasť projektu. Smerom k materským školám, sa môže spomenúť napríklad distribúciu dvoch materiálov z edície ÚVZ SR, konkrétne letáka „Soľ (nie) je nad zlato“ (vyrobeného s finančnou a odbornou pomocou SZO v rámci Dvojročnej dohody o spolupráci s MZ SR na roky 2018-2019) a pexesa „Zdravé a nezdravé potraviny“.

V súvislosti s aktualizovaným Národným programom podpory zdravia a podľa metodického pokynu ÚVZ SR sa v roku 2019 zapojili do dotazníkového prieskumu Zdravotné uvedomenie a správanie sa obyvateľov SR, ktorý sa realizuje periodicky (naposledy v rokoch 2013 a 2016). Prieskum je zameraný na najzávažnejšie rizikové faktory spôsobu života a ich výskyt v populácii. Umožňuje porovnanie ukazovateľov, ktoré sa týkajú hodnotenia vlastného zdravia, názorov, postojov a návykov slovenskej populácie. Výber respondentov sa realizoval podľa vopred stanovených kritérií (veková štruktúra, pohlavie, bydlisko – mesto, vidiek). Použitou metódou bol anonymný dotazník obsahujúci 89 položiek, ktorý na báze dobrovoľnosti a podľa určenej kvóty vyplnilo 104 respondentov (52 mužov a 52 žien). Zber dát sa uskutočnil v mesiacoch máj až auguste 2019. Údaje z dotazníkov boli zadané do súboru (vytvorenej masky) v programe Excel. Kompletná databáza bola v termíne (do októbra 2019) zaslaná na ÚVZ SR k štatistickému vyhodnoteniu. Výsledky prieskumu budú súčasťou správy o zdravotnom stave obyvateľstva SR, ktorá sa zostavuje každé tri roky.

Najnovšou úlohou s plnením ktorej sa začalo v roku 2017, bol Národný akčný plán pre podporu pohybovej aktivity na roky 2017 – 2020 (skr. NAPPPA). Predmetný akčný plán vychádza zo Stratégie pohybovej aktivity SZO pre Európsky región na roky 2016 – 2025, z Globálneho akčného plánu SZO pre prevenciu a kontrolu neprenosných ochorení 2013 – 2020, Aktualizovaného NPPZ v SR, Koncepcie štátnej politiky v oblasti športu – Slovenského športu 2020 ako aj z iných dokumentov, týkajúcich sa podpory pohybovej aktivity. Hlavným zámerom NAPPPA na roky 2017 – 2020 je zlepšenie úrovne verejného zdravia podporou

pohybovej aktivity a znižovanie ovplyvniteľných rizikových faktorov súvisiacich s nedostatočnou pohybovou aktivitou.

V roku 2018 sa začalo participovať na prvej z dvoch multisektorových úloh NAPPPA:

5.1.1 „Sledovanie vybraných ukazovateľov zdravia u stredoškolákov, testovanie telesnej zdatnosti a držania tela: Hodnotenie úrovne pohybovej aktivity, stravovacích návykov a životného štýlu v súvislosti s nameranými ukazovateľmi: Edukácia so zameraním na podporu vhodnej pohybovej aktivity a zlepšenie životosprávy“;

5.1.3 „Testovanie telesnej zdatnosti, hodnotenie držania tela a meranie antropometrických ukazovateľov u žiakov základných škôl: Hodnotenie úrovne pohybovej aktivity, stravovacích návykov a životného štýlu v súvislosti s nameranými ukazovateľmi: Edukácia so zameraním na podporu vhodnej pohybovej aktivity a zlepšenie životosprávy“.

Gestormi oboch úloh sú MZ SR, ÚVZ SR a riešiteľmi RÚVZ v SR. Plnenie na národnej úrovni začalo v školskom roku 2017/2018. Cieľovou skupinou boli študenti I. ročníka (pre vstupný prieskum) a III. ročníka (pre výstupný prieskum v šk. roku 2019/20) stredných škôl (gymnázií, stredných odborných škôl s maturitou a bez maturity) – súbor 60 študentov na každý RÚVZ v SR. V školskom roku 2018/2019 boli ďalšou cieľovou skupinou žiaci VIII. roč. základných škôl – súbor 60 žiakov na každý RÚVZ v SR (podľa metodiky).

Etapa zberu vstupných dát na vybraných SŠ sa cez RÚVZ v SR realizovala v II. polroku šk. roka 2017/2018 (v triedach I. roč.), resp. v I. polroku šk. roka 2018/2019 (počnúc septembrom, v triedach II. roč.). Následne (v rámci edukačnej časti úlohy) sa zo strany RÚVZ podľa kapacitných možností ponúkli zapojeným školám prednášky/besedy na tému „Benefity optimálnej pohybovej aktivity“.

V rámci uvedenej úlohy sa u študentov vykonali nasledovné vyšetrenia a úkony:

biochemické vyšetrenia rizikových faktorov srdcovo-cievnych ochorení, t. j. stanovenie koncentrácie celkového cholesterolu, glukózy, triacylglycerolov, HDL, LDL (z kapilárnej krvi) ako aj vybrané antropometrické vyšetrenia, ako meranie telesnej výšky, hmotnosti, obvodu pása, bokov, stanovenie BMI, WHR, WHtR, meranie tlaku krvi, pulzu, viscerálneho tuku, telesného a podkožného tuku (bodystatom, kaliperom), kostrového svalstva a bazálneho metabolizmu; hodnotenie držania tela, flexibility tela, testovanie telesnej zdatnosti realizáciou kondičného testu (Ruffierov test) s použitím športových hodínok, zisťovanie vitálnej kapacity pľúc (spirometrom); vyplňanie dotazníka životného štýlu (súčasť celoslovenského monitoringu vybraných ukazovateľov zdravia u stredoškolákov), pozostávajúceho z 51 položiek vrátane identifikačných. Dotazník bol rozdelený na niekoľko sekcií, ako životná pohoda, zdravie, pohybová aktivita, výživa, pitný režim, stravovacie návyky, komunikačné technológie, závislosti a demografické údaje.

Výsledky z vyššie uvedených vyšetrení ako aj informácie z osobnej, rodinnej anamnézy a o spôsobe stravovania boli vpisované do záznamového listu probanda. Údaje zo záznamového listu boli zadávané do „šablón“, určených ako doklad o výsledkoch vyšetrení pre zúčastnených študentov. Na to nadväzovalo odborné poradenstvo s odporúčaniami v zmysle zásad zdravého spôsobu života, k dispozícii boli informačno-edukačné materiály.

Vyšetrené parametre a údaje z dotazníka sa zadávali do mustry, ktorá bola odoslaná na RÚVZ v Spišskej Novej Vsi (v novembri 2018) a zadávali sa taktiež do Testu zdravé srdce (pre adolescentov), vytvoreného pre účely NAPPPA.

V úlohe 5.1.1 sa bude pokračovať cca o dva roky od vstupného testovania/prieskumu.

Etapa zberu vstupných dát na vybraných ZŠ sa cez RÚVZ v SR realizovala v II. polroku šk. roka 2018/2019 (v triedach VIII. roč.). Následne (v rámci edukačnej časti úlohy) sa zo strany RÚVZ podľa kapacitných možností ponúkli zapojeným školám prednášky/besedy na tému „Benefity optimálnej pohybovej aktivity“.

V regióne Košíc v zmysle metodiky k úlohe č. 5.1.3 boli vo februári 2019 prostredníctvom RÚVZ Košice oslovené a informované štyri základné školy v Košiciach, ktoré boli do tejto výskumno-prieskumnej akcie vybrané náhodne. V týchto školách sa následne realizovala distribúcia informovaných súhlasov pre zákonných zástupcov žiakov VIII. roč./probandov. K daným školám patrili: ZŠ Požiarnická 3, Košice (15 žiakov); ZŠ Staničná 13, Košice (33 žiakov); ZŠ M. Lechkého, ul. J. Pavla II. 1, Košice (11 žiakov); ZŠ Nám. L. Novomeského 2, Košice (27 žiakov). Celkovo sa na plnení úlohy 5.1.3 realizácie NAPPPA zúčastnilo 86 žiakov (36 chlapcov, 50 dievčat).

V rámci uvedenej úlohy sa vykonali u žiakov vyšetrenia a úkony ako pri úlohe č. 5.1.1 (pozri vyššie), okrem kapilárneho odberu krvi na biochemické vyšetrenie (ten sa týkal len študentov stredných škôl).

Výsledky z vyššie uvedených vyšetrení ako aj informácie z osobnej, rodinnej anamnézy a o spôsobe stravovania boli vpisované do záznamového listu probanda. Údaje zo záznamového listu boli zadávané do „šablón“, určených ako doklad o výsledkoch vyšetrení pre zúčastnených študentov. Na to nadväzovalo odborné poradenstvo s odporúčaniami v zmysle zásad zdravého spôsobu života, k dispozícii boli informačno-edukačné materiály.

Vyšetrené parametre a údaje z dotazníka sa zadávali do mustry, ktorá bola odoslaná na RÚVZ v Spišskej Novej Vsi (v júli 2019) a zadávali sa taktiež do Testu zdravé srdce (pre adolescentov), vytvoreného pre účely NAPPPA.

Čiastkový výstup z projektu bol prezentovaný pre odbornú verejnosť na troch podujatiach), konkrétne:

XII. regionálny odborný deň medicínsko-technických pracovníkov v Košiciach (GES Club, Nám. L. Novomeského 13, Košice, 27.2.2019). Organizátor: Slovenská komora medicínsko-technických pracovníkov v zastúpení Regionálnej komory MTP Košice. Aktívna účasť (prednáška): Šmídeková, I.; Zajacová A.: Národný akčný plán pre podporu pohybovej aktivity – informácia o plnení;

odborný seminár pre medicínsko-technických pracovníkov RÚVZ Košice (RÚVZ so sídlom v Košiciach, 25.6.2019). Organizátor: RÚVZ so sídlom v Košiciach. Aktívna účasť (prednášky): Šmídeková, I., Zajacová, A.: Národný akčný plán pre podporu pohybovej aktivity – informácia o plnení;

odborný seminár pre pracovníkov s VŠ vzdelaním RÚVZ v Košickom kraji (RÚVZ so sídlom v Košiciach, 27.6.2019). Organizátor: RÚVZ so sídlom v Košiciach. Aktívna účasť (prednášky): Šmídeková, I., Zajacová, A.: Národný akčný plán pre podporu pohybovej aktivity – informácia o plnení.

RÚVZ Michalovce, tak ako ostatné RÚVZ v SR participoval v roku 2019 na prieskume zdravotného uvedomenia a správania sa obyvateľov SR.

Výber respondentov v súvislosti s menovaným prieskumom bol realizovaný podľa pohlavia, vekových kategórií 15 – 24, 25 – 64 a 65 a viac rokov a podľa bydliska – mesto/vidiek. Časový harmonogram zberu dát bol stanovený na máj – august 2019, vkladanie

údajov na september – október 2019. Úloha bola v termíne ukončená a databáza odoslaná na ÚVZ SR k centrálnemu vyhodnoteniu.

V súvislosti s výkonom všeobecného a špecializovaného poradenstva (základná Poradňa zdravia a nadstavbové poradne) je možné zhodnotiť činnosť nasledovne:

Od začiatku roka 2019 bolo v základnej Poradni zdravia vyšetrených 387 klientov.

Okrem základných biochemických vyšetrení krvi na celkový cholesterol, HDL, triglyceridy, glukózu, merania TK, výpočtu BMI, WHR, bolo klientom ponúknuté meranie prístrojom Smokerlyzer. Záujem o služby Poradne na odvykanie od fajčenia prejavilo 100 klientov. V novembri 2019 bola v prevádzke cestou RÚVZ Michalovce celonárodná Linka na odvykanie od fajčenia. V rámci Poradne zdravej výživy bolo poskytnuté poradenstvo pre 387 klientov. Všetci klienti v rámci PCOPZ boli poučení o zdravom životnom štýle.

RÚVZ Michalovce realizuje lokálny projekt „Prevenencia srdcovocievnych ochorení a tichej ischémie myokardu“ – aktívny skrining zameraný na odhaľovanie a stanovenie miery kardiovaskulárneho rizika u vybraných klientov s využitím EKG prístroja a kondičnej ergometrie, a zameraný aj na prevenciu obezity a nadváhy prostredníctvom ďalšieho prístrojového vybavenia. K decembru 2019 bolo spolu vyšetrených 55 klientov.

S cieľom podieľať sa na znižovaní výskytu rizikových faktorov, ktoré súvisia so životným štýlom jednotlivca či skupín obyvateľstva, participoval RÚVZ v Rožňave súčasne na plnení viacerých programov, t. j. aktualizovaného Národného programu podpory zdravia v SR z roku 2014; Národného akčného plánu v prevencii obezity na roky 2015 – 2025; Národného akčného plánu pre podporu pohybovej aktivity na roky 2017 – 2020; CINDI programu SR; Národného programu aktívneho starnutia na roky 2014 – 2020 a ďalších. Kľúčovým dokumentom, ktorý určuje smerovanie aj preventívnych programov podpory zdravia a prioritných oblastí pôsobenia je Strategický rámec starostlivosti o zdravie pre roky 2014 – 2030.

V praxi prevenciu vybraných chronických ochorení bola realizovaná ovplyvňovaním informovanosti a zdravotného uvedomenia obyvateľov v zmysle zásad zdravého spôsobu života, uplatňujúc najmä zdravotno-výchovnú edukáciu a činnosti PCOPZ. V PCOPZ sú klienti/záujemcovia vyšetrení v zmysle štandardnej metodiky za účelom identifikovania rizikových faktorov srdcovo-cievnych ochorení. Na základe zistených údajov nadväzuje odborné poradenstvo, ktoré je zamerané na optimalizáciu zložiek životného štýlu nefarmakologickou cestou. V rámci prevencie chronických ochorení a realizácie individuálneho poradenstva bolo v roku 2019 v Poradni zdravia vyšetrených 248 osôb, z toho 105 (42 %) mužov a 143 (58 %) žien. Klientom v počte 183 bola odobratá kapilárna krv na vyšetrenie parametrov sledovaných pri metabolickom syndróme (glukóza, celkový cholesterol, HDL, triglyceridy), realizované antropometrické merania s určením percenta tuku a svalstva, viscerálneho tuku a meranie krvného tlaku. Zisťované boli údaje, týkajúce sa osobnej, rodinnej, gynekologickej, fajčiarskej anamnéze podľa dotazníka životného štýlu k programu TZS. Na základe získaných informácií a nameraných hodnôt sa vykonalo individuálne hodnotenie výsledkov a hľadali sa možnosti pozitívneho ovplyvnenia zníženia rizika metabolického syndrómu. Klientom v počte 65 boli v teréne podľa zamerania aktivít vyšetrené len niektoré parametre (z kapilárnej krvi hladina celkového cholesterolu, resp. hladina glukózy, antropometrické merania s určením percenta tukovej a svalovej hmoty v tele,

meranie krvného tlaku) a poskytnuté individuálne poradenstvo. Nakoľko týchto 65 klientov nebolo vyšetrených za štandardných podmienok, neboli zaradení databázy TZS.

V roku 2019 bolo 64 klientov/fajčiarov (43 žien a 21 mužov), vo veku od 16 do 65 rokov (s priemerným vekom 33 rokov), vyšetrených prístrojom smokerlyzer. U osôb v počte 60 bol vykonaný dotazníkový prieskum zameraný na zistenie závislosti od nikotínu. Vyhodnotením Fagerströmovho dotazníka sa zistilo, že 52 % fajčiarov nie je závislých od nikotínu, 23 % vykazuje strednú závislosť, 18 % fajčiarov je silne závislých od nikotínu a veľmi silná závislosť bola u 7 % fajčiarov.

V rámci celoslovenského projektu „Viem, čo zjem“ (súčasť celosvetového programu na podporu zdravej výživy detí vo veku 9 – 12 rokov „Nestlé Healthy Kids Global Programme“) sa edukačné aktivity konali na ZŠ na Ulici pionierov v Rožňave. Následne sa realizoval dotazníkový prieskum efektivity tohto projektu pre skupinu „prípád“ u 88 žiakov. Dotazníky budú, po vykonaní prieskumu aj v skupine „kontrola“, zaslané na ÚVZ SR.

Počas konania 4. ročníka Rožňavského veľtrhu pre seniorov sa za účelom získania spätnej väzby a následného zvyšovania kvality ďalších ročníkov získali odpovede od 100 účastníkov podujatia. Dotazníky boli spracované a informácie zaslané všetkým participujúcim partnerom podujatia. Vyhodnotením spätnej väzby od účastníkov podujatia zisťujú opodstatnenosť podujatia a zároveň je podkladom pre zvýšenie úrovne ďalšieho ročníka veľtrhu.

V rámci plnenia úlohy (č. 5.1.3) Národného akčného plánu pre podporu pohybovej aktivity na roky 2017 – 2020, bolo na RÚVZ so sídlom v Rožňave vyšetrených spolu 76 žiakov (38 dievčat, 38 chlapcov) VIII. ročníka ZŠ z okresu Rožňava. Úloha sa plnila podľa metodických pokynov gestora, v čase od 7.3. do 13.6.2019. Vyšetrení žiaci aj pedagógovia hodnotili projekt pozitívne. Databáza s údajmi z meraní a prieskumu bola zaslaná na RÚVZ v Spišskej Novej Vsi.

V roku 2019 sa vykonal celoslovenský monitoring zdravotného uvedomenia a správania sa obyvateľov SR. V okrese Rožňava bolo do prieskumu zahrnutých 104 respondentov (kritériami výberu bolo bydlisko, vek a pohlavie). Mustra so zadanými údajmi z dotazníkov bola zaslaná na ÚVZ SR.

Zamestnanci RÚVZ Spišská Nová Ves v rámci výskumnej a prieskumnej činnosti v roku 2018 vykonali nadstavbu prieskumu regionálneho projektu „HBSC“, ktorý je určený pre žiakov VIII. a IX. ročníka základných škôl. Dotazník, ktorý monitoruje základné oblasti životného štýlu je súčasťou úlohy č. 5.1.3 Národného akčného plánu pre podporu pohybovej aktivity, ktorá sa realizovala v druhom polroku školského roka 2018/19 u žiakov zo štyroch základných škôl.

U žiakov z III. – IV. ročníka ZŠ na Kožuchovej ul. sa nadviazalo na akcie z predchádzajúcich rokov pod názvom „GIM – FIT“. Pre cca 100 žiakov z uvedenej školy boli zorganizované prednášky, besedy a interaktívne zážitkové hry na témy „Pohyb a zdravie“ a „Výživa a zdravie“, spojené s anketami a vedomostnými kvízmi „Čo vieš o pohybovej aktivite“ a „Čo vieš o zdravej výžive“. Účastníci boli za aktivity odmenení „vysvedčením“ a každá skupina dostala leták (skladačku) pod názvom „Vieš, že pohyb a telesné cvičenie prináša človeku...“ a „Zdravou výživou a správnym pitným režimom predídeme...“. Vedomostný kvíz bol v každej triede vyhodnotený formou známky.

U záujemcov o služby v Poradni zdravia na RÚVZ ako aj v terénnych podmienkach bol realizovaný prieskum životnej pohody podľa dotazníka WHO, ako aj expozície stresu a jeho zvládania. Údaje boli spracované a vyhodnotené v štyroch kategóriách. Prevládali výsledky dobrej až uspokojivej životnej pohody.

Klienti Poradne zdravej výživy boli monitorovaní formou dotazníka zameraného na viacdnový príjem potravín a tekutín. Všetkým boli vyšetrené biochemické a antropometrické ukazovatele, odmeraný krvný tlak, pulz a obsah tuku. Zároveň im bolo poskytnuté odborné poradenstvo k rizikovým faktorom životného štýlu.

V rámci úlohy 5.1.3., ktorá je súčasťou Národného akčného plánu pre podporu pohybovej aktivity, boli realizované na súbore 92 žiakov zo štyroch ZŠ v Spišskej Novej Vsi (ZŠ Lipová, ZŠ Levočská, ZŠ Kožuchova a ZŠ Nad Medzou) v Poradni zdravia kompletne antropometrické merania vrátane skladby tela, merania krvného tlaku, pulzu, hodnotenia flexibility a držania tela. Každý respondent absolvoval v Poradni pre optimalizáciu pohybovej aktivity spirometrické vyšetrenie ako aj testy na stanovenie kondície (Ruffierov test), funkčnej zdatnosti a aeróbnej výkonnosti (ergometrický test). U všetkých účastníkov bol realizovaný aj zber dát formou dotazníka vypracovaného RÚVZ Spišská Nová Ves, ktorý používa podľa metodických pokynov každý RÚVZ v SR. Dotazník obsahoval otázky z oblasti duševnej pohody, telesného zdravia, fajčenia, užívania alkoholu, výživy a pitného režimu, pohybovej aktivity, nelátkových závislostí a komunikačných technológií. Údaje boli počítačovo spracované a vyhodnotené. Na prieskume sa v rámci celej SR zúčastnilo v roku 2019 cca 2 500 respondentov. Dáta získané formou dotazníka, hodnoty z meraní a testov sú v štádiu vyhodnocovania na RÚVZ Spišská Nová Ves.

Oddelenie PZaVkJ sa v sledovanom období podieľalo na celoslovenskom dotazníkovom prieskume zdravotného uvedomenia a správania sa obyvateľov SR, vzorkou 104 respondentov (s kritériami výberu podľa pohlavia, veku, bydliska). Údaje z dotazníkov boli po ukončení prieskumu založené do mustry a po kompletizácii požadovaného počtu odoslané na ÚVZ SR, podľa metodických pokynov gestora úlohy.

V jesenných mesiacoch RÚVZ participoval celoslovenskom projekte „Viem, čo zjem“. Projekt spočíval v intervenciách formou prednášok a besied na tému zdravá výživa ako základ prevencie nadváhy, obezity a metabolických chorôb, a interaktívnych zážitkových hier s využitím pracovných listov. Určený bol pre žiakov III. – VI. ročníka základných škôl. Jeho súčasťou bol aj prieskum formou dotazníka, v ktorom boli formulované otázky na vyjadrenie spätnej väzby účastníkov ako aj porozumenia téme a taktiež. Na 3 ZŠ (ZŠ Hutnícka, ZŠ Nad Medzou a ZŠ Kožuchova) bolo edukovaných vyše 400 žiakov.

V súvislosti s dotazníkovým prieskumom životného štýlu stredoškolskej mládeže v Spišskej Novej Vsi, ktorý realizovali pod garanciou tamojšieho RÚVZ peer aktivisti organizovaní v O. Z. Mladí ľudia a život a pri Centre voľného času v Spišskej Novej, a ktorý nadväzoval na celoslovenský prieskum „Monitoring životného štýlu stredoškolskej mládeže“, zamestnanci Odd. PZaVkJ boli odbornými konzultantmi pri zostavovaní dotazníka vrátane matematického škálovania pre potreby štatistického spracovania a podrobnejších analýz. Prieskum sa začal realizovať na stredných školách ešte v roku 2014 a pokračoval v roku 2015. V roku 2016 boli získané dáta od študentov stredných škôl v okrese Spišská Nová Ves spracované a analyzované a v rokoch 2017 – 2019 prezentované na podujatiach pre stredoškolskú mládež.

V roku 2019 realizoval RÚVZ so sídlom v Trebišove – Oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu vo svojej územnej pôsobnosti dotazníkový prieskum „Zdravotné uvedomenie a správanie sa obyvateľov SR v roku 2019“ u respondentov podľa špecifikácie (veková kategória, pohlavie a miesto bydliska). Získané údaje z prieskumu od 104 respondentov boli spracované do databázy v programe EXCEL a odoslané na ÚVZ SR k vyhodnoteniu.

„Zdravotné uvedomenie a správanie sa obyvateľov SR“ – v zmysle metodického pokynu ÚVZ SR sa všetky OPZaVkZ v Nitrianskom kraji sa zapojili do dotazníkového prieskumu Zdravotné uvedomenie a správanie obyvateľov SR. Výber respondentov sa realizoval podľa vopred stanovených kritérií (veková štruktúra, pohlavie, bydlisko – mesto, vidiek). Použitou metódou bol anonymný dotazník, ktorý na báze dobrovoľnosti vyplnilo 510 respondentov za Nitriansky kraj. Údaje z vyplnených dotazníkov boli zadané do databázy v programe Excel a zaslané na ÚVZ SR k štatistickému vyhodnoteniu.

„Viem, čo zjem“ – Uvedený projekt je súčasťou celosvetového programu na podporu zdravej výživy „Nestlé Healthy Kids Global Programme“. V roku 2019 sme uskutočnili celkovo 16 vzdelávacích aktivít formou interaktívnych prednášok na 4 vybraných základných školách v Nitre. Vzdelávacie aktivity viedli deti k zamysleniu nad vlastným prístupom k lepšiemu zdravému životnému štýlu. V školskom roku 2019/2020 sa v okrese Levice do projektu zapojili 2 základné školy, v ktorých boli odprezentované 7 prednášok a edukovaných bolo 152 žiakov. RÚVZ so sídlom v Nových Zámkoch uskutočnili edukačné aktivity v ZŠ G.Bethlena pre 8.tried 3. – 5.ročníka, edukovaných bolo 176 žiakov. Zároveň boli vyplnené anonymné dotazníky „prípád“ zo zapojenej školy z každej jednej triedy zo zapojeného ročníka od žiakov v počte 67 dotazníkov a anonymné dotazníky – „kontrola“ z nezapojenej školy z tých istých ročníkov ako v prípade zapojených škôl v celkovom počte 44 dotazníkov. Spolu 111 dotazníkov z dôvodu porovnania odpovedí od žiakov zapojených a nezapojených škôl, ktoré boli odoslané na ÚVZ SR. V Topoľčanoch sa do projektu zapojili 3 základné školy – ZŠ Gogoľova – 8 tried, ZŠ Hollého – 2 triedy a ZŠ Škultétyho – 1 trieda. RÚVZ so sídlom v Topoľčanoch zrealizovali na týchto školách 11 prednášok pre 217 žiakov.

„Školský program“ – cieľom programu je u detí predškolského a školského veku zvýšiť konzumáciu ovocia, zeleniny, mlieka a mliečnych výrobkov, vplývať na zmenu stravovacích návykov a tým predchádzať chronickým neprenosným ochoreniam. Pracovníci OPZaVkZ v Nitrianskom kraji v rámci edukácie uskutočnili 71 prednášok zážitkovou formou.

„Národný akčný plán pre podporu pohybovej aktivity“ (NAPPA) – v roku 2019 oddelenia podpory zdravia a výchovy k zdraviu v Nitrianskom kraji realizovali monitoring vybraných ukazovateľov zdravia u žiakov 8.ročníkov základných škôl. Realizácia projektu prebiehala v mesiacoch marec – jún 2019. Každému žiakovi boli vykonané antropometrické merania – meranie telesnej výšky, telesnej váhy, meranie obvodu pásu, meranie obvodu bokov, kalipometria, ďalej predklon zo stoja vzpriameného, meranie krvného tlaku a pulzu, hodnotenie držania tela a spirometria. V rámci Nitrianskeho kraja bolo vyšetrených 392 respondentov. Žiakom bol rozdán štruktúrovaný dotazník zameraný na základnú analýzu životného štýlu, ktorý všetci následne vyplnili. Po ukončení vyšetrení bolo respondentom poskytnuté odborné poradenstvo a distribúcia edukačných materiálov. V súvislosti

s výskumom NAPPA prebiehali aj sprievodné vzdelávacie aktivity, ktoré boli zamerané na prevenciu srdcovo-cievnych a metabolických chorôb, pohybovú aktivitu a ozdravenie životného štýlu.

RÚVZ Prešov:

V rámci projektu NAPPPA u 79 žiakov ZŠ Lesnícka v Prešove a ZŠ Šrobárova v Prešove testovaná telesná zdatnosť, hodnotenie držanie tela a meranie antropometrických ukazovateľov. Žiaci vyplňali aj dotazník životného štýlu. Súhrnné údaje z meraní a vyplnených dotazníkov boli zaslané na spracovanie na RÚVZ so sídlom v Spišskej Novej Vsi.

V roku 2019 realizovali prieskum Zdravotné uvedomenie a správanie sa obyvateľstva SR. Zabezpečili sme vyplnenie 96 dotazníkov.

RÚVZ Bardejov:

Projekt „Viem, čo zjem“ je celosvetový program Nestlé Healthy Kids realizovaný aj na Slovensku. Jeho cieľom je motivovať žiakov základných škôl vo veku 8 – 11 rokov k vyváženému životnému štýlu, správny stravovací návykom a podporiť ich záujem o pohybové aktivity. V rámci tohto projektu v šk.roku 2018/2019, boli vykonané prednášky ešte v 12/2018. Na prednáškach sa spolu zúčastnilo 90 žiakov.

Bol realizovaný prieskum Zdravotné uvedomenie a správanie sa obyvateľstva v SR v roku 2019. Prieskumu sa zúčastnilo 104 respondentov.

RÚVZ Humenné:

V mesiacoch máj - júl 2019 realizácia dotazníkového prieskumu „Zdravotné uvedomenie a správanie sa obyvateľov SR 2019“. Zabezpečenie vyplnenia 104 dotazníkov u respondentov v príslušných vekových kategóriách. Vyplnené dotazníky zadávané do pripravenej masky

V mesiacoch apríl, máj a jún vyplnilo 96 žiakov „Dotazník životného štýlu“ v rámci Národného akčného plánu pre podporu pohybovej aktivity na roky 2017 – 2020.

RÚVZ Poprad:

Prieskum „Zdravotné uvedomenie a správanie sa obyvateľov SR“. Cieľom bolo monitorovanie a hodnotenie úrovne zdravotného uvedomenia obyvateľov, a tiež výskyt rizikových faktorov životného štýlu. Celkovo bolo vyplnených 104 dotazníkov obyvateľov rôznych vekových skupín (podľa zaslanej metodiky).

RÚVZ Svidník:

Zapojili sa do dotazníkového prieskumu „Zdravotné uvedomenie a správanie sa obyvateľstva SR v roku 2019“ v počte 104 dotazníkov.

RÚVZ Stará Ľubovňa:

V máji 2019 zabezpečili vyplnenie dotazníka „Spokojnosti zákazníka“ pre ÚVZ SR v Bratislave. V rámci tejto prieskumnej činnosti boli vyplnené 2 dotazníky.

V súvislosti s realizáciou projektu „Školský program“ šk. rok 2018/2019 v roku 2019 v rámci edukačných aktivít uskutočnili výskumno-prieskumné činnosti so žiakmi ZŠ s MŠ Kamienska (41 žiakov, 82 úloh) a so žiakmi ZŠ s MŠ sv. Cyrila a Metoda v Starej Ľubovni (69 žiakov, 138 úloh), celkom 220 kognitívnych úloh.

V rámci realizácie projektu NAPPa v mesiaci marec až jún 2019 u vyšetrených 72 žiakov (28 chlapcov, 44 dievčat) zo ZŠ, ul. Levočská, ZŠ ul. Komenského, ZŠ, ul. Za vodou, ZŠ s MŠ sv. Cyrila a Metoda, ul. Štúrova, Gymnázia Terézie Vansovej Stará Ľubovňa a ZŠ Podšadek zabezpečili vyplnenie štruktúrovaného dotazníka zameraného na základnú analýzu životného štýlu. Celkom bolo vyplnených 72 dotazníkov.

V novembri 2019 v rámci realizácie projektu „Viem, čo zjem“ zrealizovali dotazníkový prieskum efektivity projektu u detí (prípady) na ZŠ, ul. Komenského v Starej Ľubovni a to 23 žiakov 3.A, 18 žiakov 4.A, 22 žiakov 6.C a 23 žiakov 7.A. Na ZŠ, ul. Komenského v Starej Ľubovni bolo vyplnených celkom 86 dotazníkov. Následne zrealizovali dotazníkový prieskum efektivity projektu u detí - kontrola v rámci projektu „Viem, čo zjem“ na ZŠ ul. Levočská v Starej Ľubovni u 20 žiakov 3.B, 18 žiakov 4.B, 16 žiakov 6.B a 16 žiakov 7.A triedy. Celkom bolo vyplnených 70 dotazníkov.

V súvislosti s realizáciou dotazníkového prieskumu „Zdravotné uvedomenie a správanie obyvateľov SR“ v priebehu mesiacov máj - august 2019 zabezpečili vyplnenie 104 dotazníkov (52 žien a 52 mužov) v požadovaných vekových kategóriách.

RÚVZ Vranov nad Topľou:

Spolupráca pri realizácii prieskumu v rámci Národného akčného plánu na podporu pohybovej aktivity. U 71 žiakov vybraných základných škôl v meste Vranov nad Topľou bol uskutočnený komplex meraní (antropometria, krvný tlak a pulz, hodnotenie držania tela, testovanie telesnej zdatnosti a spirometria) s osobnou konzultáciou. Žiaci v rámci prieskumu vyplňali dotazník životného štýlu.

Školský program - v rámci spolupráce na tomto projekte s oddelením hygieny detí a mládeže zabezpečili letáky zamerané na zdravú výživu detí.

RÚVZ Trenčín

Školský program

Na základe Stratégie Slovenskej republiky sa realizoval vstupný monitoring vplyvu **školského programu** na zvyšovanie zdravotného a nutričného uvedomenia u detí a rodičov. Školský program je naplánovaný na školské roky 2017/2018-2022/2023.

V roku 2019 sme v rámci tohto programu realizovali prednáškovú činnosť v 4 materských školách, v 5 základných školách a v 1 strednej škole. Celkovo bolo realizovaných 17 prednášok pre 397 žiakov. Všeobecným cieľom programu „Školský program“ je zvýšiť konzumáciu ovocia, zeleniny, mlieka a mliečnych výrobkov, vplývať na zmenu stravovacích návykov a predchádzať chronickým neprenosným ochoreniam.

Národný akčný plán pre podporu pohybovej aktivity na roky 2017-2020“ (NAPPPA)

Projekt sa začal realizovať od septembra 2018. V roku 2019 bolo do tohto projektu zapojených 117 detí zo základných škôl. Žiakom 8. ročníka boli realizované vyšetrenia: antropometrické, spirometrické, držanie tela, flexibilita a zisťovanie telesnej kondície pomocou Ruffierovho testu. Všetkým bol meraný krvný tlak a pulz. K výsledkom im bolo poskytnuté odborné poradenstvo.

RÚVZ Považská Bystrica

Projekt Viem čo zjem

Participovalo sa na prednáškovej činnosti a na zbere dotazníkov.

Projekt Národný akčný plán pre podporu pohybovej aktivity na roky 2017 - 2020 "NAPPPA"

Participovalo sa na meraniach, prednáškovej činnosti a na zbere dotazníkov.

V spolupráci s oddelením PPL a s **Hypermarketom TESCO v Považskej Bystrici, Púchove a Dubnici nad Váhom** sa vykonávali preventívne vyšetrenia zamestnancov. Uskutočnili sa merania tlaku krvi a pulzu, antropometrických ukazovateľov, % telesného tuku, merania celkového cholesterolu, glukózy a triglyceridov v krvi. Fajčiarom bolo poskytnuté aj meranímnožstva CO vo vydýchnutom vzduchu a % COHb v krvi. Celkovo bolo vyšetrených 58 zamestnancov.

RÚVZ Prievidza

„Viem, čo zjem“ – Hygiena potravín

V rámci uvedeného programu v jednej základnej škole prihlásenej do projektu bolo zozbieraných celkovo 74 dotazníkov a v jednej základnej škole nezapojenej do projektu bolo zozbieraných 71 dotazníkov.

Národný akčný plán pre podporu pohybovej aktivity na roky 2017-2020

V rámci projektu NAPPPA bolo žiakmi zapojenými do uvedeného projektu vyplnených 68 dotazníkov životného štýlu.

Sledovanie zdravotného stavu obyvateľstva Slovenskej republiky

V rámci uvedeného prieskumu bolo vyplnených 104 dotazníkov podľa preddefinovaných vekových kategórií a pohlavia, ktoré boli následne vložené do mustry.

V roku 2019 sa OPZaVZ RÚVZ Trnavského kraja podieľalo na celoslovenských projektoch i vlastnej prieskumnej činnosti formou dotazníkov, ankiet alebo retrospektívnych štúdií so zameraním na vedomosti, postoje a motivácie obyvateľstva k rôznym problémom ochrany zdravia, na monitorovanie zdravotného stavu obyvateľstva.

RÚVZ so sídlom v Trnave

- analýza vybraných ukazovateľov zdravotného stavu klientov PCPZ. Pri periodickom opakovaní umožňuje porovnanie v ukazovateľoch, ktoré vyjadrujú hodnotenie vlastného zdravia, ale aj zmenu v názoroch, postojoch a návykoch našej populácie.

-dotazník Zdravotné uvedomenie a správanie sa obyvateľov v SR vyplnilo 104 klientov. Dotazník bol zadaný do excelovskej databázy a zaslaný na spracovanie na ÚVZ SR .

Sledovanie zdravotného uvedomenia je zamerané na najzávažnejšie rizikové faktory a ich výskyt v populácii.

- dotazník životného štýlu – vyplnilo 100 klientov. Medzi najčastejšie uvádzanými problémami, ktoré trápia obyvateľov mesta Trnava prvé miesto jednoznačne zaujalo ovzdušie, nasleduje odpad, hluk, doprava, EBO J. Bohunice a nedostatok zelene. Klienti uvádzali aj viac možností problémov v meste. Za najčastejší dôvod, pre ktorý sa ľudia dostávajú do stresu uviedli prácu a rodinné problémy

- dotazník k projektu „Viem, čo zjem“ vyplnili žiaci 3.-6. ročníka vybranej školy so zastúpením všetkých zapojených tried do projektu v počte 81 ks, ktoré boli odoslané na ÚVZ SR Bratislava k ďalšiemu spracovaniu.

- dotazník k projektu NAPPPA – súčasťou testovania bolo vyplnenie anonymného dotazníka u 128 študentov a následná edukácia na základe zistených parametrov. Všetky zozbierané údaje boli zaslané na RÚVZ Spišská Nová Ves na ďalšie spracovanie.

RÚVZ so sídlom v Galante

V roku 2019 sa realizoval dotazníkový prieskum „Zdravotné uvedomenie a správanie sa obyvateľov SR“. Počet vyplnených dotazníkov – 104.

V spolupráci s vedením ZŠ SNP Galanta a ZŠ G. Dusíka Galanta, bol realizovaný projekt NAPPPA. Projektu sa zúčastnilo 70 žiakov.

Dotazníkový prieskum projektu „Viem, čo zjem“ sa realizoval v spolupráci so ZŠ SNP Galanta a ZŠ G. Dusíka Galanta. Dotazník vyplnili žiaci 3. – 6.ročníka v počte 158 kusov.

RÚVZ so sídlom v Dunajskej Strede

Účasť na prieskumných a výskumných úlohách vyhlásených ÚVZ SR. Zamerané boli pre širokú verejnosť a na základné školy v Dunajskej Strede.

Testovanie telesnej zdatnosti a sledovanie vybraných ukazovateľov zdravia u 70 žiakov základných škôl v Dunajskej Strede v rámci Národného programu podpory pohybovej aktivity prebiehalo v poradni zdravia počas mesiaca apríl, máj a jún. Namerané hodnoty boli zaslané na Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Spišskej Novej Vsi.

Sledovanie „Zdravotného uvedomenia a správania sa obyvateľov SR“ sa uskutočnilo formou dotazníkov u náhodne vybraných osôb (104) v okrese Dunajská Streda. Dotazníky boli zapísané do pripravenej šablóny a zaslané na ÚVZ SR.

RÚVZ so sídlom v Senici

Zdravotné uvedomenie a správanie sa obyvateľstva SR - bol vykonaný dotazníkový prieskum u 104 respondentov od 15 rokov vyššie podľa požiadaviek gestora a údaje boli poslané gestorovi projektu.

Sledovanie vybraných ukazovateľov zdravia u žiakov základných škôl, testovanie telesnej zdatnosti a držania tela. Hodnotenie úrovne pohybovej aktivity, stravovacích návykov a životného štýlu v súvislosti s nameranými ukazovateľmi (Národný akčný plán pre podporu pohybovej aktivity 2015 - 2020) - zrealizovali sme vyšetrenia žiakov 8. ročníka základných škôl v Senici a dotazníkový prieskum podľa požiadaviek gestora. Celkovo bolo vyšetrených

70 žiakov. Všetky získané údaje boli zadané do tabuľky v programe Excel a poslané gestorovi projektu.

Projekt „COSI“ (Národný akčný plán prevencie obezity 2015 – 2025) – realizovaný podľa požiadaviek gestora. Bolo vykonané zadávanie získaných údajov do elektronickej formy a údaje boli poslané gestorovi projektu.

Prieskum „ESPAD 2019 – Európsky školský prieskum o alkohole a ostatných drogách“ bol zrealizovaný v spolupráci s oddelením hygieny detí a mládeže podľa požiadaviek gestora. Respondentmi dotazníkového prieskumu bolo spolu 108 žiakov a študentov základnej a stredných škôl v okresoch Senica a Skalica (17 žiakov ZŠ, Strážnická 1, Skalica a 91 študentov Strednej odbornej školy elektrotechnickej v Gbeloch).

V základných poradniach zdravia v Trnavskom kraji sme v roku 2019 evidovali 2400 klientov. Poradne navštívili klienti celkom 2540 krát. Najpočetnejšie zastúpená bola veková skupina veková skupina 65 a viac.

Testom zdravé srdce (TZS) sme vyhodnotili celkové skóre rizika KVCH u 170 klientov, ktorí mali vyšetrené všetky požadované parametre.

Hodnotili sme faktory, ktoré klient môže ovplyvniť, ktoré nemôže zmeniť a hodnotu rizika (skóre) ovplyvňujúce zdravie klienta. Získané údaje nám slúžia k individuálnej intervencii a k následnej edukácii obyvateľstva Trnavskom kraji.

Výskum a prieskum individuálnych rizikových faktorov, ktoré ovplyvňujú zdravý životný štýl sme vykonali len u klientov od 19 rokov evidovaných v TZS.

RÚVZ Čadca:

- Organizácia Dňa zdravia pre zamestnancov Strednej odbornej školy obchodu a služieb v Čadci. V rámci spomínaného dňa vykonali zamestnanci RÚVZ edukačno – preventívne aktivity zamerané na populáciu produktívneho veku. Respondentom bolo poskytnuté poradenstvo v oblasti zdravého životného štýlu, zisťovaný BMI a WHR index, meraný krvný tlak, stanovená hladina cholesterolu, glykémie, triacylglycerolov, HDL a LDL cholesterolu, meraný podiel telesného tuku a svalovej hmoty a zisťovaná hladina CO vo vydychovaného vzduchu pomocou prístroja Microsmokerlyzér. Celkovo sa zapojilo 31 respondentov. Respondentom boli distribuované edukačné materiály týkajúce sa zdravej životosprávy a propagovaná Poradňa zdravia.

- Pre 37 zamestnancov spoločnosti Tesco v Čadci, Turzovke a Krásne nad Kysucou bol zrealizovaný Deň zdravia, ktorým boli na prístroji Reflotron stanovené hodnoty glukózy, celkového cholesterolu, HDL a LDL cholesterolu a triacylglycerolov, odmerané % telesného tuku a svalovej hmoty, meraný krvný tlak, zisťovaný BMI a WHR index. Okrem spomínaných ukazovateľov bolo zamestnancom poskytnuté individuálne poradenstvo zamerané na zdravý životný štýl a propagovaná Poradňa zdravia.

- V spolupráci so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou bol zabezpečený Deň zdravia pre 58 pracovníkov spoločnosti Hanes Global Supply Chain Slovakia a.s., ktorým boli pomocou prístroja Reflotron stanovené hodnoty celkového cholesterolu, meraný krvný tlak, poskytnuté individuálne poradenstvo zamerané na zdravý životný štýl a propagovaná Poradňa zdravia.

- V spolupráci so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou bolo pri príležitosti otvorenia magnetickej rezonancie v KNsP v Čadci zabezpečené vyšetrenie celkového cholesterolu a glukózy z kapilárnej krvi pre verejnosť. Spolu bolo vyšetrených 50 respondentov v produktívnom veku, ktorým bolo zároveň poskytnuté poradenstvo o zdravom životnom štýle a propagovaná Poradňa zdravia.
- Pre členov Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska v Čadci bolo zabezpečené vyšetrenie hladiny celkového cholesterolu a meranie krvného tlaku pre 30 respondentov.
- V roku 2019 sa uskutočnil dotazníkový prieskum v rámci projektu medzinárodného charakteru, celosvetového programu Nestlé Healthy Kids „Viem, čo zjem“, s cieľom motivovať žiakov základných škôl k vyváženému životnému štýlu, správnym stravovacím návykom a snahou podporiť ich záujem o pohybové aktivity. Dotazníky boli distribuované žiakom 3. – 6. ročníka na ZŠ J. A. Komenského v Čadci a následne odoslané na ďalšie spracovanie na ÚVZ SR.
- Pri príležitosti Svetového dňa bez tabaku a Medzinárodného dňa bez fajčenia bol v rámci edukačnej činnosti študentom poskytnutý dotazník „Test fajčiara – Fagerstromov test nikotínovej závislosti“.
- V roku 2019 sa pokračovalo v realizácii projektu NAPPPA, ktorý je zameraný na sledovanie vybraných ukazovateľov zdravotného stavu u žiakov základných škôl, testovanie tesnej zdatnosti, držanie tela, hodnotenie úrovne pohybovej aktivity, stravovacích návykov a životného štýlu v súvislosti s nameranými ukazovateľmi, edukácia zameraná na vhodnú pohybovú aktivitu a zlepšenie životosprávy. Celkovo bolo vyšetrených 70 žiakov 8. ročníkov základných škôl (31 dievčat a 39 chlapcov). Po vyšetreniach a meraniach boli zistené výsledky evidované v programe Excel a následne odoslané na ďalšie spracovanie na RÚVZ v Spišskej Novej Vsi. Projekt NAPPPA bude pokračovať aj v roku 2020.
- Počas roka 2019 sa vykonával monitoring Zdravotného uvedomenia a správania sa obyvateľov SR formou dotazníkového prieskumu (104 dotazníkov), rozdelených podľa pohlavia a vekových skupín. Vyplnené dotazníky boli zadané do programu Excel a následne odoslané na ÚVZ SR. Jeho vyhodnotenie bude prebiehať v roku 2020.
- V roku 2019 bola realizovaná Celonárodná medzinárodne koordinovaná kampaň na zvýšenie pohybovej aktivity dospeléj populácie – Vyzvi srdce k pohybu. Kampaň bola realizovaná distribúciou plagátov a účastníckych listov verejnosti. Vyplnené účastnícke listy respondenti zasielali na spracovanie na RÚVZ v Banskej Bystrici.
- Pri príležitosti Svetového dňa diabetu bol klientom Poradne zdravia počas mesiaca november distribuovaný dotazník slúžiaci na výpočet rizika DM II. typu podľa Európskej kardiologickej spoločnosti.

RÚVZ Dolný Kubín:

V roku 2019 bol realizovaný projekt, ktorého cieľom je podpora udržania priemernej formy pohybovej aktivity v priebehu celého života. Do projektu boli zapojené štyri základné školy v regióne Orava – Základná škola P.Škrabáka Dolný Kubín, Cirkevná spojená škola Dolný Kubín, Základná škola Janka Matúšku Dolný Kubín a Základná škola M.Kukučina Dolný Kubín. Zúčastnených bolo spolu 70 žiakov, ktorým sa sledovali vybrané biochemické ukazovatele zdravia, vykonané boli antropometrické merania, spirometria a hodnotenie

telesnej zdatnosti a držania tela. Súčasťou projektu bol dotazník o stravovacích návykoch a životnom štýle, ktorý študenti vypisovali a poradenstvo. Po zozbieraní potrebných údajov a vložení do pripravených masiek boli údaje zaslané na RÚVZ so sídlom v Spišskej Novej Vsi.

RÚVZ Liptovský Mikuláš:

- Dotazníkového prieskumu „Zdravotné uvedomenie a správanie sa obyvateľov SR“ sa zúčastnilo 104 respondentov - obyvateľov okresu Liptovský Mikuláš a Ružomberok. Dotazník vyplnilo 52 mužov a 52 žien (vo veku od 15 do 65 +). Cieľom dotazníkového prieskumu bolo monitorovanie a hodnotenie úrovne zdravotného uvedomenia a výskytu rizikových faktorov životného štýlu.
- Prieskumná činnosť vo forme dotazníkov bola súčasťou plnenia úlohy č. 5.1.3 v rámci Národného akčného plánu pre podporu pohybovej aktivity (NAPPPA). Dotazníkový prieskum bol zameraný na oblasti spôsobu života ako je životná pohoda, pohybová aktivita, výživa a pitný režim, komunikačné technológie a legálne a ilegálne drogy. Prieskumu sa zúčastnilo 70 žiakov 8.ročníkov vybraných základných škôl.
- V rámci celonárodného programu intervencie proti neinfekčným chorobám (CINDI) bolo stanovené 48 obyvateľom regiónu Liptova riziko Diabetes mellitus II. podľa Európskej kardiologickej spoločnosti 2013, s následným poradenstvom v oblasti výživy a pohybu .

RÚVZ Martin:

- Prieskum „Zdravotné uvedomenie a správanie sa obyvateľstva SR v roku 2019“ Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Martine realizoval v súvislosti s Aktualizáciou Národného programu podpory zdravia a jeho vedľajšieho cieľa zvyšovať zdravotné uvedomenie obyvateľov a navodzovať postupnú zmenu postoja obyvateľov k vlastnému zdraviu, tiež monitorovanie a hodnotenie úrovne zdravotného uvedomenia a výskytu rizikových faktorov životného štýlu dotazníkový prieskum „Zdravotné uvedomenie a správanie sa obyvateľstva SR v roku 2019“. Prieskum sa realizoval v mesiacoch júl, august, september – zber údajov a v mesiaci október boli údaje získané z dotazníkov vložené do pripravenej databázy v programe Excel. Zber dotazníkov bol cielený na 3 vekové kategórie (15-24 rokov, 25-64 rokov a 65+ rokov)- spolu 104 respondentov.
- V roku 2019 realizoval úlohu č. 5.1.3. „Testovanie telesnej zdatnosti, hodnotenie držania tela a meranie antropometrických ukazovateľov u žiakov základných škôl. Hodnotenie úrovne pohybovej aktivity, stravovacích návykov a životného štýlu v súvislosti s nameranými ukazovateľmi“ v súvislosti s plnením úloh vyplývajúcich z Národného akčného plánu pre podporu pohybovej aktivity na roky 2017 – 2020. Cieľovou skupinou boli žiaci 8. ročníkov základných škôl za okres Martin: ZŠ s MŠ Hurbanova, ZŠ P. Mudroňa a Evanjelická základná škola. Projekt NAPPPA realizoval Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Martine v mesiacoch máj a jún 2019 a zúčastnilo ho 74 respondentov.
- Projekt „Viem, čo zjem“ bol v roku 2019 zameraný na hygienu potravín, prevenciu ochorení, správnom zachádzaní s potravinami, správnom skladovaní a zložení a trvanlivosti potravín. Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Martine realizoval projekt na 2 základných školách: ZŠ A. Dubčeka a ZŠ s MŠ Dolinského. Projektu sa zúčastnilo 221 detí.

- Projekt „Školský program“ – v I. polroku 2019 sa realizoval na ZŠ Dolinského a zúčastnilo sa ho 165 detí.

RÚVZ Žilina:

- Program „Školské ovocie“:
 - Základné školy: 11 prednášok (240 edukovaných)
 - Stredné školy: 10 prednášok (181 edukovaných)
 - realizácia dotazníkového zberu u žiakov ZŠ – spolu 100 dotazníkov
 - nahadzovanie údajov z dotazníka do pripravenej šablóny, zosumarizovanie dotazníkov v elektronickej podobe za ZA kraj a jeho odoslanie do BA
 - odpočet aktivít za šk. rok 2017/2018 za ZA kraj
- Realizácie dotazníkového prieskumu „Zdravotné uvedomenie a správanie sa obyvateľov SR 2019“ - 104 dotazníkov, vložená databáza údajov odoslaná na ÚVZ SR .
- plneniu úlohy *Národného Akčného plánu pre podporu pohybovej aktivity (NAPPPA)*
 - monitoring vybraných ukazovateľov zdravia u žiakov základných škôl, testovanie telesnej zdatnosti a držanie tela. Hodnotenie pohybovej aktivity, stravovacích návykov a životného štýlu v súvislosti s nameranými ukazovateľmi celkovo zhodnotených 64 študentov.
 - Nahadzovanie údajov NAPPPA do pripravenej šablóny, príprava ich analýzy a odoslanie údajov na RÚVZ so sídlom v Spišskej Novej Vsi.
- realizácia projektu „*Viem čo zjem*“:
 - 8x beseda pre žiakov ZŠ (166 žiakov)
 - realizácia dotazníkového prieskumu k projektu „*Viem, čo zjem*“ – kontrolný súbor žiakov - 90 dotazníkov, prípadový súbor žiakov – 77 dotazníkov

3.4 Ďalšie špecifické programy, projekty alebo úlohy riešené na regionálnej úrovni

RÚVZ Bratislava

Viem čo zjem – do projektu bolo zapojených 11 ZŠ Bratislavského kraja , edukovaných bolo **788** detí.
NAPPPA - vyšetrených, a edukovaných **66** dosievajúcich
Školské ovocie a mlieko – **340** edukovaných

RÚVZ Banská Bystrica:

- program „Fit Senior“ v spolupráci s mestom B. Bystrica, BMC SAV Bratislava a Katedrou fyzioterapie FZ SZU Banská Bystrica (77 klientov)
- projekt „Zdravý občan BBSK“ (74 klientov)
- „Beh za zdravie“ spolupráca s Ligou proti rakovine (84 klientov)
- činnosti OPZaVkJ boli aktualizované v Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta B. Bystrica na roky 2014-2023

RÚVZ Lučenec:

- „Ovocie a zelenina do škôl“, „Školský program 2019“ – besedy a prednášky,

- „Národný akčný plán pre problémy s alkoholom“ (NAPPA) - besedy, DVD film „Až do dna...“, distribúcia zdravotne – výchovného materiálu na 3 ZŠ
- Mesačné a polročné sumarizovanie počtu kontrol zameraných na dodržiavanie zákona o ochrane nefajčiarov (583 kontrol fajčenia - HDM (29), HV (271), HŽP (77), a PPL (193), epidemiológia (13))

RÚVZ Rimavská Sobota:

- projekt splnomocnenca ÚV SR pre rómske komunity v meste Rimavská Sobota

RÚVZ Veľký Krtíš:

- projektu „Zdravý občan BBSK“ (60 klientov)
- projekt „Myslím včas na svoje zdravie, aby sme sa mohli tešiť z aktívnej staroby“ formou Dni zdravia (80 klientov)
- Úlohy Národného programu ochrany a podpory zdravia starších ľudí sa realizovali priebežne počas celého roka formou výchovno-vzdelávacích aktivít v kluboch dôchodcov, DDaDSS vo Veľkom Krtíši a v seniorskom dome Evrieka (Týždeň mozgu, Svetový deň Alzheimerovej choroby, Medzinárodný deň starších, Mesiac úcty k starším)

RÚVZ Zvolen:

- kampaň „Schody ako výzva“ pre zamestnancov RÚVZ i verejnosť
- „Ranná fitminútka“ pre zamestnancov RÚVZ
- úlohy Akčného plánu - Stratégia prevencie a riešenia závislostí v meste Zvolen - formou vedomostného kvízu pre seniorov „Podvodníci nespia“ a „Drogy to teda nie“
- „Dni otvorených dverí na RÚVZ vo Zvolene“
- vzdelávanie študentov SZŠ vo Zvolene

RÚVZ Žiar nad Hronom:

- projekt „Adaptačný týždeň“ – pre 1. a 5. ročníky ZŠ Jána Zemana, Nová Baňa
- „Prevenčný deň“ - projekt CPPPaP za spoluúčasti subjektov RÚVZ ZH, ORPZ a terénnej sociálnej práce pre deti 1.a 2. stupňa na 7 ZŠ v okrese ŽnH (227 účastníkov)
- „First lego league“ robotická súťaž pre ZŠ – celkom 94 vyšetrení (celkový tel. tuku, spirometria, CO vo vydychovanom vzduchu Smokerlyzerom, TK a BMI) a poradenstvo
- „Športové hry 2019“ v DSS Ladomerská Vieska (41 x TK, 16 x celk. telesný tuk),
- 5. ročník futbalového turnaja DSS Hrabiny – 36 x merania TK a 43 x celkového tel. tuku
- projekt „Dopravné ihrisko“ a „Moja cesta do školy“ - spolupráca s OR PZ pre žiakov 1. roč. ZŠ - praktické preverenie získaných vedomostí
- „Deň otvorených dverí na SOŠ obchodu a služieb v ŽnH - 71 meraní (merania TK, celk. telesného tuku, spirometria, a merania Smokerlyzerom
- súťaž HMZ, DPP aktivita SČK - pracovníčky pomáhali pri maskovaní a rozhodovaní

- projekt „Kalendár aktivít zameraných na prevenciu drogových závislostí a iných sociálne patologických javov“ - 41 prednášok (753 edukovaných žiakov)
- podujatie Pohronského osvetového strediska „Fakty, mýty...takto by to malo byť“ adresované bolo študentom 1.roč. gymnázia so zameraním na problematiku fajčenia
- projekt „Očkovanie hrou“ pre študentov gymnázia v ŽnH v spolupráci s odd. epidemiológie
- „Deň kariéry a prevencie sociálno-patologických javov“ v SOŠ technickej v ŽnH: interaktívne prednášky (67 účastníkov)
- „Viem kto som“ – súťaž CVČ ŽnH: cyklus prednášok o problematike návykových látok, nadmerného používania PC, násilia a pod.

Odbor podpory zdravia a výchovy k zdraviu pri RÚVZ Košice sa prostredníctvom poradenstva vykonávaného na individuálnej i skupinovej úrovni, zameraného na ovplyvňovanie zložiek životného štýlu jedincov, podieľal na aktivitách základnej mobilnej Poradne zdravia a Poradne na odvykanie od fajčenia. V hodnotenom období zorganizoval a uskutočnil akcie výjazdovou formou pre pracovné kolektívy, seniorov a ostatnú verejnosť, pri ktorých sa spolupracovalo s rôznymi inštitúciami v regióne.

V spolupráci so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, a. s., krajskou pobočkou v Košiciach (ďalej len VŠZP) sa v hodnotenom období uskutočnili spoločné akcie mobilnej Poradne zdravia s konaním na 15 miestach. Dominovala orientácia na klientelu najmä v produktívnom veku z rôznych profesií. Pri niektorých aktivitách boli oslovené záujmové skupiny, resp. verejnosť. Klientom boli poskytnuté služby zahrňujúce individuálnu konzultáciu v otázkach ozdravenia spôsobu života, meranie celkového cholesterolu (príp. ďalších parametrov) z kapilárnej krvi, pulzu, krvného tlaku, výpočet BMI, WHR, percenta telesného tuku a u fajčiarov poradenstvo na odvykanie od fajčenia. Na realizovaných akciách bolo prostredníctvom mobilnej Poradne zdravia intervenovaných spolu 813 klientov, z toho 292 mužov a 521 žien. Prehľad akcií z hľadiska konkrétneho miesta konania a početnosti klientov základnej Poradne zdravia podľa pohlavia a vekových kategórií ako aj početnosti klientov Poradne na odvykanie od fajčenia uvádza tab. nižšie.

Tab. Poradenské aktivity realizované v spolupráci so VŠZP, a. s., krajskou pobočkou Košice

P. č.	Dátum	Miesto konania (inštitúcia)	Klienti základnej Poradne zdravia (PZ) podľa pohlavia a vekových skupín						SPOLU podľa pohlavia		SPOLU	Počet fajčiarov z počtu klientov základnej PZ – klienti POF		
			do 30 r.		31 – 64 r.		od 65 r.		M	Ž		M	Ž	Spolu
			M	Ž	M	Ž	M	Ž						
1.	8.4.2019	Univerzita veterinárneho lekárstva a farmácie v Košiciach, Komenského 73, Košice (Deň zdravia – pre študentov a zamestnancov)	23	52	0	0	0	0	23	52	75	5	10	15
2.	29.4.2019	Východoslovenská energetika, a. s., Mlynská 31, Košice (Deň zdravia – pre zamestnancov)	3	6	16	37	0	0	19	43	62	0	0	0
3.	13.5.2019	Skanska SK, a.s. – Bidovce (Deň zdravia – pre zamestnancov)	8	0	19	5	0	0	27	5	32	9	1	10
4.	29.5. – 30.5.2019	Magna PT, s.r.o., Perínska cesta 282, Kechnec (Dni zdravia – pre zamestnancov)	16	5	88	32	0	0	104	37	141	52	11	63
5.	14.6.2019	Botanická záhrada Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach, Mánesova 23 (Deň zdravia – pre zamestnancov univerzity)	1	2	8	33	1	2	10	37	47	0	0	0
6.	26.6.2019	OC Atrium Optima, Moldavská cesta	6	4	13	13	4	1	23	18	41	3	6	9

		32, Košice, („Polícia deťom“ – prezentačná akcia pre verejnosť, realizovaná v spolupráci s KR PZ v Košiciach)												
7.	17.7.2019	Hypermarket Tesco Košice, Napájadlá 16 Košice (Deň zdravia – pre zamestnancov)	0	2	1	8	0	0	1	10	11	0	0	0
8.	30.08.19	Obecný úrad Košické Olšany, Košické Olšany 118, okres Košice- okolie (Dni obce – Poradňa zdravia pre občanov a zamestnancov OcÚ)	0	3	5	19	6	6	11	28	39	2	1	3
9.	10.9.2019	SPP – distribúcia, a.s., Zákaznícka kancelária Košice, Moldavská cesta 12, Košice (Deň zdravia – pre zamestnancov)	1	7	3	26	0	0	4	33	37	1	4	5
10.	11.9.2019	Úrad Košického samosprávneho kraja, Námestie Maratónu mieru 1, Košice (Deň zdravia – pre zamestnancov a verejnosť)	0	4	13	45	5	27	18	76	94	10	3	13
11.	13.9.2019	Mestský úrad Moldava n/B., Školská 2,	2	2	7	20	5	18	14	40	54	6	8	14

		Moldava nad Bodvou, okres Košice-okolie, Mestský jarmok (Deň zdravia – pre verejnosť)												
12.	22.10.2019	VšZP, a. s., krajská pobočka Košice, Senný trh 4, Košice (Deň zdravia – pre zamestnancov)	1	1	6	40	0	2	7	43	50	0	3	3
13.	26.10.2019	O.Z. Akčné ženy – verejná akcia „Pre zdravé ženy“, Spoločenský pavilón, Tr. SNP 61, Košice (Deň otvorených dverí pre verejnosť)		2	1	1	5	0	1	2	6	66	0	7
14.	29.11.2019	Allianz, Slovenská poisťovňa, a. s., pobočka Košice, Štúrova 7, Košice (Poradňa zdravia pre zamestnancov)	0	2	3	30	0	2	3	34	37	0	3	3
15.	4.12. 2019	ESET, s.r.o., Aupark Tower, Protifašistických bojovníkov 11, Košice (Deň zdravia – pre zamestnancov)	5	1	21	0	0	0	26	1	27	6	1	7
SPOLU			67	103	204	359	21	59	292	521	813	94	58	152

Vysvetlivky: M – muž, Ž – žena; POF – Poradňa na odvykanie od fajčenia

Uvádzaný prehľad poukazuje na využívanie poradenských služieb rôznymi cieľovými skupinami klientov.

V spolupráci s Ligou proti rakovine – pobočkou Košice a ďalšími partnermi, ako napr. Klub turistov „Medicína“ Košice, Klub turistov mesta Košice, sa RÚVZ Košice v roku 2019 podieľal na usporiadaní troch osvetovo-turistických akcií s určením pre onkologických pacientov, príbuzných a turistov z radov ostatnej verejnosti, menovite Onkokardioturistika

(32. ročník – jarná a jesenná časť) a 8. ročník podujatia „Radosť zo života víťazí nad chorobou“ (pozri bod C.1. – Zvýšenie pohybovej aktivity).

V poradí štvrtou akciou, na ktorej tamojší úrad participoval bol XV. patientsky seminár v rámci XXIII. košických chemoterapeutických dní – konferencia edukačného charakteru s medzinárodnou účasťou o antimikrobiálnej a antineoplastickej chemoterapii, podpornej liečbe a molekulárnej biológii (Magistrát mesta Košice, 30.11.2019). Organizátori: Slovenská chemoterapeutická spoločnosť; Slovenská onkologická spoločnosť; Slovenská lekárska spoločnosť – Sekcia onkologických sestier; Východoslovenský onkologický ústav, a. s., Košice; Slovenská komora sestier a pôrodných asistentiek; LF UPJŠ v Košiciach; Liga proti rakovine, pobočka Košice. Účastníkom podujatia boli prezentované vybrané služby mobilnej Poradne zdravia a Poradne na odvykanie od fajčenia (stanovenie koncentrácie celkového cholesterolu z kapilárnej krvi, meranie tlaku krvi, pulzu, výpočet indexov BMI, WHR, individuálne konzultácie). O služby prejavilo záujem 68 osôb.

V spolupráci s Úradom Košického samosprávneho kraja, so Slovenským Červeným krížom, územným spolkom Košice-mesto (ďalej len SČK) a ďalšími inštitúciami (ako Všeobecná zdravotná poisťovňa, a. s., krajská pobočka v Košiciach; Stredná zdravotnícka škola, Kukučínova 40, Košice a i.) participovalo sa na preventívnom osvetovom podujatí, organizovanom v priestoroch zmienenej Úradu KSK, Nám. Maratónu mieru 1, Košice, dňa 11.9.2019, s určením pre zamestnancov úradu a verejnosť.

RÚVZ Košice prezentovalo poradenské služby mobilnej Poradne zdravia a Poradne na odvykanie od fajčenia, s ponukou vybraných fyzikálnych, antropometrických a biochemických vyšetrení (napr. stanovenie tlaku krvi, pulzu; hmotnostného percenta telesného tuku; indexov BMI a WHR; koncentrácie celkového cholesterolu a glukózy z kapilárnej krvi; u fajčiarov stanovenie koncentrácie alveolárneho oxidu uhoľnatého a karboxyhemoglobínu vo vydychovanom vzduchu; u silných fajčiarov vyšetrenie funkcie pľúc pomocou Spirometra; vyplňanie anamnestických dotazníkov a následné poradenstvo v oblasti zdravého spôsobu života). O poradenské služby a vyšetrenia prejavilo záujem 94 účastníkov.

Ďalšia spolupráca so Slovenským Červeným krížom, územným spolkom Košice-mesto a inštitúciami, ako Všeobecná zdravotná poisťovňa, a. s., krajská pobočka v Košiciach; Facilitas, n. o., Košice a i., sa týkala podujatia „Deň otvorených dverí“ v Dome SČK, Komenského 19, Košice, s konaním dňa 6.10.2019, s určením pre zamestnancov a návštevníkov z radov verejnosti a pozvaných. Účasť RÚVZ Košice spočívala v preventívnej poradensko-edukačnej a informačno-propagačnej činnosti. V ponuke boli vybrané služby mobilnej Poradne zdravia (skr. PZ), zamerané na biochemické vyšetrenie kapilárnej krvi na celkový cholesterol, meranie krvného tlaku, pulzu, antropometrické merania s určením percenta tuku v tele, indexov BMI a WHR. V rámci Poradne na odvykanie od fajčenia (skr. POF) bolo v ponuke stanovenie koncentrácie alveolárneho oxidu uhoľnatého a karboxyhemoglobínu vo vydychovanom vzduchu u fajčiarov, v prípade silnej závislosti od nikotínu aj vyšetrenie funkcie pľúc pomocou Spirometra. Súčasťou výkonov oboch poradní bolo vyplňanie anamnestických dotazníkov s následným poradenstvom v oblasti zdravého spôsobu života a distribúciou informačno-propagačných materiálov (letákov, brožúr, plagátov) rôzneho tematického zamerania, určenia a edície. O poradenské služby a vyšetrenia prejavilo záujem celkovo 20 klientov, z toho v POF boli vyšetrení 2 fajčiari.

Zdravotno-výchovnú vzdelávaciu činnosť v regióne uplatňujú najmä vo vzťahu k deťom a mládeži s cieľom zvyšovať ich zdravotné uvedomenie. Dominujú skupinové intervenčné metódy na rôzne témy prevencie (zdravý životný štýl a výživa; stomatohygienu; prevencia látkových a nelátkových závislostí; prevencia kyberšikany; podpora duševného zdravia; environmentálna výchova; prvá pomoc a prevencia úrazov; výchova k zodpovednému partnerstvu a rodičovstvu; prevencia pohlavne prenosných nákaz a infekcie HIV/AIDS; prevencia vybraných infekčných ochorení – chrípky, vírusovej hepatitídy typu A; prevencia vybraných chronických neinfekčných ochorení a i.). Doplnkami edukácie sú propagačno-náučný materiál (napr. letáky, plagáty, DVD, pracovné listy), učebné pomôcky a i. Ďalším rozmerom práce je konzultačno-poradenská činnosť v oblasti zdravotno-výchovnej metodiky a práce s informačno-propagačným materiálom. Aktivity sa realizovali priebežne, i mimo významných termínov.

Príkladom informačno-propagačnej činnosti a vzdelávania vo vzťahu k školám je aj organizovanie a praktická realizácia exkurzií na pôde RÚVZ Košice – Odboru podpory zdravia a výchovy k zdraviu a PCOPZ (v základnej Poradni zdravia a Poradni na odvykanie od fajčenia). V hodnotenom období o takúto formu spolupráce prejavili záujem, napr. LF UPJŠ Košice, resp. SZŠ Moyzesova 17, Košice. Súčasťou exkurzie bola edukácia (prednáška s diskusiou) k téme „Poradenské centrum ochrany a podpory zdravia RÚVZ Košice“, spojená s praktickými ukázkami vybraných služieb základnej Poradne zdravia a Poradne na odvykanie od fajčenia, a s možnosťou ich absolvovať.

Na základe spolupráce a dopytu po poradenských službách, s mobilnou Poradňou zdravia bolo navštívených šesť škôl. Zamestnancom, príp. rodičom, iným záujemcom boli poskytnuté vyšetrenia s poradenstvom v štandardnom rozsahu, resp. vyšetrenia vybraných parametrov. Išlo o tieto školy: Špeciálna ZŠ Vojenská 13, Košice (24.6.2019, s účasťou 35 klientov); SOŠ Gemerská 1, Košice (2.7.2019, s účasťou 13 pedagógov); MŠ Hronská 7, Košice (4.10.2019, s účasťou 23 osôb/pedagógovia, rodičia); MŠ Boliarov 50, okres Košice-okolie (18.11.2019, s účasťou 19 osôb/rodičia, zamestnanci); LF UPJŠ Košice (v dňoch 9.12. – 13.12.2019, s účasťou 141 študentov); ZŠ Košická Belá 235, okres Košice-okolie (13.12.2019, s účasťou 12 klientov).

Obdobne, vo veci spolupráce bolo RÚVZ Košice oslovené O. Z. Youth for Equality, ktoré realizovalo v Košiciach vzdelávací projekt „Mládežnícka výmena/Youth exchange: Dance it Out!“ programu Erasmus+, so zameraním na prevenciu nadhmotnosti, obezity a podporu zdravého spôsobu života, formou prednášok, diskusií, zážitkových aktivít, propagácie športu a tanca u mládeže. V rámci uvedeného projektu zástupcovia menovaného združenia so skupinou mladých ľudí/študentov (vo veku 17 – 25 rokov, v počte 26) z krajín Turecko, Španielsko, Litva, Chorvátsko, ČR a SR navštívili RÚVZ Košice (16.7.2019), za účelom účasti na nami usporiadanej edukačno-poradenskej akcii. Jej náplňou bola prednáška s diskusiou na tému Zdravý životný štýl (s dôrazom na zásady správnej výživy, prevenciu chronických ochorení a prevenciu závislostí). Nadväzovala ponuka vybraných služieb základnej Poradne zdravia a Poradne na odvykanie od fajčenia (meranie krvného tlaku a pulzu, antropometrické merania, určenie indexu BMI, percenta telesného tuku, hodnotenie rizika abdominálnej obezity a i.). Uvedená aktivita bola propagovaná cez webové sídlo daného združenia.

S mobilnou Poradňou zdravia boli intervenované aj iné cieľové skupiny. Napríklad vo vzťahu k seniorom, na základe dopytu boli v hodnotenom období navštívené: Denné centrum MČ Košice-Sever, Obrancov mieru 2, Košice (s účasťou 8 osôb); Komunitné centrum/JDS Poproč, Brezová 20, Poproč (s účasťou 15 osôb); DC MČ Košice-Západ, Laborecká 2, Košice (s účasťou 15 osôb); O. Z. ZPP a RS Radosť, Bauerova 1, Košice (1.3.2019, s účasťou 15 osôb). U klientov v uvedených zariadeniach boli uskutočnené zväčša štandardné kompletne vyšetrenia vrátane poradenstva so zhodnotením rizika výskytu metabolického syndrómu.

Na podporu stratégie aktívneho starnutia sa zdravotno-výchovná činnosť (poradenskú spojenú s edukáciou) pre seniorov v denných centrách (ďalej len DC), resp. ostatných zariadeniach upriamila najmä na oblasť zdravého životného štýlu.

Výjazdovou formou činnosti Poradne optimalizovania pohybovej aktivity (skr. POPA – pri RÚVZ Košice zriadená v roku 2019) sa zintenzívňuje spolupráca so zariadeniami sociálnych služieb v oblasti edukačno-poradenských aktivít zameraných na „Preveniu osteopózie a osteoporózy pohybom“ a „Kalanetiku“.

Pre klientov/seniorov z dvoch denných centier v Košiciach (ďalej len „DC“), menovite DC pri MČ Košice-Sever, Obrancov mieru 2, Košice (od roku 2015) a DC pri MČ Košice-KVP, Cottbuská 36, Košice (od mája 2016), sa realizujú opakované stretnutia (cca v týždňových intervaloch), ktorých náplňou je podpora pohybovej aktivity cez krátky cvičebný program na posilnenie pohybového systému (v tempe primeranom veku a zdravotnému stavu účastníkov). V roku 2018 sa v tomto smere začala spolupráca s DC MČ Košice-Dargovských hrdinov, Jegorovovo nám. 5, Košice a v roku 2019 s Kultúrnym domom Vyšná Myšľa, okres Košice-okolie.

V hodnotenom období:

- v DC MČ Košice-Sever sa uskutočnilo 61 stretnutí/skupinových poradenstiev (v období od 10.1.2019 do 2.12.2019), z toho 29 aktivít na prevenciu osteoporózy s celkovým počtom 319 účastí (s priemernou účasťou cca 11 osôb/1 akciu) a 32 cvičení kalanetiky s celkovým počtom 220 účastí (s priemernou účasťou cca 7 osôb/1 akciu);
- v DC MČ Košice-KVP sa uskutočnilo 61 stretnutí/skupinových poradenstiev (v období od 9.1.2019 do 2.12.2019), z toho 32 aktivít na prevenciu osteoporózy s celkovým počtom 216 účastí (s priemernou účasťou cca 7 osôb/1 akciu) a 29 cvičení kalanetiky s celkovým počtom 148 účastí (s priemernou účasťou cca 5 osôb/1 akciu);
- v DC MČ Košice-Dargovských hrdinov sa uskutočnilo 25 stretnutí/skupinových poradenstiev (v období od 14.1.2019 do 25.11.2019), z toho 19 aktivít na prevenciu osteoporózy s celkovým počtom 116 účastí (s priemernou účasťou cca 6 osôb/1 akciu) a 6 cvičení kalanetiky s celkovým počtom 28 účastí (s priemernou účasťou cca 5 osôb/1 akciu);
- v Kultúrnom dome vo Vyšnej Myšli, okres Košice-okolie, sa uskutočnilo 28 stretnutí/skupinových poradenstiev (v období od 7.5.2019 do 3.12.2019), z toho 24 aktivít na prevenciu osteoporózy s celkovým počtom 318 účastí (s priemernou účasťou cca 13 osôb/1 akciu) a 4 cvičenia kalanetiky s celkovým počtom 24 účastí (s priemernou účasťou cca 6 osôb/1 akciu).

Za všetky štyri uvedené zariadenia sa v roku 2019 evidovalo (prezenčne) spolu 66 klientov/cvičencov.

U cvičencov sa v I. polroku 2019 realizoval prieskum pomocou anonymného dotazníka zameraného na hodnotenie cvičebných aktivít „Pohybom proti osteoporóze“ a „Kalanetika“ (o rozsahu deväť hlavných položiek), za účelom zvyšovania úrovne aktivít tohto druhu. Zistenia boli prezentované zatiaľ prednáškovou formou.

V súvislosti s oblasťou NPPZ, týkajúcej sa preventívnych opatrení na znižovanie výskytu infekčných ochorení, boli uskutočnené zdravotno-výchovné aktivity zamerané hlavne na zvyšovanie informovanosti mladej generácie ohľadom prevencie sexuálne prenosných nákaz, infekcie HIV/AIDS, ochorení preventabilných očkovaním a významu očkovania.

Na prevencii infekcie HIV/AIDS sa košický RÚVZ podieľal realizáciou aktivít v súlade s vybranými úlohami Národného programu prevencie HIV/AIDS v Slovenskej republike na roky 2017 – 2020 (ďalej len NPP HIV/AIDS v SR), t. j. bodu 5. Aktivity na zabezpečenie plnenia úloh NPP HIV/AIDS, bodu 5.1. Preventívne aktivity – Aktivity č. 1, 3, 4, 5 a doplnkovo 15.

Edukačné aktivity realizované na školách v roku 2019 (tab. 2) mali charakter teoretického výkladu s besedou, resp. panelovej diskusie k stanoveným tematickým blokom a boli zamerané na témy, ako Dospievanie; Výchova k zodpovednému partnerstvu, manželstvu, rodičovstvu; Prevencia sexuálne prenosných nákaz vrátane infekcie HIV/AIDS; význam Poradne prevencie HIV/AIDS (dve posledné menované témy s určením pre starších žiakov ZŠ, študentov SŠ/VŠ a i.). Na základných školách boli aktivity organizované zväčša osobitne pre chlapcov a dievčatá. Predmetná problematika bola zakomponovaná i do širšieho tematického rámca – Zdravý spôsob života a prevencia drogových závislostí.

Uskutočnených bolo celkovo 122 edukačných aktivít (z toho 63 na ZŠ, 44 na SŠ a ŠI, 11 na VŠ, 1 v DeD, 1 v ZPP-RS). Intervenovaných bolo spolu 2977 osôb (1563 žiakov z 27 ZŠ; 1337 študentov z 12 SŠ a z 2 ŠI, 32 študentov z 1 VŠ, 40 zamestnancov, resp. dospelých klientov z 1 ZPP-RS a 1 DeD/CDR a 5 zamestnancov z jedného ŠI), pozri tab. nižšie.

Tab.

Prehľad realizovaných edukačných aktivít k problematike sexuálneho, reprodukčného zdravia a súvisiacim témam na školách v územnej pôsobnosti RÚVZ Košice v roku 2019

P. č.	Dátum	Inštitúcia	Ročník/počet edukovaných	Počet edukačných aktivít
1.	17.1.2019(1)	Gymnázium, Opatovská cesta 7, Košice	I. roč. (4-ročného gymnázia)/45(1);	2(1)
	17.4.2019(2)		príma a sekunda (8-ročného gymnázia)/40(2)	1(2)
2.	28.1.2019(1)	ZŠ s vyuč. jazykom maďarským – Alapiskola, Československej armády 15, Moldava nad Bodvou, okres Košice-okolie	VII. roč./67(1)	2(1)
	25.2.2019(2)		VIII. roč./52(2)	2(2)
3.	31.1.2019	Obchodná akadémia, Polárna 1, Košice	I. – III. roč./65	3
4.	14.3.2019(1)	Špeciálna základná škola, Rovníková 11, Košice	VII. roč./35(1)	1(1)
	3.12.2019(2)		V. – IX. roč./45(2)	1(2)
5.	20.3.2019	Škola úžitkového výtvarníctva, Jakobyho 15, Košice	II. roč./55	2
6.	27.3.2019(1)	Školský internát, Medická 2, Košice	vekovo zmiešané skupiny študentov SŠ mesta Košice/250(1)	2(1)
	26.11.2019(2)		a 60(2)	1(2)
7.	28.3.2019	Združenie príbuzných a priateľov a rehabilitačné stredisko Radosť, Bauerova 1, Košice	15 dospelých osôb (12 klientov, 3 zamestnanci)	1
8.	15.4.2019(1)	ZŠ s MŠ M. R. Štefánika, Budimír 11, okres Košice-okolie	VII. – VIII. roč./48(1)	2(1)
	21.5.2019(2)		IX. roč./55(2)	4(2)
9.	16.4.2019	ZŠ Hroncova 23, Košice	IV. roč./35	2
10.	16.4.2019	ZŠ Ľ. Podjavorinskej 1 (Luník IX), Košice	VII. a IX. roč./45	2
11.	29.4.2019	ZŠ Ľ. Fullu, Maurerova 21, Košice	IV. roč./45	2

12.	3.5.2019(1) 4.6.2019(2)	ZŠ Belehradská 21, Košice	IX. roč./23(1) VII. roč./30(2)	1(1) 1(2)
13.	20.5.2019(1) 22.5.2019(2)	Gymnázium, Poštová 9, Košice	II. roč./87(1) II. roč./62(2)	4(1) 4(2)
14.	28.5.2019	ZŠ Kežmarská 28, Košice	VIII. roč./95	3
15.	31.5.2019	ZŠ Považská 12, Košice	V. – IX. roč./105	3
16.	3.6.2019	ZŠ Severná 21, Moldava nad Bodvou, okres Košice-okolie	IX. roč./30	1
17.	3.6.2019	Stredná odborná škola – Szakközépiskola, Hlavná 54, Moldava nad Bodvou, okres Košice-okolie	I. roč./24	1
18.	10.6.2019	Obchodná akadémia, Watsonova 61, Košice	I. – III. roč./50	2
19.	11.6.2019	Stredná odborná škola, Gemerská 1, Košice	II. roč./50	2
20.	12.6.2019	ZŠ Nám. L. Novomeského 2, Košice	IX. roč./35	1
21.	13.6.2019	ZŠ Tomášikova 31, Košice	IX. roč./48	2
22.	20.6.2019	ZŠ Užhorodská 39, Košice	VIII. – IX. roč./40	2
23.	21.6.2019(1) 15.11.2019(2)	Špeciálna ZŠ, Vtáčkovce 2, okres Košice-okolie	V. – IX. roč./10(1) V. – IX. roč./35(2)	1(1) 1(2)
24.	24.6.2019	ZŠ s MŠ Hlavná 79, Slanec, okres Košice-okolie	VI. – IX. roč./75	3
25.	26.7.2019	Detský domov (Centrum pre deti a rodiny), Uralská 1, Košice	zamestnanci DeD a profi rodičia/25	1
26.	4.10.2019	ZŠ Ruskov 32, okres Košice-okolie	III. – IV. roč./55	2
27.	9.10.2019(1) 6.11.2019(2) 13.11.2019(3) 20.11.2019(4,5)	Lekárska fakulta Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach, Trieda SNP 1, Košice(1, 2, 3, 4) LF UPJŠ – RÚVZ Košice, detašované pracovisko Rooseveltova 8, Košice(5)	I. roč. – Mgr. st., študijný odb. VZ/12(1, 2, 3, 4) I. roč. – Bc. st., študijný odb. Ošetrovatel'stvo/20(5)	2(1) 2(2) 4(3) 2(4) 1(5)
28.	10.10.2019	Školský internát pri SPŠ	vekovo zmiešaná	2

		elektrotechnickej Košice, Komenského 42, Košice	skupina študentov/35; vychovávateľa/5	
29.	28.10.2019	Spojená škola internátna Ždaňa/Špeciálna ZŠ internátna, Abovská 244, Ždaňa, okres Košice-okolie	V. – IX. roč./35	1
30.	28.10.2019	Spojená škola internátna Ždaňa/Špeciálna ZŠ internátna, elokované pracovisko Čaňa, Osloboditeľov 26, Čaňa, okres Košice-okolie	I. – IV. roč./25	1
31.	29.10.2019 (1) 29.11.2019 (2)	Stredná zdravotnícka škola, Moyzesova 17, Košice	I. roč./142(1) III. roč./10(2)	4(1) 1(2)
32.	4.11.2019	ZŠ Kysak 210, Kysak, okres Košice-okolie	VIII. roč./22	1
33.	6.11.2019(1) 2.12.2019(2)	Stredná odborná škola poľnohospodárstva a služieb na vidieku, Kukučínova 23, Košice	I. – III. roč./60(1) I. roč./54(2)	2(1) 2(2)
34.	13.11.2019	ZŠ s MŠ Masarykova 19, Košice	VIII. – IX. roč./35	2
35.	14.11.2019	Spojená škola (Špeciálna ZŠ) Odborárska 2, Košice	V. – IX. roč./44	2
36.	19.11.2019	Stredná zdravotnícka škola, Kukučínova 40, Košice	II. roč./44	2
37.	21.11.2019 (1) 10.12.2019 (2)	Gymnázium M. R. Štefánika, Nám. L. Novomeského 4, Košice	príma a kvarta (8- ročného gymnázia)/64(1); I. roč. (4-ročného gymnázia)/46(2)	2(1) 2(2)
38.	27.2.2019(1) 22.11.2019 (2) 9.12.2019(3)	Stredná športová škola, Trieda SNP 104, Košice	IV. roč. (maturitný)/39(1); kvarta/IV. OA (8- ročného gymnázia)/20(2); IV. roč. (maturitný)/35(3)	2(1) 1(2) 2(3)
39.	27.11.2019 (1) 28.11.2019	ZŠ Staničná 13, Košice	VII. roč./42(1) VIII. roč./55(2)	2(1) 2(2)

40.	(2) 29.11.2019	ZŠ Školská 10, Malá Ida, okres Košice-okolie	VIII. – IX. roč./50	2
41.	4.12.2019	ZŠ s MŠ Masarykova 19, Košice	IX. roč./28	1
42.	5.12.2019(1) 17.12.2019(2)	ZŠ Drábova 3, Košice	VIII. – IX. roč./50(1) VII. – IX. roč./71(2)	2(1) 4(2)
43.	9.12.2019	Súkromná ZŠ, Kechnec 13, Kechnec, okres Košice-okolie	V. – VIII. roč./46	2
44.	12.12.2019	ZŠ Požiarnická 3, Košice	IX. roč./52	2
SPOLU		1563 žiakov 27 ZŠ, 1337 študentov 12 SŠ a 2 ŠI, 32 študentov 1 VŠ a 45 osôb v produktívnom veku z 3 inštitúcií		122

Pozn.: 1Prvá akcia v poradí. 2Druhá akcia v poradí. 3Tretia akcia v poradí. 4Štvrtá akcia v poradí. 5Piata akcia v poradí. DeD – detský domov/CDR – centrum pre deti a rodiny.

V spolupráci s Odborom epidemiológie sa pokračovalo v plnení úlohy č. 6.9 „Zvýšenie povedomia budúcich rodičov o ochoreniach preventabilných očkovaním a význame očkovania – Očkovanie hrou“, ktorá je súčasťou Programov a projektov úradov verejného zdravotníctva v SR na rok 2019 a ďalšie roky a vyplynula zo štúdie realizovanej v roku 2013 pod názvom „Identifikácia najčastejších faktorov ovplyvňujúcich postoj rodičov a budúcich rodičov k očkovaniu“. Gestorom úlohy je RÚVZ Komárno.

V zmysle manuálu k pilotnému projektu cieľovou skupinou sú študenti vyšších ročníkov stredných škôl. V územnej pôsobnosti RÚVZ Košice bolo vzdelávanie interaktívnou formou realizované v období od 11.4.2019 do 31.5.2019, prostredníctvom zamestnancov Odboru epidemiológie a Odboru podpory zdravia a výchovy k zdraviu. Intervenovaných bolo celkovo 92 študentov z dvoch škôl rôzneho stupňa, konkrétne študenti I. ročníka bakalárskeho štúdia v odbore Verejné zdravotníctvo Lekárskej fakulty UPJŠ, Košice, v priestoroch RÚVZ Košice (v počte 8) dňa 11.4. a 2.5.2019; študenti II. ročníka Strednej zdravotníckej školy, Moyzesova 17, Košice (v počte 84) dňa 31.5.2019. Efekt intervencie bol overovaný formou vyplnenia dotazníka I. (pred edukáciou) a dotazníka II. (po edukácii). Celkovo bolo vyplnených 184 dotazníkov (I. a II.). Podľa pokynov z vyššie uvedeného školenia boli vyplnené dotazníky zaslané na RÚVZ so sídlom v Komárne.

Medzi špecifické úlohy riešené RÚVZ Rožňava na regionálnej úrovni je možné zaradiť tieto:

Zdravotno-výchovná činnosť bola zameraná na zníženie chorobnosti a úmrtnosti na vybrané civilizačné ochorenia, so zameraním na zníženie prevalencie osôb s rizikovým životným štýlom. Pri všeobecnom a špecializovanom poradenstve v PCOPZ bola zdravotno-výchovná intervencia vykonávaná individuálnou a skupinovú formou. Bola zameraná na správnu výživu, prevenciu tabakizmu a odvykanie od fajčenia, na prevenciu problémového

požívania alkoholu, na podporu pohybovej aktivity, na hypertenziu, stres a celkovú zmenu životného štýlu. Ťažiskom regionálnej poradenskej činnosti boli výjazdy Poradne zdravia a regionálne projekty (aktivity skupinového a hromadného charakteru) zamerané najmä na deti a mládež.

V spolupráci so Saleziánmi don Bosca a s organizáciou Domka v Rožňave sa v októbri 2019 začal realizovať dlhodobý regionálny projekt Klub memory. Aktivity pre seniorov a ich príbuzných sa konali každý prvý štvrtok v mesiaci. Prvé stretnutie so seniormi bolo v súvislosti so Svetovým dňom Alzheimerovej choroby, kedy sa konala akcia výjazdovej Poradne zdravia, počas ktorej bolo vyšetrených 14 seniorov. Následne bola prednáška s diskusiou na problematiku demencie a aktívny životný štýl. Ďalšie dve stretnutia (vedené interaktívnou formou) so seniormi boli zamerané na prevenciu duševných chorôb a boli.

Pri príležitosti Mesiaca úcty k starším (október) sa konal 4. ročník regionálneho projektu Rožňavský veľtrh pre seniorov. Uvedené podujatie sa uskutočnilo v priestoroch historickej Radnice mesta Rožňava. Cieľovou skupinou boli seniori a osoby s ťažkým zdravotným postihnutím. Hlavnými organizátormi boli RÚVZ Rožňava, Mesto Rožňava a Okresná organizácia Jednoty dôchodcov Slovenska v Rožňave. Program podujatia bol zostavený tak, aby seniori v jednotlivých informačných blokoch a počas sprievodných a konzultačných aktivít získali informácie z rôznych oblastí, týkajúcich sa ich života, zdravia a uspokojovania potrieb rôzneho druhu (fyzických, psychických, sociálnych, spirituálnych, voľnočasových). Odborníci účastníkom veľtrhu priblížili rôzne témy (Oživovanie; Sociálne služby v pôsobnosti mesta Rožňava; Aktívni v každom veku; Zneužívanie a páchanie násilia na senioroch; Môžem sa obrátiť na psychológa?; Cvičenie pre zachovanie zdravia; Celoslovenské opatrenia na úseku ochrany seniorov pred špecifickou trestnou činnosťou páchanou na senioroch; Základy dedičského práva a Charita v pomoci seniorom). Sprievodné aktivity boli súčasťou veľtrhu. Zabezpečovali ich rôzne inštitúcie, ako Stredná zdravotnícka škola v Rožňave (cez meranie krvného tlaku, pulzu, hmotnosti, telesných tukov a svalov, masáž šije a horných končatín); Stredná odborná škola obchodu a služieb v Rožňave (cez strihanie vlasov a úprava účesu); Gemerská knižnica Pavla Dobšinského v Rožňave (cez ponuku kníh a aktivít) a Združenie gemerských remeselníkov v Krásnohorskej Dlhej Lúke (cez ukážky tvorivosti). Podujatia sa zúčastnilo celkom 150 návštevníkov (seniori, študenti, odborníci z rôznych oblastí).

S cieľom zintenzívniť komunikáciu s materskými školami v okrese Rožňava a distribuovať zdravotno-výchovné materiály (dodané z ÚVZ SR a z vlastnej edície), bolo v roku 2019 kontaktovaných 37 MŠ. Na základe osobnej návštevy v MŠ sa následne uskutočnilo niekoľko zdravotno-výchovných aktivít a ďalšie sú naplánované na rok 2020.

Oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu pri RÚVZ Spišská Nová Ves pokračovalo v roku 2019 v realizácii 2 vlastných projektov na regionálnej úrovni.

1. Projekt „HBSC“ je určený žiakom VIII. a IX. ročníka základných škôl.

V rámci regionálneho projektu „HBSC“ sa tamojšie RÚVZ venovalo zdraviu detí a mládeže, a to formou štúdie, ktorá prebehla na celoslovenskej úrovni v roku 2010. V roku 2011 vykonali zber dát formou dotazníka od žiakov IX. ročníka, ktorí navštevujú základné školy v meste Spišská Nová Ves. Celkom bolo zmonitorovaných 408 žiakov (202 chlapcov, 206 dievčat). Dotazník bol obsahovo zameraný na jednotlivé oblasti životného štýlu – voľný

čas, výživa a pitný režim, pohybová aktivita, somatické a duševné zdravie, fajčenie, alkohol a drogy, škola, rodina, osobnosť, sexualita, svetonázor a životné prostredie. Do prieskumu boli zaradené aj otázky, týkajúce sa vzťahov s priateľmi, rodičmi a učiteľmi. Súčasťou štúdie boli i antropometrické merania (výška, váha, obvod pásu a bokov), meranie krvného tlaku, zloženia tela (tuk, svalová hmota, voda, kosti) a Ruffierov test telesnej zdatnosti. Tieto merania absolvovali všetci respondenti a každému bolo poskytnuté aj individuálne poradenstvo k pozitívnej zmene životosprávy a ovplyvneniu rizikových faktorov srdcovocievnych, metabolických a nádorových ochorení.

V druhom polroku školského roka 2018/2019 bol zrealizovaný monitoring a merania na vzorke 95 žiakov VIII. ročníka zo štyroch základných škôl v Spišskej Novej Vsi. Dotazníkový prieskum a doplňujúce merania robili všetky RÚVZ v SR a RÚVZ Spišská Nová Ves vykonalo štatistické spracovanie všetkých získaných údajov z dotazníkov ako aj výsledkov meraní podľa metodického pokynu z Poradní zdravia v rámci celého Slovenska.

V rámci HBSC projektu sa poskytujú žiakom v priestoroch RÚVZ aj prednášky a besedy so zameraním na zdravú výživu, vhodný pitný režim a primeranú pohybovú aktivitu v prevencii nadváhy, obezity, srdcovocievnych, metabolických chorôb a ďalšie témy.

2. Peer projekt „Mladí ľudia a život“ je obsahovo zameraný na rôzne oblasti životného štýlu mladých ľudí s aktívnym zapojením peer aktivistov – študentov stredných škôl.

V regióne realizujú od roku 1999 rovesnícky, tzv. peer projekt „Mladí ľudia a život“, ktorý je určený na prípravu mladých ľudí – študentov I. – III. ročníka stredných škôl pre preventívnu prácu formou besied a diskusných stretnutí v rovesníckom prostredí. Koordinátormi projektu sú starší peer aktivisti – vysokoškooláci, ktorí pod odbornou gesciou lekára Oddelenia PZaVkJ a predsedu združenia Mladí ľudia a život, realizujú rôzne odborné, kultúrne a športové aktivity. V rámci projektu stredoškooláci absolvujú na základe výberu sériu odborných výcvikov, s dôrazom na sociálno-psychologické zručnosti a zážitkové metódy ako aj odborný obsah rôznych tém zo života dospelujúcej mládeže, z nasledovných oblastí – primárna prevencia látkových a nelátkových závislostí, zdravý životný štýl, infekcia HIV, ochorenie AIDS a iné sexuálne prenosné ochorenia, gynekológia, urológia, partnerské vzťahy, láska, sexualita a antikoncepcia, duševné zdravie a prvá pomoc.

Od roku 2003 v spolupráci s Mestom Spišská Nová Ves, strednými školami, Klubom mladých pri CVČ ADAM Spišská Nová Ves a O. Z. „Mladí ľudia a život“ uskutočnil sa pri príležitosti Svetového dňa HIV/AIDS už 16. ročník 3-dňového workshopu „Mladí ľudia a život“, určený pre študentov stredných škôl a jeho priebeh je rozdelený do odbornej časti (10 rôznych tém zo života mladých ľudí), športovej (floorbalový a basketbalový turnaj pre chlapcov a dievčatá) a kultúrno-spoločenskej časti (sviečkový pochod, koncert, spoločenský večer a prezentácia divadelných scénoK všetkých zúčastnených skupín).

Počas roka 2019 RÚVZ realizoval v spolupráci s peer klubom pri CVČ Spišská Nová Ves a MsÚ Spišská Nová Ves 2 odborné výcviky pre novú skupinu peer aktivistov (vybratých v rámci peer castingu) a aktívne sa zúčastnil 16. ročníka workshopu „Mladí ľudia a život“ v novembri 2019. Na workshope, ktorý bol určený pre študentov stredných škôl zo Spišskej Novej Vsi a Levoče, sa zúčastnilo cca 100 dobrovoľníkov. Počas odborných blokov vykonali skupinky 20 skúsených peer aktivistov viac ako 50 besied na témy „Životný štýl mladých ľudí“, „Priateľstvo, láska, sexualita, partnerské vzťahy“, „Gynekológia a antikoncepcia“, „Fajčenie, alkohol a prevencia“, „Drogy, primárna prevencia a liečba“, „HIV/AIDS, sexuálne

prenosné ochorenia a urológia“, „Duševné zdravie a stres“ a „Prvá pomoc pri život ohrozujúcich stavoch“. Na základe rôznych zážitkových hier a riešení modelových situácií mali možnosť mladí ľudia obohatiť svoje vnímanie o nové myšlienky a pocity. O workshope a peer projekte boli informované regionálne médiá a pre TV Reduta boli poskytnuté viaceré interview z jednotlivých častí workshopu.

Terajší starší aj mladší peer aktivisti zrealizovali v roku 2019 viac ako 50 besied na vyššie uvedené témy. Besedy boli určené žiakom IX. ročníka základných škôl a študentom I. a II. ročníka stredných škôl v Spišskej Novej Vsi, Krompachoch, Gelnici a Levoči. Časť týchto besied bola realizovaná v rámci projektu „Hrou proti AIDS“. Počas týchto aktivít bolo vykonaných viac ako 30 konzultácií zameraných na termíny a obsah besied.

RUVZ Trebišov v rámci špecifických úloh nielen na regionálnej úrovni rieši: „Monitoring materského mlieka“. Východiskom bolo, že Slovenská republika sa pripojila k Štokholmskému dohovoru, čím sa zaviazala aj vyvíjať aktivity vedúce k zníženiu množstva škodlivých chemických látok v životnom prostredí a ich negatívneho vplyvu na ľudskú populáciu. Do akej miery sú doposiaľ realizované opatrenia účinné, pomôže zhodnotiť aj celosvetová štúdia zisťovania POPs v materskom mlieku. Materské mlieko bolo určené ako jeden typ vzoriek, ktoré budú monitorované celosvetovo na obsah tzv. perzistentných organických znečisťujúcich látok (POPs) v ňom. Je vhodným ukazovateľom kvality prostredia, v ktorom žijeme. Detekcia POPs v materskom mlieku prispeje k ochrane životného prostredia, bezpečnosti potravín a v konečnom dôsledku k zlepšeniu zdravia obyvateľstva Slovenska.

Na Slovensku v súčasnosti monitoring organizuje Slovenská zdravotnícka univerzita v Bratislave v spolupráci s ďalšími zapojenými úradmi a inštitúciami. RÚVZ so sídlom v Trebišove sa aktívne zapojilo do tejto štúdie a oslovilo všeobecných lekárov pre deti a dorast v meste Trebišov, ktorým boli podané informácie spolu s propagačným materiálom. Informačné letáky a informácie so sprievodným textom boli uverejnené aj na webovej stránke RÚVZ Trebišov a vyvesené na informačnom paneli v budove úradu. Do tejto celosvetovej štúdie sa slovenské mamičky mali možnosť zapojiť/zaradiť po splnení základných kritérií: ženy prvorodičky do 30 rokov, žijúce 10 rokov na Slovensku, ktoré nemajú bydlisko v špecificky znečistenom regióne, so zdravím dieťaťom, dojčiace iba jedno dieťa (nie dvojčičky). Mlieko bolo zbierané v 3. – 8. týždni po pôrode (cca 50 ml materského mlieka nazbierané jednorazovo alebo v priebehu 72 hodín do dodaných nádob). Nábor trval do konca septembra.

RÚVZ Trebišov od roku 1992 realizuje CINDI program SR, s cieľom ovplyvniť životný štýl obyvateľstva všetkých vekových kategórií z okresu Trebišov, znížiť chorobnosť a úmrtnosť na chronické ochorenia. Program CINDI bol v roku 2019 napĺňaný najmä činnosťou základnej Poradne zdravia (vyšetrených 319 klientov), činnosťou Poradne zdravej výživy, Poradne odvykania od fajčenia a Poradne pohybovej aktivity a redukcie hmotnosti (v nadstavbových poradniach vyšetrených 144 klientov). V rámci PCOPZ je uplatňovaná individuálna stratégia, v rámci ktorej sú klienti vyšetřovaní a poradensky intervenovaní podľa štandardnej metodiky. Vyhodnocovanie získaných údajov je realizované v programe Test zdravé srdce.

Výšetrenia klientov boli vykonané zväčša mobilnou Poradňou zdravia. Realizovaných bolo 17 výjazdov a v rámci nich bolo intervenovaných 235 klientov, čo predstavuje 73,67 % z celkového počtu vyšetrených klientov (319).

Realizácia jednorazových aktivít mobilnej Poradne zdravia		
P. č.	Miesto konania	Počet vyšetrených klientov
1.	Gymnázium, Komenského 32, Trebišov	20
2.	Cirkevné gymnázium sv. Jána Krstiteľa, M. R. Štefánika 9, Trebišov	11
3.	Okresný úrad Trebišov, M. R. Štefánika 1161/184, Trebišov	17
4.	TESCO Hypermarket, M. R. Štefánika 3822, Trebišov	20
5.	OR PZ v Trebišove, M. R. Štefánika 2319/180, Trebišov	9
6.	Centrum voľného času, T. G. Masaryka 2229/36, Trebišov	8
7.	Správa ciest KSK, Ruskovská cesta 3, Trebišov	7
8.	CEMIX, s.r.o., výrobný závod Trebišov, Ruskovská cesta 6, Trebišov	10
9.	OÚ Hrčel', Hlavná 200/30, Hrčel'	10
10.	Mestský park Trebišov- akcia OR PZ v Trebišove „Deň polície“- pre verejnosť	27
11.	Rekreačné stredisko Hatfa – akcia ÚPSVaR Trebišov a VŠZP, a. s., Košice – akcia pre zamestnancov ÚPSVaR	56
12.	„Veľ'atský futbalový víkend“ – akcia pre športovcov a verejnosť	15
13.	Mestský park Trebišov – „Nočný beh Trebišov“ – akcia pre verejnosť	25

Národný program podpory zdravia bol naplňaný cestou individuálnych intervencií u 319 klientov Poradne zdravia, prostredníctvom 185 skupinových intervencií s účasťou 3920 osôb (z toho 2379 študentov, 749 osôb v produktívnom veku a 792 v poproduktívnom veku) a hromadných intervencií (12 kampaní pri príležitosti svetových dní). Dominovali nasledovné témy: ozdravenie výživy a zlepšenie pitného režimu (18 intervencií); zvýšenie pohybovej aktivity (22 intervencií); prevencia sociálne patologických javov/drogové závislosti (30 intervencií); prevencia alkoholizmu (22 intervencií); prevencia fajčenia (16 intervencií); podpora zdravia obyvateľov rómskych osád (28 intervencií); výchova k partnerstvu a rodičovstvu (3 intervencie); prevencia sexuálne prenosných chorôb (4 intervencie); zdravé starnutie (12 intervencií); duševné zdravie (3 intervencie); prevencia civilizačných ochorení (12 intervencií); obezita (1 intervencia); zásady osobnej hygieny; prevencia chrípky; Alzheimerova choroba; zdravé tehotenstvo a dojčenie (spolu 14 intervencií).

Cieľom regionálnych aktivít v oblasti plnenia úloh Národného programu aktívneho starnutia na roky 2014 – 2020 je podporovať aktívne starnutie, životný štýl, celkové zdravie, zdravotné uvedomenie seniorov a eliminovať tak sociálnu izoláciu, ktorá má negatívny vplyv na mortalitu a morbiditu starších ľudí. V spolupráci s Oddelením hygieny detí a mládeže, Slovenským Červeným krížom, Klubom dôchodcov, Obecným úradom a Univerzitou tretieho veku boli realizované rôzne semináre, prednášky a besedy (s tréningom mozgu) na témy Zdravé starnutie a šport, Osteoporóza, Alzheimerova choroba, Obezita, Prevencia civilizačných ochorení pre širokú verejnosť. Oddelenie PZaVkJ v roka 2019 realizovalo 36 edukačných aktivít pre 1006 poslucháčov.

Oddelenia podpory zdravia v Nitrianskom kraji v roku 2019 realizovali „Dni zdravia“ v spolupráci so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, a.s., poisťovňou UNION, v rámci ktorých zisťovali pomocou invazívnych a neinvazívnych vyšetrovacích metód vybrané ukazovatele zdravotného stavu (celkový cholesterol, glukóza, krvný tlak, pulz, skrytý tuk, BMI, WHR a iné). Ponúknuté odborné poradenstvo v oblasti zdravej výživy, podpore nefajčenia, v oblasti podpory pohybovej aktivity alebo prevencie kardiovaskulárnych a onkologických ochorení. Pozornosť bola venovaná aj zvyšovaniu povedomia o preventívnych prehliadkach a screeningových programoch.

RÚVZ so sídlom v Komárne OPZaVkJ od roku 2005 realizuje vlastný projekt s názvom „Zdravý životný štýl“, ktorého cieľom je poskytnúť možnosť obyvateľstvu okresu Komárno oboznámiť sa so zásadami zdravého životného štýlu. Projekt pozostáva z prednášok a poskytovania poradenstva v oblasti zdravého životného štýlu. V spolupráci s Regionálnym osvetovým strediskom v Komárne a Univerzitou J. Selyeho v Komárne bol organizovaný Športový deň „Pohybom ku zdraviu“. Akcia bola realizovaná v priestoroch Športového centra Univerzity J. Selyeho v Komárne a bola určená pre deti predškolského veku. V rámci uvedenej akcie sa realizovali s deťmi športové cvičenia a prednášky na tému „Zdravá výživa“. Zrealizovaných bolo 5 prednášok pre 125 detí s ukážkou zdravých potravín. V spolupráci so ZŠ Rozmarínova v Komárne bol zrealizovaný „Jesenný deň zdravia s Rozmarínkou“.

RÚVZ so sídlom v Leviciach OPZaVkJ spolupracovali s mestom Levice pri realizácii úloh k projektu „Zdravé mesto Levice“, ktorého cieľom je zvýšiť zdravotné uvedomenie obyvateľov mesta v oblasti zdravotnej výchovy. Na tradičnom podujatí „Deň zdravia mesta Levice“ participovali formou sprievodných aktivít, ako je vyšetovanie rizikových faktorov srdcovo-cievnych ochorení a poskytovanie odborného poradenstva. Celkovo vyšetřili 45 záujemcov.

RÚVZ Prešov:

Realizácia kampane „Od srdca k srdcu“, ktorej cieľom je včasná detekcia osôb s rizikom atriálnej fibrilácie na predchádzanie ochorení srdca a ciev. V rámci výjazdových poradní uskutočnili 296 meraní krvného tlaku prístrojom Microlife s následnou odbornou konzultáciou a distribúciou zdravotno-osvetového materiálu.

Edukačné aktivity v rámci projektu „Školský program“, ktorého cieľom je pozitívna zmena v stravovacích návykoch detí a mládeže, vedúca k častejšej konzumácii ovocia a zeleniny a tým k zníženiu počtu detí s nadváhou až obezitou. Realizácia samotných edukačných aktivít nadväzovala na „Svetový deň potravín“ a na „Svetový deň obezity“.

Spolupráca pri realizácii kampane „Vyzvi srdce k pohybu“, ktorá sa konala pod záštitou Úradu verejného zdravotníctva SR a Slovenskej epidemiologickej a vakcinologickej spoločnosti, ktorej garantom je Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Banskej Bystrici. Informácie o možnosti zapojenia sa do súťaže uverejnili na webovej stránke úradu, v Prešovskom večerníku a na nástenke v priestoroch RÚVZ. Distribúcia plagátov a účastníckych listov do základných aj stredných škôl v regióne.

Participácia na projekte „Viem, čo zjem“. Témou v tomto roku bola digitalizovaná lekcija Hygiena potravín. Prostredníctvom zábavných aktivít sa žiaci oboznámili so správnym

skladovaním potravín, o tom, ako zabezpečiť ich neškodnosť a naučiť sa, ako sa vďaka správnej hygiene vyhnúť rôznym ochoreniam.

V rámci projektu bolo zrealizovaných 31 školení u 906 žiakov ZŠ Lesnícka v Prešove, ZŠ Májové námestie v Prešove, ZŠ M. Slovenskej v Prešove, ZŠ Šmeralova v Prešove, ZŠ Kúpeľná v Prešove, ZŠ Sibírska v Prešove a v CZŠ sv. Gorazda v Prešove.

RÚVZ Humenné:

Projekt prevencie rakoviny prsníka s názvom „Zdravé prsia“ v roku 2019 realizovali 2x pre študentky Obchodnej akadémie v Humennom. Hlavnou časťou projektu je nácvik samovyšetovania prsníkov pomocou didaktického modelu. Na projekte sa zúčastnilo 30 študentiek.

Pre ženy z OZ Ženy a tradície realizovali preventívnu akciu zameranú na dôležitosť pitného režimu, ktorý je súčasťou prevencie obezity, spojenú s meraním krvného tlaku a množstva telesného tuku. Zúčastnených bolo 29 žien.

V prostredí škôl realizovali aj besedy a prednášky na témy súvisiace so zdravým životným štýlom. Spolu prezentovali v materských školách, na základných a stredných školách 154 prednášok pre 3369 detí, žiakov a študentov. V oblasti výchovy k zdravým vzťahom a sexuálneho zdravia uskutočnili 9 aktivít a edukovaných bolo 190 žiakov a študentov.

Ďalšie témy, ku ktorým sa vykonávajú edukačné aktivity – Riziká piercingu a tetovania (10 aktivít – 245 edukovaných), Hygienické návyky (25 aktivít – 471 edukovaných), Dopravná výchova (12 aktivít – 223 edukovaných), Pes tulák (13 aktivít – 233 edukovaných), Aktivity zamerané na pamäť (40 aktivít – 738 edukovaných), Prvá pomoc (1 aktivita – 20 edukovaných), Trávenie voľného času a spánok (21 aktivít – 388 edukovaných). Spolu bolo realizovaných v materských školách, na základných a stredných školách 122 edukačných aktivít na vyššie spomenuté témy.

Zamestnanci oddelenia vykonávali edukačné aktivity na iné témy aj pre ľudí v produktívnom veku (Unex Snina a.s., DS sv. Júdu Tadeáša) - 1 beseda o hygienických návykoch (11 edukovaných), 2 besedy zamerané na informácie o činnosti mozgu (35 edukovaných).

Výchovno-vzdelávacie aktivity, ktoré prispievajú k zlepšovaniu úrovne zdravotného uvedomenia seniorov realizovali v denných centrách v Humennom a v denných stacionároch v Uliči a v Humennom, pre členov Jednoty dôchodcov v Stakčinskej Roztoke a pre seniorov v DSS Udavské. Edukačné aktivity pre seniorov v roku 2019 - 1 beseda s informáciami o prevencii rakoviny (13 edukovaných), 1 beseda o zdravej výžive a pitnom režime (15 edukovaných), 3 aktivity zamerané na význam pohybovej aktivity (41 edukovaných), 2 besedy o preventívnom očkovaní (28 edukovaných), 4 aktivity zamerané na prevenciu pádov (75 edukovaných), 3 aktivity zamerané na informácie o činnosti mozgu (42 edukovaných) a 2 besedy venované možnostiam prevencie Alzheimerovej choroby (58 edukovaných). Záujemcom merali krvný tlak a množstvo telesného tuku a zároveň distribuovali odbornovo-vzdelávací materiál k daným témam. Aktivít sa spolu zúčastnilo 272 seniorov.

K významným svetovým dňom bol pripravený 22-krát panel s odbornými informáciami: január – Ako sa chrániť pred chrípkou; február - Svetový deň boja proti rakovine; marec –

Týždeň mozgu, Svetový deň ústneho zdravia; apríl – Svetový deň zdravia; máj – Svetový deň Pohybom ku zdraviu, Svetový deň bez tabaku; jún – Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog; júl – Pitný režim počas leta, Ako sa chrániť pred kliešťom; august – Nástrahy leta, Stravovanie v letných mesiacoch; september – Medzinárodný deň povedomia o FAS, Európsky deň ústneho zdravia, Svetový deň Alzheimerovej choroby, Svetový deň srdca; október – Október-mesiac úcty k starším, Svetový deň potravy, Svetový deň osteoporózy; november – Svetový deň diabetu, Európsky týždeň boja proti drogám; december - Svetový deň boja proti AIDS.

Počas edukačnej činnosti distribuovali letáky: Rakovina hrubého čreva a konečníka; Význam pitnej vody na zdravie človeka; Prestať fajčiť sa dá; Pravda o heroíne; Pravda o marihuane; Trápi vás pamäť?; Ako udržiavať kognitívne schopnosti pacienta s Alzheimerovou chorobou; Ako komunikovať s človekom chorým na Alzheimerovu chorobu; Pohybová aktivita a vnútrobrušný tuk; Pohybová aktivita a tuky v krvi; Pohybová aktivita a tlak krvi; Čo by ste mali vedieť o cholesterole; Pohybová aktivita seniorov; Pády seniorov; Očkovanie seniorov; Aj ja mám diabetes; Akútne a chronické komplikácie cukrovky; Bedeker diabetikov; Osteoporóza - tichý zlodej kostí.

RÚVZ Poprad:

Realizovali regionálny monitoring o tabaku, alkohole a drogách v základných a stredných školách bol realizovaný v 3 školách regiónu.

RÚVZ Stará Ľubovňa:

Projekt: „Adamko, hravo-zdravo“

Do projektu „Adamko, hravo-zdravo“ sú v okrese Stará Ľubovňa zapojené MŠ Kamienka, MŠ Nová Ľubovňa, MŠ a ZŠ Podolíneč. V roku 2019 realizujúcim školám poskytli poradenstvo a spoluprácu jednotlivým koordinátorom.

Projekt: „Školský program“

V súvislosti s realizáciou „Školského programu“ v školskom roku 2018/2019 v rámci edukačnej činnosti uskutočnili prednášky pre žiakov ZŠ s MŠ v Kamienke a ZŠ s MŠ sv. Cyrila a Metoda Stará Ľubovňa (celkom 6 prednášok) zameraných na správnu výživu detskom veku s názvom „Pestrá strava“ a „Viete čo si dnes dáte“. Súčasťou edukačných aktivít bola aj distribúcia zdravotno-výchovných materiálov k uvedenej téme a výskumno-prieskumné činnosti. Do edukačných aktivít v rámci „Školského programu“ v školskom roku 2018/2019 bolo zapojených celkom 155 detí a žiakov. Počas prípravy a realizácie edukačných aktivít boli uskutočnené telefonické konzultácie.

Projekt: „Životné podmienky a zdravie obyvateľov rómskych osád v okrese Stará Ľubovňa“

V rámci realizácie projektu zabezpečili prednášku na Strednej odbornej škole, ul. Jarmočná Stará Ľubovňa, pracovisko Lomnička a v decembri 2019 pre žiakov Špeciálnej základnej školy v Starej Ľubovni pod názvom „Škodlivé účinky fajčenia“. Edukačné aktivity boli spojené s distribúciou zdravotno-výchovného materiálu a meraním CO v pľúcach a v krvi CO monitorom. Žiakom ZŠ v Lomničke bola 9.12.2019 zabezpečená prednáška AIDS/HIV.

RÚVZ Vranov nad Topľou:

Participácia na projekte „Viem, čo zjem“, ktorý je súčasťou globálneho projektu Nestlé pre zdravie detí a jeho cieľom je motivovať žiakov základných škôl vo veku 8-11 rokov k vyváženému životnému štýlu, správny stravovacím návykom a podpore záujmu o pohybové aktivity. V rámci projektu boli zrealizované školenia na 2 základných školách v okrese Vranov nad Topľou a to v Základnej škole Kukučínova, Vranov nad Topľou a v Cirkevnej sporej škole, Školská 650 vo Vranove nad Topľou.

RÚVZ Bardejov:

Cvičenia pre ženy v produktívnom a poproduktívnom veku. Cvičenia sa konali 2x týždenne a uskutočnili sa 151 - krát.

Poradňa pre tehotné a dojčiace matky- Mamičky navštívili poradňu 23 - krát. V rámci poradne poskytujú informácie o starostlivosti o telo počas tehotenstva, o dojčení a o starostlivosti o novorodenca.

RÚVZ Trenčín

V rámci regionálnych projektov „**Dni zdravia**“ a „**Zdravé pracoviská**“ v spolupráci s odborom Preventívneho pracovného lekárstva a toxikológie sa v našom regióne uskutočnili nasledovné aktivity:

- 13.2.2019 sa uskutočnili preventívne vyšetrenia na **Strednej zdravotníckej škole v Trenčíne**. Celkovo bolo vyšetrených 11 pracovníkov školy.
- Dňa 25.3.2019 sa v spolupráci s **krajskou jednotou dôchodcov** Trenčianskeho samosprávneho kraja sa uskutočnili preventívne vyšetrenia u 18 seniorov.
- 9.4.2019 sa uskutočnili antropometrické vyšetrenia pre študentov a pracovníkov **Trenčianskej univerzity A. Dubčeka**. Preventívnych vyšetrení sa zúčastnilo 23 študentov a zamestnancov.
- 11.4.2019 sa uskutočnili preventívne vyšetrenia v spolupráci so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou pre **firmu TWR v Novom Meste nad Váhom**. Preventívnych vyšetrení sa zúčastnilo 60 pracovníkov firmy.
- 17.4.2019 sa uskutočnili preventívne vyšetrenie vo firme **Vaillant Trenčianske Stankovce**. Celkový počet klientov bolo 27 klientov.
- Pri príležitosti **Svetového dňa obezity** sa v dňoch 16. a 17. 5. 2019 realizovala preventívna aktivita v Benu lekární v Trenčíne. Klientom bol odmeraný krvný tlak a kompletná antropometria. Vyšetrených bolo 26 klientov.
- 8.6.2019 sa uskutočnili preventívne vyšetrenia v meste **Trenčianske Teplice** pri príležitosti Dňa zdravia. Spolu bolo vyšetrených 82 klientov.
- 10.6.2019 sa uskutočnili preventívne vyšetrenia vo firme **S2E v Trenčianskych Stankovciach**. Preventívnych vyšetrení sa zúčastnilo 12 zamestnancov.
- 1. – 2.7. 2019 boli realizované vyšetrenia pre učiteľov zo **Základnej školy ul. Dlhé Hony v Trenčíne**. Preventívnych vyšetrení sa zúčastnilo 25 učiteľov.

- 3.,4.,11.,16.,17.,26.7 sa uskutočnili preventívne vyšetrenia pre **TESCOv Trenčíne, Novom Meste nad Váhom, Trenčianskych Tepliciach, Beckove a Bánovciach nad Bebravou**. Spolu bolo vyšetrených 100 zamestnancov firmy Tesco.
 - V dňoch 23. – 24. 8. 2019 sa realizovali preventívne merania prístrojom na zistenie alkoholu vo výdychu u 260 návštevníkov **festivalu Uprising**. Taktiež boli k dispozícii okuliare simulujúce opitosť.
 - 12.9.2019 sa v spolupráci so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou uskutočnili vyšetrenia v **Slovenských elektrárňach v Trenčíne**. Preventívnych vyšetrení sa zúčastnilo 35 zamestnancov.
 - 26.9. a 20.11. sa uskutočnili preventívne vyšetrenia pri príležitosti Svetového dňa srdca pre zamestnancov **LC LIDL Nemšová**. Spolu bolo vyšetrených 61 zamestnancov.
 - 1.10.2019 pri príležitosti Dňa otvorených dverí RÚVZ Trenčín boli vyšetrení 4 klienti.
 - 9.10.2019 sa uskutočnili preventívne vyšetrenia vo firme **Valicare Trenčianska Turná**. Vyšetrených bolo 21 zamestnancov firmy.
 - 10.10.2019 sa v spolupráci so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou realizovali preventívne vyšetrenia vo firme **LEONI** v obci Soblahov. Preventívnych vyšetrení sa zúčastnilo 85 zamestnancov.
 - 16.10.2019 sa uskutočnili vyšetrenia pri príležitosti Dňa zdravej výživy u zamestnancov **Strednej odbornej školy obchodu a služieb na ul. Jilemnického Trenčín**. Spolu bolo vyšetrených 15 zamestnancov.
- 21.,22.,23.,25. 10. 2019 boli realizované preventívne vyšetrenia vo firme **HELLA Trenčín a Bánovce nad Bebravou**. Preventívnych vyšetrení sa zúčastnilo 196 zamestnancov.
- 24.10.2019 boli s spolupráci so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou realizované vyšetrenia pre firmu **TWR v Novom Meste nad Váhom**. Vyšetrenia sa zúčastnilo 66 zamestnancov.

Preventívne vyšetrenia boli zamerané na sledovanie rizikových faktorov kardiovaskulárnych ochorení. Antropometrické ukazovatele: množstvo telesného tuku v %, viscerálny tuk, bazálny metabolizmus, BMI a množstvo kostrových svalov. Krvné parametre: celkový cholesterol, HDL, triglyceridy a glukózu. Súčasťou vyšetrení bolo i meranie krvného tlaku a množstvo CO a HbCO u fajčiarov. Klientom bolo poskytnuté odborné poradenstvo v oblasti zdravého životného štýlu a s rizikovými hodnotami boli odoslaní k lekárovi.

RÚVZ Považská Bystrica

Vykonávané preventívne vyšetrenia zamestnancov a zúčastníkov, ktoré sú realizované pre zvýšenie ochrany, podpory a udržania zdravia obyvateľov.

V tomto roku sa uskutočnili:

- 02.04.2019 Základná škola s materskou školou Hugolína Gavloviča v Pruskom
- 08.04.2019 Považské osvetové stredisko v Považskej Bystrici
- 06.05.2019 Katastrálny úrad v Považskej Bystrici
- 24.04., 07.05., 16.05 a 17.05.2019 Okresný úrad v Považskej Bystrici
- 30.05.2019 Základná škola sv. Augustína v Považskej Bystrici
- 31.05.2019 Kino Mier v Považskej Bystrici

11.07.2019 hypermarket Tesco Dubnica nad Váhom
15.07.2019 hypermarket Tesco Považská Bystrica
18.07.2019 hypermarket Tesco Púchov
08. - 09.10 2019 spoločnosť Continental MATADOR TRUCK TIRES s.r.o. v Púchove
14.10.2019 firma LEONI Slovakia, spol s.r.o. v Ilave
14.11.2019 Stredná priemyselná škola v Považskej Bystrici
18.11.2019 hypermarket Tesco Považská Bystrica

RÚVZ Prievidza

V roku 2019 pracovníci poradne zdravia zrealizovali celkovo 17 výjazdov do nasledovných inštitúcií:

- SOŠ T. Vansovej, Prievidza - Deň zdravia SOŠ T. Vansovej, Prievidza
- **Slovaca, Sasol Slovakia, spol .s r.o., Nováky**
- Klub spoločenských organizácií, denné centrum Partizánske – Deň zdravia mesta Partizánske
- J.P.PLAST Slovakia spol. s.r.o. Prievidza - v rámci Safety Week a Svetového dňa obezity – 3-krát
- **Hella Slovakia Signal Lighting, s. r.o., Bánovce nad Bebravou – organizovaná Zdravotnou poisťovňou Union, Svetový deň obezity**
- **Xella Slovakia, spol. s r.o., Zemianske Kostol'any – Svetový deň srdca**
- **ZŠ Ráztočno – Deň otvorených dverí**
- **Novesta, a.s., Partizánske – organizovaná Všeobecnou zdravotnou poisťovňou**
- **Brose Prievidza, spol. s.r.o – organizovaná Zdravotnou poisťovňou UNION**
- **Slovenské elektrárne, a.s., ENO, Zemianske Kostol'any - organizovaná Všeobecnou zdravotnou poisťovňou**
- TESCO Partizánske, Prievidza (2x), Bošany,
Mestský úrad Bojnice – Svetový deň zdravia

RÚVZ so sídlom v Trnave

Na regionálnej úrovni bola zdravotno-výchovná činnosť zameraná na zníženie chorobnosti a úmrtnosti na vybrané skupiny civilizačných ochorení so zameraním na zníženie prevalencie osôb s rizikovým životným štýlom. Cestou činnosti centra podpory zdravia bola zdravotno-výchovná intervencia realizovaná individuálnou, skupinovú a mediálnou formou poradenskej činnosti so zameraním na správnu výživu, prevenciu fajčenia, požívanie alkoholu, nedostatočnú pohybovú aktivitu, hypertenziu, stres a zmenu životného štýlu. Ťažiskom poradenskej činnosti bolo okrem individuálneho poradenstva poskytovanie základných informácií o zdravotnom stave. Poradenstvo pre klientov bolo realizované výjazdmi základnej poradne zdravia a realizáciou ostatných zdravotno-výchovných aktivít v spolupráci so školami, závodmi, zariadeniami sociálnej starostlivosti, mestskými úradmi, mimovládnyimi organizáciami, Červeným krížom a osvetovým strediskom, OR policajného zboru.

Uskutočnené aktivity: Dni zdravia mesta Trnava, Deň zdravia Madunice, Deň zdravia Trstín, Deň zdravia Dolné Dubové , Deň zdravia a ZOMOT Trnava, Deň zdravia

H.Orešany, Deň zdravia Allianz Trnava, Deň zdravia Okresný úrad Trnava, Týždeň zdravia Bekaert Hlohovec, Deň zdravia Jaslovské Bohunice, Deň zdravia LEAR Voderady, Deň zdravia Figaro Trnava, Deň zdravia I.D.C.Holding Cífer, Deň zdravia Tesco Piešťany, Trnava a Hlohovec, Deň zdravia FM Logistik Sereď, Deň zdravia MTF Trnava, Veľtrh pre seniorov Trnava, Týždeň prevencie sociálno-patologických javov, mesiac Alzheimerovej choroby, spolupráca na projektoch „Komunitný plán sociálnych služieb za oblasť Seniori a Deti, Mládež a Rodina“, „Nestlé Healthy Kids Global Programme“- Viem, čo zjem, „ Identifikácii syndrómu CAN a CSA“.

Zdravé mestá

„Deň zdravia“ Horné Orešany

V spolupráci s ÚVZ SR Bratislava v rámci akcie „Deň zdravia“ v priestoroch kultúrneho strediska obce Horné Orešany zabezpečili vyšetrenie cholesterolu a cukru v krvi, meranie TK, P, % telesného tuku pre 31 ľudí s následným poradenstvom k daným výsledkom. Účastníkom bol rozdán zdravotno - výchovný materiál.

„Dni zdravia“ Trnava

Každoročne sa zúčastňujeme akcie Dni zdravia v Trnave, ktoré spoluorganizujeme s MÚ v Trnave Kanceláriou Zdravé mesto. Účastníkom Dní zdravia, ktorí prejavili záujem boli vykonané biochemické vyšetrenia cholesterolu, glukózy z kapilárnej krvi, merania TK, % množstva telesného tuku a antropometrické merania s následným poradenstvom. Vyšetrených bolo 168 ľudí, ktorí vyplnili TZS, dotazník životného štýlu, dotazník životnej pohody, fajčiari Fagerstromov dotazník a 32 ľudí bez vyplnenia dotazníkov a TZS.

„Deň zdravia Trstín“

V rámci mesiaca úcty k starším - akcia Deň zdravia v priestoroch kultúrneho domu v Trstíne. Vyšetrenie cholesterolu a glukózy z kapilárnej krvi, meranie TK, P, % množstvo telesného tuku, dotazníkový prieskum životnej pohody a závislosti na nikotíne u fajčiarov, vyhodnotenie rizikových faktorov ovplyvňujúci zdravý životný štýl testom zdravé srdce/TZS/ a individuálne poradenstvo k zdravej výžive, nefarmakologickému ovplyvňovaniu TK, pohybovej aktivite, zvládaniu stresu a odvykaniu od fajčenia. Akcie sa zúčastnilo 25 klientov.

„Deň zdravia“ Madunice

V rámci mesiaca úcty k starším sa OPZaVZ v spolupráci so VŠZP Trnava a SČK, zúčastnilo na akcii Deň zdravia v priestoroch obecného úradu v Maduniciach. Zabezpečili sme vyšetrenie cholesterolu a glukózy z kapilárnej krvi, meranie TK, P, % množstvo telesného tuku, dotazníkový prieskum životnej pohody a závislosti na nikotíne u fajčiarov, vyhodnotenie rizikových faktorov ovplyvňujúci zdravý životný štýl testom zdravé srdce/TZS/ a individuálne poradenstvo k zdravej výžive, nefarmakologickému ovplyvňovaniu TK, pohybovej aktivite, zvládaniu stresu a odvykaniu od fajčenia. Vyšetřili sme 24 klientov.

„Deň zdravia“ Dolné Dubové

Oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu sa v rámci mesiaca úcty k starším zúčastnilo na akcii „Deň zdravia“ v obci Dolné Dubové. Zabezpečili sme vyšetrenie cholesterolu a cukru z kapilárnej krvi, meranie TK, P a % množstvo telesného tuku a individuálne poradenstvo k zdravej výžive, nefarmakologickému ovplyvňovaniu TK, pohybovej aktivite, zvládaniu stresu a odvykaniu od fajčenia. Vyšetřili sme 19 klientov.

Školy podporujúce zdravie:

V spolupráci s mestskými úradmi a školskými správami účasť na "Dni zdravia" v jednotlivých školách regiónu, ktoré boli zamerané na poskytovanie zdravotno-výchovných informácií v oblasti životosprávy, pitného režimu, pohybovej aktivity, aktívneho využívania voľného času, podporu duševného zdravia, výchovu k partnerstvu a rodičovstvu, správneho životného štýlu, prevencie drogových závislostí a odvykania od fajčenia.

Priebežne vykonávané prednáškové aktivity na uvedené témy a aktivačné hry nielen na školách zapojených do projektu Školský program, ale na všetkých typoch škôl. V roku 2019 bolo na školách vykonaných 76 prednášok .

Realizácia projektu „Viem, čo zjem“- v rámci projektu bolo v roku 2019 vykonaných 24 prednášok a vyplnených 81 dotazníkov k projektu.

Zdravé pracoviská :

„Deň zdravia“ a ZOMOT Trnava

Akcia Deň zdravia a ZOMOT, Hlavná 5, Trnava - zabezpečenie vyšetrenia cholesterolu a cukru v krvi, meranie TK, P, % telesného tuku a poradenstvo k daným výsledkom. Účastníkom bol rozdán zdravotno - výchovný materiál k danej tematike. Vyšetrených bolo 15 ľudí. V rámci akcie bola vykonaná prednáška pre seniorov s tematikou „ Dôležitosť pamäte, cvičenie pamäte“. Prednášky sa zúčastnilo 28 ľudí.

„Deň zdravia“ Okresný úrad Trnava

V súvislosti s vyhláseným Svetovým dňom zdravia OPZaVZ uskutočnilo v priestoroch Okresného úradu v Trnave „Deň zdravia“. Zamestnancom bolo zabezpečené biochemické vyšetrenie z kapilárnej krvi – cholesterol, glukóza, triglyceridy a HDL cholesterol, zmeraná TK a P, hodnota % množstva telesného tuku s následným poradenstvom k daným výsledkom. Celkovo bolo vyšetrených 25 zamestnancov .

„Deň zdravia“ FM Logistik Sered'

OPZaVZ sa v spolupráci so VŠZP výjazdom poradne zúčastnilo akcie Deň zdravia FM Logistika. Zabezpečené bolo vyšetrenie cholesterolu, meranie TK, P, % telesného tuku a poradenstvo k daným výsledkom. Vyšetrených bolo 44 ľudí.

„Deň zdravia“ Tesco Trnava

Pre zamestnancov Tesco Trnava boli zabezpečené 2 výjazdy poradne zdravia na akcii „Deň zdravia“. Vyšetrený bol cholesterol, glukóza z kapilárnej krvi, meranie TK, P a % množstvo telesného tuku s následným poradenstvom pre 48 zamestnancov.

„Deň zdravia“ Tesco Piešťany

Pre Tesco Piešťany sme zabezpečili 2 výjazdy na dni zdravia, kde sme vykonali pre zamestnancov vyšetrenie cholesterolu, glukózy a triglyceridov z kapilárnej krvi, meranie TK, P a % množstvo telesného tuku s následným poradenstvom. Vyšetrených bolo 41 zamestnancov.

„Deň zdravia“ Slovenské elektrárne Jaslovské Bohunice

OPZaVZ sa v spolupráci so VŠZP Trnava zúčastnilo na akcii „Deň zdravia“ SE a.s. Jaslovské Bohunice. Zamestnancom bol vyšetrený cholesterol z kapilárnej krvi, meranie TK, P a % množstvo telesného tuku s následným poradenstvom. Vyšetrených bolo 49 zamestnancov.

„Deň zdravia“ JAVYS Jaslovské Bohunice

V spolupráci so VŠZP Trnava sme sa zúčastnili na akcii „Športový deň“ JAVYS Jaslovské Bohunice. Zamestnancom bolo zabezpečené vyšetrenie cholesterolu z kapilárnej krvi, meranie TK, P a % množstvo telesného tuku s následným poradenstvom. Vyšetrených bolo 58 zamestnancov..

„Týždeň zdravia“ Bekaert Hlohovec

V rámci akcie „Týždeň zdravia“ v priestoroch firmy Bekaert Hlohovec sme 46 zamestnancom vyšetřili cholesterol a cukor z kapilárnej krvi, meranie TK, P a % množstvo telesného tuku s následným poradenstvom.

„Deň zdravia“ Figaro Trnava, I.D.C.Holding Cífer

V spolupráci so VŠZP Trnava sme sa zúčastnili na akcii „Deň zdravia“ Figaro Trnava. U 41 zamestnancov sme zabezpečili vyšetřenie cholesterolu z kapilárnej krvi, meranie TK, P a % množstvo telesného tuku a individuálne poradenstvo k zdravej výžive, nefarmakologickému ovplyvňovaniu TK, pohybovej aktivite, zvládaniu stresu a odvykaniu od fajčenia

„Deň zdravia“ LEAR Voderady

OPZaVZ sa v spolupráci so VŠZP Trnava zúčastnilo na akcii „Deň zdravia“ LEAR Voderady. Zabezpečili sme 50 zamestnancom vyšetřenie cholesterolu z kapilárnej krvi, meranie TK, P a % množstvo telesného tuku a individuálne poradenstvo k zdravej výžive, nefarmakologickému ovplyvňovaniu TK, pohybovej aktivite, zvládaniu stresu a odvykaniu od fajčenia.

„Deň zdravia“ Allianz Trnava

V spolupráci so VŠZP Trnava sme sa zúčastnili na akcii „Deň zdravia“ v priestoroch poisťovne Allianz Trnava. Zabezpečili sme vyšetřenie cholesterolu a cukru z kapilárnej krvi, meranie TK, P a % množstvo telesného tuku a individuálne poradenstvo k zdravej výžive, nefarmakologickému ovplyvňovaniu TK, pohybovej aktivite, zvládaniu stresu a odvykaniu od fajčenia. Vyšetřených bolo 25 zamestnancov.

Deň srdca Mestský úrad Trnava

V súvislosti so Svetovým dňom srdca, ktorý je zameraný na zvýšenie verejného povedomia o hrozbe KVCH, ako aj o význame zdravého životného štýlu, oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu v spolupráci s Kanceláriou Zdravé mesto zorganizovalo akciu v priestoroch Mestského úradu v Trnave. Zamestnancom sme vykonali vyšetřenie cholesterolu, cukru, triglyceridov a HDL cholesterolu z kapilárnej krvi, meranie TK, P a % množstvo telesného tuku s následným poradenstvom. Poskytli sme vhodný zdravotno – výchovný materiál. Vyšetřených bolo 25 zamestnancov.

„Deň zdravia“ Tesco Hlohovec

V rámci akcie „Deň zdravia“ Tesco Hlohovec bol 19 zamestnancom vyšetřený cholesterol a glukóza z kapilárnej krvi, meranie TK, P a % množstvo telesného tuku s následným poradenstvom.

„Deň zdravia“ MTF Trnava z kapilárnej krvi, meranie TK, P a % množstvo telesného tuku s následným poradenstvom.

Zdravotno-výchovné pôsobenie v oblasti orálneho zdravia u detí predškolského veku

Intervenčné aktivity v tejto oblasti boli uskutočnené v MŠ formou praktického nácviku správnej stomatohygieny. Pre rodičov a učiteľov boli zabezpečené edukačné materiály vo forme letákov.

RÚVZ so sídlom v Galante

Regionálny projekt: „Prevenia protispoločenskej činnosti mládeže s dôrazom na problematiku záškoláctva a požívania alkoholu a tabakových výrobkov na území mesta Galanty“

Garantom tohto regionálneho projektu je Mestský úrad v Galante a vykonávateľom sú Mestská polícia Galanta, MsÚ Galanta - odd. sociálnych vecí, zdravotníctva a bytov, odd. školstva, kultúry a športu, zástupcovia ZŠ a SŠ v Galante, Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, OR PZ SR v Galante a OPZaVkZ RÚVZ Galanta. Cieľom projektu okrem predchádzania záškoláctva je aj prevencia požívania alkoholu a tabakových výrobkov žiakmi a mladistvými na území mesta Galanty, formou kontrolnej činnosti podľa rozpísaného harmonogramu a preventívnych vzdelávacích aktivít. OPZaVkZ sa podieľa na realizácii projektu formou prednáškovej zv. Činnosti. V spolupráci s Osvetovým strediskom v Galante, Hasičským záchranným zborom v Galante, Mestskou políciou v Galante a Policajným zborom SR v Galante bola zorganizovaná zdravotno-výchovná akcia „Drogám povedz nie“ pre deti MŠ Clementisove Sady Galanta. Akcie sa zúčastnilo 40 detí. OPZaVkZ sa podieľa na realizácii projektu formou prednáškovej činnosti. Tejto problematike bolo venovaných 8 prednášok pre mladú generáciu.

Regionálny projekt: Ochrana a podpora zdravia populácie so zameraním na prevenciu civilizačných ochorení v okrese Galanta

V roku 2019 sa pokračovalo v plnení úloh hore uvedeného projektu vypracovaného v r. 2006 s dôrazom na realizáciu zv. aktivít väčšieho rozsahu zameraných na vyhľadávanie rizikových faktorov u zdravých vyšetrených osôb a poradenskú činnosť. V spolupráci s MÚ, MsKS v Galante a obecnými samosprávami či vedeniami škôl, podnikmi v okrese Galanta boli realizované aktivity väčšieho rozsahu pod názvom Dni zdravia. Takto bola nadviazaná spolupráca s MÚ a MsKS Galanta (Dni zdravia v rámci Galantských trhov, Deň zdravia pre občanov mesta Galanta, Dni zdravia v rámci Seredského jarmoku, Dni zdravia pre občanov mesta Sered' v spolupráci s MÚ Sered', Deň zdravia pre obce Gáň, Pata) a ďalšie v spolupráci s vedeniami škôl a podnikov.

Najväčšou akciou hromadného charakteru boli Dni zdravia na XXXV. ročníku Galantských trhov. Táto predajno-komerčná akcia býva každoročne sprevádzaná preventívnymi vyšetreniami hladín cholesterolu a glykémie v krvi, meraním krvného tlaku, výpočtom BMI (body mass indexu) a telesného tuku a odborným výživovým poradenstvom, so zameraním na elimináciu rizikových faktorov srdcovo-cievnych ochorení a diabetu prístrojom Reflotrón. Vyšetrení hladín cholesterolu, cukru a meraní TK sa tohto roku zúčastnilo 116 klientov.

RÚVZ so sídlom v D.Strede

V rámci Národného programu podpory zdravia bol aktualizovaný Intervenčný program podpory zdravia a primárnej prevencie chorôb v okrese Dunajská Streda. Do screeningu bolo počas roka 2019 zaradených 69 osôb a od roku 1993 celkom 16 967 osôb.

RÚVZ so sídlom v Senici

Chráňme sa pred drogovým nebezpečenstvom- v spolupráci s Komisiou pre prevenciu kriminality a inej protispoločenskej činnosti pri mestskom zastupiteľstve Senica uskutočnený 23. ročník projektu „Chráňme sa pred drogovým nebezpečenstvom“. Projekt bol zameraný na prevenciu drogových závislostí, určený pre koordinátorov prevencie drogových závislostí, pedagógov, študentov, kultúrnych a osvetových zamestnancov, pre odbornú a laickú verejnosť.

Kto nás chráni

Projekt „Kto nás chráni“ bol zrealizovaný v spolupráci s Komisiou pre prevenciu kriminality a inej protispoločenskej činnosti pri mestskom zastupiteľstve Senica. Bola uskutočnená výtvarná súťaž pre žiakov základných, špeciálnych a základných umeleckých škôl zameraná na prevenciu kriminality a drogových závislostí a následne výstava spojená s ocenením víťazných prác.

Fajčiť či nefajčiť

Kvíz spojený s besedou pre stredoškolačkov, v rámci ktorého bola záujemcom vyšetrená hodnota CO vo vydychovanom vzduchu, poskytlí poradenstvo a edukačné materiály (11 aktivít - kvíz). Celkovo sa projektu zúčastnilo 281 študentov a vyšetrených bolo 143 študentov.

RÚVZ Čadca:

V rámci Svetového dňa Červeného kríža účasť na regionálnej súťaži Hliadok mladých zdravotníkov 1. a 2. stupňa ZŠ, ktorú organizoval Slovenský červený kríž – Územný spolok Čadca. Svojou aktívnou účasťou sme sa zúčastnili testovania zdravotných vedomostí z oblasti prvej pomoci u žiakov základných škôl z okresu Čadca a Kysucké Nové Mesto.

V spolupráci s OR PZ v Čadci sme sa zúčastnili na realizácii preventívneho projektu „Tvoja správna voľba“, Projekt bol zameraný na deti vo veku 9 – 10 rokov. Celkovo sa uskutočnilo 19 besied pre 441 žiakov.

RÚVZ Dolný Kubín:

Do ponuky edukačných aktivít bola zaradená prednáška/beseda zameraná na správanie sa k túlavým zvieratám, prevenciu besnoty a význam čistých rúk u detí. Cieľovou skupinou boli žiaci prvého stupňa základnej školy, ako najrizikovejšia skupina obľubujúca hry so zvieratami (pes, mačka). Realizovaných bolo 12 prednášok, na ktorých sa zúčastnilo 394 detí.

RÚVZ Liptovský Mikuláš:

Pracovníci oddelenia podpory zdravia a výchovy k zdraviu spolupracovali pri realizácii nasledovných projektov:

- Projekt „*Školský program*“: zdravotno-výchovné aktivity: prednášková činnosť, 34 besied. Počet edukovaných: 780 žiakov a 44 pedagógov.
- Projekt „*Viem čo zjem*“: počet výchovno-vzdelávacích aktivít: 13 besied. Počet edukovaných: 307 žiakov a 13 pedagógov.

RÚVZ Martin:

- V roku 2019 sme realizovali projekt „Stomatohygiena“ v MŠ Dolná Štubňa, MŠ Tajovského a MŠ Gorkého. Projektu sa zúčastnilo 80 detí.
- RÚVZ so sídlom v Martine realizuje regionálny projekt „Vieme si správne umývať ruky?“ . Projektu sa v roku 2019 zúčastnilo 97 detí.

RÚVZ Žilina:

- „*Žilinské dni zdravia*“- Na akcii participujú viaceré zložky- MÚ Žilina, zdravotné poisťovne (Union, VŠZP, Dôverou), SČK, Kultúrne osvetové stredisko Žilina, SZŠ, Záchraný systém Slovakia, mediálny partnermi a mnohí ďalší. V rámci týchto dní sa verejnosti vyšetrovali rizikové biochemické ukazovatele KVS ochorení, poskytlo sa im odborné poradenstvo zamerané na podporu zdravia a prevenciu KVS ochorení. Počas XV. ročníka 2019 bolo vyšetrených 34 klientov, vyšetrované parametre- celkový cholesterol, cukor, tlak krvi, výška, hmotnosť, BMI, % telesného tuku.

- Vlastný projekt „*Monitorovanie záťaže rizikovými faktormi životného štýlu so zameraním na KVCH*“ spojený s programom CINDI. V roku 2019 sa tieto činnosti realizovali aj v spolupráci so zdravotnými poisťovňami - celkovo 11x a 4x výjazd v teréne ako samostatný subjekt. Všetkým účastníkom boli merané antropometrické, biochemické ukazovatele KVS ochorení, krvný tlak, % tuku, vrátane výpočtu BMI prípadne iné parametre – hemoglobín, kyselina močová, CO vo vydychovanom vzduchu a pod. V teréne bolo celkovo vyšetrených 447 klientov. Monitoring sa vykonával fi. Siemens(69 účastníkov), fi. Atos (9 účastníkov), fi. TNT (6 účastníkov), účastníci konferencie Holliday Inn (34 účastníkov), 2x fi. SSE – Stredoslovenská energetika (spolu 97 účastníkov), fi. Hour ZA (23 účastníkov), 3x zamestnanci Tesca (42 účastníkov), fi. Global Logic ZA (22 účastníkov), fi. Kross ZA (71 účastníkov), fi. Azet (36 účastníkov), fi. Telecom (46 účastníkov), Žilinské dni zdravia (34 účastníkov).

Všetkým účastníkom bolo poskytované krátke odborné poradenstvo v oblasti zdravého stravovania a životného štýlu. Rizikovým klientom bola doporučená ďalšia návšteva v poradni, prípadne návšteva u svojho praktického lekára.

7x interaktívna beseda - Festival „Dni nádeje“ 14. - 18.10. 2019 – protidrogový festival XXV. ročník – „*Drogová problematika*“ – výber študentov SŠ ZA kraja (217 študentov). Spolupráca s Krajskou knižnicou Žilina.

- 2x prednáška v rámci projektu ***Hodnota očkovania pre stredné zdravotnícke školy*** (témy: 1. Princíp očkovania, technika očkovania. 2. Bezpečnosť vakcín, nežiaduce účinky a kontraindikácie očkovania. 3. Bariérová ošetrovateľská technika. 4. Vírusová hepatitída typ B. 5. Hemofylové invazívne ochorenia. 6. Pneumokokové invazívne ochorenia – 49

3.5 Spolupráca so štátnym, verejným, súkromným a tretím sektorom

Odbory podpory zdravia a výchovy k zdraviu navzájom vykazujú dobrú spoluprácu vo vlastných úradoch. Pracovníci OPZ a VkZ úzko spolupracovali so všetkými oddeleniami RÚVZ na úseku primárnej prevencie, predovšetkým s odborom epidemiológie, odborom hygieny výživy, odborom hygieny detí a mládeže, odborom hygieny životného prostredia, odborom informatiky a štatistiky a s odborom preventívneho pracovného lekárstva.

Na **jednotlivých RÚVZ** sa vo výchovno-vzdelávacej a komunikačnej oblasti spolupracovalo ako s inštitúciami verejného sektora, tak aj s neziskovými, verejno-prospešnými organizáciami, rôznymi záujmovými skupinami. Prednostne sa aktivizovali na úrovni krajskej, resp. regionálnej, obvodnej i miestnej (spolupracou s príslušnou miestnou/regionálnou samosprávou, so subjektmi z oblasti školstva, zdravotníctva, kultúry, sociálnych vecí, vnútra, spolupracou s okresnými úradmi...). V ostatných rokoch sa zintenzívnila súčinnosť so zdravotnými poisťovňami najmä so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, so Slovenským Červeným krížom, rôznymi územnými spolkami. Nadregionálny význam má spolupráca s univerzitami v rámci SR – Lekárskou fakultou, resp. inými vysokými školami z regiónu a mimo neho, ako aj s Kanceláriou Svetovej zdravotníckej organizácie na Slovensku. Podrobne sú jednotlivé subjekty uvedené nižšie.

Spolupráca so zdravotníckymi zariadeniami spočívala aj v distribúcii zdravotno-výchovných materiálov - letákov, plagátov a brožúr do ambulancií lekárov prvého kontaktu, pediatrov, obvodných a aj lekárov špecialistov. Pri odporúčaní ďalších klinických vyšetrení klientov poradne zdravia, ako aj pri plnení projektov a programov súvisiacich so zdravým životným štýlom spolupracujú OPZ a VkZ s praktickými lekármi, špecialistami, stomatológmi, gynekológmi, pediatrami, lekárnikmi a lekárňami, psychologmi. V priebehu celého roka 2019 odbory podpory zdravia spolupracovali so štátnymi aj neštátnymi zdravotníckymi zariadeniami a inými zariadeniami a to najmä s:

- Nemocnicami s poliklinikou v jednotlivých okresoch, Poliklinikami, Reumatologicko-rehabilitačným centrom, Fakultnými nemocnicami s poliklinikou, Súkromnými zdravotníckymi strediskami.
- Rýchlou zdravotnou službou, Národnou transfúznou službou, lekárňami a farmaceutickými spoločnosťami.
- Referátom poradensko-psychologických služieb a pedagogicko-psychologickými poradňami.

Odbory podpory zdravia a výchovy ku zdraviu v rámci účasti na úlohách, projektoch a programoch rozvíjali odbornú spoluprácu v rámci rezortu i medzirezortne so štátnou správou a samosprávou. Základným cieľom vzájomnej spolupráce s orgánmi, organizáciami, nadáciami, štátnou správou a samosprávou je neustále zvyšovať zdravotné uvedomenie širokej verejnosti v oblasti podpory a ochrany vlastného zdravia a zainteresovať širokú verejnosť v starostlivosti o svoje zdravie.

Do spolupráce v plnení úloh v oblasti podpory zdravia sa zapojili hlavne mestské a obecné úrady, starostovia a primátori obcí, školské úrady, materské školy, základné školy, stredné školy, krajské riaditeľstvá policajných zborov, dopravná polícia, okresné a krajské komisie pre drogovú problematiku a prevenciu kriminality, prevádzkovatelia kúpalísk a wellness, spolupráce aj s rôznymi obchodnými centrami pri realizácii národných kampaní pre príležitosti významných svetových dní, jednotlivé kancelárie projektu „Zdravé mesto“, Rada mládeže, Športové kluby, Ústavy sociálnych služieb, Matica slovenská, Kluby kardiakov, diabetikov, Kluby dôchodcov, Domovy dôchodcov a sociálnych služieb, Krajské kancelárie splnomocnenca vlády pre rómske komunity, organizácie v SR, Detské domovy, ako aj rôzne firmy v rámci daného regiónu, ochotné spolupracovať pri intervenčných aktivitách.

RÚVZ v SR spolupracovali aj s MŠVVaŠ SR, NR-SR, Kanceláriou WHO v SR.

Aj v roku 2018 sa rozvíjala vzájomne prospešná spolupráca medzi Lekárskou fakultou Univerzity Komenského v Bratislave, Vysokou školou zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety, Slovenskou zdravotníckou univerzitou, Trnavskou univerzitou, Univerzitou sv. Cyrila a Metoda v Trnave, Katolíckou univerzitou v Ružomberku, Slovenskou zdravotníckou univerzitou v Banskej Bystrici, Univerzitou 3. veku, Trenčianskou univerzitou - Fakultou zdravotníctva, Jesseniovou lekárskou fakultou UK v Martine, UK v Prahe, Ústavom verejného zdravotníctva v Košiciach, Žilinskou univerzitou, Univerzitou J. Selyeho v Komárne, Klinikou stomatológie a maxilofaciálnej chirurgie UPJŠ LF v Košiciach, Inštitútom drogových závislostí v Bratislave, Centrom pre liečbu drogových závislostí a Slovenskou akadémiou vzdelávania.

Výborná spolupráca je neustále aj so Slovenskou kardiologickou spoločnosťou, Slovenskou lekárskou spoločnosťou, Slovenskou lekárskou komorou, Slovenskou komorou sestier a pôrodných asistentiek, sekciou dentálnych hygieničiek, Slovenskou komorou zubných lekárov, Slovenskou epidemiologickou a vakcinologickou spoločnosťou, Ligou proti rakovine, Ligou za duševné zdravie, Slovenskou nadáciou srdca, Ligou proti reumatizmu, Zväzom diabetikov Slovenska, Spoločnosťou psoriatickov, Alzheimerovou spoločnosťou, Slovenskou úniou proti osteoporóze, Slovenským zväzom telesne postihnutých, Slovenským zväzom záhradkárov, Jednotou dôchodcov SR, Slovenským zväzom telesnej kultúry, Spoločnosťou klinickej onkológie, Slovenskou asociáciou verejného zdravia a s Národným centrom zdravotníckych informácií. Pri aktivitách s hlavným cieľom vo výchovno-vzdelávacej oblasti pracovníci odboru podpory zdravia spolupracovali so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, Zdravotnou poisťovňou Dôvera, Union, aj Wüstenrot, ako aj s firmou Neuropea v procese realizácie projektu „Viem, čo zjem“, ako aj inými agentúrami (COMM, Primetime...)

V zabezpečovaní zdravotno-výchovných aktivít Odbory podpory zdravia spolupracovali s rôznymi občianskymi združeniami - Anabell, Harmónia, Otvorené srdcia, Liga zdravia, Spoločnosťou na pomoc deťom s autizmom, Zväzom postihnutých civilizačnými chorobami, občianskym združením „Pre zdravie našich detí“, občianskym združením „Pre zdravie a výživu“, Klub Viktória, ďalej s občianskymi združeniami „Nádej deťom“ a „Áno pre život“.

V plnení aktivít v rámci odboru podpory zdravia a výchovy ku zdraviu sa realizovala spolupráca aj s Centrami voľného času, Centrami výchovy a psychologickéj prevencie, Materskými centrami, Úniou žien, Rómskymi komunitnými centrami, Územnými spolkami, Regionálnymi kultúrnymi centrami, Dennými centrami pre seniorov, Osvetovými strediskami, knižnicami, mimovládnyimi organizáciami Turčianske venuše, Národná koalícia na kontrolu tabaku, Stop fajčeniu, Jednotou dôchodcov na Slovensku, s Klubmi dôchodcov, Slovenským červeným krížom, ako aj inými mimovládnyimi organizáciami, ktoré vykonávajú činnosť na úseku podpory zdravia.

OPZ spolupracujú s printovými, rozhlasovými, televíznymi, internetovými médiami na mestskej, okresnej, regionálnej a celoslovenskej úrovni.

3.6 Iné činnosti odboru (legislatíva, členstvo v pracovných skupinách, organizovanie konferencií, seminárov...)

Jednotlivé RÚVZ pripomienkovali a predložili:

- v súvislosti s plnením úloh národného projektu „Optimalizácia procesov verejného zdravotníctva“ v rámci programu Efektívna verejná správa bol zaslaný na zmenu a doplnenie právnych predpisov
- návrhy a samotná aktualizácia Testu zdravé srdce
- vyhodnotenia činnosti a úloh za rok 2019 súvisiacich s plnením dokumentu „Programy a projekty úradov verejného zdravotníctva v SR na rok 2018 a na ďalšie roky;
- priebežného predkladania vyplnených záznamov o priebehu školení na zapojených školách v rámci projektu „*Viem, čo zjem*“ (termínovo podľa harmonogramu akcií);
- databázy údajov z meraní a prieskumu u študentov z vybraných stredných škôl, v súvislosti s plnením úlohy č. 5.1.1. *Národného akčného plánu pre podporu pohybovej aktivity na roky 2017 – 2020*
- odpočet „Programov a projektov ÚVZ v SR za rok 2019“ za oblasť 9. Podpora zdravia.
- návrh aktivít v rámci „Akčného plánu onkologického programu SR“
- stanovisko k návrhu dokumentu „Programy a projekty ÚVZ v SR na rok 2020 a na ďalšie roky“ za oblasť 9. Podpora zdravia
- zber údajov „Zdravotné uvedomenie a správanie sa obyvateľov Slovenskej republiky“
- odpovede vo veci predloženia návrhov aktivít k vybraným významným termínom s protidrogovou tematikou v rámci členstva v pracovnej skupine „*Duševné zdravie a prevencia drogových závislostí*“ pri ÚVZ SR

3.6.1 Členstvo v pracovných skupinách

Poradný zbor hlavného hygienika SR pre odbor výchova k zdraviu. Členovia poradného zboru sú z RÚVZ Trnava, RÚVZ Prievidza, RÚVZ Martin, RÚVZ Stará Ľubovňa, RÚVZ Spišská Nová Ves, RÚVZ Zvolen, RÚVZ Bratislava, RÚVZ Topoľčany

Pracovníci odborov podpory zdravia RÚVZ v SR v roku 2018 boli členmi pracovných skupín pod vedením OPZ ÚVZ SR:

- Pracovná skupina zriadená na **aktualizáciu Národného programu podpory zdravia** v Slovenskej republike - RÚVZ Trenčín, RÚVZ Žilina
- Pracovná skupina na **podporu zdravia seniorov** - RÚVZ Trenčín, RÚVZ Trnava, RÚVZ Levice, RÚVZ Prešov, RÚVZ Košice, RÚVZ Stará Ľubovňa, RÚVZ Bratislava, RÚVZ Žiar nad Hronom, RÚVZ Martin, RÚVZ ŽILINA
- Pracovná skupina **duševné zdravie a prevencia drogových závislostí** - RÚVZ Trenčín, RÚVZ Trnava, RÚVZ Banská Bystrica, RÚVZ Zvolen, RÚVZ Košice, RÚVZ Spišská Nová Ves, RÚVZ Trebišov, RÚVZ Martin
- Pracovná skupina na **prevenciu fajčenia** - RÚVZ Trenčín, RÚVZ Prievidza, RÚVZ Trnava, RÚVZ Banská Bystrica, RÚVZ Nitra, RÚVZ Svidník, RÚVZ Košice, RÚVZ Stará Ľubovňa,
- Pracovná skupina pre **pohybovú aktivitu, prevenciu nadváhy a obezity**- RÚVZ Trenčín, RÚVZ Trnava, RÚVZ Čadca, RÚVZ Dolný Kubín, RÚVZ Liptovský Mikuláš, RÚVZ Banská Bystrica, RÚVZ Topoľčany, RÚVZ Komárno, RÚVZ Svidník, RÚVZ Bardejov, RÚVZ Poprad, RÚVZ Spišská Nová Ves, RÚVZ Stará Ľubovňa, RÚVZ Košice, RÚVZ Bratislava
- Pracovná skupina pre **poradne zdravia** - RÚVZ Považská Bystrica, RÚVZ Dunajská Streda, RÚVZ Banská Bystrica, RÚVZ Levice, RÚVZ Komárno, RÚVZ Rožňava, RÚVZ Spišská Nová Ves, RÚVZ Trebišov, RÚVZ Stará Ľubovňa,
- Pracovná skupina pre **„Test zdravé srdce“** – RÚVZ Topoľčany, RÚVZ Spišská Nová Ves, RÚVZ Žilina, RÚVZ Banská Bystrica

Pracovníci odborov podpory zdravia RÚVZ v SR v roku 2019 boli členmi aj iných pracovných skupín a komisií:

- Komisia pre prevenciu kriminality a inej protispoločenskej činnosti - RÚVZ Košice, RÚVZ Senica
- Národná stratégia na ochranu detí pred násilím – RÚVZ Prešov,
- „Viem, čo zjem“ – RÚVZ Zvolen,
- Koordinačná komisia na ochranu detí pred násilím – RÚVZ Žilina, RÚVZ Trnava, RÚVZ Prešov, RÚVZ Stará Ľubovňa,
- Komisia pre Odbornú prácu Spôsobilosť práce s potravinami – RÚVZ Žilina
- Komisia pre prevenciu kriminality a inej protispoločenskej činnosti mesta Liptovský Mikuláš – RÚVZ Liptovský Mikuláš
- Založenie a koordinácia činností pracovnej skupiny pre 4.ročník podujatia Rožňavský veľtrh pre seniorov – RÚVZ Rožňava
- Odborná poradná skupina pre oblasť „Košice – Zdravé a čisté mesto“ – RÚVZ Košice
- Riadiaci výbor mestskej protidrogovej komisie – RÚVZ Trnava
- Koordinačná skupina ku Komunitnému plánu sociálnych služieb za oblasť Seniori a Deti, Mládež a Rodina – RÚVZ Trnava

3.6.2 Organizovanie konferencií a seminárov

Pracovníci RÚVZ v SR sa podieľajú na organizácii celo ústavných odborných seminárov vzdelávania odborných zamestnancov RÚVZ, ktoré sú kreditované Slovenskou akreditačnou radou pre kontinuálne medicínske vzdelávanie (SACCME). Organizovanie niekoľkých celoústavných, krajských seminárov, workshopov jednotlivých RÚVZ pre školy, mestské úrady, knižnice a aj pre pracovníkov samotných RÚVZ.

4 Činnosť poradenského centra ochrany a podpory zdravia.

4.1 Základná poradňa

Na Slovensku je zriadených 36 základných poradní zdravia pri Regionálnych úradoch verejného zdravotníctva.

Dôležitým výsledkom práce s klientom v poradni zdravia je stanovenie profilu rizika a stratégie nefarmakologického ovplyvnenia zistených rizikových faktorov. U osôb s rizikovými faktormi z nesprávneho životného štýlu kvalitné nefarmakologické ovplyvňovanie a adekvátna farmakologická liečba by mali byť súčasťou komplexnej zdravotnej starostlivosti.

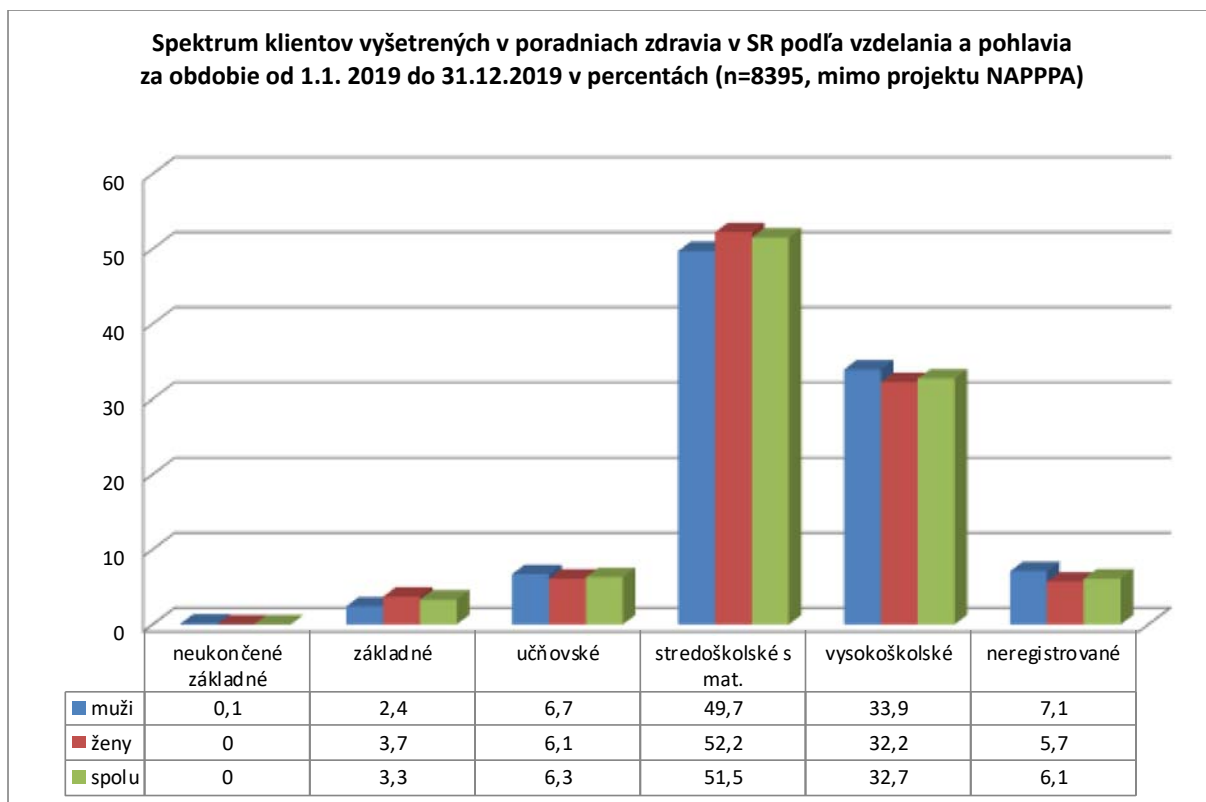
Súbežne so základnými poradňami zdravia vznikali nadstavbové poradne, ktoré sú špecializované na zvládnutie najzávažnejších rizikových faktorov, ktoré majú potenciál iniciovať proces ústiaci do vzniku závažných poškodení zdravia.

Činnosť poradne zdravia sa riadi okrem aktualizovaného „Manuálu pre prácu v základnej poradni zdravia“ (Úrad verejného zdravotníctva SR, 2018) a Odborného usmernenia na zriaďovanie, prevádzku a činnosť poradenských centier ochrany a podpory zdravia účinného od novembra 2018, aj na základe "Európskych odporúčaní pre prevenciu kardiovaskulárnych ochorení“ (Odporúčania Európskej kardiologickej spoločnosti pre manažment (diagnostiku a liečbu), Európska kardiologická spoločnosť, rok 2016). Aktualizovaná verzia odporúčaní obsahuje niekoľko nových prvkov, čo sa týka zhodnotenia celkového kardiovaskulárneho rizika, zhodnotenia krvného tlaku a celkového algoritmu pri poradenstve ohľadom životného štýlu. Prahové hodnoty tlaku krvi sú zadefinované pri rôznych typoch merania - meranie v ambulancii, meranie doma a 24 hodinové monitorovanie.

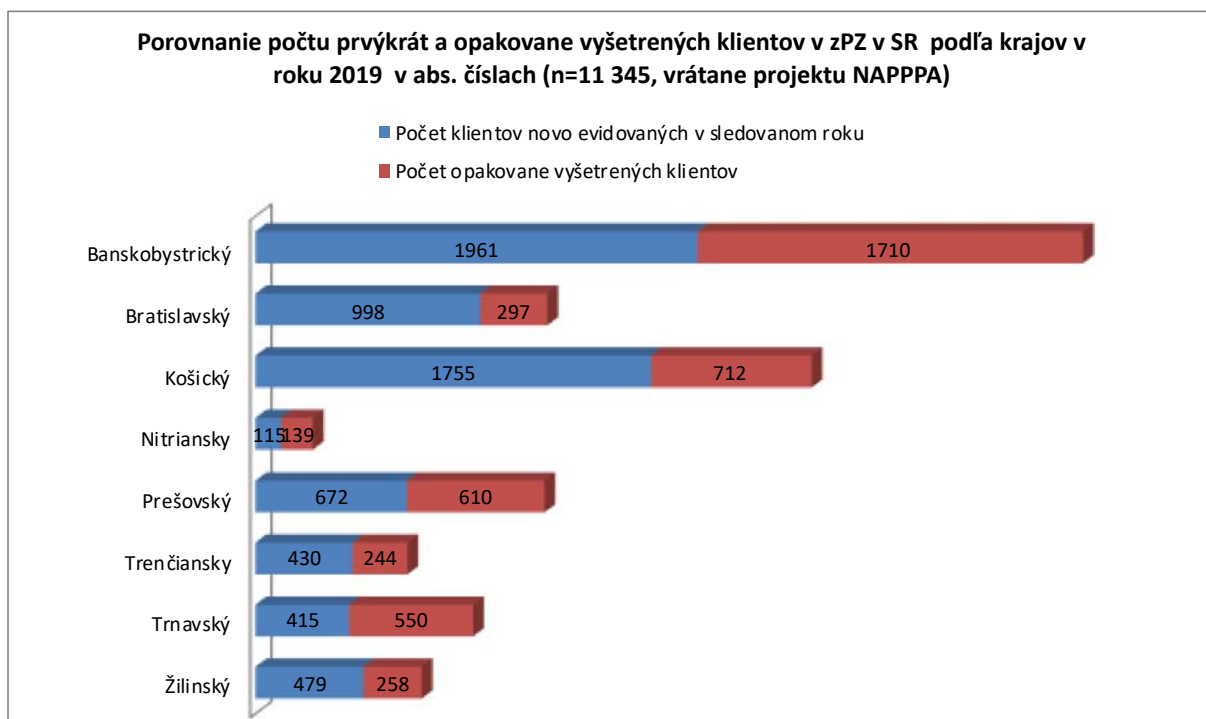
Poradenské centrum ochrany a podpory zdravia je určené všetkým obyvateľom v SR v územnej pôsobnosti RÚVZ, ktorí prejavia záujem o svoje zdravie a chcú poznať svoje individuálne riziká vzniku chronických neinfekčných ochorení, a to najmä srdcovo-cievnych a nádorových. Individuálne poradenstvo a následné vyšetrenia sú poskytované v základnej poradni a v širokej škále nadstavbových poradní. Základná poradňa poskytuje spektrum vyšetrení, ktoré orientačne určia profil pravdepodobnej možnosti získania KVCH alebo onkologického ochorenia.

Návštevníci poradní zdravia sú vyšetrovaní s následným individuálnym poradenstvom a nefarmakologickou intervenciou. V prípade potreby, ak je zistená závažná porucha, sú odosielaní do starostlivosti lekárov.

V základných poradniach zdravia v SR v roku 2019 bolo 8 784 klientov, z toho prvýkrát vyšetrených 5 388 klientov, 1 668 mužov a 3 720 žien (tab. 3). Celkom bolo poskytnutých 3 396 kontrolných vyšetrení (987 mužov a 2 409 žien) (tab. 3). Najčastejšie navštevovali základnú poradňu klienti so stredoškolským a vysokoškolským vzdelaním (Graf 1). Najčastejšie klienti prichádzali do poradne zdravia v Banskobystrickom, Košickom, Bratislavskom, Prešovskom a Trnavskom kraji. V Nitrianskom, Trenčianskom a Žilinskom kraji bola veľmi nízka účasť klientov v základnej poradni zdravia (Graf 2).

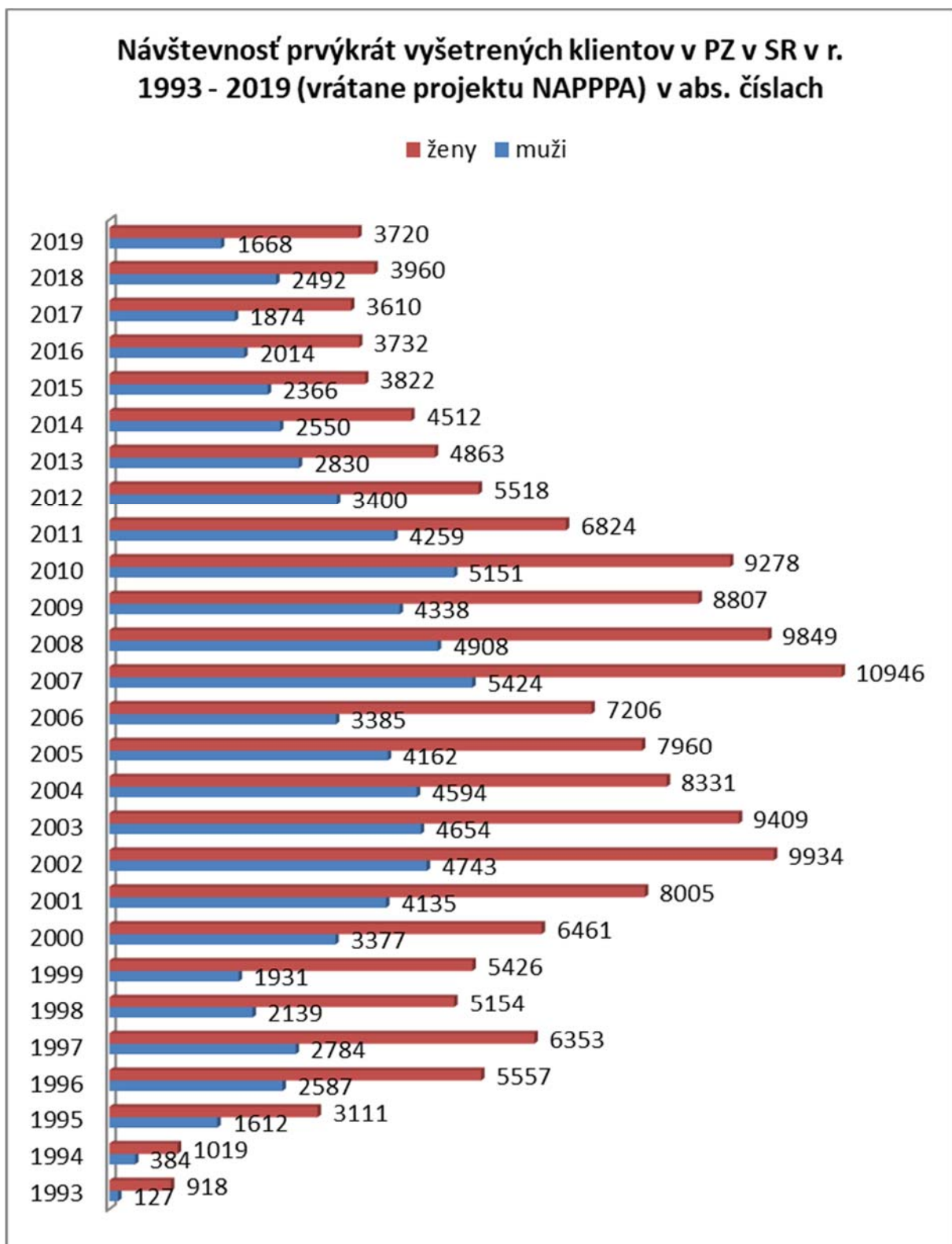

Graf 1

Graf 2

Od vzniku základných poradní v SR pri jednotlivých RÚVZ, od marca 1993 do 31.12.2019 bolo prvýkrát vyšetrených 242 055 klientov (graf 3) a vykonaných 132 086 kontrolných vyšetrení.

Graf 3

Celkom sa v roku 2019 vo všetkých poradniach zdravia v SR vrátane nadstavbových urobilo 257 246 výkonov. V roku 2019 využilo najviac klientov služby poradne zdravej výživy v počte 2 437 klientov, poradne optimalizácie pohybovej aktivity 2307 klientov, poradne odvykania od fajčenia 961 klientov, a poradne pre HIV/AIDS a drogové závislosti 667 klientov. Najmenej

z nadstavbových poradní v roku 2019 navštívilo poradňu pre tehotné a dojčiace matky 14 klientov, poradňu a pre podporu psychického zdravia 49 klientov (Tab. 7).

Z celkového počtu prvý krát vyšetrených klientov v skríningu tlaku krvi v roku 2019 bol optimálny tlak krvi nameraný u 15,8 % mužov a 35,8% žien; hypertenzia bola zistená u 32,5% mužov a 22,2% žien. Hypertenzia I st. bola zistená u 971 klientov, hypertenzia II st. u 284 klientov a hypertenzia III st. u 60 klientov z celkového počtu 5179 klientov v skríningu TK. U mužov (52,1 %) aj u žien (46,1 %) najviac hypertonikov bolo vo vekovej skupine 65 + ročných. Opakovane vyšetrených klientov v skríningu TK bolo 3 014 klientov. Optimálny tlak malo 825 klientov (tab.č.10, tab.č.11).

Celkový cholesterol bol vyšetrený 2700 prvýkrát vyšetreným klientom (1781 ženám a 1 919 mužom). Zvýšené hodnoty boli namerané u 2596 klientov (1 884 ženy, 712 muži). U žien bol zvýšený cholesterol zistený najčastejšie vo vekových skupinách od 35 – 64 rokov a u mužov od 25 – 34 rokov. Opakovane bol celkový cholesterol vyšetrený u 1421 klientov. U oboch pohlaví bol zvýšený cholesterol zisťovaný najčastejšie vo vyšších vekových skupinách s maximom od 55 a viac rokov(tab.č.9a,b, tab.č.10a,b.).

Glykémia bola vyšetrená 2 881 prvýkrát vyšetreným klientom. Zvýšené hodnoty glykémie u prvýkrát vyšetrených klientov boli zistené 404 klientom. U prvýkrát vyšetrených mužov bola zvýšená hodnota glykémie zistená najčastejšie vo veku 65+ ročných a u žien od 55 rokov. Opakované vyšetrenie glykémie bolo celkom vyšetrené 2 316 klientom. Zvýšená glykémia u opakovane vyšetrených klientov bola zistená 444 klientom.

Triglyceridy boli vyšetrené 1517 prvýkrát vyšetreným klientom. Zvýšené hodnoty boli namerané u 679 klientov z celkového počtu. U prvýkrát vyšetrených mužov bola zvýšená hodnota triglyceridov najčastejšie zisťovaná u klientov 45 – 64 ročných u žien vo veku 35 – 64 rokov.

HDL-cholesterol bol stanovený 1001 ženám a 309 mužom. Hodnoty HDL-cholesterolu malo v norme 45,62 % z prvovýšetrených klientov. HDL-cholesterol bol stanovený celkom 1 373 opakovane vyšetreným klientom, z toho 1061 ženám a 312 mužom.

LDL-cholesterol bol stanovený celkom 1718 prvovýšetreným klientom,. Najčastejšie bola zvýšená hodnota LDL-cholesterolu zistená u žien vo veku od 45-64 rokov a u mužov vo veku 35-64 rokov.

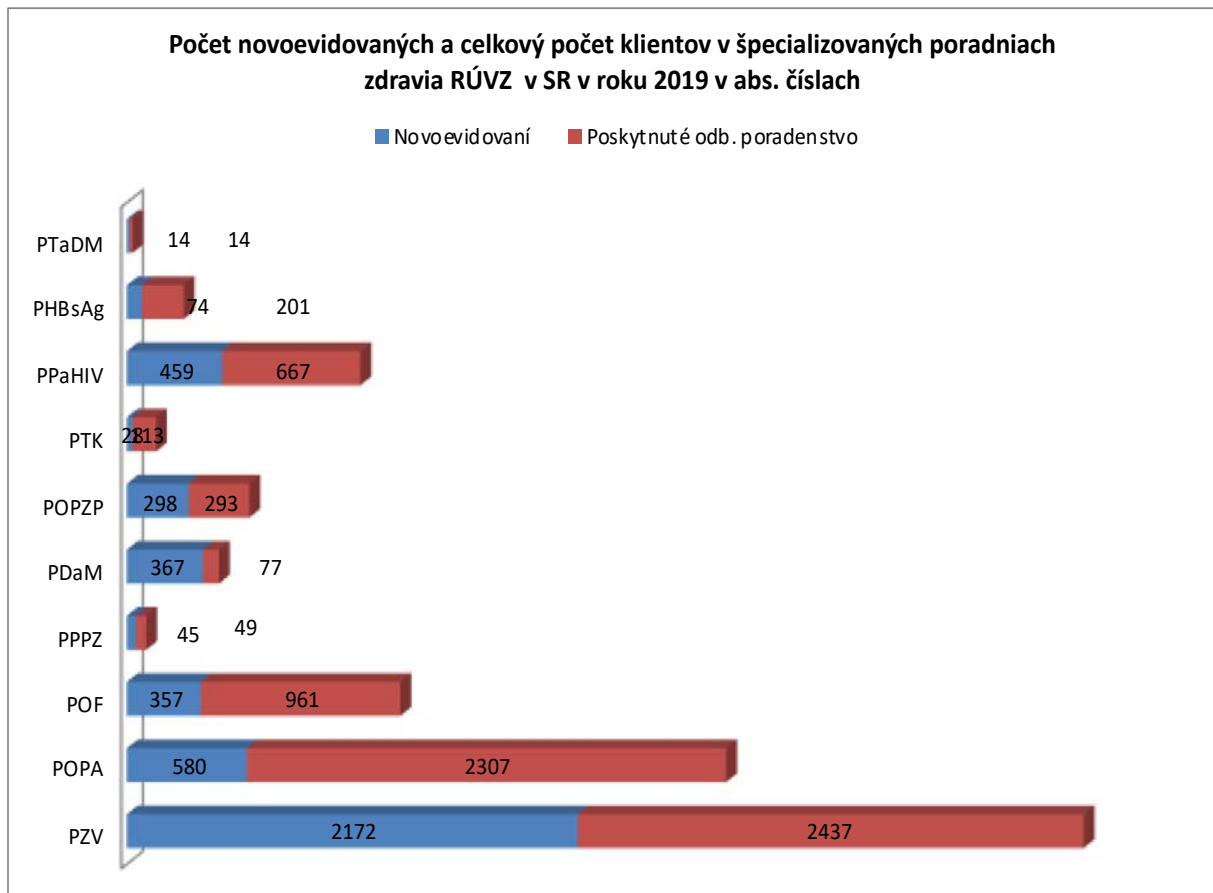
BMI bolo stanovené 2764 prvýkrát vyšetreným klientom, z toho 2118 ženám a 646 mužom. Normálna hodnota BMI bola zistená u 56 % klientov zo všetkých vyšetrených. BMI bolo stanovené 1234 opakovane vyšetreným klientom v roku 2019. Normálna hodnota BMI bola zistená u 42 % opakovane vyšetreným klientom.

WHR bolo vypočítané 2439 klientom, Zvýšené údaje boli zistené 2076 klientom. Pri opakovanom vyšetrení bolo vypočítané 1166 klientom, Zvýšený WHR bol zistený 1815 klientom, z toho 385 mužom a 1 430 ženám. Môžeme konštatovať, že poradenská činnosť v roku 2019 najviac ovplyvňovala hladinu CCHOL, HDL a glukózy.(Graf 6a,6b).

4.2 Nadstavbové poradne

Štruktúra nadstavbových poradní v systéme RÚVZ v SR je zriadená jednak podľa tradícií a potrieb v jednotlivých okresoch, jednak podľa odbornej spôsobilosti pracovníkov,

ktorí služby v poradniach zabezpečujú. Poradenstvo poskytované v základných (všeobecných) poradniach zdravia sa dotýka všetkých zistených ovplyvniteľných rizík a teda aj viacerých aspektov životného štýlu, avšak špecializované poradne jednak rozširujú špecifikum vyšetrení, jednak poskytujú rozsiahlejšiu cieľenú individuálnu starostlivosť. V SR je zriadených 15 typov nadstavbových poradní, ale v roku 2019 poskytovalo služby 10 druhov nadstavbových poradní (Tab.6,Graf 8.)

Graf 8

1. **PZV**- Poradňa zdravej výživy
2. **POPA**- Poradňa optimalizácie pohybovej aktivity
3. **POF** - Poradňa odvykania od fajčenia
4. **PPPZ**- Poradňa podpory psychického zdravia
5. **PDaM**- Poradňa pre deti a mládež
6. **POPZP**- Poradňa ochrany a podpory zdravia pri práci
7. **PTK** – Poradňa nefarmakologického ovplyvňovania TK
8. **PPaHIV**- Poradňa protidrogová a HIV/Aids
9. **PHBsAg** – Poradňa pre HBsAg pozitívne rodiny
10. **PTaDM**- Poradňa pre tehotné a dojčiacie matky

➤ **Poradňa pre odvykanie od fajčenia**

Bratislavský kraj: BA

Banskobystrický kraj: BB, RS, VK, ZV, LC

Žilinský kraj: LM, MT, ZA, ČA

Trenčiansky kraj: PD, TN

Trnavský kraj: TT, GA, DS

Prešovský kraj: SL, PP, PO, VT

Košický kraj: TV, RV, SNV, KE

Poradne pre odvykanie od fajčenia (POF) poskytujú pre záujemcov systematické individuálne alebo skupinové poradenstvo pri odvykaní od fajčenia, počas ktorého sú klienti motivovaní k úprave svojich postojov a zvyklostí a k zanechaniu fajčenia. Každému klientovi sa pri každej návšteve robí individuálne poradenstvo k jeho problémom, ktoré mu abstinovanie od nikotínu prináša, kontrola smokerlyzerom, spirometria a tiež sú sledované prípadné zmeny niektorých antropometrických parametrov (podielu telesného tuku, BMI, obvodu pása, atď.). Činnosť POF je závislá nielen od personálneho vybavenia, ale aj od záujmu fajčiarov. Niektoré poradne poskytujú poradenstvo „len jednorazovo“, prípadne telefonicky. ***Niektoré „POF“ poskytujú takéto poradenstvo len v rámci základnej poradne. Tento postup nie je správny je potrebné aby sa postupovalo podľa manuálu určeného pre tieto poradne.***

K ďalším činnostiam pracovníkov pre odvykanie od fajčenia patrí propagácia možností skončiť s fajčením, osвета o škodlivosti fajčenia - s využitím printových materiálov a filmov, ktoré dopĺňajú a spestrujú prednášky a besedy, prieskumy prevalencie fajčenia na školách. Merania smokerlyzerom a testovanie fajčiarskej závislosti pomocou Fagerströmeho dotazníka sú súčasťou nielen individuálneho poradenstva, ale aj skupinových výchovno-vzdelávacích aktivít, konajú sa pri rôznych podujatiach, na Dňoch otvorených dverí, na propagačných výjazdových akciách a podobne. Aktivity POF kulminovali v máji a v novembri pri príležitosti kampaní k dňom bez tabaku, resp. bez fajčenia. POF tiež poskytujú telefonické odborné poradenstvo pri odvykaní od fajčenia.

➤ **Poradňa pre nefarmakologické ovplyvňovanie krvného tlaku**

Trnavský kraj : DS

Banskobystrický kraj: ZH

Žilinský kraj: LM

Činnosť poradne sa zameriava na monitoring krvného tlaku rizikových klientov a cieleň osobné poradenstvo, doplnené edukačnými materiálmi, zamerané na zmenu životného štýlu (pravidelnú fyzickú aktivitu, redukciu nadmernej hmotnosti, zníženie príjmu kuchynskej soli, zvýšenie konzumácie ovocia a zeleniny aspoň na 400 gramov denne, zvládanie stresujúcich situácií, atď.). Návšteva u všeobecného lekára pre dospelých sa odporúča klientom, ktorým zistíme hypertenziu II.-III. stupňa a tiež tým klientom, u ktorých aj po zmene životosprávy opakovane bývajú namerané zvýšené hodnoty TK.

➤ **Poradňa pre optimalizáciu pohybovej aktivity**

Banskobystrický kraj: BB,ZV, VK, ZH

Žilinský kraj:LM

Trnavský kraj: DS, GA,TT

Prešovský kraj: BJ, PP

Košický kraj: TV,SNV, RV

Činnosť týchto poradní pozostáva jednak z individuálneho poradenstva na podklade špeciálnych vyšetrení a kondičných testov, jednak z pohybových inštruktáží pravidelne poskytovaných skupinám cvičencov.

Rozsah vyšetrení a testov v poradniach pre optimalizáciu pohybovej aktivity (POPA) je veľmi variabilný, závisí od priestorového a prístrojového vybavenia jednotlivých pracovísk a tiež od kvalifikácie pracovníkov. Súčasťou poradenstva by malo byť klinické vyšetrenie pohybového ústrojenstva, spirometria (aspoň FEV1 a FVC) a funkčné testy na zistenie rozsahu pohyblivosti, rovnovážnych schopností a propiocepcie, sily, svalovej rovnováhy a aeróbnej kondície.

Pravidelnú pohybovú inštruktáž a voľbu zdravotne vhodných cvičení pre skupiny zabezpečujú pre niektoré poradne externí spolupracovníci.

POPA môžu poskytovať niektoré svoje služby aj výjazdovo, napr. v školách, na pracoviskách a najmä na športoviskách pri rôznych príležitostiach (najmä pri príležitosti Svetového dňa pohybu pre zdravie, v rámci športových dní RÚVZ pre vlastných pracovníkov, počas Dní zdravia v mestách, v mesiaci seniorov.

V r. 2019 bolo jednou z hlavných úloh pracovníkov POPA pri RÚNZ Banská Bystrica-realizácia a vyhodnotenie 7. ročníka celonárodnej kampane „Vyzvi srdce k pohybu“ ,

V súlade s realizáciou Národného akčného plánu pre podporu pohybovej aktivity vykonávali pracovníci okresných RÚVZ v SR prieskum podľa protokolu štúdie, spracovala sa databáza údajov k analýzám. Všetci študenti boli edukovaný v oblasti zdravého životného štýlu s dôrazom na význam pohybovej aktivity a boli im rozdane edukačné materiály vydané pre tento projekt. V súlade s etapami riešenia kampane „Vyzvi srdce k pohybu“ v r. 2018 sa plnili čiastkové úlohy - spracovanie projektu a príprava účastníckych listov, príprava plagátov, oslovenie mediálnych partnerov, sponzorov, podporovateľov 8 ročníka kampane sa uskutočnili v prvom pol roku 2019.

➤ **Poradňa pre zdravú výživu**

Bratislavský kraj: BA

Banskobystrický kraj: BB, LC, ZH, RS, VK, ZV

Žilinský kraj: LM, ZA, DK

Trenčiansky kraj: PD, TN

Trnavský kraj: DS, TT, GA

Nitriansky kraj: LV, NR

Prešovský kraj: BJ, SL, PP, PO, VT

Košický kraj: TV, SNV, KE

Poradenstvo v oblasti zdravej výživy sa veľmi podrobne poskytuje aj všetkým klientom základných (všeobecných) poradní zdravia. Poradne pre zdravú výživu ho rozširujú o odporúčania s prihliadnutím na deficit, resp. prebytok jednotlivých nutrientov, konkrétne zistený podrobnou analýzou stravovacích zvyklostí klienta, ktorú umožňuje spracovanie údajov z jedálnečka pomocou špecializovaného softvéru.

Poradne poskytujú individuálne poradenstvo aj výjazdovo, najmä na pracoviskách, v nadväznosti na služby základnej poradne zdravia, ktoré doplnia radami podľa výsledkov analýzy výživového dotazníka a jedálnečka.

➤ **Poradňa pre problematiku HIV / AIDS**

Banskobystrický kraj: BB, ZH, LC

Žilinský kraj: DK, ZA,

Trnavský kraj: TT, GA, DS

Prešovský kraj: PO, BJ, PP,SK,

Košický kraj: TV, KE

Nitriansky kraj:NR

Poradne zabezpečujú klientom poradenstvo v problematike infekcie HIV a ochorenia AIDS. Poradenstvo aj odbery krvi na zisťovanie anti- HIV pozitivity sa podľa želania klientov väčšinou vykonávajú anonymne. K ďalšej činnosti pracovníkov týchto poradní patria Linky pomoci AIDS, kde poskytujú telefonické a e-mailové konzultácie. Súčasťou práce všetkých OPZ sú preventívne zdravotno-výchovné aktivity pre deti a mládež na školách informujúce o hrozbe tejto infekcie a spôsoboch ochrany. Tam, kde existujú špecializované poradne, vykonávajú túto osvetu spravidla ich pracovníci – najčastejšie lekári-epidemiológovia. Využívali pri tom rôzne atraktívne formy - napr. projekt „Hrou proti AIDS“ (poskytuje potrebné informácie a návody na riešenie rizikových situácií zábavnou formou.)

Hoci v tabuľkách sa protidrogové poradenstvo priradzuje k poradni HIV/AIDS, charakter práce s drogovým závislým klientom je bližšie činnosti POF alebo Poradni duševného zdravia, keďže patrí do kompetencie adiktológa, zatiaľčo testovanie na HIV a príslušné poradenstvo je doménou odboru epidemiológie.

➤ **Poradňa pre HBsAg pozitívne rodiny**

Banskobystrický kraj: RS

Žilinský kraj: DK

Prešovský kraj: SK

Košický kraj: TV

Zmyslom zriadenia týchto poradní bolo vyšetrenie kontaktov HBsAg pozitívnych pacientov. Toho času sa kontakty HBsAg pozitívnych častejšie vyšetrujú u príslušného praktického lekára, avšak klientom poradne pre HBsAg pozitívne rodiny sa vyšetrujú hodnoty bilirubínu, ALT, AST a GMT. Opakovane túto poradňu navštevujú aj klienti, ktorí boli v minulosti v kontakte s HBsAg pozitívnou osobou a majú záujem o sledovanie hepatálnych

parametrov.

➤ **Poradňa ochrany a podpory zdravia pri práci**

Banskobystrický kraj: BB, LC

Žilinský kraj: DK

Trnavský kraj: DS,

Prešovský kraj: SL

Košický kraj: RV

Nitriansky kraj: NR

Poradne ochrany a podpory zdravia pri práci poskytujú poradenstvo v oblasti prevencie ohrozenia zdravia pri práci – odporúčajú spôsoby ochrany pred možnými škodlivými vplyvmi pracovného prostredia a pracovných technológií na zdravie. Vysvetľovanie zásad organizácie práce a spôsobu života vo vzťahu ku zdraviu sú cenné najmä pre samostatne zárobkovo činné osoby, malých živnostníkov a pre fyzické osoby oprávnené na podnikanie pri zriaďovaní chránených pracovísk a dielní vo vzťahu ku zdravotnému stavu zamestnancov. Zamestnanci získajú informácie o vplyve vykonávanej práce na ich zdravie, konzultujú svoje pracovné zaradenie vo vzťahu k zníženému pracovnému potenciálu a svoje ďalšie možnosti podľa platnej legislatívy v oblasti ochrany zdravia pri práci. Toto špecializované poradenstvo sa obvykle vykonáva v spolupráci s OPPL.

➤ **Poradne pre deti, mládež a rodiny**

Banskobystrický kraj: BB

Trnavský kraj: DS

Košický kraj: TV

Poradňa očkovania

Poradne očkovania majú Odbory epidemiológie všetkých RÚVZ na Slovensku.

Tieto poradne poskytujú poradenstvo v problematike povinného pravidelného očkovania detí, ktoré dosiahli určitý vek v zmysle očkovacieho kalendára pre povinné pravidelné očkovanie detí a dospelých a príslušnej legislatívy, poradenstvo v očkovaní pred cestou do zahraničia, poradenstvo v problematike odporúčaného očkovania, poradenstvo v očkovaní osôb, ktoré sú profesionálne vystavené zvýšenému nebezpečenstvu vybraných nákaz, poradenstvo v očkovaní detí s kontraindikáciami, ako aj poradenstvo vo všetkých ďalších problémoch spojených s očkovaním.

➤ **Poradňa podpory psychického zdravia a prevencie stresu**

Banskobystrický kraj: ZV

Trnavský kraj: TT, DS

Činnosť poradní podpory psychického zdravia je zameraná na diagnostiku psychosociálnych rizikových faktorov. Návšteva a služby týchto poradní sa odporúčajú klientom, ktorým boli v základnej poradni zistené prekročené kritické hodnoty biochemických

ukazovateľov zdravotného stavu a mohli by byť na základe anamnestických údajov ovplyvnené aj pôsobením stresových faktorov a psychickým diskomfortom.

Záver :

- V základných poradniach zdravia v SR v roku 2019 bolo 8 784 klientov, z toho prvýkrát vyšetrených 5 388 klientov, 1 668 mužov a 3 720 žien. Celkom bolo poskytnutých 3 396 kontrolných vyšetrení (987 mužov a 2 409 žien). Najčastejšie navštevovali základnú poradňu klienti so stredoškolským a vysokoškolským vzdelaním. Najčastejšie klienti prichádzali do poradne zdravia v Banskobystrickom, Košickom, Bratislavskom, Prešovskom a Trnavskom kraji. V Nitrianskom, Trenčianskom a Žilinskom kraji bola veľmi nízka účasť klientov v základnej poradni zdravia.
- V prvej dekáde činnosti (1993-2003) vo viacerých okresoch poradne zdravia navštevovali väčšinou seniori. Až neskôr sa návštevnosť zvýšila o klientov v produktívnom a mladšom veku.
- Celkom sa v roku 2019 vo všetkých poradniach zdravia v SR vrátane nadstavbových **urobilo 257 246 výkonov**. V roku 2019 navštívilo najviac klientov poradňu zdravej výživy v počte 2 437 klientov, poradne optimalizácie pohybovej aktivity 2307 klientov, poradne odvykania od fajčenia 961 klientov, a poradne pre HIV/AIDS a drogové závislosti 667 klientov. Najmenej z nadstavbových poradní v roku 2019 navštívilo poradňu pre tehotné a dojčiacie matky 14 klientov, poradňu a pre podporu psychického zdravia 49 klientov.
- U oboch pohlaví bol zvýšený cholesterol zisťovaný najčastejšie vo vyšších vekových skupinách s maximom od 55 a viac rokov, u opakovane vyšetrených mužov bola zvýšená hodnota triglyceridov najčastejšie zisťovaná u klientov 55 – 64 ročných, u žien vo veku 65+ rokov.
- Nadváha a hlavne obezita je významným rizikovým faktorom rozvoja kardiometabolických ochorení v populácii, preto individuálne poradenstvo u týchto klientov je orientované hlavne na motiváciu k zvýšeniu pohybovej aktivity a k celkovému ozdraveniu ich životného štýlu.
- Môžeme konštatovať, že poradenská činnosť v roku 2019 najviac ovplyvňovala hladinu CCHOL, HDL, TG aj GLU, čo sa potvrdilo znížením priemernej hodnoty pri opakovaných kontrolách klientov v poradniach zdravia.
- Najčastejšie bola zvýšená hodnota LDL-cholesterolu zistená u žien vo veku od 55-64 rokov a u mužov vo veku 55 rokov a viac
- S klesajúcim trendom návštevnosti nových klientov poradní zdravia, sa menia aj trendy úspešnosti, resp. efektívnosti poradenstva a predovšetkým compliance klientov k odporúčanému poradenstvu. Napriek tomu si však vo vybraných ukazovateľoch ovplyvniteľných rizikových faktorov udržiujú primeranú úspešnosť, nakoľko poradenstvá

za celé obdobie existencie poradní zdravia v SR (údaje dostupné z TZS) charakterizujú podiel poklesu hodnôt sledovaných parametrov, na druhej strane sa zvyšuje prevalencia klientov ktorí prichádzajú do poradne zdravia na opakovanú kontrolu.

- Opodstatnenosť existencie a činností poradní zdravia pri RÚVZ je nespochybniteľná, overená a odôvodnená výsledkami ich činností, záujmom obyvateľstva a exaktnými štatistickými metódami.

Tabuľka č. 1

Personálne obsadenie odboru (oddelenia) podpory zdravia a výchovy k zdraviu a Poradenského centra ochrany a podpory zdravia v roku 2019

Tabuľka č. 2

Intervenčné a zdravotno-výchovné aktivity odboru podpory zdravia a výchovy k zdraviu v roku 2019

Tabuľka č. 3

Návštevnosť základnej poradne od 1.1.2019 do 31.12.2019

Tabuľka č. 4

Počet štandardných vyšetrení u klientov, ktorým sa vyšetrilo riziko kardiovaskulárnych chorôb za obdobie od 1.1.2019 do 31.12.2019

Tabuľka č. 5

Spektrum klientov vo veku od 0 do 99 rokov vyšetrených v poradni zdravia podľa vzdelania za obdobie od 1.1.2019 do 31.12.2019

Tabuľka č. 6

Ročný výkaz Poradenského centra ochrany a podpory zdravia za obdobie od 1.1.2019 do 31.12.2019

Tabuľka č. 7

Prehľad o počte výkonov Poradenského centra ochrany a podpory zdravia v roku 2019

Tabuľka č. 8a, b

Výsledky biochemických vyšetrení prvýkrát vyšetrených klientov v poradni zdravia za obdobie od 1.1.2019 do 31.12.2019

Tabuľka č. 9a, b

Výsledky biochemických vyšetrení opakovane vyšetrených klientov v poradni zdravia za obdobie od 1.1.2019 do 31.12.2019

Tabuľka č. 10a, b

Výsledky hodnotenia skríningu tlaku krvi u prvý raz vyšetrených klientov za obdobie od 1.1.2019 do 31.12.2019

Tabuľka č. 11a, b

Výsledky hodnotenia skríningu tlaku krvi u opakovane vyšetrených klientov za obdobie od 1.1.2019 do 31.12.2019

Návštevnosť základnej poradne od 1.1.2019 do 31.12.2019

Základné - prvé vyšetrenie

Tab.č.3

VEKOVÁ SKUPINA	MUŽI			ŽENY			SPOLU		
	Abs.	%	+ - [%]	Abs.	%	+ - [%]	Abs.	%	+ - [%]
0-14	2	0,1	0,2	7	0,2	0,1	9	0,2	0,1
15-19	33	2	0,7	76	2	0,5	109	2	0,4
20-24	116	7	1,2	230	6,2	0,8	346	6,4	0,7
25-34	356	21,3	2	607	16,3	1,2	963	17,9	1
35-44	412	24,7	2,1	957	25,7	1,4	1369	25,4	1,2
45-54	321	19,2	1,9	801	21,5	1,3	1122	20,8	1,1
55-64	279	16,7	1,8	654	17,6	1,2	933	17,3	1
65 a viac	149	8,9	1,4	388	10,4	1	537	10	0,8
SPOLU :	1668	100		3720	100		5388	100	

Kontrolné vyšetrenie

VEKOVÁ SKUPINA	MUŽI			ŽENY			SPOLU		
	Abs.	%	+ - [%]	Abs.	%	+ - [%]	Abs.	%	+ - [%]
0-14	1	0,1	0,2	1	0	0,1	2	0,1	0,1
15-19	4	0,4	0,4	8	0,3	0,2	12	0,4	0,2
20-24	12	1,2	0,7	19	0,8	0,4	31	0,9	0,3
25-34	106	10,7	1,9	111	4,6	0,8	217	6,4	0,8
35-44	197	20	2,5	351	14,6	1,4	548	16,1	1,2
45-54	179	18,1	2,4	520	21,6	1,6	699	20,6	1,4
55-64	215	21,8	2,6	719	29,8	1,8	934	27,5	1,5
65 a viac	273	27,7	2,8	680	28,2	1,8	953	28,1	1,5
SPOLU :	987	100		2409	100		3396	100	

**Počet štandardných vyšetrení u klientov, ktorým sa vyšetrilo riziko
kardiovaskulárnych chorôb za obdobie od 1.1.2019 do 31.12.2019**
Základné - prvé vyšetrenie

Tab. č. 4

Veková skupina	MUŽI			ŽENY			SPOLU		
	Abs.	%	+ - [%]	Abs.	%	+ - [%]	Abs.	%	+ - [%]
0 -14	2	0,3	0,5	1	0,1	0,1	3	0,2	0,2
15-19	21	3,6	1,5	42	3	0,9	63	3,2	0,8
20-24	19	3,3	1,4	42	3	0,9	61	3,1	0,8
25-34	90	15,5	2,9	171	12,4	1,7	261	13,3	1,5
35-44	135	23,2	3,4	366	26,5	2,3	501	25,5	1,9
45-54	147	25,3	3,5	377	27,3	2,4	524	26,7	2
55-64	125	21,5	3,3	263	19,1	2,1	388	19,8	1,8
65 a viac	43	7,4	2,1	117	8,5	1,5	160	8,2	1,2
SPOLU:	582	100		1379	100		1961	100	

Kontrolné vyšetrenie

Veková skupina	MUŽI			ŽENY			SPOLU		
	Abs.	%	+ - [%]	Abs.	%	+ - [%]	Abs.	%	+ - [%]
0 -14	1	0,2	0,4	0	0	0	1	0,1	0,1
15-19	1	0,2	0,4	4	0,3	0,3	5	0,3	0,3
20-24	7	1,6	1,1	8	0,6	0,4	15	0,9	0,4
25-34	29	6,4	2,3	47	3,7	1	76	4,4	1
35-44	53	11,8	3	175	13,9	1,9	228	13,3	1,6
45-54	91	20,2	3,7	279	22,2	2,3	370	21,6	2
55-64	116	25,7	4	375	29,8	2,5	491	28,7	2,1
65 a viac	153	33,9	4,4	371	29,5	2,5	524	30,6	2,2
SPOLU:	451	100		1259	100		1710	100	

**Spektrum klientov vo veku od 0 do 99 rokov vyšetrených v poradni
zdravia podľa vzdelania
za obdobie od 1.1.2019 do 31.12.2019**

Tab. č. 5

Vzdelanie	MUŽI			ŽENY			SPOLU		
	Abs.	%	+ - [%]	Abs.	%	+ - [%]	Abs.	%	+ - [%]
Neukončené základné	3	0,1	0,1	1	0	0	4	0	0
Základné	62	2,4	0,6	215	3,7	0,5	277	3,3	0,5
Učňovské	170	6,7	1	360	6,1	0,6	530	6,3	0,6
Stredoškolské s maturitou	1259	49,7	1,9	3063	52,2	1,3	4322	51,5	1,3
Vysokoškolské	859	33,9	1,8	1888	32,2	1,2	2747	32,7	1,2
Neregistrované	179	7,1	1	336	5,7	0,6	515	6,1	0,6
SPOLU:	2532	100		5863	100		8395	100	

Ročný výkaz Poradenského centra ochrany a podpory zdravia za obdobie od 1.1.2019 do 31.12.2019

Tab.č. 6

		do 14		15 – 19		20 – 24		25 – 34		35 – 44		45 – 54		55 – 64		65 +		Spolu
		M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž			
Základná poradňa	Počet klientov novo evidovaných v sledovanom roku	78	78	34	91	129	258	411	692	479	1097	389	957	335	783	249	544	6672
	celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v sledovanom roku	79	79	52	117	185	314	521	852	642	1453	592	1471	540	1415	451	1169	9942
	Počet návštev	78	79	54	117	187	319	534	872	656	1501	625	1538	576	1507	476	1268	10398
Poradňa zdravej výživy	Počet klientov novo evidovaných v sledovanom roku	38	38	3	9	35	53	162	239	175	347	182	380	131	217	37	126	2172
	celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odb. poradenstvo v sledovanom roku	38	38	34	41	41	59	172	258	183	364	187	395	144	238	61	184	2437
	Počet návštev	38	38	33	39	36	54	162	250	179	371	188	407	139	236	62	185	2417
Poradňa optimalizácie pohybovej aktivity	Počet klientov novo evidovaných v sledovanom roku	134	86	21	12	0	2	6	9	8	35	11	36	25	63	15	113	580
	celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v sledovanom roku	168	120	51	45	4	41	10	32	20	100	53	134	140	403	44	938	2307
	Počet návštev	150	106	61	45	0	61	6	25	10	517	50	1102	137	1913	43	3702	7932
Poradňa odvykania od fajčenia	Počet klientov novo evidovaných v sledovanom roku	0	0	1	23	27	28	33	36	54	38	16	33	17	36	7	8	357
	celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v sledovanom roku	5	6	45	67	67	74	94	78	100	79	56	75	65	87	30	33	961
	Počet návštev	0	0	13	53	57	68	84	75	89	73	52	69	60	79	31	28	829
Poradňa podpory psychického zdravia	Počet klientov novo evidovaných v sledovanom roku	0	0	0	0	1	0	0	8	1	4	0	7	1	10	1	12	45
	celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v sledovanom roku	0	0	0	0	2	0	0	8	1	4	0	8	1	10	1	14	49
	Počet návštev	0	0	1	5	2	0	0	10	1	4	0	17	1	10	1	14	49
Poradňa pre deti a mládež	Počet klientov novo evidovaných v sledovanom roku	0	5	36	128	0	0	0	0	0	0	0	10	0	26	0	0	367
	celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v sledovanom roku	0	5	36	36	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	77
	Počet návštev	0	10	38	36	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	84

		do 14		15 – 19		20 – 24		25 – 34		35 – 44		45 – 54		55 – 64		65 +		Spolu
		M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	
Poradňa ochrany a podpory zdravia pri práci	Počet klientov novo evidovaných v sledovanom roku	0	0	0	0	2	2	24	14	58	41	48	48	33	28	0	0	298
	celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v sledovanom roku	0	0	0	0	4	6	25	16	38	55	55	36	28	30	0	0	293
	Počet návštev	0	0	0	0	21	10	40	24	110	83	88	63	54	46	0	0	540
Poradňa nefarmakolog. ovplyvňovania TK	Počet klientov novo evidovaných v sledovanom roku	0	0	0	0	0	0	0	2	3	5	5	5	1	1	22	4	28
	celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v sledovanom roku	0	0	0	0	0	3	0	8	5	7	14	15	14	14	17	16	113
	Počet návštev	0	0	0	0	0	3	0	8	5	22	16	19	14	18	17	16	138
Poradňa protidrogová a HIV/AIDS	Počet klientov novo evidovaných v sledovanom roku	0	0	14	6	76	19	138	43	86	31	23	10	6	3	4	0	459
	celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v sledovanom roku	0	0	36	21	104	37	174	75	105	45	39	15	8	4	4	0	667
	Počet návštev	0	0	16	6	81	27	189	52	119	40	33	15	9	6	7	0	655
Poradňa pre HbSAg pozitívne rodiny	Počet klientov novo evidovaných v sledovanom roku	1	0	3	2	1	0	8	3	16	14	8	8	2	2	0	6	74
	celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v sledovanom roku	33	27	14	12	1	6	17	11	16	13	8	13	11	9	4	6	201
	Počet návštev	1	0	3	2	1	0	8	3	16	14	8	8	2	2	0	6	74
Poradňa pre tehotné a dojčiace matky	Počet klientov novo evidovaných v sledovanom roku	0	0	0	0	0	0	0	13	0	1	0	0	0	0	0	0	14
	celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v sledovanom roku	0	0	0	0	0	0	0	13	0	1	0	0	0	0	0	0	14
	Počet návštev	0	0	0	0	0	0	0	40	0	2	0	0	0	0	0	0	42

Prehľad o počte výkonov Poradenského centra ochrany a podpory zdravia v roku 2019tab.č.7

	Výkon	Počet výkonov	
		TZS	Mimo TZS
1. Merania a iné výkony v poradni zdravia Počet klientov TZS (počet prvovýšetrených a opakovane vyšetrených klientov, ktorí sú v TZS): 8743 Počet klientov mimo TZS (počet klientov vyšetrených v rámci realizovaných aktivít výjazdovou PZ, ktorí nie sú v TZS): 9645	Antropometrické meranie		
	- výška	9241	5907
	- váha	9238	6747
	- BMI	9065	6708
	- obvod pása	8904	5817
	- obvod bokov	8848	5626
	- WHR	8643	5162
	- WHtR	4365	3737
	- % celkového tuku (Bodystat, Kaliper, Omron)	5653	6607
	- Iné (kostrové svalstvo, bazálny metabolizmus...) * balík vyšetrenia získaný jedným meraním sa vykazuje ako jeden výkon	2637	5690
	Biochemické vyšetrenia - Celkový cholesterol	9228	5967
	- HDL cholesterol	4985	163
	- LDL cholesterol	4420	124
	- Triacylglyceroly	5625	307
	- Glukóza	6063	1845
	- Iné biochemické vyšetrenie (AST, ALT, kyselina močová, laktát a pod.)	416	651
	Somatické vyšetrenia		
	- Krvný tlak + pulz *(u jedného klienta rátame vyšetrenie TK + pulz spolu ako jeden výkon)	9040	11538
	Vyšetrenie smokerlyzénom	756	2311
	Vyšetrenie spirometrom	688	3685
	Založenie karty klienta pre Test zdravé srdce	5931	38
	Osobná a rodinná anamnéza	6673	2337
	Vyplnenie dotazníka celkovej životnej pohody	2613	759
	Stanovenie rizikového skóre KVCH podľa TZS	5477	9
	Odborné poradenstvo a konzultácie	9168	8012
	Iné (telefonické, istom, e-mailom a pod.)	288	215
	Odporúčanie do siete zdravotníckych zariadení	598	611
Iné	305	3371	

pokračovanie tab.č.7

		Počet výkonov
2. Poradňa zdravej výživy Počet klientov: 2681	Odborné poradenstvo	2735
	Založenie karty klienta	1673
	Vyplnenie dotazníka o stravovacích zvyklostiach	2103
	Odporúčanie do siete zdravotníckych zariadení	69
	Iné (Zadanie údajov do príslušného software pre HVBPKV)	159
3. Poradňa odvykania od fajčenia Počet klientov: 1007	Odborné poradenstvo	921
	Založenie karty klienta	739
	Meranie spirometrom	1175
	Meranie smokerlyzérom	1032
	Meranie krvného tlaku, pulzu	799
	Vyplnenie dotazníka (Fagerstromov a iné)	836
	Odporúčanie do siete zdrav. zariadení	11
	Telefonické poradenstvo	726
	Iné	163
4. Poradňa optimalizovania pohybovej aktivity Počet klientov: 813	Odborné poradenstvo	1497
	Založenie karty klienta	521
	Meranie spirometrom	394
	Vyšetrenie funkčnej zdatnosti	518
	Vyšetrenie aeróbnej výkonnosti	25
	Vyšetrenie EKG	0
	Meranie flexibility	630
	Držanie tela	626
	Pohybová inštruktáž	828
	Odporúčanie do siete zdrav. zariadení	24
	Iné	1628
5. Poradňa podpory psychického zdravia Počet klientov: 43	Odborné poradenstvo	41
	Psychologické vyšetrenie	8
	Odporúčanie do siete zdrav. zariadení.	2
	Založenie karty klienta	2
	Iné	29
6. Poradňa pre deti a mládež Počet klientov: 909	Odborné poradenstvo	408
	Odporúčanie do siete zdravot. zariadení	0
	Založenie karty klienta	70
	Iné	381
		0

		Počet výkonov
7. Poradňa pre HIV/AIDS a drogové závislosti Počet klientov: 851	Odborné poradenstvo	1225
	Odber krvi na HIV/AIDS	540
	Odporúčanie do siete zdrav. zariadení	89
	Založenie karty klienta	318
	Iné	333
8. Poradňa ochrany a podpory zdravia pri práci Počet klientov: 328	Odborné poradenstvo	380
	Vyšetrenie pracovného rizika	506
	Založenie karty klienta	31
	Odporúčanie do siete zdrav. zariadení	9
	Iné	0
9. Poradňa pre nefarmakologické ovplyvňovanie TK Počet klientov: 12	Odborné poradenstvo	12
	Vyšetrenie pracovného rizika	0
	Založenie karty klienta	4
	Odporúčanie do siete zdrav. zariadení	37
	Iné	0
SPOLU počet výkonov		257246

Výsledky biochemických vyšetření prvýkrát vyšetřených klientů v poradni zdraví za období od 1.1.2019 do 31.12.2019

Muži

Tab. č. 8a

Veková skupina		Cholesterol		Glukóza		Triglyceridy		HDL		LDL		TC / HDL		TG / HDL		LDL / HDL		BMI		WHR	
		N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z
0-14	abs.	2	0	1	1	1	1	0	2	2	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	rel.	0,2	0	0,1	0,6	0,2	0,4	0	0,5	0,4	0	0,3	0,3	0,4	0,2	0,2	0,4	0,2	0,1	0,1	0,2
	+-%	0,3	0	0,2	1,3	0,3	0,8	0	0,7	0,6	0	0,6	0,6	0,8	0,4	0,4	0,9	0,3	0,2	0,2	0,5
15-19	a bs.	32	1	25	0	25	0	10	15	25	0	19	6	18	7	22	3	28	5	29	0
	re l.	3,5	0,1	3	0	4,2	0	3,2	4	5,1	0	5,4	1,8	7,5	1,6	5	1,3	4,3	0,5	3,1	0
	+ -%	1,2	0,3	1,1	0	1,6	0	2	2	1,9	0	2,4	1,4	3,3	1,2	2	1,5	1,6	0,5	1,1	0
20-24	a bs.	95	18	32	1	55	8	11	15	23	2	19	7	15	10	19	6	72	40	86	11
	re l.	10,3	2,5	3,8	0,6	9,2	3,5	3,6	4	4,7	1,1	5,4	2,1	6,3	2,3	4,3	2,6	11,1	4,1	9,3	2,7
	+ -%	2	1,2	1,3	1,3	2,3	2,4	2,1	2	1,9	1,5	2,4	1,5	3,1	1,4	1,9	2,1	2,4	1,3	1,9	1,6
25-34	a bs.	219	127	166	10	103	37	52	56	80	25	68	40	48	58	77	28	178	168	254	49
	re l.	23,8	17,8	19,8	6,4	17,2	16	16,8	14,8	16,3	13,9	19,4	11,9	20	13,3	17,4	12,3	27,6	17,3	27,5	11,9
	+ -%	2,8	2,8	2,7	3,8	3	4,7	4,2	3,6	3,3	5,1	4,1	3,5	5,1	3,2	3,5	4,3	3,4	2,4	2,9	3,1
35-44	a bs.	205	197	195	24	119	59	78	79	115	37	78	79	49	104	106	46	150	248	226	102
	re l.	22,3	27,7	23,2	15,4	19,9	25,5	25,2	20,9	23,5	20,6	22,2	23,5	20,4	23,8	23,9	20,3	23,2	25,5	24,5	24,8
	+ -%	2,7	3,3	2,9	5,7	3,2	5,6	4,8	4,1	3,8	5,9	4,3	4,5	5,1	4	4	5,2	3,3	2,7	2,8	4,2
45-54	a bs.	131	183	195	42	142	52	70	102	109	60	73	99	52	119	94	75	98	211	162	78
	re	14,3	25,7	23,2	26,9	23,7	22,5	22,7	27	22,2	33,3	20,8	29,5	21,7	27,2	21,2	33	15,2	21,7	17,5	19

	l. + -%	2,3	3,2	2,9	7	3,4	5,4	4,7	4,5	3,7	6,9	4,2	4,9	5,2	4,2	3,8	6,1	2,8	2,6	2,5	3,8
55-64	a bs.	138	135	154	46	106	49	59	82	94	44	60	81	40	101	83	55	75	195	116	112
	re l.	15	19	18,3	29,5	17,7	21,2	19,1	21,7	19,2	24,4	17,1	24,1	16,7	23,1	18,7	24,2	11,6	20,1	12,6	27,3
	+ -%	2,3	2,9	2,6	7,2	3,1	5,3	4,4	4,2	3,5	6,3	3,9	4,6	4,7	4	3,6	5,6	2,5	2,5	2,1	4,3
65 a viac	a bs.	97	51	72	32	47	25	29	27	42	12	33	23	17	37	41	13	42	102	49	56
	re l.	10,6	7,2	8,6	20,5	7,9	10,8	9,4	7,1	8,6	6,7	9,4	6,8	7,1	8,5	9,3	5,7	6,5	10,5	5,3	13,6
	+ -%	2	1,9	1,9	6,3	2,2	4	3,3	2,6	2,5	3,6	3,1	2,7	3,2	2,6	2,7	3	1,9	1,9	1,4	3,3
SPOLU: 100%		919	712	840	156	598	231	309	378	490	180	351	336	240	437	443	227	646	971	924	411

Ženy

Tab. č. 8b

Veková skupina		Cholesterol		Glukóza		Triglyceridy		HDL		LDL		TC / HDL		TG / HDL		LDL / HDL		BMI		WHR	
		N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z
0-14	abs.	2	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0	4
	rel.	0,1	0,2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,3	0	0,2
	+-%	0,2	0,2	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,3	0	0,2
15-19	abs.	72	4	52	1	42	3	27	18	44	1	38	7	35	10	44	1	68	7	60	11
	rel.	4	0,2	2,5	0,4	2,8	0,7	2,7	2,7	3,6	0,2	3,8	1	3,6	1,5	3,4	0,3	3,2	0,5	4	0,7
	+-%	0,9	0,2	0,7	0,8	0,8	0,8	1	1,2	1	0,5	1,2	0,7	1,2	0,9	1	0,6	0,8	0,3	1	0,4
20-24	abs.	201	26	74	3	131	18	35	20	54	0	53	2	46	8	54	0	174	50	154	44
	rel.	11,3	1,4	3,6	1,2	8,6	4,1	3,5	2,9	4,4	0	5,4	0,3	4,7	1,2	4,1	0	8,2	3,3	10,2	2,6
	+-%	1,5	0,5	0,8	1,4	1,4	1,8	1,1	1,3	1,1	0	1,4	0,4	1,3	0,8	1,1	0	1,2	0,9	1,5	0,8
25-34	abs.	415	187	324	15	234	42	127	86	183	26	153	60	153	58	182	27	455	143	341	167

	rel.	23,3	9,9	15,9	6	15,4	9,5	12,7	12,7	14,9	6,3	15,5	8,7	15,7	8,4	13,9	8,1	21,5	9,3	22,5	10
	+-%	2	1,4	1,6	3	1,8	2,7	2,1	2,5	2	2,3	2,3	2,1	2,3	2,1	1,9	2,9	1,7	1,5	2,1	1,4
35-44	abs.	520	427	592	40	419	99	280	182	362	90	283	179	294	162	366	86	600	338	406	375
	rel.	29,2	22,7	29	16,1	27,5	22,3	28	26,8	29,5	21,8	28,6	25,9	30,2	23,5	28	25,7	28,3	22	26,8	22,5
	+-%	2,1	1,9	2	4,6	2,2	3,9	2,8	3,3	2,6	4	2,8	3,3	2,9	3,2	2,4	4,7	1,9	2,1	2,2	2
45-54	abs.	271	514	484	69	379	107	268	176	306	127	242	202	231	211	331	102	448	339	314	381
	rel.	15,2	27,3	23,7	27,8	24,9	24,2	26,8	25,9	24,9	30,8	24,5	29,2	23,8	30,7	25,3	30,5	21,2	22,1	20,7	22,9
	+-%	1,7	2	1,8	5,6	2,2	4	2,7	3,3	2,4	4,5	2,7	3,4	2,7	3,4	2,4	4,9	1,7	2,1	2	2
55-64	abs.	153	484	361	61	228	117	192	132	185	127	158	166	159	158	230	82	254	382	171	389
	rel.	8,6	25,7	17,7	24,6	15	26,4	19,2	19,4	15,1	30,8	16	24	16,4	23	17,6	24,6	12	24,9	11,3	23,4
	+-%	1,3	2	1,7	5,4	1,8	4,1	2,4	3	2	4,5	2,3	3,2	2,3	3,1	2,1	4,6	1,4	2,2	1,6	2
65 a viac	abs.	147	239	153	59	89	57	72	65	94	41	62	75	54	81	99	36	111	269	66	289
	rel.	8,3	12,7	7,5	23,8	5,8	12,9	7,2	9,6	7,7	10	6,3	10,9	5,6	11,8	7,6	10,8	5,2	17,5	4,4	17,4
	+-%	1,3	1,5	1,1	5,3	1,2	3,1	1,6	2,2	1,5	2,9	1,5	2,3	1,4	2,4	1,4	3,3	0,9	1,9	1	1,8
SPOLU: 100%		1781	1884	2041	248	1522	443	1001	679	1228	412	989	691	972	688	1306	334	2118	1533	1515	1665

Výsledky biochemických vyšetrení opakovane vyšetrených klientov v poradni zdravia za obdobie od 1.1.2019 do 31.12.2019

Muži

Tab.č.9a

Veková skupina		Cholesterol		Glukóza		Triglyceridy		HDL		LDL		TC / HDL		TG / HDL		LDL / HDL		BMI		WHR	
		N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z
0 - 14	abs.	1	0	1	0	0	1	0	1	1	0	0	1	0	1	1	0	0	1	0	1
	rel.	0,2	0	0,2	0	0	0,5	0	0,4	0,3	0	0	0,4	0	0,3	0,3	0	0	0,2	0	0,3
	+-%	0,4	0	0,3	0	0	1	0	0,8	0,5	0	0	0,8	0	0,6	0,5	0	0	0,3	0	0,5
15 - 19	abs.	3	0	2	0	2	0	0	2	2	0	1	1	0	2	2	0	1	1	1	1
	rel.	0,6	0	0,3	0	0,5	0	0	0,9	0,5	0	0,3	0,4	0	0,6	0,5	0	0,3	0,2	0,2	0,3
	+-%	0,6	0	0,5	0	0,7	0	0	1,2	0,7	0	0,6	0,8	0	0,8	0,7	0	0,6	0,3	0,4	0,5
20 - 24	abs.	11	3	8	1	8	1	2	5	6	1	4	3	2	5	5	2	8	5	10	2
	rel.	2	0,7	1,4	0,7	2,1	0,5	0,6	2,1	1,6	0,7	1,3	1,2	1	1,5	1,3	1,4	2,4	0,8	2,1	0,5
	+-%	1,2	0,7	0,9	1,3	1,5	1	0,9	1,8	1,3	1,4	1,3	1,4	1,3	1,3	1,2	2	1,7	0,7	1,3	0,7
25 - 34	abs.	80	27	55	2	25	13	14	18	25	7	18	14	12	20	23	9	46	57	73	25
	rel.	14,7	6	9,4	1,4	6,7	6,5	4,5	7,7	6,6	5	6	5,7	5,7	6,1	6,1	6,4	13,9	9	15,5	6,5
	+-%	3	2,2	2,4	1,9	2,5	3,4	2,3	3,4	2,5	3,6	2,7	2,9	3,2	2,6	2,4	4	3,7	2,2	3,3	2,5
35 - 44	abs.	115	86	91	13	47	22	36	34	42	24	37	32	24	43	41	25	75	118	125	44
	rel.	21,1	19	15,6	8,9	12,5	11	11,5	14,5	11,1	17,1	12,3	13,1	11,5	13	10,9	17,7	22,7	18,7	26,5	11,4
	+-%	3,4	3,6	2,9	4,6	3,4	4,3	3,5	4,5	3,2	6,2	3,7	4,2	4,3	3,6	3,1	6,3	4,5	3	4	3,2
45 - 54	abs.	89	92	108	24	63	48	68	42	75	26	55	55	39	68	72	29	52	121	87	59
	rel.	16,3	20,4	18,5	16,4	16,8	24	21,8	17,9	19,8	18,6	18,2	22,5	18,7	20,6	19,1	20,6	15,8	19,1	18,5	15,3
	+-%	3,1	3,7	3,2	6	3,8	5,9	4,6	4,9	4	6,4	4,4	5,2	5,3	4,4	4	6,7	3,9	3,1	3,5	3,6
55-64	abs.	108	113	143	44	102	56	90	60	106	36	86	64	58	91	108	34	54	156	72	109
	rel.	19,8	25	24,5	30,1	27,2	28	28,8	25,5	28	25,7	28,5	26,2	27,8	27,6	28,6	24,1	16,4	24,7	15,3	28,3
	+-%	3,3	4	3,5	7,4	4,5	6,2	5	5,6	4,5	7,2	5,1	5,5	6,1	4,8	4,6	7,1	4	3,4	3,2	4,5
65 a viac	abs.	136	128	173	61	127	57	101	71	119	46	99	73	74	97	123	42	91	170	99	142
	rel.	25	28,3	29,7	41,8	33,9	28,5	32,4	30,2	31,5	32,9	32,8	29,9	35,4	29,4	32,6	29,8	27,6	26,9	21	36,9
	+-%	3,6	4,2	3,7	8	4,8	6,3	5,2	5,9	4,7	7,8	5,3	5,7	6,5	4,9	4,7	7,5	4,8	3,5	3,7	4,8
SPOLU: 100%		545	452	583	146	375	200	312	235	378	140	302	244	209	330	377	141	330	632	471	385

Ženy

Tab. č. 9b

Veková skupina		Cholesterol		Glukóza		Triglyceridy		HDL		LDL		TC / HDL		TG / HDL		LDL / HDL		BMI		WHR	
		N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z
0 - 14	abs.	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0
	rel.	0,1	0	0,1	0	0,1	0	0,1	0	0,1	0	0,1	0	0,1	0	0,1	0	0,1	0	0,1	0
	+-%	0,2	0	0,1	0	0,2	0	0,2	0	0,2	0	0,2	0	0,2	0	0,2	0	0,2	0	0,3	0
15 - 19	abs.	6	0	6	0	5	0	4	2	5	0	5	1	4	1	4	1	5	1	5	1
	rel.	0,7	0	0,3	0	0,4	0	0,4	0,4	0,5	0	0,6	0,2	0,5	0,2	0,3	0,4	0,5	0,1	0,7	0,1
	+-%	0,5	0	0,3	0	0,4	0	0,4	0,6	0,4	0	0,5	0,3	0,5	0,3	0,3	0,8	0,4	0,2	0,6	0,1
20 - 24	abs.	20	2	13	2	16	0	7	1	8	0	7	1	7	1	7	1	18	4	13	5
	rel.	2,3	0,1	0,8	0,7	1,4	0	0,7	0,2	0,8	0	0,8	0,2	0,8	0,2	0,6	0,4	1,6	0,3	1,9	0,3
	+-%	1	0,2	0,4	0,9	0,7	0	0,5	0,4	0,6	0	0,6	0,3	0,6	0,3	0,4	0,8	0,8	0,3	1	0,3
25 - 34	abs.	78	33	79	3	52	10	35	20	51	4	41	14	34	21	49	6	77	28	57	36
	rel.	8,9	2,1	4,6	1	4,6	2,1	3,3	4,4	5,1	0,8	4,6	2,2	3,9	3,3	3,9	2,5	7	2,3	8,2	2,5
	+-%	1,9	0,7	1	1,1	1,2	1,3	1,1	1,9	1,4	0,8	1,4	1,2	1,3	1,4	1,1	2	1,5	0,8	2	0,8
35 - 44	abs.	206	141	252	21	178	42	131	66	161	31	133	64	131	66	174	18	227	117	177	141
	rel.	23,5	9,2	14,5	7	15,6	8,8	12,3	14,4	16,1	6,4	14,9	10,3	15,2	10,2	14	7,6	20,8	9,4	25,5	9,9
	+-%	2,8	1,4	1,7	2,9	2,1	2,5	2	3,2	2,3	2,2	2,3	2,4	2,4	2,3	1,9	3,4	2,4	1,6	3,2	1,5
45 - 54	abs.	167	359	416	39	275	92	247	93	226	107	218	122	204	132	276	57	271	238	184	266
	rel.	19,1	23,4	24	13,1	24,1	19,2	23,3	20,4	22,6	22,2	24,4	19,6	23,7	20,5	22,2	23,9	24,8	19,1	26,5	18,6
	+-%	2,6	2,1	2	3,8	2,5	3,5	2,5	3,7	2,6	3,7	2,8	3,1	2,8	3,1	2,3	5,4	2,6	2,2	3,3	2
55-64	abs.	164	556	523	88	324	175	335	140	271	191	238	236	256	215	383	79	272	411	168	451
	rel.	18,7	36,2	30,2	29,5	28,4	36,5	31,6	30,6	27	39,7	26,6	37,9	29,7	33,4	30,8	33,2	24,9	33,1	24,2	31,5
	+-%	2,6	2,4	2,2	5,2	2,6	4,3	2,8	4,2	2,8	4,4	2,9	3,8	3,1	3,6	2,6	6	2,6	2,6	3,2	2,4
65 a viac	abs.	231	440	442	145	291	159	300	135	278	148	251	184	224	207	350	76	218	440	90	522
	rel.	26,4	28,7	25,5	48,7	25,5	33,2	28,3	29,5	27,7	30,8	28,1	29,5	26	32,1	28,1	31,9	19,9	35,4	12,9	36,5
	+-%	2,9	2,3	2,1	5,7	2,5	4,2	2,7	4,2	2,8	4,1	2,9	3,6	2,9	3,6	2,5	5,9	2,4	2,7	2,5	2,5
SPOLU: 100%		876	1535	1733	298	1142	479	1061	457	1002	481	894	623	861	644	1245	238	1093	1243	695	1430

Výsledky hodnotenia skríningu tlaku krvi u prvý raz vyšetrených klientov za obdobie od 1.1.2019 do 31.12.2019

Tab. č. 10a

Muži	Počet klientov vo vekových skupinách:									Spolu
		0-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 a viac	
1. Optimálny (<120 a <80)	abs.	2	19	29	76	58	28	29	12	255
	rel.	100	59,4	27,4	22,2	14,6	9	10,7	8,2	15,8
	+-%	0	17	8,5	4,4	3,5	3,2	3,7	4,5	1,8
2. Normálny (120-129 alebo 80-84)	abs.	0	7	35	90	102	79	52	23	389
	rel.	0	21,9	33	26,3	25,6	25,5	19,3	15,8	24,2
	+-%	0	14,3	9	4,7	4,3	4,9	4,7	5,9	2,1
3. Vyšší normálny (130-139 alebo 85-89)	abs.	0	4	20	100	112	93	78	35	442
	rel.	0	12,5	18,9	29,2	28,1	30	28,9	24	27,5
	+-%	0	11,5	7,4	4,8	4,4	5,1	5,4	6,9	2,2
4. Hypertenzia I (140-159 alebo 90-99)	abs.	0	2	19	69	96	81	69	50	386
	rel.	0	6,3	17,9	20,2	24,1	26,1	25,6	34,2	24
	+-%	0	8,4	7,3	4,3	4,2	4,9	5,2	7,7	2,1
5. Hypertenzia II (160-179 alebo 100-109)	abs.	0	0	2	7	27	22	33	23	114
	rel.	0	0	1,9	2	6,8	7,1	12,2	15,8	7,1
	+-%	0	0	2,6	1,5	2,5	2,9	3,9	5,9	1,3
6. Hypertenzia III (>179 alebo >109)	abs.	0	0	1	0	3	7	9	3	23
	rel.	0	0	0,9	0	0,8	2,3	3,3	2,1	1,4
	+-%	0	0	1,8	0	0,8	1,7	2,1	2,3	0,6
S P O L U	abs.	2	32	106	342	398	310	270	146	1609
HYPERTENZIA	abs.	0	2	22	76	126	110	111	76	523
	rel.	0	6,3	20,8	22,2	31,7	35,5	41,1	52,1	32,5
	+-%	0	8,4	7,7	4,4	4,6	5,3	5,9	8,1	2,3

Tab. č. 10b

Ženy	Počet klientov vo vekových skupinách:									Spolu
		0-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 a viac	
1. Optimálny	abs.	0	48	137	319	403	205	109	52	1278
	rel.	0	65,8	62,8	55,2	44,4	26,5	17,4	13,7	35,8
(<120 a <80)	+-%	0	10,9	6,4	4,1	3,2	3,1	3	3,5	1,6
2. Normálny	abs.	0	17	44	152	219	192	149	63	836
	rel.	0	23,3	20,2	26,3	24,1	24,8	23,8	16,6	23,4
(120-129 alebo 80-84)	+-%	0	9,7	5,3	3,6	2,8	3	3,3	3,7	1,4
3. Vyšší normálny	abs.	4	8	24	64	153	175	144	90	664
	rel.	80	11	11	11,1	16,9	22,6	23	23,7	18,6
(130-139 alebo 85-89)	+-%	35,1	7,2	4,2	2,6	2,4	3	3,3	4,3	1,3
4. Hypertenzia I	abs.	1	0	10	35	107	147	165	119	585
	rel.	20	0	4,6	6,1	11,8	19	26,3	31,3	16,4
(140-159 alebo 90-99)	+-%	35,1	0	2,8	1,9	2,1	2,8	3,4	4,7	1,2
5. Hypertenzia II	abs.	0	0	2	7	20	48	50	43	170
	rel.	0	0	0,9	1,2	2,2	6,2	8	11,3	4,8
(160-179 alebo 100-109)	+-%	0	0	1,3	0,9	1	1,7	2,1	3,2	0,7
HYPERTENZIA III	abs.	0	0	1	1	6	6	10	13	37
	rel.	0	0	0,5	0,2	0,7	0,8	1,6	3,4	1
(>179 alebo >109)	+-%	0	0	0,9	0,3	0,5	0,6	1	1,8	0,3
S P O L U	abs.	5	73	218	578	908	773	627	380	3570
	abs.	1	0	13	43	133	201	225	175	792
HYPERTENZIA	rel.	20	0	6	7,4	14,6	26	35,9	46,1	22,2
	+-%	35,1	0	3,1	2,1	2,3	3,1	3,8	5	1,4
CELKOM	abs	7	105	324	920	1306	1083	897	526	5179

Výsledky hodnotenia skríningu tlaku krvi u opakovane vyšetrených klientov za obdobie od
1.1.2019 do 31.12.2019

Tab.č.11a

Muži	Počet klientov vo vekových skupinách:									Spolu
		0-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 a viac	
1. Optimálny (<120 a <80)	abs.	1	3	5	17	34	28	23	24	135
	rel.	100	100	35,7	16,7	18,5	17,2	11,7	11,5	15,4
	+-%	0	0	25,1	7,2	5,6	5,8	4,5	4,3	2,4
2. Normálny (120-129 alebo 80-84)	abs.	0	0	3	40	48	29	36	47	204
	rel.	0	0	21,4	39,2	26,1	17,8	18,4	22,5	23,2
	+-%	0	0	21,5	9,5	6,3	5,9	5,4	5,7	2,8
3. Vyšší normálny (130-139 alebo 85-89)	abs.	0	0	3	25	46	38	53	53	219
	rel.	0	0	21,4	24,5	25	23,3	27	25,4	24,9
	+-%	0	0	21,5	8,3	6,3	6,5	6,2	5,9	2,9
4. Hypertenzia I (140-159 alebo 90-99)	abs.	0	0	3	16	46	55	64	59	247
	rel.	0	0	21,4	15,7	25	33,7	32,7	28,2	28,1
	+-%	0	0	21,5	7,1	6,3	7,3	6,6	6,1	3
5. Hypertenzia II (160-179 alebo 100-109)	abs.	0	0	0	4	8	11	18	21	62
	rel.	0	0	0	3,9	4,3	6,7	9,2	10	7,1
	+-%	0	0	0	3,8	2,9	3,9	4	4,1	1,7
6. Hypertenzia III (>179 alebo >109)	abs.	0	0	0	0	2	2	2	5	11
	rel.	0	0	0	0	1,1	1,2	1	2,4	1,3
	+-%	0	0	0	0	1,5	1,7	1,4	2,1	0,7
S P O L U	abs.	1	3	14	102	184	163	196	209	878
HYPERTENZIA	abs.	0	0	3	20	56	68	84	85	320
	rel.	0	0	21,4	19,6	30,4	41,7	42,9	40,7	36,4
	+-%	0	0	21,5	7,7	6,6	7,6	6,9	6,7	3,2

Tab.č.11b

Ženy	Počet klientov vo vekových skupinách:									Spolu
		0-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 a viac	
1. Optimálny (<120 a <80)	abs.	0	3	14	69	167	158	182	97	690
	rel.	0	75	66,7	65,7	50,6	33,1	29,2	17,1	32,3
	+-%	0	42,4	20,2	9,1	5,4	4,2	3,6	3,1	2
2. Normálny (120-129 or 80-84)	abs.	0	1	5	21	75	114	135	104	458
	rel.	0	25	23,8	20	22,7	23,8	21,6	18,4	21,4
	+-%	0	42,4	18,2	7,7	4,5	3,8	3,2	3,2	1,7
3. Vyšší normálny (130-139 alebo 85-89)	abs.	0	0	0	11	49	100	144	160	466
	rel.	0	0	0	10,5	14,8	20,9	23,1	28,3	21,8
	+-%	0	0	0	5,9	3,8	3,6	3,3	3,7	1,8
4. Hypertenzia I (140-159 alebo 90-99)	abs.	0	0	1	3	31	82	130	151	400
	rel.	0	0	4,8	2,9	9,4	17,2	20,8	26,7	18,7
	+-%	0	0	9,1	3,2	3,1	3,4	3,2	3,6	1,7
5. Hypertenzia II (160-179 alebo 100-109)	abs.	0	0	0	1	4	21	30	45	102
	rel.	0	0	0	1	1,2	4,4	4,8	8	4,8
	+-%	0	0	0	1,9	1,2	1,8	1,7	2,2	0,9
HYPERTENZIA III (>179 alebo >109)	abs.	0	0	1	0	4	3	3	9	20
	rel.	0	0	4,8	0	1,2	0,6	0,5	1,6	0,9
	+-%	0	0	9,1	0	1,2	0,7	0,5	1	0,4
S P O L U	abs.	0	4	21	105	330	478	624	566	2136
HYPERTENZIA	abs.	0	0	2	4	39	106	163	205	522
	rel.	0	0	9,5	3,8	11,8	22,2	26,1	36,2	24,4
	+-%	0	0	12,6	3,7	3,5	3,7	3,4	4	1,8
CELKOM	abs	1	7	35	207	514	641	820	775	3014

OCHRANA ZDRAVIA PRED ŽIARENÍM

TEXTOVÁ ČASŤ:

1. Personálne obsadenie odboru RÚVZ Bratislava

- počet pracovníkov - 4,
- rozdelenie pracovníkov podľa vzdelania:
 - 1 VŠ III. stupňa, odbor jadrová fyzika, prax v odbore 34 rokov,
 - 1 VŠ III. stupňa, odbor organická chémia, prax v odbore 14 rokov,
 - 1 VŠ III. stupňa, odbor technológia organických výrob, prax v odbore 1 rok
 - 1 SŠ – odbor rádiologický technik a diplomovaný asistent hygieny a epidemiológie, prax v odbore 33 rokov,
- vzdelávanie pracovníkov (počet pracovníkov zaradených do vzdelávania alebo špecializačnej prípravy – štátni zamestnanci, zdravotnícky pracovníci a verejná služba),
- Štátni zamestnanci sa zúčastňovali na vzdelávacích aktivitách - seminároch, organizovaných ÚVZ SR:
 - a) *Genetická toxikológia a profesionálna expozícia (3 pracovníci)*
 - b) *Právne predpisy v oblasti radiačnej ochrany (3 pracovníci)*
 - c) *Európsky imunizačný týždeň a salmonelóza – známe - neznáme (1 pracovník)*
 - d) *Celiakia a sledovanie obsahu gluténu (3 pracovníci)*
 - e) *Expozícia žiarenia pri mamografii (3 pracovníci)*
 - f) *Zákon o správnom konaní (2 pracovníci)*
 - g) *Najčastejšie nedostatky v správnom konaní (2 pracovníci)*
 - h) *Význam pohybovej aktivity v prevencii chronických ochorení (1 pracovník)*
 - i) *Národný program pre problémy s alkoholom (1 pracovník)*
 - j) *Dvaja pracovníci sa zúčastnili workshopu Site Security Plan Development, ktorý organizoval Pacific Northwest National Laboratory, USA.*

1. Personálne obsadenie odboru RÚVZ Nitra

Personálne obsadenie pracoviska bolo v roku 2019 zabezpečené tromi inými zdravotníckymi pracovníkmi s vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa – dvomi fyzikmi (s praxou v odbore 21 rokov, resp. 8 mesiacov) a jadrovou chemičkou (prax v odbore 2,5 roka). V porovnaní s predchádzajúcim rokom sa počet pracovníkov zvýšil o medicínskeho fyzika, ktorý bol prijatý do pracovného pomeru od 01.05.2019. Všetci sú v štátnozamestnaneckom pomere.

Jedna pracovníčka sa v dňoch 13.-14.03.2019 zúčastnila vzdelávacej aktivity - tematického kurzu Ochrana zdravia pred ionizujúcim žiarením na Slovenskej zdravotníckej univerzite v Bratislave a v dňoch 15.-16.05.2019 valného zhromaždenia Slovenskej nukleárnej spoločnosti v Častej. Všetci traja pracovníci absolvovali v dňoch 02.12 - 05.12.2019 kurz Site Security Plan Development Workshop organizovaný Pacific Northwest National Laboratory, Richland, USA v hoteli Apollo v Bratislave, ktorý bol zameraný na problematiku zaistovania bezpečnosti rádioaktívnych žiaričov. Dvaja pracovníci absolvovali v dňoch 26.03.2019 a 22.10.2019 kurz Riadený výberový rozhovor v Centre vzdelávania a hodnotenia Úradu vlády SR v Bratislave organizovaný Úradom vlády SR. Všetci pracovníci sa zúčastnili odbornej prípravy krízového štábu Okresného úradu Nitra v Atómovej elektrárni Mochovce zameranej na prípravu na riešenie odozvy jadrových havárií.

1. Personálne obsadenie odboru RÚVZ Banská Bystrica

K 31.12.2019 bolo oddelenie personálne obsadené 13 pracovníkmi. 7 pracovníkov oddelenia sú štátni zamestnanci, 6 pracovníkov oddelenia sú zamestnanci pre výkon práce vo verejnom záujme a z tohto počtu sú 4 zaradení ako zdravotnícki pracovníci.

Profesijné zloženie:

- 1 lekár
- 2 VŠ so zameraním na jadrovú fyziku
- 1 VŠ so zameraním jadrová chémia
- 2 VŠ so zameraním na chémiu
- 1 VŠ so zameraním biomedicínska fyzika
- 2 VŠ so zameraním verejné zdravotníctvo
- 1 VŠ so zameraním environmentálna výchova
- 2 SŠ – laborantka
- 1 pomocná laborantka

1. Personálne obsadenie odboru RÚVZ Košice

Organizačne je práca na odbore rozdelená do dvoch oddelení - Oddelenie rntgenov, uzavretých a otvorených žiaričov a Oddelenie dozimetrie a monitorovania rádioaktivity životného prostredia. K 31. 12. 2019 vykonávalo činnosť 10 pracovníkov.

Počet pracovníkov odboru v roku 2019: 10

- 6 VŠ
- 1 DAHE
- 3 laboranti.

2. Organizačné členenie odboru RÚVZ Bratislava

Vedúca odboru – hlavný radca

Zamestnanci odboru – odborný radca (2) a radca (1)

2. Organizačné členenie odboru RÚVZ Nitra

Pracovná skupina pre ochranu zdravia pred žiarením je od roku 2007 súčasťou oddelenia preventívneho pracovného lekárstva. V problematike radiačnej ochrany je pracovisko odborne usmerňované odborom ochrany zdravia pred žiarením Úradu verejného zdravotníctva SR (ďalej len ÚVZ SR), pričom rozsah jeho pôsobnosti a kompetencií ustanovuje zákon č. 87/2018 Z. z. a súvisiace predpisy.

Okrem toho pracovná skupina zabezpečuje výkon štátneho zdravotného dozoru v oblasti používania vybraných zdrojov neionizujúceho žiarenia (lasery, intenzívne pulzné svetlo, magnetická rezonancia a pod.) v okresoch Nitra, Zlaté Moravce a Šaľa podľa zákona č. 355/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 355/2007 Z. z.) a súvisiacich predpisov.

2. Organizačné členenie oddelenia RÚVZ Banská Bystrica

Oddelenie ochrany zdravia pred žiarením Regionálneho úradu verejného zdravotníctva v Banskej Bystrici nemá ďalšie organizačné členenie.

2. Organizačné členenie odboru RÚVZ Košice

Členenie odboru ochrany zdravia pred žiarením:

Vedúci odboru

1. Oddelenie röntgenov, uzavretých a otvorených žiaričov

VŠ - 2

DAHE - 1

2. Oddelenie dozimetrie a monitorovania rádioaktivity životného prostredia

Vedúci oddelenia

VŠ - 3

Laborant – 3.

3. Hlavná náplň činnosti odboru, ťažiskové úlohy v predchádzajúcom roku v jednotlivých oblastiach radiačnej ochrany, celkové zhodnotenie činnosti odboru v predchádzajúcom kalendárnom roku (RÚVZ Bratislava)

Odbor ochrany zdravia pred žiarením je samostatný odbor, ktorý sa zaoberá hodnotením vplyvu ionizujúceho žiarenia na zdravie ľudskej populácie. Na základe vedeckých poznatkov a podkladov získaných dozornou činnosťou navrhuje všeobecné a hodnotí konkrétne opatrenia na zabezpečenie účinnej ochrany zdravia ľudí. Pripravuje podklady pre usmerňovanie ochrany zdravia pri práci so zdrojmi ionizujúceho žiarenia v rôznych oblastiach hospodárstva, zdravotníctva, vedy a výskumu. V životnom prostredí skúma výskyt prírodnej a antropogénnej skladby izotopov s ohľadom na možný vplyv na zdravie obyvateľstva. Svoju činnosť vykonáva v súlade s najnovšími vedeckými poznatkami o zdravotnom riziku ionizujúceho žiarenia, medzinárodnými odporúčaniami a medzinárodnými a národnými všeobecne záväznými právnymi predpismi.

Svoju úlohu ochrany zdravia pred účinkami ionizujúceho žiarenia vykonáva viacerými činnosťami. Z nich najdôležitejšie, prípadne najčastejšie vykonávané sú:

- **Výkon štátneho dozoru v oblasti radiačnej ochrany,**
- **Príprava podkladov k vydávaniu rozhodnutí, záväzných a odborných stanovísk,**
- **Poradenská a konzultačná činnosť,**
- **Riešenie podnetov a sťažností,**
- **Stanovenie radiačnej záťaže plodu po lekárskom ožiarení tehotnej pacientky,**
- **Riešenie výskumných úloh a projektov zameraných na problematiku radiačnej ochrany,**
- **Legislatívna činnosť,**
- **Prešetrovanie radiačných udalostí,**
- **Riešenie nálezov rádioaktívneho materiálu,**
- **Účasť na cvičeniach simulujúcich mimoriadnu radiačnú udalosť,**
- **Vedenie evidencie pracovísk, kde sa vykonávajú činnosti vedúce k ožiareniu a pracovísk, ktoré poskytujú službu dôležitú z hľadiska radiačnej ochrany,**
- **Zvyšovanie kvalifikácie pracovníkov aktívnou alebo pasívnou účasťou na odborných podujatiach,**
- **Spolupráca s Odborom preventívneho a pracovného lekárstva pre posúdenie práce a pracovných podmienok v súvislosti s podozrením na chorobu z povolania a posúdenie kategórie rizikových prác s rizikovým faktorom ionizujúce žiarenie.**

Zabezpečovanie všetkých činností OOZPŽ je veľmi náročná úloha, ktorá si vyžaduje kvalifikovaných odborníkov a mnohé činnosti sú časovo náročné. Napriek personálnemu poddimenzovaniu sa pracovníkom darilo zabezpečiť štátny dozor v oblasti radiačnej ochrany a prípravu podkladov k vydaniu rozhodnutí na registráciu/povolenie na výkon činností vedúcich k ožiareniu a registráciu na služby dôležité z hľadiska radiačnej ochrany v súlade s termínmi stanovenými v zákone o správnom konaní.

3. *Hlavná náplň činnosti odboru, ťažiskové úlohy v predchádzajúcom roku v jednotlivých oblastiach radiačnej ochrany, celkové zhodnotenie činnosti odboru v predchádzajúcom kalendárnom roku (RÚVZ Nitra)*

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre je podľa § 4 ods.2 písm. c/ zákona č. 87/2018 Z. z. príslušným orgánom štátnej správy v oblasti radiačnej ochrany v územnom obvode Nitrianskeho kraja (okresy Nitra, Zlaté Moravce, Šaľa, Topoľčany, Levice, Nové Zámky a Komárno).

Zaoberá sa sledovaním a hodnotením vplyvu ionizujúceho žiarenia na zdravie pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia, pacientov pri lekárskom ožiarení ako aj obyvateľov vo všeobecnosti a tiež vplyvu na životné prostredie.

Výkon dozornej činnosti v oblasti radiačnej ochrany je zameraný na:

- vykonávanie kontroly pracovných podmienok, spôsobu zaobchádzania so zdrojmi ionizujúceho žiarenia z hľadiska ich možného vplyvu na zdravie pracovníkov a obyvateľstva a odbornej spôsobilosti pracovníkov pri zabezpečení radiačnej ochrany v zmysle legislatívnych požiadaviek,
- vykonávanie dozimetrických meraní priestorového dávkového ekvivalentu od rtg zariadení, uzavretých a otvorených žiaričov, špecializovaných meraní kvality rtg prístrojov v zdravotníckych a veterinárnych prevádzkach a merania úrovne povrchovej alfa, beta a gama kontaminácie na pracoviskách s otvorenými žiaričmi a pri radiačných mimoriadnych udalostiach,
- vedenie evidencie používaných aj nepoužívaných zdrojov ionizujúceho žiarenia, pracovísk a poskytovanie informácií do centrálného registra zdrojov ionizujúceho žiarenia,
- vydávanie potvrdení o zaevidovaní oznamovaných činností (§ 23 zákona č.87/2018 Z. z.),
- vydávanie rozhodnutí o registrácii a povolení, resp. zmien registrácií a zmien povolení činností vedúcich k ožiareniu (najmä používanie zdravotníckych, veterinárnych a technických rtg prístrojov, lineárnych urýchľovačov, odber, skladovanie a používanie otvorených a uzavretých žiaričov) a činností dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany (napr. rozhodnutí na hodnotenie radónu a hodnotenie rádiologických ukazovateľov vo vode),
- vydávanie záväzných stanovísk a rozhodnutí v rámci posudkovej činnosti (§ 32 zákona č.87/2018 Z. z.),
- vydávanie odborných stanovísk a vyjadrení v oblasti ochrany zdravia pred ionizujúcim žiarením,
- problematika zaraďovania pracovníkov a vykonávaných prác so zdrojmi ionizujúceho žiarenia do príslušných kategórií podľa veľkosti zdravotného rizika (rizikové práce, kategórie A a B pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia), kontrola plnenia súvisiacich povinností a vedenie evidencie rizikových prác,
- problematiku hodnotenia rádiologických ukazovateľov v pitnej vode a hodnotenia veľkosti expozície radónom na pracoviskách a v pobytových priestoroch,

- usmerňovanie fyzických a právnických osôb pri nakladaní so zdrojmi ionizujúceho žiarenia, konzultačná a osvetová činnosť v problematike ionizujúceho žiarenia,
- plnenie programov a projektov úradov verejného zdravotníctva v SR,
- participáciu pri tvorbe legislatívy v oblasti ochrany zdravia pred ionizujúcim žiarením, pripomienkovanie legislatívnych návrhov,
- prešetrovanie podnetov a podozrení na chorobu z povolania v súvislosti s prácou so zdrojmi ionizujúceho žiarenia,
- prešetrovanie zvýšených dávok ožiarenia pracovníkov so zdrojmi žiarenia, prípadov lekárskeho ožiarenia tehotných žien, mimoriadnych udalostí (strát kontroly nad zdrojmi žiarenia, záchytov rádioaktívneho materiálu, radiačných nehôd a havárií a pod.),
- plnenie úloh ako stála zložka radiačnej monitorovacej siete,
- vyhľadávanie opustených rádioaktívnych žiaričov, rádioaktívnych materiálov a rádioaktívne kontaminovaných predmetov, dozimetrické preverky v zberniach kovového šrotu,
- účasť na cvičeniach simulujúcich ohrozenie verejného zdravia ionizujúcim žiarením (radiačné havárie v jadroveoenergetických zariadeniach, straty kontroly nad zdrojmi žiarenia, zneužitie zdrojov žiarenia a pod.),
- členstvo v poradnom zbore hlavného hygienika SR pre odbor ochrany zdravia pred žiarením.

Náplň a hodnotenie činnosti pracovnej skupiny v oblasti používania vybraných zdrojov neionizujúceho žiarenia je súčasťou výročnej správy oddelenia preventívneho pracovného lekárstva.

Prístrojové vybavenie pracoviska je nasledovné:

- od 21.4.1997 prenosný dozimetrický prístroj na meranie priestorového dávkového ekvivalentu fotónového žiarenia RAM ION model 4-0040 fi. ROTEM Industries, Izrael,
- od 8.12.2004 prenosný monitor povrchovej rádioaktívnej kontaminácie α , β a γ žiarenia Contamat FHT 111M s butánovou a xenónovou sondou, výrobcu ESM Eberline, Nemecko,
- od 28.5.2010 prenosný prístroj pre meranie parametrov kvality primárneho zväzku rtg prístrojov (dopadová dávka, dávkový príkon, vrcholové napätie, expozičný čas, prvá polohrúbka, počet pulzov) Unfors ThinX RAD výrobcu Unfors Instruments AB, Švédsko,
- od 16.10.2014 prenosný dozimetrický prístroj na meranie priestorového dávkového ekvivalentu fotónového žiarenia RadEye PRD fi. Thermo Fisher Scientific Messtechnik GmbH, Nemecko,
- od 16.10.2014 prístroj na meranie priestorového dávkového ekvivalentu fotónového žiarenia a α , β a γ žiarenia povrchovej rádioaktívnej kontaminácie RadiaGem 2000 fi. CANBERRA, Francúzsko,

Zámerom je pracovisko vybaviť začiatkom roka 2020 prístrojom na meranie priestorového dávkového ekvivalentu FH 40 G-L 10, ktorý by nahradil nefunkčný prístroj FH 40 G-L (prístroj je nefunkčný od septembra 2017), osobnými elektronickými dozimetrami a prenosným spektrometrom. Zámerom je tiež vybaviť pracovisko prístrojom na hodnotenie kvality primárneho zväzku rtg prístrojov umožňujúcim merať aj kvalitu CT prístrojov, mamografov a zubných panoramatických röntgenov a CBCT prístrojov.

Celkové zhodnotenie činnosti:

Celkovú situáciu v oblasti ochrany zdravia pred nepriaznivými účinkami ionizujúceho žiarenia je možné v spádovej oblasti Nitrianskeho kraja hodnotiť ako uspokojivú. V priebehu

roka sa pracovníci podieľali na riešení mimoriadnej udalosti v súvislosti s pádom stíhačky MIG 29 pri Nitre s dvomi raketami s jadrovým materiálom (ochudobnený urán) - vid' nižšie v kapitole 5 "Mimoriadne radiačne situácie, nehody a havárie, havarijná pripravenosť". Inak nebola zaznamenaná žiadna radiačná mimoriadna udalosť ani žiadny podnet na prešetrenie podozrenia na chorobu z povolania. V kraji nepribudli oproti predchádzajúcemu roku žiadne také zdroje žiarenia, ktoré by sa mohli výraznejšou mierou podieľať na ožiarení obyvateľstva. Zámerom je od začiatku roka 2020 začať na pracovisku nukleárnej medicíny v Nitre používať nový otvorený žiarič - rádiofarmakum značené lutéciom-177 na terapiu pacientov. Povolenie na jeho používanie bolo vydané v mesiaci november 2019. V Atómovej elektrárni Mochovce pokračuje dostavba 3. a 4. bloku, štátny dozor v oblasti radiačnej ochrany v jadrovoenergetickom zariadení vykonáva ÚVZ SR.

Okrem skutočnosti, že každoročne dochádza k zvyšovaniu počtu subjektov nakladajúcich so zdrojmi ionizujúceho žiarenia a k zvyšovaniu počtu zdravotníckych rádiologických vyšetrení, považujeme za významnú najmä tú skutočnosť, že predovšetkým v rezorte zdravotníctva dochádza k postupnému vyradovaniu starších röntgenových prístrojov a ich nahradzaniu novými, priamo digitalizovanými prístrojmi, ktoré umožňujú získavať diagnostické informácie pri menšej radiačnej záťaži pacientov.

Závažným pretrvávajúcim problémom sú nevyjasnené vlastnícke vzťahy vo veci rádioaktívneho žiariča ^{137}Cs , ktorý je súčasťou nepoužívaného ožarovacieho zariadenia pre externú terapiu gama žiarením Cesioterax 3N skladovaného na rádioterapeutickom pracovisku v priestoroch, ktoré má od Úradu Nitrianskeho samosprávneho kraja v prenájme spoločnosť Nemocnica Komárno s.r.o., Komárno. Skladovanie nepoužívaných rádioforov vo Fakultnej nemocnici Nitra by malo byť doriešené do 01.03.2020, FN Nitra už v tejto veci uplatnila záväznú objednávku na ich prevzatie oprávnenou spoločnosťou JAVYS, a.s., Bratislava (pozri kapitolu 5, časť „výkon dozoru v radiačnej ochrane na pracoviskách, kde sa vykonáva lekárske ožiarenie“). Nedoriešený je tiež problém skladovaného biologického rádioaktívneho odpadu určeného na likvidáciu v Slovenskej poľnohospodárskej univerzite, Nitra, nakoľko na Slovensku nie je žiadny subjekt, ktorý by bol držiteľom povolenia ÚVZ SR na likvidáciu biologického rádioaktívneho odpadu.

3. Hlavná náplň činnosti odboru, ťažiskové úlohy v predchádzajúcom roku v jednotlivých oblastiach radiačnej ochrany, celkové zhodnotenie činnosti odboru v predchádzajúcom kalendárnom roku (RÚVZ Banská Bystrica)

Oddelenie ochrany zdravia pred žiarením Regionálneho úradu verejného zdravotníctva v Banskej Bystrici vykonáva štátnu správu a štátny dozor pri využívaní ionizujúceho žiarenia, v oblasti radiačnej ochrany. Jeho pôsobnosť je daná od 1.4.2018 zákonom č. 87/2018 Z. z. o radiačnej ochrane.

V súlade s platnými právnymi predpismi oddelenie ochrany zdravia pred žiarením RÚVZ Banská Bystrica vo svojom spádovom území

- a) vykonáva štátny dozor v oblasti
 - vykonávania činností vedúcich k ožiareniu v rámci jednotlivých situácií ožiarenia vrátane činností v prostredí s prírodným ionizujúcim žiarením,
 - používania zdrojov ionizujúceho žiarenia, vrátane ich evidencie a kontroly,
 - nakladania s rádioaktívnym odpadom,
- b) posudzuje splnenie požiadaviek na radiačnú ochranu,
- c) podieľa sa na monitorovaní radiačnej situácie,
- d) vykonáva odborné analýzy a merania,
- e) podieľa sa na odozve na radiačné udalosti a neplánované lekárske ožiarenie.

V rámci výkonu štátneho dozoru v oblasti radiačnej ochrany RÚVZ registruje a povoľuje vykonávanie činností vedúcich k ožiareniu, používanie zdrojov ionizujúceho žiarenia, zriaďovanie a prevádzku pracovísk so zdrojmi ionizujúceho žiarenia, registruje poskytovanie registrovaných služieb dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany, usmerňuje ožiarenie osôb, vrátane prírodného ožiarenia, ožiarenia v dôsledku nehôd, lekárskeho ožiarenia a ožiarenia pri práci.

V jednotlivých odboroch verejného zdravotníctva v SR sú prioritné úlohy riešené ako Programy a projekty úradov verejného zdravotníctva. V odbore ochrany zdravia pred žiarením bola na rok 2019 stanovená jedna úloha „Sledovanie a hodnotenie veľkosti ožiarenia pacientov z lekárskeho ožiarenia“.

Cieľom úlohy je zhodnotiť veľkosť individuálnych dávok pacientov pri vybraných typoch rádiologických vyšetrení a vyhodnotiť kolektívne dávky obyvateľov z vybraných typov rádiologických vyšetrení vykonávaných v Slovenskej republike a výsledky štúdie porovnať s novými platnými národnými diagnostickými referenčnými úrovňami, ktoré sú definované v opatrení MZ SR z roku 2018.

Pri implementácii požiadaviek zákona o radiačnej ochrane a súvisiacich vykonávacích predpisov bolo pre výkon štátneho dozoru potrebné pripraviť celý rad nových dokumentov - nové znenia protokolov, rozhodnutí, povolení, dokladov o zaevidovaní a ďalších dokumentov, revidovať postupy, zaviesť nové postupy a upraviť plánovanú dozornú činnosť tak, aby zodpovedala zákonným požiadavkám.

3. Hlavná náplň činnosti odboru, ťažiskové úlohy v predchádzajúcom roku v jednotlivých oblastiach radiačnej ochrany, celkové zhodnotenie činnosti odboru v predchádzajúcom kalendárnom roku (RÚVZ Košice)

Základnou úlohou štátneho dozoru v oblasti radiačnej ochrany je ochrana zdravia ľudí pred účinkami ionizujúceho žiarenia pri všetkých činnostiach vedúcich k ožiareniu za normálnych podmienok a v prípade straty kontroly nad zdrojom žiarenia. V rámci radiačnej ochrany je potrebné regulovať radiačnú záťaž pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia a obyvateľstva ako celku, zabrániť vzniku nestochastických účinkov a udržiavať riziko stochastických účinkov na najnižšej možnej miere. Je potrebné zabezpečiť, aby činnosti vedúce k ožiareniu vykonávali iba osoby so zodpovedajúcou zdravotnou a odbornou spôsobilosťou, pričom musí byť zaistená i odborná lekárska starostlivosť pre pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia a v prípade straty kontroly nad zdrojom žiarenia i pre obyvateľstvo. Činnosť odborníkov v ochrane zdravia pred účinkami ionizujúceho žiarenia je sledovaná orgánmi Európskej únie a Medzinárodnej komisie pre atómovú energiu. Táto skutočnosť kladie vysoké nároky na odbornú úroveň pracovníkov odboru. Ochrana zdravia pred ionizujúcim žiarením je taktiež sledovaná a pripomienkovaná zo strany mimovládnych ekologických organizácií.

Mimoriadne dôležitou súčasťou systému zdravotnej starostlivosti je bezpečnosť pacientov a racionálne znižovanie dávok ionizujúceho žiarenia pri zachovaní poskytovaných diagnostických informácií, prípadne ich rozšírení. Pracoviská odborov ochrany zdravia pred žiarením spolupracujú pri zavádzaní programov kvality pri lekárskom ožiarení na jednotlivých rádiodiagnostických pracoviskách a dbajú na dodržiavanie predpísaných pracovných postupov pri rôznych typoch vyšetrení.

Veľký význam má aj kontrola dovozu zdrojov ionizujúceho žiarenia na územie Slovenskej republiky, ako aj ich vývozu zo Slovenskej republiky. Každý členský štát Európskej únie musí mať vybudované zariadenia na uskutočňovanie nepretržitého sledovania úrovni radiačnej kontaminácie atmosféry, hydrosféry, pôdy a čĺnkov potravinového reťazca. V súvislosti so sledovaním prírodnej rádioaktivity je činnosť zameraná na stanovenie radónu

v podloží, ako aj na meranie objemovej aktivity radónu v ovzduší, v obytných a v pracovných priestoroch (napr. verejnosti prístupné jaskyne). V stavebných materiáloch sa stanovuje obsah prírodných rádionuklidov a vyhodnocuje sa index hmotnostnej aktivity.

Dňa 1. apríla 2018 vstúpil do platnosti zákon č. 87/2018 Z. z. o radiačnej ochrane a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V súlade s novým zákonom bolo vydaných 12 potvrdení o oznámenej činnosti, 96 rozhodnutí o registrovanej činnosti a 79 rozhodnutí na činnosti vedúce k ožiareniu.

Pracovníci Odboru ochrany zdravia pred žiarením v roku 2019 vypracovali 2 posudky, týkajúce sa odhadu dávky v plode u žien vyšetrených v zdravotníckych zariadeniach.

4. Legislatívna činnosť (RÚVZ Bratislava)

Pracovníci odboru sa podieľali na príprave novely zákona NR SR č. 87/2018 Z. z. o radiačnej ochrane a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len zák. č. 87/2018 Z. z.).

4. Legislatívna činnosť (RÚVZ Nitra)

V priebehu roka boli na ÚVZ SR opakovane zaslané pripomienky k pripravovanej novele vyhlášky MZ SR č. 101/2018 Z. z., najmä k jej prílohe č. 6 týkajúcej sa požiadaviek na skúšky kvality zariadení na lekárske ožiarenia (novela vyhlášky bola prijatá s účinnosťou od 01.11.2019). Boli tiež zaslané návrhy na zmeny v zákone č. 87/2018 Z. z., vyhláške MZ SR č. 99/2018 Z. z. a vyhláške MZ SR č. 100/2018 Z. z. v súvislosti s pripravovanou novelizáciou týchto predpisov, pripomienky k Opatreniu MZ SR č. S02933-2018-OL z 19.3.2018, ktorým sa ustanovujú diagnostické referenčné úrovne lekárskeho ožiarenia ako aj pripomienky k návrhu Národného akčného radónového plánu Slovenskej republiky. Na RÚVZ Banská Bystrica boli zaslané požadované pripomienky k návrhu usmernenia na zaistenie bezpečnosti žiaričov. V súvislosti s elektronickými podaniami boli vypracované formuláre k žiadostiam v správnom konaní a tiež zaslané pripomienky k návrhu a popisu koncových služieb.

Ohľadom legislatívnych požiadaviek na činnosť pracovných zdravotných služieb bol odbor preventívneho pracovného lekárstva ÚVZ SR upozornený na nesprávny odkaz v § 30a ods. 8 písm. a/ zákona č. 355/2007 Z. z.

4. Legislatívna činnosť (RÚVZ Banská Bystrica)

MUDr. Adámek bol členom pracovnej skupiny MZ SR pre prípravu návrhu odborného usmernenia Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky na ochranu zdravia zdravotníckych pracovníkov pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti osobám postihnutým udalosťou s vplyvom na jadrovú bezpečnosť alebo radiačnú ochranu.

Pracovníci oddelenia sa podieľali na príprave podkladov pre novelu vyhlášky MZ SR č. 101/2018 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zabezpečení radiačnej ochrany pri vykonávaní lekárskeho ožiarenia a pre navrhovanú novelu zákona č. 87/2018 Z. z. o radiačnej ochrane.

4. Legislatívna činnosť (RÚVZ Košice)

Nevyhnutnosťou transponovania Smernice Rady Európy 2013/59/Euratom z 5.12. 2013 do našej legislatívy bolo potrebné prijať nový zákon, ktorý komplexnejšie upravil

problematiku radiačnej ochrany. S účinnosťou od 01. 04. 2018 platí v Slovenskej republike zákon č. 87/2018 Z. z. o radiačnej ochrane a k tomu príslušné vykonávacie vyhlášky.

5. Výkon štátneho dozoru v radiačnej ochrane (RÚVZ Bratislava)

Regionálny úrad verejného zdravotníctva Bratislava hl. mesto so sídlom v Bratislave je územne príslušným orgánom štátnej správy v oblasti radiačnej ochrany Bratislavského kraja, ktorý pozostáva z okresov Bratislava I. – V, okresy Pezinok, Malacky a Senec. Výkon štátneho dozoru je ustanovený v § 7 ods. 1 písm. a) body 1 až 7 zák. č. 87/2018 Z. z. a vykonáva sa pri:

- a) činnosti vedúcej k ožiareniu povolenej podľa § 28 ods. 3 a 4 zák. č. 87/2018 Z. z.,
- b) činnosti vedúcej k ožiareniu registrovanej podľa § 25 ods. 1 zák. č. 87/2018 Z. z.,
- c) činnosti vedúcej k ožiareniu oznámenej podľa § 23 ods. 1 zák. č. 87/2018 Z. z.,
- d) poskytovaní služby dôležitej z hľadiska radiačnej ochrany registrovanej podľa § 25 ods. 2 zák. č. 87/2018 Z. z.,
- e) uvoľňovaní rádioaktívnych látok a rádioaktívne kontaminovaných predmetov, ktoré vznikli alebo sa používali pri činnosti vedúcej k ožiareniu, spod administratívnej kontroly,
- f) zmiešavaní rádioaktívneho materiálu uvoľňovaného z pracoviska, na ktorom sa nakladá s materiálom so zvýšeným obsahom prírodných rádioizotopov s nerádioaktívnym materiálom na opätovné použitie alebo recykláciu,
- g) nakladaní s produktmi banskej činnosti, ktoré vznikli v súvislosti so získavaním rádioaktívneho nerastu a sú uložené na odvaloch a odkaliskách.

Pri výkone štátneho dozoru v oblasti radiačnej ochrany (ďalej len „ŠD“) sme preverovali dodržiavanie ustanovení zák. č. 87/2018 Z. z. a k nemu vydaných všeobecne záväzných právnych predpisov.

Výkon dozoru v radiačnej ochrane v jadrových zariadeniach

Regionálne úrady verejného zdravotníctva nie sú vecne a miestne príslušným orgánom radiačnej ochrany pre jadrové zariadenia.

Výkon dozoru v radiačnej ochrane na pracoviskách, kde sa vykonáva lekárske ožiarenie

Výkon dozoru v radiačnej ochrane na pracoviskách, kde sa vykonáva lekárske ožiarenie sme vykonávali na základe žiadosti účastníkov konania na vydanie povolenia pri lekárskom ožiarení podľa § 28 ods. 4. písm. a) až d) alebo požiadali vydanie zmeny povolenia, podľa § 31 ods. 3 zák. č. 87/2018 Z. z. Na základe žiadosti o vydanie povolenia alebo jeho zmeny sme vykonali štátny dozor u dvadsiatich účastníkov konania, ktorým sme vydali súhlasné rozhodnutie. Jednému účastníkovi konania bolo vydané rozhodnutie o zrušení povolenia na základe jeho žiadosti. Zároveň sme vykonali štátny dozor aj na zdravotníckych pracoviskách, ktoré si požiadali o vydanie registrácie na činnosť vedúcu k ožiareniu na používanie zubného röntgenového prístroja (42 ŠD) podľa § 25 ods. 1 písm. a) zák. č. 87/2018 Z. z. a na používanie celotelového röntgenového kostného denzitometra (1 ŠD) podľa § 25 ods. 1 písm. b) zák. č. 87/2018 Z. z., aj keď citovaný zákon to neuvádza ako činnosť pri lekárskom ožiarení. Pri výkone dozoru sme sa stretávali s nedostatkami v dokumentácii, ktorú si účastníci konania dávali vypracovať právnickým osobám zaoberajúcimi sa službami dôležitými z hľadiska radiačnej ochrany. Veľmi častým nedostatkom boli nesprávne uvedené príslušné tieniace ekvivalenty ochranných pomôcok,

ktoré boli vice versa pre pacientov a zdravotnícky personál, nebolo jednotné označovanie pracovísk v dokumentácii a v protokoloch skúšok zdrojov ionizujúceho žiarenia a z monitorovania pracoviska, chyby boli pri opisoch pracoviska a v dokumentácii sa nachádzali aj protichodné stanoviská. Všetky tieto zistené nedostatky sme uvádzali v zápisoch zo štátneho dozoru v radiačnej ochrane a upozorňovali sme na ne odborných zástupcov pre radiačnú ochranu. Za najväčší nedostatok považujeme fakt, že príslušní odborní zástupcovia pre radiačnú ochranu nemali prečítanú dodanú dokumentáciu ich vlastného pracoviska a nemali poňatie, čo sa v nej nachádza. Ďalej sme vykonávali štátny dozor na zdravotníckych pracoviskách na základe oznámenia, keď pri vyhodnocovaní osobných dozimetrov boli namerané hodnoty osobného dávkového ekvivalentu Hp(10) z vonkajších zdrojov ionizujúceho žiarenia prekračujúce 2 mSv za monitorovacie obdobie a hodnotu ekvivalentnej dávky Hp(0,07) mSv z vonkajších zdrojov ionizujúceho žiarenia prekračujúcu 20 mSv za monitorovacie obdobie pre pracovníkov vykonávajúcich činnosti vedúce k ožiareniu. V roku 2019 došlo u 46 pracovníkov k uvedenej zvýšenej radiačnej záťaži, ktorí boli zo 6 zdravotníckych pracovísk nemocničného typu.

Výkon dozoru v radiačnej ochrane na priemyselných pracoviskách so zdrojmi žiarenia

Na základe žiadosti o vydanie povolenia na odber, skladovanie a používanie uzavretého žiariča alebo zariadenia, ktoré obsahuje uzavretý žiarič podľa § 28 ods. 3 písm. c) zák. č. 87/2018 Z. z. alebo vydania jeho zmeny podľa § 31 ods. 3 zák. č. 87/2018 Z. z. boli vykonané dva štátne dozory na dvoch priemyselných pracoviskách. Na základe oznamovacej povinnosti podľa § 23 písm. a), b) a c) zák. č. 87/2018 Z. z. boli vykonané štátne dozory v piatich priemyselných pracoviskách.

Výkon dozoru v radiačnej ochrane v pôdohospodárstve a na veterinárnych pracoviskách so zdrojmi žiarenia

Na základe návrhov na vydanie rozhodnutia o registrácii na používanie veterinárneho röntgenového prístroja boli vykonané štátne dozory v troch veterinárnych ambulanciách.

Výkon dozoru v radiačnej ochrane na pracoviskách so zdrojmi žiarenia v školstve a na vedeckovýskumných pracoviskách so zdrojmi žiarenia

Na základe žiadosti o vydanie povolenia na odber, skladovanie a používanie otvoreného žiariča, podľa § 28 ods. 3 písm. e) zák. č. 87/2018 Z. z. alebo vydania jeho zmeny podľa § 31 ods. 3 zák. č. 87/2018 Z. z. boli vykonané dva štátne dozory v školstve. Na základe návrhu o registráciu služby dôležitej z hľadiska radiačnej ochrany podľa § 25 ods. 2 písm. a), b) a c) boli vykonané štyri štátne dozory školstve a jeden vo vedeckovýskumnom pracovisku.

Výkon dozoru v radiačnej ochrane na ostatných pracoviskách so zdrojmi žiarenia – na základe žiadosti o vydanie registrácie služby dôležitej z hľadiska radiačnej ochrany na stanovenie radónového indexu pozemku podľa § 25 ods. 2 písm. d) bol vykonaný jeden štátny dozor.

Posudková činnosť, vydávanie rozhodnutí o registrácii a vydávanie povolení na vykonávanie činností vedúcich k ožiareniu a na poskytovanie služieb dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany

V rámci posudkovej činnosti došli na úrad dva návrhy na vydanie rozhodnutia na výstavbu a zriadenia pracoviska, na ktorom sa bude vykonávať činnosť vedúca k ožiareniu pri lekárskom ožiarení podľa § 32 ods. 5 písm. a) zák. č. 87/2018 Z. z. a jeden návrh na stavebné a technologické zmeny významné z hľadiska radiačnej ochrany počas prevádzky pracoviska, na ktorom sa vykonáva lekárske ožiarenie podľa § 32 ods. 5 písm. b) bod 3. zák. č. 87/2018 Z. z. . Všetky tri žiadosti boli prerušené z dôvodu nedostatočnej dokumentácie. Na základe žiadostí o vydanie registrácie na používanie zubného röntgenového prístroja podľa § 25 ods. 1 písm. a) zák. č. 87/2018 Z. z. alebo jeho zmeny podľa § 27 zák. č. 87/2018 Z. z. bolo vydaných 42 súhlasných rozhodnutí. Jednému účastníkovi konania bolo vydané zrušenie registrácie na používanie zubného röntgenového prístroja na základe jeho žiadosti a zároveň bolo vydaných 128 rozhodnutí o registrácii činností vedúcej k ožiareniu na používanie zubných röntgenových prístrojov podľa § 163 ods. 2 zák. č. 87/2018 Z. z. Na základe žiadostí o vydanie registrácie na používanie veterinárneho röntgenového prístroja podľa § 25 ods. 1 písm. a) zák. č. 87/2018 Z. z. alebo jeho zmeny podľa § 27 zák. č. 87/2018 Z. z. boli vydané 3 súhlasné rozhodnutia a zároveň bolo vydaných 9 rozhodnutí o registrácii činností vedúcej k ožiareniu na používanie veterinárnych röntgenových prístrojov podľa § 163 ods. 2 zák. č. 87/2018 Z. z. Na základe žiadostí o vydanie registrácie činnosti vedúcej k ožiareniu na používanie celotelového röntgenového kostného denzitometra podľa § 25 ods. 1 písm. b) zák. č. 87/2018 Z. z. bolo vydané jedno súhlasné rozhodnutie. Na základe žiadostí o vydanie registrácie služby dôležitej z hľadiska radiačnej ochrany podľa § 25 ods. 2 písm. a) až d) zák. č. 87/2018 Z. z. bolo vydaných päť súhlasných rozhodnutí. V rámci vydávania povolení na činnosti vedúce k ožiareniu alebo ich zmeny sme na základe žiadosti účastníkov konania vydali dve súhlasné rozhodnutia na odber, skladovanie a používanie uzavretého žiariča alebo zariadenia, ktoré obsahuje uzavretý žiarič podľa § 28 ods. 3 písm. c) zák. č. 87/2018 Z. z., dve súhlasné rozhodnutia na odber, skladovanie a používanie otvoreného žiariča podľa § 28 ods. 3 písm. e) zák. č. 87/2018 Z. z., 16 súhlasných rozhodnutí na používanie röntgenového prístroja určeného na používanie v radiačnej onkológii alebo pri diagnostike v rádiológii pri lekárskom ožiarení podľa § 28 ods. 4 písm. a) zák. č. 87/2018 Z. z. a jedno súhlasné rozhodnutie na používanie zdroja ionizujúceho žiarenia určeného na rádioterapiu fotónmi, elektrónmi, protónmi, neutrónmi alebo inými časticami pri lekárskom ožiarení podľa § 28 ods. 4 písm. b) zák. č. 87/2018 Z. z. Na základe žiadostí o zrušenie povolenia boli vydané dve rozhodnutia o zrušení povolení vydaných na používanie na odber, skladovanie a používanie uzavretého žiariča alebo zariadenia, ktoré obsahuje uzavretý žiarič podľa § 28 ods. 3 písm. c) zák. č. 87/2018 Z. z. Regionálne úrady nie sú vecne a miestne príslušným orgánom radiačnej ochrany na vydávanie povolení na služby dôležité z hľadiska radiačnej ochrany.

5. Výkon štátneho dozoru v radiačnej ochrane (RÚVZ Nitra)

Výkon dozoru v radiačnej ochrane v jadrových zariadeniach

RÚVZ Nitra nemá podľa zákona č. 87/2018 Z. z. kompetencie vykonávať štátny dozor v oblasti radiačnej ochrany v jadrových zariadeniach. Na území Nitrianskeho kraja sa nachádza Atómová elektrárň Mochovce, štátny dozor v oblasti radiačnej ochrany v elektrárni ako jadovoenergetickom zariadení vykonáva ÚVZ SR.

Pre Slovenské elektrárne, a.s., Bratislava, Atómovú elektrárň Mochovce však bolo vydané povolenie na používanie povrchovo rádioaktívne kontaminovaného manipulátora ZMM5 na dočasnom pracovisku na reaktorovej sále 3. bloku MO34 na dobu dlhšiu ako 30 dní za účelom výkonu kontroly zvarových spojov tlakovej nádoby reaktora pred aktívnou prevádzkou. Na 3. bloku nebolo v čase výkonu kontroly manipulátorom ešte vymedzené

kontrolované pásmo jadrovoenergetického zariadenia, preto vydanie predmetného povolenia spadalo do kompetencie RÚVZ Nitra. Po ukončení prác s manipulátorom vydal RÚVZ Nitra odborné vyjadrenie k zníženiu rozsahu kontrolovaného pásma len na nádrž s prečerpanou kontaminovanou vodou. Neskôr vydal RÚVZ Nitra rozhodnutie o zmene vyššie uvedeného povolenia v súvislosti so zámerom prečerpania kontaminovanej vody do nádrže v budove pomocných prevádzok 3. bloku MO34.

Výkon dozoru v radiačnej ochrane na pracoviskách, kde sa vykonáva lekárske ožiarenie

V rezorte zdravotníctva bolo v Nitrianskom kraji k 31.12.2019 používaných 306 röntgenových prístrojov (vrátane CT zariadení v radiačnej onkológii a nukleárnej medicíne), 3 lineárne urýchľovače, 8 uzavretých žiaričov (z toho 1 na rádioterapiu a 7 kalibračných žiaričov na pracovisku nukleárnej medicíny) a evidovaný 1 subjekt nakladajúci aj s otvorenými žiaričmi. Podrobnejší prehľad o počtoch používaných zdrojov ionizujúceho žiarenia v zdravotníctve je uvedený v tabuľkovej časti výročnej správy.

Podľa § 28 zákona č. 87/2018 Z. z. bolo vydané 1 povolenie na činnosti vedúce k ožiareniu, podľa § 31 tohto zákona 13 zmien povolení, podľa § 25 zákona 18 rozhodnutí o registrácii používania zubných rtg prístrojov, resp. v jednom prípade uzavretých žiaričov, podľa § 27 zákona 5 zmien rozhodnutí o registrácii a podľa § 163 ods. 2 spolu 26 rozhodnutí pre prevádzkovateľov zubných rtg prístrojov bez žiadosti. V posudkovej činnosti boli vydané 3 rozhodnutia podľa § 32 ods. 5 zákona, z toho jedno nesúhlasné. Prerušené konanie bolo v troch prípadoch, zastavené konanie v jednom prípade. Bolo vydané jedno rozhodnutie o uložení pokuty za iný správny delikt, v odvolacom konaní však bolo zrušené (viď aj nižšie v texte).

Z významnejších zmien v oblasti používania zdrojov ionizujúceho žiarenia v zdravotníctve v Nitrianskom kraji je potrebné uviesť nasledovné:

Vo Fakultnej nemocnici Nitra bol v roku 2019 na oddelení radiačnej a klinickej onkológie vymenený lineárny urýchľovač a CT simulátor, nové projekty pasívnej ochrany spojené s potrebou zvýšenia tienenia boli posúdené rozhodnutím, resp. odborným stanoviskom. V Nemocnici Levice s. r. o., Levice bol nefunkčný mamograf nahradený novým s priamou digitalizáciou obrazu a tiež vymenené CT zariadenie, v obidvoch prípadoch boli zo strany RÚVZ Nitra vydané zmeny povolení. Vo Fakultnej nemocnici s poliklinikou Nové Zámky bolo vymenené rtg zariadenie so snímkovacím kompletom za priamo digitalizované a na likvidáciu bol odovzdaný pojazdný rtg prístroj z operačných sál. V Nemocnici Zlaté Moravce, a.s. Zlaté Moravce bolo ukončené používanie a na fyzickú likvidáciu odovzdaná sklopná vyšetrovacia stena, mamograf a pojazdný rtg prístroj z chirurgického oddelenia. Spoločnosť JESSENIUS – diagnostické centrum, a.s., Nitra ukončila prevádzku RDG pracoviska v zdravotnom stredisku na ul. Eötvösa v Komárne, ukončila používanie 4 filmových snímkovacích kompletov a 3 ďalšie filmové snímkovacie komplety a 1 digitalizovaný boli nahradené 4 novými priamo digitalizovanými snímkovacími kompletmi na poliklinike Nitra-Chrenová, poliklinike Nitra-Klokočina a v areáli FN Nitra. DIAGNOSTICA MEDICA, a.s. Nitra na pracovisku v Šali ukončila používanie sklopnej vyšetrovacej steny a dvoch filmových snímkovacích kompletov a uviedla do prevádzky nový priamo digitalizovaný snímkovací komplet. Vo Svete zdravia Nemocnici Topoľčany, a.s., Topoľčany bolo premiestnené rtg zariadenie so snímkovacím kompletom do priestorov novozriadovaného rádiologického oddelenia. Pôvodné rádiologické oddelenie by malo byť v priebehu roka 2020 zrušené, väčšina rtg zariadení vyradených z používania a na nové pracoviská zakúpené nové rtg prístroje. V štyroch prípadoch boli vydané zmeny povolení na

činnosti vedúce k ožiareniu z dôvodu zmien osôb vykonávajúcich funkciu odborného zástupcu pre radiačnú ochranu.

V priebehu roka 2019 začalo používať zubné rtg prístroje 12 nových subjektov (6 subjektov v Nitre, 3 v Leviciach a po 1 v Komárne, Hurbanove a Topoľčanoch). Nové zubné rtg prístroje nadobudli aj 3 subjekty v Leviciach a po 1 subjekte v Nitre, Šuranoch, Topoľčanoch a Šahách. 4 subjekty celkom ukončili používanie zubných rtg prístrojov (v Nitre, Nedede, Leviciach a Hurbanove) a viaceré subjekty ukončili používanie jedného zubného rtg prístroja z viacerých používaných rtg prístrojov, resp. oznámili odovzdanie nepoužívaných rtg prístrojov na likvidáciu. V prípade 3 subjektov bola vydaná zmena rozhodnutia o registrácii z dôvodu zmeny miesta používania zubného rtg prístroja (2 v Želiezovciach a 1 v Leviciach) alebo zmena rozhodnutia o registrácii z dôvodu aj iných zmien (názvu spoločnosti, sídla).

Na pracovisku nukleárnej medicíny IZOTOPCENTRUM, s.r.o., Nitra bola vymenená SPECT kamera E.CAM za kameru Symbia Evo Excel. Spoločnosti bolo vydané rozhodnutie o registrácii používania dvoch kontrolných žiaričov Cs-137 a Gd-153. K zámeru začatia používania nového otvoreného žiariča Lu-177 na terapiu pacientov boli vydané viaceré odborné vyjadrenia, nesúhlasný posudok o posúdenie zariadenia nového pracoviska v rámci existujúcej prevádzky pracoviska nukleárnej medicíny a následne aj súhlasný posudok v tejto veci a zmena platného povolenia na činnosti vedúce k ožiareniu z dôvodu zvýšenia počtu a druhu používaných otvorených žiaričov. Bolo tiež vydané odborné vyjadrenie k zámeru nadobudnutia vzorky rádiofarmaka značeného Lu-177.

Pre Nemocnicu Zlaté Moravce a.s., Zlaté Moravce a Nemocnicu Komárno s.r.o., Komárno boli vydané odborné stanoviská k posudkom o riziku pre prácu s expozíciou ionizujúcemu žiarenia, ktoré vypracovala zmluvná pracovná zdravotná služba. Vydaniu stanoviska pre Nemocnicu Zlaté Moravce a.s. prechádzala previerka spojená s dozimetrickými meraniami na operačnej sále pri reálnom aj simulovanom používaní rtg prístroja.

Fakultnej nemocnici Nitra bola v zmysle záveru celoslovenskej porady pracovníkov odborov ochrany zdravia pred žiarením zaslaná výzva na odovzdanie skladovaných rádioforov na likvidáciu (286 ks rádiových ihiel a túb, resp. 980 mg ^{226}Ra o aktivite 36,26 GBq). Na základe prekonzultovania problematiky s vedením nemocnice bol dohodnutý najneskorší termín odovzdania rádiových ihiel a túb oprávnenej organizácii JAVYS, a.s. Bratislava 01.03.2020. Spolu s rádioformi budú na likvidáciu odovzdané aj do roku 2019 nevidované 4 ks kontrolných žiaričov na rádioterapiu (3 ks Sr-90 a 1 ks Co-60). Vo Fakultnej nemocnici Nitra bolo vykonané šetrenie zvýšených dávok ožiarenia vyhodnotených na osobných telových dozimetroch viacerých pracovníkov gastroenterologickej ambulancie vykonávajúcich vyšetrenia ERCP a jedného cievneho chirurga, ktoré obdržali pri výkone prác na angiologickom pracovisku. Príčinou zvýšených dávok nebola žiadna mimoriadna radiačná udalosť ani nesprávne skladovanie osobných dozimetrov v čase ich nepoužívania, radiačná ochrana na pracovisku bola optimalizovaná. Obdržané dávky pracovníkov korigované na používané Pb zástery neprekračovali limitné hodnoty, najviac exponovaný gastroenterológ obdržal najvyššiu ročnú efektívnu dávku 5,26 mSv a najvyššiu ekvivalentnú dávku na ruky 87,9 mSv.

V prípade intervenčných kardiochirurgov spoločnosti KARDIOCENTRUM NITRA, s.r.o., Nitra sú každý mesiac zaznamenané oznámenia poskytovateľa služby osobnej dozimetrie o prekročení hodnoty 2 mSv osobného dávkového ekvivalentu $H_p(10)$ na osobných telových dozimetroch nosených zvonka ochranných záster. Nakoľko v prípade tejto profesie dávky vyhodnocované nad ochrannou zásterou prekračujú hodnotu 15 mSv za rok, používajú

pracovníci v súlade s legislatívnymi požiadavkami súčasne dva osobné telové dozimetre, pričom jeden sa umiestňuje pod ochrannou zásterou v strede hrudníka a druhý na zástere v oblasti krku. Celková efektívna dávka sa stanovuje z údajov z obidvoch dozimetrov. V prípade kardiochirurgov spoločnosti sa v roku 2019 dávky zvonka záster pohybovali do 55,3 mSv a efektívne dávky boli do 13,3 mSv.

V problematike rizikových prác boli v troch dozorovaných okresoch - Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce - k 31.12.2019 v rezorte zdravotníctva evidované iba dva subjekty s vyhlásenou rizikovou prácou, a to KARDIOCENTRUM NITRA, s.r.o., Nitra a IZOTOPCENTRUM, s.r.o., Nitra.

V roku 2019 bolo uskutočnených 63 previerok na 93 zdravotníckych pracoviskách, na ktorých sú používané zdroje ionizujúceho žiarenia. V rámci týchto previerok boli v prípade potreby ukladané opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov, pričom išlo napr. o nesplnenie povinnosti, aby odborný zástupca pre radiačnú ochranu absolvoval v 5 ročných intervaloch aktualizáciu odbornú prípravu z problematiky radiačnej ochrany, o zistenie prežarovania do okolia rtg vyšetrovne, resp. do okolia stomatologickej ambulancie so zubným rtg prístrojom, nezabezpečovanie vykonávania pravidelných skúšok dlhodobej stability zdrojov žiarenia. V prípade používania zubných rtg prístrojov boli zistené nedostatky v kvalite rtg zariadení - prekročovanie hodnoty zásahovej úrovne dávkového príkonu na konci tubusu (dopadovej kermy) zubného rtg prístroja, nedostatočná fixácia ramena intraorálneho zubného rtg prístroja pri niektorých pozíciách snímkovania, nezabezpečenie dostatočnej vizuálnej kontroly snímkovanej osoby, nevybavenie pracoviska vhodnou stoličkou na snímkovanie s intraorálnym zubným rtg prístrojom, neuzatvorenie pracovnej dohody o vykonávaní funkcie odborného zástupcu pre radiačnú ochranu. Ďalej boli zisťované nedostatky týkajúce sa nesprávnej evidencie ročných dávok pracovníkov (sčítovanie dávok vyhodnotených na dozimetroch nosených pod Pb zásterou s dávkami vyhodnotenými na dozimetroch nosených nad Pb zásterou), nesprávneho umiestňovania osobného dozimetra pod Pb zásteru (jeho prekrytie aj Pb golierom na ochranu štítnej žľazy) či nevedenie dôslednej evidencie o rozsahu používania rtg prístroja pri operačných zákrokoch. Pri previerkach boli konštatované aj chýbajúce osobné ochranné pracovné prostriedky s požadovaným ekvivalentom olova, nevyznačenie druhu a hrúbky použitých prídavných tieniacich vrstiev na pracovisku, nezabezpečenie vstupu na rtg pracovisko funkčnou výstražnou svetelnou signalizáciou a proti vstupu neoprávnených osôb, neoznačenie vstupu na pracovisko so zdrojom žiarenia značkou radiačného nebezpečenstva, nevyznačenie rozsahu kontrolovaného pásma, neoznamovanie nadobudnutia, resp. odovzdania zdroja žiarenia do Centrálného registra zdrojov ionizujúceho žiarenia, nezabezpečenie obojsmerného akustického dorozumievacieho zariadenia medzi obsluhovňou a rtg vyšetrovňou, nedostatočné vybavenie prezliekacej kabínky pre pacientov, nepreškofovanie pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia odborným zástupcom pre radiačnú ochranu, nevedenie evidencie o kontrolách kvality zobrazovania vykonávaných v rámci skúšok prevádzkovej stálosti mamografu a neoznamovanie zmien údajov uvedených v rozhodnutí o povolení, resp. registrácie činnosti vedúcej k ožiareniu. Z chýbajúcej prevádzkovej dokumentácie bolo najčastejšie konštatované nezosúladenie prevádzkovej dokumentácie pracoviska s požiadavkami zmenenej legislatívy v radiačnej ochrane, chýbajúce alebo neaktuálne posudky o riziku hodnotiace veľkosť zdravotného rizika zamestnancov z titulu používania zdrojov ionizujúceho žiarenia, chýbajúce protokoly o vykonávaných skúškach dlhodobej stability rtg zariadení alebo záznamy z monitorovania pracoviska, chýbajúce doklady o absolvovaní aktualizácie odbornej prípravy z radiačnej ochrany, chýbajúce návody na obsluhu rtg zariadení v slovenskom alebo českom jazyku, nevedenie knihy údržby a opráv vykonávaných na rtg zariadení, nevedenie evidencie prehlásení sprevádzajúcich osôb nutne prítomných v rtg vyšetrovni počas snímkovania o tom, že boli poučené o riziku ionizujúceho žiarenia a boli im poskytnuté osobné ochranné

prostriedky a v prípade sprevádzajúcich žien v reprodukčnom veku aj ich prehlásení o tom, že si nie sú vedomé tehotenstva. Zistené nedostatky boli jednotlivými prevádzkovateľmi v stanovených termínoch odstraňované.

V roku 2019 boli prešetrované tri prípady lekárskeho ožiarenia tehotných žien, pričom vo všetkých bol ožiarený plod v primárnom zväzku žiarenia. Pri vyšetrení na pracovisku nukleárnej medicíny (intravenózna aplikácia rádiofarmaka FDG s obsahom fluóru F-18 a snímaním na počítačovom tomografe v rámci PET/CT vyšetrenia) bola stanovená dávka na plod vo výške 7,8 mGy. Ďalšie dve ožiarenia boli prešetrované v Nitre a v Leviciach, pričom išlo o vždy o jeden rtg snímok brucha vykonaný pomocou snímkovacieho kompletu s priamou digitalizáciou obrazu. V prvom prípade bola žena snímokovaná v stojci, odhadnutá dávka na plod na úrovni 3,67 mGy bola vyššia kvôli kovovým implantátom v chrbtici pacientky, v druhom prípade išlo o snímok brucha v ľahu, dávka na plod bola stanovená vo výške 0,38 mGy. V čase rádiologických vyšetrení boli pacientky tehotné, o čom nevedeli a pred snímokovaním písomne prehlásili, že si nie sú vedomé gravidity. Obdržané dávky boli vyhodnotené ako veľmi nízke a poškodenie plodu ako nepravdepodobné, príslušné odborné stanoviská boli zaslané ošetrojúcim gynekológom.

Pretrvávajúcim závažným problémom je zabezpečenie ekologickej likvidácie rádioaktívneho odpadu – žiariča Cs-137, ktorý je súčasťou nepoužívaného ožarovacieho zariadenia pre externú terapiu gama žiarením Cesioterax 3N skladovaného na rádioterapeutickom pracovisku v priestoroch, ktoré má od Úradu Nitrianskeho samosprávneho kraja v súčasnosti v prenájme spoločnosť Nemocnica Komárno s.r.o., Komárno. Podľa právneho názoru RÚVZ Nitra ide o rádioaktívny žiarič neznámeho vlastníka. Zákon č. 87/2018 Z. z. v § 100 ustanovuje, že náklady spojené s vyhľadáním, bezpečným odovzdaním, prepravou, skladovaním, prípravou na vrátenie, úpravou na ukladanie a ukladáním rádioaktívneho materiálu neznámeho pôvodu nesie vlastník; ak vlastník nie je známy, náklady nesie štát a na ich úhradu sa použijú prostriedky podľa osobitného predpisu (§ 12 ods. 1 písm.d/ zákona č. 308/2018 Z. z. o Národnom jadrovom fonde). Vzhľadom na to uplatnil RÚVZ Nitra ešte dňa 23.10.2018 na Národný jadrový fond žiadosť o zabezpečenie finančného krytia prevzatia a uloženia vyššie uvedeného rádioaktívneho žiariča neznámeho vlastníka.

Na základe uplatnenej žiadosti NJF požiadal dňa 7.11.2018 ÚVZ SR o poskytnutie údajov a odborné stanovisko k uvedenej problematike. ÚVZ SR vo svojom stanovisku zo dňa 25.3.2019 uvádza, že prevádzkovateľom žiariča je Nemocnica Komárno, Mederčská 39, 945 75 Komárno, pričom sa opiera najmä o údaje evidované v Centrálnom registri zdrojov ionizujúceho žiarenia. NJF na základe tohto stanoviska ÚVZ SR vo svojej odpovedi pre RÚVZ Nitra uvádza, že nie je možná úhrada likvidácie žiariča z finančných prostriedkov Ministerstva hospodárstva SR na nakladanie s rádioaktívnymi materiálmi neznámeho pôvodu podľa zákona č. 308/2018 Z. z.

Nakoľko ÚVZ SR podľa zákona č. 87/2018 Z. z. koordinuje činnosť regionálnych úradov verejného zdravotníctva v oblasti radiačnej ochrany a je ich nadriadeným služobným úradom a podľa vyššie uvedeného odborného stanoviska ÚVZ SR je prevádzkovateľom žiariča Nemocnica Komárno, Mederčská 39, Komárno, RÚVZ Nitra začal dňa 24.07.2019 správne konanie voči Nemocnici Komárno s.r.o. vo veci porušenia predpisov a uloženia pokuty vo výške 10.000,- eur za správny delikt na úseku verejného zdravotníctva (porušenie povinnosti podľa § 79 ods. 3 v spojení s § 77 ods. 1 písm. g) zákona č. 87/2018 Z. z.). Nemocnica Komárno s.r.o. sa voči rozhodnutiu o uložení pokuty odvolala a ÚVZ SR ako odvolací orgán rozhodnutie RÚVZ Nitra zrušil rozhodnutím zo dňa 15.10.2019. Prípád je stále v štádiu riešenia, Nemocnica Komárno s.r.o. má zámer podať návrh na určenie vlastníka žiariča na súd.

Rádioaktívny žiarič je umiestnený v kryte z ochudobneného uránu, ktorý je jadrovým materiálom a podlieha kontrole Úradu jadrového dozoru SR. Nemocnica Komárno s.r.o. je držiteľom rozhodnutia ÚJD SR zo dňa 2.8.2019 na nakladanie s jadrovými materiálmi mimo jadrového zariadenia, platného do 30.6.2029. V roku 2019 vydal RÚVZ stanovisko pre ÚJD SR vo veci žiadosti o spoluprácu pri riešení vzniknutej situácie pri skladovaní žiariča v Komárne.

Výkon dozoru v radiačnej ochrane na priemyselných pracoviskách so zdrojmi žiarenia

Röntgenové prístroje v oblasti priemyslu v Nitrianskom kraji používa 15 subjektov a uzavreté žiariče používa v priemysle 10 subjektov a v oblasti stavebníctva 1 subjekt v Nitre. Prehľad o počtoch používaných zdrojov je uvedený v tabuľkách č. 2 a č. 4.

Spoločnosti Duslo, a.s. Šaľa bola vydaná zmena povolenia na používanie zdrojov ionizujúceho žiarenia kvôli zmene odborného zástupcu pre radiačnú ochranu na defektoskopickom pracovisku a vo vydanom rozhodnutí bola tiež zakomponovaná zmena z roku 2018 v počte používaných uzavretých žiaričov, ktoré sú súčasťou priemyslových indikačných zariadení vo výrobe. V roku 2018 odovzdala spoločnosť na likvidáciu spolu 18 ks uzavretých žiaričov (14 ks Cs-137 a 4 ks Co-60, z nich bolo 13 používaných ako súčasť hladinomerov a 5 ako súčasť hustomerov). Dôvodom odovzdania žiaričov bolo ukončenie výroby, resp. odstavenie prevádzky a zmena spôsobu merania hustoty. V januári 2019 bola vykonaná previerka používania dvoch technických rtg zariadení na oddelení centrálnych laboratórií Duslo, a.s., na používanie ktorých sa vzťahuje iba oznamovacia povinnosť, pričom potvrdenie o zaevidovaní ich používania vydal RÚVZ Nitra ešte v novembri, resp. decembri 2018.

Rozhodnutie o zmene povolenia bolo vydané aj pre spoločnosť SES INSPEKT, s.r.o., Tlmače vykonávajúcu defektoskopické práce so zdrojmi žiarenia, a to z dôvodu zmeny miesta centrálného skladu uzavretých žiaričov a nadobudnutia nového technického rtg prístroja. Pre SES ENERGY, a.s. Tlmače bolo vydané rozhodnutie o zmene povolenia kvôli zmene odborného zástupcu pre radiačnú ochranu, spoločnosť však v roku 2019 nevykonávala žiadne defektoskopické práce so zdrojmi žiarenia.

V spoločnosti WIZACO NDT s.r.o., Bratislava - pracovisko Mochovce boli za mesiace marec a apríl 2019 zaznamenané u troch defektoskopických pracovníkov zvýšené dávky ožiarenia, a to mesačné efektívne dávky 2,62 mSv, 3,29 mSv a 8,78 mSv. Prešetrenie príčin vykonal odborný zástupca pre radiačnú ochranu a organizácia prijala nápravné opatrenia. Limitné dávky ožiarenia pracovníkov neboli prekročené.

Pre viaceré subjekty boli vydané odborné stanoviská k aktualizovanej prevádzkovej dokumentácii podľa súčasnej legislatívy o radiačnej ochrane (napr. SES INSPEKT, s.r.o., Tlmače, WIZACO NDT s.r.o., Bratislava, Duslo, a.s., Šaľa, Andritz Kufferath s.r.o., Levice) a bol konzultovaný zámer spoločnosti TÜV SÜD Slovakia s.r.o., Bratislava zriadenia stáleho defektoskopického pracoviska v Nitre.

Uložené opatrenia z previerok boli v spoločnostiach Mitsubishi Chemical Advanced Materials Composites s.r.o., Nitra, ktorá v roku 2019 zmenila obchodné meno z Quadrant Plastic Composites Slovakia, s.r.o. ako aj v spoločnosti Foxconn Slovakia, spol. s r.o., Nitra.

Opakovane bol konzultovaný zámer spoločnosti Marel Slovakia s.r.o., Nitra na výrobu technických rtg zariadení pre účely potravinárskej výroby. Rtg zdroje by boli dovážané z krajiny Európskej únie a v Nitre by sa rtg zariadenia kompletovali a testovali. Pre zmluvnú pracovnú zdravotnú službu bolo vydané odborné stanovisko k prevádzkovému poriadku a posudku o riziku k predmetnej plánovanej činnosti.

Ohľadom požiadavky zákona č. 87/2018 Z. z. vo veci zaistenia bezpečnosti žiaričov, ku ktorej bude vypracovaný legislatívny predpis nižšieho stupňa, boli vykonané spoločné previerky s príslušníkmi policajného zboru z Odboru odhaľovania nebezpečných materiálov a environmentálnej kriminality Úrad kriminálnej polície Prezídia PZ a z Krajského riaditeľstva PZ v Nitre za prítomnosti pracovníkov z RÚVZ Banská Bystrica v 6 priemyselných prevádzkach, ktoré používajú uzavreté žiariče.

V priebehu hodnoteného roka nebola u prevádzkovateľov zdrojov ionizujúceho žiarenia na priemyselných pracoviskách zaznamenaná žiadna radiačná mimoriadna udalosť.

Výkon dozoru v radiačnej ochrane v pôdohospodárstve a na veterinárnych pracoviskách so zdrojmi žiarenia

RÚVZ Nitra eviduje v Nitrianskom kraji 19 veterinárnych lekárov, ktorí používajú 20 röntgenových prístrojov.

V roku 2019 začal používať veterinárne rtg prístroje jeden nový subjekt v Nitre, ktorý používa okrem klasického veterinárneho rtg prístroja aj zubný veterinárny rtg prístroj. Jedna fyzická osoba - podnikateľ v Nitre ukončil používanie veterinárneho rtg prístroja.

Previerky používania rtg prístrojov vo veterinárnej praxi boli vykonané u 4 prevádzkovateľov a bolo vydaných 5 rozhodnutí o registrácii používania rtg prístrojov, z toho 4 rozhodnutia bez žiadosti podľa § 163 ods. 2 zákona č. 897/2018 Z. z.

Pri previerkach boli uložené opatrenia týkajúce sa zabezpečenia vykonávania skúšok dlhodobej stability rtg prístrojov v požadovaných časových intervaloch, oznámenia evidovaných údajov do Centrálného registra zdrojov ionizujúceho žiarenia a označenia vstupu na rtg pracovisko značkou radiačného nebezpečenstva. Boli tiež zistené nedostatky ohľadom vedenia dokumentácie na pracovisku – chýbajúci doklad o absolvovaní aktualizácie odbornej prípravy odborného zástupcu v problematike radiačnej ochrany, návod na používanie rtg prístroja v slovenskom alebo českom jazyku, nebola vedená kniha údržby a opráv vykonaných na rtg prístroji a nebola aktualizovaná prevádzková dokumentácia na vykonávanie činnosti vedúcej k ožiareniu podľa požiadaviek zákona č. 87/2018 Z. z. a jeho vykonávacích predpisov. V jednom prípade nebola vedená evidencia prehlásení osôb nutne prítomných v rtg vyšetrovni počas snímkovania pri pridržaní zvierat o tom, že boli poučené o riziku ionizujúceho žiarenia, boli im poskytnuté osobné ochranné prostriedky a v prípade asistujúcich žien v reprodukčnom veku aj o tom, že si nie sú vedomé tehotenstva.

V rezorte pôdohospodárstva používa v Nitrianskom kraji otvorené žiariče Štátny veterinárny a potravinový ústav Dolný Kubín – Veterinárny a potravinový ústav Bratislava na pracovisku Referenčné laboratórium environmentálnej rádioaktivity Nitra. Na predmetnom pracovisku bolo v roku 2018 uložené opatrenie ohľadom zabezpečenia likvidácie dlhodobo skladovaného inštitucionálneho rádioaktívneho odpadu a nepoužívaných rádioaktívnych žiaričov cestou oprávnenej organizácie, resp. uvoľnenie do životného prostredia v prípade odpadu a žiaričov, ktoré podľa legislatívnych kritérií už nepodliehajú administratívnej kontrole. V priebehu roka 2019 bola väčšina inštitucionálneho rádioaktívneho odpadu na dva krát prevzatá na likvidáciu oprávnenou spoločnosťou JAVYS, a.s., Bratislava, zabezpečenie likvidácie ostatného odpadu je v štádiu riešenia.

Výkon dozoru v radiačnej ochrane na pracoviskách so zdrojmi žiarenia v školstve a na vedeckovýskumných pracoviskách so zdrojmi žiarenia

RÚVZ Nitra aktuálne eviduje v Nitrianskom kraji iba dva subjekty v uvedených oblastiach, ktoré sú držiteľmi zdrojov ionizujúceho žiarenia. Ide o Univerzitu Konštantína Filozofa v Nitre, ktorá na Gemologickom ústave používa prenosný röntgenfluorescenčný analyzátor na určovanie druhu a obsahu kovov v zliatinách, mineráloch a neznámych materiáloch a Slovenskú poľnohospodársku univerzitu v Nitre, ktorá na Fakulte biotechnológie a potravinárstva skladuje v súčasnosti už nepoužívané otvorené žiariče. V roku 2018 bolo SPU okrem iného uložené opatrenie týkajúce sa nutnosti skompletizovať zoznam o presnom množstve otvorených žiaričov a inštitucionálneho rádioaktívneho odpadu podľa druhov rádionuklidov a s uvedením ich aktuálnych aktivít a zabezpečiť odovzdanie nepoužívaných rádioaktívnych látok na likvidáciu cestou oprávnenej organizácie. V priebehu roka 2019 bola časť inštitucionálneho rádioaktívneho odpadu na dva krát prevzatá na likvidáciu oprávnenou spoločnosťou JAVYS, a.s., Bratislava, zabezpečenie likvidácie ostatného odpadu je v štádiu riešenia. Problémom je však skladovaný biologický rádioaktívny odpad, nakoľko na Slovensku nie je žiadny subjekt, ktorý by bol držiteľom povolenia ÚVZ SR na likvidáciu takéhoto druhu odpadu.

Výkon dozoru v radiačnej ochrane na ostatných pracoviskách so zdrojmi žiarenia

V roku 2019 boli vydané potvrdenia o zaevidovaní používania oznamovaných zdrojov ionizujúceho žiarenia pre dva nové subjekty, a to Ústav na výkon trestu odňatia slobody, Želiezovce, ktorý začal používať röntgenové zariadenie na kontrolu batožín a pre Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky - Colný úrad Nitra, kde začali používať ručný röntgenfluorescenčný analyzátor na spektrálnu analýzu chemického zloženia kovov. Previerka v rámci štátneho dozoru bola vykonaná aj v spoločnosti SAKER, s.r.o. zaoberajúca sa najmä spracovaním a recykláciou farebných kovov, ktorá na prevádzke vo Vrábľoch používa od decembra 2018 röntgenfluorescenčný analyzátor na prvkovú analýzu kovových materiálov.

Posudková činnosť, vydávanie rozhodnutí o registrácii činností vedúcich k ožiareniu a povolení na vykonávanie činností vedúcich k ožiareniu a služieb dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany

Podľa § 28 zákona č. 87/2018 Z. z. boli vydané 2 povolenia na činnosti vedúce k ožiareniu, podľa § 31 tohto zákona 17 zmien povolení, podľa § 25 zákona 49 rozhodnutí o registrácii činnosti vedúcej k ožiareniu, pričom 30 z nich bez žiadosti (§ 163 ods.2) a podľa § 27 zákona 5 zmien registrácií. Z dôvodu neúplného podania, ktoré nemalo všetky náležitosti podľa zákona č. 87/2018 Z. z., bolo v 3 prípadoch prerušené konanie a z dôvodu neuhradenia správneho poplatku v jednom prípade konanie zastavené.

V posudkovej činnosti boli vydané 3 rozhodnutia podľa § 32 ods. 5 zákona, pričom dve sa týkali pracoviska nukleárnej medicíny (jedno bolo nesúhlasné) a jedno pracoviska lineárneho urýchľovača a CT simulátora na účely rádioterapie.

Nakoľko zákon č.87/2018 Z. z. neukladá pre orgány radiačnej ochrany kompetencie sa v rámci posudkovej činnosti vyjadrovať k projektom zámerov zriadenia zdravotníckych rádiodiagnostických röntgenových pracovísk formou rozhodnutia, boli žiadosti viacerých subjektov v tomto smere riešené formou vydania odborného stanoviska (napr. projekt výstavby nového urgentného príjmu, pracoviska s rtg zariadením so snímkovacím kompletom, zubné rtg pracoviská).

V prípade služieb dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany nevydal RÚVZ Nitra v roku 2019 žiadne rozhodnutie o registrácii (§ 25 a 27 zákona č. 87/2018 Z. z.).

Boli vydané 2 potvrdenia o zaevidovaní oznamovanej činnosti podľa § 23 zákona č. 87/2018 Z. z.

5. Výkon štátneho dozoru v radiačnej ochrane (RÚVZ Banská Bystrica)

Výkon štátneho dozoru v radiačnej ochrane

Oddelenie ochrany zdravia pred žiarením evidovalo k 31.12.2019 v spádovom území celkom 904 pracovísk so zdrojmi ionizujúceho žiarenia. Rozhodujúcim používateľom zdrojov ionizujúceho žiarenia naďalej ostáva zdravotníctvo, ktoré prevádzkuje 717 pracovísk, t. j. 79,3 % pracovísk z celkového počtu. Počty jednotlivých zdrojov ionizujúceho žiarenia podľa typu pracovísk sú uvedené v tabuľkách č. 2 až č. 4.

Zamestnanci oddelenia vykonávali na uvedených pracoviskách štátny dozor v zmysle zákona č. 87/2018 Z. z. o radiačnej ochrane. Zákon o radiačnej ochrane zaviedol novú kategóriu oprávnenia – registráciu - na používanie zdrojov ionizujúceho žiarenia, na ktoré sa kladú menej obmedzujúce povinnosti nakoľko vykonávanie činnosti s nimi predstavuje menšie riziko ohrozenia zdravia a taxatívne vymenoval zdroje ionizujúceho žiarenia, ktoré možno na základe registrácie používať. V tejto súvislosti došlo k legislatívnej úprave procesných záležitostí vykonania registrácie, náležitostí žiadosti, požiadaviek na predkladanú dokumentáciu, náležitostí rozhodnutia, procesných záležitostí zmeny, zrušenia a zániku registrácie.

V roku 2019 bolo zriadených spolu 55 nových pracovísk, z toho: 10 pracovísk zdravotníckych rádiodiagnostických, 2 pracovisko zdravotnícke rádioterapeutické, 1 pracovisko PET/CT a 30 pracovísk zubných. Z nezdravotníckych pracovísk pribudli 2 pracoviská s uzavretými žiaričmi v priemysle, 5 pracovísk s röntgenfluorescenčnými analyzátormi, 1 pracovisko s rtg na prehliadanie batožín a 4 pracoviská veterinárnej medicíny. Zrušených bolo 10 pracovísk, rozdelenie podľa okresov je v nižšie uvedenom prehľade.

Prehľad pracovísk so zdrojmi ionizujúceho žiarenia zrušených v roku 2019 podľa krajov

Kraj B. Bystrica / Okres	BB	BS	BR	DT	KA	LC	PT	RA	RS	VK	ZV	ZC	ZH	Spolu
zdravotnícke rtg a ra pracoviská	4		1	1		1			1					8
technické rtg a ra pracoviská														0
Kraj Žilina / Okres	BY	CA	DK	KM	LM	MT	NO	RK	TR	TS	ZA			
zdravotnícke rtg a ra pracoviská						1		1						2
technické rtg a ra pracoviská														0
Spolu:														10

V roku 2019 pracovníci oddelenia ochrany zdravia pred žiarením Regionálneho úradu verejného zdravotníctva v Banskej Bystrici nezaregistrovali prekročenie limitu ročnej efektívnej dávky pracovníkov na dozorovaných pracoviskách.

Dozor na pracoviskách v zdravotníctve

Pracovníci OOZPŽ v roku 2019 vykonali 74 previerok na 106 pracoviskách so zdrojmi ionizujúceho žiarenia používanými pri lekárskom ožiarení a vo veterinárnej praxi.

Typy a počty preverených prístrojov na vybraných pracoviskách v roku 2019:

a) skiagrafické	14 prístroje
b) zubné intraorálne	47 prístrojov
c) zubné panoramatické	16 prístrojov
d) mamografické	3 prístroje
e) CT	3 prístroje
f) angiografické	3 prístroj
g) PECT/CT	1 prístroj
h) terapeutické	2 prístroj
i) pojazdné	5 prístrojov
j) osteodenzitometrické	7 prístrojov
k) veterinárne	6 prístrojov

Výsledná kvalita diagnostického vyšetrenia do veľkej miery závisí od typu prístroja, jeho veku, vyťaženia a taktiež od pravidelnej údržby. Ďalším rozhodujúcim parametrom celkového efektu vyšetrenia je aj kvalita zobrazovacieho procesu. S účinnosťou od 1.4.2018 došlo k rozšíreniu legislatívnych požiadaviek na vykonávanie skúšok dlhodobej stability, čo by sa na rádiodiagnostických pracoviskách malo odraziť na lepšej kvalite nielen používaných rtg prístrojov ale aj celého zobrazovacieho procesu, čo ovplyvní aj kvalitu vyšetrení. Žiaducim výsledkom je neustále zlepšovanie kvality rtg vyšetrenia za súčasného znižovania radiačnej záťaže pacientov z lekárskeho ožiarenia.

Diagnostické röntgeny

V spádovom území OOZPŽ RÚVZ Banská Bystrica bolo ku koncu roka 2019 spolu 286 diagnostických röntgenových prístrojov (mimo zubných).

	<i>Banskobystrický kraj</i>	<i>Žilinský kraj</i>
- skiagrafické + skiaskopické:	50	50
- pojazdné:	51	52
- angiografické:	5	4
- osteodenzitometre:	11	13
- mamografické:	15	12
- rtg na počítačovú tomografiu (CT):	12	11
celkový počet:	144	142

Zubné röntgeny

Spolu ich bolo v spádovom území RÚVZ Banská Bystrica v roku 2019 – 607 na 430 zubných pracoviskách. Nadalej zaznamenávame nárast počtu nových pracovísk so zubnými röntgenovými prístrojmi aj nárast počtu prístrojov na existujúcich pracoviskách. Pribúdajú panoramatické a cefalometrické zubné röntgeny a röntgenové prístroje so systémom pre zobrazenie počítačovou tomografiou. Postupne sa zdokonaľuje aj systém zobrazovania a vyhodnocovania snímok.

Terapeutické röntgeny, rádionuklidové ožarovače, lineárne urýchľovače

Celkový počet rádioterapeutických pracovísk je 5. V prevádzke boli nasledovné prístroje: 1 terapeutický rtg prístroj typu TUR, 2 terapeutické rtg prístroje typu Xstrahl, 4 rtg simulátory, 6 lineárnych urýchľovačov, 2 kobaltové pracoviská a 3 brachyterapeutické pracoviská s ¹⁹²Ir. V roku 2019 pribudol nový lineárny urýchľovač s CT simulátorom v Onkologickom centre v Martine.

Nukleárna medicína (diagnostika a terapia)

S otvorenými rádioaktívnymi žiaričmi sa najviac pracuje na pracoviskách nukleárnej medicíny a klinickej biochémie. V spádovom území OOPZ RÚVZ Banská Bystrica sú dve veľké oddelenia nukleárnej medicíny – Inštitút nukleárnej a molekulárnej medicíny v Banskej Bystrici a Klinika nukleárnej medicíny Univerzitetnej nemocnice Martin. V Banskej Bystrici je v prevádzke pracovisko PET/CT a od roku 2018 je v prevádzke pracovisko s diagnostickým zariadením na jednofotónovú emisnú počítačovú tomografiu spojenú s počítačovou tomografiou - SPECT/CT. V roku 2019 bolo v Ružomberku novozriadené PET/CT pracovisko.

Tieto pracoviská používajú rádioaktívne látky na diagnostické vyšetrenia in vivo a in vitro a na terapiu rádionuklidmi. Na uvedených pracoviskách sa najčastejšie používajú rádionuklidy ¹⁸F, ^{99m}Tc, ¹³¹I, ¹²³I, ^{81m}Kr, ¹¹¹In, ²²³Ra. Prehľad aktivity otvorených rádioaktívnych žiaričov odobratých a spracovaných v jednotlivých zdravotníckych zariadeniach v roku 2019 je uvedený v tabuľke č. 5 v prílohe.

Dozor na pracoviskách veterinárnej medicíny

V spádovom území RÚVZ Banská Bystrica je evidovaných 49 röntgenových pracovísk veterinárnej medicíny, na ktorých sa používa 56 röntgenových prístrojov. Na týchto pracoviskách vzrástol počet vysokofrekvenčných röntgenových prístrojov určených pre veterinárnu prax ako aj nových zobrazovacích systémov využívajúcich systém priamej a nepriamej digitalizácie. Na dvoch veterinárnych klinikách pre špecializovanú diagnostiku prevažne nádorových ochorení u zvierat sú v prevádzke aj röntgenové prístroje pre počítačovú tomografiu. Napriek tomu kvalita používaných diagnostických prístrojov je variabilná a výmena starých prístrojov za nové stále zaostáva za pracoviskami so zubnými röntgenovými prístrojmi.

Dozor na ostatných pracoviskách so zdrojmi žiarenia

Okrem zdravotníctva má používanie röntgenových a rádioizotopových zdrojov ionizujúceho žiarenia široké uplatnenie aj v iných oblastiach hospodárstva. Röntgenové zdroje sa využívajú najmä v priemysle na defektoskopickú kontrolu zvarov rôznych materiálov (makroštruktúralne rtg) a na stanovenie prvkov resp. prímiesí v rôznych materiáloch (mikroštruktúralne rtg). Rádioizotopové zdroje sa využívajú v priemysle napríklad na meranie hrúbky, výšky hladiny, hustoty alebo zhutnenia. Ďalej sa rádionuklidy používajú v laboratóriách ako etalóny alebo kalibračné žiariče.

Uzavreté žiariče

Uzavreté žiariče sú obvykle súčasťou zariadení ako napr. priemyselné meradlá, defektoskopické zariadenia alebo hutnomery ktoré môžu obsahovať aj viac ako 1 žiarič. Preto počet jednotlivých uzavretých žiaričov nemusí byť rovnaký ako počet zariadení obsahujúcich tieto žiariče.

V roku 2019 bolo v našom spádovom území spolu používaných alebo skladovaných 279 kusov uzavretých žiaričov (vrátane zdravotníckych). Prehľad jednotlivých typov uzavretých žiaričov a ich počet je uvedený ďalej.

Z uvedeného počtu sa 89 kusov uzavretých žiaričov používa v priemysle, školstve, vede a výskume v rôznych meradlách, priemyselných indikačných zariadeniach ako sú napr. hladinomery, hustomery, hrúbkomery a pod.

Legislatíva naďalej požaduje pri nepoužívaných žiaričoch ich odovzdanie na likvidáciu do 12 mesiacov. Osobitná pozornosť bola pri výkone štátneho dozoru venovaná vysokoaktívnym žiaričom, na ktoré budú od 1.1.2020 kladené sprísnené požiadavky na zaistenie bezpečnosti. Tieto zdroje môžu vzhľadom k svojej aktivite spôsobiť pri nesprávnom nakladaní s nimi potenciálne veľmi závažné poškodenie zdravia.

Prehľad počtu uzavretých žiaričov v jednotlivých krajoch

Typ žiariča	KRAJ		SPOLU
	Banskobystrický	Žilinský	
Am - 241	4	3	7
Am/Be	2	4	6
Cd - 109	1	0	1
Co - 60	7	1	8
Cf -252	0	1	1
Cs – 137	16	25	41
Ir – 192	3	10	13
Kr – 85	1	5	6
Ni - 63	0	1	1
Pm - 147	1	2	3
Ra - 226	180	0	180
Se - 75	0	8	8
Sr - 90	3	0	3
Tl - 204	1	0	1
SPOLU	219	60	279

Defektoskopia a priemyselná rádiografia

V spádovom území je v prevádzke 22 pracovísk, z toho 3 pracoviská rádionuklidovej defektoskopie s uzavretými rádioaktívnymi žiaričmi (irídium ^{192}Ir + selén ^{75}Se), na ostatných pracoviskách sa používa spolu 33 defektoskopických rtg prístrojov.

Röntgenové prístroje používané v priemysle (mimo zdravotníctvo, školstvo, vedu a výskum)

V spádovom území je v prevádzke:

- 8 rtg prístrojov slúžiacich na kontrolu batožín - na colniciach, v Ústavoch na výkon väzby, pri ochrane areálov letísk a v priemysle,
- 18 rtg prístrojov v prevažnej miere priemyselných, ktoré slúžia na kontrolu kvality výrobkov alebo mikroštruktúrálnu analýzu.

Neustále rastie počet používaných röntgenových spektrometrov na analýzu kovových a iných materiálov, ktorých je v spádovom území spolu 72 kusov.

Školstvo, veda a výskum

V rezorte školstva sú v spádovom území RÚVZ Banská Bystrica:

- 3 pracoviská s uzavretými žiaričmi (Univerzita Mateja Bela Banská Bystrica, Technická Univerzita Zvolen, Žilinská Univerzita Žilina),
- 1 pracovisko s otvorenými žiaričmi (Jesseniova lekárska fakulta Martin),
- 2 pracoviská s mikroštruktúrálnymi rtg prístrojmi (Technická Univerzita Zvolen).

V oblasti výskumu sú v spádovom území RÚVZ Banská Bystrica:

- pracoviská Geologického ústavu SAV v Banskej Bystrici, kde majú v prevádzke spektrometer, difraktometer a CT
- pracoviská Ústavu materiálov a mechaniky strojov SAV Žiar nad Hronom, kde majú v prevádzke spektrometer a 3D tester pórovitosti.

Otvorené žiariče

Okrem zdravotníctva sa v menšej miere otvorené žiariče využívajú v rôznych laboratóriách a výskumných pracoviskách, napr. pri stanovovaní rádionuklidov v zložkách životného prostredia.

Údaje o výkone dozoru v radiačnej ochrane na pracoviskách so zdrojmi žiarenia, kde sa vykonáva lekárske ožiarenie, na priemyselných pracoviskách, v pôdohospodárstve a na veterinárnych pracoviskách so zdrojmi žiarenia, na pracoviskách so zdrojmi žiarenia v školstve a na vedeckovýskumných pracoviskách so zdrojmi žiarenia sú uvedené v tabuľkách v prílohe výročnej správy.

Dozor na pracoviskách s prírodnými zdrojmi žiarenia

V roku 2019 pracovníci oddelenia ochrany zdravia pred žiarením vykonali štátny dozor v priestoroch dvoch pracovísk s možným zvýšeným ožiarením z radónu. V priestoroch pracovísk pracovníci oddelenia ochrany zdravia pred žiarením vykonali merania objemovej aktivity radónu vo vnútornom ovzduší pracoviska a merania priestorového dávkového ekvivalentu. Referenčná úroveň pre objemovú aktivitu radónu na pracovisku $300 \text{ Bq}\cdot\text{m}^{-3}$ podľa § 123 odseku 6 zákona č. 87/2018 Z. z. o radiačnej ochrane nebola v podzemných priestoroch uvedených pracovísk prekročená.

V priebehu roku 2019 pracovníci oddelenia ochrany zdravia pred žiarením vykonali merania objemovej aktivity radónu pomocou zariadenia AlphaGUARD DF2000 v podzemných priestoroch nasledovných sprístupnených jaskýň v Správe slovenských jaskýň: Belianska, Brestovská, Bystrianska, Demänovská jaskyňa slobody, Demänovská ľadová jaskyňa, Dobšinská ľadová, Domica, Driny, Gombasecká, Harmanecká, Jasovská, Ochtinská aragonitová, Važecká. Referenčná úroveň pre objemovú aktivitu radónu na pracovisku $300 \text{ Bq}\cdot\text{m}^{-3}$ podľa § 123 odseku 6 zákona č. 87/2018 Z. z. o radiačnej ochrane a o zmene a doplnení niektorých zákonov bola prekročená v podzemných priestoroch 11 jaskýň.

5. Výkon štátneho dozoru v radiačnej ochrane

Výkon dozoru v radiačnej ochrane na pracoviskách, kde sa vykonáva lekárske ožiarenie

Zdravotnícke rádiodiagnostické a rádioterapeutické pracoviská

Na rádiodiagnostických pracoviskách bolo v rámci štátneho dozoru v oblasti radiačnej ochrany vykonaných 246 obhliadok. Pri obhliadkach sa uskutočňovali dozimetrické merania prostredia, merania základných parametrov rntgenových zariadení, kontrola príslušnej dokumentácie röntgenového pracoviska. Zistené nedostatky boli oznámené štatutárnemu zástupcovi zariadenia, alebo majiteľovi prístroja. Zodpovední pracovníci priamo na zázname určili termín odstránenia nedostatkov.

Pre skvalitnenie poskytovania služieb pacientov boli v roku 2019 dané do prevádzky nové prístroje - pre Univerzitnú nemocnicu L. Pasteura v Košiciach nový CT prístroj a nové skiaskopické pracovisko. Nové skiagrafické pracoviská boli zriadené vo Východoslovenskom onkologickom ústave Košice a na Poliklinike Giraltovce. V Nemocnici s poliklinikou Štefana Kukurú v Michalovciach – Nemocnica novej generácie bol inštalovaný nový pojazdny

röntgenový prístroj. Pre angio a DSA vyšetrenia bol vo Východoslovenskom ústave srdcových a cievnych chorôb v Košiciach daný do prevádzky nový angiografický prístroj.

Stomatologické röntgenové pracoviská

Najväčší nárast počtu nových röntgenových pracovísk sme zaznamenali u stomatologických pracovísk. V rámci Košického a Prešovského kraja bolo schválených 29 nových stomatologických röntgenových pracovísk s röntgenovými prístrojmi. V Košickom kraji to bolo 13 intraorálnych röntgenových prístrojov a 3 panoramatické röntgenové prístroje. V rámci Prešovského kraja bolo uvedených do prevádzky 16 nových intraorálnych röntgenových prístrojov a 7 panoramatických zariadení.

Nukleárna medicína

Najväčší rozsah prác s otvorenými rádioaktívnymi žiaričmi je v zdravotníctve vykonávaný na pracoviskách nukleárnej medicíny. V Košickom kraji sú pracoviská nukleárnej medicíny v Košiciach a v Michalovciach a v Prešovskom kraji v Prešove a Poprade. Najčastejšie používanými rádionuklidmi sú ^{99m}Tc , ^{125}I , ^{131}I , ^{123}I , ale v ostatnom čase pracoviská rozširujú spektrum používaných rádioizotopov.

Pracoviská nukleárnej medicíny v Košickom i Prešovskom kraji zodpovedajú požadovaným štandardom v oblasti ochrany zdravia pred ionizujúcim žiarením. Situácia sa výrazne zlepšila aj v Košiciach na Inštitúte nukleárnej a molekulárnej medicíny. V roku 2011 boli dané do užívania nové priestory, ktoré významným spôsobom skvalitnili zdravotnú starostlivosť. Pracovisko má aj lôžkovú časť, kde sa pacientom aplikujú otvorené žiariče za účelom liečby. Kvapalnú odpad, ako exkrementy pacientov sa dostávajú do kanalizácie vo vyhradenom WC ako súčasť kontrolovaného pásma. Nie je vypúšťaný okamžite do kanalizácie, ale zadržuje sa osobitne vo vymieracej nádrži na tekutý rádioaktívny odpad, ktorá je súčasťou systému ROEDIGER VACUUM. Tuhý rádioaktívny odpad sa ukladá do špeciálnych pevných plastových nádob.

Odpady z pracovísk na ostatných pracoviskách nukleárnej medicíny v rámci našej územnej pôsobnosti sa triedia a sú uložené v sklade rádioaktívneho odpadu, ktorý je neoddeliteľnou súčasťou pracoviska. Krátko žijúce nuklidy sa skladujú do doby ich vymretia a následne sú likvidované ako neaktívny odpad.

Pracoviská s otvorenými rádioaktívnymi žiaričmi

V evidencii sa nachádzajú 2 pracoviská, z toho jedno súkromné v zrekonštruovaných priestoroch na Kukučínovej ulici v Košiciach. Na uvedených pracoviskách sa používa rádionuklid ^{125}I .

Rádioaktívny odpad z pracovísk je skladovaný do doby jeho vymretia v špeciálne určených a kontrolovaných priestoroch. Po vymretí je tento odpad likvidovaný ako komunálny v zmysle príslušnej legislatívy.

Výkon dozoru v radiačnej ochrane na priemyselných pracoviskách so zdrojmi žiarenia

Pracoviská s uzavretými rádioaktívnymi žiaričmi

Najrozšírenejšie je používanie uzavretých žiaričov v U. S. Steel Košice, ako súčasť zariadení na riadenie a kontrolu technologických procesov, na meranie kvality finálnych výrobkov a ako súčasť rozličných meracích prístrojov.

V roku 2019 boli v U. S. Steel Košice zrušené tri pracoviská, na ktorých sa používalo 15 kusov uzavretých žiaričov. Likvidácia uzavretých žiaričov bola realizovaná firmou, ktorá má na takéto činnosti oprávnenie.

Nové pracovisko s rádiosondou TROXLER bolo dané do prevádzky pre účastníka konania TESS CONTROL, s.r.o. Bratislava, pracovisko v Prešove a v spoločnosti Plzeňský Prazdroj Slovensko, a.s., Veľký Šariš 4 pracoviská pre indikáciu výšky hladiny a dve pracoviská oznamovacej činnosti.

Technické röntgenové a defektoskopické pracoviská

Používanie technických röntgenových prístrojov v priemysle je zamerané predovšetkým na defektoskopické skúšky pri sledovaní a kontrole zvarov, materiálov a výrobkov nedeštruktívnym spôsobom a na mikro a makroštruktúralnu analýzu surovín a materiálov.

Na území Košického a Prešovského kraja sa nachádza 10 pracovísk s röntgenovými defektoskopickými prístrojmi a 10 pracovísk rádionuklidovej defektoskopie s uzavretými rádioaktívnymi žiaričmi.

Výkon dozoru v radiačnej ochrane v pôdohospodárstve a na veterinárnych pracoviskách so zdrojmi žiarenia

V súčasnosti máme v Košickom a Prešovskom kraji evidovaných 15 veterinárnych pracovísk so zdrojmi ionizujúceho žiarenia. Tieto pracoviská prevádzkujú súkromní veterinárni lekári vo svojich veterinárnych ambulanciách. V roku 2019 bolo vydaných 5 povolení pre súkromných veterinárnych lekárov.

Výkon dozoru v radiačnej ochrane na pracoviskách so zdrojmi žiarenia v školstve a na vedeckovýskumných pracoviskách so zdrojmi žiarenia

Vo výskumných ústavoch a na vysokých školách (Univerzita veterinárneho lekárstva a farmácie a Prírodovedecká fakulta UPJŠ) sa rádioaktívne látky využívajú v malej miere.

Prírodovedecká fakulta UPJŠ Košice využíva aj ožarovacie zariadenie CHISOSTAT s uzavretým žiaričom ^{60}Co . Uvedené ožarovacie zariadenie sa využíva na ožarovanie experimentálnych zvierat a sterilizáciu laboratórnych potrieb a pomôcok pre výskumnú a pedagogickú činnosť. Z otvorených žiaričov sa používajú ^3H , ^{32}P , ^{14}C a ^{131}I .

Univerzita veterinárneho lekárstva a farmácie Košice využíva vo svojej činnosti 8 röntgenových prístrojov, ktoré sa využívajú vo veterinárnej praxi pri ošetrovaní zvierat – 3 pojazdné röntgenové prístroje, 2 prenosné röntgenové prístroje, 2 intraorálne röntgenové prístroje a 1 panoramatický röntgenový prístroj.

6. Vedenie evidencie o prevádzkovateľoch zdrojov žiarenia, vedenie evidencie oznámených, registrovaných a povolených zdrojov žiarenia a o poskytovateľoch služieb dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany (RÚVZ Bratislava)

Evidencia činností vedúcich k ožiareniu, pre ktoré bolo vydané povolenie alebo registrácia sa vedie v databázovom programe Microsoft Office Access, v ktorom sa zaznamenávajú prevádzkovatelia s ich adresami a identifikačným číslom, adresa miesta výkonu činnosti vedúcich k ožiareniu, identifikujú sa zdroje ionizujúceho žiarenia a delia sa do jednotlivých kategórií – uzavreté žiariče, otvorené žiariče röntgenové prístroje (zubné, veterinárne, skiagrafy mamografy, ...), evidujú sa odborní zástupcovia, čísla a dátumy vydaných rozhodnutí, dátumy vykonaných dozorov s menom príslušného pracovníka odboru, ktorý dozor vykonal a pripravil podklady na vydanie povolenia alebo registrácie. Oznámenia činností vedúcich k ožiareniu sa evidujú v programe Microsoft Office Excel podľa pokynov ÚVZ SR. Na webovom sídle sprístupňujeme informácie podľa § 12 ods. 1 písm. e) zák. č.

87/2018, fyzických osôb - podnikateľov a právnických osôb, ktoré poskytujú služby dôležité z hľadiska radiačnej ochrany.

6. Vedenie evidencie o prevádzkovateľoch zdrojov žiarenia, vedenie evidencie oznámených, registrovaných a povolených zdrojov žiarenia a o poskytovateľoch služieb dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany (RÚVZ Nitra)

Pracovná skupina pre ochranu zdravia pred žiarením vedie v elektronickej podobe evidenciu o jednotlivých prevádzkovateľoch zdrojov ionizujúceho žiarenia a o všetkých používaných a nepoužívaných zdrojoch ionizujúceho žiarenia podliehajúcich oznamovacej povinnosti, registrácii alebo povoleniu. Evidencia je vedená elektronicky podľa jednotlivých okresov Nitrianskeho kraja.

RÚVZ Nitra evidoval k 31.12.2019 v spádovej oblasti Nitrianskeho kraja spolu 202 fyzických a právnických osôb, ktoré sú držiteľmi celkom 369 používaných rtg prístrojov, 3 používaných lineárnych urýchľovačov, 83 používaných uzavretých žiaričov, resp. nakladajú s otvorenými žiaričmi. Niektoré subjekty prevádzkujú viacej druhov zdrojov ionizujúceho žiarenia, resp. na viacerých prevádzkach v rámci Nitrianskeho kraja. Nepoužívanými uzavretými žiaričmi bez platného osvedčenia sú vyššie uvedený žiarič Cs-137, ktorý je súčasťou nepoužívaného ožarovacieho zariadenia pre externú terapiu gama žiarením Cesioterax 3N skladovaného na rádioterapeutickom pracovisku v Komárne a 286 ks nepoužívaných rádiových ihiel a túb so sumárnou aktivitou 36,26 GBq (980 mg) skladovaných na rádioterapeutickom pracovisku v Nitre, ktoré by mali byť odovzdané na likvidáciu do konca februára 2020. Podrobnejší prehľad o zdrojoch ionizujúceho žiarenia v Nitrianskom kraji je uvedený v tabuľkovej časti výročnej správy.

Vydávanie rozhodnutí na vykonávanie služieb dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany je v kompetencii RÚVZ Nitra iba od 01.04.2018, doposiaľ nebolo vydané žiadne takéto rozhodnutie.

V rámci štátneho dozoru a konzultácií sú prevádzkovatelia zdrojov žiarenia upozorňovaní na povinnosť oznamovať evidované údaje do Centrálného registra zdrojov ionizujúceho žiarenia vedeného na ÚVZ SR.

6. Vedenie evidencie o prevádzkovateľoch zdrojov žiarenia, vedenie evidencie oznámených, registrovaných a povolených zdrojov žiarenia a o poskytovateľoch služieb dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany (RÚVZ Banská Bystrica)

Vedenie evidencie umožňuje vyhľadávanie a zobrazovanie údajov o prevádzkovaných pracoviskách podliehajúcich štátnemu dozoru v oblasti radiačnej ochrany v spádovom území Regionálneho úradu verejného zdravotníctva v Banskej Bystrici - pri jednotlivých držiteľoch povolení, registrácií a potvrdení o zaevidovaní zdroja ionizujúceho žiarenia sa evidujú údaje o používaných zdrojoch ionizujúceho žiarenia (uzavretých žiaričoch, zariadeniach s uzavretých žiaričmi, generátoroch ionizujúceho žiarenia, röntgenových prístrojoch a otvorených žiaričoch), vykonaných skúškach a monitorovaní.

Technický stav zdrojov ionizujúceho žiarenia je významným parametrom ovplyvňujúcim ich použitie v humánnej medicíne, preto sa v rámci previerok zameriavame aj na túto oblasť. Pri použití v zdravotníctve sa preveruje, či dané zariadenie má vlastnosti a parametre garantované výrobcom. Zhoršenie technického stavu môže ovplyvniť napr. očakávanú diagnostickú informáciu.

Kontrola začína už pri ich dovoze alebo výrobe, kedy sa zariadenie typovo schvaľuje, pokračuje preberacou skúškou v samotnom zdravotníckom zariadení, kde sa deklarované parametre preverujú. Každoročne, alebo tiež po väčšej revízii či oprave, potom nasledujú

takzvané skúšky dlhodobej stability, ktoré pre prevádzkovateľov zariadení spravidla vykonávajú pracovníci firiem, ktoré musia byť držiteľmi povolenia na vykonávanie požadovaných skúšok. Ďalším krokom kontrolného procesu sú skúšky prevádzkovej stálosti, ktoré vykonávajú už samotné zdravotnícke zariadenia. O všetkých skúškach musí prevádzkovateľ viesť príslušnú dokumentáciu, ktorú pracovníci v rámci štátneho dozoru kontrolujú.

Technický stav sa pomocou uvedeného systému skúšok overuje aj pri zdrojoch ionizujúceho žiarenia používaných v ostatných oblastiach mimo zdravotníctvo a to nielen pri röntgenových prístrojoch a iných generátoroch žiarenia ale aj pri uzavretých rádioaktívnych žiaričoch.

Evidencia obsahuje identifikačné údaje každého zdroja ionizujúceho žiarenia, preto ju možno využiť nielen na účely kontroly, ale aj v prípade krádeže, straty a pri iných udalostiach. Konkrétne údaje z evidencie sú uvedené v tabuľkách v prílohe výročnej správy.

6. Vedenie evidencie o prevádzkovateľoch zdrojov žiarenia, vedenie evidencie oznámených, registrovaných a povolených zdrojov žiarenia a o poskytovateľoch služieb dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany (RÚVZ Košice)

V súlade s novým zákonom došlo k zmenám podmienok na vykonávanie činnosti vedúcej k ožiareniu. S prihliadnutím na charakter, súvisiacu mieru možného ožiarenia pracovníkov alebo obyvateľstva a možné riziko vyplývajúce z prevádzky zdroja ionizujúceho žiarenia je na poskytovanie služieb dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany potrebné oznámenie, registrácia alebo povolenie. Na základe tejto skutočnosti bolo potrebné prepracovať a aktualizovať zoznamy pracovísk využívajúcich zdroje ionizujúceho žiarenia.

7. Zhodnotenie radiačnej zát'aže pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia (RÚVZ Bratislava)

Centrálny register dávok a vyhodnotenie radiačnej zát'aže pracovníkov so zdrojmi žiarenia v jednotlivých oblastiach vykonávanie činností vedúcich k ožiareniu - príslušným orgánom radiačnej ochrany pre centrálny register dávok je Úrad verejného zdravotníctva SR.

7. Zhodnotenie radiačnej zát'aže pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia - Centrálny register dávok a vyhodnotenie radiačnej zát'aže pracovníkov so zdrojmi žiarenia v jednotlivých oblastiach vykonávania činností vedúcich k ožiareniu (RÚVZ Nitra)

Najvyššie dávky vyhodnocované na osobných telových dozimetroch pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia v Nitrianskom kraji boli zaznamenané v prípade intervenčných kardiochirurgov spoločnosti KARDIOCENTRUM NITRA, s.r.o., Nitra, ďalej lekárov a zdravotných sestier gastroenterologickej ambulancie Internej kliniky Fakultnej nemocnice Nitra a v prípade farmaceutiek pracoviska nukleárnej medicíny IZOTOPCENTRUM, s.r.o., Nitra. U žiadneho pracovníka nebol v roku 2019 prekročený limit efektívnej dávky ani žiadny z limitov ekvivalentnej dávky.

Ako je uvedené aj vyššie, v súlade s legislatívnymi požiadavkami sú niektorí pracovníci KARDIOCENTRUM NITRA, s.r.o., Nitra a Fakultnej nemocnice Nitra monitorovaní súčasne dvomi osobnými telovými dozimetrami s mesačným vyhodnocovaním.

V prípade 6 najviac exponovaných kardiochirurgov KARDIOCENTRUM NITRA, s.r.o., sú takmer každý mesiac zaznamenané oznámenia poskytovateľa služby osobnej dozimetrie o prekročení hodnoty 2 mSv osobného dávkového ekvivalentu $H_p(10)$ na osobných telových

dozimetroch nosených zvonka ochranných záster. V roku 2019 boli ich ročné dávky zvonka záster max. 55,3 mSv a efektívne dávky max. 13,3 mSv.

Vo Fakultnej nemocnici Nitra bolo vykonané šetrenie zvýšených dávok ožiarenia vyhodnotených na osobných telových dozimetroch viacerých pracovníkov gastroenterologickej ambulancie vykonávajúcich vyšetrenia ERCP a jedného cievneho chirurga, ktoré obdržali pri výkone prác na angiologickom pracovisku Oddelenia diagnostickej a intervenčnej angiorádiológie. Zvýšené dávky boli tiež obdržané v súvislosti s veľkou potrebou využívania rtg žiarenia, najvyššia hodnota ročnej efektívnej dávky bola 5,26 mSv a najvyššia ekvivalentná dávka na ruky 87,9 mSv.

Rádiofarmaceutky spoločnosti IZOTOPCENTRUM, s.r.o., Nitra mali za rok 2019 na osobných telových dozimetroch vyhodnotenú efektívnu dávku max. 8,57 a ekvivalentnú dávku na ruky max. 234,53 mSv.

Radiačná záťaž ostatných pracovníkov so zdrojmi žiarenia v rezorte zdravotníctva ako aj v iných rezortoch v Nitrianskom kraji je nižšia. Pracovníci sú prevádzkovateľmi zdrojov žiarenia zaradení do kategórie A alebo B a od toho sa odvíjajú aj povinnosti zamestnávateľa spojené so zabezpečovaním osobnej dozimetrie. Uvedené je kontrolované pri každej previerke vykonanej v rámci štátneho dozoru.

Celoslovenská evidencia dávok dozimetricky sledovaných pracovníkov je vedená v Centrálnom registri dávok na ÚVZ SR.

7. Zhodnotenie radiačnej záťaže pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia (RÚVZ Banská Bystrica)

Sledovanie radiačnej záťaže pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia bolo zabezpečené držiteľmi povolenia na poskytovanie služieb osobnej dozimetrie.

Dozimetrické služby prevádzkovateľom v spádovom území Regionálneho úradu verejného zdravotníctva v Banskej Bystrici poskytuje Slovenská legálna metrologia, odbor dozimetrických služieb a VF, s. r. o., služba osobnej dozimetrie.

7. Zhodnotenie radiačnej záťaže pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia (RÚVZ Košice)

V roku 2019 sme zaznamenali 10 prípadov zvýšeného ožiarenia v zdravotníctve. Odborní zástupcovia predmetných pracovísk boli vyzvaní na prešetrenie a zdôvodnenie zvýšeného ožiarenia u pracovníkov.

8. Mimoriadne radiačné situácie, nehody a havárie, havarijná pripravenosť (RÚVZ Bratislava)

Mimoriadne radiačné situácie, nehody a havárie na pracoviskách so zdrojmi žiarenia, zhodnotenie expozície zamestnancov, príčiny vzniku a návrhy nápravných opatrení.

V r. 2019 nebola vyhlásená mimoriadna situácia v Bratislavskom regióne z dôvodu vzniku mimoriadnej radiačnej udalosti. Pri riešení radiačnej mimoriadnej udalosti spôsobenej podozrením na nález rádioaktívneho materiálu neznámeho pôvodu sa u jedného oznámenia našli tri požiarne hlásiče a dve ďalšie oznámenia boli neopodstatnené. V rámci havarijnej pripravenosti nebolo v r. 2019 organizované žiadne cvičenie, týkajúce sa nášho regionálneho úradu.

8. Mimoriadne radiačne situácie, nehody a havárie, havarijná pripravenosť (RÚVZ Nitra)

Mimoriadne radiačné situácie, nehody a havárie na pracoviskách so zdrojmi žiarenia, zhodnotenie expozície zamestnancov, príčiny vzniku a návrhy nápravných opatrení.

V priebehu roka RÚVZ Nitra participoval na riešení mimoriadnej udalosti, ktorou bol pád stíhačky pri Nitre a v dvoch prípadoch na podnety občanov vykonal dozimetrické merania z dôvodu podozrenia na zvýšenú radiáciu, ktorá sa však nepotvrdila.

Dňa 28.09.2019 došlo k pádu stíhacieho lietadla MIG 29 v katastri obce Nové Sady pri Nitre. Stíhačka bola vyzbrojená dvomi raketami s obsahom ochudobneného uránu na zvýšenie priereznosti. Pracovníci RÚVZ Nitra na výzvu Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Nitre vykonali na mieste dozimetrické merania a poskytovali súčinnosť a konzultácie všetkým zúčastneným zložkám, najmä príslušníkom Ministerstva obrany SR a polície, ktorí prípad riešili.

Na základe podnetu občana pôvodne uplatneného na Ministerstvo vnútra SR boli za účasti pracovníka Kontrolného chemického laboratória CO, Nitra vykonané dozimetrické merania úrovne rádioaktivity v súkromnom byte v obytnom dome v Nitre s negatívnym výsledkom. Negatívne boli aj výsledky merania prírodnej rudy neznámeho zloženia, ktorú na RÚVZ Nitra priniesol občan za účelom premerania jej rádioaktivity.

V roku 2019 boli prešetrované tri prípady lekárskeho ožiarenia tehotných žien - viď kapitolu 5, časť „výkon dozoru v radiačnej ochrane na pracoviskách, kde sa vykonáva lekárske ožiarenie“.

Všetci pracovníci pracovnej skupiny pre ochranu zdravia pred žiarením sa zúčastnili odbornej prípravy krízového štábu Okresného úradu Nitra v Atómovej elektrárni Mochovce zameranej na prípravu na riešenie odozvy jadrových havárií.

8. Mimoriadne radiačne situácie, nehody a havárie, havarijná pripravenosť (RÚVZ Banská Bystrica)

Mimoriadne radiačné situácie, nehody a havárie, záchyty rádioaktívneho materiálu neznámeho pôvodu

Pracovníci oddelenia ochrany zdravia pred žiarením Regionálneho úradu verejného zdravotníctva v Banskej Bystrici sa v priebehu rokov 1996 – 2018 podieľali na riešení 110 prípadov nálezov rádioaktívneho materiálu neznámeho pôvodu v šrote.

V priebehu roka 2019 bol zaznamenaný nález rádioaktívnych materiálov neznámeho pôvodu v šrote v 3 prípadoch.

8. Mimoriadne radiačné situácie, nehody a havárie, havarijná pripravenosť (RÚVZ Košice)

Mimoriadne radiačné situácie, nehody a havárie na pracoviskách so zdrojmi žiarenia, zhodnotenie expozície zamestnancov, príčiny vzniku a návrhy nápravných opatrení.

Zamestnanci Odboru ochrany zdravia pred žiarením v roku 2019 riešili 4 mimoriadne udalosti. V jednom prípade sme sa podieľali na riešení mimoriadnej situácie v súvislosti so zaistením rádioaktívne kontaminovaného materiálu v kovovom šrote a jeden prípad bol nález požiarneho hlásičov na skládke komunálneho odpadu. V štyroch prípadoch sme sa podieľali aj na riešení mimoriadnej situácie so zaistením rádioaktívne kontaminovaného vagóna. Kontaminované vagóny boli vrátané do krajiny pôvodu.

9. Sankčné opatrenia a uložené sankcie (RÚVZ Bratislava)

začaté správne konania za porušenie ustanovení zákona č. 87/2018 Z. z. a jeho vykonávacích predpisov, počet uložených pokút a ich výška

V uplynulom roku nebolo začaté žiadne správne konanie za porušenie ustanovení zák. č. 87/2018 Z. z.

9. Sankčné opatrenia a uložené sankcie (RÚVZ Nitra)

začaté správne konania za porušenie ustanovení zákona č. 87/2018 Z.z. a jeho vykonávacích predpisov, počet uložených pokút a ich výška

V roku 2019 bolo začaté správne konanie voči Nemocnici Komárno s.r.o., Komárno a vydané rozhodnutie o uložení pokuty vo výške 10.000,- eur za správny delikt na úseku verejného zdravotníctva - porušenie povinnosti podľa § 79 ods. 3 v spojení s § 77 ods. 1 písm. g) zákona č. 87/2018 Z. z. Účastník konania sa voči rozhodnutiu o uložení pokuty odvolal a ÚVZ SR ako odvolací orgán rozhodnutie RÚVZ Nitra zrušil - podrobnejšie vid' kapitolu 5, časť „výkon dozoru v radiačnej ochrane na pracoviskách, kde sa vykonáva lekárske ožiarenie“.

Celkovo bolo v rámci štátneho dozoru v oblasti radiačnej ochrany vykonaných 80 previerok na 120 pracoviskách so zdrojmi ionizujúceho žiarenia. V rámci týchto previerok boli v prípade potreby ukladané opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov. Nedostatky sú prevádzkovateľmi v stanovených termínoch odstraňované, čo je zo strany RÚVZ Nitra priebežne kontrolované.

9. Sankčné opatrenia a uložené sankcie (RÚVZ Banská Bystrica)

začaté správne konania za porušenie ustanovení zákona č. 87/2018 Z.z. a jeho vykonávacích predpisov, počet uložených pokút a ich výška

V priebehu roku 2019 pracovníci oddelenia ochrany zdravia pred žiarením pri výkone štátneho dozoru nezistili skutočnosti, ktoré by viedli k začatiu správneho konania za porušenie ustanovení zákona č. 87/2018 Z. z. a jeho vykonávacích predpisov.

9. Sankčné opatrenia a uložené sankcie (RÚVZ Košice)

začaté správne konania za porušenie ustanovení zákona č. 87/2018 Z.z. a jeho vykonávacích predpisov, počet uložených pokút a ich výška

V roku 2019 v rámci výkonu štátneho dozoru bolo jednému účastníkovi konania uložené opatrenie na odstránenie zistených nedostatkov – pozastavenie používania celotelového röntgenového kostného denzitometra.

10. Laboratórna a analytická činnosť odboru (RÚVZ Bratislava)

- ťažiskové úlohy, druh a cieľ činnosti, prehľad laboratórnej a analytickej činnosti, - pracovisko nedisponuje potrebnou laboratórnou technikou.
- medzilaboratórne porovnávacie merania, vyhodnotenie úspešnosti,
- novozavedené laboratórne metodiky,
- činnosť v rámci radiačnej monitorovacej siete – zúčastňovali sme sa celoslovenských porád v rámci ktorých sa riešila problematika radiačnej monitorovacej siete,

organizovanými Ústavom verejného zdravotníctva SR. Pri výkone ŠD v oblasti radiačnej ochrany sme vo vonkajšom prostredí v blízkosti budovy miesta výkonu činnosti merali príkon dávkového ekvivalentu gama žiarenia. Namerané hodnoty zodpovedali prírodnému pozadiu.

- analýza rádioaktivity jednotlivých zložiek životného prostredia,
- zhodnotenie veľkosti ožiarenia a individuálnych dávok obyvateľov Slovenskej republiky z prírodných zdrojov žiarenia - pracovisko nedisponuje príslušnými meradlami na meranie výskytu prírodných zdrojov žiarenia.

10. Laboratórna a analytická činnosť odboru (RÚVZ Nitra)

- ťažiskové úlohy, druh a cieľ činnosti, prehľad laboratórnej a analytickej činnosti,
- medzilaboratórne porovnávacie merania, vyhodnotenie úspešnosti,
- novozavedené laboratórne metodiky,
- činnosť v rámci radiačnej monitorovacej siete,
- analýza rádioaktivity jednotlivých zložiek životného prostredia,
- zhodnotenie veľkosti ožiarenia a individuálnych dávok obyvateľov Slovenskej republiky z prírodných zdrojov žiarenia

Na RÚVZ Nitra nie je zriadené laboratórium na hodnotenie rádiologických ukazovateľov. Podľa zákona č. 87/2018 Z. z. je RÚVZ Nitra od 01.04.2018 stálou zložkou radiačnej monitorovacej siete. Na vykonávanie meraní ani na odber vzoriek nie je pracovná skupina pre ochranu zdravia pred žiarením akreditovaná. V hodnotenom období neboli pracovníci vyzvaní Ústredím radiačnej monitorovacej siete na vykonávanie monitorovania v životnom prostredí ani na odber vzoriek a nezúčastnili sa žiadneho cvičenia radiačnej monitorovacej siete, nakoľko takéto cvičenie nebolo organizované.

Od roku 2016 má RÚVZ Nitra kompetencie ohľadom hodnotenia rádiologických ukazovateľov kvality vody v Nitrianskom kraji.

V minulosti boli vo viacerých prípadoch zaznamenané prekročenia indikačnej hodnoty celkovej objemovej aktivity alfa v pitnej vode, pričom väčšina prevádzkovateľov už bola oboznámená s ďalším postupom pri vykonávaní nápravných opatrení. Vo všetkých prípadoch bolo toto prekročenie spôsobené prítomnosťou izotopov prírodného pôvodu ^{226}Ra , ^{238}U , ale predovšetkým ^{234}U . V žiadnom prípade nebolo zaznamenané prekročenie medznej hodnoty konkrétneho rádionuklidu, ani 20 % jeho medznej hodnoty.

Za rok 2019 pribudlo len jedno nové odberné miesto, kde bola zaznamenaná zvýšená celková objemová aktivita alfa (ZSS Magnólia, Hurbanovo), kde následne aj boli vykonané potrebné nápravné opatrenia. Vo všetkých miestach, kde bola v minulosti zaznamenaná prekročená indikačná hodnota celkovej objemovej aktivity alfa, sú postupne vykonávané nápravné opatrenia v zmysle legislatívnych požiadaviek.

V oblasti radónovej problematiky boli pre oddelenie hygieny životného prostredia RÚVZ Nitra v dvoch prípadoch poskytnuté odborné vyjadrenia pre záväzné stanoviská ku kolaudáciám bytových domov vo Vrábľoch, kde bolo radónovým prieskumom pred začatím výstavby zistené prekročenie smernej hodnoty pre vykonanie opatrení proti prenikaniu radónu z podlažia a boli vykonané stavebné opatrenia na obmedzenie ožiarenia z radónu v predmetnej novostavbe. Na vyžiadanie ÚVZ SR boli zaslané pripomienky k návrhu Národného akčného radónového plánu Slovenskej republiky.

Radiačnú záťaž obyvateľstva Nitrianskeho kraja z konzumácie vody možno hodnotiť ako primeranú, v ani jednom prípade nebolo zistené prekročenie medznej hodnoty a ani 20% medznej hodnoty rádiologického ukazovateľa kvality pitnej vody a nemuseli byť prijaté opatrenia na technologickú úpravu vody, obmedzenie alebo zákaz využívania vodného zdroja.

Podkladov na hodnotenie radiačnej záťaže obyvateľstva z expozície radónom v pobytových priestoroch a na pracoviskách je veľmi málo, plošný radónový prieskum by mal byť v súlade s Národným akčným radónovým plánom SR zahájený v roku 2021.

10. Laboratórna a analytická činnosť odboru (RÚVZ Banská Bystrica)

- ťažiskové úlohy, druh a cieľ činnosti, prehľad laboratórnej a analytickej činnosti,
- medzilaboratórne porovnávacie merania, vyhodnotenie úspešnosti,
- novozavedené laboratórne metodiky,
- činnosť v rámci radiačnej monitorovacej siete,
- analýza rádioaktivity jednotlivých zložiek životného prostredia,
- zhodnotenie veľkosti ožiarenia a individuálnych dávok obyvateľov Slovenskej republiky z prírodných zdrojov žiarenia

Monitorovanie prírodného ionizujúceho žiarenia v životnom prostredí

Prírodné žiarenie

Zdrojom rádioaktivity, prirodzene sa vyskytujúcej v životnom prostredí sú rádionuklidy nachádzajúce sa v pôde, v horninách a kozmické žiarenie. V zemskej kôre majú najvýznamnejšie zastúpenie rádionuklidy premenových radov uránu, tória a 40K. Ostatné rádionuklidy sa na prirodzenej rádioaktivite podieľajú hodnotami rádovo nižšími. Vďaka svojim fyzikálnym a chemickým vlastnostiam sa rádionuklidy z pôdy a z hornín dostávajú do ostatných zložiek životného prostredia (voda, ovzdušie, potraviny,...). Ľudská činnosť môže tiež viesť k zvýšeniu úrovne ožiarenia z prirodzene sa vyskytujúcich rádionuklidov. Napríklad pri ťažbe uránových rúd, v troskách z vysokých pecí, v popolčekoch, v podzemných pracoviskách a pri iných činnostiach.

Obrazom výskytu rádionuklidov emitujúcich žiarenie gama sú hodnoty meraní priestorového dávkového ekvivalentu. V týchto meraniach je okrem terestriálnej (rádioaktivita zemskej kôry) a kozmickej zložky obsiahnutá aj antropogénna zložka (rádioaktivita spôsobená ľudskou činnosťou). Preto môžu výsledky meraní priestorového dávkového ekvivalentu slúžiť nielen ako indikátor rádioaktívnej kontaminácie územia umelými rádionuklidmi, ale aj ako indikátor ľudskou činnosťou zvýšenej úrovne ožiarenia z prírodných rádionuklidov.

Stavebné materiály

V rámci expertíznej činnosti bolo zmeraných 312 vzoriek určených na výrobu stavebných materiálov. Vzorky boli dodané od 31 zákazníkov. Referenčná úroveň indexu hmotnostnej aktivity stavebného materiálu podľa § 138 odseku 5 zákona č. 87/2018 Z. z. o radiačnej ochrane a o zmene a doplnení niektorých zákonov bola prekročená v 9 vzorkách určených na výrobu stavebných materiálov.

Radón v ovzduší pobytových priestorov

V roku 2019 neboli zo strany obyvateľstva, fyzických osôb – podnikateľov alebo právnických osôb vznesené požiadavky na krátkodobé meranie objemovej aktivity radónu v pobytových priestoroch. Dlhodobé merania zabezpečuje SZU v Bratislave. Výsledky týchto meraní nemáme k dispozícii.

Prírodná rádioaktivita vo vodách

V priebehu roku 2019 pokračovalo monitorovanie pitných vôd. V uvedených vodách boli stanovovali základné rádiologické ukazovatele, t. j. celková objemová aktivita alfa, celková objemová aktivita beta, objemová aktivita ^{222}Rn . Celková objemová aktivita alfa, celková objemová aktivita beta a objemová aktivita ^{222}Rn bola stanovená v 256 vzorkách vôd. V priebehu roku 2019 sme zaznamenali 9 prekročení indikačnej hodnoty celkovej objemovej aktivity alfa, 2 prekročenie indikačnej hodnoty celkovej objemovej aktivity beta podľa prílohy č. 2 vyhlášky MZ SR č. 100/2018 Z. z. o obmedzovaní ožiarenia obyvateľov z pitnej vody, z prírodnej minerálnej vody a z pramenitej vody.

V priebehu roku 2019 sme vo vodách stanovovali objemovú aktivitu, ^{226}Ra v 11 vzorkách a $^{238,234,235}\text{U}$ v 9 vzorkách.

Monitorovanie úrovne globálnej kontaminácie životného prostredia umelými rádionuklidmi

V rámci celoštátnej radiačnej monitorovacej siete plní OOZPŽ úlohy podľa pokynov ústredia radiačnej monitorovacej siete na území Banskobystrického kraja a Žilinského kraja. Tieto úlohy sú zamerané na dve činnosti:

- na monitorovanie životného prostredia pre napĺňanie zmluvy EURATOM,
- na sledovanie kontaminácie prostredia pre účely hodnotenia jej vplyvu na zdravie obyvateľstva.

Monitorovanie bolo zamerané na :

- monitorovanie jednorazových okamžitých hodnôt priestorového dávkového ekvivalentu,
- integrálne meranie príkonu priestorového dávkového ekvivalentu vo vybraných lokalitách (19 meracích miest väčšinou v objektoch SHMÚ),
- monitorovanie výskytu rádionuklidov ^{137}Cs a ^{90}Sr v mlieku a celodennej strave,
- monitorovanie výskytu rádionuklidu ^{137}Cs v ostatných potravinách,
- stanovovanie ^{137}Cs a celkovej aktivity beta v atmosférickom spáde,
- sledovanie objemovej aktivity umelých rádionuklidov v povrchových vodných tokoch a pitnej vode.

Atmosférický spad a aerosóly

Výsledky sledovania rádioaktivity atmosférického spadu poukazujú na úroveň znečistenia atmosféry prírodnými a umelými rádionuklidmi. Umelé rádionuklidy sa v atmosfére nachádzajú v dôsledku skúšok jadrových zbraní a havárií jadrových zariadení.

Atmosférický spad sa odoberá na dvoch miestach regiónu - B. Bystrica, Dudince. Z lokality B. Bystrica sa vyhodnocuje spad v dvojtýždenných intervaloch. Z lokality Dudince sa vyhodnocuje spad v mesačných intervaloch. V odobraných vzorkách sa stanovuje ^{137}Cs prípadne iné detegovateľné umelé rádionuklidy. Aktivita ^{137}Cs v spade je v súčasnom období väčšinou pod detekčným limitom našich prístrojov, ktorý sa pohybuje okolo 1,0 mBq/m²/deň. Z prírodných rádionuklidov je detekovateľné ^7Be , ktoré tiež slúži na priebežnú kontrolu detekčného zariadenia.

Aktivity rádionuklidov, t. j. ^7Be , ^{137}Cs , ^{210}Pb , ^{40}K , deponovaných v ovzduší - aerosóly sa v roku 2019 stanovovali od 15.04.2020 v týždenných intervaloch.

Kontaminácia potravín

Aj v roku 2019 sme pokračovali v sledovaní rádioaktívnej kontaminácie potravín. Zamerali sme sa na potraviny, ktoré tvoria podstatnú zložku potravy obyvateľstva, ako sú huby a čučoriedky rastúce vo voľnej prírode, mlieko, zelenina.

V odobraných vzorkách sa stanovuje ^{137}Cs prípadne iné detegovateľné rádionuklidy.

Externé žiarenie gama

Aj v roku 2019 pokračoval systematický monitoring externého žiarenia gama na území sledovaných krajov. Zdrojom externého žiarenia gama sú prírodné rádioaktívne izotopy nachádzajúce sa v zemskej kôre, kozmické žiarenie a umelé rádionuklidy.

Monitorovanie sa uskutočňovalo formou jednorazových okamžitých meraní prístrojom FH 40G-L. V roku 2019 bolo na streche budovy C RÚVZ so sídlom v B. Bystrici nainštalované zariadenie na nepretržité monitorovanie žiarenia gama. Online dáta z tohto zariadenia sú presmerované priamo na server ÚVZ SR, pracovníci RÚVZ so sídlom v B. Bystrici tieto dáta nemajú k dispozícii.

Na ďalších miestach sledovaného územia sa uskutočňujú jednorazové krátkodobé merania prenosným prístrojom FH 40 G-L. Namerané hodnoty príkonu priestorového dávkového ekvivalentu v roku 2019 na jednotlivých lokalitách nevykazovali štatisticky významnú zmenu oproti predchádzajúcim rokom.

V rámci monitorovacej siete SR je na území sledovaných krajov rozmiestnených 22 integrálnych TLD dozimetrov na 18-tich lokalitách. Tieto integrálne dozimetre sa vyhodnocujú štvrťročne a na lokalitách, kde sú umiestnené sa meria štvrťročne dávkový príkon.

Manažment kvality

Oddelenie ochrany zdravia pred žiarením RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici je poskytovateľom odborných podkladov pre rozhodovacia činnosť orgánov ochrany zdravia v Slovenskej republike v oblasti radiačnej ochrany. Ako odborné pracovisko plniace úlohy štátu na úseku ochrany a podpory zdravia ľudí postupuje vo svojej činnosti tak, aby v odbornej terénnej, laboratórnej, analytickej aj hodnotiacej práci poskytoval objektívne, výpovedné a obhájiteľné informácie a údaje. K tomuto účelu je v laboratóriu oddelenia OZPŽ zavedený systém manažerstva podľa ISO 17025. Tento systém je akreditovaný Slovenskou národnou akreditačnou službou. Do akreditovaného systému sú zahrnuté metodiky na stanovenie celkovej objemovej aktivity alfa, celkovej objemovej aktivity beta, objemovej aktivity ^{222}Rn a stanovenie objemových aktivít ^{226}Ra , $^{234,235,238}\text{U}$ vo vodách. Ďalšie laboratórne metodiky (gamaspektrometria,...) ako aj metodiky používané pri ŠD v teréne (meranie kvality RTG zväzkov, dopadových dávok a pod.) nebolo možné akreditovať z personálnych, materiálnych a finančných dôvodov. Nakoľko stále nebol zakúpený nový prístroj na meranie objemovej aktivity radónu vo vodách, sprevádzkovali sme starý morálne a fyzicky zastaraný prístroj LUK. Aj v roku 2019 sa manažment kvality laboratória OZPŽ zamerával na pravidelné činnosti, ako sú: interné audity, preskúmanie manažmentom, preskúmanie dokumentácie, kontroly záznamov a pod.

10. Laboratórna a analytická činnosť odboru (RÚVZ Košice)

- ťažiskové úlohy, druh a cieľ činnosti, prehľad laboratórnej a analytickej činnosti,
- medzilaboratórne porovnávacie merania, vyhodnotenie úspešnosti,
- novozavedené laboratórne metodiky,
- činnosť v rámci radiačnej monitorovacej siete,
- analýza rádioaktivity jednotlivých zložiek životného prostredia,
- zhodnotenie veľkosti ožiarovania a individuálnych dávok obyvateľov Slovenskej republiky z prírodných zdrojov žiarenia

RÚVZ so sídlom v Košiciach sa podieľa ako stála zložka na činnosti radiačnej monitorovacej siete. Monitorovanie radiačnej situácie a zber údajov sa vykonáva v územnom obvode Košického a Prešovského kraja.

Laboratórium Odboru ochrany zdravia pred žiarením vykonáva pravidelné kontinuálne, integrálne a jednorazové merania príkonu dávkového ekvivalentu (PDE).

Kontinuálne merania PDE sa vykonávajú na streche budovy RÚVZ, Ipeľská č. 1, Košice inteligentnou sondou EcoGamma-g.

Integrálne merania PDE sa uskutočňujú v 19-tich pevných stanovištiach Košického (10 stanovišť) a Prešovského (9 stanovišť) kraja. Od roku 1989 sú vo vybraných lokalitách rozmiestnené termoluminiscenčné dozimetre (TLD) a ich pravidelná výmena sa uskutočňuje v kvartálnych intervaloch.

Merania aktuálneho príkonu dávkového ekvivalentu v danom odberovom mieste sa vykonávajú v teréne pri odberoch vzoriek.

V rámci monitorovania životného prostredia sa vykonáva aj odber vzoriek pitných a povrchových vôd. V pitných vodách sa stanovuje objemová aktivita radónu - ^{222}Rn , celková objemová aktivita alfa a celková objemová aktivita beta. Vo vzorkách povrchových vôd sa gamaspektrometricky stanovuje objemová aktivita cézia - ^{137}Cs , celková objemová aktivita alfa a celková objemová aktivita beta. Pretože RÚVZ Košice v súčasnosti nevlastní funkčné meracie zariadenie na stanovenie celkovej objemovej aktivity alfa a celkovej objemovej aktivity beta vo vzorkách vôd stanovenia týchto ukazovateľov boli realizované laboratóriom na Odbore ochrany zdravia pred žiarením na RÚVZ v Banskej Bystrici.

V ďalších monitorovaných vzorkách: atmosférický spad, riečny sediment, pôda, porast, potraviny (kravské mlieko, ovčie mlieko, poľnohospodárske plodiny, ovocie, zelenina, mäso, celodenná strava, huby) sa gamaspektrometricky stanovujú prírodné (^{226}Ra , ^{232}Th , ^{40}K , ^7Be) a umelé rádionuklidy (^{137}Cs).

Odber aerosólov v ovzduší sa vykonával v priestoroch Slovenského hydrometeorologického ústavu v Stropkove – Tisinci. V dôsledku zastaraného prístrojového vybavenia na danom ústave bol odber vzoriek aerosólov zastavený v roku 2015, preto oddelenie nevykonáva monitorovanie aerosólov.

Medzilaboratórne porovnávacie merania, vyhodnotenie úspešnosti

Pre zabezpečenie externej kontroly kvality práce sa laboratórium Odboru ochrany zdravia pred žiarením zúčastnilo medzilaboratórnych porovnávacích meraní: Zkoušení způsobilosti v oblasti radiologických metod OR-RA-19 „Radiologie“, ktoré organizovalo ASLAB - Středisko pro posuzování způsobilosti laboratoří, Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka v Prahe. Laboratórium celkovo stanovovalo 15 ukazovateľov, v 2 ukazovateľoch (^{222}Rn v umelo pripravenej vzorke vody, ^{226}Ra vo filtračnej náplni) nebolo úspešné.

Laboratórium sa každoročne zúčastňuje na medzilaboratórnych porovnávacích skúškach v oblasti rádiochemických rozborov vôd (MPS-RR) organizovaných Výskumným ústavom vodného hospodárstva v Bratislave. Keďže laboratórium doteraz nedostalo objednaný nový prístroj na stanovovanie celkovej objemovej aktivity alfa, celkovej objemovej aktivity beta a objemovej aktivity rádia - ^{226}Ra nebolo možné participovať na porovnávacej skúške MPS-RR-10/2019 v daných ukazovateľoch. Porovnávacieho merania na stanovenie celkovej objemovej aktivity radónu - ^{222}Rn sa laboratórium zúčastnilo, výsledky budú známe až koncom marca 2020.

V mesiaci marec sa traja zamestnanci – členovia odberovej skupiny pre pitnú vodu – II. – zúčastnili medzilaboratórnej porovnávacej skúšky MPS-OPiV-3/2019 „Odber vzoriek pitnej vody“ organizované Národným referenčným laboratóriom pre oblasť vôd na Slovensku na Výskumnom ústave vodného hospodárstva v Bratislave. Odberová skupina preukázala

požadovanú úroveň spôsobilosti na odber vzoriek pitnej vody v rozsahu úplnej analýzy pre ukazovatele kvality pitnej vody na: základný fyzikálno-chemický, rádiochemický, mikrobiologický a biologický rozbor, stopovú organickú analýzu a dosiahla požadovanú úroveň kvality práce pri analýzach vzoriek pre stanovenie ukazovateľov: pH, teplota, voľný chlór.

V októbri 2019 sa laboratórium zúčastnilo porovnávacieho merania objemovej aktivity radónu – ^{222}Rn v pôdnom vzduchu na referenčných plochách – Cetyně, Bohostovice a Buk, ktoré organizovalo Oddělení užití geofyziky na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy v Prahe. Porovnávacie merania sa robili prístrojom LUK 3RD, jednorazový odber vzoriek pôdneho vzduchu sa vykonával Janettou – 150 ml. Laboratórium v týchto porovnávacích meraniach nebolo úspešné.

Novozavedené laboratórne metodiky

V roku 2019 neboli zavedené nové laboratórne metodiky.

Činnosť v rámci radiačnej monitorovacej siete

Odbor ochrany zdravia pred žiarením na RÚVZ Košice sa podieľa ako stála zložka na činnosti radiačnej monitorovacej siete. Vykonáva monitorovanie radiačnej situácie v životnom prostredí v územnom obvode Košického a Prešovského kraja. Monitoruje rádioaktivitu ovzdušia kontinuálnym, integrálnym a jednorazovým meraním príkonu dávkového ekvivalentu. Monitoruje výskyt umelého rádionuklidu cézium – ^{137}Cs v atmosférickom spade, pôde, porastoch, povrchových vodách, sedimentoch riek a v potravinovom reťazci (celodenná strava, kravské a ovčie mlieko, mäso, ovocie, zelenina, obilniny a krmoviny). Monitoruje rádioaktívnu kontamináciu pitných a povrchových vôd a to stanovovaním celkovej objemovej aktivity alfa, celkovej objemovej aktivity beta, objemovej aktivity radónu – ^{222}Rn a objemovej aktivity rádia – ^{226}Ra .

Získané výsledky poskytuje ústrediu radiačnej monitorovacej siete a slúžia na hodnotenie ožiarenia a hodnotenie vplyvu žiarenia na zdravie obyvateľov.

Analýza rádioaktivity jednotlivých zložiek životného prostredia

Rádioaktivita stavebných materiálov

Na obsah prírodných rádionuklidov v stavebnom materiáli bolo vyšetrených 5 vzoriek. V odobratých vzorkách sa stanovovala hmotnostná aktivita nasledujúcich rádionuklidov: rádium - ^{226}Ra , tórium - ^{232}Th , draslík - ^{40}K a index hmotnostnej aktivity – I. Referenčná úroveň ($I = 1$) vo vzorkách nebola prekročená.

Prírodná rádioaktivita vo vodách a vodných sedimentoch

Vzorky vôd boli odoberané z verejných vodovodov a z povrchových tokov.

Rádioaktivita pitných vôd

Zo 44 odberových miest bolo odobratých 49 vzoriek pitných vôd a vykonalo sa v nich 107 vyšetrení.

Z dôvodu vyradenia nefunkčného meracieho zariadenia celková objemová aktivita alfa a celková objemová aktivita beta bola stanovovaná v laboratóriu na Oddelení ochrany zdravia pred žiarením na RÚVZ v Banskej Bystrici.

V odobratých vzorkách indikačná hodnota $0,1 \text{ Bq.l}^{-1}$ v ukazovateli celková objemová aktivita alfa nebola prekročená. Maximálna hodnota bola stanovená vo vzorke vody odobratej 06. 05. 2019 z vodovodu reštaurácie Železný gróf v Krásnohorskom Podhradí v okrese Rožňava – $av_{\alpha} = 0,053 \text{ Bq.l}^{-1} \pm 43\%$.

V ukazovateli celková objemová aktivita beta namerané hodnoty neprekročili indikačnú hodnotu $0,50 \text{ Bq.l}^{-1}$. Maximálna hodnota bola stanovená vo vzorke vody odobratej 11. 06. 2019 z vodovodu na Čerpacej stanici v Sabinove, okres Sabinov – $a_{v,\beta} = 0,236 \text{ Bq.l}^{-1} \pm 8\%$.

V ukazovateli objemová aktivita radón - ^{222}Rn v odobratých vzorkách nebola indikačná hodnota 100 Bq.l^{-1} prekročená. Maximálna hodnota $a_{v,^{222}\text{Rn}} = 44,6 \text{ Bq.l}^{-1} \pm 13\%$ bola stanovená vo vzorke pitnej podzemnej vody, ktorá bola odobratá 31. 07. 2019 zo studne rodinného domu v Poproči.

Rádioaktivita povrchových vôd a ich sedimentov

Vzorky povrchových vôd z rieky Hornád v lokalite Krásna nad Hornádom (Košice) a v lokalite Viničky (Trebišov) sa doberali v kvartálnych intervaloch. V roku 2019 bolo odobratých 8 vzoriek povrchových vôd z týchto lokalít a uskutočnilo sa v nich 16 stanovení rádiologických ukazovateľov. V meraných vzorkách neboli zaznamenané zvýšené hodnoty rádioaktivity. Maximálna hodnota v ukazovateli celková objemová aktivita alfa bola zistená vo vzorke vody odobratej dňa 19. 03. 2019 – $a_{v,\alpha} = 0,044 \text{ Bq.l}^{-1} \pm 57\%$ a maximálna hodnota v ukazovateli celková objemová aktivita beta bola stanovená vo vzorke vody odobratej dňa 26. 06. 2019 – $a_{v,\beta} = 0,120 \text{ Bq.l}^{-1} \pm 6\%$. Hodnoty objemovej aktivity cézia - ^{137}Cs , stanovované gamaspektrometricky, boli pod detekčným limitom.

Spolu so vzorkami povrchových vôd sa z odberového miesta rieky Hornád v Krásnej nad Hornádom a rieky Bodrog v lokalite Viničky odoberali aj vzorky riečnych sedimentov. Vo vzorkách sa stanovovali hmotnostné aktivity prírodných rádionuklidov rádium - ^{226}Ra , tórium - ^{232}Th , draslík - ^{40}K a umelého rádionuklidu cézium - ^{137}Cs . Maximálna hodnota hmotnostnej aktivity cézia - ^{137}Cs - $a_{^{137}\text{Cs}} = 3,90 \pm 0,11 \text{ Bq.kg}^{-1}$ bola stanovená vo vzorke sedimentu odobratého z rieky Bodrog vo Viničkách 30. 09. 2019.

Meranie vzoriek pôd a porastov

V súvislosti so vstupom do Európskej únie za účelom sledovania migrácie ^{137}Cs v hĺbkovom profile vrstvenom na 0 – 5 cm (I. vrstva), 5 – 15 cm (II. vrstva) a 15 – 30 cm (III. vrstva) sa v povodí rieky v lokalitách Krásna nad Hornádom (Košice) a Viničky (Trebišov) raz kvartálne odoberali vzorky pôd. Spolu so vzorkami pôd sa v uvedených lokalitách odoberali aj vzorky porastov. Vzorky pôd a porastov sa raz ročne odobrali aj z 9 lokalít, kde sú rozmiestnené termoluminiscenčné dozimetre a vzorky pôd boli odobraté aj v 7 náhodne vybraných miestach Košického a Prešovského kraja.

V roku 2019 bolo odobratých 61 vzoriek pôd a 15 vzoriek porastov. Najvyššia hodnota hmotnostnej aktivity cézia - ^{137}Cs bola stanovená vo vzorke pôdy z II. vrstvy z lokality Kamenica nad Cirochou (01. 07. 2019) a dosiahla hodnotu $a_{^{137}\text{Cs}} = 50,20 \pm 0,82 \text{ Bq.kg}^{-1}$. Minimálna hodnota hmotnostnej aktivity cézia - ^{137}Cs bola stanovená vo vzorke pôdy z II. vrstvy z lokality Krásna nad Hornádom odobratej 19. 03. 2019 a dosiahla hodnotu $a_{^{137}\text{Cs}} = 0,75 \pm 0,17 \text{ Bq.kg}^{-1}$. Hodnoty hmotnostnej aktivity cézia - ^{137}Cs v porastoch, stanovované gamaspektrometricky, boli pod detekčným limitom.

Kontinuálne, integrálne a jednorazové meranie príkonu dávkového ekvivalentu – PDE

Kontinuálne meranie príkonu dávkového ekvivalentu (PDE)

Meranie príkonu dávkového ekvivalentu sa uskutočňuje sondou EcoGamma-g umiestnenou na streche budovy RÚVZ, Ipeľská č. 1, Košice. Priemerný denný PDE sa stanovuje integráciou PDE z kontinuálneho merania pre interval od 00:00 do 24:00 hod. Priemerný mesačný PDE sa stanovuje z priemerných denných PDE. Zistené hodnoty sa zasielajú na ÚVZ SR v Bratislave.

V roku 2019 bolo vykonaných 345 celodenných meraní, v období od 13. 03. 2019 do 01. 04. 2019 bolo meranie prerušené z dôvodu overovania sondy. Významné zvýšenie hodnôt PDE nad dlhodobý priemer nebolo zaznamenané. Priemerný denný PDE bol $129,60 \pm 7,27$ nSv.h⁻¹. Maximálna hodnota PDE – $145,00 \pm 2,15$ nSv.h⁻¹ bola nameraná 13. 02. 2019 a minimálna hodnota PDE – $117,00 \pm 1,14$ nSv.h⁻¹ bola nameraná 17. 04. 2019. Dlhodobý priemer PDE pre dané odberové miesto je $107,06$ nSv.h⁻¹.

Plošné integrálne a jednorazové meranie príkonu dávkového ekvivalentu

Na 19 pevných stanovištiach Košického a Prešovského kraja sú od roku 1989 rozmiestnené termoluminiscenčné dozimetre (TLD), ktorých pravidelná výmena sa uskutočňuje v kvartálnych intervaloch. V roku 2019 sa výmeny TLD uskutočnili v dňoch 15. – 22. januára, druhá výmena v dňoch 2. – 8. apríla, tretia výmena v dňoch 1. júla – 9. júla a štvrtá výmena v dňoch 2. októbra – 7. októbra. Pretože RÚVZ Košice nevlastní prístroj na vyhodnocovanie dozimetrov, pracovníci RÚVZ Košice vykonávali meranie na zariadení v laboratóriu ÚVZ SR v Bratislave. Získané výsledky meraní boli spracované, vyhodnotené a následne zaslané do centra Slovenského ústredia radiačnej monitorovacej siete na ÚVZ SR v Bratislave. V roku 2019 nebolo zaznamenané významné zvýšenie rádioaktivity a hodnoty integrálnych meraní PDE v sledovaných lokalitách sa pohybovali na úrovniach dlhodobých priemerov charakteristických pre danú lokalitu (minimum: 61 ± 5 nSv.h⁻¹ - Košice, strecha RÚVZ v IV. kvartáli; maximum: 140 ± 6 nSv.h⁻¹ – Stará Voda, v I. kvartáli).

Pri odberoch vzoriek v teréne sa meria aj aktuálny príkon dávkového ekvivalentu v danom odberovom mieste. V roku 2019 bol PDE opakovane meraný v 37 odberových miestach. Hodnoty PDE sa pohybovali na úrovniach charakteristických pre dané lokality v intervale od 93 ± 5 nSv.h⁻¹ – Milhost', 15. 01. 2019 do 224 ± 4 nSv.h⁻¹ – Sivá Brada, 10. 05. 2019.

Rádioaktivita prašného spad

Odberové miesto pre vzorky mesačného spad sa nachádza na streche budovy RÚVZ, Ipeľská č. 1, Košice. Gamaspektrometricky bolo vyhodnotených 12 vzoriek. Obsah cézia - ¹³⁷Cs bol pod detekčným limitom prístroja a najvyššia hodnota berýlia - ⁷Be bola nameraná vo vzorke spad odobratého v mesiaci júl – $a_{7\text{Be}} = 130,93 \pm 5,60$ Bq.m⁻². Celková objemová aktivita alfa a celková objemová aktivita beta sa z dôvodu vyradenia nefunkčného nízkoopod'ového alfa-beta merača nestanovovala.

Meranie vzoriek potravinového reťazca

Pri monitorovaní článkov potravinového reťazca sa zvýšená pozornosť venuje tým druhom potravín, ktoré predstavujú rozhodujúci zdroj príjmu rádionuklidov obyvateľstvom. Merania sa vykonávali na RÚVZ Košice gamaspektrometrickou analýzou.

V rámci monitorovania rádioaktivity v životnom prostredí boli v sledovanom období odobraté vzorky kravského (16) a ovčieho mlieka (18). Kravské mlieko sa odoberalo v mesiacoch: január, apríl, júl a október (100 ml/deň) v mliekarni Kežmarok a Sabinov a na dvoch poľnohospodárskych družstvách (Jarovnice, Turnianska Nová Ves). Maximálna hodnota objemovej aktivity cézia - ¹³⁷Cs bola nameraná vo vzorke kravského mlieka odobratého v mliekarni v Sabinove v mesiaci apríl - $a_{137\text{Cs}} = 0,12 \pm 0,08$ Bq.l⁻¹.

Ovčie mlieko sa vzorkovalo na PD Hermanovce, PD Uzovské Pekľany a na salaši v Slatvine, ktorý patrí pod PD Kluknava. Hodnoty aktivity sa stanovovali v mesačných zlievaných vzorkách (100 ml/deň). Minimálna hodnota hmotnostnej aktivity cézia - ¹³⁷Cs ($a_{137\text{Cs}} = 0,02 \pm 0,01$ Bq.l⁻¹) bola stanovená vo vzorke odoberanej v mesiaci september z PD v Uzovských Pekľanoch a maximálna hodnota $a_{137\text{Cs}} = 0,11 \pm 0,01$ Bq.l⁻¹ bola stanovená v mlieku odoberanom v mesiaci apríl z PD v Uzovských Pekľanoch.

V súvislosti s požiadavkou Európskej únie sa od roku 2005 odoberajú vzorky celodennej stravy bez diétnych obmedzení na pracovisku Univerzitnej nemocnice L. Pasteura v Košiciach. Z odobratých vzoriek sa vytvára zmesná vzorka, ktorá sa po spracovaní gamaspektrometricky vyhodnocuje. Maximálna hodnota hmotnostnej aktivity cézia - ^{137}Cs - $a_{137\text{Cs}} = 0,11 \pm 0,01 \text{ Bq.kg}^{-1}$ - bola nameraná vo vzorke odobratej 18. 06. 2019.

Gamaspektrometricky bolo vyhodnotených aj 11 vzoriek byliniek. Vo vzorkách boli namerané hodnoty cézia pod detekčným limitom.

Hmotnostná aktivita cézia - ^{137}Cs sa stanovovala aj v 37 vzorkách mäsa z divej zveri (diviak, srnec, jelenča, liška, muflón). Najvyššia hodnota $a_{137\text{Cs}} = 1,70 \pm 0,07 \text{ Bq.kg}^{-1}$ bola nameraná vo vzorke svaloviny z diviaka odobratej v decembri 2019 z lokality Zádiel.

V roku 2019 v rámci monitorovania rádioaktivity boli z troch okresov Košického kraja (Košice – mesto, Košice - okolie, Trebišov) a piatich okresov Prešovského kraja (Bardejov, Humenné, Kežmarok, Sabinov, Stará Ľubovňa) sezónne odobraté vzorky článkov potravinového reťazca (10 vzoriek húb, 2 vzorky ovocia, 7 vzoriek zeleniny, 15 vzoriek obilia). Hodnoty hmotnostnej aktivity cézia - ^{137}Cs u väčšiny vzoriek sa pohybovali pod úrovňou detekčného limitu prístroja. Najvyššia hodnota hmotnostnej aktivity cézia - ^{137}Cs vo vzorkách potravín bola nameraná vo vzorke húb (Hrúb zrnitohlúbikový) odobratých v lese v Kežmarských žľaboch (KK) - $a_{137\text{Cs}} = 92,30 \pm 1,33 \text{ Bq.kg}^{-1}$.

Zhodnotenie veľkosti ožiarenia a individuálnych dávok obyvateľov Slovenskej republiky z prírodných zdrojov žiarenia.

Namerané hodnoty príkonu dávkového ekvivalentu v roku 2019 v sledovaných lokalitách sa pohybovali na úrovniach dlhodobých priemerov charakteristických pre danú lokalitu.

V stanovovaných vzorkách vôd neboli prekročené medzné hodnoty rádiologických ukazovateľov.

Obsah umelého rádionuklidu cézium - ^{137}Cs vo vzorkách prašného spadu je pod hranicou detegovateľnosti.

Cézium – ^{137}Cs stanovované v potravinovom reťazci je na hranici detegovateľnosti a jeho príspevok k radiačnej záťaži obyvateľstva v dôsledku ingescie je nevýznamný.

Porovnaním výsledkov monitorovania v odobratých vzorkách vôd, pôdy, prašného spadu a potravín nebol zistený významný rozdiel v nameraných hodnotách oproti predhádzajúcim rokom.

Zo stanovených výsledkov monitorovania v roku 2019 vyplýva, že radiačná záťaž obyvateľov Košického a Prešovského kraja je v súlade s legislatívnymi nariadeniami.

11. Vyhodnotenie programov a projektov verejného zdravotníctva v oblasti radiačnej ochrany (RÚVZ Bratislava)

Podieľali sme sa na riešení úlohy č. 5.1 Sledovanie a hodnotenie veľkosti ožiarenia pacientov z lekárskeho ožiarenia z vybraných typov rádiologických vyšetrení a vyšetrení v nukleárnej medicíne na roky 2019 a 2020

Ciele úlohy: Vyhodnotiť veľkosť individuálnych dávok pacientov pri vybraných typoch rádiologických vyšetrení a zhodnotiť kolektívne dávky obyvateľov z vybraných typov rádiologických vyšetrení vykonávaných v Slovenskej republike. Výsledky štúdie porovnať s národnými diagnostickými referenčnými úrovňami a s veľkosťou dávok pacientov v ďalších krajinách EU.

Gestor: Úrad verejného zdravotníctva SR, Bratislava

Riešiteľské pracoviská: ÚVZ SR Bratislava, RÚVZ Bratislava, RÚVZ Banská Bystrica, RÚVZ Košice, RÚVZ Nitra

Anotácia:

Ochrana zdravia obyvateľstva pred ionizujúcim žiarením je jednou zo základných úloh radiačnej ochrany a úradov verejného zdravotníctva. Lekárske ožiarenie predstavuje vo vyspelých krajinách najvýznamnejší zdroj ožiarenia populácie. Jeho príspevok k veľkosti ožiarenia populácie sa za uplynulých desať rokov takmer zdvojnásobil, na čo v súčasnosti upozorňujú mnohé medzinárodné inštitúcie a organizácie –WHO, Medzinárodná agentúra pre jadrovú energiu (MAAE), Vedecký výbor pre sledovanie účinkov atómového žiarenia (UNSCEAR), Európska komisia a ďalšie. Vzhľadom k tomu je hodnotenie veľkosti ožiarenia populácie z lekárskeho ožiarenia jednou zo základných požiadaviek ochrany zdravia obyvateľstva pred ionizujúcim žiarením, ktoré sú zakotvené v základnej zmluve o založení Európskeho spoločenstva pre Atómovú energiu (EURATOM) a v smernici Európskej komisie č. 2013/59/EURATOM. Optimalizácia rádiologických vyšetrovacích postupov z hľadiska radiačnej ochrany je jedným zo základných postupom pre znižovanie ožiarenia populácie so zdrojov žiarenia a môže zabrániť zbytočnému ožiareniu pacientov a tým znížiť riziko vzniku radiačných poškodení zdravia vyvolaných ionizujúcim žiarením. Rovnako stanovenie veľkosti individuálnych dávok pri jednotlivých typoch rádiologických výkonov a vyšetreniach v nukleárnej medicíne umožní stanoviť celkovú kolektívnu dávku populácie z lekárskeho ožiarenia a kvantifikovať tak riziká negatívnych účinkov žiarenia na populáciu, ktoré pochádzajú z lekárskeho ožiarenia. Rozsah záznamov o veľkosti ožiarenia pacientov pri lekárskom ožiarení stanovuje podľa § 27 vyhlášky č. 101/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zabezpečení radiačnej ochrany pri vykonávaní lekárskeho ožiarenia. V súlade s uvedenou vyhláškou poskytovateľ zdravotnej starostlivosti vedie o každom vykonanom lekárskom ožiarení záznam, súčasťou ktorého sú aj údaje o dávke, ktorú dostal vyšetrovaný pacient, alebo údaje umožňujúce stanoviť veľkosť ožiarenia pacienta. Podrobný rozsah záznamov o veľkosti ožiarenia pacienta je uvedený v prílohe č. 7 tejto vyhlášky.

Úloha je zameraná na sledovanie a hodnotenie ožiarenia pacientov pri vybraných rádiologických vyšetreniach v diagnostickej rádiológii a v nukleárnej medicíne v Slovenskej republike.

Etapa 1:

Navrhnuť postup a metodiku pre hodnotenie veľkosti ožiarenia pacientov v rádiológii. Vypracovať štandardný postup pre zber údajov na jednotlivých pracoviskách. Sledovanie a hodnotenie dávok pri jednotlivých výkonoch uskutočniť v rámci celej Slovenskej republiky na pracoviskách diagnostickej rádiológie s cieľným zameraním na mamografické pracoviská s klasickými aj s digitálnymi röntgenovými zariadeniami a na pracoviskách počítačovej tomografie. Okrem diagnostických rádiologických pracovísk sa štúdia zameriava aj na hodnotenie a sledovanie aktivity rádiofarmák aplikovaných pacientom pri diagnostických vyšetreniach metódami nukleárnej medicíny a na stanovenie úväzku efektívnej dácky z aplikovaných rádiofarmák.

Etapa 2:

Spracovať výsledky meraní a vyhodnotiť veľkosť kolektívnych dávok pacientov v Slovenskej republike z vybraných diagnostických výkonov a z vyšetrení v nukleárnej medicíne, vykonávaných v rámci poskytovania zdravotnej starostlivosti. Porovnať výsledky štúdie s novými národnými diagnostickými referenčnými úrovňami pre lekárske ožiarenia ustanovených v opatrení MZ SR s účinnosťou od 1.4.2018.

Termín ukončenia úlohy: do konca roku 2020

Odpočet: (ku 31.12.2019)

1. etapa riešenia - Navrhnuť postup a metodiku pre hodnotenie veľkosti ožiarenia pacientov v rádiológii. Vypracovať štandardný postup pre zber údajov na jednotlivých pracoviskách. Sledovanie a hodnotenie dávok pri jednotlivých výkonoch uskutočniť v rámci celej Slovenskej republiky na pracoviskách diagnostickej rádiológie s cieľným zameraním na mamografické pracoviská s klasickými aj s digitálnymi röntgenovými zariadeniami a na pracoviskách počítačovej tomografie. Okrem diagnostických rádiologických pracovísk sa štúdia zameriava aj na hodnotenie a sledovanie aktivity rádiofarmák aplikovaných pacientom pri diagnostických vyšetreniach metódami nukleárnej medicíny a na stanovenie úväzku efektívnej dávky z aplikovaných rádiofarmák.

Úloha bola pridelená pracovníkom ÚVZ SR a jednotlivých RÚVZ na celoslovenskej porade pracovníkov Odborov ochrany zdravia pred ionizujúcim žiarením ÚVZ SR a RÚVZ, ktorá sa konala v dňoch 11. – 12. apríla 2019 na ÚVZ SR. RÚVZ Bratislava, OOZPŽ RÚVZ Banská Bystrica, RÚVZ Nitra a RÚVZ Košice oznámili (v stanovenom termíne) na OOZPŽ ÚVZ SR mená zodpovedných pracovníkov za jednotlivé RÚVZ, ktorí sa budú podieľať na zabezpečení plnenia predmetnej úlohy.

Na pracovnej porade odborných pracovníkov odborov OOZPŽ ÚVZ SR a jednotlivých RÚVZ, ktorá sa konala v dňoch 6.6 – 7.6 2019 v Liptovskom Jáne sa rokovalo o podkladoch k predmetnej úlohe. Zároveň sa pripravil a prerokoval metodický postup spracovania údajov o dávkach pacientov z vybraných typov rádiologických vyšetrení a z vyšetrení v nukleárnej medicíne a stanovili úlohy a ciele pre najbližšie obdobie. Boli prediskutované formuláre a tabuľky na zber požadovaných údajov z jednotlivých rádiologických vyšetrení – CT, mamografia (až v ďalšej etape) a tiež z vyšetrení v nukleárnej medicíne.

Jednotlivé elektronické formuláre na zber údajov o počtoch vyšetrení a vyšetovaných pacientoch a vstupné údaje potrebné pre výpočet efektívnej dávky pacientov pri CT vyšetreniach a pri vyšetreniach v nukleárnej medicíne boli v mesiacoch september a október 2019 odoslané na nasledovné pracoviská: Národný ústav detských chorôb, Nemocnica Malacky, OUsA, UNB, Bratislavské radiodiagnostické centrum, NOÚ, MEDIKA-Z, a.s., Cinre, NUSCH, ProRTG, SI Medical, Rádiológia s.r.o. a BIONT. Zmienené pracoviská boli listom vyzvané o zaslanie (prostredníctvom elektronických formulárov) záznamov na RÚVZ BA, ktoré sú potrebné pre stanovenie veľkosti ožiarenia pacientov pri CT vyšetreniach a pri vyšetreniach v nukleárnej medicíne za obdobie najmenej 3 mesiacov v roku 2019. Všetky zmienené pracoviská si list prevzali.

Priebežne pokračuje príprava metodiky na stanovenie dávok pacientok pri mamografických vyšetreniach na mamografických pracoviskách s klasickými aj s digitálnymi röntgenovými zariadeniami.

11. Vyhodnotenie programov a projektov verejného zdravotníctva v oblasti radiačnej ochrany (RÚVZ Nitra)

Pracovná skupina pre ochranu zdravia pred žiarením bola v roku 2019 riešiteľským pracoviskom pre nasledovné dve úlohy:

Úloha č. 5.1 „Sledovanie a hodnotenie veľkosti ožiarenia pacientov z lekárskeho ožiarenia.“

Hlavným cieľom úlohy je zhodnotiť veľkosť individuálnych dávok pacientov pri vybraných typoch rádiologických vyšetrení, vyhodnotiť kolektívne dávky obyvateľov z vybraných typov rádiologických vyšetrení vykonávaných v Slovenskej republike a posúdiť súlad dávok s národnými diagnostickými referenčnými úrovňami, ktoré sú definované v opatrení MZ SR č. S02933-2018-OL z 19.03.2018. Do konca roku 2020 by sa úloha mala plniť na pracoviskách počítačovej tomografie, nukleárnej medicíny a mamografických pracoviskách. Gestorom úlohy je ÚVZ SR, Bratislava a riešiteľskými pracoviskami všetky pracoviská radiačnej ochrany na úradoch verejného zdravotníctva na Slovensku.

V roku 2019 boli vypracované metodiky pre hodnotenie veľkosti ožiarenia pacientov pri vyšetreniach pomocou počítačovej tomografie a pri vyšetreniach v nukleárnej medicíne a vypracovaný štandardný postup pre zber údajov z jednotlivých pracovísk na Slovensku, kde sa tieto vyšetrenia vykonávajú. Pri spracovaní metodiky na stanovenie dávok pacientov pri CT vyšetrení vychádzal ÚVZ SR predovšetkým z odporúčania Európskej komisie z roku 2000: European Commission EUR 16262: European Guidelines on Quality Criteria for Computed Tomography a pri spracovaní metodiky na stanovenie dávok pacientov pri vyšetreniach v nukleárnej medicíne z publikácie Medzinárodnej komisie pre rádiologickú ochranu: ICRP Publication 106: Radiation Dose to Patients from Radiopharmaceuticals z roku 2007.

V dňoch 06.-07.06.2019 sa k realizácii úlohy uskutočnila pracovná porada v Liptovskom Jáne. Na základe jej výsledkov boli zaslané na všetky CT a NM pracoviská v SR štandardné formuláre pre zber údajov a pokyny na ich vyplňanie. V Nitrianskom kraji ide o 8 subjektov, ktoré prevádzkujú spolu 10 CT prístrojov a 1 subjekt, ktorý vykonáva vyšetrenia metódami nukleárnej medicíny. Zber údajov pre stanovenie veľkosti dávok pacientov z CT vyšetrení sa v prípade dvoch subjektov v Nitrianskom kraji, ktoré nemajú zavedený elektronický systém zaznamenávania údajov, uskutočňoval za obdobie troch mesiacov - od 20.09.2019 do 20.12.2019. V prípade ostatných prevádzkovateľov CT pracovísk v kraji ako aj prevádzkovateľa pracoviska NM boli zbierané údaje za obdobie celého kalendárneho roka 2019. Termín zaslania údajov v požadovanej forme je do konca januára 2020.

V prípade CT pracovísk ide o nasledovné údaje: dátum vyšetrenia, identifikáciu vyšetřovaných pacientov (pohlavie pacienta, jeho vek, príp. hmotnosť), typ CT vyšetřenia, skenovanú oblasť a údaje o expozícii pacienta (hodnota DLP, príp. CTDI_w).

V prípade pracovísk NM ide o údaje zaznamenávané osobitne pre každý typ zariadenia (planárne gama kamery, SPECT, PET, SPECT/CT, PET/CT, funkčné vyšetřenia), a to: dátum vyšetřenia, identifikáciu vyšetřovaných pacientov (pohlavie pacienta, jeho vek a hmotnosť), špecifikáciu vykonaného vyšetřenia, údaje o aplikovanom rádiofarmaku (druh rádionuklidu, aplikovaná aktivita, chemická forma aplikovaného rádiofarmaka a spôsob aplikácie rádiofarmaka) a pri vyšetření kombinovanom s CT aj údaje o expozícii pacienta z počítačovej tomografie (skenovaná oblasť, DLP, príp. CTDI_w).

V priebehu roka 2020 sa predpokladá parciálne štatistické spracovanie údajov za Nitriansky kraj na RÚVZ Nitra a doručenie údajov na ÚVZ SR, ktorý zabezpečí finálne spracovanie údajov za Slovensko.

Prerokovanie spracovanej metodiky stanovenia dávok pacientov pri mamografických vyšetřeniach s klasickými aj digitálnymi röntgenovými zariadeniami a zber vlastných údajov sa predpokladá v priebehu prvého polroka 2020.

Úloha č. 2.1 „Znižovanie miery zdravotných rizík zamestnancov z pracovného prostredia, pracovných podmienok a spôsobu práce“.

Pracovná skupina pre ochranu zdravia pred žiarením bola v rámci odboru preventívneho pracovného lekárstva zapojená do plnenia predmetnej úlohy, ktorej hlavným cieľom je zvýšiť odbornú úroveň hodnotenia pracovného prostredia, pracovných podmienok a spôsobu práce vo vzťahu k zdravotným rizikám zamestnancov.

V roku 2019 bolo vykonaných spolu 96 previerok podmienok používania zdrojov ionizujúceho žiarenia a laserového žiarenia. Z celkového počtu previerok bolo 48 zameraných aj na problematiku rizikových prác. Zamestnávateľom, pracovným zdravotným službám (napr. ProCare, a.s., Bratislava, MEDIRESC, s.r.o., Štúrovo, Nemocnica Levice s.r.o., Levice, Falck Healthcare a.s., Bratislava, MIOMED s.r.o., Bratislava, GAJOS, s.r.o., Liptovský Mikuláš, MEDI RELAX M+M s.r.o., Bratislava) a subjektom, ktoré vykonávajú samostatne niektoré činnosti pracovnej zdravotnej služby (napr. MATTA MD s.r.o., Nitra) boli poskytnuté konzultácie a vydané stanoviská k problematike posudkov o riziku, ku kategorizácii prác so zdrojmi ionizujúceho a laserového žiarenia a aj celkovo k hodnoteniu veľkosti zdravotného rizika a z toho vyplývajúcich povinností zamestnávateľov a pracovníkov. V prípade Nemocnice Zlaté Moravce a.s., Zlaté Moravce predchádzalo vydaniu stanoviska vykonanie meraní ionizujúceho žiarenia pri používaní pojazdného rtg prístroja na chirurgickej operačnej sále.

V hodnotenom roku boli prešetrované prípady zvýšených dávok ožiarenia vyhodnotených na osobných telových dozimetoch pracovníkov gastroenterologickej ambulancie Internej kliniky, ako aj cievného chirurga Oddelenia cievnej chirurgie Fakultnej nemocnice Nitra. Obdržané dávky pracovníkov korigované na používané Pb zástery neprekračovali limitné hodnoty.

V roku 2019 bolo vykonaných 1336 meraní príkonu priestorového dávkového ekvivalentu rtg a gama žiarenia a povrchovej rádioaktívnej kontaminácie a 1083 meraní kvality primárneho zväzku röntgenových prístrojov.

V problematike vyhlásovania, resp. rušenia rizikových prác boli vyhlásené rizikové práce kategórie 3 z titulu rizikového faktora laserové žiarenie na štyroch zdravotníckych laserových pracoviskách (pracoviská FBLR), zrušená riziková práca na laserovom pracovisku dermatovenerologickej ambulancie v Zlatých Moravciach a vyhlásená riziková práca v dvoch zariadeniach starostlivosti o ľudské telo vo Vrábľoch a Zlatých Moravciach z titulu rizikového faktora intenzívne pulzné svetlo podľa kritérií uvedených v novelizovanej vyhláške MZ SR č. 448/2007 Z. z.

V súčasnosti sú v okresoch Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce evidované 3 subjekty s vyhlásenou rizikovou prácou s rizikovým faktorom ionizujúce žiarenie, a to na pracovisku nukleárnej medicíny v Nitre, ďalej na pracovisku v Nitre, na ktorom sa vykonávajú intervenčné kardiologické zákroky na operačných sálach a na defektoskopickom pracovisku v Šali. Rizikovú prácu kategórie 3 s rizikovým faktorom ionizujúce žiarenie vykonáva 37 pracovníkov, z toho 17 žien. V uvedených okresoch je 22 subjektov s vyhlásenou rizikovou prácou kategórie 3 v riziku laserového žiarenia, pričom v riziku laserov 3B. triedy je 25 pracovníkov, z toho 22 žien a v riziku laserov 4. triedy 41 pracovníkov, z toho 34 žien. Stav počtu pracovníkov vykonávajúcich rizikovú prácu so zdrojmi ionizujúceho žiarenia sa v porovnaní so stavom ku koncu roka 2018 nezmenil, počet pracovníkov v riziku laserového žiarenia sa zvýšil o 13 (cca 25% nárast). Navyše bola v roku 2019 vyhlásená riziková práca kategórie 3 v dvoch kozmetických salónoch z dôvodu rizikového faktora intenzívne pulzné svetlo, rizikovú prácu vykonávajú 2 kozmetičky.

V rámci štátneho zdravotného dozoru ako aj štátneho dozoru v oblasti radiačnej ochrany sa kontroluje u jednotlivých prevádzkovateľov splnenie povinnosti zabezpečenia pracovnej zdravotnej služby a posudzovania rizík pracovného prostredia podľa príslušných ustanovení zákona č. 355/2007 Z. z.

Na pracovisku sa priebežne aktualizuje databáza programu ASTR_2011, v ktorej sa evidujú údaje o počtoch pracovníkov v riziku a ďalšie údaje súvisiace s vyhlásenými rizikovými prácami v okresoch Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce a generujú sa požadované výstupy.

Jeden pracovník pracovnej skupiny pre ochranu zdravia pred žiarením bol v roku 2019 členom pracovnej skupiny zriadenej za účelom vypracovania odborného usmernenia hlavného hygienika SR upravujúceho postup pri kategorizácii prác s laserovými zariadeniami a zariadeniami využívajúcimi intenzívne pulzné svetlo (IPL) do kategórií prác z hľadiska zdravotného rizika. V roku 2019 bolo v tejto súvislosti zaslaných na ÚVZ SR celkovo 9 e-mailových vyjadrení k danej problematike a na základe odborného usmernenia bola s účinnosťou od 01.08.2019 novelizovaná vyhláška MZ SR č. 448/2007 Z. z. v časti týkajúcej sa rizikových faktorov lasery a IPL.

11. Vyhodnotenie programov a projektov verejného zdravotníctva v oblasti radiačnej ochrany (RÚVZ Banská Bystrica)

V odbore ochrany zdravia pred žiarením bola na rok 2019 stanovená jedna úloha „Sledovanie a hodnotenie veľkosti ožiarenia pacientov z lekárskeho ožiarenia“.

V júni 2019 sa uskutočnila porada pracovnej skupiny, na ktorej boli prerokované a prijaté postupy riešenia hlavnej úlohy s cieľom zmapovať počty vyšetrení a dávky pacientov podstupujúcich CT vyšetrenia a vyšetrenia v nukleárnej medicíne. Boli vypracované elektronické formuláre pre zber potrebných dát a metodika zberu dát. V prípade pracovísk, ktoré nemajú zavedený systém automatického zberu dát, bola stanovená doba zberu 3 mesiace, pre pracoviská napojené k automatickému zberu dát, celý rok 2019 pre presnejšie stanovenie dávky pacientov.

Údaje, ktoré mali CT pracoviská vyplniť sa týkali celkového počtu CT vyšetrení na pracovisku a jednotlivých vyšetrení pacientov, typu vyšetrenia a hodnoty DLP. Z pracovísk nukleárnej medicíny sa vyplňajú údaje o celkovom počte vyšetrení, o jednotlivých vyšetreniach pacientov, type vyšetrenia, použitom rádiofarmaku a aplikovanej aktivite. Elektronické formuláre spolu s listom s podrobnými inštrukciami boli rozdistribuované na všetky CT pracoviská a pracoviská nukleárnej medicíny.

V priebehu mesiaca december 2019 boli doručené prvé skompletizované údaje z menších CT pracovísk.

11. Vyhodnotenie programov a projektov verejného zdravotníctva v oblasti radiačnej ochrany (RÚVZ Košice)

Realizáciu tejto úlohy zabezpečuje skupina pracovníkov zložená zo zástupcov pracovísk radiačnej ochrany na jednotlivých úradoch verejného zdravotníctva. V roku 2019 bola úloha zameraná na stanovenie individuálnych dávok pacientov a kolektívnych dávok pacientov z najfrekvencovanejších vyšetrení pomocou počítačovej tomografie a najfrekvencovanejších vyšetrení v nukleárnej medicíne. V júni 2019 sa uskutočnila pracovná porada členov pracovnej skupiny, ktorá zabezpečuje realizáciu úlohy. Na porade boli schválené metodiky pre hodnotenie dávok pacientov pri predmetných vyšetreniach a schválený bol postup pri zabezpečení zberu a spracovaní údajov, ktoré sú potrebné pre stanovenie dávok pacientov.

Keďže hodnotenie dávok pacientov pri jednotlivých vyšetreniach sa uskutočňuje na všetkých pracoviskách nukleárnej medicíny a všetkých pracoviskách, kde sú vykonávané CT vyšetrenia v rámci Slovenskej republiky, v prvej etape riešenej úlohy bol pripravený prehľad všetkých predmetných pracovísk v SR. V rámci Košického kraja je 12 pracovísk, kde sa

vykonávajú CT vyšetrenia a 11 pracovísk v rámci Prešovského kraja. Vyšetrenia metódami nukleárnej medicíny sa vykonávajú v Košiciach a v Michalovciach – Košický kraj a v Prešove a v Poprade – Prešovský kraj.

Na odbore ochrany zdravia pred žiarením na UVZ SR boli vypracované štandardné formuláre pre zber údajov z CT pracovísk a pracovísk nukleárnej medicíny a pokyny pre ich správne vyplňanie. V mesiacoch september a október boli uvedené materiály rozposlané na pracoviská v rámci Košického a Prešovského kraja. Dotknuté pracoviská zabezpečia zber údajov za obdobie 3 mesiacov v roku 2019. V prípade, že na pracovisku je zavedený elektronický systém zaznamenávania údajov doručené budú dáta za celý rok 2019. V rámci CT pracovísk sa sumarizovali údaje o počtoch vyšetrení, o typoch jednotlivých CT vyšetrení a o údajoch, ktoré sú potrebné pre stanovenie veľkosti efektívnych dávok vyšetřovaných pacientov pri počítačovej tomografii. Rovnako bolo potrebné zabezpečiť zber údajov týkajúcich sa vyšetření na pracoviskách nukleárnej medicíny (identifikácia vyšetřovaného pacienta, špecifikácia vykonaného vyšetřenia, údaje o aplikovanom rádiofarmaku a údaje o expozícii pacienta pri vyšetření kombinovanom s CT.

12. Členstvo a zastupovanie v odborných pracovných skupinách MZ SR, v medzirezortných pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, v technických a skúšobných komisiách (RÚVZ Bratislava)

RNDr. Magdaléna Vičanová, PhD.:

- a) Regionálny odborník pre problematiku ochrany zdravia pred žiarením pre Bratislavský región,
- b) Členka poradného zboru hlavného hygienika Slovenskej republiky pre odbor ochrana zdravia pred ionizujúcim žiarením,
- c) Členka odborovej komisie doktorandského študijného programu enviromentálna fyzika v študijnom odbore všeobecná fyzika a matematická fyzika pri Fakulte matematiky, fyziky a informatiky UK Bratislava,
- d) Členka Krajskej povodňovej komisie pre Bratislavský región,
- e) Členka krízového štábu CO Regionálneho úradu verejného zdravotníctva Bratislava, hl. m so sídlom v Bratislave.

12. Členstvo a zastupovanie v odborných pracovných skupinách MZ SR, v medzirezortných pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, v technických a skúšobných komisiách (RÚVZ Nitra)

Pracovníci pracovnej skupiny pre ochranu zdravia pred žiarením neboli v hodnotenom období členmi odborných pracovných skupín MZ SR, medzirezortných pracovných skupín alebo výborov, odborných spoločností ani technických a skúšobných komisií.

Jeden pracovník pracovnej skupiny je členom Poradného zboru hlavného hygienika SR pre odbor ochrany zdravia pred žiarením.

12. Členstvo a zastupovanie v odborných pracovných skupinách MZ SR, v medzirezortných pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, v technických a skúšobných komisiách (RÚVZ Banská Bystrica)

MUDr. Adámek bol členom pracovnej skupiny MZ SR pre prípravu návrhu odborného usmernenia Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky na ochranu zdravia zdravotníckych pracovníkov pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti osobám postihnutým udalosťou s vplyvom na jadrovú bezpečnosť alebo radiačnú ochranu.

13. Prednášková činnosť, publikačná činnosť, odborná konzultačná a poradenská činnosť, vydávanie odborných stanovísk a vyjadrení a poskytovanie informácií verejnosti (RÚVZ Bratislava)

Pracovníci odboru poskytovali konzultácie prevádzkovateľom zdrojov ionizujúceho žiarenia pred a pri podávaní návrhov k vydaniu povolenia/registrácii na činnosti vedúce k ožiareniu, registrácii služieb dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany a oznamovania činností vedúcich k ožiareniu. Usmerňovali odborných zástupcov pre radiačnú ochranu na pracoviskách so zdrojmi ionizujúceho žiarenia v činnostiach na zabezpečenie ochrany zdravia pracovníkov a obyvateľov v okolí týchto pracovísk. Poskytovali poradenstvo obyvateľom v problematike ionizujúceho žiarenia, investorom a projektantom pracovísk, na ktorých sa budú vykonávať činnosti vedúce k ožiareniu a pracovným zdravotným službám. Celkovo sa poskytlo asi 170 konzultácií, pričom väčšina z nich boli telefonické konzultácie. Musíme konštatovať, že sme poskytovali odborným zástupcom pre radiačnú ochranu aj veľmi elementárne informácie ako sú napísanie návrhu žiadosti na vydanie povolenia/registrácie na činnosti vedúce k ožiareniu, prípadne návrhu na zmenu povolenia/registrácie, alebo na ktorý vecne a miestne príslušný orgán verejného zdravotníctva majú zaslať svoje žiadosti. Je ťažko predstaviteľné, že absolventi 8/16 hodinovej odbornej prípravy nevedeli napísať žiadosť, čo k nej priložiť a na ktorý príslušný orgán radiačnej ochrany ju zaslať. Prijatie ustanovenia o uznaní odbornej spôsobilosti bez vykonania skúšky podľa § 47 zák. č. 87/2018 Z. z. nepovažujeme za dobré riešenie, nakoľko absolventi odbornej prípravy pristupujú k požadovaným vedomostiam o radiačnej ochrane veľmi laxne a k odbornej príprave formálne. Náš odbor, ktorého hlavnou náplňou je dozorná činnosť v oblasti radiačnej ochrany, je poddimenzovaný a poskytovanie takto základných informácií je zaťažujúce. Požadujeme, aby príslušné organizácie s povolením na výkon odbornej prípravy poskytovali svojim absolventom konzultácie prostredníctvom svojich vlastných zamestnancov alebo lektorov a zlepšili formu výučby a študijného materiálu.

13. Prednášková činnosť, publikačná činnosť, odborná konzultačná a poradenská činnosť, vydávanie odborných stanovísk a vyjadrení a poskytovanie informácií verejnosti (RÚVZ Nitra)

V rámci konzultačnej a poradenskej činnosti a poskytovania informácií bolo zamestnávateľom, zamestnancom pracovísk so zdrojmi ionizujúceho žiarenia, pracovným zdravotným službám, subjektom, ktoré vykonávajú samostatne niektoré činnosti pracovnej zdravotnej služby alebo bežným občanom bolo v roku 2019 poskytnutých 173 významnejších konzultácií a bolo vydaných 72 odborných vyjadrení a usmernení. Týkali sa najmä problematiky získania povolení a registrácií činností vedúcich k ožiareniu, zmien platných povolení a registrácií, posudkov na zriaďovanie pracovísk so zdrojmi žiarenia a spracovávaných dokumentácií k takýmto rozhodnutiam, ďalej k dokumentácii potrebnej na zaevidovanie oznamovaných činností vedúcich k ožiareniu, k zaraďovaniu pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia do kategórií A a B, kategorizácie prác so zdrojmi ionizujúceho

žiarenia, posudkov o riziku, potreby absolvovania odbornej prípravy a aktualizácie odbornej prípravy v radiačnej ochrane, veľkosti dávok pri lekárskejších ožiareniach a súvisiaceho zdravotného rizika, výkonu prác externých pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia v atómovej elektrárni, nových legislatívnych požiadaviek v súvislosti so zaistením bezpečnosti žiaričov a pod. Bol prešetrovaný prípad zvýšených dávok ožiarenia vyhodnotených na osobných telových dozimetroch pracovníkov so zdrojmi žiarenia a tri prípady lekárskeho ožiarenia tehotnej pacientky (viď vyššie kapitola 5, časť „výkon dozoru v radiačnej ochrane na pracoviskách, kde sa vykonáva lekárske ožiarenie“). Bol tiež konzultovaný prípad tehotnej ženy v kontakte s osobou v príbuzenskom vzťahu, ktorá absolvovala diagnostické vyšetrenie metódou nukleárnej medicíny v Trnave.

Boli poskytnuté konzultácie a vydané usmernenia a stanoviská týkajúce sa postupu prevádzkovateľov vodných zdrojov pri zistení prekročenia indikačnej hodnoty celkovej objemovej aktivity alfa v pitnej vode a k výsledku vykonaných nápravných opatrení, ako aj k problematike expozície radónom v pobytových priestoroch (viď vyššie kapitola 10, časť "zhodnotenie veľkosti ožiarenia a individuálnych dávok obyvateľov Slovenskej republiky z prírodných zdrojov žiarenia").

Ako je uvedené aj vyššie, bolo vydané odborné stanovisko vo veci zámeru spoločnosti Marel Slovakia, s.r.o., Nitra začať výrobu technických rtg zariadení pre účely potravinárskej výroby a konzultovaný zámer spoločnosti TÜV SÜD Slovakia s.r.o., Bratislava zriadenia stáleho defektoskopického pracoviska v Nitre.

Pre viaceré subjekty boli vydané odborné stanoviská k aktualizovanej prevádzkovej dokumentácii podľa súčasnej legislatívy o radiačnej ochrane (napr. pre IZOTOPCENTRUM, s.r.o., Nitra, SES INSPEKT, s.r.o., Tlmače, WIZACO NDT s.r.o., Bratislava, Duslo, a.s., Šaľa, Andritz Kufferath s.r.o., Levice).

Boli poskytnuté konzultácie a následne vydané odborné stanovisko, povolenie aj zmena povolenia pre Slovenské elektrárne, a.s., Bratislava – Atómovú elektrárňu Mochovce vo veci zriadenia dočasného pracoviska na dobu dlhšiu ako 30 dní v súvislosti s výkonom kontroly tlakovej nádoby reaktora 3. bloku EMO 34 rádioaktívne kontaminovaným manipulátorom a prečerpaním rádioaktívnej vody.

Nakoľko zákon č. 87/2018 Z. z. neukladá pre orgány radiačnej ochrany kompetencie sa v rámci posudkovej činnosti vyjadrovať k projektom zámerov zriadenia zdravotníckych rádiodiagnostických röntgenových pracovísk rozhodnutím, boli žiadosti viacerých subjektov v tomto smere riešené formou vydania odborného stanoviska (Fakultná nemocnica Nitra, Fakultná nemocnica s poliklinikou Nové Zámky, viaceré zubné rtg pracoviská). So spracovateľom dokumentácie o optimalizácii radiačnej ochrany CT pracoviska v Leviciach boli opakovane prekonzultované sporné otázky.

Pre pracovisko nukleárnej medicíny IZOTOPCENTRUM, s.r.o., Nitra bolo poskytnuté stanovisko k zámeru zakúpenia nového kontrolného zdroja, uzavretého žiariča Cs-137, na kontrolu prístrojov na meranie aplikovanej aktivity ako aj stanovisko k zabezpečeniu likvidácie registrovaného uzavretého žiariča Gd-153 cestou jeho dodávateľa. K zámeru začatia používania nového otvoreného žiariča Lu-177 na terapiu pacientov boli vydané viaceré odborné vyjadrenia a tiež vyjadrenie k zámeru nadobudnutia vzorky rádiofarmaka značeného Lu-177.

K problematike kategorizácie pracovníkov a prác so zdrojmi ionizujúceho žiarenia a k posudkom o riziku boli vydané odborné stanoviská pre Nemocnicu Zlaté Moravce a.s., Zlaté Moravce a Nemocnicu Komárno s.r.o., Komárno, ako aj vyjadrenia pre pracovné zdravotné služby, ktoré spracovávali dokumentáciu pre pracoviská so zdravotníckymi rtg prístrojmi v spoločnostiach JESSENIUS - DC, a.s. Nitra, S o X R a, s.r.o., Komárno, BOMEDIK, s.r.o., Komárno, Poliklinika Štúrovo, Nemocnica Levice s. r. o., Levice, pre pracoviská s

technickými rtg prístrojmi v Semecs, s.r.o., Vráble, Marel Slovakia s.r.o., Nitra a SAKER, s.r.o. - pracovisko Vráble a defektoskopické pracoviská so zdrojmi ionizujúceho žiarenia.

Pracovníci pracovnej skupiny participovali v roku 2019 na príprave jednotného postupu pre oznamovanie činností vedúcich k ožiareniu a vykonávanie prác externými pracovníkmi, príprave jednotného spôsobu vedenia evidencie oznamovaných činností a podkladov pre informačný systém oznamovaných činností. Pracovná skupina sa tiež podieľala na pripomienkovaní návrhov legislatívnych úprav - vid' vyššie kapitola 4 „legislatívna činnosť“ a boli aktualizované informácie na internetovej stránke RÚVZ Nitra.

13. Prednášková činnosť, publikačná činnosť, odborná konzultačná a poradenská činnosť, vydávanie odborných stanovísk a vyjadrení a poskytovanie informácií verejnosti (RÚVZ Banská Bystrica)

1. Ďurecová, A. National Radon Action Plan of the Slovak Republic (NARP), Vellingrad, Bulharsko, 2019,
2. Auxtová, L., Security of Radioactive Sources – Slovak Approach, Vienna, 2019 .

13. Prednášková činnosť, publikačná činnosť, odborná konzultačná a poradenská činnosť, vydávanie odborných stanovísk a vyjadrení a poskytovanie informácií verejnosti (RÚVZ Košice)

Na seminári pracovníkov rádiochemických laboratórií, ktorý organizoval Výskumný ústav vodného hospodárstva Bratislava, bola odprezentovaná prednáška na tému: Stanovenie Rn-222 vo vodách scintilačným detektorom v studňovom usporiadaní podľa ČSN 75 76 24.

14. Členstvo a zastupovanie Slovenskej republiky v medzinárodných inštitúciách a organizáciách v oblasti radiačnej ochrany (RÚVZ Bratislava)

Pracovníci odboru nezastupujú SR v medzinárodných inštitúciách, nakoľko kontaktným bodom pre medzinárodné organizácie je Úrad verejného zdravotníctva SR.

14. Členstvo a zastupovanie Slovenskej republiky v medzinárodných inštitúciách a organizáciách v oblasti radiačnej ochrany (RÚVZ Nitra)

Pracovníci pracovnej skupiny pre ochranu zdravia pred žiarením nezastupujú Slovenskú republiku v uvedených inštitúciách a organizáciách. Kontaktným bodom pre medzinárodné organizácie je ÚVZ SR.

14. Členstvo a zastupovanie Slovenskej republiky v medzinárodných inštitúciách a organizáciách v oblasti radiačnej ochrany (RÚVZ Banská Bystrica)

Ing. Auxtová a Ing. Ďurecová, PhD. sa zúčastnili 66. plenárneho zasadania UNSCEAR vo Viedni.

15. Účasť na zahraničných pracovných cestách, stáž na zahraničných pracoviskách, účasť na odborných podujatiach a konferenciách v Slovenskej republike a v zahraničí a účasť na odborných vzdelávacích aktivitách (názov akcie a počet zúčastnených pracovníkov, počet účastníkov na stáži v SR a v zahraničí a pod.); (RÚVZ Bratislava)

Vzhľadom na nedostatok finančných zdrojov sa pracovníci nezúčastňovali zahraničných pracovných cestách, stážach v zahraničí a konferenciách v Slovenskej republike. Zúčastňovali sme sa len pracovných porád pracovníkov odborov ochrany zdravia pred žiarením a seminárov v rámci ÚVZ SR, ktoré majú vzhľadom na rozdielnosť tém len informatívny vzdelávací charakter, ich využitie pri plnení konkrétnych služobných úloh odboru sa uplatňuje v pomerne malej miere. Významným podujatím bola účasť na workshope Site Security Plan Development, ktorý organizoval a financoval Pacific Northwest National Laboratory, USA. Zoznam podujatí s počtom účastníkov je uvedený v časti 1.

15. Účasť na zahraničných pracovných cestách, stáž na zahraničných pracoviskách, účasť na odborných podujatiach a konferenciách v Slovenskej republike a v zahraničí a účasť na odborných vzdelávacích aktivitách (názov akcie a počet zúčastnených pracovníkov, počet účastníkov na stáži v SR a v zahraničí a pod.); (RÚVZ Nitra)

Pracovníci pracovnej skupiny pre ochranu zdravia pred žiarením sa nezúčastnili žiadnych zahraničných pracovných ciest ani stáží.

Ako je uvedené aj v kapitole 1, časti "vzdelávanie pracovníkov", jedna pracovníčka sa v dňoch 13.-14.03.2019 zúčastnila vzdelávacej aktivity - tematického kurzu Ochrana zdravia pred ionizujúcim žiarením na Slovenskej zdravotníckej univerzite v Bratislave a v dňoch 15.-16.05.2019 valného zhromaždenia Slovenskej nukleárnej spoločnosti v Častej. Všetci traja pracovníci absolvovali v dňoch 02.12 - 05.12.2019 kurz Site Security Plan Development Workshop organizovaný Pacific Northwest National Laboratory, Richland, USA v hoteli Apollo v Bratislave, ktorý bol zameraný na problematiku zaistovania bezpečnosti rádioaktívnych žiaričov. Dvaja pracovníci absolvovali v dňoch 26.03.2019 a 22.10.2019 kurz Riadený výberový rozhovor v Centre vzdelávania a hodnotenia Úradu vlády SR v Bratislave organizovaný Úradom vlády SR. Všetci pracovníci sa zúčastnili odbornej prípravy krízového štábu Okresného úradu Nitra v Atómovej elektrárni Mochovce zameranej na prípravu na riešenie odozvy jadrových havárií.

15. Účasť na zahraničných pracovných cestách, stáž na zahraničných pracoviskách, účasť na odborných podujatiach a konferenciách v Slovenskej republike a v zahraničí a účasť na odborných vzdelávacích aktivitách (RÚVZ Banská Bystrica)

- a) XL. Dni radiačnej ochrany, počet účastníkov 1
- b) XXII. Medzinárodná konferencia MEKA, Luhačovice, počet účastníkov 3
- c) Site Security Plan Development Workshop Bratislava, počet účastníkov 6
- d) Regional Workshop on Development of Radon Maps and the Definition of Radon-Prone Areas, Vilnius, Litva, počet účastníkov 1
- e) Stretnutie užívateľov spektrometrických a meracích systémov, Hrotovice, počet účastníkov 1
- f) Regional Workshop on Risk Communication Strategies Regarding Radon in Dwellings and Workplaces, Taškent, Uzbekistan, počet účastníkov 1
- g) Regional Workshop for Sharing the Best Practices in the Implementation of Radon Action Plan MAAE, Velingrad, Bulharsko, počet účastníkov 1
- h) Tématický kurz: Ochrana zdravia pred ionizujúcim žiarením, počet účastníkov 2
- i) Regional Workshop on lessons learned applying the IAEA General Safety Requirements Part 3, IAEA, Nicosia, Cyprus, 18 - 22 March 2019 počet účastníkov 1

- j) Technical Meeting on the Implementation of the IAEA Safety Guides for the Protection of the Public and the Environment, IAEA, Vienna, 1-5 April 2019, počet účastníkov 1
- k) Eighth Meeting of the Working Group on Radioactive Source Security, 15-18 April 2019, IAEA, Vienna, počet účastníkov 1

15. Účast' na zahraničných pracovných cestách, stáž na zahraničných pracoviskách, účast' na odborných podujatiach a konferenciách v Slovenskej republike a v zahraničí a účast' na odborných vzdelávacích aktivitách (názov akcie a počet zúčastnených pracovníkov, počet účastníkov na stáži v SR a v zahraničí a pod.); (RÚVZ Košice)

- 05. 03. 2019 - Kurz vzorkovania pitnej vody, Výskumný ústav vodného hospodárstva Bratislava, Národné referenčné laboratórium pre oblasť vôd na Slovensku - 3 pracovníci Oddelenia dozimetrie a monitorovania rádioaktivity životného prostredia
- 16. 20. 06. 2019 - Seminár pracovníkov rádiochemických laboratórií, Výskumný ústav vodného hospodárstva Bratislava - 3 pracovníci Oddelenia dozimetrie a monitorovania rádioaktivity životného prostredia
- 21. – 24. 10. 2019 - XXVII. Konzultačné dni pracovníkov vodohospodárskych rádiologických laboratórií, Hotel Antoň, Telč, Česká republika - 3 pracovníci Oddelenia dozimetrie a monitorovania rádioaktivity životného prostredia
- 25. – 29. 11. 2019 - Kurz – príprava na výkon práce v zdravotníctve, Lekárska fakulta Slovenskej zdravotníckej univerzity, Bratislava - 1 pracovník Oddelenia dozimetrie a monitorovania rádioaktivity životného prostredia
- 02. 12. – 05. 12. 2019 - Workshop k Bezpečnostnému plánu objektu, Hotel Apollo, Dulovo námestie 1, 821 08 Bratislava - 2 pracovníci Oddelenia röntgenov, otvorených a uzavretých žiaričov.

16. Mimoriadne úlohy, činnosti presahujúce rámec štátneho dozoru v radiačnej ochrane a ďalšie činnosti odboru (RÚVZ Bratislava)

V r. 2019 neboli vyhlásené Úradom verejného zdravotníctva žiadne mimoriadne úlohy. Nad rámec štátneho dozoru v oblasti radiačnej ochrany sme v r. 2019 stanovili radiačnú záťaž plodu jednej tehotnej pacientke po rádiologickom vyšetrení. Pacientke boli poskytnuté ochranné pomôcky s dostatočným tieniacim ekvivalentom a stanovená hodnota radiačnej záťaže na plod nepredstavovala zvýšené zdravotné riziko. Ukončenie tehotenstva nebolo odôvodnené.

V rámci odboru existuje od r. 2008 Poradňa ochrany zdravia pred účinkami radónu a kozmického žiarenia. Jej hlavným cieľom je zvýšenou informovanosťou a edukačnou činnosťou sa podieľať na znižovaní radiačnej záťaže a následne zdravotného rizika z ožarovania prírodnými zdrojmi žiarenia obyvateľov a zamestnancov na pracoviskách so zvýšeným prírodným ionizujúcim žiarením. Poradenská činnosť sa poskytuje na základe dopytu rôznych cieľových skupín. Vykonáva sa telefonicky, elektronicky a osobnými stretnutiami. Všetky poskytnuté informácie a činnosti boli v súlade s platnou legislatívou a najnovšími vedeckými poznatkami.

Pre odbor preventívneho pracovného lekárstva sme vypracovali jeden čiastkový posudok a hygienickú obhliadku pracoviska v súvislosti s podozrením na chorobu z povolania pri výkone činností vedúcej k ožiareniu pracovníčky radiodiagnostického oddelenia zdravotníckeho zariadenia nemocničného typu. Podozrenie na chorobu z povolania v súvislosti z celoživotnou radiačnou záťažou sa nepodarilo preukázať.

16. Mimoriadne úlohy, činnosti presahujúce rámec štátneho dozoru v radiačnej ochrane a ďalšie činnosti odboru (RÚVZ Nitra)

Pracovná skupina pre ochranu zdravia pred žiarením oddelenia preventívneho pracovného lekárstva zabezpečuje aj výkon štátneho zdravotného dozoru v oblasti používania vybraných zdrojov neionizujúceho žiarenia (lasery, IPL, magnetická rezonancia, a pod.) v okresoch Nitra, Zlaté Moravce a Šaľa podľa zákona č. 355/2007 Z. z. a súvisiacich predpisov. Hodnotenie činnosti v tejto oblasti je súčasťou výročnej správy oddelenia preventívneho pracovného lekárstva RÚVZ Nitra.

Na pracovisku sa priebežne aktualizuje databáza programu ASTR_2011, v ktorej sa evidujú najmä údaje súvisiace s vyhlásenými rizikovými prácami v okresoch Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce a generujú sa požadované výstupy.

16. Mimoriadne úlohy, činnosti presahujúce rámec štátneho dozoru v radiačnej ochrane a ďalšie činnosti odboru (RÚVZ Banská Bystrica)

Pracovníčky oddelenia OZPŽ Ing. Auxtová a Mgr. Pavlovičová sa podieľali na spoločných previerkach spolu s pracovníkmi Polície SR zameraných na hodnotenie zaistenia bezpečnosti rádioaktívnych žiaričov a na príprave usmernenia na Zaistenie bezpečnosti rádioaktívnych žiaričov.

Práca na realizácii národných projektov

- OP EVS „Optimalizácia procesov verejného zdravotníctva“
- OP II „Integrovaný systém úradov verejného zdravotníctva“

Tabuľka č. 1

Prehľad výkonov štátneho dozoru v radiačnej ochrane na pracoviskách so zdrojmi ionizujúceho žiarenia

Prehľad výkonov OOZPŽ	Jadrové zariadenia	Zdravotníctvo	Priemysel	Pôdohospodárstvo a veterinárna medicína	Školstvo, veda a výskum	Iné pracoviská	Spolu
Počet previerok v rámci ŠZD	0	109	7	3	6	1	126
	0	63	10	4	0	3	80
	0	68	5	6	0	5	84
	0	102	10	0	0	6	118
Počet preverených pracovísk	0	69	7	3	6	1	86
	0	93	20	4	0	3	120
	0	100	7	6	0	6	119
	0	246	41	7	0	4	298
Počet záznamov z previerok	0	109	7	3	6	1	126
	0	56	10	4	0	3	73
	0	68	5	6	0	4	83
	0	442	64	16	0	8	530
Počet návrhov na správne konanie ¹⁾	0	0	0	0	0	0	0
	0	1	0	0	0	0	1
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
Počet uložených sankcií (pokuty) ²⁾	0	0	0	0	0	0	0
	0	1	0	0	0	0	1
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
Počet meraní rtg	0	750	22	17	8	0	797

žiarenia v rámci ŠZD	0	1638	62	149	0	122	1971
	0	763	75	90	0	50	978
	0	604	41	12	0	5	662
Počet meraní gama žiarenia v rámci ŠZD	0	0	15	0	16	0	31
	0	112	46	0	0	287	445
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	86	0	0	309	395
Počet meraní povrchovej kontaminácie v rámci ŠZD	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	3	3
	0	0	0	0	0	0	0
	0	50	0	0	0	0	50
Prešetrenie chorôb z povolenia	0	1	0	0	0	0	1
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
Prešetrenie nadexpozícií	0	46	0	0	0	0	46
	0	1	0	0	0	0	1
	0	0	0	0	0	0	0
	0	10	0	0	0	0	10
Prešetrenie mimoriadnych udalostí, nehôd a havárií	0	0	0	1	0	2	3
	0	0	0	0	0	1	1
	0	0	0	0	0	0	0
	0	4	0	0	0	0	4
Záchyt rádioaktívneho materiálu neznámeho pôvodu	0	0	0	0	0	1	1
	0	0	0	0	0	0	0

	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
Počet riešených podnetov a sťažností ³⁾	0	1	0	0	0	0	1
	0	0	0	0	0	1	1
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	1	1
	0	0	0	0	0	0	0
Počet konzultácií a odborných jednaní	0	135	7	9	11	5	167
	3	120	17	9	0	24	173
	0	421	41	39	3	2	506
	0	303	45	8	0	48	404
Počet spracovaných odborných vyjadrení a usmernení	0	12	1	5	2	1	21
	3	53	8	1	0	7	72
	0	0	1	0	0	0	1
	0	11	2	0	1	3	17
Počet vypracovaných správ, hlásení a analýz	0	6	0	2	2	2	12
	0	13	0	0	0	0	13
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	64	64
Prednášková činnosť (hodín)	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
Počet školených pracovníkov	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0

	0	0	0	0	0	0	0
Počet publikácií	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
Skúšky odbornej spôsobilosti	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
Spracované podklady pre vydanie rozhodnutí podľa zákona č. 87/2018 Z.z. ⁴⁾	0	287	9	24	9	4	333
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
	0	153	21	7	0	4	185
Počet vydaných rozhodnutí o registrácii podľa § 25 ⁵⁾	0	174	0	11	4	1	190
	0	49	0	5	0	0	54
	0	74	0	6	0	0	80
	0	87	3	5	0	1	96
Počet vydaných rozhodnutí na vykonávanie činností vedúcich k ožiareniu podľa § 28 ⁶⁾	0	20	4	0	2	0	26
	2	14	3	0	0	0	19
	0	23	5	0	0	0	28
	0	59	18	0	0	2	79
Počet vydaných rozhodnutí na poskytovanie služieb dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany podľa § 29 ⁷⁾	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0

Počet vydaných rozhodnutí podľa § 33	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
Počet rozhodnutí o zastavení alebo prerušení konania ⁸⁾	0	26	2	2	3	1	34
	0	4	0	0	0	0	4
	0	3	0	2	0	0	5
	0	7	1	1	0	1	10
Počet vydaných potvrdení o zaevidovaní oznamovanej činnosti podľa § 23 ⁹⁾	0	0	3	0	0	2	5
	0	0	0	0	0	2	2
	0	0	7	0	0	6	13
	0	0	9	0	1	2	12
Počet vydaných záväzných stanovísk podľa § 32 ¹⁰⁾	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	3	3
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
Počet uložených pokynov na odstránenie zistených nedostatkov a nariadených opatrení na zabezpečenie radiačnej ochrany podľa § 6 a 7 ¹¹⁾	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
	0	1	0	0	0	0	1
Celkovo spolu	8	7562	747	467	80	1012	9876

1) Začaté správne konania na uloženie pokuty podľa § 159 a § 160 zákona č. 87/2018 Z.z.

2) Počet uložených pokút podľa § 159 a § 160 zákona č. 87/2018 Z.z.

3) Celkový počet riešených podnetov od obyvateľov a z pracovísk so zdrojmi žiarenia a sťažností

4) Celkový počet spracovaných podkladov pre vydanie rozhodnutí orgánom radiačnej ochrany podľa zákona č. 87/2018 Z.z.

- 5) Celkový počet vydaných rozhodnutí o registrácii činností vedúcich k ožiareniu a poskytovania služieb dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany podľa § 25 zákona č. 87/2018 Z.z. a celkový počet rozhodnutí o zmene v registrácii vydaných podľa § 27 zákona č.87/2018 Z.z.
- 6) Celkový počet vydaných povolení (rozhodnutí) podľa § 28 zákona č. 87/2018 Z.z. a celkový počet rozhodnutí o zmene povolení vydaných podľa § 31 zákona č.87/2018 Z.z.
- 7) Celkový počet vydaných povolení (rozhodnutí) na poskytovanie služieb podľa § 29 zákona č. 87/2018 Z.z. a celkový počet rozhodnutí o zmene povolení vydaných podľa § 31 zákona č.87/2018 Z.z.
- 8) Celkový počet rozhodnutí o prerušení konania alebo zastavení konania podľa § 29 alebo § 30 zákona o správnom konaní
- 9) Celkový počet vydaných potvrdení o zaevidovaní oznamovanej činnosti podľa § 23 zákona č. 87/2018 Z.z.
- 10) Celkový počet vydaných záväzných stanovísk podľa § 32 zákona č. 87/2018 Z.z.
- 11) Celkový počet uložených pokynov na odstránenie zistených nedostatkov a nariadených opatrení na zabezpečenie radiačnej ochrany podľa § 6 a § 7 zákona č. 87/2018 Z.z.

Prehľad o počte používaných zdrojov žiarenia

Tabuľka č. 2 Prehľad počtu röntgenových prístrojov

Okres	Zdravotnícke rtg prístroje												Technické rtg prístroje						Spolu	
	Zubné rtg prístroje			Skiagrafia	Skiaskopia	Mamografia	Pojazdné rtg prístroje	CT*	Angiografia, DSA a intervenčné výkony	Röntgenové kostné denzitometre	Terapeutické rtg	Iný nešpecifikovaný rtg prístroj	Veterinárne rtg	Technický rtg prístroj stacionárny**	Technický rtg prístroj prenosný**	Mikroštruktúrálne rtg prístroj	RTG prístroj pre kontrolu batožín	Röntgenofluorescenčný analyzátor a röntgenový spektrometer		Iný nešpecifikovaný rtg prístroj
	Intraorálne	Panoramatické	CB CT																	
Bratislava I.	83	22	2	104	62	17	134	37	3	24	5	10	4	1	1	0	2	2	0	513
Bratislava II.	115	32	2	91	54	3	123	12	3	25	0	14	5	17	10	0	0	1	0	507
Bratislava III.	47	14	1	61	40	5	66	16	9	16	3	4	7	9	3	0	0	0	0	301
Bratislava IV.	71	16	1	12	2	1	1	0	0	0	0	0	6	1	0	1	0	11	0	123
Bratislava V.	56	18	0	64	40	8	85	12	5	16	0	9	3	0	0	0	0	0	0	316
Pezinok	28	10	0	7	2	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	51
Malacky	17	8	0	6	2	2	4	2	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	43
Senec	28	12	1	7	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0	53
Nitra	39	11	2	8	2	2	14	3	3	3	0	0	8	0	0	11	0	4	0	110
Šaľa	5	3	0	2	0	1	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	3	0	16
Zlaté Moravce	3	2	1	2	0	0	2	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11
Topoľčany	16	3	1	6	1	2	4	1	0	2	0	0	4	0	0	0	0	0	0	40
Levice	23	12	3	7	0	2	3	3	0	2	0	0	3	4	13	0	1	5	0	81
Nové Zámky	28	10	2	5	2	3	5	2	0	3	0	0	3	0	0	0	0	2	0	65
Komárno	20	6	1	5	0	2	3	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	1	5	46
Banská Bystrica	57	17	2	13	1	6	25	3	4	2	0	0	8	2	0	2	0	9	0	151

Banská Štiavnica	4	2	0	1	0	0	2	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	10
Brezno	20	6	0	2	0	1	1	1	0	0	0	0	1	1	4	1	0	5	43
Detva	6	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	8	
Krupina	3	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	7	
Lučenec	15	4	0	6	0	4	5	1	1	2	1	0	2	0	0	0	1	44	
Poltár	3	1	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	
Revúca	9	1	0	4	2	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	22	
Rimavská Sobota	20	6	0	4	1	2	8	1	0	2	1	0	4	0	0	1	0	52	
Veľký Krtíš	4	1	1	2	0	0	2	2	0	2	0	0	1	0	0	0	0	15	
Zvolen	28	9	2	5	0	0	2	2	0	2	0	0	9	3	2	1	2	68	
Žarnovica	9	2	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	22	
Žiar nad Hronom	19	4	0	3	0	1	4	1	0	1	0	0	3	10	1	2	0	56	
Bytča	2	2	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	8	
Čadca	26	9	1	3	0	1	4	1	0	1	0	0	4	0	0	0	0	50	
Dolný Kubín	15	5	1	3	1	2	3	2	0	2	0	0	1	0	0	0	0	40	
Kysucké Nové Mesto	8	3	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	16	
Liptovský Mikuláš	36	7	0	7	2	2	10	1	0	1	0	0	5	1	0	1	0	73	
Martin	32	11	1	11	2	4	17	3	3	3	0	0	4	0	6	0	1	105	
Námestovo	18	5	0	3	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	29	
Ružomberok	26	4	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	2	0	0	0	1	40	
Turčianske Teplice	5	2	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8	
Tvrdošín	17	7	0	3	1	1	4	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	36	
Žilina	90	18	0	9	1	2	14	3	1	3	1	0	7	0	6	0	3	174	
Gelnica	3	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	
Košice-mesto	129	35	2	30	14	8	28	8	8	4	1	0	13	8	2	2	4	321	
Košice-okolie	15	2	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	2	0	0	3	0	31	
Michalovce	33	3	0	5	0	2	4	3	1	0	0	0	2	0	0	0	0	56	
Rožňava	14	3	0	0	1	1	4	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	27	

Sobrance	12	2	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	15
Spišská Nová Ves	30	7	0	7	2	1	2	2	0	2	0	0	2	0	0	0	0	4	1	60
Trebišov	21	6	0	5	1	2	6	1	0	1	0	0	2	0	0	0	0	0	0	45
Bardejov	27	2	0	2	1	1	5	1	0	1	0	0	2	0	0	0	0	0	0	42
Humenné	20	8	0	2	1	1	3	1	0	1	0	0	2	0	0	1	0	1	0	41
Kežmarok	14	4	0	3	2	2	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	27
Levoča	6	1	0	1	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11
Medzilaborce	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
Poprad	49	9	0	8	4	1	7	3	0	2	0	0	3	1	4	0	1	3	3	98
Prešov	76	24	0	9	4	4	9	3	2	3	1	0	5	0	0	0	0	2	1	143
Sabinov	8	3	0	2	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	16
Snina	11	2	0	1	1	1	2	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	20
Stará Ľubovňa	15	7	0	2	0	1	2	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	29
Stropkov	7	1	0	1	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11
Svidník	7	3	0	3	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	16
Vranov nad Topľou	27	4	0	3	0	1	4	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	1	0	43
Celkovo spolu	1576	433	27	563	252	105	626	141	43	138	13	37	148	62	53	29	16	142	15	4419

Poznámka:

* CT prístroje používané v diagnostike na plánovanie v radiačnej onkológii (neuvádzať CT, ktoré sú súčasťou SPECT/CT alebo PET/CT v nukleárnej medicíne)

** RTG prístroje pre defektoskopiu

Tabuľka č. 3 Prehľad počtu rádiologických zariadení používaných v radiačnej onkológii a nukleárnej medicíne

Okres	Radičná onkológia						Nukleárna medicína					Spolu
	Terapeutické urýchľovače	Kobaltové ožarovače	Csésiové ožarovače	Zariadenie pre brachyterapiu - afterloading	CT simulátory pre plánovanie terapie	Röntgenové simulátory pre plánovanie terapie	Planárne gama kamery	SPECT zariadenia	PET zariadenia	SPECT/CT zariadenia	PET/CT zariadenia	
Bratislava I.	2	0	0	4	2	0	2	1	1	1	1	14
Bratislava II.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bratislava III.	3	0	0	3	0	3	0	0	0	0	0	9
Bratislava IV.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bratislava V.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pezinok	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Malacky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Senec	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nitra	2	0	1	0	1	0	0	0	0	2	2	8
Šaľa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zlaté Moravce	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Levice	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Topoľčany	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nové Zámky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Komárno	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	2
Banská Bystrica	2	1	0	1	0	1	1	0	0	1	1	8

Banská Štiavnica	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Brezno	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Detva	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Krupina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lučenec	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Poltár	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Revúca	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rimavská Sobota	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	2
Veľký Krtíš	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zvolen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Žarnovica	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Žiar nad Hronom	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bytča	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Čadca	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dolný Kubín	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kysucké Nové Mesto	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Liptovský Mikuláš	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Martin	2	0	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	6
Námestovo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ružomberok	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Turčianske Teplice	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tvrdošín	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Žilina	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	3
Gelnica	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Košice-mesto	3	0	0	1	0	2	0	0	0	0	2	1	9
Košice-okolie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Michalovce	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	3
Rožňava	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sobrance	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Spišská Nová Ves	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Trebišov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bardejov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Humenné	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kežmarok	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Levoča	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Medzilaborce	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Poprad	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Prešov	2	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	4
Sabinov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Snina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stará Ľubovňa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stropkov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Svidník	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vranov nad Topľou	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Celkovo spolu	20	2	1	12	5	10	6	1	1	7	6	71	

Tabuľka č. 4 Prehľad počtu uzavretých rádioaktívnych žiaričov a zariadení, ktoré obsahujú uzavreté rádioaktívne žiariče podľa účelu používania

Okres	Zdravotníctvo			Priemysel, školstvo, veda, výskum, veteriná a iné							Spolu
	Externá gama terapia	Brachyterapia	Iné používanie *	Defektoskopia	Priemyselné a technické ožarovacie zariadenia	Priemyselné indikačné zariadenia **	Meradlá vlhkosti a hustoty ***	Karotážne práce ****	Kalibračné žiariče a pod.	Iné zariadenia	
Bratislava I.	3	4	14	0	0	7	6	0	37	2	73
Bratislava II.	0	0	1	25	0	45	49	0	0	0	120
Bratislava III.	3	3	3	1	0	3	5	0	33	3	54
Bratislava IV.	0	0	4	0	35	0	0	0	85	4	128
Bratislava V.	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	3
Pezinok	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
Malacky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Senec	0	0	0	0	0	2	2	0	0	0	4
Nitra	1	0	7	0	0	1	4	0	0	0	13
Šaľa	0	0	0	2	0	36	0	0	0	0	38
Zlaté Moravce	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Levice	0	0	0	21	0	5	0	0	0	0	26
Topoľčany	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nové Zámky	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	4
Komárno	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2
Banská Bystrica	1	1	0	0	0	3	0	0	0	111	116
Banská Štiavnica	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Brezno	0	0	0	2	0	15	1	0	0	0	18
Detva	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Krupina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Lučenec	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Poltár	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Revúca	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
Rimavská Sobota	0	0	0	0	0	0	0	0	0	74	0	74
Veľký Krtíš	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zvolen	0	0	0	0	0	2	5	0	0	0	0	7
Žarnovica	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
Žiar nad Hronom	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
Bytča	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	2
Čadca	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dolný Kubín	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	4
Kysucké Nové Mesto	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Liptovský Mikuláš	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Martin	0	1	0	6	0	2	0	0	0	0	0	9
Námestovo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2
Ružomberok	0	0	0	0	0	25	0	0	0	0	0	25
Turčianske Teplice	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tvrdošín	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Žilina	0	1	0	10	0	1	5	0	0	0	1	18
Gelnica	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Košice-mesto	0	1	0	4	58	33	8	1	0	0	2	107
Košice-okolie	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	2
Michalovce	0	0	0	1	4	0	7	1	0	0	1	14
Rožňava	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sobrance	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spišská Nová Ves	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Trebišov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bardejov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Humenné	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	2
Kežmarok	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Levoča	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Medzilaborce	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Poprad	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	3
Prešov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sabinov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Snina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stará Ľubovňa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stropkov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Svidník	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vranov nad Topľou	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Celkovo spolu	9	11	29	80	97	193	94	2	155	203	873

Poznámka:

* Napr. kalibračné žiariče, kontrolné žiariče a pod.

** Počet uzavretých rádioaktívnych žiaričov používaných ako súčasť priemyselných indikačných zariadení - hladinomery, hustomery, hrúbkomery

*** Počet uzavretých rádioaktívnych žiaričov používaných ako súčasť zariadení na meranie hustoty a vlhkosti (napr. Betónových zmesí, zeminy a pod.) - radiačné hutnomery (napr. typu TROXLER a pod.)

**** Počet uzavretých rádioaktívnych žiaričov používaných ako súčasť zariadení a súprav priu karotážnych prácach vo vrtoch

Tabuľka č. 5 Prehľad aktivity otvorených rádioaktívnych žiaričov odobratých a spracovaných u jednotlivých prevádzkovateľov v roku 2019

Názov prevádzkovateľa	Celkové množstvo aktivity odobraté a spracované za kalendárny rok (MBq)																	
	Rádionuklid*																	
	³ H	¹¹ C	¹⁴ C	¹⁵ O	¹⁸ F	⁶⁷ Ga	^{81m} Kr	⁸⁹ Sr	⁹⁰ Y	^{99m} Tc	¹¹¹ In	¹²³ I	¹²⁵ I	¹³¹ I	²⁰¹ Tl	²²³ Ra	¹⁸⁶ Re	⁶⁸ Ga
BIONT, a.s. Bratislava									234498									
OÚSA, s.r.o. Bratislava					322157 0	1702		185	446415		5500		1169557 8	935	324			
PrF UK Bratislava			5,5															
UNB Bratislava									116100									
IZOTOPCENTRUM, s.r.o. Nitra					100885 0	19776 9	10200 0		129915 9		35126				5,5			
AGEL DIAGNOSTIC, a.s. Banská Bystrica					1944,2													
Inštitút nukleárnej a molekulárnej medicíny Košice prac. BB						5,48			402,05	0,28	19,86				0,24			
Klinika nukleárnej medicíny UNM Martin									296,7	1,10	5,51		693,94		0,51			
SPINN, s.r.o., Ružomberok					63,59													
INaNM Košice					108500		5439		450650		27269	222	546130		271			185000 0
Nemocnica Poprad							2849	414 4	273450		16465					185		
NsP Michalovce									192350									
RIA laboratórium Košice												1488,5 9						
Vivamed, s.r.o., Prešov							7918		597300	3782	356331							
Spolu			5,5		434092 8	19776 9	11991 3	0 9	361062 1	3783,3 8	440716, 4	1710,6	1224240 2	935	601,2 5	185		185000 0

Poznámka:

* V prípade potreby doplňte tabuľku o ďalšie odobrané a spracované rádionuklidy

Prehľad o počte prevádzkovateľov zdrojov žiarenia

Tabuľka č. 6 Prehľad počtu fyzických a právnických osôb, ktoré používajú röntgenové prístroje

Okres	Zdravotníctvo	Priemysel	Pôdohospodárstvo a veterinárna medicína	Školstvo, veda a výskum	Finančné riaditeľstvo a colná správa	Iné	Spolu
Bratislava I.	65	0	6	2	3	0	76
Bratislava II.	75	3	2	0	0	0	80
Bratislava III.	50	0	7	2	0	0	59
Bratislava IV.	44	0	0	7	1	0	52
Bratislava V.	48	0	2	0	0	0	50
Pezinok	35	0	4	0	0	0	39
Malacky	18	0	4	0	0	0	22
Senec	20	0	3	0	0	0	23
Nitra	38	7	7	1	1	2	56
Šaľa	6	1	1	0	0	0	8
Zlaté Moravce	6	0	0	0	0	0	6
Topoľčany	16	0	4	0	0	0	20
Levice	30	6	3	0	0	1	40
Nové Zámky	32	0	3	0	0	2	37
Komárno	25	1	1	0	0	1	28
Banská Bystrica	66	3	5	1	1	4	80
Banská Štiavnica	5	0	1	0	0	0	6

Brezno	21	5	1	0	0	1	28
Detva	5	0	1	0	0	0	6
Krupina	4	0	1	0	0	1	6
Lučenec	21	0	2	0	1	2	26
Poltár	5	0	0	0	0	0	5
Revúca	12	2	0	0	0	0	14
Rimavská Sobota	23	2	2	0	0	0	27
Veľký Krtíš	8	0	1	0	0	0	9
Zvolen	28	1	9	1	0	3	42
Žarnovica	10	4	0	0	0	1	15
Žiar nad Hronom	17	8	3	1	0	4	33
Bytča	4	1	1	0	0	0	6
Čadca	25	0	4	0	0	0	29
Dolný Kubín	16	2	1	0	0	0	19
Kysucké Nové Mesto	9	2	0	0	0	0	11
Liptovský Mikuláš	39	1	3	0	0	1	44
Martin	32	5	4	0	0	4	45
Námestovo	13	0	1	0	0	1	15
Ružomberok	22	2	2	0	0	2	28
Turčianske Teplice	6	0	0	0	0	0	6
Tvrdošín	13	0	0	0	1	1	15
Žilina	70	8	5	0	0	6	89
Gelnica	4	0	0	0	0	0	4
Košice-mesto	123	4	5	1	1	0	134
Košice-okolie	13	5	2	0	0	0	20
Michalovce	35	2	1	0	0	0	38
Rožňava	14	1	1	0	0	0	16
Sobrance	11	0	0	0	0	0	11

Spišská Nová Ves	33	0	2	0	0	0	35
Trebišov	20	0	2	0	0	0	22
Bardejov	27	1	2	0	1	0	31
Humenné	22	0	2	0	0	0	24
Kežmarok	16	0	0	0	0	0	16
Levoča	8	0	0	0	0	0	8
Medzilaborce	1	0	0	0	0	0	1
Poprad	47	1	4	0	1	0	53
Prešov	64	0	4	0	0	0	68
Sabinov	10	0	0	0	0	0	10
Snina	15	0	0	0	0	0	15
Stará Ľubovňa	14	0	0	0	0	0	14
Stropkov	8	0	0	0	0	0	8
Svidník	9	0	0	0	0	0	9
Vranov nad Topľou	29	0	1	0	0	0	30
Celkovo spolu	1505	78	120	16	11	37	1767

Tabuľka č. 7 Prehľad počtu fyzických a právnických osôb, ktoré používajú uzavreté rádioaktívne žiariče, alebo zariadenia s uzavretými rádioaktívnymi žiaričmi

Okres	Zdravotníctvo	Priemysel	Pôdohospodárstvo a veterinárna medicína	Školstvo, veda a výskum	Finančné riaditeľstvo a colná správa	Iné	Spolu
Bratislava I.	1	2	0	4	1	0	8
Bratislava II.	1	10	0	0	1	0	12
Bratislava III.	1	3	0	4	0	0	8
Bratislava IV.	1	0	0	2	1	0	4
Bratislava V.	0	1	0	0	0	0	1
Pezinok	0	0	0	0	0	0	0
Malacky	0	1	0	0	0	0	1
Senec	0	1	0	0	0	0	1
Nitra	2	1	0	0	0	1	4
Šaľa	0	1	0	0	0	0	1
Zlaté Moravce	0	0	0	0	0	0	0
Topoľčany	0	0	0	0	0	0	0
Levice	0	5	0	0	0	0	5
Nové Zámky	0	2	0	0	0	0	2
Komárno	0	1	0	0	0	0	1
Banská Bystrica	1	2	0	1	0	1	5
Banská Štiavnica	0	0	0	0	0	0	0
Brezno	0	3	0	0	0	0	3
Detva	0	0	0	0	0	0	0
Krupina	0	0	0	0	0	0	0

Lučenec	1	0	0	0	0	0	1
Poltár	0	0	0	0	0	0	0
Revúca	0	1	0	0	0	0	1
Rimavská Sobota	1	0	0	0	0	0	1
Veľký Krtíš	0	0	0	0	0	0	0
Zvolen	0	2	0	1	0	0	3
Žarnovica	0	1	0	0	0	0	1
Žiar nad Hronom	0	1	0	0	0	0	1
Bytča	0	0	0	0	0	2	2
Čadca	0	0	0	0	0	0	0
Dolný Kubín	0	1	0	0	0	0	1
Kysucké Nové Mesto	0	0	0	0	0	0	0
Liptovský Mikuláš	0	0	0	0	0	0	0
Martin	1	3	0	0	0	0	4
Námestovo	0	1	0	0	0	0	1
Ružomberok	0	1	0	0	0	0	1
Turčianske Teplice	0	0	0	0	0	0	0
Tvrdošín	0	0	0	0	0	0	0
Žilina	1	4	0	1	0	3	9
Gelnica	0	0	0	0	0	0	0
Košice-mesto	1	7	0	1	0	1	10
Košice-okolie	0	2	0	0	0	0	2
Michalovce	0	3	0	0	0	1	4
Rožňava	0	1	0	0	0	0	1
Sobrance	0	0	0	0	0	0	0
Spišská Nová Ves	0	1	0	0	0	0	1
Trebišov	0	0	0	0	0	0	0
Bardejov	0	0	0	0	0	0	0
Humenné	0	1	0	0	0	0	1

Kežmarok	0	0	0	0	0	0	0
Levoča	0	0	0	0	0	0	0
Medzilaborce	0	0	0	0	0	0	0
Poprad	0	3	0	0	0	0	3
Prešov	0	2	0	0	0	0	2
Sabinov	0	0	0	0	0	0	0
Snina	0	0	0	0	0	0	0
Stará Ľubovňa	0	0	0	0	0	0	0
Stropkov	0	0	0	0	0	0	0
Svidník	0	0	0	0	0	0	0
Vranov nad Topľou	0	0	0	0	0	0	0
Celkovo spolu	12	68	0	14	3	9	106

Tabuľka č. 8 Prehľad počtu fyzických a právnických osôb, ktoré používajú otvorené rádioaktívne žiariče

Okres	Zdravotníctvo	Priemysel	Pôdohospodárstvo a veterinárna medicína	Školstvo, veda a výskum	Finančné riaditeľstvo a colná správa	Iné	Spolu
Bratislava I.	1	0	0	3	0	0	4
Bratislava II.	1	1	0	0	0	0	2
Bratislava III.	0	0	0	4	0	0	4
Bratislava IV.	1	0	0	6	0	0	7
Bratislava V.	0	0	0	0	0	0	0
Pezinok	0	0	0	1	0	0	1
Malacky	0	0	0	0	0	0	0
Senec	0	0	0	0	0	0	0
Nitra	1	0	1	1	0	0	3
Šaľa	0	0	0	0	0	0	0
Zlaté Moravce	0	0	0	0	0	0	0
Topoľčany	0	0	0	0	0	0	0
Levice	0	0	0	0	0	0	0
Nové Zámky	0	0	0	0	0	0	0
Komárno	0	0	0	0	0	0	0
Banská Bystrica	4	0	0	0	0	2	6
Banská Štiavnica	0	0	0	0	0	0	0
Brezno	0	0	0	0	0	0	0
Detva	0	0	0	0	0	0	0
Krupina	0	0	0	0	0	0	0

Lučenec	0	0	0	0	0	1	1
Poltár	0	0	0	0	0	0	0
Revúca	0	0	0	0	0	0	0
Rimavská Sobota	0	0	0	0	0	0	0
Veľký Krtíš	0	0	0	0	0	0	0
Zvolen	0	0	0	0	0	0	0
Žarnovica	0	0	0	0	0	0	0
Žiar nad Hronom	0	0	0	0	0	0	0
Bytča	0	0	0	0	0	0	0
Čadca	0	0	0	0	0	0	0
Dolný Kubín	0	0	0	0	0	0	0
Kysucké Nové Mesto	0	0	0	0	0	0	0
Liptovský Mikuláš	0	0	0	0	0	0	0
Martin	1	0	0	1	0	0	2
Námestovo	0	0	0	0	0	0	0
Ružomberok	2	0	0	0	0	0	2
Turčianske Teplice	0	0	0	0	0	0	0
Tvrdošín	0	0	0	0	0	0	0
Žilina	1	0	0	0	0	2	3
Gelnica	0	0	0	0	0	0	0
Košice-mesto	2	0	0	2	0	0	4
Košice-okolie	0	0	0	0	0	0	0
Michalovce	1	0	0	0	0	0	1
Rožňava	0	0	0	0	0	0	0
Sobrance	0	0	0	0	0	0	0
Spišská Nová Ves	0	0	0	0	0	0	0
Trebišov	0	0	0	0	0	0	0
Bardejov	0	0	0	0	0	0	0
Humenné	0	0	0	0	0	0	0

Kežmarok	0	0	0	0	0	0	0
Levoča	0	0	0	0	0	0	0
Medzilaborce	0	0	0	0	0	0	0
Poprad	1	0	0	0	0	0	1
Prešov	1	0	0	0	0	0	1
Sabinov	0	0	0	0	0	0	0
Snina	0	0	0	0	0	0	0
Stará Ľubovňa	0	0	0	0	0	0	0
Stropkov	0	0	0	0	0	0	0
Svidník	0	0	0	0	0	0	0
Vranov nad Topľou	0	0	0	0	0	0	0
Celkovo spolu	17	1	1	18	0	5	42

Tabuľka č. 9 Prehľad počtu fyzických a právnických osôb, ktoré používajú urýchľovače častíc a iné generátory ionizujúceho žiarenia (okrem RTG zariadení)

Okres	Zdravotníctvo	Priemysel	Pôdohospodárstvo a veterinárna medicína	Školstvo, veda a výskum	Finančné riaditeľstvo a colná správa	Iné	Spolu
Bratislava I.	1	0	1	0	0	0	2
Bratislava II.	0	0	0	0	0	0	0
Bratislava III.	1	0	0	0	0	0	1
Bratislava IV.	1	0	0	2	1	0	4
Bratislava V.	0	0	0	0	0	0	0
Pezinok	0	0	0	0	0	0	0
Malacky	0	0	0	0	0	0	0
Senec	0	0	0	0	0	0	0
Nitra	1	0	0	0	0	0	1
Šaľa	0	0	0	0	0	0	0
Zlaté Moravce	0	0	0	0	0	0	0
Topoľčany	0	0	0	0	0	0	0
Levice	0	0	0	0	0	0	0
Nové Zámky	0	0	0	0	0	0	0
Komárno	1	0	0	0	0	0	1
Banská Bystrica	1	0	0	0	0	0	1
Banská Štiavnica	0	0	0	0	0	0	0
Brezno	0	0	0	0	0	0	0
Detva	0	0	0	0	0	0	0

Krupina	0	0	0	0	0	0	0	0
Lučenec	0	0	0	0	0	0	0	0
Poltár	0	0	0	0	0	0	0	0
Revúca	0	0	0	0	0	0	0	0
Rimavská Sobota	1	0	0	0	0	0	0	1
Veľký Krtíš	0	0	0	0	0	0	0	0
Zvolen	0	0	0	0	0	0	0	0
Žarnovica	0	0	0	0	0	0	0	0
Žiar nad Hronom	0	0	0	0	0	0	0	0
Bytča	0	0	0	0	0	0	0	0
Čadca	0	0	0	0	0	0	0	0
Dolný Kubín	0	0	0	0	0	0	0	0
Kysucké Nové Mesto	0	0	0	0	0	0	0	0
Liptovský Mikuláš	0	0	0	0	0	0	0	0
Martin	1	0	0	0	0	0	0	1
Námestovo	0	0	0	0	0	0	0	0
Ružomberok	0	0	0	0	0	0	0	0
Turčianske Teplice	0	0	0	0	0	0	0	0
Tvrdošín	0	0	0	0	0	0	0	0
Žilina	1	0	0	0	0	0	0	1
Gelnica	0	0	0	0	0	0	0	0
Košice-mesto	1	0	0	0	0	1	0	2
Košice-okolie	0	0	0	0	0	0	0	0
Michalovce	1	0	0	0	0	1	0	2
Rožňava	0	0	0	0	0	0	0	0
Sobrance	0	0	0	0	0	0	0	0
Spišská Nová Ves	0	0	0	0	0	0	0	0
Trebišov	0	0	0	0	0	0	0	0
Bardejov	0	0	0	0	0	0	0	0

Humenné	0	0	0	0	0	0	0
Kežmarok	0	0	0	0	0	0	0
Levoča	0	0	0	0	0	0	0
Medzilaborce	0	0	0	0	0	0	0
Poprad	0	0	0	0	0	0	0
Prešov	1	0	0	0	0	0	1
Sabinov	0	0	0	0	0	0	0
Snina	0	0	0	0	0	0	0
Stará Ľubovňa	0	0	0	0	0	0	0
Stropkov	0	0	0	0	0	0	0
Svidník	0	0	0	0	0	0	0
Vranov nad Topľou	0	0	0	0	0	0	0
Celkovo spolu	12	0	1	2	3	0	18

Poznámka:

Ak napr. jeden prevádzkovateľ používa urýchľovače častíc, röntgenové prístroje aj uzavreté rádioaktívne žiariče, je potrebné ho uviesť vo všetkých troch príslušných tabuľkách

Prehľad o celkovom počte prevádzkovateľov zdrojov žiarenia

Tabuľka č. 10 Celkový počet fyzických a právnických osôb, ktoré používajú zdroje ionizujúceho žiarenia

Okres	Zdravotníctvo	Priemysel	Pôdohospodárstvo a veterinárna medicína	Školstvo, veda a výskum	Finančné riaditeľstvo a colná správa	Iné	Spolu
Bratislava I.	65	2	6	5	4	0	82
Bratislava II.	75	12	2	0	1	0	90
Bratislava III.	50	3	7	6	0	0	66
Bratislava IV.	44	0	0	10	1	0	55
Bratislava V.	48	1	2	0	0	0	51
Pezinok	35	0	4	1	0	0	40
Malacky	18	1	4	0	0	0	23
Senec	20	1	3	0	0	0	24
Nitra	38	8	8	2	1	3	60
Šaľa	6	1	1	0	0	0	8
Zlaté Moravce	6	0	0	0	0	0	6
Topoľčany	16	0	4	0	0	0	20
Levice	30	7	3	0	0	1	41
Nové Zámky	32	2	3	0	0	2	39
Komárno	25	1	1	0	0	1	28
Banská Bystrica	72	5	5	2	1	7	92
Banská Štiavnica	5	0	1	0	0	0	6

Brezno	21	8	1	0	0	1	31
Detva	5	0	1	0	0	0	6
Krupina	4	0	1	0	0	1	6
Lučenec	22	0	2	0	1	3	28
Poltár	5	0	0	0	0	0	5
Revúca	12	3	0	0	0	0	15
Rimavská Sobota	25	2	2	0	0	0	29
Veľký Krtíš	8	0	1	0	0	0	9
Zvolen	28	3	9	2	0	3	45
Žarnovica	10	5	0	0	0	1	16
Žiar nad Hronom	17	9	3	1	0	4	34
Bytča	4	1	1	0	0	2	8
Čadca	25	0	4	0	0	0	29
Dolný Kubín	16	3	1	0	0	0	20
Kysucké Nové Mesto	9	2	0	0	0	0	11
Liptovský Mikuláš	39	1	3	0	0	1	44
Martin	35	8	4	1	0	4	52
Námestovo	13	1	1	0	0	1	16
Ružomberok	24	3	2	0	0	2	31
Turčianske Teplice	6	0	0	0	0	0	6
Tvrdošín	13	0	0	0	1	1	15
Žilina	73	12	5	1	0	11	102
Gelnica	4	0	0	0	0	0	4
Košice-mesto	123	5	5	5	1	1	140
Košice-okolie	13	3	2	0	0	0	18
Michalovce	35	4	1	0	0	2	42
Rožňava	14	2	1	0	0	0	17
Sobrance	11	0	0	0	0	0	11
Spišská Nová Ves	33	1	2	0	0	0	36

Trebišov	20	0	2	0	0	0	22
Bardejov	27	1	2	0	1	0	31
Humenné	22	1	2	0	0	0	25
Kežmarok	16	1	0	0	0	0	17
Levoča	8	0	0	0	0	0	8
Medzilaborce	1	0	0	0	0	0	1
Poprad	47	6	4	0	1	0	58
Prešov	64	2	4	0	0	0	70
Sabinov	10	0	0	0	0	0	10
Snina	15	1	0	0	0	0	16
Stará Ľubovňa	14	0	0	0	0	0	14
Stropkov	8	0	0	0	0	0	8
Svidník	9	0	0	0	0	0	9
Vranov nad Topľou	29	0	0	0	0	0	29
Celkovo spolu	1522	132	120	36	13	52	1875

Poznámka:

Ak jedna firma má viacero prevádzok v rôznych okresoch, je potrebné ju započítať do počtu pracovísk do každého okresu (napr. jeden prevádzkovateľ prevádzkuje 4 nemocnice a 5 polikliník celkovo v 6 okresoch, je potrebné započítať ho do každého okresu)

Prehľad o celkovom počte používaných zdrojov žiarenia

Tabuľka č. 11 Celkový počet používaných zdrojov ionizujúceho žiarenia

Okres	Zdravotníctvo				Priemysel				Pôdohospodárstvo a veterinárna medicína				Školstvo, veda a výskum				Finančné riaditeľstvo a colná správa				Iné				Spolu			
	RTG *	URŽ **	ORŽ ***	GEN ****	RTG	URŽ	ORŽ	GEN	RTG	URŽ	ORŽ	GEN	RTG	URŽ	ORŽ	GEN	RTG	URŽ	ORŽ	GEN	RTG	URŽ	ORŽ	GEN	RTG	URŽ	ORŽ	GEN
Bratislava I.	483	78	182	10	0	2	0	0	4	0	0	0	7	112	128	3	9	2	0	0	0	0	0	0	503	194	310	13
Bratislava II.	449	3	27	0	18	192	1	0	7	0	0	0	0	0	0	0	0	7	0	0	0	0	0	474	202	28	0	
Bratislava III.	257	10	9	9	0	5	0	0	9	0	0	0	33	213	317	0	0	0	0	0	0	0	0	299	228	326	9	
Bratislava IV.	107	0	0	0	0	0	0	0	8	0	0	0	14	66	452	4	2	94	8	2	0	0	0	131	160	460	6	
Bratislava V.	292	2	18	0	0	3	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	295	5	18	0	
Pezinok	45	0	0	0	0	4	0	0	4	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	49	4	3	0	
Malacky	34	0	0	0	0	5	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	36	5	0	0	
Senec	49	0	0	0	0	3	0	0	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	56	3	0	0	
Nitra	92	8	1	2	12	1	0	0	8	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	0	1	4	0	115	13	3	2	
Šaľa	13	0	0	0	3	38	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	17	38	0	0	
Zlaté Moravce	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10	0	0	0	
Topoľčany	36	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	40	0	0	0	
Levice	55	0	0	0	22	26	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	81	26	0	0	
Nové Zámky	60	0	0	0	0	4	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	65	4	0	0	
Komárno	40	0	0	1	5	2	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	47	2	0	1	
Banská Bystrica	133	2	4	2	5	3	0	0	8	0	0	0	3	0	0	0	1	0	0	0	4	111	2	0	154	116	6	2
Banská Štiavnica	9	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10	0	0	0	
Brezno	31	0	0	0	10	17	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	43	17	0	0	
Detva	7	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8	0	0	0	
Krupina	5	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	7	0	0	0	
Lučenec	39	1	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2	0	1	0	44	1	1	0
Poltár	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	0	0	0	

Revúca	19	0	0	0	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	22	1	0	0
Rimavská Sobotka	46	0	0	1	3	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	53	0	0	1
Veľký Krtíš	14	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	15	0	0	0	
Zvolen	50	0	0	0	3	5	0	0	9	0	0	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	68	7	0	0	
Žarnovica	14	0	0	0	7	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	22	1	0	0		
Žiar nad Hronom	33	0	0	0	14	1	0	0	3	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	56	1	0	0		
Bytča	6	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	8	2	0	0		
Čadca	46	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	50	0	0	0		
Dolný Kubín	34	0	0	0	5	4	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	40	4	0	0		
Kysucké Nové Mesto	12	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	16	0	0	0		
Liptovský Mikuláš	66	0	0	0	1	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	73	0	0	0		
Martin	89	1	2	2	7	8	0	0	4	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	7	0	0	0	107	9	3	2		
Námestovo	27	0	0	0	0	2	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	29	2	0	0		
Ružomberok	33	0	2	0	5	25	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	41	25	2	0		
Turčianske Teplice	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8	0	0	0		
Tvrdošín	34	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	36	0	0	0		
Žilina	143	1	1	1	18	15	0	0	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	2	2	0	175	18	3	1			
Gelnica	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0	0	0		
Košice-mesto	267	1	2	3	41	104	0	0	5	0	0	0	8	1	2	0	3	0	0	1	0	1	0	0	324	107	4	4		
Košice-okolie	20	0	0	0	9	2	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	31	2	0	0		
Michalovce	51	0	1	1	3	10	0	0	2	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2	0	1	0	0	56	12	1	3		
Rožňava	25	0	0	0	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	27	1	0	0		
Sobrance	15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	15	0	0	0		
Spišská Nová Ves	53	0	0	0	5	1	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	60	1	0	0		
Trebišov	43	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	45	0	0	0		
Bardejov	40	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	43	0	0	0		
Humenné	37	0	0	0	2	2	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	41	2	0	0		

Kežmarok	26	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	27	0	0	0
Levoča	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11	0	0	0
Medzilaborce	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0
Poprad	83	0	1	0	12	7	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	100	7	1	0
Prešov	135	0	1	1	3	8	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	143	8	1	1
Sabinov	16	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	16	0	0	0
Snina	19	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	20	0	0	0
Stará Ľubovňa	29	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	29	0	0	0
Stropkov	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11	0	0	0
Svidník	16	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	16	0	0	0
Vranov nad Topľou	41	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	42	0	0	0
Celkovo spolu	3872	107	251	33	223	502	1	0	148	0	1	0	70	395	904	7	21	103	8	5	40	121	5	0	4374	1228	1170	45	

Poznámka:

* Röntgenové prístroje

** Uzavreté žiariče

*** Otvorené žiariče

**** Urýchľovače a generátory ionizujúceho žiarenia (okrem RTG prístrojov)

Prehľad o gamaspektrometrických, rádiometrických a rádiochemických laboratórnych analýzach

Tabuľka č. 12 Súhrnný prehľad o odobratých vzorkách ŽP a vykonaných stanoveniach

Typ vzorky	Počet odobratých vzoriek	Počet chemických a rádiochemických stanovení																Spolu stanovení
		Celková objemová aktivita alfa	Celková objemová aktivita beta	⁹⁰ Sr	¹³⁷ Cs	¹³¹ I	²²² Rn	^{234,238} U	²²⁶ Ra	³ H	¹³⁴ Cs	²³² Th	²¹⁰ Pb	⁷ Be	²¹⁰ Po	⁴⁰ K	Iné	
Atmosferický spád	36	0	36	0	36	0	0	0	0	0	0	0	0	36	0	0	0	108
Atmosferické zrážky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Aerosóly v ŽP (filtre)	34	0	0	0	34	34	0	0	0	0	0	0	34	34	0	34	0	170
Vody - pitné, povrchové, odpadové	180	256	256	30	30	0	125	6	11	93	0	0	0	0	0	0	0	807
Vodné rastliny a sedimenty	12	0	0		12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	12
Mlieko a mliečne výrobky	13	0	0	13	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	26
Krmoviny (lucerna, kukuričné listy, repné listy) a trávy	8	0	0	0	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8
Obilie (jačmeň, pšenica)	2	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Zelenina a ovocie	3	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
Celodenná strava - mix	4	0	0	4	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8
Mäso	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Huby	10	0	0	0	20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	20
Lesné plody	3	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
Mach	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Iné potraviny	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pôdy	6	0	0	0	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6
Stavebný materiál	312	0	0	0	0	0	0	0	312	0	0	312	0	0	0	312	0	936
Medzilaboratórne porovnávacie skúšky	18	3	6	3	7	0	1	0	3	0	6	4	0	0	0	1	8	42
Spolu	642	259	298	50	179	34	126	6	326	93	6	316	34	70	0	347	8	2152

Tabuľka č. 13 Prehľad meraní vo vzorkách odobratých v roku 2019

Typ vzorky	Počet odobratých vzoriek	Počet meraní										Spolu meraní
		Celková objemová aktivita alfa	Celková objemová aktivita beta	⁹⁰ Sr	¹³⁷ Cs	¹³¹ I	²²⁶ Ra	²²² Rn	^{234,238} U	³ H	gammaspektrometrická analýza	
Atmosferický spád	36	36	0	0	0	0	0	0	0	0	36	72
Atmosferické zrážky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vody - pitné, povrchové, odpadové	180	267	267	82	0	0	11	125	6	0	30	788
Vodné rastliny a sedimenty	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	12	12
Mlieko a mliečne výrobky	13	0	0	26	0	0	0	0	0	0	13	39
Krmoviny (lucerna, kukuričné listy, repné listy) a trávy	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8	8
Obilie (jačmeň, pšenica)	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2
Zelenina a ovocie	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3
Celodenná strava - mix	4	0	0	8	0	0	0	0	0	0	4	12
Mäso	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Huby	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	20	20
Lesné plody	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3
Mach	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Iné potraviny	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pôdy	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	6
Ovzdušie na pracovisku	877	0	0	0	0	0	0	877	0	0	0	877
Stavebný materiál	312	0	0	0	0	0	0	0	0	0	312	312
Aerosóly v ŽP (filtre)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Kalibrácie (pozadie, etalóny)	108	30	30	4	0	0	0	36	0	0	8	108
Gamaspektrometria, in situ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Medzilaboratórne porovnávacie skúšky	18	6	12	6	0	0	0	1	0	0	8	33
Spolu	1593	339	309	126	0	0	11	1039	6	0	466	2296

Tabuľka č. 14 Prehľad meraní externého fotónového žiarenia v životnom prostredí

Druh merania	Počet meracích bodov *)	Počet meraní **)
Dlhodobé meranie príkonu smerového dávkového ekvivalentu fotónového žiarenia pomocou termoluminiscenčných dozimetrov (TLD)	22	88
Kontinuálne meranie príkonu smerového dávkového ekvivalentu fotónového žiarenia ***)	1	****)
Meranie príkonu smerového dávkového ekvivalentu fotónového žiarenia prenosným dozimetrickým prístrojom *****)	30	184

Poznámky:

*) Počet meracích bodov, v ktorých sa vykonáva opakované alebo kontinuálne meranie príkonu smerového dávkového ekvivalentu alebo ekvivalentnej dávky fotónového žiarenia v životnom prostredí

**) Celkový počet vykonaných meraní v kalendárnom roku (napr. 20 meracích bodov TLD, vyhodnotenie 4x ročne, celkový počet meraní 80)

***) Kontinuálne meranie príkonu smerového dávkového ekvivalentu fotónového žiarenia uskutočňované meracím zariadením s nepretržitou prevádzkou 24 hodín 365 dní v roku s automatickým zaznamenávaním nameraných údajov

****) Vzhľadom na nepretržité, kontinuálne meranie sa počet meraní neuvádza

*****) Meranie príkonu smerového dávkového ekvivalentu fotónového žiarenia prenosným dozimetrickým prístrojom vykonané pravidelne na vopred definovaných meracích bodoch

Tabuľka č. 15 Účasť v medzilaboratórných porovnávacích meraniach na zabezpečenie kvality v laboratóriách

Organizátor medzilaboratórných porovnávacích meraní	Počet porovnávaných ukazovateľov spolu	Úspešnosť v medzilaboratórných porovnávacích meraniach	
		Vyhovel	Nevyhovel
ASLAB	9	8	1
ALMERA	12	12	0

**PREHLAD PUBLIKAČNEJ
A
PREDNÁŠKOVEJ ČINNOSTI**

Prehľad publikačnej činnosti

Prehľad publikačnej činnosti RÚVZ SR Banskobystrického kraja za rok 2019

Kód	P. č.	Názov kategórie	Bibliografický odkaz
ADC	001	Vedecké práce v zahraničných karentovaných časopisoch	SRINIVAS, Nalini - RACHAKONDA, Sivaramakrishna - HIELSCHER, Thomas - CALDERAZZO, Silvia - RUDNAI, Peter - GURZAU, Eugen - KOPPOVÁ, Kvetoslava - FLETCHER, Tony - KUMAR, Rajiv. Telomere length, arsenic exposure and risk of basal cell carcinoma of skin. In: <i>Carcinogenesis</i> [IF 5.072 (2017)]. - ISSN 0143-3334 - Vol. 40, issue 6 (2019), p. 715-723. [doi: 10.1093/carcin/bgz059]
ADC	002	Vedecké práce v zahraničných karentovaných časopisoch	CHANG, C. P. - CHANG, S. C. - CHUANG, S. C. ... FABIÁNOVÁ, Eleonóra ... LEE, Y. A. [59 autorov]. Age at start of using tobacco on the risk of head and neck cancer: Pooled analysis in the International Head and Neck Cancer Epidemiology Consortium (INHANCE). In: <i>Cancer Epidemiology</i> . - ISSN 1877-7821. - Volume 63, December 2019. Epub 2019 Oct [doi: 10.1016/j.canep.2019.101615].
ADC	003	Vedecké práce v zahraničných karentovaných časopisoch	LASKAR, R. S. - MULLER, D. C. - LI, P. ... FABIÁNOVÁ, Eleonóra ... KOPPOVÁ, Kvetoslava ... SCELO, G. [108 autorov]. Sex specific associations in genome wide association analysis of renal cell carcinoma. In: <i>European journal of human genetics: EJHG</i> . - ISSN 1018-4813. - Vol. 27, no. 10 (2019), p.1589-1598 [doi: 10.1038/s41431-019-0455-9].
ADC	004	Vedecké práce v zahraničných karentovaných časopisoch	DI CREDICO, G. - EDEFONTI, V. - POLESEL, J. ... FABIÁNOVÁ, Eleonóra ... DAL MASO, L. [78 autorov]. Joint effects of intensity and duration of cigarette smoking on the risk of head and neck cancer: A bivariate spline model approach. In: <i>Oral Oncology</i> . - ISSN 1368-8375. Volume 94, July (2019), p. 47-57.
ADC	005	Vedecké práce v zahraničných karentovaných časopisoch	FAHRMANN, J. F. - BANTIS, L. E. - CAPELLO, M. ... FABIÁNOVÁ, Eleonóra ... HANASH, S. [22 autorov]. A Plasma-Derived Protein-Metabolite Multiplexed Panel for Early-Stage Pancreatic Cancer In: <i>Journal of the National Cancer Institute</i> . - ISSN 0027-8874. Vol. 111, no.4 (2019), p. 372-379 [doi: 10.1093/jnci/djy126].
ADC	006	Vedecké práce v zahraničných karentovaných časopisoch	JOHANSSON, M. - CARRERAS-TORRES, R. - SCELO, G. ... FABIÁNOVÁ, Eleonóra ... BRENNAN, P. [113 autorov]. The influence of obesity-related factors in the etiology of renal cell carcinoma-A mendelian randomization study. In: <i>PLoS Medicine</i> . - ISSN 1549-1277. - Vol. 16, no. 1 (2019), e1002724 [doi: 10.1371/journal.pmed.1002724].
ADF	001	Vedecké práce v ostatných domácich časopisoch	MAĎAROVÁ, Lucia - AVDIČOVÁ, Mária - KLEMENT, Cyríl . Surveillance invazívnych pneumokokových ochorení na Slovensku. In: <i>Revie medicíny v praxi</i> . - ISSN 1336-202X. - Roč. 17, č. 2 (2019), s. 17-20.
AED	002	Vedecké práce v domácich recenzovaných vedeckých zborníkoch, monografiách	AVDIČOVÁ, Mária . Epidemiologicko-mikrobiologická kontrola vybraných infekčných nákaz. In: LIPTÁKOVÁ, Adriána a kol. <i>Lekárska mikrobiológia</i> . - Bratislava: Herba, 2019. - S. 889-893 - ISBN 978-80-89631-91-9.
AFD	003	Publikované príspevky na domácich vedeckých konferenciách	KERLIK, Jana - AVDIČOVÁ, Mária - MORIHLADKOVÁ, Viera - KRUŽLÍKOVÁ, A. Aktuálna problematika očkovania proti meningokokovej meningitíde na Slovensku. In: <i>12. ročník Festivalu kazuistik z pediatrie: zborník abstraktov</i> , Žilina, 22.-23. marca. 2019. - [Kysucké Nové Mesto]: [CLS Consulting], 2019. - S. 23-24. - ISBN 978-80-972948-2-3.
AFD	004	Publikované príspevky na domácich vedeckých konferenciách	KOPPOVÁ, Kvetoslava . Zdravotná bezpečnosť pitnej vody a komunikácia zdravotných rizík. In: <i>Pitná voda: zborník prednášok z 18. konferencie s medzinárodnou účasťou</i> , Trenčianske Teplice 8.-10. október 2019. Bratislava: VodaTím, 2019. S. 27-32. ISBN 978-80-971272-7-5.
AFD	005	Publikované príspevky na domácich vedeckých konferenciách	SCHWARZ, Miroslav - EPERJEŠI, Tomáš . Kvalita pitnej vody a vedľajšie produkty dezinfekcie. In: <i>Pitná voda: zborník prednášok z 18. konferencie s medzinárodnou účasťou</i> , Trenčianske Teplice 8.-10. október 2019. Bratislava: VodaTím, 2019. S. 245-256. ISBN 978-80-971272-7-5.
AFG	001	Abstrakty príspevkov zo zahraničných vedeckých konferencií	MAĎAROVÁ, Lucia - BORSANYIOVA, M. - SARMIROVA, S. - BENKOOVA, B. - POSPISILOVA, M. - KISSOVÁ, Renáta - KLEMENT, Cyríl . Coxsackie B virus oral infection of mice: assembling the puzzle of the pancreas. In: <i>ScanVir2019: book of abstracts</i> , Turku, Finland, June 3-5, 2019 [el. dokument]. Turku: Institute of Biomedicine, University of Turku, 2019, p. 24.
AFG	001	Abstrakty príspevkov zo zahraničných vedeckých konferencií	PASTUCHOVÁ, K. - KISSOVÁ, Renáta - LENGYELOVÁ, V. Full-area examination of sewage waters for the presence of polioviruses and other enteroviruses in the external environment in the Slovak Republic. In: <i>Conference of polio laboratory network, national poliovirus containment coordinators, national authorities for containment: Book of abstracts</i> , 24-26 September 2019. Copenhagen, Denmark: WHO, 2019, p. 51.
AFG	002	Abstrakty príspevkov zo zahraničných vedeckých konferencií	PASTUCHOVÁ, K. - KISSOVÁ, Renáta - LENGYELOVÁ, V. National inventory of polioviruses and poliovirus potentially infectious materials in the Slovak Republic in 2001-2019. In: <i>Conference of polio laboratory network, national poliovirus containment coordinators, national authorities for containment: Book of abstracts</i> , 24-26 September 2019. Copenhagen, Denmark: WHO, 2019, p. 79.
AFH	001	Abstrakty príspevkov z domácich vedeckých konferencií	AVDIČOVÁ, Mária - KERLIK, Jana - THEISZOVÁ, M. Správa o zoonózach - zhodnotenie situácie v oblasti zoonóz, alimentárnych nákaz a nákaz z vody v SR za rok 2018. In: <i>24. Červenkové dni preventívnej medicíny: program a zborník abstraktov</i> . Tále, 21. - 23. 10. 2019. [Bratislava: A-medi management], 2019. - Nestr. - ISBN 978-80-89797-52-3.
AFH	002	Abstrakty príspevkov z domácich vedeckých konferencií	AVDIČOVÁ, Mária - KRÍŠTUFOVÁ, Z. - MEČOCHOVÁ, A. - KERLIK, Jana . Imunologické prehľady v SR, 2018. Výsledky VHA, VHB a VHC: In: <i>24. Červenkové dni preventívnej medicíny: program a zborník abstraktov</i> . Tále, 21. - 23. 10. 2019. [Bratislava: A-medi management], 2019. - Nestr. - ISBN 978-80-89797-52-3.
AFH	003	Abstrakty príspevkov z domácich vedeckých konferencií	AVDIČOVÁ, Mária - MAĎAROVÁ, Lucia - KERLIK, Jana . Prevencia pneumokokových nákaz, kde sme a kde by sme mali byť. In: <i>24. Červenkové dni preventívnej medicíny: program a zborník abstraktov</i> . Tále, 21. - 23. 10. 2019. [Bratislava: A-medi management], 2019. - Nestr. - ISBN 978-80-89797-52-3.
AFH	004	Abstrakty príspevkov z domácich vedeckých konferencií	AVDIČOVÁ, Mária . Imunologické prehľady SR 2018 [abstrakt]. In: <i>Pediatrica</i> . - ISSN 1336-863X. Roč. 14, supp. 2 (2019), s. 47-48. [13. Slovenský pediatrický kongres s medzinárodnou účasťou, Banská Bystrica, 6. - 8. 6. 2019]
AFH	005	Abstrakty príspevkov z domácich vedeckých konferencií	BOPEGAMAGE, S. - BORSANYIOVA, M. - SARMIROVA, S. - BENKOOVA, B. - POSPISILOVA, M. - BERANKOVA, K. - KISSOVÁ, Renáta - KLEMENT, Cyríl . Experimental oral infection of mice with coxsackie viruses: mystery of the pancreas. In: <i>28. Kongres ČSSM: Zborník abstraktov</i> . Tatranské Matliare, 18.9. - 21.9. 2019. Bratislava: Československá spoločnosť mikrobiologická, 2019, s. 35. ISBN 978-80-973411-0-7.
AFH	006	Abstrakty príspevkov z domácich vedeckých konferencií	BRAŽINOVÁ, A. - KONTOŠOVÁ, Silvia - KĽOCOVÁ-ADAMČÁKOVÁ, Zora - AVDIČOVÁ, Mária . Výskyt metabolického syndrómu a hodnotenie zdravotných rizík u klientov poradni zdravia pri RÚVZ v Slovenskej republike v období 1993-2017. In: <i>24. Červenkové dni preventívnej medicíny: program a zborník abstraktov</i> . Tále, 21. - 23. 10. 2019. [Bratislava: A-medi management], 2019. - Nestr. - ISBN 978-80-89797-52-3.
AFH	007	Abstrakty príspevkov z domácich vedeckých konferencií	BRAŽINOVÁ, A. - MAĎAROVÁ, Lucia - KLEMENT, Cyríl - AVDIČOVÁ, Mária . Význam hodnotenia systému surveillance invazívnych pneumokokových infekcií pre klinickú prax a zdravie verejnosti na Slovensku za obdobie 2004-2017. In: <i>24. Červenkové dni preventívnej medicíny: program a zborník abstraktov</i> . Tále, 21. - 23. 10. 2019. [Bratislava: A-medi management], 2019. - Nestr. - ISBN 978-80-89797-52-3.
AFH	008	Abstrakty príspevkov z domácich vedeckých konferencií	HUDEČKOVÁ, H. - AVDIČOVÁ, Mária - MEČOCHOVÁ, A. Stav zaočkovanosťi a imunity proti osýpkam na Slovensku. In: <i>24. Červenkové dni preventívnej medicíny: program a zborník abstraktov</i> . Tále, 21. - 23. 10. 2019. [Bratislava: A-medi management], 2019. - Nestr. - ISBN 978-80-89797-52-3.

AFH	009	Abstrakty príspevkov z domácich vedeckých konferencií	JAMRICHOVÁ, M. - ŠTEFKOVIČOVÁ, M. - KOPILEC GARABÁŠOVÁ, M. - NÁMEŠNÁ, Jana - AVDIČOVÁ, Mária. Problematika <i>Clostridium difficile</i> v slovenských nemocniciach [abstrakt]. In: 19. ročník odbornej konferencie <i>Surveillance nemocničných nákaz: Program a zborník abstraktov</i> : Tále, 29. - 30. apríla 2019. - Bratislava: Slovenská epidemiologická a vakcinologická spoločnosť SLS, 2019. [Nestr]. - ISBN 978-80-89797-45-5.
AFH	010	Abstrakty príspevkov z domácich vedeckých konferencií	KERLIK, Jana - AVDIČOVÁ, Mária. Borelióza prvý krát pod epidemiologickým dohľadom Európy. In: 24. <i>Červenkové dni preventívnej medicíny: program a zborník abstraktov</i> . Tále, 21. - 23. 10. 2019. [Bratislava: A-medi management], 2019. - Nestr. - ISBN 978-80-89797-52-3.
AFH	011	Abstrakty príspevkov z domácich vedeckých konferencií	KERLIK, Jana - AVDIČOVÁ, Mária. Výskyt západonilskej horúčky v Európe - výzva pre Slovensko. In: 24. <i>Červenkové dni preventívnej medicíny: program a zborník abstraktov</i> . Tále, 21. - 23. 10. 2019. [Bratislava: A-medi management], 2019. - Nestr. - ISBN 978-80-89797-52-3.
AFH	012	Abstrakty príspevkov z domácich vedeckých konferencií	KÓNYOVÁ, Z. - MORIHLADKOVÁ, Viera - AVDIČOVÁ, Mária. Opatrenia pri výskyte klostridiových infekcií v NsP Brezno, n. o. [abstrakt]. In: 19. ročník odbornej konferencie <i>Surveillance nemocničných nákaz: Program a zborník abstraktov</i> : Tále, 29. - 30. apríla 2019. - Bratislava: Slovenská epidemiologická a vakcinologická spoločnosť SLS, 2019. [Nestr]. - ISBN 978-80-89797-45-5.
AFH	013	Abstrakty príspevkov z domácich vedeckých konferencií	LOKŠA, Pavol. Súčasný stav vo výskyte nozokomiálnych nákaz v zdravotníckych zariadeniach v SR [abstrakt]. In: 19. ročník odbornej konferencie <i>Surveillance nemocničných nákaz: Program a zborník abstraktov</i> : Tále, 29. - 30. apríla 2019. - Bratislava: Slovenská epidemiologická a vakcinologická spoločnosť SLS, 2019. [Nestr]. - ISBN 978-80-89797-45-5.
AFH	014	Abstrakty príspevkov z domácich vedeckých konferencií	LUŽIŇSKÝ, L. - LOKŠA, Pavol - KIKOVÁ, V. Nemocničné nákazy - nová forma prístupu k informáciám závažnej problematiky zdravotníctva [abstrakt]. In: 19. ročník odbornej konferencie <i>Surveillance nemocničných nákaz: Program a zborník abstraktov</i> : Tále, 29. - 30. apríla 2019. - Bratislava: Slovenská epidemiologická a vakcinologická spoločnosť SLS, 2019. [Nestr]. - ISBN 978-80-89797-45-5.
AFH	015	Abstrakty príspevkov z domácich vedeckých konferencií	MAĎAROVÁ, Lucia - AVDIČOVÁ, Mária - Feiková, S. - KLEMENT, Cyril. Aktuálna epidemiologická situácia a diagnostika pertussis. Výstupy projektu EU Pertlab Net. In: 10. slovenský vakcinologický kongres, Tatranská Lomnica, 11. - 13. 4. 2019. - Bratislava: A-medi management, 2019. - S. 34. - ISBN 978-80-89797-43-1
AFH	015	Abstrakty príspevkov z domácich vedeckých konferencií	MAĎAROVÁ, Lucia - AVDIČOVÁ, Mária - ORAVKINOVÁ, M. - FEIKOVÁ, S. - KLEMENT, Cyril. Hodnota očkovacích programov proti pneumokokovým infekciám. Projekt: Nosičstvo <i>Streptococcus pneumoniae</i> v detskej populácii na Slovensku [abstrakt]. In: 16. vedecko-odborná konferencia <i>Národných referenčných centier pre surveillance infekčných ochorení v SR: Program a zborník abstraktov</i> - Bratislava, 20. 3. 2019. - Bratislava: A-medi, 2019. - S. 17. - ISBN 978-80-89797-42-4.
AFH	016	Abstrakty príspevkov z domácich vedeckých konferencií	MAĎAROVÁ, Lucia - MANCOŠ, M. - AVDIČOVÁ, Mária - KLEMENT, Cyril. Projekt: Nosičstvo streptococcus pneumoniae v detskej populácii na Slovensku. In: 24. <i>Červenkové dni preventívnej medicíny: program a zborník abstraktov</i> . Tále, 21. - 23. 10. 2019. [Bratislava: A-medi management], 2019. - Nestr. - ISBN 978-80-89797-52-3.
AFH	017	Abstrakty príspevkov z domácich vedeckých konferencií	MAĎAROVÁ, Lucia - AVDIČOVÁ, Mária - ORAVKINOVÁ, M. - FEIKOVÁ, S. - KLEMENT, Cyril. Hodnota očkovacích programov proti pneumokokovým infekciám. Projekt: Nosičstvo <i>Streptococcus pneumoniae</i> v detskej populácii na Slovensku [abstrakt]. In: 10. slovenský vakcinologický kongres, Tatranská Lomnica, 11. - 13. 4. 2019. - Bratislava: A-medi management, 2019. - S. 34. - ISBN 978-80-89797-43-1
AFH	018	Abstrakty príspevkov z domácich vedeckých konferencií	OLEÁR, V. - AVDIČOVÁ, Mária - KRISTÚFKOVÁ, Z. - ŠTEFKOVIČOVÁ, M. Preočkovanie proti tetanu a diftérii, potrebujeme ho? In: 24. <i>Červenkové dni preventívnej medicíny: program a zborník abstraktov</i> . Tále, 21. - 23. 10. 2019. [Bratislava: A-medi management], 2019. - Nestr. - ISBN 978-80-89797-52-3.
AFH	019	Abstrakty príspevkov z domácich vedeckých konferencií	STRIEŽOVÁ, E. - MORIHLADKOVÁ, Viera - AVDIČOVÁ, Mária - LOKŠA, Pavol. Suspektné ošpyky [abstrakt]. In: <i>Pediatrica</i> . - ISSN 1336-863X. Roč. 14, supp. 2 (2019), s. 49. [13. Slovenský pediatrický kongres s medzinárodnou účasťou, Banská Bystrica, 6. - 8. 6. 2019]
AFH	020	Abstrakty príspevkov z domácich vedeckých konferencií	STRIEŽOVÁ, E. - MORIHLADKOVÁ, Viera - AVDIČOVÁ, Mária - LOKŠA, Pavol. Chríпка ohrozuje aj deti [abstrakt]. In: <i>Pediatrica</i> . - ISSN 1336-863X. Roč. 14, supp. 2 (2019), s. 49. [13. Slovenský pediatrický kongres s medzinárodnou účasťou, Banská Bystrica, 6. - 8. 6. 2019]
AFH	021	Abstrakty príspevkov z domácich vedeckých konferencií	ŠIMURKA, P. - MAĎAROVÁ, Lucia - DLUHOLUCKÝ, S. - KLEMENT, Cyril. Očkovanie proti pneumokokom na Slovensku. Kde sme [abstrakt]? In: 19. ročník odbornej konferencie <i>Surveillance nemocničných nákaz: Program a zborník abstraktov</i> : Tále, 29. - 30. apríla 2019. - Bratislava: Slovenská epidemiologická a vakcinologická spoločnosť SLS, 2019. [Nestr]. - ISBN 978-80-89797-45-5.
AFH	022	Abstrakty príspevkov z domácich vedeckých konferencií	VEŽDÚROVÁ, Z. - MORIHLADKOVÁ, Viera. Pertussis stále aktuálna diagnóza - kazuistika [abstrakt]. In: <i>Pediatrica</i> . - ISSN 1336-863X. Roč. 14, supp. 2 (2019), s. 45. [13. Slovenský pediatrický kongres s medzinárodnou účasťou, Banská Bystrica, 6. - 8. 6. 2019]
AFH	023	Abstrakty príspevkov z domácich vedeckých konferencií	ŠIMURKA, P. - MAĎAROVÁ, Lucia - KLEMENT, Cyril - DLUHOLUCKÝ, S. Očkovanie proti pneumokokom na Slovensku. Kde sme [abstrakt]? In: <i>Pediatrica: suplement [abstrakty prednášok]</i> [13. Slovenský pediatrický kongres s medzinárodnou účasťou, Banská Bystrica, 6. - 8. 6. 2019]. - ISSN 1336-863X - Roč. 14, S2 (2019), s. 26.
AFK	001	Postery zo zahraničných konferencií	KERLIK, Jana. Tick-Borne Encephalitis (in Slovakia, 2016 [poster]. In: 21 th Annual meeting of the International scientific working group on tick-borne encephalitis: TBE in a changing world: Viedeň, 16.-17. 5. 2019.
BAB	001	Odborné knižné publikácie vydané v domácich vydavateľstvách	KLEMENT, Cyril - MIKAS, J. - AVDIČOVÁ, Mária - BOROŠOVÁ, Daniela - BOHM, K. - ĎURECOVÁ, Alžbeta - FABIÁNOVÁ, Eleonóra - HUDEČKOVÁ, H. - ADAMČÁKOVÁ, Zora - KOPPOVÁ, Kvetoslava - KRISTÚFKOVÁ, Z. - LOVÁSIK, J. - MEZENCEV, R. - MIKLAŠ, D. - MORICHOVÁ, Š. - NAGYOVÁ, V. - OCHABA, R. - OLEÁR, V. - SIROTNÁ, Z. - SOSKA, R. - ŠTEFKOVIČOVÁ, M. - TRUSKOVÁ, I. - VASSÁNYI, Zuzana - FITZ, Otakar (rec.) - HAMADE, Jana (rec.). <i>Verejné zdravotníctvo: História, súčasnosť, analýza, stratégia, rozvoj</i> - 1. vyd. - Banská Bystrica: Vydavateľstvo PRO, 2019. - 432 s. - ISBN 978-80-89057-80-1
BDF	001	Odborné práce v ostatných domácich časopisoch	KERLIK, Jana - AVDIČOVÁ, Mária. Neoplachujte surové hydinové mäso pod tečúcou vodou, môžete tak umožniť šírenie kamylobaktériovej infekcie. In: <i>Teória a prax, farmaceutický laborant</i> . - ISSN 1338-743X - Roč. 7, č. 40 (2019), s. 32.
BDF	002	Odborné práce v ostatných domácich časopisoch	KERLIK, Jana - AVDIČOVÁ, Mária. Legionelóza – ochorenie často spojené s klimatizáciou. In: <i>Teória a prax, farmaceutický laborant</i> . - ISSN 1338-743X - Roč. 7, č. 41 (2019), s. 28.
BDF	003	Odborné práce v ostatných domácich časopisoch	KERLIK, Jana - AVDIČOVÁ, Mária. Epidémia ošypok v Európe a na Slovensku. In: <i>Teória a prax, farmaceutický laborant</i> . - ISSN 1338-743X - Roč. 7, č. 42 (2019), s. 32.
BDF	004	Odborné práce v ostatných domácich časopisoch	KERLIK, Jana - AVDIČOVÁ, Mária. Pozor na besnotu pri cestovaní do zahraničia. In: <i>Teória a prax, farmaceutický laborant</i> . - ISSN 1338-743X - Roč. 7, č. 43 (2019), s. 30.
BDF	005	Odborné práce v ostatných domácich časopisoch	KERLIK, Jana - AVDIČOVÁ, Mária. Chovatelja obojživelníkov a plazov <i>Salmonella</i> sa možno nakaziť aj od domácich miláčikov. In: <i>Teória a prax, farmaceutický laborant</i> . - ISSN 1338-743X - Roč. 7, č. 44 (2019), s. 30.
BDF	006	Odborné práce v ostatných domácich časopisoch	KERLIK, Jana - AVDIČOVÁ, Mária. Cigartera otrava po konzumácii morských rýb korálových útesov aj v Európe. In: <i>Teória a prax, farmaceutický laborant</i> . - ISSN 1338-743X - Roč. 7, č. 45 (2019), s. 44.
BDF	007	Odborné práce v ostatných domácich časopisoch	TOLNAYOVÁ, M. - FABIÁNOVÁ, E. - BELÁKOVÁ, J. Verejno zdravotné aspekty azbestu: azbestová expozícia - minulosť a súčasnosť. In: <i>Medical Practice</i> . ISSN 1336-8109. Roč. 14, č. 3 (2019)
BEF	001	Odborné práce v domácich zborníkoch (konferenčných aj nekonferenčných)	SLOTOVÁ, Katarína. Vnútorne prostredie budov - kvalita ovzdušia z hľadiska ochrany verejného zdravia a súvisiaca legislatíva. In: 4 <i>elementy zdravého bytového domu</i> . Bratislava: Združenie pre lepšiu správu bytových domov, [2019], s. 29-38.
GII	001	Rôzne publikácie a dokumenty, ktoré nemožno zaradiť do žiadnej z predchádzajúcich kategórií	SLOTOVÁ, Katarína - KUREKOVÁ, Denisa. Syndróm chorých budov sa týka aj nás. In: <i>Mój dom</i> [online]. 20.05.2019. Dostupné na: https://mojdom.zoznam.sk/cl/10132/1787189/Syndrom-chorych-budov-sa-tyka-aj-nas
GII	002	Rôzne publikácie a dokumenty, ktoré nemožno zaradiť do žiadnej z predchádzajúcich kategórií	STRHÁRSKY Jozef. <i>Diagnostika toxoplazmózy v podmienkach verejného zdravotníctva</i> . [špecializačná práca]. Špecializačný program: Odborník na riadenie vo verejnom zdravotníctve (MPH), Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety Bratislava, 2018, 59 s.

Prehľad publikačnej činnosti úradov VZ SR Bratislavského kraja za rok 2019

Kód	Názov kategórie
ADC	001 TÍCHA, E., REGEČOVÁ, V., HAMADE, J., ŠEBEKOVÁ, K., PODRACKÁ, E.: Nadhmotnosť a obezita u detí vo veku 7–8 rokov: výsledky projektu WHO na Slovensku. In: Česloslov Pediatr 2019; 74 (2): 81–87. ISSN 0069-2328.
ADC	002 ADLHOCH, C., GOMES DIAS, J., BONMARIN, I., HUBERT, B., LARRAURI, A., DOMÍNGUEZ, O., DELGADO-SANZ, C., BRYTTING, M., CARNAHAN, A., POPOVICI, O., DOMEGAN, L., GAGELDONK-LAFEBER, A., MEIJER, A., KYNČL, J., SLEZÁK, P., RAQUEL, P., GUIOMAR, MORTA GOMES, C., POPOW-KRAUPP, T., MIKAS, J., STAROŇOVÁ, E., MELILLO, T., IKONEN, N., LYYTIKÄINEN, O., SNACKEN, R., PENTTINEN, P.: „Determinants of Fatal Outcome in Patients Admitted to Intensive Care Units With Influenza, European Union 2009–2017.“ Open Forum Infectious Diseases, Volume 6, Issue 11, November 2019, ofz462.
ADC	003 MOLLERS, M., BARNADAS, C., BROBERG, E., K., PENTTINEN, P., EUROPEAN INFLUENZA SURVEILLANCE NETWORK (STAROŇOVÁ, E.) TEIRLINCK, A., C., FISCHER, T., K.: „Current practices for respiratory syncytial virus surveillance across the EU/EEA Member States, 2017.“ Eurosurveillance, Volume 24, Issue 40, October 2019.
ADE	001 BUBBA L., BROBERG EK, SIMMONDS P, HARVALA H, ENTEROVIRUS STUDY COLLABORATORS (PASTUCHOVÁ K.): Circulation of non-polio enteroviruses in 24 EU and EEA countries between 2015 and 2017: a retrospective surveillance study. Lancet Infect Dis. 2019 Dec 20. pii: S1473-3099(19)30566-3. doi: 10.1016/S1473-3099(19)30566-3
ADF	001 KRUŽLÍKOVÁ, A., GÖCZEOVÁ J. Invazívne meningokokové ochorenia na Slovensku v rokoch 2015 – 2018 – aktuálna situácia. Transeurópsky alarm W135-cc11. SOLEN, VIA PRACTICA, 2019; 16(5):214-220.
AEC	001 REGEČOVÁ, V., HAMADE, J., ŠEVČÍKOVÁ, E., JANECHOVÁ, H., NEŠÁKOVÁ, E., BEŇUŠ, R., MASNICOVÁ, S.: Secular trends in body characteristics among Slovak students and adolescents during three decades. In: Polyhové ústrojí. Pokroky ve výzkumu, diagnostice a terapii. EMBASE / Excerpta Medica Bibliographia medica Českoslova, ročník 26/2019, číslo 2 Suppl. ISSN 2336-4777.
AED	001 Trusková, I., 2019: Problematika bezpečnosti prídavných látok. Additives and Contaminants in Foodstuffs 2019. Zborník vedeckých prác, Bratislava 2019, s.136-244. ISBN 978-80-8208-010-3, EAN 9788082080103
AFC	001 CHOMOVÁ, L., NĚMOVÁ, H., SIROTNÁ, Z., PAVLEOVÁ, E., NAGYOVÁ, V., KUREJOVÁ, E.: Monitoring biokúpalsk na Slovensku. In: Sborník konference: Vodárenská biologie 2019, Praha, 2019, s. 95-98, ISBN 978-80-88238-12-6
AFC	002 CHOMOVÁ, L., NĚMOVÁ, H., SIROTNÁ, Z., PAVLEOVÁ, E., NAGYOVÁ, V., KUREJOVÁ, E.: Monitoring biokúpalsk na Slovensku. In: Sborník konference: Vodárenská biologie 2019, Praha, 2019, s. 95-98, ISBN 978-80-88238-12-6
AFD	001 KOSTÁLOVÁ, E., NAGYOVÁ, V., KILBERGEROVÁ, H., KUREJOVÁ, E., LOŠONSKÁ, V., PIŠ, L., ŽEMBERYOVÁ, Z.: Kontaminanty vo výživových doplnkoch s obsahom cyanobaktérií. In: Zborník vedeckých prác: Additives and Contaminants in Foodstuffs 2019, Bratislava, 2019, s. 120-124, ISBN 978-80-8208-010-3
AFD	002 NAGYOVÁ, V., KOSTÁLOVÁ, E., KILBERGEROVÁ, H.: Ekotoxicita vôd prírodných rekreačných lokalít. In: Zborník konferencie: XXVII. vedecko-odborná konferencia Životné
AFD	003 NAGYOVÁ, V., CHOMOVÁ, L.: Cyanobaktérie v slovenských vodárenských nádržiach stále aktuálne. In: Recenzovaný zborník prednášok: XVIII. konferencia Pitná voda, Trenčianske Teplice, 2019, s. 79-86, ISBN 978-80-971272-7-5
AFD	004 KOSTÁLOVÁ, E., NAGYOVÁ, V., KILBERGEROVÁ, H.: Sledovanie ekotoxicity vo vodách na kúpanie. In: Zborník príspevkov: XII. konferencia Mladi vedci – bezpečnosť potravinového reťazca, Bratislava, 2019, s. 120-123, ISBN 978-80-89738-19-9
AFD	005 LUKACOVICHOVÁ, Z., KUREJOVÁ, E., PERCZELOVÁ, E.: Metódy kvapalinovej chromatografie v úradnej kontrole potravín. Stanovenie polycyklických aromatických uhľovodíkov v potravinách pre dojčatá a malé deti. In: Zborník vedeckých prác: Additives and Contaminants in Foodstuffs 2019, Bratislava, 2019, s. 142-148, ISBN 978-80-8208-010-3
AFD	006 KOŠTÁLOVÁ, E., NAGYOVÁ, V., KILBERGEROVÁ, H., KUREJOVÁ, E., LOŠONSKÁ, V., PIŠ, L., ŽEMBERYOVÁ, Z.: Kontaminanty vo výživových doplnkoch s obsahom cyanobaktérií. In: Zborník vedeckých prác: Additives and Contaminants in Foodstuffs 2019, Bratislava, 2019, s. 120-124, ISBN 978-80-8208-010-3
AFD	007 ŽEMBERYOVÁ, Z., VRŠANSKÁ, S., LOPUŠANOVÁ, D.: Celiakia a sledovanie obsahu gluténu v potravinách určených pre celiatikov. In: Zborník vedeckých prác: Additives and Contaminants in Foodstuffs 2019, Bratislava, 2019, s. 249-257, ISBN 978-80-8208-010-3
AFD	008 SIROTNÁ, Z., GIČOVÁ, A., KOTVASOVÁ, B., VRŠANSKÁ, S., ŽEMBERYOVÁ, Z.: Výsledky monitoringu materského mlieka v rokoch 2013 - 2017. In: Zborník vedeckých prác: Additives and Contaminants in Foodstuffs 2019, Bratislava, 2019, s. 197-200, ISBN 978-80-8208-010-3
AFD	009 SIROTNÁ, Z., GIČOVÁ, A., KOTVASOVÁ, B., VRŠANSKÁ, S., ŽEMBERYOVÁ, Z., PIŠ, L., LOŠONSKÁ, V.: Monitoring kvality materského mlieka 2013-2017. In: Zborník vedeckých prác – Additives and Contaminants in foodstuffs 2019, Bratislava, 2019, s.197-200, ISBN 978-80-8208-010-3
AFD	010 SIROTNÁ, Z., GIČOVÁ, A., KOTVASOVÁ, B., GAŽIOVÁ, A.: Legionely a prevencia legionelóz. In: Zborník prednášok: XVIII. Konferencia s medzinárodnou účasťou PITNÁ VODA, Bratislava, 2019, s. 41–46, ISBN 978-80-971272-7-5
AFD	011 KOTRIBANCOVÁ, M., FULOVÁ, M., GIČOVÁ, A., BOLEDOVIČOVÁ, J., ŠPALEKOVÁ, M.: Kontrola kolonizácie vodovodného systému legionelami pri eliminácii rizika nozokomiálnej infekcie. In: Zborník Abstraktov: XXIV. Červenkové dni preventívnej medicíny, Banská Bystrica, 2019
AFD	012 OCHABA, R. a CHROMÍKOVÁ, L.: Poškodenia zdravia spôsobené alkoholom. In: Aktuálne problémy verejného zdravotníctva vo výskume a praxi VI. Recenzovaný zborník vedeckých a odborných prác. Martin, 2019, 1.vyd., s. 171-181. ISBN 978-80-8187-061-3.
AFG	001 DRASTICHOVÁ, I., TILINGEROVÁ, I.: Expozícia toluénu - porovnanie metód. In: Zborník abstraktov: XXXIV. kongres pracovného lékařství a medzinárodní účastí, Mariánské Lázně, 2019, s. 44, ISBN 978-80-89214-21-2
AFG	002 FULOVÁ, M., GIČOVÁ, A., KOTVASOVÁ, B., GAŽIOVÁ, A., KOTRIBANCOVÁ, M., BOLEDOVIČOVÁ, J., SIROTNÁ, Z., ŠPALEKOVÁ, M.: Legionaire's Disease in Children's Hospital in Slovakia: Five-Year Follow-Up. In: Abstracts book: The 6th meeting of the ESCMID Study Group for Legionella Infections (ESGLI), 2019, Atény, p.56
AFH	001 VALOVIČOVÁ, Z.: Vápnik a horčík v pitnej vode na Slovensku. In Zborník abstraktov z medzinárodného workshopu Rekarbonizácia pitných vôd a predpokladané zdravotné účinky, 2019 s. 4.
AFH	002 LETAVAJOVÁ, L., GUBKOVÁ, D.: Návrh novely smernice o kvalite vody určenej na ľudskú spotrebu, In Zborník abstraktov a príspevkov z medzinárodnej konferencie Ochrana vodných zdrojov 2019, Slovenská agentúra životného prostredia, 2019, s. 15 – 17, ISBN 978-80-8213-005-1.
AFH	003 VALOVIČOVÁ, Z.: Programy monitorovania pitnej vody – začiatok cesty k manažmentu rizík pri zásobovaní pitnou, In Zborník abstraktov a príspevkov z medzinárodnej konferencie Ochrana vodných zdrojov 2019, Slovenská agentúra životného prostredia, 2019, s. 18 – 21, Bratislava, ISBN 978-80-8213-005-1.
AFH	004 GAVÁČOVÁ, D., GOCZEOVÁ, J., JURANOVÁ, A., SIROTNÁ, Z.: Salmonelózy môžu ešte prekvapiť – integrované surveillance v Slovenskej republike v roku 2018. In: Zborník abstraktov: XVI. Vedecko - odborná konferencia NRC pre surveillance infekčných chorôb v SR, Bratislava, 2019, s. 27, ISBN 978-80-89797-42-4
AFH	005 GAVÁČOVÁ, D., GOCZEOVÁ, J., JURANOVÁ, A., SIROTNÁ, Z.: Salmonelózy môžu ešte prekvapiť – integrované surveillance v Slovenskej republike v roku 2018 a medzinárodná spolupráca. In Zborník abstraktov: XVI. Vedecko - odborná konferencia NRC pre surveillance infekčných chorôb v SR, Bratislava, 2019, s. 28, ISBN 978-80-89797-42-4
AFH	006 SIROTNÁ, Z., GIČOVÁ, A., KOTVASOVÁ, B., VRŠANSKÁ, S., ŽEMBERYOVÁ, Z., PIŠ, L., LOŠONSKÁ, V.: Kontrola kvality materského mlieka v rokoch 2013-2017. In: Zdravotnícke listy, edičná séria Laboratórna medicína - Verejné zdravotníctvo 7(1), Trenčín, 2019, str. A28, ISSN 1339-3022
AFH	007 KOTVASOVÁ, B., ŠIMONYIOVÁ, D., GIČOVÁ, A., SIROTNÁ, Z.: Verifikácia metódy na stanovenie Legionella podľa STN EN ISO 11731 v podmienkach Národného referenčného centra pre legionely v životnom prostredí. In Zborník abstraktov: 28. Kongres Československej spoločnosti mikrobiologickej, Bratislava-Praha, 2019, s.116, ISBN 978-80-973411-0-7
AFH	008 GAŽIOVÁ, A., UMRIAN, M., MIŠOVIČOVÁ, J., SYNEKOVÁ, D: Monitoring mikrobiologickej kvality vôd na kúpanie. In Zborník abstraktov: 28. Kongres Československej spoločnosti mikrobiologickej, Bratislava-Praha, 2019, s.102, ISBN 978-80-973411-0-7
AFH	009 GAVÁČOVÁ, Dagmar, JURANOVÁ, Alica, GOCZEOVÁ, Jana, SIROTNÁ, Zuzana, : Salmonelózy môžu ešte prekvapiť- integrovaná surveillance v Slovenskej republike v roku 2018. In: Zborník abstraktov.XVI.Vedecko-odborná konferencia NRC pre surveillance infekčných chorôb v SR, Ministerstvo zdravotníctva SR, Limbová 2, Bratislava, 20.3.2019 Publ.2019 ISBN 978-80-89797-42-4.s.27.
AFH	010 GAVÁČOVÁ, Dagmar, JURANOVÁ, Alica, GOCZEOVÁ, Jana, SIROTNÁ, Zuzana, : Salmonelózy môžu ešte prekvapiť- integrovaná surveillance v Slovenskej republike v roku 2018 a medzinárodná spolupráca. In: Zborník abstraktov.XVI.Vedecko-odborná konferencia NRC pre surveillance infekčných chorôb v SR, Ministerstvo zdravotníctva SR, Limbová 2, Bratislava, 20.3.2019 Publ.2019 ISBN 978-80-89797-42-4.s.28.

AFH	011	GÓCZEOVÁ, J.: Naše skúsenosti s real-time PCR v diagnostike Neisseria meningitidis. In: Program a zborník abstraktov, X. Slovenský vakcinologický kongres (Grandhotel Praha, Tatranská Lomnica), 11.-13.4.2019, pp. 17, ISBN 978-80-89797-43-1
AFH	012	KRUŽLÍKOVÁ, A., ŠTURDIKOVÁ, B., JANČULOVA, V., GÓCZEOVÁ J., MAGYAROVÁ, S. Sakuistika – invazívne meningokokové ochorenie s fatálnym priebehom v r. 2018. Zborník abstraktov, XV. Vedecko-odborná konferencia národných referenčných centier pre surveillance infekčných chorôb v SR, 20. 3. 2019. ISBN 978-80-89797-30-1.
AFH	013	KRUŽLÍKOVÁ, A., GÓCZEOVÁ J. EPIDEMIOLOGICKÁ SITUÁCIA INVAZIVNÝCH MENINGOKOKOVÝCH OCHORENÍ V SR. Zborník abstraktov, X. Slovenský vakcinologický kongres, 11.–13. 4. 2019, ISBN 978-80-89797-31-8.
AFH	014	KRUŽLÍKOVÁ, A. Poznajete príznaky meningokokových ochorení. Rozpoznajte príznaky invazívneho meningokokového ochorenia. Mylná diagnostika alebo podcenenie príznakov môžu mať mimoriadne závažné následky. Informačný prehľad pre UVZ SR web, podklad pre leták, 2019.
AFH	015	NIKS, M., ŽAKOVÁ, A.: Vývinové trendy antibiotickej rezistencie v SR. Kľúčové faktory a možnosti ich ovplyvnenia. XVI. Odborná konferencia NRC pre surveillance infekčných ochorení v SR, (MZ SR Bratislava), 20.3.2019, s.20, ISBN 978-80-89797-42-4
AFH	016	PASTUCHOVÁ K., KISSOVÁ R., LENGYELOVÁ V., : Full-Area Examination of Sewage Waters for the Presence of Poliovirus and Other Enteroviruses in the External Environment in the Slovak Republic In: Book of abstracts, Conference of the polio laboratory network, national poliovirus containment coordinators, national authorities for containment, Copenhagen, Denmark, 24 – 26 September 2019. - WHO, Regional office for Europe, 2019. – pp. 51., at Copenhagen
AFH	017	PASTUCHOVÁ K., KISSOVÁ R., LENGYELOVÁ V., : National Inventory of Polioviruses and Poliovirus Potentially Infectious Materials in the slovak Republic in 2001-2019 In: Book of abstracts, Conference of the polio laboratory network, national poliovirus containment coordinators, national authorities for containment, Copenhagen, Denmark, 24 – 26 September 2019. - WHO, Regional office for Europe, 2019. – pp. 79., at Copenhagen
AFH	018	POLČÍČOVÁ A., GASPÁROVIČOVÁ J., ĐURDIKOVÁ, Š.: Laboratórna surveillance ospôk a rubeoly v NRC pre MMR. In: Zborník abstraktov, XVI. Vedecko - odborná konferencia Národných referenčných centier pre surveillance infekčných chorôb (MZ SR, Bratislava), 20.3.2019, s. 15, ISBN 978-80-89797-42-4
AFH	019	POLČÍČOVÁ A.: Laboratórna surveillance ospôk v NRC pre MMR v roku 2018. In: Program a zborník abstraktov, X. Slovenský vakcinologický kongres (Hotel Patria, Štrbské Pleso), 11.-13.4.2019, s. 17-18, ISBN 978-80-89797-43-1
AFH	020	TICHÁ, E., RYBÁROVÁ, Z., DRIMALOVÁ, J., HONZOVA, E.: Výsledky laboratórnej diagnostiky hantavírusov v NRC za roky 2016, 2017, 2018. In: Zborník abstraktov, XVI. Vedecko-odborná konferencia Národných referenčných centier pre surveillance infekčných chorôb v SR, Bratislava, roč. 16, 20.3.2019, s.36., ISBN 978-80-89797-22-6.
AFH	021	TICHÁ, E., RYBÁROVÁ, Z., MEČOCHOVÁ, A.: Laboratórna diagnostika západníšskej horúčky v NRC. In: Zborník abstraktov, XXIV. Vedecká konferencia Červenkové dni preventívnej medicíny, Horná Lehota, Tále, 21.10.-23.10.2019, ISBN 978-80-89797-52-3.
AFH	022	ŽAKOVÁ, A., BUCHEROVÁ, Z., GÓCZEOVÁ, J., MAGYAROVÁ, S., NIKS, M.: Prehľad In: Zborník abstraktov, XVI. Vedecko-odborná konferencia NRC pre surveillance infekčných chorôb v SR výskytu a šírenia sa CPE a rezistencie voči kolistínu u enterobaktérií na Slovensku. (MZ SR, Bratislava), 20.3.2019, s. 21-22, ISBN 978-80-89797-42-4
BAB	001	GAVAČOVÁ, Dagmar, GÓCZEOVÁ, Jana ako členovia autorského kolektívu.: Salmonella spp. In: Správa o zoonózach, pôvodcoch zoonóz a alimentárnych infekciách v Slovenskej republike za rok 2018. Vydalo: Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka, Bratislava, 2019, ISBN 978-80-972963-4-6, s. 9-15
BAB	002	KLEMENT, C., MIKAS, J., SIROTNÁ, Z., NAGYOVÁ, V. (člen autorského kolektívu) a kolektív: Verejné zdravotníctva – Strategický dokument – história, súčasnosť, analýza, stratégia, rozvoj. Vydavateľstvo PRO, Banská Bystrica, 2019, 432 strán, ISBN 978-80-89057-80-1
BAB	003	KLEMENT, C., MIKAS, J., SIROTNÁ, Z. (člen autorského kolektívu) a kolektív: Verejné zdravotníctva – Strategický dokument – história, súčasnosť, analýza, stratégia, rozvoj. Vydavateľstvo PRO, Banská Bystrica, 2019, 432 strán, ISBN 978-80-89057-80-1
BAB	004	SIROTNÁ, Z., GIČOVÁ, A., GAŽIOVÁ, A., KOTVASOVÁ, B. ako členovia autorského kolektívu: Správa o zoonózach, alimentárnych nálezoch a nálezoch z vody v Slovenskej republike za rok 2018. Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (MPRV SR), Bratislava, 2019, 126 strán, ISBN 978-80-972963-4-6
BDF	001	EŠTOKOVÁ, M. - Akčný plán pre životné prostredie a zdravie obyvateľov SR z hľadiska miest, Enviromagazín, SAŽP, 1/2019, ISSN 1335-1877
BDF	001	ŽEMBERYOVÁ, Z., MINÁRIKOVÁ, D., MINÁRIK, P.: Bezpečkové potraviny v lekárskej praxi. In: Praktické lekárnictvo, 9(3), 2019, s. 109 - 115, ISSN 1338-3132 (print), ISSN 1339 - 4185 (online)
BDF	002	KANIKOVÁ, M., UMRIAN, M., KNOŠKOVÁ, E.: Odbery vzoriek ovzdušia na stanovenie mikrobiologických ukazovateľov vo vnútornom prostredí budov. In: Zdravotnícke listy, 7(1), 2019, s. 48-51, ISSN 1339-3022
BDF	003	ONDREJKOVÁ, E. Pracovná zdravotná služba pre zamestnávateľov. Vydavateľstvo Wolters Kluwer SR, s.r.o., Bratislava, rok 2019, s. 1-96, ISBN 978-80-571-0033-1.
BDF	004	ONDREJKOVÁ, E. Závažnosť a záťaž chladom pri práci – zmeny účinné od 1. augusta 2019. In: Personálny a mzdový poradca podnikateľa, rok 2019, číslo 14-15, s. 55-73, ISSN 1335 - 1508.
BDF	005	ONDREJKOVÁ, E. Zmeny vo vyhláske Ministerstva zdravotníctva SR č. 99/2016 Z. z. o podrobnostiach o ochrane zdravia pred záťažou teplotou a chladom pri práci, účinné od 1. augusta 2019. In: Bezpečná práca, ročník 50, rok 2019, číslo 5, 1. časť, s. 16-22, 2. časť, s. 27-31, ISSN 0322 - 8347.
BDF	006	ONDREJKOVÁ, E. Čo je nové v legislatíve v oblasti ochrany zdravia pri práci v r. 2019 (1), (2), In: Bezpečnosť práce v praxi, ročník 9, rok 2019, číslo 9, s. 21-24, číslo 10, s. 8-13 ISSN 1338 - 2691.
BEF	001	VALOVIČOVÁ, Z.: Program monitorovania v hygienických predpisoch a odporúčaníach, In Zborník odborných prác zo seminára Teória a prax vo vodárenstve, Slovenská asociácia vodárenských expertov, 2019, s. 35 - 40, ISBN 978-80-570-0625-1.
BEF	002	LETAVAJOVÁ, L., GUBKOVÁ, D.: Nový návrh smernice o kvalite vody určenej na ľudskú spotrebu, In Zborník prednášok z konferencie s medzinárodnou účasťou Pitná voda, 2019, s. 3 - 8, ISBN 978-80-971272-7-5.
BEF	003	JATZOVÁ, K., VALOVIČOVÁ, Z.: Súčasný prístup ku monitorovaniu a hodnoteniu pesticídov a ich metabolitov v pitnej vode na národnej úrovni, In Zborník prednášok z konferencie s medzinárodnou účasťou Pitná voda, 2019, s. 65 - 72, ISBN 978-80-971272-7-5.
BEF	004	VALOVIČOVÁ, Z.: Vápnik a horčík v pitnej vode na Slovensku, 2019, In Zborník prednášok z konferencie s medzinárodnou účasťou Pitná voda, 2019, s. 33 - 40, ISBN 978-80-971272-7-5.
BFB	001	KANIKOVÁ, M., UMRIAN, M., PAVLEOVÁ, E., KNOŠKOVÁ, E.: Odbery vzoriek ovzdušia na stanovenie mikrobiologických ukazovateľov vo vnútornom prostredí budov. In: Zdravotnícke listy, edičná séria Laboratórna medicína - Verejné zdravotníctvo 7(1), Trenčín, 2019, s. A13, ISSN 1339-3022
BFB	002	UMRIAN, M., KANIKOVÁ, M., PAVLEOVÁ, E., KNOŠKOVÁ, E.: Odbery vzoriek pitnej vody a súvisiacich matric podľa aktuálnych legislatívnych predpisov. In: Zdravotnícke listy, edičná séria Laboratórna medicína - Verejné zdravotníctvo 7(1), Trenčín, 2019, s. A37, ISSN 1339-3022
BFB	003	NAGYOVÁ, V.: Ekotoxikológia vo verejnom zdravotníctve. In: Zdravotnícke listy, edičná séria Laboratórna medicína - Verejné zdravotníctvo 7(1), Trenčín, 2019, s. A21, ISSN 1339-3022
BFB	004	SIROTNÁ, Z.: Laboratórna činnosť vo verejnom zdravotníctve. In: Zdravotnícke listy, edičná séria Laboratórna medicína - Verejné zdravotníctvo 7(1), Trenčín, 2019, str. A28, ISSN 1339-3022
BFB	005	SIROTNÁ, Z., GIČOVÁ, A.: Mikrobiológia životného prostredia vo verejnom zdravotníctve. In: Zdravotnícke listy, edičná séria Laboratórna medicína - Verejné zdravotníctvo 7(1), Trenčín, 2019, str. A29, ISSN 1339-3022
GAI	001	BIROŠOVÁ, L., SIROTNÁ, Z.: Hodnotenie rizika mikrobiálnej kontaminácie potravín typu „sushi“ a potravín obsahujúcich plody mora. Vedecké hodnotenia rizika hodnotenia na rok 2019, Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (MPRV SR), 2019, 35 strán, e-dokument online- pdf, ISBN 978-80-89738-20-5, online: < https://www.mpsr.sk/hodnotenie-rizika-mikrobiálnej-kontaminácie-potravin-typu-sushi-a-potravin-obsahujucich-plody-mora/525-111-525-14919/ >

Prehľad publikačnej činnosti RÚVZ SR Košického kraja za rok 2019

RÚVZ so sídlom v Košiciach

Kód	Názov kategórie
AFC 001	MOLCANYI, T., TARKOVSKA, V.: Alimentary TBE outbreaks in Slovakia from 2006 - 2018. In: <i>21st. International scientific working group on TBE</i> : Viedeň, Rakúsko, 16. - 17. máj 2019
AFD 001	SCHNITZEROVÁ, E: Zdravý životný štýl - s dôrazom na dostupnosť potravín a niektoré životné návyky - u obyvateľov Košického kraja ohrozených chudobou. In: OCHABA, Róbert (ed.). <i>Nové trendy v oblasti podpory zdravého životného štýlu. Zborník príspevkov z vedeckej konferencie 40. dňi zdravotnej výchovy MUDr. Ivana Stodolu, konanej 6. - 7. júna 2018 v Trnave</i> . Bratislava: Úrad verejného zdravotníctva SR, 2018, s. 126-132. ISBN 978-80-7159-237-2.
AFD 002	GAJDOŠOVÁ, D., GAJDOŠ, A., TARABČÁKOVÁ, D., MAJOROŠ, J., KIMÁKOVÁ, T.: Mutagénne faktory z pracovného prostredia a životosprávy vo vzťahu k riziku nádorových ochorení. In: <i>Zborník abstraktov: Medzinárodná odborná konferencia 2019 v SR</i> . Vysoké Tatky, 2019, s. 100-104, ISBN 978-80-89565-41-2.
AFD 003	BRATSKA, Z., PETERGAČOVÁ, I.: Hygienické kritériá na vodné zdroje využívané na výrobu balenej pitnej vody v zmysle novelizovaných legislatívnych úprav. In: <i>Zborník prednášok z 24. medzinárodnej vedecko-technickej konferencie SANHYGA 2019</i> . Piešťany, 2019, s. 39-43. ISBN 978-80-89878-49-9
AFH 001	TARKOVSKA, V., MOLCANYI, T., KERLIK, J.: Kliešťová encefalitída s alimentárnym mechanizmom prenosu. In: <i>Zborník abstraktov: Odborná konferencia s medzinárodnou účasťou. Problémy súvisiace s chovom zvierat vo svetle všeobecne záväzných predpisov</i> . Štrbské Pleso, 19. - 21. jún 2019. Košice: ELSEWA. spol. s r.o., 2019, s. 118, ISBN 978-80-89385-47-8
BAB 001	TKAČOVÁ, E., BIZUB, V. ako členovia autorského kolektívu: Správa o zoonózach, alimentárných nákazách a nákazách z vody v Slovenskej republike za rok 2018. Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, Bratislava, 125 strán, ISBN 978-80-972963-4-6.
BDF 001	KOLLÁROVÁ, J.: Zdravie a podpora zdravia. In: <i>Medikum: časopis Slovenskej lekárskej komory</i> . ISSN 1338-340X. Roč. 8, č. 4 (2018), s. 6-7
GHG 001	GAJDOŠ, A., GAJDOŠOVÁ, D.: Osteoporóza - ochorenie z nedostatku pohybu. In: http://www.zdravie.sk
GHG 002	GAJDOŠ, A., GAJDOŠOVÁ, D.: Porfýria. In: http://www.zdravie.sk
GHG 003	GAJDOŠ, A., GAJDOŠOVÁ, D.: Tinitus. In: http://www.zdravie.sk
GHG 004	GAJDOŠ, A., GAJDOŠOVÁ, D.: Skryté príčiny rakoviny. In: http://www.zdravie.sk

RÚVZ so sídlom v Michalovciach

Kód	Názov kategórie
GHG 001	ERDÉLYIOVÁ, D.: Fajčenie. In: <i>Nový čas</i> , august 2019

RÚVZ so sídlom v Rožňave

Kód	Názov kategórie
GHG 001	MOLNÁROVÁ, J.: Zdravotné riziká pri manipulácii s azbestom.. In: <i>Gemerský denní korzár</i> , roč. 58, 2019, č. 16

Prehľad publikačnej činnosti RÚVZ SR Nitrianskeho kraja za rok 2019

Kód	Názov kategórie
ABD	001 SOJKA, M., KOLOSOVA, A.: <i>Plesiomonas shogelloides</i> . In: Správa o zoonózach a alimentárnych nákazách a nákazách z vody v SR za rok 2018, s. 29, MPRV SR, 2019, 126 strán, ISBN 978-80-972963-4-6
ABD	002 SOJKA, M., KOLOSOVA, A.: <i>Vibrio</i> spp. In: Správa o zoonózach a alimentárnych nákazách a nákazách z vody v SR za rok 2018, s. 34-35, MPRV SR, 2019, 126 strán, ISBN 978-80-972963-4-6
ABD	003 SOJKA, M., KOLOSOVA, A.: <i>Aeromonas</i> spp. In: Správa o zoonózach a alimentárnych nákazách a nákazách z vody v SR za rok 2018, s. 36, MPRV SR, 2019, 126 strán, ISBN 978-80-972963-4-6
ADC	001 SUCHY, T., SUPOVA, M., SAUEROVA, P., KALBACOVA, M.H., KLAPKOVA, E., POKORNÝ, M., HORNÝ, L., ZAVORA, J., BALLAY, R., DENK, F., SOJKA, M., VISTEJNOVA, L.: Evaluation of collagen/hydroxyapatite electrospun layers loaded with vancomycin, gentamicin and their combination: Comparison of release kinetics, antimicrobial activity and cytocompatibility. In: <i>European Journal of Pharmaceutics and Biopharmaceutics</i> , 140, 2019, pp.50-59. DOI: 10.1016/j.ejpb.2019.04.021
ADC	002 VALARIKOVA, J., KORCOVA, J., ZIBUROVA, J., ROSINSKY, J., CIZOVA, A., BIELIKOVA, S., SOJKA, M., FARKAS, P.: Potential pathogenicity and antibiotic resistance of aquatic <i>Vibrio</i> isolates from freshwater in Slovakia. In: <i>Folia Microbiologica</i> , 58 (5), 2019. ISSN 0015-5632. DOI: 10.1007/s12223-019-00760-w
ADC	003 TULINSKA, J., MASANOVA, V., LISKOVA, A., MIKUSOVA, M., ROLLEROVA, E., KRIVOSIKOVA, Z., STEFIKOVA, K., UHNAKOVA, I., URSINYIOVA, M., BABICKOVA, J., BABELOVA, A., BUSOVA, M., TOTHOVA, L., WSOLOVA, L., DUSINSKA, M., SOJKA, M., HORVATHOVA, M., ALACOVA, R., VECERA, Z., MIKUSKA, P., COUFALIK, P., KRUMAL, K., CAPKA, L., DOCEKAL, B.: Six-week inhalation of CdO nanoparticles in mice: The effects on immune response, oxidative stress, antioxidative defense, fibrotic response, and bones. In: <i>Food and Chemical Toxicology</i> , 2019, e110954. DOI: 10.1016/j.fct.2019.110954
AFD	001 GOLIAN, M., TROCHCOVA, M., HEGEDUSOVA, A., SZABOVA, E., HEGEDUS, O., BARATOVA, E., HLEBA, L.: Elimination of infection pressure of the bacteria <i>Pseudomonas tolaasii</i> during the cultivation of <i>Pleurotus ostreatus</i> . In: <i>J Microbiol Biotech Food Sciences</i> , 2019, vol. 8, no. 4, pp 1080-1083, ISSN 1338-5178
AFH	001 SOJKA, M., KRALIKOVA, K., LEHOTSKA, R., PETROVICOVA, K., KOLOSOVA, A.: Prítomnosť génu pre toxín RTX i <i>Vibrio cholerae</i> non O1, non O139, izolovaných na Slovensku. In: Zborník abstraktov: XVI. Vedecko - odborná konferencia NRC pre surveillance infekčných chorôb v SR, Bratislava, 2018, s. 37, ISBN 978-80-89797-42-4
AFH	002 KRALIKOVA, K., SOJKA, M.: Virulence potential of vibrios isolated from natural fresh waters and pools in Slovakia. In: RECOOP 14th. Bridges in life sciences, Abstract Book, Bratislava, 2019, s. 63, ISBN 978-615-6006-00-4
AFH	003 ROZINA, T., SOJKA, M.: Respiratory tract pathogen survival on the toothbrush following the disease. In: RECOOP 14th. Bridges in life sciences, Abstract Book, Bratislava, 2019, s. 64, ISBN 978-615-6006-00-4
AFH	004 SOJKA, M., PASTUCHOVA, P.: Vitamin C is a powerful anti-biofilm agent. In: RECOOP 14th. Bridges in life sciences, Abstract Book, Bratislava, 2019, s. 166, ISBN 978-615-
AFH	005 BOHMOVA, E., SOJKA, M., NADOVA, K., VOJTECH, I.: <i>Clostridium difficile</i> v nemocničnom prostredí. In: Správy klinickej mikrobiológie, XXVII. Dni klinickej mikrobiológie, Zborník abstraktov, Nový Smokovec, SA/2019, s. 41, ISSN 1338-645X
AFH	006 SOJKA, M., KRALIKOVA, K., KOLOSOVA, A., PETROVICOVA, K.: Virulencný potenciál vibrií izolovaných na Slovensku v rokoch 2017-2018. In: Správy klinickej mikrobiológie, XXVII. Dni klinickej mikrobiológie, Zborník abstraktov, Nový Smokovec, SA/2019, s. 42, ISSN 1338-645X
AFH	007 SOJKA, M., KRALIKOVA, K., LACKOVA, D., KOLOSOVA, A., PETROVICOVA, K.: Gastrointestinálne vibríózy a virulencný potenciál vibrií izolovaných na Slovensku. In: Zborník abstraktov – XXIV Červenkové dni preventívnej medicíny, Tále, 2019, ISBN 978-80-89797-52-3
AFH	008 BOHMOVA, E., SOJKA, M., NADOVA, K.: <i>Clostridium difficile</i> v nemocničnom prostredí. In: Zborník abstraktov – XXIV Červenkové dni preventívnej medicíny, Tále, 2019, ISBN 978-80-89797-52-3

Prehľad publikačnej činnosti RÚVZ SR Prešovského kraja za rok 2019

RÚVZ so sídlom v Prešove

Kód	P. č.	Názov kategórie
ACB	001	JURIŠ, P., DUDLOVA, A., RIMAROVA, K., DIABELKOVA, J.: Hygiena výživy pre verejné zdravotníctvo, recenzi: Miron Šramka, Ján Venglovský, 1. vyd., Košice : Vydavateľstvo Šafárik Press UPJS, 2019, s. 268, recenzované, ISBN 9788081527555.

RÚVZ so sídlom vo Vranove nad Topľou

Kód	P. č.	Názov kategórie
BDF	001	KOŽEJ Jozef Mgr.: Zamestnávateľa nezabudnite: Vranovské novinky, Roč.23,2019, č.2, str. 9
BDF	002	VARGOVÁ Andrea Mgr.: Vo Vranovskom okrese vyhlásili „chripkové prázdniny“ na viacerých školách: Vranovské novinky , Roč.23,2019, č.7, str.3
BDF	003	VARGOVÁ Andrea Mgr.: V obci Sačurov evidujú regionálni hygienici 27 prípadov osýpok: Vranovské novinky, Roč.23,2019, č.13, str.3
BDF	004	ROSIAROVÁ Ľudmila RNDr.: Našou snahou je chrániť verejné zdravie, nie osobný záujem: Vranovské novinky, Roč.23,2019, č.17, str. 2,3
BDF	005	HUSÁROVÁ Mária Mgr.: Ochorení na osýpky v okrese Vranov nad Topľou: Vranovské novinky, Roč.23,2019, č.17, str.4
BDF	006	ROSIAROVÁ Ľudmila RNDr.: Epidémia osýpok v okrese Vranov nad Topľou skončila: Vranovské novinky, Roč. 23,2019, č.28, str.2
BDF	007	ROSIAROVÁ Ľudmila RNDr.: Je bezpečné spracovávať nebezpečný odpad pri škole?: Vranovské novinky, Roč. 23,2019, č.37, str.6
BDF	008	HUSÁROVÁ Mária Mgr.: Chripková sezóna sa začala, nechajte sa zaočkovať: Vranovské novinky, Roč. 23,2019, č.39, str.8
BDF	009	KOŽEJ Jozef Mgr.: Európska kampaň „Zdravé pracoviská kontrolujú nebezpečné chemické látky 2018-2019: Vranovské novinky, Roč.23,2019, č.41, str.7

Prehľad publikačnej činnosti Trenčianskeho kraja za rok 2019

Kód	P. č.	Názov kategórie
ADF	001	MÍSECHOVA K., PRNOVA J., BRNOVA J.: Monitorovanie úrovne hygieny rúk vo FN Trnava. ZdravLab Trenčín, 9.2.2019 Článok v Zdravotníckej listy, - ISSN 2644-4909. - Ročník 7, č.1 (2019), s.33-37.
AFG	001	MICHALIKOVA, L., BRNOVA, J., PAZDERKA, L., KUCHARIKOVA, S., PRNOVA, J., LIŠKOVA, A., SIROTNÁ, Z., KRČMÉRY, V.: Využitie metód rýchlej mikrobiologickej diagnostiky v detekcii multirezistentných baktérií z prostredia zdravotníckych zariadení. In: Kongres klinickej mikrobiológie, infekčných nemocí a epidemiologie. - Zlín : Produkce BPP, Česká lékařská společnost Jana Evangelisty Purkyně, 2019. - ISBN 978-80-907517-6-7. - S. 150 [print].
AFG	002	PAZDERKA, L., BRNOVA, J., MICHALIKOVA, L., KISSOVA, S., LIŠKOVA, A., KUCHARIKOVA, S., PRNOVA, J., PETRUŠ, P., KRČMÉRY, V.: Burden of multidrug-resistant bacteria in hospital environment in Slovakia : results from three-year multicentre prevalence study hospital-enviro-rez. In: Antimicrobial Resistance and Infection Control. - ISSN 2047-2994. - Vol. 8, Supplement 1 (2019), s. 51 [online]. SIGN-UKO. - Spôsob prístupu: https://aricjournal.biomedcentral.com/articles/supplements/volume-8-supplement-1 , http://ws.isiknowledge.com/cps/openurl/service?url_ver=Z39.88-2004&rft_id=info:ut/WOS:000485229900001
AFG	003	MICHALIKOVA, L., KISSOVA, S., PAZDERKA, L., KUCHARIKOVA, S., PRNOVA, J., BRNOVA, J.: Detection of carbapenemase-producing gram-negative bacteria from hospital environment in Slovakia : Three-years multicentre study hospital-enviro-rez. In: Antimicrobial Resistance and Infection Control. - ISSN 2047-2994. - Vol. 8, Supplement 1 (2019), s. 42 [online]. WOS. - Spôsob prístupu: https://aricjournal.biomedcentral.com/articles/supplements/volume-8-supplement-1
AFG	005	ŠTEFKOVIČOVA M., LITVOVA S., KERLIK J.: Control of hospital infections in Slovakia Wien Med Wochenschr (2019) 169 [Suppl 1] : S6-S24. Spôsob prístupu: https://doi.org/10.1007/s10354-018-0670-y .
AFH	001	PRNOVA, J., BRNOVA, J., MICHALIKOVA, L., PAZDERKA, L., RUSNAKOVA, V.: Využitie aktívnej surveillance pri hodnotení záťaže nozokomiálnych infekcií s etiológiou Pseudomonas aeruginosa vo FN Trnava. In: XVI. vedecko-odborná konferencia národných referenčných centier pre surveillance infekčných chorôb v SR. - Bratislava: Slovenská epidemiologická a vakcinologická spoločnosť o. z. SLS, Úrad verejného zdravotníctva SR, 2019. - ISBN 978-80-89797-42-4. - S. 25-26.
AFH	002	HNILICOVA, S., MICHALIKOVA, L., PAZDERKA, L., KUCHARIKOVA, S., PRNOVA, J.: Detekcia karbapenemáz u environmentálnych kmeňov baktérií z prostredia lôžkových zdravotníckych zariadení na Slovensku počas štúdie HOSPITAL-ENVIRO-REZ v rokoch 2015-2017. In: XVI. vedecko-odborná konferencia národných referenčných centier pre surveillance infekčných chorôb v SR. - Bratislava : Slovenská epidemiologická a vakcinologická spoločnosť o. z. SLS, Úrad verejného zdravotníctva SR, 2019. - ISBN 978-80-89797-42-4. - S. 39 - 40. - Spôsob prístupu: http://ukftp.truni.sk/epc/15559.pdf
AFH	003	MICHALIKOVA, L., HNILICOVA, S., BRNOVA, J.: Analýza produkcie karbapenemáz u baktérií izolovaných z prostredia zdravotníckych zariadení na Slovensku v rokoch 2015-2017. In: Zdravotníckej listy. - ISSN 1339-3022. - Roč. 7, č. 1 (2019), A20.
AFH	004	ŠTEFKOVIČOVA M., LITVOVA S., KOPILEC GARABAŠOVA M.: Ktoré nemocnícne infekcie nás trápia a čo s tým? ZdravLab Trenčín, 9.2.2019 Abstrakt v Zdravotníckej listy, - ISSN 1339-3022. - Roč. 7, č.1(2019), s.A35-A36.
AFH	005	ŠTEFKOVIČOVA M., LITVOVA S., PROSTINAKOVA Z.: Výsledky prevalenčného sledovania nozokomiálnych nákaz a faktorov, ktoré ich mieru ovplyvňujú. XVI. Vedecko-odborná konferencia Národných referenčných centier pre surveillance infekčných ochorení v SR. SZU Bratislava 20.3.2019 Program a zborník abstraktov, s.23-24. ISBN 978-80-89797-42-4.
AFH	006	ŠTEFKOVIČOVA M., LITVOVA S., KOPILEC GARABAŠOVA M., MATIŠÁKOVÁ I.: Možnosti určenia priorit v prevencii nozokomiálnych nákaz. Ošetrovateľstvo a zdravie, 10.4.2019 Trenčín, Abstrakt v Zdravotníckej listy, Ročník X, Číslo X, 2019
AFH	007	CERESNAKOVA K., ŠTEFKOVIČOVA M., LITVOVA S., PROSTINAKOVA Z.: Bodové prevalenčné sledovanie nozokomiálnych nákaz a užívania antibiotík v SR za rok 2017. In: program a zborník abstraktov XIX. Surveillance nozokomiálnych nákaz, Tále 29.-30.4.2019. ISBN 978-80-89797-45-5.
AFH	008	JAMRICHOVA M., ŠTEFKOVIČOVA M., KOPILEC GARABAŠOVA M., NAMEŠNA J., AVDIČOVA M.: Problematika Clostridium difficile v slovenských nemocniciach. XIX. Surveillance nozokomiálnych nákaz, Tále 29.-30.4.2019. ISBN 978-80-89797-45-5.
AFH	009	MÍSECHOVÁ K., PRNOVÁ J., BRNOVÁ J.: Hodnotenie úrovne hygieny rúk vo FN Trnava. XIX. Surveillance nozokomiálnych nákaz, Tále 29.-30.4.2019. ISBN 978-80-89797-45-5.
AFH	010	ŠTEFKOVIČOVA M., LITVOVA S., MÍSECHOVA K.: Čo nám povedali štruktúrne a procesové indikátory o nemocniciach v Európe. XXIV. Červenkové dni preventívnej medicíny, Tále, 21.10.-23.10.2019 Program a zborník abstraktov ISBN 978-80-89797-52-3.
AFH	011	ŠTEFKOVIČOVA M., CERESNAKOVA K., JAMRICHOVA M.: CDI- protiepidemické opatrenia na základe evidence base medicine. XXIV. Červenkové dni preventívnej medicíny, Tále, 21.10.-23.10.2019 Program a zborník abstraktov ISBN 978-80-89797-52-3.
AFH	012	MICHALIKOVA L., PAZDERKA L., PRNOVA J., BRNOVA J.: Novinky z medzinárodnej konferencie prevencie a kontroly infekcií – ICPC 2019. XXIV. Červenkové dni preventívnej medicíny, Tále, 21.10.-23.10.2019 Program a zborník abstraktov ISBN 978-80-89797-52-3.
BAB	001	LITVOVA S., ŠTEFKOVIČOVA M.: Nozokomiálne náklady v slovenských nemocniciach Druhé prevalenčné sledovanie nozokomiálnych nákaz a užívania antibiotík, 2019, AMEDI Bratislava.

Prehľad publikačnej činnosti RÚVZ SR Trnavského kraja za rok 2019

RÚVZ so sídlom v Trnave

Kód	Názov kategórie
ADE 001	Helena C. Maltezou a , Elisabeth Botelho-Nevers b , Arne B. Brantsæter c , Rose-Marie Carlsson d , Ulrich Heininger e , Judith M. Hübschen f , Kamilla S. Josefsdottir g , George Kassianos h , Jan Kyncl i , Caterina Ledda k , Snežana Medić l,m , Aneta Nitsch-Osuch n , Raul Ortiz de Lejarazu o , Maria Theodoridou p , Pierre Van Damme q , Gerrit A. van Essen r , Sabine Wicker s , Ursula Wiedermann t , Gregory A. Poland u .
ADE 002	Vaccination Policies for HCP in Europe Study Group 1 (Dagmar Kollárová af (Slovak Medical University, Bratislava, Slovakia).: Vaccination of healthcare personnel in Europe: Update to current policies. In: Vaccine. Volume 37, 2019, Issue 52, p. 7576-7584

RÚVZ so sídlom v Senici

Kód	Názov kategórie
GII 001	Týždenník Záhorák dňa 22.08.2019 prezentovaný článok „Kontrola nebalenej zmrzliny počas letnej turistickej sezóny 2019“ .

RÚVZ so sídlom v Galante za rok 2019

Kód	Názov kategórie
RÚVZ so sídlom v Galante v roku 2019 nerealizovalo žiadnu publikačnú činnosť.	

RÚVZ so sídlom v Dunajskej Strede

Kód	Názov kategórie
RÚVZ so sídlom v Dunajskej Strede v roku 2019 nerealizovalo žiadnu publikačnú činnosť.	

Prehľad publikačnej činnosti RÚVZ SR Žilinského kraja za rok 2019

RÚVZ so sídlom v Martine

Kód	Názov kategórie
ADE 001	ULBRICHTOVÁ, R., BUCHANCOVÁ, J., HRUSKOVA, M., MARUSIAKOVA, M., ZABORSKY, T., JAKUSOVA, V., HUDECKOVA, H.: Hodnotenie lokálnej svalovej záťaže u šičiek autopotašov 2. časť: využitie časovej snímky a meranie počtu pohybov pri hodnotení lokálnej svalovej záťaže. Pracovní lékařství. - Roč. 71, č. 1-2 (2019), s. 5-12. ISSN 0032-6291
ADE 002	Hudečková, H.: Migranti a možné riziká infekčných chorôb. Očkovanie v špeciálnych situáciách: 2. preprac. vyd. ISBN 978-80-204-4324-3. - Praha : Mladá fronta, 2019. - S. 397-406
ADE 003	Ulbrichtová, R., Jakušová, V., Švihrová, V., Dvorštiaková, B., Hudečková, H.: Validation of the Slovakian version of Boston Carpal Tunnel Syndrome Questionnaire (BCTSQ). Acta Medica. - Roč. 62, č. 3 (2019), s. 105-108
ADE 004	Schwarzová, K., Ciznár, I., Švihrová, V., Hudečková, H.: Initial attachment of Borrelia burgdorferi spirochetes to Vero cells. Bratislava medical journal. - Roč. 120, č. 11 (2019), s. 872-875
ADE 005	Tatarková, M., Baška, T., Sovičová, M., Kuka, S., Strfanová, E., Novák, M., Vaňová, B., Hudečková, H.: Lead contamination of fruit spirits intended for own consumption as a potential overlooked public health issue: a pilot study. Central European Journal of Public Health. - Roč. 27, č. 2 (2019), s. 110-114
ADF 001	Novák, M., Hudečková, H.: Výskyt hlásených prípadov Clostridium difficile u detí v rokoch 2011 až 2017. Pediatria. - Roč. 14, č. 4 (2019), s. 163-166
ADF 002	Čečo, R., Švihrová, V., Čečo, D., Buchanová, J., Hudečková, H.: Slovenská verzia dotazníka Teacher Stress Inventory. Pracovné lékařstvo a toxikológia : nové poznatky a zkušenosti 4. - : 1. vyd. ISBN 978-80-8187-051-4. - Martin : Jesseniova lekárska fakulta UK, 2019. - S. 117-121
ADF 003	Ulbrichtová, R., Jakušová, V., Hrušková, M., Hudečková, H.: Automobilový priemysel a jeho pravdepodobný vplyv na vzostup chorôb z povolania na Slovensku. Pracovné lékařstvo a toxikológia : nové poznatky a zkušenosti 4. - : 1. vyd. ISBN 978-80-8187-051-4. - Martin : Jesseniova lekárska fakulta UK, 2019. - S. 113-116
AEC 001	Čečo, R., Švihrová, V., Hudečková, H.: Verification of Slovak version of teachers stress inventory in secondary school teachers - pilot study. QUAERE 2019 : recenzovaný zborník príspevků interdisciplinární mezinárodní vědecké konference doktorandů a odborných asistentů : 9. - : 1. vyd. ISBN 978-80-87952-30-6. - Hradec Králové : Magnanimitas akademické sdružení, 2019. - S. 427-432
AEC 002	Sovičová, M., Tomášková, H., Carbolová, L., Šplichalová, A., Baška, Z., Hudečková, H.: Účinnosť preventívnych opatrení na hladiny kadmia v moči u pracovníkov v podniku výroby nikel-kadmiových batérií. Pracovní lékařství. - Roč. 71, č. 1-2 (2019), s. 17-24
AEC 003	Ulbrichtová, R., Buchanová, J., Hrušková, M., Marušiaková, M., Záborský, T., Jakušová, V., Hudečková, H.: Hodnotenie lokálnej svalovej záťaže u šičiek autopotašov 2. časť: využitie časovej snímky a meranie počtu pohybov pri hodnotení lokálnej svalovej záťaže. Pracovní lékařství. - Roč. 71, č. 1-2 (2019), s. 5-12
AEC 004	Dvorštiaková, B., Jakušová, V., Ulbrichtová, R., Hudečková, H.: Information to communication technologies addiction public health problem of 21. century. QUAERE 2019 : recenzovaný zborník príspevků interdisciplinární mezinárodní vědecké konference doktorandů a odborných asistentů : 9. - : 1. vyd. ISBN 978-80-87952-30-6. - Hradec Králové : Magnanimitas akademické sdružení, 2019. - S. 399-406
AEC 005	Ulbrichtová, R., Jakušová, V., Dvorštiaková, B., Hudečková, H.: Association of selected work related diseases and automobile industry in the Slovak and Czech Republics. QUAERE 2019 : recenzovaný zborník príspevků interdisciplinární mezinárodní vědecké konference doktorandů a odborných asistentů : 9. - : 1. vyd. ISBN 978-80-87952-30-6. - Hradec Králové : Magnanimitas akademické sdružení, 2019. - S. 407-413
AED 001	Švihrová, V., Lužinská, P., Hudečková, H.: Mýty o očkovaní - postoje rodičov vybraných okresov. Aktuálne problémy verejného zdravotníctva vo výskume a praxi: recenzovaný zborník vedeckých a odborných prác : 4. - : 1. vyd. ISBN 978-80-8187-061-3. - Martin : Jesseniova lekárska fakulta UK, 2019. - S. 240-245
AED 002	Dvorštiaková, B., Jakušová, V., Hudečková, H.: Postoje dospeljej populácie k používaniu mobilných informačno-komunikačných technológií v okrese Martin. Aktuálne problémy verejného zdravotníctva vo výskume a praxi : recenzovaný zborník vedeckých a odborných prác : 4. - : 1. vyd. ISBN 978-80-8187-061-3. - Martin : Jesseniova lekárska fakulta UK, 2019. - S. 42-47
AED 003	Čečo, R., Švihrová, V., Hudečková, H.: Možnosti hodnotenia psychickej pracovnej záťaže. Aktuálne problémy verejného zdravotníctva vo výskume a praxi : recenzovaný zborník vedeckých a odborných prác : 4. - : 1. vyd. ISBN 978-80-8187-061-3. - Martin : Jesseniova lekárska fakulta UK, 2019. - S. 31-35
AED 004	Stefanová, E., Baška, T., Michalíková, M., Švihrová, V., Szabóová, V., Laciková, R., Hudečková, H.: Vývoj stravovacích návykov a pohybovej aktivity u študentov všobecného lékařstva za obdobie akademických rokov 2012/2013-2018/2019. Aktuálne problémy verejného zdravotníctva vo výskume a praxi : recenzovaný zborník vedeckých a odborných prác : 4. - : 1. vyd. ISBN 978-80-8187-061-3. - Martin : Jesseniova lekárska fakulta UK, 2019. - S. 225-234
AED 005	Sovičová, M., Baška, T., Kuka, S., Tatarková, M., Hudečková, H.: Môžu predstavovať individuálne zdroje zásobovania vodou riziko pre populáciu? Aktuálne problémy verejného zdravotníctva vo výskume a praxi : recenzovaný zborník vedeckých a odborných prác : 4. - : 1. vyd. ISBN 978-80-8187-061-3. - Martin : Jesseniova lekárska fakulta UK, 2019. - S. 216-224
BEF 001	MARUSIAKOVA, M., ZABORSKY, T.: Trend výskytu chorôb z povolania z expozície fyzickej záťaži za obdobie rokov 1998-2018 v regióne Turiec. In: Aktuálne problémy verejného zdravotníctva vo výskume a praxi : recenzovaný zborník vedeckých a odborných prác : 4. - : 1. vyd. Martin : Jesseniova lekárska fakulta UK, 2019. s.144-152. ISBN 978-80-8187-061-3
BEF 002	PARICKOVA, J., ZABORSKY, T., MARUSIAKOVA, M.: Môže byť vzdialená priemyselná zóna zdrojom hluku a vibrácií v obytnej zástavbe? In: Aktuálne problémy verejného zdravotníctva vo výskume a praxi : recenzovaný zborník vedeckých a odborných prác : 4. - : 1. vyd. Martin : Jesseniova lekárska fakulta UK, 2019. s.182-190. ISBN 978-80-8187-061-3
GHG 001	Čečo, R., Švihrová, V., Čečo, D., Novák, M., Hudečková, H.: Exposure to mental load and psychosocial risks in kindergarten teachers. Zdravstveno varstvo [elektronický dokument]. - Roč. 58, č. 3 (2019), s. 120-128 [online]
GHG 002	Baška, T., Laciková, R., Stefanová, E., Szabóová, V., Švihrová, V., Hudečková, H.: Changes of eating habits and alcohol drinking among medical students occurring during their undergraduate study. International Journal of Health Promotion and Education [elektronický dokument]. - Roč. 57 (2019), s. [1-10] [online]
GHG 003	Tatarková, M., Baška, T., Sovičová, M., Kuka, S., Hudečková, H.: Analýza vybraných ťažkých kovov v ovocných destilátoch použitím atómovej absorpčnej spektrometrie s grafitovou piekou (AAS GF). Aktuálne problémy verejného zdravotníctva vo výskume a praxi [elektronický dokument] : recenzovaný zborník vedeckých a odborných prác : 4. - : 1. vyd. ISBN 978-80-8187-061-3. - Martin : Jesseniova lekárska fakulta UK, 2019. - S. 246-251 [online]
GII 001	Hudečková, H., Jakušová, V., Švihrová, V., Baška, T.: Aktuálne problémy verejného zdravotníctva vo výskume a praxi recenzovaný zborník vedeckých a odborných prác. FAI Redakčné a zostavovateľské práce knižného charakteru (bibliografie, encyklopédie, katalógy, slovníky, zborníky, atlasy, ...). Martin, JLF UK, 2019

Prehľad prednáškovej činnosti

Prednášková činnosť RÚVZ SR Banskobystrického kraja za rok 2019

Prednášková činnosť pracovísk RÚVZ Banská Bystrica v roku 2019

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Anna Puškárová Bódišová	Zúbky		MŠ Družby	15.5.2019
Anna Puškárová Bódišová	Zúbky		ZŠ Moskovská- prváci	21.5.2019
Anna Puškárová Bódišová	Zúbky		BR - ZŠ Pionierska 4 - druháci	24.5.2019
Anna Puškárová Bódišová	Zúbky		MŠ Tulsá	4.6.2019
Anna Puškárová Bódišová	SD DIABETU – DM		Fit senior Komuce	13.11.2019
Anna Puškárová Bódišová	Zdravé zúbky		MŠ Karpatská	19.11.2019
Anna Puškárová Bódišová	Inkontinencia moču a Chronické žilové ochorenia		Fit senior Komuce	20.11.2019
Anna Puškárová Bódišová	Zdravé zúbky		ZŠ Pohronská Polhora	22.11.2019
Daniela Borošová	Laboratórne vyšetrovacie metódy chemických faktorov životného a pracovného prostredia a zaťaženia človeka pri prevencii ochorení.	Vzdelávacia aktivita: „Prevencia civilizačných ochorení.“	Fakulta zdravotníctva SZU v Bratislave so sídlom v Banskej Bystrici	25.10.2019
Daniela Borošová	Činnosť NRC pre laboratórnú diagnostiku v oblasti ľudského biomonitingu, rok 2019,	Spoločný konzultačný deň NRC, Banská Bystrica	RÚVZ, Banská Bystrica	6.11.2019
Daniela Borošová, Daniel Mikláš	Big data pre podporu rozhodovacích procesov pri riešení zaťaženia človeka rizikovými faktormi prostredia,	Spoločný konzultačný deň NRC, Banská Bystrica	RÚVZ, Banská Bystrica	6.11.2019
Eleonóra Fabiánová	Vývoj ochrany zdravia pri práci z hľadiska limitov expozície karcinogénom a mutagénom pri práci. NRC pre hodnotenie osobnej expozície a zdravotného rizika	Spoločný konzultačný deň NRC verejného zdravotníctva v SR	RÚVZ, Banská Bystrica	6.11.2019
Eleonóra Fabiánová	Novelizácie smernice 2004/37/ES o ochrane pracovníkov pred rizikami z vystavenia účinkom karcinogénov alebo mutagénov pri práci	Celoslovenská porada OPPLaT RÚVZ v SR a ÚVZ SR	Hodruša Hámre, Hotel Salamandra	21.5.2019
Eva Krčmová	Zabezpečenie kvality výsledkov stanovenia metabolitov chemických škodlivín z ovzdušia v biologických vzorkách	Spoločný konzultačný deň národných referenčných centier	RÚVZ Banská Bystrica	6.11.2019
Gabriela Rakická	Drogy		ZŠ Brusno	16.1.2019
Gabriela Rakická	Drogy		ZŠ Valaská	23.1.2019
Gabriela Rakická	Drogy		ZŠ Polomka	30.1.2019
Gabriela Rakická	Rakovina hrubého čreva		Gymnázium Železiarne Podbrezová - súkromné	31.1.2019
Gabriela Rakická	Zdravé stravovanie		Gymnázium Železiarne Podbrezová - súkromné	31.1.2019
Gabriela Rakická	Rakovina hrubého čreva		ZŠ Spojová	5.2.2019
Gabriela Rakická	Rakovina hrubého čreva		ZŠ SSV	6.2.2019
Gabriela Rakická	Oboznámenie s priebehom projektu FIT senior , Prečo a čo cvičiť vo vyššom veku		Komuce	7.2.2019
Gabriela Rakická	Rakovina hrubého čreva		ZŠ SSVysielača	8.2.2019
Gabriela Rakická	Rakovina hrubého čreva		ZŠ Dumbierska	11.2.2019
Gabriela Rakická	Naučme srdce biť pomalšie		Komuce	12.2.2019
Gabriela Rakická	Rakovina hrubého čreva		SOS techniky a služieb, Brezno	18.2.2019
Gabriela Rakická	Jablko alebo hruška		Komuce	19.2.2019
Gabriela Rakická	Rakovina hrubého čreva		(ZŠ Staré Hory) – zasadačka RÚVZ BB	22.2.2019
Gabriela Rakická	Rakovina hrubého čreva		Komuce	26.2.2019
Gabriela Rakická	Rakovina hrubého čreva		Komuce	28.2.2019
Gabriela Rakická	Útekajme pred tukmi		Komuce	28.2.2019
Gabriela Rakická	Osteoporóza		Komuce	7.3.2019
Gabriela Rakická	Rakovina hrubého čreva		ZŠ Spojová	11.3.2019
Gabriela Rakická	Strava a pohyb vo vyššom veku		Komuce	12.3.2019
Gabriela Rakická	Týždeň mozgu		Deň otvorených dverí RÚVZ BB	13.3.2019
Gabriela Rakická	Drogy (2 x)		ZŠ Čierny Balog - Janošovka	13.3.2019
Gabriela Rakická	Strava a pohyb vo vyššom veku		Komuce	14.3.2019
Gabriela Rakická	Žiť a dýchať		Komuce	21.3.2019

Gabriela Rakická	Rakovina hrubého čreva		ZŠ Spojová	21.3.2019
Gabriela Rakická	Pohyb v prevencii inkontinencie a zlepšenie obehu v DK		Komuće	26.3.2019
Gabriela Rakická	Pohyb v prevencii inkontinencie a zlepšenie obehu v DK		Komuće	28.3.2019
Gabriela Rakická	Drogy		ZŠ Sitnianska	15.4.2019
Gabriela Rakická	Alkohol a prvá pomoc pri intoxikácii		ZŠ Moskovská	2.5.2019
Gabriela Rakická	Prevenca obezity		Deň otvorených dverí RÚVZ BB	17.5.2019
Gabriela Rakická	Alkohol a jeho vplyv na zdravie		Valaská ZŠ+ OUI	21.5.2019
Gabriela Rakická	CA Pľúc + Fajčenie		ZŠ a MŠ Moyzesa	28.5.2019
Gabriela Rakická	Až do dna...		SOS služieb a podnikania Brezno	25.6.2019
Gabriela Rakická	Základy prvej pomoci v zamestnaní		RÚVZ BB	4.7.2019
Gabriela Rakická	Fetálny alkoholový syndróm		RÚVZ BB- (Obyvatelia charity)	3.10.2019
Gabriela Rakická	Alzheimer		KD Krivánska	9.10.2019
Gabriela Rakická	Stres		KD Krivánska	9.10.2019
Gabriela Rakická	Životný štýl		KD Krivánska	9.10.2019
Gabriela Rakická	Alzheimer		KD Jeseň	17.10.2019
Gabriela Rakická	Duševné zdravie		KD Jeseň	17.10.2019
Gabriela Rakická	Zdravá strava		ZŠ Brusno	23.10.2019
Gabriela Rakická	Európsky týždeň proti drogám		ZŠ a MŠ Radvanská	19.11.2019
Gabriela Rakická	Európsky týždeň proti drogám		ZŠ Pohorelá	22.11.2019
Gabriela Rakická	Európsky týždeň proti drogám		ZŠ Medzibrod	25.11.2019
Gabriela Rakická	Európsky týždeň proti drogám		ZŠ Ďumbierska	29.11.2019
Gabriela Rakická	Prevenca KVCH		FIT senior Komuće	4.12.2019
Gabriela Rakická	Pravidlá zdravého a pokojného spánku		ZŠ Radvanská	9.12.2019
Gabriela Rakická	Pravidlá zdravého a pokojného spánku		ZŠ Radvanská	10.12.2019
Ivana Sedláčiková	Výživa v prevencii civilizačných ochorení	Vzdelávacia aktivita „Prevenca civilizačných ochorení“	SZU Banská Bystrica	25.11.2019
Iveta Nagyová (prednášajúca), Daniela Borošová, Renáta Briedoňová	Analýza celkového arzénu v potravinách	Celoústavný seminár RÚVZ v Banskej Bystrici	RÚVZ, Banská Bystrica	21.11.2019
Jana Kerlik	Aktuálna problematika očkovania proti meningokokovej meningitíde na Slovensku	Festival kazuistik	Žilina	22.3.2019
Jana Kerlik	Aktuálna problematika očkovania proti meningokokovej meningitíde na Slovensku	Aktuality v očkovaní	RÚVZ, Banská Bystrica	28.11.2019
Jana Kerlik	Chríпка	Prednáška pre deti 1. – 4. ročníka	ZŠ Závadka nad Hronom	27.11.2019
Jana Kerlik	Výskyt západonírskej horúčky v európe – výzva pre slovensko	XXIV. Červenkové dni	Tále	21.10.2019
Jana Kerlik	Borelióza prvý krát pod epidemiologickým dohľadom európy	XXIV. Červenkové dni	Tále	22.10.2019
Jaroslava Potocká, Jana Hamade	Okruhy tém k získaniu osvedčenia o odbornej spôsobilosti na výkon epidemiologicky závažných činností	Zabezpečenie podmienok na výkon práce v školskej kuchyni	Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Banská Bystrica	11.7.2019
Jaroslava Potocká, Jana Hamade	Okruhy tém k získaniu osvedčenia o odbornej spôsobilosti na výkon epidemiologicky závažných činností	Zabezpečenie podmienok na výkon práce v školskej kuchyni	Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Brezno	30.7.2019
Katarína Slotová	Vnútorne prostredie budov – kvalita ovzdušia z hľadiska ochrany verejného zdravia a súvisiaca legislatíva	Konferencia „Lepšia správa 2019“	Hotel Sitno „Vyhne“	21. – 23. 3. 2019
Katarína Slotová	Správne stravovanie školákov	Seminár pre žiakov ZŠ s MŠ Ľubietová	ZŠ s MŠ Ľubietová	3.9.2019
Katarína Slotová	Prevenca úrazovosti a zneužívania detí a iných nežiadúcich zážitkov z detstva	Diskusné sústreďenie v epidemiológii, prevencii a poradenstve chronických chorôb	RÚVZ Banská Bystrica	3.4. – 5.4. 2019
Katarína Slotová	Problematika prevencie chronických ochorení u detí a mládeže	Seminár pre pedagógov a rodičov ZŠ s MŠ Ľubietová	ZŠ s MŠ Ľubietová	18.9.2019
Katarína Slotová	Problematika nadváhy a obezity u detí a mládeže	Seminár zamestnancov RÚVZ BB	RÚVZ Banská Bystrica	5.9.2019
Katarína Slotová	Obezita ako rizikový faktor civilizačných ochorení	Prevenca civilizačných ochorení	Fakulta zdravotníctva SZU, Sládkovičova 21, Banská Bystrica	25.10.2019
Katarína Slotová	Hygiena detí a mládeže	špecializačné štúdium v špecializačnom odbore Verejné zdravotníctvo	FVZ SZU, Bratislava	12.11.2019
Katarína Slotová	PAU v životnom prostredí, riziká ohrozenia zdravia populácie	Spoločný konzultačný deň NRC	RÚVZ Banská Bystrica	6.11.2019
Katarína Slotová, Jana Hamade	Vyhodnotenie kvality stravy z hľadiska jednotlivých živín	Odborný seminár: Individuálny prístup k stravovaniu dieťaťa a kvalita potravín zo slovenských regiónov	Okresný úrad Banská Bystrica, Nám. L. Štúra 1, Banská Bystrica	21.10.2019
Lucia Maďarová	10 rokov očkovania v NIP	Mediforum 2019	Piešťany	20.9.2019

Ludmila Janešíková	Stravovacie návyky	Seminár pre žiakov ZŠ s MŠ Lúbietová	ZŠ s MŠ Lúbietová	3.9.2019
Lýdia Chovancová	Optimalizácia odberu a stanovenia minerálnych olejov vo vzorkách pracovného prostredia.	Celoústavný seminár RÚVZ v Banskej Bystrici	RÚVZ, Banská Bystrica	21.11.2019
Lýdia Chovancová, Dagmar Šaligová	Meranie expozície chemickým a fyzikálnym faktorom na pracoviskách a v obytnom prostredí	Seminár: LabAcademia 2019	Stredná zdravotná škola Banská Bystrica	29.10.2019
Miroslav Schwarz	Kvalita pitnej vody a vedľajšie produkty dezinfekcie	Konferencia s medzinárodnou účasťou „Pitná voda“	Trenčianske Teplice	8.10.2019
Renáta Kissová	Projekt EVGAF - vyhodnotenie	seminár k projektu „Enterovírusy cirkulujúce v Slovenskej republike, genotypové a fenotypové charakteristiky vybraných vírusov“	Bratislava SZU	10.12.2019
Tatiana Zvalová	Fajčenie a rakovina pľúc		ZŠ Ďumbierska	11.2.2019
Tatiana Zvalová	Fajčenie a rakovina pľúc		ZŠ Pionierska 2, Brezno	13.2.2019
Tatiana Zvalová	Fajčenie a rakovina pľúc		ZŠ Bakošova	15.2.2019
Tatiana Zvalová	Fajčenie a rakovina pľúc		SOŠ techniky a služieb, Brezno	18.2.2019
Tatiana Zvalová	Fajčenie a rakovina pľúc		SOŠ Elektrotechnická	20.2.2019
Tatiana Zvalová	Jabĺko alebo hruška		Komuce	21.2.2019
Tatiana Zvalová	Fajčenie a rakovina pľúc		ZŠ Spojová	25.2.2019
Tatiana Zvalová	Fajčenie a rakovina pľúc		SOŠS-Kremnička	28.2.2019
Tatiana Zvalová	Fajčenie a rakovina pľúc		ZŠ Pieninská	1.3.2019
Tatiana Zvalová	Fajčenie a rakovina pľúc		ZŠ Spojová	11.3.2019
Tatiana Zvalová	Fajčenie a rakovina pľúc		Gymnázium J. Chalupku Brezno	14.3.2019
Tatiana Zvalová	Fajčenie a rakovina pľúc		ZŠ Pohorelá	18.3.2019
Tatiana Zvalová	Fajčenie a rakovina pľúc		ZŠ Sládkovičova-Hrochoť	26.3.2019
Tatiana Zvalová	Činnosť Poradne pre odvykanie od fajčenia pri RÚVZ Banská Bystrica		RÚVZ B. Bystrica	4.4.2019
Tatiana Zvalová	Fajčenie = závislosť		RÚVZ B. Bystrica (pre študentov SOŠS Kremnička)	17.4.2019
Tatiana Zvalová	Zdravý životný štýl		ZŠ Moskovská	29.4.2019
Tatiana Zvalová	Zdravý životný štýl		ZŠ Moskovská	30.4.2019
Tatiana Zvalová	Fajčenie = závislosť		ZŠ Moskovská (9.roč.)	10.5.2019
Tatiana Zvalová	Fajčenie a rakovina pľúc		SZŠ (1. roč.)	15.5.2019
Tatiana Zvalová	Životný štýl		Valaská ZŠ+ OUI	29.5.2019
Tatiana Zvalová	Fajčenie = závislosť		BR - ZŠ Pionierska 2 - deviataci	31.5.2019
Tatiana Zvalová	Kým stúpa dym		Gymnázium A. Chalupku Brezno	3.6.2019
Tatiana Zvalová	Zdravá pyramída + Zdravý tanier		MŠ Karpatská	18.10.2019
Tatiana Zvalová	Hygiena rúk		MŠ Karpatská	18.10.2019
Tatiana Zvalová	Výživa a jej vplyv v starobe		Fit senior Komuce	23.10.2019
Tatiana Zvalová	Zdravá strava		ZŠ Bakossova	29.10.2019
Tatiana Zvalová	Moderné je nefajčiť		ZŠ Polomka	14.11.2019
Tatiana Zvalová	Viem čo zjem - Hygiena potravín		ŠZŠ Ďumbierska	25.11.2019
Tatiana Zvalová	Viem čo zjem - Hygiena potravín		ZŠ Spojová	12.12.2019
Tatiana Zvalová Darina Konečná	Moderné je nefajčiť		ZŠ Sitnianska	13.11.2019
Tatiana Zvalová Darina Konečná	Moderné je nefajčiť		ZŠ Pieninská	15.11.2019
Tatiana Zvalová Darina Konečná	Moderné je nefajčiť		ZŠ a MŠ Radvanská	18.11.2019
Tatiana Zvalová Darina Konečná	Moderné je nefajčiť		ZŠ Ďumbierska	28.11.2019
Tatiana Zvalová Darina Konečná	Moderné je nefajčiť		OUI Valaská	2.12.2019
Tatiana Zvalová, Anna Puškárová Bódišová	Viem čo zjem - Hygiena potravín		ZŠ Pieninská	4.11.2019
Tatiana Zvalová, Anna Puškárová Bódišová	Viem čo zjem - Hygiena potravín		ZŠ Pieninská	6.11.2019
Tatiana Zvalová, Anna Puškárová Bódišová	Viem čo zjem - Hygiena potravín		ZŠ Pieninská	8.11.2019
Tatiana Zvalová, Anna Puškárová Bódišová	Viem čo zjem - Hygiena potravín		ZŠ Bakossova	12.11.2019
Tatiana Zvalová, Anna Puškárová Bódišová	Viem čo zjem - Hygiena potravín		ZŠ Spojová	27.11.2019
Tatiana Zvalová, Anna Puškárová Bódišová	Viem čo zjem - Hygiena potravín		ZŠ Spojová	29.11.2019
Tatiana Zvalová,	Viem čo zjem - Hygiena potravín		ZŠ Spojová	3.12.2019

Anna Puškárová Bódišová				3.12.2019
Tatiana Zvalová, Anna Puškárová Bódišová	Viem čo zjem - Hygiena potravín		ZŠ Bakosova	4.12.2019
Tatiana Zvalová, Anna Puškárová Bódišová	Viem čo zjem - Hygiena potravín		ZŠ Spojová	5.12.2019
Tatiana Zvalová, Anna Puškárová Bódišová	Viem čo zjem - Hygiena potravín		ZŠ Spojová	9.12.2019
Tatiana Zvalová, Anna Puškárová Bódišová	Viem čo zjem - Hygiena potravín		ZŠ Spojová	11.12.2019
Zora Adamčáková Kľocová	Oboznámenie s priebehom projektu FIT senior , Prečo a čo cvičiť vo vyššom veku		Komuce	5.2.2019
Zora Adamčáková Kľocová	Rakovina prsníka		SOŠ Podnikania v BB	8.2.2019
Zora Adamčáková Kľocová	Rakovina prsníka		ZŠ Ďumbierska	11.2.2019
Zora Adamčáková Kľocová	Nové poznatky v pohybovej aktivite seniorov		Komuce	19.2.2019
Zora Adamčáková Kľocová	Rakovina prsníka		ZŠ Spojová	20.2.2019
Zora Adamčáková Kľocová	Rakovina prsníka		(ZŠ Staré Hory) – zasadačka RÚVZ BB	22.2.2019
Zora Adamčáková Kľocová	Utekajme pred tukmi		Komuce	26.2.2019
Zora Adamčáková Kľocová	Rakovina prsníka		SOŠS-Kremnička	28.2.2019
Zora Adamčáková Kľocová	Osteoporóza		Komuce	5.3.2019
Zora Adamčáková Kľocová	Týždeň mozgu		Deň otvorených dverí RÚVZ BB	13.3.2019
Zora Adamčáková Kľocová	Žiť a dýchať		Komuce	19.3.2019
Zora Adamčáková Kľocová	Pohybová aktivita seniorov – FIT senior		RÚVZ B. Bystrica	5.4.2019
Zora Adamčáková Kľocová	Význam pohybovej aktivity pre telesné a duševné zdravie		ZŠ Spojová B.B. (8. ročník)	6.5.2019
Zora Adamčáková Kľocová	Význam pohybovej aktivity pre telesné a duševné zdravie		ZŠ Pieninská B.B. (8. ročník)	7.5.2019
Zora Adamčáková Kľocová	Význam pohybovej aktivity pre telesné a duševné zdravie		ZŠ Sitnianska B.B. (8. ročník)	9.5.2019
Zora Adamčáková Kľocová	Význam pohybovej aktivity pre telesné a duševné zdravie		ZŠ Moskovská (2. ročník)	10.5.2019
Zora Adamčáková Kľocová	Nefarmakologické možnosti ovplyvnenia TK		Deň otvorených dverí RÚVZ BB	17.5.2019
Zora Adamčáková Kľocová	Svetový deň srdca		Deň otvorených dverí RÚVZ BB	27.9.2019
Zora Adamčáková Kľocová	Vyhodnotenie pilotného projektu FIT senior		Komuce	8.10.2019
Zora Adamčáková Kľocová	Alzheimer		Komuce	16.10.2019
Zora Adamčáková Kľocová	Duševné zdravie		Komuce	16.10.2019
Zora Adamčáková Kľocová	Alzheimer		FIT senior	16.10.2019
Zora Adamčáková Kľocová	Stres a duševné zdravie		FIT senior	16.10.2019
Zora Adamčáková Kľocová	Podpora zdravia a výchova ku zdraviu		BA- školenie o ŠS pre MPH	22.10.2019
Zora Adamčáková Kľocová	Vyhodnotenie VSKP 2019		Červenkové dni	23.10.2019
Zora Adamčáková Kľocová	Chrbtica		ZŠ Brusno	24.10.2019
Zora Adamčáková Kľocová	Význam a náplň činností poradne zdravia RÚVZ v SR v prevencii chronických neprenosných ochorení so zameraním na prevenciu kardiovaskulárnych chorôb.		SZU BB	25.10.2019
Zora Adamčáková Kľocová	Osteoporóza		Fit senior Komuce	30.10.2019
Zora Adamčáková Kľocová	Zdravý chrbát		ZŠ Polomka	14.11.2019
Zora Adamčáková Kľocová	Význam pohybu a fyz. a psych. zmeny v seniorskom veku		Fit senior Komuce	27.11.2019
Zora Adamčáková Kľocová	Vianoce a zdravie		FIT senior	11.12.2019
Zora Adamčáková Kľocová	Zdravie je ukryté vo vlastných rozhodnutiach		RÚVZ BB	19.12.2019
Zora Adamčáková Kľocová, Gabriela Rakická	Zdravý chrbát		ZŠ Pohronská Polhora	12.11.2019

Prednášková činnosť pracovníkov RÚVZ Rimavská Sobota v roku 2019

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Bc. Alena Borlášová	Viem, čo zjem 2. etapa	projekt ÚVZ SR	ZŠ	18. 19.20 a 28.11.2019
Bc. Alena Borlášová	Mimoriadne kontroly v HV	seminár RÚVZ v Rimavskej Sobote	RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote	14.11.19
Ing. Jozefína Gembická	Hodnotenie tvrdení používaných v súvislosti s kozmetickými výrobkami	seminár RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote	RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote	13.05.19
MUDr.Bérešová Jana,MPH	Realizácia projektu Viem čo zjem v roku 2018.	Odborný seminár RÚVZ	Rimavská Sobota	14.03.19

MUDr. Bérešová Jana, MPH	Prehľad o hygienickej situácii v predškolských zariadeniach v rámci pôsobnosti RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote	Odborný seminár RÚVZ	Rimavská Sobota	12.04.19
MUDr. Bérešová Jana, MPH	Analýza vybraných ukazovateľov z dotazníka, z vykonaných fyzikálnych a biochemických vyšetrení projektu NAPPPA	Odborný seminár RÚVZ	Rimavská Sobota	13.05.19
Mgr. Bokorová Zuzana	Porovnanie zmien "Normálne starnutie, Alzheimerova demencia"	Odborný seminár RÚVZ	Rimavská Sobota	14.10.19
Mgr. Bokorová Zuzana	Prevenencia osteoporózy	Odborný seminár RÚVZ	Rimavská Sobota	14.10.19
RNDr. Milecová, Ing. Vraniaková	Význam obsahu stopových prvkov v pitnej vode		RÚVZ R.Sobota	14.03.19
Ing. Čonková, Ing. Vraniaková	Výsledky z mimoriadneho cieľového ŠZD - solária v okresoch Rimavská Sobota a Revúca		RÚVZR. Sobota	14.10.19
MUDr. Strečková	Protiepidemické opatrenia v ohniskách VHA v oblastiach s nízkym hygienickým štandardom	Tematický kurz o nových poznatkoch v epidemiológii infekčných chorôb	SZU Bratislava	30.1.2019 -31.1.2019
MUDr. Strečková	Ľudské zdroje na oddeleniach epidemiológie v SR	Seminár RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote	RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote	14.2.2019
MUDr. Strečková, Mgr. Turisová	Hygiena rúk	Hygiena rúk – projekt vzdelávania zdravotníkov	Všeobecná nemocnica v Rimavskej Sobote	4.6.2019
MUDr. Strečková, Mgr. Turisová	Hygiena rúk	Hygiena rúk – projekt vzdelávania zdravotníkov	Nsp, n.o. Revúca	5.6.2019
MUDr. Strečková, Mgr. Turisová	Očkovanie Hrou	Vzdelávacia akcia v rámci PaP ÚVZ SR - Zvýšenie povedomia budúcich rodičov o ochoreniach preventabilných očkovaním a význame očkovania	SOS v Hnúšti	20.6.2019
MUDr. Strečková, Mgr. Turisová	Očkovanie hrou	Vzdelávacia akcia v rámci PaP ÚVZ SR - Zvýšenie povedomia budúcich rodičov o ochoreniach preventabilných očkovaním a význame očkovania	Gymnázium v Hnúšti	21.6.2019
MUDr. Strečková	Opakovaná kontrola povinnej vakcinácie dospelých populácie vo vybraných okresoch	XXIV. Červenkové dni preventívnej medicíny	Tále	21.10.2019 - 23.10.2019
MUDr. Strečková	Kontrola povinnej vakcinácie dospelých populácie v okresoch Rimavská Sobota a Revúca	Seminár RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote	RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote	14.11.2019
MUDr. Strečková,	Alzheimerova choroba	Prednáška pre Klub dôchodcov v Rimavskej Sobote	RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote	20.11.2019
MUDr. Strečková, Mgr. Turisová	Hygiena rúk	Hygiena rúk – projekt vzdelávania zdravotníkov	DD a DSS v Rimavskej Sobote	22.11.2019
MUDr. Dušan Béreš, MPH	Epi Info 7	Pregraduál SZU FVZ	SZU Bratislava	16.10.2019
MUDr. Dušan Béreš, MPH	Dotazník v epidemiológii	Pregraduál SZU FVZ	SZU Bratislava	23.10.2019
MUDr. Tatiana Majanová	Ochrana zdravia zamestnancov činných v chemickej ochrane rastlín	Preškolenie pracovníkov vykonávajúcich chemickú ochranu rastlín	Budova SOS technickej a agropotravinárskej v Rimavskej Sobote	22.2.2019
MUDr. Tatiana Majanová	Ochrana zdravia zamestnancov činných v chemickej ochrane rastlín	Preškolenie pracovníkov vykonávajúcich chemickú ochranu rastlín	Administratívna budova sp. INSTINCT a.s., Veľký Blh	13.3.2019
MUDr. Tatiana Majanová	Výklad povinností podnikateľov a zamestnávateľov určených novelou zákona č. 355/2007 Z.z. zákonom č. 289/2017 Z.z.	Podnikatelia a zamestnávateľa	Banská Bystrica	26.9.2019
Prednášková činnosť pracovníkov RÚVZ Zvolen v roku 2019				

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Mgr. Iveta Gondášová	Prevenca úrazov a prvá pomoc	Prednáška	SZŠ Zvolen 3A	3.1.2019
Mgr. Iveta Gondášová	Prevenia úrazov a prvá pomoc	Prednáška	SZŠ Zvolen 3B	3.1.2019
Mgr. Iveta Gondášová	Prevenca sexuálne prenosných chorôb	Prednáška	SZŠ Zvolen 3A	10.1.2019
Mgr. Iveta Gondášová	Prevenca sexuálne prenosných chorôb	Prednáška	SZŠ Zvolen 3B	10.1.2019
Mgr. Iveta Gondášová	Stomatohygiena	Prednáška	SZŠ Zvolen, 3A	17.1.2019
Mgr. Iveta Gondášová	Stomatohygiena	Prednáška	SZŠ Zvolen, 3B	17.1.2019
Mgr. Iveta Gondášová	Prevenca civilizačných ochorení -KVO	Prednáška	SZŠ Zvolen, 3A	24.1.2019
Mgr. Iveta Gondášová	Prevenca civilizačných ochorení	Prednáška	SZŠ Zvolen 3B	24.1.2019
Mgr. Iveta Gondášová	Prevenca onkologických ochorení- Európsky kódex proti rakovine	Prednáška	SZŠ Zvolen, 3A	7.2.2019
Mgr. Iveta Gondášová	Prevenca onkologických ochorení	Prednáška	SZŠ Zvolen,3B	7.2.2019
Mgr. Iveta Gondášová	DM2 - prevencia	Prednáška	SZŠ Zvolen, 3A	14.2.2019
Mgr. Iveta Gondášová	DM2 - prevencia	Prednáška	SZŠ Zvolen, 3B	14.2.2019
Mgr. Iveta Gondášová	Hypertenzia - prevencia	Prednáška	KD Veľká Lúka	21.2.2019
Mgr. Iveta Gondášová	Osteoporóza	Prednáška	SZŠ Zvolen,3A	28.2.2019
Mgr. Iveta Gondášová	Osteoporóza	Prednáška	SZŠ Zvolen, 3B	28.2.2019
Mgr. Iveta Gondášová	Prevenca onkologických ochorení	Prednáška	SZŠ Zvolen 3A	7.3.2019
Mgr. Iveta Gondášová	Prevenca onkologických ochorení	Prednáška	SZŠ Zvolen 3B	7.3.2019
Mgr. Iveta Gondášová	Podpora duševného zdravia	Prednáška TM 2019	RÚVZ Zvolen- Deň otvorených dverí (22)	13.3.2019
Mgr. Iveta Gondášová, Jozef Michalík	Prevenca alkoholizmu	Prednáška Bezpečný návrat domov	RÚVZ Zvolen (2. Roč. SZŠ 30)	12.3.2019
Mgr. Iveta Gondášová	Vyzvi srdce k pohybu	Prednáška	SZŠ Zvolen, 3A	21.3.2019
Mgr. Iveta Gondášová	Oplatí sa zdravo žiť?	Prednáška	DSS Zvolen,M.R.Štefánika	27.3.2019
Mgr. Iveta Gondášová	Alergické ochorenia	Prednáška	SZŠ Zvolen, 3A	28.3.2019
Mgr. Iveta Gondášová	Alergické ochorenia	Prednáška	SZŠ Zvolen, 3B	28.3.2019
Mgr. Iveta Gondášová	Prevenca obezity a užívania alkoholu u detí	Prednáška	ZŠ Slatinské Lazy7.-9.roč.	29.3.2019
Mgr. Iveta Gondášová	Ako zdravšie žiť a prečo...	Prednáška	Resocializačné zar.Filius Paul, Krupina	2.4.2019
Mgr. Iveta Gondášová	Ako som na tom so svojim zdravím?	Prednáška s meraniami v PZ	SZŠ na RUVZ Zvolen	10.4.2019
Mgr. Iveta Gondášová	Deň narcisov	Prednáška	SZŠ Zvolen, 3B	11.4.2019
Mgr. Iveta Gondášová	Európsky imunizačný týždeň	Prednáška-beseda	SZŠ Zvolen, 3A	25.4.2019
Mgr. Iveta Gondášová	Európsky imunizačný týždeň	Prednáška - beseda	SZŠ Zvolen, 3B	25.4.2019
Mgr. Iveta Gondášová	NAPPPA-význam pohybu	Prednášky	8.roč. ZŠ Zvolen	5.19
Mgr. Iveta Gondášová	Životné prostredie a zdravie	Prednáška	SZŠ Zvolen, 3A,3B	2.5.2019
Mgr. Iveta Gondášová	Hygiena rúk	Prednáška	SZŠ Zvolen, 3A,B	5.5.2019
Mgr. Iveta Gondášová	Alimentárne ochorenia	Prednáška	SZŠ Zvolen, 3A	9.5.2019
Mgr. Iveta Gondášová	Alimentárne ochorenia	Prednáška	SZŠ Zvolen, 3B	9.5.2019
Mgr. Iveta Gondášová	Aj my Rómovia dokážeme veľa	Prednáška + film	Špeciálna ZŠ, Zvolen	17.5.2019
Mgr. Iveta Gondášová	Fajčenie	Prednáška a meranie CO vo výdychu	6.ZŠ Zvolen,8.A,B,C	30.5.2019
Mgr. Iveta Gondášová	Význam pohybu v prevencii FAS	Prednáška	9.ZŠ Zvolen, 9. Roč.	9.9.2019
Mgr. Iveta Gondášová	Alzheimerova choroba	Prednáška	SZŠ Zvolen,3.roč.	19.9.2019
Mgr. Iveta Gondášová	Psychohygiena nielen pre seniorov	Prednáška-beseda	KD Sliač	24.9.2019
Mgr. Iveta Gondášová	Osteoporóza a jej prevencia	Prednáška	SZŠ Zvolen, 3A	3.10.2019
Mgr. Iveta Gondášová	Psychohygiena	Prednáška	SZŠ Zvolen, 1PSA	17.10.2019
Mgr. Iveta Gondášová	Psychohygiena	Prednáška	SZŠ Zvolen,1PSB	17.10.2019
Mgr. Iveta Gondášová	Viem zdravo žiť?	Prednáška-beseda a merania PZ	Špeciálna ZŠ Krupina	18.10.2019
Mgr. Iveta Gondášová	Antidoping	Prednáška-beseda+film	SZŠ Zvolen.2.ZA	21.10.2019
Mgr. Iveta Gondášová	Onkologické ochorenia	Prednáška	SZŠ Zvolen 3A	24.10.2019
Mgr. Iveta Gondášová	Psychohygiena	Prednáška	1. ZŠ Zvolen, učiteľia	30.10.2019
Mgr. Iveta Gondášová	Viem čo zjem	Prednáška	1.ZŠ Zvolen, 5.A,B	6.11.2019
Mgr. Iveta Gondášová	Zdravé starnutie	Prednáška	SZŠ Zvolen,3A	7.11.2019
Mgr. Iveta Gondášová	Antidoping	Prednáška a film – Dúhové dni	ZŠ Pliešovce 8.roč.	8.11.2019
Mgr. Iveta Gondášová	Predchádzanie patologickým javom	Prednáška - beseda	ZŠ Pliešovce 7.roč.	8.11.2019
Mgr. Iveta Gondášová	Viem čo zjem	Prednáška	5.ZŠ Zvolen	11.11.2019
Mgr. Iveta Gondášová	Riziká užívania alkoholu u detí	Prednáška,film,beseda	6.ZŠ Zvolen, 8.A,B,C	14.11.2019
Mgr. Iveta Gondášová	Viem čo zjem	Prednáška	6. ZŠ Zvolen	14.11.2019
Mgr. Iveta Gondášová	Psychohygiena	Prednáška	Denné centrum Detva	15.11.2019
Mgr. Iveta Gondášová	Úprava telesnej hmotnosti - kauzistika	Prednáška	Hotel Color, Bratislava	13.11.2019
Mgr. Iveta Gondášová	NAPPPA v podmienkach PZ Zvolen	Celoštátna odborná konferencia SK MTP v Banskej Bystrici, Hotel Dixon	Medicínsko-technickí pracovníci SR	1.4.2019
Mgr. Iveta Gondášová	Prevenca úrazov	Prednáška-beseda	SZŠ Zvolen, 3A	21.11.2019

Mgr. Iveta Gondášová	Antidoping	Prednáška-film	SZŠ Zvolen, 2.ZA	21.11.2019
Mgr. Iveta Gondášová	Viem čo zjem, zdravý život-fajčenie	Prednáška	3.ZŠ Zvolen	22.11.2019
Mgr. Iveta Gondášová	Riziká fajčenia	Prednáška-film, meranie CO	MsKS v Sliachi-ZŠ Sliach 8.A.B	25.11.2019
Mgr. Iveta Gondášová	Podpora duševného zdravia	Prednáška	SZU Bratislava	9.12.2019
Mgr. Iveta Gondášová	HIV/AIDS	Prednáška	SZŠ Zvolen, 3A	5.12.2019
Mgr. Iveta Gondášová	Viem čo zjem	Prednáška	9.ZŠ Zvolen	26.11.2019
Mgr. Iveta Gondášová	Viem čo zjem	Prednáška	ZŠ Hriňová	27.11.2019
Mgr. Iveta Gondášová	Prevenencia KVO	Prednáška	SZŠ Zvolen, 3A	28.11.2019
Mgr. Iveta Gondášová	Viem čo zjem	Prednáška	ZŠ Alexyho, Zvolen	5.12.2019
Mgr. Iveta Gondášová	Sexuálne prenosné ochorenia-prevenia	Prednáška	SZŠ Zvolen, 3A	12.12.2019
Mgr. Iveta Gondášová	Hygiena rúk- prevencia NN	Prednáška- nácvik	Deň otvorených dverí RÚVZ Zvolen SZŠ Zvolen, 3A	13.12.2019

Prednášková činnosť pracovísk RÚVZ Žiar nad Hronom v roku 2019

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
MUDr. Eva Striežová, MUDr. Zina Košťanová, PhDr. Dušana Pramuková	Hygiena rúk a vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov	Celoústavný odborný seminár	Nemocnica Žiar nad Hronom Svet zdravia, a.s.	25.04.19
MUDr. Zina Košťanová, PhDr. Dušana Pramuková	Hygiena rúk a vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov	Seminár pre zdravotníckych pracovníkov v DSS v regióne Žiar nad Hronom	RÚVZ so sídlom v Žiari nad Hronom	08.09.19
MUDr. Košťanová	Vyhodnotenie kampane Vyzvi srdce k pohybu 2019	XXIV. ČDPM	Tále	23.10.19
MUDr. Zina Košťanová, PhDr. Dušana Pramuková	Hygiena rúk a vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov	Seminár pre zdravotníckych pracovníkov v DD a DSS v Žiari nad Hronom	DD a DSS v Žiari nad Hronom	05.11.19

Prednášková činnosť úradov VZ Bratislavského kraja za rok 2019:

Prednášková činnosť pracovísk/odboru OPZ/VkZ v roku 2019

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
MUDr. Alžbeta Béderová	Význam kyslíčkových výrobkov vo výžive detí a dospelých	Mamy v pohode	Bratislava	19.1.2019
Mgr. Katarína Blažová	Osteoporóza a jej prevencia	Epidemiologický seminár	BSK , Bratislava	28.10.2019
Mgr. Zuzana Klinčáková	Prevencia Alzheimerovej choroby	Epidemiologický seminár	BSK , Bratislava	28.10.2019

Prednášková činnosť pracovísk/odboru PPL v roku 2019

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Soňa Kristiánová	Právne predpisy týkajúce sa chemických látok a zmesí na trhu a práce s chemickými faktormi	Odborná príprava na prácu s veľmi toxickými a toxickými látkami a zmesami	IBP, s.r.o., BA BA	31.1.2019
Soňa Kristiánová	Právne predpisy týkajúce sa chemických látok a zmesí na trhu a práce s chemickými faktormi	Odborná príprava na prácu s veľmi toxickými a toxickými látkami a zmesami	Chemicko-technologická fakulta BA	12.3.2019
Soňa Kristiánová	Personálne obsadenie odboru PPL v Bratislavskom regióne	Celoslovenská porada vedúcich odborov a oddelení PPLaT RÚVZ v SR	Hodruša-Hámre	22.05.-23.05. 2019
Jana Klemková	Povinnosti užívateľského zamestnávateľa z hľadiska bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci	Gremiálna porada a seminár RÚVZ BA	RÚVZ BA	11.11.2019
Soňa Kristiánová	Právne predpisy týkajúce sa chemických látok a zmesí na trhu a práce s chemickými faktormi	Odborná príprava na prácu s veľmi toxickými a toxickými látkami a zmesami	IBP, s.r.o., BA	20.11.2019

Prednášková činnosť odboru HŽPaZ + HZZ v roku 2019

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Jindra Holíková	Zdravie a zmena klímy	Klimatické zmeny	Komárno	24.09.2019
Stanislav Duba	Hygiena zdravotníckych zariadení	Špecializačné štúdium MPH	Bratislava	17.09.2019
Lenka Viglaská	Prev. poriadok zariadení soc.služieb	Seminár pre poskytovateľov social. služieb v BA kraji	Bratislava	28.12.2019
Anna Klimentová	Pitná voda a zdravie	Školenie pre pracovníkov BVS,a.s.	Bratislava	14.02.2019
Stanislav Duba	Pitná voda a zdravie	Školenie pre pracovníkov BVS,a.s.	Bratislava	14.02.2019
Anna Klimentová	Pitná voda a zdravie	Školenie pre pracovníkov letiska	Bratislava	09.-10.09.2019

Prednášková činnosť pracovísk/odboru OOFŽPP v roku 2019

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Silvia Kováčsová	Skúsenosti s odberom vzoriek na stanovenie pevného aerosólu s obsahom azbestových vlákien.	odborný seminár OOFŽPP	RÚVZ Bratislava hl. mesto so sídlom v Bratislave	21.5.2019
Andrea Faltinová, Zuzana Adamcová, Petra Janičková, Milan Laurenčík	Čo priniesla v praxi inovácia prístrojového vybavenia	Gremiálna porada Generálneho tajomníka služobného úradu	RUVZ Bratislava hl. mesto so sídlom v Bratislave	5.9.2019
Andrea Faltinová, Zuzana Adamcová, Petra Janičková, Milan Laurenčík	Čo priniesla v praxi inovácia prístrojového vybavenia	odborný seminár OOFŽPP	RUVZ Bratislava hl. mesto so sídlom v Bratislave	13.9.2019
Lenka Viglaská, Veronika Chudjaková, Tomáš Ragula, František Križan	Hygienická problematika roztočov v komunálnej sfére	Gremiálna porada Generálneho tajomníka služobného úradu	RUVZ Bratislava hl. mesto so sídlom v Bratislave	7.11.2019
Andrea Faltinová	Zásady BOZP pri práci s nebezpečnými chemickými látkami	školenie OOFŽPP	RÚVZ Bratislava hl. mesto so sídlom v Bratislave	17.12.2019

Prednášková činnosť pracovísk/odboru hygieny detí a mládeže v roku 2019

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Eva Karpatová	Zabezpečenie podmienok na výkon práce v školskej kuchyni		Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Malackách, Záhorácka 2942/60A, 901 01 Malacky	9. 7. - 10. 7. 2019

Eva Karpatová	Zabezpečenie podmienok na výkon práce v školskej kuchyni		Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Malackách, Záhorácka 2942/60A, 901 01 Malacky	2 dni v auguste 2019
Agneša Rončáková	Zabezpečenie podmienok na výkon práce v školskej kuchyni		Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Vazovova 7/A, 816 16 Bratislava	23. 7. - 24. 7. 2019
Agneša Rončáková	Zabezpečenie podmienok na výkon práce v školskej kuchyni		Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Vazovova 7/A, 816 16 Bratislava	4. 9. - 5. 9. 2019
Monika Václavíková	Zabezpečenie podmienok na výkon práce v školskej kuchyni		Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Pezinok, Moyzesova 1678/2, 902 01 Pezinok	6. 8. - 7. 8. 2019
Katarína Gyürösiová	Bezpečnosť potravín, výsledovateľnosť pôvodu mäsa a s tým súvisiaca dokumentácia	Školenie vedúcich ŠJ a hlavných kuchárov	Základná škola, Pankúchova 4, 851 04 Bratislava	18.6.2019
Eva Karpatová	Výsledovateľnosť surovín v ŠJ	Školenie vedúcich ŠJ	Spojená škola internátna, Svrčia 6, 841 04 Bratislava	16.10.2019

Prednášková činnosť pracovísk/odboru EPIDEMIOLOGIA v roku 2019

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
MUDr. Peter Truska, CSc.	Infekcia HIV v SR: surveillance a výskyt	XVI. Vedecko-odborná konferencia NRC pre surveillance infekčných chorôb v SR	MZ SR, Bratislava	20.03,2019
MUDr. Peter Truska, CSc.	Vyhľadávanie a vykazovanie prípadov infekcie HIV	XXIV. Červenkové dni preventívnej medicíny	Tále	21.10.-23.10. 2019
MUDr. Katarína Fabianová	Problematika v zdravotnej starostlivosti a ochrany zdravia zdravotníckych pracovníkov pri podozrení na vysoko nebezpečnú nákazu	Odborné školenie zamestnancov UNB	Bratislava	16.05,2019
MUDr. Katarína Fabianová	Vedomosti zdravotníckych pracovníkov o správnych postupoch hygieny rúk	XXIV. Červenkové dni preventívnej medicíny	Tále	21.10.-23.10. 2019
MUDr. Katarína Fabianová	Hygiena rúk v prevencii nozokomiálnych infekcií a indikácie pre dezinfekciu a používanie rukavíc	Odborné školenie zamestnancov DSS	Bratislava	28.10,2019

Prednášková činnosť RÚVZ SR Košického kraja za rok 2019

RÚVZ so sídlom v Košiciach

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Viera Lešníková	Problematika obedov zdarma.	Školenie pracovníkov školského stravovania	Technická univerzita Košice	04.02.19
Viera Lešníková	Správna výrobná prax.	Školenie pracovníkov školského stravovania	SOŠ Ostrovského 1, Košice	19.02.19
Mária Holovková Monika Fabianová Soňa Gregová	Linka pomoci na odvykanie od fajčenia - súhrnná informácia.	XII. Regionálny odborný deň medicínsko-technických pracovníkov v Košiciach	GES Club Košice	27.02.19
Iveta Šmideková Agnesa Zajacová	Národný akčný plán pre podporu pohybovej aktivity - informácia o plnení.	XII. Regionálny odborný deň medicínsko-technických pracovníkov v Košiciach	GES Club Košice	27.02.19
Eva Brdárka Alena Vojtková Eva Chovancová	Ekologické farbenie kože pre potreby automobilového priemyslu.	XII. Regionálny odborný deň medicínsko-technických pracovníkov v Košiciach	GES Club Košice	27.02.19
Jana Kollárová	Podpora zdravia z pohľadu WHO, jej pôsobenie na Slovensku a nové trendy vo svete.	Odborná konferencia - Preventívna medicína VIII.	MZ SR Bratislava	27.03.19
Eva Schnitzerová	Zdravotno-výchovná akcia "Poskytovanie poradenských služieb pre zamestnancov OÚ Košice a verejnosť z radov klientov úradu". Spolupráca RÚVZ Košice a OÚ Košice.	Zasadnutie Krajskej komisie pre prevenciu kriminality a inej protispoločenskej činnosti OÚ Košice	OÚ Košice	03.04.19
Andrej Gajdoš Dagmar Gajdošová Eva Roszková Renáta Marcinčinová	Monitoring mutagénnej aktivity ovzdušia v pracovnom a životnom prostredí.	Odborný seminár MTP pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	09.04.19
Mária Ludrovská	Smernica EPaR (EÚ) 2017/2398 a smernica EPaR (EÚ) 2019/130 a ich implementácia do NV SR č. 356/2006 Z. z. o ochrane zdravia zamestnancov pre rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénnym a mutagénnym faktorom pri práci.	Odborný seminár MTP pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	09.04.19
Adriana Plevová	Expozícia izokyanátom v pracovnom prostredí.	Odborný seminár MTP pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	09.04.19
Dagmar Gajdošová Andrej Gajdoš Daniela Tarabčáková Jozef Majoroš	Odras zdravotného rizika mutagénnych zložiek z ovzdušia v koksárenských prevádzkach.	Odborný seminár VŠ pracovníkov RÚVZ v Košickom kraji	RÚVZ Košice	11.04.19
Veronika Jalčovníková Gabriela Leitnerová	Stanovenie kovov metódou AAS na prístoji ContrAA800D	Odborný seminár VŠ pracovníkov RÚVZ v Košickom kraji	RÚVZ Košice	11.04.19
Marek Bobko Martin Prevužňák Gabriela Swiatlowska	Meranie a hodnotenie elektromagnetického poľa v okolí základňových staníc mobilných operátorov.	Odborný seminár VŠ pracovníkov RÚVZ v Košickom kraji	RÚVZ Košice	11.04.19
Daniela Kastelová	Analýza dávkovej záťaže pacientov pri vybraných CT vyšetreniach.	Odborný seminár VŠ pracovníkov RÚVZ v Košickom kraji	RÚVZ Košice	11.04.19
Veronika Tarkovská	Pravidelné povinné očkovanie detí.	Edukačná aktivita pre rodičov s deťmi	Centrum pre rodičov s deťmi Terasáčik, Košice	26.04.19
Veronika Tarkovská	Postupy pri zistení osoby podozrivej z ochorenia na VNN v ambulancii všeobecného lekára.	Vzdelávacie podujatie Regionálnej lekárskej komory a Košického samosprávneho kraja	MÚ MČ Juh Košice	16.05.19
Anna Magdová	Hygiena rúk v prevencii nozokomiálnych nákaz.	Deň ošetrovateľstva a rehabilitácie.	MÚ MČ Juh Košice	17.05.19
Eva Tkáčová Slávka Tóthová	Staphylococcus aureus a jeho toxíny.	Odborný seminár MTP pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	21.05.19
Mária Pusztaiová Viera Lengyelová Anna Belyová Daniela Slimáková	Prehľad izolácií vírusov chrípky v rokoch 2016-2018 vo Východoslovenskom regióne.	Odborný seminár MTP pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	21.05.19
Beáta Nadzonová Eva Andrásyová	30 rokov diagnostiky HIV/AIDS na RÚVZ Košice.	Odborný seminár MTP pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	21.05.19
Daniela Kastelová	Analýza dávkovej záťaže pacientov pri vybraných CT vyšetreniach.	Odborný seminár MTP pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	21.05.19
Veronika Tarkovská	Postupy pri zistení osoby podozrivej z ochorenia na VNN.	Školenie primárov CPO Košického kraja a pracovníkov KOS ZS Košice	UNLP Košice	22.05.19
Tomáš Molčányi	Aktuálna epidemiologická situácia vo výskyte osýpok.	Školenie primárov CPO Košického kraja a pracovníkov KOS ZS Košice	UNLP Košice	22.05.19
Anna Magdová	Hygiena rúk v prevencii nozokomiálnych nákaz.	Školenie primárov CPO Košického kraja a pracovníkov KOS ZS Košice	UNLP Košice	22.05.19

Mária Ludrovská	Smernica EPaR (EÚ) 2017/2398 a smernica EPaR (EÚ) 2019/130 a ich implementácia do NV SR č. 356/2006 Z. z. o ochrane zdravia zamestnancov pre rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénnym a mutagénnym faktorom pri práci.	Odborný seminár VŠ pracovníkov RÚVZ v Košickom kraji	RÚVZ Košice	23.05.19
Adriana Plevová	Expozícia izokyanátom v pracovnom prostredí.	Odborný seminár VŠ pracovníkov RÚVZ v Košickom kraji	RÚVZ Košice	23.05.19
Veronika Tarkovská	Zvýšenie povedomia budúcich rodičov o ochoreniach preventabilných očkovaním.	Seminár pre študentov	SZŠ Košice	31.05.19
Anna Magdová	Hygiena rúk v prevencii nozokomiálnych nákaz, praktický nácvik.	Seminár pre študentov LF UPJŠ Košice, 2. roč. Bc. odboru VZ	RÚVZ Košice	12.06.19
Katarína Strmenská	Vyhláška MZ SR č. 533/2007 Z. z.	Školenie pracovníkov školského stravovania	SOŠ Ostrovského 1, Košice	16.06.19
Míchal Bečka	Stanovenie Rn-222 vo vodách scintilačným detektorom v studňovom usporiadaní podľa ČSN 75 76 24.	Seminár pracovníkov rádiochemických laboratórií	Výskumný ústav vodného hospodárstva Bratislava	20.06.19
Jana Kollárová	Kybešikana - charakteristika a možný vplyv na zdravie.	Odborný seminár MTP pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	25.06.19
Mária Holovková Monika Fabianová Soňa Gregová	Linka pomoci na odvykanie od fajčenia - súhrnná informácia.	Odborný seminár MTP pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	25.06.19
Iveta Šmideková Agnesa Zajacová	Národný akčný plán pre podporu pohybovej aktivity - informácia o plnení.	Odborný seminár MTP pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	25.06.19
Eva Schnitzerová Iveta Šmideková	Podpora zdravia pohybom vo vybraných DC seniorov v Košiciach.	Odborný seminár MTP pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	25.06.19
Jana Kollárová	Kybešikana - charakteristika a možný vplyv na zdravie.	Odborný seminár VŠ pracovníkov RÚVZ v Košickom kraji	RÚVZ Košice	27.06.19
Mária Holovková Monika Fabianová Soňa Gregová	Linka pomoci na odvykanie od fajčenia - súhrnná informácia.	Odborný seminár VŠ pracovníkov RÚVZ v Košickom kraji	RÚVZ Košice	27.06.19
Iveta Šmideková Agnesa Zajacová	Národný akčný plán pre podporu pohybovej aktivity - informácia o plnení.	Odborný seminár VŠ pracovníkov RÚVZ v Košickom kraji	RÚVZ Košice	27.06.19
Eva Schnitzerová Iveta Šmideková	Podpora zdravia pohybom vo vybraných DC seniorov v Košiciach.	Odborný seminár VŠ pracovníkov RÚVZ v Košickom kraji	RÚVZ Košice	27.06.19
Viera Lešníková	Aktuálna legislatíva v oblasti hygieny výživy a bezpečnosti potravín.	Školenie pracovníkov školského stravovania, kuchárky	CVČ Domino Košice	26.08.19
Viera Lešníková	Aktuálna legislatíva v oblasti hygieny výživy a bezpečnosti potravín.	Školenie pracovníkov školského stravovania, prevádzkoví pracovníci	CVČ Domino Košice	27.08.19
Katarína Strmenská	Vyhláška MZ SR č. 533/2007 Z. z., zdravotná bezpečnosť potravín.	Školenie pracovníkov školského stravovania	OÚ Košice	27.08.19
Emília Smejkalová Janka Čverčková	Výsledky mikrobiologických a biologických analýz vôd na kúpanie.	Odborný seminár VŠ pracovníkov RÚVZ v Košickom kraji	RÚVZ Košice	05.09.19
Viliam Bizub	Staphylococcus aureus a jeho toxíny.	Odborný seminár VŠ pracovníkov RÚVZ v Košickom kraji	RÚVZ Košice	05.09.19
Mária Pusztaiová Viera Lengyelová Anna Belyová Daniela Šlímáková	Prehľad izolácií vírusov chrípky v rokoch 2016-2018 vo Východoslovenskom regióne.	Odborný seminár VŠ pracovníkov RÚVZ v Košickom kraji	RÚVZ Košice	05.09.19
Beáta Nadzonová Eva Andrásyová	30 rokov diagnostiky HIV/AIDS na RÚVZ Košice.	Odborný seminár VŠ pracovníkov RÚVZ v Košickom kraji	RÚVZ Košice	05.09.19
Zuzana Bratská Anna Katonová	Minerálny prameň Anička v Košiciach.	Odborný seminár VŠ pracovníkov RÚVZ v Košickom kraji	RÚVZ Košice	05.09.19
Henrieta Humeníková Marcela Ferencová	Výskyt molusca a cercáriaovej dematitídy vo vodách na kúpanie.	Odborný seminár VŠ pracovníkov RÚVZ v Košickom kraji	RÚVZ Košice	05.09.19
Eva Gajancová	Kontrola hovädzieho mäsa z Poľska, pravdepodobne nevhodné na ľudskú spotrebu, v ZSS patriacich do pôsobnosti RÚVZ so sídlom v Košiciach.	Odborný seminár MTP pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	01.10.19
Monika Putnokiová Emília Ujjobágyová	Význam výživy u fajčiarov a pri odvykaní fajčenia.	Odborný seminár MTP pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	01.10.19
Katarína Valouchová Leona Keller	Kontrola pripravenosti ZSS na MS v ľadovom hokeji v roku 2019.	Odborný seminár MTP pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	01.10.19
Vlasta Prokopovičová Olga Czöveková	Bio rozložiteľné obalové materiály na potraviny.	Odborný seminár MTP pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	01.10.19
Jana Kollárová	Možnosti využitia potenciálu podpory zdravia.	Konferencia/verejná odborná diskusia "Ako vyliečiť Slovenské zdravotníctvo".	Hotel Color, Pri Starom mýte 1, Bratislava	03.10.19
Ivana Petergáčová Zuzana Bratská	Hygienické kritériá na vodné zdroje využívané na výrobu vbalenej pitnej vody.	Konferencia Danhyga 2019	Piešťany	10.10.19
Katarína Strmenská	Vyhodnotenie kvality stravy z hľadiska jednotlivých živín.	Školenie pracovníkov školského stravovania	SOŠ automobilová, Košice	17.10.19
Iveta Najmíková	Epidemiologická situácia v Košickom kraji v roku 2018.	Odborný seminár MTP pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	22.10.19

Jana Lacková	Toxokaróza - prehľad výskytu v SR za obdobie rokov 2009 - 2018.	Odborný seminár MTP pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	22.10.19
Mária Fecsuová	Epidémia osýpok vDFN Košice v roku 2019.	Odborný seminár MTP pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	22.10.19
Viera Lešníková	HACCP v školskom stravovaní.	Školenie pracovníkov školského stravovania	CVČ Domino Košice	25.10.19
Jana Seligová	Epidemiologická situácia v Košickom kraji v roku 2018.	Odborný seminár VŠ pracovníkov RÚVZ v Košickom kraji	RÚVZ Košice	07.11.19
Veronika Tarkovská	Toxokaróza - prehľad výskytu v SR za obdobie rokov 2009 - 2018.	Odborný seminár VŠ pracovníkov RÚVZ v Košickom kraji	RÚVZ Košice	07.11.19
Tomáš Molčányi	Ekológia ohnisk kliešťovej encefalitídy na Slovensku.	Odborný seminár VŠ pracovníkov RÚVZ v Košickom kraji	RÚVZ Košice	07.11.19
Anna Magdová	Epidémia osýpok vDFN Košice v roku 2019.	Odborný seminár VŠ pracovníkov RÚVZ v Košickom kraji	RÚVZ Košice	07.11.19
Iveta Jászayová Monika Hudáková Gabriela Lendelová	Výsledky mikrobiologických a biologických analýz vôd na kúpanie.	Odborný seminár MTP pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	19.11.19
Zuzana Bratská Anna Katonová	Minerálny prameň Anička v Košiciach.	Odborný seminár MTP pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	19.11.19
Henrieta Humeníková Marcela Ferencová	Výskyt molusca a cerkáriovej dematitídy vo vodách na kúpanie.	Odborný seminár MTP pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	19.11.19
Eubomíra Šimurdová Magdaléna Poľašková	Monitoring rádioaktivity zložiek životného prostredia za posledných 5 rokov.	Odborný seminár MTP pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	19.11.19
Katarína Strmenská	Odporúčaný pomer živín vo výžive detí a mládeže.	Školenie pracovníkov školského stravovania	OÚ Košice	10.12.19
Michaela Vajdová VieraPuškášová Michaela Piňková	Organizačné a technické zabezpečenie poskytovania tzv. obedov zdarma v školských	Odborný seminár MTP pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	10.12.19
Alžbeta Vidricková Mária Lietavová	Monitoring zaočkovanosti detí v materských školách a v ostatných zariadeniach pre deti.	Odborný seminár MTP pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	10.12.19
Veronika Jalčovníková Lýdia Hladišová Adela Tóthová	Stanovenie kovov metódou AAS na prístoji ContrAA800D	Odborný seminár MTP pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	10.12.19
Marek Bobko Martin Prevužňák Gabriela Swiatlowska	Meranie a hodnotenie elektromagnetického poľa v okolí základňových staníc mobilných operátorov.	Odborný seminár MTP pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	10.12.19
Viera Lešníková	Pilotný projekt - hlásenie úrazov u hospitalizovaných detí.	Odborný seminár VŠ pracovníkov RÚVZ v Košickom kraji	RÚVZ Košice	12.12.19
Eva Gajancová	Kontrola hovädzieho mäsa z Poľska, pravdepodobne nevhodné na ľudskú spotrebu, v ZSS patriaciach do pôsobnosti RÚVZ so sídlom v Košiciach.	Odborný seminár VŠ pracovníkov RÚVZ v Košickom kraji	RÚVZ Košice	12.12.19
Monika Putnokyová Emília Ujjobbágyová	Význam výživy u fajčiarov a pri odvykaní fajčenia.	Odborný seminár VŠ pracovníkov RÚVZ v Košickom kraji	RÚVZ Košice	12.12.19
Katarína Valouchová Leona Keller	Kontrola pripravenosti ZSS na MS v ľadovom hokeji v roku 2019.	Odborný seminár VŠ pracovníkov RÚVZ v Košickom kraji	RÚVZ Košice	12.12.19
Vlasta Prokopovičová Olga Czöveková	Bio rozložiteľné obalové materiály na potraviny.	Odborný seminár VŠ pracovníkov RÚVZ v Košickom kraji	RÚVZ Košice	12.12.19
Jana Seligová	Riziká pandémie v SR, protiepidemické a protipandemické opatrenia v Košickom kraji.	Metodická pracovná porada vedúcich zamestnancov OÚ Košického kraja	Školiace zariadenie Predná Huta, Spišská Nová Ves	05. - 06.06.19
Jana Kollárová	Public health/health promotion counselling in Slovakia	Odborná konferencia "8th International Colloquium on Advances in Nursing Science".	Hotel Rome Pisana, Rím, Taliansko	10.10. - 12.10.19
Dagmar Gajdošová Andrej Gajdoš Daniela Tarabčáková Jozef Majoroš Tatiana Kimáková	Mutagénne faktory z pracovného prostredia a životasprávy vo vzťahu k riziku nádorových ochorení.	Medzinárodná konferencia - Ochrana ovzdušia AIR PROTECTION	Vysoké Tatry	11.11. - 13.11.19
Jana Kollárová	Detstvo bez násilia - realizácia projektu v rámci Košic a výmena skúseností z realizácie s inými RÚVZ v SR.	Celoslovenská porada vedúcich odborov podpory zdravia/výchovy k zdraviu	RÚVZ so sídlom v Prešove	14.03.-15.03.19
Tomáš Molčányi	Kliešťová encefalitída s alimentárnym mechanizmom prenosom.	XIX. ročník odbornej konferencie - Problémy súvisiace s chovom zvierat	Hotel Toliar, Štrbské Pleso	19.06. - 21.06.19
RÚVZ so sídlom v Michalovciach				
Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Dagmar Erdélyiová	Zdravá výživa, prevencia obezity.	Školenie pre študentov	ZŠ Strážske	18.01.19
Dagmar Erdélyiová	Prevencia závislosti.	Školenie pre študentov	ZŠ Strážske	18.01.19
Dagmar Erdélyiová	AIDS.	Školenie pre študentov	ZŠ Rakovec	28.01.19
Dagmar Erdélyiová	Stomatohygiena.	Prednáška PaP	MŠ Michalovce	28.01.19
Dagmar Erdélyiová	Viem čo zjem.	Školenie pre študentov	IV. ZŠ Michalovce	25.01.19
Dagmar Erdélyiová	Školské ovocie.	Školenie pre študentov	IV. ZŠ Michalovce	01.02.19
Dagmar Erdélyiová	Prevencia onkologických ochorení.	Školenie pre študentov	SOŠ OaS	04.02.09

Dagmar Erdélyiová	Mliečny program a školské ovocie.	Školenie pre predškolákov	MŠ Michalovce	07.02.19
Dagmar Erdélyiová	Mliečny program.	Školenie pre predškolákov	MŠ Michalovce	12.02.19
Dagmar Erdélyiová	AIDS.	Školenie pre študentov	ZŠ Rakovec	14.02.19
Dagmar Erdélyiová	Alkohol.	Školenie pre študentov	SOU cirkevné	15.02.19
Dagmar Erdélyiová	Alkohol.	Školenie pre študentov	ZŠ Vinné	18.02.19
Dagmar Erdélyiová	Fetálny alkoholový syndróm, alkohol a ženy.	RÚVZ seminár	RÚVZ Michalovce	10.04.19
Katarína Čonková Daniela Drabová Henrieta Hubaľová	Zabezpečenie pitného režimu v MŠ.	RÚVZ seminár	RÚVZ Michalovce	10.04.19
Janka Stašková Iveta Macíková	Osýpky - epidemický výskyt v okrese Michalovce v roku 2018.	RÚVZ seminár	RÚVZ Michalovce	10.04.19
Andrea Sokolská Božena Kováčová	Kozmetika na ochranu proti žiareniu.	RÚVZ seminár	RÚVZ Michalovce	10.04.19
Janka Stašková Iveta Macíková Karin Záviská	Hygiena rúk a nácvik správneho postupu hygieny rúk s kontrolou pomocnou fluorescenčnej emulzie a UV svetla.	RÚVZ seminár	RÚVZ Michalovce	10.04.19
Dagmar Erdélyiová	Alkohol.	Školenie pre študentov	ZŠ špeciálna	16.04.19
Dagmar Erdélyiová	Alkohol.	Školenie pre predškolákov	PN Stráňany	17.04.19
Dagmar Erdélyiová	Alkohol.	Školenie pre predškolákov	SOŠ OaS	02.05.19
Dagmar Erdélyiová	Drogy.	Školenie pre študentov	RÚVZ Michalovce	26.06.19
Dagmar Erdélyiová	Drogy.	Školenie pre študentov	RÚVZ Michalovce	26.05.19
Dagmar Erdélyiová	Drogy.	Školenie pre študentov	SOŠ OaS	25.06.19
Jana Humeníková Iveta Bánociová	Charakteristika zvrácačských plynov.	RÚVZ seminár	RÚVZ Michalovce	12.06.19
Alena Dolná Vladimíra Kovaľová	Fajčenie v zariadeniach spoločného stravovania.	RÚVZ seminár	RÚVZ Michalovce	12.06.19
Réka Benická	Verejnozdravotný význam prevencie chrípky u ľudí vyššieho veku.	RÚVZ seminár	RÚVZ Michalovce	12.06.19
Dagmar Erdélyiová	Nepodceňujme prevenciu, civilizačné ochorenia.	RÚVZ seminár	RÚVZ Michalovce	12.06.19
Dagmar Erdélyiová	Diabetes melitus.	Školenie pre verejnosť	Charita Michalovce	18.06.19
Dagmar Erdélyiová	Prevencia srdcových ochorení.	Školenie pre verejnosť	Tesco Michalovce	15.07.19
Dagmar Erdélyiová	Alzheimerova choroba.	Školenie pre verejnosť	RÚVZ Michalovce	23.09.19
Dagmar Erdélyiová	Alzheimerova choroba.	Školenie pre seniorov	Klub dôchodcov, Michalovce	24.09.19
Dagmar Erdélyiová	Alzheimerova choroba.	Školenie pre študentov	SOŠ OaS	25.09.19
Dagmar Erdélyiová	Rytmus srdca.	Školenie pre študentov	SZŠ	01.10.19
Dagmar Erdélyiová	Poradenské centrum.	Školenie pre študentov	SZŠ	02.10.19
Dagmar Erdélyiová	KVCH.	Školenie pre študentov	SZŠ	03.10.19
Dagmar Erdélyiová	Fetálny alkoholový syndróm.	Školenie pre študentov	SOŠ cirkevné	04.10.19
Anna Špiváková Petra Čzhaničová	Povinnosť zamestnávateľa oznamovať prácu zaradenú do druhej kategórie.	RÚVZ seminár	RÚVZ Michalovce	09.10.19
Slavomíra Hadžuriková	Realizácia imunologického prehľadu v SR v roku 2018 - výsledky a výstup.	RÚVZ seminár	RÚVZ Michalovce	09.10.19
Henrieta Hubaľová Daniela Drabová	Postup pri prijímaní detí do MŠ.	RÚVZ seminár	RÚVZ Michalovce	09.10.19
Jozefína Soltéssová Božena Kováčová	Zdravotné výkony orientované aj na starostlivosť o ľudské telo.	RÚVZ seminár	RÚVZ Michalovce	09.10.19
Vladimír Kocúr Lubica Halássová	SZD a UK v ZSS a možné zdravotné riziká pri nedodržovaní hygienických požiadaviek.	RÚVZ seminár	RÚVZ Michalovce	09.10.19
Dagmar Erdélyiová	Fetálny alkoholový syndróm.	Školenie pre verejnosť	Zemplínske osvetové stredisko	10.10.19
Dagmar Erdélyiová	Alkohol, čo sme si to, sme si	Školenie pre študentov	Detský domov	14.10.19
Dagmar Erdélyiová	Obezita - prevencia	Školenie pre študentov	RÚVZ Michalovce	15.10.19
Dagmar Erdélyiová	Obezita - prevencia	Školenie pre študentov	RÚVZ Michalovce	16.10.19
Dagmar Erdélyiová	Výživa - dospievanie.	Školenie pre študentov	SOŠ OaS	17.10.19
Dagmar Erdélyiová	Viem čo zjem.	Školenie pre študentov	IV. ZŠ Michalovce	18.10.19
Dagmar Erdélyiová	Osteoporóza.	Školenie pre seniorov	Klub dôchodcov	28.10.19
Dagmar Erdélyiová	Alzheimer.	Školenie pre seniorov	Klub dôchodcov	29.10.19
Dagmar Erdélyiová	Obezita.	Školenie pre študentov	RÚVZ Michalovce	30.10.19
Dagmar Erdélyiová	Viem čo zjem.	Školenie pre študentov	IV. ZŠ Michalovce	15.-16.11.19
Dagmar Erdélyiová	Srdcovo cievne ochorenia.	Školenie pre seniorov	Klub dôchodcov	18.11.19
Dagmar Erdélyiová	Medzinárodný deň fajčenia.	Školenie pre študentov	SZŠ Michalovce	20.11.19
Petra Čuhaničová Anna Špiváková Jana Hemnáková	Ochrana a bezpečnosť zdravia pri práci s chemickými látkami a zmesami.	RÚVZ seminár	RÚVZ Michalovce	20.11.19
Henrieta Hubaľová Daniela Drabová	Praktické vyučovanie žiakov na stredných školách.	RÚVZ seminár	RÚVZ Michalovce	20.11.19
Dagmar Erdélyiová	Stres - syndróm vyhorenia.	RÚVZ seminár	RÚVZ Michalovce	20.11.19
Ján Filko Viera Hricutová	Ťažké kovy v potravinách.	RÚVZ seminár	RÚVZ Michalovce	20.11.19
Ján Ciberej Božena Kováčová	Prehľad podnetov na oddelení HŽP za roky 2016-2018.	RÚVZ seminár	RÚVZ Michalovce	20.11.19
Dagmar Erdélyiová	Viem čo zjem.	Školenie pre študentov	II. ZŠ	21.-22.11.19
Dagmar Erdélyiová	Drogy.	Školenie pre študentov	ZŠ Podhorod'	25.11.19
Dagmar Erdélyiová	AIDS.	Školenie pre študentov	SOU cirkevné	09.12.19
Dagmar Erdélyiová	AIDS.	Školenie pre študentov	SOŠ OaS	10.12.19
Dagmar Erdélyiová	Stomatohygiena.	Školenie pre seniorov	MŠ Michalovce	11.12.19

Dagmar Erdélyiová	Diabetes.	Školenie pre seniorov	Klub dôchodcov	12.12.19
Dagmar Erdélyiová	Osteoporóza.	Školenie pre seniorov	Klub dôchodcov	13.12.19
Dagmar Erdélyiová	Prevenca onkoochorení.	Školenie pre študentov	SOŠ Michalovce	16.12.19
Dagmar Erdélyiová	Prevenca - chrípka.	Školenie pre seniorov	Klub dôchodcov	16.12.19
Dagmar Erdélyiová	RÚVZ - činnosť.	Školenie pre verejnosť	Akadémia 3. veku	17.12.19
RÚVZ so sídlom v Rožňave				
Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Silvia Lengová	Crohnova choroba u detí a adolescentov.	Deň ošetrovateľstva SZŠ v Rožňave	MÚ Rožňava	11.04.19
Dušan Hajdúk	Hygiena rúk v prevencii nozokomiálnych nákaz.	XVIII. Odborný zdravotnícky seminár	Historická radnica Rožňava	15.05.19
Dušan Hajdúk	Indikácie pre dezinfekciu rúk a protiepidemické opatrenia pri infekcii vyvolanej C. difficile.	XVIII. Odborný zdravotnícky seminár	Historická radnica Rožňava	15.05.19
Dušan Hajdúk	Kombinované ošetrovanie rúk a protiepidemické opatrenia pri infekcii vyvolanej C. difficile.	XVIII. Odborný zdravotnícky seminár	Historická radnica Rožňava	15.05.19
Dušan Hajdúk	Praktický nácvik dezinfekcie rúk.	XVIII. Odborný zdravotnícky seminár	Historická radnica Rožňava	15.05.19
Štefan Roda	Vývoj chorôb z povolania.	Týždeň bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci	Essity Slovakia s.r.o. Gemerská Hôrka	04.09.19
Janette Labuzíková	Projekt NAPPAA - realizácia úlohy č. 3.1.3 v okrese Rožňava.	Odborný seminár RÚVZ Rožňava	RÚVZ so sídlom v Rožňave	24.10.19
RÚVZ so sídlom v Spišskej Novej Vsi				
Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Jozef Rešovský Terézia Mederiová	Nový Test zdravého srdca – obsah, štruktúra, počítačové spracovanie, sumarizácia výsledkov z meraní a anamnestických dát.	Pracovné stretnutie pre pracovnú skupinu Poradne zdravia a Testu zdravého srdca	RÚVZ Banská Bystrica	23.01.19
Jozef Rešovský Terézia Mederiová Peter Mišenda	Národný akčný plán pre podporu pohybovej aktivity študentov stredných škôl Slovenskej republiky v školskom roku 2017/2018 a 2018/2019 – výber z analýz.	Poradný zbor HH SR pre odbor PZ a VkZ – 11.zasadnutie	RÚVZ Poprad	31.01.19
Terézia Mederiová Martina Michalec	Celoživotná príprava na starnutie - edukácia, kreativita, demencia.	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ Spišská Nová Ves	RÚVZ Spišská Nová Ves	25.04.19
Jozef Rešovský Terézia Mederiová	Nový Test zdravého srdca – obsah, štruktúra, počítačové spracovanie, sumarizácia výsledkov z meraní a anamnestických dát.	Pracovné stretnutie pre pracovnú skupinu Poradne zdravia a Testu zdravého srdca	Hotel Európa, Liptovský Mikuláš	26.06.19
Jozef Rešovský Terézia Mederiová Peter Mišenda	Národný akčný plán pre podporu pohybovej aktivity - metodika a výsledky.	Pracovné stretnutie pre pracovnú skupinu NAPPAA a pohybovú aktivitu v prevencii nadváhy a obezity	Hotel Európa, Liptovský Mikuláš	27.06.19
Peter Mišenda Jozef Rešovský Terézia Mederiová	Národný akčný plán pre podporu pohybovej aktivity študentov stredných škôl Slovenskej republiky v školskom roku 2017/2018 a 2018/2019 – výber z analýz.	Konferencia - Životné podmienky a zdravie	Kúpele Nový Smokovec	24.09.19
Jozef Rešovský Terézia Mederiová Peter Mišenda	Národný akčný plán pre podporu pohybovej aktivity - metodika a výsledky.	Odborný seminár pre pracovníkov RÚVZ Spišská Nová Ves	RÚVZ Spišská Nová Ves	26.09.19
Peter Mišenda Jozef Rešovský Terézia Mederiová	Národný akčný plán pre podporu pohybovej aktivity študentov stredných škôl Slovenskej republiky v školskom roku 2017/2018 a 2018/2019 – výber z analýz.	1. Kongres Slov.obezit. asociácie a 17. Slov.obezit. dni s medzinár. účasťou	Tnava, Holiday Inn	26.10.19
Jozef Rešovský Terézia Mederiová Peter Mišenda	Národný akčný plán pre podporu pohybovej aktivity - metodika a výsledky.	Odborný seminár VŠ pracovníkov RÚVZ v Košickom kraji	RÚVZ Košice	21.11.19
Martina Michalec	Vzťahy na pracovisku.	Odborný seminár VŠ pracovníkov RÚVZ v Košickom kraji	RÚVZ Košice	21.11.19
Jozef Rešovský Terézia Mederiová Peter Mišenda	Národný akčný plán pre podporu pohybovej aktivity - metodika a výsledky, životný štýl a duševné zdravie.	Multidisciplinárne pracovné stretnutie subjektov pôsobiacich pri ochrane detí pred násilím	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, Spišská Nová Ves	21.11.19
Peter Mišenda	Stavy ohrozujúce život, prvá pomoc.	Odborný seminár VŠ pracovníkov RÚVZ v Košickom kraji	RÚVZ Košice	21.11.19

Peter Mišenda Jozef Rešovský Terézia Mederiová	Národný akčný plán pre podporu pohybovej aktivity študentov stredných škôl Slovenskej republiky v školskom roku 2017/2018 a 2018/2019 – výber z analýz.	TK - Novinky vo výchove ku zdraviu a podpore zdravia	SZU Bratislava	09.-10.12.19
RÚVZ so sídlom v Trebišove				
Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Lucia Demesová	Epidemický výskyt ochorení na osýpky v okrese Trebišov, opatrenia prijímané RÚVZ so sídlom v Trebišove.	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ Trebišov	Trebišov	25.3.2019
Lucia Demesová	Epidemický výskyt ochorení na syfilis v okrese Trebišov, opatrenia prijímané RÚVZ so sídlom v Trebišove.	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ Trebišov	Trebišov	25.3.2019
Lucia Demesová	Epidemiologická situácia v okrese Trebišov v rokoch 2015 -2019 a opatrenia realizované RÚVZ Trebišov.	XVIII. celoštátna odborná konferencia SK MTP	Banská Bystrica	15.4.2019
Monika Czilliová Adriana Kováčková	Monitoring soli vo vzťahu k OVD.	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ Trebišov	Trebišov	29.4.2019
Alena Danková Mária Skalická	Zmena legislatívy vo vzťahu k mäsu v zariadeniach spoločného stravovania.	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ Trebišov	Trebišov	29.4.2019
Lucia Demesová Konevičová	Terézia Epidemický výskyt ochorení na syfilis u obyvateľov okresu Trebišov a opatrenia prijímané úradom verejného zdravotníctva.	Pracovná schôdza Občianskeho združenia - Kožní lekári za zdravú kožu	Martin	10.5.2019
Miriám Majovská Věra Stričiková	Súčasná platná legislatíva na úseku ochrany zdravia detí a analýza hygienickej situácie v predškolských zariadeniach v okrese Trebišov.	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ Trebišov	Trebišov	27.5.2019
Henrieta Kundrátová Majovská	Miriám Riziká infekčných ochorení a prehľad zaočkovanosti detí v materských školách.	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ Trebišov	Trebišov	27.5.2019
Ivan Petrovič	Problematika solárií vo vzťahu k ochrane zdravia a zhodnotenie kontroly v okrese Trebišov v roku 2019.	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ Trebišov	Trebišov	30.9.2019
Ivan Petrovič	Plnenie povinností Vyhláškou MZ SR č. 259/2008 Z. z. v zariadeniach poskytujúcich ubytovanie v rámci poskytovania pobytovej formy sociálnej služby v okrese Trebišov.	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ Trebišov	Trebišov	30.9.2019
Marieta Hricová	Synergické účinky fajčenia a pevných aerosólov v pracovnom prostredí na zdravie pracovníkov vo vybraných prevádzkach.	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ Trebišov	Trebišov	28.10.2019
Viola Mahutová	Ochrana zdravia pri práci u vybraných znevýhodnených skupín zamestnancov.	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ Trebišov	Trebišov	28.10.2019
Mária Dudová	Vyhláška MZ SR č. 74/2019 Z.z. o kritériách a spôsobe hodnotenia sústavného vzdelávania zdravotníckych pracovníkov.	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ Trebišov	Trebišov	25.11.2019
Mária Urbánová Petrovič Gagyiová	Ivan Diana Celonárodný projekt NAPPa - Národný akčný plán pre podporu pohybovej aktivity na roky 2017 – 2020 – realizácia v okrese Trebišov.	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ Trebišov	Trebišov	25.11.2019

Prednášková činnosť RÚVZ SR Nitrianskeho kraja za rok 2019

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Marek Zvalo	Azbest v pracovnom ovzduší a vnútornom prostredí budov	XX. odborný seminár pre medicínsko-technických pracovníkov v zdravotníctve	Nitra	28.10.2019
Hana Rosinská	Ortuť a jej stanovenie AMA254	XX. odborný seminár pre medicínsko-technických pracovníkov v zdravotníctve	Nitra	28.10.2019
Zuzana Šmotlákova	Ortuť a jej stanovenie AMA254	XX. odborný seminár pre medicínsko-technických pracovníkov v zdravotníctve	Nitra	28.10.2019
Eubica Balvanová	Monitoring obsahu dusičnanov vo vodných zdrojoch individuálneho zasobovania	XX. odborný seminár pre medicínsko-technických pracovníkov v zdravotníctve	Nitra	28.10.2019
Anna Smatanová	Monitoring obsahu dusičnanov vo vodných zdrojoch individuálneho zasobovania	XX. odborný seminár pre medicínsko-technických pracovníkov v zdravotníctve	Nitra	28.10.2019
Anna Ďurišová	Monitoring obsahu dusičnanov vo vodných zdrojoch individuálneho zasobovania	XX. odborný seminár pre medicínsko-technických pracovníkov v zdravotníctve	Nitra	28.10.2019
Švecová, G.	Výskyt kmeňov <i>Staphylococcus aureus</i> v zdravotníckych zariadeniach v Nitrianskom kraji	Odborný seminár	Špecializovaná nemocnica sv. Svorada Zobor, n. o. Nitra	27.2.2019
Švecová, G., Ťažárová, M., T'ňhová, Z., Lovászová, A.	<i>Escherichia coli</i> v pitných vodách z individuálneho zasobovania	Odborný seminár	Špecializovaná nemocnica sv. Svorada Zobor, n. o. Nitra	23.10.2019
PhDr. Trenčanská Mária	Koncepcia odboru Podpory zdravia a výchovy k zdraviu		RÚVZ so sídlom v Topoľčanoch SZŠ TO 3. ročník (14 žiačok)	13.2.2019
PhDr. Trenčanská Mária	Fetálny alkoholový syndróm		Mestská knižnica Topoľčany - SOŠ obchodu a služieb TO 2. ročník (17 dievčat)	19.2.2019
PhDr. Trenčanská Mária	Fetálny alkoholový syndróm		Mestská knižnica Topoľčany SOŠ drevárska 3.C + 2.C	20.2.2019
PhDr. Trenčanská Mária	Mozog – ako si ho správne trénovať		ZSS Mój domov Topoľčany	12.3.2019
PhDr. Trenčanská Mária	Spoznávame mozog		MŠ Tribečská I. Topoľčany	18.3.2019
PhDr. Trenčanská Mária	Spoznávame mozog		ZŠ Lipová Topoľčany	19.3.2019
PhDr. Trenčanská Mária	Spoznávame mozog		ZŠ Lipová Topoľčany	19.3.2019
PhDr. Trenčanská Mária	Spoznávame mozog		MŠ Tribečská II. Topoľčany	21.3.2019
PhDr. Trenčanská Mária	Mozog – ako si ho správne trénovať		Zariadenie pre seniorov Komfort n.o. Topoľčany	26.3.2019
PhDr. Trenčanská Mária	Spoznávame mozog		MŠ L. Fullu Topoľčany 5 ročné deti + predškôláci	27.3.2019
PhDr. Trenčanská Mária	Spoznávame mozog		MŠ Škultétyho Topoľčany 5 ročné deti + predškôláci	29.3.2019
PhDr. Trenčanská Mária	Spoznávame mozog		MŠ Škultétyho Topoľčany predškôláci	29.3.2019
PhDr. Trenčanská Mária	Spoznávame mozog		MŠ Gogoľova Topoľčany predškôláci	9.4.2019
PhDr. Trenčanská Mária	Výživa – hravo, zdravo		ZŠ Lipová Topoľčany 1. ročník	11.4.2019
PhDr. Trenčanská Mária	Výživa – hravo, zdravo		ZŠ Lipová Topoľčany 2. ročník	11.4.2019
PhDr. Trenčanská Mária	Výživa – hravo, zdravo		ZŠ Lipová Topoľčany 3. ročník	11.4.2019
PhDr. Trenčanská Mária	Výživa – hravo, zdravo		ZŠ Lipová Topoľčany 4. ročník	11.4.2019
PhDr. Trenčanská Mária	FAS		Obchodná akadémia Topoľčany 1. B + 1. A	15.4.2019
PhDr. Trenčanská Mária	FAS		Obchodná akadémia Topoľčany 1. C	15.4.2019
PhDr. Trenčanská Mária	FAS		Obchodná akadémia Topoľčany 2. A	16.4.2019
PhDr. Trenčanská Mária	FAS		Obchodná akadémia Topoľčany 2. B + 2. C	16.4.2019
PhDr. Trenčanská Mária	Benefity optimálnej pohybovej aktivity		ZŠ Hollého Topoľčany 8. ročník	7.5.2019

PhDr. Trenčanská Mária	Benefity optimálnej pohybovej aktivity		ZŠ sv. Don Bosca Topoľčany 8. ročník	10.5.2019
MUDr. Harineková Milada, PhD	Zdravotné dôsledky fajčenia		zamestnanci podniku HYZA Topoľčany	5.6.2019
PhDr. Trenčanská Mária	Benefity optimálnej pohybovej aktivity		ZŠ Solčany – 8. ročník	7.6.2019
PhDr. Trenčanská Mária	FAS		ZŠ Hollého TO – 8. ročník	17.6.2019
PhDr. Trenčanská Mária	Benefity optimálnej pohybovej aktivity		ZŠ Lipová TO – 8. ročník	12.6.2019
MUDr. Harineková Milada, PhD.	Pohyb – neodmysliteľná súčasť aktívneho starnutia		Seniori obce Krmča a okolie	16.8.2019
MUDr. Harineková Milada, PhD	Prevenca a ochrana zdravia pred kardiovaskulárnymi a onkologickými ochoreniami a diabetes mellitus		Členovia Zväzu postihnutých civilizačnými ochoreniami	2.10.2019
MUDr. Harineková Milada, PhD	Prevenca a rizikové faktory vzniku osteoporózy		Členovia Zväzu postihnutých civilizačnými ochoreniami	2.10.2019
PhDr. Trenčanská Mária	Kde bolo, tam bolo, fajčenie škodilo		Člankar ZSS „v Kaštieli“ Horné Obdokovce	2.10.2019
PhDr. Trenčanská Mária	FAS		SOŠ agrotechnická Topoľčany 1. ročník	3.10.2019
PhDr. Trenčanská Mária	Zdravá výživa		ZŠ Hollého TO 6. ročník	14.10.2019
PhDr. Trenčanská Mária	Zdravá výživa		ZŠ Hollého TO 6. ročník	15.10.2019
PhDr. Trenčanská Mária	Zdravá výživa		ZŠ Hollého TO 6. ročník	16.10.2019
PhDr. Trenčanská Mária	FAS		Špeciálna základná škola Pod Kalváriou Topoľčany	18.10.2019
PhDr. Trenčanská Mária MUDr. Harineková Milada, PhD.	„Viem, čo zjem“		ZŠ Hollého TO 7.B	20.11.2019
PhDr. Trenčanská Mária MUDr. Harineková Milada, PhD.	„Viem, čo zjem“		ZŠ Hollého TO 6. A	20.11.2019
PhDr. Trenčanská Mária MUDr. Harineková Milada, PhD.	„Viem, čo zjem“		ZŠ Škultétyho TO 3. A	20.11.2019
PhDr. Trenčanská Mária MUDr. Harineková Milada, PhD.	Zdravá výživa – čo o nej viem?		ZŠ Hollého TO 9. A	20.11.2019
PhDr. Trenčanská Mária	Kde bolo, tam bolo, fajčenie škodilo		ZŠ Lipová TO 4. A	21.11.2019
PhDr. Trenčanská Mária	Kde bolo, tam bolo, fajčenie škodilo		ZŠ Lipová TO 4. B	21.11.2019
PhDr. Trenčanská Mária	Negatívne účinky alkoholu pre ľudské zdravie		ZŠ Lipová TO 4. A	21.11.2019
PhDr. Trenčanská Mária	Negatívne účinky alkoholu pre ľudské zdravie		ZŠ Lipová TO 4. B	21.11.2019
PhDr. Trenčanská Mária	AIDS „Komunity zohrávajú nezastupiteľnú úlohu“		Obchodná akadémia TO 1. ročník	29.11.2019
PhDr. Trenčanská Mária MUDr. Harineková Milada, PhD.	„Viem, čo zjem“		ZŠ Gogoľova TO 3. A	4.12.2019
PhDr. Trenčanská Mária MUDr. Harineková Milada, PhD.	„Viem, čo zjem“		ZŠ Gogoľova TO 7. A	4.12.2019
PhDr. Trenčanská Mária MUDr. Harineková Milada, PhD.	„Viem, čo zjem“		ZŠ Gogoľova TO 3. B	4.12.2019
PhDr. Trenčanská Mária MUDr. Harineková Milada, PhD.	„Viem, čo zjem“		ZŠ Gogoľova TO 5. A	4.12.2019
PhDr. Trenčanská Mária MUDr. Harineková Milada, PhD.	„Viem, čo zjem“		ZŠ Gogoľova TO 4. A	11.12.2019
PhDr. Trenčanská Mária MUDr. Harineková Milada, PhD.	„Viem, čo zjem“		ZŠ Gogoľova TO 5. B	11.12.2019
PhDr. Trenčanská Mária MUDr. Harineková Milada, PhD.	„Viem, čo zjem“		ZŠ Gogoľova TO 6. A	11.12.2019
PhDr. Trenčanská Mária MUDr. Harineková Milada, PhD.	„Viem, čo zjem“		ZŠ Gogoľova TO 6. B	11.12.2019
PhDr. Trenčanská Mária	Zdravá výživa – dôležitý predpoklad pre správny vývin adolescenta		Obchodná akadémia TO 1. ročník	16.12.2019
pracovníčka oddelenia HDM pod záštitou metodické pracovníčky pre školské stravovanie v Nitre	Odborná spôsobilosť na výkon epidemiologickej závažných činností a skúsenosti z výkonov ŠZD a ÚKP v školských stravovacích zariadeniach okresu		zasadačka Mestského úradu v Topoľčanoch	29.5.2019
Ludmila Krajčíková	Čisté ruky – prevencia nozokomiálnych nákaz		„MÓJ DOMOV“, ZSS Topoľčany	26.3.2019
Ludmila Krajčíková	Čisté ruky – prevencia nozokomiálnych nákaz		Svet zdravia Nemocnica Topoľčany	26.5.2019
Ludmila Krajčíková	Hygiena rúk		„MÓJ DOMOV“, ZSS Topoľčany	17.10.2019
MUDr. Adriana Czigányiová, MPH	Vieme všetko o tetovaní a piercingu?	Prednáška pre študentov	SUS Levice, UL Vajanského	11.2.2019
MUDr. Adriana Czigányiová, MPH	Vieme všetko o tetovaní a piercingu?	Prednáška pre študentov	SOS Sv. Michala, LV	25.3.2019
MUDr. Adriana Czigányiová, MPH	Pohlavné choroby infekčnej etiológie	Prednáška pre študentov	GAV, Ul. Mierova, LV	1.4.2019
MUDr. Adriana Czigányiová, MPH	Pohlavné choroby infekčnej etiológie	Prednáška pre študentov	GAV, Ul. Mierova, LV	8.4.2019
MUDr. Adriana Czigányiová, MPH	Pohlavné choroby infekčnej etiológie	Prednáška pre študentov	GAV, Ul. Mierova, LV	9.4.2019
MUDr. Adriana Czigányiová, MPH	Pohlavné choroby infekčnej etiológie	Prednáška pre študentov	GAV, Ul. Mierova, LV	12.4.2019
MUDr. Adriana Czigányiová, MPH	Pohlavné choroby infekčnej etiológie	Prednáška pre študentov	GAV, Ul. Mierova, LV	6.5.2019
MUDr. Adriana Czigányiová, MPH	Očkovanie áno, či nie?	Prednáška pre študentov	GAV, Ul. Mierova, LV	6.5.2019

MUDr. Adriana Czigányiová, MPH	Očkovanie áno, či nie?	Prednáška pre študentov	GAV, Ul, Mierova, LV	10.5.2019
MUDr. Adriana Czigányiová, MPH	Očkovanie áno, či nie?	Prednáška pre študentov	GAV, Ul, Mierova, LV	13.5.2019
MUDr. Adriana Czigányiová, MPH	Očkovanie áno, či nie?	Prednáška pre študentov	GAV, Ul, Mierova, LV	20.5.2019
MUDr. Adriana Czigányiová, MPH	Pohlavné choroby infekčnej etiológie	Prednáška pre študentov	SOŠ Pod Amfít. LV	27.5.2019
MUDr. Adriana Czigányiová, MPH	Životnepríjemňujúci spolubývajúci	Prednáška pre študentov	SOŠ Sv. Michala, LV	11.11.2019
MUDr. Adriana Czigányiová, MPH	Pohlavné choroby infekčnej etiológie	Prednáška pre študentov 2x	Gym. Komenského, Ul. Štúra, Želiezovce	12.11.2019
MUDr. Adriana Czigányiová, MPH	Červená stužka	Prednáška pre študentov	SOŠ Sv. Michala, LV	19.11.2019
MUDr. Adriana Czigányiová, MPH	Červená stužka	Prednáška pre študentov	SOŠ Sv. Michala, LV	19.11.2019
MUDr. Adriana Czigányiová, MPH	Zvieratá ako pramene nákaz	Prednáška pre študentov	GAV, Ul, Mierova, LV	3.12.2019
MUDr. Adriana Czigányiová, MPH	Červená stužka	Prednáška pre žiakov	ZŠ Čaka	28.11.2019
MUDr. Adriana Czigányiová, MPH	Červená stužka	Prednáška pre žiakov	II. ZŠ, Ul Sv. Michala, LV	9.12.2019
MUDr. Adriana Czigányiová, MPH	Červená stužka	Prednáška pre žiakov	II. ZŠ, Ul Sv. Michala, LV	13.12.2019
MUDr. Adriana Czigányiová, MPH	Projekt:Hygiena a dezinfekcia rúk v zdravotníctve s praktickým nácvikom.	Prednáška pre zamestnancov ZSS	ZSS Platan, Lontov 48	8.10.2019
MUDr. Adriana Czigányiová, MPH	Projekt:Hygiena a dezinfekcia rúk v zdravotníctve s praktickým nácvikom.	Prednáška pre zamestnancov ZSS	ZSS Fénix, Komenského 29, LV	14.10.2019
MUDr. Adriana Czigányiová, MPH	Osoby vystavené zvýšenému nebezpečenstvu vybraných nákaz	Okresný seminár SZP, Levice	Nemocnica LV, UL SNP 19	27.2.2019
MUDr. Adriana Czigányiová, MPH	Osoby vystavené zvýšenému nebezpečenstvu vybraných nákaz	Okresný seminár SZP Hronovce	Nemocnica Hronovce, UL, Dr. J. Zelenyáka 65	7.3.2019
MUDr. Adriana Czigányiová, MPH	Koordinácia postupov pri výskyte VNN	Seminár pre lekárov I. kontaktu	Zasadačka RÚVZ LV	3.4.2019
MUDr. Adriana Czigányiová, MPH	Koordinácia postupov pri výskyte VNN	Seminár pre lekárov UPS a primárov a vrchné sestry lôžkových oddelení.	Nemocnica Topoľčany, UL. Pavlova 17	18.4.2019
MUDr. Adriana Czigányiová, MPH	XI. ročník Národnej kampane	Okresný seminár SZP	Nemocnica Hronovce, UL, Dr. J. Zelenyáka 65	21.5.2019
MUDr. Adriana Czigányiová, MPH	Projekt:Hygiena a dezinfekcia rúk v zdravotníctve s praktickým nácvikom.	Seminár pre zamestnancov nemocnice	Hontianska 49, Šahy	30.5.2019
MUDr. Adriana Czigányiová, MPH	Projekt:Hygiena a dezinfekcia rúk v zdravotníctve s praktickým nácvikom.	Okresný seminár SZP	Nemocnica LV, UL SNP 19	5.6.2019
MUDr. Adriana Czigányiová, MPH	Koordinácia postupov pri výskyte VNN	Seminár pre lekárov UPS a primárov a vrchné sestry lôžkových oddelení.	Nemocnica LV, UL SNP 19	6.6.2019
MUDr. Adriana Czigányiová, MPH	Projekt:Hygiena a dezinfekcia rúk v zdravotníctve s praktickým nácvikom.	Seminár pre zamestnancov nemocnice	Nemocnica Hronovce, UL, Dr. J. Zelenyáka 65	11.6.2019
MUDr. Adriana Czigányiová, MPH	XI. ročník Národnej kampane	Okresný seminár SZP, Šahy	Nemocnica, Hontianska 49, Šahy	12.6.2019
MUDr. Adriana Czigányiová, MPH	XI. ročník Národnej kampane	Okresný seminár SZP, Levice	Nemocnica LV, UL SNP 19	25.9.2019
MUDr. Adriana Czigányiová, MPH	Osoby vystavené zvýšenému nebezpečenstvu vybraných nákaz	Okresný seminár SZP, Šahy	Nemocnica, Hontianska 49, Šahy	9.10.2019
MUDr. Adriana Czigányiová, MPH	Dôležitosť očkovania u zdravotníckych pracovníkov	Okresný seminár SZP, Hronovce	Nemocnica Hronovce, UL, Dr. J. Zelenyáka 65	24.10.2019
MUDr. Adriana Czigányiová, MPH	Projekt:Hygiena a dezinfekcia rúk v zdravotníctve s praktickým nácvikom.	Prednáška pre zamestnancov ZSS	ZSS Ješň života, Družstevnícka 22, LV	16.10.2019
MUDr. Adriana Czigányiová, MPH	Projekt:Hygiena a dezinfekcia rúk v zdravotníctve s praktickým nácvikom.	Prednáška pre zamestnancov ZSS	ZSS Perla, Poštová 9, Želiezovce	17.10.2019
MUDr. Adriana Czigányiová, MPH	Projekt:Hygiena a dezinfekcia rúk v zdravotníctve s praktickým nácvikom.	Prednáška pre zamestnancov ZSS	ZSS Domum Krškany 86	4.11.2019
MUDr. Adriana Czigányiová, MPH	Pomalé vírusové infekcie	Prednáška pre zamestnancov RÚVZ LV	Zasadačka RÚVZ LV	13.2.2019
MUDr. Adriana Czigányiová, MPH	Praktické skúsenosti pri výskyte osýpok	Prednáška - TK o nových poznatkoch v epidemiológii infekt. chorôb	SZU, Limbova 12, BA	30.1.2019
MUDr. Adriana Czigányiová, MPH	Epidemiologicky závažná činnosť a alimentárne nákazy	Prednáška pre záujemcov ku skúške odbornej spôsobilosti	CK Junior LV, prednášková sála	23.2.2019
MUDr. Adriana Czigányiová, MPH	Epidemiologicky závažná činnosť a alimentárne nákazy	Prednáška pre záujemcov ku skúške odbornej spôsobilosti	CK Junior LV, prednášková sála	18.5.2019
MUDr. Adriana Czigányiová, MPH	Epidemiologicky závažná činnosť a alimentárne nákazy	Prednáška pre záujemcov ku skúške odbornej spôsobilosti	CK Junior LV, prednášková sála	9.11.2019
MUDr. Dana Čechová	Stomatohygiena	Prednáška pre žiakov	ŠZŠ Levice	19.2.2019
MUDr. Dana Čechová	Prevenca závislosti - fajčenie	Prednáška pre študentov	SOŠ umelecká LV	21.2.2019
MUDr. Dana Čechová	Prevenca závislosti - alkohol	Prednáška pre študentov	SOŠ umelecká LV	21.2.2019
MUDr. Dana Čechová	Prevenca závislosti - tabak, alkohol	Prednáška pre žiakov 2x	ZŠ Hronské Kľačany	7.3.2019
MUDr. Dana Čechová	Škodlivosť tabaku	Prednáška pre žiakov 3x	ZŠ D. Píal	24.4.2019
MUDr. Dana Čechová	Prevenca závislosti - alkohol	Prednáška pre žiakov 3x	ZŠ D. Píal	24.4.2019
MUDr. Dana Čechová	Škodlivosť tabaku	Prednáška pre žiakov 2x	ZŠ Zbrojníky	25.4.2019
MUDr. Dana Čechová	Prevenca alkoholu	Prednáška pre žiakov 2x	ZŠ Zbrojníky	25.4.2019
MUDr. Dana Čechová	Alzheimerova choroba	Prednáška pre študentov	GAV Levice	9.5.2019
MUDr. Dana Čechová	Alzheimerova choroba	Prednáška pre študentov	GAV Levice	10.5.2019
MUDr. Dana Čechová	Alzheimerova choroba	Prednáška pre študentov	GAV Levice	13.5.2019
MUDr. Dana Čechová	Alzheimerova choroba	Prednáška pre študentov	GAV Levice	15.5.2019
MUDr. Dana Čechová	Alzheimerova choroba	Prednáška pre študentov	GAV Levice	17.5.2019
MUDr. Dana Čechová	Škodlivosť tabaku	Prednáška pre žiakov 2x	ŠZŠ Levice	23.5.2019
MUDr. Dana Čechová	Škodlivosť tabaku	Prednáška pre žiakov 2x	ZŠ Šahy	30.5.2019
MUDr. Dana Čechová	Závislosti	Prednáška pre žiakov 2x	ZŠ Demandice	31.5.2019
MUDr. Dana Čechová	Škodlivosť tabaku	Prednáška pre žiakov 2x	ZŠ Tekovské Lužany	3.6.2019
MUDr. Dana Čechová	Škodlivosť tabaku	Prednáška pre žiakov 3x	II. ZŠ Levice	5.6.2019
MUDr. Dana Čechová	Škodlivosť tabaku	Prednáška pre žiakov 3x	IV. ZŠ Levice	6.6.2019

MUDr. Dana Čechová	Škodlivosť tabaku	Prednáška pre žiakov 2x	IV. ZŠ Levice	18.6.2019
MUDr. Dana Čechová	Škodlivosť tabaku	Prednáška pre študentov	SOŠ Levice	24.6.2019
MUDr. Dana Čechová	Potravinová pyramída	Prednáška pre žiakov 2x	ZŠ Rybník	16.9.2019
MUDr. Dana Čechová	Fetálny alkoholový syndróm	Prednáška pre študentov 3x	SOŠ, Sv. Michala LV	18.9.2019
MUDr. Dana Čechová	Fetálny alkoholový syndróm	Prednáška pre žiakov	ZŠ Čajkov	23.9.2019
MUDr. Dana Čechová	Fetálny alkoholový syndróm	Prednáška pre študentov 4x	OA Levice	1.10.2019
MUDr. Dana Čechová	Potravinová pyramída	Prednáška pre žiakov	ZŠ Hr. Kosihy	9.10.2019
MUDr. Dana Čechová	Zdravý životný štýl	Prednáška pre žiakov 2x	II. ZŠ Levice	14.10.2019
MUDr. Dana Čechová	Poruchy príjmu potravy	Prednáška pre študentov 2x	GAV Levice	15.10.2019
MUDr. Dana Čechová	Závislosti	Prednáška pre žiakov 2x	ZŠ Kozárovce	16.10.2019
MUDr. Dana Čechová	Potravinová pyramída	Prednáška pre študentov 2x	SOŠ Pod amfit. LV	18.10.2019
MUDr. Dana Čechová	Poruchy príjmu potravy	Prednáška pre študentov	GAV Levice	29.10.2019
MUDr. Dana Čechová	Poruchy príjmu potravy	Prednáška pre žiakov 2x	ZŠ Vinohrady, LV	5.11.2019
MUDr. Dana Čechová	Výchova k manželstvu, partnerstvu a rodičovstvu	Prednáška pre žiakov	ZŠ Vinohrady, LV	8.11.2019
MUDr. Dana Čechová	Legálne závislosti	Prednáška pre žiakov 2x	ZŠ Vinohrady, LV	8.11.2019
MUDr. Dana Čechová	Poruchy príjmu potravy	Prednáška pre študentov	GAV Levice	12.11.2019
MUDr. Dana Čechová	Prevenca závislosti - tabak, alkohol	Prednáška pre žiakov 2x	ZŠ Demandice	13.11.2019
MUDr. Dana Čechová	Poruchy príjmu potravy	Prednáška pre žiakov	ZŠ Demandice	13.11.2019
MUDr. Dana Čechová	Prevenca zubného kazu, obezita	Prednáška pre žiakov 2x	ZŠ Starý Tekov	22.11.2019
MUDr. Dana Čechová	Poruchy príjmu potravy	Prednáška pre študentov	GAV Levice	26.11.2019
MUDr. Dana Čechová	Legálne závislosti	Prednáška pre žiakov 2x	ZŠ Žemberovce	29.11.2019
MUDr. Dana Čechová	Projekt: Viem, čo zjem	Prednáška pre žiakov	IV. ZŠ Levice, LV	10.12.2019
MUDr. Dana Čechová	Projekt: Viem, čo zjem	Prednáška pre žiakov 3x	IV. ZŠ Levice, LV	13.12.2019
Ľubica Daubnerová	Potravinová pyramída	Prednáška pre žiakov 2x	ZŠ Zbrojníky	25.4.2019
Ľubica Daubnerová	Potravinová pyramída	Prednáška pre žiakov 2x	ZŠ Rybník nad Hronom	16.9.2019
Ľubica Daubnerová	Potravinová pyramída	Prednáška pre žiakov	ZŠ Santovka	27.9.2019
Ľubica Daubnerová	Potravinová pyramída	Prednáška pre žiakov 2x	II. ZŠ Levice	14.10.2019
Ľubica Daubnerová	Potravinová pyramída	Prednáška pre žiakov 2x	ZŠ Kozárovce	16.10.2019
Ľubica Daubnerová	Potravinová pyramída	Prednáška pre žiakov	ŠZŠ Levice	22.10.2019
Ľubica Daubnerová	Potravinová pyramída	Prednáška pre žiakov	ZŠ Vinohrady, LV	5.11.2019
Ľubica Daubnerová	Potravinová pyramída	Prednáška pre žiakov 2x	ZŠ Vinohrady, LV	8.11.2019
Ľubica Daubnerová	Potravinová pyramída	Prednáška pre žiakov 2x	ZŠ Demandice	13.11.2019
Ľubica Daubnerová	Potravinová pyramída	Prednáška pre žiakov 2x	ZŠ Jur nad Hronom	14.11.2019
Ľubica Daubnerová	Potravinová pyramída	Prednáška pre žiakov 2x	ZŠ Tekovské Lužany	22.11.2019
Ľubica Daubnerová	Potravinová pyramída	Prednáška pre žiakov 2x	ZŠ Žemberovce	29.11.2019
Ľubica Daubnerová	Projekt: Viem, čo zjem	Prednáška pre žiakov 3x	IV. ZŠ Levice, LV	13.12.2019
Alžbeta Moravská	Stomatohygiena	Prednáška pre žiakov	MŠ Zbrojníky	25.4.2019
Alžbeta Moravská	Stomatohygiena	Prednáška pre žiakov 2x	MŠ, ZŠ Rybník nad Hronom	16.9.2019
Alžbeta Moravská	Stomatohygiena	Prednáška pre žiakov	ZŠ Čajkov	23.9.2019
Alžbeta Moravská	Stomatohygiena	Prednáška pre deti	MŠ Perecká, LV	1.10.2019
Alžbeta Moravská	Stomatohygiena	Prednáška pre deti	MŠ Beša	3.10.2019
Alžbeta Moravská	Stomatohygiena	Prednáška pre žiakov	ZŠ Hronské Kosihy	9.10.2019
Alžbeta Moravská	Stomatohygiena	Prednáška pre žiakov	MŠ, ZŠ Kozárovce	16.10.2019
Alžbeta Moravská	Stomatohygiena	Prednáška pre žiakov 2x	MŠ, ZŠ Demandice	13.11.2019
Alžbeta Moravská	Stomatohygiena	Prednáška pre žiakov 2x	MŠ, ZŠ Jur nad Hronom	14.11.2019
Alžbeta Moravská	Stomatohygiena	Prednáška pre žiakov 2x	MŠ, ZŠ Žemberovce	29.11.2019
Alžbeta Moravská	Stomatohygiena	Prednáška pre deti	MŠ Ul. Vojenská, LV	2.12.2019
Ing. Dagmar Klárová	Epidemiologicky závažná činnosť a alimentárne nákazy	Prednáška pre záujemcov ku skúške odbornej spôsobilosti	CK Junior LV, prednášková sála	23.2.2019
Ing. Dagmar Klárová	Epidemiologicky závažná činnosť a alimentárne nákazy	Prednáška pre záujemcov ku skúške odbornej spôsobilosti	CK Junior LV, prednášková sála	18.5.2019
Ing. Dagmar Klárová	Epidemiologicky závažná činnosť a alimentárne nákazy	Prednáška pre záujemcov ku skúške odbornej spôsobilosti	CK Junior LV, prednášková sála	9.11.2019
Ing. Erika Szabóová	Skúsenosti z praxe pri poskytovaní školského stravovania	Pracovná porada vedúcich zamestnancov ZŠS	ZŠ A. Kmeťa, Levice	23.5.2019
MUDr. Adriana Czigányiová, MPH	Osoby vystavené zvýšenému nebezpečenstvu nákaz	Okresný seminár SZP	Nemocnica Levice s.r.o.	27.2.2019
MUDr. Adriana Czigányiová, MPH	Osoby vystavené zvýšenému nebezpečenstvu nákaz	Okresný seminár SZP	Psychiatrická nemocnica Hronovce	7.3.2019
MUDr. Adriana Czigányiová, MPH	Koordinácia postupov pri výskyte VNN	Seminár pre lekárov I. kontaktu okresu Levice	RÚVZ Levice	3.4.2019
MUDr. Adriana Czigányiová, MPH	Koordinácia postupov pri výskyte VNN	Seminár pre lekárov UPS, primárov a vedúce sestry	Nemocnica Topoľčany	18.4.2019
MUDr. Adriana Czigányiová, MPH	XI. ročník Národnej kampane	Okresný seminár pre SZP	Psychiatrická nemocnica Hronovce	21.5.2019
MUDr. Adriana Czigányiová, MPH Mgr. Zuzana Gunárová	Hygiena a dezinfekcia rúk v zdravotníctve s praktickým návikom	Seminár pre zdravotníckych zamestnancov	Nemocnica Šahy - HOSPITALE s.r.o.	30.5.2019
MUDr. Adriana Czigányiová, MPH Mgr. Zuzana Gunárová	Hygiena a dezinfekcia rúk v zdravotníctve s praktickým návikom	Okresný seminár pre SZP	Nemocnica Levice s.r.o.	5.6.2019
MUDr. Adriana Czigányiová, MPH	Koordinácia postupov pri výskyte VNN	Seminár pre lekárov UPS, primárov a vedúce sestry	Nemocnica Levice s.r.o.	6.6.2019
MUDr. Adriana Czigányiová, MPH Mgr. Zuzana Gunárová	Hygiena a dezinfekcia rúk v zdravotníctve s praktickým návikom	Okresný seminár SZP	Psychiatrická nemocnica Hronovce	11.6.2019
MUDr. Adriana Czigányiová, MPH	XI. ročník Národnej kampane	Okresný seminár SZP	Nemocnica Šahy - HOSPITALE s.r.o.	12.6.2019
MUDr. Adriana Czigányiová, MPH	XI. ročník Národnej kampane	Okresný seminár SZP	Psychiatrická nemocnica Hronovce	25.9.2019

MUDr. Adriana Czigányiová, MPH	Osoby vystavené zvýšenému nebezpečenstvu nákaz	Okresný seminár SZP	Nemocnica Šahy - HOSPITALE s.r.o.	9.10.2019
MUDr. Adriana Czigányiová, MPH	Dôležitosť očkovania u zdravotníckych pracovníkov	Okresný seminár SZP	Psychiatrická nemocnica Hronovce	24.10.2019
MUDr. Adriana Czigányiová, MPH Mgr. Zuzana Gunárová	Hygiena a dezinfekcia rúk v zdravotníctve s praktickým nácvikom	Seminár pre zamestnancov ZSS	ZSS PLATAN, Lontov č. 48	8.10.2019
MUDr. Adriana Czigányiová, MPH Mgr. Zuzana Gunárová	Hygiena a dezinfekcia rúk v zdravotníctve s praktickým nácvikom	Seminár pre zamestnancov ZSS	ZSS FÉNIX, Komenského 29, Levice	14.10.2019
MUDr. Adriana Czigányiová, MPH Mgr. Zuzana Gunárová	Hygiena a dezinfekcia rúk v zdravotníctve s praktickým nácvikom	Seminár pre zamestnancov ZSS	ZSS Jeseň života, Družstevnícka 22, Levice	16.10.2019
MUDr. Adriana Czigányiová, MPH Mgr. Zuzana Gunárová	Hygiena a dezinfekcia rúk v zdravotníctve s praktickým nácvikom	Seminár pre zamestnancov ZSS	ZSS Perla, Poštová 9, Želiezovce	17.10.2019
MUDr. Adriana Czigányiová, MPH Mgr. Zuzana Gunárová	Hygiena a dezinfekcia rúk v zdravotníctve s praktickým nácvikom	Seminár pre zamestnancov ZSS	ZSS DOMUM Krškany č. 86	4.11.2019
MUDr. Adriana Czigányiová, MPH	Praktické skúsenosti pri výskyte osýpok	Tematický kurz o nových poznatkoch v epidemiológii infek. chorôb	Slovenská zdravotnícka univerzita, Limbová 12, Bratislava	30.1.2019
Martin Sojka	Biofilm, význam pre implantačné, IMCHV a katérové infekcie, možnosť eliminácie	seminár Antibiotiká, vývoj bakteriálnej rezistencie a šírenie rezistentných kmeňov	RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici	19.9.2019
Martin Sojka	Biofilm, význam pre implantačné, IMCHV a katérové infekcie, možnosť eliminácie	seminár Antibiotiká, vývoj bakteriálnej rezistencie a šírenie rezistentných kmeňov	RÚVZ so sídlom v Trenčíne	3.10.2019
Martin Sojka	Clostridium difficile v nemocničnom prostredí	XXVII. Dni klinickej mikrobiológie	Nový Smokovec	9.10.2019
Martin Sojka	Virulencný potenciál vibrií izolovaných na Slovensku v rokoch 2017-2018	XXVII. Dni klinickej mikrobiológie	Nový Smokovec	9.10.2019
Martin Sojka	Nemocničné prostredie – potenciál pre nežiaduce udalosti	tematický kurz Škola prevencie nozokomiálnych nákaz	SZU Bratislava	5.11.2019
Martin Sojka	Gastrointestinálne vibriózy a virulencia vibrií izolovaných na Slovensku	XXIV. Červenkové dni preventívnej medicíny	Tále	23.10.2019
Martin Sojka	Clostridium difficile v nemocničnom prostredí	XXIV. Červenkové dni preventívnej medicíny	Tále	22.10.2019
Martin Sojka	Toxinogenita necholerových <i>V. cholerae</i> izolovaných z prostredia a klinického materiálu	Konzultačný deň NRC pre mikrobiológiu životného prostredia a NRC pre legionely v životnom prostredí	ÚVZ SR Bratislava	6.6.2019
Martin Sojka	Virulencný potenciál vibrií izolovaných na Slovensku	seminár RÚVZ so sídlom v Komárne	RÚVZ so sídlom v Komárne	26.6.2019
Martin Sojka	Virulence potential of vibrios isolated from natural fresh waters and pools in Slovakia.	Bridges in Life Science	Bratislava	12.4.2019
Martin Sojka	Respiratory tract pathogen survival on the toothbrush following the disease.	Bridges in Life Science	Bratislava	12.4.2019
Martin Sojka	Vitamin C is a powerful anti-biofilm agent.	Bridges in Life Science	Bratislava	13.4.2019
Martin Sojka	Prítomnosť génu pre toxín RTX i <i>Vibrio cholerae</i> non O1, non O139, izolovaných na Slovensku.	XVI. Vedecko - odborná konferencia NRC pre surveillance infekčných chorôb v SR	Bratislava	20.3.2019
Ing. Bc. Palusková	Problematika nevyhovujúcej kvality pitnej vody – prípady riešené v regióne Komárna v roku 2018	Vnútrošný seminár RÚVZ so sídlom v Komárne	Komárno	22.5.2019
Oľga Almásiová Helena Slatinová	Odbery vzoriek pitných vôd – akreditované postupy	Vnútrošný seminár RÚVZ so sídlom v Komárne	Komárno	25.10.2019
Andrea Kološová	Presentation of immunization system, data collection methods by country with QendA	WP5 Technical meeting	Chorvátsko – Zagreb	21.1.-22.1.2019
Andrea Kološová	Bezpečnosť vakcín	Škola očkovania VLD	Bratislava	23.1.2019
Tímea Birkusová	Protiepidemické opatrenia v ohniskách svrabu	Tematický kurz o nových poznatkoch v epidemiológii infekčných chorôb	Bratislava	30.1.-31.1.2019
Andrea Kološová	Spoločne za očkovanie	X. Slovenský vakcinologický kongres	Tatranská Lomnica	11.4.-13.4.2019
Andrea Kološová	Hygiena rúk	Projekt vzdelávania zdravotníckych pracovníkov	Komárno	7.5.2019
Andrea Kološová	Riešenie medicínskych problémov v prevencii infekčných chorôb	Diskusné sústreďenie lekárov pracujúcich vo verejnom zdravotníctve	Bratislava	27.5.-28.5.2019
Andrea Kološová	Trendy vo vývoji očkovačích látok proti osýpkam	Xxii. Východoslovenský vakcinačný deň	Košice	19.6.2019
Rozália Tóthová	Imunologické prehľady v SR 2018	seminár RÚVZ so sídlom v Komárne	Komárno	26.6.2019
Helena Uričková	Hygiena rúk	Projekt vzdelávania zdravotníckych pracovníkov	Hurbanovo	16.9.2019
Tímea Birkusová	Opatrenia v ohnisku nákazy syfilisu – kompetencie orgánu verejného zdravotníctva	X. Celoslovenská konferencia sestier pracujúcich v dermatovenerológii	Nové Zámky	18.10.2019
Tímea Birkusová	Svrab – stále aktuálny problém, protiepidemické opatrenia v ohnisku nákaz	seminár RÚVZ so sídlom v Komárne	Komárno	28.11.2019
Ing. Mária Hamranová	Vyhodnotenie mimoriadnych úloh za rok 2018	vnútrošný seminár	RÚVZ Komárno	22.5.2019
Ing. Mária Hamranová	Recyklované plasty	vnútrošný seminár	RÚVZ Komárno	28.11.2019
Ing. Mária Hamranová	Odborná spôsobilosť, zariadenia spoločného stravovania	Školenie pre žiadateľov o vydanie osvedčenia odbornej spôsobilosti na epidemiologicky závažnú činnosť v potravinárstve	RÚVZ Komárno	11.02.2019 7.03.2019 17.04.2019 21.05.2019 14.05.2019 18.06.2019 5.09.2019 10.10.2019 6.11.2019 10.12.2019

Eva Berzová	Odborná spôsobilosť, potravinárske prevádzky	Školenie pre žiadateľov o vydanie osvedčenia odbornej spôsobilosti na epidemiologicky závažnú činnosť v potravinárstve	RÚVZ Komárno	11.02.2019 7. 03. 2019 17. 04. 2019 13. 05. 2019 18. 06. 2019 5. 09. 2019 10. 10. 2019 6. 11. 2019 10. 12. 2019
Mgr. Uričková Helena	Projekt COSI - realizácia a vyhodnotenie výsledkov za okres Komárno	Ústavný seminár RÚVZ	Komárno	13.6.2019
Mgr. Nagyová Silvia	Problematika obedov zadarmo	Ústavný seminár RÚVZ	Komárno	5.12.2019
Mgr. Uričková Helena	Osobitosti prevádzkovania zariadení školského stravovania	Školenie pre žiadateľov vydanie osvedčenia odbornej spôsobilosti na epidemiologicky závažnú činnosť v potravinárstve	Komárno	11.2.2018
Mgr. Uričková Helena	Osobitosti prevádzkovania zariadení školského stravovania	Školenie pre žiadateľov vydanie osvedčenia odbornej spôsobilosti na epidemiologicky závažnú činnosť v potravinárstve	Komárno	7.3.2019
Mgr. Uričková Helena	Osobitosti prevádzkovania zariadení školského stravovania	Školenie pre žiadateľov vydanie osvedčenia odbornej spôsobilosti na epidemiologicky závažnú činnosť v potravinárstve	Komárno	17.4.2019
Mgr. Uričková Helena	Osobitosti prevádzkovania zariadení školského stravovania	Školenie pre žiadateľov vydanie osvedčenia odbornej spôsobilosti na epidemiologicky závažnú činnosť v potravinárstve	Komárno	21.5.2019
Mgr. Uričková Helena	Osobitosti prevádzkovania zariadení školského stravovania	Školenie pre žiadateľov vydanie osvedčenia odbornej spôsobilosti na epidemiologicky závažnú činnosť v potravinárstve	Komárno	13. mája 2019
Mgr. Uričková Helena	Osobitosti prevádzkovania zariadení školského stravovania	Školenie pre žiadateľov vydanie osvedčenia odbornej spôsobilosti na epidemiologicky závažnú činnosť v potravinárstve	Komárno	14. mája 2019
Mgr. Uričková Helena	Osobitosti prevádzkovania zariadení školského stravovania	Školenie pre žiadateľov vydanie osvedčenia odbornej spôsobilosti na epidemiologicky závažnú činnosť v potravinárstve	Komárno	18.6.2019
Mgr. Silvia Nagyová	Osobitosti prevádzkovania zariadení školského stravovania	Školenie pre žiadateľov vydanie osvedčenia odbornej spôsobilosti na epidemiologicky závažnú činnosť v potravinárstve	Komárno	5.9.2019
Mgr. Silvia Nagyová	Osobitosti prevádzkovania zariadení školského stravovania	Školenie pre žiadateľov vydanie osvedčenia odbornej spôsobilosti na epidemiologicky závažnú činnosť v potravinárstve	Komárno	10.10.2019
Mgr. Silvia Nagyová	Osobitosti prevádzkovania zariadení školského stravovania	Školenie pre žiadateľov vydanie osvedčenia odbornej spôsobilosti na epidemiologicky závažnú činnosť v potravinárstve	Komárno	6.11.2019
Mgr. Uričková Helena	Osobitosti prevádzkovania zariadení školského stravovania	Školenie pre žiadateľov vydanie osvedčenia odbornej spôsobilosti na epidemiologicky závažnú činnosť v potravinárstve	Komárno	10.11.2019
Mgr. Uričková Helena	"Skúsenosti z výkonu ŠZD a legislatívne zmeny v roku 2019"	Porada pre vedúce školských jedální a pracovníkov školských jedální okresu Komárno organizovaná Okresným úradom v Nitre, odborom školstva	Komárno	28.5.2019
Anna Bereczová	Prevenencia rakoviny	Ústavný seminár	RÚVZ Komárno	21.3.2019
Anna Bereczová	Osteoporóza	Ústavný seminár	RÚVZ Komárno	25.10.2019
Anna Bereczová	Porovnanie zmien pri normálnom starnutí a pri Alzheimerovej demencii spojené s kognitívnymi aktivitami	Ústavný seminár	RÚVZ Komárno	25.10.2019

Prednášková činnosť RÚVZ SR Prešovského kraja za rok 2019

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Prešove

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Mgr. Mária Lišková	Hygiena rúk v prevencii nozokomiálnych nákaz	Hygiena rúk- „Vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov	RÚVZ so sídlom v Prešove	29.5.2019
Mgr. Mária Lišková	Kombinované ošetrovanie rúk a protiepidemické opatrenia pri infekcii vyvolanej <i>Clostridium difficile</i>	Hygiena rúk- „Vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov	RÚVZ so sídlom v Prešove	29.5.2019
Mgr. Mária Pavúková	Indikácie pre dezinfekciu rúk a používanie rukavíc	Hygiena rúk- „Vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov	RÚVZ so sídlom v Prešove	29.5.2019
Mgr. Mária Pavúková	Praktický nácvik dezinfekcie rúk - manuál	Hygiena rúk- „Vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov	RÚVZ so sídlom v Prešove	29.5.2019
Mgr. Mária Lišková	Význam očkovania	Európsky imunizačný týždeň	SZŠ, Sládkovičova, Prešov	7.6.2019
Mgr. Mária Lišková	Koordinácia postupov pri zistení VNN	Školenie operátorov KOS ZZS - Koordinácia postupov pri zistení VNN	Okresný úrad , Prešov	18.6.2019
Mgr. Alžbeta Vypušťáková	Vysoko nebezpečné nákazy – charakteristika, epidemiologická situácia	Školenie primárov CPO Prešovského kraja o postupoch pri podozrení na VNN	RÚVZ so sídlom v Prešove	19.6.2019
Mgr. Mária Lišková	Postup pri zistení osoby podozrivej z ochorenia na vysoko nebezpečnú nákazu na CPO	Školenie primárov CPO Prešovského kraja o postupoch pri podozrení na VNN	RÚVZ so sídlom v Prešove	19.6.2019
Mgr. Andrea Glovová		XXXV. Konferencia kliniky detí a dorast UPJŠ a DFN; XI Dámantov deň; XXII. Východoslov. vakcinačný deň L. Pastera	Aula LF UPJŠ, Košice	20.6.2019
Eubica Malátová		XXXV. Konferencia kliniky detí a dorast UPJŠ a DFN; XI Dámantov deň; XXII. Východoslov. vakcinačný deň L. Pastera	Aula LF UPJŠ, Košice	20.6.2019
Mariana Lucová	Mikroorganizmy najčastejšie prichádzajúce do úvahy v potravinárstve z hľadiska diagnostiky na OMŽP	Vnútroúradný seminár RÚVZ	RÚVZ Prešov	20.6.2019
Adriana Hrabčáková Ing.	Pokyny na návrhy programov odberov vzoriek, usmernenie ÚVZSR na vykonávanie monitoringu	vnútroúradný seminár - RÚVZ so sídlom v Prešove	odd. HŽP	21.06.19
Mgr. Mária Lišková	Koordinácia postupov pri zistení VNN	Školenie všeobecných lekárov pre deti a dorast a všeobecných lekárov pre dospelých - Koordinácia postupov pri zistení VNN	Okresný úrad, Prešov	27.6.2019
Mgr. Andrea Glovová		Životné podmienky a zdravie, N.Smokovec	Nový Smokovec	24.09.19
Eubica Malátová		Životné podmienky a zdravie, N.Smokovec	Nový Smokovec	24.09.19
Mgr. Mária Lišková	Hygiena rúk v prevencii nozokomiálnych nákaz	Odborný seminár pre DSS, okres Prešov a Sabinov	RÚVZ so sídlom v Prešove	26.11.2019
Mgr. Mária Lišková	Kombinované ošetrovanie rúk a protiepidemické opatrenia pri infekcii vyvolanej <i>Clostridium difficile</i>	Odborný seminár pre DSS, okres Prešov a Sabinov	RÚVZ so sídlom v Prešove	26.11.2019
Mgr. Mária Pavúková	Indikácie pre dezinfekciu rúk a používanie rukavíc	Odborný seminár pre DSS, okres Prešov a Sabinov	RÚVZ so sídlom v Prešove	26.11.2019
Mgr. Mária Pavúková	Praktický nácvik dezinfekcie rúk - manuál	Odborný seminár pre DSS, okres Prešov a Sabinov	RÚVZ so sídlom v Prešove	26.11.2019
Mgr. Haľková Adriana	Drogové závislosti, následná starostlivosť a sociálna rehabilitácia.	Interný seminár	RÚVZ Prešov	27.11.19
Jana Dolinská	Vyhodnotenie úspešnosti skúšok spôsobilosti	Odborný seminár RÚVZ Prešov	RÚVZ Prešov	27.11.19
Mgr. Alžbeta Vypušťáková	Chríпка nie je len bežná vírusa	Odborný seminár – RÚVZ so sídlom v Prešove	RÚVZ so sídlom v Prešove	27.11.2019
Mgr. Andrea Glovová	Predškolské zariadenia	odborný seminár RÚVZ Prešov	RÚVZ Prešov	27.11.19
Mária Lipáková	Vplyv vonkajších a vnútorných faktorov požívateľ na ich mikrobiologickú akosť a faktory spôsobujúce zhoršenie akosti požívateľ	Vnútroúradný seminár RÚVZ	RÚVZ Prešov	28.11.2019

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Bardejove				
Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Mgr. Jana Müllerová	Zdravý životný štýl a očkovanie	prednáška	Centrum soc.služieb, Wolkerova ul., Bardejov	23.1.2019
Mgr. Jana Müllerová	Zdravý životný štýl a očkovanie	prednáška	Denný stacionár, Snakov	22.3.2019
Mgr. Jana Müllerová	Alkohol a ženy. Vplyv pitia alkoholu počas tehotenstva na vývin plodu	vnútroúradný seminár	RÚVZ Bardejov	10.4.2019
Mgr. Jana Müllerová	Fetálny alkoholový syndróm	Medzinárodný deň povedomia o fetálnom alkoholovom syndróme	Klub matiek, RÚVZ Bardejov	11.9.2019
Mgr. Jana Müllerová	Osteoporóza	Svetový deň osteoporózy	Centrum soc.služieb, Toplianska ul., Bardejov	16.10.2019
MUDr. Zbyňovský, MPH	Význam akčných plánov Národ. plánu kontroly inf. ochorení v SR	vnútroúradný seminár	RÚVZ Bardejov	20.3.2019
MUDr. Zbyňovský, MPH	Prevenčia infekčných ochorení	prednáška	Poštárka, Bardejov	27.3.2019
MUDr. Zbyňovský, MPH	Hygiena rúk	prednáška	Hospic, Bard. Nová Ves	23.5.2019
MUDr. Zbyňovský, MPH	Hygiena rúk	prednáška	Sociálny dom Antic, Bardejov	14.8.2019
MUDr. Zbyňovský, MPH	Infekčné ochorenia	prednáška	Komunitné centrum, Zborov	27.9.2019
MUDr. Zbyňovský, MPH	Hygiena rúk	prednáška	In Vita, Zborov	28.11.2019
Mgr. Helena Kroková	Horúčavy na pracovisku	vnútroúradný seminár	RÚVZ Bardejov	15.5.2019
Ján Chovanec	Prečo piť vodu z verejného vodovodu	vnútroúradný seminár	RÚVZ Bardejov	12.6.2019
Mgr. Marta Fecková	Úrazovosť detí	vnútroúradný seminár	RÚVZ Bardejov	18.9.2019
Mgr. Marta Fecková	Zhodnotenie pitného režimu detí v materských školách v okrese Bardejov	prednáška	OŠaTK MsÚ Bardejov	13.2.2019
Ing. Andrej Goliáš	Farbivá v potravinách	vnútroúradný seminár	RÚVZ Bardejov	16.10.2019
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Humennom				
Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Lenka Lesňáková, Mgr.	Tetovanie a "pirsing" klady a zápory	Odborný seminár	Medzilaborce	26.02.19
Jana Romanová, PhDr., Viera Dupkaničová, Ing.	Oznamovanie kategórie práce 2	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ so sídlom v Humennom	Humenné	08.04.19
Miriám Gulyásová, MVDr., Viktória Havrilková, MVDr.	Materiály a predmety určené na priamy styk s potravinami - zistenia pri výkone ÚKP	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ so sídlom v Humennom	Humenné	08.04.19
Zlatica Kožinová, Mgr.	Vyhodnotenie projektu NAPPPA	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ so sídlom v Humennom	Humenné	08.04.19
Peter Čurlej, Ing., Františka Gasparová	Slnenie a vitamín D	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ so sídlom v Humennom	Humenné	08.04.19
Lenka Lesňáková, Mgr.	Hygiena rúk - indikácie k dezinfekcii rúk	Okresná odborná konferencia	Humenné	14.05.19
Lenka Lesňáková, Mgr.	Hygiena rúk	Odborný seminár	Nemocnica Snina	06.06.19
Michaela Gerbocová Rokytková	Vysoko nebezpečné nákazy	Odborný seminár	Nemocnica Snina	11.06.19
Michaela Gerbocová Rokytková	Vysoko nebezpečné nákazy	Odborný seminár	Nemocnica Medzilaborce	12.06.19
Božena Šeňová, Viera Bajcurová	Chránené pracoviská prehľad	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ so sídlom v Humennom	Humenné	17.06.19
Zuzana Hudáková, MVDr., Martin Makara, MVDr.	Nové potraviny	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ so sídlom v Humennom	Humenné	17.06.19
Alexandra Gonosová, Alena Nemcová	Požiadavky na telovýchovné zariadenia	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ so sídlom v Humennom	Humenné	17.06.19
Michaela Gerbocová Rokytková	Meningokoková meningitída	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ so sídlom v Humennom	Humenné	17.06.19
Lenka Lesňáková, Mgr.	Vysoko nebezpečné nákazy	Odborný seminár	Humenné	18.06.19
Jana Romanová, PhDr., Viera Dupkaničová, Ing.	Zdravé pracoviská kontrolujú nebezpečné chemické látky	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ so sídlom v Humennom	Humenné	16.09.19
Viktória Havrilková, MVDr., Ľubica Hromádková	Problematika koenzýmu Q10 v kozmetických výrobkoch	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ so sídlom v Humennom	Humenné	16.09.19
Lenka Lesňáková, Mgr.	Imunologický prehľad	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ so sídlom v Humennom	Humenné	16.09.19
Františka Gasparová, Peter Čurlej, Ing.	Studne - individuálne zásobovanie pitnou vodou	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ so sídlom v Humennom	Humenné	16.09.19
Lenka Lesňáková, Mgr.	Povinnosti poskytovateľov zdravotnej starostlivosti a zdravotníckych pracovníkov v oblasti nozokomiálnych nákaz	Celoslovenská konferencia	Snina	17.10.19
Lenka Lesňáková, Mgr.	Opatrenia pri výskyte klostridiových infekcií v zdravotníckom zariadení	Celoslovenská konferencia	Snina	17.10.19
Michaela Gerbocová Rokytková	Hygiena rúk	Odborný seminár	DSS Humenné, Snina, Medzilaborce	30.10.19 07.11.19 08.11.19
Vladimír Dzan, Ing.	Rizikové práce - vývoj za posledných 5 rokov	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ so sídlom v Humennom	Humenné	18.11.19

Beáta Mikerová, MVDr. Anna Bučková, Mgr.	Označovanie potravín	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ so sídlom v Humennom	Humenné	18.11.19
Eva Machničová, Beáta Bérešová	Deti a mobility - vplyv elektrosmogu na detský organizmus	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ so sídlom v Humennom	Humenné	18.11.19
Alena Nemcová, Alexandra Gonosová	Zariadenia starostlivosti o ľudské telo	Odborný seminár zamestnancov RÚVZ so sídlom v Humennom	Humenné	18.11.19

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Poprade

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
VIRAVCOVÁ, T.	Využitie biologických metód pri hodnotení kvality zdrojov a procesov úpravy pitnej vody	Ústavný seminár RÚVZ so sídlom v Poprade	RÚVZ Poprad	25.09.19
PILKOVÁ, D., RAMS, R.	Skúsenosti s riešením výskytu legionel v zdravotníckom zariadení	Ústavný seminár RÚVZ so sídlom v Poprade	RÚVZ Poprad	13.11.19
VIRAVCOVÁ, T.	Využitie biologických metód pri hodnotení kvality zdrojov a procesov úpravy pitnej vody	Ústavný seminár RÚVZ so sídlom v Poprade	RÚVZ Poprad	25.09.19
KUZMIAKOVÁ, B.	Kontrola účinnosti sterilizačných procesov I. – <i>Geobacillus stearothermophilus</i>	Ústavný seminár RÚVZ so sídlom v Poprade	RÚVZ Poprad	24.04.19
KUZMIAKOVÁ, B.	Kontrola účinnosti sterilizačných procesov II. – <i>Bacillus atrophaeus</i> ,	Ústavný seminár RÚVZ so sídlom v Poprade	RÚVZ Poprad	23.10.19
PITONÁKOVÁ, D., TÓKÓLYOVÁ, M.	Výšetrovanie vzoriek tmelov v mikrobiologickom laboratóriu	Ústavný seminár RÚVZ so sídlom v Poprade	RÚVZ Poprad	15.05.20
JAKUBOVÉ, I., ROSIPALOVÁ, A.	Porovnanie metód atómovej spektrometrie	Odborný seminár RÚVZ Poprad	RÚVZ Poprad	25.09.19
KUBIŠOVÁ, A.	Nový zákon o metrológii (č.157/2018 Z.z.) a jeho aplikácia v praxi	Odborný seminár RÚVZ Poprad	RÚVZ Poprad	13.11.19

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Starej Ľubovni

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
MVDr. Štefánia Kolcunová	Ochrana zdravia ZP pri ošetrovaní pacientov, hygiena rúk	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Lubovnianska nemocnica, n.o - FRO	08.01.19
MVDr. Štefánia Kolcunová	Ochrana zdravia ZP pri ošetrovaní pacientov, hygiena rúk	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Lubovnianska nemocnica, n.o - CHO	08.01.19
MVDr. Štefánia Kolcunová	Ochrana zdravia ZP pri ošetrovaní pacientov, hygiena rúk	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Lubovnianska nemocnica, n.o - ODCH	08.01.19
MVDr. Štefánia Kolcunová	Ochrana zdravia ľudí pri zabezpečení stravovania v nemocnici	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Lubovnianska nemocnica, n.o - kuchyňa	09.01.19
MVDr. Štefánia Kolcunová	Ochrana zdravia ZP pri ošetrovaní pacientov, hygiena rúk	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Lubovnianska nemocnica, n.o - IO	10.01.19
MVDr. Štefánia Kolcunová	Ochrana zdravia ZP pri ošetrovaní pacientov, hygiena rúk	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Lubovnianska nemocnica, n.o - OKB	10.01.19
MVDr. Štefánia Kolcunová	Ochrana zdravia ZP pri ošetrovaní pacientov, hygiena rúk	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Lubovnianska nemocnica, n.o - GPO	10.01.19
MVDr. Štefánia Kolcunová	Ochrana zdravia ZP pri ošetrovaní pacientov, hygiena rúk	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Lubovnianska nemocnica, n.o – neurolog. odd.	10.01.19
MVDr. Štefánia Kolcunová	Ochrana zdravia ZP pri ošetrovaní pacientov, hygiena rúk	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Lubovnianska nemocnica, n.o – RTG odd.	14.01.19
MVDr. Štefánia Kolcunová	Povinnosti PZS a ZP pri ochrane verejného zdravia	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Slovenská komora sestier a pôrodných asistentiek - RK	14.01.19
MVDr. Štefánia Kolcunová	Ochrana zdravia ZP pri ošetrovaní pacientov, hygiena rúk	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Lubovnianska nemocnica, n.o – DO	15.01.19
MVDr. Štefánia Kolcunová	Ochrana zdravia ZP pri ošetrovaní pacientov, hygiena rúk	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Lubovnianska nemocnica, n.o – OAIM	21.01.19
Mgr. Anna Kyseľová	Prevenencia úrazov v detskom veku	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Základná škola Lomnička	04.02.19
Mgr. Anna Kyseľová	Prevenencia úrazov v detskom veku	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Základná škola Lomnička	04.02.19
Mgr. Anna Kyseľová	Význam mlieka	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Špeciálna základná škola Stará Ľubovňa	06.02.19
Mgr. Anna Kyseľová	Zdravý životný štýl	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Spojená škola internátna, Stará Ľubovňa	06.02.19
Mgr. Anna Kyseľová	Voda	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Spojená škola internátna, Stará Ľubovňa	06.02.19
Mgr. Anna Kyseľová	Fajčenie	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	SOS Stará Ľubovňa, pracovisko Lomnička	13.02.19
Mgr. Anna Kyseľová	Fajčenie	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ Lomnička	13.02.19

MVDr. Miriam Olšavská, MPH	Prednášky v rámci odbornej spôsobilosti pre EZČ	Prednášky v rámci odbornej spôsobilosti pre EZČ	RÚVZ so sídlom v Starej Lubovni	01.03.19
RNDr. Mária Mancalová, MPH	Prednášky v rámci odbornej spôsobilosti pre EZČ	Prednášky v rámci odbornej spôsobilosti pre EZČ	RÚVZ so sídlom v Starej Lubovni	04.03.19
MVDr. Štefánia Kolcunová	HIV/AIDS	Beseda v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	SOŠ Stará Lubovňa	04.03.19
MVDr. Štefánia Kolcunová	HIV/AIDS	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	SOŠ Stará Lubovňa	04.03.19
Mgr. Anna Kyseľová	Stomatohygiena	Beseda v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Spojená škola internátna, Stará Lubovňa	05.03.19
Mgr. Viera Zahorjanová	Základné hygienické návyky	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ Čirč	08.03.19
Mgr. Anna Kyseľová	Mozog	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ Kamienka	11.03.19
MVDr. Štefánia Kolcunová	Povinnosti poskytovateľov zdravotnej starostlivosti a ZP pri ochrane verejného zdravia	Seminár pre zamestnancov RÚVZ so sídlom v Starej Lubovni	RÚVZ so sídlom v Starej Lubovni	11.03.19
Mgr. Anna Kyseľová	Monitoring nadváhy a obezity u obyvateľov rómskych osád v okrese Stará Lubovňa	Seminár pre zamestnancov RÚVZ so sídlom v Starej Lubovni	RÚVZ so sídlom v Starej Lubovni	11.03.19
Mgr. Anna Kyseľová	Mozog	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Spojená škola internátna, Stará Lubovňa	12.03.19
Mgr. Anna Kyseľová	Mozog	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Komunitné centrum Šarišské Jastrabie	13.03.19
Mgr. Anna Kyseľová	Mozog	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ Čirč	14.03.19
Mgr. Viera Zahorjanová	Základné hygienické návyky	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	MŠ Čirč	14.03.19
Mgr. Anna Kyseľová	Mozog	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Lubovnianska knižnica, Stará Lubovňa	15.03.19
Mgr. Anna Kyseľová	Stomatohygiena	Beseda v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	MŠ ul. Za vodou, Stará Lubovňa	18.03.19
Mgr. Anna Kyseľová	Stomatohygiena	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	MŠ Tatranská, Stará Lubovňa	19.03.19
Mgr. Anna Kyseľová	Stomatohygiena	Beseda v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	MŠ Tatranská, Stará Lubovňa	19.03.19
Mgr. Anna Kyseľová	Význam vody	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ, ul. Za vodou, Stará Lubovňa	21.03.19
MVDr. Štefánia Kolcunová	Efektívita očkovania	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Gymnázium T. Vansovej Stará Lubovňa	26.03.19
MVDr. Štefánia Kolcunová	Efektívita očkovania	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Gymnázium T. Vansovej Stará Lubovňa	26.03.19
Mgr. Viera Zahorjanová	Základné hygienické návyky	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ, Kolačkov	27.03.19
Mgr. Anna Kyseľová	Dospievanie	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ Kamienka	28.03.19
Mgr. Anna Kyseľová	Dospievanie	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ Kamienka	28.03.19
Mgr. Anna Kyseľová	Zdravý životný štýl	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Spojená škola internátna, Stará Lubovňa	02.04.19
Mgr. Anna Kyseľová	Zdravý životný štýl	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Špeciálna základná škola Stará Lubovňa	02.04.19
Mgr. Viera Zahorjanová	Základné hygienické návyky	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ Jarabina	08.04.19
Mgr. Anna Kyseľová	Prevenčia úrazov v detskom veku	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Komunitné centrum Stará Lubovňa	10.04.19
Mgr. Anna Kyseľová	Gamblerstvo	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ Lomnička	11.04.19
Mgr. Anna Kyseľová	Kyberšikana	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ Lomnička	11.04.19
Mgr. Anna Kyseľová	Prevenčia alkoholových závislostí	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ, ul. Levočská, Stará Lubovňa	16.04.19
Mgr. Anna Kyseľová	Prevenčia drogových závislostí	Beseda v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ, ul. Levočská, Stará Lubovňa	16.04.19
Mgr. Anna Kyseľová	Fajčenie	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ Podsadek	24.04.19
MVDr. M. Olšavská, MPH Helena Pokrivčáková	Mimoriadne kontroly vykonávané na odd. HVBPaKV v okrese Stará Lubovňa v roku 2018	Seminár pre zamestnancov RÚVZ so sídlom v Starej Lubovni	RÚVZ so sídlom v Starej Lubovni	29.04.19
RNDr. Ján Koleun Ing. Jana Hojstričová	Programy monitorovania pitnej vody	Seminár pre zamestnancov RÚVZ so sídlom v Starej Lubovni	RÚVZ so sídlom v Starej Lubovni	29.04.19
Mgr. Anna Kyseľová	Duševné zdravie – cesta k emocionálnej zrelosti	Beseda v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Spojená škola internátna, Stará Lubovňa	30.04.19
Mgr. Mária Katucká	Evalvácia systému surveillance pneumokokových nákaz v krajinách Európy	Seminár pre zamestnancov RÚVZ so sídlom v Starej Lubovni	RÚVZ so sídlom v Starej Lubovni	20.05.19
JUDr. Jana Olšavská	Právne problémy v praxi	Seminár pre zamestnancov RÚVZ so sídlom v Starej Lubovni	RÚVZ so sídlom v Starej Lubovni	20.05.19

Mgr. Anna Kyseľová	Fajčenie	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Spojená škola internátna, Stará Lubovňa	29.05.19
Mgr. Anna Kyseľová	Význam mlieka	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Spojená škola internátna, Stará Lubovňa	29.05.19
Mgr. Viera Zahorjanová	Zaočkovanosť detí v materských školách v okrese Stará Lubovňa	Seminár pre zamestnancov RÚVZ so sídlom v Starej Lubovni	RÚVZ so sídlom v Starej Lubovni	10.06.19
Mgr. Adriana Merganičová Ing. Jana Hoištrichová	Výsledky mimoriadneho cieľného ŠZD v prevádzkach solárií v roku 2018	Seminár pre zamestnancov RÚVZ so sídlom v Starej Lubovni	RÚVZ so sídlom v Starej Lubovni	10.06.19
Mgr. Anna Kyseľová	Prevenca drogových závislostí	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ, ul. Komenského Stará Lubovňa	19.06.19
Mgr. Anna Kyseľová	Prevenca drogových závislostí	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ, ul. Komenského Stará Lubovňa	19.06.19
Mgr. Anna Kyseľová	Prevenca drogových závislostí	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ, ul. Komenského Stará Lubovňa	19.06.19
Mgr. Anna Kyseľová	Prevenca drogových závislostí	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ, ul. Levočská Stará Lubovňa	20.06.19
Mgr. Anna Kyseľová	Pestrá strava	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ Kamienska	21.06.19
Mgr. Anna Kyseľová	Pestrá strava	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ Kamienska	21.06.19
Mgr. Anna Kyseľová	Pestrá strava	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ Kamienska	21.06.19
Mgr. Anna Kyseľová	Pestrá strava	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ sv. Cyrila a Metoda, Stará Lubovňa	24.06.19
Mgr. Anna Kyseľová	Pestrá strava	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ sv. Cyrila a Metoda, Stará Lubovňa	24.06.19
Mgr. Anna Kyseľová	Pestrá strava	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ sv. Cyrila a Metoda, Stará Lubovňa	24.06.19
RNDr. Mancalová Mária, MPH	Postup pri zistení osoby podozrivej z ochorenia na VNN	Školenie všeobecných lekárov pre dospelých a všeobecných lekárov pre deti a dorast o postupoch pri zistení osoby podozrivej z ochorenia na VNN	RÚVZ so sídlom v Starej Lubovni	25.06.19
RNDr. Mancalová Mária, MPH	VNN – charakteristika, epidemiologická situácia	Školenie všeobecných lekárov pre dospelých a všeobecných lekárov pre deti a dorast o postupoch pri zistení osoby podozrivej z ochorenia na VNN	RÚVZ so sídlom v Starej Lubovni	25.06.19
Mgr. Anna Kyseľová	Prevenca alkoholovej závislosti	Beseda v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Komunitné centrum Stará Lubovňa	03.07.19
Mgr. Anna Kyseľová	Fetálny alkoholový syndróm	Beseda v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Komunitné centrum Stará Lubovňa	11.09.19
Mgr. Anna Kyseľová	Fajčenie	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	SOŠT Stará Lubovňa	19.09.19
Mgr. Anna Kyseľová	Význam mlieka	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ, ul. Levočská Stará Lubovňa	19.09.19
Mgr. Anna Kyseľová	Význam mlieka	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ, ul. Levočská Stará Lubovňa	19.09.19
Mgr. Viera Zahorjanová	Základné hygienické návyky	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	MŠ Kolačkov	19.09.19
Mgr. Anna Kyseľová	Fetálny alkoholový syndróm	Beseda v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	SSOŠ Kežmarok, pracovisko Podsadek	24.09.19
Mgr. Anna Kyseľová	Prevenca Alzheimerovej choroby	Seminár pre zamestnancov RÚVZ so sídlom v Starej Lubovni	RÚVZ so sídlom v Starej Lubovni	30.09.19
Mgr. Michaela Dluhošová	Zhodnotenie hygienickej situácie pieskovísk v okrese Stará Lubovňa za posledných 5 rokov	Seminár pre zamestnancov RÚVZ so sídlom v Starej Lubovni	RÚVZ so sídlom v Starej Lubovni	30.09.19
Ing. Štefan Slivko	Elektronické oznamovanie kategórie práce 2	Seminár pre zamestnancov RÚVZ so sídlom v Starej Lubovni	RÚVZ so sídlom v Starej Lubovni	30.09.19
Mgr. Anna Kyseľová	Zdravý životný štýl	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Spojená škola internátna, Stará Lubovňa	07.10.19
Mgr. Anna Kyseľová	Fetálny alkoholový syndróm	Beseda v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Spojená škola internátna, Stará Lubovňa	07.10.19
Mgr. Anna Kyseľová	Fetálny alkoholový syndróm	Beseda v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Gymnázium T. Vanskovej, Stará Lubovňa	09.10.19
Mgr. Anna Kyseľová	Fetálny alkoholový syndróm	Beseda v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Gymnázium T. Vanskovej, Stará Lubovňa	09.10.19
Mgr. Zahorjanová Viera	Prevenca nadváhy a obezity	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ÚPSVaR Stará Lubovňa	10.10.19
Mgr. Anna Kyseľová	Vplyv starnutia na pamäť	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Lubovnianska knižnica, SL	15.10.19
Mgr. Anna Kyseľová	Pestrá strava	Beseda v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ, ul. Komenského, Stará Lubovňa	16.10.19
Mgr. Anna Kyseľová	Vstupné drogy	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ Kamienska	18.10.19

Mgr. Anna Kyseľová	Zásady zdravej výživy	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ Kamienka	18.10.19
Mgr. Anna Kyseľová	Ochrana zdravia ZP pri ošetrovaní pacientov, hygiena rúk	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Domov pre seniorov Stará Lubovňa	21.10.19
Mgr. Viera Zahorjanová	Základné hygienické návyky	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ Šarišské Jastrabie	25.10.19
Mgr. Viera Zahorjanová	Základné hygienické návyky	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	MŠ Lomnička	28.10.19
Mgr. Anna Kyseľová	Zdravý životný štýl	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ, ul. Za vodou Stará Lubovňa	29.10.19
Mgr. Anna Kyseľová	Zdravý životný štýl	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ, ul. Za vodou Stará Lubovňa	29.10.19
Mgr. Anna Kyseľová	Ochrana zdravia ZP pri ošetrovaní pacientov, hygiena rúk	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Domov sociálnych služieb Legnava	30.10.19
Mgr. Anna Kyseľová	Obezita	Beseda v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Domov pre seniorov Stará Lubovňa	31.10.19
Mgr. Anna Kyseľová	Ochrana zdravia ZP pri ošetrovaní pacientov, hygiena rúk	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Senior Residence Vyšné Ružbachy	04.11.19
Mgr. Anna Kyseľová	Prevenca drogových závislosti	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Spojená škola internátna, Stará Lubovňa	06.11.19
Mgr. Anna Kyseľová	Duševné zdravie	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Spojená škola internátna, Stará Lubovňa	06.11.19
Mgr. Anna Kyseľová	Prevenca drogovej závislosti	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ Orlov	07.11.19
Mgr. Anna Kyseľová	Prevenca drogových závislosti	Beseda v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ Orlov	07.11.19
Mgr. Anna Kyseľová	Prevenca drogových závislosti	Beseda v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ Orlov	07.11.19
Mgr. Alena Kruková Ludmila Mišenková	Lubovniansky jarmok 2014-2018	Seminár pre zamestnancov RÚVZ so sídlom v Starej Lubovni	RÚVZ so sídlom v Starej Lubovni	11.11.19
Elena Mikudová Emília Pastirčíková	Imunologické prehľady 2018	Seminár pre zamestnancov RÚVZ so sídlom v Starej Lubovni	RÚVZ so sídlom v Starej Lubovni	11.11.19
Mgr. Anna Kyseľová	Hygiena potravín	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ, ul. Komenského, Stará Lubovňa	11.11.19
Mgr. Anna Kyseľová	Hygiena potravín	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ, ul. Komenského, Stará Lubovňa	11.11.19
Mgr. Anna Kyseľová	Hygiena potravín	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ, ul. Komenského, Stará Lubovňa	11.11.19
Mgr. Anna Kyseľová	Hygiena potravín	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ, ul. Komenského, Stará Lubovňa	12.11.19
Mgr. Anna Kyseľová	Hygiena potravín	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ, ul. Komenského, Stará Lubovňa	12.11.19
Mgr. Anna Kyseľová	Hygiena potravín	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ, ul. Komenského, Stará Lubovňa	12.11.19
Mgr. Anna Kyseľová	Fajčenie	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ Lomnička	13.11.19
Mgr. Anna Kyseľová	Fajčenie	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ Lomnička	13.11.19
Mgr. Anna Kyseľová	Hygiena potravín	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ, ul. Komenského Stará Lubovňa	14.11.19
Mgr. Anna Kyseľová	Hygiena potravín	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ, ul. Komenského Stará Lubovňa	14.11.19
Mgr. Anna Kyseľová	Hygiena potravín	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ, ul. Komenského Stará Lubovňa	14.11.19
Mgr. Anna Kyseľová	Hygiena potravín	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ, ul. Komenského Stará Lubovňa	14.11.19
Mgr. Anna Kyseľová	Stomatohygiena	Beseda v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ, ul. Levočská, Stará Lubovňa	18.11.19
Mgr. Anna Kyseľová	Stomatohygiena	Beseda v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ, ul. Levočská, Stará Lubovňa	18.11.19
Mgr. Anna Kyseľová	Fajčenie	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ, ul. Levočská, Stará Lubovňa	19.11.19
Mgr. Anna Kyseľová	Stomatohygiena	Beseda v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	MŠ, ul. Vsetínska, Stará Lubovňa	20.11.19
Mgr. Anna Kyseľová	Vstupné drogy	Beseda v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ Kamienka	22.11.19
Mgr. Anna Kyseľová	Fajčenie	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ Kamienka	22.11.19
Mgr. Anna Kyseľová	AIDS / HIV	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Gymnázium T. Vanskovej, Stará Lubovňa	28.11.19
Mgr. Anna Kyseľová	Pohlavne prenosné choroby a HIV/AIDS Pestrá strava	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Spojená škola internátna, Stará Lubovňa	05.12.19
Mgr. Anna Kyseľová	Prevenca obezity	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Spojená škola internátna, Stará Lubovňa	05.12.19
Mgr. Anna Kyseľová	Fajčenie	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	Špeciálna základná škola, Stará Lubovňa	05.12.19

Mgr. Anna Kyseľová	AIDS / HIV	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ Lomnička	09.12.19
Mgr. Anna Kyseľová	AIDS / HIV	Prednáška v rámci výkonu pravidelných zv aktivít	ZŠ, ul. Levočská, Stará Ľubovňa	17.12.19
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Svidníku				
Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Mgr. Edita Podaná	Očkovanie proti chrípke	Školenie komunitných pracovníkov	Kružľová	11.2.2019
Mgr. Edita Podaná	Princíp vakcinácie. Technika očkovania	Vzdelávania študentov SZŠ v oblasti vakcinológie	SZŠ Svidník	1.4.2019
Mgr. Edita Podaná	Bezpečnosť v očkovaní. Nežiaduce účinky.	Vzdelávania študentov SZŠ v oblasti vakcinológie	SZŠ Svidník	2.4.2019
Mgr. Edita Podaná	Difteria, tetanus, pertussis, poliomyelitída	Vzdelávania študentov SZŠ v oblasti vakcinológie	SZŠ Svidník	8.4.2019
Mgr. Edita Podaná	Morbili, rubeola, parotitída VHB, hemofilové invazívne ochorenia, pneumokokové invazívne ochorenia	Vzdelávania študentov SZŠ v oblasti vakcinológie	SZŠ Svidník	15.4.2019
MUDr. Ingrid Senajová, MPH	Hygiena rúk v prevencii NN	Vzdelávanie zdr. pracovníkov	NsP - zasadačka	17.5.2019
Mgr. Edita Podaná	Indikácie pre hygienu rúk a používanie rukavíc	Vzdelávanie zdr. pracovníkov	NsP - zasadačka	17.5.2019
MUDr. Ingrid Senajová, MPH	Kombinované ošetrovanie rúk a protiepidemické opatrenia pri CDI	Vzdelávanie zdr. pracovníkov	NsP - zasadačka	17.5.2019
Mgr. Edita Podaná	Praktický nácvik dezinfekcie rúk	Vzdelávanie zdr. pracovníkov	NsP - zasadačka	17.5.2019
MUDr. Ingrid Senajová, MPH	VNN	Školenie pre praktických lekárov	RÚVZ Svidník	9.7.2019
Mgr. Edita Podaná	Hygiena rúk pre lekárov OZS a DA	Školenie pre praktických lekárov	RÚVZ Svidník	9.7.2019
MUDr. Ingrid Senajová, MPH	Hygiena rúk v DSS	Vzdelávanie pracovníkov DSS	DSS Giraltovce	17.10.2019
MUDr. Ingrid Senajová, MPH	Hygiena rúk v DSS	Vzdelávanie pracovníkov DSS	DSS Stropkov	24.10.2019
MUDr. Ingrid Senajová, MPH	Hygiena rúk v DSS	Vzdelávanie pracovníkov DSS	DSS Svidník SVIDA	29.10.2019
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Vranove nad Topľou				

Prednášková činnosť RÚVZ SR Trenčianskeho kraja za rok 2019

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trenčíne

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Mgr. Martina Poradová	Prehľad šetrených podozrení na choroby z povolania v období 2014-2018	Interný seminár	RÚVZ Trenčín	29.4.2019
Mgr. Jana Motolová	Záťaž teplom na pracovisku.	Interný seminár	RÚVZ Trenčín	29.4.2019
Mgr. Monika Galková, MUDr. Ľudmila Bučková, MPH	Kauza „poľské rizikové mäso“, zistenia z výkonu UKP	celoslovenská pracovná porada	ÚVZ SR	20.2.2019
Ing. Andrea Babulíková	Výkon kontroly dokumentácie v súvislosti s výsledovateľnosťou surovín živočíšneho pôvodu – mäsa v zariadeniach spoločného stravovania regiónu RÚVZ Trenčín	odborný seminár	RÚVZ Trenčín	25.2.2019
MUDr. Ľudmila Bučková, MPH, Mgr. Monika Galková, MVDr. Henrieta Kociánová, MPH	Vývoj mikrobiologickej bezpečnosti vybraných druhov potravín a biologické riziká vo vzťahu k alimentárnym epidémiám v rokoch 1998 – 2018 v Trenčianskom kraji	odborný seminár	RÚVZ Trenčín	25.2.2019
Ing. Andrea Babulíková	Obaly pre potraviny	Seminár hygieny výživy a bezpečnosti potravín	RÚVZ Trenčín	7.6.2019
Mgr. Monika Galková	Zmeny v legislatíve a aktuálne úlohy v problematike HV	Seminár hygieny výživy a bezpečnosti potravín	RÚVZ Trenčín	7.6.2019
Mgr. Míriam Ondrášková, MUDr. Ľudmila Bučková, MPH	Stravovanie klientov zariadení spoločného stravovania uzatvoreného systému, odporúčania	odborný seminár	TSK Trenčín	18.11.2019
RNDr. Branislav Cíh	Problematika merania inhalačnej expozície chemickým faktorom podľa STN EN 689+AC	Konzultačný deň NRC pre laboratórnu diagnostiku v oblasti ľudského monitoringu a NRC pre expozičné testy xenobiotík	Banský Bystrica	20.11.2019
RNDr. Branislav Cíh	Aplikácia STN EN ISO/IEC 17025	seminár na pracovisku	Trenčín	27.11.2019
RNDr. Iveta Ondrušková	Metrologia a pracovnom a súkromnom živote	seminár na pracovisku	Trenčín	27.11.2019
Kociánová, H., Bučková, E., Galková, M.	Mikrobiologická kvalita mlieka z mliečnych automatov	Konzultačný deň NRC pre MŽP	ÚVZ SR	6.6.2019
Bučková, E.	Kvalita a zdravotná bezpečnosť pitnej vody, pitný režim. .	Akadémia 3. veku XXXI. Ročník	Trenčín	10.1.2019
Bučková, E.	Základné legislatívne požiadavky, technologické a sanitačné postupy v zariadeniach spoločného stravovania	seminar pre prevádzkovateľa vietnamských reštaurácií	Trenčín	6.5.2019
Bučková, E.	Mäso, iné produkty živočíšneho pôvodu, označovanie, výsledovateľnosť, K	Krajský seminár –úradná kontrola potravín,	RÚVZ Trenčín	7.6.2019
Bučková, E.	Zmeny v legislatíve a aktuálne úlohy v hygieny výživy	Krajský seminár –úradná kontrola potravín,	RÚVZ Trenčín	8.6.2019
Bučková, E.	Problematika kuchynskej soli a iných rizikových faktorov vo výživa,	TSK	Trenčín	18.11.2019
Bučková, E.	Zdravotná bezpečnosť pokrmov	TSK	Trenčín	18.11.2019
Bučková, E.	Kontrola mäsa iné produkty živočíšneho pôvodu, označovanie, výsledovateľnosť, zmeny v leslatíve,	celoslovenská porada, vedúcich oddelení HVaBP,	Štrbské Pleso.	11.-12.11.2019
Bučková, E.	Výživové doplnky - áno alebo nie.	Konferencia sociálnych sestier a pracov	Trenčín	4.10.2019
Bučková, E.	Úradná kontrola potravín	Krajský semina	Trenčín	7.6.2019
Bučková, E.	Manipulácia s potravinami, ich distribúcia, základné legislatívne požiadavky, riziká z potravín	školenie	COOP Jednota, Trenčín,	01.04.2019 02.12.2019
Bučková, E.	Manipulácia s potravinami, ich distribúcia, základné legislatívne požiadavky, riziká z potravín	školenie	Lidl, Nemšová	14.1.2019 8.4.2019 21.10.2019 15.11.2019
Štefkovičová M., Litvová S., Kopilec Garabášová M.	Procesové a štrukturálne indikátory nozokomiálnych nákaz.	Prednášky pre pracovníkov	VŠZP, Bratislava	9.1.2019
Štefkovičová M	Povinné očkovanie detí v SR.	Tematický kurz Škola očkovania VLD	SZU Bratislava	23 1. 2019
Štefkovičová M	Meningokokové invazívne ochorenia	Tematický kurz – Škola očkovania VLD	SZU Bratislava	23 1. 2019
Štefkovičová M.:	Kliešťová encefalitída	Tematický kurz – Škola očkovania VLD	SZU Bratislava	23 1. 2019
Štefkovičová M., Litvová S., Kopilec Garabášová M.	Prevalenčné sledovanie NN - ako sme postúpili za 5 rokov?	Prednášky pre pracovníkov	UN A. Dérera Kramáre, Bratislava	14.2.2019
Štefkovičová M., Litvová S., Kopilec Garabášová M.	Ktoré nemocničné infekcie nás trápia a čo s tým?	ZdravLab	Trenčín	9.2.2019

Mišechová K., Prmová J., Brňová J.	Monitorovanie úrovne hygieny rúk vo FN Trnava.	ZdravLab	Trenčín	9.2.2019
Štefkovičová M., Litvová S., Prostináková Z.	Výsledky prevalenčného sledovania nozokomiálnych nákaz a faktorov, ktoré ich mieru ovplyvňujú.	XVI. Vedecko-odborná konferencia Národných referenčných centier pre surveillance infekčných ochorení v SR	SZU Bratislava	20.3.2019
Štefkovičová M.	Národný program kontroly infekčných ochorení – a akčné plány prevencie a kontroly nozokomiálnych nákaz.		Sielnica	21.3.2019
Štefkovičová M.	Hygiena rúk a jej postavenie v medicínskej praxi na Slovensku.	Den hygieny rúk.	Hotel Aquapalace Praha	4.4.2019
Štefkovičová M., Jamrichová M., M	Kliešťová encefalitída – narastajúci problém.	X. Slovenský vakcinologický kongres	Tatranská Lomnica	11.-13. 4.2019
Štefkovičová M., Litvová S., Kopilec Garabášová M., Matisáková I.	Možnosti určenia priorit v prevencii nozokomiálnych nákaz.	Ošetrovateľstvo a zdravie	Trenčín	10.4.2019
Štefkovičová M.:	Národný program kontroly infekčných ochorení – a akčné plány prevencie		Sielnica, vyžiadaná prednáš	21.3.2019
Štefkovičová M., Jamrichová M., Matisáková I.	Kliešťová encefalitída – narastajúci problém.	X. Slovenský vakcinologický kongres	Tatranská Lomnica	11.4. – 13.4.2019
Štefkovičová M.	Hygiena rúk – významný nástroj prevencie nozokomiálnych nákaz a šírenia rezistentných baktérií v nemocniciach	Tlačová konferencia pri príležitosti Svetového dňa čistých rúk 2019 a spustenia 2. ročníka osvetovej kampane v 10 slovenských nemocniciach	MZ SR Bratislava	29.4.2019
Čerešňáková K., Štefkovičová M., Litvová S., Prostináková Z.	Bodové prevalenčné sledovanie nozokomiálnych nákaz a užívania antibiotík v SR za rok 2017.	XIX. Surveillance nozokomiálnych nákaz	Tále	29.4. – 30.4.2019
Jamrichová M., Štefkovičová M., Kopilec Garabášová M., Námešná J., Avdičová M.	Problematika <i>Clostridium difficile</i> v slovenských nemocniciach.	XIX. Surveillance nozokomiálnych nákaz	Tále	29.4. – 30.4.2019
Mišechová K., Prmová J., Brňová J.	Hodnotenie úrovne hygieny rúk vo FN Trnava.	XIX. Surveillance nozokomiálnych nákaz	Tále	29.4. – 30.4.2019
Štefkovičová M., ,	Vysoko nebezpečné nákazy - koordinácia postupov v Trenčianskom kraji a aktuálna	Školenie primárov a zamestnancov urgentých príjmov a prijímových	RÚVZ Trenčín,	30.5.2019
Štefkovičová M.:	Vysoko nebezpečné nákazy - koordinácia postupov v Trenčianskom kraji a aktuálna		RÚVZ Trenčín,	30.5.2019
Štefkovičová M.:	Vyhodnotenie administratívnej kontroly očkovania v Trenčianskom kraji k	Seminár pre lekárov VLD a VLDD Trenčianskeho kraja	RÚVZ Trenčín	30.5.2019
Štefkovičová M., Matisáková I.,	Kliešťová encefalitída – vieme a chceme ovplyvniť jej narastajúci trend.	13. slovenský pediatrický kongres s medzinárodnou účasťou.	Banská Bystrica	6. -8.6.2019
Šimurka P., Lalinská D., Sýkora E., Ilčík M., Štefkovičová M.,	Invaginácia po očkovaní proti rotavírusovým infekciám	Poster, 13. slovenský pediatrický kongres s medzinárodnou účasťou.	Banská Bystrica	6. -8.6.2019
Štefkovičová M., Kralinský K Holečková K.:	Meningokoky, nové možnosti prevencie	13. slovenský pediatrický kongres s medzinárodnou účasťou	Banská Bystrica	6. -8.6.2019
Štefkovičová M., Matisáková I.	Kliešťová encefalitída – vieme a chceme ovplyvniť jej narastajúci trend.	13. slovenský pediatrický kongres s medzinárodnou účasťou	Banská Bystrica	6. -8.6.2019
Štefkovičová M.:	Prevencia chrípky u zdravotníckych pracovníkov – legislatívny rámec	Okružný stôl odborníkov na tému Prevencia chrípky u HCP	SEVS Bratislava	18.6.2019
Michalíková L.	DETECTION OF CARBAPENEMASE-PRODUCING GRAM-NEGATIVE BACTERIA FROM HOSPITAL ENVIRONMENT IN SLOVAKIA: THREE YEARS MULTICENTRE STUDY HOSPITAL-ENVIRO-REZ	International Conference on Prevention and Infection Control - ICPIK 2019	Ženeva, Švajčiarsko	10.9. – 13.9.2019
Olear V., Avdičová M., Krištúfková	Preočkovanie proti tetanu a diftérii, potrebujeme ho?	XXIV. Červenkové dni preventívnej medicíny	Tále	21.10.-23.10.2019
Michalíková L.	Rezistencia na ATB – vrodená, získaná – jej typy. Fenotypové a genotypové znaky, selekčný tlak antibiotík a klonálne šírenie rezistencie.	Seminár: Antibiotiká, vývoj bakteriálnej rezistencie a šírenie rezistentných kmeňov	RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici	19.9.2019
Michalíková L.	Najvýznamnejšie formy rezistencie, multirezistencia a panrezistencia.	Seminár: Antibiotiká, vývoj bakteriálnej rezistencie a šírenie rezistentných kmeňov	RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici	19.9.2019

Štefkovičová M.	Základné fakty o prenose <i>Clostridioides (Clostridium) difficile</i> v nemocniciach.	Vedecká pracovná schôdza	Trenčín	25.9.2019
Michalíková L.	Rezistencia na ATB – vrodená, získaná – jej typy. Fenotypové a genotypové znaky, selekčný tlak antibiotík a klonálne šírenie rezistencie.	Seminár: Antibiotiká, vývoj bakteriálnej rezistencie a šírenie rezistentných kmeňov	RÚVZ so sídlom v Trenčíne	3.10.2019
Michalíková L.	Najvýznamnejšie formy rezistencie, multirezistencia a panrezistencia.	Seminár: Antibiotiká, vývoj bakteriálnej rezistencie a šírenie rezistentných kmeňov	RÚVZ so sídlom v Trenčíne	3.10.2019
Jamrichová M., Štefkovičová M., Kopilec Garabášová M., Námešná J., Audičová M.	Surveillance infekcií spôsobených <i>Clostridium difficile</i> v slovenských nemocniciach.	Bezpečnosť pacienta, bezpečnosť zdravotníckeho pracovníka.	Topoľčany	10.10.2019
Míšešková K., Prnová J., Brňová J.	Hodnotenie úrovne hygieny rúk – nástroj prevencie nozokomiálnych nákaz.	Bezpečnosť pacienta, bezpečnosť zdravotníckeho pracovníka.	Topoľčany	10.10.2019
Štefkovičová M., Čerešňáková K., Prostináková Z., Litvová S.	Bodové prevalenčné sledovanie nozokomiálnych nákaz a užívania antibiotík – vynikajúci nástroj na zistenie schopnosti predchádzať nemocničným nákazám.	Bezpečnosť pacienta, bezpečnosť zdravotníckeho pracovníka.	Topoľčany	10.10.2019
Štefkovičová M., Avdičová M.:	Ošýpky. Veríme očkovaniu?	Kongres VLD	Nový Smokovec	12.10.2019
Štefkovičová M.:	Národný plán kontroly infekčných ochorení v Slovenskej republike a jeho Akčné plány.	Prednáška na tlačovej konferencii MZ SR pri príležitosti Európskeho dňa antibiotík.	MZ SR Bratislava	15.10.2019
Štefkovičová M.	Národný plán kontroly infekčných ochorení v Slovenskej republike a jeho Akčné plány.	Tlačová konferencia MZ SR pri príležitosti Európskeho dňa antibiotík.	MZ SR Bratislava	15.10.2019
Štefkovičová M.	Protiepidemické opatrenia pri výskyte <i>Clostridioides (Clostridium) difficile</i> v nemocniciach.	Prednášky pre pracovníkov	Interné oddelenie FN Trenčín	17.10.2019
Štefkovičová M., Litvová S., Míšešková K.	Čo nám povedali štrukturálne a procesové indikátory o nemocniciach v Európe.	XXIV. Červenkové dni preventívnej medicíny	Tále	21.10. – 23.10.2019
Štefkovičová M., Čerešňáková K., Jamrichová M.	CDI- protiepidemické opatrenia na základe evidence base medicine.	XXIV. Červenkové dni preventívnej medicíny	Tále	21.10. – 23.10.2019
Michalíková L., Pazderka L., Prnová J., Brňová J.	Novinky z medzinárodnej konferencie prevencie a kontroly infekcií – ICIPC 2019.	XXIV. Červenkové dni preventívnej medicíny	Tále	21.10. – 23.10.2019
Michalíková L.	Využitie metód rýchlej mikrobiologickej diagnostiky v detekcii multirezistentných baktérií z prostredia zdravotníckych zariadení.	Kongres Klinické Mikrobiologie, Infekčných nemocí a Epidemiologie KMINE 2019	Hotel Flora, Olomouc	14.11. – 16.11.2019

Prednášková činnosť činnosť za oddelenia RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach v roku 2019

Oddelenie hygieny životného prostredia a zdravia

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Mgr. Simona Majtánová	Vyhodnotenie LTS 2019	seminár odborných pracovníkov	RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach	27.11.2019
Bc. Jarmila Tomová	Vyhodnotenie LTS 2019	seminár odborných pracovníkov	RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach	27.11.2019

Oddelenie hygieny výživy, bezpečnosti potravín a kozmetických výrobkov

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Mgr. Darina Paulíková, MHA	Epidemiologicky závažná činnosť.	Odborná príprava na získanie odbornej spôsobilosti pre vykonávanie epidemiologicky závažnej činnosti	RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach	28.1.2019
Mgr. Darina Paulíková, MHA	Epidemiologicky závažná činnosť.	Odborná príprava na získanie odbornej spôsobilosti pre vykonávanie epidemiologicky závažnej činnosti	RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach	25.2.2019

Mgr. Darina Paulíková, MHA	Epidemiologicky závažná činnosť.	Odborná príprava na získanie odbornej spôsobilosti pre vykonávanie epidemiologicky závažnej činnosti	RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach	25.3.2019
Mgr. Darina Paulíková, MHA	Epidemiologicky závažná činnosť.	Odborná príprava na získanie odbornej spôsobilosti pre vykonávanie epidemiologicky závažnej činnosti	RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach	29.4.2019
Mgr. Darina Paulíková, MHA	Epidemiologicky závažná činnosť.	Odborná príprava na získanie odbornej spôsobilosti pre vykonávanie epidemiologicky závažnej činnosti	RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach	27.5.2019
Ing. Katarína Horváthová Trúchla	Spoločný postup hodnotenia prídavných aróm a enzýmov - hodnotenie látky "rumový éter"	Seminár hygieny výživy a bezpečnosti potravín	RÚVZ so sídlom v Trenčíne	7.6.2019
Mgr. Darina Paulíková, MHA	Epidemiologicky závažná činnosť.	Odborná príprava na získanie odbornej spôsobilosti pre vykonávanie epidemiologicky závažnej činnosti	RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach	26.8.2019
Mgr. Darina Paulíková, MHA	Epidemiologicky závažná činnosť.	Odborná príprava na získanie odbornej spôsobilosti pre vykonávanie epidemiologicky závažnej činnosti	RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach	30.9.2019
Mgr. Darina Paulíková, MHA	Epidemiologicky závažná činnosť.	Odborná príprava na získanie odbornej spôsobilosti pre vykonávanie epidemiologicky závažnej činnosti	RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach	28.10.2019
Ing. Lenka Keratová	„Spoločné stravovanie a HACCP v praxi“	prednáška v rámci praktickej výučby žiakov	Stredná odborná škola obchodu a služieb, Nábřeží J. Kalinčiaka 1, Prievidza.	6.11.2019
Mgr. Darina Paulíková, MHA	Epidemiologicky závažná činnosť.	Odborná príprava na získanie odbornej spôsobilosti pre vykonávanie epidemiologicky závažnej činnosti	RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach	25.11.2019

Oddelenie hygieny detí a mládeže

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Mgr. Emília Kotianová Rendeková	Epidemiologicky závažná činnosť.	Odborná príprava na získanie odbornej spôsobilosti pre vykonávanie	RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach	28.1.2019
Mgr. Emília Kotianová Rendeková	Epidemiologicky závažná činnosť.	Odborná príprava na získanie odbornej spôsobilosti pre vykonávanie	RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach	25.2.2019
Mgr. Emília Kotianová Rendeková	Epidemiologicky závažná činnosť.	Odborná príprava na získanie odbornej spôsobilosti pre vykonávanie	RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach	25.3.2019
Mgr. Emília Kotianová Rendeková	Epidemiologicky závažná činnosť.	Odborná príprava na získanie odbornej spôsobilosti pre vykonávanie	RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach	29.4.2019
Mgr. Emília Kotianová Rendeková	Epidemiologicky závažná činnosť.	Odborná príprava na získanie odbornej spôsobilosti pre vykonávanie	RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach	27.5.2019
Mgr. Letavajová	Prieskum TAD(alkohol, tabak a drogy)	vnútroústavný seminár RÚVZ	RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach	25.9.2019

Oddelenie preventívneho pracovného lekárstva a toxikológie

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
MUDr. Miroslava Štovčíková	Posudzovanie zdravotných rizík pri práci	vnútroústavný seminár odborných pracovníkov	RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach	14.2.2019
Mgr. Zdenka Ličková	Kontrola posúdenia zdravotných rizík v rámci ŠZD a jej evidencie	vnútroústavný seminár odborných pracovníkov	RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach	14.2.2019

Oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Adriana Gálisová	"Týždeň mozgu"	vnútroústavný seminár odborných pracovníkov	RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach	24.4.2019
MUDr. Miroslava Štovčíková	Prevenencia civilizačných ochorení.	Zdravotno-výchovná akcia "Deň zdravia"	Sloveka, Sasol Slovakia, spol. s r.o. Nováky	30.5.2019
MUDr. Miroslava Štovčíková	Prevenencia civilizačných ochorení.	Zdravotno-výchovná akcia "Deň zdravia"	Sloveka, Sasol Slovakia, spol. s r.o. Nováky	6.6.2019

Oddelenie epidemiológie

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
-------------------	-----------------	--------------------------	----------------	-------

Alena Hlatká	Realizácia imunologických prehľadov v roku 2018 v okresoch Prievidza a Partizánske	vnútroústavný seminár odborných pracovníkov	RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach	26.3.2019
Alexandra Kjurčijiská	Realizácia imunologických prehľadov v roku 2018 v okresoch Prievidza a Partizánske	vnútroústavný seminár odborných pracovníkov	RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach	26.3.2019
NRC pre termotolerantné améby				
Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Ing. Adriána Kluvancová	Stanovenie Staphylococcus aureus vo vodách	Ústavný seminár RÚVZ	RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach	20.11.2019

Prednášková činnosť RÚVZ SR Trnavského kraja za rok 2019

Prednášková činnosť pracovísk Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Trnave

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Mgr. Šimorová	Stres, duševné zdravie	Prednáška pre verejnosť	Zariadenie pre seniorov, Hospodárska, Trnava	21.2.2019
Mgr. Nosková	Dôležitosť pamäte	Prednáška pre verejnosť	Denné centrum, Beethovenova, Trnava	7.3.2019
Mgr. Nosková	Tréning pamäte	Prednáška pre verejnosť	Denné centrum, Beethovenova, Trnava	7.3.2019
Mgr. Šimorová	Dôležitosť pamäte	Prednáška pre verejnosť	Klub seniorov, Hrnčiarovce nad Parnou	13.3.2019
Mgr. Šimorová	Tréning pamäte	Prednáška pre verejnosť	Klub seniorov, Hrnčiarovce nad Parnou	13.3.2019
Dagmar Kollárová, MUDr.	Hygiena rúk pre zdravotné sestry	Vedecko-odborná konferencia FZaSP	FZaSP Trnava	16.3.2019
Mgr. Šimorová	Dôležitosť pamäte	Prednáška pre verejnosť	Kultúrne centrum, Bučany	20.3.2019
Mgr. Šimorová	Tréning pamäte	Prednáška pre verejnosť	Kultúrne centrum, Bučany	20.3.2019
Mgr. Nosková	Výživa, Pohyb	Prednáška pre verejnosť	Knižnica Juraja Fándlyho, Trnava	20.3.2019
Mgr. Šimorová	Dôležitosť pamäte	Prednáška pre verejnosť	A-Zomot, Trnava	21.3.2019
Mgr. Šimorová	Tréning pamäte	Prednáška pre verejnosť	A-Zomot, Trnava	21.3.2019
Jaroslava Kurpelová, Hana Rajnáková	Monitorovanie peľových alergénov a spór plesní vo vonkajšom ovzduší.	Konferencia: Preventívna medicína VIII	Bratislava	27.3.2019
Mgr. Šimorová	Podpora zdravia a výchova k zdraviu	Workshop pre TÚ	Trnavská univerzita, Trnava	2.4.2019
Dagmar Kollárová, MUDr.	Koordinácia postupov pri zistení VNN	Seminár pre lekárov, ZZS a CPO NAW Piešťany	NAW Piešťany	3.4.2019
Mgr. Šimorová	Stres, duševné zdravie	Prednáška pre verejnosť	DC Modranka	10.4.2019
Mgr. Beata Marušíková	Problematika práce na odbore PPL	Praktické semináre poslucháčov TU	TU, Univerzitné námestie, Trnava	11.4.2019
Mgr. Nosková	Prevenencia kardiovaskulárnych ochorení	Prednáška pre verejnosť	zariadenie pre seniorov, T.Vansovej, Trnava	17.4.2019
Mgr. Nosková	Prevenencia kardiovaskulárnych ochorení	Prednáška pre verejnosť	Zariadenie pre seniorov, T.Vansovej, Trnava	17.4.2019
Mgr. Šimorová	Výchova k partnerstvu	Prednáška pre verejnosť	Knižnica Juraja Fándlyho, Trnava	24.4.2019
Mgr. Nosková	Nebezpečenstvo sociálnych sietí	Prednáška pre verejnosť	Knižnica Juraja Fándlyho, Trnava	24.4.2019
Dagmar Kollárová, MUDr.	Koordinácia postupov pri zistení VNN	Seminár pre lekárov, ZZS a CPO FN Trnava	FN Trnava	25.4.2019
Mgr. Šimorová	Stres, duševné zdravie	Prednáška pre verejnosť	Kultúrne centrum, Bučany	1.5.2019
Mária Marková PhDr.	Hygiena rúk pre zdravotné sestry	Seminár v NAW Piešťany	NAW Piešťany	16.5.2019
Mgr. Šimorová	Stres, duševné zdravie	Prednáška pre verejnosť	Knižnica Juraja Fándlyho, Trnava	29.5.2019
Mgr. Šimorová	Relax	Prednáška pre verejnosť	Knižnica Juraja Fándlyho, Trnava	29.5.2019
Dagmar Kollárová, MUDr.	Očkovanie ZP proti chrípke v nemocniciach	Okrúhly stôl SEVS SLS	SZU Bratislava	18.6.2019
Mgr. Nosková	Osteoporóza	Prednáška pre verejnosť	Spoločenská miestnosť OÚ Trstín	2.10.2019
Mgr. Nosková	Prevenencia Alzheimerovej choroby	Prednáška pre verejnosť	Spoločenská miestnosť OÚ Trstín	2.10.2019
Dagmar Kollárová, MUDr.	Hygiena rúk v prevencii infekčných ochorení v ZSS	Odborný seminár	Trnavský samosprávny kraj	3.10.2019
Mária Marková PhDr.	Hygiena rúk v prevencii infekčných ochorení v ZSS	Odborný seminár	Trnavský samosprávny kraj	8.10.2019
Mgr. Nosková	Osteoporóza	Prednáška pre verejnosť	Kultúrne centrum, Bučany	14.10.2019
Dagmar Kollárová, MUDr.	Chrípka a seniari	Prednáška, Jednota dôchodcov	kino Hviezda Trnava	23.10.2019
Mgr. Šimorová	Mozog a dôležitosť pamäte	Prednáška pre verejnosť	Kino Hviezda, Krajské zasadnutie JDS	23.10.2019
Dagmar Kollárová, MUDr.	Význam očkovania ZP proti chrípke	Prednáška	FN Trnava	11.11.2019
Dagmar Kollárová, MUDr.	Prevenencia chrípky očkovaním- širšie možnosti ochrany	Seminár RÚVZ Trnava	RÚVZ Trnava	21.11.2019
Mgr. Anita Mužilová	Zdravotné ťažkosti zamestnancov kovopracujúceho podniku exponovaných hluku	Seminár RÚVZ Trnava	RÚVZ Trnava	21.11.2019
Mgr. Šimorová	Škodlivosť nadmerného užívania alkoholu	Seminár RÚVZ Trnava	RÚVZ so sídlom v Trnave	21.11.2019

Mgr.Šimorová	Fetálny alkoholový syndróm, alkohol a ženy	Seminár RÚVZ Trnava	RÚVZ so sídlom v Trnave	21.11.2019
Mgr.Šimorová	Škodlivé účinky fajčenia	Seminár RÚVZ Trnava	RÚVZ so sídlom v Trnave	21.11.2019
Mgr.Šimorová	Syndróm vyhorenia	Seminár RÚVZ Trnava	RÚVZ so sídlom v Trnave	21.11.2019
Mgr.Šimorová	Prevenencia Alzheimerovej choroby	Seminár RÚVZ Trnava	RÚVZ so sídlom v Trnave	21.11.2019
Mgr.Šimorová	Tréning pamäte	Seminár RÚVZ Trnava	RÚVZ so sídlom v Trnave	21.11.2019
Mgr.Šimorová	Poradne zdravia	Workshop pre SZU, Bratislava	SZU Bratislava	27.11.2019
Mgr.Šimorová	Stres, duševné zdravie	Prednáška pre verejnosť	Katolícka Jednota, Trnava	6.12.2019
Mgr. Silvia Štefánková	Odborná spôsobilosť na výkon epidemiologicky závažných činností pri výrobe, manipulácii a uvádzaní do obehu potravín a pokrmov.	V rámci projektu "Zabezpečenie podmienok na výkon práce v školskej kuchyni"	ÚPSVaR Piešťany, Krajinská 3, 921 01 Piešťany	07.08. - 08.08.2019
Mgr. Silvia Štefánková	Odborná spôsobilosť na výkon epidemiologicky závažných činností pri výrobe, manipulácii a uvádzaní do obehu potravín a pokrmov.	V rámci projektu "Zabezpečenie podmienok na výkon práce v školskej kuchyni"	ÚPSVaR Piešťany, Krajinská 3, 921 01 Piešťany	11.09. - 12.9.2019
Dagmar Kollárová, MUDr.	Prevenencia chrípky ZP v nemocniciach v Trnavskom kraji	Vedecká konferencia Červenkové dni preventívnej medicíny	Tále	21.-22.10.2019
RNDr. Lucia Ivanovičová	Odborná spôsobilosť na výkon epidemiologicky závažných činností pri výrobe, manipulácii a uvádzaní do obehu potravín a pokrmov.	V rámci projektu "Zabezpečenie podmienok na výkon práce v školskej kuchyni"	ÚPSVaR Trnava, J. Bottu 4, 917 01 Trnava	24.07. - 25.07.2019

Prednášková činnosť pracovísk Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Galante v roku 2019

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Bc. Mária Vančová/HDM	Školské stravovanie dnes a zajtra - diskusné pripomenky k projektu "obedy zadarmo" z pohľadu kontroly orgánu VZ	krajský seminár poriadaný AŠKOS Banská Štiavnica	ZSOŠ Trnava	06.02.19
Ing. Eva Csányiová/HV	Zásady správnej výživy	vnútroústavny seminár	RÚVZ Galanta	20.02.19
Elena Soboňová/HDM	Vybrané kapitoly zo záverečnej správy TAD 2018	vnútroústavny seminár	RÚVZ Galanta	22.03.19
Eubica Javorová/PPLaT	Problematika laserových pracovísk	vnútroústavny seminár	RÚVZ Galanta	25.04.19
Bc. Alžbeta Juhosová/Epid.	Imunologický prehľad v SR 2018	vnútroústavny seminár	RÚVZ Galanta	22.05.19
Ing. Katarína Minarechová/HŽP	Epidémia PAME v krytej plavárni v ČR	vnútroústavny seminár	RÚVZ Galanta	25.09.19
MUDr. Iveta Šuleková/Epid.	Prevenencia chrípky zdrav. pracovníkov v nemocniciach	seminár pre zdravot. pracovníkov NsP sv. Lukáša v Galante	NsP Galanta,	01.11.19
MUDr. Iveta Šuleková/Epid.	Prevenencia nozokomiálnych nákaz	seminár pre zdravot. pracovníkov NsP sv. Lukáša v Galante	NsP Galanta	01.11.19
Mgr. Natália Vámošová/PPLaT	Chránené pracoviská	vnútroústavny seminár	RÚVZ Galanta	20.11.19
Bc. Mária Vančová/HDM	Školské tašky a ich vplyv na posturálne zdravie	vnútroústavny seminár	RÚVZ Galanta	11.12.19
MUDr. Iveta Šuleková/Epid.	Hygiena rúk	seminár pre zdravot. pracovníkov NsP sv. Lukáša v Galante a pracovníkov DD a DSS	NsP Galanta, RÚVZ Galanta	04.04.2019, 03.10.2019
Bc. Alžbeta Juhosová/Epid.	Praktický nácvik dezinfekcie rúk	seminár pre zdravot. pracovníkov NsP sv. Lukáša v Galante a pracovníkov DD a DSS	NsP Galanta, RÚVZ Galanta	04.04.2019, 03.10.2019
Mgr. Andrea Huláková/Epid.	Indikácie pre dnfekciu rúk a používanie rukavíc	seminár pre zdravot. pracovníkov NsP sv. Lukáša v Galante a pracovníkov DD a DSS	NsP Galanta, RÚVZ Galanta	04.04.2019, 03.10.2019
Mgr. Zuzana Dubajová/Epid.	Kombinované ošetrovanie rúk a protiepidemiologické opatrenia pri infekcii vyvolanej Clostridium difficile	seminár pre zdravot. pracovníkov NsP sv. Lukáša v Galante a pracovníkov DD a DSS	NsP Galanta, RÚVZ Galanta	04.04.2019, 03.10.2019

Prednášková činnosť pracovísk/odboru Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Dunajskej Strede v roku 2019

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Tibor Misányik, MUDr.	Starostlivosť o zdravie v zariadeniach spoločného stravovania	Odborná príprava na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti	Dunajská Streda	09.02.19
Tibor Misányik, MUDr.	Alimentárne nákazy prenášané potravinami	Odborná príprava na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti	Dunajská Streda	09.02.19
Mgr. Júlia Varjúová	Všeobecné požiadavky platnej potravinovej legislatívy pre zamestnancov potravinárskych prevádzok	Odborná príprava na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti	Dunajská Streda	09.02.19
Valéria Egriová	Týždeň mozgu – „Mozog“	Vzdelávanie obyvateľov	Dunajská Streda	12.03.19
Valéria Egriová	Beseda o pohybe – Motivácia detí k pohybu	Projekt NAPPa	Veľký Meder	13.03.19

Valéria Egriová, Janka Šoková	Beseda o pohybe – Motivácia detí k pohybu	Projekt NAPPFA	Veľký Meder	16.03.19
Valéria Egriová,	Beseda o pohybe – Motivácia detí k pohybu	Projekt NAPPFA	Veľký Meder	16.03.19
Tibor Misányik, MUDr.	Starostlivosť o zdravie v zariadeniach spoločného stravovania	Odborná príprava na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti	Dunajská Streda	06.04.19
MUDr. Tibor Misányik	Alimentárne nákazy prenášané potravinami	Odborná príprava na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti	Dunajská Streda	06.04.19
Katarína Csémyová	Všeobecné požiadavky platnej potravinovej legislatívy pre zamestnancov potravinárskych prevádzok	Odborná príprava na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti	Dunajská Streda	06.04.19
Janka Šoková	Zdravá výživa	Projekt NAPPFA	Dunajská streda	23.04.19
Janka Šoková	Zdravá výživa	Projekt NAPPFA	Dunajská streda	30.04.19
MUDr. Tibor Misányik	Starostlivosť o zdravie v zariadeniach spoločného stravovania	Odborná príprava na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti	Dunajská Streda	21.04.18
MUDr. Tibor Misányik	Alimentárne nákazy prenášané potravinami	Odborná príprava na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti	Dunajská Streda	21.04.18
Katarína Csémyová	Všeobecné požiadavky platnej potravinovej legislatívy pre zamestnancov potravinárskych prevádzok	Odborná príprava na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti	Dunajská Streda	21.04.18
Valéria Egriová, Janka Šoková	Zdravý životný štýl	Vzdelávanie obyvateľstva	Dunajská Streda	14.05.19
Ing. Rozália Robotková	Koordinácia postupov pri VNN	Odborná príprava	Dunajská Streda	21.05.19
RNDr. Terézia Vörösová				
Ing. Rozália Robotková	Koordinácia postupov pri VNN	Odborná príprava	Dunajská Streda	23.05.19
RNDr. Terézia Vörösová				
MUDr. Tibor Misányik	Starostlivosť o zdravie v zariadeniach spoločného stravovania	Odborná príprava na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti	Dunajská Streda	08.06.19
MUDr. Tibor Misányik	Alimentárne nákazy prenášané potravinami	Odborná príprava na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti	Dunajská Streda	08.06.19
Katarína Csémyová	Všeobecné požiadavky platnej potravinovej legislatívy pre zamestnancov potravinárskych prevádzok	Odborná príprava na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti	Dunajská Streda	08.06.19
Valéria Egriová, Janka Šoková	„Hravo zdravo“	Vzdelávanie detí a mládeže	Dunajská Streda	24.06.19
Valéria Egriová	Motivácia detí k pohybu	Projekt NAPPFA	Veľký Meder	25.06.19
Janka Šoková, Gabriella Hamar	Drogy a prevencia fajčenia	Vzdelávanie detí a mládeže	Dunajská Streda	26.06.19
RNDr. Terézia Vörösová	Hygiena rúk	Vzdelávanie detí a mládeže	Dunajská Streda	27.06.19
Mgr. Roberta Zsemlyeová				
MUDr. Tibor Misányik	Starostlivosť o zdravie v zariadeniach spoločného stravovania	Odborná príprava na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti	Dunajská Streda	29.06.19
MUDr. Tibor Misányik	Alimentárne nákazy prenášané potravinami	Odborná príprava na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti	Dunajská Streda	29.06.19
Mgr. Júlia Varjúová	Všeobecné požiadavky platnej potravinovej legislatívy pre zamestnancov potrav. prevádzok	Odborná príprava na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti	Dunajská Streda	09.06.19
Valéria Egriová	Deti hýbte sa	Vzdelávanie detí a mládeže	Dunajská Streda	25.06.18
Valéria Egriová	Hýb sa aspoň 30 minút denne	Vzdelávanie obyvateľstva	Dunajská Streda	25.06.18
Janka Šoková	„Drogy“	Vzdelávanie obyvateľstva	Dunajská Streda	26.06.18
Valéria Egriová, Janka Šoková	Svetový deň potravín v prevencii obezity	Vzdelávanie detí a mládeže	Dunajská Streda	19.09.19
Tibor Misányik, MUDr.	Starostlivosť o zdravie v zariadeniach spoločného stravovania	Odborná príprava na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti	Dunajská Streda	21.09.19
Tibor Misányik, MUDr.	Alimentárne nákazy prenášané potravinami	Odborná príprava na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti	Dunajská Streda	21.09.19
Júlia Varjúová, Mgr.	Všeobecné požiadavky platnej potravinovej legislatívy pre zamestnancov potravinárskych prevádzok	Odborná príprava na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti	Dunajská Streda	21.09.19
Valéria Egriová, Janka Šoková	Svetový deň potravín v prevencii obezity	Vzdelávanie detí a mládeže	Dunajská Streda	23.09.19
Valéria Egriová, Janka Šoková	Svetový deň potravín v prevencii obezity	Vzdelávanie detí a mládeže	Dunajská Streda	30.09.19
Janka Šoková, Gabriella Hamar	Drogy a alkohol	Vzdelávanie detí a mládeže	Dunajská Streda	01.10.19
Valéria Egriová, Janka Šoková	„Medzinárodný deň starších“	Vzdelávanie obyvateľstva	Dunajská Streda	03.10.19
Janka Šoková, Valéria Egriová	Čo je Alzheimerova choroba	Vzdelávanie obyvateľstva	Dunajská Streda	03.10.19
Valéria Egriová, Janka Šoková	Svetový deň osteoporózy	Vzdelávanie obyvateľstva	Dunajská Streda	03.10.19
Valéria Egriová, Janka Šoková	Svetový deň osteoporózy	Vzdelávanie obyvateľstva	Dunajská Streda	08.10.19
RNDr. Terézia Vörösová	Hygiena rúk	Vzdelávanie obyvateľstva	Domov sociálnych služieb Lehnice	15.10.19
Mgr. Roberta Zsemlyeová				

Ing. Rozália Robotková	Hygienické požiadavky na prevádzku zariadení sociálnych služieb	Odborný seminár	Domov sociálnych služieb Lehnice	15.10.19
Ing. Rozália Robotková	Povinnosti vyplývajúce z uplatnenia zák. č. 355/2007 Z.z. pre zariadenia sociálnych služieb	Odborný seminár	Domov sociálnych služieb Lehnice	15.10.19
Valéria Egriová, Janka Šoková	Hygiena potravín	Projekt „Viem čo zjem“	Dunajská Streda	29.10.19
Valéria Egriová, Janka Šoková	Hygiena potravín	Projekt „Viem čo zjem“	Dunajská Streda	05.11.19
RNDr. Terézia Vörösová, Mgr. Roberta Zsemlyeová	HIV/AIDS	Vzdelávanie detí a mládeže	Dolný Štál	11.11.19
MUDr. Tibor Misányik	Starostlivosť o zdravie v zariadeniach spoločného stravovania	Odborná príprava na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti	Dunajská Streda	23.11.19
MUDr. Tibor Misányik	Alimentárne nákazy prenášané potravinami	Odborná príprava na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti	Dunajská Streda	23.11.19
Katarína Csémyová	Všeobecné požiadavky platnej potravinovej legislatívy pre zamestnancov potrav. prevádzok	Odborná príprava na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti	Dunajská Streda	23.11.19
RNDr. Terézia Vörösová	Hygiena rúk	Vzdelávanie detí a mládeže	Dunajská Streda	27.11.19
Mgr. Roberta Zsemlyeová				
Valéria Egriová	"AIDS"	Výchova detí a mládeže	Dunajská Streda	05.12.19
Mgr. Roberta Zsemlyeová	HIV/AIDS	Vzdelávanie detí a mládeže	Dunajská Streda	05.12.19
MUDr. Tibor Misányik	Starostlivosť o zdravie v zariadeniach spoločného stravovania	Odborná príprava na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti	Dunajská Streda	13.12.19
MUDr. Tibor Misányik	Alimentárne nákazy prenášané potravinami	Odborná príprava na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti	Dunajská Streda	13.12.19
Mgr. Júlia Varjúová	Všeobecné požiadavky platnej potravinovej legislatívy pre zamestnancov potravinárskych prevádzok	Odborná príprava na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti	Dunajská Streda	13.12.19
Prednášková činnosť pracovníkov/odboru Regionálneho úradu verejného zdravotníctva s o sídlom v Senici v roku 2019				
Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Mgr. Marta Tencerová	Koordinácia postupov pri zistení VNN	Seminár pre lekárov, ZZS a CPO FNsP Skalica	FNsP Skalica	05.03.19
Mgr. Adriana Dvouletá	Koncepcia odboru hygieny detí a mládeže, aktuálne programy a projekty	Základy hygieny II	Trnavská univerzita, Trnava	01.04.19
Mgr. Marta Tencerová	Hygiena rúk- najúčinnnejšia prevencia NN	Odborný seminár FNsP Skalica	FNsP Skalica	02.04.19
Mgr. Adriana Dvouletá	Výkon štátneho zdravotného dozoru v odbore hygieny detí a mládeže	Základy hygieny II	Trnavská univerzita, Trnava	08.04.19
Mgr. Marta Tencerová	Hygiena rúk- najúčinnnejšia prevencia NN	Odborný seminár FNsP Skalica	FNsP Skalica	24.04.19
Mgr. Marta Tencerová	Hygiena rúk- najúčinnnejšia prevencia NN	Odborný seminár FNsP Skalica	FNsP Skalica	25.04.19
Mgr. Marta Tencerová	Hygiena rúk- najúčinnnejšia prevencia NN	Odborný seminár FNsP Skalica	FNsP Skalica	07.05.19
Mgr. Marta Tencerová	Hygiena rúk- najúčinnnejšia prevencia NN	Odborný seminár FNsP Skalica	FNsP Skalica	22.05.19
Mgr. Marta Tencerová, Mgr. Ida Petrášová	Hygiena rúk- najúčinnnejšia prevencia NN	Regionálny Odborný seminár Komory sestier okresov Skalica a Senica	FNsP Skalica	23.05.19
Mgr. Marta Tencerová, Mgr. Ida Petrášová	Hygiena a dezinfekcia rúk v prevencii NN	Odborný seminár pre zdravotníckych pracovníkov DD a DSS Holíč	DD a DSS Holíč	25.10.19
Mgr. Marta Tencerová	Hygiena a dezinfekcia rúk v prevencii NN	Odborný seminár pre zdravotníckych pracovníkov ZPS a DSS Harmónia n.o. Senica	ZPS a DSS Harmónia n.o. Senica	12.11.19

Prednášková činnosť RÚVZ SR Žilinského kraja za rok 2019

RÚVZ so sídlom v Žiline

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Ing. Marta Kováčiková Ing. Drahomíra Tomášková, Phd. Ing. Silvia Všeticková	Zaťažovanie obyvateľov imísiami hluku	Hodnotenie kvality prostredia	Stará Lesná	13.11.19
Ing. Marta Kováčiková	Legislatíva súvisiaca s výrobou a úpravou pitnej vody a pri obsluhu vodovodných zariadení pitnej vody	Seminár pre získanie osvedčenia EZČ	RÚVZ Žilina	10.04.19
Ing. Marta Kováčiková	Legislatíva na úseku verejného zdravotníctva, starostlivosť o ľudské telo	Seminár pre získanie osvedčenia EZČ	RÚVZ Žilina	21.05.19
Ing. Marta Kováčiková	Legislatíva súvisiaca s úpravami vody a pri obsluhu vodovodných zariadení na umelých kúpaliskách	Seminár pre získanie osvedčenia EZČ	RÚVZ Žilina	28.05.19
Ing. Marta Kováčiková	Legislatíva na úseku verejného zdravotníctva, starostlivosť o ľudské telo	Seminár pre získanie osvedčenia EZČ	RÚVZ Žilina	27.08.19
Ing. Marta Kováčiková	Legislatíva na úseku verejného zdravotníctva, starostlivosť o ľudské telo	Seminár pre získanie osvedčenia EZČ	RÚVZ Žilina	11.11.19
Alena Fialová	NPPPPZ (Národný akčný plán pre podporu pohybovej aktivity) – výsledky monitoringu vybraných ukazovateľov zdravia u stredoškôlkov, testovanie telesnej zdatnosti a držanie tela v regióne ZA okresu.	Vzdelávanie odborných pracovníkov RÚVZ Žilina	RÚVZ Žilina	22.10.19
Alena Fialová	Vplyv farmák a legálnych drog na kognitívne funkcie	Dílna knihovníkú – trénerú pamäti	Třinec	29.4-30.4.2019
Mgr. PhDr. Daša Mičundová	Aktuálne témy na úseku verejného zdravotníctva	Pracovné stretnutie pre vedúcich zamestnancov zariadení školského stravovania a hlavné kuchárky	Okresný úrad Žilina	17.05.19
Mgr. PhDr. Daša Mičundová	Aktuálne problémy na úseku hygieny detí a mládeže	Odborný seminár pre riaditeľov základných škôl, riaditeľky materských škôl, zástupkyne pre materskú školu a vedúce ŠJ	Kultúrny dom Varín	29.05.19
Mgr. PhDr. Daša Mičundová	Vyhodnotenie kvality stravy z hľadiska jednotlivých živín	Individuálny prístup k stravovaniu dieťaťa a kvalita potravín zo slovenských regiónov	Mestský úrad Žilina	15.10.19
Mgr. Barbora Majstříková, Mgr. Martina Smatanová	Školenie k získaniu osvedčenia odbornej spôsobilosti na výkon epidemiologickej závažných činností	Zabezpečenie podmienok na výkon práce v školskej kuchyni	RÚVZ so sídlom v Žiline	10.-11.07.2019
Mgr. PhDr. Daša Mičundová, RNDr. Dagmar Jozeková	Školenie k získaniu osvedčenia odbornej spôsobilosti na výkon epidemiologickej závažných činností	Zabezpečenie podmienok na výkon práce v školskej kuchyni	RÚVZ so sídlom v Žiline	06.-07.08.2019
E. Kapasná, Dipl.a.h.e.	Imunologické prehľady 2018	Odborný seminár RÚVZ	RÚVZ Žilina	27.5.2019
Mgr. V. Ďurišová	NN- Clostridium diff.	Odborný seminár RÚVZ	RÚVZ Žilina	21.10.2019
MUDr. G. Košecká	HIV/ AIDS	Projekt pre SOŠ Bytčica	RÚVZ Žilina	1.12.2019
MUDr. G. Košecká	Vakcinológia	Projekt pre SZŠ /Trnava	RÚVZ Žilina	10.10.2019
MUDr. G. Košecká	Vakcinológia	Projekt pre SZŠ / Trnava	RÚVZ Žilina	27.11.2019
Anna Cingelová dip. a.h.e., Mgr. Soňa Králiková	Odborný seminár RÚVZ Žilina	Rizikové práce - trend vývoja v regióne Žilina za obdobie 2015-2018	RÚVZ Žilina	28.05.19
Ing. Jana Schusterová; Mgr. Martin Jarina, dipl. a.h.e.	Odborný seminár RÚVZ Žilina	Postupy výsledovateľnosti potravín v ZSS v rámci ÚKP	RÚVZ Žilina	28.05.19
Mgr. Dana Hollá; MVDr. Darina Koptáková	Odborný seminár RÚVZ Žilina	Materiály a predmety určené na styk s potravinami	RÚVZ Žilina	28.05.19
Eubica Kapasná, dip. a.h.e; Lýdia Predanóczyová, dipl. a.h.e	Odborný seminár RÚVZ Žilina	Imunologické prehľady rok 2018 - regionálna úroveň	RÚVZ Žilina	28.05.19
RNDr. Dagmar Jozeková; Mgr. Martina Smatanová	Odborný seminár RÚVZ Žilina	Monitoring údajov zaočkovanosti detí v MŠ v okresoch Žilina a Bytča	RÚVZ Žilina	28.05.19
Ing. Marta Kováčiková Mgr. Jana Kanderová Mgr. Katarína Rišianová	Odborný seminár RÚVZ Žilina	Cielený ŠZD v soláriach	RÚVZ Žilina	28.05.19
Irena Síkorová Ing. Miriam Karnetová	Odborný seminár RÚVZ Žilina	Syntetické farbivá v požívatinách	RÚVZ Žilina	27.05.19
Anna Šušotová Martina Zacharová	Odborný seminár RÚVZ Žilina	Pitná voda z vlastnej studne	RÚVZ Žilina	27.05.19
RNDr. Ľudmila Šošková Diačiková Elena	Odborný seminár RÚVZ Žilina	Alternatívne metódy testovania kozmetických výrobkov	RÚVZ Žilina	27.05.19
Ing. Drahomíra Tomášková, Phd. Ing. Mária Piešová	Odborný seminár RÚVZ Žilina	Kultúrne podujatia a imisie hluku	RÚVZ Žilina	27.05.19
Mgr. Daniela Jalovičiarová	Odborný seminár RÚVZ Žilina	Bacillus cereus v životnom prostredí	RÚVZ Žilina	27.05.19
Ing. Silvia Všeticková Mária Dubovcová	Odborný seminár RÚVZ Žilina	Osvetlenie v priemysle	RÚVZ Žilina	21.10.19
Martina Zacharová Anna Šušotová	Odborný seminár RÚVZ Žilina	Tvrdá voda a vodný kameň	RÚVZ Žilina	21.10.19

Anna Augustínová Adriana Mičiaková	Odborný seminár RÚVZ Žilina	Vplyv pevných aerosólov na ľudský organizmus	RÚVZ Žilina	21.10.19
RNDr. Ludmila Bírová Mgr. Daniela Jalovičiarová	Odborný seminár RÚVZ Žilina	Pseudomonas aeruginosa	RÚVZ Žilina	21.10.19
Marta Direrová, dip. A.h.e Katarína Vrabcová, dipl. a.h.e	Odborný seminár RÚVZ Žilina	Úradná kontrola epidemiologicky rizikových potravín	RÚVZ Žilina	22.10.19
MUDr. Mária Palenicová Mária Bačíková, dipl. a.h.e.	Odborný seminár RÚVZ Žilina	Prijem kuchynskej soli a jej sledovanie v hotových pokrmoch a pekárskech výrobkoch	RÚVZ Žilina	22.10.19
Mgr. Lenka Gončárová RNDr. Katarína Krasňanová	Odborný seminár RÚVZ Žilina	Manipulácia a likvidácia materiálov obsahujúcich azbest - trend vývoja v regióne Žilina za obdobie 2015-2018	RÚVZ Žilina	22.10.19
Mgr. Valéria Ďurišová Renáta Kortišová, dip.a.h.e	Odborný seminár RÚVZ Žilina	Nozokomiálne nákazy/aktuality 2019	RÚVZ Žilina	22.10.19
Mgr. PhDr. Dáša Mičundová Mgr. Barbora Majstriková	Odborný seminár RÚVZ Žilina	Užívanie elektronických cigariet u školákov na Slovensku	RÚVZ Žilina	22.10.19
Mgr. Henrieta Schmidtová Mgr. Veronika Zaťková	Odborný seminár RÚVZ Žilina	Výskyt roztočov v matracoch ubytovacích zariadení v okrese ZA a BY	RÚVZ Žilina	22.10.19
PhDr. Alena Fialová, PhD.	Odborný seminár RÚVZ Žilina	Výsledky realizovaného projektu merania fyzickej zdatnosti u stredoškôľakov v regióne Žilina	RÚVZ Žilina	22.10.19
Mgr. MVDr. Elena Mrejková, PhD. MPH	Odborná príprava pre zamestnancov v potravinárskych spoločnostiach	Odborná príprava pre zamestnancov v potravinárskych spoločnostiach	COOP Jednota	2019
Mgr. MVDr. Elena Mrejková, PhD. MPH	Odborná príprava pre zamestnancov v potravinárskych spoločnostiach	Odborná príprava pre zamestnancov v potravinárskych spoločnostiach	COOP Jednota	2019
Mgr. MVDr. Elena Mrejková, PhD. MPH	Odborná príprava pre zamestnancov v potravinárskych spoločnostiach	Odborná príprava pre zamestnancov v potravinárskych spoločnostiach	COOP Jednota	2019
Mgr. MVDr. Elena Mrejková, PhD. MPH	Odborná príprava pre zamestnancov v potravinárskych spoločnostiach	Odborná príprava pre zamestnancov v potravinárskych spoločnostiach	Kofola, a.s.	2019
Mgr. MVDr. Elena Mrejková, PhD. MPH	Odborná príprava pre zamestnancov v potravinárskych spoločnostiach	Odborná príprava pre zamestnancov v potravinárskych spoločnostiach	Kofola, a.s.	2019
Mgr. MVDr. Elena Mrejková, PhD. MPH	Odborná príprava pre zamestnancov v potravinárskych spoločnostiach	Odborná príprava pre zamestnancov v potravinárskych spoločnostiach	Kofola, a.s.	2019
Mgr. MVDr. Elena Mrejková, PhD. MPH	Odborná príprava pre zamestnancov v potravinárskych spoločnostiach	Odborná príprava pre zamestnancov v potravinárskych spoločnostiach	Kofola, a.s.	2019
Mgr. MVDr. Elena Mrejková, PhD. MPH	Akreditovaná odborná príprava s veľmi toxickými látkami azmesami a toxickými látkami a zmesami	Akreditovaná odborná príprava s veľmi toxickými látkami azmesami a toxickými látkami a zmesami	Pobezdra, s.r.o.	2019
Mgr. MVDr. Elena Mrejková, PhD. MPH	Akreditovaná odborná príprava s veľmi toxickými látkami azmesami a toxickými látkami a zmesami	Akreditovaná odborná príprava s veľmi toxickými látkami azmesami a toxickými látkami a zmesami	Pobezdra, s.r.o.	2019
Mgr. MVDr. Elena Mrejková, PhD. MPH	Akreditovaná odborná príprava s veľmi toxickými látkami azmesami a toxickými látkami a zmesami	Akreditovaná odborná príprava s veľmi toxickými látkami azmesami a toxickými látkami a zmesami	Pobezdra, s.r.o.	2019
Mgr. MVDr. Elena Mrejková, PhD. MPH	Akreditovaná odborná príprava s veľmi toxickými látkami azmesami a toxickými látkami a zmesami	Akreditovaná odborná príprava s veľmi toxickými látkami azmesami a toxickými látkami a zmesami	Pobezdra, s.r.o.	2019
Mgr. MVDr. Elena Mrejková, PhD. MPH	Akreditované školenie bezpečnostných technikov	Akreditované školenie bezpečnostných technikov	Educonsulting, s.r.o.	2019
Mgr. MVDr. Elena Mrejková, PhD. MPH	Akreditované školenie bezpečnostných technikov	Akreditované školenie bezpečnostných technikov	Educonsulting, s.r.o.	2019
Mgr. MVDr. Elena Mrejková, PhD. MPH	Akreditované školenie bezpečnostných technikov	Akreditované školenie bezpečnostných technikov	Educonsulting, s.r.o.	2019
Mgr. MVDr. Elena Mrejková, PhD. MPH	Akreditované školenie bezpečnostných technikov	Akreditované školenie bezpečnostných technikov	Educonsulting, s.r.o.	2019
Mgr. MVDr. Elena Mrejková, PhD. MPH Ing. Drahomíra Tomašková, PhD.	Kampaň EU- OSHA	Zdravé pracoviská kontrolujú nebezpečné chemické látky	Prievidza	04.04.19
Mgr. MVDr. Elena Mrejková, PhD. MPH	Prednášky na gymnáziu	Zdravý životný štýl a civilizačné ochorenia	Žilina, Gymnázium Hlinská	2019
Mgr. MVDr. Elena Mrejková, PhD. MPH	Prednášky na gymnáziu	Zdravý životný štýl a civilizačné ochorenia	Žilina, Gymnázium Hlinská	2019
Mgr. MVDr. Elena Mrejková, PhD. MPH	Prednášky na gymnáziu	Zdravý životný štýl a civilizačné ochorenia	Žilina, Gymnázium Hlinská	2019
Mgr. MVDr. Elena Mrejková, PhD. MPH	Prednášky na základnej škole	Zdravý životný štýl a civilizačné ochorenia	Základná škola, Žilina	2019
RÚVZ so sídlom v Čadci				
Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravé zúbky	Prednáška pre deti z MŠ	MŠ J. Kráľa Čadca	14.01.19
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravé zúbky	Prednáška pre deti z MŠ	MŠ J. Kráľa Čadca	21.01.19
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravé zúbky	Prednáška pre deti z MŠ	MŠ J. Kráľa Čadca	28.01.19
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravé zúbky	Prednáška pre deti z MŠ	MŠ 9. mája Kysucké Nové Mesto	06.02.19
Mgr. Andrea Gerátová	Tvoja správna voľba	Beseda pre žiakov 4. ročníka	ZŠ Čierne - Ústredie	07.02.19
Mgr. Andrea Gerátová	Tvoja správna voľba	Beseda pre žiakov 5. ročníka	ZŠ Čierne - Ústredie	07.02.19
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravé zúbky	Prednáška pre žiakov 1. ročníka	ZŠ E. A. Cernana Vysoká nad Kysucou	08.02.19
Mgr. Andrea Gerátová	Tvoja správna voľba	Beseda pre žiakov 4. ročníka	ZŠ M. Mravca Raková	11.02.19
Mgr. Andrea Gerátová	Tvoja správna voľba	Beseda pre žiakov 4. ročníka	ZŠ M. Mravca Raková	11.02.19
Mgr. Andrea Gerátová	Tvoja správna voľba	Beseda pre žiakov 3. ročníka	ZŠ Čierne - Ústredie	13.02.19

Mgr. Andrea Gerátová	Tvoja správna voľba	Beseda pre žiakov 3. ročníka	ZŠ Čierne - Ústredie	13.02.19
Mgr. Andrea Gerátová	Tvoja správna voľba	Beseda pre žiakov 3. a 4. ročníka	ZŠ s MŠ Čadca Horelica	15.02.19
Mgr. Andrea Gerátová	Tvoja správna voľba	Beseda pre žiakov	Spojená škola Čadca	15.02.19
Mgr. Andrea Gerátová	Tvoja správna voľba	Beseda pre žiakov 3 ročníka	ZŠ E. A. Cernana Vysoká nad Kysucou	19.02.19
Mgr. Andrea Gerátová	Tvoja správna voľba	Beseda pre žiakov 4. ročníka	ZŠ E. A. Cernana Vysoká nad Kysucou	19.02.19
Mgr. Andrea Gerátová	Drogové závislosti	Prednáška pre študentov 3. ročníka	Gymnázium Turzovka	20.02.19
Mgr. Andrea Gerátová	Nelátkové závislosti	Prednáška pre študentov 3. ročníka	Gymnázium Turzovka	20.02.19
Mgr. Andrea Gerátová	Nádorové ochorenia	Prednáška pre študentov 3. ročníka	Gymnázium Turzovka	20.02.19
Mgr. Andrea Gerátová	Tvoja správna voľba	Beseda pre žiakov 4. ročníka	ZŠ Staškov	21.02.19
Mgr. Andrea Gerátová	Tvoja správna voľba	Beseda pre žiakov 3. ročníka	ZŠ Staškov	22.02.19
Mgr. Andrea Gerátová	Tvoja správna voľba	Beseda pre žiakov 3. a 4. ročníka	ZŠ Zákopčie	22.02.19
Mgr. Andrea Gerátová	Tvoja správna voľba	Beseda pre žiakov 4. ročníka	ZŠ Ošadnica - Ústredie	25.02.19
Mgr. Andrea Gerátová	Tvoja správna voľba	Beseda pre žiakov 4. ročníka	ZŠ J. A. Komenského Čadca	25.02.19
Mgr. Andrea Gerátová	Alzheimerova choroba	Prednáška pre členov Jednoty dôchodcov Korňa	Korňa	26.02.19
Mgr. Andrea Gerátová	Osteoporóza	Prednáška pre členov Jednoty dôchodcov Korňa	Korňa	26.02.19
Mgr. Andrea Gerátová	Tvoja správna voľba	Beseda pre žiakov 3. ročníka	ZŠ Svrčinovec	27.02.19
Mgr. Andrea Gerátová	Tvoja správna voľba	Beseda pre žiakov 4. ročníka	ZŠ Svrčinovec	27.02.19
Mgr. Andrea Gerátová	Tvoja správna voľba	Beseda pre žiakov 3. ročníka	ZŠ Podvysoká	28.02.19
Mgr. Andrea Gerátová	Tvoja správna voľba	Beseda pre žiakov 4. ročníka	ZŠ Podvysoká	28.02.19
Mgr. Andrea Gerátová	Načo nám je mozog?	Interaktívna prednáška pre žiakov 3. ročníka	ZŠ M. R. Štefánika Čadca	19.03.19
Mgr. Andrea Gerátová	Načo nám je mozog?	Interaktívna prednáška pre žiakov 3. ročníka	ZŠ M. R. Štefánika Čadca	19.03.19
Mgr. Andrea Gerátová	Načo nám je mozog?	Interaktívna prednáška pre žiakov 3. ročníka	ZŠ M. R. Štefánika Čadca	19.03.19
Mgr. Andrea Gerátová	Nelátkové závislosti	Prednáška pre žiakov 7. ročníka	ZŠ Staškov	20.03.19
Mgr. Andrea Gerátová	Drogové závislosti	Prednáška pre žiakov 7. ročníka	ZŠ Staškov	20.03.19
Mgr. Andrea Gerátová	Kyberšikana a gamblerstvo	Prednáška pre žiakov 8. ročníka	ZŠ Staškov	20.03.19
Mgr. Andrea Gerátová	Kyberšikana a gamblerstvo	Prednáška pre žiakov 9. ročníka	ZŠ Staškov	20.03.19
Mgr. Andrea Gerátová	Načo nám je mozog?	Interaktívna prednáška pre žiakov 4. ročníka	ZŠ M. R. Štefánika Čadca	21.03.19
Mgr. Andrea Gerátová	Načo nám je mozog?	Interaktívna prednáška pre žiakov 4. ročníka	ZŠ M. R. Štefánika Čadca	21.03.19
Mgr. Andrea Gerátová	Načo nám je mozog?	Interaktívna prednáška pre žiakov 4. ročníka	ZŠ M. R. Štefánika Čadca	21.03.19
Mgr. Andrea Gerátová	Načo nám je mozog?	Interaktívna prednáška pre žiakov 3. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	22.03.19
Mgr. Andrea Gerátová	Načo nám je mozog?	Interaktívna prednáška pre žiakov 3. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	22.03.19
Mgr. Andrea Gerátová	Načo nám je mozog?	Interaktívna prednáška pre žiakov 3. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	22.03.19
Mgr. Andrea Gerátová	Načo nám je mozog?	Interaktívna prednáška pre žiakov 2. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	27.03.19
Mgr. Andrea Gerátová	Načo nám je mozog?	Interaktívna prednáška pre žiakov 2. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	27.03.19
Mgr. Andrea Gerátová	Načo nám je mozog?	Interaktívna prednáška pre žiakov 2. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	27.03.19
Mgr. Andrea Gerátová	Poradňa zdravia	Prednáška pre zamestancov Okresného úradu Čadca	Okresný úrad Čadca	04.04.19
Mgr. Andrea Gerátová	Očkovanie hrou	Interaktívna prednáška pre študentov 2. ročníka	Gymnázium Turzovka	08.04.19
Mgr. Andrea Gerátová	Očkovanie hrou	Interaktívna prednáška pre študentov 4. ročníka	Obchodná akadémia D. M. J. Čadca	09.04.19
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravá výživa	Prednáška pre žiakov 2. ročníka	ZŠ M. Mravca Raková	10.04.19
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravá výživa	Prednáška pre žiakov 2. ročníka	ZŠ M. Mravca Raková	10.04.19
Mgr. Andrea Gerátová	Očkovanie hrou	Interaktívna prednáška pre študentov 2. ročníka	SOŠ OaS Čadca	11.04.19
Mgr. Andrea Gerátová	Drogové závislosti	Prednáška pre žiakov 7. ročníka	ZŠ Čierne - Ústredie	12.04.19
Mgr. Andrea Gerátová	Nelátkové závislosti	Prednáška pre žiakov 7. ročníka	ZŠ Čierne - Ústredie	12.04.19
Mgr. Andrea Gerátová	Drogové závislosti	Prednáška pre žiakov 8. ročníka	ZŠ Čierne - Ústredie	12.04.19
Mgr. Andrea Gerátová	Nelátkové závislosti	Prednáška pre žiakov 8. ročníka	ZŠ Čierne - Ústredie	12.04.19
Mgr. Andrea Gerátová	Drogové závislosti	Prednáška pre žiakov 9. ročníka	ZŠ Čierne - Ústredie	12.04.19
Mgr. Andrea Gerátová	Nelátkové závislosti	Prednáška pre žiakov 9. ročníka	ZŠ Čierne - Ústredie	12.04.19
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravá výživa	Prednáška pre žiakov 1. ročníka	ZŠ M. Mravca Raková	15.04.19
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravé zúbky	Prednáška pre žiakov 1. ročníka	ZŠ M. Mravca Raková	15.04.19
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravé zúbky	Prednáška pre deti z MŠ	MŠ Skalité - Ústredie	17.04.19
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravé zúbky	Prednáška pre deti z MŠ	MŠ Skalité - Ústredie	17.04.19
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravé zúbky	Prednáška pre deti z MŠ	MŠ Skalité - Ústredie	17.04.19
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravé zúbky	Prednáška pre deti z MŠ	MŠ Skalité - Ústredie	17.04.19
Mgr. Andrea Gerátová	Načo nám je mozog?	Interaktívna prednáška pre žiakov 4. ročníka	ZŠ M. Mravca Raková	24.04.19
Mgr. Andrea Gerátová	Načo nám je mozog?	Interaktívna prednáška pre žiakov 4. ročníka	ZŠ M. Mravca Raková	24.04.19
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravý životný štýl a poruchy príjmu potravy	Prednáška pre žiakov 7. ročníka	ZŠ Čierne - Vyšný koniec	25.04.19
Mgr. Andrea Gerátová	Duševné zdravie	Prednáška pre študentov 2. ročníka	Gymnázium Turzovka	26.04.19
Mgr. Andrea Gerátová	Alzheimerova choroba	Prednáška pre študentov 2. ročníka	Gymnázium Turzovka	26.04.19
Mgr. Andrea Gerátová	Očkovanie hrou	Interaktívna prednáška pre študentov 2. ročníka	SOŠ OaS Čadca	29.04.19

Mgr. Andrea Gerátová	Zdravá výživa	Prednáška pre žiakov 6. ročníka	ZŠ M. Mravca Raková	03.05.19
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravá výživa	Prednáška pre žiakov 6. ročníka	ZŠ M. Mravca Raková	03.05.19
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravá výživa	Prednáška pre žiakov 5. ročníka	ZŠ M. Mravca Raková	03.05.19
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravá výživa	Prednáška pre žiakov 2. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	06.05.19
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravá výživa	Prednáška pre žiakov 2. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	06.05.19
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravé zúbky	Prednáška pre žiakov 1. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	15.05.19
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravé zúbky	Prednáška pre žiakov 1. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	15.05.19
Mgr. Andrea Gerátová	Očkovanie hrou	Ineraktívna prednáška pre študentov 3. ročníka	Gymnázium Turzovka	22.05.19
Mgr. Andrea Gerátová	Očkovanie hrou	Ineraktívna prednáška pre študentov 3. ročníka	Gymnázium Turzovka	22.05.19
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravá výživa	Prednáška pre žiakov 3. ročníka	ZŠ Korňa	23.05.19
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravá výživa	Prednáška pre žiakov 4. ročníka	ZŠ Korňa	23.05.19
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravá výživa	Prednáška pre žiakov 1. ročníka	ZŠ Ošadnica - Nižný koniec	28.05.19
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravá výživa	Prednáška pre žiakov 2. ročníka	ZŠ Ošadnica - Nižný koniec	28.05.19
Mgr. Andrea Gerátová	Fajčenie ako rizikový faktor	Prednáška pre žiakov 8. ročníka	ZŠ M. Mravca Raková	29.05.19
Mgr. Andrea Gerátová	Riziká užívania alkoholu	Prednáška pre žiakov 9. ročníka	ZŠ M. Mravca Raková	29.05.19
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravá výživa	Prednáška pre žiakov 9. ročníka	ZŠ M. Mravca Raková	29.05.19
Mgr. Andrea Gerátová	Fajčenie ako rizikový faktor	Prednáška pre študentov 3. ročníka	Gymnázium Turzovka	30.05.19
Mgr. Andrea Gerátová	Drogové závislosti	Prednáška pre študentov 2. ročníka	SOŠ Technická Čadca	03.06.19
Mgr. Andrea Gerátová	Drogové závislosti	Prednáška pre študentov 2. ročníka	SOŠ Technická Čadca	03.06.19
Mgr. Andrea Gerátová	Drogové závislosti	Prednáška pre študentov 1. ročníka	SOŠ Technická Čadca	10.06.19
Mgr. Andrea Gerátová	Drogové závislosti	Prednáška pre študentov 1. ročníka	SOŠ Technická Čadca	10.06.19
Mgr. Andrea Gerátová	Drogové závislosti	Prednáška pre žiakov 7. ročníka	ZŠ Korňa	12.06.19
Mgr. Andrea Gerátová	Nelátkové závislosti	Prednáška pre žiakov 7. ročníka	ZŠ Korňa	12.06.19
Mgr. Andrea Gerátová	Drogové závislosti	Prednáška pre žiakov 8. ročníka	ZŠ Korňa	12.06.19
Mgr. Andrea Gerátová	Nelátkové závislosti	Prednáška pre žiakov 8. ročníka	ZŠ Korňa	12.06.19
Mgr. Andrea Gerátová	Drogové závislosti	Prednáška pre žiakov 9. ročníka	ZŠ Korňa	12.06.19
Mgr. Andrea Gerátová	Nelátkové závislosti	Prednáška pre žiakov 9. ročníka	ZŠ Korňa	12.06.19
Mgr. Andrea Gerátová	Drogové závislosti	Prednáška pre študentov 1. ročníka	Gymnázium J. M. Hurbana Čadca	13.06.19
Mgr. Andrea Gerátová	Drogové závislosti	Prednáška pre študentov 2. ročníka	Gymnázium J. M. Hurbana Čadca	13.06.19
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravá výživa	Prednáška pre seniorov	CSS Čadca - Park	14.06.19
Mgr. Andrea Gerátová	Fajčenie ako rizikový faktor	Prednáška pre žiakov 8. ročníka	ZŠ Ošadnica - Nižný koniec	17.06.19
Mgr. Andrea Gerátová	Drogové závislosti	Prednáška pre žiakov 9. ročníka	ZŠ Ošadnica - Nižný koniec	17.06.19
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravý životný štýl u seniorov	Prednáška pre seniorov	CSS Čadca - Horelica	03.07.19
Mgr. Andrea Gerátová	Školský program - výsledky prieskumu za RÚVZ Čadca	Interný seminár	RÚVZ so sídlom v Čadci	16.07.19
Mgr. Andrea Gerátová	Voda a ľudský organizmus	Prednáška pre študentov 3. a 4. ročníka	RÚVZ Čadca (SOŠ drevárska a stavebná Krásno n. Kysucou)	12.09.19
Mgr. Jana Grešáková	Riziká užívania alkoholu	Prednáška pre študentov 4. ročníka	RÚVZ Čadca (SZŠ sv. Františka z Assisi v Čadci)	16.09.19
Mgr. Andrea Gerátová	Alzheimerova choroba	Prednáška pre študentov 4. ročníka	RÚVZ Čadca (SZŠ sv. Františka z Assisi v Čadci)	16.09.19
Mgr. Andrea Gerátová	Duševné zdravie	Prednáška pre študentov 4. ročníka	RÚVZ Čadca (SZŠ sv. Františka z Assisi v Čadci)	16.09.19
Mgr. Andrea Gerátová	Drogové závislosti	Prednáška pre študentov 1. a 2. ročníka	Kysucká knižnica v Čadci (SOŠ OaS Čadca)	19.09.19
Mgr. Andrea Gerátová	Alzheimerova choroba	Prednáška pre študentov 1. a 2. ročníka	Kysucká knižnica v Čadci (SOŠ OaS Čadca)	19.09.19
Mgr. Andrea Gerátová	Riziká užívania alkoholu	Prednáška pre študentov 1. a 2. ročníka	Kysucká knižnica v Čadci (SOŠ OaS Čadca)	19.09.19
Mgr. Jana Grešáková	Drogové závislosti	Prednáška pre študentov 3. a 4. ročníka	Kysucká knižnica v Čadci (SOŠ OaS Čadca)	19.09.19
Mgr. Jana Grešáková	Alzheimerova choroba	Prednáška pre študentov 3. a 4. ročníka	Kysucká knižnica v Čadci (SOŠ OaS Čadca)	19.09.19
Mgr. Jana Grešáková	Riziká užívania alkoholu	Prednáška pre študentov 3. a 4. ročníka	Kysucká knižnica v Čadci (SOŠ OaS Čadca)	19.09.19
Mgr. Andrea Gerátová	Riziká užívania alkoholu	Prednáška pre študentov 1. ročníka	SOŠ drevárska a stavebná Krásno nad Kysucou	26.09.19
Mgr. Andrea Gerátová	Alzheimerova choroba	Prednáška pre študentov 1. ročníka	SOŠ drevárska a stavebná Krásno nad Kysucou	26.09.19
Mgr. Andrea Gerátová	Riziká užívania alkoholu	Prednáška pre študentov 2. a 3. ročníka	SOŠ drevárska a stavebná Krásno nad Kysucou	26.09.19
Mgr. Andrea Gerátová	Alzheimerova choroba	Prednáška pre študentov 2. a 3. ročníka	SOŠ drevárska a stavebná Krásno nad Kysucou	26.09.19
Mgr. Jana Grešáková	Zdravé zúbky	Prednáška pre deti z MŠ	MŠ Hurbanova Čadca	01.10.19
Mgr. Jana Grešáková	Zdravé zúbky	Prednáška pre deti z MŠ	MŠ Hurbanova Čadca	01.10.19
Mgr. Andrea Gerátová	Prevencia kardiovaskulárnych ochorení	Prednáška pre seniorov	CSS Čadca - Horelica	07.10.19

Mgr. Jana Grešáková	Drogové závislosti	Prednáška pre žiakov 8. ročníka	ZŠ E. A. Cernana Vysoká nad Kysucou	09.10.19
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravý životný štýl a poruchy príjmu potravy	Prednáška pre žiakov 9. ročníka	ZŠ E. A. Cernana Vysoká nad Kysucou	09.10.19
Mgr. Jana Grešáková	Zdravý životný štýl a poruchy príjmu potravy	Prednáška pre študentov 3. ročníka	RÚVZ Čadca (SZŠ sv. Františka z Assisi v Čadci)	10.10.19
Mgr. Andrea Gerátová	Alzheimerova choroba	Prednáška pre študentov 3. ročníka	RÚVZ Čadca (SZŠ sv. Františka z Assisi v Čadci)	10.10.19
Mgr. Andrea Gerátová	Duševné zdravie	Prednáška pre študentov 3. ročníka	RÚVZ Čadca (SZŠ sv. Františka z Assisi v Čadci)	10.10.19
Mgr. Jana Grešáková	Alzheimerova choroba	Prednáška pre seniorov	VZpS Čadca	11.10.19
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravý životný štýl u seniorov	Prednáška pre seniorov	VZpS Čadca	11.10.19
Mgr. Jana Grešáková	Zdravý životný štýl a poruchy príjmu potravy	Prednáška pre žiakov 7. ročníka	ZŠ M. Mravca Raková	14.10.19
Mgr. Jana Grešáková	Zdravý životný štýl a poruchy príjmu potravy	Prednáška pre žiakov 7. ročníka	ZŠ M. Mravca Raková	14.10.19
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravý životný štýl a poruchy príjmu potravy	Prednáška pre žiakov 8. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	16.10.19
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravý životný štýl a poruchy príjmu potravy	Prednáška pre žiakov 8. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	16.10.19
Mgr. Jana Grešáková	Zdravý životný štýl a poruchy príjmu potravy	Prednáška pre žiakov 8. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	16.10.19
Mgr. Jana Grešáková	Zdravý životný štýl a poruchy príjmu potravy	Prednáška pre žiakov 8. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	16.10.19
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravý životný štýl a poruchy príjmu potravy	Prednáška pre žiakov 7. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	17.10.19
Mgr. Jana Grešáková	Zdravý životný štýl a poruchy príjmu potravy	Prednáška pre žiakov 7. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	17.10.19
Mgr. Jana Grešáková	Drogové závislosti	Prednáška pre študentov 1. ročníka	SOŠ OaS Čadca	18.10.19
Mgr. Jana Grešáková	Drogové závislosti	Prednáška pre študentov 1. ročníka	Hotelová akadémia Čadca	18.10.19
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravý životný štýl a poruchy príjmu potravy	Prednáška pre študentov 1. ročníka	SOŠ OaS Čadca	18.10.19
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravá výživa	Prednáška pre žiakov 3. ročníka	ZŠ Oščadnica - Nižný koniec	21.10.19
Mgr. Andrea Gerátová	Drogové závislosti	Prednáška pre žiakov 7. ročníka	ZŠ Oščadnica - Nižný koniec	21.10.19
Mgr. Andrea Gerátová	Drogové závislosti	Prednáška pre žiakov 8. ročníka	ZŠ Oščadnica - Nižný koniec	21.10.19
Mgr. Jana Grešáková	Zdravý životný štýl a poruchy príjmu potravy	Prednáška pre žiakov 5. ročníka	ZŠ Oščadnica - Nižný koniec	21.10.19
Mgr. Jana Grešáková	Zdravý životný štýl a poruchy príjmu potravy	Prednáška pre žiakov 6. ročníka	ZŠ Oščadnica - Nižný koniec	21.10.19
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravá výživa	Prednáška pre žiakov 2. ročníka	ZŠ Čierne - Ústredie	23.10.19
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravá výživa	Prednáška pre žiakov 3. ročníka	ZŠ Čierne - Ústredie	23.10.19
Mgr. Jana Grešáková	Zdravá výživa	Prednáška pre žiakov 6. ročníka	ZŠ Čierne - Ústredie	23.10.19
Mgr. Jana Grešáková	Zdravý životný štýl a poruchy príjmu potravy	Prednáška pre žiakov 7. ročníka	ZŠ Čierne - Ústredie	23.10.19
Mgr. Andrea Gerátová	Riziká užívania alkoholu	Prednáška pre žiakov 2. ročníka	Obchodná akadémia D. M. J. Čadca	25.10.19
Mgr. Andrea Gerátová	Nadváha a obezita	Prednáška pre žiakov 2. ročníka	Obchodná akadémia D. M. J. Čadca	25.10.19
Mgr. Andrea Gerátová	Riziká užívania alkoholu	Prednáška pre žiakov 2. ročníka	Obchodná akadémia D. M. J. Čadca	25.10.19
Mgr. Andrea Gerátová	Nadváha a obezita	Prednáška pre žiakov 2. ročníka	Obchodná akadémia D. M. J. Čadca	25.10.19
Mgr. Andrea Gerátová	Drogové závislosti	Prednáška pre študentov 2. ročníka	SOŠ Technická Čadca	28.10.19
Mgr. Andrea Gerátová	Gamblerstvo a kyberšikana	Prednáška pre študentov 2. ročníka	SOŠ Technická Čadca	28.10.19
Mgr. Andrea Gerátová	Drogové závislosti	Prednáška pre študentov 2. ročníka	SOŠ Technická Čadca	28.10.19
Mgr. Andrea Gerátová	Gamblerstvo a kyberšikana	Prednáška pre študentov 2. ročníka	SOŠ Technická Čadca	28.10.19
Mgr. Andrea Gerátová	Diabetes mellitus	Prednáška pre seniorov	VZpS Čadca	04.11.19
Mgr. Jana Grešáková	Osteoporóza	Prednáška pre seniorov	VZpS Čadca	04.11.19
Mgr. Andrea Gerátová	Drogové závislosti	Prednáška pre žiakov 7. ročníka	ZŠ M. Mravca Raková	08.11.19
Mgr. Jana Grešáková	Drogové závislosti	Prednáška pre žiakov 7. ročníka	ZŠ M. Mravca Raková	08.11.19
Mgr. Andrea Gerátová	Drogové závislosti	Prednáška pre žiakov 8. ročníka	ZŠ M. Mravca Raková	08.11.19
Mgr. Jana Grešáková	Drogové závislosti	Prednáška pre žiakov 8. ročníka	ZŠ M. Mravca Raková	08.11.19
Mgr. Jana Grešáková	Osteoporóza	Prednáška pre seniorov	CSS Čadca - Horelica	11.11.19
Mgr. Andrea Gerátová	Diabetes mellitus	Prednáška pre seniorov	CSS Čadca - Horelica	11.11.19
Mgr. Andrea Gerátová	Prevenencia kardiovaskulárnych ochorení	Prednáška pre členov Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska Čadca	Dom Kultúry v Čadci	12.11.19
Mgr. Andrea Gerátová	Diabetes mellitus	Prednáška pre členov Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska Čadca	Dom Kultúry v Čadci	12.11.19
Mgr. Andrea Gerátová	Osteoporóza	Prednáška pre študentov 2. ročníka	SOŠ OaS Čadca	13.11.19
Mgr. Andrea Gerátová	Diabetes mellitus	Prednáška pre študentov 2. ročníka	SOŠ OaS Čadca	13.11.19
Mgr. Jana Grešáková	Fajčenie ako rizikový faktor	Prednáška pre študentov 3. ročníka	SOŠ OaS Čadca	13.11.19
Mgr. Jana Grešáková	Fajčenie ako rizikový faktor	Prednáška pre študentov 5. ročníka	Hotelová akadémia Čadca	13.11.19
Mgr. Jana Grešáková	Zdravý životný štýl a poruchy príjmu potravy	Prednáška pre študentov 2. ročníka	SOŠ Technická Čadca	14.11.19

Mgr. Jana Grešáková	Duševné zdravie	Prednáška pre študentov 2. ročníka	SOŠ Technická Čadca	14.11.19
Mgr. Jana Grešáková	Zdravý životný štýl a poruchy príjmu potravy	Prednáška pre študentov 2. ročníka	SOŠ Technická Čadca	14.11.19
Mgr. Jana Grešáková	Duševné zdravie	Prednáška pre študentov 2. ročníka	SOŠ Technická Čadca	14.11.19
Mgr. Andrea Gerátová	Fajčenie ako rizikový faktor	Prednáška pre žiakov 9. ročníka	ZŠ Čierne - Ústredie	18.11.19
Mgr. Andrea Gerátová	Gamblerstvo a kyberšikana	Prednáška pre žiakov 9. ročníka	ZŠ Čierne - Ústredie	18.11.19
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravé zúbky	Prednáška pre deti z MŠ	MŠ J. Kráľa Čadca	19.11.19
Mgr. Jana Grešáková	Zdravé zúbky	Prednáška pre deti z MŠ	MŠ Zákopčie	20.11.19
Mgr. Andrea Gerátová	Viem čo zjem	Prednáška pre žiakov 3. ročníka	ZŠ J. A. Komenského Čadca	21.11.19
Mgr. Andrea Gerátová	Viem čo zjem	Prednáška pre žiakov 3. ročníka	ZŠ J. A. Komenského Čadca	21.11.19
Mgr. Andrea Gerátová	Viem čo zjem	Prednáška pre žiakov 3. ročníka	ZŠ J. A. Komenského Čadca	21.11.19
Mgr. Jana Grešáková	Viem čo zjem	Prednáška pre žiakov 4. ročníka	ZŠ J. A. Komenského Čadca	22.11.19
Mgr. Jana Grešáková	Viem čo zjem	Prednáška pre žiakov 4. ročníka	ZŠ J. A. Komenského Čadca	22.11.19
Mgr. Jana Grešáková	Viem čo zjem	Prednáška pre žiakov 5. ročníka	ZŠ J. A. Komenského Čadca	22.11.19
Mgr. Andrea Gerátová	Viem čo zjem	Prednáška pre žiakov 5. ročníka	ZŠ J. A. Komenského Čadca	22.11.19
Mgr. Andrea Gerátová	Viem čo zjem	Prednáška pre žiakov 6. ročníka	ZŠ J. A. Komenského Čadca	22.11.19
Mgr. Andrea Gerátová	Viem čo zjem	Prednáška pre žiakov 6. ročníka	ZŠ J. A. Komenského Čadca	22.11.19
Mgr. Jana Grešáková	Drogové závislosti	Prednáška pre žiakov 8. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	25.11.19
Mgr. Jana Grešáková	Drogové závislosti	Prednáška pre žiakov 6. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	25.11.19
Mgr. Jana Grešáková	Drogové závislosti	Prednáška pre žiakov 7. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	25.11.19
Mgr. Jana Grešáková	Drogové závislosti	Prednáška pre žiakov 7. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	25.11.19
Mgr. Jana Grešáková	Drogové závislosti	Prednáška pre žiakov 9. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	26.11.19
Mgr. Jana Grešáková	Drogové závislosti	Prednáška pre žiakov 6. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	26.11.19
Mgr. Jana Grešáková	Drogové závislosti	Prednáška pre žiakov 8. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	26.11.19
Mgr. Jana Grešáková	Drogové závislosti	Prednáška pre žiakov 6. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	26.11.19
Mgr. Jana Grešáková	Fajčenie ako rizikový faktor	Prednáška pre žiakov 8. ročníka	ZŠ Oščadnica - Nižný koniec	27.11.19
Mgr. Jana Grešáková	HIV/AIDS	Prednáška pre žiakov 8. ročníka	ZŠ Oščadnica - Nižný koniec	27.11.19
Mgr. Jana Grešáková	Zdravá výživa	Prednáška pre žiakov 7. ročníka	ZŠ Oščadnica - Nižný koniec	27.11.19
Mgr. Jana Grešáková	Fajčenie ako rizikový faktor	Prednáška pre žiakov 9. ročníka	ZŠ Oščadnica - Nižný koniec	27.11.19
Mgr. Andrea Gerátová	Drogové závislosti	Prednáška pre žiakov 8. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	28.11.19
Mgr. Andrea Gerátová	Drogové závislosti	Prednáška pre žiakov 8. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	28.11.19
Mgr. Andrea Gerátová	Drogové závislosti	Prednáška pre žiakov 9. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	28.11.19
Mgr. Andrea Gerátová	Drogové závislosti	Prednáška pre žiakov 9. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	28.11.19
Mgr. Jana Grešáková	HIV/AIDS	Prednáška pre žiakov 9. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	02.12.19
Mgr. Jana Grešáková	HIV/AIDS	Prednáška pre žiakov 9. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	02.12.19
Mgr. Jana Grešáková	HIV/AIDS	Prednáška pre žiakov 9. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	02.12.19
Mgr. Andrea Gerátová	HIV/AIDS	Prednáška pre študentov 1. ročníka	SOŠ OaS Čadca	04.12.19
Mgr. Andrea Gerátová	Nadváha a obezita	Prednáška pre študentov 1. ročníka	SOŠ OaS Čadca	04.12.19
Mgr. Andrea Gerátová	HIV/AIDS	Prednáška pre študentov 2. ročníka	SOŠ OaS Čadca	04.12.19
Mgr. Andrea Gerátová	Nadváha a obezita	Prednáška pre študentov 2. ročníka	SOŠ OaS Čadca	04.12.19
Mgr. Andrea Gerátová	HIV/AIDS	Prednáška pre študentov 3. ročníka	Gymnázium Turzovka	05.12.19
Mgr. Andrea Gerátová	Gamblerstvo a kyberšikana	Prednáška pre študentov 3. ročníka	Gymnázium Turzovka	05.12.19
Mgr. Andrea Gerátová	Viem čo zjem	Prednáška pre žiakov 3. ročníka	ZŠ Podzávoz Čadca	09.12.19
Mgr. Jana Grešáková	Zdravé zúbky	Prednáška pre deti z MŠ	MŠ J. Kráľa Čadca	10.12.19
Mgr. Jana Grešáková	Viem čo zjem	Prednáška pre žiakov 3. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	11.12.19
Mgr. Jana Grešáková	Viem čo zjem	Prednáška pre žiakov 4. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	11.12.19
Mgr. Andrea Gerátová	Viem čo zjem	Prednáška pre žiakov 4. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	11.12.19
Mgr. Andrea Gerátová	Viem čo zjem	Prednáška pre žiakov 4. ročníka	ZŠ Rázusova Čadca	11.12.19
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravé zúbky	Prednáška pre deti z MŠ	MŠ J. Kráľa Čadca	12.12.19
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravé zúbky	Prednáška pre žiakov 1. ročníka	ZŠ M. Mravca Raková	16.12.19
Mgr. Andrea Gerátová	Zdravé zúbky	Prednáška pre žiakov 1. ročníka	ZŠ M. Mravca Raková	16.12.19
Mgr. Jana Grešáková	Drogové závislosti	Prednáška pre študentov 2. ročníka	SZŠ sv. Františka z Assisi v Čadci	16.12.19
Mgr. Jana Grešáková	Fajčenie ako rizikový faktor	Prednáška pre študentov 1. ročníka	SZŠ sv. Františka z Assisi v Čadci	16.12.19
Mgr. Andrea Gerátová	Výsledky projektu NAPPPA za RÚVZ Čadca	Interný seminár	RÚVZ so sídlom v Čadci	17.12.19
Ing. Renáta Pavlíková	Cielený štátny zdravotný dozor vo fitness centrách v regióne Kysúc	Vnútro ústavný seminár	RÚVZ Čadca	19.02.19
Ing. Renáta Pavlíková	Legislatíva na úseku verejného zdravotníctva, starostlivosť o ľudské telo	Seminár pre získanie osvedčenia EZČ	RÚVZ Čadca	27.03.19
Ing. Renáta Pavlíková	Starostlivosť o ľudské telo - podmienky zriadenia prevádzok	Seminár pre získanie osvedčenia EZČ	RÚVZ Čadca	27.03.19
Ing. Renáta Pavlíková	Legislatíva na úseku verejného zdravotníctva, starostlivosť o ľudské telo	Seminár pre získanie osvedčenia EZČ	RÚVZ Čadca	18.06.19
Ing. Renáta Pavlíková	Starostlivosť o ľudské telo - podmienky zriadenia prevádzok	Seminár pre získanie osvedčenia EZČ	RÚVZ Čadca	18.06.19

Ing. Renáta Pavlíková	Voda je život	Seminár pre Združenú strednú drevársku školu Krásno nad Kysucou	RÚVZ Čadca	12.09.19
Mgr. Oľga Gavláková	Voda je život + názorná ukážka odberu vzoriek	Seminár pre Združenú strednú drevársku školu Krásno nad Kysucou	RÚVZ Čadca	12.09.19
Ing. Renáta Pavlíková	Výsledky mimoriadneho štátneho zdravotného dozoru v zariadeniach solárií	Vnútro ústavný seminár	RÚVZ Čadca	15.10.19
Ing. Renáta Pavlíková	Legislatíva na úseku verejného zdravotníctva, starostlivosť o ľudské telo	Seminár pre získanie osvedčenia EZČ	RÚVZ Čadca	27.11.19
Ing. Renáta Pavlíková	Starostlivosť o ľudské telo - podmienky zriadenia prevádzok	Seminár pre získanie osvedčenia EZČ	RÚVZ Čadca	27.11.19
Ing. Renáta Pavlíková	Legislatíva na úseku verejného zdravotníctva, pitná voda	Seminár pre získanie osvedčenia EZČ	RÚVZ Čadca	27.11.19
Ing. Renáta Pavlíková	Pitná voda	Seminár pre získanie osvedčenia EZČ	RÚVZ Čadca	27.11.19
Mgr. Dana Kontríková	Výkon cieľového SZD v bufetoch, automatoch a iných formách ambulantského predaja	Interný seminár	RÚVZ Čadca	19. marca 2019
Mgr. Nikola Pohančeničková	Výkon SZD v predškolských zariadeniach	Interný seminár	RÚVZ Čadca	18. júna 2019
Mgr. Dana Kontríková Mgr. Nikola Pohančeničková	Odborný seminár v oblasti problematiky „obedy zadarmo“	Školenie zamestnancov ZŠS	MsÚ Žilina	12. februára 2019
Mgr. Dana Kontríková Mgr. Nikola Pohančeničková	Pracovná porada vedúcich ZŠS pri ZŠ a MŠ "obedy zadarmo"	Školenie zamestnancov ZŠS	Dom Kultúry, Kysucké Nové Mesto	2. mája 2019
Mgr. Dana Kontríková Mgr. Nikola Pohančeničková	Pracovná porada vedúcich ZŠS pri ZŠ a MŠ "obedy zadarmo"	Školenie zamestnancov ZŠS	MsÚ Čadca	14. mája 2019
Mgr. Dana Kontríková Mgr. Nikola Pohančeničková	Školenie v súvislosti s realizáciou štátneho projektu „obedy zadarmo“	Školenie zamestnancov ZŠS	ÚPSVaR Čadca	24. júna 2019
Mgr. Dana Kontríková	Školenie uchádzačov o zamestnanie v spolupráci s ÚPSVaR CA pre získanie odbornej spôsobilosti na výkon epid. závažných činností v súvislosti s NP „Zabezpečenie podmienok na výkon práce v školskej kuchyni“	Školenie zamestnancov ZŠS	RÚVZ Čadca	16. júla 2019
Mgr. Nikola Pohančeničková	Školenie uchádzačov o zamestnanie v spolupráci s ÚPSVaR CA pre získanie odbornej spôsobilosti na výkon epid. závažných činností v súvislosti s NP „Zabezpečenie podmienok na výkon práce v školskej kuchyni“	Školenie zamestnancov ZŠS	RÚVZ Čadca	17. júla 2019
MVDr. Oľga Matláková	Označovanie potravín a výsledovateľnosť v potravinovom reťazci 2 x	Prednáška	COOP Jednota Čadca	22.02.2019 05.03.2019
	Novela Vyhlášky MZ SR č.533/2007 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na zariadenia spoločného stravovania v	Odborný seminár	RÚVZ Čadca	10.06.19
	Novela zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení	Odborný seminár	OÚ Kysucké Nové Mesto	24.06.19
Ing. Daša Čečotková	Povinnosť oznamovania priamej dodávky potravín rastlinného a živočíšneho pôvodu v súlade s ustanovením § 7 zák. č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov	Prednáška	KPaC Čadca	11.04.19
Mgr. Jarmila Klieštiková	Výsledky kontrol nad zabezpečením zdravotnej bezpečnosti kozmetických výrobkov	Prednáška	CPP Hotel Marlene, Ošednica	20.03.19
Mgr. Martin Jašurek	Základy fyziológie práce	Vzdelávanie pracovníkov RÚVZ - odborný seminár	RÚVZ v Čadci	16.04.19
RNDr. Viera Točoňová	Chemické faktory pri práci a ochrana zdravia	Vzdelávanie pracovníkov RÚVZ - odborný seminár	RÚVZ v Čadci	17.09.19
Mgr. RNDr. Xénia Lukáčová, MPH, MHA	Vzdelávanie študentov SZŠ vo vakcinológii	Odborná prednáška	RUVZ Čadca	1.4.2019
Mgr. RNDr. Xénia Lukáčová, MPH, MHA	Vzdelávanie študentov SZŠ vo vakcinológii	Odborná prednáška	RUVZ Čadca	1.4.2019
Bc. Cudráková	Zvýšenie povedomia budúcich rodičov o ochoreniach preventabilných očkovaním a význame očkovania	Očkovanie hrou	Gymnázium Turzovka	8.4.2019
Vojteková	Zvýšenie povedomia budúcich rodičov o ochoreniach preventabilných očkovaním a význame očkovania	Očkovanie hrou	Gymnázium Turzovka	8.4.2019
Bc. Cudráková	Zvýšenie povedomia budúcich rodičov o ochoreniach preventabilných očkovaním a význame očkovania	Očkovanie hrou	OA, Čadca	9.4.2019
Vojteková	Zvýšenie povedomia budúcich rodičov o ochoreniach preventabilných očkovaním a význame očkovania	Očkovanie hrou	OA, Čadca	9.4.2019

Bc. Cudráková	Zvýšenie povedomia budúcich rodičov o ochoreniach preventabilných očkováním a význame očkovania	Očkovanie hrou	SOŠOaS, Čadca	11.4.2019
Vojteková	Zvýšenie povedomia budúcich rodičov o ochoreniach preventabilných očkováním a význame očkovania	Očkovanie hrou	SOŠOaS, Čadca	11.4.2019
Mgr. RNDr. Xénia Lukáčová, MPH, MHA	Akčné plány NPKIO	Hygiena rúk v prevencii nozokomiálnych nákaz	SZŠ, Čadca	15.4.2019
Vojteková	Akčné plány NPKIO	Indikácie pre dezinfekciu rúk a používanie rukavíc	SZŠ, Čadca	15.4.2019
Mgr. RNDr. Xénia Lukáčová, MPH, MHA	Akčné plány NPKIO	Kombinované ošetrovanie rúk a PEO pri CD	SZŠ, Čadca	15.4.2019
Bc. Cudráková	Akčné plány NPKIO	Praktický nácvik dezinfekcie rúk	SZŠ, Čadca	15.4.2019
Mgr. RNDr. Xénia Lukáčová, MPH, MHA	Akčné plány NPKIO	Hygiena rúk v prevencii nozokomiálnych nákaz	SZŠ, Čadca	24.4.2019
Vojteková	Akčné plány NPKIO	Indikácie pre dezinfekciu rúk a používanie rukavíc	SZŠ, Čadca	24.4.2019
Mgr. RNDr. Xénia Lukáčová, MPH, MHA	Akčné plány NPKIO	Kombinované ošetrovanie rúk a PEO pri CD	SZŠ, Čadca	24.4.2019
Bc. Cudráková	Akčné plány NPKIO	Praktický nácvik dezinfekcie rúk	SZŠ, Čadca	24.4.2019
Bc. Cudráková	Zvýšenie povedomia budúcich rodičov o ochoreniach preventabilných očkováním a význame očkovania	Očkovanie hrou	SOŠOaS, Čadca	29.4.2019
Vojteková	Zvýšenie povedomia budúcich rodičov o ochoreniach preventabilných očkováním a význame očkovania	Očkovanie hrou	SOŠOaS, Čadca	29.4.2019
Bc. Cudráková	Interný seminár	Výskyt osýpok v SR a v krajinách EÚ	RÚVZ Čadca	21.5.2019
Bc. Cudráková	Zvýšenie povedomia budúcich rodičov o ochoreniach preventabilných očkováním a význame očkovania	Očkovanie hrou	SOŠOaS, Čadca	22.5.2019
Vojteková	Zvýšenie povedomia budúcich rodičov o ochoreniach preventabilných očkováním a význame očkovania	Očkovanie hrou	SOŠOaS, Čadca	22.5.2019
Mgr. RNDr. Xénia Lukáčová, MPH, MHA	Akčné plány NPKIO	Hygiena rúk v prevencii nozokomiálnych nákaz	SZŠ, Čadca	1.10.2019
Vojteková	Akčné plány NPKIO	Indikácie pre dezinfekciu rúk a používanie rukavíc	SZŠ, Čadca	1.10.2019
Mgr. RNDr. Xénia Lukáčová, MPH, MHA	Akčné plány NPKIO	Kombinované ošetrovanie rúk a PEO pri CD	SZŠ, Čadca	1.10.2019
Bc. Cudráková	Akčné plány NPKIO	Praktický nácvik dezinfekcie rúk	SZŠ, Čadca	1.10.2019
Vojteková	Interný seminár	Imunologický prehľad 2018	RÚVZ Čadca	19.11.2019
RÚVZ so sídlom v Martine				
Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Jana Páričková Tibor Záborský	Môže byť vzdialená priemyselná zóna zdrojom hluku a vibrácií v obytnej zástavbe?	XI. Martinské dni verejného zdravotníctva	Martin	12.3.2019
Mária Marušiaková Tibor Záborský	Trend výskytu chorôb z povolania z expozície fyzickej záťaži za obdobie rokov 1998-2018 v regióne Turiec	Slezské dny preventívnej medicíny 2019	Ostravice, ČR	20.3.2019
Jana Sochuľáková Mária Marušiaková Tibor Záborský	Hodnotenie fyzickej záťaže u profesie pedikérka	Slezské dny preventívnej medicíny 2019	Ostravice, ČR	20.3.2019
Jana Sochuľáková Mária Marušiaková Tibor Záborský	Hodnotenie fyzickej záťaže u profesie pedikérka	Odborný seminár RÚVZ Martin	Martin	26.3.2019
Lenka Sporková	Hodnotenie mikroklimatických podmienok v hypermarkete TESCO	Odborný seminár RÚVZ Martin	Martin	14.5.2019
Jana Páričková Tibor Záborský	Môže byť vzdialená priemyselná zóna zdrojom hluku a vibrácií v obytnej zástavbe?	Odborný seminár RÚVZ Martin	Martin	10.9.2019
Tibor Záborský, Henrieta Hudečková, Novák M., Nováková E., Kompaniková A.	Surveillance infekcii Clostridium difficile v zdravotníckych zariadeniach v okrese Martin a na Slovensku v rokoch 2010 – 2017: XXIV.	Červenkové dni preventívnej medicíny	Tále	21.-23.10.2019
Dagmar Olosová	„Obedy zadarmo“	Školenie AŠKOS	Mestský úrad Žilina	12.2.2019
Dagmar Olosová	Odborná spôsobilosť pracovníkov ŠJ	Školenie UPSVaR	UPSVaR Martin	16.7.2019
Dagmar Olosová	Odborná spôsobilosť pracovníkov ŠJ	Školenie UPSVaR	UPSVaR Martin	17.7.2019
Jana Bugajová, Macková Barbora	Odborná predpríprava na vykonanie skúšok odbornej spôsobilosti na výkon epidemiologicky závažných činností	Školenie "Odborná predpríprava na vykonanie skúšok odbornej spôsobilosti na výkon epidemiologicky závažných činností"	Kláštór pod Znievom	10.12.2019
Henrieta Hudečková	Pandemická komisia vlády SR	Pandemická komisia vlády SR	MZ SR	10.1.2019
Ľveta Mazáková	Svrab stále aktuálny problém	Odborný seminár RÚVZ MT	RÚVZ Martin	26.3.2019
Henrieta Hudečková	Antivakcinačné aktivity a bezpečnosť vakcín	Odborný seminár JLF MT	JLF UK Martin Martinský klub medikov	1.4.2019
Tatiana Oravcová	Hygiena rúk v prevencii nozokomiálnych nákaz	Odborný seminár pre zdravotníckych pracovníkov	RÚVZ Martin	24.4.2019
Lenka Krupová	Indikácie pre dezinfekciu rúk a používanie rukavíc	Odborný seminár pre zdravotníckych pracovníkov	RÚVZ Martin	24.4.2019

Iveta Mazáková	Kombinované ošetrovanie rúk a protiepidemické opatrenia pri infekcii vyvolanej <i>Clostridium difficile</i>	Odborný seminár pre zdravotníckych pracovníkov	RÚVZ Martin	24.4.2019
Lenka Krupová	Praktický nácvik dezinfekcie rúk- manuál	Odborný seminár pre zdravotníckych pracovníkov	RÚVZ Martin	24.4.2019
Tatiana Oravcová	Hygiena rúk v prevencii nozokomiálnych nákaz	Odborný seminár pre zdravotníckych pracovníkov	Psychiatrická liečebňa Sučany	15.5.2019
Lenka Krupová	Indikácie pre dezinfekciu rúk a používanie rukavíc	Odborný seminár pre zdravotníckych pracovníkov	Psychiatrická liečebňa Sučany	15.5.2019
Mária Milcová	Kombinované ošetrovanie rúk a protiepidemické opatrenia pri infekcii vyvolanej <i>Clostridium difficile</i>	Odborný seminár pre zdravotníckych pracovníkov	Psychiatrická liečebňa Sučany	15.5.2019
Tatiana Oravcová	Praktický nácvik dezinfekcie rúk- manuál	Odborný seminár pre zdravotníckych pracovníkov	Psychiatrická liečebňa Sučany	15.5.2019
Tatiana Oravcová	Hygiena rúk v prevencii nozokomiálnych nákaz	Odborný seminár pre zdravotníckych pracovníkov	RÚVZ Martin	28.5.2019
Lenka Krupová	Indikácie pre dezinfekciu rúk a používanie rukavíc	Odborný seminár pre zdravotníckych pracovníkov	RÚVZ Martin	28.5.2019
Mária Milcová	Kombinované ošetrovanie rúk a protiepidemické opatrenia pri infekcii vyvolanej <i>Clostridium difficile</i>	Odborný seminár pre zdravotníckych pracovníkov	RÚVZ Martin	28.5.2019
Mária Milcová	Praktický nácvik dezinfekcie rúk- manuál	Odborný seminár pre zdravotníckych pracovníkov	RÚVZ Martin	28.5.2019
Lenka Krupová	Imunologický prehľad v SR v roku 2018	Odborný seminár	RÚVZ Martin	18.6.2019
Tatiana Oravcová	Hygiena rúk v prevencii nozokomiálnych nákaz	Odborný seminár pre pracovníkov DSS	Zariadenie pre seniorov, DSS a špecializované zariadenie Turčianske Teplice	6.11.2019
Tatiana Oravcová	Indikácie pre dezinfekciu rúk a používanie rukavíc	Odborný seminár pre pracovníkov DSS	Zariadenie pre seniorov, DSS a špecializované zariadenie Turčianske Teplice	6.11.2019
Iveta Mazáková	Kombinované ošetrovanie rúk a protiepidemické opatrenia pri infekcii vyvolanej <i>Clostridium difficile</i>	Odborný seminár pre pracovníkov DSS	Zariadenie pre seniorov, DSS a špecializované zariadenie Turčianske Teplice	6.11.2019
Iveta Mazáková	Praktický nácvik dezinfekcie rúk- manuál	Odborný seminár pre pracovníkov DSS	Zariadenie pre seniorov, DSS a špecializované zariadenie Turčianske Teplice	6.11.2019
Tatiana Oravcová	Surveillance poranení v regióne Turiec za roky 2009 - 2018	Odborný seminár RÚVZ MT	RÚVZ MT	22.10.2019
Tatiana Oravcová	Pertussis	Odborný seminár pre lekárov	RÚVZ Martin	18.12.2019
Henrieta Hudečková	Prognóza vývoja sezónnej chrípky v SR a európskych krajinách	Pandemická komisia Vlády SR	MZ SR	10.1.2019
Henrieta Hudečková, Viera Švihrová	Osýpky – kľúčové problémy a ich dopad na Slovensku	Konferencia NRC	MZ SR Bratislava	20.3.2019
Henrieta Hudečková	Mýty a fakty o meningokokových ochoreniach – kazuistiky a epidemiologické úvahy	XI. Martinské dni VZ – konferencia s medzinárodnou účasťou	Martin	12. – 13.3. 2019
Henrieta Hudečková	Epidemiologické úvahy o osýpkach – modelovanie a realita	XI. Martinské dni VZ – konferencia s medzinárodnou účasťou	Martin	12. – 13.3. 2019
Henrieta Hudečková, Avdičová M., Mečochová A.	Úroveň zaočkovanosti a protilátková odpoveď proti osýpkam, ružienke a parotitíde na Slovensku	X. Slovenský vakcinologický kongres	Grandhotel Praha Tatrská Lomnica	11.–13. 04. 2019
Henrieta Hudečková, J., Mečochová, A., Míkas,	Realizácia IP 2018	X. Slovenský vakcinologický kongres	Grandhotel Praha Tatrská Lomnica	11.–13. 04. 2019
Henrieta Hudečková, J., Mečochová, A., Míkas,	Význam IP 2018 X	X. Slovenský vakcinologický kongres	Grandhotel Praha Tatrská Lomnica	11.–13. 04. 2019
Henrieta Hudečková, Švihrová, V., Zibolenová J., Chladná Z., Ševčovič, D.	Osýpky v SR - model a realita	X. Slovenský vakcinologický kongres	Grandhotel Praha Tatrská Lomnica	11.–13. 04. 2019

Henrieta Hudečková Ulbrichtová, R., Jakušová, V., Dvorštiaková, B.	Tecnomatix Jack - praktické využitie pri hodnotení pracovných podmienok	9. Studentská vedecká konferencia	Ostrava	9.5.2019
Henrieta Hudečková, Dvorštiaková, B., Ulbrichtová, R., Jakušová, V.	Životný štýl dospelých populácie vo vzťahu k používaniu mobilných informačno-komunikačných technológií	9. Studentská vedecká konferencia	Ostrava	9.5.2019
Henrieta Hudečková	Zdravé návyky pre zdravé deti	MLDU	Martin	9.7.2019
Henrieta Hudečková, Krištúfková Z., Avdičová M., Hudečková H., Mečochová A., Mikas J.	Imunologické prehľady v SR 2018 - Osýpky, Mumps, Rubeola	XV. Hradecké vakcinologické dny	Hradec Králové	3.-5.10.2019
Henrieta Hudečková, Zibolenová, J., Chladná, Z.	Vnímavosť na osýpky na Slovensku: model vs. skutočnosť (poster)	XV. Hradecké vakcinologické dny	Hradec Králové	3.-5.10.2019
Henrieta Hudečková	Emergentné a reemergentné infekčné choroby - globálne premeny a faktory prispievajúce ich vzniku	XXVII. Dni klinickej mikrobiológie	Nový Smokovec	07 - 09. 10. 2019
Henrieta Hudečková	Červenková prednáška „Globálne zmeny a infekčné choroby“	XXIV. Červenkové dni preventívnej medicíny	Tále, okr. Brezno	21.-23.10.2019
Henrieta Hudečková, Avdičová M., Mečochová A.	Stav zaočkovanosti a imunity proti osýpkam na Slovensku	XXIV. Červenkové dni preventívnej medicíny	Tále, okr. Brezno	21.-23.10.2019
Henrieta Hudečková, Zibolenová J., Chladná Z., Novák M.	Matematické modelovanie vývoja vnímavosti na osýpky na Slovensku (poster)	XXIV. Červenkové dni preventívnej medicíny	Tále, okr. Brezno	21.-23.10.2019
Henrieta Hudečková, Mečochová A., Mikas J.	Využitie výsledkov „Imunologického prehľadu 2018“ v praxi	51. celoslovenská pediatriká konferencia s medzinárodnou účasťou Galandove dni	Martin	21.-22. 11. 2019
Henrieta Hudečková	Globálne premeny a infekčné choroby	Celoslovenská porada epidemiológov	Beladice	18.-19.11.2019
Henrieta Hudečková	Globálne premeny a infekčné choroby	Celoslovenská porada epidemiológov, Odborná schôdza SLS	Martin	20.11.2019

RÚVZ so sídlom v Liptovskom Mikuláši

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Mgr. Hrabušová Demková, Ižariková, Mravcová	Kampaň "Hygiena rúk 2019" - vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov	Kampaň "Hygiena rúk 2019" - vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov	Zasadačka MÚ L. Mikuláš	6.5.2019
Mgr. Hrabušová Ižariková, Mravcová	Kampaň "Hygiena rúk 2019" - vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov	Kampaň "Hygiena rúk 2019" - vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov	UVN Ružomberok	23.5.2019
Mgr. Hrabušová, Mravcová	Kampaň "Hygiena rúk 2019" - vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov	Kampaň "Hygiena rúk 2019" - vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov	CSS Anima Podbreziny	14.11.2019
Demková, Ižariková,	Bezpečnosť v očkovaní a základné informácie o ochorenia zaradených do povinného očkovania	Bezpečnosť v očkovaní a základné informácie o ochorenia zaradených do povinného očkovania	Stredná zdravotnícka škola Liptovský Mikuláš	18.11.2019
Lubica Benková	Benefity pohybovej aktivity v prevencii obezity. Zdravotné riziká viscerálneho tuku	Edukačno - rehabilitačný míting pacientov po transplantácii srdca, workshop	Liptovský Ján, hotel Alexandra	11.10.2019
Lubica Benková	Výsledky monitoringu vybraných ukazovateľov úrovne pohybovej aktivity- Národný akčný plán pre podporu pohybovej aktivity	XXVII. Vedecko - odborná konferencia Životné podmienky a zdravie	Nový Smokovec	24.9-25.9.2019
Lubica Benková	Analýza vyšetrených parametrov u študentov stredných škôl v SR v rámci NAPPPA	TK Novinky vo výchove ku zdraviu a podpore zdravia,	SZU Limbová ulica, Bratislava	10.12.2019